IX évfolyam. Kassa. vasárnap 1893. évi január 1. 380 1. szám.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdékeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.

Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

A M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
A M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadohivatalban főutcza 58. sz.
Tovabba a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca, Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogler Béca; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bermentes levelek fogadtatnak el.

Előfizetési felhivás a

Kassai Szemle

hetenkint háromszor megjelenő lapra.

Január elsejével lapunk kilenczedik évi pályafutását kezdi meg.

Az uj év alkalmával felkérjük kedves olvasóinkat, hogy előfizetéseiket ujitsák meg és a kik pedig velünk szemben még tartozásban vannak, sziveskedjenek megujitva előfizetéseiket, hátralékaikat is lerovásba hozni, mert minden szolgálat ellenszolgálatot követelhet, mi pedig anyagi áldozat mellett, önérzettel mondhatjuk, szellemileg is megszolgáljuk azt, amit a közönség aránylag csekély összeggel nekünk adóz.

U j o n n a n belépni akaró előfizetőknek szivesen szolgálunk mutatvány-számokkal.

K ü l ö n k e d v e z m é n y ü l lapunk minden előfizetője a

Kassai családi naptárt

i n g y e n kapja tőlünk.

—

A Kassai Szemle dija:

egy évre	**6 frt**	**vagy 12 korona**
félévre	**3 „**	**„ 6 „**
negyedévre	**1 „ 50**	**„ 3 „**

Vidéken lakó tisztelt előfizetőink a pénzt legczélszerübben p o s t a u t a l v á n y o n küldhetik be.

Az előfizetések megujitását minélelőbb bizalommal kérve, megjegyezzük még, hogy helyben lakó t. előfizetőinket lapunk kihordója a l t a l u n k kiállitott nyugtatókkal fogja felkeresni.

Kassán, 1892. decz. 24 én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Boldog uj évet.

„Égiekkel játszó földi remény
Istenségnek látszó csalfa vas remény."

Igy szól a költő s ez az, mi egy lezajlott év csalódásai és küzdelmei után a beköszöntő év jövő képét tarka virágokkal kihimezi.

Kiki egy évnek elgördülő sulyat érzi vállain, mert egy évvel oregebbek lettünk.

Kiki megujhodni érezi lelkét. mert a jövő év küszöbén sokat — talán mindent remél.

A hálaadó ima, mely az ó év zárkövénél Szilveszter estéjén felszakad a sziv mélyéből már meg van ihletve a jövő év reményeinek előérzetétől. attól a hittől. mely édes mindnyájunkat vágyaink beteljesülésével kecsegtet.

B o l d o g u j é v e t ! Ez a jókivánat üdvözli a czivilizált halandók csaknem valamenyniyét ujévnek hajnalán.

És bizony oly szükségünk van reá, mint a beteg embernek a vigasztalásra.

Szemünk sivárau tekint vissza a mult csekély eredményeire, melynek kivivásában legjobb erőinket forgácsoltuk el, de szivünk nem tagadja meg magát s a hit. remény és szeretet melegétől áthatva adja ajkainkra ezen üdvözletet: b o l d o g u j é v e t !

Hány ember látna keserü sarkazmust ez egyszerü szavakban, ha sürü fátyol nem boritaná előttünk már a holnapot is.

Elég! Sötét sejtelmek mért ingatnák meg az önmagukba vetett bizalmat, midön czéljaink elérésére oly hatalmas segitőink vannak, minő: a szorgalom. kitartás és akarat.

E három együttvéve diadalmaskodni képes az áthághatatlannak gondolt akadályokon is, mert nincs oly gát. a melyet ujából elgörditeni képes ne lenne.

S nekünk valóban óriási szükségünk van arra, hogy az ember hatalmának ez első tényezői jövő küzdelmeinkben el ne ernyedjenek.

E történelmi multu városnak lépést kell tartania versenytársainak haladásával, a kultura és korszellem mindazon vivmányai elől nem zárkózhatik el, melyek nélkül ma már egy fejlődő város sem szükölködik

S e feladat annál nehezebb, minél csekélyebbek a segédeszközök, a jövedelmi források, melyek rendelkezésünkre állanak.

E feladat megoldásában közremüködni, a megindult mozgalmakat éber figyelemmel kisérve, azok fázisaitól beszámolni, eleényeiket mérlegelve, tartózkodás nélkül kifejezést adni a helyes nézeteknek, ez a képe a mi — illetőleg lapunk jövőjének.

Érezzük a felelősséget, mely lelkiismeretünket terheli akkor, amidőn a jövő év küzdelmeiből magunknak részt követelünk, de enyhiti azon tudat, hogy annak átvállalásában nem állunk egyedül, mert olvasó közönségünk támogatására bizton számithatunk.

A mult és jövő között — áthidaló kapcsot képez a ma.

Amennyiben a multak mulasztásainak pótlására, a jövő eredményének előkészitésére, — a ma van hivatva.

A haladást kell tehát kitüznie czélul minden tekintetben és mindannyiunknak.

A társadalomban, az összetartásban, az egyeseknek erői kifejtése és a közjólét előmozditásában az összeségnek minden olyasban, ami habár egy lépéssel is, de előre visz.

Nekünk örvendetes kötelességül marad e haladás regisztrálása.

Meg fogunk-e felelni ez elénkbe tüzött feladatnak, az a közel jövőnek oly kérdése, melynél a közönség pártolására önzetlenül számitani szeretünk.

E boldog reményben kivánunk:

„B o l d o g u j é v e t"

Comáromy István.

† 1892. decz. 30.

„Lassan hervadni, mint a virag,
Melyen titkos féreg foga rág!…

még gondolatnak is bántó, valónak pedig szörnyüség!…

Erre a szörnyü sorsra jutott szegény Comáromy Pista, az a kedves fiu, kit szivében jónak, lelkében nemesnek, cselekvéseiben deréknek ismerénk!…

A bimbó megnyilt, megszallta a harmat… reá fagyott és… elpusztult! Ez az ő élettörténete!… Ma még ravatalon nyugszik, előttünk fekszik a kihült test, emberi mivoltunk anyagi része!… meg van ez az elfonnyad és avarra szárad virágnai is, de szine, illatá, amikben érzékeinkre kellemesen hatott az elveszett, melegen érző szive megdermedett, szép lelke elszállott, pedig ezek tevék őt méltóvá általanos és őszinte szeretetre, ez a szeretet teszi tiszteltté az élettelen anyagot, de ettől is meg kell válni szeretteinek és elkisérjük velük együtt oda, hol már annyiszor és annyinak hullott a fajdalom könnye… a temetőbe, az örökös otthonba, melynek korán igen korán lakója leszen! … hol „már nem fáj semmi!…"

A sirbolt rozsdás zárjának rémes nyekergése elvegyül a kesergő szülék fájdalmas jajjaiba… ők sirnak, sirjanak… sirják ki magokat, a könyek könnyitenek a sziven, e nélkül ki sem birna szivük, de barmerre vetik is tekintetüket, mindenütt fognak látni könyező szemeket, ezek a könyei a reszvét, a szere-

---

TÁRCZA.

—

Tulipán Eva.

— Ifjukori napjaimból. —

1

Forró, napsugaras idök jártak. Az idö is kiállhatatlan volt, az adóprés is kiállhatatlanul müködött: a városka népének tehát mindenféleképpen melege volt.

Kenyere-Téglás, ott a magas szilasbolhási halmok tövében, egy zemplénmegyei kihalt inséges faluhoz hasonlitott. Semmi élvezet, semmi látványosság benne. Csupán a csordából a mai korigényeinek teljesen megfelelőleg átalakitott „Széchenyi liget" telt meg esténkint zsufolásig a szabadba sietö derék kenyere-téglási uri közönséggel, akik kéjes gyönyörrel szivták a sétány jobboldalán felhalmozott szénaboglyák balzsamos illatát és hallgatták nagy élvezettel a tópartra kimászkáló és vérszomjas szunyogokra dühös hajtóvadászatot tartó jótorku kecskebékák andalitó danáját.

Kenyere-Téglason szinész még soha sem fordult meg; nem is tudták ott, hogy mi fán teremnek Thália simára borotvált nyomorgó papjai. Csupán az erkölcsnemesitő zengereket ismerték, akik hébe-korba felszokták ütni náluk kisded sátorfájukat, hogy egy-egy rohamot intézzenek a piruló hallgatók zsebei ellen.

Az élvezni szerető közönség ezuttal nemcsak a budapesti hires „Kék Macská"-val, hanem a piripócsfalvi „Szürke Egér"-rel is megelégedett volna.

Könnyen érthető érdeklődéssel várták tehát a jó kenyeresteglásiak a kósza hir beteljesedését, amely nem kevesebbet igért, minthogy a vidéki magyar-német-lengyel-zsidó daltársulatok legjobbja: a „Fehér Medve" jön, — ha jön.

Henrietta! — dicsértessék annak szent neve, aki az erkölcsnemesitő-zengereket ismertté tette! — nemcsak jön, hanem már itt is van!

A jódlirozó társulat ez egyszer csakugyan megfelelt hirének és eléggé élvezhető is volt, eltekintve attól, hogy a magyarosodást — sajnos — igen nagy mértékben terjesztették. (Hogy a román kakas csipje meg az oldalukat!) German hajlamaimnál fogva azonban az én kedvenczem Tulipán Eva volt… a magyar énekesnő.

Az én életemben köztudomás szerint az Éva név nagy szerepet játszik. Éva napkor születtem, Éva napjan estem át szerencsésen az egyetemi szigorlaton. Éváért párbajoztam kétszer. Eva szép szemeiért ültem a minta-adós városban levö államfogházban néhány rövid hetet és ugyanacsak Eva volt az, aki a „Kóser libamáj" czimü vendéglőben megtartott keresztény nőegyleti bálon egy elkeresztelt pofonhoz juttatott…

Oh, az Eva veszedelmes név; különben ezt paradicsomon kivül boldogult Adám apánk is megmondhatná!

Mikor meghallottam, hogy azt a szép szöke énekesnöt, aki gyögyörü ezüstcsengésü hangjával rezgésbe hozta a sziveket, — szintén Évának hivják, daczára annak, hogy nem vagyok tánczos; hatalmasan czepedlizett örömében a lelkem.

Oh önök Kassán nem tudják, mire lettem volna én képes e szép kék szemekért!

Képes lettem volna a Niagarát átuszni érette és mezitláb Jeruzsálembe zarándokolni, — csakhogy egyedül öt halljam, egyedül öt lássam.

…Egy sarokba ülve néztem Tulipán Évát. Néztem hosszasan, merev tekintettel s mialatt kedvencz nótámat (a „Ha én nekem pénzem volna" kezdetüt) énekelte pacsirtaszerü hangjával, ugy fájt az a kemenynek hitt szivem, hogy miért nem birom öt is egészen… az ötödik Évát.

Kiesordult az atai-i köny szemembe… Barátaim azt kérdezték, hogy talán az ujitja „Szemerítas" szivar füstje kabitott el… Nem sirtam semmit. Nem akartam, hogy kinevessenek azért, mert annak a szép énekesnőnek a tekintete kabitott el annyira.

Az utosó-előtti esten észrevettem, hogy Tulipan Éva magánosan ül a terem zugáo; magtár egyik félreeső zugában. Dobogó szivvel közeledtem feléje.

— Kisasszony… szóltam hozzá zavartan és meghajtottam magamat. — nevem sarga és fehérrépatáji Kukoriczasy Elemér hirapró a „Fi…ento" czimü és rotácziós gépen negyvenötezer ötszáz huszonöt példányban nyomódó vegyes tartalmu napnap hirrovatanak a vezetője.

Az énekesnő rámnézett azzal a gyönyörü kék szemeivel és fitymaló hangon monda:

— Fidonc! micsoda bolond név az a Kukoricza?

Azzal elfordult és az „Un decsaló decsi" nótát dudolgatta.

Kissé meghökkentem ezen a furcsa fogadtatáson, hanem azért — ámbár nem vagyok Schlésinger — még sem hagytam magam.

— Nagysád elhiheti nekem, hogy a müvelt keleten ilyen nevek vannak most divatban… Különben azért nemes vagyok, hebegtem némileg zavartan.

Éva. a kegyetlen Eva leányzó, hallgatott.

— Kisasszony!

Semmi felelet.

— Fräulein!

Néma csend.

— Mademoiselle!

Rémes hallgatás.

— Miss!

Untató szünet.

— Donna!

Nem használt semmit a nyelvtudományom. Éva ugylátszott, semmiféle nyelven sem akart meghallgatni.

lomnak drága, igen becses gyöngyei… minden leperdült köny részt követel az ő fájdalmukból, igy kevesebb marad nekik!… Az az igazán boldogtalan, ki egyedül érti és érzi bánatát!…

Oh a sir mindent elfed;
Bút, örömet, fényt szerelmet!
De ki gyermekét szerette,
Gondját a sir el nem temette!“

igy énekel a költő.

Az anya szeretete folytonos feláldozása saját nyugalmának, gyermeke boldogságáért; a jó apának életczélja magát folytonositani gyermekében: magához méltó utódot nevelni. Cserébe egy fél életen át tartó ily válvetette küzdelemért csupán egyetlen jutalom várhat reájuk: örvendhetni gyermekük boldogságán!… E szép és szent czél lebegett ő előttük is! de a gondviselés nem hagyta megérniök!

Mások szivrepesve, örömmel várják a jövőt, mig ők szorongó szivvel, mély aggodalommal féltek ettől, mert a kinos jelen szomoru jövőként áll már régóta előttük!… Velük együtt féltük mi is a mai napot!… „Rosszul van ez a földön elrendelve!…“ de ez nem emberi intézmény, az ég rendelte ezt igy „égő nap, de szemünk bele nem tekinthet!…“ valóság… amit „a bölcs láng-esze fel nem ér!“ — nincs egyéb hátra: beletörődni és megnyugodni a változhatatlanba, „Isten adta, Isten elvette“ — az irás gyönyörü példáját nyujtja a megnyugvásnak!…

Hogy ki és mi volt Comáromy Pista?! azt mindnyájan tudjuk, kik ösmertük. Hogy mi lett volna?! mindnyájan jót, szépet reméltünk!… „de a halál azt mondja: csitt!…“ Elnémultál, hallgatunk mi is!… De hallgasd meg végbúcsunkat, utolsó szózatunkat hozzád: Ég veled!… Nyugodjál békében a föld altató meleg keblén!… A megemlékezés koszorui, mint tisztelőidnek utolsó ajándéka boritják koporsódat, e koszoruk virágai a Te erényeid, köteléke pedig a szeretet, mely velünk itt összefüzött!…

Isten veled!… Isten veled!…

Innen-onnan.

A szinházi mama.

— Karczolat. —

A mi az ásványviz helyett a szóda, a kávé helyett a czigória, az a valódi anya helyett a „szinházi mama.“

Nem a gardedesdames, nem a chaperon, hanem valami egész más.

Mert ez nemcsak a világ szájának betömésére szolgál, vagyis a jó illem érdekében alkalmaztatik, — hanem destillált anyai érzelmeket is ápol.

Két uri embert kérdeztem már, hogy mi a véleményök e kérdésben.

Az egyik egy országhirü mágnás volt és igy felelt: „Sárgarépáról és szinházi mamákról nem szeretek beszélni. Egyébként nincs benne semmi veszedelem. Olyan az, mintha egy kocsi végére egy másik is van kötve. Ha az egyiket egy ló huzza, a másik megy utána szó nélkül“

A másik, a kit megkérdeztem, egy törvényszéki jegyző volt. Gyönyörü fiu, az asszonyok bolondultak utána. Ő igy felelt:

— Gyülölöm ezt az intézményt. Mindig dupla czech!

Különösen kell hangsulyozni, hogy csakis a szerződtetett anyákról van szó, a kik rendszerint az illető növel még rokonságban sem állanak.

Erre nézve bővebb commentárt nyujthat egyik napilapunkban megjelent következő kihirdetés:

„Kerestetik egy 8 éves szinésznö mellé egy lehetőleg koros asszonyság társalkodónőül, ki teljesen az anya szerepét fogja vinni. Fizetés 20 frt készpénz, lakás, mosás s a vacsorák valószinüsége. Diskréczió biztosittatik, de meg is kivántatik.“

A szinházi mamaság kész müvészet s bizonyára akkor éri el tetőpontját, ha a kisasszonyt egy mágnás szökteti meg. Különben többnyire nem csak az a hivatásuk, hogy megőrizzék az illetőt valakitől, hanem hogy megőrizzék valakinek.

Kettejük között az a lényeges differentia, hogy a szinházi mama már nem lehet mama, de a védencse — nagyon.

Magam is megismerkedtem 1889-ben egy kisasszonynyal, ki udvarlójától karácsonyi ajándékul nemcsak boutonokat, de egy példány szinházi mamát is kapott.

A gróf sürgönyzött, hogy az ajándék megérkezik egy II-odosztályu coupéban. A müvésznő (vajjon ki nem müvésznő?) pompás fogaiért azt is megtettem, hogy kimentem vele a vasuthoz.

A mamát a kiszállók közt gyorsan megismertük a zöld slájerjáról s én lesegitettem a skatulyáit; a nyolczadik doboznál azonban már 2 hordárt hivtam, hogy folytassák megkezdett nagy müvemet.

Miután a skatulyákat három fiakkerban beleültettük, mi a negyedikben foglaltunk helyet.

A visavis helyem nagyon szük volt s a madame megapprehendált, hogy a térdeit horzsolom. Erre a kisasszony felé helyezkedtem, ki — szerencsémre — kevésbbé volt érzékeny.

A vacsoránál kitünt, hogy a kedves mamának nincs gyomor catarrhusa s a harmadik pohár vörös bornál — mely öt szeliden izgatta — igen élénken csevegett.

A társalgás folyamán egy ismert szinházi szépségre került a sor, kinek 3 év óta az Isten nagyon felvitte a dolgát.

„2886-ban, jegyzém meg, én egyszerü oréme ruhát vettem neki ajándékba s a következő nyáron már Ostendében fürdőzött.“

— Nem Ostendében volt, csak Gleichenbergben, felelé a mama.

„Na de én csak tudom!“

— Én meg még jobban tudom, erősködött az asszony.

„Vajjon honnét?“ kérdém.

— Nagyszerü! hiszen abban az évben anyja voltam…

Másnap beszüntettem a kurizálást a kisasszonynak. A törendiházzal még csak versenyeztem volna. De ezen alapos tanulmányozással párosult mély szakértelemmel szemben éreztem menthetetlen gyarlóságomat.

Szikra.

Ujdonságok.

Az ujév alkalmából lapunk és üzletünk minden jóbarátjának és személyes jó ismerőseinknek ugy, mint jóakaróinknak a legőszintébb szerencse kivánatainkat tolmácsoljuk, magunkat a jövőre is mindenkinek szives jó hajlamaiba ajánlva. **Ries Lajos.**

Halálozás. Comáromi László közbecsülésben álló jeles alispánunkat és hitvesét sz. Barczai Rosa urnőt sulyos csapás érte. Fiok István, a gönczi járás főszolgabirája és az abauji reform. egyházmegye világi főjegyzője alig 30 éves korában most pénteken hosszas szenvedés után meghalt. Temetése ma ujév első napján lesz délelőtt 11 órakor a csatorna-utcza 2. számu házból, honnan földi maradványai Tornyos-Némethibe szállittatnak és ott délutáni 3 órakor a családi sirboltba helyeztetnek el örök nyugalomra.

Farsang. A kath. legényegyesület január hó 28-án a Schalkház termében, épitendő egyleti háza javára zártkörü bált rendez. Jegyek 1 frtért Baliczka Edénél válthatók. A meghivón az a kérelem intéztetik a hölgyekhez, hogy egyszerü ruhában jelenjenek meg.

A miskolczi kapitányi állásra a mint olvassuk Lukács Béla gömörmegyei földbirtokost nevezte ki Borsodmegye főispánja. Kassáról Cselényi Béla és Fáy Gyula pályáztak ez állásra.

Mészáros Lajos jeles szinészünknek e hó 2-ára hirdetett jutalomjátéka Ardai betegsége folytán január 9-ére lett elhalasztva.

Pékipar. A kassai ipartestület a pék iparosok érdekében megkérte a kassai ipar és kereskedelmi kamarát, hogy nyujtson be a nagyméltóságu kir. ministeriumhoz kedvező véleményt a vasárnapi munkaszünetet tárgyaló végrehajtási rendeletnek oda módositása iránt, miszerint a hétfői épen éjfél utáni 1 órakor megkezdhető tényleges munkához tartozó előkészitések u. m. begyujtás, kovászolás és dagasztás 3 órával előbb, tehát vasárnap 10 órától vehesse kezdetét. Országos baja ez a pékeknek, mely miatt nem csak üzletük, de a megrendelő közönség is szenvedni kénytelen, mivel a sütemények elkészitésére szükséges idő megröviditése miatt hetenként egyszer hamarosan készült sütemény kerül ki a pékmühelyekből, mely néha élvezhetetlenné is válik, mi által iparos és közönség egyaránt károsittatik, pedig ennek csakis a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó végrehajtási rendelet az oka. — Ezen módositani kell.

A népkonyha heti jelentése. F. hó 25—30-ig bezárólag 426 adag ebéd lett kiszolgáltatva, ebből ingyen: 423. Adakoztak: 1.) Bubics Zsigmond püspök ur ő méltósága 100 forintot, Rónai Simon és id. Halykó Mihály urak 2—2 frtot, 2.) a népkonyhában: ifj. Novelly Sándor ur 5 frtot, (szakértői dij), Sipos Gyula 5 frt (egy fogadásból), Adler és Gold urak 5 frtot; Rosenberg Adolf ur 2 frtot, (tandijat), Arvai Miksa, Villanyi Vilmos, V. S. urnak és Adler Gizella urnő 2—2 frtot; Bergmanné urnő 1 forintot, Haydu Imre ur 1 zsák sót. Kassán, 1892. deczember 30-án. Az izraelita nőegylet elnöksége.

Esküvő. Peregriny Endre szobrász és háztulajdonos leányát Kornél kisasszonyt, csütörtökön a gr. k. templomban, Petricskó Lukács balassa-gyarmati m. kir. posta és távirdai tiszt oltár elé vezeti.

A ruzsbart egyetem megszünt. Szomoru szivvel adjuk tudtára az érdelteknek, hogy Hagedorn Adolf „Harcsarik“ nevén ismert galamb-utczai korcsmáját uj évtől beszüntett. Megdöbbenve kérdik egymástól a „ruzsbart“ iskola szorgalmas látogatói hát mi lesz velünk? A ruzsbart tanárai, mert „Harcsarikban“ ruzsbart tanárokat is képeztek, diplomás szakférfiakat, igy sohajtanak fel a költővel: hát mi merre menjünk, hát mi merre száljunk? konyát, reberkasztát kinek prelegáljunk? „tanyát hol találjunk?“ tudni való, hogy a tudatlan tanitványok, a tanitási dijat annyi borban fizették meg, a mennyit a prelegáló és demonstráló tanárok esti 6 órától esti 10-ig megbirtak. Hej, mert a Harcsarikné borát minél többször itták, annál jobban kivánták — az universitás emberei. Nem sokára üres, és csöndes lesz a diónyi, de csupa vidámsággal elárasztott helyiség, valami ifju csizmadia fog benne talpat kinyujtani s azon közben az emlékek sulya alatt elhadarászsza:

Miről apám nagy busan szólt,
Hogy itt hajdan szebb élet volt…

Báli selyemszöveteket méterenkint 45 krtol 11 frt 65 krig, valamint **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket is méterenként 45 krtol 11 frt 65 krig — sima, csikozott, koczkazott mintazott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2400 különböző szin és árnyalatban) postabér és vámmentesen szállit: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 1—5

Próba szerencse! gondoltam magamban és ismét vérrel szerzett drága hazánk zengzetes nyelvéhez folyamodtam.

— Imádott, egyetlen, aranyos Évám!… Miféle nyelven hajlandó meghallgatni egy szörnyen elgyötört hirlapiró szerelmi vallomását?

Ha halálom után az udvariasságban megőszült szent Péter apó a szabálytalanul kiállitott utlevél előmutatása nélkül is a mennyországba eresztene, nem örülhetnék jobban, mint midőn mennyei hangján felém zengte.

— No hát beszéljen…

Élve a kapott engedélylyel, beszéltem. Kezdetben lassan, szakadozottan. Aztán — mint a hópehely, mely a szikla ormán meglibben és lassan-lassan megindulva, rövid idő alatt óriási görgeteg lesz — mindig bátrabban szóltam hozzá. S már-már áttértem a szerelmi vallomásra is, midőn hirtelen ott termett a csinos Mirczl és bajusztalan voltomra czélozva, énekelni kezdé az ismert refrénü dalt:

— Hams án Idee?

Mintha hatalmas turós gombóczok akadtak volna a torkomon, nem tudtam szólni és erősen kapkodtam a levegő után, mig végre fogtam is egy kis — lábácskát.

Tulipán Éva nagyot sikolytva ugrott fel helyéről, de amint látta, hogy nem „lomha földi békák görögnek“ szanaszét, mosolyogva csicseregte felém:

— Trallala… barátom Kukoricza, majd holnap!

Azzal trillázva elment a kaczagó Mirczl után.

Sokáig állottam azon a helyen és utána nézve a tova siető silphid alaknak, felsóhajtottam:

— Oh Ratiu, Ratiu, domnyule dutyele dráku! miért nem birhatom én e hölgyet?

…Hazamenet azon gondolkoztam, hogy miután Tulipán Eva magyar népdalénekesnőnek nem tetszik a vezetéknevem, ne változtassam-e azt magyar nemességem épségben tartása mellett — Ananászra… talán ez jobban fog neki tetszeni.

II.

„Fölvirult a dicső nap hajnala.“ Reggeli öt órakor már fenn voltam; pedig csak négy óra tájban tértem nyugovóra.

De mikor valaki szerelmes! Lehetne bármilyen álmos, még sem tud elaludni. Élő példa vagyok én reá. S ahol a föld kerekségén nincs olyan álomszuszék, mint én. Mehetek én a fővárosi nemzeti szinházba a meghagymakoszoruzott Jászai Elektra siralmait hallgatni, vagy a czirkuszba Robinetti-Masson-Boyer birkózásait nézni, vagy akár a saját remek dolgozatait olvasgassam át: az nekem wurst, — én alszom. Es mióta megláttam Tulipán Eva énekesnőt: sem éjjelem, sem nappalom. Oh Eva, Eva „was hast du gemacht!“ Én ugyan elmondhatom a költővel.

Képeddel alszom el.

És avval ébredek!…

Alig vártam, hogy elérkezzék az óhajtva várt délután és én rohantam — már egy órával előbb, mint kellett volna — a „Hétfájdalom“ czimü elsőrangu szállóba (a másodrangut akkor épitették), ahol az a szép leányzó volt, az ötödik Eva.

A 13-ik számu szoba előtt hirtelen nagyot dobbant valami a mellényem alatt. Ebből azt következtettem, hogy a keresett lény itt van. Előbb azonban a kabátom öt gombjához folyamodtam tanácsért:

Tehát menjünk. Halkan megkopogtattam az ajtót és visszafojtott lélekzettel vártam az engedélyt.

Nem is sokáig késett.

— Herrein!

Beléptem… mint mondok, beléptem? Dehogy léptem! Egyszeriben észrevettem, hogy a dalcsarnok három fénylő csillaga: Eva, Gizi és Mirczl „grand negligébe“ ül az asztalnál és imádkoznak — az ördög bibliájából.

Megálltam! Ész nélkül rohantam vissza a sötét, hosszu folyósóra. Rohantam, mint egy üzött vad, mig sorsom egy ételt vivő pinczér kitárt karjai közé nem vezetett és a kezében levő halpaprikás nyakamba nem ömlött.

Megállapodtam, mert muszáj volt, meg kellett fizetnem az okozott kárt, valami három forint hatvan krajczárokat. Mindegy no, többe került annak idején a mohácsi ütközet! különben is maradt még vagy öt krajczárom. Nyugodtan letörültem fekete kabátomról, fehér nyakkendőmről és mellényemről a valódi „szögedi halpaprikást, aztán — nehad magad Schlésinger! — mentem vissza a hölgyekhez.

Éva már akkor kint állott az ajtóban és sajnálatát fejezte ki a történetek felett; én is sajnálatomat fejeztem ki az okozott kellemetlenség (de még inkább a három forint hatvan krajczárnyi kéz pénzbeli kiadás) felett és bementem a szobába.

Gizi és Mirczi már nem voltak ott.

Háromnegyedórai boldogitó egyedüllét után előadtam, hogy az iránta érzett hő sze… (jaj, csak a mama meg ne tudja!) késztetett arra, hogy egy kötet népdalt és egy kötet „Szerelmes történetek“-et felajánljak neki. Tulipán Éva egy elsőrangu daltársulat ünnepelt primadonnájához illő mosolygással és nyárfagalyhoz hasonló bübájos-hangu rezgéssel adta tudomásomra, hogy a felajánlt könyveket készséggel elfogadja.

Elbucsuztam tőle és távozni akartam; de az öröm, hogy vele beszélhettem, annyira elkábitott, hogy az ajtó helyett a szekrényt nyitottam ki, ahonnan valaki nekem esett és fojtogatni kezdett.

Hogy ki volt az és miért akarta belőlem a szuszt kiszoritani? máig sem tudom, mert hirtelen — felébredtem.

…Nem ajánlom senkinek, hogy karácsony szent estéjén turós gombóczot egyék!

Hevessy Jenő.

A magyar gazdasági ipar hazánkban.

A „Magyar Fém- és Gépipar“ czimü szaklapból veszszük át az alábbi érdekes czikket:

Még alig tiz éve, hogy a magyar ipar Európa kereskedelmi és árúpiacsain tényezővé kezd válni. Azelőtt számot sem tett és nem csekély küzdelmünkbe került, hogy megnyiljanak előttünk a kereskedelmi központok, hol a nemzetközi forgalom ezermesterei mesés kincseket sajtolnak a népek száraz munkájából.

Földmivelő népek voltunk és nem sokat tekintettünk a szomszédba, hol a föld nem volt olyan kövér, mint nálunk és nem rejtett magában annyi áldást, mint az Alföld. Meg voltunk elégedve, mert nem voltak igényeink. El voltunk zárva és nem tudtuk, hogy Magyarországon kivül is van — élet.

A közlekedési eszközök csodás fejlődése, a gőz és villám fölhasználása a térbeli távolságok eltüntetésével az emberek és országokat olyan közel hozták egymáshoz, hogy ma már egymás tüzhelyére nézhetünk és saját szemünkkel láthatjuk, mit föznek és miként főznek.

Az 1885-ben tartott országos kiállitás adta meg az irányt, melyben haladnunk kell, ez évtől kezdve jegyezhetjük föl a magyar ipar haladását gazdasági életünk krónikájában.

És azóta minden esztendőben nagyobb emelkedés mutatkozik. Mindenütt örven deteshaladás. Iparágak, melyekről ezelőtt még csak remélni sem lehetett, hogy a külföldi versenyt piaczunkról leszoritja, ma már olyan virágzásnak indultak, hogy tulteszneк bármelyik külföldi gyártmányon minőség, külső csin és czélszerűség tekintetében. Ilyenek többek közt például az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat“ gazdasági czikkei is. A nevezett gyár a gépipar valódi remekeit képes előállitani és ennek következtében diadalmasan konkurrál a külfölddel. A nevezett gépgyár a munkások folytonos szaporitása mellett is alig győzi a fogyasztók keresletét kielégiteni és olykor szinte zavarba jön, annyira tulterhelik megrendelésekkel.

A magyar iparnak ilyen diadalára valóban büszkék lehetünk, mert ez a körülmény azt is jelenti, hogy a magyar piaczon immár nem dominál többé az angol és amerikai verseny és a magyar gazdaközönség végre belátta, hogy idehaza tudnak már késziteni gőzcséplőgépet, rostát, malmot és egyébb gazdasági iparczikket, olyant, mely olcsóság és tartósság tekintetében nemcsak hogy mérkőzik az idegennel, de felül áll a külföldin.

A gazdaközönség bontakozzék ki közönyösségéből és nézzen körül itt a hazában, de nézzen csak át szomszédja szérüjére, mely magyar honi ipar gyártmány segélyével dolgozik és látni fogja, hogy mennyire fölöslegessé tettük a külföldi iparczikkek behozatalát.

Széchenyi gróf azt mondotta: minél jobban támogatja a magyar gazda a hazai ipart, annál inkább versenyképessé teszi a hazai gyárak mindegyikét.

A nagy nemzetgazda arany mondatát lassankint megvalósulni is látjuk, mert a magyar gazda valóban csak az önön maga érdekében dolgozik, ha a magyar hazafias gyárakat támogatja és ezzel a magyar munkásoknak nyujt kenyeret.

Magyar gazdasági gépipar. A „Magyar Fém- és Gépipar“ czimü szaklap valóban megszivlelésére méltó czikket közöl legutolsó számában. Rámutat az „Első magyar gazdasági gépipar“ működésére és fölhivja a hazai gazdaközönséget, hogy jövőre csakis a most már minden tekintetben versenyképes hazai gazdasági czikkeket vásárolja és a magyar munkásoknak nyujtson kenyeret. A czikket hazafias tendenczia lengi át s ezért lapunkba átvettük.

Törvényszéki csarnok.

Mi illik, mi nem? Zajos társaság mulatott egy vendéglőben. Mint ez ilyenkor szokás isznak és politizálnak, a ki pedig sokat politizál, eo ipso sokat is iszik. Ugyan ebbe a vendéglőbe egy uj vendég is érkezik; egy tisztességes iparos, a ki véletlenül a nemzeti szokások ellenére nem darutollas kalapban, de ujdonat uj czilinderben jelent meg a társaság asztalánál. És ez okozta, hogy törvény elé állitották; mert ha a jó sors által vezéreltetve, véletlenül a pörge kalapját veszi fel, nem lett volna kifogása D. J. urnak ez ellen. De igy D. J. ur szót emel: Ugyan, hogy tehet föl egy kolbászokban dolgozó iparos czilindert, mi? Én hozzám, a ki sok mindenféle fachban dolgozván még miniszteri titkár is voltam, én hozzám, a ki tökortesi minőségemben méltsás urak kosztját ettem, borát ittam, én hozzám a ki — és itt D. J. ur elmeséite gazdag pályafutását — az én fejemre illik a czilinder, á bion! A czilinderes ur mindezt végig hallgatta; téli kalapját helyére akasztotta, a czilindert gyöngéden elhelyezte, aztán kabátja ujját felgyürvén szónélkül ugy pofon vágta a gáncsoskodó „miniszteri titkár“ urat, hogy annak még fényes nappal is csillagot szórt a szeme. A pofot e szavakkal kommentálta a jókedvü adakozó: A czilinder nem illik hozzám, de ez (már t. i. pof) illik a miniszteri titkár képére. Az eszméletre tért „titkár ur“ elgondolta, hogy ezt a kiváló kvalitásu pofot — még se illik csak ugy zsebre dugni — és becsületsértés miatt beperelte a pofozkodó urat. A járásbiróság, Jusztuzia mérlegébe dobván a pofot is meg D. J. ur becsületét is és miután a pof sulyosnak találtatván, a füstölt husokban dolgozó urat 30 frt pénzbüntetésre itélte el — a mint illik.

CSARNOK.

Uti emlékek a vakáczióból.

Irta: **Miniob Samu.**

(Folytatás.)

Bárhová forduljon az idegen, a templomoknál, a gyüjtem-nyekben, palotáknál stb. rögtön felismerik idegen voltát s csaknem megrohanja a sok kinálkozó kalauz, fénykép s emlék-kereskedő, gondolas és boltos. Ismertem e jó madarakat s nem igen hederitettem rájuk, csupán egy öreg emberhez fordultam s néhány soldoért kis zsák buza és köles szemet vettem s a gyönyörü, szelid galambokat etettem meg, amint az ott általános szokás. Százával repülnek az ember elé s ha látják, hogy az utolsó szem is elfogyott: nyomban elrepülnek.

Nehéz szivvel bucsuztam e szép várostól, melyet csak néhány hónap mulva láttam viszont s utitársaimmal Milanó felé tartottam. A kiterjedt lombardiai sikságon haladtunk most át, mely ha nem is nyujt érdekfeszitő tájképet, annál érdekesebb a gazdaemberre nézve. Persze a kocsiból csak azt láthattam, hogy kitünően van müvelve, óriási mesterségesen öntözött rétjei s legelői s rengeteg nagy rizsföldjei vannak. Különben, mint mondám a vidék nagyon egyhangu s csak egyes, érdekes, nagyobb városok mint Pádua, Verona, Brescia stb. keltenek figyelmet.

Este 10 órakor értünk Felső-Olaszország fővárosába Milanóba.

Tagadhatlanul egyike Olaszország legelegánsabb és legtisztább városainak. Büszkék is erre a milanóiak s mindent megtesznek, hogy a városnak ezen hire állandó legyen. Világitás tekintetében pl. már régen megelőzték Budapestet, mert az utczák nagy részén ugyancsak ritka a gáz, ellenben két oldalt kifeszitett sodronyokon óriási villamos lámpák lógnak le s nappali világosságot terjesztenek.

Az utcza-kövezeten is érdekes dolgot észleltem, (mely különben másutt is divik Olaszországban.) Tudniillik a kocsiuton, melynek kövezete hasonló pl. az itteni föutczáéhoz, oly szélesen mint egy kocsi két kereke, egyenletesen tovább fató fél méter széles kőlapok vannak beillesztve. A kocsit huzó állat természetesen biztosabban jár a kissé egyenletlen köveken, a kerekek azonban zajtalanul, akár az aszfalton, gurulnak végig a kőlapokon.

Főleg három dolog az, mely az idegent Milanóba vonzza. Tudniillik a világhirü dóm, a hires képtárak s az urvacsora eredetije s a maga nemében páratlan temető.

Uti társaimnak itt nagy örömömre kalauzul szolgálhattam, mert egy izben már jártam erre s természetesen másnap reggel először is a dómba vezettem őket. A milanóiak a 8-ik világcsodának nevezik s e nevet meg is érdemli. A fehér márványból épült remekmü egyike a világ legnagyobb templomainak. A szem alig birja egyszerre felfogni ezt a mestermüvet, mely 3000 szobrával, márvány-virágaival, a legfinomabb csipkéhez hasonló diszitményeivel s roppant méreteivel az óriási teret, melyen áll, dominálja. Hát még belseje! Nekem is azon frázishoz kell folyamodnom, hogy tollam nem képes kifejezni azt, mit akkor éreztem. A mistikus félhomály, a gyönyörü oltárképek s szobrok, a tömjén s a két óriási orgona hangjai vegyest a templomi karral, önkénytelenül mély benyomást gyakorolnak az emberre és meghatják. Valahányszor ezen helyre jövök s első utam a dom s napokig tudnám a rajta s benne felhalmozott mükincseket csodálni. Nyolcz század óta épül s még soha sem láttam, hogy egyik vagy másik helyén ne dolgoztak volna, ne javitottak volna rajta. Belsejében van egy rendkivül érdekes szobor, melytől sokan visszariadnak. A szent Bertalan martyrt ábrázolja, a mint saját bőrét, mint egy felsőkabátot, karjára hajtja s igy összes izmai s csontjai látszanak. Tényleg kissé borzalmas látvány. A kriptában van a szent Boromeo Károly püspök konservált teteme egy ezüstkoporsóban, mely egy második szekrényben nyugszik s ebből gépezet segitségével a felszinre hozható s kinyitható. A ki nem sajnálja a fáradságot néhány száz lépcsőn, s megfelelő dijért felmehet a dóm tetejére sétálni, akárcsak az utczán s a toronyba, melynek legtetején, azt hiszem 164 méter, egy kis körüljárható galléria van s csucsán egy több méter magas, aranyozott Mária szobor áll, villámhárító hálózattal körülvéve. A kilátás egész derült időben s a kora reggeli s nyáron az esteli órákban elragadó. Lábunknál a kiterjedt város s az egész dóm, körüle a lombardi sikság városaival s a láthatáron az Apennin előhegységei s a svájczi alpesek élükön a Monte Roséval. Valóban felejthetetlen látvány ez is.

Később kimentünk a temetőbe. A ki hozzá van szokva a mi elhanyagolt, semmit nem mutató, söt deprimáló temetőinkhez, azt méltán meglepheti az itteni. Nem tagadom azonban, hogy a hiuság párosult itt a kegyelettel. Ugyanis az egész óriási kerthez hasonlit, melynek ápolt virágá yai s utai közt a legmüvészibb márvány szobrok s épületek állnak. Olasz szokás szerint igen gyakran látni az elhalt családtagok szobrát és fényképét a sirhelyen, immortell koszorukkal diszitve, de a mi a legerédetibb, az az, hogy a visszamaradt élő tagok is sokszor saját magukat kifaragtatják s a legkülönbözőbb poziturában állittatják oda pl. egy kripta bejárat látszik, mely előtt az elhalt özvegye egész divatos ruhában áll (élet nagyságban) s mintegy bebocsátást kér. Vagy az anya sirja felett az apa ül térdén két gyermekével. Szóval ez főleg első látásra igen furcsa s csak a nép egész életében, felfogásában s jellemében leli magyarázatát. Ugyan csak itt láttam először egy rendkivül érdekes krematóriumot (halott-égetőt.) Az állitólag annyira vallásos olaszok ezen liberális gondolkodás módját bárcsak minél több helyen hoznák alkalmazásba! Az egész igen egyszerü. Miután a koporsót a halottas kocsiról leemelik, ráteszik egy kis vaskocsira, mely sineken jár s betolják a kemenczék elé. A gyászolók egy mellékteremben várnak. A kocsi felszine egy irányban van a kemencze nyilással s a koporsó a kemenczébe is sineken tolatik be. Belül máglya van rakva, melylyel akkora höt birnak kifejteni, hogy fél óra alatt az egész el lesz végezve s a család, ha akarja urnában elviheti a néhány megmaradt pehelykönnyü s hófehér csontokat. Sokak előtt talán ez is borzalmas dolog, részemről a lehető leghasznosabbnak tartom, már azért is, mert rendkivül kevés kiadással (maximum 50 lira) jár, szegényeknek egész ingyen.

De beszéljünk vigabb dolgokról! Este az egyik nagyobb vig szinházba mentünk, hol véletlenül épen a „Tiszt urak a zárdában“ czimü kitünő operettet adták pompás előadásban. Hol is énekeljenek jobban, hol is játszanak élénkebben, ha nem Olaszországban. A könnyen gyulékony lelkü olasz közönségre át is származott a szinészek jó kedve és — szintén olasz szokásként — a kedvelt áriákat unisono velük énekelték s viharosan ismételtették nem fukarkodva néha a fütyüléssel vagy piszszentéssel sem. Igy legalább vigan végződött ezuttal Milanóban való tartózkodásom s jó kedvüen ültünk fel másnap reggel a vonatra, mely néhány óra alatt Génuába vitt.

A utas különben már egy óra hosszat láthatja, hogy most egy rengeteg nagy kereskedelmi város felé közeledik, mert folyton óriási gyárak, telepek, egész munkás koloniák, nyaralók tömkelegén keresztül viszi a vonat, mig nem eléri Sampierdarenát, az olaszok Manchesterét s Genua gyári-elővárosát, s aztán egyszerre eltünik egy nagy alagutban. Az alagutak, legyenek bár oly hiresek is mint a szent-gothardi, arlbergi vagy Mont Cenis, mindvégig unalmasak s a jelenleginek se volt vége hossza, s rendesen a várt szép uj kilátások, tájképek se tárulnak szemünk elé. Ez egyszer azonban várakozásunk nem hiába volt. A vonat lassan kigördült a hegy alól, mintha csak időt akart volna hagyni az utasoknak, hogy egy oly panorámát bámulhassanak meg, mely páratlan s mintegy varázsütésre terem a szemlélő előtt.

Ott feküdt előttünk a „büszke“ Génua, mint ők mondják a maga teljes nagyszerüségében, terrasseszerüen elhelyezett házcsoportjaival, templomaival s óriási hires félkörалаku kikötőjével, a kis és nagy hajók százával s a végtelen kék tengerrel az egész egy felejthetlen látvány, melyet talán látni, de leirni vajmi nehezen lehet.

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

1192. sz.
vgh. 1892. 3—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §. értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kassai kir. járásbiróság 1892. évi 16304/p. számu végzése következtében Lepesch és fia czég, Horovitz Hermann, Záhr és Szakmáry czég, Gruber és fia czég, a szepesi gőzsör- és maláta-gyár részvénytársaság és Littmann Sándor javára ismeretlen tartózkodásu Schufflay József ellen 115 frt 17 kr., 164 frt 10 kr., 158 frt 23 kr., 713 frt 94 kr., 500 frt és 130 frt 88 kr. és járulékai erejéig foganatositott biztositási végrehajtás utján lefoglalt és 1430 frt 80 krra becsült butorok, borok, ásványvizek s egyéb a korcsmai üzlethez tartozó tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kassai kir. járásbiróság 16304/p. 1892. számu végzése folytán a fenti tőkekövetelés, ennek lejárat napjától járó 6% ka biróilag már megállapitott költségek erejéig malom-utcza 5. sz. a. alperes volt üzletében eszközlésére **1893. évi január hó 10-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kassán, 1892. évi deczember hó 20. napján.

Tahy Konrád.
kir. jbirósági végrehajtó.

Magyar Fém- és Lámpa-árugyár részvénytársaság
Budapest-Kőbányán.

Fölhivás.

Értesitjük a nagy közönséget, hogy a kizárólag saját részünkre gyártott és általunk viszelárusitók által **az ország minden táján forgalomba hozott,** immár általánosan kedvelt és nagy keresletnek és fogyasztásnak örvendő 2 1—4

„Király-olaj“

jóságáért és valódiságáért csak abban az esetben vállalunk el jótállást, ha azok a saját zárójegyünkkel és védjegyünkkel ellátott eredeti szabadalmazott kannákban vásároltatnak.

A „király-olaj“, mely az egyedüli biztonsági petroleum, a legnagyobb világitó erővel bir, ugy hogy a villamos fénynyel vetekedik és előnyös tulajdonsága közé még az is tartozik, hogy égőképessége tovább tart más tisztátalan petroleumnál s azonkivül, hogy e miatt olcsóbb is, teljesen szagtalan és soha fel nem robban.

Minden **„király-olajt“ tartalmazó szab. kanna védjegyünkkel van ellátva.**

Tisztelettel

a magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság
igazgatósága
Budapest-Kőbányán.

Kassán elárusitónk:
Vizy Domonkos és Rosenberg Jenő urak.

8420. sz. 5—1

Tk. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szepsii kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Eiben István Bertl és társa végrehajtatóknak Eiben János végrehajtást szenvedő elleni 113 frt 83 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szepsii kir. járásbiróság területén lévő Felső-Meczenzéf nagyközségben fekvő, a 183. sz. tjkvben foglalt Friedl József, kk. Friedl Vilmos, Eiben Simonné Friedl Katalin, Friedl Benedek, Friedl János, Eiben Gáspár, Eiben Ferenczné sz. Eiben Anna, Eiben János, Eiben István, kk. Stark Ferencz és kk. Stark Mária nevén álló, a 213. hrsz. belsőségre 25 frt. 304. hrsz. külsőségre 125 frt, a 344. hrsz. ingatlanra 62 frt

449.	„	ingatlanra	37	„	491.	„	„ 11 „
496.	„	„	58	„	532.	„	„ 11 „
561.	„	„	8	„	624.	„	„ 32 „
666.	„	„	81	„	670.	„	„ 15 „
753.	„	„	21	„	789.	„	„ 58 „
795.	„	„	100	„	887.	„	„ 10 „
927.	„	„	19	„	981.	„	„ 20 „
1349.	„	„	41	„	1517.	„	„ 27 „
1519.	„	„	9	„	1528.	„	„ 23 „
1535.	„	„	39	„	1590.	„	„ 69 „
1606.	„	„	130	„	1827.	„	„ 145 „
1849.	„	„	51	„	2119.	„	„ 92 „
2123.	„	„	113	„	az 538.	sz.	tjkvben foglalt

Simkola István is a fentebb megnevezettek nevén álló 1725. hrsz. ingatlanra 40 frt, a 647. sz. tjkvben foglalt Repkó Mihály, Stark Simon és a megnevezettek nevén álló 2086. hrsz. ingatlanra 71 frt, a 677. sz. tjkvben foglalt Friedl Erzsébet és a nevezettek nevén álló 1210. hrsz. ingatlanra 31 frt, a 678. sz. tjkvben foglalt Friedl Erzsébet és a nevezettek nevén álló 299. hrsz. ingatlanra 61 frt, a 399. hrsz. ingatlanra 27 frt, az 1503. hrsz. ingatlanra 31 frt, végre a f.-meczenzéfi 679. sz. tjkvben foglalt Eiben Albert és neje Eiben Anna, valamint a megnevezettek nevén álló 196. hrsz. ház és belsőségre az árverést 196 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az **1893. évi február hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor** F.-Meczenzéfen a városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság

Kelt Szepsiben, 1892. évi november hó 30-án.

Olchváry,
kir. járásbiró.

35 5. sz. 6—1

Tk. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szepsii kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Göbl Máté és csatlakozás folytán Heimscheimer Gusztáv & Comp. végrehajtatóknak Göbl József végrehajtást szenvedő elleni 1308 frt illetve 113 frt 25 kr. tőkekövetelések és ezek járulékai iránti végrehajtási ügyében a szepsii kir. járásbiróság területén lévő A.-Meczenzéf községben fekvő a 269. számu telekjegyzőkönyvben foglalt Göbl József (Mihály) és k.k. Göbl György nevén álló: a 257. hr. sz. a. ház és belsőségre 317 frt, az 1165. hr. sz. a. szántóföldre 18 frt, az 1546. hr. sz. egész rétre 77 frt. a 470. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt ugyanazok nevén álló, az 550. hr. sz. a. fekvő rétre 108 frt. a 847. hr. sz. a. szántóföldre 16 frt, az 1003. hr. sz. szántóföldre 24 frt, az 1108. hr. sz. rétre 14 frt, az 1233. hr. sz. szántó földre 40 frt. az 1348. hr. sz. szántóföldre 19 frt, az 1390. hr. sz. szántóföldre 52 frt. az 1500. hr. sz. szántóföldre 25 frt, az 1557. hr. sz. rétre 77 frt. a 2319. hr. sz. szántóföldre 54 frt. a 2425. hr. sz. szántóföldre 34 frt. a 2461. hr. sz. szántóföldre az árverést 58 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi márczius hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor** A.-Meczenzéfen a városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szepsiben, 1892. évi deczember hó 19-ik napján a szepsii kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

OLCHVÁRY,
kir. járásbiró.

EURÓPA SZÁLLODA.

Első kassai állandó Orpheum.

Ma és mindennap

nagy előadás

uj műsorral.

Fellépte az ujonnan szerződött tagoknak.

Rott Károly ur, ugynevezett „Cobi Gigerli“.
Paasdorfer L. ur, dalkómikus.
Lengyel Róza k. a. ugynev. „Fesch Huszár“.
Brádi Mitzi k. a. bécsi chansonetta.
Horváth Teruska k. a. magyar énekesnő,
Eschenbach Fritzi k. a. chansonetta,
Werhel Szidónia k. a. énekesnő,
Weisz Sándor ur, karmester.

Különlegességek:

Az almás rétes. Kómikus jelenet, előadja Paasdorfer L. ur. — **Bika László.** Kómikai jelenet, előadja Rott Károly ur — **Dr. Kudlkraut.** Bohózat énekkel. — **A dipelskircheni völegény.** Bohózat énekkel.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyaltalaban szükséges összes saját hazai gyartmanyu, elismert kitünő gepeit es talajmuvelo eszközeit ajanlja.
2. Minden a gazdasagi gepszakmába vago felvilagositassal es tanacsval szivesen es dijmentesen szolgal
3. Az összes gyártmanyait magában foglalo kepes arjegyzeket kivanatra keszseggel megküldi
4. A gyártelep Budapesten külso vaczi ut 7. szam alatt van es annak megtekintese erdekodoknek keszseggel megengedtetik

Level czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GEPGYÁR RÉSZVENYTÁRSULAT

Budapesten külso vaczi ut 7.

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok

Les Derniéres Cartouches jegygyel

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából. 65.. Boulevard Exemans.

Ezen gyartmany a papiripar diadala es a czigarettapapiros eszmenykepe

Bécs, I. Schottenring 25.

A valodi franczia **„Les Dernieres Cartouches“** ... gyártmányok a „Les Dernieres Cartouches“ ... **Kassán, Falk Károly es I.mal** ... czigaretta hüvelyek.

Cognac-quint-kivonat.

Vedjegy a cognac-quint kivonat számára

... bizonyult ... jonak

... Leg jobb sikerért és egeszseges gyartmanyert kezeskedem.

Spiritusz megtakaritás

... pálinka erösitö kivonatom által; ez az ... Árja kiküldésénél 3 frt 50 kr. ... használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenziámat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü,** valamint a letező **likörök, szeszesitalok, eczet és boreczet** ... készitéséhez felmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek. 206 45—50

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok.

Pollák Károly Fülöp

essenczia-különlegességek gyára Prágában.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

COGNAC DE BOURGOGNE

C. DUVERGEY-TABOUREAU-tól Meursaultban. (Cote d'or) Franczia ország.

Főraktár a magyar királyság részére

Dietrich és Gottschlig uraknál

BUDAPESTEN.

Központi iroda és megrendelési hely: IV.. régi posta-utcza 10. szám.

A nagybani eladás részére átviteli raktár

DIETRICH és GOTTSCHLIG urak

átviteli pinczéiből: Kőbánya V. kerület, füzér-utcza 30. szám.

Elszállitás rekeszekben 12 nagy vagy 12 kis palaczk tartalommal. Árak Kőbányáról szabad rakasz és csomagolás mellett:

Rekeszenként 12 nagy palaczkkal:

1829-es	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 58.—
**	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 46.—
*	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 34.—
*	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 22.—

12 kis palaczkkal:

rekeszenként	frt 29.—
rekeszenként	frt 23.—
rekeszenként	frt 17.—
rekeszenként	frt 11.—

Kicsinybeni eladási árak:

DIETRICH és GOTTSCHLIG urak

oszt. csász. és magy. kir. udvari tea és rum raktáraikban

BUDAPESTEN.

IV. Váczi-utcza 18. sz., a korona kávéház átellenében;
IV. Kigyó-tér, Teleky-féle palota;
VI. Andrássy-ut 23. szám, az opera átellenében.

359 3—6

1879-es	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 5.	kis palaczk	frt 2.50.
**	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 4.	kis palaczk	frt 2.—.
**	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 3.	kis palaczk	frt 1.50.
*	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 2.	kis palaczk	frt 1.—.

„LE GRIFFON“

53 **a legjobb szivarkapapir.** 128—150.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi január 3. 2. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr.
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő-utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Az uj idők.

(—s.) Béke és munka; ez a két jelszó az, melynek uj és erőteljes életre való fölébredését a magyar parlamentben oly régóta várjuk, s melynek hajnalhasadása — ugy látszik — az ujév kezdetével beköszöntött. Már magában véve azon körülmény, hogy a budget általános tárgyalása nem tartott tovább mindössze egy hétnél, s nem nyult el végtelen hosszuságában, ugy, hogy a munkának csak fele része — bár a nagyobb is — van hátra még, valamint azon körülmény is, hogy a szavazást a budget fölött nem névszerint, hanem csupán puszta felállással kellett megejteni, figyelemre méltó módon jelzik politikai és parlamenti viszonyainknak oly irányban való megjavulását, mely a béke és munka komoly megvalósitásához vezet. De nemcsak ennyiben áll a javulás tünete, hanem főkép abban, hogy a parlamenti pártoknak kifejezett maguktartása határozottan higgadt és tárgyilagos szint ölt a Wekerle kabinettel szemben, amiben tagadhatatlanul nagy érdeme van Apponyi Albert grófnak. Nevezetesen pedig Apponyinak záró beszéde, valamint Wekerle Sándor miniszterelnöknek tartalmas és magas államférfiui szinvonalon álló beszéde hatalmas és harmónikus zárütemét képezik a lefolyt vitának, melynek hangjai az egész országban széthullámozva, azt az örvendetes kilátást hozzák hirül, hogy most már alapos ok van azt hinni, hogy a magyar parlament nemsokára vissza fogja nyerni teljes munkaképességét, nem alterálva még azon szózat által sem, a melyet a nemzeti pártnak egy mindenáron hadakozni akaró tagja a süket füleknek ujévre prédikált Apponyi mellett, de aligha Apponyi kedvére.

Az ohajtott munka az egyetlen és legfőbb czél, melyet minden józan és tisztességes politikusnak elő kell mozditania. A törvényhozásnak dolgoznia kell és eredményeket tudjon felmutatni, mert ez az egyetlen módja annak, hogy az állami élet és az állampolgárok sorsa javuljon. Ennek a szükségét nálunk, ahol a parlament tevékenysége bizonyos köröknek — hogy a legenyhébb kifejezéssel éljünk — tulzásai miatt hosszu ideig meg volt bénitva, kétszeresen érezni.

Nem rekriminráczióból teszszük — habár elegendő okunk van rá, — hanem csupán, hogy a valóságot fejezzük ki, azt mondván, hogy az ellenzéki táborból akárhányan akadnak, kik csak arra törekedtek, hogy a kormány ne dolgozhasson, s ez által megakadályozták a törvényhozás munkáját.

Most végre ennek a párt gyülöletnek a hatalma, melynek átkos nyomását a képviselőház annyi ideig sinylette, megtörött. Apponyi Albert gróf — ugy reméljük — helyesen és találósan mondotta, hogy az ellenzék politikája a jövőben nem abban fog állani, hogy a törvényhozási munkának utjába kicsinyes akadályokat görditsen, hanem ezután eszmék fognak eszmék ellen küzdeni, ugy a mint az a törvényhozás tekintélyéhez és méltóságához illik.

Ilyen körülmények között nyugodt várakozással nézünk eléje a törvényhozás tevékenységének az uj évben annál is inkább, mert a Wekerle miniszteriumban, mely annak munkáját irányitja, minden garancziája meg van a komoly és sikeres munkának, öntudatos konczepcziónak, s épen ez az, ami az ellenzékkel magatartásában a parlamenti tisztesség korlátait elfogadtatja.

Innen-onnan.

Szilveszter estéjén.

A gyertya halaványan ég asztalomon, a szivaromról fölszálló füstfellegek csudás alakokkal népesitik meg szobámat; a körülem levő mély csend és az utczán bömbölő zivatar, azon télig eber állapotba helyeztek, melyben a kedély (mogorva ábrándok) kisértetes ostromának kevésbbé képes ellenszegülni.

Nagy dolgokat forgattam elmémben, mert az ily mogorva éjszakák rendkivül elősegitik a nagy dolgok megszülemlését.

Nalam ez nem igy van, példának állitom mostani esetemet.

Gondolkozom, de eredmény nélkül, ime már hat óra, s a tárczának még hire hamva sincs pedig várja a szedő a kéziratot.

Nincs feldolgozandó tárgyam, máskor még a fogpiszkálóról is tudtam volna kar hosszuságu monológot irni s most a mikor mar a körmömre ég, most tagadja meg agyam a szolgálatot.

A gondolatmeddőség e verejték facsaró pillanatában erős kopogás hallatszik ajtómon.

— Szabad!

Benyit az ajtón egy ragyavert szedőgyerek

— A szerkesztő ur kéreti a holnapi tárczaczikk kéziratát.

E kérdésnél önkénytelenül pillantottam szobám padlatára, ha vajjon nem látok-e valahol lókörmöt, vagy patkó nyomot.

— Jöjjön egy félóra mulva.

Elment. Hogy a ragya ver... de hiszen el sem átkozhatom ezt a csunya szedőgyereket, mert ez megtette már valamely elődöm, s ugy látszik hatással, mert ugyancsak megverte a ragya.

Csak azt szeretném tudni, miről irjak!

Ha irok is, szerkesztő uram mindig törli soraimat, pedig a kéziratom minden betüje csont az én csontomból és minden pont az i felett vér az én véremből.

Lekaptam fülem mellől az ott ácsorgó tollat s az asztal alá dobtam. Csaknem hajam szálainak fogyasztásához kezdtem. Helyzetem kinzóvá vált, s gondolat gondolatot korbácsolt fel tömpult agyamban.

Kopogtatás.

Jégborzadás futotta át testemet, mint a graefenbergi betegét, kire először teritenek vizes lepedőt.

Olyan keservesen s oly nagyot sóhajtottam, hogy még a pókhálók is megindultak szobám falain. Erősebb kopogás.

— Szabad!

— A tárczaczikkért jöttem!

— Még nincs készen.

— Oh kérem, tiz sorral több vagy kevesebb, az nem tesz semmit!

— Egy negyed mulva!

— Alászolgája.

Elment s ismét egyedül maradtam.

Oh boldog szerkesztők, ti, a kik a legkényelmesebb pamlagra dőlve az álmok országában hortyogva andalogtok, addig mi, szegény ördögök, betüt betü után pingálunk a fehér papirra. Kész munkát kaptok, könyökig kanalaztok a sok jóban s nekünk csak üvegen át lehet a mézet nyalogatnunk.

Hja! ilyen az élet kedves olvasóim!

Mennyi szomoru kontraszt, mennyi átláthatlan cselekmény, mennyi titkos rejtély, s mégis mennyi csizmadia van Miskolcz városában!

Itt van ni! már 8 óra lehet (igen, lehet, nem tudom biztosan az idő haladását, mert... izé... izé... érettségit tesz az órám) s még csak czimet sem találtam a várva várt dolgozatnak. Pedig szent, hogy várnak rám a szedők. (Betü- és ne rongyszedőket tessék érteni.)

De hát miről irjak? A politikával soh'sem foglalkoztam. A szerelemről nem irhatok, mert nem voltam még szerelmes. Humoreszket ismét nem irhatok, mert oly nagy külömbség van az egészséges humor

TÁRCZA.

Téli estén.

Irta: **Chriastélyi Béla**

Iszonyu zivatar dühöng oda künn; sivitva száguld a vihar a végtelen rónán, magával vivén a hópelyhek milliárdjait s hol odadobja valami partosabb helybez, hol ismét felkapja s irgalmatlanul ragadja tova, messze.

Egész hóhegyek képződtek már a fasorok mentén s az utakon, járhatlanná tevén azokat s az egész tájat fehérbe öltöztezve, végenyészettel fenyeget mindent, mi utjába akad.

Szobám ablakait csapodja a havas szél, zúg, üvölt, mintha kérne, hogy eresszen be; zörög s recseg az ablak, mintha jelentené, hogy tovább már nem birja ki.

Magas akáczfa nő előtte, ingadoz, hajlik az is, néha megrázkódik a nagy hóteher alatt, melyet a szél hordott reá; ágai ütik a táblákat, mintha össze akarná törni, hogy semmi sem maradjon épen e borzasztó időben. Egy sereg madár ütődött most belé, talán menekülést kerestek; kinyitom, de addig másfelé repültek félelmükben.

A kandallóban lobog a láng, szétvetéssel fenyegetvén azt a borzasztó léghuzam miatt; lábam előtt csahol hü kutyám, egyetlen barátom, még az is érzi a szörnyü zivatart, figyelmesen mozgatja füleit s hol az ajtóhoz közelit, hol ismét hozzám jön s okosan emelvén reám szürke szemeit, megnyalja kezemet s félve dörgölődik hozzám.

S én ez isteni — borzasztó zene közepette itt ülök asztalom mellett, fejemet kezemre nyugtatva, hallgatom azt. Visszhangra talál szivemben; ez is ugy háborog, marczangolja keblemet s őrületbe viszi gondolataimat.

Fajdalmasan vergődöm, mint a megiött madár, melyet istentelen kezek kivertek fészkéből s megsebzék szárnyát, hogy többé nem képes felrepülni.

Meg van sebezve az én szivem is; sajog, zokog bánatában, sir fájdalmában s én nem tudom lecsillapitani, nem birok vele, e kis husdarabbal s fájdalmasan vergődöm okozta kinaim alatt. Csapkodj vihar, dühöngj; visszhangra talász szivemben.

Oh szerelem! Oh boldogtalanság!

•

Boldog voltam, oly boldog, miként emberi lény csak lehet. Nekem zöldült a tavasz, nekem viritott a nyár s nekem szólott a madarak szerelmi dánája. Alig birtam elviselni a boldogságot, azt hittem le kell roskadnom alatta; s azt hittem bú és bánat nem is létezik.

Őt szerettem csak, egyedül őt, ki elrabolta szivemet, ki megfosztott gondolatimtól, édes álomba ringatta lelkemet, ki kivetköztetett önönmagamból, nem ösmertem többé magamra s azt hittem, hogy az eget minden szépségével s üdvével már itt élvezem a földön, vele, mellette, körében.

Ha együtt voltunk, nem voltam többé ember, egy gép-automata lett belőlem, mely meg van babonázva egy felsőbb, tulvilági lénytől s mely annak parancsai szerint tesz mindent, mely csak az ő akaratából bir mozogni, csak engedelme folytán mer szólni.

Szólni? Ej dehogy! Nem szóltam, csak néztem sötét szemeibe, azokba, melyekben menyországom nyilt; ajkammal illettem dus hajfonatát, arczomhoz szoritám ruhája szegélyét s nem szóltam semmit, nem birtam ajkamat szóra nyitni, boldog voltam, végtelen boldog.

S ha kibontakoztam a varázs alól, ha megszólitott, édes, andalgó szavakat suttogtam neki üdvünkről, boldogságunkról beszeltem, arcza elpirult, a lágy liliom helyett viruló rózsa nyilt ki azon; keze reszketett kezemben, én szerelmem minden hevével átkaroltam őt, ajkaink egy hosszu üdvözitő csókban olvadtak össze s mi végtelenül boldogok voltunk.

Oh boldogság! Oh szerelem!

•

Egy piczíny levélke fekszik asztalomon, egész kis levél, egyszerü, olyan, a milyen ő volt, abban van eltemetve mindenem, üdvöm, szerelmem, boldogságom. Ezentul e kis papiros lesz összes talizmánom, azt szoritom keblemhez, azt áztatom könyeimmel, abba temetem minden fájdalmamat.

Ez hozta hirül halálomat, ez okozta lelkem teljes feldulását. Ezentul lélektelen tárgy vagyok csak, mely napról-napra tengődik, mig a kegyelmes isten felszabaditja iszonyu kinjaitól.

Értéktelen anyag válik belőlem, mely nem tesz, nem gondol, nem eszmél, nem él, csak álmodik hoszszan, végtelenül, csak morog czéltalanul, ekzisztál, mig nem mondja a felsőbb hatalom: elég!

Ő szeret engem, még most is szeret odaadóan, szive teljes hevével, lelke egész erejével, minden gondolatával, de nem lehet enyém; a mostoha sors elszakitá tőlem, de örökre, visszavonhatlanul.

Ő nem lehet enyém! Ő, kit eddig teljesen birtam, kivel a legfelsőbb biró örökre összekötött, kivel lelket cseréltem, kivel gondolataink egyek voltak, s ő többé nem enyém!

Óh isten, hát mérhettél ennél nagyobb csapást reám; óh ember, tehettél volna jobban tönkre? Hol az az igazság, hol a természet rendje, vagy velem együtt megszüntek ezek is lenni? Meddig tart majd iszonyu kinlódásom, mikor üt az óra, mely megszabadit mindentől, a mi földi rajtam?

Óh légy boldog te szerelmem, te üdvösségem!

•

és én közöttem, mint a derékszög és a szabályos kör közt.

Nehéz ez a megyei hivatal!

Ah! megvan! megvan! Irok a télről! De hiszen a télnek még hire sincs: a farkas csakugyan megette a telet: igy bukik meg a régi közmondás és egy másik, hogy az idén egy ember sem „élhetett el a jég hátán.“

Apropos jég! Ha ilyen telük lett volna ősapáinknak mint most nekünk, aligha lett volna Hollóskirálynnk. Kopogás! Megrémültem, lélekzetem eláll s alig tudom kidrukkolni e szót: szabad!

Belép a szedőgyerek.

— Ne zaklassa az embert. Ha befejezem, magam viszem el.

— Már nincs szükség az ön dolgozatára.

— Ni… ni… nincs? — itt vettem az első lélekzetet.

— A szerkesztő ur Abrándi Malakiás dolgozatát szedette ki.

— Tehát meg vagyok mentve!?

— Mitől?

— A tárczairástól! Fogja barátom, ujévi ajándékul. — Egy ujpesti huszast adtam tenyerébe s azonfelül adtam még egy igen finom teketés kurta szivart.

— Szija barátom, darabja egy forint és ötven krajczár.

— Akkor elteszem.

— Hát adok még egyet. De erre rá kell gyujtani.

Rágyujtottunk.

A szedőgyerek mosolygott, mert mégis jól esett lelkének, hogy életében egyszer ily rendkivül drága szivart szihat.

Legalább elbeszéli, hogy egyszer ő is látott — császárt.

A szivart télig elsziva, keserves ábrázatot vágva elment.

Hála neked istenem! Oh szent Dávid; zendüljön meg a te hárfád Abrándi Malákias dicsőitésére, mert egyedül csak ő huzott ki a — szószból.

A gyors forralóban meggyujtottam a szeszt, a kályhába szenet dobálok, igy ni! A viz felforr, teázom s lefekszem.

Ebben a sorrendben történt meg minden. Az ágyban fekve, félszendergésemben elvonul előttem az elavult ócska év, az 1892. és ezalatt rózsás szinben, biborba öltözve köszönt be az 1893.

Isten veled! Jó is, rosz is voltál, hü is csalfa is voltál! Isten veled!

— — — — — — — — — — — —

Hozsánna néked ujév! Isten hozott! Mosolyogj, nevess, dévajkodj!……

Vajjon milyen lesz ez?

Szemeimet elnyomja az álom, s Isten tudja miről álmodom s meddig alszom.

Mielőtt Morpheus karjai elringatnának s esetleg késön ébredek, a kárpótlást kereső közönségnek kivánok jó éjszakát! Szép álmokat és

BOLDOG UJÉVET.

Ujdonságok.

Uj év napján a városi tisztikar nevében Kozora Vincze városi főjegyző üdvözölte a város polgármesterét, ki a jó kivánatokat meghatva köszönte meg, s az egész tisztikarnak viszont boldog uj évet kivánt.

Halálozás. Brósz Jónát kassai tekintélyes ügyvéd, a törvényhatóság tagja, az ág. evang. egyháznak oszlopos tagja, a hat szab. kir. városok esperességi felügyelője, a tiszai kerületi gyámintézet volt világi elnöke e hó 1-én hosszas betegség után 70 éves korában és hitvesével szül. Bielek Corneliával a legboldogabb házasságban eltöltött 39 év után meghalt. Temetése tegnap délután nagy pompa mellett a felsőmagyarhoni első temetkező-intézet rendezésében ment végbe. A megboldogult ravatalát a legszebb koszoruk és feliratos szalagok sokasága teljesen eltödte, bizonyságul annak, hogy az a nagy tisztelet, rokonszenv, a melylyel a legszélesebb rétegü társadalom az elhunyt iránt viseltetett, a kegyelet által indittatva, nyert kifejezést az utolsó uton, a melyről nincsen visszatérés. A kassai ág. ev. egyház külön gyászlapot adott ki.

Személyi hir. A müemlékek országos bizottsága Myskovszky Viktor, akad. lev. tagot megbizta, hogy Árvavármegye müemlékeit felmérje s rajzban megörökitse.

Dóm-restauráczió. A kassai dóm restaurácziójára a mult évben 48,572 frt 44 krt költöttek.

Archaeologai. Az Archaeologiai értesitő legujabb füzetében a kassai székesegyház egy urmutatóját közli sikerült hasonmásban. A barokstilü urmutató mestere, a mint a rajta levő felirat tanusitja, Szilassy, kassai multszázadbeli ötvös, kinek itt és Löcsén több remek müve található.

Eljegyzés. Kemény Kálmán győri lakos, a mult hó végén eljegyezte Komjáthy Károly bájos leányát, Ilonkát, Balassa-Gyarmathon.

Szini előadás. Vasárnap jótékonyczélu előadás volt a katholikus legényegylet helyiségében; szinre került a „Bethlehemi csillag“ czimü alkalmi szinmü, melynek sikerült rendezése és izléses kiállitása föt. Konrády Lajos ur érdeme. A darab szereplői, ugymint: Hambor, Timkó, Katona, Papky, de valamennyien élvezetes alakitást nyujtottak. Az énekszámokat is szép összhangban, tetszetősen adták elő. A felvonás közökben az egylet jó zenekara, mely 10 tagból áll, pompás darabokat játszott. Az angyalok jelenése s a Megváltó születésének allegóriája különösen tetszett; ez élő képek apró fiukból volt összeállitva. A közönség zsufolásig töltötte meg a termet, s tetszését zajos tapsokban nyilvánitotta. Az előadáson Bubics Zsigmond püspök képviselője-ként Szinyey kanonok volt jelen. Értesülésünk szerint Bubics Zsigmond 1000 frt adománynyal ajándékozta meg a nagy hivatásu egyletet.

Választás. Néhai Comáromy István elhalálozása folytán üresedésbe jött gönczi szolgabirói állásra máris több kompetáló jelentkezett. Ez állásra ugy értesülünk Berzeviczy Gyula és Vaczy József közigazgatási gyakornokok fel ktatnak első sorban.

Szilveszter. Az élet egy rövid szakának a határkövé a midőn az ember Jánusként vissza és előrenéz, a midőn az elmult keserüségre egy csöpp remény kél a szivben, hogy jobb lesz a jövendő. Ez a Szilveszter. Mindig öregbedve, sokszor reményeinkben csalódva, az ujtól mégis jobbat várunk. Az egyetlen a mi a földi röghöz, az élet küzdelmes volta daczára, teljes erővel leköt. Azért két szárnyra a jókedv lelkünkben, azért vonz ellenállhatatlan vagy az emberek sokadalma közé, hogy az ujnak bizonnyal elölegezve, örömre gerjedjünk és mulassunk egymás között és boldog uj esztendőt kivánjunk egymásnak. A mostani Szilvesztert a nagy kaszinó aegise alatt Lekly Gyula igazgató és Naményi Gyula a kaszinó elnöke részesitették nagy gracziában és illő módon tisztelték meg az uj esztendőt. Ebben a rendezésben persze a legszebb keretet a közönség adta ki, mert ez viszont a jó mulatság reményében olyan nagy számban tódult a kaszinóba, hogy annak tágas nagy terme alig tudta azt befogadni. Az elite társaságnak szinejava ide adott magának ez esten találkozót és ezek között aztán olyan vig és kedélyes hangulat uralkodott, hogy bizony már erősen belepirkadtunk az uj esztendőbe, a mikor a társaság oszladozni kezdett. A vacsora alatt a régi dalegylet egy pár igen sikerült dalt énekelt és ez a fűszer csak még inkább kellemessé tette a mulatságot. Majd az asztalbontásra került a sor és ügyes kezek egy pillanat alatt tánczteremmé varázsolták át az imént még pohárcsengéssel teli térséget. Rácz Jani ujabban kitünően szervezett zenekara rázenditette és egyszerre csak 80—100 pár keringett körül nagy animóval, mintha csak attól tartott volna valamennyi, hogy nem lesz többé még a farsangban sem módja ilyen jól vigadni. Az első és a második négyesre mintegy 120 pár állott sorban és csodálatos, ezuttal böven jutott a szép nemnek a tánczosoknak máskor gyér gárdájából, a mi persze Leklynek, a fene-ügyes toborzónak a főérdeme, mert hát még ehhez is tudomány köll. Pont 12 órakor a táncz egy perczre pihent, a zene elhallgatott és előlépett Krémer Jenő, a szinháznak mókás mestere, hogy a haldoklónak bucsut, az ujnak köszöntőt mondjon. A mit előadott, tréfás és zamatos volt, sok nevetésre pedig azért gerjesztett, mert a sorokra a rigmust a közönségre bizta eltalálni és igy történt meg, hogy az egyik rimet a közönség egyhangulag Maléter ur nevében vélte megtalálni, mert hogy illik is bele, mivel tény, hogy a város szépitése körül ő fáradozik legtöbbet, csak hogy Krémer Jenő bocsánatot kért, mondván: nem ez a rim, hanem Szent Péter, persze volt aztán kaczagás böven. E humoros intermezzó után aztán folyt tovább a táncz reggelig vigan, nagy örömére a legszebb hölgykoszorunak, a mely élvén a jó alkalommal, szilárdan tartotta magát. A kitünően sikerült estélynek egyik diszét képezte a honvéd tisztikar, a mely ezuttal is megmutatta, hogy a polgársággal nemcsak akar, de tud is mulatni. Hiába, a vér sohasem tagadja meg magát. A közös hadseregbeli urak közül egy pár háziezredünkbeli tiszten kivül senkit sem láttunk, a mit sajnálkozással jegyzünk itt fől, de csupán azért, mert ebben okkal vagy anélkül rejtett okokat vélnek látni, a melyeket mi szivesen szeretnénk megczáfolva tudni. — Ugyanez estén a Schalkház termében is volt Szilveszter-ünnep, a hol szintén szép közönség volt jelen, a mely viszont a katona zenekar élvezetes játékánál várta be a forduló pillanatot.

Krémer rigmusai. A kaszinóbeli Szilveszter-mulatságról irott tudósitásunkat e helyen egészitjük ki, adva a Krémer-féle rigmusokat szórul-szóra. Imé, olvassátok:

A midőn felolvassátok
E végrendeletem;
A rimet találgassátok,
S mondjátok azt velem.

Mert csak ugy ér gyönge versem
Egy rongyos petákot,
Ha, mig strófám sem végeztem
Már nevet a szátok.

Ime kezdem; hát mindenki
Eszét jól forgassa!
Legszebb város felvidéken
Ez a kedves — — — Kassa!

Gazdag város; de munkál is
Eke és borona!
Lesz is jövőre majd Kassán
Sok fényes — — — korona!

S ha majd lesz pénz, elrendelem:
Legyen rendes város,
Ne légyen télen, sem őszszel
Utczája oly — — — sáros!

Nősülő ifju ne kérjen
A leányhoz okmányt
A lányt vegye feleségül
S nem ám a — — — hozományt!

Ne szidjátok a jó embert!
Asszony, ha malét ver —
Gondolja meg, biz' sokat tett
Kassáért — — … (Szt. Péter!)

Jövő évben aranyból lesz
Kés, villa, s kanál is
S nem folyik főutczán végig
Illatos — — — kanális!

Bobájka hull majd hó helyett!
S látsz teritett asztalt…
Lábunk alatt a főutczán
Lepény lesz az — — — aszfalt!

Adó helyett még mi kapunk,
Az kolbászt, ez kendőt;
Mondjuk el hát: „Adjon Isten
Boldog uj — — — esztendőt!“

Igy akár egy milliót is. A regále, helypénz stb. illetékek szedése uj évtől kezdve uj bérlők kezébe jutott, a kik tudvalevőleg a régi bérösszeg ellenében majdnem 60 ezer forinttal többet fizetnek és mi városiak el voltunk ragadtatva, hogy most egyszerre le fog sülyedni a pótadó, mert ez olyan váratlan eredmény volt, a melyre még a legvérmesebb álmodozó sem merészelt gondolni. Csak hogy most a valóra ébredve, azt kell látniok, hogy ez a felszöktetett bérösszeg óriásilag készül bosszut állani a zsebeken és olyan indirekt adóval fogja megsarczolni a közönséget, a mely eddig páratlanul áll. A következménye ennek esetleg óriási megdrágulása lesz az élelmi czikkeknek, vagy pedig az, hogy a vidéki termelők másfelé fognak huzódni, semhogy itt Kassán erőszakos inkviziczió mellett elengedjék maguktól szedni a holmiaikat. Alig két napja, hogy az uj bérlők megkezdték hadjáratukat, máris bucsuba járnak a vidékiek ide is, meg a rendőrséghez elmondani, hogy milyen magas tételeket szednek a vámosok és helypénz-szedők. Például az egyik jelenti nekünk, hogy a Kassára behozott és direkt házhoz menő tejes kocsiért, a melyért eddig 5 krt fizettek, most egyszerre 35 kr. dijat szednek, minden zsák életért két krajczár az uj taksa, egy pár nyers bőrért csak 8 frtot emelnek ki az illető eladni jövő zsebéből és igy tovább, a mi már a legközelebbi napokban fog majd kitünni. Hogy mi fog ebből előállani, azt nagyon könnyü kitalálni, de a miben nem lesz köszönet, mert gazdag Kassa az ő horribilis összegen kiadott regále, helypénz, vám stb. bérlete folytán olyan hirhedtségre fog jutni, a mibeu semmi köszönet sem lészen, mert a fenyegető és közismertté leendő nagy drágaság által kényszeritve, szökni fognak mindazok, a kik csak szabadulni fognak tudni innen, a hatóság nagy örömére és dicsőségére, a mely elég okos volt előre nem gondolni arra, hogy a magas bérösszeget fizető bérlők mire lesznek kényszeritve vagy mikép kalkulálnak majd, hogy a bérleti összeg, a kezeléssel járó nagy költségek és a forgalomhoz megkivántató nagy tőkének a busás kamatai megkerüljenek a vámon és réven egyaránt nem törődve a gyanutlan közönség érdekeivel, a melyek igy hatósági és kormányi jóváhagyással egy homályosan tartott dijjegyzék és szabályrendelet segitségével közprédának lettek odadobva. Mi az egy-két nap alatt hallottak nyomán várjuk a további fejleményeket és pihenés nélkül résen leszünk.

Az uj vásári dijjegyzék a miniszter jóváhagyó záradékával ellátva, már január 1-étől lépett életbe; a hid és kövezet vámot még a régi dijjegyzék szerint szedik, mert ez a része még jóváhagyva nincs, sőt ez ügyben még tárgyalások is folynak. A helypénzt az uj dijjegyzék szerint a vámon kell lefizetni.

Uj zenekar. Horváth Feri, a kit a kassai közönség a multból előnyösen ismer, ismét Kassán telepszik meg és itt e napokban először fogja bemutatni ujonnan szervezett zenekarát.

A vihar nem szünik odakünn; egyformán veri ablakaimat reggeltől, ugyanugy sivit, vonit most is; száguld a hó a végtelen rónán; isten tudja hol állapodik meg, mikor lesz vége.

Szivemben sem szünik a zivatar, egyformán vergődöm már órák óta itt magammal. Agyam kábul, lelkem dermedni kezd; csak szivem, az szól hangosan, folyton, az kinoz, az üzi a poklot testembe, hogy azt hiszem mindjárt meg kell semmisülnöm.

Nem birom tovább. Magamra veszem felöltömet s kilépek a borzasztó viharba, hátha irt találok szivem sebére, hátha csillapodni fog háborgása s megszünik talán fájdalma. Avagy elkap az orkán, magával ragad s egyszerre vége lesz minden szenvedéseimnek, talán jobb is lesz, hisz ugyis azt sóvárgom.

Előttem nyilik a végtelen róna, semmit sem látok belőle, csak hó és hó mindenütt. Mint egy szalmaszál a tenger sima tükrén, ugy állok itt a végtelen hósivatagon, magam egyedül.

Közelből nyöszörgés hallik; odamegyek, egy koldus fetreng a hóban, kit elkapott a szél s ő nem birt ellentállani. Felsegitem s utat mutatok neki lakásomhoz, hol meghuzódhatik éjszakára.

Távolból a vihar süvöltésén keresztül vadállatok hangja hallik idáig, farkasok talán, kiket a hideg csalt közelébb, emberi lakhoz. Orditásuk iszonyuan beleillik az orkánokozta zenébe.

Megállok s hallgatom, nézem a végtelen természetet. Mily rettentő hatalom parancsára történik ez igy? De óh, miért háborog oly nagyon szivem is, miért alkot szivemből vulkánt, mely forr s nem csendesedik le soha.

Soha?

Sivits vihar, dühöngj zivatar, féktelenkedjél óh te nagy természet s vigy magaddal engem is, ragadj el, tépd ki testemből szivemet, ne fájjon, ne zokogjon az oly nagyon!

Óh boldogtalanság! Óh szerelem!

Megőrült leány. Páter Hyacinth, a kassai Dömések főnökének halálát a Döméseknél fenálló rózsa-egyletnek egy nőtagja annyira a szivére vette, hogy ebbe beleőrült. Ezt irták a kassai lapok sorra egymás után. Mi e hirnek alaptalanságát tudva, regisztrálását mellőztük, de miután a legilletékesebb hely ezt megczáfolni óhajtja általunk is, szivesen teszünk eleget a kivánságnak.

Adó-statisztika. Kassa szab. kir. város adópénztárába a lejárt 1892. évben befolyt:

Állami adó	270.973	frt	76	kr.
Kereskedelmi és iparkamarai illeték	2.930	„	04	„
Községi pótlék	74.198	„	19	„
Utadó	8.189	„	49	„
Hadi adó	2.217	„	68	„
Katona beszállásolási illeték:				
a) bevétel	3.385	„	23	„
b) kiadás	3.319	„	35	„
Más községek és városokból behajtás végett kimutatott összegekből befolyt	3.818	„	33½	„

Első adófizető volt 1892. évben Halapi Ferencz városi becsüs és háztulajdonos. Utolsó adófizető pedig Schalkház Lipót örökösei szállodatulajdonosok.

Nyilvános köszönet. A kassai jót. nőegylet elnöksége kedves kötelességének tartja hála köszönetet kifejezni azon nemes emberbarátoknak, a kik magukat az 1893. ujévi üdvözletektől a helybeli szegények és árvak haza javára megváltották és pedig: Tetmájer Károly, Kovacsy Béla és neje, dr. Klekner Alajos. Gass Nándor 2—2 frt. Rónay Károly, özv. Schirger Tivadarné 3—3 frt, Eder Elek 5 frt. Delaval Leó. Benczur Géza és neje, id. Novelly Sándor és neje, dr. Hevessy Károly és neje, Maurer Adolf, dr. Kovaliczky Elek és neje 2—2 frt, Müllner Frigyes, Siposs A. Gyula. Rozman Andor, ifj. Halykó Mihály. Halmos József. Fluck Gusztav. Ruszinkó Zsigmond, Szirmay Johanna urnő, Szirmay Sándor 1—1 frt. Végül fejezi ki hála köszönetét a nőegylet Kriegerbeck Ferenczné és Eischer Henrikné urnőknek az árváknak és szegényeknek ujévi ünnepén adományozott sütemények és füstölt husfélékért.

A vörös-kereszt egylet által felállitott levest osztó intézet kimutatása: mult hó 20—31 ig 2884 adag leves és kenyér osztatott ki a szükölködők közt. Ezen intézet javára adakoztak: a kassai ipar testület 5 frtot, Moskovits Jakabné 3 frtot, Sztudinka Gyula 2 frtot, egy névtelen 1 zsak babot. mely adományokért a nemesszivü adakozóknak az egyleti elnökség hatás köszönetét fejezi ki. Könyöradományokat ezen nemes czélra ezentul is kér és halásan elfogad az egylet elnöksége. A bizottság.

Irodalom.

„Versek“ irta Hegyi Jozsef.

Evvel a czimmel jelent meg e napokban egy kicsiny, de tartalmas kötet.

89 erősen subjektiv költemény van itt összegyüjtve, melyekből egy komor s első pillantásra világtájdalmas költői lélek tárul elénk.

Futólagos olvasásra azzal az impresszióval teszszük le e verskötetet, hogy ime ismét egy sablónos költő, felöltvén magára a világtajdalom kopott köntösét, dalban keserg1 megunt életét.

Pedig Hegyi József épen nem sablónszerü költő. Egy sajátszerü karakterisztikus egyéniség áll előttünk e költemények figyelmes olvasásánál, a ki szereti a világot, hibái daczára; ki szereti az életet, mert fél töle megválni; ki a halált érzi s életet kér; s a ki szerelemre vagyik s még sem mer szeretni.

Fájdalmát érthetővé tudja tenni, mert mindig valódi érzést dalol. Nem affektál. Mi hiszünk bánatában s ezért van verseinek hatása.

Érdekes és jellemző vonása e verseknek, hogy minél többször olvassuk el, annál több szépet lelünk bennök.

Minden költeménye hangulatos. No ezzel még nincs sok mondva. Hiszen ma gombamód terem a hangulatos vers. A minthogy a Hegyi könyvében is találunk ilyen hangulatos, nem épen „gombákat“, de ezek mellett vannak aztán gyöngyök is.

Mert Hegyi nemcsak hangulatos, de gondolkodó költő is. Tiszta filozófia vonul át minden versén; itt-ott ugyan elragadja a hév s a hosszas reflekszlókban csökken a hatás ereje; a legtöbb verse erőteljes s mély gondolatokkal bővelkedő.

Hegyi József szubjektiv költő s ennek megfelelőleg egyénisége erősen kidomborodik, a mi nagy érdeme

Tárgya, a mi dalra készti, kevés, de e kevés körül is terjedelmes gondolatcsoport van összegyüjtve. A lemondó szerelem, bánkodó anya, sirban nyugvó apa, a rideg, képmutató társadalom, ezek azok, mig fölött kobzán a komor dalok fakadnak.

Gondolatait mindig erőteljesen, határozottan fejezi ki s kilátszik mindenütt az öntudatos, gondolkodó költő.

Van sok verse, melyben a hangulaton kivül, alig ragadja meg a lelket valami; de van ismét sok, a mely ugy formájával, mint tartalmával megkap. Ilyenek különösen azok, melyekben betegségével tépelődik, s lemond az élet örömeiről, mert kénytelen vele. Ilyen gyöngye a kötetnek: „Válasz egy leány levelére“, „Szép, csöndes alkony…“

A „Vén verklis“, „Az én örökségem“ szintén legszebb darabjai a gyüjteménynek, a melyekért meg tudjuk bocsátani a gyöngeségeket.

Hazafias versei kevésbbé sikerültek, bár hangjuk eléggé emelkedett, a sok reflekszióban elvész lelkesedése.

Apróbb versei könnyedén folynak s kedvesek. Ez a meleg, közvetlen hang üti még fülünket az „Inditvány“, „Barátságos meleg kandalló“ czimü verseiből.

A szatira hangját is halljuk a „Modern enthusiasmus“, „Egy vidéki lapszerkeztőhöz“, „A nymbus vége“, czimüekben s ez a hang mindenütt jól van találva.

Általánosságban szólottunk e most megjelent verskötetről, melyből azt a gondolatot meritjük, hogy öntudatos, és vénával biró költővel állunk szemben, ki nemcsak jól versel, de énekével lelkünkbe hat.

Ajánljuk a költészet barátainak a Hegyi József verseit, s idézem az ő szavait, amelyekkel bevezeti kötetét:

„Vegyétek könyvem lelkem másaképen,
Vegyétek a dalt, a mely szárnyra-kél:
Egy elhaló életnek bús regénye,
Lehullt virág, csörgő száraz levél…
S ha ajkatokra jö a dal refrénje,
A melynek mindig csak volt a neve,
Bocsássatok meg a szegény fiunak,
Hogy borus lett egy perczetek bele.

—kg.—

CSARNOK.

Uti emlékek a vakáczióból.

Irta: **Minich Samu.**

(Folytatás.)

Az Öndóház a kikötő tőszomszédságában van s a mint kilép rajta az ember, először is annak a szobrát látja, kit a genuaiak — bár valószinüleg tévesen — oly szivesen neveznek a magukénak, értem az olasz Odysseust, a nagy Kolumbust.

Ott áll a nagy téren, arczczal a tenger felé, hatalmas alakja, jobbja mellett egy megtéritett indián nő, baljával horgonyra támaszkodva; a talapzaton allegorikus alakok, a tudomány, honszeretet, hüség stb. Az egész fehér márványból pálmaligetben, megkapó fenséges egyszerüségével imponálva a szemlélőnek. Itt láttam először pálma fákat a szabadban, a meleg ég az ezen typikus növényeit s el voltam ragadtatva; ...pás formájuk, óriási levelük s karcsu növésük to... Később, mikor százával láttam s mindennapi látvány lett, összehasonlitottam a mi szép lombos és tenyves erdeinkkel s ezeknek adtam az elsőbbséget, mert azt a hangulatot, mely az erdőben elfog, valahányszor járok benne s azon mély benyomást, mit azokra gyakorol, kik értik e helyen a természet beszédét: a pálma sohasem fogja gyakorolni. A délszaki növényzet e kabitja szinpompájával és bujaságával a zordonabb vidék lakóját, a hon tenyvesek komolylyá teszik, a lombérdők felviditják.

Génua is egyike azon városoknak, hol heteket kellene tölteni, hogy csak némileg tanulmányozható legyen. A már teljesen déli égalj s a növényzet, a sajátságos kikötői élet, a rengeteg sok palota, kert, templom: mind, mind sok időt igényelnek. Később többször jártam erre s igy most már van némi fogalmam van mindezekről. A különben is zajos olasz élet legzajosabb góczponja a rengeteg nagy kikötő, melyben az összes nemzetek hajói megfordulnak. Lármázó olaszok, élénk francziák, vörös ruhás angol katonák, németek, spanyólok, kaftános arabok, négerek sürögnek-forognak, zajongnak, dolgoznak e világpiaczon. A kikötőnek saját körvasutja van s ezen szállitják el a borzasztó sok hajót.

A legnagyobb hajók is itt egész közel jöhetnek a parthoz belathatlan arbócz erdejükkel s a kirakó vasdaruk zakatolása, a láuczok csörgése, a gőzsipok és göztrombiták áthaló lángja s a munkások lármája egy roppant kaoszt alkotnak. Igen érdekes egy tengerentuli hajóóriás megszemlélése. Mi is engedélyt kértünk egy négy árbóczos Amerika gőzös megtekintésére, mely az É.-Német Lloyd tulajdona volt. Szivesen tegadtak s egy 18 éves piros-pozsgás matrózt adtak kalauzul. Kalauzul bizony, mert ebben a kolossusban, mely 2000 utast is szállit egyszerre, könnyen el lehet tévedni. A hajó 2—3 nappal ezelőtt érkezett s az utasok nyomai mindenütt meglátszottak: hol egy ruhadarab, hol egy darab gyertya, vagy ennivaló. Három osztály van. Az első kényelmes 1 vagy 2 ágyu kabinokkal, pompás villanyvilágitásu ebédlővel, szép szalonnal, zongorával, dohányzószobával, fürdőszobákkal stb. akár egy szárazföldi elsőrangu hotel. A második osztály is elég kényelmes, csak egyszerübb, a harmadik osztály, bizony szegényes s rosz helyen, a hajó közepén s legalul. Ha van utas ide beteszik, ha nincs árukat tesznek be. Az ágy helyek szorosan egymás mellett, a levegő nem jó, a ventilacziót csak a kis kerek ablakok közvetitik.

Legalul, szintén néhány emelet mélységre vannak a roppant gözgépek, az áruk ezrei. a ballast (suly), a szén s az óriási láncz, mely a kormány kerekekkel összefüggésben a kormányt forditja. Természetesen ide rengeteg nagy személyzet kell: nagy tisztikar, néhány száz matróz, sok gépész, fütő, 4—5 szakács, 2 orvos, számos mesterember. Edes viz mindig elegendő van, de pl. az alsóbb osztályoknál a vizes hordóknál oda van lánczolva a pléh ivóedény s csak az ihatik, a kinek adnak. Az ellátás kitünő, a rend, a tisztaság mintaszerü. A tisztaságra pláne annyira ügyelnek az ilyen hajókon, hogy azon szánalmas utasok részére, kiket előkap a tengeri betegség külön kikövezett s oldalt porczellánnal berakott helyiség áll rendelkezésükre, hová a kritikus pillanatban visszavonulhatnak. Hátha még K a s s á n lennének ilyen áldásos helyek?! Ezen hajótól nem messze állt néhány impozáns angol pánczélos hadihajó, hatalmas ágyusoraival és forgó vastornyaival, melyeket azonban már meg nem nézhettünk és igy ismét partra szállunk.

Génua már épitészeti szempontból is rendkivül érdekes. Ugyanis az egész város amfitheatralisan van a legkeményebb sziklatalajra épitve s igy a legtöbb magasabban fekvőháznak előbb direkte ki kell vájni az alapját, a mi roppant szilárdságot biztosit. A régi városrész tele van óriási palotákkal, 7—8 emeletes mindenféle szinre festett házakkal, girbe görbe szük sikátorokkal, lépcsőkkel, az uj ellenben gyönyörü magán és középületekkel, terekkel, szobrokkal. Templomai persze számtalanok, a legkülönbözőbb korszakokból, tele mükincsekkel s hires festményekkel, sokszor tulterhelten aranynyal s ezüsttel, drágaságokkal.

A várost kigyózó vonalban teljesen körülkocsizni lehet, fel a legmagasabb pontig, hol nagy erőditmény s a hires óriási kupolás Cariquano templom áll. A kilátás innen is fenséges, de az óriási város mégis mintegy eltörpül azon elképzelhetlen nagy tengerfelület mellett, mely számtalan mértföldnyi hosszaságban és szélességben végtelenül terül el lábainknál. A várost elől a tenger, körül pedig gyönyörü egyenletes dombokon több kis vár határolja, jobboldalt ezenkivül az említett alagut felett óriási kaszárnya, e mellett pedig egy roppant sziklán hatalmas s néhány száz éves világitó torony áll, mely több órányira látszó s folyton erősbödő, majd apadó körülforgó fényt áraszt.

Esténkint a kikötő számtalan különb szinü hajólámpáival, a nagy es több kisebb világitó tornyaival tündéries, mint az ezeregyéjbeli megvalósult meserészlet. Nem hiába vágyódik ide nagy hazánkfia Kossuth!

Igaz ugyan, hogy az éremnek itt is két oldala van, mert a déli égalj itt részben igen furcsán nyilvánul, tudniillik ugyancsak itt láttam először s később másutt is gyakran, hogy a lakosság egy része s sokszor nem is a legszegényebb vajmi keveset költhet a mosónére. Ugyanis több helyütt nagy nyilvános kutak állanak s a nők ezekben kimosván a ruhát, sansgène kiakasztják száradni az ablakokba, sőt rendszerint, ha szükebb az utcza, köteleket is huznak a házak közt s ezekre akasztják a sok kimondhatatlan fehérnemüt, sot ruhadarabokat is, a mi aztan ugy néz ki, mint nalunk valami bevonuláskor egy feldiszitett utcza; ha pedig szél jön s szépen lenyesi ezeket a zászlókat, akkor a dolog még érdekesebb, de gyakran nem tanacsos az ilyen, néha már messziről latható s megérezhető diadalkapuk alatt elmenni. Jól is teszi az idegen, ha erre felé kocsira ül.

Rengeteg sok bérkocsi is áll rendelkezésre s jól esett látnom, hogy ellentétben a mieinkkel, itt uniformisos kocsisok vannak. Rendszerint csak igen kényelmes s nem drága, négy üléses egyfogatuak járnak s a kocsis büszkén trónol bakján nagy fekete pléhczilinderével, kék trakkjával, vörös mellényével. A közönséges teherszallitasra a nép óriási 1 és fél méter átmérőjü két kerekü talyigákat használ, melyre igen ügyesen aranylag nagy terhet birnak rakni, s ezt aztan egymas elé fogott 3—4. tonakkal, csöngetyükkel s más egyebbel diszitett öszvér huzza, melyeket jellemző „hui, hui“ szerü torokhanggal nógatnak.

Génuának is megvan az a tulajdonképen szomoru dicsősége, hogy monumentális temetője egyike Olaszország leghiresebbjeinek. Ha a milanói olyan, mint egy gondosan ápolt kert, a génuai olyan, mint egy elsőrangu szoborgyüjtemény, mint egy kiállitás, mert itt a gazdagok sirjait diszitő müemlékek nem különkülön s inkabb elszórtan, hanem egy óriási, görögstylusban épült csarnokban állnak.

Engedjék meg uraim, hogy ne kezdjek ezen remekmüvekről bővebben beszélni, erre csak egy esthetikus vagy mübiráló lenne képes. Elég az hozzá, hogy egyik remekmü a másik mellett van s egyesek kompozicziója valóban a szobrász nagy genialitására vall. Hol megrenditő, hol kedves, hol megvigasztaló s a halál fogalmával kiengesztelő csoportok láthatók. Amott a kérlelhetlen halál támaszkodik komor tekintettel s összetont karokkal egy sarkophagra, emitt egy angyal hivja az elhunytat az ég felé mutatva; másutt egész családok látszanak, kik a végső perczekben bucsuznak, vagy kis gyermekek, ártatlan arczczal, bámulatosan utánozott virágok közt állva. Szóval remek alkotások, melyek csak nem mind azt fejezik ki allegórikusan, hogy a tulvilágon jobb élet következik; sok közülök a lehető legrealistikusabb felfogást mutatja, mint már a milanói temetőnél is emlitém.

A csarnok közepén szép kupolás kápolna áll, benne köröskörül a márványtalak mentén szintén fehér márványból több remek szobor, mely Adámot, Évat, Mózest stb. ábrázolja.

Folytatjuk

Szerkesztői üzenetek.

Budapestre. Dr. K. S. A kért dolgot elküldtük. Mostohaskodásról szó sem lehet. A mit „a helyett küldik“ kapott, az nemzetközi szokás, a melyet odajuttatnak a t. p.-t. elvezőknek is azok a franya expeditorok, mert az in Bogen und Pauschale szokott csatoltatni. A megbizó fölött a nagy munka között még nem jutottunk végleges megállapodásra, de már legközelebb nyélbe ütjük. Kézszoritás, üdvözlet.

Kassai piacz.

December 31. 1892. Egy 6 dekagrammos zsemlye 2 kr. — Kilogrammban abajdócz kenyér 16—15 kr. Rozs kenyér 14—13 kr. Marhahus 62—56—54 kr. Borjúhús 54—50—48 kr. Juhhús 36—30—24 kr. Örlött dara 12.—.—11.—. literje 16—14 kr. — Tatárka 13.—.—12.—. literje 18—16 kr. — Burgonya 100 liter 2.60—2.40. kr. — Búza hektoliter 7.—.—6.50. — Kétszeres 6.80.— .—. — Rozs 6.40.—6.—. — Malátaárpa 4.20.— .—. — Arpa 3.70.—3.50. — Zab 2.40.—2.20. Kása 11.—.—10.—. —. Kukuricza 4.80.—4.60. — Spiritus 1 liter à 100 Tralles 58 kr.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Hirdetési kioszk-vállalat Kassán.

1893. évi január hó elsejével **uj előfizetés** vette kezdetét, a melyre a nagyérd. hirdető-közönség tisztelettel felhivatik. Bővebb felvilágositással szolgál az

358 3–3

iroda: Klobusitzky-utcza 4. szám.

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyartmányu, elismert kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágositással és tanácsssal szivesen és dijmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzéket kivánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váczi-ut 7. szám alatt van és annak megtekintese érdeklődoknek készséggel megengedtetik.

Levél-czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapesten, külso váczi-ut 7. 1 2—8

MEGJELENT

A női szépség

művészének tankönyve, készult D. D. grófnő hátrahagyott jegyzete nyomán; kapható kizárólagosan a **„Magyar Nők Lapja"** kiadóhivatalában fűzve **80** kr., keménykötésben **1** frt **20** krért.

Biztos utasitást ad a szépség fentartásáról, az arcz, kéz, termet szépitéséről, szóval az

örök szépség tankönyve.

Mindazoknak, kik a **„Magyar Nők Lapjá"-ra** előfizetnek, 20 kr. csomagolási és szállitási dijat mellékelnek, ingyen kuldetik **„A női szépség"** czimu tankönyv.

A **Magyar Nők Lapja**-nak előfizetési ára a **„Lugas"** czimu **gyermeklappal**, a **„Tükör előtt"** czimu **divatlappal és regénymelléklettel** egyutt

egész évre ... ... **6** frt — kr.
fel évre ... ... **3** „ — „
negyed évre ... ... **1** „ **50** „

Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, Kishid-utcza. 336 6—6

EURÓPA SZÁLLODA.

Első kassai állandó Orpheum.

Ma és mindennap

nagy előadás

uj müsorral, 4

és ujonnan szerződött tagokkal.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők harmadik fellépte.

Különlegességek:

Bika László. Kómikai jelenet, előadja Rott Károly ur.

Novák és Klieber

bohózat énekkel.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

„LE GRIFFON"

53 a legjobb szivarkapapir. 129—150

Magyar Fém- és Lámpa-árugyár részvénytársaság

Budapest-Kőbányán.

Fölhivás.

Értesitjük a nagy közönséget, hogy a

kizárólag saját részünkre gyártott

és általunk visszelárusitók által **az ország minden táján forgalomba hozott,** immár általánosan kedvelt és nagy keresletnek és fogyasztásnak örvendő 2 2 4

„Király-olaj"

jóságáért és valódisagáért csak abban az esetben vállalunk el jótallást, ha azok a saját zárójegyünkkel és védjegyünkkel ellátott eredeti szabadalmazott kannákban vásároltatnak.

A „Király-olaj", mely az egyedüli biztonsági petroleum, a legnagyobb világitóerővel bir, ugy hogy a villamos fénynyel vetekedik és előnyös tulajdonsága közé még az is tartozik, hogy égőképessége tovab tart mas tisztatalan petroleumnál s azonkivül, hogy e miatt olcsóbb is, teljesen szagtalan és soha fül nem robban.

Minden **„Király-olaj"** tartalmazó szab. kanna védjegyünkkel van ellátva.

Tisztelettel

a magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság igazgatósága

Budapest-Kőbányán.

Kassán elárusitónk:

Vizy Domonkos és Rosenberg Jenő urak.

Kocsikázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | **SZŐNYEGEK** | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék | Portiérek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

332 6—10

Divántakarók | Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

---

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi január 6. 3. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.

Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca, Schalek Henrik Béca, Hanzenstein & Vogler Béca: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jeuins Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Forr a világ . . .

Forr a világ mindenfelé,
Az ember tömb nem nyughatik . . .
Úgy összegyűlt a sok baj, ugy:
Hogy uszhatunk abban nyakig!

Harcz, harcz! a jelszó mindenütt,
Bár látszólag csend, béke van.
A fékevesztett szenvedély
Háborog, dübörg minduntalan.

Az osztály-érdek és a hit:
Oh mennyi bajt, zavart csinál!
Az egynek ez jó, — ámde a
Más résznek ez már rosz morál.

És mintha lenn lábunk alatt
A föld inogna — úgy vagyunk.
Egymást marczongja mint a vad,
Egymásra tör folyton fajunk. — —

S a nagy világban ott kivül
Nem megy másképp, nem semmisem!
A népek árja hömpölyög.
S az orkán zúg, zúg szüntelen.

A kit ma még dics vesz körül,
Lesüllyed holnap úgy lehet,
S a rút piszok beszennyezi
Az addiglan fehér kezet . . .

Forr a világ, forr mindenütt!
Ki tudja igy meddig megyen?
S ki tudja, hogy mit rejthet e
Szörnyü khaósz zord méhiben?!

Kovács Zsigmond.

A vásározásról.

Vajjon hasznára van-e a sok vásározás a kisiparnak? — oly kérdés, melyet nem mi és nem is most vetünk föl először. Foglalkoztunk már ezzel mi is, foglalkozott ezzel az iparos világ, különösen pedig az országos iparos gyülések.

Az 1879-ik évi országos iparos gyülés kimondta, hogy a forgalom igényeit tulhaladó mértékben engedélyezett országos és heti vásárok az ipar érdekeit sok tekintetben sértik. Hasonlóképen sürgeti az 1887-iki országos ipartestületi gyülés, hogy a vásárok tarthatása bizonyos vásárokra nézve megszorittassék. Az 1890 iki aradi iparkiállitás alkalmával tartott kongressus egyenesen kivánja a vásarügy rendezését.

Vajjon mi okból itélik el a sok vásár tartását és jogosan-e? Érdekes kérdés ez minden iparos emberre nézve.

Szerény véleményünk szerint a sok vásározás határozottan kárára van kisiparunknak. Az „Iparügyek“ czimü lap igen találóan fejezi ki, hogy ez az elavult intézmény ugy illik a mi korszakunkba, mint a gyorsvonat mellett az országuton döczögő vásári szekér.

A vásárok látogatása kétségen kivül igen nagy költekezéssel és időveszteséggel jár. Ha meggondoljuk ugyanis, hogy Magyarországon hány vásárnap van, azon hány mester, hány vevő jelenik meg, bizony igazat adunk az országos ipargyülések panaszainak. Nevezett lap ugyanis azt mondja egyik szakirónk után, hogy a vásárokon haszontalanul eltöltött idő legalább másfél millió szekér- és 14 millió gyalog napszámra tehető.

Bizony ez oly statisztika, mely erősen gondolkodóba ejti az embert: vajjon az igy elvesztegetett idő arányban van-e azon előnynyel, mit a vásárok nyujtanak?

Nem hisszük. Tudjuk azt ugyanis, hogy a vásárok nem mindig hozzák meg a várt eredményt sem. Az időjárás hányszor tönkreteszi a mester legszebb reményét? Még a hosszu és terhes arra forditott költség sem jön ki sokszor. Hányszor veszélyezteti egészségét, sőt életét is. Mennyi alkalom van arra, hogy czimboráskodásba keveredik, és pénzét, melyért annyit fáradozott és küzdött, elkölti.

De még mást is mondunk. Meg vagyunk győződve arról, hogy a vásári munka határozott rovására van a jó és szolid munkának. E sorok irójával történt, hogy bizonyos iparczikkre hirtelen szüksége volt. Elment egy műhelybe és kérte a mestert, küldje el azonnal a munkadarabot bármily árért. Nem adhatom az urnak — felelt a mester — mert az vásári munka. És nem is adta. Mi következik ebből? Az, hogy a tulságos kedv: mindent a vásáron venni, lehetetlenné teszi a szolid, erős és jó munkának megfelelő árért való elkészitését. A falusi, de meg a városi ember is, nem tesz különbséget csizma és csizma közt. Ő csak azt nézi, hogy otthon a czipésznél sokkal drágább, mint a vásáron. Arra nem néz, hogy a két munka közt mi a különbség.

A vásárok tulságos mértékben való elszaporodása nem kivánatos továbbá, mert a közönség saját szükségletét teljes mértékben kielégitheti a helybeli iparosoknál.

És itt megállunk egy kissé. Az volna kivánatos és áldásos, hogy a helyi közönség helyi iparosnál elégitse ki szükségleteit. Csakis igy boldogulna a kisiparos, igy szoktatja a közönséget arra, hogy jó és szolid munkát vegyen. Mily haszonnal járna ez a kisipar fejlődésére? Mennyi haszontalanul elpocsékolt időt lehetne megmenteni, — hogy utját vághatnánk a boszantó alkudozásoknak és sok más mindennek.

Valóban igy lehetne megoldani a vásárügyet, melyet meg jobban bonyolnittá tesz az a körülmény, hogy a vásárra járó iparosok még ma is sok város és község országos vásárain a hatósági közegek önkényének vannak kiszolgáltatva. Még mindig hiányos az sok helyen, hogy határozott vásári rendtartás szabja meg az iparosok és hatóságok jogkörét.

Ime elmondottuk, nem annyira a magunk, mint tapasztalt, ahhoz értő egyének szakvéleményét a vásárokról. Ha iparos olvasóink közt valaki tapasztalatait akár mellettünk, akár ellenünk elmondani kivánná, irja le védekezését s mi szivesen tért engedünk.

N. K.

Innen-onnan.

Különféle nemzetek jellemyonásai.

Festi: **Mártonffy Imre.**

Azt mondja a közmondas: „Ahány ház, annyi szokás!“ Épugy mondhatjuk: „ahány nemzet, annyi

TÁRCZA.

Április.

Procul negotiis éltem át más tél esztendőt Abauj-Tornavarmegye egyik kies pontján, a szép „hegyközön.“ Betegen jöttem ide··· egyik jeles fővárosi orvos három évi idő tartamot jósolt életemnek, ezelőtt hat esztendővel, azt is csak ugy, ha betartom azt a nagy litániát, amit dietaképen elémbe szabott. Azóta még Falbnak sem hiszek, irtózom mindenféle jóslótól, még a podegrától is! A sok terhes anyagi csapások mellett számtalan sulyos lelkibánat ért, melynek terhe alatt roskadozott nem épen tul erős szervezetem. A kies hegyköz sötét erdeivel magas hegyeivel, üde jó levegőjével, békéltető csendjével, megnyugtatta már-már meghasonlott lelkemet, nap-nap mellett vidultam, erősödtem és egészséges lettem. A „hegyköz“ tehát az én tudós orvosom! Mindig hálásan emlékezem rája. A hosszu ideig oly kedves magány kezdett előttem unottá válni, kezdtem érezni, hogy az ember „társas lény“, s hogy bármily nyugtot adjon is az, s bármily elveket és eszméket teremtsen is, mind ezek csak a társaság által lehetnek értékesithetők, a társaság az ember egyéni értékének a börzéje és a szellem az agiója!

Bejártam tehát a „hegyközt“, végtelenül megszerettem derék jó magyar népét, de bármennyire szabadkoztam, hiába szórtam halomra meggyőző érveimet, rendesen beteljesedett rajtam az ottani régi adoma: „hegyközi ember nem mehet haza — józanon!“ Mert fel lettem avatva „hegyközinek“ és annak vallom magamat ma is, de azért józanon járok haza!···

Csak most veszem észre, hogy én még mindig márcziusban és ennek előtte vagyok, holott az 1889-ik év áprilisáról akarok irni, majdnem olyan kuszáló vagyok mint a hazatérő: „hegyközi“ ember.

Uti társul hivott meg a járás főszolgabirája Rankra, e világhirü, elfeledett türdo helyre, melynek nevezetes forrása időszaki szükesével, csak az Island szigeten leli mását, ez a „hegyközön“ kivül esik. A főszolgabiró otthona volt kitüzve találkozási és induló helyül. Déli időben érkeztem oda a doktorral, nem azzal a melyik harom évet jósolt és tejet itatott velem, hanem amelyik borral gyógyit és ő maga gyakran beteg!

Már ekkor jegyben voltam a vármegyével, (ez ugyan kitett velem, mindig biztatott és az esküvő napján hagyott a fáknél··· nem is tudom már hogy történt··· meg buktam a választáson, vagy mi! csak hogy nem lettem valóságos és rendszerinti aljegyző) a főszolgabiró házi ur elénkbe jö és tudtomra adja: „te ma zsidó leszesz“ megdöbbentett e kijelentés, Solymosy Eszter, Scharf Móricz és egy csapat sakter lebegett a szemem előtt „én!··· én! erre nem vállalkozom“ mekegtem ijedtemben, miguem megnyugtatott, hogy nem csinál belőlem valóságos zsidót, csak trétából fog zsidónak bemutatni. Belépünk: „Kedves bátyám, bemutatom fiatal barátomat, igen derék fiu, be akarjuk viuni a varmegyéhez, csak két nagy hibája van nem ide való és··· zsidó!··· a magas csizma sarkon és vékony zsinóros nadrágszárakon magas öreg ur már nyujtotta kezét, de a „zsidó“ szó hallatára mint villany ütésre elkapta és dörzsölte nadrágja kopásnak leginkább kitett részéhez: „hát én csak a mondó vagyok, hogy minden indigena maradjon a maga hazájába, ha pedig még zsidó is hozzá, mindjárt egyemeg a f.···!“-ipsissima verba, egy millió „h“ betü nélkül··· Lesujtottnak mutattam magam a furcsa fogadtatásra, adtam a neheztelőt. Ebédeltünk.

Sertés karajt hordtak körül, az én uram bátyám lopva nézegetett rám és mikor látja, hogy serényen falatozom a disznó husból, megszólal: „uram, én különbséget teszek a „rabbik“ között, mert van „rendes rabbi“ és van „komisz rabbi“, magát „rendes rabbinak“ tartom!“ Hallgattam, és ez bosszantotta: „nézzétek milyen jó pofája van, ha nem mondjátok a nevét, az ember nem is hinné el, hogy zsidó!“ Az en tatornyos hazamnak legrégibb jó nevü familiai: Hoffmann, Fodmann és Najmann, egyik sem egyenes leszármazója a parduczos Árpadnak, de mindenik kapott, a keresztvizből, ha a hangzás elenkező feltevésre utal is.) Megszólaltam, el kezdtem magasztalni a „mi nepünket“, „a magyar nem tud egyebet, mint az örökölött javakat eltékozoini, szorgalmat, igyekvést, takarékosságot tanulhatna a zsidótól!“ Az én urambatyám oly dühbe jött, hogy hivatkozassal egykori vitára felakart kihozoini, ma pedig, hogy mar tudja miként márczius 31-én már elvégeztük vele az április, resteli a dolgot, talán még jobban mint a méhesbeli idylt, de ezt már nem mondom el.

Hanem most már Rankon vagyok, de még mindig márczius 31-ike van, minden lépést félve teszem, nehogy véletlenül alám szökeljek a hatalmas időszaki vizsugár és magasra feldobáljon, nem jó magasan járni, szédit, sokan megjárták már··· nagyot estek, én azonban nemhogy a forrás hatalmas szökését láttam volna, de egy csepp vizet se láttam··· a bor, az gyöngyözött a pohárban, amint az szokott vendégszerető uri ember házánál, talán felesleges is megmondanom, hogy a fürdő derék igazgatójánál voltunk. Nagyon kedves ur, kitünönen hajt, Jókai szerint gentry nemes, mert van szerinte nemes gentry is, akik nem annyira a lóhajtáshoz, mint inkább a sertés tenyésztéshez értenek. ezt a profán foglalkozást ő nem üzi, de ért a sertés terméketlen mesterségéhez. Felső-Gagyban tette a remeket, a diplomát én állitottam ki··· mások irták alá.

Olvasóim, ha ugyan vannak! engem valami nagy falánknak fognak képzelni, mert csak az imént ebédeltem, most már vacsorázom és még mindig márczius 31 ike, egy napon kétszer irni az evésről, szinte tartok tőle, hogy csömört okozok. Csak tréfa volt a déli izraelita heczcz, engem mégis mintha bántott volna··· vacsoránál ülünk a családdal és egy női vendég. Első dolgom volt a hölgyek mulattatására elbeszélni a déli

különböző jellem.“ Több évi külföldi utazásaim közben volt alkalmam tanulmányozni az angolt, francziát, olaszt és spanyolt. A németet és jellemét tanulmányozni valóságos problema, ezt tehát kihagyom az összhasonlitásból. Természetesen hazánk népét, a mi magyar véreinket első sorban mutatom be. Menjünk sorba:

A vallás dolgában a magyar hitetlen, szidja az „Atya Ur Istenit,“ meg a „Krisztusát,“ a „Teremtőfáját,“ de azért a legnagyobb imakönyvvel megy a templomba, az angol ájtatos, a franczia buzgó, az olasz szereti a sok czeremóniát, a spanyol bigott.

A szótartásban: a magyar hü, az angol megbizható, a franczia könnyelmü, az olasz ravasz, a spanyol hamis.

Tanácsadásban: a magyar mindenkinek ad tanácsot, az angol zárkózott, a franczia elhamarkodott, az olasz finom, a spanyol óvatos.

Alakjukra nézve: a magyar magas és daliás, az angol jól megtermett, a franczia de belle mine, az olasz közepes, a spanyol sovány mint az agár.

Ruházatukra nézve: a magyar sokat ad magára, az angol pompásan öltözködik, a franczia szereti a változatosságot, az olasz lompos, a spanyol egyszerü.

Szerelemben: a magyar holtig szeret, az angol itt-ott tépi le a szerelem rózsáit, a franczia mindenütt és mindenkit tud szeretni, az olasz tudja, hogy miképen kell szeretni és a spanyol igazán, bensőleg szeret.

Szokásaikban: a magyar hü az ősi szokáshoz, az angol szeszélyes, a franczia ügyes, az olasz udvarias, a spanyol büszke.

A titoktartásban: a magyar elfelejti amit neki mondanak, az angol elhallgatja azt, mit mondani akar, s megmondja azt, mit elhallgatnia kellene, a franczia mindent kifecseg, elpletykáz, az olasz néma mint a sir, a spanyol pedig igazán titoktartó.

A hiuságban: a magyar nem kérkedik semmivel, az angol megvet mindent, a franczia magasztal mindent, az olasz a csekélységet kicsinynek tekinti, a spanyol csak önmagát dicséri.

A sértésben és jótékonyságban: a magyar senkit se sért meg, s mindenkivel jót tesz, az angol se rosszat nem tesz, a franczia mindkettőről megfeledkezik, az olasz jószivü adakozó, de bosszuálló, a spanyol egykedvü.

Az evésben és ivásban: a magyar él-hal a jó borért és jó ételért, az angol inyencz, a franczia csak a finomat szereti, az olasz mértékletes, a spanyol tukar önmaga irányában is.

A beszédben és irásban: a magyar böbeszédü és sokszor fején találja a szeget és jól ir, az angol rosszul beszél, de jól ir, a franczia jól beszél és szellemesen ir, az olasz jól beszél és sok jót ir, a spanyol keveset beszél és ir, de jól.

A megjelenésben: a magyar tiszteletet parancsol, az angol vagy különcz, bolond, vagy tudós, a franczia szeleburdi, az olasz okos, de bolondosan jár, a spanyolnál épp megforditva van.

A törvényeik: a magyaré megjárja, de lassu, az angolnak rossz törvényei vannak, de jól alkalmazza, a francziának jó törvényei vannak, de rosszul alkalmazza, az olasz és spanyolnak szintén jó törvényei vannak, de hanyagul alkalmazzák.

Ujdonsagok.

A vármegyében a gönczi járásban megüresedett szolgabirói állás betöltése ügyében, tekintve, hogy a kompetensek oly nagy számban vannak, már most törik szakad folynak a korteskedések a jelöltek érdekében. Nagy érdeket kölcsönöz e választásnak az, hogy egy a nagy restaurácziό idejében nehány szavazattal kibukott jelölt, a ki addig mint szolgabiró aktivitásban volt, ezuttal, barátainak sokasága által nógatva, szintén sorompóba fog lépni és ennek érdekében széles körü mozgalmat fejtenek ki, mert a közóhaj az, hogy minél jelesebb és a viszonyokkal ismeretes tehetségeket nyerjen a vármegyei közigazgatás. Schmidt Dezső pedig az.

A gazdasági egyesület deczember hó 30-án tartott választmányi ülésében megállapitotta 1893-ra tevékenységi programmját és a költségelőirányzatot. A rendes kiadások (ügykezelés, titkár, egyleti közlöny) 800 frtban állapittattak meg, lótenyésztési dijakra 360 frt, a tervben levő és a kassai m. kir. gazdasági tanintézet hozzájárulásával szeptemberben rendezendő szárnyas-állat kiállitásra 450 frt. Ez utóbbi kiállitással egy időben lesz az egylet vándor gyülése és az évről-évre ismétlődő lódijazás. Az egyletnek alapitó dijak és a tenyészbika-alap czimén 5000 frt tőkéje van.

Vadászat. Zichy Rezső gróf enyiczkei vadász-területén deczember hó 30-án előkelő uri társaság nagy vadászatot tartott, a mely rövid nehány óra alatt 80 nyulat, egy őzbakot és egy rókát eredményezett.

Közgazdasági jelentés. A tegnap, f. hó 5-én megtartott közigazgatási bizottsági ülésen Fiedler Károly, közgazdasági előadó kimeritő jelentést tett közgazdaságunk mult (1892.) évi állapotáról. Gazdag tartalmából közöljük, hogy a mult évben a termés jó volt, kivált a buza, mert még a lapályos helyeken termett is 82 kilós volt s egy katasztrális holdra átlag 12 és fél hektoliter esett. A konyhakertészet emelkedett. A bortermés minősége és kivált mennyisége az előző évvel szemben jobb és több volt, jóllehet a filokszera lassan bár, de folytonosan pusztitja a tőkéket. A város a gazdag makktermésből 6000 frton felül kapott. Sajnos a mezőgazdasági termések ára folyton kedvezőtlenebb lesz. A lótenyésztés hanyatlik, ellenben a tehenészet mindinkább javul. Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület bikák vásárlására mintegy 600—700 frttal segitette a községeket; csikódijazást Tornán és Böödön rendezett. A kassai gazdasági tanintézet az uj igazgatóság alatt emelkedett, a mit bizonyit a hallgatóság számának gyarapodása. Az őszi vetések a kedvező időjárás folytán szépen fejlődtek s a bőven lehullott hó, mely az év végén beállott enyhébb időjárás miatt olvadásnak indult, még mindig elég vastag rétegben boritja a földeket. Gyanus eb hét volt megfigyelés alatt, de veszettnek egy sem bizonyult be. A ragadós száj- és körömfájás Ungváron vásárolt szarvasmarhák által behurczoltatott, de a szigorral foganatositott állatorvosrendőri intézkedések azt mihamar elfojtották. A közgazdasággal szorosabban öszszefüggő gyárak közül az előadó különösen kiemeli a két sörgyárat, a keményitő- és szikégyárat s a gazdasági gépgyárat. A pénzpiacz kedvezőtlen volt s ennek megjavulását a valuta-rendezéstől várhatjuk.

Egy rókáról két bőr. A kassai regale-társulat — a mint azt egy laptársunk irja — felszólitja a bor fölött rendelkező polgárságot, hogy készleteiket azonnal jelentsék be a társulatnál, hogy a meglevő régi — azaz a mult évben már mindenféleképen megadózott és megsarczolt — borokat ismét regale-adóval terheljék meg. Ez a furcsaság eszünkbe juttatja azt a rókát, a melyről, de hanyan vannak, két bőrt szeret lehuzni a kapzsiság, mert az mégis csak különös volna, hogy itt nálunk egy már megadózott fogyasztási czikktől azért akarnának még egyszer adót venni, mert azt a tulajdonos még nem itta meg. De nem is hiszünk mi ebben és csak azért hozzuk itt fel, hogy a regale-társulatnak módot nyujtsunk ra ezt az inszinuácziót helyesbiteni.

Gólya madár. Kassa város bérczes vidékén ezen hosszu lábu, piros csőrü madár nem érzi magát otthonosan, ez okból nem is települ meg csapatosan a vidéken. Ha tehát egy ily madár ide vetődik, a lakosság nagy tömegénél annyi tenni, kiszolgálni valója van rendszerint, hogy a rengeteg munkát nem győzi végezni. Az állatvédő egylet e bajon ugy vélt nagy bölcsen segithetni, hogy e ritka és főként uj házaspároknál ohajtva várt madárnak közköltségen szaksegédeket bocsát rendelkezésére, a kik alkalom adtán megosztják a munka terhét olyképen, hogy a fáradt madár által házhoz szállitott gögicsélő portékákat átveszik és az első gondozásban részesitik. Ezen szaksegédeket köznyelven babáknak nevezik, talán azért mert kiválóan babákkal foglalkoznak. Történt fényes Kassa városában, hogy ily közköltségen felfogadott szaksegéd, érezvén talán szaktudományának fogyatékosságát, önelhatározásából, de hatósági engedély nélkül 6 havi külföldi körutra indult, hogy ott tapasztalatokat gyüjtve, tanulmányait majdan itthon értékesitse. Mire azonban vissza kerüll, engedély nélkül való eltávozása miatt, a gólyák képviseletében a komor képü városi főorvos által bepanaszoltatott. A panasz folytán el is marasztaltatott 10 frt fegyelmi büntetésben s egyben a városi pénztár utasittatott, hogy a 10 frt büntetéspénzt az elitélt szaksegéd fizetéséből vonja le s a városi tisztviselők nyugdij alapjához csatolja. Ez megtörtént. Amde az ilykép megnyomoritott szaksegéd okos perszona lévén, városunk főmuftijához, az ő általánosan ismert könyörületes szivéhez fordult segélyért. A főmufti szive meglágyult a könyörgésre, s nyomon kiutalt a városi szegény alapból 5 frtot a szaksegéd részére s ennek azon alázatos megjegyzésére, hogy hát a másik 5 frt mikor lesz neki visszatéritve, ezen biztató választ nyerte, hogy azért más alkalommal jelentkezzék. Gólyák, mamák örüljetek, a szaksegéd igen megelégedve tavozott. X.

Régi adókönyv. Aberty távirdatiszt egy Kassavárosi régi adókönyvet adott át Myskovszky Viktor, akad. tagnak azzal, hogy azt tetszése szerint illő helyen tegye le. Myskovszky e XVII. századbeli adókönyvet régi helyére, a város levéltárába juttatta.

Uj gázlámpák. Az alsóküvárostól a vágóhidig vezető uton tiz gázlámpát állitottak fel.

Városi szülésznő. A nyugalomba helyezett Hauszerné helyébe városi szülésznőül özv. Éder Emilia lett kinevezve.

Szinészet. Aldor Juliskát, a ki 2 évvel ezelőtt mint énekesnő már müködött a kassai szinpadon, Halmay az 1893—94 évi szinházi szezónra ismét szerződtetni akarja. Ide szerződik; Szilay Miklós, a kitünő komikus, Ruzsinszky Ilona énekesnő, Dayka népszinmü-énekes, Kalmár Piroska naiva. A mostani tagok közül itt maradnak Mészáros és Nikó Lina. Vero György Szultán czimü uj operettje január havában a mi szinpadunkon is szinre kerül.

Bizottsági tagok választása. Abauj-Tornavarmegye területén megüresedett bizottsági tagok helyei választás utján a következők által lettek betöltve: a böödi kerületben ifj. Rakovszky György, a miszlókai kerületben Makovits Sándor plébanos, a felső-dobszai kerületben Szentimrey Gyula, a szinasi kerületben Zsarnay Bertalan, a perkupai kerületben Nagy Sándor, a zsadányi kerületben gróf Hadik János és Némethy Bertalan, a göncz-ruszkai kerületben Baricskó János, az enyiczkei kerületben Zavodszky Gyula, a pálházi kerületben Istványi Ferencz és Csurilla Ágoston.

Gondatlanság. A háztulajdonosok nagyobb része sem a lakók érdekeivel sem pedig a rendőrség intézkedéseivel nem törődik. A házbért felsrófolni, azt minden hó elsején pontosan beszedni, az adóval restancziába maradni, semmit sem renoválni, ezt legtöbb háziur

---

heczezet... a míg kezdem előadásomat, a nagyon kedves házi asszony ő nagysága igen finoman figyelmeztető tekintetet vetett reám... zavarba jöttem, körülnéztem magam, azt hittem, hogy nincs talán végig begombolva a mellényem, de meggyőződtem ró a, hogy rendben van!... folytatom előadásom, a míg beszélek, ismét az előbbi tekintet... bizonyosan a nyakkendőm áll rosszul... jobbra huztam... megint beszélek... ujra az előbbi tekintet... bizonyosan jobban szereti a nagyságos asszony baloldalt a nyakkendőt... arra az oldalra huztam... nem ért semmit, de én nem tudtam tovább menni a nyakkendőmmel... egyik szónál balra, másik szónál jobbra tánczigáltam, már megátkoztam azt is, aki a nyakkendő divatját feltalálta, annyira fészélyezve voltam. Befejezve a déli heczez elbeszélését... ki nem fogyott be ezem a zsidó satyra, és nem győztem a nyakkendőmet tánczigálni, mert már gyilkoltak az ő nagysága szép szemei és örvendtem már, hogy vége van a vacsorának, persze az ételekre is kérdeztem, hogy készen e?... a szalonba vonultunk vissza, nagy élvezettel hallgattam a szép házi kisasszonyok szép zongora játékukat és hogy én is mutassak valamit, illedelmesen meghajtom magam: „hölgyeim, ha megengedik e szava én egy költeményt!“ „nagyon derék lesz! halljuk, halljuk!“ és én kezdem:

„Családi khör“, megirtha: Aronyossy Jónás.

„Esthe von, esthe von, khi khi jogalomba,
Fekethén bejlingetja mogát az epherta lombja!...
Zögja a csherebogar, nekhi megy a fának:
Kipp, küpp megürli mogat és elhollgatja!“...

de elhallgattam én is, mert a főszolgabiró ugy megragadta a karomat, hogy majd felajdultam!... félrehivott, sugott valamit, és akkor tudtam meg, hogy a család növendége: „Hebronnak kinyilt rózsája volt!“ de már ekkor foszlányokra volt tépve a nyakkendőm, a sok igazitástól.

Nyugalomra tértek... a hölgyek, mi pedig harangoztunk a poharakkal. Nincs szebb az üveg hangoknál! de az sem volt utolsó, azt a duettet hallani, amit a házi ur és a főszolgabiróm véghez vitt: „mert a kakas kikukurikolja!“ ez a kedvencz daluk, de mi ehhez a kakas kukorikolás, tultett ez még a falusi kántor próbán is, sürü, tömött, borizü lakodalmas hangok!

Kevés a vás utan, nagy kandur győzelemmel, katzenjammerrel virradtunk fel, de most már csakugyan aprilisra! nekünk mindenre járt az eszünkbe, csak arra nem gondoltunk, hogy április 1-seje van! A házi ur, a gondos fürdő direktor átveszi aznapi postáját, egyszer csak egy nagyot ugrik, arcza kigyul az örömtől, görcsösen szorit egy irast, faggatjuk mi az, mi az?! mig végre az örömtől fuldokló hangon kiáltja: „felségem! jön a királyné ő felsége Rankra! Itt az államtitkár levele! Legalább is kir. tanácsos leszek! Te pedig csillagkeresztes! Megyek, futok rögtön Kassára rendelkezni, intézkedni!“ Szaladgalt és hadonászott, én pedig gratuláltam a kir. tanácsosi czimhez és a csillagkereszthez.

A főszolgabirónak is nagy szöget ütött a fejébe a fenséges asszony jövetele, „én vagyok a járás első tisztviselője, nekem illik fogadnom, első dolgom most már a diszmagyar öltözetem kiegészittetni, és az utat rendbe hozatni, hogy ki ne üljön a királyné a kocsiból! és aztán csak nekem is kijut legalább egy Ferencz-József rend!“ bármennyire szerettem volna maradni, nem lehetett, mert a főszolgabiró nagyon sietett, rendelkezni.

Boldogan hordtuk szanaszét az érdekes és legujabb hirt, még én is egész nevezetes embernek kezdtem hinni magamat, hogy beavatottja lettem a kabinet dolgoknak, annál kisebbre törpültem aztán, mikor megtudtam, hogy mindez egy kitünően sikerült szellemes asszonyi tréfa volt, de ezt csak hetek multán tudtuk meg, valamint azt is, hogy a direktor ur, midőn felfedezték előtte, hogy tréfa volt, „belőlem ugyan nem csináltok bolondot“, bejött Kassára, hogy a pénzügyigazgató lassan el pénzzel, mert: „jön a királyné, itt az irás olvassátok!“

Siettünk haza. Tavaszi szél fujdogalt, hideg eső verte orczánkat, egy kedves ismerősünk, lakik egyik utban eső faluban, nehogy megnehezteljen, hogy vele nem is tudatjuk a fontos hirt, betértünk hozzá, vig társaságot találtunk. Alig estem át a bemutatkozáson, a főszolgabiró az ablakon át megpillantja a közeledő tanitót „jön a tanitó, ezzel csinálunk egy tréfát, április van, bemutatlak, hogy te vagy az ujonnan kinevezett tanfelügyelő, Verédy ugy is elment már!“ Szabadkoztam, de nem volt már sok idő, mert belépett a „helybeli néptanitó!“ és bemutatja nekem mint „kir. tanácsos tanfelügyelőnek.“ A szegény ember, ugy hajlongott, mint a Rencz kaucsuk embere. Elhitte!... Hogyne hitte volna el, mikor még eleven tanfelügyelőt soha életében nem látott, csak egynek a képét, mely fel volt akasztva a felső mislyei kurátor konyhája falán, ez is nemsokára az 1890-ik évi nagy tüzvészkor elégett.

De meg különben, mint igaz keresztény katholikus abban a hitben él, hogy „akinek az Isten hivatalt ád, ad hozzá észt is!“ nem ismerte és talán még most sem ismeri a modern iskola azon tantételét, hogy a hivatalt manapság a kormány osztogatja — ész nélkül, és igy szerinte én is kitünő tanfelügyelő voltam. Kikérdeztem „hány tanitványa van?“ „42“ felelé, „hogy oszlanak meg szám szerint nemzetiségükre nézve?“ „Van kérem alássan 29 tót, 13 magyar, 7 izraelita“, „a számtanból milyen előmenetelt tanusitanak tanitványai?“ „Kérem alássan mind nagyon okos fiuk, a jelesebbek majdnem ugy tudnak számolni mint én!“ „Milyen az iskola helyiség!“ „Kérem alássan a lakosság áldozatkészségéből épült igen szép tantermünk van!“ „No majd meglátom!“

Megijedt a szegény ember, halálos verejték gyöngyözött homlokán, azt hitte, hogy rögtön iskolavizsgálat lesz és ő fel lesz akasztva, mint a tanfelügyelő képe Felső-Mislyén!

Félrehivta a főszolgabirót, esdekelve kérte az iskola vizsgálat elhalasztását, töredelmesen bevallotta, hogy Demeter nap óta nem tartott tanitást, mert a községnek nem lévén sertés óla, a kanokat az iskolá-

igen tudja; de járdát letisztittatni, kapubejáratot és lépcsőt kellően megvilágitani, ezt már nem szeretik, mert költséggel jár. A levélhordók jogos panaszukat mindennap megteszik azért, hogy a kapubejáratok és lépcsők sötétek; hét levélhordó a multkor a sötét lépcsőkről lebukott, az egyik még most is fekszik, anynyira megsérült. A rendőrség különben mindennap szigoruan vizsgálja a házakat és a kiadásoktól félő házi urakat — majd tisztelettel megbünteti.

Farsang. Holnap 7-én jogászbál, 12-én a tisztikar tánczmulatsága, 14-én munkásegyleti bál, 21-én gazdászbál, 28-án kath. legény egyleti bál, február 1-én a jótékony nőegylet közvacsorája, 9-én katonatiszti jelmezestély, 11-én a régi dalegylet humoros estélye. A fent elősorolt vigasságok mind a Schalk-ház termében lesznek megtartva.

Kassai szinház.

Kedden este Willbrandt „Fabriczius ur leánya" czimü szinmüve adatott teljesen üres nézőtér előtt az idén másodszor. Ez előadásról megemlékezni Sándor Emil késztet bennünket, a ki Fabriczius nehéz jellemszerepét játszotta. Játéka müvészileg kidomboritott alakitás volt és alig van egy vonás is, a mely a másik rovására előtérbe juthat. Történetében, a melyért 24 évig börtönben ült, majd később, a midőn régi arczképét előtte még ismeretlen leánya szobájában megpillantja és aztán leányát találja föl, a börtön légkörében összeroncsolt léleknek oly megkapó közvetlenséggel való megnyilatkozását nyujtotta, hogy teljes elismeréssel vagyunk e szinész kitünő tehetsége iránt. Ugyanigy gondolkozott a közönség is, mert a második felvonás alatt és annak végén több izben zajos tapssal hivta ki a lámpák elé.

CSARNOK.

Uti emlékek a vakáczióból.

Irta: **Minich Samu.**

(Folytatás.)

A kápolnától lefelé rengeteg nagy nyilt lépcső vezet az alant fekvő helyekre, a hol egy 16 m. magas, a Religiot ábrázoló, kereszt tartó alak áll s számtalan egyenlő nagy hófehér márvány kereszt jelöli az egyszerübb sirokat. Vannak lent azonkivül egyszerübb csarnokok is, s ezek oldalfalaiba vannak több rétegben az egyszerü koporsók elhelyezve s márványlapokkal megjelölve. A növényzet itt is igen ápolt s mindenütt virágágyak, pálmák, cyprusok láthatók. Igazán ideális sirkert ez!

Végre nehéz szivvel Génuából is elindultunk s innen kezdve egész más világ tárult szemünk elé. A vonat közvetlen a tengerpart mellett halad s azt se tudja az utazó hová nézzen: balra-e, hol a kéklő tenger a déli nap sugaraitól vakitóan csillog s a part tele van vadon nővő óriási cactusokkal, agavékkal, vagy jobbra, hol alig ápolva pálmaligetek s gyümölcseik sulyától hajladozó narancs s czitromerdők s szebbnél szebb kertek vonulnak el szakadatlan sorban.

Jó félórai utazás után egyszerre csak egy kisebb állomásnál állapodtunk meg s ugyancsak megörültem, midőn nevét kiáltotta ki a konduktor. Itt voltam tehát ismét Pegliben, hol a két mutterom már képzelhető türelmetlenséggel várta jövetelemet.

A viszontlátás első örömei után nagyon természetes, hogy magának Peglinek is kellett időt szánnom. Maga a helység nem valami nagy, de igen élénk kis ipari s kereskedelmi város, mely folytonos közlekedést tart Génuával s lóvasuttal is van e várossal összekötve.

Kitünő hirnevü telelő-hely s szállodái is megfelelőek és az árak tekintetében is igen tisztességesek, a mit pl. honi fürdőinkről sajnos gyakran nem igen lehet mondani. A Grand Hotel de la Medilenanée, melyben laktunk, előbb egy nagy privát palota volt s igy lett átalakitva hotellé. Ez kissé furcsán hangzik, de Olaszországban az ilyen nem ritkaság, s Velenczében is megcsappanhat a bámulat és élvezet, ha kérdezősködésünkre azt halljuk, hogy ez vagy amaz a feltünően szép palota jelenleg zálogház vagy törvényszék vagy nagykereskedés.

A legelső a mi itt megkapott, az elképzelhetlen nagy hőmérsék volt. Hazulról tél közepén indultam s örültem téli ruháimnak, itt ugy láttam kinevetnének, ha ugy járnék öltözve s siettem is könnyebb ruhát váltani, mert forrón sütött a nap a sötét kék égről s virult minden mint náiunk nyár derekán.

Az urak, hölgyek könnyü tavaszi világos ruhákban járkáltak, a város gyermekei csaknem Ádám kosztümben sütkéreztek az utczákon s a parton. Egy darab paradicsom volt ez s megértettem most már, mért oly nagy a különbség a zord éghajlathoz szokott északeurópai komoly s a délvidék népeinek annyira víg kedélye, elpuhult természete közt. Amazok küzdenek az élettel, ezek alig ismerik a szükölködést.

A hotel parkjának pálmái nem hiába oly nagy hirüek. Óriás datolya, több méter magas legyező phoenix s több más fajta pálmák tömkelege váltakozott itt ritka növényekkel, rengeteg cactusokkal, aloekkal, agavékkal. Szintoly hiresek a szomszédos villák kertjei, ezek közt első helyen a Pallavicini grófé, melynek közepén áll az impozáns kastélyszerü s pompás berendezésü villa. A természet s a kertész müvészet remekei vetekednek itt. Órahosszat el lehet itt barangolni.

Van itt számtalan fajtáju lombos és tülevelü erdő, gesztenye, olajfa, narancs, czitrom, libanoni czédrus, aloe, agave, 100 féle pálma, parata, cactus; szóval az egész világból összehordott s itt jól megtenyésző növényzet számtalan speciese. A parkban több meglepetés is vár a vendégekre. Igy pl. a vizmüvek. Egy kis patak előtt állunk, melyen keresztül müvészi kivitelü kinai hid vezetett; a tulsó parton kényelmes hinta látszott s többen társaságunkból szerettek volna ezzel mulatni. A vezető felszólitására m gindultunk a hidon, de még nem értünk közepére, midőn a kis csapat élén haladó nők felsikoltottak s megrémülve visszaszaladtak, a vezetők pedig nevetni kezdtek; mi még nem tudtuk mit jelent ez, de már a másik pillanatban szintén összerázkódtunk s ugyancsak összenéztünk, midőn az egész társaság ruháját permetező eső nedvesnek láttuk. Nem okozta ezt más, mint a hunczut vezetők, kik titkos gombokat nyomnak meg, mivel a hid összes részeiből észre nem vehető lyukakból finom eső kezd szállni, sőt egyes fák is ekként vannak praeparálva.

Már jóideje járkáltunk a parkban, midőn egy nagy sziklához értünk, mely vizben állt s melynek tunnelszerü nyilása volt. Itt pompás nagy csónak várakozott 2 evezőssel s nagy csodálkozásunkra vezetőnk késztetett, hogy üljünk be. Lassan beeveztek a szikla belsejébe s ekkor láttuk csak, hogy ez egy nagy föld alatti vizi-labyrint tele kacskaringós utakkal s különféle kotormácziókkal, de oly mesterileg elkészitve, hogy mindenütt derengő fény vett körül. A parknak egész más részén értünk ki s ekkor begyalogolva felvezettek mig a hegytetőn egy ódon kastély utánzatához értünk s ennek tornyáról elragadó látványban részesültünk. Pompás idő volt s igy rengeteg nagy volt a látóhatár. Génua egész közelnek látszott s a Riviera jórésze is beláthatò volt. Szép időben Corsica is látszik. Előttünk ismét a tenger a maga nagyszerüségében. Igy ismertem meg először igazán a délvidék pompáját!

Pegliban különben nem sokà maradtunk, hanem miután jól kipihentem magam, karácsony hetében ott hagytuk ezt a szép helyet s Francziaország felé, a bájos Nizzának vettük utunkat.

Eddig is sokat hallottam a Riviera di Ponente nagyszerüségéről beszélni, de a természetnek ekkora szinpompájáról, a növényvilág ekkora gazdagságáról, ily változatos panorámákról mindeddig fogalmam se volt. Génuától Nizzáig (körülbelül 7—8 óra) a vasut közvetlen a sziklás tengerpart mellett kanyarodik s hol eltünik egy-egy rövid alagutban, hol ismét viruló erdők, dusan megrakott narancs és czitrom ligetek, pálma, olaj és gesztenyefák tömegét tárja a tourista elé. Olyan az egész ut, mint egy roppant érdekfeszitő, de hosszu szindarab; bármint is tetszik az embernek, nem bánná, ha már vége szakadna, mert végre is megunja.

Már nem messze a franczia határtól vannak a leghiresebb olasz telelő helyek, az elegáns s kiterjedt, számtalan villáju San Remo, a bájos Bordighera, a szép Ospedaletti s még sok más. Mi délután indultunk Pegliből s igy 6 óra tájban értük el a franczia határt: Ventimigliát, hol legelső dolgunk volt óránkat csaknem 60 perczczel visszaigazitani, minthogy itt már párisi idő járta. Természetesen itt is át kellett esni a vámvizsgálaton s ha eddig csak szóbeszédből tudtam, most saját magam meggyőződhettem a hires franczia előzékenységről. A lehető legfinomabban jártak el az utasokkal s a konduktörök sem voltak Pokrócz Ádám mintájára, mert illedelmesen jelentették, hogy: „sziveskedjenek a kocsiba szállani!"

Rengeteg nagy sürgés-forgás, lótás-futás volt, mint ez már szokott lenni a határ-állomásokon s legkülönbözőbb, legtarkább ruhákban járó különféle nemzetiségü utasok láthatók s hallhatók a világ minden nyelvén. Az angol persze itt is a fő. A legelső nagy franczia állomás mindjárt a hirneves Mentone, mely vetekszik Nizzával, csak valamivel csendesebb; utána néhány kisebb állomás jött, de minthogy már meglehetősen besötétedett, nem sokat törődtem velük ezuttal s csak akkor rezzentem fel, midőn egy hirhedt nevet hallottam kiáltani: hiszen Monte Carlóban voltunk, a világszerte ismert játékbarlang helyén; két percz mulva Monacoban voltunk, de néhány gázlámpát láthattam már csak belőle. Még több s mint később láttam igen érdekes alagutat érintettünk s 7 óra után egy gyönyörüen kivilágitott ut feletti hidon berobogtunk a nizzai szép indóházba.

(Folytatás.)

---

ban teleltették és ugy feltarták a földjét, hogy élet veszély nélkül nem lehet oda bemenni, hanem szent György napján már megnyilik a legelő és az iskola is rendben lesz.

A főszolgabiró kegyes volt nálam kieszközölni az iskola látogatás elhalasztását, mibe a kellemetlen idő miatt könnyen belenyugodtam.

A tanitó ur tapasztalva, hogy a „kir. tanácsos tanfelügyelő urak" is emberek, belemelegedett a beszélgetésbe, elbeszélte ügyét-sorsát: hogy gyomor baja van, de ennél még több bajt okoz neki a zugiskola, mely apasztja jövedelmét. Megigértem, hogy „a lehetőt megfogom tenni érdekében, csak folyamodjék és amenynyiben a kormány legtöbb sulyt fektet a deficzit eloszlatására, hogy jószámolók képeztessenek, egy külön alapot létesitett azon tanitók felsegélyezésére, akik tanitványaival a mathesisből legtöbb eredményt mutatnak fel, mert nemcsak az államháztartásban, de mindenben födolog a jól kiütő számadás, , az övé! pedig plust mutatott, „de még ingyen fürdőre is lehet kilátása."

Soha életemben boldogabb embert nem láttam, de hirtelen eltünt. Egy fél tuczat tollszárat elrágva, megirta kérvényét: az ingyen fürdő, az anyagi segély és a zugiskola bezáratása iránt! Átnyujtotta „alázatosan kérve kegyes jóindulatomat" Megigértem. Elmentünk, ő pedig szivrepesve várta kérvénye elintézését. Nyolczad napra a járás főszolgabirája a következő tartalmu átiratot közölte vele:

„Tekintetes főszolgabiró ur!

Papanek András ……nyi néptanitónak közvetlenül átnyujtott kérvényét azzal küldöm vissza, hogy a tanfelügyelővé lett kineveztetésemről szóló okmanyt még meg nem kaptam, de amint kézhez veszem, azonnal intézkedem folyamodó részére az ingyen fürdő kiszolgáltatása iránt, az anyagi segélyt haladéktalanul folyósitom, a zugiskolát pedig rögtön bezáratom. Kelt stb. stb.

Nájmann Béla
áprilisi kir. tanácsos,
tanfelügyelő."

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Köszönet-nyilvánitás.

Felejthetlen jó férjem, a legjobb apának elhalálozása és temetése alkalmából hozzánk érkezett oly számos és meleg részvétnyilvánitásért, melylyel rokonaink, barátaink és testületek, e sulyos csapás fölötti mély bánatunkat enyhiteni igyekeztek, fogadják e helyütt most s majd megenyhült fájdalmunkban is, ama rendkivüli tisztelet nyilvánitásért leghálásb köszönetünket.

Kassán, 1893. január 5. napján.

Özv. Brosz Jónátné,
és családja.

HIRDETÉSEK.

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszaggatások, hülési és ficzamodási, valamint fagydaganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevü gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy 1 frtért, minden gyógyszertárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kisérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősitésére kitünő hatásu és pompás izü szer a **Tokaji China vasbor,** mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedélylyel láttatott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is sziveskedjenek névaláirásomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

Acatia-szappan

kedves illata, kellemes habzása és rendkivüli tartósságánál fogva lett rövid idon kedveltté. 1 drb 50, 3 drb egy dobozban 1.40 kr.

Acatia arcz-crême

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arczbőrt szerezhető. Az arczbőr mindennemü ekteleniségeit biztosan távolitja. Egy üveg ára 1 frt.

A „crême de Marguerite"

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy kis tégely ára 2 frt.

Ezek gyógyszertáram kiválóbb specialitásai, melyek hivatalos és országszerte a legjobb hirnévnek örvendenek s postán is küldetnek.

Kriegner György
gyógyszertára a „Magyar koronához"
Budapest, Calvintér.

326 5—6

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt zálogleveleket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 1—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

EURÓPA SZÁLLODA.

Első kassai állandó Orpheum.

Ma és mindennap

nagy előadás

uj műsorral, 5

és ujonnan szerződött tagokkal.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők harmadik fellépte.

Különlegességek:

Bika László. Kómikai jelenet, előadja Rott Károly ur.

Novák és Klieber

bohózat énekkel.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

A

Képes Családi Lapok

1893-ik év január hó 1-én

tizenötödik évfolyamába lép

a magyar müvelt de különösen a magyar női müvelt olvasó közönségnek legkedveltebb lapja.

A „**Képes Családi Lapok**" a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „**Képes Családi Lapok**" most lepett a 15-ik évfolyamába, ez elégge bizonyitó, mennyire megnyerte e lap a magyar müvelt közönség tetszését.

A „**Képes Családi Lapok**" szépirodalmi részét a magyar irodalom legelső tollai nyujtják. A szerkesztőség dr. Murányi Ármin, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, akik nem tartalmáról, sem kellőségi nem kimaradnak, hogy a lap szellemi a müvelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégitse.

A „**Képes Családi Lapok**" munkatársai sorában vannak a többi között *Abonyi Margit, Bartalus Emilia, Bródy Lajos, Tóth Béla, Dr. Mikszáth Kálmán, Dr. Pap Károly, Rákosi Jenő, Szana Tamás, Szomaházy István, Tóth Kálmán, Vértesi Arnold, Vidor Miksa, Kóbor Tamás, Dr. Gaal Károly, Herczeg Ferenc, Dr. Kiss József, Dr. Lukácsy Sándor, Dr. Nagy Miklós, Rákosi Viktor, Szilágyi Mihály* stb. hirneves irók és irónők.

A „**Képes Családi Lapok**" minden számában legkiválóbb müvészek rajzai és képei által szines müvészi kivitelü kat ad.

A „**Képes Családi Lapok**" minden számához legjobb irónkkal egy regény teljes nyomat ott ingyen kap az olvasók s rendes ára egy egy év alatt 5—6 regény, három kötetben jutnak, melyekhez minden díszes borítás is járul.

A „**Képes Családi Lapok**" minden számában ugyancsak összeállított sakkfeladványok, apróságok és irodalmi ismertetések tájá az olvasó... s a lap szerkesztősége jeligéjében a legszerencsésebb társalgás folyik az előfizetők között.

3534—6

A „**Képes Családi Lapok**" minden kérdésre, mely a divat mellett érdekelhet, ad a mely a divat kérdésére is, hol mindig divat lapot ingyen mellékletül csatolunk.

A „**Képes Családi Lapok**" előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., ami az egész évi előfizetési összeg 50 kr. kivül 2 regényt s a kalendáriumhoz 40 kr. kivül 2 regényt s a negyedévi előfizetéshez 20 kr. kivül 1 regényt kap ingyen.

Előfizetéseket az év bármely napjától kezdődőleg és hirdetéseket a lapok ezen rovatára vonatkozólag szívesen elfogadnak és bármely kivánatra ingyen küld:

A „Képes Családi Lapok" kiadó-hivatala

Budapest, Nagyszombat-utcza 20. sz.

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu jeleskedő kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágositással és tanácsossal szivesen és dijmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzéket kivánatra készséggel megküldi.
4. A gyárteiep Budapesten külső váczi ut 7 szám alatt van és annak megtekintése érdekelt ődoknek készséggel megengedtetik.

Levél-czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVENYTÁRSULAT

Budapesten, külső váczi ut 7 1 3—

„LE GRIFON"

53 a legjobb szivarkapapir. 130—150

Magyar Fém- és Lámpa-árugyár részvénytársaság

Budapest-Kőbányán.

Fölhivás.

Értesitjük a n. é. közönséget, hogy a

kizárólag sajat részünkre gyártott

és általunk visszelárusitók által **az ország minden táján forgalomba hozott,** mint általánosan kedvelt és nagy keresletnek örvendő

2 3 4

„Király-olaj"

jóságáért és valódiságáért csak abban az esetben vállalunk el jótállast ha azok a saját zárójegyünkkel és védjegyünkkel ellátott eredeti szabadalmazott kannákban vásároltatnak.

A „király-olaj", mely az egyedüli biztonsági petroleum a legnagyobb világitóerővel bir, ugy hogy a világos tényével vetekedik és előnyös tulajdonsága közé tartozik az is, hogy egészségesebb tovább tart mint tisztátalan petróleum amaz okból kivül, hogy e miatt olcsóbb is, feljegyzés szakában és soha fel nem robban.

Minden „**király olaj**"-t tartalmazó szab. kanna védjegyünkkel van ellátva.

Tisztelettel

a magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság igazgatósága

Budapest-Kőbányán.

kassán elárusitónk:

Vizy Domonkos és Rosenberg Jenő urak.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok, teljes hálo-, ebédlő- és salon-berendezésekből,** garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia** és más **ülő butorokból, szönyegdiványok, ottománok,** mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet,** melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

328 7—52

mély tisztelettel

Jakobovits Ármin.

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Cognac-quint-kivonat.

Védjegy a cognac-quint-kivonat számára.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el feldulmulhatlan **pálinka-erősitő-kivonatom** által: ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenczialmat, rum, szilvapálinka, törkölypálinka, fükeserü,** valamint a létező **likörök, szeszesitalok, eczet és boreczet** készitésére feldulmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek. 206 46—50

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok.

Pollák Károly Fülöp

essenczia-különlegességek gyára Prágában.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi január 8. 4. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Ismétlő közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Beck, Schalek Henrik Beck, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Janina Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp!., Steiner Adolf
Csak hermetes levelek fogadtatnak el.

Egyházpolitikai nézetek.

(***) A rozsnyói püspök, kiről a „Budapesti Hirlap“ „György püspök“ czim alatt irt f. é. jan. 4-iki számában vezérczikket, egy pásztorlevelet bocsátott ki, a melyben formaliter meghagyja alsóbbrendü papságának, hogy kötelesek hiveik előtt a polgári házasság behozatala ellen izgatni.

Ez a „püspöki pásztorlevél“ országszerte oly nagy feltünést keltett, hogy a főváros valamennyi lapja jónak látta azzal tüzetesebben foglalkozni. Az egyik természetesen igy, a másik, amugy méltatván annak horderejét, politikai jelentőségét.

Hogy melyik lap milyen magatartást tanusit nemcsak ezen „pásztorlevél“ intenczióját illetőleg, hanem általános egyházpolitikai tekintetben is; az most egész világosan kitünik az általuk hangoztatott nézetekből.

A klerikálizmus felé hajló lapok persze egész más tónusban beszélnek a rozsnyói püspök pásztorlevelének világ elé bocsátása alkalmából, mint azok, a kik határozottan a liberálizmus zászlóját lobogtatják. A „Pesti Napló“ p. igy ir *A katholikus mozgalom* czimü czikkében:

„A miniszterelnök beszédével és a rozsnyói püspök levelével az egyházpolitikai akcióban egy uj térre, az egyházi agitáczió terére csapott át.“

S habár a „Pesti Napló“ czikk irója czikke végén *mérsékletre* int is, sőt azon nyilatkozatot teszi, hogy „Apponyi és pártja a kormány reformjavaslatait támogatni fogja, ha azok az igéretnek *megfelelők* lesznek;“ a czikken áthuzódó felfogás azt gyanittatja velünk, hogy — legalább titkon — örül a „püspöki pásztorlevél“ felszinre jutásának, gondolván, hogy a szabadelvüpárt terveinek keresztülvitele elé az ily pásztorlevelek óriási akadályokat gördítenek, a minek aztán természetesen csakis bukás lehet a vége!

Hanem a „Budapesti Hirlap“ még a „Pesti Napló“-nál is világosabban elárulja „György püspök“ levelének megjelenése alkalmából származó örömét. Ez azt mondja, hogy: „tán nem akad megfontolt ember, a ki azt mondaná, hogy a püspök átlépte benne (t. i. a pásztorlevél kibocsátásában) jogainak körét;“ továbbá: „a papoknak joguk van minden kitelhető törvényes módon harczolni azellen, a mi nekik nem kell.“ No ez elég világosan van mondva. Ez már ellenkezik gr. Apponyi Albert felfogásával is, a ki nem rég — nagyon bölcsen! — mérsékletre intette a kath. egyház lelkészeit ugy fent, mint alant.

A „Magyar Hirlap“ azonban nincs egy nézeten a klerikálismus felé hajló kollegájával, noha egy politikai párthoz tartozik amazzal. Ez kimondja kereken, hogy „*ehez hasonló a vérben boldogult szent inquiziczió irattárában is csak kevés akad*,“ (már t. i. mint a minő a Schopper György rozsnyói püspök ékeshangu pásztorlevele.)

De nem osztja a „Pesti Napló“ és „Budapesti Hirlap“ nézetét a „Magyar Ujság“ sem, a midőn igy nyilatkozik „György püspök“ pásztorlevele felől: „A rozsnyói püspök olyan kifejezéseket engedett meg körlevelében, melyeket *mi nem is akarunk közölni*.“ Már pedig ez a lap inkább hajlik az egyházias irány felé s egyházpolitikai tekintetben nem mondható valami tulzó reformernek.

Ime igy vélekednek a magyar főváros nagyobb politikai lapjai a rozsnyói püspök pásztorlevelének iránya és horderejéről. Szabadelvü párti lapot nem idéztem csupán egyet, nehogy rekriminácziót ugy tünjék fel, mintha ogyolda lulag akarnék ehez a — bizony nagyon kényesnek mondható — dologhoz hozzászólani. Hogy mily üszköt dobott a legfanatikusabb magyar kath. főpap az ő izgató pásztorlevelével az országnak eddigelé még eléggé békésen gondolkozó lakosai közé? azt majd csak a jövő fogja megmutatni. A „Magyar Hirlap“ és „Magyar Ujság“-nak erre vonatkozó közleményei eléggé sejtetik már most is azt a bekövetkezendő nagy bajt. Sajnos! hogy oly lapok, mint a „Pesti Napló“ és „Budapesti Hirlap“ nem képesek visszatartani kárörömüket a felett, hogy „az egyházpolitikai akczió egy uj térre, az egyházi agitáczió terére csapott át.“ Ily magatartás még illetné a „Magyar Allam“-ot, a melyről tudja mindenki, hogy régidők óta a klerikális eszmék zászlóvivője, s hogy egyedüli czélja az ultramontanismusnak minél szélesebb körökben való meggyökeresztetése. A „Pesti Napló“-hoz, mely egykor Deák Ferencz nagy elveinek volt leghivebb letéteményese, bizony-bizony nem méltó ez a mai szereplés! A „Budapesti Hirlap“-ra, mely legalább kezdetben, igazán magasröptü szárnyalásának köszönhette nagy népszerüségre való emelkedését, ugyanezt lehetne mondanunk.

Kiváncsiak vagyunk rá, mit fog tenni a kormány a rozsnyói „pásztorlevél“ ellensulyozása tekintetéből? A „Magyar Hirlap“ egyenesen felhivja a kormányt, hogy most mutassa meg, mit tud? Most lépjen fel erélyesen, ha csak azt nem akarja, hogy tekintélye ily főpapi kitakadások következtében végkép tönkremenjen.

Ujdonságok.

Lemondás. Nem váratlan, jött és mégis a legnagyobb megiepetést idézte elő tegnap az a gyorsan elterjedt hir, hogy Comaromy László Abauj-Tornavármegye népszerü alispánja beadta lemondását a vármegyéhez. Erre nézve tett tudakozódásunkra hivatalos helyen még határozott felvilágositást nem kaptunk ugyan, de a tények arra engednek következtetni, hogy Comaromy László lemondásának hire nem nélkülözi az alapot, a melynek tőke ott gyökerezik a a Tornyos-Nemethi családi sirboltban, abban a koporsóban, a melyben Pista fiok korán kihült élete pihen és a mely derék alispánunkat és hitvesét oly megrendítően lesujtotta. Comaromy elhatározása tajdalmasan fogja érinteni a vármegyét, a melynek annyi évek óta oly kitünő vezére volt.

Dr. Bubics Zsigmond püspök főpásztori levele felől, melyet a nemes főpap alitólag karacsonyra bocsátott volna ki hivei és papjaihoz, szamos helyről intéznek hozzank kérdést, hogy miért nem közöljük azt egész terjedelmében. E közkivánesiságot és nagy erdeklődést a napirenden levő es folyton kiszélesedő

TÁRCZA.

Szilveszterest az uton.

Levél.

Irta: **Chriastólyi Béla.**

Kedves Barátom!

A multkor leirtam neked életemből egyik fontosabb szemelvényt, hogyan töltöttem pár év előtt karácsonyestét a kórházban s miként vesztettem el akkor első ideálomat s menyasszonyomat.

Akkor azt hittem, hogy szivem örökre üres marad, arám halála okozta seb sohasem heged be s számomra már csak az ősz következik hervadt sárga leveleivel, ködös zuzmarás napjaival.

De hát miként az ákáczfa virága kétszer nyilik, ugy szivem is másodszor megnyilt s tele lett szerelemmel, boldogsággal. Most azt hiszem, hogy az az első nem is volt valódi, nem az az örökké tartó, egy életet megkivánó, rajongó, üdvösséggel határos szerelem…

Elölről kezdem.

Éppen most Szilveszterkor mult három éve annak, hogy nagy elfoglaltságom közepette, a sok dolog daczára is, elhatároztam, hogy a Szilveszter estét a szomszéd megyében lakó bátyámnál töltöm. Nem tudom hogy jött hirtelen ily erős elhatározásom, de oly ridegnek láttam kis hónapos szobámat, oly elhagyatottnak éreztem magam, távol enyéimtől, hogy elhatároztam tervemet végrehajtani.

Gyorsan átöltözködtem s rohantam a vonathoz, mely két és fél óra alatt elvitt bátyám lakához, legközelébb eső vasuti állomáshoz, honnan azonban még teljes három órai utam volt kocsin.

Egy ott ügyelgő parasztszekeressel megalkudván, elindultunk czélom felé. Alig mentünk azonban vagy félórát, fázni kezdtem. A szekeresnél csak egy suba s egy pokrócz volt, melyekkel lovait szokta letakarni. A subát felvette magára ő s nekem csak egy vékony pokrócz jutott, mely nem birt megvédni a 22 fokos hideg ellen. Azt hittem, hogy majd elmulik, ha megszokom; tagjaim elzsibbadnak s akkor nem lesz oly éles a hideg.

Ugy is volt, csakhogy a szokásos gyenge elzsibbadást tagjaim erős merevedése követte, lassan pedig fogytot lelegzetem s kellemes édes érzés hatotta át tagjaimat; kezeimet s lábaimat alig birtam megmozditani, szemeimre pedig ónsulylyal álom nehezedett.

Istenem! Hisz ez a halal, a hideg halála! Én megfagyok!

Tagjaim végső erejével ragadtam meg a fuvaros váliát s már csak annyit mondhattam: Megfagyok!

Meglehet ő is igy lehetett, mert megértett s pár perez alatt egy tágas udvarban állott meg szekere. Ezt már csak ugy alélt ágomba éreztem; a többire azután nem emlékszem.

Sok idő mulhatott igy el, mert mikor ujból felébredtem, egy csinosan butorozott elegáns teremben, kereveten fekve találtam magam.

Mellettem egy idősebb ur állott, távolabb tőle egy éltesebb hölgy ült karoszékben, az asztalon lámpa világitott s körüle két fiatal ember ült; egyik velem egykorú lehetett, a másik valamivel fiatalabb. Valamennyien merő kiváncsisággal néztek felém s a mint felnyitám szemeimet, mindannyi arczán felvillant a remény derüje. Örültek, hogy magamboz tértem.

Fel akartam ugrani a kerevetről, de erőm elhagyott, csak ajkaim nyiltak meg, de szólni nem tudtam.

— Maradjon békével, ön beteg, de jó helyen van, minden jól lesz, — mondá az öreg ur felém hajolva, Margit add csak ide azt a cognacos üveget, ön inni fog belőle, tagjaiba fris erő száll s meggyógyul.

Félreforditám fejemet s megnéztem, kinek szólt az a megszólitás; hátha csak álmodom és mi sem igaz ebből.

Álom volt!

A Margitnak nevezett leány a kerevet végén fejem felett állt s a mint megláttam, azt hittem, hogy csakugyan angyalok között vagyok, oly szép, oly kedves az a leányka. Tehát még sem volt álom; én a menyországban vagyok.

Hisz látom, hogy közeledik felém, átnyujtja az üveget atyjának és érzem miként felemelik gyengéden fejemet s megitatnak az üveghől. Friss erő szál tagjaimba, vérem ujból pezsegni kezd, testemben kellemes meleget érzek, gondolataim visszatérnek s en ujból kezdek élni.

Való volt ez, a legtisztább való! Nem angyal, földi leány ez a kedves leány s jó, becsületes emberek ezek, kik itt körülállanak engem.

— Ön megfagyott volna, de még jókor jöttek ide hozzánk — mondá a leány oly édes kellemes hangon, mintha csakugyan angyal beszélt volna.

— Már minden jól van, folytatta az éltesebb hölgy, szerencse hogy igy történt; lám, lám, baj is lehetett volna.

— Hogy tudott ily szörnyü hidegben utra kelni? feddett az öreg ur.

— Hagyd el papa, csak hogy már jól van; fejezte be a fiatal emberek egyike, kik akkor már szinte mellettem álltak…

Rövid idő alatt megösmerkedtem a kedves családdal. Megtudtam, hogy egy vendégszerető család közé vetett a sors, egy angyal közelébe, ki szivemben édes érzést keltett, ki reményt élesztett bennem egy boldogabb életre, ki lelkem hidegségét felváltotta a legmelegebb szerelemmel, hogy érdemes még élnem, és sejtette velem egy szebb, üdvösebb, szerelemmel teli kor érkezését.

Hogyan áldottam sorsomat, mely ide vetett; miként adtam hálát istenemnek, hogy ez igy történt!…

Az egész estét náluk töltöttem. Az idején alkalmazott gyógyszerek, a meleg étel s legföbbképen a kellemes kör, csakhamar visszadták életerőmet s pár óra mulva teljesen jól voltam.

Boldog voltam, végtelen boldog!

Az idő mult s közelgett az éjfél. Egyszerre csend támadt a társaságban. Vége felé jár az ó év, már csak perczei vannak.

Mindenki elgondolkodott. Számot vetettünk a távozó évvel. Mily reményekkel léptünk belé s melyek teljesedtek ezekből; mi jót nyujtott s mi rosszal látogatott meg? Mennyi boldogságunk, örömünk volt benne s mennyi baj, kellemetlenség ért?

egyházpolitikai kérdések indokolják és ezen okból illetékes helyen utána is jártunk az ügynek, a hol határozott formában kijelentették előttünk, hogy **Bubics püspök ezuttal nem bocsátott ki főpásztori levelet** és valószinü, hogy ebben a kérdésben nem is fog nyilatkozni, mert államjogi felfogása, haza fisága abban kulminá, hogy haza és egyház mindig akkor voltak a legnagyobbak, a midőn egymást támogattak a jogok kifejlődésében.

A zsidó-hitközség kebelében ma vasárnap erős hullámzásba jön az alkotmányos élet iránt táplalt törhetetlen lelkesedés. Választás lesz ott, a melynek érdekességet fokozza az a körülmény, hogy az elnöki állás betöltése körül különböző nézetek állanak egymással szemben. Az eredményről egy és más elmondása kapcsán, értesiteni fogjuk olvasóinkat.

Irodalmi kör létesitésén fárad a nagy bohém-családnak néhány lelkes tagja Kassán. Tegnap este tartották meg az első összejövetelt a kereskedelmi és iparkamara helyiségében. Mi abban a véleményben vagyunk, hogy egy kis jó akarattal és a tenálló visszavonás megszüntetésével egy ilyen kör létesitése nem sok fáradságba kerülne Kassán, a hol oly böven vannak a litteratus emberek. Ohajtandó volna azonban, hogy e szép ügy szilárd és szélesebb körü alapra legyen fektetve, hogy belevonassék a nagy közönség és hogy a mi első sorban fontos, a kör számára megtalálják azt a férfiut, a kinek aegise alatt vigan lengjen a kitüzött lobogó. Mi Péchy Zsigmond föispánt üdvözölnök lelkesedéssel mint a kassai bohém társaság fejedelmét, a kinek szerencsés keze van mindenre.

A vármegyében, mióta köztudomásuvá lett, hogy Schmidt Dezső, a füzéri járás volt szolgabirája a most megüresedett gönczi járás szolgabirói helyére elfogadja a jelölést, az eddigi kombinácziók egészen más fordulatot vettek és ma már bizonyosra tehető, hogy a vármegye bizottsági képviselete készségesen fog hozzájárulni ahhoz, hogy ez a fiatal tehetséges erő a közigazgatás javára ismét érvényesüljön.

A katholikus-legényegylet azzal fordult a városi tanácshoz, hogy engedje át nekik házépitésre az alsó-glacis egy részét. A tanács e kérelmet nem találta teljesithetőnek, mert a város köztereit a létesitendő középületek: szinház, múzeum, árucsarnok, kir. tábla, iskolák stb. részére máris lefoglalták s külömben is az átengedendő telek értéke mintegy 14,000 frt.

Jutalomjáték. Bogyó Ilona kisasszonynak, a kassai szintársulat jelenlegi naivájának e hó 12-én lesz jutalomjátéka. Adatni fog Szentpéteri „Müveltség és természet vagy huszárok és dámák“ czimü régi jó vigjátéka, a melynek magyaros zamatja kivált ma, a mikor ez a szinpadról mindjobban leszorul, kétségkivül nagy hatást fog gyakorolni De a jutalmazandó, ha nem is ostromolta játékbeli erejével az Olympust, elég szép és elég sokszor ért el szép sikereket Kalmár Piroska után. Szorgalom és igyekezet pedig megérdemli a jutalmat.

Kovács iparos urak figyelmébe! A kassai ipartestület reá ruházott ipari érdekek képviseletében jár el, midön a kovács iparosok figyelmét fölhivja a nem rég keletkezett pozsonyi „I. magyar szab. patkó szeggyár“ készitményeire, melyek mint anyagra, mint előállitásra nézve föltétlenül versenyképeseknek ismertettek el és több külföldi piaczon is ekszport képeseknek bizonyultak, épen csak a hazai kovács iparosok által nem vétetnek használatba. Legalább azt állitják kereskedőink, hogy mihelyt ők a szegekkel vevőiket megkinálják, azok következetesen megmaradnak a cseh gyártmany mellett. Történik pedig e nehezen meghonositott magyar iparágnak mellőzése ugyanakkor, midőn a csehek irtó háborut folytatnak Magyarország majdnem egyedüli importja, a magyar liszt ellen. Nem csekély elvi fontossággal bir ez a dolog, mert midőn iparunk felvirágzásának és igy az iparos osztály boldogulásának főakadályaként az általános nemzeti iparpártolás hiányát hangoztatjuk, ha mi magunk iparbeli szükségleteink beszerzésénél előnyt adunk a külföldi, néha rosszabb (de tán olcsóbb) gyártmánynak, akkor méltán szemünkre vethetik, hogy a magyar iparosok az iparpártolás tekintetében „vizet prédikálnak és bort isznak.“ Mindezek elmondása után biz lommal fordulunk kovács iparos társainkhoz, hogy a kassai vaskereskedésekben raktáron tartott pozsonyi gyártmányu patkó szegekből rendelni s azok jósága iránt magoknak meggyőződést szerezvén, műhelyökben csupán azokat használni sziveskedjenek. Mintaszögek ingyen megszerezhetők az ipartestület hivatalában Kassán, 1892. deczember 20-án tartott elöljárósági ülésből Sztudinka Gyula s. k. elnök, Tattárszki Gyula s. k. titkár.

Két ökör tinót hajtottak be Weisz Berthold nak a Hernádon tul bérelt majorjába. A két bitang-marhát a jelentkező tulajdonos ott átveheti.

Találtatott egy ezüst karperecz rajta csüngő ezüst szivvel, átvehető a kapitányságnál.

Toldozás-foldozás. A szinházi bejárat deszkái olyan szuettek és korhadtak, hogy a multkor egy nő léptei alatt az egyik deszka beszakadt s alig birták lábát a deszkák közül kibuzni. Egyszer csak megérjük, hogy a szinház földszinti közönsége eltünik a ház szinéről mert a zártszékek közötti deszkák is már meg megroppannak nem ugyan a közönség, de az idők sulya alatt.

Henneberg G. cs. kir. udvari szállitó **selyemgyára Zürichben** **privátmegrendelöknek közvetlenül** szállit: **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket, **meterenkent 45 krtól 11 frt 65 krig** postabér- és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban) Mintàk póstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 1–19

Apróságok.

A müveltség a románok és tótok közt hódit. Multkor valami huszonöt román nyilatkozott, hogy része van a „Memorandum“ irásában; minap meg levelet intéztek a nagy Hurbán fi hoz. Hát annyian tanultak már meg közülök irni?!

—

A nemzeti párti budapesti ujságok ma már kivétel nélkül kis alakot váltottak. Hanem a nagy hang és a nagy képüség a régi maradt.

—

Az egyenetlenkedő negyvennyolczasok lapja pedig épen az „Egyetértés.“

—

A rájkszkrikszminiszter azzal segiti elő a polgári házasságot, hogy megtiltja a nösülést — a hadnagyoknak.

—

A brassai tanári kar a demokráczia szent nevében azzal tenyegetődzik, hogy kilép az összes tudományos egyletekből s a tudományos müködés terén sztrájkol. Cselekszik, mint a szocziáldemokraták.

Csákány.

Irodalom.

Vajda János.

Csodálatos költői-tehetség ez a mi Vajda Jánosunk! Munkái tagadhatatlanul hatást tesznek reánk; de a hatás olyan, hogy sokszor alig vagyunk tisztában annak horderеje felöl.

Én még ugy szólván gyermekkoromban olvastam töle néhány verset; s ezek közül ma is nagyon jól emlékszem még a „Luczián dal“ és „A vörös sapkás“ czimüekre.

Nem mondom, hogy föltétlenül meghóditottak ezek a versek. De mindenesetre érdemeseknek találtam azokat arra, hogy minden szép s jóért lelkesülni tudó ifjak szokása szerint beirjam vers-gyüjteményembe.

Azóta nagyot haladt a világ. Vajda János irt és hallatta magát azontul is. Verseit a szépirodalmi lapok, söt a politikaiak is (ez utóbbiak természetesen a tárczarovatban) többnyire eiceròs-betükkel szedették; a mi okvetetlenül nagy megtiszteltetés egy iróra nézve.

Hanem tudja a jó isten! én az idők multával nem tudtam többé rajongani Vajda Jánosért. S ha azt olvastam egy-egy versének megjelenése alkalmával, hogy „kitünő költőnk“ ezt meg ezt irta ebben és ebben a lapban: szinte kételkedés fogott el, hogy vajjon őszinte-e ez a nagy dicséret vagy sem?

Most, hogy a „Szépirodalmi könyvtár“ könyvkiadó vállalat Vajda Jánosunk egy kötet versét (költemények 1887—1893) világ elé bocsátotta, siettem a kötetet én is átlapozni. Meggyőződést akartam szerezni magamnak a felől: vajjon azok a versek csakugyan olyanok-e, hogy szerzöjük érdemessé tette magát a „jelenleg élő legkitünöbb magyar költő“ elnevezésre, a mint ezt a rendkivül hizelgő epitetont egynémelyek reá alkalmazni szeretik.

A fővárosi lapok legtöbbje már foglalkozott Vajdának ezzel a verskötetével. Ugy az egyik, mint másik elismerőleg, söt némelyik nagyon is hizelgöleg nyilatkozik annak tartalma felől.

A „Vasárnapi Ujság“ röviden, de annál áradozóbban ir Vajdáról, azt mondva: „Mindig irodalmi esemény számba megy, ha Vajda Jánostól egy-egy kötet költemény jelenik meg; mert egy őseredeti tehetség és egy minden izében költői egyéniség nyilatkozásában egy hatalmas szellem mély örvényeinek háborgását szemléli benne az olvasó.“

A többi lapok közül idézem a „Budapesti hirlap“-ot. Ez a következőleg nyilatkozik: „Olvasva ezeket a verseket sat: minduntalan ujra eszünkbe jut az a megjegyzés, mely néhány évvel ezelőtt e lapokban állott egy Vajda Jánosról irott czikkben: hogy mit véthetett itt az ember a költőnek, hogy értéke méltón nem érvényesülhetett, hogy nem hóditotta meg az olvasni tudó emberek minden sokaságát, hogy jó formán ismeretlen maradt annyi évi munkásság után. Hogy költeményei nem érnek egynél több kiadást, söt hogy kiadót sem találnak munkalatai… Sokat ártott itt az ember gyarlósága a poéta kitünöségének.“ S aztán: „Milyen kor az, mely hirszerü és elenyésző okoknál fogva nem törődik legnagyobb élő poétájával?“

Ezeket a mindenesetre rendkivüli elismerést tanusitó kritikákat olvasva, valóban zavarba jövünk: mit tartsunk hát valósággal Vajda János felöl? Még az a kritikusa is, a ki ismeri az ő árnyoldalait, a nemzet legnagyobb élő poétáját látja az iróban, noha kénytelen megjegyezni, hogy nem érti, mi az oka annak, hogy nem képes az olvasni tudó emberek minden sokaságát meghóditani?

Arra, hogy egy irót kora és nemzete teljesen megértsen, hogy annak irói müködése állandó nyomot hagyjon az olvasni tudó emberek minden sokaságánál: szerintem mindenekelött az kivántatik, hogy az iró csakugyan oly müveket alkosson, a mik képesek legyenek az olvasók szivébe magukat mintegy belopni. Legyenek azok a müvek egyszerüek, de fönségesek; legyenek olyanok, hogy ne csak a müvelt, magasabb képzettségü egyének, hanem a közönségesebb emberek is gyönyörködni tudjanak bennük. Egy irónak, különösen egy költőnek legnagyobb halála az, ha müvei dagályosak. Már pedig Vajda Jánosnak, akár milyen „izmos velős nyelven“ ir is — mint azt felőle ugyancsak a „Budapesti hirlap“ kritikusa mondja — a legnagyobb baja az, hogy dagályos, bombasztikus többnyire, s hogy hasonlatai sokszor a mily merészek, tulhajtottak, ép oly visszatetszők. Hátránya ezenfelül az, hogy rimei legtöbbnyire gyariók, egyátalán nem fülbemászók; a versek méretei sok helyen nincsenek betartva, a mi aztán az öszhangzatot, a kellemes hatást zavarja. Szóval Vajda költészetében hiába keressük azt a természetességet és könnyedséget, azt a vonzó irályt, a mi Petőfit, Aranyt, Tompát, Lévayt sat. oly kellemessé teszik. Mert igaz, hogy a könnyü rimelés és versméretek pontos betartása még nem tesznek senkit nagy iróvá, kitünő költővé. De ha valakiről az van mondva, hogy a „nemzet legnagyobb élő poétája“, attól bizony méltán megiehet várni, hogy ne csak dörgedelmes nagy szavakkal dobálózzék, hanem müvei a tökély mindenféle kellékeivel legyenek ellatva.

A fentebb emlitettek beigazolásaul legyen szabad Vajda legujabb kötetéből néhány szemelvényt idézni.

„Albumba“ czimü versét — mely a kötetben legelső — a legtöbb kritikusa egyik legkiválóbb müvének tartja. A vers igy kezdődik:

> Szép leányok, kedves hölgyek,
> Kik egy lelkesitő csókot
> Nem adnátok a költőnek,
> Mégis egyre ostromoltok.
>
> Pár rimelt sorért emlékül
> Fehér könyvetekbe irva, stb.

E vers tagadhatlanul csinos lenne, ha az ily verseknél szokásos kereszt-metszet hiánya már a második sorban nem sértené füleinket; a mi különben a 2-ik strófa két első sorában is ép ugy észlelhető. De a rimek is gyöngék bennük. Minő rimek ezek: „csókot“, „ostromoltok“? Aztán egy ilyen könnyed menetü versnél, mely a szabatos formát határozottan megkivánja, az 1-ső strófát nem volna szabad oly feltünöleg befejezetlenül hagyni, s a mondat megérthetése tekintetéből a következő strófa első sorát az első strófa utolsó sorával kötni össze! Ha egy kezdő poéta irna igy, biztos, hogy ledorongolnák érte menthetetlenül.

A „De profundis“ czimü hazafias irányban irt verset kissé tulhajtottnak találom. De ez még nem volna nagy baj, ha ily erőltetett s hátborsóztató kifejezések nem fordulnának elö benne: „Meztelen vagy, mint az isten.“ Ez bizony se nem izléses, se nem szép! Vagy hát az ilyes kifejezés: „megkövülve, mindörökre Aeolhangu sirjeled“… olyan e, a mit közönséges észszel fel lehetne fogni? Mi légyen voltaképp az az „Aeolhangu sirjel?“ azt ugyan nálam bölcsebb ember is alig volna képes megmagyarázni!

A „Fürdői emlékek“ 3-ik strófájában ezt olvassuk:

> „Irigylett, boldog átlag-lelkek,
> Vesznek körül, — könnyü nekik!“

Aztán lejebb:

> „Mit mondjak én?! — Oh e dolognak
> A vége még botrány leszen“…

Ismét:

> „Leülök a profán jelenbe
> Mélázó omladékain.“

Végül igy fejezi be:

> „És elég volt a szépnek ennyi;
> A lovag is czélt ért vele.
> Ki nem nevette érte senki,
> S a rendör sem fülelte le.“

Mily drasztikus bevégzése ez egy sentimentálisan kezdődő, idilli bájt sejtető versnek! s mily zagyvaléka a fenségesnek a közönségessel, a tulságosan prózaival!

A „Meyerlingi halott“-ban a szerencsétlenül elhunyt Rezső trónörököst énekli meg. A vers eléggé hangulatosan volna megirva, de az abban használt ha-

---

Csend volt, mintha egy halott ágya körül állanánk. Mintha temetésre készülnénk. Hát nem temetünk. Temetjük az ó évet!…

Az óra ütni kezd. Egy, kettö, három… tizenkettö.

— Pereat ó év, prosit uj év! kiáltjuk mindannyian.

Egyszerre felkelünk s kezet szoritunk egymással. Csak az hangzik egymásután: „Boldog uj évet!“ de mi minden van e három szócskaban kifejezve.

Oh hozzál sok örömet, boldogságot, szerencsét te üdvözült uj év! Légy te jobb, mint az előbbiek. Részesits minden jóban s távoztasd el tölünk a rosszat!

Mi atyánk ki vagy a menyekben!

Karon fogom a kedves leánykát s mindnyájan odaléрünk az ablakhoz és felnyitjuk azt. Vágyódunk az ujév friss levegöjére s valamennyien tele tüdövel szivjuk magunkba, mintha az másféle, jobb kellemesebb, illatosabb volna.

Egy sóhaj hagyja el lelkemet.

— Oh mily boldogságot hoztál te nekem!

— Nekünk, suttogja utánam a leányka s érzem, hogy reszket keze kezemben s látom hogy csillog szemében a kicsordult köny.

Nem állhatom tovább; lehajolok s megcsókolom piczi kezét százszor-ezerszer és suttogok neki édes, boldogitó szavakat…

Kedves Barátom! Sokszor kérdezted tölem hogyan lehet az, hogy első menyasszonyom elvesztése után miként lehetek még ilyen boldog, miként szerethetek még oly igazán? Hja tudod „kétszer nyilik az akáczfa virágja“. Kérdezted azt is, hogyan lehet az, hogy akadtam oly leányra, ki felmelegitette jéghideg szivemet s megtanitott bizni az életben és hinni egy szebb jövőben? Ime leirtam, olvasd el.

Folytatnám tovább is, de kétéves Zoltán fiam már erösen ránczigálja szakállamat; a féléves Pista gyerek pedig éppen most ébredt fel a bölcsöben s szörnyen visit; Margit feleségem is duzzog már, hogy annyit firkálok, tehát látod már nem irhatok tovább.

Külömben isten veled; én most nagyon boldog vagyok, a mit neked is kivánok!……

sonlatok nagyon is erőltetettek. Azt mondja egy helyen a trónörökös özvegyen maradt nejére czélozva:

„Szép fiatal felesége
Szende, mint husvéti bárány."

Az bizony nem szerencsés: egy királyleányt husvéti bárányhoz hasonlitani. De az alábbi hasonlat talán még ennél is visszatetszőbb:

„Ott az arany, ékszer gyöngysor,
A sok gyémánt szemfényvesztőn
Ugy hever, mint jó terméskor
A vadalma, tilos erdőn."

Arany, gyöngysor, gyémánt — vadalma: hogy férnek ezek össze!

„A pásztor órák" ban igy zengedez:

„Már igazán dühbe jövök
Szépséges kedvesem miattad,
Hogy kerek ég és föld között
Nem lelek tárgyat hasonlatnak."

Ilyen szilajan talán még Petőfi se irt. De nem használt ily határozottan rosz rimeket se, és nem fejezte ki magát ily természetellenesen egyetlen egy versében sem.

Idézhetnék még többet is, a mikkel beigazolhatnám azt, hogy Vajda János miért nem kedveltje, voltaképen a magyar olvasó közönségnek? a hogy mi oknál fogva nem képes „az olvasni tudó emberek minden sokaságát" meghódítani? Hiába mondja azt a „Vasárnapi Ujság" kiritikusa, hogy Vajda „egy öseredeti tehetség" s hogy „minden izében költői egyéniség" a mig oly bombasztikusan, oly — egyes soraiban — majdnem visszatetszőleg, sőt természetellensen ir (pedig máskép irni ő már nem tud), soha se lesz kedvencz költője a magyar olvasó közönség legnagyobb részének. Mert az erőltetettség, a nagyot mondani akarás soha se vált még egy irónak se előnyére. Vajda pedig szereti az öseredetiséggel együtt járó bombasztikus, dörgedelmes kifejezéseket. Miért lett Jókai, Mikszáth s a legujabb próza irók közül Herczeg Ferencz az olvasóközönség kedvenczévé? Azért, mert ugy ir, hogy megértheti mindenki, még a kevésbé müvelt ember is; mert egyik se tért le a természetesség utjáról; mert egyik ugy, mint másik a való élet nyelvén ir, a melylyel képes megbarátkozni minden ember. Petőfi, Arany, Tompa miért tartoznak legnagyobb és legkedvesebb verseköltőink közé? Azért, mert soha sem téveszték szem elől azt, hogy a mit irnak, az csak akkor élvezhető, ha mindenki által feltoghatóvá és megérhetővé tétetik. Ebben rejlik a titka Vajda János népszerűtlenségének. Ez magyarázza meg azt, hogy miért nem képes Vajdát, minden öseredetisége mellett is, a közönség legnagyobbrésze feltogni és megérteni?

Isten mentsen meg, hogy én Vajdának az irói érdeméből csak legkevesebbet is levonni akarnék! Tudom én azt nagyon jól, hogy Vajda szerzett már a multban oly érdemeket is az irói téren, a mik neki a magyar irók csoportjában helyet biztositanak. S ha jelen kötete hemzseg is a halvaszülettett, igazán visszatetszést keltő, meroben bombasztikus kifejezésektől: mindazonáltal mutatkozik ebben is a költői talentum. Csakhogy ha egyes kritikusai öt a jelenleg élő legnagyobb magyar költőnek kvalifikálják: akkor mindenesetre magasabb mértéket kell rá alkalmaznunk, mint versiróink bármelyikére. Akkor nem szabad elhallgatnunk azt sem, hogy két egymásután következő versében („Kredo" és „A szomoru körutas") ezt a legujabb időben oly nagyon felkapott szót: „chic", egyik helyen „sikk"-nek, másik helyen „chic"-nek irja, s hogy ily, főként női társaságban ki sem mondható szót: „nadrágszy (kredo), nem volna szabad, mint az ország ez időszerinti legnagyobb költőjének még csak alkalmazásba vennie sem. Petőfinek sokan hányták szemére szilajságát, merész kifejezéseit. De tessék csak átlapozni Petőfit (pedig ha Vajdát legnagyobb költőink közé sorozzuk, ép oly mértékkel kell öt mérnünk, mint Petőfit), legmerészebb fantáziáju költeményében sem fogunk oly szavakra találni, amelyek az illemet sértenék, vagy a mik nem lennének a maguk helyén kellően alkalmazva.

Mindenesetre szomoru jelenségnek mondható az, ha Vajdát kell ez időszerinti legnagyobb költőnknek tartanunk. En istenem! hol van Vajda Petőfitől, Aranytól, vagy több másoktól is; mily különbség választja öt el amazoktól ugy eszmei felfogás, mint a nyelv kezelése tekintetében...

Én azt tartom: adjuk meg mindenkinek a magáét, de ne tulozzunk. Tulzó dicsérgetésekkel inkább ártunk oly irónak mint Vajda. Mert az olvasó közönség illuziója csak csökken azzal, ha egy irónak oly tulzott érdemeket tulajdonitunk, a mikkel az föltétlenül nem rendelkezik.

(— cs d. —)

CSARNOK.

Uti emlékek a vakácziókból.

Irta: **Minich Samu.**

(Folytatás.)

Nizzáról már annyit irtak s annyit lehetne még irni, hogy én sem tudom tulajdonképen uraim, miről kezdjek önöknek előbb beszélni. Szép mint város, páratlan mint a természet egy gyöngye s hires klimájáról, meg vendégeiről. Rengeteg nagy az idegenek száma, kik évente októbertől májusig folyton ide vándorolnak. A világ összes nemzeteinek találkozó helye ez s a város is a szerint van berendezve. Mindenütt eredeti párisi eleganczia: az üzletekben, melyek két harmada csak luxus dolgokat tart s ad el fömegesen a toilettekben, az igazi élénk délfranczia városi életben. Szegényt itt alig láttam: abból a tenger pénzből, a mit az angolok, francziák, oroszok, németek, amerikaiak stb. itt hagynak, jut mindenkinek. A legnagyobb élénkség uralkodik a pompás Avenue de la Gare-on s a világhirü „Promenade des Anglais"-on, mely egy pálmasor a tengerparton, gyönyörü hotelektől s villáktól szegélyezve. Van néhány diszes templom s szép középületek, mint a hogy illik egy 80 ezer lakossal biró városhoz, s roppant sok mulatóhely; legérdekesebb ezek közül a „Jetei Promenade" nevü kaszinó, mely a Promenade des Anglais közepén a tengerre van kiépitve vasszerkezetre. Nagy fényüzéssel van kiállitva s van benne gyönyörü szinház, kávéház, vendéglő kinai stylusban, játékszobák, lövölde stb. Egy másik kaszinó a városi, egy nagy téren áll, szintén szinházzal, elragadó, nagy téli kerttel, vendéglővel, orosz mintára, kávéházzal stb. A nagy városi szinházban az idény alatt hires müvészek lépnek fel.

Van néhány kisebb szinház, czirkusz, orfeumok, szóval majdnem sok a jóból.

Naponta nagy nyilvános koncsertek vannak a parton, meg a kaszinókban s franczia módra a szinházakban, délután két órakor és este is játszanak, felvonások közt pedig az előcsarnokokban felállitott szerencsejátékokat állja körül a közönség. A nizzai farsangi álarczos felvonulások szintén világhirüek. Ilyenkor a ki csak teheti, álarczot ölt s nagy programmszerinti ünnepélyek folynak le, melyeken egész Nizza részt vesz. Oriási felvonulások vannak mindenféle papirból meg fából készült emberekkel, állatokkal, szörny és allegorikus alakokkal.

Azután meg papir golyócskákkal (az ugynevezett kontetti) dobálódznak zsákszámra drót álarczok mögött. A legkedvesebb rész azonban a viráhháboru, midőn számtalan feldiszitett kocsiból gazdag, szegény, kicsi és nagy százezernyi virággal dobálja meg egymást. Ez itt nem valami nagy dolog, mert karácsonykor csaknem ingyen árulták az ibolyát, kaméliát, gyöngyvirágot s a virágvásáron reggelenkint néhány frankért roppant mennyiségü virágot lehet vásárolni tél közepén.

Ha ugyan itt lehet télről beszélni. Hó soha sincs, vagy csak 5—6 évben egyszer egy gyüszünyi s leggyakrabban derült, már kora reggel meleg idő, mely nyári ruhára késztet itt mindenkit. Kissé furcsa is volt eleinte januarban könnyü ruhában s szalma kalapban sétálni.

Nagyon meleg napokon délben tengeri fürdőt is lehet venni, bár ezen a partvidéken (mar Peglihen is) nem valami nagyon kellemes. Az északi részekben, Ostende mellett nagy élvezet volt a bársonyszerü homokban járkálni, itt ellenben a part nagyon kavicsos s apálykor is csak követzet tat az ember s csigának, kisebb tengeri állatoknak alig leli nyomát. Valamivel homokosabb a part a Nizzától egy órányira, Marseille felé tekvő Cannesban, de ide nem szivesen jönnek hosszabb időre, mert tulsagos sok az igazi beteg, miből Nizzaban vajmi kevés van s roppant sok, tulnyomóan sok az angol, a kik épenséggel nem a legkedvesebb társaságot képezik. Különben igen csinos, csendesebb hely.

Nizza gyönyörü vidékét már keresztül-kasul barangoltam, a már előbb emlitett s Nizzában ujra megtalált román ismerősömmel egy szép napon átrándultunk Monakóba, illetőleg a szomszédos Monte-Carlóba.

Jó része a nizzai vendégeknek csak azért jön Nizzába, hogy annál könnyebben juthasson a vasuttól egy órányira fekvő játékbarlangba. A nizzai városi tanács persze meg akarja tenni kötelességét s ezért az Avenue de la Gare egy feltünő helyén óriási tábla van elhelyezve, melyen körülbelül ez áll: ne menjenek Monte-Carlóba, hol elvesztik vagyonukat, tönkre teszik magukat s családjukat, a hol a biztos tönkremenés szélére jutnak s kitösztatnak.

Annál élesebb az ellentmondás, amennyiben közvetlen e tábla mellett sok könyvkereskedés kirakatában láthatók könyvek, melyek mind azt tanusitják, hogy kell okvetlenül s csak néhány száz frankkal nagy összegeket nyerni az adott kombinácziók alapján. Az összes nizzai lapokban ajánlkoznak a babonás angolok meg trancziák részére jövendő-mondók, hypnotizálók, mediumok stb. ugyan-e czélra.

A monakói fejedelemség Európa legkisebb államainak egyike, tulajdonképen egy óriási szikla, melynek tetején s aljan van a város, a fejedelem palotája s vagy nyolcz katona, mint hadsereg. Csekély távolságban baltelül van Monte-Carlo a játékbarlang, szintén egy sziklára s a hegoldalba épitve. Naponta számos vonat megy itt keresztül s folyton nagyobb és nagyobb idegen áramot hoz. Az állomás a tengerpart mellett van közvetlenül, szintugy egy nagyobb szobanagyságu személy-felvonó gép, mely két percz alatt felszállitja az utasokat a szikla felszinére. Mi is igy mentünk fel s egyszerre csak szemben álltunk a világ jelenlegi leghirhedtebb játék és bünbarlanggal: a monte-karlói kaszinóval.

Beléptünk máris a márvány előcsarnokba s azután az irodába beléptünk, hol mindenkinek ingyen belépti jegyet kell váltani; kétféle jegy van s mindkettő névreszóló dátummal ellátva s a napibiztos által aláirva. A vörösek, ezek bárhová szólnak, a fehérek ellenben csak a pompás szinház és hangverseny-terem, a gyönyörü folyósók, a kitünően szervezett olvasó-szoba stb. használatát engedélyezik.

Nem volt utlevelem s tulságos fiatalnak is tünhettem fel, mert csak hosszas kunyorálás, kéregetés után engedték meg nekem is, hogy megtekinthessem a játéktermet. Tudniillik 24 évnél fiatalabb férfit nem szabad beereszteni.

Beléptünk. Oriási, gazdagon s izléssel diszitett terem ajtaját tárták fel, a jelmezes ajtónállók. Első pillanatra csak négy nagy billiárd forma asztalt s körülöttük elegáns, nagy, de alig, csak suttogva beszélgető közönséget láttunk.

Közelebb léptünk az egyikhez. Ez hát a rouge et noir, mely milliókat nyel el s évente annyi szerencsétlennek okozza halálát.

Megnéztük közelebbről a dolgot. A posztóval bevont hosszu asztal közepén áll a roulette. Ez egy nagy tálszerü korong, melynek alapján az 1—36-ig lévő számok össze vissza s vörös és fekete szinnel vannak befestve. Az egyes számokat kis függélyes léczek választják el egymástól s igy rekeszek támadnak. A korong szélével párhuzamban alul külön egy vékony kátyu fut. A roulette jobb s bal oldalán ugyan-e számok különböző megjelölésekkel s több sorban ujra fel voltak tüntetve, befestve a zöld posztóra. A tétek öt forintnál kezdődnek.

A roulette két oldalán ül a két bankár, emelkedett széken jobbra-balra tőlük s az asztal végén a felügyelők s pénzkifizetők gesebbjeikkel, melyekkel a pénzt beszedik s kiutalványozzák.

Ha már senki sem lesz-többé, egy külön kis gépezettel megindítják a számozott korongot s ugyanekkor a párhuzamos vékony bevágás ellenkező irányban kezd körülforogni. Kis idő mulva a bankárok egyike ebbe kis fehér csontgolyót dob, mely néhány másodperez mulva beugrik az egyik számba. Már ebben a pillanatban ki is kiáltják a nyertes számot.

Ha valaki épen erre az egy számra tett 35-szörös pénzt kap, ha egy egész sorra tett pl. 1—18-ig s a nyerő szám ezek közt van, természetesen kevesebbet, mert az esélyek nagyobbak s még sok más kombináczió van.

Itt még nem játszottak tulmagasan, de mi mégis sokaltuk az 5 frankot s a többi terembe mentünk.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Köszönet-nyilvánitás.

Fogadják mindazok, kik Istenben boldogult feledhetetlen emlékü fiam elhunyta alkalmából családi mély gyászunkat jelenlétük és részvétnyilatkozataik által enyhiteni kegyeskedtek, leghálásabb köszönetünket.

Comáromi László,
és családja.

HIRDETÉSEK.

2078. sz. 9—1
tk. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tornai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Lassu Pal végrehajtatónak Makranczi Maria férj. Nagy Juhász Gyuláné végrehajtást szenvedők elleni 205 frt 86 kr. követelés és járulékai iránti ügyében a tornai kir. járásbiróság területén levő Szent Jakab község határában fekvő a szent jakabi 53 ik sz. tjkvben A I. 1—18. alatt foglalt ingatlanból $\frac{1}{3}$-ad részben Tóth Julianna nevén álló bitokilletőségre az árverést 340 irtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte s hogy a tentebb megjelölt ingatlan az **1893. évi január hó 23-ik napjának délelőtt 9 órakor** Szent-Jakab községházánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át a kiküldött kezeihez letenni.

Kelt Tornan, 1892. évi november hó 5-én, a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Kozma Gyula,
kir. aljárásbiró.

Az osztr. Phönix

tüz, jég, baleset és életbiztositó-társaság

(alapittatott 1866.)

a mai naptól

Knöpfler Vilmos urat

(Kassa, rózsa-utcza)

bizta meg a kassai föügynökség vezetésével.

11—1

EURÓPA SZÁLLODA.

Első kassai állandó Orpheum.

Ma és mindennap

nagy előadás

uj műsorral, 6

és ujonnan szerződött tagokkal.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők harmadik fellépte.

Különlegességek:

Bika László. Kómikai jelenet, előadja Rott Károly ur.

Novák és Klieber

bohózat énekkel

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

COGNAC DE BOURGOGNE

C. DUVERGEY-TABOUREAU-tól Meursaultban, (Cote d'or) Franciaország.

Főraktár a magyar királyság részére

Dietrich és Gottschlig uraknál

BUDAPESTEN.

Központi iroda és megrendelési hely: IV., régi posta-utcza 10. szám.

A nagybani eladás részére átviteli raktár

DIETRICH és GOTTSCLIG urak

átviteli pinczéjéből: Kőbánya X. kerület, füzér-utcza 30. szám.

Elszállitás rekeszekben 12 nagy vagy 12 kis palaczk tartalommal. Árak Kőbányáról szabad rekesz és csomagolás mellett:

	Rekeszenként 12 nagy palaczkkal:		12 kis palaczkkal:	
1829-es	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 58.—	rekeszenként	frt 29
***	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 46.—	rekeszenként	frt 23
**	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 34.—	rekeszenként	frt 17
*	**Burgundi Cognac** rekeszenként	frt 22.—	rekeszenként	frt 11

Kicsinybeni eladási árak:

DIETRICH és GOTTSCHLIG urak

oszt. csász. és magy. kir. udvari tea és rum raktáraikban

BUDAPESTEN.

IV. Váczi-utcza 18. sz., a korona kávéház átellenében: 359 4 6

IV. Kigyó-ter, Teleky-féle palota:

VI. Andrássy-ut 23. szám, az opera átellenében.

1829-es	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 5.	kis palaczk	frt 2.50.
***	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 4.	kis palaczk	frt 2.
**	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 3.	kis palaczk	frt 1.50.
*	**Burgundi Cognac** nagy palaczk	frt 2.	kis palaczk	frt 1.

Magyar Fém- és Lámpa-árugyár részvénytársaság

Budapest-Kőbányán.

Fölhivás.

Értesítjük a nagy közönséget, hogy a

kizárólag saját részünkre gyártott.

és utánlik visszaélések által **az ország minden táján forgalomba hozott,** [illegible] és hamisitások ellen. 2 4 4

„Király-olaj“

jóságáért és valódiságáért csak abban az esetben vállalunk el jótallást ha azok a saját zárojegyünkkel és védjegyünkkel ellátott eredeti szabadalmazott kannákban vásároltatnak.

A „király-olaj“, mely az egyedüli biztonsági petroleum a legnagyobb világitóerővel bir, azt hogy a vilamos [illegible] és olajos lámpa [illegible] mindig az is tartozzék [illegible] 24 egymásutánban tart [illegible] hogy a lámpa [illegible] és soha bel nem [illegible]

Minden „**király olaj**“ tartalmazó szab. kanna védjegyünkkel van ellátva

Tisztelettel

a magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság **igazgatósága Budapest-Kőbányán.**

kassán elárusitónk:

Vizy Domonkos és Rosenberg Jenő urak.

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyaltalában szükséges összes saját hazai gyartmanyu, elismert kitünő gepeit es talajmivelo eszközeit ajanlja.
2. Minden a gazdasági gepszakmaba vago felvilagositással és tanacsal szivesen es dijmentesen szolgal
3. Az összes gyartmanyait magaban foglalo kepes arjegyzeket kivanatra keszseggel megküldi.
4. A gyartelep Budapesten külso váczi ut 7 szám alatt van es annak megtekintesere dekodoknek keszseggel megengedtetik

Levélczim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVENYTARSULAT

Budapesten külso váczi ut 7 3 4 5

„LE GRIFFON“

53 a legjobb szivarkapapir. 131 150

Cognac-quint-kivonat.

Védjegy a cognac-quint kivonat számára

[illegible] jonak **bizonyult**

[illegible] **Leg jobb sikerert es egeszseges gyartmányert kezeskedem**

Spiritusz megtakaritás

[illegible] **pálinka erősitő kivonatom** [illegible] az ital [illegible] **likorök, szeszesitalok, eczet és boreczet** [illegible] 2 6 47 50

Árjegyzék ingyen.

Egeszseges gyartmanyokert kezesseget vallalok.

Pollák Károly Fülöp

essenczia különlegességek gyára Prágában.

Tisztes képviselőt keresünk.

Kocsi és utázási takarók | **Lamberquinek** | **Ágy- és asztaltakarók** | **Flanelltakarók**

Koczkázott és lópokróczok | **Futó-szőnyegek** | **Kókus szőnyeg és lábtörlők**

SZŐNYEGEK

Butorszövetek | **Függönyök** | **Portiérek** | **Divántakarók**

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

332 7—10

Smyrna szőnyegek | **Perzsa szőnyegek** | **Velour szőnyegek** | **Brussel szőnyegek**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi január 11. 5. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... 6 frt — kr.
Félévre ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel
Egy évre ... 6 frt — kr.
Félévre ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... 5 kr
nyilttérben ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény.
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Szellemi haladásunk törvénye.

A természet világában törvények uralkodnak; ennek ismerésére már eljutott az emberiség. Egy magyar tudós, Bodnár Zsigmond „Szellemi haladásunk törvénye" czimü munkájában azt bizonyitja, hogy az ember szellemi, erkölcsi és eszthetikai világában is szabályosság van.

Egyes gondolkozók régebben sejtették, hogy a szabad akarat azon kedves meséi közé tartozik az emberiségnek, melyről le kell utóbb mondania.

Egy kissé megingatták a történelem filozófusai. A világ folyásában természeti törvényeket kerestek és számos jeles történetiró azt hitte, hogy talált efféle törvényeket. Kivált a müveltség történetirói kerestek magasabb kapcsot, eszmei összeköttetést a tények között; de mivel nem magyarázott meg minden tüneményt, félredobták.

Bodnár Zsigmond megtalálta a nemzeti eszme reakcziójában. Ma is ennek a korát éljük. A nemzeti eszme pedig a faj, a vallás, a közös mult, a nyelv és irodalom, a müvészet, a társadalmi és jogi élet, a rokon szokások és erkölcsök eszméjéből áll, vagyis valamely nemzetiség eszméje felöleli az illető nép egész erkölcsi, szellemi és eszthetikai világát.

Vannak idők, mikor a nemzeti eszme ez alkotó elemei nagy szeretetben és tiszteletben részesülnek. Régi, izetlen szokások és szertartások, népies és parasztos kifejezések, ócska müalkotások, jogi, társadalmi felfogások nagyon tetszenek. Örömest nézünk mindent, a mi magyar, a mi apáinkra emlékeztet. Régi várak omladékain szivesen elmélázunk; gyönyörködünk a magyar hajdankor történeteiben. Ahitattal nézzük a régi vallás szertartásait; már megrendült ugyan a hitünk, nem igen tetszenek hitágazatai, nem elégitik ki müveltségünket mysteriumai és dogmái; de azért mégis egész bensőnk megindul a szertartások láttára. Felütik fejöket a nemzetiségi izgatások, az antiszemitizmus. Előkerülnek a rozsdás czimerek, a penészes nemesi levelek. Minden ujitás heves, tartós ellenségre bukkan.

Vannak azonban oly idők is, melyekben máskép gondolkozunk. Szeretjük ugyan nemzetünket, de a nemzeti eszme egész vonalán ujitani kivánunk. Kifogásunk van a régi vallás ellen, megtámadjuk dogmáit, ostorozzuk barbár szokásait, elavult szertartásait, a sötét időkbe való tanait. Szükösnek, parasztosnak, laposnak, meddőnek találjuk a nyelvet s ujitani igyekszünk azt, uj szavakat gyártunk. Szivesen utánozzuk az idegen szokásokat és erkölcsöket. Azsiainak mondjuk igazságszolgáltatásunkat és szidjuk a vármegyét. Müveltség, polgárosodás, felvilágosodás lesz a jelszó. Reformokat hangoztatunk.

Ez a két időszak a történelem tanusága szerint felváltja egymást; a mi azonban nem egyszerre, hanem lassan áll be. A két irány összeütközésénél zavaros hangokat hallunk, itt-ott az ujitást sürgetik, másutt szidják, átkozzák s a régit magasztalják. Nemcsak külső, hanem főleg belső ez a harcz. Minden ember bensejében dul a csata. Lassankint azonban mindinkább felszinre jut a réginek tisztelete, a régi nyelv, müvészet, irodalom, jogi és társadalmi élet, csakhogy az uj nemzedék annyira magába szitta az uj felfogás egy részét, hogy kebléban beleolvadt a régibe és egyesült vele. Ez a regenerált nemzeti eszme tehát már nem a régi, hanem ujjászületett, finomabb, müveltebb lőn. Ez uralkodik azután hosszabb vagy rövidebb ideig, addig, a mig egy uj eszme a népeket mozgásra nem inditja.

Az eszme erő, mely magával ragadja az embert, a családokat, törzseket, nemzeteket s csak bizonyos fokig birunk neki ellentállani. Való szinü, hogy az erő, mely a természeti világban, mint fény, hő, villamosság, delej, hang mutatkozik, a szellemi világban mint eszme jelentkezik és öntudatunk nem egyéb mint az eszmék harcztere, központja. Hihető, hogy hatalmas, fenséges, csodálatos egység uralkodik a mindenségben, hogy semmi sincs teljesen elszigetelve, elzárva és elkülönitve, hanem mindenütt összefüggés és folytonosság létezik. Ebben a fenséges egységben mi egyesek csak kis czentrumokat képezünk, melyekben az eszmék müködnek, hatnak, küzdenek folytonos érintkezésben másokkal, más központokkal. Meg van ugyan az egyéniség, egyéniségünk ugyan nem merül el a mindenség tengerében; de nem érezhetek, nem gondolkozhatom, nem létezhetem egyedül, hanem másokkal együtt. Kölcsönös hatással vagyunk egymásra. Hisz látjuk, hogy olykor egy-egy hatalmas és uj eszme többé-kevésbé megragad mindnyájunkat, vezérszellemeink rajongva rohannak előre, hogy maguk után vonják a nemzet legnagyobb részét a forradalmakba, a meggyujtott máglyákra, a vérpadra.

A történet mutatja, hogy bizonyos időszakokban egyes ugynevezett uralkodó eszmék foglaltak helyet az emberiség elméjében. Csakis az eszme erejével lehet megmagyarázni az emberiség fejlődésének nagy századait. Ilyenek például a 10. század, mikor a népek rohantak a kereszténységbe. A magyar nemzeti eszmébe, az ős fatalizmusba a 10. században a középkori katholicismus actiója hatott be, a 13. században a renesszánszé, a 16-ban a protestantizmusé, a 18 ban az illuminatismusé, a 19 ben a liberalizmusé. S máris, mint a jövő zenéje, a socializmus s az anarchia ma még harmóniátlan hangjai zugnak a messzeségben.

Ezek az eszmék a haladás eszméi. Mindig ujabb és eddig ismeretlen irányt visznek be a nemzetek életébe, kitágitják az illető népek szellemi és erkölcsi, vallási politikai és társadalmi szabadságát. Vagyis más szóval: a haladás a szabadság kérdése. A barbár nép legkevésbé szabad. Annyi mindenféle szokás és törvény, vakhit és babona rabja, oly sok felől nyomja a természet és embertársa, hogy csak gyermeki fejletlensége birja ki ezt a nehéz rabságot. Egy-egy hatalmas eszme, mely változtat sorsán, kitágitja szabadságát, elenyészteti babonáinak egy részét, gyöngiti gyermeki hiszékenységét, szóval támogatja nagyobb értelmiségét, az ilyen eszme forradalmat csinál az ő társadalmi életében, bomlasztólag hat reá, annyit rombol régi eszméi körében, hogy teljes erővel fellépnek a konzerváló, fajfentartó eszmék, visszaszoritják az ujnak szertelenségeit, korlátozzák s mivel ki nem irthatják, képes szavakkal élve, egyeznek, egyességre lépnek vele.

Ez megfelel az eszmék darvinizmusának és megfelel a mozgás ritmusának.

Az eszmék világában is a mozgás ritmusos. Az eszme egy nagy lépést tesz előre, egy kisebbet hátra. Ha valamely eszme jobban megragad bennünket, nagyobb lépést teszünk előre, hogy azután szintén nagy legyen a visszahatás. Az

---

TARCZA.

—

Eltávozott.

Irta: **Allais Alphonse.**

— Azt hiszem, ma megint későn jön haza.

Miután a szegény férj uram kétségbeesésének egy sohaj alakjában adta jelét, visszatette óráját zsebébe, ami különben egészen felesleges munka volt, mert a következő perczben már megint előrántotta, s hogy muljék az idő, még egyszer ismétlé:

— Azt hiszem ma megint későn fog haza jönni.

Hogy kicsoda, azt hiszem nem is kell igen mondanom, mert a férj csak a feleségéről beszélhet kétségbeesve.

Az óra már elütötte a nyolczat, a vacsorához már fel volt teritve az asztal, de az asszony még nem volt honn.

Egy éve, hogy mint férj és feleség együtt élnek.

Egy év, hogy elröppen az idő! A férj még mindig azt hiszi, hogy a pap előtt állnak s a nő fehér moll ruhájában, gyönyörü menyasszonyi koszorujával fején, csinos kis pisze pikáns orrocskájával, rózsa-piros szájával ott áll, férje karjába karját kulcsolva.

Mikor a templomból kiléptek, a gonosz asszonynyelvek rebesgették, hogy nagyon kihivó a nő kinézése, ábrázatja. Merő irigység volt az, rágalmás!

Lakodalmuk bámulatos körülmény közt jött létre.

Barátunk, Constant Lejeune egy harmincz éves fiatal ember, aki biztositó intézeti hivatalnok volt, már rég óta állandóan egy lakáson lakott.

Ennek a háznak volt egy házmesternője, névszerint Madame Alary Golade, igen becsületes asszonyság, kinek egy 18 éves Heléne nevü leánykája volt.

Constant nem sokat törődött a fiatal Helénnel, sőt mondhatni, rá se hederitett, gyermekkorától ismerte, megmegczirógatta, néha-néha arczát megcsipdeste, tessnek mondta s ennyi volt az egész viszonya Helénhez.

Amint egyszer haza jött Constant az irodából, kissé pajzánabb kedvében odaszól a házmesternének, ami különben szokása is volt:

— Jó estét, madame Alary, nem jött levelem?

— Nem jött, Lejeune uram, de valami komoly, fontos közlendőm van az ön számára.

Constant bement a házmesternéhez s meghallgatta a fontos közlendőt. Lejeune egyszerre megváltozott. Heléne szerelmes volt belé, halálos szerelmes.

Hat hétre rá férj és feleség lettek. Változtatták a lakásukat, még csak azért is, nehogy madame Alery-Golade egy személyben legyen házmesterné és anyós.

A házasság kezdete, a mézeshetek nagyon jól folytak. Egyedül Helénnek volt egy hibája, rendesen későn szokott haza jönni. Késésének mindig meg volt a maga jó oka-foka, egyszer ezt, másszor azt hozta fel az asszonyka, de mindig kimentette magát. Egyszer pláne az egész éjjelt a házon kivül töltötte.

Constant nyugtalanul tölté az éjelt; nem tudta felfogni, hova marad az asszonyka? Végre reggeli kilencz órakor haza jött fáradtan, a teljesitett kötelesség tudatában. Az egész éjjelt ugyanis egy nagynénél töltötte el, ki beteg s kinek ágya mellett őrködött, virrasztott.

Constant e nagynéniről most hallott először; egy év elmult s még nem is ismerte ezt a rokont. De hisz Helénnek annyi nagynénje volt, hogy utóljára egyet Lejeune ur csak elfeledhetett a hosszu listából.

Constant, ki különben nemcsak ügyes megfigyelő, de kissé fefegult, babonás ember is volt, észrevette, hogy Helénnek minden kimaradása egy ujabb előléptetésével jár a hivatalban.

Mikor egyszer Heléne éjféli egy órakor jött haza, másnap az irodaigazgató a legudvariasabb hangon szólt Lejeune-höz:

— De, kedves Lejeune ur hisz ön itt légvonatban ül; tetesse át az iróasztalát a szoba másik sarkába, ott sokkal jobban izlik a munka.

S mindig előzékenységet tanusitott irányában. A legkülönösebb az volt a történetben, hogy minél később jött haza Heléne, annál nagyobb udvariasságot, kegyet tapasztalt főnöke részéről. Egyszerre negyvennyolcz óra alatt, mig felesége a beteg néni ágyat őrizte, felvitte a dolgát: fogalmazó lett.

— — — — — — — — — — — — —

— Ma megint későn jön haza! — mormogá Lejeune, — s ez már az ezredik eset.

— Bim! Bim! (csengetnek) a házmesterné levelet hozott számomra — Heléntől.

Imádott kis majmom!

Tudod, hogy pár nap óta rosszul érzem magam. Egy kitünő specialistával értekeztem bajom felől s azt tanácslá, menjek fürdőre. Jó hogy hozzá fordultam, mert ha csak egy napot is kések, elvesztem.

Ne unatkozz azalatt, mig oda leszek, te kis vaksim s gondolj arra a nőre, ki reád gondolni sohasem szünik meg.

A te majmocskád Heléne.

U. i. Nyolcz nap mulva megint otthon leszek.

Lejeune ur arcza egyszerre elkomorult, de csakhamar vidám, jó kedvü lett.

— Nyolcz napi távollétért, gondolá magában… No most már minden bizonynyal iroda-igazgató leszek.

Cb.

ember szellemi, erkölcsi és eszthetikai életében az eszme halad előre, de szembeszáll vele a létező érzés és gondolkozásmód. a régi vallás nyelv, irodalom, müvészet, jogi és társadalmi élet a történet. Ezek részben visszaszoritják.

Az eszme támadása, az akezió napjaiban közelednek egymáshoz a fajok, ölelkeznek egymással a népek: az osztályharcz, a nemzetiségi harcz szünetel; testvériség, szabadság, egyenlőség a jelszó. Az uj eszme morálja fenkölt, magasztos. A jogtalanság egész népeket, világrészeket fel tud háboritani. Ilyenkor szerepel az ugynevezett közvélemény, mely mint a vihar zug a keblekben.

A nemzeti eszme, a reakezió korában minden ujitásnak utját álljuk; az elnyomott osztályok, népek jajjai siket fülekre találnak; az arisztokráczia, a klérus, a vagyon tiszteletben részesül; béke, anyagi gyarapodás után óhajtozunk; a decentralizáczió és a lokálpatriotizmus napjai ezek; a jogok, a szabadság kiterjesztése szünetel. A polgári házasság, a közigazgatás államositása elé szinte levihatatlan akadályok gördülnek, ha csak meg nem tudjuk győzni a nemzetet, hogy mindez érdekében akar történni.

A nemzeti eszme az ő korlátolt érzése és gondolkodásával egyedüli alapja fenmaradásunknak. Ha nem lázadna fel az ujitók vakmerősége, romboló eszményitése ellen, hova lenne a család, a község, az állam, az ország? Mivé válnék a nemzet? Mily szörnyü bomlást idézne elő az ősi nyelv, a századok szokások, a hagyományos erkölcsök, a társadalmi élet és a müvészetek terén! Fenekestül felforgatná életünket, megsemmisitené hitünket, feldulná családi boldogságunkat s oly változást szülne, hogy teljesen szétmállanék a család, a község, az állam és évezredekre, vagy századokra volna szükség, hogy ujra települjön egy hatalmas, erős és egészséges társadalom. Az emberi nem szellemi haladása csak lassu lépésben mehet előre. Nemünk nem birja el a nagy erkölcsi átalakulásokat. Szerencse, ha erős a nemzeti eszme: ha nem a pusztában hangzik el a rend, a tekintély, a fegyelem szava; ha van még erejök a régi szokásoknak és erkölcsöknek és helyreállhat az a lelki egyensuly, mely a népek szerencsés fejlődésének nélkülözhetetlen feltétele. Meg van tehát a reakeziónak, a nemzetinek is a maga nagy érdeme. Fajfentartó eszméje hálával tölti el keblünket. Korlátoltsága, kegyetlen és önző eljárása megmentője lesz a nemzetnek és addig teljesiti e fontos szerepét, mig oly magasra nem emelkedik az emberiség, hogy nem lesz tere az akeziónak s igy nem jelentkezik a reakezió sem. Ez az egy akol és egy pásztor isteni ábrándja.

Mikor jön el ennek az ideje?

A nemzeti eszmének legerősebb és leghajlithatatlanabb támasza, alkotó részei közé tartozik a vallás. Nálunk csak a 18. század óta hangzik fel az ilyen szózat Pósaházinál, hogy „kár egymást öldokolnünk a vallás különböző tekintete miatt."

Jóval gyöngébbek: hajlékonyabb, simább elemek a szokások, erkölcsök, a különféle müvészetek, melyek könnyebben engednek az uj eszmének. Ebből következik, hogy minél több akezión megy keresztül a nemzeti eszme, mentől több uj eszme olvad belé, annál szükebb határok közé szorul, végre csak nyelve és irodalma marad hátra. Most ugy látszik, kiválóan a nyelv és irodalom napjait éljük. Annyira gyengült a vallás, egyenlősitettük szokásainkat, nivelláltuk külön jogi és társadalmi életünket, hogy csupán a nyelv marad a nemzeti eszme legelső és leghatalmasabb képviselőjének. Természetes, hogy néhány ujabb akezió végre ezt is megfosztja nagy befolyásától. Ekkor valószinüleg a faj marad még hátra, legalább a tőlünk messzeeső, nagyon idegen fajok világharcza következik be, mig ez is el nem enyészik a szeretet árjában, az emberi nem jóságában.

Eddig Bodnár, a kinek szellemes füzetét nem annyira ismertettem, mint inkább kivonatoltam.

Igaza van-e?

Ha valamely hypothesissel tiz husz tüneményt meg tudunk fejteni, az már nem föltevés többé, hanem törvény. Irodalmunkban nyomok tünnek fel, melyek bizonyitják, hogy iróink a Bodnár által meggyujtott fáklya fénye mellett indulnak utra. Kétszeresen örvendünk épen a nemzeti reakezió korában, hogy egy magyar emberé az érdem, hogy nemünk haladásának törvényéről lerántotta a saïsi fátyolt.

Vegye hasznát a filozófus, a történetiró s kiváit az államférfiak. I. K. L.

Ritka jótékonyság.

Zsarnói Zsarnay Bertalan zsarnói lakos, egy mai napon kiállitott okmány alapján, összes 10—100,000 frt értéket képviselhető ingatlan vagyonát, a haszonélvezeti jog fentartása mellett, a zsarnói ref. egyházra ruházta át tulajdoni joggal.

Bár ezen nagylelkü ajándékozásért különösen a nevezett ajándékozott egyház van hivatva nyilvánosan is köszönetet mondani, nem mulaszthatjuk el mi sem e nemes keblü férfiunak hálánkat nyilvánitani, és ennek jeléül életrajzát, az érdemeket mindig méltányolni tudó közönségnek rövid vázlatban bemutatni.

Zsarnoi Zsarnay Bertalan régi nemes család sarjadéka, unokaöcsese az örök emlékü Zsarnay Lajos volt ref. püspöknek, és a hazáért sokat küzdött s az emigráczióban eltünt Zsarnay Pál és a hirneves Zsarnay Ábrahám volt tovarosi ügyvédnek és fia a nemzetgazdaság körében annyi tevékenységet kifejtett Zsarnay Ferencznek.

Zsarnay Bertalan született Abauj-Tornamegye Zsarnó községében, vagyis ott, melyről a régi kis káté igy emlékezett meg: „Zsarnót sok szegény bocskoros nemes lakja, 1844-ik év junius hó 29-én, vagy mint e nemes ur gazdaszati nyelven mondani szokta: „üszkötvero Péter-napján."

E só nevelését édes atyja házánál nyerte, melynek nyomai mai napig is megiatszanak rajta, majd a sárospataki kollégium falai közé vonzotta a tudomány szomja, honnan a különben is minden jóra, nagy fogékonyságga, biró ifju 1864-ben bölcsességgel megrakodva, a gazdálkodás vezetése végett szülő helyén levő nagy kiterjedésü birtokára tért vissza.

A kissé elhanyagolt birtokbani gazdálkodást átvevén, szorgalma és csakhamar megszerzett szakértelmeve, vagyonat annyira felgyarapitotta, hogy a reá egyik magtalanu, elhalt gazdag nagybátyjáról szállott öröksség jogáról is lemondott és az ezen hagyatéktól csak emlékképen elfogadott 200 frt-t is egy Mati.d nevü régi hüséges gazdasszonyának ajándékozta, hogy ennek férjhez menetel, a általi boldogságát jobban biztositsa.

Mint gazda mai nap is az igaz váltógazdálkodás követőinek hive.

Nagy buzgalmat fejt ki, és gyakran gazdaságának elhanyagolásával, a zsarnói ref. egyház szellemi és anyagi felvirágoztatása érdekében, mely egyház elismerése és hálája jeléül gondnokának már többször majd megválasztotta.

Nagy befolyása van különösen a néptanitók választásánál, mert a zene iránt finom érzék és müértelemmel birván, az egyház hivei között különösen ő van hivatva a tanitó éneklő képességének megbirálására.

A politikai téren örömünkre most kezd tért foglalni, s a szinási kör tapasztalt jótékonyságai megjutalmazásaként megyei bizottsági taggá, akarata ellenére, egyhangulag megválasztotta.

Adjon az ég minden hitfelekezetnek minél több ilyen jótevőt, őt pedig ily magasztos szellemtől áthatva, még igen sokáig tartsa meg a haza javára.

Innen-onnan.

A tőr.

Iluska a kötënye fodrát nézegette s könyörgő hangomra mit sem válaszolt. Jó! Daczczal felelek. Megfordulok, összefonom a karomat s nézek az ég felé olyan nyugalommal, mint egy ős ember, de a szivem remeg az izgalomtól s alig állom meg, hogy vissza ne pislogjak.

Ilus ezen közben pipiske kis lábával fölborzolta a gyepet s aztán kegyetlenül letaposta a czipője sarkával, hogy éreztem az összegyürött s letiprott fü nyöszörgését.

— Kegyetlen, összemorzsolja a füvet!

— Igen hát!

— Iszonyu.

— Mert nem hallgatom meg. Tudom ugyis azért hivott az erdőbe sétálni... Ne mondjon semmit. Tudta. Menjen a Dályai kisasszonyok után.

És durczásan megindult a kökénybokrok felé. Megrezzentem, látva, hogy csakugyan távozik. Es én pedig állok egy vén fa alatt tehetetlenül, nem szólhatok, pedig minden csöpp vérem forr, a szivem tombol és hallgatnom kell, nehogy elaruljam a nagymamának. Mert a nagymama borzasztó hölgy, kinek legkedvenczebb olvasmánya Pál apostolnak Timótheushoz irt levele és szent Jánosnak a mennyei jelenésekről való könyve. Mondjak még róla többet? Hatvan év óta elfelejtette a szerelem gyönyöreit, melyről most halvány fogalma sincsen. Mikor az evangéliumot nem olvassa: a pápaszemét törülgeti vagy az etageren rendezgeti a majolika vázákat. Mikor szórakozni akar összeszid.

— Te korhely, mi lesz belőled? Játékon jár az eszed (Játéknak nevezi, hogy a képeskönyvemet mutogatom Iluskának, ajkától két zollnyira lehet ajkam s tévedésből hideg arczomat bársony arczához simithatom.)

Szóval, a nagymama ki nem állhat. Epéshangone beszél velem s szurós tekintetével a pokol fenekére kerget. Oh, én sem imádom a vén sárkányt. De ki is tudná szeretni? Hiszen olyan ránczos az arcza, mint a százéves pergamen és az egész asszonyság emlékeztet engem egy rémes éjszakára, a mikor az utezán barangoltam, mert a nagyapám a csibukszárral várt a szobámban. Azt hiszem, beszélnivalója volt velem az öregnek, a miatt a pár rongyos forint miatt, a mit a szinész urak elnyertek tőlem a Rengliben.

És ha elgondoltam, hogy Iluska milyen csuful bánt én velem s most szalad haza a nagymamához, a kit én gyülölök és a kit ő szeret: ugy érzém, mintha szivemből vérkönyüt sajtolt volna ki a fájdalom. Futottam a hálátlan teremtés után és elfuló hangon mondtam:

— Iluska!...

Sebesen megfordult, mint egy galamb. Oh, de szerettem volna odarogyni lábaihoz s fülébe suttogni százszor, ezerszer: nem tehetek róla, hogy megbuktam az érettségin, nem tehetek arról sem, hogy nem birok tanulni; de ne higyje el azért a nagymamának, hogy én átkozott rosz vagyok; oh, mit tehetek róla, ha minden tudományokból csak egy szó ragadt rám s ez is a szótárból szeretem és az egész világból annyit tudok, hogy őt szeretem, nagyon imádom.

— Ne vágjon olyan savanyu képet, — szólott Iluska.

— Szeretnék eltünni — sohajtottam.

Villámló tekintete az arczomon röpködött, éreztem perzselő sugarait. És azt is éreztem, hogy Iluska bájos arcza most csupa jóságos mosoly és hangja is engedékenyebb. Tehát nem haragszik. Mohón ragadtam meg a pillanatot hogy visszacsaljam az erdő sürüjébe.

— Rigót akarok ám fogni Iluskának.

— Rigót? Igazán? Oh maga édes Jánoska? Hát mért nem mondta mindjárt.

— Mondtam volna, de szóhoz sem engedett jutni. Pedig elhoztam ám a tört is.

— A tört is? Oh kedves Jánoska. Menjünk.

— Adja ide a kezét.

Felém nyujtotta kövérkés ujjait s ugy éreztem, mintha az egész világ boldogságát kezemben tartottam volna. És ez a nagy boldogság szinte elbágyasztott. Szerettem volna a fübe heveredni.

— Ne még. — szólott Iluska, előbb vesse ki a tört.

Kivetettem egy csonka fa barna törzsére. Mi pedig leültünk a fübe s vártuk az erdő tarka lantosait.

Nem sokáig kellett várni. Az erdő mélyéből madár tütty ének hangzott föl és lassu libbenéssel röppent le a fatörzsére egy petytyegetett tollu, kis szárnyas jószág.

— Rigó. — sohajtottam Iluska felé s míg a madár billegett a fatörzsön, a leanyon veszett a pillantásom.

— Oh, nem merem... — sóhajtottam tovább.

— Mit nem mer?

— Megmondani.

— Ne is merje.

— És ismét mérgesen és durczásan nézett reám. Haraggal és szerelemmel elegyült érzés törekedett föl belőlem s szólni akartam, de o drága kis ujjait ajkamra illeszté.

— Csitt, — suttogá — had énekeljen a rigó, el ne zavarja.

Odasugtam:

— Milyen forró az ujja.

— Csitt.

— Ha elgondolom, hogy éppen ilyen a szeme...

— Kinek?

— Annak, akit én szeretek.

— S milyen a szeme?

— Kék mint az Iluskaé.

Iluska a fülembe sugta, hogy fönn a fatörzsön el ne rezzenjen a madár.

— Hát mondja csak, az a leány egészen olyan, mint én.

— Egészen. Egészen.

Ijedt madár sivitás hallatszott. A rigó belelépett a törbe s az csattogva szoritotta össze ballábát, epen mikor a kalácsmaradék után akart nyulni egyenes csőrével.

Örömtől reszketve sugtam a leánynak.

— A rigót elcsiptem!

Ebben a pillanatban egyszerre megfeledkeztem a szerelememről

Ujlaki Antal.

Ujdonságok.

A vármegyében nagy a sürgés, eleven lesz az élet. Comáromy alispán visszavonulása a magánéletbe nagy fordulatot ad alulról fölfelé sokaknak és ha igaz, hogy Eckerdt János főszolgabiró, kineveztetett a kassai káptalan ügyészévé, akkor a vármegyében márczius hóban majdnem általános restauráczió lesz. Az egyes ilykép üresedésbe jövő helyekre sok lesz a pályázó és minthogy ma még előre semmit sem lehet tudni, a versenyzők közül többen már ma korteskednek. A legvalószinübb, hogy Eckerdt lemondásával két szolgabirói állás jut üresedésbe és ez esetben Schmidt Dezső mellett Váczy József is bejut a szolgabirói állásba, a mit ez meg is érdemelne, mert négy év óta mint közigazgatási gyakornok nemcsak prakszist szerzett, de főnökei által mindig becses munkásnak lett bemutatva, a kit e mellett előkelő szerénység a legjobban ajánlanak.

A zsidó hitközségnél vasárnap lefolyt elnökválasztás nagy élénkséggel ment végbe. A község számos tagja dr. Reismann Simon kassai ügyvédet jelölték és meg is választotta. A hitközség uj elnökében humánus és munkabiró férfiut nyert, a ki a szilárd alapon nyugvó hitközség ügyeit komoly törekvéssel fogja kiszélesiteni.

A jogász-ifjuság szombaton tartotta meg nagy bálját, a mely siker tekintetében messze fölülmulja a mult esztendeit. Elegáns közönség, de legki-

váltképen igen szép hölgykoszoru adott fényességet e bálnak, a kik közül örgróf Pallavicini Adolfné szül. Báróczay Anna, a bál védnöknője kedves és lebilincselő bájával a legelső volt. Megjelenésekor a jogász-ifjuság sorfala között a bál elnöke által vezetve, foglalta el trónusát, miközben Magyary, debreczeni czigány-zenekarával a Rákóczyt zenditette rá. Ott láttuk a férfi-elit soraiból Péchy főispánt, Oberschall kir. táblai elnököt, Uexküll hadtest-parancsnokot, Pókay, Paxy tábornokokat, Bernáth Elemér táblai tanácselnököt, Péchy törvényszéki elnököt, Paksy főügyész-helyettest, stb. Az első négyest 40 pár tánczolta. A szépek nagy animóval hódoltak a táncznak és e tekintetben most bőven kijutott mindenki számára, mert annyi volt a tánczos ezuttal, hogy sokan szomoru szivvel nézték azokat, a kik korábban láttak hozzá az elhóditáshoz, hogy milyen fejedelmi kéjjel járják a négyest és roppják a csárdást, a melynek a debreczeni banda ugyan nagy mestere, de Rácz Janinak még csak egy vonást sem adhat vorba. Az eleinte egy kissé feszes mulatságot később kellemes melegség váltotta föl, a mely aztán mindvégig uralkodott ugy, hogy a társaságot a reggeli 6 óra majdnem teljesen együtt látta még. Igen csinos tánczrendeket kaptak emlékbe a nők. Egy piczíny könyvecske, melynek első lapját a jogakadémia czimere képezi, pajzsában M. T. betüket hordva, a melyeknek értelme persze sok fejtörést okozott, mert a tréfát kedvelő ifjuság a szépeknek mindig t. veled, ma tánczolunkra magyarázta a komoly magyar themis jelentőségét. Hogy a legtöbb ékességről is számot adjunk, ime itt következik: Leányok: Csáky-Pallavicini Friki örgrófnö, Madarassy nővérek, Milbeck A., Andaházy I., Offenheimer Margit, Fekete Madelaine és Olga, Máriássy Ida, Förster nővérek, Oberschall Katicza és Rózsika, Mayer Irma, Szonyey Ida, Meczner I., Hedry Mariska, Hollan Zsóti, Szentimrey Juliska, Szunyoghy Ilonka, Pécsy A., Schell Mariska és Sári bárónők, Prihradny Lidi és Elza, Sakolsz F., Urbán Stefi, Soukup Ilona, Korányi Ilonka, Wieland I., Boronkay M., Kois Riza, Raisz Jolán, Aranyossy Alice, Jakobs Anna. Asszonyok: Madarassyné, Aranyossyné, Andaházyné, Offenheimerné, Mocsáry M. né, Forsterné, Oberschallné, Szonyeyné, Mecznerné, Hedry Józsefné, Hollanné, Szentimreyné, Szunyoghné, Pécsy A.-né, Schell bárónė, Prihradnyné, Urbanné, Csáky Pallavicini Ismondné, Pallavicini Adolfné, Cverek-Vecsey Teréz, Szathmáry Lászlóné, Tomka ezredesné, Hirsch ezredesné, Clair ezredesné, Soukupné, Wielandné, Korányiné, Boronkayné, Bernathné Szmrecsanyi Mártha, Forsterné, Vanó Vilmosné. A karzaton: Wajnarovich nővérek, Pallavicini Vera és Teréz grófnők, Korányi Gizi, Szirmay grófné, Möllerné, Stessel Gyuláné és leánya Aranka, dr. Katonáné, Riesné, dr. Klupatyné, Szeléné, stb.

Kassai irodalmi kör. Hétfőn este, a kereskedelmi és iparkamara helyiségében Deii Jenő elnöklete alatt egy előértekezlet volt, a melyben a megalakitandó „irodalmi kör" alapszabályzatait beszélték meg. Az értekezleten jelenvoltak: Miskovszky Viktor, Révész Tivadar, dr. Glück ügyvéd, dr. Fényes Samu, dr. Blanár Béla, ifj. Kemény Lajos, Kozora Vincze, a kassai sajtó képviselői s az ifjabb irói gárda tagjai. A kör czéljáról és működésének irányáról a Nyulászi János előadó által kidolgozott alapszabályokból értesül a közönség. A kör tagja minden művelt ember lehet. A végrehajtó bizottság most a taggyüjtés módozatait állapitja meg. Az alakuló közgyülés legközelebb lesz megtartva. E kör alakulására penteki számunkban visszatérünk.

Szép ajándék. A gazdász ifjuság a tegnapi postával szép meglepetésnek volt részese. Ugyanis Sennyey Lajosné bárónő a már megtartott gazdász-estélyre felülfizetés czimén 50 frtot és a leendő gazdász-bálra, a melynek a méltóságos asszony egyik lady patronesse, 200 frtot küldött, mely — szerinte — csekélységgel hozzá kiván járulni a bál fényességéhez. A gazdászok a nemes szivü bárónőnek e helyen mondanak nagylelkü adományáért forró köszönetet.

Gazdász-bál. A gazdász-bálra, a mely január 21-én lesz a Schalkházban nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség Gellén Dezső elnöklete mellett a bál fényes kiállitása érdekében a legszorgosabb munkát végzi és miután a meghivók már szétküldettek, lapunk utján kéretnek azok, a kik akár tévedésből, akár pedig postai hiba miatt meghivót még nem kaptak, hogy ebbeli igényeiket egyszerü reklamáczióval Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében nyilvánitsák. A bál magyar tánczzenéjét Horváth Feri ujszervezetü zenekara fogja adni. Jó zene lesz, mert Horváth Feri bandáját jeles erőkből toborzotta össze.

Köszönet-nyilvánitás. Az 1893 ik év január hó 7-én megtartott jótékonyczélu jogászbál alkalmából felülfizettek: örgróf Pallavicini Adolfné őméltósága 100 frtot, Beöthy Akos orsz. gyül. képviselő ur 50 frt, Horánszky Nándor orsz. gyül. képviselő ur 12 frtot, Bubics Zsigmond püspök ur 10 frtot, gróf Üxküll-Gyllenbrandt altábornagy ur 7 frt, Péchy Zsigmond főispán ur 7 frtot, Keczer Miklós ur 7 frtot, Paxy Károly altábornagy ur 7 frtot, Szentimrey Gyula ur 5 frtot, Pokorny Hermann tábornok ur 5 frtot, Pókay János altábornagy ur 5 frtot, Szathmáry Király László ur 4 frtot, Bernáth Elemér ur 4 frtot, dr. Zorn Vilmos jogtanár ur 3 frtot, dr. Kosztka József ur 3 frtot, Ganzfried Bertalan 3 frtot, Paksy József ur 2 frtot, Révész Kálmán ev. ref. lelkész ur 2 frtot, Hammersberg László ur 2 frtot, dr. Lorber Péter ur 2 frtot, Mildner Ferencz ur 2 frtot, Stefanovits Béla ur 2 frtot, Maurer Adolf ur 5 frtot. Fogadják hálás köszönetünket jótékony adományukért. Báróczay Sándor bb. elnök, ifj. Kulin Aurél bb. pénztáros.

Pánszláv siralmak. A felvidék tót községeit, a pánszláv tollforgatók most egy „Hlas ku rodičom" (szózat a szülőkhöz) czimü röpirattal árasztják el. E lázitó hangon irt füzetben, a tót gyermekek alföldi telepitéséről mesél az ismeretlen szerző, s azokról a kegyetlen és elvben képzelhető kinzásokról, melyeket a barbár magyaroktól a szegény tót gyermekeknek türniök kell. A kassai kerületi sajtó-vizsgáló biró ez ügyben elrendelte a vizsgálatot, de a fifikus névtelen szerzőt megcsipni nehéz lesz, mert a röpiratot Prágában nyomtatták, bár igen valószinü, hogy a pánszláv Jeremiás, Turócz-Szent-Márton falai között rejtözik. Eddig 62 példányt foglaltak le, a mit a vizsgáló-biróságnál öriznek. A miniszter a példányok elkobzása iránt körrendeletet bocsátott ki a felső vidéki városok hatóságaihoz.

Népkonyha. A kassai izraelita nőegylet népkonyhájában f. hó 1—6-ig 433 ebédadag lett kiszolgáltatva és pedig ingyen 428. Adakoztak: Schlesinger Albert és Feldheim urak 5—5 frtot, Scharmann Ernestine urnő 3 frtot, Gold Gusztávné és Roth Nina urnők 2—2 frtot. L. E. 1 frt 20 krt. Weinfeld József ur 3 zsák burgonyát. Kelt Kassán, 1893. január 8.

Az izraelita nőegylet.

Hymen. Wolf László volt szekerész-főhadnagy jegyet váltott Freudenfeld Olga kisasszonynyal.

Halálozás. Fried Márk, kassai nagykereskedő e hó 8-án rövid ideig tartó szenvedés után tevékenysége teljében alig 36 éves korában elhalt. Temetése nagy részvéttel tegnap délután ment végbe.

A borhamisitás és műbor ellen Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter legközelebb törvényjavaslatot fog az országgyülés elé terjeszteni, a mely a mesterséges borok gyártása és forgalomba hozása ellen irányul. Az efféle borok gyártói között ez a hir természetesen nagy izgatottságot okoz, a mi könnyen érthető, ha tudjuk, hogy ez a szédelgő banda óriási vagyont szerez a közegészség rovására. Itt Kassán — ugy vagyunk értesülve — szintén van egy ilyen borgyár, a melynek gazdája egész nyiltan üzi modern mesterségét. Ezzel a tisztelt urasággal történt meg legközelebb, hogy egy nagy házat ellátó előkelő nagyságos urat lépre vitt és vagy husz hordó bort — tiszta hegyaljai czimén — olcsó áron a nyakába varrt. A bepinczézett bort megcsapolják és délben az aranytiszta nedü ott ingerkedik a dusan teritett asztalon. Aztán a második fogásnál a poharak összecsengenek, isznak és egyik-másik, a ki ért a dologhoz, savanyu képet csinál, majd kérdést intéz a ház fejéhez, a ki kezd meglepetve lenni, de mindamellett titkolózik a feltevés ellen, mert az a borkereskedő becsületes ember és ez becsületére állitotta, hogy tiszta bort ád. A vendégségen jelenvoltak egyike azonban mustrát vett és elment vele egyik jeles gyógyszerészünkhöz, a ki államilag megbizott vegyvizsgáló is, és ez hiteles bizonylatban kiállitotta, hogy abban a borban még egy szem szőlőnek a haja sem volt benn soha, vagyis, hogy az a tiszta hegyaljai bor gyártva van. A vendég ezzel az argumentummal aztán beállitott a becsapott ház fejéhez, a ki kétségbeesve keresett tanácsot, hogy most már mi lesz a bepinczézett 20 hordó borral, a melyért annyi ropogós bankót kapott az a becsületes ur. De a hol a baj legnagyobb, ott isten keze van legközelebb — itt is igy volt és a zsidó, hogy nagy ne a zaj és lárma, segitett a tusakodás körül, a mi csodálatosképen sikerült is, holott a dolog nyilvánvaló volt és nem volt titok azok előtt, a kik ezt üldözni tartoznak, csak hogy nálunk — sokat hagynak tutni és csak a vak kódisnak szól, ez: előre, mars a dutyiba mert r. m. l.

Rendőri hirek. A kassai Le Normand. Kártyajóslás még most is divik titokban. Szerelmes kisasszonykák, agg szüzek az egyedüllét alkalmas perczeiben előszedik az elrejtett kártyákat és a mélységes jövendőbe néznek. A szobaczicusok szintén kapnak rajta s majdnem mindegyiknek van egy bizalmas czigány jósnője, a ki rászedi és megkopasztja. Tegnap is ott panaszkodott a rendőrségnél egy leányzó, hogy a kassai Le Normand, névszerint Badó Andrásné, mint tette csuffá, s hogy zsarolta meg. A leányt a czigány jósnő a szerelem nevében oly dolgokra kényszeritette, a miknek eltitkolásáért Badóné egy csomó pénzt zsarolt ki tőle. Végre is a rendőrséghez fordult és Badónét — az az előre meg nem jósolt sors érte — hogy dutyiba került. A megkoppasztott leány most siratja pénzét, meg eljátszott szerelmét. Szörnyen restelné, — mondta — ha a Miska megtudná, milyen bűvös szerrel akarta ot örökre szivéhez bilincselni. Pedig Miska egyszer nyomára jön! Farsangi tréfa. A fő utcza 112. számu ház egyik lakóját azzal tréfálta meg valami ismeretlen tolvaj, hogy a spájzban lógó 2 drb sódart elemelte, meg az ugyanott talált fehérneműekből felruházkodott. A vége — erélyes rendőri nyomozás!

A gazdatiszti segélyegyesület f. hó 5-én tartott igazgató választmányi ülést Bujanovics Sándor országos képviselő elnöklete alatt. Az egyesület vagyona az 1893. év elején 26.732 frtot tett ki. A magas összegre rugó hátralékos tagdijak behajtása iránt ügyvezető sürgős eljárásra utasittatott. Az alakitandó gazdatiszti nyugdij-szövetkezetről Bogyó kereskedelmi akadémiai tanár bemutatta a most már teljes részletezéssel kidolgozott 6 táblázatból álló tervezetet, mely a biztositásnak minden módozatát felöleli. A választmány e táblázatokat helyeslőn vette tudomásul, azoknak e hóban történendő kinyomatását és felvilágositó szöveggel való ellátását elrendelte. Elhatározta továbbá, hogy az alakuló közgyülést még e tavaszon megtartja, azon reményben, hogy a gazdatiszti osztály most már tömegesen fog csatlakozni a már eddig is szép számmal jelentkezőkhöz; annál inkább, mert a választmány határozata értelmében az alakulás után belépők már a tartalékalap javára 10 frt beiratást tartoznak fizetni, melytől az alakulás előtt belépők fel vannak mentve. Határozatba ment végül, hogy az ország földbirtokosaihoz is felhivás intéztessék, miképp ragadják meg az alkalmat, hogy gazdaságuk jövedelmének emelésében buzgólkodó gazdatisztjeik jövő sorsát biztositsák, bejegyeztetvén őket a nyugdij-szövetkezetbe, melynek összes tudnivalói megszerezhetők a gazdatiszti segély- és nyugdijegyesület irodájában, üllői ut „Köztelek."

Kassai szinház.

Karczagné-Kopácsy Juliska asszony a népszinház egyik primadonnája tegnapelőtt este a szép Helénában lépett föl Kassán zsufolt ház előtt. Első sorban konstatáljuk, hogy a müvésznő a legformásabb alak, olyan, a minőt nem minden nap látni a deszkákon mozogni. Meg is bontotta sokaknak a józanságát. Játéka ezzel a formákkal egy lépést tart és miután pikáns tartalmu Heléna még a legtrivolabb tónusban beszél is a szabad szerelemről, nem csoda, hogy az erősebb nem, valóságos eksztázisba került önagysága diszkrét és mégis erőteljes festése által és ennek behatása alatt frenetikus tapsban bőven adott kifejezést elragadtatásának. A szép müvésznő énekével kévésbé bilincseli le hallgatóit. Tegnap este a madarász postás Milkáját játszotta, mig ma utoljára a Nániban lép föl.

CSARNOK.

Uti emlékek a vakáczióból.

Irta Minich Samu.

(Vége.)

Mindmegannyi pazar fénynyel kiállitott, márványnyal, üveg s fali festményekkel diszitve. Az asztalok felett csak olajlampák vannak biztonsági okokból. Az egyik teremben kis pénzváltó van, mely bárki saját hazajabeli pénzét rögtön franczia pénzre becseréli. Minél tovább mentünk, annál magasabb játékot láttunk. Eddig mindig nagyitásnak véltem, ha a monte karlói óriási tétekről beszéltek. Most magam láttam s mondhatom, megdöbbenéssel, hogy a játékosok szenvedélyüktől elragadtatva, ezrekre menő összegeket raktak egyszerre. Hullott az arany marokszámra s a bankók előtt egész bankó hegyek feküdtek. Naponta néhány millió a forgalomban levő pénz.

Egyik uti emberünk, — ki, mint később sajnálattal vettem észre, magyar volt, — kis könyv volt kezében, melynek lapjait bankós képezték. A legkirosabb, hogy minden a legnagyobb csendben folyik. Azt hiszem, hogy izgatott felkiáltásokat, nagy mozgást, lármat fogok hallani, éppen ellenkezőleg. Csak a nyerők fénylő szemei s arczuk pirja s a vesztők halotthalványsága árulta el, mi történik itt. Mily egykedvüen fogadják ezen emberek s az asztalt szintén körülülő vagy álló még könnyelmübb s nagy számban jelenlevő nők, hogy 7—8000 frankot vesztettek vagy nyertek egy pillanat alatt!

S igy folyik ez a játék délelőtt 11 órától este 11 óráig. Természetesen számos titkos rendőr jelenlétében. Utoljára értünk a kartya, trente et quarente terembe. A játék azon alapszik, hogy két egymás fölé rakott kártyasor közül melyik egységének száma áll közelebb a 30-hoz vagy 40-hez. Itt már valóban meses összegekben játszottak, sok ezerre menő egyszeri tétekkel. Itt is néma csend, csak a bankárok buzditó szava, vagy az eredmény kihirdetése hallatszik; örültünk midőn innen kiléphettünk.

Hét asztalon játszák az átkos roulette-et, négyen pedig a még veszedelmesebb trente et quarentet. Visszemenve az első terembe, most már nem találtuk soknak az 5 frankot s szépen el is vesztettünk vagy 20-at, igaz, hogy egy szám hijján két izben per 150 frankot nyertünk volna.

Megkönnyebbülten lélekzettünk fel, midőn végre ezt a termet is elhagytuk, sohasem hittem volna, hogy ezen emberek annyira rabjai legyenek szenvedélyüknek. A termek zsufolva voltak, s szintugy a konczert terem is, melyben gyönyörü hangversenyeket adnak. Bárki bemehet s egy kényelmes bársony-támlásszékben leülhet. Este ugyanott szindarabot adnak 10 frankos belépti dijjal.

Az emeleten vannak egyebek közt a már emlitett olvasótermek, megszámlálhatlan mennyiségü lapokkal. A Budapesti Hirlap s az Egyetértés legutolsó számait is megtaláltam s nagyot nevettem, midőn épen ez alkalommal s épen e helyen kellett egy Párisból keltezett sürgönyt olvasnom, miszerint Monakóban qombat találtak s hogy ezt el akarják titkolni, mindazonáltal nagy a télelem s a játéktermek üresek. Már pedig mi épen egy-két nappal ezután voltunk ott s hogy mily alaptalan e hir, mutatta az ezernyi vendég.

Legutoljára megnéztük a terjedelmes s a maga nemében szintén páratlan parkot, melynek közepén a kaszinó s több nagy hotel áll. Gyönyörüen van ápolva s ritkábbnál ritkább növényekkel tele. Természetesen a pálmák itt is első helyen. Különben e kis paradicsom szomoru hirnevü is, mert a legtöbb monte-karlói öngyilkos, bármint titkolják is, itt vet véget életének. Nem lehet előre megmondani, mikor lesz vége ezen demoralizáló intézménynek, mert nagy befolyásu részvénytársaság kezei közt van, mely a fejedelemnek évente sok millió bért fizet s ő igy nem is igen avatkozik ezen dolgokba. (Monakó lakossága nem fizet adót.)

Néhány hónappal később ismét erre jártam, s mondhatom teljesen megelégeltem a dolgot, midőn még

merészebben s ész nélkül láttam játszani. En ugyan soha se kérnék belőle!

Este visszatértünk Nizzába s a szünidőből még hátralévő pár napot szép csendesen töltöttük el. Még egyszer bejártuk a virágok városát; elmentünk a szép kikötőbe, megnéztük Garibaldinak szép szobrát, ki itt született s a nagy Gambetta sirját.

Ekkor kissé szomoruság fogott el, mert hiszen pár nap mulva itt kellett ismét hagynom anyámat, nagyanyámat, kik husvétig ott maradtak s el kellett hagynom ezt a földi paradicsomot is. Másrészt viszont elgondoltam, hogy hi a kötelesség s várnak barátaim, kik után ezen szép napok alatt is nem egyszer kivánkoztam.

Bár e kedves nép s e gyönyörü vidék közepette járni és szivni a friss, üditő tengeri levegőt, örömmel töltötte el szivemet s itt láttam csak igazán az élet nagyszerüségét, mégis visszavágyódtam szép Magyarország istentől megáldott földjére, melynek szépségeit és gazdagságát most még inkább becsülni megtanultam. Ily érzelmek között vettem bucsut ismét Svájczon keresztül, melyről egyébként egyszer még bővebben szeretnék egyet-mást e mondani, hazatértem. Igazán átéreztem most annak az igazságát, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon, tőleg ha az ember Magyarországot valahatja hazajának.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Tej! A petőszinyei uradalmi **tejre** megrendelések f. é. ton elfogadtatnak **Zajicsek Ignácz** uradalmi erdésznél Kassán, Halász utcza 1. — Telefon 63

Gróf Forgách Sándor uradalmi kezelősége.

14 1 3

HIRDETÉSEK.

Báli ujdonságok selyem és gaze-szövetek és diszitésekben.

Rosenberg Miksa áruháza főuteza 31

vármegye háza.

15 1

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyaltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vago felvilagositással és tanácscsal szivesen es dijmentesen szolgal.
3. Az összes gyártmanyait magában foglaló képes árjegyzéket kivánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten külső váczi ut 7 szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készséggel megengedtetik.

Levél czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Budapesten, külső váczi ut 7.

„LE GRIFON"

a legjobb szivarkapapir.

EURÓPA SZÁLLODA.

Ma és mindennap

az Orpheum társulat

nagy előadást tart

telépte az utonan szerzodott tagoknak.

Linder Karolina k. a. bécsi Xeuere Cham sohetta.

Turek L. ur dalkómikus.

Gürtler nővérek, tiroli hires nóténeksnők harmadik felléptek.

Különlegességek:

Professor Janicsek Kómikai jelenet, előadja Turek L. ur. Két uj bohózat.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Szives látogatást kér az igazgatóság.

D . . . ? D . . . ? 7

A kassai m. k. gépészeti közép iparisk[olának]

folyó évi február hó 1-jével következő állások lesznek betöltendők:

1. **egy vas- és fémesztergályos munkaoktató állása** egyelőre 1 frt 50 kr. napidíjjal, végleges eset[en] évi 500 frt fizetés és 60 frt lakáspénz mellett;
2. **egy vasöntész munkaoktató állása** egyelőre 1 frt 20 kr. napidíjjal, végleges esetben 400 frt fizetés és 50 frt lakáspénz mellett;
3. **egy tanműhelyi szolgai állás,** évi 200 frt évi fizetéssel, szabad lakással és tüzelés.

Az ezen állásokra reflektáló egyének a vonatkozó, lehetőleg okmányolt kérvényeiket **f. évi január hó 25-ig** ezen igazgatósághoz nyujtsák be.

Kassán, 1893. január hó 7-én.

12—1 **Az igazgatóság.**

Házeladás.

A Klobusitzky-utcza 10. számu ház nagy kerttel együtt szabad kézből

13—1

eladó.

Bővebbet a házban.

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

SZŐNYEGEK

Butorszövetek

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

332 s 10

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi január 13. 6. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs. Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassai „irodalmi-kör."

Annyi sokat hallottam már f ü l h e g y e n erről a Kassán alakitandó „irodalmi kör" ről, hogy igazán kiváncsi vagyok reá: lesz-e hát belőle valami?

De nemcsak hallottam, hanem olvastam is, de csak ugy o d a v e t ő l e g egyet-mást. Igy p. a „Budapesti Hirlap" karácsonyi száma egyik K a s s á t ismertető czikkében, melyben mellesleg megemlékezik „Szilágyi Dezső kegyelmes ur" hóval való meghajigáltatásáról, ugy nem különben „Münster kir. tanácsos és polgármester ur" iglói utazásáról is: tudtára adja a nagyérdemű közönségnek, hogy „á l l i t ó l a g k a s s a i i r o d a l m i t á r s a s á g v a n a l a k u l ó b a n." A „Kassai Szemle" f. é. jan. 8-iki száma pedig már azt ujságolja, hogy a közleményét megelőző estén „a nagy bohém-családnak néhány lelkes tagja (már t. i. mint az irói gárdához tartozóknak) az első összejövetelt a kereskedelmi és iparkamara helyiségében már meg is tartotta."

Nos hát azt hiszem, az a „néhány lelkes tag" bizonyára ugy csinálja a dolgát, hogy a mibe belefogott, azt nyélbe is lesz képes ütni!

Csakhogy nem oly könnyü dolog ám az! Egy valósággal „irodalmi kört" képező testületet összehozni rendkivül nehéz feladat.

Hiszen volt már kisérlet téve i t t K a s s á n i s, még pedig a legközelebb multban, ily testület létrehozatalára. Volt, de sajnos! fiaskó lett a vége; pedig az e czélból megindított mozgalom igazán kedvező körülmények között vette kezdetét.

S ugyan mi lehetett az oka ennek oly kedvező auspiciumok közt megindult mozgalom meghiusulásának?

Legeslegfőképen az, hogy oly körből indult ki a mozgalom, a hol az egyéni érdekek meglehetős nagy mérvben dominálnak, a melyek azon minden magasabb czél létrejötte elé akadályul szoktak gördülni. A másik gátló akadály pedig az volt, hogy oly elemek is szándékoltattak abba belevonatni, a melyek — a szorosabb értelemben vett czélt tartva szem előtt — nem oda valók voltak.

A most megindult mozgalom — bár e sorok irója legkevésbbé sincs beavatva annak titkaiba — ugy látszik, helyesebb irányban indul. Azok után itélve legalább, a mik eddigelé a megindult mozgalmat illetőleg a nagy közönség körébe kiszivárogtak, azt lehet sejteni, hogy annak az egybealkotandó „irodalmi-kör"-nek o l y e g y é n e k s z á n d é k o l t a t n a k t a g j a i u l m e g n y e r e t n i, a kik az irodalmat (bármely ágazatát véve is annak alapul) tettlegesen kultiválják is.

Mert egy „irodalmi kör" megalakitásánál, hogy a valódi czéljának megfeleljen, mindenesetre az a fő irányadó, hogy abban oly egyének működjenek közre, a kik az irói téren már eddigelé is fejtettek ki némi tevékenységet. S hogy Kassán, „a hol — mint a K a s s a i S z e m l e irója magát kifejezi — oly böven vannak a litteratus emberek," épen ugy össze lehetne hozni egy ily valódi irodalmi talentumokat magában foglaló irói kört, mint akár Eperjes, Pozsony, Sopron, Szeged avagy Debreczen ben: az kétséget sem szenved.

Azt, hogy kik lennének ennek a körnek h i v a t o t t t a g j a i? kissé bajos volna ugy hirtelenében felsorolni. Azok, a kik ráadták a fejüket ennek a nem épen könnyü problemának a megfejtésére: bizonyosan össze is állitották már az e czélra szolgáló n é v s o r t; s hinni lehet azt is, hogy jól állitották össze, mert föl kell teteleznünk felölük, hogy ismerik azok irói tevékenységét, a kik akár itt helyben, akár vidéken, esetleg a fővárosban az irodalom terén olykor olykor jelt adnak irói képességük felöl — habár csak n é v t e l e n ü l is.

Még egy körülmény van, a mi egy irói kör létrehozásánál fő-főtényezőül szolgál. Ez semmi egyéb mint az, a mit M o n t e c u c c u l i egykori hires osztrák hadvezér a bécsi udvar tudomására juttatott, a midőn azt kérdezték tőle: mit gondol, mely kellékek kivántatnának ahoz, hogy egy hadjárat sikeresen folytatható legyen? A felelet igy hangzott: „Először: pénz! másodszor: pénz! és harmadszor is: pénz!.." No de ugy hisszük, az intéző b o h é m e k megfogják találni erre is a kellő eszközöket. Mert minden előzetes alap nélkül hozzáfogni ily fontos s mindenesetre nagy horderővel biró egyesület megalapitásához, legalább is hiába való, czéltévesztett munka volna. Ha egyenesen a budapesti irók tulajdonát képező „Otthon"-ról nem lehetne is ábrándozni: oly helyről, a hol a megalakitandó kör tagjai időről-időre eszmecserére, vagy más fontos okokból összegyülnének, okvetlenül kellene gondoskodni.

Szóva kitartás és kellő körültekintés! s az „irodalmi-kör" Kassán is megszülethetik.

Tisztviselők mozgalma.

A kassai m. kir. pénzügyigazgatóság fogalmazási személyzete az állami tisztviselők fizetésének most napirenden levő rendezése által indittatva, szintén részt vesz az országos mozgalomban, hogy sérelmeiket és óhajaikat a parlament utján a nemzettel közvetitsék és a kormányt a ház elé terjesztett törvényjavaslat alapelvének megmásitására birják.

Minden szolgálati [illegible] közvetlen és a magyar állam tisztviselői a [illegible] tett és a mai nyomott viszonyok által [illegible] értékben [illegible] mozgalmat minden ember [illegible] tudja, mert elvégre is az életfentartási ösztön parancsol mindenkivel és miután a magyar állam tisztviselőinek alsóbb és középrendü része a mult időkön alapuló és a változott viszonyok által megesmült javadalmazási rendszer súlya alatt ma már valóságos páriája a nemzetnek, méltányos, hogy helyzetök megjavitásával a nemzet a legkomolyabban foglalkozzék és adja meg nekik a módot rá, hogy mert ennök kell élni tudjanak.

A kassai pénzügyi fogalmazói személyzet sérelmeinek a következő memorandumban ad kifejezést, s pedig:

Mélyen tisztelt képviselőház! Az állami tisztviselők rendezésére szóló törvényjavaslat alapelve, hogy az állami közszolgálat [illegible] téren az egyenlő [illegible] hasonló képesitéshez kötött állások alkalmazottjai egyenlő rang és fizetési fokozatokba osztassanak, előhaladásuk egyenletesen biztosittassék. De mélyen sujtó, hogy míg más szolgálati ágazatnál többkevé-

TÁRCZA.

Etelka.

Naplótöredék.

Irta: **Chriastélyi Béla.**

Egy különös álomképem volt a mult éjjek egyikén.

Künn jártam a mezőn, mely zöldelt s virult, a fák hüs árnyékot nyujtottak a nap perzselő sugarai ellen s én bágyadtan haladtam az uton.

Egyszerre előttem állt egy tulvilági fényben ragyogó lény; teste fehérbe öltözve, egész lénye káprázatos fényben ragyogott s kezében virágot tartott. Arcza oly ösmerős volt előttem, mintha láttam volna már s mikor ránéztem, szinte mosolygott felém.

Kezét felemelte s intett nekem, azután megfordult s elment. Önkéntelenül követtem s a mint egy sürü fasorba értünk, hirtelen eltünt szemeim elől.

Felébredtem; hideg verejték ütött ki homlokomra s a különös látományra gondolva, egész éjjel többé nem hunytam be szemeimet.

* * *

Vagy tizenkét éves gyerek lehettem, mikor szülőfalumból a közeli székvárosba kerültem iskolába.

Egy házban laktam Barcsy törvényszéki biróékkal s ezek Etelka leányával eljátszva az időt, könnyen feledtem elhagyott otthonomat.

Nagybátyámék — a kiknél laktam, — a lehető legjobb viszonyban éltek Barcsyékkal s én Etelkával ugy összeforrtam, hogy szinte nem lehettünk el egymás nélkül.

Napokig eljátszottunk együtt; elkóboroltunk a közeli hegyekbe virágot szedni, füzfasipot faragni s ha haza jöttünk, ismét együtt költöttük el uzsonnánkat.

Egyszer azután nagybátyámék összeszólalkoztak a biróékkal s a felett, hogy kinek van igaza, összeharagudtunk mi is. Etelka nem jött többé velem játszani s én igyekeztem ezt észre nem venni, ámbár eléggé fájt.

A vége az lett, hogy bátyámék elköltözködtek házukból s igy a mi viszonyunknak is vége lett.

*

A következő évben más városba adtak szüleim iskolába s csak mint érett ifju, teljes másfél évtized mulva látogattam meg ismét nagybátyámékat. Farsang volt s egy mulatság alkalmával találkoztam Etelkával.

Nem ösmertem meg azonnal, de kérdezősködésemre megtudtam, hogy csakugyan ő az. Akkor már teljesen virulo leány volt, tele élétkedvvel, pajzánsággal, bár szemeiből mintha kiátszott volna, hogy mindezt csak tetteti.

A zene épp fülbemászó keringőt játszott; oda mentem s bemutattam maga neki. Megösmert s a következő perczben már erősen keblemhez szoritva, lejtettük a kéjes tánczot. Azután helyrevezettem és soká elbeszélgettünk. Anyjának is bemutatott s a szupé alatt asztalukhoz hittak.

Éjfél után én kisértem le s engedelmet kaptam hogy másnap meglátogathassam.

*

Nem volt még tizenegy óra, midőn lázas izgatottsággal hintóba ültem.

Bejelentettem magam s a szobába lépve, Etelka elém jött s szivélyesen kezét nyujtá, de észrevettem, hogy az reszket s gyorsan vonja vissza. Anyjának kezet csókolva, helyet mutattak s beszélgetni kezdtünk.

A társalgás közönséges thémák körül folyt; Etelka igen izgatottnak látszott. A pamlag rojtjaival játszott, alig nézett fel s ha tekintetünk találkozott, hirtelen lesütötte fejét s szemeiben könyek csillogtak.

Egyszer azután felkelt, ablakhoz lépett s én a hogy oda néztem, láttam, hogy könyeit törülte le fehér kendőjével. Oly szórakozott volt, alig felelt kérdéseimre.

Az idő letelt, én felkeltem s ajánlottam magam. Ők kikisértek s a lépcsőhöz érve, Etelka megszólitott:

— Látogasson meg máskor, s könyei ismét szemébe gyültek; hirtelen letörülte azokat s elment.

Az utczára érve, forgott velem a világ. A gondolatok ördögtánczot jártak fejemben s mint a tetten ért gyermek, reszkettem.

A szép virulo leány, a palástolt fájdalom, feltünő szórakozottság, a könyek, a reszkető kéz, piruló arcz, mind megfejthetetlen lidércként lebegtek előttem s összekóválygott gondolataim tömkelegében, csak a hirtelen megalázott életeszett fel. O [illegible] voltam.

*

Ezentul gyakran fordultam meg náluk s mindenkor szivesen láttak. Szinte megszoktam magam otthon érezni körükben s lassan bizonyos jogokat kezdtem formálni.

Nagybátyáméknál való tartózkodásomat meghoszszabbitottam s a látogatásokat sürün ismételtem.

Egyszer délután ott találtam egy idegen urat. Szörnyü antipatikus arcza volt. Fején vörös haj, bajusza helyén alig egy-két szál meredezett, homloka valahogy leszaladt az arczán s ott volt, a hol más embernek az orra van, melytől két oldalt szinte pislogott a két apró szem; arczának kirivó vonásai, e mellett a ki se meggörbült termet s a szörnyen hosszu kéz, csontos ujjaival, szinte bizonyitani látszottak az embernek majomtól való eredetét.

Bemutattak. Kenéz Gyula volt a neve. Földbirtokos valami Tiszántuli faluban.

Ez az ember a mily ellenszenves volt előttem első perczétől fogva, épp oly kiállhatatlan kezdett magaviseletével lenni később.

Etelkával igen bizalmasan társalgott s előttem vele oly dolgokról beszélt, melyek minden csep véremet felizgatták.

„Hogy fogunk elrendezkedni," „kastélyom készen áll urnője befogadására," „örömmel várom a napot," „mily boldogok leszünk!" s több effélé.

Végül nem türhettem tovább. Felkeltem s ajánlottam magam. Etelka kikisért, én kérdém tőle:

— Mit jelentsen ez?

— Jöjjön holnap ilyenkor, mindent meg fog tudni. — válaszolt szomoruan.

Azután nem tudom, hogyan jöttem haza. Az izgatottság majd hogy elvette eszemet.

*

Másnap egész délelőtt nem csináltam semmit; alig vártam a délutánt, hogy Barcsyékhez mehessek.

sebb szerencsével sikerült a tervezetnek a magasztos eszmét a megvalósulás közel juttatni, addig a pénzügyigazgatás fogalmazói személyzeténél az eddig nehezen, de türelemmel viselt helyzeten nemcsak hogy nem szándékozik a valósulás hosszu életre számító tervezet javítani hatásos tökéletesebb mérvben kielégíti a mai viszonyokat, melyek ugy szociális mint állampolitikai szempontokból már a közel jövőben igen szomorú következést nyerhetnek.

Mélyen tisztelt képviselőház! Vajjon méltányos-e, hogy a pénzügyi fogalmazói karnak a törvényjavaslat ban szintén a harom fizetési fokozatból egyszerre csak az utolsó szervezzessék és pedig, mert más ok alig képzelhető, csak azért, mivel érdekeik a igenyük évek hosszu sorozatán, hogy ugy mondjuk, el volt hanyagolva!?

Alig egyeztethető össze az osztó igazsággal, hogy míg a bíróságoknál a VI. és VII-ik díjosztályba sorozott állások oly számban rendszeresítvék, hogy a tennivalókban nélkülözhetetlenek biztos tudata a jók jelével árasztja el a pályát, addig a pénzügyigazgatásnál ugyanazon díjosztályokba sorozott tiszti állások, melyek igen tetemes része a központból töltetik be, oly jelentékte en számban szándékoltatnak szerveztetni, hogy az előhaladás iránti reménytelen jövő elveszi a szolgálati és munkakedvet s épp azért téli lehet, hogy ma holnap a nemesebb ambiczió helyett csakis más pályaru leszorult tehetségek lépnek ezen oly fontos szolgálati pályára.

De beszéljenek a számok: a javaslat szerint a pénzügyigazgatásnál a vidéken V. díjosztály sajnos egyetlen egy lesz, a VI. díjosztályban 15, a VII-ikben 54, a VIII-ikban 283, a IX-ikben 200 s a X-ikben 360 állás szándékoltatik szervezteni a fogalmazói számban. Tehát még a vármegyék területére szervezett pénzügyigazgatóságok főnökei sem juthatnak be mindnyájan, csakis 15 sors szerencsés kegyeltje a VI. díjosztályba akkor, midőn hazánk e dicsőült zugában bármely járásbíróinak igazolva van a kir. tábla előtt ezim és jeligére, melynek megadásában az igazságügyi kormány igen helyesen nem is tukar.

Mire a pénzügyigazgatói helyettesnek is csak egy kis része juthat be a VII. díjosztályba, míg a többi marad a VIII. díjosztályban pénzügyi titkárnak, számadás 120 frt pótlékkal. Nagyon természetes, hogy nem vonzóak ezen pályák, melyen a legdicsőbb ügybuzgalom csak annyi elismerésre számíthat, hogy 40 évi szolgálat után is, hacsak a mindössze tizenhárom viszonylékba, még sincs kilátása soha sem juthatni be mindnyájan, csakis 15 sors szerencsés kegyeltje a VI. díjosztályba sorozott titkári vagy számadói állásba, de ezek szolgálatában nem oly kedvezők, hogy már most is adja jellemzés a kitörő elégedetlenséget az állami közigazgatás ezen szekára pályázó, mely sajnosan van meg az állami pályák legalsóbb fokozatában sem annyi vonzó, ilyés, ilyés.

Hasztalan keresnők az előbbi okadatolásban, miként összhangzásban állhatott tegnap a mostani szándékozással a képzettség iránti követelmény, a szigorlat eltörlése pedig tetemesen. Ugyanis még a legkisebb gazdaságnál is szükség van a könyvvezetési szakértelemre, kivánatos is, hogy a pénzügyi tisztviselő a pályázat elnyerése előtt megszerezhesse a kellő jártasságot,

előre tervező anyai szive már ugy látja őket, mintha a kézfogás egy örök időre, a pálya, tér, melyen együtt haladnak egy egész életre szólana.

Kinn mozgó hangyabolyhoz hasonló lesz az élet. Egyenkint, páronkint, harmasával nők férfiakkal együtt siklanak, köröznek, repülnek a jég hátán. A félénk, kezdő korcsolyázót két oldalról vezetik irányt, bátorságot adván annak merész kanyarulataikkal, ovál keringésükkel, miket a hószilánkokkal, jégsziporkakkal behintett jegen aczélkorcsolyájukkal végig szántanak. A szőke Melaniet a Pepi vezeti, bár még mint maga bevallja, csak másodszor van a jégen (igaz, hogy a szám periodikus, már tudniillik saisonról-saisonra számitva) mégis nyugodtan, minden félsz nélkül támaszkodik annak karjára s nem haragszik, ha a pálya sarkában megállanak, hogy erőt, bátorságot gyüjtsön a leány a megkezdendő munkához a halk beszélgetésből, a meleg nyilatkozatokból. (Bizony-bizony nagyon jól esik a fázékony testnek egy kis derengő, bizalmas meleg, mely legtöbbnyire a szeket, szivet melengeti, sokszor igaz, hogy csak a fantaziát!) A két jégkirálynő, a Loreley haju Irén és a fehér boas Elza már bravourokat csinálnak, nem érik be csupán azzal, hogy jobbra balra hajolva, egyenletes lépésekkel végig végig mérjék a tükröt; merész hajlásokkal, szemet gyönyörködtető ügyességgel irnak nyolczasokat, perdülnek körben, siklanak. De a nagyérdemü közönség mulattatásáról is gondoskodik egynehány amateur, kiknek négykézlábra ereszkedése után hangos kaczaj kél a nézők ajkán s száll embertől-emberhez.

Kigyulnak a gázlángok s intenziv fényük hosszu széles sávot vet a pályára a legügyesebb korcsolyázó végig fut az imbolygó, hullámzó párok között s mire tönn a katonazenekar „beharangozik," páronként fel áll a négyes. A futkosó, egymást kergető gyermekkar is a nagyobb mellé huzódik. Az ötödgimnazista Béla gyerek is odaleng a felsőbb leányiskolás Bertussához, hogy ha a parketten nem is, de itt legalább ők is a párok között legyenek. A zene hangjaira megindul a kigyózó sor. Kettős, négyes, nyolczas rakok, párok sürün, ügyesen csoportositva váltakoznak, a nagy balance is szerencsésen véget ér, csak akkor tolul össze a csoport, mikor az apró szentek, parányi kis babák sürü phalanxa sokszor vezeti nők, a megszőtt zsizsere had malhezajából, vagy izletessége összegabalyodik a rendbe töltöző párokka.

A jégmama tölcséből a modozásából ; szemei az áralapra tévednek s kiált, hogy leányát, gardirozottját behivja már. S is szemei megtalálják a part s bárhogy igyekeznek is azok elsikani a szélat mellett, (nagy beszélgetésben vannak, épen a tegnapi soupe csárdás reminiscencziái vannak szőnyegen) fülüktől szivit a hang „Gizi, Mari, Lotti megfázol, gyere haza!"

Tömött, egymás mellé préselt csoportokkal van tele a melegedő szoba, kipirult arczok, melyeken a hideg keskeny kék vonalakat huzott, merev kezek, vörös orrok és fülek jönnek egymás után be az ajtón hangos csattogással. Előkerül a kis monogrammos etui, leveszi Pista, Józsi vagy Jani a korcsolyát a lábról s indul ki-ki hazafelé.

A jégigazgató operettbeli ruhájával végig végig sétál a jégpályán, figyelmezteti a didergő gyermekhadat a hat órára s mikorára az óramutató a XII-eshöz ér, egy harangütéssel vége van a mulatságnak, az élvezetnek, a korcsolyázásnak.

De nem teljesen, mert a vöröskezü füszeres segéd, a kaczkiás bajuszu Fridi, sőt még a tagyosan mosolygó jégmama is avval válik el: „a viszontlátásig a jégen!"

Nagy Zoltán.

Ujdonsagok.

Kereskedők bálja. A kassai kereskedők az idei farsangon valósággal fényes gavallér-bálra készülnek, a melyre a névre megküldött meghivók belépőül szolgálnak majd. Az előértekezlet tegnap este volt és abban a bál napjául február hó 13-ika lett meghatározva. A rendező-bizottság, melynek névsorát legközelebb közöljük, a mai naptól permanencziába lép, hogy a tervezett szépségeket előkészitse. A bál a Schalkház-szálló disztermében lesz megtartva. Alig szorul bizonyitásra, hogy a kereskedő elit-világ ezuttal is egyetértő erővel a legelegánsabb formában fog a közönség elé lépni.

Battlay kir. főügyész január elsejétől Budapesten tartózkodik, s körülbelül 2 hónapig Budapesten marad.

Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Garlathi Oszkár alerdőtelügyelőt Kassára áthelyezte.

Alkotmányos költségek. A mult év elején lefolyt képviselőválasztás alkalmával a város a katonai karhatalmat igénybe vette, a miért az alkotmányos költségek — az ablakbeverések kivételével — 72 frtra rugnak.

Az uj egészségügyi főnök. A belügyminiszterium egészségügyi osztályának vezetésére, mint megbizható forrásból tudjuk, Chyzer Kornél dr. Zemplénvármegye tiszti főorvosa s az Andrássy grófok házi orvosa hivatott meg. Egyelőre osztálytanácsosi czimmel és jelleggel neveztetnék ki. Kinevezése napok kérdése. Az illetékes helyen csak Chyzer dr. nyilatkozatát várják.

A kassai sonka veszedelemben. A város atyái felsrófolták a regále-bérletet, a mit máris erősen megérez a szegény fogyasztó közönség. Legujabban a kassai sonka torog miatta veszedelemben, a mennyiben több városból panaszok érkeznek, hogy utána ott is, meg nálunk is megveszik a fogyasztási adót s a kassai regále-bérlő-társaság elég szükkeblü, hogy az itteni hustüstölőknek sajnálja kiadni a bizonylatot, hogy értök már egyszer itt helyben kijárt a sarcz. Intézkedést kérünk!

A „Kassai Jogi Közlöny"-ben olvassuk, hogy a kassai ügyvédi kamara az igazságügyminiszterium által véleményezés végett leküldött jogügyi törvényjavaslatokra vonatkozólag hét tagu bizottságot küldött ki. Ezen bizottságnak tagjai: dr. Glück Lipót, dr. Blanár Béla, dr. Fényes Samu, dr. Gaiger Ignácz, dr. Holländer Lajos, Stekker Károly és dr. Siehermann Bernát kassai ügyvédek. A mai napon megtartott ülésében e bizottság megválasztotta elnökének dr. Glück Lipótot, jegyzőjének pedig dr. Blanár Bélát. Kiosztotta ezután előadás végett az egyes törvényjavaslatokat, még pedig az ügyvédi rendtartásról szólót dr. Glück Lipót, a fizetésképtelen adós jogeselekvényeinek csődön kivül való megtámadásáról szólót dr. Gaiger Ignácznak; a csődön kivüli egyességről szólót dr. Fényes Samunak, a csődtörvény módositásáról szólót dr. Blanár Bélának.

A kassai borgyár ügyében legközelebb olyan hiteles bizonyitványokat fogunk produkálni, a melyek hivatva lesznek itt és kifelé a közönség szemét kinyitni. E bizonyitékok kapcsán módunk lesz ra, hogy az illető pancsolót névleg is kipellengérezzük. Legujabban Berlinből küldtek ide a kassai kereskedelmi és iparkamarához állitólag magyar borokból vegyvizsgálatra hivatalosan lepecsételt mintákat, a melyek most vasárnap lettek megvizsgálva és az analizis kiderítette, hogy ezek a borok komisz gyártmányok. Ily gazságokkal szemben jogosultnak tartjuk magunkat, ezekről a leplet lerántani.

A Kassai Dalkör Szepsiben a vendéglő nagytermében, 1893. évi január hó 14-én részben a szepsii kisdedóvoda javára tánczczal egybekötött dalestélyt rendez következő műsorral: 1. Ébresztő. Poldiny E.-tól. „Verseny pályama. 2. A rózsa. Werner H.-tól. 3. Férfi-négyes. Énekelik: Belius J., Goldberg H., Stroh H. és Weinrotter H. urak, a dalkör tagjai. 4. Magyar népdalok. Lányi E.-tól. 5. Fohász. Huber K.-tól. 6. Magyar népdalegyveleg. Roth E.-tól. 7. Rajnai bordal. Liszt Ferencztől. (Versenydarab.) Belépő dij: Körszék: 1 frt. Zártszék: 80 kr. Állóhely: 60 kr. A jótékony czélra felülfizetések köszönettel vétetnek s a kassai hirlapokban nyilvánosan nyugtáztatnak. Kezdete pontban 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Balla Adolf kereskedésében (Szepsiben) s az estélyi napján a pénztárnál.

Farsang. A „Gönczi Polgári Társaskör" a város tánczt termében Gönczön január hó 29-én könyvtára javára tombolával összekötött zártkörü tánczvigalmat rendez. Belépti díj: személyenként 50 kr.; családjegy 2 frt. Kezdete 8 órakor. Felülfizetések és tombola tárgyak a jótékony czél iránti tekintettel köszönettel fogadtatnak.

Körjegyzői hivatalba egy teljes gyakorlottsággal biró fiatal ember (ügyvédi irodában éveken át volt alkalmazva) s önállóan tud dolgozni segédnek ajánlkozik. Ajánlatok „Segéd" alatt e lap kiadóhivatalába intézendők.

Kérelem! A jótékony nőegylet választmánya f. hó 4-én tartott ülésében elhatározta, hogy az egylet f. e. február hó 1-én tombolajátékkal egybekötött közvacsorát a Schalkház-terem szállóda disztermében az egylet jótékonyczélok javára rendezni fog. Ennélfogva felkérjük a t. közönséget sziveskedjenek az egylet emberbaráti müködését egyrészt számosabb látogatásával, másrészt pedig felülfizetésekkel és a tombolajátékhoz való alkalmas nyeremény tárgyak adományozásával kegyesen támogatni. A belépti jegyek ára 1 frt. kaphatók Kisváry Sándor, Binder Ernő, Maurer Adolf, Stefanovits Béla, Kriegerbeck Ferencz, Müdner Ferencz, ifj. Megay Gusztáv és Kemény Géza urak üzleteikben, valamint este a pénztárnál. A tombola adományokat kérjük f. hó 28-ig alulirottnak vagy tek. dr. Szentiléky Gyuláné urnőnek (akik Fő-utcza 43 szám I. emelet) átküldeni.

Hegedüs Lajosné, nőegyleti elnöknő.

Az Oroszországban kiütött keleti marhavész ellen való óvóintézkedésre hivja fel a miniszter a várost s a tanács hirdetménye e tárgyban legközelebb megjelenik.

Mérges konyhaszer. A belügyminiszter, illetőleg az ő nevében Andrássy gróf államtitkár egy konyhaeszköz ellen bocsátott ki körrendeletet. Az országos közegészségi tanács véleménye alapján figyelmezteti a miniszter körrendelete az összes törvényhatóságokat, hogy a konyhában általában használt sárgaréz-sziták veszedelmesek, mert könnyen mérgezés történhetik általuk. Ennélfogva a törvényhatóság a rézszitáknak konyhai használatát nyilvános helyeken, korcsmákban, kórházi konyhákban, kifőzőkben stb. tiltsa meg, egyszersmind figyelmeztesse a nagy közönséget is, hogy rézszita helyett szőrszitát használjon.

Muzeum.

A felsőmagyarországi muzeum gyüjteményei az utolsó kimutatás, vagyis 1892-ki julius hónap óta, a következő tárgyakkal gyarapodtak: Tasnády Antal és László I. gymnáziumi tanulók 6 db. rézpénz. Reich Izidor Budapestről, egy bronz érmet a koronázás 25 éves jubileuma emlékére. Steiner József Kassa, egy lengyel ezüstpénzt 1586-ból. Macsinga András elemi isk. tanuló, egy rézp. M.-Tereziától. Ecsedy Sándor körjegyző M.-Izsépről, egy kapát, mely a m. izsépi templom alap alatt találtatott Nagy Lajos korából. Ifj. Kemény Lajos Kassa, egy ón emlékérmet, egy sárga rézp. és egy érdekes rézmetszetet Kassa városáról 1720. körül. Özv. Ganzer Edéné Kassa, egy kis serpenyőcskét, három tüzoltói jelvényrendet, egy db. emlékérmet sárgarézből, egy régi szinlapot, egy 1849-ki bankjegyet, egy kis legyező alaku naptárt és egy fényképet Salamon halála czimü Klimkovics Ferenczféle képről. Cseley Lajos Cselejből, Zemplén. Egy lőtt fehér fecskét, melyet azonban kitömni nem lehetett. Mihalik József, polg. isk. tan. Kassa, egy rézp. M.-Tereziától és két agyagkupát a csepei (Ugocsamegye) őskori telepről. Az országos honvédegylet központi igazgatósága, Klapka György halála alkalmával ajándékozott koszoruk szalagjait 27 db. Tasnády Magberta urnő Kassa, két kis képecskét, selymen japáni családi jeleneteket ábrázolva. Nagys. Répászky József kanonok Kassa, egy pápai ezüstpénzt, két db. német nikkelpénzt és 3 db. rézp. (egy angol és két német.) Lukács Dezső Budapestről, egy régi orosz ezüstp. és egy szép régi görög szent, fára festett képecskét (fatestmény) a 16-ik századból. Kineisz Ádám korcsmáros Kassa, egy kitömött kétfejü bárányt. Rélay Róbert ügyvéd Kassa, egy ezüst polturát I. Lipót kir. és egy rézp. M. Terézia idejéből. Kaplártsik M. muzeumi ig. Kassa, egy salamandert spiritusban. Tachy Konrád végrehajtó Kassa, két db. petrifikátumot, találtatott Szikszó és Onga határában. Petz Gyula IV. o. rt. egy ezüst és 2 rézp. Koráth Mihály III. o. rt. egy régi vasgolyót, találtatott Kassán. Herz Jakab III. o. rt. 15 db. rézp. Moskovics Géza VI. o. rt. egy német nickelp. 10 pf. Geiger Géza IV. rt. egy ezüstp. II. Ferdinand kir. idejéből. Szabó Sándor földb. Kozma, egy kőkorszakbeli őrlőkövet, találtatott Kozma határában és egy kőkorszakbeli vésőt serpentin kőből, találtatott Széplak határában a vasuti kőbányában, továbbá egy bronz emlékérmet. Rogozsán Antal rendőrőrmester Kassa, egy kis skorpiót europeust üvegben. Fried Márk kereskedő Kassa, 6 ezüst, és 3 rézp. (kettő római.) Rückenstein Artur V. o. rt. egy régi ezüstp., találtatott Kassán a Hernád medrében. Klein Samu III. o. rt. 2 rézp. Sidlovics Lajos VI. o. rt. 1. egy 3 köt. munkát, melynek czime: Geschichte der Regierung Kaiser Karl V. aus dem engl. übers. von Mitteistedt. Braunschweig 1778. 2. egy munkát: Gazette Des dux Ponto 1801. Ungar Lipót VIII. o. rt. egy amerikai bankjegyet 5 dollár 1832-ből. Gróf Zichy Rezsőné szül. gróf Péchy Jaqueline nagyságos mélt. Enyiczke, három kőkorszakbeli igen szép bögrét, egy római csészét, egy doboz vasöli kameat és email tárgyakat 15 dbot, továbbá régi ezüstös és gyöngyökkel ellátott tej és ruhadiszt és egy kis képecskét szappanna kőből, mely tárgyak sirokban találtattak Enyiczkén, egy római késnyél vagy tok kőből, találtatott Osva község erdejében és egy levelet 1824-ből, melyben egy zenés műre vonatkozó czirás található Heusmann Ferencztől. Bodnár Ferencz törvsz. aljegyző Pancsován, 6 régi rézp. 3 római és 3 ujkori szerb pénzt 1 ezüst 2 nick. Rattaischer Károly, nyug. tábornok Bécs, Feldzüge des Prinzen Eugen von Savoyen XV.-13. diszkötésü művet, 3 kőkorszakbeli tárgyat: a. egy kisebb urna .... egy orsóörvecskék, c. egy csészét (amely ... tárgyak Morvaországban Wöltramitz és ... helységek határában találtattak. Kassa városa két emlékérmet, egy kis ezüst érem ő felsége koronázása 25 éves emlékére és egy nagy ... Ferencz ... tanács emlékérme 10 éves ... emlékére. Szövényi Gusztáv törv. jegyző Kassa ... tollrajzot, melynek egyike az 1848-ki szabadság ... vonatkozik, Ifj. Bauernebs Szilárd Kassa két ezüstp., egy II. Lajostól 1526-ból, másik Miksa császár ezüst pénze, találtattak Kassán a János hegyen az ott történt építkezések alkalmával. Egy ismeretlen 2 ujkori ezüstp. Kanya Teréz asszonyság Kassa, egy tajtékpipát, mely Kanya Lajos 1848 9-iki honvéd őrmestertől származik, több ujkori rézp. és sárgarézgombokat egy honvéd dolmányról, valamint egy csákórózsát. Szerdahelyi János magyar rk. lelkész, egy Mátyás korabeli adománylevelet Csetneky László és Miklós részére 1471-ből. Péchy Henrik Eperjesről, egy jegyzőkönyvi kivonatot Péchy József 1848-ki honvédtől szólót. Holytz Károly elhalt zeneművész hagyatékából két olajfestmény, egy férfi arczkép és egy női nagy alakkép, egy kis leányt kartan tartva, mindkettőt Gottfried A. nevü festő festette. Péchy Elemér Töltszentkereszt Péchujfaluról, egy hosszu vadászfegyvert e század elejéről, két db. fegyverövet, melyek Péchujfaluban találtattak, egy góthe kardot, melyet egy huszártiszt használt az 1848-9-iki szabadságharczban a váczi csatában, egy vadászkést, egy egyenes huszárkardot e század elejéről, egy tábori ivet, mely Péchy Rezső a gróf Szirmay-féle szabad csapat alparancsnokáé volt. Két kis csonka szobormüvet, több könyvet, egy naptárgyüjteményt hiányos 1849-től kezdve, egy érdekes hadászati térképet, mely Piemontot és a határos országokat ábrázolja a mult században. Kanya Teréz asszonyság 7 db. kis szent képet rámában e század elejéről. Legány Jenő Kassa, 5 db. Kossuth bankót, egy 50 frtos bécsi bankjegy utalványt és egy keresk. hirdetést bankjegy alakjában. Fot. Argalács Márk jószágigazgató Leleszen, három ezüst és egy sárgarézp. találtatott Leleszen. Agotna Imre tervált, Budapesten, egy régi könyvet, melynek czime: „Officium Rakocianum" nyomatott Kassán 1759-ben. Friedmann Armin V. o. rt. 3 db. rézp. Maschke Arnold III. o. rt. egy ezüstp. I. Lipóttól, egy róm. rézp. Constantin és egy rézemlékérmet, melyen a lotharingi fejedelmek leszármazási táblázata fel van tüntetve. Klimkovics Elemér takarékp. hiv. egy ezüstp. porosz 1840. évből és egy ezüstp. bajor 1696-ból. Rückenstein Artur V. o. rt. egy régi könyvet: Lexikon der k. k. Medicinalgesetze. Prag 1791. Legány Samu Kassa, egy régi német franczia Atlasz 1810-ből. Maurer János Kassa, a „Szőlészeti, Borászati és Gazdasági Lapok" IX. X. XI. és XII. évfolyamát. Beller Károly Kassa, 3 bizonyitványt 1832 36-ból Hoditz Károly hagyatékából. Moskovics Gyula VI. o. rt. 2 db. sárgaréz és egy db. rézp. Tint. Puter N. egy argentini köztars. és egy görög ujkori rézp. Leser Henrik dohánygyári alig. egy 18 kötetből álló müvet, melynek czime: Taschenbuch der Reisen von E. A. W. Zimmermann. Leipzig 1802. Nagys. Lesskó István kanonok ur 17 db. ujkori rézp. és egy kis tollrajzot Kassa városa látképe 1607-ből.

A t. cz. pártfogók és ajándékozóknak ez uton is még egyszer szives köszönetet mond

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

EURÓPA SZÁLLODA.

Ma és mindennap

az Orpheum társulat

nagy előadást tart

fellépte az ujonnan szerződött tagoknak.

Linder Karolina k. a. bécsi exentric Chansonetta.

Turek L. nr dalkómikus.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők harmadik fellépte.

Különlegességek:

Nágy dal-egyveleg

előadja az egész személyzet.

Professor Janicsek. Kómikai jelenet, előadja Turek L. ur. Két uj bohózat.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

D . . . ? D . . . ? 8

Beadatott 1892. december 24-én.

3972. sz. 16—1

Tk. 1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak, özv. Urbán Jánosné Jencsák Julia végrehajtást szenvedő elleni 10 frt 69 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő Hernád-Szőlled községében fekvő a hernád szőledi 17-ik számu telekjegyzőkönyvben Urbán Borbála, Lajos, János nevén álló ház, udvar és kertre, valamint a hernád-szőledi 128. számu telekjegyzőkönyvben Plavecski Mihály és neje Maczonkai Mária nevén álló külsőségre 302 frt 50 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1893. évi márczius hó 10-ik napján délelőtt 10 órakor Hernád-Szőlled község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság

Kassán, 1892. évi decz. hó 28-án.

Kaczvinszky,
kir. tvszéki biró.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

Képes Családi Lapok

1893-ik év január hó 1-én

tizenötödik évfolyamába lép

a magyar müvelt, de különösen a magyar női müvelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok" a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „Képes Családi Lapok" most lépett a 15-ik évfolyamába, mi elégré bizonyitja, mennyire megnyerte e lap a magyar müvelt közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok" szellemi részét, a magyar irodalom legelső irói nyujtják. A szerkesztőség dr. Murányi Ármin, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, akik sem fáradságot, sem költséget nem kiméinek, hogy a lap szelleme a müvelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégitse.

A „Képes Családi Lapok" munkatársai sorában vannak a többi között: *Jókai, Mikszáth, Dalmady, Temérdek, Lauka, Tolgyessy, dr. Murányi Ernő, Csorba A., Pósa, Rudnyánszky, Benyiczkyné Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyváradi Mira, Köves Ilma, V. Gadl Karolina, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit*, stb. hirneves iróink és irónőink.

A „Képes Családi Lapok" minden számában legkiválóbb müvészek rajzai és képei után kitünő illustrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok" minden számához legjobb iróinktól egy regény teljes nyomatott ivét kapják az olvasók dijtalanul s igy egy év alatt 5—6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig diszes boritók is járul.

A „Képes Családi Lapok" minden számában ügyesen összeállitott sakkrejtvények, aprószágok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül: 353 5—6

A „Képes Családi Lapok" minden kéthétben külön divat mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más divat lapot teljessen nélkülözhetővé tesz.

A „Képes Családi Lapok" előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., aki az egész évi előfizetési dijához 80 krt küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon óhajtásra mutatvány számokat bárkinek dijtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok" kiadó-hivatala

Budapesten, Nagykorona-utcza 20. sz.

Tej!

A petőszinyei

uradalmi **tejre** megrendelések folyton elfogadtatnak **Zajicsek Ignácz** uradalmi erdésznél

Kassán, Halász utcza 1. — Telefon 63.

Gróf Forgách Sándor
uradalmi kezelősége.

14 2—3

„LE GRIFFON"

53 a legjobb szivarkapapir. 133—150

Brandt Richard gyógyszerész

svájczi labdacsai

Kipróbálták:

Prof. dr. **Virchow**, R., Berlin,
" " **Gietl**, v., München (†).
" " **Réclam**, Lipcse (†).
" " **Nussbaum**, v., München (†).
" " **Hertz**, Amsterdam,
" " **Korczynski**, Krakó,
" " **Brandt**, Kolozsvár,
" " **Frerichs**, v., Berlin (†),
" " **Scanzoni**, v., Würzburg,
" " **Witt**, C., Kopenhága,
" " **Zdekauer**, Szt. Pétervár,
" " **Soederstädt**, Kazán,
" " **Lambl**, Warsó,
" " **Forster**, Birmingham,

több mint tiz éve, professzoroktól, gyakorló orvosoktól s a nagy közönségtől folyvást felkaroltva és ajánlva: ólmos, kellemes, biztos s ártalmatlan

házi- és gyógyszerül

az al-test szerveinek bajaiban,

máj- és aranyeres-bántalmak ellen, rendetlen székelésnél, ennek szokássá vált megrekedésénél s az ebből származó bajokban, mint: **Fejfájás, szédülés, nehezen lélegzés, szivszorulás, étvágyhiány** stb. Brandt **Richard gyógyszerész svájczi labdacsait,** enyhe hatásuk miatt a nők is szivesen használják s az erős, maró hatásu orvaknál, keserüvizeknél, cseppeknél, mixturáknál stb. többre becsülik.

A beszerzéskor óvakodjunk

az utánzott készitményektől, azzal, hogy a gyógyszertárakban mindig csak **valódi, Brandt Richard-féle** svájczi labdacsokat (egy doboz ára a használati utasitással együtt 70 kr.) kérjünk, s a mellett az itt leirottakban látható, s minden dobozon megtevő, törvény általunk alatt álló, védjegyre: **fehér kereszt vörös mezőben s Brandt Rich. névaláirása.** Egyeljünk. — A csalódástól hasonló szempontból és forgalomban levő **utánzott** svájczi labdacsoknak a **valódi** készitményével csupán a **nevők** svájczi labdacsok" azonos; e szerint tehát minden vevő, ha nem elégré óvatos és olyan készitményt vásárol, a melyen az itt is látható védjegy **nincs** meg, az egyan pénzét hasztalan adja ki.

Főraktár: **Török József gyógyszertára Budapesten, Király-utcza 12.**

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitünő gepeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágositással és tanáccsal szivesen és dijmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kivánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váczi-ut 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készségel megengedtetik.

Levél-czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Budapesten, külső váczi-ut 7. 1 6—8

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi franczia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el feldulmulhatlan **pálinka-erősitő-kivonatom** által; es az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenczíámat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü,** valamint a létező **likörök, szeszesitalok, ecset és borecset** készitésére feldulmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek. 206 48—50

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok.

Pollák Károly Fülöp

essenczia-különlegességek gyára Prágában.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok,** teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből,** garnitúrák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok,** mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótálla mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal töreksem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és **nagyszabásu butor-raktáromat** és **minta-termeimet,** melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 8—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi január 15. 7. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 k
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A.-V. Vaczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Küzdelmes napok.

Azokkal a veszedelmes és izgatásokkal szemben, melyeket a Wekerle kormány egyházpolitikai programmja ellenében katholikus egyházi körökben és pedig az alsó papság körében, ujabban pedig a rozsnyói püspök is kefejtenek, a szabadelvü irány hivei nem maradhatnak passzivek, mert ez a magatartás a programm sikerét veszélyeztetné, hanem ki kell lépniök az aktiv ténykedés terére és a vak hitbuzgóság rovására megtorlást kell szerezniök azokon, kik a szabadelvüség kárával üzik izgatásukat.

És pedig annál is inkább kötelességében áll ez a szabadelvüség hiveinek, mert nem sikertelen harcz, hanem biztos eredmény elé nézünk. Az óriási többség a mienk, a törpe kisebbség az egyházi fanatikusoké.

Az ilyen akcióban a vezérszerep természetesen a parlamentet illeti. S igy most, mikor a parlament müködését ismét megkezdte, elénkbe tódul az a kérdés, hogy mi a kötelességük a politikai pártoknak a kormány egyházpolitikai programmja s az az ellen folytatott izgatások tekintetében?

A szabadelvü pártnak álláspontja egyszerü és tiszta. Ö neki a Wekerle kabinetet támogatni kell, miután ez a kormány az ő kebeléből való s annak programmja a szabadelvüségnek legpregnánsabb érvényesitése. A költségvetés részleges tárgyalásában adandó alkalmakat föl kell használni arra, hogy a kormány egyházpolitikai programmja mellett a leghatározottabb állás foglalásának kifejezést adjon.

Az ellenzéki pártok, nem tagadhatják azt, hogy a szabadelvü kormány egyházpolitikai programmja nem ütközik az ő elveikbe, sőt elismerték azt, hogy azokkal, ha nem is egyező, de legalább is párhuzamos irányu. Ezen okból az ellenzéknek, ha komolyan és őszintén akarja a Wekerle kabinet szabadelvü programmjának megvalósulását, és ha nem oly elfogult, hogy csak azért ellenezné azt, mert az a kormány előterjesztése, akkor feltétlenül becsületbeli kötelessége azt segitségével előmozditani. Ha azonban ezt tenni elmulasztja, akkor kétségkivül önmagát blamálja.

Nem áll érdekünkben annak különös hangsulyozása, hogy nem a szabadelvü párt, hanem az ország érdekében tartjuk kivánatosnak az ellenzék közremüködését, mert még ha eltekintünk is attól, hogy a szabadelvü párt kétségkivül elég erős a maga programmját egyedül is megvalósitani, azt egy pillanatra sem szabad felednünk, hogy az országnak arra házassági jogunk rendezése végett nagyon sürgős szüksége van.

És épen ez utóbbi körülményre, az országos fontos érdekre való tekintettel, a szabadelvü párt tulnyomó ereje daczára is sulyt helyezünk arra, hogy az ellenzéki pártok, legalább párhuzamosan, ha nem is egy vonalon, müködjenek a szabadelvü párttal. Csakis a politikai élet valamennyi tényezőjének összmüködése felel meg méltóan azon nagy konczepcziju reformoknak, melyek egyházpolitikai téren megoldandók, különösen mikor azok ellen más oldalról vakbuzgó izgatás foly.

Az ellenzéknek már a legközelebbi napokban határozottan szint kell vallania. Ha felfogása emelkedett, ugy pozitiv akcziót fog kifejteni a kormány egyházpolitikai programmja mellett, s ennek határozott pointirozása mellett a költségvetés csendes és gyors letárgyalását előfogja segiteni, ellenben, ha ezt elmulasztja, vagy pláne másod, harmadrangu kérdések miatt meg is tagadja, akkor álláspontja kicsinyes.

Sőt a parlamenten kivül ennél többet is kivánunk a szabadelvü párt tagjaitól és minden ellenzéki párttagtól, ki a szabadelvüség hive, hogy a klerikális izgatásokkal szemben, melyek a nép tudatlanságára vannak alapitva oly irányban, mintha a kormány programmja a katholikus hitelvekbe ütköznék, a fölvilágositás szerepét aktiv ténykedéssel vállalják magukra.

Igaz, hogy Kassán fenkölt szellemü püspökünk és általában az egyházmegyei papság józan okossága mellett, a mely távol áll minden tendenczióztus és alacsony igazgatástól, nincsen szükség e tekintetben akcziókra, de mindamellett eljöttnek látjuk már az időt arra, hogy a szabadelvü párt az egész vonalon szenvedett vereségből levonva a konzekvenczikat a jövőre, fogjon hozzá a szervezkedéséhez.

Kire vagy kikre háramlik ez a feladat? Ma azt sem tudjuk, tudva, hogy e tekintélyével idáig imponált párt vezérét a legridegebb közöny szállotta meg.

A kik tehát szivökön viselik a dolgoknak más irányu alakulását, a kik bánják hogy a szabadelvü párt idáig jutott, a hová nem kellett volna jutnia, azokhoz szólunk itt, hogy csinálják.

Törvényjavaslat a gyártott borok ellen.

Hosszu, több mint másfél évtizedre terjedő munka gyümölcse az a törvényjavaslat, melyet a kereskedelmi miniszter a képviselőház elé két nap előtt benyujtott. Az első impulzus e javaslat kidolgozására még arra az időre esik, a midőn Tréfort vezette a közgazdasági tárczát is s már ő terjesztett be ez irányban javaslatot, a mely azonban a bizottságban sem ment keresztül. Kemény Gábor báró, valamint Széchenyi Pál is hiába próbálkoztak e téren, sőt Baross sem tudott odáig jutni, a hová eljutott utóda, a ki már lehetőleg előkészitett talajt talált maga előtt.

A javaslatnak alapoka a borkereskedés szoliditásának helyreállitása s ez alapon a bortermelés érdekeinek megóvása. Szemben a filloxerával s az olasz borok versenyével borprodukcziónk védelme kétszeresen meg van okolva, arra nézve azonban, vajjon van-e szükség ily törvényre, már megoszlottak a nézetek. Azt eltiltani, hogy valaki gyártott bort igyék, ha neki ugy tetszik, valóban nem igen lehet, ha pedig a hamisitás az egészségre ártalmas anyagokkal történik, már most is megvan a büntetés és pedig elég szigoru, mert egy évig terjedhető fogház s ezen fölül 100—1000 forintra terjedő pénzbüntetés sujtja az 1878. V. t.-c. 314. §-a ellen vétkező borkészitőt és elárusitót.

Nagy nehézséget okozott magának a gyártott borok fogalmának megállapitása is, nehogy a végrehajtó közegek tulbuzgalmukban a csak kezelt, de nem gyártott borok tulajdonosait is büntetés alá vegyék és igy haszon helyett kárt csináljanak a pinczegazda-

TÁRCZA.

Kassa.

Az alábbi közlemény egy 1786-ban megjelent könyvből van. E könyv czime: „Geographisch-Historiches und Produkten Lexikon von Ungarn in welchem die vorzüglichsten Oerter des Landes in Alphabetischer Ordnung angegeben, ihre Lage bestimmt, und mit Kurzen Nachrichten, die im gesellschaftlichen Umgange angenehm und nützlih sind, vorgestellt werden. Von Johann Matthias Korabinszky Pressburg 1786."

A könyv szerzője a szomszéd Eperjes város szülötte s ezért e város történetét bővebben is irja le.

A közleményt igyekeztem hiven leforditani s ha a Kassa város történetét kutatók nem is fognak abban uj adatokat találni, a nagy közönségre talán nem lesz érdek nélküli az, hogy festett Kassa — már akkor is Felső-Magyarország fővárosa — több mint egy századdal ezelőtt.

A magyar nevek a német kiejtés szerint vannak irva — Tschán (Csány), Tschermel (Csermely) stb. — a mit a szerző már az előszóban is megemlit s igy városunkat is mindig Kaschának irja. A Hernad folyó pedig mindenütt Hernátnak van irva.

Nem volt czélom, — nincs is hozzá sem időm, sem alkalmam, — a történeti adatok helyességét kutatni s ezért minden megjegyzés nélkül közlöm Korabinszky czikkelyét.

A ki eredetiben ohajtaná az alanti közleményt olvasni, vagy a kit a fent közlött czimü könyv érdekel, annak szivesen átengedem azt kölcsönképen.

B. S.

* * *

Kassa, Kaschau, Cassovia, Kossice Felső-Magyarország fővárosa és a Hernád folyótól jobbra fekszik kissé távoli és nem igen nagy hegységek között egy lapályban, 4 mértföldnyire Eperjestől, 12-re Egertől, 24-re Budától és 50-re Poszonytól. A legujabb irók véleménye szerint, kik ezt egy régi városi okirattal akarják bebizonyitani, két faluból keletkezett, melyeket Felső és Alsó-Kassának hittak. IV. Béla az alsó falut, melyben ugymint a felsőben II. Geyza alatt 1143. év körül szászok laktak, kiváltságokkal ajándékozta meg, mert e falu lakosai 1235-ben a Sajó folyó melletti szerencsétlen csata után ellenségei elől való menekülésekor őt felette jól fogadták s minden szükségességéről a legkészségesebben gondoskodtak. Ezáltal először az alsó falu emelkedett várossá. I. István azután egyenértékül kielégitette a felső falu nemes birtokosait, mely faluban egy női klastrom állt, melyből állitólag még most is láthatók a maradványok és nekik adá a szintén a Hernád mellett fekvő és Kassától csak 1 mértföldnyire levő két falut Csányt és Genyőt. Ily módon 1270-ben felső és alsó Kassa egy helységgé olvasztatott össze. Ezen ujonnan kibővitett város azután 1290-ben IV. László alatt fallal vétetett körül és lassanként bires erőd lett, mely biztonságba helyezhette magát az erdélyiek (Siebenbirger), lengyelek, törökök és malkontensek betörései ellen. II. Ferdinand alatt nagyban szaporodtak erődmüvei s Lipót császár szonkivül czitadellával is ellátta, a mely czélra Rákóczy fejedelemasszonynak 200,000 forintot kellett adni. VI. Károly jónak találta az először emlitett falakat leromboltatni. A harczgátaknak (Batterie), bástyáknak (Bollwerk) és vértgátaknak (Ravellin) külön elnevezéseik voltak. A felsőkapunál jobbra volt a mészáros és uj harczgát, az alsónál a forgács és kovács harczgát. A bástyák ekkép következtek: a malom-, tégla- és tompa-bástya, melyek 1733-ban renováltattak. Azután a chartaque, a Moskovics (Moschkowitsche), Bethlen és jégbástyák. A vértgátak nevei voltak: Szt. Károly, szt. Jenő, szt. József és szt. Péter. Azonkivül a Freymann torony egy harczgáttal a Hernád mellett.

Első állapota e szép és szabályos városnak és erősségnek, mely tojásdad alaku tért foglal el 380 öl hosszuságban, 170 egész 230 öl szélességben, körülbelül következő:

A mint az északon fekvő felső kapun bejutunk, magunk előtt látjuk a pisztrángokkal bővelkedő Csermelypatakot, mely a közel fekvő szölőhegyekből jön. Ez a várost keleti és nyugati részre osztja, a felső kaputól az alsó felé folyik és rajta körülbelül 20, gyalogosok és kocsik számára készült, részint fa-, részint köhid van, a város közepén pedig körülbelül 130 ölnyi ut után egy szigetet alkot. Ezen szigetnek egy mérnök, kinek sirköve a német imaházban látható, szabályosabb alakot adott s a pataknál néhány gátat is állittatott, hogy tüzvész esetén a szükséges viz föltartható legyen. A szigeten következő épületek láthatók. Az északi részen a hol a patak két részre szakadt, nepomuki János szobra van s mindjárt mellette Mária szeplőtlen fogantatásának pompás diszszobra, mely 1776-ban báró Mednyánszky Pál kamaragróf alatt nagy költséggel renováltatott. Kissé balra van a tőrség és tovább a tüzfecskendő szin, a sziget közepén a kávéház, melyben időnként nemesek és polgárok által bálok rendeztetnek. Tovább jobbra, közel a Csermelypatak jobb karjánál vannak a gombkötő boltok, balra vagyis szemközt az ugynevezett Archa Noe, melynek földszintjén néhány kereskedő bolt is van. Azelőtt egy oszlopokra épitett nyári terem volt itt, hol a tanács gyüléseit szokta tartani, ez azonban néhány év előtt leromboltatott. Ezután van a nagy gyakoró vagy diszter, hol az örség naponként föl szokott vonulni. Ezután a Csermely bal partján van az ugynevezett vörös harangtorony, melyen kivált a szt. Orbánnak ajánlott nagy harang olykor Eperjesig hallható, daczára annak, hogy néhány hegy vá asztja el a két várost. Utána a négyszögkövekből felette gazdagon épitett nagy piaczra, [illegible] részei ujonnan fedett tornyával. E pompás templom alapját Erzsébet királyné, I. Károly neje, II. András leánya és I. Lajos anyja vetette meg 1324-ben; épitése férje és fia által folytattatott s Hollós Mátyás által oly pompásan fejeztetett be, hogy némely iró a bécsi szt. István templommal hasonlitja össze s ez utóbbinak csak nagysága miatt ad előnyt. A nevezett királyok képei kőbe vésve láthatók is az észak felé fekvő diszkapu fölött. A templomnak keresztalakja van, 20 öl hossza és 15 öl széles, a legmüvészibb képfaragó munkával diszitve s ugy belül mint kivül oszlopokkal, gulákkal és egyéb faragászati müvekkel gazdagon el van látva. A képeket — sajnos — tapasztalatlan mesteremberek évekkel ezelőtt bemeszelték, a mi a régisé-

ságunkat, mely csakis a legutóbbi időkben kezdett fejlődni, a régi kezdetleges színvonalra szorították vissza. Közigazgatásunk mai helyzetében e veszedelem kétszeresen nagy.

A javaslat szerint mesterséges a bor, ha nem kizáróan szőlőből vagy szőlőmustból készült, ha a bor hoz tisztitott szeszen és kognakon kivül bármi adatott hozzá. Az tehát, ki vizet tölt a borba, büntetés alá esik! A büntetés 25—300 forintra rughat. Az inkriminált borokról a hatóság mintákat vesz, azokat az állami vegyészeti állomáshoz beküldi. Ennek itélete irányadó a büntetésre nézve.

A javaslat eléggé radikális. A magyar borkereskedés hitelének azonban tán nem is annyira a bej, mint a külföldön történő borhamisitások ártanak sokat, ezeken pedig a törvény nem segit, mert nem is segithet. Hol van a büntethetőség jogi alapja oly esetben, midőn a bortermelő maga „vizezte“ meg borát, hogy vevőinek izléséhez jobban alkalmazkodjék? Hiszen volenti non fit injuria.

A törvény hiányain lehet, hogy a képviselőház segit, de nem igen fog változtatni azon a tényen, hogy közigazgatásunk kevésbbé bonyolult és sokkal fontosabb kérdések körül sem képes teljesiteni föladatát. Elrettentő hatása kétségkivül lesz a törvénynek, ovatosabbá fogja tenni a borgyártókat, azonban a borgyártást be nem fogja szüntetni, hanem igen is eszközt ád a hatóságok kezébe, a melylyel ovatosan és körültekintőleg bánva, vele vissza nem élve, szolgálatot tehetnek a magyar mezőgazdaságnak. Miért van azonban az, hogy e kérdésnél, mely par excellence a mezőgazdaságot érinti, a földmüvelés minisztere csak másodsorban jő szóba?

T. N.

Innen-onnan.

Budapesti utmutató.

— Humoros kalauz. —

K. Mártonffy Imrétől.

Aki utazási hajlamból, vagy a természet szépségei iránt tanusitott vágyból államról államra és városról városra vándorol, az el nem kerülheti Budapestet. Huilámzik itt a népség, a külföldi és nagy azoknak a száma, kik kéjutazásból jönnek el hozzánk. E czélból összeállitottam a vidékiek és külföldiek részére egy utmutatót és „Kelet metropolis“-ának ajánlottam.

Kezdjük sorban:

Keleti és nyugati pályaudvar. Akaratlan gyülhelye a különböző posta és egyébb pénztárak sikkasztóinak. Vasárnaponkint a pénztárak előtt valóságos ütközetet vivnak az utasok.

Hajléktalanok menhelye. A legolcsóbb szálloda. Mégis a ben születtek látogatják és töltik meg.

Nyilvános épületek. Pénzügyőrség, adóhivatal és zálogkölcsönző intézetek.

Mulatóhelyek. Az adóhivatalok és zálogházak kivételével valamennyi zárva van nyáron.

Várszinház. Fent a várban, eldugva a házak közt. Három emberrel tökéletesen zsufolva van. Vakok és siketnémák állandóan bérelnek ülőhelyeket.

Közvágóhid. Az egyetlen hely Budapesten, hol a közönség friss és igazi marhahust lát.

Bérkocsik. Kétféle van. Egy és kétfogatu. A lovak pompás futók. Akinek sürgős és sietős dolga van, az el ne mulassza, hogy bele (ne) üljön.

Dunatündérek. A korzó esti pillangói. Itt vannak a leggyakrabban a különböző rendez-vous-k. Idegen hölgyeknek igen alkalmas. Buchvald székek csak 3 krért haphatók — egy ülésre.

Entreprise des pompes funèbres. Az európai nemzetközi békekongresszus emelésére alakult társaság.

Lelencház. A fő és székváros aktái közt megtalálhatod. Legközelébb ülik meg az 50 éves jubileumát a terv szerencsés elkészitője nagy megelégedésére.

Gigerlik. Mindenki, ki csónakalaku czipőt, kockás ruhát, monoklit visel és sok adóssága van.

Sétaterek. Aki az árnyékban szeret hüsölni, hozzon okvetlen magával — napernyőt.

Fővárosi közgyülés. A csigajárásnak és kényelemszerető emberek gyülekező helye.

Lóvasutak. Szebb kiadásu szeméthordó kocsik.

Házmester. Fontos személyiség. Az év vége felé nagyon barátságos és előzékeny.

Kórházak. Hiresek a kitünő és tápláló eledelökről és még kitünőbb gyógykezelésükről.

Zugliget. A Touristák kirándulóhelye. Tömött tárczát vigyj magaddal, ha oda mégyesz.

Kávéházak. Ajánlható azoknak, kik nem tudnak aludni.

Éjjeli csendélet. Megtámadások, betörések és ismertnevü hölgyek távgyaloglásai.

Piacz. Az asszonyok népfelkelői intézménye, mert a kofák folyton viaskodnak éles nyelvükkel.

Operaház. Nyáron zárva. Télen hetenkint négy előadásban nemzetközi hangöblögetések.

Országház. Görög stylusban épült mestermü. Elkészül a jövő század közepén.

Városliget. Nyári üdülőhely szegény külvárosi „spiszbürgerek“-nek.

Városháza. Ot kiadásban és ugyannyi fiókban. Tanácsosok alvószobája. Van itt adóhivatal is. Itt nem alusznak. A közigazgatásban az egerek végzik a számfejtést és iktatást.

Kapupénz. Husz fillérig terjedő önpumpolás.

Czitadella. Gellérthegyi mumus. Évenkint kétszer prüszköl.

Szinházak. Nyáron zárva. Télen — üresek.

Ujépület. Ujnak csufolt korhadt gyásztemető.

Turf. Fiatal magnások kulturegylete.

Zálogházak. A legnagyobb mulatóhelyek több fiókintézettel. Állandó ötvösmükiállitás az elárverezett ékszerekből.

Állatkert. Idegenek találkozóhelye.

Képviselőválasztások. Legujabban a Lipótváros volt a központja. Ajánlható azoknak a nem választóknak, kik ingyen kocsizni akarnak és potya sörhöz, borhoz akarnak jutni.

Budapest. A Duna mellett. Kérünk mindenkit, hogy a parton fogja be az orrát.

Ujdonságok.

Huszonötéves jubileum. A kassai posta- és távirda-tisztek Dékics Kálmán távirdai főtiszt 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából csütörtökön bankettet rendeztek a Schiffbeck szállóban. A banketten 30-an vettek részt, kik között hölgyek is voltak. A tosasztok sorát Morell távirdai főnök kezdte meg, kiemelvén az ünnepelt érdemeit, melyeket a nehéz pályán önzetlen fáradozásával, kitartásával és becsületességével negyedszázadon át szerzett. Utána Arendarcsik Szaniszló postafőnök beszélt éltetve Dékicset mint a társadalom egyik számottevő tagját. Dékics maga is beszélt, s köszönetet mondott tisztársainak a kitüntetésért. Ezután következett a humoros és alkalmi ötletekkel bélelt tósztok özöne. A vig társaság reggelig volt együtt, tánczczal fejezve be az estélyt.

A tiszti estély. A kassai helyőrség tisztikara e hó 12-én tartotta a Schalkhás termében első tánczestélyét, a melyet feles számban nagy számu polgári közönség és katonaság keresett föl a jó és kedélyes mutatság biztos tudatában, a miben egyik része sem csalatkozott. A katonák értik azt is, hogyan kell a sima parketten dirigálni, kommandirozni, hogy minden igény ki legyen elégitve; értenek hozzá miképen kell bánni a vendéggel, ha az mint jó barát, bizalommal közeledik. És a közönség polgári része látta ezuttal is, hogy Kassán nincs sem eltérés, sem félreértés egyik részről sem, mert a tisztelt harczfiak a legkomolyabban vették, hogy rokonszenvünket hozzájuk öregbitsük, hogy a legközelebbi mult idők itt semmiféle nyomot nem hagytak, a mint azt egy vagy más oldalról hamarosan hinni hajlandók voltak. A rendezőség fürge gár ája a város szineiből összeilleszteti csinos jelvényt viselt és annak tagjai pihenést nem ismerve, ugrottak bele a tánczra és ösztökélték az öreges ifjuságot hasonlóra, nehogy zokszóra keljen a bájos női sereg — pardon — csókra termett iczipiros szájacskája, vádolva, hogy már a katonaság sem hü régi hirnevéhez Terpsichore szolgálatában. Az itt-ott felcsillanó brilliánsok vakitó tüzét a szemekből kisugárzó fény ennek következtében el is homályositotta, mert hiába, a nők boldogsága a tánczterem, de csak ugy, ha pihenés nélkül tánczoltatják. Itt ugy volt, azért egyöntetü a vélemény, hogy az első tisztibál nagyszerüen sikerült. Az első és második négyest 100 pár tánczolta. Gyorskezü riporterünk az ott volt szépek közül a következőket jegyezte föl: b. Sennyey Lajosné, Sennyey baroness, gróf Hardenberg Aladárné, Pallavicini örgrófné, Pallavicini Friki örgróf-kisasszony, Schell baronessek, Forster ezredesné és leánya, Soukupné és leánya, ifj. Gedeon Mátyásné és leánya Alice, Soltész Rózsi, Soltész Gáborné, Lükőné és leánya, Czipler kisasszony, Erősyné és leánya Gizi, Schandru századosné, Hoffmanné és leánya, Ries Lajosné, Prihradny-nővérek, Aranyossy Lászlóné és leánya, Hegedüsné és leánya, dr. Moskovits Jakabné és leánya, Maurer Adolfné és leánya, Mihalik Béláné, Komoran századosné, Hablitschek örnagyné, Thomka ezredesné, dr. Fischer főtörzsorvos neje, Cvrcekné-Vécsey századosné, Laun századosné, Abendorfné, Della Rionné, Nonayné, Sir Józsefné, Décsyné, Maisterné, Mayerné, Otahallné, Horalekné és leánya, Krebs századosné, Phillipovics örnagyné, Máriássyné és leánya, Stipsicz örnagyné, Hoffmanné, Fiedler-család, Adriányi kisasszony, Hennel Margit (Eperjes), Koisch Riza, Zobelné, Offenheimerné és leánya, Rétvölgyi-nővérek, Bayer városi főmérnök neje, Bayer Anna, Forster Elvira, Gundelfinger Jolán, Linhardtné, Soboticsné és tegyük hozzá, még többen mások, a kiknek neveit krónikásunk nem tudhatta meg. A helyett azonban ide irjuk, hogy a tiszti jelmez-estély február 9-én lesz és erre sokan adtak találkozót az első estély szép sikerének behatása alatt.

Halálozás. Mikitovics Ferencné szül. Baumwarth Julia asszony e hó 13-án 29 éves korában meghalt Kassán. Temetése ma délután 3 és fél órakor lesz a sörház-utczai 9. sz. házból.

Rendelet. A volt földmivelés, ipar és kereskedelemügyi m. kir. minister által 1874. évi 9334. sz. a. kiadott szabályrendelet kiegészitéséül a következőket rendelem: Hitelesithetők fémből készült, kizárólag folyadékok mérésére szolgáló 0.3 literes mérczék, melyeknek átmérője 58 m.m. mélysége 114 m.m. tehát e két méret ugy viszonylik egymáshoz mint 1 : 1, 97 hez vagy közel 1 : 2 höz, ha ezen mértékben az eltérés 2 mm. nél, az ürtarlalom eltérése pedig $^1/_{100}$-nál nem

---

geket kedvelők és becsülőknek alkalmat adott egy közmondásra. A templomon az épület fedele körül ki vülről egy folyósó vezet, mely egy keresztül tört kő korláttal van bekeritve. Epen ilyen müvészi kiviteli a két torony, melyek egyike teljesen kész, a másik azonban csak a tetőcsucsig ér.

E templomban, mely Bocskay alatt az evangelikusoké is volt, 27 oltár van. Ezekből kettő, mely mindjárt a bejárat mellett van, 1775-ben alapittatott egy koldus által, ki ott gyüjtötte a könyöradományokat. A bejárat jobb oldalán egy müvészi, átlátszó lépcső nepomuki szent János kápolnájához vezet.

Tovább délfelé van az ősrégi Mihálytemplom, a hol a helyőrség s olykor a görög katolikusok tartják ájtatosságaikat. E templomot tartják az első istenházának itten.

A sziget déli részén, nem messze az alsó kaputól van az alsó kaszárnya, mely 1713-ban épült, majdnem 30 öl hosszu s egy teljes zászlóaljat képes befogadni.

Hogy a város többi utczáiról és épületeiről is tájékozva legyünk, meg kell jegyeznünk, hogy a felső kaputól az alsóig van a hosszu, széles utcza. E főutczával, mely hosszában a Csermely által van kettéválasztva, két oldal utcza megy párhuzamosan. A balra vagyis keletre fekvő kovács-utczának, a jobbra vagyis nyugatra eső mészáros-utczának neveztetik. Amaz összeve van kötve a főutczával, a franciskánus köz, a Gloczkó-telek melletti utcza, azután az exjezsuita és molnár-utcza ugyszintén a fekete-sas korcsma köz által. A mészáros-utczával összeköti a fegyverház-, sörház-, apácza-, lakatos- és forgács-utcza, mely utóbbi rózsautczának is neveztetett. A városfal körül is vannak még lakható helyek, hová néhány kis meliékutczán át lehet jutni.

A nevezetesebb épületek ekép következnek egymás után: A főutcza jobb oldalán mindjárt a felső kapunál a fegyverház, lejebb a katonai kórház, azután a parancsnok háza, melyet Bornemissza János elég pompásan sajátjából épittetett. A posta-épület, a megyeház, az Orsolya-szüzek zárdája, a mészárszékek, egy tekintélyes és jövedelmező átjáró ház és azután a plébánia. A főutcza bal oldalán mindjárt a felső kapunál van: a felső-kaszárnya, mely e század h rmadik tizedében 1726-ban épült. Lejebb a nemesi konviktus s mellette a franciskánus templom és klastrom. Továbbá az exjezsuita kollegium a templommal s a királyi akadémiával.

Ez épületben van a könyvnyomtató is, melyet a Pozsonyban lakó hires könyvnyomtató: Landerer Mihály János ur 1774-ben 7600 forintért megvett és azt nagyszerüen berendezteté. Ezután következik a lőcsei ház, mely ugy ő felségének a császárnak, mint Miksa főherczegnek szállásul szolgált. A városház egy átjáróház, mely Klestinszky József H. városbirósága alatt ujból épült. A cs. kir. öntőház, nem messze a nagy harangtoronytól, azután az uj megyeház. Azonkivül a főutczán van még a gróf Barkóczy, Andrássy, Döry, Klobusiczky, Csáky, Szirmay, báró Zahlhausen, Palocsay, Berzeviczky, Schweizer és Eötvös házak, mely utóbbiban azelőtt a szeminárium volt elhelyezve.

A mészáros-utczában van a városi sörház, a cs. kir. raktár és mindjárt mellette a domonkosok klastroma a templommal és egy nagy kiterjedésü kerttel. Az elemi iskola a mészáros- és forgács-utcza sarkán van. Ez utóbbi utczából egy uj kapun át eljuthatunk a 3 evangelikus imaházhoz, melyek az iskolákkal együtt a Martialdombon állanak, hounan Pálfy János gróf egykoron a várost lövöldözteté és azt rohammal be is vette. Ezen három imaház, melyekhez körülbelül egy negyed órányi ut vezet, négy lelkész által láttatik el, kik a városban laknak. Ketten német, a többiek magyar és cseh nyelven végzik teendőiket. Nem messze innen van a reformátusoknak külön imaháza és lelkésze. Ezenkivül e vidéken majorok, villák és kertek vannak.

Nem messze a zöld fától, az alsó kapu mellett van egy templom kórházzal, mely kibővittetett s különböző vallásfelekezetüek egészség ápolására berendeztetett. A felső kapu előtt van egy másik kórház katonák részére.

A kalvária hegynek szép fekvése van s a szőlőhegyek között áll a Rozália templom.

A Hernád, mely egy hiddal van ellátva, hajtja a felső-, közép- és császármalmot, ugyszintén a puskamalom. Itt a folyó mellett vannak azután a timárházak és a kertek. A Csermely 1 fürész-, 1 papir- és 2 lisztmalmot hajt. Néhány ásványvizforrás is található itten, melyeknek vizét fürdéshez melegitik. Itt van nevezetesen a középmalom-fürdő és Bankó-fürdő a hegységek között az erdőben. Az első fürdőnek vize vasfoltokat hagy a fehérneműben.

Ezen szabad királyi város tanácsa áll a városbiróból és 12 tanácsnokból, kik a községi testülettel, mely a városházán 4 külön asztalnál foglalt helyet, néhány év óta a választás vagy restauratziót követő napon egy nyomtatott táblán hirdetnek ki. Az itteni lakosok száma néhány év előtt 6200 lélekre becsültetett. A polgárság kereskedésből él, mely azelőtt igen jelentékeny volt, kézmüvességből, szőlőmüvelés- és bormérésből. Az ugynevezett hegyaljaiknak joguk van a hegyi bort Jakab naptól Erzsébet napig kimérni. A többi időben a helybeli borok méretnek ki. Ezen Jakab nappal kezdődő borkiméréshez való szabadságot állitólag az itteni asszonyok szerezték meg bátorságukkal, a mennyiben egy alkalommal a törököket, kik csellel akartak a városba törni, megszalasztották. Emlékül ennélfogva bormérés jelzőjükön egy török fejet tartanak.

Mióta a város körüli mocsarak kiszáradtak s az állóviz lefolyása elősegittetett és a város kiköveztetett, az emberi egészségre sokkal elviselhetőbb a hely, mint azelőtt. A város egy része már VI. Károly császár alatt kapott köveztet, amennyiben e jótékony uralkodó ezen czélra 6000 frtot utalványozott. Idővel a tanács a város több részét is kiköveztette.

A város czimere Ulászló király okiratában, mely 1502-ben Budán rajzoltatott, pontosan körül van irva. Ez egy vizszintesen három részre osztott paisz, a felső mezőben három arany liliom van, a középsőben, mely hosszában ketté van osztva, van jobb oldalt a királyság négy folyama, baloldalt egy fél sas. Az alsó mezőben, melyet részint egy gerenda ketté választ, szintén három arany liliom látható. Pajzstartóul egy angyal szolgál égszinkék ruhában, kiterjesztett szárnyakkal és fején keresztel. Eleintén csak egy liliom volt a czimeren, mely Kassának eredeti régi czimere volt. I. Lajos még két liliomot adott a városnak és Zsigmond császár az angyalt engedélyező vörös ruhában. II. Ulászló megváltoztatá az angyal ruhájának színét s a már nevezett évben családi czimeréből a félsast a melyeknek vizét fürdéshez melegitik. Itt van nevezetesen a középmalom-fürdő és Bankó-fürdő a hegységek között az erdőben. Az első fürdőnek vize vasfoltokat hagy a fehérneműben.

Ezen szabad királyi város tanácsa áll a városbiróból és 12 tanácsnokból, kik a községi testülettel, mely a városházán 4 külön asztalnál foglalt helyet, néhány év óta a választás vagy restauratziót követő napon egy nyomtatott táblán hirdetnek ki. Az itteni lakosok száma néhány év előtt 6200 lélekre becsültetett. A polgárság kereskedésből él, mely azelőtt igen jelentékeny volt, kézmüvességből, szőlőmüvelés- és bormérésből. Az ugynevezett hegyaljaiknak joguk van a hegyi bort Jakab naptól Erzsébet napig kimérni. A többi időben a helybeli borok méretnek ki. Ezen Jakab nappal kezdődő borkiméréshez való szabadságot állitólag az itteni asszonyok szerezték meg bátorságukkal, a mennyiben egy alkalommal a törököket, kik csellel akartak a városba törni, megszalasztották. Emlékül ennélfogva bormérés jelzőjükön egy török fejet tartanak.

Mióta a város körüli mocsarak kiszáradtak s az állóviz lefolyása elősegittetett és a város kiköveztetett, az emberi egészségre sokkal elviselhetőbb a hely, mint azelőtt. A város egy része már VI. Károly császár alatt kapott köveztet, amennyiben e jótékony uralkodó ezen czélra 6000 frtot utalványozott. Idővel a tanács a város több részét is kiköveztette.

A város czimere Ulászló király okiratában, mely 1502-ben Budán rajzoltatott, pontosan körül van irva. Ez egy vizszintesen három részre osztott paisz, a felső mezőben három arany liliom van, a középsőben, mely hosszában ketté van osztva, van jobb oldalt a királyság négy folyama, baloldalt egy fél sas. Az alsó mezőben, melyet részint egy gerenda ketté választ, szintén három arany liliom látható. Pajzstartóul egy angyal szolgál égszinkék ruhában, kiterjesztett szárnyakkal és fején keresztel. Eleintén csak egy liliom volt a czimeren, mely Kassának eredeti régi czimere volt. I. Lajos még két liliomot adott a városnak és Zsigmond császár az angyalt engedélyező vörös ruhában. II. Ulászló megváltoztatá az angyal ruhájának színét s a már nevezett évben családi czimeréből a félsast

nagyobb és ha azok különben is az idézett 9334. számu szabályrendelet egyéb követelményeinek megfelelnek. Budapest, 1892. évi deczember 22. Lukács s k.

Borgyártás. Legközelebb mult számunkban említést tettünk, hogy itt Kassán egy borgyáros mesterkedik, a ki az utóbbi időben egy kassai nagyállásu urnak is valódi tiszta természetes bor czimén nagyobb mennyiségü mübort liferált. Nehogy alaptalan ráfogásnak látszassék közleményünk, adjuk egyelőre ez egy esetről a kassai kereskedelmi és iparkamara hivatalos vegyészének 1892. deczember 3 áról kelt analisisét az emlitett borról, s pedig:

A beküldött tárgy lelete: Jelzés: állitólag bor. Csomagolás: üveg. Pecsét: nem volt, megbizó személyesen hozta.

Alcohol suly %	... ...	9·47.
„ térfogat %	... ...	11·72.
Extractum	... ...	1·835.
Czukor	... ...	0·567.
Glycerin	... ...	0·420.
Hamu	... ...	0·217.
Phosphorsav	... ...	0·007.
Összes savak	... ...	0·549.
Fix savak	... ...	0·378.
Illó savak	... ...	0·182.
A bor fajsulya (direkt)	...	0·9918.
Párlat fajsulya	... ...	1·0046.

A megvizsgált bor nagyon világos sárga szinü, édeses savanykás izü, utóize kesernyés, kémhatása savi. Az abból előállitott extractum nem homogen vizenyős, apró borkő és savjegeczek lerakodással bővelkedik. Az ásványrészek a kimutatott extractum arányához feltünően bőven vannak képviselve. A glycerin a szeszszel aránytalan, a phosphorsav a minimumnál is kevesebb. A nyert substratumok a jegyzőkönyv számával ellátva megőriztettek.

Vélemény. A felsorolt analysis tételeiben talált aránytalanságok, nem különben a természetes boroknál mindenkor tapasztalt bizonyos kémszerek irányában tanusitott jellegző magatartásnak teljes hiánya alapján, a kérdés alatt levő bor nem szőlőből, de müvi uton előállitott bornak véleményeztetik. A vegykisérleti állomás.

Végül pedig nehogy a névtelenség a közönséget tévedésbe ejtse és hogy az illető czég ismert legyen, a mely ezt a bort liferálta, ide irjuk Klein H. kassai bornagykereskedő ur nevét és nem hiszszük, hogy ez az ur meghazudtolni volna képes bennünket.

Miskolczról irják: Gróf Üexküll Gilleband Sándor hadtestparancsnok, kedden városunkba érkezett és vizsgálatot tartott a közös hadseregbeli katonaság felett. A hadtestparancsnok tiszteletére szerdán este a Seper szálloda nagytermében katonai zeneestély tartatott.

A kereskedő-bál rendezősége a következőleg alakult meg: Szakmáry Károly elnök, Maurer Adolf alelnök, Knöpfler Vilmos alelnök, Pollák Róbert jegyző, Braunfeld Samu, Brody Frigyes, Dobák Péter, Falk Károly, Fleischer Kálmán, Gaebl József, Gutmann Béni, Halwax Mátyás, Hanser Károly, Hensch Ernő, Kemény Géza, Kiesslbach Gyula, Kriegerbeck Ferencz, Lang Géza, Maurer János, Morvai Gyula, ifj. Novelly Sándor, Pauza Gyula, Poeckh Károly, Quirsfeld János, Széman Gábor, Széman József, Varga Bertalan, Vixy Domonkos.

E bizottság a bál sikerének érdekében máris a legnagyobb buzgalmat fejti ki és mint bennünket értesitenek, a rendezésnek nem csekély ágazatát fogja képezni a Schalkház termének a február 13-iki estén leendő keleti fényben való dekorativ kiállitása, a melyre müvészi kezek vállalkoztak.

Pisztránytenyésztés. Tegnapelőtt 30,000 pisztránypetét helyeztek el az e czélra szolgáló költőházba s igy eddig, összesen 48,000-et.

Franczia nyelvtan. Valló Vilmos, főreáliskolai tanár, egy uj alapokra fektetett franczia nyelvtant irt, mely kiadását egy előkelő budapesti könyvkiadó czég sietett megszerezni, a mü e napokban kerül ki sajtó alól.

Egyházi kincsek. Koczányi és Vitéz kirakatában egy 15. századbeli sodronyzománczos kehely s egy ujabb, mely Kecskeméti Péter, kassai ötvösmester kezemunkája, fényképmásolatban látható. Az egyházi kincsek a református egyház tulajdona.

Szörnyü hideg. Azok a bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek hasonló hideg időjárásra, a minő nehány nap óta Kassát és vidékünket fogva tartja. Reaumur mérője szerint a hideg 16—19 fog között váltakozik. A legerősebb 20.5 fog tegnap déltájon volt.

Gőz-tramway. A lóvasut helyett rövid idő mulva csinos kis mozdonyok fognak utczáinkon végig zakatolni. A próbagőzmozdony már fel van állitva az ideiglenes fütőházban, s csak a miniszteri engedélyt várják, hogy a bejárást eszközölhessék.

Farsang. A kereskedő-ifjak saját helyiségeikben (főutcza Löderer-ház) január hó 28-án és február 25-én farsangi tánczmulatságot rendeznek, a melyre meghivók küldetnek ezét.

Sáli-frizura: Kohn R. budapesti fodrásznő, a ki már hosszabb idő óta szolgálja e tekintetben szépeinket, most hogy erősen belejutunk a farsang és lakadalmi szezónba, ujólag ajánlja ügyességét, mert hát ugy mondja, nincs szebb a világon mint a szépen megfésült női fej. Talán van egy kis igaza. A lakása forgách utcza 13. sz. a. van.

A kassai sódar elégiája.

Migmusok az Elischer kérvényéből.

Ptacskárok, hentesek, megbecsült skvarkárok,
Mondjátok — e füstön én mi jóra várok?
Hirem, nevem tudja, német, cseh és tuljan — —
Mihaszna ha utnak nem bocsát a gazdám.
Mióta érettem két börr nyúz a vámos,
Nem kellek a svábnak, taliánnak már most.
Ujfalusi disznó, pusztulhat ezentul — —
Nem megy kassi sódar hegyen, tengeren tul.
Az a kanász gyerek, ki dédemet őrzé,
Ha csürhejét hajtá erdő s hegyek közé:
Egy nótát fütyölt a kassai hajdúról...
(Nincs szó rigmusomban a szappanos urról)
Jó kassai kuba, hiredből kiestél
A miért méhedben szőrt, madzagot rejtél...
Most már rajtam a sor, a hirben elsőnek;
Mért, hogy a vámosok ellenem cselt szőnek?
Alattam egy éhes kuvasz kutya gusztál —
Pedig körülötte van kocsonya husz tál.
Én reám éhezik! Szörnyü eszmém támadt
Levágom sötétre kifüstölt spárgámat —
Oda hullok mellé hadd tépje szét keblem
Jobb bús halált halni, mint itt öregednem.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Sváj zba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.
1—16

Kassai szinház.

Csiky Gergelynek a tudományos akadémia által a 200 aranyos Karácsonyi-dijjal jutalmazott „A nagyratermett“ czimü 3 felvonásos vigjátéka pénteken adatott a kassai farkas-orditónak beillő szinházban teljesen üres nézőtér előtt. Az előadás, eltekintve, hogy szinészeink a verses formából már egészen kivetkőztek vagy talán bele se tanultak, elég gördülékeny volt, sőt egyesek, mint Tapolczay, Bogyó Ilona, Lubrincz Julia és Vendrey kiválót is produkáltak. A darab Vendrey (Philibert) vállán nyugszik, a kit halhatatlan Csiky a nagyratermettséggel ruházott föl és ki operettbeli bohócznak is beillő figurájával folyton nagy fát mozgat, státusférfiui hivatást vélve hordani üres kopakjában, melylyel inkább önmagát, semmint másokat juttat egyik nevetséges helyzetből a másikba anélkül, hogy másoknak komoly bajt szerezne országlási talentumának hebehurgyaságaival. A többi a mi a darabban van, hogy az estét betöltse, szó, szó és megint szó, de legtöbbször abból a fajtájából, a mely alantiságával bánt és a mélyet hol ez, hol az mond el, de melyből kiokosodni legfeljebb csak annyiból lehet, hogy az akadémia koszorujához ez a darab igen olcsón jutott, a mi szintén valami.

Irodalom.

A Pallas Nagy Lexikonának 8. füzete pontos időben megjelent. E füzet a 26—28 iveket foglalja magában. Kezdődik az: Állami költségvetés czimmel s végződik Alliéterrel. A következő nagyobb czikkek vannak benne: Államnevezetességek, állampolgárság, államrendészet, államszövetségek, államtanács, államtönk, állat, állategészségügy, állatföldrajz, állatimádás, állati meleg, állatjárványok, állattan, állatorvostan, állatövi fény. A füzet irói közül megemlitjük a következőket: Körösi József, Heil Fausztin, Dobieczky Sándor, dr. Scheff, Schwarcz Gyula, Mariska Vilmos, Kürschák, Szterényi Hugó, Thanhoffer Lajos, Entz Géza, Hutyra, Vangel Jenő, Katona Lajos, Klug Nándor, Kossa Gyula, Alexander Bernát, Daday Jenő, Beliczay Gyula, Pasteiner. A szöveget három szövegábra s két pompás szinnyomatu mümelléklet disziti, az egyik a tengeri anemonák, a másik az északi ég álló csillagai. Mindkettő rendkivül jól sikerült szép kép. Az egész füzet nyomdai előállitása, méltó a nagy feltünést csinált vállalat eddigi füzeteihez. A füzet ára harmincz krajczár. Az egész mü tizenhat kötetre van tervezve. kétszáznegyven 3—4 ives füzetekben.

Apróságok.

Egy gunyolodó ur elmenve egy borbély mühely előtt, a mint látta, hogy a fürge segédek ugyancsak müködnek, bekiált hozzájuk:

— Hat a majmot megtudnák-e borotválni?

— Tessék bejönni, majd megpróbáljuk, kiáltott ki a mester.

—

Egy uri ember gyönyörü virágkertjében sétálgatván, a virágágyak közt sertésturásokat vett észre.

— Kertész — förmedt fel — micsoda gazember sertései járnak a kertembe?

— A nagyságos uré, felelt a kertész.

—

Orvos: (miután különféle kérdéseket intézett a nála megjelent beteghez). Van étvágya?

Beteg: No ha éppen van valamije, orvos urnak, hát már megeszem.

---

leánya volt, származásának emlékére, még három arany liliomot adott a czimerhez.

Hogy e hires város történetét illetőleg kissé segitségére jöjjünk az emlekezetnek, fölsorolunk néhány nevezetességet chronologikus sorrendben. 1283-ban épitették a Priny család a szt. ferenczrendi szerzetesek számára a ferencziek templomát és a kolostort. 1308-ban a város egyességben volt a hires trencséni Mátyással s Károly király ellen cselekedett. Omodäus palatinus ez alkalommal életét veszté. 1324-ben megkezdik az Erzsébet templom épitését, mely 1368-ban befejeztetett. Mátyás királynak, mint befejezőnek tiszteletére, a déli oldalon, közel a templom ajtóhoz egy lámpa égett egy müvészi oszlopon, melyen fölül egy tornyocska, a közepén egy angyal, a jobb oldalon a régi városi czimer, a bal oldalon pedig a Korvin czimer volt látható. Ez emlékoszlopon volt még a magyar czimer is és átellenben két egymást keresztező nyil. 1422-ben épült a második városfal a város költségére. 1430-ban nagyban dühöngött itt a pestis. 1441-ben Giskra sokban hozzájárult a város erődítéséhez, midőn szükségesnek látta azt Erzsébet érdekében I. Ulászló ellen megerősiteni, 1458 ban Mátyás király megengedte a városnak, hogy a budai pénzek mintája és értéke szerint pénzt verethessen, azonban a szomszéd — Aranykerten lévő — aranybányák elhanyagolása miatt ez idővel abban maradt. Régiség gyüjtőknél azonban még találhatók kis pénzek, melyek itt verettek. Az egyik oldalon van a C betü, a másik oldalon a franczia lilliom, mely a város czimerén látható. 1490-ben Korvin Mátyás halála után, mikor Albrecht lengyel herczeg vetekedett Ulászlóval a magyar koronáért, az előbbi hasztalan igyekezett a várost megszállni. 1535-ben Zápolya népe pusztitja a várost. 1552-ben helyeztetett ide a főhadibizottmány (General Kriegskomissariat). 1556-ban nagy tüzvész volt, mely alkalommal az egész város a nagy templommal, 2 baráttemplom és klastrom és a városháza leégett. 1557-ben megkezdi müködését a kir. szepesi kamara a szepesi városok, honnan előbb Csütörtökhelyre s aztán ide helyeztetett. 1600-ban ösmeretes lett itt egy könyvsajtó, melynek élén Türtsch Dávid János áll. Ezen müvészet majdnem egy teljes századig tartatott virágzásban protestáns könyvnyomtatók által. A könyvnyomtatók ekép következtek egymásután: 1610, 11, 12 és 13-ban Fischer János, 1621. Mollerus Miklós, 1626. Scholz Dániel, 1663. Severini Markus, 1664. Severini Zsuzsanna, 1668. Türtsch Dávid és még ez évben özv. Türtsch Dávid Jánosné, 1669. Erik Erich és Boschitz István. Ez időben sok hasznos és tudományos irat látott napvilágot. 1604-ben a jezsuiták telepedtek le a városban. Ugyancsak ez évben vétetett el a protestánsoktól a székesegyház s magasabb parancsra átadatott az egri káptalannak, midőn az, mivel törökök Egert bevették, előbb Jászóra s később nagyobb biztonság okáért ide menekült. Ugyanezen évben védekezett a város Basta generális ellen, ugy, hogy az kénytelen volt a körülzárást föladni. 1619-ben Bethlen Gáborhoz pártolt a város. 1622-ben Kassa néhány megyével egyetemben, mint Szathmár, Szabolcs, Ugocsa, Bereg, Zemplén, Abauj stb. életfogytiglani tulajdonát képezte Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnek.

1647-ben Balassa Zsuzsanna egy nemesi konviktus részére alapitványt tett Ungvárott, mely 12 év lefolyása után ide helyeztetett át. Keczer Sándor ez alapitványt gyarapitotta hozzájárulásával megöregedett nemes egyének fenntartására. 1626-ban Bethlen itt tartotta pompás lakadalmát Brandenburgi Katalinnal. 1644-ben Rákóczy György foglalta el a várost és 1660-ban átengedte azt Lipót császárnak.

1657 ben Kisdy Benedek egri püspök itten egyetemet alapitott és 1659-ben egy nevelő-iskolát fiatal papok részére, kiknek száma Benkovics Agoston nagyváradi püspök alapitványa által 1699-ben szaporittatott. Ezen szemináriumot, mely a város diszéül és hasznául szolgált, azon sors érte Barkóczy püspök alatt, hogy a réstvevők egy kerti lakoma alkalmával elfogattak és részben Egerbe, részben Nagyváradra vezetettek egészen váratlanul.

1672-ben az elégedetlenek a város mellett megverettek s 1677-ben folgyujtották a külváros negyedeket. 1674 augusztus 22-én heves tüz támadt itten, a mikor 122 tonna löpor robbant föl, elégett 36,000 véka gabona és több mint 300 ember életét veszté. 1676-ban földrengést éreztek itten. 1682-ben az elégedetlenek elfoglalták a várost s Tökölyi országgyülést tartott itten. 1685-ben megint császári birtokba jutott a város. 1687-ben Eleonora császárné rendeletére Orsolya-apáczák hozattak ide Pozsonyból. 1700-ban a Domonkosok klastroma és temploma, mely a háboruk alatt sokat szenvedett, részben megint helyreállittatott, miután azelőtt legalább 100 évig pusztán állott. 1712-ben ismét tüzveszély támadt.

1713-ban Keczer András és neje Sándor Zsófia a jezsuita-kollegiumot alapitják és a szepesi kamara administratora gróf Szentiványi László báró Szentiványi Jánossal egy könyvsajtót alapitanak itten, mely a kitünő bártfai és löcsei nyomdákból láttatott el betükkel.

A jezsuita-templomon következő felirás van: Honori Sanctissimae Trinitatis Princeps Sophia Báthori posuit. 1723-ban a kassai kamara királyi rendeletet kapott, hogy arra ügyeljen, hogy ama 2894 darab magyar biblia, melyeket a papság itten a debreczeniektől elvett, megint visszaadassék.

1770-ben szeptember 22-én volt itten az első huzása a lottónak, mely alkalommal a 82, 83, 60, 71, 52 számok huzattak ki.

1776-ban az általános iskola-reform idején itten egy akadémia és egy főgimnázium alapittatott és egy nyilvános könyvtár állittatott föl cs. kir. költségen Péchy Gábor ur igazgatósága alatt.

1779-ben ismét tüz támadt. 1781-ben egy szinház épittetett, melyben először a Hilverding-társaság adta elő darabjait.

Az itt nevezetessé vált tudósok között vannak többek között: Bokaczy, ügyes poéta, a ki iskolatanitóból konzul lett; Timon Sámuel és Kaprinai István két tudós jezsuita; Gyöngyösy Pál református prédikátor, ki, midőn Kassát kénytelen volt elhagyni, Frankfurtban az Oder mellett találta meg boldogulását. Fucker Jakab Frigyes med. dr. ki 1773-ban kiadott Generalia Medicinae czimü értekezése által lett ösmeretessé. Kassa születéshelye a hires Gombos Mihály urnak, kinek Pozsony körüli érdemei az illető város történetének leirásánál nem fognak említés nélkül maradni.

Több értesitést Kassa városáról találhatni a Cassovia vetus & nova czimü könyvben, Szerdahelyi Chorographia Urbiumában és Bombardy a Magyar Királyság topographiájában.

Gondolatok.

Gyakodjál kétszer elkövetni ugyanazon hibát, mert a ki kétszer követi el ugyanazon hibát, az már nem is tekinti azt többé hibának.

—

Nem minden ember vásárol, a ki vásárba megy.

—

A megrovás bőbeszédű, a dicséret szószegény.

—

A ki azt teszi, a mit tennie muszáj, az sohasem lesz önálló.

—

A gyümölcs mutatja a fának valódi értékét.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

Telek-eladás.

Kassán a belvárosban előnyös helyen fekvő építkezési hely szabad kézből eladó. Értekezhetni lehet **dr. Hevessy Károly** ügyvédnél főutcza 89. sz. alatt. 18 1—3

Ván szerencsém a nagyérdemü közönség becses tudomására hozni, hogy hétfő e hó 16 tól 18-ig a nagy sétatéren a **Fritsche-féle vendéglő mellett** mindenuemü finom festett

carlsbadi porczellán-edényeket

gyári áron fogok elárusitani.

Kiváló tisztelettel

19—1 **Schramek Mária**
Prágából.

EURÓPA SZÁLLODA.

Ma és mindennap
az Orpheum társulat
nagy előadást tart
fellépnek:
Linder Karolina k. a. bécsi exentric Chansonetta.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők és az összes szerződött tagok.

Különlegességek:
Osztrák és magyar bor, bohózat énekkel.
Nagy dal-egyveleg
előadja az egész személyzet.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

D . . . ? D . . . ? 10

Cognac-quint-kivonat.

Védjegy a cognac-quint-kivonat számára.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi franczia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el feldulmulhatlan **pálinka-erősitő-kivonatom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenziámat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü,** valamint a létező **likőrök, szeszesitalok, eczet és boreczet** készitésére feldulmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek. 206 49—50

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok.

Pollák Károly Fülöp
essenczia-különlegességek gyára Prágában.
(Tisztes képviselők kerestetnek.)

Hirdetmény.

Miután a **petőszinyei** grófi majorban a **tejtermelés** a mindinkább közeledő tavaszszal **folytonosan fokozódik,** abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy jelentkező megrendelőink igényeinek megfelelhetünk, miért is minél számosabb megbizásokat kérünk.

Mint tudva van, a mi általunk termelt tej **tisztaságáért** kezeskedik az a körülmény, hogy az **ólomzáros (plombirozott) edényekben** direkt szállittatik a házhoz.

Megrendeléseket kérünk czimezni: **Zajicsek Ignácz Kassa, Halász-utcza 1. Telefon-szám 63.**

Petőszinye, 1893. január 11.

Gróf Forgách Sándor
uradalmi kezelősége.

17 1—3

Az
Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat
BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját használ gyártmányu, elismert kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágositással és tanácscsal szivesen és dijmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kivánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váczi-ut 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődőknek készségesen megengedtetik.

Levél-czim:
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapesten, külső váczi-ut 7. 1 7—8

Tej! A petőszinyei uradalmi **tejre** megrendelések folyton elfogadtatnak **Zajicsek Ignácz** uradalmi erdésznél Kassán, Halász utcza 1. — Telefon 63.

Gróf Forgách Sándor
14 3—3 uradalmi kezelősége.

„LE GRIFFON"

53 a legjobb szivarkapapir. 134—150

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok

Les Derniéres Cartouches jegygyel

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a czigarettapapiros eszményképe.

Ezen czigarettapapiros és czigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

106 19—25

A valódi franczia **„Les Derniéres Cartouches"** czigaretta-papirunk, valamint a valódi franczia czigaretta-hüvelyeink a „Les Derniéres Cartouches" papirból **Kassán, Falk Károly és Emil** uraknál kapható.

COGNAC DE BOURGOGNE

C. DUVERGEY-TABOUREAU-tól Meursaultban, (Cote d'or) Franczia-ország.
Főraktár a magyar királyság részére

Dietrich és Gottschlig uraknál

BUDAPESTEN.

Központi iroda és megrendelési hely: IV., régi posta-utcza 10. szám.

A nagybani eladás részére átviteli raktár

DIETRICH és GOTTSCLIG urak
átviteli pinczéiből: Kőbánya, X. kerület, füsér-utcza 30. szám.

Elszállitás rekeszekben 12 nagy vagy 12 kis palaczk tartalommal. Árak Kőbányáról szabad rekesz és csomagolás mellett:

	Rekeszenként 12 nagy palaczkkal:		12 kis palaczkkal:	
1879-es	Burgundi Cognac rekeszenként	frt 56.—	rekeszenként	frt 29.—
•••	Burgundi Cognac rekeszenként	frt 46.—	rekeszenként	frt 23.—
••	Burgundi Cognac rekeszenként	frt 34.—	rekeszenként	frt 17.—
•	Burgundi Cognac rekeszenként	frt 22.—	rekeszenként	frt 11.—

Kicsinybeni eladási árak:

DIETRICH és GOTTSCHLIG urak
oszt. csász. és magy. kir. udvari tea és rum raktáraikban
BUDAPESTEN.

IV. Váczi-utcza 18. sz., a korona kávéház ételtermében: 359 5—6
IV. Kigyó-tér, Teleky-féle palota:
VI. Andrássy-ut 23. szám, az opera ételtermében.

1879-es	Burgundi Cognac nagy palaczk	frt 5,	kis palaczk	frt 2.50.
•••	Burgundi Cognac nagy palaczk	frt 4,	kis palaczk	frt 2.—
••	Burgundi Cognac nagy palaczk	frt 3,	kis palaczk	frt 1.50.
•	Burgundi Cognac nagy palaczk	frt 2,	kis palaczk	frt 1.—

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán. 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi január 18. 8. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 58. sz. a. hova a lapot érdekli küldemények czímezendők.

Előfizetési díj: Kassán házhoz-hordással Egy évre ... 6 frt — kr. Félévre ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidékre postai küldéssel: Egy évre ... 6 frt — kr. Félévre ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ — Egyes szám 5 kr. — Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések: egy petit sor ... 5 k nyilttérben ... 12 „ Többszöri közlésnél engedmény. Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz. Továbba következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf. Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Legyünk türelmesek.

Valóban megütközést, sőt fölháborodást kelt mindenfelé a megkezdett bujtogatás, melyet a katholikus alapaság részéről tapasztalunk. Nemcsak Sopronmegyében, de az ország több vidékéről halljuk már a szervezett agitáczió lármáját, mely nem riad vissza fanatizmusában a szószéket használni fel a népszenvedélyek felizgatására.

Tehát nem irtóznak azt a helyet, hounan egykor Jézus a hivőknek a békét és kölcsönös szeretetet prédikálta, s kikergette a farizeusokat — arra felhasználni, hogy egyenetlenséget, meghasonlást, türelmetlenséget és polgárháborut hirdessenek, az egy igaz hit nevében? Ezek a hamis apostolok!

Mert ki az ur szolgálatában áll, nem cselekedhetik az ur parancsolata ellen, mely azt tartja: „Szeresd felebarátodat, mint önönmagadat.“

Nem akarja senki közöttünk a vallásháborut, békében akarunk élni egymás között. tiszteletben akarjuk tartani kinek-kinek vallásos meggyőződését; boldoguljon a maga hite szerint. De követeljük, hogy az állam-hatalom a maga tekintélyével és hatalmával védje meg a jogot kölcsönösen közöttünk. Tartsa tiszteletben a törvényt és tartassa azt meg mindenkivel szemben.

Éreztesse, ha kell, hatalmát teljes szigorral mindazokkal szemben, kik a törvény ellen bujtogatnak vagy azt kijátszani elég merészek.

Semmi kiváltságot nem türünk meg senki számára, a teljes vallásszabadságot és ki nem játszható jogegyenlőséget követeljük a különböző vallásfelekezetek között. Minden vallás egyenlő, mert minden vallás istentől van, s mi egyenlők vagyunk ő előtte!

A kormány egyházpolitikai programmja világos, senkit meg nem csal; lojális, mert egyenlő mértékkel mér, nem háborgat senkit vallásos meggyőződésében; ámde az államnak érdekét a házassági jog egységes alapokoni megoldásával ki akarja ragadni azon kaószból, melyben az ma leledzik. Hogy ezt kivehesse, szüksége van a hazafiak szövetségére, minden magyar állampolgár támogatására.

Sorakozzanak tehát a hazafiak politikai pártkülönbség nélkül, hogy megadják a kormánynak az erőt és támogatást ama fontos kérdések megoldásához, mely ha eme kérdésekben vereséget szenvedne. egy félszázadra löketnénk vissza, oly elemeket juttatnánk a hatalomhoz, melyeknek kiséretében ott ólálkodnak a sötétség és irigység démonai, a szabad intézmények megrontására. „Caveant Consules.“

Még egyszer a drágasági pótlék.

(***) El volt már mondva e lap hasábjain a egyébütt is többször: mennyire indokolt, hogy Kassa város isztviselői, a kik állandóul helyhez vannak kötve (olcsóbb városba nem mehetvén lakni), a főváros tisztviselőihez és másokhoz hasonlóan, szinén drágasági pótlékban részesitessenek.

A város ügyeit intéző bizottsági tagok legnagyobb része méltányosnak is találta ezt a kivánalmat. S mindannyiszor, a hányszor a tisztviselők eléjük tárták bajaik orvosoltatása iránti kérelmüket, nem utasitották azt mereven vissza, belátván, hogy a nap nap mellett fokozottabb mérvben való drágulás hova-tovább nehezebbé teszi a megélhetést, főként a tisztviselőkre nézve, a kik mindent (tartozzék az a kiadás bármely fajához) készpénzzel kénytelenek megfizetni.

Igaz, hogy az utóbbi időkben találkoztak a város atyái között egyesek, a kik ellene mondottak a tisztviselők drágasági pótléka megszavazásának. De ezek nem sokan voltak; s a mint tudjuk, ezek sem annyira azért szólaltak fel, mintha a tisztviselők helyzetét rózsásnak találnák, hanem inkább azért, mivel a közterhek nagyobbodása aggasztotta őket. S hozzájárulhatott ahoz a nézethez talán az is, hogy — a mint már előbb emelkedett is hang ez irányban — nem látták szükségét átalában a drágasági pótlék megadásának; ugy gondolkozván, hogy valójában a kisebb javadalmazással biró tisztviselők azok, a kik határozottan rá vannak szorulva némi csekély anyagi segitségre.

Ily körülmények között az a kérdés merül fel: nem volna-e jó, ha a város kisebb javadalmazásu tisztviselői, a milyenek p. azok, a kik 1000 frtot meg nem haladó fizetést huzuak, valami uton-módon mozgalmat inditanának még egyszer a már felülről több izben elutasitott drágasági pótlék megnyerhetésére?

Mert hogy Kassán egy 1000 frtot meg nem haladó tisztviselő (főképen ha az helyhez van kötve, mint a városiak) majdnem képtelen magát és családját, ha csak nyomorral nem akar küzdeni, tisztességgel fentartani, arra világos bizonyitékkal szolgál az alábbi adat közlése.

Egy 3—4 tagból álló család részére ugyanis a következő kiadások szükségeltetnek egy évet véve alapul:

1.	Egy 2 szobás lakás, ha az csak kevéssé is tágasabb	200 frt
2.	Reggeli, ebéd, vacsora (s nők és gyermekek részére ozsonna)	480 „
3.	Fa és kőszén (havonként télben 3 köbméter fa, 3 m.m. szén, nyárban 2 köbméter fa)	100 „
4.	Ruházat (havonként az összes családtagok részére 10 frt)	120 „
5.	Szivar, dohány (ha a családfő dohányos és csak kurta szivart s olcsó dohányt szi) havonként 4 frt . .	48 „
6.	Mosás, vasalás havonként 3 frt . .	36 „
7.	Iskoláztatás (a hol csupán 2 gyermek van) pl.	120 „
8.	Előre nem látható kiadások (orvos, patika stb. színház, mulatságról szó sincs	60 „
	Összesen:	1164 frt

S ha az az 1000 frt fizetés legalább aztán tisztán kerülhetne a tisztviselő kezébe! De levonatik abból legtöbb a nyugdijalapra majd 20 frt,

TÁRCZA.

Az örökség.

Volt nekem egy áldott lelkü öreg nagybátyám, a ki engem egyetlen gyermekénél is jobban szeretett. Már kis diákkoromban is szivesen elcsacsogott velem a mindig elvitt magával sétálni, mig leányával azt sohasem tette meg. Nekem sokszor vett uj kalapot, de ha leánya kért ilyet, egyet mordult rá: menj az anyádhoz s azzal a faképnél hagyta.

Természetes, hogy ilyképen mint két háboruskodó fél éltünk egymás mellett: ő az asszony a lánynyal, én az öreggel.

Az egész család: apa, anya, leányuk és én, kit falun lakó szüleim ide beszállásoltak az iskolai évre, csak ebéd és vacsora idején jöttünk össze, a mikor szó nélkül hallgattam nagynéném rendreutasitásait, a mire mindig talált okot ő némán türtem unokahugom csipkedéseit.

Türtem sokáig, de végre föltámadt bennem a bosszuvágy és napokig türtem az eszemet miképen viszonozzam nagynéném és unokahugom kedveskedéseit. Sok mindenfélét találtam ki akkor oly nagyra tartott gyerek eszemmel s szinte okosabbnak tartottam magam Nagy Sándornál, ki csak a gordiusi csomót vágta ketté.

Igy többek között unokahugom uj nagy fehér tollakkal diszitett kalapjáról leszedtem a tollakat s tettem helyettük tarka kakastollakat, fehér boáját pedig belemártottam egy nagy dézsa hideg vizbe s ugy tettem vissza helyére, a néninek pedig rizspora helyére paprikát töltöttem.

Mily felségesen mulattam aztán a néni piros ábrázatán s mily nagyokat kacagtam unokahugom sikoltozásán, mikor a nedves boát a nyakába akasztotta.

Igaz, hogy este csak a nagybácsi védőszárnyai alatt mertem megjelenni a vacsoránál, de megjelentem egész komoly arczczal, mintha semmiről semmit sem tudnék. A négyszem szinte gyilkolni látszó tekintetéből láttam, hogy tisztában vannak azzal, ki az impostor, de szólni — csudák csudája — nem szóltak semmit.

A hallgatást vészjóslónak tartva, vacsora után meggyóntam a nagybácsinak előre elkészülve a dorgatóriumra, a helyett azonban ő oly nagyokat kacagott, hogy végre kénytelen voltam a nevetésén nevetni.

— Ember lesz belőled, kölyök — mondá végre — csak ne hadd magad! a mire szinte feszült a mellem s egyet toppanva mondám (vagy talán csak gondoltam) no most jöjjetek, akár egy egész regiment — némberek!

Ezen és ehhez hasonló csinytettek által fegyverszünetet, sőt mint tapasztalom békét idéztem elő, mert néném és unokahugom fölhagytak a boszantásokkal, sőt a néni olykor kedves is volt hozzám elannyira, hogy az iskolai év végén, mikor hazavittek, még meg is csókolt, mig én meg nem állhattam, hogy kabátom gombja véletlenül a haja kösé ne tévedjen, hogy igy büntetlenül megcsibálhassam.

A nagybácsitól már érzékenyebben bucsuztam és sokáig fülemben hangzottak szavai:

— Ember legyen belőled öcsém (mert időközben a kölyökből öcsémmé léptetett elő az öreg) és én nem felejtkezem meg rólad.

*

A gimnásium többi osztályait másutt végeztem, miközben keveset hallottam rokonaimról, az egyetemre fölkerülve, se igen hallottam többet, minthogy élnek és öregednek, Marianne pedig serdül és szépül. (Marianne t irtam, miként most nevezik, mert mai napság melyik a francia nyelvhez és zongorához csak valamelyest Konyitó Mariska nem Marianne? Nemsokára a családeink is csak Adrienne, Juliette, Susanne stb. névre fognak hallgatni!)

Keveset hallottam róluk, bár sokszor sohajtva gondoltam a nagybácsira, mikor hónap vége felé direkte a magyar államtól kértem és kaptam kölcsönöket (igen jó helyen: az egyetem közelében elhelyezett főpénztártól. Fiókpénztárak szerte-széjjel az egész fő- és székvárosban.)

Jogi tanulmányaim befejezése után kineveztek az itteni törvényszékhez egy igen hosszu titulussal, de sajnos semmi fizetéssel sem járó állásra s igy alkalmam nyilt hosszu évek multán fölkérni az én kedves öreg nagybátyámat és családját.

Az első látogatás, melynek történetét már egyszer elmondottam, kissé balul ütött ki, de később annál szivesebben fogadott az öreg, sőt apró ajándékokkal is meglepett.

— Ugy is te fogsz utánam örökölni, mondá ilyenkor, a mi felette jól csengett füleimnek.

Nevenapjára leányától egy uj hálóköntöst kapott s ekkor a régi kopott és foszladozó hálóköntösét, melynek egykori piros szinét csak nehezen lehetett már fölismerni, nekem ajándékozta.

— Halálomig ez is jó lesz neked, azután megkapod ezt az ujat is.

Hazavittettem a drága ereklyét s eltettem szekrényem mélyére, nehogy baja essék.

Egy kellemesen átvirraszott éjszaka után későn kelve, föl s alá járkáltam jól befütött szobámban és nagy pénzügyi müveleteken törtem a fejemet. A pénzügyi müveletekről eszembe jutott nagybátyám, nagybátyámról a hálóköntös.

— Ugyan nezzük meg, gondolám. Kivettem és föltettem. Ujjai kissé rövidek voltak, hanem annál bővebb volt derékban. Megkötöttem s a zsinór két piszkos, valaha fehér bojtja andalogva fityegett le, akár egy franczi kánus reverendáról. Tetszettem magamnak benne s még jobban festettem, mikor boldog emlékezetü uszómesteremtől ajándékba kapott óriás karimáju szalmakalapomat is föltettem.

Ily öltözetben bizonyára megjönnek az okos gondolatok.

Leültem, hogy gondolkozzam és — elaludtam.

Álmomból egyszer csak egy durva kéz riaszt föl s már épen fogni akarom a torkát, mikor orrom elé tart egy czédulát.

„Apa haldoklik, látni akarja. Marianne.“

Tyü, siessünk örökölni!

Csokonayként csapot, papot felejtve, rohanok a nagybátyámhoz. Az emberek mintha tudták volna mily sietős az utam, már jó messziről kitértek. Egy utczasarkon azonban elömbe áll egy rendőr s magyar királyi erélylyel tudakozódik kilétem iránt.

— Bizonyára futóbolond.

— Megugrott az öröktől.

— Azt hiszem a közkórházból szökött meg.

adóra 15 frt körül, nyugtabélyegre 4 frt körül; ez már magában 39 frtra megy, a mely a tisztviselő fizetéséből minden körülmények között elesik. De hát ha aztán ráadásul előleget vesz fel (pedig hány van, a ki ennek igénybevételére rá ne lenne kényszeritve), akkor pláne 100 frt marad el évi fizetéséből, ugy hogy tényleg egy 1000 frtos hivatalnok nagyon ritka esetben szed fel fizetéséből 900 frtnál többet.

* Kassa város tisztviselőinek drágasági pótlék kérését illetőleg az hozatott fel okul a belügyminiszteriumban, hogy itt Kassán a város tisztviselői jobban vannak dijazva, mint más városokban. Hanem erre egyszerüen az hozható fel, hogy a közel multban Kassa városánál csupán két árvaszéki tisztviselő fizetése lett szabályozva, a többié maradt, mint volt: a „jobb dijazást“ illetőleg pedig legfölebb azt lehetne fölemliteni, hogy itt az iktató és kiadónak (a kikről magasabb kvalifikáczió nem kivántatik) nagyobb a fizetésük, mint akár a megyei, akár a birósági hivataloknál hason alkalmazásban levőknek. Hanem ez utóbbiaknál azt vették annak idején irányadóul, hogy ezen állások az irnoki osztály legmagasabb tetőpontját képezik, a honnan már nincs magasabb rangba való juthatás; amazoknál pedig a fizetést nem tartották az álláshoz mérten megfelelőknek. Más állások (tekintve az itt is irányadóul szolgáló kvalifikációt) bizony nincsenek legkevésbé se tuldijazva, főként a mi a kisebb állásokat illeti!

Az a nézetünk, hogy ha már az általános drágasági pótlék megadása nem vihető keresztül, megkellene kisérteni ennek engedélyezését legalább a fennebb emlitett 1000 frtos dijazást meg nem haladó tisztviselőkre nézve. S hogy ebben lehetetlenség nem volna, élő bizonyság reá a vármegyei kisebb javadalmazásu tisztviselők példája, a kik már két izben részesültek drágasági pótlék megadásában. Pedig a megyei tisztviselők részére kilátásba van helyezve a fizetésemelés is; mig ellenben a városiak erre se számithatnak. Általában a tisztviselők minden osztálya számára van kilátás a helyzet jobbravaló fordulására, csak a városiaknál nem!

Ha azok megkapták, miért ne kaphatnák meg a városnál is azok, a kik arra valóban rá vannak szorulva? — Azt hisszük, a kisebbekre nézve talán a polgármester ur, sőt ismerve méltányos érzületét — Maléter ur se lenne hajlandó a különben se nagy összegre rugó drágasági pótlék kiadatását megtagadni. Hiszen az a legfölebb pár ezer forintra rugó inséges pótlék (mert igazán ez volna a leghelyesebb neve) : lig rontana valamit Kassa város nagy budgetjén! A szegényebb tisztviselők helyzetén pedig az a nehány forintnyi segély is igen nagyot lenditene.

Még több ehhez hasonlót hallottam a hirtelen körém gyült emberektől s megdöbbenve vettem észre, hogy engem tartanak bolondnak.

— Ilyen hidegben szalmakalapban szaladgál.

— Tisztára bolond.

Ekkor vettem csak észre, hogy még mindig rajtam van a kopott hálóköntös s a nagy szalmakalap.

— Barátom, mondám a rendőrnek, sietős az utam, nem értem rá átöltözködni, ennyi az egész. Ereszszen hát tovább.

— Ha már az ur bolond, engem nem tesz azzá. Tessék csak velem jönni.

Dühös lettem.

— Hallja, mindenki olyan ruhában jár, a milyen neki tetszik. Nekem ez tetszik, hát abban járok, most pedig kotródjék.

Dehogy kotródott. Egy időközben odajött másik rendőrrel karon fogott és vittek.

— Ugyan mit akarnak tőlem?

— Jöjjön csak vissza a kórházba, a honnan megszökött.

— De hát elment az eszük?

— A mienk nem, de az uré ugy látszik igen. Hanem ha nem ment messzire, majd visszahozza dr. Huszka ur.

Megsemmisülve vezettettem be magamat a kórházba, a hol különféle keresztkérdésekre adott feleleteim után végre konstatálta dr. Huszka ur, hogy az eszem még nem ment el s kegyesen elbocsátott.

Csakhogy időközben dél lett s mire hazakocsiztam, átöltöztem s elmentem nagybátyámhoz ő már — ismét egészséges volt.

— Szép töled urfi, hogy oly nagyon siettél halálos ágyamhoz, mikor hivattalak, nagyon szép.

— De kedves bácsi.....

— Semmi bácsi, nem vagyok többé nagybátyád.

— De.....

— Hallgass és eredj, nem akarlak többé látni, menj, menj.

Nem akartam menni, de a néni kituszkolt, a miben nagyban segitségére volt az én kedves unokahugom, ők tudják, hogy miért.

Haza mentem és azonnal a háziszolgának ajándékoztam a végzetes hálóköntöst és kalapot, nehogy még egy örökségtől fosszanak meg. B—zó.

Indítsanak mozgalmat még egyszer a város tisztviselői s nyerjék meg ügyüknek a minden szép s jó iránt meleg érdeklődéssel viseltető főispán urat. Bizonyosan czélt fognak ők is érni, a mint czélt értek e részben a megyeiek. S aztán, ha ráadásul még Beöthy képviselő urat is felkérik, hogy kivánalmaiknak odafönn szószólójuk legyen: törekvésük ily uton még inkább méltányláera fog találni!

Ujdonságok.

† Zichi és vásonkeői **Zichy Rezső** gróf e hó 16 án 59 éves korában Enyiczkén elhalálozott. Az elhunyt vidékünkön nemcsak előkelő családi állásánál, de nemes és mindenekfölött kiváló egyéniségénél fogva is maradandó emléket biztositott nevének, a melyet számos jó tetteivel örökitett meg. A multban mint városunk főispánja játszott jelentékeny szerepet és a közügynek nem volt egyetlen ága sem, a mely iránt az elhunyt ne érdeklődött volna. A közügy és azok mellett, a kik jó szivének bőkezüségét látták és érezték, legelsőbben családja zokog ravatala fölött, mert Zichy Rezső gróf a hozzátartozói iránt való szeretetben klassikus jellem volt, a kit fenkölt gondolkozás és páratlan jóság irányzott övéivel szemben. Hült tetemei az enyiczkei ősi sirboltban fognak pihenni és azok elhelyezése az első felsőmagyarhoni temetkezési intézet (Maurer-udvar) előkelő rendezésében méltó fényességgel fog ma délután megtörténni. A család következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Zichi és Vásonkeői gróf Zichy Rezsőné szül. péchujfalusi Péchy Jakobina grófnő saját és gyermekei: Lenke férjezett Almásy György grófné, Eleonora férj. Andrássy Tivadar grófnő, Béla, Marietta férj. Ifjabb Vay Adám grófné, Mártha, Jakab és Klára, vejei: Almásy György gróf, Andrássy Tivadar gróf és Vay Adám gróf, valamint a boldogult testvérei: Zichy Géza gróf, Festetich Dénes grófné szül. Zichy Carolina grófné, Széchenyi Béla és Ödön grófok, nemkülömben az unokák és számos rokonai nevében szomorodott szivvel jelenti feledhetlen férjének Zichi és Vásonkeői gróf Zichy Rezső urnak, Kassa, Eperjes, Bártfa és Kis-Szeben szab. királyi városok volt főispánjának, a förendiház örökös tagjának, a hadi éremmel diszitett III-dik osztályu vaskorona-rend birtokosának hosszas betegség és a halotti szentségek ájtatos fölvétele után Enyiczkén folyó évi január hó 16-án életének 59, boldog házasságának 29-ik évében bekövetkezett gyászos halálát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi január 18-án délutáni ½3-kor Enyiczkén a kastélyban fognak beszenteltetni és a családi sirboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozatok Enyiczkén e hó 19-én, a többi kegyuri egyházakban pedig a következő napokban fognak a Mindenhatónak bemutattatni. Enyiczke, 1893. január 16 án. Áldás és béke lengjen a kedves elhunyt hamvai fölött!

Tanács-beosztás. A kassai kir. itélőtáblán a folyó évre az egyes tanácsok következőleg osztattak be: polgáriak (polgári, urbéri, váltó, kereskedelmi, csőd és bánya-ügyek) elnök Oberschall Adolf, kir. táblai elnök, tanácstagok Hánrich József, dr. Rózsa Kálmán, Horánszky Adolf, Rökk Gyula; jegyzők Olsavszky Lajos, dr. Bessenyey Béla; — általános polgári ügyek elnök Bernáth Elemér tanácselnök, tagok Harmos Gábor, Petroff Rezső, Balázsovics József, Dualszky Gyula, Koloss Gyula, Taug Emil, Oroszy Géza, Bethlenfalvy Antal, jegyzők dr. Haas Béla, Keczer László; — bünügyek elnök Kriszt János tanácselnök, tagok Fekete Odön, Simon Géza, Bökh János, dr. Podhorányi Gyula, Zachár Gyula, Raisz Andor, Madarassy Dezső, jegyzők Horváth Bódog, dr. Papp Sándor.

Irodalmi társaság. E létesitendő, fontos missiót teljesiteni hivatott kör érdekében f. hó 19 én azaz csütörtökön esti 5 és fél órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében előértekezlet fog tartatni, melyre nagyobb számu meghivót küldött szét az előkészitő-bizottság, mely egyuttal felkéri mindazokat, kik az ügy iránt érdeklődnek, hogy ott megjelenni szíveskedjenek.

Halálozások. Dr. Blázy Kálmán jeles ügyvédet sulyos veszteség érte. Szeretett édes anyja özv. Blázyné Demiány Leontina e hó 14-én 71 éves korában Késmárkon elhalálozott. Temetése most vasárnap nagy részvét mellett ment végbe és azon Kasséról a Szakmáry-család is jelen volt, mert az elhunytban Szakmáry Károly nagykereskedő a legjobb szivü anyósát veszitette el. — Ostrovski Anna asszony e hó 16 án 73 éves korában halt el Kassán.

Az uj vámdijtételek már éreztetik hatásukat a kassai piaczon, mely mind kevésbé látogatott s drágabb lesz; ellenben például Csány községében, mint onnan értesitenek, mind élénkebb üzleti élet kezd lüktetni, a miért a község vásártartási jogért is folyamodik.

A kassai dalkör most szombaton Szepsiben dalestélyt adott, a mely tánczczal egybekötve, nagy sikert szerzett a dalosoknak. Dicsérünk kell a dalkört, hogy a tagok saját egyéni jóvoltukat feláldozva, a mostani zimankós időben is utra indultak, hogy a jótékonyság javát elmozditsák. A szepsi és környékbeli közönség méltányolta is ezt és a kapott ritka müélvezetért a legnagyobb hálával eltelten mondtak köszönetet a dalosoknak, a kik tapsra tapsot kaptak és a hogy voltoknak se hossza, se vége nem volt. Bravó!

Czinye mintye! Siposs A. Gyula kassai szövő-gyár tulajdonos nemrég üzleti ügyekben Erdélyben járt s ott az oláhok vendégszeretetének majdnem áldozatául esett. Egy bécsi ügynökkel közösen kocsit fogadott s a fogarasmegyei Alsó-Komána nevü faluba akart hajtatni, de egyszerre néhány oláh parasztutját állotta s minden ok nélkül mindkettőjüket agyonverésssel fenyegette. A parasztok lármájára még vagy negyven oláh csődült a kocsi köré s dühös fenyegetések között az árokba döntötték a kocsit a benne ülőkkel együtt, Siposs valamiképpen megértette velök, hogy a falu birájával szeretne beszélni s a biró csakhamar elő is került, még pedig az árokból és természetesen részegen. Tántorogva odaállott a kocsi elé s románul rákiáltott a gyárosra és megijedt társára: Fizessetek ötven forintot, különben innét élve el nem mentek! A veszély egyre nagyobb volt, mikor a lármára oda érkezett a jegyző és a pópa is. A jegyző tehetetlenül állott a dühös tömeg között. Végre a gyáros kérelmére a pópa alkudozásokba bocsátkozott a mámoros biróval, ki előbb huszonöt forintot követelt, majd öttel is megelégedett, a mit a gyáros a biró nyugtájára ki is fizetett. Ekkor aztán Siposs és utitársa elhagyhatták a falut. Siposs haza érkezvén, természetesen följelentette az esetet a miniszteriumnál, mely a vizsgálatot el is rendelte, eredménye egy jegyzőkönyv. Ezt a kassai rendőrséghez tették át, hogy hallgassa ki Siposst a jegyzőkönyvben foglalt adatokra nézve. Ebbe a jegyzőkönyvben pedig Achim Stofa, Alsó-Komána érdemes birája azt állitja, hogy Siposs Gyulát azért birságolta meg, mert az akkortájt uralkodó marha betegség miatt kibocsátott rendelet ellenére kocsiján szénát is vitt a faluba. A kedves oláh biró még azt is állitja, hogy az utasok őt a földre teperték s ezért kellett a parasztoknak az ő segitségére sietniök.

Közegészségügy. A mult év deczember havában született 41 fiu és 27 leány, meghalt 32 finemü és 35 nő. A mult egész évben a születések száma 1124 volt a meghalt 904 ember; a népesedési szaporulat tehát 220.

A munkás-egylet bál szombaton a Schalkház-termében igen látogatott volt és szép erkölcsi és anyagi siker mellett folyt le. A bálanyai tisztet Molnár Lipótné urnő kedves szeretetreméltósággal végezte. A terembe léptekor Rósa Viktor egyleti elnök szép virágcsokrot nyujtott át neki. A táncrendezés körül Dánay Béla, Haltenberger Ferencz, Verbinszky Viktor és Szauberer Béla fáradoztak. A négyeseket közel 100 pár táncolta.

Muzeum. A felsőmagyarországi muzeum tagjai közzé ujabban mintegy negyvenen léptek be, a mi Kaplárcsik M. muzeumi igazgató érdemének tudható be. A Sihulszkyféle kertben levő imádkozó nőt ábrázoló szobrot, mely valamelyik olasz müvésznek szép alkotása, tulajdonosa a muzeumnak ajándékozta; a szobrot addig is, mig az uj muzeumot keritő parkot diszitheti, valamely nyilvános kertben, esetleg a Széchényi ligetben fogják felállitani.

Farsang. Schalkház örökösei saját diszteremökben február 4-én fényes álarczos bált rendeznek. — A kassai borbély- és fodrász ifjuság a munkásegylet és népkonyha javára febrnár 5-én a Schalkház diszteremében zártkörü táncmulatságot rendez.

Körözött katonatiszt. Mint a „B. M. K.“ irja, Miskolcz egyik legnépszerübb honvédtisztje, Krompholz Róbert, ki igen pazarul élt, eltünt a városból. A rendőrség most sikkasztás és csalás büntettei miatt körözteti.

Mübor-gyártás czim alatt ellenem irányult vádakat — addig is mig azok teljes alaptalanságát pozitiv adatokkal bebizonyithatom — a leghatározottabban visszautasitom és az igazságot minél előbb napfényre fogom hozni.

Klein H.

Klein H. bornagykereskedő ur fenti nyilatkozatát az audiatur et altera pars elvénél fogva egyelőre minden megjegyzés nélkül adjuk, fentartva azonban eddigi közleményünket és a továbbiakra jogunkat, hogy bizonyitékainkat nemcsak megvédelmezzük, de — a mennyire rendelkezésünkre állanak — még kiegészitsük.

Szerkesztő.

A fentiekhez folytatólag a késő délutáni órákban illetékes helyről annak kijelentésére kérettünk föl, hogy az általunk közölt analizisben egy lényeges tévedés foglaltatik, t. i., hogy sem az illető bort vásárolt előkelő állásu ur, sem pedig a bort és háztartást kezelő ur, a Klein H. bornagykereskedőtől vásárolt bort nem analizáltatta, az analizáczióról tudomással nem bir és hogy a bort nemcsak hogy vissza nem adta, de ellenkezőleg azzal nagyon is meg van elégedve. Kivánczisak vagyunk persze most már arra, hogy tulajdonképen milyen bor az és kitől származik, a melyet a kassai kereskedelmi és iparkamara vegyésze analizált és a mely analizáczióból folyó véleményhez persze szó sem fér? Egyébként mint a fentiekben közölt nyilatkozatból kitünik, Klein H. bornagykereskedő az általa szállitott bort vegyileg megvizsgáltatja és ennek eredményét publikálni fogjuk. E czélból Klein H. tegnap megbizottja utján az illető előkelő állásu ur hivatalos pecsétjével ellátott mustrát vett ugyanabból a borból, a melyről itt kérdésben van.

Beküldetett, a melyre Saád Lajos főkapitány ur figyelmét felhivjuk: Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapjának erejét bátorkodom felhasználni, midőn azon szives kéréssel járulok a tek. szerkesztő ur elé, méltóztassék becses lapjában a hatóságok figyelmét a főutcza 85. számu, diszes grófi házra felhivni. Arra a házra, mely hivatva lesz Kassa sz. kir. városban a kolerát terjeszteni. Mert e ház, daczára annak, hogy gróf Andrássy Dénes tulajdona, daczára annak, hogy a főutcza korzóján van és körülbelül 20 vagy ennél is több lakással bir, s daczára annak, hogy házmesteri felügyelet alatt van, mégis a legrondább, legundokabb piszkok és szemetek dombja. Ha nem akarjuk, hogy a kolera nálunk termékeny talajra akadjon, akkor első sorban ezt a grófi házat kell kitisztitani, s ha a tulajdonos nem akarja, arra a rendőrség kény-

szeritse. Maradtam a tek. szerkesztő urnak hü szolgája „egy előfizető."

Helyreigazitás. Multi számunkban elégiát közöltünk a kassai sonka szomoru helyzetéről. Tegnap beállit szerkesztőségünkbe egy 12 kilós jól ki füstölt sonka és az elégia szerzőjeként mutatja be magát; arra kérvén bennünket, hogy igazitsuk helyre a *czim* alatt hibásan közölt sort, mert a rigmusok nem az Elischer kérvényéből, de az Elischer kéményéből röpültek világgá, a hol a verses sonka jelenleg lakozik. Öngyilkossági szándokára nézve, meginterwieveltük, mire szomoruan vallotta be, hogy abban egy hentes legény akadályozta meg, a ki a füstölőbe került kuvasz-kutyát, egy füstalmas doronggal — diguisztálta.

Orfeum. Az Európában müködő daltársulat csupán január 22-éig tart előadásokat. Azontul, mig a szini szezón tart, daltársulati előadások tartására engedélyt senki sem kap.

Télapó tréfája. A szürke felhök mögött télapó tegnap este sikerült tréfát rendezett a halandó emberekkel; a mely tréfán télapó majd megpukkadt nevettében, a mi kereskedőihk meg hajukat tépték. Télapó oly kemény hideget bocsátott a földre, hogy még a verebek is megfagytak bele. Ennek a fakereskedők örülnek. De nem örültek a többi kereskedők, mert a gáz csövekben a hideg miatt oly bajok történtek, miknek következtében egyszerre talán husz boltban is kialudtak a lámpák. A kereskedők egyre-mására küldözgettek a gázgyárba és sötét boltjaikban dühöngve szidták a jókedvü télapót. Ő meg nevetett··· nevetett és sürü mosolyából nagy hópihék képződtek, sürün hullván le a boszankodó világ nyaka közé. Vannak emberek, a kik a tegnap esti holdfogyatkozásért, a gázgyárt — de ok nélkül — dicsérik, mert a szörnyü hideg ellen nincs orvosság.

Rendőri hir. Hétfön délelött egy megfagyott czigányt hoztak be a szepsi utról a kórházba.

A bor-törvény. Tájékozásul röviden ideigtatjuk az uj bortörvényt, a mely a bor-pancsolókat olyan izgatottságba hozta. Azt mondja ugyanis a javaslat: mesterséges bort készíteni vagy gyártani; ilyen bort bármi módon forgalomba hozni; de még az e czélra szolgálható szereket árulni; sőt hirdetni is, egyszerüen tilos, de annyira tilos, hogy 25 frttól 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a mesterséges bort, vagy a hozzá való szereket árulja, avagy csak hirdeti is; — a ki pedig gyártja, ezen felül két hónapig terjedhető elzárással is, maga a mübor elkoboztatik és — denaturáltatik vagy megsemmisittetik. Megmondja ezenfelül a törvényjavaslat azt is, mi a mesterséges bor? Mesterséges bor az, mely nem kizárólag szőlőből, illetve szőlőmustból készült; vagy ha a borhoz tisztitott szeszen vagy cognacon kivül viz, vagy bármely más anyagok kevertetnek. Ez már elég szoros és félremagyarázhatatlan meghatározás. Védelembe veszi a törvényjavaslat a tokaji, hegyaljai és más különleges borokat is, ·itiltván ezek elnevezése alatti forgalomba hozatalát az olyan bornak, melyhez külföldi mazsolaszőlő is hozzáadatott. Sőt a külföldről behozott mesterséges borokra is kiterjeszti a törvény rendelkezéseit. Az egészben csak az a kár, hogy a javaslat szerint ezen törvény, kihirdetése napjától számitandó hat hó mulva lép életbe; ·ddig tehát még szabad a vásár. Egy és más helyen olvastuk, hogy a kereskedelmi miniszter e törvényjavaslatát ki minden teremtette meg előzetesen, de sehol sem láttuk feltüntetve a kassai kereskedelmi és iparkamarát, a melynek érdemes titkára Deil Jenő közel husz év óta valóságos apostola ez eszmének, letéteményezője annak az alapnak, a melyet elég kár hogy csak most kelt életre a kormány. Ez a Deil Jenő — drasztikusan szólva — a legnagyobb hóhérja azoknak az akasztani való kufároknak, a kik a bel- és külföldön megölő betüi a magyar bor elpusztithatlan jó hirnevének.

Kassai szinház.

„Az apja lánya" czime Vidor uj népszinmünek, a melyet a kassai szinházban szombaton és vasárnap ujdonság gyanánt hozott szinre az igazgatóság. Ez a darab is azt a szomoru igazságot hirdeti, hogy Tóth Ede, Csepreghy Ferencz korai elmulása óta a népszinmü irás körül csak kontár kezek mesterkednek receept szerint, a mely aztán a szinpadon minden sikerét, Tisza-virág életét Blaha Lujzától várja és annak köszöni. Az ő számára szabják ki a fő dolgot, nem keresve lélektani igazságot, nem népiességet, mert elég rá ő egymaga, a ki nagy tehetségével, lelkének páratlan üdeségével benépesiti lelkünket, behálózza képzelődésünk világát ugy, hogy rajtakivül semmit és senkit sem látunk. Boldog fő és székvárosi publikum, ez kárpótol téged az irodalmi napi eledel üres soványságáért, de mit élvezünk mi itt a vidéken az efajta irodalmi ujdonságokból, mikor mi csak a darabot Blaha Lujza nélkül kapjuk? Vidor darabjához ismét csak elővette a módos gazdát, ennek adott egy helyre takaros virgoncz leányt és ezt szembe állitotta a jöttment büszke szolgalegénynyel, a ki huszármundérban csiklandozza a szivét, mig az apja a huszár bátyja felesége körül nyaldossa a sót, a mit a Zsuzsika kileseve, fegyverül használ az apja ellen, erősen hangoztatva, a mikor a jöttmentet ki akarja üzni házából, hogy csak rajtam keresztül, mert ő ezt a legényt szereti és ő a szerelemben az apja leánya, csak hogy a mig neki szabad bevallani szerelmét, addig az apjának a szerelmi indulatja bün. A Zsuzsit elkergeti az apja és hogy a leány világgá ne menjen, ott vannak kéznél a kereszt-szülők, a kik, a mig a tarka-barka figurák léha jelenésekben lábatlankodnak, elvégzik az előre látható véget, t. i. hogy az egekre fogadkozó apa megpuhul és a huszár és Zsuzsika összeboronálódnak és megszólal a muzsika, jeléül, hogy most már boldog lett a Zsuzsika. A darab viczczes statfirungja tetszett a felsőbb régióknak, mig a közönség eliismeréssel volt a szereplők iránt, a kik jobb dologra érdemes igyekezettel feleltek meg kötelességüknek. Ezek: Bogyó Ilona (Panni), Sándor Emil (az apa), Tolnainé (Köblösné), Krémer (Forgó), Nikó Lina (Forgóné), Lubrincz Julia (özvegy Nehézné) és Ellinger Ilona (Zsuzsika), a ki a fitty nótával zajos tetszést aratott.

Apróságok.

A kis Sárika apjához simulva fölsohajt:
— Be szeretnék egy óráig t e lenni!
— Ugyan miért kedves leányom?
— Mert akkor szép uj ruhát vennék az én lánykámnak.

—

Plébános (egy fösvény gazdaghoz): Hallotta-e, mit prédikáltam ma az alamizsna osztásról.

Fösvény: Hallottam, tisztelendő ur, sőt annyira meggyőzött annak szükségességéről, hogy ezentul magam is — koldulni megyek.

—

— Ugyan kedves orvos ur, mit használják a náthám ellen?

Az orvos egy kis gondolkozás után:
— Z s e b k e n d ő t.

—

Müvészetről folyik a társalgás.

L. asszony: Én ismertem egy holland festőt, a ki egy ecsetvonással egy nevető gyermekarczot siró gyermekarczczá változtatott.

Y-né: Azt én megcseleksem egy mogyorófapálczával.

—

Egy nebéz betegnél orvosi tanácsot tartott több orvos, a mi némi vitatkozásra adott alkalmat, mire a beteg közbeszólt:

— Bármit tehetnek uraim, csak hagyjanak természetes halállal meghalni.

Gondolatok.

Az az igazi szerelem, mely sohasem változik.

—

A legfontosabb, de legnehezebb foglalkozások egyike: a rossztól való elszokás.

—

A fösvénység feneketlen zsák.

—

Jelentéktelen dologba kövess másokat, jelentékenyebbekben csak szivedet.

—

A nők született jogászok: akkor beszélnek legmeggyőzőbben, mikor nincs igazuk.

—

Egy arany kulcs minden zárba illik.

—

Az igazság nem tesz a világon annyi jót, mint annak ürügye rosszat.

—

A külföldön utazók hasonlitanak azokhoz, kik kitünő étvággygyal esnek, ha vendégségben vannak, de otthon mindent fitymálnak.

—

Palotákat épitenek a gonosztevők részére, ágyukat a derék emberek ellen.

—

Mennyi jó cselekedetet tehetne egy ember egész életén át, ha mindennap csak egy jó cselekedetet tenne. És ki ne cselekedhetnék jót 24 óra alatt egyszer?

CSARNOK.

Az öreg harangozó.

— Orosz rajz. —

Irta: **Korolenko V.**

Esteledik.

A kis falu a tölgyerdő árnyékában, a csergedező patak partján csendesen nyugszik a csillagvilágos éjben. A távolban a téli álmából csak az imént feléledt földből lenge ködfátyol emelkedik, mely az erdő árnyékát még sötétebbé teszi; a patak vize ezüst fényben reng··· Csend és zavartalan nyugalom körüskörül··· A falu lakosai alszanak··· A szegényes kunyhók körvonalait is alig lehet megkülönböztetni; itt ott a távolból fénysugár villan fel, egy-egy kapu csikorog — majd az éber házőrzőeb ugatása hallatszik, aztán ismét néma ábrándos csend··· Az erdő sötétjéből most magányos vándor alakja tünik elé, itt egy lovas, — amott parasztszekér kerekei nyikorognak: a falu lakosai a templomba indultak, hogy méltóan várják az ünnep kezdetét.

A falu közepén, magános domb tetején emelkedik a templom, ablakai fényárban usznak, a vén, nedves torony magasan, a ködben vész el. A törödött lépcső recsegése hallatszik. Az öreg harangozó bizonytalan léptei azok; csakhamar uj csillag világit a távoli homályba — a harangozó lámpása.

Az öregnek nehezére esik a keskeny lépcsőn felbotorkálnia. Vén csontjai lassan felmondják a szolgálatot; — nagyon megviselte az élet, szemevilága is gyöngül··· Bizony rászolgált az örök nyugalomra — és a halál csak nem jön. Maga előtt látta sirba hanyatlani fiát, unokáját; sok ifjat s öregeket kisért csengetyüje szavával utolsó utjára s mintha elfeledte volna őt a halál — pedig kin neki az élet.

Sokszor beharangozott már husvét ünnepére; bizony maga sem mondhatná meg hányszor várt már itt a toronyban ennek idejére. És igy leszen ez ma is, legyen meg az Ur akaratja!

Nehézkes léptekkel tart a torony repedezett párkányának s reá dől. Alig látja a homályban körüskörül a temető sirdombjait. A fekete keresztek kitárt karjaikkal, mintha halottaikat védenék. Itt-ott egy lombtalan nyirfa ágai ringanak···

A mélyből a tavasz enyhe lehellete, a fák fiatal hajtásainak illata s a temetőkert csendes békéje száll az öreg Makarhoz··· Mit is hoz néki az uj esztendő? Vajjon mához egy évre is innen felül, csengő harangzugással üdvözli a szent husvétot, vagy talán oda lenn··· messze, a temető sarkában fogja örök álmát aludni s kereszt ékiti majd sirját s legyen meg az ur akaratja··· O készen van, de már idején is lesz a szent ünnepet hirdetnie „Tisztelet és hála az urnak!" susogja ajka; föltekint a magas égre, hol a csillagok milliárdjai ragyognak és keresztet vet···

*

— Makár! — hangzott alulról remegő gyenge hangon. Az öreg egyházfi kezeit a megerőltetéstől könyező szemei elé tartván, nézett fel a toronyra, mert nem látta a keresettet.

— Mit akarsz? Itt vagyok! — felelt a harangozó s kihajolt a torony párkányán. — Hát nem látsz?

— Nem!

— Talán már be kellene harangozni? Mit gondolsz?

Mindkettő felnéz a csillagokra. Ezer és ezer égitest tekint le reájuk a magasból. Ott a távolban ragyog a tüzes „gönczöl szekere".

Makár gondolkozva szólott:

— Nem, még nem! Tudom már···

*

És az öreg tudja. Minek neki óra? Az Ur csillagszemei majd figyelmeztetik, ha itt lesz az ideje.

Ég és föld a fehér felhő, mely amott a magasban libeg odább, a sötét tölgyerdő, mely zizegve lengeti galyait s a távoli patak csacsogása régi ismerői, jó barátai. — Hosszu élettörténetét beszélik ezek el. Feltünik előtte a mult: mikor először jött atyjával e toronyba. Édes istenem mily régen is volt és mégis csak az imént! Látja magát mint gyermeket, szőke fürteivel, ragyogó szemeivel, amint a szél — nem ám az amelyik az utcza porát ragadja magával örült forgótánczban, nem! egészen más, kegyes szellő — játszva kuszálja fürteit. Mélyen, mélyen alant sok apró emberkét lát; mintha a falu kunyhói is oly paránviak volnának··· az erdő oly igen messze van s a sikság melyen a falu épült, nagy, végtelen nagy.

— Pedig hiszen oly közel van, — szólt mosolyogva az öreg harangozó s lemutatott a falura.

Ilyen az élet is! mig ifjak vagyunk, végtelennek tudjuk: előttünk szinte kezünkben fekszik a bölcsötől a sirig, mely ime ott a temető sarkán készen vár··· Most már hála Istennek, ideje is megnyugodni. Becsületesen befutotta életpályáját s a nedves anyaföld befogadta ölébe. Ha isten ugy akarja, csakhamar ott nyugszik···

*

De már ideje lesz! Még egyszer föltekint az öreg Makár a csillagokra, leveti a süvegét, keresztet vet s megragadja a harangkötelet.

Erős harangzugás rezgeti most meg a levegőt, aztán ujra meg ujra··· majd hatalmas kongással, majd ábrándosan csengve, összhangzó dallamba olvadva hullámzik a légben. Elnémulnak a harangok, az istentisztelet kezdődik. Máskor az öreg Makár is leszállt a toronyból s az ajtó melletti sarokból hallgatta végig az istenitiszteletet, ott imádkozott. Most fönn marad, — nagyon megtörték az évek. Es különösen ma, mintha ólom sulyosak lennének tagjai. Ledől a padra s mig a harang elhaló hangját hallgatja, ábrándjaiba mélyed. Mire gondol? Maga sem tudna rá felelni. Lámpása a tornyot sem tudja már megvilágitani, a homályban alig látni a harangokat, alulról tompa zsongásként hat fel a hivők éneke s a szellő himbálja a harangköteleket.

Az öreg mellére csüggeszti fejét, előtte összefüggéstelen vonulnak el egy hosszu élet képei. Enekelnek ··· Mintegy fél álomban hallja s magát a templomban képzeli. Gyermekek énekelnek az oltár előtt, tisztán hallja az öreg pópa, a megboldogult Naum páter hangját. A sok száz és száz paraszt térdre borul, fejét lehajtja s keresztet vet ··· Mind ismerőse s mind halott!

Amott atyja szigoru arczát látja, mellette bátyja, buzgón imádkozik, közbe nagyokat sóhajt s itt áll ő is virágzó egészségben, ifju erővel — reá még örüm, boldogság vár a jövőben.

És hol e boldogság? Az öreg gondolatai ellobbannak, mint elhaló tüz végső lángja, mely élete minden titkos zugába bevilágit. Szakadatlan küzdés, gond, szenvedés··· Hol van hát az igért, a remélt boldogság? Nehéz sors szántotta fel ifju, gondtalan ábrázatát, erős vállai megtörtek, megtanult ő is sóhajtani, mint amott bátyja···

Emitt, balfelől a falu asszonyai közt az ő felesége is, fejét lehajtva ájtatosan imádkozik. Igaz, hü neje volt, nyugtassa meg az Isten! S ő neki küzködnie kellett. A munka, a fáradság nagyon hamar megvénitette. Ragyogó szemei elvesztek fényüket; az egykori büszke, bátor tekintet helyét a sors-csapásoktól való félelem, remegés fogja el a fiatal asszonynál··· és az ő boldogsága mi volt? Egy fiuk volt egyedüli örömük, vigasztuk, a gonosz emberek ezt is elrabolták!

Ott áll a gazdag uzsorás, fejét földig hajtva, buzgón csókolja a keresztet, csalja Istent is, amint az embereket···

Az öreg Makár vére feltorr, komolyan, haragosan tekintenek le a falakról a szent képek a nyomorult, hazug emberre — de mindez messze, messze mögötte van immár. A sötét torony az ő világa most,

a hol a szél himbálja a harangkötelet: „Az Istén igazságot fog tenni, övé a bosszu!“ susogja az agg a csendesen peregnek könnyei ránczos ábrázatán…

*

— Alszol Makár? — hangzik most alulról.

— Ki az? — kérdi az öreg s gyorsan felugrik. — Istenem, hát csakugyan elaludtam volna? Ilyen szégyen még nem ért!…

Hirtelen biztos kézzel ragadta meg a kötelet, még egy pillantást vet le, a hol mint nyüzsgő hangyaboly, mozog a falu népe… Az ünnepi menet megindul, előtte viszik a keresztet és szentképeket; Makár hallja az örömteli éneket „Ressurexit… feltámadott Jézus az ő halottaiból! E hangok megnyugtatják az öreg szivét… mintha ragyogóbbak lennének a templom gyertyái s a nép élénkebben mozog, — hirtelen a szél feléje hajtja a hanghullámokat s a viszhang beleolvad az ünnepi harangzugásba…

*

Soha ily szépen nem szólt az öreg harangja. Mintha átöntötte volna szive érzését a hideg érczbe, mely majd nevetett, sirt: szivig ható hangok emelkedtek az ég felé, a ragyogó csillagokhoz… mig csak fénye ragyogóbb lesz, mig ujabb és ujabb hangáradat emelkedik az ég felé, szeretet, örömet, boldogságot hirdetve… Tompán, mély fenséggel árad a nagy harang bugása, a ég, és föld zugja vissza hymnuszát: „Feltámadott Jézus halottaiból“. „Resurrexit“… Minden, minden, a zugó harang, ez emberek éneke csak egyet hirdet: „Feltámadott Jézus!…“

A vén torony is részt látszik venni az emberek örömében, s a szellő, mely a harangozó arczán játszadozik is azt susogja: Feltámadott!……

S az öreg feledi fájdalmait, a küzdelemmel teljes életet… Feledi, hogy egyedül áll e világon… Csak az éneklő, zokogó hangokat hallja, melyek az éj sötétjéből a csillagvilágos ég felé hullámzanak, s lehatnak az anyaföldre. Fiai, s unokái közt képzeli magát, hallja hangukat s az öregek és ifjak hangja összhangzó dallamban egyesül: örömről, boldogságról zeng, melyet hosszu, sötét élete tőle megtagadott … Megrántja az öreg harangozó a kötelet, könnyei omlanak ábrázatán, s szive hevesen ver az álmodott boldogságtól.

*

Alant az emberek egymásnak adják a szót: ily remekül még nem kongatta az öreg.

Nagyot kondul még a harang s azután elnémul. A kis harangok reszketve hallgatnak el, mintha csendben akarnák hallgatni az elhaló hangot, mely egyre csendül, rezeg, sir, majd a végtelenbe enyészik.

Erőtlen hanyatlik az öreg padjára, két könycsepp pereg le lassan, csendesen sápadt, hidegülő ábrázatára.

Távozzatok! Az öreg harangozó lélekharangját kongatta! Ford. I—S.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat

BUDAPESTEN.

1. A mezőgazdasághoz egyáltalában szükséges összes saját hazai gyártmányu, elismert kitünő gépeit és talajmivelő eszközeit ajánlja.
2. Minden a gazdasági gépszakmába vágó felvilágositással és tanácscsal szivesen és dijmentesen szolgál.
3. Az összes gyártmányait magában foglaló képes árjegyzékét kivánatra készséggel megküldi.
4. A gyártelep Budapesten, külső váczi-ut 7. szám alatt van és annak megtekintése érdeklődöknek készséggel megengedtetik.

Levél-czim:

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Budapesten, külső váczi-ut 7. 1 8—8

„LE GRIFFON“

53 a legjobb szivarkapapir. 135—150

EURÓPA SZÁLLODA.

Ma és mindennap az Orpheum társulat nagy előadást tar fellépnek:

Linder Karolina k. a. bécsi exent sonetta.

Gürtler nővérek, tiroli hires duett és az összes szerződött tagok

Különlegességek:

Osztrák és magyar bor, bohózat én

Nagy dal-egyveleg előadja az egész személyzet.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér az igazgatóság.

D . . . ? D . . . ? 11

Telek-eladás.

Kassán a belvárosban előnyös helyen fekvő épitkezési hely szabad kézből eladó. Értekezhetni lehet dr. Hevessy Károly ügyvédnél főutcza 89. sz. alatt. 18 2—3

HIRDETÉSEK.

Báli ujdonságok selyem és gaze-szövetek és diszitésekben.

Rosenberg Miksa áruháza főutcza 31

vármegye háza.

20—1

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Butorszövetek

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

SZŐNYEGEK

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerű választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

332 9—10

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi január 20. 9. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben 12
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Agrár-politika.

A reform akczió, melyet Bethlen gr. földmivelési miniszter kezdeményezett, két szempontból érdemel különös figyelmet. A földmivelési tárcza körében még a mult évtized folyamán is, csak általános elvek és jelszavak képezték a tevékenység alapját s a szakkörök és a szaksajtó, bár elismerte azok fontosságát, de váltig azt hangoztatta, hogy nem felel meg a mi mezőgazdasági viszonyainknak ez az általánositás és mind erősebben követelte azt az irányt, mely a detail-munkának ép oly vagy tán még nagyobb figyelmet szentel.

Bethlen András gr., amint tárczáját átvette, meg- és átértette a kivánalmakat s programmja a mezőgazdasági kisebb ügyek és apróbb érdekek ápolását is felölelte oly módon, hogy azok a tárczája körébe eső egyéb teendőkkel szerves és befejezett egészet képezzenek. Ezzel a helyes eszmével kivánt s kiván ma is valójában megfelelni a földmivelésügyi tárcza ama feladatának, hogy hazánk mezőgazdaságának minden ágát emelje. Hogy ezt a detail-munkát valóban megkezdte s hogy annak már is szép eredményei mutatkoznak, az kiviláglik azokból a rendeletekből, melyek a gazdasági mellékágak intensiv felkarolására kiadattak s melyek gazdakörökben élénk visszhangra és követésre találtak.

De Bethlen Andsás gr., e detail munka mellett nem feledkezett meg arról, hogy mit várnak tárczájától a mezőgazdasági érdekek. Szerves rendszerbe ölelte fel az egész reform-akcziót, mely minden egyes birtokos-osztály szükségleteire ügyet vet, mindegyiknek megkivánja adni azokat a feltételeket, melyek boldogulására elengedhetlenek.

Méltányolva az egyes birtokos osztályok külön-külön és jogos érdekeit, speciális eszközökkel kiván eleget tenni. Igy a kisbirtokosokat főleg a mezőgazdasági mellékkeresetekre ösztönzi s ebben kivánja támogatni, midőn a méhészet, fa- és gyümölcsfa-tenyésztés, baromfi tenyésztés stb. mellékágak felkarolását nemcsak ajánlja, de a tárczája rendelkezésére álló eszközökkel közre is hatni kiván azok intenziv fejlesztésére.

Nagy horderejünek igérkezik az a terve, mely a farm rendszer életbeléptetésével egy egészséges, életképes középgazda osztályt kiván teremteni abból az óriási, intelligens gazdatiszti osztályból, melynek eddig nem volt megadva a lehetőség arra, hogy önállósitsa magát és saját személyes érdekei által ösztönöztessék mezőgazdasági életünket regenerálni. Bethlen András grófnak ez a terve, mely az összes körökben, főleg pedig a magas klérusnál nagy tetszésre és buzditásra talált, hivatva lesz egy oly tényezőt létesiteni, mely nemcsak legbiztosabb és szilárdabb alapját fogja képezni mezőgazdaságunk fellendülésének, de a vidéki társadalmi és közigazgatás terén is éreztetni fogja üdvös hatását.

Természetes, hogy a nagybirtokosság érdekei ezentul is kiváló és annak jelentőségét megillető figyelemben fognak részesülni. A vizszabályozás, talajjavitás stb. továbbra is az eddiginél mélyrehatóbb gondozásban részesülnek.

Mindezekben természetes, hogy az illető gazdasági existencziák támogatására, jóakaratára s főleg értelmiségére számit a miniszter. Mert mindezeket s számos egyéb fontos dolgot, pl. hitel- és fogyasztási, terményeladási szövetkezeteket stb. az állam magában nem csinálhatja meg. Csak a kereteket jelöli ki, megadja a direktivát s a tőle telhető támogatást, de a gazdáknak aztán saját erejükből kell megteremteni azt, a mire alkalom és mód nyujtatik nekik. Bethlen András gr. mindez ideig való müködésén meglátszik az a fóczél, hogy lehetőleg olcsó és könnyen rendelkezésére álló eszközökkel minden osztályon segitsen.

A már felsoroltakon kivül, melyek csak közvetve igénylik az állam beavatkozását, Bethlen András gr. a direkt törvényhozás utján specialis állami feladatok megoldását is tüzte ki. A mező rendőrségi törvény s az állategészségügyi reform, a nagy országos reformmal kapcsolatosan fognak megvalósulni s megvalósulhatásuk elő is van már teljesen készitve.

Az a lelkiismeretes és minden térre egyaránt kiterjedő figyelem és munka, melyet minden tényezőnek alkalma volt eddig is észlelni s az az egészséges terv, melynek alapján Bethlen András gr. földmivelésügyi miniszter a mezőgazdaságnak számos függő és életbevágó kérdéseit megakarja oldani: nyerték meg számára nemcsak a politikai tényezők, de az egész birtokos osztály elismerését és őszinte rokonszenvét.

Mindezekután szeretjük hinni, hogy a miniszter tervei megvalósulást is nyernek, mely gazdálkodóink érdekében — különösen a mai válságos viszonyok között — nagyon is kivánatos és a nemzetre nézve egyik elsőrendü megélhetési kérdés.

Innen-onnan.

A gólya.

Tarjánvégről kullogott be az öreg Suhogó Bán Péter a birósághoz.

Amint fölért a lépcsőzeten, nagyot fujt. Mert hát öreg ember volt és nem is volt hozzászokva az emelet járáshoz.

Nagy szerényen bekopog a biró szobáján és belép. Kalapja szélét rángatva megszólal:

— Suhogó Bán Pétör vagyok kéröm alássan a Tarjánból. Nagy szégyön esött a házamon.

— Beszélje el öregem!

— A szomszédomban fiatal suhancz lakik. Most eresztették haza csak egy éve a katonaságtól.

— Nagy vérü fiatal embör ez kéröm. A nagy Bihal sógornak a röttenetös unokája.

— Hát mit csinált?

— Nem ő, hanem a gólyája.

— A gólyát panaszolja kigyelmed?

— Azt, meg a volt gazdáját.

A nagy Bihal gyermeknek háza szomszédos az enyémmel. Ugy maradt rá az apjáról.

Régi idő óta gólya fészkel a tetején. Az idén azonban csoda esett.

A Bihaliék házuk tetejéről leszállt az én házam tetejére.

— Az az én panaszom — és sirt az öreg bele, — hogy a gólya elszállásával nagy szégyen érte a házamat.

TÁRCZA.

A rauzasi pap.

(Fantasztikus történet.)

Irta: **Auguste Blondel.** Forditotta: **Papp Dezső dr.**

Azt mondják, napjainkban már nem történnek rendkivüli dolgok. Nem tudom, minő kiváltságom van rá, de nem csak pár heti kirándulást kell tennem gyalog s hősévé leszek egy titokzatos kalandnak. Nem valami regényiró agyában született fantasztikus esetről van itt szó, hanem őszintén elbeszélendő hites tenyekről.

I.

Théoule falvát korán reggel elhagytam. Egy tizenhárom éves fiu, Labru Vincze volt a kalauzom és csekély málhám czipelője. Kimondhatatlan gyönyörrel keltem utra.

Atvágtuk az estéreli hegyeket s bár több órája ballagtunk a fenyőerdő közepett, nem tudtam betelni az erdő illatával, az ég azurjával és a ragyogó nap fényével. Az ösvényt majd virágzó bokrok, majd sziklatalak szegélyezték, melyekre fölkuszták az áloe-lombok. Lábaink alatt az égszinkék Földközi tenger hullámai tajtékká szuródtak a parti sziklákon. A nap egész sugárzuhanyt árasztott reánk.

— Mondd csak fiam, hol fogunk ebédelni? — kérdém a fiut. Ehségem azt mondja, hogy mindjárt dél lesz s a környéken nyomát sem látom valami korcsmának.

— Türelem uram. Fél óra mulva Rauzasban leszünk, ahol jó korcsmát tudok.

A táj csakhamar megváltozott. Az erdőből kijutottunk és a sikságra érve olajfáktól árnyalt mezőkön haladtunk. A domboldalon egy falucska tárult föl előttünk fehér házakkal, narancsfákkal szegélyezett terászokkal.

Hatalmas étvágyomtól sarkalva, gyorsan elér-

volt egy omladozó régi templom, a másikon a paplak, melynek elhagyatottságán megütköztem. Lakatlannak látszott. Falairól a vakolat levált, ablakszárnyai sarkaiból ki-ördelve csak csüngtek-lógtak s a kert keritése romokban hevert. A kert maga ugyanoly vigasztalan elhagyatottságra mutatott. A rózsafák és a szedercserjék a czitromfákkal összefonódtak; a fasorok alatt az ibolya ellepte az utat.

E térrászalaku kert a harmincz lábbal mélyebben fekvő falu házait dominálta s hasonlithatatlan kilátást nyujtott.

Mint kiváncsi turista, át akartam mászni a rozoga keritésen és behatolni a rosszul őrzött édenbe, mikor észrevettem, hogy a lakója otthon van.

A terrász szélén haladó fasorban mint fekete folt, sétált a ragyogó napsugárban egy pap. Breviáriumját a kezében tartotta, de nem olvasott belőle, hanem szemeit meredten maga elé a földre szegezte.

— Ha be akar menni uram, — szólalt meg a kalauz — bátran beléphet. Elég, ha átugorja az árkot. A paplak üresen áll.

— De nem akarom zavarni a derék lelkészt, ki a kertben elmélkedik.

— Nem fog zavarni senkit, erősködött a fiu. Mondom, soha sincs itt senki.

— Már az igaz, hogy a bentlakás sok kivánni valót hagy fenn. De nézd csak meg jól, csalódol, mert a ház tulajdonosa bent sétál a kertben…

Vincze megdöbbenve figyelt reám, anélkül, hogy érteni látszott volna szavaimat.

— Mit állsz itt megdermedve, bamba szemekkel? Nem érted az embert? Nem látod, hogy husz lábnyira tőlünk ballag egy pap a breviariummal a kezében?

— Uraságod csak tréfál, — válaszolt Vincze. — Hisz nincs a kertben senki.

— Senki! No ez már mégis sok! A sugárözönben nyugodtan folytatta előttem sétáját a pap. Söt oly közel volt már hozzám, hogy láthattam arczvonásait, megkülönböztethettem értelmes tekintetét, fürtös szép fekete haját, karcsu termetét. Legföllebb harmincz

— Nem látod, ostoba! — kiáltottam. Jó, jöjj velem. Meg akarom kérdezni tőle, szabad-e megnéznem a szép kilátást a terrászról?

A kis paraszt fiu arczán leirhatlan félelem, megdöbbenéssel vegyes ijedelem volt látható.

Egy szökéssel átugrottam az árkon és a kerités maradványain. Azt gondoltam, hogy a pap lépteink zajára megfordult. De nem vett észre bennünket, vagy legalább ugy látszott, hogy nem vesz észre bennünket. Nekem azonban ugy tetszett, hogy kissé gyorsitja lépteit.

— Nos, most már csak látod őt, előttünk, kissé jobbra, a fasor végén.

Azonban mielőtt választ kaphattam volna, felkiáltottam a rémülettől és a borzalomtól.

A pap hirtelen jobbra fordulva átvetette magát a kőkeritésen s mint egy őrült, kitárt karokkal lerohant a mélységes ürbe…

Szemeim elfátyolozódtak. Ugy tetszett, hogy magam is a mélységbe zuhanok s a föld megnyilik alattam…

— Mi baja uram, — kiáltott a derék Vincze. Rosszul van?

És segélyemre sietett, mert ugy látszik, elhalványodtam és megtántorodtam. De hirtelen ellöktem magamtól és fölkiáltottam:

— Szaladjunk, szaladjunk! Nem láttad ezt az embert? Ez rettenetes. Szaladjunk a faluba, a terrász alá… Talán még életben van…

S amint neki iramodtam, a fiu karomnál fogva visszatartott:

— Uram, ön beteg, napszurást kapott. Mit gondol? Hisz mi sem történt itt. Nincs itt senki… Hallgasson rám. Menjünk tovább s pihenjük ki magunkat a korcsmában. Egy pohár jó bor helyre zökkenti agyát.

Tovább beszélt, de én kábultan a falu felé rohantam. Az ut egy hirtelen lejtőn vitt le. Néhány percz mulva a főutczán voltam. Egy férfivel és egy asszonynyal találkoztam.

— Jöjjenek, jöjjenek velem, kiáltottam nekik, meg sem állva. Nagy szerencsétlenség történt.

— Micsoda?

— A pap öngyilkossá lett. A terrászról az örvénybe rohant alá.

E szavak hallattára embereim hátat fordítottak s mintha hirtelen megbolondultak volna, a jelzett iránynyal épen ellenkező irányban elfutottak.

Végre a falunak a paplak alatti részére értem. A szemeim előtt lefolyt rettenetes jelenetre gondoltam s elképzeltem, hogy a szerencsétlen ember vérében fetrengve, haldokolva, talán meghalva fogom találni!

A paplak terrasza alatt egy olajfaültetvény volt, mely alatt friss gyep terült el. De e gyepen s bibor-rózsa levelein kivül más piros nyomot látni nem lehetett! Hova rohant le a szerencsétlen pap?

Mig a fák alatt bolyongtam, vezetőm újra elért. Nyugtalanul nézett reám. Néhány parasztember körülvett és faggatni kezdett. Ő válaszolt nekik a erre ismétlődött az előbbi jelenet. Férfiak úgy, mint asszonyok, kereket oldtak és haza siettek.

Vincze hozzám jött és szólt:

— Jöjjön uram, a korcsmába s egyék néhány falatot.

Ugy tetszett, hogy a fiu hangja megváltozott és egy kissé remegett. Egy szót sem szólva követtem vezetőmet. Csakhamar elértük a „Nap" vendéglőt. Már tudták jövetelünket s a kösöe szobában suttogást hallottunk, mikor beléptünk. Köseledtünkre a suttogók csoportja szétoszlott s hallottam, mikor egy asszony mondta a másiknak:

— Szegény uraság! Látta lemaszni a papot. S valóságos borzalom tükröződött le arcukikon.

II.

Bevallom, hogy egy általában nem veltam éhes. Családi barátom, barátságos biztatásaira, ittam néhány korty bort s ettem néhány falat ételt. Az étkezés felüditett, izgatottságom lecsillapult, de nem az a jóleső kábultság, mely a megfoghatatlan jelenség miatt agyamra nehezedett.

— Látja uram, — szólt nálatrosom — ujra visszatér ereje s ha tetszik vallani, hogy az előbb nyitott szemekkel álmodott. No higyjen a mi nagyuraink, ha látnak, a gyomra.

Vincze nyugodt biztossága folytán kétkedni kezdtem érzékeimben.

— Mégis lehetetlen, hogy csunyire csalódtam, — szóltam — a pap előttem állt testestül lelkestül. A csalóka holdfénynél lehetségesek hasonló látományok, de világos nappal nem. Láttam azt az embert... láttam!

Erre a konyha háttorában, a félhomályban egy öreg asszony ugrott fel fülhölyéből, hirtelen előttünk állt — egy sovány vén asszony ki olajja-boljára tá-maszkodva, igy szólt felém fordulva:

— Igenis látta őt uram, bizony látta, az az igazság, és nem ön az első, akinek megjelent a ranzani lelkének. Mások is találkoztak már vele, a mint a terrászon sétált. Mások is megrettentek már szuhanása láttára.

— És folytatta Vincéhez fordulva, ha ez a gyerek, aki önt falunkba vezette, nem volna idegen, ez sem állna itt olyan nyugodtan.

— Mondhatom jó asszony, hogy ön mitsem hiszek a magok meséiből. Mindannyiunk forrása a tudatlanság és a babona.

— Ön tehát tagadja a nyilvánvaló igazságot, — szólt az öreg asszony megtépő ingalommal. — Sedjen hát látott-e valakit a pap kertjében igen vagy nem? A terrász alatt kereste-e a pap holttját, igen vagy nem? Nos, talán harcudott?... és dult arcza csak kómódin volt...

Mit felelhettem volna?

A parasztasszony erre ölbeszélte a ranzani pap történetét:

— Ön ismertem őt. Még akkor egészen fiatal leány voltam s most csaknem nyolcvan éves vagyok. Emlékszem rá jól. Akkor kilg látszott többnek harminc évnél. Barna volt, ragyogó szemekkel és hajjal.

Megrendültem. Nem épen ily kurta és alakú embert láttam-e én is?

— Rabnak tartalmazó arat mindenki megszerette, mert szava édes, jósága kimeríthetetlen volt. Mindenkihez volt valami jó szava. A boldogok közé a szenvedők iránt tiszteletes volt. Hamar

Ujdonságok.

† **Zichy Rezső** gróf temetése szerdán délután Enyiczkén a grófi kastélyban fejedelmi pompával ment végbe és ezen, daczára a nagy téli viharnak, a grófi családhoz tartozó tagokon kivül, számos résztvevő jelent meg, igy Kassáról a vármegye képviseletében Péchy főispán, Comáromy alispán, a város nevében Kozora főjegyző, továbbá Schell báró, Szmrecsányi Lajos, Ghyczy Kálmán, Ghyczy Béla, Ghyczy Gyula, Ghyczy Ferencz, Ghyczy Károly, Ghyczy Kálmán

CSARNOK.

Sörés Sára.

Szegény Sörés Sára? Kellett az neked? Kellett neked a fülesi országúton hallgatnod késában élted pár-

gyermeket látták, amint egy óriási fekete madár szál alá a levegőben s hiszprosztett szárnyakkal lecsapódott a gyepre.

Oda tárva. Kehant tisztelendő urat keresztbe font karokkal leitek meg elant. Sérédtő szhanásában letőtt egy olajfaágat, mely mint egy kecsyű karom szorába mélyedt. E vérea jelet látva a falu véne, így szólt: „Látjátok, az itt az ördög kasadt körül lábe nyomát."

Azóta azt tanítják nekünk, hogy azért halt meg így, mert hitetlen volt. Nem tudott harcban állni az ördöggel, kinek képét viselte itt elant.

Rezsebben egy másik nap jött a helyére. Az ezeredayet ismét a rendes madarba bárak, de az nem sokáig tartott. Egy reggel az új lakójaszter breviáriumát olvasá a kertben, gyönyörű fűzfaárnyékban. Látja, hogy sáskor lépdenyikó jelk, Kehant tisztelendő ur sétált, amint fejében áldását mond és átvett magát a kertjében. A szerencsétlen pap ezt hitte megölte a sáskayra falusiak. Attól fogva a papiak üresen áll. ... Ez már több lehet, mint véletlenség. Ez bizonyára jelenet a sátánnyisztor vallási meggyőződés

EURÓPA SZÁLLODA.

Ma és mindennap

az Orpheum társulat

nagy előadást tart

fellépnek:

Linder Karolina k. a. bécsi exentric Chansonetta.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők és az összes szerződött tagok.

Különlegességek:

Osztrák és magyar bor, bohózat énekkel.

Nagy dal-egyveleg

előadja az egész személyzet.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

D . . . ? D . . . ? 12

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

A

Képes Családi Lapok

1893-ik év január hó 1-én

tizenötödik évfolyamába lép

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok" a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „Képes Családi Lapok" most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyitja, mennyire megnyerte e lap a magyar művelt közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok" szellemi részét, a magyar irodalom legelső irói nyujtják. A szerkesztőség dr. Murányi Armin, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, akik sem fáradságot, sem költséget nem kiméinek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit is kielégitse.

A „Képes Családi Lapok" munkatársai sorában vannak a többi között: *Jokai, Mikszáth, Dalmady, Temérdek, Lauka, Tolgyessy, dr. Murányi Ernö, Csorba A., Posa, Rudnyánszky, Benyiczkyné Bujza Lenke, Büttner Lina, Nagyváradi Mira, Kövér Ilma, V. Gaál Karolina, Harmath Lujza, Heresné Sikor Margit,* stb. hirneves iróink és irónőink.

A „Képes Családi Lapok" minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitünő illusztrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok" minden számához legjobb iróinktól egy regény teljes nyomatott ivét kapják az olvasók dijtalanul s igy egy év alatt 5—6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig diszes boritók is járul.

A „Képes Családi Lapok" minden számában ügyesen összeállított sakkrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül: 353 6—6

A „Képes Családi Lapok" minden kéthétben külön divat mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más divat lapot teljessen nélkülözhetővé tesz.

A „Képes Családi Lapok" előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., aki az egész évi előfizetési dijához 80 krt küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon óhajtásra mutatvány számokat bárkinek dijtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok" kiadó-hivatala

Budapesten, Nagykorona-utcza 20. sz.

Cognac-quint-kivonat.

Védjegy a cognac-quint-kivonat számára.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi franczia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el feltülmulhatlan **pálinka-erösitő-kivonatom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essentziámat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü,** valamint a létező **likörök, szeszesitalok, eczet és boreczet** készitésére feltülmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek. 206 50—50

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok.

Pollák Károly Fülöp

essentzia-különlegességek gyára Prágában.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok,** teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből,** garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok,** mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet,** melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 9—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bead. 1892. évi november hó 17-én.

3403. sz. tk. 1892. — **Árverési hirdetmény.** — 21—1

Az abauj-szántói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közé teszi, miszerint s. m. kir. kincstár végrehajtatónak Varacskai György és neje Hlaveczki Erzsébet ellenében fenálló 147 frt 43½ kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedőknek a bodokóváraljai 57. sz. tkjkben foglalt:

1. A I. 117. hrj. és 56. ő/i sz. ház, udvar és kertjére és 435. és 434. sz. közösbeli erdő és legelő illetményre 201 frtban;

2. az A + 746. hrj. sz. szamáruti dézsmás szőlőjére 72 frtban;

3. az A + 837. hrj. számu rigóczi dézsmás szőlőjére 70 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Bodókö-Váralja község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi márczius hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt ad 1. 20 frt 10 krt., ad 2. 7 frt 20 kr., ad 3. 7 frtot készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Abauj-Szántón, 1892. évi november hó 20 án.

Dr. Kalocsay,

kir. aljárásbiró.

„LE GRIFFON"

53 **a legjobb szivarkapapir.** 136—150

Hirdetmény.

Miután a **petőszinyei** grófi majorban a **tejtermelés** a mindinkább közeledő tavaszszal **folytonosan fokozódik,** abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy jelentkező megrendelőik igényeinek megfelelhetünk, miért is minél számosabb megbizásokat kérünk.

Mint tudva van, a mi általunk termelt tej **tisztaságáért** kezeskedik az a körülmény, hogy az **ólomzáros (plombirozott) edényekben** direkt szállittatik a házhoz.

Megrendeléseket kérünk czimezni: **Zajicsek Ignácz Kassa, Halász-utcza 1. Telefon-szám 63.**

Petőszinye, 1893. január 11.

17 2—3 **Gróf Forgách Sándor**

uradalmi kezelősége.

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszaggatások, hülési és ficzamodási, valamint fagydagasatok ellen megiepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevü gyógyszer, melynek üvege 50 kr. vagy 1 frtért, minden gyógyszertárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kisérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérsegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősitésére kitünő hatásu és pompás izü szer a **Tokaji China vasbor,** mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára beiigymin. engedélyiyel láttatott el. Sok rosz utánzat létezik, miért is kérem vételnél névaláirásomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

Acatia-szappan

kedves illata, kellemes habzása és rendkivüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedveltté. 1 drb 50, 3 drb egy dobozban 1.40 kr.

Acatia arcz-crême

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekded arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindennemü ébtelenségét biston eltávolitja. Egy üveg ára 1 frt.

A „crême de Marguerite"

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt Egy kócsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszertáram kiválóbb specialitásai, melyek főváros- és országszerte a legjobb hirnévnek örvendenek s postán is küldetnek.

Kriegner György

gyógyszertára a „Magyar koronához"

326 6—6 **Budapest, Calvintér.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi január 22. 10. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vac; 1 utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassa, irodalmi központ.

Alább közöljük az alakulandó „Kassai Irodalmi Társaság“ felhivását.

A czél, mely felénk dereng e felhivásból, oly fontos, oly magasztos, hogy nem hisszük, miszerint lehetne müvelt ember, lehetne magyar ember, ki hidegen fordulna el e felhivástól.

Nem is e fölött akarunk itt vitatkozni, csak egy két glossát kivánunk tenni ahhoz, a mi a felhivásban nincs, de nem is lehet.

A kit lelkesit a nemzeti geniusz; a ki tudja, hogy Kassa exponált helyzetében a magyar szellem és nemzeti érzés mentsvára; a ki a tudományosság s nemzeti nyelvünk ápolásában és terjesztésében találja hazánk nagyságának alapját: mindaz elismeri, hogy Kassán égető szükség van erre az irodalmi egyesületre.

Eltekintve attól, hogy Kassán nincs igazi irodalmi élet s ez az egyesület lesz hivatva teremteni egy tekintélyes irói gárdát, mely a most még Budapest felé gravitáló vidéki irodalomnak uj központot fog alkotni;

Eltekintve attól, hogy a népszerü tudományos előadások, melyeket ez uj kör programmjába vett, a közmüvelödés jelentékeny hasznára lesznek;

Eltekintve, hogy társadalmi életünk mozgalmasságát ez az uj egylet tetemesen fokozni fogja s matinéi, felolvasásai, melyeket országos hirü iróink is támogatni fognak, első rendü gyülhelyei lesznek a szép és hasznos iránt fogékony közönségünknek:

Mindezektől eltekintve messzire kimagaslik ez uj egylet igazi missiója: a nemzeti érzés és nemzeti nyelv terjesztése.

A mit, igazi nevén ugy hivunk: magyar nemzeti kultura, ez lesz világitó pontja a „Kassai Irodalmi Társaság“-nak.

És ez a fontos czél az, melyért szivből üdvözöljük az uj egylet megalakulását.

Kassa, mely különben is politikai központja a Felvidéknek, irodalmi s ez által társadalmi központtá is alakul.

E központból kell magyarrá s nemzetivé tenni az egész Felvidék társadalmát.

Erre lesz hivatva a „Kassai Irodalmi Társaság.“

A kit lelkesit e czél, az nem fog habozni a kibontott zászló alá állani.

Nem hisztünk azoknak, kik kételkednek ez egylet fennállásában s nem félünk azoktól, kik netán elleneznék azt.

A kétkedést megtöri az első siker; az ellenkezést porba sujtja a lelkesedés, melylyel utnak indul a kör.

Csupán egy van, mitől félni lehetne: és ez a közöny.

Mi ebben sem hiszünk.

Mert a kiben van hazafias érzés, a ki tudja, hogy magyar kulturánk nincs és azt teremteni kell, mert enélkül Magyar Állam nem létezik: az nem lehet közönyös oly mozgalom iránt, mely épen ezt tüzte ki czélul.

A közönyt némitsa el magyar közönség lelkesedése.

Az az uj társaság pedig teremtsen uj életet s folytassa azt a nemzeti missiót, melyet egykor Kazinczy és gárdája ugyancsak Kassán megkezdett.

A zászló kibontva. — kg. —

Felhivás a „Kassai Irodalmi Társaság“ érdekében.

A mai időben, midőn a nagy közönség s különösen annak intelligens része mondhatni el van árasztva pártolást és áldozatot kérő különböző felhivásokkal, nagyon meg kell gondolni egy-egy ujabb felhivás kibocsátóinak, hogy a czél, melynek érdekében a közönség pártfogását kérik, olyan-e, hogy teljes joggal és reménynyel számithatnak a meghallgattatásra.

Mi teljes reménynyel és bizalommal fordulunk a mélyen tisztelt közönséghez, midőn felkérjük a megalakitandó „Kassai Irodalmi Társaság“ zászlója alá sorakozásni.

A kitüzött czél legékesebben szól maga mellett.

Visszavezet a százados multba, a midőn Kassa a tudományos és szépirodalomnak, önálló müvek és időszaki folyóiratok által, egyik messzire világító fényes központja vala; rámutat a jelenre, midőn annyi sok, tudományos és irodalmi erő, az egyesülés és pártolás áldásainak hiányában egyáltalában nem, vagy aránytalanul csekély mértékben tud érvényesülni; végre feltárja előttünk a kivánatos jövőnek képét, a melyben egy életrevaló és eröteljes Irodalmi Társaság ugy tudományos, mint társadalmi téren, a nagy közönség buzgó pártolása mellett évről-évre fokozódó mértékben fogja áldásos müködését kifejteni a magyar nemzeti kultura érdekében.

E müködést alapszabálytervezetünk következőkben foglalja össze:

A „Kassai Irodalmi Társaság czélja: A szépirodalom müvelése, tudományos ismeretek terjesztése és népszerüsitése, Felső-Magyarország ismertetése.

Eszközök: Felolvasások tartása, még pedig ugy a müveltebb közönség, mint az alsóbb néposztályok számára;

folyóirat kiadása;

olcsó könyvek kibocsátása;

szépirodalmi s tudományos müvek megirására pályadijak kitüzése;

kulturális mozgalmak erkölcsi s anyagi támogatása.“

Hazánk minden nagyobb városában, még olyanokban is, melyek akár népesség, akár tudományos intézetek és irodalmi férfiak tekintetében nem mérkőzhetnek városunkkal, már régóta fenáll és virágzik egy-egy tekintélyes társulat, mely a politikai és vallási tekintetek teljes kizárásával, az irodalom müvelését és népszerüsitését s a társadalmi élet élénkitését a közönség lelkes pártolása mellett a legnagyobb sikerrel teljesiti.

Váro-unk és széles körre terjedő vidéke nem maradhat továbbra is ilyen központ, ilyen egyesület nélkül.

Bizalommal fordulunk azért városunk, vármegyénk s a szomszédos vármegyék mindazon müvelt hölgyeihez és férfiaihoz, kik egy ily egyesület létesülését és müködését kivánatosnak és szükségesnek tartják, sőt bizalommal fordulunk mindazon honfitársainkhoz, kik örömmel pártolnak hazánk bármely pontján oly mozgalmat, mely nemes és hazafias czélok megvalósitását tüzte maga elé: hogy a „Kassai Irodalmi Társaság“ tagjai közé belépni szivesked-jenek.

Alapszabálytervezetünk a tagokról következőleg intézkedik:

„Az egyesület tagjai.

A) Tiszteletbeli tagok: azok a tudomány s irodalmi téren, valamint az egylet iránt kiváló érdemeket szerzett egyének, kiket ilyenekül a közgyülés választ meg.

B) Alapitó tagok: azok, kik az egylet vagyonát legalább 50 frttal (100 korona) gyarapitják.

C) Rendes tagok: azok, kik előzetes irásbeli nyilatkozat alapján a választmány fölvesz.

A tagsági dij évente 4 frt (8 korona) s negyedévi részletekben, minden évnegyed első két hetében esedékes.

TÁRCZA.

Schlesinger a látóhatáron.*)

Irta: **Viharos.**

Az a Schlesinger, aki nem hagyja magát. Az én saját külön Schlesingerem, akire büszkébb vagyok, mint Porzó a maga hires Kohn-gyüjteményére. Az én édes keresztfiam, akit fölfedeztem, elneveztem s bevittem a magyar fogalomtárba. Mert Schlesinger, aki nem hagyja magát, nem alak, hanem fogalom. A fejtetőre állt jókedvet, a mezitelenre vetközött s egy idegen, róla lelotyogó nagy bőrbe bujt temperamentumot jelent. Nem ezt a jókedvet, mely nem fér a bőribe, hanem azt, mely magára huzta az oroszlánbőrt, s még sem tudja eltagadni, hogy az egypatájuak világából származott.

Schlesinger, aki nem hagyja magát, nem ember, hanem szimbolum. Egy különös világ jelképe. Egy duhaj kedvet szinlelő józan világot, szimbolizál, mely szégyenli a maga nyugodt hömérsékletét és lázat hazudik és vadságot affektál. Egy világot mely megtudna állni a maga lábán és mégis mindig mankón jár, mely minden életnyilvánulását kendőzi, s szünőszüntelenül másol, pedig eleget adhatna a magáéból.

Ugy hallotta, hegy az, aki a legény a csárdában, duhajkodik; kinevezi tehát a salont csárdának, s nekiadja magát benne a duhaj kedvnek. Mivelhogy pedig ezt a kedvet nem érzi: szerepnek vállalja és eljátsza. Vagy a csárdát utánozza vagy a főuri salont, vagy az utczát vagy az utczákat kerülő világot. Duhajkodik, mert az utczái korcsmában is orditoznak, nyegléskedik, mert a plüche salonokat majmolja; a legénye hármasával ül a kétüléses fiakkerbe, mert a mintáitól ugy látta, az asszonya pedig az épen divatos orfeumprimadonnát kopirozza. A háza nem a vára, melyben senki sem tér hozzá, hanem a gyakorló szinpada, melyen a szerepeit próbálja. Egy világ, mely nem a maga erejéből törekszik előre, hanem ha őseiével. Azokéval, akik állitólag Darwin szerint, a fákon kapaszkodtak. Egy világ, mely majmol bánatában és majmol örömében, mely nem a maga könnyeit sirja s a mosolygását is hazudja, — mely prosperálhatna a maga lábán, de inkább tönkremegy abban a fáradozásban, hogy a mások hátára kapaszkodjék.

Hiján van a büszkeségnek, de telides-tele van a kapaszkodók gögjével. Minél több szerepet tud, annál gőgösebb, minél többet veszitett a maga öseredetiségéből, annál felfuvalkodottabb. A mai szinészkornak gyermeke, az utánapapolók nagy világának organikus résse.

De az én saját külön Schlesingereim nem papolnak, hanem orditnak, bögnek, rugnak, kapálnak. Az én Schlesingereim a bálteremben laknak. Ott nem hagyják magát. Talán egyetlen igazi Schlesinger sincs közöttük, többségük talán az Oechffy Bendeguzék fajából származik, de hát Schlesingert elfogadták symbolumnak, a symbolumnak pedig fednie kell a jelképezettet.

A dolog ugy történt, hogy néhány évvel ezelőtt egy bálon az egyik uri ember a másik uri embert oldalba lökte. Ez tudvalevőleg azokon a bálokon, melyeken uri emberek mulatnak, gyakran megtörténik, s igy nem is volna érdemes, hogy külön megemlékezzünk róla. De megemlékezem róla, mert ez az oldalba lökés volt a magát nem hagyó Schlesingernek születési pillanata. Az oldalba lökött uri embert véletlenül, — igazán nem tehetett róla, — Schlesingernek hivták. Egy ideig dühösen nézett arra az ifjura, aki könyökének az egész teremben nem talált egyéb helyet, csak az ő csipőjét, azután megszelidült és arrébb akart menni.

Tudvalevő dolog, hogy az embernek, mikor arrébb akar menni, mindig akad egy-két olyan jó barátja, a ki ezt nem engedi meg. Ezek a mindenütt felbukkanó jó barátok a tragédiáknak, gyakran persze a bohózatoknak is kiadó násznagyai. Nos, a mi esetünkben se hiányzottak ezek a jóságos barátok. Odaállottak az elsomfordálni készülő Schlesinger elé s biztatták, hogy ne engedje magát.

— Ne hagyd magad, Schlesinger!

A nagy hangosságra összecsoportosultak a tánczolók s csakhamar vagy ötven ember kiáltotta oda Schlesingernek, hogy a világért ne hagyja magát. Es Schlesinger nem is hagyta magát. Megtette kötelességét, s a báli terem közepén arczul ütötte azt, a ki a könyökével az oldalán kopogtatott, megtudandó, hogy vajjon szabad e arra az ut?

A csattanás ugy hangzott s ugy hatott, mint a pezsgőpalaczk dugaszának durrogása.

A gyengébb idegzetüek megittasodtak tőle, s egyszeriben berugtak. En magam is valami mámorfélét éreztem. Kedvem kerekedett fejtetőre állni s a lábaimmal kalimpálni. En édes istenem, micsoda szép dolog is az, ha Schlesinger nem hagyja magát, ha a báli zenét tulharsogja a biztató orditás, s az emberek megfeledkeznek nem magukról, hanem tánczosnőikről s felpofozzák egymást! A megfeledkezés proczeszusa roppant rohamos, s az ember csakhamar elfelejt mindent, a mi utjába áll a szabadságnak. Mert éljen a szabadság, le a rabsággal! Ha a szivünk tele van jókedvvel, öntsük ki a kurjantások csatornáján, s ha a lelkünk megdagad az önérzettől, kenjük oda ezt a fölöseg önérzetet a szomszédunk arczához.

Hanem a mámorom csakhamar elszállott, s azt láttam, hogy azok az urak egy csöppet sem dühösek a egy csöppet sem jókedvüek. Hogy csak azért pofozkodtak, mert ugy hallották, hogy a lovag nem hagyja megtorlatlanul az ellene elkövetett sértéseket, s csak azért kurjongatnak, mert ugy hallották, hogy a csár-

*) Ezt a sikerült pompás fejezet a Magyar Ujságból vesszük át. Szerk.

A belépés négy évre kötelez, s ha a negyedik év elteltével a r. tag kilépését be nem jelentette, egy ujabb négy évre kötelezve lesz maradni.

[illegible] kapják a tagok az egylet közlönyét, s esetleg az egyesület egyéb kiadványaiból a választmány által évről-évre meghatározandó művekből vagy egészen ingyen, vagy leszállitott áron; a könyvtárt használhatják s a felolvasásokat látogathatják.

Ezenkivül kivánatuk egyrészt a társulati tagság feltételeit, másrészt magának a társaságnak körvonalait a t. ügybarátok figyelmébe ajánlani.

A megalakuló közgyülést február hó 19-én délelőtt 10 órakor fogjuk megtartani.

Legyen e nap Kassa város és a felvidék szellemi ujjászületésének ünnepe. Legyen e nap záloga egy diszes jövendőnek, a melyben a polgárerények által összekapcsolt társadalom kezet fog egy harczra: az eszmék harczára, mely tisztitja a sziveket és az elmét; kezet fog egy vállvetett munkára, a melynek lázas igyekezete által megdicsőittetik a magyar kultura szent neve!

Kelt Kassán, 1893. január hó 19-én.

A végrehajtó-bizottság nevében:

dr. Glück Lipót, a „Kassai Jogi Közlöny" szerkesztője. — dr. Szikszy Antal, gym. igazgató, a felsőmagyarországi muzeum titkára. — Deli Jenő, a kassai keresk. és iparkamara titkára.

Miskovszky Viktor, a m. tud. akad. tagja. — Révész Kálmán, ref. lelkész.

A taggyüjtőiveket kérjük legkésőbb február hó 18-ig a „Kassai Irodalmi Társaság" czimén Kassára beküldeni.

Azok, kik közelebbi felvilágositást óhajtanak, kik gyüjtőivhez nem juthattak s az egyesületbe belépni kivánnak, forduljanak ugyancsak a fenti czim alatt a végrehajtó bizottsághoz.

A közgyülés megtartásának helye annak idején a lapokban közzé fog tétetni.

Országos lelenczház-egyesület.

Nagy és nemes mozgalom indult meg röviddel ezelőtt a fővárosban, melynek czélja egy régi nemzeti mulasztásunkat pótolni, társadalmunknak egy sajgó sebét behegeszteni. A nyugati kulturállamokban már réges-régen, Olaszországban és Francziaországban évszázadok óta látják el az apjuk, anyjuk elhagyta kisdedeket jótékonyság segitségével, vagy közköltségen.

A középkor szellemének megfelelőleg kezdetben klastromokban és templomokban vették fel a kisdedeket, kiket titokban egy ott kitett forgó szekrénybe helyeztek el többnyire éjnek idején. A gyermekeket azután apáczák gondozták a klastromban ugy, hogy az ilyen gyermek a világtól elkülönitve növekedett fel. Ez a módja a felnevelésnek nem czélszerü. Egyrészt nagy a veszedelem a gyermekekre, ha sokan együtt vannak, betegségek könnyen elragadnak egyikről a másikra. Azonkivül a világtól való elzáratás nem jól hat a kisdedek lelki fejlődésére.

Manapság alig van már oly lelenczház, melyben a gyermekeket intézetileg nevelik, arra igyekeznek, hogy a gyermekek a nép által neveltessenek fel, s igy oda jussanak vissza, a honnan kikerültek, olvadjanak a népbe, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. Az olasz nép annyira szereti „madonna gyermekeit" (igy nevezik a lelenczeket), hogy gyakran irigyen nevelik fel és családjuk tagjaivá fogadják.

Ezt a hazafias és emberbaráti eszmét óhajtja megvalósitani az „országos lelenczházegyesület." Tulajdonképen szégyenére válik hazánknak, hogy még eddig nem gondoskodtunk kellőképen ez ártatlan kisdedekről, a kiknek egyedüli bünük, hogy szülőik nyomorognak, könnyelmüek vagy bünösek. Hányszor történik meg az orvosi gyakorlatban, hogy a jómódu család vézna csecsemője mellé dajkát kell megvizsgálnunk, a ki [illegible] csecsemőjét, kit könyvekben [illegible] [illegible] egy-két [illegible] vagy [illegible] dajkálna [illegible] [illegible] a szegény anya [illegible] [illegible] [illegible] gyermekének [illegible] [illegible] nyilvánságot [illegible] szegény teremtés már [illegible] van [illegible] hogy [illegible] ingyen s a fővárosban valamint a nagyobb városok környező falvakban valóságos angyalcsináló [illegible] hová olcsó áron kivinnék a gyermekeket [illegible] minél gyorsabban, minél kevésbbé pontosak a kiadott bér fizetésében.

Arról van tehát szó, hogy csak a kisdedek jó ápolásban részesüljenek, a mennyire lehet családban neveltessenek fel. Ennek kipróbált legjobb módja az, hogy az ilyen gyermekeket egy vagy több központi intézetbe vegyék fel, a hol őket az orvos megvizsgálja, s az egészségeseket miélőbb az értelmes bejövő földmivesek és kisiparosok nejeinek átadja gondozás végett kellő fizetés fejében. Az intézetben csak azok a gyermekek maradnak vissza, a kik betegek, hogy ott anyatej mellett gondos ápolásban részesüljenek. A kiadott gyermekekre az intézet, de különösen az egyesület vidéki tagjainak folyton és szigoruan kell felügyelniök. Ez igen fontos, mert ha a gyermeket kiadják és többet rá komolyan senki nem vet ügyet, akkor a gyermekek ugy pusztulnak, mint azelőtt. Éppen ennek elkerülése végett szükséges, a nemes szivü és jótevő társadalomnak részvétele minél tágabb körben. Hiszen a lelenczügy tulajdonképen községi és az államnak kötelessége gondoskodni az elhagyott kisdedekről, azonban nálunk ezt az állam a községekre rótta, a melyek azután minél olcsóbb és igy rosszabb ápolásba adják a gyermekeket.

Tehát e társadalomnak részt kell vennie e mozgalomban, ha azt akarjuk, hogy e kisdedek jó kezekben legyenek s a haza hasznos polgáraivá váljanak.

Hazafias és emberbaráti művet igyekeznek tehát életre ébreszteni azok, kik az országos lelenczház egyesület megalakitásán fáradoznak. Örömmel látjuk, hogy a fővárosnak szine-java máris csatlakozott a mozgalomhoz, melynek czélját lent röviden vázoljuk. Nem közönséges egyletecski ez, hanem arról van szó, hogy ezer kisded életét megmentsük, és épen ezért a mozgalomnak országosnak, imposánsnak kell lenni. S ha a kormány s az országgyülés látni fogják a törekvés komolyságát, az eszme megvalósitását, akkor bizonyára kell, hogy erkölcsileg és anyagilag hozzájáruljon. Es épen azért, mert ily nemes és nagy tervről, régi mulasztás pótlásáról van szó, csatlakozzanak e mozgalomhoz. E lap szerkesztősége szivesen fogad és nyiltan nyugtáztat bármely csekély adományt s azt az egyesülethez (Bpest, kerepesi ut 41.) juttatja, mely bárkinek szolgál bővebb felvilágositással. Sőt e nemes egyesület megérdemlené, hogy mulatságok, bálok, táncziskolák, stb. jövedelmét vagy legalább annak egy részét e czélra forditsák.

Gondoljunk Széchényi nagy hazánkfia mondására. „Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak életét sem szabad kioltani, mivel magyar", minél inkább kötelességünk tehát a pusztuló kisdedek ezreit megmenteni!

Dr. Faragó Gyula.

---

dás eredeti tánczhelyén a falusi korcsmában is elkurjantja magát a jókedvü legény. A kijózanodásnak ebben a pillanatában jobban láttam, mint a józanság óráiban. A tekintetem megkapta egyszerre a társaság képét, s ugy látta, hogy az a fotográfia az olyan Schlesingerek egy egész világának fényképe, a kik nem hagyják magukat, és nem is hagyhatják magukat, mert önmaguk nincsenek is jelen, hanem csakis a maguk választott mintáiknak erőszakolt kópiái.

S azt a fotográfiát szerte felismerték, s a szegény Schlesingert elfogadták a lefényképezett világ szimbolumának. Nem reklamálom a fölfedező dicsőségét, még a keresztapaságét sem, bár büszke vagyok erre a komaszerepre. Valamikor valaki ugyis szimbolummá lett volna. Ha nem Schlesinger, hát Huber Tóni, s ha nem Huber Tóni, hát Wewrewch Pista. Mert mind a három ennek az affektált jókedvnek nyilvánulásaival mulat, mert mind a három a magamegfeledkezést hazudja s a duhajkodást játsza, mert mind a három a magyar báltermet a komédiázás segélyével csapszékké akarja alakitani.

És Schlesinger képe megint feltünik a látó határon. Már olvassuk a báli készülődésekről szóló jelentéseket. Bizottságok, mamák és leányok nagyban készülődnek az évadra. Az egyiket a rendezés gondja bántja, a másikat a toilettek kérdése, a harmadikat az az ujság hidege rázza, hogy mi lesz, hogy lesz, s hogy milyen is az a világ, a melyen keresztül hivatalosan vezetik be az igazi nagy világba? A három közül egy sem gondol Schlesingerékre, a kik pedig valószinüleg az idén is megzavarják czirkulusaikat. Talán nem ártana, ha legalább a rendező-bizottságok vetnének ügyet a Schlesinger kérdésre, mert igazán kár volna, ha a fiatal leányoknak világbavezető cicerónéja az idén is az a Schlesinger volna, a ki nem hagyja magát.

Ujdonságok.

A városnál e hó 28-án rendes közgyülés fog tartatni, melynek tárgysorozata ez: A polgármester havi jelentése; jelentés az 1892. deczember 18-án lefolyt választásról; miniszteri leirat a zeneiskolai tanárok nyugdij-kérdése tárgyában; Hausser Erzsébet városi szülésznő nyugdijazása; a városi tornaterem helyreállitása; a Rozália-ut kiépitése; a főutcza 73. sz. (Szapáry-ház) bérlete; Csimbolyák György és Lehner József felvétele a községi kötelékbe; előleg kérvénye egy városi tisztviselőnek; 8 iskolaszéki tag választása ügyében; inditvány a makkoltatás czimén befolyt összegek hováforditása és a már megszavazott, de jóvá nem hagyott drágasági-pótlék tárgyában; egy közigazgatási bizottsági tag és egy másodosztályu irnok választása.

Házvétel. Bubics Zsigmond püspökünk a palotája mellett levő Gehring-féle nagy házat megvétette. Szándéka az, hogy e régi rozzant épületet modern stilben átépitteti és abba helyezi el nagyszabásu könyvtárát.

A vármegyén szapora munka folyik most. Ugy értesülünk, hogy Péchy főispán gyöngéd figyelmeztetést juttatott az egyes hivataloknak a mult évről még függőben levő akták feldolgozása tárgyában, kikötve, hogy a jövő hó közepéig minden rendben találtassék, nehogy a renomméban hiba essék itt vagy ott.

Hivatal-vizsgálat. A füzéri-járás főszolgabirói hivatalát Péchy főispán tegnap tisztelte meg előre be nem jelentett látogatásával, a mely azonban kellemesen lepte meg Bodnár Ernő főszolgabirót, mert a pontosságot illetőleg ott rendben van a szénа.

A városnál a főispán e hó 27-én tart számonkérő széket.

Jelmez-bál. Késmárkon február hó 11-én Wein Károlyné urnő védnöksége alatt jelmez-bált rendez az ottani elit-társaság. A bál elnöke Ambrózy István közjegyző, a kassaiaknak kitünő ismerőse.

Sajtópör. A kassai esküdtszék előtt február 10-én sajtópör lesz tárgyalva. Vádlókként Juszner Armin és Auspitz Gyula a lőcsei helyiérdekü vasut vállalat képviselői szerepelnek, a kik Reisz József lőcsei nyomda-tulajdonost vádolják.

A népkonyha jelentése. F. hó 15—20-ig bezárólag 488 ebéd-adag lett kiszolgáltatva, ebből ingyen 430. — Adakoztak: Dieber Lina, dr. Moskovics Mária urnő 5—5 frtot; Kempner Lujza, Goldberger Terézia urnő, Mendl Emil és Lévai Henrik urak 2—2 frtot, Schlesinger Róza urnő 2 frtot, Friedmann Mór ur 2 frtot, [illegible] 1 frt 30 kr. Goldberger Teréza urnő 35 literebédet. Kassa, 1893. január 20. Az izr. nőegylet elnöksége.

Thea-estély rendez minden kedden este Herdicsky János az ő ujonnan diszitett kávéházában, melyekben Horváth Feri zenekara fog játszani.

Az építkezési társaság február 26-án tartja évi közgyülését a városháza kisebb termében.

Szánalás. A kassai mult évi regále-bérlőség hir szerint 150.000 frt deficittel zárta könyveit. Az első évben volt csak nyeresége, azután két éven át mindig veszteséggel dolgozott. A részvények, melyeknek 100 frt névértékök volt, most 80 forintjával váltatnak be.

Kinevezés. Kádass Andor kassai törvényszéki joggyakornok a szerencsi kir. járásbirósághoz aljegyzővé neveztetett ki.

A közbátorság. Csifra állapotokat hoz magával a dermesztő téli napjárás a közbátorságot illetőleg szép városunk kebelében, a hová ugy látszik a külső vidékeken uralkodó nyomor elhozza a toprongyos szegénységet, hogy itt egy kis pénzmagra szert téve, enyhitse meg szánandó sorsát, mert a mi történik csak arra mutat, hogy az illetőknek nem mesterségük az utonállás, hanem inkább csak eszköz arra, hogy a börtönbe kerüljenek, a hol ilyen tatár időben a legjobb hely kinálkozik számukra. Tegnapelőtt volt az első eset, hogy a szepsi-utcz Haver biztositási tisztviselő este szinház után hazamenet egy az árok mellől felbukkant legény által meg lett állitva. A megtámadott revolverével elijesztette a támadót. Ehez hasonló eset történt tegnap este Bárkány J. kereskedővel ugyancsak azon a vidéken, a hol egy legény őt pengőt bátorkodott kérni a szabad menet biztositása fejében. Az öreg ur rendőr után kiáltott és erre — a kassai rendőrség felől hihetőleg igen jó véleményben levő — fickó hamarosan kereket oldott. Azt hiszszük, hogy a rendőrségnek ezekről a dolgokról van tudomása; azt is tudjuk, hogy Mihalik rendőrkapitánynak nem kell elmondani, hogy mi a kötelessége ezen állapotokkal szemben és ezért csupán arra szoritkozunk, hogy a hatóságot kérjük, hogy ne kimélje a kiadásokat ott, a hol ilyeneket a közbiztonság, a város polgárságának nyugalma megkövetel. Igen?

A hó. A főutcza mindkét oldalán nagy hótömegek feküsznek, hogy a közlekedés szinte lehetetlen és tekintve a lóvasut szünetelét, ez annyira veszedelmes, hogy a hó-eltakaritást komoly figyelmébe ajánljuk a hatóságnak, vagy legalább lapátoltassák be a csermely medrébe.

Meghivás. Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület előadásokat és felolvasásokat rendez gazdák részére. Az első ilynemü előadás f. hó 29-én vasárnap a kassai m. kir. gazdasági tanintézet 1. számu tantermében fog megtartatni d. e. 11 órakor és délután 3 órakor. Délelőtt 11 órakor Kovácsy Béla választmányi tag fog előadást tartani a modern takarmányozásról. Délután 3 órakor Zelka Zsigmond gazdasági tanintézeti tanár olvas fel a müträgyázásról, s ezt Páter Béla gazdasági tanintézeti tanár felovasása követi: a vetések kifagyásáról. Felkérjük az egyesület tisztelt tagjait, sziveskedjenek ez előadásokon minél számosabban megjelenni, annyival is inkább, mert ez előadások mindenike a gazdaközönségre nézve valóban érdekes és tanulságos tárgyat ölel fel, mindenütt a legujabb vivmányokkal és tapasztalatokkal ösmertetvén meg a hallgató közönséget. Ezen előadásokra azok is szivesen láttatnak, a kik az egyesületnek nem tagjai. Az előadásokat közös ebéd vagy vacsora fogja követni. Az egyleti elnökség.

Vigasztalás! A kassai farkasorditónak ismert muzsa-templomnak párja akadt, még pedig nem kisebb helyen, mint a fő- és székvárosban, a melynek budai várszinházát illetőleg a következő humoros dolgot olvassuk, a melyet hamarosan a kassai szinházra alkalmazunk, nem hiszszük ugyan, hogy sikerrel, de megnyugtatásul a kassaiaknak, hogy van társunk a szenvedésben. „Nem hallottuk ugyan sohasem, hogy a czár szinházba járatná a szibériai száműzötteket, de azért mégis van egy szinház, a mely hamisitatlanul szibériai; csakhogy nem Szibériában fekszik, hanem a budai várban. Ebben a szinházban már jó idő óta két előadás van és pedig — éppen ez a nevezetes — nem egymásután, hanem egyszerre. Mig a szinpadon valami bolond franczia vigjátékot, vagy operát, vagy nem tudom én, mit játszanak, azalatt a nézőtéren állandóan egy tragédia járja, melynek czime: Szibériai szinházlátogatók sanyargatása, vagy: Hideg van a várszinházban. A budai társaság szinejava didergve vesz részt az előadásban, bundákkal és lábzsákokkal nem igen lévén fölszerelve. Azt az egyet elismerik a budaiak esti művelvezetők közepette, hogy a szinházak történetében páratlanul áll az az eset, a mikor egy szinházat nem tüzelőanyaggal, hanem a müvészet iránt való lelkesedéssel akarnak befüteni. De mivel ez az uj tüzelőszer nagyon rossznak bizonyult, a budaiak kérik a várszinház vezetőit, hogy csak térjenek vissza a régi tüzelőanyagokhoz: szénhez és fához, mert az uj rendszerü fütés mellett a legszebb drámai jelenetek sem kimélhetik meg az embereket fülét az elfagyástól. Ez pedig tragikusabb Shakespeare tragédiáinál is!"

Keleti marhavész. A földmivelésügyi miniszter legujabb [illegible] szerint a keleti marhavész Oroszország területén ujabban rendkivüli hevességgel lépett fel s egyre fokozódó gyorsasággal terjed nyugat felé. Habár Oroszországból, valamint általában az [illegible] [illegible] vidékekből származó állatok, állati nyers termények és egyéb veszélyes tárgyak forgalma a legszigorubb behozatali tilalmakkal van korlátozva; mindazáltal nincs kizárva annak a lehetősége, hogy e marhavész nyugat felé haladó ujabban váratlanul

átlépi határainkat s egyszerre csak hozzánk is beférkőzik.

Erre a veszedelemre való tekintettel a város tanácsa szükségesnek találta, hogy e hirdetményével emlékezetébe juttassa a lakosságnak az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. VII. t. cz. 25. szakaszát, a mely a következőleg hangzik:

„A házi állatok birtokosai, pásztorok, gyepmesterek, mészárosok, vágatási biztosok és mindazok, kik házi állatok gondozásával vannak megbizva, kötelesek a birtokukban, illetőleg a gondozásuk alatt álló állatoknak beleő megbetegedését vagy azoknak elhullását a községnek azonnal bejelenteni, mely utóbbinak kötelessége az esetet az állat, esetleg a községi vagy körorvosnak és az elsőfoku hatóságnak (Kassán a rendőrfőkapitányságnak) a szükséges intézkedés végett azonnal bejelenteni. Házi állatok birtokosait a bejelentéssel járó hivatalos vizsgálat költségei terhelik."

„Azon állatbirtokosok, kik állatjaik számára állatorvost tartanak, avagy állatjaikra állatorvos által felügyeltetnek, ezen kötelesség alól mentesek; tartoznak azonban gondoskodni arról, hogy minden ragadós betegség esete vagy ily betegségben történt elhullás a községnek azonnal bejelentessék. Állatorvosok szintén csak a ragadós betegség eseteit kötelesek bejelenteni."

Az idézett törvényczikk 146. szakasza pedig igy szól:

„A ki a marhavész terjedése ellen a hatóság által elrendelt zár- vagy egyéb felügyeleti szabályokat megszegi, vétség miatt három hónapig terjedhető fogházzal büntetendő."

„Ha a szabályok ezen megszegése következtében valamely marha a ragályos vészbe esett, az, a ki a szabályokat tudva megszegte: egy évig terjedhető fogházzal és ezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntettetik."

„A kisérlet büntetendő 1878. V. t. cz. 44. szakasza."

Végre az idézett 1888. VII. t. cz. 154. szakaszának g) pontja szerint

„Kihágást követ el és egyszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, a ki a 23. szakasz ellenére az állatok olyanféle megbetegedését nem jelenti be, mely betegség az emberekre vagy az állatokra nem veszélyes."

Személyi hirek. Kövér János, kassai rajztanár és festőművész, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara megbizásából néhai Baross Gábor, nagyemlékü kereskedelmi miniszterünk olajfestésü arczképét fogja elkésziteni. — A Kassai Jogi Közlöny segédszerkesztőségét Nyulássy János, fiatal jogásznemzedékünk jeles képzettségü tagja vállalta el.

A vörös-kereszt egylet által felállitott levest osztó intézet kimutatása. Folyó hó 2-től 14-ig 4458 adag leves és kenyér osztatott ki a szükölködők közt. Ezen intézet javára adakoztak: Klusinszky Károlyné urnő 2 frt, Jánszy Gáborné urnő 3 frt, lencsét és babot, egy női kör 5 frt, Delevale G-né urnő 5 frt, mely adományokért a nemeslelkü adakozóknak az egyleti elnökség hálás köszönetét fejezi ki. Könyöradományokat ezen nemes czélra továbbra is kér és hálásan elfogad az egylet elnöksége. A bizottság.

Mai czikkünkhöz. Az országos lelencház-egyesület alapszabályaiból közöljük a két paragrafust, melyek az egyesület czélját tüntetik fel. 2. §. Az egyesület czélja szegény elhagyott gyermekek tartása, nevelése és gyógykezelése a betöltött 15-ik életévüknek és szemmel tartásuk a nagykoruságig. 3. §. Az egyesület e czélt országos lelencháznak és a szükséghez képest ezzel kapcsolatban szülőháznak alapitása által igyekszik elérni. Rendes tag az, ki 5 évi kötelezettség mellett évenkint 2 frtot fizet; pártoló tag, ki 5 frtot; alapitó tag, ki az egyesület tőkéjéhez legalább 50 frtnyi adománynyal járul; alapitványos tag az, ki az egyesület czéljaira legalább 3000 frtot adományoz. Az alapitványosok nevei megörökittetnek. Az adakozások a lelencház egyesület pénztárnokához Csetei Herzog Péterhez küldendők, Budapest Károly-körut 15.

A kassai kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága legközelebbi ülésén kimondotta, hogy mindazon munkaadók, a kik biztositásra köteles tagjaikat bejelenteni ideig elmulasztották, az I. foku iparhatóságnak feljelentessenek. Felhivjuk ezért az említett határozatra különösen a kereskedők és nyilvános számadásra kötelezett intézetek (biztositási intézetek stb.) figyelmét is, hogy a bejelentést saját érdekükben mielőbb megtegyék.

Verses Sándor a budapesti opera öblös bariton-énekese ma este Csepreghy Piros bugyellárisában lép föl a kassai szinpadon.

Csak toronynyal! A kassai vasut a főutczai igazgatósági irodával szemben levő csermely-árkon egy árufelvételi irodát akar létesiteni és e czélból lépéseket tett a városnál, hogy az erre szükségelt kis telket engedje át számára, megjegyezve, hogy a kis alkotmány diszes lesz. A városnál azonban [illegible] fogadták a beadványt és azon nézetnek adtak kifejezést, hogy ez esetleg igen drága lesz, mert a város hatóság csak igen-igen csinos, a főutczát diszitő csarnok épitését engedélyezheti és azt is csak ugy, hogy ha tornyokkal épitik.

Esküvő. Szerdán vezeti oltárhoz Csegény Gyula kassai távírdai és postatiszt Schvarcz [illegible] kedves szeretetre méltó leányát Emma kisasszonyt.

[illegible], a direktor, Ellinger a primadonna és Sugár Aranka a koloratur énekesnő e napokban Budapesten voltak, hogy a népszinházban eltanulják miképen kellene a Szultán operett főbb szerepeit eljátszani. Ezt ugyan aligha fogják [illegible], de legalább láttak egy-két jó előadást s Kassára gondolva: sajnálják a különbséget, a mely általában mindent és igy a szultánt is csak azolyan kassai kiadásban kapja meg tekintettel a nagyvendégre bérletszünetben és tán még felemelt árak mellett.

Szinházi élmények. A szinház fekete tábláján ez a figyelemre méltó hirdetés van: Fölötte olcsón lehet bérelni dézsbundát, muffot, télikendőt, sapkát, pokróczot, téli kesztyüt — a jegyszedőnénél. Az egész előadásra ennyi... meg ennyi. Egy szóval ugy a repertoár, mint a jegyszedőné kitünő élvezetről biztosit.

Az Unió malom-ipar részvénytársaság megvette a kereskedelmi bank pesti-uti gőzmalmát, és máris megindította az üzemet.

Egy vastag arany jegy-gyürüt vettek el egy napszámostól, a ki e gyürüt Lang ékszerésznél akarta aprópénzzé beváltani. A gyürüben bevésett évszám is van. A tulajdonos átveheti a kapitányságnál.

Megfagyott béres. Mult számunkban közöltük már a három királynépi ember szomoru esetét, a kik közül kettőt a Bunkó felett találtak a hóban félig megfagyva. A közkórház tegnap értesitette a kapitányságot, hogy az ápoltak közül az egyik névszerint Szolenyi András béres meghalt.

Báli selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, koczkázott mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban) posta- bér és vámmentesen szállit: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállitó) selyemgyárában Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 2—5

Apróságok.

Egy amerikai lapban olvassuk a következő történetet. K. város egy elsőrangu sétaterén egy előkelően öltözött férfit találtak átlőtt halántékkal. Öngyilkosságának okát megmagyarázta a nála talált levél, mely következőkép hangzott. Egy év előtt egy özvegy asszonyt vettem el, kinek egy felnőtt leánya volt. Atyám többször meglátogatott bennünket, beleszeretett a leányba és elvette. Igy lett édes atyám az én vöm s mostoha leányom anyám. Nemrég fiam született, a ki atyámnak sógora és unokája, nekem pedig nemcsak fiam, de nagybátyám is volt. Atyámnak neje rövidre reá szintén fiut szült, a ki természetesen testvérem volt, de mostoha leányom gyermeke lévén egyuttal unokám volt. Feleségem egyuttal nagyanyám volt, hiszen mostoha anyám anyja volt és miután a nagyanya férje nagyatyánk, én szerencsétlen saját magam nagyapja voltam. Ezt pedig el nem viselhetem, megyek a halálba. Halálomat siratni fogja: nőm, mostoha anyám, nagyanyám, atyám, sógorom, vöm, fiam, mostoha leányom, testvérem és unokám, tizenöt személyben. Nem őrületes ez?

—

— Hát te hogy nézel ki? Borzasztó gyalázatosan vagy megborotválva, ugyan micsoda ostoba szamár borbélyod van?

— Én, kérlek, mindig magam borotválkozom.

—

Káplár: Miért kell a katonának elöljáróját az utczán már jó messziről megismerni?

Baka: Hogy idejekorán betérhessen egy mellékutczába.

Gondolatok.

Az a bolond, a ki bolonddal kiköt.

—

A fösvénynek mindig igen kevés a pénze, a restnek nagyon sok a munkája.

—

Az emeltyü, melylyel az embereket bábuként mozgatjuk — a hiuság.

—

Igen sokszor az hátráltat előmenetelünkben, hogy képességünket tulbecsüljük.

—

Másoknak mindent, magadnak semmit se bocsáss meg.

—

Az ember mindig tapasztal, de nem mindig okul.

—

Az üres fejü sokat szokott lármázni.

—

Légy takarékos, mert a pénz hiánya okozza gyakran hiányát a becsületességnek.

—

Sok kéz hamar kész.

—

Minden ut a sirba visz.

—

Testedet az álom a lelkedet az ima erősiti.

—

Nem mindig kellemes, a mi uj.

—

A ki időt enged magának, az időt veszit.

—

Szivhez szóló szó jobban talál, mint a bot.

CSARNOK.

A nagyherczeg.

Irta: [illegible]

A klubban [illegible] a nagyherczegről beszéltek: dicsérték szeretetreméltóságát, udvariasságát, lényének egyszerűségét: [illegible] jelét az igazi nemes embernek. Ekkor lépett be [illegible] ur és igy szólt:

— A nagyherczegről beszélnek? Nagyon csinos kaland esett meg vele tegnap Puymoreau tábornoknál.

— A nagyherczeggel? Ezt el kell mondania! — kiáltották minden oldalról.

— Tehát hallják uraim! Puymoreau tegnap ebédre hivta magához a nagyherczeget. A derék tábornok valószinüleg azt hitte, hogy nyugalomba vonulása előtt még egy szolgálatot tehet a hazának, hogy ő a maga részéről is valamivel hozzájárul a franczia-orosz szövetség megerősitéséhez; ugy gondolta, hogy erre a czélra egy tál sülő à la Daumont és egy őz czomb sokkal alkalmasabb, mint egy egész sor diplomácziai tanácskozás. A tábornok egy opera premiére alkalmával az előcsarnokban találkozott s két tánczosnővel folytatott beszélgetésbe beállott pausát arra használta fel, hogy meghivásával előálljon. Azt mondta, hogy Puymoreau grófné a nagyherczeg látogatása által szerencsésnek fogja érezni magát. Az asztalnál fogja találni a franczia hadsereg fejeit és az ő megjelenését lelkesedéssel fogják üdvözölni. — E körülményekre való tekintettel a nagyherczeg megigérte látogatását. A mint tudják, uraim, tegnap este átláthatatlan köd volt. A herczeg fekete kabátban volt a becsületrend szalagjával, e felett egy prémes köpenyt viselt, hátul csattal s ebben félig polgári, félig katonai öltözetben, gallérját egész a füléig felhuzva, kezei a zsebben, hagyta el a vendéglőt, hogy gyalog menjen a rue Volneyba. Hihetőleg elszámitotta magát a távolság tekintetében; mert midőn a ház elé ért, épp akkor ütött egy negyed nyolczat. A házban nagy sürgést forgást látott, szállitók, virágárusok, czukrászok, dobozokkal a fejükön, mások jeges döbönyökkel stb. jártak ki s be a házba. Ebből azt következtette, hogy nem fejezték be az előkészületeket az ünnepélyhez s azért még várni akart egy keveset. Filozófikus nyugalommal gyujtott szivarra s az ünnepiesen kivilágitott ház ablakai alatt fel s alá sétált. E mellett élvezettel nézte a szomszéd klub tagjait szemtől-szembe, kik egymás után jöttek, hogy ott négy frankért elfogyaszszák az ő hires ebédjüket s a kecses Minil kisasszonyt üdvözölhessék.

— Várni fogok, gondolta magában, mindaddig, mig valami magasabb személyiség érkezik meg előttem, akkor bizonyos leszek benne, hogy nem jövök korán s nem leszek indiskrét.

Egyszer, a mint talán már tizszer is végig sétált a kapu előtt, kijön ezen egy kövér, fehér fejkötős szakácsné, ki hozzá szaladt.

Eredj el, kedves, eredj! Lehetetlen, hogy ma lássuk egymást. Az uraság ma nagy ebédet ád; a nagyherczeg jön s ma nagyon sok a dolgom. De ne sirj! Igérem, hogy holnap este találkozni fogunk. Addig is fogad ezt. Jó ételeket teszek félre számodra. A viszontlátásra holnapig!

Ezzel egy ujságpapirba göngyölt csomagot dugott a hóna alá, csókot nyomott a herczeg ajkára, a minek olyan hagymaszósz ize volt, s aztán befutott a házba, mielőtt a herczeg meglepetéséből magához térhetett volna.

A herczeg megtörölte zsebkendőjével a bajszát, aztán egy lámpa alá ment s felbontotta a csomagot. Egy sertés cotelettet, egy barnára égett fáczán-szárnyat és huszonnégy sous-t talált benne, ez utóbbi külön papirba göngyölve. A herczeggel történt már elég mindenféle kaland az életben, hanem ilyen még nem.

Bár igen jól tudta, hogy mennyire népszerü Párisban, még az alsóbb néposztályok körében is; de ennek a szakácsnőnek a vonzalma mégis gondolkozóba ejtette. Miért nevezte őt „kedves"-nek? mi bizonyára olyan forma szólásmód, a mi engem az orosz „atyuská"-ra emlékeztet. Mért adott találkát hónapra? S végül micsoda összefüggésben van ezzel a sertés-cotelette, a fáczány-szárny s a huszonnégy sous, melyet bizonyára a bevásárlásoknál takaritott meg magának?

Gondolatokba merülve, észrevesz egy tüzér katonát, ki sötét köpenyébe burkolva szintén ott sétált fel-alá a ház előtt s időnként sóvár szemeket vetett Puymoreau hoteljének ablakaira.

— Hopp? gondolta magába a herczeg, aligha nem ez lesz az igazi Romeo, kinek helyét akaratlanul elfoglaltam!

Utána szólott:

— Hé, barátom!

— Uram, igy szólt a katona tisztelegve, ösmeri ön talán azt a szakácsnőt, a ki Puymoreau tábornoknál szolgál.

— Victoire?

— Lehet, hogy Victoirenak hivják. Szőkés csinos és testes.

— Ösmerem.

— Köszönöm! Földim, kivel egy reggel a piaczon találkoztam s beszéltünk egymással... De hát nem szükséges, hogy ezt mindenki tudja, hiszen ön ért engem uram! Egy tábornok! Becsukatna, ha megtudná!

— Értem. Nos! hát Victoire ön számára egy megbizást adott nekem. Ma nem jöhet, mert az uraság nagy ebédet ád.

— A patvarba, ez baj. Épp nem volna 10 óráig való kimaradási engedélyem.

— Hanem majd félre tesz önnek az ebéd maradékából.

— Ah!

— Aztán holnap várni fogja s meg vagyok róla győződve, hogy az elvesztett időt be fogja hozni.

— Jól van, — mondá a tüzér kissé megnyugtatva.

— De az még nem minden. Itt küld valamit az ön számára.

S a nagyherczeg átadta a csomagot. A tüzér felbontotta, megszámlálta a huszonnégy soust s nadrágja zsebébe csusztatta. A pénz, vagy a kotelette vagy a szárnyas okozta-e... a derék katona megvigasztalódott az ő kedvesének az elmaradásán s széles mosolylyal vörös bajusza alatt igy szólt:

— Nos, ha ismeri Victoiret, köszönje meg a nevemben.

— Várjon! — szólt a nagyherczeg, eszébe jutván a csók, melyet jogtalanul kapott. Van még valami? Hanem ezt az ajándékot, fájdalom, a legjobb akarat mellett sem adhatom át a legnagyobb sajnálatomra, ezt magamnak kell megtartanom.

— Tartsa meg isten nevében, — felelte a katona, — legyen ez a fáradtságáért, A mi engem illet, mára ki vagyok elégítve. Ah, Victoire! Ez aztán a leány! Hanem kérem, ne gondoljon semmi rosszat. — Jó estét, polgártárs!

— Jó estét, barátom!

S most, hogy több kocsi már megérkezett, a nagyherczeg elhatározta, hogy belép Puymorteau tábornokhoz.

E közben Victoire ra gondolt s mint Titus, igy szólt magához:

— Ez nem volt elvesztett nap···

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

Kassai takarékpénztár.

Az

5%-os magyar papirjáradék

küszöbön álló **konvertálása** alkalmából értesitjük ügyfeleinket, hogy azok kicserélését az uj 4%-os czimletek ellenében

minden díj felszámitása nélkül

fogjuk eszközölni.

23—1 **Az igazgatóság.**

EURÓPA SZÁLLODA.

Ma és mindennap

az Orpheum társulat

nagy előadást tart

fellépnek:

Linder Karolina k. a. bécsi exentric Chansonetta.

Gürtler nővérek, tiroli hires duetténekesnők és az összes szerződött tagok.

Különlegességek:

Osztrák és magyar bor, bohózat énekkel.

Nagy dal-egyveleg

előadja az egész személyzet.

Kezdete 8 órakor. Belépti dij nincs.

Számos látogatást kér **az igazgatóság.**

D . . . ? D . . . ? 13

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt záloglevelelket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 2—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

„LE GRIFFON"

53 a legjobb szivarkapapir. 137—150.

Házvétel Kassán.

Keresetik a **belváros területén egy ház kerttel** megvételre.

Ajánlatok kéretnek e lap kiadó hivatalába „ház kerttel" czim alatt. 24 1—3

COGNAC DE BOURGOGNE

C. DUVERGEY-TABOUREAU-tól Meursaultban, (Cote d'or) Franciaország.

Főraktár a magyar királyság részére

Dietrich és Gottschlig uraknál

BUDAPESTEN.

Központi iroda és megrendelési hely: IV., régi posta-utcza 10. szám.

A nagybani eladás részére átvételi raktár

DIETRICH és GOTTSCHLIG urak

átvételi pinczéjéből: Kőbánya, X. kerület, füsér-utcza 30. szám.

Elszállitás rekeszekben 12 nagy vagy 12 kis palaczk tartalommal. Árak Kőbányáról szabad rakesz és csomagolás mellett:

	Rekeszenként 12 nagy palaczkkal:		12 kis palaczkkal:	
1879-es	Burgundi Cognac rekeszenként . .	frt 58.—	rekeszenként	frt 29.—
***	Burgundi Cognac rekeszenként . .	frt 46.—	rekeszenként	frt 23.—
**	Burgundi Cognac rekeszenként . .	frt 34.—	rekeszenként	frt 17.—
*	Burgundi Cognac rekeszenként . .	frt 22.—	rekeszenként	frt 11.—

Kicsinybeni eladási árak:

DIETRICH és GOTTSCHLIG urak

oszt. csász. és magy. kir. udvari tea és rum raktáraikban

BUDAPESTEN.

IV. Váczi-utcza 18. sz., a Korona-kávéház átellenében: 359 6—6

IV. Kigyó-tér, Teleky-féle palota:

VI. Andrássy-ut 23. szám, az opera átellenében.

1879-es	Burgundi Cognac nagy palaczk . . .	frt 5,	kis palaczk	frt 2.50.
***	Burgundi Cognac nagy palaczk . . .	frt 4,	kis palaczk	frt 2.—.
**	Burgundi Cognac nagy palaczk . . .	frt 3,	kis palaczk	frt 1.50.
*	Burgundi Cognac nagy palaczk . . .	frt 2,	kis palaczk	frt 1.—.

Kocsikázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | **SZŐNYEGEK** | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék | Portiérek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

332 10-10 **Legolcsóbb szabott árak** | Divántakarók

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1892.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi január 25. 11. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Közigazgatási reformjavaslatok.

Azt tartja egy közmondás, hogy: „justitia est fundamentum regnorum.“ Ehhez hozzátehetjük, hogy jó közigazgatás egyik legfőbb szükséglete az országnak s lakosainak.

A mi közigazgatásunkat tekintve, elmondhatjuk, hogy abban nem volt köszönet. És azért már évek óta arra törekszik a törvényhozás, hogy egy jó közigazgatási szervezettel lássa el az országot. Csakhogy e tekintetben is eltérők a vélemények. Némelyek a közigazgatás végleges államosítását tartják czélravezetőnek, mások pedig a municzipális rendszer alapján akarják azt reformálni. Annyi bizonyos, hogy a mai állapotban semmi szin alatt nem tartható fenn.

A közönség legjobban érzi a mai közigazgatási rendszernek áldástalan voltát s igy nem is csoda, hogy egy tökéletes reform után vágyakozik. A közigazgatási tisztviselők helyzete is egy furcsa, ingadozó alapra van fektetve s állásuk bizonytalan. És igy nem is csoda, hogy a vármegyék, a tisztviselők agitácziója folytán, a kinevezési s ezzel az államositott közigazgatási rendszernek hivei, mert ettől állásuk biztositását, javulását várják, függetlenebb tevékenységök kifejtését reméli a közönség.

Nem tagadjuk, hogy a választott tisztviselők mellett is lehetséges jó közigazgatás; ha rátermett erőkkel töltetnek be a tisztviselői állások, ugy ezekkel is lehetséges jó közigazgatást csinálni, de a választási rendszernek legfőbb hibája az, hogy a választás minden hatodik esztendőben megujul, a mikor is egy képzett s állását kellően betöltött tisztviselőnek azért, hogy a választók egy részének működése nem tetszik, kiteszik a szürét, hogy esetleg a vármegyékben uralkodó nepotizmus kielégitést nyerjen. A kinevezési rendszernek is megvannak a maga hátrányai, de annyi bizonyos, hogy e rendszer mellett a fiatalságnak nagyobb része fogja magát elszánni a közigazgatási pályára s igy jobb erők fognak oda bejutni. Mert eddig ugy állt a dolog, hogy a közigazgatási pályára csakis a családi konnexiókkal birók mentek, mert előhaladásuknak kizárólagos biztositéka a származás volt.

Azután a közigazgatási tisztviselők mostani fizetése sem áll arányban ama kivánalmakkal, melyeket tőlük követelnek. A jogvégzettséget, állami vizsgát csak ugy megkövetelik tőlük, mint a törvénykezési pályán levőktől; fizetésök pedig sok vármegyében, különösen a felvidéken, olyan gyatra, hogy abból megélni nem lehet, ha csak családi vagyonnal nem rendelkeznek. Azért csak örömmel üdvözölhetjük a belügyminiszterium ama kijelentését, hogy a közigazgatási tisztviselők dotácziója, a szükséghez képest, esetleg az állami pénztárból fog javittatni.

Ne sajnáljuk a mostani vármegyei rendszernek bukását. Igaz ugyan, hogy minket magyarokat a vármegyékhez kegyeletes hazafiui tradiczió kötnek. A rendi kormány idejében a vármegyék voltak a hazafiságnak egyedüli fókusai, alkotmányunknak oszlopai; a vármegyei gyülések jóformán kis parcziális országgyülések voltak, melyeken utasitásokkal láttattak el a követek, mint szavazzanak a szükség idejében egybehivott országgyülésen. Most azonban a felelős parlamentárizmus van hivatva alkotmányunknak a maga teljességében való fenntartására, s ekként a vármegyék politikai szerepe elenyészett. Minek folytán az állami közigazgatás szükségszerü folyománya a megváltozott viszonyoknak.

Hogy azonban a közigazgatási reform tökéletes legyen, szükséges, hogy a közigazgatási közegek kizárólag a közigazgatást szolgálják s ne az uralkodó pártokat; szóval funkczionáriusai legyenek a korrupcziómentes jó közigazgatásnak s ne a politikának. S azért a garancziális törvényeknek előleges megalkotása, a közigazgatási bíróság létesitése, a tisztviselőknek független működését biztositó szolgálati pragmatikának s fegyelmi törvénynek előzetes létrehozása ama reményekkel töltenek el, hogy nemsokára egy jobb közigazgatási rendszert fognak nyerni.

Ám a közigazgatást az egész vonalon kell reformálni. A képviselőválasztásoknak tisztaságát biztositó törvényjavaslattól kezdve, a vármegyei, városi s községi közigazgatásnak egy jól szürő tiszta rostán kell átmennie, hogy feladatának megfelelhessen. A községi közigazgatás rendezése is meg van igérve, azzal a kijelentéssel, hogy a körjegyzői kerületek rendszeresebben beosztatni s bizonyos esetekben végrehajtói rendőri hatalommal elláttatni fognak s hogy a körjegyzők fizetése a szükséghez képest állami dotáczióval is javittatni fog.

Hát a városi közigazgatás nem szorul reformra? Talán a legjobban. A rendezett anácsu és szab. kir. városoknak ugyanis autonómiájuknál s vagyonuknál fogva önmagoknak kell tisztviselőiket fizetni s ezt bajos az államnak szabályozni; de miután a városok igen szükmarkuak tisztviselőik iránt, azért az államnak legalább a városi tisztviselők fizetésének minimumát kellene megállapitani s erre a városokat kötelezni, valamint a városokat szigorubban is kellene ellenőrizni, mert a jelenlegi városi közigazgatás általában sok kivánni valót hagy maga után. Szóval hozassék be a közigazgatási reform az egész vonalon, hogy ez egy tökéletes mű legyen, mely az országnak és közönségnek javára váljon.

„S. K.“

Albrecht István.

Borgyártás.

A lentebbiekben olvasható lesz, hogy a magyar borokkal milyen gyalázatos visszaélések történnek nagy Németországban, a hol daczára a német rendőrség és az egészségügyi hatóságok éber őrködésének, a borhamisitók egész szabadon a legnagyobb vakmerőséggel üzik mesterségüket. A kassai kereskedelmi és iparkamara érdeme, hogy titkára Deil Jenő által ez üzelmek ellen frontot csinál és a német hatóságok belevonásával a külföldi fogyasztó-közönséget felvilágositani igyekszik, szem előtt tartva, hogy ezzel a magyar borok lerontott hirnevét is az elposványodás komoru sorsától megmentse.

Nekünk nagy érdekünket képezi, hogy e czifra állapotok felől a magyar közönség is tájékozva legyen és ezen okból szivességet vélünk teljesiteni, a midőn a kassai kereskedelmi és iparkamara beavatkozása révén egy nagy svindlerségről rántjuk le az álarczot

TÁRCZA.

Ti kicsiny madarak...

Ti kicsiny madarak
Mért gyültetek egybe,
A zuzmarás ágon
Mért csipogtok egyre?

Hiszen csipogástok
Senki meg nem érti,
Hogy mi bajotok van?
Senki meg nem kérdi.

Vagy ti épen arra
Példáztok előttem,
Hogy a magam baját
En se énekeljem.

Hogy ne nyissam ajkam
En se olyan dalra,
Melynek borus hangját
Senki meg nem hallja,

Hiába példáztok
Nem fog már ez rajtam,
Dalolni fog mindig
Dalra szokott ajkam.

Ti is csipogjatok
Ott azon az ágon,
Ugy sincs egyebetek
Ezen a világon.

Ladányi Béla.

Lelkem Évikém!

Rosz szem soh'se érte, rosz szó meg nem szólta Tura Evikét, ugy növekedett fel, mint a ne nyulj hozzám virág, óva, féltve még a fuvó széltől is. Baj nem érhette, veszélybe nem dönthette, mert ott volt mellette villámháritóul az idősebbik bátyja, az athlétatermetü Gergely, ki megvédte volna mind a világ ellen a lelkem Evikéjét.

Egyszerre, mikor a tanyáról megérkezett Gergely, sirva találta a hugát. Mint a záporeső, olyan volt a könyhullása. Ude, hamvas arcza egészen fakóra vált s a szive a pruszlik alatt pihegett, mint az agyonhajszolt galambkáé. Hogy a bátyját közelében érezte se könnyebbült meg semmit.

Atfonta karjaival annak a vastag, bivaly nyakát s zokogott azokra a széles vállakra borulva keservesen, siralmasan tovább.

Tura Gergely két szeme szikrát fogott, amint kérdezte:

— Ki bántott? kivel jöttél rövedségbe, lelkem Évikém?

S mintha csak kereste volna izzó tekintetével azt a valakit, a ki az ő madarának ilyen rosz napot szerzett.

A leány félreforditotta a fejét, vallomást még harapófogóval se tudott volna kicsikarni belőle Tura Gergely.

Egész valójában megrendült ez az atléta termetü legény; nem volt titka ő előtte a hugának még sohasem, mi lelhetné most? Az éjszakája oda veszett; nem jött álom a szemére! Künn járt, kelt a szérün, nézte a csillagokat, melyek biztató, mosolylyal tekintettek reá.

Az Evi ablakában kialudt a világ; a leány nyugtalanul hánykolódott a nyoszolyán, habgyönge testét hatalmába keritette a láz.

Eddig, ha valami érte, büszke volt reá, hogy közelében van bátyja, ki vigasztalja tettel, szóval, de hát most minek értja magát az ő dolgába?

Alig, hogy pityamallott, már kisurrant a rácsos kapun s ringva, sietö léptekkel ment a mező felé. Tudta, hogy valaki nyomon követi s hogy ez a valaki nem a bátyja, azt is tudta. Gergely nem szokott leskelödni ő utána, az ilyesmi nem fér a természetéhez.

Az a valaki egy hirtelenszőke, su ár legény volt; szemére huzott kalapján rozmaringszállal incselkedett a büvös reggeli szél, bokrétát himbált a kezében is.

Azt a bokrétát az Évinek szánta, azért kötözgette oly figyelmesen, oly gondosan. Hogy összetalálkoztak, csak nézték egymást; tekintetükben ott volt a delej, mely vonta egyiket a másikhoz.

A hirtelenszőke legény szólalt meg először:

— Beszéltél, lelkem Evim, a Gergővel?

A leány szemeit elöntötte a köny; rezgett a hangja, amint mondta:

— Nem, nem mertem!

Végtelen csend következett. Csak állott egymás mellett a pár, még kezet sem mertek fogni, hátha a Gergely sasszeme megláthatja valahogy.

Mert ez a hirtelenszőke legény egyik vére nagy rosszat tett Tura Gergelynek. Rosszat mit helyre nem hozhat, ha ezerszeresen bánja is. Nagy ideje már, mikor ennek a hirtelenszőke legénynek éppen olyan hugocskája volt, mint ehol Tura Evi. Nagy ideje már, hogy ennek a szép leánynak a szemébe beleveszett a Tura Gergely lelke, szive, az egész élete.

Ott járt kelt bokrétával a ház körül, leste a leány tekintetét, egy mosolyát, mint ehol most ez a hirtelenszőke legény az Eviképét.

S még sem kapta meg a leányt; valami gazdagabb kérő kopogtatott be a házhoz, az több szerencsével járt. Ekkor aztán megszakadt a fonál a két familia között. Azóta ugy állanak egymással szemközt, mint a tüz meg az olaj s ime most ez a két fiatal, szerelemtől hajtva, lehetetlenségre vágyik. A hirtelenszőke legény odahaza már megtörte a jeget, de Evikének nincs bátorsága a bátyja hegedő sebeit feltépni.

Nem mer szólani neki a szerelméről, fél hogy megszomoritja ezzel azt a jó embert. Mit tévők legyenek hát most? az a sok, sok álomtalanul töltött éjszaka nem adja meg erre a választ. Lopniok kell a perczet, az órát, melyen találkozhatnak. S milyen édes perczek ezek! Gyönyörrel tölti el a szivöket s fokróbra váltja ennek dobbanását.

és a valóságról a következő dr. Offenheimer kassai közjegyző által kiállított hiteles tanusitványban feltüntetett képet tartjuk a nyilvánosság elé; ime:

Jegyzőkönyv, felvétetett általam dr. Offenheimer Gyula kassai kir közjegyző által Kassán, 1893. évi január hó 8-án délelőtti 10 órakor.

A kassai ipar- és kereskedelmi kamara megkeresése folytán a fent kitett időben megjelentem annak hivatali helyiségeiben, hol a mikor Deil Jenő ur, a nevezett kamarának titkára, általam személyesen ismert kassai lakos, nekem a következő tényállást előadta, és hozzám az alábbi megkeresést intézte, ugymint:

A kassai ipar és kereskedelmi kamaránál jelentés tétetvén arról, hogy a Berlinben székelő „Ern. Stein“ és „Julius Lubowsky & Co“ borkereskedőczégek hamisitott tokaji borokat árulnak, ennek megállapitása végett és abból a czélból, hogy a valódi magyar borok oltalmára szükséges lépéseket megtehesse, a nevezett kamara a berlini kir. rendőrség elnökségét és a berlini osztrák-magyar konzulátust megkereste, hogy a nevezett czégektől tokaji borokat vásároljanak, és ezeket az eredeti üvegekben az illető czég árjegyzékével együtt a kamarának megküldjék. Ennek folytán a berlini kir. rendőrség elnöksége az 1892. évi november hó 29-én Journal I. A 4985. sz. alatt kelt átiratával a nevezett mindkét czégtől vásárolt két-két, összesen négy üveg bort, a konzulátus pedig az 1892. évi deczember 31-én 3022. sz. alatt kelt átiratával a „Julius Lubowsky & Comp“ czég árjegyzékével együtt a nevezett mindkét czégtől vásárolt három-három, összesen hat üveg bort küldött a kamarának.

E borok árai, két üvegnek kivételével feltünően csekélyek, miért is a kamara már ez okból is, a borok minőségéről meggyőződni kiván, annak eszközlése végett egy bizottságot meghivott, később pedig a bort a kamarai vegyész által megvizsgáltatni fogja és felkér engemet arra, hogy a nyomban megtartandó szakvizsgálatnál jelen legyek és erről tanusitványt állitsak ki.

E megkeresés folytán e vizsgálatnál jelen voltam, a mely következőleg folyt le:

A kamara részéről e végből meghivattak és egyuttal Deil Jenő titkár urnak elnöklete alatt megjelentek: Gallik Géza ur, gyógyszerész s kamarai vegyész, Maurer János ur, bortermelő és a „Szőlészeti és Borászati Lapok“ szerkesztője, Saád Lajos ur, városi főkapitány s bortermelő és Wagner József ur, szállodatulajdonos, bortermelő és bornagykereskedő, mindannyian általam személyesen ismert kassai lakosok. A nevezettek szakbizottsággá alakulván, Deil Jenő ur a bizottságnak átadta a fentemlitett tiz üveg bort és pedig: A) a berlini osztrák-magyar konzulátus által a) a „Julius Lubowsky & Comp“ czégtől vett I. egy 0·6 literes üveget, mely „Julius Lubowsky & Comp Berlin“ dombornyomatu feliratot tartalmazó fehér staniolkupakkal lezárva, a nyakán a következő feliratot: „Originalfüllung der Weinhandelsgesellschaft Julius Lubowsky & Comp Berlin—Wien—Budapest—Bordeaux“ tartalmazó, magán az üvegen pedig a következő feliratot: „Julius Lubowsky & Comp“ seit 1847 (czimer) Berlin—Wien—Medicinischer Tokayer. Vinum hungaricum Tokayense, analysirt von der Kaiserl. Königl. oesterreich. Versuchsstation in Wien. 1884-er Ernte. Deponirt. Julius Lubowsky & Comp tartalmazó ragczédulával van ellátva; ára: Mark: 2.10. II. egy 0·6 literes üveget, mely „Julius Lubowsky & Comp Berlin“ dombornyomatu feliratot tartalmazó vörös staniolkupakkal lezárva és a következő feliratot: „(Magyar czimer) Tokayer Ausbruch 1874-er (F. E. monogramm) aus der fürstl. Esterházy'schen Besitzung“ tartalmazó ragczédulával van ellátva; ára 5 Mark. III. egy 0·7 literes üveget, mely „Julius Lubowsky & Comp Berlin“ dombornyomatu feliratot tartalmazó staniolkupakkal lezárva és a következő feliratot: „(Magyar czimer) körülötte: Oesterreich-Ungar. Weinhandelsgesellschaft Julius Lubowsky & Comp seit 1847 Tokayer Ausbruch, Tokaji Aszu. Oesterr. Ungar. Weinhandels-Gesellschaft Julius Lubowsky & Comp Berlin, Markgrafenstr. 32“ ragczédulával van ellátva; ára: Mark: 2.10. b) az „Ern. Stein“ czégtől vett: IV. egy 0·5 literes üveget, mely egy poharat emelő magyar parasztalakot dombornyomatban és szintén ily nyomatu „Registered trade mark“ feliratot tartalmazó fehér-vörös staniolkupakkal lezárva és a következő feliratot: „Valódi tokaji aszubor. Feinster Medicinal Tokayer (Ausbruch) Ern. Stein. Erdő-Bénye b/Tokay“ továbbá egy poharat emelő magyar paraszt alakját, fölötte „Schutzmarke Trade-Mark“ szavakat, a ettől két oldalt egy veres keresztet s alatta „Nr. 6“ számokat tartalmazó ragczédulával van ellátva, ára: 2 Mark. V. egy 0·5 literes üveget, mely a IV. alatt leirt dombornyomatot tartalmazó kék-fehér staniolkupakkal lezárva és a következő feliratot: „Feiner Medicinal Tokayer II. Ern. Stein. Erdő-Bénye, Tokay (Ungarn) Eigenthümer de 8 bekannten Weinberge Benesik, Baksa, Hosszú, Omlás, Diókút, Rafay, Parlag, Fekete und Veres. Von berühmten chemischen und medicinischen Autoritäten analysirt und empfohlen“ tartalmazó ragczédulával ellátva van; az utóbbin továbbá a magyar-czimer, alatta „Nullum vinum nisi hungaricum“ felirat, a fent leirt paraszt alakja, s ez alatt „Schutz-Marke“ szavak és szőllőhegyet és hordókat ábrázoló szines rajz találtatik; ára: Mark 3.50. VI. egy 0·5 literes üveget, mely a IV. alatt leirt dombornyomatot tartalmazó vörös-fehér staniolkupakkal lezárva és az V. alatt leirthez hasonló ragczédulával ellátva van, mely attól csak annyiban különbözik, hogy a „Feiner Medicinal Tokayer II“ szavak helyett a „Szamorodner. Mildherb II“ szavakat tartalmazza; ára: 6 Mark. A IV. V. s VI. alatt leirt üvegek oldalán, domboruan, a fent leirt paraszt alakja, fölötte „Schutzmarke,“ alatta „Tokay,“ körülötte pedig félkörben: „Ern. Stein Weinberg-besitzer, Erdőbénye“ szavak foglaltatnak. B. a berlini kir. rendőrség elnöklete által a) a Julius Lubowsky & Comp czégtől vett VII. egy 0·25 literes üveget, mely a magyar czimert és a következő feliratot: „Nullum vinum nisi hungaricum. Ruster Ausbruch. Analysirter Medicinal Wein“ tartalmazó ragczédulával van ellátva és a melyre továbbá a következő irat van ragasztva: „ad Nr. I. A 4985. Eine Flasche 1/2 Liter Tokayer,“ welchen ich am 12. 12. 92. Nachmitt. 6½ Uhr, aus der Weinhandlung von Lubowsky, Friedrich-Wilhelmstr. 15. für 1.25 M. habe kaufen lassen. Rohde m. p. Schutzmann 1737;“ VIII. egy 0·25 literes üveget, mely a magyar czimert és a következő feliratot: „Nullum vinum nisi hungaricum. Tokayer Ausbruch. Analysirter Medicinal-Wein“ tartalmazó ragczédulával van ellátva és a melyre továbbá a következő irat van ragasztva: „ad Nr. I. A 4985 1/2 Liter medicinal Tokayer.“ welchen ich am 12. 12. 92. Nachmittags gegen 6½ Uhr, aus der Weinhandlung von Lubowsky, Friedrich-Wilhelmstr. 15, für 1·50 Mark habe kaufen lassen. Rohde m. p. Schutzmann 1737.“ b) az „Ern. Stein“ czégtől vett: IX. egy 0·5 literes üveget, mely egy poharat emelő magyar paraszt alakjával, ettől balra a magyar czimerrel s („Schutz-Mark“) szavakkal, jobbra szintén a magyar czimerrel s „Trade-Mark“ szavakkal, fent: „Ruster Ausbruch.“ alul: „Ern. Stein Weinbergbesitzer Erdő-Bénye b/Tokay“ felirattal biró ragczédulával van ellátva és a melyre továbbá a következő irat van ragasztva: „ad Nr. I. A 4985 „1/2 Liter Tokayer“ welchen ich am 12. 12. 92. Nachmittags 5¾ Uhr, aus der Weinhandlung von Ern. Stein, Kronprinzen-Ufer 19, für 1.25 M. habe kaufen lassen. Rohde m. p. Schutzmann 1737;“ X. egy 0·5 literes üveget, mely a fent leirt paraszt alakját, ettől balra „Schutz-Marke“ jobbra „Trade-Mark“ két oldalt egy veres keresztet, az alatt „Nr. 2“ számot, fent: „Medicinal Tokayer,“ alul: „Ern. Stein. Weinbergbesitzer Erdő-Bénye b/Tokay“ szavakkal tartalmazó ragczédulával van ellátva és a melyre továbbá a következő irat van ragasztva: „ad. Nr. I. A 4985 1/2 Liter medicinal Tokayer,“ welchen ich am 12. 12. 92. Nachmittags 5¾ Uhr, aus der Weinhandlung von Ern. Stein, Kronprinzen-Ufer 19, für 1.75 Mark habe kaufen lassen. Rohde m. p. Schutzmann 1737.“ A IX. s X. alatt leirt üvegek oldalán domboruan ugyanazon alak és feliratok vannak, mint a IV. V. és VI. alatt leirt üvegeken.

A VII. VIII. IX. s X. alatt leirt üvegek a következő feliratot: „Koen. Polizei-Präsidium zu Berlin. Comissarius f. Markt-u. Gewerbe Angelegenheiten“ tartalmazó pecséttel voltak lepecsételve és az eme pecséttel lepecsételt zsineggel lekötve.

Mindannyi pecsét, ugy az I—VI. alatt leirt staniolkupakok sértetlen állapotban voltak. Az üvegek felnyittatván, megállapittatott, hogy a III. alatt leirt üvegnek dugója „Julius Lubowsky & Comp Berlin—Wien“ tartalmu bélyeggel birt, a többi dugó bélyeggel nem birt; mindannyi dugó parafából és sértetlen állapotban volt.

Ennek megtörténtével a szakértők minden egyes üveg tartalmát ismételten megizleték és a következő véleményt kinyilvánitották, ugymint:

1. az I. alatt leirt üveg tartalma nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor, tehát nem az, a minek árulatik, hanem nem egyéb, mint mesterségesen édesitett, a ruszti maszola-borhoz vagyis az ugynevezett ruszti aszúhoz hasonló folyadék és oly magas szinű, mint a minő szint a valódi tokaji vagy tokaj-hegyaljai bor csakis akkor ér el, ha legalább tizenöt (15) éves, ily édességü és ily szinü bor pedig Magyarországon ez időszerint literenként tizenöt (15) forinton alul meg nem szerezhető és olcsóbban már évek óta megszerezhető nem volt;

2. a II. alatt leirt üveg tartalma nem tökéletesen kierjedt, édes tokaj-hegyaljai jellegü bor (nem ó-bor);

3. a III. alatt leirt üveg tartalma nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor, hanem az I. alatt leirttal majdnem egyenlő folyadék;

4. a IV. alatt leirt üveg tartalma nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor, hanem egy ragadós, magasszinü, czukkordus folyadék;

5. az V. alatt leirt üveg tartalma mindenben hasonló az 1. alatt leirttal, tehát nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor;

6. a VI. alatt leirt üveg tartalma hegyaljai jellegü közönséges (ordinär) különben izre nézve tiszta bor;

7. a VII. alatt leirt üveg tartalma nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor, hanem silányabb minőségü (minderwerthig) ruszti borhoz hasonló folyadék!

8. a VIII. alatt leirt üveg tartalma nem tokaj- és nem tokaj-hegyaljai bor, hanem a 7. alatthoz hasonló s ennél valamivel erősebb folyadék;

9. a IX. alatt leirt üveg tartalma nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor, hanem a borhoz hasonló, édesitett, ezenfelül ecetes, (stiches) ragadós, magasszinü folyadék;

10. a X. alatt leirt üveg tartalma nem tokaji és nem tokaj-hegyaljai bor, hanem a borhoz hasonló, szeszben szegény, czukkordus, ragadós, magasszinü folyadék.

Ezután mindegyik üvegből mintegy két s fél ($2^1/_2$) deciliter egy-egy külön üvegbe öntetvén, és az utóbbiak a megfelelő római számokkal elláttatván, Gallik Géza kamarai vegyésznek, a vegyi elemzés eszközlése végett átadattak, a felmaradt folyadék pedig a fent leirt üvegek mindegyikében meghagyatván, az utóbbiak az én hivatalos pecsétemmel lepecsételtettek, a ragczédulák, illetve a VII. VIII. s IX. római számokkal jelölt üvegekre ragasztott rendőri feljegyzések a jelen jegyzőkönyvnek megfelelő római számokkal, továbbá ily felirattal: „ad. 17. 1893. ügysz.“ és az én aláirásommal elláttattak és további megőrzés végett Deil Jenő titkár urnak visszaadattak.

Ezzel a jelen jegyzőkönyv berekesztetett, felolvastatott és jóváhagyatva aláiratott. Kelt mint fent. Deil Jenő s. k., Saád Lajos s. k., Gallik Géza s. k., Maurer János s. k., Wagner József s. k., dr. Offenheimer Gyula s. k. kir. közjegyző. (P. H.)

A virágokkal szegélyzett dülőut mentén lassudan lépegetnek egymás mellett. A hirtelenszőke legény egyszer csak felveti a fejét:

— A Gergely jön, látod Évi? szemközt jön felénk.

A leány már nem fél; tegnap még a kérő szó sem tudta kiüzni belőle a félelmet; most, hogy ilyen közel a veszély, bátornak tudja magát.

— A Gergely jön, mondja — látom!

Csendesen, lassu léptekkel közelg feléjük Tura Gergely; arczán még ott az átvirasztott éj nyoma, a járása ingadozó, szomoruság felhője nehezedik az egész emberre. A hirtelenszőke legény sem fél már, gyengéden megszoritja az Evi kezét s csak megállanak a félelmetes ember előtt. Az a félelmetes ember pedig reszkető hangon kérdé.

— Hol jártál, lelkem Évi? tüvé tettem érted az egész határt. Csakhogy rád találtam!

Mintha észre sem akarná venni az Evi mellett álló hirtelenszőke legényt, más felé forditja a fejét. Tura Evi pedig ismét ráborul arra a széles vállra, de már nem sir, de már nem zokog; tekintetéből kihajnallik az öröm.

— Edes, édes bátyám, csicsergi, mondhatnád tán ugyis; „csakhogy rátok találtunk. Világgá mentünk volna, ha a jó Isten meg nem mutatja neked az utat mifelénk. Ne haragudj reánk, ne légy hozzánk kegyetlen, hogy olyan igen, igen nagyon szeretjük egymást.“

Tura Gergely a szivére öleli a két gyereket, egy, a mult gyászát feledtető, mély sóhaj szakad fel a kebléből s ugy mondja mint a vigasztalást:

— Ne busulj lelkem Evim, a szerelem ellen megvédeni nincsen, de ne is legyen hatalmam.

Most iredt meg csak Tura Evi könnye; hullottak azok a gyöngyök hirtelen, sebesen, mint a termékenyitő zápor.

A napsugár már felszikrázta a harmatot, az utszéli virágok csendesen bólintgattak a szerelmesek felé.

Tóth Dezső.

Ujdonságok.

A gazdász-bál. Egy örömökben átvirrasztott hosszú és mégis rövid éjszaka, a mely olyan izgatóan és elbájolóan szép volt, hogy nem bántuk volna, ha a nóta szerint bár csak tizenhárom napig eltart. Hát még az a gyönyörüséges női sereg! Az kivánta még csak igazán, hogy soha se legyen vége annak az egy rövid éjszakának, a mely alatt a galan'tom magaslatán állott gazdászok édes gárdája Gellén Dezső elnökükkel az élén a legnagyobb kitartással, körültekintéssel gondoskodtak mindenről, és ezalatt értendő a hölgyek pihenés nélkül való táncoltatása is, hogy a fészélytelen mulatságtól számüzzék a homlok-ráncolást egy vagy más helyen. Ezt sikerült is elérniök és igy az idei gazdász bál minden tekintetben nemcsak méltó társa vala a régieknek, de azokat, a mi a kifejtett tényt, az elökelőséget illeti, tul is szárnyalta. A szép bálnak három védnöknője volt a pedig Hardenberg Aladár grófnő, Cáky-Pallavicini Zsigmond grófnő, és báró Senney Lajosné, a kit azonban közbejött akadály a megjelenésben hátráltatott. A két előbbi hölgy fényes toáletteben pontban 9 órakor jelent meg a teremben, a melynek küszöbén a Rákóczy hangjainál Gellén Dezső bálelnök, Göllnitzky Béla és gróf Königsegg Lajos alelnökök által fogadtattak és egy-egy remek csokorral, továbbá az ezüstből készült pompás táncrendnek egy egy példányának átnyujtásával fogadtattak. A táncrend dombormüvü a heraldikának diszére váló pajzsot mutat, a melynek közép részében a gazdaságot feltüntető emblemek láthatók. Ugyanilyenek voltak a hölgyek részére szánt táncrendek, csak a plüschben foglalt pajzs ezüst helyett aluminiumból készült, melynek hátterében kis könyvecske volt a táncok felsorolásával. A két bálanyának külön-külön szép virágdiszes emelvénye volt, a hol élénk élet uralkodott a tisztelgők és elökelő látogatók sokaságától. A négyeseket 64 pár táncolta és már jóval benne voltunk a kakas szóban, a mikor még javában folyt az élénk tánc. Az utolsó ütem 6 óra után hangzott el és akkor is a papák, meg a mamák voltak a kegyetlenek, a kik nem tágitottak, hogy hasa is kék tán már menni. Az elökelő világból ott láttuk Péchy főispánt, a ki szeretetreméltó közlékenységével folyton hódítja a sziveket és épiti föl népszerüségének szilárd várát; ott volt továbbá Münster polgármester, Pókay altábornagy, Keczer Miklós kamarás, a tanári kar soraiból Kovácsy Béla igazgató, Hazslinszky Gyula, Páter Béla, Zalka, Gerlóczy, Vadász József és mások, Oberschall kir. táblai elnök. A bájos női seregből tudósitónk a következő képet csoportositotta; asszonyok: Aranyossy Lászlóné, Batek Fricziné, Demeter Titusné, özv. Gedeon Gáspárné, dr. Glück Lipótné, Gundelfingerné, Gellénné (Nógrád), Hardenberg Aladár grófné, Hegedüs Lajosné, Korányi Károlyné, Huralekné, Kobiliczné, Krajnikné, Maurer Adolfné, Máriássyné, Offenheimer Gyuláné, Oberschall Adolfné, Prihradnyné (Nagyida), Pallavicini Adolf örgrófné, Cáky-Pallavicini Zsigmond grófné, Ries Lajosné, Roxerné, Semseyné (Sáros), Schmidt Dezsőné, báró Schellné, Sonkup Adolfné, Stesselné, Tahyné, Urbánné, Vay grófné, Weinbergerné, Feledyné (Gömör), Dobsáné (Losonc), Werfer Ká-

rolyné, Farkasné (Jász-K.-Szolnok), Kovácsné (Nógrád), Nagyné (Heves), Stullerné (Csallóköz), Vajdáné (Gömör) — Leányok: Aranyossy Alice, Batek-növérek, Bock Hilda, Czitó Irma, Csupák Berta, Dobsa Margit (Losoncz), Füzy Ilma, Fekete-növérek, Fözernövérek (Szeged), Feledy Mariska (Gömör), Fábián Nellike (Gömör), Farkas Mariska (Jász.N.-K.-Szolnok), Gellén Erzsi (Nógrád), Gundelfinger Mártha, Gombos Mariska, Glück Margit, Hegedüs-növérek, Horalek Irma, Korányi Esztike, Krajnik Etel, Koós Klariss, Kovács Ilonka (Nógrád), Schwarczer, Maurer Vilma, Máriássy Ida, Nagy Erzsike (Heves), Oberschall-növérek, Offenheimer Margit, Pallavicini Friki, Prihradny-növérek, Roxer Irma, báró Schell-növérek, Stessel Etelka, Staller Irma (Csallóköz), Soukup Ilona, Szeleczky Mariska, Urbán Istvánka, Werfer Melánia, Vajda Gizi (Gömör), Weinberger Gizella.

Felülfizetések. A gazdász-bál alkalmával a következő felülfizetések történtek: Sennyei Lajos bárónő 200 frt, gróf Hardenberg Aladárné 100 frt, gróf Csáky-Pallavicini Zsigmondné 100 frt, gróf Gyürky 10 frt, Bubics püspök 10 frt, Péchy főispán, Kovácsy Béla, gróf Uexkül hadtestparancsnok, Kellczer Miklós, Batek Friczi 7—7 frt, Maléter Vilmos, Pókay altábornagy, Widder Miklós, Bárcza, Stefanovics Béla 5—5 frt, dr. Widder, Wagner Márton, Koczányi és Vitéz 3—3 frt, Fiedler Károly, Jakab Péter, Szentimrey Akos 2—2 frt, dr. Offenheimer, dr. Glück, 1—1 frt. Fogadják ugy a nemesszivü felülfizetők, mint pedig a nagy közönség szives támogatásukért, a melylyel bálunk fényét emelni kegyesek voltak, őszinte köszönetünket. A bálrendezőség.

A hó. A rendőrség, úgy látszik, nem tud érvényt szerezni rendeleteinek, mert daczára annak, hogy a háztulajdonosokat egyenként fölhivta a hónak az udvarokból való elhordására, mégis számos ház van a belvárosban, hol az udvarban valóságos hóhegyek vannak. Azt pedig nem igen hiszszük, hogy ama háziurak az olvadás idejére ellátták volna magukat csónakokkal, hogy az uszni nem tudó lakók akkor is bejuthassanak lakásukba. Itt említjük meg, hogy a megye tulajdonát képező városmajorból évek óta sohasem lett a hó kihordva, ugy hogy az olvadás beálltával az ottani lakók valóságos szigetlakók. Reméljük, hogy erélyes főispánunk alatt ez évben ez nem ugy lesz. A polgármester urat pedig kérjük, hogy legalább nagy hóesés idején a Széchenyi-liget főutján lapátoltassa el a havat, hogy a vasuthoz és vasutról gyalog is lehessen menni.

A főispán, a kassai sonka ügyében hangoztatott panaszokra jelentést tétetett magának a városi hatóság által, s a mint ebből kitünik, e panaszok nem birnak semmi alappal.

Ovodák. A kir. tanfelügyelő közölte már az ovodák tulajdonosaival, hogy az apró kisasszonykák, meg a gavallérok ép ugy beiratandók, mint az iskolaköteles gyermekek. Ha a csoppségek valamelyike igazolatlanul otthon marad — a szülő iskolamulasztás czimén 10—50 kr. pénzbüntetést fizet. Láttunk egy bizonyitványt, melylyel a csöpp Laczi kimaradását igazolta a néni előtt, hangzik ekkép: „Igazolom, hogy két és féléves Laczikám, beföttel jólakván, 2 napig erős hasbántalmakban szenvedett. Különben, most jön a 6-ik foga is. N. N. mama.“ És Laczika rettenetesen pirult az ötéves Aliska előtt — mikor ezt az irást a néni fölolvasta, miért? mert Aliskának már 11 foga van és nem oly torkos, mint a Laczkó. Az ily bizonyitványok, mint gyermekek természeti tulajdonságainak leghübb kifejezői, mint fontos és hiteles tanulmány-források megőrizetnek.

Az allspáni szék miként leendő betöltése iránt most szombaton konferencziát tartott nehány vármegyei előkelőség, a kik hosszas vitatkozás után egyhangulag abban állapodtak meg, hogy minden eddigi kombinácziók mellőzésével, Szent-Imery Gyula gibártvidéki birtokost kérik fel a jelöltség elfogadására.

A polgári társaskör február 4-én társasvacsorát rendez saját helyiségében.

A rendőr-bál február 11-én lesz.

Közkórház. A megszaporodott teendők miatt tervben van egy közkórházi uj orvosi állomás léteitése.

Középitkezések. Az uj múzeumi palota épitése iránt Éder Gyula városi tanácsnok, a mult héten értekezletet hivott össze, melyen a muzeumi tisztviselők és más szakértők vettek részt. Ez alkalommal megemlitjük, hogy az uj szinháznak a közel jövőben való felépithetése is a hatóságnak különös gondját képezi.

Alapszabályok. Az önképző mükertészeti egylet alapszabályait Böllmann János, ideigl. elnök miniszteri jóváhagyás végett a városi hatósághoz beterjesztette.

Konverzió. A legközelebb bevonás alá kerülő 5 százalékos állampapirok helyébe lépő 4 százalékos értékek börzeárfolyama tegnap — mint bennünket sürgönyileg értesitenek — 92 frt 50 krban lett megállapitva. bevonás alá jövő 5 százalékos papirok teljes értékben fognak kifizettetni, ha tehát a birtokos meglévő 5 százalékos járadékait beczseréli, kap egy 100 frtos járadéknál egy uj 4 százalékos papirt és 8 frt készpénz megtérités. A beváltást bármely kassai pénzintézet ez alapon dijmentesen eszközli. Mi erre nézve a kereskedelmi bankot ajánljuk, a melynek erre vonatkozó hirdetménye mai lapunkban olvasható.

Farsang. A kereskedők báljára a meghivók már szétküldettek. A ki bármi okból eddig ennek birtokába nem jutott és erre igényt tart, forduljon Polák Róbert jegyzőhöz. — A borbély- és fodrászok báljára nézve pedig azok, a kik meghivót nem kaptak, ilyet Linez Vilmos malomutczai üzletében reklamálhatnak.

Halálozás. Donadeli Adám, ny. őrnagy, a hadi érem, a katonai szolgálati jelvény és modenai emlék-érem tulajdonosa Kassán e hó 20-án 66 éves korában meghalt. Temetése az első felsőmagyarhoni temetkező-intézet (Maurer-udvar) diszes rendezésében hétfőn nagy részvét mellett ment végbe.

Hymen. Sipeki Balás Antal országos képviselő és neje szül. szentimrei Károlyi Irén, örömmel tudatják leányuknak, özv. makkai Fábián Gyuláné szül. sipeki Balás Irénnek, bihalmi Harmos Gábor kassai itélő-táblai biróval, folyó hó 14-ik napján Szécsényben történt egybekelését.

Nyilt kérdés a községi iskolák igazgatóságához. Már magában sajnos az a kényszerüség, hogy az általános zónaidő behozatala miatt a kassai tanintézetekben a legrövidebb napok alatt délutáni fél 2 órakor kellett megkezdeni a tanitást, pedagógiai és a helyi szokások szempontjából pedig határozottan elvetendő e kora délutáni tanitás, daczára ennek a községi iskolákban még most is, a mikor pedig a nap már sokkal később nyugszik le, mint november közepe előtt, tehát tovább tart a világos nappal, annak a két ezer gyermeknek még mindig 1 óra után kell iskolába mennie. Kérdjük az iskolai igazgatóságot, miért nem változtatja meg a most már indokolatlan tanitási rendet?

Dessewffy csanádi püspök pásztorlevelet intézett egyházmegyéje papjaihoz, melyben ecseteli a kor közönyét és romlottságát, melyek leküzdésére a papság van hivatva. Kettős kötelessége a lelkipásztornak ily viszonyok közt igazi hitet és vallásosságot hirdetni és az ellenük emelt támadásokkal szemben az egyház jogait megvédelmezni. A pásztorlevél felhivja továbbá a papságot a házasság szentségének megoltalmazására.

A városi árvaszék gondos vezetése tünik ki az alábbiakból. Az előkelő világos és számokban beszélő kimutatása ez, a melyből összevontan adjuk a következőket: gyámság alatt volt 1891. deczember végén 1643, ezekhez jött a mult évben 245, összesen tehát volt 1888, ezekből az év folyama alatt a gyámság alól felszabadult 154, maradt tehát 1892. év végével 1734 gyámolt. Gondnokság alatt volt 28, melyek közül 2 felszabadult, 1 meghalt, maradt tehát az év végén 25. A tevékenység összesen 2824 ügydarab, a melyek 29 kivételével mind feldolgoztattak. Kiadatott végzés stb. 2826, függőben maradt 19. Hagyatéki ügy összesen 259 fordult elő, a melyek 63 kivételével mind letárgyaltattak. E hagyatéki ügyek között volt 13 ingó vagyon és 36 ingó és ingatlan fölött rendelkező, vagyontalan volt 131. A gyám pénztár következő értékeket tartalmazott: készpénzben 118145 frt 38 kr., ebből kiadatott 102202 frt 80 kr., deczember 31-én volt 15942 frt 58 kr., kötvényekben 354025 frt 86 kr., ezekből kiadatott 37542 frt 65 kr. érték, van tehát tényleg 316483 frt 81 kr., egyéb értékekben volt 244938 frt 32 kr., ezekből kiadatott 3672 frt 94 kr., maradt tehát 241265 frt 38 kr., ekszer 1715 frt 84 kr. értékben őriztetik, az év végével összesen 575407 frt 68 kr. vagyont őriz az árvapénztár. A magán feleknél levő tőkék a mult évben 6 százalékos kölcsöndij mellett 17606 frt 63 krt. jövedelmeztek. Kamat-hátralék 1834 frt 91 kr. maradt az év végén. A mult évben gyámság alól felszabadult 154 egyén közül pénzzel birt 92, ezek közül már 77-nek kiadatott 42069 frt 11 kr. járandóságuk, mig az év végeig még kielégitetlen maradt 6291 frt 95 kr. Igy most, hogy ezt a mozgalmas képü kimutatást végig böngészte, merjük állitani, hogy mindnyájan büszkék lehetünk a mi hatóságunk kebelében levő árvaügyre!

Helyreigazitás. A „Kassai Szemle“ f. é. 7 ik számának „Ujdonságok“ rovatában „Borgyártás“ czim alatt egy borelemzés és vélemény tétetik közzé. Magára az elemzésre és véleményre nincs semmi megjegyzésem, azonban nem hagyhatom szó nélkül a vélemény aláirását: „a vegykisérleti állomás“. Tudtommal Kassán csak egy vegykisérleti állomás van, és ez a „kassai állami vegykisérleti állomás“, a a melyet a földmivelés ipar- és kereskedelemügyi Ministerium 1884 évi 6291 sz. rendeletével a kassai m. kir. gazdasági tanintézettel kapcsolatban állitott fel, és a melynek működési köre Szepesmegye kivételével a kassai kereskedelmi és iparkamara egész területére kiterjed. Ezen állomás jelenlegi vezetője tisztelettel alulirott, s minthogy „a vegykisérleti állomás“ aláirásu analysis és vélemény nem tőlem származik, félreértések kikerülése végett és saját egyéni érdekemben határozottan tiltakoznom kell az ellen, hogy „a vegykisérleti állomás“ czége alatt bárki is elemzéseket végezzen, vagy véleményeket nyilvánitson. Végül azt is bátor vagyok megjegyezni, hogy én minden elemzésem és véleményemnek nevemet alá szoktam irni. Kassa, 1893. január 23-án. Zalka Zsigmond gazd. tanintézeti tanár, a kassai áll. vegykisérleti állomás vezetője. — Megjegyezzük és azért adjuk is egész terjedelmében Zalka professzor fenti nyilatkozatát, hogy az aláirásnál a lapszust mi követtük el, mert mint az emlitett elemzés bevezető sorai is mutatják, azt „a kassai kereskedelmi és iparkamara vegyésze“ aláirással kellett volna ellátnunk, miután a dolog érdemére fölöslegesnek tartottuk a vegyész nevét a vitába belevonni.

Orfeum. A kassai orfeumban most vasárnap volt az utolsó előadás e szini évadban a magasabb hatalmak kivánságára. A bucsu előadás, melyet „telt ház“ nézett végig szépen sikerült, az előadók minden lehetőt megtettek, hogy kedves emléket hagyjanak a kassaiaknak. Valamennyiök között első helyen említést érdemel Weisz Sándor karmester, kinek e bucsu-előadás egyuttal jutalomjátéka volt. Kitünő technikával kezeli a zongorát s mesteri játéka megérdemelt tapsokban részesült. A hölgyek közül a Gürtler növérek, a két tiroli duett énekesnő részesült sajos tapsokban. Igen jól tetszettek Eschenbach Friczi és Linder Karola kisasszonyok. Pasador-fer kómikus, kinek pénteken volt jól sikerült jutalomjátéka, a legjobbat produkálta a mókáival ismételten keltett zajos derültséget. Turek L. szintén hozzájárult az est sikeréhez. Csak Horváth Teruska hiányzott, mert — mondjuk, hogy — indisponálva volt. A társaság valamennyi tagja által utolsónak előadott egyveleg kitünően volt egybeállitva s igen jól sikerült. A függöny legördült s a társaság szétoszlik valószinüleg a szélrózsa annyi iránya felé, a hányan vannak. Midőn pedig bucsuznak tőlük, önkénytelenül fölmerül a kérdés, miért kellett e társaságnak föloszlania? Az előadások csakis a szini évad tartamára vannak beszüntetve, a czél tehát az, hogy az orfeum ne vonja el a szinháztól a közönséget. Tiszai most bizonyára örvendező arczczal dörzsöli kezeit s ján előre kalkulál ama több bevételre, melynek most jönnie kellene. Mi nem csalódunk, midőn azt állitjuk, hogy Tiszai csalódni fog. Mert hogy ha Tiszai ingyen jegyeket osztogatna az immár boldogult orfeum törzslátogatói között, azok még akkor sem fogják magukat, ha nem is épen a megfagyás, de mindenesetre a meghülés veszélyének kitenni. Tessék jól fütött szinházban jó személyzettel jó darabokat adni s biztosithatjuk még a tekintetes szinügyi bizottságot is, hogy két orfeum sem lesz képes a müpártolónak elősmert kassai közönséget a szinháztól elvonni. Az orfeumi előadások beszüntetésével nem érik el a szándékolt czélt, hanem a helyett megfosztották a közönség egy nagy részét esteli szórakozásától.

A cognac, a mely tudvalevőleg a franczia Cognac nevü kis városkából veszi eredetét és foglalta le a maga számára a müvelt világ minden részét, az ujabb időben mint fölötte lukrativ üzlet nagy tért hódított Magyarországon, a hol ma már tuczatszámra kelnek szárnyra a cognac-gyárak ugy, hogy a magyar ember azt sem tudja, hogy hol és mit vesz a szépen kiczifrázott palaczkban. Halljuk, hogy most már Kassán is van egy cognac-gyár, a mely kétségkivül legalább két-három évi csönde s müködés után csak most lép ki a világ elé hirt és nevet szerezni tiszta borból készitett és megérett gyártmányának. Mert kérem a cognacot borból kell készíteni, de szokták másból is, csakhogy akkor az a cognac magyarul: bundás pálinka. Azért jó magyarom vigyázz, mert ma a boni szó alatt sok svindlivel akarnak hozzád férkőzni!

Véres boszú. Keczer András, a fiassi Bánó-féle szeszgyárnak egyik munkása, hosszabb idő óta ellenséges viszonyban állt Fecskanyin Györgygyel a megesküdött magában, hogy mihelyest alkalma lesz, bosszut áll ellenfelén. E hó 10-én fenyegetését tényleg be is váltotta. Az emlitett nap délutánján Fecskanyin Gy. a szeszfőző előtt haladt el, mit látva Keczer András, a ki éppen akkor egy darab vassal a gyárból kifelé jött, felbiztatta Subják János pajtását, hogy a vasruddal rohanjon haragosára. Subják engedett a biztatásnak s a nehéz vasdoronggal Fecskanyin elé állva, ezt annyira tönkre verte, hogy a szerencsétlen ember — orvosi vélemény szerint — sulyos és főleg fején ejtett sebeiből csak hetek multán fog felépülni. A két utonállót a csendőrség letartóztatta s átadta az illetékes járásbiróságnak.

Ongyilkos katona. Klimer Alajos szekerészezredbeli káplár hétfőn forgópisztolyból agyonlőtte magát.

A jégről. A most vasárnapi jégünnepség és versenyről irják nekünk: Három utánra volt hirdetve a verseny, s mondhatom okosan, mert ha pl. egy türelmetlen nézó 1/4 4 órakor megkérdezte volna tőlem, hogy hát mikor is kezdődik már a verseny, egész nyugodtan mondtam volna, hogy három után. S ez meg is történt. Oda jön hozzám egy tisztes matrona, s kérdi: Ugyan kérem, mikor kezdődik a verseny?

— Három után! — volt a válasz.

A tisztes matrona megnéz, én meg őt; mig végre ő szólal meg:

— De hát már fél 4 van!

— Tudom, — feleltem rá, — hisz azért még mindig megkezdődhetik 3 óra után! mert fél 4, 5, 6 stb. óra mind „három után“ van.

Hosszas kapaczitálás után meggyőztem a kérdezőt éppen akkor, midőn négy kék bluzos tüzoltó körben kordont huzott a jégpálya közepén, jeléül annak, hogy nemsokára kezdődik a verseny.

Bármennyire is igyekeztek a rendet fentartani, még sem sikerült az nekik, mert a kiinduló helyet nemcsak versenyzők, de nézők is elfoglalták, a kik meggátolták a versenyzőnek, hogy bejuthasson szabadon a kiinduló helyre, ha már körülfutotta a pályát. Sőt egynehányan be sem érkezhettek, ha csak oldalba nem lökték az alkalmatlankodó „nem versenyzőket.“

Háromnegyed 4 volt, midőn Malaszt Ferencz tanár nemzeti szinü zászlót tartott kezében (mint a ki a versenyt rendezte) négyesével állitotta fel a versenyző kis leányokat.

Egy, kettő, három! és az iczi-piczi versenyzők kirohantak az induló ponttól. Igazán nagy élvezet volt nézni, miként előzi meg egyik a másikat, mig végre is a kis Csiskó kisasszony érkezett be elsőnek. A második négyes sorban a kis Schirger Lidike volt az első.

Ezután következett csak az igazi verseny! Hatos sorokat képező fiuk versenyeztek. Ot ilyen hatos sorban elsőnek érkezett be:

Az első sorban: Fábry. A második sorban: Csiskó. A harmadikban: Beller. A negyedikben: Bogsch Andor. Az ötödikben: Aranyosi Jenőcske.

Ezek mind egyenkint éljeneket is kaptak a közönségtől, de az igazi „éljen“ csak akkor nyilatkozott legerősebben, mikor az elsőnek beérkezettek közt tartott versenyben Bogsch Andor eleinte gyors futással, később gyöngéd (bogniással) körözéssel érkezett be legelsőnek. Az érmeket, illetve dijakat ugy osztották ki, hogy a kisasszonyok közül Csisko és Schirger egyenkint egy-egy szép tü-tartóval; a fiuk közül Fábry,

Beller, Aranyossy, egy-egy Mária tallérral; Csisko négy darab 25 krossal, Bogsch egy ezüst forintossal és később, mert az elsők közt is az első volt, egy Mária tallérral lettek megjutalmazva.

Köszönet nyilvánítás. Az alulirt egyesület elnöksége kedves kötelességet teljesit, midőn az 1892. évi deczemberi s f. évi január havi egyesületi szinielőadásokon megjelent nagy közönségnek, a felülfizetések és különféle adományokért mély köszönetét fejezi ki. Különösen Szabó János diszfestő urnak tartozunk nagy hálával, ki színpadunkat már évek óta gazdagitja fényes diszletekkel; továbbá Bittner Józsefné, Sztudinka Gyula, Legány Samu, Dobrovay Lajcs, Mildner Ferencz, Csanovszky József, Buliczka Ede, Kontuly Imre, K. J.-né, Tiszay Dezső, Maléter Vilmos, főt. Sárossy István, Weyde Ferencz és Herchel János tanár urak, Stoll Károly, Bittner József, ifj. Ruszinkó Zsigmond, Thürner Károly, valamint a t. zenekar tagjainak, ugyszintén előadásaink anyagi sikerét előmozditó kegyes felülfizetők; id. Ruszinkó Zsigmond 2 frt, Kraynik Mihály, özv. Link Lipótné, Plent Nándor 1—1 frt, Tóth Imre 60 kr., ifj. Haltenberger Péter, Nauer Henrikné, Láng Imre 50—50 kr., Hanusovszky István 40 kr., Lang Imre, N. N. 20—20 kr. Fogadják a nemes czél iránt tanusitott kegyességükért forró hálánkat. Kassa, 1893. január 20. A kas. sai kath. legényegyesület elnöksége.

A kath. legényegyesület f. hó 28-án épitendő háza javára zártkörü táncmulatságot rendez a Schalkház szálló nagytermében. Belépti dij személyenkint 1 frt. Jegyek Buliczka Ede üzletében válthatók. A bálanyai tisztet városunk derék polgárának Tordássy Andrásnak neje vállalta magára. A táncmulatság kitünőnek igérkezik, hogy ne! mikor csupa ifju rendezi, tüzzel s lelkesedéssel. A meghivók már szétküldettek s a rendezőség közlésére kéri lapunkat, hogy a kik igényt tartanak meghivóra, azok Buliczka Ede egyleti pénztároshoz forduljanak. Eddigelé Maléter Vilmos ur és Ocskay Klára urnő 5—5 frtot adományoztak az egylet czéljaira.

Csecsemő-hulla. Tegnap délután egy kőmüves a Lepesch-féle sörgyár fölött levő régi Pajtás-féle telken a hóréteg fölött egy csomagot pillantott meg, melyet közelebb nézve, egy alig 3 hónapos leánycsecsemőt talált teljesen csonttá fagyott állapotban. A leletet behozta a városházára. Mihalik kapitány a nyomozatot a saját hatáskörében inditotta meg és mint késő este értesülünk a bestiális anyát Kucsma Katalin cseléd személyében már meg is találta. A leány a nyomorral védekezik.

Apróságok.

Kellemetlen családás.

Egy előkelő üzletben minap egy hölgy meglepetve veszi észre, hogy tárczája hiányzik. Azonnal a rendőrségre siet s előadja panaszát kifejezve azon gyanuját, hogy a tárczát bizonyosan azon csinos fiatal ember lopta ki a zsebéből, a ki a lóvasuton mellette ült.

— De hát nem vett észre semmit? Kérdé a rendőrtisztviselő.

— Oh igen, éreztem, hogy szorosan mellém ült.

— Nos és ez nem tette gyanakodóvá?

— Azt hittem, szól sóhajtva és szemlesütve a bájtalanodni kezdő hölgyike, hogy udvarolni akar.

—

Kezesség.

Kereskedő: Hiába, önnek nálam már nincs hitele.

— De hiszen nem én akarok vásárolni, hanem ez az ur itt.

— Azt az urat nem ösmerem.

— Sebaj, majd jótállok érte.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

88. sz. 27—1
892. vk.

Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbiróság 1890. évi 4099/p. számu végzése következtében Csengery Dezső ügyvéd által képviselt Boglár Antal javára br. Luzsinszky József ellen 400 frt s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján le és felülfoglalt és 517 frt 90 krra becsült szobabutorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szepsii kir. járásbiróság 3336. 1892. számu végzése folytán 400 frt tőkekövetelés, ennek 1890. évi julius hó 31. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 45 frt 55 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Krasznyik-Vajdán alperes lakásán leendő eszközlésére **1893. évi február hó 6-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és annhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szepsiben, 1893. évi január hó 21.

Hosztek,
kir. jbirósági végrehajtó.

Konverzió.

Közel jövőben bekövetkező konvertálása, illetve felmondása az összes 5 százalékos magyar és osztrák állampapiroknak, érdekében van az ily papirok birtokosainak, hogy az erre vonatkozó transakcziók fölött kellő tájékozást nyerjenek.

Az alulirott intézet ezennel késznek nyilatkozik ily ügyekben minden oldalról jövő kérdezősködésekre **lelkiismeretes és ingyenes** felvilágositást adni akár szóval, akár pedig levél utjan.

Egyben figyelmeztetünk, hogy mi ugy ezen **értékbefektetések konverzióját, mint pedig azok átcserélését vagy az incassot teljesen**

provizió- és dijmentesen

eszközöljük.

Jegyzéke azon forgalomban lévő értékpapiroknak, melyek legközelebb konverzió alá fognak kerülni:

I. Papir-kölcsönök:

5% -es magyar papirjáradék.
Maradvány és irtvány kötvények.
Erdélyi vasut részvények.
Duna-Drávai vasut részvények.
Alföld-fiumei „ „
Budapest-pécsi „ „
Magyar-galiczíai vasut „
„ nyugati „ „
„ északkeleti „ elsőbbségi kötvények.
„ nyugati „ „ „ I. kib.
„ „ „ „ „ II. „

II. Arany-kölcsönök:

5% magy. északkeleti vasut elsőbbségi kötv.
6% „ „ „ „ „
5% vasuti arany beruházási kölcsön.

KASSAI KERESKEDELMI BANK
részvénytársaság
26 1—6 főutcza 7. sz., I. emelet.

Hirdetmény.

Miután a **petőszinyei** grófi majorban a **tejtermelés** a mindinkább közeledő tavaszszal **folytonosan fokozódik**, abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy jelentkező megrendelők igényeinek megfelelhetünk, miért is minél számosabb megbizásokat kérünk.

Mint tudva van, a mi általunk termelt tej **tisztaságáért** kezeskedik az a körülmény, hogy az **ólomzáros (plombirozott) edényekben** direkt szállittatik a házhoz.

Megrendeléseket kérünk czimezni: **Zajicsek Ignácz Kassa, Halász-utcza 1. Telefon-szám 63.**

Petőszinye, 1893. január 11.

Gróf Forgách Sándor
uradalmi kezelősége.

17 3—3

„LE GRIFFON“

53 a legjobb szivarkapapir. 138—150

Házvétel Kassán.

Kerestetik a **belváros területén egy ház kerttel** megvételre.

Ajánlatok kéretnek e lap kiadó-hivatalába „ház kerttel“ czim alatt. 24 2—3

Olcsó és igen jó
NARANCS

ingyen csomagolás és minden postaállomásra bérmentve szállitva 5 kilos postakosarakban, a gyümölcs nagysága szerint 24 darab ól 60 darabig. Narancs vagy citrom, vagy keverten is, utánvéttellel 1 k. 1.50

Kávé

Santos	1	k.	1.50
Cuba	1	„	2.05
„	1	„	1.95
Jáva	1	„	1.95
„ Jáva arany	1	„	2.10
„ Mocca valódi	1	„	2.05
„ Pörkölt különl.	1	„	2.40

Datolya sárga	1	„	—.6
„ Tunis legsz.	1	„	1.68
Füge smyrna v. kosz.	1	„	—.20
Malaga szőlő	1	„	1.4
Orosz hal 1 hordó	5	„	1.50
Czukros gyümölcs	1	„	2.—

Egy 5 kilós postakosár megrendelésnél bérmentve utánvétellel küld 25 1—6

Schuster Gyula
füszerkereskedő,
VI., Andrássy-ut 61. sz.
Fiók-üzlet:
I., Döbrentei-tér 2. sz.
BUDAPESTEN.

HIRDETMÉNY.

Az „Abauj-Szepsi takarékpénztár és zálogintézet“
XX. évi rendes közgyülését

1893. évi február 20. napján d. e. 9 órakor Szepsiben a városháza nagytermében fogja megtartani, hova és mikorra a részvényes urak meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. Közgyülési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesitésére két részvényes tag megválasztása.
3. Igazgatósági jelentés az 1892. évi üzlet eredményről, mérleg bemutatása, a nyeremény felosztása iránti határozat hozatal s a felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság jelentése.
5. A választmány kiegészitése.
6. A választmány javaslata az aligazgató fizetésének felemelése s a könyvelőnek adandó jutalmazás tárgyában.
7. Netaláni inditványok.

Nyer és Veszt 1892. évben 38951 frt 73 kr. Ebből váltó-kamat 35661 frt 63 kr. Kötvény-kamat 3058 frt 95 kr. Előleg-kamat 163 frt 15 kr. Értékpapir jövedelem 25 frt. Részvény átiratási dij 18 frt. Csürbérlet 25 frt. Kiadás: Betét-kamatokban 16783 frt 59 kr. Viszleszámitolt váltó-kamat 332 frt 51 kr. Adóban 4296 frt 92 kr. Tiszti és szolga fizetésekre 2485 frt. Tartalék és nyugdij-alap kamatjai 1228 frt 79 kr. Kincstári illeték és perköltségre 163 frt 91 kr. Jótékonyczélokra és vegyes kiadás 438 frt 39 kr. Tiszta nyeremény 14172 frt 82 kr. Ebből tartalék alapra 890 frt 26 kr. Jutalékokra 586 frt 13 kr. Dijazásokra 664 frt. Nyugdij-alapra 300 frt. Jótékonyczélokra 82 frt 23 kr. Részvény-kamat és osztalékra 10500 frt. Nyeremény áthozat 1150 frt.

22 2—3

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi január 27. 12. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Jenius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A közigazgatási viszonyok.

Habár a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalása kétségen kivül sok időt vesz igénybe és a fölötte folyó vita annyira elhuzódik, hogy a parlament ellen bátran az időpazarlásnak vádja lenne emelhető: tagadhatatlan mégis, hogy az eddigi viták közben a gyakorlati életből szerzett tapasztalatok alapján igen sok és megfigyelésre érdemes oly dologról tétetett említés, mely a közigazgatási reformmunkálathoz becses anyagul szolgál.

És ezért — jóllehet a hoszu vita a házra váró nagy feladatoknak napirendre jutását és feldolgozását még inkább visszaveti, még sem tekinthetjük a vita által igénybe vett időt teljesen elpazaroltnak, mivel sok oly hiányról, melyeknek pótlása és még több oly feleslegesről, melynek mellőzése szükséges, vett tudomást ugy a kormány, mint a parlament.

Sőt leplezetlen örömmel konstatáljuk, hogy a belügyi tárcza tárgyalásánál, a közigazgatási adminisztrácziót eddig rendesen a tudomány és elmélet szempontjából tartott fejtegetések helyébe, igen helyesen és józan irányban, a praktikus életnek gondolkozás módja lépett és hogy a szónokoknak legnagyobb része többé-kevésbbé, leplezetlen bár, de gyakorlati idézésekkel és példákkal a legtöbb idevágó törvényeknek azon idealisztikus iránya ellen szólalt fel, mely az alkalmazó és végrehajtó közegek eljárását csak megnehezíteni, az adminisztrácziót csak komplikáltabbá tenni alkalmas, de eredményt, legalább kielégitő eredményt felmutatni nem képes.

Mert könnyü dolog a zöld asztalnál meghozni a törvényt, összhangzásba hozni a paragrafusokat és ezek vonatkozásait, ideális és elméleti szempontoknak hódolva, belélehellni a kor szellemét abba a törvénybe; ámde nehéz végrehajtani az olyan törvényt, mely a nép miveltsége, törvény iránti tisztelete és rend iránti érzéke vagy érzéketlensége fokának figyelembe vétele nélkül lett megalkotva; az ilyen törvény tudományosság és jog szempontjából igen szép törvény lehet, de gyakorlati alkalmazásában nagyon is silánynak bizonyuland be.

Pedig valljuk be, hogy törvényeinknek legnagyobb része olyan, mely a gyakorlati alkalmazásban rosznak bizonyult be. És ez nem is csoda. A törvények előkészitésének munkájához rendesen elméleti képzettségü embereket, tudósokat, igen derék és tisztességes fővárosi uri embereket szoktak meghivni, vagy a tervezetek kidolgozásával megbizni. Hát ezek igen nagyrabecsülendő tudományu és jellemü urak, akiknek meg van mindennemü kvalifikácziójuk a legszükségesebbnek kivételével. A nemzetet, a népet, a viszonyokat azonban nem ismerik és nem ismerik a népnek jellemét, szokásait stb; és nem számolnak azzal a fontos és a törvényhozóra nézve leglényegesebb kérdéssel, hogy milyenek ama tényezők, melyek ezen törvényeknek végrehajtását eszközölni hivatvák.

Nálunk megelégszenek azzal, ha a törvény tudományosság szempontjából utcumque megfelel a hozzáfüzött várakozásnak; továbbá ha magán hordja a humanizmus és liberalizmusnak azt a tulhajtot idealizmusát, mely által oly annyira szeretjük és engedjük magunkat vakittatni. De azzal, hogy az az irni s olvasni nem tudó falusi biró és az a minden oldalról szorongatott szegény falusi nótárius miként fogja és lesz képes végrehajthatni azt a törvényt, azzal ugyan vajmi keveset, vagy épen semmit sem törődünk.

Pedig csak az a jó törvény, mely a nép jelleme és müveltségének, a viszonyoknak és a szükségnek felel meg, mely könnyen érthető és végrehajtásában még könnyebben sikeresithető.

És ezért igen óhajtandó volna, hogy akkor, mikor először is a községek rendezésével kivánjuk közigazgatásunk reform-munkájának alapját letenni, a községek rendezésének előkészitő munkájához ne csak a nagy tudósok és törvénykészitő kapaczitások, hanem magának a községi életnek szerény munkásai köréből is és pedig az ország különböző vidékeiből hallgattassanak meg oly emberek, kik a gyakorlati élet szempontjából képesek megvilágitani és pedig való fényében, a községi életet.

És azt hisszük, hogy midőn ily fontos kérdések rendezéséről leend szó, mégis csak fontosabb reánk és viszonyainkra nézve az, hogy kapjunk jó és gyakorlati alkalmazásában is czélszerü törvényt, semmint egyeseknek ellenvetése, hogy az a falusi vagy vidéki ember még sem illik be egy ily nagyfontosságu tanácskozásnak keretébe.

Csak jó legyen az a törvény és bizonyára senki sem kérdi, hogy kik készitették azt, de mindenesetre hálás leend érte.

Deák Ferencz maga mondá: „A törvényhozót nemcsak az okoskodás higgadt fonala, hanem az élet és annak körülményei és az emberiségnek sajátságai is vezérlik és jaj annak a törvényhozásnak, mely oly ideális törvényeket alkot, melyeket az emberi élet naponként s a tapasztalás minden órán meghazudtol.“

Mi, kik a jelenlegi belügyminisztert, mint a gyakorlati életnek emberét és hivét ismerjük, meg vagyunk róla győződve, hogy elméleti irányának nem fogja feláldozni a praktikus életnek kielégitésre váró szükségeit.

Bessenyei Ferencz, orsz. képv.

Innen-onnan.

Emelyán munkás és az üres dob.

Irta: **Tolsztoj Leó gr.**

Emelyán napszámos volt. Egyszer a mezőn ment keresztül a munkába, midőn egy békát lát az uton maga előtt; Emelyán majd hogy széttaposta. Átlépett a békán. Egyszerre csak hangot hall, mely őt nevén szólitja. Emelyán körülnéz s egy gyönyörü leányt pillant meg, a ki igy szól hozzá:

— Emelyán, mért nem házasodol meg?

— Hogyan házasodhatnék én meg, leányzó? Semmim sincs és senki sem jönne hozzám.

Ekkor igy szól a leány: Végy engem feleségül. Emelyánnak tetszett a leány s igy felelt: Hisz örömmel, de hol fogunk lakni?

— E miatt soha se törd az eszed, szólt a leány. Csak annyit kell dolgoznunk, a mennyit lehet s oly keveset aludnunk, a mennyit lehet, — akkor mindig lesz ruhánk és jól leszünk lakva.

— Hát jól van. Keljünk egybe. De hova fogunk menni?

— A városba.

Emelyán a leánynyal a városba ment. A leány elvezette egy nagyon is kicsi házikóba, mely a város végén volt; megeskütdek s együtt éltek. Egyszer a czár sétakocsizást tett a városon kivül. Elhaladt az Emelyán háza előtt is; Emelyán felesége látni akarta a czárt s kiment az utczára. Midőn a czár meglátta, elcsodálkozott.

— Hol születhetett ez a szépség? A czár megállittatta kocsiját, magához hivatta Emelyán feleségét és kérdé:

— Ki vagy?

— Emelyán parasztnak a felesége, — felelte ez.

— Mért mentél férjhez, a magad szépségével, egy paraszthoz? Te czárnőnek születtél.

— Köszönet a kedves szavakért, — felelté a leány, — de én jól érzem magam az én parasztommal.

A czár még néhány szót váltott vele s aztán tovább ment. Haza tért. De Emelyán felesége nem ment ki az eszéből. Egész éjszaka nem aludt s egyre azon törte a fejét, mint vehetné el Emelyántól a feleségét. De nem jutott semmi alkalmas mód az eszébe. Összehivta a cselédségét s meghagyta, hogy eszeljenek ki valami módot. A cselédség ezt felelte: Fogadd fel Emelyánt mint munkást a kastélyban. Mi majd a munkával halálra gyötörjük, felesége özvegygyé lesz s akkor aztán a tied. A czár igy is tett; elhivatta Emelyánt a kastélyba s megmondta, hogy Emelyán és a felesége a kastélyban fognak lakni.

A küldöncök jöttek s mindent elrendeztek. Ekkor igy szólt az asszony:

— Jó, menj. Dolgozzál egész nap s éjszakára jöjj hozzám.

Emelyán elfogadta ez ajánlatot s elment a kastélyba. Ekkor igy szólt hozzá a czár egyik cselédje:

— Miért jöttél magad, a feleséged nélkül?

— Miért jönne ő velem? Neki van otthona.

Emelyánnak adtak egy olyan munkát, a mi kettőnek is sok volna. Emelyán megfeszitette erejét s még napszállat előtt készen volt. Midőn a felügyelő látta, hogy elkészült, másnap négyszer akkora munkát bizott reá. Midőn Emelyán hazatért, mindent tisztán és rendben talált; a kályha meleg volt, az étel elkészitve. Felesége az asztalnál ült, varrt és várta az urát. Eléje ment, feltálalta az estebédet, hagyta jóllakni és inni s aztán a munka felől kérdezősködött.

— Nagyon nehéz; a munka tulhaladja erőmet, halálra fognak kinozni vele.

— Ne gondolj a munkára, ne nézz se hátra, se előre, sem arra, hogy mennyit végeztél, sem arra, hogy mennyi van még hátra, Dolgozzál folytonosan. Akkor minden a kellő időben készen lesz.

Emelyán lefeküdt. Reggel ismét elment. Munkába kezdett s nem nézett körül egyszer sem. Estére minden készen volt. Midőn hazaért, még kivül világos volt. Mindennap megazaporitották a munkáját, de ő mindennap kellő időre készen lett vele s hazament aludni. Igy telt el egy hét. A czári szolgák azt vették észre, hogy ily módon nem lehet a parasztot megölni. Kezdtek neki finomabb munkát adni. De ez sem használt. Adtak neki ács, kőmüves, fedelező s isten tudja miféle munkát, de Emelyán valamennyit elvégezte a kellő időre és aztán hazament a feleségéhez aludni. Igy mult el a második hét. Ekkor a czár magához hivatta cselédségét s igy szólt:

— Hát hiába eteltek én benneteket? Két hét mult el és semmi eredmény. Halálra akarjátok dolgoztatni és ablakomból mindennap látom őt dalolva haza menni. Vagy bolonddá akartok engem tenni?

A cselédség mentegetődzött s igy szólt:

— Megpróbáltuk eleinte közönséges cselédmunkával megölni, de ez nem használt. Minden munkát elvégzett, a nélkül, hogy kifáradt volna. Adtunk neki finom munkát, azt gondoltuk, hogy ezt a munkát nem birja meg elméje, de ez sem használt. Honnan az a müvészet? Mindent megcsinál, mindenhez ért. Kell, hogy vagy benne, vagy feleségében varázslat legyen. Torkig vagyunk vele. Most valami olyan feladatot bizunk reá, a mit bizonyára nem fog elkésziteni. Epitsen egy nap alatt egy dómot. Hivasd magadhoz Emelyánt s parancsold meg, hogy kastélyoddal szemben egy nap alatt egy dómot épitsen. És ha nem készíti el, akkor le lehet fejeztetni.

A czár magához hivatta Emelyánt és igy szólt hozzá:

— Parancsom ez: épits a kastélyom előtti térre egy nap alatt egy uj dómot és holnap estére készen kell lennie. Ha elkészited, megjutalmazlak, ha nem, megöletlek.

Emelyán meghallgatta a czár szavait, megfordult és hazament.

— Most jön az én végzetem, — gondolta magában.

Midőn hazaért, igy szólt a feleségéhez:

— Asszony, készülj, meneküljünk, különben elveszünk.

— Miért ez a hirtelen félelem, hogy menekülni akarsz?

— Hogyne félnék; a czár megparancsolta, hogy holnap egy dómot épitsek. És ha el nem készitem, azzal fenyeget, hogy leütteti a fejem. Csak egy van hátra: menekülni, a meddig van idő,

Az asszony nem egyezett bele.

— A czárnak sok a katonája, ezek akárhol elfognak minket. Előle nem lehet elmenekülni. S a meddig erőnkből telik, engedelmeskednünk kell.

— De hogyan, ha nincs meg hozzá az erőm?

— Ah, kedvesem. Ne busulj, egyél s feküdj az ágyba; reggel korábban kelsz, meglásd, elkészülsz vele.

Emelyán lefeküdt; felesége felköltötte.

— Menj, — igy szólt hozzá, — a dóm készen van, csak némi munka van még hátra, — itt vannak a szögek és a kalapács, éppen egy napra való munkád lesz.

Emelyán a városba ment s valóban, egy uj dóm állott a tér közepén — csak némi munka kell még és a mü kész. Emelyán munkához fogott — este felé elkészült. A czár felébredt, kinéz az ablakon s mit lát? Egy dóm áll ott, Emelyán vizsgálgatja s a hol egy szög hiányzik, azt beveri. A czár nem igen örült a dómnak; boszankodott, mert le nem fejeztetheti Emelyánt, nem veheti el a feleségét. A czár ismét előhivatja a cselédségét.

— Ennek a feladatnak is megfelelt Emelyán, le nem fejeztethetem. Ez a feladat kicsi volt neki. Valami roszabbat gondoljatok ki. Gondolkozzatok, különben titeket fejeztetlek le helyette.

Ekkor szolgák azt ajánlották, hogy a czár csináltasson Emelyánnal egy folyamot a kastély körül s

azon hajón utaznak. A czár magához parancsoltatta Emelyánt s megbizta a munkával.

— Ha képes vagy egy éj alatt egy dómot épiteni, akkor elvégzed az ujabb munkát is, — tehát holnapra készen kell lennie. Ha nem, levágatom a fejed.

Emelyán még busabb lett, mint először, egészen leverve jött a feleségéhez.

— Milyen szomoru vagy, a czár talán valami uj munkát bizott reád?

Emelyán elmondott mindent.

— Meg kell szöknünk, — igy szólt. — De felesége azt felelte:

— A katonák elől nem szökhetsz meg, akárhol elfognak, engedelmeskedned kell.

— De hogyan?

— Ah, kedvesem, ne busulj. Egyél, feküdj le. Kelj csak korábban s aztán minden készen lesz a kellő időre.

Emelyén lefeküdt. Reggel felköltötte a felesége.

— Eredj a kastélyhoz, — igy szólt, — minden készen van. Csak egy helyen, a hid mellett, szemben a kastélylyal, van egy halmocska. Itt az ásó, egyengesd le azt a helyet.

Emelyán utra kelt; a városba érve, folyót lát a kastély körül s hajók vitorlásnak rajta. A hidhoz ment, a kastélylyal szemben s megtalálta a kiegyenlitetlen pontot s munkába kezdett.

A czár felébredt. Mit lát? Egy folyót, a folyón hajók vitorláznak és Emelyán ásóval egyenget le egy dombocskát. A czár megrémül és sem a folyó, sem a hajók nem szereznek neki örömet, boszankodott, mert Emelyánt nem ölheti meg s azon gondolkozott, hogy mit tegyen most? Összehivta a cselédséget s tanácsot ült velök.

Az udvaronczok egyet gondoltak és határoztak. Aztán elmentek a czárhoz s igy szóltak: Emelyánt el kell hivatnod s ezt kell mondanod neki: „Eredj, nem tudom hova s hozz nekem nem tudom mit". Ezt bizonyára nem fogja megoselekedni. Mert akárhova megy, mindig azt mondhatod neki, hogy nem megy az igazi uton s bármit hoz neked, mindig azt mondod, nem azt hozta el, a mit akartál. Akkor aztán megölhetjük öt s feleségét elvehetjük.

A czár örült.

— Ez okosan van kigondolva, igy szólt. A czár elhivatta Emelyánt és igy szólt hozzá: Eredj, nem tudom hová s hozz nekem nem tudom mit. S ha nem hozod el, levágatom a fejedet.

Emelyán hazament a feleségéhez s elmondotta, hogy mit parancsolt neki a czár. Az asszony elgondolkozott.

Ezt, igy szólt az asszony, az ő szerencsétlenségére gondolták ki. Most okosan kell cselekednünk. Leült, gondolkozott s aztán igy szólt a férjéhez:

— Messze kell menned — nagyanyánkhoz — egy öreg paraszt katona anyjához — az ő tanácsát kell kikérned. Ha kaptál tőle valamit, siess vissza a palotába, én ott leszek. Most az ő kezükben vagyok. Erőszakkal el fognak vinni, de nem sok időre. Mihelyt mindent megtettél ugy, a mint azt a nagymama parancsolta, nyomban kiszabadithatsz engem.

Az asszony mindent elkészitett, az utra adott egy táskát az urának és egy orsót.

— Ezt odaadod neki. Erről fog ráismerni, hogy az én uram vagy.

Megmutatta neki az utat is. Emelyán ment. A városon kivül katonákat exerciroztattak. Megállt és nézte. A katonák bevégezték a gyakorlatot s lefeküdtek nyugodni. Emelyán oda lépett a katonákhoz és kérdé:

— Barátaim, nem tudjátok, hogyan megy az ember nem tudom hová és hogyan hozza el az ember a nem tudom hogy mit?

A katonák elcsodálkoztak.

Ki küldött téged?

— A czár.

— Mi, felelték a katonák, megyünk a katonáskodásunk óta és nem tudjuk, hogy hova és soha sem tudunk az igazi helyre eljutni és keresünk valamit — mi magunk sem tudjuk, hogy mit — és nem találjuk. Nem segithetünk rajtad.

Emelyán egy darabig a katonáknál maradt s aztán tovább ment, mig végre egy erdőbe ért. Az erdőben egy kunyhó állt. A kunyhóban egy öreg asszony ült, egy öreg paraszt katonaanya, lent szó és sir ujjait nem nyálával, hanem könyeivel nedvesiti meg. Midőn Emelyánt meglátta, rárivalt:

— Mit akarsz itt?

Emelyán átadta neki az orsót s azt mondotta, hogy a felesége küldötte ide. Az asszony mindjárt elérzékenyült s tudakozódott felőle. Erre Emelyán elmondta egész baját, mint vett nőül egy leányt, hogy mentek a városba, hogy a palotába hivatták, hogyan dolgozott, mint épitett egy dómot és hogy ásott egy folyót, melyen hajók vitorláztak s hogy a czár most azt parancsolta neki, „hogy menjen, nem tudja hová s hozzon neki, nem tudja mit!"

Az öreg asszony hallgatta s megazünt sirni s igy mormogott magában: „Az én időm elkövetkezett. Barátom, ülj le, egyél és igyál."

Emelyán felüdült és az öreg asszony igy szólt:

— Itt egy gombolyag fonal. Dobd el és kövesd oda, a hová gurul. Messzire kell menned, nagyon messzire, egész a tengerig. Ha elérted a tengert, egy nagy városra bukkansz. Eredj a városba s a legszélső házban kérj éjjeli szállást. Itt keresd a mire szükséged van.

— De hát anyácskám, miről fogok reáismerni?

— Ha valami olyast fogsz látni, a minek szivesebben engedelmeskednek, mint az atyának és az anyának, akkor az az, a mit keresél, vedd és vidd a czárnak. A czár azt fogja mondani, hogy ez nem a valódi, akkor ezt feleled: „Ha nem ez az, akkor szét kell törnöm"; s aztán üss rá, vidd a folyóhoz, törd szét és dobd a vizbe; akkor visszakapod feleségedet a könyeim fel lesznek szárítva."

Emelyán elbucsuzott az öreg asszonytól és a gombolyagot eldobta maga előtt. Ez gurult és gurult, mig a gombolyag egész a tengerig vezette öt. A tenger mellett egy város állt. A város szélén egy magas ház. Emelyán éjjeli szállást kért — bebocsátották. Lefeküdt aludni. Korán reggel fölébredt s hallotta, midőn az apa azt mondta a fiának, hogy keljen fel hasogasson fát. Hanem a fiu nem engedelmeskedett. „Még korán van", igy szólt, „még alhatom." Ekkor igy szólt az anya a kemencze mellől:

— Kelj fel, fiacskám, apádnak fájnak a tagjai és nem dolgozhatik... Ideje, hogy felkelj.

Az nyafogott álmában s ujra elaludt. Alig aludt el, egyszerre csak pengett és zörgött valami az utczán. A fiu gyorsan felemelkedett, felöltözött s kiszaladt az utczára. Emelyán is gyorsan telkelt s utána futott, hogy megtudja mi az, a minek a fiu jobban engedelmeskedik, mint az apának és az anyának. Emelyán az utczán volt s egy embert látott, ki a hasán egy gömbölyü dolgot viselt s két pálczával ütögetett reá s az a valami ugy pergett s ennek engedelmeskedett a fiu. Emelyán közelebb ment és megnézte azt a valamit. Látott valami gömbölyüt, olyan formát, mint a hordó, melynek mindkét fenekén bőr van kifeszitve. Ekkor kérdé:

— Miféle szerszám ez?

— Dob, felelték neki.

— Üres ez?

— Igen, üres.

Emelyán csodálkozott s kérte, hogy adják neki azt a dolgot. De nem adták. Emelyán nem kérte többé, hanem követte a dobost. Egész nap vándorolt vele s mikor a dobos aludni ment, Emelyán elvette a dobot s megszökött vele. Szaladt, szaladt, mig haza ért. Azt hitte, hogy feleségét otthon találja, de az már nem volt ott, ugyanis már a következő napon elvitték a czárhoz. Emelyán a palotába ment s bejelentette magát, hogy eljött az, aki elment, nem tudja hová és elhozta a nem tudom mit. A czárnak mindezt bejelentették.

A czár másnapra rendelte magához Emelyánt. Akkor Emelyán kérte, hogy ujra jelentsék be.

— Én ma jöttem meg s elhoztam azt, a mit a czár parancsol, jöjjön ki a czár, különben én megyek be hozzá.

A czár jött.

— Hol voltál?

Emelyán elmondta.

— Nem ott, mondotta a czár, és mit hoztál?

Emelyán meg akarta mutatni, de a czár nem akarta megnézni.

— Nem az! — mondá.

— Ha nem, akkor szét kell törni, az ördög vigye el.

Emelyán a dobbal kiment a palotából s ráütött. És a midőn ráütött, Emelyán köré gyült az egész czári hadsereg. Neki tisztelegtek s az ő parancsát várták.

A czár kikiáltott az ablakon a sereghez, hogy ne kövessék Emelyánt. A katonák nem hallgattak reá és követték Emelyánt. Midőn a czár ezt látta, visszaadatta Emelyánnak a feleségét s kérte, hogy adja neki a dobot.

— Nem tehetem, — felelte Emelyán, — az a parancsom, hogy széttörjem s szilánkjait a vizbe szórjam.

Emelyán a dobbal a folyóhoz ment s a katonák utána. A folyónál a dob bőrébe lyukat ütött, apró darabokra törte a dobot s a vizbe dobta. Es minden katona szertesszét szaladt. Emelyán azonban a feleségét haza vitte. Ez időtől kezdve a czár nem üldözte többé Emelyánt, kinek kezdett jól menni a dolga; megérdemelte a jó módot és tulélte a rosszat.

Ujdonságok.

A városnál e hó 28-án közgyülés fog tartatni és ezen a legutóbbi választásnál győztesen kikerült bizottsági tagok már érvényesülhetnek. A közgyülésnek egyik legfőbb pontja a belügyminiszternek a folyó évi városi beruházásokra felveendő 520,000 forintos ügyében leküldött rendelete.

Az uj szinház hová leendő épitése még mindig gondot okoz a városi fejeknek. Az intézők ma éppen ugy, mint három év előtt azon töprengenek, hogy mi volna a leghelyesebb. Ujból hallva erről, csak ugy entre nous emlitjük föl, hogy a Forgách-utczával parallel menő nagy térség a legnagyobb előzékenységgel kinálkozik rá a gordiusi csomót minden nehézség nélkül megoldani. Csak egy pillanatig kell e fölött töprengeni, hogy a másikban e hely a legmesszebb menő status igények számára megadja mindazt, a mi egy uj és modern szinházzal szemben támasztható. Sőt itt még az sem képez akadályt, hogy ez óriási térségre a magas kormány a királyi tábla és egy két iskola számára tette rá a kezét, mert az uj szinház homlokzatával a város felé ott olyan impozánsan bontakoznék ki, hogy ennél formásabb látképet alig lehet elképzelni.

Szegedi Gergely. A bécsi könyvtárban feltalálták Szegedi Gergely 16. századbeli énekeskönyvét s azt az akadémia hü reprodukcióban ki fogja adni. A dolog minket annyiban is érdekel, hogy ez a Szegedi Gergely hirdette Kassán 1557-ben először Kálvin hitelveit.

A lóvonat koosijai azt a rossz szokást kezdik használni, hogy nem a rendes megálló-helyen, de a szinházi átjáró előtt állanak meg s épen az esti időben, mikor ezen a tájékon a közlekedés a legnagyobb. Ugy tudjuk, hogy a szabályzat szerint a városban csak a megálló helyeken vesztegelhet s azért a közönség érdekében figyelmeztetjük a rendőrséget dologra. Mért? m. r. m. l.

A lőcsei házat jövő hó 1-én adja át a városi hatóság Répászky Mihály épitési vállalkozónak. Az ódon ház boltives kapuja, kőkeretes ablakai régi — legalább is 15. századbeli — voltára vallanak s ezért felkérjük az épitési vállalkozót, hogy a régészeti becsü részleteket, igy a hátsó boltives kapu monogrammos sárkövét szállittassa be muzeumunkba; a város pedig fényképeztesse le az udvarát.

Egy pohár-köszöntő. Szmrecsányi Pál szepesi püspök e hó 15-ikén székhelyén, Szepeshelyen ebédet adott, melyen száz meghivott vett részt, köztük a hatóságok és a hadsereg képviselői. A pohár köszöntők sorát a püspök nyitotta meg, ki ez alkalommal remek beszédben dicsőitette a hazaszeretet. „A szabadságnak — ugy mond — tiszteletben kell tartania mindnyájunk lelkiismereti és polgári jogait. De a meggyőződés és érdekek leghevesebb harczaiban sem szabad uraim, soha megfeledkeznünk arról, hogy mindnyájan magyar hazafiak vagyunk, hogy nagyon kevesen vagyunk s hogy mindnyájunk közös kincsét csak egyesült erővel védelmezhetjük meg." A püspök végül a szepesiek anyagi, szellemi és erkölcsi javára s a Szepesség előhaladására üritette poharát. A pohárköszöntő óriási hatást keltett s azt zajosan megéljenezték.

Hó és hó! A város területén, főkép a forgalmi központokon az összehalmozott hótömegek ma már a legnagyobb hajt okoznak. A közigazgatási bizottság legutóbb tartott ülésében jogos követelést hozott fölszinre, a midőn a polgármestert utasitotta, hogy különösen a főutczán levő rengeteg hótömegek elhordatása tárgyában a saját hatáskörében rendelkezzék. Azonban a polgármester ur, mint a tények mutatják, nem sokat adhat a közigazgatási bizottság ukázára, és szinte halljuk a melódikus füttyentést: de hiszen várhattok!

A vármegye főispánja Gedeon Gellért csereháti járás szolgabiráját állásától felfüggesztette és ellene a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte, a melynek vége előre látható, mert a főispán igazságos és az igazság Gedeon Gellértet nem marasztalhatja el a jelen esetben.

Választási mozgalom. Téglási és Szentimrei bizottsági tagok e hó 22-re a gönczi járás bizottsági tagjait Szántóra értekezletre hivták össze, melyben egyhangulag elhatározták, hogy Comáromi István elhalálozása következtében megürült szolgabirói állásra Berzeviczyre adják szavazatukat.

Uri bál. A Forgách palotában levő uri kaszinó február hó 7-én saját termeiben zártkörü bált rendez, a melyre csak megszoritott számban küldettek szét a meghivók.

Szép ajándék. Zichy Rezső grófné a kassai férfi dalegyletnek azon alkalomból, hogy az egylet néhai Zichy Rezső gróf temetésén énekelt, szép levél kiséretében 200 frtot küldött egyleti alapja javára.

A czigányok. A belügyminiszter az ország összes hatóságait rendeletben utasitotta, hogy a területökön levő czigányokat irják össze. E rendelet alapján Kassa polgármestere hirdetményt bocsátott ki, a melyben felhivja a városban lakó összes czigány népséget, hogy január 31-én otthon tartózkodjanak, mert a hatósági közegek e napon fogják az összeirást teljesiteni. E rendelkezés ellen vétkezők erős büntetéssel fognak sujtatni.

Világosság. Az uj regále-bérlőségről megirtuk, hogy ez az uj év kezdetével a már regále-adóval megváltott szeszes italokat ujból fölvétette és ezzel a tulajdonosoknak alkalmatlan kellemetlenségeket okozott. Akkoriban, a midőn ezt korholtuk, aggályosnak jeleztük azt is, hogy az uj bérlők egy rókáról két bőrt akarnának lehuzni és ime most kiderült, hogy a regálisták az ujból való fölvételeket kénytelenek voltak megtenni, még pedig azért, mert a régi bérlők nem tudni mi okból, az erre vonatkozó jegyzéseket megsemmisitették és igy az uj bérlők kredóba jutottak, a melyből csak ugy szabadulhattak ki, hogy a készleteket távol az uj megadóztatás szándékától, a helyszinén evidenczióba vették. Ezt konstatálni az igazság ösztönöz minket.

Válasz a „Nyilt kérdés"-re. A községi elemi iskola tantestületének f. hó 14-én tartott tanácskozmányában fölvettetett a kérdés: nem lenne-e kivánatos a nappalok hosszabbodásával paedagógiai és társadalmi szempontból a tanitást $^1/_2$2 helyett 2 órakor kezdeni. Voltak, kik a két órai kezdés mellett nyilatkoztak. Minthogy azonban a középiskolák még akkor a $^1/_2$2 órai tanitást nem változtatták meg, nehogy a családban azon körülmény, hogy egyik gyermeknek $^1/_2$2 órakor, a másiknak pedig 2 órakor kell iskolába mennie, savart, alkalmatlanságot okozzon, főleg pedig azért, mivel a községi iskolai tanulók a közvetetben közelben levő főgimnázium előadásait a legnagyobb mértékben zavarták volna, minthogy a növendékek legnagyobb része a jezsuita-utczán közlekedik: a testület abban állapodott meg, hogy a középiskolákkal, különösen pedig, éppen a fenti oknál fogva a főgimnáziummal egyidejüleg fogja megkezdeni a 2 órai oktatást. S e határozatát a mai nappal érvényre is emelte. Sudy, igazgató.

Helyreigazitás. Becses lapja szerdai számában Zalka Zsigmond gazdasági tanintézeti tanár ur hivatkozva a fenállott földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium 1884. évi 6291. számu rendeletére, azt állitja, hogy Kassán csak egy vegyikisérleti állomás van, t. i. a kassai állami vegykisérleti állomás, mely idézett miniszteri rendelettel a gazdasági tanintézettel kapcsolatban létesittetett. Az igen tisztelt tanár ur téved, mert Kassán egy másik vegykisérleti állomás is létezik, t. i. a kassai kereskedelmi és iparkamara vegykisérleti állomása, melynek működési köre nevezett kamara égész területére terjed ki és melynek vezetője Gallik Géza kassai gyógyszerész,

kit nemcsak Kassán, de területszerte kiváló szakembernek ismernek és ki a szakirodalom terén is szakmunkái által kitünt. Vegyelemzéseit ezen kamarai vegykisérleti állomás saját czége alatt végzi, mely kiadványain nyomtatásban olvasható és az állomás vezetője minden elemzése és véleménye alá — csak ugy mint Zalka Zsigmond tanár ur — nevét szokta irni. A tisztelt tanár ur „határozott tiltakozása“ tárgytalan, mert a kereskedelmi és iparkamara vegykisérleti állomása és ennek vezetője nem hajlandó az állami vegykisérleti állomás czégét használni, mert van saját czége és mert véleményeinek és elemzéseinek belső értékük ad megfelelő sulyt, mely más tekintélyek általi megerősitésre nem szorul. Enynyit kivántam a tényállás felderitése és e becses lap olvasó közönségének felvilágositása czéljából megjegyezni. Kassa, 1893. január 26. Deil Jenő, kereskedelmi és iparkamarai titkár.

Hangverseny. Rossi Marczell, a hirneves hegedü-művész márczius elején Kassán a Schalkházban hangversenyezni fog, a melyre előjegyzések Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében már most tehetők.

A kassai iskolákban a délutáni előadások tegnap óta már ismét 2 órakor kezdődnek.

Meczner Józsefné temetése a nagy hófuvás miatt másnapra lett halasztva s ugy az csak 20-án ment végbe. De ennek daczára szép számmal jelentek meg tisztelői, hogy utolsó utjára elkisérjék az élete virágában elhunyt, jótékonyság és fenkölt nemes lelkületéről messze körökben ismert nőt, a hü feleséget. Korán elhunyt fia utáni bánat ragódott lelkén, de ő hősiesen leküzdé a fájdalmat, hogy annál hathatósabban vigasztalhassa imádásig szeretett férjét. Ily nő elvesztése fölött jogos a fájdalom, jogosak a könyek. Azonban az élet egy nagy küzdtér, melyen egy küzdő sem marad sebzetlenül. A férfi e sebeket csüggedetlenül hordja és a közjó előmozditásában, a haza szolgálatában hamarább hegednek be azok.

Kegyes adomány. Teitlhaum Salamon abauj-szántói lakos, ki jótékonysága által a szegények valódi atyjának mutatta magát mindig, hogy a kemény tél okozta nyomorukon némileg enyhitsen, ujabban 50 frtot küldött a városi előljáróságnak, hogy az a városi szegények között oszsza el. Ily tett magában hordja a jutalmat.

Hófuvás. Abauj-Szántó és környéken a mult héten csötörtökre virradó éjjel eddig még soha észlelt szélvihar dühöngött. Csak ugy seperte a havat és némely helyen óriási hegyekké halmozta. Több alacsonyabban fekvő házat teljesen eltemetett, hogy a tetőknek csak csucsai látszottak ki. A Forró-Encsre vezető ut teljesen járhatatlanná lett s csak nagy nehezen birtak a kirendelt emberek keskeny utat vágni a rengeteg tömegekben, hogy legalább a posta közlekedhessék. Egy ökrös szánt utban fogott a vihar és ugy betemette, hogy az ökröknek szarvai sem látszottak ki. A kocsis nehezen mászott ki a hó alól és mentette meg életét. Korláton Meczner József tulajdonát képező 3 gyönyörü ló a hóba fulladt. A megrekedt kocsis a lovakat megmentendő, elvágta hánistrangjaikat, de ezen még jobban gázoltak bele, s a vihar még ujabb hó tömeget hordva reájok, oda vesztek. A kocsis nehezen mentette meg életét. Többen farkasokat is láttak a falvak körül ólálkodni.

A vármegye közigazgatási bizottsága január 13-án tartotta Péchy főispán elnöklete alatt első ülését. A jelentések felolvasásával kezdték meg a tanácskozást. A belügyminiszterium ügykörét érintő féléves jelentés szerint a mult év második felében a közegészségi állapot elég kedvező volt a vármegyében, mert Telkibánya, Abaujvár és Onga községekben fellépett vörheny-járványtól eltekintve, csak szórványos esetei fordultak elő a kanyarónak. A személy vagyonbiztosság, leszámitva egy pár nagyobb tüzesetet, kielégitő volt. — A földmivelésügyi miniszterium ügykörét érintő féléves jelentés szerint a mult évi termés közepes volt, sőt sok helyütt a kapás növények rossz termést adtak. Gyümölcs elég volt, a meglevő szőlőkben pedig nemcsak a filloxera, de a peronospora is folytatja pusztitásait. A méhészet virágzásnak indult, és kezd a gazdaközönség ezen eszmével megbarátkozni. A gazdasági állatok egészségi állapota ellen nem tehető kifogás. Ezután a kir. tanfelügyelő jelentését hallgatták meg, mely bizony sok intézkedést kiván. Egyes járásokban igen szép eredményt mutatnak fel a tanitók. A kir. épitészeti hivatal főnökének jelentése az általános épitkezésekről szólt s azt teljes megelégedéssel hallgatták meg. A kir. pénzügyigazgatóság jelentése szerint az adók befizetésével kedvezőbb az eredmény, mint a mult évben volt. Ezen jelentések 1—1 példányai a vármegye közgyüléséhez, másik példányai a miniszterelnökhöz terjesztetnek fel. Tudomásul vették, az alispán, árvaszék, kir. ügyész, főmérnök és főorvosnak deczember haváról szóló jelentését s egyuttal az árvaszéknek jegyzőkönyvi elismerést szavaztak, a mennyiben 1892. évről elintézetlen darabjok nem maradt. — A fegyelmi választmány határozata Rosenbaum Samu szikszói izr. tanitó, és Szokolovszky János csécsi körjegyző fegyelmi ügyében tudomásul vétetett. Hasonlóképen tudomásul vétetett a vármegye pénztárának az alispán által történt megvizsgálásáról szóló jegyzőkönyv; a földmivelésügyi miniszteriumnak azon leirata, melyben az erdősitési jutalmak kiosztásairól értesiti a közigazg. bizottságot. A belügyminiszteriumnak azon leirata, melyben Szokolovszky János csécsi lakos kihágási birságának behajtására illetékesnek Kassa városát mondotta ki. Babno János hagyatéki ügyében az árvaszék jelentése, mivel ezen ügyben beadott felebbezés időközileg visszavonatott; Harsányi József almási lakos utadó leirás iránti kérvénye elutasittatott; ellenben Nagy-Ida község és Kovács Géza nádasdi lakos utadó kiigazgatási kérvényének hely adatott. A tiszti főügyész által Czédulás Szacsuri Jánostól behajtott 40 frt birság rendeltetési helyére leendő beszállitás végett az alispánnak kiadatott. Uron János pálházi, Hertneki János beszteri, Szabó János ujvári és ifj. Kmecz János olcsvári lakosok kivételes nősülés engedély iránti kérvényei pártolólag terjesztettek fel a honvédelmi miniszteriumhoz. Geiger Israel rosgonyi lakos panaszos ügyében az első fokú határozat feloldásával uj tárgyalás rendeltetett el. Gibárt község mellett az uj vashid alatt a Hernád folyó bal partján engedélyezett partvédmü ellenében Szepessy Zsigmondné miskolczi lakos felebbezéssel élvén az első határozat megváltoztatásával tekintettel arra, hogy az engedélyt kérő által a partvédmü ez ideig sem lett létesitve, oda utasittatott az alispán, hogy a müszaki müvelet és érdekeltségi kimutatás alapján uj tárgyalást tartson s hozzon uj határozatot. Erdődy István alsó-zsolczai birtokosnak a kis-hernád bársonyos meder tisztitási munkálatai ügyében hozott másodfoku határozat elleni felebbezése az iratokkal együtt a földmivelésügyi miniszteriumhoz felterjesztetett. A vasuti alkalmazottak utadó fizetési alóli felmentésre irányuló kérvénye elutasittatott. Ifj. Gedeon Mátyásnak az alsó mislyei tárczahid jégtörőjének felépitéséért követelt összegre vonatkozólag az alispán által hozott elutasitó határozat jóváhagyatott. A vallás és közoktatásügyi miniszteriumnak az ismétlő iskola tankötelesek és óvodakötelesek összeirására vonatkozó rendelete az előljáróságoknak kiadatott. A kir. tanfelügyelőknek azon jelentése, hogy a bárczai iskolánál üresedésben lévő tanitói állomás pályázati határideje lejárt, tudomásul vétetett. — Klein Jakab, Szücs József, Vidder Lajos és gróf Vallis Gyuláné gőzkazánjának megvizsgálásáról szóló jelentés tudomásul vétetett, s az igazolványok nevezetteknek kiadatni rendeltettek. Jarenics János kalsai tanitó fizetésének behajtásáról szóló jelentés tudomásul vétetett. — A pénzügyigazgatóság által beterjesztett határozati javaslatok elfogadtattak. Kis-Bózsva község fogyasztási adója elleni felebbezése a kir. pénzügyigazgatóságnak adatott ki.

Pénsünket ne dobjuk ki értéktelen szerekért. Kis-Marton (Magyarország). Becses levelére válaszolva tudatom, hogy a nekem küldött Brandt Richard gyógyszerész svájczi-labdacsainak kitünő hatását nem csak magamon tapasztaltam, de azok is, kiknek e labdacsok használatát javasoltam, igy nyilatkoznak felőle. Jó sikerrel használhatók nevezetesen: makacs székrekedés, gyomorfájás, rossz emésztés, szelek, elnyálkásodás ellen, valamint a fejfájás, szédülés kiséretében föllépő arany-eres bajokban. Az én egészségem 6 doboz elfogyasztása után teljesen helyreállt s ez időszerint már egészen hivatásomnak élhetek, de nem is mulasztom el e kitünő szert mind azoknak a legjobban ajánlani, a kik hasonló bajokban szenvednek. Teljes, tisztelettel Hacke József, nyug. cs. k. állatorvos. Brandt Richard gyógyszerész svájczi labdacsai, 70 kr. egy dobozzal, a gyógyszertárakban kaphatók. Ügyelni kell arra mindig, hogy a Brandt Richard gyógyszerész valódi svájczi labdacsait (fehér kereszt vörös mezőben) helyett, ne valami utánzatot adjanak. Főraktár: Budapesten. Török József gyógyszertára, Király-utcza 12.

Szerkesztől üzenetek.

? A mi a lap megjelenése előtt való napon beérkezik, az mind feldolgoztatik. Mostani levele csak szerdán reggel jött, tehát a mai pénteki számba jöhetett csupán. Szivélyes üdvözlet.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Házvétel Kassán.

Kerestetik a **belváros területén egy ház kerttel** megvételre.

Ajánlatok kéretnek e lap kiadó-hivatalába „ház kerttel“ czim alatt. 24 3—3

„LE GRIFFON“

58 a legjobb szivarkapapir. 139—150

Olcsó és igen jó

NARANCS

ingyen csomagolás és minden postaállomásra bérmentve szállitva 5 kilos postakosarakban, a gyümölcs nagysága szerint 24 darab ól 60 darabig. Narancs vagy citrom, vagy keverten is, utánvétellel 1 k. 1.50

Kávé

Santos	1	k.	1.50
Cuba	1	„	2.05
„	1	„	1.95
Jáva	1	„	1.95
„ Jáva arany	1	„	2.10
„ Mocca valódi	1	„	2.05
„ Pörkölt különl.	1	„	2.40

Datolya sárga	1	„	— 60
„ Tunis legsz.	1	„	1.60
Füge smyrna v. kosz.	1	„	—.28
Malaga szőlő	1	„	1.40
Orosz hal 1 hordó	5	„	1.50
Czukros gyümölcs	1	„	2.—

Egy 5 kilós postakosár megrendelésnél bérmentve utánvéttellel küld 25 2—6

Schuster Gyula

füszerkereskedő,

VI., Andrássy-ut 61. sz.

Fiók-üzlet:

I., Döbrentei-tér 2. sz.

BUDAPESTEN.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly látványosságot nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasie-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomások**, mindennemü **matrászokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal töreksem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu butor-raktáromat és minta-termeimet, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

Jakobovits Ármin.

328 10—52

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Konverzió.

Közel jövőben bekövetkező konvertálása, illetve felmondása az összes 5 százalékos magyar és osztrák állampapiroknak, érdekében van az ily papirok birtokosainak, hogy az erre vonatkozó transakcziók fölött kellő tájékozást nyerjenek.

Az alulirott intézet ezennel késznek nyilatkozik ily ügyekben minden oldalról jövő kérdezősködésekre lelkiismeretes és ingyenes felvilágositást adni akár szóval, akár pedig levél utján.

Egyben figyelmeztetünk, hogy mi ugy ezen értékbefektetések konverzióját, mint pedig azok átcserélését vagy az incassot teljesen

provizió- és dijmentesen

eszközöljük.

Jegyzéke azon forgalomban lévő értékpapiroknak, melyek legközelebb konverzió alá fognak kerülni:

I. Papir-kölcsönök:

5% -es magyar papirjáradék.
Maradvány és irtvány kötvények.
Erdélyi vasut részvények.
Duna-Drával vasut részvények.
Alföld fiumei „ „
Budapest-pécsi „ „
Magyar-galiczia vasut „
„ nyugati „ „
„ északkeleti „ elsőbbségi kötvények.
„ nyugati „ „ „ I. kib.
„ „ „ „ „ II. „

II. Arany-kölcsönök:

5% magy. északkeleti vasut elsőbbségi kötv.
6% „ „ „ „ „ „
5% vasuti arany beruházási kölcsön.

KASSAI KERESKEDELMI BANK részvénytársaság

26 2—6 **főutcza 7. sz., I. emelet.**

1892. m. k. adómentes 4%-os járadék-kölcsön.

A kamatok koronaértékben fizetendők.

Kibocsátva: névértékü 1062.000,000 korona

az 1892. évi XXI. törvényczikkben felsorolt 5%-kal osztrák értékben és ezüstben kamatozó és visszafizetendő kölcsönök és részvények konvertálása és beváltása czéljából és

1892. m. k. adómentes 4%-os járadék-kölcsön

összes kibocsátás 90.000,000 arany forint névérték.

Kamatok aranyban fizetendők

100 arany forint = 202,50 német bir. márka = 250 frank = 10 L. értékarányban.

Névértékü 18.000,000 arany forint részösszeg

kibocsátva az 1892. évi XXI. törvényczikkben megjelölt 5% és 6%-os aranyban kamatozó kölcsönök konvertálása czéljából.

A magyar királyi pénzügyministerium vezetésével megbizott magyar kir. Ministerelnök Ur Ő Nagyméltóságának a „Budapesti Közlöny"-ben megjelent fenti hirdetményeire vonatkozással 1892. évi XXI. törvényczikk értelmében a convertálás alá jutó járadék-kölcsönök, részvények és kötvények birtokosainak — a magyar északkeleti vasutnak már visszafizetésre került részvényeinek kivételével, a kicserélés ezennel felajánltatik.

Ezen kicserélésnél, a convertálásnál tekintetbe jövő kötvények következőképen fogadtatnak el fizetésképen:

a) 5%-os Magyar papirjáradék,
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1892. decz. 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 2 „ 50 „
összesen tehát ..... o. é. 102 frt 50 krral

b) 5%-os Magyar maradvány- és irtvány földváltsági kötvények,
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében, levonva 7% jövedelmi adót ... „ 1 „ 94 „
összesen tehát ..... o. é. 101 frt 94 krral

c) 5%-os Budapest-pécsi vasuti részvények,*
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt 25 kr.
ehhez adva az 1892. január 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 7 „ 09 „
összesen tehát ..... o. é. 107 frt 34 krral

d) 5%-os Alföld-fiumei vasuti részvények,
100 frt tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 2 „ 09 „
összesen tehát ..... o. é. 102 frt 09 krral

e) 5%-os Első Erdélyi vasuti részvények,
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 2 „ 09 „
összesen tehát ..... o. é. 102 frt 09 krral

f) 5%-os Duna-Drávai vasuti részvények,
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 2 „ 09 „
összesen tehát ..... o. é. 102 frt 09 krral

g) 5%-os Első Magyar gácsországi vasuti részvények,
4.906,200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 2 „ 09 „
összesen tehát ..... o. é. 102 frt 09 krral

h) 5%-os Magyar nyugoti vasuti részvények,
12.259,400 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 2 „ 09 „
összesen tehát ..... o. é. 102 frt 09 krral

i) 5%-os Magyar nyugoti vasuti I. és II. kib. elsőbbségi kötvények,
19.037,200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 3 „ 34 „
összesen tehát ..... o. é. 103 frt 34 krral

j) 1869. évi 5%-os Magyar északkeleti vasuti elsőbbségi kötvények,
100 forint tőke névértékért ..... o. é. 100 frt — kr.
ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 3 „ 34 „
összesen tehát ..... o. é. 103 frt 34 krral

k) 1875. évi 5%-os Magyar északkeleti vasuti arany-kölcsön,
100 forint tőke névértékért ..... márka 202.50 fillérrel
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag 1893. junius 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 5.— „
összesen tehát ..... márka 207.50 fillérrel

l) 1878. évi 6%-os Magyar északkeleti vasut üzemkölcsöne,
100 forint tőke névértékért ..... márka 202.50 fillérrel
ehhez adva az 1892. okt. 1-től bezárólag 1893. junius 30-ig folyó 6%-os kamatok fejében ..... „ 9.— „
összesen tehát ..... márka 211.50 fillérrel

m) 1876. évi 5%-os egyes. magy. vasuti (beruházási) elsőbbségi kölcsön,
100 forint tőke névértékért ..... márka 202.50 fillérrel
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag 1893. junius 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében ..... „ 5.— „
összesen tehát ..... márka 207.50 fillérrel

Ezzel szemben az uj 4%-os korona járadék kötvények, a melyek az előzőleg a)-tól bezárólag j) alatt felsorolt czimletek convertálására szolgálnak
100 korona tőke névértékért ..... } 92 korona 50 fillérrel
ehhez adva az 1892. decz. 1-től bezárólag 1893. május 31-ig folyó 4%-os kamatok fejében ..... 2 korona — fillér
összesen ..... 94 korona 50 fillérrel
vagyis o. é. 47 frt 25 krajczárral, — továbbá a 4%-os arany járadék kötvények, a melyek az előzőleg k)-tól m)-ig felsorolt czimletek beváltására szolgálnak
100 arany forint névértékért 96.20% árfolyamon berlini usance szerint = márka 192.40 fillérrel
ehhez adva az 1893. január 1-től bezárólag junius 30-ig folyó 4%-os kamatok fejében ..... márka 4.— fillérrel
összesen ..... márka 196.40 fillérrel
hozatnak számításba.

*) Ezen részvények beszámitási áránál részvényenkint 50 kr.-nyi összeg vétetett tekintetbe, mint a mely utólagos elszámolásokból a Budapest-pécsi vasut részvényeseinek az államositást megelőző üzemévekből még kijár.

Ezen számitás szerint az aláiró megkapja a 4%-os kötvényeknek 400 koronával, illetőleg 100 arany forinttal osztható névértékét, a mennyiben az a beszolgáltatott 5%-os és 6%-os kötvények és részvények beszámitási értékében fedezetet találja, mig az utóbbiaknak ily módon ki nem egyenlithető részét a kicserélési helyek készpénzben fogják megtéríteni.

A fent felsorolt járadék- és elsőbbségi kötvények, valamint részvények tulajdonosai, a kik az ezennel felajánlott kicserélési joggal élni kivánnak, e jognak különben elvesztése mellett, tartoznak a kicserélendő kötvényeket és részvényeket

jelen felhivás közzétételétől bezárólag keddig, 1893. évi hó 7-ig

a következő kicserélési helyeknél a szokásos üzleti órákban bejelenteni és pedig:

Budapesten a m. kir. központi állampénztárnál (pénzügym. palota),
„ a magyar kir. állampénztárnál (fővámház),
Zágrábban a kir. állampénztárnál valamint
az összes magy. kir. adóhivataloknál (ezen utóbbiaknál azonban csak az a)-tól j)-ig felsorolt kötvények és részvények), továbbá

Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál.

Bécsben S. M. Rothschild bankháznál,
„ a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe" c. intézetnél,
„ a „K. K. priv. allgem. Oesterr. Boden-Credit-Anstalt" czimü intézetnél.
Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe" czimü intézet fiókjainál,
azonkivül Berlinben, M. m. Frankfurtban, Kölnben, Amsterdamban a Direction der Disconto-Gesellschaft, Bank für Handel und Industrie, M. A. v. Rothschild und Söhne és S. Bleichröder bankházak, illetőleg A. Ganzl bankház által közzéteendő feltételek mellett.

A kicserélésnél továbbá következő határozmányok irányadók:

1. A kicserélendő kötvényeknek és részvényeknek letétele folyó szelvényeikkel együtt, egyszerü aláirási nyilatkozatok kiséretében történik, a melyek a kicserélési helyeknél költségmentesen kaphatók. — 2. Kisorsolt és már esedékessé vált kötvények illetőleg részvények kicserélésre el nem fogadtatnak, ellenben kisorsolt, de még esedékessé nem vált kötvények illetőleg részvények kicserélés tárgyát képezik. — 3. A kicserélés végett bejelentetett czimletek beszolgáltatása, vagy az aláirással egyidejüleg, vagy a kicserélési határidő lejártától számitott négy hét alatt történik, az utóbbi esetben a kicserélési hely által elfogadhatónak itélt biztositék letétele mellett. — 4. A kicserélés végett benyujtott kötvényekről és részvényekről a benyujtók levélbeli igazolványt kapnak, a melynek a benyujtás napjától számitott **15 nap multva** visszaadása ellenében, a végleges 4%-os járadékkötvények az esetleg járó készpénz kiegyenlitéssel együtt kiadatnak. — 5. A végleges 4%-os kötvények kiadása ugyanazon helyen történik, a melynél a kicserélendő régi kötvények és részvények letétettek. — 6. Az 1893. évi május 1-ig fel nem vett 4%-os járadékkötvények, ezen időtől kezdve a benyujtónak számlájára és veszélyére maradnak az illető beváltó helynél. — 7. A fentebbi g), h) és i) pont alatt felsorolt Első magyar-gácsországi vasuti részvények, Magyar nyugoti vasut-részvények és Magyar-nyugoti vasut I. és II. kib. elsőbbségi kötvények csak az ezen pontokban emlitett összegek erejéig vétethetnek a kicserélésnél tekintetbe és minden kicserélési helynek jogában áll, mihelyt a részére ilyetén aláirások számára 4%-os járadékkötvényekből átutalt összeg kimerittetett, további bejelenteseket visszautasitani, illetőleg leszállitani. — 8. A 4%-os járadékkölcsön bizonyos meghatározott névértékre szóló kötvényeire történő bejelentés csak annyiban vehető tekintetbe, a mennyiben ez az aláirási hely vélekedése szerint a többi aláiró érdekeivel megegyeztethető. — 9. A mennyiben a kicserélés végett benyujtott a)—j) alatt felsorolt kötvények és részvények a német birodalmi bélyeggel el vannak látva, a benyujtónak kivánságára szintén a német bélyeggel ellátott 4%-os korona-kötvények adatnak ki. — A német birodalmi bélyeggel ellátott régi kötvények és részvények külön számjegyzék kiséretében nyujtandók be. — A kibocsátandó 4%-os aranyjáradékkötvények német bir. bélyeggel lesznek ellátva. — 10. Névre szóló és kötményezett kötvények és részvények tulajdonosai czimleteiket, az előzőleg emlitett eljárás szerint azon fizetési hely közvetitésével, a melynél eddig a kamatfizetés nyugta ellenében történt, küldik be kicserélés végett a magyar kir. központi állampénztárhoz Budapestre.

Budapesten, 1893. január havában.

28—1

Magyar Általános Hitelbank.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi január 29. 13. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Folyóirat a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A közegészségügy reformja.

(dr. —y.) A közegészségügy kérdése aktuálissá vált; a folyton pusztító járványok: kolera, difteritisz végre meggyőztek mindenkit arról, hogy elérkezett a komoly **cselekvés** ideje.

Hieronymi belügyminiszter a gyakorlati élet embere. Alig lépett nehéz hivatalába, máris örvendetes jelét adta annak, hogy az ügy kiváló fontosságát átlátta és kész mindazt megtenni, a mi a mostoháu ápolt ügynek rendezésére szükséges s a nemzeti párt jeles s nagy müveltségü vezére egyik közelebbi országgyülési beszédében szintén alapossággal szólt az egészségügyi hiányokról.

Nem lehet ily előzmények után most már kételkedni abban, hogy ezen, a törvényhozás minden egyes tagját pártkülönbség nélkül érdeklő ügyet maga a törvényhozás, tekintettel az ország kedvezőbb pénzügyi helyzetére és tekintettel a czélszerü megoldás nemzetgazdászati előnyeire is gyorsan fogja elintézni.

Az országos közegészségi tanács, mely fennállása óta semmi alkalmat el nem mulasztott az egészségügyi hiányok felderitésére és az azokat elháritani képes javaslatok előterjesztésére, már legközelebb meg fogja adni az alapot, a melyen a szakszerü intézkedések foganatositandók lesznek és ez annyival inkább tarthat számot a kellő méltányolásra, mert javaslatai a nagyszámu gyakorlati egészségügyi és közigazgatási szakférfiak nyilatkozatainak kellő figyelembevételével fognak elkészülni.

Egészségügyi hátramaradásunknak főoka, a hosszu évek során szerzett szomoru tapasztalatok szerint az, hogy az arra vonatkozó intézkedések a község kezeiben vannak, mely azok kivitelére sem pénzzel, sem értelemmel eléggé nem rendelkezik.

Az egészségügy rendezése ennélfogva lehetetlen annak államositása nélkül és szoros összefüggésben áll az egész közigazgatás államositásával; a ki tehát ezt hátráltatja, az akadályt gördit az egészségügy rendezése elébe is és az számoljon lelkiismeretével a további pusztulásért, melyet közvetve okoz.

A törvényhatóságoknak, a községeknek nincs pénzük, melylyel a szükséges egészségügyi kiadások költségeit fedezzék; ez okból azután a kormánynak legbölcsebb rendeleteit is illuzóriusokká teszik, midőn azok kivitelére kellő költséget nem fordithatnak. Igy járnak el például, midőn körorvosi állomásokra hirdetnek pályázatokat: 3—400 forint fizetéssel, jól tudván előre is, hogy ilyenre senki sem pályázik és ha mégis kivételesen sikerül pályázót kapni és ez megválasztatik, csakhamar megszökik a falusi biró személyében tisztelt főnökétől és körétől.

Némi fogalomzavar uralkodik még a müvelt körökben is az egészségügyi személyzet hivatását illetőleg; sokan nem is ismerik a különbséget az egészségügyi tisztviselő és a gyakorló orvos között és összetévesztik ezeknek egymástól merőben különböző teendőiket.

Ennek az ügyre nézve azon káros következménye van, hogy az egészségügyi tisztviselők — health officer — mint azokat a gyakorlati és felesleges költségre nem hajlandó angol nevezi — a kik gyanánt náluuk a törvényhatósági fő- és járásorvosok vannak alkalmazva, nem részesülnek azon állásban és ellátásban, mely okvetlenül szükséges arra, hogy fontos teendőiknek és nem a magángyakorlatnak éljenek.

Már pedig valamint az alsóbb és felsőbb birószámokuál alkalmazott ügyvéd nem végezhet ügyvédi gyakorlatot, ugy szintén azon orvosok sem alkalmasak a magángyakorlatra, kik mint tisztviselők a betegségeket megelőző hygienikus rendszabályok javaslatba hozatalára és folytonos ellenőrzésére vannak hivatva.

Igaz ugyan, hogy az orvost nem lehet eltiltani a gyakorlattól, de helytelen őt, mint egészségügyi hivatalban állót, hivatali kötelességének elmulasztásával is, erkölcsileg arra utalni; ha a fő- és járásorvosoknak a szakférfiakat megillető állás és ellátás biztositatik s ha ennek folytán felelősség terhe alatt lesznek kötelesek egész idejöket hivatali teendőiknek szentelni, a magángyakorlattal nem fognak foglalkozhatni, legalább nem annyira, hogy sokkal fontosabb hivatali teendőiknek meg ne felelhessenek.

Ezzel szoros kapcsolatban áll a jelenben fennálló amaz intézkedés, hogy a hivatalbeli orvosok a legkisebb végrehajtó hatalommal sem ruháztatnak fel, hanem csak mint tanácsadók szerepelnek, kikuek tanácsát azután vagy elfogadják, vagy elvetik.

Ha egyszer a hivatali orvos valódi egészségügyi tisztviselő lesz, kinek főhivatását az egészségügyi müködés képezendi, ugy semmi ok sem fog fennforogni arra nézve, hogy az egyetemes jóléfre szükséges intézkedéseket el ne rendelhesse és ne intézkedhessék éppen ugy, mint más közigazgatási tisztviselő saját ügykörében.

Államositani kell kivétel nélkül a körorvosokat és őket az illető körök vagyoni állapotához mért módon tisztességesen dijazni; s miután ők s a községi orvosok első sorban főleg a betegek gyógykezelésére vannak hivatva, fel kell őket menteni mindazon teendőktől, melyek az egészségügyi tisztviselőknek, t. i. a főorvosoknak és járásorvosoknak ügykörébe tartoznak.

Előre látható, hogy mindezen és még sok más intézkedések életbeléptetésével sem fog mindjárt megszünni a difteritisz, a vörheny és sok más járvány, de nem sok idő mulva tapasztalni fogja a magyar nemzet az egészségügy körüli intézkedéseknek s különösen az államositásnak nagy hasznát, mert számos oly járvány, mely a rossz egészségügyi viszonyoknak köszöni terjedését, szükebb korlátok közé fog szorittatni s meg lesz tartva számos emberélet, mely a polgárosult államoknak legbecsesebb tőkéjét képezi.

A közegészségügy reformja hazánk legvitálisabb érdekeinek szempontjából szükséges éselodázhatlan. Meg vannak valamennyi tényezők annak keresztülvitelére, a kedvező pénzügyi helyzet, a kor kivánalmainak szinvonalán álló törvényhozó testület, erélyes és jóakaratu belügyminiszter és buzgón müködő szaktanács.

Bizton várhatjuk, hogy ily tényezők mellett a rég óhajtott reform nem fog elmaradni.

TÁRCZA.

Vigasztalás.

Nem, mégis e szív nem olyan kihalt még.
Minővé azt az emberek tevék,
Most érzem, hogy van még sok virága,
Van fénye, és van sugara elég.

Itt e magányos, elhagyott szobában,
Leverve, búsan, árván, betegen,
Itt érzem e virágok illatát, és
E fénynél lelkem itt melengetem.

Fejem szédül, ajkam kintól vonaglik,
Keblem mélyén fohász nyilallik át.
De könnyeimnek megtört tükrében
Boldog jövendő festi le magát.

A rég kiszenvedett fájdalom, e bús köd,
A nap jöttére fájre elvonul,
És a remény, ez örök nap, szivárványt
Ragyogtat az ég minden tájirul.

Madárdal hangzik fenn-lenn körülöttem,
Virágillattól reszket im! a lég,
Szerelmet suttog fű, fa közelemben,
S én boldog vagyok, milyen nem valék...

Nem, mégis e szív nem olyan kihalt még.
Minővé azt az emberek tevék,
Most érzem, hogy van még sok virága.
Van fénye és van sugara elég.

Most érzem, hogy — bárha összezuzva
Haldoklanám is künn az utfelen —
Tört homlokomra csókok hullanának,
Csókjaid, édes-kinos szerelem.

Szécsy.

Nem nézek...

Nem nézek én mostan
A csillagos égre,
Halvány ragyogásu
Esti csillagfényre;

Ezerszer is elég,
Ha két szemed látom,
Bennük ég, ott ragyog
Egész menyországom.

Ladányi Béla.

Az első bál.

Idike levele Gizikéhez.

Kedves drága Gizikém!

Hol is kezdjem, mit mondjak először, hogy fessem eléd csak halvány képben is a mit átéltem, éreztem, láttam és tapasztaltam, a mióta az első bálon voltam, hogy állitsam eléd legfeltünőbb szinekkel rajzolva azt az érzést, a mi elfog, magánál tart, a mióta felléptettek kedves, drága Gizikém! Homlokomon az összekuszált hajfürtöket el kell simitani, gondolkozásomat egy tárgyra vezetni, hogy az ne csapongjon szertenszét, szemeimet behunyva, végig élni, élvezni előlről, ujra az első bált, hiszen összeolvad előttem minden harmónikus összevisszaságban, csendes mélázás fog el, a mint agyam benépesiti az előttem levő ürt s minden perczét, örömét külön-külön élvezem a lefolyt, vagy hogy a „Tárogató“ szavait használjam: „a lezajlott“ bálnak. Egyik perczben ott látom magam a terem közepén, a mint kolonba fogózva felhevült arczczal hallgatom a Szalaváry sugdosásait, a másik perczben a lépcsőn haladunk fel egy ismeretlen rendezővel s érzem, hogy még most is arczomon ég az a pir, a mi elboritott, mikor a lépcsőt bevonó szőnyeg felkunkorodott szélébe megbotolván, a szemközti falon felakasztott aranyrámás tükörből egy csetlen, ügyetlen megzavarodott arcz és alak tekintgetett vissza. Aztán érzem ágyamon, szivemen, minden érzékemen azt a zsibongást, azt a kábultságot, a mi lenyügöz, mikor visszaképzelem magam a bársony kerevetre, a mama mellé és álmatag szemem mozdulatlan mered az előttem hullámzó tömegre, látom a csillárok fehér lángját, hallom a ruhák susogását, a legyezők mozdulatát, a zagyva beszédet, az ide-oda futkosást, zajt; vagy mikor gondolatom, élénk képzelődésem lépésről-lépésre, nyomról-nyomra követi az eseményeket, a mint a papa ráuboritja a fehér kasmir belépőt (tudod azt, a minek a mintáját te küldted meg a Divat Salonból), a mama lebeszélni igyekszik a kezeit kérően összekulcsoló Zsiga hadnagyot, ki csak egy „ujrát“ kér még a csárdásból s én Zsiga karjába fogózva a papások által követve levánszorgok az üres, hideg lépcsőházban, a keményki első fellépésem felől tudakozódik, de azért mikor kölépcsőkön az előszólitott kocsihoz, hogy egy készszoritás után a tompa dübörgéssel, a kerekek pergésével tovább füzzem álmaimat.

Ne itélj meg drága, kedves Gizikém, hogy ez utolsó kifejezés jutott tollam hegyére, ne következtess valami csalódást vagy reményvesztettséget abból, hogy e szót vettem utolsónak, nem ugy, nem oly értelemben magyarázom e kitételt; csupán ugy, mint minden kedves, boldog eseményt, mely a mult tengerébe sülyedt alá s a melyből csak az édes visszaemlékezés és sóvárgás maradt hátra. Álom, fényes, káprázatos tündérálom volt az egész. Álom, mely a való sarától megtisztulva, eszményesitve, a tárgyakat, személyeket, eseményeket, rózsaszinü ködbe burkolva állitja szemeim elé; álom, melyből megtudom magyarázni magamnak azt, a mi való, igaz s eltudom tőle választani azt, a mi a képzelet, az ábránd csalta, délibáb játéka.

Látlak, tisztán látlak drága Gizikém, a mint arczod kérdő kifejezést ölt, ajkaidon mosoly huzódik végig, a melyből én azt olvasom, hogy nálam, kit idealistának tudtál, e zománczból, e himporból az első bál által sok lehullott, elveszett; szinte látom a mint ajkadat elhagyja a bizonytalan hangon kiejtett kérdés, melybe gyöngédség, részvét, talán szánalom is vegyül, hogy talán rosszul mulattam a bálon?! Nem, épenséggel nem kedves, drága Gizikém! Ha megmutathatnám neked a bársonyalapu aranyozott szegélyü diszes táncrendet, melynek belső lapján, minden tánez után kuszált vonásokkal a lefoglalt táncosok nevei irva, ha hallanád a mint Józsi (ismered, ugy-e azt a bohó bátyámat, kivel a mult nyáron, mikor a Sacré-coeur-ből haza jöttem, veled együtt csatangoltunk a kedves kis erdőben), jobb kezét fenyegetően felemelve megint, hogy talán nagyon is belemélyedtem a soupé alatt a beszélgetésbe Szalaváryval vagy ha félfülhegygyel is, de hallanád azokat a malicziózus megjegyzéseket, melyeket a Huday leányok, kik már tizenhetedszer léptek föl ruhámra, megjelenésemre, tettetett vig kedélyemre vonatkozólag irigységből tettek: megvolnál győzve, hogy nagyon, de nagyon jól mulattam. Ezt tartják a mamáék is, ezt mondom el én mindenkinek, mikor az első

Innen-onnan.

A papirkosár.

Irta: Carmen Sylva.

— Ez tovább nem járja, György; ha nem teszek többé semmit kedvedre, legokosabb lesz, ha a dolognak minél előbb véget vetünk — szóltam én.

Tehát váljunk? — kérdezte férjem.

— Természetesen!

— Ez tán kissé mégis sok — gunyolódott, mialatt arczán kiállhatatlan mosoly jelent meg. — Azért, mert hébe-korba valami gáncsolni valót találok.…

— Hébe-korba? Mióta felkeltél, nem tettél mást mint egyre dörmögtél. Hidd el egy ügyes gazdasszony kit akkor kergethetsz el, mikor kedved tartja, sokkal inkább való neked, mint egy asszony, kivel rabszolgailag bánsz, s ki azt nem türi. Az egész napom el van rontva.

— De az enyém is, biztositalak!

— Torkig vagyok vele. És anyámnak, ki mindig ápolt és gondozott, végre meg kell tudnia, hogyan bánsz velem.

— Ha édes anyád a helyett, hogy beczézgetett, arra nézett volna, hogy a gazdaság után járj s a házat rendben tartsd, most mindketten boldogabban élhetnénk.

— Ugy? Most már szülőimet is sérteged?

E szókkal felkeltem a reggelitől, egy sarokba ültem és zokogni kezdtem.

De ez mitsem használt! Férjem nem jött hogy könyeimet lecsókolja s én valóban haragudni kezdtem. Ha már bubánatom is közönyös előtte, akkor nem vagyunk egymáshoz illők.

Nyugodtan vette botját és kalapját s igy szólt:

— Az irodába megyek. Délelőtt nem járhatok el a dologban, de ha ebéd után még mindig ugy gondolkozol, mint most, akkor együtt mehetünk a jegyzőhöz.

— A jegyzőhöz?

— Igen oda. Ha a magunkforma emberek ilyen dologgal a biró elé kerülnek, akkor gondoskodni kell arról is, hogy a vagyoni viszonyok rendezve legyenek. S ezt az öreg Beermann intézi majd el legjobban. Előbb hozzá megyünk. Fél kettőre megrendelem a kocsit, mert az ilyen öreg ur, a ki a mellett még házibarát is, bizonyára teljes erejéből prédikálni fog, hogy meghasson, nekem pedig egy csöpp kedvem sincs veled vörösre sirt szemekkel karonfogva végig menni az utczán.

Mily durva beszéd! Rögtön kész voltam a felelettel:

— Nos, akkor majd egyedül megyek, nélküled is haza találok.

Nem is hederitett fenyegetésemre, sőt kaczagott. S ilyen emberrel éljek egy fedél alatt? Nem! Lehetetlen!

— Adieu, Eliz!

Nem feleltem. Az ajtó hátam mögött bezárult! Egyedül maradtam. Az a dolog Beermannal, k. gyakorta jött hozzánk, hogy apával tarokkozzék, sehogy sem tetszett. Mikor még kicsi voltam, „Paprika Jancsi"-kát hozott nekem, később karácsonyra megkaptam nevemet csokoládéból, s közvetlenül házasságom előtt egy szép kis dolgozó táskát hozott ajándékul. Oly szivélyesen üdvözölt eljegyzésemkor, s esküvőnkön oly csinos toasztot mondott! Most mindenféle kifogásokat fog mondani, akaratos gyermeknek tart majd; mert ő nem tudja mi mindent kell eltürnie egy asszonynak, nincs érzéke az iránt, hogyan ejtheti kétségbe egy férj feleségét ezerféle boszantásaival.

De eltökéltem magamat, hogy az öreg akadékoskodásai nem tántoritanak el. Hogy ő a fejét csóválgatja, még nem ok arra, hogy egész életemet rabszolgaságban töltsem. Még többen is fogják majd fejöket csóválni.

Nem szomoru-e hogy egy 22 éves asszony, élte végeig magányra legyen kárhoztatva? Remény és vigasz nélkül, mert én nem akarok vigasztalót! Gyülölöm Györgyöt, daczára, hogy még mindig tisztességesebb, mint a többi férfi. Nem is hütelen; tudom minden órában, hogy mit csinál.

Ki hitte volna! Mama azonban ugy látszik veséjébe látott, mert egy izben igy szólt hozzám:

— Eliz! légy figyelmesebb a kisebb dolgokra is; a családi boldogság gyakran kis dolgoktól függ. És György, a milyen kedves ember különben, nagyon ügyel az apróságokra!

Kedves ember! Mit szól majd most a mama, ha kétségbeesve visszatérek házába.

Itt ülök megint egyedül, elhagyottan délig, mint minden nap. Máskor örültem, ha megjött, mert kedélyességet, vidám kedvet hozott magával, de most már nem is kivánkozom utánnuk. Oda a kedélyeség, oda a jókedv. Tegnap még tudtam, mivel töltsem az időt; munkám volt. Egy papirkosarat csináltam. A másik alig volt egy éves s nagy becsben tartotta, mert ez volt első kézimunkám, melyet neki menyasszonykoromban ajándékoztam. De tizennégy nap előtt reá öntöttem a tintatartót s egészen piszkos lett. Most ujat csinálok karácsonyra, azaz, hogy kezdtem csinálni, mert ily körülmények között többé egy öltést sem dolgozom rajta.

Ah, de nem kivánta-e György, hogy ürítsük ki ismét papirkosarát? Tegnapelőtt gondolom! Igaza van, itt az ideje! Mennyi papir!

Ujságok keresztkötése, körlevelek, árjegyzékek, elszakitott levelezőlapok, itt egy meghivás estélyre — na Károlyék ugyancsak bámulni fognak, ha megtudják, hogy válunk! Mi ez? Hisz ez a mama keze irása! Egy levélke darabja, melyről mit sem tudok! Mit levelez György anyámmal hátam mögött? Talán titokban panaszkodott? De hisz ez nem szokása!

Vajjon összeilleszthetek-e két darabkát?… „Eliz izlése"… Mit akarnak izlésemtől?… Sajnos, egy darab hiányzik, de a következő sorban valami… „ranátok"… áll. Mi lehet az?… Ah még néhány darabka… meg van egy sor… Ime összeillik… „De karácsonyig reá érsz őt magát megölelni"… Atölelni engem? Minek? „Téged bizonyára szivesebben füz karjára, mint a legszebb karkötőt granátokból." Igen, igen, erről ismerek anyámra, mindig tréfál… Tehát egy karkötőről van szó, melyet György karácsonykor nekem ajándékozni fog! A jó György!

S mindennek vége van, ha az öreg Beermannhoz megyünk! Különben is oly unalmas dolog az a válás. Ha jól tudom öt évig is elhuzódik, mig minden czeremónián tulesünk! Es akkor ujra együtt kell megjelennünk a biró előtt. Kinos dolog. Szeretném, ha gyorsabban menne! Majd beszélek róla Györgygyel, ő mindenben tudja a legrövidebb utat. Még azt is meg kell kérdeznem tőle, vajjon a biró elégségesnek tartja-e válási okunkat, mert nem szeretnék a törvényszéki teremben nevetségesnek feltünni. Már ott látom magamat szépen kiöltözve, vagy tán jobb lesz — fekete selyemruhában, fekete fátyollal, mikor a biró azt mondja nekem:

— Ugyan kedves asszonyom, milyen kicsinyes dolgok!

Talán jobb lesz, ha el sem megyünk, különben oly kellemetlen az öreg Beermannhoz elmenni, de most már csak vissza nem térhetek. György kinevetne, diadalmaskodna! De… és mindig kissé heves és akaratos voltam, hanem azután rendesen oly szépen kibékültünk! Talán most is lehetne.

Csak attól tartok, ha engedek, György sértve érzi magát. Majd jó kedvre iparkodom hangolni. Tüzet gyujtatok a szalonban, akkor nem gondol majd többé a lakószoba kellemetlen füstjére, a czukrászdából egynéhány darab pástétomot hozatok a kis nyalánknak… De hát megbolondultam? Ma reggel válni akartam s most mindent megteszek, hogy férjem derült hangulatban legyen!

Igy ni, rendben van minden, jöhet… Már itt is van… Isten hozott férjecském… megrendelted a kocsit?…

— Igen, Eliz. De oly szép az idő, hogy egy nyitott két ülésüt rendeltem fél háromra. Ha esetleg az öreg Beermannt nem leljük otthon, kocsikázhatunk egyet a ligetbe… Kapok egy csókot?

— Kedves férjem! Tán előbb kocsikáznánk egyet s csak azután néznők meg, vajjon otthon van-e az öreg Beermann!

Ujdonságok.

Péchy Zsigmond főispán e hó 27-én és 28-án számonkérő széket tartott a városnál. Az egyes hivatalokt azonban csak a jövő héten fogja megvizsgálni.

A polgári házasság ellen. A domonkos atyák több vasárnapon át szószékről hirdetik a polgári házasság káros befolyását, az állami, családi és az egyházi életre; hiveiket óva intik, hogy ilyen házasságot soha ne kössenek.

Válasz Deil Jenő ur „helyreigazitás"-ára. Becses lapja f. é. 12. számában Deil Jenő ur a kereskedelmi és iparkamara titkára szükségesnek látja egy kissé csipősen válaszolni azon nyilatkozatomra, a melyet a „Kassai Szemle" 11-ik számában közzé tettem. Deil urnak ezen nyilatkozatára egyáltalán nem találnám szükségesnek válaszolni, ha az nem ugy tüntetne fel, mintha én Gallik Géza kassai gyógyszerész urnak szakismereteiben és tudományosságában kételkedtem volna. Eppen ellenkezőleg én Gallik Géza ur szakismeretét becsülöm, irodalmi munkásságát ismerem és valószinüleg jobban mint Deil ur, sőt „Utmutatás a tápszerek stb. orvosrendőri vizsgálatára" czimü könyvét elemzéseimnél magam is több izben használom. Tehát ebben az irányban kárba veszett Deil ur felszólalása. A mi pedig Deil urnak a „kassai kereskedelmi és iparkamara vegykisérleti állomására" vonatkozó nyilatkozatait illeti, azt világosan megczáfolják a „Kassai Szemle" 7-ik számában a „Borgyártás" czimü ujdonság következő szavai: …adjuk egyelőre ez egy esetről a kassai kereskedelmi és iparkamara hivatalos vegyészének 1892. deczember 3-ról kelt analizisét…" stb. továbbá a 11-ik számban „Helyreigazitás" czim alatt megjelent nyilatkozatom után a szerkesztőség által irt következő szavak: „…az emlitett elemzés bevezető sorai is mutatják, azt „a kassai kereskedelmi és iparkamara vegyésze" aláirással kellett volna ellátnunk stb. Azt, hogy a kamarának hivatalos vegyésze van, kétségbe nem vontam, az előbbit azonban, hogy a kassai kereskedelmi kamarának hivatalos vegykisérleti állomása nincs, fentartom mindaddig, mig csak Deil ur nekem a vegykisérleti állomás felállitását engedélyező miniszterium az állomás szabályait be nem mutatja. Miniszteri engedély nélkül hivatalos, privát vagy állami vegykisérleti állomás nem létezik. En a kassai állami vegykisérleti állomás alapszabályainak egy példányát bátor voltam mai napon Deil Jenő urnak posta utján megküldeni. Kiváló tisztelettel Zalka Zsigmond, a kassai áll. vegykisérleti állomás vezetője.

A fenti nyilatkozat megszülhetésére az alap-okot Zalka tanár ur a mi helyreigazitó sorainkból meritette. Szükségesnek tartjuk tehát erre megjegyezni, hogy mi, a midőn Klein H. kassai bornagykereskedő ügyét szellőztettük, ezt helyeztük első helyre és mint most sem tesszük, nem nyargalásztunk másodrendü szavak értelmezése körül, mert ránk és a nagy közönségre nézve teljesen egyenértékünek látszott, vajjon a czég, a mely a vegyvizsgálatot teljesitette „a kassai kereskedelmi és iparkamara vegyésze" vagy pedig „a kassai kereskedelmi és iparkamara vegykisérleti állomása" nevet viseli-e? Az érdekelt kamarának érdemes titkára a czégre nézve nyilatkozott, és ennélfogva előttünk ma ez a hiteles, miért is fölöslegesnek tartjuk Zalka tanár ur vitatkozását egyéb érvekkel czáfolgatni, annyival is inkább, mert itt — mint mondottuk — a fődolog a borhamisitás és borgyártás általunk felvetett kérdése, a melylyel a vett hiteles analizis folytán Klein H. kassai bornagykereskedőt vádoltuk és a mely ellen Klein H. egy rövidszavu nyilatkozatban e helyen tiltakozott, várást kérve az iránt, a mig ő a kérdéses bort a klosterneuburgi vegyvizsgálati állomáson felülbiráltatja, hogy ennek eredményével majd rehabilitálja pinczéjét. A mi beleszólásunk tehát még nem némult el, csak pauzál, habár ugylátszik, hogy Klein H. szivesebben venné az agyonhallgatást, mert különben elég ideje már, hogy az a klosterneuburgi analizis napvilágra jöhetett volna. Egyébiránt megemlitendőnek tartjuk, hogy Klein H. pinczéjét e hó 25-én dr. Moskovics főorvos, Gallik Géza a kassai kereskedelmi és iparkamara vegykisérleti állomásának vezetője és Mihalik Béla rendőrkapitány urakból álló bizottság tisztelte meg hivatalos látogatásával. Minek? ezt a pecsét alatt vett különféle mustrák analizise fogja majd megmondani és erről is szó lesz lapunkban, hogy a mi közönségünk az általunk fölvetett érdekes ügy minden fázisáról tájékozva legyen. Most csak köszönetet mondunk a hatóságnak, hogy a lapunkban megkezdett akcziót figyelmére méltatta és a közérdek szempontjából hivatalosan folyik be ebbe.

---

megtisztitom, elemezem, mérlegelem az első bál örömét, reménységét, kiszinezett boldogságát, akkor azt mondja ez a sziv, azt a feleletet adja az ész, hogy nem olyan „jól" mulattam. Elképzelem, hogy összehuzod homlokodat, szemed hunczutul kacsint egyet s agyadon az a gondolat czikkázik végig, hogy talán, talán!

Nem! Nemhogy szerelmes nem lettem (azt hiszem szabad e fogalmat a nevén igy nevezni, hiszen mater Emerenczia a léléktanban csak ösztönnek nevezte) hanem még érdeklődni sem kezdtem senki, de senki iránt. Mosolygasz, ugy-e azt akarod ezzel mondani, hogy leplezek valamit s nincs ugy a dolog, a mint azt mondom. Ime: esküszöm!…

De lásd kedves, drága Gizikém, megvallom neked nyiltan, őszintén, nekem más fogalmaim voltak a bálról s különösen az első bálról! Azt hittem, hogy oda mindenki ideális gondolkozással, minden számitó érdektől megtisztulva megy, azt gondoltam, hogy ez az alkalom, az a hely ártatlan, tiszta örömek helye, a hol a lélek, sziv, a nemes érzelem, habár pillanatra is, de megtisztulást, megenyhülést nyer s most lehántva, lefejtve az álmok és ábrándok szines köntösét, a tiszta, józan ész választó vizével elemeire bontva a bübájosnak tetsző képet, azt látom, hogy nem tagadhatja meg magát ott sem az ember, nem leplezheti az ünnepélyes arcz, a disze ruha, az öröm és szórakozás alkalma azt az érzést, a melyet „bête humain"-nek mondott a mi kedves soror Reginánk az intézetben. A mint beléptünk a terembe, az ajtótól jobbra-balra sorfalat képező jelvényes rendezők arczán sóvár kifejezés jelent meg, egy nehány merően, talán merészen szemem közé tekintett s tisztán hallottam szájuk csettentését vagy az odasugott megjegyzéseket, melyek reám vonatkoztak. Mikor pedig az első tour megkezdődött a terem közepén álló tánczos sereg egy ideig farkasszemet nézett velem, majd egy pár közülök jobbra-balra sétálva, minden oldalról szemügyre vett s ujjával reám mutatva, vagy fejével felém intve ragadott meg egyet-egyet tánczosaim közül, hogy a másik perczben előttem meghajolva, valami érthetetlen nevet elmormogjon és karját felém nyujtva, egyszer végig keringjen velem a termen. Tánczközökben Józsihoz szegődött egy-kettő s kört formálva, előttem beszélgetni kezdtek. Nem tudom, minek képzeltek s miféle véleménynyel voltak felőlem, de beszédmodoruk, társalgásuk előttem valóban visszatetsző volt. Egyik ruhám dicsérte, a másik szememre tett hasonlatokat, a harmadik negélyeskedni kezdett velem s nekem minden kérdésre felelni, minden bókra mosolyogni, minden szellemes megjegyzésre arczomat legyezőm mellé kellett rejteni. Szerettem volna nekik megmondani: „ugyan kérem ne játszunk, nem vagyok én játékszer, baba", csak akkor estem ki a betanult szerepből, mikor egyik enni való czukros babának nevezett. Hát még szünet közben: a vacsoránál. A papa lefoglalt egy asztalt számunkra, a mely köré zsufolva, mint a hordós heringek összeültünk. Boldog lehettem volna, ha én ezt annak tartanám, mert mindkét oldalamon gavallér ült. A tányér csörgés, kés, villa dörömbölés, a hangos „pinczér" kiabálás egészen idegessé tett, szerettem volna elmenekülni e helyről, legalább kikerültem volna azt, hogy az előlem elcsent pohárból egyik tánczosom igya ki a benhagyott bort. A soupé csárdás már egészen kihozott sodromból a rángatózásig menő ugrálás, az illem határán tulmenő bizalmasság, melylyel forgattak, fejüket vállamra hajtani igyekeztek s az a neveletlenség számba menő kisérlet, melylyel vállam tánczosom megcsókolni igyekezett, föllázitotta a vért ereimben, szerettem volna rögtön ott hagyni s a szemébe vágni, hogy „maga szemtelen!"

Hajam összekuszálva, gyönyörü kis fehér mousselin ruhám összeszaggatva, kimerülten, elbágyadtan, ugy érkeztem haza. Sokáig kerülte szemem az álom s mikor lehunytam szempilláimat, képzeletem fölcsigázva borzasztó képeket rajzolt maga elé; érezni véltem a mint végig tapogatnak, lélegzetemet visszafojtva magukhoz szoritanak s a rapszodistikus vallomások árja magával sodor.

Ne, ne eredj aranyos, kedves Gizikém bálba, kérd mamáékat, ha talán emlegetnék először, hogy tölakarnak léptetni, hogy várjanak még vele, te reá érsz. Meglásd igazam van: lelked himporát nem szórja szét ugy a valóság, szived édes sejtelmeit nem teszi tönkre a csalódás, sejtés lesz csak, édes, boldog sejtés a mi után vágyol s a mit még most is bárcsak ugy érezne, téged ezerszer ölelő, csókoló Idid.

Láttam s aláirom:

Nagy Zoltán.

Tréfás dalestély. Február hó 11-én farsang szombatján a régi dalegylet nagyszerű tréfás dalestélyt rendez a Schalkház szálló disztermében terített asztalok mellett tánczczal egybekötve. E dalestélyen a dalegylet 3 uj kart fog előadni, és pedig: 4 magyar népdal Huber Mikszától, ki ezen karát a dalegyletnek ajánlotta. — Bordal Palotásitól. — Kinai influenza szerenád, valóságos kinai nyelven (kostümben.) — Ezenkivül: Augusta Trió. Néger terczett, kostümben. — A suszter műhelyben, énekes bohózat. — Az nincs irva egy könyvben sem, kuplé.

Hó-kihordás. A városi rendőrfőkapitány átiratot intézett a polgármesteri hivatalhoz, hogy a forgalmi központokon levő hótömegek elhordása tárgyában sürgősen intézkedjék, nehogy a beállható olvadás idején esetleg még nagyobb veszedelmek álljanak elő.

Császári királyi Kassa. A boroszlói alapos ismeretekkel biró, königl. Amst-Gericht, átiratot intézett a kassai kapitányi hivatalhoz s a levelet ekkép czimezte: Die kaiserliche, königliche Polizei-Verwaltung in Kaschau-Ungarn. Nem ártana a königl. Amst-Gerichtet e cs. kir. tévedéséről felvilágositani.

Csöndes örömök. A mult havi megyei közgyülésben egyhangulag szavazták meg a megyei tisztviselők által kért 10% drágasági pótlékot; a miniszter, a mint bennünket értesitenek, a határozatot jóváhagyta.

Rendőr bál. Kassa szab. kir. város rendőrei önsegélyző egyletük javára szombaton, 1893. évi február hó 11-én a Löderer-házban lévő kereskedő-ifjak társaskörе termében (fő-utcza 10.) tánczmulatságot rendeznek. — Kezdete 8 órakor. Belépti dij tetszés szerint.

Panaszkodnak a korcsolyasport kedvelői, hogy a korcsolya-téren délután 5 órától lehetetlen időzni a nagy büz miatt. Ez idő tájban, valószinüleg a köztisztasági vállalkozó emberei hordják ki az ürüléket, a mikor minden körözés megszünik, s a jégpályáról mindenki nyilsebességgel igyekszik a pavillonba, mert a büz még a pacsulis zsebkendőn keresztül is áthat.

Hangverseny. Accatino Klotild olasz hegedümüvésznő, ki hazájában nagy hirnévnek örvend, e hó 31-én átutaztában szinházunkban föl fog lépni. E müélvezet érdekességét fokozni fogja a müvésznő atyja, ki leányát egyidejüleg zongorán és harmoniumon kiséri. A zeneprodukcziót a „Huszárszerelem“ czimü vigjáték követi. Ezen élvezetes előadásra, melyre előjegyezni lehet a szinházi pénztárnál, olvasóink figyelmét különösen fölhivjuk.

Női Harpagon. Pozsonyban furcsa asszony volt özv. Schifbeck Károlyné, a kit tegnap roppant néptömeg kiséretében temettek el. Két milliónyi vagyona volt és — éhezett. Férje valamikor, mint szegény disznóhajcsár jött a városba, a hol sertéskereskedése által mesés gyorsasággal meggazdagodott. Ő vette meg az Esterházy herczeg-féle palotát a nagy parkkal együtt potom 25,000 frton a csődtömegtől s a mikor Trefort miniszter az egyetem számára kiszemelte ezt a palotát, az özvegy 300.000 frtot kért érte, a mennyit az óriás telek és épület meg is ér. Schifbeck Károly fösvénységének esett áldozatul, mert az 1873-iki kolerás időben egyhetes tormásvirslikkel táplálkozott s a mikor már beteg volt, akkor is sajnálta a pénzt s nem hozatott orvost. Özvegye nyáron abból a gyümölcsből élt, melyet kertjében a fák alatt összeszedett, a javát eladta. Télen maga főzte csekélyke ételét s azt a tüzhely mellett a lábosból költötte el. A mikor a kömivesek dolgoztak nála, a napszámosok helyett, kiket a munkások fel akartak fogadni, ő maga, a milliómosnő, hordta a téglát és a vakolatot, csakhogy a munka kevesebbe kerüljön. Valóságos csodának tartották, hogy Munkácsy Mihály tiszteletére, ki az ő házában Korányék vendége volt, a többi lakókkal együtt ő is kivilágitotta az ablakait. Büszke is volt, hogy a hires müvész az ő födele alatt megfordult. Hagyatékához tartozik Puszta-Pó, ez a pestmegyei nagybirtok, továbbá egy uradalom Győrmegyében és Pozsonyban több, mint féltuczat ház, köztük két palota. Egyetlen fia már husz év előtt halt meg s igy az óriás vagyon távoli rokonokra száll. Általános meglepetést okozott, hogy a női Harpagon halálakor ötvenezer forintot hagyott Pozsony városának, emberbaráti czélokra.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben,** privátmegrendelőknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér- és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 2—19

Gondolatok.

Ne felejtkezz meg a szegényekről, ha vig napod van.

—

A szerelem, ha bizonyos időn tul ellenáll: önzéssé lesz.

—

A kiknek nincs semmi dolguk, belekötnek más emberekbe, hogy szórakozzanak; ez is egy neme az időtöltésnek.

—

Az igazi szabadelvüség abban áll: tudjuk türni, hogy mások nem szabadelvüek.

—

A hazug nem hiszi el másnak az igazat, de megköveteli, hogy az ő hazugságait mások igaznak tartsák.

—

A gonosz emberek az emberiség férgei.

CSARNOK.

Jóslat.

Elbeszélés. — Irta: Christályi Béla.

I.

Még igen kis gyermek voltam, mikor egy nap valami uri nő jött városunkba s az egyetlen vendéglőben bérelt szobát.

Pár óra mulva már az egész város tudta, hogy egy uri jósnő az, ki jó pénzért bárkinek megmondja jövőjét, avagy ha tetszik, akár a multját is, a ki nem bizik benne.

Természetesen tódult a közönség szobájába, talán csupa kiváncsiságból még az uri osztály is. Én is kiváncsi lettem látni és hallani azt a nőt s addig czirogattam, kérleltem anyámat, mig mi is elmentünk. Meglehet, anyámban is felébredt a kiváncsiság s a babonában való hit, mely a nőknél általán oly nagyon kifejlett.

Régen volt; erősen kell emlékeim tárházában kutatnom, de arra jól emlékszem, hogy ez a nő nagy hatást tett reám. A mint azokkal a nagy sötét szemeivel reám nézett, szinte megborzadtam s anyám ruhája fodrai közé rejtém arczomat.

— Jóslatot mondjak fiának? — kérdé a nő, — jóslatot, mily szép lesz jövője s mi boldogság vár reá élete utján?

Anyám mosolyogva bólintott fejével s a nő beszélt:

— A jövő rejtélyes, azt csak akkor jó tudni, ha szép, boldogságot, örömet igérő; különben jobb, ha nem ösmerjük.

— Kérem beszéljen, — mondá anyám, midőn a nő ismét elhallgatott, reánk nézvén, hogy csakugyan akarjuk-e azt.

Akkor elővett egy nagy könyvet, maga elé tette s engem magához intett, kezemet megfogta s elkezdett beszélni.

— Isten nagy, hatalma végtelen! Neked szomoru jövőd lesz. Öröm ritkán ér, a bánat gyakoribb vendéged lesz. Sokat fogsz küzdeni az életben és sokszor ér szerencsétlenség. Folytassam?

— Igen, – felelt anyám már izgatottan a hallottak után.

— Hm, homályos… piros, tüz… tenger, veszély, állat… nő. Tüz, viz, állat és ember egyaránt veszedelmes lesz reád és hm, homály… köd… szépség, végveszedelmed a nő lesz. Szenvedély… ismét nő, fiatal… halál. Ovakodj a nőktől, mert a mikor ezeknél boldogságot fogsz keresni, életed napjai is megszámlálvák. Isten nagy, kegyelme végtelen, — mondá ismét s becsapta a nagy könyvet.

— Köszönöm, — mondá anyám s pénzt nyujtva feléje, elmentünk. A szavak értelmét csak évek multán birtam felfogni s emléküket az idő mindent eleméstző foga sem birta kitörülni szivemből.

II.

Gyönyörü nyári nap volt s mi gyerekek, öten játszani gyültünk össze a házunk mögötti szérüskertbe.

A nap melegen sütött s a levegő hőjét emelte még a gőzgép melege, mely ott állott a szérü közepén, minden oldalról hatalmas kazlak által környezve. Csépelték az évi termést, kenyeret csináltak a még feldolgozatlan terményből.

A gép müködött, lendkereke gyorsan forgott, hogy szinte fütyült az áthasitott levegő; sivitott a kieresztett pára; a magas kéményből dőlt a sürü füst s a cséplőgép nyelte magába a kévéket, melyeket két ember folytonosan beléhányt.

Zúgott, zakatolt a szörnyeteg, meg nem elégedve soha avval, a mit belévetettek, folyton friss és friss tölteléket kivánt „még-még-még“ kiáltotta előbb s ha az etető egyszerre tulsokat lökött feneketlen gyomrába, felszisszent fájdalmában s még erősebben bugott „szsz, juj, juuuj“ azután megint „még-juj-szsz.“

S a mint megeméstzette, hátsó részén már jött ki a tiszta gabona s torlódott az összetört szalma; dőlt az áldás, a kenyér.

Sürgött-forgott a munkás nép, folyt a beszéd, szólt a dal vigan. Odament a gazda a gabona gerendához, felvett belőle egy marékkal s nézte boldogan, mily szép kenyér lesz belőle; egy szemet kettémetszett a fogaival s megdicsérte, milyen aczélkemény, mily jól fogják azt majd fizetni.

Nehéz volt a munka, mégis vigan ment; hogyne, hiszen a gazdáét csépelték s a gazda kenyere az övék is! Most pedig adott az isten, van elég; jut is, marad is.

Mi gyerekek pedig ott játszottunk a gép körül, nagy hegyeket csináltunk a gabonából, odukat vájtunk ki a szalmában „ez a te lakásod lesz, ez az enyém“; s mikor ebbe is beleuntunk, bujósdit kezdtünk játszani a kazlak között.

S oly boldogok voltunk mindannyian! A munka folyt mint a parancsolat s láttam a gazdát, atyámat, a mint megelégedetten az eredmény felett járt ide-oda.

— Jól fizet, hála istennek! — mondta gyakran s ujból is megnézte a szép gabonát.

Ittasan a boldogságtól, vonultunk félre a géptől s én a csépelt asztag alatt, kifáradva a játékban, végig terültem a puha gyepen. Lassan álom jött szemeimre; a gép állandó zakatolása s a munkásleányok dala édes ringatóm volt.

Nem tudom meddig fekhettem ott, de bizonyos idő mulva iszonyu, rémes kiáltásra ébredtem fel. A gép éles füttye s a nép kiáltása egyszerre hangzott el s én felugorva fektemből, a legiszonyubb látvány tárult szemeim elé.

Az egész szérü egy füstgomoly volt s a mellettem álló kazal épp akkor gyult fel halványsárgás lánggal s én megdermedve a rémülettől s elfojtva a füsttől, eszméletlenül terültem el a földön…

A többire nem emlékszem. Több óra után, rettenetes égési sebeim okozta fájdalmamban, felnyitám szemeimet. Ágyam mellett szüleim álltak s atyám könyező szemekkel, csüggedten, szomoruan mondá:

— Koldusok lettünk, fiam!

Mi minden volt e három szóban kifejezve!

III.

Valami szokatlan élénkség uralkodik az embereken. Gyors léptekkel, derült arczczal, vidáman járnak s gyönyörködnek a szép időben.

Most bontakozik ki a tavasz a tél ridegségéből, ma van az első szép tavaszi nap s ez nyomta bélyegét az emberekre, téli mogorvaságuk után friss életkedvvel élvezik a szép időt.

Ide lenn a völgyekben elolvadt már a hó, csak a hegyeken látszik még; de hogy már ott is kezd olvadni, mutatja kis patakunk, a szeszélyes Szikincze hirtelen megáradása.

Hátán hozza az óriási jégdarabokat, söt fák, egész törzsek is usznak nagy sebességgel a vizen lefelé, melyeket még valahol a hegyekben mosott alá s kitördelt.

A falunkon keresztül felyó patak feletti egyszerü fahid gyenge oszlopaihoz veri a viz habzó hullámait s a nagy jégdarabokat, hogy belérecscsen s erősen meginog.

Éppen iskola után van, délelőtt. Mi gyerekek boldogan szaladunk ki a fényes napra sütkérezni, ugyis régen volt már ebben alkalmunk.

Akkor észrevesszük a megáradt Szikinczét; futunk partjához, fel a hidra s vidáman tréfálódva nézzük, a mint jönnek sebesen egymásután a jégkoczkák, a fatörzsek; azután összekeverednek, kaosz támad, megállanak s eltorlaszolva a lefolyást, a hid előtt lassan-lassan emelik a vizet.

És mi ezt oly naiv arczczal, oly ártatlan örömmel nézzük, mintha az a legtermészetesebb dolog volna. A viz szemlátomást emelkedik… már a part tetejét éri… mi lesz most?

Mi lesz? Egyszerre inogni kezd lábunk alatt a viz, egy óriási recsegés s egy borzasztó kiáltás ajkainkról s mi… a jégkoczkák es fatörzsek között, a viz alatt fuladozunk, mely sebesen ragad magával lefelé, lefelé, meddig?…

A viz hamis jószág, fitogtatja erejét, hatalmát s nem elégszik meg a hódolattal, megirigyli az örömet, akkor megjelennek a vizi tündérek, a bájos szirének s elkivánják; azután megelégelik s elvetik maguktól; odaütik a part sziklájához és a kilocscsant velőt s a kifolyó vért lemossa a viz s minden csendes.

És milyen jó ottan, a viz fenekén! Először az igaz, kapkod az ember, bukdácsol, küzd az árral; de végre kifárad s akkor édes lankadság vesz rajta erőt, szemeit lehunyja s érzi miként váltja fel életét a halál; azután sötét lesz körüle, a lélek elszáll s vége egy életnek…

Tizenkét gyermek a habok közt lelte halálát; némelyik holttestét csak hetek mulva s valahol a harmadik határban találták meg, ott dobta ki a viz a partra, de én, harmadmagammal csodálatosan megszabadultam.

Mikor sok-sok idő mulva visszanyertem eszméletemet, megint ott álltak ágyam mellett szüleim. Letérdepeltek s könyezve egy imát küldtek fel az égbe különös megszabadulásomért.

IV.

Nem voltam már gyermek, de még ifju sem voltam. „Ez az élet legszebb éve,“ mint Petőfi mondja.

Erős vágy támadt szivemben elhagyni egy időre a szülői házat és elmenni messzire, látni más vidéket, gyönyörködni más tájak szépségében s élvezni az arany szabadságot, melyet a családi tüzhely mindig bizonyos korlátok közé szorit.

Oly erős volt elhatározásom, hogy abban atyám intő szava s anyám könyei sem birtak megtántoritani. Ah, mily nagyszerünek igérkezett az!

Hajnalodott, szép napra volt kilátás, mikor elindultam otthonról. A dél már a harmadik határban ért s én fáradtan bár, de örömmel haladtam tovább s tovább, hol kocsival, hol vasuttal váltva fel a gyaloglást.

Vagy két hét mulva a hires szegedi tanyákon találtam magam. Fáradtan ültem le az ut szélén egy árván ott álló jegenye alá s gyönyörködve néztem a remek panorámát.

Elkábitott a rengeteg róna, mely mindenfelé a végtelenségig terül el; itt-ott a pusztai majorok emelkednek, fehér vályogfalaikkal s nádas fedeleikkel ugy látszanak a távolból, mint valami óriási gombák; oldalt a messzeségben egy pléhfedeles torony fénye játszott a nap sugaraival s jelezte az alatta elterülő falut; mig délfelé gyengén ki lehetett venni a hatalmas, akkor még parasztváros körvonalait.

Vagy egy órányira tőlem hömpölygött a Tisza széles medrében, csak zugását lehetett hallani s a partjain nött nádat és kákát lehetett látni a messzeségből; itt-ott pedig egy-egy hatalmas gulyát, vagy ménest, a mint lankadtan a nap izzó sugaraitól, járkel a kopár legelőn.

Megszomjaztam. A Tisza messze volt tőlem, más viz meg nincs itt a közelben. De mégis. Szemem elé téve kezemet, a távolban egy magányosan álló kutat láttam, melynek vedre gyengén himbálódzott a levegőben.

Oda indultam, enyhet keresni égető szomjamnak. Fáradtan lépdeltem a kut felé, már csak vagy ötven lépésnyire lehettem, midőn egyszerre kiáltást hallok hátam mögött.

— Vigyázz! — kiáltott egy pásztor a távolból.

Hátranéztem s földhöz gyökeredztek lábaim. Alig kétszáz lépésnyire tőlem egy bika, tajtékzó szájjal a dühtől, rohant felém.

— Nagy ég, segíts most! fohászkodtam a erőmtől telhetőleg szaladtam egyenesen a kuthoz. Más menedék nem volt; egy fa, egy bokor sehol.

Csak annyi időm volt, hogy átvethettem magam a kut korlátján s a rámázat legalsó kiálló gerendájában megkapaszkodjam, midőn a bika iszonyu orditással odaért s vakon rohanva a kutnak, az ágasba vágta fejét. Még egy ordítás s a szörnyü állat élettelenül hevert a kut mellett.

Az iszonyu erővel kidöntötte ugyan az ágast, de neki is végcsapása volt az. S én ott függtem a levegőben élet-halál között iszonyu izgatottságban.

Az akkorra odaérkezett pásztor segélyével kusztam ki a kutból s erőtlenül rogytam le a bika tetemèhez.

V.

Érett férfi lettem azóta, sokszor elgondolkodtam ama nő jóslata felett. Milyen igazán teljesedik annak minden pontja!

„... Tüz... tenger, állat... nő, fiatal... egyaránt veszedelmes lesz reád. Óvakodj a nőktől, mert mikor ezeknél boldogságot fogsz keresni, életed napjai megszámlálvák!...“

Hát igazán igy lenne az! Hát számomra nem volna szerelem, nekem nem jut a menyországból? Kinek mit vétettem, hogy az isten eme legszebb ajándéka nekem tilos gyümölcs?

Nem, hatalmas Isten, te nem lehetsz oly kegyetlen; te nem vonhatod tőlem el a szerelmet. Engedt hinnem benned s reménlenem egy szebb, boldogabb korban.....

Valami házimulatságon találkoztam vele először. Ott álltam szótlanul a terem egyik ablakában s néztem őt, a mint elmerengve nézett szép szemeivel a semmiségbe.

Legyezője ott hevert mellette a széken, a rózsa is lecsuszott válláról s ő nem vette észre. Valahol a mindenségben kalandoztak gondolatai. Egyszerre megrezzent, mintha megborzadna valamely gondolatától s felnézett. Tekintete éppen reám esett. Oh, mit érestem én akkor!

Csak egy pillanatig nézett reám, aztán elpirult, egy sóhaj emelkedett fel kebléből, felállt s egy nőcsoporthoz szegődött.

És én ugy lestem a mozdulatát, ugy kerestem a tekintetét s ugy elnéztem azt a sápadt, bánatos arczot, mely talán nem is tud mosolyogni, mely talán nem is ismer egyebet a bunál, szenvedésnél...

Vacsora alatt az asztalnál egymás mellé kerültünk. Ugy ültem ott mellette, mint egy iskolás gyermek, moczcsani sem birtam s a mikor ruhája véletlenül enyémet érte, valami delejszerü szibergés futott át tagjaimon.

Éreztem, hogy kell valamit szólnom, de mit, de hogyan?

— Nagysád talán beteg? — kérdém szörnyü ügyetlenül.

— Igen, régóta, — felelt ő szomoruan.

— No de a baj nem lehet nagy? — kérdém ismét, mintegy felderiteni akarván őt.

— A lehető legkomolyabb, mondá ő oly megadással, hogy szinte térdre szerettem volna borulni e szenvedő Madonna ere előtt.

Észrevettem, hogy rossz helyen járok s igyekeztem a beszédet más irányba terelni...

Felbomlott az asztal. Megkezdődött a tánez s én ismét elnéztem, milyen nyugodt megadással szemlélte a vigan tánczoló párokat. Csak egy — a szemébe lapódzó köny árulta el, mily ádáz harcz folyik belsejében a létért, az életért. Hisz az élet oly szép s oly kedves...'

Egy doktor barátom lépett hozzám.

— Jól mulattál a vacsora alatt Flórával. Látfalak. Kedves teremtés, de beteg, mondá.

— Nagy beteg? — kérdém én hirtelen.

— Annája van, nem adok neki pár hetet — felelt nyugodtan.

Oh, hogy szerettem volna azt a tigrist megfojtani! Mily nyugodtan vette ama leány életét, mint tépte ovvel szivemet!...

Érzem, megszerettem azt a leányt szenvedésében. Szegény, szerencsétlen teremtés! Ilyen fiatal s már halállal testében.

Szeretem szenvedélyesen; gondozom, ápolom, vele töltöm össze életemet; a jó isten kegyelmes lesz irányomban s megtartja nekem.

De ha elveszi. De ha meghal! Akkor beteljesül a jóslat utolsó pontja is.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Haas

Vérmittler

kérek czimemre bővebb felvilágositást a három höllgyet illetőleg vagy értesitést hová irhatnék önnek.

Mérnök.

„LE GRIFFON“

53 a legjobb szivarkapapir. 140—150

HIRDETÉSEK.

A

KASSAI NÉPBANK

készséggel vállalkozik a

konverzióval

összefüggő müveletek

költségmentes keresztülvitelére.

29—1 **Az igazgatóság.**

Olcsó és igen jó

NARANCS

ingyen csomagolás és minden postaállomásra bérmentve szállitva 5 kilos postakosarakban, a gyümölcs nagysága szerint 24 darab ól 60 darabig. Narancs vagy citrom, vagy kéverten is, utánvétellel 1 k. 1.50

Kávé

Santos	1	k.	1.50
Cuba	1	„	2.05
„	1	„	1.95
Jáva	1	„	1.95
„ Jáva arany	1	„	2.10
„ Mocca valódi	1	„	2.05
„ Pörkölt különl.	1	„	2.40

Datolya sárga	1	„	— 60
„ Tunis legsz.	1	„	1.60
Füge smyrna v. kos.	1	„	—.28
Malaga szőlő	1	„	1.40
Orosz hal 1 hordó	5	„	1.50
Czukros gyümölcs	1	„	2.—

Egy 5 kilós postakosár megrendelésnél bérmentve utánvéttellel küld 25 3—6

Schuster Gyula

füszerkereskedő,

VI, Andrássy-ut 61. sz.

Fiók-üzlet:

I., Döbrentei-tér 2. sz.

BUDAPESTEN.

Konverzió.

Közel jövőben bekövetkező konvertálása, illetve felmondása az összes 5 százalékos magyar és osztrák állampapiroknak, érdekében van az ily papirok birtokosainak, hogy az erre vonatkozó transakcziók fölött kellő tájékozást nyerjenek.

Az alulirott intézet ezennel késznek nyilatkozik ily ügyekben minden oldalról jövő kérdezősködésekre lelkiismeretes és ingyenes felvilágositást adni akár szóval, akár pedig levél utján.

Egyben figyelmeztetünk, hogy mi ugy ezen értékbefektetések konverzióját, mint pedig azok átcserélését vagy az incassot teljesen

provizió- és dijmentesen

eszközöljük.

Jegyzéke azon forgalomban lévő értékpapiroknak, melyek legközelebb konverzió alá fognak kerülni:

I. Papir-kölcsönök:

5% es magyar papirjáradék.
Maradvány és irtvány kötvények.
Erdélyi vasut részvények.
Duna-Drávai vasut részvények.
Alföld fiumei „ „
Budapest pécsi „ „
Magyar-galiczlai vasut „
„ nyugati „ „
„ északkeleti „, elsőbbségi kötvények.
„ nyugati „ „ „ I. kib.
„ „ „ „ „ II. „.

II. Arany-kölcsönök:

5% magy. északkeleti vasut elsőbbségi kötv.
6% „ „ „ „ „ „
5% vasuti arany beruházási kölcsön.

KASSAI KERESKEDELMI BANK

részvénytársaság

26 3—6 főutcza 7. sz., I. emelet.

HIRDETMÉNY.

Az „Abauj-Szepsi takarékpénztár és zálogintézet“

XX. évi rendes közgyülését

1893. évi február 20. napján d. e. 9 órakor Szepsiben a városháza nagytermében fogja megtartani, hova és mikorra a részvényes urak meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. Közgyülési elnök választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesitésére két részvényes tag megválasztása.
3. Igazgatósági jelentés az 1892. évi üzlet eredményről, mérleg bemutatása, a nyeremény felosztása iránti határozat hozatal s a felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság jelentése.
5. A választmány kiegészitése.
6. A választmány javaslata az aligazgató fizetésének felemelése s a könyvelőnek adandó jutalmazás tárgyában.
7. Netaláni inditványok.

Nyer és Veszt 1892. évben 38951 frt 73 kr. Ebből váltó-kamat 35661 frt 63 kr. Kötvény-kamat 3058 frt 95 kr. Előleg-kamat 163 frt 15 kr. Értékpapir jövedelem 25 frt. Részvény átiratási dij 18 frt. Csürbérlet 25 frt. Kiadás: Betét-kamatokban 16783 frt 59 kr. Visszaleszámitolt váltó-kamat 332 frt 51 kr. Adóban 4296 frt 92 kr. Tiszti és szolga fizetésekre 2485 frt. Tartalék és nyugdij-alap kamatjai 1228 frt 79 kr. Kincstári illeték és perköltségre 163 frt 91 kr. Jótékonyczélokra és vegyes kiadás 438 frt 39 kr. Tiszta nyeremény 14172 frt 62 kr. Ebből tartalék alapra 890 frt 26 kr. Jutalékokra 586 frt 13 kr. Dijazásokra 664 frt. Nyugdij alapra 300 frt. Jótékonyczélokra 82 frt 23 kr. Részvény-kamat és osztalékra 10500 frt. Nyeremény áthozat 1150 frt.

22 3—3

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi február 1. 14. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czimzendók.

Előfizetési díj:
Kassán házhoz hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnál engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Irodalmi társaság Kassán.

Támogatására méltó mozgalom indult meg városunkban pár hét előtt! Oly egylet létesitéséről van szó, a milyen már minden nagyobb városban van és mint a magyar szellemnek leghatalmasabb terjesztője, érezteti áldásos hatását. A kik az eszmét megpenditették, aggódva kérdik egymástól, hogy fog-e sikerülni? A közönyösök azt kérdik, hogy mi szükség van még ilyen egyletre is, mikor a nélkül is elég egylet van már? A kishitüek és ellenségek (mert személyes okokból már ilyenek is vannak, még mielőtt az testet öltött volna) pedig azt mondják, hogy nem fog sikerülni.

Nos tehát, minderre határozott válaszom az, hogy e kör nemcsak létre fog jönni, hanem virágozni is fog azért, mert a mozgalom élére oly tekintélyes egyének állottak, kiknek már neve is elég biztositékot nyujt a sikerre és azért is, mert ily egylet városunkban nagyon is szükséges. Állitásom illusztrálására röviden elmondom, hogy mit mivel például az aradi irodalmi egyesület. E körnek, mely alig 13 év óta áll fen, jelenleg 2318 műből, 3498 kötetből és 616 füzetből álló 4708 frt értéket képviselő könyvtára van, melyet tavaly 224 olvasó vett igénybe. Felolvasásokat rendez, melyekben Jókai és Beniczky-Bajza Lenke is közreműködtek. Kiadja Arad monografiáját, melyből eddig a II. kötet első része jelent meg. Iskolákat, kisdedóvókat alapit és ezeknél tanitókat alkalmaz, mely czélokra tavaly 965 frtot áldozott. Az egyesület kezébe veszi az összes nemzeti és helyi ünnepek rendezését, gondoskodik alkalmas szónokokról és vezeti az impozáns felvonulásokat, melyeknél hogy nem fordulnak elő rendzavarások, arról meggyőződtem tavaly, midőn a város Kossuth Lajos nevenapját szónoklatokkal, kivilágitással és fáklyászenével ünnepelte. A vasárnapok délutánjain előadásokat, népies fölolvasásokat tart. Varga Ottó tanárt megbizta az aradi vértanuk albumának kiadásával. Zichy Mihály nevéről kulturczélokra 2500 frtos alapitványt tett. De mindez még semmi! 1890. november 20-án elhatározta egy szabadságharczi ereklyemuzeum alapitását, mely czélra a város is ezer forintot szavazott meg és egy tiz szobából álló helyiséget bocsátott a muzeum rendelkezésére. A kör muzeumi czélokra tavaly 3053 frtot áldozott és m. évi julius 17-én már egy önálló muzeumi épület emelését is elhatározta, melyben természet- és néprajzi gyüjteményeit is elhelyezendi.

Nos kedves olvasóm, nem lenne-e jó Kassán is olyan egyletet létesiteni, mely a mellett, hogy a magyar kulturát fejlesztené, egy kissé pezsgésbe hozná azt a mi lomha nyárspolgári társadalmunkat, mely mig hozzákészül valamihez, addigra másutt éppen elkészülnek a munkával. Uti figura docet.

Kétségkivül nekünk kassaiaknak is égető szükségünk volna ilyen egyletre, de azért nagy adag optimizmus kellene ahhoz, hogy a kassai egylettől is mindjárt eleinte ily szerepet, ily eredményeket várnánk; az áradinak is egy évtizedre volt szüksége, mig ilyenné fejlődött. De hogy a kassai egylet is ilyenné fejlődhessék, legalább eleinte nagyon szerény eszközökkel igyekezzék feladatának megfelelni, hogy erőben annál jobban gyarapodjék. Mindenekelőtt fektesse az egyletet lehetőleg széles alapra, állapitsa meg a tagsági dijat lehetőleg kis összegben — évi 2 frtban — (ennyi Aradon is), ezáltal eléri egyrészt azt, hogy minél több embert von érdekkörébe, másrészt pedig ezek sem támaszthatnak nagy igényeket az egylettel szemben; hogy mi lesz ily elvek mellett az eredmény, arra már megadta a választ Arad.

Mindenekelőtt őrizkednie kell a tervbe vett folyóirat és olcsó könyvek kiadásától, mint a melyek szükségét a kassai litterátorok legnagyobb része és az olvasó közönség egyáltalán nem érzi, senki sem kiváncsi ezekre. Folyóiratot nagy választékban járathat mindenki saját izlése szerint Budapestről; olcsó könyveket pedig kiválogatva, egészen ujonnan mázsa számra vehet mindenki még olcsóbban antiquaricze; megjegyzendő, hogy ugy e folyóiratok, mint ezen „olcsó könyvek“ is az irodalomnak legalább is olyan szinvonalán állanak, mint azok, melyeket a kassai irodalmi társaság adna ki. Egyik évről a másikra helyi érdekü közleményekkel lehetetlen is lenne ily folyóiratot megtölteni, mert egyrészt pedig ha az alkalmas thémák fogyni kezdenének, akkor a szemle irodalmi szinvonala is csakhamar süllyedésnek indulna. A legfontosabb érvet azonban utoljára hagytam. Az aradi egylet, mely kulturális czélokra oly bőkezüen szórja évente az ezreket, még az évkönyv kiadását is beszüntette, mert az ezzel járó költséggel semmi arányban sem áll az elért erkölcsi haszon. Ha tehát a kassai irodalmi társaság kiadói szolgálatokra fog vállalkozni és ez okból kénytelen lesz a tagsági dijat 2 frtnál magasabbra szabni, sok szerény jövedelemmel biró ügybarátot fog kebeléből kizárni, nem is szólva arról az eshetőségről, hogy ha a kiadott irodalmi termékekben hanyatlás lenne észlelhető, mert akkor éppen ezek riasztanának sok belépni szándékozót vissza. Annyi bizonyos, hogy ha az aradiaknak még az évkönyv is sok költségükbe került, a kassai egyletet a havonként megjelenő folyóirat és az azok az „olcsó könyvek“ már zsenge korában fogják megölni.

Nagy hiba volna azonban, ha az egylet könyvek kiadását nem tüzné ki czéljául, csak azután ne legyen tagjai műveinek iparszerü kiadója! Tüzzön ki például Kassa város és Abauj-Tornavármegye monografiájának megirására egy-egy szép pályadijat és adja ki e két művet a millenium emlékére. Ha e vállalat deficzittel is járna, az egylet legalább két maradandó becsü művel gazdagitaná a hazai irodalmat. (Az aradi egylet is ráfizet a monografiára a fővárosi sajtó dicsérő kritikája daczára is, a vértanuk albumának illusztrácziőin ellenben több mint hétezer frtot nyert.)

Általában kár, hogy a létesitendő egylet alapszabályainak tervezete oly rövid kivonatban lett e lap 6. számában közzétéve, hogy ez még vázlatnak sem válik be és ennélfogva az érdeklődő ügybarátok kénytelenek lesznek azokkal a

TÁRCZA.

Tilos a vadászat.

Humoreszk. — Irta: **Chriastólyi Béla.**

A multkor valami regále ügyben járt nálam egy finánez s mikor elvégeztük dolgunkat, magamnál tartottam ebédre; szegény, ugyis ritkán részesül ily jótéteményben.

Ő hálából, ugy ebédközben — vadászatra kerülvén a beszéd, — elmondta az alább irt, saját életéből vett történetkéket, melyeket én ismét az olvasó közönség iránti hálából, sietek leirni, hogy azok mulatságos voltán nevessen egyet.

I.

Esernyolcsezás nyolcsvanháromban, — kezdte ő elbeszélését, — mikor az uj vadászati törvény életbe lépett, ez — mint talán tetszik tudni, — meghagyta nekünk pénzügyőröknek, hogy a vadásztól bármikor előkérhetjük a vadászati jegyet s ha az nincs nála, akkor érzékeny pénzbirsággal lesz sujtva, melynek egy részecskéje azon pénzügyőrt illeti, a ki elfogta a vadászt.

Természetes, hogy ennek mi nagyon örültünk. Fizetésünk amugy is kicsi lévén, majd a büntetési pénz fogja azt pótolni; mert hogy lesz olyan vadász, ki jegyet nem vált, vagy azt otthon hagyja, azt tapasztalataink nyomán előre tudtuk.

Alig két hétre reá ki lettem küldve különféle megbizásokkal egy közeli városkába. A mig azonban odáig értem, egy sürü akácz során kellett átmennem, mely mindkét oldalról nagy erdőt szegélyezett.

A mint az erdőbe léptem, lövést hallok s pár perez mulva nem messze tőlem látok két urat, fegyverrel vállukon s vadásztáskával oldalukon.

No ezeket megszólitom. Hátha...? Az ördög nem alszik!

Éppen feléjük akarok menni, a midőn látom, hogy a kisebbik ur oldalt csap s velem ellenkező irányban szaladni kezd. A másik, a kövérebb, nyugodtan sétált tovább.

Uczczu neki, az első után iramodtam, erősen azon hitben lévén, hogy az előttem szaladónak bizonyára nincs jegye. A másikra ügyet sem vetettem.

De a vadász jól tudott szaladni, hiába gyorsitottam én lépéseimet, a távolság kettőnk közt még mindig elég nagy volt.

Körülbelül fél óráig kergethettem már, homlokomról csurgott le az izzadság, — végre elértük már a falu melletti szőlőket is, a mikor ő hirtelen leguggol s a szőlősorok közé néz fürkészőleg. Sietek hozzá s megszólitom.

— Mit csinál itt?

— Én? felelt ő álmélkodva gunyosan, — semmit.

— Hát akkor minek szaladt előttem?

Egy nyulra lőttem s megsebesve ideszaladt, most keresem a nyomot, merre ment el.

Hm, mentegetődzik.

— Kérem csak a vadaszjegyet, — szólitom meg ujból

Ő táskájába nyul, abból kiveszi a jegyet s mosolyogva átadja.

— Tessék.

Majd hogy kövé nem meredtem bosszuságomban, látva csunya felülésemet.

— Ugy látszik, — mondá a vadász mosolyogva, — a finánez ur azt hitte, hogy nincs nálam jegy...

— Mi köze hozzá?

— ...Pedig lássa, annak a másiknak, a ki volem vadászott, csakugyan nem volt jegye, az után kellett volna szaladnia.

— Majd megkeritem én azt is, — kiáltottam.

— Régen otthon van már, hiszen itt lakik a faluban, — felelt az, kaczagva utánam.

Mit voltam tennem; vissza kellett fordulnom az utra e jó egy órai késéssel, fáradtan bandukoltam tovább.

II.

No semmi, majd kipótolom én ezt máskor, nincs még vesztve minden; hanem ezt nem hagyom ga-ma mon száradni. Most már csak azért is minden vadászt megszólitok, majd csak akad olyan, kin pótolom ezt is.

Az elmondott eset után pár hétre, — még mindig a vadászati idény alatt, — hivatalos czirkáló utra indultam. Egyszer nagy tölgyerdőbe értem s barangolva benne, egy fa mellett valami paraszt embert láttam meg.

Csak ugy kiváncsiságból feléje közeledtem, vajjon mit csinál az ott. Hát mellette a földön egy puska s egy lött nyul hevert.

— Kend lötte ezt? — kérdem töle.

— Én, tekintetes finánez ur, ugye szép nyul, — felel ő bizelegve.

— Szép, de mutassa csak atyafi a jegyét.

— Jaj tekintetes uracskám, biz én azt otthon hagytam, nem tudtam, hogy magammal kell hoznom.

Majd hogy felkiáltottam örömömben, hogy végre akadtam vadászra, kinek nincs jegye. De komolyan feleltem:

— Akkor atyafi majd velem jön a városba, ott majd végezünk a birónál, s avval előre toltam.

A paraszt kért, könyörgött, hogy csak bocsássam el, sohasem fog többé vadászni; bevallotta azt is, hogy nincs jegye, hogy a nyulat is nekem adja, jöjjek vele, majd otthon megvendégel, csak bocsássam el.

— Majd kend jön velem, most pedig előre!

Képzelheti uraságod, hogy örültem a prédának. Most már ki nem szalajtom körmeim közül a szerencsét.

A székvárosba érve, foglyomat átadtam a hatóságnak további elbánás s a büntetéspénz beszedése végett.

De az ügy soká késett s egy alkalommal magam mentem át a hatósághoz. Ott pedig a következő itéletet hoztak.

„Minthogy x. y. zsomlyai lakosnak vagyona nincs, igy a vadászati törvény áthágásáért fizetendő birságot sem tudja lefizetni; ha azonban a vadászterület tulajdonosa óhajtja annak megbüntetését, a vádlott öt napi fogságra itéltetik“.

— Mást nem tehettünk — fordult felém a biró, — mikor az itéletet elolvasta, hanem fogjon magának a

meglepetésekkel beérni, melyeket az alakuló közgyülés fog nekik szerezni. Mindenesetre kívánatos volna az alakuló közgyülést megelőzőleg az alapszabályok megszerkesztése végett legalább egy nem „nem bizalmas“ (hogy ne mondjam titkos) előértekezletet tartani, melyben nem czéhtagok is részt vehetnének.

Nem hagyhatom megjegyzés nélkül az egylet czimét sem. Minket kassaiakat nem ok nélkül vádolnak azzal, hogy városunkból nem kerülnek ki hires emberek, mert mi nagyjaink iránt semmi kegyelettel sem viseltetünk. Kevés ember van Kassán a ki tudja, hogy Andrássy Gyula gr. városunk szülöttje, pedig kortársunk volt; azt meg éppen senki sem tudná, hogy Kazinczy Ferencz Kassán lakott és működött, ha az irodalomtörténet említést nem tenne arról, hogy itt adta ki a „Felső-Magyarországi Minervát.“

Eperjesnek és Szatmárnak meg van a maga Széchenyi-köre, Debreczennek Csokonai-köre, Aradnak Kölcsey-egyesülete, Pozsonynak Toldy-köre és Székesfehérvárnak Vörösmarty-köre. Csak a soproni egylet nevezi magát „irodalmi és művészeti“ körnek, nyilván azért, mert e két fogalom együttesen tulajdon névvel ki nem fejezhető. Miért nem akarja tehát a kassai egylet önmagát avval megtisztelni, hogy annak nevét viselje, kinek szelleme vezérli az egyletet a megalakuláshoz, kinek még szemléjét, a „Minervát“ is (persze modernizálva) folytatni akarja?

Mielőtt befejezném észrevételeimet, engedje meg a nyájas olvasó, hogy még egy pillantást vessek a jövőbe. A körnek természetesen otthonra is lesz szüksége, hol könyvtárát elhelyezze, ülésezzen és a hol a tagok eszmecserére összejőjjenek. Nem lesz nehéz valamelyik iskola könyvtári vagy egyéb szobáját megszerezni, mely kezdetben ilyen czélra elég jó lesz, de szerény nézetem szerint a legjobban felelne meg a czélnak a régi dalegylet tágas helyisége, melyet a választmány bizonyára szivesen osztana meg az irodalmi körrel.

Végleges helyiségnek azonban alkalmasabbat nem lehet majdan kívánni sem, mint egy szobát az uj muzeumi épületben, hol kéznél volna a tudomány kincstára, a muzeum szép gyüjteményei és főképen annak nagy könyvtára. A két egylet egymást hivatásában támogatva könnyen fogja majd módját ejthetni annak is, hogy a muzeumi könyvtár hozzáférhetőségének és egy nyilvános könytár berendezésének kérdését végre megoldja, mi annyival is könnyebb lesz, mert az irodalmi kör létesitése ügyében megindított mozgalom élén két olyan férfiut is látunk, kik a muzeumnak is alapitása óta főoszlopai.

A viszontlátásig a zászló alatt! Utis.

---

finánez ur gazdagabb vadorzót, azon majd beszedjük, s nevetve elbocsátott.

III.

Azontul nem igen néztem utána ebbeli hivatásomnak. Elkeseritett, söt bosszantott, hogy már kétszer jártam oly csuful.

Pár nap mulva azonban egy földbirtokosnál vadászatnak kellett lenni, kinek területe határos volt a kincstáréval s ennek részéről én lettem kiküldve oda felvigyázónak ez alkalomra.

Hogy azonban senkinek se legyen panasza az iránt, hogy nem tudja hol kezdődik a kincstár területe, tilalomfákat állittattam fel jelző táblákkal, hogy ott „tilos a vadászat“.

A vadászat napján észrevétlenül egy sürüben huzódtam meg és vártam türelmesen. Nem soká kellett várnom, mert a vadászok egyike vadat vett üzőbe s a tiltott területre lépett.

Utána rohantam s rákiáltottam.

— Mit csinál az ur?

— Vadászom, — felelt ő lakonicze.

— Tud az ur olvasni? — kérdém töle haragosan.

— Természetesen.

— Hát nem látja, mi van ott irva azon az oszlopon? — s egy nem messze tőlünk álló jelző oszlopra mutattam.

Ő oda nézett, hol lehajolt, hol felnyujtózott, mig végre csodálkozva. megszólalt:

— Én ott semmit sem látok.

Odanézek kérem, de biz én sem láttam ott valamit. A táblát valaki leszedte az oszlopról. Dühösen rohanok a többihez s mig a gaz tolvajt szidom, ki az összes póznákról leszedte a jelző táblácskákat, addig az én vadászom kényelmesen s nagyot nevetve sétált át a másik területre. Természetes, hogy ott már nem volt szabad őt elfognom.

Ez egyszer is felkopott az álam a jutalomtól.

*

Lássa uram, ilyen a finánez élete, az is bolond, a ki itt szorgalmas hivatalnok.

Hová és mikor épül szinházunk?

Szinházról van szó, eszembe jutnak Hamletnek szavai, midőn a király hogylétéről tudakozódik. Hamlet feleli: Felségesen mákugyse! a kaméleon kosztján: levegőt eszem, igéret töltelékkel. Kappant se bizlalnak igy.

Mi türelmes kassaiak szintén ugy vagyunk szinházunk épitésével: kaméleon kosztján élünk, levegőt eszünk, szép igéretek sovány töltelékével. Es megcsömörödünk tőle. Igen, a jutányos csömör tömeges ereje, végig vándorolt egész valónkon. Átcserzette lelkünket s már-már elfujja lelkesedésünk lángját, áhitattal telt vágyunkat a rezignáczió nirvánájába kergeti.

Mily régen volt, hogy elzengtük a hatalmas s őszinte hozsannát! üdvözletül a szinház épület terveinek láttára. Örömünkben, hogy végre, a kartonokon már felépitve látjuk, még kritikai méltatásokba sem elegyedtünk, fentartva itéletünket akkorára, midőn a sikban rajzolt látottak testté érnek. És még most is csak ott vagyunk, ahol az ismert mádi zsidó. Szurok hordóba esett az ügy s a finyás kezek restelik azt onnét kivenni.

Nincs erély, mely tabula rázát csináljon szinházunk épitési ügyében, s áttörje a tehetetlen meddőség burkát s terelje oly mederbe, a hol akadályokba nem ütközik s eléri deltáját.

A fapiaczot, hosszu időn át készitett tervekkel, a teljes megelégedés az édes öröm mámorától elkábitva, elfogadták. A költségvetés, mely jóval később érkezett a tervek után, lehangolta a mámort, a kedélyek null fokra szálltak s igy már a praeludium allegrójából átcsaptak a diminuendoba, az öröm könyek felszáradtak s csak a láthatatlan jegeczek maradtak meg. Ismételt, megerőltetett viták után a szinház épités ügye most egy uj fórum kohójába kerül, a közgyülést előkészitő bizottságba. Hová a közgyülés gondolkozó s tettre kész tagjai a meghivottak, ugy hogy itt jól átrágva, a közgyülésnek csak a kérődzés szerepe fog jutni. Innét lesz a szinház ügynek tetemre hivása eszközölve.

Mindezen stádiumok életre valóságát nem kutatjuk. Csak az a kérdés, mikor fog már véget érni az a sok mosakodás; mikor lesz már tisztára szapulva a szinház épités ügye? Meddig tart még az intra muros, s mikor lesz kimondva, mikor fog épülni a szinház, hogy hová fogják tenni Kassa városának jövő fizonomiájának szeme fényét?

Joga van ezt követelni a nagy közönségnek s joga van hozzá szólani. Különösen a hely megválasztásában egyedül kompetens, s nem hagyja jogát egy legyező ütéssel elütni; egy miniszteri kiküldött, vagy a közgyülés és annak előkészitő fórumai által.

A municzipium nem magának, de a nagy közönségnek épitteti a szinházat s igy ki kell kérnie, meg kell hallgatnia véleményét.

Mi haszon volna egy monumentális, egy nagy áldozatok árán épitett szinházból, ha a közönség a helylyel nem fogna megbarátkozni. A csökönyösség itt csak dudva s ki kell irtani. Sajnálnók azt a szinigazgatót, ki társulatával az egér fogásra volna kénytelen vetemedni, a helyett, hogy előadásokat tartson a közönségnek. Mert ha a fapiaczra lesz az uj szinház épitve, valószinüleg csak az egér fogással foglalkozhatnak az egyes szintársulatok. Ha csak találkozik egy élelmes szinigazgató, a ki délelőtti előadásokat rendezve, a szinházat pamlag ülésekkel látja el s pneomatikus gépezettel földalatti csövekben löketi a gőzfürdő azon vendégeit, kik a fürdés után aziesztájukat egy szinelőadás végig heverésével kivánják füszerezni. De ilyen bolond a jövő méhében sem fog születni.

E lapok hasábjain, s egy röpiratban évek előtt, volt már szerencsém szak, méret, szépészeti szempontokat tekintetbe véve, bővebben okadatolni, kifejteni hova kell a szinházat épiteni s nézetemet most is fentartom, s tolmácsolom a nagy közönség oroszlán részének rendületlen véleményét, ohajat; sőt határozott kivánságát akkor, a midőn kimondom, hogy az uj szinház épületét tegyék a régi szinházunk e rongyos, czudar épület helyére. Lári-fári az a nézet, mintha a mostani régi szinház helyére nem lehetne az uj szinházat épiteni, melynek legmagasabb pontja az uj tervek szerint 30 méteren felül van, s a főutcza két sor házainak főpárkány magassága legfeljebb 13—14 méter s igy azt mondják ezen házak eltörpülnek a magas szinház mellett, hogy e profán házak koldus botra jutnak a szemlélő távlati benyomásánál. A rópke képzelet talán talál e magassági különbségekben gáncsolni valót, de jól átgondolva, lelki szemeink előtt fantáziánk által felépitjük az uj szinházat, képzelettünk nem riad vissza, sőt oly képet alkot, mely érdemes a megtestesülésre.

Tessék egy oly programmot készittetni, a mely a tervező épitészt figyelmezteti e látszólagos hátrányos magasságokra s utalja ezen körülményt tekintetbe venni feladatának megoldásánál. Alkalmazkodjék a kötött viszonyokhoz s oszlassa el e kételyeket müveszetével. Az ily feltételes s nehézségekkel járó problémák megfejtésénél jut érvényre a tehetség s kitünik a valódi művészet.

A szélesség s hosszuságban hiány nincs, s megfelelnek a jelenlegi dimenziók. A nézőtér és szinpad a mostaniakra merőlegesen vagyis hosszában állana. A főhomlokzat s bejárók a dóm felé esnek. A templom és szinház közti tér, ugyszintén a háta mögötti nagy sétatér elég helyet adnának a jó benyomások keletkezéséhez s a távlati szempont kellő helyre esne, a kivánt látszög elől hátul megvolna.

Nem lesz az oly világra szóló rosz távlati kép, különösen ha az épületet izléssel, a szemet foglalkoztató gyönyörködtető, könnyebb kecses formáju stilusban, például franczia barokk izlésben felépitik. Es a tervező különös gondot fordit a szép szilhuettek alkalmazásával a változó magasságoknál; egyszóval, ha ihlettel, gonddal megoldja e látszólagos nehézségeket, nagyon szépen eloszlanak s talán kisebb dimenziók alkalmazásával még a preliminált összegnek betartását is el lehetne érni. Igaz, hogy törni kell rajta azt a rosz koponyát.

Természetesen ezen uj programm felállitásával uj tervezések szükségesek s a közönség türelme a végletekig próbára lenne téve; de hallgatna, mivel méltányos kivánsága teljesülne, s ezrek szive nyugodt volna; intoleránsfájdalmai elmulnának.

A szinház épités elintézőinek le kell vetni a csökönyösség merev leplét s kell hogy gondolkozzanak a felett, kivel s miképen lehetne e kényes ügyet tisztába hozni. Mikép és mely módus az, a melylyel az uj szinházat a régi helyére épittessék.

De soha, soha máshová. Az Erzsébet-tér, a forgács-utczai külsétány s még más szerencsétlen terek és helyekre gondolni sem szabad, ezek egyikére felépitve, a Panama botránynál is nagyobb volna. A sok rosz között a fapiaczra való épités még a legkedvezőbb rosz volna.

De egyikre se, mert méltányolni kell a nagy közönség fanatikus, jogos ragaszkodását és kivánságát; de eltekintve még ettől is, eltekintve a predesztinált helytől, a czélszerüség, a megszokottság, s számtalan más szempontból a város ábrázatában sem szabad garázdálkodni. Mit szóltak volna Róma lakosai, ha a czirkusz-maximum, vagy a Marcellus szinház a Porta-appia mögött épültek volna. Ez lehetetlenség s igy a mi viszonyaink között is a különböző terekre vagy elrejtve a fapiaczon épülendő szinház kivitele arczul csapása a város fejlődő fizonómiájának. De meg arra is kell törekednünk, hogy e csinosodó arczban az odvas fogakat elpusztitsuk s ujakkal, épekkel cseréljük fel. Legyen egy méltó pendantja remek alkotásu dómunknak az uj szinház szembe épitésével, egyetlen mely épület volna, mely a régi kultura dicső hirdetője mellett uj müvelésünket, ha szerényebben is, de méltóan képviselné. Adjanak éltető erőt e vajudó beteg ügynek, s intézzék el ugy, a hogy a nagy közönség kivánja.

Mert ha most el is fogadja a közgyülés a terveket s végkép dönt a hely felett, s a fapiaczot tünteti ki, s ha az akna munkák dugába dőlve, a közönség huzná a rövidebbet; veszteséget mindig csak a szinház lesz, melynek szent hivatása, kulturális és igét hirdető czélja megsemmisül, a pártolás hiánya miatt. S még megérjük, hogy a muzsák templomában Mars fiainak szalmazsákjait fogják tölteni, vagy a sok éven át igért és épülő vásárcsarnoknak átalakitva, onnét fogjuk fedezni rosz marhahus szükségletünket egykoron.

Mit csináljon akkor a jövő nemzedék a mostani dirigenseknek porladozó csontjaival, bujdosó lelkeikkel? Mily itéletet alkossanak indolens eljárásuk felett?

A felelet már mostan kész: hogy bölcsek nem valának.

Jakab Árpád.

Farsang.

Ez a leányok évadja. Hajdanán ugy robogott be diadalmi szekéren a küzdtérre, mint egy olympusi győző; manapság görnyedt megalázás, szánalomra méltó meghunyászkodás bélyege kaczérkodik homlokán. Carneval herczeg bolondos országa rossz talajon áll; csak egy fuvalom, csak egy lehelet s ingó árnyképeivel együtt széthull mint a kéve, melynek kötését megbontja a szél.

Hova szállt az idő, midőn még a nóta szerint szidva, szapulva lett a pap, a miért rövid farsangot adott? Repült a többi után, magával vivén a jókedv ajinét, itt hagyva a salakot. A tiszteletre méltó papák dörmögése immár csak anachronismus. Nem kell hom lokot ráncolniok. A bálozás divatját multa, a piczi kék egészsége meghüléstől óva vagyon s az uj ruha ára, ha került reá, szebben marad.

Pedig a kedves szépeknek, kik először röpülnek ki a fészekből, hogy bódítsanak s figyelmet, érdeklődést keltve, mintegy átéljék az első bál izgalmas lámpalázát, több a farsang, mint kezdő irónak a gyönyör, melynek hatása alatt először olvassa nyomtatásban a nevét. Mert hát ez sem kis dolog!

A másik szeretetre méltó gárdának, mely már nem a fészekbe való első kirepülésre, hanem egy uj fészeknek okkupálására számit, szintén várva-várt vendége Carneval. Legtöbbnyire azután ez a várakozás meddőségben vész el. Házasulandó fiatal ember, ugynevezett jó párti, ezer közül ha egy akad; a többi elbotorkál szép magasan szivében az önvággal, amért nem tudott magának oly existentiát teremteni, melyre a nősülés nem kocska-játék.

Igy veszti lassudan nyimbusát a farsang. A mulatni vágyást háttérbe szoritják az életgondok; kezd unalmasan komoly lenni a világ. Jó magyarom, ki mindig sirva ugyan, de azért vigadtál, te is megtanulod végre, hogy több nap mint kolbász. Jó kedvvel fukarkodsz elved, hogy nem éppen a farsang az az időszak, melyen mulatni lehet.

Különösen az idei. Mikor nyavalyák csiráival van telitve a levegő s ujnak jöttét hiába várva, csak elfogy a régi pénz. Majd az idő, nem késik már nagyon soká, midőn Carneval trónvesztetté vál s uralkodásának emlékeit nem őrzi más, csak néhány elévült ócska kalendárium. A kedélyeskedő generatió kihal, a felváltja helyét a tulérett, a komoly. Himfy boldog szerelme regébe vész; a keserű, az lesz az igazi. Hanem azért a föld tovább forog.

Innen-onnan.

Atomok.

Megyeri Dezsőnétől.

Keressük, kutatjuk mindnyájan a boldogságot, ez életczélunk, ez a törekvés vezérli lépteinket a sirig.

S hogy a keresők közül csak oly kevesen lelik meg, annak oka magában az emberi lélekben rejlik, mely nem ismeri a megállapodást, hanem szüntelenül kutat, fürkész tovább.

Avagy van-e olyan teremtett lény, ki — bármi nehéz küzdelmek árán — eljutva az óhajtott czélhoz, betöltöttnek érzi minden vágyát?

Nem támadnak-e a betöltöttnek helyébe ujabb és ujabbak, melyek épen olyan hatalmas erővel ösztökélnek bennünket a további harczra, küzdelemre, mint korábban az előbbiek?

Ez a harcz, ez a küzdelem: az élet; boldogság az, ha van erőnk és kitartásunk a küzdelemhez.

*

Ma napság divat a kocskás ruha, az angol sarku czipő és: a jótékonyság.

Mily kedvesek önök, hogy készek feláldozni egy éjszaka nyugalmát, készek szembeszállni a férj, esetleg az apa — egy vagy más okból eredő ellenvetésével — csakhogy gyakorolhassák ezt a táncz és mulatozással egybefüzött modern jótékonyságot.

Régente, — ugy tudom — kevesebb körülménynyel járt az ilyesmi.

Élelmiszert, ruhaneműt, vagy pénzt — ki a mit — eljuttattak a jótevők az éhezők hajlékába; a köszönetet mindenesetre közvetlenebbül kapták s tán az áldozat még sem volt oly nagy.

*

A nőt arról itélheted meg milyen feleség és anya, hogy mennyi időt tölt házon kivül férje és gyermeke nélkül.

*

Küzdésben elfáradt, csalódott emberek ajkairól gyakran előtör ez a felkiáltás: irigylem az utolsó napszámost!

Mennyi önösség e pár szóban s mily oktalan maga a kifakadás.

Az erőt irigyli-e, mely megedzi a szegényt a terhek elviselésére, vagy a tudatlanságot, mely alantas állapotával elégülté teszi, nem óhajtván véle egyebet: jót elérhetetlent.

Az erő jórészben megadatott, csak el ne pazarolják helytelenül; a tudatlanságon nincs mit irigyelni, minthogy ez a nevelés teljes hiánya és sülyedté, elnyomottá tesz.

*

A nevelés a bölcsőben anyatejjel kezdődik.

Vétkes az a nő, ki gyermekétől puszta hiuságból megvonja ezt az első, legszentebb nevelést, mely a gyermek testi és lelki jólétének alapját veti meg s a nőt széppé, igazi anyává teszi.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt vasárnap jelenik meg.

Személyi hir. Bubics Zsigmond püspök hétfőn délelőtt látogatást tett a papnevelő-intézetben.

Br. Fejérváry, honvédelmi miniszter vasárnap éjjel Kassán volt, és innét Eperjesre utazott.

A városnál most szombaton Péchy főispán elnöklete mellett közgyülés volt, a melynek napirendjén dr. Kosztka József bizottsági tag interpellácziói kerültek szőnyegre s pedig az egyik, a mely a városi hivatalok számára szükségiendő iroda-szerek szállitására vonatkozik, akép intéztetett el, hogy majd ha a jelenlegi szállitóval fenálló szerződés lejár, e szállitásokra nyilt versenytárgyalás lesz hirdetve; a városi fogház fütésére nézve a polgármester megnyugtató választ adott, ugyszintén tudomásul szolgált a városi jégveremre nézve adott felvilágositás. — A polgármester havi jelentése, a melyben gróf Zichy Rezső és Bróss Jónát elhunytáról is megemlékezik, azzal vétetett tudomásul, hogy az elhunytak emléke jegyzőkönyvileg meg legyen örökitve. — Ezután választattak a különböző szakosztályok s pedig a pénzügyi bizottságba: elnök Loósz József, jegyző Tirszt Vendel, tagok Hollay Adolf, Adriányi Béla, Beller Károly, Bródy Fülöp, Deil Jenő, Eder Odön, Girzsik Adolf, Halmos József, Maléter Vilmos, id. Novelly Sándor, Spirkó Ágoston, Stadler Sandor, Stark János, Knöpfler Vilmos, Kemény Géza, Magócsy József, Maurer Adolf, Flachbart Samu, Roxer Vilmos. — A gazdasági bizottságba: elnök Loósz József, jegyző Tirszt Vendel, tagok Hollay Adolf, Antal Emil, Szőnyey István, Bayer Károly, Andrejkovics Sándor, Bellágh Samu, Berzáczy Mihály, Bikky József, Deil Jenő, Fiedler Károly, Halmos József, Haltenberger Péter, id. Halykó Mihály, Lang Imre, Siposs A. Gyula, Tordássy András, Widder Mór, Schwarcz János, Maléter Vilmos, Legány Samu, Herzfeld Gyula, Polinszky Gyula, Várkoly Dániel, Roxer Vilmos. Statisztikai bizottság: elnök Münster polgármester, jegyző Varga Kálmán, tagok Eder Gyula, Benedek Ferencz, Klekner Alajos, Szabad Ferencz, Szele Andor, Viszlóczky Gyula, Fiedler Károly, Deil Jenő, Szakmáry Károly, Schwarcz János, Erdődy János, Lesskó István, Stöhr Szárd. — A bizottságok megalakulása után szőnyegre került a halhatatlanokt. i. a szinügyi választmány ügye. A közgyülés ugy határozott, hogy ujból megalakitotta s tagjai lettek Péchy Zs. elnök, Münster Tivadar alelnök, Demeter T., Korányi K., Maléter V., Megay A., Paksy J., Rélay R., Senka J., Timkó J. A szinház ügyeinek és épitésének megoldására szinügyszervező és szinházépitő bizottságot alakitottak, valamint az elaludt szépitő egyletet is feltámasztották halottaiból oly módon, hogy szépitészeti bizottságot választottak. — A deczemberi választásról az igazoló-választmány által tett jelentés a belügyminiszterhez fog felterjesztetni. — A zeneiskolai tanerők nyugdijazása a községi tanitók mérve szerint lett elfogadva és ezek fegyelmi ügyekben a polgármester alá rendeltettek. — A folyamatban levő befektetésekre az 520000 frtos kölcsön-ügylet lebonyolitásával Maléter Vilmos és Éder Odön a polgármester vezetése alatt, nyertek megbizatást. — A Tábor-külvárosban egy óvoda felállitása határoztatott el. — Hauszer Erzsébet városi bába nyugdijazása tudomásul vétetett. — A városi tornaterem kijavitása elhatároztatott. — A Rozáliához vezető ut a Domonkosok hozzájárulásával jó karba lesz helyezve. — A főutczai Szápáry-ház bérletére beadott ujabb jobb ajánlat elutasittatott. — Czimbolyák G. és Lehner J. a községi kötelékbe fölvétettek. — Az iskolaszékbe pótlólag beválasztattak Kozora Vincze, Bezsilla Samu, Stekker Károly. — A makkoltatásból és a megszavazott, de nem érvényesült drágasági pótlékból felmaradt összegek jobb, illetve rosszabb időkre a pénztárban hagyatnak tartalékul. — A közigazgatási bizottságba tagul dr. Senka József lett beválasztva. — Pösch Pál másodosztályu irnokul lett megválasztva. — A hó-kifuvarozásra a közgyülés 5000 frtot szavazott meg, bizonyságul arra, hogy mi tudunk, ha akarunk gavallérok is lenni, a mi azonban derék polgármesterünknek egy csöppet sem imponált, mert nálunk a hó pénz nélkül is elpusztul, majd hanem fagy. A mi igaz is, de mindamellett a polgármester intézkedése folytán tegnap vagy husz falusi szekér irgalmatlanul pusztitotta a főutczai hó-hegyeket.

A közegészségi ügyosztály uj vezetője. Ő Felsége Chyzer Kornél dr.-t, a magyar tudományos akadémia tagját, Zemplénmegye eddigi főorvosát osztálytanácsossá nevezte ki a belügyminiszteriumban. Chyzer dr. a belügyminisztériumban a legközelebbi napokban átveszi a közegészségi ügyosztály vezetését.

Hymen. Dr. Rottenberg Gyula, ezredorvos e hó 24-én Fehértemplomban oltárhoz vezette Heny Emma kisasszonyt.

A vármegyében erősen csinálják a hangulatot az alispáni választásra. Szombaton egy deputáczió járt Gibárt tájékán Szentimrey Gyula uri portáján, hogy az alispánságra való jelölést fogadja el, de Szentimrey Gyula szivesen látott vendégei előtt — ugy értesitenek minket — határozottan kijelentette, hogy nem kiván jelenlegi állapotján változtatni és marad ezután is a közélet tág mezején egyszerü közkatona. A küldöttség, a mely Koós Józsefet tisztelte vezetőjeül, később azután ujabb határozatot hozott, t. i., hogy most már a vármegye jelenlegi főjegyzője, ifj. Hammersberg László köré csoportosul és őt fogja az alispáni székre jelöltül fölléptetni. A főjegyzővel szemben áll a másik tekintélyes párt jelöltje, Fábián János tiszti ügyész, a ki az alispáni szék betöltése körül hatalmas ellenfele ifj. Hammersberg Lászlónak. Más jelölt egyelőre nincs és alig is van rá kilátás, hogy a nagy mérkőzésnél egy harmadik kérjen a maga számára szerepet. A két jelölt egyaránt kiváló szakerő a közigazgatás széles mezején és a mi ebben komplikált, e két tekintély előtt valóságos játékszer számba megy. A kérdés, hogy ifj. Hammersberg László pártja az alispáni szék betöltését politikai pártszempontból mérlegeli-e vagy sem? az ma még egy csöppet sincs megvilágitva, sőt ellenkezőleg, habár a vármegyei ellenzék vezére állitólag a pártpolitika ellen nyilatkozott volna, mostanáig minden arra mutat, hogy ezt a választást is a politika szabályozza az egyik részről. Fábián János jelöltsége távol áll minden politikától. Itt tisztán a közbizalom nyilatkozott meg, a mely a közügyek vezetésére, a vármegye élére olyan férfiut akar, a ki nyugodt és biztos kézzel adminisztrálja a vármegye ügyeit, a melyhez a politikai mesterkedésnek abszolute semmi köze sincsen. De hiába, a vérmérsékletnek nem lehet direktivákat osztogatni és ha ez egyszer pezsgésbe jön, nem igen szokott törődni a közügyekkel, a közérdekkel, mert a fő az, hogy a párt győzzön. Egyik laptársunk ugyan azt jelzi, hogy egy ellenzéki értekezleten kimondatott, hogy az alispán-választást nem a politikai szempont fogja szabályozni, a mi mindenesetre igen dicséretes volna.

Szép bál. A kassai katholikus legényegyesületnek igazi diadala volt szombaton este a Schalkház termében. A munkás társadalom adott ott egymásnak találkozót, hogy pihentetve a munkától megérdesült kezet, a dolce farnienti légkörében szellemét és szivét üditse oly vezetés mellett, a minő isten szerinti szivében lakozik Konrády Lajos tisztelendőnek, a ki teste-lelke a katholikus legényegyesületnek. Az ott egybegyülemlett intelligenciának igazi szivörömöt okozott a látvány, a mely hiven eszünkbe juttatta a nagy természet utánozhatlan szépségét, naivitását. A legények nagy csoportja keresetlen egyszerüséggel, menten minden obskurus duhajkodástól, engedték át magukat a vezetők által szerzett élvezetnek és a legnagyobb figyelemmel voltak arra, hogy a kedvökért eljött leánykák megkapják részöket a mulatságból. Sokan voltak és ez a sokaság pihenés nélkül roppta a tánczot kezdettől a hajnal pirkadásaig. Szép jelenet volt, a midőn a bálanya Tordássyné urnő elegáns fekete selyem toálettben megjelent. Fogadására Konrády Lajos sietett, mig az ifjuság egész az emelvényig sorfalat képezett és a Rákóczy hangjaiba lelkes éljenzéssel vegyült bele, majd, a midőn helyét elfoglalta, a terem déli végére csoportosultak és szép üdvözlő dallal adtak kifejezést hálás szivök tiszta érzelmeinek. A dal elhangzása után aztán a czigányzene rágyujtott a csárdásra, a melyet az ifjak egyike nehány perczig a bálanyával egyedül táncolt, mire az ifjuság is hozzálátott a perdüléshez. A terem egy pillanat alatt elevenen nyüzsgő képhez hasonlitott, még pedig olyanhoz, a melyet mai uri báljainkon hiába keresünk, mert a mig emitt a tánczosok egymás hátán toporzékolnak, addig ezek a legények a maguk számára foglalták le az egész termet és szétszórva szabadon, áttekintést engedve mindenkinek, járták az egészséges régi módi csárdást. A négyesre 96 pár állott föl és ez mondja meg, hogy a legények bálja milyen népes volt. A bált jelenlétével megtisztelte Péchy főispán, a ki huzamosabb ideig szépelgett a bálanyának, a mi az egyszerü munkás-zubbonyok alatt dobogó sziveknek jól eső örömet okozott, látva, hogy a nagy ur is tud leereszkedő, nyájas lenni, majd pedig elvégezve ezt, Konrády Lajos társaságában körüljárt a teremben, a mely ezuttal a munkáséletet dicsöitő és a vallásosságot hirdető emblemek és feliratokkal csinosan volt dekorálva. Sétája közben az egylet dolgairól kérdezősködött, majd megjegyezte, hogy a legényvilágból igen szép sereget lát itt a teremben, de nem látja a mestereket és nem látja az egyháznak előkelőbb képviselőit, a kik közül egy-kettő bizonyára megtisztelhette volna ezt a mulatságot, emelve ezzel is erkölcsi magas értékét. Ott volt még Münster polgármester is, a kit megjelenésekor kétségkivül elragadtatásában öreg Tordássy uram palam et publice megölelt és megcsókolt. A bálnak szép sikere volt anyagilag is.

Farsang. A jótékony nőegylet ma este a Schalkház termében tartja tánczczal egybekötött közvacsoráját, a melyen a közönséget a szebbnél-szebb leánykák fogják kiszolgálni. — Schalkház örökösei saját termökben február 4-én nagy elit-álarczosbált rendeznek, a mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. — A tisztikar jelmez-estélye február 9-én lesz és ez már ma veti előre fényét, amennyiben hölgyeink a szabóknak ez estélyre való készülődésre annyi munkát adtak, hogy ezek alig győzik a sok igényt kielégiteni.

Hirtelen halál. Breuer Adolf kassai divatkereskedő tegnap délután üzletében javában kiszolgálta vevőit, a midőn hirtelen rosszul lett, feje megbillent és ő maga holtan rogyott össze. Szivszélhüdés érte. Derék, jellemes férfiu volt, a kinek váratlan elhunyta széles körben kelt részvétet.

Ajándék. Beöthy Ákos, országgyülési képviselőnk a fodrász- és borbély-ifjuság báljára 10 frtot küldött, mely összeget Piller Miklós kézbesitette. Az ifjuság képviselőnknek ezuton mond köszönetet.

Munkások bálja. A Siposs-féle kötszövőgyár munkásai most szombaton a pesti uton levő Barinkai-féle vendéglőben sikerült mulatságot rendeztek, a melyen a gyáros több meghivott intelligens vendég társaságában szintén megjelent. A mulatság diszére vált a munkásoknak, a kik a legkedélyesebb animóval áldoztak a tánczolásnak, még pedig erősen kivilágos kiviradtig.

Népkonyha. A folyó évi január 22—27-i napokban 463 ebéd adag lett kiszolgáltatva; ebből 458 ingyen. Adakoztak: Grossmann D. és A. A. urak, özv. Molitorisz urnő, Weinberger Samu, Leuchtag Emil, Eisilitzer Ilka urnő 5—5 frtot, Teplánszky Ignácsné urnő 3 frtot, Kellner Berta urnő, dr. Lorber

Péter ur 2—2 frtot, Preiss Hani urnő és Korach 1—1 frtot; özv. Fried Márkné urnő 25 kgr. lisztet és 30 kgr. vegyes rizs s daraárukat, Árvainé urnő 10 kgr. rizset, özv. Munkné urnő 5 kgr. gömbölyt és 5 kgr. rizset. Kassán, 1893. évi január 30-án. Az izr. nőegylet elnöksége.

Veszett eb. Guttmann Dániel, forróenczi kereskedőt Ungár J. gyáros nagy fekete kutyája lábán megharapta; a kutyát ez esetből kifolyólag megfigyelték, s az konstatáltatott, hogy a kutya veszett volt. Az elhullott kutya fejét bonczolás végett Högyeshez küldték Budapestre. Guttmannt a kassai kapitányság vasárnap sürgöny utján értesitette az esetről s szintén Högyeshez utasitotta. Az ebzárlatot a főkapitány tegnap elrendelte.

Orvosi. Legközelebb megjelenik E c k s t e i n Bernát Budapest, fürdő-utcza 4. sz. kiadásában az „Orvosok országos czimtára.“ A kiadó felkéri tehát a t. orvos és gyógyszerész urakat, miszerint pontos czimüket vele tudatni sziveskedjék, mely czim ingyen közöltetik. Azon t. urak, kik erre vonatkozó kérdőiveket vettek, tisztelettel felkéretnek, azokat kitöltve visszaküldeni.

Tenyészállatvásár Nyitrán. A nyitramegyei gazdasági egyesület által a mult évi október hóban rendezett I-ső tenyészállatvásár sikere arra buzditotta az intéző köröket, hogy ily vásárt a megye központján Nyitrán — különösen a megyebeli kitünő minőségü nyugoti fajtáju tenyészszarvasmarha előnyösebb értékesitése czéljából — minden évben rendezzenek. A mult vásár alkalmával az ország messze vidékeire vittek innen tenyészállatokat. A dijazással egybekapcsolt II-ik tenyészállatvásár Nyitrán a f. évi april hó első napjaiban fog megtartatni. Dijazás és eladás alá bocsátható ez alkalommal mindenféle gazdasági tenyészállat. Bejelentések márcz. hó 15-ig a nyitramegyei gazdasági egyesület titkárához intézendők, hol minndennemü felvilágositás is szerezhető.

Apróságok.

K é t é r t e l m ü i g é r e t.

Ezer köszönet kedves szomszéd ur, hogy kisegitett a bajból azzal a néhány forinttal. Örökké adósa leszek érte.

— Bocsánat, de azt már még sem szeretném.

—

L é p r e m e n t.

— Te Gyuri, szeretnél-e ma velem ebédelni?

— Hogyne, ezer örömmel!

— Akkor siess haza s tétess egy teritékkel többet az asztalra, fél óra mulva nálad leszek.

CSARNOK.

A rendez-vouz.

Humoreszk. — Irta: **Porcsalmy Gyula.**

Csörsz Bugacz és Budapest között az a különbség van, hogy Csörsz-Bugacz nem Budapest, Budapest meg nem Csörsz-Bugacz.

Azt hiszem, ezzel eleget mondtam a kettő közti differencziáról, minthogy bizony nagy különbségek is vannak a két falu (sic!) között, melyek közül én csak hármat emlitek fel. Nevezetesen:

1. Budapest — mint állitják — ma már világváros; Csörsz-Bugacz még csak világfalunak sem nevezhető az ő szalmafedeles, emeletlen palotáival, lévén a faluk közt is nagyon „falusias“ falu.

2. Budapest fényesebb világváros lévén, mint a milyen egyszerü falu Csörsz-Bugacz, tehát Pesten az erkölcsök is fényesebbek, mondhatni rikitók, mig Csörsz-Bugaczon csak egyszerük, tiszta fehérek.

3. Budapest épen annyit tudott Csörsz-Bugaczról, mint Csörsz-Bugacz Budapest felől. (Notandum Csörsz-Bugaczra nem jár budapesti ujság, Csörsz-Bugacz vidékén pedig nincsen egy budapesti ujságnak sem rendes tudósitója.)

Igy a két helység csökönyös nemtudás és felsemvevésben volt egymás iránt, mig csak egy véletlen és sajátságos esemény közelebb, illetve szóba nem hozta őket, már t. i. Csörsz Bugaczot Budapesttel és Budapestet Csörsz-Bugaczczal.

Ez sem sokáig tartott, csakhamar vége lett —

Történt pedig ez a szerencsés szerencsétlenség a következőleg:

Nagykokadi és kiskokadi, ugyszintén kutyabagosi és szalmad. Hunyadi Stefi, foglalkozására nézve budapesti járdakoptató dandi, szerencséltette — csak ugy véletlenül — magas látogatásával Csörsz-Bugaczot és vidékét, miután odahaza (már hogy Pesten) beütött a fürdő idény, tehát ide jött a fürdősaisonra, jóllehet Csörsz-Bugaczon és vidékén semmiféle fürdő, még csak pocsolya sincs. No de lehetett: azt szért a saison bevégeztével a pesti ösmerősöknek hazudni, hogy külföldi fürdőn volt Stefi pajtás. Hogy inkognitóját a fürdőszezón alatt megőrizhesse, ez vezette rá Stefi urfit ezen félreeső helyen való megjelenésre, jól tudván, hogy ezen a vidéken a pestiek nem igen fordulnak meg. Esetenként változtatni szokta Stefi ur a fürdőnélküli fürdőző helyeket, nehogy nagyon ráismerjenek.

Még eddig semmi rendkivüliség nincs a dologban a Csörsz-Bugacziakra nézve, hanem volt attól kezdve, mikor Stefi ur megjelent a láthatáron, vagyis Csörsz-Bugaczon, klakkal, frakkal, lakkal, czilinderrel, monoklival, strimflibe s félczipőbe bujtatott lábbal, legyezővel és más ilyen, az emberi testhüvelyt boritó és szolgáló szerszámokkal. Csakhamar talált magának szállást, havonta két bankó forintért. (Mily ellentét Pesttel!)

Csörsz-Bugaczon még olyan tüneményt nem láttak, mint mikor Stefi ur vörös frakkban, fején czilinderrel, balszemén monoklival, strimflis lábán félczipővel repitett végig a falu utczáin a visitekre. Előbb szájtátva néztek utána és kételkedni kezdtek emberi voltában.

A kisbiró, mint különben is a rend bátor őre, közel bátorkodott hozzá menni s kegyeskedett megsimogatni a szép veres frakkot.

— Nisze csak kómé — szólt a harangozó pajtáshoz — milyen két farka vun neki…

A harangozó koma csak távolról parlamentirozott, közelébb nem mert jönni.

— Mi vóna az hé' — kérdé a kis birótól — még ilyen furcsa állatot nem láttam…

— Ember ez kómé, — magyarázgatá a kisbiró.

Ez a körmönfont szemtelenség és furcsa felfogás Stefit is kihozta rendes flegmájából s betért hirtelen a Pipiske Dani ur portájára…

A hátra maradt falusiak találgatták, hogy ki és mi lehet? Ilyen szörnyet még ők eddig nem láttak. A kisbirónak az volt a vélekedése, hogy a muszka király összeveszett a feleségével a szeretője miatt és hogy a kedves életepárja el ne laska-nyujtózza, ezelől Csörsz-Bugaczra szökött. A kevésbé bátrak előbb megijedtek: hátha a muszka királyné megtudja, hogy Csörsz-Bugaczon van a férje ura és utána jön, lesz akkor a falunak ne mulass, de csakhamar el lettek oszlatva az aggályok, mikor a harangozó kitalálta, hogy nem lehet a muszka király az, mert akkor kozákkal jött volna, hanem biz az gróf. Ebben egyeztek meg az értelmesebbek (ilyenek is voltak a faluban, t. i. értelmes emberek.) Azt ugyan nem tudták mi az a gróf, de azért rámondták, hogy az. Legyen lud, ha kövér, hadd higyjék.

No de már áttérek a cselekmények folyamára, nagyon az utczán találtam maradni, a jó falusiak közt.

Pipiske Danieknál bár megdöbbenve, de mint embert fogadták a mi Stefinket. Szép kis társaság volt együtt lányokból és fiatal emberekből a csörsz-bugaczi és vidéki intelligenczia köréből. Előbb mindenki Stefit bámulta és hallgatta s csak az öregje — a férfiak közül — mert szólani egyet-kettőt. Stefi mindig bátrabb lett s a szép házi kisasszonynak, Pipiske Miczikének ugyancsak tette a szépet, Csombor Jóskának — a Miczike udvarlójának — nem kevés boszuságára.

Ezután másszor is eljárogatott Stefi ur Pipiske urékhoz s milyen szépeket mondott Miczikének, mikor más nem hallotta! Elnevezte angyalnak, rózsabimbónak, imádandónak s még le is térdepelt előtte s ugy kérte, hogy szeresse őt. Ezt meg is tette volna Miczike, tekintve Stefi ur előkelő voltát, de csak azon esetben, ha Csombor Jóska nem lett volna és ha — frakk nem lett volna Stefin, mert a legünnepélyesebb szerelem-vallomási pillanatokban is elnevette magát a Miczike, ha frakkos és a szár nélküli topánkás urfira nézett.

Stefi nem győzte magában eléggé szidni és becsmérleni a „falusi libákat.“ Egy pesti lány nem várna ennyi kérést egy hitvány csókért. Oda igyekezett tehát, hogy Miczikét egy rándevura megnyerhesse, akkor erővel elszökteti s a papa — no meg Csombor Jóska is — majd csak belenyugosznak a megváltozhatatlanba s neki lesz a szép felesége mellett még szebb vagyona, amiből eddig semmi sem volt.

Forró érzelmü beszéd kiséretében elmondta Miczikének is a tervet. Miczike hamis kis szivecskéje előbb megrémült e beszédre, de azután beleegyezett a kis hamis lányka a Stefi ur terveibe. Találkozás helyéül a szilváskert déli szegle e volt kitüzve, idejéül pedig a másnapi éjszaka.

Stefi ur véghetlen örvendett tervei sikerültén, még is van hát elégtétele. Mi egy falusi gavallér egy fővárosi dandyhoz képest: itt tünt ki a könnyü sikernél. No meg Miczike is bevallotta, hogy jobban tetszik neki egy olyan divatos öltözetü, finom gavallér, mint Stefi, az olyanoknál, kik egyszerü kurta szekében s szarvasbőr nadrágban járnak, mint szoktak Csörsz-Bugacz Don Juanai.

Eddig tehát minden jól ment: eljött a végzetteljes est is, Stefi ur megjelent a kitüzött helyen, kocsija pedig a keritésen kivüli mezőn várakozott a vadászra és szép zsákmányára. Türelmetlenül várt Stefi a pillanatra, midőn Miczikét magához ölelheti.

Végre valahára megérkezett az aranyos, mit ruhasuhogás jelentett előbb. Stefi ur kitárt karokkal sietett eléje s karjai közé zárta s eláraasztotta csókokkal.

Az ölelésnek és csókolódásnak azonban nem várt következményei lettek.

— Csihi-puhi, püff-paff, csitt-csatt! egyik tarkón ütés követte a másik pofont és megforditva a következő épületes beszéd kiséretében.

— Nesze neked gazember, kell neked leány! Szöktetnél, ugy-e?! s ezzel tovább folyt a püff-paff.

A gavallér szörnyen meg volt lepetve, miből még a megujuló püff-paffok sem rázták fel, csak éles női kaczaj és még más valami…

Az a valami pedig nem volt egyéb, mint hogy az ő Juliája Romeóvá változott át: a légyottra hivott Miczikéről lehullott a ruha és a félhomályban ott állt Stefi előtt Csombor József ur a maga egész dühös valójában, mig Miczike a közeli bokor mellől nevetett leány társaival a szerelmes jeleneten.

Hunyadi Stefi nem várta be a további következményeket, hanem hirtelen a gyepüinek veté magát s a Csombor Jóska ütlegeitől segittetve és buzditva, átveté magát a sövénykeritésen; egyet bukfenczezett, de hirtelen talpra állt, kocsijához rohant s elhajtatott. Csak a kocsiról, — mikor az leggyorsabban haladt — merészelt visszakiabálni.

Igy semmisité meg Pipiske Miczike vőlegénye, a női ruhába felöltöztetett Csombor Jóska Hunyadi Stefi fővárosi gavallér randevuját s leány-szöktetési tervét a hozzá álmodott szép vagyonnal együtt.

És kis-kokadi, nagy-kokadi, ugyszintén kutyabagosi és szalmadi Hunyadi Stefi hirtelen befejezte az évben a fürdő-saisont s visszatért a fővárosba járdát koptatni s örökre lemondott a fürdőzésről és a vagyonos falusi kisasszonykákról.

Csörsz-Bugacz és Budapest közt, valamint Budapest és Csörsz-Bugacz közt azóta megszakadt az összeköttetés, nincs is Csörsz-Bugaczon semmiféle affaire, mig Budapesten van elég.

Szerkesztői üzenetek.

Rohn. A kérdéses ügy ma már bevégzett tény, a melyen a közönség körében felmerült javaslat sem változtat semmit, bármilyen öröm is dagasztja a kebleket. A múzeum épitése annyira fontos kulturális ügy, hogy azt k ö z b e v e t n i nem szabad. Az a hely annak van szánva, tehát oda kaszárnyát rakni bün volna.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Lakás kerestetik.

A városháza és szinház környékén levő főuczai részén egy 4—5 szobából és tartozékáiból álló lakás május hó elsejére kibérlésre kerestetik. Ajánlatok a Kassai Szemle kiadó-hivatala czimére kéretnek.

„LE GRIFFON“

58 a legjobb szivarkapapir. 141—150

Olcsó és igen jó

NARANCS

ingyen csomagolás és minden postaállomásra bérmentve szállitva 5 kilos postakosarakban, a gyümölcs nagysága szerint 24 darabtól 60 darabig. Narancs vagy citrom, vagy keverten is, utánvétellel 1 k. 1.50

Kávé	Santos	1	k.	1.50
	Cuba	1	„	2.05
	„	1	„	1.95
	Jáva	1	„	1.95
„	Jáva arany	1	„	2.10
„	Mocca valódi	1	„	2.05
„	Pörkölt különl.	1	„	2.40

Datolya sárga	1	„	—.60
„ Tunis legsz.	1	„	1.60
Füge smyrna v. kosz.	1	„	—.28
Malaga szőlő	1	„	1.40
Orosz hal 1 hordó	5	„	1.50
Czukros gyümölcs	1	„	2.—

Egy 5 kilós postakosár megrendelésénél bérmentve utánvétellel küld 25 4—6

Schuster Gyula

fűszerkereskedő,

VI., Andrássy-ut 61. sz.

Fiók-üzlet:

I., Döbrentei-tér 2. sz.

BUDAPESTEN.

Konverzió.

Közel jövőben bekövetkező konvertálása, illetve felmondása az összes 5 százalékos magyar és osztrák állampapiroknak, érdekében van az ily papirok birtokosainak, hogy az erre vonatkozó transakcziók fölött kellő tájékozást nyerjenek.

Az alulirott intézet ezennel késznek nyilatkozik ily ügyekben minden oldalról jövő kérdezősködésekre lelkiismeretes és ingyenes felvilágositást adni akár szóval, akár pedig levél utján.

Egyben figyelmeztetünk, hogy mi ugy ezen értékbefektetések konverzióját, mint pedig azok átcserélését vagy az incassot teljesen

provizió- és dijmentesen

eszközöljük.

Jegyzéke azon forgalomban lévő értékpapiroknak, melyek legközelebb konverzió alá fognak kerülni:

I. Papir-kölcsönök:

5°|₀-es magyar papirjáradék.
Maradvány és irtvány kötvények.
Erdélyi vasut részvények.
Duna-Drávai vasut részvények.
Alföld fiumei „ „
Budapest pécsi „ „
Magyar-gaeliczlai vasut „
„ nyugati „ „
„ északkeleti „ elsőbbségi kötvények.
„ nyugati „ „ „ I. kib.
„ „ „ „ „ II. „

II. Arany-kölcsönök:

5°|₀ magy. északkeleti vasut elsőbbségi kötv.
6°|₀ „ „ „ „
5°|₀ vasuti arany beruházási kölcsön.

KASSAI KERESKEDELMI BANK

részvénytársaság

26 4—6 főutcza 7. sz., I. emelet.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi február 5. 15. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutca 58. sz. a. hova a lapot érdekli küldemények czímezendők.

Előfizetési díj: Kassán házhoz-hordással Egy évre ... ... 6 frt — kr. Félévre ... ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidékre postai küldéssel: Egy évre ... ... 6 frt — kr. Félévre ... ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ — Egyes szám 5 kr. — Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések: egy petit sor ... ... 5 kr nyilttérben ... ... 1 „ Többszöri közlésnél engedmény Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz. Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Farsangi móka.

Hire járja, azt mondják, azt halljuk, hogy a Wekerle kormány és a szabadelvűpárt oszlik, bomlik, kormányválságtól van megtelitve a politikai élet levegője, a mely holnap okvetlenül szét kell hogy robbanjon.

Nagyra becsüljük az ellenzéki sajtónak ezt az éleslátáson nyugvó farsangi mókáját, a melylyel közönségét szórakoztatja, hogy a téli esték egyhanguságába egy kis diskurzusra való anyagot adjon, de látva a tényleges állapotokat, kénytelenek vagyunk mosolyogni azon a hiába való erőlködésen, a melylyel az ellenzéki sajtó belelármazza magát olyan dologba, a melyet jó maga hisz el legkevésbbé.

De van ennek a farsangi mókának egy alacsony észjárásu fogása is, a mely már a legkomolyabban ad rá okot, hogy erre reflektáljunk.

Ez a fogás abban kulminál, hogy az ellenzéki sajtó a szabadelvűpárt tömör falankszába mesterségesen akarja belopni a viszálykodást, a szakadást és teszi ezt olyan modorban, hogy az intrikákban kevésbé járatos egyenes lélek nagyon könnyen juthat be az utvesztőbe.

A főtényező Tisza Kálmán, a ki mellett egy egész klikk táboroz, a másik Aczél Béla báró, a ki másodszor is megválasztva Bodajkon, hirtelenében kezd nagy és pártbontó szerepet játszani.

Azt azonban nem mondja meg az ellenzéki sajtó, hogy a két klikk mire éhes? Ez azonban fölösleges is, mert ugy sem kérdi a nyájas publikum. Ez csak olvas és hiszékenységében várja, hogy mi lesz most már az ország dolgával, hogy ha olyan nagyszabásu államférfi mint Wekerle megy és ott hagyja az országlás kemény munkáját, már csak azért is, mert maga az ellenzék ugy nyilatkozik, hogy Wekerle távozásával helyéről a szabadelvűpárt kebelében nincs többé senki, a ki Wekerle után jöhetne.

Mindamellett e farsangi tereferének jó oldala is van. Az, t. i., hogy az ellenzéki jósok figyelemmel vannak rá, hogy a nép a nagy ijedtségtől el ne ájuljon. Megengedik ugyanis Wekerlének és társainak a kormányon, hogy az ország hirtelen távozásuk által kátyuba ne jusson, hogy a mig a költségelőirányzat ez évre le nincs tárgyalva és a mig a most napirenden levő valutarendezés nagy foku müvelete le nincs bonyolitva, tartsák még helyöket.

Ez igazán önzetlen eljárás amott, de csak egy pillanatra, mert ha az ember megáll és gondolkozik, rögtön szembeötlik ez önzetlenség alatt rejtőző lóláb, a mely az ellenzéki sajtónak kibuvóját képezi. Amolyan galgenfrist akar ez lenni, a mely azt mondja közönséges nyelven, addig mi se bántunk, akkor pedig meghal az egész általunk megdöngetett és megingatott alkotmány magától is.

Hogy mennyire van igaza, illetve mennyire sántikál az ellenzéki sajtó, és hogy milyen felesleges módon heczczeli belé magát a kormánybontás gondolatába, azt legjobban megmondja a szabadelvűpárt egységes ereje, a melyet a sok hirecsztelés és azt mondjákok után Wekerle provokált legujabban, a midőn a pártot megnyilatkozásra birta és midőn egy-két dissidens — talán a reverzálisok nyomása által kényszeritve — a levegőben levő egyházpolitikai kérdések miatt a szabadelvűpárt kebeléből kikivánkozott, nehogy máshonnan bizalmatlansággal sujtassanak, a mely ténykedésök azonban ma még elég korai, mert hisz a kormány egyházpolitikája, legsarkalatosabban pedig a kötelező polgári házasság aktuális felvetése ma még olyan messze van, hogy erről beszélni éppenséggel fölöslegesnek látszik.

És ez az, a mit sehogy sem tudunk megérteni, hogy miként engedhette meg a nagy szabadelvűpárt azt, hogy a léhaságig menő farsangi mókákra egyáltalán beleugorjon az ellenzéki sajtó által ásott kényelmetlen verembe, a melyhez okvetlenül valaki a szabadelvűpárt köréből szolgált eszközül.

De bárki legyen is, a ki a kérdés felvetését már ma sürgeti, az csak a szabadelvü pártot — akaratlanul bár — gyöngitette. S vajjon olyan közel van már az idő, mely a kötelező polgári házasságot a parliamenti tanácskozás napirendjére hozza? Ezt bizony senki sem meri állitani. És ha nem: — hát akkor a szabadelvü pártnak nincsen talán más dolga, csak saját klubbját szétrobbantani? Hát addig, mig ez a kérdés csakugyan a napirendre kerül, nincsenek-e kötelességei kormánynak és pártnak a házával szemben? Nincsenek-e itt igazságügyi, közigazgatási, pénzügyi reformjaink egész serege? Magyarán mondva: nincsen-e elég dolga a pártnak és kormánynak más irányban is. És ha ezekben a szabadelvü párt minden tagja egyetért: — miért egy távoli kérdés miatt már ma holmi erőltetett merev párttaktikát követelni, mely hasznára lehet egyeseknek, de nem válhatik hasznára magának a — pártnak.

Egyet azonban joggal elvárhatunk azoktól, a kik a párt tagjai, hogy a kormánynak a polgári házasságra vonatkozó elvi enunciációja ellen ne menjenek bele esetleges agitációkba, mert ez már aztán csakugyan a párt és kormány érdeke ellen lenne. Nem is tételezhetjük fel senkitől, ki ma a szabadelvü pártnak hive, hogy addig, mig annak hive, ne érezze át e tételnek igazságát.

Bármiként tetszik is mindezek után magyarázgatni az ellenzéki lapoknak e kérdést: egy bizonyos, s ez az, hogy a szabadelvü pártban nincs senki sem, a ki ne ragaszkodnék Wekerle Sándor a pártvezér személyéhez. Mi is az ő éleslátásában, biggadt államférfiui tapintatában és főleg pártvezéri hatalmas tehetségében bizunk, hogy meg fogja találni az utat, mely a szabadelvü párt összes tagjainak megérdemelt helyesléséve találkozik folyton.

Az a bizonyos „Tisza-klikk.“

(***) Alig mulik el, hogy a nemzeti párt két főközlönye, a „Pesti Napló“ és „Budapesti Hirlap“ ily szenzációs hirekkel ne traktálná olvasó közönségét: „Szilágyi és Csáky mennek,“ „Tisza Lajos állása tarthatatlan,“ „a szabadelvü párt bomlik“ s több efféle képtelenségekkel.

„Calumniare audacter,“ ezt tartja egy latin közmondás. Tudja azt a „Pesti Napló“ is, „Budapesti Hirlap“ is nagyon jól, hogy még a legképtelenebb rágalom is hagy maga után valami nyomot; s ha egyéb eredményre nem vezet is, azt mindenesetre el lehet érni vele, hogy a hiszékeny publikum, mely szereti a szenzációs hireket, izgalomba jő s alkot magának a politikai helyzetről oly fogalmakat, a mik a valóságban nem léteznek.

De van ennek a szenzáczió hajhászásnak egy más jelentősége is: a mindenáron való pártbontás. „A czél szentesiti az eszközöket!“ ez a hires jezsuita felfogás vezérli ugy a „Pesti Napló“-t, mint a „Budapesti Hirlap“-ot. Nekik mindegy akármi utat választanak is czéljaik elérésére; a fő az, hogy czélt érjenek.

Örökösen azt a nótát fujják: „Ennek az áldatlan állapotnak (már t. i. a milyenben most ez a szegény ország leledzik) egyes-egyedül a Tisza-klikk az oka! Ezt kell mindenekelőtt megtörni; mert a mig ez létezik, addig boldogulni nem fogunk!“

Hiába czáfolják meg a szabadelvü párthoz tartozók országgyülésen és lapokban, hogy a Tisza-klikk nem létezik, hogy mindaz, a mit erre vonatkozólag a tisztelt ellenzék merész fantáziával biró ujságirói világgá bocsátanak, nem egyéb üres koholmánynál: a vád csak hangzik tovább; mert hát azt a hangulat keltés igy kivánja! Ébren kell tartani a közszellemet, mert különben az elposványosodik, s akkor a nemzet boldogitás nagy munkája isten tudja menyi időre lenne elodázva!

Hogy Tisza Kálmánt még ma is nagy akadálynak tartja az ellenzék (bárha a vezérszerepléstől önként visszalépett, mihelyt miniszter megszünt lenni) czéljai megvalósitásánál: azt minduntalan halljuk ugy szóval, mint irásban hangoztatni. Különösen a klerikális irányzat felé hajlók szemében nagy szálka az ő létezése. Nincs az a kigyó, a mely ugy tudna sziszegni, mint erre a kiváló nagyszellemü emberre a klerikálizmus hivei. S miért? Hát csupán azért, mert tudják, hogy Tisza honositotta meg Magyarországon a valódi liberalizmust; neki lehet tulajdonitani azt, hogy az ultramontánizmus minden érdeklődése daczára sem juthat ahoz a szerephez, a melyet elfoglalni szeretne. Ezt neki megbocsátani nem fogják soha. E miatt sujtják örökös anathémájukal, s ha lehetne, okvetlenül kiüldöznék még az országból is.

Még egy helybeli lap is, mely a liberalizmust humbugnak tartja, igy ir Tiszáról egyik nem rég megjelent számában:

„Nálunk csak egy politikus van, a ki czéltudatos irányt követ. E politikus — Tisza Kálmán, ki ... most is intézője Magyarország politikájának. A mi közállapotaink gyógyitására gondolni se lehet, a mig Tisza Kálmán befolyása meg nem semmisittetik. Béke, boldogság csak akkor költözhetik be hozzánk, ha a Tisza korszak politikusai — élükön Tisza-Mefisztóval (igy!) csődbe jutnak.“

Tisza most már, mint fentebb is mondva volt, nem visz a szabadelvü pártban vezérszerepet. Hogy néha, különösen fontosabb, elvi jelentőséggel biró ügyekben hallatja szavát, az nagyon természetes. Hiszen azért országgyülési képviselő! Vagy az neki bün, a mi másnak érdem?! Bezzeg ha Appouyi, Ugron, Beöthy vagy mások felszólalnak: azt nem csak hogy természetesnek találják a tisztelt ellenzékhez tartozók, hanem dicshymnuszt is készek a haza e nagy férfiainak dicsőitésére zengedezni!

Az ellenzék s főként annak fentebb is emlitett két lapja titáni harczokat vivott a miatt, hogy a szabadelvü pártban mindenáron pártbomlás idéztessék elő. A polgári házasság nagy kérdésének szőnyegre kerültével erős jósolgatásokkal árasztották el a világot, minduntalan azt hangoztatván, hogy ez a kérdés — mihelyest a megvalósitás stádiuma felé közelgett — menthetlenül szét fogja a szabadelvü pártot robbantani. Mint mondták: a Tisza-klikk kenyértörésre fogja vinni a dolgot! s már-már ujjongtak örömükben, a midőn neszét vették, hogy csakugyan készül valami, a mi okvetlenül a pártbomlást fogja maga után vonni.

Hanem, mint már oly számtalanszor, ezuttal is rettenetesen felsültek. A hogy a közmondás tartja: „a hegy egeret szült!“ Vagyis pártbomlás helyett kivált az ország ügyeit vezető nagy pártból 3 mondd három ember; ezek közül is 2 gróf, a 3-ik egy hiuságában megsértett öreg ember, a ki ezen sértett hiuság miatt már rég kereste az alkalmat, hogy pártját egy vagy más ürügy alatt odahagyhassa.

Persze, az ellenzék szerint a Tisza-klikk most már a főtényező abban, hogy a szabadelvü párt szétrobbantható nem volt. Szóval a Tisza-klikk az oka mindennek! Ez az okozója, hogy ennek a szegény országnak a vezetése az ellenzék kezeibe nem kerülhet. Azért kell Tisza-klikket mindenáron emlegetni s a szabadelvüséget, a hol lehet, pellengérre állitani.

Nos, ha Tisza-klikk ily értelemben létezik, csak hadd létezzék! Addig lesz Magyarország

Újdonságok.

†

Az uj szinház — az erre kiküldött bizottságnak pénteken tartott döntő ülésében hozott határozata szerint — a gőzfürdővel szemben levő **főpiaczon fog felépülni.**

A városházán. A múltkori két ülésről levéltári és a pénztári hiányokat vizsgálta meg a mindkét helyütt a tisztviselők munkálkodása megoldó gondját nyerte ki. A levéltári helyiségnek berendezésére, kezdőleges volta szemben annál kedvezőbb mértékből hatott rá a kijelentésük, hogy szigorú fog a dolgon, a minek annál inkább örvendünk, mert a városi levéltárra csakugyan megérdemli a szerető gondot.

Ellismerés. A kassai, debreczeni, hajdúböszörményi, kaposvári, pozsonyi, soproni és dévai reáliskolai, gimnáziumi tanári testületek hálás köszönetüket fejezték ki dr. Schwicker J. Henrik országgyülési képviselőnek azon lelkes buzgalmáért, melylyel ugy a közoktatásügyi bizottságban mint a sajtóban a középiskolai tanárság helyzetében a középoktatás fontos érdekét felkarolta és pártolta.

Képzőművészet. Pauer Károly előtt napok óta csoportosulnak a járókelők, hogy a benne elhelyezett két olajfestményben gyönyörködjenek. A képek czime „Az üldözött betyárok" és „Zilahi házudvar." Festőjük Greguss Imre, bár még férfikora legszebb idejében van, neve már régóta ismerős ugy művészi köreinkben, mint a nagy közönség előtt a budapesti műtárlat látogatói előtt élénk emlékezetben van számos festménye, melyeknek tárgyát előszeretettel meríti a növelem hősök, a forradalom idejéből. Greguss megjárta Münchent, Párist, részt vett Bosznia okkupácziójában a minden talentumának ismeretására szolgált. Most kiállított két képe, Az üldözött betyárok megkapóan megirt jelenetében, a Zilahi udvarházának művészi ihlettel összeválogatott szerencsés készlet megrajzolt alakjain egy gazdag művészi tehetség ereje dicsőségnek a óhajtanók, bárha itt maradnának falaink közt, akár magának szerencsés meg valamely gazdag műmecenás, pénzintézet vagy testület, akár muzeumunknak.

A csányi malom közgyülési meghivóját közli más helyen mai lapunk. Ennek kapcsán megemlitésre méltónak találjuk, hogy a csányi malom a lefolyt üzletévet 22000 frt tiszta nyereménynyel rekesztette be, a melyből az igazgatóság valószinüleg egy egy részvényre 14 frt osztalékot fog ajánlatba hozni a közgyülés előtt, mig a fennmaradó összeget a tartalékok esaporitására kivánja forditani. Igen szép eredmény ez, viszonyitva a mult évi kritikus állapothoz, a melyben a magyar malomipar vergődött, a midőn tapasztaluis kellett, hogy a buza ára 11 frtról lassanlassan egyszerre csak lenullolt 7 frt 50 krra, ugy hogy a differencziák valóságával megölésével fenyegették az üzemet. Ezt figyelemmel kisérve, nagy élelátásáról tanuskodik a venetés ovatossága, hogy ily szép üzleti zárlatot képes felmutatni, a melyért a részvényesek csak elismerésnel adóshatnak az igazságtalanságnak, mert olvasva a fővárosi sajtó malomiperi közleményeit, látjuk, hogy az idén alig lesz magyar malom, belevéve még a fővárosi dominó kolosszusokat is, a melyek mint a csányi malom 7 százalék osztalékban részesithetik részvényeseiket, és e mellett még oly tekintélyes összeggel dotálhatják a tartalékokat. De ma ugy is van, hogy a csányi malom papirja, ha itt-ott egy eladásra kináltatik, ez a 200 frtos névértéken felül jóval lesz megfizetve. A mult évben feldolgozott nyersanyag közel százezer métermázsát tesz ki, tehát oly mennyiség, a minőt a csányi malom fenállása óta egy évben sem tudott felmutatni, de szüksége is van az üzemnek ilyennű fokozására, mert e malomnak őrleményei a legelénkebb keresletnek örvendenek, és ezen okuál fogva primissimo helyekre előnyösen helyeseitők is el az igazgatóság részéről. A malomnak saját vasutja is épült 1891 vége felé, a melyről most halljuk, hogy ez a malom czéljainak kiválóan javára van.

Hymen. Mazanek Róbert, beszterczebányai kir. albiró e hó 26-án veszti a szeminárium templomban oltár elé Marzsó Ilona kisasszonyt, özvegy Marzsóné kedves és szép leányát.

Az iparosoktól legközelebbi elnökválasztó közgyülésében jelöltetni fognak Jakab Péter épitész, Krotkovszky Ferencz és Androjkovics bádogos.

Népkonyha. F. évi január 29-től február 3-ig összesen 456 ebédadag lett kiszolgáltatva, ebből ingyen 449. Adakoztak: Kassa sz. kir. város 100 frt, dr. Rugelné urnő, Ágost ur 5—5 frt, Szv. Jánszky Gáborné urnő 5 frt, Greiner Márk ur 4 frt 80 kr., ifj. Schwarcz Salamonné, Fényes Johanna urnők és Hollay Adolf ur 3—3 frt, Falk Károlyné urnő és „fiatal" 1—1 frt.

Szakkiállitványok. Kiegészitőül a lapunk mult számában közlött városi gazdasági-ipari közleményünkhez, adjuk még a következőket: Gazdasági bizottság: elnök Eder Gyula, választók Kossa Vincz, jegyző Andrejkovics Sándor, tagok: Bayer Károly, Benczur Géza, Hollay Adolf, dr. Moskovics Jakab, Deil Jenő, Hegedüs Lajos, Jakab Péter, Lang Imre, Lang József, Kraus János, Maléter Vilmos, Maurer Rezső, Répásszky Mihály, Pollinszky Emil, dr. Szabó József, Szlatinka Gyula, Lenkey Gábor, küldöttek: Frühde Vilmos, Schlegel Antal, Lenkey Károly, Typpacher Viktor. — Tenyészti bizottság: elnök Tinkó Imre, tagok: Benczek Ferencz, Benczur Géza, Deil Jenő, Eder Odön, Erdélyi János, Kiszely Alajos, Kraus János, Répásszky József, Szikszay Lajos, Szép K. Józsa, Rezsnyák Salamon, Lenkő István, dr. Gerlach Rafael, Kolnitzky Lajos, Stark Károly, Vidéczky Gyula. Jegyzői tisztség: elnök Kossa Vincz, jegyző Andrejkovics Sándor, tagok: Benczur Géza, Antal Emil, Bolyi Dezső, Deil Jenő, Demeter Titusz, Eder Odön, Halmos József, dr. Hevessy Károly, dr. Kiskasz Károly, Kornyi Károly, Répásszky József, Widder Mór. — Kézsegességügyi választmány: elnök Kossa Vincz, tagok Benczek Ferencz, dr. Moskovics Jakab, dr. Földi Miksa, Hegedüs Lajos, Deitzinger, Eder Odön, dr. Bernolák, Bayer Károly, Répásszky Mihály, Gallik Gábor, dr. Wandraschek Jenő, dr. Mosolyi Gábor, Kaiser Sándor, dr. Szabó József, Deil Jenő, Angyal Gábor, Lenkő István. — Kézstrava-bizottság: elnök Münster Tivadar, jegyző és előadó Lodur József, tagok Bayer Károly, Fiedler Károly, Halmos József, Hollay Adolf, Szalup Adolf, Deil Jenő, Eder Odön, Hegedüs Lajos, Maléter Vilmos, Pollinszky Emil, Rayer Vilmos, Kraus János. — Lóvasuti-bizottság: elnök Münster Tivadar, tagok Fiedler Károly és Schwarcz Sámuel. — Sajtóbizottsági bizottság: elnök Maléter Vilmos, tagok Lodur József, Eder Gyula, Schwarcz Sámuel, Bayer Károly, Eder Odön, Maurer Adolf, Maurer Rezső, Gallik Gábor. — Gázelleneőrző-bizottság: elnök Sakál Lajos, tagok Lodur József, Titusz Vendel, Bayer Károly, Vaddas József, Halmos József, Kraus János, Hamar Ferencz, Maurer Adolf, Schwarcz János, Kemény Géza. — Árvaszékiválasztmány: Halmos József, dr. Hevessy Károly, Hamar Ferencz, Vidéczky Gyula. — Szávaszéki-bizottság: Deil Jenő, Demeter Titusz. — Építészeti bizottság: elnök Münster Tivadar, tagok Eder Gyula, Bayer Károly, Szabad Ferencz, Kisfaludy Viktor, Hegedüs Lajos, Pollinszky Emil, Répásszky Mihály, Lenkő István. — Szervezkedési bizottság: elnök Münster Tivadar, tagok városi főkapitány, közgyámos, a főjegyző és városi ügyész, tagok: Eder Odön, Deil Jenő, Halmos József, Kornyi Károly, Demeter Titusz, Bezsilla Samu, dr. Szabó József, Hegedüs Lajos, Fiedler Károly, dr. Kiskasz Károly, Maléter Vilmos, Stekker Károly, Sándor Sándor, Widder Mór, Fényes Samu.

Árverés-korcsmát [illegible] a Stillfried-laktanya csarnok-intézet kimutatása [illegible] 15-től 21-ig 1892. évi [illegible] ság lever és konyér [illegible] Kassa intézet javára [illegible] Kisfaludy Viktor 4 frt, Fiedler Károly [illegible] 10 frt, Maurer Gyula [illegible] ményokért a [illegible] nőség hálás [illegible] esen szemel [illegible] az egyleti [illegible]

Halálozás. [illegible] Kassán vonult [illegible] gyászolva [illegible]

Eljegyzés. [illegible] Kassán [illegible] Ferencz [illegible] Ilonka [illegible] Kassa, [illegible] 1892.

Kassai Hirlap Irodalmi Melléklete.

Az életmut szerzője. [illegible] éves Szauter János, a kit [illegible] megemlékezik napjait, latta kerek [illegible] találták boglyas szamócztjának hite mögött. Az öreg [illegible] szomszédjait a végét vetett [illegible] nek. Hajthos még az a pubánat is kezdődött, hogy nem volt kit ünnepnap alapuan eltemetnie, mert a falusiak ellenezte, issa tartásra meg nem telt.

Az orvosok mozgalma. A Magyar kir. körorvosok országos egyesülete — mint a „Közegészségi Kalauz" irja — petitiót fog benyujtani a képviselőházhoz, valamint a felsőházhoz, hogy a közegészségügy, különösen pedig a községi és körorvosi intézmény minél előbb államosittassék. A petitiót, melyet előbb aláirások végett országszerte körlátetni fognak, alkalmasint Appunyi Albert gróf fogja be a ház asztalára.

Leesett a vonatról. Szerdán a s.-a.-ujhelyi felől jövő vonatról egy Lakatos Mihály nevü alsómislyei, 60 éves paraszegazda a szépkalai határban kibukott s a vonat által elgázoltatott. A koncsában élő a kihallgatott tanuk állitása szerint, Lakatost, a ki különben részeg volt, a vasuti kalauz lökte meg, mert az gorombáskodott vele; Lakatos a lökés folytán esett ki a kocsiból. A kalauz ellen a bünvenyitő vizsgálatot a kir. ügyészség megindította.

Felelős szerkesztő: **Rics Lajos.**

Beső. 1892. évi december hó 20-án.

3880. sz. tk. 1892. 32—1

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közsé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Lipó János ellenében fenálló 27 frt 66 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a biróí árverés a végrehajtást szenvedőnek az alpári 16. sz. tjkben foglalt:

1. A L 20 hrj. és 20. ő/i sz. ház, udvar és kertjére 173 frtban;

2. A + 255. uj 169. r. hrj. sz. dészmás szőlőjére 132 frtban;

3. A + 374. uj 302. r. hrj. számu dészmás szőlőjére 42 frtban;

4. A + 406. uj 334. r. hr. sz. dészmás szőlőjére 56 frtban;

5. A + 300. uj 214. r. hr. számu dészmás szőlőjére 88 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Alpár község házánál leendő foganatositása végett határidőül 1893. évi május hó 2-ik napjának délelőtti 10 órája azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékosok kötelesek az árverés megkezdése előtt a biróí kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt ad 1. 17 frt 30 krt., ad 2. 13 frt 20 kr., ad 3. 4 frt 20 kr., ad 4. 5 frt 60 kr., ad 5. 8 frt 80 krt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak biróí letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Abauj-Szántón, 1892. évi december hó 31-én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Beső. 1892. évi december hó 29-én. 32—1

3721. szám. tk. 1892.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közsé tesi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Novajkai Borbála, Novajkai József és Novajkai Zsuzsánna örökösei kiskoru Lencsés József és kk. Lencsés Zsuzsánna ellenében fenálló 64 frt 62 kr., egyenes adó, ennek 1889. évi január 1-től járó 6% kamata, 3 frt 60 kr. régibb kamat, 1 frt 32 kr. községi pótadó, 3 frt 20 kr. adóbehajtási illeték, 8 frt 64 kr. illeték, 2 frt 55 kr. eszményi bélyeg, 6 frt 5 kr. végrehajtás kérvényi és a még felmerülendő költségek s járulékai iránti követelés kielégitése végett a biróí árverés a végrehajtást szenvedőknek a) az 1881. LX. t. cz. 156. § a L pontja értelmében, a kéri 84. sz. tjkvben az A L a 89. hr. 14/b. ő/i sz. a. foglalt végrehajtást szenvedőnek és Deutsch Mórné szül. Goldmann Rozália tulajdonát képező egéss belsőség felett 40 frt kikiáltási, b) a kéri 171. sz. tjkvben az A L 216. hr. 185/a ő/i sz. a. ház, udvar és kert, 235. hr. sz. rét, 581. hr. sz. szántóföldre 741 frt kikiáltási árban, ugyanezen tjkben c) és az A + 691. csipkés szőlőből álló összes ingatlanok felett 68 frt kikiáltási árban, a végre a kéri 346. sz. tjkvi A + 1883. r. 800 uj hrj. sz. összes ingatlanok felett 164 frt kikiáltási árban elrendeltetvén, annak Kér községházánál leendő foganatositása végett határidőül 1893. évi május hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni s hogy az árverelni szándékosok kötelesek az árverés megkezdése előtt a biróí kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt (4 frt, 74 frt 10 kr., 6 frt 80 kr. és 16 frt 40 krt készpénben, vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak biróí letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság Abauj-Szántón, 1892. évi decsember hó 29-én.

Dr. Kalocsay Kálmán,
kir. aljárásbiró.

Czimbalom-oktatás.

A ki néhány hónap lefolyása alatt hangjegy szerint szépen akar czimbalmot játszani tudni, forduljon

Haják Lajos,
zeneiskolájához
Fürgés-utcza 24. sz. Kassa.

80 1—3

Kassai takarékpénztár.

Ezennel értesitjük ügyfeleinket, hogy mi értékpapirokat konvertálás végett (legkésőbb):

e hó 7-én (kedd) déli 12 óráig átveszünk.

Egyuttal figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy következő értékpapirok konvertálandók:

I. Papir-kölcsönök.

5% magy papirjáradék.
Maradvány és irtvány kötvények.
Erdélyi vasuti részvények.
Alföld fiumei v. részvények.
Budapest-pécsi v. „
Magyar-galicziai v. „
„ nyugati v. „
„ északkeleti v. elsőbbségi kötv.
„ nyugati v. „ „ I. kib.
„ „ v. „ „ II. „

II. Arany-kölcsönök.

5% magy. északkeleti vasuti elsőbbségi kötvények.
6% „ „ „ „ „
5% vasuti arany beruházási kölcsön.

III. Osztrák-értékpapirok.

5% oszt. papirjáradék (März-Rente).
4⅛% Rudolf vasuti állam-kötvények.
5% Vorarlbergi „ „ „

Kassán, 1893. február hó 4-én.

35—1 **Az igazgatóság.**

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsén a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyárambau mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.

épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 1—12

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerű áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia- és más ülő butorokból, szönyegdiványok, ottománok**, mindennemü matráczokból tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ttdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési** feltételek mellett szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 11—52 **Jakobovits Ármin.**

☛ **Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.** ☚

Meghivás.

A „**csányi mülmalom-társulat**“ által f. évi **márczius hó 5-én** délelőtt 10 órakor a kassai takarékpénztár tanácstermében tartandó

XXX. rendes közgyülésre

a részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése a a zárszámadás előterjesztése a lefolyt 1892. üzletévről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék megállapitása.
4. Két igazgatósági tag választása.
5. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Kassa, 1893. február 3-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyülés elé terjesztendő igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentésekkel együtt minden részvényes által nyolcz nappal a közgyülés előtt a társulat irodájában Kassán megtekinthetők.

Azonkivül a mérleg a felügyelőbizottság jelentésének főbb mozzanataival együtt a közgyülést nyolcz nappal megelőzőleg a „Kassai Szemle“ és a „Kaschauer Zeitung“ nevü helybeli lapokban is közzé fognak tétetni. 36—1

Lakás kerestetik.

A városháza és szinház környékén levő főutczai részén egy 4—5 szobából és tartozékaiból álló lakás május hó elsejére kibérlésre kerestetik. Ajánlatok a Kassai Szemle kiadó-hivatala czimére kéretnek. 30 2—3

Olcsó és igen jó

NARANCS

ingyen csomagolás és minden postaállomásra bármentve szállitva 5 kilos postakosarakban, a gyümölcs nagysága szerint 24 darabtól 60 darabig. Narancs vagy citrom, vagy keverten is, utánvétellel 1 k. 1.50

Kávé

Santos	1 k.	1.50
Cuba	1 „	2.05
„	1 „	1.95
Java	1 „	1.95
„ Java arany	1 „	2.10
„ Mocca valódi	1 „	2.05
„ Pörkölt különl.	1 „	2.40

Datolya sárga	1 „	—.60
„ Tunis legm.	1 „	1.60
Füge smyrna v. kosz.	1 „	—.28
Malaga szőlő	1 „	1.40
Orosz hal	1 hordó 5 „	1.50
Czukros gyümölcs	1 „	2.—

Egy 5-kilós postakosár megrendelésnél bérmentve utánvéttel küld 25 5—6

Schuster Gyula

füszerkereskedő,
VI., Andrássy-ut 61. sz.
Fiók-üzlet:
I., Döbrentei-tér 2. sz.
BUDAPESTEN.

Konverzió.

Közel jövőben bekövetkező konvertálása, illetve felmondása az összes 5 százalékos magyar és osztrák állampapiroknak, érdekében van az ily papirok birtokosainak, hogy az erre vonatkozó transakcziók fölött kellő tájékozást nyerjenek.

Az alulirott intézet ezennel készneк nyilatkozik ily ügyekben minden oldalról jövő kérdezősködésekre **lelkiismeretes** és **ingyenes** felvilágositást adni akár szóval, akár pedig levél utján.

Egyben figyelmeztetünk, hogy mi ugy ezen értékbefektetések **konverzióját, mint pedig azok átcserélését vagy az incassot teljesen**

provizió- és dijmentesen

eszközöljük.

Jegyzéke azon forgalomban lévő értékpapiroknak, melyek legközelebb konverzió alá fognak kerülni:

I. Papir-kölcsönök:

5%-es magyar papirjáradék.
Maradvány és irtvány kötvények.
Erdélyi vasut részvények.
Duna-Drávai vasut részvények.
Alföld fiumei „ „
Budapest pécsi „ „
Magyar-galicziai vasut „
„ nyugati „ „
„ északkeleti „ elsőbbségi kötvények.
„ nyugati „ „ „ I. kib.
„ „ „ „ „ II. „

II. Arany-kölcsönök:

5% magy. északkeleti vasut elsőbbségi kötv.
6% „ „ „ „ „
5% vasuti arany beruházási kölcsön.

KASSAI KERESKEDELMI BANK
részvénytársaság

26 5—6 főutcza 7. sz., I. emelet.

„LE GRIFFON“

53 a legjobb szivarkapapir. 142—150

Nyomatja Rieu Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán. 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi február 8. 16. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bées, Schalek Henrik Bées, Haasenstein & Vogler Bées; Eckstein Bernát Fürst-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kaczvinszky Viktor †

Jászóvár nemes főpapja, Kaczvinszky Viktor február hó 5-én 76 éves korában végelgyengülés folytán meghalt.

A hazafias prémontrei rend, a mely 1891. év szeptember havában nagy fénynyel ünnepelte főpapjának negyedszázados prépostságát, ma gyászbaborult lélekkel zokog szeretett atyja, mestere ravatala fölött. Mert Kaczvinszky Viktor nemcsak főnöke volt papjainak, hanem igazi, a szentirás szerint való édes atyja, a ki magas röptü szellemi kincseit, szivének klasszikus melegét valósággal eltékozolta, hogy a Magasságbeli előtt kedves cselekedetekkel alárendeltjeinek gyermeki szeretetét állandóan birja.

Ilyen volt ő otthonában, családi körében. Az életben pedig nagy tudása, szigorú aszketikus élete, a legmagasabb fenségben tündöklő és széleskört felölelő tevékenysége, merev hazafisága, rajongó lelkesedése minden iránt, a mi magyar nemzeti, nemcsak a rendben, de széles e haza közéletében tekintélyt biztositottak számára és feléje irányitották a felséges ur figyelmét, a ki a jeles Ferencz József rend közép-keresztjével jutalmazta meg nagy érdemeit.

Lelkének magas szárnyalását már a mult esztendőben verte békóba mindinkább gyöngülő porhüvelye. Eleitől fogva gyönge volt a teste, a mely fényes lelki tulajdonait, becsvágygyal telt férfi erényeit takarta és csak amaz óriási vasakarat volt az, a mely lelkesitve őt, gyönge fizikumát pihentetni nem engedte, hogy drága idejének minden perczét a mások szolgálatának szentelje, másoknak és ezzel a hazának, rendjének tegyen szolgálatot.

A határhoz e hó 5-én jutott el, a mint élt csöndesen, zajtalanul szendergett el az örökkévalóságba fájdalmára a rendnek és azoknak, a kik közvetlen közelből ismerték a fenkölt szellemet, a mely immár nincsen többé az élők között, de a kinek neve az idők végeligleu ragyogni fog a rendnek annáleseiben, a melyekben a legfényesebb lapok azok leszuek, a melyek Kaczvinszky Viktor életéről és érdemeiről fognak beszélni.

Életfolyásáról a következő adatok állanak rendelkezésünkre:

Kaczvinszky 1817. évi október 20 án született Nagy-Sárosban. Tanulmányainak alapját Eperjesen és Rozsnyón vetette meg és a hatodik gimnáziumi osztály befejezése után 1835. november 26-án a jászóvári rendbe nyert fölvételt, a hol theologiai tanulmányait a legfényesebb sikerrel végezte be. Jászóról a budapesti tudomány egyetemre küldte a rend, hogy a mathematika és fizikában, melyek legkedvesebb tárgyait képezték — tökéletesitse magát, és a mely tárgyakból ott nyerte a professurát, mig 1841. szeptember 21-én pappá szenteltetett, mely után a Sennyey családnál Sennyey Pál, Károly és Viktor báró-ifjak körül betöltött nevelő állásról visszalépett, hogy a lőcsei kath. főgimnáziumon a logika tanszékét elfoglalja, a melyet két éven át 1843-ig vitt és innen átjött Kassára a jogakadémiához a fizika és mathematika tanszékére 1844—1850-ig. Ezen hat év alatt ugy e tárgyakból, valamint a theologiából letette a rigorózumot. 1851—1853. években a kassai főgimnáziumon tanárkodott és a midőn a német világban a kassai főgimnáziumot az osztrákok kivették a jászói rend kezeiből, Kaczvinszky egy éven át Nagyváradon a rend ottani főgimnáziumán a mathematikát tanitotta, majd innen a rozsnyói társház főnöke és a gimnázium igazgatója lett, a hol fényes tehetségének eddig legtöbb alkalma nyilott a szárnybontásra. Tizenkét év elteltével már a kassai főgimnázium élén állott, és itt alig egy évi működése alatt lelke gazdag melegsége a nyomás alatt nyögő hazafiakat lelkesedéssel töltötte be. Az iskolában az ifjuság imádta, a társadalom az ő nevét hangoztatta. Szerették igazságos szigorát, csodálták nagy és körültekintő tudományosságát, a szegények iránt tanusitott jóságát és mindezt éreztette vele a hazafias Rend is, a mely 1867-ben nagy-gyülésre jött össze, hogy a megürült prépost-prelátusi állást betöltse. A rend osztatlanul Kaczvinszky Viktor neve körül csoportosult és a választást a legmagasabb helyen 1867. évi október 20-án szankcziónálták.

Ez idő alatt fejtette ki legnagyobb tevékenységét és e negyedszázadot meghaladó idő alatt minden tettével igazolta, hogy a rendnek beléje helyezett bizalmára méltó volt minden tekintetben, a melynek a rend 1891-ben kifejezést is adott, a midőn ez év szeptember hava 21. napján Jászóváron egybesereglett, hogy szeretett főpapját fényes ünnepségben negyedszázados uralkodása fordulóján meggratulálja.

Az örök világosság fényeskedjék az elhunyt fölött!

Kassai irodalmi társaság.

Motto: „Vagy ezzel vagy ezen!"

Az az élénk érdeklődés, mely a még meg nem alakult társaság iránt több eddig megjelent közleményben jutott nyilvánosságra, mindenesetre örvendetes dolog s jele annak, hogy az eszmét nem hajánál fogvást ráncsigálták elő azok, a kik megpendiditették, hanem az megérlelődött az elmékben.

Azomban teljesen tisztán kell látnunk a czélt, mert irányt téveszteni, azt soha el nem érhetjük.

A megalakitandó irodalmi társaság czélja, a mint azt a kezdeményezők kontemplálják, nem klub, múzeum, könyvtár vagy kaszinó, hanem az irodalmi élet élesztése; tehát egy részről — felolvasások, folyóirat és olcsó könyvek utján — a tudományok legérdekesebb fejezeteinek élvezhető formában a nagy közönséggel való közlése s a szépirodalom müvelése; másrészt a köztünk élő irodalmi hajlamokkal biró egyének támogatása, buzditása. A két czél teljes harmoniában van egymással, mert egymást kiegészíti.

Az „Utis" aláirással megjelent czikk mindebből semmit vagy alig valamit akarna. De hisz akkor minek az egész irodalmi társaság? Nyilvános könyvtárunk lesz a jogakadémia uj épületében, létesülni fog a múzeum keretén belül. A történelmi monografiát megirathatja a várbe és megye. A lelkes czikkiró csak részleteket s elég lényegteleneket lát maga előtt.

A kérdés nem a helyiség s annak berendezése, hanem az: felbirjuk-e költeni az irodalom iránt az érdeklődést minél tágasabb körben? S azt más eszközökkel, mint felolvasásokkal, folyóirattal, könyvekkel, nem eszközölhetjük; ezek pezgő, lüktető szellemi életet hozhatnak tespedő elméinkbe s ezt akarjuk, óhajtjuk elérni.

Ha ezekre senki sem lenne kiváncsi (? — bocsássou meg a tisztelt czikkező ur, de e mondatát egyedül az ő rovására irom fel) ugy ismétlem, mire a társaság? Egy élhetetlen, aluszékony egylettel több volna a statisztikus örömére s teme ője lenne annak az eszmének, a mely a kassai irodalmi társaságot éltetni fogja.

I. K. L.

Az uj italmérési törvény.*)

Az 1893. év január 1-ső napja jelentékeny eseménynyel köszöntött be az italmérési jog és fogyasztási adók bérlői, valamint az italok kimérésével és kis mértékben elárusításával foglalkozó üzletemberek ajtaján. Január 1-én lépett ugyanis hatályba az állami italmérési jövedékre vonatkozó 1888. XXXV. és 1890. XXXVI. törvényczikk számos rendelkezését lényegesen megváltoztató 1892. évi XV ik törvényczikk, vagyis az ugynevezett uj italmérési törvény.

Az uj törvény az italmérési és fogyasztási adót a bor és sörnél egyeziti és ekként a kizárólagosságot legutóbb e tekintetben megszüntetve, behozta a megváltás, bérlet vagy rántalás utjáni kezelést. Ervényre emelni igyekszik, továbbá a közteherviselésnek egyik legáltalánosabb alapelvét, az egyenlőséget az által, hogy a borfogyasztási adót a magánfogyasztásra is kiterjesztí, kimélve az italméréssel nem foglalkozó bortermelők érdekeit, kik az eddigi adómentességet továbbra is élvezik. Csekély előny a mübor megadóztatása is. Csekélynek mondjuk azért, mert mesterséges bort „gyártott bor"-czéggel alig hoznak forgalomba.

Ezen előnyök mellett azonban az uj törvény ellen máris merülnek fel oly kifogások, melyek méltán megérdemlik a törvényhozás figyelmét. Ezek közül a lényegesebbeket a következőkben soroljuk fel:

Helytelenittetik a kizárólagos jogosultság további fentartása, mely tág tért nyit a bérlők visszaéléseinek, a szabad versenyt pedig csaknem lehetetlenné teszi. Felhozatik itt, hogy azon előny, mely szerint a kizárólagosság csak a szesznél tartatott meg, a bornál azonban mellőztetett, csupán látszólagos előny, mert a bormérők csak ugy élhetnek meg, ha szeszt is árulnak és igy a kizárólagos bérlők által ez uton arra kényszeritethetők, hogy a bort tőlük vegyék, mivel ellen esetben boszut állanak rajtok az által, hogy a szeszt a saját korcsmáikban olcsóbban árusitják.

Helytelenitik, hogy a kizárólagos szeszitalmérési jogosultság érvényesithetése nemcsak községenként, hanem négy megyében ezek egész területére engedélyeztetett.

Helytelenitik, hogy a fogyasztási és italmérési adó községenkénti biztositása czéljából között azon szerződések is, melyek érvénye az 1893—1894. évekre kihatna, már az 1892. év végén kártérités nélkül megszünteknek tekintetnek.

Helytelenitik a sör és szeszstermelési adó tulmagas voltát. 1872-ben ugyanis 1.262,186 hektoliter sör termeltetett Magyarországon, mig 1891-ben a termelés már 644,988 hektoliterre apadt le. A szeszgyárak is lehetetlennek tartják üzemük folytatását és mivel a bortermelés az országban évről-évre apad, attól tartanak, hogy a sör és szeszgyárak üzemreducziója esetén, Magyarországon a bor, sör és szeszforgalom a minimumra apad és ennek káros következményeit ugy a kereskedelem, mint a közönség meg fogja sinyleni.

Az uj törvény sulypontja a kizárólagos italmérési jogosultság korlátozására esik, olykép, hogy a borra és sörre vonatkozó jogosultságot a törvény megszüntette, a szeszitalmérésnél azonban némi módositások mellett még fenntartotta. E módositások a következők:

A kir. kincstár jogositva van, azonban csakis legfeljebb 1895. évi decsember 31-ig a szesz italmérési jogot kizárólagos alapon biztosithatni azokból a nyilt községekben;

a) melyekben legfölebb 3 korcsma létezik;

*) „A Magyar Kereskedő Lapja", a legrégibb magyar kereskedelmi szaklap szivességéből közöljük a fenti gyakorlati irányu czikket, melyet olvasóink kiváló figyelmébe ajánlunk.

b) melyekben a kiputhatolt szeszitalmérési adó a megelőző évben biztositott adót meghaladó ⅓ része sem megváltás, sem bérbeadás utján nem biztositható;

c) melyekben a község kivánja.

A kizárólagos szeszitalmérési jogosultság bérlőjével kötendő szerződésben, ennek engedményesei, illetve megbizottai által kimérendő közönséges pálinka legmagasabb ára meghatározhatók és a bérlő köteles mindazoknak, kik a községben bor és sör kimérésére engedélyt nyertek és szeszkiméréssel is kivánnak foglalkozni, a szükséges szeszt (pálinkát) a szeszadószerü árnál 10%-al olcsóbban kiszolgáltatni, mit ha nem teljesitene, a szeszmérők jogositvák az égetett szeszes italokat más beszedési körből adófizetés, illetve a bérlő engedélye nélkül behozni; oly finomabb különleges pálinkanemüek pedig: cognac, likörök, stb. minőket a bérlet, illetve engedményesei ki nem mérnek, más beszédési körzetből az italmérési adó kétszeresének lefizetése mellett hozhatók be.

A bor és sör italadók, valamint a szeszitalmérési adók bérlői jogositvák a lakosság számarányához képest és pedig 5—10,000 lakossal biró községekben két, 10,000 nél népesebb községekben három korcsma engedélyezését igénybe venni.

A kismértékben elárusitásra vonatkozólag az uj törvény nem sokat változtat. Községekben, melyekben a kizárólagos italmérési jogosultság van bérbe adva, a bejegyzett czégü anyag és füszerkereskedők a kismértékben eladásra az engedélyt a pénzügyigazgatóságtól kapják, de a poharazás végett a bérlővel kell egyezkedni, ezt azonban csak az esetben gyakorolhatják, ha már a kismértékben elárusitásra a pénzügyigazgatóság engedélyét megszerezték.

Kereskedők kimérésre is kaphatnak engedélyt, de ezt árúüzletükből elkülönített helyiségben kell gyakorolniok. A kereskedők által elárusitható bor, sör, szilvórium, likör és szesz kismértékben eladásának módozatai az uj törvény által csak a szesz és égetett szeszes italokra nézve tartattak fen.

Szabad most már 40, illetve 60 krajczárnál olcsóbb bort is árulni és az üvegek visszaváltási árát tetszés szerint megszabni.

Ezek az uj törvény lényegesebb intézkedései, melyekre midőn rámutatunk, tudatjuk lapunk olvasóival, hogy a „Magyar Kereskedők Lapja“ (Budapest, kerepesi ut 32.) a most is szövevényes regále törvény körül felmerülő kérdésekben szivesen ád utmutatást és tanácsot a lapban vagy kivánatra levélben.

A panszlavizmus ellen.

(K—y.) Hazafias kötelességet teljesitünk akkor, ha a magyar közönséget a panszlavizmus terjedésére időközönként figyelmeztetjük.

De hazafias kötelessége lenne a magyar közönségnek is e figyelmeztetéseket nagyobb érdeklődéssel fogadni, semmint eddig tevé. — Higyje el, nem pesszimizmus beszél belőlünk, s a mit látunk, azt nem „fekete szemüvegen át“ látjuk. Tény az, elvitázhatatlan, kézzelfogható szomoru tény, hogy felvidéki testvéreink közt a pánszláv eszmék erősen hóditanak. S e ténynyel szemben közönyt tanusitani annyi, mint elveszteni a Felvidéket.

Mert azt hiszik talán, hogy eleget tesznek azzal, ha belépnek a F. M. K. E.-be? Ha egy-egy kisdedóvó felállításához kegyesen hozzájárulnak? Ha megjelenésükkel szerencsáltetik a F. M. K. E. egyik vagy másik megyei osztályának — mellesleg mondva — deficzites báljá t?

Csalódnak. A panszlavizmus ellen kisdedóvókkal és kotillonokkal harczolni nem lehet, pánszlavizmusnak több a kisdedóvója, mint a mennyit a F. M. K. E. felállitani képes és mert a pánszlavizmus nem bálos, hanem dolgozik.

Hisz ez az, a mi a kérdést oly nagy jelentőségüvé teszi: a panszlavizmusnak erős az intelligenciája és erős a pénzereje. A pánszlávizmus szóvivői között nagy müveltségü, tiszteletre méltó jellemek vannak, oly férfiak, kik eltekintve politikai meggyőződésüktől, kifogástalan gentlemanek. És az sem igaz ám, hogy orosz bérencz ek. A legtöbbje talán még rubelt sem látott. Azon pénzerőt, mely elvitáshatatlanul rendelkezésükre áll, saját iparkodásuk gyümölcseiből rakják össze. Mert a panszláv vezetők nem dologtalan ügyvédek és éhes lutheránus papok, a mint ezt önök hiszik; hanem előkelő gyárosok, kereskedők, kik ezreket költenek „eszméjükre“ és még többet fiaik nevelésére — sajnos — az aranyos Prágában.

Inde periculum. A szláv eszmének napról-napra több, napról-napra képzettebb adeptusai térnek haza Prágából. S ha teljes lesz a készültség, a felvidéki tőt bankok segélyével egyszerre husz panszláv képviselő fog bejutni a házba, vagy több is. Erre sorakoznak, erre gyüjtenek, erre készülnek. És kitudja? A jövő országgyülésen már lehetnek (ad normam ifju és ó-csehek) ifju és ó-szlávjaink is.

Hogy a panszlavizmus mi módon vert gyökeret a Felvidéken, ezt ismételni Grünwald Béla után felesleges. És késő lenne szemre hányást tenni a felvidéki gentry-nek is, mely szükkeblü clique-szellemével és hivatallesö tunyaságával a szegény, de képzett, nálánál legtöbbször sokkal nagyobb kvalifikációval biró és szép ambiczióval hazatérő tót ifjakat csupa féltékenységből mindenünnen kinézte és a magyarság ellenségeinek táborába üzte. Ma nem rekriminálni, hanem, ép ugy, mint az ellentáborban, tenni kell.

Azon hatalmat kell megtörni, mely et a pánszlávizmus bankjai által a felvidéki nép anyagi ügyeire s ezzel egész lényére gyakorol — felvidéki bankpolitikát kell csinálni, nem pénzbeli, hanem nemzetiségi érdekekért.

Mert szép szavakkal, kulturbálokkal és jelmezestélyekkel semmire sem megyünk. — E „szépen sikerült“ mulatságot a pánszlávvezetők mosolyogva nézik, sőt még meg is látogatják. Miért ne? Szórakozni lehet s ügyüknek nem árt. Jól tudják ők, hogy az efféle mulatságoknak summa summárum csak egy — katzenjammer az eredménye.

Ujdonságok.

A jászóvári prémontréi kanonok-rend mély fájdalommal tudatja, hogy méltóságos és főtiszteletü Kaczvinszky Viktor ur a rend főpapja, a keresztelő szent Jánosról nevezett jászóvári s a vele királyi jóváhagyással egyesitett, szent keresztről nevezett leleszi, és szent István első vértanuról nevezett nagyvárad-hegyfoki egyházak apátja és süveges prépostja, a förendi ház örökös tagja, a magyarországi prémontréi kanonok-rend főhelynöke, a kassa-egyházmegyei szent szék ülnöke, aranymisés pap, és a jeles Ferencz-József rend közép-keresztese, a halotti szentségek felvétele után, jótékony életének 76-ik évében február hó 5-én este 10 és fél órakor végelgyengülésben jobb létre szenderült. A megboldogult földi maradványai, a Jászóvárott február 9-én, délelőtti 10 és fél órakor tartandó gyászszertartás után, örök nyugalomra a konvent sirkertjébe tétetnek. Az engesztelő szent mise-áldozatok a jászóvári és a kassai templomokban február 10-én fognak a Mindenhatónak bemutattatni. Az örök világosság fényeskedjék neki!

A városházáról. A főispán f. hó 5-én azon vasárnap délelőtt a városi adóhivatalt vette szemre vizsgálat alá s az ott talált rend és munkásság felett teljes megelégedését fejezte ki. Ha a dolog igy halad, a minta vármegye volt alispánjának a minta város főispánja lesz a neve.

Visszavont gyászkeret. Vasárnapi számunkban vastag fekete keret alatt jelentük, hogy az uj szinház helyéül az erre kiküldött bizottság a fapiaczot fogadta el végképen. Hogy ez a gyászkeret mit akart jelenteni az uj szinházra nézve, azt — hivatkozva lapunknak a közönséggel teljesen egyértelmü álláspontjára — nem szükséges bővebben magyarázgatnunk. Mert odaépitve az uj szinházat, ez Kassán a magyar szinészetnek eltemetése volna és igazat adunk annak a viczcselőnek, a ki azt állitja, hogy ennél még jobb hely a Hradova vidéke, mert ott a szinészetnek legalább makkja volna, a mely szorultságában büséges táplálékot nyujt. De a mint a bizottságnak több tagja előttünk kijelentette, a fapiacz helyül még korántsincs eldöntve, sőt ellenkezőleg, a bizottság tulnyomó része mereven ellene van e helynek és semmi szin alatt nem hajlandó alávetni komoly meggyőződését annak a hangulat-csinálásnak, a melylyel egyesek a fapiacz érdekében proselitákat gyüjteni szerencsét próbálnak arra az időre, a midőn majd a közgyülés szavával dönteni fog ebben a nagyhorderejü kérdésben. Nagy örömmel regisztráljuk ezt az álláspontot, mert megnyugvást ad a közönségnek, hogy helyes felfogása a mérvadó körökben erős támasszal bir, a melyet a hegymögi matadorok nem fognak kiforgatni sarkaiból. Péchy főispánt üdvözöljük mint olyat, a ki a szinház-kérdésben nemcsak épületet lát, hanem a közönséget és ezzel a szinészetnek a jövőjét is előtérbe helyezi. Péchy főispánt éppen ezen tudatnál fogva kérjük, teljes erővel és nagy befolyásával odahatni, hogy a kassai szinház ügye abba a kivánatos mederbe jusson bele, a melyet e városnak az a közönsége már évek előtt hangoztat, a mely a magyar szinészetet itt életben tartja, és ne hallgassa azokat, a kik pusztán csak épiteni akarnak — fej nélkül szinházat ugy, mintha az kaszárnya vagy kolera-kórház volna. Vegyék komolyan a dolgot pénzügyileg első sorban és akkor aligha lesz meg az az absurdum, a mely ma közel 400 ezer forintnyi összeget állit előtérbe, holott más városok ennél sokkal kisebb összegből a mi viszonyainknak is, egy ujabb évszázadot tekintetbe véve, elég fényes palotát emeltek a magyar szinészetnek. Ne szolgáljon szinórmérként az, hogy egyik-másik tervező a gazdag Kassát vette alapul számitásainál, hanem pusztán a czélszerüség, a mely nekünk megadja és megadhatja a megfelelő eszközöket az uj szinházat rövid időn belül a régi helyén, vagy a Forgách-utcza végén levő unalmas téren vagy pedig az Erzsébet-téren felépiteni.

Ez ügyre vonatkozólag vesszük a következő czikkelyt: Tekintetes szerkesztő ur! Becses lapja február 5-én megjelent számában a kassai uj szinházra vonatkozó gyászkeretes értesités téves, amennyiben az e hó 3-án délután 4 és fél órára összehitt értekezlet a helyre nézve a dolog természeténél fogva határozatot nem hozott, nem is hozhatott, mert feladata csupán abból állott, hogy a szerteágazó különböző véleményeket, nézeteket lehetőség szerint kiegyeztesse, illetve hogy bizalmas magánjellegü értekezleten minden nézet csoportnak argumentumait meghalligatva, a kapacsitálhatók kapacsitáltassanak s igy az adott viszonyok

TÁRCZA.

A fellegek.*)

(E vers a „Fővárosi Lapok“ban jelent meg).

Bolyonganak ide s tova
Tán maguk se tudják: hova?
Czéltalanul járnak, keinek
Hol nyugatnak, hol keletnek.

Meg-megállnak itt-ott végre
S lenésnek a mindenségre;
Nem tudják, hogy mit tegyenek?
Fájdalmaik végtelenek.

Meg-megtépi a szél őket,
E hazátlan szenvedőket,
S a sok kinos bolygás miatt
Szivük mélyén köny-ár fakad.

Méla búsan hüll az néha,
Mély siralmuk csöndes, néma…
De a föld is reszket tőlük,
Mikor zápor lesz belőlük

Bálba-készülő ifju leánynak.

Kebled fölött kamélia
És rózsa dús hajadban;
Oly szép vagy, oly elbájoló —
S az arczod majd kicsattan.

Eredben a vér ugy pezseg,
Égő tüz a kedélyed.
Minden, de minden oly derült,
Álomszerü tenéked.

Hogy föllépted sikert arat:
Érzed már jó előre;
S bizvást hiszed: nem egy ifjút
Ejtesz szerelmi törbe.

*) Mutatvány szerzőnek legközelebb megjelenendő verskötetéből, melyre mai irodalmi rovatunk ad bővebb tájékoztatót.

Szerk.

A melyről ugy ábrándozol:
Szép álmaid betelnek…
Oh bál! mily bűvöletje vagy
Te a gyöngéd szíveknek.

Kovács Zsigmond.

Romok.

Irta: **Viharos.**

A tanácsos ur háza előtt nagy sokaság tolong, hogy az érkező hintókat nézegesse; a virágokat és ékszereket, melyek a nők ruháit disitették megbámulja s egyik másik nevezetes embert elevenen megcsodáljon. A tanácsoséknál ma mulatságnak van sorja. Minden esztendőben tél elején fényes bálra nagy társaság gyülekezik össze házukban.

A házi urnak nagy a gazdagsága és a vagyonának meg is van a látszata a barátok sokaságában, a kiválogatott teremsorba, de azon az elegánciáin, mely a lépcső aljától a belső szobákig levegőben, hangban, mosolyban és vacsorákban rejlik. A vagyon szaporodik, az elegancia gyarapodik, nem is csoda, hogy a tanácsosék mulatságainak évről-évre több lesz a vendége.

Az idén — cselédpletyka hozta a felszinre — a tanácsosék különösen kitesznek magukért, mert az idei báljukon, menyasszonyá lesz a legidősebb lányuk.

A vőlegényről nagyon sokat sejtenek, mert a büsze szép Elláról nem igen hihető, hogy közönséges emberhez menjen nőül. A mátkapárja valószinüleg gazdag gyáros fia lehet, talán földesur, de bizonyára nem tollrágó ember.

Az ilyen ember csak szalonba való disznek, de nem a házassághoz főalaknak.

A házigazda és felesége a vendégeiket fogadják: a leányuk még nem jött ki a szobájából. Az ablaknál ül, révedezve néz ki az utczára, hol hallja a kocsik robogását és a házuk előtt tolongó emberek morajját, hanem szeme máshol jár, tekintete a messzeségben más képet lát.

Háztető alatt nagy magasságban, szegényes kamarát; kopárfalu kamarában sápadt fehér ifjut; beteg ágya fejénél gyenge öreg asszonyt, a ki bajt áll tenger fáradságnak és aggódva lesi fiának minden lélegzetét.

Odavágyik ő is, de a szalonban száz vendég vár, s a vendégek között a gyáros fia, hogy Ellát mátkájának s a „háza urnőjének“ eljegyezze.

A ház urnője! Valamikor egész világról álmodozott, melynek ő lesz királynője, a melyben mégis csak ő él és Géza és az ideálok, senki, más senki.

De a szép világ, melyet a szerelem teremtett, a szivnek mélységében eltünt és rombadőlt minden, a szerelem és a szív, az ideálok és az álmok. Most másnak lesz menyasszonya és Gézát a halál öleli, hüségesebb szerelemmel, mint a büsze szép leány.

Az asztalokon nyitott dobozokban ékszer hevert egész özönével. Drága kövek csillogása czáfolgatja, hogy diszitse magát velük, had ragyogjon a nagy társaságban.

Ugy-e többet érünk, ugy-e szebben diszitünk azoknál a daloknál, melyeket ő daloit neked? Sápadt költő mit adhatna neked egyebet csak dalnál, éneknél, kemény kenyérnél és álmok mesénél? Ragyog az a könyü is, melyet a boldogság sir, hanem a mi csillogásunk szebb az ő könyüinél.

A tündöklő köveket ugy elnézi Ella, mintha megértené beszédüket. Két könyökére hajolva hallgatja susogásukat. És ahogy hallgatja, ujra füle körül járnak azon szavak, melyeket a szülei mondottak, mikor tördre borult előttük és szerelmeért keservesen zokogva könyörgött.

— Hamis beszéd, kis kunyhóban elég a hely szerelemre, de megmarad a nyomoruság. Régi mondás, hogy az idő mindennek a gyógyitója, mégis igaz. Meg hódol majd előtted a világ, ha hatalmassá lettél; és még a poétád is udvarodhoz szegődik a megénekel a réginél szebb dalokban.

Hazugság! Az ideálok nem vesznek el soha, csak az illuziók tünnek a semmiségbe. De a mi szerelmünk nem volt illusió. Hisz ugy mondottad Géza, hogy e szerelem neked vallásod, s ha ez a világ egyszer romba dől, romná lesz az életed is.

Romban hever a világunk és én romboltam azt, a ki mindig szerettelek mindörökségig. Ella iga-

küszött legalkalmasabb helyre nézve a közgyülés annak idején lehető nime tárgyalás után döntő határozatot hozhasson. Az értekezleten Eder tanácsnok ur kimerítően ismertette az uj szinház ügyének eddigi történetét, felolvasta a fontosabb okmányokat, azzal teljesen megvilágitott képet helyezett az értekezlet elé, melynek tárgyalásai közben a régi szinház telkén való uj épitkezés mellett ládzsát törtek Maléter, Hegedüs, Fényes, Stöhr és Kosztka urak. Az előadó tanácsnok érveinek hatása alatt, Stekker ügyvéd ur azon kijelentést tette, hogy noha ő mindaddig a régi helyeni épitkezés hive volt, de most meggyőződött arról, hogy e szándék kivitele szinte leküzdhetlen nehézségekbe ütközik a épitési helyül az Erzsébet-teret ajánlja. Ismételten Eder tanácsnok és Halmos bizottsági tag mutatva azon pénzügyi és technikai nehézségekre, a melyek gátolják a szinházsnak másheiyen, mint a fapiaczon való létesitését. Felolvasták Bercsik müszaki tanácsos irott véleményét, a melyben szintén a fapiacz van épitési területnek ajánlva, a noha Maléter ur ezen szakvéleményről meglehetős kicsinylően nyilatkozott, mégis az elnöklő főispán reasszummálva az összes argumentumokat, odakonkludált, hogy az épitkezés alig létesithető másheiyen, mint a fapiaczon a kérte az értekezletet, hogy tekintve a számos szinte elháríthatlan akadályt, mely a más helyen való szinház épitkezését gátolja, barátkozzék meg az értekezlet azon eszmével, hogy az a fapiaczon épittessék, mely esetben igen sok idő megtakarítható, s az épitkezés még az év folyamán megkezdhető lesz. Ezen kijelentésre Maléter ur pillanat alatt 20 évet öregedett, Kosztka urnak pedig minden haja-szála égnek meredt. Ezzel az értekezlet a főispán sajos éltetésével eloszlott. X.

A fizetés és rangsorozat. A premontrei kanonokrend vezetése alatt álló kassai főgimnázium s a kassai állami főreáliskola tanárai e hó 2-án tartott közös értekezleten egyhangulag hozott határozattal a legnagyobb sajnálatuknak adtak kifejezést a pénzügyi bizottságnak a középiskolai tanárokra vonatkozó javaslatán. Kijelentik, hogy a középiskolai tanárok legnagyobb részének a IX-ik rangosztályba való sorozása a legnagyobb mértékben sérti a középiskolai tanári állás reputációját, mert nem felel meg ama magas egyetemi kvalifikációnak, melyet a kormány a középiskolai tanártól joggal követel s a mely sokkal nagyobb, mint a javaslattól veltik egy rangba sorozott más iskolák tanitószemélyzetéé. Kivánalmaikra nézve csatlakoznak a középiskolai tanároknak ismeretes álláspontjához. Érdekeik támogatására az országgyülésen felkérik Beöthy Ákost, Kassa város képviselőjét.

Isten tiszteiet. A helybeli ág. hitv. magyar német egyház f. hó 5-én tartott közgyülésében elhatározta: hogy a vasárnapi isteni tiszteletet a szokott órában február és márczius hónapokban, a nagy hideg miatt, a jövő vasárnaptól kezdve az iskola épület emeleti termében fogja megtartani. Midőn ezt a t. cz. hivek tudomására hozni bátorkodunk, egyuttal megjegyezzük, hogy a terem fütéséről gondoskodva lesz.

Meghivó. Több városi bizottsági tag, f. hó 11-én este 6 órára a Löcsei házba, a szinház épitése tárgyában egy értekezletet hiv össze. Felkérjük a városi bizottsági tag urakat, nem különben a szakértőket, ugy az érdekelt közönséget, hogy e városnak közönségét kiválóan érdeklő fontos értekezletre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Több városi bizottsági tag.

Tiszti jelmez-estély. A kassai helyőrségi tisztikar jelmez-estélye holnap csötörtökön lesz a Schalkházban. A rendezőség részéről fölkérettünk kijelenteni, hogy a terem előcsarnoka esti 8 órakor fog csak kinyittatni és kéretnek azok, a kik a karzatra ohajtanak fölmenni, és idő előtt nem jönni, mert bebocsáttatást nem nyernek. A karzatra való belépés csak a karzatra szóló jegy elő-mutatása mellett engedtetik meg. Hölgyek, illetve jelmezesek, a kik félálarczban (egész álarcz ki van zárva) jönnek, kéretnek a ruhatárból a termen át a buffetbe fáradni, a honnan a kezdetnél egy csoportban lesz a terembevonulás. A jelmez-estély — ugy értesülünk — esuttal oly fényes lesz, a minőre évek farsangi krónikáiban nem volt eset. A foyer fényes katonai táborrá válto sik ez estén és a hölgyek ritka szép és értékes emléket kapnak a gavallér tisztikartól. De ezt meg is érdemlik hölgyeink, mert ők is kitesznek ez estén magukért és szépségük mellett kedvességüket a szebbnél szebb bájemelő festői kosztümökben hozzák el, hadd dobogjanak hangosan a hadverő szivek annyi vakító tüz láttára.

Hymen. Fráter Jenő honvédhuszár-főhadnagy, társasköreinknek ismert finom gavaliérja e hó 11-én délutáni 3 órakor a Szeminárium templomban esküszik örök hűséget Kelcz Emma kisasszonynak, Kelcz Vincze huszár főhadnagy kedves és nagymüveltségü testvérének.

Farsang. Az uri kaszinó saját termeiben tegnap este fényesen sikerült bált rendezett, a melynek rendezése körül Fráter Jenő főhadnagy kiváló és elismerő érdemeket szerzett.

Operett. Krémer Jenő, a kassai szintársulat ügyes kómikusa, a ki tollával is ügyeskedik, mostanában „A leányvásár“ czimen vigan perdülő operettszöveget irt, a melylyel a Kerner József kassai zeneiskolai vezető-tanár által hirdetett 200 koronás operet-szöveg pályázaton jelentkezett. A Kerner által felkért birálók a pályázatra beérkezett négy szövegből Krémernek itélték oda a dijat és Kerner most „A leányvásár“ szerzőjével megállapodásra jutva, hozzá fogott a zeneiráshoz.

Meghivó. A vörös-keresz-egylet kassai fiókja f. hó 8-án (szerdán) délután 3 órakor a városháza tanácstermében évi közgyülését tartja, melyre a t. cz. egyleti tagok tisztelettel meghivatnak. A közgyülés tárgyai: Az évi jelentés felolvasása és határozathozatal ezen jelentés fölött. A számadások és vagyonkimutatás felülvizsgálása és a fölmentés fölötti határozat. Javaslat a folyó év teendőire nézve. A választmány választása. Esetleges inditványok tárgyalása. Folyó évi számvizsgáló-bizottság megválasztása. Jegyzőkönyv hitelesitő-bizottság megválasztása. Az elnökség.

„Fillérek.“ Irodalmi rovatunkban közöljük Nájmann Béla vármegyei nótáriusnak előfizetési felhivását sajtó alatt álló munkájára. Olvasóink előtt, ha a név maga nem is lenne ösmert, de bizonyára ismeretes lesz az ő müködése és az ő vénája, ha felidézzük olvasóink emlékében, hogy ő az a bizonyos „N. de nem!“ „N. a.“ „Novitius homo“ stb, aki legelőször 1889-ik évben köszöntött be hozzánk: „A vármegye restaurál“ czimü tárczájával, mely maga elég volt arra, hogy feltünést keltsen, ezt követték bár lassu időközökben „Kedélyes fogság,“ „Alsó-Kéked,“ „Séták a nagy réten,“ „A t. (vármegye) házból,“ „A fürdő,“ „A távozó főispán,“ „A lakoma,“ „Comáromy István,“ „Asztalosok,“ „Április,“ stb. czimü közlemények, amelyek mindenike lapunk hasábjain láttak először napvilágot. Akik esen közlemények bármelyikét olvasták, azoknak ismerniök kell Nájmann Bélát egyéniségében az irás mestersége körül, akik pedig nem olvasták, azoknak elmondjuk, hogy egyike azoknak, akik igen kevesen vannak, hogy mindenben következetességgel eredetiek és önállók legyenek, ami nem csekély jelentőségü olyan produktumokban, melyek mind végig hangulat teljesek és megszólal bennük a társadalmi élet és ember ismeret, egy helyütt az élcz emelkedik felül az egészséges jó humoron, más helyütt a derült tréfa mellett az élet bölcselet szól méltóságteljesen. Azt hisszük, hogy ezekkel eleget mondottunk, ezeket mint tények konstatáljuk, a dicséretbe nem mehetünk bele, mert ettől visszatart bennünket egyrészt a szerzőnek lapunk irányában való barátsága, másrészt pedig azon körülmény, hogy a munka kiadóhivatalunkban jelenik meg és a 150—160 oldal terjedelmü munka csinos kiállitásáról ez fog gondoskodni. A vármegye hivatalos közönsége két év előtt Nájmann Bélának „minden tekintetben eredményes müködése feletti elismerését“ jegyzőkönyvbe igtatta, hisszük, hogy a vármegye nem hivatalos nagy közönsége, — kinek a mü ajánlva van — hasonló elismerést szavaz meg részére véleményében is, nem a szakavatott és a közigazgatás minden ágában jártas tisztviselőnek, hanem az ügyes tollu humoristának is!

Szeszfőzői tanfolyam. A kassai m. kir. gazdasági tanintézeten 6 hétre terjedő szeszfőzői tanfolyam rendeztetik. E tanfolyam f. évi február hó 25-én veszi kezdetét. Czélja ezen tanfolyamnak mezőgazdasági szeszgyárak részére szeszfőzőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni. A tanfolyamon részt vehet mindenki, a ki a magyar nyelvben járatos, irni, olvasni és számolni tud, s ezt bizonyitványokkal, esetleg felvételi vizsgával igazolni képes. A tanfolyamra legfeljebb 10 jelentkező vehető fel, s igy előnyben részesülnek azok, a kik már megelőzőleg szeszgyárban alkalmasva voltak, avagy gépkezelői szakvizsgát tettek. A tanfolyamra jelentkezők a szeszgyárban előforduló összes munkálatokat végezni kötelesek; kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből tartott előadásokat szorgalmatosan látogatni, a szeszgyártáshos szükséges vizsgálati módok elsajátitása végett a laboratoriumi munkálatokban részt venni. A tanfolyam befejezésével a jelentkezők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, a melynek eredményéről a szaktanár és a szeszfőző által aláirt és az igazgató által ellenjegyzett magánjellegü bizonyitványt nyernek. Tandij és vizsgadij fejében minden jelentkező a beiratás alkalmával 22 forintot, a netalán szükséges felvételi vizsgáért pedig 8 frtot tartozik fizetni. A jelentkezők élelmezésükről és lakásról saját maguk tartoznak gondoskodni. Jelentkezéseket február 18-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága. Budapest, 1893. évi január hó 27-én. Földmivelésügyi m. kir. miniszterium.

Császka György kalocsai érsek, a Szepességnek volt püspöke, aki csak 1891. november havában foglalta el érseki székét, már e rövid idő alatt egyházmegyéjének árvaházaira százezer forintnál többet költött. Ebben az összegben nincsenek benne a nemes egyházfejedelemnek kisebb adományai, melyekről csak az a sok száz meg száz kérelmező tud, a kiken segiteni egyik legnagyobb lelki öröme. De Császka György nemcsak egyházmegyéjének árváiról és szegényeiről gondoskodott a mult évben, hanem régi — szepesi — egyházmegyéjéről sem feledkezett meg, mert a mult évben jótékony és egyházi czélokra ott is többet adott, mint 300,000 forintot.

A pácsba jutott. Klein H. kassai bornagykereskedő, a kit a véletlenül keszünkbe jutott leleplezések kényelmetlen pácsba juttattak, mint értesülünk, Kassának valet mond, hogy kitünő szőlőmentes borai számára más publikumot keressen. Az a bizonyos klosterneuburgi analizis, a melylyel alaptalanul megtámadott borkereskedői reputációját ez a tisztelt ur meg akarta menteni, oly sokáig késik, hogy ma már nem is alaptalan az a föltevésünk, hogy ezzel csak egérutat akart nyerni a könnyü szerrel való kibuváshoz, a mi azonban ugy látszik nem igen sikerült. Ez igy nagyon jól van és mi csak örvendhetünk annak, hogy városunk neve a borvilág piacán olyan hamarosan megszabadul attól a hirhedtségtől, a melybe Klein H. ur beledolgozni kezdte.

A pozsonyi egyetem hitelezője. A minap elhunyt pozsonyi milliomosnő, özvegy Schifbeck Károlyné haláláról szóló hirét Pozsonyból a következőkkel egészitik ki: Bizonyára kevesen tudják, hogy a pozsonyi milliomosnő egy időben késznek nyilatkozott Trefort Ágoston miniszternek 300 ezer frtot kölcsönözni a tervezett pozsonyi egyetem fölépitésére. A herczeg Esterházy-féle palotán és 40,000 négyszögölnyi parkon kivül a szükséges készpénzt oly föltétel alatt akarta a miniszternek rendelkezésére bocsátani, hogy az összeg évenkint kisebb részletekben törlesztessék. A pozsonyi egyetemből azonban nem lett semmi, mint Trefort Ágost sok egyéb terveiből. A rossz nyelvek által fukarság hirébe jutott asszony különben nem egy alapitványt is tett. A virágvölgyi uj templom számára kamatostul mintegy 20,000 forintot adott, ugyane városrész temetőjében diszes kápolnát épittetett, a temetőt 2000 frtért bekerittette s a Szent-Vincze-egyesületnek és iskoláknak 3000 frtot adott. Férje is, a ki nem disznóhajcsár, hanem mészáros volt, 4000 forintos alapitványt tett a polgári kórház javára, s itt arczképe is függ. Abból az 50,000 forintból, melyet az elhunyt özvegy milliomosnő Pozsony városának hagyott, Ludwig János, a végrendelet végrehajtója, népkonyhát és menedékházat állit.

Egy család tragédiája. Bosznia-ból, Dolnja-Tuzlá-ból irják: Seftsovits Pál őrnagy, a ki nehány év előtt itt Kassán állomásozott, a bosnyák csapatoknál rövid szenvedés után, meghülés következtében, mult hó 27-én meghalt. Özvegye a temetés után, kétségbeesésében elfelejtkezve kiskoru gyermekeiről, még aznap éjjel mellbe lőtte magát. A férjnek édesanyja beteg fia látogatására sietett, de mire megérkezett Tuzlába, már fia el volt temetve s csakis szerencsétlen menyének ravatalára borulhatott. Másnap reggel a Grand Hotel-ben a szegény öreg asszony az ablak párkányára fölkasztotta magát. E hármas tragédia után az őrnagyné édesatyja — egy porosz ember — szintén Tuzlába jött. Az ottani rendőrség most ügyel rá, mert attól tart, hogy különben ő is követni fogja elpusztult családját.

Muszka dezentor. E napokban fogták itt el Ivan Joanovics orosz közkatonát, a ki egy hónappal ezelőtt 20 katona bajtársával Kolodna nevü orosz határkőrségből a hol Joanovics ezredes, a 15 számu Lubinszky gyalogezred határőrzésre van kirendelve, a sok kancsuka elől megszökött. Az elfogott dezentor azóta országunkban csavarog, társairól mit se tud. Kiadatása és elszállitása iránt az intézkedés megtétetett.

Tréfából. Vasárnap virradóra a Szedlák kerékgyártó műhelye, a Nyulon leégett. A kár 250 frt. A dolog ugy történt, hogy a kerékgyártó kocsisa, bizonyos Kocsán János azzal tréfálta meg a vele egy helyiségben aluvó csiborját, hogy annak ágyát meggyujtotta. Az ágy később annyira lángra lobbant, hogy eloltani nem volt lehetséges, s ettől gyult meg a műhely is.

Tüz Enyiczkén. A Zichyek enyiczkei grófi kastélyában e hó 3-ától 4-ére eső éjjelen eddig ki nem deritett okból veszedelmes szobatüz tört ki, a mely a szalon, két nappali és a toálettszoba összes butorzatát elpusztitotta és csak Zichy Jakab gróf lelkibátorságának köszönhető, hogy az özvegy grófnő és a comtessek a veszedelemből kiszabadultak. Segitséget innen kértek, de a kassai tüzoltóság az idő viszontagságai által hátráltatva, csak akkor jutott ki a veszedelem helyére, a mikor már a nagy kár meg volt és csak lokalisálni lehetett.

Tüz. F. hó 5-én reggeli 6 óra körül a szepsi uti „Nyul“ épületben levő kerékgyártó műhelyben tüz ütött ki, melynek elfojtására a tüzoltóság egy része — a többi az enyiczkei grófi kastélyban kiütött tüz oltásához vonult ki — mihamar megjelent, de csupán a szerkocsival. A fecskendőt sajnálták kihozni, azt advan oku, hogy bepiszkolódik s ők aznap délután ki fognak vele vonulni a gyakorlótérre. Végre egy óra mulva mégis csak elhozták, a mikor a tüz és a műhelyben levő szerszámokat és faanyagot teljesen felemésztette és a háztulajdonosnak mintegy 1500 frtnyi

---

tottan kelt fel helyéről és gyors lépésekkel járt fel s alá a szobában. A szive hajtotta, a vére igazgatta, hogy cselekedjék, hogy tegyen valamit, hogy hagyjon el mindent, a gyáros fiát és a társaságot és az egész világot tele fénynyel és pompával és dib-dáb hazugsággal, hogy dobjon el magától mindent, a mi ehhez a világhoz köti, hogy siessen Géza betegágyához.

A szobába áthallatszott a vendégek nevetgélése, csevegőknek moraja. A drága kövek rá meredtek. A tükörben meglátta virágdiszes fejér alakját s aztán a falon, a levegőben, környéke körül mindenütt betegen, nyomorultan Gézát. Ella köpönyeget öltött és kisietett a hideg téli éjszakába.....

Az öreg anya a beteg fölé hajolt és hallgatta, hallgatta, hogy vajjon léleksik-e még? Tudta, hogy fiának meg kell halnia. Az orvos sem tagadta már, hogy mindennek vége van. Hidegen mondotta, szánakozás nélkül.

A hol egy világ összerogyni készül, a sajnálkozás nem akadályozza meg a romba dülést.

Az asszony az orvos szemébe nézett és tudta, hogy igazat mondott, hanem a szive mégis azt sugta neki, hogy orvos és szomszédok, de még a maga tudata is hazudnak. Nem, nem lehet, hogy meghaljon. Hiszen Géza, az ő gyermeke; az övé! Senki más, csak egyes egyedül az övé!

A beteg aludt és álmában ugy mosolygott, mintha a boldogságot látná.

Aludjál fiam és álmodozz tovább szép király leánykáról. Almodj fiam és mosolygosz anyádra. Lásd nincs a szegénynek kivülled senkije a világon.

Kopogtak. Az anya felijedt és ujját ajkához szoritva az ajtóhos sompolygott, hogy azt kinyissa. Ella lépett be rajta. Az ajtó nyitás zaja a beteget felverte álmából. Géza bágyadt tekintettel nézett a belépőre.

— Géza, ön vagyok!

— Te vagy királyleányka? kérdé elhaló hangon a beteg.

— Géza, nem ismersz rám?

Nem ismert már senkire, oda font volt már az ideáljánál.

kárt okozott. A tüz továbbterjedésének meggátlása első sorban Lepesch sörfőzőgyártulajdonos érdeme, a ki összes munkásait a tüz szinhelyére kirendelte. Ezek a két önkéntes tüzoltó s egy kéményseprő legény önfeláldozó működésének sikerült is a városrészt a teljes leégés szerencsétlenségétől megmenteni. Ez eset is tanusitja, hogy tüzoltóságunk szervezése még mindig hiányos s a hatóság, mint a társadalom is még nem rótta le kötelességét irányában.

Fényképek. Podleszny András, legjobb kassai fényképészünk a Schiffbeckszálló mellett levő kirakatát teljesen uj kollekczióval frissitette föl. Az ott látható képek igazi mesteralkotások, a melyek diszére válnak a kassai sokszorositó iparnak.

A fodrászok bálja vasárnap a Sóhalkház termében szép sikerrel folyt le. Olyan igazi polgári bál volt ez, a mely lebilincselő hatással volt a megjelent szép számu közönségre. A rendezés körül Fodor Péter és Miklóssy János, Figaró ügyes hivei kiváló szakavatottsággal jeleskedtek. A pénztárnál Lincz Vilmos malomutczai fodrász fáradozott. A bál jövedelme felében a népkonyhának és a kassai munkásegyletnek jut.

Az egyetértés nyomán lapunk mult számában közölt és az alispánválasztásra vonatkozó tudósitást nem az Egyetértés rendes kassai tudósitója irta, a ki ennek kijelentésére bennünket fölkért.

Irodalom.

Előfizetési felhivás. Egy kötet költeményt szándékozom sajtó alá bocsátani.

Műveim becsét, értékét mérlegelni nem én vagyok hivatva. A nagy közönségre tartozik itéletét mondani irói működésem horderejé felől. Legyen szabad mindamellett tájékoztatóul annyit fölemlitenem, hogy éppen most egy éve egyik verses munkámmal a Kisfaludy-társaság pályázatán a dijat én nyertem el; — s ez és azon körülmény, hogy verseim legnagyobbb részt lapokban is megjelentek, némi jogot ad nekem arra, hogy eddigi munkálkodásom szerény termékeit — egy kötetbe gyüjtve — a nagy közönségnek bemutassam. Verskötetem ez év márczius 15-ike körül fog megjelenni, ugy, hogy a megrendelendő példányok még a husvéti ünnepek előtt szétküldhetők legyenek. A munka előfizetési dija füzve 1 frt (2 korona); diszkötésben 2 frt (4 korona). A bolti ár 1 frt 20 kr. (2 korona 40 fillér) leend. Gyüjtőnek minden 10 előfizető után 1 tiszteletpéldánynyal szolgálandók.

Az előfizetési pénzeket tisztetettel kérem nevemre (Kassa városház) czimezve küldeni. A megrendelés legczélszerübben postautalványon eszközölhető. Kovács Zsigmond.

Előfizetési felhivás! Nehány igen tisztelt barátom ösztönzésére elhatároztam, hogy Abauj-Tornavármegye szolgálatába történt belépésem óta közzétett karczolataimból és egyéb tárcza közleményeimből — kiegészitve azokat még nem közölt ujabb dolgokkal — egy kis kötetnyit sajtó alá rendezek és ezt a közel jövőben „Abauj-Tornavármegye nagyközönségének“ ajánlva, „Fillérek“ czim alatt közre bocsátom.

A vármegyei hivatalos és nem hivatalos, valamint a társadalmi élet egyéb képei ezek. E képek tökéletlenek, mint minden a természet után rajzolt kép. En csupán annyit előlegezek, hogy az elfogulatlanul biráló szem e képekben fel fogja fedezni a találó vonásokat, egy kevés emészthető humorral s egy kis fantasia szülte szinezettel, de ott ahol helyén van: a tárgyilagosságot is!

„Az okosat vigan, a vigat okosan!“ — egy komoly életbölcs tanácsa ez, s ezt követve, talán nem járok rosz nyomon.

„Fillérek“-nek kereszteltem el ezt a kis munkacsoportot azért, mert sokat semmi esetre, de némi értéket mégis tulajdonitok nekik. Tehát már itt tisztába jövök a kritikával; — az ágyonlármázásra épugy, mint az agyonhallgatásra: közöny a válaszom!

A leleményesség egy szüró élczet költhetne rám, mintha korteséiból cselekedném, ennek élét elveendő, kijelentem, hogy „pályázó“ nem vagyok. Nem — és nem is lehet — czélom „Filléreim“-mel a vármegye megvesztegetése és sem a vármegyét, sem a közönséget nem akarom „apró pénzzel“ kifizetni.

A jelen előfizetési felhivás egyszersmind gyüjtőiv is lévén: tisztelettel kérem becses czimedet esetleg — alkalomadtán megrendelőket gyüjteni s az ivet czimemre mielőbb beküldeni azért sziveskedjék, hogy a már megkezdett munka, a nyomatandó példányok mennyiségére való tekintettel mielőbb befejezhető legyen. Előfizetési ár 1 frt. Nájmann Béla, Kassa. Vármegyeház 4 ik ajtó.

Az **Ország-Világ** most megjelent 6. számának érdekes tartalmából felemlitjük a következőket: A zöld gyepen, eredeti regény, melyet Beniczkyné-Bajza Lenke, a népszerü regényirónő Az Ország-Világ számára irt. Aurette, regény, Greville Henriktől, forditotta Dolores. Ezeken kivül igen érdekesek és becsesek a kisebb — befejezett — közlemények is, ilyenek: Megalkuvás, Palágyi Lajos költeménye. Don Mammuth, elbeszélés Szeredai Leótól. A székely havasokon (madarászati kirándulás), irta Lakatos Károly. XVI. Lajos tragédiája, a király lefejezésének 100-dik évfordulóján, irta Földes Géza, — Jégpálya a város közepén, Böngérfi János czikke. Sötétség, tárcza Szinnyei Ferencztől, stb. Heti tárczák Székely Huszártól, melyek a lefolyt eseményeket szellemesen ismertetik. A kiváló gazdag tartalom és szép nyomás mellett még csak olcsósága teszi ajánlatosabbá a lapot, mert a diszes boritékban megjelenő lapnak előfizetési ára egész évre 8 forint, negyedévre 2 forint, egy hóra 70 krajczár.

Apróságok.

Káplár: Közlegény Figura, ha maga teljes parádéban a hadnagy urnál megjelenik s az egy pohár borral kinálja meg, mit kell akkor csinálni?

Figura: Káplár uram, nincs arra eset!

—

Mit nem tud.

Egy vendéglőben egy fiatal ur több órán át folyton azzal dicsekedett, hogy mi mindent tud ő. A többi vendéget természetesen bosszantotta ez az öndicsekvés, végre az egyik bosszankodva közbeszólt:

— Most már eleget beszélt arról, hogy mit tud, mondjon valamit, a mit nem tud s biztositom róla, hogy én azt tudom.

— Ugy? — mondá az mosolyogva a kalapját véve, hát én nem tudom — a vacsorámat megfizetni s nagyon örvendek, hogy találtam valakit, a ki azt tudja. Ajánlom magamat.

—

X. ur ugyancsak nyögött a papucs alatt, sokat kellett türnie szeszélyes nejétől bármiként járt kedvében. Egy izben egy paripát kivánt meg az asszony a férje azonnal meg is vette. Az első lovaglásnál azonban a bőszült állat levetette az asszonyt, ugy hogy szörnyet halt. Nemsokára rá X. ur egy barátja megakarta venni a lovat.

— Nem adhatom, mondá a gyászoló férj, ki tudja, hogy nem nősülök-e meg ujra?!

—

A szerető apa sok mindenféle játékot hoz kis fiának, ki azonban legkevésbé sem mutatja, hogy örülne.

— Hát neked nem tetszik ez a sok szép játékot

— Hogy tetszenék, mikor apa elver, ha összetöröm.

—

Orvos-tanár: Nászék uraim: ennek az embernek egyik lába rövidebb, mint a másik s ezért sántit. Mit cselekednék ön, Boross ur, ebben az esetben?

Boross: Hát én is sántitanék.

Szerkesztői üzenetek.

Astaroth. Tudomásunk szerint, eddig a pénzügyi palotán való átjárás a közönségnek nem volt megtiltva; hiszen mindennap annyinak akad ott dolga, hogy a közép ajtót elzárni nem is méltányos. Mi ugy hiszszük, hogy az átjárás által a hivatalnokok nincsenek a munkában akadályozva, ép ugy mint a városházán. Bosszantó dolog, hogy a kinek a főutczáról közelebb volna a pénzügyi hivatalokba bejutni, annak a mészáros-utczán kell körül sétálni és viszont, a ki a mészáros-utczáról akar az első udvarba bemenni, az utazzék egy félnapig a sörház-utczán, vagy apácza-utczán körös-körül. Erre nézve semmi utasitást nem tudunk, talán a pénzügyigazgató ur se tud róla; ha csak az őrt álló katona nem hord zsebében efféle ukázt, a mely az ő érdekében bozódott, hogy közvénymentes maradjon szegény!

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

Czimbalom-oktatás.

A ki **néhány hónap lefolyása alatt hangjegy** szerint szépen akar **czimbalmot** játszani tudni, forduljon

Haják Lajos,
zenetanitóhoz
Forgács-utcza 24. sz. Kassa

30 2—3

Lakás kerestetik.

A városháza és szinház környékén levő főutczai részén egy 4—5 szobából és tartozékaiból álló lakás május hó elsejére kibérlésre kerestetik. Ajánlatok a Kassai Szemle kiadó-hivatala czimére kéretnek. 30 3—3

Olcsó és igen jó NARANCS

ingyen csomagolás és minden postaállomásra bérmentve szállitva 5 kilos postakosarakban, a gyümölcs nagysága szerint 24 darab-ól 60 darabig. Narancs vagy citrom, vagy keverten is, utánvétellel 1 k. 1.50

Kávé	Santos	1	k.	1.50
	Cuba	1	„	2.05
	„	1	„	1.95
	Jáva	1	„	1.95
	„ Jáva arany	1	„	2.10
	„ Mocca valódi	1	„	2.05
	„ Pörkölt különl.	1	„	2.40
Datolya sárga		1	„	—.60
„ Tunis legsz.		1	„	1.60
Füge smyrna v. kosz.		1	„	—.38
Malaga szőlő		1	„	1.40
Orosz hal 1 hordó		5	„	1.50
Czukros gyümölcs		1	„	2.—

Egy 5 kilós postakosár megrendelésnél bérmentve utánvétellel küld 25 6—6

Schuster Gyula
füszerkereskedő,
VI., Andrássy-ut 61. sz.
Fiók-üzlet:
I., Döbrentei-tér 2. sz.
BUDAPESTEN.

„LE GRIFFON“
58 a legjobb szivarkapapir. 148—150

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok
Les Derniéres Cartouches jegygyel
BRAUNSTEIN FRÈRES párisi
gyárából, 65., Boulevard Exemans.
Ezen gyártmány a papiripar diadala és a czigarettapapiros eszményképe.
Ezen czigarettapapiros és czigarettahüvely gyári raktára:
Bécs, I. Schottenring 25. 106 20—25

A valódi franczia „Les Derniéres Cartouches“ czigaretta-papirunk, valamint a valódi franczia czigaretta-hüvelyeink a „Les Derniéres Cartouches“ papirból Kassan, Falk Karoly es Emil uraknál kapható.

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**
leszámitol: **váltókat, kisorsolt záloglevelekat és sorsjegyeket,**
engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,
megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstneműeket,**
vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**
Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

7 3—24

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1898.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi február 10. 17. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
Ide a lapot érdelő küldemények czimezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közléseknél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca, Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogler Béca; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Iskolai közegészségügy.

Köztudomásu dolog, hogy — országszerte szólva — iskoláink közegészségügyi tekintetben nem felelnek meg az egészségtan szabályainak. Sokaknál a fekvés, az épités, a berendezés egészségtelen; némelyeknél a tisztaság hiánya, a hanyag és rosz szellőztetés, a rendetlen fütés van gyilkoló hatással a gyermek életére. Azért a legmelegebb érdeklődéssel forditjuk figyelmünket az iskolai egészségtan szabályaira, és ha a néptanitó az épitkezésnél elkövetett egészségellenes tévedéseket teljesen jóvá nem teheti, arra törekedjék, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel érvényesitse és érvényesittesse azon egészségi szabályokat iskolájában, melyek pontos és szigoru betartásától vagy elhanyagolásától függ ugy az ő, mint a gyermekek testi jóléte vagy elcsenevészedése, megnyomorodása.

Az általános iskolakötelezettséggel igen nagy felelősség hárul minden iskolafenntartó testület, vagy vallásfelekezetre és tanitóra. Mert a népiskolában a társadalom legkülönbözőbb elemeinek gyermekei együtt jelenvén meg, az egészségtan pontos és szigoru betartásától egy egész generáczió lelki és testi boldogsága függ.

A kultuszminiszter rendeletileg kötelezővé tette az egészségtan és életmentés tanitását az összes népiskolákban. Vajjon teljesitették-e városunk iskolafenntartói a miniszter ezen üdvös és nagy horderejü rendelkezését? Tanittatnak-e népiskolánkban az egészségtan és életmentés?

Ha volna még iskola, melynek tantervéből az egészségtan hiányzanék, kérjük az iskolafenntartó testületet, hogy ezt, mint a legfontosabb tantárgyat, vigye be az iskolába s lelkiismeretes gonddal tanittassa.

Ismerjük a szoktatás nagyszerü szerepét a népnevelésben. A jól szoktatott gyermek fegyelmezett ember és törvénytisztelő, hasznos tagja lesz a társadalomnak. A rosszul szoktatott gyermek szerencsétlen, békétlen, fegyelmezetlen, ki emberkorra jutva, a szenvedélyek kitörésének áldozata s a nemesebb törekvéseknek szánalomtárgya lesz.

Az egészségtan tanitása a népiskolában, párosulva az ide vonatkozó szabályok gyakorlati szoktatásával, egy uj világot nyit meg a gyermek előtt.

Megismeri az őt és a mindenséget átölelő levegőt, ennek fontosságát, a légzés szükségességét, a szennyezett és tiszta levegő közti különbséget és ezek hatását az élő szervezetre. Tiszta tudatot szerez a légnyomás és léghőmérsékről, a nedves levegőről, a szél, világosság és villamosságról és ezeknek befolyásáról az életre és munkásságra.

Megtanulja, hogy az ember lakását, hol életének legnagyobb részét tölti el, miként teheti egészségessé, s hogyan kell öltözködni, hogy a ruha hideg ellen védjen és a meleg ártalmas behatását lehetőleg csökkentse, de különösen megismeri az egészség fenntartásának legszükségesebb és leghatalmasabb eszközét: a tisztaságot.

Ez az erkölcsiségre a legjobb hatással van, mert ha minden külső dolgunkban nagy gondot fordiunk a tisztaságra, e szép erény a léleknek teljes tulajdona lesz s mindenek felett arra törekszünk, hogy a lélek, a szív is tiszta és szeplőtlen legyen. A tiszta szivüek és nemes lelkűek kedvesek Isten előtt.

Tagadhatatlan, hogy a munkásságra és kedély hangulatra a táplálkozás döntő befolyást gyakorol. Mily szükséges azért, hogy biztos tudatával birjunk annak, hogy miből állanak azon tápanyagok, melyeket testünk fenntartására, a munkásság ébrentartására magunkhoz veszünk. Ennek megismertetésében is áldásos munkát végez az iskola, ha beviteik az egészségtan és életmentés tananyaga.

A tápszerek ismertetése folytán megtanulja a növendék, hogy melyek az egészséges és ártalmas tápanyagok. A tej, vaj, sajt, tojás, hus, zsiradék, liszt, kenyér, hüvelyes vetemények, burgonya, zöldség és gyümölcs, gombák, füszerek, eczet, czukor és mézsütemény stb. mind tárgyalás alá kerülvén, a gyermekek tiszta fogalmat nyernek ezek eredete, kezelése, eltartása és megválasztásáról.

A különböző italok, mint a viz, bor, pálinka, kávé, thea és csokoládé hasznos élvezete, s ezekkel kapcsolatban a mértékletességi szabályok, melyek evésben, ivásban megtartandók, részletes tanitás tárgyát képezik. — Számtalan szomoru példa áll rettenetes időjelként előttünk, hogy mig a mértékletesség megnyujtja éveink számát, addig a mértéketlenség kora sirba takar. — Azután jön a munka, nyugalom, alvás, vasárnapi munkaszünet és a testgyakorlatok. Ezek előadásánál és szoktatása, gyakorlása közben megtanulja a gyermek, hogy az éjjeli természetes pihenés mellett meg kell tartani a vasárnapi munkaszünetet, melyet isten rendelt, ugy testi, mint lelki szükségleteinkre való tekintetből. — Nemcsak kenyérrel él az ember!

Azután rátérünk az érzék-szervek és ezek munkálkodásának tanitására, ismertetésére. Miután munkánk által szerezzük meg élelmünket és ruházatunkat, s e munkát az érzékszervek segélyével végezzük, igen természetes, hogy ezek épsége, ereje nagyfontosságu, s ezeknek a legnagyobb figyelemmel gondozására már a gyermekkorban kell megtanitani és begyakorolni az embert: nehogy a munkásság korszakában érzékszerveinek beteges állapota miatt az életet küzdelmesnek, tehernek és nyomorultnak tekintve, megunja azt. Igy lesznek tárgyalva a szem, fül, orr, száj és a bőr, ezek gondozása, edzése, tisztántartása és a szükséges tevékenység életvidor végzése. Az iskolai egészségtan feladata szoktatni a gyermeket, hogy korán tanuljon uralkodni lelkiindulatain és szeszélyein, mert örök igazság, hogy vétekből, méregből jó soha nem, hanem mindig rosz következik.

Hány szerencsétlen ember van, ki az egészségtant nem tanulván s nem ismervén a gyermek és ifju korában, a legegyszerübb óvatossági szabályok tudatlanságból elmulasztása következtében egész életük folyamán különböző betegségekben sinlődnek, mig végre a jótékony halál megszabaditja e siralom völgyétől, az élettől.

Mindez a legtöbbször megakadályozható, ha az iskola lelkiismeretet csinál az egészségtan tanitásából.

Vagy ha megengedjük azt, hogy az egészségtani szabályok betartásával nem hosszabithatjuk is meg életünket, levén ez az istennek kezében, de az kétségtelen igaz, hogy a tudomány által üdvösnek ismert egészségtani szabályokat betartó ember életerős, munkakedvelő, bizonyos nemes czélra tör, jókedvü jártában kedvében, az

TÁRCZA.

A két peneczillus.

Elbeszélés. — Irta: **Csérer Lajos.**

I.

Nagyon is ebéd után voltak, sőt az uzsonnához is közelebb lehettek. Czenczi mama ott ült az ablakban, kötögetett, hol az utczát, majd a fiait nézte. Legény emberek voltak, a igen szerette, ha a jó fiuk ilyenkor is a mamánál vannak. Ők ugyan jobb szerettek volna ott kuglizni a kaszinóban. Lojzi, az idősebb, előbb ott olvasott a kanapén, aztán kabátját levetette, csizmáit lehuzta s a kanapé mellé rakta.

Ugyan kérem, hát nem-e mindnyájan lehuzzuk a csizmát, levetjük a kabátot s ugy ülünk le délután a divánra?

Mikorra a csibuk kialudt, az ujságra is reáunt, szemeire is álom jött, letette a pipát, reá hajolt a hirlapra s elaludt.

A fiatalabb Jani, no ugy a huszonhat körül, a mama karoszékébe huzódott be, de szintén aludt az ujság alatt, de mit is csináljon az ember otthon vasárnap? csipőit elküldite a sussterhez, ha a mai napon szivességből hirtelen megfoltozná? addig Juczi! hozza be a másik párt! A kabát le volt vetve.

Ezt a két fiut nézte hát a Czenczi mama, aztán meg az utczát, a járó-kelőket... Nini! s felriad a mama, lecsapja a kötőtüt az asztalkára, s fiaira kiált:

— Lojzi! Jani! auf! keljetek! jön a pensiós kapitányné! Oltözzetek!

Perzse az ebédutáni álmából ébresztett ember nem mindjárt leli meg a fejét. A mi annál bajosabb, mert hogy im egy szép asszony is jön vendégségbe. Nosza! hamar fel a csizmával, fel a csipővel! Kapkodtak a kabátok után is. Csak fel hamar!

S csakugyan készen lettek a toilettel, bár Lojzi ur nem birta összegombolni derekára a kabátot, s a Jani ur meg nem birta kidugni kezeit a kabátja ujjain. Fel kellett hát gyürni.

— Isten hozott aranyos! Csókolom kezeit nénike! Kisztihand nagyság kezeit...

Igen szív sen fogadták! Hanem mikor Jani kezet akar fogni, lecsuszott a felgyürt kabát uj. (Csudálatosan megnőtt ez a kabát uj!) Mikor meg a Lojzi hajolt le kezet csókolandó a szép özvegynek, recscsent a hátán a kabát. Meg a hogy ott ügyeskedett a két ur a menyecske körül, tapasztalták, hogy ugy szorit a czipő s a csizma.

— Jézus Mária! Jani fiam, hát a te lábadra, hogy került az én czipőm?

Jani ur majd elsülyedt szégyenletében. Bár a Juczi czipő-váltásnál elnézte a fajtáját, s a nemzetes asszonyét készitette a karosszék mellé. Magas volt a sarka! s kurta a feje! biz abban égett a Jenő ur lába.

Lojzi ur is érzi, hogy a hol lábát hordja szurja valami. A világért nem nézne le a földre. De a szép asszony szól hozzá:

— Hát Lojzi ur mióta szurja a csizmaszárba a pipát?

Hüh! biz az ugy van, ott van a szár végén, bent meg a pipa! hisz az ott porrá zuzódott. Az nyomta hát ugy a lábát! Mikor elaludt, letette a csibukot, s nem vette észre, hogy a csizmába tette. A vendég érkezésekor hirtelen föl kellett rántani a lábtyűt. Perzse lett erre nevetés, a mi csak fokozódott, a mikor Czenczi mama észre vette, hogy a fia urai a kabátjaikat is elcserélték!

Hát nem maradt más, mint a hölgyek engedelmével a másik szobába távozni.

— Bizony, mindjárt is ide jöhettünk volna!

— Hjah! ha első kézből nem szerette volna fogadni a szép asszonyt az urfi!

— Azért nincsen hát a friss bátyám, hogy az én rokonban, meg „plenparad" fogadja a kapitánynét. No ugy-e? nekem recscsent a hátamon a ruha?

— No de nem is én vesztem el a kabátba, meg nem is én törtem ki a mama czipőjének a sarkát...

No ezen párbeszédből bizonyos, hogy a két test vérből vetélytársak lettek.

II.

Valóságos szépség-versenyt rendeztek a szép menyecske tiszteletére. Rettenetesen szoritott a lakkos czipő az igaz! De fényes volt! a parfüm csakugy dült felőlük, a bajusz kikenve, a szakál, üstök azonkép! A kabátzsebből a kockás piros selyemkendő kandikált ki, a gomblyukba muskátli levél volt dugva.

Egyszóval hóditani akartak no! Alig alig látszott, hogy melyik a nyalkább!

— No, drága angyalom, menjen a két lurkóval a kertbe, az az ő birodalmuk, hadd dicsekedjék ki magukat!

Ugy is volt. A két ur, nagy kertész volt, csakhogy más-más irányban. A Lojzi ur pompás zöldséget termesztett egyik oldalon, a másikon meg csupa virágot ültetett a Jani.

Közbe vették hát a szép kapitánynét. Azon tünődtek borzasztóan, hogy melyik megy hát az igazi oldalon? hej! ha az a másik eltévesztené! S a kertet ketté választó uton hárman mentek egymás mellett, a világért se maradt volna egyik se hátul. Inkább türték, nehogy előnyt nyerjen a másik, hogy a szegélynek ültetett tövises rózsák letépik félnadrágszárukat, s hogy virág szurkálja kezüket. S dicsekedtek a produktumaikkal. A menyecske alig győzte forgatni a fejét jobbra-balra.

— Nézze csak nagyasádkám, micsoda pompás violák ezek! no ez a sárga! Letépem magának!

Nem hagyta ám magát letromfolni a Lojzi ur se.

— Nézze micsoda földi eprek vannak itt, ugyan kóstolja meg drága nagysám!

— Látott-e már ennyiféle árvácskát? No ezt a két bársonyost is vegye el!

élet nemes és okos szeretete boldoggá teszi, a társaságbani megjelenése üde és vonzó a mint ilyen nemcsak boldog, de környezetét is képes boldogitani. Pedig az emberi élet czélja, legnemesebb czélja, épen a mások boldogitásában áll.

Hogy lehetne kötelességét teljesitő ember az, ki nyavalyás, ki kénytelen folytonosan saját énjének nyomoruságaival vesződni? Azért vigyük be iskoláinkba az egészségtant és tanitsuk azt gyermekeinknek, hogy korán megismervén a szükségeseket, nemes fejlődés és tökéletesedés, a nemzedékek lelki és testi jólétét és boldogságát eredményezze.

Községi iskoláink jeles igazgatóját kérjük általunk a nagy közönséget tájékoztatni a kassai iskolák ebbeli állapotjáról, de jelesül kikérjük szakavatott pedagógiai nézetét a felől.

A felvidéki kivándorlás.

(—m.) Ez a kérdés a belügyi tárcza költségvetésénél már sok éve kisért. Bajos volna okát adni, hogy miért éppen a rendőri igazgatást képviselő reszortnál kerül a kivándorlás szóba?

Az már régen konstatált tény, hogy a legbölcsebb és legmesszemenőbb rendőri intézkedésekkel sem lehet a kivándorlást megakadályozni; azon okokat megszüntetni pedig, a melyek az embereket kivándorlásra ösztönzik, éppenséggel nem. Azok a gazdasági, politikai intézkedések is bőven voltak már pertraktálva, melyektől a kivándorlás szinhelyének gazdasági bajai orvoslását lehet várni.

Ha a kivándorlás évről-évre agyoncsépelt kérdéséhez ez alkalommal hozzászólunk, azért tesszük, mert idejét látjuk annak, hogy e tekintetben más szempontok emelkedjenek érvényre, mint a melyeket eddig hangoztattak.

A kivándorlás szinhelye Felső-Magyarország, az Árvamegyétől Márramarosig terjedő terület.

A kivándorlás megakadolyozására szükséges intézkedések megtételére divattá vált a kormányt ösztökélni, a mulasztásokkal a kormányt vádolni.

Ismervén a felvidéki viszonyokat s elfogulatlan kritika alá vevén a történt és javasolt intézkedéseket, nem tudjuk elképzelni azt, hogy miként lehet képes a központi kormány egy magán, aprólékosságokig menő, a helyi viszonyok sokféleségéhez alkalmazandó gazdasági reformokat keresztül vinni? Erre a központi kormány hivatott a legvégső esetben sem lehet.

Azok a bajok, a melyek a felvidék népességét kivándorlásra ösztönzik, már meg vannak állapitva, s könnyü szerrel felsorolhatók. Ezek a mostoha talajviszonyok, a gazdasági hitel rendezetlen volta folytán uzsorás kézre jutás, a bérmunka által való keresetnek időszaki volta, a házi foglalkozás általi kereset hiánya.

Azt ugyanis ki kell jelentenünk, hogy a felvidéki tót korántsem képzeli Amerikát Eldorádónak, mert ismeri jól a hazatértektől. Tudja, hogy ötven kivándorló közül 15 sem éri el czélját, ismeri a kivándorlás összes nyomoruságait.

Ha mégis elmegy, a teljes reménytelenség viszi rá. A társadalmi intézményekben támogatást nem talál, hitele nincs, munkája nincs, uzsorára szoritja, földjét mivelni nem képes; rosszabbtól az ujvilágban sem félhet.

Hogy a kormány ennek a népnek munkát adjon, hitelszövetkezeteket létesitsen, melyek segélyével a nép szabaduljon az uzsorástól, barmot és ekét vegyen, hogy földjét müvelhesse stb. emlegetni is fölösleges s azon politikai frázisok egyikének tekinthető, melyek közéletünk minden vonalán a tisztán látás akadályául szolgálnak.

A társadalmi faktoroké itt a döntő szerep. Ezeknek kell a szükséges intézmények létesitéséhez hozzáfogni, ők ismerik a helyi viszonyokat apróra, módjukban van a helyszinén a legalkalmasabb intézményeket létesiteni és intézkedéseket tenni.

A társadalmi faktorok alatt a szóban forgó vidék intelligens gazdaközönségét értjük. Ezeket sujtja a legközelebbről a kivándorlás, saját maguk érdekében kell hogy a tettek mezejére lépjenek.

Természetes dolog, hogy az ily munkára képtelen az egyes birtokos, az csak társulás keretében vihető keresztül.

Azonban, daczára annak, hogy a felvidéki birtokosok nagy része alig képes már ma is a munkaerő hiánya miatt gazdálkodni, hogy sokan Morvaországból hozatnak drága pénzen gazdasági munkásokat, a szomoru tény az, hogy az összes felvidéki vármegyék területén egyetlen gazdasági egyesület sincs, mely hivatásának magaslatán állana. Nincs hát oly társulási intézmény, melynek keretében az intelligens gazdaközönség a szükséges akcziót megkezdhetné.

A házi ipart meghonositani, hitelszövetkezeteket alakitani, a gazdasági értelmet terjeszteni, az állattenyésztést jó tenyészanyag terjesztése által emelni a gazdasági egyesületek hivatása és feladata.

Ismeretesek közgazdasági kormányunk irányelvei, melyek között a társadalmi faktorok müködésének segélyezése első helyen áll. Ma azonban körülbelül ugy áll a dolog, hogy nincs mit segélyezni és támogatni.

A mig a felvidék intelligens gazdaközönsége maga nem lép erős akczióba, a kormány legüdvösebb intencziói sem hozhatnak hasznot.

A felvidéki állapotok pedig akkor válnak majd igazán válságossá, midőn a munkaerő folytonos fogyása miatt az intelligens gazdaközönség is vándorbothoz nyulhat.

Ha az állapotokat ide fejlődni engedik, egy évszázad kell hozzá, mig birtokaik ismét kezelhető, hasznothajtó gazdaságokká fejlődnek.

Mindenesetre kivánatos volna, ha a kivándorlás kérdése az országházból a vármegyék és gazdasági egyesületek üléstermeibe vándorolna már valahára.

Ujdonságok.

† **Kaczvinszky Viktor** temetése tegnap délelőtt 10 órakor Jászóváron nagy fénynyel és óriási részvét mellett ment végbe. A temetési szertartást Schopper György rozsnyói püspök nagy segédlettel végezte. A ravatal, mely az elhunyt kitünő főpap porhüvelyét magába zárta, teljesen el van boritva a szebbnél szebb drága koszorukkal, a melyek az ország minden tájékáról lettek a gyász helyére küldve. A mig Jászóvárott a temetési szertartás tartott, itt Kassán valamennyi harang zugott, jelezve, hogy most adatik át az anyaföldnek az a drága halott, a ki életében annyiunknak kedves tisztelete tárgya volt és kinek emléke a jelenlegi generáczió szivében maradandólag élni fog. A temetésen innen Kassáról a prémontreiek testületileg vettek részt.

Az uj szinház ügyében Péchy Zsigmond főispán a kassai hirlapok szerkesztőit ma pénteken délelőtt 10 órára értekezletre hivta össze, hogy ezen a terveket és müszaki adatokat bemutassa, önként értetvén, hogy mindezen dolgok a fapiaczra birhatnak csupán vonatkozással, mert egy korábbi közgyülési határozat alapján, a tervek ide számittattak. Ez a közgyülési határozat inditotta a nagy közönséget arra, hogy a fapiacz ellen frontot csináljon és ügyét a kormány elé vigye, a mely azonban a felebbezést sem pro, sem contra nem intézte el, hanem a döntést akkorára tartotta fön, a mikor az ügy — mint most — az eldöntés stádiumában lesz és jóváhagyás végett a hatóság részéről fölterjesztetik. A jelekből azonban látható, hogy a közönségben a fapiacz ellen oly nagy az ellenszenv, oly demonstrativ a tiltakozás, hogy itt még a legobjektivebb érvek is, a melyek a fapiacz mellett — ugyan elég gyéren és erőszakoltan — hangzanak föl, valósággal eltörpülnek és mindenképen megadásra fogják birni a kisebbséget, már t. i. a közgyülés fórama előtt, a hová ez az ügy a legközelebbi napokban kerülni fog.

Beöthy Ákos városunk országgyülési képviselője — mint sajnálattal értesülünk — Budapesten tüdőgyuladás folytán sulyos betegen fekszik, ugy hogy orvosai a legnagyobb nyugalomra kényszeritették.

Halálozások. Bügler János kassai polgár és általánosan ismert birtokos e hó 8-án életének 50. évében váratlanul szélhüdés folytán meghalt. Temetése ma délután 3 és fél órakor a főutczai 99. sz. házból az első felsőmagyarhoni temetkező-intézet (Maurer-udvar) diszes rendezésében lesz. Az elhunyt különösen a polgári középosztályban joviális természeténél és szigoru becsületességénél fogva nagy népszerüségnek örvendett. Béke hamvaira! — Weisz Dávid kassai nyugalomba vonult kereskedő hitvese szül. Bermann Róza asszony e hó 7-én 50 éves korában, boldog házasságának 31. évében szerető férje és családja nagy fájdalmára meghalt. Temetése tegnap délután 2 órakor nagy részvét mellett ment végbe. — Gerster Etelka édes anyja e hó 7-én Budapesten meghalt.

Irodalmi társaság. Örömmel értesülünk, hogy a kassai irodalmi társaság tagjainak száma, a gyüjtőivekből itélve már eddig is igen tekintélyes. Különösen a hölgyek azok, a kik lelkesedve fogadják az eszmét. Tömegesen iratkoznak az ivekre, példát adva, a bizalmatlankodóknak, a kik mosolyogva nézik a törekvést. Az alakuló gyülés február 19-én lesz s ismételve felhivjuk a szépért és nemesért lelkesedő közönséget, gyüjtsön minél több tagot, buzditson szóval s példaadással. A tartózkodók, s a kételkedők üres beszéde ne riasszon vissza senkit.

A pápa jubileuma. A pápa 50 éves jubileumát, Kassán ugy a papnevelde egyházirodalmi iskolája, az intézet ének és zenekarával egyetemben, valamint a legényegyesület is szindarabbal élénkitett szavalati és zeneestélylyel ünneplik meg. Az előkészületek serényen folynak. Az előadás 25, és 26-ra van tervezve.

Fizetés javitás. Szerdán délután, a községi iskola tanitónői és tanitói, Sudy K. János igazgató elnöklete mellett gyülést tartottak, melyben a fizetéseik javitása iránt teendő lépéseket beszélték meg. A peticzió akként szól, hogy a tanitók törzs fizetése 800, a tanitónőké 600 frtban állapittassék meg; a lakbér pedig ennek arányában (a tanitók lakbére) 250 (a tanitónőké) 200 frtra emeltessék. Azon kivül elhatározták, hogy ötödéves pótlékot is fognak kérni. Es időszerint 10-ed éves pótlékot élveznek. Ohajtjuk hogy a kivánt eredmény meg legyen.

Farsang. A kassai katonai alreáliskola parancsnoksága az intézet növendékei számára e hó 14-én kedden farsangi mulatságot rendez, a melyre a közönség számára is küldettek szét meghivók, hogy ennek szinte szemgyönyörködtető része legyen abban az élvezetben, a melyet ez iskola parancsnoksága a rendelkezésére álló nagy apparátussal kifejteni képes.

Tüzoltás. A szepsi-uton volt tüzeset alkalmából egyik tudósitónk azt irta mult számunkban, hogy a tüzoltóság fecskendő nélkül vonult ki és a midőn e miatt felszólalás történt, azt állitották, hogy a szivattyu ezáltal bepiszkolódnék, holott délután ezzel aznap gyakorlatra fognak kivonulni. Mihalik főparancsnok előttünk a február hóra kiadott parancskönyvvel igazolta, hogy a tüzoltóság február hóban egyáltalán

---

— Látja ezt az ananász dinyét, az hires és ritka fajta, még a mama is megkóstolta. Elfogadja tőlem ugy-e drága nagysád.

— No, no urak! mindent nekem adnak már…

— Oh! nagysád! bár mindent odaadhatnék… — sohajtja a Lojzi ur.

— Oh, nagysám! én még azonfölül oda adnék mindent, — nyögi Jani ur. Szorultak, mert a pöszméte ugyancsak szurta az elevent.

— De még ilyen rezedát se szagolt ám! No csak ezt a pár szálat!

— Nézze csak…… — de hogy mit, azt már nem mondta ki a Lojzi ur, mert a szép kapitányné olyat sikoltott, hogy a két ur majd bele hőkölt a pöszméte bokorba. Akkor bizonyára ők is sikoltoztak volna, de befelé!

Mi volt hát az? Csak az, hogy a kapitányné sleppje (vagy mi a csoda! mit tudom én biztosan, nem voltam én még női szabó!) a nagy forgolódásba beleakadt igen diskrét módon a pöszmétébe. Illetőleg, az a sleppbe, s kezdte már-már tépni. Ananász, árvácska, földi eprek s sárga viola földhöz lett csapva. A két ur megkövülten állott ott. Átkozott bokra!

— Hát na, segitenek már! — ni! hogy kaptak a szoknyához!

— Jaj! ne nyuljanak hozzá, ugy nem szabad! — s fülig pirult a szép kapitányné.

A bokor a Jani ur dülőjében volt, kapott hát rajta a Lojzi ur:

— Ki kell vágni a bokrot, — felfortyant erre Jani urfi mérgesen:

— No talán tövises boronát akarsz ő nagyságával hozatni.

— Ugyan urak! ne perlekedjenek itt, vegyék elő a zsebkést s azt a kis ágat le kell metszeni, majd a szobában leszedem a ruhámról.

— Ni, ni! igaza van nagysádnak!

S mohón nyultak a nadrág-zsebbe. Nincs! Nosza a másikba! Ott sincs. Idegesen kopogatták a kabát külső zsebeit, a belsőket, majd a felsőket, a bélés alját, a mellény-zsebeket, mindenütt, ahová csak elcsuszhat egy átkozott bicska. De nincs és nincs! Egyiknek se volt! Lojzi integett, arczczal, kézzel a másiknak, hogy eredj be a házba, hozz kést, a másik vissza integett, hogy eredj te! No bizony, majd kecskére bizzuk a káposztát. Már-már kezdett izzasztó lenni a helyzet.

— Urak! menjenek vagy pár lépést hátrafelé, ugy… forduljanak meg… igy… én addig magam leszakgatom a ruhám.

S ott állott a két urfi, háttal a hölgy felé. Csak ugy félszemmel sanditottak egymás felé, vajjon nem néz a másik? A hölgy pedig szép csendesen letépte magát, s nesztelenül besurrant a mamához, a hol hát czérnát kért. A két urfi meg ott állott.

— Te Lojzi! nagy csend van mögöttünk, hátha eléjult a nagysám? Te, én hátra nézek!

— Ne nézz! Jani, sóbálványnyá változol. Nem sokáig állhat azonban a csend, csak megszólal.

— Te Jani! csakugyan csend van ott, hátha valami baj van. Tudod mit, nézzünk egyszerre hátra. No várj! egy, kettő, három! s megfordulva csakugyan majd sóbálványnyá meredtek. Nem volt ott senki. De mégis! pár foszlány. Hej! hogy lökték egymást érte! Az „ő" ruhájának a foszlányáért. S keblökbe rejtették. Majd bementek.

— Bizony édes néni, a két gavallér nem tudott rajtam segiteni, még zsebkésük se volt!

III.

Hát az bizony fundamentális szégyen volt. Gavallér, kés nélkül!

S csakugyan másnap reggel eltünt a két urfi otthonról. A főutczára siettek. S egy-egy kést, mit! kést? peniczillust vettek a boltban. Persze, különkülön!

Ebédnél egész vigan voltak. A pecsenyénél csak nyul Lojzi is, Jani is a zsebbe. Utóbb nagy tempóval kiraknak egy-egy kést. Kölcsönös meglepetés. Futólag megnézik a másikét s fitymálva szólal a Lojzi:

— Az csak stoóczi penge.

— No, no! a tied meg csak Pesten imitált sollingeni. Az enyémbe van oltó kés is.

— Az enyémbe meg kanál is van, — s nyitogatják kifelé egyenként.

— Ebbe fülpiszkáló is van.

— Enyémbe fogpiszkáló.

— Itt körömreszelő.

— Imhol a nyelén kis tükör.

— Enyémre ráadásul adtak egy pakli drótszeget.

— No, én nem fizettem ki!

Nem birták hát egymást legyőzni!

*

— Fiuk! ki jön velem a szép kapitánynéhoz?

— Hopp! készen vagyok anyácskám!

Persze, mindakettő készen volt.

— Te Jani! maradj itthon, a teheneket meg a sertéseket kell a mezőre kiereszteni.

— Neked több dolgod van idehaza Lojzi, panaszkodtál tegnap is, hogy az ispán számadását még nem nézted át.

Hát biz ők belekapaszkodtak két oldalt a mamába, s ugy lejtettek a szép kapitányné házához. Itt is még a kézcsókolásban is versenyezték. Lojzi urfi előnyben látta magát. Ő a jobb kezecskére cuppantott egy csókot, de a Jani urfi is gondolta magában, a bal kacsóval se járt rosszul, ahhoz meg a sziv, az édes özvegyi sziv! van közelebb.

Egy kicsit még beszélgettek, aztán falusi szokás szerint leültek uzsonnázni. Az urak idegesen tapogatták meg zsebeiket, ahá! Itt voltak a peniczillusok. S mig a mamával nézegette a szép kapitányné az ablak mélyedésben a legujabb himzését, Lojzi ur elcsipte a menyecske szervitája mellől a kést, de Jani ur se volt rest, ő meg elcsente a villát. S mikor leültek s már szürcsölték a kávét, a nagy diskurzusban nem vette észre a szép özvegy, hogy nincs „csszeng." Csak mikor a sonka szeletet vágni akarta, hökkent meg:

— Ejnye, milyen gondatlan maga Lizi, nekem nem tett fel villát és kést, adjon csak!

semmiféle gyakorlatra nem vezényeltetik és így az említett napon sem volt gyakorlat, másodszor pedig a gyakorlati életből meritett ténynyel bizonyította, hogy a szivattyu és tömlőkkel való dolgozás télvíz idején 14—16 fokos hidegben a tüzoltóság általi mellőztetik, mert szokkal dolgozni képtelenség, mivel a tömlőkbe bocsátott viz nyomban megfagy és a munkát lehetetlenné teszi. A szivattyut mindamellett és később kihozták, még pedig tekintve a veszedelmet azért, hogy esetleg a közelben levő Lepesch-féle sörfőző kazánjában levő forró vizet vegyék igénybe, a mire azonban, a tüz megszoritása folytán, szükség nem volt. A téli tüzoltás vagy vedrekkel, vagy — mint ez esetben — a rendelkezésre álló hóval és boptás segélyével történik. A tüznél összesen 23 tüzoltó volt jelen, köszöntük Jakim kéményseprő is, a ki ugyancsak a gárdához tartozik, ez tehát nem egy-két tüzoltó. A tüzoltók közül Zaubek mászó a veszedelmes munka közepette jelentékeny sérülést is szenvedett. Mindig elismeréssel voltunk Mihalik Béla tüzoltó főparancsnok ténykedése fölött és éppen ezen oknál fogva szivesen igazoljuk, hogy az általa lábbra állitott tüzoltóság itt is az ő legjobb intenzioi szerint végezte nemes feladatát.

A fővárosi magán-tisztviselők ismét igen üdvös, sőt felette szükséges mozgalmat kezdeményeztek, hogy a magán-tisztviselők (pénzintézetek, részvénytársulatok tisztviselői) nyugdijbiztositása törvényhozásilag rendeztessék és arra az érdekeltek országos-értekezlete már a legközelebbi időben egybe-hivatni fog. A sikeres közreműködésre országgyülésünk több szerepvivő képviselője már meg lett nyerve, sőt több vidéki városban az érdekelt tisztviselők szintén egyesültek és előkészitő értekezletet tartottak. Kivánatos lenne, hogy városunkban hasonlólag kezdeményeztetnék ezen üdvös mozgalom annál is inkább, mivel nem csekély számmal vannak Kassán, pénz és biztositási intézeteink, gyáraink, vállalataink, melyeknek tetemes számu szellemi munkásai jogosultan várhatják, hogy ugy saját, valamint családtagjaik jövője, nyugalma biztositva legyen és törvényhozásilag rendeztessék; amennyiben a magánkörben többször inditott mozgalom, a közönynyel levő, de dus osztalékokat és nyereményt követelő faktorok nembánomsága folytán eredménytelen maradt! Magyarországnak ezerekre menő magán-tisztviselői, becsületes, fáradhatlan szellemi munkálkodásukkal bizony tetemesen hozzájárulnak az ország ugy szellemi, mint főkép anyagi gyarapodásához és kérdjük, csak az legyen az országnak mostoha gyermeke!? Midőn ezen inditott mozgalmat mint okvetlen szükségest melegen üdvözöljük, reméljük, hogy városunk érdekeltjei csatlakozni fognak ezen kezdeményezéshez és legrövidebb idő alatt a szükséges lépések az illető faktorok részéről kezdeményeztetni fog!

Nyilvános köszönet. Fogadják mindazon nagylelkü emberbarátok, kik a t. Deil és Sipos urak által megindított és 100 forintot eredményezett segélygyüjtéshez kegyesen hozzájárultak, a eszel megsemmisültnek látszott existentiámat ismét lehetővé tették, hálás szivből eredő forró köszönetemet. A mindenható Isten fizésse meg nemes támogatásukat. Mély tisztelettel alázatos szolgájuk Szedlák Józsefné tüzkárosult, kerékgyártó mester.

Báli selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig, valamint **fekete, fehér és mixnos** selyemszöveteket is méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, csikozott, kockázott mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban) postabér és vámmentesen szállit: **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 3—5

Kimeszelt czifferblatt. Horkay Miklósnának volt egy igen nyelves Marcsája, az asszony sehogy birt az ő pergő nyelvével. Tegnapelőtt a Marcsa megint nyelvelni kezdett, de erre az asszony bemártott egy meszelőt egy dézsa oltott mészbe és ugy kimeszelte a Marcsa két tulipiros orcsáját, hogy puder se kölütt hozzá, mégis egy hétig fehér maradt a két arcsa. Marcsa bizony, a kinek a mész kiette a képit, a biróságnál bepanaszolta a kemény asszonyt.

Irodalom.

Mercur. Felhivjuk olvasóink figyelmét a „Mercur" sorsolási lap kiadásában megjelent, minden értékpapir tulajdonos számára nélkülözhetetlen évkönyvre, mely a maga nemében Magyarországon eddig az egyetlen kiadás és a hasonló külföldi könyvekkel bátran kiállja a versenyt. A 132 oldal vastagságu mü az összes bel- és külföldi sorsjegyek eddig, azaz 1892. év végéig kisorsolt, de még be nem váltott sorsjegyek kimutatását tartalmazza és oly világosan és érthetőleg van szerkesztve, hogy kiki rögtön személyesen meggyőződhetik arról, vajjon sorsjegyei — ha a huzásokat nem kisérte sohasem is figyelemmel — eddig általában kihuzattak-e vagy sem. Ezt tudni annál is fontosabb és szükségesebb, miután tudvalevőleg több száz millió frt összegü nyeremények hevernek mint gazdátlan pénzek a különböző pénztárakban, köztük szá mos fönyeremény is. Esen összegek pedig nemcsak, hogy nem kamatoznak, hanem még, ha bizonyos idő alatt nem vétetnek fel, elévülnek, azaz az állam vagy az illető alap javára esnek. A sorsolási lajstromokon kivül számos tudnivalót tartalmaz, mint sorsolási naptárt, sorsolási terveket, szelvénykifizetési és koronaátszámitási táblázatokat, szelvények és kisorsolt sorsjegyek elévülési határidejét stb. A „Mercur" előfizetői a könyvet ingyen kapják, külön megrendelhető 50 krajczárért a „Mercur" kiadóhivatalában Budapesten, Dorottya-utcza 12. sz.

CSARNOK.

Válás után.

Francziából: **Dominkovich Mária.**

Dantreues ur le s föl járt dolgozó szobájában kezét hátra téve, lecsüggesztett fővel. Egy veleneziei tükör visszaadta kissé valahányszor elment előtte, magas alakját, sápadt homlokát őszülő halantékával. Ha az ablakhoz ért, mély barázdákat világitott meg a nappali fény arczán. Dantreues asszony, az anya látszólagosan egy könyv olvasásába volt elmerülve. De elég gyakran vetette aggódó tekintetét fiára; még gyakrabban a szobában lévő rendetlenségre. A lecsuszott zongora, virág nélküli kristály-kelyhek, a félre csuszott takaróju chaise-longue, mind ez elhagyatott, egykor fényüzés teljes szobát árult el, melyből most az örködő szem hiányzott.

Ekkor fölnyilik az ajtó. Az öreg Torgeuret tábornok Dantreues ur nagybátyja lép be, kinek élénk, száraz, rokonszenves arcza azon feszültséget árulja el, mit mindenik akkor mutat, mikor valami fontosat kell közölnie. Dantreues asszony fölemelkedett, reszketve a fölindulástól.

— Szabad vagy, szólalt meg az aggastyán. Épen a törvényszéktől jövök. Elválástok kimondatott.

Dantreues némán meghajtotta magát, Tökéletes csönd volt a szobában. A visszavonhatlan kijelentése ugy hatott, mint a lélekharang hangja. Egy régóta függőben lévő alkalmatlan ügy végleges eldöntése bizonyos elégtétellel töltötte el, de a béke, mely szivébe bevonult, a buskomolyság volt. Anyja sugárzó tekintettel állt föl, hogy homlokát megcsókolja, de fia elfordult, félig lezárt bágyadt szeme előtt más képek merültek föl. Egy fiatal asszony, kit éppen most vettek ki a zárdából, bizalmas órák a vasuti kocsiban, Velencse, Róma, a nápolyi partok. Gyöngédség, remény, a bizalom. A félreértések csak a Párisba érkezéskor kezdődtek. De nem, jobban mondva nem a félreértések, hanem a fölvilágositások. Ettől fogva naponként világosabb lett, hogy mindketten csalódtak egymásban.

A képzelet mindkettőjük elé egészen más embereket varázsolt, mint a milyenek a valóságban voltak. Mindenik megnagyobbitotta s szépitette a tulajdonságokat a másikban, melyek saját eszményképéhez közeledni látszottak, s eleintén elnézte az idegenszerüeket. S megkezdődött a lassu kijózanodás.

Az első lépés, mint mindig, az unyástól eredt. Dantreuenné, ki özvegy volt, nem tudta bele találni magát, hogy egyetlen fia háztartásába semmi bele szólója ne legyen. De a fiatal asszony semmi gyámoskodást nem akart türni, határozottan fölszólalt, még pedig oly modorban, mi arra emlékeztetett, hogy egy szerencsétlen, régóta elválasztott házasságból származik. Dantreues meghökkent.

Ő szelidnek, jónak s okosnak tartotta nejét, s most merevnek, szeretetlennek s önfejüűnek találta.

Az pedig, ki uralkodni, élvezni, s pazarolni vágyó volt, azt hitte, hogy egy ártatlan emberhez ment nőül, s most látta, hogy urára akadt, kinek komolysága s szigora előtte pedanteriának s szugoriságnak tünt fel.

Az asszony bálokban, látogatásokban, szabójával tanácskozásokban, s drága bevásárlásokban a boltokban keresett szórakozást. Az ur a klubbokban töltötte az éjjeket s órjási összegeket kártyázott el. Igy ment hét évig... Mily nyomor! ezen jelenetek zárt ajtók mögött, az alakoskodás a cselédség előtt, s a mosolygás a társaságokban.

Természetesen annyiban nem maradhatott. A féltékenység s házasságtörés megkezdték szerepüket. Dantreues ur egy gyöngesége, mi az ő helyzetében megbocsátható, oly viszonzási tényeket eredményezett a nőnél, mit hiába egy asszonynak sem bocsátanak meg. S mégis, a férj megbocsátott egy kard szurás után, mit egy szép dandynek, valami Salvancenak adott. Hiszen még mindig szerett azt a nőt, ki ugy megkinozta, talán éppen e kinzások miatt. De a mit a nő érzett, ki mondhatja azt meg? ki fürkészte ki ezen elzárkózott lélek mélységét?

Szerencsére nem volt gyermekük. Ha válásra határoznák magukat, legalább nem szenvedne miatta egyetlen ártatlan lény sem. De hát csakugyan ennyire ment volna már? Soha sem lássa többé életében nejét, ki nyolcz hónap óta egy zárdába vonult vissza?

Lehetséges volna, hogy még egyszer szabad legyen, s ura sorsának, s ezen romokból valaha a boldogságot lássa felvirulni?

— Máurice, bátyád hozzád szólt — mondta azután Dantreues asszony.

Csak fél füllel hallotta, csak a kéz, mely karját megfogta, költötte föl álmodozásából.

— Nem hallasz barátom? — mondta a tábornok. Tiszteleni fájdalmadat, de halld, hogy nőd egy utolsó találkozásra kér föl. Jelen volt az itélet kihirdetésénél; kivánatára ide hoztam. Lent várakozik kocsijában.

Dantreues ismét csak félig értett, de a vér arczába szökött. Egy tekintetet vetve a tiszteletreméltó tábornokra, kérdezte, mintha egy idegen nőről volna szó, nejét leány nevén emlitve.

Rendelkezésére állok de Chane asszonynak.

Anyja élénken szólalt föl ellene, mialatt a tábornok már az ajtó felé lépdelt. De a fiu makacsan a földre szegezte tekintetét. Léptek közeledtek. Dantreues észrevette, hogy anyja jelen akar lenni, ekkor halkan, de határozottan mondta:

— Mama, kérlek...

Az anya épen méltóságteljesen elhagyta a szobát, mikor az ajtó a fiatal nő előtt feltárult, fekete öltöny födte tagjait, egyetlen disze egy ibolya bokréta volt. Mikor vissza vetette fátyolát, látta Dantreues, hogy mily szép lett s ujra szenvedett. Arcza gömbölyübb lett, szemei még büszkébbek voltak, mint ezelőtt, felső ajka kissé nagyon kicsiny volt, alsó ajka kissé nagyon is duzzadt, sőtét haja illatos volt, mint ez előtt, mikor forró csókokkal boritotta azt. Dantreues képtelen lévén szólni, csak egy székre mutatott. A nő leült, Dantreues szintén. Egy pillanatig várt, aztán attól tartva, hogy nevetségesnek fog föl tünni, hirtelen mondta:

— Beszélni óhajtott velem. Üzleti dologról van szó?

A nő fáradt mozdulattal nemet intett s oly hangon, melyen a megerőltetést észre lehetett venni, megszólalt;

— Hagyjuk ezt a jegyzőnek, én bizom gondoskodásába.

Dantreues valóban bókezüleg gondoskodott róla. Keserü mosolylyal vont vállat ezen elösmerés fölött.

— Azon esetben, ha ékszereit s egyebet...

Dantreues elhallgatott föltevéseinek alacsonysága s azon apró ajándékok emléke, melyekről épen beszélni akart, összeszoritotta torkát. A nő ugyanazon fáradt mozdulatot tette, csakhogy belepirult, mi uj bájt kölcsönzött neki

— Mitsem mindebből — mondta. — És csak még egyszer, utoljára látni akartam önt.

S egyszerre volt férje arczába tekintett. Dantreues viszonozta tekintetét, bizonytalan félelem által megkapatva egy utolsó, sokkal kinosabb találkozástól. De a nő folytatta:

— Most már el vagyunk választva. Tulajdonképen már régóta el voltunk válva. Mielőtt örökre elhagynók egymást, kezet szeretnék önnek nyujtani és bocsánatot akarnék öntől kérni.

Dantreues nagy szemet meresztett; félelme még mindig nem tágitott. Micsoda komédiát akart vele játszani? A nő szomoru mosolylyal nézett rá s mondta:

— Nem hisz ön nekem? Igaz, a mit mondok, sok szenvedést okoztam önnek.

Sok bünbánat volt a különben oly büszke nő tekintetében s alázatos tartásában. De Dantreuesben

---

— A világért se! Lizike! Itt van drága nagysám a penicsillusom, van ebbe villa... az enyémbe meg kés!...

S mintha a zsebekben nyilt volna ki a két penicsillus, rohantak a szép asszonyhoz. A nagy sietségben aztán el is tévesztették, mert az egyik a körömreszelőt, a másik meg a fülpiszkálót nyitotta ki.

— Ej! ej! urak! ilyen szerszámmal csak nem ehetek!

Biz a tévedés hirtelen megesett. A szép asszony igen kellemesen mosolygott. Vette észre, hogy a két ur versenyez; de azt is látta, hogy egy kicsit hiuk a penecsillusokra. S megint mosolygott. Pedig ha igy duplán mosolygonak a szép asszonyok, akkor rendesen még valami különösre is gondolnak!

Következett a csomege. Volt abban sok dió, mogyoró, a menyecske pedig — ugy látszott — ezeket szerette legjobban. S itt is a töretleneket. No meg a mandulát. A dió-ropogtatót nem is használta, hanem a penecsillusokkal repeszgette a kemény héját. Egész lelki nyugalommal.

A két urfi meghökkent. Ebből nem jó lesz. Csak ugy rugdosták egymást az asztal alatt. Nézd csak, nézd! Hol az egyiket vette, majd a másikat. Nini már görbül a penge. A kis kés hegye is letört. A tükör beroppant. Hüh! hogy izzadt a két urfi, szerettek volna sirni! Az ő drága, szép penecsillusaik. Jaj! már megint csorbult! Szerettek volna sirni mérgükben. De miért is nem maradtam otthon! De mit is szaladok azután a rontó Pálné után? Hogy kellene azt visszakaparitani?...

— Az nem olyan jó kés mint a Lojzié!

— Hadd el Lojzi! jobb a tied, hisz sollingi.

— Igazán urak! pompás késecskék, bár kissé gyengék! s hasogatta tovább a mandulákat.

A guta környékeste őket, mintha szivükbe mártották volna a kést, mikor peresent a penge, mikor törött.

Végre!... felállottak az asztaltól, kedves egészségére kivántak egymásnak, kezet csókoltak. A hölgyek aztán a virágokat mentek nézni. Alig hogy elfordultak, a két ur csakugy kapott a penicsillus után.

— — — — — — — — — — — —

— Te Lojzi, a nagy penge három helyen csorbult ki.

— Hadd el Jani! az enyémnek a hegyét törte le a kis boszorka.

— Jaj! a fogpiszkálóm ketté törte.

— Hüh! a fülpiszkálóm is lecsapintotta.

— Mondok valamit Lojzi, a kiébe több hibát tett a drágalátos, kurizáljon az neki.

Biz nem tudtak végére jutni, mert mindkettejük bicskája egyformán volt megnyirbálva.

— No, ez nem ér semmit, hanem alkudjunk meg, kurisálj te neki Jani, neked adom a penecsillusom is.

— Hadd el, mit kezdjek én két rosz bicskával, meg egy Rontó Pálnéval, a ki mellől a kapitány ur is meghalt!? Hanem kurizálj te, legyen a tied, neked adom ezt az aranyos kést is, a mit onnét hoztam el.

— Hüh! — dadogott a Lojzi ur, — én meg a villát felejtettem magamnál. No, még tolvajságba keveredünk! Ahá! jutott eszembe valami, nyitott éllel hajitsuk a levegőbe a kést, s a melyiknek estében befuródik a földbe, azé a szép asszony.

— Helyes! — riadá a másik.

S sivitott a levegőbe két penicsillus. Majd zuhantak lefelé, s mint a csövek, ugy furódtak a földbe. Elképedtek. Hát már a sors se akar köszöttük dönteni? S amint igy elmélkedének a sors fatalitásain, benyit ám a mama.

— Fiuk! Örüljetek az ujságnak. Itt van bemutatom az én kis kapitányné hugomat, mint menyasszonyát dr. Füllentsnek!

No! milyet fohászkodtak a fiuk!

S mikor dr. Füllents ur otthon a zsebébe nyult, nagy megütközésel husott ki onnét egy pár aranyos kést és villát, még két csunyán kicsorbitott penecsillust.

Hát — ez is nászajándék!

csak a férfia büszkeség mozdult meg a rideg válaszolta:

— Szenvedést? Annyira bizonyos ön abban?

A nő fölemelte fejét, a halvány homlokára, bágyadt szemeire s ideje korán megőszült hajára tekintve lassan bólintott, szó nélkül. Dantreues elveszteste türtését, s gunyos nevetéssel ösmerte be:

— Gyönyörködik művében?

Szomorun válaszolta:

— Igen, sokszor s ok nélkül kinoztuk egymást; quittek vagyunk. De beösmerem, hogy ön jobb volt, mint én.

Dantreues hallgatott, de aztán halkan s megha tott hangon mondta:

— Én is bocsánatot kérek, ha akarattal vagy akaratlanul fájdalmat okoztam önnek.

A nő felelt:

— Ismét visszanyerte szabadságát; ön még boldog lesz egyszer.

Dantreues lassan fölemelte fejét.

— Ön szép s fiatal. Mások szeretni fogják, s kívánom önnek azon boldogságot, mit én nem adhattam önnek. A nő föl állt:

— Isten vele!

— Hogy az örök válás küszöbén még egy pillanatig visszatartsa — rebegte Dantreues.

— Mennyire megvet ön engemet, fölháborodom, ha csak arra gondolok is.

A nő őszintén válaszolta:

— Először megvetettem önt, de voltak olyan napok is, mikor szerettem.

Dantreues remegve kérdezte:

— A rossz időkben is?

Dantreues elfordult, homlokára szoritotta kezét, aztán haragosan s hitetlenül kiáltotta:

— Nem, ön megvetett! Csak vallja be, hogy most is gyülöl!

— Eljöttem volna akkor ide? — felelte szelidén.

De Dantreues keserüen folytatta;

— De én mindig szerettem önt, igen, mindig; szerettem tegnap, szeretni fogom holnap, jelenlétében, távollétében, szeretem! Hallja? Szeretem!

Erővel megfogta kezeit, sohasem látta ily szépnek. Örült győzedelme kápta meg, miglen egyidejüleg a szégyen gyötörte.

— Hagyjon, hagyjon — sóhajtott a nő.

De Dantreues térdein könyörgött magánkivül:

— Jeanne, ne menj el! Felejts el mindent! Még sok év van előttünk; legyünk még boldogok mielőtt meghalunk!

A nő szeliden ellökte:

— Feledi, hogy el vagyunk válva.

Dantreues fölállt.

— Vissza vonhatlan az? nincs vissza térés? Jól van, tehát szökjünk a világ végére!

Bágyadt, különös mosoly futott át a nő szomoru arczán, ezen inditvány megalázó voltában mégis némi diadal rejlett rá nézve.

— Mennyire megvetnél! — mondta.

— Oh, — sóhajtott föl a férj, nem jobban, mint te engemet. Mit teszsz az, ha szeretjük egymást?

De talán önmagától félve, felelte Jeanne:

— Nem, nem... a lecsendesitette fátyolái, készen a szökésre. Lesonya gyanu támadt Dantreuesben.

— Ah, tudom, miért jöttél ide. Még egyszer el akartál csábitani? nemde? Elömbe varázsolni még egyszer képedet örökre, hogy elpusztuljak e gyógyithatlan szerelemben? Ezért nem áll rémvédet, e megbocsátás komédiája. Ah, ah, el veled!

A nő rá tekintett, fölnyitotta ajkai mosolyuk, beszélni akart, de egyetlen szót nem birt kiejteni, csak szemeivel mondott ellent.

— Menj, kiáltotta ismét, — el veled! mondom.

Félni kezdett az ember dühétől. Megfordult az ajtó felé. De onnét még egyszer visszafordult a megcsókolva a csokrot, melyet kebléről levett, odadobta azt neki.

Mikor a két öreg visszajött, félig egy asztalon feküdt Dantreues, homlokát kezeibe temetve. Beszélni akartak hozzá, de egy szelid mondulattal kérte őket, hogy távozzanak, s egy kis ideig még hagyják egyedül.

Szerkesztői üzenetek.

A pillangó-fogó. Készséggel járulunk hozzá — mondva — bis az nem üti meg a mértéket, de kivánságára elküldjük Feri bácsinak, a talán gyönyörködni fog benne.

A mészruha. Az irás főkellike első sorban a helyesirás, másodszor pedig a czikek önálló igen jóleső vétsmi, ha attól kapjuk, a kit rajongóan szeretünk, d.: azok a nyomda-festéket csak ugy állják ki, hogy ha szép mosásformában csattanak a végén. Itt nem ugy van, azért is kell mondania még a reménytől is, hogy a mészruha napviláot lásson. Pardon!

Mephisto Kassán. Elég csattanós arra, hogy napvilágot lásson. Meg is látja, mihelyt megtudjuk, ki bujkál a Mephisto álarcza alatt farsang óvadján.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jetentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely továrosi aruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal töreksem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 12—52 **Jakobovits Ármin.**

☛ Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek. ☚

Czimbalom-oktatás.

A ki **néhány hónap lefolyása alatt hangjegy** szerint szépen akar **czimbalmot** játszani tudni, forduljon

Haják Lajos,
zeneiskolához
Forgács-utcza 24. sz. Kassa

30 3—3

„LE GRIFFON"

53. **a legjobb szivarkapapir.** 144—150

MEGHIVÁS

a kassai takarékpénztár-részvénytársulat

1893. évi márczius hó 12-ik napján 10 órakor Kassán az intézet helyiségében tartandó

48. évi rendes közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentésének tárgyalása, az 1892. évi mérleg megállapitása és a nyeremény feletti intézkedés.
3. Igazgatósági javaslat az ideiglenes részvényjegyek teljes befizetésére.
4. Két igazgatósági tag megválasztása.
5. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
6. Közgyülési jegyzőkönyvet hitelesitő bizottság kiküldése.

Kelt Kassán, 1893. évi február hó 3-án.

A kassai takarékpénztár igazgatósága.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyülés elé terjesztendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentésekkel együtt minden szavazatra jogositott részvényes által nyolcz nappal a közgyülés előtt a takarékpénztár helyiségében Kassán megtekinthetők és a kinyomatott évi mérleg az intézetnél átvehető.

Azonkivül a mérleg a felügyelő-bizottság jelentésének főbb mozzanataival együtt a közgyülést nyolcz nappal megelőzőleg a „Budapesti Közlöny" országos hivatalos lap és az „Abauj Kassai-Közlöny" helyi lapban is közzé fognak tétetni. 87 1—2

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi február 12. 18. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa, főutcza 50. sz. a. hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj: Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 50. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jenius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Az uj szinház.

Az uj szinház épitésének kérdésével a város közönsége dülő utra került.

A közönség és a sajtó előtt a látszat azt mutatta, hogy a hatóság és intéző körök ellentétes álláspontra helyezkedtek olyképen, hogy ezek mindenáron a fapiacz mellett törik a lándzsát és hogy ezen már-már megrögzött véleményüket bárhogyan, de keresztül akarják vinni.

E hiedelem eloszlatása szempontjából a sajtó képviselőit a főispán pénteken délelőttre konferencziára hivta össze, a melynek legelső sorban az volt a czélja, hogy a meglevő és a kivitelre teljesen megérett előmunkálatokat minden indokaival együtt leplezetlenül megismertesse és másodszor, hogy a közönség képviseletében megjelent sajtó embereit a felmerült nézetek indokolására kérje föl, előre bocsátván, hogy itt nem merev állásfoglalásról van szó a hatóság és főispán részéről, a mely elzárkózik az elfogadható más vélemények elől, hogy ha azok előnyére a városnak, javára az ügynek keresztülvihetők lent és fent egyaránt.

Az uj szinház hová épitésének helye köztudomásulag a fapiaczra van tervezve. Ezt a helyet a városi közgyülés két izben is szótöbbséggel határozta meg, habár akkor még módjában volt a városnak e határozatát más helynek a fentartásával hangsulyozottan kimondani.

Akkor nem tette és igy jutott a város abba a bizonyos zsákutczába, a melyből szabadulás nincs, mert a kibontakozás egyrészt anyagi, másrészt pedig helyrajzi okoknál fogva absolut lehetetlennek látszik.

Vegyük az Erzsébettéren való épitkezést, a mely helyen a tervezett monumentális szinházi palota kétségkivül imposáns képet nyujtana és jelentékenyen emelné a város látképét.

A hatóság élén a főispán habár semmi sem szól a mellett, hogy a fapiaczhoz makacsul ragaszkodnának — itt azt hozza föl indokul, hogy ide gravitál a kereskedelmi forgalom, ez a hely az egyetlen ma, a mely a vásártartásra számunkra a volt sok közül fenmaradt; ide kell állitanunk az évek óta vajudó vásárcsarnokot; ezt a helyet tehát a szinház számára lefoglalnunk határozottan nem szabad és e felett vitatkozni tulhaladott álláspont.

A Forgách-utczával parallel levő külsétány területet a város időközben odaajándékozta a királyi itélő tábla palotája számára az igazságügyi miniszternek, a polgári fiu- és felső leányiskola épülete számára a közoktatásügyi miniszternek és igy a kaszárnya-áldásból még a fenmaradt nagy terület szintén nem jöhet kombináczióba azért sem, mert ez mint kincstári tulajdon telekkönyvileg már betábláztatott.

Egy ujabban felmerült kombináczió pedig az lenne, hogy a harang-utcza környékén levő kisebb-nagyobb házakat a város kisajátitsa és az ott nyert megfelelő területre épitse a szinházat, a mely aztán olykép hozatnék közel a központi vonalhoz, hogy oda a főutcza felől utcza — harang utcza — nyittatnék. Ez a terv azonban a legalább egy negyedmillió forintot kitevő kisajátitási költség folytán valósággal csak az álomországba tartozik.

A választás tehát tiszta. Vagy a fapiacz, vagy a régi hely.

A sajtó képviselői a felhozott okokat teljesen méltányolva mindamellett a régi hely mellett foglaltak állást — inditványozva a főispánnak a következő modust:

tekintve, hogy a régi szinház térfogata a meglevő tervet meg nem birja és ez egyáltalán költséges voltánál fogva a város adózó polgáraira ujabb sulyos terheket róna, a régi hely méreteihez alkalmazkodó uj terv készittessék és miután a hatóság a kaszinó-bérlet, illetve az épület jövedelmét az uj szinház amortizácziójára számitja — a tervezés olykép történjék, hogy az épület északi részének emeleti helyiségei a kaszinó, földszinti helyiségei pedig vendéglő, kávéháznak hagyassék meg és az egész szinházépület restaurálás czimen hozassék napirendre, illetve a kérdés ilyképen terjesztessék föl esetleg deputáczió által a kormány elé.

A kormány igaz, hogy az uj szinház épitkezésekre nézve fenálló szabályokat tartja szem előtt és ezek azt mondják, hogy uj szinházaknak minden más helyiségektől mentes, szabad helyen kell állani.

Meglehet, sőt talán valószinü is, hogy a kormány a várost ebbeli szándékától el fogja üttni, ámde akkor meg lesz nyugtatva a közönség a felől, hogy a városi hatóság mindent megtett, a mi hatalmában állott.

A főispán ezt helyeselte, a főispán megigérte, hogy ebben az irányban a legrövidebb idő alatt cselekedni fog.

Várjuk.

A kassai székesegyház és uj orgonája.

Remek székesegyházunk, mely bizonyos tekintetben ritkitja párját az országban, kivált sajátságos gazdag és tiszta góth stylje által, épitésében egyre halad. A tetőzetnek ágyát már állitják, a jövő tavaszszal kezdődik a belső ivezet beburkolása, és ha csak előre nem látható akadályok nem jönnek közbe, 1894. őszén valószinüleg felszentelési ünnepet ülhetünk, és igy e remek templomunkat, mely most már 10 éven át zárva volt, uj fényében nézhetjük és csodálhatjuk, megjegyzendő, hogy addig valószinüleg csak az épület fog elkészülni, a belső berendezés még egy ideig hiányos marad, azonban az orgona, miután a régi már teljesen elpusztult s már évek óta használhatatlan állapotban volt, ujjal pótoltatik. Térjünk most az ujonnan épitendő orgonára át.

Angster József hires orgonaépitész egy tervet nyujtott be, melynek átvizsgálásával és megrendelésével a kassai székesegyház épitő bizottsága fog foglalkozni. Ki tehát Angster ur?

Orgona művészünk előttünk nem ismeretlen, ismerjük már az egész országban elszórt kisebb nagyobb munkái által. Ezek között a kalocsai székesegyház nagy orgonája, továbbá a pécsi belvárosi templom orgonája, a melyen az 1885-iki országos dalárünnep alkalmával a helybeli székesegyházi karnagy ur nagy közönség előtt hangversenyt adott; a pécsi székesegyház nagy orgonája, melynek felállitásával 1888-ban

TÁRCZA.

Miss Yóra.

Irta: Szécsy Imre.

Nagyon szép szemei voltak Miss Yórának, én meg nagyon szerelmes voltam belé.

Olyan szemek voltak azok kérem, hogy egyszer ott valahol Amsterdam körül egy uralkodó herczeg otthon hagyta a koronáját s elment Miss Yóra után az egész házi kasszájával; mikor azután a kassa lapos lett, a herczeg hazament ujra felvenni koronáját, Miss Yóra pedig ugrált tovább a tüzes abrincsokon — mert táncosnő volt az istenadta — Mister Borneck uram társulatánál, s járt városról-városra művészetével és szép szemeivel.

Miss Yóra nem volt szép! hazudnám ha mondanám, hogy szép volt: kicsike és sovány, csinos görög orral, lángszin veres hajjal, de a szemei: azokhoz képest a legerősebb villanyos reflektor is gyenge mécsvilág volt, azok ugy csillogtak, ugy ragyogtak, — pedig kérem a szeme sem volt neki szép, csak egész közönséges, olyan zöldes szinü szemei voltak, — hanem ha azokat a lángoló smaragd zöldes szemeit rávetette valakire, az oda lett egészen, az kész volt érte legalább is elkárhozni.

Mikor én megismerkedtem vele, akkor már a herczeg ujra viselte a koronáját, ő pedig éppen a „Didó“ lovát czirogatta, meg etette czukorral.

Odamentem hozzá és megkérdeztem, hogy szereti-e a ló a czukrot; azt mondta rá, hogy: „yes,“ pedig tudott ő magyarul is; hanem azt gondolta, hogy talán én tudok angolul, mert a lovát kérdeztem, mikor ő is ott van.

Mivel, hogy én éppen véletlenül nem tudtam angolul, meg nem is nézett le rólam egy koronát, — ott hagyott a faképnél, elment a lovával együtt.

Másnap csak megint ott voltam a czirkusz körül, odamentem hozzá néztem, a tülanglé szoknyájára varrt fodrot, és németül igyekeztem beszédbe ereszkedni vele, nem ment sehogy, végre nagy nehezen megértettük egymást; magyarul tudott ám a hamis jól, csakhogy ő Miss Yóra, — angol volt.

Harmadnap már egészen barátságosan fogadott, negyednap vittem a Didónak czukrot, s igy lassan kegybe jutottam. Este én tapsoltam neki legtöbbet, jutalmul rám vetette azokat a gyönyörü nagy zöld szemeit és én a kárhozat felé haladtam.

Jó barátok lettünk, egész nap ott voltam a czirkuszban, később már a Didót is én vakartam meg, pedig ezt még a herczegnek se volt szabad, ugyszólván benső jó barátja lettem, a czirkuszban a clownok és yonglőrök közt fel se tünt jelenlétem, egészen otthonos voltam még a lovak közt is.

S mindez Miss Yóra szép szemeiért; egészen bele voltam habarodva.

Az utolsó előadás estéjén szomoruan ültünk egymás mellett, a közeli elválás bántotta lelkünket, hogyne, hisz annyira összeszoktunk már Yóra, Didó, meg én.

— Yóra, én nem tudok nélküled élni, én szeretlek téged — sohajtám fel nagy keservvel.

Rám vetette szemeit egész komoly arczot csinált, felült a Didóra, csak onnan szólt le.

— Barátom, vagy én ugrálok valakinek, vagy nekem ugrálnak.

Mivel, hogy én nem kivánhattam, hogy Miss Yóra nekem ugráljon, ugrálok hát én neki; de el nem hagyom.

Induláskor én is ott voltam az utazó czirkusz társaság közt, Miss Yóra mellett, a bohócz is meg Yóra is megszoritotta a kezemet, talán rosszul esett volna, ha nem látnának köztük.

Mentem velök.

Másnap már én is trikóban voltam s tartottam Yórának az abroncsot, s mindezekért egy mosoly volt jutalmam.

Harmadnap az egyik clown beteg lett, én bolondoztam helyette, egy hét mulva a trapezon ugráltam; magam sem tudom, hogy hogy nem, valóságos artista lettem. Most már ugráltam Miss Yóráért és ő csak mosolygott.

Két hét mulva a Didón ültem, Yóra még szebben mosolygott, de én már nem mosolyogtam, nekem már a derekam is fájt s tudja isten mikor ugy a trapezról néztem, nem is voltak Miss Yórának olyan gyönyörü szemei, hogy a nyakamat érdemes legyen kockáztatni érte.

De azért én csak ugráltam tovább. Miss Yóra mosolygott, rám nézett, én oda voltam.

Két hónap mulva ugy ültem Didón, mintha mindig ez lett volna a kenyerem, a salto mortalét meg két lovon keresztül ugrottam.

S Miss Yóra bőkezüen fizetett ezért engém — mosolylyal.

A harmadik hónapban ugy látszik kifizettek a herczegnek minden hátralékos pótadót, mert egy szép reggelen csak ott volt, korona nélkül ugyan — koronákkal.

A harmadik hónapra rákövetkező napon pedig már nem volt ott se Miss Yóra, sem a herczeg, sem a Didó, csak én.

Yóra természetesen elvitte a szemeit is. Miss Yóra szemei nélkül vak volt nekem az egész világ, nem volt maradásom a czirkuszban. Egy szép napon keblembe rejtettem Miss Yóra tülanglé szoknyáját s otthagytam Mister Bornecket.

Fáj még a szivem Miss Yóra után, de Amsterdam mégis messze van!

A rózsa hamva.

— Irta: Catulle Mendès. —

Egy reggel nagyon szentimentális hangulatban voltam, mivel azelőtt való este hallottam egy kedves romanczot énekelni egy férjhezmenendő fiatal hölgytől a zongora mellett, a mely romancznak végső soraiban a pillangók leszállnak a rózsa szivére. S a kert, a melyben sétáltam, eléggé alkalmatos hely volt arra, hogy engem e kedélyállapotban meghagyjon; nem volt

a 100 ik orgona jubileumát ülte meg. Olvastunk 1890-ben a fővárosi lapokban a terézvárosi nagy orgonáról, a melyen a néhai hires Lohr szintén konczertezett és reá alig egy évre a kálvintéri ref. orgona hangversenyekről, mely szintén Angster müve.

1892. augusztus havában ünnepelte a czég fenállásának 25 éves jubileumát.

Angsternek már Kassán is van egy kisebb müve a református templomban, mely szintén igen jó mü.

Tavaly egy helybeli lap is hozta a pécsi nagy orgona leirását, emlitvén hogy 50 egynéhány registerrel és 2670 sippal, továbbá légnyomatu gépezettel bir és hogy egy nagyobb fogással (akkord) körülbelül 800 sipot egyszerre szólamláshoz lehet juttatni és hogy e mü a mesternek eddig legnagyobb és legtökéletesebb müve.

Ha a kassai orgona tervezetét a pécsihez hasonlitjuk, folyton ujabb és ujabb haladást látunk. A pécsi orgonában egy a mai kor szinvonalán álló légnyomatu gépezettel biró müvet látunk, a melynek segitségével, ha egy változat sincs kihuzva, egy lábnyomás által egyszerre az egész müvet megszólamlásra hozhatjuk, vagy pedig fokozva a pp-tól egész az ff-ig vagy forditva. A kassai költségvetésben egy teljesen gépezet nélküli orgonát látunk, melyet nem lábnyomással, hanem az ujjainkkal akár játszás közben az egész müvet megszólamlithatjuk. Itt a sokszoros és komplikált gépezet egy cső hálózat által pótoltatik.

Ezen cső légnyomatu rendszernek előnye először a könnyü játszás mód. Az alsó manuálban mind a hármat müködésre hozhatjuk a nélkül, hogy a másik kettőn a billentyü még se mozdul; másik előnye a pontos megszólamlás, továbbá a mi a fő, hogy akadály nem fordulhat elő benne, mert a billentyüzet kivételével gépezete nincs, másrészt még az időjárás befolyásának sincs annyira kitéve.

Léteznek már olyan orgonák több évek óta Angol és Németországban, de az osztrák-magyar birodalomban még nem léteznek, igy tehát Kassa volna az első, mely ilyet a terv elfogadása esetén kapna.

Angster itt nem utánozza a külföldi müveket, ő azok alapján uj találmányt mutatott fel. Mig külföldön eddig többnyire a csőrendszerü szélládákat alkalmazzák, vagy pedig a kuprendszert, vagy ha ezen az alapon nyugvó szélládákat is késziettek, mindig volt valami gépezet benne; de Angster nekünk egy teljesen gépezet nélküli szekrény ládát igér, mely hangra nézve is a legjobb hatást idézi elő. Valamint Angster 1869-ben Magyarországon az első crescendós orgonát állitotta, ugy most is ő lesz az első, a ki a „cső pneumatikát“ behozza, azt is sokkal megegyszerüsitve, mely rendszerre a szabadalom megnyerését már be is jelentette.

Müvészünk munkájának minőségéről azt tartom, fölösleges emlitést tennem; a ki egyszer müveit látta és hallotta, az meggyőződhetik munkájának tökéletességén.

Büszke lehet Magyarország ilyen honpolgárokra, mint a „Magyar Állam“ is mondja, kit oka van a külföldnek irigyelni, tehát méltán vehetné az ország rosz néven, ha külföldit helyeznének eléje.

Innen-onnan.

Miért haragszik Jósza.

Kis diák koromban rendkivüli hajlamom volt és mint hittem nagy képességem is a költészetre.

Akkor tájt volt ez, mikor a nagynevü Hazafias Veray János tanáraink engedelmével eljött iskolánkba elszavalni és főkép árulni költeményeit. Es időre esett, hogy egyik tanárom elkobozta az első kisérletemet — valami remek szonátát — és még ennek tetejébe megsugta a nagynevü férfiunak, hogy üdvözöljön engem mint leendő kollégáját. — Szegény János bácsi a kezét nyujtá rögtönzött, állitólag hexameterekben intett, hogy meneküljek, a mig lehet a pegazus varázsa alól — mert háládatlan pályára tévedtem, a hol több a babér, mint a kenyér. — „Különben — folytatá — tartson meg az Isten, és neveljen nagy poétává, ki lelkesülni és lelkesiteni tud — édes öcsém, leendő szenvedő és pályatárs!“ Es ezzel befejezte megható dikczióját.

Nem tudom, vajjon a kilátás a kenyértelenségre, vagy a János bácsival leendő kollegiálitás szegé szárnyaimat, de gondolataim ettől fogva gyalog jártak.

De mit sem tesz, hogy nem lettem költővé. A költő ugy terem mint a gomba mondta minapában valaki, tehát mindegy, bármelyik ilyen gomba, módra nőtt poéta versei közt méltóztatik is kutatni, az lesz a meggyőződés, hogy egész légióját a szerelmi sóhajoknak találí ott raktáron, melyekben „ő“ róla énekel a halhatatlansági aspiráns.

Tehát ezekben az „ő“ róla szóló versekben b. figyelmökbe ajánlom azt a helyet, mely azokat az „éjfél setét, csillag fényü, rejtett tüztől sugárzó és rejtett szenvedélytől izzó szemeket“ igyekszik lefesteni.

Tessék ilyen, — de nem! egy nuanszszal világosabb és két csillag erősségü fényes szempárt elképzelni és lesz fogalmuk Jósza szemeiről, melyeket más boldogtalan halandó csak látásra, de Jósza hóditásra is igen előnyösen tud használni.

S kérem, Jósza azért haragszik rám, mert megmondtam neki, hogy ilyen szemei vannak.

Jósza egy gyermekkori barátnőm, kinek bele rajzoltam a zsebkendőibe a monogrammját és ő ezért mindent, a mi megehetőt a speisban talált, kilopkodott számomra — mire természetesen ma már mintán visszakerült a „höhere Töchter Schule“-ból, sehogy se akar ráemlékezni, sőt azt erősgeti, hogy ez nem is igaz.

Mi több, nem csak nem türi, hogy mint hajdanában tegezzem, de megis sértődik, ha nem nagysádolom, pedig ő engem csak ugy „magáz“ és még bajuszom sem képes neki annyira imponálni, hogy néha egy „ur“ szót megkoczkáztasson.

De minek is?! Hisz ugyis rokonságba jutunk, ha a nővére a feleségem lesz — ámbár ő szörnyen ellene van a dolognak: még sógornak sem kellek neki.

Képtelen vagyok a tetszését megnyerni bármint udvariaskodom is, — pedig ha nővére, az én menyasszony-jelöltem nincs jelen, még kurizálok is neki. — A minapában pláne megis csókoltam, nem vettem ugyan észre, hogy oly nagyon ellenkezett volna, vagy hogy valami különös haragot keltett volna benne e merész ténykedésem, de ő azért mégis ki nem állhat.

Roppant mód szeret feleselni és velem czivakodni. Legutóbb is nővére, az én menyasszony-jelöltem előtt azt is kérdi tőlem, hogy miképen hangzanék az a vers, melyet valaki ő róla irna. — Ebben a pillanatban hivták ki leendő mennyasszonyomat és én elkezdtem bátran ugy mint azt a poéták szerelmes verseiben gyakran olvastam, a selyem hajról regélni, folytatom a szemekről, de tovább nem jutottam — Rózsa bejött és mivel egy kicsit féltékeny, kénytelen voltam más tárgyra áttérni. De Jósza csakhogy zavarba hozzon, ismételve, a mit én az ő szemeiről mondtam kijelentette, hogy sértve érzi magát és roppantul haragszik.

Kétségbe voltam esve. De éppen kapóra jött a doktor bácsi, ki mielőtt az igazság védésében és keresésében megőszült volna, huszárhadnagy volt, és igy kétszeresen kompetens biró.

A doktor bácsi a családnak régi jó barátja, tanácsadója és Józsának kedvencze; be van avatva a család minden dolgába, sőt azt is tudja, hogy Rózsa az én menyasszonyom lesz, mihelyt annyi jövedelemre teszek szert, hogy a Hazafi Verai János által emlegetett babér helyett megfelelő „kenyérhez“ jutok.

Elmondtam neki a harag történetét, és megkérdeztem van-e joga a Józsának mondottakért haragudni és általában illik-e tőle folyton azt hangoztatni, hogy ki nem állhat!?

„Eh fiam! fiatal vagy még! Joga ugyan ha volna is, igaza nincs, de hát tudod az asszony-féle mindent inkább megbocsát az olyan férfinak, a ki neki tetszik, csak azt nem, ha nem őt, hanem egy másikat szeret.

Azóta Jósza már kibékült velem, de a doktor bácsira szörnyen haragszik.

Boros Gyula.

Ujdonságok.

Jászói prépost. Néhai Kaczvinszky Viktor halálával megüresedett préposti székbe — ugy értesültünk — a rend tulnyomó többsége első helyen Benedek Ferencz konviktusi kormányzót ohajtja jelölni és alig szenved kétséget, hogy ez a jeles, nemcsak a rendi tagok előtt, de a társadalmi körökben is kiváló és népszerü pap, tudós és pedagógus, a választás alkalmával a rendi tagok részéről az abszolut többséget megnyeri. Második, illetve harmadik helyre dr. Stöhr Szilárd, a kassai és Kotunovics Győző a nagyváradi prémontreiek főgimnáziumának érdemekben gazdag igazgatói jönnek kombináczióba. A választás valószinüleg julius hóban és Jászón fog titkos szavazattal megejtetni.

Az alispán-választás vármegyénkben mindinkább élénkebb hullámokat ver az érdekelt körökben, a hol ma már tulnyomó az a nézet, hogy a választásnak teljesen szabadon minden politikai szinezéstől menten kell megtörténni. Jelöltül még ma is csak ketten állanak szemközt. Fábián János tiszti ügyész pártja e hó 16-án délután 4 órára a Schalkház egyik emeleti termében konferencziát fog tartani, a mely igen népes lesz, a mennyiben ma már mintegy bevégzett tény áll a beavatottak előtt, hogy a nagy választási harczból Fábián János neve fog győztesen kikerülni. A konferencziát mintegy 20 előkelő vezérférfi hivta egybe, a kik hangsulyozottan a közigazgatás érdekeit tartva szem előtt, hivják föl csoportosulásra a bizottsági tagokat.

Kovácsy Béla, a kassai m. kir. gazdasági tanintézet derék igazgatója e hó 9-én Budapesten az országos gazdasági egyesület meghivására szakszerü előadást tartott az állati táplálékról, a melynek végeztével a hallgatóság zajos éljenzéssel tüntette ki.

Hymen. Ambrózy István késmárki közjegyző jegyet váltott kis-ruszkai Cserépy Anna kisasszonynyal Késmárkon, az ottani polgármester kedves és szép leányával.

A tiszti jelmez-estély. A csütörtöki est soká emlékezetes azok előtt, a kik a Schalkház szálló nagy termében megjelentek, hogy a helyőrségi tisztikar jelmez-estélyét lássák, ott mulassanak. S mert éppen nagy sokaság volt, a mely a legjobb reménységet táp-

---

itt semmi erdőség és semmi titokzatos árnyék. Virágágyak kék, piros és sárga virágokkal, szépen meggereblyélt utakkal. A juliusi nap aranyos álmában pazarul helyezett el a kertben mindent, a mi definiálatlan lehetséges egy csokorban.

Egy röpködő lepke érintette Ernuszt s rajta bagyta nagyon finom porát.

— Fehér lepke, — mondám — (a románczra való visszaemlékezés e vidám lénynyel való beszélgetésre hangolt) fehér lepke, ne repülj el oly gyorsan, szállj le a levélre — a virág foglalkoztatna téged — s felelj arra, a mit kérdezek.

A lepke leszállt a levélre.

— Hallgatom — mondá.

Miért is ne felelne, ha szólok hozzá?

— Könnyelmü kegyencze a rózsák és liliomoknak, — folytatám, — mondd meg nekem, honnan kapod azt a könnyü port, melyet szárnyaidról szórsz le, mialatt egyik virágkehelytől a másikig repülsz? Csupán nektek van, lepkék, olyan szárnyatok, melyekről fehérség hull alá, mint egy kendőző pamacsról.

A lepke igy szólt:

— Kiváncsi!

Miután azonban nagyon jó kedvében volt, kegyes volt engem megoktatni. Mégis csak azt hiszem, sok dologról vehetnénk tudomást, melyeket nem találunk a könyvekben s melyekről a tudósok mitsem tudnak, ha gyakrábban társalognánk a mezők és erdők bogaraival: a tücskökkel és cserebogarakkal.

*

Mikor Éva vörös hajával megszületett, tizenhat éven át — a mostani nők nem késnek ennyire megismerkedni a világgal — megmaradt abban a mesés paradicsomban, mely ragyogott az élet és fiatalság tüzétől. De ő sokkal szebbnek érezte magát, mint minden szépség, mely őt körülvette; s mihelyt meglátták őt egy viz tükrében, minden lény és dolog irigyelték őt. Igen nagyszerü volt az oroszlán sörénye, melyet ha megrázott, olyan volt, mint a lobogó láng, de Éva kibontott haja fényesebben tündöklött. Hogy az ég kék, lehetséges, hanem Éva szemei szebb azurt mutattak. Miért irigyelte volna a hattyut, midőn az ő vállai és karjai, mintha élő hóval lettek volna formálva? Nagylelküen szemlélte az uj természetet, miközben igy szólt:

— Tagadhatatlanul szép… De hogyan? semmi több?

S aztán játszani kezdett; szeretett ugyanis fa alatt ülni s finom ujjainak körmeit csókolgatni.

Hanem egy napon látott egy rózsát.

*

Ott volt előtte a rózsa, diadalmaskodó kecsében inkább fehéresen, mint rózsaszinüen csillogott. Kinyilt s ugy ragyogott mint egy virág, mely csillaggá válik. Ragyogott és fénylett, mint egy csillag, melyből asszony lesz. Egy tigris, mely mellette elhaladt, meghatottan könyezett…

Ekkor Éva nyugtalankodott. Belátta, hogy igy örök életében vetélytársa lesz! Bármily szép volt ő, a rózsa sem volt csunyább nálánál. Illat, illat ellenében, mosoly mosoly, bübáj bübáj ellenében — az itéletnapig tartó hiuságok szüntelen harcza fejlődnék ebből. Hiába kisérelnék meg szerelmes költők lelkes madrigálokban urnőiknek bebizonyitani, hogy a rózsa elmerült a küzdelemben, Éva nem áltatta magát: a rózsa mindig meghazudtolná, dicsőteljesen, magasztosan; örökös megalázás volna az asszonyra, ha vetélytársnőjével összehasonlitanák.

Leirhatatlan szomoruság fogta el azt, ki az összes teremtményeket uralta s kinek csak egy virág mert ellentállani. Nem lelte többé kedvét abban, ha a patak visszatükrözte arczát, ha a hattyuk vigan hanczuroztak a tavon; a hattyuk, melyeknek pihéi nem voltak oly fehérek, mint az ő böre.

Megtörtént, hogy éjjek hosszant ábrándozott a közömbös csillagok előtt és órák hosszant ült el egy fa alatt, hogy kis ujja rózsás körmeit is megcsókolta volna.

Annyira szenvedett, hogy elhatározta, hogy megsemmisiti azt a virágot, mely kérdésessé tette páratlan szépségét. Ah, jól tudta, hogy egy holt rózsa nem jelenti az összes rózsák elpusztulását; minden tavasz, minden nyár ujra fakasztaná őket, szégyenére azoknak ez ajkaknak, melyek nem oly rózsásak mint a virág.

Eleintén arra gondolt, hogy ellenfelét széjjel tépi, széjjel harapja, lábaival a porba tiporja s azután igy piszkosan elcsunyitva, áldozatul veti a forgó szélnek, mely arra száguld. Meg figyelte egyszer, mint esett egy sas egy fülemülének; igy akart ő is a rózsának rontani. De azután más gyilkos eszközre határozta el magát. Száritott lombokból a pázsitra máglyát rakott, melyet egy sz. János bogárka segélyével felgyujtott s mikor a lángok magasra felcsaptak, szétszedte a rózsát s a tüzbe dobta. Oh, mint reszkedtek, remegtek a gyöngéd szirmok! Oh mily szomoru, mily iszonyatos volt ezt a rózsaszinü fehérséget, ezt az illatot, életet, ezt a sok kellemet elégni látni!

Végre a kialudt parázson nem maradt más, mint egy marék fehér por — a rózsa hamuja. S az asszony — ki már akkor is kegyetlen volt — önelégülten mosolygott.

*

Az éden pillangói között nagy volt a kétségbeesés. Szerették a rózsát, melyet az asszony gyülölt. Micsoda? Nincs többé? Nem pihenhetnek meg többé rezgő szirmain; kiterjesztett szárnyaik nem simogathatják többé kiálló porodáit? Mialatt a kegyetlen tett véghez ment, kétségbeesetten röpködtek a vesztőhely körül. Éva, teljesen elmerülve bosszujának müvében, nem is vette őket észre. Most eltávozik az asszony diadalmas arczczal és a pillék iszonynyal nézik a hőn szeretettnek halovány maradványait.

És mindegyik legalább azt akarja megmenteni, a mi még lehetséges.

Mindnyájan vad tolongással neki estek a gyönyörteljes hamunak, hempergetek benne, befödték magukat vele. Es az a finom, futó por, mely azóta a pillangók szárnyait ellepi — a rózsa hamuja.

---

látta és a látnivalók iránt már előre el volt ragadtatva, a nagy terem 9 óra utánra annyira tul volt zsufolva a legtarkább, de egyszersmint a legelegánsabb és legszebb közönséggel, hogy a táncztól még tiz óra körül is csak ugy lehetett beszélni, hogy a rendezőség a nem tánczoló férfiakat kezdte heringmódra összegyüritani, mig aztán lassan átszivárogtak oda, a hol enni is, inni is adnak — füstölni is lehet. Hanem azért még mindig igen-igen sokan voltak, a kik az elbüvölő látványtól odaszegződve, többre becsülték ezt a gyönyört, a szépségnek ezt a részegitő mámorát, mint akár ha a világhirü falernumi nektárt kinálgatták volna a m o t t, a hol külömben sem lehetett már mozogni. Az első négyesre 160 pár állott föl három csoportban és ez a nagy tömeg a pompás vezénylet alatt nemcsak mozgott, de egy pár gyönyörü figurát vitt keresztül. A második négyest még mindig ilyen tekintélyes szám uralta és csak a harmadiknál, reggeli 4 órakor, fogyott ez meg 96 párra. A szépségek sokaságából följegyeztük a következőket s pedig j e l m e z e s asszonyok: Schandruné vizitündér, Mihalik Béláné miszlókai asszony, Megay Arthurné méhkirálynő, Ries Lajosné déltiroli leány, Laun kapitányné tiroli asszony, Laszgallner Albertné keleti nő, Nónay századosné fantázia, Bartalné rococo, Fülhegyiné játék, Máriássy századosné fantázia, Linhardtné Stuart Mária, Juhászné rococo, — jelmez nélkül elegáns báli toalettben: Hardenberg Aládár grófné, Senynyey Lajos báróné, Csáky-Pallavicini Adolf grófné, Forgách László grófnő, Teleky grófnő, ifj. Gedeon Mátyásné, özvegy Gedeon Gáspárné, Hubrich Hugóné, Stadler Sándorné, Steinhübel Lajosné, Slachta Kálmánné, Komoran századosné, Sir főhadnagyné, Pácz századosné, Pallavicini őrgrófné, Pollak Róbertné, Moskovics Jakabné, Barts erdészné, Szőnyey Istvánné, Forster ezredesné, Kobilicz ezredesné, Soukup Adolfné, Aranyossy Lászlóné, Fiedler Károlyné, Tomka ezredesné, Simoncsicsné, Körtvélyessy Aladárné, Decsy főhadnagyné, Clairné, Cvrcek-Vécsey századosné, Fábryné, Legányné, Lakos Károlyné. — L e á n y o k: Offenheimer Margit Harriet doctor Jonathánból, Adriányi Irén elszászi, Adrányi Vilma görög leány, Fluck Jolán tél, Szőnyey Ilona juhászleány Arkádiából, Soukup Ilona rococo, Tarnóczy Rózsi üstökös, Krajnik Henriette hiacinth, Köisch Riza franczia gigerli, Aranyossy Alice postásleány, Aranyossy Adrien miszlókai leány, Forster Margit pierett, Forster Ida Carneval, Palecsko Stefánia fecske, Oberschall-nővérek halászleányok, Zgólay Klára fecske, Laszgallner Elvira oláhczigány leány, Meisner-nővérek czigányleány és mezeivirág, Roxer Irma olasz nő, Mayer Mariska régi franczia nemes nő, Raisz Jolán polichinella, Koch Erzsi paraszt leány, Urbán Stefike napraforgó, Fózer Ilona oláhnő, Fózer Paula éjpillangó, Jakobs Anna nyár, Moskovics Margit lengyel nemes leány, Mayer Józsefin rococo, Ottohal Mathild fantázia, Prihradny Lidike treff-dáma, Prihradny Elza rococo, Pallavicini Friki pierett, Szieber Bella virágárus leány, Korányi Iluska tavasz, Kemény Etelka fantázia, Kálnay Emma karácsony, Klein Lujza czukorka, Berzeviczy mák, Darvas Margit rococo, Darvas cseh leány, Demeter Blanka pereczes, Langenbacher Miczi Európa, Hrabanth Emma czigányleány, Hoffmann Malvin éjkirálynő, Erőssy Gizike satanello, Csipler Ottilia juhászleány, Hablicsek Róza angyal, Hennel Margit tehányi tót leány, Fekete Olga miszlókai leány, Fekete Magda tehányi leány, Füzi Irma fantázia, Fischer nyár, Hegedüs Lotti pierett, Hegedüs Mariska czigányleány, Kobilicz Margit Margaretha, Kobilicz Emma vizi liliom, Bezsilla tavasz, Korláth Sárika bálkirálynő, — jelmez nélkül: Gedeon Alice, Schell baronessek, Mikuleczky-nővérek. A rendezőség tagjai Schandru és Donner kapitány, Tilzer, Nadherny, Weinstabl, Erőssy főhadnagyok, Wolff, Breuer hadnagyok, dr. Ludwig főtörzsorvos sok érdemet szereztek e sikerült farsangi hadjárat körül, a mely valóban páratlanul áll a kassai krónikában. A kedves mulatság reggeli 6 óra körül ért véget.

Beöthy állapota. B e ö t h y Ákos képviselőnk állapotában, mint örömmel értesülünk, javulás állott be. Fájdalmai enyhültek. Házi orvosa dr. Purjesz és Kéthly tanár a beteget többször meglátogatták s nyugalmat ajánlottak neki. Igen sok látogató keresi föl betegágyát, köztük Apponyi Albert, Károlyi István grófok, a képviselőház számos tagja s közéletünk több kitünősége.

Költemények. K o v á c s Zsigmond, lapunknak is kitünő munkatársa, a kit jeles költői talentuma révén a magyar szépirodalmi lapok olvasó-közönsége régebbtől ismer, most sajtó alá rendezi költeményeit. A kötetben a már megjelent és még az asztalfiában lévő nagy anyagból a legjobbak lesznek fölvéve a szerző részéről, a kit e vállalkozásra nem az anyagi érdek, hanem pusztán az a jogosság ösztökélt, a mely az ambiczió szóban nyer kifejezést. Ezt a Kisfaludy-társaság fokozta költőnkben, a midőn egy költeményét pályázaton 200 frttal mint kitünő alkotás megjutalmazta. Ránk nézve igen kellemes valami, hogy olvasóink könyvasztala számára éppen ezt a költeménykötetet ajánlhatjuk, mert meg vagyunk felőle győződve, hogy e versekkel egy pár derült órát szerez meg magának. A kötet a jövő hó közepe táján lapunk nyomdájából csinos kiállitásban fog sajtó alól kikerülni és akkor még bővebb alkalmunk lesz ezzel kritikailag is foglalkozni.

A kassai dalkör f. hó 14-én este a Schiffbeck-féle szálloda első emeleti termeiben családias jellegü s közvacsorával egybekötött dalos estélyt rendez, miről t. pártoló tagjait ezzel értesiti, hogy szabad belépti jegyeik Kocsányi és Vitéz üzletében mint a kör pénztárnokánál rendelkezésükre állanak.

Szép meglepetésben részesült e napokban a kassai férfi dalegylet a budapesti Ganz-gyár dalos-egyesülete részéről. Ez egylet ugyanis egy szép mivü niklirozott lirával kedveskedett régi dalegyletünknek viszonzásul azon baráti köteléknek, a mely a két egylet között az országos dalárverseny alkalmával keletkezett.

Népkonyha. Folyó hó 5—10-ig kiosztatott 499 adag ebéd, ebből 490 ingyen. Adakoztak: a mészáros ipartársulat 20 frtot, Friedmann Rozália urnő 5 frtot, Fleischer és Schirger és Littmann Sándor urak 5—5 frtot, Mandl Emil ur 3 frtot, dr. Reismann, dr. Neuwirth és Guttmann Ignácz urak 2—2 frtot, Grünfeld Róza urnő 5 klg. lisztet és 5 klg. sót, Garai urnő 1 klg. paprikát. Kassán, 1893. évi február 10. Az izr. nőegylet elnöksége.

A nagyidai czigányok. Talán nem lesz érdektelen — irja levelezőnk — e lap olvasói előtt, hogy Nagy-Idán az ős czigányvárosban az ez évi czigány népszámlálás hány p u s k a p o r o s h ő s t talált. Az 1860 lelket számláló községben állandóan lakik 96 és pedig 41 férfi és 55 nő. — Azt hiszem, hogy ez elég nagy arány, s talán mondhatnók, hogy aránya után még mindig vindikálhatja magának a czigányváros nevét.

Nyilvános köszönet. Az alulirt egyesület elnöksége mély köszönetét fejezi ki mindazon nemes szivü pártfogóinak, kik ugy megjelenésükkel mint anyagi támogatásukkal, a f. év január 28-iki tánczmulatságunk sikeréhez hozzá járulni kegyeskedtek. Felülfizetők névjegyzéke: Méltóságos Bubics Zsigmond püspök ur, Péchy Zsigmond föispán ur 10—10 frt, Tordásy Andrásné 50 frt, Tordásy András 10 frt, Maléter Vilmos, Ucskay Mária 5—5 frt, Sztudinka Gyula 3 frt, Kluzsinszky Károly, özv. Pürstinger Károlyné, Migály Sándor, Kolatsek Vilmos, Grega András, Vizy Domonkos, ifj. Novelly Sándor, Kriegerbeck Ferencz, Fagulya István, Stefancsik Imre, Puskás István, Tilger Miklós, özv. Link Lipótné, Ottó Sándor, id. Davitkó István és Lipták József, 2—2 frtot. Buliczka Edéné, Stefanovits B., Boniszlavszky Nándor, Belky Károly, Holományi, Szabó János, Lang Imre, Rupp János, Bacsó Andor, ifj. Legány József, Kontuly Imre, Zimmermann L., Dvorszky, Paulovszky, Török György, Ries Lajos, Kozora V., Mildner Ferencz, Hudák I., Haltenberger Béla, Varga Bertalan 1—1 frt, Ivaneczki Vincze, Dobrovolszky V. 50—50 kr. A kassai kath. legényegyesület elnöksége.

A borbély-fodrász bál alkalmával a következő felülfizetések tétettek: Beöthy Ákos Kassa város képviselője, Kovács Ede 10—10 frt, Jasszus Antal 5 frt, Brody Fülöp, Kleitsch Péter, Lincz Vilmos 3—3 frt, Fialka Ferencz 2 frt 50 kr., Maléter Vilmos, Fábián János, Widder József (Bárcza), Fritsche Vilmos, Tilger Miklós, Jassik Lajos, Harsághi András 2—2 frt, Szabad Ferencz kanonok, Beziák Ferencz, Kubiczki N., Megai Gusztáv, Sziklay Gyula, Kemény N., Novák József, Glatter Mór, Takács Béla, Lesskó J. kanonok, Korponay Bertalan, Friedmann Mór, Breuer Vilmos, Stefanovics Béla, Vandracsek Károly, Horváth Balázs, Istvánfi Pál, Pavlovszky N., dr. Weinberger Jakab, Türnauer Antal, Butala Viktor, dr. Glück Lipót, özv. Link Lipótné, özv. Kolbainé, Leskó Mihály, ifj. Davitko István, Daróczy József, Csupka Lajos 1—1 frt, Mindek Endre, Liska Ferencz, N. N., Török György, Mulik Lajos 50—50 krt, összesen 81 frt. — Az adakozóknak hálás köszönetet mond a rendezőség.

Kassai szinház.

Ujházy Ede, a nemzeti szinház nagy müvésze pénteken este a kassai szinpadon a „Constantin abbé“ vigjátékban az abbé szerepében lépett föl telt ház előtt. Ujházynak minden szinpadi alkotása anynyira magas müvészi szinvonalon áll, hogy az ő játékát látva, a valódi életet a legtisztább nyilvánulásaiban látjuk a szinpadon megrögzitve általa és szinte sajnáljuk, hogy a képzőmüvészetnek nincs meg az az ereje, hogy e nagy mester lelkivilágából kisugárzó megtestesüléseket számunkra ugy, mint a jövendő idők emberei méltó megbámulására megtudja örökiteni. A közönség a nagy müvészt minden felvonás, söt egyes jelenései után osztentativ lelkes tapsokkal kérte ki a szinpadra. Környezetéből Tolnayné (a gazdasszony) és Krémer (a kertész) tünt ki, mint a kiknek a nagy szerepekhez nem volt semmi közük. Mészáros (Jean) honvédhuszár-szekerésztüzér hadnagyi egyenruhája által lerontotta szerepének komolyságát, a melyet különben jól játszott el. Tapolczai (Paul) önmagával van eltelve és e mellett elfelejti, hogy szerepet kellett játszania, a mely annyira tökéletes, hogy teljesen fölöslegessé teszi a tulzásokat.

Apróságok.

Schiller, a nagy német költő ifjukorában hárfázni tanult.

Egy szomszédja, ki őt nem igen szerette, ugy szólt hozzá egyszer:

— Ejnye Schiller ur, ön ugy játszik mint szent Dávid, csak nem olyan szépen!

— Ön pedig — felelé Schiller gyorsan — ugy beszél mint bölcs Salamon, csak nem olyan okosan.

—

— Ilyen okos kutyáról el lehet mondani, hogy fél ember.

— Akkor hát te fölérsz két kutyával.

Gondolatok.

Egy gyöngéd szerető női lelket borzadás tölt el, ha szive választottját gyanusitják és vádolják előtte.

—

Az izgatás pillanatában könnyen követhetünk el sulyos dolgokat.

—

Némely férfi látása gyakran nagy változást idéz elő nemcsak szivünkben, de döntő befolyással bir egész életünkre.

—

A legnyugodtabb arcz gyakran a legdultabb kedélyt takarja.

—

A n ő k k e l szemben legtöbbet engednek meg magoknak a c s i l l a g o k k a l biró férfiak.

—

A nősülés igen sok férfiunál erős felsülés.

—

Némely asszony csak azért lesz anyóssá, hogy veje legyen.

Nebántsvirág.

—

Maroknyi csak a mit tanult s tengernyi a mit nem tanult, de bámulatra méltó: a mit tudni vél.

—

A ki nagyot akar ugrani, előbb hátrafelé megy.

—

A szükség leleményessé teszi az embert.

—

A szegénység az egyedüli teher, mely annál nehezebb, mentül többen czipelik.

CSARNOK.

A kit a kasznár ur meg az irnok ur megkivánt.

Elbeszélés.

Irta: dr. **Rodiczky Jenő.**

I.

Lemenőben a nap. Puszta a határ, csak a megyei uton mozog valami. Ez az ut nem hiába, hogy a falubeliek prezentbe csinálták a vármegyének — a kátyuk szakadatlan lánczolatja. Nehéz sor ez a két gebére, mely kenderhámos fakó szekér előtt görnyedezve tart a falu felől. Az első saroglyában ketten ülnek. Egy buta kinézésü bóbiskáló paraszt, kinek csak bőrsipkás feje és piszkos ködmöne látszik, többi testrészét eltakarja egy rengeteg krinolinon nyugvó tulipiros szoknya.

A termetes női alak husos balkacsójában a csepümadzaggal kitoldott gyeplőszárat tartja, mig a jobbik az ostort egyre emelgeti, a nélkül, hogy ezzel a kifáradt táltosokat még csak csendes koczogásra is birná serkenteni. A középső ülésen három nő szorong, mig a hátulsó saraglya tele van tömve holmi requisitumokkal. Mert hát mi türés-tagadás Tespis szekere az, mely ily csendesen tova vánszorog, ugy hogy azt a Fra Diavolo köpenyegben mellette lépegető hórihorgas alak minduntalan megelőzi. A gyeplőt tartó dámát két oknál fogva illeti meg ez a tisztség, hiszen ő a direktorné és nem kevésbbé ő az, ki egykoron maga hajtotta Kricsi báró gyönyörü jukkerfogatát. Tempi passati!

De ha elpártolt is a lovag, mint annyi más, megmaradt a lovak iránt a szenvedélye. Amint kezébe veszi a gyeplőt mintegy varázsütésre felelevenedik előtte a szép mult.

A kocsi keselyének elég volt csak ostort mutatni, hogy ragadjon.

A kerék hozzá dörzsölődik a lőcshez, a saroglyalánc csörög, a kenetlen tengely nyikorog, — hogy csengett-bongott, Niki posta fogatja, mikor vendégi szereplő utjára vitte — falusi kastélyába.

Egyre morozusabb lesz e visszaemlékezések alatt és azok ott hátul ösztönszerüleg elhallgatnak, nehogy beléjük kössön. A drámai hősnő és szivetörött hitvesek személyesitője csendesen kötöget egy óriási harisnyán, a naiva félig behunyt szemekkel ámultan dől a saraglya requisitumaira, mig a soubrette, hol a direktrice-re pillant pajzán mosolylyal, hol a helyesen lépkedő ifjura, ki a borbélymesterséget föláldozta az első szerelmes szerep köreért — vág egyet-egyet beszédes szemével.

Egy ilyen pillantást ellesvén az áldozatot kereső igazgatóné, éppen neki készült egy mosdatlan menydörgésnek, midőn a szunyoglábu első szerelmes felkiált: „Itt volnánk!“...

A jármü bekanyarodik a nagyutczába. Szombat este van. Söprik a házak elejét és tapasztják a ház alját. A karaván nem okoz tehát nagyobb feltünést, csak egy pár tétlen gyerkőcz ott az ut porából kiáltja oda a hegyesen lépdelő első szerelmesnek, hogy „Gólya ne!“

A vándor muzsa terhét vonszoló két táltos elvergődik a nagy korcsma elé, hol az intrikus mint „General-Quartiermeister“ fogadja a társaságot.

A „primo amoroso“ lesegiti irgalmatlanul összelapitott üléséből a direktornét, ki egy párszor végig simitja összegyürt szoknyáját, aztán besiet az ivóba, hogy magát a falubeli composessorok, honoratiorok, potiorok, ó és ujabbmódu zsidók iránt is tájékozza a bérletmegnyitás végett.

A dolog sietős, mert hát a szomszéd falu csaplárosa hátralékos adósságok czimén nemcsak a ruhatár egy részét, hanem, mint legbecsesebb zálogtárgyát, a sugót is visszatartotta. Az pedig élvén a gyanupörrel, hogy kiváltásáról megtalálnának feledkezni, sorsába csak ugy nyugodott bele, mikor az igazgató is vele maradt. Most tartliznak egymással, mig egy sikerült bérlet megadja a szabadulás eszközét.

II.

Szombat este van, tehát Trézsi is söpri a nagy udvart. Rézsi asszony ott áll a hidasnál és pöről a kolduasal, ami nem gátolja, hogy közbe-közbe oda ne kiáltson a fehércselédnek: „Az Isten akárhová tegyen! Készen lesszel-e valahára? Milyen port ver föl az istenadta, oszt mégis szemetes az udvar!“

Az ambitusón ásitozva nyujtózkodik kasznár uram vizslája; maga a kasznár ur külön ül a lócsán a kis kapu mellett és öblös tajtékpipájából csendesen pöfékelve, oda sem hederit a szokott perpatvarnak.

Előtte a vén kuvasz nyelvét öltögetve pihen, mialatt az ifiur, ki épp most érkezett haza a határból, illedelmesen referál a princzipálisnak, mennyire mentek az ugarolással és bár nehéz szivvel, de kötelességszerüen azt is jelenti, hogy a székben ekét törtek.

Kasznár uram erre szidja az öntött ekefőket, aztán azt a hamontalan bérest, utóbb neki melegedve, éppen az irnokra kezd áttérni, mikor szerencsére ott terem Ferkó, az óriási hajdu. Kurta szárú selmeczi pipáját — a boltos legalább annak mondta — emberségesen a markában rejtegetvén, tisztességtudóan megbillegeti pörge kalapjának karimáját és szerencsés jó estvét kiván a tónsurnak.

A kasznár mogorván csak ümmel fogadja a köszönést és nagy vártatva kérdi: — Nos, mi baj, Ferkó?

Ferkó erre módosan jelenti, hogy: — „Hát, Istennek nincs semmi baj!“ — de aztán mégis egyet gondolva jelenti: — „Megérkeztek a komédiások a nagy kocsmába.“

A kasznár gyanakodó oldalpillantással erre oda vágja neki: — „Hát te mit kerestél megint a nagy korcsmában?“

De Ferkó nem azért hajdu, hogy erre ne tudjon felelni. Illő komolysággal jelenti, hogy csak az árenda hátralék miatt intette Mózes gazdát.

Erre megint kis szünet áll be, mig nem kasznár uram hirtelen azon kérdéssel fordul a hajduhoz; „Oszt van-e köztük csinos?!

Az irnok erre akaratlanul csodálkozva pillant principálisára, mit ez észrevevén, helyre igazitólag hozzá teszi: — „No csak azért kérdezem, mert látom, hogy a kiváncsiság majdnem kifurja az oldalát amicze...“

Az irnok vállat von s a hajdu pillanatra megfeledkezvén a köteles tiszteletről, nagyot csettint ujjával: — „Van ám téns uram — a ragyogóját!“

Azalatt a hazatért béresek kifogták az ökröket, melyek lomhán elczammognak a nagy vályuhoz. Kasznár uram sasszeme mindjárt észreveszi, hogy a Bimbó sántit. Káromkodik is ott ültőhelyében addig, meg a hazatérő juhnyáj által fölvert por el nem veszi a lélekzetét.

Nagyokat tüszkölve, most már azt az akasztófára való juhászt kezdené szidni, ha a portengerben büszke fregatt gyanánt nem tünnék föl a direktorné hatalmas alakja a nagy udvar kikötője felé vitorlázva.

Erre a váratlan jelenésre ámulat fogja el a nagyudvar népét. Az ürük esetlen ugrásokkal térnek ki utjából, a Csellő ökör csodálkozva tekint fel a vályu mellől és maga a kasznár uram is fölemelkedik helyéről.

A direktorné feléje lejt édeskés mosolylyal és behizelgő hangon, mely az igenlést már magában rejti azt kérdi:

— Az uradalmi főtiszt urhoz van szerencsém?

A kasznár, mielőtt felelne, egy oldalpillantást vet az irnokra, de aztán némi nyomatékkal azt feleli:

— Igenis, az vagyok. Mivel lehetek az asszonyság szolgálatjára?

Az asszonyság, mintha ezen czimezésen megütköznék (haj, mikor a Kricsi tiszttartója kezet csókolt neki és nagyságolta!), de csakhamar visszanyeri önuralmát és ékes szóbőséggel kezd szavalni hazaszeretetről, nyelv és irodalom, nagylelküség, művészetpártolás és egyéb hasznos dolgokról, melyek fácsitja az, hogy a lelkes főtiszt egy csak hat előadásra terjedő bérletre fizessen elő.

Alighogy ez tárczája után nyul, hogy nagy lassan kihalássza a kivánt három forintot, a direktorné az irnok felé fordul, ki az öt váratlanul ért szóbőség zuhanya alatt ireg-mozog, kotorász a zsebében s végül csücskelve pillant fel principálisához.

Ez savanyu képpel ujból belenyul tárczájába, a könnyebbülten fellélekző irnoknak csakugy foghegyről odavetve:

— Majd betudom a kommenczióba.

Erre következik a bérleti jegyek ünnepélyes átnyujtása és a direktorné méltóságteljes visszavonulása.

Ideje is, mert Trézsi éppen jön jelenteni, hogy tálalva van.

Erre a hajdu nyugodalmas jóéjszakát kiván, a kasznár kiveri pipáját és irnokától nyomban követve, az ebédlő felé tart. A kuvasz utánuk sompolyog.

Csend terül el a nagy udvaron, csak a kutveder himbálódzik nyikorogva az esti szélben.

Kasznár uram mitsem szól Rózsinak a bérletről, a mi elég ok, hogy az irnok is hallgasson a nap e nagy eseményéről, mi azonban nem akadályozza abban, hogy szobájába térve, pislogó faggyugyertyánál ujból meg ujból meg ne bámulja a jegyeket, mielőtt gondolatai egy ismeretlen világba elkalandoznak.

A bérletnyitás fényesen sikerült, a minek első következménye, hogy a direktor ur, meg a sugó is feltünnek a láthatáron; a második, hogy az első előadást bérletszünetben tartják.

A nagy korcsma szállója szufolásig megtelik oly közönséggel, melynek egyik része még a fa-csillár hat gyertyáját bámulja s a proscenium faggyu gyertya sorában gyönyörködik. Általánosabb bámulat tárgya azonban a kissé foszladozó függöny; közepén a négy folyó és hármas bérce hazájának czimere látható, mely pofók géniuszoktól van környezve.

A függöny egyik sarkában Klio asszony ül, hatujjas kezében tollat tartva, melylyel az előtte fekvő táblára már rápingálta, hogy „Hazádnak rendületlenül“, mig a másik sarkon Pannonia áll óriási kővárral a fején.

Mikor a függöny bámulásával betelt a közönség, figyelme affelé kezd fordulni, a mi mögötte történik, mert hogy ott történik valami, azt abból lehet kivenni, hogy sürgés-forgás, ruhasuhogás zaja hallatszik és hol egy pár csizma, hol apró czipőcskék kandikálnak ki a kurtinán alól, mit a jókedvü falusi ifjuság mindig derült vihogással fogad.

Az első sorban ott ül a kasznár adjutánsával, aztán a jegyzőék, a kántor feleségestől, lányostól, ki hében-korban epedő pillantással fordul az irnok felé... Lám még a boltos zsidó is, bárcsak szélről, az első sorba került, (ő előlegezte a világitó anyagokat.) — Amint a jegyzősegéd, ki biró urammal csak a második sorba jutott, nagyon megbotránkoznék, ha ott nem foglalna helyet Csizik Berti is, kinek az apja főszolgabiró volt. De Berti, mióta öt a kasznár tilosban találván, kiutasitotta az uradalmi határból, abban a sorban, a hol ez a brutális ember ül, dehogy foglalna helyet...

A jegyzősegéd meg nem állhatja, hogy a padsorokra mutatva, oda sugja Bertinek: „Gyenge a publikum, de válogatott!“ De az adresset ugy látszik elhibázta, mert Berti csak egy kérdő pillantást vet rá s aztán vállat vonva, elfordul.

A hőség rohamosan fokozódik, utóbb fojtó lesz. Kasznár uram egyre törülgeti homlokát s a kántorné nagy legyezője ugy jár fel s alá, mint a szilasi szélmalom szárnyai.

Végre csengetnek s a függöny felgördül, miközben oldalt egy bozontos fej látszik. De egy hirtelen az üstökébe markoló kéz izibén visszarántja.

— Harangozóék Pistája! — kiáltja rá valaki, de a bámulat csakhamar elfeledteti ezt a röpke episódot.

A dráma óriási hatást kelt, egyes részletek megrikatják az egész közönséget, de különösen a jegyzőnét.

Erre már a kántorné asszony bár maga is nagyon elérzékenyült, kereken kijelenti, hogy ez már miveletlenség.

Az irnok le sem veszi szemét a szinpadról, kivált ha a naiva megrikatja szende bájával a közönséget.

Tapsban, kihivásban nincs hiány. Egy pár vásott kölyök még a harangozóék Pistikéjának is akarna juttatni belőle, pedig kevés hija, hogy a hős urrára nem ejtette le a kortinát. Csak az intrikus nem keltett rokonszenvet, sőt jaj volna neki, ha megszorithatnák a falubeli legények.

A közönség oszlani kezd, csak a kasznár nem mozdul. Az irnok kérdő pillantására csak annyit felel: „Egy kis beszédem van még a korcsmárossal.“

A szinpadra vezető ajtó egyre nyilik és ugyanannyiszor csalódva pillant fel a kasznár. Végül kijön a direktor s oda siet a két Maeczenáshoz. De látva kasznár uram fanyar képét, biztatólag szól:

— Nöm is mindjárt itt less!

S csakugyan rövid vártatva megjelenik a naiva kiséretében és — kasznár uram arcza kiderül.

— Csakhogy még el nem ment! — mormolja magában. Az igazgató felfogván a helyzetet, hozzáfog a bemutatásokhoz, mire előkerül a korcsmáros is, koczkáztatva a kérdést:

— Nem parancsol itt vacsorálni a tónsur?

A kasznár dehogy neheztel e kérdésre, inkább oda fordul irnokához:

— No amicze, van-e kedve itt maradni?

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Köszönet-nyilvánitás.

Mindazon jó barátok, ismerősök és rokonoknak, különösen pedig a kassai vendéglősök, kávésok és pincsérek-egylete, valamint a kassai munkás-betegsegélyző-egylet tagjainak, kik még koszorut is adtak és kik feledhetlen emlékü drága jó férjem néhai

Bügler János

elhalálozása alkalmával bánattól és fájdalomtól lesujtott szivemet részvétökkel enyhiteni igyekeztek, a temetési szertartást pedig jelenlétök által megtisztelték — fogadják ez uton fájó szivem maradandó háláját és köszönetét.

Kassán, 1893. február 11-én.

Özv. Bügler Jánosné
és családja.

HIRDETÉSEK.

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyárambau mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.
épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 2—12

Árverési hirdetmény.

A Szkáros község határában szántóföld, rét, legelő és erdőből álló 1685 kat. holdnyi területen gyakorolható

vadászati jog

f. évi márczius hó 3-án délelőtt 10 órakor Szkáros község birája házánál 1893—1898-ik évekre nyilvános árverésen bérbe fog adatni; mely helyre és időre e jogot bérbe venni szándékozók meghivatnak.

Az árverési feltételek Szkáros község birája házánál megtekinthetők.

Szkáros, 1893. február 10.

Bartók János
biró.

33—1

„LE GRIFFON“

a legjobb szivarkapapir.

58 145—150

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi február 15. 19. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kassa főutcza 58. sz. a., hova a lapot érdekelő küldemények czímezendők.
Előfizetési díj: Kassán házhoz hordással: Egy évre ... 6 frt — kr. Félévre ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidékre postai küldéssel: Egy évre ... 6 frt — kr. Félévre ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ — Egyes szám 5 kr. — Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések: egy petit sor ... ... 5 kr nyilttérben ... ... 12 „ Többszöri közlésnél engedmény. Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Veczi utcza 11. sz., Janina Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Szegény parlament.

A parlamentben újra föllobbant a szenvedély tüze, mely csak hamu alatt lappangott. Elég volt a miniszterelnöknek az az igazságos kijelentése, hogy — „hagyjanak legalább dolgozni bennünket“ — miszerint kitörjön a viszály! A szenvedélyes kifakadások és közbekiáltások elárulták, hogy a megjegyzés elevenre talált, mert ha nem lett volna találó, a mit Wekerle miniszterelnök mondott, ime most maga az ellenzék dokumentálja azt, hogy való, hirtelen felfortyanásával.

Az ellenzék előveszi a régi modort és taktikát, hátha sikerül: ezzel Tisza és gróf Szapáry után még a Wekerle kormányt is lejárni? Így boszulja meg magát egy gyöngeség, midőn a többség nem tudja magát érvényesíteni a turbulens kisebbséggel szemben. Mert a nagy hang még nem erő; gyakran csak azok lármáznak jobban, kik félnek és érzik gyöngeségüket.

A szófecsérlést és az időrablást épen jókor kezdik, midőn alig szavazta meg a ház a képviselők fizetésének felemelését. Azok beszélnek — különös — a husos fazékról, kik csak imént készséggel állották körül a tálat, mert akadt-e csak egy szál legény az ellenzék soraiból, ki nem akart volna fizetés javítást? ami pár százezer forintot emel ki a választók zsebéből.

Nem irigyeljük azoktól, a kik dolgozni akarnak, de mit szóljunk azokról, kik különböző ürügyek alatt a kormány és többség munkáját akarják megnehezíteni, aztán még elég merészek oda kiáltani, hogy hiszen a kormány nem dolgozik! Hol az a bárány türelem, mely meg nem szakadna. Hol az az önérzelem, mely némán maradna ezek után!?

És ugyan mi lehet végső következménye annak a szélbali „felfortyanásnak?“ ha újra elkeseriti az ellenzék a vitát? ők mondják, hogy talán a kormány az ezredéves ünnepet a budai honvéd szobor sorára akarja juttatni. De hát van ebben valami igaz? nem-e a ráfogás gyanuja rejtőzködik a megett. Hogy kit terhel a felelősség a szobor leleplezés körül felmerült sajnos eseményekért, nem kell bebizonyitani, tisztán áll az isten és világ előtt. Bizony nem a volt kormányt terheli, ki jót akart, de az ellenzék fékezhetlenségét és indokolatlan akkori „felfortyanását.“

Ekkor vétkezett nemcsak a keresztény morál ellen, mely azt parancsolja, hogy meg kell bocsátanunk az ellenünk vétetteknek, de vétkezett azon hazafiui törvény ellen, melyet Deák Ferencz bölcsessége oly nemesen kifejezett, hogy inkább szeretjük a hazát, mint gyülöljük ellenfeleinket.

Tévedett az ellenzék lélektani birálatában is, midőn a budai elesettek szobrát egyszerüen megkoszoruzni ellenezte. Mivel sokkal nagyobb erkölcsi áldozat és önuralom kellett volna ahoz, hogy a legyőzöttek, a hadsereg képviseletében egy fővezér helyezzen koszorut és tisztelkedjék az uralkodó helenyugvásával a budai győzők emlékezobra előtt, mint hogy mi aggharczosok a legyőzöttek siremlékének egy koszoruval áldozunk, a mit katona katonának meg szokott adni.

De legnagyobb tévedésük az a politikai hiba volt, melyet elkövettek, s melyeket helyre hozni soha nem képesek, kik elkövették, midőn kiméletlen kézzel markolták — a már már. beheggedt gyászos emlékek — ujbóli föltépésébe, melyet nemzet és uralkodó a kiengesztelő feledékenység tátyolával takart el, és ezzel megbiusitották az alkalmat, hogy az uralkodó óhajtása szerint is, a régi feszült viszony hadsereg és aggharczosok között elenyészszék.

Ám lelkükön marad azoknak, kik ezt megbiusitották; a történt dolgokat meghazudtolni nem lehet!

És ha ma azon taktikát követik, és az ezredév megünneplését ismét egy oly alkalomnak választják ki, hogy vele a Wekerle kormányt alap nélkül gyanusitsák, lejárják az egész kérdést, elmérgesitik s ezzel zavart idéznek elő, s hozzá még utoljára a magasabb tényező hatalmakat is elidegenitik: hát igen megtörténhetik, hogy az ellenzék jóvoltából hajótörést fog szenvedni az ügy, vagy legalább levonandanak annak a fényéből. Kit érjen azután mindezekért a felelősség?

Van-e oly hatalom, mely mást vonhatna érette méltán felelősségre, mint az ellenzéket?

Sajnáljuk, de el is iteljük ezt a meddő küzdelmet, mely a nemzet és törvényhozás erejét fölemészti, mely nem érvekkel, de a személyeskedés vak szenvedélyével provokálja harczra a feleket. Ennek a szellemnek ki kell veszni a parlamentből, mert addig nyugodt munkát nem végezhet. Azok, kik többre becsülik a gyülölködést a haza érdekének szolgálatánál, némuljanak el, mielőtt a közvélemény kimondaná felettök megsemmisitő ítéletét.

—a.

A se vége, se hossza.

(—s) Tóti Dorka, géczi boszorkány a peleskei nótáriusban azt feleli a sötétség királynőjének, hogy Magyarország olyan ország, ahol beszélnek németül, tótul, ráczul, oláhul, de még — ugymond — magyarul is. Ez a szatirikus, de — sajnos — való mondás jut eszünkbe, midőn a megelőző évbeliekkel teljesen hasonló idei budget vita menetén végig tekintünk, mert ennek folyamán beszéltek az udvartartásról. a trónöröklésről, a kabinetirodáról, a czimer és zászló ügyről, a konverzióról, szolgabirákról, főispánokról, a parlamenti reformról, a képviselőház tanácskozási idejének megváltoztatásáról; szóval minden képzelhető kérdésről a világon — na meg a költségvetésről is.

A vita tehát a helyett, hogy mint egy szabályos folyó rendes medrében haladna tovább, olyan mint egy szabályozatlan áram, mely szerteszéjjel össze-vissza folyik, ki kicsapva elhanyagolt partjain, s utjában mindenütt pusztitás és kárnak nyomait hagyja maga után. A budget szertelen hosszadalmas és terjengős voltának is ilyen hatása van, mert az a sok felesleges szóbeszéd, az a sok hazabeszélés, melyet végig kell hallgatnunk, éppenséggel nem tisztázza, hanem még inkább zavarossá teszi a helyzetet és késlelteti a budgetnek törvényerőre emelkedését, meg sok mindenféle reformnak sorra kerülését. A vita tehát kétségkivül nagy hátrányára van az országos érdekeknek.

Es ha legalább avval vigasztalhatnánk magunkat, hogy egy alapos vita árán tul esünk a budgeten, még jó volna. De ez a mi budgetvitánk nem is egy és nem is alapos. Nem egy, mert három vitából áll, az első az általános, a második a részleges, a harmadik pedig az ap-

TÁRCZA.

A szerencsétlen frázis.

Dezső fülig szerelmes
Szerit szeretí rég.
De eddig szent tüzéről,
Neki nem szólott még.

Mert mint a könyvben állt,
Éppen úgy irta meg:
„Szeri szeress ok engem,
Elloptad szivemet.“

Csakhamar őstudatra kél,
Vallomást tenni kész,
Am azt, hogy mit mondhatna,
Eldönteni nehéz.

S alig négy-öt nap multva
Válaszát kapja már,
Remény s aggódás között
A tartalomra vár.

Sokáig fontolgatja,
Hogyan lehetne jól,
Találi virágos frázist,
Ez épp' a szivre szól.

Olvassa, de elsápad,
Majd mint a gyermek sir,
Szeri egész komolyan,
Neki ekképen ir:

Tollat ragad kezébe,
Es rögtön ir neki,
„Ha elolvassa“ véli,
„Bizton fog szeretni.“

„Hogy megloptán, azt látom,
Minek fordul hozzám,
Forduljon a biróhoz,
Segithet az magán.

Keblével nem törődöm,
Szivét rabolta más,
Szivet nem elrabolni,
Nekem adni szokás.“

Mephisto.

„Vagy ezzel, vagy ezen!“

— Rajz. —

— Irta: Olsavszky Lajos. —

Franciaország egyik kis falucskájában huszonnégy legény egyszerre kapja meg a mozgósitási parancsot, hogy 24 óra alatt induljanak utra s vonuljanak be csapatukhoz: a 8-dik dragonyos ezredhez.

Este jön meg a parancs és a behivottak még este felkeresik lelkészöket, a kit felkérnek, hogy másnap mondjon misét s kérje az ég áldását a hazára és az ő fejeikre. A jó lelkész meghatott szavakkal, de készségesen igéri meg a kérelem teljesitését.

Másnap a kis templomot zsufolásig megtöltik a falu lakosai; különösen sok fiatal leány jött el, hogy forró imát küldjön a Mindenhatóhoz.

Ki kutatná, hogy miért?

Sok könnyes tekintet emelkedik a magasba és a misézö lelkész remegö hangja is meghatottságot árul el, a mint mise után a szószékre lép.

Egyszerü, keresetlen szavakban szól a távozókhoz, intve őket a veszedelembe forgó haza iránti szent kötelességeikre. Van rá bátorsága kimondani, hogy ilyenkor a szüle, testvér, rokon, hitves és ara iránti vonzalomnak el kell hallgatnia s mig a veszedelem tart, addig a szivnek nem szabad másért dobognia, csak a hazáért hon és nemesen.

Az ősz lelkipásztornak e szavaira itt-ott mintha elfojtott zokogás hangzanék a hajadonok között s a behivott legények is szemeik elé tartják virágbokrétás fövegeiket.

Csak Márton, a szegény szén-égető nem érez többet, mint a lelkész előbbi szavaira. Az ő fövegéhez nincsen bokréta tüzve.

A lelkész beszédét folytatva, lelkökre köti a távozóknak a harczi lobogó becsületét s e szavakkal végzi: „A régi korban a spártai anya átnyujtva harczba induló fiának a pajzsot, igy figyelmeztette öt szent kötelességére: „„Vagy ezzel, vagy ezen!““ én azt mondom, vagy győztesen hozzátok haza a lobogót vagy az legyen fölöttetek a hősi szemfedő.“

Templom után a behivott legények utra indulva, még messziről is vissza-visszafordulnak, hogy megláss ák a feléjök lobogó kendőket, melyek még messziről is bucsut intenek.

Csak Mártonnak nincs oka visszafordulni; hiszen tőle nem bucsuzik senki, utána nem int „Isten veled“ üdvözlést senki.

* * *

Az 1870-dik év augusztus 16-dik napján délelőtt féltizenkettőkor a poroszok elfoglalják Vionville falut és innen gyors sietéssel haladnak Flavigny irányában. A porosz 12-dik és 52-dik gyalogezredek néhány százada rövid időn benyomul Flavignyba és elfoglalja azt, majd a falu tulsó felén vadász-árkokat készitve, emberirtó tüzelést kezd a falu felé visszavetett francziákra.

Bazaine tábornagy tartva attól, hogy a poroszok el akarják öt vágni Metztől, hadosztályt rendel a balszárny megerösitésére és még egyet a jobbszárny tüzvonalának meghosszabbitására.

Balazé és Fauvart-Bastoul dandár-tábornokok csakhamar sulyosan megsebesülve hullanak le lovaikról, a mi megzavarja dandáraikat. Ekkor Frossard tábornok, hogy a két tábornok és a nagyszámu tiszt eleste miatt megzavart rend helyreállitására időt szerezzen, az ellenség figyelmét magára vonni igyekszik. Megszólaltatja összes ágyuit, s ezek támogatása mellett lovas rohamot rendel, melyben részt vesz a 8-dik dragonyos ezred is.

Márton és a falujabeli legények mind résztvesznek a rohamban s mint a szélvész rontanak rá az 52. porosz gyalogezredre.

Az egyik porosz lobogót Hildebrandt százados fél szászlóaljjal védi. Jól fegyelmezett, higgadt legények állanak a százados vezényelte alatt, a kik egészen 300 lépés közelre várják be a menydörgésszerü robajjal száguldó dragonyosokat és akkor adják meg a gyilkos első sortüzet, majd 250 lépésről a másodikat. Márton társainak fele szépen odafekszik a csatamezőre s pirosra festi omló vérével a felkavart füvet,

propriocionális tárgyalás. Es nem is alapos, mert a költségvetés alaposságának rovására történik az, hogy minden egyéb szóba kerül a vita folyamán.

Es sajátságos dolog, hogy azoknak száma, kik a vitát szertelenül elnyujtják, tulnyomóan az ellenzék soraiból rekrutálódik, miből azonnal kiviláglik az ellenzéknek rejtett intenciója, mely őt ebben a vitában vezérli. Nem akar az ellenzék mást, mint minél több kellemetlen órát szerezni a kormánynak. Ha ezt nem akarná, akkor nem vesztegetne el egy napot sem. Azok után, amiket a kisebb tételek és a miniszterelnökség költségvetésénél Wekerle Sándor, a kabinet általános politikai iránya s különösen a nemzeti közjogi kivánalmak tekintetében mondott s amiket a belügyi tárcza budgetjénél Hieronymi Károly ugy a közigazgatásnak mai keretében a legközelebbi teendőkül kijelölt, valamint az államositás reformjainak sorrendi életbeléptetésére nézve jelzett, azok után tulajdonképen minden szó fölösleges, mert ezek a nyilatkozatok teljes megnyugtatására szolgálhatnak a legellenzékiesebb álláspontnak is arra nézve, hogy a Wekerle kabinetnek politikai programmja a nemzeti eszme és az ország reorganizációja komoly célokul vannak kitüzve.

Az ellenzék azonban mindezt teljesen figyelmen kivül hagyta és még a sok beszéddel sem éri be, hanem indokolatlan heczczeket is rögtönöz, mint most is tette a bodajki mandátum ügyében provokált pourparlerirozással és szavazással, amire semmi szükség sem volt s amivel ismét elrabolt két órát a törvényhozás idejéből.

S ez az időrablás, fecsérlés igy megy évről-évre. Mi valóban nagyon megsokaltuk s reméljük, hogy a képviselőháznak józan nagyobb része nem fog késni a kormányt az elavult házszabályok sutba dobása után ujabb házszabályok megalkotásában támogatni, melyek végre valahára elejét vegyék a sok üres szóbeszédnek, meddő idővesztegetésnek.

Szász Károly és az irodalmi társaság.

Suum cuique.

A Kisfaludy-társaság ez idei közgyülésén Szász Károly, ki az elnöki székben Gyulai Pált helyettesitette, rendkivül figyelemre méltó beszédet tartott a régebbi és jelenlegi irodalmi viszonyok felől.

S bár a főváros lapjai legnagyobb részt megrótták azon állitásáért, hogy régebben „a mai stréberség ismeretlen volt s a klikkek és kotteriák nem voltak oly uralkodók mint ma“ főként a „hirlapirodalom“ terén: ez az elnöki megnyitó beszéd mindenesetre érdemes arra, hogy annak (különösen egyik részével) a vidéki hirlapirodalom is behatóbban foglalkozzék.

Azt mondja ugyanis Szász Károly beszéde hátsó részében:

„Időszaki sajtónk egyik legérzékenyebb gyöngéje a kritika hiánya.“ S ennek egyik fő okát abban találja, hogy „olvasó közönségünk sohasem birt kellő érzékkel a kritika szüksége iránt.“ Hanem hát ezen „kellő érzék“ hiánya miatt egyenesen a sajtót teszi felelőssé, mint a mely „mohó sietséggel“ legtöképen arra törekszik, hogy olvasó közönségét a napi élet versenyében minél szenzációsabb hirek feltalálásával elégitse ki. Különösen a napi sajtó az, a melyről azon nézetet nyilvánitja, hogy folyton „a tömegek szenvedélyének hódol“ s ezen szenvedélyt már annyira felcsigázta, hogy a közönség ma már „naponként kétszer is követel ujságot“, a lázas türelmetlenkedését ugy szólván „ki sem lehet teljesen elégiteni.“

S minthogy szerinte „közönségünknek — ily körülmények között — kevés érzéke van a józan, elfogulatlan és tárgyilagos kritika iránt“, az a nézete, hogy „addig is, mig egy erre irányuló önálló közlöny megszületnék: nagy lapjaink hivatása volna arra nevelni közönségünket s annak ezt mintegy életszükségévé tenni.“ Ma, mint mondja, azon viszás helyzetben élünk, hogy „a Budapesti Szemle, melynek hivatása volna rendszeresen gyakorolni a kritikát, felette csekély tért szentel annak s néha hónapok mulva szól egy-egy szépirodalmi termékről, ellenkezőleg a napi lapokkal, melyek már holnap kivégzik a ma megjelent ujszülötteket.“

Szó sincs róla, sok igaza van Szász Károlynak. Régebben egészen mások voltak az irodalmi és hirlapi viszonyok, mint ma. Azelőtt ha egy-egy irói talentum felmerült, annak működése egészen másféle méltatásban részesült, mint mai napság. Ma, ha valakinek az irodalmi, illetve irói körökben személyes összeköttetései vannak, igen könnyen képes magát, ha nem bir is közepesnél nagyobb tehetséggel, érvényesiteni, mig ellenben az, a ki ily összeköttetésekhez jutni nem képes, ha amannál nagyobb irói képességgel van is megáldva, elvész az ismeretlenség homályában. Ma összeköttetés kell mindenhez, még az irodalmi téren való szerepléshez is. Igaz, hogy a genie, a lángész ki küzdi magát mindenhol és minden időben. De a Petőfi, Arany, Jókai stb.-féle geniek nem születnek minden évben, de még minden évtizedben sem. Hanem a közönségesnél valamivel nagyobb tehetség is végezhet hasznos munkát, annak is lehet tere a működésre, csak megérdemlett szerepkörhöz juthasson.

És itt jutottam el azon ponthoz, a melyet én a Szász Károly elnöki megnyitójában különösen lényegesnek tartok. O mintegy sürgeti, követeli azt, hogy létesittessék egy oly folyóirat, vagy bármi legyen annak az elnevezése, a mely épugy mint a Bajza egykori „Kritikai Lapok“ czimü folyóirata, vagy az ugyan csak Bajza által szerkesztett „Figyelmező“, az Erdélyi által szerkesztett „Szépirodalmi Szemle“ s az Arany „Szépirodalmi Figyelő“-je fősulyt helyezzen az időszakonként felmerülő s az irodalom bármely fajához tartozó müvek kritikai méltatására. Az ily lap, vagy folyóirat mintegy utbaigazitásul szolgálhatna arra nézve, hogy a közönség, különösen a szépirodalmi müvek iránt érdeklődő közönség kellőleg tájékozhassa magát az irodalom bármely ágazatában; s alapos utbaigazitást szerezhessen magának arra nézve: mit kell tartania ez vagy amaz iró müködése és munkáinak értéke felől?

Hanem erre azt mondhatják némelyek, hogy az ily egyoldalu s a napi apróbb és nagyobb mindenféle eseményeket figyelmen kivül hagyó lap mai napság sem volna képes magát fentartani, s épugy járhatna, mint a Bajza, Erdélyi és Arany által szerkesztett kritikai lapok. Hiszen az igaz, hogy legnagyobb olvasó közönség épen a jelenkorban az oly lapoknak van, a melyek különös barátai szenzáció-hajhászásnak. Azonban én azt hiszem, hogy a mai fejlett társadalmi viszonyok között, a midőn az olvasó közönség jelentékenyebb része mégis igazán fokozott izléssel bir, az ily vállalkozás, ha az kiváló irói erők által támogattatnék, nem igen menne fuccsba. Vagy hát ha ez nehezen menne, ott van a Szász-Károly által is emlegetett Budapesti Szemle, a melyet az akadémia ad ki és tart fen s a mely tehát közöny hiányában el se bukhat; annak kellene szoros feladatává tenni azt, hogy az irodalmi viszonyok hivatott méltatójává legyen! Ettől, mint az irodalmi élet kisérőlagos őrétől aztán határozottan meg lehetne kivánni azt, hogy — mint ugyancsak Szász Károly mondja — „ne legyen személyeskedő, pajtáskodó, rokon és ellenszenvek által magát vezéreltetni ne engedje és őrizze meg mindig az irodalmi tisztességet.“ Ily uton el lehetne érni azt, hogy az irodalom egészséges irányban fejlődnék; kellő irányba terelhetők lennének a valódi tehetségek s még a lángész kicsapongásai elé is fék lenne vethető. Szóval az objektiv kritika határozottan előnyére válnék lázas bár, de nem mindenkor helyes irányban fejlődő irodalmi viszonyainknak.

Végezem azzal, a mit Szász Károly egy erőteljes és nagy igazságot rejtő passusban ekként fejez ki.

„Kritikát akarunk, szigorut, de igazságost; nem bánjuk, legyen sebző, maró, akár megsemmisitő, a hol kell, csak legyen objektiv és győzzön érvekkel s a szép és igaz örök törvényeivel.“

Kovács Zsigmond.

Innen-onnan.

Alkalmi prédikáczió.

A lassan ketyegő fali óra délutáni 5 órát jelzett. Ny... város hivatalnokai összeszedték magukat és egymás után távoztak a hivatali helyiségből, hogy a most elhagyott unalmas, egyhangu irodai munkát, másnap reggel ujult erővel folytassák. Nem is lehet csodálkozni, ha nappal legnagyobb részét irásasztal mellett tölteni szokott hivatalnokok az iroda rekedt levegőjéből sietnek a szabadba. Könnyünek látszó dolog az irás, de nehéz voltát csak az ismeri, aki ez egyhangu munkát, hogy a toll serczegésébe gyakran vegyül különösen azok szóhaja, akik napi 1 frtért, vagy ennél is kevesebbért másolgatják az unalmas aktákat.

Az irodából mindenki távozott, csupán Biró Béla, Jus Gyula és Furulyás Lajos maradtak még ott és tárgyalták maguk között a napi eseményeket. Ilyenkor sok minden szőnyegre kerül, de a legtöbb szerepet mégis csak néhány friss, vagy megfrissitett anekdota elmondása képezi.

Folyt esettai is az élczelés, melyet jóizü kacaj követett legtöbbször, de mi is volna az irodai fogságra kárhoztatott akriblerekkel, ha olykor nehány élczszel nem viditanák fel egymást?

— No fiuk, szólt Biró Béla, valami pompás dolog jutott esembe legutóbb koromból, mely mondhatom ér dekes, elmondom, ha meghallgatjátok.

— Lehet-e még ujat mondani a diák életből, kockáztatta meg ellenvetését az iskolából csak az imént kikerült Jus, hiszen a diák életről oly sokszor és sokat irtak és beszéltek már, hogy sziute lehetetlennek tartom arról valami ujat mondhatni.

— Tévedsz domine, a diák élet oly szép, annyira változatos, különös eseményekben annyira gazdag, hogy arról ujat érdekeset beszélni mindig lehet.

— Halljuk tehát azt az érdekes és mulattató esetet.

— Elmondom...

— Csak rajta és beszélj.

— Atyám gazdag ember volt e városban, melynek kenyerét most a fia eszi. Az öreg ur lehető kényelemben tartott, mig a gimnázium grádusait végeztem a sárospataki főiskolában. Termetes fehér ládámból az anyám sütötte pogácsa, szebeméből a kuráczióra adott pénz ritkán fogyott ki az egész diligentián keresztül, igy sokszor megtraktálhattam a konviktus sovány lencséjén tengődő pajtásokat, de azért magamnak is maradt elég az „otthoniból.“

— Elvégeztem a gimnázium VIII. grádusát és a maturát szerencsésen letettem. A következő diligentija elején beirattam magamat jus hallgatónak. Tettem pedig ezt azért, mert derogált volna egy vagyonos ember fiának theológiát hallgatni, hogy aztán „csak“ hivatalnok legyen belőlem.

— Husvét előtt volt az idő, midőn levelet kaptam megboldogult atyámtól, melyben irja, miszerint szeretné, ha az egész vakácziót otthon töltenem, de mégis nem bánja, ha tapasztalatszerzés végett, valamelyik egyházba legátusnak kimegyek. Nekem sem kellett sok biztatás, legaczióul Dombos községet választottam. Vettem magamhoz egy csomó pátenst és egy predikácziós könyvet, hogy legyen miből a föltámadás eszméit hirdetni a hivek között.

— Az ünnep elközelgett és én dárdásommal együtt beállitottam a dombosi parókiára. Elvégeztük a rekvirálást, mely idő alatt megis késtoltam legalább harmincz szives háziasszony süteményét.

A nagypéntek és husvét első napjának délutánján tartott egyházi beszédek pompásan sikerültek. Beszéltem a Golgotháról, majd a betsojdai betegről, oly demosthenesi ékesszólással tettem azt, hogy a hivek kézsek lettek volna, ha nem is papnak, legalább káplánnak azonnal megválasztani.

Husvét másod napján hivekkel telt meg a szentegyház, kik a locsolódás közben élvezett italok hatásától fülrepesztően énekelték a „Nincs már szivem fölelmére“ kezdetü remek éneket. Szószékre mentem s egyházi beszédem alapjául felvettem: „Rontsátok le e templomot és én harmadnapra felépitem azt...“!

Alig hangzott el e textus, a hivek összenéztek, sugdosni kezdtek, látszott, hogy nem tetszett nekik valami. En még nagyobb tüzzel kezdtem birdetni, rontsátok le e templomot stb. Láttam, hogy valami baj van, de okát nem tudtam még gyanitani sem.

A hivek hangos beszéddel távoztak a templomból, én remegve ballagtam ki utánok, mialatt a papra fürkészőleg tekintgettem, de ennek arcza mosolygott az örömtől. Alig léptük át a paplak küszöbét, kérdeztem e megfoghatatlan esemény okát.

— Hja öcsém, ön nagyon alkalmi prédikácziót mondott, mert épen most van itt a szőnyegen az a dolog, hogy rontsuk le templomunkat, épitsünk helyette mást, de a hivek nem akarják és engem kárhoztatnak, igy bizton azt hiszik, hogy az én felkérésem folytán mondta az alkalmi prédikácziót. Meg volt fejtve előttem és felfogadtam, hogy többé nem megyek legácziára.

Furulyás.

Ujdonságok.

Az alispán-választó közgyülés márczius hó 7-én lesz a vármegyén.

Az uj szinlársulat. Halmay Imre, a kassai szinház jövendő direktora, bemutatta az uj társulatnak szervezés alatt levő névsorát. E szerint az uj társulat tagjai: Halmayné operett-primadonna, Salinéi-Aldor Julis koloratur, Medgyesy Emma soubrette, Szentesy Irma anya-szinésznő, Nikó Lina kómikáné, Gazsi Mariska naiva, Lang Ilona segédszende. Női kar: Várkövy Irma, Szedlarik Anna, Fábián Emma, Kürthy Julis, Sziklay Miklósné, Mészáros Mari, Réviné. Férfiak: Halmay Imre igazgató, intrikus, Kozma István tenorista, Mészáros Lajos hős és jellem, Dayka Balázs baritonista, Péchy Kálmán lyrai szerelmes, Boross Endre buffó, Sziklay Miklós kómikus, Pesty Kálmán naturburs. Férfi kar: Boross Pál, Peterdy Gyula, Rákosi Ferencz, Erős József festő, Révy Ferencz, Láng Jenő; karmester Vanda Gy., sugó Kertész Lajos, ügyelő Zendy Mihály. Igéretet tesz Halmay, hogy a betöltetlen helyre a vidék legjobb erőit fogja szerződtetni és a téli idényre ide hozzánk teljesen kiegészitett társulattal fog bejönni, mintán már most alkudozásban van oly kiváló erőkkel, a kik az utat ide Kassára keresik. Ezek között Halmay olyan kitünő hangzásu neveket emleget, a kiket ha sikerül Kassának megnyerni, elpuskázott szinügyi viszonyaink egyszerre a legjobb állapotba jutnának. A fent előrolt kórus is hézagos még, de ez csak a nyári ván-

---

mindjárt az első sortüzre; másik fele pedig a második sortüzre esik el.

Mártonnak a paripája kap golyót, hanem a nemes állatnak még van annyi ereje, hogy tovább rohan lovasával, közvetlenül az ellenség szuronyhegyéig; de már rávetni magát a szilárdul álló ellenség soraira és rést ütni rajtok, arra már nincs ereje. Utt összeesik és a földre rántja lovasát is.

A mint Márton a földön fekve feltekint, a sürü por- és füstfelhőt a szél egyetlen, kiszámithatatlan rövidségü pillanatra félrecsapja, és ő észreveszi, hogy tőle néhány lépésre leng a megtépett porosz lobogó s hogy a zászlótartó csaknem egymaga áll, mert közvetlenül mellőle, nem egészen félpercz alatt hullottak el társai.

A franczia dragonyos merészet gondol s gyorsan felugorva, villámsebességgel veti rá magát a zászlótartóra és kitépve kezéből a lobogót, menekül. Husz puskacső irányul feléje, hogy huszszorosan bistositva küldje utána a halált; de tüzeléare nem kerül a sor.

Pehlow főhadnagy és több porosz katona néhány ugrással Márton mellett terem, (ki a lobogó sulya, valamint a lóról való leesése alkalmával kapott ütődés miatt nem bir elég gyorsan menekülni,) majd rövid küzdelem után foglyul ejti a hős dragonyost.

* * *

A kis franczia falucskában sokan várnak dobogó szivvel kétség és remény között a behivott legényekre.

Rövid időn már nincs ok a várakozásra és a kétségre és nem marad ok a reményre sem. A kiket olyan nagyon vártak, már nem térnek többé vissza szüleikhez, testvéreikhez, rokonaikhoz és kedveseikhez sem.

A kit pedig senki sem várt: a hős dragonyos egyév mulva megtér berlini fogságából és ujra hozzákezd régi foglalkozásához: a szerény keresetet nyujtó szénégetéshez.

dorlására szól és mire beállit Kassára, e tekintetben is meg lesz a kivánt létszám. Tekintve, hogy Tiszay még időelőtt provokálta a szinügyi választmányt, hogy neki májusig adjon engedélyt Kassán játszani, Halmay csak májusban Tiszay kivonulása után jön el Kassára két-három előadásra, hogy uj társulatát bemutassa és alkalmat adjon közönség és kritikának a birálatra egy és más fölött, a miből aztán a változásra módot meríthessen. Lojális gondolkozás, a mely méltánylást érdemel.

Az alakulóban levő irodalmi társaság tervezői ma szerdán délutáni 5 órára a kereskedelmi és iparkamara helyiségeibe a 19-iki alakuló közgyülést megelőző, illetve az azt előkészitő tanácskozásra hivják össze mindazokat, a kik e szép ügy iránt érdeklődnek.

Az uj szinház. Szombaton este a Lőcsei-ház első emeletén levő polgári körben számos polgár-előkelőség és tekintélyes számu városi bizottsági tag jelenlétében értekezlet tartatott az uj szinház hova-épitésének kérdése tárgyában. Az értekezlet dr. Klekner Alajost kérte föl az elnöki tisztségre, a ki megnyitotta a tanácskozást. Halmos József városi bizottsági tag, a fapiacznak szükségszerü, de lelkes hive, vállalkozott rá, hogy az uj szinház kérdését eleitől fogva és minden fázisában ismertesse és a legszebben bontakozott ki oda, hogy az uj szinháznak Kassán csupán egyetlen üdvözitő helye van és ez a fapiacz és pedig azért az, mert az a bizottság, a szaktudósok és irástudók sokasága kilencz éven által folytatott keresés, kutatás, lancsirozás, csirkalmazás, croquirozás, tervelés után annyira bele vannak kapaczitalva a fapiaczba, hogy nekik ma az egész világ csak a fapiaczból áll, a mi a fapiaczon kivül van, az mind semmi. A fapiaczra ha épitünk uj szinházat kisebb lesz a gába, a fapiaczra ha tesszük az uj szinházat, a fekete sas udvara olyan átjáró lesz mint a budapesti Harisch-bazár fedett üvegtetővel, a Melczer-baronessek mellett levő ház ki lesz sajátitva és a fapiaczra ezzel utcza fog nyittatni; szóval a fapiaczra ha tesszük az uj szinházat: a város apraja, nagyja boldog lesz, — mig ha a régire tesszük: a városi polgárság anyagilag tönkre megy, a nagy templom el lesz nyomva, világhirü szépsége a láthatatlanba vész el, a főutczán állandó sötétség lesz fényes nappal, a házi urak tönkre fognak menni, mert a lakók a fapiaczra fognak menni lakni; a közlekedés merő chimaera lesz itt, mert az uj szinház olyan széles tért vesz el mindkét oldalt a főutczából, hogy például a városházába csak pneumatikus módon lehet majd bejutni. De ne méltóztassanak az itt elmondottakat tréfára fogni. Ez a legkomolyabb vázlata mindannak, a mit Halmos József ur elmondott, hogy igazolja azt a bizottságot, a mely a fapiaczra inkliná. Hogy Halmos urnak a jókaró és felvilágositó beszédje teljesen süket fülekre talált, azt mondani fölösleges, sőt ellenkezőleg, a hangulat annyira ingerült volt, hogy a gróf Károlyi Gáborok szinte gombamódra kerültek felszinre, a zugó moraj pedig olyan erős volt, hogy nem egyszer kérni kellett, hogy hallgassuk meg, hisz a szónok csak beszél is még nem épiti a szinházat. Halmos után Deil Jenő az anti-fapiaczisták népszerü vezére éles filippikát eresztett meg, a melyben legelsőnek bebizonyitotta azt, hogy az uj szinház épitésére kiküldött leánynéző bizottságon mindjárt eleinte bizonyos megrögzöttség vett erőt, a melynek behatása alatt a régi helyen való kalkuláczió teljesen háttérbe szorult, a régi hely szóba se jött és ixiben rögtön latba vetve itt ezt, ottamazt a fapiaczba lettek szerelmesek és minden szakértőség, müépitész, miniszteri ideránduló folyton-folyvást csak ugy kéretett föl a véleményadásra, hogy az a kapott információ behatása alatt azonnal kész volt és a fapiaczra esküdött, a mely pedig Kassán az uj szinház számára a bizottságon kivül nem kell egyetlen egy embernek. Hallották volna csak a tetszéenek azt a zugó lelkesedését, és látták volna a szemeknek azt a tüzes ragyogását, a mely Deil Jenő — a néptribun — hatalmas dikcziójának hatása alatt előtört a szivekből, akkor tudnák, hogy ma ez a szó fapiacz mit jelent a kassai ember előtt. Az értekezletben jelen volt városi bizottsági tagok — és ott a közgyülésnek nagy majoritása volt — elfogadták Deil Jenő javaslatát, a mely azt mondja, hogy a régi helyre tervezendő szinházi épületre először pályázat irassék ki és e czélból szakférfiakból álló bizottság jelöltessék és csak azután, hogy ha ez azt bizonyitja be megfontoltan egyhangulag elfogadott adatok alapján, hogy a szinház a régi helyen egyáltalán fel nem épithető, akkor az igy meggyőzött közönség meg fog nyugodni abban, hogy a szinház más helyen legyen felépitve, de ezt a helyet csak akkor fogjuk keresni. Mondanunk sem kell, hogy a tárgy kimeritése után, a közgyülési tagok aláirásaikkal erősitették meg azt, hogy Deil Jenő propoziczióját fogják támogatni abban a városi közgyülésben, a melyben az uj szinház épitésének helye napirenden lesz. Az értekezlet végén Deil Jenő volt az éljen!

Az ügyvédi kamara márczius hó 25-én délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségében tartja évi közgyülését.

Halálozások. Böhm Józsefné szül. Bodenloss Anna e hó 12-én 62 éves korában Kassán elhalálozott. A derék uri nőt férjén kivül, a kivel 45 éven által a legboldogabb házasságban élt, számos gyermek, köztük dr. Böhm Alajos kassai ügyvéd és öt unoka siratja. Temetése tegnap délután az első kassai disztemetés-rendező intézet (főutcza 55.) rendezésében diszes pompával ment végbe. — Werfer Józsefné szül. Batiszt e hó 11-én 50 éves korában halt el Kassán.

A kereskedők az idei farsangon most hétfőn léptek ki a bálrendezés csatavonalába. A Schalkház-termében tették le a garast, a mely a báljukra megjelent diszting vált, előkelő óriási közönség szemében valósággal pazarul csillogó aranynak tünt föl, káprázta tó fényével ismét csak arról adva stempli nélküli bizonyitékot, hogy a kassai kereskedővilág ember a talpán. Mindjárt az előcsarnok olyan képet mutatott, a mely akármelyik világvárosban sem tévesztette volna el a legnagyobbfoku meglepetés hatását. Egy remekül eleven, festői szépségü téli tájkép volt ez, a melynek láttára a legszebb fenyves vidék kellő közepébe képzelte magát a szemlélő, a melyet a teli hó ködös fénye világit meg, hogy az egyik részen mintegy távolban, szemünk a hóval fedett kisded falu alacsony házain pihenjen meg és hogy a természet a maga valóságában hiven tükröződjék vissza, a fenyvesek árnyában közel a faluhoz ott pihent a téli éjszaka csöndjében egy öz-család. E szép látvány behatása alatt léptünk a terembe, a melynek falazata hóval boritott fenyő-guirlandokkal a legszebb összhangban volt beboritva, a melyek közül-közül szépen formált gúlákkal váltakoztak, mig a terem déli részén a renekar előtt rizs-bálokat feltüntető két, a terem perimétere érő oszlop állott, tetején klakkosan czifrált mosolygó vidám arczu fejjel az egyiken, ábrázolva a szünóra előtti férfi-állapotot; a másik pedig benyomott félrecsapott klakkal és csurgóra álló arczkifejezéssel, ábrázolva a szünóra utáni férfi-ellágyulást, a mely kómikus hatásával sok derültséget keltett azok előtt, a kik a lenn nyüzsgő szép élet szemlélése mellett, a magasnak is szenteltek egy röpke pillantást, hogy az ott lappangó jó ötletet észrevegyék. A tánczolás itt is, mint a tisztek jelmez-estélyén, csak nehezen indulhatott meg, mert a sokaságtól még a sétálás is csak nagy nehezen ment. De hogy a türelem rózsát terem, ismét csak igazságnak bizonyult, mert a nagy várakozás daczára is eljuttak az első négyesig, a melyet 140 pár tánczolt három csoportban, majd a másodikra hasonló számmal, csak hogy mielőtt hozzákezdtek volna, Knöpfler Vilmos a főrendezők egyike a hölgyeket körbe kérte állani, a kik persze nagy várakozással néztek a jövendők elé. Egyszerre csak két eszkimó lesz látható, majd egy ezek által vontatott szánka tetésen megrakva azokkal a kisebb-nagyobb rózsa-csokrokkal, a melyeket a türelem termelt meg és a kereskedők találékonysága varázsolt elé Grönland jeges tájékáról, hogy örvendezzenek azok, a kik sokkal kevesebb várakozással mentek el a kereskedők báljára, de annál inkább megelégedetten távoztak reggeli kakasszóra. A férfi elitvilágból ott láttuk: Münster polgármestert, Paxy, Pókay tábornokokat, Uexküll gróf hadtestparancsnokot, Hablitschek, Novák ezredeseket, számos fő- és törzstiszteket. A nagyszámu hölgyek közül riporterünk a következő bizony-bizony hézagos névsorral számol be s pedig asszonyok: Szakmáry Károlyné, Deil Jenőné, Stadler Sándorné, Aranyossy Lászlóné, Szirmay grófné, Soukup Adolfné, Loósz Józsefné, Gerlóczy Gézáné, özv. Gedeon Gáspárné, Ungár Gyuláné, Hoffmann Károlyné, Werfer Károlyné, Steinhübel Lajosné, Mihalik Béláné, Hubrich Hugóné, Schandruné, Hanserné, Poekh Károlyné, Mildner Ferenczné, Knöpfler Vilmosné, Lang Gézáné, Binder Ernőné, Falk Károlyné, Falk Imréné, Schlesinger Albertné, dr. Moskovics Jakabné, dr. Steiner Fülöpné, Rottenberg Dávidné, Klein főintendánsné, Jakab Arpádné, Kemény Gézáné, dr. Molnár Jenőné, Hollay Adolfné, Pollák Róbertné, Barta Pálné, Barts Kálmánné, Urbánné, Tutkó Györgyné, Linhardtné, Pocsatko Sándorné, Zobelné, özv. Maffeyné, dr. Weinberger Jakabné, Weinberger mérnökné, Komoran századosné, Bárczy Béláné Ujhelyből, Vizi Domonkosné, Schell bárónő, Clair ezredesné, Legány Károlyné, Ksanovszky Józsefné, Quirsfeldné, Aufrichtné, dr. Glück Lipótné, dr. Wandracsek Jenőné, Ries Lajosné. Hegedüs Lajosné, Maurer Adolfné, dr. Offenheimer Gyuláné, Horalekné, Jakobs Ottokárné, Répászky Mihályné, Kuszka Nándorné, Hrubanth kapitányné, dr. Sichermann Bernátné, Szerencsyné, Kriegerbeck Ferenczné, Ganczfried Bertalanné, dr. Engl Jakabné, Tarnóczyné, Demeter Tituszné, Szele Andorné, Mayerné, Dobákné. Leányok: Répászky Irén, Jakobs Anna, Moskovics Margit, Maurer Vilma, Horalek, Adriányi nővérek, Offenheimer Margit, Schell baroness, Melczer baronessek, Klein Lujza, Hegedüs nővérek, Fózer nővérek, Bartal Sarolta, Csupák Berta, Roxer Irma, Halász Margit, Tarnóczy Rózsika, Urbán Stefánka, Mühlbeck Margit, Zgólay Klára, Binder, Hoffmann Malvin, Andrejkovics, Jeney, Beller, Koch Erzsi, Mayer Mariska, Steinbrecher Mariska, Horalek Mariska, Soukup Ilona, Werfer Melánia, Pausz Aranka, Groh Vilma, Várkoly Szeréna, Glück Margit, Müllner Margit, Schmidt Ella, Bazsó, Haltenberger Gizi, Aranyossy nővérek, Maurer nővérek, Ksanovszky nővérek, Koisch Riza, Dobák Anna, Lang Margit, Szerencsy nővérek. Loósz nővérek, Hennel Margit, Hrubanth Emma, Müllner nővérek, Krajnyik Henriette, Sobotics nővérek, Ottahal Mathild, Kuszka Anna, Turánszky, Tomcsányi Gizella, Schmiedt stb. stb. E fényes bálnak azonban volt egy árnyékoldala is és ez az a tapintatlanság, a melyet a női tánczrendek osztogatásával megbizott uri ember volt szives egyremára elkövetni, jelezvén, hogy Mercur hivei között is akad néha egy-egy kivétel, a kinek szüksége van Kniggera. A terem-rendezés, a dekorativ kivitel körül elismerés illeti meg Kieselbach Gyula festőnket, és a mellé sorakozva volt gárdát, a kiknek neveit szivesen ide irnánk, de e tekintetben a tudatlanság homálya boritja elménket.

Tréfás dalestély. Két dalegyesületünkre vonatkozólag a legtalálóbb kritikát egy szép hölgy ajkairól lestem el. Ez a kritika igy hangzott: A mi a dalmüvészetet illeti, a dalkör fölötte áll a dalegyletnek; de mulatni csak a dalegylet estélyein lehet. Valóban a szombati dalestély, melyet a régi dalegylet adott, egyike volt azoknak, melyeken mulatni lehet. Kedélyes, vidám társaság volt együtt, melynek szüksége sem volt a programmbeli sovány viczcekre, anélkül is kivette részét a farsangi jó kedvből. S épen ezért felmentve érezzük magunkat az alól, hogy a programm felett éles kritikát gyakoroljunk. Egyet azonban nem hallgathatunk el. Mikor a két dalegyesület kettéválása történt, a kilépett tagok erősen megrótták a dalegylet vezetőit, hogy nem mivelik eléggé a magyar dalt s hogy szellemtelen német dalok forditásaival tömik tele a müsort. A kilépett tagok a „magyar dal fejlesztésének“ égisze alatt megalakiták a „dalkört.“ A régi dalegylet maradt a régi. Mert ime a dalárverseny bábérján pihenve, ujra sorra veszi a német zeneirodalom gyatra kouplet-eit s feltálalja a teritett asztalok vendégeinek akár ha orfeum lenne külön-szabadalommal, a melyhez senkinek semmi köze. A szombati dalestély müsorának hét pontja közül öt nem egyéb, mint németből rosszul forditott, minden szellemet nélkülöző s még zenei tekintetben sem kiváló darab, melybe még a legjobb előadás sem önthet életet. Nem akarunk kritikát gyakorolni a szereplők felett, a kik megtettek mindent hálátlan szerepük érdekében; de hogy a müsor ezen öt pontja mégis teljesen hatástalan volt, azt csakis a darabok megválasztásának hibája okozta. Nem mondjuk, hogy a német irodalomban nem volna elég szellemes darab, mely hatást kelthetne, de annyit mégis kiván hat a közönség, hogy magyar dalegylet, a helyett, hogy silány német férczmüveket adna elő, válogatna inkább a mi irodalmunkból. Biztos állitjuk, hogy szebb és hatásosabb előadást produkálhatnának igy, mint a szombat esti. Valóban üditőleg hatott az otrombs darabok után előadott négy magyar dal, melyet frenetikus tapsokkal jutalmazott a lelkes közönség, sőt Stoll szólót is volt kénytelen énekelni. Jó volt még a Palotási bordala, mely szintén tapsot aratott. A „tréfás“ énekeknek lelke Ksanovszki J. volt, jók voltak Legány, Radványi is, a kik különben csak a maszkirozással tudtak némi külső hatást elérni. Ennyit a müsorról, mely valóban nem volt méltó a kozorus dalegylethez. Az előadás végén a közönség zajos tapsal hivta ki Konrády Lajos egyleti karmestert és Lekly Gyula egyleti intézőt, hogy lelkes éljennel jutalmazza az elsőt a müdalok precziz vezetése és betanitása körül szerzett érdemeiért; a másodikat, hogy a bakafántos farsangi bolondság rendezéséért elismerését nyilvánitsa. Az estélyen szokatlanul nagy közönség volt és ez a nagy közönség mulatott, szivből mulatott s ebben bizony felette áll a dalegylet a dalkörnek. Az első négyest mintegy 150 pár tánczolta. A mulatság pedig csak a hajnali órákban ért véget.

Farsang Abauj-Szántón. Carneval herczeg valahára az utolsó órában egyetlenegy rövid látogatásra bár, Abauj-Szántó városába is bevonult. No de jobb későn mint soha, jobb valami mint semmi. A bál itt nagy ritkaság s esemény számba megy, ha évek során egy-egy rendeztetik, de ez az itteni társadalmi viszonyoknál fogva nem is csoda. E hó 11-én a helybeli önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága tánczestélyt rendezett, mely daczára, hogy nem igen sokan látogatták, igen szépen sikerült és egy nehány forint tiszta jövedelemmel is szaporitá az egylet bizony igen szegényes pénztárát. Azonban a mint nincs az életben öröm bánat nélkül, ezen csak az örömnek szánt estét sem mulhatott el keserüség nélkül. Alig kezdett 9 órakor a közönség gyülekezni, midőn megkondult a vészharang és a riadó szomoru kötelességre szólitá a már tánczra készülő tüzoltókat. Egy gonosz lélek megirigyelte örömüket, Egy zsindelylyel fedett nagy lakóház mellépületeivel együtt állott lángban. A derék tüzoltók, kik mindig önmegtagadással és ritka ügyességgel dolgoznak, most annál nagyobb hévvel fogtak az oltáshoz és egy rövid óra mulva Jánoki alparancsnok már jelentést tehetett György Béla főparancsnoknak, hogy a nehéz munkát elvégezvén, bevonultak. A tánez csak most vette kezdetét és folyt zavartalaul szilaj jó kedvben reggeli 5 óráig. A parancsnokság tagjai egytől egyik mindent elkövettek, hogy a közönség jól mulasson és ez sikerült is nekik a legnagyobb mértékben. A jelenvolt hölgyek közül megemlitjük György Béláné, Csajka Józsefné, Sóváry Kálmánné, Czékus Józsefné, Erdei Ludmilla urnőket, a leányok közül Deutsch Róza k. a. és a Rozman testvéreket.

Az állatvédő-egylet részéről kibocsátott taggyüjtő-ivek tartói kéretnek ezeket márczius elején Kemény Géza egyleti pénztárosnál átadni.

Köszönet nyilvánitás. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Teitlbaum Salamon, Czimmerman Lipót, id. Blau Mór és Engel Zsigmond abauj-szántói lakosoknak, az ottani izr. iskolába járó szegénysorsu tanulók felruházása czéljából tett 223 frt., illetve 150 frt; 120 frt és 100 frt adományaikért elismerő köszönetét nyilvánitotta.

Visszautasitás. Tekintetes szerkesztő ur! A Kaschauer Zeitung tegnapi száma a Pesti Napló tudósitójával foglalkozik és ir olyat is, a mit elhallgatni nem tudok. A főispán ur által összehivott szerkesztői értekezlet eredményét eleve nem irhattam meg, mivel a tudósitást még az értekezlet előtt küldtem be és pedig a Kassai Szemle következő hire nyomán: „Az uj szinház ügyében Péchy Zsigmond főispán a kassai hirlapok szerkesztőit ma pénteken délelőtt 10 órára értekezletre hivta össze, hogy ezen a terveket és müszaki adatokat bemutassa, önként értetvén, hogy mindezen dolgok a fapiaczra birhatnak csupán vonatkozással.“ Az én tudósitásomban az eredményről szó sem volt, de nem is lehetett. Különben erről nem is beszélek; de, hogy én a K. Z. szerint, azért nem fordultam illetékes helyre a pénteki konferenczia eredményét megtudni, mert akkor nem adhattam volna oldal vágást a kassai szerkesztőknek a kiknek, szintén a K. Z. szerint, nem vagyok barátja, az már nagy tévedés a K. Z. részéről. Nagy ideje annak, hogy én a kassai szerkesztőkkel együtt élek és dolgozom, de még a K. Z. tisztelt szerkesz-

sőt sem dobhat rám követ ellenséges természetéért. Várünkben van, hogy legjobb kollégáinknak is adunk olykor oldalszurást, de mindjárt be is tapasztjuk sebeiket az édes szavu barátság gyógyitó flastromával. Higyje el a K. Z. tisztelt szerkesztője és valamennyi kassai ujságiró kollega az Urban — nem vagyok én oly vagdalkozó ellenség, mint azt valaki megálmodta, nem, őles bajuszomra esküszöm. Mély tisztelettel a Pesti Napló kassai tudósitója.

Nagyon kár ebben az egy speciális ügyben olyanképen fujdogálni, a melynek se füle, se farka.

Szerk.

A vér ez a becses életnedv, nagy szerepet játszik az emberi testben, s egész figyelmünket folyvást arra kellene forditanunk, hogy vérünket tisztán tartsuk. Ha bőrünkön kiütések, dagenatok, görvélyes kelések stb. jelentkeznek, ebből a vér tisztátalanságára, csipősségére következtethetünk, s ez ellen, mint az elért eredmények bizonyitják, a már évek hosszú során át ismert, s a gyógyszertárakban dobozonként 70 kr. kapható, Brand Richard gyógyszerész valódi svájczi labdacsait a legjobb sikerrel használhatjuk. Vigyázni kell, ne hogy utánzott szert kapjunk. Főraktár: Török József gyógyszertára Budapesten Király-u. 12.

CSARNOK.

A kit a kasznár ur meg az irnok ur megkivánt.

Elbeszélés.

Irta: dr. **Rediczky Jenő.**

(Folytatás.)

III.

Hogy ne volna, mikor közvetlen maga előtt látja azt a szépséges tündért, akivel a szinpadon nem tudott betelni; mindazonáltal félénken oda veti:

— Hát otthon?

E szó látszólag kedvetlenül érinti a kasznárt. Oda veti szinte haragosan;

— Otthon már alszanak, itt fogunk vacsorálni.

Pompás estét töltenek. Az igazgatóné megpillantva az irnok lovagló ostorát, azonnal rokonszenvez vele és nem késik neki szép napjainak történetét elbeszélni, ki annál szórakozottabban hallgatja, minél jobban bókol principálisa a naivának.

Az igazgató maga nem sokat törődik a társasággal, hanem nekifekszik ételnek, italnak s addig-addig birkózik a boros palaczkokkal, mig azok legyőzik.

Az igazgatóné látva, hogy az irnokkal — bár asztal alatt már kezét is szorongatta — nem boldogul, a kasznárra veti szemét, aki belefáradván a szokatlan bókolásba, végre is szivesen ragadja meg az alkalmat, fesztelenebb társalgásra és végül annyira nekimelegszik, hogy az igazgatóné egyre-másra kezére üt vagy oda sug neki:

— No maradhasson!

Azalatt az ifjak mélyen elmerülve társalognak. Nagyon közönséges dolgokról, — az élet nyomoruságairól foly a beszéd, de az ifju nem gyözi hallgatni, amit neki szomszédnője szivrehatő hangján elbeszél. Arról értesül, hogy ő nem tartozik ehhez a társulathoz, nem, hanem egy nagyhirű állandó szinháznak a tagja. Csak keresztanyja, az igazgatóné kérésére határozta el magát néhány napi vendégszereplésre.

E napokban érte jönnek ismerősei. És aztán milyen kellemetlen, milyen bosszantó dolog az! A szomszéd faluban visszatartott holmik közt garderobe-jának éppen javarésze van s az igazgató még most sem váltotta ki. Hiszen csak egy sorjába kerülne és azonnal megkapná a kiváltáshoz szükséges 25—30 forintot, de hát csak beláthatja, hogy ilyen kölcsönért nem irhat, mert hisz az lehetetlenné tenné a társaságban.

Az irnok nem sokat kérdezte, hogy miért? hanem teljesen átengedte magát azon kéjes érzésnek, mit egy rokonszenves lénynek közelléte minden romlatlan kedélyre gyakorol.

Igen késöre járt már, mikor a kasznár végül feltápászkodott — hatalmas jókedvvel.

Mivelhogy sem az igazgatóné, sem a naiva arczához nem férhetett, végül is összeduzzadott a direktorral, mig az ifjak önfeledten szorongották egymás kezét.

Hazamenőben az irnok ámulata tetőpontjára hágott, midőn a principális kollegiálisan karjába csimpaszkodva, félrecsapta kalapját és dudolni kezdé hogy:

Haj törökbársony süvegem
Most élem gyöngyéletem…

— No — gondolá magában az irnok — lesz még ma hadd-el hadd, ha Rózsi asszony szemei elé kerülünk.

A principálisnak is, a mint megpillantotta a kis kaput, széles jó kedve hirtelen a fagypont alá szállott. Bátortalan, kissé hebegő hangon adta ki az utasitást:

— Már amicze, ha kedvéért ott maradtam a korcsmában, — ha Rózsi kérdezni találná: hát a pappnál voltunk… Aztán, kinek mi köze, hogy hol voltunk? ugy-e bár amicze, — tevé hozzá bátrabban, mert a mint kezét a kilincsre rátéve, az engedett, a kis kapu — kinyilt.

— Oh azok az akasztófára való cselédek! — suttogá megkönnyebbülten s azzal csendesen szobájába osont.

Az irnok is fölkereste kis szobáját, hol álmatlanul tölté az éjszakát. Az éj sötétében látta azokat a beszédes igéző szemeket, azt a szende mosolyt, melylyel szavait kisérte, fülében felcsendült a szerdája, hogy a társaságban lehetetlenné válnék, ha ezről a furcsa pénzzavaráról tudomást szereznének. Annyi világos volt előtte, hogy őt nem tartja a társasághoz valónak, de éppen ez azon kötelességet rója reá, hogy ezen kellemetlen helyzetből kimentse. De hogyan? 25 forint! Csekélység az egész, de neki negyed évi pénzkonvencziója van, melyből már egy garasa sincs, hiszen a principális a bérletet is előlegezte. Nyomorult sorsa még sohasem tünt fel előtte oly nevetségesnek és lealázónak…

Alig pittymallott, már talpon volt és érték tárgyai közt kotorászni kezdett…

Egy csomó vers akadt kezébe… Mintha kigyó marta volna meg… Trézsihez irt versek! Apró darabokra tépte, aztán még ujból felszedte és gondosan elégette a kályhában. Egy pakli masina bánta meg a tettét, de ő mintha megkönnyebbült volna, összeszedte ezüst apróságait: órát, láncot, egy nagy szent György tallért és mindent miről remélhette, hogy a boltos rá hitelezni fog. Alig várta, hogy ez boltját kinyissa.

A boltos ugyancsak nagyot nézett mikor az ifiur kérelmével előállott.

— Becsületbeli tartozás? — kérdé.

Az irnok csak igenlőleg intett, mire — milyen a világ! — boltos uram a papot vette gyanuba, hogy az urfit ferbliben megkoppasztotta.

Ferkó — ki délfelé a nagy korcsma táján settenkedett észre is vette, hogy a postatalyiga egy veszekedett nagy ládát hozott, de hogy ez mifele vonatkozásban állhat az ifiur reggeli utjával, azt minden furfangjával sem okumlálhatta ki.

(Folytatjuk.)

Gondolatok.

Az öröm és bubánat egy uton haladnak.

—

A ki erényeivel dicsekszik éppen olyan gyönge, mint a ki hibáit szépitgeti.

—

Életutadon mindig a kötelesség legyen vezetőd s az elővigyázat horgonyod.

—

A harag vége egyuttal a megbánás kezdete.

—

Csak a nevelés különbözteti meg az embert az embertől.

—

Ovakodjunk a kétséget a bizonyossal összekeverni.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

390. sz. 42—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szepsii kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Abauj-Tornamegye betegápolási alapja végrehajtatónak Jakab Józsefné Szabó Mária hagyatéka végrehajtást szenvedő elleni 44 frt és csatlakozás folytán Haydu Imrének 1958 frt 37 kr. tőkekövetelés és ezek járulékai iránti végrehajtási ügyében a szepsii kir. járásbiróság területén lévő Jászó nagyközségben fekvő a 35. számu telekjegyzőkönyvben foglalt Jakab Józsefné szül. Szabó Mária és Szabó Ferencz nevén álló: a 230. hr. sz. a. házra 160 frt, a 231. hr. sz. a. kertre 28 frt, az 585. hr. sz. a. szántóföldre 2 frt, az 1048. hr. sz. a. szántóföldre 12 frt, az 1272. hr. sz. a. szántóföldre 39 frt, az 1325. hr. sz a. szántóföldre 14 frt, az 1407. hr. sz. a. szántóföldre 12 frt, az 1566. hr. sz. a. szántóföldre 46 frt, az 1969. hr. sz. a. szántóföldre 36 frt, a 2631—2632. hr. sz. a. szántóföldre 39 frt, és a jászói 431. sz. tkjkvben foglalt ugyan azok nevén álló 2971-ből hr. sz. alatti rétre az árverést 13 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi május hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor** Jászón a városházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban, a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szepsiben, 1893. évi január hó 31-ik napján a szepsii kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

OLCHVÁRY,
kir. járásbiró.

358. sz. 41—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szepsii kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Szoboszlai Jánosné végrehajtatónak Német Jánosné és társai végrehajtást szenvedők elleni 20 frt és csatlakozás folytán Bülyi Dezső javára 68 frt tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a szepsii kir. járásbiróság területén lévő Jászó-Debrőd határában fekvő a jászó-debrődi 114. sz. tkjkvben A) I. 2—3 alatt foglalt és Tajfel Andrásné Elek Katalin, Német Jánosné Elek Rozália, Elek Bálint, kiskoru Elek Nyeste, János, József, István és Tajfel Erzsébet férj. Szeles Imréné nevén álló birtokra 54 frt kikiáltási becsárban; továbbá a jászó-debrődi 171. sz. tjkvben A) I. 1—11. alatt foglalt kültelekből Német Jánosné Elek Rozália, Elek Nyeste, József és István nevén álló részbirtokra 276 frt 68 kr. kikiáltási becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1893. évi april hó 27-ik napján délelőtti 10 órakor** Jászó-Debrőd községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 5 frt 40 krt és 27 forint 67 krajczárt készpénzben vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság
Kelt Szepsiben, 1893. évi január hó 28-án.

Olchváry,
kir. járásbiró.

„LE GRIFFON“

58. a legjobb szivarkapapir. 146—150

Van szerencsénk a nagyon tisztelt vendéglős urakat és a nagyon tisztelt közönséget tisztelettel értesiteni, hogy a mai naptól kezdve

pesti-ut 7. szám alatt

SÖR-RAKTÁRT

amerikai jégpinczével nyitottunk és a **képviselettel**

Teplánszky Ignácz urat

KASSÁN

biztuk meg. A kicsinyben való kimérést mint eddig, ezentul is **Rumpold ur, malom-utcza 5. sz.** teljesiti.

Első szepesi gőz-serfőző és maláta-részvénytársaság
Poprádon.

40—1

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi február 17. 20. szám.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa, főutcza 58. sz. a. hova a lapot érdeklő küldemények intézendők.

Előfizetési díj: Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések:
egy petit-sor ... ... 5 kr
nyilt-térben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Bubics püspök és a polgári házasság.

Egyházmegyénk tudós és angyalszivü püspöke jubiláris főpásztori levelet bocsátott ki XIII. Leó pápa püspökké szenteltetésének ötvenedik évfordulója alkalmából, a melyben a napirendre került polgári házasságról nyilatkozik meg. Minden szava a béke olajágát nyujtja és hangjából a haza iránt szivében égő olthatatlan láng beszél papjainak és a népnek egyaránt, parancsában is kérve, hogy a mit szóvá tesznek, tegyék ugy és akkor a nép előtt, hogy a mindent rombolni kész szenvedélyek fel ne korbácsoltassanak, mert bármiképen formálódjanak haza és vallás között a viszonyok, az örök bölcsesség tudni fogja, miképen siessen Krisztus egyházának segélyére.

Lelkünk ujongó örömmel veszi be ezen a szentség malasztjától megihletett bölcs tanitásokat, a melyek által kegyes püspökünk szám nélkül való érdemeihez a legékesebben csillogó ujabb, maradandó drága követ ragasztott.

Becses megnyilatkozásából adjuk itt — önmagunkat megtisztelve — a legfontosabb részt.

Azt tudjuk, — mondja — hogy a kormány programmjába felvette a polgári házasság behozatalát. Hogyan tervezi ezt, minő felfogása van a házasság felbonthatatlansága tekintetében — mert hiszen a katholikus házasság leglényegesebb kellékeinek egyike az, — minő külső formák közé akarja a házassági szerződés megkötését utalni, fenn fogja-e tartani és pedig kötelezőleg-e vagy csak megengedésképen a szerződésnek egyszersmind egyházi közbenjárással való szankczionálását, és ha igen, ezt előlegesnek vagy utólagosnak fogja-e elrendelni? mindezekre nézve ma még nem adhatunk feleletet, mert nem ismerjük a kormánynak szándékait és terveit. A készülőben levő polgári házasság tekintetében tehát a ti kötelességtek, tisztelendő testvérek az, hogy valahányszor erre kedvező az alkalom, a szószékről s a keresztény hitoktatás alkalmával hirdessétek hiveiteknek: hogy a házasság éppen olyan szentség, mint a többiek; hogy a házasság felbonthatatlan, hogy a házasságnak csak akkor van meg szentségi jellege, ha azon egyházilag törvényes formák között köttetik, melyeket a tridenti zsinat e tekintetben előir. Minthogy azonban a mi ügyünk igazságos, minthogy azért csak tiszta és nemes fegyverekkel szabad küzdenünk, minthogy a dolog szentsége, komolysága és fontossága megkivánja azt, hogy érte és mellette csak hozzá méltó fegyverekkel küzdjünk, óvakodjatok oly fegyverek használatától, melyek nem állanak összhangban állásunk komoly fenségével, papi öltönyünk tiszteletreméltóságával. Izgassatok, tisztelendő testvérek! izgassátok hiveiteket szent életre, az egyház törvényeinek és parancsainak teljesitésére, a jó cselekedetre, izgassátok őket arra is, hogy a midőn férfi és nő házasságra akar lépni, tartsák mindenben szem előtt azt, hogy a házasság is olyan szentség, mint a többi. Krisztus urunk által rendelve, hogy azok, kik e szentségben való részesüléare hivatvák, abban ne csak ideiglenes, de majdan örökkévaló boldogságukat is megtalálják s azért szükséges, hogy e szentséghez is ugy járuljanak, mint a többihez, tiszta lélekkel, jó lelkiismerettel, tiszta szándékkal. De — kerüljétek az izgatás azon nemét, mely nem tudja megválogatni az egyházi szószékre illő szavakat, melyek nem azon Szentléleknek szavai, mely a szószék felett galamb képében felettetek lebeg, melyek a helyett, hogy a keresztény hiveket oktatnák, buzditnák, lelkét megnyugtatnák, békével töltenék el s szeretetre buzditanák egyéb polgártársaik iránt is, kikkel együtt egy hazának gyermekei, az ellenségeskedés, a gyülölet csiráit elhinteni alkalmasak. És akkor is, ha nem az egyházi szószékről beszéltek e tárgyról, fontoljatok jól meg minden igét, mely ajkatokról elhangzik, jól meggondolván, hogy szent dolgokat csak szentül szabad tárgyalni, jól meggondolván, hogy az emberek bennetek mindig és mindenütt első sorban a papot nézik. És egyelőre ne is a polgári házasságról beszéljetek, hanem a keresztény házasságról, arról, minőnek kell a jámbor keresztények házasságának lennie, hogy isten áldását kinyerhesse. De van még egy kötelességtek e tekintetben, tisztelendő testvérek, s ez az, hogy imádkozzatok és kérjétek istent, távoztassa el egyházunktól azt a veszedelmet, mely a katholikus házasság megrontására vezethetne. Az örök bölcsesség tudni fogja, miképen siessen segélyére Krisztus egyházának!

Emlitém fentebb, hogy a házasság szentségének tervbe vett megrontása ellen a hiveknek is vannak teendőik. Es e teendők legfontosabbja az, hogy azon hiveink, kik az állami törvények alapján élvezik az ugynevezett választói jogokat, hassanak oda, hogy képviselőjük, ki az ő s az ország érdekeit van hivatva a nemzet gyülekezetében képviselni, tudomást nyerjen arról, miképen gondolkoznak választói a tervbe vett polgári házasságról. Alkotmányunk szerint, mint azt jól tudjátok, utasitás a képviselőnek nem adható, de igenis fel lehet őt világositani arról, hogy hogyan vélekednek a választók bizonyos kérdésekről. Adjatok tehát, tisztelendő testvérek e tekintetben is irányt hiveiteknek, de kerüljétek ebben is az izgatást, kerüljétek a méltóságtokkal össze nem férő eljárást, kerüljétek a tanulatlan és tudatlan föld népének felizgatását és csak akkor s oly helyeken tegyétek szóvá a polgári házasság kérdését, a hol oly hallgatóság áll előttetek, mely meg képes érteni azon sokszor hajszálfinomságu jogi megkülömböztetéseke, melyeken gyakran valamely fontos kérdés megoldása megfordul, jól meggondolván, hogy a tudatlan népnek bevonása oly küzdelmekbe, melyeknek az lényegét meg nem érti, vészthozó lehet és a nép, ha egyszer szenvedélye fel van korbácsolva, nem néz barátot, nem ellenséget, hanem ront, pusztit ott is, azt is, a mihez hozzá sem nyulna nyugodt, szelid higgadtságában.

Abauj-Tornavármegye és Kassa 1892. évi bibliografiája.

Mig a mult évben Arad, Pozsony, Gyulafehérvár, Makó stb. monografiái részben vagy egészben megjelelentek; addig a városunk s vármegyénk multját vagy jelenét érintő müvek és czikkek száma az előző évekkel szemben nem jelzi haladásunkat e téren.

Még a mult év javára kell irnunk Schvarcz Ignácznak a Gyógyszerészi Közlöny 1891. év 31. és 32. számában megjelent ily czimü czikkét: „Adalékok a gyógyszerészet történetéhez Magyarországon a 18. század elejéig,“ melyben a buzgó kutató városunkról is több izben emlékezik.

A Jogtudományi Közlöny mult évi 11-ik számában Halmos Károly „Feltételes itéletek a XVI. században“ czimmel Kassa törvénykezése történetéhez érdekes adatokat dolgoz fel.

TÁRCZA.

A bolygó zsidó.

Sokszor hallottunk már, sokszor tapasztaltunk eklatansabbnál eklatansabb eseteket a képzelődésről.

A képzelődés az emberi agy müködésének azon stádiuma, melyben a kellem a tulságosan sok oldalról való érintkezés következtében a nagy foku izgultság miatt fék nélkül röpköd és a képzelődőt, a nélkül, hogy helyes értelem hiánya mutatkoznék, egyéniségével szemben egy bizonyos idő tartamra abnormális állapotba hozza.

Ki lehet képzelődőbb, kinek lehet élénkebb fantáziája az emberek között — mint az irkász embernek; pláne, ha az, a kornak leáldozása idejében is még folyton szellemileg müködik.

Konkrét bizonyitékul hozhatom fel egy öreg neves iró barátomat Ozoray Árpádot, ki pár évvel ezelőtt „Találkozás a Jupiteren“ czikkelyében olyan fantasztikus hangulattal beszélte el azt, hogy mint fog Ő — ha meghal — a Jupiter és Saturnuson beszélgetni a jobb világra szenderült irodalmi nagyjainkkal és a jövő boldog világ beszélgetéseit sorról sorra leirja oly élénken, mintha csakugyan megtörtént volna már mindazon eset, melylyel ott foglalkozik. Czikkelyét ilyen formán zárja: — érdemesnek tartom itt reprodukálni — „hogy a Jupiterről a Saturnusra átmenve, egy Arany János, Vörösmarthy, Déryné stb.-ekből álló nagy társaságból Petőfi Sándor alakja bontakozik ki; fekete fátyolt viselve derekán, jobb kezében egy kis gyermeket vezet. A kis fiu meglátva engem, hozzám fut és kis karjaival átkapja a nyakamat. Es a kis Petőfi Sándorka volt. Egy kis árpacukrot dugtam a szájába és meg kérdeztem, hogy hallod-e kis öcsém, minek van édes apádnak az a fekete fátyol a derekára kötve? Ő mosolyogva azt felelte rá, hogy hát nem tudja Ozoray bácsi, hogy az apa derekára csavart fekete fátyol, az én édes anyám özvegyi fátyola...“

De már nagyon is eltértem attól a tárgytól, mely czikkelyem czime s a melyről beszélni akarok t. olvasóimnak — a bolygó zsidóról.

Én már kicsi gyermek koromban hallottam elvétve emlegetni ezt a nevet s mint mindenki előtt, ugy előttem is — manapság is — problematikus volt a bolygó zsidó.

Olvastam verset, prózát e rejtelmes zsidó bácsiról, és azt hiszem, hogy az mind csak képzelete a nyugtalan szellemnek.

De másként áll a világ sora a hiszemben, ha az én kedves Kálmán bátyámat a veterán ujságirót hallgatom, mikor elbeszéli, hogy ő időnként találkozik a bolygó zsidóval, sőt beszél is vele.

Ne csodálkozzanak t. olvasóim! Igen is mi (már én és Kálmán bácsi) ismerjük a bolygó zsidót személyesen.

Én leirom Önöknek, hogy hogy néz ki:

Alacsony sovány termet, melyet kaftánszerü hosszu barnás rokk takar, galambősz hajfürtök, hosszu ősz szakál, egész világos kék szemek. Jellemző, hogy hallgatag és zárkozott természetü. Eszik és iszik ugy mint más földi halandó, amit nyilván tapasztalni fognak t. olvasóim az alábbiakból.

Most pedig beszéljen Kálmán bácsi.

— Nem régiben történt, — ugymond, — hogy egy szép nyári délután ott hagyva a munkahelyem néma négy falát, a verőfényes természet bájaival akartam lecsókoltatni köntösömről a hivatal száraz porát — a mezőre mentem.

A rögös természet zöld bársony takaróját tiporva, mértem lépteimmel a maklárközi malom rétjét, midőn egyszer csak előttem terem egy öreg, ősz szakálu ember és szemembe mosolyog.

Először azt hivém, hogy céltalan bolyongásom okozza a kómikai helyzetet, mely az én ismeretlen öreg barátomat mosolyra készteti. De később meggyőződtem arról, hogy öreg barátom mosolyával csak azt akarja velem tudatni, hogy én nem tudom mindazt a gyarló világ titkairól, amit ő tud.

— A zöld pázsiton egymás mellett haladva, beszélgettünk tovább a nélkül, hogy tudtam volna, ki hát tulajdonképen az én titokzatos partnerem. Ha nem én lettem volna én, és nem ismerném a kalendáriumok kandur és koponyával garnirozott jövendőmondója fotografiáját, azt mertem volna hinni, hogy egy élő százesztendős jövendőmondó halad oldalam mellett.

— Beszédes ember vagyok, de mikor az öreg bácsi a jövendő esetek pozitiv sorozatát angol hidegvérrel elébem tárta, megnémultam és hallgattam.

Ő beszélte el akkor a többek között azt is, hogy a magisztratus válsága évek multán be fog következni és — bekövetkezett.

— Es minket, egrieket érdeklő dolog, de melyek voltak azok, amelyek az egész országot érdeklik?

— Sok volna türől-hegyre elbeszélni azokat a dolgokat, melyek az ország ügyeinek ma már beteljesült jövendő mondásait foglalják magukban.

És ezt az az öreg ember mind előre tudta.

Hogy hogyan és honnan tudta, azt csak az tudná megfejteni, ki megmondaná nekem, hogy voltaképen ki volt hát az én ősz szakálu öreg emberem.

Ekkor megszakitva beszédét kérdést intéztem hozzá kilétét illetőleg; mindig kitérőleg válaszolt.

Az Archaeologiai Értesitő mult évi 5. számában Mihalik József „Hazai ötvöseczéhek pecsétjei a 17. és 18. századból“ czimmel a felsőmagyarországi múzeum oklevél kincse nyomán tiz hazai ötvöseczéhek pecsétjét ismerteti s közli ezek közt a nagyváradiét, mely a kassai renesszánszkori pecsétnek hajszálig egyező mása.

Vármegyénk történetéhez uj okleveles adalékkal járul a Nagy Imre szerkesztette Hazai okmánytár 8. kötete.

Dr. Rodiczky Jenő „A magyar méhészet multjából“ czim alatt a német-osztrák és magyar méhészek mult évi vándorgyülése alkalmából monographiát tett közzé, melyhez városunk levéltárában is számos érdekes adalékot talált.

A Pallas lexikona Koós Kálmán tollából hozta a vármegye rövid monographiáját.

Ha még a Történelmi Tárban megjelent oklevél-közléseket felemlitem, felsoroltam mindazon czikkeket, melyekben iróink városunkkal és vármegyénkkel foglalkoztak.

Omega.

Az uj szinház.

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó hó 11-én d. u. 6 órára a Lőcsey házba összehitt értekezletre elmentem, mint oly egyén, a ki sem nem közgyülési tag, sem nem befolyásos, sőt inkább teljesen ismeretlen valaki, de az uj szinház kérdésének megoldása iránt melegen érdeklődik. Engedje meg, hogy ezen értekezleten szerzett impressióimat s ehhez füzött nehány teljesen tárgyilagos megjegyzésemmel becses lapja közvetitésével közzé tehessem.

Mindenek előtt hangsulyozni kivánom, hogy e kérdésben pártálláspontra nem helyezkedem, a miből önként következik, hogy az elhelyezésre nézve nem vagyok sem a fapiacz rajongó hive, sem a régi szinház helyének fanatikus ellensége, tehát minden elfogultságtól menten, teljesen objektive fejtegethetem a kérdést.

A mi nekem első pillanatban feltünt, az a nagy mérvü szenvedélyesség és az ellenvélemények iránt mutatkozó kölcsönös kicsinylés és türelmetlenség, mely meggyőződésem szerint nem alkalmas a felvetett kérdés gyors megoldására, mert a kapaczitálás csaknem ki lévén zárva, tartani lehet attól, hogy az ingerült ellenfelek nem nyugszanak meg a közgyülés határozatában, hanem közbe vetett felebbezések által a jövő századra kitolják a szinház felépitésének fontos és égető kérdését.

Mutatkozott ezen türelmetlenség az értekezlet megnyitása után azonnal, amint Halmos ur ismertetni kezdte az ügy eddigi történetét, mely előadásból ki lehetett venni, hogy ő a fapiaczoni épitkezés mellett foglalt állást; az értekezlet idejének többi részét csaknem egészen a Deil ur stentori hangon elmondott ri posztirozása töltötte ki, mely azonban daczára tüdeje végletekig menő próbára tevésének, gyakorta érthetetlenné vált a rettenetes hangzavarban, melylyel fejtegetéseinek eszmemenetét zajos helyesléssel kisérte a jelenlevők látható többsége. Ily körülmények között ha talán voltak is — és bizonynyal voltak számosan — kik nem értettek egyet, minden nagyhangu frázissal, sőt nagyon is alapos kifogásokkal, valódi komoly érveket állithattak volna azokkal szembe, nem tarthatták idő és alkalomszerünek a tüntetően mutatkozó türelmetlenséggel szemben a kérdést visszavezetni a maga természetes medrébe.

Szomoru jelensége a szinházi kérdés értekezlet fejtegetésének azon kicsinylő modor, a melylyel az ügy körül eddig szerepet vitt szakértők lettek apostrofálva. Az első értekezleten már sokaknak nagy megtiltkozására kijelentette Maléter ur, hogy Bercsik országosbiró technikusnak szakvéleményére semmit sem ad; a második értekezleten satirikus hangon fejtegette Deil ur, hogy mi gyengék, mi laikusok adjunk még egyszer alkalmat pályadij kitüzésével a technikusoknak nyilatkozni arra, hogy a régi szinház telkén, a régi keretben, a főfalak megtartásával, lehetne-e a kor és Kassa város igényeinek megfelelő szinházat beépiteni. Emelkedtek ezzel harmonikus követelő hangok, hogy csak oly szakértők véleménye akceptálható, kik az ellenáramlat által egyáltalában nem befolyásolhatók.

Ezen részint tüszurásokat, részint harang ütéseket további figyelmen kivül hagyva, nézzük most közelebbről magát a kérdést. Mindenek előtt tárgyaljuk röviden az ügy azon oldalát, hogy a szinház a régi keretbe beállitható-e? Befogadási képességre s a szükséges fő és mellékhelyiségre vonatkozó programm nincs, tehát a tervezőnek teljesen szabad keze van, mert őt csak azon ruganyos követelmény korlátozza, hogy a szinházépület a kor és Kassa város igényeinek megfelelő legyen. A tétel igy felállitva annyira naiv, hogy nem kell valakinek technikusnak, hanem csupán komolyan gondolkozónak lennie, hogy rajta mosolyogjon. Mert tiszta és természetes dolog az, hogy ha a jelenlegi négy főfal között kell az uj szinházat kiképezni, tekintet nélkül meghatározott befogadó képességre, akkor ott szinház létesithető és pedig oly szinház, mely sokak nézete szerint már megfelelőnek deklarálható, ha 300 vagy mások szerint 600 nézőt befogadhat.

Még ebből azonban korántsem következik, hogy ily szinház csakugyan a kor és a város igényeinek megfelelő lenne. Van ugyanis egy másik csoport, mely ugy vélekedik, hogy a szinház csak ugy lesz megfelelő, ha 700—1000 nézőt befogadhat. Melyik nézet a jogosultabb, melyik a helyesebb? Elemezzük kissé a dolgot.

Kassa rég idő óta és ma is következetesen Felső-Magyarország fővárosának büszke czimét vindikálja magának. Megérdemli-e ezen nevet, vagy viselkedése semmi más mint Aesopus békájának pöffeszkedése? Kétségtelen, hogy megérdemli ezen nevet, mert eltekintve attól, hogy már a plusquam perfectumban is Felső-Magyarországnak természetes központját képezte és mindenkor vezérszerepet vitt s minden nemzeti mozgalom élén ott állott s a haladás zászlóvivője volt, hogy vagyunk ma?

Ma Kassának van tekintélyes és vagyonos polgársága, van igen életrevaló és szorgalmas kereskedő osztálya, van számtalan oly ugynevezett honorácziór lakosa, városi, megyei, birósági, pénzügyi, posta és távirdai tisztviselője, igen tekintélyes ügyvédi és tanári kara, tehát annyi intelligenciája, mint hasonló népességü városnak egynek sem az országban. Van katonasága oly mérvben, hogy talán sok is a jóból; tehát van nagy szinház-látogató közönsége is. Es azt mutatja, hogy jogosultabb azon csoport nézete, mely a szinházat csakis 1000 nézö befogadási képességgel ohajtja épiteni.

Ily méretü szinház elhelyezhető-e a régi épület négy főfala között? Feleljen reá az ujonnan hirdetendő pályázat, én azonban egyénileg meg vagyok győződve, hogy nem.*)

Megengedhető-e, hogy a jelenlegi négy főfalon kivül az épitkezés czéljaira a főutczából egy rész felhasználtassék? Nem, mert a főutcza élénk forgalmát nem megszoritani, sőt inkább megkönnyiteni s lehetőség szerint szabaddá tenni kell.

Ha most tekintetbe vesszük, hogy a város belterületén alig két méterre mindenütt jelentkezik a talaj viz, a szinház süllyesztői mélyre nem helyezhetők, ennek folytán a szinpad magasan kiemelendő, tehát ez okból a szinpad gerincz magassága alig maradhat 30 méteren alul, az pedig oly imposáns magasság, mely mellett maga az Erzsébet dóm is eltörpül. Alig hihető pedig, hogy ezen annyi szászerebe kerülő épitészeti drága kincset engedné a kultuszminiszter a profán szinház kolossális tömege mögé mintegy elrejteni.

Felhasználható e a proponált Erzsébet-tér szinházépitési czéljra. Igenis a tér megfelelő rendezése s niveaujának kellő emelése után ide a szinház elhelyezhető lenne, a valóban itt e diszes középület összes architectonikus szépségei érvényesülnének, ámde a szinház által ezen tágas tér tetemes részét elfoglalva, hová helyezi el a város termény vásárát? Kihelyezi a városon kivül? Ezzel beláthatlan időre megbántaná különben sem erős terménykereskedelmét, s megdrágitaná magát a kenyeret, mely kicsi és nagynak, szegénynek és vagyonosnak mindennapi szükséglete. Kisajátitás utján léteit a város területén vásárterét? Ehhez rengeteg összeg szükséges.

A fapiaczon való épitkezés ellen, igen nagy és tekintélyes tömeg tiltakozik, nincs tehát egyéb hátra, mint mérlegelni azon esheto'séget, hogy az uj szinház részére kisajátitás utján szerzendő megfelelő terület. Erre alkalmas hely a központ közelében csak kettő van, egyik a malom utczára nézö, a galamb- és asszutczák közötti házcsoport, a másik a forgácz-utczán, a Domonkos-utcza és ez tér között a kitelésig, a talán ezen hely volna legmegfelelőbb, a főbejáratot a forgácz-utczára helyezve. A kártalanitási összeg törlesztési quotájának legnagyobb részét fedezhetné a jelenlegi szinházépület átalakitása után várható jelentékeny jövedelem.

Még csupán azt vagyok bátor szóvá tenni, hogy a szinigazgatóra nézve előnyösebb-e a 600 mint 900—1000 nézőre berendezett szinház s melyik esetben szükséges öt magasabb szubvencióval támogatni?

Ha elfogulatlanul mérlegeljük azon körülményt, hogy a szinház kezelésénél állandó és a nézőtér nagyságától teljesen független kiadások vannak, mint a kiválóbb darabok előadási jogának megfizetése, zenekar, nyomtatványok stb., továbbá hogy a fütés, világitás költsége a szinház nézőterének nagyobbodásával nem egyenes arányban, hanem csak igen alacsony százalékos mérvben emelkedik, lehetetlen be nem látni a nagyobb nézőtér előnyeit, mert a szintársulat gondos összeállitása s az előadások magasabb müvészi értéke mellett a közönség támogatására jogosan lehet számitani; e támogatás esetén pedig a szinház jövedelmező leend, s nem szükséges azt támogatni nagyobb összegü szubvencióval. Tágasabb szinházban bizonyosan szivesebben vendégszerepelnek kiváló müvészek is, mert nagyobb fellépti dijat igényelhetnek s az igazgatónak mégis marad a jövedelemből. Ezen számos előny mind elesik az 5—600 nézőre berendezett szinháznál, mert hiába, a közönségnek még oly lelkes támogatása is, ha hely nincs, a jövedelem csak mérsékelt lehet. Mérsékelt jövedelem mellett, melynek fokozása hely hiányában még csak nem is remélhető, erősen kell szubvencionálni, ha az igényeknek megfelelő előadásokat akarunk látni.

Lokárdy.

*) Itt utalunk ugyancsak lapunk más helyén e tárgyra nézve olvasható czikkelyre az ujdonsági rovatban. Szerk.

Ujdonságok.

Kinevezés. Királyunk ő felsége Bene Róbert, Kassai posta- és táviró-igazgatót királyi tanácsossá nevezte ki.

Az alispán-kérdés ma már eldöntöttnek vehető. Tegnap a vármegyei bizottsági tagok népes konferenciát tartottak, a melyben egyhangulag Fábián János, a vármegyének eddig is jeles tisztiügyészét határozták el támogatni az alispán-választásnál.

Irodalmi társaság. Widder Lajos, vilmányi nagybirtokos a kassai irodalmi társaságba, mint alapitó tag, belépett.

Személyi hir. Farkas Róbert, főgymnáziumi tanár a jogakadémiai magántanár, e napokban egy nagybecsü történelmi munkát fejezett be. A mü „Kassa árumegállitó jogá“-ról szól s a városi levéltár erre vonatkozó oklevélanyagának teljes felhasználásával készült.

Az uj szinház ügyében megindult fapiaczellenes mozgalomnak mindinkább élénkülő hullámai ma már olyan erősek, hogy az a közgyülés, a melyben a szinház hely-kérdése tárgyaltatni fog, ma eldöntöttnek látszik, a mennyiben a mult szombati értekezlet által elfogadott Deil-féle propozicziót eddig hatvannál is több bizottsági tag irta alá kétségkivül nem nagy örömére azoknak, a kik bár öntudatlanul és akaratlanul ezt a fontos kulturális kérdést a jelenlegi zsákutczába terelték. A Deil-féle erős frakczió azonban nem elégedett meg, hogy csak propozicziót csináljon és azzal döntse halomra a fapiacz minden terveit, hanem argumentumokról is gondoskodott, a melyek fényes bizonyságot fognak tenni arról, hogy az évek óta tervezgető bizottság, mily óriási tévedésen épitette föl légvárait s hogy mily könnyed semmibe vevéssel viselkedett a város polgárságának határozott kivánalmával szemben. Ugyanis Deil Jenő kedden távirati uton kérette Kassára Steinhardt Antal budapesti müépitészt, a pécsi most épitésre kerülő szinháznak tervezőjét, hogy az faktumokkal igazolja mennyiben van és lehet igaza azoknak, a kik a szinházat a régi helyre annyi és annyi okuál fogva épiteni meg sem kiséreltek. Steinhardt müépitész szerdán jött meg Kassára és elhozta magával a pécsi szinháznak miniszterileg felülbirált és 1892. évi augusztus havában jóváhagyott terveit, a melyek részleteiben és költségeiben a kassai félmilliós légvárakban röpködő bizottságnak minden érveit egy pillanat alatt a legabszurdabb világitásba helyezik és azt a feltevést teszik jogosulttá, hogy itt ez a bizottság a vakszerencse által sodortatott előre és előre. Steinhardt müépitész szinháza összes költségeivel egyezerkétszáz ember befogadására kétszázezer forintba kerül. A szinház méretei hosszban, szélességben a régi helyen játszva elhelyezhetők, magassága olyan, hogy általa

---

A nap már alkonyat felé volt, mikor a rétről letérve az országuton befelé jöttünk a városba.

Az én öreg barátom egy utczasarkon elvált tőlem és — és nem láttam aztán se holnap, se holnapután többé.

Sokat tanakodtam ezután az eset után az én titokzatos öreg emberemről, mig nem a feledés fátyola elválasztotta az egykori tüneményt lelki és testi szemeim elől.

*

Évek multán Budapesten akadt dolgom, midőn a király utczai fasoron haladva a városligeti felé, ki jön velem szemben? nem más, mint az én malomréti öreg sétáló társam. Mit mondjak? Hát meglepődtem amugy magyar miskásan.

Minthogy tudtam titokzatos természetét, nem kérdeztem: honnan jön, hová megy, csak hallgattam ismét amint folytonos könnyedséggel és egykedvüséggel beszélt a világról, az országról s a benne vergődő emberiségről.

Ekkor volt az, mikor a Panama botrányt megjövendölte és ezzel kapcsolatban azt is, hogy itt Magyarországon speciell Budapesten még hat ember van olyan Piufsics-féle, akiknél csak rövid idő kérdése, hogy a Damokles kard lecsapjon,

Arra a kérdésemre, hogy mit tart a parlament felöl, azt felelte, hogy azt majd a milleniumon fogja elbeszélni, a mikor az ur a Jehova gyermeivel együtt ölelkezik.

Itt azután beszélgetésünk megint véget ért. A viszont látásra! mondta és eltünt, el.

*

Két év mult el azóta, a midőn tavaly nyáron a zápor eső a „Lakat“-ba beszoritott.

Kit látok ott benn egy sarok asztalnál, amint egy sóé kiflit jó izüen falatozik és rá szódás spriczczert hörpint, az én öreg barátomat.

Már itt majd nem ugy tanakodtam a csodálatos látomány miatt, mint Potyondi; hogy: „én vagyok-e én?“

Előbb azt hittem, hogy hallucinálok, de ixibe meggyőződtem róla, hogy biz az nem álom, hanem valóság és az én bizonyos öreg jésom a sarokba pityizáló ősz-magyar egész készelfogható valóságban.

— Isten hozta öreg ur! hogy van? Hogy áll a világsorja?

— „Engem nem az isten hozott, hanem a lábam és hogy hogy áll a világ sorja, azt én sohasem tudom, mert az emberek manapság jelenükben olyan biztosak, mint a lutri. En uram csak azt keresem, mi a rettenetes nagy jövőben ólálkodik és azért járok-kelek, hogy feltaláljam azt az embert, aki engem fel fog találni.

— De hát hol van az az ember, aki önt keresi s akit ön feltalál?

— A „Nihil“ vendégfogadóban lakik s neve: a „boldogság.“

Azt látta valaki már, amint a dugaszolatlan üvegcséből a benzin elpárolog, ép ugy elpárolgott ezen rejtélyes mondás után az én ősz öregem is.

Eddig tartott a Kálmán bácsi beszéde, hogy azután micsoda következtetést von le a fent leirtakból az én kedves Kálmán bátyám, azt elmondom én rövid szavakkal.

Haragszanak a zsidókra azért, hogy azok még hitük szerint mindig várják a Messiást, de fogadni nem mer velök senki.

Merjen hát arra is fogadni valaki velem, hogy az én K. bátyám titokzatos öreg embere nem a — bolygó zsidó volt.

Halmi.

nem lesz elnyomva semmi, nappal sötét nem lesz ott, legfeljebb csak azokban az elmékben, a melyek számára sehogy sem akar világosodni. A pécsi színház azonban azt is igazolja, hogy lehet azzal kapcsolatban étterem, buffet, konyha és minden a mit mi Kassán financiális okoknál fogva akarunk, hogy a polgárság vállait ez a szükséges nemjövedelmező befektetés ne görnyeszsze meg teljesen, mert a pécsi színház jóváhagyott tervei ugy vannak az ottani közönség kivánalmaihoz képest készitve, hogy a színház hálteremmé, hangversenyteremmé is átalakitható és ezzel kapcsolatban a színpad mint étterem, a hátó színpad mint buffet és a buffet alatt nagy konyha áll rendelkezésre, holott mi ezt nem akarjuk, mert a mit mi akarunk az sokkal kevesebb és ha a miniszter a pécsieket nem lökte vissza nagyobb ohajukkal, a kassaiak sem képezhetnek kivételt ott a miker kevesebbet akarnak, csak a városi hatóság akarja. De még az esetben is, hogy ha a miniszter csak színházat engedélyez a régi helyre épiteni, még akkor sem hoz a város nagyobb áldozatot, mint ha a fapiacra löki ki a már tervezett szinházat és a régit annyi ezer befektetéssel kaszinó, vendéglő és egyebeknek restaurálja, mert a már megtervezett szinház épitési és berendezési költségei együttesen 430—500000 forintra vannak számitva, a régi szinházépület átalakitása ugyancsak közel 100000 frtot emésztenek majd föl, a mely összegből az amortisácziora bér czimén legfeljebb 10000 frt térül meg évenként, a mi legfeljebb 200000 frt befektetett tőkét szabadit föl a teher alól és igy a fapiacz elvesztésével még mindig 350000 frt tőke nyomja majd vállainkat, a melynek az amortisácziját fedezni kell, holott a Steinhardt Antal műépitész tervei mindössze csak 200000 forintot rónak teherként a városra és e mellett megmarad a fapiacz szabadon és a város ezenfelül még 150000 frtot meg is takarit. Nos? Egyébiránt az ügybe a legvilágosabb világosság fog kerülni rövid időn belől és akkor a bizottság is talán nem fog elzárkózni magába fogadni azt a világosságot, a melynek hirdetője a kassai sajtó, a melynek érdemeiből ez esetben mi nem igénylünk egy jottát sem, de átengedjük az egészet a kapzsi sógornak. Megelégedéssel konstatáljuk azonban, hogy a Steinhardt-féle terveket Péchy Zsigmond főispán a legnagyobb érdeklődéssel nézte át és meghallgatta a tervező magyarázatát, és meglepetéssel értesült a költségvetésről is, a mely arra a nyilatkozatra birta: ezt nekünk uraim komolyan kell mérlegelnünk és nagy okunk van rá Steinhardt urral mélyebb tanácskozásokba bocsátkozni, mert nekünk is szükségünk van az olcsó emberekre. Még megemlitjük, hogy szerdán este a kereskedelmi és iparkamara helyiségeiben e tárgyban ismét népes konferenczia volt, a melyben Steinhardt műépitész világos és tiszta képét nyujtotta mindannak, a miről elől szó van, kijelentve azt is, hogy az uj szinház a közlekedés minden megszoritása nélkül igenis elhelyezhető a régi helyen. Még egyszer, nos?

A katonai alreáliskolában husvagyó kedd estéjén a növendékek által az iskola-parancsnokság sikerült és mulatságos előadást rendeztetett, a melyen jelentékeny számu és előkelő polgári és katonai közönség jelent meg. A zene és szinészeti előadáson gyönyörü-égünk tellett látni az ifjuság előhaladottabb részének nemcsak jeles észbeli kifejlettségét, de ügyességét is, a mely nyilvánvalóvá teszi, hogy abban az iskolában kiváló sulyt fektetnek rá, hogy a növendékek a társadalmi élet esztheticai formáira, az érintkezés erősen kissinezett alapelemeivel kellőleg megismerkedjenek. Nagyon helyes ez a nevelés ugy általános, mint pedagógiai szempontokból, mert ezzel az ifjunak látókőre szélesbedik, itélőképessége önállóbb lesz és igy jellembeli bátorsága már az ifju korban férfiasabb irányba tereltetik. Sajnos azonban csak az az egy — és itt távol állunk a sóviniszticus felfogástól — hogy ezek a legtöbbnyire magyar fiuk csak nagyon keveset, legfeljebb izelitőt kapnak ott a magyar irányból, a magyar nyelv kultuszából. Ezen az estén is a közönség szemében fölötte emelte volna az iskolaparancsnokság kétségkivüli nagy érdemeinek hatását, hogy ha csak mutatóba adatott volna valamicske magyar számot elő. De nem kivánunk rekriminálni, nem pedig azért, mert az ott tapasztaltak szépsége annyira felemelőleg hatott a jelenvoltakra, hogy ez a tény még figyelmet sem keltett. Az előadást Suppé Dichter und Bauer dalmüvének nyitányával nyitotta meg az ifjuági zenekar, a melynek tagjai később Langer „Grossmütterchen“ és Handel „Largo“-ját tökéletes pontossággal játszották, dicsérve ezzel Hasel zenetanárt, a ki az oktatást oly mesterileg teljesiti. Előadattak Kotzebuetől a néma és a nyárilak az országut mellett czimü egyfelvonásos vigjátékok. Az elsőben Kozma, Zorics, Schwaab, Winnicki, Peske, Bánffy; a másodikban Kozma, Paxy, Ulla, Miksch, Norman, Peske, Nawratil, Bánffy, Zorics, Hámorszky, Schwaab, Baunacher, Taubler és Horváth intézeti növendékek jeleskedtek, nagy ügyességgel még a női szerepekben is. Majd egy növendék büvészeti mókákat mutatott be és azt a keveset, a mit produkált, anynyira ügyes, néhutt eleven humoru nyelveléssel csinálta, illetve palástolta, hogy a nézők ezen is a legjobban mulattak. Végül jöttek szoba-torna mutatványok, a melyre egy egész csapat kis és nagyocska ifju vonult fel. A mutatványok imponánsak és változataiban bámulatra méltók voltak. Az előadás után közönség és növendékek az éttermekbe siettek, majd megerősödve a táncteremben gyülekeztek, a hol reggeli 3 óráig nagy animóval folyt a tánczc.

Halálozások. Reich Lipót kassai kereskedő és polgár e hó. 10-én Bécsben, a hová egy régibb bajának orvosiása végett felment, az operáczió következtében meghalt. Az elhunyt, a ki Kassán köztiszteletnek örvendett, 69 éves volt. — Kozakievics Károlyné bánatos szivvel tudatja, hogy 5 éves Kamilkája e hó 15-én meghalt. A kedves kis halottat ma a novaji sirkertben teszik le örök nyugalomra.

Temetés. Böhm József hitvesét született Bodenlosz Anna urnőt e hó 14-én nagy részvét mellett kiséték ki az örök nyugalom helyére. A temetési szertartás diszét emelte a kassai férfi dalegylet, a melynek tagjai meghatóan szép gyászdalt énekeltek a ravatal fölött.

Rossi Marcel a hires hegedü-müvész márczius hó 2-án a Schalkház termében Stoján Betty énekesnő és Weeber Emil zongorajátszó közreműködésével nagy hangversenyt rendez, melynek müsora ez: 1. Fischhof Rob. Sonate: a) Allegro conbrio b) Aria c) Scherzo d) Finale előadják: Rossi Marcel és Weeber Emil urak.

2. a) Marchesi C., Variation sur un Theme de Salvator b) Rossi M. Der Liebesbrief énekli: Stojan Betty k. a.

3. Mendelsohn, Concert: a) Allegro molto appassionata b) Andante c) Allegretto non troppo — Allegro molto vivace előadja: Rossi M. ur.

4. a) Godard B., En courant b) Moskovszki M., Seherzo Valse előadja zongorán: Weeber Emil ur.

5. a) Rossi M., Canzonetta b) Sauret, Farfalla előadja: Rossi M. ur.

6. a) Rossi M., Aus des Herzens stillen Räumen b) Delibes, Coppélia Walzer énekli: Stojan B. k. a.

7. Liszt F., II-ik magyar Rhapsadia zongorán előadja: Weeber ur.

8. a) Schumann R., Träumerei b) Moskovszki, Bolero előadja: Rossi M. ur.

Helyárak: Körszék 3 frt. Zártszék 2 frt. Zártszék 1 frt 50 kr. Karzati ülőhely 1 frt. Belépti jegy 60 kr. Jegyek válthatók Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében főutcza 75. szám alatt.

A főispán szerdán a városi árvaszéket, csőtörtökön a kassai rendőrséget vizsgálta meg.

A községi iskolaszékbe, a miniszteri utasitás szerint 20 női tagot fognak beválasztani. Ez az óvódák felállitásával egyidejüleg lett elrendelve.

Egy régi épület eltünése. A Kassa város tulajdonát képező Lőcsey-ház Kovács-utczára néző részének lebontását pár nappal ezelőtt megkezdték, hogy annak helyén a jogakadémia számára egy a kor igényeinek megfelelő diszes épületet emeljenek. Ezzel ismét kevesebb lesz azon épületek száma, a melyek Kassa város multjára oly szembeszökőleg emlékeztetnek az arra elmenőket, s a melynek sarkáu a „Schmiedt-Gasse“ felirat a legközelebbi időkig ott pompázott. Kár, hogy a város tanácsa ily régi épületek lebontása alkalmával figyelmet nem fordit azoknak fényképi általi megörökittetésére. Ilyenre még figyelemmel szoktak lenni még kisebb városokban is. Igy pl. mikor a s.-pataki ref. főiskolának azon részét, melyet ez iskolának Perényi Péter ajándékozott, le akarták bontatni, több oldalról is lerajzoltatták, hogy lássa a késő nemzedék legalább képben milyen volt egykoron az a régi épület! — Ezt a megörökitést a Lőcsey-ház megérdemelte volna. — A hires épületnek továbbra is épen maradó főutczai részét, mint hallatszik, a „polgári társaskör“ szándékozik a várositól örök áron megvenni. De reflektál arra, szintén hallomás szerint, az u. n. „Kassai kaszinó“ is.

Farsang Szepsiben. Az ez évi szepsii táncmulatságok hosszu sorát a legfényesebb erkölcsi és anyagi sikerrel az ottani róm. kath. dalkör által rendezett s táncmulatsággal egybekötött zeneestély zárta be. Ezen dalkört Gável Ferencz ottani községi tanitó és orgonász buzgalma hozta össze, mely az ő vezetése alatt két éve csendesen és szorgalmasan tanult. E hó 12-ére határozta el e dalkör a nyilvánosság elé lépni, bemutatandó képességüket. Aggódó félelemmel néztek ezen fellépésük elé, mert az előzőleg két izben á kassai jeles képzettségü dalkör által rendezett zenéestély sikeréhez szokott közönség elé lépni valóságos tüzpróba. Már az is kétséges volt előttök: érdeklődni fog-e a közönség egy általok rendezendő zeneestély iránt? Nos, az a jó közönség, mely mindig felbuzdul a szépért, jóért és nemesért, meghóditva egyrészt a kassai dalkör által a dalnak, másrészt kiváncsivá téve: mennyiben hasonlitható össze e kis házi dalkör Magyarország egyik legjobb dalegyletével, megtöltötte a városháza disztermét teljesen. Az ott megjelent mintegy 220—240 főből álló diszes uri közönség itélete a lehető legkedvezőbb volt. A programm minden egyes énekszáma után felhangzó hatalmas taps és szünni nem akaró éljen kiáltásaival nemcsak tetszését jelezte, hanem (saját házi dalköréről lévén szó) hizelgően kicsinyitett kiadásban a kassaival egy vonalba helyezte; csakhogy erőt, kitartást és kedvet meríthessenek a további képzésükhöz. Habár a közönség eme nyilatkozata tulhizelgő is, annyit bizvást mondhatunk: hogy ezen szorgalmas és alapos képzettséggel vezetett, s a mi fő kitünő hanganyaggal rendelkező kis dalkör megérdemli a közönség becsézö tetszését, s hisszük, hogy igy képesve magát továbbra is, s ha számban s igy erőben is növekednek, a közönség nyilatkozata nem lesz tul hizelgő. Csak egyetértés, szorgalom és kitartás! A zeneestély sikerültét nagyban emelte az est hősének, Gável Ferenczuek egy sajátszerzeményü indulója, melyet az ottani ügyes czigány zenekar adott elő nagy tetszés mellett; s azonfelül egy általa kitünően előadott monolog, (Szeretem a nőket), mely hosszan tartó derültséget keltve, kihatott a jókedv kivilágos kivirradtig, a midőn eloszladoztak a táncolók. Az első négyest 48 pár táncozolta. A lelkesült közönség sorai közt láttuk: Sziklay Edénét (Jánok), Géczy Gyulánét, Olchváry Eleknét Irén és Ilka leányaival, Szakadi Etelkát, Halmy Károlynét, Mazanek Etelt és Bertát, Hokkynét Jolán lányával, Gável Ferenczuét, Radácsy Menyhértnét Juliskával, Gócs Gábornét Boriska és Emmával, dr. Pollacsek Gábornét Ilona és Etelkával, Dienes Istvánnét, Eiben Jánosnét Mariskával (Metzenzéf), Schürger Jánosnét Ilmával (Metzenzéf), Nagy Mártonnét, Lengyel Irént, özv. Somogyi Józsefnét, Kovács Mihálynét (Buzita), Persenszky Károlynét Juliskával, Fink Jánosnét Juliska és Ilonával, Sztankó Margitot (Nagy-Ida), Kocs Vilmát, Kollár Jánosnét növérével, Tarnóczy növéreket, Frindt Jakabnét, Tomkó Istvánnét Ilonával, Persenszky Józsefnét Zsuzsikával, Tóth Gusztávnét, Waldmann Sámuelnét (Jánok), Lux Emmát (Torna), özv. Ottohál Flórisnnét, Halmy Gábornét, Göbl Jánosnét (Metzenzéf), Rozsnyai Gyulánét, Pongrey Gusztávnét, Hagen Jánosnét Kati és Mariskával, Gedeon Johannét, Nyerges Ferencznét, Védel Nándornét, Jakab Mihálynét Emmával, Balogh Lászlónét, Knébel Mártonnét, Grossmann Adolfnét Herminával és Zsolner Andrásnét.

Rendőr-bál. Évről-évre szebb az eredmény, nagyobb a rendőrök önsegélyző-egyletének tőkéje. A f. hó 11-iki bál bevétele 600 frt, mely összeg a tőkéhez csatoltatott. Ezzel együtt az egylet tőkéje nyolczezer frtra növekedett.

A vörös-keresztegylet által felállitott levest osztó intézet kimutatása. Folyó hó 1-től 15-ig 5667 adag leves és kenyér osztatott ki a szükölködők közt. Ezen intézet javára adakoztak: özv. Molitorisz Dánielné 5 frtot, Auguszt név alatt 5 frtot, a helybeli fodrászok által rendezett táncmulatság alkalmából 10 frtot, mely adományokért a nemeszivü adakozóknak az egyleti igazgatóság hálás köszönetét fejezi ki. Könyöradományokat ezen nemes czélra tovább is kér és hálásan elfogad az egylet elnöksége. A bizottság.

Tenyészállatvásár Nyitrán. A szomszéd megyékből sürün érkező tudakozódások folytán a közhirré tétel ezen legbiztosabb utján is közli a nyitramegyei gazdasági egyesület titkári hivatala, hogy a folyó évi april hó 8-án és 9-én Nyitrán a honvédsátortábor istállóiban megtartandó dijazással egybekapcsolt II-ik tenyészállatvásáron mindenféle gazdasági tenyészállat dus választékban lesz kapható, u. m. berni, simmenthali szarvasmarha s ezek keresztezései, mének, kancák, mangolicza és angol sertések, gyapju és husjuhok. A vármegye legjelesebb tenyésztői fogják ezeket szolgáltatni. A veuni szándékozóknak nagyon kedvező alkalom lesz e vásár jeles tenyészállatok beszerzésére.

Ügyetőverseny Nyitrán. A Nyitrán april 8-án és 9-én megtartandó tenyészállatvásárral kapcsolatos ügyetőverseny iránt érdeklődőkkel ez uton is tudatjuk, hogy a verseny ismét a nyitra-verebélyi országut azon részén fog megtartatni, hol az a mult évi október hóban igen nagy érdeklődés mellett lefolyt. Versenydijak gyanánt értékes és müvészi kivitelü emléktárgyak fognak szolgálni.

Helyreigazitás. Lapunk szerdai számában egy czikk lett közölve „Szász Károly és az irodalmi társaság“ czim alatt. Mint hogy e czim helytelenül lett szedve „Szász Károly és az irodalmi kritika“ helyett, azt ezennel helyreigazitjuk.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. privátmegrendelőknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér- és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 3—19

Apróságok.

A beleegyező utitárs.

Már félnapja utazott egyedül a kupéban X. ur, midőn egy kis állomáson szép hölgy utitársa akad.

— Nem szenirozza ön, hogy rágyujtok? — kérdé mesterkélt előzékenységgel X. ur.

— Mióta utazik ön egyedül, uram? — kérdi a hölgy.

— Mióta? Ép fél nap mulva lesz egy egész napja.

— Nos és miért nem dohányzott ön eddig?

— Hogy miért? Mert azt mondotta a kondukter, hogy a dohányzás csak akkor van megengedve, ha az utitárs beleegyezik. Nagyon egyszerü tehát, hogy nekem eddig nem volt utitársam, aki beleegyezett volna…

—

Uj hivatal.

Ügyes-bajos dolga van a csizmadiának a rendőrségnél, ahová különben egy bizonyos napra már meg is czitálták. Az idézö levélben meghatározott napon rendbe szedi magát. Kipedri szépen kunkorgósra tömött nagy fekete bajuszát. Recsegős talpu fényes huszárcsizmát huz, a „lajbli“-ján meg mogyoró nagyságu ezüst gombok ragyognak. Igy köszönt be a kapitányhoz, kihez miután elébb ugy meg morikálta magát, mint egy barázdabillegető, e czifra kérdést intézi: — Ugyan kérvényezem alássan, itt létezik az a bizonyos ügyvitatkozási hely?

CSARNOK.

A kit a kasznár ur meg az irnok ur megkivánt.

Elbeszélés.

Irta: dr. **Rodiczky Jenő.**

(Folytatás.)

IV.

Csodák csodája! Kasznár uramnak ma reggel kivételesen pompás kedve van. Rózsi rettegett intérpellácziója csak abból állott: „Nagyon későn jöhettek haza ténsuramék, nem győztem a várakozással!“ mi szinte mentség számba mehetett. Az irnok ellenben

komor és levert volt, mit a principális most az egyszer mentegethető „Katzenjammer“ következményének vett. Hamar ki is küldte a határba: hadd szellőzön. A mint az ifiur elhaladott Trézsi, a füstös szolgáló mellett, szégyenkezve lesütötte szemét s kibalfagván a szántókhoz, dehogy nézett csak feléjük is.

Leheveredett az árok partjára s onnan nézte az eget, mintha sohasem látta volna s néha mintha szunyog esett volna a szemébe törülgette piros kendőjével. Mert a mint ugy bámult a nagy semmibe, ást a föltedezést tette, hogy egy uradalmi irnok a világ legszerencsétlenebb teremtése.

Ha az egyik béres véletlenül arra nem jár ekelováért, talán a delét is ott tölti. Igy aztán csak föltápászkodott s nagyot sóhajtva hazafelé indult.

Az ebédet csendesen költötték el, mert a tegnap esti dolgokról elővigyázatosan mindketten hallgattak. A principális épen elöszedte keszéjét, hogy kova, tapló segitségével pipára gyujtson, a mint irtózatos kutyaugatás idegen vendéget jelent be. A gazdasszony kifut a konyhából. Az öreg kuvasz, akihez a vizsla is társul szegődött, fogvicsoritva kiséri a jövevényt addig, mig egy hatalmas: „Csiba te, takarodsz mind“ járt“ kiszabaditja veszélyes helyzetéből.

Ez nagyon illedelmesen köszönve, előadja, hogy a téns kasznár urnál tiszteletét kivánná tenni.

Rózsi a csinos tiszteségtudó ifjut iziben be is vezeti az ebédlőbe, hol ez magát mint Solymos Andor színészt mutatja be. Az irnok pedig felismeri benne az — intrikust.

A kasznár kérdezi jövetele okát, mire az óvatosan körül tekintve, kezébe csusztatja a vacsoránál ott feledett fehér pettyes kék zsebkendőt s csak annyit mond, hogy az igazgató ur megbizásából egy kis kéréssel bátorkodik alkalmatlankodni.

A kasznár erre vendégét egy pohár borral kinálja meg, mit az megköszönve, azzal fogad el, hogy leül.

Rózsi kioson a konyhába és kis vártatva, mintha csak a pap volna vendégük, párolgó fekete kávéval jelen meg.

Solymosnak egy kard, lovagostor és egy palást kellene. Rezes kard és lovagló ostor csak akad a háznál, de hát palást, azt honnan végyenek?

De Rózsinak mindig helyén van az esze, most is segit a zavaron. Felajánlja tarka nagy kendőjét, abból akár királyi palástot is csinálhatnak.

Solymos hálálkodva vessi át a tárgyakat s az őt kikisérő Rózsinak odasugja.

— Estére csak lesz szerencsénk, nagyasd? — és az ambitusra érve, hirtelen kezet csókolt.

Nagyasd! mint az ifju gróf ur mondta a főszolgabirónénak.

Rózsi átszellemülve tér vissza az ebédlőbe:

— Sohasem hittem volna, hogy a színészek ilyen jól nevelt emberek legyenek.

A kasznár is egy oldalpillantással megkerült zsebkendőjére erősiti, hogy nagyon értelmes emberek akadnak köztük.

Rózsi egész délután izgatott állapotban van, estefelé pedig kategorice kijelenti, hogy ma okvetlenül el kell, hogy vigye a t. nsur a színházba.

Hiába minden ellenvetés, meg kell hogy lássa nagykendőjét. Ez a makacsság meghiusitja ugyan kasznár uram tervét, legalább ma estére, de hát hosszu haj, rövid ész — az okosabb enged.

Rózsi és az ifiur dehogy forditanák le tekintetüket a színpadról.

Ilka a naiva beszédes szemével oly hálás pillantást vetett az irnokra, mintha azt akarná mondani:

— Tudom, ön volt, köszönöm! — hogy ez pirulva lesütté szemét.

Tekintetét ismételten az ifju felé forditá, anynyira, hogy egy kevésbbé szerény és elfogódott ember, mint a mi irnokunk, bizvást elmondta volna, hogy neki játszik.

De az intrikus sem volt rest.

Rózsi, ki magát ez alkalomra különösen kicsipte, valóban tüzről pattant takaros menyecske volt, ki még akkor is „persona“ számba menne, ha nem volna róla köztudomásu, hogy pénzes asszony, ki pénzét nem ládafiába pihenteti, hanem a parasztok közt gyümölcsözőleg forgatja. Akár vette annak hirét az intrikus, akár nem — élénk szemjátékot folytat Rózsi asszonynyal játék közben s az negédesen visszaadja a kölcsönt.

Az előadás után a Trifolium izgatottan indult haza; a kasznár boszusan, gazdasszonya diadalmasan, az irnok el-elmélázva. Otthon alig nyultak a vacsorához.

A nyil, melyet az intrikus kézcsókjával Rózsi szivéhez röpitett, az előadás alatt mélyebbre hatolt. Rózsi egész éjjel rablólovagokról álmodott, mi több! látta önmagát az ártatlan szüz képében, amint az intrikus, éjsötét paripán elragadja.

A reggelinél nem mutatkozott. Trézsi szolgálta ki a kávét azon magyarázattal, hogy a nagyasszony rosszul érzi magát, pedig a turfangos csalati az élelkamrában bezárkozva, kártyát vetett magának Gabonáné, a vén czigány asszonnyal, ki váltig azt bizonyitgatta neki, mert ő csak azt mondhatja, a mit a kártya mutat, hogy a nagyasszonyt nagy szerencse kerülgeti, egy szép barna legény halálosan szerelmes bele, tüstént el is venné, ha nem volna egy nagy gonosz, ki azt akarja megakadályozni, de az nem fog neki sikerülni, mert itt áll a házasság és a kis gyermek a házhoz. De már azt Rózsi tovább piruló fejjel nem hallgathatja. Különben is nagyon meg vannak elégedve, mert hát minden szépen „stimmel.“ Bizony ördögökkel czimborál ez a vén Gabonáné... (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyilvános köszönet.

Mindazon rokonaink, jó barátaink és ismerőseink, kik folyó hó 14-én drága halottunk

Böhm Józsefné

szül. Bodenlos Anna

végtiszteségénél megjelenni és mély fájdalmunk enyhitéséhez hozzájárulni szivesek voltak, ezen részvétükért, a kassai dalegylet mélyen tisztelt tagjai pedig azon lélekemelő figyelemért, melylyel egyik tagtársuk édes anyjának gyászünnepélyét testületi megjelenésük és gyászénekükkel oly meghatóan emelték, fogadják mélyen érzett köszönetünket.

Kassán, 1893. évi február 15-én.

A gyászoló család.

HIRDETÉSEK.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jetentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerű áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garnitúrák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal töreksem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 13—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok

Les Derniéres Cartouches jegygyel

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a czigarettapapiros eszményképe.

Ezen czigarettapapiros és czigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25. 106 21—25

A valódi franczia **„Les Derniéres Cartouches“** czigaretta-papirunk, valamint a valódi franczia **czigaretta-hüvelyeink** a „Les Derniéres Cartouches“ papirból **Kassán, Falk Károly és Emil** uraknál kapható.

Mümalom bérbeadás.

A gibárti mümalom őrlési képessége bérbeadó, kellő tőkével biró vállalkozók közelebbi értesitést kaphatnak **szepsi-ut 18. sz. alatt.** Évenkénti őrlési képessége 20—24000 métermázsa.

44 1—3 **M. Gedeon czég.**

Ház megvételre

kerestetik Kassán 20000—26000 forint értékig. Ügynökök kizárva. Bővebbet a kiadó-hivatalban. 45 1—3

„LE GRIFFON“

58 a legjobb szivarkapapir. 147—150

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi február 19. 21. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
Ahová a lapot érdeklő küldemények intézendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 4 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vaczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kassai irodalmi társaság.

Ma megalakul a „Kassai irodalmi társaság.“

Vajjon helyes dolog-e annak megalakitása? helyes-e, hogy a város lakosságától ismét áldozatot követelünk?

Erre megfelel a czél, melyet az egyesület kitüz maga elé. E czél a nemzeti kulturának ápolása, mely alatt a nemzeti eszme erősitését és a nemzeti müveltség emelését kell értenünk.

Ezért kellett, hogy e társaság létesüljön. A müveltség kezdetleges fokán álló társadalmakban a közmüvelődési egyesületek a hivatottak munkára; a falvak vegyes nemzetiségü lakosságára áldásthozó intézmények ezek, mert heterogén elemeket a kulturának bár alacsonyabb, de az éddigivel szemben emelkedést jelző niveaujára segitenek fel. Azomban nagyobb tömegü, homogén társadalom ezzel be nem érheti; a közmüvelődési egyletek által kitüzött czélokat ezek már betöltötték.

Itt oly társaságokra van szükség, melyek a nemzeti kultura magasabb feladatainak igyekeznek megfelelni; a melyek a nemzeti irodalom és müvészetek ápolását tüzik ki czélul; a melyek idegen nemzetnek kulturájából átveszik azt, a mi jó s a nemzeti géniuszhoz idomitják.

Ily társaságok országszerte alakulnak akkép, hogy egy-egy város szellemi munkásai összefognak s a közönség hathatós támogatása mellett a fent jelzett czélok elérésére törnek.

Kassa nem az első e téren; a római müveltségen alapuló Dunántul városai Pozsony, Soprony voltak a kezdeményezők; Eperjes egy évtizeddel megelőzött bennünket; Nagy-Várad, Szeged, Debreczen épen most állitották fel ez intézményeket.

Ma sorakozik közéjük Kassa s mi sietünk azt lelkesültséggel üdvözölni a megalakuláskor.

Aba Sámuel.

Közegészségügyünk.

Habár közigazgatásunknak a fennálló hiányos törvényeinknél fogva mostoha gyermeke a közegészségügy, rövid idő óta egyszerre dédelgetett csemetéje lett nem csak a sajtónak, hanem a törvény szerint e téren tenni hivatott intéző köröknek is. A nyár folyamán, a kolera szerte pusztitása alkalmával felmerült szomoru tények idézték elő ezen metamorphozist és most a különösebb járványok idejében ugy megyénk, mint városunk közegészségügyi őrei annak rendezéséhez lankadatlanul és elég erélylyel hozzá látnak és ezen, sok tekintetben az Augias-féle purifikáczióhoz hasonló rendezést iparkodnak keresztül vinni az egész vonalon.

Mindazonáltal a törekvésekben hiányzik az a bizonyos rendszer, mely a közegészségügy teljesen egyöntetü eljárását s egészségügyi törvényeink szigoru keresztülvitelének lehetőségét biztositaná, amely a mostani adminisztráczió keretében alig is lehető.

Ép azért, ha valamely ága a közigazgatásnak rászolgál az államositásra, ugy a közegészség ügy az.

Hazánk — elmondhatni — valódi fészke a különféle ragályos kóroknak. Ha Európa bármely részében is kiüt valami nyavalya, ugy mi a legnagyobb valószinüséggel várhatjuk, hogy kapunk belőle ha csak izlelitőül is. De ami legszomorubb, ha már befészkelte magát egy betegség, annak kiküszöbölése még a legerélyesebb óvintézkedésekkel is daczol.

Midőn az ázsiai kolera az országban fellépett és szerteszét szedte áldozatait, megyénk területe szerencsésen ment volt a kór megjelenésétől.

Hogy ezen örvendetes esetet a helyes óvintézkedés idézte-e elő, nem firtatjuk.

Annál szomorubb tapasztalat szerint kell azonban konstatálnunk szintén baczillusok terjedésétől eredő azon kórnak, a difteritisznek majdnem járványszerü fellépését, melytől a több oldalról vett értesülésünk szerint megyénk területe sem ment.

És ez lenne az a kór, a melynek kiküszöbölése a legerélyesebb óvintézkedésekkel is daczol?

S hol keressük tulajdonképen e kalamitásnak okát?

Nem mindig az egészségügy őreiben, közegeinél! Hisz vannak jó közegészségügyi törvényeink, azoknak a végrehajtása sem történik a kellő erély nélkül, mint azt tapasztaljuk; de van egy körülmény, amely bénitólag hat a legüdvösebb intézkedésekre is — s ez az, hogy a különben hasznos és nemes iránt fogékony magyar népben — hogy általában szóljunk — hiányzik a kellő érzék azok respektálását illetőleg.

Igaz ugyan, hogy vannak intézkedések, melyek egy része a családi élet érdekeit közelről érintik, hogy kegyeleti dolgokkal is jönnek látszólagos kollisióba. Mert hát éppen a most uralgó legsötétebb kór — a difteritisz — (amelynek országszerte óriási mérveket öltő pusztitása hivta föl leginkább az irányadó köröket az erélyes és gyors ténykedésre) elleni óvrendszert rejt magában — ha szorosan a szabályok és törvények szerint intézkedünk — bizonyos tagadhatatlan kellemetlenséget és nehézségeket, amelyek a közönség fanatikus szegényebb osztályának egy részét a hatósági rendeletek ellen keseritik.

Pl. hogy egy anya megváljon beteg gyermekétől s azt kórházba adja, vagy hogy a szeretett családtag elhunyta esetén ne a szülők házában, hanem a temető rideg hullaházában tétessék ravatalra, hogy a résztvevő barátok, rokonok, testvérek eltiltassanak a kedvelt beteg látogatásától, — mindez annak, aki ezen helyes óvszabályok szigoru betartásának szükségességét be nem látja — csak felesleges szekaturának tünik fel.

S éppen azon néposztályban van e ragály elterjedve, amely alacsonyabb müveltségi fokánál fogva nem képes megérteni az esetleges óvrendelkezés czélszerüségét, amely a kórban Isten csapását látja, amelytől semmi izolálás, semmi dezinficziálás meg nem ment.

Ezen néposztálynak ez irányhoz való nevelése lenne a főfeladat közegészségi állapotunk megjavitása szempontjából. Fel kell a népben (leginkább a községekben szólunk) ébreszteni — annak módja szerint — az érzéket az egészségi kellékek iránt, oktatni s rávezetni ezen óvintézkedések elkerülhetlen szükséges voltára.

Lényegében ez többet használna az emberiség javára a khatedrákból szólva, mint az ominozus polgári házasság most uzovált manipuláczója.

Ujdonságok.

Hivatal-vizsgálat. Péchy Zsigmond főispán nagy körültekintéssel vizsgálta meg a városházán a különböző ágazatu hivatalokat és mindenütt a legnagyobb rendet és szorgos munkásságot tapasztalva, megelégedésének adott kifejezést. Kiváló elismeréssel adózott a városi főszámvevőségnek és az ezzel kapcsolatos pénztári hivatalnak, a hol az egyszerüségen alapuló gyors áttekinthetés valósággal meglepte és a

TÁRCZA.

Hazafelé.

Verőfényes őszi nap volt; pénteknek alkonya. Korgner Ignácz és családja künn állottak házuk előtt.

Egy tenyérnyi sötét folt sem látszik az égen s a port, a mi az országutról fölszállott, nyugaton szines sugarakkal szőtte át a bucsuzó nap fénye. Mikor majd a nap nyomába följön az esthajnalcsillag, akkor Korgner Ignácz nejével és három gyermekével bemegy a házba. Körülülik a fehér abrosszal bevont asztalt, imádság mellett dicsérve az Ur bölcs rendelkezéseit, melyek az ünnepre vonatkoznak és félvágják a szombati csipót. Azután békességes nyugalom lesz egy napon át. A legkisebb munkával sem foglalkoznak, tüzhöz, pénzhez nem nyulnak, nem főznek, nem varrnak, sőt nem érintik azon tárgyakat, melyek a hétköznapi munkához szükségesek, nem a tüt, nem a pálinkamérő üvegeket, a szappanvágó kést, méter-mértéket. Borongással, a régen-régen eltemetett idők fölött, hittel a jövendő élet dicsőséges országa iránt, ahol az isten által megáldott, énekekben énekelt templom még áll, minden közönséges gondtól megtisztult szivvel áldják az ünnepet.

S mig várják a fehér esthajnali csillagot, messziről a poros országutról egy fáradt szegény zsidó fiu jön; félénken köszön és letelepszik eléjök a kapu küszöbére.

* *

Egy szegény zsidó fiu, egy nyulánk legényke, nem több tizenötévesnél. A szemöldökéről, vastag széles ajkairól és kiálló arcsontjairól rá lehetett ismerni, hogy zsidó.

Kicsiny böröndje volt mellette és egy bot. Zsebkendőjével törülgette arczát és szomoruan nézett a rózsapirban égő hegyek felé.

A vén Korgner igy szól hozzá, mialatt a gyerekek csodálkozva nézik az idegent:

— Honnan jösz és merre igyekszel? Nagyon fáradt vagy-e?

A gyermeklegény szeme megnedvesedik. Fölnéz, de mit sem felel. Azonban később magától kezd beszélni.

— Az anyámhoz megyek, mert beteg szegény. Az anyám, szegény, tul lakik egy napi járásra innen, Babákon. Nagyon beteg, azért hivott, hogy lásson még egyszer. Az anyám Spitztommer Mártonné. En Váradon vagyok kereskedésben három év óta. Azóta nem láttam anyámat. Most haldoklik szegény. Az isten áldja meg ünnepi imádságtokat. Hogy pihentem egy perczig, ne haragudjatok érte. Két napja, hogy jövök gyalog. Megyek tovább. Vétek volt ez a perczenyi pihenés, mert ő haldoklik. Azt hiszitek-e, késön jutok el hozzá?... Béke veletek. Az ég adjon boldog ünneplést.

Reszkető, gyönge kezeivel fölemelte a böröndöt. Utszéli ákáczfa halott levelei hullottak a szegény fiura; őszi szél sohaja rebbent át a levegőn.

Korgner Ignácz azonban mélyen megnézte és megállitotta a gyermeklegényt.

— Tudod-e te, Spitztommer Mártonné fia, hogy ünnep vagyon? Tudod-e, hogy szombat napon a zsidóknak nem szabad utban lennie? Az isten ünneplést parancsolt péntek estétől szombat estéig. Büntetések büntetésével sujtja azt, aki megszegi a törvényt. Tiszteljed az ő rendeléseit. Mert ha nem tiszteled, a legégetőbb kinlódások között pusztulsz el és majd tüzes szekéren hordoszák meg az iszonyatos gyehenna utjain testedet halálod után. Gyermeked unokáidnak unokái is bünhődni fognak a te vétkeidért. Maradj itt szombatra az én házamnál s aztán majd hazamehetsz, ha elmulik az ünnep.

A napból egy vonalnyi sem látszott már. Valami fehérség a hegyek alól azonban megvilágitotta még a kis város utczáit, az alacsony deszkafedelü házat, a mezőről hazatérő munkásokat s itt egy szegény zsidó fiut, kinek szive azt parancsolja, hogy az édes anyjához igyekezzék, emitt egy széles fejü zsidó ember, aki a talmud törvényeit veti ellen a sziv törvényeinek. A fiu elindult.

— Megyek, tisztelt emberem. Hadd szenvedjek a jövőben azért, hogy élve lássam még egyszer édes anyámat.

Az ég fényes szeme, az esthajnali csillag, e perczben tünt föl. Korgner Ignácz egy pillanatig gondolkozott. Lelkére vegye-e, hogy valaki az ő tudtával vétket kövessen el? Nem éri-e ily esetben öt is büntetés majd azért, egyenlő büntetés azzal, amit a sors a fiura szab? Mondja ezt a törvény, tanitotta volt neki ezt a mármarosi szent pap és az édes atyja, kit meggyászol minden évben egy napon és éjszakán át. A szegény siró gyermek anyja él-e, hal-e; mit tartozik ő reá? Ő reá az tartozik, hogy itt szeme láttára követi el a vétket a fiu a szombati utazással és Jehova büntetése ezért rá is kiterjed. Fölnézett a fényes esthajnali csillagra, mely az ünnepet hirdette s aztán a fiura, kinek szemében könycsillag fénylett, de halványabb, mint amaz.

És ekkor odamegy a fiuhoz és szeliden a fejére teszi a jobb kezét:

— Édes fiam, te nem mégysz.

Csendes hangon folytatta aztán:

— Amit az Isten tesz, az jól van téve. Az ő cselekedeteit nem szabad birálnunk, az ő akaratában nyugojunk meg békével és áldjuk érette, ha jót itél számukra, ha rosszat. Légy készen örökké a jóra, a rosszra. Édes fiam, én ismertem anyádat, Spitztommer

könyvelés tiszta egymásutánja és egymásba folyó világossága legnagyobb tetszésével találkozott. Ennél szebb kritika nem dicsérheti Hollay Adolf városi főszámvevőt, habár az ügyekbe beavatottak tudják, hogy Hollay Adolf munkássága példányszerű és hivatali gyakorlottsága pedig e téren a legmagasabb szinvonalon áll. Péchy Zsigmond tegnapelőtt fejezte be a városi hivatalok vizsgálatát, pénteken délelőtt a rendőrség kihágási és ipari osztályát és községi bíróságot vizsgálta meg.

Kellemes alkalom. Az állami felsőbb leányiskola tanári testületének küldöttsége Lakos Károlyné igazgató vezetése alatt a kassai indóház várótermében folyó hó 17-én tisztelgett Fenyvessy Ferencz országgyülési képviselő urnál, a ki ép akkor Eperjesre utaztában, a kassai indóházban a vonatindulást várta. A küldöttség vezetője beszédjében kérte a képviselőt, hogy a felsőbb leányiskola tanárainak fizetés rendezése tárgyában megindult mozgalomhoz csatlakozzék s a többi testvérintézetekkel együtt ügyeik támogatására a képviselő urat felkérje. Mondanunk sem kell, hogy Fenyvessy Ferencz a legelőzékenyebben megigérte a küldöttségnek, hogy ügyüket pártolni fogja.

Hymen. Moyzsess Andor rozsnyói birtokos jegyet váltott Kassán Havrilla István polgártársunk szép leányával, Gizella kisasszonnyal.

Képviselő-jelölés. A galgóczi választókerület Lesko István kassa-egyházmegyei kanonokot országos képviselőnek jelölte. A nálunk népszerű kanonok a nemzeti pártnak lelkes hive.

Kitüntető elismerés. Hennefeld Hedvig kisasszony, kinek énekművészete a kassaiak előtt nem ismeretlen, mint bennünket értesitenek, a napokban a budai dalárda estélyén közreműködött és a Pál és Virginia operettben nagyszerű sikert ért el, a mely arra inditotta a budai dalárdát, hogy külön átiratban, elismerő köszönetet szavazzon meg a kis művésznőnek.

A szepesi káptalan ünnepe. A szepes-egyházmegyei növendékpapság f. hó 12-én XIII. Leó pápa ő szentsége jubileumának tiszteletére hangversenyt adott, mely alkalomból főtiszt. dr. Zelenyák János theol. tanár és a „Szepesi Közlöny“ szerkesztőjének „XIII. Leó, korunk üdve“ cz. költeményét Máté József, L. é. hithallgató igazi hévvel előadta. Igazi virtuózitással dirigálta Gonda Béla ur a növendékek egyöntetü zenekarát. Az énekkart Huszka ur vezette.

Közgyülés. A „kassai fogyasztási szövetkezet“ ma vasárnap február 19-én, délután 3 órakor az állami főreáliskola fizikai termében tartja évi rendes X. közgyülését, melyre a szövetkezet üzletrészes tagjai meghivatnak. A szövetkezetnek mult évi üzleti tiszta jövedelme 816 frt 43 kr., évi forgalma 16547 frt 47 kr. volt, árukészlete az év végén 10155 frt 53 kr. értéket képvisel.

Kassán magyarnyelvü napilapot készül megindítani a Bernovics-féle könyvnyomda. A lap főszerkesztője Hegyi József lesz. Hir szerint e lap a nemzeti párt érdekeit fogja szolgálni. Az első szám mutatóba márczius elején fog szétküldetni. Sok szerencsét és kitartást a nagy munkához!

Tanügy. A vármegyének február 14-én tartott közigazgatási bizottsági ülésében a kir. tanfelügyelő által előterjesztett január havi jelentés megemliti, hogy a vallás- és közoktatási miniszter a györkei ev. ref. népiskolának 41 frt 35 kr. netto értéket képviselő tanszereket adományozott; hogy a miniszter a szegényebb népiskolák közt leendő ingyenes felosztás végett 100 drb vármegyei fali térképet küldött le a kir. tanfelügyelőhöz; hogy továbbá ugyancsak a vallás- és közoktatási miniszter Jánossy István semsei r. k. tanitónak a magyar nyelv oktatásában tanusitott kitünő buzgalmának elismeréseül 25 frt jutalmat engedélyezett; a mnek kapcsán a közig. bizottság nevezett tanitó buzgalmát a maga részéről is méltányolván, kivánatosnak mondotta ki, hogy Jánossy István a vármegyei magyarositási alapból is 50 frt jutalomdijban részesittessék. Tárgyalás alá vétetvén az iskolamulasztók elleni eljárást szabályozó 1891. évi 75/KB. sz. közigazgatási bizottsági határozat értelmében megbirságolt községi előljárók felebbezései: Hegyi Zsigmond léhi volt bíró a birság alól felmentetett; Karniss Ferencz petőszinyei körjegyzőnek, jóllehet e tekintetben jelentékeny mulasztás terheli, tekintettel elismerésre méltó multjára és eddig tanusitott szorgalmára és pontosságára a kir. tanfelügyelő javaslatára és kérelmére a reá kirótt birság méltányosságból elengedtetett; a Zatykó Endre homrogdi körjegyzőre és Ignácz István halmaji bíróra kirótt 8—8 frtnyi birságok 1—1 frtra leszállittattak; a Füzesséry Pál györkei körjegyzőre kirótt 2 frtnyi birság másodfokulag is helybenhagyatott. — Bukócs községben felállitandó állami iskola érdekében felterjesztés intéztetett a miniszteriumhoz. — Az alsó-tök si % föld bérbeadására ujabb árverés rendeltetett el. — A bódva-vendégi pél dánykert ügyében felterjesztés intéztetett a miniszteriumhoz. — Rozgony község képviselő testületének az iskola épitési fuvarozásnak 1000 frttal való megváltására vonatkozó határozata jóváhagyás végett át tétetett a vármegye törvényhatósági bizottságához. — A kir. tanfelügyelőnek az 1892. évben befolyt mulasztási birságokról beterjesztett számadása megvizsgálás végett kiadatott a megyei főszámvevőnek. — A bárczai községi iskola tanitóinak megválasztása jóváhagyatott s Karniss Nándor és Simkó Mária megválasztott tanitó, illetve tanitónő dijlevelei megerősittettek. — Várhelyi Ferencz felső-vadászi körjegyző ellen, miután az iskolamulasztások tárgyában hozott 1891. évi 75/KB. sz. határozatnak 1892. év április havától nem tett eleget, a fegyelmi vizsgálat rendeltetett el. — Radoczky Imre csécsi r. k. tanitó panaszügyében vizsgálat indittatott. — Havrilla Mihály perecsei g. k. tanitó elmozditása iránt ujból felterjesztés tétetett a miniszteriumhoz. — Poratunszky István barakonyi volt g. k. tanitó fizetési hátralékának behajtására irányuló kérelmével elutasittatott. — A bárczai községi iskolának 1892/3. tanévi költségvetése, valamint a községnek állami segélyezés iránti kérvénye pártolólag felterjesztettek a miniszteriumhoz.

Elismerés. A vallás- és közoktatási miniszter Muhay Péter aranyidkai r. k. plébános és állami iskolai gondnoksági elnöknek az aranyidkai állami iskola épitkezése körül tanusitott kiváló buzgalma és sikeres közreműködéseért elismerő köszönetét nyilvánitotta. Az aranyidkai állami iskola igazgatójául Nevelős Lajos állami tanitó neveztetett ki.

Irodalmi társaság. Ma azaz f. hó 19-én d. e. 10 és fél órakor a Kassai Irodalmi Társaság a városháza közgyülési termében alakuló közgyülését tartja.

Eltünt. Bayern Mór kassai terménykereskedő nehány nap óta hiteleszőinek nagy fájdalmára eltünt Kassáról és állitólag Amerika felé vette utját. A tisztességes hitelezők mellé sorakozik egy Kassán közismert uri piácza, a ki 120 perczentes kölcsönökkel foglalkozik. Ez a derék emberbarát — ugy halljuk — most azért szepeg leginkább, hogy gseftelésének tanujelei olyan kezekbe kerülnek, a hol páragrafusokkal intézik a világ sorát.

Czentralizáljunk! A kassai fogyasztási szövetkezetnek ma vasárnapra kitüzött közgyülése — mint nekünk irják — 50 frtnyi segélyösszeggel készül a nyereségből hozzájárulni a budapesti lelencház fentartási költségeihez. Azt hinnők, hogy Kassa városában van elég jótékony egyesület, sőt szükségben élő tisztviselő özvegy és árva is, a jótékonyság gyakorlására.

Csak hivatalosan. A m. kir. államvasutak Kassa állomásának főnöke egy körlevélben tudatja a jelentékenyebb helyi czégekkel, hogy a miskolczi üzletvezetőség elhatározta, hogy a vasuti raktárfőnöki irodában régen meglévő telefon a rendes városi hálózattal összekapcsoltassék. Az állomásfőnök ur egyuttal felhivja az érdekelteket, hogy az esetben ha a czimökre érkező teher szállitmányokról ugymint aviso kézbesités helyett telefon utján kivánnak értesittetni (pedig ez a tulajdonképeni főcsélja a telefon összeköttetésnek) sziveskedjenek egyenkint hozzá, az irodájába fáradni, hol az erre vonatkozó feltételek megtekinthetők. A főnök ur ugy látszik nem vesz tudomást arról, hogy Kassa városában, hál' az égnek! elég helyi lap létezik, különben ezek valamelyikében közölné a hivatkozott föltételeket; és nem kivánná komolyan, hogy 60—80 kereskedő stb. telefon előfizető járjon az irodájába a feltételek után.

Kolera-telep. Berger Pinkász és Gleich Zsigmondné kérvényt adtak be a főkapitányi hivatal mint I. foku iparhatósághoz, a melyben a pesti-ut 10. szám alatt levő házban csontgyüjtőtelep létesitésére kérnek engedélyt. A főkapitány a törvény értelmében február hó 28-ára a helyszinén tárgyalást fog tartatni, a hol az illető érdekelteknek jogukban áll ez ügybe belenézni, miért is jó előre felhivjuk az illetők figyelmét.

Közgyülés. A felsőmagyarországi épitkezési részvény-társulat február hó 26-án tartja rendes üzletávi közgyülését, melynek napirendje lapunk hirdetési rovatában olvasható.

Beküldetett. Tekintetes szerkesztő ur! Tisztelettel kérem, sziveskedjék az alábbi soroknak becses lapjában helyt adni. A szepsii róm. kath. énekkar által f. hó 12-én Szepsiben rendezett hangversenynyel összekötött jótékonyczélu táncvigalom alkalmával a bevétel 162 frt. 80 kr. volt. Felülfizettek: Fodor Sándor 4 frt, Putnoky Sándor 4 frt 20 kr., Bartalos János, Moldován Zoltán, Scheffer Tivadar és Pribiczkó Károly 1—1 frt, Hokky Gyula, Magyar István 60—60 kr., Major István, Kollár János 20—20 kr. Összesen 13 frt 80 kr. Köszönettel nyugtáztatik. Tek. szerkesztő ur szivességét előre is megköszönve, kiváló tisztelettel maradtam Szepsiben, 1893. febr. 15-én Gável Ferencz, az énekkar vezetője.

Farkasok. A kassai Felvidéki Közlöny arról ad hirt, hogy itt Kassán egy idő óta aláirásokat gyüjtenek a polgári házasság ellen. Nevezett laptársunk szerint az a bizonyos lappangó bizottság házról-házra járva aláirásokat kezd gyüjteni s nagyban kapacsitálja különösen a katholikus hiveket és polgárokat a polgári házasságellenes álláspontra. Azonban az aláirásgyüjtés egyelőre nem sok szerencsével jár a gyüjtőkre, mert a legtöbb helyen, különösen az intelligensebb polgároknál megtagadják az iv aláirását. A begyülendő aláirásokat Beöthy Ákosnak, a város országgyülési képviselőjének fogják megküldeni.

Pikik. Szilas és Komjáti intelligenciája folyó hó 14-én farsang utolsó napján kitünően sikerült táncmulatságot rendezett a vendégszeretetéről széles körben ismert Kocs József nagybirtokosnak ez alkalomra izlésesen földiszitett szilasi kastélyában. A kedélyes mulatság, tekintettel a reá következő hamvazó szerdára már délután 5 órakor vette kezdetét; mindamellett nem a hivatalosan kimondott s a tánez befejezését jelző 12 óra, de a reggeli 8 óra oszlatta szét jel a pezsgő jó kedvében és fesztelenül mulató „kis családot,“ melyet Szokolovszky Antal, az ügyes és fáradtságot nem ismerő rendező hozott össze. A nem nagy, de annál dizsesebb hölgykoszoru a következő asszonyokból és leányokból állott: Bacsinszky-Klaudner Stefánia, Balder Barnabásné, Dobronoky Lászlóné, Klaudner Lipótné, Kolbenheyer Bertalanné, Nehéz Józsefné, Winter Mihályné Póli és Gizella leányával, Mindszenty Margit és Balder Mariska.

Rendőri hirek. Az áruló félszem. Panaszt emelt egy külvárosi asszony, hogy valami ismeretlen tolvaj lakását feltörte s onnét egy csomó ruhanemüt vitt el. A ruhanemü Braun záloghásában volt már elhelyezve, egy félszemü ismeretlen által, a ki nem volt más, mint Spisák Ferencz a félszemü, de épkezü. A tolvajfogás uj módja. A Schufflay helyén lévő vendéglős több izben panaszt tett, hogy pinczéjét éjjeli tolvajok látogatják. A rendőrkapitány azt a tanácsot adta a károsultnak, hogy vezessen be a pinczéjébe oly villamos csengetyüt, mely lakásával össze küsse. Tegnap éjjel a pincze ajtó nyitására meg-

---

Mártonnét, szegényt. Az isten kegyelmes az iránt, aki megérdemli. Edes fiam, az anyád tegnap reggel meghalt.

A halál çemegés futott át Korgner Ignáczon, mig a hazug szavakat kimondja, de égre emeli a szemét és szent meggyőződése uralkodván fölötte, tiszta lélekkel hiszi, hogy most istennek kedves dolgot cselekedett.

A szegény zsidó fiu, mint egy levert eb, elterül a gyalogut porán,

Ah! A zsidó fiunak, ha az anyja meghal, hét napig a földön ülve kell átképzelni a halál borzadályait. Hét napig a földön ülve, ruháit tépve kétszeres imádkozással naponként kell, hogy emlékezzék az elhunytra. Ha utban éri a hir és megáll hallatára, az első zsidó házba betér és meggyászolja annak földjén a drága halottat. Eltemeti magát egy hétig, szive imával elszáll ő hozzá a földi léten tul levő hazába.

— Busulj és sirjál, szegény — szólt a vén zsidó s az égre nézett. Az esthajnali csillag ránk tekint fényes szemével. Az imádság kezdődik. Térj be házamba a gyászra.

És felemelvén őt, bevitte az ajtón.

Hagyta, hogy tegyenek vele akármit. Leült egy szeglethe a puszta hideg földre, megtépte rongyos ruháját és zsibbadt szive szólani kezdett, a halottat hiván, sirt, sirt···

A péntekesti gyertyák lángolnak, csillognak a zsidóházban. Visszaverődik az öt gyertya fénye az ablak üvegén hosszu árnyékban inog, libeg a szent zsidó alakja, ahogy megáldja az isten ünnepnapját és megáldja az ünnepnapra, kezét fejeikre tévén: nejét és gyermekeit. Hosszu árnyék borong a falakon. Szellemek járnak. A családfő királya családjának, hüséges, engedelmes népe a nő és gyermekei. Az isten szellemei örködnek most felette és a boldogság beragyogja az arczokat. Szemeik áhitattal néznek a megszentelt gyertyákra, melyeket eloltani zsidóember kezének nem szabad. Zeng a buzgó ima s mig künn szigoru éj sötété borul a világra, bent a zsidócsalád csendesen ünnepel.

Azonban a szoba szegletében a szegény fiu vergődik buvában. Mindenik sohajtása átfut a Korgner Ignácz agyán. És rettenetesen tusakodik ujra meg ujra, ha vajjon volt-e joga megsebezni a gyermek szivét? Egy-egy pillanatban már oda akar menni hozzája, hogy igy szóljon: „Ne sirj! Menj! Az anyád nem halt meg!“

De aztán rátekintett a szombati szent gyertyák sárga lángjaira, melyek az életet hirdetik és megnyugodott a Talmudban ismét.

Minden napon asztán ujra meg ujra töprengett, hogy ne küldje-e már a fiut, ki élő lényt gyászol, emitt keserves szendvedéssel, de fölébred bnne később a félelem is, hogy az ártatlan gyermek átokkal sujtja a csalásért. Félt a gyermek őrjöngő fájdalmától, félt őrjöngő örömétől és mentséget talált hitében.

A fiura pedig, gyászolt, rászállott a halál reszketése. Itt, ebben a szegletben kuczorogva, sorra képzelte az édes anyja utolsó perczeit. Itt, a fal nedves volt mellette, a deszkázatlan földön férgek mászkáltak, egy egy felkuszott ő reá··· Az ő édesanyja már a föld alatt van··· Összezsugorodott halálos ágyán, a verejték kiült a jó asszony gyönge arczára, senki sem volt mellette és ő belekapaszkodott a hideg falba az ágy szélébe, mig végre szemei lezárultak··· Vagy talán égett a testének minden részecskéje és hiába imádkozott, hiába átkozódott egy pillanatnyi enyhülésért··· mig meghalt, talán az ő nevével az ajkán.

Az ő nevét rebegte az áldott jó asszony s ő nem mehetett hozzá. Hét napon át ül most itt, hét napon át mellette van a halál, az édes anyja utolsó perczeinek a képe, mely elől hiába hunyja le a szemeit, itt van, itt libeg előtte és fázik, és sir miatta.

A hetedik napon asztán Korgner Ignácsék utra készitték a fiut. Tovább nem maradhatott egy percig is. Köszönte a jóságot és könyei égették a Korgner Ignácz kezét, mardosták a szent törvényeket tisztelő férfi szivét.

És utnak indult a szegény fiu, hogy megkeresse édes anyja sirját és fejfát faragjon reá. Mert egyetlen kincse neki a sir, amint egyetlen kincse volt ő, amióta él annak, aki alatta aluszik.

Ő oltotta beléje a munkakedvet, ő biztositotta sorsát és áldotta meg az édes anyai csók áldásával. Itt, ezen uton kisérte volt egész Váradig és az utolsó krajczárját is zsebébe lopta a szegény. Mily ábrándokat szött a fia sorsa felől. Milyen boldog ember lesz és milyen gazdag és szép lesz!···

Pusztuló avarok közt visz az utja hazafelé, lábai feltörnek, ruháit megtépi az utszéli kökényfa, arczát megvagdossa a szigoru őszi szél. Nem érzi azonban.

Éjszakára érkezett meg a faluba. A kutyák el nyujtott hangon vonitottak elébe az uton. Mintha az egész falu egy temető volna.

Mintha szellemek ünnék, rohant a néptelen utczákon az édes anyja házához. Odatámaszkodott a ház ablakához,

···Benn a szobában világosság derengett.

A fiu szemei rátapadtak az ablak üvegére. Kiáltani akart, de nem birt.

Mert egy asszony járkálgatott ott, egy lábadozó beteg asszony: az édes anyja. Ételt rakosgatott a kemenczére és fehér terítővel boritotta be az asztalt, két tányért tett reá és leült szemben az ajtóval.

A fiát várta s arczán boldog mosoly ragyogott, hogy a fia számára megtartotta életét az Isten.

A gyermek öklével ráütött az ablaküvegre. Betörte azt. Aztán hangos szó csuklott ki torkán és eszméletlenül összeesett le a fal mellett.

Bede Jób.

szólalt a hamis kis csengetyű, a mire lesiettek a pinczébe és a tolvajt ép abban a pillanatban csipték nyakon, a mikor a borokat kóstolgatta. Az éjjeli látogatók Petrányi suszter-műhelyének művészei.

Kassai szinház.

Tapolczai Dezső, a kassai szintársulat bonvivantjának csütörtökön este volt a jutalomjátéka. Jutalmazott érdemének tudjuk be, hogy a kassai közönség a szinházat ez estén teljesen betöltötte és hogy ezenfelül kiléptekor zajos tapssal tüntette ki, miközben két babérkoszoru, feliratos szallagokkal és egyéb értékes ajándékok nyujtattak neki oda. Jó izléséről tanuskodik, hogy jutalmazásánál nem mindennapi alacsony értékü tákolmánynyal kivánta közönségét megboszantani, hanem a régmult szinirodalom egyik ha nem is legbecsesebb klassikus alkotását emelte ki a feledés homályából. És valljuk be mindjárt, hogy izlését elég ügyesen egyeztette össze szinpadi egyéniségével, hogy ez az egész estén dominálva lépjen előtérbe. Moretonak, a spanyolok irójának „Közönyt közönynyel“ czimü vigjátékában Polilya szerepében lépett föl és eltekintve attól, hogy előtte is, mint a napjainkbeli szinészek előtt általában, a kötött beszéd valóságos terra incognita, a mely hangzik ugyan, de hangzásából csak rímek tünnek elő, mig az a mi benne van, a hallgató előtt csak hogy nem érthetetlen, feladatát elég jól oldotta meg. Polilyában azonban a vaskosabb elménczkedés lévén tulsulyban és az elég bőséget adott a mi publikumunknak is arra, hogy jól mulasson a szerepből önként folyó ötleteken. Moreto darabjának tehát jelentékeny része van abban, hogy Tapolczai mint az est hőse sürübb tapsözönnel jutalmaztatott. A többi szereplőknek legyen nagy fogyatkozásaik miatt az a mentségök, hogy egy pályatársuk jutalomestéjén kellett játszaniok, habár a sugó elég hangosan előre elárulta mindazt, a mit ők rettenetes zagyván elmondtak.

Jutalomjáték. Nikó Lina javára e hó 20-án (holnap hétfőn) Jókai Arany ember czimü szinműve adatik, a melyben jutalmazott Zsófi mama szerepét játsza.

Irodalom.

Az „Otthon“ nagy kitüntetésben részesitette a „Magyar Nők Lapjá“-t akkor, midőn szerkesztőjét: Maróth Erzsit tagjai közé beválasztotta. Mind a lap, mind fiatal szerkesztője méltán részesült e kitüntetésben. A „Magyar Nők Lapja“ egyike a legjobban szerkesztett női heti közlönyöknek. Ujabb időben követő irányával teljesen a müvelt magyar nők, a család és háztartás érdekeit kivánja szolgálni. Mint háztartási közlöny a magyar irodalomban egyedül áll. E heti számában a szerkesztő: Maróth Erzsi „A bakfis-csók“ czimü kedves kis jelenetét közli. Reméljük, hogy mind mély megfigyelésével, mind pedig az előadás bájával széles körben föltünést fog kelteni. Méltán sorakozik melléje Kóss Rezső „Oly szép az élet“ czimü költeménye, melyben a pessimistákra ráczáfolva, ujjongó örömmel dicsőiti az élet szépségeit. Mutatványszámokat a „Magyar Nők Lapja“ (IV., Kishid-utcza 9. sz.) bárkinek ingyen és bérmentve küld, a ki ez iránt hozzá fordul. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

CSARNOK.

A kit a kasznár ur meg az irnok ur megkivánt.

Elbeszélés.

Irta: dr. Rediczky Jenő.

(Folytatás.)

V.

Ismét szombat este van.

Trézsi söpri a nagy udvart. A kasznár künn ül a lóczán a kis kapu mellett, irnoka társaságában. Mindketten aranyokat hallgatnak össze.

Hétközben folytak az előadások, a falu közönségének kivánsága hamar ki lévén elégitve: rohamosan csökkenő látogatottsággal. Bármint iparkodott is — ne adja isten, hogy annak a kis macskának közelébe fért volna, pedig Rózsit sem eresztette többé a szinházba, miután oly gyenge szive van, hogy már az első előadás is megártott neki.

Arról, hogy irnoka talán szerencsésebb lett volna, sejtelme sincs. Terka ugyan észrevette, hogy az ifiur fél napokon át ott ténfereg a korcsma tájékán s egyszer mintha látta volna egy fehércseléddel. De hát az ifiur is annyiszor nézett nála az öt ujján keresztül, hogy eszébe sem jutott kasznár uramnak efféléket rapportálni. Ferkó, ha nem is becsületes, de becsülettudó ember.

A kasznár addig-addig nézte azta kis leányt, hogy az a szemén át a szivébe lopta magát. Most, hogy a válás közeledik, szinte elborzad a sivár jövőtől. Maholnap felszedik a sátorfájukat és ő még csak meg se czirógathatta a kis macskát, még csak szavát sem vehette, hogy egyszer még vissza fog térni…

Elszomorodásában olyan nagyot sohajt, hogy az irnok ijedten tekint fel a principálisra.

— A szinészekre gondoltam, — szól az kissé megzavarodva. — Keserves egy kenyérkereset.

— Bizony igaz! erősité az irnok, némileg álmélkodva, hogy a „szinészet ügye“ nemcsak az ő szivéhez nőtt, hanem a principálist is foglalkoztatja.

— Pedig szó, ami szó! nem tarthatják itt magukat sokáig.

— Bizony nem!

— Jó volna, ha még egy bérletet nyithatnának.

— Bizony jó!

— De én alig hiszem, hogy ez nekik sikerülne.

— Alig! — sohajt az irnok alig hallhatóan.

— De hát az ördögbe is, — türelmetlenkedik a principális, — azzal, hogy itt sopánkodunk, nem segitünk rajtuk; ókumláljunk ki valamit.

Ezzel ismét elmélyedtek gondolataikba, észre sem véve, hogy Rózsi sietve közeledik s nagyot lélekzve megáll a pad szélén.

— Hivatott a ténsur? — kérdé elfojtott hangon.

A gondolataiból felzavart kasznár ráförmed:

— Hivatta a fészkes fene… A saját bajával annyira el van foglalva, hogy észre nem veszi Rózsi zavarát, ki kissé megkönnyebbülten folytatja:

— De nekem ugy tetszett…

— Ha tetszett — rosszul tetszett — jegyzi meg reá ridegen a kasznár, de mégis észre veszi, hogy Rózsi ruhája össze van gyürődve…

— Hát maga hol járt?

— Én… én… kérdezi az, viszont szó után kapkodva.

— Az ördögbe — nem is én!

— A kiskertben voltam gyomlálni — felelé Rózsi lesütött szemekkel.

— No ez aztán csakugyan ujmódi! Mióta gyomlálgatnak maguk ünneplőben?

De már erre Rózsinak állt fölebb. — No, már még azt is irigyli tőlem a ténsur? — Szól kihivó hangon, csak nem lehetek olyan sandra, mikor vendég készül a házhoz?

A kasznár csodálkozó mozdulatára sebtén hozzáteszi rákvörösen:

— Az igazgató és Andor ur készülnek ide előadás előtt, mert délután hiába keresték a ténsurat. Jöttek megköszönni a sok jót, mit velük tett.

— Ahhoz magának semmi köze! — szól a gyanakodó természetü kasznár. — A mit tettem vagy nem tettem — folytatja zsörtölődve, — ez az én dolgom. A művészetet pártolni kell… na persze, ahhoz maga nem érthet!

Rózsi erre csak gunyosan felbiggyeszti ajakát:

— De nagyra is van vele… ha én a ténsurnak lettem volna…

— Hát ugyan mit tett volna!

— Még csak egy ebédre sem hivta meg őket!

Mintha bomba csapott volna le a kasznár előtt, ugy megrázkódott, az irnok pedig hálás pillantást vetett Rózsira.

— Meglesz! — mondja a kasznár s mint egy magában hozzáteszi: — Ez már jó gondolat!

De Rózsi felkapja a szót és vissza vág:

— Olyan gondolat, milyen egy szegény asszonytól telik, a ki mit sem ért a szinészethez.

— No no! — csititja őt most már a kasznár. — Tehát holnapra meghivják az igazgatóékat ebédre s meg lehet, még itt is marasztaljuk a társaságot még egy hétre s maga is elmehet, ha valami vig darabot adnak.

Rózsi szemeiben mintha egy villám felczikkázott volna. Még egy hétig… rebegé, de aztán közömbös hangon folytatá: „Hát holnap négy személylyel többre teritünk.“

Az irnok felvilágositólag megjegyzi, hogy háromra, de bölcsebben teszi ha hallgat, mert olyan pillantott reá Rózsi, hogy szinte hanyat dült tőle.

— Mi? mi az? — kérdezi a figyelmessé vált kasznár.

— Az igazgató ur, felesége, a kisasszony és Andor ur — számlálja a gazdasszony.

— Az intrikus?

— Az is a direktorék családjához tartozik…

— Azt meg honnan vette?

— De bizonyosan tudom! — erősitgeté Rózsi oly hangnyomatékkal, mely minden további ellenvetést kizár.

— Nem bánom — szólt a kasznár — legyen meg az akarat.

— Oh az én akaratom! — szabódik Rózsi, de el nem fojthat egy diadalmas mosolyt. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel“.

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legérzékenyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokát egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knifics Teréz.

—

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból, El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwicki Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a PSERHOFER J.-féle az „arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifű-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-től Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 46—1—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Zierlich Antal

kárpitos és müdiszitő

Kassa, Lakatos-utcza 8. sz. I. em.

ajánlja a nagyérd. közönségnek itt helyben és a vidékre munkásságát, a melynek szakavatottsága és müizléséről már számos helyen próbát tett.

Munkaköröm a butor-kárpitozás, lakások teljes és rajz szerint való diszitése, legujabban pedig a **falazatok tapettirozása,** a melyekhez a legszebb mintázatok állanak rendelkezésemre.

Minden rám bizott munka a legpontosabban és mérsékelt árszámitás mellett a legszebb kivitelben készittetik el.

Raktáromon nagy választéku **ebédlő-diván szőnyegeket** tartok, a melyek a legszebb formában igen előnyös árakon kaphatók.

A nagyérdemü közönség szives megrendelését kérve, vagyok

tisztelettel

Zierlich Antal
kárpitos és müdiszitő
Kassán, lakatos-utcza 8. sz. I. em.

47 1—2

Mümalom bérbeadás.

A gibárti mümalom őrlési képessége bérbeadó, kellő tőkével biró vállalkozók közelebbi értesitést kaphatnak **szepsi-ut 18. sz. alatt.** Évenkénti őrlési képessége 20—24000 métermázsa.

M. Gedeon czég.

44 2—3

Felsőmagyarországi építkezési részvénytársulat.

A felsőmagyarországi építkezési részvénytársulat részvényeseinek évi rendes

KÖZGYŰLÉSE

folyó évi február hó 26-án délelőtt 10 órakor Kassán a város székházának kis termében fog megtartatni, a melyhez ezen társulat összes t. részvényesei tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgysorozata:

1. Az igazgatóság 1892. évi üzleti jelentése és a záraszámadás.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A tiszta nyeremény fölött való intézkedés.
4. A részvényesek esetleges inditványai.

Kassa, 1893. évi január hó 12-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

FIGYELMEZTETÉSÜL.

Az alapszabály 15. §-a: A közgyülésen szavazati joggal csak azon részvényes bir, a kinek neve legalább 14 nappal a közgyülést megelőzőleg a társulat részvény-könyvébe bejegyeztetett.

Az alapszabály 21. §-a: A részvényesek inditványai csak akkor vehetők föl a napirendre, hogy ha azok legalább 14 nappal a kitüzött közgyülést megelőzőleg az igazgatósághoz irásban nyujtattak be és legalább öt részvényes által támogatva lettek. 42—1.

Az 1892. évi üzletszak főmérlege.

Tartozik. **Követel.**

Vagyon		Osztrák értékben frt	kr.	frt	kr.	Teher		Osztrák értékben frt	kr.	frt	kr.
Pénztár	számlája	3726	88			Részvénytőke	számlája				
Gőzfürdő-részvények	„	1000	—			1290 drb. részvény à fl. 75.—		96750	—		
Követelések	„	200	—			Tartalékalap	„	15862	30		
I-ső számu telep.						Gépek tartalékalap	„	6956	26		
Téglagyár, gépekkel és berendezéssel		19060	80			Kassai népbank	„	4000	—		
Téglakészlet		14477	73			Fel nem vett osztalék	„	30	—	123598	56
Agyagkészlet		629	80			Tiszta nyeremény egyenlegül	„			17845	41
II-ik számu telep.											
Téglagyár, gépekkel és berendezéssel		31437	40								
Téglakészlet		10522	02								
Agyagkészlet		644	—								
Keramitgyár.											
Előleg az épitkezés és berendezésre		59745	34	141443	97						
				141443	97					141443	97

Kassán, 1892. évi deczember 31-én.

Nyeremény- és veszteség-számla.

Tartozik. **Követel.**

Kiadások		Osztrák értékben frt	kr.	frt	kr.	Jövedelmek		Osztrák értékben frt	kr.	frt	kr.
Országos és községi adó	számlája	3982	57			Szántóföldbérlet	számlája	360	22		
Tiszti fizetések	„	2030	—			Jégeladás	„	160	—		
I-ső számu telep.						**Kamatok**					
Tüzelőanyag	„	6906	16			Pénzbetétek után (adómentes)	„	677	59		
Üzleti költségek	„	2130	45			Gőzfürdő részvények (adómentes)	„	50	—		
Gyártási költségek.						Részvények átiratási dijak	„	7	48		
Agyag kiaknázása által elhasznált szántóföldért	„	1130	—			**I ső számu telep.**					
Teljesen használhatlanná vált szerszámokért	„	267	96			Téglák	„	24017	16		
II-ik számu telep.						**II-ik számu telep.**					
Tüzelőanyag	„	6738	55			Téglák	„	20174	55	45447	—
Üzleti költségek	„	1500	—								
Gyártási költségek.											
Agyag kiaknázása által elhasznált szántóföldért	„	2670	—								
Teljesen használhatlanná vált szerszámokért	„	445	26	27601	59						
Tiszta nyeremény				17845	41						
				45447	—					45447	—

A felügyelő-bizottság:
Szakmáry Károly
Kemény Lajos
Haydu Imre.

Hollay Adolf
könyvelő.

Az igazgatóság:
Juhos János Gyula **Schmiedt Lajos**
Müllner Frigyes **Répászky Mihály**
Oelschläger Lajos.

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsén a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyárambau, mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.

épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 3—12

Ház megvételre

kerestetik Kassán 20000—26000 forint értékig. Ügynökök kizárva. Bővebbet a kiadó-hivatalban. 45 2—3

„LE GRIFFON“

55 a legjobb szivarkapapir. 148—150

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi február 22. 22. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa, főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekelő küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A., Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A mai állapot.

Hogy a közigazgatás menete mennyire bonyolult, legjobban tudhatják azok, akik a közigazgatási pályán foglalatoskodnak; de tudhatja az a közönség is, mely a közigazgatásnál alkalmazott egész sereg hivatalnokot munkálkodni látja ugyan, azonban az eredményt hiába keresi.

A törvényhozásnak, az autonómikus jogok gyakorlatának mindig az a fennhangon hirdetett czélja, hogy a közigazgatást a lehetőségig tökéletesiteni kell. Nagyon helyes érv ez a paragrafusok gyártására, meg arra is, hogy a közigazgatási pályán működő tisztviselők száma mindig jobban és jobban szaporittassék.

Ha valaki közigazgatási jó tisztviselő akar lenni, hivatalos ideje legnagyobb részét az ujnál-ujabb törvények betanulásával kell eltöltenie. Van annyi törvényünk a közigazgatás terén is, hogy minden tisztviselőnek százakra menő kötetü s törvényekből álló könyvtárának kell lenni. Ha aztán előfordul valami szokatlanabb eset, melyet a törvény legujabb intézkedése szerint kell megoldania, a hasonló tartalmu, sokszor egymásnak is ellentmondó §-ok közül a legalkalmasabbat kikeresni nem könnyü feladat ám. De a törvényből kifolyólag van aztán egy csomó döntvény, miniszteri rendelet, szabályrendelet, meg a jó ég tudja, hogy mi nincs még behozva, melylyel a közigazgatást tökéletesiteni akarják. Mindennél pedig az a baj, hogy a tisztviselő legtöbb esetben nem látja a fától az erdőt.

Egy értelmes, de olyan ember, akit mostoha sorsa nem kárhoztatott a közigazgatási pályára, ha végignéz egy hivatalt, láthatja, hogy a hivatalfőnök összeráncolt homlokkal, gondokba merülve tünődik bizonyos kényestermészetü ügy megoldására vonatkozó rendeletének elintézésére kiadandó utasitása felett. A különböző természetü ügyek szakelőadói izzadnak a munkától. Az alsóbbrendü alkalmazottak adatokat gyüjtenek, vonaloznak, másolnak, örökösen az ujabb rendeleteket, megkereséseket, beadványokat rendezik, vagy a régieket expediálják s mégis az ügykezelés lassu, nehézkes, pedig mindenütt annyi a hivatalnok, hogy alig fér egymástól s ennyi hivatalnok javadalmazása óriási terhet ró az egyes városokra és község-kre.

Mindebből világosan kitetszik, hogy közigazgatásunk menete annyira bonyolult, annyira meg van nehezitve, hogy az annak szolgálatában állók még a tőlük méltán elvárt igyekezet mellett is, képtelenek a munkásságukhoz kötött várakozásnak megfelelni, főképen pedig a nagy közönség igényeit kielégiteni, annak ügyeit helyesen és gyorsan lebonyolitani nem képes.

A közigazgatás tökélelesitésének talán legfőbb czélja mégis az volna, hogy annak menetéről tiszta kép nyujtassék ugyan, de nem az, hogy egyik tisztviselői csoport folyton a másik tisztviselői kar megbizásainak intézésével legyen elfoglalva s idejéből alig jusson a nagy közönség ügye-bajának végzésére valami. A mai állapot olyan, mintha a tisztviselő nem a közönségért, hanem a felettes hatóságokért volna alkalmazva.

Czélunk nem az, hogy a közigazgatás javitásának helyes irányát megjelöljük, de rá akarunk mutatni arra, hogy az a sok törvény, rendelet annak a tömérdek tisztviselőnek munkássága, vajmi csekély eredménynyel van a nagy közönségre nézve.

Az országgyülés törvényt gyárt, a miniszterium rendeleteivel megtoldja azt, a megye utasitásokat oszt, a polgármester, a főszolgabiró meghagyásokat csinál s nincs, aki mindezt pontosan végrehajtsa. A főszolgabiró a rendeletek másolatának folytonos expediálásával van elfoglalva, vagy a beérkezett jelentések, statisztikai adatokat gyüjti össze, terjeszti fel illetékes helyére. Mig a felsőbb és legfelsőbb hivatalokban a beérkezett jelentésekből, az összegyüjtött statisztikai adatokból azt olvassák ki, hogy minden rendben van a nagy közönségnél s ezt egyenesen a törvények, rendeletek pontos végrehajtásának tudják be, addig a községi ügyek vezetésénél annyi primitiv intézkedést, annyi mulasztást látunk, mintha nem is törvényes intézkedések alapján kormányoznának minálunk!

Ugyanis nem a törvényt kell olvasnunk, nem a megyei tisztviselők intézkedéseit kell mérlegelnünk, ha a közigazgatás végeredményéről akarunk meggyőződni, hanem azt, hogy a nagy közönségnél, azzal szemben miként hajtják végre a törvényt és a törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott rendeleteket.

A ki a községi életet, a községi ügyek vezetését ismeri, beláthatja, hogy a községi élet lelke a jegyző, a hivatali teendők végrehajtója a jegyző. A jegyzőtől függ tehát elsősorban, hogy a törvény végrehajtassék, a felsőbb rendeleteknek érvény szereztessék, a községben rend legyen, a községi élet társadalmi tekintetben is teljesitse azt, amit rá a társadalmi kötelezettségek kirónak.

De a községi jegyző, különösen a körjegyző, annyi teendővel van ellátva, hogy annak kifogástalan betöltése csaknem lehetetlen. Azt mondják erre, hogy ott van a képviselet, ott vannak az elöljárósági tagok, akik támogatni tartoznak a jegyzőt hivatali eljárása körül.

Itt a bökkenő épen. A jegyző az adózási ügygyel, a különféle meghagyásokkal, száz meg százféle kötelességekkel el levén foglalva, a birót egyben-másban megbizza. A biró előrántja a kisbirót, megütteti a falu dobját s azzal elintézettnek veszi a rábizott ügyet. A legfontosabb rendeletek végelintézést tehát a kisbiró-, meg a falu dobja által nyernek.

Innen van, hogy községeinkben a rend, a rendhez és a törvényes intézkedésekhez tartozó kötelezettségek megoldatlanul maradnak a legtöbb esetben. Nem nagyitása ez a községi ügyek szomoru állapotának, de a valónak megnevezése.

Azok a paragrafust gyártó urak, azok, a kik a jelentésekből, a statisztikai adatokból azt olvassák ki a kényelmesen berendezett hivatali helyiségekben, hogy a közönségnél rend van, személyesen győződjenek meg a községi életben

TÁRCZA.

Neki egy kivánsága van...

Az a vén bolond Carneval már megint meghalt. Eltemették... „siratták is öt a lányok!“...

A rövid farsang lezajlott. A bálok differenciái veszedelmesen bonyolódnak, az affairek még nincsenek kiegyenlitve, pedig már a vezeklés idejét éljük. Jó az, ha a rizspor felett egy kis hamu is hódit némi csekély tért a szép sima homlokon!...

Nagyon sok kedves fej pihen egész sulyával puha kacsókban, önfeledten mereng azon az édes alig elmultakon. Végig vonul képzelete előtt a jogász-báltól a kereskedő-bálig valamennyi mulatság tarka képe, az a sok pompa egy halomban, és e bálokon hányban idézett elő hevült érzelmeket, pillanatnyi mámort, hosszan tartó kint!... mennyi folyamodvány érkezett hozzá sóhajok alakjában, mikre ő nem válaszolt, csak tudomásul vette... eltette „ad acta!“ Hanem azért mindenik talált valakit, aki részére nyitva áll szive, akit boldogitani, üdvösiteni szent ohaja!... Bár jól érzi magát e szellemi társaságban, de végre is magához tér és érzi egyedül létét, megunja a magányt, az önmagával való társalgást, fosziányokká tépi áhitattal szött ábrándvilágát, mely ragyogó színekkel himeste ki álmait, mely leginkább csak „ő“ körülte forgott, epedő vágya kél a közelmult jeleneteiből reprodukálni.

Néhány mély sóhajtás... a terv kész és a női lélek találékony és leleményes az eszközök és módok felhasználásában czéljai körül, nem rettenti vissza az sem, ha csalfasággal egy kis csinyt kell is elkövetnie, csak egy-kettő abból az ellenállhatatlan esdeklő hangokból és a szegény mama, az a jó mama már egészen megpuhul, feledkezza nyugalmát, házirendjét; önfeledező gondos házi asszonynyá lesz, fürkésző figyelemmel vesz körül vendégeit, hogy ezek az ő esetlyén jól érezzék magukat, még a papa is hozzá fog a hosszu éj egyöntetüségére pique játszmát tanulni „mert hát az ő lányának egy kivánsága volt!“...

* * *

Nem vallom be, hány éve járom a nyilvános mulatságokat, de azt ugy sugva megmondom, hogy ezek mindenike olyan előttem, mint egy-egy utazás, melyet podgyász nélkül tettem meg, — szivemet otthon hagytam. Avagy ha ez a podgyász nálam volt is... erősen el volt zálogositva!

A szemfényvesztő csillogások csarnokaiban, a világ álarczos népei között forgolódva igen gyakran látjuk a lelkek kétségbe ejtő nyomorát. E legény piacz, lány vásárokon: adnak és vesznek szíveket, árulják és veszik a szerelmet, itt rágalmazás foly irigység nélkül; mende-mondák koholódnak összefüggés nélkül; pletykák teremnek minden alap nélkül; hizelgés, bók járja, csak őszinteség kevés; az anyai gonddal őrködő mamák ásitozva hallucználnak, birálgatják az „érdekes párokat“, hallanak szerelmi vallomást, és még csók csattanást is látnak, mert a zajtól, nem hallják; az ifju urak: „fött rákvörös képpel czibálják és ráncigálják a legjobb családok leány gyermekeit, és közbe az állatsereglet minden példányának hangján üvöltenek és járják a hottentották őrült fegyver táncát“, és az kiabál a legjobban, hogy „soha sem halunk meg!“ akinek kár volt születni, de nem is éri el: „az emberi kor legvégső határát!“ erre mondja a török: „az ilyen munkát nem lehetne rabszolgákkal végeztetni!“ a francsia megjegyzi, hogy: „furcsa egy „dance“ ez a „toharduche.“ Magáról a báról pedig jól énekli a „csigánybáró“ erkölcs birája:

„Ám nagyon veszélyes a balett,
Sok ifju beteggé abba lett,
De még veszélyesebb ám a bál:
Ki oda jár, bajra talál!
Mert ott alul, emitt felül:
Kevés kerül fedezetül!...
S lágyulnak szivek percz alatt...“

...És másnap!... Amint a telekkönyv mutat!...

* * *

„Neki egy kivánsága volt!...“ Beteljesült! Egy kedves feszélytelen társaságot látott maga körül, vidám kedélyben, otthoniasan. Kész gyönyör volt a boldogon mosolygó derült arczot látni, mely hangadóvá lett és hangulatot keltett. A salon felesleges butordarabjai kikerültek az előszobába, és a padlózat fénymáza felszállt a levegőbe, mert járta a fürge táncz és kedélyes bizalmassággal egészitette ki a dal, a zongora akkordjait: „harminczkét gomblyuk van rajta, azt is a Marcsa varrta ki rajta!“ és a „négyes“ hatodik figurájában hol „kint volt a farkas“, hol „bent a bárány“ és én leselkedtem, mint egy vén ordas; mert egy másik vén rókát is láttam settenkedni a sövény körül.

A társasjátékoktól nagyon tartózkodó vagyok... sokszor elnyerték a pénzem a „csöndesben“; ezért vonakodtam ez alkalommal is, mintha csak előre tudtam, éreztem volna, hogy én ismét veszitek... mit sem kaptam zálogjaimért!

Egyszer egy rettenetes kalamitásom volt egy egérrel, s azóta nincs előttem félelmesebb fenevad az egérnél. Egy ilyen fenevad feletti rettenetes itéletet tartalmazó költeményt adott elő pompás sikerrel egyik ordastársam a szép báránykák mulattatására, s én egész gyermekes kárörömmel hallgattam, mintha arról a rettenetes egérről leune szó, amely egykor a zsebemben ficzánkolt és én mit sem sejtve nyultam zsebembe. Juj!

Nehogy a hizelgés vádja érjen, megtiltom magamnak, hogy csak egy szót is irjak azokról, kiknek szemei tündöklöni szoktak, ajkukon büvös mosoly üldögél, s mint pehely lágy fuvalomban oly könnyedén repülnek a táncsban; de még csak arról sem szabad szólanom, arról a páratlan leletemről, arról a kedves szép teremtésről, aki nem árulja el szépségének tudatát, és akit szerénysége tesz igazán széppé és százszorosan kedvessé. Tehát csitt! és néma hallgatás!

Téged pedig te kedélyes est, te kedélyes „házi mulatság“ átadunk a mindent elnyelő multnak, kedves emléked pedig visszük a jövőbe. Hiszen:

„Neki nem is volt más kivánsága!“

* * *

Vacsora közben oldal és szemközti szép szomszédaim egymásra vallottak, kölcsönösen vádolva egymást: „Neki egy kivánsága van!“

Ha ez volt!?... ugy beteljesült ez is!...

Csak az én kivánságaim nem szoktak teljesülni!

N. de nem!

felmerülő hiányok és mulasztásokról, akkor fogják csak beláthatni, hogy a mi bonyolult közigazgatási rendszerünk távolról sem felel meg azon várakozásnak, melyet a sok törvény, sokféle rendelet, meghagyás kibocsátásához fűznek és hogy egyátalán már nagyon is itt van az ideje annak, hogy a közigazgatás államosításával uj élet kerüljön abba az idegrendszerbe, a melynek vármegye a neve.

Óvakodjunk!

Óvakodjunk! Nemde különösnek tetszik ez a bajóslatu szó akkor, midőn az emberek legtöbbje még hallani véli a bálok isteni zenéjét, az általános örömzajt; mikor igen sokan a társaságos összejövetelek kellemes emlékei felett gondolkodnak el? Legyen bár különös, vagy nem különös, de én nem tartom felesleges nek ismételni, hogy óvakodjunk, mert a mulatozások között sem szabad elfelednünk, hogy az embereket veszély, a kolerajárvány veszélye fenyegeti!

Midőn a kolerajárvány, a mult évben hazánk fővárosában és a vidéken is több helyen kiütött, nagy hühót csaptak szerte az országban és serényen hozzá láttak az óvintézkedések foganatosításához. A tél beköszöntött, hatóságok és egyesek szépen elfeledték, hogy a kolera veszélye fenyegetett mindnyájunkat. A komolyabb gondolkodásu emberek és orvosok aggódva látják azonban, hogy Budapesten a kolera teljesen nem szünt meg és félni lehet, hogy a fővárosban az egész telet kihuzza s a tavaszi enyhe idő beálltával, nagyobb mérveket ölthet a pusztító ragály, mely a mai közlekedési viszonyok között könnyen széthordható lesz az egész országba.

Óvakodjunk tehát, mig nem késő, mert a védelem vajmi keveset ér, ha az ellenség meglepte. Igazán sajátságos hibájuk az embernek, hogy nem akarnak addig félni, mig a ragály be nem köszöntött s ha ez megtörtént, akkor fejöket vesztik, a bábeli zürzavarban azt sem tudják, mihez fogjanak, mi jó és előnyös a csapás elháritására. Jelen soraimmal nem akarom falra festeni az ördögöt, de kénytelen vagyok a hatóságok és egyesek figyelmét felhivni, hogy a bekövetkezhető veszély elleni óvintézkedéseket idejekorán tegyék meg, mert a mulasztás kegyetlenül buszulhatja meg magát.

Eltekintve a kolerajárvány veszélyétől, a járványok hosszu sorozata pusztit közöttünk. Vegyük például a difteritiszt, ez a betegség gyermekeink ezreit taszitja korai sirba. Honnan ez a tömérdek járvány és miért áll vele szembe az orvosi tudomány oly tehetetlenül? Pusztit a járvány, terjed a járvány, mert a nép lakása valóságos veteményes ágya, termő talaja minden járványnak és az orvosi tudomány nem képes a pusztitást megakadályozni, mert a tudatlan nép rá sem hederit az orvos tanácsára és korlátolt észjárása után önvesztébe rohan inkább, mint a szakemberek rendeléseinek tegyen eleget.

Az orvosi időszaki jelentések, a gyakori temetkezések, arról tesznek bizonyságot, hogy a halandóság folyton nagyobb és nagyobb mérveket ölt, holott folyton a közegészségügy javitását hordjuk ajkainkon. Nem is csoda, ha a sirkertek lakói szaporodnak, ha elgondoljuk, hogy lakására, táplálkozására, ruházatára vajmi keveset ad köznépünk. Tessék a legtöbb házba, téliidején, benézni, undorral fordul onnan ki a jó levegőt megszokott ember. Az ilyen házikók szegénysorsu lakói kizárják a friss, az éltető levegőt, hogy a melegemegtakaritsák. A család tagjai a nappal és éj legnat gyobb részét a szük, tisztátalan oduban töltik, sőt háziállataik némelyikét is megtürik maguk között. Igy lesz a büzhödt, fülledt levegő valóságos ölő méreg, mely halványnyá, betegessé teszi a házikó lakóit s a járványnak valóságos fészke lesz a nyomoruságos lakás.

A roszlevegőjü lakás népe, ha nincs keresete, nélkülöz, ha van keresete, dobzódik, orvost b tegéhez nem hivat, ha pedig nagyon ritkán orvoshoz folyamodik, nem követi annak tanácsát, igy aztán pusztul a nép, pusztul különösen akkor, ha nagyobbmérvü ragály lép fel közötte.

Népünk tudatlansága, az egészségügyi intézkedésekkel szemben tanusitott minősithetlen magaviselete, inditsa a politikai és egyházi hatóságokat arra, hogy a közegészségügyi intézkedések foganatositása felett a legszigorubb felügyeletet gyakorolják. Sajnos, szégyenletes dolog, hogy a tudományosság eme századában törvényes kényszerrel kell a népet a maga iránt való kötelesség teljesitésére mintegy ráerőszakolni.

De a hatóságoknak nemcsak törvényes kötelességük, hanem lelkiismeretbeli feladatuk is a nép javát teljes tehetségük szerint munkálni. Tenniök kell ezt az állásukkal járó kötelezettségből kifolyólag nemcsak magáért a népért, hanem azért is, mert leginkább a köznépet pusztító ragálynak az értelmesebb osztályból valók is áldozataivá lehetnek.

Amennyiben pedig a törvény szakaszainak szigoru végrehajtása nem mindig vezet a kivánt eredményhez, de a néppel való jó bánásmód, azon emberek jó tanácsa, akikbe a közbizalom összpontosul, nagyobb sikerrel jár; hasznos szolgálatot tehetnek a belhivatalnokok is, akik ellenőrizhetik a törvény végrehajtását, de ezenfelül jó példával járhatnak a nép előtt, felvilágosithatják azt, hogy mi válik hasznára és előnyére.

Óvakodjunk tehát, mert a veszélynek idejekorán elejét venni mindig hasznos dolognak bizonyult. Óvakodjunk, mert a közegészség ügyében kifejtett óvakodás soha nem felesleges, nem felesleges különösen akkor, midőn a koleraveszélytől lehet tartanunk.

Azt, hogy miben álljon ez az óvakodás, egy czikk szük keretében megállapitani nem lehet, de nem is szükséges, mert minden okos ember tudja, hogy minő esetekből által védheti meg egészségét. Azt pedig, hogy a helyi körülményekhez képest minő hatósági intézkedések szükségesek, a helyi körülmények magyarázzák meg legbővebben. Annyit azonban mondhatok, hogy fődolog a köztisztaság, egészséges élelmiszerekkel való mértékletes táplálkozás, jó ivóviz, idejekorán való beszerzése mindannak, ami a ragály beköszönése esetén orvosi szempontból szükséges.

A játék és az iskola.

Határozott sajátságu egyénekkel lévén dolgunk, iparkodnunk kell azokat lényök minden oldaláról, képességök, jellemsajátságaik és hajlamuk szerint tökéletesen megismerni, hogy feladatunknak megfelelhessünk és hogy minden gyermekre idejekorán és helyes módon hathassunk. Nehezen megy, ha csupán a tanitásra szánt órákat szenteljük rá és könnyü lesz, ha helyesen látni és hallani tanultunk és a játékot teljes figyelemmel kisérjük. A tanitásnál a mesterségesen idomitott, fegyelmezett, a játéknál pedig a természetes ember van előttünk. A játékban idővel mind a gondolható jellemsajátságok egészen őszintén, leplezetlenül szoktak nyilvánulni.

A játékban mutatkozik a makacsul vitatkozó, a dicsvágyó, a hetyke, a nyulaszivü, a szemtelen és az elpuhult anyás gyermek. Megismerheted itt, minden egyesnél behatásod tárgyát, az okot és módot, hogy miképen kell majd vele bánnod, a czélt, melyet vele elérni akarsz. A játékhely az igazi tanitó, valódi képző intézete. A játékhelyen egész világa a legkülönfélébb és a legérdekesebb jelenségeknek tárul fel, jelenet jelenettel, cselekedet cselekedettel gyorsan váltakozik. Lehetetlen, hogy idővel ne forduljanak elő események, melyek a gyermeknek a jóravaló élet már fennemlitett alapfeltételeit kézzel foghatólag bebizonyitják. A mit a muló pillanat hoz, ragadja meg a tanitó; ő általa jusson az teljes öntudatára és ő általa váljék az a leendő ember meggyőződésére. Néha egy rövid szó elég, gyakran gyüjtheti a tanitó a játszóhelyen szerzett tapasztalatait illő alkalmakra, melyet a tanitás nyujt, ritka esetekben pedig, ha a magasabb komolyság igazoltnak tartja tanszékké, sőt még szószékké is emelheti a játszó helyet, mert behatóbban, világosabban és meggyőzőbben a játszóhely fontosságát alig lehet megbecsülni. Tantermek játszóhely nélkül kevesebbet érnek, mint játszóhely iskolamesteres nélkül.

Nyelvtant és minden a tudományossághoz szükséges más egyebet tanithatok, ha a szükség parancsolja, a játszóhelyen is; de vajjon hányathatok-e bukfenczet, mászathatok-e a tanteremben? Vajjon megengedhetem-e, hogy a fiatal jókedv magát ott egészen gátolatlanul kitombolhassa? Játszóhely nélkül lehet-e mindazt, a mi a tanitás folyama alatt fárasztólag és bágyasztólag hatott a gyermekekre, elüzni az iskolából? A tanitás buzgalmában a játszástól a szükséges időt megvonni, annyi mint semmivel sem igazolható ostobaságot elkövetni. A gyermekek 2—3 órán át szük iskolateremben rendesen üljenek, vigkedvüen dolgozzanak, fesszülten gondolkozzanak. Megtehetnéd-e ezt tisztelt apa? Te aktáid, könyveid mellett ülsz. Vajjon nem pillantasz-e fel néha, nem nézesz-e ki az ablakon, nem gyujtasz-e szivarra és nem szippantasz-e egyet néha? Es ez a fiatal gyermek, kinek izmai rugányosabbak a gummi labdánál, órákig meg ne mozduljon a helyéről!? Ez merő esztelenség és sok tanitó ebben a tekintetben igen sajátságos. Nem hallják e, hogy a játszóhely itt is oly hangosaq és érthetően mit tanit. A vigan eltöltött szünperczek után, mily hajlandók a felfrissült gyermekek a tanulásra, mily feszülten figyelnek, mily vigan lehelnek! A mi a szünet megtartása nélkül hasztalan kinzás lett volna, az, ennek segitségével hasznot hozó élvezetté leend; a rá szánt idő pedig nincs elvesszitve, hanem megnyerve. Es ha a gyermekek a tanitó arczáról még azt is leolvassák, hogy örömük egyszersmind az ő öröme is: mily szivesen és bizton elhiszik ők azt neki aztán, hogy ő javukat csak akarja, hogy vonzódnak majd hozzá és mily szivesen dolgoznak és törekednek vele együtt! Mily nagy és kiapadhatlan forrása a jutalmazásnak fakad majd az ilyen tanitó napi munkájából! Valóban, a játék nagy iskolamester. Mint ilyen, még más tekintetben is bebizonyul. A játékban a gyermekeknek derekasan hozzá kell látniok a munkához. A játék kifárasztja tagjaikat, még pedig ugy, hogy a verejték gyakran lecsurog róluk. Ütlegeket, hátbalökéseket stb. el kell birniok. A játékban alá kell magukat vetniök oly megerőltetésnek, a minőt a tanitó soha és semmi körülmények között sem igényelhet. Es mégis testestől lelkestől vonzódnak a játékhoz. A játszóhelyen nincs semmi nyoma annak a lomhaságnak és restségnek, melyről a tanitók oly gyakran panaszkodnak. Honnan van ez? Vajjon nem lehetne-e a tanitás iránt is felkelteni ugyanazon buzgalmat, örömöt, mely a játszóhelyet élvezi és tiszteli? A játék iránt az egész ember érdeklődik. A játék illő és használatos módon a tevékenységi ösztönt segiti elő. Nyujtja a mulatságot, mely nélkülözhetetlen a gyermeknek és megszerzi a mozgást, melyre a természet ráutal. Vajjon nem tanulhatna-e az iskola a játéktól? Az iskola kényszeritve lesz a játéktól tanulni, akár akarja, akár nem! Segitsétek elő a tanitásban a gyermek tevékenységi ösztönét, kiváncsiságát és tudvágyát illő használatos, de tapintatos módon; ne vonjátok meg tőle a neki szükséges mulatságot; és szerezzétek meg neki azon szellemi mozgást, melyre a természet nem csekély hatalommal ráutal s csodákat fogtok tenni! A tanterem ép oly kedvessé lesz majd a gyermeknek, mint a játszóhely és helyes változtatásban, folytonos összeköttetésben lesznek iskola és játszóhely tanui egy boldog kifejlődő gyermekkornak, szülőhelyei egy erőteljesebb és boldogabb emberiségnek!

Schönbrun Márk.

A néptanitók Eötvös-alapja.

A mit törvény és egyes iskolai hatóságok megtagadnak a néptanitóktól, pótolni igyekesznek azt maguk a néptanitók, az önsegélyezés gyakorlása által; segit-égükre van a müvelt társadalom is.

Az „Eötvös-alap országos tanitói egyesület," melyet Péterfy Sándor ezelőtt 18 évvel kezdeményezett a melyet a néptanitók java-sava lelkesen felkarolt s tőle telhetőleg támogat, fennállása óta 470 tanitói család gondjait enyhitette, 33.875 frtot adván részint ösztöndijak, részint segélyek alakjában a hozzá folyamodóknak. Ily módon 199 róm. kath., 102 ev. ref., 82 ág. ev., 10 gör. kath., 8 unit. és 69 izr. tanitó, tanitónő és tanitó gyermeke szeméből törülte le a nélkülözés okozta könyüket. Ezen kivül a „Tanitók orsz. árvaházának" a költségeihez 1910 forinttal járult, a „Tanitók Háza" alapjára 1303 frtot gyüjtött, saját alapjára pedig 48.937 forintot tőkésitett.

Van az egyesületnek 30 tiszteletbeli, 750 pártoló, 1450 rendes, 32 alapitó és 88 örökös tagsági dijat fizetett tagja. A mult évben befolyt adományokból 454 frt, tanitó-egyletek évi járulékai — adományai — és gyüjtéseiből 226 frt, egyes iskoláknál elhelyezett perselyekből 35 frt, közigazgatási hatóságok gyüjtéseiből 80 frt, egyéb adakozásokból és gyüjtésekből 1365 frt; összes bevétel 12.480 frt, kiadás 9195 frt. A mult évi tiszta jövedelem 3285 frt; ebből ösztöndijakra és segélyekre fordit 1500 frtot, a tanitók orsz. árvaházának alapjához ad 294 frtot, betegségben sinlődő rendes tagoknak nyujt 250 frtot, a beteg tanitók menedékháza alapjára tőkésit 150 frtot, a magyar tanitók házának alapjához csatol 150 frtot, a Rökk Szilárd, Rökk Pál, Gyertyánffy, Lederer, Zirzen, Békey, Őrley és Péterfy-féle alapitványok kamatai fejében kioszt 370 frtot; az egyesület tőkésitett vagyonához pedig 551 frtot csatol.

Bármily szépnek lássék is az eredmény, mit a néptanitók „Eötvös-alapja" felmutat, még ma sem felelhet meg az igényeknek, melyeket a szegény tanitók és jelesen tanuló gyermekeik irányában támaszthatnak. A tanitók tömegesebb támogatására és a müvelt közönség pártfogására van szüksége.

Az „Eötvös-alap orsz. tanitói egyesület" feladatai közé tartozik az is, hogy létesitse a fő- és székvárosban a magyarországi tanitók házát, melyben az egyesület tagjainak felsőbb iskolákban, egyetemeken tanuló fiai részben ingyen, részben pedig mérsékelt dijért szállást kaphassanak, hogy otthona legyen a magyarországi néptanitók fiainak, ha a szülei házból, a család köréből idegen emberek között kell élniök, hogy hajlékuk legyen Budapesten az országos jellegü tanitói egyesületeknek, a melyben tanácskozásait megtarthassák.

Ennek a tanitói háznak a felépitésére a magyar nemzet ezredéves fennállásának az ünnepét akarjuk felhasználni. Ha nem állithat a nemzet, az állam az ezredéves ünnep alkalmára ezer népiskolát és kisdedóvódát, illő, hogy segitsék felépiteni a tanitók házát, mely áldásthozó, maradandó emlék lesz hazánk ezredéves történelmében és azt bizonyitja, hogy a magyar nemzet méltán foglal helyet a kulturállamok sorában.

Más országok fővárosaiban, pl. Bécsben, Zágrában, Berlinben is vannak ily tanitó házak és szegénysorsu tanulókról gondoskodó intézetek; illő, hogy legyen Magyarország fővárosában is. A tanitók azonban, általánosan ismert nyomoruságos anyagi helyzetöknél fogva, a maguk erejével nem képesek ezt a magasztos eszmét megvalósitani, kénytelenek az állam, a törvényhozás, a hatóságok és a nagyközönség jótékonyságára appellálni.

Ha van egyesület vagy testület, mely a társadalom támogatását megérdemli, bizonyára a magyar tanitóság az, mely minden erejét, összes tehetségeit a nép nevelésének, oktatásának szenteli s arra munkál, hogy vallásos, erkölcsös, munkás és müvelt legyen minden magyar és általuk virágzó, hatalmas és dicső az „imádott haza."

Lakits Vendel.

Innen-onnan.

Szerelem — ébredés.

(Allegória.)

Emlékkönyvbe. Irta: **Porosalmi Gyula.**

Zöld pázsitos mezőn, virág-halmos réten··· patak csobogása. Fülemile dala vegyül össze vele a közel csalitban.

Lebke szellő futkos a rét virági közt; virágok bókolnak, füszálak zizegnek langy fuvallatára.

Halk suttogó szellő langy fuvalma terjed, virágok zizgése virágnyelven beszél, kellemteli hangon.

Virágos rét, mező s madárdalos erdő lombkoronái közt büvös szellő jár-kél···

Fönn a béroztetőről le-le száll a völgybe, hogy körülcsókdossa az ifjunak arczát, ott a patak szélén···

Méla ábrándokba hosszan elmerülve··· álmodozások közt, pihen, gondol, remél aranyos szép jövőt.

Zöld pázsit pamlaga, virágból vetett ágy fekhelye ifjunknak. Patak csobogása, fülemile dala az altató nóták···

Ugy elmereng rajta··· Fön az álom-isten az ő erejével s gyenge szendert hoz el ifjunk szemeire.

Lágy zsongás zavarja az üde friss léget, szines lepke repked, egy-egy bogár dudol, fujja bus nótáját, a regg derüjében···

Álom-isten, hozd el a legszebb álmokat, hadd hozzanak rideg való helyett gyönyört, ifju ábrándokat!

* * *

Füzes patak mentén, virágos rét ölén álmodos az ifju.

Lebke szellő lenget fölötte, körülte édes-bus álmokat…

Madárdal, tündérkert, benne amorettek repkednek szertesszét… Virágról-virágra, kehelyről-kehelyre szívni mézet, édest.

Amorettek szárnyon, repülnek ifjunkhoz… keszeikben, nyilak… Vigyázz ifju, vigyázz!… álmodj tündérmesét!

Zöldelő lomb közül, virághalmos rétre tündéri alak jő, gyorsan ifjunk felé…

Aranyszőke haja hossan leng utána s aranyszikrákat vet a nap tüzfényétől…

Dus szemöldöket árnyalt mandula szemében kék nefelejts virit…

Őszkarcsu termete ugy leng hajlik, hogy megy, mint a gyönge nádszál szellő fuvallatra!

Parányi lábai, mintha nem lépnének; mintha csak repülne, mintha szellő hozná, szellő gyors szárnyain…

Sok édes dal repül utána a légben, mik ajkairól jöttek. S követik utánna láthatlan szárnyakon…

S az ifju álmodos… tündériest szépet. Tulvilági ország mesés virányain néz szeme szertesszét…

Jössze, jövel közel, tündéries alak! Hozzál vigasztalást, hitet, üdvösséget bánatos ifjunak.

Virág-regét dalol, a rét virágiról; dalol boldogságot, egy szép s jobb jövőről…

Lenge szellő karján lebeg ifjunk felé. Lágy zefir lengeti puha, meleg ölén…

Csábos hölgyalakja egyre kisebbedik s mire ifjunkhoz ér… amoretté válik…

Amorett nyilával alvó ifju felett repked szárnyacskáin s oda ül föléje, éppen szive fölé…

Ott zeng dalt édeset, kábitót, mámorost… édesbüvös danán… lágyan zsongó hangon, — zefir szárnyon ülve…

— — — S az ifju álmodik, kedves szép álmokat; földöntuli érzet tölti üres szivét.

A kis Amor fölé hajlik és rálehel… Altatja szárnyival, édes lehelettel…

Ijját megfeszíti, a hur megfeszül s pattan a nyilvessző, elrepül, el ifjunk szivébe.

Gyenge csattanás szól az ifju ajkán… Amorettől jött az, ajk ajkat ért s aztán Amorett elrepült…

— — — Felébred az ifju édes szép álomból, virághalmos réten szétnéz, széttekintget… Edes érzet tölté el egész valóját, mi nem is e földi világból jött talán!

Ajka ég, lángol, szemében csodás tüz, mely ragyog, és fénylik, mint csillag az éjben.

Ridegség, fájdalom elüzve szivéből, helyébe langy meleg érzelem fésakelé, földöntuli érzet…

Ifjunk gondolkodik, mi lehet? mitől van? Csodás átváltozás! Honnan jött, honnan van?

Lélekben előtte csábos hölgy alakja… folyton ott repkedez… Meg van, ez az, „ő" az, ez az „Ő" alakja!

Mostan ébred lelke tiszta gondolatra, mi szivét eltölté s mi lángra lobbantá, ah ezt „ő" okozta.

Mi elfogta lelkét s betöltötte szivét, nem egyéb, semmi más, mint az örökifju, lángoló szerelem!

* * *

Lebke szellő futkos virághalmos réten, édes-bus madárdal hangzik a csalitból — boldog ifju lelett!

Ujdonságok.

XIII. Leo pápa püspökségének 50 éves jubileumát a kassai keresztény világ vasárnap reggeli 9 órakor a szemináriumi templomban tartott és Képászky József apát-kanonok mint dr. Bubics püspök helyettese által nagy segédlettel pontifikált ünnepi misével ünnepelte meg. A hivők nagy sokasága élén ott voltak Péchy főispán, Münster polgármester, a városi tanács, a papság, a hatóságok képviselői, az iskolák és a katonaság előkelőségei. A kóruson a klerikusok és a régi dalegylet Konrády Lajos dirigens vezetése alatt együttesen énekeltek és nagy hatással adatott elő az offertóriumban Riegernek egy hármasa, majd Stollnak egy négyese, mely utóbbit Stoll Károly, Schirger József és a Hánusovszky-fivérek énekelték az áhitatnak erőteljes melegével.

Prépost választás. Azt irtuk, hogy néhai Kaczvinszky Viktor örökébe a jászóvári prémontrei rend a választás idején valószinüleg első helyre Benedek Ferencz konviktusi kormányzót ohajtja ültetni. E hirről a „S. K." örömmel vesz tudomást és hozzáfüzi: Ha e hir való, akkor igazán a Szentlélek fogja sugalmazni a főt. prémontrei kanonokrendet. Benedek Ferencz mint pap, mint ember, mint tudós egyaránt ritkitja párját. És a jeles s cserek köst is kimagasló férfiu igazán az emberek ama ritka fajához tartozik, kiket ugy szoktak nevezni, hogy „decus et delicise generis humani."

Hymen. Fületinczi Kelcz Zsigmond cs. és kir. szászados a Mihály Orosz Nagyherczeg nevét viselő 26. gyalogezrednél e hó 20-án esküdött örök hűséget Klestinszky Paula asszonynak az esztergomi református egyházban.

Közgyülés. A városnál holnap csötörtökön délutáni 4 és fél órakor közgyülés lesz a következő tárgysorozattal:

1. Havi jelentés.
2. Miniszteri rendelet a jogakadémia épitési tervek módositása iránt.
3. Miniszteri rendelet az állami felsőbb leányiskola épitéséhez még 23500 frt összeg megszavazása iránt.
4. II. tüzérlaktanya kibővitésére vonatkozó tervek felterjesztése.
5. Tehányi korcsma-épület eladása.
6. Aufricht H.-val kötött bolt bérleti szerződés jóváhagyása.
7. a) Szokolyi kovács-mühely,
   b) kassa-bélai korcsma-épület, állás és belsőség,
   c) berki korcsma-épület eladása iránti intézkedés.
8. Valyo János s társaival kötendő földcsere szerződés jóváhagyása.
9. Közigazgatási-bizottság II. félévi jelentése.
10. Demeter Béla helyettesitett szállásmester részére 75 frt díj megszavazása.
11. Pillat Ferencz s Albert, s özv. Vodnánszky Antalné k. k. József fia részére községi kötelékbe felvétele iránti kérvénye.

Iskola-látogatás. Szieber Ede tankerületi főigazgató egy teljes héten át látogatta és vizsgálta a prémontrei főgimnázium osztályait és látogatását befejezve, az igazgató és tanári kar előtt legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a tapasztaltak fölött.

Halálozások. Greiner Márk, malomutczai kávést sulyos csapás érte. Neje, a legjobb családanya szül. Wiegemann Fanni e hó 16-án 37 éves korában hosszabb szenvedés után meghalt. Temetése e hó 18-án nagy részvét mellett ment végbe. — Hadrava Antal nyug. kapitány e hó 17-én 56 éves korában Kassán elhalálozott.

Az irodalmi társaság, melyet az ifjui lelkesedés és a komoly érett megfontolás rövid idő előtt felszinre vetett, most vasárnap nagy érdeklődés mellett határozott formában testet öltött. A kétkedők és kicsinyes csonton rágódó lenézőknek a vasárnapi alakuló közgyülés bőséges alkalmat szolgáltatott arra, hogy a mit eleintén az ismeretes magyar szalmatüz elhamvadására épitett közöny jósolgatott, az meg van törve, a felvetett eszme viszhangra talált és magasan szárnyal mindott, a hol a szép, jó, a nemes és a magyar nemzeti közmüvelődésért lelkesedni tudnak hamisitatlan avagy gyártott bormennyiségek behomlitása nélkül is. E város és vidékének társadalmi körei megértették az irodalmi társaság czélját és a bizalom, a melylyel ez találkozott, igazolja létjogosultságát; igazolja, hogy a társadalom ebben azt a megváltó igét reményli, a mely pettyhüdt, nyavalyás társadalmi életünket tengéséből föltámasztja. Ezt, hisszük, el is fogja érni az irodalmi társaság ma még szerény, de annál biztosabb föllépésében. Az alakuló közgyülést a kezdeményezők megbizásából Deil Jenő nyitotta meg, kérve, hogy a jelenvoltak elnököt és jegyzőt válasszanak. Stöhr Szárd dr. főgimnáziumi igazgatót ajánlotta Deil Jenő, az azonban hivatkozva Deil eddigi ténykedésére, az elnöki tisztet reá háritotta, a mit a közönség egyhangu éljenzéssel helyben is hagyott. A jegyzőséget Nyulászy vezette, a ki elnök felhivására az eddigi tevékenység végeredményét konstatálva, örömmel adta tudtul, hogy a társaságnak 130 tagja van már. Majd az alapszabály-tervezet került felolvasás, illetve megvitatásra. Legnagyobb vitára a tagsági jogok megszünése szolgáltatott, amennyiben az egy tagnak kizárásáról intézkedik anélkül, hogy az okok meg lennének mondva, a melyek a választmánynak erre majd előforduló esetben jogot adnak. Az ideálisabb világban élők egyáltalában nem akarták a kizárás tényét az alapszabályokba igtatva látni, mert azt hiszik, hogy ily eset a lehetetlenségekhez tartozik, mig ellenben egy és más orátor nagyon is a mellett volt, hogy e tekintetben az intézkedés alapszabályszerüleg fentartassék, azonban az okok mellőzésével a választmány esetleges önkénye ellen kell garanciát teremteni és ez az, hogy a választmány egy tag kizárása fölött nyilt és névszerinti szavazással döntsön. A tervezetnek egyéb részei kifogás nélkül elfogadtattak, jeléül, hogy a kik e munkában részt vettek — öntudatosan dolgoztak. A gyülés befejezése előtt számos tagból álló végrehajtó bizottság választatott, a melynek feladata az irodalmi társaságnak zászlaját teljesen kibontani. Este a Schiffbeck-szálló emeleti első számu termében társas vacsora volt, a hol mintegy negyven ifju és vén bohém került együvé, hogy a délelőtti nagy győzedelmet megünnepeljék. A tósztozásból kivettek egy-egy féltuczatot Deil Jenő, dr. Glück Lipót, Oberschall Pál, dr. Blanár Béla. A jókedvü mulatság éjfélig tartotta össze a zömött.

A regálisták ellen zug a harag és bárhol forduljon is meg valaki, szüntelen hallja, hogy ezek az ártatlan természetü, jó szivü urak, a kik mindnyájunk előtt. ösmeretesek, legalább is a Bakonyból vetődtek ide. közibénk, hogy fényes nappal tetszés szerint megsarczoljanak, nem félve a rendnek éber őreitől, a kik ellenkezőleg még segitségökre is vannak rendelve ott, a hol a megsarczolandó ellentállani bátorkodik. Mult évi deczember eleje táján nagy volt az öröm és a városi bizottság nagy többsége csak ugy uszott a boldogságban, a midőn miniszteri nyomás, kincstári kalkuláczió alapján akadt egy pár vállalkozó, a ki megismertetve az itteni viszonyokkal, egyszeriben majdnem kétannyi, közel 400000 forint regálédijat kinált egy évi bérlet fejében a város, illetve a magas kincstárnak, nyugodt lélekkel remélve, hogy minden ugy fog menni, a hogyan az törvény és szabályokban foglaltatik és hogy a fogyasztó közönség, tehát a nagyrabecsült városi atyák is, a törvény által előirt kötelességeiket a bérlettel szemben minden nehézség nélkül és ugy fogják teljesiteni, hogy minden a legsimábban fog menni és hogy a jóhiszemü regálisták a kezelést illetőleg ugy fognak élni mint akár a Marczi Hevesen. A gyakorlat azonban mára kezdi tanitani a regálista urakat, a kik alig hat heti megfeszitett munka után látják, hogy itt Kassán a mult időbeli regále-kezelőség tagymatagsága, hanyagsága és együgyüsége folytán olyan ázsiai állapotok dominálnak és olyan tiszteletlenség uralkodik a törvény világos rendeletei ellen, hogy az erőmegfeszitésnek oly szilárd elhatározására van szükségök rendet hozni be a dolgok folyásába, a mely által érvényt szereszenek a saját és óriási pénzen megvásárolt jogaiknak, hogy örömmel fogadnak azt a Messiást, a ki őket elvállalt kötelezettségeik alól kiszabaditaná. S mindez nem azért van, mintha az általuk elvállalt hallatlan összeg a valóságon alapuló számitásnak meg nem felelne, mintha a bérösszeg a ténylegesen fizetni köteles fogyasztók zsebeiből minden erőszak és minden méltánylat mellőzése nélkül meg nem térülne, hanem igenis azért, mert a fogyasztók zöme az adózásra kötelezett holmiaikat egyenesen eltagadják és minden módon oda igyekeznek, hogy a százezreket fizető regálebérletet megröviditsék, mintegy rákényszeritve ezeket az urakat, hogy törvényadta jogaikat karhatalommal érvényesitsék és igy persze azok előtt, a kik ennyire fumigálják a törvényt, ezek a jó urak ugy lesznek apoasztrofálva, hogy a Bakonyból rontottak ide. Nem ugy tisztelt polgár uraimék! Ha városi és állami hatóság a regále-bérletet mesterségesen, tényleges vagy képzelt adatok nyomán felszöktette és a mostani regále-bérletnek az ajánlatát hozzánnával üdvözölte, mert ezáltal a legközelebbi év községi pótadója a mostani 31 százalékról eltérőleg 10—12 százalékkal kevesebb lesz, viselni kell a törvényes következményeket is, a melyek nem egyebek, mint hogy a regále-bérlők szerzett jogaik kapcsán járnak el, követelve, hogy minden fogyasztó a ráeső adót a mint az a szentesitett tariffában foglaltatik, erőszak nélkül jelentse be és fizesse meg, mert az igazság — igazság maradt itt is és ezek az urak ennek adózva, azonnal más szinben fognak feltünni. Olvassa el tehát ki-ki mai számunknak erre vonatkozó hirdetményét és ha van kötelezettsége e bérlettel szemben, tegyen annak önként eleget és akkor mindjárt vége lesz az erőszaknak, a hogy az legközelebb alkalmaztatott e bérlők által egy előkelő helyen, a hol ezrekre menő regále-csonkitást fedeztek föl véletlenül.

Ipartestület. A lőcsei házban megtartott iparosok értekezlete alapján az ipartestület vezetésére következők jelöltettek ki: Elnöknek: Krotkovszky Ferencz kéményseprő mester. Alelnöknek: Ambrózy Károly mézeskalácsos. Pénztárnoknak: König János lakatos. Számvevőknek: Kosztka Imre asztalos, Hrabofszky János géplakatos és Markovics István asztalos. Elöljárósági tagokul: Lang Géza aranymüves, Lipták István ács, Javorszky János asztalos, Legány Sámuel asztalos, Kárász András bodnár, Lukács József csizmadia, Makranszky András csizmadia, Bodnár András csizmadia, Blaustein Mihály czipész, Merényi Lajos czipész, Leskó Mihály czipész, Borusovics Mihály esztergályos, Török Lajos fésüs, Freudenfeld Adolf husfüstölő, Kánya József kalapos, Salamon Agoston kárpitos, Liskó Sándor kocsigyártó, Knopper Károly kovács, Reis Nándor lakatos, Hudák István mészáros, Bikky József mészáros, Harasztkó András kerékgyártó, Liska János pék, Papis András reszelő-vágó, Répászky Gyula szabó, Uhrinyák András szabó, Weinmann Jakab női szabó, Tomaskó Géza szijgyártó, Tilger Miklós szobafestő, Szoha András szücs, Csécs József hentes, Kontuly Imre bádogos, Andrejkovics Gyula bádogos, Kovács Ede fodrász, Lang Imre épitész, Kohut István asztalos. Elöljárósági pótlagokul: Lincz Vilmos fodrász, Bartsch Károly lakatos, Sangulya István szabó, Tóth János csizmadia, Kisiday András czipész, Járó János könyvkötő.

Népkonyha. F. hó 12—17-ig 462 ebéd adag lett kiszolgáltatva és pedig ingyen 457. Adakoztak: az izr. anyahitközség 25 frtot, Weinsteinné, Braun Teréz, Brosz Kornélia, özv. Herskovicsné urnők, N. N., Nónai Simon. Letzter Simon, Wachsmann S. urak 3—3 frtot, Holländer Samuné urnő és Gross Ottó ur 2—2 frtot, Alt Józsefné urnő, Moskovics Margit és Weinstein kisasszonyok 1—1 frtot, Fried Mór ur 1 frtot, az „Unio" gőzmalom 1 zsák lisztet.

Különös életmentés. Egy uri háznál három nő majdnem áldozatja lett a szénmérgezésnek. Rosz szokás szerint lefekvéskor elzárták a kályhacsövet s a szobába tóduló széngőz mindhármukat elkábitotta. Hajnal felé az egyik leány föleszmél s rosszul érezvén magát, gyertyát akart gyujtani; a kábultság azonban hirtelen ujra elfogja s csak épen annyi ereje volt, hogy az ablakfüggönyt meggyujtsa s aztán aléltan lerogyott. Szerencséjükre a tüzet a szomszéd szobában alvók észreveszik s a biztos halál torkából kimentik a három nőt.

Kassai szinház.

Hétfőn este Jókainak „Az arany ember" czimü szinmüvét adták elő Nikó Lina a társulat kómikánéja javára, a ki rövid jelenésében mint Zsófi mama tulzásaival hangos kaczajra inditotta telt házát. Ajándékul fiatalsága szimbólumául egy szép virággal telitett kosarat, pecsétes levelet és berámázott 50-es bankót kapott zajos tapssal füszerezve. Emlitésre méltó, hogy a szereplők külön-külön nagy sikerrel játszottak ezuttal. Bogyó Ilona (Noémi) a Senki szigetén a békajelenetben bájosan reprezentált; nagyon jók voltak Lubrincz (Terés mama), a ki történetét eröteljes drámai szinezéssel interpretálta, Koczkeméthy és Ardai Ida, Tapolczai (Tódor), Mészáros (Timár), Vendrei (Brazovics.) A katona zenekar a felvonásközöket nagyon szépen töltötte ki, sőt zajos tapsot is aratott.

Irodalom.

Dalok czim alatt Vanda Gusztáv a kassai szinház tehetséges karmestere négy magyar népdalt irt és adott ki csinos kiállitásban. Mind a négy igen ügyes kompoziczió igazi magyaros zamattal, a melyek

közül az első „A rózsafa hullatja a virágát“ annyira figyelemre méltó, hogy szerzője szélesebb körben is feltűnést fog ezzel kelteni. A csinos füzet Paksy-Rhédey Erzsébet urnőnek van dedikálva és 1 frt 50 kron minden könyv- és hangjegy-kereskedésben kapható.

A sapka czim alatt Sárosy Árpád lapunk munkatársa egy vig monológot irt és adott ki. A verses apróságot derült humor, egészséges ötlet és gördülékeny nyelvezete ajánlják. A nehány lapra terjedő füzet 10 kron kapható a kassai könyvkereskedésekben.

Apróságok.

A czigány népszámlálás.

Jegyző: Mi a foglalkozása?

Ruma: Hát csávárgunk, kérem alássan, csávárgunk.

Jegyző: De mégis miből él?

Ruma: Hát kirem álássán, há egy kis málácská ákád, ábbá, há nem ákád ázs ürge is jó.

—

Az már más.

Két subás igyekezett haza a tanyáról. Mikor a szán a nagy templom előtt haladott el, épen órát fujt a bakter.

— Tisztára négyet tülkölt.

— Az ám. Négyet trombitált.

— Mán hogy trombitált volna, mikor tülkölt.

— Trombitált, ha mondom sógor.

— No ha kend azt mondja, nem gyün kend velem. Hó!... Szálljon le kend a szánról.

— Hát le is szállok. (Azonban meg se mozdult.)

— No!

— Ejnye sógor, csak nem tesz kend csuffá.

— Hát ne hazudtoljon meg kend, mikor tülkölt.

— Ugy, ugy, hiszen én is azt mondtam, hogy tülkült a — trombitán.

— Az már más. Gyi sárga!...

CSARNOK.

A kit a kasznár ur meg az irnok ur megkivánt.

Elbeszélés.

Irta: dr. **Rodiczky Jenő.**

(Folytatás.)

VI.

Mikor a próbán Solymos Andor közlé társaival, hogy ma nagykanállal fog ebédelni, oly furfangosan mosolygott hozzá, hogy ezek tisztában voltak vele, hogy rosszban töri a fejét.

Az ebéd kissé késett, de Ferkó bufelejtőül szolgál papramorgóval. Mire a leveses tál az asztalra került, direktor uram csendesecskén megivott volt egy fél palaczk szilvóriumot és hozzá megevett egy fertály házikenyeret. De az egy cseppet sem gátolta abban, hogy a levest kitünőnek találja s egy tucat májas gombóczot bekebelezzen.

Az ebéd különben végtelen végig pompás volt. Rózsi csak ugy hizott a sok dicsérettől, sürgött forgott és oly szivesen kinálta a vendégeket, hogy ezek némi viszonzásul — mikor már a fekete kávé is ott párolgott az asztalon — megkinálták, hogy köztük helyet foglaljon.

Az igazgató és az intrikus maguk közé vették, de a feladat, Rózsi asszonyt mulattatni, az az intrikusra háramlott, mert az igazgató, a fekete kávé tetejébe is, kvaterkázott abból az egri bikavérből, mi egész figyelmét teljesen lekötötte; mig a kasznár a direktornéval volt beszédbe merülve, a fiatalok pedig egymással elmulattak.

A szobában nagy volt a hőség, de annál is nagyobb a dohányfüst. Nem csoda, ha a naiva köhécselni kezdett.

Az igazgatóné anyailag azt tanácsolta néki, hogy menjen ki kissé a szabadba; de a kicsike félvén a kutyáktól, kasznár uram jónak vélte az irnokot kiséröül vele kiküldeni.

Amint a fiatalok elhagyták a szobát, Rózsi asszony is felkelt, kis vártatva pedig az intrikus is elhagyta székét s lépései egy ideig fel s alá kongottak az ambituson.

A kasznár háboritlanul tárhatta fel most szive érzéseit, de ösztönszerüleg tompitott hangon, ugy hogy csak egyes elszakitott mondatok hatolnak az igazgató füléhez, kinek különben kisebb gondja is nagyobb, minthogy azt lesse, ki hogy udvarol a feleségének.

— Sokért nem adnám!

— Elhiszem azt, olyan ez a leány, mint a friss őszi baraczk.

— De hát azt hiszi, hogy nem nézne félvállról?

— Dehogy, dehogy... — nyugtatja meg az igazgatóné, kit a vallomások és hangoztatott kételyek látszólag untatnak... — hogyan áll azonban az uj bérletnyitás ügye? — faggatja maga részéről a háziurat.

— Sohase busuljon... meglesz, meglesz! De hát az én ügyemet se tessék elhanyagolni.

Biztosan egyengetni fogom az utját...

— Mit gondol? — kérdi hirtelen elhatározással a kasznár, — ha most tennék egy próbát?

S erre oda szól az abroszokat összeszedő Trézsinek:

— Hol van kisasszony meg az ifiur?

— Imént mentek a kertbe, ténsuram, — válaszolá ez.

A mint a kasznár felkél, az igazgató odasug neki:

— Lassan haladj, tovább érsz! Nem kell a dolgot annyira siettetni!...

De a kasznár nem akarja ezen — mint gondolja — pompás alkalmat elszalasztani. Irnokát valami ürügy alatt elküldi és aztán... aztán beszél a kis macska fejének.

Az igazgatóné nehézkes léptekkel sietö kasznár után tekint, önkénytelenül elmosolyogva... szinte látja a fogadást. De ezzel eszébe jut a bérlet ügye is és — iziben elkomorodik.

Esen ezzel foglalkoztatja a palaczkok tartalma mellett férjeurát is.

Odakiáltja most, hogy magukban vannak, hitestársának:

— No meglesz!

Ez vállat von.

— Ugy látszik, elhegedülte azt már Szent Dávid.

A kasznár ovatosan körültekint az ambituson, aztán bepillant a konyhába is. De nem lát ott mást, mint a vén kuvaszt, a mint a moslékos dézsából izogat...

A cselédszobában lesz! — mondogatja magában s ezzel félretolva a kisajtó fareteszét, benyit a kertbe...

Mialatt ezek odabent folytak, az ijak először sétálgattak a veteményes ágyak közt, de a verőfénytől csakhamar visszahuzódtak a gyümölcsös árnyékába a ott letelepedtek egy vén diófa melletti rozoga padra.

Az irnoknak, mintha szemei káprázának. Talán kissé sokat is talált inni, talán a hőség, odabenn, a fojtó pipafüst, itt künn ismét a meleg napfény, minden táncol szemé előtt mintegy fátyolon át látja maga előtt a zöld pázsitot futó árnyaival, hallja a langyos szellő susogását az illatos lomb közt, hallja a méhek zümmögését a virágzó lóherék körül... Maga elé bámulva álmodozik...

Egy gyöngéd kéz érintése s egy dallamos hang csengése zavarja fel önfeledt állapotából. Nem-e ezt kérdezi: „Hová gondol olyan mélyen?“

Feltekint összerezzenve. Tehát nem álmodja, valóság, hogy oldalánál ül annak, ki kipirult arczczal oly bizalmasan tekint reá. Soha ilyen szépnek még nem látta. Alig nyomhatja el az elragadtatás sikolyát és az ismételt kérdésre zavarodottan bevallja:

— Önre gondoltam, kisasszony!

— S aztán mit gondolt rólam? — kérdi hamiskás mosolyival amaz.

Az irnok remegő ajkakkal válaszol:

— Hogy kegyed oly lény, kinek szárnyai felviszik a magasba, mig én a porból csak azért tekintettem föl egyszer, hogy annál jobban érezzem elhagyatottságom és boldogtalanságomat, — elfordult hogy a szemeibe tódulo könyeket rejtegesse.

A leány elkomolyodott s mint egy sikoly tört ki kebléből:

— Hát ön azt hiszi, hogy én nem vagyok elhagyatott és nem vagyok boldogtalan magam is?

Az irnok e váratlan megjegyzésre ijedten nézett a leányra.

Ez megértve kérdő pillantását, csak annyit felelt:

— Eh, hagyjuk ezt, barátom.

— Nincs az én históriámba semmi különösebben érdekes, az élet nyomoruságának ha sok féle is a kaptafája, de kaptafa marad mindig.

— De csak mondja el, hiszen tudja, én nem csak győzöm, de szivesen hallgatom minden szavát és ha valamiben segithetnék...

— Maga jó ember — vág közbe a színésznő. Am hallja. Anyátlan árva vagyok. Tudja-e, sejti-e, hogy mily átok az egy leányra nézve? s ár ább vagyok, mintha teljesen árva volnék, mert a nevem tisztességéért apámról kell gondoskodnom, nem én, ő támaszkodik reám, szabadságomat is arra használtam fel, hogy részére valamit keressek... Oh, ez a csókolni való vállalkozás! Tudja-e mit jövedelmezett csőtörtöki jutalomjátékom? A költségek levonása után az a drágalátos direktor éppen 1 frt 37 krt adott kezemhez. No de ne legyünk igazságtalanok, — tevé hozzá szelidebb hangon, — kaptam egy szép bokrétát is, nem tudná megmondani, — folytatá szineskedő hangon, — ki küldte?

Az irnok e kérdésre elvörösödött, mint a pipacs és félre nézett.

— De igaz, majdhogy elfeledtem! — kiálta fel egyszerre a naiva kitünő jókedvvel. — Emlékezik a koszorura?

Az irnok csak intett a fejével, hogy igen.

— Képzelje, egy papirba gönygyölt tallér volt rákötve s a papiron e szavak állottak: „Oh müvésznő s nevetni kezdett az ő gerleszerü kacczagásával, hogy szinte könyezett bele, mig az irnokon erőt yett a föláborodás s a jegyzősegédre gondolva, akaratlanul kiszalasztá a szót:

— Buta! (Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Tisztelt rendezőség ne méltóztassanak megbotránkozni, mert az igazságot nem lehet elferditéssel nem igazsággá tenni, **hazugságot** pedig magáévá tenni csakugyan **nem illik**. Mi azt az urat utasitottuk rendre, a ki **két** előkelő és a család fejéhez becses családjával czimzett meghivó alapján meghivott női vendéget sértett meg és pedig akképen, hogy az illető nő férje, egy cs. és kir. kapitány, lépett közbe, a kitől aztán később ugyancsak a rendezőség egy tagja bocsánatot esdekelt. A másik hölgy pedig ugyancsak abban szerencsében részesült, hogy Canossát járta hozzá. A felmelegités tehát fölösleges annyival is inkább, mert a mi egyéni megjegyzésünk inkább jóakaró, sem mint sértő akart lenni.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Alulirott regále-bérlő-társulat, ismételten felhivja a t. cz. **magánfogyasztókat** saját érdekökben s a további kellemetlenségek elkerülése szempontjából, miszerint **készletben lévő bárminemü adókötelés czikkeket f. hó végeig**, az ezentul beszerzendőket pedig a törvény rendelte módon esetről-esetre annál is inkább jelentsék be a **Forgács-utcza 40-ik** számu házban levő irodában; mivel ellenesetben, kénytelen azok iránt a törvényszerü eljárást foganatba tétetni.

Kassán, 1893. február hó 20-án.

49 1—2 **Kassai regále-bérlő-társulat.**

Birtokosok figyelmébe.

Egy 40 nős családos gazdasági akadémiát végzett egyén, ki több éven át mint gazdaságkezelő alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Czim megtudható a kiadóhivatalban, a hová ajánlatok is kéretnek. 53 1—3

Ház megvételre

kerestetik Kassán 20000—26000 forint értékig. Ügynökök kizárva. Bővebbet a kiadó-hivatalban. 45 3—3

„LE GRIFFON“

53 a legjobb szivarkapapir. 149—150

Mümalom bérbeadás.

A gibárti mümalom őrlési képessége bérbeadó, kellő tőkével biró vállalkozók közelebbi értesitést kaphatnak **szepsi-ut 18. sz. alatt.** Évenkénti őrlési képessége 20—24000 métermázsa.

44 3—3 **M. Gedeon czég.**

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi február 24. 23. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czimzendók.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca, Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vácz, utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogad tatnak el.

Uj riadó.

A nemzeti párt válogatott tagjainak közgyülésében kimondta, hogy szükségét látja ujra a szervezkedésnek. Egyelőre ugyan csak a főváros kerületeiben, de megteszi az előkészületeket arra is, hogy a pártot az egész országban, mint legközelebb Debreczenben is szervezze. Uj hadjáratra készül a nemzeti párt. Ujra fogjuk látni és hallani gróf Apponyit apostoli körutjában, megazokott lelkesedést keltvén párthivei között.

A kormány és Wekerle tehát nehéz napokra lehetnek készen!

A nemzeti párt ezen szándékolt ujabb agitácziójának politikai motivuma azonban nem abban sarkallik, mintha gróf Apponyi a mai kormánynak határozott ellenfele volna: hiszen saját beismerése, hogy „a Wekerle kormánynyal több érintkezési pontokban találkozik," — habár ilyen formán nyilatkozott kezdetben a gróf Szapáry kormánynyal szemben is — de azért fog agitálni, hogy megkönnyitse az érintett kérdésekben a kormánynak és pártjának győzedelmét.

A nemzeti párt ezen közvetitő szerepléséről, melyre legközelebb alkalmat adott az ezredévi ünnepély előkészitésére vonatkozó inditványával is — alig érthetnénk meg, ha bizonyos lélektani motivumokra nem figyelünk.

A nemzeti párt ugyanis — bár többször tiltakozott azon feltevés ellen, mintha ő a kormánynyal való fuziót keresné — egy idő óta szivesen adott helyet főközlönyében minden olyan variácziónak, a mely a fuzió lehetőségét helyezte kilátásba. Igy közölte a Pesti Napló egy bécsi lap megbizható közleménye szerint „Széll Kálmán behatóan konferált Apponyi és Wekerlével," miként lehetne a közjogi alapon álló összes kiváló politikusokat egyesiteni? s hogy e részben Wekerle miniszterelnök tett is bécsi utjában előterjesztést ő Felségének, s kedvező fogadtatást nyert. — Habár ezek a mondák meg lettek czáfolva hivatalos részről, mégis azt bizonyitják, hogy a nemzeti párt szivesen foglalkozott azokkal; amig tehát a fuzió enyhe szele fujdogált, készek mutatkozott a nemzeti párt is kezére járni Wekerlének.

Azonban egyszerre a Pesti Naplónak „köd ereszkedik" a szemére, homály takarja előtte azon kibontakozásra vezető utat, melyre Wekerle kormányra jutása alkalmával reá lépett. Nem látja többé az érintkezési pontokat. Minő politikai Falb napja lehetett a nemzeti pártnak, mely megrontotta kilátásait? Szerinte most már „rosszabbra fordult a Wekerle helyzete" — s ki akarna egy süllyedő hajóban együtt evezni a kormányossal? Mert a Pesti Napló szerint egyszerre „Wekerle éppen azon az uton van, mint gróf Szapáry Gyula volt" — ki ellen tudvalevő gróf Apponyi a legkérlelhetlenebb ostromot folytatta — tehát az a sors várakozik Wekerlére is.

Legyen tehát elkészülve a kormány az ön védelemre.

A Pesti Napló szerint a nemzeti párt a kormány elleni akcziókba „belekényszeritettek". mivel a régi pártviszonyok helyre állottak! A fuzió reményszálai szétszakadtak! A szabadelvü párt és kormány nem akarják megtenni a szivességet, hogy a nemzeti párt kedvéért megbomoljanak. De kinek lesz oka ezt megbánni? azt válaszolja erre a Napló: Senki másnak, mint ő neki, t. i. Wekerlének!

Sokat elmondták ezt a nemzeti párt kiváló politikusai, hogy őket személyes motivumok, pártérdekek nem vezetik; de ha ennek a pártnak a politikáját, melyet folytat, jól megfigyeljük, reájövünk, hogy nem mind arany az, ami fénylik. A szép bübájos szavak és igéretek alól a pártérdek, s a sértett ambiczió haragos szelleme piszog ki.

Hiszen a legujabb események, az a gyors átváltozás, mely a nemzeti párt taktikájából kiri; a Pesti Napló által emlegetett akczió, melybe a nemzeti párt belekényszerittetik a kormány ellen, mint élénken dokumentálják, hogy igazuk van azoknak, kik a nemzeti párt annyiszor változó politikai fordulataiban a személyes és pártérdekek változó momentumait szemlélik.

A politikai pártok küzdelme azonban még nem baj, ha a küzdelem objektiv téren mozog, kárhozatos csak az, ha a küzdtért személyes heczczek foglalják el, s ha a küzdelemnek eredménye aztán a politikai meddőség.

Ez a harczi lárma rázogatja most a szabadelvüpárti sajtót a központban, hogy a vidéki és a központi pártélet tétlenségét hasonló cselekvésre serkentse, a minek ugyancsak ütött már a tizenkettedik órája, mert tagadhatatlan tény az, hogy a vidéki szabadelvüpárt ma sokkal inkább mint valaha a legnagyobb mértékü tengéletet folytatja.

Legjobban jellemzi azt a körülményt a Magyar Ujság legközelebbi számában egy vidéki pártunkbeli férfiu fölkiáltása, a ki örömmel üdvözli azt a riadót, mely pártunk központi bizottságát semmittevő tevékenységéből a tettek terére szólitja. Mi, a szabadelvüpárt vidéki hivei, érezzük legjobban, mit tesz az, fejjel birni és mégis fej nélkül lenni; ezt édes hazánk minden vidékén élő elvtársaink, fájdalommal tapasztaltuk. Látjuk, érezzük, tudjuk, hogy hiányzik nálunk az egységes vezetés és ennek következtében egyik kerületet a másik után veszitjük el, minek hivatkozzam konkrét esetekre, hisz eléggé bizonyitják azt a legutóbb lezajlott választási mozgalmak.

Mig az ellenzék mindent megtesz, nem kimél erőt, fáradságot és a legmesszebbre menő anyagi áldozatokat, hogy a pártnak az ország minden részében hiveket szerezzen, és egyesületeket alakit, addig a mi központi bizottságunk kicsinyelve az ellenzék erejét, nyugton nézi, mint hóditják el előlünk a kerületeket, sőt indolenciájuk által a biztosat is kihagyják kezükből ragadni.

Több eklatáns példát tudnék emliteni, de minek? Hisz pártunk komolyan gondolkozó férfiai ugy is ismerik e tarthatatlan állapotot. S mi ennek az oka?

Az egységes vezetés hiánya, holott már a régi rómaiak azt tartották: „Concordia res parvae crescunt, discordia maximae delibuntur."

TÁRCZA.

A boldogságot én is keresém...

A boldogságot én is keresém,
Üzött egy kábult, földöntuli láz;
Az életet átbujdokoltam érte,
Mint tengerek mélyét a gyöngyhalász,
Bejártam az ábrándok birodalmát,
— A valóságért ezt nyerve cserén, —
És földön, égben, álmodozva, ébren
A boldogságot én is kerestem.

Álomszegény, hágzadag éjeken,
Oh mennyi könyem omla el ezért;
Vágyam, ez ezért, régi szomju rab,
Utána tárta epedő kezét;
Utána sirt dalomnak minden hangja,
Ajkam fohásza ezt kereste csak,
S hitem, bizalmam, e két hü szárándok,
A keresésbe belehaltanak. —
S mégis midőn kétségbeesve álltam
A fényes multnak romjai előtt,
S vad kezekkel téptem össze minden
Magasztos eszmét, mely lelkembe nőtt;
Midőn lezajlott ifjuságom álmin
Kacsagtam, mint egy ostoba mesén,
S istent, embert immár tagadni kezdtem:
A boldogságot mégis keresém,
S még mostan is keresem, kitatom,
Uj ösvényen, felejtett utakon.
Dal ajkamon, szivembe' szerelem,
Lelkem merészen bontja szárnyait;
Utitársul a remény van velem
És suttog: hátha ottan? hátha itt!?
S én baigatag; a mindenségnek
Végtelenében keresem a helyt,
Hol egykoron — habár egy pillanatra,
Bár összetörve, semmitől siratva, —
Lelkem but, átkot szenvedést felejt.....

És addig a sors éltem könyvit irja, —
Egy-két év még... és végig be lesz irva;
S mi lesz benne? — remények és könyfoltok,
Csupán ez egy szó nem lesz benne: „boldog."

Szécsy Imre.

Ugy-e szép vagyok?

— Báli reminiszencziák. —

Mea culpa! — a bünbánó lélek térdre veti magát, hamut hint homlokára, beszámol lelkiismeretének jó és rosz tettekről... könyei hullanak, bánja vétkeit, s igéri a megjobbulást.....

S én mégis vétkezek? Előttem ketyegő órám rohanó mutatója jelzi, hogy rövid az élet a megjavulásra, lámpám lobogó lángja az élet gyors lobogását juttatja eszembe, a szobám sötétjéből a pokol kétségbeejtő beláthatlan, tátongó ürjét tárja elém, a hová az elkárhozó lélek jutnak.....

És én a bálról irok! a bálról, a hol a szenvedélyek lángra gyulnak, a hol a vallást megtagadjuk, a szent elveket meghamisitjuk, a hol egy pogány Istennek hódolunk, Amornak! ő hozzá imádkozunk a kvadrille-ban, őt hivjuk segélyül a valzerben, ő neki áldozunk a soupé-ben, s az ő kedvéért szenvedünk mártyromságot a soupé-csárdásban. S utoljára is nem azt tartjuk, hogy „por és hamu leszünk", de a valósággal a „snell polká"-ban, csupa izzadtság, csupa rongy és foszlány leszünk! Másnap aztán bünbánóan hamuzsuk be fejünket — a rózsa-szint eltüntető Serail-Puderrel!

*

S mikor ezeket irom, reám mosolyog tintatartómból Amor.

De nem tintás! Hanem rózsaszinü! aranyos fényes rózsaszinü. S a karján téged tart oh! kis leány! Megigézve meredek a látományra, észre se veszem, hogy Amor istenke megfeszíti ijját, czéloz, s reám lövi nyilát. Találva vagyok, (istenem! de félek, hogy a szedő még ugy szedi ki, hogy: találva vagyok!) Miután ugy foglyul ejtett a pogány isten, visz! Talán a pokolba? nem a menyország felé, mutatja a legnagyobb boldogságot, a legnagyobb földi jót, e világon egyedül üdvözitőt, a legédesebb szentséget...

Minden te vagy oh! kis leány. Még az elébb itt voltál báli ruhácskádban, megszámláltad a báli hideg buffet, a boros üvegeket s gelatinnal (rózsaszinüvel?) kicsifráztad a két tál halat. Aztán hült helyed lett.

Ah! ez az Amor! Csak én maradtam a szobába, felültem az asztalra. Előttem a palaczkok, hátam mögött a fánk, jobbra hal, balra hal — gelatinnal kicsifrázva. Mit tehettek mást? lóbálom lábaim!

Ah! egyszerre csak selyem-fényesség vakitja el szemeimet. Amor kaczagása téritett magamhoz. Ott kullogott mögötted, s apródként czipelte herczig sleppedet. Inkább ülne ő itt, én tartanám ruhácskád. (Bár még nem láttam Amort fánkok s halak közé festve!)

Édes hang rezegteti meg szivemet: „Ugy-e szép vagyok?"

Kérdés. Liliom termetről szóló beszédeket eddig mesének tartottam! Ime! itt vagy! nefelejts szemeket szemfényvesztésnek mondtam, ah! ott ragyognak azok a te fejecskédben; hattyu-nyakról, hab-kebelről éneklő poétáknak odadörögtem, ne rontsátok a természetet! s téged ékesitettek igy fel az istenek! aranyos hajad szivemet szoritja, s oh! az a száj!

Delejben vagyok! büvös termeted mintha közelednék felém (s a két halas tál felé, a gelatinnal!) érzem tested mámoritó közelét, és... ajkaimhoz tapad valami, a mi boldogitóan kábit, a mi ugy hatott reám, mint az üdvözült lélekre a menyország kapuja, a haldoklónak a szentelt ostya, a buszó hivőnek a kereszt csókolása, oly magasztos volt mint, mint.....

Hisz ez mind szép és hogy mindebből mind igaz, csak éppen az a csók nem!

Éjnye, éjnye Amor ur! Tantalusként, hogy ide lánczolt kegyed a fánkok meg a két hal közé — rózsaszinü gelatinnal kicsifrázva.

Notabene! a valóra ébredtem! az egész enni valóból nem maradt más, mint a rózsaszinü gelatin.

*

Tudom! mi ott ábrándoztunk, kar a karban, a csillárok alatt. A mama a többi mamával trécselt, a papa meg a többi urral toasztirozott. A mi büfénkre nem gondolt senki. Biz ott a czigányok s pinczérek mindent fölfaltak. Tehát az egész nem „por és hamu", de semmivé lett.

Ennek ki az oka? Ámor! Verheti is a rózsaszinü mellecskéjét:

„Mea culpa!"

Csérer Lajos.

Fájdalommal tapasztaltuk a központ részéről való közönyt akkor, a mikor legnagyobb szükségünk lett volna a tanácsra és segélyre s nem részesitett bennünket sem az egyikben, sem a másikban; pedig vártuk és megis érdemeltük volna, mert egy tősgyökeres ellenzéki kerületben nagy áldozatok árán csináltunk propagandát és csekély támogatással diadalra is juttattuk volna elveinket, de magunkra voltunk hagyva, mint a senki fiai.

Miért nem törekszik központi bizottságunk. az ellenzék példájára, egyesületeket alakitani és tömöriteni a pártot, mikor oly nagy és oly nehéz feladat sulyosodik vállaira?

Miért nem alakit a vidéken egyesületeket, melyek az ellenzéki mozgalmakat figyelemmel kisérnék, s azok müködéseit ellensulyoznák, s a központot időnként hiven értesitenék ezeknek müködéseiről?

Miért?.... mert hiányzik az egységes vezetés. Hová jutunk a jövő választások alkalmával, ha ez tovább is igy tart, ha sem tanács — sem segélyben nem részesülünk mi vidékiek?

Velem együtt, ezer meg ezer szabadelvü párti kérdi ezt. Mit tud a központ erre felelni, a melynek kezébe a párt érdekei vannak letéve? — Fájdalommal tölt el bizony mindnyájunkat a jövő érzete.

A minimum nálunk és máshol.

A kulturállamok néptanitóinak fizetése, különös tekintettel a minimumra.

Miután a közokt. miniszter ur a néptanitók fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslat bizottsága tárgyalása alkalmával kimeritőleg nem foglalkozott a más államok tanitóinak fizetéseivel, tehát nem végzek — szerény nézetem szerént — fölösleges munkát, ha foglalkozom e kiváló fontosságu minimmal.

Ha végig tekintünk a különböző államok, tartományok, kantonok tanitóinak fizetési minimumain, ugy találjuk, hogy ez a legtöbb helyen két számhatár között mozog, melyeknek egyike a magaslatát, a másik a lehető legkisebb alacsonyságát jelöli. Az alsófoku minimumokkal az összes vizsgákat le nem tett segéd és rendes tanitók; a középső és felső minimumokkal a vizsgázott tanitók dijaztatnak. Francziaországban 5 minimum van. Romániában és Braziliában 2-féle minimum található, az egyiket a falusi, a másikat a városi tanitó kapja. Magyarországon szintén 2 minimum van a 200 és 300 frtos minimum. Horvátországban csak egy minimum van. Több országban a helyi viszonyoktól vagy a lakosság számától függ a minimum magassága. „A hány ház — annyi a szokás." Ausztri tartományaiban és Északamerikában a nő és férfi tanitók fizetése közt 90%-tól 60%-ig is lemenő differentiát találunk.

Midőn a különböző államokban ily szempontok szerént rendezett minimumokat találunk, szükséges mind az alacsony, mind a közép, mind a magas minimumokat tekintetbe venni. E nélkül minden hivatkozásunk, indokolásunk, birálatunk egyoldaluvá válik. A miniszter urtól ily irányu indokolást örömmel vennénk, mert leplezetlenül tárná fel a mi elmaradottságunkat más államokkal szemben, mert csak azt a sebet lehet gyógyitani, a melyet az orvosok láthatnak. De most térjünk át a nevezetesebb államok minimumainak kimutatására:

	A minimum frtban	A maximum frtban
Egyesült államok	819—1365	?
Angolország	900—1800	3200
Francziaország	400—840	?
Porosz és Würtenberg	540—1200	2790
Bajorország	504—1320	2790
Szász királyság	510—1100	2790
Románia	432—1080	1728
Brazilia	400—700	—
Svájcz	320—450	800
Ausztria és tartományaiban	300—800	1065
Horvátország	400	720—980
Magyarország	200—300	lesz 510

A minimum és maximum határa a következő államokban csak megközelitőleg mutatható ki:

Portugáliában 336 frt és 700 frt között váltakozik a tanitói fizetés.

2. Spanyolországban 250 és 800 frt között.
3. Olaszországban 200 és 480 frt között.
4. Oroszországban 323 és 404 frt között.
5. Belgiumban??

Ausztriában a tanitói fizetések tényleg magasabbak jóval, mint nálunk. Csehországban a fizetési minimum pedig 600 frt. Poroszországban, mely ország mint első ismerte föl a népiskoláknak az állami belterjes fejlődésre való nagy hatását, az uj iskolai törvényjavaslat szabad lakáson kivül 1000 márka kezdő fizetést állapit meg, ugy hogy az 1600 márkáig, vagyis 600—960 forintig emelkedhetik. Baden nagyherczegségben az uj népiskolai törvény 1100 márka kezdő fizetést (660 frt) 27 évi müködés alatt 1800 márkára emelkedőleg (1080 frt) állapit meg. A német birodalomban a vidéki tanitók fizetésének átlaga 855 márka (512 frt), a városiaké pedig 2250 márka (1350 frt). Schaffhausen Kánton törvényjavaslata igy kivánja rendezni a tanitók fizetését: A 8 osztályu elemi iskolában a tanitók fizetése 1400 frank (560 frt), 1500 (600 frt), 1600 (640 frt), 1700 (680 frt), 1800 fr. (720 frt); a hét osztályuban 1400 fr. a legkisebb, 1700 fr. a legtöbb; a hat osztályuban hasonlóképen, az öt osztályuban 1400 fr. a legkisebb, 1700 fr. a legtöbb; a négy osztályuban 1400 fr. a legkisebb, 1600 frank a legtöbb; a háromosztályuban 1400 frank a legkisebb, 1600 frank a legtöbb; a két osztályuban 1500 frank a legkisebb, 1600 frank a legtöbb; az egy osztályu, vagyis osztatlan iskolában a tanitó fizetése 1600 frank. A tanitónők a jelzett fizetéseknek 4/5-ét kapják. Itt hivatkozom még Verédy Károly budapesti kir. tanfelügyelőnek a Magy. Paed. m. é. 1—2. számában közölt adataira is szóról-szóra: „Különben a tanitók javadalmazása összefüggésben van a tanitás eredményével, (és ha a német tanitók fizetése, különösen az intelligens városokban, folyton emelkedésre vall, az annak a helyes igazságnak általános méltatására vezethető vissza, hogy jó munkaerő csak jó jövedelmezés mellett biztositható. E tekintetben néztem az, hogy a kérelem indokolt, mert tanitóságunk erre üdvös munkálkodásával rászolgált. Es hogy kérelmüket e mellett szerény igényünek tartom, azt csak néhány fizetési skálával akarom igazolni. A berlini elemi iskolai tanitók hét fizetési fokozatba vannak beosztva az idő szerént. A fokozat a következő: I. fok. 1600, II. fok 1900, III. 2200 és 2300, IV. 2500 és 2600, V. 2700, VI. 3000, VII. 3300 márka. Érdekesebb ennél a lipcsei elemi tanitók javadalmazásáról szóló kimutatás. Az ideiglenes próbaidőre meghivott oklevelea tanitók évi fizetése 1350 márka, az elemi iskolai igazgató-tanitók évi javadalmazása, alkalmaztatásuk első évében 4500 márka, ötödéves pótlék pedig 300 márka. A tanitók javadalmazása akként van biztositva, hogy az a szolgálati évek szerént van tagolva és pedig 1—5 évi szolgálat alatt 2100, 5—10 évig 2400, 10—15 évig 2700, 15—20 évig 3000, 20—25 évig 3300 és 25—30 évig 3600 márka évi fizetést kap minden rendes tanitó. És ez a javadalmazási fokozat nem is tartozik a legjobbakhoz, mert ennél pl. a frankfurti sokkal kedvezőbb."

Söt, hogy egészen közel fekvő példát emlitsünk, a mi Horvátországunkban (mely népoktatásügyét az anyaországtól függetlenül intézi) a fizetési minimum 400 frt, hét izbeni 50 frtos korpótlékkal; tehát 750 frtig emelkedhetik. Igy szégyeniti meg a kis, de nagy Horvátországért rajongó tartomány — az anyaországot, a nagy magyar királyságot! Igaz marad tehát, hogy Horvátország az európai népek között az utolsó, de Magyarország az ázsiai népek között — a kultura terén — az első.

És ez adatok nem légből kapottak, megegyeznek azok a Verédy Károly-féle „Paedegogiai Encyclopedia" adataival. A föntebbi kimutatásból minden józan eszü ember beláthatja, hogy az államok egész sora már rég megelőzte Magyarországot. Romániában a falusi tanitó 432 frtot, a városi 1080 frtot kap. A törzsfizetés 15%-kal öt év után, 30%-kal tiz év után, 45%-kal 15 év mulva és 60%-kal 20 év alatt emeltetik. Oroszországban, a hol a tanitókat veszszözik és Szibériába küldözgetik, a hol a tankötelesek alig 1%-a jár iskolába, ott is magasabb fizetést élveznek a tanitók, mint a mi 300 frtunk. Általában 200—250 rubelt kapnak, a mi 323 frt 80 krnak és 404 frt 75 krnak felel meg.

Az európai államok között Magyarország legkevesebbet költ a népoktatásra. Az a kis lakosságu Belgium is költ annyit a népnevelésre mint Magyarország össze-en. Spanyolország 2, szer, Olaszország 3-szor, Poroszország 5-ször, Francziaország 7 szer, Angolország 9-szer annyit költ évenként a népoktatásra mint Magyarország.

Ime ezekből is látható a szomoru való állapot. Szegény — beteg — Magyarországban mindenre bőven telik, csak a népoktatásra nem.

Végül megjegyzem, hogy ha Magyarország a müvelt államok között a néptanitók fizetése tekintetében csak a közép helyet akarja elfoglalni, akkor is a segéd tanitókat faluhelyen 400 frttal, városban 500 frttal, a rendes tanitókat faluhelyen 600 frttal és a városban 1000 frttal és 10%-os ötödéves korpótlékkal kellene dotálni.

Követeli ezt az ország szomoru helyzete, elmaradottsága, és végre a tanitók titkolt nyomora.

Szabó József.

Ujdonságok.

Az alispán-választó közgyülés legujabb elhatározás szerint márczius hó 6-án fog megtartatni. A meghivók e közgyülésre már szét lettek küldve.

Városi fogház. A főispán multkor megtekintette a városi fogházat is, és — daczára a tapasztalt rendnek — megcsóválta a fejét. Mert kérem, az a „szegény de becsületes" polgár, a ki nem képes lefizetni a rámért pénzbüntetést, együtt tölti le megfelelő bus napjait a zsiványnyal, a csavargóval. Ott nincsen kaszt és rangkülönbség. Szalmazsák nélküli fapadokon töri ott testét a gyengébb női nem, ha az illetőség megállapitása ugy kivánja két hónapig is. Péchy főispán, hogy a dolgot elől kezdje, kivétette azt a miniszteri rendeletet, melyben a város egy uj fogház épitésére utasittatott. S igy remélhető, hogy az eltemetett rendeletnek mégis meg lesz a foganatja.

A polgári házasság ellen. Azok, a kik Kassán, a polgári házasság ellen aláirásokat gyüjtenek, nem csak a külvárosi népet birják rá az aláirásra, de az intelligens elemeket is fölkeresik. Az aláirások gyüjtése még egyre tart, nem különben a domonkos atyák prédikálása a polgári házasság ellen.

Helyreigazitás. Vettük az alábbi sorokat: „Kedves Barátom! Becses lapod emlékezett meg első izben arról, hogy Kassán legközelebb egy politikai — nemzetipárti — napilap indul meg s egy helyi lap ma, mint annak szerkesztőjét, engem is megnevez. Tény, hogy Bernovits Gusztáv urral egy párton kivül politikai napilap megindítása iránt magánbeszélgetést folytattunk, a mi azonban még nem egy a valósulással. Kassán, 1893. febr. 22. Híved ifj. Kemény Lajos.

Irodalmi társaság. Maurer Adolf és dr. Bróss László a kassai irodalmi társaságba, mint alapitó tagok, beléptek.

Az egészségügyi bizottság f. hó 21-én tartott ülésében elnökké dr. Senka Józsefet, helyettes elnökké Kozora Vinczet, főjegyzőt választotta meg. Egyuttal a dajkálásba adott gyermekek iránt szabályrendeletet dolgozott ki, mely tárgyalás végett legközelebb a közgyülés szine elé kerül.

A pápa jubileuma. A kassai kath. legényegyesület dicsőségesen uralkodó szentséges atyánk, XIII. Leo pápa püspökké szenteltetésének 50-ik évfordulóját, 1893. február hó 26 án. d. u: 5 órakor saját helyiségében rendezendő szini-, ének-, szavalat- és zene-előadással egybekötött örömünnepélylyel üli meg, melyre az egyesület minden rendü tagjait, mély tisztelettel meghivja az elnökség.

Halálozások. Papczun János Sztudinka Gyuláné szeretett édes atyja e hó 22 én 66 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése e hó 24 én délután 4 órakor a galamb-utcza 33. sz. házból az első kassai disztemetés-rendező-intézet rendezésében fog véghez menni. Az elhunyt áldott jó sziveért, atyai gondoskodásáért nagy családja fájdalmas szivvel látja sirba szállani és elveszte fölött méltán kesereg. — Haltenberger Pál egri főegyházmegyei papnövendék, Haltenberger Béla kassai polgárnak szép reményekre jogositó fia e hó 20-án életének 18. tavaszán fájdalomtól lesujtott szülőinek nagy bánatára rövid szenvedés után meghalt. Temetése szerdán délután nagy részvét mellett ment végbe. Béke az elhunytakkal!

Megyei restauráczió. Abaujból irják a M. U.-nak: A megye alispáni székének betöltése körül kifejtett mozgalom nagyon élénk, de az eredmény már most is előreláthatólag biztos. Fábián János megyei tiszti főügyész a bizottsági tagok tulnyomó részének szavazatát birja, a mint a folyó hó 16-án Kassán tartott értekezlet kimutatta. A megye mostani főjegyzője, ifj. Hammersberg László, rövidebb ideig szolgálja a megyét és éppen mert az ő megválasztásából gróf Forgách István és társai par force pártkérdést akartak csinálni, a megye higgadtabb része pártkülönbség nélkül Fábián körül csoportosult. Fábián János helyébe — ugy értesül az emlitett lap — Eckerdt János a kassai járás főszolgabirája aspirál, mig ennek helyét Mauks Ferencz központi szolgabiró ohajtja elfoglalni. Ezzel természetesen két szolgabirói állás lesz betöltendő, a melyekre Váczy József, Schmidt Dezső és Berzeviczy Gyula konkurrálnak. Megemlitésre méltónak találja nevezett lap azt is, a mit itt különben mindenki tud, hogy Péchy Zsigmond főispán az alispán-választás dolgában egészen neutráljsan viseli magát.

Az ipariskolák országos felügyelőjévé Mártonffy Márton temesvármegyei tanfelügyelő neveztetett ki. E kinevezéssel az iparfelügyelői állás uj és czélszerü változáson ment át. Ugyanis Mártonffy megtartja kir. tanfelügyelői jellegét és mint az ipariskolák országos felügyelője miniszteri biztosi minőségben szolgálattételre a vallás- és közokt. minisztériumba rendeltetett be. Mint értesülünk, Mártonffy márczius hó 1-én átveszi uj hivatalát. E kinevezéssel a miniszter jó választást tett. Mártonffy mint temesmegyei tanfelügyelő kiváló tapintatával és buzgalmával maradandó sikereket ért el. Temesvár és Versecz városok iskoláinak magyarrá tétele, a temesvári uj tanitóképző stb. Mártonffy nevével állnak kapcsolatban. Alapos reményünk van az iránt, hogy Mártonffy uj állásában is derekasan meg fogja állani helyét.

Ipar. Az iparhatósági megbizottak a lefolyt 1892. évről e hó 26-án délelőtt 10 órakor az ipartestület helyiségében elszámoló gyülést tartanak, a melyre a megbizott tagok az elnökség részéről azzal hivatnak meg, hogy a lefolyt évben szerzett tapasztalataikat előterjeszteni sziveskedjenek, hogy ezek alapján az iparhatóság előtt jelentés tétessék.

A csányi malom üzletévi mérlege mai lapunk hirdetési rovatában olvasható. E kitünő vállalat márczius hó 5-én délélőtt 10 órakor a takarékpénztár tanácstermében tartja meg évi közgyülését.

Vendégjáték. Hennefeld müvészi néven Halmi Hedvig kisasszony, városunk szülöttje, legközelebb a kassai szinpadon fog föllépni, hogy müvészi kiválóságát és kitünő hangját közönségünknek bemutassa. Első föllépte a madarász operett nagyherczegnő szerepében lesz.

Rossi Marcel hegedü-müvész márczius 2-án tartja a Schalkház termében hangversenyét, a melyre Koczányi és Vitéznél még csak kevés számu jegy kapható.

Calico-bál. Az izraelita nőegylet jótékonyczélu táncvigalma márczius 5-én lesz a Schalkház termében.

A ragadós tüdőlob. Sárosvármegye szarvasmarhái között még egyre uralkodók a tüdőlob. E vármegyéből azonban a zárlat ellenére is Kassára mindenkor hajtatnak föl szarvas marhák a szomszédos Kavecsány, Szentistván stb. községekből. A rendőrhatoság erre felhivta a polgármester figyelmét s a „Bárányka" melletti Kavecsányi ut elzáratását kérte. A belügyminiszter a baj elfojtására s az zárlat tökéletes végrehajtására mintegy tizenöt állami állatorvost rendelt ki a helyszinére.

Utazás az öt tavon. Nem kell e kellemes szórakozásért messzi fáradnunk. A szinházi átjáró nem sokára fel lészen szerelve a kellő sajkákkal, s a közönség az obulus deponálása mellett ringhat majd a tavak hullámzó vizén. Egy zenei képzettséggel biró társaság a legközelebbi hó olvadáskor ünnepélyt ren-

des a tavakon a programmjában benne lesz az ismert orosz hajós dal „Ei uchnem" és „Fischeria du Kleine." Pisztrángokról gondoskodva lesz.

Eb-tulajdonosoknak. A főkapitányság részéről figyelmeztetnek az ebek tulajdonosai, hogy az ebadó fizetésének ideje ápril elsejével veszi kezdetét. Tulajdonosok az összeirási ivet a városházán Kossuth Lajos rendőrségi segéd-fogalmazónál átvehetik és tartoznak azt kellőleg kitöltve márczius 25-ig beadni, mivel ellenesetben 10 frt pénzbüntetéssel sujtatnak. Az adófizetés ápril 30-ig teljesitendő.

Óvakodjunk a zsebmetszőktől. Ezt a figyelmeztetést itt is lehetne egy idő óta falragaszokon közölni a közönséggel. Nap-nap mellett érkeznek a panaszok. Különösen a piacz az a terrenum, a hol az eddig „ismeretlen" zsebmetszők sikerrel működnek. Legutóbb Lorber Léni és Weisz Johanna zsebeit üritették ki az erélyesen nyomozott zsebmetszők.

A vörös-kereszt egylet által felállitott levest osztó intézet **kimutatása.** Folyó hó 16-tól 20-ig 2149 adag leves és kenyér osztatott ki a szükölködők közt. Ezen intézet javára adakozott Grega András ur 200 darab zsemlyét, mely adományért a nemesszivü adakozónak az egyleti igazgatóság hálás köszönetét fejezi ki. A levest osztó intézet kezdetétől u. m. mult évi nov. hó 15 től annak bezártáig összesen 32,654 adag leves és kenyeret osztatott ki. Az összes kiadás 742 frt 24 krt kitesz; a pénzbeli könyöradomány öszszesen 501 frt 40 kr. volt. A bizottság.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 2—16

CSARNOK.

A kit a kasznár ur meg az irnok ur megkivánt.

Elbeszélés.

Irta: dr. **Bodiczky Jenő.**

(Vége.)

VII.

A szinésznő felkapta, ugy látszik beleillett az ő eszmemenetébe is.

— Igen, butaság az élet, buták vagyunk mindannyian, ön is, én is! Csakhogy mások buták is, gonoszlelküek is; ön azonban legalább még nem gonosz… De most már menjünk, — jegyzé meg ismét vidámabb hangon, s látva maga előtt az ifjut, kinek szeméből a megdöbbenés és részvétteljes csodálkozás visszatükröződött, egy hirtelen impulzusnak engedve, egy röpke csókot lehelt ajakára, hiszen olybá nézte, mint egy gyermeket, kit az átszenvedett ijedelemért és fájdalomért megjutalmazni illett.

Az ifju szemevilága hamar elsötétült. Minden vére agyába, onnan szivébe tódult, ugy érezte egy pillanatra, hogy érverése eláll. De amint feleszmélt, erős karral szivéhez ölelte a leányt, kit e váratlan helyzet annyira megzavart, hogy csak ennyit birt rebegni:

— Kérem, eresszen…

De az önkivületben lévő ifju kebléből szinte zokogva tört ki a diadalmas szózat:

— Soha többé, soha többé! s ajka odatapadt a hizelgő leány ajakára s aztán egy pillanatig ott nyugodott homlokán, hogy végül is szőke fürtjeibe mélyeszsze.

A naiva, mintha megérezte volna a kasznárral közelgő veszedelmet, hizelgő hangon kérlelé az ifjut:

— Barátom, kérem, megtalál látni minket valaki.

— Bár lásson az egész világ, nemde, mi nem bánjuk, — rebegé ez válaszul.

— Ugyan ugy-e? — hörgé a kasznár, ki a jelenetnek már egypár pillanat óta szemtanuja volt.

A naiva, egy angolna simulékonyságával e szóra kiosonván az irnok karjai közül, reámeresztő szemeit a szólóra, ki levegő után kapkodva, csak ugy hápogott és jókedvü kaczajra fakadt s az irnok felé fordulva, gyermekes örömmel felkiáltott:

— Nézze csak azt a csuf diótörőt!

E megjegyzés mind a kettőt konsternálta, de mielőtt csak egyik is szóhoz juthatott volna, lelkesedve rohant be a Ferkó a rémhirrel, hogy:

— Jön a méltóságos gróf!

— Ezt is most hozza az ördög! — kiált fel magánkivül, de aztán csakhamar felülkerekedik a vérré változott devoczió és sarkon fordul.

A naiva pedig nyugodtan, mintha mi sem történt volna, kérte az irnokot, hogy nyujtsa neki karját és a hypnotizált ifjuval az udvar felé indult.

A gróf éppen akkor hajtott be a négyes fogatával, oda kiáltva hajlongó tisztjének: Hogy van kasznár ur? — de aztán természetesen nem méltatta arra, hogy válaszát bevárja, hanem a gyeplőket oda vetve kocsisának, leugrik a bakról, mig a másik oldalon Piczula báró óvatosan lépegetett le, egy selyempapirba gönyölgetett tárgy és kissé viseltesnek látszó lábszárai közt megosztván figyelmét.

— Hol vannak vendégei? — második kérdése a grófnak, de most sem szükséges válaszra várnia, mert a naivát megpillantva, gyorsan feléje siet.

— Tehát végre is megcsiptük a kis szökevényt, — szól nevetve, — de aztán vesszük is azonnal.

Visszük. — erősité Piczula báró is, mialatt a naivával barátságos shak hand et vált.

Az irnok csak nézi, mily könnyedén bánik a naiva ezekkel a nagy urakkal, ugy neveti a bárót, a mint ez egy gyönyörü theahybrid rózsát takarójából kibontva erősitgeti, hogy kertészének ezen legutolsó remekét az ő neve után szándékozik elkeresztelni.

Midőn pedig a naiva a rózsát övébe dugja, tapsol örömében s egyre hajtja: Ah charmant…

A gróf türelmetlenkedni kezd.

Assez Piczula! Tu sais, nous sommes horriblement pressé! S azzal karját nyujtja a naivának, hogy őt a kocsihoz vezesse. A naiva néhány sugva mondott szavaira oda fordult a kasznárhoz:

— Fogasson be rögtön s küldje át a szilassi kastélyba ő nagysága holmiját, de ugy, hogy vacsora előtt okvetetlenül ott legyen.

A kasznár mélyen meghajolva biztositja:

— Meglesz, parancsa szerint, méltóságos gróf ur. De hajlong a szinigazgató ur is.

— A ma esti diszelőadáshoz nem lehetne szerencsénk méltoságodhoz?

A gróf, mialatt a naivát a bakra felsegiti, egy pillanatra visszafordul:

— Ma nem lehet direktor ur, — de tudja, ha Leart adja okvetlenül értesitsen…

A direktor szájtátva hallgatja az igéretet, mig a kocsis által a hátsó ülésbe felsegitett Piczula báró a gróf szavát jóizü kaczajjal kommentálja.

— No megvagyunk? — szól hátrafelé fordulva a gróf. De e pillanatban a mellette helyet foglalt naiva is a báróhoz fordul egy kérdéssel, melyre ez meghökken és elkomorodik. De mikor a naiva hangosabban magyarázgatja: hisz számkivetésemben hü lovagom volt, elmosolyogva igent int.

A mint a gróf nyelvének halk csettenésére a négy ló, mint a szélvész megindult az irnok lába elé hull a thea-rózsa s a naiva barátságos bucsuszava megcsendül fülében: Adieu lovagom!

Az irnok lábai mintha meggyökereztek volna, csak nézi-nézi azt a porfelleget, mit a gyorsan elrobogó jukker-fogat felkavart. Aztán lassan lehajol a porban fetrengő rózsa után s támolyogva szobájának tart.

Nem ügyel reá senki. A kasznár sietve az istálló felé tartott, hogy » felszerszámozást személyesen ellenőrizze. A direktor élete párjával nem kevésbbé siet, hogy a ma esti előadás ügyében intézkedjenek.

A mint az irnok szobájába ér, lehanyatlik egy székre. Agyában a gondolatok oly boszorka tánczot járnak, hogy hiába erőlködik csak egyet is megragadni.

O, kit karjaiban tartott, hogy soha többé el ne bocsássa, mily pajtáskodó hangon beszélt a nagy urakkal s hozzá nem volt többé sem szava, sem pillantása. De igen, ez a rózsa itt bizonysága, neki vetette oda a mikor lehullt a porba… azt a vonagló szivet tiporta volna el.

S mintha orczáját csalánnal verdesnék nem szótlanul gunynyal ajkán, hagyta őt oda azokkal, kik az egész idő alatt ugy elnézték fölötte, mintha nem is volna, kik róla csak akkor vettek egy röpke pillanatra tudomást, mikor az a lény, kit szive egész örjöngő hevével szeret, felfrisskázta e mondással: Adieu hü lovagom.

Elvetette magától, elvetette mint ezt a virágot. A port azt még letörölhetné róla, de ki törli le azt a gyalázatot, mit szivén ejtett?…

A halántékaiban lüktető vér erre csak azt felelte: senki, semmi, senki… semmi…

Mikor a kasznár megbizatásának hüséges teljesitése után egy csurronviz hazaérkezett — uj meglepetés várta. Rózsi — sehol, de helyette egy kis levél, melyben a ténsurat röviden értesitette, hogy eddigi alárendelt helyzetét megunva, követi szive vonzalmát s azt a férfit követi, ki az oltár elé vezetendi…

A kasznár szinte maga is csodálkozott rajta, hogy ezt a meglepetést oly egykedvüen veszi, még mosolygott is az oltár emlegetésének, azt dörmögve magában:

— Na csak várd…

De aztán mégis csak elgondolkodott ismét, a dolog bántani kezdte.

— A hálátlan persona! — mondogatja egyremásra.

Végül is szükségesnek vélte, hogy magát e thémáról kibeszélje… nehézkes léptekkel indult az irnok szobája felé.

Koczogott, de választ nem nyervén, benyitott a szobába, hogy meggyőződjék ott van-e csakugyan.

Ott is találta mozdulatlanul, csendesen. A padozaton ott feküdt egy pisztoly, kezében még ott tartotta a porlepte thearózsát, melyet a naiva bucsuzásul odavetett neki…

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Birtokosok figyelmébe.

Egy 40 éves nős családos gazdasági akadémiát végzett egyén, ki több éven át mint gazdaságkezelő alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Czim megtudható a kiadóhivatalban, a hová ajánlatok is kéretnek. 53 2—3

Hirdetmény.

Alulirott regále-bérlő-társulat, ismételten felhivja a t. cz. **magánfogyasztókat** saját érdekökben s a további kellemetlenségek elkerülése szempontjából, miszerint **készletben lévő bárminemü adóköteles czikkeket f. hó végeig,** az ezentul beszerzendőket pedig a törvény rendelte módon esetrőlesetre annál is inkább jelentsék be a **Forgács-utcza 40-ik** számu házban levő irodában; mivel ellenesetben, kénytelen azok iránt a törvényszerü eljárást foganatba tétetni.

Kassán, 1893. február hó 20-án.

49 2—2 **Kassai regále-bérlő-társulat.**

„LE GRIFFON"

58 a legjobb szivarkapapir. 150—150

Meghivás.

A kassai gőz- és kádfürdő-részvénytársaság t. cz. részvényesei az 1893. évi márczius hó 15-ik napjának d. u. 4 órakor a kereskedelmi és iparkamara termében tartandó

rendes évi közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Közgyülési tárgyak:

1. Közgyülési elnök, jegyző és hitelesitők választása.
2. Igazgatósági jelentés az 1892. évi üzleteredményről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése, az általa megvizsgált számadásokra nézve a felmentvény megszavazása iránt.
4. A beterjesztett zármérleg megállapitása és a tiszta nyeremény feletti intézkedés.
5. Két kilépő igazgatósági és a felügyelő-bizottsági tagoknak választása.
6. Esetleges inditványok tárgyalása.

Jegyzet. a) Az igazgatósági jelentés és az 1892. üzletévi mérleg a részvények letételével magát igazoló részvényesek által Szakmáry Károly igazg. tagnál átvehetők.

b) A közgyülésnél csak azon részvényesek vehetnek részt, kik részvényeiket Szakmáry Károly igazg. tagnál f. évi márczius 14-ig bezárólag letéteményezték (§ 15).

c) részvényesek inditványai csak akkor fognak napi rendre kitüzetni, ha azok az igazgatóságnál a közgyülés összehivását megelőző 8 nappal irásban benyujtattak és legalább 5 részvényes által aláirattak (§. 22).

Kelt Kassán, 1893. évi február hó 16-án.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyon: Fürdő-épület 41000. Gépek 22100. Felszerelvények 7120.06. Pénztár 1129.13. Összesen 71349.19.

Teher: Részvénytőke 60000. Tartalékalap 170. Gépek tartalékalapja 2728.83. Épületek tartalékalapja 553.26. Osztalékszámla 148. Kassai Népbank 3000. Hitelezők 756.71. Nyeremény 3992.39. Összesen 71349.19.

Jelen mérleg minden tételeiben helyesnek találtatott.

55—1 A felügyelő-bizottság.

A csányi mümalom-társulat Mérleg-számlája 1892. deczember 31-én.

VAGYON				TEHER			
		frt	kr.			frt	kr.
287	Telek és épületek számlája	127000	—	286	Részvénytőke-számla	200000	—
288	Gép- és felszerelési számla	95948	97	289	Tartalékalap-számla	15150	07
463	Vasút számlája	24046	06		Épületek és gépek értékcsökkenési tartalék-		
292	Ingóságok (szerszám- és bútor-) számlája	2139	—	290	alap-számlája	31739	61
293	Anyagszerek számlája, készlet	1500	—	291	Óvadékok számlája	5500	—
298	Pénztár-számla „	5128	58	305	Elfogadványok számlája	137533	77
304	Váltó-számla „	745	13	—	16 hitelező	56915	13
—	226 adós	123639	33	—	Osztalék-számla, fel nem vett osztalék	522	—
461	Zsákszámla, készlet	7501	71	488	Nyeremény-egyenleg	22017	03
300	Biztositási díj-számla, előre fizetve	800	—				
299	Tüzelőanyag-számla, készlet	426	—				
460	Szemesélet-számla, búza- és rozskészlet	61027	30				
480	Őrlemény-számla, készlet	19475	53				
		469377	61			469377	61

1892. évi Veszt- és Nyer-számla.

TARTOZIK				KÖVETEL			
		frt	kr.			frt	kr.
293	Anyagszerek számlája, felhasznált anyagok	3020	40	295	Részvény-átiratási dijakért	31	50
299	Tüzelőanyag-számla, „ fa és szén	4520	45		Leirásba vett vesztes tartozásokra történt		
300	Biztositási díj-számla	2844	30	454	törlesztések	34	—
302	Kamat-számla	7407	77	480	Őrleményszámla Őrlési nyersjövedelem	89112	71
303	Költség-számla	3900	—				
344	Tiszti fizetések számlája	13955	—				
345	Munkabér-számla	18446	48				
346	Adó-számla	4032	72				
347	Javitások számlája	1607	20				
348	Iroda-, bolt- stb. bérek számlája	1690	04				
361	Fuvardijak számlája	5736	82				
488	Nyeremény-egyenleg	22017	03				
		89178	21			89178	21

Kassa, 1892. deczember 31.

Laszgallner Ödön, vezérigazgató. **Wilhelm Mór,** könyvelő.

A csányi mümalom-társulat igazgatósága:

Flachbart Samu. Fiedler Károly. Aranyossy László. Deil Jenő. Hollay Adolf.

Jelen 1892. évi zárszámadást megvizsgálván, azt helyesnek találtuk.

Kassa, 1893. február hó 14.

A felügyelő-bizottság:

Szakmáry Károly. Schlesinger Albert. Stadler Sándor.

Kivonat a felügyelő-bizottság jelentéséből: Az igazgatóság által beterjesztett 1892. évi zárszámadás tüzetes tanulmányozása és felülvizsgálása után ugy találtuk, hogy az a kereskedelmi törvény, valamint a társulati alapszabályok követelményeinek megfelelőleg van felállitva s hogy annak minden egyes tétele az üzleti könyvekkel teljesen megegyezik, minél fogva indítványozzuk, hogy a mérleg jóváhagyása mellett a felmentvény az igazgatóság részére megadassék, mely utóbbit saját részünkre is kikérjük.

Tekintve, hogy az igazgatóságnak a nyereség mikénti felosztását tárgyazó javaslata az alapszabályoknak megfelelő s indokolt, ennélfogva mi is ajánljuk, hogy a mérlegben kitüntetett 22017 frt 03 krnyi nyereségből 5% forditassék az általános tartalékalap gyarapitására o. é. 1100 frt 85 krral, ezután forditassék a 28-ik számu szelvények beváltására darabonként 14 frtjával, összesen 14,000 frt, végre könyveltessék a gépek értékcsökkenési tartalékalap javára a felmaradó összeg 6916 frt 18 krral, a mi összesen kiadja a 22017 frt 03 krral kimutatott mérleg szerinti nyereséget.

A csányi mümalom-társulat felügyelő-bizottsága:

Szakmáry Károly Schlesinger Albert Stadler Sándor.

MEGHIVÁS

a kassai takarékpénztár-részvénytársulat

1893. évi márczius hó 12-ik napján 10 órakor Kassán az intézet helyiségében tartandó

48. évi rendes közgyülésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentésének tárgyalása, az 1892. évi mérleg megállapitása és a nyeremény feletti intézkedés.
3. Igazgatósági javaslat az ideiglenes részvényjegyek teljes befizetésére.
4. Két igazgatósági tag megválasztása.
5. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
6. Közgyülési jegyzőkönyvet hitelesitő bizottság kiküldése.

Kelt Kassán, 1893. évi február hó 3-án.

A kassai takarékpénztár igazgatósága.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyülés elé terjesztendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentésekkel együtt minden szavazatra jogositott részvényes által nyolcz nappal a közgyülés előtt a takarékpénztár helyiségében Kassán megtekinthetők és a kinyomatott évi mérleg az intézetnél átvehető.

Azonkivül a mérleg a felügyelő-bizottság jelentésének főbb mozzanataival együtt a közgyülést nyolcz nappal megelőzőleg a „Budapesti Közlöny“ országos hivatalos lap és az „Abauj Kassai Közlöny“ helyi lapban is közzé fognak tétetni. 87 2—2

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi február 26. 24. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutca 58. sz. a.
Arra a lapot érdekli küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Készletek vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca, Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Jermát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz, utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Mozgalom a liberalizmus ellen.

(***) Valamint Somogy, Szepes és Borsodmegyék s ezeken kivül az országnak két igen népes, tiszta magyar lakossággal biró városa: Hódmező-Vásárhely és Kecskemét határozott állást foglaltak a kormány egyházpolitikája mellett s ezzel bebizonyitották azt, hogy a hon polgárait nem akarják egymástól vallásukra való tekintetből továbbra is elkülönittetni: ép oly határozott frontot formál ugyanezen egyházpolitika ellenében a Dunántulnak egy nem magyarajku városa Sopron, az által, hogy a kath. ellenakczió — testületi megnyilatkozás szerint — ennek kebeléből indult ki.

A kulturharcz ezzel megindult nálunk is. Akadt egy magasabb állásu kath. pap, Poda Endre apát személyében, a ki a kulturharcz zászlaját nem átallotta kibontani, s ezzel el lett hintve a felekezeti viszálkodás magva isten tudja minő következményekkel?

A soproni kath. gyülés tudni sem akar arról, hogy Magyarországon vannak más vallásfelekezethez tartozók is, nemcsak katholikusok. A gyülés tagjainak elfogultsága annyira megy, hogy nem átallotta ő felségéhez a királyhoz táviratilag intézni panaszt, azt állitva abban, hogy a katholikusság „érdekei veszélyeztetve“ vannak. Mily rettenetes tévfogalmakkal biró emberek lehetnek azok, a kik igy gondolkoznak! Bevádolni magát a nemzetet, annak alkotmányos kormányát saját királya előtt! Valóban azt hinné az ember, hogy ma is a középkorban élünk s nem a XIX. század végén!

Hogy mi mindenféle határozatokat hozott az a soproni kath. nagygyülés: annak minden egyes fáziára e lap hasábjain kiterjeszkedni nem fogunk. A napi lapok meghozták a határozatok minden pontját egész terjedelmükben. Itt csupán a sajtóra vonatkozó határozatok felől tesznünk — különösen is — említést, a mely hangzik a következőképen:

Kimondja a nagygyülés:

1. hogy a liberális, a szabadkőmüves páholy szolgálatában álló, istentelen sajtót vagy irodalmat pártolni, annak felvirágzását saját pénzünkkel előmozditani hitü kath. férfiakhoz nem illő, bünös és könnyelmü cselekedetnek tekinti, melytől másokat megóvni magunk is óvakodni tartozunk;

2. hogy ugyanezt tartja az ugynevezett szintelen sajtóról is.

3. hogy ezek ellenében minden katholikus kötelezve van az igazság zászlóját, a kath. politikai lapokat, a kath. irodalmat minden erejével, tehetsége szerint pártolni.“

Tehát a hithü kath. férfiakhoz intézett szent felhivás egyenesen kötelességévé teszi a magyar állam mindazon polgárainak, a kik történeteaen katholikusoknak születtek, hogy az istentelen sajtót vagy irodalmat pártolni ne merészeljék. Sőt bünös és könnyelmü cselekedetnek bélyegzi annak pártolását. No ezek ugyan a mai, felvilágosodott korba illő gyönyörüséges utasitások!

Van azonban ezen határozatok között egy olyan pont is, a melynek felvétele valósággal azon benyomást teszi a felekezeti elfogultságtól ment olvasóra, hogy a soproni kath. gyülést összehivók nem riadnak vissza széljaik elérésére semmitől. Ugyancsak a sajtót illetőleg ugyanis a jelzett pont azon álláspontra helyezkedik, hogy „szükségesnek tartana egy németnyelvü politikai néplapot“ alapitani. Tehát képesek a kath. mozgalom szervezői még germanizálni is, csakhogy a felekezeti izgatást ez uton is előtérbe tolhassák. Nekik a nemzeti kultura előmozditása semmi! Ők Róma érdekében képesek elmenni a legazélsőbb határig; nem azt tartják: „a haza minden előtt!“ hanem azt: „Róma minden más egyéb előtt!“

Szóval a harcz megindult a liberálizmus ellen, s a vallási fanatizmus minden követ megmozdit, hogy a lelkiismeret feletti uralmat továbbra is biztosithassa magának. Sajnos! nagy anyagi és erkölcsi eszközök felett rendelkezik s az éretlen tömeg még mindig kész hallgatni a fanatizmus embereire. Csak az a szerencse, hogy az ország müveltebb lakossága, valláskülönbség nélkül, igyekszik ezt az áldatlan mozgalmat ellensulyozni. Somogyban is katholikus ember tette meg az inditványt a kormány egyházpolitikájának helyeslése tárgyában; a ilyenek akadnak széles Magyarországon számtalamon!

De mindenek fölött kimagaslik Budapest, az ország fő- és székvárosa törvényhatóságának egyhangu nyilatkozata, a mely a kormány által inaugurált egyházpolitikát a maga teljességében helyesli.

Ennél nagyobb elismerést, ennél fényesebb diadalt kormány e hazában eddig el nem ért.

Budapest nyilt vallomása irányt fog adni az egész nemzetnek, a melynek óriási zöme azonban e nélkül is át volt és van hatva kezdettől, hogy a Wekerle-kormány által kibontott valódi liberálizmus zászlaját diadalra fogja juttatni, hasznára a nemzetnek és nem kárára az egyháznak, a melynek dogmatikus jogait senki sem akarja és senki sem fogja csorbitani.

Önzés és önzetlenség.

I.

A korszak, melyben élünk, az anyag és önzés korszaka. Tagadhatatlan, hogy az emberkeresetnek, a mások boldogitására irányzott törekvéseknek sok szép és megható példáit látjuk napjainkban, minőket talán a mult idők egyhamar nem igen mutathatnának föl, de mégis elmondhatjuk, hogy bizony önönmagának él az ember, az anyagért fut, fárad érette, feláldoz időt, erőt, tettet, lelket, becsületet. Pedig az üdvezitő szava szerint: Mit használ valakinek, ha az egész világot megnyerte is, ha lelkét elveszitette?... Ezt azonban a világ, tömeg nem hiszi el. Csak az van és létezik, — ugymond — a mi szemmel látható, kézzel fogható, pénzszekrénybe zárható. Nincs igazsága a bölcs Salamonak, ki igy szólott: Minden e világon hiábavalóság! Az a hiábavalóság, a mi e világon, e földön tul van. Itt a földön van minden, itt van az anyag, a miből élünk, tehát az anyagot szeretni miatta, érette mindent, elvet, gondolatot, eszmét, érzést feláldozni kell... Egy szóval, félre az emberszeretettel, csak az önönszeretet, a miben az igaz boldogság van!...

Nem igy, anyag embere! Állj meg egy kissé, ki futsz az anyag után! ki elszigetelve, kizárólag csak önmagadnak és önmagadért élsz! állj meg csak. Nézd, a mostani böjt a lapoknak olyan időszaka, midőn alig van vezérczikknek való tárgy. Bocsáss meg, — laptöltelék gyanánt — e jelen sorok most oly különös dologról szólanak, hogy ne élj mindig önmagadnak, élj embertársadért, a közügyért, a közboldogságért is, hogy ne légy önző, hanem önzetlen!...

Élj és használj másoknak, ezt kivánja az a szoros viszony, melyben embertársadhoz állsz.

Ugy van; a nagy mindenségben ha figyelmesen vizsgálódunk, ugy találjuk, hogy annak minden részecskéje, minden szála a legazorosabb összefüggésben van egymással. Bámulatos az a kapcsolat, mely az

TÁRCZA.

Khón úr menjünk!

— Genre. —

— Ki ez a csukros arozocska itt az állványon, az asztalon? — s még csettentett is Khón ur, a gazdag börsiáner, mikor barátnéjához, Ibolykához e kérdést intézte.

A kisasszony hamiskásan mosolygott, oda ment Khón urhoz s meleg kezével az ur két orczáját megcsipkedve, a szeme köré mosolygott:

— Abból pedig nem eszik — no nem féltékenységből mondom — hanem ez az én hugom a Piroska, az pedig igen szent lány, annak csak a varrógép udvarol berregve, az pedig vas!

Átölelte a csukrost, végig csókolta karját, vállát, meleg nyakát, de azért szemei azon a képen csüngtek. Ugy tesz, mint a bengáliai tigris, a mely az egyik áldozatának vérét szivja, mig a másikat kegyetlen tekintetével igézi meg...

* * *

Épen abba hagyta a varrógép, a melynél Piroska ült, a berregést, mikor nagy hirtelen kivágódott az udvari szobácska ajtaja s nem épen barátságos képpel rohant be a házmesterné.

— Jaj édes Piroska kisasszonyom ne ijedjen meg! no ugy-e nem fog megijedni? — Jaj! szent Józsefkám! még csak kimondani! no a mamácskát, az asszonyságot már megint elgázolta egy kocsi a kerepesiuton. Szegény drága kisasszony! no nem ijedt meg! igaz, hogy haja tapad a vértől, de azt mondták a mentők, hogy nem nagy a baj. — No, ne sirjon édes! Egy püspök kocsija gázolta el, mindjárt ki is szállott a szent atya a kocsiból, — s a kocsis mondta — adott az asszonyságnak pénzt, a mentő szolga ötvenest látott. Jó, hogy haza hozták, itthon jobban lehet ápolni ebben a kis szobácskában. Nem tetszenek aztán a házbért kifizetni? No, ugy-e nem ijesztettem meg a kisasszonykát, megihatom ezt a kis bort ebből az üvegből?

Épen beértek a mentők a sebesülttel s lefektették, be is volt kötve a feje.

— Nincs nagy baj kisasszony, pár nap multva jobban lesz, csak seb van a fején, alighanem a patkó érte...

Elmentek. Szegény kis leány ugy 18 éves lehetett, reáborult, átölelte a beteget. Ajkaival akart abba lelket lehelni a könyeivel áztatta.

— Minek, minek tetted?!

A beteg szempillái lassan felnyiltak.

Óvatosan körülnézett a szobában, felemelte kezét s anyai szeretettel megsimogatta a leány fejét.

— Ne sirj barátom! no, minek gyötröd magad!? Varrással is rontod a szemed, sirással is fogyasztod annak fényét. Látod szerencsém volt! Ötven forintot adott a Cserjési püspök, megfogadta, hogy fog tudakozódni, s hogy látogassam meg, a mentők is gyüjtöttek pár forintot. Ez is pénz, vagy mi?!

— Ugyan édes anyám! Hát nem keresek-e én eleget a varrással, hogy kijövünk, hogy telik napról-napra?

— Hadd el leányom, nem elég az! Hát az én egészségem. Látod, az orvos rendelte, hogy „sashegyit“ igyak, tudod vérszegény vagyok. Az a csudar... meg nem ismeri már szegény beteg anyját, nem küld semmit. Ni, ki itta meg a borom abból az üvegből?... isten verje meg azt a házfelügyelőnét, annak is meglát a szeme mindent. No de majd kifizetjük. Egész biztos dolog volt ez fiam. Farkas nem játszott oly biztosan a lutrin, mint én mostan. Tudod rég pikkem volt erre a fogatra. Lassu járásu hintó volt az mindig. A püspök kocsisát is kikérdeztem a templom előtt, az mondta, hogy nem toporzékolnak a lovak, de mindjárt megállanak. Hogy gázolt-e már el valakit? Gázolni gázolt, de tiz forintot adott az illetőnek az excellenczias, menten az utczán. Kit látok? a te drága Janidat, a Supárék Albertkája volt a karján. Eleinte kiakartam a szemét kaparni, de aztán elkeseredtem. Epen lassan közeledett a püspök kocsija...!

— Aztán csak a patkót láttam még szikrázni, meg valami meleg öntötte el arczomat. Ez a sport fiam! Meg aztán látni egy elképedt püspököt. Hej de milyen finom cognacot öntöttek belém a mentők; csak attól féltem, hogy felismernek.

— „Jaj“ kicsit reszketek, eredj csak gyermekem a kis boltba, hosz egy üveg „sashegyit“, tudod mit? hozzál 88-ast, régit. Hiszen az orvos rendelte. Aztán vájd ki a szemét a házmesternének is a házbérrel. Csak azokra a rosz urakra ne hallgass angyalom!

Hát ez sport is, kenyérkeresés is. Véletlenül oda vetni magát a nagy urak és urnők fogatai elé s ilyen formán kicsikarni azokból könyöradományt. Legelőször is egy belvárosi jótékonysági mágnásnő fogata gázolta el. Persze igazán véletlenül. De száz forint nyomta a markát. Innen tul maniává lett.

A mint hogy maniává lett az embereknek az alkohol, morphium stb. Tanulmányozta a fogatokat, a lovakat, a kocsisokat és tudakozódott a tulajdonos áldozatkészségéről is. Tanulmányozta a Muzeum- és Károly-körüti, belvárosi és Lipót-városi forgalmat és „sashegyivel“ gyógyitotta magát. Ha gyorsan kellett pénz, hát a Hatvani utcza elején esett meg a baj, persze ilyenkor annak is ki volt téve, hogy asztroppan a feje a patkó vagy kerék alatt a kövezeten,

egész teremtettséget összetartja s oly rendszerbe foglalja, melynek legparányibb elemét is még képzeletben sem vagyunk képesek az egésztől elkülönözve gondolni s mely rendszerhez hasonlót emberi elme vala mint eddig, ugy ezután sem lesnd képes létrehozni.

Ha már ez a külvilág s abban első tekintetre élettelen és összefüggés nélkülieknek látszó dolgok is szoros egységben vannak egymással, vajjon az egymáshoz mindenben hasonló legnemesebb teremtmény s élővalóság: az ember képezne egy különálló, másoktól független elszigetelt egyedet, ez volna csupán oly kivételes lény, melyre a világrendszer egybefüggő törvénye nem terjed ki s embertársával nem volna semmi viszonyban? Oh nem! Szoros összefüggés van ember és ember között, olyan, mint p. o. a gép és annak kerekei között? Ha a legkisebb kerekek is nincsenek egymással kapcsolatban, érintközésben az a gép holtanyag. Az ember is próbáljon meg embertársa nélkül élni, többé nem él, hanem megholt. Szoros a viszony ember és ember között, hiszen az egyiknek a másikra kölcsönösen szüksége van. Nincs oly hatalmas, ki embertársára ne szorulna, nincs oly gazdag, ki el lehetne embertársa nélkül. Az életnek hány és hány mozzanata, szükséglete kivánja, hogy embertársaink támogassanak, segéljenek s hány erőtelen és nyomoralt várja tőlünk ugyanazt?!...

Ha már ez igy van, vajjon az a szoros viszonynak fennállása, erősödése nem kivánja-e, hogy másoknak is használjunk? Hogy mi embertársaink nélkül el nem lehetünk, hogy minduntalan rejjuk szorulunk, követeli, hogy az ő érdeköket is mozditsuk elő, hogy őket is oly helyzetbe hozzuk, miszerint szükségességünket, befolyásunkat, közreműködésünket belássák, érezzék és igénybe venni kénytelenek legyenek. Ha a kölcsönös egymásra-szorulás szükségérzete sem inditaná föl bennünk az emberbaráti jótét nemesebb indulatait, ha a szoros viszony s életünknek ezer meg ezerfelé szétágazó szükséglete sem hozná magával azt, hogy használjunk másoknak, bizonyára az már minden emberit levetkező elfásultság s legvastagabb önzés lenne.

Embertársad nélkül nem élhetsz, vele okvetetlenül viszonyba kell lenned, ez a viszony pedig tőled embertársad érdekének tekintetbevételét, közhasznuságot, sőt áldozatot követel. Ne csak magadnak élj ezért, hanem másoknak is, mert ez a bénső kapocs, mely embertársadhoz köt, azt kivánja; azt pedig, hogy ez a kapocs erős és tartós legyen, saját érdeked s jóléted követeli.

II.

Alig hinné az ember, hogy midőn másoknak használ, önmagának is használ. Ez már következik azon viszonyból, melyben embertársainkkal vagyunk. Valamint a kicsiny méhek, melyek oly fáradhatlanul munkálkodnak, apránkint hordogatják össze a gyüjtik az egész köpü-társaság számára az eledelt s mig igy egymásnak, de azért kiki önmagának is használ: ugy az embernek is, midőn a közügyet munkálják, s a közjólétet mozditják elő, akkor tulajdonképen önjavukat munkálják, saját jólétüket mozditják elő. Az embereknek imént emlitett szoros viszonyából egy sajátságos láncszolat s közfolyamat áll elő, egyik ember használ a másiknak, ez ismét a másiknak, ő neki pedig használ egy más — és igy megy ez megszünés nélkül, igy segitik egymást kölcsönösen a jóléthez.

Hogy mások javának munkálása csakugyan saját jólétünket is előmozditja, mutatják azon müvelt nemzetek, melyeknek polgárai áthatva a közhasznuság tudatától és az egésznek mint egyetemnek érdekében közreműködnek, ott az országot a jólét, virágzás, hatalom polczára emelkedve látjuk, — mig azon népek, hol minden egyes csupán önmagának él, hol teljesen különválasztatik a köz- és magánérdek, ember embertársáért épen semmit nem tesz, ott hiába keresünk nemzeti nagyságot, tekintélyt, jólétet, boldogságot. Epen igy él tengéletet az a társadalom, melynek alkotó tagjait az önzés, az anyag elkülöniti egymástól, ezért vonaglik kinosan oly sok nemes ügy, mely közös erővel, egyeseknek a czél érdekében kifejtett önzetlen munkássága által jólétet árasztó győzelmet ülhetne.

Tegyük fel, hogy a társadalomban mindenki egyedül csak önönmagának él, vagyis az anyagért, kizárólag saját érdekében munkálkodik, mi következnék ebből? Már az, hogy az emberek élnének egymástól elkülönözve, minő szomoru állapot lenne! De továbbá, nem vevén igénybe senki a mások segélyét, saját önerejükre lennének szoritva az emberek a bármennyit tennének is, alig remélhetnék előhaladásukat, boldogulásukat. Ha pedig önérdeküket munkálásában tullépnék azt a korlátot, melyet maguk állitanak föl egymás köst elválasztó fal gyanánt, mások érdekét rögtön megsértenék s ember embertársával összeütközésbe jönne. Lenne zavar, viszály, elnyomás, erőszak, felforduli állapot, mi egyértelmü lenne az emberiség halálával.

Élj és használj másoknak, kivánja ezt rendeltetésed.

Meggyőződésünk, erős hitünk, hogy az emberiség nem ok és czél nélkül foglalja el a földön azon helyet és tért, melyen munkál és fárad. Czél van kitüzve az ember elé, mely felé törekedni, a kinálkozó eszközöket felhasználni mindenkinek szükséges. A czél, mely felé törekednod kell a tökélyesbülés; ennek kell mindig magasabb-magasabb polczára emelkedned.

Igaz, hogy az utak, melyeken, az eszközök, melyek által a közös czél felé törekszik az ember, különbözők. De valóban nevezetes és bámulatos, hogy mégis nem az egyesek java, nem talán a nagyobb térben s tehetséggel müködők önhaszna, hanem az egyetemesnek, az összes emberiségnek jóléte moditatik elő. Csakugyan a közös czél felé való törekvésben tünik ki legszebben, hogy mintegy észrevétlenül munkáljuk nemcsak magunk, hanem mások javát is. Egyik ember p. o. a tudomány és ismeretközlés, másik az erkölcs törvényeinek hirdetése, alkalmazása, egyik a mesterség, ipar müvelése, fejlesztése, másik az emberi sanyarú munka könnyitése, arányos felosztása által mozditja elő a közjólétet, munkálja saját javával együtt másoknak javát is.

Nem lehet az embernek czélja az, hogy önmagának, önmagáért éljen csupán. Nem ugy van teremtve az ember, hogy a lélek, amaz isteni szikra, önmagában hamvadjon el a nélkül, hogy másnak is ne világitana s melegségét másokra is ki ne árasztaná. Olyan ez, mint a növénymbő, mely a benne rejlő titkos erőnél fogva előbb-utóbb kipattan s hiába akarod annak kifejlését megakadályozni, ha ideje eljött lombot hajt az. A lélek s annak tehetségei, ha egyszer nyilatkozni s külső életre kelni akarnak, nem fojthatod vissza szük rejtekébe, kitör az, szétszórja áldásos sugarait s használ másoknak is. Gondolkozzál azért s érted meg rendeltetésedet, ember, s ha annak meg akarsz felelni, ne felejtsd el, hogy vannak embertársaid, kik ugyanazon czél felé törekesznek s ezeknek javát anyagi vagy szellemi eszközökkel előmozditani hivatva és kötelezve vagy. Közös czél felé, közös erővel...

...Ime — itt a vezércikk a lapoknak böjt idejében. Valóságos böjti prédikáció. A predikációkat meghallgatjuk, de — nem követjük. Ez a sorsa ennek is.

De azért nem kell megszünnünk soha — szóval, tollal, cselekedettel hirdetni az igét. — ó — i.

Ujdonságok.

A székesegyház restaurációja annyira előhaladt stádiumban van már, hogy az épitő-bizottság most a belső elrendezés kérdéseivel kezd behatóan foglalkozni. A bizottság legközelebb Bubics püspök elnöklete alatt ülést tartott, a melyben a székesegyházban elhelyezendő uj orgona került szóba. Ajánlat eddig Angster József pécsi hirneves orgonagyárostól és Rieger testvérek, jägerndorfi (Sziléziai) gyárostól érkezett ide és habár meggyőződésünk, hogy a bizottság véleménye az, hogy a mit itthon jót kaphatunk, azt itthon szerezzük meg és ne a külföldről importáljuk, a bizottság tájékozással mégis szükségesnek tartotta a ludwigsburgi Walker orgonakészitő czégnek irni, hogy adjon be ajánlatot és ha ez is beérkezik, majd akkor fog a bizottság dönteni, hogy kit biz meg a kassai székesegyház orgonájának felállitásával, a mi egyébként előre látható, mert a három pályázó annyira egyenrangu, hogy itt csak ez a szó magyar esetik az eldöntés mérlegébe. Szóba hozattak az oltárok is. A bizottság Bubics Zsigmond elnök ajánlatára abban állapodott meg, hogy 12 oltár elegendő, de azok mübecsüek legyenek. Püspökünk nagy gonddal és müvészi szakértelemmel tervben már össze is állitotta a behelyezendő oltárokat s azokból háromnak felállitását magára vállalta.

Egyhangulag. Szrogh István, városunk mérnökét Eger törvényhatósága most csütörtökön egyhangulag Eger város főmérnökének választotta meg. Eger jól választott, mert Szrogh Istvánt itt Kassán szakavatott és gyors munkája miatt felettes hatósága nem szivesen látja távozni.

Egy pár ezer. A közoktatásügyi miniszter leirt a városhoz, hogy a polgári fiu és állami felsőbb leányiskola épitésére már megszavazott szép summán felül a város a felmerült 47000 frt többlet-költséghez felében ujból járuljon hozzá. E többlet indokolva van azzal, hogy a külső czifraságok kerülnek ennyibe. A város e hó 23-án tartott közgyülésében tárgyalta a miniszternek erre vonatkozó leiratát és határozatában kimondotta, hogy protestál, de kéri egyszersmint a minisztert, hogy a már megszavazott összegért a városhoz méltó diszes épületet csináltasson a nélkül, hogy az amugy is eléggé megterhelt várost ujabb terhekkel sujtsa.

Vásár. Kassán márczius hó 20, 21. és 22-én országos pótvásár lesz a kereskedelmi miniszter engedélyével.

Iskola. Az izraelita hitközség iskolaszéke e hó 20-án alakult meg és e napon tartotta első ülését dr. Földi Mihsa elnöklete alatt. Nem tudjuk megérteni egy német lapunkat, a ki extra hangsulyozza, hogy ez az ülés magyarnyelvü volt és hogy dr. Földi magyar megnyitót tartott. Hát mi ezt másképen el se tudjuk képzelni és egész természetének tartjuk, sőt ezt dicsérve, a mi derék izraelita barátainkat sértéssel illetnénk. Dr. Földi megnyitója a tagokhoz magvasan ecsetelte a szép feladatot, a mely a neveléssügy körül a szükre háramlik, a melynek a tanitósággal karöltve kell munkálni azt a drága talajt, a melyből a magyar haza iránti tőrhetlen hüség, szeretet és a nemzeti iránt való lelkesedés felsarjadzik. Aláirjuk és szentül meg vagyunk győződve, hogy a kassai izraelita tanitók nemcsak mint kitünő nevelők, de mint magyar fiuk is ott állanak a helyükön.

Gazsi Mariska. Tudtunkkal Gazsi Mariska, a szini iskola jeles tehetséggü végzett növendéke, mint Kassára szerződött tag lett Halmay által bejelentve; a budapesti lapokban azonban azt olvassuk, hogy a kedves naiva a nemzeti szinház igazgatósága által 2 évre szerződtetett. Hogy állunk hát?

Jubileum. Duschek János aleó-misiyei róm. kath. plébános tegnap ünnepelte egész csöndben papságának negyedszázados évfordulóját. A derék papot hivei és tisztelőinek nagy serege az alkalommal őszinte szivből meggratulálták. Duschek János nemcsak papja hiveinek, hanem igazi atyja, a ki, csak a két év előtti nagy tüzkatasztrófát említve, a mely az egész községet elhamvasztotta, nemes lelkének egész erejével, nem ismerve pihenést, mindig azon van, hogy a jót ne csak hirdesse, hanem gyakorolja is és első legyen az elsők között a példaadással. Szép napjához mi is őszinte éljennel járulunk.

Örököl domonkos atyák. E napokban hunyt el Kassán bizonyos Szalkó Jánosné, a ki buzgó bráterkinya is volt. A vén asszony körülbelül hatezer forintot érő vagyonát s ugyanannyit meghaladó készpénzt a világi hiuságok és gyönyörük megrontásáról prédikáló domonkos atyáknak hagyta.

Honvéd-estély. E hó 27-én a kassai honvéd tisztikar a társalgási egyleti termében estélyt rendez. Ez estélyen Horváth Feri zenekara fog játszani és itt lesz bemutatva Horváth Emilnek, a zenekarhos tartozó tagnak saját szerzeményü és a honvéd tisztikar által ajánlatul elfogadott honvédindulója, a melyről, a kik meghallgatták, igen elismerőleg nyilatkoznak.

„Nelitta" czimen, lapunk egyik rendes tárcairójának, Ulsavszky Lajos tollából elbeszélést közlünk, melyre külön is felhivjuk olvasóink figyelmét. Az elbeszélésben elmondottak mind-mind megtörtént dolgok, kivéve a befejezést képező, utolsó rész tényeit. Nelitta (természetesen nem e néven) talán él még. Magyar család gyermeke volt ő is, Iván Fedorovics is; az atyáik testvérek voltak. Ivánnak az atyja szomoru szerepet játszott a szomoru időkben; a szabadságharczban játszotta. Később a fiu is muszka bérbe szegődött és e miatt hagyta el Magyarországot. Nelitta neve szintén nem ismeretlen a magyar ujságolvasók előtt; mint nagyobb botránynak egyik hőse tette azt hirhedetté.

Népkonyha. A népkonyhában f. hó 19—24-ig bezárólag 477 ebédadag lett kiszolgáltatva, ebből ingyen 476. Adakoztak: Roth Samu ur 5 frtot, dr. Rósa Kálmánné urnő 5 frtot, dr. W. ur 5 frtot, Perlmann Johanna urnő 3 frtot, Aufricht H. urnő, Alt Fanny, Brody Paula kisasszonyok, Moskovics Mór ur 2—2 frtot, Bergmann Gizella kisasszony 1 frtot, Holczmann ur (Rozgonyból) 4 zsák burgonyát, Holländer Lajos ur ő kgr. borsót.

Vizy Domonkos tevékeny kereskedőnk legujabban kerti és mezőgazdasági magvakból a legelső helyről szerzett be jelentékeny készletet, hogy gaz-

---

mint a vajas pogácsa a gigerli szájában. Ha kisebb veszélyt keresett, ugy igen jó helyek a Lipótváros utczái, itt gazdag zsidó asszonyok szoktak hajtani, meg jóhirü mágnásnék. A Hatvani-utczán próbálta meg másodszor, akkor kicsit kitört a jobb keze. De sport?! Harmadszor egy nagy zsidólakodalom alkalmával, akkor aligha nem betört az oldalbordája — most is nyilallik néha, de a menyasszony egy karpereczet dobott az ölébe. A Zöldfa utczában Sipol bankár gázolta el negyedszer, nem adott semmit. De hát mire való a törvény. Megitélték a 200 frt fájdalomdijat. Most ötödször a szent atya gázolta el — no no a fogatját értjük — igaz, hogy zug a feje, de sport!

Hátha egyszer a miniszter fogatához lehetne szerencséje, vagy épen egy főherczegi kocsival hozná össze a szerencse, micsoda pénzt ér ez, micsoda pénzt!

Add csak ide azt a „sashegyit"

* * *

Lábadozó beteg volt s ugy estefelé kimentek sétálni a Muzeum körutra Piroskával. Egyszerre jó kedve volt a mamának. Igaz, otthon gyógyitotta magát „sashegyivel".

Jókedvü volt és megjegyzéseket tett.

— Nézd, nézd, az a fogat ott a gróf Kövessyé, alig lépnek a lovak a földre, finomak, szinte masszirozták az embert. Ez a fogat is tetszik, ez a görög érseké. Kocsijának gummis kerekei vannak, alig éri az embert.

— De édes anyám ne kinozzon!

Tudod-e mit? még négyes fogatokkal nem próbáltam meg.

— Nézd ott van a te Janid. Egy kicsit megpirongatom. Hogy csalfa...

A leány összerándult, szemébe köny lopódzott. Letültek egy padra. A Jani ur azonban szintén észrevette őket és letért az utczán át a másik oldalra.

— Megállj csak! perashajder!

Az anya felugrott s utána sietett, hogy megpirongassa. De gyenge lábai csak az utcza közepéig birták, amaz meg igen sietett. Egyszerre csak előrobogott egy négyes fogat. Az elkeseredett asszonyban felébredett a sport, a mánia. Tehát itt a négyes fogat... s lassan odaczammogott a négy táltos elé...

— — — — — — — — — — — —

A sok nép, hordár és rendőr, mentők mindjárt összefutottak. A kocsiról is leszállottak. A delnő oda ment az asszonyhoz és egyszer csak egy sikolylyal összeesett.

— Az anyám!

A Khón ur félre huzódott. A Piroska is odajött. De egészen közömbösen nézte a mentők munkáját.

Szivét az elkeseredés, az utálat, a megvetés mérge fogta el. Borzasztó! az ő testvére, ama „bizonyos" testvére, gázolja el anyját. Hát annyit ér az ő munkája, igyekezete, türése? hát oda fent megfeledkestek róla? Hát már mindig tőviseken megy az ő utja? s a Jani iránti szerelme se lesz viszonozva? Talán csak terem még egy kis boldogság, mámor az ő részére is?

Oda ment Khón urhoz s igen édes, kellemes mosolylyal mondá:

— Khón ur! menjünk, üljünk fel!

S merészen megkapaszkodott a négyes gyeplőbe, nagyott pattant a suhogóval. A táltosok ágaskodva indultak meg.

— Hohó! hohó! Vigyázz!

Mintha nem is lett volna ott a publikum, az anyja, a testvére s mintha ezelőtt egy órával nem is a Singer-gép mellett ült volna, ugy repültek kifelé a kerepesi utra.

Czérer Lajos.

dáinknak alkalma legyen látható anyagot beszerezni, a melynek csiraképességéért az eladó garanciát vállal. Mert a gazdára nagy előny, hogy az elvetett mag földjét parlagon ne hagyja. E czég magárjegyzékét legközelebb lapunk olvasóinak fogjuk elküldeni, ajánlva már most is annak figyelembe vételét.

Két vidra. Balogh Frigyes, a nemzeti bank kassai fiókjának tisztviselője, a ki nemcsak szenvedélyes, de kitünő vadász ember, e napokban hosszu és fáradságos megfigyelés után a Szentistván előtti Hernádmentén egymásután k é t remek vidrát fogott meg csapóvasban. Vadászunk innen Kassáról az utat Szent-Istvánig nap-nap mellett a kora hajnali órákban norvég hócsipőkön tette meg, hogy az ott megneszelt vidra familiát megfigyelje, mig végre k i t a n u l t a e szép állatkák minden mozgását, hová járnak halászni és miképen kerithetők hálóba. Balogh csak a himek iránt érdeklődik és az általa elejtett két darab is az, nehogy magja veszszen a keresett értékes jószágnak, a mely Q u i r s f e l d kirakatában volt kitéve sokak bámulására.

Idill a vesztőhelyen. Szomoru napok virradtak a kassai kutyákra. Oles plakátok hirdetik a negyvennapos statáriumot. Elfogatik — kiirtatik — ez a rideg, kemény két szó: kutyahalált jelent. Egy sötét, ködös délután elfogták a pribékek Ficsurt is, a hü de nyakas ebet, mert rebellis természete nem türt szájkosarat, nem szineget. Együtt zengte ő egykor a farkasokkal: fásunk és éheszünk, megrugva oldalunk de szabadok vagyunk. Kivitték a gyászos vesztőhelyre. Hang és panasz nélkül indult meg hősünk, a jogtalanság martyrja. Mielőtt lesujtott volna a pribék, Ficsur ellágyulva szólott: „ember, ki hü vagy a törvényhez, engedd meg, hogy elvonitsam hattyudalomat.“ A pribék lebocsátja félmázsás fadorongját s teljesité utolsó kivánságát. Es vonitott Ficsur, a nap ép akkor merült alá a felhők tengerébe és végsugárai magukkal vitték Ficsur érzés és fájdalomtelt végbucsuját. Ficsur intett a pribéknek, hogy végezzen. A pribéket e hattyuvonitás annyira meghatotta, hogy bár háromszor sujtott le Ficsurhoz, az ép és sértetlen marad. A fennálló törvények szerint pedig, ha a halálra itélt a 3-szori bunkó csapás után sem pusztul el, s z a b a d o n b o c s á t j á k. S Ficsur megmenekült a haláltól; de mint régi rebellis inkább az ólban várja be a statárium végét, még sem hord szineget és szájkosarat.

Apróságok.

Egy pár levél farsang évadjáról.

Asszonyom! Kis király leány nagy utra határozta el magát, hogy világot lásson, a melyben fény és pompa, nyomor és szegénység összhang nélkül váltakoznak. A kis király leány vándorlásában eljutott abba a mesebeli rengeteg erdőbe és ott halvány mécs irányitotta utját, a mely bevezette ugyancsak a mesebeli kunyhóba, a hol öreg mamóka ült és kapcsos öreg imakönyve fölé hajolva, mormolta ajkaival: Mit háborgattok, mikor én csöndet paracsolok!

— No lám — szól a király leány — apám király és neki én parancsolok, hát te öreg mamu miért akarsz több lenni a királynál?

— Azért leányom, mert én — a s s z o n y vagyok — volt az öreg mamó felelete.

Ezt a mesét azért mondom el éppen önnek asszonyom, hogy ide igtassam e nagy és fényes leányvásárban meritett tanuságot belőle; t. i. hogy mi csak uralkoduuk és önök parancsolnak, de jó csak az, hogy mi nékünk ez adja meg a hatalmat és igy szivesen gyujtjuk meg az a mécsest, a mely a szíveket felénk irányitja, hogy egyszerre csak beleessünk abba a verembe, a hol k i r á l y o k k á leszünk.

—

Egy b a c k f i s n a k.

Azt mondom neked, szép virág vagy az élet tágas kertjében, a melyből a zsongó méhek készen szedik a himport, hogy édes mézzel jutalmazzanak, ámde a hol eszrnyi ezer méhike leikedet gyönyörbe ejti — ott a darázs észrevétlenül könnyen sebez. Vigyázz ékes szirmaidra, mert ez a legdrágább kincs, mely ápolva és őrizve a jövendő életboldogságnak alapját képezi.

—

Egy m á s i k n a k.

Lányka, nem te mondod, a szemed árulja el, hogy keres e nagy fény és pompában valami édes nyugpontot; én mondom neked, a ki e fényen tul is ellátok: a mit te keresel, ismeretlen tájról váratlanul fogja megragadni tekinteted és akkor képzeleted világa oly fénynyel fog benépesülni, a melyet ma csak titkon sejtve érezel. Á m o r.

CSARNOK.

Nelitta.*)

Elbeszélés.

— Irta: Olsavszky Lajos. —

I.

— Nagyuri, fényes nevelésben részesültem. Anyám nem lakott nálunk, hanem gazdag fivérénél és ez okból nyolcz éves koromig atyám meg egy vén kisasszony nevelt. Ekkor atyám hirtelen halállal mult ki. Anyám intézkedése következtében nevelő-intézetbe kerültem, ahol hét évet töltöttem el, anélkül, hogy anyámat csak egyszer is láttam volna. Megtanultam mindent, amit ily intézetben megtanulni lehet: nyelveket, zongorázni, énekelni, hímezni, rajzolni, táncolni és hasonló dolgokat; de azt, mire a vagyontalan leánynak legínkább van szüksége: sütni, főzni, varrni, háztartást vezetni, azt nem tanultam meg sem itt, sem pedig később anyám mellett és azután sem.

*) Tiz arany tiszteletdijjal jutalmazott munka.

A hetedik év végén az intézetet odahagytam. A többi leányokat övéik vitték el, érettem senki sem jött. Nem maradhattam tovább; az intézet tulajdonosa tehát kocsira ültetett és haza küldött. Este érkeztem meg anyámhoz, aki megcsókolta a homlokomat, letétette velem uti ruhámat, gyorsan átöltöztetett és bevezetett a fényesen világított terembe, hol épen nagy társaság ült asztalnál.

A dus lakoma után megeredt a táncz, melyben részt vettem én is. Reggelig táncoltam, tüzzel, szenvedélylyel. A nagy esti fényhez nem szokott szemeim előtt tündököltek minden. A behizelgő zene ugyis pezsgő véremet még gyorsabb keringésbe hozta. A mámor pedig, melyet a táncz idézett elő, olyan gyönyörüséggel töltötte el a lelkemet, hogy azt szó megnevezni nem képes.

Többet azután nem is táncoltam tiz hosszu, nagyon hosszu, nehéz éven át; mert nagybátyám az estélyt követő napon a hegyek között levő birtokára vitt. Uttalan, félreeső helyen laktunk, mely a legközelebbi városhoz (jó időben) egy napi járásra feküdt. Messze vidéken a nagybátyám kastélya volt az egyetlen uri lakás. Anyám minden kigondolható kényelmet megszerzett részemre és semmi munkára nem fogott rá. Folytonosan regényeket olvastam, vagy zongorám mellett ábrándoztam. Alkalmas időben a kertben sétálgattam, vagy cseléd kiséretében a hegyek között barangoltam. Alkonyat után olykor-olykor anyám, vagy nagybátyám énekre kért és én szivesen teljesitettem a kivánságot, mert tudtam, hogy a legnagyobb elragadtatással fognak értesiteni arról, milyen szép a hangom.

Ha aludni tértem, gyakran megesett velem, hogy csak reggel felé fogott el az álom. Nyugtalanul forgolódtam ágyamon, hogy néha csaknem a láz vett elő. Emberek közé, hozzám illő, előkelő társaságba kivánkoztam, ahol vidám arczokat lássak és ahol mindenki a kedvemet keresse. Kifejezhetetlenül vágyódtam a fény, a ragyogás után. Máskor ismét az a forró óhajtásom támadt, hogy bár találnék embert, aki jóindulattal közeledve, naponként meglátogatna és nyájas, szives szavakat intézne hozzám; mert mind anyám, mind pedig nagybátyám vagy korholtak, vagy hizelegtek; de soha egyetlen igaz, bensőségteljes, jó szavok sem volt részemre.

Egy napon a nagybátyám sürgös levelet kapott, mely a városba szólitotta. Megkérdezett: akarok-e vele menni? A városban ünnepség volt, mely táncz-mulatsággal végződött.

A bálon feltaláltam mindazt, ami után annyira sóvárogtam. Sajnáltam, hogy a mulatságnak vége lett. Ez időtől fogva azt hittem, csak azok a boldogok, kiknek megadatott a kiváló emberek társasága. Lázban éltem; annyira vágytam a főváros élvezetei után.

Cselt terveztem, amely sikerült. Előadtam anyámnak, hogy nagybátyám öreg ember már és hirtelen halál is érheti. Ha ez csakugyan bekövetkeznék, mi hajléktalanul, kenyér nélkül maradnánk; mert a vagyont a hiteleztők vennék el, kik most még várnak ugyan, de akik épen semmit sem hagynak majd ne künk. Nagyon itt van hát az ideje, hogy nagybátyám kastélyát elhagyva, kenyérkereset után lássak, mely mindakettőnket: anyámat és engemet is eltartson.

A kis összeggel, melyet anyámtól kaptam, a fővárosba jöttem. Nagybátyám kárhoztatva elhatározásomat, tudni sem akar többé rólam. Egykor anyám is gazdag volt, atyám is: nagy bőségben éltünk; de vagyonunk elpusztult és semmink sem maradt.

Két hónapja vagyok már a fővárosban, de még semmi kilátásom sincs a kenyérkeresetre. Igaz, hogy nem is törtem magamat utána.

Találkoztam családunk egyik régi meghitt barátjával, akivel szinházba, bálokba, mulatságokba jártam, kocsiztam. Tudtam, hogy nem jól cselekszem; de nem birok parancsolni magamnak. Feltünést keltettem és a feltünés nőnek nem jó ajánló-levél.

Elmondottam mindent, amit tudnod kell. Most hát felelj, kedves Lászlóm, mit tegyek? Annyi ideig éltem eltemetve az elhagyott kis faluban, hogy ujjászületésnek tartom még a mostani nehéz sorsomat is. Kihez forduljak elhagyatottságomban tanácsért, ha nem hozzád, a rokonhoz? Beszélj.

— Szeress, kedves Nelitta.

— Es ha szeretnélek, meddig tartana az?

— Örökké.

— Rövid határidőt szabsz, kedves Lászlóm; mert ez a szó: „örökké“, a szerelmesek ajkain nem jelent nagy időt, csak nagy felhevülést. Ha azt mondod, hogy „az egész életen át“, rövidebb határidőt mondasz és mégis valószinübbet, hihetőbbet. De ezt sem mondhatod jó lélekkel; mert ki tudná azt, hogy egy-egy csillag meddig marad fenn az égen? Pedig minden szerelemnek van csillaga és mikor az lefut, akkor a szerelem is elmulik. Am a szív azért tovább is él és annak megmarad a vágya, a szenvedélye továbbra is.

— Elismerem, kedves Nelitta, hogy nem szerelem az, amelynek nincs szenvedélye, de ez a kettő együtt születik és együtt hal meg.

— Mit tudtok ti férfiak arról? Talán nincs is szenvedélyetek. Es ha van, olyan az, mint a szomjuság, melynek eloltására a pohár viz is elég. De az én szomjuságom bort, hamisitatlan óbort kiván a legjavából; tüznedvü lángitalt, melynél az első pohár után vágy támad a másodikra, azután a harmadikra és a következőkre.

No ne boruljon el a homlokod, ne forditsd el a szemeidet rólam, kedves László; hiszen nem vagyok én olyan, mint ahogy beszélek. Azt akartam elérni, hogy csak jó rokonul szeress. Szigoru tekintetedre a szivem kinosan zsorul össze. Pedig jó lenne, ha soha sem ismertük volna meg egymást. A mi szeretőnknek sok és nagy szenvedés lesz az ára.

— Miért?

— Kérdezheted-e még? Vagy azt hiszed talán, hogy annak az érzelemnek, mely a mi szíveinkbe lopózott, vége is lehet egykor?

— Csak annyival inkább kivánom hát, hogy az enyém légy.

— Belőlem nem válnék hozzád való asszony.

— Miért?

— Mert nekem nem olyan gyöngéden szerető, de önérzetes férj kell, aminő te lennél. Az én uram legyen bab, vagy legyen zsarnok. Legyen vakon engedelmeskedő és teljesitse a legkisebb szeszélyemet is; vagy legyen kérlelhetetlen parancsoló, akivel nem lehet ellenkezni. Legyen nábob, hogy fedezhesse a legőrültebb költekezésemet is; vagy legyen egészen vagyontalan, hogy az oldala mellett kora reggeltől késő estig nehéz munka foglaljon el; de mindig az oldala mellett, hogy ne maradjon időm a magamban való gondolkodásra. Te nem vagy sem az egyik, sem a másik. Végtelen a te gyöngédséged és elég kényelmet is biztosithatsz a feleségednek; de a kötelességed a nap bizonyos részére elszólit hazulról és én olyankor nagyon unatkoznám. Csakhogy az unalom……

A leány hirtelen félbeszakitja szavait és ifja legsürgetőbb kérése sem képes rábirni őt, hogy a megkezdett mondatot befejezze. (Folytatjuk.)

Szerkesztől üzenetek.

Budapestre. Eddig semmiből semmi, ez azonban nem akadályoz minket abban, hogy a viszonyt megbolygassuk. Aztán lassan megyünk meszszire. Üdvözlet.

Beküldő uraknak Kassán. Ugy vélekedünk, hogy iratukat az első felhevülés, az ingerültség diktálta, mert abban olyan foglaltatik, a mely az esküdtszék elé vinne, ezt pedig az urak — névtelen kivánván maradni — ugy látszik nem vennék valami nagyon szivesen. Jobbnak látjuk tehát kéziratukat félre tenni. A kutyáért, igaz, nagy kár, szép állat volt és kegyetlenség volt az illető hatalmas urtól, hogy elpusztitását megparancsolta, de akár mint veszszük: törvény és rendelet neki adnak igazat, általában pedig az önök czikkelye azt a szegény kutyát nem adja vissza bánatos gazdájának, de önöknek kemény dolgot okozna, a melytől meg akarjuk kimélni.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Bead. 1892. évi deczember hó 30-án. 57—1

3881. szám. tk. 1892.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Kolbai Mihályné szül. Hajnal Erzsébet, Hajnal János, Hajnal István, Hajnal Rozália, kisk. Lengyel Kálmán és kisk. Lengyel István ellenében fenálló 270 frt 99 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedőknek: 1. a hejczei 164. sz. tkjkben A I. 2—5 sorsz. a. foglalt $^2/_3$ urbéri külteleké 826 frtban, továbbá a hejczei 171. sz. tkjkben 2. A I. 190. és 191. hrj. ház, udvar és kert és 3. sorsz. alatt közösbeli legelő illetményre 462 frtban; 3. A + 717 hrj. sz. dézsmás szőlőjére 236 frtban; 4. A + 736 hrj. sz. dézsmás szőlőjére 56 frtban; 5. A + 846 hrj. sz. dézsmás szőlőjére 76 frtban; 6. A + 1192 hrj. sz. dézsmás szőlőjére 134 frtban megállapitott kikiáltási árban elrendeltetvén, annak Hejcze községházánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi május hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt (ad 1. 82 frt 60 kr., ad 2. 46 frt 20 kr., ad 3. 23 frt 60 kr., ad 4. 5 frt 60 kr., ad 5. 7 frt 60 kr., ad 6. 13 frt 40 krt) készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1892. évi deczember hó 31-én.

Dr. Kalocsay Kálmán,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1892. évi deczember hó 30-ik napján. 58—1

3883. sz. Tk. 1892.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a kir. kincstár végrehajtatónak Baltazár Jánosné és társai ellenében fenálló 65 frt 54 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés Baltazár Jánosné szül. Melega Katalin, kisk. Ondó Mária, kisk. Hudák Márton, Takács Józsefné, Melega Erzsébet, Kurucz Jánosné, Melega Anna, Fagyos Pálné, Melega Julianna és Melega János végrehajtást szenvedőknek a bkövaraljai 168. sz. tkjkben foglalt: 1. A I. 3. hrj. 174/b. ő/i sz. ház, udvar és kertjére és 434. és 435. hrj. sz. közösbeli legelő és erdő illetőségére 169 frtban; 2. A + 512. hrj. szentiváni dézsmás szőlőjére 76 frtban; 3. A + 1060. hrj. sz. bányhegyi dézsmás szőlőjére 96 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Bkövaralja község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi május hó 16-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 16 frt 90 kr., ad. 2. 7 frt 60 kr., ad. 3. 9 frt 60 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1892. évi deczember hó 31-én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1892. évi deczember hó 19-én.

8720. sz. / tk. 1892. **Árverési hirdetmény.** 56—1

Az abauj-szántói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Horváth András és társai ellenében fenálló 258 frt 56 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés Horváth András és neje Barcsovszki Erzsébetnek a bkö-váraljai 146. sz. tkjvben foglalt 1. A I. 45. hrj. és 152. ö/i sz. ház, udvar és kertjére és 434. és 435. hrj. sz. közösbeli legelő és erdő illetményére 208 frtban; 2. A + 442. hrj. sz. szentiváni szőlőjére 44 frtban; 3. A + 1058. hrj. számu báránybegyi szőlőjére 90 frtban, továbbá a bkőváraljai 226. sz. tjkvben foglalt és Spisákné szül. Mendzsa Anna tulajdonát tevő 4. A + 514. hrj. szentiváni szőlőjére 34 frtban; 5. A + 618. hrj. sz. középörhegyi szőlőjére 32 frtban; 6. A + 738. hrj. sz. szamáruti szőlőjére 28 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Boldog-kőváralja község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi május hó 25-ik napjának délelötti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad 1. 20 frt 80 kr., ad 2. 4 frt 40 kr., ad 3. 9 frt, ad 4. 3 frt 40 kr., ad 5. 3 frt 30 kr., 6. 2 frt 80 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1892. évi deczember hó 31 én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Szepességi ridzike gomba

és házi készitményü besavanyitott

ugorka

59 1—2

legfinomabb minőségben kapható

Vizy Domonkos

füszer- és csemege-üzletében

Kassa, főutcza 53. sz.

Birtokosok figyelmébe.

Egy 40 éves nős családos gazdasági akadémiát végzett egyén, ki több éven át mint gazdaságkezelő alkalmazva volt és jó bizonyitványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Czim megtudható a kiadóhivatalban, a hová ajánlatok is kéretnek.

53 3—3

Zierlich Antal

kárpitos és müdiszitő

Kassa, Lakatos-utcza 8. sz. I. em.

ajánlja a nagyérd. közönségnek itt helyben és a vidékre munkásságát, a melynek szakavatottsága és müizléséről már számos helyen próbát tett.

Munkaköröm a butor-kárpitozás, lakások teljes és rajz szerint való diszitése, legujabban pedig a **falazatok tapettirozása,** a melyekhez a legszebb mintázatok állanak rendelkezésemre.

Minden rám bizott munka a legpontosabban és mérsékelt árszámitás mellett a legszebb kivitelben készittetik el.

Raktáromon nagy választéku **ebédlő-diván szőnyegeket** tartok, a melyek a legszebb formában igen előnyös árakon kaphatók.

A nagyérdemü közönség szives megrendelését kérve, vagyok

tisztelettel

Zierlich Antal
kárpitos és müdiszitő
Kassán, lakatos-utcza 8. sz. I. em.

47 2—2

Üzlet-nagyobbitás:

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyárambau mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

[illegible] M.
épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 4—12

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranvér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis nehányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alúlirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knifics Teréz.

—

Béra-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és viskórságban, már életét is meguntа, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alúlirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az „arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin - hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer külön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-től Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy doboz 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az o-sztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

46—2—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok,** teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből, garniturák arany- és bronz-betétekben, fantasia- és más ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok, mindennemü matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek** mellett szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet,** melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit továbbá is várom, maradok

mély tisztelettel

Jakobovits Ármin.

328 14—52

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi márczius 1. 25. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
Ide a lapot érdekli küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassa házhoz-hordással
Egy évre ... 6 frt — kr.
Félévre ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... 6 frt — kr.
Félévre ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz. utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Őszinte szó a szőnyegen forgó ügyhöz.

Ha a nagymüveltségü kath. klerus gondolkozóba esik és látni fogja, hogy ez az intelligens közönség, amelyhez tartozik ő is, amelylyel érintkezik és amelynek társaságához kötve van, s amelyről ő maga is tudja, hogy oly kérdésekben, amelyekhez hogy itéletet mondhasson a tudás bizonyos foka szükséges, az egyedüli számbavehető elem és hogy ez az egyedüli elem ama felmerült kérdésekben, melyek tulajdonképen államjogiak, de tévesen vallási kérdések gyanánt szerepelnek, a kormány álláspontját foglalja el s hogy a kath. klerus az egész müvelt társadalommal szemközt helyezi magát: talán mégis megfogja gondolni, hogy a dolgot a végletekig ne forszirozza, mert hiába, de a középkort visszavárásolni többé nem lehet.

Ime, a törvényhatóságok, melyek a lakosság müvelt elemét reprezentálják, egymásután a kormány álláspontja mellett nyilatkoznak. Azok a törvényhatóságok, amelyekben képviselve van minden párt és amely pártok ellenzéki részéről minden feltehető, csak az nem, hogy meggyőződése ellen, a presszionak enged. Ha már a kormánypártiakra ráfogják is, hogy vakon követik a hatalom lobogóját, de amely ráfogás bizonyiték hiányában leledzik, az ellenzékiekre ugyan nem foghatják, s ime ezen kérdésekben, ellenzék nem ellenzék, a kormány álláspontját támogatja.

Hát kikre támaszkodik a kath. klerus? Kikre hivatkozik? Kiket akar a világ és fejedelem szine elé állitani, mint egy oly elemet, amelynek véleményére ezekben a kérdésekben adni lehet? A lakosságnak arra a részére, mely lehet derék munkálkodó becsületes nép, de még csak távolról sem képes megérteni azokat a kérdéseket, amelyekről szó van, nem hogy birálatot tudna mondani felettük. Azt az elemet, mely ezen kérdéseknél teljesen számbavehetetlen, iratja alá a kath. papság oly kérvényeknek, amely kérvények tartalmának helyességéről vagy helytelenségéről fogalommal sem birnak. És ezeket a kérvényeket azonképpen reprodukálják, mint a közvélemény nyilvánulásait.

Nos hát ime, hallgassa meg a kath. klerus a közvélemény nyilvánulásait, amely közvélemény a törvényhatóságok föliratiban nyilvánul. Ez aztán közvéleményü. Egyetlen ily nyilatkozatnak nagyobb fontosság tulajdonitandó, mint egy millió, vagy tiz millió olyan aláirásnak, ahol az aláirók nem tudják, miről van szó.

De hiszen miért magyarázzuk ezt a nagy intelligenczia kath. klerusnak, amely testület müveltségben és tudományban az elsők közt foglal helyet, de bizonyos kapcsok arra kényszeritik, hogy olykor saját meggyőződése ellen is sikra szálljon. De annyit meg kell mondanunk a különben igen nagyrabecsült ezen müvelt férfiaknak, amit különben szintén tudhatnak, hogy ez a nagy igyekezet, melylyel a müveletlen elemet egy, csakis a müvelt osztály által elbirálható kérdésbe mint mérvadó faktort bevonni igyekeznek, nem fizeti ki a fáradságot. Ennek az elemnek számbavehetetlensége köztudomásu, s bármily nagy legyen is számarányánál fogva, nem imponál: sem a koronás király, sem a parlament, sem a közvélemény előtt. Már pedig ha király, parlament és közvélemény előtt nem imponál, akkor nem is vezethet czélhoz.

Még a kath. intelligenczia is a kormány álláspontja mellett foglal állást. És ha most már a törvényhatóságok nagy jelentőségü nyilatkozataival szemben is erőltetni fogja a klerus amaz aláirásokat, mit nyer velük? Azt hogy ő, az értelmes müvelt kath. papság, szemben fog állani saját értelmes és müvelt kath. közvéleményével és elkeseredésre lovalja azt maga ellen. Ha pedig végsőkig akarja vinni a hárczot és fanati zálni a müveletlen elemet, akkor egyszerüen provokálni fogja az államhatalmat maga ellen, amely hatalom, hogy ma már erősebb a kath. klerus hatalmánál, azt megmutatta a legvallásosabb Olaszország, ahol pedig az egyház fejedelme székel.

Mi azt hinnők, hogy az ily harcz provokálása a kath. klerus érdekeire nézve a legkevésbbé kivánatos és oly dolgokra vezethet, melyek megbánása aztán: eső utáni köpönyeg szokott lenni. (—y—)

Innen-onnan.

Önagysága ideges!

Van nekem egy kedves, jó barátom, kinek a pap által adott neve: Pál. Ez az én Pál barátom, azon erős elhatározással nősült meg, hogy ő a papucskormány alá fejét semmi körülmény között hajtani nem fogja, mert a férfinak, miként mondá, még nejével szemben is férfinak kell maradnia.

Én sem tartoztam azon férfiak közé, akik a köz életben meg szoktak ijedni a maguk árnyékától, vagy az életben előforduló megpróbáltatásoktól és az emberek kihivásától; de a házasélet annyira megjámboritott, hogy az én nagyon szeretett feleségem kedvéért még a tűzbe is belelépnék. Ugy okoskodtam tehát, hogy Pál barátom is, aki most férfias önállóságról beszél, egyik papucshőse lesz a házaséletnek.

— Te Pali, láttam már én erős elhatározásu férfiakat, akik daczoltak az életben mindennel, ami nekik nem tetszett, a kis feleség azonban olyan ügyesen kivetköztette makacs természetükből, hogy olyanokká lettek, mint a türelmes…

— Én nem leszek soha, pattant fel Pál. Tudom, mivel tartozom a nőknek, de a tartozó előzékenységen kivül egyebet nem fogok nőm kedvéért tenni!

— Lassan, amicze, lassan, tegyük fel, hogy nőd olyan szép lesz, hogy bolondulásig fogod imádni.

— Akkor szeretni fogom, de szolgája nem leszek soha!

— Tegyük fel, hogy nőd szép is, vagyonos is lesz s mindenre azt mondhatja, hogy ez az enyém…

— Hja, ha az asszony enyém lesz, akkor az asszony vagyona is sajátommá válik s amiként rendelkezem az asszonynyal, ugy fogok rendelkezni annak vagyonával is. Nőm ugyan semmire sem fogja mondani, hogy az enyém, hanem a mienk, mert akkor…

— Akkor menten vállópert inditasz ellene!

— Eltaláltad. Ha nőm a hozományt kizárólag magáénak nevezi, egyenesen utjára bocsátom, mert nem lehet egy férfira valami boszantóbb, mintha minden krajczárt a feleség kegyelméből és annak beleegyezésével költhet el.

— Minderre csak azt mondom, nyugtával dicsérd a napot.

— Ne félj, ember leszek én a gáton!

Pál barátom csakugyan megnősült és pedig egy szép és vagyonos leányt vett feleségül. Mondhatom, hogy csinos egy pár az én Pál barátom és neje. A mézesheteket a méz édességével folytak le. Pali naponként jobban és jobban szerette feleségét és viszont. Azt hittem, hogy ez a két ember a legteljesebb boldogságban fogja leélni a családos életet.

TÁRCZA.

A baba.

Utolsó leány-gyermeke volt Máli mamának, nem csoda, hogy minden gyöngédségét, szeretetét ráhalmozta, már pólyás korában kézről-kézre került, mindenki gügyögölgette, simogatta, csókolgatta, még az öreg Tóni bácsi is mosolyogva engedte, mikor a csepp jószág rávetette kék szemeit s parányi kis kacsóival kuszált szakállával babrált. Annának keresztelték, de azért csak „baba“ volt a neve; baba, mikor a kerekes székben járni tanult; baba mikor az iskolába járt; baba, mikor hosszu ruhát kapott. És e név, e megszólitás reá ragadt olyannyira, hogy Ernő, a budapesti egyetem reményteljes sarjadéka, mikor füle czimpájáig érő „Panama“ gallérral sárga betétes lakkczipővel vakácziózni a kis városba jött, asszitül meglévén győződve, hogy e név a „Babette“ magyarositása következtében „baba nagyság“-nak titulálta. Ez nem is volt valami visszatetsző, legalább mi szerény kis városiak egész természetesnek találtuk őt csak „baba“ néven emlegetni, róla beszélni ugyannyira, hogy mikor az első nyári mulatságról közölt tudósitásban a megjelent „diszes hölgykoszoru“-ban Péter Anna kisasszony nevét olvastuk, megkelletett erőltetni emlékező tehetségünket, hogy rá jöjjünk, hogy hát voltaképen Péter Anna kisasszony nem egy ismeretlen, idegen személy, ha nem a „baba.“

A leány tudta és bele élte is magát e megszólitásba, a megszólitás fogalmához füzött szerepbe: baba volt minden izében. Szemeit, azokat a mindig könyben uszó ábrándos kék szemeket, olyan áhitattal határos bámulattal tudta az emberre forditani, vérpirosra harapdált ajkait olyan müvészettel tudta összecsucsoritani, hogy a baba kalaphoz, mely netszel leszoritott fron-frouját előtüntette, tökéletesen hozzá illett a keskeny, vékony kéz, a lehelletsenüen könnyü termet és a parányi kis lábak. Beszédmodorában, szavaiban, sőt még észjárásában is volt valami kedves, lebilincselő; nem beszélt, de csicsergett lassan, halkan ejtve ki a végszavakat, melyekhez értelmet a szempillák álmatag becsukódása vagy a tekintet mélázó kifejezése adott. Néha-néha selypitett avagy sziszegett s ilyenkor parányi egérfogacskái ki-ki villantak ajkai közül, de ez a szisszegés, selypités igy jól állott, nagyon illet neki.

Máli mama még volt önmagával elégedve, mióta Tóni bácsi meghalt, idősebb leányát férjhez adta, szerényen visszahuzódva kis házába, csak Annuskának, akarom mondani „babá“-nak élt. Sokszor mondogatta és pedig gyakran nem épen süket fülek előtt, hogy az ő szerepe, pályafutása be lesz fejezve, csak a jó Isten — s ekkor összekulcsolta husos kezeit, segitse meg a babát, nem kér mást a teremtőtől, hiszen kevéssel éri be, csak azt a megnyugvást, a mi akkor fogja eltölteni, ha ezt az „ártatlan babát“ biztos jövővel tudhatja. Azokon, kik a „baba“ feltünő érdekessége, pikáns arcza által elragadtatva tették első látogatásukat a „szegény özvegy asszonynál,“ ő legalább igy beszélt mindig önmagáról, egy neme a föllbuzdulásnak és lelki emelkedettségnek vett erőt s ha még volt hozzá elég sentimentálizmus is, minta anyának tünt föl a matrona. Máli mama s kezes báránynak az alázatos Annuska. Hanem hiába, a gonosz nyelvek, a kisvárosi mende-monda, más alakban szerepolteté e családi kettőst s bzony megtörtént, hogy az elragadtatás szavaiba, miket a meghóditandó lovagok e tekintetben mondottak a guny, a csodálkozás hangja vegyült.

Szó, a mi szó, Máli mamát nagyon jól ismerték, nem mondom én ezzel legkevésbé sem, hogy rosz oldaláról, Isten ments, hanem arról, hogy, hogyis mondjam, na, nem tudom magam tökéletesen kifejezni, arról, hogy szeretik nem hazudni; nem, a világért sem, hanem például rétháti gazdaságról beszélni, mikor csak másfél hold gyalog bodzás föld van, meg arról a mesebeli örökségről, a mit Gábor bácsi után fognak örökölni, a melyről pedig mindenki nagyon jól tudta, hogy még fiatal asszony korában kapta meg maga Máli mama, nem lehet még oly bistosan állitani. De hiába, igy van azzal mindenki, a kinek irigyei vannak, nem hagyják a szegény özvegy asszonyt, megróvják minden cselekedetét, gáncsot találnak minden lépésében s elkeseredésükben a végletekig tudnának menni, hogy neki olyan szép leánya van. Nem én mondom kérem, maga Máli mama mondta a fiatal nőtlen orvosnak, ki tisztelet-látogatását tette a babáéknál. S voltak egynehányan különösen a fiatal férfi nemzedék közül, kik ha kellett volna, harczot lettek volna képesek vivni a megvédendő Máli mamáékért s bizony megtörtént olyan bizalmas jellegü uzsonnákon, mikor csemegeként a pletyka elökerült, hogy az asztal hasonlóan a Rigi vendégfogadókhoz „szilvások“ és „rizskásásokra“ szakad, mint a az Tartarin uram viselt dolgaiban meg van irva. Hogy pedig Máli mama meg épenséggel nem törődött azzal, hogy a mendemondákra, szószapulásokra és pletykára okot ne adjon, igazolja az a megbotránkozás, mely az egész kis város asszony népségein átfutott, mikor a babáf az urnapi körmenet alkalmával már a második uj toilettében látták. Hát nem borzasztó az?! Lám a Hóka ügyvédnének mig a tavalyi kostüme ruhája van meg, a járásbiró leánya még az orgona virágos kalapban parádézik s ime ennek a szegény özvegy asszony leányának s itt egy arczfintoritás következett — a legujabb, csak a mult héten a „Divat Salon“-ban megjelent ruhája van. Aztán milyen gögös lett a „fruska,“ már megvallom, hogy igy hivták a „szilvások“ egymás között, a mióta a Haday fiuval táncolt a nőegyleti bálon, avval a Hadayval, a ki a Szentléleky Gertrud bárónét kérte meg, de a hol mert nem volt mágnás, kikosarazták, pedig már azt is tudni vélték, hogy az egész második négyes az egyedüli, mit a fekete szemü Haday táncolt, csak jux volt ép ugy, mint a mikor fölpezsgőzve igéretet tett a babának, hogy legkedvesebb lovát „Babá“-ra fogja elnevezni.

Egészen megkönnyebbült egyszer a „szilvás“-ok pártja, mikor a Máli maméék szomszédjába lakó Jolán azzal lepte meg a társaságot, hogy elutazott a nénijéhez a baba, ki férjnél volt egy folyamszabályozó indzsellérnél. Na legalább nyugodtan leszek, nem lesz

Egy ünnepnap délutánján, nőmmel együtt, meglátogattam Pál barátomat. Mihelyt átléptük lakásuk küszöbét, feltünt nekem, hogy a fiatal asszony szemei ki vannak sirva, Pali pedig feltünően izgatott. Természetes dolog, hogy a pervatvar azonnal elmult, mihelyt mi beléptünk. A fiatal asszony és férje a legnagyobb előzékenységgel fogadtak. Az egész délutánt vigan töltöttük, mindamellett meglátszott, hogy itt valami összekoczczanás történt férj és feleség között.

Másnap Pál barátom meglátogatott és izgatottan beszélte el, hogy neje nem akarja az ő rendelkezése alá bocsátani hozományát. Neki tervei vannak, melyekhez pénz kell, de a feleség külön akar gazdálkodni, neki pedig asszonygazdálkodás nem kell...

— Ugyan Pali, mérsékeld magad, egy fiatal asszonyt okosan kell az életbe bevezetni. Az okos férfi szóval, jó bánással érheti el. Egy gyenge nő felett zsarnokoskodni nem szép, férfihez nem illő dolog. Te szereted feleségedet, hallgass szivedre is. Az ész merev okoskodása, rosz tanácsadó és sokszor dulta már fel a családi boldogságot.

— Lehet, hogy igazságod van, de jobb a családos életet idejekorán felbontani, mint egy makacs, önhitt nő oldala mellett leküzdeni. A férfi küzd, fárad a megélhetésért. A nőnek tehát nem az a kötelessége, hogy férjét kedvetlenitse, hanem az, hogy őt az élet bajaiban támogassa, szeretettel vegye körül, gondját viselje, a munkától kisajtolt verejtékét homlokáról letörölje, keresményét megtakaritsa... Ez az élet és nem az, mikor a feleség daczol az ő férjével.

— Igazad van, de mindez nem fordul nálad elő, te a bajt nagyitó üvegen nézed.

Pali nyugtalan, izgatott volt, midőn lakásomat elhagyta.

Napok, hetek multak el, Pál barátomékat nem láttam. Ha az embernek dolga van, nem tehet látogatást. Ismét Pali jött tehát hozzánk. Ismét panaszkodott, hogy neje nem engedelmeskedik az ő akaratának. Erzi, hogy nehezére esnék, nejétől elválni, de boszantja hogy minden csekélység pereléssel végződik közöttük.

Pali barátom azon igéretemmel távozott, hogy legközelebb meglátogatjuk őket és nejének lelkére beszélünk, hogy férjében a férfit tisztelje, becsülje. Pár nap mulva egyedül találtuk a fiatal asszonyt, aki már a második szénál felhozta férjét, ki ővele zsarnokul bánik, ha valaki azt mondja neki, szép asszony a feleséged, ezért elperel 2—3 nap; ha azt mondják vagyonos nőt vettél feleségül, haza jön, izgatott, okot keres a czivódásra, hogy a vagyon nem az enyém, hanem az övé, mert azt ő a feleségével kapta hozományként. Palit minden boszantja. A napokban a tőtisztelendő ur látogatott meg, a lelkipásztor előtt is családi boldogtalanságát feszegette. A pap látta, hogy tulajdonképen nincs semmi bajunk, azaz neki nincs, hanem én szenvedem méltatlan bántalmait, egymás iránt való szeretetre, egyetértésre intett bennünket a lelkész és távozott. Majd Komlóssy ügyvédet hitta el vacsorára. A beszéd ismét családi ügyeink körül forgott, de az ügyvéd is átlátta, hogy nálunk nincs semmi baj s ha panasznak van helye, akkor én panaszkodhatom.

Egy jó gondolatom támadt a fiatal asszony beszédjére s azt közöltem is vele. Ugyanis átláttam, hogy Pál barátomnak nincs oka a perelésre és elitéltem, hogy minden legkisebb ok nélkül papot, fiskálist beleavatott családi ügyébe. Láttam, hogy a férj a feleséget, a feleség a férjét szereti s csakis jelentéktelen dolog miatt történik közöttük perpatvar.

A fiatal asszony beleegyezésével, dr. Turay orvossal beszéltem meg a dolgot, hogy miként lehetne Pál barátomat perlekedő természetéből kigyógyitani. Az orvos jót nevetett ötletemen és megigérte, hogy segélyemre lesz a családi béke helyreállitássánál.

A Pál barátom fiatal neje beteg lett. Bezzeg Pál ur kétségbeesett. Nem jutott többé eszébe a perelés. Remegett nejének életéért.

Pali dr. Turayt hivatta és megigérte neki, hogy urasan honorálja, csak nejét gyógyitsa ki. Az orvos veszélyesnek tartja a bajt, mely az asszony izgatottságából származott. Őnagysága ideges!

Orvos ur, hát komoly baj ez, kérdé Pálunk?

— Hja, uram, az idegesség minden bajnak kutforrása.

— És miből származhatott ez a betegség?

— Ön bizonyára kiméletlenül bánt nejével, szomoruságot okozott neki. A fiatal asszony titkos bánatot szenvedett, idegessége onnan származott.

— Mire van szüksége az ideges betegnek?

— Az Ilyen betegnek nyugalom kell. Ovakodni kell attól, hogy legkisebb mértékben is izgattassék. E végből minden kérelmét előzékenyen teljesiteni szükséges!

Pali egész lényében megváltozott. Előzékeny, gyöngéd lett neje iránt, annak minden kivánságát legott teljesitette. A háznál még nagy szó sem volt többé. Pál és a cselédség lábujjhegyen jártak. Ha az orvos jött, Pali kérdéseivel ostromolta őt, hogy neje mikor gyógyul ki az idegességből.

A orvos biztatta, de csak azon feltétel alatt, ha nejének nyugalmáról gondoskodik, mert őnagysága ideges.

A fiatal asszony, férjének gondozása, előzékenysége folytán, csakhamar meggyógyult, arcza kipirult, Pali boldog volt, hogy feleségét egészségesnek látta. Az okos nő egy orvos segélyével elérte azt, ami után előbb hiába vágyódott, tudniillik a családi békét és boldogságot.

Pali a legengedékenyebb férj lett. Nejének minden kivánsága, parancs volt előtte, mert félt, hogy akadékoskodása, zsémbelése következtében, őnagysága, ismét ideges legyen.

Pál barátunk háza azelőtt az örökös perpatvar tanyája volt. Most? Most az állandó béke és boldogság otthona lett, mert Pálunk fél nejének ellenére tenni, ellene szólani, mivel nejét izgatni, annak bánatot okozni nem szabad, ha azt nem akarja, hogy őnagysága ismét ideges legyen.

Évek multak el. Pál barátom házában ezalatt egyetlen szóváltás sem fordult elő. Az okos nő nem élt ugyan vissza férjének megjavult természetével, de örült a változásnak és nem tartotta bünnek, hogy férjét ártatlan tévedésben tartja.

Pál barátunknál néveste volt. Természetes dolog, hogy nekem hiányozni nem volt szabad, de ott volt dr. Turay is. A jóféle borocska hatása alatt elbeszélte aztán dr. Turay, hogy az őnagysága idegességének ürügye alatt, miként gyógyitotta ki Pál barátunkat féltékenységéből és zsémbelő természetéből.

Őnagysága hálásan mosolygott, Pálunk derült arczczal kezet szoritott velünk, jeléül annak, miszeriat tréfánk családi boldogságának lett megteremtője.

—s.

Ujdonságok.

XIII. Leo pápa jubileuma. Vasárnap a katholikus legényegyesület termében igen szépen megülték a pápa püspökké szenteltetése 50 éves évfordulójának emlékünnepét. Szüknek bizonyult a terem az egybegyült közönség befogadására. Egyháziak és világiak egyaránt érdeklődtek az ünnepség iránt. A székek legnagyobb részét hölgyek foglalták el, a kik elég türelemmel hallgatták végig a kissé tultömött programmot. Jelenvoltak az egyháziak részéről: Répászky püspöki helyettes, Lesskó, Medveczky kanonokok, Belky püspöki titkár, a szeminárium tanárai; jelen volt Münster Tivadar polgármester, több jogtanár, a sajtó képviselői és igen sokan, a kik főtisztelendő Konrády Lajos sziv és lélek nemesitő munkájának eredményére is kiváncsiak voltak. Az ünnepély méltóságához illő programm első számát Hoffmann Árnold theologiai tanár alkalmi beszéde képezte; tárgya és előadása egyaránt élvezetes volt. Kiemelkedett a Lekly Gyula értekezése is, melyet a szerző „A pápaság és a müvészetek“ czimmel maga olvasott föl. Saját impresszióit is beleszőtte, melyeket római utja alkalmával szerzett. Az figyelmet mindvégig lekötő felolvasás végeztével Leklyt zajosan megéljenezték. Szépen szavaltak Katona János és Hambor Ferencz egyleti tagok. Előbbi Komócsynak gyönyörü alkalmi költeményét, utóbbi Mindszenty Gedeon „A szentek unokáihoz“ czimü költeményét. Nagy tapsot aratott velök együtt Birós István is Tárkányi „Isten és honfi“ czimü versével. A kar által előadott örömdal nagy hatást aratott. Bámulatos ügyességgel volt összeállitva az élőkép. A két kis élő angyal (egyik Szabó Irénke) kedvesen mosolygott alá, az ismerős nénikre és bácsikra. Hrubi József és Komarek János Káldy Gyula átiratában megjelent régi kurucz nóták közül énekeltek el egyet egyet. A mi igazán dicséretére válik ugy a rendezőnek, mint a szereplőknek, az a Nolaiak Karthagóban czimü 3 felvonásos dráma előadása volt. Dicséret illeti a rendezőt a kiállitásért és a betanitásért, elismerés illeti a szereplőket a szereptudásért és ügyes játékukért. Kitüntek e darabban Birós (Paulinus), Hambor (Genzerik), Katona (Melint), Mokos (Bertulf) és a bátor kis Ksanovszky Feri mint Hunerik herczeg. A közönség hét és fél órakor oszlott szét, teljesen megelégedve a hallott és látott dolgokkal.

Szép ünnepély. A kassa-egyházmegyei növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája XIII. Leó pápa ötven éves püspöki jubileuma alkalmából február 25-én délután 5 órakor ünnepies gyülést tartott, a melyen tekintélyes és előkelő hallgatóság vett részt, készséges örömmel adva kifejezést azon nézetének, hogy a tiszteletreméltó növendékpapság a komoly tudományok mellett hüséges ápolója a lelketüditő szépművészetnek is. A müsor es alkalommal élénk és változatos volt, méltó ama nagy kegyelet kifejezésére, a mely erre az impulzust megadta. Az ünnepséget Várjon József IV. éves theologus nyitotta meg mélyen átgondolt és tartalmas alkalmi beszéddel, majd sorra jöttek és nagy tetszést arattak: „Örömdal“ Stacke Istvántól. Zenekar kisérete mellett előadta: az énekkar. — „A szentek unokáihoz“ Mindszenty Gedeontól. Szavalta: Lesskó Sándor 1 é. h. h. — „Románcz,“ fuvola-solo Rieger W. H.-tól. Vonós négyes kisérete mellett előadta: Kiss József IV. é. h. h. — Alkalmi beszéd. Tartotta Korponay I. III. é. h. h. — „Rákóczy Ferencz imádsága“, melyet Violet Gyula III. é. h. h. énekelt. — „Egy bujdosó siralma“, Vasskó Rózsef III. é. h. h. által énekelve. — Részlet Verdi „Il Trovatore“ cz. operájából. Játszotta a zenekar. — „XII. Leó“. Rosty Kálmántól. Szavalta: Violet Gyula III. é. h. h. — „Dalra“ Storch A.-tól. Előadta: az énekkar. — Zárószó. Tartotta Vasskó József III. é. h. h., főjegyző és befejezésül a zenekar indulót játszott. A szép ünnep esti 7 óráig tartott.

Megint egy lépés. Kövér János a felsőbb leányiskola rajztanárának támadt kitünő eszméje, hogy a felsőbb leányiskolát egy továbbképző rajz és festészeti tanfolyammal kellene összekötni. S erre nézve kértek is engedélyt a minisztertől. Nem sokáig késett a miniszter válasza, melyben Lakos Károlyné igazgatónőt véleményadásra szólitotta föl. Hogy a tudományok és szép müvészetek lelkes pártolója s művelője, milyen véleményt adott ez ügyben, kiviláglik abból.

---

a mi és a ki háborgatja. Dehogy, dehogy, most már azt szerették volna tudni, hogy miért ment, meddig marad, mit csinál ott Tisza-Gáton; nem irigykedésből, nem, de puszta kiváncsiságból. Egyszer a Lenczi patikárusékhoz jöttek az asszony öcscsei Tisza-Kóródról, a mely Tisza-Gát mellett van, azok mesélték, hogy egy fess huszárhadnagy, kamarás, az vetette magát a baba után; egész napokat az ablaka előtt lovagol, kiséri mint az árnyék s ott virraszt czigánynyal a ház előtt. A „szilvások“ föl voltak háborodva. Mit, egy kamarás a babának! Bizonyára kopott, szegény ember, kinek csak ősei és vannak egyhanguan megállapitották, hogy nem veszedelmes.

Végre elment Máli mama a babáért s magával hozta. Azóta csak a boltban látták mindig a mamát és a leányt, rőfös, üveges, divat, füszer-kereskedés sorba, egymásután következett. Hahotyné az özvegy adópénztárnokné, a ki Máli maméknál az udvarban bérelt lakást, megtudta a cseléd révén, hogy stafirozzák a babát, mert férjhez megy Péter Annuska. Na szegény Máli mama! Ha kidugta a fejét az ablakon véletlenül, mikor arra felé ment a nyugalmazott kapitány, ez gratulált neki, ha a piaczra ment hetivásár alkalmával bevásárolni, a kis Friedmanné kérdezte meg tőle, hogy igaz-e, hogy a kisasszony?...

Máli mama ráhagyta, gondolta magában csak irigykedjetek, pedig az volt az egész, hogy Biri néni fölhivta magához télre a babát, hogy Pesten töltse a farsangot, ezért vásárolt a boltban, az üvegesnél pedig, mert Vilma nővérének eltört a servicéből 2 csészealj, a mit Moskovicsnál stafirungba vettek.

Nem folytatom tovább, miért siettessem a katasztrófát, a mi előbb-utóbb befog a „szilvások“-nál következni, ha megtudják, hogy a „baba“ ott volt a VIII. kerületi bálon Biri nénivel, a hol megismerkedett Málé Antal XII. rangosztálybeli fogyasztási adótiszttel, ki megkérte a kezét, hiszen ugy is elkerülnek otthonról, bérbeadják a rétháti gazdaságot és Máli mama is „babáék“-hoz fog menni lakni.

Nagy Zoltán.

Leányvásár.

(Részlet Krémer Jenő pályanyertes operettejéből.)

Románcz.

(*Petruchió* testőr. I. felv.)

Nem bölcsőben ringattak engem,
Nem is volt szép kis vánkosom:
A természet ölén születtem
A puha, szép zöld pázsiton;
Örömlövések nem hangzottak,
Hirdetve, hogy én is vagyok,
De ketten nagy örömben voltak — —
A férj, s a nő oly boldogok!

A paloták disz termi helyett
Künn üldögéltem a mezőn,
És furulyám bús hangja mellett
Néztem a kedvesem, ha jön;
S ha már az alkonyat beállott,
Csillár helyett a csillagok
Sugárzának halvány világot — —
A lány, s az ifju boldogok!

Négyes. (Quartett.)

(*Angela* herczegnő és *Luigi* herczeg, — *Lionette* komorna és *Petruchió* testőr. III. felv.)

Négyen. Eljött tehát a pillanat,
Szivem szép angyalom;
Végre a boldogságomat
Karomba zárhatom.
Egy röpkenő percz még csupán,
S akkor léssz az enyém;
E nagy gyönyört, oh hidd el ám,
Miért sem adnám én!
Ange. (Luigihez.) Nem csak kezem lesz a tiéd.
Tied már a szivem!
Luigi. (Ange.-hoz.) Szeretlek is, ugy áldjon ég,
Forrón, nagyon s hiven!
Lion. (Petru.-hoz.) Parancs nekem minden szavad,
Bármit tehetsz velem! — —
Petru. (Lion.-hoz.) Elég, ha karcsu derekad
Magamhoz ölelem!
Ange. (Luigihez.) Férjem leszel, s én nőd leszek,
Petru. (Lion.-hoz.) Böjtölni nem fogunk,
Luigi. (Ange.-hoz.) Megérdemlem drága kezed,
Lion. (Petru.-hoz.) Eleget koplaltunk! (csók.)
Petru. (Lion.-hez.) Egy csók után, ez ugy illik,
Ange. (Luigihoz.) Az esküvő után,
Lion. (Petru.-hoz.) Folytatása következik, (csókok.)
Luigi. (Ange.-hoz.) Enyém léssz igazán!

Ange. } *Luigi* } Szivem örömtől duzzados,
Egy percz mily boldogságot hoz,
Érzem, hogy lelkem, mint hevül,
Éltemre mily szép fény derül!
Lion. } *Petru.* } Annak, a ki sokáig várt,
A csókból még a sok sem árt,
Kivált, ha tőled kaphatom,
Még annál inkább szomjazom!

Lion. } *Petru.* } Szép kis szivem!
Szerelmesem!
Te vagy nekem
E földön itt az életem!
Ange. } *Luigi* } Ha rám veted
Tekinteted,
Tüzes szemed
Megégeti a lelkemet!

(A hold besugárzik az ablakon.)

Négyen. Feltünő holdvilág,
Szép, csendes, néma éj;
Csupán az ég, ki lát,
E pillanat mi kéj! — —
A késő éjjelen
Mind lenyugodva már,
Csupán, ki nem pihen,
Szerelmes gerlepár. — —
Luigi Borulj reám!
Petru. Borulj reám!
Luigi Oh, szép arám!
Petru. Oh, szép arám!
Négyen. Forró szivem miként dobog!
A virrasztók oly boldogok! — —

(hold fény megszünik)

Ange. Eltünt a fény!
Luigi Oh, drága lény!
Lion. Nos, szép legény — —?
Négyen. Szived enyém! — —

(ölelve maradnak.)

hogy a miniszter a festészeti és rajz-tanfolyam felállitására az engedélyt nemcsak hogy megadta, hanem egyuttal egyenesen lelkére köti az egész tanári karnak az ügy felkarolását és támogatását. A szaktanfolyam tanára egyelőre Kövér János lesz, később, ha a tanulók száma nő, a tanári kart is szaporitani fogják. A festészeti tanfolyamot a hölgyvilág bármely tagja látogathatja, természetesen, a ki már a rajzban kellő képzettséggel bir. Most a közönségen a sor; az alkalom meg van adva, csak meg kell ragadni. Hisszük is, hogy lesznek elegen, a kik a művészettel is eltudnak szórakozni.

Prépost-választás. A jászóvári árvaságra jutott főpapi szék betöltése iránt az előkészületi munkálatok már folyamatba tétettek, de addig is, mig a prémontrei rend a saját hatásköréhez tartozó ezen szép jogot érvényesitené, az ügyek állásáról hivatalos jelentést terjesztett föl a kormányhoz, hogy a választás módozataira és rendi ügykezelés vitelére, illetve az ellenőrzésre kormánybiztost küldjön ki. A kormány e tekintetben valószinüleg már e napokban fog határozni, a melynek megtörténte után a rendi kormányzóság és a kormány biztosa egyetemleg fogják megállapitani, hogy a prépost-választás mikor legyen és hogy az összes rendi tagok mikorára hivassanak egybe Jászóvárra. Téves volt egy és más lapnak az az állitása, hogy a prémontrei rendnek mint a multban, most is közel 20000 forintnyi összeget kell fizetnie a kincstárnak a szabad-választás jogának megváltása czimén, mert ez a kötelezettség azóta megszünt, mióta a papi és igy a rendi papság vagyona is mint minden más polgári vagyon rendes adóztatás alá vonatott a kincstár részéről, a mi tudvalevőleg a multban másképen volt. A prépost-kérdésben az általunk már emlitett jelölteken kivül rendi körökben Kussinszky Arnold jászóvári érdemekben és tudományban gazdag perjel és Argaláčs Márk a rendi birtokoknak Leleszen székelő főkormányzója is emlittetik és igy a préposti szék betöltésének kérdésénél a jelesnél jelesebb férfiak közül ezek jönnek elbirálás alá: Benedek Ferencz, Nátafalussy Kornél, dr. Stöhr Sziárd, Kotunovics, Kussinszky Arnold és Argalács Márk.

Változás a felsőbb-leányiskolánál. A mint értesültünk, Tóbiás Endréné, a felsőbb-leányiskola jeles tanitónője, visszavonul e pályáról, helyébe Gyurász Gyulánét helyezik vissza Szegedről.

Áthelyezés. Havas Jakab kassai és Tóth József eperjesi állami állatorvosokat a miniszter kölcsönösen áthelyezte.

Forgalmi akadály. Az államvasutak kassai főnöksége jelenti nekünk, hogy a vizáradás következtében Fülek és Losoncz között az összes forgalom meg lett szüntetve. A személyi közlekedés csak Fülekig, illetve Losonczig van érvényben.

Árviz-veszély. Tegnapelőtt innen Kassáról két zászlóalj katonaság lett kirendelve zemplénmegyei Málcza községbe, a hol az Ondava vize a legnagyobb mérvü árviz veszedelemmel fenyegeti a vidéket.

Hymen. Mazanek Róbert besztercebányai albiró tegnap délután a szemináriumi templomban esküdött örök hüséget Marzsó Ilona kisasszonynak, özvegy Marzsó Pálné kedves leányának.

Hymen. Dr. Szegő Kálmán fővárosi gyakorló orvos Bókay tanár segédje jegyet váltott Holländer Ilona kisasszonynyal, Holländer Lajos polgártársunk szeretetreméltó és szép leányával.

Katona-estélyek. A kassai m. kir. 9. honvéd-gyalogezred tisztikara most hétfőn annak emlékére, hogy a magyar honvédség ezelőtt huszonöt évvel életre kelt, a társalgási-egylet helyiségeiben nagy estélyt rendezett. Az estély hangversenynyel volt egybe kapcsolva, melyben Kobilicz Emma urhölgy, Gerő Gyula hadbiró-százados, Rácz Gábor főhadnagy, Huszár Antal hadnagy és az egyévi önkéntesek dalárdája müködött közre Wurum főhadnagy vezetése alatt. A müsor kiváló pontja Kobilicz Emma urhölgy zongorajátéka volt, ki Liszt Ferencz „Rapsodia"-ját és Székely „Honi emlékeim"-et müvészi játékkal, a legfinomabb nuanceokig terjedő ügyességgel interpretálta, Gerő Gyula százados-hadbiró humorisztikus felolvasása, mely tárgyánál, előadásánál fogva élénk tetszést aratott és Rácz Gábor főhadnagy Arany „Pázmán lovag"-a megérdemlett tapsokban részesültek. Huszár Antal hadnagy oláh táncza szemet gyönyörködtető volt, festői nemzeti öltözetben s azon mesteri tánc által, melylyel azt szemünk elé állitotta. Az egyévi önkéntesek is kitettek magukért s Wurum főhadnagy odaadó fáradozásával megmutatták, hogy nemcsak a gyakorló-téren s szabályzatokban, hanem a lelket, szivet nemesitő énekben összevágó precziz énekükkel méltán aspirálhatnak a tiszti kardbojtra. Volt füzértáncz is, melyet a kiváló tapintatu rendezőség élén Schuszter századossal Lőderer főhadnagy, Márki, Pintér, Koós és Huszár hadnagyok rendeztek. Jelen voltak az összes helyben állomásozó tisztek Pókay János altábornagy urral élükön, sőt a kikülönitett iglói s eperjesi zászlóaljak is képviseltették magukat. A fesztelen kedélyü kedves mulatság csak késő reggel ért véget. A fényes társaság Horváth Feri zenekarának hozzájárulásával a legkedélyesebben ünnepelt és általánosan meg volt elégedve Fritsche Vilmos vendéglős konyhája és pinczéjével. — A közös hadseregbeli tisztikar, illetve a tiszti kaszinó most szombaton a Schalkház termében tartotta a farsang évadjából kiszorult utolsó tiszti-estélyét, a melyen az egybesereglett vendég-sokadalom a katona-zenekar kitünő játékánál késő éjfélig mulatott, gyönyörködve az Obhlidal karmester pompás vezetése mellett előadott szép müvek fölött.

Zenevizsga. Riszner Anilla, néhai Riszner József jászberényi volt karnagy, a hires palotási nóták nevezetes szerzőjének leánya február 26-án a nemzeti zenede három kimüvelési osztályainak zongoratanszaki vizsgáját kitünő eredménynyel tette le. A vizsgáló-tanár Agghásy volt. A kisasszony tehetségét a tanári kar feltünő elismeréssel tüntette ki. A kisasszony előkészitő tanára Kerner József zenemester volt.

Öngyilkosság. Fuchs Mór, miskolczi terménykereskedő, nehány év előtt Kassán is ismert üzletember, hétfőn a Schiffbeck szálloda 10-ik számu szobájában halántékon lőtte magát s meg is halt. Több levelet hagyott hátra; egyet Miskolczon lakó Margit és Leontina nevü leányaihoz, egyet Reismann kassai ügyvédhez s még másokhoz is. Ezekben öngyilkossága okául vagyonilag történt tönkre jutását mondja. Az öreg embernek utolsó gyönyörüséget Leontin leányának „Gyám" czimü egy felvonásos poétikus vigjáték szerzett, melyet e napokban adtak elő a miskolczi szinpadon és pedig a mint a lapok irták, szép sikerrel. A szerencsétlenül járt Fuchs zsebében egy lapból kivágott kritikát rejtegetett, mely leánya darabjával foglalkozik.

Időszerü. Oly esetben, mikor cognac orvosilag rendeltetik, ne tessék venni olyan jegyü cognacot, mely a sikerre nem nyujt elég garancziát, vagy külföldről származót, hanem egy kitünő hazai gyártmányt tessék választani, mely az olcsóság előnyeivel is bir. Ilyen gyártmány a Cognac-ipar-részvény-társaság Budapesten cognacja, melyet ezennel t. olvasóink figyelmébe ajánlunk.

A férj intése. Jobb hazába vitorlázott egy kassai férj. A mint Amerika partjaira lépett, rögtön tudósitotta erről itt hagyott hites társát, és rövidke levelében csupán azt kötötte lelkére az asszonynak, hogy a gyerekeket tisztán tartsa. Az asszony hiven engedelmeskedett is a gondos apa parancsának, a kis Gyurka a ki eddig kabátja ujját használia zsebkendőnek, most piros zsebbevalójával dicsekedik.

Kassai szinház.

Fáy Szeréna asszony a budapesti nemzeti szinház tagja három estén lépett föl a kassai szinpadon, Deborah, Clair és Lécouvreur Adrienne szerepekben és mindannyiszor a legnagyobb elismerést és kitüntető zajos tapsokat aratott a megjelent nagy számu közönség részéről. Az ósdi Deborahba annyi életteljes müvészetet öntött bele és nevezetesen az átok-jelenetet oly tökéletes drámai erővel alkotta meg, hogy ezért perczekig tartó tapsvihar zugott föl. A vasgyáros Clairje müvészi egyéniségének teljesen önálló alkotása, a mely utánzás nélkül áll. Nem biráljuk, de elfogadjuk, mert tiszteletben tartjuk az önállóságot, bárha fölfogásában némi idegenszerüség nyilatkozott meg vagy talán még inkább e szerep csak ott illik össze egyéniségével, a hol a drámai hév dominálja a helyzetet. Ezekben szépen csengő és a benső érzelmeket hiven kifejezni tudó hangja igazán lebilincsel és mi hiszünk szenvedéseiben, azért volt a vendég müvésznő igazi otthonában Lecouvreur Adrienne szerepében szombaton este, a melyben legnagyobb sikerét is aratta. Legnagyobb volt azonban akkor, a midőn Mauricenak a két galamb meséjét deklamálja, a midőn az epedő szerelmes rendezőt meggyőzi, hogy miért áldozza föl egész vagyonát Maurice megmentéseért és a midőn a herczegnő termében szaval. Haldoklási jelenése valóságos pszichologiai tanulmány. Ez estén huszonkétszer hivták ki, és a müvésznő hálás szivvel jött, mert tapasztalta, hogy müértő előkelő közönségnek mutatta be müvészetét, a melynek itt Kassán az volt a legnagyobb elismerése, hogy az utolsó estén, a mely a szinlap szerint jutalomjátéka volt, még csak egy szál virágot, nemhogy babért kapott volna, a mely utóbbi Kassán már annyira lejárta magát, hogy az igazi müvészetre nagyobb kitüntetés, hogy ha semmit sem kap, mert itt ezt a portékát nagyon is elposványositották azok, a kik majd a kassai hölgyek, majd a nagy közönség czégére alatt jutalmazzák a kassai (oh jemine!) müvészetet.

Vizváry Gyula, a nemzeti szinház müvészkómikusa e hó 3, 4 és 5-én vendégszerepelni fog a kassai szinpadon s pedig az ideges nők, szeleburdi és csizmadia mint kisértet czimü darabokban. E három estén bő alkalma lesz a közönségnek nevető idegeit a legnagyobb mértékben müködtetni.

A gyám. Ez a czime egy poétikus, kedves kis vigjátéknak, mely e napokban került szinre a miskolczi szinházban. A darab szerzője Fuchs Leontin fiatal miskolczi leány, a ki egy földszinti páholy hátteréből élvezte a hálás közönség elismerő tapsait. A tapsoknak és az éljenzésnek engedve a fiatal szerzőnő, a lámpák elé lépett, s ott irulva pirulva köszönte meg a nem várt kitüntetést.

Irodalom.

A ragály és védekezésünk czim alatt dr. Markó László miskolczi orvos a kolera és védekezésünk czimü röpiratát nagyobb arányban kibővitette és mint e kis munkának harmadik kiadását most adta ki. Dr. Markó László e kis, alapos készültséggel, bő tapasztalokkal és könnyen érthető folyékony nyelvezettel megirt munkájával nemcsak figyelemreméltó, de hozzátehetjük kiválóan jelentékeny szolgálatot tesz a közönségnek és a közegészségügy ápolásának egyaránt. A közönség unalom nélkül fogja olvasni, tanulni e tájékoztató olvasmányt és önkénytelenül is megedződik oly dolgok iránt, a melyek eddigelé föl sem tüntek előtte, de a melyeket egyszer követve, arra a belátásra fog jutni, hogy a tulajdonképeni gondos tisztaság sokkal egyszerübb valami, semmint hogy az fárasztó lenne annak, a ki ezt megszokta; be fogja látni, hogy ennek a dr. Markónak szentirás a szava, a mikor minden során azt hirdeti, hogy a tisztaság a legkérlelhetlenebb megölője minden ragálynak és biztos őrangyala kicsiny és nagy, ifju és öreg számára a testi épséget illetőleg. Nem tudjuk eléggé ajánlani e kis bibliát a közönségnek, mert azt kivánnók, hogy ezt minden ember a legkomolyabban olvassa és kövesse a benne levő arany tanácsokat. A kis füzet ára 25 kr. és kapható minden könyvkereskedésben. Dr. Markó Lászlónak pedig sikerdus munkájához egész lelkesedéssel gratulálunk.

Az **„Archaeologiai Értesitő"** f. évi első számában Myskovszky Viktor „A bártfai templom épitésének és felszerelésének történetéhez" czimmel egy Kassa müförténetét is érintő czikket közöl. A bártfai templom szentélyét ugyanis István kassai kőfaragó mester (lapicida) boltozta be ujra s 1464-ben készült el vele, a mint azt az ottani levéltárban levő számadások tanusitják. És ennek az István mesternek mellszobrára is reábukkant a templom egyik boltgyámkövén. Ugyanis a konzol részlapjából mintegy kinövő mellszobor jobbkezében egy szalagot tart e földirással: S. A. 1464. Az egyező évszám, az alak fején levő 15. században divott föveg, a minőt a középkorban különösen a szobrászok, épitőmesterek viseltek, s a baljában levő nyitott körző, mely a épitőmesterség jelvénye, mind azt bizonyitják, hogy ez a jellemző arczkifejezésü, magyaros bajuszt viselő alak István, kassai kőfaragómester hü mellszobra. Egy évvel rá ugyanő épiti fel a szentséghágat is.

A templom órája (1628.) is két kassai mester müve. Egy évvel előbb Bártfa városa szerződik Seidelmann Tóbiás órással és Schönleben Dávid lakatossal, kassai polgárokkal ez ügyben.

E czikket mintegy kiégésziti ifj. Kemény Lajosnak „A kassai sz. Erzsébet egyház történetéhez" czimü adaléka.

Mihalik József „Sodronyzománczu kehely a kassai ev. ref. ekklézsia tulajdonában" czimmel ismerteti az egyház egyik 15. századbeli kincsét s ezzel az eddig ismert hazai e fajta emlékek sorát egy ujabb számmal gyarapitja. A kehely kosarán levő sodronyzománczos mezők sikerült rajzai Kövér Jánost, polgári iskolánk tanárát dicsérik.

Ugyancsak Mihalik a sárosmegyei Hradek nevü őskori földvárról ir. E fölfedezésre értekezőt a hegy neve vezette rá. Ugyanis a Hrad, Hradek, Hradova névvel nevezi a szláv lakosság a történelmi kor előtti földvárakat s igy a Kassa felett való Hradova is behatóbb kutatás után valószinüen ennek fog kitünni.

Az Értesitő irodalmi rovatában ismerteti ifj. Kemény Lajos „Kassa város régi számadáskönyvei" czimü kiadványát, melynek a pénzverőház 1527. évi számadókönyvét közlő részéről irja, hogy az az akkori értékek pontos megállapitására megbecsülhetetlen.

Az „Irodalomtörténeti Közlemények" most megjelent mult évi 3. füzetében Révész Kálmán „Ipolyi Magyar mythologiájáról", e felette érdekes, alapvető müröl ir; ugyancsak ő „Kocsi Csergő Bálint életéhez" czimmel a gályarabságot szenvedett iró biographiájához közöl adatokat.

A lapunkban közölt „Abauj-Torna vármegye és Kassa történetének bibliographiájá"-ról szóló czikk kiegészitéseül felemlitjük, hogy a Budapesti Hirlap legutóbbi karácsonyi számában „Kassá"-ról szóló humoros ismertetés szerzője Hegyi József.

CSARNOK.

Nelitta.

Elbeszélés.

— Irta: **Olsavszky Lajos.** —

II.

— Fedor Ivánovics! Mi önt jól fizetjük, nemde?

— Kegyelmes uram, megszolgálok a fizetésért mindenkor. A mi szenny, piszok van a munkában, azt mind rám háritják; becsületes ügyet nem kapok soha.

— Jó pénzért ön az édes szülötte vérét is eladná. Hogyan bizzunk hát önre mást, mint a miben mester!

— Nem mindig hüségesen szolgáltam-e az ügyet, amelyért megfizettek? Nekem van okom a panaszra; mert felhasználnak, de soha nem adnak egyetlen jó szót sem.

— Amiért szolgál azt megkapja; a fizetését pénz képezi, sok pénz…

— Kegyelmes uram!

— Ne érzékenykedjék. A hivatalos jelentéseit kivéve, önnek minden szava, minden tette, sőt az egész élete is árulás, hazugság.

— És ha kedvem kerekednék valamikor a jelentésemben is hazudni.

— Elismerem, hogy az alapos felfordulást idézne elő; de ön azt nem teszi meg. Hiszen tudja, hogy ön akkor oda utaznék el, ahonnan halandó nem tért vissza, ha csak a hazajáró lelke nem. De ne beszéljünk többé erről. Szükségem van önre, vagyis inkább más valakire.

— Parancsoljon, kegyelmes uram!

— Megnyerő modoru, szép és elmés hölgyet kutasson fel; olyant, akiben feltétlenül megbizhatom. Az összeg nem határoz; követelhet bármennyit. A hölgy kivánságára, vagy ha jobban tetszik, — szól a kegyelmes ur gunyosan, — az ön utalványára bankárunk akárminő összegeket is fizet. Korlátlan hitelt nyitok. Am annak a hölgynek olyan megbizhatónak kell lennie, hogy ön a fejével felelős érte; különben megtörténhetnék, hogy az a hölgy még nagyobb összegért minket árulna el. Nos, ismer-e ön ilyen hölgyet?

— A nagyon is általános jellemzés után még nem tudok válaszolni.

— Értem. Ön meghatározott összegre szóló igéretet kiván; noha mondottam már, hogy korlátlan hitelt nyitok. Öntől függ, hogy mennyire fizetteti meg magát.

— Nem igy értettem, kegyelmes uram; hanem részletesebb utasitást kérek.

— Ismerek, kegyelmes uram.

— Értsen meg jól. Olyan mesebeli szépségű női teremtést keresek, kit a vér, a gazdulás látása meg nem rémít, kit igéret és fenyegetés, öregek könyör-

VII.

A vonat befutott [illegible] állomásra. A [illegible] szállodát. A [illegible] Fedor Ivánovics nagyszerű [illegible] szobor, kiről azonban [illegible] kifogásolni a főkormányzó azt [illegible] hogy nagy [illegible].

Fedor az [illegible] Nelittának és az ő [illegible] a leány [illegible] tükrösfürtjeit. Anyja és [illegible] olyan [illegible] el Magyarországon, mely [illegible] az igazságszolgáltatás [illegible] kezébe tűzi, de a Nevsky [illegible] [illegible] le rejtek, mert kénytelen Oroszországba.

A titkár levele így szól:

„Kedves kapitány,

anyától és atyától [illegible] egyaránt, még pedig [illegible] jól tudom, anyagi [illegible] miatt. Nem akarom, hogy [illegible] [illegible] vérzőknek [illegible] harag legyen; miért is [illegible] arra kérlek, hogy [illegible] minél előbb Varsóba. Mindent ki-

[illegible] Fedor."

Miután a levél kézhezvétele után egyenesen meghozzá [illegible] [illegible] Fedorék, Zsófia, hogy Lászlót [illegible] nem [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi márczius 3. 26. szám.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

[illegible] Helyben házhoz hordással: Egész évre ... 6 frt — kr. Félévre ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidéken postai küldéssel: Egész évre ... 6 frt — kr. Félévre ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ — Egyes szám [illegible] — Kéziratok vissza nem adat[nak].

Hirdetések: egy petit sor ... 5 kr nyilttérben ... 15 „ Többszöri hirdetésnél engedmény. Felvétel a kiadóhivatalban [illegible] utcza 50. sz. Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek [illegible] Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát [illegible] 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf. Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Zsidó vélemény a polgári házasságról.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ne vegye rossz néven, hogy, mint szorgalmas ujságolvasó kétségbe vonni merészlem a különböző interjuvolásokat, azok pontosságát hitelesnek deklarálni bátorkodom. Es e bizonytalanság közepette ama meggyőződésre jutottam, hogy sokszor az ilyen interjuvolások, csupán a „vegyesek“ közzé sorolhatók, a mennyiben vagy nem fogják fel jól az interjuvolók a „kikérdezett“ magas és bölcs férfiu véleményét, vagy maguk többet adnak hozzá, mint a mennyi annak igazságához férhet.

De bocsánat, hogy ekszkuzálnom kell magam, miszerint nem t. szerkesztő ur becses lapjáról, a felvidéken annyira elterjedt „Kassai Szemlé“-ről van szó, melyet a magyar ajku és érzelmü közönség oly elragadtatással olvas, hanem egy német nyelvü és szellemü lapról, melynek egy czikkére épen reflektálni akarok. A „Neues Pester Journal“-nak ez évi január 6-iki számában „A reformok véleményezése“ czimü részében dr. Kohn budapesti főrabbi urról oly véleményt irtak, melyet ő vagy sohasem nyilvánitott, vagy ha igen, az interjuvoló ur nem helyesen fogta fel, mivel azt a képtelenséget minden jobban érző és gondolkodó zsidó és nem zsidó ember az „Allerlei“ a „vegyes“-be utasitani kénytelen.

A czikk értelme, illetve dr. Kohn állitása jobban mondva az interjuvoló ur tudósitása szerint Magyarország, különösen pedig Budapest fő és székváros zsidósága különválva élnek és különböző ritu templomokban imádkoznak. Ez nem áll. A világ összes zsidai, következetesen a budapesti is, szereti és gyakorolja vallását egy kodex, egy formula, egy és ugyanazon előirás szerint.

A különbség csupán a kottákra, a vallási énekre vonatkozhatik. Mig az egyik előimádkozó lengyel accentussal énekel, addig más helyen, más énekes által ugyanazon ima német nyelven és német hangzatossággal adatik elő.

A magyar zsidók „látszólagos“ szakadása csak addig fog fenállani, a mig a budapesti szeminárium a mostani alakjában, zsidó proszeminárium nélkül marad meg. Az alsó osztályokban az ugynevezett alsó szemináriumban hit nélkül élnek; a német ember azt mondja „confessionslos.“ Ez pedig a későbbi rabbi életre káros befolyású.

Ha ezen segitve leend, ugy Magyarország zsidóságán is segiteni fog a kormány.

Egy további része a czikknek oda nyilvánul, miszerint néhány év előtt a polgári házasság tárgyalása alkalmával egy magyar rabbi sem foglalván ellene pártállást, ezek megelégedetteknek deklaráltatták. Ez nagy tévedés, ezt soha egy jó zsidó és jó rabbi el nem ismerte és nem fogja elismerni.

A Pentateuch szerint Ezra és Nehemias oly módon jártak el ez ellen (nem irom már ki az egész nevet,) hogy a 2-ik zsidó királyság alapitásakor nemcsak az asszonyokat, hanem az ilyen házasságból származott gyermekeket is Palaestinából kiüzték.

Ama kérdés, hogy egy rabbi elismerné és megáldaná-e az ilyen házasságot, az egyértelmü azzal, vajjon megáldaná-e a testvér és testvér között kötött házasságot?

Egész más alapon áll az összes zsidóság a zsidó vallás receptiója kérdésében; ezt minden zsidó ember örömmel és hálával fogadná. Az állam megkoronázná általa álladalmi működését, megerősitené és megpecsételi toleráns eljárását.

Grünbaum Áron,
poprádi rabbi.

Innen-onnan.

A jegygyürü eredete.

Tudományos szinezetü értekezést a közönség rendesen olvasatlanul hagy. De a jegygyürü eredetéről szóló elmélkedés talán nem is lesz egészen érdektelen és pedig kettős okból. Először: mert a jegygyürü iránt nemcsak az aranymüvesek, hanem minden bakfis és házasulandó fiatal ember előszeretettel viselkedik, kivéve talán azokat, a kiket az abroncsalaku aranyalkotmány egy bizonyos vesszőből fonott és kosárnak nevezett valamire emlékeztet. Másodszor pedig: mert jelen értekezés nem formál semminemü igényt arra, hogy tudományos jellegünek tartassék, hanem csakis egy kis összehasonlitást akar tenni a kiházasitásnak módjairól a különböző korokban.

A házasságkötés mai módjához annyira hozzá van szokva a közönség, hogy nemcsak arra nem gondol: vajjon milyen volt a Kr. sz. előtti időkben a háztüznézés, de félő, hogy azzal sem gondol: vajjon fog-e változni valamit a polgári házasság behozatala alkalmával? Már aztán hogy a polgári házasságot érvénybe fogják-e léptetni, vagy sem! ezt vitatni nem akarom.

A történelem világitó fáklyája először a keleti népekre veti ki fényét, itt van a történelem bölcsője. Itt már nemcsak mondákból, legendákból és mithologiából kell kikutatnunk az eseményeket, mert bizonyos történelmi emlékekből legalább is nagy valószinüség szerint következtethetünk a történelmi momentumokra.

Keleten kezdődik tehát a történelem. A nő állása e korban nagyon is szolgai. Minden keleti népnél megtaláljuk e korban a soknejüséget, mely mintegy annak bizonyitéka, hogy a nőt nem is tartották embernek.

Emelkedik a nő állása a görögöknél és rómaiaknál, kik nem fogadják ugyan el az egynejüséget és nem tartják a nőt a férfiakkal egyenrangu lénynek, de legalább nem tekintették szolgának és a férj teljes hatalma alá vetettnek. Az ókori világban csak succesiv monogámia volt életben, mert a házastársak elválásánál a nő akaratát nem nézték soha, csak a férj elválási szándéka jött tekintetbe.

A nő állása a kereszténység befolyása alatt emelkedett arra a szinvonalra, melyen — mondhatni manapság is áll.

Csakhogy a mig az egyháznak a nők védelmére kelő humanisztikus vivmányt sikerült az akkori világgal megismertetnie: igen sok akadálylyal kellett megküzdenie. Conservativ elemekkel mindig találkozunk, ha valami ujat akarunk behozni. Találkozunk még akkor is, ha ezen uj dolog behozatala a régit reformálná és üdvösebbnek igérkezik a régínél.

Igy van ez ma is a polgári házasság behozatalánál és igy volt régen a keresztény egyháznak a házasság monogamizálására czélzó törekvéseinél is. Mert meg voltak annak a kornak is a maga megrögzött nézetei a kiházasitás módozatáról, melytől elválni semmi szin alatt nem akart. Ez a kiházasitási módozat pedig a nőrablás és az adás-vevés volt, mely házasság kötési formákat még a törvény is érvényeseknek nyilvánitott, tehát jogi téren is elismertek voltak.

Hogy nálunk, magyaroknál is érvényben volt az adásvevési forma, azt az „eladó lány“-on kivül a vőlegény és ara szavak etimologiájából következtethetjük (vőlegény = vevőlegény; ara = ár, ára). — Tehát a házasságkötés egyszerü szerződés volt, melyben a férjnek a neje feletti hatalmat meg kellett vásárolnia és pedig eleintén előre kialkudott dijban, később azonban ez a vételdij egyszersmindenkorra meg lett állapitva.

A történelmi események fejlődésében behatóbb kutatás után arra a meggyőződésre fogunk jutni, hogy mindenütt meg van az ok és okozat összefüggése. Sokszor csak az okozat áll szemeink előtt s nem tudva

TÁRCZA.

Volnék csak . . .

Volnék csak dolgos méhe
Ha te bimbós rózsa;
Szivnád [illegible] keble,
Örök lakom volna.

Volnék dalos madár
Ha te berkes halom;
Rád szállnék én csak,
Neked zengném dalom.

Volnék [illegible] jéghegy,
Ha te [illegible]:
— Bár a halál volna —
Velád [illegible].

Szécsy Imre.

A kisértés szigete.

Irta: [illegible]

Egy napon, midőn különösen nyugtalan voltam, egy tiszteletreméltó urnőhöz a következő kérdést merészeltem intézni:

— Becsületére s lelkiismeretére állithatná ön, hogy valóban erényes? Kétségtelen, hogy ezen meggondolatlan kérdés miatt, megérdemeltem volna, hogy kidobjanak, de a tiszteletreméltó s szép fiatal urnő, kihez ezen impertinens kérdést merészeltem intézni, annyira biztos volt a tiszteletben, melyet kelteni, hogy legkevésbé sem érezte sértve magát, hanem egyszerüen vállat vont s arczomba nevetett.

— Mindenesetre, kedves barátom, — mondta — erényesnek tartom magamat.

— Azt majd mindjárt meglátjuk! — feleltem.

Most már aggodalmasnak tünt fel előtte arczátlanságom s Larcy asszony a villanyos csengetyü gombja után nyult. Most rajtam volt a sor nevetni...

Jó kedvem kitörése megnyugtatta s mondta:

— Csak vallja be, hogy ma igen különös thémákat érint s egy pillanatig valóban attól féltem, hogy ön megháborodott, — folytattam:

— Azt mondtam, majd meglátjuk s ismétlem. Más szavakkal kötelezem magamat, önt elméletileg meggyőzni, hogy a legerényesebb nő is — s ön az asszonyom — semmiesetre sem tökéletesen erényes.

— Ez valóban szemtelenség, uram!

— Talán, de mindenesetre igaz.

— S mi által gondolja ön uram, ezt nekem bebizonyithatni?

— Mi által? Saját vallomásai által, ha kegyes lesz ön néhány kérdésre tekintet nélkül s teljes igazság szerint válaszolni, mely kérdések, mit szivesen bevallok, mindenesetre indiskrét természetüek lesznek.

— Nyiltan s igazán fogok önnek kérdéseire válaszolni.

— Valóban el tudná erre határozni magát?

— Igen s pedig azon oknál fogva, mert kiváncsi vagyok látni, hogy mily kérdések által ér el ön ily vallomást?

— Tehát minden kérdésemre válaszolni fog?

— Igen.

— De minden hazugság nélkül?

— Egyáltalában hazudnak a nők?

— Férjeiknek nagyon gyakran, kedveseiknek néha.

— De barátaiknak soha, — mondta kezét nyujtva, — komoly arczczal folytattam:

— Ön tehát azt hiszi, hogy erényes?

— Bizonyos vagyok benne.

— S mi oka van e bizonyosságra?

— Oly ok, mely kétségkivüli; szeretem férjemet s azon boldogság, hogy általa szerettetem, megkoronázza minden vágyamat.

— Mindenikét?

— Igen.

— Igazán?

— Miért kétkedik ebben?

— Mert ez a dolog természetében fekszik. Halgasson meg asszonyom. Ha csak azt mondta volna ön, hogy Larcy ur férje a világon a legfigyelmesebb férj, hogy a legnagyobb tiszteletet ébreszti önben, vagy valami ehez hasonlót, ugy talán hihettem volna erényébe. Mert hát lehetséges — habár az ellenkezőről vagyok meggyőződve — hogy a legtöbb nő azon okból marad erényes, mert biztosak abban, hogy nem találnak kielégitést abban, hogy nem azok. De nem, ön megvallotta nekem, hogy férje minden ohaját teljesiti.

— Nos, és?

— Tehát bevallja, hogy vannak ohajai, s pedig különböző ohajai, miután azt mondta, hogy: „minden ohaját.“

Larcy asszony hangos nevetésbe tört ki, aztán mondta:

— Ön valóban kiállhatatlan! De megigértem önnek, hogy őszinte leszek! Igen gyöngéden, szenvedélyesen szeretem férjemet, mert fiatal, szép, s mert imád engemet.

— Annál rosszabb!

— Kire nézve?

— Rá nézve.

— Nem értem önt többé.

— Azonnal meg fog érteni. De mondja meg nekem kérem, hogy valóban hiszi-e ön, hogy a férje iránti szeretet az erénynek teljes érvényü bizonyitványa? Egészen eltekintve attól, hogy a szeretet nem zárja ki mindig a hütlenséget, az erény, miként én értelmezem s ön maga is fölfogja, nem egyedül abból áll, hogy valaki hü, az előnyök, vagy az élvezet miatt, mely abban találkozik, hogy valaki erényes. Az embernek a dolgokat magasabb s általánosabb szempontból kell nézni. Az erény a nőnél, szerezzen az vagy ne, a botlás általános lehetetlensége, s minden kigondolható esetbeni megközelithetlenség, s hogy ily tulajdonsággal dicsekedhessék az ember, követelendő, hogy a legborzasztóbb megpróbáltatásokat legyőzte legyen.

— És azt hiszi ön, — folytatá Larcy asszony nem minden hiuság nélkül — hogy én egy, a milyen

az inditó okot, az eseményektől igen hajlandók vagyunk minden törvényszerü menetet megtagadni s azokat esetekeseknek tartani. Pedig csak kevés körültekintést kellene tennünk, hogy az összefüggést megtaláljuk.

Igy vagyunk az esetben is, ha az összefüggést keressük azon tények között, hogy a középkor elején élő népeknél a fiunak kellett a nő feletti hatalmat megszereznie, tehát a házasságnál a férj hozott a konyhára, melyet a hozománytól megkülönböztetőleg hitbérnek hivunk; mig a rómaiaknál a ma is szokásban levő hozomány alatt a házasság kötésénél a nő álfál a házhoz hozott összeget értették. Röviden: a középkor elején élő népeknél a férj hozott a házhoz hitbért, mig a rómaiaknál a nő látta el a házat hozományával. E két dolog közt igen érdekes az összefüggés megfejtése, mert ez az eset is igazolja az ok és okozatnak mindenütt való jelenlétét.

A rómaiaknál ugyanis a fiu nemcsak addig tartozott apja hatalma és védelme alá, mig megnősült, vagy nagykoru lett, hanem az apa életfogytáig. Ha a fiu megnősül, az apával közös háztartást vezetett, nem volt vagyoni önállósága. Tehát, ha valamely római gigerli megkérte pl. Juliánna, vagy Fábia bakfis kezét, ez annyit jelentett, hogy őt is atyja hatalma alá akarja vinni. Ha pedig a nő azt akarta, hogy az uj házastársak közt vagyoni önállóság is létesüljön, az erre szükséges vagyont a nő tartozott előállitani, vagy apósa háztartását ezzel támogatni.

A középkori népeknél megforditva volt: a fiu azonnal felszabadult apja hatalma alól, mihelyt megnősült. A középkori férjnek tehát teljes hatalma volt neje felett, melyet megvásárolni tartozott.

Ezen vételdij, mint emlitve volt, a későbbi időkben egyszersmindenkorra meg lett állapitva. Es ez képezte a jegygyürü eredetét.

Ugyanis később ez a vételdij csak formalitás volt s megelégedtek a felpénz kifizetésével, a többit elengedték. Utóbb a megkérés jelölésére csak ezt a felpénzt kellett átadni a nőnek, majd különböző csecsebecse is helyettesitette jelképileg a vételárat és pedig rendesen olyan tárgyak, melyek a nő előtt kedvesek voltak. Igy különösen az ékszerek, hajékek stb. A szokás állandósitotta tovább azt is, hogy ezen ékszerek közül különösen a gyürü szolgáljon annak jelképezésére, hogy a gyürüt adományozó férfi megkéri a nő kezét.

Ezen időtől fogva az eljegyzéssel a házassági szerződés meg volt kötve és midőn az egyház befolyása folytán az adás-vevési szerződés teljesen mellőzve lett a házasságkötésnél: még akkor is fenmaradt a jegygyürü szerepe: megelőzte a házasságkötést, mintegy jelképezve azt, hogy a jegyesek jelölve vannak az egymással való összeházasodásra.

És ma is ez a szerepe van a jegygyürünek. A jegygyürü és a házasságkötés közt oly szoros összefüggés van, hogy ha a jegyesek visszaküldik egymásnak a jegygyürüt, ez annyit jelent, hogy a házasságból nem lesz semmi.

Tudomásvétel végett még csak annyit akarok megjegyezni, hogy ha a polgári házasság esetleg bejön a jegygyürü véghetetlen fontos szerepe akkor sem fog változni.

Bertinó.

Ujdonságok.

Alispán-választás. Hétfőn ejti meg a vármegye az alispán választást. A kiszélesitett agitáczió a jelöltek érdekében ott lesz látható a vármegye ősi termének négy fala között és ott fog kitünni, hogy a vármegye közönsége a két jelölt közül melyiknek nyujtja oda a győzelmi pálmát. Az a párt, a mely a közügyek és a közigazgatás terén a politikai szenvedélyeket előtérbe hozni perhorreskálta, álláspontját a legkomolyabban fogta föl, a midőn oly férfiut keresett az alispáni diszes szék számára, a ki ugy is mint a társadalet és ugy is mint a közigazgatás embere mindenki előtt agilis és garancziát nyujt multjánál fogva, hogy az alispáni székben nemcsak otthon, és jól fogja magát érezni, hanem a modern vármegye követelményeinek le és fölfelé egyaránt meg fog tudni felelni mereven merevség nélkül, fel fog világositani mindent és mindenkit leczkeztetés nélkül — szóval, a ki ha representál: látni fogják a vármegyét és a ki, ha dolgozik: tisztelni fogják a vármegyét. Ennek az alispánjelöltnek a pártja — a bizottsági tagok nagy zöme — vasárnap délután 4 órakor a Schalkház szálló első emeleti 4. számu termében a választást megelőző konferencziát tart Bárczay Odön elnöklete alatt, hogy aztán hétfőn a vármegye közgyülési termében annál biztosabban felsughassa: éljen Fábián János, az uj alispán!

Március tizenötödikét a kassai jogászok ezuttal a szinpadon is megünneplik, amennyiben Szapáry a török igába fogott hajdani hősről irott énekes szinműben fognak a szinésznők társaságában föllépni.

Az uj szinház kérdése örvendetes stádiumba jutott. Ott vagyunk ma már, hogy a papiaczót álomba vessük még azok is, a kik előtt csak néhány hét előtt e helyen kivül minden más hely lehetetlen volt az uj szinház számára. Ma ugy állanak a dolgok, hogy az ellen-agitáczió által ahhoz értő szakemberek közreműködésével inaugurált álláspont nemcsak hogy teljes méltánylással fogadtatik, hanem majdnem egyhangulag elismeréssel lett kitüntetve ugy az intéző körök előtt, mint a nagy közönség részéről, a melynek ohajtását ez az agitáczió képviseli. Vasárnapi számunkban árvekkel és adatokkal fogjuk beigazolni, hogy a régi helyen való épitkezés a kivánalmaknak teljesen megfelelőleg lehetséges, hogy impozáns szinház és társalgó-i helyiségek miképen paralizálhatók e helyen és hogy az összes költség kaszinó és szinházzal együtt csak 230—240 ezer forintot tesznek ki, vagyis szemben a papiaczi épitkezéssel a várostól ez a tervezet 220,000 forinttal kevesebb áldozatot követel meg. Ez ügyben tegnap este tartatott az elhatározó konferencia. Vasárnapi számunkban tehát erről bővebben.

Estély. A Rossi-hangverseny művészeinek tiszteletére f. hó 1-én fényes estélyt adtak báró Melczer urhölgyek, kik fent és alant egyaránt valódi zászlóviői minden szépnek, jónak és nemesnek. Az estély a bárónők valódi müizléssel s uri kényelemmel berendezett lakásán folyt le. Az előkelő társaságban ott voltak: Stojan k. a. anyjával és Rossi Marcello művészek, továbbá gróf Pallavicini neje és leánya, Hirsch ezredes és neje, báró Schellné leányaival, báró Stipsiczné, gróf Szirmayné, Berzeviczy és neje, Tomka ezredesné, Zvertsek kapitány és neje Vécsey báróné, Vojnarovics nővérek, Megay Adolf és neje, Huszka Agnes k. a., Roestle k. a., Saárosyné, Corzán Gizella k. a., Haller ezredesné, Fabinyi és neje, Loncsarevics kapitány és neje, Bökk táblai biró, Pokorny tábornokné és leánya, Smekal kapitány, Danesch őhadnagy, báró Zech, Hegedüs Lajos nejével s leányával, Ponyákovszky őhadnagy, Michanovics őhadnagy, Ujházy Józsefné, báró Tőplyné, Mume bárónő, Launé, Versebeg k. a., Vitéz és még többen. A nemes bárónők lekötelező szivességével s nyájasságával csak az az élvezet versenyezhetett, melyben a gazdag souper után a vendég-művészek részesitették a kiválló hangulatban levő előkelő társaságot, az improvizált konczert minden száma után zajos tapsokat aratva.

g—ó.

Telefon. A posta-táviró igazgatóság közli velünk, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának f. hó 12-én 5880/V. sz. alatt kelt rendelete szerint, mindazon betegsegélyző pénztárak, melyek az 1891. évi XIV. t. cz. határozmányainak megfelelően alakultak, közhasználatu távbeszélő hálózatoknál 50% dijmérséklésben részesülnek.

Hálálozás. Lapsánszky János, a kassai kir. főreáliskolának sok éven át volt jeles mathematika professora, a ki legutóbb a körmöczbányai főreáliskolánál működött, február 28-án Igión rokonainál elhalálozott. Tegnap volt a temetése, a melyhez innen Kassáról a főreáliskola képviseletében Vadász József és Káplártaik tanárok utaztak el, magukkal vivén az elhunytnak kassai jó barátjai által küldött szép koszoruk remek szalaggal. Az elhunyt önfeláldozó, barátjaiért rajongó karakter volt és mint tanár is a legjelesebbek soraiban állott. Béke hamvaira!

A pennybank betétjeire az eddig fizetett 5 százalékot 4 és fél percentre szállitotta le és ugyancsak ennyit engedélyez uj tőkék betevői számára. A tőkekamat-adót az intézet fizeti.

Hangverseny. Barbi Alice, a világhirü dal-énekesnő márczius hó 19-én Kassán a Schalkház termében hangversenyezni fog. A nagy müvésznőt Koczányi és Vitéz könyvkereskedőknek sikerült ez egy hangversenyre megnyerni és remélhető, hogy müértő közönségünk örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a kinált nagy foku müélvezetből kivegye kétségtelenül ohajtott részét. E hangversenyre jegyek a fentemlitett könyvkereskedésben kaphatók. A jeles müvésznőt a következő jellemzésben mutatjuk be olvasóinknak:

»A müvészetek nagy világában sokaknak van hangzatos neve mai napság. A gondolatközlésnek ama rengeteg apparátusa mellett, mely a valahol feltünő bármi csekély dologról azonnal értesiti az egész világot, nem oly nehéz ma már a dicsőségnek bizonyos mértékében részesülni még közönséges tehetséggel is. A fő, hogy azzal az apparátussal meg legyenek az összeköttetéseink s tudjuk a módját, megszerezni jó indulatát. Az igazi csillagok a müvészet egén azért nem sürübbek, csak a látásunkat fokozó műszerek lettek élesebbek, tökéletesebbek, úgy, hogy mégláthatjuk a kisebb fényü csillagokat is, melyeket fegyverzetlen szemmel örök homály rejtene el tőlünk. Barbi Alice a valódi csillagok közé tartozik. Azon énekesnők egyike, a kinek müvészete előtt, a hol csak megfordul, közönség és kritika egyaránt meghajol s föltétlen elismeréssel adóz neki. Pedig nem a hatásnak sokkal inkább kedvező szinpadon, csak a hangverseny-termekben ragyogtatja müvészetét. Nálunk harmadéve jelent meg először s mindjárt elragadta az eléggé kényes budapesti közönséget a vigadóban tartott hangversenyével, Azóta minden évben meglátogat bennünket, s minden látogatása egy-egy uj diadal neki, egy-egy igazi élvezetes est és kellemes emlék nekünk. Már külső megjelenésével minden hallgatóját rokonszenvre készti. Hódítása azonban akkor lesz teljes, mikor énekelni kezd. Hangja nem az a tüneményes erejü hang, a mi a Pattié, Nilsoné vagy épen Wilt asszonyé, de végtelen kellemes, behizelgő, bensőséges, azokból való, melyben a lelket és szivet érezzük hallani. Atérzi énekét s eredeti felfogással, lélekkel tölti meg. Ó- és uj-olasz, franczia és német dalokat énekel s minden kedélyhangulatot müvészileg tolmácsol, a pajzán és kedélyes, a szenvedélyes, a hősi színezés egyaránt kitünően sikerül neki, úgy, hogy nehéz eldönteni, a veleszületett müérzéknek vagy a kitünő iskolának tulajdonitsuk-e inkább a bűbájos hatást, melyet ránk gyakorol. Származásáról s művészi kiképeztetéséről kevés hiányosat tud eddig a müvészetek krónikája. Azok közé a kevés számú müvésznők közül való, a kiknek még nincsen életrajza. Mondják, hogy Florencz közelében igen szegény szülőktől származott, s egy toskánai gazdag nemes segitette tehetségét kiképeznie.«

Divat. Groszman Sa. utóda kassai divatkereskedő a tavaszi időnyre meglepte hölgyeinket, oly választékos divat-készlettel, a mely általános feltünést fog kelteni. Erre vonatkozó hirdetését figyelembe ajánljuk.

Édes anyám ha bejön Kassára... Ez a nóta járja városszerte, a mióta a fődoktor urak

---

vagyok, nem voltam szintén kitéve számtalan kisértésnek, melyben kissé kevésbbé erős tisztességesség, mint az enyém, könnyen hajótörést szenvedhetett volna?

— Volna oly kegyes elbeszélni azt nekem.

— Engemet egy fiatal ember szeretett; tizennyolcz éves volt, majdnem még gyermek; szép volt, mint egy angyal s tiszta, mint egy szüz; ha rám nézett, elhalványodott s remegni kezdett s én azt hittem, hogy meghalt volna örömében, ha kezemet nyujtottam volna neki csókra. Tényleg bánatában halt meg, mert soha sem ajándékoztam neki egyetlen nyájas tekintetet sem.

— S ön soha sem érzett iránta gyöngédebb érzelmet?

— Megsirattam, mint egy kis öcsémet.

— Ez kétségkivül nem volt az egyetlen győzelem, melyet önön maga felett aratott?

— Egy férfiu szeretett, valódi lánggal s mindazon gyöngéd ravaszsággal, mi talán megbizhatatlanabb mint ama. Az türelmes szivs bátor szellem volt. Tudták róla — nem tőle, mert oly diskrét volt, mint a sir — nagyon sok nő elragadtatva, lelkesülve, legyőzetve mosolya s esküjeinek édes szavai által csalatott meg általa; egy virággal boritott mélység egész észbontó varázsával birt. Nos ezen veszélyes ember őszintén szeretett; én voltam ezen győztes legyőzője. Azon napon, mikor vágyainak széljánál hitte magát, oly módon mutattam ajtót neki, mi egyetlen szót sem engedett meg neki többé s mikor a legközelebbi kedd megérkezett — mindig kedden fogadok — észre sem vettem, hogy nincs ott.

— Ez arra mutat, hogy nagy lelki nyugalommal bir ön, — de mik voltak a többi próbái?

— Egy a század között emlitést érdemel. Egy idegen főherczeg, ki Párisba jött, egy uralkodó királynő fivére, meglátott egy ünnepélyen s belém szeretett, bármily méltatlan legyek is ily magas szerelemre.

Főherczegi minőségében nem is sokáig gondolkozott, hogy ezt nékem bevallja. Azt kivánta tőlem, hogy egy herczegségbe szökjem vele, melynek herczegnője én leendek, s hogy bálkézrei házasságra lépjek vele. Larcy urral majd készen lesz. Ki tudja, mi történt volna, mert semmi sem lehetetlen, ha a szerető mindenható s a kegyencznő szép.

Talán egykor egy nagy királyság uralkodónője lettem volna. Vissza küldtem komornám által a herczegnek egy kis szafirokból s gyöngyökből készült koronát, mely többet ér kétszázezer franknál, s melyet a másik koronára várva küldött nekem.

S Larcy asszony most gunyos tekintetet vetett rám, mi azt látszott mondani, hogy bolond vagyok, egy urnő erényét gyanusitani, mely Lovelacet, don Juant s a golkondai királynő fiát kétségbe ejtette.

— Istenem, mondtam, — az bizonyos, hogy nem sok asszony lett volna, ki ellene állt volna ily csábító megpróbáltatásoknak; jó véleménye, melyet ön önmaga felől táplál, nem alaptalan. De végre is, ezek nem voltak valami nagyon veszélyes kisértések s önnek nincs joga, erényének rendithetlen erősségébe hinni, mig...

— Mig? — ismételte a szép asszony.

Nyugodt hangon folytattam:

— Mig a szigeten nem volt ön.

— A szigeten? — Azt hiszem ön megbolondult. Minek menjek szigetre? S miféle sziget az?

— Mindegy, melyikre. Csak egyikének kell lennie, azon ezer kis szigetek közül, melyek elszórtan feküsznek az oczeánon, távol a hajókázott vistől, hol minden nemzet gőzösei s vitorlásai közlekednek.

Valóban azt kezdte hinni, hogy megőrültem. De én rendithetetlen komolysággal folytattam:

— Minden lehetséges a földön. Képzelje magának, hogy Larcy urral, férjével ön Amerika felé evez. A hajón egy egészen fiatal utas is van, ki forró szerelemre lobbant ön iránt; de ön még egy tekintetre sem méltatja. Ezalatt a szellőből szélvihar, orkán lesz, a hajó ismeretlen tengerekre vetődik; a hajó léket kap s megfeneklik. Férje bátran az ön oldala mellett van, védeni akarja önt az elemek dühe ellen; ekkor egy hullám csap a hajóra s magával rántja önt.

— De uram...

— Engedje befejeznem.

A hullám önt is felboritotta s fehér habjaiban a födélzeten hengergeti önt körül. Az iszonyu pillanat közelg, a hajó sülyedni kezd, ön el van veszve. De nem, egy erős kar átfogja önt s egy férfiu a tengerbe ugrik önnel. Egyik kezével a bősz hullámokat választja szét s mialatt önt a másikkal tartja, uszik a vihar bömbölése s villám csikkázása közt egy közeli part felé. Sikerül neki s ön meg van mentve. S mikor ön a szemeit felnyitja, egy ön előtt ismeretlen parton látja magát s a fiatal utast maga előtt térdepelve, a mint egyidejüleg sir s nevet.

— Micsoda képzelgések ezek, — mondta Larcy asszony.

— De értem, a szigeten vagyunk.

— Igen.

— Puszta szigeten?

— Annyira puszta, hogy még egyetlen emberevő sincs rajta; semmi más élő lény, mint a kigyók a homokban, s a majmok a kókuszfa ágain, s miután e mellett soha sem halad el hajó, hogy ön sem Franciaországot, sem Larcy urat, férjét sohasem fogja többé látni.

— Annál kevésbbé, miután a tengerbe fult.

— Igaz, egészen elfeledtem. — De ha még férje megmenekült volna is, egy roncsba kapaszkodva, önre nézve minden körülmények közt elveszett volna. On özvegy, asszonyom, s a legbánatosabb helyzetben van. Szerencsére az utas, kinek ön élete megmentését köszönheti, (nagyon szép, szelid szemei vannak, s a sós viz nem rontotta el egészen bajusszocskáját) nagyon

a sor alá való fiatalokat visitálják. Tart pedig ez a visitáczió kedd óta. Remegő anyák, komoly ábrázatu, de sajgó kebliü apák kisérik szemükfényüket a bizottság elé. A fiuk büszkén keveredtek czimboráik közé, mert a ki már sor alá kerül, nem gyerek az többé. Még a nyápicz, ökölnyi legényke is abban a hitben indul a doktor urak elé, hogy belőle „tauglich" gyalogos lesz. A mikor aztán rámondják egy-egy derék legényre hogy „beválik," még büszkébben jelenti ezt édes szülőjének, a ki örül és sir is. Örül, hogy derék fiat nevelt; sir, mert három évre elvesszi a jobb kezét. Ma már elhangzottak nóták; a ki tauglich, berukkol október 1-én, a ki gyenge, várnak még utána egy-két esztendőt. A kiszabadult s nem katonának való pedig már is a házasságra gondolnak és fizetik a törvényes hadi adót, mint becsületes népfelkelők.

Megmozdult a Hernád. Minden tavaszkor balsejtelem szállja meg a város ügyeinek intézőit, hol a gát, hol pedig a nagy hid miatt. Mikor eltisztulnak a szürke felhők a tájról, a letüz a tavaszi napsugár, nagyot roppan a Hernád, jégtükre darabokra törik, s megindulnak a fenyegető jégtorlaszok... Akkor lehet ám félni. Olvassuk az árviz pusztitását; olvassuk a földszinéről eltünt falvak neveit napról-napra... A viz hatalmasabb ellenség a tüznél. Szerdán Szepesség felől nagy jégtáblák usztak lefelé, s este már komoly veszély fenyegette a kassai nagyhidat. A tüsoltók rögtön kivonultak a vészjelzésre és törökkel, dorongokkal a hid felett összetorlódott jéghegyeket hamarosan széttördelték; lassankint elvonult a jég, de öt hidcsölöpöt magával sodort. Reggeli két óra tájban ismét nagy jégzajlás volt, de bajt nem okozott.

Hibaigazitás. A szedőszekrény koboldja ftdő Duschek János alsó-misilyei plébános papi életének 25 éves fordulójáról hozott tudósitásunkat február 26-ika helyett, a melyen az tényleg lefolyt, egy nappal korábbra tette meg, a mely hibának csak azért az, mert éppen febrnár 25-iki kántorbőjti nap volt és ily napon egyházi férfi semmiféle magán-ünnepet nem tarthat. Es szolgáljon igazolásul, hogy miért fektetünk mi e hibára olyan nagy sulyt:

Értekezlet. A kassai ügyvédi kar márczius 6-án délután 4 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (mészáros-utcza 6.) az évi közgyülést megelőző konferenciát tart, a melynek főtárgya a választásokra vonatkozó jelölések megállapitása.

A szomszédban. Miskovszky Viktor főreáliskolánk disze, a tudós akadémia tagja már régtől igéretet tett eperjesi kedves szomszédainknak, hogy szülőmegyéjének müvészeti emlékeiről a Széchényi-körben előadást fog tartani, ez azonban oly feltételtől volt függővé téve, a melyet biztosra fogni majdnem lehetetlennek látszott. Nevezetesen arról volt szó, vajjon a müemlékek országos bizottságától meg lehet-e kapni kölcsönbe azokat a müvészi polychrom-képeket, a melyeket Miskovszky még a 80-as években készitett? A nehézséget Berzeviczy Albert államtitkár oszlatta el, a kinek befolyására e képeket a Széchényi-körnek kiadták, s igy történt, hogy Miskovszky a mult pénteken a Széchényi körben müemlékeink mint a nemzeti kultura jelzői különös tekintettel Sárosvármegyére czim alatt felolvasást tartott nagyszámu közönség előtt. Előadó az általánosan tájékoztató bevezetés után részletesen ismertette Sárosvármegye nevezetesebb városait (Zboró, Kapi, Palocsa), templomait (Eperjes, Bártfa, Kis-Szeben, Héthárs,) külön a maga nemében a páratlan fricsi kastélyt, melyről saját magáról 22 lapot mutatott be és végül a szintén érdekes, kis templomokat (Regettő, Litinye, Ondafka). A nagy tetszéssel fogadott felolvasáson kivül zeneszámok és szavalat is volt. A sikerült estély után vacsorára ott maradt a felolvasónak több tisztelője, kik öt melegen éltették.

Divat. Rosenberg Miksa divat-üzletét a vármegye székházában jelöli annak, hogy tevékenysége a hölgyek körében elismeréssel találkozik, kibővitette és habár ennek a boltosnak nincs is mutatós külső ábrázatja, belülről a mit mutat vevőinek, minden tekintetben megállja a helyét.

A fővámhivatalnál e hó 22-én 20400 kgr. törött vasuti kerékalp-vasak fognak elárvereztetni, a melyre nézve bővebb a mai birdetések között olvasható.

Az orfeum, melyet a szinházi igazgatóság a versenytől való félelem folytán a koncczesziótól egy időre megfosztatott, most ujból és állandó jogosultságot nyert. Az ujonszervezett társulat e hó elsején az Európában megkezdte működését.

Marad a régi. Apponyi gróf inditványa, hogy a parlamenti ülések reggeli 10 óratól délutáni 3 óraig egy folytában tartassanak, a parlament márczius elsején tartott ülésében tárgyaltatott. A többség ugy vélekedett, hogy a jelenlegi állapot jobb és Apponyi inditványát elvetette.

Ingyen utazás. Képviselői körökben az az ohajtás merült föl, hogy a kormány az országgyülési képviselők számára az összes vasutakra érvényes passe-partout szolgáltasson ki. A czim az volt, hogy igy a képviselők az ország egyes vidékeit tanulmányozhatják és közvetlen tudomást szerezhetnek a közállapotok és szükségletekről. Wekerle miniszterelnök azonban ennek a szükségét nem látta be és egész helyesen hivatkozva a zónarendszer behozatalakor hangsulyozott elvre, hogy a szabadjegyek megszüntetendők, az ohajtást pium desideriumnak hagyta meg.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül** szállit: **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér- és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 4—19

Kassai szinház.

Halmi (Hennefeld) Hedvig kisasszony most kedden a Madarász operetthen a fejedelemnő szerepében vendégszerepelt. A nézőtér zsufolásig megtelt és a hallgatóság élvezettel hallgatta a kisasszony szépen iskolázott szopránját, a mely leszámitva az elfogultságot, a melylyel a kisasszony első nagyobbszabásu nyilvános szereplése folytán küzködött, igen szépen érvényesült. Zajos taps volt a jutalma, a mely azonban inkább buzditás kivánt lenni a jövőre, a mely a kisasszony részére igen szépnek igérkezik.

Gondolatok.

Egyet-mást a nőkről.

Átgondolta és jegyezte:

Dr. Klein Simon.

A nőknek kitünő az emlékező tehetségök, minden eszökbe jut, hogy még valamiről megfeledkeztek.

—

Fiatal lányok ugy viselkedjenek, mintha mindig látnák öket; csak ha látják öket, kell ugy viselkedniök, mintha senkisem nézne rájuk.

—

A nő sokkal gondosabban öltözködik, ha vetélytársnőjével, mintha kedvesével találkozik.

—

Mi a szerelem? Önfeláldozás, jótékonyság, nagylelküség, jóság, igazság, becsület és más erények együttvéve — a hüség kivételével.

—

Vak a szerencse szerencséje, mert nagyon kellene pirulnia, ha látná, kiknek kedvez.

—

A legyező sokszor arra való, hogy szép nők mögéje rejtőzzenek, ha azt akarják, hogy lássák öket.

—

Ha a nők ártatlanságát biztositó társulatok alakulnának, micsoda bukásokat érnénk meg.

—

A férfiak azt csodálják, a kit szeretnek, a nők azt szeretik, a kit csodálnak.

—

A zefir lengeti a füszálat, az orkán gyökerét tépi az erős tölgynek, az asszony lehellete legyőzi a legerősebb férfiut.

—

Hozzám mindig oly jó voltál...

Hozzám mindig oly jó voltál,
Bünös voltam; nem vádoltál;
Nem hivok rád én se átkot,
Megbocsátasz; megbocsátok.

Gunyos véget telt be rajtunk,
Hogy egymástól elszakadtunk;
Ki az oka? te sem, én sem,
Nem tudja azt a nagy ég sem.

Fölidézzük még a multat,
Miért is lettünk nyomorultak;
Megsiratjuk, emlegetjük;
Lassacskán majd elfelejtjük.

CSARNOK.

Nelitta.

Elbeszélés.

— Irta: **Olsavszky Lajos.** —

(Folytatás.)

IV.

Nincs a föld kerekségén aljasabb, piszkosabb, nyomorultabb ember, mint Fedor Ivánovics; — panaszkodik Nelitta az ő ifjának amint utjából visszatért.

László szótlanul vár, mig a leány haragja elmulik.

— Hát azért van-e véresgi kötelék, hogy a közeli rokonok jogositva legyenek egymásról a leggyalázatosabb dolgot is feltételezni, sőt azt szemtől-szembe is megmondani?

— Csillapodjál, kedves. Beszéld el, mi történt?

Nelitta átadja Lászlónak az Iván levelét, ki azt gyorsan elolvassa, aztán megszólal.

— Ebből nem sokat értek; különösen azt nem értem, mi oka lehet a nagy titkolózásnak.

— Az, hogy a gazembernek eszégában sem volt az elrabolt örökségünk visszaadása.

— Ugy hát mit akart?

— Azt, hogy orosz szolgálatba kémül szegődjem.

Az ifju felpattan e szavakra, szemei villámokat szórnak és kezei ökölbe szorulnak; majd erőt véve indulatán, ismét leül.

— Beszélj kedves Nelitta; adj felvilágositást erről a gyalázatosságról.

— Késő este érkeztem meg Granczi határállomásra, mely mindössze is csak nehány házból, két laktanyából és több nagy raktárból áll; — kezdi Nelitta az ő elbeszélését. — Az egyik laktanyába az osztrák-, a másikban az orosz vámőrség és csendőrség van elhelyezve. Tapasztalásból mondhatom, hogy a csendőrök igen jól ügyelnek a jövőmenőkre.

Ivánovicsot az állomáson nem találva, az egyetlen vendégfogadóba mentem éjjeli szállásra, hol a tulajdonostól is megkérdeztem: nem volt-e itt Oroszországból érkezett férfi, aki Magyarországból jövő nőrokonát várja? A tulajdonos tagadó válaszára aludni tértem. Rendkivül nyugtalankodtam, hogy most már mi történik velem, de a nagy fáradság mégis csakhamar elaltatott.

Éjjel egy órakor a tulajdonos ajtómon zörgetve értesit, hogy férfi vár a folyósón, aki Oroszországból érkezett és aki Krakóból jövő nővérét keresi. Az én utam is Krakón vitt keresztül, miért is gyorsan felöltözve, ajtót nyitottam. Soha nem látott, idegen férfival állottam szemben. Mindaketten zavarba jöttünk, de az idegen mégis kimagyarázta, hogy a fogadós szavai után engemet gondolt a nővérének. Ezután az idegen udvariasan bocsánatot kért és eltávozott. Másnap délben a table d' hote-nál találkoztam vele. A véletlen (melyet talán ő is elősegitett,) az asztálnál egymás mellé juttatott. Bemutatta magát és aztán mulattatni igyekezett, ami sikerült is neki, mert képzett és elmés ember. Az ő tanácsára délután a táviró-hivatalba mentem és sürgönyöztem Fedornak. A válasz csakhamar a kezemben volt, melyben Fedor tudatta, hogy nem jöhet és hogy az orosz csendőrség parancsnokához: Masszjon kapitányhoz rendelet ment. Rögtön a csendőrségre siettem, hol a kapitány utlevélül a következő sürgöny hitelesitett másolatát kézbesitette nekem: „Szotniku Masszjon vo Graniczi. Nelitta ***** prspusztity, Gurko." („Masszony kapitánynak Graniczán. ***** Nelitta átbocsátandó. Gurko.") Meglepett ugyan, hogy a sürgönyt maga a varsói főkormányzó irta alá és a csendőrparancsnok olyan alázatosan beszélt velem: de nem levén időm az értekezésre, elsiettem. Az alkonyatkor induló vonattal már utban voltam Varsó felé. Lunski Henrik lovag, uj ismerősöm a vasuti kocsiig kisért, tudatva, hogy még azon a napon sürgönyt vár Krakóból és ha az megérkezik, a nővére pedig elmarad, ugy ő másnap reggel utazik Varsóba. Egyidejüleg átadta lakás czimét is, kérve, hogy ha Varsóba érkezém, küldjem el hozzá az én lakás-czimemet és ha kalauzul elfogadom, szives örömmel áll rendelkezésemre. Varsóban Fedor Ivánovics a pályaudvarban várt rám és vendégfogadóba kisért, hol mintegy félóráig maradt nálam. Alig hogy a gazember eltávozott, az iró asztalhoz rohantam és a dühtől remegő kézzel irtam meg Lunskinak lakásomat, kérve, hogy amint megérkezik, azonnal siessen hozzám. E szót azonnal kétszer is aláhuztam. A szörnyü várakozás ideje kétségbeejtő lassusággal mult hajnalig. Lázban volt minden csepp vérem. Azt hittem, hogy a homlok-ereimben nem is vér, hanem valami pusztitó tüz kering, olyan irtózatosan fájt a fejem. Agyamnak nem volt gondolata, pedig épen most lett volna szükségem minden eszemre. Hát már odáig sülyedtem, hogy nekem olyan ajánlatot is lehet tenni, aminőt Fedor tett? Hogy hazudjam a szivnevében és habozás nélkül adjak ölelést, csókot és szerelmet bármely jöttmentnek! Es mindezt a szent czél érdekében, melynek valódi neve kémkedés, árulás, aljasság. Hogy megfizetett, piszkos közege legyek annak, aki pénzt ad. De hiszen sok, nagyon sok pénzt, mesés kincset igért és ez szabaditotta fel rá, hogy alku tárgyává tegye a testemet-lelkemet. Nem mertem ellenkezni Fedorral, mert féltem a hatalmától; de azért sem volt bátorságom, mert közeli multamat tárta a szemeim elé, hogy a gonosz látszatot csaknem magam is valónak hittem. Es Fedor olyan nyájasan és szeliden, de olyan elökelő és öntudatos hangon, olyan biztosan beszélt, mint aki gyöngéd kegyességgel nem akarja éreztetni, hogy irgalmas cselekedetet gyakorol.

Amint Fedor eltávozott, szobámban többé nem égett világ. Eloltottam a gyertyákat, és karosszékbe ültem. Sötétségben, remegve vártam a bizonytalan jövőt. Minden lépés zajára, mely ajtóm felé közeledett, halálos aggodalom fogott fel, hogy Fedor talán megsejtette a tervemet és visszatart annak kivitelétől.

Lunski hajnalban érkezett a fogadóba. Nem régen jött meg a vonattal és levélkémet a lakásán találva, rögtön hozzám sietett. Bámulatos hidegvérrel tette meg a megszökésre tartozó intézkedéseket. Nem felejtett el semmit, sőt még arra is gondolt, hogy Fedor ha keresné is, ne vegye észre menekülésemet. Az ő jelenléte felbátoritott és mig ő intézkedett, addig nekem bőséges alkalmam volt öt megfigyelni. Jól észrevettem, hogy érdeklődése több a közönséges érdeklődésnél. A jóságos ég tudja, hogyan sikerül a menekülésem: én nem tudom. Lunski nagyot merészelt, mikor engemet haza segitett; miért is örök hálával tartozom neki. A hálánál is roszabbtól: a gyalázattól mentett meg. Nélküle a Fedor hatalmában maradok és talán nem mertem volna e szörnyü emberrel ellenkezni. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

bátor s derék férfiunak mutatkozik. Galyakból s széles falevelekből kunyhót épit önnek, hogy széltől s esőtől megvédje; ő maga az ajtó előtt alszik, hogy ön felett őrködjék. Gyümölcsöt szed, halat, rákot fog az ön számára, mi izletes táplálékot nyujt önnek. De a szolgálatok, melyeket önnek teljesit, nem gátolják, hogy önt imádja, tekintete minden pillanatban elárulja önnek, hogy áldja a hajótörést, mi az ön közelébe hozta. On megesküdött magában, hogy hü marad férje Larcy ur, ezen kitünő ember emlékéhez; de a napok s éjjek mulnak, ön örökre el van választva az emberektől, kivéve megmentőjétől, ki egy napon lábaihoz borul s keseit csókolja. On biztos abban, hogy erényе...

Egy könnyü legyező csapás zárta be számat.

— Ez mindenesetre a legörültebb bolondság, melyet valaha hallottam, — kiáltott föl Larcy asszony. Mily valószinütlenség, hogy egy párisi nő valaha ily módon egy puszta szigetre jusson. Robinson Crosue óta nem szenved az ember ily hajótörést többé.

— Asszonyom, ellenkezőleg, semmi sem oly valószinübb, vagy gyakoribb, mint ily kaland, s ön igazat fog nekem adni, ha ezen sziget nevét megtudja.

— S mi a neve?

— A kisértés szigete.

Larcy asszony egy ideig szótlanul gondolkozott. Aztán mondta:

— Ön nem tudja, hogy mit beszél. Beszéljünk másról.

Én sem óhajtottam jobbat, annál is inkább, miután a szép nőnek a hajába, közel a nyakához, egy hófehér kamélia volt tüsve, mely csodás módon emelte ki, a másik, kissé rózsa pirral bevont fehérségét fülecskéjének s én csinos mondatot keresgéltem, hogy ezt értésére adjam. Végre sikerült a kivánt frázist megtalálni.

— Kérem, kérem, nem vagyunk a szigeten! — felelte, s ekkor jöttem rá, hogy nem jó az asszonyoknak morális hasonlatokat elmondani.

Dominkovich Mária.

HIRDETÉSEK.

Groszmann Sa. utóda

nőiruha-divatüzlete Kassán.

Tavaszi divat-idény.

Tavaszi bevásárlási utazásomból megérkezve, van szerencsém a nagyérdemü hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy a legujabb

párisi és berlini

divat-modellek

bő választékát szereztem be és a legujabb

angol és franczia kelme és selymeket

női ruhákhoz, melyek mühelyemben divat szerint pontosan készittetnek el, nagy készletet hoztam haza.

Raktárom megtekintésére a nagyérdemü hölgyvilágot felkérve, vagyok

szolgálatkész tisztelettel

67 1—3 **Groszmann Sa. utóda.**

Divatüzletem számára keresek két ügyes, kellemes külsővel biró **próbáló-mamsellt**, a kik az eladás körül is jártassággal birnak. Erre vállalkozók jelentkezzenek üzletemben.

M. kir. fővám-hivatal Kassán.

253.
893.

64 1—2

Árverési hirdetmény.

A kassai m. kir. pénzügyigazgatóság folyó évi február 20-án kelt 5514. számu rendelete folytán az alulirt m. kir. fővám-hivatal helyiségében **folyó évi márczius hó 22-én délelőtt 10 órakor** a raktárkönyv 54. és 55. tételei alatt foglalt **20400 kgr. törött vasuti keréktalpvasak** nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek el fognak adatni.

Venni szándékozók értesittetnek, hogy ezen küldeményt métermázsánként aranyban 65 kr. vámilleték terheli, mely az esetben ha a küldemény belföldön marad a vevő által a vételárral együtt azonnal befizetendő. Bánatpénzt fejében 34 frt teendő le.

Közelebbi értesitések az alulirt fővám hivatalnál megtudhatók.

Kassán, 1893. február 27-én.

M. kir. fővám-hivatal.

Épitési telek.

A Klobusiczky-utcza 11. szám alatt levő három utczára fekvő telek e hó végeig eladó.

Bővebbet a kert utcza 8. szám alatti házban.

66—1

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 30-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bövitettem és az első emeleten minta-termeket rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly látványosságot nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia- és más ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett szállittatnak.**

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit továbbb is várom, maradok

mély tisztelettel

328 15—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel“.

Vértisztitó labdacsok,

ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekelyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni szives-kedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knificz Teréz.

Béca-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és viszkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwickl Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az „arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis **PSERHOFER J.**-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a **PSERHOFER J.** névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin - hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lőn kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurút, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-tól Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda - balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az o-sztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

46—3—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Rosenberg Miksa „női-divat áruházát“

(főutcza 31, vármegyeháza)

nagyérdemü vevői kényelmére jóval megnagyobbitotta és raktárát a tavaszi idénynek megfelelő

valódi gyapju- és selyem-kelmék, valamint **ruhadisz-ujdonságokkal**

dúsan felszerelte, melyek szives megtekintésére nagyrabecsült vevőit tisztelettel meghivja

62 2—2

ROSENBERG MIKSA
főutcza 31.

Olcsó és szolid kiszolgálat előre biztosittatik!

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi márczius 5. 27. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények intézendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Szó és — tett.

A kettő közt bizonyára van egy kicsike kis különbség.

Ezt a kis különbséget pedig azok tudják leginkább méltatni, akiket tettek helyett folyton szavakkal igyekeznek kielégiteni.

A szó olyan, mint a festett kép. Ki lehet szinezni tetszés szerint és rajzolni lehet rá arany felhőket, rózsalugasokat.

A szó olyan, mint mikor az éhes embernek szépen felteritett asztalt mutatnak, megrakva pompás eledelekkel — festve.

Az éhes ember aztán igy felelt rá: vigyétek el a szép festményeiteket, s adjatok nekem egy darab kenyeret valóságban.

Ez a tett!

Aki vár, eped valami után, a kit igéretekkel traktálnak, az megtanul jól distingválni.

Igy tanult meg a magyar tanitóság is, hoszszu huszonöt év alatt.

Azóta az illetékes körök alig tettek egyebet, mint b e s z é l t e k a tanügy és tanitóság érdekében, s a tanitóság belátta, hogy a beszéd csak beszéd s mig ő azon az elszigetelt területen, hová szegénysége helyezte, hangyaszorgalommal dolgozik és fárad: addig az ügyében hangzó szavak mindinkább frázisokká kezdenek válni, s a társadalom nagy erkölcsi átalakulásáról festett kép szépül, szépül ugyan, de az a kép, amit a tanitóság helyzete tár elé: mindig komorabbá, sötétebbé válik.

A társadalomban mindenkinek fokozódnak az igényei s ezt a társadalom egészen természetesnek találja. Egy jómódu iparos ma már olyan viszonyok közt él, mint ezelőtt ötven évvel a magasrangu tisztviselők. Ki irigyelhetné tőle. Szorgalma és becsületes munkája által fokozott jövedelemhez, fokozott jólléthez jut.

És a tanitó? A tanitónak abból a fizetésből kell megélni, amit ezelőtt ötven vagy száz évvel elődje számára szükségesnek láttak megállapitani. Azon elöde számára, a kinek tanitói oklevélről fogalma sem volt. Sok helyen még ezeket a régi fizetéseket ujabb időben kétfelé osztották az alatt, mig az intéző körök tele szájjal hirdették a tanitói állás nemes és magasztos voltát.

Önök talán hihetetlennek találják ezt? Száz példával lehet bizonyitani, hogy a szó és a tett mily eklatáns ellentétben szerepel a tanitók és tanügy sorsában.

Nézzék meg önök magát az országgyülés naplóját. Nagy szavak és frázisok áradata közt találnak egy-egy kicsike mozzanatot, ami a tettet képviseli.

És a legkülönösebb az, hogy a társadalom minden ügyet érdeklődéssel, figyelemmel kisér, lehetőleg bele is avatkozik, egyedül a tanügyi kérdések tárgyalását nézi közönyös szemekkel.

Azt az ügyet, mely a társadalom érdekeivel legközvetlenebb egybefüggésben áll.

Ez a közönyösség valóban megfoghatatlan!

Egy goromba katonatiszt afférje, egy XIV. §, egy reformkérdés, egy polgári házasság, egy Henczi szobor ügy felrázza az egész nemzetet, abban tüntetnek, abban interpellálnak, lármáznak, fenyegetnek! A tanügy fejlesztése, amitől a z e g é s z n e m z e t é l e t e, f e j l ő d é s e, m a g a a h a z a f i s á g i s f ü g g: a tanügy egyhangu, unalmas kérdés, abban csinálják az intézők, amit akarnak s ha a közoktatási budget kicsiny: addig takarózzon a miniszter, ameddig a budget ér.

Csodálatos az, hogy a társadalom nem akarja belátni, hogy a t a n ü g y b e n l e g f o n t o s a b b é r d e k e s z e n v e d.

Uraim! Polgártársaim! Hiszen az iskolák a z ö n ö k t u l a j d o n á t k é p e z i k! A z ö n ö k g y e r m e k e i j á r n a k a b b a! A z i s k o l a s e m n e m a z e g y h á z é, s e m n e m a z á l l a m é, v a g y k ö z s é g é, h a n e m a z ö n ö k é! Az állam, község és egyházra ö n ö k b i z t á k a z i s k o l á t, t e h á t j o g u k v a n e l l e n ő r i z n i a n n a k k e z e l é s é t! Önök óriási összegeket fizetnek adó czimén állami, közigazgatási és egyházi czélokra! Vegyenek fáradságot maguknak megtekinteni, hogy m i j u t a b b ó l a z i s k o l á k r a, a z ö n ö k g y e r m e k e i r e! Önök olykor nincsenek megelégedve gyermekeik haladásával, — ne higyjék, hogy joguk nem volna a csekély eredmény okai iránt tudakozódni!

Az iskolai szervezet rosz; a tanterv tökéletlen, a tanitókat roszul fizetik. Jutott e még önöknek eszébe megkérdezni, hogy az iskolafelügyelőség mért nem csinál jó szervezetet, jó tantervet, s a tanitókat mért nem fizetik ugy, hogy az önök gyermekeit lelkes buzgósággal tanithassák. Vagy talán azt hiszik önök, hogy rosz szervezettel, rosz tantervvel az elnyomott, lenézett tanitók képesek lehetnek nagy eredményeket produkálni az önök gyermekeivel? Tudják meg tehát, hogy a tanitók erre m a g u k hangoztatják a n e m e t. A tanitók kénytelenek kilépni az eddigi szemérmes szegénységből, mert érzik, hogy a szegénység nyomasztó, s éppen nem való arra, hogy a pálya iránt lelkesedést meritsünk belőle. A tanitóság elvégre is a társadalomra, önökre apellál. Nem kér többet, mint a jelenkor igényeinek megfelelő dijazást! Hisz ez oly természetes! Egy valamirevaló gyári munkásnak több van 2 frt napi dijánál. A tanitók körülbelül 2 frt minimumot és öt évenkénti 10 százalékos fizetésemelést kérnek. Megadja-e ezt az országgyülés? Ha a társadalom akarja: igen.

Már pedig a társadalomnak nagyon érdekében áll, hogy akik gyermekeit nevelik: azoknak okuk legyen l e l k e s e n é s b u z g ó n d o l g o z n i. Erre pedig nem a tanitói oklevél, hanem a tisztességes fizetés és emberséges bánásmód qualifikál.

Vaday József.

Felhivás egy maláta-gyár alapitására.

Hazánkban a mezőgazdaság terén az utolsó évtizedben a gazdaközönség vállaira válságos viszonyok nehezedtek. A főoka ennek leginkább a tultermelés és a nagy kiviteli vámokban rejlik, mert ezek okozták, hogy a gabona árak annyira csökkentek. A mig itt a felső megyékben a szőlőtermelés meg volt, a gazdáknak zöme a borból tudta magának jövedelmét fokozni, némileg ellensulyozni, ebben a jövedelmező ágban sem találhatta soká reményét. A filloxera rombolólag tért hóditott és drága szőlőinket teljesen elpusztitotta oly annyira, hogy ezer meg ezer munkást a legnagyobb nyomorba ejtett és szőlőbirtokosainkat a jövedelemtől megfosztotta.

Ily siralmas állapotok közepette a gazdaközönség igyekezett is, igyekszik más terményekből jövedelmét fokozni. A mi vidékünkön a s ö r á r p a hódit tért és a gyakorlat bizonyitja, hogy az itt sikerrel termelhető. Addig, mig a nagy kiviteli vámok be nem hozattak, ezen termény jól jövedelmezett, de most a fenti okoknál fogva már ennek ára is érzékenyen csökkent oly annyira, hogy már a mult évben is a legszebb és legjobb áru F o r r ó - E n c s e n, a megyei piacz góczpontján 7 frtért volt beszerezhető, vagyis az előbbi évekhez képest 2 frttal olcsóbban.

Magyarország földrajzi fekvésénél és termőképességénél fogva ma már, hogy érvényesüljön, az ipar-fejlesztésére van utalva, és csakis az iparvállalatok fejlődésével könnyebbithet agrár viszonyain, vagyis mezőgazdáink jóléte egyedül az ipar fejlődésétől függ.

Vidékünk gazdag lévén bortermelésben, a filloxera pusztitása következtében teljesen elszegényedett, egyedüli segitsége tehát egy ipar-vállalat alakitásában volna, és ezen iparvállalat egy nagyszabásu m a l á t a - g y á r lenne, mely hivatva van a sok kereset hiányában szenvedő vidékbeli népnek kenyeret adni, gazdáink jólétét emelni.

Két nemes czél volna tehát elérve, gazdáink árpáikat kitünően értékesitenék, és mint fen emlitém, a népnek kereset forrást adna.

TÁRCZA.

Oszkár.

Rajz. — Irta: Cáriastélyi Béla.

Ketten vannak csak a szobában. Adél, ki a zongora mellett ül és Sándor, ki mellette a zongorához támaszkodva, figyel a szép szőke leány játékára. A harmadik Oszkár, az angol dogg, ott hever a zongora mellett kiteritett medvebőrön és mintha csak ő volna megbizva a gardedám tisztével, állandóan Sándoron nyugtatja okos szemeit s annak minden mozdulatára figyel.

Adél végigfut ujjaival a billentyükön s a zongorából gyönyörü nóta dallama bontakozik ki, mely mindkettejüket valami szelid merengésbe ringatja.

„A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyiljék, ha jön a szép kikelet…“

— Remek nóta, minden szavában szépség és igazság, — jegyzi meg a játék végeztével Sándor.

A leány mosolyog és folytatva, átcsap egy másik dalba. Es már szilajabb, tüzesebb s a mint játsza, felfelnéz az előtte álló férfire, ki majd felfalja őt szemeivel.

„Naptól virit, naptól hervad a rózsa,
Hogy szeretlek, mit tehetek én róla…“

A vers utolsó szavait együtt dudolják.

— Milyen különös kedve van ma, Adél? — mondja Sándor.

— Csodálja? — felelt a leány csak ugy játék közben.

— Nem. Csakhogy régen láttam igy.

Adél elkaczagta magát s mig valami mazurt játszott, ő keresgélt a hangjegyek között s azután az egyiket a zongorára tette a leány elé.

— Szabad kérnem ennek eljátszására?

Adél a kottára nézett s mosolyogva felelt.

— Ez felelete az előbbire?

— A hogy veszi, — mondta Sándor; még akart valamit mondani, de a leány félbeszakitotta a játékkal.

„Nem kivánom, hogy felrójja az uristen,
Azt a sok kint, a mit érted elszenvedtem…“

— Nagyon merengő, az embernek ellágyul a szive.

— Kedvencz dalom.

Adél ismét uj dalt kezdett. Izgatottan kezdi, de a vége felé elhal a zene. Sándor figyelmesen hallgatja, idegesen fészkelődik helyén s azután egy széket előbbretolva, közvetlenül Adél mellett foglal helyet.

„Csak titokban akartalak szeretni…“

És Oszkár, az angol dogg, a mint látja, hogy Sándor közeledni merészelt Adélhoz, feláll fektéből s füleit hegyezve, az elé áll, mintha azt akarná neki mondani, hogy „vigyázz magadra, én is itt vagyok!“

De Sándor nem veszi észre a veszélyt s ismét keres egy hangjegyet és Adélnek nyujtja.

— És ez? — kérdi az, megnézve a neki nyujtott dalt.

— Válaszom az előbbi nótára.

„Nekem olyan asszony kell…“

— Csinos dal, csakhogy kissé avult.

— Ugy szeretem, mintha uj volna, — felelt Sándor.

Adél megint visszatromfolt neki.

„Ej haj, nem bánom, nekem is van virágom…“

— Nekem szólt ez? — kérdi Sándor gyönyörrel nézve a leány merengő szemeibe, ki reszketve ült ott mellette.

Az talán nem is hallotta a kérdést, mert mindjárt más dalba csapott át, miközben köny gördült ki szeméből.

„Nincsen apám, nincsen anyám, sem szeretőm…“

— Van, istenemre! — kiáltott fel Sándor s mikor Adél félbehagyta a játékot, a férfi közelébb simult hozzá s átkarolva karcsu derekát, erősitette szavait.

— Van, én mondom ezt! — s erősen nézett a leány szemeibe.

Erre az impertinencziára és ignorálásra Oszkár morgott egyet és fogai vicsoritásából következtetni lehetett, hogy nagy kedve volna közelebbi érintkezésbe lépni Sándor kabátjával, ki először farkas szemet nézett vele, de azután ismét a leány felé fordult.

— Szeretsz?

— Szeretlek.

És a szoba csöndjében csak egy hosszu csók édes csuppanása hangzott. Oszkár pedig, az angol dogg, egykedvüen fordult el tőlük s a nagy üvegszekrény alá huzódott, mintha csak azt mondaná:

— Ha igy áll a dolog, bánom is én; tegyetek a mit akartok.

A gardedám már felesleges volt ottan.

Ezen iparvállalat a következőleg indokolt okoknál fogva igen életképes lenne. Először a magyar-osztrák monarchiában a **sörtermelés** napról-napra nagyobb arányokat ölt, és mondhatni a sör már első szükségleti czikké vált. Ennek gyártásához évenkint óriási mennyiségü maláta lesz behozva külföldről, mely természetesen itt nálunk sokkal jutányosabban lenne előállitható a jó nyers anyag olcsóbb beszerzése folytán, a melyet még a vámok és vasuti dijak is csökkentenek és az olcsóbban előállitható gyártás következtében.

Statisztikai adatok alapján szerény meggyőződésem az, hogy egy felállitandó malátagyár szépen gyümölcsözne és a befektetett tőkének dus kamatozását biztositaná.

Az alább felsorolandó összeállitásból látható, hogy mily óriási mennyiségü malátára van szükség a magyar-osztrák monarchiában, midőn egy hektoliter sör előállitásához 20 kgr. maláta szükségeltetik.

Az osztrák-monarchiában Thaussing tanár statisztikai összeállitása szerint 2.953,873 hektoliter sör fogyasztatik, melynek előállitásához, felvéve, hogy egy hektoliterhez 20 kgr. maláta szükségeltetik, a kimutatott hektoliter mennyiséghez kell 590,694 mm. maláta. Magyarország területén a sörfogyasztás ... ... 472,152 mm. = 94430 mm. maláta, ehhez még hozzáadva, a mellék-tartományok malátafogyasztását, szükségeltetik évenkint közel 2 millió métermázsa maláta.

Ezen statisztikai adatokból is látható, hogy mily óriási arányokat ölt a sörgyártás, és mily óriási mennyiségü maláta lesz feldolgozva.

Tény, hogy minden nagyobb sörgyárnak van saját maláta-készitménye, de ennek daczára ezen surrogatumnak tulnyomó részét a gyárosok máshelyről vannak kényszeritve beszerezni és milliókra megy azon pénzösszeg, melyet malátáért évenkint a magyar-osztrák sörgyárak külföldre kifizetnek.

Ez inditott arra, hogy gazdatársaimhoz felhivást intézzek egy maláta-gyár felállitásához Forró-Encsen, közvetlen a vasut mellett.

Forró-Encsen azért, mert ennek fekvése igen kedvezőnek bizonyul, Kassán keresztül Oderberg felé is, mely az esetleges kivitelnél nagy pozicziót alkot, nemkülömben mint már emlitém a nyers anyag, értve az árpa beszerzésére nézve a piacza is igen kedvező. Felsőmagyarország szivében fekszik, vidékén a legjobb minőségü árpák teremnek. A tüzelő-anyag beszerzése jutányos, közelében vannak Borsodban kőszénbányák, szóval minden tekintetben indikálva volna itt egy olyan maláta-gyár felállitása, melynek feldolgozására a szükséges nyers anyagot könnyedén lehetne beszerezni. Hogy bebizonyitsam ezen vállalatnak nagy élet- és versenyképességét, az alábbi adatok is bizonyitékul szolgálnak.

Bécs mellett létezik egy maláta-gyár, mely évenkint nagy mennyiségü árpát dolgoz fel. A nyersanyagot az ország minden jó árpa-vidékéről hozatja, a drága fuvarokkal az árpát drágitja, a munkás viszonyok ott jóval drágábbak, szóval legalább 2—3 forinttal drágábban állitanak elő egy métermázsa malátát, mint ez Forró-Encsen előállitható volna, és daczára ezen felsorolt körülményeknek, mégis remekül prosperálnak, szép jövedelmet produkálnak.

De magyarázom tovább. Egy métermázsa maláta előállitásához szükséges 125 kgr. árpa, ennek előállitási piaczi értéke átlagban 8 frt 50 kr., a maláta előállitási költsége ha az első években versenynyel kellene megküzdeni, 2 frt 50 krral tehető számitásba, a mi együttvéve 11 frtot tesz ki, mig a maláta-surrogatum métermázsája jelenleg a bécsi piaczon 13.50—14 frt között váltakozik és ha csak fölvesszük, hogy a gyáros ott helyben 13 frttal értékesiti produktumát, marad átlagban 2 frt métermázsánként tiszta haszon, ehhez adva egy métermázsa malátának 10 százaléknyi amláta-csiráját, mely métermázsánkint mint takarmány 4 frtért kapósan kerestetik, nyilvánvaló, hogy a tervezett maláta-gyár a legszebb jövővel kecsegtet és ha még hozzávesszük, hogy a magas kormány e vállalatot állami kedvezményekben részesiti, kétségkivül, hogy a Forró-Encsre tervezett vállalat, a melynek helyrajzi viszonyai a Hernád vizének könnyü szerrel való felhasználása által és egyébként is a létező vizbőség hozzájárulásával a gyártást a lehető legolcsóbb alapon elősegiti, évenként közel 175—200 waggon vagyis mintegy 20000 métermázsa árpát könnyen dolgozhatna föl és malátája számára a versenyképességnél fogva is, könnyen megtalálja fogyasztóit.

A főkellék itt természetesen első sorban a bizalom, a vállalat iránt való jogos lelkesedés, a mely tőkéjét egy egész vidék felvirágzásának biztos kilátásáért és jövedelmező haszon teljes tudatában, mozgósitani hajlandó, nehogy a központi magas üzleti szellem a mi vidékünk gazdaközönsége elől e vállalatra nézve a domináló befolyást elhalászsza.

A tőke, a mit ez a vállalat megkiván, hogy életképessége az első percztől biztositva legyen, 250,000 frt, a mely summának javarészét a mi birtokosainknak kellene lekötni, mert mi meg vagyunk győződve, hogy mihelyt a fővárosi kapitális e gyárnál való résztvételre felszólitást kap, a részvények rövidesen tul lesznek jegyezve.

Tessék tehát az impulzust megadni és a malátagyár állni fog rövid idő alatt, annyival is inkább, mert ezt az eszmét **Péchy** Zsigmond főispán a legmelegebben pártolja, söt kétségkivül nagyban hozzá fog járulni, hogy vármegyénk e vállalat létesitése által anyagilag nyerjen, hogy a mit a természet számunkra meghagyott, a mi és vidékünk javára aknázzuk ki.

E tárgyról a holnap márczius 6-án tartandó abaujtornamegyei gazdasági egyesület ülésében szó fog emeltetni és azért kivánatosnak tartom, hogy gazdatársaim ez alkalmat minél tömegesebben használják föl a tájékozásra.

Jaulusz Izidor.

Ujdonságok.

Családi hír. **Péchy** Zsigmond főispánunkat tegnap neje egy egészséges gyönyörü leánygyermekkel ajándékozta meg. A boldog apa örömére a mama a nagy állapot daczára jól érzi magát.

Az uj szinház kérdése, a mint megirtuk, ma már eldöntöttnek mondható. A fapiacz csak egy rossz álom szinében tünik föl. A városi képviseletnek 83 tagja mondta ki az itéletet, hogy az eddigi munkákkal tabula rasat csinál és elölről akarja és fogja kezdeni az ügyet, még pedig oly módon, hogy a kérdés rövid három hónap alatt minden mesterkedéssel egyetemben ott fog felküldni a zöld asztalon megbirálás, eldöntés végett. A csütörtök esti, városi közgyülésnek is beillő népes konferenczia mondta ezt ki, a midőn ámulva-bámulva hallgatta meg a kontinens egy elsőrangu szinház-épitő kapaczitásának vázlat-rajsokkal dokumentált memorandumát, a mely a kilencz év óta dolgozó bizottságnak minden érvelését egyszeriben halomra döntve, szakszerüleg bebizonyitja, hogy miképen fér el a régi szinház főfalainak meghagyása mellett a kaszinórész hozzávételével épitett modern uj szinházba 1029 ember, tehát 129-el több, mint a mennyit a bizottsági észjárás oda behozni abszurdumnak mond; bebizonyitja, hogy az összköltség nem éri el a 200000 frtot; bebizonyitja, hogy az az uj épitkezés a mai magas szinvonalu müépitészet és technika segélyével eszközölhető ugy, hogy a város közönsége a tavaszon bezárt ócska szinházból a legközelebbi őszig már az uj szinház megnyitási ünnepségére öltheti föl szalon-ruháját, tehát egy napig sem kell nélkülöznie a megszokott szinházát; bebizonyitja, hogy a mit mi polgárok akarunk, azt itt játszva meg lehet teremteni. Hozzáfüzi külön vázlatokon bemutatva, hogy az uj szinház és a kaszinó miképen maradhat meg, hogy ha ezt a város akarja, kormány megengedi. Ez esetben ugyanis a Szabadság-tér felől, a hol az első esetben is az épület főhomlokzata lesz, 15 méter térséget el kellene venni, ugyszintén a nagysétányból is 5—8 métert és akkor a térfogat **kényelmesen** megengedi, hogy azon a helyen **korrekt** stilben a város legszebb helyén összesen 230—240 ezer frt költséggel egy év alatt ott a muzsáknak emelt gyönyörü palota tündököljön, örökön hirdetni azt a tévedést, a melybe a kilencz évig tépelődött szinházi bizottság önmagát bele zavarta majdnem veszedelmére a városnak, a melyet a fapiaczon való épitkezés fejében egy félmillióig terhelt volna meg. De ma tul vagyunk rajta, köszönet érette azoknak, a kik a csávából kihuzták ezt az ügyet. A konferenczia ezek után Deil inditványára a most már meglevő erősségeknek érvényesitésére egy szükebbkörü bizottságot választott, a melynek **Deil** Jenő lett az elnöke, tagjai pedig Forgách József, Topscher Győző, Jakab Árpád, dr. Senka, dr. Kosztka, Benedek Ferencz, Répászky Mihály, Maléter Vilmos, Stark János, Megay Gusztáv, Girzsik Adolf, dr. Klekner Alajos, Kresz János, Schwarcz János, Brody Fülöp, Spirkó Ágoston, Szakmáry Károly, Gállik Géza, Ries Lajos. Deil Jenő ezután inditványozza, hogy a sikeres munka első sorban azt a feladatot rójja a bizottságra, hogy a bizonyitó erősségekkel együtt a közvélemény akaratát, a mely a képviseletnek 83 tagja által aláirt okmányban nyer kifejezést, azzal a kérelemmel vigye Hieronymi belügyminiszter elé, hogy a miniszter rendeletileg utasitsa a várost ez ügyet elölről a közvélemény ohajtásának megfelelően kezdeni és hogy a város teljesen nyilt, esetleg internaczionális pályázatot hirdessen a kérdésnek elfogulatlan megoldására. A konferenczia meg van arról győződve, hogy a miképen **Péchy** főispán őszinte nyiltsággal dokumentálta e kérdésnél elfogulatlanságát, ép ugy a belügyminiszter is, pusztán a város közérdeke és e kulturális intézmény nagy hordereje által indittatva, fogja megadni az igazát azon többségnek, a mely ez ügyben a leg világosabb igazságot képviseli és a mely minden más érdeket mellőzni kiván a közérdek dicsőségére.

Az iskolaszék körébe ezentul az óvódaügy is tartozni fog és miután a miniszter ezen rendelkezése kapcsán az iskolaszéki tagokat 20 női taggal kivánja kiegésziteni, az iskolaszék a következő hölgyeket hozza javaslatba, a pedig: Bászel Károlyné, Bernovits Gusztávné, Bezsilla Samuné, Bródy Fülöpné, Eder Odönné, Megay Adolfné, Megay Gusztávné, Fiedler Károlyné, Gallik Gézáné, Hegedüs Lajosné, báró Melczer Georgina, báró Melczer Malvin, dr. Moskovics Jakabné, Münster Tivadarné, dr. Polinszky Béláné, Fábián Jánosné, Loósz Józsefné, Schirger Emilné, Schirger Tivadarné és Timkó Józsefné.

Hangverseny. **Rossi** Marcell e hó 2-án a Schalkház termében disztingvált és igen nagy számban megjelent közönség előtt **Stoján** Betti énekesnő és **Weeber** Emil zongora-játszó társaságában tartotta meg hangversenyét. Thomson után Rossi müvészi tudása alig veszitett értékéből, habár be kell vallanunk, hogy az előbbi a hegedü saltomortale idegizgató és megkapó müvészetében messze fölülmulja Rossit, a ki inkább a mélységben, a zenei gondolatok büvös világában keres müvészete számára megeleveniteni érdemes anyagot, a mig tehát Thomson mesteri kezével a hangletra ezernyi változatait egy percz alatt képes felhalmozni, addig Rossi a klasszikus zene igazi lirikus müvésze, a ki szivünket és elménket egyaránt lekötni tudja gyönyörü zenéjével. Legnagyobb hatást ért el a kiváló müvész Mendelsohn hangverseny darabjával, a melynek allegro részeit elevenen, életteljesen és megkapó erővel interpretálta. Mint zeneszerző is tehetséges erő müvészünk, a ki ez estén egy canzonettájával, a melynek népies zamatja valósággal lebilincsel, zajos tapsot aratott. **Stoján** Betti kisasszony bájos ifju jelenség, a ki inkább ezzel, mint kisméretü, de jól iskolázott hangjával brillirozott. **Weeber** Emil mint zongora-játszó diszkrét gyakorlott kisérő és mint önálló játékos bravuros tehetség, a mit Liszt XII. számu rhapsodiájának előadásával viharos taps mellett igazolt.

Mártonfy ünneplése. Temesvárott, az alkalomból, hogy Mártonfy Márton, a kinek jeles pedagógiai tehetsége itt Kassán ismerült és itt nyert tért a kibontakozásra, tanfelügyelői szép állásából a kormány bizalma folytán, a mely érdemeit méltányolni tudta, az ipariskolák országos felügyelőjévé neveztetett ki, tiszteletére bucsulakomát rendeztek. Ez a lakoma mint az előttünk fekvő Délmagyarországi Közlönyben olvassuk, széles mederben mozgott, mert nagy az a tisztelet és rokonszenv, a hála és élismerés, a mit a délvidék nagy metropolisa társadalmának összes előkelő rétegei Mártonfy Márton személye iránt táplálnak. A tiszteletére rendezett bucsulakomán, a mely a városi vigadó nagy termében tartatott, — irja a nevezett lap — imposáns módon nyilvánult az az osztatlan tisztelet és szeretet, melynek Mártonfy nemcsak tanitói körében, hanem a társadalom minden osztályában örvend. Valósággal ünnepelték e kiváló tanférfiut, ki **lelkes megteremtője volt iskoláink magyarosodásának.** A lakomán ott volt a főispán, királyi itélő-táblai elnök, alispán, polgármester, a tanférfiak, a közhatóságok, törvényszék, királyi itélőtábla, papság. A bucsuszóra a főispán és számos előkelőség érdemeit magasztaló felköszöntőt mondott, mig az ünnepelt többek között a következő szép beszédet intézte a főispánhoz: Hogy a személyemhez intézett pohárköszöntők után Méltóságodat apostrofálom, oka az, mert mielőtt toasztszerüleg válaszolnék az iménti beszédekre, egy nagy tartozást kell lerónom épen Méltóságod iránt. Három év előtt ismeretlenül, idegenbe jöttem e helyre. Nem voltak barátaim, nem voltak ellenségeim. Még Méltóságod is, a kit kegyelmes Uram és miniszterem kineveztetésem előtt meghallgatott, csak is előlegezni volt kénytelen a bizalmat nekem, az ismeretlennek. Éreztem az első percztől kezdve, hogy nekem fokozott munkássággal kell arra törekednem, hogy kormányom választása s Méltóságod bizalma ne pazaroltatott légyen érdemetlenre. Áldom a gondviselést, hogy a helyes utat sikerült megtalálnom, de áldom főleg azért, hogy ezen a jó uton sikerült a mai napig haladnom. De hát ennek a sikernek is alapját épen Méltóságod kegyeiben kell keresnem. Mert hiszen Méltóságod volt az, a ki Temesvármegye és Temesvár város területén az összkormányzat sokféle ágazatai mellett is minden időben és minden alkalommal tudott módot találni arra, hogy annak az ügynek, melynek szolgálatára én ide küldettem, megfelelő hely biztosittassék, s hogy az iskolaügynek s az ezzel szorosan összeforrt kulturának magyar nemzeti jellege megszilárdittassék. Ha h… szerencsés lehettem 3 évi itt müködésem alatt némi sikereket elérni az iskolaügy fejlesztése körül, azt főleg és első sorban Méltóságodnak köszönhetem. Ezért vagyok soha el nem muló hálára kötelezve Méltóságod iránt, a ki hazafias lelkesedésének egész melegével támogatott engem munkásságomban. És én keresve sem tudtam volna alkalmasabb helyet és időt találni, mint a mostanit arra, hogy akkor, a mikor Temesvár város derék tanitósága, és e város kiváló intelligencziája összegyült, hogy távozásom fájdalmát megédesitsék; épen a temesvári társadalom e kiváló faktorai előtt — bár erőtelen szavakkal, de lelkem egyenes indulatából fakadt érzelmekkel mondjak mély köszönetet Méltóságodnak nemcsak a személyem iránt tanusitott sokszoros kegyeiért, hanem főleg azért a kiváló gondoskodásért, melylyel az oktatásügynek e tankerületben fejlődését és felvirágzását biztositani kegyeskedett. Ezért kérem a gondviselést, hogy áldja meg Méltóságodat minden javaival s árassza áldásait Méltóságodra és kedves családjára hosszu-hosszu évek során át!

A munkás-egylet, melynek alapszabályait a kormány legközelebb jóvá hagyta és a melyek szerint ez egylet tagjai nem kötelesek a kerületi beteg-segélyző-egylet kötelékébe belépni, ma vasárnap délutáni 2 órakor tartja meg évi közgyülését. Az egyletnek 1082 tagja van. Vagyona 8946 frt 88 kr., egy 100 frtos gőzfürdő-részvénye, leltára 287 frt 21 kr. A lefolyt évi kiadások 7586 frt 65 kr., bevételi fölöslege 1140 frt 61 kr. Mindez azt bizonyitja, hogy ezen, 18 év óta fenálló egylet épséges erős alapokon nyugszik és hogy a társadalom ez egyletet támogatva, érdemes ügynek szentel figyelmet.

Széman testvérek üzletében szörnyen eleven a mozgás és a tünődés, hová helyezzék el mindazt a szőnyeg és butorkelme-ujdonságokat, a melyek a legutóbbi napokban hozzájuk jutottak, hogy óriási készleteiket még óriásabbá tegyék, mert hogy az üzleti szellem azt parancsolja, hogy a mi e magas szinvonalon álló áruczikkben ujdonság a világpiaczon előkerül egy hosszu tél munkássága és müvészi ihlete folyományaképen, azt a kassai Szémanoknak meg muszáj hozatni még pedig a legelső forrásból, hogy a staffirozás, lakás-rendezés, költözés közelgő évadján a kényes izlésü, szépért lelkesedő közönség előtt mindenből mindent bemutatni tudjanak. S hogy tudják, az azok előtt, a kik ezt a hangyaszorgalommal dolgozó czéget meglátogatják, nem üres frázisnak fog feltünni, mert olyan ez a czég, mint a legjobb házi asszony, a ki mindig el van készülve és soha sem jön zavarba, hogy ha vendég nyit be hozzája.

Vizy Domonkos kassai tevékeny kereskedőnek lapunk mai számához **mag-árjegyzéke** mellékletül van csatolva, mely tartalmánál fogva megérdemli, hogy a gazdaközönség figyelemre méltassa. A mit kinál, azért szavatol, a mi annak a jele, hogy elsőrendü megbizható magvak állanak rendelkezésére.

Jó kuba, óh kuba! Szerkesztőségünk asztalán egy nem ritka, de remek példánya fekszik a m. kir. kuba-szivaroknak, a mely formája után itélve a kassai dohánygyárban nyert életet, hogy életvidor kedvre hangolja azt a bánatosan elszontyorodott hazafit, a ki az átkos kaurmány viselt dolgai fölött morfondirozva, egy jó kuba szivar elfüstölésében keres

vigasztalást. Es éppen, mintha csak az ádás sora üldözöttje lenne, ennek a hús hazafinak a kezére játszotta ezt a ritka csigarót, hogy annál erősebb legyen az a meggyőződése, hogy a m. kir. kincstár a negyvennyolcastól nem tágító hazafiakat különösen a Hentziáda óta a legkiszámítottabb ravaszsággal üldözi és hogy most már a trafikosokat bérelte föl, hogy a ruhásárító kötelek, kócz és hajfonatokkal bélelt szivarokat külön éppen ezeknek a nyakába sózzák. Az asztalunkon heverő példány bélése olyan kövér, hogy a szándék nyilvánvaló.

Népkonyha. Február 26-tól márczius 3-ig 473 ebédadag lett kiszolgáltatva, ebből 472 ingyen. Adakoztak: Werner Miksa és Knöpfler Vilmos urak 2—2 frtot. Miután a hás, melyben a népkonyha elhelyezve volt, a jövő hét első napjaiban leromboltatik; a népkonyha beszüntette működését.

Megszünt akadály. A Fülek és Losoncz között fenállott forgalmi akadály már el van háritva és mint a kassai állomás főnöksége telefonon tudatja velünk, a közlekedés tegnap óta szabaddá van téve.

Áthelyezés. Krecsák József m. á. v. forgalmi hivatalnok Kassáról Miskolczra helyeztetett át s már a legközelebbi napokban elhagyja Kassát. Vele Kassa állomás elveszti egyik legderekabb hivatalnokát. Kartársai pedig egy kedves barátjukat, a kit nem szivesen látnak távozni Kassáról.

Jaszusch Antal, polgártársunk egy becsületérzési szánom-bánom ügyből előtte lefizetett 20 frtnyi összeget jótékonyczélra ajándékozta.

Közegészség. A főkapitány egyenkint 20—20 frtra büntette meg a pacsalárusitókat, mert e közfogyasztásra szánt élelmi czikket a kószákban mosták ki. A rendőrorvos véleményes jelentést tett, hogy a pacsalosok a pacsalnak, a vágóhidon való kimosására szoritassanak.

Baromvásár. A f. hó elsején megtartott havi baromvásár rendkivül jól sikerült a felhajtásra nézve. Felhajtottak 1200 drb. szarvasmarhát. Ezek között 700 ökröt, 400 tehenet, 25 drb bikát, a többi növendék marha volt. Fölhajtottak körülbelül 4—5 száz lovat is. Az árak jók, különösen a sertések keltek jó áron. Mindemellé még azt jegyezzük meg, hogy a piszkos posványos vásártér ellen nagy a panasz, mert térdig érő sárban kell ott gázolni embernek, állatnak egyformán. Ideje volna egy megfelelő vásártérről gondoskodni.

Az Adria biztositó-intézet Kassán Strausz D. utódjára bizta főügynökséget, mely akviziczióhoz önmagának gratulálhat ez intézet, miután képviselete az itteni piaczon ezáltal a legelőkelőbb kezekbe jutott.

Zálog-árverés. Braun Lajos forgács-utczai záloghásában a lejárt és nem prolongált zálogtárgyak e hó 15-én nyilvános árverésen a legtöbbet igéröknek eladatni fognak. Braun Lajos azonban készségesen nyujt segédkezet azoknak, a kik zálog-tárgyaikat megtartani akarják, hogy azok az árverés alól kivonassanak, ha az illetők előzetesesen jelentkeznek.

A newyorki Germania életbiztositó-társaság f. évi márczius hó elsejével magyarországi üzletkörének nagyobbitására Budapesten önálló fiókot állitott fel és annak élére igazgatóul Gallia Vilmos urat, vezértitkárul Keszthelyi Ernő urat nevezte ki.

A Rossi-féle konczerten egy ezüst karperecz találtatott, mely átvehető kapitányi hivatalnál.

Kassai szinház.

Vizváry Gyula a nemzeti szinház művésze pénteken este a felemelt helyárak daczára zsufolt ház előtt lépett föl szinpadunkon az ideges nők czimü franczia bohózatban. A művész a pipogya czukrászt játszotta és finom kómikai vénájával óriási hatást ért el közönségünknél, a mely élénk, mozdulatlan figyelemmel kisérte művészünk minden gesztusát, arczának minden mozdulatát, hogy aztán annál jóizűbbet kaczagjon. Második fellépte tegnap este volt a szelebürdi és Fipes a hires nőszabó darabokban ugyancsak tömött ház előtt.

CSARNOK.

Nelitta.

Elbeszélés.

— Irta: **Ulsavszky Lajos.** —

(Folytatás.)

V.

Gyakran megesik az életben, hogy két szerelmes a sokáig tartó, zavartalan boldogság után valami csekélységen, majdnem semmiségen czivódik össze. A folytonos nagy boldogság is fárasztóvá válik, ha egyhangu: mert ennek is változatosság az éltetője.

Ilyen esetben mindakét szerelmes már a hangosabb beszédre is mintha kereseve-keresné azt a szót, melylyel valami keserü, valami bántó, sőt sértő, vagy épen meggyalázó dolgot mondhat. Es az a szó talán jobban fáj a kimondónak, mint a megbántottnak, de azért mégis elhangzik. Ha csak az egyik is indulatos, akkor az ilyen semmiségből eredő czivódás szakitásra vezet; ha pedig mindakettő indulatos, talán haragtartó is, ugy gyülölet támad belőle, mely szülőanyja a bosszunak.

Nelitta és László már régen boldogok, talán nagyon is régen; a viharnak is kell törni.

A leány fényképeket nézeget, mikor ifja a szobába lép. Két különböző példány van a kezében, melyeket a fényképész azért küldött meg Nelittának, hogy válaszuza ki a neki tetszőt és azt tudassa. A többi képet a fotografus a kiválasztott felvétel után készíti el.

— Melyik lesz az enyém? — kérdezi László.

— Egyik sem még.

— Miért?

— Mert az egyiket anyámnak, a másikat pedig utazásbeli ismerősömnek Lunskinak küldöm. Neked, kedves Lászlóm, azokból adok, melyek ezután készülnek el.

— Kedvesem, most már nemcsak az egyik példányt kérem, hanem mindakettőt: azokat, melyek a kezedben vannak.

— És ha egyiket sem adom?

— Akkor lemondok a szerencsérül, hogy töled képet kapjak. Az első példányokat kérem; a következők nem kellenek.

— Ugy? Akkor hát nem kapsz semmit.

— Tehát nem szeretsz?

— Gyermek vagy. Arra kérlek hát, hogy semmiségeket ne hozz össze, mégcsak ne is említs egyszerre ilyen dologgal. Vagy azt hiszed talán, hogy ilyen kicsiség bizonyitja az igaz szerelmet?

— Az ilyen is.

— Ha ragaszkodol a kivánságodhoz, azért sem teljesitem.

Az ifju válasz helyett vállat von.

Rövid kopogtatás hallatszik az ajtón és a távirói hivatal szolgája lép be. A leány ideges mozdulattal kapja el a hozott sürgönyt, melynek szövege ez: „Tedd félre a gyerekes habozást. Az idő csakis most alkalmas arra, hogy a jövődet biztositsam. Legmerészebb álmaidat, meseszerü vágyaidat is megvalósitom. Indulj rögtön. Fedor."

Amint a szolga eltávozik, Nelitta Lászlóhoz fordul.

— Még mindig kivánod-e a két első képet?

— Jobban mint előbb.

— És ha nem adom?

— Akkor nem szeretsz.

Nehéz sohajtás száll el a leány ajkairól, amint felállva, szótlanul Lászlónak nyujtja a kapott sürgönyt. Az ifju elolvassa azt és kérdést intéz Nelittához.

— Mit akarsz tenni?

— Elutazom.

— Nem engedlek el.

— Holnap reggel elutazom; — válaszol a leány minden szót hangsulyozva. — Az idő késére jár, Isten veled!

László tréfának vélte a hallottakat, nem igyekszik Nelittát megengesztelni, hanem makacsul a kalapját veszi, némán meghajtja magát és eltávozik. Utközben némi aggódás fogja el; meg-megáll, mintha visszatérni akarna: de végül mégis határozottan a saját lakása felé tart, miközben önmagával beszél.

— Holnapig el mulik a szeszélyed. A szerelmed visszatart.

A leány ifja eltávozása után rögtön csomagol és mikor a podgyászait rendbehozta, kocsit hozat és kihajtat a pályaudvarba. Nem várja be a másnapot, mert tudja, hogy akkor utja elmaradna. A képzelt bántalom és a makacsság sietteti az életbevágó cselekedetre, melyet pedig szeretne elmulasztani.

VI.

Egy év mult el az elmondott események után.

Lengyelországban csend van; lakosai mintha kihaltak volna.

Összejöveteleket nem tartanak és kerülik egymást: rokon a rokont, jóbarát jóbarátot, sőt ismerős az ismerőst is; mert ellenkező esetben az irgalmat nem ismerő hatalom, mely Lengyelországot vas pálcza alatt tartja, könnyen ráfoghatná az összejövetelekre, hogy gonosz szándéku gyülekezések. Gyülekezéseket a fehér czár kormánya nem tür. Az a rend uralkodik az orosz hatalom alá vetett lengyel földön, mely uralkodott Varsóban akkor, mikor Muravjev ezt irta a a czárnak: „L'odre régen à Varsovie." (Varsóban rend van.)

Es a rend nem tarthat sokáig; hiszen roszabb a halálnál.

Egy napon sok előkelő nemest fognak el és mindannyit egyszerre, ugyanabban az órában. Elfogják az ifju slachticzot: Lunski Henrik lovagot is, ki annak idején olyan lekötelező előzékenységgel szóktette meg Nelittát Oroszországból.

Lázadás készült a muszka hatalom ellen és az összeesküvőket nő árulta el. Nő, aki ismerte a szétágazó tervek minden szálát és olyan jól tudta a beavatottak neveit, hogy amint Varsóból megérkezett a távirati rendelet egyszerre fogták el a részeseket valamennyit.

A főbünösökkel gyorsan végeznek, jó részét kivégzik, másik részét elküldik Szibériába és ismét másik részét olyan börtönbe dugják, melyekből emberi teremtés élve nem kerül elő.

Az áruló Nelitta volt.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: **Rics Lajos.**

68—1

232. sz.

tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tornai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Lassu Pál végrehajtatónak Makranczi Mária férj. Nagy Juhász Gyuláné végrehajtást szenvedők elleni 205 frt 86 kr. követelés és járulékai iránti ügyében a tornai kir. járásbiróság területén levő Szent Jakab község határában fekvő a szent jakabi 53-ik sz. tjkvben A. I. 1—18. r. sz. alatt felvett ingatlanból Tót Juliannát illető $^1/_3$-ad rész jutalékra Csontos István 370 frtot tevő kötelező utóajánlata következtében az ujabb árverést 340 frtban megállapitott kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1893. évi márczius hó 13-ik napjának délelőtt 9 órakor Szent-Jakab községházánál megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át a küldött kezéhez letenni.

Kelt Tornán, 1893. évi február hó 4-én, a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Kozma Gyula,
kir. aljárásbiró.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Pansdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő művészeknek:

Mayerhofer Ada kisasszony hirneves bécsi kupléénekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett-énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Hoffmann Károly bécsi dal- és jellemkómikus.
Winter Ödön karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—1

Közgyülési hirdetés és meghivó.

A „kassai közuti vasut részvénytársaság"

ez évi rendes közgyülését

f. 1893. évi márczius hó 19-én d. e. 11 órakor a kassai kereskedelmi bank helyiségeiben fogja megtartani, melyre a társaság részvényesei tisztelettel meghivatnak, azon megjegyzéssel, hogy a felügyelő-bizottság által megvizsgált és jóváhagyott mérleg, a közgyülést megelőző 8 napon át, a társaság hivatalos helyiségeiben (főutcza 12) megtekinthető. 72—1

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének és az 1892. évről szóló mérlegnek előterjesztése.
2. Határozathozatal a tiszta jövedelem hová fordittása és a felmentvénynek az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére leendő megadása iránt.
3. Öt felügyelő bizottsági tag választása.
4. Netaláni inditványok tárgyalása.

Kivonat az alapszabályokból.

11. §. A közgyülésen minden részvényes szavazatjoggal bir és pedig minden egyes részvény után, mely legkésőbb három nappal a közgyülés előtt. a társulati pénztárnál elismervény mellett letétetett, egy-egy szavazattal. Ötven szavazatnál, többet azonban saját maga részéről és ugyancsak ötven szavazatnál többet felhatalmazás utján egy részvényes sem gyakorolhat. Felhatalmazni egyszerü levélben is lehet.

Groszmann Sa. utóda

nőiruha-divatüzlete Kassán.

Tavaszi divat-idény.

Tavaszi bevásárlási utazásomból megérkezve, van szerencsém a nagyérdemü hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy a legujabb

párisi és berlini

divat-modellek

bő választékát szereztem be és a legujabb

angol és franczia kelme és selymeket

női ruhákhoz, melyek mühelyemben divat szerint pontosan készittetnek el, nagy készletet hoztam haza.

Raktárom megtekintésére a nagyérdemü hölgyvilágot felkérve, vagyok

szolgálatkész tisztelettel

67 2—3 **Groszmann Sa. utóda.**

Divatüzletem számára keresek két ügyes, kellemes külsővel biró **próbáló-mamsellt,** a kik az eladás körül is jártassággal birnak. Erre vállalkozók jelentkezzenek üzletemben.

Az „Anker" élet- és járadék biztositó-társaság.

A kassai főügynökség

Strausz D. utódja

czégre átruháztatott.

65 1—2

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyáramban mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.

épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 5—12

Szepességi ridzike gomba

és házi készitményü besavanyitott

ugorka

59 2—2

legfinomabb minőségben kapható

Vizy Domonkos

füszer- és csemege-üzletében

Kassa, főutcza 53. sz.

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok

Les Derniéres Cartouches jegygyel

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a czigarettapapiros eszményképe.

Ezen czigarettapapiros és czigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

106 22—25

A valódi franczia „Les Derniéres Cartouches" czigaretta-papirunk, valamint a valódi franczia czigaretta-hüvelyeink a „Les Derniéres Cartouches" papirból **Kassan, Falk Károly és Emil** uraknál kapható.

Árverési hirdetés.

Az eddig lejárt zálogok

márczius 15-én

árverés utján el fognak adatni, ha addig nem lesznek prolongálva.

Tisztelettel

BRAUN LAJOS,

zálog-üzlete, Forgách-utcza 22.

Kölcsönök arany, ezüst, értékpapirok, drágaságok, ékszerek, ruhák és fehérneműekre mint eddig is, ezentul is a legolcsóbban kaphatók.

69 1—2

Koczkázott és lópokróczok

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorszövetek

Butorkelmék és szőnyegek

Fütő-szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legolcsóbb szabott árak

70 1—80

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

IX. évfolyam. Kassa. szerda 1893. évi márczius 8. 28. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs, Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Az ezredéves kiállitás.

A magyar állam megalapitásának ezredik évfordulóját készül megünnepelni a nemzet.

Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek keretében országos kiállitás tartassék.

Ő cs. és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk ezen kiállitás védnökségét elfogadni kegyeskedett.

A törvény e kiállitásnak 1896-ban, Budapesten, az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közreműködésével leendő rendezését reám ruházta.

Kettős czélja lesz ezen kiállitásnak.

Első sorban emlékeztetni a nemzetet az ezredéves mult nagy eseményeire és alkotásaira és megmutatni a külföldnek is, hogy a magyar nemzet hasznos tagja volt az európai népcsaládnak a haladás együttes munkájában.

Második feladata a kiállitásnak az lesz, hogy megismerjük a magyar államot alkotó összes erőket; megismertessük önmagunkkal és az idegenekkel a szellemi, anyagi és erkölcsi téren való munkálkodásnak összes vivmányait.

Felhivom az ország minden polgárát, hogy ezen feladatban a kormányt hazafiui lelkesedéssel támogassa és hozzájáruljon a nagy nemzeti mű sikeréhez.

Része fog jutni az ország minden polgárának a munkában, valamint része lesz a sikerben is.

A kiállitás sikere által növekedni fog hazánk tekintélye és fokozott lelkes bizalommal fogunk haladni a nemzeti megerősödés nagy munkájában.

A kiállitás programmja felöleli és nemzeti munka minden nyilvánulását; tervezete megadja a kereteket mindazok számára, a kiknek ősei, vagy a kik maguk bármely téren tevékenykedtek.

A törvényhatóságok, a városok és családok, melyekhez történelmi emlékek füződnek, állitsák ki az okmányokat, műtárgyakat, ereklyéket, melyek nagy események, virágzási korszakok emlékét kelthetik fel; melyek jellemzik állami szervezetünk, ősi alkotmányunk és önkormányzati életünk fejlődésének menetét, a magánéletunk egyre gyarapodott igényeit és a nemzeti erő egyéb megnyilatkozásait.

Az egyházak mutassák be müködésük e tevékenységük tanujeleit, történelmi emlékeiket, melyekre, kegyelettel tekint a nemzet és a művészet remekeit, melyeknek megalkotása, gyüjtése és megőrzése az ő érdemük.

A tudósok, a művészek, az irók, a tanférfiak, szóval a nemzet szellemi fejlődésének összes tényezői mutassák be az eszközöket, melyekkel egy évezreden át a felvilágosodást és a nemes izlést terjesztették, s a nemzet erkölcseit megnemesiteni igyekeztek.

Mutassuk be, hogy Európa éléstárának földjét hogyan munkáltuk a multban, mint haladtunk mindig a korral és miképen érvényesitjük ma a tudomány vivmányait, hogy a nemzeti termelést fokozzuk.

Tér jut a hazai ipar összes tényezőinek, melyek a multban nem egyszer versenyeztek a nyugot legkitünőbb szaktársaival.

Tárják fel szorgalmuk és ügyességük müveit. Az elmult századok mestereinek remekeit, a napról-napra izmosodó és gyarapodó modern gyári ipar termékeit állitsuk sorba, hogy tanuságot tegyenek a magyar munka, a magyar vállalkozó szellem erejéről és versenyképességéről.

A kormány gondoskodni fog, hogy a nemzeti munka méltó keretben legyen bemutatva, hogy a kiállitók erkölcsi sikerét előmozditsa.

Tárja ki mindenki szorgalma, izlése, leleményessége eredményeit.

Lépjünk mindnyájan sorompóba, a kik dolgozunk észszel, kézzel vagy géppel, egyért — a hazáért!

Ám lássa a mai nemzedék, miket teremtettek az apák az uttörés sulyos viszonyai között; ám érezzük át, hogy az ősök veritéke árán megtört sima uton milyen feladatok hárulnak reánk és a jövendő nemzedékekre!

Nagy, ritka családi ünnep lesz az, melyet még nem sok nemzet ülhetett meg.

Gyüljön a nemzet oda a felséges uralkodó köré, a ki hazánkat oly atyai gonddal és bölcseséggel vezette az áldásos béke utjain, a haladásnak magaslatára és a ki — egy dicső ezredéves mult hü letéteményese — oda vezeti a magyar népet egy szebb évezred küszöbére!

Budapest, 1893. február havában.

Lukács Béla s. k.,
kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

Alispán-választó közgyülés.

Abauj-Tornavármegye közönsége hétfőn választó-közgyülésre gyülekezett. A vármegye ősi terme már a kora reggeli órákban zajos és mozgalmas volt, mintegy előre sejtetve a figyelővel, hogy ott erős harczra készül két egyenlő és fegyelmezett párt, a mely két név köré csoportosult. A karzatról hölgyek ékes koszoruja várta türelmetlenül az események folyását, ki-ki a maga jelöltje mellett pointirozva a szomszédjának, a ki csak azért ohajtotta volna, hogy ez legyen az alispán, mert este rögtönzött alispáni bál lesz a Schiffbeckben. A mig tehát fen az angyalok világában a dicsőség pálmáját ilyképen mérlegelték meg, addig alant a döntésre hivatottak a meg- és az elhóditás körül buzgólkodtak már csak azért is, mert egy-két nap óta köztudomásu lett, hogy a két jelöltért lelkesedők aránya között alig lesz 10—15 szavazat a külömbség.

A nagy zajba egyszerre beleszólalt a főispán csengetyüje és a közgyülés pontban 9 órakor kezdetét vette.

Az alispánnak a mult év utolsó negyedéről szóló jelentését ifj. Hammersberg László főjegyző olvasta föl, ámde kinek jutott volna eszébe most a közigazgatási ügymenet száraz adatai iránt érdeklődni, mikor mindenkit csak az az egy lelkesitett, vajjon győzünk-e, vajjon ki lesz meg alispánnak?

A közel egy órát igénybe vett jelentés után Rakovszky tb. főjegyző felolvasta a tisztviselői nyugdij intézet kezelő választmányának jelentésével előterjesztett Comáromy László alispánnak nyugdijaztatása iránti kérvényét, a melyet a közgyülés egyhangulag, éltetve a leköszönt alispánt, tudomásul vett.

Péchy főispán-elnök Comáromy érdemeit a vármegye szolgálatában méltatva, inditványozza, hogy ezek a vármegye jegyzökönyvében kifejezésre találjanak és hogy erről Comáromy László kivonaton értesitve legyen, a mi lelkes éljenzéssel határozattá emeltetett.

Ezután belépett a terembe a nyugalom után vágyó alispán, hogy elmondja bucsu szavát.

A jelenet megható volt.

Mint pályavégzett ifju 1846-ban — ugymond — telve életkedvvel, hogy hazájának és szerette vármegyéjének szentelje erejét, lépett a vármegye szolgálatába, majd mikor a szabadság derengő fényessége, a rablánczra vert magyar hazát egy Széchényi, Kossuth Lajos és a többi nagy és dicső emlékü férfiak szavára dermesztő álmából felrázta — ő is ott volt, a hol a hómezőket az elesett hősök vére pirosra föstötte, ő is karddal kezében védelmezte nemzetének szabadságat mindott, a hová a magyar félisteneket a harcz esélye elsodorta, hogy a bilincseket csörgető ellenséget tért foglalni ne engedje. Aztán jöttek a sötét napok és a midőn ujra hajnalodni kezdett, ő is visszatért csöndes magányából, hogy ismét szive hajlandóságát kövesse. Abauj-vármegye közönségének bizalma folytán 17 éven által ült az alispáni diszes székben és nyugodt lélekiismerettel mondhatja el magáról, hogy a mit a vármegye pecsétjének szimboluma alatt reá bizott, hogy azt a legjobb tudással és mindig a közérdek szempontját szentnek tekintve, cselekedte meg, a reá bizott pecsétet átnyujtva a főispánnak, magasztalja ennek rövid itt léte ideje alatt tanusitott önzetlen, tapintatos, méltányos és mégis szigoru tevékenységét. Bucsut vesz a vármegye közönsége és majdnem zo-

TÁRCZA.

Böjti prédikáczió a házasságról.

Ha divatban volna, hogy tárczát is dedikáljon az ember valakinek, ugy dr. Styx barátomnak ajánlanám ezt a böjti predikácziómat és pedig azon elmélkedésért, amit nem rég egy helyen oly szépen elmondott.

Kezdte pedig elmélkedését a paradicsomban, folytatta a borda meséjén, aztán belemarkolt a szivbe s arra a nem megvetendő kivánságra fakadt, hogy a jó parthie — mégis csak jó lenne. Befejezte végül azzal, hogy hát bajos ma már megházasodni, mert nehéz azt az oldalbordát megtalálni, ami a legényembereknél hiányzik.

No hát én mégis csak azt hirdetem a bordáiban megröviditett legénységnek, hogy: házasodjanak meg!

Hogy pedig kedvet adjak hozzá, elmondok egyetmást a házasságról.

A paradicsomi házasságról nem szólok — szép mese, de ha igaz volt is, könnyü volt azoknak, egy férfi volt, egy nő, mindenük volt, az is igaz, hogy később látszólag tönkrementek, mert a paradicsom csak szerény növényalakjában maradt meg, de hát övék volt az egész föld s kell-e ennél több, földesurak voltak, jó parthiek egymásnak.

Ma már más viszonyok vannak, mert daczára, hogy föld már kevés van, földesur meg még kevesebb, de van annál több nő s férfi s igy a házasulandóknak a helyzete sokkal könnyebb.

Mindegyik fél válogathat, mint tót a vadkörtében. Hiszen szegény Ádám apánk még csak szőke vagy barna közt se válogathatott, — mert nem lehetett.

De azt mondhatná dr. Styx, hogy éppen ez a baj, hogy sokan vagyunk s hol keressük már most azt a bordát, ami hiányzik.

Nos hát — akárhol e földön.

Hiszen doktor kollégám ez alkalommal tudatta, hogy a mai világban nem szükséges éppen az igazi haját, fogat és egyéb ehhez hasonlókat hordani, mért kelljen hát éppen a bordákban keresnünk az igazit.

Borda — borda.

Aztán meg utóvégre is azt hiszem, hogy csak akkor tudhatja meg mindenki, hogy igazi-e a bordája vagy sem, mikor már késő.

Azért mondom, kedves atyámfiai a legénységben, házasodjatok meg.

Milyen szép is az egy jó parthiera szert tenni, aztán élni a feleségéből.

No, nem?

Kivált mikor egy kis házi perpatvar után az asszony odavágja a fejetekhez, hogy pipogyák vagytok, mert az ő vagyonából vagytok azok, amik. Jaj be szép is az, nem is ajánlhatnék mást, minthogy ilyen jó parthiet szerezzetek.

Vagy nem kell ilyen?

Ugy mást ajánlok. Vegyetek el szegényt, — olyat, mint a templom egere. Éltek szerelemből egy kis ideig, aztán mikor már deresedni kezd a tarkótok, vagy pedig sima fényét a holdvilág irigyleni kezdi, akkor, mikor már igazán élni akartok és nem szeretetni, milyen szép az, ha egymás szemeibe mélyedve, átölelve egymást, édes szerelmi mámorral hallgatjátok — a szerelmet nem ismerő gyomor keserves korgását. Igazán idylli élet.

Házasodjatok szegényen, jobb.

Vagy mondjuk, hogy nem kell gazdag, van nektek és nyomorognotok se kell. Jó. Elvesztek tehát nőül egy szép leányt. Szeretitek, imádjátok — és féltitek.

Ez még szebb az előbbinél.

Nincs egy nyugodt perczetek, ha hivatalnokok vagytok, nem tudtok dolgozni, eszetek a feleségen jár, ha birtokos vagy s ráérsz őrizni feleségedet — unalmas lész előtte s utóvégre is, ha tudja, hogy szép — mit minden szép leány tud magáról — s nem tesztek eleget minden ostoba szeszélyének, — megcsal. De megám, szeret mást, aki ész nélkül eleget tesz.

Dehát ilyent vegyetek nőül — szépet; magát a Vénuszt.

Vagy csunyát, azt hiszem, hogy ilyent nem akartok, dehát csunya nincs is annyi, mint hinnétek. Mert maguk a lányok mind szépeknek tartják magukat. Hogy többet ne mondjak, a napokban olvastam, Mogyoróssy bátyánk, békésmegyei históriku irta, hogy Békés-Gyulán, mikor a török háboru idején egy jámbor gondolkozásu basa békefeltételek között a legszebb békés-gyulai lány kiadását is kérte, egyszerre százhusz leány ájult el ijedtében mind a százhusz lány tartotta magát a legszebbnek, hol lehettek még a szépek, csinosak, helyesek. Csunya bizonynyal egy se.

De ha találtok nagy előnye van, nem kell félteni. Rajta házasodjatok.

Biztosra veszem, ha most szegény koponyám a kezetekbe kerülne, eldobolnátok rajta, mint a Csilling komám czilinderén, hogy ilyen nem kell.

Tehát mást ajánlok, mert nagyon a szivemen fekszik, hogy megházasodjatok.

kogó hangon a tisztviselői kartól. Szép beszédje több helyen riadó éljenzés által volt megszakítva.

Hedry Lőrincz a közgyülés egyhangu nézetét tolmácsolja, a midőn a távozó alispán érdemeit hangsulyozza és a főispán szavait csupán azért ismétli, nehogy azok csak konvencziónális formában mondottak gyanánt tünjenek föl, hanem hogy azokat igazán átérzi a bizottság minden tagja.

Nikházy László Comáromy érdemeit még azáltal is szembetünővé ohajtja tenni, hogy a vármegye szerezze meg ősi terme számára arczképét, maradandó becsü emlék gyanánt.

Péchy főispán ez inditványt más alkalomra fogja tárgyalásra kitüzni. Az alispáni szék betöltéséhez eljutva, felkéri a vármegyét, hogy a kijelölő-bizottságba három tagot válaszson meg, a mi egyhangulag történt. Ezek Darvas Imre, Bárczay Odön, Forgách István gróf, mig a főispán Tomcsko Alajos, Meczner József és Szomjas Istvánt nevezi ki. Rövid tanácskozás után e bizottság jelenti, hogy az alispáni állásra ifj. Hammersberg László főjegyzőt és Fábián János tiszti főügyészt jelöli.

A zaj és tombolás leirhatatlan, a mi e két név elhangzása nyomán felriadt, hogy éljen ez és éljen amaz és nehány perczre volt szükség, a mig a főispán szóhoz juthatott, hogy minden kárba veszett, mert szavazni kell.

A szavazás lomhán és a nagy tolongás folytán csak lassan haladt előre. Az arány föl a szászig alig volt észrevehető, folyton kettő-három között váltakozott, és ekkor már minden egyes Fábiánistát zajosan m géljeneztek. Nehány perez hiányzott még a déli órától, a midőn Kocs József a szavazatszedő-bizottság elnöke ő percznyi záros időt tüzött ki és ennek eltelte után kihirdette az eredményt, hogy ifj. Hammersberg László 111 szavazatot, Fábián János pedig 125 szavazatot kapott, e szerint 14 szótöbbséggel Fábián János lett a vármegye uj alispánja, a kit deputáczió hozott be a terembe és a kit megjelenésekor egetverő éljenzéssel üdvözölt a vármegye.

Péchy főispán által az eskütételre fölszólitva, Fábián János a Rakovszky Endre tb. főszolgabiró által elmondott esküt letette, majd a következő beszéddel foglalta el az alispáni széket:

Méltóságos főispán ur!

Mélyen tisztelt közgyülés!

A legmélyebb hálaérzettel eltelve köszönöm meg a mélyen tisztelt közgyülésnek ama kitüntető kegyességét, hogy engem hivatali állásainak legelseje, az alispáni széknek a betöltésére méltónak talált.

Nem eshetik szerénységem rovására, ha abbeli meggyőződésemnek adok kifejezést, hogy e választásban jutalmát vettem ama odaadó igyekezetnek, melylyel a tekintetes törvényhatósági közgyülés becses bizodalmából egy huzamban 18 éven át viselt hivatali állásom kötelmeinek mindenkor megfeleltem. (Igaz, ugy van.)

És mert e választásban a mélyen tisztelt közgyülés szolgálati érdemet jutalmazott, nem mulaszthatom el, hogy a vármegye tiszti karának a nevében is ne tolmácsoljam a hála érzelmeit, mert e választásban a tiszti kar zálogát birja annak, hogy az odaadó és hüséges szolgálat a megjutalmazásra mindenkor számot tarthat és ezen érzés az, a melyre nagy szükségünk van, hogy a közszolgálat szinvonala emelkedjék. (Helyeslés.)

És bár leplezetlen elfogultsággal is foglalom el uj hatáskörömet, melynek feladatai oly nagyok és oly fontosak, mind a mellett bizalmat önt belém az a remény, hogy odaadó teljes szolgálataimat, ha megvalósitás elé viendem, a mélyen tisztelt közgyülés kegyes lesz méltányolni.

Jövőbeli müködésemnek irány elve és alapja az leend, hogy teljes erőmből őrködni fogok a felett, miként a vármegyei közigazgatás összes vonalain és a községi életben minden hivatali alkalmazott törvényes kötelességeit lelkiismeretesen, pontosan és hiven teljesitse.

Különösen őrködni fogok a felett, hogy a vármegye alkotmányos és önkormányzati jogai meg ne csonkittassanak, se meg ne sértessenek és soha sem fogom elmulasztani azt, hogy szükséghozta esetben a vármegye jogait ellenfelterjesztések által is védelmezzem. (Lelkes éljenzés.)

A vármegye háztartási és gazdasági ügyeiben a szigoru takarékosság elvei és a körültekintő gazda gondosságával fogok eljárni.

A társadalmi tevékenység mezején minden oly mozgalmat, mely a közérdek előmozditására irányul, tőlem telhető erővel, sőt hivatali állásom tekintélyével is kész lesz támogatni s a kitüzött czél gyanánt arra törekedni, hogy hatás körömben az összekötő kapcsokat mindenfelé megtaláljam.

És mert tisztelt elődöm bucsu szavaiban jelezte azt, hogy a hitfelekezetek közötti béke fentartása képezte müködési körének egyik pontját, ennélfogva én is kötelezve érzem magamat arra, hogy a kérdésre vonatkozó nézeteimet elmondjam. (Halljuk, halljuk!)

A társadalmi élet láthatárán a napirenden levő egyház politikai kérdések miatt felhők tornyosulnak, nem akarom a jelen alkalmat, midőn a vármegye szinejava együtt van, elmulasztani a néikül, hogy a mélyen tisztelt közgyülésnek emlékezetébe ne idézzek egy történelmi igazságot, t. i. azt, hogy midőn a 17. és 18-ik századok folyamán ugy a protestantizmus jogai, valamint a haza közszabadsága veszélyeztetve és megtámadva volt, a honfiak felekezeti különbség nélkül egyesültek és vivták ki jogaikat. (Igaz, ugy van.) Lebegjen szemeink előtt dicső őseink példája, kerüljük mindazt, mi meghasonlásra, a belbéke megszavarására vezethetne, nehogy szeretett hazánknak a kor igényei által követelt fejlődésének utjába akadályokat gördits sünk. (Lelkes éljenzés és taps.)

Midőn pedig hivatalos müködésemet megkezdem, őszinte tisztelet és ragaszkodás nyilt kifejezésével üdvözlöm Méltóságodat főispáni székében a közkézrás tolmácsolására vállalkozom akkor, a midőn nyilt vallomást teszek a felől, hogy eddigi tapintatos, erélyes és ügybuzgó müködése, leereszkedő és nyájas bánásmódja által a mi sziveinket meghóditotta s ezért mi őszintén kivánjuk, hogy Méltóságodat szeretett hazánk, a felséges trón és vármegyénk javára és diszére az isteni gondviselés sokáig éltesse. (Lelkes éljenzés, helyeslés.)

Uszinte elfogultság vesz rajtam erőt, midőn önhöz nagyságos kir. tanácsos ur intézem bucsuszavaimat. 18 éve annak, hogy mint hivatali elöljárónk közöttünk és általunk, mindenkor tisztelve és szeretve müködött és pedig ama erényeiért, hogy hatalmát mindenkor igazságosan, méltányosság szerint és csakis a valódi szükség eseteiben kezelte szigoruan, ma a válás órájában ezért én nagyságodnak a vármegye tiszti kara nevében őszinte köszönetet mondok s azon reményemnek adok kifejezést, hogy habár életviszonyai és körülményeinél fogva megis vált hivatalától, azért mint e megyének fiára fentartjuk ama jogunkat, hogy nagyságodat jövőre is magunkénak mondhassuk s viszont arra kérem, hogy bennünket szives jó emlékében megtartani méltóztassék.

Midőn pedig a hatalom ezen jelvényét birtokomba által veszem, ünnepélyesen igérem és fogadom, hogy azt tisztán és szeplőtlenül fogom megőrizni. Ajánlom magamat a mélyen tisztelt közgyülés további kegyességébe!! (Lelkes éljenzés.)

A beszéd elhangzása után tömegesen siettek a megye elökelőségei az uj alispán felé, hogy őszinte szivből meggratuláljak.

E választás folytán megüresedett tiszti főügyészi állásra jelöltettek Eckerdt János kassajárási főszolgabiró és Szalay László ügyvéd. A szavazás elrendeltetvén, Eckerdt kapott 112, Szalay 93 szavazatott. Eckerdt János tehát 19 szótöbbséggel lett megválasztva. Eckerdt helyére főszolgabirónak egyhangulag Mauks Ferencz eddigi szolgabiró, ennek helyére, miután Schmidt Dezső visszalépett a versengéstől, Vászy József közigazgatási gyakornok kiáltatott ki egyhangulag. A megüresedett szikszói szolgabiróságra ugyancsak egyhangulag Berzeviczy Gyula lett megválasztva.

Ezzel a választások sora befejeztetvén, főispán a gyülést 1 és fél órakor berekesztettnek nyilvánitja, a folyó tárgyakat a keddi folytatólag tartandó közgyülésre tüzve ki.

Comáromy László a volt alispán.

Az érdemnek rójuk le tartozásunkat, a midőn az immár elbucsuzottnak életfolyását egyik jól beavatott életrajz irója nyomán közre adjuk.

Három év előtt iratták e sorok, a melyek most, hogy Comáromy László müködése teréről nyugalomba kivánkozott, igazi aktualitást nyertek.

Ime:

Politikai és társadalmi életünkben vajmi ritka halandónak jut osztályrészül, hogy a nagyközönség osztatlan bizalmát és vonzó szeretetét oly mérvben sikerüljön kiérdemelnie, mint Comáromi Lászlónak, Abauj-Torna vármegye közkedveltségü alispánjának.

Ily szerencsés jellemzésben tünik elénk a még mindig üde kedélyü, ugy politikai, mint társadalmi tekintetben közszeretetnek örvendő férfiu, ki magát a közéletben emberbaráti szeretete és minden körülmények között humánus lelkülete, valamint szabadelvü korszakunkban megkivántató tapintatos érzéke és nyájas előzékenysége annyira kitüntet, hogy nevének emlitése is ritka rokonszenvet és elismerést ébreszt. Comáromi László, kinek őrangu megyei hivatalokat viselt elődjei a közpályán szerzett érdem által tünték ki, előkelő nemes szülőktől származik. Edes atyja Comáromi István, ugyancsak ezen megye kegyeletes emlékü főispáni helytartója és kir. tanácsos volt. Comáromi Mikóházán született 1825-ben. Az ép oly gondos, mint vagyonos szülők és avatott oktatók felügyelete alatt jogi tanulmányait sikeresen befejezvén, 1846-ban ügyvédi oklevelet nyert, csakhamar elérvén ezután azon történelmi nevezetességü időpontot, midőn az 1848-ki mozgalmas napok hazánk ifjuságát tettre szólitották és mint ilyen, az abauji lovas nemzetőrség tiszti keretében, mint főhadnagy foglalt helyet.

Majd a szabadságharcz bevégeztével szülőitől családi birtok keselésével, mint a család legifjabb tagja megbizatván, az ép oly hirneves mint derék bárczai Bárczay családból nősült, és az akkori feszült politikai viszonyok között, mint ügyesen körültekintő birtokos mikóházi és azzal kapcsolatos birtokai kezelése, valamint az 1850-es években fennállott gazdasági egyesületben folytatott buzgó közreműködésével vett részt a közéletben.

Emberbaráti s főleg testvéri szeretetének, hogy mily lélekemelő példáját igazolta, szolgáljon némi jellemzésül a többi között a következő eset: idősb fitestvére, az 1889. év nyarán elhunyt Comáromi Józsefnek, ki 1848/9-ben Abauj vármegye főispánja és kormánybiztosa volt, és politikai szereplése miatt több évi várfogságra itéltetett, sorsát szivén hordozván, midőn királyunk Ő felsége az ország területét 1852-ben először bejárta és Zemplénből Kassára volt érkezendő, Comáromi László pörge kalapos parasztlegényes öltözetben, saját jól begyakorolt négyes fogatán, a különben eléggé lejtős uton oly kitünő ügyességgel vezényelte uralkodónk hintajában fogott lovait, hogy ritka ügyességü hajtása miatt a Felség figyelmét magára vonta, és midőn Ő Felsége megelégedésének nyilvánitásával a lovak gyeplőjét oly kitünően vezénylő megjutalmazásának miként je iránt főhadsegédjével értekezett, Comáromi a jobbágyi hódolat adójának teljesitésében, várfogságban szenvedő fitestvére részére kérte a legfelsőbb és legbecsesebb jutalmat: a kegyelmet; mely szerencsés véletlen után fitestvére börtönének ajtaja csakhamar megnyilt.

1867-ben alkotmányunk helyreállitával az általános közbizalom Comáromit a gönczi járás főszolgabirójával kinálta meg, mely tisztséget közmegelégedésre viselte, azonban 1871-ben arról önként lemondván, gyermekei neveltetése czéljából lakását ősi birtoka helyéről, Mikóházáról Kassára áttevén, ez időtől a Viktória életbiztositó társulat kebelében, mint vezérlő főtisztviselő buzgólkodott, innét azonban Abauj megye közbizalmából 1875. szept. 28-án a megürült alispáni székbe emeltetett.

Hogy mint alispán miként felel meg a benne helyezett várakozásnak, elég legyen annyit emlitenünk, miként ezen uj állomásának kezdetétől lefolyt 14 év alatt a megyei élet történelmében vajmi számos közfontosságu mozzanatok és esélyek merültek fel, melyek a közigazgatás szervezete és fejlesztése érdekében maradandó becsükként vannak megörökitve; a többi között alispánsága idejében nyert e megyében a közegészségügy szervezése — s azzal a körorvosi intézmény felállitása — sikeres megoldást, majd 1878-ban árviz, 1879/80-ban inség látogatta meg a megye lakosságát, ezen fájdalmas csapások enyhitésében minden irányban feltünt Comáromink intéző, közreható, buzditó és jótékonyan segélyző rendelkezése. Alispánsága idejében fedeztetett azon régen érzett hiány, hogy a megye vagyonának gondos értékesitéséből keletkezett tekintélyes tőkéből, Kassa város legkiesb központján épült, azonban ódonszerü berendezése miatt czélszerütlenné vált megyei székház folyó év nyarán ékesen felépittetett és a közhasználatnak átadatott; ugyszintén a közigazgatás sokoldalu ágazatában az eljárás miként jét és a közönség magatartását körvonalazólag számos szabályrendelet alkottatott és lépett életbe.

Sokoldalu hivatalos kötelmein felül még mindig maradt számára idő, hogy az abauj-tornamegyei helvét hitv. egyházkerületi ügyek vezényletében és intézésében, mint világi főgondnok tapintatteljesen és a felmerülni szokott fontos kérdések sikeres megoldásával teljesiti egyháza iránti feladatát, s hogy mint az abauj-tornamegyei közmüvelődési egylet elnöke az egylet fennállása óta annak czéljait legbuzgóbb törekvéssel támogatja, és főkép nemzetiségi szempontból előmozditja.

Ezen fennebbiekben föviden ecsetelt közhasznu tevékenységeért és érdemeiért Ő Felsége 1883-ban kir. tanácsossá nevezte ki.

A vele érintkező nagyközönség és a megyei tisztikar rég elmondá felette véleményét: hogy ügybuzgalmában és tapintatában a kormányzó főnököt, bizalmat ébresztő, nyájas és előzékeny modora, áldozatkészségében pedig az emberbarátot szeretve tiszteli.

Családi élete nyitott könyv, melynek lapjairól a közönség szintén csak szépet, jót és buzditót tanul.

Ujdonságok.

† **Kriszt János**, a kassai királyi itélő-tábla tanácselnöke, hosszu szenvedés után vasárnap este 65 éves korában meghalt. Az elhunythan a birói kar egyik jelesét gyászolja, a kit nem protekczió, hanem érdemei segitettek magas állásra. Midőn 1879 ben Bogisich Lajost kineveték a budapesti királyi törvényszék elnökévé, Kriszt János lett az utódja az alelnöki székben, a ki addig a győri törvényszék elnöke volt. A ketté választott törvényszéken ugy osztoztak meg, hogy Bogisich a polgári osztályt vezette, Kriszt pedig a büntető osztályt. A büntető osztály akkor még a Fortunának nevezett épületben volt elhelyezve. Kriszt, mihelyt átvette hivatalát, rögtön hozzálátott az átalakitásokhoz s a bővitésekhez, hogy legalább türhető otthonja legyen az ország első törvényszékének. Az ügykezelés is sok fontos reformot köszönhet neki. De nemcsak kitünő adminisztrátor, hanem jeles jogász is volt. Nagyobb büntetteknél mindig ő maga vezette a tárgyalást s itéletei alapos tudást árultak el. A Majláth gyilkosai pörében is ő volt az itélő-tanács elnöke. A tanácskozás alatt erős küzdelmet folytatott birótársaival, mert meggyőződése szerint a gyilkosok nem előre megfontolt szándékkal ölték s igy nem szolgáltak rá a halálra. Birótársai leszavazták s ő különvé-

---

Vegyetek nőül egy se nem gazdag, se nem szegény, se nem nagyon szép, se csunya leányt. Megélni is tudtok, azt is elhiszem.

Nos hát, milyen szép lesz az, nap-napután a szoknyát őrizni, hallgatni egy pár siró gyerek oláh—oláh sirását, becsületes magyar létetekre. Nyakatokba venni egy csomó gondot. A feleség zaklat, szeszélyeskedik, a gyereket nevelni, tanitani kell, ha leányaid lesznek, bálba, mulatságba menni, pihenni vágyó tagjaiddal, aztán kiházasitani őket. Igazán pompás élet.

Ha tulteszed magad a feleségeden s folytatod a régi életmódot, akkor pokol lesz az otthon s kerülöd azt az imádott feleségedet, aki csak perpatvarral fogad s bucsuzik töled.

Ha papucs alá hajtod fejed, örökös czéltáblája vagy barátaidnak — nincsen egy nyugodt perczed a házon kivül. Ha kávéházban, vendéglőben vagy, az első kérdés, amit hozzád intéznek már azt kérdi, hogy megengedte-e a feleséged, meddig szabad itt lenned! stb.

Hát ha még olyan feleséget találtok, aki nem szeret? No erről nem is szólok, mert elmenne a kedvetek a házasságtól.

Nos, kedves doktor ur és ti kedves atyámfiai a legénységben, mit szóltok ehhez.

Nem szép az a házasság?

Eh beszélhetsz — felelitek — mind lárifári az egész, nem igaz ám ebből egy betü sem.

Nem-e?

Nos hát szavatokon foglak, ha kétségbe vonjátok szavaim igazságát, ha nem hiszitek, hogy milyen szép, milyen kedves is az a házasélet, cáfoljátok meg és házasodjatok meg.

Rhédei Miklós.

leményt adott be az itélet ellen. E meggyőződéséért sok kellemetlenséget kellett utóbb elviselnie. Lelkiismeretes, igazságos, humánus ember volt s nemcsak hivatalnokai szerették és becsülték, hanem a fővárosi jogászság is tisztelte a kiváló férfiut. A budapesti törvényszéktől a pestvidéki törvényszékhez nevezték ki elnökké, innét két év mulva a királyi kuriához került tanácselnöknek s a mikor a királyi táblát deczentralizálták, a kassainak ő lett egyik tanácselnöke. Itt Kassán nemcsak a jogászvilágban, de az előkelő társadalom köreiben is nagy volt a tekintélye. Közszeretetnek örvendett lecsendesedő és barátságos finom modoránál fogva és a ki köréhez tartozott, vagy vele érintkezett, csodálta benne azt a finom diszlinkcziót, a melylyel mindenről beszélt. Az aggság tavaly vett rajta erőt és fizikuma azóta lassan enyészett el. Bétegségében családja ünfeláldozó gondozója volt és mi sokszor néma megilletődéssel néztük nagymüveltségü leányait, a mint csak nem is oly régen, nap-nap mellett vezették beteg atyjukat sétálni, hogy a szabadban üdülést nyerjen a hosszu élet sorvasztó munkájában elfáradt test, a melyből immár a nagy lélek elszállt, hogy örök pihenőre térjen. Temetését a felsőmagyarhoni első temetkezési-intézet (Maurer-udvar) nagy pompával rendezi és ravatalát már is a szebbnél-szebb koszoruk sokasága diszíti. Béke az elköltözött jelessel! — A család következő gyászjelentést adta ki. Özv. Krizst Jánosné szül. Kopp-Etelka, mélyen szomorodott szivvel tudatja ugy a sajat, valamint gyermekei és rokonai nevében felejthetetlen, forrón szeretett férjének, méltóságos Krizst János kassai kir. itélőtáblai tanácselnök urnak folyó hó 6-án reggeli 5 órakor hosszas szenvedés után 65 éves korában és boldog házasságának 37. évében, a halotti szentségek felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 8-án délután 3½ órakor a rózsa-utcza 3. sz. halottasházból fognak a központi temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engeszteló szent miseáldozat folyó hó 9-én 9 órakor fog a szent Mihály-kápolnában a Mindenhatónak bemutattatni. Örök béke lebegjen hamvai felett!

Hymen. Fleischer Kálmán kassai gépgyáros, a Fleischer és Társa czég beltagja jegyet váltott Bezsilla Anna kisasszonynyal, Bezsilla Sámuel kassai ügyvéd, bizottsági tag kedves és szép leányával.

Személyi hir. Bubics Zsigmond, megyés püspökünk a Kassai irodalmi társaság alapitó tagja lett.

Az iskolaszék e hó 4-én tartott ülésében a női tagok választásánál az általunk közlött névsorba Zágróczky Gyuláné urasznyt, tanfelügyelőnk nejét választotta meg tagjáti.

A csányi műmalom vasárnap délelőtt 10 órakor a takarékpénztár gyülés-termében tartotta meg Aranyossy László elnöklete mellett 30. évi közgyülését, melynek jegyzői tisztére dr. Sichermann Bernát egyhangulag lett megválasztva. A jelentések, évi számadások nagy megelégedéssel vétettek tudomásul és Vadász József tanár részvényes inditványára a közgyülés az igazgatóság és felügyelőbizottságnak, kiváló érdemeit hangsulyozattan, elismerését és köszönetét jegyzőkönyvileg fejezi ki. Az igazgatóságnak a felügyelő-bizottság által is támogatott inditványa a 22017 frt 63 kr. tiszta nyereségnek hovaforditása iránt elfogadtatott és részvényenként 14 frt osztalék kifizetése elhatároztatott. Az igazgatóságba Fiedler Károly és Hollay Adolf, a felügyelőbizottságba Stadler Sándor választattak be.

Tenger viz. Lapunknak irják: A Hernád Czécze és Vilmány községek határában a nagy jégtorlaszok következtében medréből kiöntött és az egész Hernád völgyet a Sajó folyóig teljesen elárasztotta oly annyira, hogy 10,000 hold föld és rét viz alatt áll. Nagy összegekre rug azon kár, melyet ezen vidék lakossága szenvedni fog. Ha ideje korán intézkedés lett volna téve, hogy a jég ne torlódjék meg, ezen nagy katasztrófa elkerülhető lett volna. A közlekedés Encs és Gibárt között megszünt, az ut el van árasztva. Ideje volna már valahára, ha a vármegye intézkedne, hogy a kritikus helyeken ugymint Czécze és Villmány határánál vagy védgátat készitene, avagy idejekorán az óvintézkedéseket megtenné.

Calico-bál. A kassai izr. nőegylet vasárnapon este a Schalkhás termében kitünően sikerült táncz-vigalmat rendezett, a melyet előkelő társaság tisztelt meg jelenlétével. Ott láttuk Uexküll gróf hadtestparancsnokot, Münster polgármestert, Pókay altábornagy, Ludwig főtörzsorvost Hirsch főauditort, Widder vilmányi birtokost és másokat. A bálanyai tisztet dr. Moskovics Jakabné urnő előkelő udvar által környezve, kiváló egyéni tulajdonságai által hivatottan, sok elegánczával és gazdag szellemi kincseinek ragyogásával, bájosan teljesitette. Mellette ragyogtak Knöpfler Vilmosné, dr. Sichermann Bernáthné, dr. Weinbergerné és dr. Neuwirthné. A calico-öltözetek csak itt-ott voltak láthatók, ellenben a legszebb toálettek valósággal szemet gyönyörködtető látványt nyujtottak, ha még hozzá vesszük, hogy a kik viselték, bájaik által bilincseltek le. A bálanyát megjelenésekor dr. Sichermann Bernát, az egyletnek szorgos titkárja fogadta, a ki a bál fénye és sikere körül lankadatlanul fáradozott. A négyeseket 80 pár táncolta. A zenét a 65-ösök Obhlidal jeles karmester vezetése mellett és Horváth Feri zenekara szolgáltatták. A jól sikerült mulatság kora hajnalig tartotta össze a vendégeket, a kiknek ellátása körül hosszu betegség után Wagner József fáradozott, a kit látva, minden oldalról megérdemletten a legsivályosabben üdvözöltek. Riporterünk a következő névsorral kedveskedett nekünk: Weinberger Gizi, Schwarcz Irén, Liebmann Etelka, Kepes Jolán, Glück Margit, Glück nővérek, Moskovics Margit, Maurer Vilma, Fränkel Berta, Siegelmann Berta; dr. Moskovics Jakabné, dr. Sichermann Bernátné, Knöpfler Vilmosné, Korn Vilmosné (Eperjes), dr. Glück Lipótné, Ungár Gyuláné, Maurer Adolfné, dr. Weinberger Jakabné, dr. Gaiger Józsefné, Glück Mórné, Siegelmann Dávidné, Pollák Bernátné, Kesanovszky Józsefné, Weinberger Samuné, Teplánszky Ignáczné, Falk Károlyné, Feldmann Márkné, dr. Neuwirth Elekné, stb. stb. a mit nem szivesen teszünk ide, mert ez pardonnel jár, de riporterünk rövidlátása legyen a mi mentségünk, hogy a stbivel lepleszünk.

A munkásegylet most vasárnap tartotta meg évi közgyülését, a mely mint mindenütt, a hol szilárd alapokon szilárd a cselekvés és a vezetőség az ügy iránti lelkesedéséből öntudatosan teljesiti feladatát — zajtalanul folyt le, jeléül, hogy ott jól van minden. Az egylet vagyoni állását a mult számban érintettük, de miután ez egyletben az orvosi tevékenység ugyancsak az elsőrendü helyet teszi ki, a munkásosztály közegészségügyére nézve fontos adatokat találunk az egyleti orvos dr. Földi Miksa jelentésében, a melyet ezen oknál fogva ideigtatunk már csak azért is, mert Földi dr. az egylet fenállása, tehát 18 év óta szerzi tapasztalatait. Az ő statisztikája szerint a lefolyt egyleti év betegforgalma következő volt:

	beteg	férfi	nő	vény	látogatás
Márczius	23	16	7	305	291
Április	15	8	7	207	168
Május	20	11	9	224	136
Junius	19	9	10	204	179
Julius	25	17	8	216	157
Augusztus	16	11	5	184	156
Szeptember	28	17	11	238	175
Október	29	22	7	235	183
November	17	6	11	297	192
Deczember	35	22	13	233	157
Január	45	34	11	351	312
Február	33	19	14	340	225
Összesen	305	192	113	3034	2331

Kiválóbb betegségek: Légző szervek bántalmai 90, szembajok 10, hasi szervek bántalmai 36, általános bántalmak 15, sebészi bántalmak 22, csúzos bántalmak 58, női bántalmak 2, torokbajok 16, agy és ideg bántalmak 7, orbáncz 14, vizkórság 1, szivbajok 1, külsérelmek 33, összesen 305. Haláleset volt 18 és pedig 11 férfi és 7 nő. Halál okai: 11 esetben tüdőgümőkór, 1—1 esetben szivszélhüdés, vizkórság, agyszélhüdés, méhrák, tüdőlob, orbáncz, összesen 18. Szülés 27, ápolásban 24. Uj tag 125 férfi, 47 nő, összesen 172. Ezen számsorozatból látható, hogy ez évben is, ép ugy mint az elmultakban, a légzőszervek bántalmai az első helyet foglalják el, mely jelenség a munkásosztály erőltetett foglalkozása, rosz ruházat, kelletlen táplálkozás és egészségtelen lakás természetes következménye. Ezeket a csuzos bajok követik, melyeket az emésztő szervek bántalmai és a külsérelmek követik. Orvendetes jelenség, hogy venerikus bántalmak ez évben tudtommal nem jelentkeztek az egyleti tagok sorában, a mi leginkább jellemzi a munkás-osztály erkölcsi izlésének lényeges javulását. Hogy ezen számos betegesedés daczára, a halottak száma nem nagy; ezen eredmény első sorban egyletünk üdvös irányának köszönhető, mely a legszegényebb sorsu tagjának is, gyors orvosi segélyt és kellő ápolást biztosit, második sorban pedig, kérem, ne tessenek ezen nyilatkozatomat szerénytelenségnek venni, az én, időt és fáradságot nem kimélő tevékenységemnek és talán némileg szakismeretemnek és emberbaráti hajlamamnak is köszönhető. Es most tisztelt uraim! miután a rideg számokkal végeztünk, engedjék meg, hogy a szív szava is felhangozzék, engedjék meg nekem, hogy egy kis hátratekintést tehessek multunkba, jelenünket vázoljam, és jövönk reményéről is szólhassak. Körültekintve önök sorain, fájdalom, sok hézagot látok. Kidöltek már sokan vitéz elöharczosaink közül, de hála a gondviselésnek, még szép számmal látom azokat, kik ezen nemes, tiszta emberszeretéten alapuló intézményt, szerény közreműködésem mellett létrehozták. Visszaemlékezve a multra, meggondolva azt, mennyit kellett küzkedenünk, mig ezen jótékonyczélu csakis beteg, keresetképtelen munkástársaink ápolását tekintetbe vevő egyletet alakitottuk, mily csekély számmal voltunk, mikor alapkövét bizonytalan talajba letettük, mennyit fáradoztunk, mig a gyanut, roszakaratot, idegenkedést leküzdöttük, mig a nagy közönség bizalmát és jóakaratu pártolását részünkre megnyerni sikerült; akkor büszkén, felemelt fővel, emelkedett lélekhangulattal mondhatom önöknek: Voltunk, vagyunk, de leszünk is. Mi tisztelt uraim ezelőtt 18 évvel alakultunk. Alakultunk pedig olyan időben, mikor sem a magas kormánynak, sem pedig a munkaadónak esze ágába sem jutott beteg, keresetképtelen munkásáról gondoskodni. Alakultunk saját önsugalmunk utján, minden felső parancs nélkül, nemcsak minden külsegély hiányában, sőt bátran állitom a roszakarat daczára. Mindezekre visszaemlékezve, tom a roszakarat daczára. Mindezekre visszaemlékezve, és látván azt, hogy a szerény kunyhóból diszpalota vált, mely nemcsak a rosz időjárás ellen véd, hanem a benn lakónak minden lehető kényelmet is nyujt, és hogy esen fényes siker a mi összmüködésünk, a mi fáradozásunk eredménye, ujra mondom, az dagasztja keblem és büszke önérzet tölti el szivemet, hogy müvünket mint kész egészet leszünk képesek utódainknak általadni. Mi tisztelt uraim! biztos talajba fektettük az alapkövet, felépitettük a házat, erős fedéllel ellátuk az épületet, villámháritót helyeztünk a fedelére, árkokkal körülvettük, és hidakkal elláttuk, hogy ültámadások ellen védve legyen, belső szervezését pedig ugy rendeztük be, hogy a benlakónak minden kényelmet nyujtani képes legyen, ugy hogy utódaink, mint mondám egy kész egészet örökölnek és főleg ennek külső homlokzatát diszithetik, vagy pedig diszkerttel körülövezhetik, ha ugyan kedvük tartja. Mondják önök uraim! régi bajtársaim! nem tettünk-e eleget embertársaink irányában? és nem fognak-e utódaink hálával és köszönettel reánk visszaemlékezni? Reménylem, sőt meg vagyok győződve, hogy ugy lesz, mert ugy és nem másképen kell lennie. Ezt tisztelt uraim mind azért mondtam, hogy önöket, ugy mint addig önzetlen összetartásra és egyetértésre, minden kicsinyes, személyes érdekektől eltekintve, a nemes czél elérésére, a munkás állapotának javitására, és lehetőleg az elaggott keresetképtelen ellátására czélzó igyekezetre leikesitsen. Haladjanak a jelzett irányban és a Mindenható segélye velünk lesz, mert a latin közmondás szerint igas, mely ugy hangzik fortes fortuna adjuvat, azaz magyarul az erőseket vagyis az iparkodókat a szerencse segélyezi. — Az egyleti ügyvivőség választása körül — ugy értesülünk — egy kis disharmónia volt, a mennyiben egy rész Davitko István ohajtotta alelnöknek, mig a másik demonstrative abczugolt és a gyülést vezetők tapintata, elég hibásan, nem tiltakozott az ilyetén sértő terrorizmus ellen.

A magyar közjog és az iskolák. A magyar históriával most megismerkedő fiatal cseme-ték kezéből vettünk ki több oly irkát, melyre Erzsébet felséges asszonyunk képe van megrajzolva. Az irka tetején az van rá nyomtatva: magyarirka, de felséges asszonyunk képét ugy ismerteti az egy sornyi magyar szöveg: Erzsébet császárné. Ugy tudjuk, hogy ezek a magyar irkák nem a könyvkereskedésekből kerülnek a tanuló-ifjuság táskájába, hanem a füszeres boltokból, a hol a medve-czukor, héring, suvikasz és egyéb portékák tuladása mellett, nem igen törődnek az irkák történet-meghamisitó képeivel. Az irkákon a nyomtató ur neve nincs ugyan feltüntetve, de erős az a hitünk, hogy német alaposság csempészi be hozzánk. Tanitó urak, hol van a látóka?

Az uj szinház kérdésében tegnap deputáczió volt a főispánnál azzal a kérelemmel, hogy e tárgyban rövid időn belül rendkivüli közgyülést hivjon össze a városnál. E közgyülésben a régi helyze való épitkezés érdekében mozgolódó tekintélyes többség határozatot kiván provokálni arra nézve, hogy a város küldöttséget menesszen az eddigi határozatok megsemmisitése czéljából a belügyminiszterhez.

Az Anker és nem az Adria biztositó-intézet főügynökségét vette át a Strausz D. utóda kassai tekintélyes czég.

Marha betegség. A kassai mészáros társulatnak Rozgonyból fölhajtott marhaállományában 2 tüdőlobos marhát találtak. Az állategészségügyi hatóság az esetről rögtön értesitette Abauj-Tornamegye alispánját, s az istállók fertőtlenitését is elrendelte. Komoly aggodalom fogja el a gazdákat, mert a tüdőlob nagy kárt tesz a marha-állományban.

Lóvásár. Forró-Encsen e hó 25-én katonai lóvásár fog tartatni, melyre a gazda-közönség figyelmét felhivjuk.

Veszett eb. K. S. százados kis kutyája abban az időben, a hogy az ebzárlatot elrendelték, szintén megfigyelés alá került, mert a veszett eb őt is megmarta. A kutya e hó 5-én szintén a veszettség tünetei között hullott el. Agyát felküldték Högyeshez. Az ebzárlat mindazonáltal meghosszabitva nem lesz, mivel a peczértelepen elhullott eb más ebbel nem érintkezett.

Kassai szinház.

Vizváry Gyula, a nemzeti szinház müvésze szombaton Molière „Szeleburdi"-jában Mascarillt és Kotzebue bohózatában „Fipsz a hires nőszabó" czimszerepében lépett föl másodszor zsufolt ház előtt, mely a kitünő komikust ugy az elől említett, mint Fipsz szerepében viharos tapsözönnel tüntette ki szüntelenül. Mascarillban különösen az utolsó fölvonás zárjelenetét inscenirozó gyorsbeszédü előadása, a melyben a kivül történteket futtában eleveniti föl, nagy hatást tett. A hang elváltozásban is kitünő müvész Vizváry, a minek élénk jelét adta németes jargonban beszélő házmester-jelenetében, a melyben valósággal tévedésbe ejtett. E szerepénél — daczára nagy müvészi talentumának — nem annyira összehasonlitás, mint inkább a kitüntetés szempontjából Krémer Jenő, a mi társulatunk szerény komikusa ötlött eszünkbe, a ki e szerepet a mult szezónban játszotta, még pedig egyes vonásokat — különösen a házmesteri jelenést — leszámitva, a nagy müvész felfogása szerint hasonló verve-vel, a mi ezuttal arról győzött meg, hogy Krémer Jenő, előkelő tér fölött disponálva, egyéniségének finom kvalifikációját tekintve, mihamar előkelő szinvonalra emelkednék előnyére a magyar szinmüvészetnek, a mely éppen e zsánerben ma annyira fogyatékos. Fipsz Vizváry kezében remekül festett és a közönség a kuplékat éneklő Vizváryt majd leszedte hogy voltjaival a szinpadról. Vizváry bucsuzólag, vasárnap a csizmadia mint kisértetben telt ház előtt remekelt.

Jutalomjátékok. Stollné (Némethy) Gizella javára holnap este „A fenelányok" czimü életkép kerül szinre, mely darabhoz a zenét Kerner József városi zeneiskolai vezető-tanár irta. Stollné szinpadunk kedvencz alakja, a ki érdemes rá, hogy közönségünk tüntető elismeréssel jutalmazza. — E hó 11-én ismét jutalomjátéki est lesz. A jutalmazandó Sándor Emil, a Tiszai társulatának előkelő és müvészileg iskolázott jeles tagja, a kinek alkotásait épen lapunk, a mely pedig nagyon is fukarkodott a jelenlegi társulattal szemben az elismerés pálmáját osztogatni, nem egy izben méltatta rokonszenves formában, a mit — mert érdemes vala reá — elvitatnunk igaztalanság lett volna. Jutalom játékára választott darabja Obernyik Károly a halhatatlanok sorába ugyan el nem jutott, de mindamellett kiválóan tehetséges magyar irónknak legjobb és maradandó alkotása: Brankovics György czimü drámája, a mely itt Kassán évek óta nem került előadásra. E darabban módjában lesz Sándor Emilnek igazi jelességét megitélni és azért ohajtjuk, hogy ez alkotásában telt ház gyönyörködjék.

CSARNOK.

Nelitta.

Elbeszélés.

— Irta: Olsavszky Lajos. —

(Vége.)

VII.

Kitünő izléssel butorozott teremben igézö hölgy ül egymagában. Gyönyörü arcza és meghajolt alakja nagy szomoruságát árulja el. A semmiségbe nézö szép szemeit köny nedvesiti.

Nelitta ez, ki a tömeges bebörtönözés óta kerüli az embereket és a lakásán annyira elzárkozott a külvilágtól, hogy még meghitt komornáját is csak akkor türi, ha a szolgálatát nem nélkülözheti. Nagy bánata sokszor idéz fel keserü önvádat az ajkaira.

— Elhagytam öt: a kedvest, az édest, aki csak szeretni tudott és akit még sem pótolhat senki··· semmi.

Nehéz sóhajtás szakitja meg a késö bánat késö szavait.

— Fény, ragyogás vesz körül és mesebeli tündérpalota a lakásom, de a szivem mégis üres, mégis sajog és még a lelkem is fázik····· Emberek testét-lelkét juttattam gyilkos kézre····· Istenem minö emberekét! ··· Azokat a legszentebb esme: a hazaszeretet lelkesitette, az én tetteim rugója pedig anyagi érdek volt.

Órákig tartó hallgatás következik, mely alatt mintha némi reménye támadna a bánatos hölgynek, mert alakja kiegyenesedik és arcza kiderül, noha könyei bösségesebben erednek meg.

— Ö nem tudja, hogy én mit tettem, igy hát még mindig kedves vagyok neki. Hiszen nem olyan volt az ö válasza, hogy kétségem maradt volna, mikor kérdeztem: azt hiszi-e, hogy a mi szerelmünknek vége is lehet valamikor?····· Szeret ö engemet még most is····· Hogyne?····· Örökké.

Nelitta hirtelen felugrik és tollat ragadva, Lászlónak levelet ir.

„Kedves egyetlenem,

találkózni kivánnék veled még egyszer. Sietösen, rögtön tudasd, hogy kivánsz-e, látni?

Nelitta."

Amint a hölgy levelét megczimezi és lepecsételi, akkor jut eszébe, hogy a nagy sietésben elfeledte megirni a czimét. Szeretné felbontani a levelet, de ettöl babonás félelem tartja vissza; ö tehát a boritók hátulsó lapjára veszeti rá a saját nevét és a lakását. Amint a levelét a postára elküldötte, ismét gondolataiba merül el.

Odaborulok a lábai elé és alázatosan könyörgöm majd neki, hogy bocsásson meg··· és ö megbocsát··· Megfogadom neki, hogy szerény, engedelmes, szófogadó asszony leszek··· és milyen édes öröm lesz majd nekem, hogy a fogadásomat megtartom··· De mit is beszélek én? Hiszen nem érdem az a fogadás, még a megtartása sem.

A hölgy a felébredt remény hatása alatt önkénytelenül eresztkedik térdeire és tekintetét a mérhetetlen magasságba irányozza, mig kezei imára kulcsolódnak.

— Örök Mindenható, teljesitsd egyetlen vágyamat a te végtelen irgalmaddal! Add vissza öt nekem.

Nelitta sokáig marad a térdein és elmélás.

— Csak még egyszer dobhatnám magamat kitárt karjaiba··· Alázatosságommal biztositanám továbbra a boldogságomat.

Ujabb csend következik, mely azonban rövid.

— És teljes lenne a boldogságom és tökéletes is ··· mert hiszen a boldogság olyan valami, hogy nem csupán örömet, élvet és gyönyört ad, hanem feledést is a mult szenvedéseire.

* * *

Mintegy tiz nap mulva a posta felbonthatlanul hozza vissza Nelitának a László kos intézett levelét, melyen nagy betükben a megjegyzés olvasható: „A czimzett meghalt."

Nelitta a megjegyzés olvasása után nem sikolt fel, nem is rogy össze eszméletlenül, hanem lassan végigsimitja homlokát és azután csendes léptekkel az öltözöjébe megy.

Letesz drága ruháit, ékszereit és a legegyszerübb, a legolcsóbb gyapot-selyem vesz magára. Azt, melyet még akkor viselt, mikor László élösével tudatta vele, hogy az mennyire illik neki. Mikor a ruhaváltoztatással elkészül eltávozik. Elhagyja palotáját, hogy soha se térjen vissza abba; elhagyja minden kincsét, hogy soha se vegye használt, annak. Vagyontalanul jött Varsóban és vagyontalanul távozik.

Tudja, hogy keresni fogják; mert a hatalom emberei nem szeretik, ha élve menekül meg tölök az, kinek sok, napvilágot nem türö dologról van tudomása. Nelitta tehát külföldre menekül és ott is olyan helyre, hol legkevésbé gondolják: kolostorba.

Ez időtöl az egyik czellából esténként kihangzik a gyönyörü Mária-dal, mely a szüzanyától sedekel segitséget, védelmet, támogatást.

„Ha baj- a nyomorban sujt a bánat
S szivem haraggal Égre támad,
Ha szenvedéseim terhe nagy:
O el ne hagyj, ó el ne hagyj!"

Mintegy féláv mulva estéről-estére gyöngébb és gyöngébb hangon szól a könyörgés, végül egészen megszünik.

Azt a szép, ifju hölgyet, ki azért kereste fel a csendes falakat, hogy azok kösött kibéküljön Istenével, az örök nyugalom, az örök béke némitotta el.

Viharos volt az élete, csendes a halála.

Felelös szerkesztö: Ries Lajos.

Bead. 1892. évi november hó 22-ik napján.

3439. sz. 73—1
Tk. 1892.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy Fazekas János és neje végrehajtatóknak Andrejkovics István ellenében fenálló 150 frt s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedöt a hejczei 54. sz. tkjben foglalt 1. A + 927. hr. sz. szántóból illetö $^4/_{84}$. részre 17 frtban;

2. A + 1400 hrj. sz. dézsmás szölöből illetö $^4/_{84}$. részre 84 frtban;

3. A + 1401. hrj. sz. dézsmás szölöből illetö $^4/_{84}$. részre 26 frtban; továbbá a hejczei 136. sz. tjkben foglalt 4. A + 322, 366/$_3$, 373/$_3$, 491, 494, 555. hrj. és 9. sorsz. a. $^4/_8$. urbéri kültelek és közösbeli legelö illetményböl a végrehajtást szenvedöt illetö $^1/_{15}$. részre 288 frtban;

5. A + 625. hrj. sz. dézsmás szölöből ugyanazt illetö $^1/_{15}$. részre 146 frtban;

6. A + 662. hrj. sz. dézsmás szölöből ugyanazt illetö $^1/_{15}$. részre 104 frtban;

7. A + 804. hrj. sz. dézsmás szölöből ugyanazt illetö $^1/_{15}$. részre 88 frtban;

8. A + 1232. hrj. sz. dézsmás szölöből ugyanazt illetö $^1/_{15}$. részre 68 frtban;

9. A + 1389. hrj. sz. dézsmás szölöből ugyanazt illetö $^1/_{15}$. részre 102 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeletvén, annak Hejcze község házánál leendö foganatositása végett határidöül **1893. évi április hó 20-ik napjának délelötti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidöben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése elött a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 1 frt 70 kr., ad. 2. 8 frt 40 kr., ad. 3. 2 frt 60 kr., ad. 4. 28 frt 80 kr., ad. 5. 14 frt 60 kr., ad. 6. 10 frt 40 kr.. ad. 7. 8 frt 80 kr., ad. 8. 6 frt 80 kr., ad. 9. 10 frt 20 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letéthe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1892. évi november hó 24-én.

Sváby,
kir. járásbiró.

M. kir. fövám-hivatal Kassán.

253.
893. 64 2—2

Árverési hirdetmény.

A kassai m. kir. pénzügyigazgatóság folyó évi február 20-án kelt 5514. számu rendelete folytán az alulirt m. kir. fövám-hivatal helyiségében **folyó évi márczius hó 22-én délelött 10 órakor** a raktárkönyv 54. és 55. tételei alatt foglalt **20400 kgr. törött vasuti kerék-talpvasak** nyilvános árverés utján a legtöbbet igérönek el fognak adatni.

Venni szándékozók értesittetnek, hogy ezen küldeményt métermázsánként **aranyban** 65 kr. vámilleték terheli, mely az esetben ha a küldemény belföldön marad a vevö által a vételárral együtt **azonnal befizetendö.** Bánatpénzt fejében 34 frt teendö le.

Közelebbi értesitések az alulirt fövám hivatalnál megtudhatók.

Kassán, 1893. február 27-én.

M. kir. fövám-hivatal.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következö müvészeknek:

Mayerhofer Ada kisasszony hirneves bécsi kupléénekesnö.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnö.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnö.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnö.
Hoffmann Károly bécsi dal- és jellemkómikus.
Winter Ödön karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—2

Groszmann Sa. utóda

nöiruha-divatüzlete Kassán.

Tavaszi divat-idény.

Tavaszi bevásárlási utazásomból megérkezve, van szerencsém a nagyérdemü hölgyvilág szives tudomására hozni, hogy a legujabb

párisi és berlini

divat-modellek

bö választékát szereztem be és a legujabb

angol és franczia kelme és selymeket

nöi ruhákhoz, melyek mühelyemben divat szerint pontosan készittetnek el, nagy készletet hoztam haza.

Raktárom megtekintésére a nagyérdemü hölgyvilágot felkérve, vagyok

szolgálatkész tisztelettel

67 3—3 **Groszmann Sa. utóda.**

Divatüzletem számára keresek két ügyes, kellemes külsövel biró **próbáló-mamsellt,** a kik az eladás körül is jártassággal birnak. Erre vállalkozók jelentkezzenek üzletemben.

A Cognac-Ipar részvény-társaság

Budapesten.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és élelmezési kiállitás

juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár elnöklete alatt)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el, és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár	Dr. Kovács tanár
Dr. Kétly tanár	Dr. Müller tanár
Dr. Kémársky tanár	Dr. Récsey tanár
Dr. Korányi tanár	Dr. Stiller tanár
Dr. Tauffer tanár	

A számos elismerö levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelsö hely illeti, csak az alábbit közöljük egész terjedelemben:

Orsz. m. k. chem. és közp. vegykisérl. állomása.

(Földmivelésü. m. kir. miniszterium.)

1437/1892.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykisérleti állomás részéröl hivatalosan igazoltatik, hogy a COGNAC-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelöleg van berendezve s az ott gyártott készletböl f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mindegyike kifogástalan jó minöségünek** találtatott.

Budapesten, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:
Tóth s. k.

Sziveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbizások intézendök a 61 2—5

Cognac-Ipar részvény-társasághoz
BUDAPESTEN.

Képviselö Kassán:
REINFELD BERTHOLD.

Árverési hirdetés.

Az eddig lejárt zálogok

márczius 15-én

árverés utján el fognak adatni, ha addig nem lesznek prolongálva.

Tisztelettel

BRAUN LAJOS,
zálog-üzlete, Forgách-utcza 22.

Kölcsönök arany, ezüst, értékpapirok, drágaságok, ékszerek, ruhák és fehérnemüekre mint eddig is, esentul is a **legolcsóbban kaphatók.**

69 2—2

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi márczius 10. 29. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 58. sz. a. Ide a lapot érdekelő küldemények czímezendők.

Előfizetési díj: Kassán házhoz-hordással Egy évre ... ... 6 frt — kr. Félévre ... ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidékre postai küldéssel: Egy évre ... ... 6 frt — kr. Félévre ... ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ — Egyes szám 5 kr. — Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések: egy petit sor ... ... 5 kr nyilttérben ... ... 12 „ Többszöri közlésnél engedmény Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.

Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp., Steiner Adolf.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Az állami és megyei tisztviselőket illető országgyülési disputa lezajlása után,

(***) Igen sok szép beszéd lett elmondva az országgyülésen jobbról-balról abból az alkalomból, hogy az állami és megyei tisztviselők fizetésének rendezése és legnagyobb részben emelése törvénybe czikkelyezés tárgyát képezte.

A sok beszéd elhangzott. Némely része használt is egyes csoportoknak. Most az állami és megyei tisztviselők, ha nincsen is közöttük teljesen mindenki megelégedve, annyit kénytelenek beismerni, hogy — **helyzetük általában mégis csak javult!**

Az országgyülési disputa még jóformán le sem zajlott, s ime azt olvassuk a főváros napi lapjaiban, hogy Budapest fő- és székváros főszámvevője a tanács utasításából, „javaslatot tett a tisztviselők fizetésének emelésére.“

Az államot tehát követi a főváros, az a főváros, a melynek tisztviselői csak a legközelebb lefolyt napokban részesittettek **drágasági pótlék** megadásában.

Szóval mozgalom, előrehaladás minden irányban. Még a magántisztviselők is országszerte mozgalmat inditottak az iránt, hogy jövőjük lehetőleg biztos alapra fektettessék. Csak a **városi törvényhatóságoknál** alkalmazásban levő tisztviselőkkel nem történik semmi! Azoktól megtagadnak mindent, mintha nem is köztisztviselők lennének. Pedig ezek nem terhelik meg az állam budgetjét csak egy árva fillérrel sem!

De hát voltaképen mi is lehet ennek az oka? Micsoda felfogás uralkodhat abban a köztisztviselők sorsát intéző miniszteriumban, hogy a városok tisztviselőinek panasza nem talál náluk meghallgattatásra? Hiszen, ha ugy állana a dolog, mint évekkel ezelőtt, a mikor a városok tisztviselőitől majnem semmi, vagy legalább igen kevés kvalifikáczió kivántatott, még csak értené az ember ezt a merev ellentállást! De a mikor mai napság már a városoknál is, föként ha azok törvényhatósági joggal birnak, minden egyes tisztviselőtől csak olyan aránylagos kvalifikáczió kivántatik, mint az állami, vagy megyeiektől: teljességgel nincs értelme ennek a tulságos negligáczióuak, vagy tudja a jó ég minek?

S az a különös, hogy a főváros tisztviselői, a kiktől pedig egy cseppel sem kivántatik különb kvalifikáczió, mint a vidéki városi törvényhatóságok tisztviselőitől, kérhetnek bármit, a nagyméltóságu miniszterium kérelmüknek készséggel ad helyet. A vidéki törvényhatóságok tisztviselői, köztük többek közt a kassaiak, hiába kértek drágasági pótlékot, tizedéves pótlékot. Nem! a miniszterium helytelennek találta mindannyiszor kérelmüket, daczára annak, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok, a kiket pedig ezek a dotáczió közvetlenül érdekeltek, belátták tisztviselőik jogos kivánságát s megszavazták azokat a saját erszényük terhére. Budapest főváros tisztviselői most már **potom tizedéves pótlékról** még csak nem is beszélnek, hanem 3, 4 és 5 öd éves pótlékokról. Nem irigyli tőlük senki; sőt azt lehet rá mondani, hogy kivánságuk teljesen jogosult. Jogosult pedig azért, mivel a városoknál alkalmazásban levő köztisztviselők legnagyobb része teljességgel nincs azon helyzetben, mint a milyenben az állam tisztviselői vannak, hogy t. i. nyitva előttük az **előléptetés utja**. A hosszas szolgálat tehát a városok tisztviselőinél csakis ily 3., 4. 5-öd éves stb pótlékok élvezése, illetve életbeléptetése utján lehet megjutalmazva.

Kivánatos volna, ha a főváros példáját a vidéki törvényhatósági városok is követnék. Elvégre is miért legyenek előnyben a vidéken alkalmazott városi tisztviselők felett **jogokra nézve** akár az állami tisztviselők, akár a főváros tisztviselői? Egyik épen oly közszolgálatot teljesit, mint a másik!

Innen-onnan.

Kelepczébe került nagybácsi.

Eredeti gyereknek tünt fel nagybátyja előtt Náday Peti, mert minden jó tulajdonsága mellett az a rossz szokása volt, hogy a lányokról hallani sem akart, annál kevésbbé azokhoz komoly szándékkal közeledni.

Jogi iskoláit is elvégezvén, mint afféle birtokos ember, kinek van mit apritani a tejbe, nem sokat törődött a beszedett tudományokkal, hanem haza ment gazdálkodni, — a mihez aztán — a mint beszélik — nagyobb hajlama is volt, de meg jobban is értett hozzá, mint a kutyabőrös „corpus juris“-okhoz.

Nagybátyja, Pista bácsi pedig annál többet szeretett beszélni a lányokról, — bár szerinte még sincs boldogabb teremtése Istennek az agg legénynél; az is marad biz ő haláláig!

Peti barátunk szorgalmas ember volt, volt is látszatja a gazdaságnál; Pista bátyánknak csak ugy villogtak szemei az örömtől, — mégis gyakran karszékében ülve, és öblös tajtékpipáját szivva, egész elkeseredetten mormogá: „minden rendén volna, csak Petinek még asszony hiányzik.“

Hajh! pedig de sok szép fehérnép volt Leányfalván! Beszélt is sokszor erről Petinek, lefestette neki a házaséletet is, még pedig oly ügyesen, mintha legalább is harmadik özvegysége idejét élvezné. Biz Isten jó szinmüiró vált volna belőle.

De hát ha mindenkit meghóditott volna is ezzel, Petin csak nem fogott egy cseppet sem, mert ő ezeket csak szótlanul hallgatta végig. Dehogy szakitotta volna félbe a prédikácziót — és midőn látta, hogy bátyja ez irányban cicerói müvészetét már egészen kimeritette, csak annyit válaszolt: „rá érünk mi árra még“ s fütyürészve távozott.

Hogy Pista bácsit mi itt mindig csak per „bácsinak“ tituláljuk, ne gondoljon ám a kedves olvasó képében egy köszvényes vén ördögöt, hanem képzeljen egy 40—45 éves kedélyes férfit, ki ha még kedve szottyanik: ugyancsak kirakja a frissét is.

Igy mult el a Sylvester, és jött a farsang, vágyai netovábbja az ábrándos fiataloknak — nem kevésbbé a számitó öregeknek. A prédikáczió most sem maradtak el, Petinek végig kelle hallgatni türelmesen. Hejh! pedig de jobb szerette volna a bőjtre halasztani azokat, hiszen most kezdődnek a bálok, s a „barna fiuk“, kik a faluban éven át csak a sátorosünnepeken mutogatják magukat, a vályogvetéstől és kovácsolástól megkérgesedett tenyereikkel ugyancsak kezelik azt a mástól szerszámot is, mit köznyelven ugy hivnak, hogy „száraz fájdalom“. De nemcsak nekik van dolguk ilyenkor, hanem a papoknak is, kik a csörgős és felcziczomázott lovak huzta szánakon érkező szerelmeseket összeadják.

Egy hideg januáriusi vasárnap is ilyet láthatott Pista bácsi, mert ebéd után konfekt gyanánt megint csak elölről kezdette. Csak ugy folytak a kenetteljes szavak ajkairól. Volt is hatása, mert óh csodák csodája! Pista bácsi nem csekély örömére Peti barátunk nem mondta rá a szokásos refraint, hogy „rá érünk még“, hanem, hogy „hát menjünk.“

Erre aztán felugrott Pista bácsi. Örömtől ragyogó arczczal vonta keblére öcscsét, s vége hossza nem lesz az ölelkezésnek, ha a folyton láb alatt ugráló kuvasz véletlenül egy oldalrugást nem kap és fel nem ordit.

„Tehát menjünk. de hova?!“

„Nem bánom éu bácsikám, csak menjünk.“

Pista bácsi előtt feltünt a falubeli szépségek hosszu sora, majd kiugrott böréből.

„Azt tartom — folytatá Peti — járjuk be őket sorban, egybe csak beleakadunk.“

TÁRCZA.

A csavargó.

Irta: **Guy de Maupassant.**

A csavargó szomoruan néz ki s a falusi élet mégis oly szép.

Egyike volt azoknak a vándoroknak, kiket nagy számmal lát az ember az aratás ideje körül és kiknek oly visszatetszö külsejük van, hogy minden udvarról elkergetik őket. A bot, melyre támaszkodik, valóságos gyilkoló szerszám s rongyos, kopottas ruhája bélésére elmeséddett, eltörült szám van nyomva, valószinüleg valami börtönjel.

Katonás tartással halad két mezőföld között levő keskeny uton; a buja kalászok válláig érnek. Nem tudja, merre vezet ez az ut, mert a merre szeme csak ellát, mindenütt a sikság terül el. Jobbra rozs, buza, árpa; balra rozs, buza, árpa; csak arra lejebb van egy magas jegenyefa, melyre holló repült s a távol messzeségen a kéklő ködön keresztül bemohosodott domb tünik elő.

Az égen nincs egy felhő sem. A csavargó kabátja ujjával törli le izzadt homlokát s azután komoran tekint fel a tiszta menyre.

Mult este egy nagy falu minden ajtaján bekopogott, kalapjával kezében, alázatos hangon kérdezte:

— Kaphatok itt valami munkát?

Tetőtől talpig végig nézték rajta és a tekintetekből vagy a gazdaember bizalmatlansága vagy az asszony félelme szólott.

— Nem... nem... nem... volt rendszerint a válasz.

Még maradt három sousja, melyekért kenyeret vett magának és azután folytatta utját. Az ut mentén csobogó patakban szomját oltotta, mint az állat. Mikor az est reászakadt, lefeküdt a buzaföldek közepére; batyuját feje alá rakta s minthogy álmos és fáradt volt, elaludt. Hajnal hasadtakor dideregve felébredt és a madarak danájától kisérve, ismét utnak indult.

A csavargó szomoru multjára gondolt.

Mint felenczgyermek fogadóanyjánál a vidéken nevelkedett fel, örökös félelmek és verések között. De mindennek daczára derekasan felnőtt s nem csinált mást, minthogy az öreg asszonynyal az erdőbe ment fát szedni. Tizennégy éves korában — fogadóanyja éppen elhunyt — nem kapott volna semminemü alkalmazást sem a szomszédságban, ha egy fuvaros legénynek nem fogadja maga mellé. Három frank bért, kutyának való ételt kapott s az istállóban alhatott. A legények gyülöltek, a leányok gunyolták s mert folytonosan egyedül szeretett lenni, hülyének tartották. Csak akkor került a faluból a városba, mikor a 75-ik gyalogezredhez besorozták.

Az első évek, melyeket a katonaságnál töltött, voltak legboldogabb emlékei. Szorgalmas, engedelmes volt s minthogy nyilt eszü fiunak tartották, már az első év után megtették káplárnak, a második után őrmesternek és mind azok köszöntek neki előbb, kik valaha otthon a faluban halálra boszantották, üldözték.

A botorság, részegség egy pillanatra megsemmisitette őt. Altisztté nevezték ki. Egy napon, mikor a század pénze zsebében volt, három pohár absynthot ivott gyors egymásutánban s ez és egy leány iránt való vad szenvedély tolvajjá, bünössé tette őt.

E naptól fogva rohamosan hanyatlott. A haditörvényszék elitélte és ő borzalmas időket töltött Algirban. Mikor e szégyenhelyet elhagyta, örökös szomj és bukásának gondolata gyötörte.

A csavargó tovább haladt. Egy fakereszthez ért, melyről a festéket a záporeső rég lemosta.

Vállat vont s balra fordult.

Kétszáz lépéssel odébb szép fehér nyaraló állott, melyet az uttól szöld pázsit választott el. Fiatal asszony kék reggeli ruhában lépett ki a verendára s hivta a kis fiut, ki a gyepen hentergett nagy fekete neufundlandi kutyával.

— Fiam! Fiam!

A fiu sietve szaladt anyjához és a kutya hatalmas ugrásokban ugatva közeledett a csavargó felé.

Ökölre szoritott kézzel fenyegetődzött a gazdag ság e laka felé, hol még a virágok is boldogságot szivtak magukba.

Ismét ott állott a sikság közepén, elhagyatva, elkeseredve, gyötrő éhségtől kinozva.

Hirtelen kakas kukorékolt; ház volt a közelben. A férfiu rettenetesen éhezett. Annál rosszabb! Oda megy akár hogy kolduljon, lopjon, akár hogy öljön. Meggyorsitá lépteit és nemsokára kis major előtt állott.

— Halló! — kiáltotta percznyi időközökben teljes erejéből. Nem kapott feleletet. Az emberek kétségen kivül kin voltak a mezőn. A csavargó bal kezét kalapjába csavarta s betörte az ajtó egyik táblaját s felzárta azt. Belépett a házba.

Alacsony szobába került, melynek összes butorzata egy kályhából, ágyból, asztalból állott. Az asztalon kenyér és dohány hevert. A falon vasszekrény függött, melybe a paraszt valószinüleg megtakaritott garasait őrizte.

Először életébe tört be e férfiu s a gálya rabságot koczkáztatta. Nos, most már végére kell járni a dolognak!

Hamar felkapta az asztalról a kést és a szekrény felé sietett, hogy azt feltörje. De a fal mellett hirtelen egy czédula vonta magára figyelmét. Eleinte e szókat olvasta:

„75-ik gyalogezred.“

Meghökkent. Valami Dubics nevü trombitásnak obsitja volt ez. Igy tehát egy régi bajtársát akarta meglopni. Noha nem szolgált az ő idejében, mert az obsit uj keletü volt, de mégis az ő ezredének embere. Habozott.

Tettet a tett követte. Harsogó szavakkal kiáltott ki Pista bácsi a pitvarban ögyelgő Jánosnak, hogy fogja be azokat a táltosokat, rakjon rájuk annyi csörgőt, amennyi csak rájuk fér, aztán meg pántlikázza fel őket ugy, hogy az egész falu megbámulja.

Jánost ugy meglepte ez a szokatlan parancs, hogy lábai majdnem a földbe gyökereztek. Fejcsóválva ment a parancsot teljesiteni. Mig a kocsis befogott, addig ők is felcziczomázták magukat, még csak a bajuszpedrés volt hátra, mire Pista bácsi ugyancsak sokat adott.

Végre készen voltak. A szive csak ugy repesett Pista bácsinak az örömtől, nem csoda, mégis csak sikerül neki azt a makacs gyermeket megházasitani!

A szán előállott, felültek és kiadták az utasitást, hogy a falu végére hajtson Váryékhoz.

Mint a szélvész, robogtak felfelé. Az utczán ögyelgők ugyancsak bámultak utánuk. Bizony, bizony nagy dolog történik!

Ők meg csak nevették magukban, a világért sem szóltak volna egymáshoz. Pista bácsi előtt merengésében mint a panorámában elvonult az egész jövendő a maga nagyszerüségében, a szép asszonyka, a boldogság, az apróságok...

A csendet Peti töré meg.

„Urambátyám aztán csak hagyjon ám engem beszélni, én tudom legjobban a szivem szándékát.“

Pista bácsi csak örült, hogy az ilyes dikczióktól — melyek mégis csak gondot adnak, ily könnyen szabadulhatott.

Végre megérkeztek.

Az öreg Váry — ki jómódu compossessor hirében állott — rögtön kinnt termett, és maga segitette leszállani a nem várt vendégeket, sőt még a kérdést is megmerte koczkáztatni, hogy hát tulajdonképen minek is köszönheti ezt a nem várt szerencsét?

„Hát bizony mi türés tagadás benne, leánynézőbe jöttünk“ vágott oda Pista bácsi.

A gazda szivélyes „menjünk hát beljebb“ szavaira a házba léptek, hol is Peti az egész háznép előtt egy hosszu, ékes dikczióban, mely egy kántor dicséretére is válhatott volna, megkérte a szép kis Juczika kezét — nagybátyja számára...

Pista bácsi képzelhető, mily nagy zavarba esett; szeretett volna a föld alá bujni e váratlan meglepetésre. Nem ily véget várt ő attól a szép beszédtől. Az a ravasz Peti! ni ni, mily kárörömmel hunyorgat még most is! Hja! persze őtet neveti. De most már mindegy, azt csak nem mondhatja, hogy nem igy áll a dolog, kinevetnék érte. Igy tehát nem mentegette magát, csak a beszéd végszavait ismételte: „ez volt szivem ohajtása“.

„Noha csak ez volt“ — felelé Váry uram Juczika mögé huzódva s nagyot rántva ruhája felső fodrán — „ha csak ez volt, nekem semmi beleszólásom, csak Juczika mondja rá az „igent“.

Juczika pedig okos leány volt. Megértett mindent. Azt is megértette, hogy ha az a másik fiatalabb, szebb is, megél ő azért ennek is az oldalán boldogul. Rá is mondta hát rögtön az „igent“.

Alig hogy megtörtént ez, a „fekete gyerekek“ megneszelvén valahogy a dolgot, egyenkint szállingóztak be a szobába és rázenditették a csendest. 's az egész háznép csapott olyan eljegyzési ünnepélyt, hogy ritkitja párját.

Peti hazamenet félt a leczkétől. De oh csodák csodája! Pista bácsi a tréfát még meg is köszönte neki, mert ugy mond, e nélkül soha sem jutott volna feleséghez, pláne ilyen széphez, mert mi türés tagadás benne, a háztüznézéshez eddig nem volt elég bátorsága, 's igy mindvégig agglegény marad, mert egyébként is ő a nösülést az élet tragoediájának tartotta. Helyes volt-e ezen felfogása, azt csak a jövő fogja megmutatni.

Peti meg aztán bevallotta, hogy a sok prédikáczióba beleunva, azoktól való szabadulása reményében élt e cselfogással.

*

Azóta Pista bácsi háza felett már többször keringvén a gólya, ő kelme már a dajkaságot is megtanulta. De hogy mindezt kedvvel teszi, mutatja az, hogy a tréfa évfordulója napján nagy murit csap, a vidám családi körben, kedvvel kis feleségét magához ölelve, beszéli el a kedves vendégeknek azt, hogy mikép jutott ő aranyos kis feleségéhez. A boldogságnak pedig meg van a maga vonzó ereje. A ki mások boldogságának oly közvetlen tanuja, minő Peti Pistabácsiéknak, lehetetlen, hogy azt még csak meg se irigyelje. Pista bácsi is kedélyes mosolygással észleli Petin ez ártatlan irigységet és előre látja azt az örvendetes pillanatot, midőn az igy fog hozzá szólani: „Urambátyám kérem! jöjjön és kérje meg számomra azt, kit oly nagyon szeretek, mert biz' Isten a maga boldogságát én nagyon megirigyeltem.“

Stancsis Béla.

Ujdonságok.

Ő felsége a Felvidéken. A katonai előkészületekből itélve, az ezidei augusztusi katonai hadgyakorlatok Kassa és Igló közt fognak megtartatni, melyen ő felsége is jelen lesz. A honvédelmi miniszter már jóval előbb rendeletileg utasitotta a hadtestparancsnokokat, hogy a katonai gyakorlatok a legnagyobb szigorral ellenőriztessenek. Pókay, kassai altábornagy, honvédkerületi parancsnok, terjedelmesebb rendeletben utasitotta a csapatparancsnokokat, hogy a katonai gyakorlatok már most is oly pontossággal, kitartással és erélylyel végeztessenek, mintha azokat ő felsége maga is szemlélné; hogy a honvédség, mint minden alkalommal ugy ezidén is kiérdemelje a legnagyobb hadúr elismerését. Az a hir, hogy ő felsége K a s s á n is tölt majd hét napot, hivatalos megerősitést nem nyert, s ezt a körülményt a miniszteri rendelet sem emliti. Ez csak az utolsó 6 hétben fog eldőlni.

A vármegye tisztikara nyomban a választás utáni napon tisztelgett F á b i á n János, a vármegye uj alispánjánál. A tisztelgők nevében ifj. H a m m e r s b e r g László főjegyző szép beszédben tolmácsolta a tisztikar rokonszenvét. a melyre Fábián János lekötelező szivélyességgel és az őszinte baráti rokonszenv hangján meghatottan mondott köszönetet. Ugyanaz nap délután pedig F á b i á n alispán vezetése mellett az egész tisztikar bucsutisztelgést tett C o m á r o m y László volt alispánnál, a ki a szeretet és ragaszkodás nyilatkozatai által indittatva, könyes szemekkel biztositotta volt munkatársait, hogy a jövőben is velök fog érezni és hüséges odaadással áll majd mellettök.

A tramway mult évi május hó 1-től bezárólag deczember végeig összesen 164659 személyjegyet adott ki, ezenkivül pedig 177 bérlet-jegyes volt. Teher 1264 waggon és ezenkivül 1320578 mmázsa egyes árut közvetitett. A személyforgalom nyers jövedelme 15579 frt 21 kr., a teher-szállitásé 8940 frt 27 kr., különfélék után 379 frt 98 kr., melylyel szemben 14119 frt 39 kr. kiadás áll és igy a vállalat tiszta nyeresége 10780 frt 07 kr., a melyből Popper István engedményes befektetett tőkéje után 4%-ot, 5427 frt 82 krt vett föl, 1078 frt a tartalékalapra és 4274 frt 25 kr. uj számlára lett forditva. Ebből tehát látható, hogy e vállalat jó alapokon nyugszik.

Hangverseny. K e r n e r József a városi zeneiskola vezető-tanára az iskola termében (Kovács-utcza 21. szám) a hó 18-án részint a zeneiskola, részint magán-növendékeivel zártkörü hangversenyt rendez, melyre a meghivók e napokban küldetnek szét.

A maláta-gyár, melyet Forró-Encsen az egész vidék kereskedelmi és gazda-életének fellenditése czéljából terveznek, az abauj-tornai gazdasági egyesületnek hétfőn délután tartott évi közgyülésében J a u l u s z Izidor birtokos által szóba hozatott és magyarázó előadása után az egyesület kimondotta, hogy e tervet helyesli, az ügyet pártfogóan magáévá teszi és gondoskodni fog róla, hogy a kormány a gyáripari kedvezményeket e gyárnál lehetőleg a legtágabb értelemben adja meg.

Köszönet nyilvánitás. A kassai kath. legényegyesület elnöksége mély köszönetét fejezi ki mindazon nemesen gondolkozó jótevőinek, kik az egyesületet előhaladásában, bárminő alakban is segiteni kegyeskedtek. Nevezetesen Lesskó István apátkanonok, Piller Miklós, S. J. dr., Tordássy András uraknak 25—25 frtnyi adományukért, kik ezzel alapitóink sorába lépni szivesek voltak. Répássky Mihály épitész urnak 10 frtnyi s a gázgyár tek. igazgatóságának 5 frtnyi ajándékáért, Krajnik Mihály kanonok és Kapy Gábor uraknak, müveikből 50—50 példány ajándékozásáért, föt. Majoross Antal plébános urnak a „Képes Családi Lapok“ több évfolyamáért, Lángh Nándor, Dolozselek István, Dobrovolszky Vilmos, Stoll Károly, Gombos Endre, föt. Csoma Miklós, Varga Kálmán uraknak, hogy pártoló tagjaink sorába léptek; a mult hó 26-án rendezett ünnepélyünkön nagy számban megjelent közönségnek, föt. Hoffmann Arnold theol. tanár s Lekly Gyula középipariskolai tanár uraknak, ugyanez alkalommal tartott előadásukért, ifj. Russinkó Zsigmond urnak, az énekkar fáradhatlan tanitójának, a helyi sajtónak jóakaratu támogatásáért, Szabó Jánosné, Kovalkovits Istvánné, Lang Imréné urnőknek, Szabó János festő urnak, valamint Bernovits Rudolf urnak a diszletek, Bacsó Andor szobrász urnak meg egy czimerpajzs dijtalan elkészitéseért az egyesület ezennel mély háláját és köszönetét fejezi ki.

Tenyészállatvásár Budapesten. Az országos magyar gazdasági egyesület által a földmivelésügyi miniszterium segélyével Budapesten a Tattersallban a f. évi április hó 14—16 ig megtartandó tenyészállatvásárra küldendő állatok bejelentésének határideje a folyó hó márczius hó 15 én lejár. A tenyészállatvásár iránt már eddig is igen nagy érdeklődés mutatkozik, különösen a nyugoti szarvasmarhát tenyésztő gazdák részéről. Kivánatos volna, hogy magyar faju bika minél nagyobb számban hozassék a vásárra, mert a földmivelésügyi miniszter az állami bikatelepekre az idén is nagyobb számu egyéves bikát szándékozik a tenyészállatvásáron beszerezni, ugyszintén egyes gazdasági egyesületek is szándékoznak községeik részére magyar faju tenyészbikákat vásárolni. A tenyészállatvásár, baromfivásár és kiállitással is egybe lesz kapcsolva, melyre a földmivelésügyi miniszter kétezer forintot bocsájtott az egyesület rendelkezésére, hogy abból tenyészbaromfiakat vásároljon, melyeket a miniszter vidéki néptanitóknak és más kisebb tenyésztőknek ingyen fog kiosztani. A tenyészállatvásárra vonatkozó összes dolgokra nézve az országos magyar gazdasági egyesület titkári hivatala (Bpest köztelek) ad felvilágositást.

Az orosz katona-szökevény sorsa. Mint már megirtuk, Iván Ivanovics orosz katonát, a ki huszadmagával szökött meg egyik orosz ezredből, Kassán elfogták s kiadatása iránt megtették a kellő lépéseket. Iván Ivánovics mindaddig a városi börtön foglya volt; itt beszédéből azt vették ki társai, hogy Ivánnak igen megtetszett a szép magyarhon, s nagyban erősködött, hogy ha viszik is innét a kancsukák hazájába, miután ott neki nyomoruságon kivül más egyebe nincs — ujra visszaszökik a magyar földre, és Kassán telepszik meg. A miniszter, mint értesül-

---

— Bolondság! — mormogta halkan.

Tekintete hirtelen az asztalra esett, hol a kenyér és dohány feküdt, s készen volt tervével. Ketté vágta a kenyeret, megtömte pipáját, ezt csak megkaphatja az ember haditársától? Azután elhagyta a házat. S mialatt a kenyeret majszolja lassu léptekkel tovább csatangol a szántóföldek között.

Erdőn.

Hejh, a géczi erdő, az a hires erdő! Sürü, szép rengeteg, sudaras nagy fákkal, melyeken megtörik a viharnak szárnya. Fél napi járóföld, de annál is több tán, aki végigméri, aki végig látja.

Gécz felé könyököl a cserjés, jobb kézt mellette fenyvesek tüleveleit zizegteti a szél, s a negyedik, az ötödik vágáson tul, — mint egy utvesztő — ott a csalános iharos. Szépen pénzelnek ebből a gécziek! — de vigyázzák is ám, hogy idegen szomszéd a szemük előtt meg ne szedje a dézsmát. A hátuk mögött is csak csöngödi Nagy István akarta ezt megmegcselekedni, az is rajta vesztett, mert a gécziek szapora dühtől hajtva, ugy helybenhagyták, hogy egy hét multán ravatalra került. Három kis árváját most is a gécziek tartják; — igy hagyta ezt meg nekik a törvény.

Emlékekkel, szomoru emlékekkel telt ez az erdő; — benne gyászról beszél minden füszál, levél.

Galamb Józsiról még tudnak a gécziek, a fonóban is nótáznak róla. Hires legény volt, nagy lókötő. Kilencz zsandár szuronyos puskával kilencz napon, kilencz éjen át kereste; — hejh, de még se akadt nyomára; olyan volt, mint a mesék tündérszelleme, ma itt, holnap ott, — csak a szeretője tudta, hogy melyik minutumban merre jár.

Aztán — ugy beszélik, — hogy mig a Józsi bujdokolt, a szeretője szive megváltoztatta a szinét, akár csak az ócska posztó. Egy szép napon, — bizonyára szerelemről susogtak akkor az erdő fái mind! — csak elhajlott a nyalka zsandárhadnagy felé. Könnyü volt igy annak tolvajt fogni! Kis tolvaj a nagyot, szivtolvaj a mindennapit. A géczi erdőben az elpártolt szerető mutatta a zsandároknak az utat. A zsandárok meg is lötték, — s meglöve el is fogták Galamb Józsit. Az a tölgyfa, melyik alatt a gyilkos golyó érte, lett örökös fája, az akasztófája.

Szomoru história ez nagyon! Aztán ott van Timár Andrásnak, a sekrestyésnek az esete. Derék ember volt, tisztességes és becsületre érdemes; de egyszer csak megszállta az ördög, az taszitotta meg a kezét, hogy a perselyhez nyult, melyben a tiszteletes ur stólapénze talált örök nyugalomra. A szégyen üzte, vagy mi, de Timár uram is idejutott, ide ez erdőbe, a géczi erdőbe, hanem ő már a maga jószántából. A gécziek még megtudnák mondani melyik fa adott a szegénynek megváltást, de nem mondják meg, azt a fát ki se vágják, nehogy Isten átka érje a falut.

Sokorai Gyuri is itt találta fel, akit keresett: a halált. Veszendőbe került az a derék szép fiu. Menyecskeszem hitegette, menyecskeszem csalogatta s meg is csalta. Nem tudta tulélni a csalódást, nem tudott élni anélkül az asszony nélkül, kinek parázs két szeme tüzet gyujtott a szivében.

A géczi erdő lágy ölén találták meg egy reggelen az egyik juhar alatt átlött mellel — holtan.

A pisztolyt még akkor is görcsösen szoritotta a keze.

...Emlékekkel, szomoru emlékekkel telt ez az erdő: benne gyászról beszél minden füszál, levél.

De azért Buzás Julcsa mégis kedvelte ez erdőt. Tudta benn a járást, behunyt szemmel is kitalált volna belőle. Fél árva volt, az édes anyját kiskorában elvesztette, apjával, az öreg utkaparóval élt valahol ott fent a géczi szurdokon.

Egyszer azt mondta Julcsának az öreg:

— Holnap az erdő telé lesz a járásom; eső járta a peterdi utat, helyre kell csinálni amint lehet. Ha a déli harangszó nem vetne haza, nézz el az ebéddel utánam. Az erdőn, a falu felől makkoltat Csönge Pista, ha nem látna meg egyszerre szemed, az majd hirt ad felőlem.

Buzás Julcsa ez ideig még sose járt az erdőn; félve, szepegve indul neki az utnak. Eszébe jutottak azok a szomoru históriák, miket a nóta mind csak a géczi erdőre fog. Két ágba font sötét haját gyöngéden simogatta a szél; apró lábacskáival kényesen lépkedett, nehogy valahogy gorombán felsértse a köveos. Ott lombálkodott előtte az erdő; madárfütty, nótaszó hangzott ki belőle s a nap aranycsilláma bujósdit játszott a levelek között. Buzás Julcsa a határkőnél megpihent, ernyőt csinált a szemei elé és ugy nézte végig a peterdi utat. Az a két hamiskásan mosolygó szem kikutatta az utnak minden zugát, de élő embert nem vett észre rajta.

Nem volt, seholse volt az öreg Buzás, most már Csönge Pistának kell hirt adnia róla! A kis leánynak, mikor átlépte az erdő szegélyét, megdobbant a szive. Valami furcsa érzés nyilalott rajta keresztül; vágy sajogtatta, vágy Csönge Pista, a nyalka kanász legény után, ki a fonókban elcsenegette a leányok orsóját, de akit Buzás Julis csak szóbeszéd után ismert.

Mit mond neki, hogyan szól hozzája, ha eléje toppan?!

Szemtelen rigó vihogott le reá a fáról, a bokrok között kis ökörszem bujkált s a fü alól zöld fejü fürge gyik kacsintgatott felé. Minden lépésnél megállt, erősen küzdött magával tovább menjen-e, vagy vissza forduljon s amig küzködött, amig habozott, egyszer csak azon vette észre magát, hogy az erdő közepére jutott. Tisztás terült el szemei előtt, növendék nyirfáktól szegélyezett tisztás, mely mint egy eleven szőnyeg olyan vala. Buzás Julcsa tekintgetett jobbra, tekingetett balra s csak ment. A vadrózsa tüskéje a ruhájába csimpaszkodott, meg kellett állnia, hogy kibontakozzék abból a szurós öleléséből.

Egyszer aztán a nótaszót közelebbről hallotta.

tünk, ügyét akként intézte el, hogy Iván Ivanovicsot kisérjék ki az ország határáig, ott aztán bocsássák szabadon. És ott Iván Ivanovics elforditja országát a czár birodalmától, mert ha soká nésné, a milyen fanatikus, még felcserélné szabadságát az ólombányák irtózatos kinjaival.

Az orfeumban mostanság egy Pawlov-trio nevet viselő vokálhármas szerepel, a melynek müvészi szépsége megérdemli, hogy sokan hallgassák meg.

Névváltoztatás. Kohn Márton kassai lakos nevét miniszteri engedélylyel Gerendaira magyarositotta.

Világlátott sertések. E hó 2-án Prisztás János kassai sertéskereskedő, 65 drb sertést szállitott Olmützbe. Az olmützi kirakodás alkalmával az ottani állatorvos 3 drb sertésen ragadós körömfájást konstatált s ez okból az egész sertés-szállitmányt visszaküldte Olmützből. A sertések az átesett viszontagságok után 8-án végre Kassára érkeztek. A városi állatorvosok megvizsgálták a sertéseket, s a 65 drb sértés között kettőt találtak a körömfájásra gyanusnak.

Hernyó-irtás. A főkapitány által a gyümölcsfákra nézve kártékony hernyók és rovarok kiirtása és pusztitása szigoruan elrendeltetett, miért is minden helybeli birtokos és bérlő ezennel figyelmeztetik, hogy a birtokában levő kert, szőlő, mező vagy réten levő gyümölcs és más fákon, cserjéken és növényeken található hernyófészkeket és petegyürüket folyó évi április 20-ig leszedetni és azokat tüzveszélymentes helyen megégetni, ugyszintén a következő nyár folyamán mutatkozó hernyókat és hernyóhálókat megsemmisiteni el ne mulassza, mivel az ezen záros határidőn tul történendő vizsgálatok alkalmával az ezen rendelet nem teljesitői 2 frttól 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel fognak büntettetni és ezenfelül a hernyó és rovarirtás ugyanazok költségére hatóságilag fog eszközöltetni.

Selyem hamisitvány. Egeszitsünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi a jól festett selyem az elégetésénél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely szines szinü szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telitettsen tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben**, házhoz szállitva, postabér- és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetekből. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 1—7

Apróságok.

A mi Jupiternek stb. A magyarság mostanában erősen kötődzködik a polgári házassággal és bármiképen akarná azt az egyházilag átokkal sujtott gyümölcsét élvezni, csak nagy harcz után és tán-tán még sem fog hozzáférni, holott a katonaságnál már évekétől fogva szabadon gyakorolják ezt az intézményt. A katonaságnál annyira otthon van a polgári házasság, hogy e nélkül a katonatiszt uraimék valószinüleg gyehennára lennének kárhoztatva. Persze a föltétel, hogy a polgárnak legyen kincstári müveltsége, a mely ki tudja iszadni azt az obülust, a mely a katonának a polgári házasságot megengedi.

Ha ezer leánynak meg volna a kincstári kvalifikációja, ezer közül bizonyosan 1001 a katonatiszttel való polgári házasságot választaná.

—

Majd máskor. A sok üresedésbe jutott választó kerület közül is akad egy-egy, a mely nagy urat ohajt ellenjelöltül megkaparintani, hogy az alkotmányosdi élénkebb legyen és hogy a voksért jusson is, maradjon is. Igy történt, hogy legközelebb egy ős-régi grófi család fiatal tagját ohajtotta egy kerület megkapni. Meg is kapta volna, csak hogy a fiatal grófnak eszébe jutott, hogy neki most komolyabb a dolga és a mikor azt kérdezték: mi légyen az? azt felelte: vőlegény vagyok és szerelmes, jöjjenek majd máskor.

—

Egy naplóból kiszakitva.

Minden embernek van ideálja, a mely egy nőben nyer kifejezést. Ehhez hü marad, ha szeplőtelen tisztaságában, ha hüségében meg nem csalatkozik. Sokszor egy szó lerombolja ezt az oltárt és nincs földi erő többé, a mely ezt az oltárt helyreállitsa. Az én ideálomat egy csekélyke felindulás rombolta le, a mely könyekben nyert kifejezést. Nemde csodálatos? De ugy van. Utazásról volt szó és a midőn a könyektől elágyulva, engedtem, a tovarobogó vonat elvitte ideálomat is és csak az asszonyt hagyta meg számomra, mert megtudtam, hogy azok a könyek megcsaltak, mert megtudtam, hogy ideálom csak asszony, olyan mint száz és ezer más, mert megtudtam, hogy ideálom nem engedve is, elutazott volna és ugy utazott el, hogy lelkének miveltát tárta föl, mondván, csak mehessek, nem egyhamar jövök.

Igy lett eltemetve az én ideálom, igy szállt sirba hitem, igy lettem én szerencsétlen.

—

A férfi ereje a nő és a férfi gyöngesége a nő. Mikor erősnek kellene lennie, a nő könyeivel fegyverzi le. Szomoru igazság ez és annál szomorubb, mert millió eltévelyedésnek ugyanannyi esetben csak egy oka van: a könny, mely ellen a férfi nem tud küzdeni.

—

A mai nők legnagyobb része az anyaságot nyüggnek tartják, a mely megfoszt ja őket a szabad repüléstől olyan vidékek felé, a melyek bejárata előtt e szó áll: tilos.

—

De azért a szarvak még sem mennek ki a divatból, sőt a divattal erősen lépést tartanak, azzal a különbséggel, hogy ezt a nők a maguk számára ápolják, amazt meg azoknak a férfiaknak ajándékozzák, a kik legkevésbé gondolnak reá.

CSARNOK.

A sirdomb.

Elbeszélés. — Irta: **Chriastólyi Béla.**

A berzenczei temetőben a többi sirok közt egy gondozott, ápolt sirdomb vonja magára figyelmünket.

Másfél ölnyi hosszuságban s egy ölnyi szélességben fehérre festett vasrács keriti; oldalai már jól begyepesedtek s tetején a legszebb virágok diszlenek, melyek a sirdomb körüli levegőt kellemes illattal töltik be.

Alsó végén egy szomoru rózsa áll, vékony hosszu ágaival a sir felé hajolva, mig fejénél egy rezgő nyárfa terjeszti ki ágait, melynek ezüstszinü levelei a szélcsendben is susognak. Talán a sirban fekvővel beszélgetnek oly halkan.

A rezgő nyárfa tövében áll a sirkő. Fehér carrarai márványból készült gyönyörü mü; tetején egy angyal kettétört fáklyával kezében. Oldalán csak egy sor van kivéve arany betükkel.

„Koroncyné-Turcsányi Mártha."

Látszik az egészen, hogy a sirdombot gondosan ápolják; nagyon kedves lehetett a halott, ki ott lenn feksik a szomoru rózsa és a rezgő nyárfa alatt.

Elmondom ennek a sirnak a történetét.

I.

A megyei tisztujitás alkalmával főjegyzőnek Koroncy Ödön lett megválasztva.

Ez a hir nagyon váratlanul jött, de feltünést nem keltett. Hiszen elvégre nincs benne semmi különös, de hát Koroncy Odön még csak pár hónapja volt ekkor a megyében, mint a főispán titkárja; alig volt még ideje magát a megyében megösmertetni és máris ilyen bizalmi állásra emelték.

Hát Koroncy Ödön igen szép férfi volt. E mellett okos, müvelt és bizalomkeltő. Mind oly tulajdonságok, melyek segélyével hamar befészkelte magát az emberek szivébe.

A férfiak irigyelték, de kénytelenek voltak meghajolni tulajdonságai előtt; a nők, azok rajongtak érte s ritkán volt férfi ugy ünnepelve a hölgyek által, mint Koroncy, ki igy akadály nélkül haladhatott bármely uton.

Csak egy baj volt a dologban. Az, hogy ez a szép férfi nem tudott szeretni. Azaz inkább egy hölgy iránt sem mutatott vonzalmat, mindegyiknek egyformán mért, valamennyitől egyenlő távolban tartotta magát, pedig nem akadt volna egyre is, a ki nem szivesen vette volna közeledését.

És csakugyan, később tapasztalta is ezt.

Estély volt az alispánéknál s Koroncy az angyali jóságu háziasszonynyal sétált a nagy teremben. Mindenféléről beszélgettek, mikor az alispánné akaratlan a nőkre terelte a beszédet.

— Azt mondják, önnek nincs szive, — mondá a nő, fürkészően nézve Koroncyra.

— A kik ezt mondják, nem ösmernek, — felelt az nyugodtan.

— Hogy van az, hogy egy hölgy sem dicsekedhetik érdeklődésével?

Koroncy gondolatokba merült.

— Nos, nem felel?

— Szabad őszintének lennem?

— Sőt kérem erre.

— Ugy vagyok vele, hogy elfoglaltságom miatt máshová nem mehetek, a helybeli hölgyek közül pedig nem tudnék választani.

— És szabad tudnom miért?

— Vagy tulságosan könnyü gondolkodásuak s fényüzők, vagy pedig nagyon egyszerüek, hogy ne mondjam együgyüek s igy igényeimnek egyik sem felelne meg.

— Tehát ez a baj. Pedig én tudok két hölgyet, kik nem ilyenek. Müveltek a kellő mérvben, e mellett háziasak, kevés igényüek s igen szépek.

— Valóban csodálnom kell, hogy eddig fel nem fedeztem őket, — nevetett Koroncy.

— És ön nem is kivánczi kilétükre?

— Nem tudom elgondolni, kik lehetnének.

— Ösmeri ön a Turcsányi leányokat?

Koroncy csodálkozva nézett az alispánnéra. Az igaz, hogy ezek a leányok feltüntek neki eddig is, de általánosságban nem ilyen itélete volt róluk.

— Egykétszer találkoztam velük, — felelt később.

— S nem figyelte meg őket közelebbről?

— Valóban nem gondoltam erre.

— Pedig látássa, nekem határozott czélom van önt azok egyikével összehozni, mondá az alispánné s Koroncyra nézett.

— Nagyságod nagyon kecses, de félek, hogy terve nem sikerül.

— Majd meglátjuk. Most pedig igérje meg, hogy azokkal többet foglalkozik ezentul.

— Örömmel, ha nagyságod ohajtja.

— Tehát előre; most hozzájuk vezetem s azután beszámol nekem az eredményről.

Rövid idő mulva Koroncy a Turcsányi leányokkal beszélt.

II.

Az a két hölgy, kikkel az alispánné Koroncyt összeakarta hozni, Turcsányi kir. közjegyző leányai voltak.

Mártha az idősebbik és Jolán, két évvel fiatalabb a másiknál; mindkettő gyönyörü, kedves, müvelt leány, háziasan nevelve; szerény magaviseletükkel igazán kiválva a város többi ifju hölgyei közül.

Egyforma tulajdonságaik mellett Koroncy figyelmét azonban inkább Mártha vonta magára, ki szőke hajával, kék szemeivel, csendesebb modorával s tagadhatlanul világosabb életnézeteivel inkább megfelelt Koroncy kivánalmainak.

Az estély után Koroncy állandó vendég lett Turcsányiéknál, hol különösen az öreg ur feltünő szivességgel fogadta a kiváló fiatal embert, ki körükben igen jól érezte magát s lassan arra a tudatra ébredt, hogy Márthánál alkalmasabb nőt keresve sem találhatna magának.

Az pedig fiatal szive teljes melegével szerette s ezt nem is titkolta a férfi előtt. Hogy is tehette volna, mikor egész lénye tele volt szerelmével; ha mellette volt a férfi, rajongva nézte szép arczát, áhitattal hallgatta szavait, odaadóan simult hozzá s teljes lényével átadta magát azen tudatnak, hogy Koroncy viszontszereti.

És Jolán, a fiatalabb növér, — mióta ez ellátogatott hozzájuk, szemlátomást veszteni kezdett pajzánságából, félrevonult, nem alkalmatlankodott Márthának s háboritlanul engedte növére szerelmét kifejlődni Koroncy iránt.

Szenvedését látni lehetett, de hogy mi baja van, nem vették észre, csak Koroncy látta azt, hogy a mily mérvben szorosabb lett a viszony közte és Mártha közt, olyan mérvben távolodott tőle Jolán.

Egyszer, mikor Koroncy Turcsányiékhez ment, nem találta otthon Márthát s igy Jolánnal töltötte a délutánt.

Kellemesen beszélgettek, midőn a beszéd tárgya Mártha lett, kiről Koroncy elragadtatással beszélt. Elmondta mily nagyon szereti őt s mily boldog, hogy az viszontszereti; beszélt jövőjükről s végül kérdezte Jolánt, mit szól viszonyukhoz.

— Szivemből kivánok Márthának szerencsét, hiszen ő megérdemli, — felelt szomoruan.

— Olyan szép pár lesz belőlünk s ugy fogjuk egymást szeretni, mint a galambok. Olyan kis fészek lesz a mi lakásunk, mint a fecskepáré.

E szavak hatása váratlan lett. Jolán felugrott s átszaladt a másik szobába. Odön bámulva tekintett utána s mikor közelébb lépett az ajtóhoz, hallotta, hogy Jolán sir odabenn.

Megilletődve lépett hozzá s megszólitá:

— Jolán, mi baja?

A leány felocsudott, de nem szólt semmit. Hanem a hógy ekkor felnézett Ödönre könyes szemeivel s szerelmet, bánatot, lemondást kifejező tekintetével, Odön mindent értett.

— Jolán, maga..... szeret!

— Nem igaz, — kiáltott fel a leány, — én nem szeretek, senkitsem szeretek, senkit, csak Márthát, legyen boldog magával; magát sem szeretem, csak Mártha szereti magát.

Vergődött, mint a törbeesett madár és megint levetette magát és megint sirt.

Koroncy megdöbbent. Ez a leány szereti öt s ő már nem viszonozhatja szerelmét. Hozzálépett s megszólitotta.

— Jolán, térjen magához s legyen erős, el ne árulja magát. En már vissza nem léphetek, de istenemre, titkát senkisem fogja tőlem megtudni.

A leány megnyugodott.

— Ne féljen, erős leszek. Nem zavarom meg boldogságukat. Márthának sohasem lesz oka reám panaszkodni.

És Ödön nem is mondta meg soha jegyesének, de ez már régen látta és tudta azt s annál jobban szerette jó hugát, ki miatta szenvedett, az ő boldogsága árán volt boldogtalan.

S a mit mindenki előre tudott, megtörtént.

Koroncy elvette Márthát s boldog házasok voltak. Szerelem kötötte őket egymáshoz s szerelem tartotta őket össze.

Az angyali jóságu alispánné pedig elérte czélját.

Egyhangu, monotón nóta volt, a Galamb Józsiról szólt; erős bariton fujta, a szövegét is lehetett hallani:

„Galamb Józska ne menj az erdőbe,
Lesnek reád, nem jösz ki belőle!"
„Nem félek én, megyek az erdőbe,
Vár a rózsám, ott bucsuzom tőle!"

Buzás Julcsa hallgatta a nótát s egyenesen a hang felé tartott. Reátalált. Ismos, nagy legény könyökölt a botján s egykedvüen dudolászta a Galamb Józsi nótáját. Buzás Julinak arczába szökkent a vére, csak megállt ott egy helyben s kereste a szót.

A könyöklő legény hirtelen eldobta a botját, elhagyta a nótát s ott termett Buzás Juli mellett.

— Mi járatban vagy violám?

— Az édesapámat, az öreg Buzást keresem, tud róla, látta őt kigyelmed?

— Hogy láttam-e? láttam én ezzel a két látó szemmel, meg is hagyta, hogy nyomra segitselek.

A legény karja átfonta a leány karcsu derekát, valami édes melegség öntötte el azt a kis szivet, mely erősebben kopogott, mint a harkály ott a közeli fatörzsön.

Mikor volt, mikor nem, hogy Csönge-Pista megmutatta a leánynak az utat az öregje felé, azt nem tudni, de annyi bizonyos, hogy az öreg nagyon dohogott az étel elhülése miatt.

Lázasan kipirult arczczal sietett apjához a leány, alig lehetett érteni a hangját, amint sugta: — Csakhogy ráakadtam, csakhogy feltaláltam édesapám.

Aztán tétován nézett fel a fák koronájára, érezte, mintha valami üresség volna a keblében, mintha valami hiányoznék abból tán éppen a szive?! Azután könnyezni kezdett s csak ugy tördelve ejté a szót:

— Mit ér, ha azt meg elveszteltem?!

Buzás Juli azóta gyakran kijár az erdőbe keresi, amit elveszitett, — a szivét. Vajh, mikor találja meg?

Még bizony tragédia lesz ebből!...

Tóth Dezső.

III.

Rosz hirek érkeztek a felvidékről, igen rosz hirek. Hogy a felső megyékben kiütött az éhinség, mely a szegény nyomorult tótokat éhenhalállal fenyegeti.

Megmozdult az ország, gyüjteni ennivalót a szegény tótoknak, nyomorult testvéreinknek; hiszen egy anyánk van, a haza őket is fiainak s a nemzet testvéreinek fogadta.

A magyar nép mindig készen van, mikor jótékonyságot kell gyakorolnia, készen volt most is. Egymásután alakultak a bizottságok, mulattak, tánczoltak, játszottak a tótok javára, csakhogy minél több jusson nekik s ne szenvedjenek.

Megmozdult a berzenczei intelligenczia is. Népünnepélyt rendezni tombolával s vásárral, ez volt tervük, mely pompásan sikerült is.

A Turcsányi lányok — az egyik most már Koroncyné, — szinte részt vettek a rendezésben. Egyik májusi napon kellett megtörténnie s a város melletti ligetben már fel voltak állitva a sátrak s elvolt készitve minden.

Alig mult el a dél, megindult az ünnep. Az egész megye jelen volt, tolongott a sokaság s különösen a vásárban dölt a pénz a szép elárusitónők tárczájába; lesz már miből enni a szegény tótoknak.

— Kenyeret a szegény tótoknak!

— Vegyenek a szegény tótok javára!

— Éheznek a szegény tótok, adakozzanak nekik, hogy ehessenek. Vegyenek, vegyenek; minden krajczár a tótoké!

És számtalan variáczióban mindig csak a szegény tótok javára könyörögtek. S a szép elárusitónők tudták a módját gyarapitani a krajczárokat. Pajzánkodtak, tréfálództak a vevőkkel, mosolyogtak reájuk s unszolták a vételre. A módosabbnak nagyobb árt, a szegényebbnek kisebb árt szabtak, de mindig annyit, hogy tisztességes nyereség maradt.

Az egyik sört árusitott, a másik kiszolgált, a harmadik gyufát, virágot, ujságot, csecsebecsét, képeket s isten tudja, mi mindent árult jótékony czélból, borsós áron.

Koroncyné apró himzéseket, varrásokat, teritőket, csinos tolltörlőket, asztaldiszitőket árult, minek szerfeletti keletje volt. Sátora tele volt vevőkkel s ő mindnyáját egyforma mosolylyal szolgálta ki és sokan hagyták ott minden pénzüket a szép fiatal nő egy bájos mosolyáért.

— Köszönöm a szegény tótok nevében!

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő müvészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengejel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—3

Gazdálkodók figyelmébe!

Van szerencsém a legjobb minőségü

gazdasági, konyha, kerti vetemény s különleges virág-magvakat, ugymint

valódi **oberndorfi kerek-, nagy sárgabuczok-, óriási vörös Mamuth takarmány-répa,** aranka mentes **lóhere, luczerna, füvegyiték, erfurti teljes virágu viola** hat szinben, **őszi rózsa, Canna, Cobea, Verbena, Zinia, Cineraria, Lobelia, Diantus,** stb.

Czukorborsó, futó- csoport- s disz-bab

s végül kitünő

Braunschweigi téli káposzta magot ajánlani.

Kiváló tisztelettel

Dobák Péter,
füszer és magkereskedése Kassán
főutcza 117-ik szám alatt.

74 1—3

Gazdálkodók figyelmébe!

Gazdálkodók figyelmébe!

Gazdálkodók figyelmébe!

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, 1. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelött általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legérzékenyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intézték, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knilicz Teréz.

—

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1888. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alulirott ismetelten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwicki Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az **„arany birodalmi almahoz" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követeln, és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 ft 20 kr.

Tannochinin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, nijkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kiprobálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifű-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rósz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-től. Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só, kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az o-sztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

46—4—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok | Futó-szőnyegek | Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legkitünőbb gyártmányok

Butorkelmék és szőnyegek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben,
rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

Nagyszerü választék

Butorszövetek | Függönyök | Portiérek | Divántakarók

70 2—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi március 12. 30. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban, fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik Á. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A nemzet közkincse.

A politika köznapi egyhangusága, a ma szenvedélye a czikkelyünknek adott felirását nem érdekli.

A mult emléke, a mely ma még csodák csodájára előttünk lebeg és földöntuli varázszsal tölti be világunkat, adja kezünkbe a tollat, hogy az emlékezet oltára fölött meggyujtsuk azt a fényes lángot, a mely e két szóban: *márczius idusa*, egy egész, soha el nem muló világot éleszt föl lelkünkben.

A gondviselés őrködő szellemének erejét látjuk abban, hogy nemzetünk élettája a mai idők minden epigónsága daczára is, duzzadó virágzásban van, hogy az a nagy mult még ma is viszhangot kelt a szivekben és ellentálló erejével legyőzi azt az álhazafiságot, a mely önös czéljaiban oly rugókra hivatkozik, a melyek eszközének soha sem tévesztik el hatásukat a nép szemében.

A Miltiadesek kora lejárt, csak a nép nem változott. Az ma is bálványokat keres és csodás ragaszkodásában nem látja a hamis próféták hálóját; nem látja, hogy az olcsó népszerűség nagy hajszájában kik szolgálnának rá legelsőbben a pereátra.

Az az igazság, hogy bármily erővel akarják is elnyomni, a sir örök éjelébe temetni az eszmét, a mely a márczius 15-iki jelben foglaltatik, az az idők során föltámad és az irás szavai szerint eget kér, a mindennapi zaj, a gyors egyre-másra ügyet sem vetve, az idők vasfogán is kifogva, buzgó erővel végzi munkáját, hogy a mit a hyperlojalitás, az önös spekuláczió leront, annál szilárdabb alapon nyugodva, hirdesse a késő századoknak a magyar nemzet legszentebb törekvéseit.

A vallásnak is van kálváriája, hogy a hivők seregéuek legyen hova zarándokolnia, hogy lelkükbe szállva, az a salaktól megtisztuljon, hogy a hit malasztjában vigasztalást leljen.

A magyar nemzet évtizedeken által szive mélyében hordja az ő kálváriáját, a melynek sebei ma már csak itt-ott sajognak föl és évről-évre mindig gyérebben hirdetik a mult idők nagy eseményeit, a melyek alapvetői voltak a mai magyar nemzetnek, a melyek az uj évezrednek küszöbéig elvezették a már-már meghalt magyart, hogy fényével beragyogja az egész világot.

A kik ezt a nagy harczot kiküzdötték: pihennek és a kik közülök még itt járnak, hirdetői, regélői a nagy időknek: ott állanak a sir szélén, maholnap ezek is némák, csöndesek leszuek és a magyar nemzetnek e dicső korszakáról csak a krónika, a történelem fog regélni az iskolás gyermekeknek.

A mai kornak képezi tehát feladatát, hogy ez ne igy legyen csupán, hogy e dicső kor emlékeinek szentelt kálváriát kapjon az utókor, a mely ebből meritse ihletét azon nagy eszmékhez, a melyekért ez a maroknyi nemzet hajdanán élethalál harczot küzdött áldáz ellenséggel, a mely életére tört, a mely egy ezredéves dicső multtal birt hazát tüzzel-vassal halálra szánt.

Márcziusnak idusa költi föl bennünk ez ideát, hogy a Budapesten, lelkes hazafiak által fentartott ereklye múzeumot a magyar nemzetnek nagygyá, országossá kell tennie, hogy ez legyen az a kálvária, a melyhez a nemzet elzarándokolva, át és átérezze a költőnek ama lángoló szavait: itt élned és halnod kell, mert e hazán kivül nincsen számodra hely.

Szabadságharczunknak e hangosan beszélő tanuságait, a melyeket lankadatlan buzgalom hordott együvé a szélrózsa minden tájairól, a nemzeti kegyeletnek meg kell őrizni és hogy ez lehetőségessé legyen, a tudtunkkal most még magán-tulajdont képező ereklye-múzeumot az országnak tulajdonul kell megszerezni, és hogy az mindenki számára hozzáférhetővé tétessék, ott kell elhelyezni az ország szivébe: Budapestre, mert bármiképen is akaruuk helyi szempontokat előtérbe helyezni, itt első sorban az a tagadhatlan tény dönt, hogy az országossá teeudő ereklye-múzeum csak ugy felelhet meg igazi rendeltetésének, ha az mindeu vidék számára könnyen hozzáférhetővé lesz téve és ez csak ugy lehetséges, hogy ha ez a múzeum ezer-ezernyi tárgyaival, a melynek fentartására Budapest évi 1000 és a vallás- és közoktatásügyi miniszter évi 1500 forintnyi összeget szavazott meg, a fővárosban nap nap mellett megforduló ember-sokaság számára állandóan nyitva van, mig a vidéken szertehordva, bár hogyan mérlegeljük is, hatását veszíti, már pedig a főczél itt az, hogy e múzeum összbenyomása által a hazaszeretetnek lelkesitő kálváriája legyen az egész nemzet számára, a melynek fiai az itt szerzett érzelmeket otthon buzditva, közvetitik.

A parlamentnek volna tehát feladata most, hogy a millenium küszöbén állunk, minden befolyásával odahatni, hogy ez az ereklye-múzeum mielőbb országossá tétessék és folyton bővitve, a még kétségkivül létező ereklyék összegyüjtése által nagygyá legyen, hogy a késő századok számára ott álljon az ország szivében az a büszke épület, melynek homlokán ott tündöklik: országos ereklye-múzeum és belsejében ott álljanak a kegyeletnek oltárai, rajta mindazzal, a mi márcziusnak idusára emlékezteti a magyart.

Azért én jó magyarom, tett kezedet szivedre és mentsd meg a nemzeti géniusz számára azt a közkincset, a mely nemsokára egyedül fogja hirdetni jövendőid számára a dicső kornak még dicsőbb eseményeit és ha a köznapi zsivajban a kegyeletes tettekre megsiketült nagyjaid tétlenül nézik e becses kincseket, rakjál fillért fillére és add e czélra és mi hisszük, hogy a te áldozatkészséged árán az a múzeum nem fog elkallódni, hanem állni fog, hirdetni a mult dicsőségét és vele a te nevedet, hogy te tetted ezt maradandóvá.

Pénz!

Nem elég jó kormányt kivánni avagy követelni, a jó kormányt meg is kell tudui becsülni. Egyátalában nincs kedvünk dicsekedni azzal, hogy a Wekerle kabinet mindezideig mit mivelt, mert hiszen a Wekerle kabinet még eddig nem sokat müvelhetett, levén az mindössze öt hónapos se, hanem hogy Wekerle mit mivelt, arról egy kissé már beszélhettünk, mert ugylátszik, hogy egy némely képviselő urnak kezd kimenni az emlékezetéből, hejh pedig az az egynémely képviselő ur is, mint földbirtokos, sokat köszönhet Wekerlének.

Veszik-e észre a birtokos urak, hogy azóta emelkedik a földbirtok ára és pedig rohamosan,

TÁRCZA.

Száz év Kassa legrégibb történetéből.

(1249—1347.)

A humanizmus (renesszánsz) hatása alatt Zsigmond király uralkodása (1387—1437.) első évtizedében tünik fel az oklevelekben Kassa latinizált neve, Cassovia; a mikor antik mintára a városi tanácstagokat consuloknak kezdik nevezni. Addig a város neve magyar, latin vagy német nyelvü irásokban egyaránt — Kassa (Cassa, Cascha, Cassensis), sőt a németekben Kasch (Casser.)

Mely nép volt az, mely a Hernád völgyének e pontján megtelepedvén, annak nevet adott? Határában az emberi kulturának oly tanubizonyságára, mely a magyarok honfoglalása előtt való időkre vallana, mindeddig nem bukkantak. A kő vagy bronzkorszak eszközeit sem viz, sem szántövető ekéje vagy tudós kutató ásója mind máig nem vetette itt felszinre. A hely, melyen ma népes város áll, sokáig nem volt alkalmas a letelepedésre. A mai Kassa felett levő hegységben a Hernád folyó évszázadokig vájhatta medrét mind mélyebbre a szélesebbre, iszapjával lassan-lassan betemetvén a Hradova alatt fekvő völgy mélységeit, mig végre a mocsarak közt előtünt az emberi településre alkalmas szárazföld.

Az ember minden korban szeretett a folyók mellett tanyát ütni a ettől az árvizveszedelmek sem riasztották vissza. A mai belváros — a régi Kassa — nem esik közel a Hernád folyóhoz; de régebben ez aligha nem közelebb folyt el mellette; Krones is tud róla; de hiszen még ma is szemünk láttára hol közeledik, hol távolódik kanyargó futásában. Közvetlen partja mellett azonban még sem épülhetett a folyó jobb partján levő mocsarak miatt, melyeket a mult század közepéről Korabinszky emlit s a melyek — a vasuti tárházakon innen — még ma sem tüntek el teljesen; nyugatra is aligha nem mocsaras volt a talaj, a mint a Faulgasséből (platea putrida) magyarrá vált Forgács-utcza neve mutatja. Észak felé 1261-ben a Blathan nevü mocsár terült el, mely a 14. század közepán már eltünt, különben Balaton néven ott szerepelt volna Fel-Kassa határai között.

Mily nemzetiségü nép nevezte el lakóhelyét, arról csupán a város neve világosithatna fel.

A római Cassiusoknak, kikről Bonfini regél, csak a kor szelleme adott életet irójuk meséiben; egy tégla, egy pénzdarab sem jutott el ennek tanutételeül napjainkra; azon innen csak oly hallgatag a föld.

A honfoglalással magyar és szláv nemzetiségü népek jutnak e vidékre; ezek épitettek itt hajlékot s nevezték el azt nyelvükön.

A monda szerint a cseh fejedelemnek három leánya volt: Libussa, Kassa és Teta. Szláv települők az elhagyott hazára való emlékezetül nevezték el a fejedelmi leány nevéről falujokat? Okleveleinkben Kassa mint férfinév szerepel.

Vagy a mind máig fenmaradt német Kasch s a magyar kassi leány, kasi kofa arra vall, hogy fekvésénél fogva magyarok nevezték el a helyet kasnak?

Krónikásaink szerint két falubói, Alsó és Felső-Kassából olvadt volna össze a város. Okleveleink csupán Kassáról és Fel-Kassáról emlékeznek. Fel-Kassa (Cassa superior) ujabb elnevezésü hely s magyar eredete bizonyság reá, hogy a már régóta Kassa név alatt szereplő helységtől való megkülönböztetés végett akkor nyerte nevét, midőn birtokilag, tehát kulturábavétel által felébredt a szükség, hogy geografiailag fixirozva legyen.

Pedig van régibb neve is: Hradova — a 16. századbeli Várhegy, a mely névvel rendszerint a praehistorikus földvárakat jeleli meg a tót köznép. Ez tévesztette meg eddig Kassa összes krónikásait, kik Fel-Kassáról, mint erős falakkal épült várról beszélnek. Pedig a róla szóló határjárások (1261., 1347.) a legvilágosabban elmondják, hogy nagyobb földterület szőlőkkel, mezőkkel, erdővel; 1292-ben, midőn a város dézsmáját készpénzen megváltja, az egri káptalan az egyességből Fel-Kassa bor-dézsmáját kirekeszti. S mig határnevei: csermely, blathan szláv eredetü, a kultura alacsony fokán álló lakosságra vallanak, addig előneve a mellett bizonyit, hogy a magyarság is korán reányomta nemzeti bélyegét a vidékre.

A Kárpátalji felföldet még a 13. század elején is sürü erdőség boritotta; a Hernád mindkét partját is, kivált a Szepességen. A lakosság gyér; hisz 1256-ban Arnold fia, Jordán comes erdőt kap királyi adományul, mert a Szepesség benépesitésében érdemeket szerzett; a birtokos nemesség kis száma a vidék közigazgatási kialakulását késleltette; Ujvármegye alatt, ugy látszik, a mai Abauj- és Sárosvármegyék rejtőzködtek sokáig.

E rengeteg földterület birtokosa legnagyobb részt maga az Arpádházbeli uralkodó család volt. Bereg és Máramaros még a 14. század elején is csupán óriás terjedelmü királyi vadaskert. Eperjes — V. István 1261-ben Echy comesnek adja, — Kapi, Nagy-Sáros, Osztrópataka, Kis-Szeben, Kajata, Gergelyfalva sárosmegyei falvak IV. Béla alatt (1248.) királyi birtokok; Abaujban tiz falu: Göncz, a három Németi, Ruszka, Vizsoly, Czécze, Dobsza, Perény és Egyházas-Vizsoly, királynék jegyajándoka s rajta a 13. század elején a királyné németjei laknak.

A megyében fekvő többi nagyszámu birtokait ugyane században kezdi az uralkodó s családja elajándékozni hiveinek és egyházi testületeknek. Kálmán herczeg, IV. Béla öcscse, alapitja a jászói káptalant, megajándékozván azt számtalan faluval. Forró 1243-ban királyi birtok s csak 1271-ben jut királyi adományul Miklós országbiró kezére. 1270-ben V. István Füzér várát és 11 helységet ad Demeter és Mihály comeseknek; ugyanezen évben fölovászmesterének és szabolcsi ispánnak, Reynoldnak Rozgonyt, Rásföldét és Lapispatakot adja. 1295-ben Agnes királyné megerősíti a

a mióta Wekerle áll a pénzügyek élén és amint egyszer nem Wekerle áll a pénzügyek élén, hanem valami obskurus, most az ellenzék oldalán hadonászó tudatlan, de annál henczegőbb atyafi, hát az a tündérsziget, az az „Oczeania," mely imé a deficzitek tengeréből kiemelkedve, ragyogó pompájával egész Európát ámulatba ejti, egyszer csak megrázza magát és megy vissza a tenger fenekére pihenni, ahol ugylátszik jobb neki, mert habár megjelenéséért imádkoztunk, amint megjelent, nem vagyunk képesek megbecsülni, mintha ez valami mindennapi dolog volna, mintha annak ugy kellene lenni. Meg abban is bizunk, hogy-ha például ezekkel a felfujt kereszteléssi és házassági kérdésekkel Wekerlét valahogy elzavarhatnók a miniszterelnökségről és csinálnánk oly miniszterelnököt, akit a magas klerus is sajátjának vallana, hát hogy Wekerle akkor is megmaradna pénzügyminiszternek s igyekeznék csókolni azt a kezet, mely ellene fenekedett. Nos hát, mi nem láthatunk a Wekerle szivébe, de annyit merünk sejteni, hogy akik így számitanak, rosszul számitanak.

Ámde térjünk vissza ama témára, hogy mióta Wekerle a miniszterelnök, azóta rohamosan emelkedik Magyarországban a földbirtok becse. Miért? Mert az állam pénzviszonyai konszolidálódtak, mert Wekerle ez által az összes birodalmi pénzviszonyoknak segitségére jött, nemcsak a magas kamatokat szállitotta le konvertálások utján, nemcsak az államháztartás rendezése által emelte az államhitelt, hanem az arany-valuta behozatalával a pénz teljes értékét állandó időkre biztositotta, ezzel az értékkülömbözetet beszüntette, a pénzvám (ázsio) korlátait ledöntötte, a szabad pénzforgalom sorompóit megnyitotta, s eltekintve holmi csekély különbségtől, a kamatláb a magyar pénzintézeteknél is oda fog redukálódni, ahol a külföldi pénzintézetek állnak.

Mert csináljunk csak egy kis számvetést. Még csak nagyon öregnek se kell lenni, hogy visszaemlékezhessünk mikor az osztrák pénzre 5% ázsiót kellett ráfizetnünk, s hogy az ázsió nagy ideig 30—35% közt ingadozott. Ez pedig annyit jelentett, hogy a mi száz forintunk nem ért csak 50 vagy 65—70 forintot, a külföldi száz forint pedig a mi értékünkben megért 130, 135, 150 forintot. Mi tehát hol ötven, hol hatvanöt, hol hetven forinttal küzdöttünk százötven, százharminczöt vagy százharmincz forint ellen, tehát hol a harmadával, hol a felével. És tekintetbe véve, hogy nálunk még a névleges pénzforgalom is felényi volt, hát mikor a külföldi állam ezer millióval dolgozott, mi dolgoztunk ötszázzal, ennek a fele értéke 250, tehát ezer millióval szemben 250 millióval harczoltunk.

Nagyon természetes, hogy rettentően szüken volt nálunk a pénz és hogy az ingatlannak éppenséggel nem volt becse. Ami most megér 150 ezer forintot, az megért hatvanat, erre adott a földhitelintézet az ő becslése szerint 25,000 frt értékü papirt. A papir kurzusa volt 75%, abból még le kellett venni az ázsiót; hát kaptunk 100 forint helyett negyvenet, huszonötezer forint helyett tizet. Tartoztunk huszonöttel, s annyitól fizettük a kamatot.

Hol lett volna most már a becse a földbirtoknak, mikor a mai érték ugy tizenötödrészét hitelezték, s attól duplán kellett fizetni a kamatot. Amint az ázsió vacillált, a pénzérték is, a birtok érték is ugy vacillált, az államhitel emelkedésével csökkent az ázsió, emelkedett a birtok érték. Az arany-valuta egyszer és mindenkorra megszüntetvén az ázsiót, a birtok értékének arányitani kell a külföldi birtokok értékéhez, ami 30—40 perczenttel még a jelenleginél is magasabb.

Megfogjuk tehát érni: hogy lesz olcsó pénz és lesz hitel, hitelszövetkezetek nélkül is, mert nem a hitelszövetkezet csinálja ezt, hanem Wekerle. Az „Oczeania," amely a deficzitek és ázsiók tengeréből kiemelkedve csodás irányával pompázik a hullámok felett, de amelynek létezése, pompázása, virágzása, ma még egy ember lángeszéhez, nagy pénzügyi erejéhez van kötve, de amint az összekötő fonál köztük elszakad, Oczeania ismét elsülyed a tenger alá.

Imádkozzunk, hogy ne menjen teljesedésbe e jövendölés. (—y—)

Ujdonságok.

Elhelyezés. Péchy főispán a szolgálat érdekeire való tekintettel Vászy József most megvalaszlott szolgabirót a kassai járás helyett a füzéribe helyezte át, mig Doboszy István eddig füzéri járási szolgabirót Kassára rendelte be.

A gazdasági tanintézet mult évi tevékenységét ugy az oktatás, mint pedig a tanári kar szellemi munkálkodása terén egy előttünk fekvő és 1892. évről szóló vaskos évkönyv mutatja be, a melyet Kovácsy Béla igazgató-tanár bocsájt közre, hogy a nagy közönség mintegy tükrőt kapjon arról a mozgalmas és hasznos munkásságról, a mely a kassai gazdasági tanintézet kebelében vitetik keresztül, hogy a gazdasági életpályára készülő ifjuság ott jövőjének alapját megvesse, hogy a magyar birtokosság hasznos, szakképzett munkaerőket nyerjen. A könyv első részében a tanügyre vonatkozó adatokat külön rovatok alatt könnyen áttekinthető módon közli. A mult tanévben 80 hallgató látogatta az előadásokat, vett részt a gyakorlatokban. A hallgatók mindannyian a közép iskolák VI. és VII. osztályaiból léptek át, mig érettségi bizonyitványnyal 5 volt felvéve. Ez igazolja, hogy gazdasági tanintézetünkön az a vezéreszme dominál, hogy az ifjuság csak megfelelő előképzettség alapján vétessék föl, hogy igy az intézet tananyaga könnyebben legyen feldolgozható és a képzett ifju ne legyen kénytelen a renyheség és bornirtság rovására stagnálni igazgató és tanár boszuságára. A hallgatók közül végbizonyitványt nyert 23. Az intézet fenállása (1878) óta 240 hallgató került ki oklevéllel. Az évfolyamok szerint volt hallgató az első folyamban 23, a másodikban 34, a harmadikban 23. Az ifjuság a lefolyt évben kirándulásokat is tett tanulmányi szempontból: Ugyanis a III. éves hallgatók Kovácsy Béla és Haszlinszky Gyula tanárok vezetése alatt megtekintették a bábolnai ménes-uradalmat, mig a nyári félévben Páter Béla tanár vezetése mellett a II. éves hallgatókkal közel-távolabb kirándulásokat lett erdőkbe, mezőkre, rétekre, hogy in natura megismertesse hallgatóit a növényzetek sokaságával. A könyv második és felette érdekes része gyakorlati alapokon nyugvó értekezéseket tartalmaz, a melyeknek életet a szorgos kutatás, a kisérlet egy és más eredmények elérésére adott, hogy a gazda-közönség figyelmét a saját hasznára és jóvoltára felhivja. Igy értekezik: A régi és Mandl-féle czefrézési eljárással a gazdasági tanintézet szeszgyárában végrehajtott szeszfőzési kisérletek ismertetéséről Zalk Zsigmond; az Agnelli-féle „Magyar kincs" burgonyát ismerteti termelési kisérletek alapján Gerlóczy Géza; takarmányozási kisérletek a közönséges módon és a Mandl-féle eljárás szerint készült moslékkal czimen Kovácsy Béla hasznos tudni valót nyujt a gazdáknak; Páter Béla az ő növénytani kirándulásait adja közre; növénytermelési tapasztalatok a gazdaság körében czim alatt Szent-Imrey Imre és Marton Andor adnak számot az intézet gázdaságában termelt árpáról, trágyázási kisérletekről és lengyel tengerivel tett termelési kisérleteikről; a műtrágya hatásáról két különböző czukorrépa-fajnál czimen Haszlinszky Gyula ir; az 1892-ik évi kassai időjárás átnézetét Bukuresti B. János adja; a burgonya mivelésére vonatkozó észrevételek és összehasonlító kisérlet burgonya fajtákkal czim alatt Marton Andor értekezik.

Gazdaság. Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület f. hó 14-én délután 3 órakor Kassán, a megyeházán választmányi ülést tart, melynek tárgya az egyesület f. évi működési tervének megállapitása.

Halálozás. Néhai forbászi Aranyossy Geyza özvegye szül. Bréger Alexándra asszony tegnap 46 éves korában meghalt. Temetése a felsőmagyarboni első temetkezési intézet (Maurer-udvar) diszes rendezésében e hó 13-án d. u. 3½ órakor a kovács-utcza 18. sz. házból fog megtörténni.

Halálozás. Borsodi Kovács Béla állami elemi iskolai tanitó Mármaros-Szigeten e hó 7-én 31 éves korában meghalt. Az elhunytat családján kivül hitvese Szebenyi Erzsébet gyászolja, a kivel két éven át a legboldogabb házasságban élt.

Márczius 15. A kassai kir. jogakadémia ifjusága szokásához hiven, ez idén is megünnepli a szólás- és gondolat-szabadság kivivásának évfordulóját. Az alkalmi beszédet Dobránszky Endre IV. éves joghallgató ur tartja; azután Hegyi József II. é. j. h. ur „Világosság" czimü ódáját Gross Sándor I. é. j. h. ur; Tóth Kálmán „Előre" czimü költeményét Macher Jenő I. é. j. h. ur szavalja el; és Hegyi József „Kossuth és az özvegy asszony" czimü visszaemlékezését Halmy Károly I. é. j. h. ur olvassa fel. Az időközöket Rácz Jani magyar zenéje tölti ki. A hazafias ünnepély szerdán délutáni fél 4 órakor a kassai társalgási egylet termében tartatik meg. Este a városi szinházban ünnepélyes előadás lesz, midőn élőképekkel „Grót Szapáry Péter vagy Budavár ostroma" czimü történeti szimnü a joghallgató urak közremüködése mellett kerül szinre.

A vörös-kereszt egylet kassai fiókja saját alaptőkéje javára f. évi márczius hó 18-án a Schalkházszálló nagytermében a kassai zenekedvelők társasága szives közremüködésével jótékonyczélu hangversenyt rendez, melyre a nemes czél iránti tekintetből a nagyérdemü közönség tisztelettel meghivatik.

Müsorozat:

1. Wágner Richárd: a „Bolygó Hollandi" nyitány nagy zenekara.
2. Grieg Edvárd: Op. 46. Peer Gynt. Suite nagy zenekarra:
   a) Reggeli hangulat.
   b) Ase halála.
   c) Anitra tánczra.
   d) Tánez a hegyi szellem csarnokában.
3. Mendelsohn: Op. 56. III. Symphonia Amoll.
   a) Introduction et allegro agitato.
   b) Scherzo assai vivace.
   c) Adagio cantabile.
   d) Allegro guerriero e finale maestoso.

Helyek ára: Körszék 2 frt, zártszék az első 5 sorban 1 frt 50 kr., a következő sorokban 1 frt, állóhely 50 kr., karzat 80 kr. Jegyek előre válthatók Maurer Adolf ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Kezdete pontban 8 órakor. A választmány.

Kerner márczius 18-iki hangversenyének müsora:

1. Beethoven „Septour" (2 zongorára, 3 kézre) előadják: Bencsur Gizella, Loósz Cassandra, Schmiedt Ella, Sternlicht Irén k. a.
2. Raff „Cavatine", hegedün játsza Kerner Jenő.
3. Tschaikovszky Mazourka, játsza: Glück Gizella k. a.
4. Lachner „Tarantella", zongorán előadja: Deil Elsa k. a.
5. Mozart „G-moll Quartett" (1. része) zongora: Weihs Adriene k. a., 1. hegedü: Rómeth K. ur mély hegedü: Grau P. ur és gordonka: Varhanik ur.
6. Beethoven Sonata op. 14 (első tétel) zongorán játsza: Markó Gyula ur.
7. „Dal" (Es weht der Wind, der Herbstes-Wind) szövege Deil Jenő-től. Hauptmann „Der Fischer" hegedü és zongora kisérettel énekli Halmos Eliz k. a.
8. Dreischock, „Magyar Ábránd" zongorán előadja Kövy Anna k. a.
9. Svensen „Románcz" hegedün játsza: Kerner Jenő.
10. Liszt II. „Rhapsodia" játsza Kobilicz Emma k. a.
11. Zárzycki, „Mazourka pour violon", előadja: Rómeth K. ur.
12. Moszkovszky „Polonaise", előadja: Riszner Annilla k. a.
13. Voss, „Les Huguenots" fantásia két zongorán előadják: Lucz Elsa k. a. és Kerner József.

Szép jövedelem. Az izraelita nőegylet által alapja javára rendezett tánczvigalom bevétele 1254 frt 45 kr. volt, a melyből 276 frt 80 kr. kiadást levonva, maradt tisztán 977 frt 65 kr. az egyletnek. Az egylet elnökésége hálás szivvel mond köszönetet Hablitsek őrnagynak, a ki a katonai zenekart teljesen dijtalanul engedte át ez estén.

A városi árvaszék azt az inditványt terjeszti be legközelébb a közgyülés elé, hogy az árvapénztár némely jövedelmeit „Segélyalap" czimen tőkésitsék és pedig oly czélból, hogy annak kamatait a teljesen vagyontalan árvák megsegitésére fordithassa az árvaszék. Megesik ugyanis, hogy ily árvafiu valamely mesterség iránt hajlandósággal viseltetik s azzal üttetik el pályájától, hogy a tanonez-szerződés költségeit sem birja megfizetni. Vagy az az eset is beáll, hogy az árván maradt kiskorunk örökölnek ugyan egy szalmafedeles viskót, de tüzkár ellen nem képesek azt biztositani; ha pedig a be nem biztositott ház leég, ugy koldusbotra jutnak. Ily és hasonló esetekben az árvaszék nemcsak tanácsssal, de kalácscsal is szolgálhatna az árváknak, ha a közgyülés elfogadja Tfirszt Vendel, árvaszéki b. ülnöknek ezen a humanizmus sugalta inditványát.

Csak szigorúan. A földmivelésügyi miniszter leiratot intézett a városhoz, a melyben a Rongyoból felhajtott és ragadós tüdőlobban elhullott két szarvasmarhának tüdejét az állattani intézethez rendeli azonnal felküldeni, hogy ott a felülvizsgálat megtörténjék, bekivánva egyuttal az erről felvett bonez-jegyzőkönyvet is, ha esetleg ilyen létezik.

Magyar kincs czim alatt hozott forgalomba Agnelli József, Nyitramegyei Csári (via Szsvár), plébános egy olyan burgonya fajtát, mely ugy terméshozam, mint kitünő minőség tekintetében, az összes eddigi burgonya fajtákat felülmulja. Terméshozama hámulatos; 1 méternázsa mag 40—50 métermázsa termést is ad. A mult évben az ország 80 gazdaságából gyüjtött adatok szerint átlagosan, beleértve a legrosszabb futóhomokot is, 107·5 métermázsát adott holdankint 20·1% keményitő tartalommal. Külföldre már évekkel ezelőtt kezdett szállitani Agnelli, a Német- és Franciaországból most is annyi megrendelést

---

IV. László dajkájának Mennának birtokjogát a regionális Al-, Közép- és Fel-Némethi iránt. Midőn V. István (1261.) Fel-Kassát Samphleben és Obl kassai lakosoknak adományozta, módjában van, hogy e terület eddigi birtokosainak kárpótlásul Csány és Gönyü birtokait azonnal kijelölje.

Kassa is e korban még mindig villa regia, a király birtokában levő falu.

Városainkat vagy királyi és főpapi, ritkábban főuri kegy, vagy a kereskedelem és mezőgazdaság épitik meg. Székesfehérvár és Buda, majd a 14. században Temesvár a királyi udvartartás székhelyei; Esztergom, Nagy-Várad, Pécs, Nyitra, Eger a püspöki udvartól nyerik fényüket; Pozsony, Győr, Pest, Szeged és Debreczen, az erdélyi szász városok: Kolozsvár, Brassó és Nagy-Szeben, valamint Kassa is, mint a kereskedelem góczpontjai s mezőgazdasági piaczok növekednek nagygyá. Lakosaik megvagyonosodván, szabadalmak után törekednek s mig a király birtokain levő városok terjedelmesebb privilegiumoknak jutnak birtokába; addig a főpapok és főurak érdeke, hatalomvágya a többieket fejlődésükben megbénitja.

Kassának szerencséje, hogy a király kezén volt s távol az udvartól; igy akadálytalanul fejlődhetett azzá, a mivé természeti fekvése — az éjszaki kereskedelem csomópontján — eleve kijelölte.

Kassáról — hitelesen — egy 1249-ik évbeli oklevél emlékszik meg először, mely szerint Szina királyi adományként ugyanazokat a — külön fel nem sorolt — szabadalmakat kapja, mint a melyekkel Kassa él.

Bombardi ugyan megemliti Imre királynak 1202. évbeli, a kassaiakhoz intézett oklevelét; hanem, mint irja, erről csak hallomásból van tudomása s az is, kitől ez adatát nyerte, egy harmadikra hivatkozik. Arany János klasszikus szavai szerint „ki más után, ki hallomásból" nyert hitelességü állitására azonban nem épithetünk; annál kevésbé, mert a város levéltárát két izben is — 1510. és 1760-ban — lajstromozták s az oklevélnek mindkét izben nyoma sincs; mert azt soha meg sem irták. (Vége köv.)

kap, hogy nem győz azoknak eleget tenni. Nevezetes a burgonya arról is, hogy nem rothad, illetve, hogy az u. n. burgonyarothadás nevü betegségnek nagy mértékben ellentáll, s hogy ugy ásztali, mint szeszgyári burgonyának a legjobb. Valóban kivánatos volna, hogy e burgonya minél jobban elterjedjen hazánkban is, mert burgonyaföldeink termését általa bizonyosan megkétszereznők.

Rajziskola. A felsőbb leányiskola kebelében Kövér János, festőművész és rajztanár vezetése alatt legközelebb egy női rajz és festészeti iskola nyilik meg. A terv a tanügyi kormánynak tetszését kiválóan megnyerte s azt hisszük, szép hivatás vár reá. A két évre terjedő tanfolyamban bármely nő részt vehet, a mire legmelegebben buzditjuk városunk hölgyközönségét, mert a rajz, mint az esztetikai érzék, az iskolás egyik leghatalmasabb fejlesztője, kiváló helyet követel a müveltségszerzés csakközei között. A tandij egy hóra öt forint.

Az öröm őrültje. S.-A.-Ujhelyről irják: M. A. római kath. káplánnak régóta hő óhaja volt, hogy egy jó plébániát kapjon. E napokban vágya végre teljesedett. Örömében — mint mondják — magánkivül lett, és a szerencsétlenen az őrülés tünetei mutatkoztak.

Országos tanitógyülés. A magyarországi tanitók országos bizottságának elnöksége nyilt levélben felszólitást kapott vidéki tanitóktól, hogy a községi és hitfelekezeti tanitók és tanitónők fizetésének rendezése tárgyában országos tanitógyülést hivjon össze — még e hónapban — Budapestre. E nagygyülés czélja, hogy testületileg keresse fel az országgyülési pártklubbokat s kérje meg a tanitóság kérelmeinek támogatását. Kisebb csoportokra oszolva, megkérné az összes képviselőket egyenkint is, hogy határozott igéretet tegyenek arra nézve, számithatnak-e a tanitók az illető törvényjavaslat tárgyalása alkalmával az illető képviselő szavazatára?

Szabadságharczunk emléktárgyainak muzeuma Budapesten (Károlykörut 3. szám) tudatja a bármily hazafias ünnepélyeket rendező egyletek és községekkel, hogy szivesen ajándékoz ilyen czélokra nyomtatott Kossuth arczképekből egy-egy példányt, sőt bérmentve küldi meg azt a kérelmező egyleteknek. Kossuthnak életnagy olaj festésü leghivebb képeiből szép rámával együtt 30, 48 és 150 forintért lehet rendelni egy példányt. A ki pedig volt honvéd atyját, vagy meghalt rokonát óhajtja életnagy olajfestésü képben birni, annak fénykép vagy kisebb rajz nyomán ugyancsak a fenti árakban rendelheti azt meg az 1848—49. ereklye muzeum rendezőségétől Budapest, Károly-körut 3.

Beküldetett. Tisztelt szerkesztő ur! A magyar földrajzi társaság valamikor jó régen azon üdvös határozatot hozta, hogy a külföldet figyelmeztetni fogja a magyar helyneveknek magyar alakban való használatára. Valakinek eszébe jutott akkor, hogy első sorban ne a külföldi hanem a hazai német sajtót figyelmeztessük erre, mert bizony a mi kedves német sajtónk nem ösmert magyar helynevet. A német sajtón fogott a lelkesedés szalmatüze s az első két hétben használta is a magyar elnevezéseket, de aztán?... Nem akarok a fővárosi német sajtóról megemlékezni, elég hogyha a helybelit emlitem meg. A „Kaschauer Zeitung“ a „Pester Lloyd“ után szintén kijelentette nagy garral, hogy ő ezentul a magyar helyneveket magyar voltukban fogja használni s csak régi német olvasói kedvéért fogja használni zárjelben a német elnevezést. No ez szép, gondoltam s kiváncsisággal vártam, hogy a lap kelténél mikor lesz már „Kaschau“ helyett Kassa s a „Kaschauer Zeitung“ mikor válik „Kassaer Zeitung“-gá. Vártam és várok. De ugy látom, hogy előbb fogjuk elérni azt, hogy a katholikus papság türelmetlenül fogja követelni a polgári házasság behozatalát, mintsem az emlitett német lapnál e metamorfózis bekövetkezzék. A nagyhangu kijelentésnek nem láttam egyéb eredményét, minthogy néhány számban némely helynévnél (nem is valamennyinél) csakugyan használta a magyar elnevezést, aztán lassacskán ismét belejött a régi kerékvágásba. Belejött, mert nem lehetett másképen. Azok az urak át meg át vannak hatva a német szellemtől, mely a Kaschauer Zeitungban testet öltve, itt kisért közöttünk s nincsen a ki elriasszа. Bizony elég szégyen, hogy Felső-Magyarország fővárosában két német lap képes — igaz hogy csak vegetálni, de mégis fönntartani magát, fönntartani olykép, hogy ápolja a németséget ékes „Wiener Briefekben“, hirt adva a kassaiaknak (már a kik olvassák!) az apró-cseprő eseményekről, melyek az osztrák császár városban előfordulnak, mig a magyar kulturális eseményekről néhány sorban emlékszik meg. Itt az ideje, hogy ezt a szellemet elkergessük körünkből s engedje meg a t. szerkesztő, hogy b. lapjában elhangoztassam az első kukurikolást. Kassa, 1893. márczius 11-én. Igaz hive B. S.

A miből tanulhatunk.

— Hát kend Czupák szomszéd nem gyün be a kassai vásárra?

Czupák szomszéd mérgesen szemibe vágja kobakját, nagyot fúj s igy felel:

— Hallja kend Pupák koma, ne mókázzék velem, nem lát engem soha többé a kassai vásáron.

— Mán mért Czupák koma?

— Csak azért, mert legelőbb is ha begyüvünk Kassára megnyuszuk a vámon, osztég ha három csirke helyett négy csibét köt egy csomóba a feleségem, akkor meg bekisérnek és egy álló órátig kinvallatnak; aztán osztán lehúzzák rólam a gubámat, és legvégül ehh' a kutya hidegbe' inguljba küldenek haza, azongyák: hogy most mán helyre állt a ründ. Haj! Pupák koma nehés sora van a falusi cselédnek!

És Czupák uram szomoru esete eléggé illusztrálja, hogy mért drága a mi piacsunk.

A kolera. Mint a „Timpul“-nak Odesszából jelentik, ott ismét nehány koleraeset fordult elő.

CSARNOK.

A sirdomb.

Elbeszélés. — Irta: **Chriastélyi Béla.**

(Vége.)

IV.

Este lett. Kigyuladtak a lámpák s még hullámzott egyideig a tömeg a sátrak közt, de a mint fújni kezdett a hüvös északi szél, egyszerre hideg lett idekint s a vevők és eladók is mindinkább beljebb vonultak a vendéglők felé, hol a mulatság társaságával fejeződött be.

Koroncy nejével, egypár bizalmasabb ösmerőse társaságában, egyik asztalnál szinte helyet foglalt s kedélyesen beszélgettek. A fiatal nő elmerült a szép zene hallgatásába, a mi neki legnagyobb gyönyört okozott. Arcza szinte átszellemült a kéj alatt s a mint mellette ülő férjére tekintett, a szerelem, boldogság s odaadás tükröződött égszinkék szeméből. Közelébb simult férjéhez és valamit sugott annak fülébe.

Koroncy magához intette a czigányt s egy nótát paranczolt a feleségének. Mikor ez rázenditette, az egész társaságot valami édes-bus merengés szállta meg.

„Lehullott a rezgő nyárfa ezüstszinü levele“...

Ez a nóta az asszony legkedvenczebb dala volt...

Mikor a rendezőség felolvasta az ünnep bevételét, kitünt, hogy az ünnep 2654 frt jövedelméből a legnagyobb rész, 402 frt Koroncyné sátrára esett.

Koroncy kivette pénztárczáját, kitett egy százforintost s odaadta a rendezőség egyik tagjának.

— Legyen az az összeg kerek ötszáz forint.

És a szép nő hozzáhajolt s az egész társaság szemelátt-ra megcsókolta férjét.

— Köszönöm a szegény tótok nevében!

És a társaság óriási éljenriadalban tört ki a sikerült rögtönzés felett s Koroncy boldogan ölelte kebére szép nejét.

Késő éjjel volt, mikor Koroncyék a mulatságból hazatértek. Elfáradva a munkától, de a jótettnek édes tudatában hajtották fejüket álomra, mely elvitte őket messze, fel a hegyek közé, a szegény tótokhoz, kik könyek közt csókolják kezeiket s hálát adnak a hatalmas Istennek, hogy megszabaditotta őket a legborzasztóbb haláltól.

— Van már mit enni, hála istennek; adtak a jó emberek, van már miből élni.

És ők boldogan járnak közöttük s mosolyogva, bátoritva, osztják a könyörület adományait a nyomorult nép közt s látva azok örömkönyeit, az ő szemükben is könyek, a boldogság édes könyei gyülnek.

Elvitte őket az álom messze, messze...

Hanem reggel, mikor felébredtek, Koroncyné nem tudott felkelni az ágyból. Valami fojtogatta a torkát, erősen ránehezedett a mellére is, feje fájt, láza is volt; fázott s mégis verejték gyöngyözött fehér homlokán.

Nagy lett az ijedelem a háznál. A gyorsan megérkezett orvos meghülés konstatált, mely alighanem tüdőgyuladásba fog átmenni s akkor a baj veszélyes stádiumba lép.

— Ugye megmondtam édesem tegnap, hogy vedd fel a kabátkát, ne ghülez s te nem fogadtál szót?

— De mikor nem volt rá időm, láttad hogy mindig tele volt a sátram vevőkkel, felelt a nő még most is mosolyogva.

— Vigyázni kellett volna, most könnyen baj lehet.

Egészen elveszтette a fejét. Idegesen járkált a szobában, aztán leült az ágy szélére s nézte a kinlódó beteget. Mikor elhozta a cseléd a gyógyszert, ő maga adta azt be pontosan a betegnek, kitől egy perczre sem ment el.

Később eljött Julán is, ki felváltotta Koroncyt a betegnél. Addig ő elfut a hivatalba, átnézi a postát, elintézi az ügyeket s mindjárt visszajön.

Julán azalatt hüen ápolta, még mesélt is neki, hogy ne unja magát; a tegnapi napról beszélgettek, hiszen mesébe való dolog volt az csakugyan.

Estefelé jobban lett a beteg, csak nagyon gyenge volt még. De feltápászkodott s férje és Julán karjaira támaszkodva, helyet foglalt a kereveten. Csak a köhögés bántotta erősen.

Azután megint lefeküdt s mindketten ott ültek ágya mellett, felváltva virrasztottak mellette. Azt hitték reggelre jobban lesz. De nem ugy lett, a betegség rosszabbra fordult. Mikor a doktor megvizsgálta, erősen csóválta fejét.

— Nagy baj; a hurut átment a tüdőre.

Koroncy egészen odalett; egyperczre sem távozott tőle, hátha meggyógyul jelenlététől.

Az orvosságok ijesztően szaporodtak s a beteg csak nem akart jobban lenni. Erős láza volt és gyakran félrebeszélt, hogy mit, persze nem tudta senki.

Igy multak a napok s mikor a hatodik éjszaka is elmult a nélkül, hogy a beteg jobban lenne, az orvos félrehivta Koroncyt.

— A baj veszélyes, konziliumot kell tartani.

— Az istenért, intézkedjék hamar.

Másnapra összejött a tanács, hanem a beteg olyan rosszul volt, hogy érintení sem lehetett. A köhögés majd megfojtotta s ha az szünetelt, a beteg dadogott érthetetlenül, nyugtalankodott, felriadt s ismét mély álomba merült.

Nem kellett már tanácskozni; mindegyik látta, hogy ezek már a végső jelek, a válság ideje; ha ezt legyőzi, meg van mentve, ha nem, nincs többé segitség.

És Koroncynak ezt látnia kellett. Látnia, hogyan kinlódik a szép nő, a drága hitves s ő nem segithet rajta!

Most már az egész család ott volt mellette. Mindenki sirt, csak Koroncy bámult mereven maga elé.

Egyszer csak felriadt a beteg. Egészen nyugodt lett s körülnézve, magához intette férjét.

— Szeretsz engem?

Az nem szólt semmit, hanem letérdelt és megcsókolta neje lesoványodott kezét.

— Jól van, látom hogy szeretsz. Én meghalok. Ne sirassatok; veletek leszek akkor is. Örködni fogok felettetek.

A férfi egész testében reszketett, de szemei szárazak voltak, egy könyn nem jött azokba. Borzasztó fájdalom, melyet még kisirni sem lehet.

— Én még boldoggá akarlak tenni Ödön. Jolán jer idébb, ide, egészen közel. Te szereted Ödönt; én tudom. Ödön igérd meg, hogy halálom után Jolánt veszed nőül.

— Esküszöm! kiáltott fel az a fájdalomtól.

— Jól van. Jolán kipótolja helyemet; boldog leszel vele. Igérd meg ezt is.

— Igérem.

— Jól van. Ha meghalok, szép temetést rendeztek nekem, mert én érezni fogom. Veletek leszek akkor is. Mikor a sirba teszttek, zene szóljon, mert nem akarom, hogy sirjatok felettem. A kedves dalomat huzzák; aztán ne sirj! Megteszed?

— Megteszem.

— A siromat jól ápoljátok és sokszor gondoljatok reám, mert én is örködni fogok felettetek. Szép sirkő legyen a siromon s gyakran jöjjetek ki megnézni. Igéritek?

— Igérjük, — feleltek mindketten egyszerre.

— Most csókoljátok meg egymást. Ugy. Most pedig csókoljatok meg engem. Igy. Emlékezzetek reám és szeressétek egymást.

És mintha csak aludni térne, visszaesett párnái közé és egy ifju élettel kevesebb lett a földön.

V.

Elcsendesedett a Koronczy ház. A látogatók is csak suttogva beszéltek, mert halott van a háznál s ekkor minden zaj csak nagyobbitja a fájdalmat. Félrevonulnak és sirnak a veszteség felett; siratják drága, kedves halottjukat.

Csak Ödön nem sir. Ott ül a ravatal mellett s könytelen szemekkel nézi a drága halottat. Olyan szépen mosolyog reá, mintha ébren volna s mintha maga biztatná az élőt, hogy ne sirjon, hiszen látja, hogy nincs semmi baj.

Harmadnap azután lépteket hallott maga körül; látta hogy elzárják szemei elől a kedvest, a drágát s csak a kalapácsütésekre tér magához.

— Mit csinaltok?

Azok bámulva néznek reá.

— Hát temetjük, hogy eltemethessük.

Ekkor ébredt fel teljesen Ödön. Hogy ő ezt előbb nem tudta. Hát persze hogy lekell szögezni. Hanem előbb még elbucsuzik töle.

A fedelet még egyszer felnyitják, ő odalép, egész testében remegve, lehajol s megcsókolja a halottat, a kedvest, a drágát. De köny nem jön szemébe; csak mintha élőtől bucsuznék.

Eljön a pap s a ministráns fiuk, beszélnek, csengetnek, énekelnek, később harangoznak is s ő mindezt nem hallja, csak azt érzi, hogy viszik magukkal. Hová? Hát elkisérik a halottat utolsó utjára, ki a temetőbe.

Azután egy gödörhöz érnek. Azt ismét körülállják s a pap megint beszél valamit. Akkor felemelik a koporsót a köteleken lassan eresztik le a gödörbe. És ő még ekkor sem mozdul. Következik a szertartás utolsó aktusa. Elzúgolal a zene.

„Lehullott a rezgő nyárfa ezüst szinü levele
S hogy lehúllott, elsodorta a zord ősz hideg szele.
Rávolt irva a levélre a rózsámtól az üzenet:
Isten veled édes, isten veled kedves,
Együtt élnünk nem lehet.“

Ah, ez valami! Odön felnéz, egyet előre lép, elbotlik a hantokban s leesik. A testi fájdalomra kitör lelki fájdalma is; sirni kezd, megindulnak a könyek s folynak soká, soká. Maga sem tudja meddig. A zene pedig szól.

„Most viszik az édest, most viszik a kedvest,
Együtt élnünk nem lehet.“

És az ő sirásába belevegyül a többiek zokogása és a rögök tompa koppanása. És telik a gödör és végre kis domb támad fölötte és őt ismét visszaviszik magukkal s a kedves halott ott marad egyedül, árván.

*

A sirnak ezentul rendes látogatói vannak. Esténkint meglátogatják az ott pihenőt és mikor zörögnek suttognak a rezgő nyárfa ezüstszinü levelei, azt hiszik, a halott beszél hozzájuk s mikor a szél hozzájuk érinti a szomoru rózsa hosszu, — virágos ágait, megelégedve érnek haza. Megértették a halott beszédjét.

— Jól van. Látom, hogy boldogok vagytok.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

A gibárti műmalom főraktára

Kassán, főutcza 6. sz. a.

a mai naptól ismét megnyilt, a mely körülményre t. ügyfeleinket és a nagyérd. közönséget ezennel tisztelettel figyelmeztetni bátorkodunk.

78 1—3 **Gedeon M. czég**
műmalom Gibárton.

Az „Anker" élet- és járadék biztositó-társaság.

A kassai főügynökség

Strausz D. utódja

czégre átruháztatott.

65 2—2

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden, most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomának**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

328 16—52

mély tisztelettel

Jakobovits Ármin.

☛ Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek. ☚

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari szabadalmazott

hangszergyár Budapesten

Gyár: IV. ker., Magyar-utcza 26. szám.
Raktár: IV. ker., Magyar-utcza 18. szám.

T. cz.

Van szerencsém t. cz. értesiteni, hogy a napról-napra növekedő megrendeléseknek megfelelhessek és hogy a mellett tisztelt vevőim igényeit továbbra is minden irányban a legteljesebben kielégithessem, gyáramat ismét nagyobbitottam és pedig olyképen, hogy a IV. ker., Magyar-utcza 26. sz. a. levő házamat egész terjedelmében gyári helyiségekké alakittattam át, a hol is szentul kizárólag csakis műhelyeim lesznek. Ennélfogva raktáramat és eladási helyiségemet ugyancsak

IV. ker., Magyar-utczában levő 18. sz.

alatti házamba helyeztem át, a melyben ugy mindennemü hangszerekből, mint **rés-fuvó-hangszerek, fa-fuvó-hangszerek, vonó-hangszerek, ütő-hangszerek** és ezek alkatrészeiből dusan felszerelt raktárt tartok. 76 1—3

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Passederfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő művészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengyel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar daléneksnő.
Lerner Elza k. a. chansoneft énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. koszt üm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rosse Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—4

Fényképészeti készülékek.

Eisenschiml és Wachtl

Budapest, váczi-utcza 12. sz.

Gyár: Bécs, VII/1. Kaiserstrasse 62.

☛ **Többször kitüntetve.** ☚

Legnagyobb és legolcsóbb raktára mindennemü fényképészeti készülékek és eszközöknek, saját gyártmányu camerák, a legelőkelőbb czégek objektivái, karton passepartouk, keretek és aranyszegélyső gyár.

Laboratoriumaink n. é. vevőinknek ingyen állanak rendelkezésükre, kezdőknek ingyenes oktatás. 77 1—3

Gazdagon illusztrált árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Alapitva 1856. **Telefon-összeköttetés.**

Eladó-ház.

Kassán, az alsó szoros dülőben a nagy Hernádhid közelében fekvő tüskés sodronynyal bekeritett gyümölcsös és szőlőkert, 4 szobából álló lakással, külön konyha épülettel, istálló és kocsi-szinnel eladó.

Értekezhetni a tulajdonosnál malom-utcza 18. szám alatt. 75 1—2

Kocskázott és lópokróczok | **Futó-szőnyegek** | **Kókus szőnyeg és lábtörlők**

Ágy- és asztaltakarók | **Flanelltakarók** | **Kocsi és utazási takarók** | **Lamberquinek**

Butorkelmék és szőnyegek

Butorszövetek | **Függönyök** | **Portiérek** | **Diványtakarók**

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 8—30

Smyrna szőnyegek | **Perzsa szőnyegek** | **Velour szőnyegek** | **Brussel szőnyegek**

Nyomatik Ries Lajos könyvnyomdájában (Kassa).

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi márczius 15. 31. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 58. sz. a. Ide a lapot érdekő küldemények intézendők.

Előfizetési díj: Kassán házhordással egy évre ... 6 frt — kr. félévre ... 3 „ — „ negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidékre postai küldéssel: egy évre ... 6 frt — kr. félévre ... 3 „ — „ negyedévre ... 1 „ 50 „ Egyes szám 5 kr. — Mutatványszámok nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések: egy petit sor ... ... 5 kr nyilttérben ... ... 12 „ Többszöri közlésnél engedmény Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.

Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bées Schalek Henrik Bées, Haasenstein & Vogle Bées; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Márczius 15.

A 46-ik évforduló. Évfordulója a legujabb szövetségnek, azon szövetségnek, melyet a franczia forradalom nyilatkoztatott ki először, midőn zászlajára e három szent igét irta: „Egyenlőség, szabadság, testvériség.“

E három ige azóta körutra indult a föld kerekségén; számtalan népet megbódított. Majd az elfoglalt területről kiszorittatott, de bódító útjáról, ugyszólván apostoli küldetéséről nem mondott le s ma is folytatja missiónárius hivatását.

Hozzánk is ellátogatott. A nagy nap, melyben körünkbe fogadtuk s egy szivvel-lélekkel magunkénak nyilatkoztattuk: márczius 15-ike.

Legyen örökre áldott e nagy nap! Ne hamvadjon el soha emléke a népeknél!...

Midőn most, évtizedekkel a világraszóló esemény után, e napot, felejthetetlen napot igaz és tiszta hazafiui érzésektől áthatva, ünnepeljük: ugyanazon ihlet hatalma alatt állunk, mint dicső példányképeink, a márczíusi ifjak, midőn mintegy felsőbb sugallatra, a franczia forradalom hitvallásának az „egyenlőség, szabadság, testvériség“ zászlói alá esküdtek s hitüket vérrel megpecsételni kötelezték magukat.

Szavukat megtartották: küzdöttek — elbuktak. De bukásában mutatkozik a valóban nagy eszme fenköli dicsősége teljes fényében; hatalma legfelsőbb polczán a nagy eszme dicső bukása által megdicsőül.

Mi nem csüggedünk! A jövő a mienk s mi hisszük az eszmék diadalát.

Hiven követjük a márczíusi ifjak hitvallását. Hisszünk a franczia forradalom három személyü egy istenségé: az „egyenlőség, szabadság, testvériség“ eszméjében. Az egyenlőség leszen a világ jövő rendjének megalkotója, ki ujjáteremti e vénhedt világot. A szabadság megváltó istene, ki a nemzeteket ezredéves rabságukból megszabaditja. A testvériség lesz megváltó istensége, mely ma asztjával elárasztja a világot.

E háromszemélyü egy istenségbe vetjük minden hitünk, bizalmunk, reményünk, szeretetünk, ragaszkodásunk a rajongó lelkesedésünket.

Legyen felejthetetlen márczius 15-ének emléke!

Legyenek halhatatlanok a márczíusi ifjak; terjedjen el a világ legrejtettebb, félrecsőbb helyére, a vak babonaság homályában sinylődő népekig a franczia forradalom magunkénak vallott szent felkiáltása: „Éljen az egyenlőség, szabadság, testvériség!“

A tanítók fizetése a multban és jelenben.

II. József már 1782-ben kelt egyik szabályrendeletében kimondja, hogy a tanító fizetése falun legalább 300 frt, azaz: háromszáz frt legyen.

1848. máj. 12-én kelt rendeletében Eötvös felszólítja az egyházkerületek főpásztorait, hogy: „a tanitóknak mind szellemi, mind anyagi állapotát pontosan és hitelesen irassák össze“, mert — ugymond — „a tanitónak méltó és illő ellátása elkerülhetetlenül kivántatik.“

Ugyancsak az 1848-ban tartott I. egyetemes tanitógyülés határozati javaslatának egyik pontja igy hangzik: „A tanitók mint államhivatalnokok egyedül az államtól függjenek és attól kapjanak hivatalukhoz illő fizetést. Huszonöt évig hivataloskodott tanító nyugdijaztassék s családja az országos földalapból egy telekkel adományoztassék.“

1848. aug. 3. Eötvös benyujtotta a 19 §.-ból álló javaslatát, melynek tárgyalása alkalmával Hunfalvi Pál inditványozta, hogy a tanitók fizetése 400 frtban állapittassék meg.

A mit II. József 1782-ben elrendelt, a mit a vallás és közokt. minister, a tanitói kar és a törvényhozás 1848-ban szükségesnek tartott és sürgetett, t. i. a tanitók anyagi helyzetének rendezése, meg lett 1868-ban. Eötvös által a tanitóknak 1848-ban nyujtott szép remények a harczi zajjal elvesztek s csak második miniszterssége alatt valósithatta meg tervét s nyujthatott be oly törvényjavaslatot, mely a tanitó-fizetések rendezését is felölelte.

Midőn e javaslat 1868. jun. 18-án a Ház asztalára került, megkezdődtek a támadások minden oldalról. Katholikusok és protestánsok egymást támogatták a javaslat megrontásában, módositották, kiforgatták a szabadelvü intézkedéseket, de a legilányabbat érintetlenül hagyták: ez volt a 131. §., mely a fizetés minimumát 300 frtban állapitotta meg. E §. ellen csak tanitóink, a képviselőházban pedig Schwarcz Gyula szólalt fel, ki az akkor már 142. §-hoz pótinditványt adott be, mely szerint a minimum 400 frtra lett volna teendő. Ez inditvány ellen menydörgött Tisza Kálmán, mire a ház azt nagy többséggel elvetette. Lapjainkban leghevesebben Schwicker és Rill támadták meg e §. t., többek közt ezeket irván: „Statisztikai adatok bizonyitják, hogy az Alföldön minden napszámos háztartása átlag 400 frtot szükségel. Hát annyi fizetése se legyen a tanitónak, mint egy napszámosnak? Legyen a minimális fizetés falun legalább 400 frt., városban 500 frt; azonkivül adassék minden tanitónak 50—50 frtnyi 5-öd éves pótlék.“ *)

Hasztalan volt a tanitók felszólalása, kérelmezése; a hoszu harczokban elszegényedett és az önkényuralom zsarnokai által végkép kifosztott nemzet képviselői többet nem szavazhattak meg 300 frtnál. De kimondották első sorban azt, hogy „a tanitók fizetését a helyi viszonyok szerint az iskolai szék állapitja meg a tankerületi iskolatanács (ma közigazgatási bizottság) jóváhagyásával.“ Es csak másodsorban, mintegy függelékként: „Azonban tisztes lakáson és legalább egy negyedholdnyi kerten kivül is, a fizetés nem lehet kevesebb mint 300 (ill. 200) frt.“

Természetes, hogy az i-kolafentartók a törvénynek reájuk nézve kedvezőbb szavai után indultak és rendszeresitettek 300 frtos tanitói állomásokat. Miután pedig 300 frtból meg nem lehetett élni, a tanitók csakhamar feljajdultak, kérvényeztek, mozgalmat inditottak helyzetük javitása tárgyában.

Már 1870-ben, tehát alig két évvel az emlitett törvény életbe léptetése után egyetemes gyülésre sereglettek össze jobbjaink s e gyülésben nem kevesebb mint 10 tételben foglalkoztak társadalmi állásunk és anyagi helyzetünk javitásával. Ez alkalommal egyhangulag mondották ki: „Allapitassék meg a néptanitók évi fizetésének minimuma 600 frtban, a mely összeg a tényleges szolgálatban töltött minden öt év után 50 frttal emeltessék.“

És a mit 23 évvel ezelőtt kértünk, sürgettünk azt kérjük, sürgetjük gyüléseinken, szaklapjainkban 1870-től kezdve szünet nélkül s ezt kérjük, sürgetjük ma is.

Az 1890. évi egyetemes gyülésünk oly meggyőző érvekkel, az igazságnak higgadt, nyugodt hangján bizonyitotta a fizetés-rendezés szükségességét, hogy ez előtt a kormány már ki nem térhetett. Készitett tehát e tárgyban törvényjavaslatot, melyet mult év decemberben tárgyalt és fogadott el a közoktatásügyi

*) Igy nyilatkozott 1868-ban ugyanaz a Schwicker, ki a 300 frtos minimumot megerősitő javaslatra 1893-ban azt mondja, hogy „tekintélyes haladás“ és e fölött örömét fejezi ki! Szerk.

TÁRCZA.

Szabadság napja.

Kassa, 1893. márczius 15.

Sok idő mult már azóta
Mikor egyszer nagyon régen,
Szép hazánktól napnyugatra
Uj nap jött fel a nagy égen.

És ragyogó sugarával
Megtörte a sötétséget,
Áldásthozó melegétől
Minden, minden ujra ébredt.

Bevilágolt a szivekbe
S felkölté a szabadságot,
És azóta szakadatlan
Ott táplálja azt a lángot.

... Te szép hazám, ki érezted
A rabságnak nehéz terhét,
Melynek rabszolga-igáját
A nyakadba lopva tették...

Te szép hazám, te érezted
Szent tüzétől lelked égni,
Enfiaid ereiben
Az ősi vért felpezsdülni..

Mikor e nap sugarából
Egy piczíny fény idetévedt,
És az igaz lelkesedés
Szabadda tán ujra téged.

És ez a nap, amely akkor
A lelket ugy felhevité
Önmagának egy kis részét
Be, az emberszivbe rejté.

Azóta van, — bár fellegek
Boruljanak is elébe. —
Hogy nem hal el a szabadság
De él az ember szivébe!

És mi, kik itt ezt a szivet
Apáinktól örököltük
Félő gonddal ápolgatjuk,
Ápolgatjuk, megőrizzük.

Ha pedig a szabadságot
Elakarnák venni tőlünk,
Inkább szivünk vérét adjuk,
De nem hagyjuk örökségünk.

Ladányi Béla.

Száz év Kassa legrégibb történetéből.

(1249—1347.)

(Vége.)

Kassafalva azért már fenállhatott a maga jelentéktelenségében, melyből ez időben kezd kibontakozni. Közrehatott erre a tel pités mind vármegyénkben, mind a Dunajecz völgyében. Allitólag 1194-ben egy osztrák vitéz, Narad comes háromezer némettel telepedik meg Abaujvármegyében; ugyanitt 1219-ben tiz falu: Fel-, Közép- és Al-Németi, Perény, Göncz — még 1469-ben is Küncseldorf, — Ruszka, a két Vissoly, Czecse és Dobsza, német telepedővel találkozunk. A Szilézia felől keletre törő németalföldi (vallon) elemekkel kevert középnémetség ugyanekkor ér a Kárpátok alá; 1204-ben Henrik, Krakkó és Szilézia nagyherczege, engedélyt ád arra, hogy a lengyel Dunajecz mellékén letelepedhessenek.

Es a németség lassu beszivárgásával megnöveli Kassa lakosságát s a kereskedelem fellendül sőtől tulsulyra tevén szer, eredeti magyar-szláv bélyegét németre váltja.

A krónikások tömeges telepitésről szólanak; de állitásuk támogatására csupán II. Géjsa egy oklevelére hivatkoznak, mely azonban csak az Erdélyben való megtelepedést emliti.

Kétségtelenül voltak megyénkben is telepitések; a királyné németjeinek tiz faluján kivül ilyenek voltak Szina (1249.) és Buzita (1269.) Kassát azonban kedvező fekvése — az átmenő kereskedelem országutján — épiti meg. Az utak minősége mellett nem lehetett utazni nemcsak lóváltás, de a közlekedő eszköz megcserélése nélkül sem; az ország közepéből érkező szekerek valószinüen nem voltak alkalmasak a Kassa felett elterülő erdős-hegyes vidék utjain való közlekedésre. De nemcsak folytonosak, nemcsak jók nem voltak az utak, hanem bátorságosak sem. Messze idegen földön bajosabb lesz vala a kalmárnak védelmet találnia, mint a maga hazájában. Ehhez járult a hitel fejletlensége, a fizető eszközök czélszerütlen volta, az apró denárokat megmászálták; mindez a kereskedelmet a cserekereskedés szinvonalán tul nagy nehezen engedte kifejlődni.

A sik alföld és hegyes felvidék érintkező pontján fekvő Kassa kinálva kinálkozott a kereskedelemnek ily alkalmas megálló, le vagy átrakodó helyéül. Akár a Tárcza, akár a Hernád völgyéből jött az utas, közvetlen felette találta a legkeskenyebb hegynyergeket, melyeken leereszkedhetett; mig az alföldről jövő kereskedő e ponton közelitette meg leginkább a hegyes felföldet; ellenkező esetben órák hosszat kell bolyongania a fensikon. Rajta vezetett keresztül az ut az érczekben gazdag Gömör felé; alább a Kanyapta terjedelmes mocsarai miatt — Nagy-Ida környékén még a mult században is rengeteg tavak, nádasok vannak — a vidék nem volt alkalmas az átkelésre.

Es hatott köare Kassa emelkedésére. Már 1249. előtt vannak bizonyos privilégiumai. Melyek voltak azok? nem tudjuk, mert nem maradtak korunkra. Lehet, hogy a tatárjárás előtt keltek s elpusztultak; bajos azonban elhinni, hogy renovációjukat a község nem eszközölte; de nem lehetetlen, hogy maga a város semmisitette meg az arról szóló oklevelet, midőn nagyobb terjedelmü kiváltságokat kapott. A 16. század elején készült lajstrom már nem emliti.

El kell fogadnunk tehát, hogy hasonlóak voltak azokhoz, melyekkel más felvidéki városkák, például Késmárk vagy Gölnicsbánya birtak.

bizottság, folyó évi január havában hozzájárult a pénzügyi bizottság, legkülelebb pedig a pártértekezletek elé kerül. Ha a szabadelvű párthor is elfogadja, semmi kétség benne, törvénynyé lesz a vele anyagi helyzetünk rendezve lévén az éveknek talán hosszu sorára.

Es hogyan leszünk ezután?

Lehetetlen, hogy — e javaslatot olvasva — végkép el ne keseredjünk. Hiába való volt 1868-tól máig minden felszólalás, kérvényezés, könyörgés: a javaslatban még mindég ott kisértett az a 300 frtos minimum.

Kormányunk a városi és falusi tanitó számára ma is csak annyit óhajt biztositani, a mennyit ezelőtt 111 évvel II. József elrendelt a falusi tanitó számára! Ujra szentesitést nyer az az alamizsna, melyet már 1848-ban kevésnek talált Hunfalvi Pál és melyet a törvényhozás már 1868-ban biztositott azon tanitók számára, kik 1—2 oszt. középiskolai előtanulmány után ½—1 legfölebb 2 évi kurzust végeztek s oklevelet nyervén 5—9 hónapon át tanitottak. Kormányunk nem veszi tekintetbe azt, hogy az 1—2 osztály előtanulmány felemeltetett 4, sőt 5 osztályra (a menyniben 15 éves korában a tanuló rendesen 5 osztályt végzett) és az 1—2 évi szaktanfolyam ma már 4 évre bővült; nem veszi tekintetbe a tanitó munkássága iránt fokozatosan támasztott követeléseket sem, melyek — különösen nem magyarajku vidéken — legfontosabb, de legterhesebb hivatalok egyikévé emelik a tanitói hivatalt. És végül nem veszi figyelembe, hogy az élelmezés és a lakás viszonyok az utolsó évek alatt hallatlan arányban nőtt drágaság mellett az 1868 ikiekhez képest legalább 50% al kedvezőlenebbek. A kormány e szükkeblüsége annál érthetetlenebb, mert alig nehány hete, hogy az állami alkalmazottak fizetését rendezte és még a 6 gymn., polg. isk. vagy reáliskolai osztályt végzett irnoknak is 600 frtot, a hivatalszolgának pedig 300—500 frtot biztosit.

A javaslat indokolásában figyelmünket felhivja e passus; „magasabb minimumot azért nem lehetett megállapitani, mert — nincsen pénzünk.“

Nem kérdezzük, hogy a többi tisztviselők számára, dusgazdag miniszterek nyugdijazására, országház, országos kiállitás, füstnélküli puskapor stb. stb. számára honnét van pénz? De hivatkozunk a vall. és közokt. miniszter jelentéseire, melyekben maga nyujtja a megdönthetetlen bizonyitékokat az iránt, hogy a magasabb minimum megállapitása semminemü nagyobb teherrel nem jár. Lássuk csak! Az 1890. évi kimutatás szerint a tanitók létszáma 24645. A személyi járándóság ugyan-akkor kitett 11,322.269·74 frtot. Esik ebből egy személyre — ide értve a rendes- és segédtanitókat — 459.38 frt. Ha a miniszter ur e kimutatása igaz tényeken alapul, mi áll utjában pld. a 400 frtos minimum kimondásának, a mikor minden tanitóra ugy is már 459 frt. esik átlagul? Hiszen hallottuk a miniszter ur ajkáról, hogy az áll. iskolák tanitói kevés kivétellel 400 frtot már is élveznek! A tényleg hiányzó összeget bátran fel lehet irni a fokozódó jövedelmek terhére! A községek pedig 50—100 frtnyi több kiadással még nem kerülnek csődbe. Ha pedig a felekezetek nem hajlandók tanitóikat tisztességesen ellátni, változtassanak át községi iskolákká!

De még a 600 frt minimum kimondásának is mi áll az utjában? Helyezkedjünk csak az 1868-iki törvényhozás álláspontjára. 1868-ban a tanitók létszáma volt: 17.792. kik összesen 3.603,114·95 frt, vagyis átlag 202·68 frt fizetésben részesültek. A törvényhozás tehát az olcsóbb élet és kedvezőbb lakás viszonyok daczára, a mainál félannyi kvalifikációval biró tanitónak, az átlagos fizetésnél ½ dal nagyobb minimumot biztositott. Milyet kellene ma, 459·38 frt átlag, a rendkivüli drágaság és két annyi tanulmány mellett kimondani?

Annyi bizonyos, hogy a 600 frt minimum megállapitása esetén a népoktatásügyre szánt összeget meg kellene toldanunk. De — miként azt alább is látni fogjuk — korántsem oly összegekkel, melyet általában hirdetnek! E megoldás nem volna egyéb, mint fokozatos fejlődés. Azzal tisztában van mindenki, hogy e törvényt egy év alatt ugy sem lehetne végrehajtani. Hiszen az 1868-iki 38. törvény végrehajtásához is 25 év kellett, fog kelleni ezen törvény végrehajtásához ugyananynyi idő. De legalább megmarad a reményünk, hogy helyzetünk javulni fog, mert ha 300 frtos minimum uj sankcionálást nyer — mivel a törvényt mindauntalan megváltoztatni nem lehet — az évek talán hosszu sorára meg vagyunk fosztva a jobb jövőbe vetett reménytől. A 600 frtos minimum legalább tisztviselőnek és nem szolgának bélyegez és végét vetné ama szégyenletes állapotnak, hogy gazdag városok 350—400 frttal szerveznek uj tanitói állomásokat, kérkedvén azzal, hogy még többet adnak, mint a menyniyt a törvény előir!

A szóban forgó törvényjavaslattal kapcsolatban hallottuk azt a megjegyzést is, hogy voltaképen nem a minimumnak ujjolag való megállapitásáról, hanem azon 5278 felekezeti tanitó (196 közs. isk. tanitó) segélyezéséről van szó, kik mai napig sem élveznek 300 frtot. Es valóban sok országgyülési képviselő is azon hiszemben van, hogy csakis erről van szó; és mivel már ez is 600.000 frtot igényel, még a 400 frt minimumot sem lehet kimondani, annál kevésbbé a 600 frtot, mert ez nem tudom hány millióval terhelné az állami háztartást. Ily érvelés, szándékos félrevezetés, de egyuttal bámulatra méltó tájékozatlanság és meghaló naivság azok részéről, kik a nézetet és érvelést elfogadják. Mert:

I. A javaslat határozottan ismétli, hogy a tanitói fizetés minimuma 300 frt. Ezzel az ügy a képviselőházban az évek hosszu során el van intézve, mert a legegyszerübb ember is feléri azt természetes eszével, hogy a mit a törvényhozás ma törvénybe iktat, azt holnap meg nem változtathatja. Hogy egy törvény módositassék, ahoz évek kellenek.

II. Szándékos félrevezetés azon állitás, hogy azon 5278 tanitó fizetésének felemelése 300 frtra, az államnak 600.000 frttal több kiadást fog okozni. A kérdéses javaslat szerént sem a folyó, sem a jövő évben, de, még két év mulva sem fog az állam egy krajczárral sem többet fizetni. Hiszen a javaslat 3 évi határidőt szab a felekezeteknek, a tanitói fizetések kiegészitésére. És ha az iskolafentartók addig meg nem adják a törvényes minimumot, csak akkor pótolja a hiányzó összeget az állam. (Addig is koplalhat az a nehány ezer tanitó.) Tudván azt, mily jelentékenyen őrzik felekezeteink az iskola felett gyakorolt fenhatósági jogukat, bátran állithatjuk, hogy 3 év mulva még 100.000 frt államsegélyre sem lesz szükség. Felekezeteink sem szegények és az utolsó perczben mégis csak beleharapnak a savanyu almába.

III. Nagy tévedés azt hinni, hogy e kérdés legjobb megoldása a felekezetek segélyezésében áll. Ily intézkedés csak ujabb rést ütne az 1868. évi 38. tör vényczikken, mely a felekezeti iskolákat kizárja az államsegélyből. A 43. §. ugyanis tisztán kimondja, hogy a községek folyamodhatnak államsegélyért. Es nemcsak, hogy a törvény ugyanezt a felekezetekre vonatkozólag nem mondja, de a 35. §., 39. §. és 40. §-a csak a községi iskolák számára biztositja a nép közös vagyonából származó jövedelmet, kizárván ezzel a felekezeteket. A 15. §. pedig határozottan azt mondja, hogy a mennyiben a felekezeti iskolák a törvény kellékeinek meg nem felelnek, községiekké alakitandók át. Ha a törvény e szellemében a szabadelvüség utján egy lépéssel tovább óhajtunk haladni, a 11. §-t, mely a felekezetnek jogot ad arra, „hogy a tanitók fizetését maguk határozhatják meg,“ meg kell toldanunk e kitétellel: „tekintetbe véve a jelen törvény 142. §-át.“ — Minden más megoldás, de különösen a felekezeti iskolák dédelgetése, határozott visszaesés.

És végül IV. határosptan félrevezetés azon állitás, hogy a 600 frtos minimum kimondása megszavarná az állami háztartásban helyreállitott egyensulyt és több millióval terhelné a közoktatásügyi költségvetést. Az állam a 719 iskolájánál (1890-iki adatok szerént) működő 1241 tanerőnek (rendes- és segédtanitónak) fizetés czimen kiszolgáltatott 708,797 frtot. Esik ebből egy személyre átlag 571 frt. Hiányzik tehát a 600 frt minimumhoz 29 frt, azaz 35,989 frt. Ha a szabad lakás és kert értékét nem számitjuk, ugy hiányzik 74,385. Ha tehát az átlaghoz hiányzó összeget a fokozódó jövedelmek terhére irjuk és tekintetbe veszszük, hogy a segédtanitók fizetése ugy sem mulná felül az 500 frtot, ugy a 600 frtos átlag és igy a 600 frtos minimum megadása az állami iskoláknál még a jelen évben sem okozna 100.000 frtnál több kiadást. A községi és felekezeti iskolák pedig ugy sem esnek az állam terhére. A községeket — miként már emlitettük — 100—200 frttal több kiadás nem fogja csődbe juttatni. Az egyházak pedig óriási birtokaik jövedelméből könnyen pótolhatják a hiányzó összegeket; a mennyiben erre hajlandók nem volnának, alakitassanak át iskoláik községiekké.

Az itt előadottak szomoru tények; szomoruak a tanitóra nézve, mert azt bizonyitják, hogy a tanitói hivatás megbecsülésében nagy hanyatlás állott be; s szomoruak hazánkra nézve, mert a közmüvelődés iránti érzék csökkenésének csalhatatlan jelei. A tanitóság ez ügyben is megtette kötelességét. A hivatásuk magaslatán álló testületek felkeresték kerületük országgyülési képviselőjét s megkérték, foglaljon állást a kérdéses javaslattal szemben. Hiszszük, hogy a mely tanitótestület ezt még meg nem tette, az meg fogja tenni, még mielőtt a javaslat a párt értekezletek elé kerül. És reméljük, nem lesz képviselő, kit kerületének tanitósága ez ügyben fel nem keres. Ezzel tartozunk magunknak és ügyünknek. Kötelességünket teljesitjük ezzel, nehogy utódaink gyámoltatlansággal, szolgalelkűséggel vádoljanak.

Miként eddig, ugy ezuttal is bizalommal fordultunk a kormányhoz! higgadtan, nyugodtan adtuk elő kérelmünket, nem tuloztunk, de el nem hallgattuk meggyőződésünket. Nem fenyegettünk azzal, hogy az ifjuságot vaszszariasztjuk e pályától, mert nem kivánjuk vissza azon időket, a midőn elcsapott mesterlegények és kiszolgált altisztek kezébe volt letéve hazánk közmüvelődése, a jövő nemzedék nevelése. Es nem fenyegettünk azzal, hogy a jövő képviselőválasztások alkalmával csak ellenzéki képviselőkre fogunk szavazni; ugy is tudja mindenki kötelességét önmaga s a Haza iránt. Ha kérelmünket meg nem hallgatják és ujra kerünkbe adják a koldusbotot, kettőzött szorgalommal fogunk buzgólkodni, munkálkodni egyrészt azért, hogy hazánk népoktatásügyének hanyatlását

---

Talán nem fölösleges megjegyeznem, hogy a Kassával később oly sürün érintkező Eperjes, Lőcse, Bártfa és Kis-Szeben az Árpádok korában semmiféle szabadalmakkal nem birtak.

Kézsmárknak IV. Béla által 1269-ben nyert privilegiuma szerint a lakosok közös akarattal választják birájukat, kinek neve azonban nem iudex, csak villicus; ez itélkezik rajtok, kivéve a lopás, vérontás, tized és hamis pénzverés ügyeiben, melyekben a király által kinevezett biró jár el.

Az Olaszi hospeseket a király 1243-ban felmenti a várispán fenhatósága alól s az általok közös akarattal választott villicus itél felettük.

Gölniczbánya szabadalmait Kún László azzal toldja meg, hogy lopás, rablás és vérontás eseteiben is önmagok biráskodnak.

Bir e Kassa a 13. században ilykörü szabadalommal mint Gölniczbánya? nem valószinü; hiszen a sárosmegyei Sidópataka 1317-ben a kassaiak privilégiumához hasonló — szintén fel nem sorolt — jogokat nyer.

Tiz Árpádkorbeli oklevélben találkozunk még Kassával; ezek is fele részben csupán mint határos birtokról szólanak róla.

1261-ben V. István, még mint rex iunior, Samphleben és Obl, kassai lakosoknak adományozza Fel-Kassát. A birtok (terra) — és nem vár vagy falu, ilyet az oklevél nem emlit — határai mélyen benyulnak a Kassa felett levő erdőségbe a Csermelypatak kutfejéig; rajta müvelt földek, erdőség és szőlők vannak. A király az uj birtokosokat, valamint örököseiket felmenti a katonáskodás terhe s a vármegyei főispán fenhatósága alól s ügyes-bajos dolgaikban a hospesek szokása szerint magok választotta biró itél feletük.

Az oklevél világosan arról szól, hogy a birtokot és a jogokat (donatio seu libertatis collatio) csupán a megnevezett két kassai lakos s ezek örökösei kapják adományul. Bizonyság erre az is, hogy Fel-Kassát és bizonyos Hoph — talán meierhoph — nevü tartozékát Samphleben és Obl örökösei 1347-ben átengedik Kassa városának.

A levéltár 16. századbeli lajstromozója a város ujabb krónikásaival szemben több józanságot tanusit e dologban, midőn a Cassa superiorra vonatkozó okleveleket nem keveri a Cassoviák közé, mint megteszi a levéltár 18. századbeli bokros érdemü levéltárnoka, Schvarczenbach Ferencz. Ez oklevelek a város privilegiális jogai iránt semmi különösebb becsscel nem birhatnak, mert hisz nem jutnak előbb a város kezére, mint 1347 ban, a birtok megvételének évében.

Régibb állapotokra a legnagyobb óvatossággal kell következtetnünk az ujabb koruakról; annál inkább a középkorban, mert benne sok jog a szokáson s az azt megtartó erőn alapult.

Kassa autonómia után való törekvésében 1290-ben kivonja magát az abaujvármegyei esperes lelki fenhatósága alól s megszabadul attól a sulyos, mert elég gyakran fizetett adótól, hogy az esperesnek minden határi közt n eggyilkolt ember után egy márka ezüstöt tartozott fizetni; ha ezt megtagadták, a mit mind sürübben megcselekedtek, ugy az esperes interdictum alá vetette a községet.

Ez oklevél, bár nem vet szép fényt a lakosság erkölcsére, de — ha jól sejtjük — élesen megvilágitja a forrongást, mely ekkor e ponton — a következő századok kereskedelmi empóriumában — mind szembetünőbb lesz. Valamint az áruknak, ugy a körülfekvő vidék s a vele éjszak felé szomszédos országok kalmár — részben szerencsekereső kalandor — népének megszálló, lerakodó helyévé lesz.

Bölcs vezérei, Arnold plébános (1283—1292.) és ugyancsak Arnold nevü villicusa (1307.) vezetése alatt mihamar oly hatalmassá fejlődik, hogy diadalmasan megküzd egyházi fenhatóságával, majd Omodéval, a bitor oligarchával.

Arnold plébánosa áll ki (1283.) a Johannita lovagok ellen, kik a Kassán régóta fenálló kórház jövedelmeit akarják magukhoz ragadni; 1292-ben ugyancsak ez Arnolddal élükön az egri káptalannal az ennek járó dézsma iránt, melynek természetben való beszedése a lakosságra mind terhesebbé vált, évi 15 márka ezüst fizetésében megegyeznek. Ez oklevelek tanuskodnak arról, hogy a mai magasztos dóm helyén egy ennél jóval kisebb terjedelmü szent Erzsébet tisztelétére emelt templom állott s déli oldalán a sz. Mihály temetkező kápolna.

1297-ben itt székel a kamara-ispán, a kit ma pénzügyigazgatónak nevesznénk el.

Krones és Tutkó már az Árpádok alatt imit szabad királyi várost szerepeltetik Kassát; sőt már a villa regia-ban is valami kitüntető fokozatot látnak.

A fenmaradt oklevelek mindennek ellene mondanak. Voltak már ekkor is ily szélesebb jogkörrel biró városaink, de inkább a Dunán-tul, a hol a kultura jóval előbb vert gyökeret. De például Pest nagy és gazdag kereskedő város a tatárjárás előtt városi jogok nélkül. A városi intézményt különben ugy kell tekintenünk, mint valami élő organizmust, mely hol növekedik, hol fogy; s azután ez a fogalom: város, a korszakok szerint is változó. Kassa lakossága az Árpádkor vége felé valószinüen számos jogszokással élt minden előleges királyi jóváhagyás nélkül, melyek mindinkább vérébe mentek át.

A tatárjárás tönkrepusztitotta ezt a vidéket is, de ez annyiban javára vált, hogy a kormányzat — kivált V. István — most nagyobb gondot forditott szervezésére.

Kassának ekkor még nem volt tulsulya a vármegyében, melynek székhelye (locus cathedralis) Forró. Szina 1249-ben ugyanazokat a szabadalmakat kapja, mint Kassa. 1261-ben nem Kassa birája vezeti be Samphleben és Obl, kassai lakosokat Fel-Kassa birtokába, hanem Tekus, sárosi főispán; Hannus, kamara-ispánt az ezzel éjszaknyugatra szomszédos erdőség birtokába 1297-ben pedig Feldrik, sárospataki várnagy.

Krones a városi levéltár egy 16. századbeli följegyzésére, mely szerint: „1290. Cassa habebatur villa“, épiti vélekedését, de azt elhallgatja, hogy egy közel egykoru kéz e mellé odajegyezte: „hoc est falaum.“ Különben is ez odavetett följegyzés, mely Kromer Lénárd, városi jegyző (1557—1580.) kezeirása, nem világositja meg a kérdést.

Az 1510. körül szerkesztett lajstrom emliti, hogy még 1292-ben is falu volt s czimerül egy liliomot használt. Ez utóbbi állitást is kétségbe kell vonnunk, mert Kassa első czimerébe az. Erzsébet alakját vésték fel. Liliomokat Nagy Lajos ad czimerébe 1369-ben s nem emliti, hogy a város addig bármiféle czimerrel élt volna.

A legrégibb oklevelek Kassát villának, falunak nevezik s 1347-ig nem találkozunk bennük a tanácsnokok (juráti) neveivel, mert nem voltak. Csupán a birót nevezik meg névszerint a 14. század első felében kelt oklevelek, mint a szücsök 1307-beli czéhszabályzata.

Nincs tehát alapunk, hogy Kassát az Árpádok alatt a szabad királyi városok közé sorozzuk. Sőt a

megakadályozzuk, másrészt azért, hogy oly nemzedéket neveljünk, melynek több müveltsége legyen mint annak, mely tanitójának, nevelőjének, második szülőjének vele gyakorolt jótéteményét 82½ krajczárnyi napibérre becsüli!

Nagy-Becskerek. Gockler Lajos.

Ujdonságok.

Kassavárosánál e hó 18-án rendkivül érdekes közgyülés fog tartatni, a melynek napirendjén a polgármesteri havi jelentés után első helyen az épitendő uj szinház kérdése foglal helyet. Ez alkalommal fog hivatalos formában legelőször megnyilatkozni az a'ma már fait accompli mozgalom, a mely a fapiacz ellen és a régi helyen való épitkezés érdekében nyert életet a polgárság zömének köreiben. Az eredmény, a melynek kiküzdésére 83 bizottsági tag szállott sikra, már ma is előre látható, a kérdés csupán az, vajjon a kormány hajlandó lesz-e ez ügyben elfoglalt álláspontját a közérdek kivánalmaihoz képest felváltani? Reméljük. — Nyomban e kérdés után szőnyegre kerül Budapest fő- és székvárosnak a kormány egyház-politikáját támogató felirata, a melyet pártolás végett ide küldött mi hozzánk. Ezután következik:

4. Pénzügyminiszteri rendelet az adó felszólamlási bizottságba egy rendes és egy póttag megválasztása ügyében.

5. a) kis-ladnai földcsere, b) továbbá a szokolyi kovács-mühely, c) kassa-bélai korcsma, állás s kert, végre d) berki korcsma eladásának az 1886. évi XXII. t.-cz. 110. §. értelmében leendő elhatározása.

6. Polgári társaskör bérleti szerződésének jóváhagyása.

7. 1889. évi honvéd-laktanyabér czimén visszatérítendő 1657 frt 43 kr. összeg elszámolása iránti intézkedés.

8. Miszlókai erdészlak épitése.

9. Szopotniczai alsó-malomnak 6 évre leendő kibérlése.

10. Községi elemi iskola tanulók részére tett 100 frtnyi alapitványi jövedelem felhasználási módozatainak megállapitása.

11. Honvéd-laktanyák bérleti szerződés 9. pontjának módositása.

12. Hajós Emil forrói bérlő terhére kirótt 184 frt 48 kr. utadónak leirása.

Március 15. A kassai kir. jogakadémia hallgatói által ma március hó 15-én rendezendő emlékünnepély müsorozata:

1. Régi magyar dalok. Előadja: Rácz Jani zenekara.

2. Alkalmi beszéd. Irta: Kobilicz Elek az olvasókör elnöke, tartja Dobránszky Endre joghallgató.

3. Világosság. Pályadijat nyert óda. Irta: Hegyi József, szavalja: Grosz Sándor joghallgató.

4. Repülj fecském. Reményi Edétől. Előadja: Rácz Jani zenekara.

5. Előre. Irta: Tóth Kálmán, szavalja: Macher Jenő joghallgató.

6. Kossuth Lajos és az özvegy asszony. Pályadijat nyert visszaemlékezés, irta: Hegyi József joghallgató. Felolvassa: Halmy Károly joghallgató.

7. Induló. Előadja: Rácz Jani zenekara. Kezdete délután 3 és fél órakor.

Halálozás. Imre Béla községi elemi iskoláink egyik jeles tanitója, a kit kartársai, ismerősei és közvetlen környezete szelid és a szeretet melegétől emelkedett természete, alapos készültségénél fogva a legnagyobb tisztelettel illettek, e hó 11-én Szomolnokon, a hol gyógyulást keresett, szerető hitvese karjaiban, 29 éves korában meghalt. Temetése nagy részvéttel ment végbe és ravatalát innen Kasáról küldött több koszoru, köztük a kassai dalköré, a melynek jeles tagja volt, diszitette.

A kassai ipartestület elöljárósága t. é. márczius hó 8-án tartott rendes ülésében körülményesen megvitatta az ipartestületi választások ügyét és elhatározta, hogy elnöknek Lang Imre épitész urat fogja kandidálni, ki már 1885. évben, tehát a testület első és legnehezebb évében elnök volt és kit sikerült e tisztség elfogadására ismét megnyerni. Lang Imre 7 év óta müködik a testület élén mint elnök, alelnök, majd mint elöljárósági tag, mely idő alatt annyi gyakorlatot sajátitott el a testület kormányzatában, hogy alig akadna más iparos Kassán, ki ugy megfelelne e tisztségnek mint ő, ki ugy ismeri a testület ügyeit és iparosaink bajait mint ő. Lang Imre népszerü ember, kit szeret az iparosság nagyja, apraja egyaránt, mert sok jóindulattal és jóakarattal bir, együtt tud tehát érezni jó és balsorsában a kis iparossal, ismeri azoknak munkaviszonyát, gondolkozását, tudja, hogy miként kellene rajtok segiteni, tud a munkásnéppel atyailag bánni, de tud neki imponálni is, tudja vezetni az elöljáróságot, az ipartestületet képviselni és törvényismerő, rendszerető, ügybuzgó egyéniségénél fogva elnöki tisztjében megfelelend ugy az ipartestület mint a felettes hatóságok követelményeinek. Mindezeknél fogva az elöljáróság melegen ajánlja Lang Imre épitész urat, mint hivatalosan kijelölt ipartestületi elnököt az iparosság figyelmébe! Ugy szintén ajánlja az elöljáróság Wirth József épitész urat az alelnöki székbe megválasztani, ki épen oly hosszu idő óta szolgálja a testület érdekeit, mint Lang Imre ur, és ki ezen idő alatt erélyes, nagyon értelmes és ügybuzgó vezérférfiunak bizonyult be. Lehetetlen az, hogy ilyen két szakavatott férfiunak vezetése alatt ügyes, értelmes és intelligens iparosokból álló elöljáróság ne boldoguljon és ne vigye évről-évre közelebb a testületet tökélyének, virágzásának legfelsőbb fokához. Sztudinka Gyula ur az eddigi elnök — ki továbbra is tisztséget viselni az elöljárók kérelmére se kivánja — nemcsak a rendes kerékvágásba terelte vissza a testületet azokkal szemben, kik fel akarták dulni, de annak három évi mandátuma alatt szép vagyont, tekintélyt és jóhirt szerzett ugy Kassán mint az ország többi ipartestületeinél. Neki köszönhető, hogy ma a kassai ipartestület jelentékeny számottevő intézmény, annál könnyebb lesz tehát most előre haladni az uj elöljáróknak vezetésében, de nem szabad erőnek-erejével mindenféle kivihetetlen és a kisiparosoknak valóságos csak kárára szolgáló uj reformokkal kedvöket a működéstől elvenni és elrontani azt, mit eddig sok fáradsággal és megfontolással sikerült a régi elöljáróknak létrehozni! Csak együttes működéssel és közmegegyezéssel lehet áldásthozó eredményeket produkálni! Félre tehát iparos urak a pártoskodással, mely átkot hoz minden jóra! Lépjenek az urnához folyó évi márczius hó 25-én, a közgyülés napján, és válaszszanak a legjobb meggyőződésük szerint szabadon, de szíveljék meg a fentmondottakat is! Hivatalos jelöltjeink választási lapján a következő névsort ajánljuk becses figyelmökbe: elnök: Lang Imre, alelnök: Wirth József, pénztárnok: Buliczka Ede, számvevők: Kovalkovics István, Puskás István, Ambrózy Károly; elöljárók: Haydu Imre, Répászky Mihály, Legány Sámuel, Münster Konrád, Grega András, Maurer Gyula, Szabó János, Kieselbach Gyula, Kukovszky Károly, Andrejkovics Gyula, Kuszka Nándor, Kollarits Ferencz, Krotkovszky Ferencz, Lang Gézа, Lux Sámuel, Fröhde Vilmos, Kohut István, Jávorszky János, Vass Sándor, Kontuly Imre, Szoha András, Hrabovszky János, Merényi Lajos, Adamcsik Nándor, Bujnovszky Ferencz, Lukács József, Fehér János, Tomasko Gézа, Turek Ferencz, Répaszky Gyula, Weinmann Jakab, Hudák István, Harasztko András, Lincz Vilmos, Salamon Agoston, Freudenfeld Adolf; póttagok: Megay Gusztáv, Markovics István, Stehlik Orbán, Fleschár József, Kisiday János, Tóth András.

Pénzintézeteink legelseje és nesztora, a kassai takarékpénztár vasárnap tartotta meg évi közgyülését, a melyen Aranyossy László elnökölt, ki miután a közgyülés határozatképessége konstatálva lett, a tanácskozást megnyitotta. Napirenden olvastatott az igazgatóság kimeritő jelentése, a melyből kitünik, hogy ez intézetnek évi anyagi forgalma 29 millió 600000 forint, a betétek összege 4785038 frt 07 kr., folyó számlán követelés 1589205 frt 67 kr., a melyből 559431 frt 25 kr. értékekben, 1029774 frt 42 kr. betáblázott ingatlanban van biztositva. Váltó-forgalom 1726268 frt 56 kr., zálog-forgalom 44050 frt, zálog-kölcsönök 1012183 frt 86 kr. Az intézet iránt táplált nagymérvü bizalmat mi sem bizonyitja jobban, mint az, hogy a lefolyt évben a betett összegek 647935 frt 72 krral emelkedtek. A mérleg 42903 frt 96 krt mutat ki mint tiszta nyereséget, a melyből 18893 frt 57 kr. a tartalék alaphoz csatoltatik, a mely ilykép 73100 frt 43 krra emelkedett. A részvényeseknek igy 12 százalék jut osztalékul, a mely már folyósitva van az intézet pénztáránál. A választások kerülvén sorra, az igazgatóságba ujra Fiedler Károly és Szakmáry Károly, a felügyelő-bizottságba pedig ifj. Novelly Sándor választattak be. A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitésére Forgách József, Maurer Rezső és Maléter Vilmos küldettek ki.

Képsorsolás. A kassai állami főreáliskola az országos magyar képzőmüvészeti társulatnak 1891. évi decz. 30-án megejtett sorshuzásán Vastagh Gézának „kacsakép“ czimü, a képzőmüvészeti társulat által 500 frtra becsült olajfestményét nyerte. Hirneves festőnknek e gyönyörü képét a főreáliskola igazgatósága a kormány engedélyével kisorsolja. A sorsolásból befolyó összeg a főreáliskola czéljaira fog fordittatni. A sorsolás 300 számmal (1-től 300-ig) történik, egy-egy szám betevési ára 1 forint A huzás 1893. évi junius hó 1-én politikai biztos jelenlétében fog eszközöltetni. A szóban levő festmény a huzás napjáig Koczányi és Vitéz urak könyvkereskedésének kirakatában látható. Sorsolási iv, a többi között az emlitett könyvkereskedésben is rendelkezésére áll a közönségnek.

Ángyal kellett az istennek, ezért boritotta mérhetlen gyászba özv. Horák Józsefnét, elrabolva tőle kora özvegységének legnagyobb örömét alig 10 éves Lujza leánykáját, a ki e hó 13-án az angyalok honába költözött. Temetése ma délután 3 órakor a felsőmagyarhoni első temetkező-intézet (Maurer-udvar) rendezésében lesz. Béke hamvaira!

Hymen. Widder Gyula, Abauj-Szántón jegyet váltott Harsányi Irma kisasszonynyal B.-K.-Váralján.

Hulla a szemétdombon. Hétfőn este a Kuhlman-féle majorral szemben fekvő szemétdombon egy 2—3 nap óta heverő ismeretlen női hullát találtak. A hullán a szomszédvidékek paraszt öltözéke van; külerőszak nyomai nem látszanak rajta, s valószinüleg a betegség ölte meg a paraszt asszonyt. Husz forintot találtak nála; de semmi mást, a miből kilétét lehetne megállapitani.

—

Beküldetett. Tisztelt szerkesztő ur! A német sógort ugyancsak dühbe hozta az az igazság, melyet kissé megpaprikázva föltálaltam neki és dühében — egyebet nem tehetve — gorombáskodik. Hát meglehet, hogy már az ősgermánoknál szokásban volt, hogy az igazságra gorombáskodással és személyeskedéssel feleltek, én e térre nem fogom követni a sógor urat, mert látom feleletéből, hogy ebben igen magas kvalifikációja van s alaposan lepipálna engem. De térjünk a tárgyra. Én megirtam azon tényt, hogy a K. Z. nagy garral hirdette, hogy a magyar helyneveket magyar voltukban fogja használni, most azonban nem teszi vagy nagyon ritkán. Azt hiszi a tisztelt sógor, hogyha erre egy gorombaságot megereszt, hogy azzal megczáfolta a tényt? Furcsa fölfogás. Megirtam továbbá, hogy szégyennek tartom, hogy Felső-Magyarország fővárosában két német lap képes vegetálni. Ez egyéni nézet s azt hiszem vannak, a kik csatlakoznak hozzá, de czikkelyemnek eme részéből ne tessék mást kimagyarázni. En is szükségesnek tartom a hazánk földén élő nemzetiségek békés együttélését, a ki czikkelyemből ennek ellenkezőjét magyarázza ki, as hadilábon áll a józan észszel. Csakhogy én ezen békés együttlétet nem tartom veszélyeztetve azáltal, ha a K. Z. kimulik ez árnyékvilágból s a német toll- és egyebet forgató uraknak nem lesz hol megénekelni ékes „Wiener Briefe“-kben az apró cseprő bécsi eseményeket. Vagy azt hiszi tisztelt sógor ur, hogy a K. Z. megszünésével vége lesz a nemzetiségek békés együttlétének? Azt irtam továbbá, hogy „ez urak át vannak hatva a német szellemtől.“ Hát erre jobb bizonyitékot nem szolgáltathatott volna a sógor ur, mint tette azt, mikor fölhozza, hogy a társulat, melynél szolgálok, német pénznek köszöni létét és — szinte hallani vélem fölsziszszenését — én mégis támadni merem a németet. Mily ámitó bün! Csak azt nem tudom, mi nagyobb bün, az hogy magyar létemre egy német pénzből létesült társulatnál szolgálok (mely társulat, mellesleg megjegyezve — hála a magyarság terjedésének — ma már teljesen magyar) vagy az, hogy támadni merem a németet?

---

14. század elején történelmében oly dologra bukkanunk, mely eszel teljesen ellenkezőről tanuskodik.

Róbert Károly, hogy Omodét lekenyerezze, ennek kérelmére Kassát, mint királyi birtokot, a főurnak adományozza. A tényről oklevelünk ugyan nincs, mert azt, mint számos társát, Károly király később érvénytelennek mondotta ki s igy azt — bizonyára Kassa is minden áron azon volt — megsemmisitették.

Az adományozásnak azonban van okleveles nyoma az Omode fiai és Kassa közt 1311-ben kötött s a város levéltárában őrzött egyességben, melynek egyik pontja szerint Omode fiai arra kötelezik magokat, hogy Kassát sem ők, sem utódaik nem fogják Károlytól vagy fiától adományul kérni.

Kassa ekkor a gyors fejlődés utján halad. Ha nem is környezték erős kőfalak, maguk a házak szilárdabb anyagból készülhettek s a védelemre alkalmasak lehettek; a városi szervezet — különösebb irott kiváltságok nélkül — a lakosság vagyonossága mellett mind inkább kialakul; 1307-ben itt létesül az első cseh, a sucsoké; piaczát, vásárait a környék lakói, de távol vidékek kereskedői is mindinkább felkeresik, valamint a kassaiak is mindinkább reávetik magukat a kereskedelem közvetitésére. A kezdetben mezőgazdasági telep a 14. század első tizedében mind nagyobb forgalmu kereskedő és iparüző helységgé lesz. Ennek érdekei terelik az Árpádház kihaltával Kassát a cseh Venczel táborába, annál is inkább, mert a beállott zavarok érzékenyen megkárositják.

Az utakat rablócsapatok — Omode emberei — el-elállják; két-három évszám nélküli oklevél tanuskodik erről. Omode, kinek Abaujban s a szomszédos vármegyékben terjedelmes birtokai vannak, uj vámokkal szaklatja a kassai s más kereskedő népeket.

Midőn pedig a várost a viszonyokkal ismeretlen Róbert Károlytól adományként kicsikarja, a mérték betelt.

Omode megjelenik a városban, hogy azt birtokába vegye. A zaklatássi miatt ugyis már a végsőkig felingerelt polgárság a főurat s többeket kiséretéből megöli, fiai közül Jánost és Dávidot másokkal együtt foglyul ejti s kirabolja.

A király Tamás, esztergomi érseket és Istvánt, veszprémi püspököt bizta meg, hogy közöttük a békét helyreállitsa. Ez annál inkább érdekében állott, mert Csák Mátéval le kellett számolnia. Az egyesség 1311. októberhó 7-én létre is jött s legfontosabb pontjai felebb közöltem.

Károly — oldalán a hü kassaiakkal — a következő évben vivja meg győzedelmes csatáját a rozgonyi sikon s még fia, Nagy Lajos is hálásan emliti e hüségüket hozzájuk intézett okleveleiben.

Károlytól nyerik a kassaiak 1319 ben vámmentességüket Ujvár és Zemplénmegyékben a Sajó és Tisza folyókig s egész Beregig; 1321-ben a kamaranyeresség czimén fizetett évi félfertó ezüst fizetése alól oldja fel őket. 1352-ben mogajándékozza őket más főbb városai (capitalium civitatum) mintájára a teljes törvénykezési szabadsággal s azzal, hogy egyeneat a királyhoz vagyis a tárnokmesterhez felebbezhetik ügyeiket.

Nagy Lajos a lakosság kereskedelmi érdekeinek lesz hő védője.

1344-ben meghagyja, hogy a kassai kereskedők töl ne szedjenek nagyobb vámot ruthén földön, mint Lengyelországban; midőn pedig szinai vámszedője 1345-ben fizetésre szoritja őket, szigorun meghagyja neki, hogy ezt ne cselekedje.

Kassa jelentőségét láthatjuk abban is, hogy ez időben kezd a kassai márka feltünni.

1335-ben van először említés a domonkosok klastromáról, mely szerint ennek telkéből három lépésnyit a város magához vált.

Ugyanez év óta Abauj- és Sárosvármegyék nemessége itt tartja — napokig is eltartó — közgyülését s Lajos 1346-ban Poháros Péter, abaují főispán távollétében a városra bizza a vármegyei igazságszolgáltatást.

Szomoru véletlen — Endre gyalázatos meggyilkolása — juttatta Kassát ahhoz, hogy szabad királyi várossá lön. Lajos, hogy özcsse halálát megboszulja, háborura készül; pénzre van szüksége s a circumspectus polgárság bölcs birája, Albert az 1347-ben kelt privilégiumért bizonyára tetemes összeget tett le a trón számolyára.

Ez évben kezdenek hozzá a bástyákkal erősitett körfal épitéséhez. A régi belváros alakja, mely aránytalanul hosszabb, mint széles, azt mutatja, hogy a körfal sokáig nem akadályozta a kiváltképen kereskedő lakosságot abban, hogy házaikat a helységet keresztülmetsző országut mentén épitsék, a mint azt a tárházak és vendégfogadók érdeke követelte.

Ifj. Kemény Lajos.

Ezzel végezhetném eme sorsaimat, mert a személyeskedésre, a válogatott kifejezésekre, melyek előttem fokmérői a sógor ur müveltségének, nem kivánok reflektálni, de egy megjegyzést szeretnék még tenni e lapok tisztelt szerkesztőjének engedelmével. A K. Z. különösnek találja, hogy soraim e lapokba fölvétettek. En régibb idő óta ösmerem e lapot s tudom, hogy az a magyarság egyik — bár szerény, de hü — harcosa. Lehetnek, — a mint vannak is — kik politikai irányával nincsenek megelégedve, de nincs senki, a ki azzal vádolhatná, hogy nem magyar. Nos ha magyar, ha a magyarság egyik harcosa, akkor legkevésbé sem különös, ha helyt ad egy fölszólalásnak, melynek czélja volt a magyarságnak tért hódítani. Mert én hódításnak, a régi német világ kiszoritásának tartom azt (enélkül, hogy a nemzetiségek békés együttléte veszélyeztetnék) ha a magyar helyneveket magyar voltukban használjuk mindig és mindenütt. És ezt akartam én elérni a K. Z.-nál, csakhogy ez most olyan, mint a durczás gyerek: „csak azért se!“ Hogy ily czélu fölszólalásommal tért adott e lap, azon különösen csakis a sógor ur talál, mert csipte a füszeres ételhez nem szokott száját a jó magyar paprika. Nem baj, legalább kimosса most a száját. Kassa, 1893. márczius 14-én, tisztelt szerkesztő urnak igaz hive B. S.

Kassai szinház.

Két jutalomjáték. Az egyik rogyásig telt ház előtt, a másik tátongóan üres-nézőtér előtt folyt le, a melyet az tett visszataszitóvá, hogy a mig a földszint ugy a hogy megtelt, addig a páholyok közönsége otthon felejtette magát. Az egyik szufolt házat a mindennapi inlétlenség bacillusaival telitett szinpadi hebehurgyaság toborzotta együvé, a másik meg azért volt üres, mert a jutalmasott e fölé helyezkedett, jámborságában ugy vélekedvén, hogy a magasabb müérzék dominálo ereje a kassai intelligens közönség előtt nem tévesztheti el halását ma sem, bármennyire mondassék is a jelen a fin de siècle idejének. A szufolt házat Lukács Sándor térzselménye csinálta, mely „A fenelányok“ czimen került itt-ott forgalomba, de a melyet a kassai szinháznak nem válogatós spekulativ direktora sem bátorkodott tavaly szinpadra vinni. Helyette megcselekedte ezt Stollné Némethi Gizella asszony, a kit huzamosabb ittlété megtanitott rá, hogy a kassai közönségnek milyen eledelre van szüksége, hogy étvágya támadjon. A mit tett, bármennyire csak is az a finom müizlés rovására, jól cselekedte, mert ezzel megszerezte a telt ház és jó ismerősei, tisztelői révén még ráadásul értékes ajándékokhoz is jutott, a melylyel személyiségét meglepték. Semmi kifogásunk ellene, sőt elismerjük, hogy Stollné ezt megérdemelte. De ki mernė a kassai szinházlátogatók közül tagadásba venni, hogy a közvetlen utána következett jutalmazott, Sándor Emil, ez a jeles, kiválóan értelmes és müvészi rutinnal biró szinész, a ki Obernyik becses drámai alkotását, „Brankovics György“-öt vette a magáénak, kevesebb érdemeket szerzett a kassai közönség előtt arra nézve, hogy megfelelő jutalomban részesüljön akkor, a midőn a közönségre müvészetével appellál és hogy ezt teljes ragyogásában bemutathassa, oly darabot választ, a mely nem is emlitve történelmi nagyszerüségét, esztheticai és erkölcsi hatásában örök becsü alkotása a magyar irodalomnak? Nem-e jogos tehát az a feltevésünk, hogy az igazi tehetség törekvését: a szinpadon a vadi szépet megelevenitni, maga a közönség fogtogatja és mintegy oda utalja, hogy ne vesződjék a müvészetnek magasabb szféráiban lakozó intenségek imádásával, hanem turkáljon a mindennapi közhelyek üres semmiségei között, akkor majd a közönség is meglátja! Sándor Emil tehát megcsalatkozott és az ily csalódásnak rendesen keserü utóize szokott lenni. Ezt sajnálnók nála, mert szombati jutalom estéjén mint Brankovics György olyan kiforrt, tömör szinészi tehetséget hozott magával szinpadunkra, a mely a legteljesebb elismerésre tarthat jogos igényt. Szerepének legerősebb része, a mely a tehetségnek és fizikumnak egyaránt tüzpróbája, a negyedik felvonás, a melyben a magyar haza ellen elkövetett hibájának sulya alatt görnyed, a melyben népével kénytelen vitatkozni és a melyben a szultán szeme világától megfosztott két fiát küldi vissza. Az önmagával meghasonlott nagy jellem a feje fölött összetornyosuló események sulya alatt zokogva rogy össze, mig a másik pillanatban lelkének háborgása boszuért kiált, tagjait megujhodva érzi és villogó karddal kezében ront neki a halálos harcnak. Sándor ezt a nehéz felvonást remekül játszotta meg, a melynek végén hatszor zajosan tapsolta ki lelkes hallgatósága, a mely első megjelenésekor is kitüntető rokonszenves tapssal fogadta és egy szerény a valódi érdemet jutalmazó babérkoszoruval ajándékozta meg. A többi szereplők közül Ardai (Mara), Mészáros (Amurat) jelesül müködtek közre.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Tavaszi idény!

Nagy választék

gyermek köpeny és felöltőkben

2—14 éves korig

bakfisch-jaquett és gallérokban

most érkezett!

79 1—2

Grossman Sa. utóda.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő müvészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengyel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

71—5

A gibárti műmalom

föraktára

Kassán, főutcza 6. sz. a.

a mai naptól ismét megnyilt, a mely körülményre t. ügyfeleinket és a nagyérd. közönséget ezennel tisztelettel figyelmeztetni bátorkodunk.

78 2—3 **GEDEON M. czég**
műmalom Gibárton.

A Cognac-Ipar részvény-társaság

Budapesten.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és élelmezési kiállitás

juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár elnök.)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el; és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár	Dr. Kovács tanár
Dr. Kétly tanár	Dr. Müller tanár
Dr. Kézmárky tanár	Dr. Rácsey tanár
Dr. Korányi tanár	Dr. Stiller tanár

Dr. Tauffer tanár

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábbit közöljük egész terjedelemben:

Orsz. m. k. chem. és közp. vegykiséri. állomás.
(Földmivelésü. m. kir. miniszterium.)
1487/1882.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykiséleti állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a COGNAC-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve s az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mindegyike kifogástalan jó minőségünek** találtatott.

Budapesten, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:
Tóth s. k.

Szíveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbizások intézendők a 61—5

Cognac-Ipar részvény-társasághoz

BUDAPESTEN.

Képviselő Kassán:

REINFELD BERTHOLD.

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsén a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyáramban mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.

épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 6—12

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi márczius 17. 32. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czimezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A holnapi közgyülés.

Köreinkben egy-két nap óta bizonyos izgatott idegesség észlelhető, a melynek magva abból származik, hogy a város törvényhatóságának képviselete holnapi közgyülésében fogja tárgyalni az uj szinház kérdése mellett Budapest fő- és székvárosunk ismert határozatát a kormány egyházpolitikájának támogatása tárgyában.

Czéndesiteni akarván az idegeket, egy és mást előre bocsátunk, bebizonyitandó, hogy ez az egyházpolitikai dolog nem annyira veszedelmes, semmint azt a sötéten látók a kedélyek felkurbácsolására unos untalan lefestik.

A kormány egyházpolitikai programmja közismeretü lévén, azt most ujból részletezni, teljesen felesleges volna.

Négy hónap óta állandóan foglalkozik velük a sajtó, több hét óta pedig a felső- és alsó papság és a törvényhatóságok.

Mielőtt a théma az országház szine elé kerül, nagyon okosan volt ez irányban a törvényhatóságokat megkérdezni, véleményeiket illetőleg.

Érre nézve elsőnek Somogy vármegye inditotta meg az akcziót s bizalmat szavazván — nem a kormánynak — hanem a kormány egyházpolitikájának, kérve a függőben lévő ismert kérdéseknek a legliberálisabb szellemben való megoldását.

Ezen határozatot követte azóta egy csomó törvényhatóság, köztük maga Budapest főváros is, hol nem kis meglepetést keltett Polónyi Gézának a kormány egyházi programmja mellett való állásfoglalása.

Budapest átirata megküldetett mi hozzánk is és ez holnap fog tárgyaltatni.

Hogy mit fog Kassa városa holnap határozni, az nem bir a kormányra nézve kisebb sulylyal, mint Budapest véleménye. Mert hiszen itt sem hiányzanak a polgári házasság ellenes párt vezérei: — és ki fog tünni, hogy az ő exkluziv véleményük dolgában nagyon kis pártjuk van közéletünk ezen kitünőségeinek.

Mert hiszen rettenetes megtévesztése az elméknek ez az egész ellenakczió. A kormány világosan és többszörösen hangsulyozta, hogy a kath. vallás hitelvei sértetni nem fognak. Egyebekben be van bizonyitva, hogy a legkatholikusabb államokban a polgári házasság legradikálisabb módja sem csinált veszedelmet.

Miről van tehát itt szó? Hogy a korszellem haladó követelményei elől kitérni nem lehet — hogy rendezni kell a nálunk uralgó vallási és házassági khaoszt, mely utóbbiról a polgári házasságot sürgető gr. Apponyi Albert maga mondá a magyar parlament szine előtt ország-világnak: hogy mi vagyunk házassági dolgokban az egész kontinens lerakodó helyei.

Senki nem tör itt a hazafias klérus hatalmának megingatására, senki sem óhajtja itt a római kath. vallás elismert hegemóniáját kisebbiteni, hanem csak az elnyomott egyének és elnyomott nagy érdekek felszabaditásáról van szó a XX-ik század küszöbén.

S a mikor személyek és közérdekek a világ folyásában igáikat vetették le, ez mindenkor a hatalmasok némi érdekcsorbitásával járt, a mit vagy önként vagy kényszerből feláldoztak.

A mint a robott eltörlése, a jobbágyok felszabaditása, a zsidók emáncipácziója: nem forgatta fel az országot, ép oly kevéssé fogja az emberi szabadság ez országban való előhaladásának ujabb törvénye az emberek felsőbbjeit vagy alsóbbjait igaztalan eszközökre ragadni.

Erős a hitünk, hogy a bizalmi nyilatkozat holnap a városnál, mint később a megyénél megfelelő többséggel fog keresztül menni, a mi természetesen csakis elvi jelentőséggel bir.

S ha az ige egyszer testté lesz, szentesitve törvényben Ő Felsége által: megvagyunk róla győződve, hogy éppen azok fognak a legnagyobb lelkesedéssel viselkedni, a kik ellene voltak vélt igazaikkal és vélt sérelmeikkel.

És az ő nemes áldozatkészségük és testvéri jobbjuk lesz az ő legnagyobb erényük az emberek egyenlővé tételének szent napján!

Hová épitsük középületeinket?

Szinház és muzeum hol épüljenek? évek óta erről folyik a szó.

A városi közgyülés végre dönteni fog az első kérdés felett; s ugy látszik, a régi hely mellett fog állást foglalni tulnyomó többséggel.

Ha igy dől el a dolog, ugy a második kérdés is meg van oldva.

A fapiaczon épülhet az uj muzeum épület, a hová régebben tervezték. És helyesen. Monumentális épület lesz ugyan, de egyelőre — ott a példa, a budapesti országos muzeum! — megelégszünk vele, ha főhomlokzata fogja ezt hirdetni. Égető szükség van a tágas uj helyiségekre; mindaddig mig ez nem létesül, a muzeum lomtárhoz lesz hasonlatos.

Vagy épüljön a Ferencz József téren; ámbár oda iskolát terveznek, hogy a felkülváros gyermekei ne legyenek kénytelenek téli hóviharban s az őszi nagy esőzések alkalmával oly hosszu utat megtenni egészségük világos kárára.

Ha a szinház épületből a nagy kaszinó kiszorul, ugy elhelyezhető ama számos ronda városi házakban, melyek maholnap magoktól is összeroskadnak. Ott van a mai muzeum-épület, ott a három rózsa, a régi átszállító ház; vagy ott van a fegyverház-utcza sarkán épült uj palota.

Az uj szinház épület miatt ugyan a főtér parkja részben megsemmisül, de kárpótlást nyujthatnak nekik az által, hogy a főutczai nagy és kis sétateret, ideiglenesen bekeritvén, parkká alakitják át.

Gazda.

TÁRCZA.

Márczius 15-én.*)

Letünt idők dicsőségteljes napja,
Oh márczius megszentelt idusa!
Emléked lelkünk most is elragadja...
Nem, nem feledhetünk téged soha!
A szellemnek te törted szét bilincsét,
Hevedtől nyert erőt a gondolat.
Az a sugár röpköd, terjeng ma is szét,
Mely akkoron bércz s rónán áthaladt.

E nemzet élt, élt Tisza, Duna mentén —
És nem pusztult el száz csapás alatt.
Török, tatár s más nép harczát leküzdvén,
Megtörve bár, de mégis megmaradt.
A századoknak duló viharában
Nem süllyedt el, nyert folyton uj erőt;
S ha sinlődött is olykor léhaságban:
Fölesmélt a végpusztulás előtt.

Élt, élt e nemzet... de oly sok ezernek
Évszázadok során nem volt joga.
Azokra, kik a kunyhókban születtek
Nem várt egyéb csak görnyedés, iga.
„Egyenlőség, testvériség, szabadság!"
Mind, mind csak ábránd volt a nép előtt...
Mig egyszer aztán lőn öröm, vigasság
S az elfojtott ábránd életre költ.

Szép márcziusnak idusa te hoztál,
Te árasztottál ránk uj életet;
Az ige testté vállott annyi soknál
S nem tombolt kény többé a jog felett.
Neked köszönjük azt, hogy egybeforrva
E nemzet mindenkép megizmosult!
Fényless ma is, mint Mózes csipke-bokra,
Mely egykoron a Hóreben kigyult.

Szent, szent az a nap, mely derült hozott ránk
És összeforrásunk megalkotá.
Tán a nap is másként néz most le hozzánk,
Ugy tetszik tisztább, szebb fényt szór alá.
A kik csak élünk itt e drága honban,
Most egytől egyig egyformák vagyunk...
Egyenlőség! e szó már nem szokatlan,
Egygyé lett nemzetünk, egygyé fajunk!

Dicsőségteljes napja nagyidőknek!
Megifjodunk ha rád csak gondolunk.
Avult eszmék mind, mind halomra dőltek
Te általad, — s többé nincs jaj-szavunk.
Bérczen, sikon, föld s viz felett manapság
E szent, magasztos szók harsognak át:
„Egyenlőség, testvériség, szabadság"
Együtt teszik nagygyá csak e hazát!

Kovács Zsigmond.

*) Felolvasta szerző márczius 15-ének a „polgári társaskör" által történt megünneplése alkalmából rendezett estélyen.

A kis Jaques.

— Egy divatarszlán vallomásai. —

Irta: **Ludovic Halévy.**

A divat embere vagyok. Az év kezdetétől végéig versengenek értem. Ebédek, bálok, estélyek, kirándulások, vadászatok stb. stb... Valóságos áradata a meghivásoknak. Mindenki kivánkozik utánam. Bizonyos körökben már el sem képzelhető egy ünnepély nélkülem. Miért? Ezt legjobb akaratom mellett sem mondhatom meg. Eszem nincs. Nem... nem... absolute nincs eszem. Az igaz, fecsegni tudok. De ez minden.

A mi tudatlanságomat illeti, az meghalad minden képzelhetőt. Oriási erőlködésembe került, mig néhány iskolai vizsgát lerántam. Négyszer megbuktam. Őszintén bevallva, még ma sem vagyok igen biztos a helyesirás és nyelvtan törvényeiben. Vannak igék, melyektől rettegek s melyeket leveleimben sohasem használok.

És mégis sikert, valódi sikert arattam a társaságban. Ismert személyiség vagyok Párisban.

Egy reggelen — talán öt hat évvel ezelőtt, — betekintek a lapba. Az azelőtt való napon egy nagy esküvőn voltam jelen s legnagyobb bámulatomra a lapban az esküvőről irt tudósitásban ott találtam nevemet. Ez időtől fogva nevem gyakorta szerepelt a „jelen voltak" között. Arczomat megismerték már a lapok tudósitói.

Egy csapásra érdekes személyiség lettem. Az egész világ tisztelt, becsült. Most januárban vagyunk. Elhiszi ön, hogy szeptember óta minden áldott este házon kivül étkeztem, mindig ugyanazt a nagyszerü menut, ugyanazokat a borokat, ugyanazokkal az emberekkel.

Erőm azonban már cserben hagy. Nézze meg arczomat. Este, lámpafénynél, még megjárja, de reggel iszonyuan nézek ki. Nem eszem, nem alszom többé. Orvosom már tizennégy napja küld fürdőhelyre. De nem mehetek. Május ötödike előtt nehezen szabadulhatok el.

Eddig beszélt a kis Jaques, mikor a gyönyörü Z.-né férje karján mellettünk ellibegett. Megállott a kis Jaques előtt s igy szólt:

— Holnap három órakor. Ne felejtse el!

— Három órakor, — felelt Jaques megtört hangon. — Pontosan ott leszek!

— Tehát viszontlátásra holnap!

Eltávozott s a kis Jaques folytatta vallomásait.

— Lássa... ez rendezvous... de nem szabad roszszat gondolnia... Három órakor legyek a kárpitosnál, hogy megbeszéljük, milyen szövettel diszitsük fel a boudoirt és a szalont. Ez éppen az én főszerencsétlenségem. Általában azt hiszik, hogy kiváló izlésem, eredeti gondolataim vannak. Ennek a körülménynek köszönhetem különösen, hogy a társaságban oly magas pozicziót foglalok el, melyen magam is csodálkozom.

Hallgassa meg a holnapi nap programmját.

Reggel kilencztől tizig szabómmal tanácskozom... Tiz órakor kilovagolok Z.-nével, ki véleményemet akarja hallani egy lóról, melyet megvételre ajánlanak. Tizenegykor betekintek B... kocsi gyároshoz, hogy utóljára megnézzem a kocsit, melyet A... barátom ren-

Az 1896. évi kiállítás programmja.

Az 1896. évben rendezendő országos kiállításra vonatkozó szabályokat, programmokat, körleveleket és egyéb közérdekű tudnivalókat a kiállítás országos bizottsága tudvalevőleg „Az 1896-iki Ezredéves Országos Kiállítás Közleményei“ című lap útján teszi közzé.

A kiállítás 1896. május 1-én nyílik meg és tart 1896. október 15-ig, mely idő alatt időszaki kiállítások is lesznek, melyeknek tárgyát, szervezését és idejét külön szabályzatok által fogják megállapítani. A kiállítási tárgyakat két főcsoportba osztják: a történelmi kiállításba és a jelenkori kiállításba.

Történelmi kiállítás.

Magyarország kulturális fejlődésének főmozzanatai, nevezetesen a honfoglalástól az azt követő századokban, történeti korszakok szerint feltüntetve:

a) Történeti adományokban; b) régi eszközökben, iparművekben és történelmi emlékekben; c) művészeti alkotásokban.

Különös tekintettel I. az egyházi életre; II. a közszeretem nyilvánulására és a magánéletben alakulására; III. a hadviselésre.

Jelenkori kiállítás.

I. csoport: Művészet. a) Képzőművészet. b) Előadó művészet.

II. csoport: Közművelődés; különös tekintettel az irodalom és a sajtó termékeire, valamint a tudományos és közművelődési intézetek és egyletek működésére. Statisztika.

III. csoport: Oktatásügy.

IV. csoport: Egészségügy. Gyermeknevelés.

V. csoport: Kereskedelem; pénz- és hitelügy.

VI. csoport: Mezőgazdaság; gyümölcsészet; kertészet; borászat; méhészet; állattenyésztés; selyemtenyésztés; állati termékek; állategészségügy.

VII. csoport: Erdészet; vadászat.

VIII. csoport: Bányászat és kohászat. Vas- és fémipar.

IX. csoport: Gépipar. Műszerek és tudományos eszközök.

X. csoport: Közlekedés; hajózás; tengerészet.

XI. csoport: Építési ipar.

XII. csoport: Faipar; butoripar; dekorativ ipar; teljes lakberendezések.

XIII. csoport: Agyag- és üvegipar.

XIV. csoport: Bőripar; textilipar s ruházati ipar.

XV. csoport: Papíripar; sokszorosító műiparágak.

XVI. csoport: Arany-, ezüst- és díszműáruk, apró áruk.

XVII. csoport: Hadügy.

XVIII. csoport: Vegyészeti ipar.

XIX. csoport: Élelmi czikkek mint ipartermékek.

XX. csoport: Néprajzi kiállítás; házi ipar; műkedvelők kiállítása.

Az egyes csoportok részletes programmját külön szabályzatban fogják megállapítani.

Az egyes csoportok érdekeinek képviseletére, valamint a kiállítás ügyének a sajtóval való minél szorosabb kapcsolatban hozatalára sajtó-bizottságot szerveznek.

Az ezredéves kiállítás érdekeinek kerületenkint való előmozdítására 1 fővárosi és 17 kerületi bizottságot szerveznek. A fővárosi kiállítási bizottság működési köre a fővárosra terjed ki. A kerületi bizottságokat felállítják: Aradon, Beszterczebányán, Brassóban, Budapesten a budapesti kereskedelmi és iparkamara külterületére, Debreczenben, Fiumében, Győrött, Kassán, Kolozsvárott, Marosvásárhelyt, Miskolczon, Nagyváradon, Pécsett, Pozsonyban, Sopronyban, Szegeden, Temesvárott.

---

delt··· Eredeti, nagyszerű kocsi; saját rajzaim után készült. Innét haza megyek reggelizni. Két órakor M. grófnő szabónőjéhez sietek. A grófnő most lefesteti magát s igen habozik a toilette választásában. Az én ízlésem lesz a döntő. Három órakor Z-né kárpitosához, ez két teljes órát vesz igénybe. Ezután a lovaregy letbe rohanok, hol holnap választmányi gyülés van.

V··· nél ebédelek, kiknél egy uj szakács főz, s ők okvetlenül hallani akarják véleményemet. Azután minden körülmények között egy hangversenyt kell végig hallgatnom, melyet A····ék rendeznek. De ez még nem minden. S-ék-nél táncmulatság van s bizonyára igen megbaragudnának, ha fülükhöz juttna, hogy A-ékkal voltam, anélkül, hogy hozzájuk is felnéztem volna. Nos élet ez?

E perczben egy tüllből gazéból és csipkékből álló illatos felhő zárta el a kilátást.

Unokanővére volt. Mme de B···

— Jaques jöjjön gyorsan!

— Hová!

— Velünk. Élő képeket rendezünk jótékony czélra. Óriási sok kosztümöt kell összeválogatnunk···

— Sajnálom kedvesem — de lebetetlen. Holt fáradt vagyok··· Nem tehetem.

— Micsoda, önnek volna szive, minket most cserben hagyni! Sohasem bocsátanám meg ezt önnek!

Megragadta karjánál s mialatt a szerencsétlent könyörtelenül magával vonszolta, ez visszafordult s kétségbeesetten kiáltotta utánam:

— Majd elfelejtettem! Még az élő képekben is közreműködök.

És miközben szemeim előtt a kis Jaquesot elragadták, önkénytelenül Rousseau vallomásainak egyik részére gondoltam. Arról a világról szólva, melyben a tétlenség unalma a tulságos élvhajhászásból származó kimerültséggel jár karöltve, igy kiált fel:

— Ezt nevezitek ti unalomnak! Azt én kényszermunkának tartom!

Rousseaunak igaza van. Nagy erőfeszitésbe kerül gyakran a látszólag tunya élet. Arra kárhoztatva lenni, hogy örökösen, pihenés nélkül, folyton mulasson az ember! Valóban, a kötelességeknek szigoru teljesitése némelykor sokkal könnyebb!

A térdijak.

A térdijak nagyságáról tervezik:

A) a fedett csarnokokban: 1. alapterület szabadon álló tárgyak részére 8 frt; 2. alapterület a fal mellett 6 frt; 3. falterület 3 frt. Az 1. és 2. pontok alatt említett terület magassága 3 méternél nagyobb térdij fizetendő.

B) Alapterület a szabadban 2 frt. A történelmi főcsoportban, valamint a művészeti csoportban kiállított tárgyak, amelyek a kiállítás diszítésére szolgálnak és a kiállítás czéljaira igénybe vétetnek, térdijmentesek. A fizetendő térdij minimuma a fedett csarnokban fél □ méter, a szabadban 2 □ méter. A kiállítók költségén felállítandó külön pavillonok térdijmentesek. Nagy terjedelmü és kevés értékkel biró tárgyaknál az országos bizottság a térdijat egészen is elengedheti szegényebb sorsu kiállítók oly tárgyai, után, melyek külön haladást mutatnak vagy a kiállítás érdekességét emelni alkalmasak.

A térdijak 50 százalékra a bejelentés elfogadását igazoló bejelentési iv visszaküldése és a kiállító által történt átvétele alkalmával azonnal fizetendő, ellenkező esetben a kiállítási igazgatóság a tér felett másképen rendelkezhetik. A térdijnak hátralevő része 1896. május 1-ig fizetendő.

Időleges kiállításoknál a térdijkötelezettség és a térdij nagysága külön szabályzat által fog megállapittatni. A kiállítási tárgyak számára szükséges asztalok, állványok szekrények stb. átengedésének feltételei, valamint a kiállítási tárgyak szállitása, beküldése, felállitása, őrzése, tisztogatása és biztositása iránt külön szabályok adatnak ki.

A kiállított jeles tárgyak, a külön kibocsátandó jury-szabályzat értelmében, kitüntetésben részesülnek.

A kitüntetések a következők: 1. Nagy diszoklevelek: 2. Nagy bronzérmek. Az éremmel az érdemet bővebben felsoroló oklevelek fognak kiadatni. 3. A közreműködők érme. 4. Az ipari segédszemélyzet számára elismerő oklevelek.

*

A kereskedelmi miniszter, mint az országos kiállítási bizottság elnöke hosszabb felhivást küldött a fővároshoz, hogy az eddig megszavazott pénzegélyen s területátengedésen kivül a kiállitás rendezésében őt minden irányban támogassa. E tekintetben óhajait részletesen közelebb fogja tudatni. E felhivás egyenesen a közgyülés elé terjesztetik s valószinü, hogy a közgyülés már közelebb általánosságban ki fogja jelenteni készségét a nemzeti kiállitás minél fényesebb sikerének eléréséhez szükséges további támogatás iránt is.

Vidéki hirlapirodalom.

(**) A „Fővárosi Lapok“ e hó 10-iki számában czikket közöl a fentebbi czim alatt s abban rövidesen, csaknem lenézőleg bánik el a vidéki hirlapirodalmi viszonyokkal.

Tagadhatatlan, hogy a czikkirónak igaza van az általa elmondottakban. Igaza van különösen abban, hogy „a vidéki rosz lapok felbujánzásáért első sorban a lap fenntartó pártok és vármegyék felelősek;“ továbbá abban, a midőn azt mondja: „vannak olyanok is, kik egy lap vezetésének átvételénél e g y é n i e l ő n y ö k r e számitanak“ stb.

Hanem a czikknek azon pontjához, a hol igy szól: „Náluk (t. i. a vidékieknél) divatos, hogy a lap számára a világért sem keresnének ujságirót“, már sok szó fér.

E pont vitatásánál oda lyukadunk ki, a hová maga a czikkiró mindjárt czikke elején, a hol igy érvel: „Kétségtelen, hogy vidéken sok tekintetben nehezebb feladat az ujságiras, mint a fővárosban.“ Ez az igaz! Ezt az érvelést, ha erről a témáról akarunk irni, egyenesen a x i o m á n a k kell tekintenünk.

Mert a vidéki és fővárosi lap szerkesztés között minden tekintetben óriási a különbség.

Először is a vidéki lapok, ha megakarnak élni, kényszerülve vannak mindenek felett h e l y i é r d e k ü dolgokkal foglalkozni. Ezektől nemcsak az esetleg őket fentartó pártok, hanem a közönség is megkivánja, hogy oly témák felett váltsanak eszmecserét, a mik egyiküket, másikukat közvetlenebbül érdeklik. A főváros lapjai különben is annyira nyomják a vidék lapjait nagy elterjedettségükkel, hogy ezek tőlük, főként országos érdekü dolgokban, szóhoz is alig juthatnak. S ha nagyobb ambicióval biró lapszerkesztők mégis beleszólnak olykor egy-egy országos érdekü dolog megvitatásába: a fővárosi lapok által elkényeztetett vidéki közönség maga azt mondja a vakmerő vidéki lapra, hogy „n e s u t o r u l t r a c r e p i d a m!“ Tessék aztán ily körülmények között annak a vidéki lapnak arra törekedni, hogy az magas szinvonalon álló legyen, a mikor annyi mindenféle akadállyal kell megküzdenie!

De a legnagyobb bajá a vidéki hirlapirodalomnak az, a miről a „Fővárosi Lapok“ czikkezője egyátalán még csak említést se tesz, hogy r i t k á n a k a d f ö l ö s s z á m u e l ő f i z e t ő. Könnyü a fővárosi lapoknak nagy hangon beszélni, hogy az ő lapjaik mily jól vannak szerkesztve! Hiszen a valamirevaló ujságirókat majd mind magukhoz vonják, akiknek aztán majdnem kizárólagos hivatásuk levén a lap szellemi részének összeállitása: szó sincs róla, hogy jobbat adhatnak, jobban szája ize szerint irhatnak a publikumnak, mint azok a szerény vidéki lapok, a melyek munkatársaikat legfőlebb egy-egy tiszteletpéldány (jobban mondva ingyen példány) megküldésével szokták jutalmazni.

Igen szép és bölcs tanács az mind, a miket a „Fővárosi Lapok“ a vidéki sajtó vezetőinek figyelmébe ajánlanak. Szó sincs róla, hogy „a sajtót tapintatosan és jól csak hivatásos egyének vezethetik.“ De a mig a főváros uralni fogja a vidéket; a mig a „hivatásos egyének“ a főváros lapjai által a vidéktől elvonatnak: a vidéki hirlapirodalom — a „Fővárosi Lapok“ által jelzett magasztos hivatásnak nem igen lesz képes megfelelni. Mert a baj az, hogy ezek a h i v a t á s o s ujságirók kellőleg dijazva legyenek a vidéken is, épen egy mint a fővárosban; mert vidéken tisztán hirlapirásnak esetleni idejét ma még nagyon kevés emberek van megadva. Ha egy lehetne dijazni a vidéki hirlapirókat is — legalább a nagyobb városokban — mint a fővárosban vannak dijazva: bizony sok helyütt „lépést tartana a fővárosi sajtó fejlődésével a vidéki hirlapirodalom is! — Ennek a fiakadálya majdnem kizárólag a fentebb elmondottakban rejlik.

Innen-onnan.

Állás nélkül.

Molnár Dénes tántorogva ment ki az irodából. Felmondtak neki. Az öreg főnök hidegen leolvasta kezébe még járandó havai pénzét és rótta tovább azokat a festékes szagu könyveket.

Dénes idegesen nyult kabátja után, aztán bűzkén köszönt. Ott hagyta azt a barátságos irodát, a hol 3 évig dolgozott, ott hagyta azt a viseltes bőrdiványt, a hol pihent, mikor a napot lopta. Még egyszer vissza ment, mintha ott felejtett volna valamit, akart is még valamit mondani, de nem!

Talán meg akarta köszönni a jóságot, a miben részesitték, talán még bucsut akar venni könyvétől, melyet 3 évig vezetett, vigyázva, hogy sehol tinta-csepp ne essék a hófehér lapokra.

Olyan furcsát érzett, a mikor kilépett, mintha boldogságának zárták volna be az ajtaját, a mikor a kemtelen ajtó mögötte csikorogva bezárult.

Bizonytalan léptekkel indult meg a népes utczán. A derengő őszi nap a szemébe sütött. Nagyon bántó volt ma neki a fényesség. Ment! Az utcza sarkon öntudatlanul vissza fordult, mintha sétáját végezné, csak a midőn kiért a térre, jött magához, hogy bolyong czéltalanul.

Betért a kávéházba. A léha potyázó „jóbarátok“ szivesen fogadták és örültek neki; ő is mosolygott tehát, de lelkében nagyon furcsát érzett. A kassirnő ma is egy mosolygott reá, mint máskor, a pincsér is rendesen hajlongott és repült kabátját lesegiteni.

Nem tudott sokáig benn maradni, a folytonos füst és zaj most rosszul esett neki, a billiárd golyók czörgésében pedig valami bántó volt.

Ki az utczára! Ujra kezdte a sétát. Gondolkozni kezdett, a tervek egymást kergették fejében, de nem tudott megnyugodni, a tárczájában levő „kielégités“ pedig égette az oldalát. Vissza akarta küldeni, nem, mert akkor mint csinálna.

Lassan kezdett sötétedni, az utczákon gyujtogatni kezdék a lámpákat, a sétálók pedig lassankint elfogytak a járdákról, csak egy-egy elkésett hivatalnok sietett még el mellette, hidegen köszöntvén.

Végre haza indult. Otthon barátságosan fogadták. A jó öreg apja bizalmasan ült le vele beszélgetni a vacsora után, de az a bizalmasság nehezére esett Dénesnek, szerette volna megmondani, ne becsülj már engem, nincs hivatalom, állás nélkül vagyok. Erre azonban nem volt bátorsága, mert soha sem volt őszinte ember!

Reggel a pontos időben elment hozzá, délben pontosan ebédhez ült. Csalta tehát saját szüleit, félrevezette őket, hogy kierőszakolja a jóbánásmódot. Az az ember, a ki a kávéházban mindig krakeler volt és az éjjeli shantantokban hajszolta a becsületbeli ügyeket, nem volt oly bátor, hogy feltárta volna helyzetét.

A nyomorult gazember szerepét kezdi játszani. A végkielégités hamar elfogyott. Váltókkal kellett tehát magán segiteni. A hiszékenyek oda irták nevüket arra az ismeretes papirra és csak a lejáratok napján szidták a „kedves barátot.“

Dénes továbbra is urat játszott. A finom szalon ruha lassankint elpusztult, a fehér ingek pedig elszakadtak s egy rémséges napon az utolsó garas is bucsut vett az illatos, de lapos tárczától. Csak ezután kezdett állás után nézni. Három évig könyvelgetett szorgalmasan az Adolf és társánál, tehát takarékpénztáraknál kopogtatott először. Irását, a be nem váltott váltókból már ismerték „nem alkalmashatjuk“ volt a rendes válasz.

Még mindig várta, hogy egykori főnöke vissza hivja és ujra leülhet a hatalmas „főkönyv“ mellé és a téli napokon kellemes, meleg irodában fogja „registrálni“ a kopir-könyveket és irja a „conto currenst.“

Azonban felé se nézték. A megyeházán kezdett kopogtatni, „majd tavasszal lesz üresedés, addig tessék várni, most nincs sok dolog. Majd tavasszal.“ Hát addig mit csináljon! Éhenhaljon. Hányszor nem eszik, pedig otthon az apa már négy hete ágyban feksik, az örökké mellfájós anya pedig nem birja a házat vezetni.

Az egész családot egy félig iskolázott fiu tartja fenn, ez adja oda csekély keresményét.

Dénes azt nem bánja, majd tavasszal. Lesz hivatal, lesz kereset és ujra megkezdi a sétát. A három testvér pedig otthon nyomorog, mert Dénesnek meg kell adni a módot, hogy kibirja a hivatalig.

A tavasz elmult. Dénes helyett mást alkalmaztak. Ez a remény is oda van. Tovább kopogott, sorba nyitá a törvényszék, pénzügy és egyéb hivatalok ajtajait, a főnökök beszédje mind azzal a refrainnel végződött: „most nincs üresedés. Sajnálunk fiatal ember. Szolgája. És ő ezt sohasem merte otthon megmondani, hazudott folyton, egyiktől a másikig és tartotta magát.

Két évi futkosás után kapott egy állást, mely meghalásra elég, megélhetésre csekély. A rendőrséghez jutott. Itt egyszer részeg kapitányát, bekisérte a dutyiba, másnap a kijózanodott főnök elbocsájtotta.

Ujra futkosott az utczán, a csipős őszi szél piroszra szitta sápadt arczát és behatolt az avult, régi nadrágba, a rosz csipőn pedig befolyt a sár. A nyo-

mor ijesztő képe kisérte lépten-nyomon, hazulról már nincs mit várnia. Ha ujra sorra, sorban nyitogatja a hivatalok réskilinceit és ujra átmésik bizonyitványait. Azután tovább megy a lucskos utczákon és bolyong félénken a básak mellett a tanult végzett ember állás nélkül, ki tudja meddig.

Török Jenő.

Ujdonságok.

A kormány egyházpolitikája mellett vagy ellene holnap fog nyilatkozni városunk törvényhatósága. Mai vezérczikkünk elég világosan foglalkozik e kérdéssel, itt tehát csak azt kell igazolnunk, a mit abban az „igazatott idegesség" jelszóval fejezünk ki. Ugyanis a városi képviseletnek egy része — közte a függetlenségi párt tagjai — egy-két napja konferencziásnak, hogy a közgyülésben a napirendre térést vigyék keresztül e kérdés fölött, miután ugy vélekednek, hogy ennek a kormánynak semmiféle formában nem szavaznak bizalmat. A vérmesebbek pedig a szavazásba akarnak belemenni, hogy igy buktassák meg a kormányt Kassán, a melyet ez némelyek szerint ugy tálál majd a szivére venni, hogy csakugyan meghátrál. — De van e kérdés körül egy másik párt is, a mely meg van győződve, hogy a kormány egyházpolitikája mellett állást foglalni annyira nagy dicsőség és a liberálismus iránt tartozó kötelesség, hogy ennek folytán a politika mellőzésével, azokat vonja maga köré, a kik lehetővé fogják tenni, hogy városunk törvényhatósága Budapest felfogását többséggel magáévá tegye. Ez a párt tegnap este tartott ebben az ügyben értekezletet és itt konstatáltatott, hogy a kormány egyházpolitikáját a holnapi közgyülésen elég tekintélyes számban meg fogják védelmezni.

Márczius ünneplése. A jogakadémia polgársága márczius 15-ének emlékezetére a társalgási egylet termében szép ünnepélyt rendezett. Még szebbé, vagy inkább lélekemelően széppé tette ez ünnepséget az a diszes mindkét nembeli közönség, a mely a kaszinó tágas termét a szörongásig megtöltötte és a legrokonszenvesebb lelkesedéssel csüggött az ifjuság hazafias intencziőin, a melyek a műsor minden egyes számában nyertek kifejezést. Rácz Jani bandája a Kossuth-indulóval nyitotta meg az ünnepséget, a melynek hangjai közé minduntalan belezugott a lelkes éljenzés riadala. Majd Dobránszky Endre IV. éves joghallgató lépett elő, beszélve lelkesen hazafias akczentussal a nagy nap dicsőségéről, a melyen egy percz alatt életet nyert az a dicső eszme, a melyért élni halni csak a szabadságért lángolni tudó népeknek adatott meg. Beszédjét helyeslés és éljenzéssel fogadták. Utána következett Grósz Sándor joghallgató, a ki Világosság czimen Hegyi József által irt ódát, Macher Jenő joghallgató pedig Tóth Kálmánnak Előre! költeményét szavalta el, Halmy Károly joghallgató „Kossuth Lajos és az özvegy asszony" czimü elbeszélést olvasta. Mindhárman elismerésre méltóan feleltek meg feladatuknak.

Este a szinházban adatott „Gróf Szapáry Péter fogsága" czimü történelmi szinmü, a melyben a férfi szerepeket joghallgatók játszották a pedig Máriássy Béla (Szapáry), Szép Sándor, Strache G., Bernáth A., Kocs József (magyar főurak), Grósz Sándor (budai helytar ó), Füzesséry E. (biztos), Dobránszky Endre (magyar földmives), Kolos E. (Máté szolga) Kecskés (aga), Kállay Odön (aga). A darabot megelőzőleg Mészáros Lajos márczius 15-öt dicsöitő költeményt szavalt Hegyi Józseftől, mire allegória következett. A darabban Budavár ostromát feltüntető kép volt. Az előadás mindvégig jól haladt és a közönség nem fukarkodott sem a tapsokban, sem pedig a lelkesedésből kivenni a részét.

A nagy napot a prémontreiek főgimnáziumának ifjusága is lelkesen megünnepelte, a melyen megjelent dr. Stöhr igazgató, a tanári kar és szép számmal a közönség. A műsor ez volt:

1. Hymnus. Énekli: az intézeti dalkör.
2. Elnöki megnyitó. Tartja: Grosschmid Károly.
3. Petőfi: Nemzeti dal. Szavalja: Antalffy Sándor.
4. Részlet Erkel: Bánkbánjából. Zongorán előadja: Ruszinkó Zsigmond.
5. Részletek „Kossuth mint szónok" pályanyertes müből. Irta és felolvasta Kluzsinszky Károly.
6. Raff. Cavatina. Hegedün előadja: Weinfeld A.
7. Egy a sok közül. Pályanyertes elbeszélés.
8. Kozma Andor: Márczius Idusán Szavalja: Kupinczay László.
9. Zárszó.
10. Szózat. Énekli: az intézeti dalkör.
11. Magyar népdalok. Előadja az intézeti zenekör.

Különösen kitüntek működésük által: Kupinczay László VII. oszt. t., kinek valóban müvészies szavalata nagyon lelkesitően hatott a hallgatókra; Ruszinkó Zsigmond VII. oszt. t., kinek a zongorán szép technikája által sikerült óriási tapsokat aratni.; s végre Weinfeld A. VIII. oszt. t. kell felemlitenünk, ki hegedüjével nyujtott élvezetet a hallgatóknak.

A polgári társaskör a magyar nemzet feledhetetlen emlékü nagy napját szintén megünnepelte. A kör alelnöke és igazgatója által rendezett társasvacsora folyamán legelőbb is a kör alelnöke Stekker Károly emelt poharat, dicsöitvén a nagy napot kiváló jelentőségét s egyszersmind ékes szavakban emlékezett meg hazánk ma is élő nagy fia Kossuth Lajosról. Utána a jelenlevők Deil Jenőt kivánták hallani, ki a köszivánságnak engedve, fel is állott s beszélt az ő szokott ékesszólásával hatásosan, megemlékezve többek közt a valódi liberálizmusnak egyik ideális szószólójáról — Irányi Dánielről is. A közönség aztán Timkó József városi tanácsost provokálta; de Timkó többszöri tintető felhivás daczára sem nyilatkozott meg fel az egész estén, bármennyire kérték is. Beszéltek aztán még Vécsey József m.árvaszéki ülnök, éltetve Stekkert és Timkót; majd Kontuly Imre iparos, töredékes magyarsággal bár, de igen lelkesen és köntetesen mellett, éltetve a házat s a polgárok közötti jó egyetértést. Tóbiás Endre polgári iskolai tanár a nőkre emelte poharát, sajnálkozásának adván kifejezést, hogy azok nagyobb számmal nem jelentek meg. Végül Magócsy József tartott egy rövid, de tartalmas és hazafiasan hangzó szép beszédet. Közben mindjárt Deil Jenő első beszéde után, Kovács Zsigmond olvasta fel, illetve szavalta el lapunk mai számában közölt ünnepi költeményét, mely a jelenvoltak tetszését általában meguyerte. — Az ünnepség körülbelül 11 óráig tartott, a mikor a közönség nagyobb része aztán csendes otthonába vonult vissza.

Az uj szinház kérdésében a belügyminiszter kormánymegbizottul Lukse-Fábry Emil, osztálytanácsost küldte le Kassára. Lukse-Fábry a régi szinház helyén tett méreteket és az ő nézete tökéletesen megegyezik azokéval, a kik a régi helyet bőségesen elegendőnek tartják az uj szinház számára. Ezek után tehát még az az aggály is megszüntetve látszik, hogy a kormány — a fapiaczisták szerint — mereven ragaszkodik valamihez, a mi lehetetlenné teszi a régi helyen épitkezni. A kormány kiküldöttje — mint a késő délutáni órákban érdesülünk — nemcsak odanyilatkozott, hogy az uj szinház elhelyezhető a régi helyen, hanem — és ez a bámulatos! — kijelentette, hogy egyátalán nem látja be, miért kellene az uj szinházat a fapiaczra eldugni, holott a már meglevő tervek szerint a szinház szinte odatermett a régi helyre és ez ellen semmiféle kormány kifogást nem fog tenni. S igy még uj tervekre sincs szükség, hanem akár rögtön is hozzá lehet fogni az épitkezéshez.

Angyal halála. Rössler István dr. jogakadémiai tanárt és hitvesét Nagy Gusztá urasszonyt fájdalmas veszteség sujtotta le. Nyolcz éves Annuska leányuk e hó 15-én hosszabb szenvedés után angyaltársaihoz az égbe költözött. A drága gyermeket ma pénteken a felsőmagyarhoni első temetkező intézet (Maurer-udvar) rendezésében a mészáros-utcza 18. sz. házból helyezik el örök pihenőre. Béke a drága gyermek hamvaira!

Elmaradt hangverseny. A folyó hó 18-ára hirdetett vörös-kereszt egyleti hangverseny közbejött akadályok miatt nem tartatik meg.

A Kassai Irodalmi Társaság ideiglenes elnöksége az egyesület alapszabályait már felterjesztette a városi tanács utján belügyminiszteri jóváhagyás végett. Ez okból is felkéri mindazokat, kiknél aláirási ivek vannak, hogy azokat e hó folyamán visszajuttatni szivesk djenek, hogy az egylet működését akadálytalanul megkezdhesse.

Kovács Zsigmond költeményei e napokban jelennek meg a könyvpiaczon. A mindig formás, mindig tartalmas versek megérdemlik, hogy minél szélesebb körben olvassák azokat. Nem verdesik világfájdalmokkal az eget, nem ostromolják nagy hangon az Olympust; csöndes, szelid érzelmek csendülnek föl a költő lantján. Dalai egyszerüek és szivhez szólók.

Meghivás. A kassai önkéntes tüzoltó-egylet folyó évi márczius 26-án, vasárnap délután 3 órakor a városház kisebb tanácstermében évi rendes közgyülését tartja, melyre a tisztelt egyleti tag urat a választmány meghivja. Tárgysorozat: 1. A választmány és parancsnokság jelentése 1892. évi egyleti működéséről. 2. 1892. évi számadás felülvizsgálata. 3. A folyó költségvetés megállapitása. 4. Netaláni inditványok s a megüresedett tiszti állások betöltése iránt esetleg teendő intézkedés. 5. Számvizsgáló bizottság választása. Kelt Kassán, 1893. márczius 10-én tartott választmányi ülésből. A választmány.

Ösztöndijak. A magas kormány hazafias bőkezüségéből a m. kir. operaház intendánsa azon helyzetbe jutott, hogy kitüzött programmjának, a magyar nemzeti opera fejlesztésének czéljából énekesek képzésére ösztöndijállomásokat létesithessen, a mely állomásokra a hazai mindkét nembeli fiatalságból mindazok pályázhatnak, a kik a megkivántató követelményekkel birnak. E követelmények mindenekelőtt kiváló hanganyag, tökéletes zenei hallás és megfelelő szinpadi alak. A pályázni kivánóknak első sorban a vidéki dal- és zeneegyesületeknél kell jelentkezni, az alkalmasaknak itélt pályázókat aztán lehetőleg maga az intendáns fogja az egyes nagyobb városokban személyesen meghallgatni. A további eljárásra nézve az intendáns körlevelet intézett az egyesületekhez.

A nagyidai országos vásár márczius hó 20-án fog megtartatni.

A kivándorlás. Nagyidáról irja levelezőnk: Abauj-Tornavármegye az Amerikába vándorlók számarányát tekintve, az elsők között van. De azt is mondhatom, hogy e megye helységei közül a mi Nagyidánk jár elől — ha ugy mondhatom — jó példával. Ritka férfi találkozik itt, a ki nem volt már tul a tengeren, sőt nem is egyszer, de több izben is. Hogy hasznos-e ez avagy káros közállapotainkra, nem taglalom, azonban az ott szerzett pénz itt annyira felemelte a föld értékét, hogy például egy féltelek földet, a melyért alig adnak 100 frt évi bért, ma 3000 frton alig lehet megvenni. Az évenként csak posta utján küldött pénz — 1892-ben 20900 frt — jóval meghaladja a 20000 frtot, a mi kis helységünk igen mozgalmas életét elég világosan illusztrálja.

Ragadós tüdőlob. Tudvalevő, hogy a ragadós tüdőlob tovaterjedésének meggátlása végett zárlatot rendeltek el Sárosvármegyére, legnagyobb bajára Kavecsány községének. A lakosságot ugyanis földrajzi helyzete és egyéb természeti viszonyai arra utalják, hogy sovány kenyerét Kassa városában keresse meg; igy jövedelmi forrásuk a városi erdőkből a tüzifa befuvarozása, a mitől azonban most a zárlat elütötte őket. Folyamodtak tehát a városhoz, hogy ez a miniszterium utján eszközölje ki az engedélyt, hogy a városi faraktárig közlekedhessenek marháikkal. A válasz aligha nem kedvezőtlen lesz, mert időközben Abaujban is kitört a vész s itt is várják nap-nap után, hogy mikor jön le a zárlatot elrendelő leirat. Kavecsány községe azonban a fenti esetből kifolyólag igyekezzék odahatni, hogy közigazgatási tekintetekből is Abauj-Tornavármegyébe kebelesztessék be.

A föllsmert halott. Multkoti számunkban közöltük, hogy egy külteleken lévő szemétdombon ismeretlen női hullát találtak. Most a hullában Szedlák Jánosnét ismerték föl, a mint az orvosi boncolás megállapitotta a buzafalvi asszony megfagyott.

Üngyilkos csendőr. Jina nevü csendőrösvezető e napokban Turia-Remetén agyonlőtte magát. Tettének okát Kassán lakó családja sem tudja.

Visszautasitás. A Kaschauer Ztg. ellen, a miért ez a tisztelt ujság a magyar helyneveket n émetül irja és a miért ezáltal gátolja a magyarosodást, B. S. lapunknak külmunkatársa czikkelyt irt, a melyet mi — mert tartalma nem találkozott a mi nézetünkkel — a beküldetett rovat alatt kiadtunk. Erős borsot láthatott ebben a „mi tisztelt német kollegánk, mert felelete olyan szokatlan hangon rontott neki B. S. külmunkatársunknak, hogy erre visszavágni az illetőnek kötelessége volt és mi kötelezve éreztük magunkat, válaszát, a mely mult számunkban jelent meg, közölni. Es ha német kollegánkat ez esetben nem a vakdüh hajtja, be kell vala látnia, hogy minket semmiféle elfogultság nem vezérel. De tisztelt kollegánkat ez az ártatlan válasz még vadabbá tette és e vadságát tegnapi számának viszonválaszában még vehemensebb formában félig B. S. és félig velünk áresteti, a kik pedig csak azt tettük, a mit ő, t. i. hogy helyet adtunk B. S.-nek, a mint hogy ő helyet ad, ha ellenünk támadnak, másoknak. Nem követjük német kollegánkat a nyelvöltögetés alacsonysága terén, hanem megelégszünk azzal a mit ilyenkor a franczia mond, t. i. a milyen az ember, olyan a stilusa. Es ezzel mi a magunk részéről, befejezettnek jelentjük ki a vitatkozást. A szerkesztőség.

Beküldetett.*) Tisztelt szerkesztő ur! A K. Z., hogy az általam fölhozott tárgyról elterelje a figyelmet, miután nem képes a tényeket czáfolni, személyemmel foglalkozik. Ugy első, mint második válasza nem egyéb, mint az őt jellemző durva hangu személyeskedés. Neki kicsi, éretlen az én személyem, mert ostoba gőgjében nem tudom mily magas polczra helyezi önmagát. Hát csak rajta, személyeskedjék, terjeszsze azt a gyermekkorában magába szitt német müveltséget, mely kettős pápaszemmel sem lát ocsmány firkájában gorombáskodást, engem nem bánt, mert bizony egy fületlen pitykét is többre becsülök az ő véleményénél. Ocsmányságaira többé reflektálni nem fogok s ezt az ügyet a magam részéről befejezettnek nyilvánitom. Igaz hive B. S.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként 10 frt 50 krért és jobb fajtájuakat is — valamint fekete, fehér és szines selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 5—1

Szerkesztől üzenetek.

Serafin. Legtanácsosabb jogos panaszával a direktorhoz fordulni. Egyrészt igazán boszantó, hogy a hibásan kiállitott szinlapok tévedésbe ejtik a publikumot, mint pl. Vizváry utolsó felléptekor, a mikor rendes helyárakat hirdetett a szini czédula, s csak a pénztárnál oszlatta szét a közönség édes reményeit; da kápó, mikor a szini czédula a jó lelkü „Peleskeit" bérletszünetben hirdette; de másfelől a szinlapok megszerkesztése, szövegezése annyira mulatságos, hogy kár volna — nagyságnak felszólalásával — e humorisztikus napi lapokat beszüntetni.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

A gibárti műmalom
főraktára
Kassán, főutcza 6. sz. a.

a mai naptól ismét megnyilt, a mely körülményre t. ügyfeleinket és a nagyérd. közönséget ezennel tisztelettel figyelmeztetni bátorkodunk.

78 3—3 **GEDEON M. czég**
műmalom Gibárton.

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt zálogleveleket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 5—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tözsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő müvészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengejel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—6

Gazdálkodók figyelmébe!

Van szerencsém a legjobb minőségü

gazdasági, konyha, kerti vetemény s különleges virág-magvakat, ugymint

valódi **oberndorfi kerek**, nagy sárgabuczok-, óriási vörös Mamuth takarmány-répa, aranka mentes lóhere, luczerna, füvegyiték, erfurti teljes virágu viola hat szinben, őszi rózsa, Canna, Cobea, Verbena, Zinia, Cineraria, Lobelia, Diantus, stb.

Czukorborsó, futó- csoport- s disz-bab

s végül kitünő

Braunschweigi téli káposzta magot ajánlani.

Kiváló tisztelettel **Dobák Péter,**
füszer és magkereskedése Kassán
főuteza 117-ik szám alatt.

74 2—3

Gazdálkodók figyelmébe!

Gazdálkodók figyelmébe!

Gazdálkodók figyelmébe!

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok,** teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből,** garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok,** mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet,** melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

Jakobovits Ármin.

328 17—52

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok | Futó-szőnyegek | Kókus szőnyeg és lábtörlők

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Butorszövetek | Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 4—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

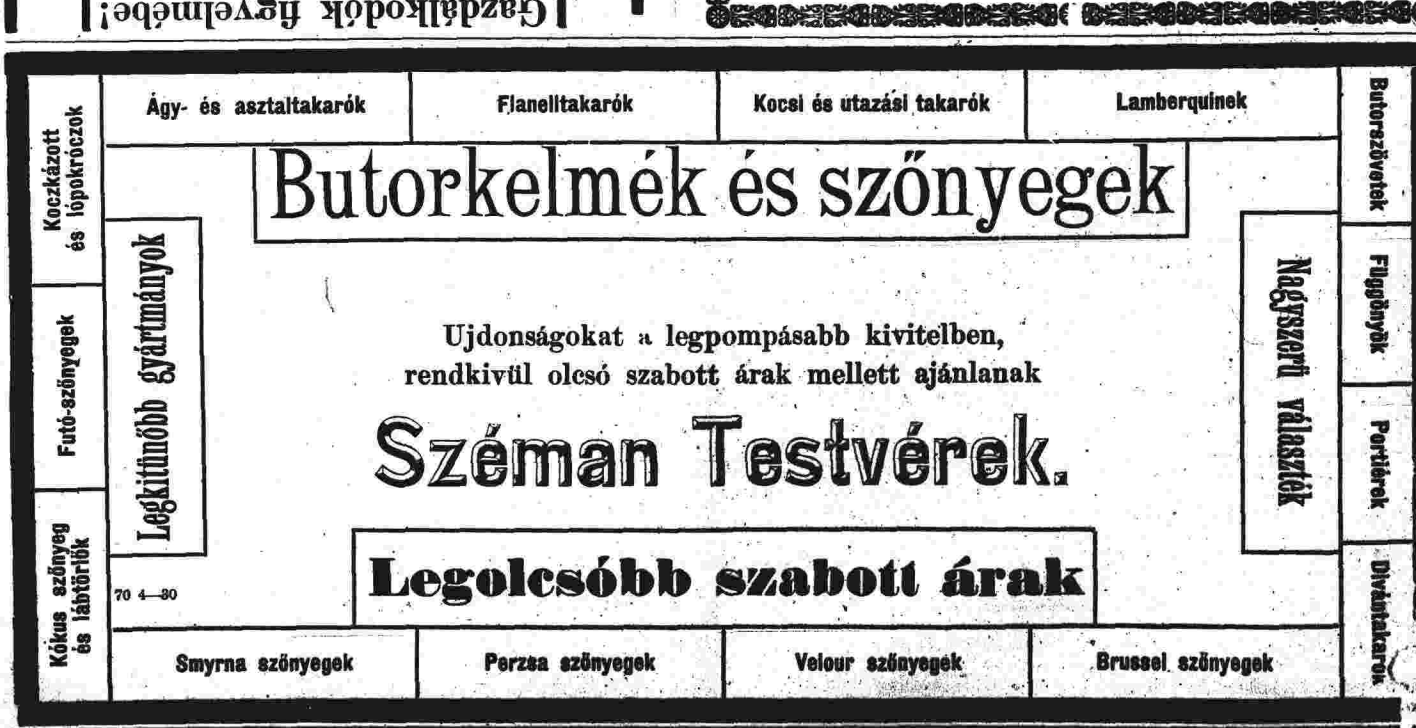

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi márczius 19. 33. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán háthoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogler Bécs; Eckstein Bernát Fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Felfordult világ.

(„*„) Nálunk Magyarországon a legeslegujabb időkig az a felfogás uralkodott, hogy az ellenzék hivatása minden téren oly elveknek szerezni érvényt, a melyek a nemzet nagy tömegének leghőbb ohajtását képezik, helyesebben: arra nógatni az uralmon levő pártból alakult kormányt, hogy az mintegy kényszerülve legyen a nemzet közvéleményében már meggyökeresedett kivánalmakat, a mennyire az adott viszonyok azt megengedik, mindenkire kötelező erővel biró törvénynyé alkotni.

Ezt tapasztaltuk a multban állandóul. Soha ez máskép nem történt sem a 30., sem a 40-es években, de még a 67-iki kiegyezés utáni időkben sem — egész a mai napig.

S ime hogyan állnak ma a dolgok?

A tisztelt ellenzék, még annak magát 48-asnak nevező része is, egyes tagjainak kivételével, valósággal tetszeleg magának abban, hogy retrográd irányban halad. S ez a retrográd irány napról-napra mindinkább észlelhető, elannyira, hogy a mi most nálunk történik, arra a czikkünk czimeül felvett „Felfordult világ“ kifejezés tökéletesen ráillik.

S hogy mily szembeszökőleg nyilvánul ez a sajátságos, a mult magasztos eszményeivel majdnem teljesen ellentéteses állapot: arra legekletánsabb feleletet adott a legközelebb lefolyt napok egyikén a függetlenségi és 48-as pártnak egyik leglelkesebb bajnoka, az öreg Madarász József, a mikor átmenve a képviselőházi padok jobboldali részére, egyik kormánypárti képviselő kérdésére, a kinek ez a nagyon rövid időre terjedő átpártolás feltünt, azt a nagyon jellemző választ adta: „Azért jöttem ide pár perczre, mert attól tartok, hogy ha ott (a szélsőbalra mutatva) beszélni találok, lefognak hurrogatni!“ Ime, hova jutottunk? Maguk, a törvényhozó testület magasztosabb gondolkozással biró tagjai blamirozva látják a XIX. század végén azokat az elveket, a miknek meghonositásaért legujabb történelmünk fényes alakjai: Széchenyi, Deák, Kossuth s mások oly nagy hévvel küzdöttek! s a mikről azt lehetett hinni, hogy azok — legalább a müveltebb osztályhoz tartozók körében — állandó gyökeret vertek s többé soha kiirthatók nem lesznek!

Az ember igazán nem képes megérteni: hogy lehet müvelt, korunk nagy eseményeit teljesen ismerő egyén még mai napság is, középkorba illő eszmékkel szaturálva? hogy lehet valakinek rajongani oly eszményekért, a mik teljes ellenkezésben állanak korunk mindennemü követelményeivel?! A katholikus klérus álláspontját még csak értjük valahogy, mert a katholicismus alapelve a „non possumus,“ a haladni nem akarás; s ennek a haladni nem akarásnak a klerus tagjai a kizárólagos képviselői. De hogy legyenek a világi elem tagjai között is olyanok, a kik a kor haladó eszméit ép ugy negligálják, mint a Róma fenhatósága alá tartozó klérus: azt már egyátalán nem értjük! S hogy különösen a függetlenségi és 48-as párt tagjainak sorában találkozzanak ily „hegymögi“ elveket valló egyének: az igazán a megfejthetlen problemák közé tartozik!...

Szegény jó Irányi Dániel! ha fölébredne és széttekintene a még csak nem rég is az ő puritán elveit követő gárda sorain: bizony nagyon elcsóválná a fejét. Nem találná magát azon a régi, megszokott ideális helyen; s aligha vissza nem kivánkoznék sirjába! Hogy ő vele Vajai és más ultramontánok egy sorban álljanak: ezt már a soknál is többnek tartaná; s aligha nem azt tenné az ily Róma felé kacsingató hazafiakkal, mint Krisztus tett a templomba bevonuló halkufárokkal, hogy kiüzné onnan őket!

„Felfordult világ“ bizony ez a mostani! Ma a véres száju Ugron Gábor a valódi szabadelvüség nagynehezen felépitett erős falait kezdi ostromolni; s egy Csáky grófnak kell azt ellenében és más hozzáhasonlók ellenében megvédelmezni. Ma határozottan, minden kétséget kizárólag a magyar kormány s az ezt támogató párt az, a mely a szabadelvüséget tisztán, mondhatni ideálisan képviseli. Az ellenzék egy jelentékeny része megtapossa ezt a szabadelvü irányt s kész Róma középkori eszméi előtt porba hullani. Hogy mi lehet ennek az oka? meg lehetne mondani pár szóval. De nem akarunk rekriminálni. A kinek tetszik: találja el az okát, nem fog kerülni valami rettentő nagy fejtörésbe!

Apponyi gróf és a kormány egyházpolitikája.

Parlamentáris életünk kimagasló alakja csötörtökön a vallásügyi budget tárgyalásánál kiélezett kultusz-vitában hallatta szavát, a melynek a sajtó kiváló fontosságot tulajdonit. Ezek között a legfigyelemreméltóbb az Egyetértés, a mely lap első helyen foglalkozik Apponyi beszédjével és odakonkludál, hogy a helyzet tisztázódása csakis a nemzeti pártnak a szabadelvüpárttal való fuziója által jöhetne létre, csakis ez biztosithatja az eredményes törvényhozási munkálkodást.

Kiváló fontosságot tulajdonitunk annak — irja a nevezett lap — mit gróf Apponyi az országban észlelhető antiliberális, jobban mondva, klerikális mozgalmakról mondott. Egész beszédének egyik legértékesebb része az, melyben kijelentette, hogy az ország politikájának mérvadójául nem azoknak a faktoroknak vélekedését tartja, melyek a reformok ellen agitácziót inditottak és folytatnak, hanem azt az irányt, melyet a müvelt magyar középosztály megjelöl; ez a középosztály pedig, a mint a törvényhatóságok nyilatkozataiból is kitünik, a szabadelvü eszmékhez ragaszkodik.

Bármennyire elismerjük azonban gróf Apponyi Albert abbeli vélekedésének jogosultságát, hogy a kormány egyházpolitikája iránt bizalommal nem viselkedhetik, bármennyire méltányosnak tartsuk is azt, hogy a kormány konczepcziójának megvalósitásánál ő egyszerü statiszta-szerepet nem hajlandó elvállalni: azt mégis elvártuk volna tőle, hogy világosabban és határozottabban jelentse ki az egyházpolitikai reformtervekben gyökerező elvekhez való ragaszkodását. Mert azt semmiféle rhetorikával nem lehet elvitatni, hogy ezekhez a reformtervekhez a viszonyok mostani alakulása mellett elválaszthatatlanul füződik a szabadelvüség eszméje. Ezt gróf Apponyi se vonta kétségbe. Csak azt mondta, hogy a polgári házasság formájának megválasztását nem tekinti a liberalizmus kérdésének.

A részletek fölött ma még nem kell vitatkoznunk; mert előbb az elvek számára kell megnyernünk az ország egész közgondolkozását. És ép abban látjuk a gróf Apponyi beszédének egyik fogyatkozását, hogy mig ő teljes mértékben megvilágitotta a kormányhoz való viszonyát, a kormány egyházpolitikájának érettsége iránt való kételyét és bizalmatlanságát: nagyon elhanyagolta az egyházpolitikai reformokban rejlő elvek szabadelvüségének kitüntetését és ez elvek megvalósulásának mulhatatlan szükségességét.

Sürgette a reformokra vonatkozó javaslatok mielőbb való beterjesztését; sürgette különösen azt, hogy

TÁRCZA.

A szivar.

Egy reggelen, éppen pitymallani kezdett, s én a legédesebb hajnali álomban ringatóztam, a mikor szobám ajtaja hirtelen felnyilt s belépett rajta valaki, a ki minden teketória nélkül ágyamhoz lépett, megrázta paplanomat s igy szólt:

— Jó reggelt!...! Tessék csak felébredni...!

Nehéz lett volna ennek a lakónikus parancsnak nem engedelmeskedni! A hang olyan erős, dörgedelmes és mély volt, hogy a falak megrázkódtak bele, s a képek ijedten kezdtek fészkelődni helyeiken.

Fölkaptam hát a fejemet és végig néztem a jövevényen.

Magas, szálas legény volt, rettentő válakkal, és még rettentőbb öklökkel. Torzombors szakálla, s kuszált hajzata közül két, merész tekintetü fekete szem villogott elő.

Egyre ott állt az ágyam közelében.

— Ismer ön engem? — kérdé.

Mit feleljek erre? Látni már láttam valahol, de hogy hol, kinél s minő alkalommal, az nem jutott eszembe. De hirtelen valami világosság lopózott agyamba. Egy szép asszonynyal kapcsolatban láttam ezt a jó embert valahol. Persze, persze! Azt mondták róla, hogy ő az uradalmi vadász.

S midőn gondolkodásomban ide értem, ismét megszólalt ő:

— Én a gróf ur ő méltósága vadásza vagyok!

— Van szerencsém ismerni!

A vendégem erre kétszer vagy háromszor ...sen sétált végig a szobában, miközben mormogta: Elhiszem!... Meghiszem, hogy ismer!

Aztán ujból az ágyamnál állt meg:

— A szolga nem akart beeresszteni!

— Nincs szokva s korai látogatásokhoz!

— De én nyakon ragadtam a ficzkót s a falhoz lóditottam, a mire aztán utat nyitott!

— Argumentum ad hominem! Ez előtt többnyire meghajolnak az emberek... Szép volt öntől!

— Kész lettem volna akár meg is ölni a ficzkót, ha még tovább is akadékoskodik! Mert nekem minden áron beszélnem kellett önnel! Oh, kedves uracskám, a dolog nem fog lefolyni oly simán, a hogy ön gondolja. Keservesen fog ön lakolni azért, a miket eddig vétett... Vagy azt hiszi, hogy mi falusiak oly bárgyunak, együgyüek vagyunk, hogy magunkra engedünk száradni minden szégyent... Oh, korántsem! Ne gondolja ön, hogy a lakczipő, s az ön fővárosi szabója által készitett öltözék, megbüvöl bennünket a elveszi eszünket!... Oh, oh uram! A sarkunkra állunk mi is, ha kell! Az én családi boldogságom előbbre való holmi léha ficsur czéltalan életénél!

Elbámultam. Kezdtem nem érteni az emberemet.

— De hova beszél ön uram?... Mit akar?...

A jövevény nagyot ütött öklével az asztalra.

— Eh, ne tétesse magát, uram... Tudok mindent... Ugy-e tetszik önnek a feleségem?

Vállat vontam.

— Szó, ami szó... Csinos asszony...

A vendégem elforgatta szemeit.

— Ne mondja ezt, mert ágyában fojtom meg!

A hideg futott végig a hátamon. Ez a vadember még képes rá. Hogy nem jót forral, azt a szemeiből láttam s hogy végtelenül dühös rám, azt meg már ő is egész határozottsággal kijelentette az imént.

E közben a vendégem néhány pillanatig hallgatott, majd ujból megszólalt:

— Egyébbiránt ne teketóriázzunk!...

Ön elcsábitotta nőmet, feldulta a családi boldogságomat!... Ezért elégtétellel tartozik... Le fogom lőni!

De most már érdekelni kezdett a dolog.

Hát meg van ez az ur bolondulva?

Hiszen én a nejével még csak nem is beszéltem soha!

Megkisérlettem az ellentmondást,

— De uram, hiszen én nem is ösmerem nejét!

— Mondtam már, hogy hallgasson! — orditott fel a vendégem — s ne tagadjon semmit!... Nőm is ugyanezt mondja! ... Ő is azt állitja, hogy nem is beszélt önnel. Mindez azonban hazugság. Nekem bizonyitékaim vannak!

S erre egy félig elszitt szivarcsutakot vett ki zsebéből.

— Látja?

— Látom.

— Mi ez?

— Szivarcsutak!

A vadászomnak arczán diadalmosoly futott végig.

— Ugy-e hogy beismeri?

— Készségesen.

— És most nézze, minő szivar maradéka ez?

— Egy bock szivaré! — feleltem aztán.

— Akkor hát rendben vagyunk!

Ilyen szivarokat ebben a faluban nem szi más, csak ön!... És én ezt a szivart nőm szobájában találtam... Ön tehát tegnap este, mig én az erdőben csavarogtam, nőmnél volt s elég vigyázatlanul, ott feledte szivarját!... Minden világos! Ön nincs tagadásban... Vivni fogunk!

— De uram!...

— Semmi teketória!... Ennek meg kell lenni... Ön nem fogja többé más ember boldogságát tönkre tenni!... Fél órai időt adok önnek az öltözésre s végrendelete elkészitésére... A kocsik már készen várnak... Keressen segédeket, s aztán kivonolunk a párbaj szinhelyére... Ott pedig majd addig lövöldözünk egymásra, mig — ön halva nem marad...

Ezzel kifelé indult a szobából.

Az ajtóban azonban még egyszer vissza fordult:

— Az utczán lesem önt!... Ne gondolja hát, hogy meg lehet szöknie!...

Mit tehettem?

Lassanként föltápászkodtam az ágyból. Agyam tele volt zavaros gondolatokkal. Jó helyre jöttem nyaralni! Ha ép bőrrel menekülhetek, sohasem kivánkozom többé a falusiak idylli csöndjébe.

a kormány szüntesse meg a nagyfoku bizonytalanságot a polgári házasságról szóló törvényjavaslat benyujtásával. Magunk is azt tartjuk, hogy a helyzet erre már nagyon érett. A halasztgatás csak fokozza a savarokat és kedvezőtlenekké teszi az állapotokat. Ha a kormányban csakugyan meg van a politikai őszinteség és tisztában van a maga szándékaival, akkor vessen véget a kinos bizonytalanságnak még pedig az által, hogy első sorban is terjeszsze be a kötelező polgári házasságról szóló javaslatot, mert ez az összes reformtervek között a legfontosabb. Es mint gróf Apponyi ma helyesen mondta, a kodifikácziónális munkálatok nehézségei nem szolgálhatnak se okul, se ürügyül a kérdés megoldásának az elodázására.

A nemzeti párt vezérének mai beszéde egyébiránt ujra meggyőzhetett mindenkit arról, hogy a parlamenti helyzet tisztázódása és az eredményes törvényhozási munkálkodás érdekében mennyire szükséges a nemzeti párt és a kormánypárt fuziója. Erre kellene törekednie a kormánynak is, gróf Apponyinak is. Ez előbbre vinné a nemzeties irányu politika érvényesülését a megbizhatóbbá tenné a kormány egyházpolitikáját is.

Sürgönyök.

Budapest, márczius 18. (Eredeti sürgöny.) A parlament ma kezdte meg a közoktatásügyi tárcza költségvetésének részletes tárgyalását, a mely lassu mederben mozog és a szónokok kiválólag csak a közoktatás állapotával foglalkoznak. Az ülés alatt több ellenzéki képviselő ivet köröztet zártülés megtartása végett, hogy Gajáry Ödönt, a Nemzet szerkesztőjét, a ki tegnap sértőleg nyilatkozott az ellenzékről általában, a ház folyósójáról kizárják. (Gajáry nem képviselő. Szerk.)

Zágráb, márczius 18. (Eredeti sürgöny.) Vukotinovics képviselő, a horvát nemzeti párt elnöke meghalt.

Páris, márczius 18. (Eredeti sürgöny.) Jules Ferry a szenátus elnöke tegnap éjjel váratlanul elhalálozott. Halálának hire éppen olyan leverőleg hatott, mint annak idején Gambetta halála.

Alig három hete még csak, hogy a franczia szenátus Jules Ferryt választotta meg elnökévé. Ez a választás nemcsak Francziaországban, hanem egész Európában nagy eseményszámba ment és Francziaországnak minden barátja őszinte örömmel üdvözölte azt, mert tudta, hogy ez a férfiu, ki Francziaországnak már igen nagy szolgálatokat tett, első sorban van arra hivatva, hogy a rosz nyomba jutott köztársaságot a bajból kisegitse. A mai viszonyok között, midőn a köztársaság legjobb hangzásu neveihez ha nem is mocsok, de ennek mindenesetre árnyéka füződik, midőn egy Freycinet, egy Floquet, egy Clémenceau, egy Rouvier a kompromittált egyének alantas szinvonalára sülyedtek, Jules Ferry látszott az egyetlen férfiunak, ki a köztársaság megcsorbult tekintélyét és megránczigált nimbusát helyreállitani képes lett volna. Ugy is beszéltek róla, mint a franczia köztársaság jövendő elnökéről s Francziaországban a hangulat annyira megváltozott, hogy a nemzet zöme ezt a kilátást szinte örömmel üdvözölte.

Jules Ferry javakorában álló férfiu volt; 1832 ben született s igy csak tavaly töltötte be hatvanadik évét. Már mint gyermek lángész hirében állott, a mire az is vall, hogy alig tizenkilencz éves korában már kész ügyvéd volt. Egy ideig az ügyvédi gyakorlatot üzte, de hajlama a hirlapirás felé vonzotta és czikkeivel csakhamar magára vonta a közfigyelmet. Oriási feltünést keltettek azok a czikkei, melyeket 1868-ban Haussmann ellen a Tempsben közölt és a melyekben kiméletlenül lerántotta a leplet a császárság gazdálkodásáról.

De vajjon menekülhetek-e ép bőrrel?

Aligha!

Az inasom időközben jelentette, hogy az egész falu fel van lármázva A férfiak halálomat kivánják s óhajtva lesik a pillanatot, a melyben hullámát megláthatják. Növeli még az ingerültséget az, hogy a nők — imádkoznak életemért.

A párbajról egyébként mindenki tud.

S tudja mindenki azt is, hogy a vadász az egész megye legjobb lövője, a ki soha sem hibázza el a czélt.

Istennek ajánltam lelkemet.

Ártatlanul halok ugy meg, de meghalok.

Micsoda végzetes tévedés okozza halálomat, ugy látszik soha sem fogom megtudni.

Ha már egyszer meg kell halni, teljesen mindegy hogy tévedésből halok-e meg, vagy jogosan? Rám nézve legalább az ártatlanságom érzete nem hatott vigasztalódva.

Ablakaim alatt lassu léptek hangzottak.

A vadász gondosan őrködött, s időnként bekandikált a szobába.

Mikor öltözésemmel készen voltam, bekiáltott:

— Menjünk.

Öt óra volt, mikor kocsira ültem.

Egy órával később már nem leszek az élők sorában.

A távolság már ki volt mérve, felállottunk, sőt már az első és második taps is elhangzott.

Csak éppen az hiányzott még, hogy lőjünk, mikor hangos riadalommal, egy csomó fehér zsebkendővel, egy nagy néptömeg gomolygott közénk.

A tévedés kiderült.

A vadász unokaöcscse, egy vásott rosz ficzkó volt az, a ki a minapi mulatság alkalmával egy szivart elcsent tőlem, s azt szivta el kora hajnalban nénje szobájában.

Az erős szivar azonban megártott neki, s mikor a katasztrófa bekövetkezett, akkor vallotta be sirva bünét.

Szükségtelen tán mondanom, hogy diadallal vittek vissza a faluba!...

Kassa város és a kormány egyházpolitikája.

A városháza közgyülési terme régóta látott olyan mozgalmas képet, mint tegnap délután. A bizottsági tagok élénk taglejtései, a hangos zürzavaros beszélgetés a közgyülés megkezdése előtt, előre sejteték, hogy ma nagy eseményeknek akar szinhelye lenni a városi tanácsház nagy terme. A mi fölött csodálkozni persze nem is lehet, miután a főváros a kormány egyházpolitikája mellett állást foglaló feliratát támogatás végett megküldötte Kassának is és e fölött kellett a városnak nyilatkozni. A bizottsági tagok vezérelemei két táborba szakadtak és mind a két tábor a maga igaza érdekében már napok óta csinálta a propagandát, hivta össze konferencziára a bizottsági tagoknak különben talán teljesen közömbös zömét, hogy a dolgot lehetőleg kiélezve hozzák felszinre és ha lehet, hogy Kassa városa legyen az egyetlen törvényhatóság nagy Magyarországon, a mely a kormánynak legliberálisabb törekvésében is bizalmatlanságot szavazzon, habár tudvalevő volt mindenek előtt, hogy itt nem arról szól a nóta, hogy viseltetik e valaki bizalommal a kormány iránt vagy nem? — hanem arról, vajjon osztja-e a nemzet a kormány által kontemplált egyházpolitikát, a melynek alapeszméjét éppen az ellenzék inaugurálta, bol dogemlékü Irányi Dániel, a függetlenségi párt nagynevü vezére által, ki egy negyedszázadon át évről-évre sürgette, és ugyanezt gr. Apponyi, a nemzet szine előtt hangoztatja ma is?

A legelső szónok Bulyi Dezső a függetlenségi párt vezére, ki hosszabb beszédben indokolja, hogy miért nem szavazza meg a kormány egyházpolitikája iránt a bizalmat. Lesskó István kanonok szintén ez álláspontos van. Éder Ödön, Deil Jenő a főváros feliratát támogatják szónoklataikban és hasonló feliratot inditványoznak. Timkó József tanácsnok csak akkorára kiván nyilatkozni, hogy ha a kormány egyházpolitikájának lagalább az alapelveit fogja publikálni, hogy megtudja miről van szó és miért szavazzon bizalmat. Péchy főispán — szólni senki sem kiván — magvas szónoklat előrebocsátása után, a melyben a szőnyegen levő kérdést a konzervativizmus és a liberalizmus között folyó és a kor szelleme által indokolt harcznak mondja, lelkes éljenzés és perczekig tartó taps között végezve fenséges szép beszédét — felteszi a kérdést, illetve a kivánalomhoz képest szavazásra bocsátja Deil Jenő és társainak a kormány egyházpolitikája iránt bizalommal viseltető és feliratot inditványozó javaslatát, a melyre a szavazás névszerint történt meg.

A nagy küzdelem tehát hiába való volt, mert a törvényhatósági képviselet **63** szóval **35** szó ellenében demonstrálta, hogy igenis osztja a kormány egyházpolitikáját és e kérdésnél bizalommal viseltetik vele szemben.

Fölhivás előfizetésre.

A **„Kassai Szemle“** hetenkint háromszor megjelenő lapunkra **1893. évi április hó elsejével** uj előfizetést nyitottunk.

Előfizetési dij:

április 1-től junius végeig . . . . . 1 frt 50 kr.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésök április hó 1-én lejár, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésben fönnakadás történjék.

Ujonnan jelentkező előfizetőknek a lapot április hó 5-ig dijtalanul küldjük.

Régi előfizetőinket, a kik velünk szemben kisebb-nagyobb tartozásban vannak, kérjük, nyitva levő számlájukat kiegyenliteni, mert nekünk is vannak kötelezettségeink és vegyék tekintetbe kérelmünk jogosságán kivül azt is, hogy mi csekély pénzért hetenkint kétháром annyi olvasni valót nyujtunk, mint bármely más vidéki ujság.

A pénz beküldésére legegyszerübb a postautalvány használata.

A „Kassai Szemle“
kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

Az uj szinház ügye a tegnapi közgyülésben végleg eldöntetett s pedig a győzelmi babért a régi hely vitte el. A közgyülés határozata: pályázat hirdettessék ki a tervekre és költségekre nézve. A pályázatban csak magyar épitész vehet részt. Az eddig meglevő tervek teljesen mellőztetnek.

A milleniumi kiállitás érdekeinek előmozditására Lukács miniszter kerületi és helyi bizottságokat létesit, a melyeknek feladata lesz az egyes vidékeken a számot tevő elemeket a kiállitás érdekkörébe vonni. Kassa is ilyen kerületi székhelynek van felvéve és az itteni bizottságnak müködési területe Abauj-Torna, Sáros, Szepes, Zemplén, Ung vármegyék és Kassa város. A bizottságnak elnöke Péchy főispán, alelnökei id. Novelly Sándor kamarai elnök, Berzeviczy Egyed gazdasági egyleti elnök, titkára Deil Jenő kamarai titkár, tagjai: Szakmáry Károly kamarai alelnök, a kamara ipari osztályának bel- és kültagjai, Bakuresty B. János a gazdasági egylet titkárja, a gazdasági egylet alelnöke és a választmány tagjai, továbbá 10 olyan tag, a kiket a milleniumi kiállitás elnöke fog ide kinevezni.

Márczius 15. A gépészeti közép-ipariskolában is megünnepelték márczius 15-ét. Délután 3 órakor volt az ünnepély, melyen a tanári karon kivül főleg a tanuló-ifjuság szülei s mások nagy számmal jelentek meg. Ez alkalomra az ifjuság kebelében zenekar is alakult, mely meglepő eredménynyel játszta el a Hunyady-indulót, a Kossuth nótákat, egy pár magyar dalt s a Rákóczy-indulót. A megnyitó beszédet Lekly Gyula tanár, mint az önképző-kör elnöke tartotta, ugy a záró beszédet is, melyben a nap jelentőségét az ifjuság szempontjából fejtegette. A tanulók közül Höfle Gyula felolvasást tartott, Waczláv Arnold Kovács Sándor „Talpra magyar“ czimü versét, Martinka Mihály Jókai „Vértanuk sirja“ s Oncsay Nándor Garay „Szeresd magyar hazádat“ czimü költeményét szavalta.

A kassai (régi) dalegylet szintén megünnepelte márczius idusát. Az ünnepség a Schiffbeck-szálló udvari termében folyt le s azon ott voltak Münster polgármester, Fluck pénzügyigazgató, Naményi árvaszéki elnök, számos hölgy. A dalosok hazafias dalokkal füszerezték az ünnepélyt, mig Lekly Gyula egyleti intéző az alkalmat dicsőitő szép szónoklatot mondott.

A kereskedő-ifjak társulata vasárnap, 19-én d. u. 4 órakor szintén rendes ünnepélyt, melyre az érdeklődő közönséget is meghivja. A megnyitó beszédet a társulat elnöke Lekly Gyula tanár fogja tartani, Hausser Gyula felolvas, Hujts Kornél, Gyarmathy Béla és Szmétány László szavalnak. Az ünnepély emelése szempontjából a tagok körében dalegylet is alakult, mely a „Tavasz elmult“ dalt s a „Szózatot“ fogja előadni. Bilics Viktor tag pedig szólót énekel.

A veres-kereszt kassai fiókja által a kassai zenekedvelők társasága közreműködésével rendezni tervezett hangverseny — mint értesülünk — nem részvétel hiánya miatt maradt el bizonytalan időre, hanem mert egy hatalmas ur a katonaságnál nem engedi meg, hogy a katonai zenekar egy néhány tagja a czivil urakból álló zenekedvelő társasággal nyilvánosan közreműködjék, valószinüleg azért, mert a czivil csak czivil, a mi kétségkivül annyira nagy hiba, hogy még a katonai érdekeket szolgáló veres-kereszt sem képezhet kivételt, habár ez egylet vagyonához mint mindenütt, itt Kassán is a czivilek járulnak hozzá forintjaikkal.

Barbi hangversenye márczius 25-én okvetlen meg lesz tartva. Az előjegyzett jegyek kiválthatók Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében. A müsort a legközelebbi számban közöljük.

Ügyvédek értekezlete. A kassai ügyvédi kamara 1893. évi márczius 25-ére kitüzött közgyülésének egyik tárgyát a kamarai tisztviselők és választmányi tagok megválasztása képezvén, az ez iránti jelöléseknek megállapitása czéljából a kassai kir. törvényszék területén lakó ügyvédek értekezletet tartottak. Az értekezletnek elnökévé Rélay Róbert, jegyzőjévé dr. Blanár Béla választatván meg, a jelöltek választása következőleg történt: Elnöknek Aranyossy László, és pénztárnoknak Hamar Ferencz lettek közfelkiáltással jelölve. A titkári állásra tekintetbe véve, hogy Kiszely József eddigi érdemdus titkár végleg lemondott, jelölteknek inditványoztattak: dr. Holländer Lajos és dr. Blázy Kálmán. A titkos szavazásnál dr. Holländer Lajos nyerte a többséget, és ez alapon ki is jelentetett az értekezlet jelöltjének. Hogy azonban az ügyvédi kamara az ellenjelöltnek, dr. Blázy Kálmánnak nagybecsü közreműködését se legyen kénytelen nélkülözni, megválasztotta őt jelöltnek a kamarai ügyészi állásra, mely Bulyi Dezsőnek visszalépése következtében uj emberre vár. Dr. Blázy Kálmán nem ujoncz a neki szánt állásban, mert eddig is többször és sikeresen szerepelt, mint kassai ügyészi helyettes. Választmányi rendes tagoknak lettek jelölve: Benczur Géza, Rélay Róbert, Korányi Károly, dr. Klein Fülöp és Bezsilla Samu, póttagoknak pedig: Stekkér Károly, Bulyi Dezső és dr. Sichermann Bernát.

A gőzfürdő részvénytársaság e hó 15-én tartotta meg évi közgyülését Benczur Géza elnöklete mellett. Az évi mérlegben kimutatott tiszta nyereség 4 százalék osztalékot juttat a részvényeseknek, a mely az esedékes szelvényre ápril hó 1-én fog kifizettetni. Az igazgatóságból kilépett Szakmáry Károly, Wagner József és a felügyelő-bizottságból Knöpfler Vilmos, Fiedler Károly és Stadler Sándor egyhangulag ujra megválasztattak. Néhai Dunkel Vilmos helyére az igazgatóságba bekért Fleischer Gusztáv, állásában egyhangulag megerősittetett. A jegyzőkönyv hitelesitésére felkérettek Forgách József, Maurer Rezső és Haydu Imre.

Szép alapitvány. Néhai Dunkel Vilmos özvegye feledhetlen emlékü férje nevére a kassai ág. ev. iskolának javára 1000 frtos alapitványt tett azon a czimen, hogy e tőkének kamatai az iskola-épület jókarban tartására fordittassanak. A hitvesi kegyeletnek ékesen szóló tette ez, a mely könyekre inditja azokat, a kik Dunkel Vilmos emlékét szivökben őrzik.

A kassai (régi) dalegylet f. évi márczius hó 25-én (szombaton) d. e. 11 órakor tartja évi rendes közgyülését a városháza termében, melyre az egylet müködő és pártoló tagjai meghivatnak.

Katonai lóvásár. A Forróra hirdetett katonai lóvásár ujabb intézkedés szerint e hó 25-én Hidas-Németiben fog megtartatni.

Pótvásár lesz Kassán e hó 20, 21 és 22-én, a melyre az érdekeltek figyelmét felhivjuk.

Közgyülés. A kassai vendéglősök és pinczérek egyletének e hó 20-án délutáni 5 órakor a Fritsche-féle vendéglőben lesz az évi közgyülése, melynek főtárgya az uj kidolgozásu alapszabályok tárgyalása lesz.

Csempészet. Most csütörtökön a kassai regálebérlőség egy képviselője ama kérelemmel fordult az itteni vasutállomás raktárfőnökéhez, hogy a Nagy-Szalontáról ide érkezett **három láda géprészt** bontassa föl, miután értesülése szerint azokban a ládákban bor van. Oláh raktárfőnök a ládákat föl is bontatta s kitünt, hogy a regálebérlőség gyanuja nem volt alaptalan, a mennyiben minden ládában egy körülbelül 50 literes hordó bor volt. A regálebérlőség kérelmére az itteni pénzügyigazgatóság közegei fölvették a helyszinén a tényálladékot, egyuttal intézkedve, hogy a bor czimzettnek ki nem adatva további intézkedésig a vasuti raktárban hagyassék. A kassai regálebérlőség különben nem károsult volna a tulajdonképen nem is lett volna oka a beleavatkozásra, mert a három láda bor nem Kassra szól. A czimzett Nagy József Lapispatakon, ki — miként értesülünk — a Kecser uradalom gazdatisztje. Hogy a földadó csakis a regálet és nem egyuttal a vasutat is akarta megrövidíteni, kitünik abból, hogy géprészekre sokkal magasabb szállitási dijtétel van, mint a borra s a földadó esen magasabb dijat tényleg meg is fizette.

Kisértetek. És a mikor elkong az éjjeli tizenkettedik óra, óriási árnyalak suhan végig a megrezgő ablakok alatt sirva, nyögve, sóhajtva, mint a ki nyugodalmat nem talál se égben, se földben... Igy mesélte ezt a nagymama az uzsonna közben a két szomszédasszonynak, kik borzadva vetettek keresztet magukra és háromszor töltöttek a zamatos kávécskából, sziverősitő gyanánt. A nagymama unokája, as alamuszi, de igen csinos, enni való Erzsike, lelehajolt az asztal alá és majd elárulta magát nevetésével... A kisértet pontosan bevárta az éjféli 12 órát és minden éjjel végiglebbent a nagymama zörgő ablakai előtt s ott sirt, sóhajtott és vezekelte büneit a kis unoka ablakai alatt. Mert tudni való, hogy a bátor szivü unoka a szomszéd szobában aludott. Végre is megunták a szomszédok a kisértet éjjeli kóborlásait, meg föltünt az Erzsike bátorsága is, s gyanakodni kezdett a nagymama. Huszonnégy csésze kávé előzetes elfogyasztása után, az egyik szomszédasszonynak oly bátorság szállta meg szivét, hogy utána lesett a kisértetnek és kérem mi sül ki a dologból? Az ördögadta kisértet nem volt más, mint az Erzsikéék házinrának szerelmes kamaszfia, aki egy-két szóra, egy-két csókra minden éjjel lement Erzsike ablakához. Az is igaz, hogy Erzsikének e cselekedetét nem lehet felróni a világért se; a nagymama oly szigoran őrizte unokáját, hogy e kisértet história kigondolása nélkül, csak álmukban csókolózhattak volna a bünös szerelmesek. Az uj helyzet ez: nagymama beköltözött az Erzsike udvari szobájába, a kis gonosz pedig a belső szobába internáltatott, s csak álmodni szabad ő róla. Es ez uj berendezés után a kisértet igazán nem háborgatja többé a nagymamát; a kávé uzsonnákon egyébként vig hangulat uralkodik, csupán Erzsike szótlan és szomoru.

Rococo. A modern izlés mindinkább kezd a rococo-stil felé hajlani. Előkelőbb vagyonos osztályunk otthonát e stilben kezdi diszesiteni és a nagy városok révén ma már itt Kassán is van alkalom ebben gyönyörködni. Tegnap a Széman Testvérek czég mutatott e szánerben direkt megrendelésre készittett egy remek szőnyeget, a melynek rajzbeli összeállitása ép oly müvészi szép, mint a mily pompás a kivitele és az anyaga. E megtekintésre érdemes mestermunka ma vasárnap az emlitett czég üzletében látható.

Megunta a katona életet. Vaskó István, kassai illetőségü huszár, a Miskolcson állomásozó huszár-ezredéből eltünt. Az ezred parancsnoksága Kassán is keresteti a több nap óta távollévő huszárt, de szülővárosában nem tudtak nyomára akadni.

Czimbalom. Miután ezen hangszert utóbbi időben nagyon utánozzák, ezennel konstatáljuk, hogy Schunda Venczel Józsefnek cs. és kir. udv. hangszergyárosnak sikerült ezen hangszert, saját szerkezete által kedveltté tenni. Schunda ur a magyar hangszeripar terén elért sikerekért Ő Felségétől a Ferencz József-rend lovagkeresztjével, a koronás arany érdemkereszt, és az arany érdemkereszttel, továbbá az 1872-ik óta résztvett összes kiállitásokon a legmagasabb érmekkel lett kitüntetve.

Kassai szinház.

Jutalomjáték. Tolnay Hermin e hó 20-án hétfőn vezsi jutalomjátékát, mely alkalommal adatni fog „Pokol a használ vagy hogy lehet egy milliót szerezni" bohózat, a melyen a hallgatóság alig jön ki a jóizü nevetéséből. Tolnay Hermin jó színésznő, a kinek ha alkalma volt, jeles tehetséget mutatott be a közönségnek, a mely vele szemben soha sem fukarkodott a tapsokban, méltányos tehát, hogy jutalomestéje zsufolt ház előtt folyjon le, a melyet ez a színésznő megérdemel.

CSARNOK.

Az ópium élvezete.

Irta: Ipszilon.

Legalább is Noé idejétől meg van az embernek azon hajlama, hogy a kábitó, u. n. narkótikus szerek élvezete által, a jelen szenvedéseit magától elháritsa.

Maga a dohányfüst is, melyet belélekzünk, ide tartozik, mely arra szolgál, hogy rosz kedvünket elüzze, gondjainkat elfeledtesse. Az ivó alkoholjának Létéjébe temeti minden gondját s a kulacs gondüzőjévé, vigasztalójává válik. Azsiában 300 millió ember tudja vidámmá s kéjessé tenni éltét a hasis élvezete által. S 400 millió ember van, kik az ópiumot — e mákból készitett szert — menyei mannaként tisztelik s minden alkalommal élvezik.

Szépen ábrázolták a régi görögök az álmot és halált: két ifju, vidám ikertestvérként, mindketten a mák ezerményképével diszitve; mely a szenvedést csillapitja, nyugalmat s feledést borit a szempillákra!

Számtalan betegnek nyujt az ópium esténként üditő, fájdalmatlan álmot. De jaj annak, ki e „mannát" nem a maga idejében s mértéktelenül használja! Annál a beteg vigasztalása s épülése helyett altató, de megrontó s lassu széditő méreggé változik!

* * *

A mák minden fajának s részének meg van az agyra e sajátságos hatása, mely az agy bóditó, széditő életnyilvánulásaiban mutatkozik. Már a közönséges pipacs virágja vagy magja bóditó hatást eszközöl a marháknál, melyek a takarmány közt nagyobb menyniségü pipacsot kaptak, ütőérgyorsulást, meredt tekintetet s hajlamot a rugáshoz s harapáshoz észleltem.

Ugy a mák a gyermekeknél, álmosságot, szendergést, alvást, sőt halált is okoz, az a legismertebb, habár ritkán megfigyelt jelenségek közé tartozik. Sőt a tejben főtt máktok, melyet a siró csecsemőknek nyujtának, ép oly hatással s utókövetkezményekkel bir.

Ha a keleti mák meghonját a virággal együtt virágzáskor levágjuk, a szárból egy csöpp nedv folyik ki, melyet ópiumkönynek hivnak s erős narkotikus tulajdonságai vannak. A legnagyobb hatásu ópium a keleti mák félérett tokjában van. Európában is megkisérlették e mákfaj tenyésztését az ópium előállitás végett, de a mi klimánk alatt morfium tartalma roppant csekély s a fáradságot sem jutalmazza kellőkép.

Annál nagyszerübben virágzik e mák-faj keleten, különösen Kis-Azsiában s Kelet-Indiában, hol nagy területeken termesztik. Legnagyobb hirnek örvend a levante-i ópium, melyben 13—15% morfium van.

Aratás idején, t. i. midőn a mák virágja már lehullott, a termelők a szántóföldre mennek s vizszintes vágásokkal behasitják a tokokat. Ekkor a fehér máknedv néhány csöppje kifolyik, mely a levegőn sárgás-barna, darás, ragadó tömeggé keményedik. 24 óra mulva tompa késekkel levakarják és kis agyagedényekben nyállal összegyurják: (A termelők szerint a viz az ópiumot elrontja.) Igy kerül azután kereskedésbe.

A levante-i ópium a török porta monopóliuma, melynek az egész termés meghatározott árért eladandó. (Mint nálunk a dohány.)

A kereskedésbe sokszor hamisitott ópium kerül. Utálatos, sőt ártalmas anyagokat tesznek hozzá, hogy sulya annál nagyobb legyen; pl. homokot, főt krumplit, alódt, mézgát, iszapot, kumiszt, sőt maszlagot is adnak hozzá, ugy hogy alapos vizsgálódás kell ahhoz, hogy az igazi s hamisitott árut megkülönböztessük.

A máktokból előkerült nedv körülbelül 32 féle anyagból áll, különösen morfium, codein, thebain, narcotin, papaverin, meconium stb. s ez alkotórészek mindegyikében feltaláljuk az ópium főtulajdonságát, hanem különféle fokokban s különféle hatásokkal.

Az ópium az orvostanban igen fontos szerepet játszik. Csökkenti s enyhiti a fájdalmat, szeliditi a vad szenvedélyeket, nyugalmat s alvást idéz elő, a lelket az álomország alakjaival megnépesiti, megakadályozza a rendkivüli bélmüködést s a vértódulást egyengeti. Hogy jönnek létre e hatások, azokról sejtelmünk sincs, semmi magyarázatát se tudjuk. Az agy fogékonysága csökken az érzéki benyomások iránt, az inger, kéj iránt érzéketlenné lesz a test; akár azok a külvilágból vagy testünk körletéből származzanak.

Igy a fájdalomnak is meg kell szünni, ha az agy azt nem érzékelheti (nem juthat a benyomás az érzékles által az idegeken át az agyba.)

Azon veszélyes agyinger, mely „delirium tremens" néven ismeretes, a betegnél a legcsudálatosabb képzelmeket idézi elő; egyszer kis állatokat, legyeket, bogarakat lát, melyek a falon mászkálnak, máskor patkányok, kutyák, lovak s más üldözők tünnek szemei elé, mely öt mértéktelen dühbe hozzák; ha ez ingerállapotot nem sikerül legyőzni, a beteg a halál gyermeke. Leggyakrabban azonban megszünik minden néhány erősebb ópiumadaggal: mély álom jön a beteg pilláira, s a felébredésnél e képzelmi alakok eltüntek s a beteg meg van mentve.

Mint igazán menyei enyhitőszer, vigasztaló angyal jelenik meg az ópium a fájdalomtól gyötörtnek ágyán s meghozza neki az annyira óhajtott álmot, megszabaditja öt kinjaitól, melyek testét-lelkét gyötörték. A rákbetegek, aszkórosok magasztalják az ópiumot, mely nekik enyhülést, feledést, nyugalmat ad s a borzasztó éjeket tölük elüzi. Sőt sok kisebb betegségnél is mily áldást hozóan müködik az ópium!

De fájdalom! e sokat magasztalt, s áldásthozó szer, nem mindig szerepel az ember barátjaként!

Gyógyitó tulajdonságai gyakran egyesektől s egész néptörzsektől félreértetnek s ilyenkor az rontó, gyógyithatlan s átkot hozó betegségbe sodorják a szerencsétleneket.

Már kisebb gyermekeknek is beadva az ópium veszélyes, sőt halálos méreggé válik. Angliában a gyermekek megölése leginkább a blakdrops (fekete ópiumcsöppek) által történik, mely csekély pénzért minden gyógyszertárban mindenkinek kiszolgáltatik. Gyárosnők a csecsemőknek, sőt az ujszülötteknek, hogy a sok sirástól megszabaduljanak e csöppeket adják be; s igazán csodálatos, hogy a gyermek néha husz nap mulva sem hal el. Guy szerint Angliában évenként átlag 140 gyermek hal meg az ópiummal való megmérgezés következtében!

Az ópium sokat dicsért jó tulajdonságaira, a kedv s kéjmámor előidézésére, főkép a forró keleti vér van teremtve; az európai az ópiumtól dühös főfájást kap s nem azon kéjes álmokat, melyek a törökök agyában születnek s őket a legszebb hurik karjaiba veti s a paradicsom örökké tartó kéjeit s élveit elébe varázsolja.

De azért a hidegvérü kuropába is, főképp Angliába bejött az ópium szivás, evés és ivás rossz szokása, mivel az utazók és hajósok a kinaiak s török e szenvedélyével jókor megismerkedtek.

Sőt nagy emberek, mint a rabszolgaság eltörlésének nagy előharczosa Wilberforce és maga Coleridge, szintén hódoltak az ópium élvezetnek.

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Zenger. Kiadjuk! Ime! Európa s a többi világrész hölgyei olvassák ezeket:

A hamishoz.

Szerelmed méz volt, csalfa lény!
Mibe én beestem — — —
S megfultam benne mint a légy
Egy bús őszi estén.

Zenger ur! Ön hálát adhat a sorsnak, hogy az a mibe belepottyant — méz volt és nem — kulimáz.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

T. barátaink és ismerőseink, amiért részvétök sugarát küldték abba a mélységes éjszakába, mely drága

Annuskánk

a mi nagy örömünk, elszálltával ránk borult, fogadják vergődő szivünk igaz köszönetét!

Rössler István
és családja.

Ezennel ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek nagy készletemet

gyümölcsfákból,

továbbá **20.000 diszcserje**, ugyszintén mindennemü diszfák, coniferák, fenyők, thuják, pálmák stb. Az összes megbizások pontosan eszközöltetnek.

Ocker Károly nál kereskedő kertész.
Budapest, VIII., csömöri-ut 6. sz.
a keleti pályaudvarral szemben.

10,000 darab magastörzsü rózsa
ugyszintén 80 1—3
10,000 darab bokor rózsa
500 legkitünőbb fajban kapható
Ocker Ferencz rózsakertészetében, csömöri-ut 58.
Képes árjegyzék bérmentve és ingyen.

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok
Les Derniéres Cartouches jegygyel
BRAUNSTEIN FRÈRES párisi
gyárából, 65., Boulevard Exemans.
Ezen gyártmány a papiripar diadala és a czigarettapapiros eszményképe.
Ezen czigarettapapiros és czigarettahüvely gyári raktára:
Bécs, I. Schottenring 25. 106 23—25
A valódi franczia „Les Derniéres Cartouches" czigaretta-papirunk, valamint a valódi franczia czigaretta-hüvelyeink a „Les Derniéres Cartouches" papirból Kassan, Falk Károly es Emil uraknál kapható.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Felléptе a következő művészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengejel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Welser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—7

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyáramban mint raktáromon ily árúk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.
épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

32 7—12

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari szabadalmazott

hangszergyár Budapesten.

Gyár: IV. ker., Magyar-utcza 26. szám.
Raktár: IV. ker., Magyar-utcza 18. szám.

T. cz.

Van szerencsém t. cz. értesiteni, hogy a napról-napra növekedő megrendeléseknek megfelelhessek és hogy a mellett tisztelt vevőim igényeit továbbra is minden irányban a legteljesebben kielégithessem, gyáramat ismét nagyobbitottam és pedig olyképen, hogy a IV. ker., Magyar-utcza 26. sz. a. levő házamat egész terjedelmében gyári helyiségekké alakittattam át, a hol is ezentul kizárólag csakis műhelyeim lesznek. Ennélfogva raktáramat és eladási helyiségemet ugyancsak

IV. ker., Magyar-utczában levő 18. sz.

alatti házamba helyeztem át, a melyben ugy mindennemű hangszerekből, mint **réz-fuvó-hangszerek, fa-fuvó-hangszerek, vonó-hangszerek, ütő-hangszerek** és ezek alkatrészeiből dusan felszerelt raktárt tartok. 76 2—3

Kassán, az alsó szoros dülőben a nagy H. rnádhid közelében fekvő tüskés sodronynyal bekeritett

gyümölcsös és szőlőkert

4 szobából álló lakással, külön konyha épülettel, istálló és kocsi-szinnel eladó.

Értekezhetni a tulajdonosnál malom-utcza 18. szám alatt. 75 2—2

Bérlet.

Kassa közelében, vasuti állomás mellett egy 140 osztályozott hold kiterjedésü és kedvező fekvésü **földbirtok, lakóházzal és gazdasági épületekkel, 1894. évi január hó 1-től** bérbe vehető.

Bővebb értesülés szerezhető **Kassán Szepsi-ut** 6 szám, I. em. 83 1—3

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan 20 millió frt

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az **illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye.** A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph" szerkesztőségével **saját érdekükben is** levélileg közölni sziveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph" czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerü előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 darab Jósziv-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Április 1-éig előfizetők résztvesznek már az **5 darab Jósziv-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph" sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váczi-körut 43.** 81 1—6

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet é labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdaczokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alúlirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Ont ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Kniffcs Teréz.

—

Bé·s-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Ounek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alúlirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. Ei nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Ont ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwickl Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az **„arany birodalmi almahoz"** czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben** 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követeln és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurút, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen, kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorbév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy doboz 1 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az o-strák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 46—5—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Tavaszi idény!

Nagy választék

gyermek köpeny és felöltőkben

2—14 éves korig

bakfisch-jaquett és gallérokban

most érkezett!

79 2—2

Grossman Sa. utóda.

Nyomatja Ries Lajos kiadó [illegible]

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi márczius 22. 34. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa fő-utcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények e intézendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp., Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Suum cuique.

Egy kassai ellenzéki sok kassai ellenzéki nevében a következő czikkelyt irja nekünk:

Megadni mindenkinek a mi őt joggal megilleti, istennek a mi istené, királynak a mi királyé és államnak a mi államé; ez a mi elvünk, s ezt tartjuk mi egyedül igazságnak, igazán szabadelvüségnek. Nem állunk párton kivül, ilyen magasra még nem emelkedtünk. Ellenzékiek vagyunk, az ellenzéki képviselőjelöltre szavaztunk, s azt meg is választottuk. Tettük pedig ezt azért, és teszszük azért egyszerüen, mert helyesen-e vagy nem, nem vitatom, azon meggyőződésben élünk, hogy az ellenzék inkább hordja szivén a haza nagyságát és liberálisabb mint a kormánypárt. De már annyira elfogult és vak ellenzékiek nem vagyunk, hogy mikor elvégre a kormány is elfogadja azon elveknek igazságát, a miket mi mindig vallottunk, s a miknek elfogadását, megvalósitását mindig sürgettük, akkor azt mondjuk: hogy most már nekünk azok az elvek nem elveink, mert nekünk a kormánytól az sem kell a mi helyes, a mi jó. Szóval mi ellenzékiek vagyunk, de meggyőződésből s komoly meggondolás után, nem pedig, mert minden áron ellenzékiek akarunk lenni. Hiszen, ha igy lenne, ellenzékieknek kellene maradnunk akkor is, ha saját pártunk jutna a kormányra.

Mindézt abból az incidensből hozzuk fel, hogy az utolsó városi közgyülésen némelyek a kormány hibásan ugynevezett vallápolitikai elveit általánosságban sem fogadták el csupán azért, mert ellenzékiek, s mert a kormányban nem bisznak. Hát hiszen az igazat megvallva, feltétlenül mi sem bizunk, s meglehet, hogy annak idején, ha majd a kormány konkrét törvényjavaslatokkal fog előállani, mi is hozzájok csatlakozunk. Azt azonban előre is kijelentjük, hogy ezt csak ugy fogjuk tenni, ha a törvényjavaslatok nem lesznek eléggé határozottak, nem lesznek igazságosak egyaránt mindenki irányában; szóval, ha nem lesznek a szó legnemesebb értelmében liberálisak.

De az elvet, magát az elvet, csupán csak azért, mert hivatalosan nem a mi pártunk proklamálta, nem ellenezhetjük. Hát vagyunk-e mi okai annak, hogy a kormány nem a mi pártunkból van? S ha abból lenne, nem proklamálná-e az is, vagy proklamálta volna már régen?

Mi az elvet, s nevezetesen a kötelező polgári házasságot, a miben elvégre is az egész kulminál, csak akkor perhorreskálnók, ha arról lennénk meggyőződve, hogy az, ha nem is a többségnek, de legalább egyeseknek szerzett jogait megsértené, ha kényszeritőleg hatna a lelkiösmeretre, valláselleneș, vagy legalább is felesleges lenne.

De hát fontoljuk meg csak e kérdést, s fontoljuk meg csak kissé higgadtan, csak kissé elfogulatlanul, mit látunk?

Ha a polgári házasság kötelező lesz, elveszti-e azáltal jogát csak egyetlenegy összekelő pár is, hogy ugy a mint lelkiösmerete sugallja, s val ása kivánja, a megkötendő házasságot lelkiösmeretében csak akkor tekintse igazán érvényesnek, a mikor azt egyházilag is megáldatta?

Valjon a katholikusok ellenében, kik azt vallják, hogy a házasság szentség, azt hangoztatja-e az állam, hogy már most e szentséget ő fogja kiszolgáltatni? Valjon megtiltja e a kath. egyháznak, hogy azt kiszolgáltassa. Akadályozza-e azt, vagy bármelyik felekezetet is, hogy csak az olyan házasságot tekintse érvényesnek, a mi előtte köttetett meg? Valjon szentségnek, vagy egyházi házasságnak nevezi-e az állam az előtte kötendő szerződést, s nem azért követeli e, hogy az előtte is megköttessék, hogy tiszta alapon állva, itélhessen majd egykor a házasságból netalán származó jogi ügyekben, s végét vesse már egyszer azoknak az igazán erkölcstelen állapotoknak és zürzavaroknak, a mik nálunk a sokféle vallásfelekezetek különféle felfogásából eredőleg, a házassági kérdésekben uralkodnak.

Mert hogy ezek tényleg léteznek, ez időszerint tudva van Európaszerte, s tudhatja nálunk is mindenki, feltéve, hogy akarja tudni. Tudhatja, ha máshonnan nem, Apponyi Albert hires országgyülési beszédjéből, a melyben bár elismert jó katholikus, ezeket nem leleplezte, mert a mi nyilvános, azt nem szükséges leleplezni, de hazafiui fájdalommal konstatálta.

S ime, ez a tény igazolja a legegyszerübben, hogy a kötelező polgári házasság behozatala nálunk nem felesleges, hanem a rend, a moralitás, a jövő nemzedék, a nemzetiség, s ugy a haza érdekében okvetlenül szükséges. Készséggel megengedjük, hogy nem mindenkinek. De hát lehet-e a törvényből egyeseket kivenni? S ha lehet, kik legyenek azok? Kikért állhatsz jót édes atyámfia? Talán magadért?

Ne azon vitatkozzunk tehát, hogy szükséges-e behozni a polgári házasságot, hanem sajnálkozzunk a felett, hogy az nincs már behozva réges régen? S valóban, ha Deák Ferencz még egy-két évig meg nem hal, a mai izgalmakon már mióta tul lennénk? Vagy nem mondta-e ki a kötelező polgári házasságnak szükségességét még politikai végrendeletének nevezett utolsó beszédében is? Pedig Deák nagy hatásának egyik okát méltán keresik abban, hogy a mit az intelligenczia a hazára üdvösnek és jónak tartott, azt ő megérezte, s meg is mondotta.

Nem országos érdekek beszélnek itt!

Ami most a magyar parlamentben és ellenzéki sajtóban történik, arra el lehettünk készülve. Sajnos, hogy a magyar parlamentről és a magyar ellenzéki sajtóról ily felfogásunk van, de hogy ilyen legyen, azt a tapasztalás és a körülmények, a mult és a jelen igazolják.

Nem első eset, hogy az ellenzék nagy vehemencziával követel valamit, hónapok, pláne évek során át sürgeti, a kormánytól az emlegetett tárgyban törvényjavaslatót követel s mikor a kormány azon hitben. hogy ezt az egész nemzet, az egész ország követeli, amennyiben az ellenzék mindig az ország és nemzet nevében beszél, a követelt törvényjavaslatot benyujtja? Az ellenzék legfőbb hazafiui kötelességének ismeri, hogy azt a javaslatot megtámadja. Különben ezen taktika azóta van legkivált napirenden, a mióta a volt mérsékelt ellenzék, illetőleg a mai nemzeti párt szerepel. Igy tett ez a párt,

TÁRCZA.

Kaczagó galambok.

I.

Gizike duzzog, ajkait összecsucsoritja, fitos orrát pedig fölhuzza. Apró öklével, amely puha és fehér s akkora csak, mint egyhattyu nyaknak kicsi darabkája, ráüt a Jani vállára.

— Igen is, már én nagy leány vagyok.

Jani fölkaczag édesen, jó izüen és oda tartja a vállát Gizinek.

— Nos még egyszer, üss rá ujból, akkora csak a legyintésed, mintha egy marék pihét dobnának rám. Te volnál nagy leány? hiszen még a bokád is, — igaz ugyan, hogy nevezetesen szép bokáid vannak, kilátszanak. A nagy leányok már uszályt viselnek.

Most Gizike kaczag.

— És te talán meglett férfi volnál? Krisztuskám, hiszen még annyi bajuszod sincs, mint a czirmos cziczámnak. Ne tedd magad nevetségessé kedves Jani! Ah neked még az iskola-padokban kellene ülnöd.

— S neked könnyü pepita ruhacskában szent áhitattal zsolozsmát énekelni a kolostorban.

Egészséges nevetése tulhangozza a Gizike csilingelő gerle kaczagását.

— Azért is megházasodom.

— Én is férjhez megyek.

— Nem vesznek még téged komolyan Gizuska.

— És talán téged már elfogadnának udvarlónak? Jani nevethetek rajtad.

A fiatal ember némi szánakozó lenézéssel tekint a gyermek lánykára.

— Tudod mit kincsem? Megyek a Józsi bácsihoz s kijelentem, hogy még ma jegyet váltok.

Gizuska megrázza szőke fürtös fejecskéjét, halántékairól, melyeknek finom bőrszövetén szinte áttetszik az erek rózsás szegélyü kékségének lüktetése, elsimitja a kaczéran kundorodó frou-frout (csillagvilágos kék szemei nedves fényben ragyogók) aztán elibe szökik Janinak.

Olyan volt e szökkenése, mint mikor egy fiatal csiz felröppen a porból, amelyben fürdött.

— Megelőzlek Jani, megelőzlek.

Pajzán kedvteléssel dobja félre az ajtó csipke függönyeit és apró lépésü, gyors futásának nesze se hangzik fel a bolyhos szőnyegekről.

Jani egy pillanatra elbámultan tekint utána s megnedvesiti nyelvével szája szélét, mint gyermek a czukrász kirakat előtt s aztán fut, szalad ő is Gizike után.

II.

Gizike már ott áll szótalanul, zavarodottan a Józsi bácsi előtt. Kerek arczocskája lángba borul, fejét lecsüggeszti mellére, s hosszu selyempillái mélyen beárnyékolják szemeit.

Jani is berohan. Oda áll mellé, kiváncsi, vizsga szemekkel tekint rá s aztán mamlasz mód lebocsájtja a két karját.

Csüggettnek és bátortalannak érzi magát.

Hja nem is olyan kis dolog kirukkolni vele, hogy ime, most mindjárt, sőt egyszerre házasodni akar az ember. Főként ha nincs tisztába vele, kinek ujjára vegye a karikagyürüt.

Gizi, a szőke kis Gizi titkos örömmel lesi a Jani szótlan zavarát. Aj! Jani nem mer, Jani még gyerek. De majd ő, ő megmondja!

Kissé félve, a balvállára hajtja fejét, egyik szemét kissé lehunyja, (parányi kaczérkodó gödröcske támad e lehunyás nyomán,) s aztán fölemelt, ölelésre tárult karokkal omlik az édes jó apa kebelére.

— Kedves, kedves papuskám.

És Jani? Tehet-e bölcsebbet, mintha ő is utánozza e kecses leomlást.

— Kedves, kedves bácsikám.

Gizike siet protestálni.

— Hogy is ne, neked nincs jussod ölelgetni, neked csak gyámapád. Hallod e Jani, téged nem is szeret apám. De engem, engem! A leánya vagyok.

Csilingelő, édes kaczaja ujból fölhangzik s hizelegve, macska módra oda dörzsöli fejecskéjét apja szakállához, még duruzsol is hozzá, mint ahogy a hizelkedő cziczák, vagy ahogy az egymásnak kedvezgető galamboktól hallotta. Kezével igyekszik eltolni Janit.

— Csak eredj, eredj, házasodj meg. Hiszen már nagykoru vagy, ámbátor, milyen furcsa, még a szemöldököd is olyan ritka. Nem kapsz te feleséget. Azaz talán, csak hogy már nem leszel többé az apám gyámfia.

— De igen is leszek.

Katonás állásba helyezkedik és elszánt arczczal fordul a gyámapához.

— Kedves Józsi bácsi, ezennel megkérem a Gizi kezét. Ugy-e, hogy csak olyan gyermeke leszek a Józsi bácsinak, mint te?

III.

Falun vannak.

— Te Gizuskám, szentem, kénytelen vagyok elismerni, hogy már asszony vagy. S minő kedves, minő aranyos kis asszonyka. Készitettem neked meglepetést is.

Oda simul a feleség mellé, vigyázó gonddal, félénk gyöngédséggel s magához vonja és csókjaival halmozza el a kissé megnyult s kissé elhalványult arczot.

— Nos a meglepetés?

— Egy puha, egy selyem bélésü, csipkés fodru, hullámos redőnyü…

Gizike szemei megcsillannak, férje vállára hajtja fejét aztán sürgeti:

— Nos, nos tovább.

— Könnyü gördülésü, lágyan himbálódzó…

— Hiszen akkor nem uszályos ruha, pedig…

— Nem bizony, de… nem találod? — bölcső.

hogy többet ne mondjunk, a közigazgatási törvényjavaslattal, és így teszi most ezekkel az „egyházias“-nak nevezett kérdésekkel.

Az elkeresztelési rendelettel kezdődött ez az egész história, amely kérdésnél az ellenzék, legkivált a „nemzeti“, az ellenszegülő kath. alpapság mellett foglalt állást. Először is gunyolta, heczczelte a kormányt, hogy oly rendeletet adott ki, melyet végrehajtani nem mer, és izgatta a közvéleményt a tekintélyét fenntartani nem képes gyáva kormány ellen. De legfőbb czélja az volt, hogy a kormány a darázsfészekbe bele nyuljon. És mert a közvélemény figyelme annyira ezen ügy felé lett irányozva, hogy a kath. alpapság engedetlenségét a kormány, tekintélye veszélyeztetése nélkül nem tűrhette, az engedetlenekre büntetést szabott. Ime az ellenzéki sajtó egyszerre a papságot pártolta, ingerelte, ellentállásra bátoritotta, s a büntetésért is a kormányt támadta. Mint mikor Budapest lámpáit s a házak ablakait beverette, a boltokat kiraboltatta, és a rendőrséget szidta, amiért a város és polgárok tulajdonát védelmezte.

Mikor aztán ez az elkeresztelési kérdés még akútabbá vált, hát hogy a baj teljes legyen, előállt Apponyi Albert gróf, s a tetejébe még a kötelező polgári házasságot inditványozta. Erre olyan tapsvihar keletkezett a parlamentben, hogy a házat majd szétvetette, az ország pártkülönbség nélkül éljenezte Apponyit, s mert a kormány a közvélemény egyhangu nyilatkozatából az általános közóhajtást vélte kiolvashatni, a kötelező polgári házasságot programmjába vette.

Semmi kétség, hogy a „nemzeti párt“ most ezen programmnál fogva akarja a kormányt megbuktatni. Azzal áll elő, a mivel a közigazgatási javaslatnál előállt, hogy: Hja! ő azt nem ugy értette, ő azt nem igy akarta! Belekötölőzködik a formákba, a mellékkörülményekbe, a sallangokba, ezeket rántja előtérbe s magát a lényeget tizedraugu kérdésnek degradálván, még csak nem is emlegeti. Apponyi azt mondja: Ez az önök konczepcziója. E mellett mi nem lelkesedünk. Majd ha maguk konczipiálunk, akkor igen. A kérdés tehát nem annyira a konczepczió, mint az, hogy ki konczipiálja?

Itt van most egy nagy talentumu miniszterelnök, amilyent egy országnak szeme-szája kivánhat. A tettek, az érdemek, a törekvések felkentje; az ész, a tudomány, a jellem felkaroltja. Aki szerény polgári családból önerejénél fogva küzdötte föl magát a koronán kivül az ország legmagasabb polczára. És tette ezt nyiltan, minden uszályhordás, intrika, hizelgés nélkül, pusztán kimagasló nagy zsenijének imponáló világitása mellett. Már is oly dolgokat mivelt, amelyek egy nép boldogságának első feltételei, s mit müvelhetne még, ha csak működni hagynák?! De nem! Lehet itt miniszterelnök maga a menyei hatalom! Nem az kell ide! Pártérdek és nem az ország érdeke kell ide! Nem az állam java, hanem egyes emberek hatalma!... Egy-egy Wekerlet nem minden bokor, de nem is minden század terem! Es most ezt akarnák megbuktatni!!! (—g—)

Gizi szivét egy uj, ismeretlen gyönyör lepi meg. Nem pirul el; sőt fölemeli fejét s büszkén, édes mosolylyal nyujtja oda összecsucsoritott harmatos ajkait csókra.

Olyan ez a kép, mint mikor két fiók galamb összekerül egy fészekben.

Se bánatuk, sem összezörrenésük.

Nincsenek teljesithetlen vágyaik és anyagi küzködéseik.

Egy pompás idyll tanyája a tornáczos tornyos falusi ház.

Gizike maga gördíti be az előszobából a családi élet kiegészitő részét, s párnái közé helyez egy kislánykori nagy babát, gondosan betakargatjak, együtt dudolnak neki altató dalt, mint valami igazi kis babának.

Csöndesen suttognak. Jani már egészen a huszárhadnagyságig elképzeli a baba sorsát; Gizi még egyszer megigazitja omló fürteit, kerek nyakára igazitja lágyan, figyelemmel a pihe-belépőt s immár büszke arczczal vezeti be a legemlékezetesebb, s legédesebb, az első bálba.

Gizi szemei begyulnak, arczáról az uj gyönyör érzete sugárzik el.

— Ah! hogy röpül, milyen kecsesen és bájosan keringőzik a mi kis··· de hiszen még neve sincs, hiszen ez csak viasz baba!

S ellenálhatlanul tör ki belőlük az édes, az egész valójukat megrenditő kaczaj. Es ez a kaczaj tart évről évre, amig egyszer két galambfő megcsuklik az aranyhimes, piros csipkés bölcső mellett s fájdalmas könnyeikkel és összerándulo ajkaikkal próbálják fölmelengetni azt az örökre elhidegült egyetlen kis babát, a ki magával vitte édes kaczagásuk ezüst csöngetyüjét örökre.

Kemechey Jenő.

Pro és contra.

A szombati közgyülésben folytatott érdekes egyházpolitikai vitát alkalomszerüségénél fogva bővebben akarjuk itt ismertetni.

Az első szónok Bülyi Dezső, a függetlenségi párt elnöke volt, a ki nem akarja, hogy Kassa városa beálljon azok sorába, a kik a Wekerle kormánynak reklámot csinálnak, mert ha a magyar nemzet a mai átkos politikai rendszer alatt 18 év óta el tudott lenni a polgári házasság nélkül, el fog tudni lenni ezután is, nem pártolja a főváros átiratát, és azt inditványozza, hogy a közgyülés térjen fölötte napirendre. Hive a polgári házasságnak és hive mindannak, a miáltal minden egyház és vallásfelekezetnek vallási békéje tökéletesen biztositva lenne. Akarja a polgári házasságot, de annak kifogástalannak kellene lennie, akarja a vallási szabadságot, de annak ugy kellene koncsipiálva lenni, mint az amerikainak, de ha a reakczió kormánya mindezt igy is akarná, neki ettől a kormánytól nem kell semmi, mert ez a kormány csak üres jelszavakat hangoztat, alapelvek, irány és részletek nélkül, azért tehát szónok semmiféle formában bizalmat nem szavaz, mert nem bizik szándékainak tisztaságában, de ha a tények azt fogják igazolni, hogy ez a kormány szónok felfogása szerint valósitja meg egyházpolitikáját, akkor (közbe kiáltás: elmegy Canossába!) nem, hanem elmegyek az önök nagy kaszinójába és ott hamut hintek a fejemre és elmondom a mea culpát. (Egy hang: ugy van! a mire a kassai parlament élénken éljenez és jóizüen kaczag.) De uraim, a reakczió 18 éves uralma alatt eltemetett szabad eszméket a Mannlicherek, az Uchatiusok és a tüstnélküli puskapor, a közös hadsereghez tartozó honvédség őrzik, adjanak nekünk előbb önálló hadsereget és bizzák a magyar alkotmány védelmét magyar puskák, magyar szuronyok, magyar ágyukra, és akkor beszéljünk ilyen másodrendü dolgokról, de a kormánynál mindig az volt a czél, hogy port hintsen a nemzet szemébe, hogy az uralkodó reakcziót takargassa, s most hogy az ő Asbóthja (közbekiáltás: most a maguké visszakiáltás: tartsák meg, nekünk nem kell.) lerántotta a „Kálmán fillérekről a leplet, a melyhez 14 püspök adott segédkezet, egyszeribe előállanak uj maszlaggal, és hogy a kormány fent erősitse pozicziját és hogy elmondhassa: ime, a nép, a nemzet akarata ez, előránják a törvényhatóságokat, hogy ezek szavazzák meg a kormány egyházpolitikája számára a bizalmat. Soha! (Majd jönnek a Zichy Nándorok!) Hadd jöjjenek, legalább akkor lesz nyilt reakczió és a nemzet ebbe se fog belehalni, a mint hogy nem halt bele a 18 év óta tartó hazug ámitásba, a melylyel a szabadelvüpárt a hatalmat bitorolja. Nem adja meg a bizalmat.

Lesskó István kanonok: Uraim! A magyar kormány által felvetett egyházpolitikája által reklamot akar csináltatni magának.

Főispán félbeszakitja a szónokot: Megjegyezni kivánom, hogy szónok ur előadása nem a tényeknek megfelelő, mert a kormány nem küldött ide semmit. (Helyeslés.)

Lesskó István: Az igen tisztelt kormány üzsköt dob a nemzet közé és most azt akarja, hogy a törvényhatóságok álljanak be oltónak Mit akar a kormány? Azt mondja, hogy nekünk polgári házasság, zsidó reczepczió, polgári anyakönyvvezetés és vallás szabadság kell. De tisztelt uraim azt nem mondja meg, hogy van-e rá pénze, hogy honnan veszi a pénzt? (Közbekiáltás: lesz rá!) Igen lesz Kassán, a hol ha nincs pénz, vesznek kölcsön és csinálnak adósságot. (Derültség.) De kérem, nézzék a népet, a melynek adóját a kormány ugy reformálta, hogy felsrófolta és ezzel százezer családokat Amerikába kergetett és a kik itt vannak, nyomorognak. Es kik fogják az anyakönyveket vezetni, a polgári házasság, kik előtt köttetik, mert kérem itt Kassán az könnyü dolog, de menjenek el a Makoviczára, a Magurára, a hol messze vidéken a papon kivül okos embert nem igen talál, hát ott hogy lesz? A kormány megcsinálta a regale-váltságot is. De hogy csinálta? Most meg a publikánusok sanyargatják a népet, felkutatják a lakását, a kamráját, pinczéjét, hogy nincs-e valahol egy flaskó rum elrejtve? (Nagy derültség.) Nem akar hozzájárulni a reklam-csináláshoz, mert a tisztelt kormány erkölcstelen nemzetrontó politikája iránt bizalommal nem viseltetik. De kérjen a tisztelt kormány bizalmat a néptől, hirdessen népgyüléseket és meg fogja látni, hogy a nép mivel fog felelni. (Ugy van.)

Éder Ödön nem kivánja a közgyülés türelmét hosszasan igénybe venni, Bulyi Dezső barátom — ugymond — önmagával jön ellentmondásba, a midőn azt mondja, hogy neki kell a polgári házasság, kell a vallásszabadság is, hahár csak amerikai módra, a mely a mormon-házasságot is helyben hagyja (Nagy nevetés, Bulyi közbeszól: azt közelebb is megtalálja az ember.) igen a balkánon, de mindamellett még sem kell, mert ezt Wekerle akarja megcsinálni. Az ideális eszmét tehát a személyért feláldozza. Szónoknak azonban mindegy bármelyik kormány csinálja is meg, ő a maga részéről ebben a kérdésben Bulyi pártját is támogatni fogja, mert az ő liberálizmusa nem ismer személyeket. A napirenden levő egyházpolitikai kérdést a kor szülte és a kor szelleme által felszinre hozott eszmékkel számolni kell. Magyarországon a házassági jogot ép oly égetően szükséges rendezni, mint a miképen kötelessége a nemzet jobbjainak az israeliták számára megadni azokat a jogokat, a melyekre nemcsak megérettek, de a melyekhez az érdemeket megszerezték. (Lelkes éljenzés.) Ezen oknál fogva ő a kormány iránt mellőzve a bizalmat, e kérdést bizalommal fogadja és ajánlja elfogadásra az általa benyujtott és felolvasni kért javaslatot.

A javaslatot, a mely az egyházpolitikai kérdésben bizalmat szavaz és ennek feliratilag kiván kifejezést adni 59 aláirás támogatja.

Kozora főjegyző olvassa az iratot, mely után Timkó József tanácsnok áll fel, elmondva, hogy habár ez ügyben az ő mestere Irányi Dániel 25 éven át hangoztatta, és ez mindannyiszor le lett hurrogatva a kormány pártja által, még nem szavazhat bizalmat e kérdésben, mert a kormány ezt a nagy eszmét csak előránotta anélkül, hogy megismertetne az alapelvekkel, a nélkül hogy tudnók, mit is akar a kormány, mire nézve kéri a bizalmat. Ismertessen meg minket először a kormány legalább az alapelvekkel és majd akkor kérjen bizalmat, előbb nem beszélünk semmit.

Deil Jenő az ellenzéki szónokok beszédeiből veszi az anyagot, a melyet rögtönözn dolgos fel és szellemének gyors rúpte elragad magával abba az ideális világba, a mely után óhitozunk. Irányi Dánielliel felvértezve, azon kezdi, hogy a szabad eszmék, a haza közszabadságának legideálisabb harczosát élezsti föl sirjából és az ő szellemét idézi — mondván — hogyha igaz is, hogy a szabadelvüpárt Irányi Dániel nagy eszméit annyi időn keresztül lehurrogta, kikaczagta, mi akadályozza az ellenzéket most ide állani, a mikor akadt egy kormány, — a ki azt mondja: én megvalósitom mindazt, a miről a ti vezéretek 25 éven át ábrándozott; a 18 éven keresztül megbénitott liberalismust diadalra akarom juttatni! és ime az ellenzék most egyszerre odakiáltja ennek a kormánynak, nem kell; ime az ellenzék megtagadja saját mesterét. Azt mondja Lesskó tagtársunk, hogy a publikánusok a rumos flaskókra tartanak hajtóvadászatot, az én felfogásom ebben a fontos kérdésben nem keresi a bonhomiát, a melyet irigyelni sem tudok, de azt is mondja, hogy szavaztassuk meg a népet és én e fölött csodálkozom, hát a nemzetek szabad fejlődésére, a reformok létesitésére irányuló törekvéseket, a vérrel megpecsételt közszabadságok kiküzdését a nép csinálta e a nagy szellemek, ama kisded csapatok hozzájárulása, kezdeményezése nélkül, a kik koruk szellemét irányitották, vezették? Példát hozok föl, azt hiszik önök, hogy ha 48 ban a főnemesek, nemesek és nagy urakat végig az országon megszavaztatták volna, akarják-e, hogy a jobbágyság eltörültessék, hogy a nép fel legyen szabaditva, hogy ezt is le nem szavazzák? (Lelkes éljenzés, igaz! kiáltások.) Az én mesterem is Irányi és én mesteremet meg nem tagadom. Ő is csak konczepczióját adta a nagy eszmének és az 1892. évi válaszfelirat, a mely még az ő müve, világosan mondja: (olvas) Lehetetlen helyeselnünk bármely oly mozgalmat, mely az államnak fenhatóságát s a minden körülmény közt hiven végrehajtandó törvény uralmát kétségbevonni törekszik s elvárjuk a kormánytól, hogy ugy ezen, mint minden egyéb oly kérdésben, mely a felekezetek egyenjogúságát, a családok belső békeségét, a polgárok jogait érinti, javaslatainak előterjesztésében s a törvény végrehajtásában egyedül az állam közérdeke s az igazság által engedi magát vezéreltetni és semmi oldalról jövő illetéktelen beavatkozásnak tért nem enged. Szükségesnek tartjuk a vallásszabadságnak törvényben leendő kimondását, a házassági jognak a kötelező polgári házasságra alapitását s ezekkel kapcsolatban minden felekezet közt ugy a házasságra, mint az áttérésre, valamint az egyházak és hitközségek szervezésére és kormányzására nézve a teljes egyenjogúság megállapitását s a felekezetek önkormányzati jogának biztositását." Es ezt az álláspontot vallja ma a kormány és ezt az álláspontot támogatni, ennek bizalmat szavazni én kész vagyok. (Lelkes éljenzés és taps.)

E beszédek után Péchy főispán tárgyilagosan elmondotta nézetét és kezdődött a szavazás, melynek lefolyását tudják olvasóink. Itt csak megemlitjük, hogy Maléter Vilmosnak a bizalom mellett nyilatkozó szavazatát a közgyülés lelkesen megéljenezte, jelezve ezzel kétségkivül azt, hogy ez a szavazat meglepte és hogy ezt örömmel fogadja.

Mérték alatt.

A hadkötelezettség alá tartozó fiatalság sorozása, már-már befejeztetett. Egy tekintet a mérték alá állitott hadkötelesekre, önként az a kérdés nyomul ajkainkra, mi lehet oka nemzetünk satnyulásának, hogy ilyen vézna, törpe fiatalság kerül a mértek alá?

Igazán megdöbbentő látvány, nemzetünk satnyulásának félremagyarázhatlan tanujele az, ami egy-egy sorozás alkalmával szemeink elé tárul. Ugyanis hadköteleseink túlnyomó része, testi fejletlenség, testi fogyatkozás miatt, alkalmatlan a katonai szolgálatra. Azok az apró emberkék, azok a vézna, elkényszeredett alakok ugy néznek ki, mintha a törpék országában volnánk, mintha egy közkórház lábbadozó betegeit látnánk magunk előtt.

Hol van az az idő, mikor a daliás, erőteljes férfiakból állott magyar hadsereg, a többszörösen nagyobb számu ellenséget képes volt megverni? Hol vannak azok a férfiak, azok a hősök, akik sulyos fegyverüket könnyedén forgatva megtörték, szétszórták az ellenség sorait? Alig képzelhető el, hogy a mai ifjuság a győzhetlen, halálnak, bátran szembe nézó hősök maradékai volnának!

Bizony, bizony, ha igy haladunk a satnyulás utján, vajmi csekély lesz azoknak száma, a kik a megpróbáltatás idején, megvédjék nemzetünket az ellenség hadaitól; sőt nemcsak edzett katonáink nem lesznek, de a munkabiró családapák is hiányzani fognak, mert tény az, hogy a ki a fegyvert forgatni nem képes, nem lesz képes a kasza nyelét sem megfogni. Es pedig nagyjelentőségü körülmény ott, ahol földmiveléssel foglalkoznak az emberek, mely foglalkozás az ügyesség mellett, testi erőt is igényel.

Mi az ifjuság satnyulásának okát, a hiányos testi nevelésben találjuk. Tudjuk ugyanis, hogy a hajdani gyermeknevelés egészen más volt, mint a mostani, de az akkori emberek erősek, egészségesek, katonai szolgálatra képesek, munkabirók voltak. A mai azonban annál inkább satnyulnak, mennél jobban gyügyösegeti az

anya gyermekét és nem engedi annak testi erejét, szabad mozgás, játék által növelni.

A hajdani népek fősulyt fektettek arra, hogy a hazaszeretetet korán beleoltsák a fogékony gyermeki kebelbe és ugy nevelték a gyermekeket, hogy azokból a katonai fáradalmakat elbiró igazi vitéz katona legyen. Ez magyarázza meg a xerxesi tábor történetét. Ezért találunk ugy hazánk történetében, mint egyes nemzetek történetében a hősiességről szóló olyan eseményeket feljegyezve, melyek a mai fiatalság és katonaság előtt, meseszerü dolognak tünhetnek fel.

Ma, nálunk, az anya kebelén hordja gyermekét, vagy a gyermekszoba fogságára kárhoztatja őt tulságba vitt anyai szeretetből, talán érthetetlen elővigyázatból. Az elkényeztetett gyermek olyanná lesz a szük szoba rekedt levegőjében mint a pinczébe rejtett plánta, mely a nap első hevétől a szellő első érintésétől, porba hull, kihal.

Kérdjük, az ilyen penészvirágok, vagy azok, kik már gyermekségük idejében a testi fejlődést lehetetlenitő erős munkára vannak szoritva, miként lehetnének a haza edzett védelmezőivé, a nemzet, a család munkabiró tagjává?

De nem is lehet az másként, ha elgondoljuk, hogy a háznép általában keveset törődik gyermekeinek nevelésével, mely azt eredményezi, hogy a nép gyermeke a hiányos gyermeknevelés, a korai munkára való kényszerités folytán vagy elpusztul, vagy nyomorékká lesz, vagy betegesnek, törpének marad. A jobbmoduak a zsenge gyermeket korán adják iskolába. Sokszor a gyenge gyermek alig birja czipelni a sok könyvet, a nap legnagyobb részét az iskolapadon tölti. Ha ehez hozzágondoljuk, hogy sok gyermekben az apai könnyelmüség van természetszerüleg megboszulva, akkor elképzelhetjük, hogy a hadkötelesekből miért válik be katonának oly kevés.

A magyar nemzet eme satnyulása, mely leginkább a sorozások alkalmával tünik ki, sok embert ejtett már gondolkodóba, de a baj orvoslása nem könnyü. Ugyanazért nagyon kivánatos dolog volna, ha népünk a helyes gyermeknevelés fontosságát felfogni tudná és őrködnék azoknak élete és egészsége felett. Kivánatos dolog volna, ha a tanitást ugy rendeznék, hogy a gyermeknek több ideje volna a szabad mozgásra.

Most, midőn látjuk, hogy milyen vézna, beteges, törpe, fiatal emberek állanak a mérték alá, jó lesz e megdöbbentő jelenséggel foglalkozni.

Fölhivás előfizetésre.

A **„Kassai Szemle“** hetenkint háromszor megjelenő lapunkra **1893. évi április hó elsejével** uj előfizetést nyitottunk.

Előfizetési dij:

április 1-től junius végeig . . . . . 1 frt 50 kr.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésök április hó 1-én lejár, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésben fönnakadás történjék.

Ujonnan jelentkező előfizetőknek a lapot április hó 5-ig dijtalanul küldjük.

Régi előfizetőinket, a kik velünk szemben kisebb-nagyobb tartozásban vannak, kérjük, nyitva levő számlájukat kiegyenliteni, mert nekünk is vannak kötelezettségeink és vegyék tekintetbe kérelmünk jogosságán kivül azt is, hogy mi csekély pénzért hetenkint két-három annyi olvasni valót nyujtunk, mint bármely más vidéki ujság.

A pénz beküldésére legegyszerübb a posta-utalvány használata.

A „Kassai Szemle“
kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

A Józsefek ünneplése vasárnap általános volt és tiszteletreméltó Józsefeinkhez a gratulán-ok vasárnap valóságos bucsujárást tartottak. A városházi Józsefek Timkó József, Loósz József, az orvosi Józsefek dr. Senka József, dr. Kosztka József, a nagyiparos Józsefek Lang József, a papi Józsefek Répászky József kanonok, a muzsikáló Józsefek Kerner József, a dalárdai Józsefek Ksanovszky József, a tanári Józsefek Vadász József, a szállodás Józsefek Wagner József, a kereskedői Józsefek Mocsáry József, Széman József, az ügyvédi Józsefek Kiszely József kamarai titkár, Halmos József, a vármegyei Józsefek Meczner József (Korlát), Csoma József (Devecser), Koós József (Zsarnó), Vécsey József (vm. ülnök), a birtokos Józsefek Forgách József, a katonai Józsefek Üllmann József ny. alezredes, a főügyészi József Paksy József főügyészi helyettes. — mindannyi örömtelt szivvel tapasztalták, hogy a tisztelők, ismerősök, jó barátok ragaszkodó szeretete környezi és hogy a hányan vannak kivétel nélkül lelkes hangon kiáltjuk: éljenek a mi városunk és vármegyénk derék illustris Józsefei — kitünő konzulunk klassikus szavai szerint — az emberi kor legvégső határáig!

A névszerinti szavazásnál a szombati közgyülésben a kormány egyházpolitikáját támogató javaslat **m e l l e t t** szavaztak:

Münster Tivadar, Loósz József, Éder Gyula, Kosora Vincze, Andrejkovics Sándor, Varga Kálmán, dr. Moskovics Jakab, Hollay Adolf, Horalek Ferencz, Benczúr Géza, Bayer Károly (főmérnök), dr. Szentléleky Gyula, Willnrotter Henrik, Adriányi Béla, Aranyossy László, Bauernebel Szilárd, Bayer Leo, Beller Károly, Bredeczky József, Brody Fülöp, Deil Jenő, Demeter Titusz, Éder Odön, dr. Fényes Samu, Fiedler Károly, Flachbart Samu, dr. Földi Miksa, Freyberg Károly, Gallik Géza, Halmos József, id. Halykó Mihály, Hamar Ferencz, Herzfeld Gyula, Holländer Lajos, Jakab Péter, Jacobs Ottókár, Kemény Gésa, Knöpfler Vilmos, Kraft Alajos, Kresz János, Kuszka Nándor, Legány Samu, Lepesch József, Madarász János, Maléter Vilmos, Maurer Adolf, Maurer Rezső, Merényi Lajos, Mocsáry József, id. Novelly Sándor, Polinszky Emil, Raisz Andor, Roxer Vilmos, Siposs A. Gyula, Stadler Sándor, Sudy K. János, Szakmáry Károly, Sziklay Lipót, Spirkó Ágoston, Wagner József, Várkoly Dániel, Weisz I. Leo, Widder Mór. (63.)

E l l e n e szavaztak: Timkó József, Tfirst Vendel, Halász Mihály, Angyal Gábor, Berzáczy Mihály, Bezsilla Samu, Benedek Ferencz, Búlyi Dezső, Davitko István, Erdődi János, Fekete István, Forgách József, Girzsik Adolf, Gregorovicz Henrik, Hegedüs Lajos, Hevessy Károly, Konrády Lajos, dr. Kosztka József, Krotkovszky Ferencz, Lang Imre, Bellaágh Sámuel, Lesskó István, Magócsy József, Répászky József, Répászky Mihály, Ruszinkó Zsigmond, dr. Senka József, Stekker Károly, dr. Stöhr Sziárd, Sztudinka Gyula, Stich Kálmán. Tordássy András, dr. Wandracsek Jenő, Viszlóczky Gyula, Wojnárovics József. (35).

N e m szavazott: Haltenberger Béla, Pocsatko Viktor, Schwarcz János. (3).

Távol volt dr. Klekner Alajos, Korányi Károly, Kremla Venczel, Bikky József (választott) — Lang József, Vaskor József, id. Wandracsek Károly, Widder Ignácz, Krompaszky Ferencz, Jeney Kristóf, Bielek Aladár, Szerencsi Ede, Stark János, Feldheim Károly, Szabad Ferencz, (virilis-tagok). (15).

A közúti vasut részvénytársaság vasárnap tartotta meg első közgyülését a kereskedelemi bank helyiségében **E d e r** Odön igazgatósági elnök elnöklete mellett. A vállalat életrevalóságát az évi jelentés igazolja legjobban, a melyből adjuk a következő figyelemre méltó részt: Tanulmányoztuk a kassai forgalmi viszonyokat és tapasztaltuk, hogy a személyforgalom hétköznapokon a legszerényebb keretben mozog, mig vasár- és ünnepnapokon a kiránduló közönség részéről a legnagyobb igények támasztatnak és tapasztaltuk ugyanezen aránytalanságot a teherforgalomnál, a mennyiben épen az őszi és téli hónapokban lettünk legjobban igénybe véve. Ezen nehézségeken segitendő, folyamodtunk a kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz az iránt: hogy engedtessék meg nekünk a teherszállitást, valamint a nyári vonalon a vasár és ünnepnapi személy forgalmat gőzerő használatával lebonyolitani és örömmel jelenthetjük a tisztelt közgyülésnek, hogy erre engedélyt nyerve, a teherszállitást egy gőzmozdony segélyével eszközöljük és most a legmesszebb menő igényeknek felelhetünk meg a nélkül, hogy üzletünket felesleges tartaléklovak tart sával megterhelnénk. A tavaszi és nyári üzem részére 2 mozdonyt rendeltünk, melyek beérkezése után a nyári forgalom részére rendszeresitett tartalék-lovakat is el fogjuk adhatni és ez által vontatási kiadásainkat lényegesen redukálhatni. Sikerült nekünk továbbá az államvasutak igazgatóságánál 2 városi állomásnak engedélyezését kieszközölni, melyek „kassai kereskedelmi bank gőzmalma“ és „kassai közuti vasut városi irodája“ megnevezések alatt legközelebb fogják müködésüket megkezdeni és ugy a malomforgalmat, mint a darab-árukezelést lényegesen könnyiteni. Ugyancsak az államvasutak igazgatóságánál sikerült a csatlakozási szerződésnek némi módositásait kieszközölni, melyek egyrészt ügykezelésünket megkönnyiteni, másrészt pedig jövedelmeinket szaporitani fogják. Hálózatunk erősebb kihasználása czéljából elhatároztuk, hogy a kassai árukat már a származási helyeken vesszük át szállitásra és azokat kocsirakományokká összesitve, szállitjuk Kassára. E czélból elvállaltuk a cs. kir. szab. Kassa-oderbergi vasut budapesti és bécsi képviseletét és e két városban előkelő szállitó czégekkel szerződtünk, melyek a gyüjtési szolgálatot részünkre teljesiteni fogják. Örömmel jelenthetjük a tisztelt közgyülésnek, hogy saját, valamint kapcsolatos közérdekek kielégitésére vonatkozó törekvéseink a városi hatóságok által buzgón támogattatnak, és azon reménynek adunk kifejezést, hogy ezen hatóságok jó indulata a jövőben is változatlan fog maradni. Az elmult 8 havi forgalom részletezésére áttérve, van szerencsénk jelenteni, hogy bevételeztünk: 169077 személy szállitása után 14862 frt 40 kr., 175 bérlet után 716 frt 81 kr., 1264 kocsirakomány után 6999 frt 12 kr., 13205·78 mm. darabáru után 1941 frt 15 kr., különfélékből 379 frt 98 kr. összesen 24899 frt 46. kr., hogy továbbá az üzleti kiadásaink 14119 frt 39 kr. tettek, ugy hogy nyereményként 10780 frt 07 kr. marad a tisztelt közgyülés rendelkezésére. Ezen nyereményből mindenekelőtt azon 5427 frt 82 kr. lesz levonandó, mely a társulatunk és Popper István ur között létrejött szerződés értelmében neki az épitési tőke utáni 4% kamata fejében kifizetendő, 1078 frt — kr. pedig alapszabályaink 33-ik §-a c) pontja értelmében egy tartalékalap képzésére forditandó, mig a 4274 frt 25 krt tevő maradványt osztatlanul uj számlára előveзetni inditványozzuk. Az évi jelentést a részvényesek készséges elismeréssel vették tudomásul és **P o p p e r** István alapitó-fővállalkozó inditványára az ideiglenes felügyelő-bizottság tagjai Hegedüs Lajos, Laszgallner Odön, Szekula Hugó, id. Novelly Sándor, kiegészitve még Knöpfler Vilmos által egyhangulag megválasztattak, mire elnök a közgyülést berekesztettnek jelenti ki. Ezután a társaság igazgatósága és felügyelőbizottsága tanácskozást folytatott ama terv kivitele érdekében, a mely azt akarja, hogy a Csermelyben egy hidegviz gyógyintézettel kapcsolatos nyári kiránduló hely állittassék fel, hogy a kassai közönség számára a Csermely ózondus üdülő helye a modern kényelem minden eszközeivel felruházva, olcsón és könnyüszerrel hozzáférhetővé tétessék. Ez eszme kivitele által a társaság örök hálára fogja kötelezni e város közönségét és egy pillanatnyi aggály sem lehet az iránt, hogy ez a vállalat a legteljesebb sikerre számithat.

A Kerner növendékei és a zeneiskola tanitványai által rendezett hangverseny szombaton délután nagy számban megjelent hallgatóság előtt szép sikerrel folyt le és a tapasztalt eredmény fölött a vendégek soraiban megjelent **P é c h y** főispán Kerner előtt a leghizelgőbb szavakban adott kifejezést megelégedésének. Zongora-játékuk által jeleskedtek Deil Elza, Loósz Elza, Glück Gizella, Kövy Anna, Riszner Anilla, Kobilicz Emma, Loósz Cassandra, Benczur Gizella, Schmidt Ella, Sternlicht Irén, Weisz Adrienne. Kerner Jenő két hegedü-számmal tünt föl. Halmos Ella két dalt énekelt, bemutatva ezzel alig 3 havi énektanulásának eredményét, a mely oktatójának Kerner Józsefnek nagy dicséretére szolgál, és a kedves kisasszonyt hallgatva, ötletszerüleg támadt az a gondolatunk, hogy a városi zeneiskolának összefüzése az ének-tanszakkal helyes reform lenne, a mire az intéző körök figyelmét e helyen felhivjuk. A hangverseny változatosságát emelték Rőmeth Grau, Markó Gyula és Barbanik urak közremüködése. Kerner kitünő szakavatottságát ez a hangverseny mindenek fölött nyilvánvalóvá tette.

Barbi Alice márczius 25-én tartandó hangversenyének müsora:

1. Chopin, Ballade (G-moll), előadja: Liebling ur.
2. Händel, a) Aria Paësiello, b) La Zingarella (18. század) énekli: Barbi k. a.
3. Schubert, a) Am Grabe Ansemo's b) Wohin? c) Die Krähe d) Die Post énekli: Barbi k. a.
4. a) Scarlatti, Allegro (A-dur) b) Mendelssohn, Lied ohne Worte (Duetto) c) Godard, Mazurka (Nro 2.) előadja: Liebling ur.
5. Schumann, a) Weit, weit; Két velenczei gondoladal: b) Leis rudern hier c) Wenn durch die Piazzetta d) Frühlingsfahrt e) Frühlingsnacht énekli: Barbi k. a.
6. Liszt, II-ik magyar Rhapsodia, előadja: Liebling ur.
7. Gordigiani, Három olasz népdal: a) Tempo passato b) E. lo mio bene c) Se ci veniva lui énekli: Barbi k. a.

A kassai szállodások, vendéglősök stb. egylete, f. hó 20-án éjjeli 11 órára rendkivüli közgyülést hirdetett, de mivel nem volt még a határozat hozatalra megkivántató számarány, a közgyülést nem tarthatták meg. Az ujabb közgyülés **j ö v ő h é t f ő n** (f. hó 27-én) éjjeli 11 órakor lesz a Fritsche Vilmos vendéglőjében.

Tüz. Szombaton este 9 és fél órakor a pályaudvari jelzőharang tüzet jelző kongása riasztotta fel a vasutiakat. Az uj pályaudvar tetőzetének egyik a kémény mellett lévő fagerendája fogott tüzet valószinüleg a kémény ajtón kipattant szikrától. A bizonyára régebben lappangó tüzet, miután a padláson senki sem fordult meg, nem vették észre, csak mikor a tetőgerenda lánggal kezdett égni s a lángok a tetőzeten is kicsaptak. A vasuti személyzet azonnal hozzálátott az oltáshoz s a telefon utján értesitett és mindjárt meg is jelent tüzoltókkal együtt csakhamar el is oltották a tüzet. A tetőgerendázat jó része azonban elpusztult. A kár körülbelül 800 frt. Hétfőn este a Kelcz-féle malom-utczai ház kéménye kigyuladt, de a legkisebb baj nélkül eloltották.

Az a márczius! A poéták már megirták a tavaszi langy szellőt, a rügyfejtő napsugárt, a szerény ibolyát dicsőitő poémájukat s lesték az alkalmas napot, a mikor adhatják országszerte hirül, hogy itt a tavasz! S elég bölcsen, nem siették a szerkesztőket, hogy becses lapjaikban helyt adjanak a tavaszi daloknak. A márczius még mindig durván viselkedik. A hüvös márcziusi levegő helyett, fagyos szél járja át a melegen érző poétai kebleket és közönséges prózában rikoltja füleinkbe még mindig jó a déczbunda! Hóvihar dühöng, mint deczemberben; a kályhák tüze pattog, ujra előszedik a téli meséket. Unalmas márczius, kegyetlen márczius!

Irodalom.

Az „Ország Világ“ szépirodalmi is ismeretterjesztő képes hetilap az eddigi tulajdonos és szerkesztő: Benedek Elek kezéből a folyó évnegyed végével az uj laptulajdonos és kiadó; Váradi Antal dr. ismert irónk szerkesztésébe megy át. Az uj szerkesztőség főfeladatául tekinti az olvasóközönség minél nagyobb bizalmának és pártolásának fokozatos kinyerését, melyet válogatott szépirodalmi, müvészeti és müipari közlemények, irodalmi és mübirálatok, élénk heti krónikák, gazdag és kimeritő ujdonságok közlése által iparkodik megérdemelni. Az „Ország Világ“ három fő rovatot fog tartalmazni: a szépirodalmi, a müvészeti rovatot s a vegyesek rovatát, a közönséget érdeklő apróbb közleményeken kivül e fővatokat az Ország-Világ olvasónőinek szolgálatára divat és mulatságok rovata egésziti ki. Ujdonságai különös gonddal összeválogatottak lesznek. Rendelkezésére áll ezenkivül a szerkesztőség a t. előfizetők kérdéseinek s megbizásainak dolgában, melyeket készséggel intéz el, minden egyes levélre s megbizásra vagy a szerkesztőségi üzenetek utján, vágy külön levélben válaszolván. — Különös gondot fog forditani képeire, melyek müvészi reprodukciók, eredeti rajzok s fototipiák lesznek, mindenkor aktuális jelleggel. Sikerült az uj szerkesztőnek hogy megszerezze közlés jogát annak rendkivül érdekes székfoglaló munkának, melyet Apponyi Albert gróf, a Kisfaludy-társaság egyik legközelebbi havi ülésén fog tartani. Azonkivül támogatni fogja az Ország-Világ-ot irodalmunk régi és uj gárdájának számos kitünő tagja. Az Ország-Világ eddigi szerkesztője, Benedek Elek, a lapot folytatólag is támogatni fogja. Az uj szerkesztőség munkálkodását a husvéti számmal kezdi meg. Az „Ország Világ“ előfizetése marad mint volt: Egész évre 8 ft. Félévre 4 ft. Negyed évre 2 ft. Az előfizetések legczélszerübben postautalványon

csakis a laptulajdonos és szerkesztő nevére: Váradi Antalnak (Budapest, kerepesi ut 1-ső szám alá) küldendők.

CSARNOK.

Az ópium élvezete.

Irta: Ipszilon.

(Vége.)

Thomson de Luincey évek hosszu során át naponként 8000 csöpp laudánumot vett be, az annyi mint 16 gramm ópium! Csakis midőn e méreg hatását a testre s szellemre felismerte, 1000 csöppre redukálta az adagokat. S mindig gyakrabban kopogott a paradicsom kapuján. Végre szellemi munkára képtelen volt s azonkivül képzelmi jelenetek gyötörték.

„Éjjel — irja ő maga emlékiratainban — midőn ébren feküdtem ágyamban, szemeim előtt komor arczok vonultak el, melyek érzékenységemet oly szomoruan érintették, mintha ezek Memfisz, Tirusz vagy Oedipusz és Priamosz idejéből való történetek volnának.“ Minden éjjel, mintha a mélységbe szállna, egy feneketlen gödörbe, mélyebben s mindig mélyebben; ugy hogy minden reményét elvesztette, hogy valaha feljöhessen. Épületek s tájképek tüntek szemei elé, oly borzalmas alakban s nagyságban, hogy borzalom futotta át tagjait. Az idő rettentő hosszura nyult; néha ugy tetszett neki, mintha egy éjjel 50, sőt 100 évet átélt volna. Az épületek után tavakat, ezüstös viztükröket, tengereket, oczeánokat látott. A hullámzó habokon emberi arczok tüntek fel; s a tengert számtalan az égfelé irányzott arczczal látta kirakva. Képzelmei mindig borzasztóbbak lettek: kigyók ölelték, krokodilusok csókolták; ugy tetszett neki, mintha megbocsáthatatlan bünöket követett volna el, melyeknek vezeklése végett évezredekre temettetett el kőkoporsókban muminákkal s szfinkszekkel együtt.

Testi s lelki kinjainak mardosásai végre arra birták, hogy felhagyjon e szenvedélylyel; de a leszokás gyötrelmei époly borzasztók valának, mint azok, melyek elől futni akart. S teljesen még se birt erről leszokni; csak egyszer tartott 21 napi szünetet, de azután a leszokás csakis abban állott, hogy kisebb adagokat vett be, melyek azért mégis elég nagyok voltak, hogy más erős természetü egyének halálát okozzák. Eltét mégis 73 évig († 1859.) huzta ki, mily eleven bizonyitéka az ellenálló erőnek, az erős természetnek, melyet az ember a rettentő mérgekkel szemben kibir.

A török s perzsa teriaki — ugy hivják ott az ópiumevőt — szereti a máknedvet s azt mint Mash-Allaht (isten (Allah) ajándékát) nagyrabecsüli. Ott piluláik alakjában veszik be, részint saját házukban, részint csarnokokban (vendéglőkben), hol gyakran egész sereg nép gyül ös-sze e czélból.

Más országokban, mint Kinában, Kelet-Indiában és az indiai szigeteken az ópiumot többnyire szijják. Ez élvezet iránti előszeretet ott minden állásnál, rangnál el van terjedve; az elökelőbbek az étkezés végére halasztják azt.

A kandoo-t — az ópium egyik kivonata — a legelőkelőbb vendéglőkben és teakertekben ép ugy, mint a legaljasabb kunyhókban és lebujokban egyaránt szijják. Borsónyi pilulákat tesznek a pipába s a lámpánál meggyujtva, a füstöt a szájon beszijják s az orron kieresztik.

Ez élvezetek mindkét módjának ugyanazon hatása van. Habár azt tartják, hogy a teriaki hatása az általános bágyadtságon és aléltságon kivül még bizonyos lelkesültségben, ünnepiességben, örömben is nyilvánul.

Az ópium élvezőnek — azt tartják — hatalmában áll a bágyadtság végén különféle hangulatba jönni. Ha heves haragot, kedvességet, borzalmat, vidámságot akar magában előidézni: mielőtt az ópiumot bevette, a keltendő kedélyhangulatot képzelmével kifesti s az élvezet után csakugyan megtörténik a szándékolt szenvedély nyilvánulás.

Ha a teriaki haragot szándékszik nyilvánitani; az élvezet után csakugyan oly dühös vadságban tör ki, hogy a legmerészebb tetteket követi el s minden ellenállást leküzd.

Egy utazó leir egy esetet, mely Kinában történt.

A sok ópiumot bevett teiraki-k az utczán mindenféle fegyverekkel ellátva kóbolnak s dühöngnek, mi által oly dühösökké s veszélyesekké válnak, hogy minden közeledőt irgalmatlanul leszurnak vagy szétmarczangolnak. Egy ily alkalommal a rendőrségnek kellett kivonulni.

Egy éles törrel ellátott kinai neki rohan a tend örének, ki maga elé tartván lándzsáját, a dühöngő neki tör s azon teljesen átmegy: a lándzsa testébe furódik s ugy ér megtámadójához, kit végső erejével ügyes döféssel leszur s erre mindketten összerogynak.

Az ópium rabszolgája oly gyönyörünek festi azt a mámort, mit az benne előidéz: az élet gondjai eltünnek, a hangulat kéjes lesz, a lélek szabadon s könnyen lebeg a tulvilági régiókban, a beszéd árja akadálytalanul foly s ilyenkor a legbelsőbb, legtitkosabb gondolatok — néha nagy büntettek — napfényre kerülnek s kifecsegtetnek. Mindig magasabbra s magasabbra emelkedik a kéjérzet, elragadtatás, tarkább s tarkább képzetek váltakoznak az agyban, mignem mindnyájan eltünnek, helyt adva a kimerülésnek. Az arcz ezután elveszti boldog kifejezését, a szemek megüvegesednek, a fej aláhanyatlik s ólomsulylyal nehezedik le. Rövid nyugtalan álom következik erre s azután puszta, sivár ébredés. A bágyadtság örömei s kéjei után a valóság borzalmai következnek.

Az ópium szokásos élvezete az egészséget gyökerében alássa. Inogva, halványan, fonyadtan, meredt nyakkal s tagokkal, kihalt szemekkel, habzó nyelvvel, mint a sirból jövő rémek járnak e szerencsétlenek idestova az utczákon. Arczuk szivacsos, izmaik ugyszólván fityegnek, lötyögnek testükön, egész testük összetörve, fáradt, gyenge, mozdulataik esetlenek s a külső gyöngeség következtében inkább csuszik és mászik. A szerencsétlent állandóan gyötri a hideg érzet, aggódva keres meleg helyet s fürdőhelyeken, hamu rakások mellett látni őket összekuporodva, kik a külső benyomásra már képtelenek, végre már beszélő tehetségük is elhagyja s csak állati hangokat adnak ki.

A nyomor ez állapotában a boldogtalannak nincs más s biztosabb menedéke, mint ujra visszatérni ez átkos élvezethez, melynek töltetlen rabszolgájává lett. De, hogy a teljes hatás előálljon, mindig több s több ópiumra van szüksége — némelyek két latig mennek — másoknak már csak akkor hatásos, ha egy uj méregből (higanyszublimát) még egy fél szemerrel azt megerősitik.

A sajnálatraméltó teremtmény mindig mélyebbre sülyed; ha ez élvezetről immáron le akarna szokni, ezt most rögtöni életveszély nélkül alig tehetné!

Az ópium élvezetnek gyötrő bajai ellen orvoslást csak gyógyitó intézetekben lehet találni. A betegek többnyire el vannak veszve, mert a látszólagos javulás után a visszaesések igen gyakoriak. S igy a szenvedőre nézve ugyszólván vigasztalás, ha a halál angyala őt e gyötrő kinoktól s mardosásoktól végkép megszabaditja s a paradicsomba, Allahhoz vezérli!

* * *

Csak ritkán s akkor is a társadalom magasabb osztályaiban fordul elő az ópium élvezet büntető használata; a hol az a nép szenvedélyévé lett, ott a társadalmi nyomort világosan előtünteti.

Az angol kormány a kinait mégis véres háborukkal kényszeritette, hogy népét a Kelet Indiából behozott ópiummal erkölcsileg s anyagilag megmérgezze s megölje. A kinai napszámosnak — ugy akarja a kultura parancsa! — szerzeményének $^9/_{10}$-ét ópium füstté kell elharácsolnia s a mellett családját éheztetnie!

Sőt a császárnak, a meny szegény fiának, több egyezmény szerint, köteleznie kellett magát, hogy birodalmában a mák termelését nem türi, hogy a kinaiak testét s lelkét megtörni csak az angoloknak álljon jogában!

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő művészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengejel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly**

71—8 szállodás.

A Cognac-Ipar részvény-társaság

Budapesten.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és élelmezési kiállitás

juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedul nyerték el, és alabbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár — **Dr. ovács tanár**
Dr. Kétly tanár — **Dr. Müller tanár**
Dr. Kézmárky tanár — **Dr. Récsey tanár**
Dr. Korányi tanár — **Dr. Stiller tanár**
Dr. Tauffer tanár

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alabbit közöljük egész terjedelmében:

Orsz. m. k. chem. és közp. vegykiséri. állomás.

(Földmivelésü. m. kir. miniszterium.)

1437/1882.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykisérleti állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a COGNAC-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve s az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mindegyike kifogástalan jó minőségünek** találtatott.

Budapesten, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:
Tóth s. k.

Sziveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbizások intézendők a 61 4—5

Cognac-Ipar részvény-társasághoz

BUDAPESTEN.

Képviselő Kassán:

REINFELD BERTHOLD.

Kockázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | Butorkelmék és szőnyegek | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék | Portiérek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 5—80

Divántakarók

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi márczius 24. 35. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Jókai Mór.

A magyar szellemvilág ünnepre készül, és szava bejárja az országot, kihat a messze külföldre, mindenhová, a hol kultura és müveltség fennen hirdeti az emberiség fényes hatalmát. A magyar szellemvilág szavát megértik, felkapják a városok és ismét csak Budapest fő- és székvárosunk az, a mely ez ünnepségre fel akarja tenni a koronát, hogy dicsőséget, babért nyujtson oda e nemzet egy nagy fiának, a ki meg fogja látni, hogy mint ékesitik fel a halhatatlanság ragyogó koszorujával alakját.

Gyönyörü dolog az a halhatatlanság! Lenni, amikor az ember többé nincs! élni: amikor rég meghaltunk már. Ulni a Ferencz-József téren, vagy a muzeum-kertben, érczbe öntve, gálában, amikor a gyarló testnek már csontváza is széthullott a nyirkos föld alatt!

. . . Jókainak a halhatatlanságban lesz része elég és hál'istennek, ő nem ama zsenik közé tartozik, akiket az emberi fajta nagy jótékonyságukért csak akkor jutalmaz meg, amikor ez a jutalom már csak annyit ér nekik, mintha egy koszorut tesznek le — teszem föl — a brouz Petőfi elé. A kegyelmes ég távoztassa el Jókaitól még jó soká a halhatatlanságot és nekünk engedje meg, hogy vele legyünk.

Végre! ráismertünk egy zsenire, és módunk van vele és általa jóvátenni, mindamaz igaztalanságot, amit a föl nem ismert lángelmékkel elkövettünk mi apró emberek, kiknek gyüjtő-czime: emberiség, megkülömböztető titulusa pedig: faj és nemzet.

Nincs kétség benne, hogy ő azok egyike, akik nélkül szükölködve, ugy élnénk, mintha nem volna nap: fázva, dideregve, sötétben.

Boldog és kivételes lángelme, felismertétek! Ötven esztendeje szerelmes belé egy nem könnyen gyuladozó és nem éppen állandó hevü nemzet. Szerelmesek voltak belé a nagymamák és szerelmesek belé az unokák. A fórumon kénytelen élni és mégis mithikus alak. Benn van a budapesti czim- és lakjegyzékben, hogy lakik a Bajza-utcza 19/b szám alatt, a veje Feszty Arpád házában; látjuk naponta, egy szép magas, sugár és egészséges öreg ember, aki nem szeret bankettekre járni, mert könnyen elrontja a gyomrát. Ejh, hát gyomra is van? kérdik nemcsak a vidéki ideális kisasszonyok, hanem kérdjük mi is czinikus ujságirók. Szemkápráztató józanságrontó az, amikor szembenézünk azzal a munkássággal, amit állitólag Jókai Móricz, egy komáromi eredetü magyar ember vitt végbe. De közöttünk él és nekünk még meg vannak a bizonyságaink, hogy amit neve rejt, az nem valami Homer-féle humbug. Van egy ember, aki tényleg egymaga egy egész irodalmat csinált. Van egy ember, aki saját magának az apja. Egy embertársunk, aki kitanult egy nyelvet és ezen a nyelven mindjárt remek müveket is alkotott. Kőmives, a ki követ fejt, maltert kever és egyben kiterveli és föl is épiti, ki is festi a Szent Péter templomát.

Jó lesz itten megállani; tanácsos lesz nem folytatni tovább, mert a szives olvasó megharagszik. A Jókai értékét analizálni, — untató dolog lehet a magyar közönség előtt. Tudja, látja, érzi ezt mindenki. És a kulturhistóriának, amelynek valószinüleg sok panasza lesz ellenünk, ebben a dologban tetszeni fogunk. Volt egy zsenink, aki szorgalmas és folytonos munkája után elég szépen megélt itt közöttünk. Felismertük, vagy mondjuk ugy, hogy félreismertük és mert hogy ő, két országgyülés ideje alatt képviselőnk, nagy zsenije által zaklatva, inkább rakta egymás mellé csöndes otthonában szellemének kincseit, hogy igy szolgáljon hazája nagyságának maradandó javakkal, semmint hogy aprólékos házi ügyeinknek lett volna uszályhordozója, szóvivője, mi kicsinyek, gyarló köznapi emberkék — elfordultunk tőle és mert használ nem láttuk, megvetettük, most pedig látjuk, hogy ugyan ezt a Jókait ország-világ nemcsak ismeri, hanem lelkesen ünnepli 50 éves irói pályájának dicsőitésére, mi meg apró emberkék nézünk és bámulunk, a helyett, hogy ünneplésre gondolnánk, pedig lenne értelme gondolni rá.

A polgári házasság történetéből.

Tudtommal két számbavehető röpirat jelent meg legujabban a polgári házasság ellen. Egyiknek szerzője dr. Aschenbrier Antal, a budapesti egyetem r. katholikus theologiai fakultásának egyházjog tanára; a másiké Pompéry Aurél, kalocsai főegyházmegyei áldozópap, kinek 98 lapra terjedő munkáját a „Hittudományi Folyóirat“ szerkesztősége 500 frank pályadijjal jutalmazta; az előbbi munka pedig eredetileg felolvasás volt a budapesti katholikus-körben. Az első munka szerzője tehát a hittudományok tudora és egyetemi tanár; a másik munka pedig „kiváló szaktérfiak birálata alapján“ lett a szép pályadijjal kitüntetve. Az ily munkákról már előre feltesszük, hogy ha elfogulatlanságot nem is, de legalább a történeti adatok előadásában korrektséget és alaposságot mindenesetre találunk bennök.

Nézzük meg azért a két nagytekintélyü szerző előadását a polgári házasság történetére nézve.

Dr. Aschenbrier szerint (2. lap) kötelező polgári házasság van Franczia-országban 1792., Hollandiában 1795., Belgiumban 1796., Németországban és Svájczban 1875., Olaszországban 1866. és Braziliában 1891. óta. Fakultativ polgári házasság pedig Eszakamerikában és Angliában van 1836. óta.

Pompéry Aurél szerint (68—69. lap) Hollandiában már 1580. behozatott a fakultativ. 1665. pedig a kötelező polgári házasság; Angliában 1983. a kötelező polgári házasság hozatott be, mely azonban rövid idő alatt kiment a szokásból, ismét az egyházi házasságkötés állittatott vissza s csak 1836. jött be a fakultativ polgári házasság. A többi adatokra nézve megegyezik dr. Aschenbrierrel.

Láthatjuk az eddigiekből, hogy egy dr. Aschenbrier ur nem tartotta szükségesnek reflektálni arra az elragadhatatlan tényre, hogy a polgári házassággal, — melyet oly nagyon szeretnének némelyek az atkos (!) franczia forradalom szülöttének feltüntetni, — már a XVI. században találkozunk, Pompéry már többet tud mesterénél; azonban az ő adatai igen hézagosak és tévesek, a mint azonnal meg fogjuk látni.

Friedberg Emil, lipcsei egyetemi tanár, a kinek kimagasló tekintélyét talán még a kánonjogtudor urak is elismerik, még 1870-ben irt egy rövid munkát a polgári házasság történetéről.*) E munka adatai alapján mutatok rá A. és P. történeti előadásának hézagaira és hibáira.

A fakultativ polgári házasság legelőször csakugyan 1580. tünik fel, de nem mint P. hibásan mondja, egész Hollandiában, hanem ennek csak Holland és Wesztfriesland tartományaiban. Az egész Hollandiára 1656. márcz. 18. terjesztetett ki a két tartomány gyakorlata.

Angliában nem mint P. állitja 1683-ban, hanem harmincz évvel előbb, 1653. augusztus 24. hozták be a kötelező polgári házasságot, mely azonban a Stuartok visszahivása (1660.) után csakhamar kiment a gyakorlatból. A fakultativ polgári házasság aztán csakugyan 1836. lépett életbe Angliában és ennek gyar-

*) Die Geschichte der Civilehe. Berlin. 1870. Második kiadás 1877. — Nekem az első van meg.

TARCZA.

A sárga rózsa.

Elbeszélés. — Irta: *Olsauszky Lajos.*

I.

„Karl Ritter von Hoven-Luchs k. k. Polizei Rath.“ Ez állott a névjegyén annak a hirtelen-szóke, ragyavert és magas, de nem visszataszitó külsejü uri embernek, ki a szabadságharcz lezajlása után a pestbudai rendőrség főtisztviselője volt.

Előbb Tyrolban szolgált, az ottani rendőrségnél s még a negyvennyolczas események előtt fürdőn megismerkedve Kótay Sárikával, feleségül vette.

Noha alig töltötte be a huszonnyolczadik évét, Pestre mégis előléptetéssel jött rendőr tanácsosnak. Alapos készültsége, gyors felfogása, megnyerő, sőt szeretetreméltó modora és nagy rendőri tehetsége voltak a pártfogói. Nem szivesen jött Pestre, mert tudta, hogy itt a rendőrség nem csupán nyomozásokat végez, hanem más dolgot is. Jellemes ember levén, különben is rokonszenvezvén a magyarokkal, undorodott attól a más dologtól.

Szerencséjére oly osztályba alkalmazták főnökül, a hol csak tolvajokkal, sikkasztókkal és más, nagyon közönséges gonosztevőkkel volt dolga.

Neje tipikus magyar szépség volt, a kit a tanácsos csaknem a rajongásig menő szenvedélylyel szeretett s az asszony is egész odaadással viszonozta ezt a forró érzelmet.

Hoven-Luchs gyakran emlitette a feleségének, mennyire örül, hogy rá csak a közönséges gonosztevők ügye tartozik.

— Tudod kedvesem, undorodom a politikai kémkedéstől, a politikai kémeket meg épenséggel gyülölöm; mert nagyon piszkos munkát végeznek.

— Csak ezért örülsz? — Kérdezte Sárika gyöngéd hizelgéssel sivulva a térjéhez.

— No még azért is, mert a mostani ügybeosztás mellett nem vagyok kitéve annak, hogy esetleg a kötelességemet megszegjem, vagy pedig a kötelességemet teljesitve, téged idegenitselek el magamtól.

— Te nagylelkü, jellemes ember vagy kedves Károly; — válaszol Sárika és meghatottan öleli meg férjét, csókot nyomva annak értelmes homlokára.

— Jó, hogy eszembe jut; — folytatja a tanácsos. — Ha tudod, hogy a fivéred hol tartózkodik, értesitsd, hogy jól elrejtse magát. Talán jó lenne külföldre menekülnie; mert már tudják, hogy Pesten van és legközelebb dijat tüznek ki rá. Ezt nem hivatalosan, hanem magán uton tudtam meg; azért mondhatom el neked.

Sárikát e szavakra remegés fogja el és a széke karjába kell kapaszkodnia, hogy le ne bukjék.

— Ne ijedj meg annyira kedvesem; — biztatja a feleségét a tanácsos. — A fivéred nagy dolgokat müvelt ugyan a háboru alatt, de azért későbben mégis kegyelmet kap a többiekkel együtt. Majd, ha a hatalom első dühe csillapul, a fivéred ismét hazajöhet; csak most meneküljön el, de okvetetlenül meneküljön.

II.

Mugurevics Szvetozárt nagyon jellemzi, hogy sem vagyona, sem foglalkozása nincs és mégis uri módon költekezik; hogy tetőtől-talpig illatszerezi magát és hogy ajkain örökös mosoly tanyáz. Mindig a legelőkelő körökben forog, mindig szolgálatkész és a szinházba mindig későn jön.

Egy napon az opera előadásra ismét későn jön s rendkivül örül, hogy egy jó czimbora szomszédságába jutott a támlás széken. Felvonás közben a czimbora megszólitja.

— Szvetozár, te mindenkit ismersz; mondjad csak, ki az a gyönyörü hölgy a jobboldali emeleti második páholyban?

— Hárman vannak.

— A legfiatalabb és a legigézőbb.

— Hoven-Luchs rendörtanácsos felesége született Kótay Sarolta.

— Ugy tudom, hogy hogy nem jár társaságokba, mert sehol sem találkoztam vele.

— Ennek az az oka, mert a térje idegen ember itten s a mostani viszonyok között nemcsak állása miatt gyülölik, hanem azért is, mert az osztrák hatalom hozta öt ide.

— Kár.

— Micsoda?

— Kár, hogy Sárikával meg nem ismerkedhetem.

— Akarsz vele találkozni? — Kérdi Mugurevics impertinens hangsulyozással.

— Akarok, azaz, hogy szeretnék.

— Négyszem közt, kettecskén? Mi? — Kérdi Mugurevics és visszataszitó mosoly jelenik meg az ajkain.

— Igen, igen; eszközöld ki és én nagyon meghálálom a szivességedet. — Válaszol a czimbora, jobbjával mohón ragadva meg az illatos Szvetozár jobbját, baljának két ujjával pedig pénz-számlálást mutatva.

Szvetozár édeskés mosoly kiséretében jelentősen hunyorit és folytatja a felvilágositásait.

— Holnap délelőtt tiz és tizenegy, vagy pedig délután négy és öt óra között fiakkerben várj a kerepesi- és az ország ut sarkán. Előbb azonban szólits elő valami megbizható embert és küldj el egy kinyilt sárga rózsát a *** utczai 13-dik számu házba, a második emeletre, azzal a meghagyással, hogy adja át Böskének, a Hoven-Luchsné szobalányának.

— S aztán? — Kérdi a czimbora lázas érdeklődéssel, ahogy Mugurevics elhallgat.

— Azután? Milyen naiv vagy! Nos, aztán megjelenik a szép asszony és beül a kocsiba.

— Az nem igaz: nem lehet igaz.

matában, tehát az északamerikai angol birtokokban is. Így értendő az A. által említett Északamerika, mert az u. n. északamerikai Egyesült Államokban egészen más, sajátságos viszonyok vannak a házasság ügyére nézve is.

Franczia országban sem 1792. tűnik fel legelőször a polgári házasság. Meg volt az, legalább a protestánsokra nézve, fakultativ alakjában már 1787. november 28-tól fogva, mely napon XVI. Lajos oly értelmü rendeletet adott ki, hogy a protestánsok akár a r. kath. pap előtt, akár a királyi biró előtt köthetnek érvényes házasságot. Sőt már 1685. jun. 16. kiadatott (igaz, hogy csak egy hónapig volt érvényben) Franczia országban egy oly kir. rendelet, a mely a protestánsok házasságkötésére nézve oly módozatot állapitott meg, mely az egyházi és polgári házasság egyesitésének tekinthető.

Ime, röviden felmutatva, ezekben áll a polgári házasság története, melyet dr. Aschenbrier és Pompéry müvei részint hibásan, részint hézagosan adnak elő. Kassa. Révész Kálmán
ref. lelkész.

A magyar dalmüvészet.

A budapesti operaház intendánsa, gróf Zichy Géza a következő levelet intézte a dalos-egyletek elnökségeihez:

A magyar nemzeti opera fejlesztésére irányzott törekvésemben azon meggyőződésre jutottam, hogy az adott viszonyok közt a természetes fejlődéstől nem várhatunk kellő számu kiválóbb képzettségü énekest, a kiknek szélesebb körü működése azután nagyobb lendületet adhatna a magyar operai müvészetnek.

Sajátságos viszonyaink mellett az énekeseknek ez a hiánya egyik oka annak, hogy a M. Kir. Operaháznak eddig nem sikerült személyzetét tisztán magyar erőkből szervezni s hogy a vidéki szinházaknál sem indulhatott meg az operafaj müvelése.

E hiányon csak ugy lehet segiteni, ha tervszerü rendkivüli intézkedéseket teszünk énekesek képzésére s szaporitására.

A M. Kir. Operaház e czélból a cselekvés terére lépett.

Előterjesztésemre a magas kormány felkarolta az ügyet s hazafias bőkezüséggel biztositotta a szükséges anyagi eszközöket.

Ezzel megvalósulásra jutott az a tervem, mely szerint a hazában található kiváló hangu fiatal tehetségek közül azok, kik hivatással birnak az operai énekmüvészetre, a M. Kir. Operaháznál elméleti és gyakorlati kiképzésben részesülhetnek.

A növendékek oly ösztöndijat nyernek, mely nékik a fővárosban való megélhetést teljesen biztositja s őket minden anyagi gondtól felmenti, s egyszersmind pedig a hivatottak müvészi jövője is biztositva lesz, mert mint a M. Kir. Operaház tagjai, hosszabb időre szerződést nyerhetnek emelkedő fizetés biztositása mellett.

A gyakorlati kiképzés folyamán egyesek ösztöndijuk fentartása mellett a vidéki szinházaknál is foglalkoztatandók lesznek, miáltal a vidéki szinházak anyagi áldozatok nélkül könnyebben juthatnak majd azon helyzetbe, hogy operaelőadásokat is tarthassanak.

Az első teendő már most a hazai mindkét nembeli fiatalság közt található kiváló hangok felkutatása.

Hogy ez megtörténhessék, arra szélesebb körü mozgalmat kell inditanunk.

Meg lévén győződve arról, hogy a magyar énekmüvészet felvirágoztatására irányzott ezen törekvésem a vidéki dal- és zeneegyesületeknél élénk visszhangra talál, s mivel éppen ez egyesületek vannak leginkább azon helyzetben, hogy a hangok felkutatásában az ügynek kiváló szolgálatokat tehessenek, bátorkodom czélom eléréséhez a Tekintetes Elnökség hazafias közreműködését és hathatós támogatását kérni.

Az ösztöndij állomásokra pályázatot hirdettem s a pályázni kivánókat hangjuk és tehetségük előleges megbirálása czéljából a legközelebbi városban vagy községben működő dalegyesületekhez utasitottam.

Arra kérem tehát a Tek. Elnökséget, méltóztassék oly irányban intézkedni, hogy az esetleg jelentkezőket a dalegyesület karnagya meghallgatni, s azokat, a kiknek kiváló hangjuk, tökéletes zenei hallásuk és kellő szinpadi alakjuk van, jegyzékbe foglalni szíveskedjék. S az ügy érdekében különösen arra is bátorkodom kérni a Tek. Elnökséget, hogy ne csak az önként jelentkezők meghallgattatására szoritkozzék, hanem méltóztassék a jóhangu fiatal egyének felkutatására saját részéről is intézkedést tenni, s e működésükbe a szomszéd helységek kántorait és tanitóit is bevonni s az igy feltalált egyéneket szintén meghallgattatni; s mindazokat, a kik a fentebb jelzett hármas követelménynek megfelelnek, jegyzékbe foglaltatni.

Kérem a T. Elnökséget, sziveskedjék az esetleg alkalmasaknak itéltek jegyzékét (név, állás, kor, lakhely) hozzám beküldeni.

Egyszersmind értesitem a Tek. Elnökséget, hogy a levelezés költségeit a M. Kir. Operaház fogja viselni, illetve a Tek. Elnökségnek megtéríteni.

Tudatában lévén annak, hogy a magyar dalmüvészet fejlesztését czélzó törekvéseimet a magyar dalmüvészet vidéki apostolai hathatósan támogathatják, ismételve kérem az ügy részére meleg érdeklődésüket és hazafiui buzgalmukat.

Innen-onnan.

Lerombolva.

Szivtörténet.

Irta: **Letenyei Endre.**

Ugy érkeztem meg, mint a tavaszi fecske: könynyü szivvel, derült kedélylyel; ugy tértem vissza, mint a méhike — megrakva buval, fájdalommal. Sovárgó szemekkel csüggtem a kedves szülőföld rég nem látott határain; csak a fájdalom nagyobb most bennem az egykedvüségnél, hogy megtörött szivvel, csalódva legszebb álmaimban, üzött idegenként futok a tájról, a hol bölcsőm e kinra ringatott!

Pedig, ki a hibás? Én-e, a ki engedett a szivnek, mely kipattanásán nem egy világot érzett magában, hogy átölelt a kedves látásakor? vagy ő, ki bujdosásomban mostan is üz meg visszavon?! A sorsra ves sek-e, a mely fájó emlékezetre bár, de szinte visszakivánom, véle összehozott?!... Hisz' ez volt minden boldogságom, és most édes fájdalmamnak mint akkor örömben, most bánatban gazdag termő fája!

Igazán, milyen különös is az a sors! Ugy véletlenül pillantottam meg: de, miként a gazdag tarlalmu érczen az aranykeresőé, tapadt szemem a leányka tibüvölő arczára, azokra a sötétségökben is vakitó czenyü szemekre...

Ábrándos, hosszu napok következtek az első, véletlen találkozásra... Addig nem ismert érzelmek fakadtak fel szivemben: láttam már sok szép nőt, sok kedveset, de én tudatlanul gyönyörködtem a természet remek alkotásain: mint a természet bája észrevétlenül tölti el egész belső valónkat.

De azóta?! rövid volt a tavaszidő napkelte s nyugta, hogy eléggé gyönyörködjem éber álmaimban; kimondhatatlanul hosszu az éj minden pillanatja, mely édes ábrándjaim egy-egy virágát hervasztotta el...

Feltámadás volt akkor is!...

Megint láttam közelről! Milyen volt e látás? — Sohasem tudtam magamnak megmondani. Csak vágytam utána, hogy ujra lássam még, hogy lelkembe szivódjék egyetlen sugárocska, mely áradatként ömlött ki szemeiből. Szemei sugárainak özönébe kivántam, hogy merüljön el szivem: nem reméltem, hogy azok a szemek talán egész fényözönükkel borithatnának el.

Ragadott valami, üzött, hogy hallhassam szavát! Mily édes, boldogitó volt az, mikor először voltam szemtől szembe vele!! Ugy emlékszem reá! Szivemet az öröm, a szomju földet az eső sápora dagasztotta!

Esengve csüngtem minden szaván, melyek oly lágyak voltak, mint a méh zsongása, hosszan merültem el alabastrom arcza nézésében, melyről a jóságos lélek heve sugárzott le. Egy világ minden boldogsága, ugy éreztem, önti reám sugárait azokból a csodálatos járásu szemekből.

A jóságos teremtés mintha észrevette volna elfogódásomat! Segitett a szóban. Ön megembereltem magamat. Megemlitettem neki, hogy nem ez első izben látom őt.

Mintha emlékezném reá, felelt. Ugy-e, kérdezte az ideálom, husvét ünnepén volt?

Akkor is, feleltem, s előbb is. S a szóba kapva, kérdezém. Ugyan, a szivnek van e feltámadása? vagy elhalnak legszebb vágyaink feltámadatlanul?

Kérdőleg néze rám, ajkain könnyü mosoly játszadozék.

Van annak, ugymond, a ki nem vágyakozik tul a lét határain...

Ezentul sokszor találkoztam vágyott boldogságommal. A csillagos ég, ugy gondoltam, az én boldogságomnak örül; a rét virágai csak azért árasztják özönkép szerte illatjokat, hogy hadd andalogjam el boldogságomban. A csalit madara csak azért énekel, hogy lelkem nagyobb hevületén kifeseljenek szivemről takargatott érzelmei...

Nem értem rá, nem tudtam mélyebben kutatgatni ideálom belső világát. Mindig jóságos volt, mindig elbájoló. Az a titokszerü érzés, a szerelem, neki még ismeretlen volt. Ha szó volt róla, könnyü vidámsággal felelte: „Én csak a szeretetet ismerem“ s ezzel a jó anya jó leánya s jó testvérek jó testvére a virágok nézésébe merült el...

...Én meg el voltam merülve benne.

S igy nem is vettem mindjárt észre, hogy idő óta találkozásunk előtt a régitől. Mikor megértettem, hogy a szenvedély csak az én lelkemet epeszti, már fájón fájó volt a tudat.

Még most is jóságos volt a leányka arcza; de tekintetében bágyadt volt a fény, — a részvét, vagy az egykedvüség jele? — nem tudom, — csak annyit éreztem, szivem hevében csak árnyékot üzött.

Az ő szerelmi álmai más körül kezdtek szövődni!... Azt is beszélgették, kecsegtető jövő vár reá...

Futni kivántam a helyről, a hol mindent, miben eddig boldogitót láttam, ellenségül tekintettem.

Bucsum, szinte sorsszerüleg, boldog találkozásunk évfordulójára esett.

Most is, mint akkor, mégmozdult az anya-természet; most is, az élet nagy gondolata a halál után foglalta el az elméket...

Az ő szivében a haláltalan élet ábrándja vette be magát; én érzem mélységesen, hogy csalódó szivnek csak a halál után lesz feltámadás.

Sürgönyök.

Budapest, márczius 23. (Eredeti sürgöny.)

A parlament mai ülésében gróf Apponyi éles

— Kérlek, válogasd meg a kifejezéseidet; — válaszol a szolgálatkész ur sértődött hangon. — En jellemes ember vagyok s nem hazudom.

— Ne haragudjál; nagyon izgatott vagyok.

— Mar nem haragszom. A kocsisod a bakon legyen és viseljen sárga rózsát a kabátján, amelyről a szép Sárika felismerje.

— Ugy lesz.

— Tehát holnap délelőtt, vagy délután.

— Délután; mert délig halaszthatatlan dolgom van.

A társalgás franczia nyelven folyt s a két beszélő folytonosan a gyönyörü tanácsosné páholyára tekintve, gondatlan könnyelmüségében nem veszi észre, hogy mögöttük kék szemüveges, fekete bajuszos és szakállas, meglett koru férfi ül, a ki egyetlen szavakat sem veszitve el, kezdetben izgatottan mozog, majd később erőszakosan leküzdve felindulását, nyugodtan néz maga elé, mintha a beszédből egyetlen szót sem értene.

A kék szemüveges férfi Hoven-Luchs rendőr-tanácsos, a ki elökelő gonosztevők után kutatva, olyan ügyesen álczázta el magát, hogy az édes anyja sem ismerné meg.

III.

Másnap már délelőtt, pontban tiz órakor kocsi áll meg a kerepesi- és az országut sarkán. A kocsis kabátján ott van a sárga rózsa és a másik sárga rózsát pár perczczel hamarább kapta meg Böske, a szobaleány.

Sárika csakugyan megjelenik a találkán és felrántva az ajtót, gyorsan a kocsiba lép, mire az elrobog, még pedig egyenesen a rendőrtanácsos lakására.

Az udvarra érve, a kocsiból előbb Hoven-Luchs száll ki, azután a felesége. Sárika arczából eltünt minden élet, roskadozva, csaknem félholtan vánszorog fel a lépcsőn; a férjének kell támogatni, hogy össze ne rogyjon.

Délután ötkor ismét másik kocsi jelenik meg a találka helyén; a kocsis szintén sárga rózsát visel. Svetozár barátja jött el, mitsem tudva a délelőtti eseményekről. A másik sárga rózsát Böskének már elküldte. Nem sokáig kell várakoznia: lefátyolozott arczu hölgy száll be és a kocsi elrobog. E kocsit ovatosan egy másik követi, mely eddig a hatvani utczában állott és a melyben Szvetozár ül. Leskelődni jött, hogy a találka megtörténik-e? Barátja le ne tagadhassa a kikötött jutalmat.

Nyolcz napig ezután sem Szvetozár, sem pedig a barátja nem látható; mintha eltüntek volna Pestről.

IV.

Kilenczed napon a szinházban ismét operaelőadás van.

Az egyik baloldali páholyban két fiatal ember ül és beszélget.

— Nézd Tamás, az átellenes páholy még mindig üres; ugylátszik Sárika ma nem jön el. Pedig a mint tudom, nagyon szereti a zenét.

— Igen, de azért sem ma, sem pedig ezután nem jön el jó ideig.

— Miért?

— Mert beteg.

— Mi a baja? — Kérdi Elemér.

— Azt Mugurevics Szvetozár és a barátja tudnák megmondani a legjobban, kiket nyolcz nap óta ma látok ismét; de azért meg ne szólitsd őket és ha köszöntenek, ne fogadd a köszöntésöket.

— Miért?

— Mert lehetetlenné vannak téve.

— Hogyan?

— Szvetozárról kisült, hogy politikai kém és valószinüleg a barátja is az.

— Bámulatos: még csak a legkisebb gyanum sem támadt ezekre az elegáns urakra. Folytasd csak a felvilágositásodat.

— A Sárika bátyja: Kótay Árpád mint honvéd alezredes szolgált a szabadságharczban és körözött ember, kinek az arczképét a bitófára szegeztette a hatalom. Mugurevics kifürkészte, hogy Kótay Árpád Pesten lappang és néha erősen elmaszkirozva az arczát és az alakját, találkozik a nővérével. Mikor azt gyanitja, hogy Hoven-Luchs nincs otthon, sárga rózsát küld a nővére szobaleányának, ez az urnőjének adja át és Sárika elhagyva lakását, találkozik a bátyjával az előre megállapitott helyen. Tegnap mult egy hete, Szvetozár felbiztatta a barátját, hogy küldjön Sárikának sárga rózsát és várja kocsival. A férj ezt valami képen megtudva, megelőzte őket és ezen az uton hamarább hivta a feleségét találkára, aki meg is jelent. A férj még nem is sejtette még akkor, hogy a felesége a bátyjával szokott igy összejönni: mert Sárika titkolta ezt. Félt, hogy ha tudatja a férjével a bátyja tartózkodási helyét, akkor bajba keveri a rendőr-tanácsost. Mert ez nem hurczoltatja ugyan a börtönbe a bátyját; de esetleg a felsőbbség veti börtönre a rendőrtanácsost, ha véletlenül kisül, hogy tudomással birt a körözött alezredes hollétéről. Otthon azután kiderült minden. A rendőr-tanácsos még akkor éjjel elutazott Bécsbe és ott addig járt-kelt befolyásos és hatalmas jó embernél, mig kegyelmet kapott a sógor Kótay Árpád részére. A sárga rózsa története tehát ebben az irányban véget ért. Ha nem szégyelném szóba állani Mugurevics Szvetozár spiczli urral és uri czimborájával, igen jó mulatságot szereznék magamnak, megkérdezve tőlök, hogyan ért véget a másik irányban?

— Beszélj.

— Hoven Luchs a saját kelepczéjökben fogta meg őket. Mikor a találka helyén vártak, hozzájuk is jött egy lefátyolozott hölgy és be is ült a kocsiba; de az nem Sárika volt. A kocsis egyenesen a rendőrséghez hajtott: ahol a spiczli urat és a czimboráját mindjárt ott fogták, Hoven-Luchs elmondotta illetékes helyen azt is, miképen csalta lépre a két jómadarat; sőt még azt sem tagadta el, hogy a mig ő Pestre visszajön, addig — parancsára, — ott tartják a jeles urakat a szebmetaszók, a betörök, a rablók és a gyilkosok között. Illetékes helyen jót nevettek a megsértett férj boszuján és kegyelmet adtak arra is. Még most is elfog a nevetés, ha eszembe jut, hogy ez a két illatos ur nyolcz napig élvezte a legnagyobb gazemberek, a legelvetemedettebb gonosztevők társaságát a legkorlátozatlanabb közvetlenséggel.

— Ne tégy türelmetlenné és mondd meg már valahára, hol?

— A legpiszkosabb börtönben.

polémiát folytat Eötvössel, a melyben helytelennek mondja Eötvösnek azt az állitását, hogy a katholikus autonómia 1871-iki elaboratumát mellőzték, mert a konzervativ-aulikus párt megerősitésétől féltek. Tarthatatlannak mondja továbbá azon insinuációt, hogy a magyar katholikusok között olyan áramlat került volna felszinre, a mely ily törekvésekkel kapcsolatba hozható. Ez a katholikusok hazafias érzületének megsértése, a mire Eötvös kijelenti, hogy az ő beszéde ilyen feltevésekre nem ad okot. Apponyi azt feleli, hogy Eötvösnek felszólalása által alkalmat kivánt nyujtani, szavait, a melyek pártkülönbség nélkül aggodalmat okoztak, helyre igazitani. Csáky miniszter megjegyzi, hogy ha a kormánynak a katholikus autonómia ellen aggályai lennének, akkor a terv kivitelét nem igérte volna meg. Mérey beszédjében hangsulyozza, hegy Magyarország katholikusai elég erősek arra nézve, hogy esetleges reakcionárius áramlatokat megakadályozzanak.

Fölhivás előfizetésre.

A **„Kassai Szemle“** hetenkint háromszor megjelenő lapunkra **1893. évi április hó elsejével** uj előfizetést nyitottunk.

Előfizetési dij:

április 1-től junius végeig . . . . . 1 frt 50 kr.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésök április hó 1-én lejár, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésben fönnakadás történjék.

Ujonnan jelentkező előfizetőknek a lapot április hó 5-ig dijtalanul küldjük.

Régi előfizetőinket, a kik velünk szemben kisebb-nagyobb tartozásban vannak, kérjük, nyitva levő számlájukat kiegyenliteni, mert nekünk is vannak kötelezettségeink és vegyék tekintetbe kérelmünk jogosságán kivül azt is, hogy mi csekély pénzért hetenkint két-három annyi olvasni valót nyujtunk, mint bármely más vidéki ujság.

A pénz beküldésére legegyszerübb a posta-utalvány használata,

A „Kassai Szemle“
kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt szerdán jelenik meg.

Fiedler Károly polgártársunk, Kassa város törvényhatósági bizottsági tagja és közgazdasági előadója, ház és földbirtokos f. hó 18-án ünnepelte 60-ik születése napját, mely alkalommal számos tisztelője fordult meg nála, kik kedves családja körében köszöntötték fel a derék férfiut.

Halálozások. Huber Ferencz kassai aranyműves e hó 21-én 64 éves korában meghalt. Temetése tegnap a kassai disztemetkező-intézet rendezésében nagy részvét mellett ment végbe. — Tóth János, kassai korcsmáros, háztulajdonos tégla-utcza 1. szám alatt levő lakásán e hó 21-én 55 éves korában eddig ki nem deritett módon — tüzhalállal — kiszenvedett, melynek részleteiről más helyen adunk hirt. Temetése tegnap az első kassai disztemetkező-intézet rendezésében történt meg.

A Barbi-hangverseny iránt nagy az érdeklődés, a mely azt bizonyitja, hogy müértő közönségünk méltányolni tudja azt a ritka müélvezetet, a melyet számára Barbi Alice müvészete előre is biztosit. E hangversenyre jegyek már csak nagyon kis számban kaphatók Kocsányi és Vitéznél, a mire figyelmeztetjük azokat, a kik még nem vették ki részöket.

Tüzhalál. Tóth János kassai korcsmáros és nyugalmazott katonai őrmester e hó 21-én tégla-utcza első szám alatt levő lakását, miután a szomszédoknak a késő reggeli órákban észlelt szokatlan csönd föltünt, kinyitották és nagy rémületükre Tóth Jánost a kályha előtti szoba földjén halva, összeégett testtel találták meg. E jelenet behatása alatt nyomban jelentést tettek a rendőrségnél, a mely a halál okául a megfulladást konstatálta. Egy verzió szerint — a mint azt a helyszinén beszélik — Tóth János előtte való este kissé kedélyesebben mulatozott és hazatérve, a kályhában tüzet akart élesztení és e mellett a kályha körül szétszórt gyulékony anyagokat is parázsba borította, mig ő maga a kályha előtt elterült és tehetetlenségében szivta magába a keletkezett füst fojtó gázait, a melyektől teljesen elbódulva, teste is martalékul esett a körülötte fekvő zsarátnoknak. Feltünő azonban, hogy Tóth János az előző napon 500 frt pénzt vett föl mint maradék-osztalékot a régi regálebérlőségtől, a mely összeg a lakásból eltünt, e körülmény homályossá teszi az esetet és okul szolgál a rendőrségnek a szorgosabb nyomozásra, a mely hivatva lesz kideriteni esetleg azt is, nem forog-e fenn Tóth János gyászos halála körül büntény esete? Lapzárás előtt kaptuk a következő tudósitást: Tóth János hulláját már felboncolták, s az orvosok azt konstatálták, hogy Tóth saját gondatlanságának áldozata, a mennyiben halálát a szobában keletkezett fojtó füst okozta s igy ki van zárva az, a mire a gyanus körülményekből következtetni lehetett, hogy Tóth gyilkosság áldozata. Annyi tény, hogy több értékes holmija hiányzik, a miknek Tóth nem rég még birtokában volt.

Elkeresztelés. Mult számunkban Kerner hangversenyéről hozott hirünkben Lodsz Elsa nevet is emlitettünk, mint a kis jeles zongorajátékával kiváló jelét adta zenei készültségének. Nehogy esetleg ez elkeresztelés miatt a hires februáriusi rendeletet nyomatékos oldaláról is megismertessék velünk, sietünk kijelenteni, hogy a fenti nevet Lúcz Elzának kellett volna irnunk, mert tényleg dr. Lúcz tanár kedves leányát szintén megilleti az a dicséret, a melylyel a Kerner hangversenyén szerepelt ifju hölgyeket jogosan elhalmoztuk.

Utcza mizériák. Tavaszodik s ez Kassán feneketlen sarat jelent még a gyalogjárókon is. Ott a Sándor-utcza hires, félarasznyi széles kövezete, ott a főutcza alsó végétől a kórházig terjedő járda nyaktörő folytonosság hiányával; emlitsük a malom- és kovács-utcza sarkát, a hol az aszfalt egyszerre kifogy a lábunk alól s undokság váltja fel? Arról nem is szólunk, hogy a középkülváros utczáira a városi tanács szerint viseljen gondot Szepsi, mert ott van a Szepsi-út!

Jegyzői szigorlat volt a vármegyeházán. E hó 20-án tartatott meg az irásbeli dolgozat, 21-én a szóbeli vizsgálat ifj. Hammersberg László főjegyző elnöklete alatt. Jelöltek voltak: Szomoray Mihály tornai, Lux Rezső szepsii és Simkó Lajos jánoki segédjegyző, (ez utóbbi ez időszerint a 34. gyalogezred 8-ik századánál tényleges szolgálatban van.) Szomoray Mihály és Simkó Lajos irásbeli dolgozataik egyhangulag, Lux Rezső jelölt ellenben szótöbbséggel sikerült; a szóbelit Szomoray Mihály egyhangulag, Simkó Lajos és Lux Rezső szótöbbséggel tették le. A vizsgáló-bizottság tagjai: Butykai István pénzügyi titkár, Lükő, Naményi Gyula és ifj. Hammersberg László voltak.

Második zarándoklat Rómába. Április hó 5-én igen válogatott magyar társaság fog indulni Rómába, Dessewffy Sándor csanádi püspök vezetése alatt, hogy a pápát jubileuma alkalmából üdvözölje. A zarándoklatban az előkelő világi körökből igen sokan vesznek részt. A rendezőség, melynek élén dr. Kiss János, a Szt.-István társulat igazgatója, dr. Várady Árpád, a csanádi püspök titkára, továbbá a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodája állnak, még nehány nappal meghosszabbitották a jelentkezés határidejét. Jelentkezések dr. Kiss Jánoshoz (Budapest Lövész-utcza 13.) Várady Arpádhoz (Temesvár) vagy a menetjegy-irodához (Budapest, Mária-Valeria-utcza) intézendők, a hol magyar és németnyelvü részletes programmok akárhány példányban kaphatók.

A szarvasmarhák között uralkodó ragályos tüdőlob mind nagyobb területekre kezd terjedni, a mely körülmény a hatóságokat nagy tevékenységre serkenti és mondhatjuk, hogy a város részéről ma már a legszigorubb óvintézkedések vannak folyamatban. Az istálló-vizsgálatok megejtésekor — mint örömmel halljuk — a gazdasági tanintézet állatállományа a legkifogástalanabb állapotban találtatott és ott a gondos ellenőrzés mintegy kizárja a ragályos betegség behurczolását.

Lustig Miksa bank és váltóházának mai számunkban foglalt hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét. Lustig Miksa bankháza egyike a legmegbizhatóbbaknak a fővárosban, hová minden bank és tőzsde üzletekben megnyugvással lehet fordulni.

Párbaj. Eperjesi rendőrségünknek — irja a F. K. — nem válik éppen dicséretére, hogy Kassáról Eperjesre rándulnak át a harczias fiatal gazdászok és jogászok egy kis lovagias elégtétel adás- és vételre. F. hó 19-én vasárnap, a reggeli órákban a szt-László hegyen állott ki egy kassai gazdász egy kassai jogász pisztolya elé. A kassai jogász lött először lyukat a levegőbe, utána pedig hasonlókép a gazdász. A felek kibékültek s az Enders-szállóban itták az áldomást segédeikkel egyetemben.

Eltünt borbély. A szinház épületében „amerikai“ borbély üzlettel biró Mikitovics József eltünt Kassáról. A czégtábláján hivalkodó jelző világosan megmondja, merre vette utját Mikitovics.

Halmay Imre jövőre a kassai szinház direktora társulatával Miskolczról április hó 2-án S.-A. Ujhelybe megy, a hol egy pár héten játszani fog és onnan valószinüleg már Kassára fog bejöhetni egy-két bemutató előadásra.

Figyelmeztetés. A főkapitány hirdeti: A kassai piaczon bárminő hus eladásával foglalkozó mészárosok és hentesek ezennel figyelmeztetnek, hogy a hus eladásánál használt asztalok és más állványok naponta tisztára mosva és tiszta fehér vászon teritővel beteritve legyenek, minthogy a tisztátalan és be nem teritett állványokon talált hus a vizsgálat alkalmával az 1876. évi XIV. t.-cz. intézkedései szerinti eljárás alá fog vétetni.

Milán volt szerb királyról és Natáliáról, valami rejtőző hazai zseni regényt gyártott. A férczmüvet itt Kassán is terjesztik a műhelyek olvasó közönsége között s szomoru dolog, hogy ilyen otromba termékek terjesztésére engedélyt kapnak a kolportörök és még szomorubb, hogy az iparos legények e fajta 100 füzetes ponyvákból meritik az ismereteket és ezekkel oltják tudás vágyukat.

Elgázolás. F. hó 22-én délután egy a Forgács-utczából a főutczába vágtató szekér egy falusi parasztasszonyt elgázolt s véletlen szerencse, hogy a baleset, melynek a kocsis legénykedése volt az okozója, sulyosabb következményekkel nem járt. A helyszinén jelen volt rendőr, miután az asszonyt a lovak alól kimentette, a közelben lakó Polinszky Béla ezredorvos lakására sietett, a kit otthon találván, a szerencsétlenül járt asszonynak ő nyujtotta az első orvosi segélyt.

Beküldetett. Tekintetes szerkesztő ur! Mult vasárnap, a Peleskei nótáriust adták, nem voltam a szinházban, mert a sarki szinlapot elolvasván, az állott rajta: bérletszünet. Most hétfőn Tolnainé jutalomjátéka levén, eszemágában sem volt, hogy nem bérletszünetes előadás lesz, tehát megint nem mentem a szinházba. Két bérleti napom ment kárba ily módon. Csak ezt akartam tudatni. A szinházi direktor urat pedig tiszteltetem. Egy bérlő.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és leveleződlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 3—16

Kassai szinház.

Mascagni világhirü operája „A parasztbecsület“ eljutott a kassai szinpadra is, a melyen szerdán este megerősitett zenekarral hozatott szinre. Vanda Gusztáv a szinház karmestere a legteljesebb dicséretet érdemli meg ama nagy fáradtságért, a melylyel ezt az életerős, hatalmas zenei mestermüvet át és átértve, betanitotta és valóban nem rajta mulott, hogy a remek mü szinpadi hatása megtörött az énekesek fogyatékosságán, a kar gyöngeségén, a mely azonfölül minden betanultsága daczára a hangtömegek e labirinthusában valósággal eltévedt, elveszett. Az egyetlen, a ki némileg megközelitette a magaslatot és a ki megtudott küzdeni feladatával, Sugár Aranka volt, a ki Santuzzát sok helyütt bár hamisul, mégis végig megénekelte, de megjátszani sehogy sem tudta, mert erejét, tudását ez felülmulja. Stoll (Turidu) szépen iskolázott hangjával ugyan biztosan intonál, de hangja a fárasztó szerepet nem birja el és a mig nagy jelenete Santuzzával folyt, már észrevehető volt hangján az a fátyolozottság, a mely a végső jelenetben, melyet anyjával folytat, teljesen elfojtotta hangját. Ferenczi József (Alfió) nem tud énekelni és azt a kicsit, a mit tudna is, hatás nélkül adja elő, mert idegessé teszi hallgatóit merevsége, a melylyel folyton a karmester intését lesi és mindamellett önkényesen megnyirbált szerepét olyan hibásan énekelte, hogy az minden volt, csak Mascagni Alfiója nem. Stollné (Lola), Nikó Lina (Lucia) szerepében állt ki. (Huh!) És a milyen volt a mü énekbeli kivitele, szakasztott olyan a rendezés, a mely Mascagni operáját ugy össze-vissza szabdalta, hogy Mascagni ezt látva — olasz vérének első felhedülésében bizton közelebb érintkezésbe jött volna a merénylővel, a ki vakmerésében annyira megy, hogy egy mesteri alkotást a koldus-tarisznya sovány eszközeivel odatálal a kassai közönségnek, a mely a felhangzott piszszegéssel megérdemletten még fokozottabb mértékben jelezhette volna, hogy milyen tetszéssel fogadja az ilyen demonstrálásokat. Vagy hogy képzeli a rendezőség azt, hogy a közönség készpénz gyanánt fogadja például a Regina coeliának olyatén megkorrigálását, a hogyan azt — a karbeli szegénység folytán — a rendezőség csinálni bátorkodott? Megemlitésre méltó, hogy a közönség a szereplők közül egyet sem tartott érdemesnek a tapsra, ellenben a zenekart, illetve Vanda karmestert zajosan megtapsolták, megéljenezték és az intermezzót megismételtették. A mesteri zene kétségkivül még nagyobb hatást csinál, hogy ha a hárfát nem zongorával helyettesitik. Az operát megelőzőleg „Grengoire-t“ adták, a melyben Tapolczai a czimbeli szerepet nagy ügyességgel játszotta. Az akasztófa ballada szavallatát szép tehetségének irjuk föl, szinte meglepett vele. E szerepeért bő taps volt a jutalma.

CSARNOK.

Az urambátyám büne.

Irta: **Ladányi Béla.**

A milyen nagy ellensége manapság bármely német-germán filozófus dicséretére váló theoretikus pontossággal kifejtett elvei alapján Gábor bátyám a szerelmük mindenhatóságával öntelt ifju párok etemer boldogságának, olyan vagy tán még hatványozottabb mértékben volt szivszerinti barátja annakelőtte, évek előtt — ki tudná az időt teljes ponto sággal hirtelenében megmondani — mindama csekélységnek, melyek ifju vagy leányszivvel, szép álommal, szerelemmel és ábrándozással valának csak némileg is összekapcsolva, kivált ha az érdekelt emberszivek egyike az ő attilája alatt dobogott.

Tudom, hogyha ez állitásom tudomására fog jutni az én igen tisztelt bátyám uramnak, ő a legnagyobb erélylyel, s esetleg előttem nyomósnak tetszhető argumentumokkal fog tiltakozni szavaim igazsága ellen, mindazáltal — kérem szeretettel — ez alkalommal kénytelen vagyok a multra vonatkozólag mindent teljes egészében fentartani, mert bizonyitékaim vannak. Vagy talán nem elég bizonyitó erejüek azok a hiteles matrikulai kivonatok, melyek arról tanuskodnak, hogy Gábor bátyám, ki tudományosan kieszelt elvből adja most az ellenséget, a szerelem ösidőktől fogva bölcsen megalkotott intézményeinek áldáz ellenségét, annak idejében négy izben részesült ama földi gyönyörökben, melyeket mindekkoráig csak a mézesheteiket élvező párok kaptak a sorstól osztályrészül.

Hogy Gábor bátyám négyszer házasodott, az való tény!

Nemkülönben megtörtént dolog az is, amit most elmondandó vagyok s mely ha nem is egészen szerel-

mi história, de az én szeretve tisztelt urambátyám uri nevével van összefüggésben jóllehet matematikai pontossággal kitudnám önöknek számitani valami egyenletből, hogy Gábor bátyám — váltig restelvén a dolgot — az ő nevével összeköttetésbe hozott s a kartársak körében nyilt titkot képező ezen históriát a leggaládabb koholmánynak, engem pedig hazug történteket költő haszontalan fráternek fog ünnepélyesen deklarálni.

Ez a biztos tudat azonban vissza nem rettent engem, hanem történetirói hüséggel elmondom a dolgot önöknek ugy, a mint következik.

Abban az időben történt, mikor a Gábor bátyám istenben boldogult első neje elhalálozván, a hétvármegyére szóló szépségéről hires Török Eva menyasszonyi kelengyéjét szállitgatták be hatalmas nagy társzekerek a dömsödi udvarház nagy faragott portáján. Az Eva asszony gyönyörü termetét pedig, melyet eddig olyan sokan csodáltak a lányban, most már az urambátyám erősfalu kuriája oszlopos csarnokának szürke ódon kolumnái közt lehetett látni elötünedezni, szóval a világszép Török Eva már a Gábor bátyám édes kis feleségecskéje volt s ép a mézes heteik alig hogy elkezdődtek, mikor az a negyvennyolczas háborus világ megható, dicső és szomoruan vegyes történetei kezdtek leperegni a természet törvényei szerint.

Az az ezüstös folyam, a kiodvasodott vén füzek aljában széles méltósággal ringó Tisza, mely a dömsödi kuriát és templomot környező parasztviskóktól jó messzire az egyik oldalon mutogatta fényesen villogó hátát, a másik oldalon, hol az erősen kövezett országut viszel, már ekkor három nap óta megkétszereződöttnek látszott. Hatalmas porfellegből az arra felé harczba vonuló vasas németeknek napsugárban fürdö vértjei, sisakjai és dsidái csillogtak a jobboldali messze láthatáron.

A faluból nem mert ugyan senkise kimozdulni, de azért akadtak költői hajlamokkal felruházott paraszt mükedvelők, kik a nádasokban való hosszasabb bujdoklás után hazakerülve, a németek mivoltáról és a szomszédos faluk magyar népének kegyetlen sorsáról szöttek fantasztikus mesebeszédeket.

E rémhistóriák suggeráló hatása alatt sok gyermeket kilelt már Dömsödön a harmadnapos hideg, de azért egyik sem volt hatásaiban annyira intenziv, mint a falu vályogvető czigányaé, mert ettől már a menyecskéknek, lányoknak, meg a férj uraknak is vaczogott a foguk.

A Lajos czigány, a lud-ólaknak professziónátus betörője, ugyanis egy reggelen valami kétes kimenetelü expediczióból hazakerülve — miről tán a szomszédfalu árendás zsidajának magtára tudna esetleg bövebb felvilágositást adni — az arczán és hátán látható sebhelyeket, mint a németek dzsidásaitól kapottaknak kezdvén tanuság képen feltüntetni, az istentelen vasas-németeknek leginkább azon udvariatlan hajlamait igyekezett kiemelni, melylyel ök a fehér-nép iránt viseltettek.

Nosza lett erre riadalom. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő müvészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengejel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnö.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnö.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnö.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnö.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—9

Alulirott budapesti bankczég **PÉNZELŐLEGET** ad, sorsjegyekre és értékpapirokra mérsékelt kamatláb mellett. Közvetit **5% ELŐLEGEKET** legrövidebb idő alatt. **Földbirtokokra és budapesti házakra** 1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat, tőke törlesztési hányad és kezelés beleértve.) Átvesz **tőzsdei megbizásokat**, a legpontosabb kivitelről biztositva 82 1—6

LUSZTIG MIKSA
banküzlete; Budapest, Váczi-körut 43. szám.
Alapittatott 1885. Telefon sz. 1070.

Iroda-gyakornok

kerestetik.

85 1—3

Czim a kiadóhivatalban.

Az okocimi sörgyár raktára.

Kitünő minőségü, természetes asztali, csemege s asszuborokat ajánl

a földmüvelésügyi m. kir. miniszterium

felügyelete alatt álló

magy. kir. országos központi mintapinczében kezelt s leüvegelt **BOROKNAK** kizárólagos kassai képviselete:

Pollák Róbert

főutcza 23. szám, a kis sétatérrel szemben.

Ugyanott kaphatók saját töltésü valódi és tiszta természetes **asztali borok** literes palaczkokban töltve:

Fehér:				Vörös:		
Hegyaljai	1 liter	. . .	45 kr.	Egri siller	1 liter . . .	40 kr.
Aradvidéki I.	1 „	. . .	40 „	Egri vörös	1 „ . . .	60 „
Hejczei	1 „	. . .	38 „			
Pécsvidéki	1 „	. . .	38 „			
Aradvidéki II.	1 „	. . .	36 „			

Az üvegért külön 5 kr. számittatik s ugyanannyiért vissza is vétetik.

Részletes árjegyzék füszer, csemege, bor, tea, rum, cognac, pezsgők s ásványvizekről kivánatra ingyen s bérmentve. 86 1—3

Az okocimi sörgyár raktára.

Az okocimi sörgyár raktára.

Az okocimi sörgyár raktára.

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelött általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltetlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győzödve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alülirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flodnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knitlcz Teréz.

—

Bees-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Göhl mellett, 1888. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alúlirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilezia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel Zwickl Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az **„arany birodalmi almához"** czimzett **gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztito labdacsokat követeln és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenöcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 ft 20 kr.

Tannochinin - hajkenöcs. Pserhofer J.-töl. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztö szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártol, ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J-töl. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurút, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só. Bullrich A. W.-töl Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorbév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda - balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 46—6—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bövitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia- és más ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomanok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel
Jakobovits Ármin.

328 18—52

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa szerda 1893. évi márczius 29. 36. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő közlemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs: Eckstein Jernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jauluy Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Van-e Kassán függetlenségi párt?

(***) Tudvalevőleg az országos függetlenségi és 48-as pártnak Eötvös Károly a vezére (noha Polónyi Géza, e pártnak egyik oszlopos tagja csakis elnökuek kívánja őt minősiteni), a kassainak pedig Búlyi Dezső.

Az is tudvalevő dolog, hogy minden politikai párt a vezér után indul, vagyis ez szabja meg azt az irányt, a melyen a pártnak haladnia kell. Tehát a vezér vagy elnöknek nyilvános helyen tett politikai kijelentései visszahatnak magára a pártra is, a melyet annak vezetnie kell.

Az a remek beszéd, melyet Eötvös Károly a képviselőház f. é. márcz. 22-ikén az egyházpolitikai kérdések megoldására vonatkozólag elmondott s a melynek mélyreható s meggyőző érveléseivel az országgyülés jobb- és szélső-baloldali része majdnem minden tekintetben egyetértett (a nemzeti párt mélységesen hallgatott), semmi kétséget nem hagy fenn az iránt, hogy a függetlenségi párt tagjainak legnagyobb része (egy-két Vajai féle egyén kivételével), az egyházpolitikai kérdéseket a legszabadelvübb irányban óhajtja megoldatni, s hogy ez a párt ma is Irányi Dániel nyomdokain kiván haladni, bármennyire szeretnék is a klerikalizmus hivei annak ellenkezőjét elhitetni a kevésbé tájékozott közönséggel.

Hanem, hogy a kassai függetlenségi párt egyátalán nem akar Irányi Dániel nyomdokain haladni s igy az Eötvös Károly által vezetett országos függetlenségi párttal sincs szolidaritásban: azt legkézzelfoghatóbban bebizonyitotta Búlyi Dezső a kassai függetlenségi párt elnöke, a midőn azon nézetének adott legközelebb a városházán kifejezést, hogy ő a kormány által proponált vallásszabadságot ebben a formában a bizalmatlanság hiányán felül, azért sem akarja elfogadni, mivel neki az amerikai szempont szerinti vallásszabadság az ideálja, s mivel ő azon nézetben van, hogy a vallásszabadság proklamálásában el kell menni a legszélsőbb határig, vagyis meg kell adni minden eddig létező és még nem létező vallásos szektának azt, hogy belügyeiben minden más tényezőtől ment föltétlen rendelkezési joggal birhasson.

Eötvös Károly azonban ezzel teljesen ellenkező álláspontra helyezkedett, következőleg nyilatkozván a képviselőházban elmondott s már föntebb emlitett beszédében:

„Én a végletekig elmenni — igy szólt Eötvös — odáig menni, a meddig az amerikai rendszer ment, vagy odáig, a meddig ezen elv iskolabeli lovagjai fejleszteni akarják — mi nálunk még nem találkoztak ilyenek a gyakorlatban — hogy mi tökéletesen különitsük el az államot az egyháztól: már idáig elmenni nem tudnék, sőt a magyar nemzet legnagyobb, legveszedelmesebb ellenségének tartanám, a ki ezt komolyan még csak szóba is hozná.“

Birt-e Eötvös Károly a kassai függetlenségi párt elnökének beszédje felől tudomással, vagy sem, a midőn ezt a beszédet az országgyülésen mondotta? nem tudjuk. De akár birt, akár nem, annyi bizonyos, hogy a két beszéd tökéletesen ellentétes nézeteket vall. Búlyi Dezső bizonyosan olvasta az Eötvös beszédjét, vagy legalább tudomással bir annak tartalma felől. S ha tudomással bir, legalább is nagyon meglepő lehet az reá nézve, mert Eötvös világosan, minden kétséget kizárólag odanyilatkozik, hogy ő azt, a ki nálunk a vallásszabadság meghonositása gyanánt az amerikai rendszert kivánná meghonositani, azt ő „a magyar nemzet legnagyobb, legveszedelmesebb ellenségének tartaná,“ sőt tovább megy, s azt mondja, hogy ugyanilyennek minősiti „a ki ezt komolyan még csak szóba is hozná.“

Már pedig Búlyi Dezső ezt szóba hozta; s hogy komolyan hozta szóba, a felől kételkedni nincs joga senkinek, mert Búlyi Dezsőt sokkal komolyabb politikusnak tartja minden ember, mintsem feltételezni lehetne felőle, hogy a mit egyszer kimond, a mellett meg ne maradna továbbra is.

De nemcsak ebben a pontban van eltérés a kassai függetlenségi párt elnöke s az országos függetlenségi párt elnöke között, hanem más egyebekben is. Búlyi Dezső ugyanis világosan kijelentette, hogy ő annak a kormánynak, a mely most az ország ügyeit intézi, egyátalán nem hajlandó megszavazni semmit, mert „neki ettől a kormánytól nem kell semmi;“ tehát nem kell se polgári házasság, se vallásszabadság, szóval semmi, de semmi! — Eötvös Károly ellenben ezt mondja: „ha mi meggyőződünk arról, hogy magyarságunk és függetlenségünk ellenségeinek gyengitésére azok a javaslatok (már t. i. a miket a kormány az egyházpolitikai dolgokban elő fog terjeszteni) alkalmasok lesznek, a kár hogy véleked jünk mi különben... mi azon javaslatokat e mérték szerint fogjuk elfogadni, vagy el nem fogadni. Előttünk ez a két szempont a fő. Es a mikor majd magyarságunk és függetlenségünk érdekeire kerül a sor, ennek at. háznak más pártját figyelmeztetem arra — megfogják látni — hogy e két szempontból ez a párt mindig egy és egységes fog lenni.“

Búlyi Dezsőnek egy ok szolgál mentségére: az, hogy ő hamarabb mondotta el beszédét itt Kassán, mint vezére a magáét odafenn az országgyülésen. Ha azonban Búlyi Dezső az Eötvös beszéde után is megmarad saját álláspontja mellett: ez semmi egyebet nem bizonyit, mint azt, hogy Búlyi Dezső s az őt követő kassai függetlenségi párt tagjai nincsenek vezérükkel egy nézeten, egy állásponton. Sőt többet is bizonyitana ez, azt t. i. hogy Kassán mai napság nincs valódi függetlenségi párt; mert a szó szoros értelmében vett függetlenségi és 48-as párthoz csupán azok tartozhatnak, a kik az Irányi Dániel nyomdokán haladó Eötvös Károly által hangoztatott elvekhez szivel-lélekkel ragaszkodnak. A kik ez állásponttól eltérnek, azok lehetnek Ugron, vagy nemzetipártiak, de igazi függetlenségi és 48-as pártiak soha!

Jó lesz ezt megfigyelni azoknak, a kik Kassán s vidékén igazi függetlenségi eszméket vallanak. A tiszta 48-as elvek nem türnek semmiféle visszaesést. Ily elvet csakis az Eötvös által hangoztatott alapon lehet félreértés nélkül fentartani!

Rajz- és festészeti iskola Kassán.

A kassai m. kir. áll. felsőbb leányiskolában folyó hó 26-án Zágróczky Gyula kir. tanácsos, tanfelügyelő

TÁRCZA.

A lopott csók.

Elbeszélés. — Irta: *Olaszváry Lajos.*

Kalapi Károly kivételesen korán tért haza. A házmester még nem csukta be a kaput s ő már otthon volt harmademeleti lakásán.

A lépcsőaljan Feri barátjával találkozva, néhány szót váltott vele.

— Balázséknál voltál?

— Igen; válaszolt Feri.

— Színházból jöttetek meg?

— Nem; vacsorára hivtak meg, arról jövök.

— Hogy vagy?

— Jól, de odafent jobban éreztem magamat.

— Ennek a nyilatkozatodnak Lina nagyon örülne, ha hallaná.

— Szervusz!

— Jó éjt!

Balázs Lina a Feri arája és két hó mulva esküsznek.

A lépcsőnek első emeleti kanyarodójánál csinos leány áll a korláthoz dölve s fejét a tenyerébe támasztva. Vagy igen fáj a feje, vagy pedig mélyen merült el ábrándjaiba, mert nem veszi észre, hogy a lépcsőn valaki jön.

Kalapi nesztelenül, óvatosan a leány háta mögé kerülve, átkarolja a derekát és gyorsan csókot lop a piros ajkakról; de azután fut a lépcsőkön, a hogy csak bir, tudva, hogy ha nem menekül, kap viszonzást is, csattanóst, de nem kivánatost.

Másnap Kalapi még javában alszik, a mikor takaritónője felveri és tudatja vele, hogy odakünn két ur várakozik és okvetetlenül beszélni akar vele.

— Ereszsze be; — hangzik az álmos ifju válasza.

Két, kifogástalanul öltözött és szépen fésült ur lép be.

Udvarias üdvözlés után röviden tudatják, hogy Feri lovagias elégtételt kiván Kalapitól, még pedig minden további magyarázat nélkül fegyveres elégtételt.

— Mi okon? Kérdezi Kalapi.

— Azt Feri nem közölte velünk, csak annyit mondott, hogy uraságod érzékenyen megsértette és hogy uraságod tudja, mivel.

— De kérem, Feri nekem jó pajtásom; én tudtommal nem sértettem meg s mielőtt az uraknak határozottan válaszolnék, előbb beszélek vele.

— Megbizónk azt is tudatta velünk, hogy ha uraságod megtagadná a fegyveres elégtételt, vagy akármiféle kibuvót keresne, akkor ő tettlegesen bántalmazni fogja uraságodat.

— Elég uraim. Köszönöm, hogy hozzám fáradni kegyeskedtek. Méltóztassanak hátrahagyni a lakáscimet, a ho tizenkét órakor a segédeimet elfogadni hajlandók.

A két, szépen fésült ur megmondva a találkozó helyét, eltávozik.

Egy órára már megkapja Kalapi a segédeitől az értesitést, hogy a párbaj kardra megy, a végkimerülésig; a szurás is szabad és nem alkalmaznak semmi selyem köteléket, mely a vágást felfogná.

Kalapi nem az az ember, a ki megijedne az árnyékától; a kardot is meglehetősen forgatja s még is végig borzong a hátán a hideg, hogy ilyen sulyos feltételek alatt kell megnerekednie a legjobb barátjával.

— Csak legalább tudnám, miért? — Tünődik magában Kalapi. — Es mégis helyet kell állanom; mert ellenesetre Feri tettleges bántalmazással fenyegetett. Pedig a mit ő megigér, meg is tartja.

Kalapi most még jobban összeborzad, mintha már az arczán érezné az ütést.

Egy alkalommal Kalapit a bátyja akarta megütni és ő kést fogott rá, annyira félt a tettleges sértéstől. Ilyen meggyalázást ő nem tür el senkitől; legalább az életében nem.

Másnap megtörtént a párbaj.

Feri rendkivül hevesen támadott, Kalapi pedig igen nyugodtan és sok hidegvérrel védte magát.

Ötször csaptak már össze s Kalapi mindig dühösebben és dühösebben támad.

A hatodik assautnál Feri vadul ráveti magát a kardjával Kalapira, önmagával már semmit sem törődve.

Kalapi belátja, hogy ez már nagyon komolyan megy és hogy le kell fegyvereznie ellenfelét, különben nem birja ki tovább a védelmet.

Az egyik nagyon erős csapás után Kalapi kinyujtja a karját: találomra végigvonja a kardját az előtte álló alakon, még pedig meglehetős erővel: mert már őt is kezdi elfogni a harag.

A segédek közbeteszik a kardjaikat és mert a felek nem engedelmeskednek rögtön, leverik a felek kardjait.

Ferinek a gyomra tájékán csak ugy ömlik a vér, életveszélyes sebet kapott. El is veszíti az eszméletét, mielőtt az orvosok sebét egészen bevarrhatnák. Az orvosoknak megkönnyül a dolga s Ferit ájultan szállitják a lakására.

A sebláz hamar kitört és igen hevesen.

Kalapi félretéve minden álszemérmet, napokon át ott ül és éjjeleken át ott viraszt beteg barátja ágyánál. Van módjában tünödni afelett, hogyan lehet a legjobb, legmeghittebb czimborából egyetlen éjjen át halálos ellenség.

A szenvedőnek olykor-olykor felhangzó kinos nyögése roppantul nyomja a Kalapi lelkét s ugy érzi, mintha vascsavarral szoritanák a szivét. Elhatározza, hogy ha Feri meghal, ő főbelövi magát.

Egyizben, a mint a beteg elalszik, Kalapi oda hajol föléje s figyelmesen részvéttel nézi sápadt, beesett arczát.

ur elnöklete alatt a rajz- és festészeti továbbképző tanfolyam szervezése és életbeléptetése tárgyában tanári értekezlet volt, melynek határozatából kifolyólag értesitem a tisztelt szülőket és a nagy érdemü közönséget, hogy a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter ur folyó évi febr. hó 15-én kelt 54.512/92. számu rendeletével megengedte, hogy az állami felsőbb leányiskolával kapcsolatban egy rajz- és festészeti továbbképző tanfolyam felállittassék.

Hogy azonban a tisztelt közönség a tervbe vett művészeti szaktanfolyam czéljáról és tanitási menetéről tájékozást szerezhessen: az alábbiakban közlöm Kövér János rajztanár programmjának egy részét, mely a fennti miniszteri rendelet által megerősitést nyert.

A tanfolyam czélja: A. szerzett rajzismeretek nyomán az aesthetikai érzék és rajzi képességnek tovább fejlesztése, hogy a társadalom női tagjai valamely mütárgynak széptani tulajdonságait felfogni és hajlamuk a munkakörükbe eső rajzi feladatokat a müvészi izlés követelményeihez mérten megoldani tudják. Stylszerü diszitmények tervezésének elsajátitása, gyakorlati alkalmazása kézimunkákra. Zománcz festés majolika és egyébb disztárgyakra, a stylbeli ismeret és izlés fejlesztésének tekintetbevétele mellett. A tájrajzolás és aquarell festésben bizonyos foku gyakorlottságnak elérése, az önálló rajzi képességnek oly mérvü megszerzése amennyi nem csupán valamely lapmintának hü másolására, hanem valamely táj tetsző részletének egyszerü, de artisticus lerajzolására képesitse a rajzolót. A képzőmüvészetek történetének kivonatos ismertetése, és remekeinek átértése által hatni a müvészeti érzékekre, valamint a müvészet felébresztésére.

A tanitás egy előkészitő és két szakcsoportra oszlik. Az előkészitő csoportban a szakrajzoláshoz megkivántató rajzi gyakorlottság lesz megszerzendő, mig a szakcsoportok közül egyikben a diszitmény, a másikban pedig a tájrajz és aquarell festészeti irány van kijelölve.

A tanfolyam, mint a felsőbb leányiskola kiegészitő része a felsőbb leányiskola igazgatójának vezetése alatt áll. A tanulók száma a 30-at megnemhaladhatja. A tanfolyamban részt vehetnek a felsőbb leányiskola V. és VI. osztályának tanulói és hasonló tanintézetek megfelelő készültségü növendékei, továbbá oly felnőtt hölgyek, kik iskolát már nem látogatnak, de elegendő jártassággal birnak a rajz elemeiben, és a tovább képzésre magukban hajlamat éreznek.

A rajz- és festészeti szak tanfolyam tanitásával Kövér János rajztanar bizatott meg, a ki rajz- és festőmüvészeti tanulmányait Münchenben végezte. A női felügyeletet pedig ugy is mint a rajztanár segitője, Meissner Regina rajztanitónő fogja teljesiteni.

A tanitási idő a tanfolyamban csoportositott szakoktatas minden növendéke részére heti 4 órára terjed, és a hét oly napjaira lesz beosztva, midőn a tanfolyamot látogatók elfoglalva nincsenek.

A tandij havonként 5 frt, mely összegből a szükséges rajzpapir, irón, szén, kréta, gummi és rajzszögek fogyasztása fog fedeztetni, azonkivül a rajztáblák, rajzkeretek és minták, mint az intézet tulajdona, a tanulóknak rendelkezésére áll, s csak a festészethez szükséges szerek beszerzéséről kell gondoskodniok.

A felvételre való beiratásokat az állami felsőbb leányiskola igazgatója eszközli minden nap 10—11 órakor bezárólag április hó 4-dikéig a felsőbb leányiskola igazgatói irodában. A tanfolyam megnyitása f. é. április hó 5-én délután 2 órakor lesz az esetben, ha elegendő számu látogató jelentkezik.

Kassán, 1893. márczius 27-én.

Lakos Károlyné
igazgató.

Fölhivás előfizetésre.

A **„Kassai Szemle“** hetenkint háromszor megjelenő lapunkra **1893. évi április hó elsejével** uj előfizetést nyitottunk.

Előfizetési dij:

április 1-től junius végeig . . . . . 1 frt 50 kr.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésök április hó 1-én lejár, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésben fönnakadás történjék.

Ujonnan jelentkező előfizetőknek a lapot április hó 5-ig dijtalanul küldjük.

Régi előfizetőinket, a kik velünk szemben kisebb-nagyobb tartozásban vannak, kérjük, nyitva levő számlájukat kiegyenliteni, mert nekünk is vannak kötelezettségeink és vegyék tekintetbe kérelmünk jogosságán kivül azt is, hogy mi csekély pénzért hetenkint két-három annyi olvasni valót nyujtunk, mint bármely más vidéki ujság.

A pénz beküldésére legegyszerübb a posta-utalvány használata.

A „Kassai Szemle“
kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

Négy menyasszony czim alatt lapunk husvéti számában Mártonfi Imre munkatársunk tollából érdekfeszitő eredeti regényt kezdünk meg, a melyre már előre is felhivjuk olvasóink figyelmét.

Husvét a templomban. A husvét heti szertartások a következő sorrendben tartatnak meg a templomokban:

Szerdán délután 3 fél órakor a szemináriumi templomban a lamentációk veszik kezdetöket.

Zöldcsütörtökön reggeli 9 órakor mise, olajszentelés és lábmosás Bubics Zsigmond püspök által.

Nagypénteken reggeli 9 órakor mise és sirbatétel szertartása, mely után magyar szent beszéd. Délután 2 órakor tót nyelven szent beszéd Uhrinovics Sándor ftdő által, 3 órakor lamentációk, esti 6 órakor az oltári szentség visszahelyezése.

Nagyszombaton reggeli 7 órakor tüz, viz és gyertya-szentelés a szent Mihály kápolnában, 9 órakor mise a szemináriumi templomban.

Délután a feltámadás ünnepsége s pedig 1 órakor a Kalvárián, 2 órakor a Rozálián, 3 órakor a szent Erzsébet, 4 órakor a Domonkosok, 5 órakor az apáczák, 6 órakor a szemináriumi templomban. A szemináriumi templomban a feltámadási szertertást Bubics püspök végzi.

Husvét vasárnapján reggeli 6 órakor minden templomban hus-, kalács-szentelés; 9 órakor nagy mise a szemináriumi templomban, a melyen Bubics püspök pontifikál, mise után ftdő Illés István magyar szentbeszédet tart.

Husvét hétfőn 9 órakor nagymise a szemináriumi templomban, utána ftdő Tóth Imre magyar prédikációt mond.

Személyi hirek.

Benczúr Gyula festőmüvész, városunk hirneves fia rokonaihoz látogatóba jött a husvéti ünnepekre.

Bubics püspök tegnap székhelyére, Kassára érkezett.

Gróf Zichy Jenőt, mint az országos régészeti és müépitészeti bizottság elnökét vett jelentés szerint Kassára várták, de a nemes gróf e látogatást az utolsó órában lemondta, későbbre halasztván érdeklődésének kielégitését.

Myskovszky Viktort, a m. t. akadémia tagját a kereskedelemügyi miniszter a millenáris kiállitás végrehajtó bizottságának tagjává kinevezte.

Eckerdt János, Abauj-Tornavármegye ujonnan megválasztott tiszti ügyésze, az ügyvédi kamara lajstromába Kassa székhelyiyel, felvétetett.

A kereskedelemügyi miniszter a millenium-kiállitás textillipar csoportjába Siposs A. Gyula kassai kötszövőgyárost nevezte ki bizottsági tagnak.

A főispán körutja. Péchy Zsigmond főispán, Mihalik Béla alkapitány kiséretében pénteken bejárta a város külső utczáit, hogy meggyőződjék a köztisztasági állapotok fölött. Megnézte a központi vágóhidat is s hogy mit szólt rá, azt nem sikerült megtudni. Azt tudjuk, hogy az utak tisztitásával nincs egészen megelégedve. Nem is lehet, mert a lehuzott sarat mind az utak szélein hagyják, a mely sár megszárad és széles időben mint speciális kassai porfelhő kerekedik az utra és megszáll az emberi tüdők rejtekeiben. Fájdalom és öröm tölti el ilyenkor a gyarló emberi sziveket; fájdalom, mert a por türhetlen valami, de öröm is, mert a sár elhordatásának esetleges költségei — a sárkányt emelő szél által megtakaritatnak és ugy gyümölcsözőleg kezeltetnek — a városi kasszában. A szél mint vagyonszerző! Köztisztaság tekintetében alig lehet számbavehetőbb kifogás, mert erre nagy gondot fordit az irásbeli utasitást adta, hogy a lőcsei tisztikaszinó estélyén egy tósztban jelentse ki, hogy a hadsereg szelleme szakitott a régi tradiczióval.

Kinevezés. Fekete Ödön kassai kir. itélő biró ugyancsak a kassai kir. itélő táblához, tanácselnöknek lett kinevezve.

Kinevezések. Kecskés Dezső, kassai pénzügyigazgató-helyettes a deési pénzügyigazgatósághoz igazgatónak lett kinevezve. — Sztaniszlavszky Adolf kir. ügyész a kassai kir. itélő táblához elnöki titkárnak neveztetett ki.

A prémontreiek főviká riusa. A prémontrei rend generálisa Kuncz Adolf dr. csornai prépostot a magyarországi premontreiek vikáriusává nevezte ki.

Fábián János vármegyénk uj alispánjáról a szomszéd Eperjesen megjelenő Sárosmegyei Közlönynek a következőket irja kassai irója: Ez idei márcz. 6-ika volt a második győzelmi napunk, melyen Fábián János lett meg Abauj Tornamegyénk uj alispánja, kiben igen pontos, előzékeny és szolgálathü munkást, ügyes, eszes és tevékeny hivatalnokot már előbb, tiszti főügyészi minőségben birtunk s most eme szerényen takart kvalifikáziókat fokozott mérvben lesz alkalmunk és szerencsénk a megye második körében észlelni. A mi emberünk, de jellemének tisztaságáért az ellenfél is tiszteli; többen — és pedig a matadorok közül — nemcsak rászavaztak, de mellette korteskedtek is akkor, midőn a papválasztók egynémelyike tüntetőleg hátatforditott neki. A zseniális Hammersberget csak egy Fábius (cunctator) győzhette le, ki, eltekintve hivatalától, mint családos ember is tiszteletre méltó.

Sorozás a vármegyében. A füzéri járásban a sorozásra felhivott 736 hadköteles közül 128 soroztatott be. A sorozás elnöke az ujonnan megválasztott alispán, Fábián János volt, kit szadányibani megjelenése alkalmából a járás intelligenciája fogadott. A papság nevében Sidelszky Gyula regete-ruszkai plébános, a körjegyzők nevében Karniss Ferencz petőszinyei körjegyző, a községi előljárók nevében pedig Bodnár István, Kovácsvágás érdemes birája üdvözölte. Az alispán megköszönve ezen bizalmat, kijelentette, hogy mindég és mindenkor, tekintet nélkül bármire, a leglelkiismeretesebben fog mindenben eljárni. Délben az összes sorozó-bizottság tagjai a nagyvendéglő termében az alispán vendégei voltak, mig másnap Kovács Géza nádasdi földbirtokos vendégszerető házánál gyültek össze. — A tornai járás sorozása Koós József bizottsági tag elnöklete alatt befejeztetvén, a felhivott 501 hadköteles közül besoroztatott 79, a tősorozástól távolmaradt 136, teljesen ismeretlen 31.

Halálozás. Duschek Ferencz m. kir. nyugalmazott főpénztárnok, Duschek János alsó-misolyei plébános áldott-lelkü édes atyja e hó 23-án Alsó-Misolyén 87 éves korában meghalt. Temetése szombaton ugyanott nagy részvét mellett ment végbe.

Halálozás. Zadjeli Slachta Miklós, ügyvéd és nyitramegyei ny. főpénztáros, Slachta Kálmán kassai takarékpénztári tisztviselő jó édes atyja e hó 24-én Pozsonyban 74 éves korában meghalt. Ravatala fölött hitvese született apaji Szászy Antónia, a kivel 47 éven által a legboldogabb frigyben élt és három előkelő állásban levő fia zokogott.

Kalapinak kicsordult a köny a szeméből s minden erőlködése ellen is heves zokogás fogja el; önkénytelenül többször ismétli e két szót:

— Szegény Feri!

A mikor Kalapin erőt vesz a zokogás. Feri felébred és sokáig nézi ellenfelét, mig végre ellágyul, látva az őszinte részvétet és az igaz bánatot. Remegő hangon kérdezte Kalapitól, hogy nagyon sajnálja-e!

— Annyival jobban, mert még most sem tudom mivel bántottalak meg.

— Ketten vagyunk csak, szavainkat senki sem hallja meg, bizalmasan beszélgethetünk; — válaszol Feri.

— Beszélj.

— Hát csakugyan nem akarsz tudni a dologról semmit?

— Szavamra mondom, hogy a haragod okát nem tudom, sőt még csak nem is sejtem.

— Megcsókoltad Linát?

— Soha.

— A lépcső kanyarodójánál?

Kalapi nem birja megálliani a kaczagást; a mire Feri nagyon megzavarodik.

— Nos, tagadod-e, hogy megcsókoltad?

— Megcsókoltam, de nem Linát, hanem a szobalányát.

— Mikor a vacsora után eltávoztam, Lina kisért, én pedig a veled való találkozás után visszatekintve, azt hittem, Lina támaszkodott oda a lépcső korlátjához, hogy utánam nézzen.

— Pedig, a ki odatámaszkodott, az nem Lina volt s a kit én megcsókoltam, az Julcsa a szobalány.

— Mered állitani becsületszóra?

— Becsületszavamra.

— Bocsásd meg a heveskedésemet és ne haragudjál.

— Légy nyugodt, eszem ágába sem volt haragudni.

Hat hét mulva Feri teljesen kiépült a sebéből és három héttel rá megtartá a menyegzőjét.

Az eskövő után mintegy másfél hó mulva Kalapi az utczán találkozik Linával, a ki két másik hölgygyel bevásárlásról jön.

Kalapi csatlakozik hozzá s mert a gyalogjáró szük négynek, a két másik hölgy hátramarad.

A mint ketten maradnak, Lina csendes fojtott hangon kérdést intéz Kalapihoz.

— Mondja meg nekem, de őszintén, mi miatt párbajozott ön az urammal.

— Egy csók miatt.

— Nem értem.

— Feri azt állitotta, hogy öntől valaki csókot kapott és...

— És ő azt megtudta? — Kérdezi Lina hirtelen közbevágva és a szeme fehéreig elhalványodva.

Kalapi nagyot néz Linára, mire ez zavarodottan süti le a tekintetét.

— Nem tudta, hanem látta.

Lina még nagyobb zavarba jön és nem mer feltekinteni.

— Az nem lehet; — rebegi csaknem elhaló hangon.

— Tessék?

— Az nem lehet, hogy látta volna.

— De igen, nagyon jól látta; csakhogy tévedett a személyben. Látta, hogy egy férfi megcsókol egy leányt, a ki nem is igen szabadkozott a csóktól. Az a leány az ön szobaleánya: Julcsa volt. Erről én Ferit tökéletesen meggyőztem.

Lina megkönnyebbülten sóhajt fel és akaratlanul is hálásan tekint Kalapira.

Ettől a naptól fogva Kalapi ahányszor találkozik Ferivel, mindig két szó tolakodik az ajkaira s mindig nagyon fél, hogy egyszer még kimondja e két szót:

— Szegény Feri!

Halálozás. Fedák Endre és neje született Rutter Hedvig urasszonyt sulyos veszteség érte. Alig 7 éves Emil fia e hó 27-én rövid betegség után meghalt. A szülők egyetlen reményét, szerelmök legdrágább zálogát a kassai diszternetkezési intézet rendezésében tegnap délután tették le a sirba. Béke a kis halottal, vigasztalásunk a lesujtott jó szülőknek!

Irányi siremlékére Kassa város törvényhatósága Deil Jenő bizottsági tag inditványára 100 frtot szavazott meg.

Barbi Alice szombaton este Liebling György zongora-müvész társaságában a Schalkház termében tartotta nemcsak óriási számu, de kiválóan előkelő közönség előtt hangversenyét. A müvésznő iránt a haligatóság nagy előzékenységet tanusitott és az ovácziő, a melyben majdnem minden apró dala után részesült annyira zajos volt, hogy a bájos müvésznő müsorán kivül még három ráadást is nyujtott. Müsorán Händel, Paëziello, Schubert, Schuman és Gordigianitól vett dalok szerepeltek, a mely utóbbinak az E lo mio bene népdal, és Paëziello La zingarella dala aratták a legzajosabb tapsokat. Liebling György kitünő zongora játszó, a ki brilliáns technika fölött rendelkezik, a minek a kiséreten fölül eljátszott több darabjával, köztük Liszt második számu magyar rhapsodiájával fényes bizonyságát adta. Játékát eleven taps jutalmazta. A közönségnek ezt a müvészi élvezetet a Koczányiés Vitéz könyvkereskedő czég szerezte meg, a mely a siker érdekében is fáradozott.

Náday Ferencz, a nemzeti szinház müvésze három estén át nagy hatással vendégszerepelt a kassai szinpadon. A müvész iránti érdeklődés csak szombaton este csökkent, a mikor a nagy közönség Barbi Alice hangversenyének adott előnyt. Náday a párisi, Rosenkrantz és Güldenstern és a válás után vigjátékokban lépett föl és kiváló müvészete mindannyiszor zajos tapsot aratott.

Hymen. Lang Alajos Ferencz kereskedő jegyet váltott Binder Irma kisasszonynyal, Binder Ernő kassai kereskedő kedves testvérével.

Kaszárnya-épités. A város alsó részén levő train-kaszárnya tágitására megszavazott 59000 frt összeg erejéig kiirt épitési pályázat tárgyában hétfőn volt a verseny, a melyben Jakab Péter kassai épitész lett a győztes 20¼ százalékot engedve az összegből. Kolacsek és Schmied 18, Répászky Mihály 16 százalékot kinált.

Kinevezés. Bódy Imre, ideiglenesen nyugalmazott posta tisztet, kassai posta és távirdai tisztté nevezte ki a miniszter.

Közgyülés. Szombaton tartotta a kassai ipartestület közgyülését, mely kezdetben zajosnak igérkezett, de hova-tovább a békesség medrében folyt le. A közgyülésen elnökül Sztudinka helyébe Krotkovszky Ferenczet, alelnökül egyhangulag Ambrózy Károlyt választották meg. Az előértekezleten eltörülni parancsolt titkári állást a hozott határozat szerint ismét betöltik. Az évi költségvetést elfogadták. Nagyobb vitára adott alkalmat az ipartestületi szálló fentartására és közvetités czimén szedett 30 kros dijak eltörlése. Egy része hangosan követelte, hogy e dijakat töröljék el. Más része belátta ennek jogos voltát és e mellett harczolt. Végre is belátták, hogy az ipartestületi szálló létesitése üdvös dolog, az iparos segédek közvetitésének szükségét szintén érzik a mesterek s igy a közös megállapodás szerint a 30 kros dijak szedését meghagyták. A népes közgyülés, melyen Saád Lajos főkapitány és Cselényi Béla tb. alkapitány iparhatósági biztos is jelen volt, délutáni egy órakor ért véget.

A tüzoltó-egylet vasárnap tartotta közgyülését, melyen a távol lévő Saád Lajos elnök helyett Benczúr Géza városi tiszti ügyész alelnök prezideált. A számadások átvizsgálása és az évi költségvetés elfogadása után az elnök, buzditó beszéde kiséretében a következőknek nyujtotta át a szolgálati érmet: Korponay Mihály alparancsnoknak 5 évi, Küffer Károly szakaszparancsnoknak 10 évi, Blaustein M. szakaszparancsnoknak 5 évi, Krausznar J. 10 évi, Schedel Károlynak 15 évi, Antolik János és Lukács 5—5 évi szolgálati évein át szerzett érdemeinek jutalmául. Az egylet vagyona készpénzben 2700 frt, szerekben 12 ezer frt. Most ismét egy tolólétrát szerez be az egylet, melynek értéke 1200 frt. Hogy a tüzoltó egylet hivatását mindenkor önzetlenül betöltötte, azt volt alkalma mindenkinek igen sokszor tapasztalni, működése dicséretre nem szorul, de igen is kivánatos, hogy a közönség részéről is megfelelő támogatásban részesüljön.

Közgyülés. A kassai szállodások, kávések, korcsmárosok és pinczérek egylete f. hó 27-én tartotta rendkivüli közgyülését a Fritsche Vilmos vendéglőjében. A közgyülésen szép számmal jelentek meg a tagok, mindamellett hogy éjjel 11 órától üléseztek. A közgyülés tárgya: az uj alapszabályok felterjesztése volt. Elhatározták, hogy az alapszabályok tervezetét némi módositással elfogadják s a jóváhagyás iránti felterjesztéssel az elnököt megbizták. E közgyülésben Sz. J. betegsegkedő tagtársuk részére 27 frt 60 krt gyüjtött össze a tagok közt az elnök, a ki maga részéről tiz forinttal járult hozzá az összeghez.

Dóm-restaurácziő. Székesegyházunkban ujabban érdekes freskó-töredékekre találtak, melyek restaurálását ez év folyamán foganatba veszik.

Megőrült. Toller Károlyné kassai vasuti vonalőr neje őrülési rohamában konyhakésével neki ment 3 gyermekének, a kiket a szomszédok mentettek meg a haláltól. Az asszony ezután felszökött a háztetőre s onnét csak nagy bajjal tudták levenni. Az asszonyt a kórházba szállitották.

Leégett őrház. F. hó 26-án délután a Torna felől Kassára berobogó vonat fölgyujtotta a 239. számu őrházat. Az őr családjának fehérneműje és a husvétra elkészitett összes élelmi czikke oda égett. A tüzoltók szintén kivonultak a tüzhöz.

Vizy Domonkos kassai kereskedőnek lapunk mai számában olvasható jelentését a megérkezett legfrissebb töltésü ásványvizekről figyelmébe ajánljuk olvasóinknak.

Baleset elleni biztositásra nézve bővebb felvilágositást nyujt lapunk jelen számában közölt hirdetés, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk.

CSARNOK.

Az urambátyám büne.

Irta: **Ladányi Béla.**

(Folytatás.)

Az asszonyok és lányok elkezdtek erre félni, és félelmükben nagyitott dimenziókban adták át egymásnak félelmes hirüket, hogy a német katonák, magyar lányok csókjára vágynak. A férfiak is féltek, de azért váltig biztatgatták a németet. Jóval-e, rosszal-e? azt biztosan nem tudom.

A dömsödi kastélyba Gábor bátyám elébe végre már abban a legtökéletesebb alakjában került a jelentéseiben lavinaként növekvő hir, hogy a vasas-németek olykép akarják kipusztitani a derék magyar nemzetet, hogy jó eleve leölnek minden leányt és asszonyt mielőtt anyává lehetnének.

Azt hiszem ott ült valamelyik kertre nyiló ablaknál az én jó urambátyám Dömsödy Gábor, mikor a hüséges Juczi szobalány, a Miska kocsistól hallott rémhirrel, arczából kikelve az uraságék szobájába rohant. Ott ült a kertre nyiló nyitott ablaknál, melyen az épület komor árnyékán hüsitve átszürődött rezedával vegyes rózsaillat, e szentimentátis hangulatot keltő virágtündér parányok, futva kergetőzve tolultak be egymásután, betöltve bóditó illatukkal bátyámuram uri házát, a másodizben felujitott szerelem kedves lakását. Török Eva pedig a világszép asszony, férfiak bálványa, egymaga a boldogitó boldogság ott ült vele szemben az ablakmélyedésben, a nyitott ablaknál.

A szerelemről, boldogságról, szép álomról s efféléről beszélt akkor urambátyám. öt évi házasság után ismét boldog fiatalságát élve a szép asszony oldalánál. Ep ugy kedves urambátyám, csak kissé több szentimentális ábrándhangulattal szaturálva, mint a mai könnyelmüen dévaj párocskák, kiket te futó bolondoknak vagy hajlandó — tán irigységből — tekinteni.

Oda hajolt a karcsu szép asszony és remegve csókolta meg a Gábor bátyám még akkor egészen sima homlokát; Gábor bátyám pedig tudta a módját és átkarolta drága kis feleségét, miközben kitekintett az ablakon, hol a kertentuli messze országuton, tul a nádasokon, a németeknek mozgó villogásu fegyveres vitézei nyargaltak követve a tüző napsugártól.

Az én urambátyám nagy diplomata manapság, de az volt ennekelőtte is.

Egy nagyszerü diplomata izü ötlet czikkázott végig ekkor a lelkén, a testén s a szivén végig, mikor a világszép asszonyt a karjában tartotta s kinézett a szürkén porzó országut felé.

— Asszony-feleség ugy-e örülsz a németeknek? — kérdé valami megmagyarázhatatlan furcsa mosolylyal.

Az asszony-feleség pedig elöször elpirult, azután elsápadt.

Oka volt el is pirulni, el is sápadni.

Végre is az egész dolog nem olyan nagy horderejü dolgában véve, de a diplomata fogás sikerült, jobban is tán, mint a hogy kellett volna.

A czélzásnak, mert hát czélzás volt tulajdonképen, a szép asszony leány éveiben találjuk a nyitját, mikor a hétvármegyére szóló szépség annyi csodálója, bámulója közül az a mindenbe beleavatkozó pletykaszáju, kotnyeles közvélemény — nem tudni mi alapon — kiszemelt egy nyurga hadnagyocskát, cseh volt az istenadta és kiállitotta róla sebes szárnyu fáma alakjában a stemplis bizonyitványt, hogy ez a kiválasztott.

A hadnagyocskát most harczba szólitották s ő ment harczolni hüségesen a szép Török Eva honfitársai ellen. Tán épen arra vonult akkor is az ellenséges tábor villogó fegyverzetü soraiban.

Jött megölni a férfiakat és az asszonyokat, meg a lányokat. És az én jó bátyám uram azt kérdezte az ő kedves kis Evikéjétől biztos diplomata fogással, a mézeshetek első napjaiban, hogy örül-e a németnek?

Az egyik perczben mondta, de a másik perczben nem volt, a kit karjával átöleljen. Mintha megsebezték volna ugy futott el a kis menyecske, otthagyva a faképnél Gábor bátyámat, maga pedig becsukta magát egy sötét szobába, az ő kis tisztá asszonyias kellemü szobájába s ott ráborult az ágyra és elkezdett keservesen sirni, akkor mindjárt a mézeshetek első napjaiban.

Ha biztos adataim nem volnának róla, akkor is kitudnám gyarló fizikai tudományommal sütni, hogy jó urambátyám már keservesen kezdte bánni meggondolatlanságát. Mert tény az, hogy mikor az Évike eltünt, a Gábor ur is utána futott, de már az nem az ő hibája volt, hogy nem lehetett eléggé gyors.

Előtte csapódott be az ajtó, előtte csukták be — ő künrekedt.

Eleinte megelégedett azzal, hogy odatapasztotta fülét a kulcslyukhoz, de mikor halk zokogást hallott belülről, megkopogtatta az ajtót és bekiáltott:

— Évikém nyisd ki az ajtót!

Persze, hogy nem volt foganatja. Majd ujra beszélt.

— Galambom nyisd ki az ajtót Gabikádnak!

A Gabika szerette volna lecsókolni bünét, de nem nyert bebocsáttatást. Kis vártatva ujra előkezdte a könyörgést:

— Aranyos kis lelkem nem értettél engem, bocsáss be, majd megmagyarázom. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság Budapesten.

Az első hazai biztositó-társaság, mely kizárólag baleset- és munkásbiztositásokkal foglalkozik.

1.000.000 korona teljesen befizetett alaptőke.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság

Elfogad **baleset** elleni biztositásokat **halál esetére, állandó- és mulékony munkaképtelenség** esetére és pedig:

I. Egyénenkénti biztositásokat a hivatásszerü foglalkozás közben vagy azonkivül ért balesetek ellen;

II. Mindennemü baleset biztositásokat **szárazföldi és tengeri utazások** tartamára;

III. Csoportos baleset-biztositásokat;

IV. **Szavatossági kötelezettségek** biztositását.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság baleset-biztositásokat 18—60 életévek közt a biztositandók nemére való tekintet és orvosi vizsgálat nélkül a legjutányosabb dijak mellett eszközöl

Több évi biztos tásoknál a társaság rendkivüli előnyöket nyujt.

Példa: Egy ügyvéd, bankár, irodahivatalnok, kereskedő, tanitó, pap, szerkesztő dijtétele az I. koczkázati osztály szerint a következő biztositásokért és pedig:

5,000 korona után halál esetére . . á 0.50‰ = korona 2.50
15,000 „ „ állandó munkaképtelenség esetére . . . . . á 0.70‰ = „ 10.50
5 korona napinkinti kártalanitásért ideiglenes munkaképtelenség esetére á korona 1.40 „ 7.—

a biztositásnak egy évre való kötése esetén . korona 20.— fizet
a biztositásnak öt évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint . . . . . korona 18.— „
a biztositásnak tiz évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint . . . . . korona 16.— „

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság elvállalja továbbá szerényebb anyagi viszonyok közt élő egyének, mint tiszviselők, segédhivatalnokok, kisiparosok, munkások, stb. életbiztositását csekély **heti dijfizetésekkel**:

I. **Halálesetre** élethossziglan tartó dijfizetéssel;

II. **Halálesetre** korlátolt tartamu dijfizetéssel;

III. Halál és élet esetére korlátolt tartamu dijfizetéssel;

IV. Gyermek (kiházasitási) biztositásokat korlátolt tartamu dijfizetéssel. Példa:

Egy 30 éves egyén az I. táblázat szerint 20 fillér (10 kr.) heti dijért biztosithat halál esetére 316 korona (158 frt) tőkét, 40 fillér (20 kr.) heti dijért 2 × 316 = 632 korona (316 frt) tőkét, 60 filler (30 kr.) heti dijért 3 × 316 = 948 korona (474 frt) tőkét, 1 korona heti dijért 5 × 316 = 1580 korona (790 frt) tőkét.

Bővebb felvilágositásokat a prospektusok nyujtanak, melyek a társaság igazgatóságánál, továbbá az **Első Magyar Általános Biztositó-Társaság** — a **Bécsi biztositó-társaság** és a **Magyar-Franczia biztositó-részvénytársaság** minden ügynökénél — mint a Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság képviselőinél — kapható és kivánatra bárkinek ingyen és dijmentesen megküldetik. 87 1—3

HIRDETÉSEK.

Bérlet.

Kassa közelében, vasuti állomás mellett, egy **140 osztályozott hold** kiterjedésü és kedvező fekvésü **földbirtok, lakóházzal és gazdasági épületekkel, 1894. évi január hó 1-től** bérbe vehető.

Bővebb értesülés szerezhető **Kassán Szepsi-ut 6 szám, I. em.** 83 2—3

Iroda-gyakornok

kerestetik. 85 2—3

Czim a kiadóhivatalban.

A **Frantsek-örökösök** tulajdonát képező Fehérutczai 2. számu 90 1—2

kétemeletes

ház eladó

a vagyonközösség megszüntetése czéljából.

Bővebbet ugyanezen ház földszintjén, balra.

Megvételre

kerestetik habár használt, de még jó karban lévő **fedeles vagy fedeletlen könynyü kocsi.**

Bejelentést elfogad a kapus Kassán a vármegye házán. 88 1—2

Ezennel ajánlom a mélyen tisztelt közönségnek nagy készletemet

gyümölcsfákból,

továbbá **20 000 diszcserje**, ugyszintén mindennemü **diszfák, coniferák, fenyük, thuják, pálmák** etb. Az összes megbizások pontosan eszközöltetnek.

Ocker Károly-nál keresk. kertész.

Budapest, VII., csömöri-ut 6. sz.

a keleti pályaudvarral szemben

10,000 darab magastörzsü rózsa

ugyszintén 80 2—3

10,000 darab bokor rózsa

500 legkitünőbb fajban kapható

Ocker Ferencz rózsakertészetében. csömöri-ut 58.

Képes árjegyzék bérmentve és ingyen.

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsén a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1 től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyáramban mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.

épület-badogos és érczkoporsó-gyáros.

32 8—12

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő müvészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-bármas.
Lengejel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly

szállodás.

71—10

Gazdálkodók figyelmébe!

Gazdálkodók figyelmébe!

Van szerencsém a legjobb minőségü

gazdasági, konyha, kerti vetemény s különleges virág-magvakat, ugymint

valódi oberndorfi kerek-, nagy sárgabuczok-, óriási vörös Mamuth takarmány-répa, aranka mentes lóhere, luczerna, füvegyiték, erfurti teljes virágu viola hat szinben, őszi rózsa, Canna, Cobea, Verbena, Zinia, Cineraria, Lobelia, Diantus, stb.

Czukorborsó, futó- csoport- s disz-bab

s végül kitünő

Braunschweigi téli káposzta magot ajánlani.

Kiváló tisztelettel **Dobák Péter,**

füszer és magkereskedése Kassán

főutcza 117-ik szám alatt.

74 3—3

Gazdálkodók figyelmébe!

Gazdálkodók figyelmébe!

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari szabadalmazott

hangszergyár Budapesten.

Gyár: IV. ker., Magyar-utcza 26. szám.
Raktár: IV. ker., Magyar-utcza 18. szám.

T. cz.

Van szerencsém t. cz. értesiteni, hogy a napról-napra növekedő megrendeléseknek megfelelhessek és hogy a mellett tisztelt vevőim igényeit továbbra is minden irányban a legteljesebben kielégithessem, gyáramat ismét nagyobbitottam és pedig olyképen, hogy a IV. ker., Magyar-utcza 26. sz. a. levő házamat egész terjedelmében gyári helyiségekké alakittattam át, a hol is ezentul kizárólag csakis műhelyeim lesznek. Ennélfogva raktáramat és eladási helyiségemet ugyancsak

IV. ker., Magyar-utczában levő 18. sz.

alatti házamba helyeztem át, a melyben ugy mindennemü hangszerekből, mint **réz-fuvó-hangszerek, fa-fuvó-hangszerek, vonó-hangszerek, ütő-hangszerek** és ezek alkatrészeiből dusan felszerelt raktárt tartok.

76 3—3

A legfrissebb töltésü

bel- és külföldi

természetes ásványvizek

és

forrás-termények

megérkeztek

VIZY DOMONKOS

füszer csemege bor és ásványviz üzletében

Kassa, főutcza 53. sz.

91—1

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi márczius 31. 37. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Nagyheti hangok.

Mintha a nap fényétől, mely a fakadásnak induló természeti erő rügyeire veti sugarait, valami csudálatos ihlet szállna lelkünkbe a husvéti harangszóban, mely az emberek millióihoz szól, képzelmünk hallja az igét, hogy feltámadott!

Minden, a vallás által megszentelt ünnepnek meg van azon büvereje, hogy a legprózaibb elmélkedésen is uralmat vesz: az eszmény. Egy legyőzhetlen varázs hatása alatt a nemzeti életnek azon nevezetes pontjain pihen meg az emlékezet, midőn, a mi nemzeti hit tárgya volt: és csak mint remény táplálta tott, a versengő érdekek csatáiból feltámadott győzelmesen.

Csak egyet emlitünk a küszöbön levő ünnep alkalmából, mit mindnyájan tudunk: Deák husvéti czikkét. Ki ne tudná mi volt ez, s mit tartalmazott?

A nemzet történelmi jogainak férfias méltósággal kifejezett védő szózata volt az oly időben, midőn Magyarország államjoga dermettségre volt kényszeritve. Deák Ferencz, mint a nemzet jogai épségének dicsőséges bajnoka, reá mutatott a törvénykönyvre s világossága helyezte az ország teljes épségben biztositandó jogait.

A hit tárgyát képezett nemzeti eszmény csakugyan feltámadott.

„Ha türni kell, türni fog a nemzet, hogy megmentse az utókoruak azon alkotmányos szabadságot, melyet öseitől öröklött. Türni fog csüggedés nélkül, mint ősei türtek, hogy megvédhessék az ország jogait, mert a mit erő és hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják, de a miről a nemzet félve a szenvedésektől önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz, mindig kétséges."

A magyarok Mózesének ezen bizalomgerjesztő szavai nemzetéhez, ruganyossá tették a nemzeti közérzületet, s az a szellem, mely ezen biztató intést sugallta, létet adott később oly intézményeknek, melyek tartóssága attól függ, hogy a magyar nemzetben mennyiben fognak teljesen elsimulni az osztály és felekezeti különbségek. Ez lesz társadalmunk óhajtott teljes átalakulása.

Deák Ferencz szelleme teljesen képviselte a szabadelvüséget, azon mindent magában foglaló értelemben, mélynek országmentő, nemzetfejlesztő ereje van.

Azon hévvel, melyet a vallási ünnep mystikus varázsa lelkünkbe költöztet, csüggünk mi azon reményen, hogy ama régi középosztály helyén, mely a hazát karddal, tollal, politikai bölcsességgel meg tudta védeni, de ma már elgyengülésénél fogva erre képtelen: egy uj középosztály fog feltámadni, mely felvéve magába a különböző társadalmi elemeket, melyek annak keretébe tartozhatnak: teljesiteni fogja a missiót, hogy a magyar állameszmének nemzet-fentartó tényezője legyen. Ez lesz a nemzet zöme, mely legalkalmasabb a ma is vallott szabadelvüséget, mint számbelileg is értelmes és felvilágosult osztály fenntartani, s a szabadelvü eszmék védelme mellett semmi, akár retrograd, akár vakmerő tulkapásoknak helyt nem engedni. Ez lesz a nemzet feltámadása.

Igen hálás tárgynak kinálkoznék hivatkozni az arisztokráczia kötelmeire azon kibékitő liberalizmus megalkotásának segédkezéséhez, melyet csak egy felvilágosodott modern középosztály által képzelünk biztositathatónak. De hisz most le kivánunk tenni minden politikai dissertatióról, és az elmélkedés eme rövid perczeit inkább reménylünk és óhajunk kifejezésére kivántuk felhasználni, mint azon eszközök fejtegetésére, melyek által egyedüli vágyunk, hogy legyen egy erős középosztály — teljesülhet.

Gyufa-monopolium.

A gyufa-monopolium érdekében ugyszólván európaszerte megindult mozgalmakról oly sok érdekes és kimeritő adat áll rendelkezésünkre, hogy mindazokat egy ujságczikk keretében pertraktálni alig lehetséges, ugy hogy ez alkalommal csak egyik-másik fontosabb momentumra fogunk szoritkozni.

Előttünk feküsznek a svájczi „Ständerath" deczember 12., 13. és 14-én a gyufa-monopolium ügyében tartott ülések tudósitásai.

Göttisheim ismerteti a gyufák előállitásáról szerzett adatait, a melyeket az e czélból kiküldött bizottság vizsgáló körutján tapasztalt; ha már a fehér foszforrali gyártás eléggé kedvezőtlen benyomást gyakorol, akkor e benyomás még fokozódik ama körülmények által, melyek a gyufa gyártást kisérik; a bizottság kénytelen volt észlelni, hogy mily könnyelmü közömbösséggel járnak el a munkások az egészségre és tüzbiztonságra egyaránt kártékony fehér foszfor kezelésénél, megjegyzi egyszersmind, hogy a gyufák mesés olcsósága a gyárosnak csaknem lehetetlenné teszi a szigoru törvényes intézkedések betartását; e tekintetben a legnagyobb hibát a hiányos ellenőrzésben látja, a melyet azonban ugy foganatositani, mint azt ezen iparág követelné, alig tart kivihetőnek és megy győződése, hogy tekintetbe véve minden és feltéve, hogy a szigoru rendszabályok betartathatnának, még akkor is lehetetlen a nekrózis kikerülése, hangsulyozza tehát, hogy a fehér foszfor kiküszöbölésének és a svéd-gyufákban keresendő megoldás; ezeknél a nekrózis veszélye ki van zárva; e rendszabály sikeres keresztülvitelét azonban addig, mig a gyufaipar magánosok által üzetik, nem véli kivihetőnek és csakis az államositás után érhető el szerinte a kontemplált czél.

A monopoliumot ellenzők részéről Bossy a fennálló rendeletek javitásában, az ellenőrzés szigoritásában és esetleg a fehér foszfor betiltásában keresné a remediumot.

Wirz hangsulyozza, hogy ő a monopoliumoknak határozott ellensége, de a fennforgó esetben humánus tekintetek vezérlik, midőn votumát a monopolium behozatalára adja; élénk szinekben ecseteli aztán a kártékony befolyást, melyet a gyufagyártás jelenlegi viszonyai az illető munkásnépre gyakorol és a gyülekezet felebaráti szeretetére appellálva, kéri a monopolium elfogadását. Az ügy előadója végül hangsulyozza, hogy az államnak kötelessége a nekrózis elleni harczban, minden lehető fegyvert felhasználni, mire a gyülekezet többsége a javaslatot elfogadja.

A mint látjuk Svájczban a monopolium behozatala főleg humánus szempontból czéloztatik, nem ugy Franczia országban, a hol az már 1872 óta létezik, ott e tekintetben fiskusi szempontok dominálnak, mert 1875 óta 17 millió frankot jövedelmez az államnak; 1890-ig a monopolium bérbe volt adva, de azóta már az állam maga kezeli.

Németországban mint már jeleztük a fehér foszfor kérdése a tüzveszélyesség szempontjából került napirendre és folyton foglalkoztatja az érdekelt köröket; a gyárosok többsége azonban ugy látszik ellenzi a monopoliumot és vannak, a kik inkább ráállanának a fehér foszfor betiltására; meggyőződésünk azonban, hogy ott is csak államrendszabály utján lesz megoldható a kérdés.

Ausztriában ujabban Polzhofer képviselő a „gyufaring" meggátlása czéjából penditette meg a gyutamonopolium behozatalát és értesüléseink szerint mérvadó körökben már komolyan foglalkoznak az ügygyel és ha nem csalódunk az 1897-ben megujitandó kiegyezési szerződés egyik pontját a gyufamonopolium fogja képezni, habár a két kormány egyetértése esetén már előbb is volna létesithető.

A Svájczban „Ständerath" határozata után valószinüleg a népképviselet is el fogja fogadni a monopoliumot; emlitettük már, hogy a Svájczban a gyufagyári épületek és berendezések megváltása 1 millió frankba fog kerülni és hogy az ottani gyárak jelenlegi évi üzemhaszna 125 ezer frankot teszen, ennek megváltására tehát, ezen összeg 20 szorosát véve, 2½ millió frankjába fog a köztársaságnak kerülni.

Ha ezen adatokat hazánk viszonyaira alkalmazzuk, a következő eredményre jutunk: hazánkban jelenleg 6 gyufagyár van, ezek évi haszna 150 ezer frt, ennek 20 szorosa 3 millió frt, ennyibe kerülne tehát a monopolium behozatala, ha a gyárak megváltása 1 millió frtba kerülne, de ez esetben is 2 millió frtnyi összeg kellene a monopolium behozatalához, a mely összeg a jelenlegi 150 ezer frtnyi jövedelmet 6 és fél százalékkal kamatozná.

Ezen számitás azonban nem fedi a valóságot, mert a gyufagyárak jövedelme nem 150 ezer frt, hanem ennek legalább is kétszerese, mert a gyufagyárak nem csak a gyufa-fogyasztás után fizetik a jövedelmi adót, hanem a gyufa-fogyasztás után fizetett fogyasztási adó is a gyufagyárak jövedelmét képezi, tehát a monopolium behozatalához szükséges összeg legalább is 4 millió frt, a mely összeg 6 és fél százalékkal kamatozna 260 ezer frtot, a mely összeg a jelenlegi jövedelemnek csak 87 százalékát képezi, tehát a monopolium behozatala esetén a jövedelem 13 százalékkal csökkenne.

Ezen számitás azonban nem fedi a valóságot

lenleg 18 gyufagyár van üzemben; ismerve ezen gyárak terjedelmét és üzemviszonyait, azok épületeinek, berendeséseinek és évi üzemhasznának (ez utób it természetesen 20 szorosan vévé). megváltása az államnak 3 millió forintjába kerülne, mely összeg azonban a mint azt legott bebizonyitandjuk, rövid két év alatt az állam pénztárába visszatérülne, ezen idő után pedig az állam a gyufa-monopolium révén legkevesebb $1^1/_2$ millió forint tiszta jövedelmet fogna felmutathatni.

Számitásaink felállitásánál azon elvi szempont vezérel bennünket, hogy a lakosság az államositás keresztülvitele, illetőleg a monopolium behozatala által a lehető legcsekélyebb, ugyszólván meg nem érezhető mérvben sujtatnék és módjában álljon az államnak egy krajczárért legalább 50 száll jóminőségü biztonsági (svéd) gyufát szolgáltatni.

Hazánkban a jelenlegi fogyasztás körülbelül 1 millió 600 ezer frtot teszen, mely összeg azonban minthogy most átlag 125 száll gyufa árultatik kicsiben egy krajczárért, az államositás keresztülvitele által két és félszer annyira tehát 4 millió frtra emelkedne; ily mennyiségü, jó minőségü és elég megfelelő kiállitásu svéd gyufa előállitása az államnak 1 millió és 400 ezer frtba kerülne; az elárusitás (nagy- és kisárusok proviziója) költségei 600 ezer frtra rugnának, végül az igazgatási, felügyeleti és ellenőrzési (pénzügyőri közegek szaporitása) kiadásokat fél millió frtra számitva, maradna, mint már emlitettük, az államnak évi tiszta jövedelme 1 és fél millió forint.

No már most bizvá t és bátran vethetjük föl azt a kérdést, vajjon a dolgok ilyetén állásánál nem volna-e czélszerü az államnak egy oly jövedelni forrást megnyitni, melynek terhét a publikum egyáltalán nem érezné; nem volna-e czélszerű ezen állami rendszabály által, megszüntetve a foszforos gyufákat és igy nagy mérvben csökkentve a gyujtók tüzveszélyességét, elejét venni azon számtalan tüzeseteknek, melyeket jelenleg csakis a gyufák hallatlan olcsósága és a foszforos gyufák nagy tüzveszélyessége okoz: nem volna-e czélszerü a monopolium által megszüntetni azt a temérdek foszfor-mérgezést és végül nem volna-e czélszerü a gyufaipar államositása révén a fehér foszfor beszüntetése és ez által az ezen iparágnál alkalmazott szerencsétlen munkásoknak a nekrózis betegség által okozta biztos haláltóli megmentése?!

Fölhivás előfizetésre.

A **„Kassai Szemle“** hetenkint háromszor megjelenő lapunkra **1893. évi április hó elsejével** uj előfizetést nyitottunk.

Előfizetési dij:

április 1-től junius végéig . . . . . 1 frt 50 kr.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésök április hó 1-én lejár, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésben fönnakadás történjék.

Ujonnan jelentkező előfizetőknek a lapot április hó 5-ig dijtalanul küldjük.

Régi előfizetőinket, a kik velünk szemben kisebb-nagyobb tartozásban vannak, kérjük, nyitva levő számájukat kiegyenliteni, mert nekünk is vannak kötelezettségeink és vegyék tekintetbe kérelmünk jogosságán kivül azt is, hogy mi csekély pénzért hetenkint két-három annyi olvasni valót nyujtunk, mint bármely más vidéki ujság.

A pénz beküldésére legegyszerübb a posta-utalvány használata.

A „Kassai Szemle“
kiadó-hivatala.

Ujdonsagok.

Kossuth Lajos a polgári házasságról. Kossuthnál e napokban Sepsiszentgyörgy küldöttsége tisztelgett, hogy diszpolgári oklevelét átadják. Kossuth a hozzá intézett beszédre felelvén, részletesen nyilatkozott a magyarországi politikai helyzetről.

Beszédének igen fontos része volt az, melyben indirekte elitélte az ellenzék egy részének magatartását, sőt bizonyos mérvig nyiltan kárhoztatólag nyilatkozott. A többi közt ezeket mondá:

»Magyarország a kötelező polgári házasság s az ezen felépülő családjog által jövőjének egyik alapját rakja le; igy tehát nem jogosult az, hogy ha valaki a kötelező polgári házassággal szemben ellenzéki szempontból állást foglal. Bármily nézetben van valaki, folytatá, a jelenlegi kormány felől, mindenkinek kötelessége Wekerle Sándort és kabinetjét a polgári házasság keresztülvitelében támogatni s köteles volna bárkit is szó szerint ezt mondta: Pityi Palkót is! segiteni abban, hogy az egyházpolitikai programm megvalósuljon.«

Wekerléről s különösen ennek pénzügyi képességeiről Kossuth a legnagyobb elismeréssel szólt.

Már most azt kérdezzük, hogy mit ér az olyan ellenzékeskedés, mely Kossuth nevét csak hangzatos czimerül használja, de elveit nem követi.

Kassavárosa e hó 28-án tartotta meg havi rendes közgyülését Péchy Zsigmond főispán elnöklete mellett, a melyen á bizottsági tagok kis számban történt megjelenése folytán a napirenden volt kisladnai, szokolyi, berki és kassa-bélai városi birtokok eladásának ügye nem volt elintézhető. Az apróbb folyó ügyek pedig csak ugy sebtiben nyertek tudomásul vétel által elintézést. E közgyülésben került szóba a belügyi kormánynak az a leirata is, a melyben az ipariskolai tandijak szedésétől a városi hatóság elütfetik és a leirat szerint az e dijakból befolyt összeget ezentul a város pénztárának kell viselni. A közgyülés az állandó választmány nézetét fogadta el és e tárgyban reprezentáczióval fog élni, hogy a miniszterit a jelenlegi viszonyoknak további fentartásának szükségességéről meggyőzze, vagyis, hogy a tan dijakat ezentul is az inasok hozzátartozói fizessék meg.

Törvényszéki orvosok. Az igazságügyminiszter a kassai kir. törvényszék területén felmerülő orvosi teendőkkel dr. Szent-Imrey Akos abauj-tornamegyei tiszti főorvost, — a kassai kir. fogházánál előforduló orvosi teendők rendes ellátásával pedig dr. Szigeti Henrik budapesti orvost bizta meg. Hát Kassán a kassai jeles orvosi kar soraiból e nagy állás betöltésére nem talált Szilágyi miniszter ur elég arravaló orvost?

Felhivás Kassaváros és vidéke magántisztviselőihez. A magántisztviselők országos nyugdijintézetének központi előkészitő-bizottsága által megindított mozgalomból folyólag felkérjük az érdekelteket, nevezetesen a biztositó- és pénzintézetek, ipari és kereskedelmi vállalatok, kereskedelmi és iparkamarák, iparegyesületek, mező és ipari gazdaságok, szövetkezetek, iparos részvénytársaságok, közlekedési vállalatok, épitkezési s rokon vállalatok, kórházak s magánczégek stb. t. főnökeit és tisztviselőit, hogy az országos mozgalomhoz leendő csatlakozás, illetve a „helybeli szervezőbizottság“ megalakitása czéljából f. évi április hó 2-án azaz husvét vasárnapján délelőtti 11 órakor a városháza gyülésterméhen tartandó értekezleten minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Kassa, 1893. márczius 30-án.

A magántisztviselők országos nyugdijintézetének helybeli előkészitő-bizottsága.

Halmay uj ruhatára. Halmay Imre, kassai szinigazgató, e napokban megszerezte 2000 frtért a néhai Aradi Gerő volt aradi szinigazgató hagyatékához tartozó ruhatárt, mely egyike a leggazdagabban felszerelt vidéki szinpadi ruhatáraknak. Ha Halmay Imre ez igyekezete és áldozatkészségének kommentárra lenne szüksége, hogy a kassai közönség bizalmát teljesen megnyerje, azt mondanánk, hogy Halmay ezen egy ténykedésével is bizonyságot tesz arról, hogy tudatával bir annak a nehéz feladatnak, a melyet a kassai szinház direktoraságával elvállalt és hogy ambicziója ennek meg is fog tudni felelni.

Szomoru eset érte Kassán dr. Weitzenbreier Frigyes házát. A derék, humánus orvos, a ki közel egy félszázad óta szolgálta az emberiség javát és különösen mint gyermek-orvos örvendett nagy népszerüségnek, a legutóbbi időben szellemileg teljesen megtörött és elméjét sötétség boritotta be olyannyira, hogy hozzátartozói néhány nap előtt a lipótmezei országos tébolyházba szállitották gyógykezelés végett.

Lóvásár Érsekujvárott. A nyitramegyei gazdasági egyesület által 10 év óta Ers-kujvárott rendezett nemzetközi nagy lóvásárok iránt, különösen mióta azok minden évben május hó első hétfő én tartatnak ugy az országban mint a külföldön is igen nagy az érdeklődés. A f. évben május hó 1-én megtartandó vásárra tenyésztők és kereskedők részéről — már most is 6 héttel előtte — nagyon sok jelentkezés történt. Lakások és istállók az érsekujvári rendőrkapitányi hivatal utján rendelhetők.

A husvéti asztalnak egyik főkelléke a jó és tiszta bor, a mely e napokon még a legszegényebb házban is kiegészitő része az ünnepi lakomának. A mai borpancsoló időben tiszta természetes borhoz jutni pedig szinte a ritkasághoz tartozik. Ilyen ritka hely Pollák Róbert kassai üzlete, a melynek borait az ünnepekre mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

CSARNOK.

Az urambátyám büne.

Irta: **Ladányi Béla.**

(Folytatás és vége.)

A zokogás persze nem maradt abba. De Gábor bátyám még mindig remélte, hogy szép szerivel lemossa bünét.

— Nos nem bocsátod be a te jó Gabikádat? kérdé és ezután hallgatódzott.

Most mintha hangok is vegyültek volna a fuldokló zokogásba, melyből Gábor bátyám csak egyes töredékeket értett meg, melyből azonban legjobban ragadta meg a figyelmét a saját neve.

A saját neve szép kis telesége ajkairól, de a mely nem ilyfélekép hangzott, hogy: kedves Gáborkám, hanem Dömsödy uram....

Ez a két szó egymagában elég volt arra, hogy hirtelenében felfogja a dolog komolyival vegyes kómikus helyzetét s gyökeres orvoslatát előidező csodaszerek alkalmazásán és föltedezésén törje ilyképen csufos kalamitásba kevert fejét.

Meghányván-vetvén az ezen természetü dolgoknak a mibenlétét, tanuságul idézvén föl emlékezetébe öt éves házaséletének bőséges tapasztalatait, végre is arra a meggyőződésre jutott, hogy az ilyen bajok olyképen gyógyulnak a legkönnyebben, ha igyekszünk magukra hagyni, semmibe se venni.

Az elv alapján — mert Gábor bátyámnak mindig meg volt az a nevezetes tulajdonsága, hogy theorikus pontossággal megállapitott elvek segitségével rendezte be élete folyását s birálta a másokét — most is e hirtelen kieszelt elv alapján fogalmazta adandó válaszát, meg nem állhatván mindazáltal, hogy egy kis hasonszenvi mediczinát ne keverjen szavaiba?

— Nos, nem nyitod fel?

— Nem!

— Nem? Hát tudd meg akkor, hogy nem törődöm vele, hanem elmegyek hazulról, itt hagylak.

Itt várt egy kicsit; leste a hatást, de az semmiben sem mutatkozott; majd meg ujból folytatta:

— No jó, majd hozok egy német lurkót magammal, az előtt tán szivesebben nyilik ki a Dömsödyné urasszony szobájának ajtaja.

Megint várt és hallgatódzott, de a hatásnak semmi intenzivebb jele.

Elérkezettnek látta tehát az időt, hogy elmenjen nemcsak az ajtótól, hanem el egészen hazulról, hogy kiheverje valahol teljésen e különös mézesheti idyll verességteljes prozeit.

Otthon nem tudott maradni. Visszament ugyan a nyitva levő kerti ablakra, melyen fodormenta, bazsalikom, reseda és egyéb illatok tódultak be, hol khaotikus vegyületben, hol pedig a saját karakterisztikus illatjuk csiklandozóan kábitó szagával töltve meg pillanatra a boldog uriház szobáját, a szerint, mely irányból futt a szellő, de innen mintha az illatparány virágtündérek üzték volna el őt a szerelem párnapon összhangjának gonosz megzavaróját.

El-el. Saját meggondolatlansága üzte el innen.

Még nem tudta, hogy hová menjen. De a mint ujból özvegynek képzelve magát (ha nem is valóságosnak, de szalmaözvegynek) végigment az elhagyott szobákon s az egyiknek falán megpillantá a rég megboldogult öcskéről rámaradt veszedelmes fringiák, kovapuskák, csákók és hasonlókból kiállitott muzeumot, ez Gábor urambátyámnak egy bizonyos irányba kezdé terelni gondolatait.

A Dömsöd határában áthuzódó országuton keresztülvonuló német hadak jutottak eszébe.

Azok az otromba fajankók, kiket a durva erőszak géppé, lelketlen masinává alacsonyitva, ideküldött a szegény magyar haza nyakára azzal a parancscsal, hogy öljenek, gyilkoljanak, gyujtsanak, sohase látott s soha se hallott nevü falvakat, ha kitünők akarnak lenni a hadi erényekben.

Szerencsétlen urambátyám mód nélkül nagy kiterjedésü hazafias fájdalmait, a mézesheteit élvező fiatal házas férj önhibájából szerzett keservei csak növelték.

Élénken emlékezetében volt még ezenkivül a cseh-német hadnagyocska is, a hajdani Török Éva hajdani udvarlója, a kinek testétől távoljáró szelleme szép napjain megkeseritésére bottlott ép eléje. S igy háromszorosan hatványozott fájdalmának összes veleszületett dühe az osztrák-németek ellen összpontosult.

Meg aztán az a mondása is eszébe jutott, amit a csukott ajtónál utóljára mondott.

És ez mind egy gondolat alakjában fogamzott meg az én urambátyám lelkében és jóllehet, hogy ez az egy gondolat a háborgó kedély nyugtalan zakatolása mellett nem tudott még egy határozott, biztos alakot ölteni, ő mégis mintha biztos tudatában volna tulajdonképeni czéljának, lekapva az egyik falon függő ujabb fegyverét, megindult kitelé.

Abba az irányba tartott, hol a tovairamló szellő gyengéd simogatásaitól zizegően hullámzó nádason tul kanyarodó országuton a némethadak fegyvereinek csillogását lehetett látni.

Ő ellenük ment Gábor bátyám duló fájdalmával s lelkének idegeit, testének izmait feszitő vértszomjuzó telhetetlen dühével, ő ellenük annyi ember ellen egymaga.

Le akarta mosni vétkét, eltörölni könnyelmü bünét.

Szóval érdemeket akart szerezni az én jó uram bátyám, érdemeket a kislelkűen eljátszott negyednapos családi boldogság ujból való kiérdemléséhez, viszszaszerzéséhez.

Mielőtt elment volna azonban, gyengéd, előrelátó gondolkodásból meghagyta a béreseknek, zselléreknek, hogy jól ügyeljenek a kastélyra, mert ilyen zavaros időben nem jó, ha férfi nélkül marad a ház. A Juczi szobaleányra pedig az urasszony gondozását bizta.

Juczi pedig, mikor meglátta az urát, az én jó urambátyámat, rozsdás fringiával az oldalán, puskával a hátán ebben az istenkisértő gonosz időben egymagában távozni, mindjárt rosszat sejtett. Végig szaladt a szobákon s a nagyságos asszonyt sehol se találva, a csukott ajtón kezdett kopogni.

Nem tudom teljes pozitivitással, hogy a szép Török Evának a szive nem kezdett-e kissé hevesebben dobogni erre a kopogásra, az ő szerelmetes jó urának megértét sejtve benne, de az ajtó csak a Juczi jajveszékelésére nyilt ki — ez pedig már történeti tény.

A Gábor bátyám szép második feleségének még könytől nedves volt a szeme, mikor kijött szobájából. Szava nem volt, csak kérdően tekintett szép szemeivel szintén csaknem sirni kezdő Juczira.

Juczit pedig nem kellett biztatni, hogy kezdje meg.

— Jaj, kedves uram asszonyom, a nagyságos ur elment hazulról és itt hagyott minket a németeknek, hogyha bejönnek a faluba, hát legyilkoljanak mindenkit.

És még folytatta volna, ha az urasszony bele nem vág:

— Hát mi közöd van hozzá Juczi, ne bánd te a nagyságos urat.

— Jaj kedves nagyságos asszonyom — folytatta a siránkozást Juczi — hogyne bánnám, hogyne szánnám a nagyságos urat. Fegyvert is vitt magával, még kárt tesz magában, ha a németek kezébe kerül.

Abban az időben, mikor a Juczi ezeket a szavakat mondta, még a naivabb falusi lelkek nem ismertek divatos betegségeket, de azt már akkor is tudták, hogy a szerelem, ha kórásággá lesz, sok mindenre képes.

A világszépasszony Török Évának is ez jutott eszébe a szerelmetes szivének hirtelen gyorsitott dobbanása, valami balsejtelem előhirnöke lett; hátha a férjeura fel se keresi a németeket, hanem még előbb talál kárt tenni magában?

És erre a gondolatra megpuhult a szive, meglágyult a hangja, melyben az aggodalom reszgett végig, mikor ezt:

— Jucsi siess, érte kell menni! Siess gyorsan és hivd vissza a nagyságos urat. Gyorsan, gyorsan, ne késsél.

A Jucsi ugyan nem ment az én jó urambátyámért; hogyis mert volna ő kimozdulni a házból, most mikor a veszedelmes halált hozó németek tanyáztak ott künn a közelben. Hanem elment a Miska kocsis, kinek a szép fiatal negyednapos Dömsödyné ugyancsak lelkére kötötte a sietést.

Gábor bátyám pedig keserüsége és haragja által üzetve a kertekmögötti kukoriczás bóbitásfejü sürüjének gyalogutján rótta a televényhumus keményretaposott hantjait azalatt mig az ő aranyos Éváját megszállta a szerelmetes szivébe fészkelő aggodalom. Puska volt a vállán, fájdalmas düh a lelkében.

Halálthozó harag a szivében.

Urambátyám most is nagy ellensége az osztráknak, pedig mint józan és szilárd elvek szerint dolgozó honfi azt szokta volt mondani, hogy már kibékült az állapotokkal, de hogy milyen ellensége lehetett akkor, mikor nem volt kibékülve az állapotokkal, azt megse kisértem elmondani.

Elég az hozzá, hogy mikor a mocsaras tó nádasaival egy vonálban haladott abba az irányba, hol a tuloldali Tiszával párhuzamosan kanyargó országut németjei szoktak már három nap óta feltünedezni, épen elég bátorságot érzett hozzá, hogy egyszál puskájával mind halomra lőjje őket.

Ki is választott magának egy a szárazra kirugó részt a sürü nádasból, honnan akkor még egészen jó szemével jól szemügyre vehette a szaladó ellenséget.

És amint igy nézte őket, a halálthozó futó kutonákat, megnem állhatta, hogy ő ne küldje reájuk a fegyvere csövében rejtőző halált.

Gábor bátyám lőtt.

Leshelyéből lőtt a németekre.

A lövésnek pukkanó hangja pedig szerteoszlott a magas levegőben és csak a nádason felül ütött ki a füstgomoly, sürü karikákban hömpölygve egy darabig, mint a szentképek felhő glóriája.

Urambátyám lőtt egyszer, lőtt kétszer, amig tartott a puskapor, de a távolban tovasietö vitézek sorainak épsége nem szenvedett miattak.

Gábor bátyám mindazáltal e történetét tudó bizalmas körökben váltig azt állitgatja, hogy tizet lőtt le közülük, de ez bérem szépen, nyilván fikczió, melyet nemcsak, hogy nem tartozunk, hanem nem is tudunk elhinni neki.

Mert hát észrevették volna. De nem vették észre, söt még talán rosz puskájának csattanását se hallották.

De mivel a meggyözödéseket, bármily tévesek legyenek is azok, szentül tisztelem, ám hajlandó vagyok elhinni, hogy urambátyám már ott álló helyében meg volt győzödve róla, hogy puskája munkáját, tiz hajadon leányzó mátka siratja ott messze Ausztriában. S igy hirtelen bekövetkezett rettegésének, melyet most ugyancsak tagad, teljesen indokolt voltát is elhiszem.

Különösen pedig akkor, mikor közeledő lódobogás hangjai ütötték meg fülét, hiszem, hogy volt oka félni.

A lódobogás pedig mindegyre közeledett.

Gáborbátyámnak ekkor jutott eszébe a koronként fejefölött lebegő áruló füst.

A mint gyakorlott fülével kivehette, a lovas csak egymaga volt, kivel könnyen elbánhatott volna, ha kinem fogy a puskapora, de igy a veszedelem örvénye menthetetlen elnyeléssel fenyegette.

Az a mentő gondolata támadt végre is, hogy helyet változtat. Odahagyta tehát eddigi poziczióját s vagy harmincz lépéssel tovább bujdokolt a nádasnak száraz szélén.

Itt azonban nem érezte magát elég biztonságban a közeledő ellenfél ádáz boszuja ellenében, hanem beljebb vonult a nád és sás közé.

És amint igy hátrálva egymaga tevé meg az én jó urambátyám a tizezrek visszavonulását, ekkor érte el öt az a malőr, melyet ez egész históriában mind e mai napig a legjobban restelt, melynek megtörténtét kész bármely pillanatban határozottan tagadni s melynek elmondásáért a leggaládabb rágalmazói czim dijtalan elnyerésére immár erös kilátásom van.

Mert ha arra el is volt készülve, hogy fényes csizmái a mocsár vizében el is vesztik fényüket, de Gábor bátyám egy eshetőségre még se számitott.

És az az eshetőség mégis bekövetkezett.

Tudniillik az én jó urambátyám hátrálás közben, hirtelen nyakig merült alá a tó-mocsár vizében.

Ez pedig, ez a halálos veszedelem pedig egy négy napos fiatal férjnek elég arra, hogy hirtelenében lódobogást, közeledő lovast, németet, muszkát, puskát és mindenféle veszedelmes portékát hirtelen felejtve, becses élete megmentéséért teljes erejéből kezdjen kiabálni.

Gábor bátyám, ki a saját lélekjelenlétéről nagyon sokat tart, álmatlan éjjelein nagyon sokszor szokott azon a themán mostanság is gondolkosni, hogy miként esthetett meg vele az a hitvány bolondság, hogy ijedtében kiabálni kezdjen. Ugylátszik azonban, hogy az urambátyam sokkal inkább Gábor bácsi, mint pszihologus, mert a megfejtés eddig egyszer se sült el olykép, hogy a kötekedők kedvét megtudta volna vele szegni.

A lovas pedig — kinek közeledését Gábor bátyám sejtette — épen akkor ért buvőhelyével egyirányba s hallva a kiabálást, egyenesen a nádasnak ugratott.

Ha urambátyám már előbb el nem vesztette volna a lélekjelenlétét, most, ott a közelben hallva a nádat gázoló ló lubicskolását, bizonyára a hideg is kilelte volna ijedtében, de igy csak akkor volt alkalma az egészről tudomást venni, mikor a Miska kocsis erös karja már a sekélyebb vizbe, majd a partra vonszolta becses uri személyét, hol egyszersmind két darab egészséges piczát vett le az urambátyám nyakáról.

A halálos veszedelemben forgóról mondják, hogy a veszély pillanatában egész multjának kalleidoszkopszerüleg elvonuló képei elevenednek föl lelkiszemei előtt. Gábor bátyámnak ezt akkor nem volt alkalma tapasztalni magán, hanem most, mikor már tul volt a javán, csakugyan kezdett emlékezni a multakra.

Eszébe jutott az a világ szép asszony, a gyönyörü Török Eva, kinek lánykorában bolondja volt hét magyének a férfia, még a kopaszodásnak indultak is; s ki most a dömsödi udvarház paradicsomának büvös hatalmu Évája.

És eszébe jutott az a nyurga hadnagyocska is, a kiért ő azt a szép Évát — a saját feleségét — oly hitvány módon megsértette.

És restelte azt az ő bünét még jobban, mint ezt a szomoruan tréfás balesetét. Söt ezt tán akkor nem is restelte, hanem még inkább örült is neki, mert olyan nagy veszedelemből menekültnek tartá magát, ki a penitencziát kiállván, most már bünbocsánatra érdemes.

Hihetőleg ez birta rá, hogy a Miskával jött lovon amugy lucskosan haza koczogjon a dömsödi kastélyba. A kastélyba, melynek ablakában egy gyenge, remegő fiatal asszony várta az ő férje urát.

A szép Török Eva ült ott a kertre nyiló ablaknál, ott járva valahol tekintetével a távol messzeségben, hol egy magános lovas majd előbukkant, majd pedig eltünt a hullámzó taraju kukuriczások közt kanyargó mezei uton. Kinos aggodalommal leste a perczeket, a negyedórákat, mig a kereséséből visszatérő Miska kocsis ott járta valahol a bujósdit a mocsaras vidék süppedékes talaján közel az országuthoz.

Szive nagyot dobbant, mikor azt a lovas alakot látta megint visszajönni egymagában, anélkül a második nélkül, a kit ő várt, a kit a lovas keresett.

És ugy tünt föl előtte, mintha ennek ő lett volna az oka, mintha ő volna a bünös.

És lehajtotta fejét az ablak hideg párkányára, hogy tán maga elől rejtse el a két szép szeméből kiomló könyeket.

A távol messzeségből a kert illatos virág bokrain tovasuhanó szellő, mely abban a szürke, ódon épületben egy egymásba szerelmes fiatal pár csókodását fonta körül illatglóriával ezelőtt még csak egynehány órával is, most egy siró negyednapos menyecskét talált.

Gábor bátyám pedig a főbünös, ki miatt már másodszor folytak e szerencsétlen napon a szép asszony könyei, ott poroszkált valahol még a kukoriczás mezei utján. Sáros csizmájával, lucskos ruhájával s a piócza sebhelyekből vérző arczával olykép nézett ki, mint egy vert hadnak menekülő vitéze. Még a fegyvere se volt vele, azt is eldobta valahol.

Mikor beér a lugas udvarra, az asszony már ott várta az osdopos folyósó hüs csarnokában. Már föl, száradtak a könyei is; mosolygott. Csak akkor ijedt meg, mikor az urambátyámnak véres arczát meglátta. Oda futott eléje, megcsókolta Gábor bátyámat, a csóknak ma már halálos ellenségét s ijedten kérdi:

— Szent Isten! Gabikám szólj, mi lett?

És az én jó urambátyám a sikerült kiengesztelődés fölötti határtalan örömében e históriai nevezetességü szavakat mondá:

— Asszony-feleség nézz rám, lemostam nagy bünömet.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Tekintetes szerkesztőség!

Becses lapjának 33-ik számában „Csempészet" czim alatt megjelent reám vonatkozó czikkben foglaltakra, engedje meg tekintetes szerkesztő ur a következőket előadnom, s kérem miszerint jelen soraimnak becses lapjában helyt adni sziveskednék.

Évek előtt, ugy ez időben is Nagy-Szalontán lakó bátyámtól rendesen egy hordó bort kapok; ezen bor szállításánál azon tapasztalatra jöttem, hogy a hordó kifurva volt, de a borom mennyiségileg rendben volt, azonban megizleléskor észleltem, hogy abban vizecske is van, tudva azt, hogy bátyám borát vizzel nem szokta szaporitani, utána nézve a dolognak, a hordót, melyben a bor érkezett alapos vizsgálat alá vettem, a mikor megállapitottam azon körülményt, hogy valami kegyetlen furó a hordó oldalbordáját kifurta, a jó szalontai szőlőnedv egy kis részének kiszivárgása után a hordón ejtett seb — valami anyaggal — gyógykezelés alá vétetett.

Hogy hordóm a szállításkor a kegyetlen furóval való harczot elkerülje és hogy ép egészséggel és a benne lévő bor megváltozhatatlan izével jusson birtokomba, az ez időre érkezett borom mielőtt Nagy-Szalontán feladatott volna, bátyámat levél utján felkértem a következőkre:

Kedves bátyám!

Tudva azt, hogy az idén is, mint mindig részemre küldesz bort, hogy az amint már tudod, utba eső bajsit kikerülje, légy szives azt ne bor czimén feladni és akként csomagolni a mint azt a géprészek megkivánják.

Tekintetes szerkesztő ur! A felhozottakból kiveheti mindenki, hogy én a vasutat megröviditeni nem szándékoztam, de a lapispataki italmérési bérlőt sem. Mert a midőn a kassai vasuti állomástól az „Avisó" megkaptam, dacsára annak, hogy az „Avisó" géprészekről szólt, én a lapispataki bérlőnek ezen géprészeket megadózás alá bejelentettem, hogy ugyanily eljárást kellett volna követnem Kassa város italmérési bérlőinél is, arról tudomásom nem volt; arról pedig hogy a kassai regále bérlőségnek képviselője, a nevemre és lakhelyemre czimzett ládák felbontására jogositva nem volt, van tudomásom.

Arról is van tudomásom, hogy a kassai pénzügyigazgatóság közegei ellenem semmiféle tényálladékot nem vettek fel, mert arra én okot nem szolgáltattam.

Hogy arra nézve intézkedés történt, miszerint borom további intézkedésig ki ne adassék, az tudomásomra esett; várva tehát az intézkedéseket, a mikor végre kiderül, hogy egy ropogós (10) az az tiz forintos fogva tartott szegény boromat kimenti, ezen megmentő (10) forintos bankjegyet tekintetes Breitkopf János uradalmi tisztartó ur az illetékes helyen letette, és a jó, szalontai szőlő nedv ép egészséggel változatlan jó izével birtokomba jutott.

Most számitást tettem magamnak, hogy mikor jövök ki jobban, akkor-e? a midőn a hordó boromat a veszélynek kiteszem; vagy akkor, ha a veszélyt kikerülni óhajtom, egy tiz forintos bankjegygyel megváltom?

Miután én adó megröviditést, sem semmi nemü áthágást el nem követtem, kérdem tehát, hogy milyen jogczimen kellett nékem (10) az az tiz forintot fizetni?

No de fel is tettem magamba, hogy jövöre nézve ha borom jön, inkább a tihanyi vasuti őrházig fogom a vasut által szállitatni, mert arról megvagyok győződve, hogy a tihanyi italmérési adó bérlő a részemre szóló szállitmányt sem felbontani nem fogja, sem a vasuti raktárba el nem záratja, végül 10 forint megváltási dijat sem fog kérni.

Soraim bezártával, kérelmem megujitása mellett maradtam a tekintetes szerkesztő urnak

Lapispatakon, (Sárosm.) 1893. márczius hó 30-án

kiváló tisztelője:

Nagy József,
uradalmi gépész.

HIRDETÉSEK.

Poprádi sör.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

a legfrissebb töltésü

poprádi üvegsört

kivánat szerint naponkint házhoz szállitok.

Egy félliteres üveg 12 kr.

Az üvegért külön 6 kr. letét adandó, a mely az üveg átadásakor visszaadatik.

Pontos kiszolgálatról gondoskodik

Rumpold József
vendéglős

93 1—3 **Malom-utcza 5. sz.**

Kassai takarékpénztár.

Hirdetmény.

A kassai takarékpénztár-részvénytársulat 1893. évi márczius hó 12-iki rendes évi közgyülésének határozata s annak értelmében nyert megbizásunk alapján tisztelettel felhivjuk a darabonként 60 forinttal befizetett kassai takarékpénztári ideiglenes részvényjegyek t. cz. tulajdonosait: hogy minden egyes ideiglenes részvényjegyre 140 forintnyi összeget folyó 1893. évi junius hó 30-ig mint kitüzött záros határidőig befizetni sziveskedjenek, mivel ellenesetben jogunkban fog állani — az alapszabályok 8. §-a értelmében — a befizetést nem teljesitett részvényeseket társulati jogaiktól megfosztottnak és azon ideiglenes részvényjegyeket, melyekre a befizetések elmulasztattak, érvényteleneknek nyilvánitani.

Kassán, 1893. évi márczius hó 17-én.

94 1—2 **A kassai takarékpénztár igazgatósága.**

Egy rövid zongora eladatik vagy Pianinora becseréltetik Kassa, Ferencz-József-tér 5. sz. földszint.

92—1

A **Frantsek-örökösök** tulajdonát képező Fehérutczai 2. számu 90 2—2

kétemeletes

ház eladó

a vagyonközösség megszüntetése czéljából.

Bővebbet ugyanezen ház földszintjén, balra.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerű áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd buforokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia- és más üló butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 19—52 **Jakobovits Ármin.**

☛ Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek. ☚

Iroda-gyakornok

kerestetik. 85 3—3

Czim a kiadóhivatalban.

Megvételre

kerestetik habár használt, de még jó karban lévő **fedeles vagy fedeletlen könynyü kocsi.**

Bejelentést elfogad a kapus Kassán a vármegye házán. 88 2—2

Az okocimi sörgyár raktára.

Kitünő minőségü, természetes asztali, csemege s asszuborokat ajánl

a földmüvelésügyi m. kir. miniszterium

felügyelete alatt álló

magy. kir. országos központi mintapinczében kezelt s leüvegelt **BOROKNAK** kizárólagos kassai képviselete:

Pollák Róbert

főutcza 23. szám, a kis sétatérrel szemben.

Ugyanott kaphatók saját töltésü valódi és tiszta természetes **asztali borok** literes palaczkokban töltve:

Fehér:				**Vörös:**			
Hegyaljai	1 liter	. . .	45 kr.				
Aradvidéki I.	1 „	. . .	40 „	Egri siller	1 liter	. . .	40 kr.
Hejczei	1 „	. . .	38 „	Egri vörös	1 „	. . .	60 „
Pécsvidéki	1 „	. . .	38 „				
Aradvidéki II.	1 „	. . .	36 „				

☛ Az üvegért külön 5 kr. számittatik s ugyanannyiért vissza is vétetik.

Részletes árjegyzék füszer, csemege, bor, tea, rum, cognac, pezsgők s ásványvizekről kivánatra ingyen s bérmentve. 86 2—3

Az okocimi sörgyár raktára.

Az okocimi sörgyár raktára.

Az okocimi sörgyár raktára.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Pausdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő müvészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengyel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Welser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ét-lek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly**

71—11 szállodás.

A Cognac-Ipar részvény-társaság

Budapesten.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és élelmezési kiállitás

juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el, és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár — **Dr. ovács tanár**
Dr. Kétly tanár — **Dr. Müller tanár**
Dr. Kézmárszky tanár — **Dr. Récsey tanár**
Dr. Korányi tanár — **Dr. Stiller tanár**
Dr. Tauffer tanár

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábbit közöljük egész terjedelemben:

Orsz. m. k. chem. és közp. vegykiséri. állomás.

(Földmivelésü. m. kir. miniszterium.)

1437/1882.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykisérleti állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a COGNAC-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve s az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mindegyike kifogástalan jó minőségünek** találtatott.

Budapesten, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:
Tóth s. k.

Szíveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbizások intézendők a 61 5—5

Cognac-Ipar részvény-társasághoz

BUDAPESTEN.

Képviselő Kassán:

REINFELD BERTHOLD.

Koczkázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | Legkitünőbb gyártmányok | # Butorkelmék és szőnyegek | Nagyszerü választék | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak | Perlőrek

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 6—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek | Divántakarók

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi április 2. 38. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekelő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

HUSVÉT

A feltámadás ünnepén.

Feltámadott!

Ezernyolczszáz év előtt szentesült meg az isteni igazság halhatatlansága. A sivárlelkü, buta, hitetlen néptömeg „halált“ kiáltott az Isten egyszülött fiára s keresztre feszitette azt az Isten embert, ki eljött — hirdetendő az erkölcs, az emberiség, a felebaráti szeretet, a változhatlan igazságok s az örök élet vallását. A sötét kor nem türte az ő szellemi fényét — s megölte. De ime, a halál után harmadnapra a szent sir ajtai feltárulnak s a meggyalázott, halálra kinden zött, keresztre feszitett Isten ember feltámad!

S miként ő, ugy támad fel halottaiból az általa képviselt örök igazság is s ennek vallása, ennek szentséges hite: a keresztény vallás rövid idő alatt tért foglalt a világ minden részében s ma — ezer és nyolczszáz év mulva a föld minden népeinek millió hivei, ihletett szivvel járnak az Istenember áldó nyomdokán...

Nagy jelentőségü nap ez a mai.

Nemcsak a vallás ünnepe ez, nemcsak hitünket erősiti, emeli, — de tanuságot tesz az Isten örökkévalóságáról, halhatatlanságáról is.

Forgassuk a világtörténelem lapjait. Rideg tények kérlelhetlen végzetet festenek elénk. Látni fogjuk, hogy a tévtanok büszke várai egymás után dőltek romba; százmilliókat számláló óriás nemzetteket, kiket csak rabszolgaláncz, szarnoki önkény füzött össze, nyomoru foszlányokká szakadtak szét s nyomtalanul tüntek el a föld szinéről, látni fogjuk, hogy, amely nép csak hivalkodásnak élt — ötödik nemzedékét sem érte meg s viszont tapasztalni fogjuk, hogy a föld ama népei, kik hitük, állami életük s törvényeik alapját a szeretet vallásában keresték s arra alapitták — ime azok, küzdve bár ezer évnyi véres harczot, — élnek s erőben, számban gyarapodnak századokról századokra.

„Nyolczszor százezeren voltak a magyarok“ irja az egykoru történelem mikor őseink kijöve Azsiából, számunkra e hont elfoglalák.

Ime elmult ezer év. A földnek számtalan népe, nemzete halt ki azóta — s ez a verázott földön ma tizenöt milliónyi magyar él!

— — —

Ezer éve, hogy a magyar nemzet e földön hivatásszerü kötelmet teljesit, egykoron testével födte a kereszténységet a keleti barbarizmus betörései ellen, ma hivatása a polgárosult világ áldását továbbitani kelet felé s a czivilizáczió világával elosztani a tévhitüek fanatizmusát.

Igaz, ma a magyar nemzet alig felel meg e hivatásának. Mert nem teheti. Lelkiismeretlen, gonosz lelkü, rosz emberek, mint akik hajdan az igazság kutfejét keresztre feszitették, — viszályt hintenek e föld népe közé, a nemzetiségeket izgatják ellenünk, el akarják tántoritani őket a magyar nemzettől, Istenétől s ezért a jobbak aggodalommal várják a Messiást, ki eljövend, hogy kiverje a nép közül, az eszmék templomából a lelketlen, nyomorult bünös kufárok hadát.

Ez a megváltó nap is el fog jönni. A viszszaesésnek is van határa...

S a nemzet, mely „annyi balszerencse közt s oly sok viszály után“ is, Isten csodájaként áll — ez a nemzet uj életet fog élni s amint ma megdermedtek tagjai, ereibe friss vér szökell — s a letszhalálból feltámadt!

— — — — — — — — — —

Ős Kassa tornyaiból a feltámadás ünnepére csendülnek a harangok s a nép áhitattal keresi fel az egyházak felszentelt csarnokait.

Az igaz nemes és jó öröktől fogva való és halhatatlan. Oly nép pedig, mint a mienk, mint ős Kassáé, mely az emberiesség, jótékonyság magasztos erényeit oly nagy mérvben hordja feuköit szivében, — ha városa, igy közvetve hazája jólétének előmozditására tömörül, — akkor már e feltevésben is egy boldogabb jövőnek zálogát birja.

Haladjunk ez után is az erény tiszta ösvényein nyugodt öntudattal rendithetlenül, s az örök igazság Istene beváltandja drága zálogát.

Ez a mi imánk.

Ez a mi szent Hozsannánk!

Debreczen és Kassa.*)

Nem akarok párhuzamot vonni a magyar alföld metropolisa és első Magyarország fővárosa között. Szeretem mindakettőt. Debreczent, mert szülővárosom; Kassát, hol „az én sorsom esett nekem kies helyen, nyilván szép örökség jutott nekem“ XVI. Zsoltár 6. v.

A kassai református egyház a nagy fejedelmi hőst, I Rákóczi Györgyöt s hozzá méltó kegyes feleségét, Lorántffy Zsuzsánnát tiszteli első alapitóként. Midőn azonban e nagyhatalmu pártfogók sirba szálltak, csakhamar bekövetkeztek az addig hatalmas és fényes egyházra az üldözés keserü esztendei. Szép templomát, nagy iskoláját elvették; jeles papját, Czeglédi Istvánt, börtönbe hurczolták. Az üldözött egyháznak egyik legnagyobb pártfogója volt a debreczeni református egyház, vagy, ami ezzel még ekkor teljesen egy volt: Debreczen városa.

Mikor a kassai reformátusok még a mult század első évtizedében uj templom épitéséről gondolkoztak, bizalommal fordultak jobb módban és helyzetben élő hitsorsosaikhoz, és nem is hiába.

Debreczen város birája és tanácsa 1730. aug. 1-én kelt levelében értesiti a kassai nemes eklézsiát, hogy templomára Debreczen városában 123 frt és 55 dénár gyült.

Szódi István, debreczeni egyik pap, később esperes, 1730—31-ben összesen 155 „magyari forintokat“ küld a kassai templomra, mely összeg a tiszántuli egyházkerület egyes egyházaiban gyült össze. A nagyemlékü Domokos Márton, Debreczen város főbirája 1735. október 13-án kelt levelében ismét 64 forint és 4 dénár adományról tudósitja a kassaikat.

De ez adományokon kivül még más nagy szivességet is tett Debreczen városa a kassai hitrokonoknak. Volt az egyháznak pár ezer forint tőképénzecskéje, a régi gazdaság csekély maradványa, mely azonban az akkori viszonyok közt Kassán igen könnyen ki volt téve azon veszélynek, hogy egyszerüen lefoglalják és elveszik; tehát Debreczen városának nemes tanácsa kezelte több mint 50 éven át a kassai egyháznak mintegy 2000 forintra menő tőkéjét, egyes megbizottai (Forró István, Dömsödi Gergely és Tikos István) által, kik a kamatokat az egyház részére mindig pontosan kiszolgáltatták.

Midőn aztán a mult század végén ismét hasadt a jobb idők hajnala, Tikos I. uram becsülettel átszámolta a tőkepénzt a kassai egyháznak; a legutolsó részletet 1792. apr. 24-én.

*

A kassai református egyház a szenvedések tüzéből, phoenixként megifjodva, régi fényét visszanyerve, uj életre kelt. — Az isteni kegyelem e század folyamán ismét támasztott nagyemlékü jóltevőket, kik fejedelmiuek mondható hagyományaik által örök időkre megvetették az egyház fennállásának anyagi alapját. A századunk második tizedében épült szép templomban ismét szabadon hangzik az ige s szabadon száll az ének menny felé; az egyház hiveinek száma folyton szaporodik; a hitbuzgóság és áldozatkészség nem hogy csökkenne, de szintén növekedik.

Midőn tehát ismét jól vagyon dolgunk, hálával emlékezünk meg azokról, kik a borus napokban segitségünkre voltak.

„Forsan et haec olim meminisse juvabit!“

Kassa. Révész Kálmán.

*) A „Debreczen“ 25 éves jubileuma alkalmából márcz. 15-én kiadott ünnepi számból.

Feltámadás.

Hiába tettek nagy követ rá,
A sir felnyilt harmadnapon;
Titokban, zaj nélkül kibontá
Azt egy nagy égi hatalom.

S egymásra álmélkodva néztek,
A kik azt a sirt őrizék;
És hallatszottak ily beszédek:
„Itt nem más: isten müködék!“

Azok, kik harsányan kiálták
A borzalmas „feszitsd meg“-et:
Most ime megdöbbenve látják
A nagy csodát — a sir felett.

„Feltámadott!“ folyton ez a szó
Hallatszik, árad szerteszét.
S mint szél, ha zúg, lecsap magasból:
Ugy jár az át szivet, vesét.

És terjed a széles világon,
Miként hő napsugár a hit,
S a mely addiglan volt csak álom
Az most milljókat üdvözit.

De a ki terjeszté az eszmét,
Annak meg kelle halnia;
Csak ily uton hódithatott tért
A Megváltó — az Ur fia.

Meghalt... de feltámadt! az eszme
El és örökké élni fog.
Testét huzhatták csak keresztre —
De lelke tüzlángként ragyog.

Mig a világ világ leend, nem
Lankadhat Jézus szelleme;
Világit az mind, mindszünetlen:
Mert üdvöt áraszt szét heve.

Kovács Zsigmond.

A kiegyenlitett számla.

Elbeszélés. — Irta: **Pálmay Ilka.**

A világ legáldottabb természetü népe kétségtelenül a kardalosnök. Legtöbbnyire szük körülmények között élnek, de azért a szinház falain belül még soha sem látta őket senki rosz kedvüeknek s talán a magán-életben is ritkán.

Fiatalok még, előttük egy egész élet, tele dicsőséggel és a legszebb reményekkel. Ha szinházi társalkodó-teremben, valamelyik nagyobb öltözőben összegyülnek, ott van csak a pezsgő élet, az igazi jókedv. Dalolnak, csicseregnek, tánczolnak, nevetnek és pajkoskodnak. Mindig hajlandók a jó tréfa elkövetésére és ha esetleg őket tréfálja meg valaki, azért sem haragusznak meg, sőt maguk is nevetnek rajta. A titoktatás nem erényük ugyan, de nem roszakaratból fecsegnek. Határozattan elmondhatni, hogy csaknem kivétel nélkül jószivüek, mély érzéssel birnak és ha közülök egyet is megbántanak, azért valamennyien felzudulnak, mint a megbolygatott méhraj s készek mindannyian boszut állani a méltatlan bántalomért. Összetartók és készségesen segitik ki egymást apró bajaikban.

Illatos, apró levélkéket gyakran kapnak, s ezeket ugy osztályozzák, hogy: „érdekes,“ „nem érdekes és „kedves.“ Nem érdekes levelek azok, a melyek „többé nem titkolható“ szenvedélyről, „emésztő szerelemről,“ virágról és holdsugárról, veröfényről és örök tavaszról, vagy más balgaságokról szólanak. Érdekesek, a melyekben valami hallatlan ostobaság nyer kifejezést, vagy a melyek szellemesen irvák. Kedvesek, a melyek „ő“ töle jönnek.

A nem érdekesek sorsa rendszerint az, hogy a ki kapta, néha nem is olvassa végig, hanem egyszerüen összeszakgatja vagy eltépi. A kedves leveleket csak a legbizalmasabb brátnők mutogatják meg egymásnak. Az érdekes levelek közös mulatságra szolgáló, közös zsákmányt képeznek.

Minden szinháznál van legalább egy-két kardalosnő, a ki igen ügyesen tud másokat utánozni és karikirozni, Annál a szinháznál, a melynek a falai közt kezdődött az elmesélendő esemény, Babette volt a legügyesebb utánzó. A kivel csak egyszer beszélt is, azt a következő pillanatban olyan kedvesen, olyan szeretetreméltóan tudta tréfás alakjában bemutatni, hogy még maga a kigunyolt is kénytelen volt nevetni a saját rovására. Babettenek rendkivül éles megfigyelő tehetsége rögtön észrevette a nevetségest. Különösen sikerülten tudta kigunyolni az orrhangon beszélőket.

Ha a színháznál valaki érdekes levelet kapott, azt rendesen Babettenek adta át, hogy az esti előadás alatt felvonáskőzben olvassa fel. Mulassanak rajta mások is, mert — mint emlitettük — ez érdekes levelek közös szakmányt képeznek. Az volt azután a hét országra szóló kacagás, a mit a kardalosnők, ez apró istennők serege végbevitt, mikor Babette valamelyik tágasabb öltözőben vagy a társalgó teremben, a közepére kiállva, olvasni kezdett. Ha napközben kapta meg a felolvasandó levelet, rendszerint megbizta egyikmásik ismerősét, néha többeket is, járjanak utána, hogy X. vagy Y. ur kicsoda — micsoda, mik az erényei, mik a hibái, milyen a kinézése, és főleg mik furcsaságai? Néhány jellemvonás, egy pár adat ismerete tökéletesen elég volt neki arra, hogy képzeletében az egész embert maga elé állitsa és parodizálja.

A mult év egyik nyári estéjén különösen jó kedvében lehetett, mert ki nem fogyott a szellemesebbnél szellemesebb megjegyzésekből; finom iróniájának egész tárházát hozta felszinre.

A mint hallgatósága javában kacagott, egy aranyhaju szőke barátnője lépett hozzá, — kit különben a színháznál általában csak a kis Loreleynek neveztek, — s levelet adott át, kérve, hogy olvassa el. Babette gyorsan átfutotta a levelet s azt válaszolta rá, hogy nem ismeri azt, a ki irta. — Mindegy, annál érdekesebb lesz, ha ismeretlenül mutatod be. Különben én sem ismerem.

— Hölgyeim, — kezdé Babette, — egy ismeretlen s a siron tul is tartó szerelemre gerjedt ifju, epedő vágyának többé ellentállani nem birva, ismeretséget óhajt kötni a kis Loreleyval. Lesz szerencsém az érdekes ismeretlent bemutatni. „Az imádó halaványarczu és szépen fésült szőke ifju.“ (Babette gyors igazitást tesz haján s a készen tartott pamacscsal fehérre lisztezi az arczát.) „Szemei nagyok, mint a birkáé, de epedők s a cvikker fényes kristálya alatt egészen kékre játszik azok szürkés-savó szine.“ (Az orrcsiptetőt felcsapva, Babette hunyorgatni kezd, mint a rövidlátók.) „Sokat költ, szük pantallót és rövid felső kabátot visel, kocsin jár és vastag arany óráját gyakran nézegeti.“ (Előránt egy hatalmas karirozott retket, megnézi s visszaakasztja öve mellé.) Babette ezután jobb lábát hanyagul előre vetve, eszményi állásba helyezkedik. „A szépen fésült, halvány szőke ifju különben igy beszél:“ (Babette felnyitja a levelet s dadogva, nyafogó orrhangon olvasni kezd.) „— Kedves kisasszony! Az ön szépsége és elragadó kedvessége egészen elbájolt! Ifju vagyok és vagyonos. — Akar-e rendelkezni tárczám és szivem felett? Ha igen, ugy a mai előadásra kegyeskedjék Ön és nehány meghitt barátnője — a kiket önnel együtt tisztelteltelyes bizalommal hivok meg barátságos vacsorára, — a mai előadáson egy-egy sárga rózsát tüzni a hajába abból a bokrétából, a mit szerencsém lesz estére a színházhoz küldeni. Jelképes válaszát epedve várja örökké hive Reőthy Leo.“ Felolvasás közben a ki-kitörő jó kedvet csupán Babettenek egy-egy csendet parancsoló szigoru tekintete volt képes megfékezni; de a mint a nyafogó orrhang a szerelmes lovagnak a nevét is köztudomásra juttatta, különböző szopránban visszataratatlanul kitört a csengő kacagás, meg sem szünve sokáig. Később egy-egy pillanatra elcsendesült a vidám zaj, de csak ismét és ismét megujult az. — Hát téged mi lelt kis Loreley? kiáltott Babette hirtelen, amint észrevette, hogy a megszólitott nem nevet. — Ti csak mulatságra gondoltok, pedig én azt hittem, hogy tanácsot is adtok, miképen büntessem meg ezt a goromba sértést.

E pillanatban lépett be a kellékes, óriási bokrétát hozva a kis Loreleynak. — Hordár hozta s azt mondotta, hogy a kisasszony tudja már ki küldi.

A kardalosnők, mintha vezényszóra történt volna, nekiestek a pompás bokrétának s rövid idő alatt szétszedték egészen, hogy csak gyönyörü selyem tartója és nyele maradt meg.

A következő jelenésre mindnyájan sárga rózsát viseltek hajokban, csak a kis Loreley nem.

Másnapon a kis Loreley dobozt kapott, mit azonban felbontva, senkinek sem mutatott meg; tartalmát még kevésbbé. A dobozban nagy értéket képviselő gyémánt collier volt. A kardalosnő gyorsan elrejtette a drága ékszert, azután ijedt szemekkel nézett körül, nem látta-e valaki? Nem. A dobozban gondosan összehajtogatott vonalos papir is volt az aljára téve. A kis Loreley kivette, kibontotta s ezeket olvasta róla: „Számla. Egy gyémántos nyakékszer 500 frt, A számla ki van egyenlitve Budapest, 1883. jul. 2. Benedek Gábor ékszer-kereskedő.“

A tapasztalatlan leánynak csaknem megállott a lélekzete, amint ezt elolvasta: az 500 frtot olyan roppant nagy összegnek tartotta, hogy kétkedni kezdett, hogy nem lopta-e a pénzt, a ki ilyen drágaságot csak ugy odadob egy ismeretlen szegény leánynak. Tudja, hogy barátnői kapnak ajándékokat, de azokat mind jó ismerős, mindenkinek a saját ő-je adja; azonban ilyen drága ékszert még egyik barátnője sem kapott. Legalább ő nem tudott róla. Alig várta, hogy Babette-vel találkozzék: attól kér majd tanácsot a teendőkre..

Még másik meglepetés is várt a kis Loreleyra. A szinházi felügyelő levelet hozott. Öt darab százas bankjegy s a következő sorok voltak benne: „Kedves kisasszony! Tegnap fájt a fejem, nem tudtam magamat helyesen kifejezni. Ugy hiszem, ma érthetően szólok s remélem Benedek Gáhortól is megkapta már a bizonyságot arról, hogy komoly ember vagyok. Örökké hive Reőthy Leó.“

A doboz felnyitása után Loreleyt az ijedtség s a félelem, — most már a bosszu után lihegő harag fogta el. Az előbb még halaványvolt az arcza, most már elragadóan kipirult. — Nem várta többé Babettet, hanem lesietett az utczára, kocsiba ugrott és barátnőjéhez hajtatott.

Estére már neki volt a legjobb kedve; kacagott, kötekedett, s alig birt magával. Társnői csodálkozva kérdezgették, hogy mi lelte s ő csaknem elárulta magát. Babette intő tekintetére aztán oda tapasztotta két piros ajkára mind a két apró kezét, mintegy jelezni akarva, hogy erősen lezárta azt a megpattant csereznyét. Nem szólt semmit, meg sem mukkant. Másnap a szinházi szolga csomagot vitt Reőthy Leónak. Az inas azt mondta neki, hogy ura fáradtan jött haza az éjjel s most alszik, hagyja ott a küldeményt, majd ő bevissi, ha csengetést hall. A szolga minden áron személyesen akarta átadni s másképen nem is remélve czélhoz érni, csaknem kiabálva kezdett beszélni, hogy zajt csapjon. Erre azután csakugyan kihallatszott belülről a csengetyü szava. Az inas besietett és visszatérve, bebocsátotta a szinházi szolgát.

Reőthy ur ugyancsak nagy czéczót csaphatott az éjjel. Fáradtan, törődötten feküdt az ágyon; szitkozódva, zsörtölődve azzal az öreg ápolónővel, a ki gondosan rakosgatta a jeges borogatást a szeme felett levő hatalmas kék daganatra, a mi nyilván ütés nyoma. Ismos ököl lehetett, a melyik egyetlen ütésre ekkora búbot tudott növelni. Leó csak akkor hagyta abba a zsörtölődést, a mikor megtudta, hogy az előtte álló egyén szinházi szolga s hogy Loreley küldte hozzá. Öt forintot adott borravalóul, mit a szolga átvéve, sietett a szobán kivül kerülni.

Leó lázas izgatottsággal tépte fel a burkolatot s ámultan nézte, a mint a csomagból az ismert gyémántos ékszer és több bankjegy hullott takarójára. Haragosan kiáltott fel, de azután hirtelen öröm kifejezése futott át szép, de erősen megviselt arcvonásain, mert levelet vett észre. Szemeihez tartotta, vérbeborult szemei azonban megtagadták a szolgálatot. Azokat a hajszál vonásu finom apró betüket nem birta elolvasni. Odaadta az ápolónőnek, ki feltéve szemüvegét, vontatott, lassu hangon ezeket betüzte ki:

„Számla Reőthy Leó ur részére. Kaptam egy gyémántos colliert 500 frt. és 500 frt. készpénzt. Összesen tehát kaptam 1000 frtot. A colliert természetben visszaadtam, 500 frt, készpénzben 400 frt. Bérszolgáknak az ütlegelésért fizettem 100 frtot, összesen tehát kiadtam 1000 frtot. A számla ki van egyenlitve. Budapest, 1883. julius 3 Loreley.“

Két hó alig tellett el az emlékezetes levél felolvasása óta s a kis Loreley kijelentette, hogy megválik a szinháztól; másnap már nem is jön fel. Barátnői hiába fakgatták, nem mondotta meg az okot. Babette sasszemei piczi karika-gyürüt tedeztek fel a kis Loreley kezén.

A farsangon ment végbe a szőke szépség esküvője, s a ki oltárhoz vezette az nem más, mint Reőthy Leó. A lakodalomra több kardalosnő is hivatalos volt s mindannyian megegyeztek abban, hogy a valódi Reőthy Leó semmiben sem hasonlit ahoz, a kit Babette mutatott be nekik. A valódi az délczeg növésü férfias szépség, érczes bariton hanggal és fényes fekete szemekkel. A távozásnál Babette nem állhatta meg, hogy oda ne sugja a boldogságtól sugárzó kis Loreleynek a maga és barátnői véleményét:

— A számla most már csakugyan ki van egyenlitve!

A kocsiban azután, a mig az utat hazáig megtették, mindannyi külön külön elgondolta magában, hogy miért is nem az ő nevére jött az a számla, a melyiknek ilyen a kiegyenlitése!

Ideggyengeség.

Irta: **Dr. Klein Simon.**

Azt mondják az amerikai orvosok, hogy e baj csakis náluk, az ujvilágban fordul elő... sajnos: nálunk is elég-elég gyakori. De még tovább megyek, már a 15—20. életév között. Ma az igények fokozódtak, látszólag mindenki számára elérhetők és ez számtalan jogot, de még több jogosulatlan igényt támaszt, vágyat kelt és ugyanannyi csalódásra ad alkalmat. Mielőtt két szép és érdekes, az életből vett példát emlitenék, czélszerünek látom egyet-mást a baj mivoltáról, mibenlétéről feljegyezni.

. . .

Lényege e működési zavarnak az idegrendszer gyengeségében áll s innen származik a bántalom elnevezése is. E gyengeség majd az idegrendszer fokozott ingerlékenységében, majd gyors kimerülésben, többnyire azonban mindkettőben mutatkozik. Általában oly egyéneknél észlelhető, kik idegkóros családból származnak, tehát az örökléknyeség — Darvin szerint — itt is az első és főszerepet játszsza. Egy további ok az élet egyes mozzanataiban keresendő. Igy kicsapongó életmód, kedvezőtlen táplálkozási viszonyok, hosszas betegeskedés, szeszes, bódító italokkal való visszaélés, kiválóan továbbá a lehangoló izgatottsággal kedélymozgalmak járulnak nagyban hozzá, hogy e baj minél gyorsabban és nagyobb mérveket öltsön.

És épen ez utolsó tényező az, melyre reflektálni akarok, mely főfájást, főnyomást okozott már nem egy fiatal... baklisnak, ha abban az ugynevezett »szerelem«-ben csalódott, ha »hütlen«-nő vált »babája« faképnél hagyta, ugy, amint azt ez időszerint tapasztalni alkalmam nyilt. Az első esetben egy 3 évi jegyesség bontatott fel, mely reménytelen életre volt jogositva. A másik eset szereplői szerették egymást, de a »viszonyok« nem voltak »kedvezők« és a »parthie« — »visszament«. A működési eltérések mindkét esetben orvosilag »érdekesen« kifejlődtek. Fiatalember létemre végre én is egy kis »szivá«-vel rendelkezem az ilyen »históriák« iránt, de nem volt mit tennem, mint gyógyitanom .... villanyozással ... és megsajnálnom.

A hangtalanság, elszorulás érzete, szivdobogás, emésztési rendellenességek, mint (egy kicsit profán!) székszorulás, hasmenés, bélkorgás, étvágytalanság, fokozott szomj, valamint az ideges dyspepsia egyéb tünetei mind napirenden voltak. Miután a neurasthenia az idegműködés legkülönbözőbb irányu rendellenességében nyilvánulhat, a tünetek is felette változók lesznek. És mivel ezek bonctani változások által nem kisértetnek, könnyen érthető, hogy egyrészt sok tekintetben hasonlitanak más, szintén ily polymorph tünetekkel és bonctani változások nélkül járó bántalmakhoz (hysteria, hypochondria), valamint az idegrendszer behatóbb szöveti változásával járó betegségek ama kezdeti szakához, midőn ezek tünetei még csak működési rendellenességekben állanak. E viszony annál jobban lesz érthető, ha meggondoljuk, hogy mig egyrészt az idegrendszer gyengesége képezi a neurasthenia lényegét, ugyanaz szolgáltatja ama határozottabb alaku idegbántalmak kifejlődésére a legalkalmasabb talajt. Más gyógyeljárás, mint a villanyozás, hideg-fürdők, hideg lemosások — és hogy a szerető ismét hü legyen, itt nem existál.

Mindkét esetben én voltam a házi orvos, de fiatalember minőségemben olvasásra adtam a »kis lányoknak« a »Kassai Szemlé«-ben néha-néha megjelenő ama kitünő verseket, melyeket Szécsy szokott irni, de eddig nem emlithetek gyógyulást se az én villanyozásom, se a szép költemények alapján. Azt hiszem, hosszab idő kell még a sajduló és jajduló »sebek« behegedéséhez.

Elmult idők.

Mint a méhek hideg télen
A köpübe gyüjtött mézen,
Rágódom a multakon,
S bár a szebb időket várom,
Kétség fog el, vaj' ez álom
Betelik-e egy napon?

Mostan csak e néhány emlék,
Mi számomra fenmaradt még
Édesitné a jelent —,
De mi haszna, hogyha ebbe
A jóságos sors kegyelme
Keserü izt is kevert.

Mégis, mégis ez időkre, —
Eltüntek bár mindörökre —
Oly jó az emlékezés,
Hisz itt tudja már az ember,
Hogy mely nap ért el örömmel
S mennyi benn' a szenvedés.

De ám azt a sürü fátyolt,
Amely ottan messze, távol
Jövendőnket elfedi,
A gyarló szem át nem látja,
Sem a képzelet világa
Soha föl nem fedheti.

És annak a szép világnak,
Amit megalkot magának
Álmában a képzelet;
Földöntuli ragyogása
Legyen bár az égnek mása,
Nem büvöl el engemet.

Igy tehát csak — akár télen
A méhek a gyüjtött mézen —
Rágódom a multakon,
S bár a szebb időket várom,
Nem kérdezem, vaj' ez álmom
Betelik-e egy napon?

Ladányi Béla.

Maricza Jovanova.

Elbeszélés. — Irta: *Olsavszky Lajos.*

I.

Megtörtént mással, megtörtént Virágh Laczival is, hogy a szeretője megcsalta. Pedig Laczi szép szál legény; nem is parasztfiu, hanem ármálista-nemes és ezenfelül a legmódosabb telkes-gazda egyetlen gyermeke, akinek az atyja bármely pillanatban készpénzzel tudná magához váltani az egész falut, minden megvehető lábasjószágával együtt.

Más legény, ha nagy bánata akad, duhajkodásra adja magát; Laczi nem teszi. Nemes emberhez nem illik, hogy falu roszsza váljék belőle; valamint az sem illik, hogy elárulja milyen nagy keserüség nyomja a szivét.

Nem is panaszkodik Laczi senkinek, még atyjának sem, hanem azt teszi, hogy beáll katonának, noha öreg atyja fenntartó gyermek levén, — nem esik katonasor alá.

Épen alkalmas időben esküszik fel: nem sokáig kell várnia, hogy odavigyék, hol a beteg szivek már annyiszor kerestek enyhülést: a csatatérre.

Az 1878-dik év őszén ezredével együtt ő is ott van Brcska ostrománál és bár keresi a veszedelmet, a hajaszála sem görbül meg, mintha kerülné a golyó.

Brcskát lángtenger boritja, de azért az osztrák-magyar hadseregnek sok jó vitézébe és nagy erőfeszitésébe kerül, mig a várost beveheti.

Végre a város mégis elesik és az ostromló csapatok hulló szarátnok, iszonyu hőség, fojtó füst és golyózápor között vonulnak be a piacra.

A daczos városiak megbüntetése végett és némileg azért is, hogy a kiéhezett csapatok ennivalót szerezhessenek, a parancsnok délután két órától négyig

szabad rablást enged, tudatva, hogy azt aki négy órán tul is rabol, szigorúan megbünteti.

A katonák eloszlanak és megkezdik a rablást. Csakhamar butorok, puha szőnyegek, selyem szövetek, értékes ruhák, fényüzési czikkek és más holmik hevernek a sáros utczákon egymásra dobálva. Némelyik boltnak összes készlete az ajtó elé van kihajigálva: más helyen a szekrényeket verik fel. Amit a katonák olyan nagyon keresnek, enni-inni valót, az nem igen kerül.

És ez a körülmény még inkább elkeseriti, még jobban elvaditja őket. Idáig meglehetős kiméléttel bántak el az elétalált holmikkal, most már nem kiméinek semmit, hanem törnek, zuznak, pusztitanak.

Harapós kedvében van minden katona és aki nem tud okosabb dolgot müvelni, az csóvát göngyöl és meggyujtva azt, a legközelebb ért ház eresze alá dugja.

Laczi szintén kenyér után kutatva, egy házhoz ér, melynek udvarán több elesett felkelő hever. Nem törődve az élettelenekkel egyenesen az ajtónak tart és felrántani igyekszik. Minthogy az ajtó nem enged, Laczi a sövényhez megy és abból karót huzva ki, ismét az ajtóhoz tér vissza és felfeszíti.

Amint az ajtó felpattan! lövés dördül el! egyszer, kétszer, sőt harmadszor is; több lövésre már nincsen idő.

A házba zárt remegő lánykának még volt annyi ereje, hogy háromszor is tüzeljen revolveréből! de reszkető keze már nem birta irányozni a gyilkos fegyvert.

Laczi a házba rohan és lefegyverzi, mielőtt a leány kárt tehetne akár ő benne, akár pedig önmagában.

II.

Egy év mult el! A megszálló csapatokra nézve, kinos, nehéz esztendő. A Laczi ezrede még néhány napig marad Boszniában, azután haza eresztik.

A zvorniki kerületben, valamint Boszniának több kerületében is rögtön-itélő-bíróság müködik. A tolvajokkal, rablókkal, gyilkossági kisérletett elkövetőkkel is a hadbiróságot kötelező rögtön-itélő-eljárási czikkek félremagyarázhatatlanul és világosan kimondják, hogy az elsőrolt gonosz cselekedetek büntetése halál. És nem is golyóhalál, mint aminőre hadjárat idején az ellenséget érdemesitik! hanem a legcsunyább: az akasztófa halál; legyen a bünös férfi vagy nő.

A hadbiróság a bizonyitási eljárást gyorsan végzi; mert éjjel-nappal szakadatlanul mindaddig folytatja mig teljesen befejezi. A itélethozatal csak néhány perczet, legfeljebb félórát vesz igénybe és csupán a végrehajtásra marad teljes huszonnégyórai idő.

A hadbiróság most is együtt ül, hogy meghallgasson egy veszedelmes gonosztevőt és itéljen felette.

Nyulánk termetü, villámló tekintetü, szobor-szépségü, barna hölgyet idéztek a hadbiróság elé, hogy törvényt álljon.

Két szuronyos fegyverrel ellátott katona közre fogva hozza be és állitja a zöld asztal elé.

A hölgy kezei össze vannak kötve, de ő azért nem remeg, nem fél, nem roskadoz; hanem ruganyos könnyü lépésekkel jön be és daczosan áll meg az asztal előtt, azután felvetve szemeit, a legnagyobb utálat és a legmélyebb gyülölet kifejezésével jártatja végig villámló tekintetét az ő élet-halél-urai felett.

A hadbiró feláll s előterjeszti vádját: majd meg vallatáshoz fog.

— Maricza Jovanova vádollak téged, hogy hadseregünk egyik derék tagjára, a vitézségi ezüst érmet viselő Virágh László ** ezredbeli szakvezetőre az ut czán rárohantál és ezzel a törrel (a hadbiró hosszu, hegyes gyilkot mutat fel,) le akartad szurni. Szerencsére Virágh szakaszvezető nem ijedős ember és idejekorán megragadva kezedet, életben maradt, noha könnyü sérülést igy is szenvedett. A gyilkossági kisérlet teljesen be van ellened bizonyitva; mert tényes nappal, népes utczán történt s több ember látta, a kik mindannyian eskü alatt vallottak ellened. Továbbá be van bizonyitva ellened az is, hogy hadseregünk iránt érzett gyülöleted miatt előre elhatározott szándékkal kisérletted meg a gyilkosságot; mert több tanu eskü alatt vallotta, hogy téged néhány nap óta a laktanya körül látott ólálkodni. Szólj, mit tudsz felhozni mentségedre.

A leány folytonosan a szobában jártatja szemeit, mintha keresne valakit és nem felel.

A hadbiró figyelmezteti, hogy élet és halál forog kockán, védje magát.

A leány (keleti szokás szerint,) tagadás jeléül előre biczczenti fekete fürtös, értelmes fejét és makacsul hallgat. A hadbiró tehát apróra osztja kérdéseit.

— Igaz-e, hogy gyilkos szándékkal rárohantál Virágh László szakaszvezetőre?

— Igaz.

— Elismered-e, hogy ezt előre elhatározott szándékkal tetted és hogy a kedvező alkalom kifürkészése végett napok óta leskelődtél a laktanya körül.

— Elismerem.

— Tagadod-e, hogy hadseregünket ellenségnek tekintve, gyülöleted vitt rá a vádbeli bünös cselekedetre?

— Nem tagadok semmit.

— Nem volt-e más okod, például szerelem?

— Jok! (Nem!) — Kiált a leány nagy sietséggel és szikrázó szemeit daczosan felvetve. Azután korall-ajkait erősen összeszoritja, mintha igy akarná megakadályozni, hogy többet mondjon. Keblének tulságosan gyors hullámzása azonban némileg elárulja, hogy milyen iszonyu orkán dul odabent.

— Ismered Virágh László szakaszvezetőt? Kérdi a hadbiró.

— Jok! — Siet a leány tiltakozni, de most már elfojtott hangon és összeszoritott gyöngysor-fogai között szürve a szót.

A hadbiró csenget, mire katona jön be, kinek megparancsolja, hogy hivja be Virághot.

Laczi belép és megállva a hadbiróság elnöke: egy alezredes előtt, tiszteleg.

A hadbiró csak egy kérdést intéz hozzá, azután kiküldi.

— Szakaszvezető, nézze meg az itt álló leányt jól és vallja, ez akarta-e önt legyilkolni?

— Ez; — válaszol Laczi földre sütött szemekkel és heves felindulástól remegő, alig kivehető, csendes hangon.

Mikor Laczi belépett, a leány szemei villámokat szórtak és arcza elhalványodott, de csak futó pillanatra; a másik pillanatban már élénk pirban égett a gyönyörü ábrázat és a fekete szempár villámainak enyhitésére a pillák félig lehunyódtak. Rövid pillanatra a leány keble megszünt dobogni is, azután pedig már megszakadással fenyegetett. És amint Laczi megindult, hogy a szobából eltávozzék, a szép vádlott kimondhatatlanul gyöngéd kifejezéssel függesztette rá tekintetét és mintha mélyen az emlékezetébe akarná vésni arczát, szemei még akkor is az ajtót nézték, mikor az már bezárult Laczi után.

— Talán szereted Virágh szakaszvezetőt? — Hangzik fel ismét a hadbiró vallató szava.

— Jok.

— Haragszol rá?

— Igen.

— Miért?

A leány kissé megállapodik, mintha haboznék; majd azután szilárd, remegéstelen csengő hangon mint aki tisztában van sorsával válaszol.

Mert hazámnak ellensége, leigázója, mint ahogy ti is azok vagytok nyomorult, alávaló hitvány nép.

A hadbiróság a megelőző, gyakori eseteknél már hozzászokott a kiolthatatlan gyülölet hasonló nyilvánulásaihoz: de a gyöngéd alkatu, karcsu, szép leánynál mégis méglepi a megfékezhetetlen szenvedélynek ez a heves kitörése.

Csupán az elnökölő ősz alezredes kék szemeiből sugárzik jóakaró részvét, csupán az ő ajkain jelentkezik szelid mosoly és csupán ő érti ezt a szenvedélyes kitörést, a hadbiróság többi tagja nem: mig ezek indulatosan felugráltak székeikről, ő nyugodtan ülve maradt és mosolyog tovább, szeliden, jóságosan.

Nem is igen érthető az, legalább nem mindenkire nézve érthető, hogy amikor valakit főbenjáró bünnel vádolnak, akkor az a valaki felingerelni igyekezzék biráit, akik neki élet-halál urai és akik előtt másképen viselkedve, talán meg is menekülne.

A bizonyitási eljárás befejeztetvén, Maricát a két szuronyos őr kikiséri a szobából, majd csengetésre ismét bevezeti, hogy meghallgassa a hadbiróság itéletét.

Valamennyi biró felemelkedik s az ősz alezredes, — mintha csak társalgást folytatna, — mosolygva hirdeti ki, hogy a hadbiróság Maricza Jovanovát gyilkossági kisérlet és ő Felsége egyik katonáján emberölésre alkalmas eszközzel elkövetett testi sértés miatt halálra itéli. A halálos itélet végrehajtása 24 óra mulva foganatositandó.

Ezután az elnökölő alezredes felemelve az asztalról az ott elhelyezett fehér kis pálczikát, ketté töri és az elitélt lábaihoz dobva, e szavakat mondja:

— Istennél a kegyelem!

És az ősz elnök ajkán ez utolsó szavak kimondása után, ismét megjelenik az a szelid és jóságos, de rejtélyes mosoly.

III.

Az éj vaksötét; a sürü felhők alacsonyan usznak és csak olyankor láthatók, mikor villám czikázik át rajtok, pillanatra megvilágitva a földet is; a levegő nyomott; a lomha szél néha ugyan megkisérli felkerekedni, de csupán annyi sikerrel, hogy felkavarja a szemetet és a szeme közé csapja annak, aki nem igyekszik fedél alá menekülni. Minden jel arra mutat, hogy nagy vihar készül.

A börtönök elé rendelt őr a faköpenyegbe menekül és örül, hogy van hová meghuzódnia. Az elitélt czellája elé külön őr is van rendelve, aki azonban szintén jobbnak tartja bemenni a czellába, mint az ajtó előtt ácsorogni.

Élő ember ilyenkor nem jár künn.

És mégis, a felhő egyik megvillanásánál ugy tetszik, mintha a külső őrszem faköpenyege közelében emberi alak lapulna a földhöz és rövid idővel rá, mintha a közeli kőtról vágtató paripa robaja hallatszanék.

Az elitélt czellájának ajtaján gyönge kaparás hallatszik, mire az nesztelenül megnyilik, de csak annyira, hogy egy ember csendesen bemehessen és egy másik kijöhessen.

— Vártalak, — szól Maricza, — mert barátod megmondotta, hogy eljöszsz.

— Gyülölsz? — kérdi Virágh Laczi válasz helyett; mert ő az, ki a külső őrszem előtt a földre lapulva, négykézláb lopózkodott a czellához.

Ha a külső őr észreveszi, bizonyára lelövi, — igy rendelvén azt szigoru utasitása, — de nem vette észre.

— Szeretlek, — válaszol Maricza, — de azért ha tehetném, megölnélek. Össze van kötve a kezem, nem tehetem. Kiálthatnék, mert a' szám nincs bekötve és az őrség itt találna téged a czellámban. Ez a körülmény és az én vádam vesztedet idéznék elő; mert rátok nézve mostan hadjárati idő van és aki az ellenséggel czimborál, azt kiirtják. De nem akarom elvenni az életedet, ha nem az én kezem veszi el és azért nem kiáltok.

— Feloldom kötelékedet.

— Ne tedd azt, mert én régen készültem a te halálodra. Tü van nálam elrejtve, melyet az Olivia városnegyed legöregebb czigány-boszorkánya adott és ha azzal a tüvel megszurlak, csak olyan biztos a halálod, mint az enyém.

Laczi felelet helyett oldozni kezdi Maricza kötelékeit és amint készen van vele, mélyen a szemébe néz a leánynak.

— Ölj meg; — susogja Laczi.

És a leány nem veszi elő tüjét, hanem meghajtja fejét a lángoló tekintet előtt és forró öleléssel enyhit észbontó fájdalmán.

Laczi nem vesztegeti az időt, hanem sarokba rejtve a czellában égő lámpát és magához vonva az elgyötört leányt, gyöngéden, kedvesen, suttogva beszél hozzá.

Az elitélt arcza gyorsan kiderül s pár percz mulva már a boldog megelégedés bibora festekezik azon, mintha még hosszu-hosszu élet állana előtte, amely tele van virággal és illattal, örömmel és gyönyörüséggel.

IV.

Éjtél tájon a városon kivül levő lőportorony közelében az erdő kigyulad. Bizonyára néhány elégedetlen bosnyák gyujtotta fel, hogy felrobbantsa a lőportornyot.

Igy jelentik azt az alezredesnek, aki mosolyogva fogadja a jelentést és gyors öltözés közben kiadja a parancsot, hogy a csapat háromnegyed része sietve vonuljon ki a lőportoronyhoz. Mert ha az felrobban, nincs mivel védelmezni magokat; de ha az megmarad, akkor még az esetleg elveszitett várost is vissza lehet foglalni.

A riadó szava városszerte hangzik és csak akkor hallgat el, mikor a csapat együtt van s nagyobb része az alezredes parancsnoksága alatt utnak indul a lőportorony felé.

Az uton az alezredes folytonosan jókedvüen mosolyog és gyakran mormogja magában e két szót:

— Ügyes ficzkó.

A csapat még ki sem ér a lőpor toronyhoz és már a városban is tüz üt ki. Csak kazal gyul ki és ez sem fenyeget veszedelemmel, mert a házakhoz nincsen közel, de annál nagyobb lánggal csap fel a magasba és ez a magas láng igen jó annak, aki felgyujtotta.

Az őrségen a trombitások ismét fujják és a dobosok ismét verik a riadót mindaddig, mig néhány katona egy tiszt vezetése alatt utnak indul tüzet oltani.

Rövid időközökben második, majd harmadik, negyedik kazal gyul ki és a városnak mindig más-más oldalán. A riadó folytonosan szól s az őrségen örökös zaj, örökös zavar van, mig utoljára csak néhány ember marad ott. Mikor már az őrség létszámát tovább apasztani nem szabad és nem is lehet, kigyul maga a különálló főőrségi épület is.

A foglyokat — nehogy a tüzben ott veszszenek, — mind kieresztik az udvarra, de arra, hogy őket is őrizzék és a tüzet is oltsák, nincs elég számu személyzet.

Negyedóra mulva az alant járó felhőkből zuhogó zápor ered meg és tökéletesen eloltja a tüzet.

Reggel az alezredes ismét csak mosolyogva hallgatja meg a jelentést, hogy az éjjeli zavarban az elitélt Maricza Jovanova megszökött. Majd, mintha hirtelen valami megvillanna az agyában, szinleli a hadsegéde előtt, hogy ez a szökés őt bosszantja.

A laktanyába érve, nem fogadja meg az idősebb tiszteknek azt a tanácsát sem, hogy csapatát a laktanyában készültségben tartsa együtt, mert a mult éjjeli tüzek a zendülés ujabb kitörésének előjelei. Tudja ő, vagy legalább is igen jól sejti, hogy ez mind csak egy ember müve, olyan emberé, akinek esze ágában sincsen zendülést szitani. Az illető mindösszesen is csak egy másik halandó életét akarja megmenteni.

Am lássa, hogy boldogul vakmerő tervével. Az ősz paráncsnok a terv sikerültének nem áll utjába; mert azért, hogy fejét ezüst-szinre vált haj boritja, keblében érző szív dobog.

De az is bizonyos, hogyha az a vakmerően intéző kéz csak legkevésbé is elárulná magát, az alezredes a katonai törvények egész szigorát alkalmazná ellene.

A parancsnok engedi csapatát pihenőre térni és amikor egyedül marad, kaczagásban tör ki, hogy alig birja kimondani, talán nem is mondja, csak gondolja e két szót.

— Ügyes ficzkó.

És az alezredesnek igaza van. Csakhogy Laczi ezenfelül romlatlan kedélyü és igazlelkü is, akiben megvan rá a fogékonyság, hogy ha roszat tesz, teljes erejéből igyekszik azt helyre hozni.

Maricával szemben annyival inkább igyekszik ezen, mert szive mélyéből megszerette a leányt.

V.

Ez események óta évek multak el.

Az Alföld**** községében a Virágh Laczi házánál — dél felé járván az idő, — a tüzhelynél boldogságtól sugárzó arczu, tetőtől talpig magyar menyecske sürgölődik, akiről csak nehezen birjuk elhinni, hogy az Maricza Jovanova, az egykori elitélt.

A szoba ajtaját nyitva hagyta, hogy ügyelhessen három, egészségtől duzzadó, eleven kis fiára, a Laczi gyermekeire, kik odabenn játszanak.

Az egyház áldása áldást hozott trigyökre, melynek olyan rettenetesek voltak az előzményei.

Czigány halott.

Rajz. — Irta: **Szeglethy György.**

A rajkó kiszenvedett. Nem használt neki sem kenés, sem ráolvasás.

Eljött érte a halál igazságot osztó angyala s sziven nyomta, mint a galambot.

Fehér galamb, fekete galamb, neki mindegy. Eleget fázott már két télen át szegényke.

Mikor fogainak vaczogása elhangzott a rongyos takaró alatt, akkor egy vén asszony lenyomta a szeme héját, s azzal vége.

Nem fázik többé! Ezentul Isten maga gondoskodik róla, mint a többi angyalókról, örök honában, hol a zord telet nem ismerik. Uj teknőbe tették azon melegen, egy másikkal leboritották.

Az volt a koporsó.

Rikitó szinü kendőt tettek rá.

Az volt a szemfödél.

Egy szálas férfi hóna alá fogta, némi gyöngédséggel eltolta az erőszakoskodó anyát, s megindult terhével a falu felé.

Az asszonynépség utána.

Vad, siránkozó hangjuk messzire elhallatszott a hóval fedett tájon, meg-megakadt az erdő szélén, s onnét átváltozva tért meg.

Az erdő is megsiratta.

Az utszéli jegenyékről varju csoport szállott föl nagy károgva, s lomhán hullott le odább egy lövésnyire.

Az uraság arra hajtott négy almás szürkén. Csudálkozó pillantást vetett rájuk, s kissé kitért előlük.

Siettek, mert a törvény nagy ur, kivált falu helyen.

A kisbiró, ki bakter és halottkém is egy személyben, állásainak megfelelő tekintélylyel bocsátja őket szine elé.

Rövid alkudozás után lefizetik a taksát. Azután fontos arczczal megvizsgálja, fordit egyet rajt, hogy a kis karok szétválnak, mintegy esdőleg a levegőben.

— Ez bizony igazán meghalt. A halál oka? H i d e g l e l é s.

A harangláb tövében állitnak ravatalt.

Jó szivü parasztasszonyok sok zöldet, papirvirágot adtak nekik, azokkal ékesitik, aztán körülguggolják.

Az asszonyok vontatott zümmögő siráma lehallik a pap szobájába, hol a b e v a l l á s folyt.

Az öreg nap nagy türelemmel hallgatja a hosszu lére eresztett történetet. Hogy milyen szép volt, milyen játékos.

Az anyakönyvet leküzdhetlen borzadálylyal nézik.

— Mennyi l é l e k van abban!

— Törvényes, vagy törvénytelen? Nem értik a kérdést.

— Ártatlan bárányka volt, azt hajtják egyre.

— Apja? Az odakint van a sátornál.

— Hát ez itt? Az uram. A mostani.

Nem süti le a szemeit, nyiltan, ártatlanul néz le az előtte ülő ősz emberre. Nem lehet több tizenhét évesnél az isten adta.

A pap felháborodva beszél állapotáról, melyet szégyenletesnek nevez. Isteni és emberi törvényeket idéz.

Figyelemmel hallgatják.

— Hát szeretitek egymást?

Nem szólnak, csak egymásra néznek. Olyan furának találják a kérdést. A nő könyein át mosolyog.

— No hát én megmentem a lelketeket. Összeadlak. Legyetek egészen boldogok. A stólát is elengedem.

A férfi ráhagyja, hogy jó lesz.

A nő vállat von.

— Már mire lenne ázs jó sent atyám?

Aztán kituszkolja az urát kifelé, a kis halottjukhoz.

A lejtón.

Pénztárnokné reggeli pongyolában áll a tükör előtt, mely arczának üde szépségét, vállainak tömöttségét, termetének karcsu voltát hiven adja vissza. A szép asszony lénye másának nézésébe elmélyed. A fehér, üde arcz, a piczi száj, a tejfehér fogak, a nagy, kék szempár, a tömött vállakra omló és csaknem sarkig érő dus fekete haj, a szabályos mell, szóval a szép asszony egész lénye, bámulatba ejti, hiuvá, önhitté teszi a szép asszonyt.

Nemde, én vagyok a város, a környék legszebb asszonya, kérdé önmagától?

Bizonyára az volt a legokosabb ember a világon, aki a tükröt feltalálta, hogy ne csak mások, de a nő önmaga is gyönyörködhessék arczának bájaiban, termetének igéző voltában.

Azt mondják a férfiak, hogy én voltam a legközelebbi bál legszebb asszonya. Vettem is észre, hogy a férfiak szive bomlott utánam. Hejh, ha még egyszer leány lehetnék! Sebaj, a hizelgők szavait, mint asszony is meghallgathatom. Ez az én törpe, kopasz férjecském bolondulásig szeret, nem csoda; jó izlése van, ha egy ilyen szép asszonyt imád. Vajha én is tudnám őt szeretni! Az ilyen férj csupán arra való, hogy a női igényeket kielégitse.

Gusztiszeret s épen azért, mert szeret, minden vágyamat igyekszik betölteni. Ismét tánczvigalom lesz. No, ezen a bálon nemcsak szépségre, de öltözékem választékos voltára nézve is felül akarom mulni azokat a büszke urnőket, akik bájaimmal távolról sem versenyezhetnek. Tündökölni, csillogni akarok e bálon. Baj, nagy baj, hogy férjemnek alig van nyomorult másfélezer forint évi jövedelme. Igen, de ő pénztárnok . . . Ha ügyes ember, elsporolhat nehány száz forintot a kezelése alatt levő pénzből. Pfuj. Panamát játszunk kicsiben! Ha azonban . . . de erre nem is gondolok, ünnepeltetni akarom magamat, ami aztán következhet, arra gondolni balgaság volna!

A pénztárnok siet haza, hogy mielőbb láthassa imádásig szeretett nejét. Ő nagysága szokatlanul szivesen fogadja férjét. Az ebéd különösen izletes ma. A szerető feleség szeretetének jeleivel halmozza el a pénztárnokot. Ebéd után a nő megöleli férjét, homlokára forró, szenvedélyes csókot czuppant.

— Gusztikám, közeleg a bál ideje.

— Tudom . . .

— Azt hiszem, elviszed a te kedves, téged nagyon szerető tubuskádat ebbe a fényesnek igérkező bálba?

— Ugyan drágám, ne bálozz mindig, hiszen a folytonos mulatozás sok pénzbe kerül, az én szerény fizetésemből pedig nem telik.

— Gusztikám, te vagy a szeretni való férjek legjobbika, te nem teheted azt, hogy mig mások mulatnak, a te nőd itthon gunnyasszon!?

— Én kész vagyok érted mindent megtenni, de az a pénz . . .

— Ugyan te bohó, hát nem százezerek fordulnak-e meg a kezeden?

A pénztárnok összeborzad.

— Azt csak nem kivánhatod, hogy sikkasztó legyek?

— Dehogy kivánom, kedves Gusztim, csupán arra kérlek, hogy a kezelésed alatt álló pénzből pár száz forintot végy el, melyet már legközelebb vissza fogunk tenni. Ennyit megtehetsz a te szerető kis feleségedért. Lásd, engem boszantana, ha nálam fényesebben öltözködnék ki a közelgő bálra, holmi olyan hivatalnok neje, aki alig pár száz forinttal van javadalmazva. Meglásd kedvesem, hogy azt a nehány rongyos flórest a te takarékos, gondos feleséged mihamar összefogja spórolni.

A pénztárnokkal forogni kezdett a föld.

— Ne habozz, Gusztikám, csak kölcsön fogsz venni abból a pénzből, melyet kezelsz.

— Sikkasztó nem leszek soha!

— Tehát nem szereted a te nődet, azt a nőt, azt a hü feleséget, aki téged szeret, imád . . .

— Szeretlek, nagyon is szeretlek . . .

— Akkor teljesiteni fogod kérésemet.

A pénztárnok szivéhez kapott.

Ismét egy ölelés, egy forró csók és az öntudatától megfosztott férj megigérte a kivánt összeget. A pénztárnok aznap délután izgatott volt, számadási hibákat ejtett, hivatalos óra után könyökig markolt a hivatalos pénzbe, melylyel hazasietve. nejének ölébe szórta azt.

A hiu asszony ugy jelent meg a legközelebbi bálon, mint egy felpiperézett démon. A pénztárnok igyekezett borba fojtani háborgó lelkiismeretének mardosását és kábult fővel nem vette észre, hogy az udvarlók egész raja özönli körül a szép és hiu asszonyt.

A pénztárnok háztartása egészen megváltozott. Fény, csillogás volt észlelhető mindenütt. Estély estélyt ért az úri háznál. A pénztárnok mámoros fővel nem gondolt többé a következményre.

Azonban minden hosszunak vége szokott lenni. A költekezés feltünt, a világ kutatni kezdte a pazarlás okát és következett a vizsgálat.

A pénztárnok tettét töredelmesen bevallotta s alig maradt annyi ideje, hogy a mellékszobába forduljon és a folyton magánál hordott pisztolylyal sziven lője magát.

A hiu asszony férjének koporsója felett belátta tévedését, de már késő volt minden A szép asszony hamar vigasztalódott, szépsége megélhetésének alapját képezte egy ideig. Azonban az arcz rózsái hervadni kezdtek, a szegénység mindig ijesztőbb alakban lépett fel. Most ha látjuk, hogy az elmezavarodott nő rongyokba, elbetegesedve esedezik a kegyelem fillérért, önként felsóhajt a legtöbb ember: ilyen véget ér az asszonyi hiuság.

Sipos Lajos.

A házasságról.

Egészségi szempontból megnősülni épen annyi, mintha vizbe fojtaná magát az ember, hogy szomját enyhitse.

—

Azért venni nőt, hogy gazdagok legyünk, közönséges ténykedés és — rettenetes szarvgyár.

—

Azért venni el egy nőt, hogy az által szegények legyünk, butaság és bün! Mert proletárokkal gazdagitani a világot, a legterhesebb felelősség, mit egy férfi magára vállalhat.

—

Megnősülni azért, hogy szép növel birjunk, épen annyi, mintha drága pénzen egy kis darab földet vásárolnánk, hogy innét nézhessük az égboltot, mely mindenkié.

—

Feleséget venni azért, hogy szép növel birjunk, hasonló ahhoz, ha az atyai örökséget eladjuk egy tál lencséért.

—

Mielőtt az ember megnősülne, sokáig kell gondolkozva állani a tükör előtt, de még tovább a pénzszekrény előtt.

—

Ha az ember illő házasságot akar kötni, kétszer annyi egészségének, erejének kell lenni, mint a mennyi rendszerint szükséges.

—

Ha az ember megnősül és csak a szükségessel rendelkezik, épen annyi, mintha mezitelen lábakkal a hóban czukorsütemény nyalogatna.

—

Ha egy fiatal leány azt hiszi, hogy hősi tette követ el, ha szülei boldogitása okáért egy ellenszenves férfihez megy nőül, akkor roppant csalatkozik. Semmi atyai tekintély, semmi nemü anyai áldás sem pótolhatja a szerelmet, s az ilyen hőnők rendesen házasságtöréssel fejezik be hőstetteiket

—

Azon tudat: megvévé és eladva lenni, végtelenül lealacsonyitóbb a nőre nézve, mint, hogy ha férjet nem talál.

—

Az agg férfi házassága fiatal leánynyal s a fiatal férfié egy vén asszonynyal többnyire kereskedés. Két agg házassága ártatlan tréfa, vagy a barátságnak nem egészen visszataszitó torz alakja.

Fölhivás előfizetésre.

A **„Kassai Szemle“**; hetenkint háromszor megjelenő lapunkra **1893. évi április hó elsejével** uj előfizetést nyitottunk.

Előfizetési dij:

április 1-től junius végéig . . . . . 1 frt 50 kr.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetésök április hó 1-én lejár, hogy azt minél előbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Ujonnan jelentkező előfizetőknek a lapot április hó 5-ig dijtalanul küldjük.

Régi előfizetőinket, a kik velünk szemben kisebb-nagyobb tartozásban vannak, kérjük, nyitva levő számlájukat kiegyenliteni, mert nekünk is vannak kötelezettségeink és vegyék tekintetbe kérelmünk jogosságán kivül azt is, hogy mi csekély pénzért hetenkint kétháromannyi olvasni valót nyujtunk, mint bármely más vidéki ujság.

A pénz beküldésére legegyszerübb a posta-utalvány használata.

A „Kassai Szemle“
kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

Tót prédikáczió. Pénteken délután L e s s k ó István kanonok a szeminériumi templomban tót nyelven nagy hatásu szent beszédet tartott, a mely az ahhoz értő hivőkre mély benyomást tett és általában jó néven vették, hogy végre egyszer e nyelven előkelő egyházférfi is hirdeti a vallás szép tanait.

A sajtó érdeke. A kassai lapok szerkesztőit régtől fogvást kellemetlenül érintette az a körülmény, hogy a város székházának közgyülési termében az ujságirók számára semminemü hely nem volt, a hol a közügyet érdeklő sokszor fontos eseményekről az olvasó közönség tájékozására jegyzeteket csinálhattak volna, a hol a tanácskozás menetét irónnal figyelemmel kisérhették volna. A lefolyt egyházi vita is azért volt némileg házagos, mert a lapok szerkesztői összeékelve a többi — tegyük hozzá kiváncsi — hallgatósággal, pusztán csak memóriájukra voltak utalva, hogy lapjaik számára a tudósitást megirják. Ez a bántó dolog inditotta a lapok szerkesztőit arra, hogy a főispán elé felterjesztéssel járultak, a melyben sérelmeiket előadva, kérték a főispánt, hogy a közgyülési teremben a sajtó képviselőinek munka-helyet létesittessen. Péchy Zsigmond főispán e tárgyban lapunk szerkesztőjéhez a következő hivatalos áriratot küldötte: „A tekintetességed és érdektársai által folyó év márczius hó 20-án hozzám intézett kérelem folytán ezennel értesitem arról, hogy intézkedésem szerint a kir. tanácsos polgármester ur által a városi székház közgyülési termében a sajtó képviselőinek megfelelő hely már a legközelebbi közgyülésre fog kijelöltetni. Kassa, 1893. márczius hó 29-én Péchy főispán“ — Az ügy érdekében, a mely a sajtó képviselőit együttes eljárásra ösztönözte, a sajtó képviselői nevében — habár megbizás nélkül — hálás köszönettel adózunk Péchy főispánnak, a ki ezzel ismét ujabb jelét adta a sajtó iránti rokonszenvének.

A philharmonikusok husvét hétfőn délután 3 és fél órakor a Schalkház szálló disztermében zártkörü hangversenyt rendeznek, a melyre a meghivók tegnap küldettek szét. E hangversenyen az a klasszikus müsor kerül előadásra, a mely eredetileg a vörökereszt kassai fiókja által tervezett, de közbejött okok miatt elmaradt hangversenyen lett volna előadva. A szétküldött meghivók egyuttal belépő-jegyek is.

A hadsereg uj ruházata. Hadseregünk egyenruházatának tervbe vett megváltoztatásáról a hadsereg hivatalos lapja, a „Reichsanzeiger“, a következőket irja: „Az egyenruha kérdés felvetése és megoldása a lovasság főfelügyelőjének, báró Gagern altábornagynak érdeme, a ki a bécs-berlini távlovaglás alatt az abban részvett összes lovastisztekkel egyértelmüleg arra a meggyőződésre jutott, hogy a poroszok tisztek egyenruhája a mieinkkel összehasonlitva, határozottan csinosabb. Báró Gagern lovasságunk uj uniformissal való ellátására javaslatot is tett s annak elfogadásán erősen buzgólkodott. Minthogy ugyanekkor a Bécsben tett összehasonlitások is hasonló eredménynyel végződtek, Gagern altábornagy javaslatait elfogadták, a mennyiben a sokáig szellőztetett kérdés valószinüleg egy, már a jövő hónap végén kibocsátandó királyi rendelettel a megvalósulás stádiumába lép. Az uj uniformissal a hadsereget kilencz év alatt teljesen felszerelhetik, a mely idő alatt a most használatban levő ruhák valószinüleg teljesen elrongálódnának.

A Gyurkovics lányok czimet visel H e r c z e g Ferencz jeles irónknak egy ujabb kötete, a mely iránt Kassán oly nagy az érdeklődés, hogy a könyvkereskedésekben volt példányokat alig hogy beérkez-

tek, a közönség mind elkapkodta, sőt még egyes kereskedők újabb rendeléseket is tettek, hogy az elöjegyzett példányokat késhes adhassák. Ez a nagyfoku érdeklődés igazolja, hogy Herczeg Ferencz nevét mily hamar felkapta a hir, de igazolja azt is, hogy Herczeg Ferencz irói tehetsége méltó elismerésre talált az irodalom iránt közönyös mai idő daczára.

Köztisztaság. A főkapitány rendeli: A rendőri vizsgálatok igazolják, hogy a köztisztasági szabályrendelet 1. szakasza és az 1876 XIV. t.-cz. 10. szakasza alapján az árnyékszékek emésztő gödreinek, szemét és trágyalerakó helyeknek, ugyszintén a házak udvaraiban vagy kertekben lévő magáncsatornáknak, a szállodákban és magánházakban levő istállóknak és sertés-ólaknak már több isben kibocsátott hirdetmények által elrendelt tisztántartása és fertőtlenitése a város lakossága által csakis igen ritkán, többek által pedig éppen nem eszközöltetik, miért is, tekintettel a már beállott melegebb időszakra, figyelmeztetik a város lakossága, hogy e tekintetben a folytonos rendőri vizsgálatok megtartatni s a szükségesnek mutatkozó tisztántartást és fertőtlenitést elmulasztók, a fennálló szabályok alapján szigoruan megbüntettetni fognak. Ezen az általános tisztántartás és fertőtlenitésre vonatkozó figyelmeztetésen kivül, hivatkozva a m. kir. belügyminiszternek f. évi február hó 28-án 5856. VI.-11. számu körrendeletére, értesittetik a város közönsége, hogy az egész város területén létező, közcsatornával összeköttetésben nem álló árnyékszékeknek sorba való tisztitása elrendeltetik, ezen tisztitás eszközlésével a peczegödrök tisztitásával foglalkozó vállalkozó bizatott meg, kötelességévé tétetvén, hogy a házdulajdonosok vagy házgondozók kifogásainak mellőzésével az árnyékszéki peczegödrök, szükség esetében rendőrfelügyelet kirendelése mellett is alaposan kitisztidandók lesznek, mely intézkedéssel szemben a tisztitásnak eszközlése senki által meg nem akadályozható. Továbbá elrendeltetik, hogy ha valakinek még nyilt kut lenne birtokában, azt folyó évi április hó végéig az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-ában foglalt büntetés terhe alatt befedni el ne mulaszsza, minthogy a fedetlen kut vizének használata a hivatkozott belügyminiszteri rendeletben a közegészségre ártalmasnak jeleztetik. Végre utasittatnak a háztulajdonosok és házgondnokok, hogy házaikban a lakások tultömöttségét a legszigorubban ellenőrizzék, minthogy a szegényebb sorsu bérlők saját előnyökre albérlők felfogadása által a lakásokat a zsufolásig megtölteni szokták, mi a hivatkozott közegészségi törvény szerint meg nem engedhető. A fertőtlenitő szer könnyü és olcsó előállitása tekintetéből javasoltatik a mésztejnek használata, mely 1 kilogramm oltatlan mésznek 4 kilogramm vizben leendő beoltása által készittetik.

Gyalázatos vád. A kassai rendőrség előtt pénteken délelőtt a következő eset játszódott le: özv. Gorei Ferenczné azzal állitott be a rendőrséghez, hogy szolgálatadója özv. Friedmann Hermanné, egy 64 éves galambősz asszony, őtet a Sándor-utczán a Domonkosok temploma közelében levő lakása pincséjébe hivta az esti órákban és a mikor lent voltak, özv. Friedmanné egy nagy konyhakést rántott elő, a melylyel azért akarta vérét venni, hogy a zsidó husvéti pászkát meg lehessen készitteni, de ő — t. i. a cseléd — észrevette asszonya szándékát és mielőtt hozzá férközhetett volna a gyilkos késsel, megugrott mellőle és felszaladt a pinczéből. A váddal sujtott anyóka reszketve a félelemtől hallgatta cselédje örült beszédjét, a melynek minden szaváből kitetszik, hogy a vallási fanatizmus uralja minden izmát. Meg kell ugyanis jegyeznünk, hogy özvegy Gorei Ferenczné, a zsidó asszony cselédje valóságos őrültje a szent Domonkos atyák által vezetett braterkinya egyletnek és mint ennek tagja állandóan bujkálja a Domonkosok templomát és szivja magába azokat az épületes lelki oktatásokat, a melyekkel ezek a szent atyák vallásbeli tanaikat szaturálják és valószinünek tartjuk, hogy most a husvéti ünnepek ideje alatt a szent atyák e tételről is meséltek hivőiknek réméses dolgokat, hogy miképen szokták a zsidók a keresztény vért rituális czéljaikra beszerezni. A rendőr kapitány a vádló cseléd előtt hangsulyozta, hogy vádja őrültség és hogy ennek — bizonyitani mit sem tudva — reá nézve mily sulyos következménye lesz, de a cseléd hajthatatlan maradt és kész ezerszer is megesküdni rá, hogy az a gyenge öreg asszony az életére tört és a vérét akarta venni. Az ügynek igy valószinüleg a törvényszék előtt lesz meg a folytatása, ha csak a vádló cseléd rögeszméjével időelőtt az őrültek házába nem jut.

A városi hirhadt dutyi a rangsorozatban zérusig sülyesztetett le az igazságügyi miniszter által, a ki rendeletileg utasitotta a hatóságot, hogy ezentul a rendőrség által jogerősen elitéltek és olyanok, a kik pénzbirságot fizetni képtelenek, az ebből következő fogházi megváltást a törvényszéki fogházban üljék le. A városi fogolyházban tehát ezután csupán a tolonczutra küldendő csavargó népség fog elhelyeztetni.

Halál a sineken. Pénteken délután a berobogó budapesti vonat Szekerák János az eperjesi uton lakó korosmárost elgázolta és fejét a törzstől teljesen elvágta. Szekerák János ugyanis az indóház előtt fekvő sineken botorkált, a mikor a vonat félkörben kanyarodva a második sinpáron berobogott és Szekerák a helyett, hogy a veszedelmes helyről kiugrott volna, az optikai csalódás által félrevezetve abban a hiszemben, hogy a vonat az első sinpáron szalad, átsietett a másodikra és ekkor a vonat már oly közel jutott, hogy menekülni nem tudott. A szerencsétlen 70 éves aggastyán volt, a ki ugy mondják azért ment ki a vasutra, hogy a hó utolsó napja lévén, egyes vasuti alantasoktól pénzeit beszedje. Temetése e hó 2-án az eperjesi utoni evő 1. számu házból a kassai első disztemetkező intézet rendezésében lesz.

Maszlag a sörben. A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, a melyben azt jelzi, hogy miután egyes esetekben a sörben — nem Kassán — maszlagot fedeztek föl, ezentul szigoruan utasitja a hatóságokat, hogy a maszlag a nyilt kereskedésből kivonassék és ennek eladása — mint más mérges anyagoknak — csak a droguistáknak van megengedve.

Utonállás. Roszig Károly és társa, valami asztalos legényt a rendőrség letartóztatta. Ugyanis ez a társas czég egy Alth Katalin nevü cselédet, a kit gazdája e napokban az esti órákban a Csermely-utczában levő Krompászky vendéglőbe küldött sörért, iefogott és a kezében tartott öt forint összeget erőszakkal elvette. Roszig Károly tartotta a leányt, mig a másik elvette tőle a pénzt és megugrott. A leány lármájára segitség jött, a mely habár többen voltak, csak nehezen tudta megfékezni az utonállót, a kit aztán a nagy nehezen előkapott egy szál rendőr megvasalva, a rendőrségre hozott, mig a másik ficzkó megugrott. Roszig az ügyészség börtönében ünnepel.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. privátmegrendelőknek közvetlenül szállit: fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér- és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 5—19

Irodalom.

Kovács Zsigmond költeményei.

Kötetbe gyüjtötte s kiadta őket szerzőjük, mert tudni kivánja mit tart irodalmi müködésének értékéről a közönség? A költemény kötetek javarésze elfogyott már, jele, hogy van Kovácsnak olvasóközönsége is.

Kovács habár csak ez első kötettel lépett a közönség elé, nem fiatal poéta, nem kezdő a versirás terén. Hosszu időn át irja csinos verseit; számos lap hasábjain találkoztunk nevével, jórészt a vidéki lapokban.

Megérdemli, hogy komolyabban foglalkozzunk közel 20 évi munkásságának termékeivel.

Verskötetének jellemzését ő maga adja a prológban, mely igy kezdődik:

Csak kis folyó az én költészetem,
Nem széles nagy folyam!
Utján a merre elfut, elhalad,
Nagy zajjal nem rohan.

S mert nem vert nagy zajt, észre sem veszik
E kis folyót sokan;
Nem tudják: rejt-e érczet, vagy csupán
Kavics tartalma van?...

Szerényen müködött, alig-alig vették észre. Mert hurjai a köznapi érzelmeket zengték.

Nem menydörgött, nem szórt villámokat a korra, nem zugta tul fájdalmában a viharokat...

Énekelt, egyszerün, mesterkéletlenül, szerelméről, bánatáról. Rejtett gyalogösvényen haladt, egyedül, sokáig...

Önmagát jellemzi e versében:

Ha még egyszer át lehetne
Élni ezt az életet:
Be másképen kezdeném el
S tölteném be helyemet.

Mindhiába a sóhajtás,
Mindhiába a panasz!
Nyár után csak ősz jöhet már
S nem viruló szép tavasz.

Mint töprengő, megcsalódott
Bölcs, most én is úgy teszek:
Sorsomon megnyugszom — és csak
Néha, titkon könyezek!

A sovárgás és a csalódás hangja minden versén átvonul. Borongós és szomoru. Nincs egy verse, a hol a boldogság tiszta üde hangja ragadná meg az olvasót.

De nincs egy költeménye se, a mely erősebb viszhangot tudna kelteni a szivben.

Szerelmi verseiben, mert költeményei 3 csoportba oszthatók, szerelmi, hazafias, népies versekre, alig találunk tizet, a melyek hangja elütne egymástól. A rendes csapáson jár, egyet mond, egy érzelmet zeng: a sovárgást. Ezek közül kiemelkedik:

A kifürkészhetetlen, Kárpáti emlék, Kihajtott az ákácz, Hol az ég s föld..., Reménytelenség, Tavaszszal, Lejár az élet, czimüek. Nagyon szépek: A fellegek és A végső óra czimü költemények.

Van még ezenfelül több a mi egy más jó tulajdonságáért tetszik, de néhányat egészen elhagyhatott volna.

Hazafias verseiben van lendület, de hiányzik belőlük az ódai emelkedettség. Legtöbb szó és szó. Mátyás király czimü ódájával bár 200 frtos dijat nyert, ez nem tartozik a szerencsés alkotások közé.

Ezek közül legtöbbet érő: A nemzeti lobogó, Lengyel ország és Lázban volt a nemzet czimüek.

A népies versek között értékes a Czifra Jancsi czimü népballada (tán inkább nép-románcz).

Kovács dalos természet. Könnyen versel, megénekel mindent a mit a véletlen elébe hoz. Verseinek vonzó ereje főleg azok kerekded formájában rejlik.

A szép formára igen sokat ád; nagyon is sokat. Többször a csengő rimek kedveért feláldozza a gondolatot is. Es a bilincs igen érezhető egy-egy szebb versén is. Pl. „S aztán ismét szól: tán nem halásztak még ki? Mert hogy a Tisza lett sirja — ez áll — néki.“

Mosolyogva olvassuk a Zalárok és Kuthenek korába illő „Virágos rét ölén“ czimü bájdalt. A modern kor fia nem irhat többé igy: S tovább tüzgéli a szép delnő ábrándjait.

A népies iránt van legtöbb érzéke, a miket a nép életből irt, abban van a legtöbb erő, zamat. Bár szokatlanul hangzanak: napbarnult hátadon, „locscsanva vál ketté“ féle kifejezések, ezek mindazáltal nem csökkentik népies verseinek értékét.

Az izléssel kiállitott 112 oldallal álló verskötet, Ries Lajos nyomdájából került ki, s ára 2 korona (egy frt.) Kapható minden könyvkereskedésben.

Bibulus.

Közgazdaság.

Az első magyar ált. biztositó társaság márczius hó 24-én délután tartotta meg rendes évi közgyülését. Felolvastatott az igazgatóság évi jelentése, mely konstatálja a kedvező eredményt. A tüzosztályi dijbevételek majdnem 5 millió frtra rugtak s 155.825 frttal haladták tul a tavalyit. A mérlegesámlán kitüntetett 228.065 frtnyi árfolyamkülönbözeti nyereséget az igazgatóság a nyereménytartalékhoz csatoltatni inditványozza, annál is inkább, mivel ma ujabb 418.673 frtnyi árfolyamemelkedés mutatkozik az intézet javára. A nyereménytartalék a dotácsióval elérte a részvénytőke összegét, a három millió forintot. Az összes tartalékok, a tisztviselők nyugdijalapjával együtt meghaladják a 23 milliót s igy a jelen évben 2 millióval nagyobb az emelkedés. A kimutatott 940.011 frt tiszta nyereségből az életbiztositottak nyereményrészeül 129.960 frtot osztanak ki, a nyereménytartalékhoz 93.989 frtot csatolnak s az alapszabályszerü egyéb dotácziók után fönmaradó 601.077 frtból 600.000 frtot a részvényeseknek 200 frtos osztalékául fognak kifizetni, a többit uj számlára viszik át. A felügyelő-bizottság jelentése alapján a fölmentvényt megadták s elhatározták, hogy az osztalékot hétfőtől (márczius 27.) kezdve a társaság pénztáránál kifizetik.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

I.

Az augusztusi nap, az előrehaladt évszak ellenére, oly forrón bocsátá alá az égből sugarait, hogy a fák száraz levelei őszies szinre változtak.

Az emberek lehetőleg lakásukban tartózkodtak, hüvös szobáikban enyhülést keresve az égető nap heve ellen.

Végre a délfelé kitörő vihar, meghüsité a léget és csakhamar élet és mozgás keletkezett. Az utczák megteltek járó-kelőkkel, az ablakok kinyiltak.

Győrött vagyunk. A tüztorony-utczában fekvő kis ház lakói is követték a példát, kinyitván az ablakot, hogy a friss levegőt élvezhessék.

Rövid időre, a jelzett ház nyitott ablakán át, hegedühang hallatszék. Először mélabusan, később erősebben, mig végre lágyan rezgő fuvalatként hangzott el.

E hegedühangokat egy huszonötéves fiatal ember csalta ki hangszeréből. Arczvonása déli jellegre mutatott, fekete sürü hajzat és jól ápolt telt szakáll körité sárgás halvány arczát, melyből koromfekete szempár izzó tüzként villogott elő.

— Te játsztál Alfonz? — kérdé egy éltes hölgy, ki hasonlatosságánál fogva, a fiatal ember anyja lehetett. A mellékszobában voltam és vártam mig bevégzed, mert beszélni valóm van veled.

— Hallom anyám, — mondá fia, mialatt széket tolt az ablak közelébe, melyre Derecskeiné — ugy hitták a nőt — leült. A napfény arczára sugárzott, s bár sok szenvedést átélhetett, még mindig szépnek volt mondható.

Alfonz óvatosan tokba tette értékes hegedüjét, melyet anyja beléptekor még kezében tartott, és szintén leült.

— Pörölnöm kell veled fiam, — kezdé Derecskeiné. — Mit vétettem neked, hogy nincs hozzám bizalmad? Egy idő óta nagyon megváltoztál, kerülöd az emberek társaságát, álmodozva járkálsz és hajlamot mutatsz az ábrándozásra, mit nem vagyok képes magamnak megmagyarázni. Nem akarod velem közölni, mi nyomja szivedet?

— Semmi anyám, — felelé Alfonz, szemét földre szegezve.

— Kedves fiam, — mondá Derecskeiné, kinek fia mozdulata nem kerülte el figyelmét, — azzal nem vezetsz tévutra, ugy olvasok vonásaidból, mint nyitott könyvből. Valami nyom a szivedet! E sóhaj, mely önkénytelenül lebben el ajkadon, elárulja, hogy bensődben forrong valami. Beszélj! beszélj hozzám nyiltan. Mi az, ami szivedet nyomja?

Alfonz még mindig hallgatott.

— Ugy vélem, eltaláltam, mi bánt, — folytatá anyja, valamely szépség megzavarta szivedet, s szerelmes vagy.

Alfonz halvány arczát sötét pir boritá, izgatottságában fölkelt és az ablakhoz lépett.

Anyja is felkelt. Eleinte némán szemlélte fiának remegő alakját, ki hiába igyekezett izgatottságán uralkodni.

— Látod, — folytatá Derecskeiné, fehér keskeny kezét gyöngéden fia vállára téve, — az anya szemét mi sem kerülheti ki! Te reménytelenül szeretsz, tárd ki előttem szivedet, hogy bánatodban részt vehessek.

Alfonz még egy ideig küzdeni látszék magával, azután mintegy gondolatait rendezve, homlokát végigsimitá és ismét sóhaj tört elő kebléből.

— Mit valljak meg, anyám? — mondá. — Hisz magam se tudom, mi bánt. Szeretek is, nem is. Érzelmem, kéj, vágy és fájdalom kevereke, mely egymást felváltja: majd az egyik, majd a másik érzelem száll belém! Nem vagyok ura önmagamnak.

— És ki az a leány, kit szeretsz? — kérdé Derecskeiné.

— Azt magam se tudom anyám. Nekem ő elérhetetlen valami, ábrándkép, kit szeretek, anélkül, hogy láttam volna, anélkül, hogy ismerném.

— Ezt nem értem, — mondá Dereckeiné.

— Elhiszem, — válaszolá Alfonz. Hisz magam se értem. Hogy miként támadt szivemben ez érzelem, az talány előttem.

Dereckeiné csodálkozva rázta fejét.

— Csak kell alapjának lenni, — mondá kis szünet mulva.

Alfonz fejével bólintott és folytatá:

— Négy hete lesz, hogy először léptem fel a vigadóban, midőn egy napon levelet kapok egy hölgytől. Te még akkor Bártfán voltál. Mivel az egésznek nem tulajdonitottam fontosságot, tehát elhallgattam előtted.

— Rosszul tetted. De folytasd!

— A fiatal hölgy köszönetét fejezé ki ama élvezetért, melyet neki lelkes játékommal nyujtottam. Ő bennem jelentékeny művészt, elsőrangu csillagot látott, miként magát kifejezte és arra ösztönözött, hogy a megkezdett uton tovább haladjak, végre kivánságát nyilvánitá, hogy a legközelebbi hangversenyen ismét hallhasson.

— Nagyon udvarias, — mondá Dereckeiné, — de ez még nem ok halálos szerelemre.

Alfonz sötét haját elsimitá homlokáról és folytatta:

— Ez először csak érzékeimet izgatá fel. Kiválasztottam a legnehezebb müveket, éjjel nappal gyakoroltam magamat, hogy nagyobb technikai képzettséget érjek el és a második hangversenyen virágokkal és tetszésnyilvánitásokkal lettem elhalmozva. Másnapra rá a második levelet kaptam.

— Ugyanazon hölgytől?

— Igen. Leveléből kitünt, hogy finom érzéke van a zene iránt. Hogy fiatalnak kell lennie, azt a levélbe szött naiv és tréfás ötleteiből sejtem, hogy pedig érdeklődött irántam, azt azzal bizonyitá, hogy levelére feleletet kért, amit meg is adtam. Azóta folyton levelezünk. Minden levél után, melyet tőle kapok, forróbb lesz bennem a vágy őt láthatni és megismerhetni. Azonban abbeli kérésemre, hogy találkozzunk, kitérőleg válaszol, azt mondva, hogy apja dusgazdag és jövőjéről más tervei vannak. Egyelőre nem tehet semmit, nehogy apjában gyanut ébresszen, mert ez által minden el lenne veszve. (Folytatjuk.)

Gonda bácsi „galambjai.“

Gyermek koromban, sok-sok galambom volt, voltak közöttük: fehérek, tarkák, zsemleszinüek, gallérosok, fésüsök és kimondhatatlanosok. Zokogva bugtak és vigan turbékoltak. Mézes buzával etettem, végtelen gyönyörüségem telt bennük. Szerettem őket nagyon!

A gyermek évek eltüntek, galambjaim elrepültek! Kitört bennem a gyermekkori szenvedély, hálót fontam és fogtam egy kedves kis fekete galambot. Oh mily szép kis galamb volt! Soká kerülgette a hálót, de beleesett szegényke, nem a Kugler bonbon csalta kelepczébe, de a turbékolás. En turbékoltam··· a galambjaimtól tanultam! Csókolóztunk··· galamboktól láttuk!

Gonda bácsinak egy egész dúcz galambja volt. Ő is turbékolt egykor „egyetlen galambjának“ és csókolództak mint a galambok. Hm! de ezek másféle csókok voltak! Házasságának alig egy pár hónapos korában egyetlen galambja, azzal a bizonyos pirulással, azt a bizonyos édes titkot sugta Gonda bácsi füsébe, amely boldog örömmel tölti el az ifju férjek egész valóját. De ez a sugás évek hosszu során át ismétlődött, valóságos időszaki sugdosás járta Gonda bácsiéknál! Az utolsó időkben már csak pirulni kellett Eszter néninek, már ugy tudta Gonda bácsi a jelentőségét mint a tyuk a kaszálásnak. Igy lett idők mulán egy galambból 10 és egy kis fiu, a család disze és öröme. „Oh irgalom atyja ne hagyj el, kilencz leány, egy vén asszony és egy fiu!“ Szegény Gonda bácsi!

A legfiatalabb leány velem egykoru. Együtt jártunk a nagy iskolába. O a lányok közé, én a fiukkal. Egyszer egy kóczos parasztleány czibálta a folyósón és én védelmembe vettem, már ugy t. i. hogy segitettem neki a másikat megverni. Ez volt az első lovagias tettem, és ezóta Miczi előtt ha félisten nem is, de legalább istenitett hős voltam. Ezen a réven jutottam be Gonda bácsiékhoz. A többi lányok is megszerettek, jól tudtam tartani a pamutot a gombolyitáshoz.

* * *

Sem azelőtt, sem azóta háziasabb és jobban nevelt lányokat nem láttam, mint a Gonda bácsi „galambjai“ — igy nevezte mindig őket. Büszke is volt rájok. Gyakran mondogatta, hogy ha nőtlen volna mindjárt feleségül venne közülök, nem a faj szaporaságáért, de jóságukért. Eszter néninek egy-egy könyperdült ilyenkor a szeméből. Vajjon mit gondolhatott? Vagy a féltékenység csikarta szemébe a nedüt? En azt hiszem, hogy az jutott eszébe, ha csakugyan elvehetné is Gonda bácsi valamelyik leányát, még mindig maradna nyolcz pártában; mert már akkor is, amidőn én a háznak kis barátja lettem, a két legidősebb leány Miczike és Tincsike a foghijasok közé tartoztak. Pedig mennyit báloztak, mindig ők voltak az utolsók, kik a bálterembe léptek és legelsők, a kik eltávoztak, sohasem fáradtak el az ülésben. A rosz világ „ülnő kök“-nek nevezte, amivel azonban az ő szellemességükön nem fogtak ki, mert a legközelebbi táncmulatságon ők táncoltak legtöbbet — a két leány együtt — csak a négyesből maradtak ki, nem akadt vis á vis-juk, s mikor a „Damen vall“ következett egy táncos sem volt a láthatáron. E feletti keserü panaszukat előttem is kiöntötték, nem is gondolták, hogy én, a kis fiu, érdeklődöm az ő zsörtölődésük iránt. Egyszer egy nagyot sóhajtottam. A munkaszobában volt, öt lánynak a figyelme rám irányult egyszerre, öt keresztkérdésbe jutottam, hogy „mi okom van nekem a keserü sóhajra?“ Sok faggatásra — és vesztemre bevallottam, hogy azon járt az eszem „mért nem vagyok én már nagy, mindig magukat táncoltatnám!“ Az örüm annyira megvaditotta az öt galambot, hogy majd széttéptek, valóságos csóközönben fürödtem. Az egyik foghijasnak még meglevő foga meg is karcsolta orczámat. Ez a rózsának a tövise volt! „Tüske nélkül nincs egy rózsa sem!“

* * *

Gonda bácsi anyagilag meglehetősen állott, egy szép forgalmu füszer- és vegyes-kereskedésnek és egy eczetgyárnak volt ura, elég tekintélyes fekvő vagyonnal, de ez en a javakon amortizálhatatlan teherként feküdt a kilencz leány! Nem is sejthette Gonda bácsi, hogy oldalbordájának a sugdosás ily természetévé válják, nem adhatta alább, és gyermekeit a megkezdett szellemben nevelte és ha csak kettő vagy három leány marad, akkor még aeraris hölgyekké válhattak volna, de igy! a mesterembert — fidonc? kicsinyelték és az urat hiába fogdosták, pedig milyen rajongva vették körül egy-egy tintafoltos ruháju embert. Ez volt előttük az uraság symboluma. De mind hiába, a szépen himezett kelengyék ott fülledtek beszoritva a szekrényekbe.

Gonda bácsi házában csodálatos rend uralkodott. Meg volt határozva a felkelés, lefekvés, a munka, evés, szórakozás és pihenés órája. Smith Adám ide jöhetett volna a munka megosztás és felváltás elvét tanulmányozni.

A munkakör időrendjének alapjául a hét szolgált, és minden héten változott a működési kör. Egy galamb az üzletben segédkezett, egy az eczetgyártásra ügyelt fel, hogy a kádak feltöltése pontos időközökben és kellő főfok mellett történjék, nem is volt olyan savanyu eczet messze vidéken, mint a Gonda bácsié, különösen ha Tincsike vagy Miczike nézett bele a kádba! valóságos eczet essencziát szürtek. Egy galamb konyhás volt, egy pedig házi kisasszony, aki a maga hetében a vendégeket fogadta, látogatásokat tett és egyáltalán idejével szabadon rendelkezett, az én kis barátném Nincsike, ő az állandó posta galamb volt, ő hordta az üzleti és magánleveleket a postára és a postáról; négy galamb pedig állandóan varrással foglalkozott, néha majd megsiketültem a négy varrógép zakatolásától, a kilencz lánynak 18 énekiő madara tulkiabálni akarták a négy varrógép lármáját, egyszer pedig épen olyankor voltam ben a munkaszobában, a mikor Milike zongorajátékával, és az egyik foghijas galamb énekével egészitette ki ezt a pokoli zajt. Ha Dante hallotta volna, megirta volna a „columbae comoediat“ is.

Eljött a szórakozásra szánt időnek órája. Velük töltöttem egy-két ilyen órát. Tincsike és Miczike már ekkor tagjai voltak a nőegyletnek és valamennyien a „Jézus szent szive társaságnak“ Ilike volt a legjobb felolvasó közöttük, tőle hallottam felolvasni e két egyesület évi jelentéseit, a szent Zsuzsanna történetét, és arról a szánandó árva ifjuról, aki másfél éves korában életuntságból öngyilkossá lett és akinek nagyanyja még hajadon korában elhalt··· mind nagyon bus, szomoru történetek voltak ezek, mindnyájan sirtak··· velük sirtam én is.

* * *

Megtörtént a nagy examen, a vakácsió vége felé járt, bucsuzgattam minden felé, mert engemet elvisznek messzire — diáknak. Bucsut vettem Gonda bácsiéktól is. Délidőtáj voltam náluk. Gonda bácsi az üzleti könyvekben lapozgatott. Milike az akkor épen boltos segéd „fédervajszot“ csomagolt kézi eladásra, olyan fehér volt tőle, mint a gyolcs, és ugy nézett ki mint egy meszelőnyél, Tincsikét a konyhában találtam, a tüzhely melegétől kipirult, mint egy jól kiszáritott csöröge, Miczikét mint eczetgyárost érte bucsum, mint egy savanyitott kifli ugorka állott előttem. Eszter néni pápaszemesen ült és harisnyát foltozott, Jenike a soros házikisasszonynak sovány melle fel volt bokrétázva és „sottisch“ ruhájában nem is ugy nézett ki mint egy galamb, hanem mint egy tarka papagáj, a szivárvány szineinek minden vegyületéből egy egy szalag csüngött ruháján; Esztike, Ilike, Herminke és Etike lázas sietséggel menyasszonyi ruhát varrtak — a más számára, a szoknya a modellre volt felhuzva és ők körül térdelve igazitották rajta a plisséeket és rakták fel a schoppokat — akkor ez uj divat volt. Nincsike az én kis barátném, port törülgetett, a vakáció alatt a posta galamb mellett neki a kis szobaleány állandó szerepe jutott, Friczike a család disze, reménye és a Gonda név megmentője, az a vakarcs vásott kölyök lovacskázott, csinálta a rendetlenséget és a dolgot Nincsikének, akit büntetlenül püfölt, mert a kis „princz“-nek minden szabad volt, mindenkinek el volt tiltva őt egy ujjal is érinteni, csak én álltam bosszut rajta Nincsikéért olykor, midőn senki sem látta, elpáholtam, de eltagadtam! Félt tőlem nagyon!

Senki sem volt zavarva foglalkozásában az én jelenlétemmel, a szokott közönynyel ment minden, mint az előtt, de mikor kijelentettem, hogy elmegyek messze, és igen soká nem térek vissza: teljes szünet állott be és általános lett a sopánkodás. Nincsike szegény keservesen sirt, „most már öt az a kóczos parasztleány az a Szücs Panni akár agyon is ütheti, nem lesz aki megvédelmezze és Friczikét sem lesz többé kivel ijeszteni!“ Vigasztalhatatlan lett. Az öreg Gonda bácsi kikérdezett, hogy „mi leszek.“ „Nem tudom!“ válaszolám, mert apám azt akarja, hogy katona legyek, a jó mama pedig minden áron arra kér, hogy csak pap legyen belőlem, ha az ő fia akarok lenni!“ „Akkor kis fiam nagy bajban vagy te!“ szól Gonda bácsi egész komolysággal, „de hát jó van jó fiam, az is kérdés, hogy te mi szeretnél lenni?“

Az öreg megcsipett, szüleim soha sem birták belőlem kifaggatni, Gonda bácsinak pedig bevallottam félve és szégyenkezve, hogy „bizony én komédiás szeretnék lenni!“ Néhány hónappal az előtt láttam az első szini előadást életemben, a „Falu rossza“ adták, boldogult Mikey volt benne Csene czigány, és azóta ellenállhatlan vágy kelt bennem Csene czigánynak lenni a falu rosszában, a szerepet már meg is kezdettem gyakorolni, lopkodtam a szőlőt szomszédunk kertjéből.

Gonda bácsi a meglepetés és sajnálkozás kifejezésével tekintett rám: „lesz még neked időd fiam meggondolni a dolgot, csak jól tanulj, hogy édes apádnak öröme teljék benned!“ Mindeniknek volt egy-egy jó tanácsa hozzám utra való gyanánt, csak Tincsike, a ki a fogával megkarczolta orczámat, ő nem tanácsolt, hanem a lelkemre kötötte „aztán hogy ha nagy lesz, megtánczoltassan!“

Tizenkét hosszu esztendő mult el. A gyermekből ifjuvá, sőt több, jogvégzett férfiuvá lettem. Galambjaimat rég elfeledtem, csak az az egyetlen „kis fekete galamb“ volt mindenem, hozzászállott minden sóhajom, vele foglalkozott minden gondolatom, nem érdekelt senki, nem törődtem senkivel és semmi mással. Bár gyakran jártam haza, nem mentem soha Gonda bácsiékhoz, de annál többet hallottam beszélni róluk a galamb-ducziról, a zárdáról, Noé bárkájáról, amelyek mind a Gonda bácsi és az ő galambjai bőrére ment satyrák voltak. Az asszonyok azon panaszkodtak, hogy a templomban Gonda bácsi galambjai a két első padot mindig megtöltik, mert csak a bálokba járnak késön, a templomba mindenkit megelőztek, a nőegyleti gyüléseken nem lehet semmit keresztül vinni, mert mindent leszavaznak, már ekkor Gonda bácsi galambjai a feleségével együtt szavazattal voltak képviselve, (milyen segéd csapat lenne a nagyváradi asszonyháborúban!) a bálokban az utóbbi időben már nyolczan járnak és külön kolonneban táncolják a négyest, a négy pár leány együtt, a „szent szív“ gyülésein a bigot papi elnök mellett ők a hangadók, mert ők hordják a legtöbb virágot, koszorut az oltárra, ők tudnak leg szebb kézi munkát és ők készitenek legtöbb és legszebb egyházi öltönyöket és minden héten kétszer meggyónnak, családi politikából a harmadik leány már csak 24 éves korában kapott hosszu ruhát, a Nincsi pedig már 27 éves és még mindig kurta szoknyás és kék harisnyás! (Pedig ez rágalom, mert Nincsi velem egyidős és akkor még csak 22 éves volt!···)

Szegény galambok, ők sohasem bántottak senkit és ő tőlük nem nyugodhatott senkisem. Tehettek-e ők róla, hogy lányoknak és annyian születtek, avagy arról, hogy férjhez nem mentek, talán egyik lány sem vágyott jobban a férjhez menetelre mint ők! De hisz erről még nem mondottak le! Uj nap virradt rájuk és uj élet kezdődött. Friczike most már Frigyes, a VII-ik osztályba jár, két télen át járt tánczisiolába, most már van gavallérjuk. A szegény fiut minden mulatságra különböző ürügyek alatt kikérték és haza hozatták az iskolából. Nagy munkát végzett a szegény fiu! Nyolcz leányt tánczoltatott egy egy hosszu éjszakán. Csak az angazsmával volt nagy baj, mig végre Gonda bácsi döntött olyképen, hogy kor szerint fog történni az engagirozás a négyesekre. Ezzel aztán a bálrendezőkre hárult minden ódium, hogy miért csak négy és nem nyolcz négyest rendeznek egy bálon. Azt mondják, hogy soha büszkébb és méltóságteljesebb magatartást nem láttak, mint mikor Miczike először tánczolt életében négyest — férfivel. Es ezért is megszólták, mintha ők tehettek volna arról, hogy a „Damen vall“ előli minden fiatal ember elszökött, és hiába izentek ismerőseiknek, hogy fentartottak számukra egy-egy négyest, és ha kell csárdást és egyéb tánczokat is, ezek már mind foglalkozást jelentettek és magától egyet sem hozott az ördög!

Beszélték róluk, hogy „ismeretséghiányában“ a ma már megszokott, akkor még elég uj uton is megkisérlették az „apróhirdetések“ utján való ismeretségkötést, nagyon természetes a házasság ki nem zárásával.

A női ész ravasz fondorlatával szöttek a hálót, emlegették atyjuknak 60—70 ezer frt értékü vagyonát, de a 10 gyereket soha!

Herminke volt a férjhez menendők között a legcsinosabb. Nincsike a kurta szoknyás csitri lány még nem számitott, a fényképiró nem győzte teljesiteni a Herminke fényképeinek után rendeléseit, mindenik lány ezét küldötte mutatóul imádottjának. Az nem egészen ijesztő kép és a csábos 60—70 ezer frtok reménye lángoló szerelemre gyujtotta az iparlovagokat, egész halmazával dicsekedett mindenik leány a szerelmesebnél szerelmesebb leveleknek, Miczike talán még most is könyv nélkül szavalja azt az ódát, amit egy mini-zteri titkár irt hozzá, kiről kisült, hogy csak ideiglenes kisegitő diurnista volt.

(Vége köv.)

Sürgönyök.

(Lapzárás után érkeztek.)

Budapest, április 1-én. (Eredeti sürgöny.) A tisza-szabályozási sorajegyek mai huzásán a főnyereményt a 3197. sor 89. nyeremény számu sorajegy nyerte el.

Budapest, április 1-én. (Eredeti sürgöny.) A hivatalos lap mai száma publikálja a pénzügyminiszter rendeletét, melylyel az egy és két filléresek forgalomba hozatala a mai naptól jelegtetik és a bronzérmek kiadásának arányában a négy krajczárosok bevonatnak.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. *Harmincöttödik évi zárszámla 1892. január 1-től december 31-ig.* **BEVÉTELEK.** **VAGYON** *Mérlegszámla 1892 december 31-én.* **TEHER**

KIADÁSOK.	forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1697537	03		
Függőben maradt károk tartaléka	135321	88		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni költségek levonásával	287576	24		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	110924	95		
Postabérek	49157	81		
Adakozások közhasznu célokra	6650	—		
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	424878	83		
Behajthatlan követelések leirása	5861	99		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1800000	—	4517908	73
II. Szállitmány-biztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	49008	58		
Függőben maradt károk tartaléka	10673	88		
Szerzési költségek	10521	60		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	12741	13		
A következő évnek dijtartaléka a viszont-biztositott rész levonásával	18351	39	101296	58
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és törlések	228149	44		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	1400469	38		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonása után	222622	35		
Behajthatlan követelések leirása	2302	11	1858543	28
1892. évi nyereség			610998	02
			7088746	61

BEVÉTELEK.	forint	kr.	forint	kr.
1891-ki nyereményszámla: maradvány			615	95
I. Tűzbiztositás.				
1891-ről áthozott készpénz dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1763217	98		
430.162,747 frt 83 krnyi kötött biztositások után, valamint a f. évben lejárt dijrészl. befolyt dijak 4.998,340·76 levonva: törlesztett dijak . 452,051·09 viszontbiztositási dijak . 603,784·96 lejárt visszbiztositási dijrészletek 1.038,800·44 2.094,136·49	2904204	27		
Az 1891. évben függőben maradt károk tartaléka	127786	98	4795209	23
II. Szállitmány-biztositás.				
Az 1891. évről áthozott dijtartalék . 33.558,680 frt 51 kr. kötött biztositások utáni dijak 150,265·14 levonva: törlesztett dijak . 2,823·31 viszontbiztositási dijak . . 68,579·28 71,402·59	18375	86		
Az 1891. évben függőben maradt károk tartaléka	78862	55		
	11420	90	108659	31
III. Jégbiztositás.				
84.138,092 frt 66 krnyi kötött biztositások utáni dijak	1696322	96	1696322	96
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapirok és idegen pénznemek után	422310	61		
Társasági házak tiszta jövedelme	60628	55	482939	16
			7083746	61

VAGYON	forint	kr.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak és bankoknál	3802300	33
980.000·— M. kir. italmérési jog kártalanitási 4½% kötvények á 100·— = 980,000 frt — kr.		
800,000·— m. vasuti 4½% ezüst kölcsönkötv. á 100·— = 800,000 frt — kr.		
375,000 Lira olasz alapitványi kötv. á 90·3/4=338,906·25 frs. — cs. á 9·58½ . . 162.420 frt 82 kr.		
18.700 Pesti Lloyd társ. kötvények . . . . á 99·50 18,606 frt 50 kr.		
Bécsi biztositó társasági részvények 2737 db á 188.— = 514,556 frt — kr.		
A fenti értékpapirok után az év végéig esed. kamatok	25,082 frt 40 kr.	
Leszámitolt, visszleszámitolt és egyéb váltók		2500665 72
A társaság házai Budapesten		721864 66
		1210000 —
Különféle adósok:		
a) Pénzkészlet és maradványok a képviseléseknél		796299 87
b Maradványok idegen biztositó intézetoknél		200196 66
Jégbiztositási osztály folyó számlán		236442 83
Központi pénzkészlet		77130 15
A következő években lejáró dijváltók és dijkötelezvények összege . . 14.171,029 frt 48 kr.		
		9544800 22

TEHER	forint	kr.
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint . . . . . 2,000,000 —		
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 200 fél részvény á 500 frt 1.000,000 —	3000000	—
Társasági tartaléktőke*)	2656295	59
Tűzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül . . . . . 1.800,000 frt — kr.		*)
Szállitmány biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül . . . . . 18,351 frt 39 kr.	1818351	39
Tűzbiztositási függő károk tartaléka	135321	88
Szállitmány biztositási függő károk tartaléka	10673	88
Árkülönbözeti tartalék	238064	49
Különféle hitelezők	177809	25
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	1221	—
Első magyar ált. biztositó-társaság Lévay-alap	77056	28
Tisztviselők nyugdijalapja	502185	29
Életbiztositási osztály folyó számlán	317432	15
1892. évi nyereség	610998	02
*) A társ tartaléktőke az 1892. évi nyereségből kiegészittetik . . . . 3.000,000 frt — krra		
	9544009	22

II. ÉLETBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. *Harmincadik évi zárszámla 1892. január 1-től december 31-ig.* **BEVÉTELEK.** **VAGYON.** *Mérleg-számla 1892. december 31-én.* **TEHER.**

KIADÁSOK.	forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények dija	139675	31		
Visszaváltott kötvényekért	176636	77		
Halálesetek után kifizetett kárösszeg	780613	97		
Lejárt kiházasitási tőkékért	566073	37		
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	111006	75		
Függőben levő károk tartaléka	228608	09		
Érjáradékokért	47282	40		
Viszontbiztositási dijak	64539	32		
Bélyegekért	52778	01		
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok uti- és egyéb költségek	148095	72		
Tiszti fizetések	50263	81		
Jövedelmi adóért	8157	99		
Orvosi dijakért	27731	68		
Szerzési és dijbehajtási költségek	212772	92		
Behajthatlan tartozások leirása	9334	07	2623470	18
Dijtartalék az év végén			17985648	55
1892. évi nyereség			329013	14
			20938131	87

BEVÉTELEK.	forint	kr.	forint	kr.
A mult évből áthozott dijtartalék			3146179	18
Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után	515951	53		
az előbbi években kiállitott kötvények után	2613053	34		
a biztositott tőke emelésére fordított nyeremények	17174	31		
Mult évi függőben volt károk tartaléka			211721	27
Illetékek			65055	20
Kamatjövedelem			817421	50
			20938131	87

VAGYON	forint	kr.
Értékpapirok . . 16.251.303 frt 95 kr ugyanis.		
757,000 frtnyi m. földhit. 4½% zálogl. 100 frtjával	757000	—
6.878,300 frtnyi m. földhit. 4½% zálogl 96¾ frtjával	6654755	25
3.000.000 frtnyi m. földhit. 4% talajjavitási és szabályozási zálogl. 95 ½frtjával	2865000	—
1.179,500 frtnyi m. k. államvasuti ezüst kölcsön 4½% os kötvények 100 frtjával	1179500	—
1.620,300 frtnyi magyar északkeleti vasut 5% os ezüst elsőbbségi kötvények 100 frtjával	1620300	—
2.265,800 frtnyi Budapest főv. 4½% os kölcsönkötvények 100 frtjával	2065800	—
Beszterczebánya-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti elsőbbs. kötvény	1102877	07
14,018 Lire 29 c. olasz 5% járadék és kamatai	6071	63
1892-ben esed. kam. és elszám. pénzküldemény	254020	10
Jelzálog-kölcsönök	175830	91
Kötvény-kölcsönök	1837509	—
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	11069	32
A központ tartozása folyó számlán	317432	15
Vezér- és főügynökségek a mások tartozásai	437545	28
	19284710	71

TEHER	forint	kr.
Dijtartalék		
levonva a viszontbiztositási dijtartalékot . . . . . 399,300·31	17985648	55
Biztossági alap	243925	40
Kiházasitási tőkék nyeremények	489270	59
Függőben lévő károk tartaléka	228608	09
Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka	692	65
Előre fizetett dijak 1893—1896. évekre	2008	28
Fel nem vett nyeremények 1891. évről	3	07
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	5540	94
1892. évi nyereség	329013	14
	19284710	71

Budapest, 1892. december hó 31-én.

Ágoston József, életbiztositási osztályfőnök.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Lévay Henrik, Ormody Vilmos, báró **Schosberger Zsigmond,** gróf **Zichy Nándor.** **Szende Károly,** a közp. könyv. főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1893. március hó 17-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Gróf Batthyány Géza, Glozey Samu, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond, Szitányi Izidor.

Kaozvinszky János, életbiztositási könyvvivő

Bérlet.

Kassa közelében, vasuti állomás mellett, egy 140 osztályozott hold kiterjedésü és kedvező fekvésü földbirtok, lakóházzal és gazdasági épületekkel, 1894. évi január hó 1-től bérbe vehető.

Bővebb értesülés szerezhető Kassán Szepsi-ut 6. szám, I. em. 83 3—3

Csakis a világhirü **cigarettapapirost használjátok**

Les Dernières Cartouches jegygyel

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exelmans.

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a cigarettapapiros eszményképe.

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25. 106 24—25

A valódi francia „Les Dernières Cartouches" cigaretta-papirok, valamint a valódi francia cigaretta-hüvelyek a „Les Dernières Cartouches" papirból **Kassán, Falk Károly és Emil** uraknál kaphatók.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Faasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Fellépte a következő művészeknek:

Pawlov-trio, hirneves orosz vokál-hármas.
Lengyel Margit kisasszony hirneves kuplé-énekesnő.
Horváth Ferike k. a. magyar dalénekesnő.
Lerner Elza k. a. chansonett énekesnő.
Eschenbach Friczi k. a. kosztüm-énekesnő.
Weiser Jaques, ének-humorista.
Rossé Emil, karmester.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálást mellett gondoskodik **Hrazdil Károly**

71—12 szállodás.

Poprádi sör.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

a legfrissebb töltésü

poprádi üvegsört

kivánat szerint naponkint házhoz szállitok.

Egy félliteres üveg 12 kr.

Az üvegért külön 6 kr. letét adandó, a mely az üveg átadásakor visszaadatik.

Pontos kiszolgálatról gondoskodik

Rumpold József
vendéglős

93 2—3 **Malom-utcza 5. sz.**

Kassai takarékpénztár.

Hirdetmény.

A kassai takarékpénztár-részvénytársulat 1893. évi márczius hó 12-iki rendes évi közgyülésének határozata s annak értelmében nyert megbizásunk alapján tisztelettel felhivjuk a darabonként 60 forinttal befizetett kassai takarékpénztári ideiglenes részvényjegyek t. cz. tulajdonosait: hogy minden egyes ideiglenes részvényjegyre 140 forintnyi összeget folyó 1893. évi junius hó 30-ig mint kitüzött záros határidőig befizetni sziveskedjenek, mivel ellenesetben jogunkban fog állani — az alapszabályok 8. §-a értelmében — a befizetést nem teljesitett részvényeseket társulati jogaktól megfosztottnak és azon ideiglenes részvényjegyeket, melyekre a befizetések elmulasztattak, érvényteleneknek nyilvánitani.

Kassán, 1893. évi márczius hó 17-én.

94 2—2 **A kassai takarékpénztár igazgatósága.**

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. saját „Zur goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, a mely általános labdacsok nevet alatt, az utóbbi nevei teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan oly létesitő hatásuak, melyben azon labdacsok eredeti hatásukat szerencsésen ha nem is nyujtották volna. Evtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő házi szerből készlet ne volna található.

Számtalan orvosi által ezen labdacsok használatával ajánlattatnak és ajánltattak mindezt oly bajoknál, melyek a vér szennyeződéséből eredtek: mint: szemgyuladás, máj-bajok, bőrkiütések, vértolulások, szemgyir, bőrtisztaság, a hasznos hatásról tanuskodnak. Ezen szerből készült labdacsokkal vannak orvosaink a sz. abbói meg is győződve. Ezen orvosi tanuk nyilatkozatának a sz. abbói megjelent bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, de annak folytán még a legnyomasabb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairattal, melyet a labdacsok ügyszerü a legkitünőbben és legmeglepőbb betegségek után egészségük visszanyerése felett közöltek, bővebb szavakkal nem szükséges ajánlatukat tovább fűzni, mert mindenki a ki ezen labdacsokkal használt, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1892. okt. 22.

Tekintetes Ur!

Alólirt kéri, hogy részére hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neuraiter Ignácz, orvos.

Hrsche, Földnik mellett 1887. szept. 12.

Tekintetes Ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai használ által erőltek, melyeknek hatását csomai megfrom: Az gyermekágyban megbüllem olyannyira, hogy sokszori munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára, mit e holtak közt nyertem volnék, ha az Ön csodálatreméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Ont ezért cselekedet. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint más mázsoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Kutlicz Teréz.

Béca-Ujhely, 1887. nov. 9.

Mélyen tisztelt Ur!

A legfőrébb elismerésemet mondom csomai Onnek 60 éves nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorkrimtban és viszkorságban, már életét is megunta, melyről egyébként is le mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s annak állandó használata folytán tökéletesen ki gyógyult. Legfőbb tiszteletével Weinsettel Josefa.

Eichengraberamt, Gifhi mellett, 1889. márczi. 27.

Tekintetes Ur!

Alólirott kénytelen, kir. 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulasztható legnagyobb elismerésemet kijelenni ezen labdacsok értéke felett és sok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben ilyen ajánlani. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tiszteletteli Zwicki Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle az „arany birodalmi almához"** czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó dobor ára 21 kr. Egy csomag, melyben**

Amerikai közv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb seb-, sor- és égéskenőcs, mely minden kiütéseket és dermedt bajok, u. m.: gerincsavy-tántalom, tagszaggatás, lohinc, migrénc, fogas fogfáj, fülfáj, rhinszaggatás stb. stb. ellen. 1 ft 30 kr.

Tannochinin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer közül orvosok által a legjobbnak elismervén. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Stendel tanártól, fütés és sebzés által okozott seb-, sor- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer ón kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden lehüt sebre, mint legbiztosabb szer ismervén. 1 üveggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Ütődés-pedy egy általánosan ismert kitünő házszer burut, rekedtség, gyuladtság stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 ft 60 kr.

Élet-eszenczia (drágul csepek) megrontott gyomor, rosz emésztés, hányás és minden ezzel állott bajok ellen kitünő házszer. 1 üveggel 25 kr. 12 üveg 2 ft.

Ajtalános tisztitó-só, Dallrich A. W.-től Kitünő házi szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: fájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorbév, szemvér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 80 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszüntet a lábizzadást s ez szulnal képződő kellemetlen szagot ezen tartja a lábbelit és mint általunk ismert szer van kipróbálva. Egy dobozzal 80 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Helső vagy egészség-só, kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek.

Postai megrendelések a legyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek csekkal mérsékeltetnek. 65—7—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatoás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt záloglevelelket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 6—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Kocskázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Függönyök | Perzsiák | Divántakarók

Legolcsóbb szabott árak

70 7—80

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi április 5. 39. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bées Schalek Henrik Bées, Haasenstein & Vogle Bées; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vácz utcza 11. sz., Juulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Iparosaink jövő nemzedéke.

A legutóbbi évtizedek nagyon megérlelték gondolkodásunkat arra, hogy megszünjünk hazánkat Eldorádónak, kizárólag termelő országnak tekinteni. Ma már nem kell Európára szóló politikai bölcseség belátni, hogy puszta a nyers terményeknek értékesitése ipari produktumok nélkül, nagyon is megrendithetné financziális állapotainkat.

Ebből a természetes, józan belátásból következett, hogy végre nálunk is megmozdult a levegő az ipar fellenditése, az ipari viszonyok rendezése érdekében.

Néhány évtizeddel ezelőtt magyar iparról, általános értelemben, azólni nem is lehetett, mert kevés kivétellel, majdnem minden iparágat külföldről beköltözött iparosok müveltek, a kik nagyon derék emberek voltak, de a kikben csak évek multán, mikor már jól ment dolguk, érett meg a magyar hazafiság.

A magyar emberek, bizonyos iparágak iránt, ellenszenvvel viseltettek, arról meg éppenséggel nem hallottunk, hogy intelligens családok gyermekei ipari pályára léptek volna, legfölébb ijesztésül használták a rossz tanulóknál, a miből azután az következett, hogy tisztességes iparos helyett tanulatlan léhütők váltak belőlük s szaporitották a proletárizmust.

A viszonyok hatalmas változása folytán peraze ez a korlátolt felfogás nagyon szük térre szorult. Ma már tisztában vagyunk azzal, hogy hazánkban a nemzet fentartó elemnek a földmüves- és iparos-osztályból kell fejlődnie, s igy ezt az uj társadalmi réteget kell a nemzet zömében életképessé, erőssé érlelni, még pedig a helyes uton járó kultura által.

Ezuttal czélunk arra mutatni, hogy iparos osztály jövő nemzedékének megérlelésére minő tényezők szükségesek?

Sokszor hangoztatott nézet az, hogy ipari fejlődésünket, csak a kultura magasabb fokán álló iparos osztály lesz képes előmozditani, s a jóval haladottabb külföld produktumaival szemben, versenyképessé tenni.

Ezen kivánalom elérhetésére megtétettek a szükséges intézdések, a mennyiben a haza majdnem minden nagyobb városában állittattak fel polgári, valamint később ipariskolák, a melyeknek czélja az iparos osztály jövő nemzedékét a nagy világversenyben életképessé tenni.

Azt ma már csak a szükkeblü elfogultság mondhatja, miszerint nálunk hiányoznak a szükséges tényezők az iparososztály kulturális haladásának előmozditására. Most már ennek fejlesztése, érvényesithetése egyedül maguktól az iparosoktól és a társadalmi felfogástól függ.

Fájdalom: a magyar iparosztályban, mely pedig az utóbbi évtizedben nagy haladást mutathat fel, még mindig akadnak oly korlátolt gondolkodásu egyének, kik sehogy sem akarnak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy az iparostanulók azokba, az uraknak való tudományba, bevezettessenek. Az ily mesterek azután nem valami nagy lelkesitői tanonczaiknak, de mi több ellenségeik a képzetebb tanonczoknak.

Ha tehát az ipariskolának nehézségekkel kell küzdeni, s ha kellő eredményt nem mutathat fel, s ha polgári iskoláink nagyobb részt csak proletárokat nevelnek, annak oka egyedül a korlátolt gondolkodásu iparosokban keresendő.

Még ennél is hatalmasabb akadály, a társadalmi felfogás. A társadalom, mely ha valahol a világon, ugy nálunk mindig arisztokratikus alapokon nyugodott, nem barátkozik meg azon demokratikus felfogással, hogy a kenyeret biztositó, tisztes munka az, mely az embereknek a társadalomban egyenlő jogokat biztosit, s hogy ennélfogva a kellően képzett, szorgalmas, becsületes iparos, éppen olyan ur, mint egy miniszter. A társadalom még mindig szeret abban a meggyőződésben ringatódzni, hogy az iparososztály, tehetség és intelligenczia dolgában nagyon alant áll. Igy azután már a gyermekekben megölik a valamely iparág iránti hajlamot, még ha abban különben tehetséget tapasztalnak is.

Ha valamely gyermek rosszul tanul, akkor valamiképpen rászánják magukat az iparosi pályára, de olyképpen, hogy még irni és olvasni is alig tanitják meg.

Ilyen egyénekből azután nagyon bajos dolog az iparosok jövő nemzedékét olyan szinvonalra emelni, minőt nemcsak az ipar s osztály, hanem a nemzet és haza magasabb érdeke is megkiván.

Tapasztalati tény, hogy akárhány családban vannak tehetséges gyermekek, kiknek nagy hajlamuk van valamely iparág iránt. Ezekben ezt a hajlamot nem szabad kiölni s nevetség tárgyává tenni, hanem inkább, helyes irányban, fejleszteni; s megértetni a gyermekkel, hogy mai napság már az iparos pályán is csak tanult, képzett egyén boldogulhat, igy azután a gyermek ambicióval és kedvvel lép az iparosi pályára.

Tehát az iparososztály jövő nemzedékének fejlesztéséhez hozzá kell járulnia legfőképpen maguknak az iparosoknak s másodsorban a társadalomnak és pedig a benne rejlő s kiburjánzó balfelfogás s elfogult gondolkodás teljes legyőzésével.

Szalay Sándor.

A nemzetiről.

Az egyházpolitikát fölötte érdeklő legujabb eseményekkel kapcsolatosan a bécsi Wiener Tagblatt magyar szócsöve fölötte érdekesen jellemzi a nemzetiek állapotát szemben a Wekerle-kormánynyal, a mely Bécsből olyan előttük v á r a t l a n u l kedvező husvéti tojásokat hozott haza.

„Leirhatatlan — szól a czikk — a konsternáczió a mérsékelt ellenzék táborában. Az urak azt hitték, hogy a korona megtagadja az előzetes szentesitést a polgári anyakönyvekre vonatkozó törvényjavaslattól, melylyel egyidejüleg a polgári házasságra vonatkozó javaslat is előzetesen jóváhagyottnak tekinthető s ezáltal be fog következni a rég áhitott válság.

Minthogy az egész országban a közvélemény óriási többséggel s 1867 óta nem tapasztalt lelkesedéssel a kormány liberális politikája mellett nyilatkozott, a mérsékelt ellenzéki urak nem merészelnek már reakczionárius hurokat pengetni, s azért most valami ujat kell kitalálniok.

Ez az uj valami pedig az a követelés, hogy a kormány még a polgári anyakönyvek behozatala előtt köteles benyujtani a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, mivel logice csak ez a sorrend a helyes. Eddigelé ugyan egy oldalról sem állitották ezt, sőt Szilágyi Dezső igazságügyminiszter egy oldalról sem találkozott ellenmondással, mikor arra utalt, hogy a kötelező polgári házasság csakis egy egységes polgári törvénykönyv, illetve annak családjogi részének keretében, melynek kiegészitő részét képezi, hozható be.

Apponyi gróf megfélemlitette magát pártjának lármás elemei által és saját politikai meggyőződése ellenére oly helyzetbe kergettette magát, mely őt politikailag formálisan lehetetlenné teszi. Legderekasabb

TÁRCZA.

Gonda bácsi „galambjai.“

(Vége.)

A lép rosszul volt elkészitve, egymásután repkedtek róla tovább a félig oda ragadt madarak. Családja csalódására jött! Még most is a szájakon forog az a tableau, mikor nyolcz vőlegény jött egyszerre egy vonaton, egy kocsiban mind Gonda bácsiékhoz, mindeniknek szándéka tisztességes, elhatározásuk komoly, de egyik sem ismert rá imádott menyasszonyára, pedig corpus delictiként kezükben volt az arczkép... a Herminkéje mindeniknél, de 6 évvel megelőző kinézéssel...

Ennek is szegény Gonda bácsi adta meg az árát, a szélrózsa minden irányából összeseregiett vőlegényeknek, megkellett téritenie az utiköltségüket, hogy botrányt ne okozzanak.

Micsikének azonban megvolt az elégtétele, mert a titkár ur, kiről kisült, hogy ideiglenes kisegitő diurnista, midőn már megkapta az uti költséget, hajlandó lett volna kötélnek állni, de Micsike büszkén kikocsarasta...

Jaj annak, aki a casust nem ösmeri, és végig kell hallgatni Gonda bácsi galambjainak szerelmi tragédiájukat, amint azt ők, de nagyon természetes, egészen másképp előadják. „Oh! azok a férfiak!“

Egyszer az utczán menve, egy női alak közelg felém. Egészen idegen és mégis oly ismerős! Teljesen érett arcz és kis leányos öltözet. Táska van kezében, bizalmasan tekint felém... egész önkénytelenül üdvözöltem, mire még jobban megnés és megszólit: „talán meg sem ismer engem!?“

„Én vagyok Nincsi!“ az én egykori kis barátném volt valóban, a kis posta galamb.

„Talán csak nem jár még mindig a postára!“

„De bizony! lássa-lássa azok az én nővéreim erőnek erejével még mindig kis lányt csinálnak belőlem, és ha véletlenül korom után kérdeznének 15 évesnek kell vallanom magamat, mert ők ennyit bizonyitanak, pedig én egykoru vagyok magával, hisz jól tudja együtt jártunk az iskolába, tudja-e, hogy az a Szücs Panni még most is olyan szemtelenül néz reám, már férjhez ment, kész vén asszony, én meg még mindig kis lány vagyok, valahányszor azt a kóczos Pannit látom, mindig eszembe jut, milyen jó lenne most is egy ilyen védő nekem! Oh azok az én nővéreim, hogy nekik nem sikerült férjhez menniök, utját állják az én boldogságomnak. Lássa én akivel hamupipőke gyanánt bánnak, férjhez mehetnék. Már meg is kérték a kezemet, ah! de az én nővéreim erről hallani sem akarnak, mindig azzal állnak elő, hogy ők közülök kérjen meg valakit az, aki nekem eskűdött szerelmet, és akit én is szeretek és szeretem igazán. Szeretem, nagyon szeretem szüleimet, testvéreimet is, de le nem tűzdhetem vágyamat, hogy magam asszonya legyek. Tudja-e, hogy én még szuát sohasem ettem, mert mindig én szedek utoljára és akkor már csak a püspök falatok maradnak. Nem is tudom, hogyan lehet olyan nagy uraknak mint egy püspök oly rosz gusztusok. Uj ruhám sem volt még, mindig a nővéreimből alakitanak át, pedig nekem is van már pénzem, mit varrásból szereztem. A papa azt nagyon jól tette, hogy munkára szoktatott bennünket. Ugy-e a tisztességes munka nem szégyen!?“

„A világért sem!“ válaszoltam. „De maradjunk Nincsike az előbbi tárgynál. Nem a püspök falatot értem, hanem saándékolt férjhez menetelét!“

„Megmerné-e mondani ki a vőlegénye?“

Nincsike elpirult, de nem ugy, mint egykoron a mamája.

„Hisz azt ki is találhatná!“

„Hogyan találhatnám én ki, mikor több mint 12 év óta nem láttuk egymást és csak ritkán vagyok a városban!“

„Hát megmondom magának. Engem sem bálba, sem társaságba nem vittek, ha hozzánk fiatal ember vetődött, nekem nem szabad volt be sem menni, ugyszólván alig ismerek mást!“

„De hát én még mindig nem tudom, ki a vőlegénye!“

Ujra elpirul. „Nem is lehet más, mint a posta expeditor! nagyon derék kedves ember és azt mondja, hogy el nem hagy, inkább megszöktet és ha otthon ellenzésre találok, én fogok beleegyezni a szöktetésbe.“

„A dolog kényes, de ha más mód nem vezetné czéljához, én is helyeslem elhatározását. De most már ég vele!“ Hanem még egyet mondjon meg nekem: ‚Hol van Friczike!?‘ „Frigyes pap lett!...“

* * *

Szegény Gonda bácsira nehéz idők következtek öreg napjaiban. Mennyit küzdött, fáradott egész életén át és mindent családja boldogságáért tett. Es ime! az örőm reménye bánatra vált, nyolcz vén leány a nyakán, ezek mind olyanok, mint az érett kilisek. Aldott jó galambok voltak egykoron, de most a pártjuk feletti kétségbeesés borzasztóvá tette őket. Gyötörte lelkét az a tudat, hogy kis lánya a Nincsike közel áll a boldogsághoz és ő tehetetlenül áll vén lányaival szemben. O aki méltán megérdemelte az emberek tiszteletét, gonosz tréfáknak és a gunynak tárgya lett, elvették a kedvét üzletétől is, mert azt beszélték róla, hogy: „Gonda bácsinak igen ócska portékái vannak!“ és hogy: „nem fog több ecetet eladni, mert neki van szüksége rá, a vén galambjai besavanyitásához!“

És az a fiu, az a fiu! hiszen ha több fia lett volna, szivesen adott volna belőlük katonának is, de az az egyetlen egy, ki hivatva volt a Gonda név folytonositására, ez is pap lesz. Mért küzdött tehát ő eddig és minek küzdjön tovább. Aruba bocsátotta üzletét és ecetgyárát, ezeken könnyebb volt tuladni, mint a galambjain. Nyugalomba vonult és ekkor elnevezték museum őrnek, de neki nem volt nyugta ga-

munkatársai nev zetesen Hodossy Imre, Horváth Lajos, Veszter Imre, söt bizonyos fokig Horánszky Nándor is visszavonultak. Ellenben előtérbe nyomultak Károlyi Sándor gróf, Nagy István és Bolgár Ferencz. A párt ama tagjai, a kik most már egy évtized óta várják, hogy kormányra jussanak, elégületlenekké lettek s Apponyi gróf magatartásának illusztrálására a következő anekdotát terjesztik:

Apponyi épugy jár, mint az öreg Bánffy gróf Kolozsvárott, a ki évente piaczra vitte dus termését, de mindig egy hatossal többet kért a piaczi árnál. Ennek az lett a következménye, hogy gabonakészletei teljesen beszáradtak. Apponyi gr. is minden alkalommal csak egy hatossal követelt többet a politikai árnál. Es félő, hogy nem mond le erről a módszerről s akkor ő is pártjával együtt be fog száradni. Az ily állapot nemcsak hátrányos, de minden tekintetben nevetséges is. Apponyi grófnak, ha nem is tekinti saját személyét, de hiven kitartó barátai érdekében, véget kell vetnie ez állapotnak.

Ujdonságok.

Fábián János vármegyénk alispánja tiszteletére Szikszón dr. Szentléleky kir. járásbiró uri házánál e napokban fényes lakoma volt, a melyen V a r g h a József tiszteletes ur lelkes tósztban ünnepelte a régi Fábián Jánost és ennek jeles érdemeiből következtetve, örvendezett az uj alispánnak, a ki vármegyénk élére állitva, hivatottságánál fogva, diszére lesz az alispáni széknek is. A szép számu uri társaság a kedves házi asszony megérdemlett di söitését sem hagyta számon kivül, a ki — levelezőnk szerint — a szokásos lucullusi lakomát vendégszerető kedvességgel párositva magyaros kedvvel füszerezte meg.

Kinevezés. Kaczvinszky Géza, a kassai kir. törvényszék egyik jeles biráját ő felsége a király a kassai kir. itélő táblához birónak nevezte ki.

Philharmonikusaink sok nehézség után végre husvét hétfőjén megtarthatták hangversenyöket, de nem mint tervezve volt, a Schalkház termében, mert ez ellen megint kifogást emelt a katonai parancsnokság, ugy vélekedvén, hogy a Schalkház nyilvános hely és ilyenen a philharmonikusokhoz beosztott egynehány katonai zenésznek nem szabad közremüködni, minek folytán a hangverseny a főgimnázium termébe lett az utolsó órában átplántálva, a hová daczára a közönség tájékozatlanságának, annyian jöttek el, hogy a kis terem alig volt képes befogadni a sokaságot, a mely eljött, hogy a dr. S t e e r Miklós dirigens vezetése alatt álló zenekedvelők magasan szárnyaló zenei tudásán gyönyörüséggel csüngjön, hogy élvezze a klassikus zene örökbecsü szépségeit, a melyeket zenekedvelőink át és átértve visszaadni oly remekül tudnak. A müsoron Wagner Rikhárd a bolygó hollandi nyitánya, Grieg Edward 46. sz. opusza Peer Gynt Suite remek mü állott, a melynek negyedik részét, táncz a hegyi szellem csarnokában, meg kellett ismételniök. Végül pedig Mendelssohn III. A-moll szimfóniája a legfenségesebb interpretáczióban hangzott el ugy, hogy a hallgatóság frenetikus tapsviharral adózott a mesteri összjátéknak.

Vasut. R á t h Péter a kassa-oderbergi vasut ügyvivő igazgatója most vasárnap érkezett városunkba s még aznap ment Eperjesre az ottani állomás s a bártfai vasut megszemlélése végett. Este visszatért Kassára s másnap reggel külön vonattal Ruttkára ment megszemlélve mindenütt az állomásokat s különösen az uj épitkezéseket. Kiséretében voltak P a l á s t h y Ágoston felügyelő, üzletvezető, K a i l l Adolf és K ä m m e r János felügyelők, szakosztály főnökök és Kassán még F á b r y Alfréd főmérnök és osztályvezető csatlakozott hozzájuk.

A magántisztviselők Kassán husvét vasárnapon csatlakozva a Budapestről kiindult országos mozgalomhoz, a mely a magántisztviselők nyugdiját illetve jövőjét biztositani tüzte ki czéljául, népes értekezletet tartottak, hogy e fontos társadalmi mozgalomból kivegyék az őket megillető részt. Az értekezlet elnökeül D e i l Jenőt kérték föl és S z c z e r b o v s z k y Sándor előterjesztésére nyomban megalakitották a helyi bizottságot a következő tagokból: elnök: Deil Jenő keresk. és iparkamarai titkár. Alelnökök: Stadler Sándor takarékpénztári igazgató, Vadász József pennybank igazgatója, Szczerbovszky Sándor generali titkára. Titkár: Korponay Bertalan ipartestületi jegyző. Tagok: Adler Adolf az Adler és Gold cég beltagja, Bálint Károly mümalmi igazgató, Bárkány Henrik Generali főügynök, ifj. Bauernebl Szilárd sörfőző, Bittelmeyer Márton pótkávégyári igazgató, Brody Fülöp nagykereskedő, Class Nándor gázgyári igazgató, Czerny Tivadar téglagyári igazgató, Eissler Simon székgyáros, Fest Oszkár népbanki főkönyvvezető, Fényes Dezső Foncière titkára, Fleischer Kálmán gépgyáros, Hanser Dávid Adria titkára, Jakab Péter épitőmester, Knöpfler Vilmos ügynök, Klimkovics Elemér t. pénzt. hivatalnok, Ladomérszky Gyula kórházi gondnok, Laszgallner Ödön csányi malom igazgatója, Lévai Henrik Gresham főnöke, Maschke Ferencz Hitelbank igazgatója, ifj. Novelly Sándor Foncière főügynöke, Poeckh Károly üzletvezető Szakmárynál, Proché Ede lapszerkesztő, Répászky Mihály épitőmester, Ries Lajos nyomdatulajdonos és lapszerkesztő, Rottenberg D. kereskedelmi bank igazgatója, Rozman András cégvezető Fleischer és Schirgernél, Schürger József takarékpénztári pénztáros, Schwarzenberg Mór közuti vasuti igazgató, Senka József dr. kórházi igazgató, Sipos A. Gyula kötszöv. gyártulajdonos, Steinhübel Lajos Pennybank titkára, Szakmáry Károly kereskedő, Szilágyi Miklós gőzfürdő intézője, Ungar Adolf laptulajdonos, Tattárszky Gyula ker. és iparkam. fogalmazó, Trebitscher Gyula keresk. bank főkönyvvezetője, Vanczák Nándor népbanki igazgató, Weinfeld József Adria főügynöke, Werfer Károly nyomda és laptulajdonos, Wilhelm Mór csányi malom könyvelője. Ezután határoztatott, hogy az itt megalakult bizottságról a vidékünkbeli városokban levő magán-tisztviselőségek értesittessenek és hogy azok ide csatlakozásra felhivassanak, mert a czél az, hogy az országos nyugdij-intézetnek itt Kassán az egész öt megyét egybefoglaló ipar- és kereskedelmi kamara területére központ létesittessék, hogy igy ez ügy érdekében erőteljes propaganda tartassék fen. E határozat után a budapesti központi szervező-bizottság kiküldöttje R o t t e n b e r g Jenő a folyamatban levő akczió eddigi müködése felől kimeritően tájékoztatja az értekezletet, a mely a mig egyrészről ezt örömmel veszi zsinórmértékül, másrészről felkéri a központ képviselőjét, hogy ide az alakuláshoz szükséges nyomtatványokat átengedjék. Végül pedig Szczerbovszky kéri, hogy az értekezlet a „Magántisztviselők Lapjá“-t pártolja. — A magunk részéről a magántisztviselői karnak ezen üdvös mozgalmát azon ohajtással támogatjuk, hogy az érdekelt vállalatokat, pénzintézeteket, a melyeknek kötelessége ez érdeket elömozditani, felhivjuk: ne zárkózzanak el tisztviselőik ügyét diadalra juttatni. Fölötte fontos kérdés ez éppen reájuk nézve, mert hisz azoknak a támogatásáról van itt szó, a kik tudásuk, erejük, szorgalmuk és becsületességük latbavetésével egy nagy nemzeti ügynek szolgálnak, a midőn közvetlenül a tőke hasznositása által egyes érdek-csoportoknak javát mozditják elő, mig ők maguk bármily arányban kapják is ki a j e l e n megélhetésre javadalmazásukat, a j ö v ő r e n é z v e bizonytalanságban vannak. Az emberiségnek pedig legszebb jellemvonása az, hogy ha az embertársainak, a midőn erejét kiaknázza, jövőjét sem téveszti szem elől.

A kassai irodalmi társaságba — egy előttünk fekvő taggyüjtő-iv szerint — H e g y i József ismert poéta és kassai jogász alapitó-tagul lépett be.

A próbaházasság Gerőnek a Kossuth-nóta révén nagy hirre vergődött életképe a két husvéti ünnepen került ujdonság gyanánt előadásra a kassai szinpadon mindkét estén rogyásig zsufolt ház előtt. A harmadik felvonásban, mikor a nevezetes kuplékra kerül a sor, Andorfy, a ki a Szikora szerepét adta, első intrádára mélységes némasággal jelezte csak a Kossuth-nótát, mig a czigány zene tele tüdővel fujta a dallamot. Viharos taps és hallodrio aztán addig dühöngött, a mig csak Szikora uram is rá nem adta a fejét elfujni a nótát, a melybe beleszólt a publikum is és ez három-négyszer elölről kezdődött anélkül azonban, hogy a forradalom a kis heczcz medréből kicsapott volna. Az előadáson drága pénzen se lehetett volna látni még csak egy legparányibb katonát se. Dicsérjük, bárkinek az érdeme, hogy a katonazenét e két estén távoltartották a szinháztól és ezáltal megkimélték ezt amolyan inczidenstől, a milyennek Miskolczon volt az ottani kitéve és a mely azzal végződött, hogy a katonai parancsnokság a katona zenét elvonta végkép a szinháztól. Egy kis tapintat és minden kellemetlenségnek eleje vétetett.

Halálozás. V a n i é Ignácz vasuti ellenőr e hó első napján Kassán 64 éves korában elhalt. Ravatala fölött neje szül. Terbócs Anna és egy fia gyászolnak. Az elhunyt temetése a felsőmagyarországi első temetkező-intézet (Maurer-udvar) diszes rendezésében e hó 3-án nagy részvét mellett ment végbe.

Betöréses lopás. K i s z e l y József ügyvéd husvét hétfőjén kinézett a szőllejébe és a mint ott jártában a tavaszi nap kellemeiben gyönyörködnék, eljutott a szőllejével szomszédos anyósa özv. Hlavácsné urnő szőllejébe egész a nyárilak közelébe, a hol a nagy némaságot egyszerre valami nesz zavarta meg, a mely után menve, egyszerre csak látja, hogy az őszön erősen bezárt ablak-fatáblák egyike nyitva áll. E gyanus körülmény által inditatva, felment a villa verandájára és megállva a nyitott ablak előtt egy marcziális legényt lát ott motoszkálni. Rákiáltott, mire a tetten kapott tolvaj a falnál meglapult és Kiszely abban a véleményben, hogy a tolvaj a ház hátsó részén levő ablakon fog megugrani, a verandáról odasietett, miközben a tolvaj a veranda felől kereste a tágast és futott lóhalál módjára. Kiszely ezt észrevéve, egy hamarosan előkapott karóval üldözőbe vette a bitangot, a kit utol is ért a rácsos kerités alatt és olyat vágott végig rajta a karóval, hogy csak ugy nyekkent belé. A tolvaj mindamellett átvetette magát a keritésen és megugrik, ha Kiszely uram észre nem veszi, hogy a tolvaj éppen egy arra haladó katona felé szalad, a ki az erős fogjátok meg kiáltásra átnyalábolta a tolvajt és dicséretes buzgósággal tartotta, a mig Kiszely uram kertészével oda nem jött. A vergődő tolvaj azonban dulakodás közben kikapta a katona szuronyát és azzal még is szurkálta a kertészt, de ekkorára a báránykai kirándulók a zajra odasiettek és erős kordont csináltak ugy, hogy a tolvaj meg nem ugorhatott és igy sikerült ezt — rendőr persze sehol sem volt látható — Kiszely ur és kertészének őrizete alatt egész a gépészeti iskoláig behozni, a hol egy rendőr s z i v e s k e d e t t a tolvajt átvenni és behozni a városházára, előzetesen azonban a rendőri tapintat megengedte a tolvajnak, hogy a Feldheim-házba f é l r e mehessen. Mikor aztán már Mihalik javában faggadta, akkor beállit a Feldheim-ház házmestere és lelkendezve tesz le evőeszközöket, a miktől a tolvaj ur a félre-helyen szabaditotta meg zsebeit. A tolvajt Krivanik Jánosnak hivják, a ki városi rendőr volt, a honnan azonban már régtől elcsapódott.

Eb-zárlat. Hétfőn a Klobusiczki-utczán egy vidékről idevetett kóbor-eb három ebet megmart, miközben az ebet lebunkózták. Mintán a városi állator-

---

lambjaitól, mert beleegyezett a Nincsike férjhez menetelébe. Ez a szegény leány valóságos martyr volt menyasszonykodása alatt, a nyolcz galamb, mint a kigyó öltögette rá nyelvét: „kell egy ilyen csipás lánynak férjhez menni!“ De megtörtént. Egyetlen egy testvére sem volt ott a menyegzőjén. Elutaztak a szomszéd városban lakó rokonukhoz. Később nagyon megbánták, mert igen vig lakodalma volt Nincsinek és talán ők is tánczoltak volna!

* * *

Frigyes elvégezvén a theologiát, a lelkészszé szentelés előtt állott. Nagyban folytak az előkészületek Gonda bácsiéknál a primicziára. Nyolcz fehér ruha készült Gonda bácsiéknál az ő galambjai számára, amelyben elveendők voltak az ifju pap első áldását. A kártyavetőné azt mondotta nekik egyszer, hogy akit fiatal pap az első miséjén áld meg, azt nagy szerencse éri, ha egyébb nem, legalább is férjhez megy. Nekik pedig csak ez kellett.

Nincsivel még mindig tartott a harag, csak Eszti néni látogatta hiven. Egyszer Eszti néni megint kezdett pirulni és félre hivja Gonda bácsit. A szegény öreget a guta környékezte, hogy e pirulást megint sugás követi. Ugyis lett. Szegény Gonda bácsi elájult volna, ha Eszti néni nem igyekszik felvilágositani: „oh te vén csacsi, hogy gondolhatsz ilyen bolondot, nem én, de Nincsi!“

„Oh hála istennek, látod már majd kétségbe estem“ sohajtott fel Gonda bácsi egész megkönnyebbülten.

* * *

Gonda bácsi nagyapa lett. Nagyapja egy egészséges szép fiu gyermeknek és az anya, mint mondani szokás „a körülményekhez képest jól érezte magát.“ Egész boldog emberré lett Gonda bácsi, mert a felszentelendő pap, a béke és szeretet jövendőbeli hirdetője közbenjárására a galambok kibékültek testvérükkel.

A keresztelő is megtörtént és most már minden igyekezet, gond a primicziára és az ekkor rendezendő estélyre volt forditva. Szerte küldözték a meghivókat, de csakis férfiaknak, nőt egyet sem hivtak meg.

Elérkezett a nagy nap. Kinyilt a zárdaajtó és Noé bárkájából egyenként repültek ki a fehér galambok. A nyolcz leány párosával vonult a templomba. A szentély szines üvegü ablakain át félhomály derengett, és mint tulvilági lények kisértetekként állták körül az oltár zsámolyát. Sirtak és mosolyogtak örömükben, majd imádkoztak.

Csak a szentély félhomálya bántotta őket, hogy nem voltak kellően láthatók, mert kitudja, hátha egyiknek a siró, másiknak a mosolygó, harmadiknak az imára kulcsolt kezekkel fohászkodó, negyediknek a közönyös arcz tetszik inkább. Ok kipróbálták mindnyáját, ismervén a szerelem azon tulajdonságát, hogy megszülheti egy pillanat és megölheti egy kegyetlen szó. Az izlés különböző, soha sem lehet tudni, kinek hogyan tetszünk, és ők nem akarták magukról elhinni, hogy a homály a fátyolnál is jobban takarja a ránczokat.

A szertartás véget ért, elvették az első misés pap áldását, és osztogatott csókjából nekik is jutott. Résztvettek a plébánia nagy ebédjén, amelyre rajtuk és az örömszülőkön kivül egy sereg pap és a kántor, meg a misén közremüködött dalárda is hivatalos volt. Tarkázva voltak a helyek megjelölve, hogy minden galamb egyik oldalára egy pap és a másik oldalára egy dalnok jutott. Kedvesek, vidámak voltak, sokat csevegtek és gyakran elárulták zavarukat szomszédjaik udvarlásától, ez ugyan szokatlan volt nekik. A világ ezen gunyjáért és meg nem érdemlett méltatlan mellőzésükért jól esett nekik e kárpótlás. Mindnyájának képzeletében ott járt a kártyavetőné jóslata.

Miczikének egész benső melegséggel udvarolt a nőtlen segédtanitó, kinek fenomális tenor hangja volt és ő bizakodott, remélni kezdett. Oh de kegyetlen sors! Az egyik foga, talán az utolsó beletörik a csokoládé krembe és neki ki kellett menni az asztaltól, hogy vérző inyét megöblögesse. Mig ő távol volt, ki tudja mennyire tüzbe jött volna a segédtanitó, talán megis kérte volna!? De ő baljóslatot látott foga kiesésében: letett reményéről. Mindenki sajnálkozott szegény Miczike fogának a katasztrófáján, aki csak értesült a gyászos esetről, csak engem fogott el az elégtétel nyerés öröme. Ez a fog ejtett egykor vérző karczolást sima arczomon, és kitudja, azt a szegény segédtanitót talán meg is ölte volna?!...

Este felé az egész nagy társaság az ifju áldozó pap szülei házához vonult. A zene hangjai fogadták az érkezőket, majd később a dalárda is énekelt egy pár darabot. Gonda bácsi galambjai majd kibujtak a bőrükből örömükben. A vacsora feladásáig a lányok társasjátékot inditványoztak... szerettek volna csókolózni ők is, mint más lányok, elengednék a játékot, de nem a zálogkiváltás csók büntetését; a dalárdisták is a játék mellett nyilatkoztak, de a szemérmes papok leszavazták, mert ők tánczolni szerettek volna, a lányoknak pedig ez is nagy öröm volt, bárha igy lekellett mondani a csók büntetés végrehajtásáról, mert jutalomként nem igen volt erre kilátásuk.

Már 7 órakor vig zeneszó mellett fürge táncz járta Gonda bácsiéknál. Csak fiók pap 16 volt és már ezekből is két tánczos jutott egy-egy galambra, mert nő vendég nem volt hivatalos egy sem, és legdühösebb tánczosok a világon a papok, ha hozzá jutnak. Gonda bácsi galambjai már vacsora előtt csuron vizesre kitánczolták magukat.

Pazar nagy vacsora volt, az átadott füszerüzletből visszamaradt pezsgők csak ugy durrogtak, jó kedve volt mindenkinek, a lányok ujjongtak örömükben, Gonda bácsi és Eszti néni örömkönnyeket hullattak. Egymást érték a felköszöntők, éltették az ünnepeltet, az örömszüléket és a jelen volt szépeket „az emberi kor legvégső határáig!“

Mindenki örült, hozzájárult a kivánsághoz, csak a posta expeditor sóhajtott nagyot: „akkor ver engem

vos ez ebet veszett-gyanusnak konstatálta, a rendőrfőkapitányság a város területén levő összes ebekre május hó 13-áig terjedőleg a legszigorubb zárlatot rendelte el, mely idő alatt minden eb, ha szájkosárral van is ellátva, de gazdája által pórázon nem vezettetik, elfogatás esetére azonnal lebunkóztatni fog a pecsér által.

Tigris szivü anyák. Szombaton délután szemét-kotró czigány a pesti uton a Frank-féle pótkávé-gyár mellett levő árokban egy zsákot piszkált meg, a melyben egy ujszülött fimagzat szépen kifejlett hulláját találta. Leletét behozta a városházára, a hol Mihalik kapitány a parasztra való rongyokból kiemeltette a kis jószágot és nyomban elkezdette a nyomozást, a mely azonban csak nagy véletlen hozzájárulásával fog sikerre vezethetni, mert ugy látszik, hogy a gyermeket valamely környékbeli asszony ott szülte meg az árokban és odébb állott. — Egy másik bestia pedig a Téhány felé vezető vasuti sintest mentén fekvő Kassától az első őrház táján husvéthétfőn tette le alig két hónapos leány-csecsemőjét, a melyet az arra járó vasuti őr vett észre. Az apróság félig megdermedve vinyogott, a midőn észrevették és bevitték az őrházba, a hol egy kis tejecskével megétették és telefonon értesitették a rendőrséget, a mely Mihalik rendelkezéséhez képest az ártatlan jószágot a kórházba vitette, a hol annyira rendbe hozták, hogy ma már vigan ficzánkol.

Gazdák figyelmébe. Saád főkapitány rendeli, hogy marhalevél ezentul csak oly állatra fog kiadatni, melyről az itteni hatósági állatorvos által egészségi szempontból előleges vizsgálat alapján egészségi bizonyitvány fog kiadatni, miért is marhalevelet váltani szándékozó tulajdonosok utasittatnak, hogy állatjaikat előleges megvizsgálás és egészségi bizonylat elnyerése végett Deisinger Ignácz hatósági állatorvosnak (pesti-ut 5. sz. a.) bemutatni el ne mulasszák, minthogy az egészségi bizonyitvány átadása nélkül marhalevél ki nem állitható.

Mese az agyongázolt tüzérről. Vasárnap az a hir terjedt el a vasutmenti városrészben, hogy egy tüzér katonát a vasut elgázolt. A mesét abból ütötték össze, hogy a sineken vérnyomokat és egy tüzér bluzról leszakadt gombot találtak. Az elgázolt tüzér históriája, mély részvétet keltett a konyhák hölgyei keblében.

Gyermek-összeirás. A városi hatóság elrendelte az óvó és iskolaköteles gyermekek összeirását s a kirendelt közegek már meg is kezdték működésüket. Egyre azonban kiváncsiak vagyunk: mért akarják azt is tudni, hogy hány pesztonka ringatja Kassán a bölcsőket?

Irodalom.

Párszó a „Kassai Szemle" husvéti számának irodalmi rovatában elmondottakhoz.

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapját fenállása óta folyvást figyelemmel kisérem. Tapasztalásom az: hogy lapja átalában, de különösen nagyobb ünnepek alkalmával oly változatos és élénk tartalommal szokott megjelenni, a melyhez hasonlót vidéki lapjainknál csak elvétve találunk. E részben — habár kisebb kiadásban — csaknem egy szinvonalon áll a fővárosi lapokkal.

A most megjelent husvéti szám szintén a dus tartalommal biró, jelentősebb számok közé tartozik. Révész, Kovács, Pálmai Ilka, Olsavszky, Ladányi stb. prózai és verses dolgozatait bizony elolvashatta akárki. Nem vállnának azok szégyenére a főváros lapjainak sem.

Hanem egy körülmény ezen husvéti számban különösen magára vonta figyelmemet, s hozzá teszem, nemcsak az én, hanem mások figyelmét is. Szerkesztő ur szives beleegyezésével bátor leszek erre vonatkozólag egyet-mást elmondani.

Az „Irodalom" rovatban ugyanis egy valaki „Bibulus" név alatt kritikát ir Kovács Zsigmond most megjelent költeményeiről. Nekem, megvallom, az ismertetésnek ily fajtája nem tetszik. Olyan bágyadt, oly semmitmondó az ily kritika! Egy egy sorában dicsérni akar, de csak azért, hogy azt a hatást, a mit dicsérgetésével az olvasóban kelteni akar, másik sorában annál inkább lerontsa.

Mi szükség volt például mindjárt ismertetése elején felhozni azt, hogy Kovács már nem fiatal poéta; vagy azt, hogy kötetében 20 évi munkásságának termékeivel találkozunk? Az ily megjegyzések legkisebb befolyással sem birhatnak egy munka becsének megitélésénél. Ha jó a munka jó az, bármikor irta is szerző egyik-másik részét, ha nem, hát nem! Epen igy nem tartom szerencsés felfogásnak azt sem, hogy „Bibulus" a Kovács kötetének első versét (a melyet olyan „Prológ." félének lehetne mondani) ugy tünteti fel, mintha szerző maga is kicsinylené verskötetének értékét. Szerzőnek az csak dicséretére válik, ha szerény akar lenni a nagy közönséggel szemben, s már maga jelzi kötete elején, hogy müveivel nem szándékozik „éget vivni." De az ily kijelentés által a munka birálója, vagy ösmert-tőjének nem lenne szabad magát tévutra vezettetnie. Hiszen neki olvasnia kellett az egész kötetet, s igy tudhatta azt nagyon jól, hogy szerzőnél ezen kijelentés csak képlegesség. Neki mint kritikusnak önállóan kellett itéletét az egész kötet tartalma felől megalkotnia.

A kötet tartalmának „Bibulus" által történt osztályozását sem tartom helyesnek. En, aki a kötetet kellő figyelemmel olvastam át, szintén három csoportra osztom ugyan fel annak tartalmát, de nem ugy mint „Bibulus." Rám a kötet azt a hatást tette, hogy annak körülbelül első harmada ifjukorban irott verseket tartalmaz. E csoportban találjuk természetesen a szerelmi versek legtöbbjét, a mikről „Bibulus" nagybölcsen azt irja, hogy azok közt „alig találunk tizet, a melyek hangja elütne egymástól"; holott én találtam azokban változatosságot. A második harmadrész, vagyis a kötet közepe inkább borongós érzelmeket rajzol. Látszik, hogy a szerzőnek voltak csalódásai, a mely csalódások leginkább a „Temetőben" czimü versben tükröződnek vissza. De világ fájdalmasságot, minden borongósságuk mellett sem találunk ezekben a versekben. A harmadik s utolsó részben foglalt verseken inkább bizonyos bölcselkedés észlelhető, a melynek leghivebb kifejezője minden esetre a „Bibulus" által is közölt „Ha még egyszer" kezdetü versecske. Szerintem az utolsó részben találhatók a legsikerültebb s legtöbb mügonddal irott versek.

Kovács könyvének tartalma felől a kritika lehet eltérő nézetben. Emelhet abból ki gyöngébb helyeket, amint azt például a „Fővárosi Lapok" kritikusa is tette. De az, a mit „Bibulus" mond, hogy „nincs a kötetnek egy költeménye se, a mely erősebb viszhangot tudna kelteni a szivben", legalább is tulzott állitás. En sok versét valódi élvezettel olvastam át s olyat, a ki velem egy véleményen van, ismerek többet is.

Szóval mint czikkem elején is emlitettem, én „Bibulusnak" a Kovács kötetére vonatkozó ismertetését nem egészen tartom elfogadhatónak. Ha az országnak e tekintetben egyik legilletékesebb lapja a „Fővárosi lapok" (a hibák megemlitése mellett) igy ir: „Kovács Zsigmond alkalmi verseiben dikcziót, pathoszt, választékosabb nyelvet árul el", akkor „Bibulus"-nak az a megjegyzése, hogy a szerző „hazafias verseiben hiányzik az ódai emelkedettség" s „legtöbb szó és szó", egyátalán nem lehet helyén való s nem vall helyes megitélésre.

No de nem fárasztom tovább fejtegetéseimmel t. szerkesztő urat. S ezeket is azért irtam, hogy jelezzem vele, miszerint nem tartom helyesnek azt, ha egy vidéki lap kisebb mértékkel akar mérni oly iró müködése felett, a kit a vidéki lap közönsége munkássága után közvetlenebbül ismer, mint egy országos tekintélylyel biró fővárosi lap. A vidéki hirlapirodalomnak figyelembe kell vennie azt, hogy oly kiváló erőkkel nem rendelkezhet, mint a fővárosi lapok; s ha akad egy-két tehetségesebb egyén, a kik hiven akarják szolgálni az irodalmat, azokat többé-kevésbé meg kell becsülni. Kovács pedig, bárhogyan vélekedjék is „Bibulus," mint poéta, ügyesen s jól forgatja a tollát.

Maradtam szerkesztő urnak tisztelője:

—i —f.

Készséggel adtunk helyet e védiratnak, mert az itt elmondottakat mi is aláirjuk Bibulus barátunk ellenére. Szerk.

Pályázat. Az Eperjesi Széchenyi-kör 1893. évi márczius hó 24-én tartott igazgató-választmányi ülésében elhatározta, hogy nyilt irodalmi pályázatot hirdet. A pályázat feltételei a következők: 1. Kivánatik egy ismeretterjesztő, szabadon választott tárgyu, könnyed tárczaszerü módon megirt, felolvasásra szánt irodalmi mü, a melynek előadása nem vesz több időt igénybe 30, azaz harmincz elsőperczenél. 2. A pályadij (Uhlarik Mátyás adományából) 100 frank aranyban, mely a viszonylag legjobb pályamünek okvetetlenül ki fog adatni. 3. A pályamunkák idegen kézzel leirva s a szerző nevét rejtő jeligés levélkékkel ellátva, folyó évi szeptember hó 15-éig bezárólag nyujtandók be az Eperjesi Széchenyi-kör titkáránál. A pályamüvek megbirálását az igazgatóválasztmány — az alapszabályok értelmében — a magyar irodalmi szakválasztmányra bizta. 4. A jutalmazott pályamünek jeligés levélkéje az őszi közgyülés alkalmával fog felbontatni.

---

meg az Isten, ha az a sok vén lány olyan sokáig él!" annyi pezsgőt expediált már be a szónokkal együtt, hogy nemcsak elnézték, de el is hitték szépeknek az ő sógornőit.

Vacsora után ujra táncz folyt, és tartott kivilágos kivirradtig.

Gonda bácsi galambjai kitánczolták, kimulatták magukat!

Édes a multon elmerengni!... Az én lelkem is gyakran andalog a multban... körültem repdes annak a szép kis fekete galambnak szelleme, és egy egy pillanat boldogságának emléke kárpótol hosszu évek szenvedéseért!

Gonda bácsi galambjai is merengenek. Azok a boldog vig órák villámsebesen elfutottak, amelyben nekik is voltak udvarlóik! A régi csend ujra visszatért, csak a varrógépek zakatolnak és a madarak fütyölnek!...

A galambducz, a munkaszoba levegőjét legtöbbször a Miczike sóhajtása reszketteti meg: „oh! ha akkor a fogam ki nem esik!... már azóta asszony volnék!... már egész neki volt hevülve a segédtanitó ur!"

A többinek is fülükben cseng még a zeneszó és a kártyavetőnő jóslata... ajkuk ég az első misés pap csókjától, áldását elvették, reménynyel gondolnak a jövőre! Az idő mulik felettük, de annyira nem haladhat, hogy az ő szerelmük thermométrumát a fagypontra vagy ezen alul leszállitotta!

Gonda bácsi karosszékében ül galambjai között, nagy tajtpipájából bodor kék füstöket ereget... ő is mereng!... Galambjainak mindenike egy-egy kedves, régi emlék a multból... Eszter néni zsörtől, de már nem veszedelmes... a hajdanában gyakori pirulások sürü ráncza szedték arczbőrét és a sugdosástól fogai kihullottak... Gonda bácsi rég elfeledte a turbékolást, én még nem!... öt körülveszik galambjai... az enyém, az a szép kis fekete galamb régen elszállt... messze elrepült!...

Nájmann Béla.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

Derecskeiné egy ideig mély gondolatokba merült. Behunyta szemét, hogy lelki szemével jobban mérlegelhesse a helyzetet, mely fia érzelmén uralkodik.

Midőn szemeit ismét kinyitá, Alfonz az iróasztalnál ült és irt.

— Gondolkoztam helyzetedről, hogy inditványozzak valamit, — mondá fiának.

Alfonz letette tollát, s anyja felé fordult.

— Mit szólnál hozzá fiam, ha legott elutaznánk, — folytatá Derecskeiné. Más emberek közé kerülsz, uj és idegen környezetbe és ama kép, melyet szivedben alkottál, az uj benyomások mellett el fog tünni.

Alfonz érezte, hogy anyja jó szándékkal van iránta. Esze azt mondá neki, legjobb volna az anyai tanácsnak engedelmeskedni, de a szív nem akart az észszel lépést tartani. Más tájat felkeresni, lehetetlennek tünt fel előtte. Ha nem is láthatta kedvesét, legalább egy levegőt szivhatott vele és az is lehetséges, hogy a véletlen közelébe hozza.

Akármily halvány volt is e reménysugár, mégis elég volt arra, hogy maradjon.

— Nos? — kérdé Derecskeiné, látva, hogy fia hallgat.

— Nem lehet, anyám! — mondá Alfonz. — Nem viselhetem el a gondolatot, hogy mit se halljak többet felőle, lelkem ugy le van bilincselve, hogy nem tudok szabadulni.

— Akkor mást tanácsolok, — felelé anyja. — Ha a fiatal hölgy valóban szeret, amint azt hiszed, ugy egy kérést nem fog tőled megtagadni. Kérd el arczképét. Legalább fogalmat alkothatsz magadnak szerelmed tárgya felől. Talán eltünik illuzió és meggyógyulsz balga szerelmedből, ha pedig megfelel vonzalmadnak, ugy meg is találhatod. Tetszik ez inditvány?

Alfonznak roppant tetszett e gondolat. Felelet helyett megragadá anyja kezét és csókokkal halmozá el. Iróasztalához sietett és izgatottságtól remegő kézzel tette papirosra kedveséhez e kérését. Gyorsan boritékba zárta a levelet és annyira szórakozott volt, hogy kalap nélkül hagyta volna el a házat, ha anyja nem figyelmezteti. Mintha minden percz késleltetné boldogságát, sebesen rohant a postára.

Visszajövet mintegy megbüvölve állt meg minden fiatal nő előtt, ki vele szembe jött. Az a gondolat: „Ha ő volna" mindig eszébe jutott.

Az igazit még se vette észre. Az egy villa erkélyén ült, mely mellett Alfonznak el kellett mennie és midőn a fiatal nő észrevette öt, elővette látcsövét és azon mindaddig nézte, mig el nem tünt látköréből.

Ama fiatal leány Baróthy Miklós országgyülési képviselőnek és dusgazdag földbirtokosnak volt egyetlen, elkényeztetett leánya. Baróthynak Budapesten a legélénkebb utczákban mintegy öt nagy háza volt, melyek közül bármelyik beillett volna fejedelmi hozománynak.

Nyáron az apa leányával és ennek társalkodónőjével — távoli elszegényedett rokonával — többnyire fürdő helyeken lakott. Az idei nyarat azonban pazar fénynyel berendezett györi villájában töltő.

A nyugalmas élet azonban nem igen tetszett Baróthy Adél kisasszonynak. Már a növeldében mindenféle pajkossághoz szokva, Foronyi Paula barátnője és rokonában bizalmasára akadt, ki mindenkor kész volt segédkezet nyujtani valamely pajkos tett végrehajtásában.

Adél már régen várakozott Paulára az erkélyen, midőn a várva várt végre megérkezett. Már távolról intett, mely azt jelenté Adélnak, hogy menjen le a kertbe, mert fontos közlendője van.

— A feleletet hozod? — kérdé Adél.

Paula levelet vett ki zsebéből.

— Rostaházy Alfonz saját kézirata a tisztelt és erényes Baróthy Adél hajadonnak, ez időben Rübeczál hegyi manó ő fensége nyaralója és mulató vendége helyben, — mondá pajkos mosolylyal.

— Olvastad már? — kérdé Adél.

— Hová gondolsz, ma chére? Miként avatkoznám ügyeidbe, — felelé Paula. — De kérlek, bontsd fel. Roppant kiváncsi vagyok és ha nem volnék a levéltitok hű tisztelője, nem állhattam volna ellen a kisértésnek. De kérlek, olvasd fel!

— Mindjárt, — mondá Adél, a lugasból kilépve és óvatosan körülnézve, nincs-e közelben avatatlan hallgató; aztán olvasni kezdé:

„Szivem imádottja! Mikor érkezik el végre a nap, melyben téged láthatlak és veled beszélhetek? Gondolj szenvedéseimre, csillapitsd szivem kimondhatatlan vágyát, hü szivemét, mely óránkint lázasabban dobog érted. Hát irántad érzett hő szerelmem mindig csak sötétben tapogasson, reménytelenül a bizonytalanságban? De egykor eljövend a pillanat, midőn világosság fog környezni és amikor megláthatom ábrándképemet. Oh mond ki a megváltás édes szavát! Engedj csak egy pillanatra égi szemeidbe tekintenem, vagy ha az lehetetlen, ajándékozd a szegény szenvedőnek arczképedet, melynek látásán a szegény beteg gyógyulást remélhessen!"

— Szegény bolond! — mondá Paula, — hisz akkor lenne csak komolyan beteg! De tovább! Ott hagytad el: „gyógyulást remélhessen!" (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Pansdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

71—13

Poprádi sör.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérd. közönség tudomására hozni, hogy

a legfrissebb töltésü

poprádi üvegsört

kivánat szerint naponkint házhoz szállitok.

Egy félliteres üveg 12 kr.

Az üvegért külön 6 kr. letét adandó, a mely az üveg átadásakor visszaadatik.

Pontos kiszolgálatról gondoskodik

Rumpold József
vendéglős

93 3—3 **Malom-utcza 5. sz.**

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan 20 millió frt

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az **illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye**. A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph" szerkesztőségével **saját érdekükben is** levélileg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph" czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerű előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 darab Jószív-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Április 1-éig előfizetők részt vesznek már az **5 darab Jószív-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph" sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váczi-körut 43.** 81 2—6

Az okocimi sörgyár raktára.

Kitünő minőségü, természetes asztali, csemege s asszuborokat ajánl

a földmüvelésügyi m. kir. miniszterium

felügyelete alatt álló

magy. kir. országos központi mintapincézében kezelt s leüvegelt **BOROKNAK** kizárólagos kassai képviselete:

Pollák Róbert

főutcza 23. szám, a kis sétatérrel szemben.

Ugyanott kaphatók saját töltésü valódi és tiszta természetes **asztali borok** literes palaczkokban töltve:

Fehér:			Vörös:		
Hegyaljai	1 liter . . .	45 kr.			
Aradvidéki I.	1 „ . . .	40 „	Egri siller	1 liter . . .	40 kr.
Hejczei	1 „ . . .	38 „	Egri vörös	1 „ . . .	60 „
Pécsvidéki	1 „ . . .	38 „			
Aradvidéki II.	1 „ . . .	36 „			

☛ Az üvegért külön 5 kr. számittatik s ugyanannyiért vissza is vétetik.

Részletes árjegyzék füs[illegible]r, csemege, bor, tea, rum, cognac, pezsgők s ásványvizekről kivánatra ingyen s bérmentv 86 3—3

Az okocimi sörgyár raktára.

Az [illegible]kocimi sörgyár raktára.

Ezennel ajánlom a mélyen tiszt[illegible] közönségnek nagy készletemet

gyümölcsfá[illegible]kból,

továbbá **20 000 diszcserje**, ugyszi[illegible] mindennemü **diszfák, coniferák, fenyük, thuják,** [illegible]**mák** stb. Az összes megbizások pontosan eszközöltetnek.

Ocker Károly-[illegible]l keresk. [illegible]ertész.
Budapest, VII., csöm[illegible]ri-ut 6. sz.
a keleti pályaudvarral s [illegible]ben

10,000 darab magast[illegible]rzsü rózsa
ugyszintén 80 3—3

10,000 darab bok[illegible]r rózsa
500 legkitünőbb fajban [illegible]pható

Ocker Ferencz róz[illegible]kertészetében, cs[illegible]möri-ut 58.

Képes árjegyzék bérmentv[illegible] és ingyen.

Fényképészeti készülékek.

Eisenschiml és Wachtl

Budapest, váczi-utcza 12. sz.

Gyár: Bécs, VII/1. Kaiserstrasse 62.

☛ **Többször kitüntetve.** ☚

Legnagyobb és legdusabb raktára mindennemü fényképészeti készülékek és eszközöknek, saját gyártmányu camerák, a legelőkelőbb czégek objektivái, karton passepartouk, keretek és aranyszegélyző gyár.

Laboratoriumaink n. é. vevőinknek ingyen állanak rendelkezésükre, kezdőknek ingyenes oktatás. 77 2—3

Gazdagon illusztrált árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Alapitva 1856. **Telefon-összeköttetés.**

Üzlet-nagyobbitás.

Van szerencsén a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

kassai érczkoporsó és diszitmények gyára

czim alatt eddigi gyáramat tetemesen kibővitettem és 1893. évi márczius hó 1-től kezdve fogom

minta-rajzaimat és árjegyzékeimet

szétküldeni; azonban addig is ugy gyáramban mint raktáromon ily áruk megrendelés végett bármikor megtekinthetők.

Elárusitás csak nagyban.

Kiváló tisztelettel

DEUTSCH M.

32 9—12 épület-bádogos és érczkoporsó-gyáros.

Kocsázott és lópokrócok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Butorkelmék és szőnyegek

Futó-szőnyegek | Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legkitünőbb gyártmányok

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Legolcsóbb szabott árak

70 8—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

---

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi április 7. 40. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
Hova a lapot érdekli küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs; Eckstein Jernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A belvárosiaknak a külvárosokról.

Külországból az ázsiai kolera felől érkeznek uj és uj rémhirek. Az erős télviz ideje alatt a rémes emberirtó csak meglapult s most hogy a tavasz rügyei fakadni kezdenek, ismét félelmes életjelt ad magáról.

A nép, a közönség az gondtalan és ügyet csak akkor vet a dolgokra, a mikor a dolog már itt ül a nyakán, a mikor a veszedelmet teljesen elodázni már késön van, a mikor aztán felülkerekedik benne az **ősember**, a ki minden baj számára megtalálja a bünbakot és azt okozza, korholja, káromolja.

Most és itt nálunk is ugy van. A hatóság a kolera-veszedelem előérzetétől elkapatva, gondoskodásában papiros rendeletet adott ki, a melyben meghagyatik a házbirtokosoknak, hogy mily módon tartassák tisztán a tulajdonukhoz tartozó szenyhelyeket.

Azonban mit látunk? Látjuk azt, hogy az ilyféle rendelkezés száz és száz esetben süket fülekre talál, mert — és ezt **erősen** hangsulyozzuk — a rendőrség kihágási osztálya nálunk annyira gyarló az ily ügyek elbirálása körül, hogy a birtokos éppenséggel erre épiti minden kalkuláczióját, amennyiben a szimatra kiküldött rendőrök egy esetet bejelentve, az illető egy fél év mulva lesz előczitálva és akkor kezdődik a tagadás és a tárgyalás vége az, hogy a házi ur fizetett egy két forint birságot, vagyis mondjuk **váltságdijat**, mert ezzel megtakaritotta a fertőtlenités és a rendszeres tisztitás költségeit.

A hatóságnak tehát itt első sorban az a feladata, hogy a közegek által bejelentett eseteket gyorsan és nem **gusztus** szerint intéztesse el, ha pedig a gyorsaság a kevés munkaerő miatt akadozik, adjanak oda segitőt, a ki önállóan hozzájárulhat az ügyek lebony litásához.

A fenyegető veszedelem hirének behatása alatt a közdolgokat szivén viselő főispánunk városunk külső részeit szemle tárgyává tette, hogy a javitásra szoruló állapotok felől közvetlen tájékozást nyerjen. Nem tudjuk ugyan biztosan, hogy Péchy főispán mi mindent tapasztalt, de ismerve a külsétány egész hosszában elterülő külső részeket, a pesti ut keleti oldalán végig vonuló hosszu részeket, kétségtelenül fel kellett tünnie előtte is, hogy ott a járványnak valóságos fészkei vannak, a melyekkel szemben a városi hatóság hosszu évek óta abszolut semmit sem koczkáztat.

S ha ennek okát kutatjuk, legkevésbé sincs vádunk a hatóság ellen, de igenis és főként a városi képviseletet terheli a mulasztás és elhanyagolás vádja.

A bizottsági tagok tulnyomó része a belvárosi részekből alakul és köztudomásu, hogy a belvárosi közönségnek legnagyobb része még hirből sem ismeri a küllelek nyomoruságos ázsiai állapotát, a mely közegészségi viszonyainknak valóságos szégyenfoltja és a mely — a mitől a jóságos ég mentsen meg minket — kolera-vész kitörése esetére az egész város területére a legnagyobb veszedelmet rejti méhében.

Ezt a városi képviselet előkelőségei majd csak a szomoru tapasztalatból fogják annak idején megismerni, de nekünk az a nézetünk, hogy ezt ma már minden eszközzel, költséget nem kimélve, szanálni kell, hogy az évtizedes mulasztásokat lassan bár, de tervszerüen keresztül kell vinni.

A mi szavunk csak itt hangozhatik el és ezt a hangot csak egynek kell a városi bizottsági tagok soraiból felkapni és ott, mondjuk a városi költségvetés tárgyalásánál, érvényesiteni és kellőképen megokolva az ott folyton fenyegető veszedelmet, meg vagyunk győződve, hogy ebből senki sem fog pártkérdést csinálni, és a képviselet egyhangu követelése előtt a városi hatóság térdet fog hajtani.

S ha egyszer a javitás munkája, a rendezés a külvárosokban kezdetét vette, az egészből évről-évre csak egy részt felölelve, néhány év lefolyása alatt a mult és jelen büne helyre fog hozatni.

A külvárosi nyomoruságos viszonyokat ismerőkhöz intézzük tehát szavunkat, kérve, hogy vegyék a kapott mandátumat komolyan és tegyenek azért a szegény külvárosi polgárságért is valamit, a kiket ugy választás idején a szavazatok miatt olyan nagy becsben tartanak.

A férfi dalegylet évi jelentése a közgyüléshez.

Tisztelt Közgyülés!

Az öröm, a győzelem öröme, a büszkességgel telt öntudat tölti el keblünket, midőn a kassai dalegyletnek az elmult 1892. évi működéséről a T. Közgyülésnek beszámolunk.

Még bizonyára mindnyájunknak élénk emlékezetében vannak azok a belviszályok, melyek egyletünket az elmult években dulták, még vissza-vissza gondolunk azokra az elkeseredett harczokra, melyek annyi de annyi keserüséget okoztak, melyek az egylet productiv tevékenységét hosszabb időre megszüntették és melyek az egylet több derék és kitünő tagjának a kilépését idézték elő.

Bizony elkeseredett harczok voltak ezek, alapjában ingatták meg egyletünket, a létért való küzdelmet hagyván magok után.

Ezeknek a hatása, nyomása alatt kezdette meg egyletünk a mult évi működését.

Nehéz, nagyon nehéz munkára hivott fel bennünket a létért való küzdelem.

Részt is vett abban az egylet minden tagja kivétel nélkül.

Amig egyrészről szorgalmasan tartattak meg az énekpróbák, addig másrészről erősen folytak a szervezési munkálatok.

Február havában adott egyletünk legelőször tanuságot működéséről, midőn az ugyanezen hó 11-én a „vörös kereszt“ egylet javára Kassán a Schalkház-féle nagy teremben rendezett hangversenyen több énekszám előadásával közremüködött.

Alig 1—2 héttel rá t. i. ugyanazon hó 27-én már a tréfás dalestélyt is megtarthatta.

Mindkét fellépéssel a kassai közönség rokonszenvét és elösmerését vivta ki.

Még jóformán ki sem pihente magát egyletünk, midőn ismét ujabb, nagyobb munkához fogott: a május első napjaiban megtartandó dales élyre készülvén.

Közben megünnepelte a szabadság ünnepét, márczius 15-ikét az ebből a czélból rendezett társas estélyen hazafias dalok előadásával dicsöitvén ezt a nagy napot.

Az emlitett dalestélyre való készülése közben meghivást kap az eperjesi Széchényi körtől az Eperjesen április hó 30-án megtartott estélyen való közreműködésre. Nehány énekpróba és ennek a meghivásnak is eleget tehetett az egylet. Szives fogadtatás a meghivók részéről, lelkes éljenzés és szünni nem akaró taps a hallgató közönség részéről volt jutalmunk.

A tervezett dalestélyre elkészülvén, uj változatos müsorral léphettünk május hó 8-án a közönség elé. Az itt elért anyagi és erkölcsi siker ujabb erőt és bátorságot kölcsönzött dalosainknak, ugy hogy örömmel fogadták az eszmét, hogy az 25. éves koronázási jubileum ünnepét szini előadással és ének előadással ülnjük meg.

Ez elhatározást tett követte és a koronázási jubileum alkalmával a kassai szinházban megtartott ünnepélyes diszelőadás erkölcsi és anyagi eredménye fényes elégtételt nyujtott egyletünknek kitartó szorgalmáért.

Nem utasithatta vissza, söt készségesen fogadta egyletünk a kassai dómépitkezési vezetőség meghivását és junius hó 11-én ujonnan betanult alkalmi ének előadásával emelte az emlitett épitkezési vezetőség ál-

TÁRCZA.

A grófkisasszony.

Igaz történet.

Itt a kandalló kellemes melegénél fogom önöknek elregélni ezt a megindító családi drámát.

Körülbelül 8 éves iskolásleány lehettem s nem voltam tanulótársaimnál sem jobb, sem rosszabb.

K. Izabella volt a szomszédom.

Rendkivüli rokonszenvet éreztem a sápadt, nagy fekete szemü K—y Izabella iránt.

Szerettem őt nagyon.

Minő boldog voltam, midőn egy napon azt mondá hozzám: »Na Emmy, délután eljöhetsz hozzánk, majd játszunk valamit.«

Egy nagy szoba, meg egy kis tiszta konyha képezte a nagy család lakását.

Sok kérdezősködés után megtudtam a család kilétét:

Erdélyből nemrég jöttek a fővárosba. Nagy birtokuk, kastélyuk, lovaik, kerteik voltak.

— Anyám, — mondá Iza — grófleány, beleszeretett egy szegény ifjuba. A szülők ellenére nejе lett, a miért kitagadták. Atyám könnyelmü volt, elárverezték mindenünket, a fővárosba jöttünk s itt atyám egy malom ügynöke. E szegényes szobában lakunk — sok testvérem van.

A szobák igazán szegényesek voltak, csak egy elegáns nő diszes képe tünt ki ebből.

— Ki ez a gyönyörü nő? Oh mondd Iza! — könyörögtem.

— Giza testvérem, ő egy gazdag főur menyasszonya volt, de mikor elszegényedtünk, otthagyta. Giza most szinésznő Kolozsvárt.

Tovább akartam kérdezősködni, midőn megnyilt az ajtó és egy 14 éves gyönyörü leányka lépett be. Szőke volt és üde, mint egy májusi reggel. Iza idősebb nővére, Anna, ki varróiskolába járt.

Mosolyogva hallgatta a mi csevegésünket és igen barátságos volt hozzám.

Később az egész családot megismertem. A családfő komoly, mogorva ember volt. Mérgesen dobott egy hatost az asztalra és Izabellát borért küldte.

Az egyik fiu a Ganz öntödében dolgozott és Erzsike, a legkisebb, még iskolába járt.

Naponta kijártam ezentul a malomba s el-eljátszogattunk, — jobbára a Margit-híd alatt s annyira megbarátkoztunk a gyikok és békákkal, hogy megannyi játszótársat véltünk bennök látni, mihez ugyan tulélénk gyermeki fantázia kellett.

Giza, a színésznő is hazalátogatott; ő igen büszke volt, kis testvéreihez nem is szólt, sok pénzt hozott haza, valami gazdag főur barátságával dicsekedett onnan hazulról. Vendégszerepelni indult.

Vizsga előtt álltunk.

A kis K—y Izabella kimaradt az iskolából.

Odamentem hozzájuk elmaradása okát megtudni és rémülve hallottam, hogy mindkét leány, Iza és Erzsi ragályba esett: valódi himlőjök volt.

Zokogva vittem e hirt az iskolába.

Később a fővárosi ujságok »Napi hirek« rovatában is bent volt:

»Szerencsétlen anya. K—yné született S. Ágnes grófnő liszt-ügynök nejének két 10—11 éves leánykája variola verába esett s e czélból a város elrendelte a beszállitást a Rókusba. A szegény asszony erősen tiltakozott az ellen, de miután nem használt, ő maga kisérte a hordágyat. A nagymező-utczában megnézte gyermekeit és kiáltva dobá magát az utcza kövezetére, mindkét gyermeke meg volt halva. A boldogtalan asszony megőrült. a Rókuskórház megügyelő osztályába szállitották.«

Másnap már ez állt az ujságban:

»Hirtelen halál. A tegnap kórházba szállitott K—yné ma éjjel hirtelen meghalt. Agyhüdés okozta halálát.«

Sokáig gyüjtögettem pénzt, mig egy szép koszorut tehettem szegény barátnőm sirjára.

Annával sürün találkoztam, ijesztő sápadt volt fekete ruhácskájában, tovább is varróiskolába járt; egy napon hevesen sirt, mikor meglátott. Részvéttel kérdém: mi baja?

— Nagymamát kértük, bocsásson meg boldogult anyámnak és vegyen engem és Gyurit magához, de ő a levelet visszaküldte, apa erre nagyon mérges lett és megvert bennünket aztán.

Nemsokára ezt olvastam egy ujságban:

»Delirium tremens. Egy sülyedt, részeg embert találtak a rendőrök az éjjel a láncz hidlőn. Minden izében remegett és erősen hadonászott kezeivel. Kórházba vitték. A rendelő orvos nagyfoku delirium tremenst állapitott. Az illető egy K—y János liszt-ügynök, két kiskoru gyermek atyja.«

Szegény ott halt meg a kórházban. Annát egy jószivü házmesternő adoptálta.

Gyurinak a gép kapta el egyik kezét és mint félkezü kintornásnak szivesen adnak egy-egy krajczárt.

Vajjon a nagyanya könyörülne-e rajta?

Gizelláról hallgat a hir, mi lett belőle a nagy világ zajában. Elveszett, elromlott, ki tudná megmondani?

Annuska nagy dáma, fényes fogaton jár, elegáns lakással bir, a turfok fényes, diszalakja. Mindene van, csak — neve nincs.

tal rendezett bokréta ünnepélyét a minek főtisztelető dr. Bubics Zsigmond püspök ur ő méltósága nyomban elösmerő kifejezést adott.

Mig ily módon a nagy közönségnek ernyedetlen szorgalmáról és kitartásáról szolgáltatott bizonyitékot egyletünk, addig bent az egyletben is tovább folytak a munkálatok.

A tagok száma folyton szaporodott, a régi fegyelem és rend ismét helyre állott, az ujonnan belépett tagok lassankint belé szoktak az egyleti életbe, az egyes tagok között az összetartás megerősödött. A sok vándorlás után: a kassai főreáliskola vegytani termétől a kath. legényegyesület szivességéből ennek a helyiségébe, innen a Schubert-féle szálló első emeleti termébe, végre a polgármester ur ő nagysága kegyéből a régi állandó kovács-utczai helyiségbe költözködve, ismét otthonunkban tarthattuk meg az énekpróbákat.

Közbe-közbe az egyletünkből kivált tagokból „dalkör“ neve alatt alakult dalegyesülettel való egyesülés eszméje kisértett.

Egyletünk minden — önérzetét nem sértő — áldozatra kész volt, hogy az eszmét megvalósitsa. Azonban sajnos, az ebben a tárgyban tett fáradozások eredményre nem vezettek: a május hó 22-én megtartott rendkivüli közgyülésen arról kellett meggyőződnünk, hogy hiába való minden fáradozásunk, őszinte közeledésünk nem talál visszhangra a másik testvéregyesületben.

És ekkor végleglemondottunk az egyesülés eszméjéről.

Az egyesülés tárgyában folyt tárgyalások, alkudozások még élesebbé tették az ellentétet ezen két egyesület között, mert most már a közönség is részt venni kezdett a vetélykedésben, valóságos két pártra oszlott.

Nem ignorálhattuk többé ezt a jelenséget, számolnunk kellett vele: vagy kivivjuk a közönség előtt a feltétlen fölényt, elösmerést, vagy végleg elbukunk.

A kassai sajtó már-már szemünkre kezdi vetni, hogy gyengeségünk tudatában nem versenyezünk Budapesten az országos dal- és jubileumi ünnepélyen.

Mit volt mit tenni, mint dementálni azt azzal, hogy igenis megyünk Budapestre és a versenyben is részt veszünk.

És ezzel a kockza el volt vetve! Lázas szorgalommal fogott neki május hó 30-ik napján a jórészt uj, még nem eléggé fegyelmezett erőkből álló egyletünk a versenydarabok tanulásának. Nap-nap mellett eljártak daláraink próbára: hogy időt nyerjenek, ugyanegy napon a hangok különbözősége szerint egyszerre két helyen is tanultak és még ugyanazon nap helyesebben szólva éjjel az együttes énekprobákat is megtartották.

De alig készültek el a versenydarabbal dalosaink, midőn azt a lesujtó hirt kellett velök közölnünk, hogy szeretett karmesterünk orvosi rendelet folytán, megrongált egészségének helyreállitása végett néhány hétre fürdőzni megy. Ideiglenes karmesterről a választmány meghizásából az egyleti intéző Auszt Rezső egyleti müködő tag személyében gondoskodott, ki minden tekintetben megfelelt nehéz feladatának.

Ugyancsak az intézőnek sikerült id. Ábrányi Kornél hirneves zeneszerzőt reábirni, hogy egyletünk részére a „Nyári éj“ czimü zeneművet irta, melyet azután szabadon választott versenydarabként adtunk elő Budapesten.

Ha néha-néha elcsüggedni kezdettek daláraink, ismét intézőnk volt az, kinek uj reményt, uj erőt sikerült belé önteni. Példája, hogy saját szabadságát, nyári szünidejét a szó legszorosabb értelmében az egyletnek szentelő, hatott mindnyájunkra.

Ez alatt augusztus hava mindinkább közeledett; már karmesterünk is megérkezett a fürdőből, majd Gaál Ferencz karnagy lesz rövid időre vendégünk, mi alatt meglátogatja énekpróbáinkat; elösmerő kritikája, majd utbaigazitása, önbizalmunkat emeli és már augusztus hó 9-én a legszebb reményekkel telve mutatta be egyletünk a városi szinházban rendezett hangversenyen a verseny összdarabokat.

Ugyanezen hó 13-án ujabb hangversenyt voltunk kénytelenek rendezni, hogy a még be nem mutatott összdarabok nyilvános előadását igazolhassuk Budapesten.

Augusztus hó 15-én Budapesten az országos dal- és jubileumi ünnepélyen látták egymást viszont daláraink. Augusztus hó 16-án érte egyletünket Budapesten az a megtiszteltetés, hogy egyleti intézőnket, a ki mint teljhatalmu megbizott képviselte egyletünket a daláregyesületi közgyülésen, ez a közgyülés jegyzőjének választotta.

Ugyanezen napon este volt az első dalverseny az egyesületi verseny pályaművel: ifj. Poldini Ede „Ébresztő“ czimü művével.

Lázas nyugtalansággal vártuk a sajtó és közönség birálatát.

„A kassai dalegyesület érdeme a finomság és mérséklet, szép hatásokat várunk tőle, mikor majd saját dalait fogja előadni“, irja a Budapesti Hirlap.

„A kassai dalegyletet egy fiatal pap karnagy vezette a közönség elé, ment is a dal fiatalos erővel, lelkesen,“ mondja a Nemzet.

A Pesti Napló meg azt tartja egyletünkről, hogy a világ legképzettebb dalegyletével is bátran felveheti a kezyüt.

A kedvező birálat által felbátoritva mutattuk be másnap augusztus hó 17-én este a budapesti közönség előtt a szabadon választott négyeskart: id. Abrányi Kornél „Nyári Éj“ czimü zeneművét.

Ennek előadásáról még kedvezőbben nyilatkozik a fővárosi sajtó:

„Az andalitó lágy dallamot kitünő előadás tette élvezetessé, melyért nemcsak a dalosoknak, hanem magának a szerzőnek is meg kellett jelennie a pódiumon,“ irja egyletünkről a Nemzet.

„A „kassai (régi) dalegylet“ Abrányi Kornél szép és poetikus férfinégyesét oly meglepően, költői felfogással énekelte, hogy szünni nem akaró taps vihar és „szerző“ kiáltások kisérték az előadást“ mondja a Magyar Ujság.

Az Egyetértés pláne már dijjal kecsegtet bennünket.

És az egylet megfelelt a hozzá füzött reményeknek. A jury az első csoport 3. diját a Bartay Ede által kitüzött ezüst babér koszorut itélte óda egyletünknek!

Szeptember hó 18-án rendezett dalestélyen mutattuk be Kassa szab. kir. város közönségének a két versenydarabot.

Ez a dalestély ujabb alkalmul szolgált, hogy a kassai közönség is kifejezést adjon elösmerésének és örömének győzelmünk fölött.

A lelkesedés a tetőpontra hágott, midőn dalosaink kiséretében a pódiumon megjelenő zászlónkat Kassa szab. kir. város polgármesterének neje Münster Tivadar urnő ő nagysága felkoszoruzza és a kassai hölgyek, valamint a pártoló tagok nevében egy-egy szalaggal feldiszitettik.

A közhajnak eleget teendő, ezt az estélyt ugyanazon hó 25-én csekély programm változással megismételtük. Zsufolt ház, szünni nem akaró taps és éljenzés tettek ezuttal is tanuságot az estély sikeréről.

Nem fejezhetjük be a mult évi dalestélyek illetve jelentékenyebb nyilvános fellépések felsorolását a nélkül, hogy meg nem emlitenők még, hogy a kassai társalgási egylet által sylvester éjjelén rendezett estélyen is közreműködött egyletünk több énekszám előadásával, nem emlitve azokat a szerepléseket, a mikor az egylet egyes kiválóbb férfiak, mint Hoditz Károly zeneszerző, gróf Zichy Henrik belső titkos tanácsos főrendi házi tag stb. s főt. Toplánszky Béla hitelemző temetésén egy néhány alkalmi énekkel a temetési szertartás emeléséhez hozzájárultak, nem téve emlitést arról sem, hogy augusztus 7-én a kassai református templomban Révész Kálmán lelkész ur beiktatása alkalmából, valamint a november hó 9-án a Schiffbeck szállóban rendezett közvacsorán megmutatta egyletünk, hogy megállja mindenütt helyét.

Valóban rendkivüli tevékenységet fejtett ki egyletünk minden irányban és az elért eredmény teljes elégtételt, jutalmat nyujtott mindnyájunknak, ugy hogy nem tartjuk szükségesnek, hogy az egyes müködő tagoknak fáradozásaikért, áldozatkészségökért még külön köszönetet mondjunk. Pedig nagyon de nagyon sokat áldoztak dalosaink már csupán azzal is, hogy a dalversenyre oly rövid idő alatt elkészültek és arra felmentek. Csak a dal iránt való határtalan lelkesedéssel párosult kötelesség tudás képesit arra, hogy — a többek között csupán egy esetről téve említést, — egy dalos elhatározza magát arra, hogy esküvője után harmadnapra, boldogsága közepette 2—3 napra otthagyja feleségét és részt vegyen a dalversenyen, jól tudván, hogy hangjára ott szükség lesz…

Fölösleges munkát végeznénk, ha akár az egylet elnökének tapintatos vezetéséért, akár a karmesternek fáradhatlan tanitásáért e helyütt köszönetünknek adnánk kifejezést, mert hisz b-szélnek helyettünk az eredmények, mindnyájukat dicsőiti az elért győzelem.

De ha nem is zengedezünk dicshymnuseokat, az igazságnak, a történeti igazságnak (hisz ez a jelentésünk az egylet történelmének lapjait képezendi) tartozunk azzal, hogy azzal a férfiuval szemben, kinek az egyletben elfoglalt állásánál fogva kevesebb jutott ki a dicsőségből (értjük az egyleti intézőt) elösmerésünknek akkép adjunk kifejezést, hogy Lekly Gyula tanár ur egyleti intéző nevét mint egyletünk ujra alkotóját örökitjük meg.

Csak mi, kik az egylet beléletében részt veszünk, kiknek leginkább volt alkalmunk intézőnk bámulatos tevékenységét figyelemmel kisérni, kik tudjuk, hogy csupán az ő biztató szavára határoztuk el magunkat a versenyen való részvételre, és mentettük meg önálóságunkat, létünket, méltányolhatjuk fáradságát.

* * *

Mig azonban egymás után érték egyletünket a különböző megtiszteltetések, majd fenséges zászlóanyánk ő fensége Clotild főherczegnő-kegyes köszönettel fogadja és örvendetes tudomásul veszi az országos dalverseny eredményéről tett jelentésünket, majd Huber Miksa nagykárolyi karnagy egy általa irt négyes férfikarnak a dalegylet részére való ajánlásával tisztel meg bennünket, majd meg a budapesti Gancz és társaféle gyár lep meg ajándékával: egy diszes lyrával, az alatt egyletünk sem feledkezik meg emberbaráti kötelességéről: 25 forinttal a felsőmagyarországi muzeum alapitó tagjainak a sorába lép, 27 frtnyi összeggel pedig ugyanannak épitkezési alapjához járul, 50 forintot adományoz a kassai tiz krajczáros egyletnek, 5 frtot a resiczabányai dalkörnek és 10 frtot a kassai kath. legényegyesületnek.

A mily kedvező volt az eredmény külsőleg, épugy o yannak mondhatjuk azt az egylet beléletében. A tagok között az összetartás, barátság már szilárdabb mint valaha. Részben ennek a benső érzelemnek adtak kifejezést dalosaink, midőn a versenyen részt vett müködő tagok magukat karmesterökkel együttesen lefényképeztették és egy ily arczképpel az egyletet megajándékozták.

Működő tagjaink száma 12-vel, pártoló tagjaink 40-nel gyarapodott. Az alapitó és disztagok száma a régi maradt.

Midőn tehát ily módon megerősödve, megszilárdulva látjuk egyletünket minden tekintetben, s abbeli óhajunknak adunk kifejezést, vajha az elmult 1892. évben elért eredmény csupán kezdete, alapja lenne egy tartós szép jövőnek, ajánljuk egyletünket az igen tisztelt pártoló tagok további nagyrabecsült jóindulatába, pártfogásába, és kérjük a T. Közgyülést ezen jelentésünket tudomásul venni.

Kelt Kassán, a kassai dalegylet választmányának 1893. évi márczius 25-én megtartott ülésében.

Münster Tivadar s. k. kir. tanácsos, d. e. elnök. **Dr. Neményi Vilmos** s. k. d. e. jegyző.

Sürgönyök.

Székesfejérvár, április 6-án. (Ered. sürg.) A bodajki kerületben báró Aczél Béla immár harmadszor, de ezuttal ellenjelölt nélkül egyhangulag kiáltatott ki országos képviselőnek. A mandátumot külön vonattal vitték föl a fővárosba és még a mai ülésen nyujtják be a parlament elnökségének.

Budapest, április 6. (Ered. sürg.) A képviselőház mai ülésében tárgyalták a mentelmi bizottság jelentését Polonyi Géza mentelmi ügyére vonatkozólag. (Gajári-Polonyi ügy.) A ház a bizottság határozatát, amely napirendre térést tartalmaz, vita nélkül tudomásul vette. Ezután következett a honvédelmi miniszt. költségvetésének tárgyalása. Nagy István képviselő első sorban határozati javaslatot ad be, hogy a honvédségnél kizárólagosan a magyar szineknek kötelező használata hozassék be és e tárgyban a honvédminiszter utasitva legyen a szükséges intézkedéseket megtenni, továbbra tegyen a miniszter még ez év folyamán lépéseket, hogy Magyarországon a hernalai intézet mintájára honvéd-tiszti leányok számára nevelő-intézet létesittessék. (Nagy tetszés.)

Ujdonságok.

Halmay Imrét, most már a kassai szinházigazgatóját, Miskolczról a Borsodmegyei Lapok hosszabb czikkben és távozása fölött sajnálkozva, bucsuztatja el. Nem minden aggodalom nélkül — irja — érkezett meg a mult év októberében Halmay Imre, hogy megkezdje miskolczi szinigazgatói működésének harmadik idényét. És ez aggodalom, az előző években hosszabb ideig működött szinigazgatók példái után, s tekintve a rendelkezése alatt álló műsor ugyszólva teljes kimeritését, és ismerve a közönség legtöbbször ismeretlen és ujság után vágyakozó szeszélyét, nem is lett volna talán minden alap nélküli akkor, ha nem Halmay Imre kipróbált, ügyes kezében van ujra a szinigazgatás. Igy azonban nem volt alap arra nézve, hogy Halmay harmadik évi szini cyklusának a megkezdése elé is ne a legigazibb bizalommal és reménységgel tekintsünk, mert nem lehetett feltételezni azt, hogy az a szinte megszégyenitő és elijesztő közöny, melyet az ő igazgatói talentuma, ügybuzgalma és szorgalma, — melyeknek hivatás, ambiczió és akaraterő voltak a vezetői, — az előző két évben teljesen megtört és nagy távolságra számüzött, épen az ő direktorsága alatt ujólag visszatérjen. Hogy ha az első két év eredményei gazdagok voltak, — e harmadiknak sikere az előző évekét is megkoronázta. Mint Halmay előttünk maga is kijelentette, az egész szini idény, de különösen az október, november és márczius hónapok bevételei olyan kedvezők voltak, melyeket csakis a debreczeni nagy szinház legszerencsésebb eredményeivel lehet összehasonlitani. Es Halmay ugy mint az előző két évben, méltóképen megérdemelte most is az iránta oly nagy mértékben kifejezett ugy erkölcsi mint anyagi támogatást, és megérdemelte a szintársulat is, mely egészben véve ugy volt megszervezve, hogy különösen a vidéki színészet nehéz helyzetével és körülményeivel számot vetni nem tudó igényeket teljesen kielégithette. Itt aztán ismerteti általános véleményét a tagok felől és igy végzi czikkelyét: Halmay nagyon ritkán, leg feljebb szükségből színészkedett az előadások igaz előnyére, hanem müködött a közönség iránt figyelemmel, tapintattal és előzékenységgel, — buzgólkodott nemcsak a maga jóvoltára, de a szinügy előnyére és felvirágzására mint szinigazgató, a kitől midőn három évi s a miskolczi szinügy — elismerjük — kiváló előnyére szolgáló hivatott működése után, elismerésünk kifejezése kiséretében bucsut veszünk, kivánjuk neki, hogy az a jó emlék, melyet működése ez Avas alatti városban hátrahagy, legyen kisérője további élet utjain, és jusson osztályrészeül a szomszéd Kassa városában is megilletö boldogulás és a mienkhez hasonló igaz elismerés.

A megyei tisztviselők öröme. A törvényhozás által a vármegyék dotációjának fölemelésére vonatkozó miniszteri rendelet Abauj-Tornavármegyéhez is megérkezett, mely kimondja, hogy esen megadott összeg csakis fizetésre fordithető a első sorban ott, hol az eddigi tapasztalás ennek szükségét jogosnak teszi, t. i. az 1000 frton aluli fizetést élvező tisztviselőknél, a kikre a mai drágaság köz pette ugyancsak ráfér egy kis segitség, a melylyel nyomoruságukat valamelyesen megenyhithessék. A vármegye bizottságának közgyülése lesz hivatva e kérdést eldönteni és ez, ugy vélekedünk emberies méltányossággal fogja végezni feladatát. Hát ti szegény városi tisztviselők, rátok ugyan mikor fog a nagy urak kegye pillantani, hogy nektek is jusson már végre egy kis czukig?

A főkapitány és a lóvasut. Előkelő helyről vettük a következő általunk is osztott sorokat: Tekintetes szerkesztő ur! Tudva azt, hogy a társadalmi illendőséget csakis ugy lehet általánossá tenni, ha az esetleg előforduló illetlenségeket nyilvánosságra hozuk. Egy előfordult eset alkalmából bátorkodom a

tek. szerkesztő ur becses figyelmét erre felhivni s kérni, hogy az alábbiakat nehány rövid sorban becses lapjában, melynek humanisztikus irányát ismerem, nevem felemlitése nélkül közölni sziveskedjék. A husvéti ünnepek egy délutánján nők társaságában egy közuti kocsira felszállva, indulás után azt vettük észre, hogy a kocsi tele van kutyákkal, melyek minduntalan futkostak, a nők ruháiba keveredtek, minden váltómegállásnál le s fel ugráltak, szóval a legkellemetlenebbül viselkedtek. En ugy tudom, hogy Kassán van kapitánysági rendelet, mely a kutyáknak nyilvános helyre való bevitelét szigoruan tiltja; tudom, hogy a vasuti kupékba csak azon esetben szabad kutyát bevinni, ha a benülők közül egynek sincs az ellen kifogása; mivel pedig a közuti kocsi szintén nyilvános közlekedési eszköz, annálfogva nézetem szerint a kapitányságnak innen is ki kellene tiltani a kutyákat, hiszen Budapesten, de még Budán se, a hol pedig volt egyszer kutyavásár, sem szabad azokat ide bevinni, mert az már nem tartozik az állatvédelemhez, hogy ezen négylábu oktalan állatokat a kiránduló közönség boszantására, lóvasuton kocsikáztassák és az ez ellen felszólalóknak a kutyatulajdonosok azt mondják „az embernek van esze, hogy lehet azért haragudni, ha az esztelen kutyák a kocsiban hanczuroznak.“ De már tisztelettel kérem, ha az embernek van esze, ugy legyen arra is, hogy kutyáit mások boszantására ne sétáltassa vasuton. Igen helyesen tenné a közuti vasut igazgatósága is, ha figyelmeztetné a közönséget, hogy kutyákat a kocsiba felvinni nem szabad.

Kinevezés. Ifj. Szent-Iványi Lászlót a vármegye főispánja központi közigazgatási gyakornoknak nevezte ki.

Közgyülés. A kassai kereskedelmi ipartársulat vasárnap f. évi april hó 9-én délelőtt ½11 órakor a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében tartja meg rendes évi közgyülését, melynek tárgysorozata ez:

1. Jelentés a választmány 1892. évi müködéséről.
2. Az 1892. évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
3. Az 1893. évi költségelőirányzat előterjesztése.
4. A 3 tagu számvizsgáló bizottságnak egy évre való megválasztása.
5. Schirger Tivadar elhalálozott választmányi tag helyének választás utján való betöltése.
6. A közgyülési jegyzőkönyv hitelesitése czéljából két tagnak kiküldése.

A házi szárnyasok okszerü tenyésztésének kitanitása czéljából Parthay Géza, az országos házi szárnyasokat tenyésztő egylet igazgatója april hó folyamán Kassán népszerü előadást fog tartani, a melyről a biztos hir vételekor ki fogjuk értesiteni olvasóinkat.

Exotikus hangverseny. Április hó 14-én a Schalkház-szálló disztermében „Marguerite Churchil-Pocahuntás“ kaliforniai énekesnő fogja magát a nagyérdemü közönségnek bemutatni. Mindenesetre érdekes hangversenye lesz ez idényünknek, mert Churchil-Pocahuntas k. a. a maga nemében egyetlen zsánerü énekesnő s mindenütt ahol eddig énekelt, feltünést keltett. Churchil-Pocahuntás kisasszony az utolsó sarja a „Pocanettes“ indiai király családnak, az utolsó nagy indiai felkelés alkalmával San-Franciscoba hozatott és az énekhez való nagy hajlamainál fogva dalénekesnőnek képeztetett. Müvésznővé való kiképeztetését azonban Bécsben Plascheski-Bauer Katinka asszony hirneves énekmesternő iskolájában fejezte be, ahol egyidejüleg számos classicus-német népdalt tanult és a német nyelvet is elsajátitotta ott. E rendkivüli érdekes hangversenyre jegyek válthatók Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében. Helyárak: körszék 2 frt 50 kr., zártszék 1 frt 50 kr., zártszék 1 frt, karzati ülőhely 1 frt, belépti jegy 60 kr.

A telefon dija Kassán april hó elsejétől havonként egy frttal olcsóbb lett, vagyis a bérlők ezentul 5 frtot fizetnek további intézkedésig.

Tüz Nádasdon. Az abauj-nádasdi ev. ref. egyház lelkészi laka a hozzá tartozó melléképületekkel f. april hó 3-án reggeli fél 5 órakor a tüzvész áldozatává lett. A lelkes kis egyház csak nem régiben emelt itt ez idegen ajku községben, erejét felülhaladó áldozatokkal diszes templomot, hol Istenének édes anyai nyelvén imádkozik. S ime most a második szinte elviselhetetlen veszteség nehezült ránk! Eddig a hozzánk jutott hir, a mely szomorusággal tölti be szivünket, mert a nádasdi reform. egyház eklézsiájának a vallás és haza iránt érzett önfeláldozó munkásságán kivül semmije sincs és most az a csekély fedél is, a mely alatt papja szerényen meghuzta magát, a tüzelem rombolásának esett soha meg nem térülő áldozatul, ha csak a jó szivek közadakozása nem segit rajta. E jó szivekhez fordulunk itt, kérve, hogy filléreikkel járuljanak hozzá a nádasdi paplak felépitéséhez. Minden adományt nyilvánosan nyugtázunk és rendeltetése helyére fogunk juttatni.

Kellemes hirt közölhetünk olvasóinkkal a jó és tiszta bor ihatás dolgában. A kassai regále-bérlőség ugyanis tegnaptól borpinczét nyitott meg, a melyben nagy választéku fehér és vörös borok fognak kis és nagy mennyiségben kimérés alá kerülni. A bérlőség borait direkt a termelőktől szerezte be és igy minden nehézség nélkül jelezheti azt, hogy a borok tiszta és természetes voltáért jót áll, a mi ma a legkomolyabb figyelmet érdemli. Hozzátesszük még, hogy a bérlőség borait a rendes borfogyasztási adón alul 1.8 krral olcsóbban adja literenként. E kellemes hirünket a mai lapban olvasható hirdetés egésziti ki.

A kath. legényegylet april hó 23-án délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyülését saját egyleti helyiségében.

Tanulmány-uton. Divattá lett mai nap, hogy a frizlandi juhok tenyésztésétől kezdve, egész a fogpiszkáló készitéseig mindent külföldön tanulmányozzunk. Nincs falu, nincs város, a melynek egy-egy oszlopos fia nem tanulmányozott volna valamit külföldön a község pénzén. A multkor Kobakházán nagy visszatetszést szült a községi peczér azon brutális eljárása, hogy a lompos és nem lompos kóborló kutyákat közönséges sárgaréz dróttal fogdossa össze és minden kimélet nélkül dugdossa be a ketreczes kocsiba. Ez óriási botrányra Kobakházán rendkivüli gyülést hivtak össze, melyben Kerek Szita Bálint indokolt előterjesztése után elhatározták, hogy Piros Náczit, a Fáraó nemzetségéből származó örökös gyepmestert külföldre küldik annak tanulmányozására, miképen keritik hurokra külföldön a kutyákat; feladatává tévén tett tapasztalatairól a helyi „rokkant ebek“ segélyegylete javára felolvasást tartani. A kobakházi ebek hálaüvöltéssel fogadták e humánus határozatot. Piros Náczi kollegái által nagy ováczióban részesült.

Hangverseny. Szlavianszki Nadina az orosz csalogány hirneves daltársulatával magyarországi körutjában e hó 17-én Kassán a Schalkház termében fog hangversenyezni, a melynek rendezését Maurer Adolf kassai könyvkereskedő teljesiti. Jegyek e hangversenyre körszék 3 frt, zártszék 1—5 sorban 2 frt; 6 és a további sorokban 1 frt 50 kr; karzati ülőhely 1 frt, állóhely 70 kr. A müsor igen érdekes és változatos tartalmu. A szép Nadina daltársulatával mindenütt a legnagyobb sikerrel érvényesült és igy valószinü, hogy itt Kassán is nagy lesz eziránt az érdeklődés, miért is helyén valónak látjuk a figyelmeztetést, hogy jegyekről mindenki ideje korán gondoskodjék.

Idegenbe. A szerda esti gyors vonat Budapest felől egy körülbelül 10 éves leánykát hozott Kassára. A leányka franczia származásu, s más nyelven nem is beszél; az állomáson sirdogáló gyermektől annyit mégis megtudtak, hogy egyedül jött Kassára, mert szülőitől eltévedt s nem is tudja megmondani, hogy azok merre utaztak. Az idegenben hagyott leánykát egy vasuti tiszt vette gondozásába, a mig majd megrémült szüleinek visszaadhatja.

Házi kisasszonyul uri házhoz ide vagy a vidékre ajánlkozik jó házból való fiatal leány, a ki a házi teendők minden ágában jártas, kellő müveltséggel bir és követeléseiben igénytelen. Legjobban szeretne éltesebb özvegy urnő házához jutni, a kinek idejét kellemessé tenni hivatást érez. Ajánlatok O. G. betük alatt a Kassai Szemle kiadóhivatalához kéretnek.

Leforrázott kőmüves. Rekvinyi János kőmives nagypénteken a kukoricza-utczán levő lakásán örvendezett a husvéti ünnepek fölött és ennek behatása alatt fényesre kefélgette czipelőjét, a midőn felesége, a ki a dohánygyárból jött meg a munkából, egy kissé pityókosan azt hangoztatta, hogy a konyhát meszelje meg, mert husvétra tisztaságot akar. Rekvinyi, a férj, szabadkozott, hogy mondta volna élete-párja az ukázt egy pár nappal hamarébb, akkor megtette volna, de ma már ünnep van és ö jó keresztény. A furia asszony erre olyan dühbe jött, hogy a czipelőjét kefélő előtte gyanutlanul álló férjét a nyitott tüzhelyen levő fazék forró vizzel végig öntötte ugy, hogy a férjnek egész felső testéről levált a bőre és azóta a leggondosabb orvosi ápolásra szorul, de ennek daczára valószinüleg egyik szeme világát fogja elveszteni.

Tüzi lárma. Szerdán esti 6 óra tájban a vasuti raktárak felől villámgyorsan terjedt el a hir, hogy az indóház legközelebbi szomszédságában levő czement-raktár tüzben áll. A jelzésre a tüzoltóság robant a veszedelmes helyre és nyomban ezek után Tilzer főhadnagy vezetése mellett egy zászlóalj 65-ös katona gyors lépésben sietett segitőül a hely szinére. Szerencsére azonban a nagy apparátusra nem volt szükség, mert az eleinte persze kisméretü tüzet a vasutiak észrevették és a nagyobbnak gyorsan elejét vették, a mi nagy arányu lehetett volna, tekintve az akkor dühöngött kavargó szélvihart. A raktár tetőzetét a tolató-mozdonyból kiugrott szikra gyujtotta meg.

Irodalom.

Tekintetes szerkesztő uram. Becses lapjának multi számában i.—f. Kovács Zsigmond verskötetét veszi védelmébe, örülök, hogy K. Zs. irodalmi müködése iránt mások is érdeklődnek. De az én részemről sosem reflektáltam volna i.—f. czikkére, ha alatta a tek. szerkesztő ur klauzuláját nem látom. Szerkesztő ur alá irja i.—f. védiratát „Bibulusz“ ellenére is. Én ebből azt magyarázom ki, hogy bármennyire boszankodik is érte Bibulusz, nem neki adunk igazat. Hát kérem én nem boszankodom érte. Jól ismerem én a K. Zs. verseinek értékét, hiszen magam voltam az első, a ki a versek kötetbe gyüjtésére buzditottam a szerzőt. Mindamellett ez ki nem zárja azt, hogy K. Zs.-nak az igazat meg ne mondjam; i.—f. naiv védelmére nem felelek, mert K. Zs.-hoz engem mélyebb barátság füz, semhogy i.—f. védelmének tévedéseit kimutassam s élét vegyem, mert ez csak K. Zs. rovására tehetném. K. Zs. müködése védelemre nem szorul, naiv reklamokra nincs szüksége. Hive Bibulusz.

Én, az alapitó-tag.

(Őszinte tiltakozás.)

Óriási meglepetéssel olvastam a mai „Kassai Szemlé“ ben, hogy valami Hegyi József nevü „ismert poéta és kassai jogász“ a kassai irodalmi társaság alapitó-tagjai közé lépett. Maga az alapitó-tagság még hagyján, de a vele járó 50 forint kétségtelenné teszi előttem azt az eddig nem is sejtett körülményt, hogy Kassán egy másik Hegyi József is van, a kinek van kidobni való 50 frtja. Ettől a másiktól ugyan nem olvastam még egyetlenegy verset sem, de lehet, hogy be van iratkozva az akademiára, hanem oda én nem igen járok, igy hát innen sem ismerem. Hanem az „alapitó“ jelleg ellen is van kifogásom. Én soha életemben nem alapitottam semmit, söt a mi már „megalapitva“ elémbe került, azt is elrontottam. Bizonyság rá Béler Sándor barátom. Ugyanis e napokban együtt boroztunk „Braunban“ és mivel már a nyolczadik liter felé tartottunk, az ő jó kedélyhangulata teljesen meg volt „alapitva.“ Ekkor azonban én kölcsön kértem töle öt forintot, ő adott, hanem a „megalapitott“ jó kedélyhangulata rögtön a legőszintébb szomoruságra változott.

Én, ha erre az alapitó-tagsági személyi hirre az a másik Hegyi József nem találna reagálni, magamra vagyok kénytelen venni a hir egész sulyát és ebben az esetben bünrészességgel, vagy egyenesen bünszerzéssel vádolom Béler Sándor barátomat.

Ő ugyanis meg akarta boszulni a kölcsönadott öt forintot és igy egy önfeledt perczben aláiratta velem az irodalmi társaság ivét. Önfeledt perczben, ismétlem, de a magam helyzete enyhitésére oda teszem, hogy ő is önfeledt állapotban volt.

És ezzel engem irtózatos kalamitásokba bonyolitott. Mert:

1-ször jöttek a hitelezőim, a kik azt hitték, hogy lutrit nyertem.

2-szor a korcsmákban elkezdtek a pinczérek nagyságosurazni és borravaló fejében ki kellett osztogatnom 35 krajczárt.

3-szor jött a nőegylet küldöttsége, hogy lépjek be tiszteletbeli alapitó-tagnak. (Szegény nő és szegény egylet!)

4-szer egyik helybeli daltestület szerenádot adott az ablakaim alatt iszonyu hamis hangokkal. (Ezért magáért 50 frt fájdalomdijat fizetsz Sándor!)

5-ször régi ideáljaim bizalmas pillantásokkal ijesztgettek a korzón. (Ijesztési dij 20 frt.)

6-szor e hir következtében minden éjjel azt álmodom, hogy a Maléter-telek az enyém, az én adósságaim pedig a Maléteréi. (Az ébredést követő szomoruság dija 30 frt.)

Összesen tehát 100 frt és 35 krajczárral tartozik nekem Béler (Borozó) Sándor barátom az okozott kellemetlenségek miatt.

Most pedig imádkozzál Sándor, hogy az a másik Hegyi József jelentkezzék, mert én bepöröllek.

Bepöröllek irgalmatlanul, ha másért nem, hát csak azért, hogy hadd legyek már egyszer életemben én is — felperes. Mert én mindent eltürök, hogy rám fogjanak, állithatod azt is, hogy a boldogult Spangának czinkostársa voltam, csak azzal ne rágalmazz, hogy — gazdag ember vagyok.

Fiatal, kezdő iró létemre már most is büszke vagyok a szegénységemre . . .

Ha pedig azt a 100 frt 35 krt saját jószántadból pör nélkül megfizeted: itt a kezem, 50 frtért beállok az irodalmi társaságba alapitó-tagnak, a mi pedig megmarad, azt kettecskén elhelyezzük kamatozás végett . . . mondjuk, hogy Braunnál.

Hegyi József.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

Adél folytatá:

„Teljesitsd kérésemet, szivem angyala! Téged, Madonnám tisztelve maradok szerelmemben hü és mély tisztelettel váró Alfonzod!“

— Páratlan a maga nemében, — mondá Paula, midön Adél bevégezte a levél olvasást. — Ily müvész egészen másként érez, mint más közönséges halandó. Emlékszel még ama levélre, melyet egyszer kaptam. Ha jól emlékszem, a szöke fogalmazótól volt, csupa unalmas frázisok.

No már a tied csak különb.

— Hallod-e! — válaszolt Adél, — még csak az volna hátra, hogy Alfonz neked is tessék.

— Hát komolyan szereted? — kérdé Paula, azt hittem, hogy csak tréfa az egész.

— Hogy is kérdezheted? Persze, hogy szeretem. Ő csinos férfiu és a csinos férfiakat szeretem.

— No de a sok közül csak egyet szerethetsz.

— Igen! Addig, mig érdekesnek találom. Azt mondja a régi közmondás: „Válogassatok és a legjobbat tartsátok meg!“ A melyik legjobban fog tetszeni, azt kell a papának nekem adnia.

— Szép elvek! Hol tanultad?

— A növeldében.

— A tanfolyamban vagy magán órákban?

— A magán órákban, mit egymásnak adunk.

A lugas mögött zörej hallatszott. A két leány ijedten ugrott fel. De nem volt okuk meglepetéstől félniök, mert a hivatlan vendég szultán a házi eb volt, mely farkcsóválva közeledett és fejét Adél ölébe illeszté.

— Tartsd itt a kutyát, — mondá Paula, — szultán pompás ör. Tintát, tollat hozok és itt a lugasban megirjuk a választ; itt biztositva vagyunk a meglepetéstől.

Mig Paula odafent járt, Adél azon gondolkozott, vajjon teljesitse-e Alfonz kivánságát és elküldje-e arczképét? De nem tudott határozni, megvárta Paulát.

— Egyuttal az albumot is elhoztam, — mondá Paula, ki visszatért. — Epen kezembe akadt. Kiveheted belöle fotografiádat és később másikat tehetsz bele helyette. Itt az irószer, tessék!

— Nos? — folytatá, midön látta, hogy Adél gondolatokba van merülve. — Mit habozol? Talán csak nem első leveled? Hiszen már a bizalmas tegezésig jutottatok. Csak irj, majd én mondatolom: „Forrón szeretett Apollóm, édes Orpheusom! Lágyan zengő hegedüddel annyira belevarázsoltad magadat Euridikéd szivébe, hogy még Plutó se volna képes onnét kiragadni. Nappal egyetlen gondolatom csak te vagy; éjjel pedig egyedül kedves dallamod zümmög szerelmes fü-

leimben. Ah!"... ide tégy három felkiáltó jelet, ez sóhajt jelent. Minden szerelmes leánynak időközben sóhajtani kell. Meg van a sóhaj?

Adél fejével bólintott.

— Tovább: „Ide mellékelve küldöm arcképemet. Oh!" ismét három felkiáltó jel, ez megint sóhajt jelent. Egyszer „Ah!"-al, másodszor „Oh!"-al kell sóhajtanod, no tudod a változatosság kedvéért, nehogy unalmassá váljék. „Oh bár nálad lehetnék, midőn felbontod levelemet, szerelmes aranyhalacskám, hogy láthatnád mennyire hasonlit hozzám. De ne mutasd senkinek arcképemet. Az áruló nem alszik, apám elüz és kitagad, ha megtudja." A „kitagad"-ot huzd alá; igy biztosan nem mutatja senkinek. Ha komoly a szándéka, ugy egy kitagadott örökös után nem fog vágyódni. Ird még hozzá: „Ha többé nem szeretsz, ugy küld vissza arcképemet. Czimen K. V. 110. Budapest, po t restante." Készen vagy?

— Igen.

— Nos tehát csatold hozzá arcképedet.

Adél habozott. Az a gondolat fogamzott agyában, hogy Alfonz talán megmutatná másoknak arcképét. Paula igyekezett őt megnyugtatni, de hiában.

— Ha egyáltalán nem akarod, — mondá Paula, — ugy mást inditványozok.

Kezébe vette Adél albumát és lapozgatni kezdett benne. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

71—14

Kassai takarékpénztár.

Hirdetmény.

A kassai takarékpénztár részvénytársulat 1893. évi márczius hó 12-iki rendes évi közgyülésének határozata s annak értelmében nyert megbizásunk alapján tisztelettel felhivjuk a darabonként 60 forinttal befizetett kassai takarékpénztári ideiglenes részvényjegyek t. cz. tulajdonosait: hogy minden egyes ideiglenes részvényjegyre 140 forintnyi összeget folyó 1893. évi junius hó 30-ig mint kitüzött záros határidőig befizetni szivesked jenek, mivel ellenesetben jogunkban fog állani — az alapszabályok 8. §-a értelmében — a befizetést nem teljesitett részvényeseket társulati jogaiktól megfosztottnak és azon ideiglenes részvényjegyeket, melyekre a befizetések elmulasztattak, érvénytelenekuek nyilvánitani.

Kassán, 1893. évi márczius hó 17-én.

A kassai takarékpénztár igazgatósága.

94 3—3

AVISO!

Alulirottak tisztelettel értesitik a nagyérd. közönséget, hogy a mai naptól fogva

bor-elárusitást

nyitottunk és abban a legkülönbözőbb kedvelt természetes

fehér és vörös asztali borokat

hozzuk kimérésre. — A borok a legmegbizhatóbb uraságí pinczékből szereztettek be és a **valódi természetesség teljes jótállása mellett** ugy a korcsmárosok, valamint a **magán fogyasztók** részére **mérsékelt** árakon adatnak el.

Nagyobb forgalom elérése szempontjából t. vevőink előnyére a **borfogyasztási adót literenként 1.8 krajczárral lejebb szállitottuk.**

Pinczéink **Forgách-utcza 51. sz. a.** (irodánkkal szemben) és a szomszédos **42. sz.** házban vannak.

Számos látogatást kér tisztelettel

96 1—3 **a kassai regále-bérlőség.**

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutoza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben barmely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia- és más ülő butorokból, szönyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ttdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 20—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Kókus szönyeg és lábtörlők | Futó-szönyegek | Kocsázott és lópokróczok

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorkelmék és szőnyegek

Butorszövetek | Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 9—30

Smyrna szönyegek | Perzsa szönyegek | Velour szönyegek | Brussel szönyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi április 9. 41. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Az egészségügy érdekében.

Minden ember első sorban saját kezében tartja egészségügyét, rend, mértékletesség, tisztaság által féltve őrzi ama legdrágább földi kincsét, mely nélkül az élet füst és pára.

Második sorban azonban az állam van hivatva az egészségügy felett hiven őrködni. Ezen kötelesség teljesités volt czélja „az egészségügyi törvénynek,“ mely községi és körorvosokat rendel. A czél magasztos, de a kivitel silány. Kis erővel akartunk óriási dolgot elvégezni. De a közegészségügy olyan, hogy ott szóval vajmi keveset lehet a dolgon lenditeni, itt tett és áldozat szükséges. Megállottunk féluton; a kivitel helyes utját, módját nem vizsgáltuk, sőt oly balgatagok voltunk, hogy bebizonyitottuk, mennyire nem tudjuk becsülni a tudományt, mert egy okleveles orvosnak fizetését 400 frtban álllapitottuk meg. Bizony szégyelhetnénk magunkat, hogy ily rövidlátóak voltunk.

Egészségügyi szolgálatunk egészen rövidlátásunk miatt nagyon hiányos és veszedelmes. Azt hiszem eljött már az ideje, hogy ezzel komolyan foglalkozzunk és rendezzük oly módon egészségügyi szolgálatunkat, hogy az a czélnak teljesen megfeleljen.

A községi és körorvosi intézmény igen helyes dolog. Megteremtettük, most már fejlesszük. De hogy és miként? Hol vannak a vállalkozó orvos urak?

Ezek bizony legtöbbnyire — ha csak tehetik — bent a városban laknak. Nem nagy kedvet mutatnak arra, hogy a falusi agyonkinzás örömének magukat kitegyék, akkor, mikor sem az anyagi jutalomra, sem az erkölcsi nagyobb elismerésre kilátás nincs. Vagy ha akad egy-egy ideáltól tulhevült hazafi, ez is csakhamar bánatba merül, keresi a menekülő utat, mert szó a mi szó, a mai községi körorvosi állás czifra nyomoruság, satyrája a tudomány tiszteletének; sok a meghalásra, kevés az életre.

Ha e bajon segiteni akarunk, első dolog tisztességes fizetést szabni. Es itt szabadjon azon javaslatot koczkáztatnom, hogy az ingyen gyógykezelést életbe léptetve, az orvosi fizetést 1200 frtban és tisztességes lakásban állapitsuk meg. Es ezen fizetés királyi adó forint után, tehát vagyon arányban lenne kivetendő. Ez tenné biztossá a községi körorvosi állást, és megvagyok győződve, hogy a ragályos betegségek oly csuful nem garázdálkodnának, hanem idejekorán meg lennének zabolázva. Mert ma nem merik a szegények az orvost hivni, félnek a fizetéstől, eltitkolják betegeiket, igy növelik a ragály terjedését.

Második dolog, hogy a községeket tegyük az orvos urakra nézve hozzáférhetőkké. Ma a legtöbb község ki van egyesülve az orvosokkal a fuvarra nézve, de oly csekély mennyiségben, hogy azon a fuvar előállitása csaknem lehetetlen.

Ebből aztán két dolog származhatik: Vagy nem látogatja rendesen az orvos a községeit, vagy kénytelen sajátjából fedezni a hiányt.

Ezt az akadályt meg kell szüntetni; még pedig azzal, hogy minden község természetben szolgáltassa ki a fuvart. Igy lesz beavatva a rendes látogatás s a szenvedő betegeken igy lesz könnyitve.

Harmadik dolog, hogy a község és körorvos urak vegyenek részt a községi képviseleti gyülésekeu, tegyenek előterjesztéseket, a közönséget lelkesitsék saját javukra és buzditsák önön érdekeik áldozatkész szolgálatára. Ma ez nem történik általánosan; de ennek meg is van a maga természetes védelme: az élet gondja, mely minden idejöket felemészti s nem ád alkalmat a létesitésre és a buzditásra. De ezt el kell háritanunk.

Ujjá kell szerveznünk ezt a fontos állást, oda kell hatnunk, hogy állandó — nem gyakran változó — orvosa legyen minden községnek, ki ismeri a közhangulatot, azt vezetni és a jóra felhasználni is tudja. Ismeri a családokat és a gyógykezelésnél tapasztalatai nagyban előmozditják a sikert.

És ez állandóságot elérjük, ha:

Negyedszer intézkedünk, hogy a községi és körorvosok is a megyei tisztviselők nyugdijintézetének tagjai legyenek. Hiszen ők is közigazgatási tisztviselők. Es hogy a nyugdijra még több joguk legyen, meg kell szüntetni a járás orvosi állásokat s minden községi vagy körorvos, saját beosztott területén teljesitse a hatósági és orvosrendőri dolgokat.

Igy gondolom én az oly fontos községi orvosi állást szervezni. Jelenben nem folytatom tovább e messzeható kérdés bonczolgatását, de felhivom reá a megyei főorvos figyelmét, hogy alapos tanulmány után, tegyen a megye asztalára egy községi és körorvosi szolgálati szabályzatot, olyat, mely a mostani mizerábilis állapotot javitsa.

Véleményem szerint a szabályzatnak következők lennének főbb pontjai, összegezve a fent mondottakat.

1. Az orvosi állás intelligencziája és működési körének megfelelő biztos és tisztességes fizetés és lakás.

2. Az ingyen gyógykezelés lehető kiterjesztése. Ez felette szükséges.

3. A fuvarok természetbeni leszolgálása.

4. A községi képviselő testületben való résztvétel.

5. Az orvosok legyenek a megyei tisztviselők nyugdij intézetének tagjai.

Ezekben adtam elő nézeteimet a községi és körorvos állások ujjászervezésére vonatkozólag.

A tapasztalat kényszeritett, hogy irjak. Bár lenne eredménye!

Mert a jó egészség nagy és egyedül boldogság e világon.

Munkásviszonyok a Felvidéken.

Még csak egy évtiz előtt is könnyen lehetett ellensulyozni az alföldi munkáshiányt, mert voltak oly vidékeink, a hol az Isten nem áldotta meg a népet földi javakban oly bökezüen, mint az Alföldet. Ha az alföldi gazdának munkásra volt szüksége, nem kellett sokáig utána járni, mert a felvidékiek már kora tavaszszal zarándokoltak le az Alföldre munkát keresni és ekkor az alföldi gazdák is meg a felvidéki munkások is meg voltak elégedve sorsukkal: a napszámbérek teljesen kielégitették a Felvidék munkakereső népét. De egy évtiz alatt sokat változtak a viszonyok. A Felvidék munkabiró eleme nem jár le többé a maga

TÁRCZA.

Egy poéta barátomhoz.

Hát megbiráltad verseim, barátom!
S dicsérgettél itt-ott kedélyesen;
Azt mondtad: könnyen irok, — s ráadásul
Formásság látszik minden versemen.
Szép bók! ha igy folytatnád még tovább is,
Nem mondom, hogy tán nem lennék hiú;
De nem kapatsz el… hisz' rég tudva van már:
„Brútus becses, derék egy férfiú!“

Voltak mindig hüséges, jó barátok,
Mióta e kerek világ csak áll,
A kik megérték egymást — s nem fogott ki
Hüségükön más, mint a zord halál.
Te szintén ily hü, önzetlen barát vagy,
Megállsz, a szél bár jobb, vagy balra fú…
Hisz' tudva van rég, hozzá szó se fér, hogy:
„Brutus becses, derék egy férfiú!“

Mondád: ismersz már rég s tudod mit érek;
Söt a mi főbb: te voltál buzditóm.
Másnak dicsére nem kell hát szorúlnom,
Hangozném az — hiszed — csak altatón.
Én elhiszem, hogy önzés nem vezérel,
Nem is tódul rám e miatt ború…
Hisz' tudva van már rég, nincs benne kétség:
„Brútus becses, derék egy férfiú!“

Igaz, te nem tudsz — mint más — hizelegni,
És himezetlenül szólasz valót.
Elitéled… nem! nagy büszkén lenézed
Az émelygős, hitvány tányér-nyalót.
Tudnál te irni tetszősen, — de félsz, hogy
Meg-megtalál rohanni a gyanu…
Nem! jellemedhez ez nem fér, mivelhogy:
„Brutus becses, derék egy férfiu!“

„Csak szó, meg szó!“ ez a fő véleményed,
S hogy „sziveket megnyerni“ nem tudok.
Bizony baj ez! de hát hiába, a láng
Nem mindnyájunknál egyformán lobog.
Te fenköltebben zengesz, és enyimnél
Minden hangod szebb, ékesebb szavu…
Ám engem ez nem bánt! hisz' jól tudom, hogy:
„Brutus becses, derék egy férfiu!“

Kovács Zsigmond.

A dal vége.

Elbeszélés. — Irta: *Olsavszky Lajos.*

I.

— Maryan megjött.

— Nem hiszem.

— De ugy van; a saját szemeimmel láttam öt.

— Én beszélni is akarok vele; mert csak akkor hiszem el, hogy a deportált lengyel nemest még más is megmentheti Szibéria ólombányáitól, mint a megörülés, vagy az utszéli halál.

Az egész Varsó valószinütlennek tartja a gyorsan terjedő hirt, hogy Maryan visszajött; azt pedig épenséggel hihetetlennek mondja mindenki, hogy ép testtel és ép elmével tért volna meg.

Bátyját mintegy öt év előtt Varsó közelében, az egyik jószágán rablók rohanták meg.

A nép között szálló hirek szerint a rablók mindannyian álarczot viseltek és borzasztóan elkinozták a mesés gazdagságu urat, hogy mondja meg: hol vannak elrejtve a családi kincsei? Az erőslelkü slachtic előbb szembe köpte a vezérül fellépő, sugár növésü és még nagyon fiatalnak látszó kérdezőt, azután meg elharapta a nyelvét, hogy ne is tudjon szólani. A szörnyü vallatás alatt a fájdalomnak egyetlen hangja sem hagyta el az ajkait; néma megvetéssel türte a hitvány söpredék kinzásait. Ugy halt meg, hogy a rablók nem is vették észre, mikor szállt el a legbüszkébb lengyel nemesnek erős testéből a még erősebb lélek; halálát csak onnan tudták meg, hogy az egyik rabló a testhez nyulva, azt már meghidegültnek találta.

Maryan negyed órával született későbben a bátyjánál s a két fivér azzal a határtalan gyöngédséggel és szeretettel ragaszkodott egymáshoz, a mely ikrek között olyan gyakori.

Bátyja meggyilkoltatása idején külföldön járt; de azért a mint hazajött, rögtön elfogták. Azzal vádolták, hogy a bátyja vagyonára áhitozva, ő maga vezette a rablókat. Semmi terhelő dolgot nem tudtak ellene bizonyitani; de azért meggyötörték és Szibériába hurczolták.

A nép mesének tartotta a rablást és titkon a hatóságot gyanusitotta, hogy az emberei, a saját jól megfizetett közegei által, éjnek idején tétette el láb alól a veszedelmes embert, a ki lázadás esetén hatalmas támasza, söt vezére lett volna a felkelőknek. Pedig a lázadás kitörőfélben volt. Maryan örökölve a bátyja roppant vagyonát, szintén veszedelmessé lett; öt tehát egyszerüen rablónak bélyegezték és szintén ártalmatlanná tették.

A néphit továbbá azt tartotta a Maryan ellen emelt szörnyü vádról, hogy azzal nem csupán a hazáját rajongással szerető ifjut akarták megbélyegezni, hanem a nemzeti ügyet, a függetlenség és a szabadság hiveinek ügyét is. A felsőbbség látva, hogy a vád hitelre nem talál, nem akarta Maryant a nemzeti ügy vértanujává avatni és ezért nem végeztette ki; de szabadlábra helyezni sem találta czélszerünek és ezért (parancsszóra) a birák Szibériába küldték az ifjut.

A hatóság vádja, vagy a nép hiedelme volt-e igaz? Nem derült ki.

Szibériában Maryan öt nehéz esztendeig végzett sulyos kényszermunkát és már csaknem lemondott a reményről is, hogy borzasztó rabságából menekül, mikor egy reggelen eleresztették. Egyidejüleg azonban tudatták vele, hogy kegyelem utján kapta vissza a szabadságát és hogy ezután jól viselje magát odahaza s ne sok gondot okozzon a hatóságnak; mert könnyen visszakerülhet. Maryan még most sem tudja, hogy ki vetette magát érte a czár lábaihoz és ki eszközölte ki a megkegyelmezést. Valószinünek tartotta, hogy a franczia születésü matróna, kivel anyai részről némi

jószántából az Alföldre, hanem mert az ipar hiánya miatt nincs elegendő keresete, vagy bevárja mig az alföldi birtokos a lakóhelyén fölkeresi. Itt tehát nem a kinálat visi többé a szerepet, hanem a kereslet és az eredmény még sem kielégitő, mert a munkások javarésze nincsen már odahaza, hanem valahol Amerikában. Még sohasem esett meg az, hogy a Felvidék annyira szegény lett volna munkabiró elemekben, mint ez idén: panasz panaszt ér, hogy a napszámbérek horribilis módon magasak és még sincsen munkás. Egymásután halljuk, hogy a Felvidéken hol itt, hol ott tünnek fel az Alföldről munkásokat kereső gazdák és csakugyan valamennyije kevés sikerrel teszi meg az utat. Még az erdélyi gazdák is, a kiknek pedig azelőtt ritkán vagy egyáltalán nem volt szükségük idegen munkabiró elemekre, elutazgatnak a Felvidékre s az eredmény szintén kedvezőtlen. Azok, a kik még szerencsésebbek voltak s szerződtettek felvidéki munkást, a mult évinél legalább 15 százalékkal nagyobb munkabérek fizetésére kötelezték magukat s nem, mint néhány év előtt márczius és április havában jártak szerződtetni munkásokat, hanem már deczember és január havában. A bajdan sok munkást adó Trencsén, Turócz, Árva, Nyitra, Liptó, Zólyom, Sáros, Abauj-Torna, Szepes, Gömör, Zemplén stb. vármegyék ma magasabb napszámbéreket fizetnek munkásaiknak, mint a Duna jobbpartján fekvő vármegyék. És ha kutatjuk ezeknek a, mondhatjuk teljesen rövid idő alatt megváltozott viszonyoknak okait, azt tapasztaljuk, hogy többnyire ezek azok a vármegyék, melyek legtöbbet veszitettek a kivándorlás következtében. Lássuk csak: 1880-tól 1890-ig csökkent a népesség: Sárosvármegyében 20.905 lélekkel, Szepesben 20.727-el, Abauj-Tornában 15.599-el, Zemplénben 12.837 el, Trencsénben 5857-el, Ungban 9189-el, Arvában 3676 lélekkel stb. Magyarországból 10 év alatt 1881—1890-ig kivándorolt 179.526 ember, évenkint tehát átlag 17.953. Az átlag azonban korántsem szolgál magyarázattal az utóbbi évekre, mert pl. 1892 ben is mintegy 32 ezeren vándoroltak ki Magyarországból Amerikába. A munkáshiányra nézve, a nagymérvü kivándorlás adja meg a felvilágositó feleletet. Nagyon elszomoritó adatok ezek; a kivándorlást immár csakis a törvényhozás utján lehet megakadályozni; ha a törvényhozás nem nyul bele és pedig mielőbb az immár veszedelmes jellegü darázsfészekbe, maholnap az országnak nemcsak felvidéki, de egyik része sem fogja megadni a kivánt munkaerőt és Magyarország idegen és drága elemek behozatalára lesz utalva.

A hétről.

Elmult a hét, az ünnepek hete is. Először a nagy, azután az utánna következő a kicsiny, a közönséges.

És mikor elmult a nagyhét, az emberek milliója Hallelujával üdvözölte azt a másikat, a következendőt. És ez a Halleluja, a kereszténység diadalának évenkint ismétlődő üdviáltása töltötte be a levegőt.

Hallelujával s harangzugással kezdődött hát ez a hét. A templomok megteltek és a fin de siècle vallástalan népének vallásosai ott szorongtak a templomhajók tümjénnel telitett levegőjében, a kapubejáratok előcsarnokaiban és még a templom előtt is az aszfalton.

És hangzott az ének, melyet valami középkori biboros konzisztorium üreges melódiája lassu szárnynyal hömpölygtet az ég felé és hangzott az ének, hogy:

„Feltámadt Krisztus e napon,
Hogy az ember vigadozzon. Halleluja."

Ihletett arczczal dudolta az ember fia még a dallamot, összeszoritott ökének ütése bünbánóan verte a mellére a mea culpát, mikor már örömtől ragyogó arczczal gondolt a vers második sora által emlegetett husvéti örömökre.

Mert hát — mint minden ünnepnek — a husvétnak is meg vannak a maga örömei. Aprók és nagyok, ki-ki a maga módja szerintit választja belőlük.

Piros tojás, locsolás és még mi minden··· egy-egy ilyen tárgya az apróbb és nagyobb örömeknek.

És a vidáman ragyogó tavaszi nap ott ragyogott az ég boltozatján, hogy ő legyen koronája az emberek hangulatának.

Ott ragyogott, ott tündöklött, csábitóan, vonzóan és káprázató módra, hogy annak a delejes vonzásnak, mely ott benne lakozott, nem tudott senki ellentállani. Megtelt lóvonatu kocsik gyors egymásutánja, a Csermely-utczán felfelé vonuló halandó emberek terhén kigyódzó vonala jelölte azt az utat a merre a napnak delejes vonzása irányitotta a kassaiak lépteit husvét ünnepének két pihenő napján.

Ki a szabadba! volt a jelszó.

És az emberek, kik egy hosszu télen át egy jó meleg szoba fülledt levegőjében, vagy egy dohos szagu büró sárgult és porlepett aktái felett, vagy pedig különböző speciális illatu műhelyek munkatárgyai felett görnyedtek, most táguló tüdővel, feszülő izmokkal és kiegyenesitett hátgerinczczel törekedtek ki, hol Báránkára, hol Bankóra, hol pedig máshová, friss levegőt szivni és Bayer-féle sört inni.

Ellepték a hegyoldalakat, melyeknek összetalálkozó völgykatlanából tisztult akkordokban szürődött fel a magasba a lentjátszó czigányzene vidáman csapongó s néha lassan mélázó melódiája és ellepték azokat az asztalokat is, melyeket ugyancsak simogatott meleg sugarával a felette terjeszkedő kopár faágakon áttörő napvilág. És azok a családapák, kik tegnap, tegnapelőtt még összeránczolt homlokkal törték fejüket a létnek nehéz problémáin s azok a fiatal urak, akiknek szemei most is szerelmi pillantásokat vetettek a szembenülő Juliára, versenyző jókedvvel hordogatták fel a pinczéből a Bayer féle korona-söröket és a vénasszonyok, lányok italát, a kávét.

És kaczagtak, mulattak, játszottak a kucsébernél, nyertek és vesztett k.

Ez arról beszélt: ki öntötte meg, vagy ő kit locsolt meg, az arról, hogy mennyit ivott ő két, három nap alatt.

És nevettek, mindig csak nevettek.

De az a fényes nap, mely ott ragyogott a magasban, ünnepnapján sem áll mindig egy helyben.

Lement, lebukott és elmult a husvét is. Mintha itt se lett volna, már tán nem is tudnánk róla, ha másnap, harmadnap nem hoznák az ujságok a rendőri híreket, melyek arról referálnak, hogy a külvárosi korcsmákban is megünnepelték a husvétot.

Egynehány bevert fej, betörés, lopás, Kiszely ügyvéd szölőjének tiszteletreméltó vendége s más ilynemü speciális dolgok — mint az ünnepek szükségképeni járuléka — egynehány napig felszinen tartják legalább a közvetlen érdekelteknél a husvéti emléket.

(Megbocsássanak a szerelmesek, ha az ő kimagasló eseményeiket nem sorozom a maradandóbb emlékek közé, mert hát az övék nagyon privát dolog.)

Az aszfaltozók füstölgő katlanai hirdetik már, hogy elmult az ünnep.

---

rokonságot tart s ki az uralkodó egyik igen kedves emberének a felesége. De ez a feltevése teljesen megdült, mikor értesült, hogy a matróna már mintegy tél-éve meghalt.

Mikor Varsóban a rendőrségnél jelentkezik, az egyik fotisztviselő nagy titkolózva és bizalmas mosoly kiséretében kérdezi tőle:

— Ki az a talpig gyászba öltözött, ifju hölgy, aki minden évben megjelent a felséges czárnál, egy-egy nyilvános kihallgatás alkalmával és a részére kegyelem ut könyörgött?

— Nem tudom; — felel Maryan és ez a felelet jobban megiepi a rendőrtisztviselőt, mint Maryant a megelőző kérdés.

— Pedig az a hölgy olyan mély alázattal, oly őszinte, igaz ragaszkodással és oly megindító szomorusággal esedezett a kegyelemért, hogy a jószivü czár végre teljesitette a kérelmét. Lehetetlen, hogy ön ne tudná, ki az?

Maryan Varsóban alig tölt annyi időt, amennyi néhány czikk bevásárlására szükséges; azután a falusi jószágára vonul.

Elhatározta, hogy minden gyanusitás kikerülése végett elzárkózik a világtól. Vendéget nem fogad, látogatóba nem megy s vadászattal és olvasással tölti az idejét. Sokáig töprengett a fölött, ne kutassa-e ki azt a hölgyet, aki a megkegyelmeztetését kieszközölte; de belátva, hogy most erre az idő nem alkalmas, lemondott róla.

II.

Gyönyörü tavaszi nap van s az idő délutánra jár.

Maryan fegyvert akasztva a vállára, egyetlen kutya kiséretében a hegyek közé indul: de nem vadászat kedveért, hanem azért, hogy foglalkoztassa önmagát.

A szép iránt lelkesülni tudó, fogékony kedélyü ifjura hatalmas benyomást gyakorol az erdő susogó csendje, a fel-felhangzó madárdal, a sietö patak csevegése, a vizesés, locsogása, a gyönyörüen változó panoráma, a sürün nőtt fák között soha meg nem szünő halk moraj és általában a természetes az ő szingazdag képeivel és ezernyi szépségeivel.

Maryan afölött tünődik, ki volt az ő rejtélyes megmentője és eközben folytonosan előbbre halad. Ennek az a következménye, hogy a nap épen alkonyra száll, mire az ifju észreveszi, hogy eltévedt. Találomra nekiindul, hogy az erdőből kiérjen; de már az öreg este vonja fel csillagsátorát, mire ő czélt ér.

Az erdőszélen körültekintve, észreveszi, hogy a széles völgyben park terül el, melynek apró kavicsesai behintett, kigyózó utai messzire fehérlenek és melynek a hegyoldalba is felhuzódó kőkeritésétől ő csekély távolságra áll.

Néhány pillanatig habozva tekintget szét, hogy merre induljon, amint a parkból hirtelen dal hallatszik. Meglepetve figyel s mindjárt az első akkordnál megbizonyosodik felőle, hogy aki dalol, az nő. A hang gyönge ugyan, de tiszta és megragadó mint az Ave-harang szálló vibrácziója; lágy és olvadékony, mintha csak a szív kellő közepéből jönne. Ezért oda is talál egyenesen, ahol az ember nem hallani, hanem érezni szokott. Az ifju is ugy érzi, mintha sziven érte volna valami. Ott áll, mintha a földbe gyökereztek volna a lábai, mikor az enyhe szellő odáig hozza a panaszos bucsu-dal néhány szavát:

„Behüt' dich Gott! Es wär' zu schön gewesen.
Behüt' dich Gott! Es hat nicht sollen sein!"

A dal elhangzása után Maryan vár, hogy talán folytatása is lesz és miután ez sokáig nem történik meg, nekiindul bejárást keresni a parkba. Ellenállhatatlan vágy ragadta meg s ő mindenáron beszélni akar a dalolóval; mert ugy rémlik előtte, mintha azt a hangot már hallotta volna. Hirtelen megrázkódik s végig czikkázik agyán a gondolat, hogy talán ez az, aki kegyelmet kért a részére. Nem tünődik ő azon, hogy a gondolatának semmi alapja sincs; csak azt tudja, hogy a parkba mindenesetre be kell jutnia. Ajtót nem találva, lázas türelmetlenségében nagyot ugrik és miután az egyik kezével elérte a magas kőkerités koronáját, gyakorlott tornázó ügyességével veti át magát azon.

Mikor az ifju a parkba jut, a dal megujul és ő annak irányát követve, kis lugast talál, a melynek puha gyep-pamlagán gyönyörü hölgy hever.

(Folytatjuk.)

Minden a régi kerékvágásba csapott már. A tegnap még vidám családapák már ma, holnap és azután ott görnyednek a bürókban, a műhelyekben, boltokban, stb., a gyerekek az iskolában s a szép Mariska, Ella, Etelka, Margitka kottával vagy más valamivel a kezében siet a zeneiskolába vagy varróba. A Romeo — az szintén nem ünnepel.

A napi foglalatosságok régi, megunt dolgokat csapnak a felszinre.

Ennek a polgári perrendtartás reformja, annak a buza lanyha irányzata, amannak pedig a hanyatló irodalom okoz gondokat.

Bibulusnak a kritikája, Kovács Zsigmondnak kiméletlen kritikusai, Hegyi Jóskának a Braun uram bora szerez kellemetlenségeket.

Még a nem embereknek is van bajuk. A kis kutyusok például olykép tudatják ezt az emberiséggel, hogy nem tartanak az olyan helyeken stácziót, ahol a főkapitány rendelete hirdeti, hogy egy nőstény eb a „megveszésre gyanusnak találtatott."

Szóval annyi köznapokon a gondnak „boruja," hogy nyári száraz időben ugyancsak nagy örömet okozna az eső után sovárgó gazdáknak, ha a Kassa város felett lebegő gondteljes fellegek szabad szemmel is láthatókká lennének.

Egy ipsét ismerek csak, aki örökké busnak látszik, de azért mindig jókedve van.

A multkor is — viczczelő kedvében — megállt az utczán.

— Te Lorgnet — kérdé tőlem — tudod e mi különbség van Tisza az exminiszterelnök és Tiszai a kassai szindirektor között?

— Már hogyne! Hát egy i betü.

— Nem találtad el, — feleli az ipse — mert a különbség az, hogy Tisza Kálmánt Asbóth feketitette be, Tiszainak pedig az uj társulatát én vagyok kénytelen előtted befeketiteni.

Ezt mondta, higyjék el kérem, pedig szinházban se volt virágvasárnap óta.

Lorgnet.

Innen-onnan.

Kmetty tábornok csillaga.

— Történeti rajz a szabadságharcz idejéből. —

Irta: **Mártonffy Imre.**

Kmetty György tábornoknak anélkül, hogy babonás lett volna, volt egy csillaga, melyben nagyon bizott.

Esténkint a táborban, mikor tiszta felhőtlen volt az ég, hosszabb ideig merült el kedves csillaga szemlélésébe s ha törzstisztjei kérdezték az okát, csak ennyit mondott:

— Hagyjatok tünödnöm!

És csak kevés emberrel közölte titkát.

A győzelmes tavaszi hadjárat alkalmával 1849. április 13-án Kmetty hadosztálya a főváros közelében táborozott. Ez estén a tábornok Szabó Imre ézredessel, ki neki jobb keze volt, sétára indult.

Az est pompás volt. A csillagok milliárdjai ragyogtak az égen, a hold is világitott, bár fénye nem volt nagy, mert első negyedet mutatott.

A tábornok a politikai helyzetről beszélgetett ezredesével, Windischgrätz erőszakos előnyomulásáról, a komáromi vár ostromáról és aggodalmát fejezte ki hazánk jövője felől, mert veszélyben látja az országot.

Ekkor megállt a tábornok és ezredesének egy ragyogó csillagot mutatott meg, a Bika szemét.

A csillag e pillanatban a félhold tőszomszédságában volt. Kmetty a csillagra mutatott.

— Látja azt a csillagot, ezredes ur? Miként ragyog? Ez az én kedvelt csillagom, nagyon is erős a fénye: erősebb, mint a bizalmam, a harcz szerencsés kimenetele iránt. Ma 13-ika van, nem vagyok babonás, de ez a szám végzetes leend szabadságharczunkra nézve. Ez a szám fogja megtörni hadainkat és teszi semmivé jövönket.

E pillanatban, midőn a tábornok e szavakat kiejté, a Bika csillag eltünt vagy elaludt, mint a gyertya lángja, melyet egy gyönge lehelet kioltha. Pedig az égen egy felhőcske sem mutatkozott sehol, az égboltozat azurja oly átlátszó tiszta volt, mint a tenger vize.

A két katona magánkivül lett az ámulattól, a tábornok nem akart hinni szemeinek; de hiába, a csillag eltünt és nem jelent meg többé. Kmetty hevesen rázta meg bajtársa kezét.

— Csodálatos! mondá.

Az ezredes mormolá:

— Milyen megfoghatlan tüneméný!

— Szegény hazám! — jegyzé meg a tábornok, szomoruan.

E rejtélyes eset óta a tábornok mindig jobban aggódott a haza sorsa iránt.

S mintha aggodalma teljesedésbe menne, a sejtelmek, jóslatok valósulni kezdének. A győzelmek után: Komárom felmentése, Budavár bevétele, stb, jött az orosz intervencziő, ezt követte a világosi fegyverletétel aug. 13-án. Azután a 13 aradi vértanu kivégzése. Ime Kmetty balvégzetü sejtelme: a 13-as szám mérte a halálos csapást hazánkra.

Az életben maradt tábornokok kimenekültek. Kmetty is kibujdosott Törökországba, Alepóba. 1850. év tavaszán összetalálkozott az egri csillagászszal Montedego Alberttel és elmondá neki a Bika csillag rejtélyes eltünését.

A csillagász mosolyogva válaszolt:

— Kedves tábornok ur, ugy szokott ez lenni, ha valakinek kedvelt csillaga van és ha nem ért a csillagászathoz. Az ön csodás tüneménye nagyon természetes jelenség, melyről felvilágosithatom, mert 1849. április 13-án csillagvizsgáló tornyomban valék, hogy a holdváltozást tanulmányozzam távcsövemmel. — Ugy-e bár, feltizenkettőkor történt a csoda?

— Igen, viszonzá a tábornok komolyan — pont féltizenkettőkor.

— Nos, a rejtélyes eltünés ugy történt, hogy a csillagot a hold koronája elfödte.

Kmetty közbeszólt:

— Az lehetetlen, mert én és Szabó ezredes, ki szintén szemlélte a csillagot, láttuk, hogy az előbb tünt el, mint a félholdat elérhette volna.

— Értem, — mondá a csillagász mosolyogva. — Ami az ön bámulatára adott alkalmat, az könnyen érthető. Első negyed volt, a hold koronjának sötét része kelet felé volt irányozva és fénylő része hátat forditott a csillagnak. Ezért tünt el a csillag a hold láthatatlan része mögé. Ha tábornok ur még negyed óráig várt volna, akkor a csillagot meglátta volna, amint a holdnak nyugati koronján ismét előjött és teljes fényében ragyogott.

A tábornak viszonzá:

— Nagyon köszönöm a szives felvilágositást. Azt hiszi, hogy én képzeletben ringattam magam s hogy Isten, engem, egyszerü teremtményét, megintett? Az ön tudományos magyarázata, melyet sejtenem kellett volna, hogy ugy fog történni, nem oszlatja el ama feltevésemet, mely szerint a csillag eltünése megjósolta hazám veszedelmét. S hogy akkori szavaim beteljesedtek, azt a csillag rejtélyes eltünésével hozom kapcsolatba, mely mintegy prófétaszürüleg figyelmeztetett engem.

Ujdonságok.

Munka-elosztás. A kassai kir. törvényszéken Kaczvinszky Gézának a kir. itélő táblához történt kinevezése folytán Horváth Sándor biró, a telekkönyvi osztály egyes biróságának kezelését vette át.

Emléklap. Városunk Kálmán bácsiját, a prémontrei rend kitünő tagját tegnapelőtt az esti órákban kellemes és nevezetes meglepetés érte. Egyik tisztelője ugyanis Schmied Kálmánt mint a szabadságharcz bajnok vitézét örökitette meg egy ifjukori arcképe után, a melyen a lelkes hazafi honvédegyenruhában látható. Az arczkép körül a harczi jelvények láthatók és a berámázott kép hátsó lapján szellemes dedikáczió olvasható. Hej be szép idők is lehettek azok, a mikor Kálmán bátyánk még olyan volt, telve ifjui hévvel, telve tüzzel, a mely leperzselte róla egyidőre a reverendát, hogy daliás alakját a katonamundér egészen kidomboritsa!

Multkori vesércziküknek a kihágási osztályra vonatkozó része némileg tulzott szinekben tüntette föl az állapotokat, mert meggyőződtünk, hogy az oda elbirálás alá kerülő ügyek sorrend szerint tárgyalva egy-két hónapon belül nyernek elintézést s hogy a jelenlegi vezetés pontos lelkiismeretességgel végzi tisztét. De czikkünk lényege nem is ezt akarta gáncsolni, hanem főként azt hangsulyozza, hogy munkatorlódásnál — a mi nyaranta és a jelenlegi veszélyt rejtő időben áll be — az ügyek lehetőleg azonnal intéztessenek el és miután azt egy ember nem birja, kisegitő erő alkalmaztassék; aztán meg az, hogy a garasos birságoláson változtassanak, mert a legtöbb rendellenességnek alapja a fukarság és ez ilymódon olcsón bujik ki a törvény által meghagyatikból származó nagyobb költség alul és inkább aláveti magát a mert különben az ez ellen vétők következményeinek, mert tudja, hogy a kihágási osztály 1—2 frtot diktál rá, mig egy egész nyáron át a rendes tisztán tartás és fertőtlenités sokszoros 2 frtba szokott kerülni. Mi tehát vádolni senkit, hanem csak rendet akarunk a közjó okából.

Beőthy Ákos képviselőnk hosszan vergődött sulyos betegségéből kassai barátai és tisztelői örömére és a közügyek javára már annyira tul került minden bajon, hogy e napokban a parlament most ujabban irózvá lett porondján is megjelenhetett, a hol minden oldalról a legszivélyesebb ovácziót fogadta.

Halálozás. Karsa Tamás Abauj-Tornavármegyének nyugalomban levő főjegyzője e hó 6-án 79 éves korában meghalt. A megboldogult a vármegyei életben hosszu éveken által a legtevékenyebb és jelentékeny szerepet játszotta és habár merev harczosa volt a függetlenségi pártnak, pártkülömbség nélkül nagy népszerüségnek és szeretetnek örvendett, mert életutját tiszta hazafiság, mély igazságérzet és szigoru jellemesség irányitották és ezek nyertek kifejezést minden cselekvésében. A szabadság harczban ott küzdött a többi derék vitézekkel és mint huszártőhadnagy jeleskedett. Temetése tegnap nagy részvéttel ment végbe.

Az indiai csalogány Churchill-Pocahuntas kisasszonynyal itt Kassán tervezett hangverseny a művésznő lemondása következtében nem lesz megtartva. Ugyanis az exotikus művésznőre a budapesti kritika annyira lesujtólag hatott, hogy további fiascotól való rettegésében a vidékre nem bátorkodik kimenni, nehogy ő feketeségének a fehérektől nyert müvészi fényét még jobban befeketitsék a vidéki kritikusok.

A vasut ölt! Szerdán az esti órákban az Orló felől jött vonat Pétermező alatt egy munkás embert gázolt el, a kinek testét rongyokba szakitva szedték föl a sinekről. A szerencsétlent felesége és öt gyermeke siratja. Többen azonban ugy vélekednek, hogy az illető maga kereste halálát és szándékosan feküdt a robogó vonat elé.

Megint a vasut. Kis-Ladnán a városi erdész lakóházát tegnapelőtt a robogó vonat mozdonyából kipattant szikrák lángba borították és mire segitség jött, a csinos házikó pusztára légett.

Ezredéves kiállitás. A kiállitási területen egyesek által létesitendő pavillonok és egyéb épitkezéseket illetőleg már most élénk az érdeklődés. Minthogy pedig a kiállitási terület végleges megállapitása előtt a kiállitási főépületeken kivül a magán-épületek és pavillonokra nézve is kellő tájékozással kell birnia a kiállitás országos bizottságnak, az igazgatóság felkéri mindazon társulatokat, testületeket, czégeket és magánosokat, kik és a melyek a kiállitás czéljaira szolgáló pavillonokat és egyéb épitkezéseket, ugy nem különben kávéházakat, vendéglőket és efféléket terveznek, hogy ebbeli szándékukat az épület rendeltetésének és alapterületének megjelölésével a kiállitás igazgatóságával, folyó évi április hó 30-ig, közölni sziveskedjenek.

Czikória-gyár. A Franck H. fiai világszerte ismert pótkávégyáros-czég Kassán már tervezett gyár-épitését mégis meg fogja valósitani és reméllhetőleg ezuttal nem fog e vállalkozás létesitése ellen senki akadályokat gördíteni. A czég gyárát a „Pestszéplaki ut között“ levő és a vasut mentén fekvő térségen fogja felépittetni és e helyre kérte ki az iparhatóság engedélyét. Az iparhatóság április 13-án délutáni 3 órakor tartja meg ott a helyszini tárgyalást és erre az érdekelt feleket esetleges kifogásaik előterjesztésére meghivja. Reméljük azonban, hogy ilyenek nem fognak felmerülni és hogy Kassa városa ezzel egy uj nagyszabásu gyári vállalattal gazdagodni fog előnyére a munkás népségek, a mely itt tömeges foglalkozást fog találni.

A hálás nyulacska. Bizonyára olvashatták azt a szomoru történetet, melynek főszereplői: egy vidéki paraszt asszony és egy a fagytól megdermedt nyulacska voltak. A falusi asszonyka postán 700 frtot kapott Amerikából. A 700 forintot bekötötte egy piros kendőbe és boldogan igyekezett hazafelé. Az utszélén egy megdermedt nyulacskát talált; felvette s ködmene alatt melengette. Hogy azonban a nyulacska utközben el ne szabadulhasson, hátulsó lábait azzal a kendővel kötötté össze, a melyben a 700 frt volt. A nyulacska fölmelegedvén, szabadulni igyekezett s egy alkalmas pillanatban kiugrott a ködmön alól. A boldogtalan asszony rosszul kötözte össze a tapsi füles lábait s a kendőt a nyulnak csak az egyik lábán bogozta össze. A nyul megugrott s magával vitte a 700 forintot is. Ennek a szomoru históriának azonban folytatása is van. A nyulacska odujába érkezve, leoldotta a piros kendőt lábáról, hogy megizzadt képét letörülje vele. Törülközés közben kiesett a 700 frt és egy levél. Elcsudálkozott e fölött mód nélkül a nyulacska. S visszagondolt a vele történtekre. Eszébe jutott a rettenetes hideg, melynek majdnem áldozata lett, eszébe jutott a szegény jószivü asszony, a ki fölszedte s a kinek öléből elszabadult, s nagy szomoruság fogta el szivét, mivelhogy jóltevőjét lopta meg. Feltette magában, hogy a pénzt visszaviszi. S ugyis tett. Az Amerikából érkezett levelen rajta volt az asszony czime s egy irástudó róka utbaigazitására másnap hajnalban utra kelt. Husvét vasárnapján kopogtatott be a bent sirdogáló asszonyka ablakán s nagy hálálkodás között adta vissza a 700 forintot megmentőjének. S tán egymás nyakába is borultak volna, ha örömüknek a földes ur kóborló agarai kiméletlenül véget nem vetnek. Ez érzékeny históriát a falubeli kántor ur ékes rigmusokba szedte örök emlékezetéül mindezeknek.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként **10 frt 50 krért** és jobb fajtájuakat is — valamint **fekete, fehér és szines selyemkelméket** méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 5—2

Köszönet nyilvánitás. Köszönetet mondok dr. Molnár Jenő orvos-barátomnak, a ki három év óta huzódó kellemetlen és most már veszedelmes jelleget fölvett fülbajomat nagyszerü sikerrel koronázottan rövid napok alatt meggyógyitotta és ezzel visszaadta tisztán hallását balfülemnek. Ries Lajos.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Itt van — mondá — Mohay Róza barátnőnk arczképe. A mint nekem mondtad, ő most Komárom ban van rokonainál és egész nyáron ott marad. Fogd arczképét és küld el a tied helyett Alfonznak. Kárpótlásul majd adok neked más arczképet tőle. Rózsa nagyon szép leány. Teszem némileg betöltöd imádottat vágyát és ha komolyan beléd szeret, ugy szivét nem vonja meg tőled; és akár ilyen arczod van, akár más, az később nem fog határozni.

Adél beleegyezett. Ami őt erre a határozatra birta, az ama véletlen körülmény volt, hogy Rózsa a tél kezdetéig ugy se tér vissza. Azután már mindegy, akkorra ő is, Alfonz is hegyen völgyön tul lesznek.

Paula kivette az albumból a képet, betette Adél levelébe és leragasztotta. Adél ráirta a betüs czimet és a gyöngéd levélke a posta szekrénybe vándorolt, onnét a kiadóhivatalba és másnap reggel Alfonz megkapta.

Ismeretlen boldogság érzete szállta meg a müvészt az arczkép láttára. Ilyennek képzelte az imádott lényt, ki birta egész szivét. Magánkivül örömében szerette volna boldogságát ország-világgal tudatni, de Alfonz elnyomta szivének kitörő hangját és hazament.

Derecskeiné, kinek megmutatta az arczképet, szintén meg volt elégedve és szerette volna, ha fia ilyen menyasszonyt hozna haza.

Alfonz össze-vissza csókolta anyját és a boldogság könyüi omoltak szeméből, hogy ily angyali lényt szerethet.

Most már meg kelle őt találnia. Mindenütt kereste a sétányon, az éttermekben, hol az előkelő világ megfordul, a szinházban, a hangverseny-termekben. Látott sokféle szépséget, szőkét, barnát, kék, barna és szürke szemüt, de nem talált egyet se, ki eszményképéhez hasonlitott volna.

Igy mult el két hét. Alfonz szép rendesen felelt leveleire, biztatva őt ernyedetlen hü kitartásra, de csak ennyi volt az egész.

Midőn Alfonz egy délben fölfödözési körutjáról hazatért, anyja levelet nyujtott át neki, melyet távollétében hoztak.

A kézirat ismeretlen volt előtte.

— Mit tartalmaz e levél? — kérdé Derecskeiné, midőn fia már elolvasta.

Alfonz átadta a levelet anyjának.

— Győződjél meg róla magad, — mondá. — Baróthy országos képviselő kéret, hogy a holnap nála tartandó estélyen nehány müdarabot adnék elő.

— Elfogadod?

— Nem tudom, elfogadjam e, mert nem vagyok oly hangulatban, hogy társaságot keressek, legkevésbé olyat, hol ismeretlen vagyok.

— De végre is ez hivatásod, — jegyzé meg Derecskeiné. — Azután valószinü, hogy sokan lesznek jelen a magasabb körökből és lehet, hogy megtalálod azt, kit eddig eredménytelenül kerestél.

Alfonz helyeselte Derecskeiné okait, sőt reményt táplált az iránt, hogy szép ismeretlennőjével ott könnyen találkozhatik. Legfőbb vágya teljesülését a holnapi naptól remélte.

II.

Baróthy Miklós országos képviselő villájában élénk élet uralkodott. Az öreg urnak az estély előkészitésével sok dolga volt, azonkivül még sok látogatás is volt bejelentve. Ifjukori barátjának fia, tanulótársával a felvidékre akart utazni és ez alkalommal néhány napot nála szándékoztak tölteni.

„Fiam, igy irt az öreg Komlóssy miniszteri tanácsos, nagyon derék fiu, telve ifju erővel és bátorsággal. Atküldöm hozzátok, nézzétek meg. Leányodnak talán tetszeni fog, jó gentry vér, harminczezer forintot adok neki, ha megnősül. Többet nem irok öreg barátom, tiszteletemet átadja fiam, ölel öreg barátod, Komlóssy.“

A képviselő e levéllel kezében legott gazdasszonyához sietett, hogy a vendégszobát azonnal hozassa rendbe. Azután leányát kereste fel.

Adél és Paula ismét levélirásról tervezgettek, melyet Alfonzhoz intéznek. Mihelyt azonban a szigoru papa láthatóvá lett, az irótáska becsapódott.

Baróthy leányához lépett és homlokon csókolta.

— Ujságot hoztam, — mondá — látogatást kapunk, találd el kit?

— Talán Berta nagynénit?

— Az Istenért gyermek, ne hozd elő. Nem kell az öröggöt a falra festeni. No még csak ez az aggszüz hiányzanék örökös lelki fájdalmaival. Nem találtad el, nem nő, hanem férfiu.

— Ismerem?

— Személyesen nem. De sokat hallottál felőle.

— Most már tudom. Lacsny Dezső hadnagy.

— A levegőbe puskázol.

— Hát kicsoda, papa?

— Ha nem találod ki, ugy meg akarlak lepni. Csak annyit mondok, hogy látogatóm szép fiatal ember nagyon jó családból és ha te, no a többi magától jön.

E szavak után elhagyta a szobát, s kezét örvendetesen dörzsölte.

— Hallottad Adél? — mondá Paula, midőn ketten maradtak. — „Szép fiatal ember, nagyon jó családból és ha te... no a többi magától jön.“ Tudod-e mit akart papád ezzel mondani? A várt látogató kiszemelt vőlegényed, légy tehát elkészülve eljegyzésedre.

— Ha megtetszik, elfogadom.

— Csak ugy röviden? Azt hittem, szereted Alfonzt?

(Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Meghivás.

A kassai kereskedelmi bank részvénytársaság folyó **1893. évi április hó 16-án** (vasárnap) délelőtt 11 órakor saját hivatalos helyiségében

rendes közgyülést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az 1892. üzletévről.
2. Az 1892. évi zárszámadás és a mérleg előterjesztése, valamint a felmentvény megadása.
3. Két igazgatósági tag megválasztása.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása.
5. Netalán beadandó inditványok tárgyalása.

Kassán, 1893. márczius 27-én.

102—1 **Az igazgatóság.**

Az alapszabályok 13. §-a.

Szavazattal bir a közgyülésen minden részvényes, ki szelvényekkel ellátott részvényeit, illetőleg nevére szóló ideiglenes elismervényeit legalább nyolcz nappal a közgyülést megelőzőleg az intézetnél letéteményezte.

A letéteményezett részvényekről a részvényeseknek elismervény adatik, mely egyidejüleg igazolványul szolgál a közgyülésbeni részvételre.

Testületek, társaságok és kiskoruak szavazati jogukat törvényes képviselőjük által gyakorolhatják.

Szavazati joggal bíró részvényesek akadályoztatásuk esetén csak szavazattal biró részvényesek által képviseltethetnek.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

71—15

A magyar aszfalt

részvénytársaság

Budapest, Andrássy-ut 30.

elvállalja: járdák, kapualjak, udvarok, folyósók, boltok, raktárak, magtárak, mühelyek, istállók stb.

aszfalttal burkolását

valamint **nedves lakások gyökeres szárazzá tételét.**

Jelenleg a társaság munkásai a **kassai közuti vasut** részvénytársaságnál dolgoznak, hol is, — szivességből — további felvilágositások adatnak. 98—1

Felhivás.

Felhivatnak az **„Első abaujszántói gőzmalom részvénytársaság“** tisztelt részvénytulajdonosai, hogy az alapszabályok 9. §-a értelmében **részvényeik után a további 20%-ot vagyis egy-egy részvény után 20 forintot 1893. évi május hó 15 napjáig** Abauj-Szántón a gőzmalom-telep pénztárába befizetni sziveskedjenek.

A.-Szántón, 1893. évi április 6-án.

Az „Első abauj-szántói gőzmalom részvénytársaság“

99 1—3 **igazgatósága.**

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen. 100 1—10

Előmozdítja az emésztést.

Ingert csillapító.

Olcsó árak.

Leirások ingyen.

Igazgatóság: **Bad Radein, Styria.**

Főraktár Budapest, V. ker., Lipót-körut 21-a.

A kassai kereskedelmi bank részvénytársaság

Nyereség- és veszteség-számla — Gewinn- und Verlust-Conto.

Teher — Debet. **Jövedelem — Credit.**

	frt	kr.		frt	kr.
Költség (lakbér és fizetések) — Regie (Miethe und Gehälter)	9562	87	Nyereség-áthozat 1891. évről — Gewinn-Vortrag v. J. 1891.	28	58
Adó — Steuer	2774	23	Váltó-kamat — Wechselzinsen	19146	25
Ház- és telekadó — Haus- ud Grundsteuer	1039	76	Folyó számla-kamat — Cto. Crt. Zinsen	29542	60
Takarékbetét-kamat — Spareinlagen-Zinsen	36353	65	Értékpapir-kamat — Effecten-Zinsen	282	54
Takarékbetét-kamatadó — Spareinlagen-Zinsen Steuer	3667	68	Értékpapir-nyereség — Gewinn an Effecten	5351	27
Különféle kamatok — Diverse Zinsen	419	86	Idegen vált. és pénznemek nyeresége — Gewinn an Devisen und Valuten	954	15
Jutalékok — Provisionen	370	84	Szelvény-nyereség — Gew. an Coupons	173	83
Malomveszteség — Mühlverlust	17327	38	Ingatlanok bére — Realitäten-Pachtzins	2375	—
			Raktárbér — Lagerhaus-Pachtzins	2875	—
			Nyereség a vasuti raktárnál — Bahnlagerhaus-Erträgniss	2293	81
			Raktárkezelési nyereség — Lagerhaus-Manipulation	2242	50
			Vesztes. mint egyenleg — Verlustsaldo	6250	74
	71516	27		71516	27

A felügyelő-bizottság. — Der Aufsichtsrath. **Az igazgatóság. — Die Direction.**

A kassai kereskedelmi bank részvénytársaság

Mérleg-számlája — Bilanz-Conto.

Vagyon — Activa **Tartozás — Passiva.**

	frt	kr.		frt	kr.
Pénztár — Cassa	21601	74	Részvénytőke — Actien-Capital	150000	—
Leltár — Inventar	1189	—	Tartalékalap — Reserve-Fond	17992	07
Könyvek és nyomtatványok — Bücher und Drucksorten	50	—	Takarékbetétek — Spareinlagen	913565	52
Áruraktárak — Lagerhäuser	47500	—	Visszleszámitolt váltók — Reescompte-Wechsel	15550	—
Váltótárcza — Wechselportefeuille	379845	90	Átmeneti jutalék — Transit-Provision	2200	—
Értékpapirok — Effecten	73181	49	Átmeneti lakhér — Transit-Pachtzins	183	34
Idegen váltók és pénznemek — Devisen und Valuten	1609	21	Fel nem vett osztalék — Unbehobene Dividende	540	—
Szelvények — Coupons	1591	84	Hitelezők — Creditoren	319546	68
Bank-adósok — Bank-Debitoren	422317	91			
Malom-adósok — Mühlen-Debitoren	382373	38			
Követelések a kassai termény- és áruraktártól — Forderung vom Kaschauer Producten- und Waaren-Lagerhaus A. G.	65776	40			
Ingatlan (ház a zöld fához) — Realität (Haus zum grünen Baum)	16290	—			
Veszteség mint egyenleg — Verlustsaldo	6250	74			
	1419577	61		1419577	61

A felügyelő-bizottság. — Der Aufsichtsrath. (101—1) **Az igazgatóság. — Die Direction.**

AVISO!

Alulirottak tisztelettel értesitik a nagyérd. közönséget, hogy a mai naptól fogva

bor-elárusitást

nyitottunk és abban a legkülönbözőbb kedvelt természetes

fehér és vörös asztali borokat

hozzuk kimérésre. — A borok a legmegbizhatóbb uraságí pinczékből szereztettek be és a valódi természetesség teljes jótállása mellett ugy a korcsmárosok, valamint a magán fogyasztók részére **mérsékelt** árakon adatnak el.

Nagyobb forgalom elérése szempontjából t. vevőink előnyére a borfogyasztási adót literenként 1.8 krajczárral lejebb szállitottuk.

Pinczéink Forgách-utcza 51. sz. a. (irodánkkal szemben) és a szomszédos 42. sz. házban vannak.

Számos látogatást kér tisztelettel

96 2—3 **a kassai regále-bérlőség.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi április 12. 42. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steinei Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A gyermekek országos veszedelme.

Ha Magyarországon a törvény és rendeletek meghozásában csak félannyi gyakorlati érzék, mint jó szándék vezetné az intézőket, ugy azon fáradsággal és költséggel sokkal, de sokkal több életet lehetne megmenteni és sokkal több veszteségtől és bánattól az országot és családokat megkímélni.

Én csak azon roncsoló toroklobban elhalt gyermekek iszonyu számára hivom fel az általános figyelmet, ami nemcsak azáltal döbbent meg, hogy oly pusztitást visz véghez az országban, a mely mellett a kolera is eltörpül, s hogy éppen azon nemzedéket sepri végig, a melyhez már reményt kötünk; hanem azáltal is, hogy ezen pusztitást csaknem összetett kézzel és tétlenül nézzük.

„Összetett kézzel," mondom, mert daczára annak, hogy a betegség ragályosságát ismerjük, s daczára annak, hogy a közegészségi törvények a ragályozás meggátlására vonatkozó 81. §-a szerint „a törvényhatóság gondoskodik a betegeknek az egészségesektől való elkülönitése keresztülviteléről": ezen elkülönités teljesen a közönség belátásától és tetszésétől függ.

Hiába szól a törvény arról, hogy az „egészségesektől a betegek elkülönittessenek," ha azt, hogy ez elkülönitést, melytől a ragály feltartóztatása, vagy továbbterjedése legiukább függ, ki és hogyan hajtsa végre, tüzetesen meg nem határozza! Mert ha a törvényhatóság a törvény és rendeletek következményeit e tekintetben is csak a „szokott módon" adja tudtára a közönségnek: t. i. a roncsoló torokbetegeknél és megholtaknál semmi látogatást nem szabad tenni, — ez pedig szintén a „szokott módon" hódol a parancsnak: ugy t. i. hogy a szerint cselekszik, a mint épen jónak látja, akkor az illető törvény annyi, mint semmi. Mert a nagy közönség és a „nénémasszonyok" érvelésével senki szembe nem szállhat. Arra pedig, hogy valaki az illető ház elé álljon, ha oda valaki mégis bemegy: azt büntetés végett feladja, sziutén nem akad vállalkozó.

Azt gondolom, hogy oly nagy és országos veszedelemmel szemben, mint a milyen a roncsoló toroklob, mely az egész gyermeknemzedéket évről-évre fenyegeti, a fenti, „szokott" rendelkezésben és állapotban a legnagyobb könyuyelmüség nélkül meg nem nyugodhatunk. Es azért, ha csakugyan azt hisszük, hogy az elszigetelés a kérdéses bajuál még az orvosi segélynél is sokkal fontosabb: ugy nem elég az, hogy a betegek és halottak látogatása egyszerüen s bármily büntetés terhe alatt is megtiltassék, hanem okvetlenül szükséges, hogy a tilalom minden egyes difteritikus esetben az állandó rendőri felügyelet mellett ellenőriztessék is, vagyis: lehetetlenné kell tenni azt, hogy a ragályos házba bárki is beléphessen, vagy onnét az illető orvos engedélye nélkül bárki is kijöhessen. Mert ez az egyetlen helyes módja annak, hogy a beteget elszigeteljük és h gy ez által a betegség tovább terjedését is megakadályozhassuk.

És ezt már a legelső eseteknél meg kellene tenni, mikor a bajnak még könnyebben véget lehetne vetni, és a mikor még az ellenőrzés is könnyebben eszközöltethetvén, a nép is előbb hajlandóvá lehet a védekezésre; mert kárt nem szenved mellette, és lassankint belátja, hogy ez intézkedés az ő érdekében történik. Es ha nem látja be: meg kell neki tanulnia, hogy a társadalomnak nemcsak joga, hanem kötelessége is az, hogy a mindenkit fenyegető veszélyt minden áron elháritsa.

Valóban szomoru lenne, ha pl. valamely község 99 százalék részének értékét az 1 százalék elfogultsága, tudatlansága és közönyössége ellenében megvédelmezni nem szabadna és nem lehetne!

A veszély ellenében és pedig a veszély nagyságával arányban védekezni még a „kegyelet" czime alatt jelentkező egyéni szabadság korlátozásával is nem csak hogy szabad és lehet, de okvetlenül és annyira szükséges, hogy a nélkül minden „óvintézkedésről" szóló beszéd teljesen felesleges.

És mégis! mi csak közönyösen olvassuk, sőt látjuk is, hogy az ország számtalan községében rakásra halnak a gyermekek és pedig különösen azért, mivel az egészségesek szabadon járhatnak a ragály fészkébe és igy szabadon hurczolhatják azt ugy a saját családjukba, mint az egész községbe is.

Hol az a háboru, melyben annyi élet pusztul el, mint a hány gyermek nálunk már ez évben difteritiszben elveszett?!

Bezzeg ha nem gyermekekről, hanem állatokról volna szó: akkor az elkülönitést feltétlenül végrehajtják és akkor csakhamar meg is szünik a ragály, de hogy az egyes családokat a legnagyobb veszedelemtől és a bánattól s a közérdeket a legnagyobb veszteségtől megmentsük: erre már nincs elég hatalom!

A „salus reipulicae" tehát nálunk csakis az állatokra szól!

Most a mi egész difteritisz ellenes óvintézkedésünk jóformán csak az iskola derüre-borura való bezáratásából áll, a mi pedig az „ut aliquid fecisse videamur"-nál egyébnek nem tarthatunk: a mennyiben ha tultömött az osztály: két felé lehet azt osztani és a váltakozó rendszer mellett tanitani s másrészt, ha gondunk van arra, hogy minden gyanus beteget onnét távol tartsunk és a gyanus házbelieket oda nem bocsátjuk: az iskolában a betegség ragályozhatási esélye kisebb, mint az illető ragályfészkes házakban, hova az iskolás gyermekek különben unalmukban is ellátogatnak.

És micsoda nagy veszteség az ismét, ha az iskola csaknem évenkint pár napig vagy néhány hétig zárva áll! Holott az a legfontosabb intézet, melyből a közegészség javulásának kell indulnia; s holott az még országszerte ugy is oly gyönge láhon áll!

Hát valóban kivánatos lenne, hogy a törvény őrei szükségesnek tartsák azt, hogy az elkülönités legalább a roncsoló toroklob eseteiben, mint a legveszélyesebb betegségeknél, komolyan megtörténjék és ekkor ezt rendőrileg eszközöltessék, mert azt máskép se szép szóval, se büntetéssel végre nem hajthatják.

Az iskola bezáratása iránt szükséges lenne lehető részletes utasitást adni, hogy pl. hány százalék haláleset vétessék alapul arra nézve, hogy az iskolát, vagy annak egyik osztályát bezárhassák? Mert, mint tapasztaljuk, az iskola bezárására leghamarabb meg van a hajlandóság, nem gondolva meg azt, hogy az erkölcsi és szellemi veszteség, mit a gyermekek az által szenvednek, bizonyos; mig az a haszon, mit az is-

TARCZA.

Tavaszkor.

Bolygok magamba, kora tavaszban,
Az üde hímes, friss pázsiton,
Lelkem úgy nyomja az élet gondja,
De azért ajkam fel sem nyitom.

Az éltető nap rám hinti fényét,
Békitő csókja arcsomra hull,
Úgy érzem, hallom, mintha egy dallam
Köszöntne minden kis hant alul.

Fehér virágok, zöld lombu ágak
Hajolnak rám a vis partinál,
S röpke szellőn, habkönnyü felhőn
Merengő lelkem az égbe száll;

S kalandos ott fenn a végtelenben,
Hol a világok lelke lakik,
Kinek szavára a nap sugára
Leszáll a piczíny füszálakig;

A kinek karja csendbe, viharba
A szenvedőkig mindig elért,
Aki tebenned természet! enyhet,
Kárpótlást ad mindent sebért.

Óh szent természet! csodák világa!
Vigasztalások forrása te!
Hozzád közelben az ember ajka
Panaszkodásra kinyilhat-e?!

A ki boldog, ki nem nyomorgott,
Talán nem is tud gondolni rád, —
De a ki szenved, Istent lát benned,
Kebledre hull és állid és imád!

Szécsy Imre.

A tavaszhoz.

Száz sorjával is megénekeltek
Tégedet már, tündér szép tavasz,
De dúdoltak volna bár felőled
Ezer annyit··· mindegy nékem az!

Én a mit szivem rejt, azt kiöntöm,
És szerény énekbe foglalom.
Bár tudnék c z i f r á b b s z a v a k k a l é l n i···
De nem értek hozzá, fájdalom!

Mert imádlak szép tavasz szivemből,
S többre nézlek, mint száz sord telet!
Uj erőt és uj szint adsz te nékem —
S szinte felviditod lelkemet.

Mindenkép nagy becsben állsz előttem!
De akkor vagy legbecsesb nekem:
A midőn lomb és virág — halommal
Diszeleg már völgyön s bércseken.

S hogyha hallom a dalos madárkák
Nagy számát vig dalra gyújtani:
Jobban hat rám ez, mint egy kidicsért
Opera-szövegnek hangjai···

Szép vagy, szép, tavasz! nem únlak én el
Mig élek, dicsérni tégedet,
A ki érted sem rajong··· no az már
E világon tán mit sem szeret!

Kovács Zsigmond.

A dal vége.

Elbeszélés. — Irta: *Olsavszky Lajos.*

(Folytatás.)

III.

Mintegy két hét mulva az elmondott jelenet után, egy szép alkonyaton a parknak keskeny utain, az egymásra hajló fák alatt, ifju pár sétálgat lassu, nagyon lassu lépésekben és suttog, mint a felette összeboruló lombsátor.

A napbarnitott arczu, délczeg ifjuban a falusi magányba vonult Maryanra ismerünk, a mellette haladó hölgy pedig Donna Beatrice, a park és az annak közepén emelkedő kis kastély urnője.

A hölgy az örökké mosolygó egü déli partvidékről való olasz szépség: középmagas, karcsu alakkal; olajbarna, de rendkivül finom arczbőrrel, indulattól, vágytól és szenvedélytől villámló szemekkel és sarkat verő, dus hajjal, melynek fekete szine kékes fényü, mint a holló szárnya. Valódi szépségek szépsége.

— Ma nem volt maradásom otthon; — szól Maryan; — nyugtalan voltam; a vágy hajtott és ez az oka, hogy hamarább itt vagyok, mint máskor, mint megengedte. És ha haragját vonnám is magamra, nem bánom, hogy eljöttem. Amint kereste, végigjártam az ön kastélyát, a gömbölyü sarok-szoba előtt meg kellett állanom. A nesztogó, puha szőnyeg elvette a léptein zaját és igy az érkezésem nem volt hallható. Sokért nem adnám azt a látványt, amely megállásra kényszeritett. Ott térdelt ön az imazsámolyánál, a feje meghajtva és a kezei összekulcsolva. Nem tudom a magyarázatát adni, hogy miért, de ekkor ismét felvillant agyamban a gondolat, hogy ön volt az a fekete ruhás hölgy, aki az uralkodó lábaihoz borulva, olyan sikeresen könyörgött a részemre kegyelmet?

— De hiszen én ezelőtt nem ismertem önt; hogyan kérhettem volna tehát a részére kegyelmet?

— Nem ismert; de amint ujon vásárolt jószágán letelepedett, természetes kiváncsiságból megkérdezte, kik a szomszédai? Es amint megtudta, hogy az egyik szomszédja a leggyalázatosabb, de be nem bizonyitott vád-, a testvér-gyilkosság vádja miatt messze, Szibéria bányáiban raboskodik, önnek a jóságos szive, a szelid lelke megborzadt a gondolatra, hogy hátha az a láncsravert ifju ártatlanul szenved?

— Nekem soha sem volt ilyen gondolatom; válaszol a leány; de halk hangjának érzésteljes remegése, keblének indulatos hullámzása és tekintetének

kola bezárásától egészségi tekintetben várnak, annál kétesebb, minél inkább meg van adva a lehetőség arra nézve, hogy a gyermekek a ragályban szenvedőket meglátogathassák. Másrészt be kell ismernünk azt, hogy épen a hiányos népnevelés alacsony és hiányos volta az, mely a mi közegészségi nyomorúságunknak is a legeslegfőbb okozója. Dr. Serli Sándor.

A hosszu élet feltételei.

A közegészségügy fejlesztése érdekében az utóbbi évek alatt sok történt hazánkban. A kormány egészségügyi felügyelőket nevezett ki; az egészségügynek tanitását kötelezővé tette a középiskolákban, a vármegyékben az főorvos havonkint részletes jelentést tesz a közegészségügy állapotáról. Akadémikusok értekeznek, felolvasások tartatnak a közegeszséget illető tárgyakról. A sajtó is kiveszi a maga részét, mint minden közügyben.

A társadalom érdeklődése tehát nagy részben fel van költve — és épen azért nem lesz érdektelen, ha Fodor József nagy tudósunktól az akadémiában nem oly rég tartott értekezéséből összefoglalva közöljük azon mély észleleteket, melyeket országos hirü tudósunk a legfontosabb kérdésben: a hosszu élet feltételeiről tett.

A társadalom javából elhunyt férfiak közepes kora volt: Magyarországon 59.3 év, Ausztriában 65.2, Németországban 68.1, Angliában 70.6. Ez az adat megdöbbentő. Ugyanazon állásu és foglalkozásu emberek 11.43 évvel élnek hosszabb életet Angliában, mintegy 9 évvel, hosszabbat Németországban és mintegy 5.8 évvel hosszabbat Ausztriában, mint Magyarországban. Ha tekintetbe vesszük még, hogy az ember életéből az első 25 esztendő az erő, az anyag gyüjtés kora és csak ezután kezdődik a hasznos munka ideje, akkor látjuk, hogy a magyar kiváló állásu férfiai csupán 34 munkás esztendőt élnek, holott Angliában 45-öt, Németországban 43-at, Ausztriában 40-et.

Legszomorubb korbeli viszony van a tudósoknál, tanároknál, irók- és müvészeknél, orvosoknál, biráknál és ügyvédeknél, technikusoknál és kivált ezen osztályok nejeinél; javul a viszony a politikai férfiaknál, főranguaknál és egyházi férfiaknál, holott a külföldön, nevezetesen Angliában és Franciaországban a tudós, tanár, iró, müvész stb. vagy ép oly magas koru, mint az államférfi, a főrangu, vagy csak igen kevéssel alacsonyabb koru.

Világos tehát, hogy az alacsony kor nálunk főkép a szellemi munkások mostoha, rövid életkora által föltételeztetik.

Mik azonban a rövid élet okai és a hosszu élet föltételei?

Erre a kérdésre a tudós orvos igy adja meg a feleletet: A rövid élet okai: a hiányos lakásviszonyok, rossz táplálkozás, czélszerütlen életmód, elégtelen kényelmi eszközök stb.; a hosszu életéi: a mértékletes élet, az egészséges táplálkozás és lakás, kényelem, tisztaság stb. Legfőkép azonban mindkét esetre nézve az öröklés.

Nemcsak az életet örökli az ember apáitól, hanem a testnek azt a szerencsés alkotását is, hogy a megbetegedés ható anyagának képes ellentállni. És ellenkezőleg, a ki rövid életü elgyengült szülőktől származik, magában hordja a rövid élet átkát.

Az élet öröklésének bizonyitéka az egyes nemzetek főcsaládjainak régisége.

Az apának tehát nemcsak arra kell törekednie, hogy gyermekeinek, unokáinak vagyont gyüjtsön, hanem egészségének fejlesztése által arra is, hogy a hosszu életre reményt, kilátást nyujtson.

Másik kutforrása a mi szellemi munkásaink rövid életének a mostoha iijusági, a sanyaru tanuló évek. Csak kevés apa bir tanuló gyermeke számára egészséges existenciát, kényelmes és gondos nevelést biztositani. A legtöbb fiatalember a szülői háztól távol neveltetik, a hol rendesen sem a lakás, sem a tisztaság, sem a táplálék, még kevésbbé a felügyelet nem kielégitő az ifju morális fejlődésére nézve.

Minő más az élete folyása az angol ifjaknak: collégiumban nevelik őket, a melyekhez a magyarországiak nem is hasonlithatók. Tisztaság, rend, kitünő szellőzés, jó táplálék, rendes, nem tulságos munka és mindenekfelett a testgyakorlás minden neme, lovaglás, uszás, labdajáték, vivás stb.

És a mi áll az ifjuságnak hazánkban antihygienikus fölnevelésére nézve, nagyrészben áll ugyanaz a férfi kornak életmódjára nézve is.

A magyar ügyvéd, orvos, biró, hivatalnok stb., ha foglalkozása teendőit végezte, elmegy a kaszinóba, körbe, klubba és kártyázik. Ül a füstben és elkártyázik óra és óra hosszant, napról-napra, évről-évre. Egészen más az angol társadalom eme állásu, foglalkozásu férfiának az élete. A kocsizás, vadászás, lovaglás nem egyes főurak sportja, hanem általános edző időtöltés.

Egész társadalmunk ugyszólván lusta. Nincs is olyan intézményünk, a mi igazán a test egészségére szolgálna és átalán használható lenne. A torna csarnokában nem pótolják a szabadban való mozgást. Egy árnyékos sétaut a hegyek közt megbecsülhetlen.

Ép ily keveset törődnek a test edzésével nőink. Az ő foglalkozásaik országszerte az otthonülés. Az angol nő nem igy él. Szereti a szabad természetet, játékokat, lovaglást, az utazást, a hegyi tourokat.

Egyetlen örvendetes testmozgást karoltak fel ujabb időben hölgyeink is: a korcsolyázást. Épen igy a táncz is, mely utóbbi azonban nálunk inkább luxus, sem mint az egészség és szórakozás eszköze.

Fejtegetése további folyamán az orvos az ifjuság nevelésének reformját hangoztatja, mint az állam által teendő első lépést és felveti az eszmét, hogy czélszerü volna Magyarországon is angol vagy franczia rendszerü collégiumok létesitése.

Tanulságos fejtegetéseit a következőkkel végzi: A magas kor nálunk is elérhető, csak a hygiene elvei szerint kell élni, s akarni kell meg nem öregedni.

Akarni? Igenis. Az erős akarat, hogy az ember ne érezze, legyőzze teste gyengeségét; az erős meggyőződés, hogy az ember életfonala épenséggel nincsen oly rövidre szabva, mint azt rendesen tapasztaljuk, fentartja az életerőt.

És valamint a képzelődés, a lélek hangulata, az elesüggedés, a bizalom az élet folytatására, a kellő hygienicus életmód mellett, a legbiztosabb szer a hosszu életre.

A mit a chaldeusok, a magusok, az alchymisták titkos és büvös szerekkel óhajtottak elérni és lázas örületes munkával kerestek: az élet hosszabbitását lehet-e elérni? Igenis lehet. Csodás büvös szerekkel, medicináival ugyan nem, hanem hygienikus életmóddal. Sz.

Sürgönyök.

Budapest, április 11. (Eredeti sürgöny.) A képviselőházban folytatták a honvédelmi tárcza költségvetését és élénk érdeklődést keltettek **Esterházy Móricz** gróf és **Polónyi Géza** felszólalásaikkal.

Bpdapest, április 11. (Eredeti sürgöny.) **Vaszary Kolos** herczegprimás ellen merényletet követtek el. Ugyanis egy Csolics Mihály nevü a primás szolgálatából régebben elbocsátott pinczemester most hétfőn délelőtt a primási palotába férkőzött és **Kohl Medárd** a primás titkárát addig unszolta kérésével, mig végre a titkár bebocsátotta audienciára a primáshoz. Szerencsére nem egyedül, de mert aláirni való hivatalos iratai voltak, a titkár is vele ment be. Csolics eleinte rimánkodott a primásnak, hogy helyeztesse vissza régi állásába, a mit a primás atyai jóságával meg is igért, hogy majd pártolni fogja, de Csolics mindinkább hangosabb lett, mig egyszer csak rá akarta magát vetni a primásra és a kezében tartott nagy konyha késsel feléje szurt, de **Kohl** titkár e kritikus pillanatban neki fordult és dulakodni kezdett a merénylővel, a ki öt szurást ejtett a titkár testén, mig végre segitség jött és a merénylőt lefogták. **Kohl Medárd állapota, tegnap délután vett ujabb sürgönyhirünk szerint, kielégitő** és az isteni gondviselés, a mely a magyar haza és egyházunk számára oly különös véletlen által megmentette Vaszaryt, oltalmába vette megmentőjét is, a kinek felépülése bizton várható. A merénylő gaz börtönben várja méltó büntetését.

Ujdonságok.

A nádasdi leégett reform. templom paplakának felsegélyezésére **Szőke** János ügyvéd ur Abauj-Szikszóról 5 frtot küldött be hozzánk, mely összeghez járultak: a szikszói ev. ref. egyház 2 frt, Szőke János ur 1 frt, Varga József ur 1 frt, az abauj-szikszói takarékpénztár 1 frt.

További ajándékozásokat az ügy érdekében készséggel fogadunk és e helyen nyugtázunk.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter **Deil** Jenő kassai kamarai titkárt az ezredéves kiállitás III. csoportjába közoktatásügy, V. csoportjába kereskedelem, hitel és pénzügy és a XX. csoport háziipari osztályába tagul nevezte ki, továbbá a homonnai és turócz-szt.-mártoni iparisk lák ezidei vizsgálataihoz kormánybiztosul küldötte ki.

Jókait Miskolcz városa diszpolgárrá akarja megválasztani és e mozgalom élén oly előkelőségek állanak, hogy az incitvány az e hó 17-én tartandó képviseleti gyülésben egyhangulag fog keresztülmenni.

Jubileum. A kassai állami főreáliskola VIII. osztálya igazán nemes jelét adta osztályfőnöke R. F. **Görög Gyula** tanár iránti szeretetének és tiszteletének, midőn tanári működésének 25 éves jubileumát e hó 11-én fényesen megünnepelte. Az ünnepély méltó volt a nap jelentőségéhez. Az osztály hallgatói teljes számmal jelentek meg az ünnepelt házánál, hol egyikük ékes beszédben ecsetelte a szeretett tanár érdemeit, hivatkozva fáradhatlan társadalmi tevékenységére, mely által itt is fényes állást biztositott magának. A nagy hatással elmondott beszéd után az ezüst babérkoszoru átnyujtása következett, mely legméltóbban fejezé ki a tudomány mezején szerzett babérok jutalmát. Fényes bankett fejezé be az ünnepélyt. Számos barátja és tisztelője táviratilag fejezé ki szerencse kivánatait, a melyhez mi e helyen csatolunk a magunkét.

Slaviansky Nádia és orosz nemzeti énekkarának hétfőn, április 17-én esti 8 órakor a Schalkház szálloda disztermében tartandó hangversenyének műsora: I. rész: 1. „Kaluga kapujánál“, nemzeti dal. 2. „A sötét szemü legény“, tánczdal. 3. „Az arató leány“, mezei dal. 4. „Vanja dala“, vig dal, változatokkal. 5. „Az éji öt“, dal. 6. „Az én füszálacskám“, bus nem-

---

állhatatos törődresütése nem igen alkalmasak arra, hogy a szavait megerősitsék.

— Most már meggyőződéssé vált bennem e sejtelem; — beszél Maryan tovább. — Nem a tudat érlelte meggyőződéssé, hanem az érzés. En szeretem önt Donna Beatrice.....

— Megtiltottam önnek, hogy a szerelméről beszéljen; — vág közbe a hölgy; — de ön ujra visszatér erre a tárgyra. Ha ezután is megszegi a tiltalmat, beváltom a fenyegetésemet és nem engedem meg, hogy meglatogasson.

Maryan gyakran hallhatta már e fenyegetést szigorubb alakban; valószinüleg azt is tapasztalta, hogy az a fenyegetés minden ismétlésnél enyhébb és bizonytalanabb; mert ezuttal, a nagyon határozott és minden ellentmondást kizáró hangon mondott szavakra megdöbbenve áll meg.

— Donna Beatrice, nem ismer ön irgalmat?

— Nem.

— Akkor hát Isten önnel; — válaszol az ifju nem kevésbé határozott hangon; azután mélyen meghajtja magát és távozni készül.

— Ne menjen el igy, ne váljunk el egymástól haraggal; — szól a leány megváltozott, kérlelő hangon és a Maryan kezét megragadva.

— És miért nem akarja ön, hogy együtt maradjunk, hogy mindig együtt legyünk? Miért kell nekünk megválni?

A delnő arczvonásainak ideges megrándulása és szemeinek hirtelen kigyuladása belső küzdelmet árul el, de csak pillanatra; a másik pillanatban már mintha elvonult volna a duló vihar. Donna Beatrie visszafojtott indulattól szakgatott hangon válaszol:

— Mert ugy akarom, hogy megváljunk és mert a kit nem akarok magamnál fogadni, azt nem fogadom el.

Maryan csaknem kővé mered e kemény, kiméletlen és váratlan elutasitásra és heves felcsattanó hangon kérdezi:

— Tehát ennyire gyülöl?

A hölgy, mintha nem hallaná a kérdést, hallgat; mire az ifju ismétli kérdését.

— Igen gyülölöm, válaszol a leány, de a hangja mély bánatot és nem gyülöletet árul el.

— Donna Beatrice, én azzal a szilárd elhatározással indultam el hazulról, hogy életbevágó, nagy kérést intézek önhöz. Akaratom mindig erős és igy most is az; noha a gyülöletének kijelentése igen alkalmas arra, hogy elriaszszon. Engemet nem egyhamar lehet megriasztani és én előadom a kérésemet. Meg hallgat?

A hölgy lehajtja a fejét és hallgat.

— Legyen a feleségem.

. . . . . .

E jelenet után rövid idő mulva Maryan és Beatrice már mint férj és feleség kelnek utra.

IV.

Az adriai tenger-part egyik legkiesbb pontján, sürü lombok közé elrejtve, kis házikó áll, mely mintha csak arra a czélra épült volna, hogy a magány után vágyó, ifju házaspár vonja meg benne magát a mézes hetek tartamára.

Repkény futja be az emeletes, kis épület falait fel egészen a lapos tetőig; a tetőn pedig a legszebb, a legpompásabb faju rózsák nyilnak. A kinyuló verandát lugasszerüen összehajló, terebélyes fák veszik körül, sürü ernyőt képezve felette és kellemes hüset tartva benne. Az alkonyra szálló napnak egy-egy vékony sugara néha átszürödik a lombernyőn és szeszélyes, pajkos jókedvében ott tánczol a házikó falán; majd felkeresi a verendában időző Beatricet és zöldes fénynyel aranyozza meg a hölgy gyönyörü arczát.

Maryan az esküvője után idehozta a feleségét, ebbe az elrejtett kis paradicsomba és amióta itt laknak, elmondhatni, hogy a házikó és környéke a zavartalan boldogság tanyája.

Beatrice soha sem hagyja el a ligetet; de Maryant gyöngéd erőszakkal mindennap elküldi sétalni, a tengerre csolnakázni és halászni, vagy a közeli erdőbe vadászni. Tudja, hogy a férfinak mozgás és foglalkozás kell; de azt is tudja, hogy a folytonos együttlét csökkenti a boldogságot.

Mikor Meryan eltávozik. Beatrice odaül a verendába és könyes tekintettel kiséri a férjét mindaddig, mig annak az alakja egészen eltünik a szeme elől. Majd sóhajt, térdre hull és a fejét alázatosan meghajtva, imába merül. A hölgy ajka nem mond szavakat, csupán a lelke gondolataival imádkozik; de imája mégis buzgó és ahitatos, hiszen az ő egyetlenének fejére, Maryanra könyörgi a Mindenható legjobb áldását.

Ima után Beatrice felkel és arra tekintve, ahonnan a férjét várja és a mikor észrevette, dalolni kezd, tudva, hogy Maryan a dalt szereti.

Tetteti magát, mintha nem venné észre a férjét, ez pedig meghallva a dalt, nietteti a lépteit és a ház közelébe érve, óvatosan lopózkodik a verandába, hogy a feleségét meglepje. A hölgy büvös hangja mindaddig cseng, amig szomjas ajkak forró csókja zárja le a dalos ajkakat.

— Hogy megijesztettél: — szól Beatrice megrezenést szinlelve, mintha a szive mélyén nem is örülne és mintha valóban megijedt volna: Maryan pedig térfás komolykodással igyekszik mutatni, hogy valóban elhiszi a megijedést.

Boldog szerelmesek ártatlan tettetése.

És azután örömsugárzó szemekkel nézik egymást hosszasan, mintha már nagyon régen váltak volna el és sokáig gyönyörködnek egymásban szótalanul.

Az egymást időközönként felkeresö ajkak találkozása ékesebben beszél minden szónál.

A fák között olykor-olykor a gerle kaczagása hallatszik és erre az ifju pár is mindig jókedvüen kaczag. Talán nem is ezért.

(Vége köv.)

seti dal. 7. „Jaj be széles az én utczám“, táncszdal. II. rész: 1. Dal és körtáncz „Russalka“ operából Dárgomigsky-től. 2. „Fülemile dal“, régi dal Warlamoff hátrahagyott müveiből. 3. „Jönnek a Bojárok“, vig dal Dargomigsky-től. 4. „Elrejtem gyürümet“ régi talánydal. 5. „Kapunk előtt“, körtáncz. 6. „Szánj meg jó anyám“, régi fohász. 7. „Ei Uchmen“, sajkadal. Az I. és II. rész közötti szünet alatt két templomi kar lesz előadva. Jegyek Maurer Adolf könyvkereskedésében kaphatók. Ez érdekes hangversenyre nézve még szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy a világszép Nádia most először fog szerepelni Kassán mert ő, a midőn atyja volt itt énekkarával, akkor nem volt a dalosok között.

Szavazni! A ki sulyt fektet rá, hogy az 1893. évben községi és általános szavazattal birjon, siessen mult évi adóját az utolsó krajczárig egy két nap alatt az adóhivatal előtt befizetni, mert a ki április hó 15-ig nem fizet, az szidhatja ugyan az átkos kormányt, de voksolásra hiába áhitozik, — szavazata nem lesz.

Katonai hir. Egy on dit szerint a Kassán nehány év óta helyőrségen levő 65. gyalogezred innen az őszi hadgyakorlatok után más helyre fog elhelyeztetni és ennek helyébe uj katonák rendeltetnek ide. Kassa város polgárságának régi ohajtása, hogy házi ezredünket hazakapjuk, az intéző körök tehát már most gondoskodhatnának arról, hogy ha ezen hir tényleg megvalósul, hogy e kivánság teljesedésbe menjen.

Esküvő. Tegnap esküdött örök hüséget Horváth Jenő gazdatiszt Fejes Róza kisasszonynak, Fejes Tivadar polgártársunk kedves leányának. Az esküvő a szent Mihály kápolnában volt. Az uj pár még az este elutazott Kassáról.

Halmay Imre szintársulata — irja ujhelyi levelezőnk — ma egy hete mutatta be magát Sátoraljaujhely város közönségének. Az ügyes és törekvő szinigazgató és társulata iránt közönségünk különös vonzalommal és szeretettel viseltetik. Nap-nap mellett telt, sőt gyakran zsufolt ház előtt játszik. Meg is érdemli, mert változatos müsora kiváló darabjainak előadásával teljesen reászolgál müpártoló közönségünknek vele szemben tanusitott rokonszenvére. Az ujdonságok közül eddig a „Próbaházasság“ aratott legnagyobb sikert. Daczára a telemelt helyáraknak, mindkét estén ember-ember hátán szorongott. A közreműködők jó játéka csak emelte a hatást; különösen a harmadik felvonásban, midőn Sziklay, a társulatnak egyik jeles tagja rágyujtott a Kossut-nótára, tetőpontját érte el a lelkesedés. Vele együtt énekelt a közönség is, gyakran megismételve a hazafias és lelkesitő dalt. Nem kevésbbé nagy érdeklődést ért el a „Sultán“ szintén fölemelt helyárakkal. Említést érdemel a társulat gazdagon berendezett ruhatára, melyet Halmay 2000 frtért vásárolt. A ruhatár Aradi Gerő, aradi volt szinigazgató hagyatékához tartozott. A szintársulatnak kiválóbb tagjai: Halmayné Emma, Szentessy, Lángh Ilonka, Medgyessy Erzsike, Fábián E., Nikó Lina s Aldor Juliska, továbbá Mészáros, Kiss Pista, Nagy Gyula, Boross Endre és Pál, Sziklay, Pesti, Halmay.

A székesegyházi orgona kérdésében az épitést ellenőrző bizottság ma szerdán délután 4 órakor ülést tart. A pályázók között — mint már emlitettük — Angster József pécsi orgonaépitő is ott van, a kinek neve e téren világhirre jutott és ha a pécsi székesegyház épitése körül Dulánszky püspök sokat vétett a hazai müipar ellen, a midőn ezt a lehetőségig mellőzte, még sem zárkózhatott el az orgonaépitésnél a magyar iparost elészólitani, mert Angster József mellett szóba sem jöhettek előtte a külföldi orgona-csinálók. Angster József müvészi tervét már ismertettük és most csak azt ohajtjuk, hogy a mester, a ki müveivel a magyar ipart dicsőiti és a kit, ha nem, kik támogassák akkor a hazai tehetségeket, ha azok még hozzá minden tekintetben a külföldi fölött állanak? — itt is alkalmat kapjon lehetségét érvényesiteni. A székesegyházi épités ellenőrző-bizottságáról egyébként is előre meg vagyunk győződve, hogy le nagyszabásu müvet nem fogja künt megcsináltatni, hogy ha tudja, hogy itt bent a házában is megkaphatja.

Utazás a piszok körül. Péchy Zsigmond főispán tegnap a polgármester társaságában bejárta a városi tulajdont képező házakat. Szemtanuk állitják, hogy az itt-ott látott szemkápráztató rend és d—g a főispánt, habár már sokat hallott a kassavárosi házakról, mégis meglepte, mert ennyit és ilyet még Jókai fantáziája sem tudna elképzelni.

Kolera-telepek. A szepsi-ut mentén végig folyó nyilt árok tartalma, hogy nem eau de cologne illatu, köztudomásu dolog Kassán annyira, hogy azt még a városi hatóság is ismeri. Ez a nyilt árok, mely a Kohn-féle likörgyári büdösségeket is felveszi, már a főutcza felé szépen be van takarva, hogy a közlekedést ne kelljen hidak segélyével fentartani. Igy történik aztán, hogy e betakart és lassan csergedező rémséges büzökhöz még a pesti uton levő ipartelep penetráns hulladékai is hozzáfolynak, javitására az ottani környék levegőjének. De még hagyján ott, a hol az a pestis másfél méternyi mélységben jól bebolthozva van eltemetve. Ez azonban, a Halász-utcza felé folytatva útunkat, rögtön más alakot formál, mert ott ez az eltemetett árok ismét szemeink elé tárul és daczára annak, hogy ma még csak az enyhe tavaszi légnek üditő balzsama csiklandozza lényünket, ezen a helyen máris olyan a levegő, hogy a városi tulajdont képező forgács-utczai három-rózsa épület ahhoz képest elegáns delnő szalonjához hasonlitható. Nem-e arczulütése ez állapot ott a Halász-utcza és környékén minden rend és törvénynek, a melyet a városi hatóság senki által felelősségre nem vonhatóan megtür, holott a közegészségügyi hatóság szigoruan ragaszkodva szentesitett törvény és miniszteri rendeletekhez, a polgárság egyeseit drákóilag utasitja udvarházait és telkeit a miazmáktól megtisztitani tekintettel rá, hogy a kolera-veszély fenyeget, hogy a gyermekölő difteritisz pusztitja a jövő nemzedék legbecsesebb kincseit? A főispán hatalmára apellálunk e gyalázatosan fertelmes ügy megszüntetése érdekében éppen ugy, mint a hogyan felhivjuk figyelmét a nagy gáthoz vezető utvonalra, a melyet a köztisztasági vállalkozó a letolyt télen az árnyékszékek ürülékével kolera-teleppé varázsolt át és szemétlerakó helylyé tett meg, holott ez az ut azelőtt a Lajos-forráshoz menő közönségnek kellemes séta helye volt, mig ma a nap által porrá száritott fertőző anyagok a szél szárnyain szépen visszakerülnek a városba, hogy itt az emberek tüdejét felfrissitsék. Es ezt nevezik nálunk hatósági gondoskodásnak és ezért izzadja a pol árság a horribilis pótadókat. Hát mikor lesz már nekünk olyan Herkulesünk, a ki elég erővel bir az Augias-istállót tisztára söpörni?

Zárvizsgák. A helybeli m. kir. gépészeti közép iparis kolánál fenálló épitőipari szakiskolánál az évi zárvizsgálatok f. hó 13-án és 14-én d. e. 8 órától és d. u. 2 órától fogva fognak megtartatni. A tanulók által a tanév folyamán készitett rajzok f. hó 16-án és 17-én d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig közszemlére lesznek kiállitva. Egyben arról értesitjük az érdeklődő közönséget, hogy a fentnevezett tanintézet mellett fenálló vasárnapi ipar-rajz-tanfolyamban, melyet ez idő szerint 30 tanuló látogat, 6—7 időközben megüresedett hely azonnal elfoglalható.

Eperjes. A Kassai Dalkör, az Eperjesi Széchenyi-kör egyes mükedvelő tagjainak és Tordai Grail Erzsébet urhölgynek, a magyar költők hires szavalójának közreműködése mellett, 1893. évi április hó 16-án (vasárnap), a városi vigadó nagytermében hangversenyt rendez, melynek tiszta jövedelme az Eperjesi Széchenyi-kör könyvtára javára fog fordittatni. Ez érdekes és változatos müsorral biró hangversenyre innen Kassáról sokan át fognak ránduli Eperjesre.

Arkádiai élet. Egy uri ember tetten kapott egy betörő tolvajt a mint hozzá tartozója házába betörve, ott a kezeügyébe került vagyonban duskál és elég férfias, — mondhatnók ritka — bátorsággal bir a vakmerő rablóval szembe szállni, őt üldözőbe venni és mások segélyével aztán lefülelni, miközben a gazember testi erejében bizva, az egyik segitő oldalán levő fegyvert kikapja és ezzel menekülése reményében jobbra balra szurkál. Ám a tulerő megfékezi és a bátor uri ember a gaz tolvaj fölött megnyugvással diadalmaskodik, mert nagy vergődés után végre is beszolgáltatják az igazságosztó hatalom kezeihez. A rendőrség rögtön intézkedik, mert tudja a betörő felől, hogy közveszélyes és hogy képes hangoztatott fenyegetését, hogy elfogóján gyilkos boszut fog állani, ha rá alkalma lesz, esetleg beváltani és erős fedezettel átszolgáltatja a büntető biróság kezeihez s most már azt kellene hinni a hétköznapi észjárásu polgárembernek, hogy az ilyen közveszélyes ember, a kire napnál fényesebben be van igazolva, hogy a közbiztonságot és az adófizető tisztességes polgár vagyoni épségét a legnagyobb mértékben veszélyeztette, a büntető biróság biztos zár alá teszi és gondoskodik róla, hogy az igazság körmei közül ki ne szabadulhasson. Rosszul hiszed édes magyarom! Nem ugy áll a dolog, hanem ugy, hogy azt a gaz tolvajt, a kit Kiszely József kassai ügyvéd husvét hétfőjén a betörésen rajtakapva, mások segitésével elfogott; azt a gaz tolvajt, a kit a rendőrség fölötte közveszélyesnek jelzett, a kassai kir. ügyészség rövid kihallgatás után egyszerüen szélnek eresztette, a mit a rendőrség megtudva, nyomban intézkedett és ujra elfogva azt, miután mást nem tehetett, tolonczuton hazaküldette Ungvárra. Hát nem-e arkádiai élete van itt minálunk a betöröknek, rablóknak, tolvajoknak? és nem-e szánalmas állapotban van az a tisztességes, becsületes társadalom, a mely a maga összeségében az igazságosztó hatalmat drága verejtékes filléreivel fentartja, fizeti és ettől, hogy ha nyugalmát, biztonságát várja, azt kapja ellenszolgálmányul, hogy a tolvaj és rabló urakat, a kik rendőrileg meg vannak bélyegezve, egész egyszerüen szabadon eresztik, mert először jön a hónapokon át tartó kényelmes vizsgálat és majd csak azután, ha ez be van fejezve, kéretik a vádlott megjelenni, ha ugyan addigra a t kinetes rendőrség a tudj isten hol bitangoló rablót ismét elő tudja csipni, ha nem, országosan körözik és ha ez sem vezet sikerre, lassan elévül a dolog és a tolvaj becsületsértéssel támadhatja meg esetleg Kiszely József uramat, ha elejébe kerülve megfeledkezik és azt találja mondani: nini, hisz ez volt az a tolvaj, a ki az anyósom szőrlejébe akkor és akkor betört és a kit én elfogtam, de a kit a kassai törvényszéken szabadon eresztettek! Rajta, énekeljük kórusban a tararabumdiét, hisz nálunk árkádiai élet vagyon!

Halálozás. Simkó Bertalan vendéglős Kassán e hó 8-án 36 éves korában meghalt. Temetése hétfőn nagy részvét mellett ment végbe.

A szélvihar, mely napokon át, de vasárnapon legerősebben dühöngött városunk fölött, a felküléstány remek topolya fáit erősen megkinozta és közülök két szép példányt gyökereiben annyira megingatott, hogy a fákat ki kellett vágni. Ezt a fáradságos munkát a fiztett tüzoltók vasárnap végezték el.

Fenyegető levél. Megay Adolf kassai birtokos most vasárnap-tól nyelven irott levelet kapott névtelenül, a melyben az illető fenyegető hangon azt követeli, hogy Megay Adolf ur az oroszok husvétja vasárnapjáig, a mely e hó 9-én volt, az Opáczka előtt levő szőlőjének háza küszöbén 2000 frtot tegyen le, mert különben életével fog lakolni. Megay Adolf ur e levelet a rendőrséghez adta át és Mihalik kapitányra bizta e nálunk teljesen uj módi ügyet, a melyre nézve a kapitánynak az a véleménye, hogy csak üres puffants tréfa, a mely csak ijeszteni akart minden következmény nélkül. Nem ártott volna azonban próbát tenni és a kért összeget kellően elrejtett őrizettel az emlitett helyre kitenni és a fenyegető ipsét bevárni, hátha mégis jelentkezik, mivelhogy nihilisták és brigantik ma már nálunk is lehetnek.

A kis franczia leánykát, a kit multkor a gyorsvonat Kassára hozott s ki szülei nevét sem tudta megmondani egy budapesti család akarta örökbe fogadni, az idegenbe tévedt leánykát azonban időközbe Késmárkon helyezték el.

Nyomós ok. Kérem alássan kapitány ur én nem maradok egy napot se urasságánál.

— És miért nem?

— Mert kérem, sok a sváb a konyhában, osztán éczaka majd kiver a hideg ugy félek az utálatos állatoktól.

Uj találmányok és müszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi irodája, Budapesten VII. Andrássy-ut 30.

Egy egyszerü időjós előállitása. Ha ablaktáblát, kárpitot, vagy hasonló dolgokat a következő oldatokkal bevonjuk, akkor a bevont tárgyak tiszta időben az 1. oldat mellett: kéket, 2. mellett: sárgát és 3. mellett: zöldet mutatnak. Boruş időben a tárgyak szintelenek. Az oldatok állnak: 1. 1 sulyrész clorkobaltból, 10 sulyrész gelatinból és 100 sulyrész vizből 2. 1 sulyrész clorrézből, 10 sulyrész gelatinból és 100 sulyrész vizből; 3. 1 sulyrész clorkobaltból, 20 sulyrész gelátinból, 200 sulyrész vizből és 0·75 nikeloxydulból.

Egy rószaszinü és ibolyaillatu tó. A Káspi-tengerbe nyuló Mangischlack félszigeten 5 kis tó van. Ezek közül az egyik kristályos sóval van födve, melyen ember és állat egész bátran átmehet; a másik egy fél kilométer átmérőjü kerek tó és ez rózsaszinü. Ennek partja vakitóan fehér, mivel körösköril só válik ki, ellenben vize átmeneti szinü a violaszintől a rózsáig; ha kis hullámok elevenitik meg a tavat, akkor vizének szine sötét karminszinbe megy át. Egyidejüleg a tóból pompás ibolya illat áramlik szét. A nép e szinezést „vizvirág“ név alatt ismeri.

Petroleum-forrás a tengerben. Ilyen források Calaótól délnyugatra körülbelül 30 tengeri mértföldnyire Dél-Amerika nyugati partja közelében levő szigetcsoport mellett találhatók. Ezen szigetcsoport mellett elhajózó hajósok 2—3 mértföld széles petroleum szalagra bukkantak, mely éjjel szagával áruljа el magát. A tenger ezen szalagban nyugodt és sima. A petroleum kimerithetlen és a tenger fenekén levő forrásból jön elő, melyről különben már Pizzaro is me emlékezett.

Szerkesztői üzenetek.

y urnak Budapest. Intézkedtünk és várjuk minél sürubben. Szivélyes üdvözlet.

Egy polgár A.-Szepsi. Véleményünk szerint husvét hétfőjén nemcsak makos kalácsot, de szállitó levelet is lehet már kapni a postán. Hogy önöknél szállitó levelet nem adtak az nap, az természetesen nincs rendén. Bizonyára a locsolódásban keresendő a megtagadás oka. Egyébként tessék panaszával az illetékes feljebb valóhoz fordulni. A kis város kedélyes életéről különben már annyi jó izüt hallottunk, hogy oda legközelebb egyik munkatársunkat küldjük ki, hogy megirja a Cserebát fővárosának monografiáját.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság Budapesten.

Az első hazai biztositó-társaság, mely kizárólag baleset- és munkásbiztositásokkal foglalkozik.

1.000,000 korona teljesen befizetett alaptőke.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság

Elfogad baleset elleni biztositásokat halál esetére, állandó- és mulékony munkaképtelenség esetére és pedig:

I. Egyenkenti biztositásokat a hivatásszerü foglalkozás közben vagy azonkivül ért balesetek ellen;

II. Mindennemü baleset biztositásokat szárazföldi és tengeri utazások tartamára;

III. Csoportos baleset-biztositásokat;

IV. Szavatossági kötelezettségek biztositását.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság baleset-biztositásokat 18—60 életévek közt a biztositandók nemére való tekintet és orvosi vizsgálat nélkül a legjutányosabb dijak mellett eszközöl.

Több évi biztos tásoknál a társaság rendkivüli előnyöket nyujt.

Példa: Egy ügyvéd, bankár, irodahivatalnok, kereskedő, tanitó, pap, szerkesztő dijtétele az I. kockázati osztály szerint a következő biztositásokért és pedig:

5,000 korona után halál esetére . . á 0·[illegible]% = korona 2.50

15,000 „ „ állandó munkaképtelenség esetére . . . . . á 0·70% = „ 10.50

5 korona napinkinti kártalanitásért ideiglenes munkaképtelenség esetére á korona 1.40 „ 7.—

a biztositásnak egy évre való kötése esetén . korona 20.— fizet

a biztositásnak öt évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint . . . . . korona 18.— „

a biztositásnak tiz évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint . . . . . korona 16.— „

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság elvállalja továbbá szerényebb anyagi viszonyok közt élő egyének, mint tiszviselők, segédhivatalnokok, kisiparosok, munkások, stb. életbiztositását csekély heti dijfizetésekkel:

I. Halálesetre élethossziglan tartó dijfizetéssel;

II. Halálesetre korlátolt tartamu dijfizetéssel;

III. Halál és élet esetére korlátolt tartamu dijfizetéssel;

IV. Gyermek (kiházasitási) biztositásokat korlátolt tartamu dijfizetéssel. Példa:

Egy 30 éves egyén az I. táblázat szerint 20 filler (10 kr.) heti dijért biztosithat halál esetére 316 korona (158 frt) tőkét, 40 filler (20 kr.) heti dijért 2 . 316 632 korona (316 frt) tőkét, 60 filler (30 kr.) heti dijért 3 . 316 948 korona (474 frt) tőkét, 1 korona heti dijért 5 . 316 1580 korona (790 frt) tőkét.

Bővebb felvilágositásokat a prospektusok nyujtanak, melyek a társaság igazgatóságánál, továbbá az Első Magyar Altalános Biztositó-Társaság — a Bécsi biztositó-társaság és a Magyar-Franczia biztositó-részvénytársaság minden ügynökénél — mint a Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság képviselőinél — kapható és kivánatra bárkinek ingyen és dijmentesen megküldetik. 87 2—3

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Pausdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly**

71—16 szállodás.

Házeladás.

A Forrás-utcza 16. szám alatt levő ujépült adómentes

sarokház

üzlettel, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositást ad az ott lakó tulajdonos. 103 1—3

Felhivás.

Felhivatnak az **„Első abauj-szántói gőzmalom részvénytársaság“** tisztelt részvénytulajdonosai, hogy az alapszabályok 9. §-a értelmében **részvényeik után a további 20%-ot vagyis egy-egy részvény után 20 forintot 1893. évi május hó 15 napjáig** Abauj-Szántón a gőzmalom-telep pénztárába befizetni sziveskedjenek.

A.-Szántón, 1893. évi április 6-án.

Az „Első abauj-szántói gőzmalom részvénytársaság“

99 2—3 **igazgatósága.**

Alulirott budapesti bankczég **PÉNZELŐLEGET** ad, sorsjegyekre és értékpapirokra mérsékelt kamatláb mellett. Közvetit **5% ELŐLEGEKET** legrövidebb idő alatt. **Földbirtokokra és budapesti házakra** 1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat, tőke törlesztési hányad és kezelés beleértve.) Átvesz **tőzsdei megbizásokat,** a legpontosabb kivitelről biztositva 82 2—6

LUSZTIG MIKSA

banküzlete; Budapest, Váczi-körut 43. szám.

Alapittatott 1885. **Telefon sz. 1070.**

AVISO!

Alulirottak tisztelettel értesitik a nagyérd. közönséget, hogy a mai naptól fogva

bor-elárusitást

nyitottunk és abban a legkülönbözőbb kedvelt természetes

fehér és vörös asztali borokat

hozzuk kimérésre. — A borok a legmegbizhatóbb urasági pinczékből szereztettek be és a valódi természetesség teljes jótállása mellett ugy a korcsmárosok, valamint a magán fogyasztók részére **mérsékelt** árakon adatnak el.

Nagyobb forgalom elérése szempontjából t. vevőink előnyére a **borfogyasztási adót literenként 1.8 krajczárral lejebb szállitottuk.**

Pinczéink **Forgách-utcza 51. sz. a.** (irodánkkal szemben) és a szomszédos **42. sz.** házban vannak.

Számos látogatást kér tisztelettel

96 3—3 **a kassai regále-bérlőség.**

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. **zum „goldenen Reichsapfel“.**

6 dobox tartalmaztatik. 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Vértisztitó labdacsok,

ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő házi-szerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és szekrekedésből erednek: mint epe-zavarok, maj-bajok, kolika, vertolulások, aranyér, béltetlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztito tulajdonságuknal fogva kitünő hatással vannak verszegenység s az abból eredő bajoknál is; igy sápkórnál, idegességhez szárnazó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legsenkélyebb fájdalmakat sem okozzák, es ennek folytán meg a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerese folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis nehányat emlitünk azon megjegyzessel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajá lani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.

Tekintetes Ur!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos es kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjek. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.

Tekintetes Ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezembe kerüljek, melyeknek hatását ezennel megirom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többe képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra-méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Iste áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyeresére segitségül szolgáltak. Knific Teréz.

—

Bées-Újhely, 1887. nov. 9.

Mélyen tisztelt Ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 61 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vertisztito labdacsaiból s azoknak állando használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tiszteltel

Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.

Tekintetes Ur!

Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból, ki nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok érteke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen határozatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szlézia, 1886. okt. 8.

T. Ur!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozra „küldeni sziveskedjek. Csakis azl Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtol, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, a midőn legforróbb köszönetemet kifejezem. — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerincz-agy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideg s fogfájás, fülfájás, fulaszaggatás stb. stb. ellen. 1 ft 20 kr.

Tannochinin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajművesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Stendel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebek vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. Egy tegely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 üveggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 60 kr.

Élet-eszenczia, pirkpárgal cseppek megromlott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegnyével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só. Bullrich A. W.-tól Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 60 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az szaltal képződő kellemetlen szagot ejen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az o-szrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem lévők gyorsan és olcson megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek csakkal mérsékeltebbek. 46—9—12

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a PSERHOFER J.-fele az **„arany birodalmi almahoz“** czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben**

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok | Butorszövetek

Butorkelmék és szőnyegek

Futó-szőnyegek | Függönyök

Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Portiérek

Legolcsóbb szabott árak

70 11—30 | Divántakarók

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

---

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi április 14. 43. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekelő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs. Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jánlus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A kegyelet ünnepén.

Most volt évfordulója azon gyásznapnak, melyen gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar, bevégezte a magyar nemzet boldogitására irányzott áldásos életét. Igen, április nyolczadika a magyar nemzet kegyeletes ünnepe! Nagy nap ez, mely méltó arra, hogy az egész nemzet honfiui kegyelettel, legnagyobb elismerésével az igazi érdemnek, ünnepelje azt meg.

Ünnepeltünk mi is, ünnepeltek rajtunk kivül sokan e hazában. Kérdjük azonban, hogy ez az ünneplés általános, az egész nemzetre kiterjedő volt-e? Sajnos, hogy e kérdésre minden habozás nélkül kimondhatjuk, hogy igenis ünnepeltünk, de nem oly mérvben, mint amiként azt a legnagyobb magyar örökké nevezetes, elévülhetlen, nagy tettei megérdemelték volna!

Megdöbbentő jelenség ez, mert benne a nemzeti erény hanyatlását láthatjuk. A nemzeti erény hanyatlását, mert minden nemzetnek egyik legszentebb kötelessége nagyjainak, elhunyt jeleseinek emlékét megőrizni, tiszteletben tartani és azoknak nyomdokain haladni.

Ki volt Széchényi? Mit tett Széchényi? Egyike volt azon lelkes hazafiaknak, akik életök feladatául a magyar nemzet boldogitását tüzték ki! Az ő erős elhatározása, nemes törekvése, lankadatlanul kitartó buzgalma oly sokat mutatnak fel a nemzeti haladás utján, mely megérdemli, hogy nemcsak a nemzet jobbjai, hanem az egész magyar nemzet a leghálásabb kegyelettel ünnepelje meg halálának évfordulóját. A nemzet önmagát tiszteli meg, ha egy ily hallhatatlan nagy ember emlékét tiszteletben tudja tartani!

A Széchényi István alkotásai előttünk állanak, hirdetik az ő alkotó erejének munkásságát. Az ő tettei nem vesztek a multba, a jövőé azok és mienk, melyeket a jövő van hivatva egész nagyságában, eredményének hasznaiban feltüntetni. Széchényi lerakta a nemzeti fejlődés alapját, melyen biztos nyugszik nemzetünk szellemi- és anyagi haladásának munkálása.

Nemzetünk multjából sok olyan jelesünk kimagasló alakja bontakozik ki, ha visszagondolunk zivataros, de hősi tettekben gazdag multunkra, hogy azoknak emlékét tiszteletben nem tartani, a legnagyobb büne, mulasztása volna nemzetünknek.

Nem mondhatjuk, hogy nagyjaink emlékére időnként ünnepet nem szentelünk, de azt sajnálattal jelezhetjük, hogy az ilyen ünneplés nem olyan lelkes, nem olyan általános, mint aminőnek lennie kellene. Ha kötelességből ünnepelünk, egészen más az eredmény, mintha az érdemnek lelkesülten szentelünk emlékezetnek, hálás kegyeletnek ünnepet. Ilyen alkalmakkor, felujulnak előttünk a mult a nagy eseményei, a sirokból beszélnek hozzánk elhunyt jeleseink néma ajkai.

Az idővel megvált znak az emberek is. A mai emberek alig volnának képesek csak távolról is oly cselekményeket elkövetni, mint a hajdaniak. A mai emberek maguknak élnek, nem lelkesülnek a hajdani nagy tettek emléke iránt. Mindenki a saját gondjával van elfoglalva. Zsibbadtság észlelhető a közéletben. Bizonyos kedvtelenség mutatkozik a legtöbb emberuél, mely érzéktelenné teszi a legnagyobb események emléke iránt is.

Nem tudjuk, hogy ezt az általános közönyt annak tulajdonitsuk-e, hogy csak kevés embert lelkesit ma már dicső eleink példája, vagy annak, hogy a terhes megélhetési viszonyok, a társadalomban mindig jobban lábrakapó fesszesség, bénitólag hatnak a közügyek, a hajdani nagy tettek iránt való lelkesültségre. Inkább ezeket szeretjük elhinni, mint azt, hogy az annyi jelessel dicsekedhető magyar nép ma már nem képes elismeréssel, hálával lenni azok emléke iránt, akik e nemzet dicsőségéért, jólétéért áldozták fel életöket és javaikat.

A legszebb, mondhatjuk, a legszentebb nemzeti erény a dicsőemlékü ősök emlékét megörökiteni, azt tiszteletben tartani. A magyar nemzetet nem illetheti azon vád, hogy ezt tenni elmulasztja, mert a ma tapasztalható közöny nem a nép, hanem az értelmiséget képviselő, a mult eseményeit ismerő, azt értékelni tudó értelmiség hibája, melynek pedig szent kötelessége a nagy közönségben a hazaszeretetet, a nagyok iránt való tiszteletet élesztení, fokozni.

A viszály következménye.

Az az angol lord, aki esetleg annyira érdeklődik a külföld politikai viszonyai iránt, hogy pl. a mi parlamenti tárgyalásaink menetét figyelemmel kiséri, mostanában olyan szánakozó kicsinyléssel viseltetik képviselő házunk iránt, aminővel mi viseltettünk teszem a szerb szkupstina irányában, midőn a táviró annak hozza hirét, hogy a szerb törvényhozó testületben botrányos jelenetek játszódtak le. Mi ilyenkor bizonyos gyöngéd szánakozással konstatáljuk Szerbiáról, hogy a népe az alkotmányos formákra még meg nem érett s e közben annyira tulbecsüljük magunkat, hogy eszünkbe sem jut, hogy — sajnos — a mi parlamenti viszonyaink a távol nyugaton lakó angolt ugyanilyen itéletre jogositják föl mi rólunk. Az az angol el is hiszi mi rólunk, hogy kitudja milyen belső zavarok és forradalom küszöbén állunk, miként mi elhisszük azt Szerbiáról.

És tényleg a dolog ugy is van, hogy a külföldi sajtóban ilyen aggodalmakat olvastunk, a melyek fölött mosolyoghatnánk, mert annyira alap nélküliek, ha nem volnának egyuttal szomoru jellemző körülmények.

Hisz a nemzet zöme és nagyobb józan része tökéletesen egyetért a politikai kérdések tekintetében, ugy, hogy nagy okok nem akadályozzák a törvényhozás müködését. Azonban kicsinyes, aprólékos körülmények idézik elő a viszás állapotokat, s a dolog annál elszomoritóbb, annál szégyenteljesebb.

Azok az egyének, akik a honatyák helyeit bitorolják az által, hogy a képviselőházban mindenféle jeleneteket, sőt botrányokat rendeznek, tulajdonképen kevesen vannak, minek folytán igaztalan és alaptalan vád a magyar parlament tagjait általában politikailag éretleneknek tartani és hirdetni, mert csak az a néhány ember az. Es ezeknek a politikai éretlensége is csak oda tendál, hogy heczczeket csináljanak, közbekiáltással, névszerinti szavazással és a házszabályok §-aival egyéb módon való visszaélés által, de komolyabb jelentőségü felszólalást nem czéloznak. Nagy veszedelmet tehát nem rejt magában ennek a kisebbségnek a magatartása, mert komoly politikai tenden-

TÁRCZA.

Téli estén.

Fejem lehajtva
Szemben a tüzzel
Egyedül ülök,
S nézem a lángot,
Mint bevilágol
Kicsi szobámba.

Nézem a lángot
Gondba merulve,
Mint harapódzik.
Terjed a fában
Balgatag módon,
Önmaga létét
Folyton emésztve.

Nézem a lángnak
Lobbanó fényit,
Pattogó szikrák
Tüzkarikáját,
S arczomon érzem,
Testem is érzi
Mint melegit.

Nézem a lángnak
Kékellő fényit,
A mint utolsót
Lobban s elalszik,
Ám a parázsnak
Piroslo halma
Akkor is egyre
Tőle hevül még.

Nézem a lángot...
S amint itt ülök
Gondba merülten,
S fürdöm a tüznek
Jó melegében,
Ime egészen
E-fog a bánat,
Mert hisz igy érzem
Folytonos langgal
Magát emésztve
Lelkem is égni.

És ég a lelkem
Magát emésztve,
Mint e bezárt tüz
Feltörő lángja,
Mint a kohónak
Ronda salak közt
Olvadó ércze, —
Én pedig most már
Buba borultan
Ahogy nem egyszer —
Szorongva kérdem
Önön magamtól:
Vajjon ez a tüz,
Életem lángja
Egy rövid élten,
Korai sirban
Nem-e kilobban?
Nem-e elalszik?

Ladányi Béla.

A dal vége.

Elbeszélés. — Irta: *Olaveszky Lajos.*

(Vége.)

V.

Az egyik késő délutánon Maryan épen távozott a háztól, Beatrice pedig a verandába rendes imájához akar letérdelni, mikor a bokrok közöttt leskelődő ember feje bukkan elő. Rosz helyen tünt fel, mert a hölgy észreveszi és mintha felismerné a leskelődőt, elhalványodik és egész testében megrendül. Az előbukkanó fej rögtön eltünik ugyan, de ez a hölgyet nem nyugtatja meg.

Berohan a hazikóba és papirt vesz elő, amelyre sietve pár szót ir; majd hevesen csenget és mire a vén szolga megjelenik, a levél már le is van pecsételve.

— Gyorsan, amint csak az erejétől telik, siessen a levéllel a közeli kolostorba és adja át a legelőször talált szerzetesnek. Jutalmul fogadja el ezt; — szól a delnő, izgatottságtól elfojtott hangon, miközben pénzt csusztat a szolga kezébe. — Siessen, siessen!

A vén cseléd bámulva tekint az urasszonya feldult arczára, majd megfordul és eltávozik.

Beatrice becsukja az ajtót reteszszel is, kulcscsal is; azután gyorsan levetkezik és fehérbe öltözik. A mennyasszonyi ruháját ölti magára; amelyben oltár elé járulva, örök szerelmet, örök hüséget esküdött Maryannak. Még a földig érő ara-fátyolt és a száradt narancsvirág-koszorut is feltüzi, amelyet olyan gondosan megőrzött.

— Soha sem voltam olyan boldog, mint akkor ... az oltár előtt; — sóhajt a hölgy, megnézve magát a tükörben és a szemeiben köny-, az ajkain pedig szomoru mosoly jelenik meg. — Az Isten házában, az oltár előtt nyugodtan lehettem; de azután... soha... soha.

Mire az átöltözés megtörténik, a vén cseléd is megjön a kolostorból és urasszonya ajtaján kopogtat. Beatrice kérdést intéz a künnlevőhöz és ajtót nyit.

— Eljön? — Kérdi a delnő, majdnem megrohanva a belépőt.

— El.

— Hamar?

— Pár perez mulva,

— A rendes gyóntatóm jön el.

— Azt hiszem; mert a szerzetes, kinek a levelet átadtam, őt szólitotta és ő azt is mondotta, hogy rögtön indul, csak előbb a templomba megy.

— Ön régi, hüséges cseléde az uramnak és engemet is szeret. Ugy van-e?

A vén cselédet rohamosan végbemenő és szokatlan események annyira megzavarták, hogy nem bir szólani, csak a fejével int igent.

— Fogadja el tőlem ezt a pénzt; — szól Beatrice, jelentékeny összeget szoritva a szolga kezébe és elővéve a nyakán függő keresztet. — Esküdjék meg, erre a feszületre, hogy soha nem árulja el senkinek még az urának sem, föképen neki nem, hogy ma a a kolostorban járt és hogy levelet küldtem oda, sem pedig hogy ma onnan szerzetes volt itt.

A szolga habozik, mire a hölgy tört ragad fel az asztalról és azt az öreg mellének szegezi. A szemeinek vad villogása elárulja, hogy a tör könyörtelenül belemélyed a szolga mellébe, ha az nem engedelmeskedik.

— Nem ijedek meg, urasszonyom! — válaszol ő a meglepett, de félénkséget nem mutató cseléd. — Jó szóra megteszem, amit kiván, tenyegetésre nem.

— Tehát kérem: — szól a hölgy, a tört messze eldobva.

— Nem tudom, mi rejlik az urasszonyom kivánságában: de a feszületre tett kézzel esküszöm hogy el nem árulom.

— Köszönöm, jó öregem; most arra kérem, hagyjon magamra.

Amint a szolga eltávozik, csengetyü szava hallatszik.

Beatrice az iróasztalához rohan, annak egyik csukott fiókját kulcscsal kinyitja, zöldes folyadékkal telt piczi kristály-üveget vesz elő és annak tartalmát felhajtja.

A delnőnek alig marad ideje az üvegecskét az ablakon keresztül a sürü bokorba dobni, már a ajtaja előtt hallatszik a csengetyü szava és a következő pillanatban belép a hivott szerzetes.

VI.

A szerzetes eltávozása után Beatrice kiül ismét a verandába és dalolni kezd; majd hirtelen megszakitva a dalt, elmélázik.

— Az Ur szolgája feloldozott; — suttog önmagához. Ismét felcsendül a dal; de ismét csak megszakad.

— Az ég tehát megbocsátott.

A lombok között a gerle kaczagása hallatszik, mire a hölgy felrezzen.

— Ne kaczagj, mikor más kinosan vergődik! — Kiált a hölgy ingerülten; azután folytatja szakgatott magán-beszédét.

czia nélküli s igen kis kaliberü emberkék. De épen ez a szomoru jelenség, hogy a törpék dominálják a helyzetet s az óriások kénytelenek azt eltürni. Az képesi a parlamenti helyzetnek sivárságát, hogy kicsinyes izetlenségekkel telik el az idő, s még a folyó ügyeket is csak folytonos megszakitásokkal lehet lebonyolitani, a komoly, érdemleges törvényhozói munkára pedig absolute lehetetlen rátérni. Mulik az idő s egyre szaporodnak azon törvényhozási feladatok, melyeknek megoldása államiságunknak jogi és nemzeti szempontjából napról-napra égetőbb szükséggé válik, s ezek restanoziakép gyülnek halomra, mert a törvényhozó hatalom működési képessége Magyarországon teljesen megbénult.

Ilyen körülmények között nem csodálkozhatunk azon, hogy politikai hitelünk a külföld előtt tönkre megy, sőt arra is el kell készülve lennünk, hogy ennek következményeképen, pénzügyi hitelünk is szükségképen csorbulást fog szenvedni, ha t. i. igy folytatjuk ezután is.

Valóban itt a legfőbb ideje annak, hogy az ellenzék komoly része rá jöjjön azon kötelessége öntudatára, hogy a parlamenti pártoknak egyaránt kötelességük a parlament produktiv tevékenységét előmozditani oly annyira, hogy a rakonczátlan elemeket még ha azok saját kebelében vannak is, ártalmatlanokká és lehetetlenekké kell tenni.

Innen-onnan.

A czifra ködmen czifra históriája.

Irta: Szécsy Imre.

Bolond história volt biz az.

Mert hát egy szép csendes őszi éjszakán elhitták Berregi Mihály uram legbensőbb szobájából a miskolczi vásáron vett gyönyörü szép harmincz forintos ködmenit.

Csak reggel vették észre, mikor Mihály gazda ki akart menni a tagra, hogy megnézze az őszi áldást.

Hol a ködmen?

Tüvé tették az egész háztájékot érte, a Bodri kutyát is oldalbarugták, hogy nem tudott vigyázni jobban a házra, de hiába minden fáradság, a ködmen nem került elő.

A Jóska béres látta, mikor estende a gazda hazakerült benne, aztán a nagyasszony a bubos kemenczére téregette, mert nedves volt még az istenadta az őszi esőtől; de azóta nyomaveszett.

Hejh pedig de szép czifra ködmen volt, s szép kivarrással tele, hibátlan szép tiszta hófehér irha volt, ezer ránczos aljjal, fekete birkának göndör gyapja a nyakába varrva, tulipánnal kivarrva, fehér selyembárány béléssel, e ez a sok szép gyönyörüség mind oda volt egy rövid kis éjszaka alatt.

Ösmerős kéznek kellett lenni, hogy a bensö szobából ugy eltudta vinni, hogy senki észre nem vette. Akárki volt, nagy bánatot szerzett vele Mihály gazdának, meg az ő élete párjának, Virág Borcsának. Felfordult a világ azóta Mihály gazda portáján, mióta a ház büszkesége, a szép ködmen eltünt, mintha csak Virág Borcsa szeretetét vitték volna el a ködmennel együtt, kikapós kezdett lenni a menyecske, nagyon sokat eljárogatott a fonóba, pedig hát nem volt látszatja a ház körül a kender fogyásának.

Még az a két galamb, a mi olyan békén éldegélt Berregi uram portáján is észrevette a változást és elköltözött a szomszéd eresz alá, magára hagyták Berregi gazdát a bánatával.

Nem érdemelte meg ezt Mihály gazda, ki jómódu ember létére szerelemből vette el a szegény zsellér leányát Virág Borcsát, de hát mit tehet a szegény ember; halál ellen nincs orvosság, bele kellett nyugodni ebbe a nagy változásba, ha azt nem akarta, hogy az asszony végkép elmenjen.

Keservesen folytak napjai szegény Berregi uramnak, nem volt kedve a dologhoz, megis látszott a portáján, hiába no, a ki nem szokta az italt, leveri az a lábáról; le is verte Mihály gazdát a sok szesz, a mit az „addide" zsidónál naponkint beszedett nagy keservibe.

De hát mindhiába, ez csak nem segitett a dolgok folyásán, a menyecske mindig-mindig kikapósabb, Mihály gazda pedig mindig szeszesebb lett.

Egyszer aztán amikoron a pirkadó hajnal halvány fénye vetette ismét Mihály gazdát haza az „addide zsidó" üzlethelyiségéből, nyitva volt a portáján még a kis ajtó is, hiába nézett szerte-szélylyel, hogy pislogó szemeivel, hol láthatna valami élő lényt, csak a Bodri kutya tátogatta éhes száját, amint ott végig nyujtózkodott a boglya tövén.

Üres volt a hajlék egészen, végigbotorkálhatott Mihály gazda azokon az üres szobákon, nem talált ott még egy törött lóczát sem, nemhogy az ő élete párját, Virág Borcsát, fellelte volna.

No hát igy is jó! mondta Mihály, avval egész nyugodtan lefeküdt a boglya tövébe a Bodri mellé, minek az legkevésbé sem örült, ott is virradt meg egészen, el is somfordált, mert nem igen szerethette az alkohol illatot.

Most aztán se bunda, se asszony!

Még a bunda nélkül csak meg volt valahogy, de asszony nélkül mégis bajosabb, mert hát igaz az, hogy az utóbbi időben már nem igen viselte gondját az asszony, nem is nagyon főzött rá csak ugy egy héten egyszer, de hát az asszony mégis csak asszony.

Ki-kiállt a ház elé, mintha várt volna mindig valakit, hejh pedig már jó egy esztendeje lesz maholnap, hogy hirét sem vette.

Három-négy utcza-kölyök orditva szalad el mellette „Mihá' bá' hun a ködmen, ehen gyün a ködmenben az asszony" — utánuk hajitja a pipáját, most már legalább az sincs, hejh asszony, asszony! de eczetágy az én életem te miattad.

— De nini, mi az, talán követválasztás van a faluban, hogy olyan éktelenül orditoznak a gyerekek, erre tartanak Mihály gazda portája felé, „gyün a ködmen Mihá' bá" gyün biz az agár kénköves lelke, mormogja bosszusan a már befelé fordul a kapuján, mikor a feléje tartó csődületben csakugyan megismeri a feleségét, nyakába teritve az ő kedves ködmenével.

Ejnye vigyen el az ördög, ma még csak két félverdungot ittam mégis káprázik a szemem! vagy jól látok, csakugyan az én feleségem jön ott abba a ködmenbe.

Biz igaz! Borcsa asszony sietett a ház felé, meg a ködmen, Borcsa asszony is, meg a ködmen is meg volt kicsit kopva, de azért ép egészségben voltak, Borcsa asszony arczáról eltüntek a piros rózsák, a ködmenről meg a tulipánok, a szép fehér irha sárga volt, akárcsak Borcsa asszony.

— Mihály ösmersz e még?

— Ösmerlek, — de előbb mond még mért hagytál el, honnan jösz ebbe a ködmenbe?

— Emlékszel-e rá Mihály, mikor legény ember voltál, mindig mondtam neked, te vagy a falu első legénye, neked volt a legszebb ködmened, azért a ködmenért lettem én belőd szerelmetes, mikor aztán ellopták a ködment, ugy fájd érte a szivem, hogy majd meghasadt; megtudtam, hogy a Jóska béres vitte el, aki most a szomszéd határban szolgál, utánna mentem, eleinte szép szóval kértem, hogy adja vissza a ködmenünket, nem azért loptam én, hogy visszaadjam, tudtam én, hogy utánna jösz a ködmennek galambom.

— Nyolcz esztendeig voltam Mihály hiséges élettársod azért a ködmenért, most egy évig voltam a másé a te ködmenedért, most itt vagyok megint, idehuzott a lelkem, vissza hoztam neked a ködment, válassz! mi kell, ködmen e vagy én? ha a ködment választod én is itt maradok, de ha engem választ megkapod a ködment is.

Haszen igy nagyon mindegy, asszony is, ködmen is akármelyiket választom.

Kerülj beljebb asszony a portára, a ködment meg akasd oda régi helyére, te pedig eredj a konyha után, én addig átnézek a lakatos komámhoz csináltatok az almáriumra egy kettős lakatot, nem akarom, hogy még egyszer elmenjen a ködmenem, utánna meg a feleségem sétálni.

Mióta aztán a ködmen zár alatt van, békésen öregesznek Mihály gazdáék, Mihály gazda is csak sátoros ünnepen veszi fel a ködment, nehogy megint valaki beleszeressen.

Ujdonságok.

A város törvényhatósága a kormány egyházpolitikája mellett hozott határozatáról szóló feliratát tegnapelőtt küldötte fel a kormányhoz. A felirat hivatkozva Budapest fő- és székváros szövegére, jelzi, hogy annak szellemét magáévá tette.

Az orgona ügyében a dóm-épités ellenőrzési bizottsága szerdán délután döntött, még pedig ugy, hogy a magyar pályázó mellőzésével Rigler Orgel-Fabrikantnak adta az elsőséget azért, mert Rigler olcsóbb és jobb tervet terjesztett be. E határozatra azért jutott a bizottság, mert a németországi Walker-czég azt mondta, hogy Angster terve nem felel meg a kivánalomnak, ellenben a n é m e t Rigleré mint a szentirás olyan jó. Ugyanis a bizottság mielőtt szakértőileg döntött volna az orgona-ügyben az előtte beterjesztett két tervet elküldötte Walker s z a k é r t ő n e k felülbirálni, kérve azt, hogy mondja meg melyik jobb a két terv közül. Walker persze megmondta, hogy a jobbik a Rigleré. Most aztán a bizottság is rámondta, hogy a magyar müvész bliktri és a dicsőség Rigleré lett, de miután a végleges eldöntés B u b i c s püspöktől függ, bizunk abban, hogy a bizottság határozata egy kis módositást fog szenvedni olyképen, hogy Bubics hazafias intencziói előtt mérlegbe fog esni a magyar müipar érdeke is és habár itt csak egy emberről van szó, meczenás püspökünk meg fogja venni a fáradtságot, hogy előbb meggyőződést fog szerezni mindenfelől, mert elvégre az ilyen müalkotásoknál legelső sorban jöhet alkalmazásba a magyar köszmondás, hogy olcsó husnak hig a leve és egy orgonánál a b e l s e j e az a titok, a melyet nem látnak meg senki, oda tehát lehet rakni olcsót, drágát, jót is, rosszat is; — és a vállalkozó azért vállalkozó, hogy dolga után haszna legyen. Végül pedig éppen szokatlannak találjuk, a mikor egy szakbizottság valamit birálatra ad ki és a birálat hozását egy ember gusztusára bizza, a kinek a mi fejünk nem fog fájni, ha majd legjobb birálata ellenére a kassai székesegyház uj orgonája roszul talál beütni és megbicsaklik éppen akkor, a mikor az alkalom ihlet hangokat ohajt kicsalni belőle. Bizunk az Urban és Bubics az Urnak hazafias és szent szolgája, a ki előtt mindenkor kalapot emelünk!

A tanitás. Az abauj-tornamegyei tanitó-egyesület elnöksége S u d y K. János községi elemi iskoláink érdemes igazgatója a következő figyelemre méltó iratot terjesztette a népnevelők elé, hogy az abban foglalt fontos kérdésekre feleletet adjanak, s pedig: A kolozsmegyei tanitótestület „A szünidő beosztása az elemi népiskolában" czimü s általa jutalomra méltatott pályamunkát azon fölhivással küldte meg az abaujtornamegyei tanitótestületnek, hogy a tételben kiejtett nézeteket vitassa meg s ha elfogadhatóknak találja, azt saját vidékükön is alkalmaztassa. A kérdés lényege: hogy a népoktatási törvény által kiszabott nyolcz hónapi tanitás megtartása mellett, miként lenne legczélszerübb beosztani az összesen négy hónapot tevő szünidőket, hogy a növendékek a mezei munkában segédkezhessenek szüleiknek anélkül, hogy iskolát kellene mulasztaniok. Az abauj-tornamegyei tanitótestület 1892. év október havában tartott évi közgyülésén a tételt megvitatván, érdemleges határozatot mindaddig nem kivánt hozni, mig a falusi iskolákat nagyon közelről érintő e fontos kérdés felől a megyében működő érdekeltek véleményét nem tudja. E végből fölkéri a megye területén működő lelkész-igazgatókat és tanitókat, hogy ugy az alább közölt kolozsmegyei tanitótestületnek a szünidő kérdésében tett javaslatára, valamint az egyesületünknek erre vonatkozó föltett kérdéseire nézeteiket, illetve feleleteiket az abauj-tornamegyei tanitótestület elnökségéhez f. év junius hó 15-ig legyenek szivesek beküldeni. I. A kolozsmegyei tanitótestületnek a szünidő beosztására vonatkozó tervezete a következő: 1. A mindennaposok tanfolyama három tanitási időszakra oszlandó. Az első időszak a tanév kezdetével október 1-én nyilik meg oly módon, hogy a beiratások szept. utolsó napjaiban megejtessenek a a jelzett időben a tanitás rendesen megkezdessék. Ezen időszak a helyi viszonyok szerint kiadandó három napi szüreti kisebb szünidő beszámitásával egyfolytában a karácsonyi szünidőig tartson, mely decz. 24-én januárius 2-ig adandó ki. 2. A második időszak januárius 2-tól a husvéti szünidőig tartana, mely a nagypéntek előtti napon a következő beosztás szerint volna kiadandó: a) azon év-

---

— De megbocsát-e ő: Maryan?

Olyan kérdés, amelyre senki sem válaszol; de hiszen Beatrice nem is azért tette fel a kérdést, hogy választ kapjon. Talán csak azért, hogy megfeleljen rá önmaga. És meg is felel.

— O nem tudja meg soha.

E pillanatban a hölgy arcza eltorzul és minden vonásán meglátszik, hogy iszonyuan szenved. Felkelni igyekszik, de a lábai megtagadják a szolgálatot és ő térdre rogy azon a helyen, amelyen naponta imádkozni szokott.

— Magasságbeli Mindentudó, te ismered a szivemnek legtitkosabb gondolatát is. Te tudod, hogy ártatlan vagyok; miért sujtasz ilyen rettenetesen?

Ujabb fájdalomra a hölgy felsikolt.

— A bátyám bünös; de nem. En szeretem Maryant és nekem kedvesek azok is, akiket ő szeret; pedig ő a bátyját nagyon szerette. És megölték··· éjnek idején··· a pénzéért···

Ujabb csend áll be, mely alatt mintha a delnő gondolkozni is megszünnék; majd lassan végig simitja hideg kezével égő homlokát és tovább tépelődik.

— Tudom, hogy a legártatlanabb is milyen könnyen keveredik gyanuba és a legártatlanabbat is milyen rettenetesen megkinozzák. Ulmos végü többágu korbácscsal; hogy a test minden ütés után több helyen felszakad és a forró piros vér egyszerre megered és lecsorog a megkötözött tagokról. Félek··· borzadok a kinzástól··· Maryan teste el van boritva sebhelyekkel és balkarja meg most is béna.

Metsző fájdalom nyilal végig a hölgy testén, mintha a korbácsütés már érte volna, mire ő felugrik és kimeredt szemekkel néz körül.

Majd meglátva az asztalkán álló vizet, felkapja az üveget és mohón iszsza meg annak az egész tartalmát.

Mintha a viz enyhülést adott volna, a hölgy ismét végig simitja égő homlokát és aztán rendezni igyekszik gondolatait; megigazitja kissé gyürődött ara-fátyolát, koszoruját és ruháját.

— Maryan mindjárt megjön; ne találjon igy. Majd dalolok neki. Ne tudja meg, hogyan haltam meg ··· ne tudja azt sem: miért?

Beatrice végigdül a veranda pamlagán. Fájdalmat nem érez többé, megszünt a metsző kin, czikkázó nyilalás; ehelyett zsibbadás fogja el a végtagjait és ő érzi, miként terjed az tovább-tovább, lassan, de folytonosan a szive felé. A fájdalom torzitó vonásai elsimulnak az arczáról, mely kissé ujra kipirul és ismét szép az, mint előbb volt.

Gyönge, de nem szünő nesz hallatszik a verandához vezető ut porondján, mire a hölgy lehunyva a szemeit, mosolyogni igyekszik. Tudja, érzi, hogy lopózkodó lépések okozzák az ismerős gyönge neszt és hogy aki ovatosan közeledve, őt meglepni szándékozik, az neki e világon a legkedvesebb. Nem rontja el az ártatlan tréfát, sőt elősegiti.

Beatrice ajkain megszólal a gyönyörü bucsu-dal, mely egykoron a Maryan lépteit hozzá vezette és a mely dal boldogságot szerzett nekik. A dal szebben, büvösebben cseng, mint valaha; de mindinkább enyészetesen és gyöngülve; végül pedig mintha csak fájó sóhajtás lenne a panasznál:

„Behüt' dich Gott! Es wär' zu schön gewesen,
Behüt' dich Gott! Es hat nicht sollen sein!"

Ezután hirtelen megszünik a dal, mint az elpattant hur hangja.

A rejtekéből elősietö férj karjaiba ragadva nejét, rémülten veszi észre, hogy annak az ajkai fagyosak és a csókot nem viszonozzák.

A dal utolsó szavával elszállott a Beatrice lelke is.

VII.

Beatrice halálával az orosz rendőrség elvesztette az egyetlen tanut, aki képes lett volna bizonyitani, hogy a Varsó mellett levő jószágon elkövetett gyilkosság közönséges büntény és nem politikai gyilkosság volt. Ha ugyan a rendőrség ezt igazán akarta bizonyitani.

Varsóban és a vidékén még most, évek után is általános a hiedelem, hogy a Maryan bátyját felsőbb utasitásra tették el láb alól.

*

Beatrice ott van eltemetve a kis házikó-, a boldogság tanyája közelében, a hol a gerle ugy kacagott.

Maryan mindennap ellátogat a sirjához és beszél hozzá gyöngéd, szerelmes szavakkal; nevezi őt szépnek, jónak, kedvesnek, egyetlennek.

Majd letérdel és forró imát küld az ég Urához és aztán megnyugodva távozik el. Nem tudja még most sem, mino halál vetett véget az ő egyetlene életének.

ben, midőn a husvét a nagyböjt miatt márczius három utolsó napjára esik (minden 3-ik év!), a szünidő csupán április 1-ig adandó ki s innen kezdve e hó 15-ig egy kétheti kisebb tanitási időszak tartandó, midőn a tavaszi munkák idejére tervezett nagyobb szünet volna kiadandó május 15-ig, azaz egy hóra; b) más években, midőn ez ünnep rendesen április második vagy harmadik hetére esik, az ünnepi szünidő a tavaszi munkák idejére tervezett nagyobb szünidőbe olvad be, mely az előbbi a) pont szerint április 15-től május 15-ig tart. 3. Az utolsó vagyis 3-ik időszak május 15-től, a rendesen május második vagy junius első felére eső pünkösdre adandó 4 napi szünidő beszámitásával, julius 15-ig tartana, midőn a szokásos évzáró vizsgálatok megtarthatók. II. Az egyesület kérdései: a) Tekintettel arra, hogy a kisebb gyermekeknek hasznát a mezei munkánál ugy sem veszik a szülők, nem volna-e helyes és kivánatos a I. és II. osztályu tanulókkal szeptember 1-én megkezdeni a tanitást s az ünnepi szünetek kivételével a tanév végéig tartani? b) Vajjon az őszi mezei munkák, mint a szántás-vetés, kukoricza-szedés és burgonya-ásás saját vidékükön rendes körülmények között szeptember havában elvégeztetik-e, s a tanitás a III-tól feljebb eső osztályokkal október első napjaiban megkezdhető-e? c) Tavaszszal szükségesnek tart-e egy nagyobb szünet kiadását, s ha igen, körülbelül mennyit és mikor? Az egy havi szünet nem tulságosan sok-e? d) A julius 15-ig való meghosszabbitása a tanévnek nem ütközik-e oly akadályba, mely a rendes iskolalátogatást megzavarná? (Pl. aratás.) e) Nincsen-e a fenti kérdéseken kivül oly megjegyzése vagy nézete, mely a helyi viszonyok tekintetbe vételével, más módozatokat tenne szükségessé?

Hymen. Bernus József Enyiczkéről jegyet váltott Dobránszky György nagysárosi birtokos kedves és szép leányával Veron kisasszonynyal.

A 65-ösök elhelyezése innen — mint értesülünk — kimondott tény és e kedvelt katonák elegáns tisztikarával a felállitott dispozició szerint Ungvárra fognak menni, mig ide Kassára vagy a 66-osokat, de még valószinübb, hogy a Kees-féle 85-ös ezred helyeztetik át Bécsből Kassára.

A fejlődés jele. Miskolczon az eddigi egy közjegyzői hivatalt az igazságügyminiszter tekintettel a munka szaporodására, még eggyel szaporitani kivánja. Miskolcznak is, mint itt Kassán legközelebb tehát két közjegyzője lesz. Az a hir, hogy közszeretetnek örvendő közjegyzőnk Szmrecsányi innen Miskolczra ohajtja átlenni székhelyét, teljesen alaptalan hir.

Halálozás. Vitényi Arthur, a kassai mümalom pénztárosa és levelezője e hó 10-én 52 éves korában meghalt. Temetése a felsőmagyarországi temetkező-intézet (Maurer-udvar) diszes rendezésében e hó 12-én nagy részvét mellett ment végbe.

Három halott. Lapunk barátja közli velünk a következő rémes históriát: E napokban Kis-falu (Maloveszka) községébe egy lerongyolt vándor tért be, hogy hosszas fáradalmait kipihenhesse. Egy paraszt gazdánál kapott éjjeli szállást, a ki előtt az ütött-kopott alak elmesélte, hogy Amerikából jött haza s ott ezer forintot takaritott meg a mit szavainak hitelessége okából nyomban meg is mutatott. A szállásadó gazda ráéhezett a pénzre és a gyanutlanul alvó amerikanust felesége segélyével megölte. A tett elkövetése után azonban kiderült, hogy a megölt utas nem más, mint a gazdának saját fia, a ki sok évvel ezelőtt elszakadt a szülei háztól, és Amerikába vitorlázott. Szülei nem ismerték föl a megtért fiut s ő szintén nem fedezte föl kilétét, hogy öreg szüleinek másnap reggel annál nagyobb örömet szerezzen titkának fölfedezésével s főleg a summa pénzzel. Mikor a gyilkosok fölismerték fiokat, annyira szivökre vették a dolgot, hogy félelmükben s fájdalmukban öngyilkosok lettek. Mindkettőjüket felakasztva találták meg a padláson. Mindehhez csak azt tesszük hozzá, hogy bajos ezt — ily alakban — elhinni.

Drága utazás. Beermann Mór uram e hó 12-én este a Budapestről kiindult vonattal Kassára igyekezett és magát a kényelem pamlagán elhelyezve, egy jó szivar füstje mellett ábrándozott; lehet az otthoniak nyugodt pihenése, lehet a napirenden levő politikai helyzetről, vagy lehet a Kassán inicziálandó üzlet sikere felől, miközben a vonat mindinkább Miskolcznak tartott. Ide érkezetten a vasuti kocsi folyosójára állott ki és várta, a mig a sok utas kifelé keresi a tágasat, hogy neki több helye legyen. A vonat megállott és az utasok tolongtak kifelé, mialatt igaz hogy érezte valakinek a kezenyomását a maga testén, de a csodálkozáson kivül, hogy mi a manót nyomkod ez rajtam? fölöslegesnek tartotta a nyomkodás okával bibelődni, ellenkezőleg egész lelki nyugalommal leült a kocsiba és csak Kassán állott fel, a hol pénzre levén szüksége és ekkor jött rá, hogy 240 forinttal spékelt bugyellárisa eltünt s hogy az a nyomkodó roppant ügyes kezü zsebmetsző lehetett. Nagy bajában álmatagsága rögtön elmult és sietett is azonnal Mihalik kapitánynak tiszteletét tenni, a ki persze egyelőre csak nyugalomra intette a kárvallottat, a mig a maga részéről a gyanuba fogott bársonynadrágos csizmás uraság iránt a nyomozást a miskolczi rendőrség segitségével megindítja. Mihalik valószinünek tartja, hogy a tolvaj a Miskolcz közelében levő csabai hires tolvaj-akadémiának elsőrendü rendes tagja, a ki valahol Miskolczon örvendezett szakmányának.

Kikelet. A főváros nyilvános terei ismét ünneplőt öltöttek, még pedig ezuttal ujszerüt. A minden tekintetben haladás embere, Ilsemann főkertész e tavaszon jácsint és tulipánokkal filtette be az Erzsébet-tér és a többi terek virágrondellóit és e hagymásnövények most készülnek fejteni megragadó szinpompáju virányukat, mely virány csakugyan diczéri mestereit, ugy a főkertészt, valamint a Mauthner magkereskedő czéget, e szép virágu hagymák szállitóját. A csoportokat hatalmas keretekként gyönyörü bársonyszerü üdezöld pázsit övezi, melynek magvát valamint eddig 15 éven át, ugy ez évben szintén a hirneves Mauthner Odön czég szállitotta, mely czég ez irányban is utolérhetetlent nyujt.

Öngyilkosság. Tolcsváról irják: Kressing Boldizsár, volt ministeri fogalmazó, utóbb pedig Máramaros vármegye nyugalmazott szolgabirája, Tolcsván a mult napokban, mint vélik, pillanatnyi elmezavarában zsebkésével a torkát elmetszette, hasát és karját pedig annyira összevagdalta, hogy három napig tartó kinlódás után kimult. Az általánosan tisztelt, mindenki irányában humánus öreg urat a város lakossága nagy részvéttel kiséerte ki a temetőbe.

Amerikába. Nincs nap, hogy olyan 2—3 embert vissza ne téritsenek utjokból, a kik lelketlen közvetitők kezébe kerülnek. Az Amerikába kivándorlók az ily pénzsóvár ügynökökre bizzák minden vagyonukat s a mikor Orlón, Bécsben, vagy másutt a kivándorlókat elfogják, az ügynök eltünik a rábizott pénzzel együtt. Legtöbb ügynök Zemplénmegyében működik, s ugy látszik egész háboritlanul. Tegnap szintén visszatéritettek több zempléni földmüvest, a kiknek pénzével Hrubi Antal tőketeredesi közvetitő ügynök gazdálkodott embertelenül.

Templom rablók. N.-Tárkányban az ottani rk. templomot f. hó 6-ára virradólag, eddig ösmeretlen tettesek kirabolták. Az istentelen emberek a templomnak egyik ablakát feszitették be s ugy jutottak a templomba, onnan a sekrestyébe, honnan a szent edényeket s mindent, ami profán czéljaikra értékesithető ingóságul kinálkozott, elvitték. A csendőrség nagy erővel nyomozza a tetteseket. Mi is figyelmeztetjük a községek elöljáróságait, hogy a vidékükön ólálkodó oláh czigányokat, mert a templom kirablását ez a gaz náczió követhette el, a legéberebb figyelemmel kisérjék s ha gyanuokuk támad, járásuk főszolgabirájához azonnal tegyenek jelentést.

Olcsó csizmatalp. Gaczegh Szaniszló ott dolgozott a szepsi-uton levő Ungár Ign. és fia nagyszabásuan müködő keményitő-gyárban és daczára a munkának, arra is ráért, hogy az óriási gépezeteket mozgásban tartó transmissiókon levő szinbőr hajtószijakat is meg-megkancsalitsa, miközben élénk fantáziája kisütötte, hogy e szijakból nagyszerü csizmatalpak kerülnének ki és hogy ezekhez sokkal olcsóbban lehet hozzájutni, hogy ha szükségletét mindjárt ott fedezi. Nem is habozott, hanem rögtönösen levágott egy pár csizmatalpra való pompás darabot és ezt hazavitte. Az ördög azonban még tovább is ingerelte, de már erre rájöttek és Gaczegh Szaniszló le lett fülelve. A kár, a mit a gyárnak tett, körülbelül 50 forint, mert a nagy hajtószij ezzel hasznavehetlenné vált.

Uj találmányok és müszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi irodája, Budapesten VII. Andrássy-ut 30.

Uj találmány. Francziaországban egy ujtalálmány tört volna magának utat és ez: Eljárás a betüknek üvegből való öntésére. Arról értesitenek bennünket, hogy a „La Patrie“ czimü ujság egészen üvegből öntött betükkel nyomatik, melyek tartóssága határtalan. Az ilyen eljárás előnyei kétségkivül jelentékenyek. Mindamellett ezen értesités oly csodálatosnak tünik fel, hogy kénytelenek vagyunk azt egyelőre még kérdőjellel ellátni.

Uj vaj készitési eljárás. Ezen uj eljárás, melyet Francois Roland brüsseli lakos gondolt ki, abban áll, hogy a levegő egy finom fuvón át a tejbe hajtatik. Az egyszerü készülék egy légsüritőszivattyuból áll, melylyel a levegő először a sterilizálóul szolgáló tisztitó-gyutacsba fujatik és innen egy szitán keresztül a vajgépbe hatol.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Azt is, de azért csak egyhez kell férjhez mennem, azaz, ha meggyőződtem, hogy egyedül önmaga mért szeret.

— Ha egyáltalában szeret; ugy az csakis önmagadért lehet. Minden más nem egyéb számitásnál vagy haszonlesésnél. De miként akarsz erről meggyőződni, hisz nem láthatsz senkinek a szivébe.

— Azt nem tudom.

Paula egyideig gondolkozott.

— Meg van! — mondá örömében tapsolva. — Pompás ötletem támadt. Azt fogjuk a papádnak mondani, hogy tégedet én helyettem mutasson be.

— Nagyon jó lesz. Én pedig özvegy vagyok négy gyermekkel.

— Korodban? Azt hiszem két gyermek elég lesz. De vajjon papád bele fog-e egyezni?

— Azt csak bizd rám. A papával majd megegyezem. Ha kicsit hizelgek neki, ugy mindent megtesz, amit akarok.

— És ha ellenvetést tesz?

— Ugy nem egyezem semmibe és aggaszüz maradok.

— Brr! Miként Berta nagynénéd, — mondá Paula. — Már azt csak fontold meg jól. Aztán itt van Alfonz, ugy hiszem az elfogad a mint állsz. De hol veszünk két gyermeket?

— Kikölcsönözzük, — vélé Adél.

— De kitől?

— Kitől? Hát a kertésztől. Jer beszéljünk vele.

A két leány alig ért a folyósóra, midőn a lépcsőn hangok hallatszottak. A képviselő volt fiatal ember kiséretében, kivel a lépcsőn jött fel.

— Itt maradtok, szökevények! — kiáltott rájuk Baróthy. — Vendéget hozok, ki meg akar veletek ismerkedni. Köpeczi Bócz József rajz és tornatanár, leányom Adél.

Adél helyett Paula lépett elő, bókolva a fiatal ember előtt, ki mélyen meghajolt.

— Mire való ez az ostobaság!? — sugá Baróthy Paula fülébe.

— Tréfa, hallgasson, — sugá visza Paula.

— Örvendek, hogy megismerkedhetem önnel, — mondá Paula, az idegen felé fordulva; és Baróthy néma csodálkozását felhasználva, folytatá. — De papa, mire gondolsz, hogy unokatestvéremet nem mutatod be? Engedje meg uram, hogy az elmulasztottat helyrepótoljam. Toronyiné asszony, rokonom és legjobb barátnőm, özvegy és két gyermek anyja.

— Az ördögbe! — káromkodék Baróthy magában.

A vendég Adél előtt is bókolt és mondá:

— Miután már megismerkedtünk, kérem ne méltóztassanak magukat jelenlétem miatt feszélyezni. A mint a képviselő urtól megtudtam, Komlóssy barátom nincs itt, holott itt véltem találni. Tourista utra indultunk a felvidéki hegyek közé és itt a szomszéd faluban váltunk el egymástól. Baleset nem érhette, távollétének oka nem lehet más, minthogy a természet szépsége valahol lebilincselte. Büntetését a miért elmaradt, meg fogja lelni abban, ha a ház bájos hölgyeit meglátja és meggyőződik arról, hogy mennyit veszteti ez idő alatt.

Paula és Adél jelentékeny pillantást váltottak egymással.

A képviselő kövé meredten állt és csodálkozva nézett rájuk.

A vendég levetette felöltőjét, Baróthy pedig erősitőről gondoskodott. Bocsánatot kért, hogy el kell távoznia, hogy a reggeli iránt intézkedjék. Az ajtónál még egyszer megfordulva, Paula tekintetével találkozott, ki ujjat titkosan ajkára téve, ismételten inté őt a hallgatásra.

— Sok por van fen a hegyeken, — mondá Köpeczi, midőn a hölgyekkel egyedül maradt. De felséges látvány, pompás, elfelejthetlen! A sziklák, a mélységek, völgyek és a tavak vadregényessége, mint hazámban Erdélyben. Előre bocsátom, hogy talán kegyetek is érdeklődnek ilyesmik után, ha nem, tehát beszéljünk másról.

— Oh ne, — felelé Paula — én és unokatestvérem szinte rajongunk a természet szépségei iránt, ha bár csak magam részesülök néha e szerencsében.

— És mi akadályozza unokatestvérét abban, hogy ő ne élvezze azokat? — kérdé a vendég.

— Gyermekei uram, — felelé Paula, elforditva arczát, hogy nevetését elfojtsa. Szegény rokonom nagyon magányos életet folytat. Nem akarja kedvenczeit idegen felügyeletre bizni, ennélfogva folytonosan le van kötve.

— De elégtételt lel ama öntudatban, hogy hiven teljesiti anyai kötelességét, — mondá Köpeczi. — és gyermekei szemlélete kárpótolja minden nélkülözésért. Kettő van, mondá kegyed, ha szabad kérdenem, fiuk vagy leányok?

— Fiuk, — szólt közbe Paula.

— A kertésznek csupán leányai vannak, — sugá neki Adél.

— Leány, két leány! — javitá ki hirtelen Paula. Elszóltam magamat. Ma oly szórakozott vagyok.

— Hol vannak a kedves kicsikék? — kérdé Köpeczi. — Mint pedagógus nagy gyermekbarát vagyok és ha kegyedhez hasonlók.

— Nem uram, — felelé Adél — megboldogult férjemhez hasonlitanak.

— Nem tesz semmit. — Szeretném látni őket! Adél látható zavarba jött, de Paula kimenté.

— Nem láthatja most őket uram, — mondá — mosásban vannak, akarom mondani fürdőben.

— Ilyenkor? — kérdé Köpeczi Bócz csodálkozva. — Amint tudom, a gyermekeket csak kora reggel és este szokták fürészteni.

— Igaza van uram, — felelé Adél, — barátnőm csak zavaromból akart kimenteni, hogy ne legyek kénytelen őket most bemutatni, mert még házi pongyolában vannak.

— Az nem baj, — mondá Bócz, — annál vonzóbb és természetesebb szinben tünnek fel.

Adél átlátta, hogy nem térhet ki tovább a nélkül, hogy gyanut ne ébreszszen, tehát intett Paulának.

— Hozd el a kis Margitot, — sugá neki, — a kertben lesz atyjánál.

Paula eltávozott.

— Ön nagyságos asszonyom, a ház rokona, ha jól vagyok értesülve? — folytatá Köpeczi a társalgást.

— Ugy van uram, — folytatá Adél.

— Igy tehát már barátomról, Komlóssy igazságügyminiszteri tanácsos fiáról is hallott valamit?

— Emlékszem, hogy volt róla szó.

— Ő nyomon követ, megbeszélésünk folytán már itt is kellene lennie. On megfogja őt ismerni asszonyom. Nagyon szeretetreméltó fiatal ember.

— Azon nem kételkedem, miután az ön barátja. Köpeczi bókolt.

— Nagyon lekötelez nagyságod. Miután oly szerencsés valék önt és a házi kisasszonyt megismerhetni, legyen szabad előre bocsátanom, hogy körünk nagyon szivélyes lesz, ha mindnyájan együtt leszünk. De hogy ismét Baróthy kisasszonyra térjünk, nagyon lekötelezne nagyságod, ha annak jelleméről némi felvilágositást adhatna.

— Szivesen uram. Mit kiván tudni?

— Nehéz vele bánni?

— Nono···

— Hajlékony?

— Amint vesszük.

— Értelmisége?

Adél vállat vont és hallgatott.

— Nem akar felvilágositani?

— Ha idegent illetne, szivesen, de unokatestvérem felől.

— Nem akarja az igazat megmondani — egészité ki Köpeczi — képzelhetem. A fiatal leány kissé hiu, nemde?

— Eltaláltа.

— Ez baj! Milyen a jelleme? — folytatá Köpeczi. — Nyilt és igaz?

— Éppen nem. Szeret bujósdit játszani és környezetét csábitgatja.

— Tehát alattomos?

— Nem lehet neki hinni.

— Az nagy kár, — mondá Köpeczi — nagyon kellemes benyomást tesz.

— Az első találkozásnál igen, de az később eltünik, ha közelebbről megismeri az ember.

A további felvilágositásokat nem mondhatta el, mert belépett Paula, ki a kis kertészleányt kézen fogva bevezette.

— Egyik vadonszot megcsiptem, — mondá — a másik nem hagyta magát megfogni. Menj, Margit, nyujtsd a bácsinak kezedet.

A kis leány engedelmeskedett és az idegenre bután nézett nagy barna szemével.

Köpeczi térdére ültette és haját simogatta.

— Hány éves vagy, kicsikém? — kérdé.

— Négy éves — felelé a kis leány.

— Már? — kérdé Köpeczi, pillantást vetve Adélra. Nagyon fiatalon mehetett férjhez, asszonyom. Nem mondtam volna többre tizenkilencz évesnél.

— Husz — szólt közbe Paula.

A kis Margit nyugtalankodni kezdett az ismeretlen térdén és hiában igyekezett lábával a földet érinteni.

— A papához akarok menni, — mondá.

Köpeczi meglepetésében és ijedtében majd hogy a földre nem ejtette a kicsikét. A két fiatal leány arczából is nagyfoku ijedtség tükröződött.

Paula legelőbb tért magához.

— Margit, György papát, a kertészt érti, — mondá — ő már több éve van a háznál és mindenki papának hivja.

— No hát menj a papához, — mondá Köpeczi a kicsihez.

— Akarsz velem jönni? — kérdé a kicsike, — majd virágokat kapsz a papától. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hála-nyilvánitás.

Mindazon barátainknak, ismerőseinknek, valamint a pinczér- és munkás-egyleteknek, kik feledhetetlen fiunk és testvérünk

Simkó Bertalannak

temetése alkalmából végtelen fájdalmunkat résztvétökkel enyhitették, hálás köszönetet mond

a gyászoló család.

HIRDETÉSEK.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly

szállodás.

107—1

Felhivás.

Felhivatnak az **„Első abauj-szántói gőzmalom részvénytársaság“** tisztelt részvénytulajdonosai, hogy az alapszabályok 9. §-a értelmében **részvényeik után a további 20%-ot vagyis egy-egy részvény után 20 forintot 1893. évi május hó 15 napjáig** Abauj-Szántón a gőzmalom-telep pénztárába befizetni sziveskedjenek.

A.-Szántón, 1893. évi ápril 6-án.

Az „Első abauj-szántói gőzmalom részvénytársaság“

igazgatósága.

99 3—3

Könyvkereskedésünkben

egy jó házból való fiu, a ki a középiskolák alsóbb osztályait bevégezte **tanulóul** felvétetik.

Koczányi és Vitéz

Kassán.

108 1—3

Házeladás.

A Forrás-utcza 16. szám alatt levő ujépült adómentes

sarokház

üzlettel, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositást ad az ott lakó tulajdonos. 103 2—3

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly látványosságot nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből,** garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomának**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet,** melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 21—52

Jakobovits Ármin.

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Koczkázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók

Flanelltakarók

Kocsi és utazási takarók

Lamberquinek

Butorszövetek

Függönyök

Portiórek

Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 12—30

Smyrna szőnyegek

Perzsa szőnyegek

Velour szőnyegek

Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi április 16. 44. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban főutcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Jernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Magyarország pénzügye.

A parlamentben most vette kezdetét a pénzügyi kormány költségvetésének tárgyalása és talán mire e sorok napvilágot látnak, már befejezést is nyert, mert — mint egy fővárosi lap igen találóan irja — még azok is, kik rosszakarattal vannak Wekerle miniszterelnökkel szemben, feltétlenül elismerni kénytelenek azokat a nagy eredményeket, miket mint pénzügyminiszter elért, s melyek tárczája költségvetésében is nyilvánulnak.

Az embereknek nálunk bámulatosan rövid emlékező tehetségük van. Elragadtatva a vérmérséklet hevétől, szinte elfelejtették már azt, minő zavart állapotokból vezette ki az országot Wekerle tehetsége és erélye.

Az egész mult évtized politikai küzdelmeit betöltötte a harcz a rendezetlen pénzügyekkel. Krónikus deficzitek bénították meg az ország gazdasági fejlődését és gátolták a modern állam intézményeinek kiépítését. A bevételek szaporodása nem tudott lépést tartani a szükségletek növekedésével. Mesterségesen konstruált budgeteket meghazudtoltak rettentő igazságokat hirdető zárszámadásokat. Nem volt erő, a mely az egyes miniszterek tulköltekezési hajlamát megfékezni tudta volna. Részben nem is az egyes miniszterek voltak a hibásak, mert a költségvetésbe nem vétetett fel a valódi szükséglet, hanem szándékosan kihagyattak előreláthaló igények, nehogy az előirányzati deficzit nagynak tünjék fel. Epoly kevésbbé voltak megszorithatók a hadsereg kivánalmai. A helyzet gyakran válságosan alakult s póthitelek, felszerelési hitelek, előkészületek megzavarták a számításokat.

Rendszertelenség uralkodott az egész vonalon és nem volt nagyobb ur, mint a véletlen. Kigondoltattak czifra uj adószámok, gyakorlatiatlan észszel és persze aránylag csekély eredménynyel. Az országot szüntelen izgatottságban tartotta a folytonos adóemelés ténye és fenyegető veszélye. Az adókon kivül izgatott a szüntelen adósságcsinálás.

A nemzet rémülve látta, hogy áldozatát a danaidák hordójába rakja. Hiába fizetett bármennyit, s annyit, a mennyit csak birt, a végin még sem futotta ki, a végin mégis előállt a krónikus 40 milliós hiány, s még ezentul is fogyasztatott az állam ingatlan vagyona.

Már-Már aggódva kérdezték a hazafiak, hogy ez hová, mire vezet. A hitelezők már-már vonakodva kölcsönöztek. Már-már az aranyadósságok szaporitásához kellett nyulni. Továbbá elköltettek a pénztári készletek. Az egyes tárczák felhasználták az alapok egy részét beruházásokra. Az eladhatatlan állami javakra, jelzálogkölcsönök vétettek fel évenként. Kifejlődött oly állapot, amelyben félni lehetett, hogy a pénzügyi összeomlás romjai alá fogja temetni állami önállóságunknak az 1867-iki törvényekben biztositott mértékét is. Bécsben, főkép pedig Prágában és Bukarestben remélve lesték a magyar államháztartás összeroppanásának drámáját.

Jó lesz a képviselőknek e képet szemük elé idézni, a midőn majd tárgyalják a pénzügyi tárczát, itéletet mondjanak a kormány pénzügyi és gazdasági politikájáról és ezzel együtt lezárják a végtelenig kinyujtott budgetvitát.

Csak nehány év mult el a vázolt állapotok óta és Magyarország népének áldozatkész erőfeszitésének és egy lángeszü pénzügyminiszter hatalmas vezetésének hála, ma közel állunk Európa legrendezettebb pénzügyi államaihoz. Hitelünk megszilárdult és a világ első pénzhatalmasságai hódolnak államunk ifjult erejének. A deficzitek felváltattak évi átlag 20 milliós fölöslegekké. Az adósságcsinálás helyett évenként rendes bevételeinkből fedezzük nemcsak összes kiadásainkat és beruházásainkat, hanem még törlesztünk mintegy 9 millió forint adósságot évenként. Pénztári készleteink nagyobbak, mint Ausztriáé. Képesek voltunk belőlök megszerezni 55 millió forintért aranyat. Fizettük a vasuti beruházások egy részét. Szabályozzuk a Vaskaput. Epitjük a máramarossziget-határszéli fontos stratégiai vasutat. Felszereljük hadseregünket minden okvetlenül szükségessel.

Ezen tul legyőztük hazánk százados ellenségét — a papirpénz-rendszert. Behoztuk az arany valutát s a végleges siker ma már minden eshetőséggel szemben biztositva van. A napokban vett a konzorczium fix 96%-os 12 millió forintnyi 4% aranyjáradékot, azt, melyet 6% kamattal első kibocsátásánál csak 80 frtért vettek meg tőlünk. Szerződési opcziója van még 12 millióra, melyek átvétele bármikor lehetséges. E kötvényekért effektiv aranyat köteles szállitani s ezzel meg van szerezve az arany ama teljes összege, melyre Magyarországnak szüksége van, hogy beváltsa a 312 millió forint államjegyből ráeső 30% ot, vagyis 93·6 millió koronaértékü forintot.

Egyidejüleg keresztülvitetett a 480 millió forintot meghaladó konverzió páratlan sikerrel, cserélésre felajánltatván több mint 95% a a forgalomban levő kötvényeknek. Ezzel a magyar államkötvény kamatlába leszállittatott 4%-ra s ily alacsony kamatjövedelem mellett közel áll a pári árfolyamhoz, a mint abból is kitünik, hogy a legutóbb értékesitett kötvényekért 96% ot kaptunk.

Az állam nem köti le többé a tőkéket saját hiányai fedezésére s igy megtelnek a tőke medenczéi és az áradat kénytelen ipari befektetést keresni, hogy használtassék.

Ez a mai helyzet s e helyzet még mindig javul és még mindig haladó uton van. Nem kell egyéb, mint nyugalom az országban, higgadt munkálkodás és mérséklése a politikai féktelenség türelmetlen okvetetlenkedésének. A pénzügyi helyzet Wekerle müve s bizonyos mértékben személyéhez, az iránta való bizalomhoz van kötve. Azok, a kik személyes aspirácziókból, békétlen természetüknél és a multat feledő elbizakodottságból ostromolják állását, meggondolhatnák, hogy sikerük mily bajt és mily kárt okozna az országnak? De várható-e azoktól ily higgadt megfontoltság?

A hétről.

(A szél, Aeolus, egy interwiew, Jókai és Kassa és még valami.)

Kassa, április 16.

Ha a jó öreg professzor: Falb Rudi bácsi nagy pecsétes bizonyitványban, irásban adta volna ki nekem azt az állitását, hogy Kassán az ezelőtt két három héttel megkezdődött szélvihar még most is itt tog grasszálni közöttünk, bizony el nem hittem volna.

Megmosolyogtam volna szegényt, meg a tudományát, melyet ugy is sokan sütni valónak deklarálnak.

Mert hát hogy is lehetne igaz az ilyen jóslat most, szép tavaszszal, bimbó fakadáskor, rügyfeslés idejében, mikor a poéták egynémelyikének zöldülő versei szerint csak langy meleg szellőnek szabad lengedezni s annak is csak ugy, ha a mezők üde, friss illatával van telitve.

TÁRCZA.

Irigylem...

Irigylem én a madártól
Azt a kicsi fészket,
Hova a nap leszálltával
Nyugovóra térhet.

Irigylem ott a lombok közt
Levő kicsi házát,
A hol fölve rejtegeti
Egész boldogságát.

S irigylem bár, mégse szánom
Azt az egyet tőle,
Hogy van neki hová szállni
Este pihenőre.

Csupán azt a csendes magányt
Azt a nyugodalmat
Azt irigylem amit neki
Csak e fészek adhat.

Mert hiszen hát nekem is van
Valahol lakásom,
De én abba rejtegetem
Boldogtalanságom.

Ladányi Béla.

Pályázati mellékletek.

Mottó: Közigazgatás államositása, jöjjön el a te országod!
Diploma.

A hivatalfőnök ur, végignyult a pitykés diványon, ma délután ismét nem megy hivatalba, de minek is? Hiszen munkálkodnak a dolgos kezek! A főnök ur tekintélye, kényelme nem engedi meg a munkát. De hogy is menne az unalmas hivatali helyiségbe a főnök ur, mikor jobban esik idehaza, jó ebéd után, a jó borocskát szopogatni, a szüzdobánynyal megtöltött öblös csibukból az illatos füstöt eregetni. Nem csoda, ha a főnök ur erősen hizik, testét jól táplálja, gond nem háborgatja, maholnap szélehossza egyenlő lesz a nagyságos urnak...

— Mama!

— Aludj már te vén zehernyés, hadd kössön a hájad, ugyis maholnap beillesz egy muzeumba.

— Ma nem fogok delelni. Sok dolgom van és pedig fontos. Hozz még egy kancsóval abból a szélső hordóból s aztán üljünk össze a családi tanácsra?

— Miféle családi tanácsra?

— Hja, babám, fontos dolgunk lesz, melynél az egész familia közelről van érdekelve...

— Ismét kölcsön?

— Óh, nem. Hozz bort s aztán a titkot feltárom előtted, mint legjobb tanácsadóm előtt.

Nehány percz mulva a tele kancsó gyöngyöző borral volt tele. Hja még akkor nem ismerték Tokajban sem a philloxerát, sem a mübort.

— Asszony, ma választás lesz nálunk.

— Miféle választás? Csak nem völegényt választunk leányaink részére?

— Bizony nem! Ma tisztujitó közgyülést tartunk.

— Igaz, igaz, most már tudom, hát kit fogunk megválasztani az üresedésben levő állásra? Kérdé a nagyságos asszony, melegen érdeklődve a választási ügy lefolyása iránt.

— Azt még magam sem tudom. Attól függ, kire adjátok voksotokat és hogy mit rejtenek magukba a pályázati mellékletek.

— Tehát a leányok is szavaznak?

— Mindenesetre!

— Olga, Laura, Malvin, Otil, Czeleszta és Elvira, jertek, foglaljatok helyet. Előbb azonban hagyjátok meg Zsuzsinak, a szobaleánynak, hogy két óra hosszig senkinek sem vagyunk idehaza.

— Első kérvény, beadja: Eszes Arthur, végzett jogász, szépen ir, jól fogalmaz, de protektora nincs...

— Nem választható, lön az egyhangu válasz.

— Magam is azt mondom, hogy nem választható, mert mi nem tekinthetjük kellő qualificátiónak a jogvégzettséget. Nekünk nem kell jogász, aki okosabb legyen nálunknál.

— Második kérvény, beadja: Pénzes Barna, ma turált ifju, irása olvashatlan, kérvényére kevés gondot forditott, felületes, gondolatmenete zavaros, ugy látszik, ebből jó hivatalnok válhat, mert vagyonos gyerek s értesülésem szerint, barátja a bornak, kártyának, a leányok körül ügyesen viseli magát...!

— Ezt válaszszuk meg, mondá Olga, helyes, ismétlé Laura...?

— Ezt hagyjuk függőbe, mondá a választási elnök.

— De apa, a pályázó vagyonos és nőtlen, mit gondolsz? Ha csinos férfi, ráadjuk mindnyájan szavazatunkat és megválasztjuk még ellenedre is.

— Lassan gyerekek, különben felfüggesztem a gyülést, ha nekem nem tetsző határozatot hoztok, megfelebbezem...

A mama e kijelentésre, hallgatást int, a választási kedv lohad. Az apa folytatja, harmadik, negyedik, ötödik, hatodik... huszadik kérvény, ezeket kliensért epedő ügyvédek, theológusok, joghallgatók, végzett jogászok, philosophusok, gazdászok, kereskedők, iparosok stb. adták be, protektori ellenjegyzés nélkül...

— Tehát nem választhatók?

— Nem, mondá az elnök, hanem itt van a huszonnegyedik kérvény, beadja: Vadászi és tóparti Boros Bendegúz, iskolai bizonyitvány nincs, hihetőleg a kérvényt nem maga fogalmazta és nem maga irta...

És ime most annyi egybehangzó óhaj és vélemény ellenére nem a mezők illatát érzem iderepülni a korzó sétálói közé, hanem a leghidegebb szelek különféle fajtáit, melyeket a széltartó Aeolus isten már talán egy félesztendeje fagyaszt ott valahol a hófedett északi pólus jegés-szekrényeiben.

Bizonyára haragudhatik Kassára, hogy már annyi ideje traktál bennünket széltömlőjének tartalmával?

Ugy lesz, igen. Aeolus isten haragszik ránk s azért küldi ide a szelet, de sőt még a szél is haragudhatik ránk, mert ez meg csupa kedveskedésből kitépi a sugáregyenes Rákóczy-körut fáit s telehordja szemünket, orrunkat, szánkat, torkunkat és tüdőnket a magával hordott prima kvalitásu utczai porral.

Azonban, ha ez a por, mit Aeolus haragja folytán már napok, hetek óta vagyunk kénytelenek nyelni, csak közönséges elsőrendü utczai por volna, még hagyján, mert hisz azok a miazmák, bakteriumok, mik illymódon jutnak a mi egészséges szervezetünkbe, legfeljebb tuberkulózis-baczillusok lehetnének, de kérem ne tessék megfeledkezni a városi kloakák „köztisztasági“ lerakodó helyéről, mely ott valahol a gát tájékán tenyészti magában a különféle baczillusok miriádjait s melyeknek szertemosódó atomjait a vízfolyás, elporladó részecskéit pedig a felkerekedő szél hozza vissza a városba, egészséges emberek vesztére s a város-atyák nagyobb dicsőségére megtöltve az ép tüdőt a bakteriumok egész menazsériájával.

A „Kassai Szemle“ a minap egy ujdonság keretében emlitette fel e viszás állapotot, de kérdés, lesz-e ennek sikere? Ep ezért egy vezérczikket akartam e dologról irni tegnap e czim alatt: „Varoszki rozum“, hanem a szerkesztő, kinek a czikkemet átadtam, a hagyományos homlokösszeráncolással kapcsolatban kijelentette, hogy a mi lapunk még meg nem kezdte a magyar irodalom dicsőségére válló „Po primelete“-féle tót czimek kultuszát s ép ezért nem engedi meg, hogy a kezdeményezés dicsősége engem — méltatlant — érjen. Ily körülmények között tehát kénytelen-kelletlen, de a szerkesztő és munkatársak közt mindenütt és mindenha fenálló „hagyományos“ ellenszenv fentartása mellett, visszavettem a kéziratot, de a czim megváltoztatásába bele nem egyeztem.

Igy szorultak a vezérczikk témául szolgálandó baczillusok e kis karczolatba.

De — kérem — ha már ujságirói kulissza titkok elárulásába, elfecsegésébe fogtam bele, hadd mondjam el a többit is, a mi a baczillus kérdés folytatásaul szolgál.

Emlitettem ugyanis fentebb, hogy bizonyossá lettem a felől, hogy Aeolus haragszik miránk kassaikra s azért küldi ide a kéthetes, hideg szélvihart.

Ennek kapcsán bizonyos (hirtelenében nem tudom mihez hasonlitható) fény kezdett előttem derengeni. Világossá lett előttem ugyanis ama rettenetes talány, hogy a szél haragját miként lehetne megszüntetni?

Hát bizonyos, hogy az Aeolus rettenetes haragjának kiengesztelésével.

Nos tehát ezt kell kiengesztelni s ezzel megszünik:

1. Aeolus szélisten haragja.
2. A szélvihar.
3. Ha pedig vihar nem lesz, akkor a Hernád gátjánál lerakott baczillusok se fognak szélszárnyon repülni vissza a városba.

Mint lelkiismeretes ujságiróhoz illik, ki ezt a mesterséget már Pesten is gyakorolta, elhatároztam, hogy haragjának oka felől meginterviewolom Aeolust a klassikus kor szélistenét. E czélból felvilágositást kértem kis fiamtól, ki az első gimnáziumba járván, már klassikus dolgokkal foglalkozik, de ingadozó s tétovázó feleleteiből meg nem tudhatván Aeolus ő excellenciája rezidencziájának hollétét, kérésemmel tehát a jó Kail professzorhoz fordultam.

Több vaskos s porlepett könyv lelkiismeretes átlapozása után megtudtuk, hogy Aeolus a tengerparton lakik valahol.

Nos tehát el a tengerpartra.

Itt ő excellenciája, daczára annak, hogy fürdőkosztümben volt, szives volt engem fogadni s kérésemre hajlandó volt felvilágositással szolgálni.

Ugyanis a tenger habjai felett szabadon uszkáló dus könyvtárából elővett egy kötetet s e könyv egy lapjának aláhuzott mondatára mutatva, azt jelölte meg mint adandó válaszának szószerinti szövegét. A könyv bölcs Leo bizanczi császárnak a magyarokról irott könyve volt egy nagyon régi magyar forditásban. En pedig olvastam belőle a mint következik:

„Az turkok, a kik magukat egymáskezett magyaroknak nevezik vala, dus asztaloknál énekelik az dalokat és feledék azt, ki szerzette vala azokat.“

A válasz — mondhatom — szerfelett meghatott, bár sehogysem tudtam megérteni, hogy ő excellenciája kassai dolgokkal, hogy tudhat bizonyos barbár turkokat összeköttetésbe hozni, kik a derék császár könyve szerint „magukat egymáskezett magyaroknak nevezik vala.“

S miután már megvoltam hatva, könyező szemekkel kérdém, vajjon hol keressem a kérdés és a válasz közt levő összefüggést. De ő excellenciája (s itt mindjárt megjegyzem, hogy azért nevezem Aeolust kegyelmes urnak, mert a felség és fenség megszólitás ellen ő maga tiltakozott) tehát ő excellenciája kegyesen biztositott a felől, hogy csak keressem s majd bizonynyal meg fogom találni az összefüggést.

Kerestem és megtaláltam.

Ez ugy történt, hogy amint visszafelé jövet felültem a vonatra, szép hazánk első határállomásán odajön külön kocsimhoz az állomás portása s bekiáltja hozzám, hogy friss „Pesti Napló“, „Egyetértés“ és „Nemzet“ kapható nála potom rész meg ezüst krajczárokért. Megvettem mind a hármat, különben mind a három meglehetős ellenséges lábon áll egymással, de hát abból a régi elvből kifolyólag, hogy az ellentétes nézetek szembeállitása folytán tünik ki legjobban az igazság, mindahármat szoktam olvasni.

Felvágom az egyiket, fel a másikat s olvasom mind a hármat.

A következő czimek ötlöttek mindjárt szemembe mindháromban egyértelmüleg megirva.

„Jókai ötven éves jubileuma.“

„A nemzet legnagyobb élő költője és a nemzet.“

„Kis-Kukutyin és Jókai.“

„Alapitvány Jókai nevére“ meg „Jókai ujabb diszpolgársága“ stb.

A vonat mégállt s a nyitott ablakon egy hatalmas szélrohammal adta tudtomra Aeolus, hogy hol keressem az összefüggést a kérdés meg a felelet közt.

Megtudtam tehát mért haragszik Aeolus, miért bocsátja ránk szeleit, s a szelek mért kavarják fel az utczák porát s rohadó piszkok miazmás anyagát, hogy megtöltsék s beteggé tegyék vele egészséges emberek ép tüdejét.

Mert hiszen hát különös is az a közöny a mit mi — szégyennel irom le, a szedő még pirulva fogja kiszedni — mi kassaiak tanusitunk legnagyobb regényirónk országra szóló jubileumának napirendre kerülte alkalmával.

A zakatoló vonat hiába hordja nekünk naprólnapra azokat a fekete betükkel sürün telenyomtatott fehér papirosokat, melyeket, bármi legyen is a czimük, csak ujságnak nevezünk, s ezek az ujságok, ezek a kedvelt ujságok hiába hirdetik nekünk, hogy itt is, ott is, széles nagy Magyarországon legkisebbike városában is hogyan akarják, hogyan fogják Jókait, a nagyot, a kiapadhatlan fantáziáju költőt megünnepelni, mi hidegek maradunk mint a márvány s hajthatatlanok mint az érczszobor.

Talán sokalnák a kicsinyek egy embernek ekkora dicsőittetést?

Talán a jubileumok iránt megcsontosodott gunyoros nézetek tartanak vissza bennünket?

Vagy a képviselőnek szemérehányt közönyt közönynyel akarjuk visszafizetni a költőnek?

Egyiket se hihetem. Hiszen a dicsőités tulajdonképen nem az embernek, hanem általa egy immár csak benne képviselt dicső kor emlékének szól.

Csudálom, hogy az irodalmi társaság, melynek eddigi müködése után nem tudom elhatározni, vajjon legyek-e tagja, igazán csodálom, hogy ez az irodalmi társaság semmi jelét sem adta eddig, hogy e kérdés csak némileg is foglalkoztatja irányadó tagjait? Pedig oly városokban, hol van irodalmi társaság, az a kezdeményező ily dolgokban s sokhelyütt vállalkozott is már a jubileum helyi rendezésére, mely semmi anyagi megterheléssel nem jár a társaságra.

Ime kérem, ez ismét egy darab a karczolatban, mely vezérczikkbe volt szánva, de különféle okokból kirekedt.

Az egyik ok a szép Nádia, ki Maurer muszkavezetése alatt Kassára is el fog jönni.

Ugyanis mig hétfőn este az ő hangversenyét hallgattam a szomszéd városban, meg nem irhattam azt a bizonyos vezérczikket, mit a szerkesztő rám bizott. Miért? persze, hogy azért.

A kicsike remekül énekelt, épen oly szépen mint ezelőtt egynéhány évvel, mikor még szép orosz — leány volt. Most már bizony asszony.

Valaki azt a véleményét fejezte ki előttem a hangverseny után, hogy ez az egész história nagyon remek volt, s a társulat, a praja, nagyja müvész a maga mesterségében.

— Szép, szép — válaszoltam erre — de nekem csak a Nadja tetszik.

És e mián elmaradt ebből a számból már a második vezérczikkem is.

Lorgnet.

— De...?

— Csak várjatok, azt mondják róla, hogy isteni gyerek, váltóhamisitásért már el volt csukva, párbaja egy nehány volt...

A leányok éljenezni kezdenek.

— Apja meghalt, özvegy anyja 1000 hold birtokot iratott nevére, nősülni készül...

A mama tapsol, a leányok ujból éljeneznek.

— Ez a tisztviselőnek termett ember, megérdemli a betöltendő állást és többen ajánlják őt nagybecsü pártfogásomba. Egyik protektor azt irja nekem: a fiu barna, csinos, délczeg, bátor, mint ilyen, méltó párja volna Olgának, ki épen szőke ábrázattal van megáldva.

Olga szemei örömtől csillognak, tenyerét egymáshoz veri, addig éljenez, mig torka bele nem reked, de a többi szavazó hallgat, a leányok lassan kiossonnak a szobából.

Az elnök két pohár bort kebelez be e nem várt fényes siker után.

* * *

A leirt esemény után nehány napra választó közgyülést hivott össze a hivatalfőnök, de már ekkor az igazi választók voltak hivatva dönteni a pályázati kérvények felett.

A hivatalfőnök minden befolyását latba vetette, hogy szolid, becsületes, szorgalmas, megbizható és képzett emberrel töltessék be ez üresedésben levő hivatal. A választók komolyan fontolták meg azon nagy felelősséget, melylyel szavazatukat a megválasztandóra adják.

Az üresedésben levő állomás vadászi és tóparti Boros Bendeguzzal töltetett be, ki hálájának elismeréseül csakhamar jegybe lépett Olgával, sőt a lakodalom ideje is ki volt tüzve, midőn egy hivatalvizsgálat alkalmával kitünt, hogy a nehány hónappal ezelőtt megválasztott tisztviselő a rábizott pénzből jelentékeny összeget elsikkasztott s mielőtt a menyegzőt megülhették volna, 1 és fél esztendei börtönre lett elitélve.

Sipos Lajos.

Sürgönyök.

Budapest, april 15. (Ered. sürg.) A parlamentben a pénzügyi tárcza költségvetése csöndes mederben folyik. Polonyi Géza interpellácziót jelentett be a szerb államcsinyről, Horváth Adám a 38. számu gyalogezredben folyton ismétlődő ügyilkosságokról beszél és interpellálja a kormányt.

Belgrád, april 15. (Ered. sürg.) Dokics miniszterelnök a diplomaták előtt a most felmerült államcsiny felől kijelentette, hogy ez minden külbefolyás nélkül, kizárólag mint az ország belállapotának szükségszerü következménye jött létre és hogy az uj kormány a nemzetközi viszonyoknak szigoruan megfelelő politikát fog folytatni.

Ujdonságok.

† **Jakabfalvay Ferencz.** Egyszerü igénytelen ember hunyta le tegnap örökre a szemét, a kiről a maiak éppen semmit, vagy legfeljebb csak annyit tudtak, hogy a főutczán van egy nagy háza és hogy gazdag ember, a kiről azonban látva őt az utczán katuskálni, simplex egyszerüségében, a szegénység ritt le. Pedig Jakabfalvay Ferencz egykor elég jelentékeny szerepet játszott és most, mikor már a vénség terhe nyomkodta különben sem atléta vállait, visszavonult csöndes életet folytatott, néha nagy ritkán részt kérve a szinház dolgában, vagy a vármegye ügyeiben, a melynek ezelőtt jelentékeny tényezője volt. Ma már egészen elcsendesült az egyszerü öreg bácsi, hogy az ő 86 éves terhével nyugovóra térjen. Nem lesz érdektelen életfolyásáról egy és mást följegyezni és elmondani, hogy Jakabfalvay Ferencz 1807. év augusztus hava 20-án született Budán, a hol édes atyja a helytartó-tanácsnál titkár volt. A nehézkes viszonyok daczára atyja fiát kitünő nevelésben részeltette otthon és a mikor ez már meg volt, Sárospatakra adta, a hol az akkor hires jogtudós Kövytől vezettetett be a jogtudomány tágas csarnokába. Dolgait elvégezve, Eperjesre került jurátusnak a kerületi táblához és Bujanovics Vincze segédje lett. Majd a pesti kuriánál tünik föl egy évi gyakorlatra, innen pedig Szilassy József anyai ágról nagyatyja révén Pápára került mint a református eklézsia kerületi ülnöke. Itt nem igen tetszett a dolga, mert hajlama a helytartótanács légkörébe vonozotta, mig ellenben befolyásos férfiak azt tanácsolják környezetének, hogy a fiut jó lesz a vármegyei élet számára inspirálni és igy történt, hogy nagyatyja Szilassy, zempléni adminisztrátor tiszteletbeli jegyzőnek nevezte ki, a hol később Kazinczy András aljegyző Jakabfalvay Ferencz ügyvédi diplomáját is kihirdette. Itt történt, hogy egy izben egy tokaji ember hagyatéki ügyében referált a vármegye előtt, hogy Kossuth Lajos, a ki ott ült a táblabirák sorában, azt kérdezte Jakabfalvaytól, vajjon azok az emberek, a kiknek ügyében referál: nemesek-e? De mert Jakabfalvay birtokai Abaujmegyében feküdtek, ide kivánkozott annyival is inkább, mert 1831—32-ben táblabiró volt. Abaujmegye közéletében mind jelentékenyebb szerepet játszott és élénk részt vett a közügyekben folytonosan. 1848-ban a megyének később főispánja Bárczay Albert füzéri szolgabiró követnek választatott, a kinek helyére a közvélemény egyhangulag Jakabfalvayt választja meg. Ugyancsak akkor választották meg Gecsén nemzetőri kapitánynak és mint ilyen esküdött társaival hüséget a kassai hegyen Ferdinánd királynak. A szabadságharcz ideje alatt folytonos izgalmak gyötörték itt, a mit gyönge szervezete alig tudott elviselni és igy kénytelen volt Pestmegyében lakó rokonaihoz visszavonulni. A harcz lezajlása után visszatért körünkbe és csöndes visszavonultságban élt az 1860. október 20-iki diploma megjelenéseig. Ez évben vissza is helyeztetett szolgabirói állásába, melyről azonban csakhamar leköszönt, hogy tevékenységét függetlenül szentelhesse részint Kassa, részint a vármegye javára, mig végre, a mikor a törvény csak egy helyen való müködést, illetve megválasztatást engedett meg, Jakabfalvay a vármegyei élet választotta, a melynek körében neve a legelsők között volt folyton és a melynek érdekében csak az utóbbi egy pár év óta szünt meg sokat cselekedni. Jakabfalvay egyik alapitó lelke volt a kassai pennybanknak, a melynek még ma is alelnöke, élénk tevékenységet fejtett ő ki mint a kassai szinház szinügyi választmányának tagja, majd alelnöke. 1874-ben az abaujі árvák javára 1000 frtos alapitványt tesz azzal a kikötéssel, hogy husz év lefolyása után ez összeg a kassai Elisabethinum tulajdonába adassék, amely körülményre, miután az 1894-ben ténynyé válik, felhivjuk a kassai jótékony nőegylet figyelmét. Sokoldalu érdemeinek elismeréseül ő felsége 1876-ban a királyi tanácsosi czimet adományozza Jakabfalvaynak, a ki ujolag 1000 frtos alapitványnyal segiti elő az abaujі árvák ügyét. Most már csöndes lett örökre a derék egyszerü öreg, a kinek élete is zajtalanul folyt le. Legyen könnyü a pihenése! — Temetése, melyet a felsőmagyarhoni első temetkező-intézet (Maurer udvar) fényes pompával rendez, e hó 17. napján délután 3 órakor a főutcza 75. számu gyászházból lesz, honnan földi maradványai vasuton szabolcsmegyei Csobajba vitetnek a családi sirboltba örök nyugalomra.

Személyi hir. József főherczeg ő fensége hir szerint e hó 18—20-án, hogy ha gyöngélkedő állapota jobbra fordul, Kassára jön a honvédség fölött szemlét tartani.

Kinevezések. Csöke Ferencz kereskedelemügyi miniszteri titkár kassai ismerőseinek nagy örömére osztálytanácsosnak lett kinevezve. — Jancsó

Jenő kulturmérnök és U d r á n s z k y József a kassai rétmesteri iskola vezetője kulturfőmérnökökké lettek kinevezve. — H á u s z e r Dávid az Adriatica kassai főügynökségének tisztviselője a miskolczi főügynökséghez titkárul lett kinevezve.

Hymen. D u s á r d y Lajos m. kir. honvéd főhadnagy jegyet váltott N o v á k Paula kisasszonynyal, S a á d Lajos városi főkapitány kedves és szép unokájával.

A kassai dalkör. K á l d y Gyula zeneszerző s a budapesti zenei művészi kör diszes alelnöke kivételes elismerésben s megtiszteltetésben részesitette a kassai dalkört. Ugyanis az általa férfi négyes hangra átirt „Kurucz“ dalokból 6 darabot a kassai dalkörnek ajánlva, „legmelegebb üdvözletének“ kifejezése mellett azzal küldötte meg, hogy ezen darabokat más dalárdák részére lemásolni ne engedjék. Biztos a remény, hogy ezen legujabbi zenei termék legelőször is a kassai közönségnek fog bemutattatni, még pedig mielőbb s annyival is inkább, minthogy a dalkör karmesteri teendőit K e r n e r József zenetanár időlegesen elvállalta.

A XX. csoport. Az ezredéves kiállitás XX. csoportja háziipar és néprajzi tétel Budapesten a lefolyt hét nehány napján tanácskozásokat folytatott, a melyekben innen Kassáról D e i l Jenő kamaránk érdeme titkára is részt vett. A működési programmról folytatott élénk eszmecsere után, melyben Ráth Károly, Deil Jenő, Rakovszky István, Németh Imre, Kovács Ferencz főapát, Abonyi Emil és dr. Czobor Béla vettek részt, Németh Imre kiállitási igazgató érdekes részleteket emlitett fel a megvitatandó programmtervezetből. Arról van szó, hogy a kiállitáson megannyi falusi házban be fogják mutatni, hogy hazánk egyes nemzetiségei, a különféle vidékek lakói hogyan laknak, hogyan ruházkodnak, hogyan élnek. Ezek a különféle háztipusok falut képeznek, a hol állandó vásárt csapnak, melyen árusitani fogják a háziiparnak előre megrendelt csinosabb készitményeit, érdekes különlegességeit. Megpenditették azt az eszmét is, hogy a hazai népviseletekről, melyek el-eltünedeznek, képes diszmunkát kellene kiadni. A bizottság kimondta, hogy mindegyik tag egy vagy több alcsoportban működhetik. Az egyes vidékeket feltüntető házikókat a bizottság a törvényhatóságok áldozatkészségével reményli létesithetni.

Látogatás. P é c h y főispán pénteken meglátogatta a gépészeti középipar-iskolát és ott az éppen folyó épitőipari tanfolyam vizsgálatain vett részt. Péchy közel két órán át időzött e kitünő iskola falai között és szemléje befejeztével örömének adott kifejezést, hogy ott milyen jó kezekben van minden és hogy milyen szakszerü és a gyakorlati életre mily hasznos a tanitási szervezet.

A nyugdij. A magántisztviselők nyugdij-egyesületének felvidéki szervező-bizottsága ma vasárnap délelőtt 11 órakor az iparkamara tanácskozó termében gyülést tart, a melynek egyik főtárgya az alapszabály-tervezet megvitatása. E gyülésre az alakuló-értekezleten megválasztott bizottsági tagokat az ügy fontosságánál fogva teljes számban való megjelenésre kéri föl az elnökség.

Tanulmányut. A kassai m. kir. gépészeti k. ipariskola tanulói H i n s e n k a m p és L u k á c s tanárok vezetése alatt a lefolyt husvéti szünidő alkalmával nagyobb szabású tanulmányi utazást tettek, melynek folyamán a fiumei gyártelepek egy részét, továbbá a trieszti és San-Roccoi hajógyárakat, Miramarét, a pólai tengerészeti arsenált, csillagvizsgálótornyot, az Imperatrix kereskedelmi-, a Custozza és Albrecht hadihajókat és az emlitett városok nevezetességeit tekintették meg.

Nádia az orosz csalogány holnap hétfőn fog daltársulatával Kassán a Schalkház termében föllépni, remélhetőleg több sikerrel mint Miskolczon, hol szereplése hatástalan maradt és korántsem emelkedett oly művészi magaslatra, a minőt e daltársulat érdekében a reklám korpoltál és a mely indokolttá tenné azt a magas árakat a milyeneket itt Kassán e produkcziókért kérnek. A B. L. a miskolczi konczertről ezeket irja: Hideg észak szép asszonya nem valami nagy erkölcsi sikert arathatott, midőn hétfőn este a Seper szálloda nagy termében 30 tagból álló férfi és gyermek seregből álló ének karával Miskolczon is megjelent. Előadásuk egészében domináló s általában sokkal több volt a különlegesség mint az a különösség, mely művészi élvezet nyujtására alkalmul szolgálhat. Némely, néha kimagaslani is tudó részletet kivéve, egy jól összegyakorolt énekkar hatása alatt állottunk a nélkül, hogy magasabb müélvezetben részesültünk volna. Es igy nem csoda, ha ezen hangverseny több egyhanguságnak mint lelkesedésnek volt a megteremtője. Tapsok hangzottak ugyan minden szám után, mely elismerések kijelentésénél azonban bizonyos erőltetett s jóakaratu udvariasság nagy szerepet játszott, mely különösen megfokozódott akkor, midőn az énekkar a Rákóczy indulóval figyelmeskedett és a midőn Nádia egy magyar népdal jóakaratu előadásával befejezte a nem nagy érdekü és értékü éneklést.

Nagy-Szalánczon pénteken a délutáni órákban tüz ütött ki, a mely csakhamar élesztve a nagy szélvihar által, lángba boritotta az egész helységet. A nagy veszedelem hirére a kassai tüzoltóság Mihalik főparancsnokkal délutáni 1 és fél órakor különvonaton sietett a szorongott lakosság segélyére, a melynek köszönhető, hogy Nagy-Szalánc ma nem egészen hever romokban. A tüz mintegy 30 épületet mellék-tartozékaikkal hamvasztott el. A tüzet egy vasalóból kipattant szikra élesztette, a mely a gróf Forgách kastélyához tartozó konyha előtt állott, hogy a benne levő szenet a szél jobban meggyujtsa. A tüzről tudósitónk a következőket irja:

A tüz délután 1 és fél órakor ütött ki a grófi várkastély azon részén, a hol a konyha van. Az uralkodó rettenetes szélvihar a kéményből kipattanó szikrákat a zsindely tetőzetére verte, s az rögtön lángba borult. Ettől a gróf tulajdonát képező gazdasági és a többi melléképületek is meggyultak s ezek megmentésére még csak gondolni sem lehetett. A várkastélyban kár nem esett. A községet fenyegető tüzvészszel szemben a megjelent k a s s a i és z s a d á n y i tüzoltóság is majd nem tehetetlenül állott, mert a szél folyton élesztgette a tüzet és hordta az égő fadarabokat szerteszéjjel. A községet nem menthették meg a vésztől; harmincz ház égett hamuvá, alig mentettek meg valamit a lakók. A kár igen nagy. A tüzoltóság derekasan működött egész éjjelen át, vállvetve a megrémült néppel. Ember élet, mint eleinte beszélték, nem esett a vész áldozatául. A vidékről sokan összejöttek a virágzó község pusztulását látni, a tönkrejutottakat szóval és tettel bátoritani és segélyezni.

Sugár Aranka kisasszony e hó 17-én hétfőn jutalomjátékot ünnepel a kassai szinpadon. Előadásra kerül a „Parasztbecsület“, a melyben Santuzzát énekeli.

Jutalomjáték. Szerdán f. hó 19-én a bucsuzó A r d a y Ida tartja jutalomjátékát. Szinre kerül Csiky Gergely itt még nem adott: „Örök törvény“ czimü szinmüve. Arday Ida neve, mit alkotása által maradandóvá tett minden nagyobb vidéken, sokkal nagyobb vonzerejü, semhogy e helyütt a jutalomjátékot ajánlgatni kellene a közönség figyelmébe.

Az orfeum ujabban jeles tagokat nyert, a kiknek produkcziói sok élvezetest nyujtanak a rendszerint szép számu hallgatóságnak. Különösen tetszést arat C h o r i n i kómikus nevettető mókáival, Horváth Ferike kisasszony sikkes játék és énekével. Az előadások végén látható fantoch-szinház ügyes és tetsző dolog.

Veszteg-istálló. A sárosmegyei marha-állományban még folyton tartó ragadós tüdőlob következtében Kassa hatósága tegnap tartott tanácsülésében egy a közvágóhid közelében felállitandó vesztegló-istállót épittet, a hol fertőzött helyekről behozott állatok megfigyelés alá kerülnek, és csak azután ha rendben találtatnak, adatnak át a tulajdonosnak. Miután az istálló költségeit a város viseli, talán helyén lenne itt az istálló-pénz szedést létesiteni?

Ez oszt áldás. A S c h w a r c z-féle pesti uti házban az óvó- és tanköteles gyermekeket összeiró ambuláns irnok 43 gyermeket talált — jegyzékbe vehetőnek. Ezeken kivül még 20 apróság élvezi ugyanott a bölcső és a czuczli gyönyöreit.

Érdekes rendőri hir. Egyik helybeli jókedvü ujságiró, tegnap baráti körben a következő jóizü mókával kaczagtatta meg az asztaltársaságot: „A legujabb rendőrfőkapitányi rendelet szerint több szemrevaló kassai magános hölgy i l l e t é k e s s é g i h e l y é ü l B á r c z á t vallotta be. Boldog Bárcza!

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 külömböző szin és árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

4—16

Kassai szinház.

A kassai szinpadon rövid napok óta vendégszerepel S o m l ó n é-V a d n a i Vilma énekesnő, a kiről a hir azt tartotta, hogy a vidéki primadonnák között a legjobbakhoz tartozik ugy is mint énekesnő, ugy is mint szinésznő. Szemtől szembe állva, azt kell konstatálnunk, hogy a hir egy csöppet sem tulzott, mert V a d n a i Vilma minden tekintetben magas szinvonalon áll. Csütörtökön este a parasztbecsület Santuzzáját láttuk és hallottuk tőle és ha azzal a szándékkal mentünk el a szinházba ez estén, hogy S u g á r Aranka Santuzzáját a Vadnaiéval hasonlitsuk össze, e szándéktól Vadnai fellépésének legelején elállottunk, belátva azt, hogy Sugár Aranka vele szemben semmiféle összehasonlitást ma még el nem bir. Vadnai Vilma játékbeli fejlettsége csupa élet, csupa hév, csupa erő és drámai talentum, a mely még a legelső szinpadokon is számot tevő; énekhangja minden regiszterben tisztán olvadó lágysággal cseng és ha alacsony kisérletnek jeleztük Mascagni operájának szinrehozatalát a kassai szinpadon, a csötörtökön tartott előadást kifogás nélkül elfogadjuk, mert ebben S t o l l egyénisége Turiduban derekasan bontakozhatott ki, a mi azt a behatást tette reánk, hogy Stollt az előbbi előadásoknál Santuzza bizonytalan vergődése bénitotta meg, a mig Vadnaival biztos talajon állhatott, mert Vadnai Vilma intonácziója határozott, miáltal nehéz párjelenésök elragadóan szépen érvényesült és a közönség tapsa volt ezért jutalmuk. Locsarekné (Lucia) szerepében mosolyt fakasztott. Az opera mellett Szigetinek a kolostorban czimü egy felvonásos vigjátéka adatott, a melyben T a p o l c z a i mint Blasius ügyesen ügyetlenkedett.

Irodalom.

A jog lényegéről czim alatt dr. E s t e r h á z y Sándor a kassai kir. jogakadémia tanára füzetet adott ki, mely Koczányi és Vitéz kassai könyvkereskedő-czég bizományában 50 kron kapható. A tanár ur 53 oldalra terjedő kis könyvét Kolozsváron nyomatta ki valószinüleg azért, mert Kassán nincsenek typographusok.

Czigarettázóknak.

A párisi Figaró szerkesztője Carel du Ham tollából a következő érdekes dolgot közli:

Elmélyedve tanulmányaimban, hogy a szivarozás mily befolyással van az ember egészségére, készséggel ragadtam meg a kinálkozó alkalmat egyik legkivátóbb szivarkapapir gyár meglátogatására kapott meghivásnak eleget tenni.

Ez a Gassicourt-féle telep Mantes közelében, tehát Páristól alig egy óra távolságra.

E gyár a **Braunstein Frères** czég által lett alapitva, a mely czég tudvalevőleg nagy alapokon nyugvó üzleténél és nagyszerü üzeménél fogva e tekintetben a legelső rangot foglalja el.

A Gassicourtban levő telep Roy épitész tervei szerint készült és egybefoglalva a munkás-lakásokat is 16 hektárnyi területet foglal el.

A gyár üzeme Laroche György mérnök-igazgató vezetése alatt áll, a ki nagy előzékenységgel szegődött hozzám kalauzul a telep megtekintése alkalmával és a legvilágosabb formában magyarázta meg mindama komplikált müveleteket, a melyeken a nyersanyag át és átmegy, a mig végre az a csodálatosan finom czigarettapapir lesz belőle, a mely kétségkivül minden értelmes czigarettázó bámulatát felkölti.

Nyersanyagul kizárólag föltétlenül tiszta vászon, kender és len-szövés használtatik.

A vászon hosszu sorozatu müveleteken keresztül a legóvatosabban meg lesz tépve és ezután nagy katlanokban szódaméz segélyével átlugoztatik.

Ezután az anyag a legszorgosabban megmosatik, miközben még a legapróbb idegen alkatrészek is eltávolittatnak és a viz mindaddig frissel cseréltetik föl, a mig végül ez teljesen tiszta marad.

Az itt alkalmazásba jövő viz nem ugy mint más ilynemü telepeknél nyilt csatornákon, hanem két nagy költséggel létesitett óriási artézi kutból nyeretik, a melyek óránkint 400000 liter legtisztább vizet szolgáltatnak.

Az anyag aztán ujolag szétmorzsoltatik és erre nagy hydraulikus prések által zuzatik össze.

Mindezen operácziók daczára az anyag még mindig szürkés szint játszik. Az utóbbi időkig tehát a fehérités chlor-gőzölés alkalmazásával éretett el, a Gassicourt gyárban azonban khlór semmiféle körülmények között nem használtatik, hanem ez egy Lhermitte M. ur által felfedezett villamos eljárás által helyettesittetik. Ennek következtében az anyagban semmiféle organikus alkatrész, sem pedig khlór vagy más savak vissza nem maradhatnak.

Miután hatalmas hengerek a szétmorzsolást a legkiválóbb finomságig elvégezték, az anyag végre óriási gépekbe kerül, a hol papirrá dolgoztatik fel.

A mozgást négy 600 lóerejü gőzgép végzi és e gépek éjjelnappal működésben vannak.

A kész papir ezután a nagy, ugyancsak a **Braunstein Frères czég tulajdonát képező üzletbe Páris**, Boulevard **Exelmann 63—65** szállittatik, a hol könyvecskékbe vágatik, czimkékkel láttatik el és olykép adjusztáltatik, a mint azt a kereskedelmi forgalomban látnunk alkalom van.

A felszerelt áru aztán a gyári raktárakba küldetik, a melyeket a Braunstein Frères czég Páris, Bécs, Newyork, Jassy, London, Pétervár, Moszkva, Odessa stb. tart fen.

E fiók-raktárakból aztán az áru a szélrózsa minden tájékán levő kereskedők kezeihez jut el.

E roppant nagy gyári vállalat üzemének leirása után még csak a különféle jegyeket kell megneveznem.

Ezek: „Dorobantul“ Oláhország számára, „Ramses“ Anglia, Amerika számára, **„Lohengrin“** Németország és Ausztria számára és végül Orosz, Francia és Ausztria-Magyarország számára „Les dernières Cartouches,“ oly papir, a melyet minden szakértő dohányzó bizonyosan élvezettel használt.

Azok után, a miket Gassicourt gyárában személyesen láttam, az az óriási siker, a melyet ez kiváló franczia gyártmányaival elért, könnyen érthetővé lett előttem.

Még megjegyzem, hogy a „Les dernières Cartouches“ jegyü kitünő papir etikettjén a neuvillei hirneves kép chromolitografiai reprodukcziója látható.

Uj találmányok és müszaki közlemények.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi irodája, Budapesten VII. Andrássy-ut 30.

R o z s d a f o l t o k eltávolitása a nikelezett tárgyakról. Hogy a rozsdafoltokat a nikelezett tárgyakról eltávolithassuk, e végből kenjük be azokat valamely zsiros olajjal és néhány nap mulva dörzsöljük meg jól szalmiaszeszben megnedvesitett posztóval. Ha ezek után még foltok maradnának, akkor mossuk meg azokat higitott sósavval és azután a legfinomabb trippellel fényezzük.

F o l y a d é k m é r ő. Eichler és John görlitzi lakosok egy folyadékmérőre kaptak szabadalmat, melynél a csap egy óramüvel oly módon van összekötve, hogy a csap kinyitásával az óramü megindul és most a járó óra mutatója a számlapon jelzi a csapon keresztül folyó folyadék mennyiségét.

A z a c z é l-m ü s z e r e k megrozsdásodása ellen kitünő védelmet nyujt a calciumclorid. Ebből néhány darabot egy üvegtölcsérbe teszünk, melyet egy palaczkba dugunk; az egészet azon szekrénybe vagy térbe helyezzük, a hol az aczél-müszerek vannak. Mindaddig mig a tölcsérben calciumclorid van, a környező levegő nedvessége általa felvétetik és igy a rozsdásodás megakadályoztatik.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

Adél és Paula ujból zavarba jöttek. Ha a vendég a gyermekkel a kertbe megy, mielőtt apját betanitanák, az egész csel napfényre jön.

Itt is Paula volt a mentő.

— Eredj csak addig egyedül, — szólt a kicsihez — a bácsinak még reggelizni kell, majd később lemegy, akkor megmutathatsz neki minden virágot.

Ezzel kivezette az ajtón.

E pillanatban szolga jelent meg, bort és hideg étket hozva.

Ezt követte Baróthy, ki ifjukori barátjának fiával lépett be.

Paulát mint leányát mutatta be, de meglátszott rajta, hogy nehezére esett hazudnia. Adélnál ellenben megfeledkezett szerepéről, mert az uj vendégnek mint kisasszonyt mutatta be.

— Asszony, akartad mondani, — vágott közbe Adél. — Nevem özv. Toronyiné uram.

— Ugy van özvegy, — ismétlé Baróthy. — Nem tudok hozzá szokni, hogy te már asszony vagy és özvegy.

— Két gyermekkel, — egészité ki Köpeczi.

— Vigyen el az ördög, — mormogott magában a képviselő. — Egy pohár bor csak fog tetszeni az uraknak, — mondá hangosan.

Ezzel kinyitott egy palaczkot és megtöltötte a poharakat.

— Koczintsunk! — mondá. — Az első poharat édes atyja Komlóssy igazságügyminiszteri tanácsos egészségére! Hogy van az én öreg barátom?

Az ujonnan érkezett vendég koczintott és ivott a tanácsos ur egészségére, aztán igy felelt:

— Köszönöm kérdését, otthon mindnyájan jól érzik magukat.

— Szivemből örvendek, — mondá Baróthy. — Tudja-e Komlóssy ur, hogy én önről egészen más képet alkottam magamnak. Emlékszem reá, mikor ön még gyermek volt, egy izben két hétig voltam látogatóba kedves szülei házánál. Még most is látom önt magam előtt, mint kis pofókot, hogy is mondjam, hirtelen szőke hajjal. Most egészen más szinben van, különösen a haja sokkal világosabb. Miként van az?

— Betegségből származik, — felelé Köpeczi, barátja helyett. — A szegényke báránybimlőt kapott, midőn meggyógyult, a haja kihullott. A hirtelen elveszett, a szőke megmaradt.

— Csodálatos! Hát az is előfordul? — kérdé a képviselő. — Apropos, mit is akartam még kérdezni, Komlóssy ur? Miként folyt le amaz esemény Sarolta nagynénje végrendeletével?

— Egészen simán, — felelé a kérdett — az ügy rendben van. De majd elfelejtettem, hogy Sarolta nagynéném megbizott, hogy adjam át tiszteletét.

Köpeczi ijedtében majd hogy le nem fordult a székről, a képviselő is nagy szemeket meresztett a beszélőre.

— Tiszteltet? — ismétlé. — Hisz Sarolta nagynénje meghalt.

Köpeczi kétségbeesett arczczal hunyoritott barátjának, hogy megértesse magát.

Barátja végre felfogta, mi a baj.

— Persze, hogy meghalt Sarolta nagynéni, — mondá — de mielőtt meghalt volna, megbizott, hogy adjam át tiszteletét.

— Hisz nem is ismert, — mondá Baróthy.

— Az igaz, — felelé a fiatal ember, — de atyámtól annyi jót hallott ön felől, hogy utolsó órájában is önre gondolt. Mily kár, mondá, hogy most meg kell halnom, anélkül, hogy Baróthy képviselő urat megismerhettem volna. Node talán ott fön a magasban a jó lelkek találkoznak! Tiszteljétek általam számtalan szor. Ezzel elszenderült.

— A jó lélek! — mondá Baróthy. — Ez valóban inkább rögeszme volt töle. Igen, igen a Sarolta! Ki hitte volna, még hozzá legszebb korában! Mily gyorsan történt a szomoru esemény. Azon is nagyon csudálkoztam, hogy a vén Károlynak oly rosz vége lett. Hogyan is volt az?

Köpeczi fejét rázta és uj arczjátékot csinált, de barátja nem vette észre.

— Igen a Károly esete, — mondá az utóbbi. Utoljára már nagyon rosszul ment sorsa. A vén csontok már nem igen birták, elméje is gyöngült, hozzá jött még a köszvény és igy nagyon szomoru véget ért. Kár volt a becsületes öregért.

— Öreg gazemberért, akará talán mondani, — szólt közbe a képviselő. Nem haláláról beszélek, hanem a lopásról. Megvallotta tettét?

— A tett, — ismétlé Köpeczi barátja, — sohase tudódott ki tisztán. Az esemény magában véve kissé homályos volt és miután még homályban is történt, még homályosabb lett, tehát nehéz volt napfényre hozni. Nem irta meg az atyám azt önnek?

— De igen, hanem a részleteket öntől szerettem volna hallani.

— Azt halaszszák el az urak ebéd utánra, — veté oda Köpeczi. Attól tartok, hogy a hölgyek türelmetlenek lesznek, ha soká maradunk egy tárgynál.

— Igaza van, ebéd után, jó szivar mellett — mondá a képviselő. — Edes atyja felöl még sok kérdezni valóm lesz.

A hölgyek fölkeltek, Köpeczi és barátja szintén. Az utóbbi zsebkendőjével törlé homlokáról a kinos verejtéket.

— Az urak talán át akarnak öltözni, vagy az uti port lerázni, — mondá Baróthy. — Ha tetszik, szobájukba vezetem. Ti pedig — folytatá a leányok felé fordulva, — nézzetek a konyhába, segitsetek valamit.

Köpeczi és barátja elbucsuzván a hölgyektől, követték a házigazdát, ki szobájukba vezeté.

— Hála Istennek! — mondá Köpeczi, — midőn egyedül voltak. — Most lélekzetet vehetünk. Hisz ez rosszabb volt a kinvallatásnál, szinte vért izzadtam. Te pedig nagyon ügyetlenül viselted magadat. nem sok hiányzott, hogy házigazdánk az egész szédelgést fölfedezte volna.

— Mindjárt gondoltam, hogy igy lesz — felelé barátja — most bánom csak, hogy bolondos ötletedbe beleegyeztem és magamat helyetted adtam ki. Kedvem volna az öregnek mindent megvallani.

— Őrült vagy? — mondá a másik. — Ennek felfedezésére még ráérünk, most csak elrontanánk vele az egész tréfát.

— Ugy hát jobban be kell magadat gyakorolni, — felelé Köpeczi, kit eddig Komlóssynak tartottunk, — mert könnyen ujabb zavar állhat be, melyből nem tudnám magamat oly ügyesen kivágni, mint az imént. Mindenek előtt mond meg nekem, Komlóssy barátom, miből áll Sarolta nagynénéd végrendeletének története?

— A dolog nagyon egyszerü, — magyarázá a kérdezett — Figyelj: Nagynénémnek első házasságából volt egy mostoha fia, ki unokatestvéreimet pörbe fogta az örökség miatt. Hogy nagynéném már nem él, azt kiszophattad volna ujjadból, másként nem lehet végrendeletről szó és te még tiszteltetted általa a képviselőt. Az ördög vigye ügyességedet a hazugságban.

Köpeczi lehangoltan járkált a szobában, végre Komlóssy előtt megállt.

— Légy oly kegyes és vesd szememre hibáimat — mondá. — Az egész személycserének nem értem czélját. Mit akarsz vele elérni? (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Mezőgazdáknak!

a cichoria-gyökér termesztését

legjobban ajánljuk és szivesen szolgálunk felvilágositással annak kezelését, kulturáját és aszalását illetőleg.

Hogy előkészületeinket megtehessük, a szükséges magot beszerezzük, ugyszinte a mezők előkészitésére tanácscsal szolgálhassunk, kérjük az ajánlatokat, a terület nagyságának feltüntetésével már most hozzánk beküldeni.

106 1—2 **Franck Henr. fiai** Kassán és Lincz a/D.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

107—18

Könyvkereskedésünkben

egy jó házból való fiu, a ki a középiskolák alsóbb osztályait bevégezte **tanulóul** felvétetik.

Koczányi és Vitéz
Kassán.

108 2—3

Házeladás.

A Forrás-utcza 16. szám alatt levő ujépült adómentes

sarokház

üzlettel, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositást ad az ott lakó tulajdonos. 103 3—3

409. szám.
vh. 1893. 110—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólirott kiküldött birósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a kassai kir. járásbiróság 1893 ik évi 3119/p. számu kiküldő végzésével Hübsch Adolf kassai lakos ellen, dr. Fényes Samu ügyvéd kassai lakos részére 35 frt tőkekövetelés és járulékai végett elrendelt végrehajtás folytán biróilag lefoglalt 1003 frtra becsült kávéházi felszerelvények és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Kassán alperes lakásán és kávéházi üzletében leendő eszközlésére határidőül **1893-ik évi április hó 17-ik napjának délutáni 2 órája tüzetik ki,** a mikor a biróilag lefoglalt fentnevezett ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, a menynyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél, vagy irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Kassán, 1893. április hó 2-án.

Tahy Konrád,
kir. birósági végrehajtó.

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alúlirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knifics Terés.

Bécs-Újhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alúlirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Úr!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 doboz a küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, a midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel Zwickl Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az **„arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 ft 20 kr.

Tannochinin - hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer külön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurút, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-tól Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az általa képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 46—10—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi április 19. 45. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Sándor király.

Jól csinálja dolgát
A szerbek királya...
De mosolyog is ám
A szerencse rája!

A zsenge ifjúkort
Még jól át se lépte:
S már férfiként ül be
Atyja örökébe.

És szól nagy merészen:
„Tovább nem türhetem,
Hogy örökös viszály
Dúljon nemzetemen.

Magam leszek népem
Atyja és vezére...
Ti gyarló vezetők
Vonúljatok félre!“

S újjongva fogadja
A kis királyt népe;
„Hozsánna“ zeng úton
Útfelen eléje.

Európa pedig
Nagy ámulva nézi:
A kis Obrenovics
Dolgát hogy intézi?

Csak ámul és nem szól,
Hallgat egész bölcsen.
„Azt teheted, a mit
Akarsz én felőlem!“

Jól csinálja, jól a
Szerbek kis királya...
Csak az a fő: később
Aztán meg ne bánja!

Kovács Zsigmond.

Kassa Eperjesen.

Falb Rudi bátyánk azt jósolgatta, hogy e hó 16-án a világon legelső rendű kritikus nap fog beköszönteni, a mely nagy veszedelmet z u d i t h a t a nyakunkba. Ha tehát a v i l á g o n baj van, az elől a legjobb kitérni és mi okos kassai fejünkkel kisütöttük, habár Kassa sincs valami nagyon belül, legjobb lesz még egy pár lépést tennünk, hogy a kritikus állapoton k i v ü l jussunk és igy, mert negyedik már nincs, egy harmadosztályu kocsiba czihelődve, hamarosan átrándultunk Eperjesre, a mi kedves szomszédainkhoz, hogy együtt legyünk, ha már az a német l e v e l e s b é k a mindenképen világ-jobbanást fundált ki a csillagokból vagy honnan. A hogy megérkeztünk és a (sárosi magyarsággal) Hôtel Bergerbe kvartélyozom magam, kilépek az erkélyre és ebben a perczben valósággal azt hittem, hogy Velenczében vagyok és ott is a szent Márk tér kellő közepében, de az olasz f i a l k i kiáltás felébresztett és az eperjesi főpiaczon, ott a hol annyi év előtt az a bizonyos osztrák hóhér föstötte pirosra a teret, azok a pompás közös koszton levő galambok, a melyeket annyi magyar les, hogy sülve mikor repülnek a szájába, már nem t e t s z e t t e k ugy, pedig hát a látvány egy ugyanaz és szépen fest, kivált mikor az eperjesi boulevardon annyi sok szép galamb sétált fel és alá, élvezve a kritikus nap kellemeit, mert csakugyan, a mig Kassán csak ugy fujdogált észak felől a porfelhőket kavargó zefir, addig Eperjesen a legkellemesebb idő csalogatta sétára az embereket. Ebből azonban a kassaiak közül csak kevesen vették ki részöket, jobbnak tartván az esti harczra élesiteni a fegyvereket a Bergerben kapható árpalével avagy borkúti keverékkel. Pedig jó szomszédaink ugyancsak kereszték szemeikkel a dalban hadverő gladiatorokat és ha egyet-egyet a fekete salon-kabáton feszengő ordóval szem-élre kaphatott, ugy nézte őket akár mint valamilyen indus Pocahuntas-ivadékot. Kerner, az i s m é t ideiglenes karmester a szabad legelőn (pardon levegőn) élvezte a röpke idő gyorsan iramló perczeit a két toronyórán (mert Eperjesnek ebből is dupla-porcziója van, holott itt nálunk sokszor sokkalta fontosabb lenne sokaknak tudni, hányat ütött az óra) — nem tudván eligazodni, hogy a Széchényi-kör melyikhez ragaszkodik a ma esti hangverseny megkezdésére nézve, lévén a r. k. és a g. k. óra között ő—5 minutum állandó differenczia. L a t k ó c z y Mihály, a környek lelke, a kit mi egy el nem mondott toasztban stand-pedes a Széchényi-körrel egyetemleg ide szerettünk volna lopni Kassára, közben à la Figaró egyszerre csak közibénk terem magát, kinálván mindazt, a mire a nagy városban könnyen eltévedhető idegennek szüksége lehet, és a mikor már mindent megtudott és mindent el is intézett, egyszerre csak sarkon fordul, hogy a másik pillanatban a Széchényi-kör foyer-jében rangosan fogadja vendégeit és az utvesztőben kalauzoljon mindenkit. Mert a Széchényi-kör a maga szépségében és kényelmében valóságos utvesztő, annyi ott a szükséges és hasznosan kiaknázott mellékhelyiség, mig a nagy terem kivilágitva száz és száz gyertyáival, elegáns és czélszerü berendezésével, igazi meglepetés még az olyan nagyvárosi vendégre is, mint a kassai, a ki kisvárosi már n e m a k a r és nagyvárosi még n e m t u d lenni, a mit azzal lehet leginkább illusztrálni, hogy nekünk még különb is lehetne és még semmilyen sincs abból, a mi Eperjest olyan otthonossá teszi még az idegen szemében is. A közönség lassan beljebb került az ajtókon és mire a hangverseny megkezdése jelezve volt, az a nagy terem a legelegánsabb közönséggel zsufolásig tele volt. A nyitányt a kassai dalkör csinálta meg, elénekelve szabatosan Poldini ébresztőjét zajos tapsok jutalma fejében, majd két hölgy dr. H o r v á t h Odönné és T u t k ó Eugenia Brahmstól magyar tánczokat adott elő két zongorán, bizonyságot adván, hogy a zongora mindig kedves szerszám az olyanok kezében, a kik azt tudás és érzéssel kezelni tudják. A da capo taps után Bélius József, Goldberg Henrik, Stroh Henrik és Willnrotter Henrik, a kassai dalkör tagjai egy, illetve zajos tapsra két négyest énekeltek iskolázott hanggal a legpontosabb összhangban. Következett az est ténypontja, T o r d a i G r a i l Erzsébet, a külföldet bejárt szavaló, a ki nem kisebb feladatot, mint hogy a magyar irodalom gyöngyeit élő szóval megismerteti idegenben, tüzött maga elé és meghallgatva e különben is kedves és bájos teremtést, mondhatjuk, hogy benne a legjobb apostolt birja irodalmunk, mert a mit elmond, azt nálánál jobban alig mondaná ezt bárki is. Hangja csengő, változatában gazdag és a mi hurokat a költő megpenget, azt Tordai Grail Erzsébet hiven vissza tudja adni. Hangja igaz érzelmeket fakaszt és ha sir a lelke, mi vele zokogunk és a mikor derült égen jár lelkének édes világa, mi megértjük boldogságát és örömét osztva, kaczagunk ha vigat ad vigasztalóul. Ennyiféle variációban mutatva be tehetségét, csoda-e, ha hallgatósága szünni nem akaró taps és éljennel ujra és ujra hallani akarta és tény, hogy a kis müvésznő két számot kérve a müsorból, hatot szavalt el s pedig Petőfitől Szülőföldem, Zichy

TARCZA.

Mese egy vizcseppről.

Egy chémikus laboratóriumában született.

A tünemény, mely szülőanyja volt, nagy közönség előtt mutattatott be.

Sok millió oxygén-atóm kevertetett kétszer annyi hydrogén-atómmal, s a keverék egy higanynyal elzárt edényben elektromos szikra által meggyujtatott.

Erős csattanás és féntünemény jelezte a kétnemü, de rokonérzelmü gázrészecskék frigyrelépését, s a higanyoszlop tetején ott csillogott az az átlátszó, kicsi kis apróság, melyet oly sokszor láttunk már a virágok kelyhében, s szép szemek fényében ragyogni egyaránt: részint mint harmatcseppet, részint mint az öröm, a részvét, a fájdalom könnyét.

Az a kicsi kis teremtmény egy ragyogó vizcsepp, mely a természet mindenségében ugyanazon változhatlan törvényeknek hódol, mint többi végtelen számu testvérei, melyek a patakok medrében futnak csacsogó locsogással, vagy a folyamok ágyában végzik utjokat lassu méltósággal, vagy a tengerek végtelenében hullámzanak az idők végtelenétől.

Egy ragyogó vizcsepp; csak ez és semmi más!

Élénk tetszés követé a kisérlet sikerültét, s az előadás nemsokára véget ért.

A közönség hangos beszélgetés között hagyta el a termet, s folytatta a szönyegen volt s megszakitott napi események tárgyalását. A lámpák is eloltattak s az a kicsi vizcsepp ott maradott a sötétben, börtönében, magára hagyottan.

És először nem érezte magát kényelmetlenül; hisz tapasztalatlansága folytán első perczre fel sem tudhatta fogni helyzetét.

Csak másnap reggel tekinthetett körül.

Egy nagy teremben volt sok csodálatos szerkezetü gépezet és készülék között. Több üveg edény volt megtöltve hozzá hasonló cseppek ézreivel. S most már kezdett vágyni, szabadulni onnan.

Később a napsugarak behatoltak az ablaktáblákon. Odakint tavasz volt, madárdal hallatszott a kéklő ég felől, s a szabaddá vált vizcseppek ezrei játszottak a napsugarak rezegő fényében, nekünk mint láthatatlan párák, de a kis vizcseppnek látható és csalogató édes testvérei.

A szabadulás vágya most még jobban bántá; szeretet volna kimenni kis társai közé, hogy megpróbálja ő is az életet.

Egy nap aztán szabaddá lett.

Szétbontották a készüléket, s szabad levegőre jutott.

Néhány percz mulva el is párolgott rá; kirepült az ablakon, szárnyára vette egy gyönge szellő és szállt vele messze, messze többi társaival együtt, a vizpárák sok millióval — és segitett nekik kékre festeni az eget, s a távol fekvő határhegyek sorát.

A tavaszi verőfénynél oly szép volt a nagy természet.

Zöld vetés-táblák, s üde pázsitú rétek terültek el a messze rónaságon egyik oldalon a határhegyek felé, a másikon egy kékes szinben játszó erdőség lábáig.

A levegő is, ameddig csak a szem elláthatott, tisztára mosdatva, miként csak egy kristály! Meglehetett számlálni nagy messzeségekre minden kis füszálat, s a fük leveleit, melyek ünnepi tisztaságban, zölden sugároztak, mintha csak külön-külön megtörülgette volna őket valamely gondos kéz.

Pacsirtadal hangzott mindenütt a légben. Ezek hangja között, verőfényes napon vándorolt a vizcsepp. A magasból aprára végignézhetett mindenen a viruló mezők során, a kéklő hegyeken, a kanyargó folyók mentén, s a falvak egymásutánján.

Egész napi kóborlása után ily ifjan és tapasztalatlanul végre elfáradott. A sok uj benyomás, s a látottak sora ellankasztá, mire lehanyatlott a nap.

Egy szép zöld erdőnek sötétülő berkei fogadták. Hüvősebb lett, mint volt; nedvesebb helyeken vékonyka ködréteg takarta a földet; gyönge szellő rezegteté meg a fáknak kifeslett lombjait, s az ingó hosszu füszálakat.

A lehült levegő a vándorló vizcsepp apró pára részecskéit összefutódásra készté, s az pihenni, nyugodni vágyva egy szép virág szirmai közé vetett ágyra dült le, hol kicsi sziromlevél volt a nyugvó helye, két poroda por hona a fejpárnája, vékonyka bibeszár a takarója, édes illat az altatója.

A mire felébredt, harmatcseppé vált.

A virág szirmai édesen karolták körül, s a kelő nap fénye tühegynyi réseken behatolva itt-ott csillogó gyémántot teremtett belőle.

S ő ott ült a ringó virágnak fenekén gyémántos ékében; tarka szárnyu lepke, dongó kis méhecske udvaroltak néki egymásután sorban.

A nap magasabbra szállva, büvös hatással volt minden élő lényre.

Az illatok megüdülve, megédesedve hatottak az agyra, a fehér csokrokként diszlő ákáczfák kábító mos susza az összes növényzet azonos lehellete, a harmatáztatta gyep és kakukfü parfümje a tavasz milliárd illatatómjával együtt és egyszerre.

A hangok is mind különválva, kidomborodva jutottak a fülhöz. A szomszéd fán bugó gerlepár szerelmi turbékolása, a bubos banka távolabb hangzó ütemes huppogása, a karics csacsogó kerregése, a rigó füttye, a fü közt csirpegő tücsök hegedüje, egy szállongó darázs recsegő tülökje és a messziről ide szivárgó zenehangok, melyek az erdő measzebb eső zöldjében tartott tavaszi mulatság zenéjét jelezék.

— — — — — — — — — — — —

Majális volt éppen a szép zöld ligetben.

Nem sok idő mulva ifju lánykák jöttek abba a berekbe, hol a szép virág volt többi társaival a még fel nem száradt gyöngyharmatcseppekkel kis szirmaik között.

— Nézd mily szép virágok — mondának egymásnak.

— Szakitsuk le mindet, s kössük bokrétába.

És a dolog ugy lett. A szép virágcsokrok izlésesen kötve ott helyezkedtek el az ifju lánykáknak dobogó kebelén, finom csipkék között.

Ez lett sorsa ami virágszálunknak is a sziromlevelek közé zárt csillogó harmatcseppel együtt. Oda került a szép Irénke keblére.

Irénke boldog volt az első ifjuság bájával orczáján, s az ártatlan ör mek visszatükrözésével sötét, nagy szemeiben.

Örült e virágnak, s gyakran szagolgatta. És a virágba zárt ragyogó harmatcsepp egyrészt a nap heve, másrészt a dobogó szív hő verésétől — bár óhajtott volna tovább is maradni — felmelegedett és párává

Gézától Temetés külföldön, Anakreon Amor, Vörösmarthy Tavasz, Szász Károly fordításában Heten vagyunk és Ha madár volnék költeményeket. Remek szám volt a következő Császár Károly „Kunok“ czimü operájából a kettős, melyet Latkóczy Mihályné urnő és Willnrotter Henrik, a kassai dalkör tagja énekeltek. Latkóczyné urnőnek sima és üdén csengő szopránja van, a melyet minden fekvésében biztosan kezel és épen ezen oknál fogva hallgatóságát művészi élvezetben részesitette. Partnerje tud még ma is mutatni és intonációja pontosan talál. A dalkörnek még három száma volt s pedig Huber Fohásza, Rieger Isten hozzád és a Liszt-féle Rajna bordal. Mondani is fölösleges, hogy a dalosok jól állottak csatasorban és hogy diadalukat a legzajosabb taps igazolta. E lelkes hangulatban távozva, ki-ki sietett — a Bergerbe vacsorára és ismerkedni. Jó éjfél után járogatott már az eperjesi két óra mutatója, a mikor a pihenésre és a kora reggeli visszára gondolt a dicsőségben valósággal megfürdött csapat, de oh fátum! a sárosiak héttőn egy kis restaurácziót tartottak és erre persze sokan már vasárnapon gyülekeztek és igyen esett meg, hogy egy vig társaság czigány zene mellett soha se halunk meget rendezett a Berger caffében és szólt kérem ez a nóta éjféli 12 órától reggeli 5 óráig furt und furt: sárga rigó bumm, sárga rigó bumm! — mi meg a sárga rigó bumm! fölött levő teremben aludtunk volna. Hej még is ugy van: nem jó mindig minden este ide-oda eljárni! De azért csak azért is a viszont látásra Latkóczy uram, a kit a jóságos ég a Széchényi kör javára is sokáig éltessen!

Innen-onnan.

Az álom.

Rajz. — Irta: **Gárdonyi Géza.**

Szőke leány, aranyos haju tündér aluszik csendesen a fehér párnák között.

Szépsége töldöntuli, arczán angyali ártatlanság mosolyg.

Ki hinné, hogy ez a leány megölt már egy életet! De csitt!

Mi bübájos mosoly dereng a piruló szép arczon: a lányka álmodik.

Azt álmodja, hogy kedvese előtte térdel, és kezeit kezébe véve, rányomja forró lágy ajkait, aztán fölnéz reá, — szemében szerelme lángja ég, az a szent égi tüz, a meny visszfénye, melyet az istenlátó ősapa hagyott örökségül reánk.

A lény lehajlik hozzá — — — ajk ajkkal egybeforr.

Oh az a csók! édes és lélekzsibasztó! Szivének minden csepp vére megrészegül, szemét lezárja az éji kéj···

Álom, álom! óh be szép vagy! Valamikor való voltál, de az olyan régen történt.

*

Csendes kis szobában, lobogó lángu gyertya mellett halvány ifju ül.

Hosszan, mozdulatlanul néz a gyertya fehér lángjába, az ember azt hinné: egy bus márványszobor.

Egyszerre megmozdul, karjaira hajtja fejét, és szeméből forró köny hull alá.

Azután felugrik, — fájdalomtól eltorzult vonásait ijesztő sápadtság önti el. Talán homlokon csókolta öt a halál···

Resztő kezekkel fog egy tollat, s fehér papirlapra e szavakat jegyzi:

Ha megcsaltál, hullass legalább egy könyet értem, hogy ne fájjon a szivem még a sirban is.

* * *

A leány édesen álmodik tovább: — Kedvese kebléhez szoritva tartja öt, és ő érzi az ifju szivének minden dobbanását.

Az ifju, érzelemtől elfogult hangon susog:

— Hallod, ugy-e hallod··· minden dobbanása azt mondja: szeretlek.

És a lány olvassa a szív dobbanásait:

— Egy, kettő, három, négy··· A dobogás előáll, — a leány föltekint — egy holtra halaványult arczot lát maga előtt, véres ponttal a homlokán.

Sikoltva ébred föl a leány, s félelme lecsillapul.

— Oh, mily gonosz álom! — rebegik láztól izzó ajkai, s ujra elszenderül.

* * *

Fekete pecsétes levél, rémes hirnök, mi hir az a mit kebledbe zárs!

A rózsás ujjak izgatottan tépik le a boritékot — — — egy tekintet··· a leány felsikolt, és végig esik a szoba szőnyegén.

Álom! álom! gonosz álom! Szivnek álma: szerelem, — halálom a véged!

Sürgönyök.

Budapest, április 18. (Eredeti sürgöny.) A képviselőház ma zárt ülésben elhatározta, hogy a tüzvész által elpusztult Veszprém javára két napi dijait odaajándékozza. Nyilt ülésben aztán tárgyalták a pénzügyi tárcza költségvetését, mire egyszerre az a váratlan hir zugott végig a házon, hogy Sándort, a szerbek fiatal királyát meggyilkolták, a melyre nézve rögtön sürgöny kérdés intéztetett. A hiteles értesülés teljesen alaptalannak mondja e hirt.

Brüssel, április 18. (Eredeti sürgöny.) A sztrájkoló munkások ma ujabb zavargásokat provokáltak ugy hogy az állandó készenlétben levő katonaság fegyvereit volt kénytelen használni és számos sebesülés történt. A sztrájkolók száma egyre nő és a vezetők terrorizmusa mind fenyegetőbb mérveket ölt.

Belgrád, április 18. (Eredeti sürgöny.) Risztics, az elcsapott és kegyvesztett regens odanyilatkozott, hogy Szerbiából el fog távozni, de reményli, hogy a királyság állapotában nemsokára oly fordulat fog beállani, a mely öt fényesen rehabilitálja az árnánnyal szemben, a mely bukását okozta. Dokics az uj miniszterelnök szerinte lehet energikus tudós, a politika és a kormányzás nehéz feladatait azonban nem ismeri és igy alig szenved kétséget, hogy az orosz befolyás Szerbiában széles talajra fog találni.

Felhivás.

Az állandó „inségeseket segélyző bizottság“ t. cz. tagjait, külön meghivás mellőzésével kéretnek, hogy szombaton f. hó 22-én délután 5 órakor a kassai kereskedelmi és iparkamara termében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek; ez értekezlet tárgyát a szalánczi és veszprémi leégettek mikénti segélyezése fogja képezni.

Kassa, 1893. április 16.

Schreiber Albert
nyug. cz. és kir. alezredes,
az inségeseket segélyző bizottság elnöke.

Ujdonságok.

Kinevezések. Lovas Sándor kulturmérnöki felügyelőt és a vizmesteri iskola igazgatóját müszaki tanácsossá nevezte ki a földmivelési miniszter. — Ladányi József m. kir. posta- és távirdatisztet, Ladányi Béla munkatársunk édes atyját a kereskedelemügyi miniszter főtisztté nevezte ki.

Jókait még Berlin is meg fogja ünnepelni 50 éves irói pályája alkonyán. Kassának még ez sem imponál.

A magántisztviselők nyugdijintézetének kassai választmánya vasárnap népes konferencziát tartott, a melyen a központból kapott alaptervezet lett behatóan megvitatva. A tervezet leglényegesebb hibája, hogy a nyugdij-intézet netáni halálozás esetében a tagok hátrahagyott özvegyéről, árváiról egyelőre semmiképen sem intézkedik és majd csak 10 év lefolyása után, ha statisztikai adatok birtokába jut, akarja ezen a józanész felfogása szerint legfontosabb és az intézet létjogát legelső sorban dominálló kérdést jogerősen megoldani, holott a komoly férfi egyetlen és legelső erkölcsi feladatát az élet nehéz küzdelmeiben az szokta képezni és kell hogy képezze, hogy hitvesét azutánra is ahogy ugy biztositva tudja, a mikor már ő nincs, a mikor már keze és esze munkája nem adja meg a betevő falatot. Az értekezlet tehát erkölcsi szép feladatát ez alakulóban nyugdij-intézetnek éppen abban látja, hogy e kérdés már most legyen megoldva és ily irányban tesz előterjesztést a központnak. A memorandum a nyugdijkérdést a tagok fizetési skálája szerint akarja bevezetni olykép, hogy a tagok a dijtételeket esetleges keresetök arányában fizessék. Ezzel szemben a kassai választmány a szabad nyugdij-biztositást véleményezi, mert ez az egyletnek sokkal reálisabb, biztosabb bázist ad, megjegyzi azonban, hogy a maximum legfeljebb 1200 frt lehet csupán. Ezek után a felvidéki propaganda mondatott ki és a választmány tagjai közül számosan vállaltak szerepet, a kik Eperjes, Igló, Lőcse, Kézsmárk, Ungvár, Ujhely, Beregszász, Munkács stb. helyeken levő magántisztviselőket részint személyesen, részint irásban e fontos ügy körébe vonni igyekezni fognak. Az értekezleten Deil Jenő elnökölt és az érdekes vitákban Laszgallner Odön, ifj. Novelly Sándor, Deil Jenő, Ries Lajos, Szerbovszky vettek részt.

A kassai dalegylet e hó 23-án a Schalkház termében dalestélyt rendez, a melynek müsorán több uj dalt fog bemutatni. Az estély teritett asztalok mellett tartatik és nem pártoló tagok jegyeket 60 kr. dij mellett Mildner Ferenczné vehetnek.

A gönczi takarékpénztár május 7-én saját helyiségében délutáni 3 órakor rendkivüli közgyülést fog tartani, melynek napirendjén lesz az alapszabályok

---

lett ismét, mit a szétáradó illat-atómokkal szagolgatás közben Irénke felszivott.

Később urak jöttek; ott volt Aladár is, kinek a szép Irén megzavarta volt már régebben az eszét.

Most is eljött hozzá, s felkérte egy tánczra. Boldogan lejtették! A mi kis vizcseppünk, hogy jobban láthassa a nagy boldogságot, felemelkedett egész a sötét nagy szemeknek ragyogó tükréig.

S mikor vége lett a tánczoknak, Irén a legszebbet a kebelén diszlő szines virágokból Aladárnak adta.

De nem tarthat soha semmi sem örökké.

Ebbe az ártatlan örömbe is kellett ürömnek vegyülni.

Irénke nagynénje, egy szigoru arczu, idős, termetes hölgy, aki — hogy a kis lány árvaságra jutott — az anyát pótolta, nem nézhette soha jó szemmel az ilyet, legkivált Aladárt leánykája körül.

S volt is szegénykének mit hallgatni érte, amint haza mentek. A kelő hold épen oda világitott nyitott ablakára, ennek panaszlá el a szive fájdalmát, amely odacsalta fekete szemébe azt a kis vizcseppet.

— — — — — — — — — — — — — —

Azóta, hogy szép szemek könnyéből lebegő pára lett ismét a vizcsepp, messze földet bejárt.

Részt vett azon körforgásban, melyet az örök természet nagy erői folytán a kiszabott törvények szerint minden viz megtesz, a mely földünkön van.

Felszállt igen magasra, a mint részecskéi kiterjedtek a nap melegétől, s hidegebb rétegben többi társaival felhő lett belőle.

Az emberek innen sokszor elcsodálják azon ezerféle szinü és alaku felhő-változatot, a melyet a felszálló és ott fenn megsürüdött vizcseppek képeznek a napsugarak behatása és a légáramlások szeszélyei szerint.

Az a kis vizcsepp is résztvett mindezekben. Látta utjában a ragyogó nyarat minden szépségével, résztvett sokszor annak az aranyos hidnak, a szép szivárványnak felépitésében, a mint megtörtek a lebegő vizcseppek millióiban a nap sugarai.

Körülutazta a földet a szelek szárnyán járva többször. Elragadta a tengereket felkorbácsoló vihar akárhányszor, s szaporitotta a tenger árját eső képében lehulló cseppjével nem egyszer. Vagy leszállt néma ködként a völgyek mélyébe, s mint harmatcsepp valamely trópikus növény csodás virágába nyugovó ágyára majdnem minden este.

Majd visszajött ujra. A déli szél hozta sötét, terhes felhők között öt is. Villámok csapkodtak a rajta társain keresztül — és a félénk ember itt lenn harangot huzott meg, hogy eltávolitsa a közelgő veszélyt.

De az esőcseppek arról sem tehetnek, hogy hideg légrétegbe jutva, szilárd jéggé fagynak, s egy nagy és örök törvénynek hódolva leesnek a földre.

Elverte a jég a gazda szép vetését, s reménye oda lett. Jégszemek borították vastag rétegekben nagy helyen a földet, s a piszkos áradat sebes rohanással száguldott az imént még üresen álló árokpartok között.

Nyugatról később szakadozott felhők foszlányai közül visszanézett a nap, s nagy szivárvány-ivet rajzolt a keletnek huzódó, s dübörgő sötét felhőlapra.

Máskor nagyobb áldást hozott le a földre. Csendes esőképen megöntözé a már eltikkadt mezőket s lankadt növényzetet, melyek gyökereik vékony szálaival felszivták a földbe leszivárgó kicsi vizcseppek ezreit, igy véve fel a talaj szilárd táp-sójait: oldott állapotban. Soká vándorolt igy számos cseppel együtt igen sok növénynek egész testén végig sejtről-sejtre járva, mig valamely levél kicsi likacsain ujra elpárolgott.

Majd meg eljött az ősz. Letarolt mezőkön s kupár rónaságon tévedezett a szem. A hegységek lombos erdőiben sárgult falevelek elszáradt vázain söpört végig a szél. Estére hideg lett s csillagosra derült az egész nap folytán komor és borult ég.

És a mint reggelre a nap ismét felkelt, az este még nehéz ködtel beborított mezők rónasága megfagyott harmattal: dérrel volt boritva a mennyire csak a szem elláthatott.

Sok millió vizcsepp vált itt a hidegnek behatása folytán kicsi jégkristálylyá, csodálatos módon, alapjában véve mindegyik ugyanegy formát tüntetve fel.

Sorsát ugyanekkor a mi vizcseppünk sem kerülhette volt ki; mint hatszöges kristály oda fagyott ő is egy vékony füszálra.

— — — — — — — — — — — — — —

Lázas álmok háborgattak.

Többször felrettenve, félébren töltöttem az éj hátralevő részét. A tiszta öntudat csak perczekig jutott el székhelyére: a mikor ablakom meg-megzörrent olykor; — különben csalóka álomképeimen merengett a lelkem.

Erős szélvihar dult; ez veré ablakom, s üvöltő zugása betölté a léget.

Reggelre ébredve meg volt változva az egész természet kint és minden mássá lett, mint milyen volt tegnap.

Ablakaimon meg volt fagyva a nappal enyhe lehelete. Fantasztikus rajzban voltak rájok lopva a forró égaljnak pálma-erdei és egyéb változatos alakban diszelő növényei sorban.

Mintha csak jéggé fagyott páracseppek is az ottani dus tenyészetről fantaziálnának s virágra gondolva: virágot festenének.

És kint az ablakon tul?··· Vastag fehér réteg takarta a földet, néhol a szél által rakásokba hordva, s fürtös fehér virág fedte mindenütt a fáknak levéltelen, száraz, imbolygó galyait.

Hó esett az éjjel: az a fehér pehely végtelen tömegben; az a meleg lepel a földnek keblére; a télnek virága a fáknak ágára···

Az a nagy proczeszus, a mely azt a felvett csillogó vizcseppet annyi változaton hordozta keresztül, ma egy ujabb tüneményben, egy nagyszerü jelenségben nyilvánult előttünk.

Millió s millió hópehely hullott le a páratelt légből. S minden egyes pehely ugyanoly formában csodásan alkotva, mint hatszögü csillag gerjeszt bámulatra.

— — — — — — — — — — — — — —

Az est leszállt régen: csöndesek az utczák. Csak itt-ott világit egy-egy utcza-lámpás s az ablakok vetnek erős fényt a hóra.

Karácsony este van. Udabent mindenütt hü s szeretö keblek borulnak egymásra s örülnek ez ünnep szív- s kedélyt emelő fenséges szépségén.

Aladár és Irén, mint ifju házasok, e karácsony estén szintén boldogok már.

És mig a hatszöges milljárd hó kristálykák a mezőt takarják s a szigoru néni sirhalmát kint messze: az az egy kristályka, a megfagyott vizcsepp az ablakjuk felől jövő lámpafénynél nézi öket soká.

Potássy János.

módositása, a részvény alaptőke kiegészitése a tartalék-alapból részvényenkint 100 frtra illetve 200 koronára és az ideiglenes részvényeknek 200 koronáról kiállitott teljes értékü részvényekkel való kicserélése.

A fólve várt kritikus nap Kassán és vidékén, leszámitva egy kis portfelverő szellőcskét, a legszebb tavaszi meleget árasztotta reánk és a hivő Domonkos atyák, a kik a nagy veszedelemre, a melyet az ég urá Falb jóslata szerint e napon az istentelenekre rá fog zuditani, még prédikációba is foglalták, ugyan csak bámultak, látva, hogy mint bontakozik ki a tavasz legszebb napja a hajnali szürkület ködéből. De bezzeg vala nekünk ne mulass hétfőn. Orkán süvöltött végig városunkon, és olyan porfelhőket hordott össze-vissza, hogy a járás-kelés szinte istenkisértés számba ment, mig az esti órákban egyszerre csak a legszebb téli tájkép borult a városra sürü hópelyheivel boritva a földet, de a természetnek e szeszélyes játéka csak rövid ideig tartott, és nyomban utána a csillagok milli árdjai mosolyogtak ránk a tiszta égboltozatról. A vihar azonban nem minden kár nélkül való volt, mert az erősebb fagyocska jelentékeny pusztitást vitt véghez a fák rügyeiben és a már szabadba kihordott növényzetben.

Jutalom. A gépészeti középipariskola épitészeti tanfolyamának vizsgái alkalmával a kereskedelmi és iparkamara képviseletében Szakmáry Károly, Siposs A. Gyula és Deil Jenő megtekintették az ezzel kapcsolatos volt rajzkiállitást és a tanitványok közül Petro Vincze, Szontag Sándor, Mulik Lajos, Jurenko, Piller és Lopuhovszky munkáit mint a legjelesebbeket a kamara által e czélra felajánlott jutalomban részesitették.

Hymen. Lesskó Endre prépostsági gazdatiszt most vasárnap jegyet váltott Abrahámfalván (Szepesség) Balsay Georgin kisasszonynyal Balsay ny. posta főpénztárnok és birtokos kedves, derék leányával.

Halmay jövő idényünk szinházi direktora Ujhelyben nagy vonzerőt gyakorol társulatával és mint a Zemplénben olvassuk, minden előadás zsufolt ház előtt folyik le. Halmaynét, a társulat primadonnáját játékbeli ügyesség és hangjának kellemeiért az ottani kritika magasztólag emliti minden fellépte után.

Tüz. Meczenzéfen — irják — nagy tüz pusztitott, a melynek 50 lakóház esett áldozatul.

A jótékony nőegylet e hó 20-án délután 3 órakor a városháza termében tartja közgyülését.

A vörös-kereszt kassai fiókjához Holländer Jenőné és Péchy Andorné urasszonyok 10—10 frtos tagdijas tagokul beiratkoztak, a mit az egyleti választmány köszönettel vett tudomásul.

Nádia orosz vocal-karával hétfőn tartotta meg kassai hangversenyét a Schalkház termében elég szép számban megjelent közönség előtt. A kar összetanultsága a legnagyobb érdem, a mit ennek be kell tudnunk, ez azonban nem menti meg az egyhanguságot, a melynél a közönség a közel két óráig tartó produkczió alatt mindjobban unatkozott és jellemző, hogy a pianisimói által tagadhatatlanul legszebben hangzó Ei Uchuem dal elhangzása után, a mely a müsor legutolsó számát képezte, a hallgatóság még a tapsról is megfeledkezve, sietett el a teremből. Nádia a második szám után felhangzott erősebb tapsot a Rákóczy elénekeltetésével viszonozta, a melyért közelfekvő oknál fogva zajos tapsot kapott.

Baleset. A kis Stadler Miczikét, Stadler Sándor takarékpénztári igazgató szép leánykáját hétfőn a déli órákban könnyen végzetessé válhatott baleset érte. A kis leány ugyanis délben a zenedéből kijövet, épp abban a pillanatban lépett a kapu küszöbére, a mikor egy erős szélroham a kövel megtámasztott kaput megmozgatta. A kis Miczike ballába eképen beszorult és erősebb zuzódást kapott ugy, hogy csak nehezen vánszoroghatott tanitónője segitségével a Kriegerbeckig, a hol Loósz tanácsos a heróikus nyugalommal ajkát harapdáló kis leányt székre ültette és levetette czipőjét, hogy a lábát bepólyázzák, mig kocsit hoztak és igy vitték övéihez haza, a hol ma gondos ápolásban részesül szerencsére a lábacska épségére nem veszedelmes sérülése. A zeneiskola kapuját talán jó lesz — mint minden tisztességes háznál szokás — vashoroggal ellátni és nem kövel támasztani.

Kinevezés. Deisinger Ignácz kassavárosi állatorvost Pancsovára nevezték ki megyei állatorvossá.

Arday Ida mai jutalomjátékára felhivjuk a közönség figyelmét.

A kassa-hámori betegsegélyző-egylet alap szabályait a miniszter jóváhagyta.

Négyen. Hegyi József, ifj. Kemény Lajos, Kuszka Géza és Sárosy Arpád a következő előfizetési felhivást bocsátják közre: A hirlap sorsa ma egy napi élet után a megsemmisülés. Es jól van ez igy. A mai eseményei, melyek joggal követelik hogy az olvasók tudomást szerezzenek róluk, feledségbe boritják a tegnapot. Azonban a hirlapban is, kivált annak tárczarovatában, jelennek meg oly közlemények, melyeket irói nem azzal a czéllal irnak meg, hogy azok az ujság hasábjai közt maradjanak eltemetve a feltámadás reménye nélkül. Ezt adja okul az a négy kassai ujságiró, a midőn a Hernád Mellől czimü novella stb. gyüjteménynyel óhajt a nagy közönség elé lépni. Nem szerénység nélkül teszik ezt; a mi kitünik abból is, hogy nem egyenként külön, hanem négyével együttesen fordulnak előfizetésre való felhivásukkal az irodalom-kedvelő közönséghez azon reményben, hogy ily tartózkodással teli fellépésük már eleve is megnyeri részükre a hajlandóságot. A négy szerző arczképével ellátott kötet mintegy 8—10 ivnyi terjedelemben pünkösdre kerül ki sajtó alul. Előfizetési ára 80 kr.; vidékre postabérmentes elküldéssel 85 kr. Az előfizetési pénzeket Sárosi Arpád czimére (Kassa, Városház) e hó végéig kérik beküldeni.

Hirt veszünk ama skandalózus állapotokról, a mik a város tulajdonát képező „Három rózsa“ czimü épületben nap-nap mellett lefolynak, s a melyeknek ugy látszik, vagy nem tudják, vagy nem akarják elejét venni. Vasárnap este — irják lapunknak — ugyanis körülbelül 9 óra tájban legalább 300 ember csoportosult össze a fentebb emlitett diszes épület előtt. A lárma, zsivajgás oly nagy volt, hogy még én magam is szaladva mentem az utczára, azt gondolva, hogy tüzvan. Egy rendőrt, ki ott czirkált az utczán, megkérdeztem: „mi történik itt?“ Azt mondva, hogy 8 rendőr van bent az udvarban, a kik arra vigyáznak, hogy az épület egyes helyiségeiben magukat elzárt szabadnők közül egyik vagy másik valahogy meg ne ugorhassék addig, a mig a lakatos az ajtózárat kinyitja. S ez a skandalózus állapot igy foly már huzamosabb idő óta, a szomszédok nagy megbotránkozására. Szégyen Kassa város hatóságára, hogy ilyet megtür! Erdemes volna, ha a főispán figyelme felhivatnék erre a botrányos állapotra; akkor talán beállna ott valami fordulat! Szemtanu.

Leesett a szekérről. Makó Béla nevü munkás felkapaszkodott egy terhes szekérre s a mint a szekér az Erzsébet-téri lóvasuti vágányokon keresztülhaladva, nagyot zökkent Makó leesett a szekérről s a kerekek alá került. Sebei oly sulyosak, hogy belehal. A közkórházban ápolják.

Öngyilkosság. Sternád Manó vasuti kárpitos kedden reggel 3 és 4 óra között a pályaudvaron a vizsgáló lakatosok bodéjában fölakasztotta magát. Mire észrevették és levágták, már hiábavalók voltak az élesztési kisérletek s ennélfogva a hullát a temető halottas házába szállitották. A 37 éves, erőteljes ember tettének oka családi viszályban keresendő.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Azt egész nyugodtan meg akarom neked magyarázni — felelé Komlóssy. Szivarra gyujtott és barátját is megkinálta.

— Amint tudod — folytatá — atyám azon törekszik, hogy tüzhelyet alapitsak magamnak, ahhoz pedig asszony kell.

— Tovább, — mondá Köpeczi szivar füstjét karikákba fujva.

— Tehát atyám tudta, hogy Baróthy barátjának van eladó leánya és oly utasitással küldött ide, nézném meg a leányt és ha tetszik, kérjem meg a kezét Utazásunk csak ürügy volt nehogy a házba léptemnél kilássék a kérő.

— De hiszen nyiltan is felléphetsz — véle Köpeczi — mivégre e fogások?

Komlóssy a padlóra nézett, hüvelykujjait egymásba forgatva.

— Rövid látó vagy barátom, — folytatá — ha nem látott át czélját. Azt is tudod, hogy szép anyai örökséget kapok nősülésemhez. A mai világ fiatal hölgyei pedig nagyon könnyen határoznak, ha pénz és vagyon hull a mérlegbe; némelyik még azért is férjhez megy, hogy barátnőjét rangban lefőzhesse, t. i. előbb jusson főkötő alá. Azt hiszik, hogy a szerelem megjön később is, csak minél előbb menyasszony legyen és ideje korán férjet kapjon, ki eltartsa. Ilyen balek nem akarok lenni. Ha nem is feltételezem, hogy e ház kisasszonya ilyen eszméknek hódoljon, de az a tudat, hogy önmagamért szeretetem, oly hizelgő gondolat, hogy a játék, melyet játszom, megbocsátható.

Köpeczi helyeselte barátja okait, ő is szeretett volna oly leányt találni, ki öt önmagáért szereti. Mig erről gondolkozott, sürü füstfelleget bocsátott ki szivarjából és hamuját a keze ügyében levő hamutartóba szórta.

— A fiatal özvegy derék nő — mondá szünet után — és ha két gyermeke nem volna.

— Ugy nőül vennéd — egésziti ki Komlóssy. — Szerencse fel, barátom. Ha tetszik, próbálj szerencsét. Ami a gyermekeket illeti, helyesen cselekednél, mert apát nyernének. Inditványozok valamit. Jer le velem a kertbe, ott majd megbeszéljük a többit.

Köpeczi helyeselte barátja inditványát és mindketten lementek a kertbe.

Paula meglátta őket a konyha ablakán át és kijelentette unokatestvérének, hogy vezély van a láthatáron. A gyermekek a kertben játszanak és a kertész daczára, hogy be van avatva, még is könnyen elárulhatná magát, ha a véletlen beszédbe elegyedni késztetné a férfiakkal.

Ezt meg kellett gátolniok Paula és Adélnak, s legott követték őket, de sietniök kellett, hogy utolérhessék, mert a kertész közelébe jutottak.

Komlóssy először vette őket észre.

— Mily pompás, — mondá — hogy oly hamar találkozunk ismét. Azt hiszem a pecsenye nem ég meg, ha egyideig becses társaságukkal ajándékoznak meg.

— Pedig ez nem volt szándékunk, — jegyzé meg Paula. — Zöld petrezselyemre van szükségünk és azt magunk akarjuk lemetszeni.

— Ugy nagy mennyiségre lehet szükségünk, ha mindketten jöttek érte, — mondá Komlóssy egy kis éllel, — de a mint látom elfeledtek kést hozni, talán szolgálhatok?

Ezzel tollkését átnyujtá Paulának, Köpeczi pedig az övét Adélnak.

— Köszönjük, — felelé Adél, — éles tárgyakat nem jó kölcsönözni, mert ez elvág a a barátságot. A kertésznél ez nem veszélyes, majd tőle kérünk.

— Eszerint érdekli önt barátságunk? — kérdé Köpeczi, miközben Adél oldala mellé lépett.

— E kérdésre nem válaszolhatok őszintén — felelé Adél — azt inkább érezni és eltalálni kell, mint mondani.

— Nem lenne oly kegyes kisasszony, nekem megmondani, miként vélekedik rólam? — kérdé Komlóssy a mellette menő Paulától.

— Oh igen — felelé az. — Unokatestvérem már elmondta önnek, hogy szeretem a buvósdi játékot Köpeczi ur; némely leány ámbár hiu, azt mondom „némely“ nem mint Köpeczi ur, például én ismerek egyet ki egyáltalában nem — —

— Ne végezze be, kisasszony — szakitá félbe Komlóssy, kinek a „buvósdi játék“ mélyen érinté szivét és mindig szurást érzett, ha a mellette haladó szép leány „Köpeczi urnak“ czimezte. De e pillanatban nem lehetett változtatni a dolgon, felvett szerepét tovább kelle játszania. — Tudom mire czéloz kisasszony — folytatá. — Tagadhatlan, hogy unokatestvéréhez több kérdést intéztem, de föltételezem, hogy feleleteivel csak játékot üzött velem. A „hiu“ szó csak ugy véletlenül lebbent el ajkamról.

Komlóssy halkan tovább beszélgetett vele.

Köpeczi és Adél szintén beszélgetésbe merülve, egy rózsa ágyhoz érkeztek, hol a kertész dolgozott. Ez tisztelettel kalapot emelt.

Köpeczi először pillantotta meg.

— Jó napot, papácska — szólt hozzá, megemlékezvén arról, amit Komlóssy barátja beszélt róla.

Emellett azonban feltünt neki, hogy a kertész még fiatal és nem illik hozzá a „papa“ elnevezés.

— Különös — mormogá magában — Miként nevezhetik itt az embert papának.

Eközben mind a két sétálópár a kapuhoz ért, mely az utczára vezetett. A kapu előtt hordár állt, ki hiába kereste a csengetyü szárat.

Paula eltalálta szándékát, hogy be akar jönni és kérdezte tőle, hogy kit keres.

— A hegedü müvésztől jövök, — mondá — hangszerét és hangjegyét hozom. Az üzeni a müvész, hogy ezek nagyon értékes tárgyak.

Paula átvette, a küldöncznek borravalót adott és elbocsátotta.

— Alfonz ép most küldte el hegedüjét, — sugá Adélnak — iparkodjál, hogy megszabadulhass, mert még be kell végeznünk levelünket. Bocsássanak meg az urak, — folytatá azok felé fordulva — e tárgyakat akarom elzárni, nehogy avatatlan kezekbe kerüljenek.

— Nekem is távoznom kell, — mondá Adél — mert jelenlétem szükséges lesz a konyhában.

Ez a koholt kifogás csakhamar igazsággá vált, mert a szakácsné a konyha ablakán át hangosan kiáltott: „Kisasszony, gyorsan, a pecsenye odaég!“

— Jövök már, — felelé Adél — csak tölts hozzá addig kevés vizet.

Ezzel rohant a házba, fel a lépcsőn és még jókor érkezett, hogy a szép ürüczombot megmenthesse a veszélytől.

— Most elfelejtette a zöld petrezselymet, — mondá Komlóssy. — Jer Köpeczi, legyünk udvariasak és messünk a hölgyeknek zöld petrezselymet.

Ezzel fogta barátja karját és fölkereste a helyet, hol a kivánt zöldség volt.

Még a metszéssel foglalkozott, midőn Margit, a kis kertész leányka odajött és csodálkozva nézett reá.

— Ez édes mamám petrezselyme, — mondá.

— Igen, kedves szivem — felelé Köpeczi, arczát megcsipve — el is viszem neki.

Ezzel Komlóssy barátjával a házba ment.

Éppen jókor érkeztek. Az asztal már teritve volt és a képviselő már küldött értök.

Midőn a leves már ki volt tálalva és a háziur jó étvágyat kivánt, egy szolga névjegyet adott át neki.

— Az illető bucsuzni kiván — mondá — a szalonban van.

A képviselő kiment az ebédlőből és csakhamar egy urral tért vissza, kit mint Magyary József örnagyot mutatott be vendégeinek.

— Egy kanál levest csak elfogad nálunk — szólt hozzá, miután a bemutatás megtörtént.

— Ha parancsolja, — felelé az örnagy — kosarat adnom, ámbár ma már harmadszor leszek egy kanál levesre felszólitva.

Paula és Adél alig birták elfojtani nevetésüket.

— Most mindjárt életrajza következik — sugá Paula Komlóssynak.

— Képzelje csak — folytatá az örnagy — nehogy alkalmatlan legyek Sipos urnál tizenkét órakor tettem bucsulátogatásomat. Belépek, s kivel találkozom?

— Aidával. Nemde? — szólt közbe Baróthy.

— Nem. Hanem a cseléddel, ki éppen az asztalt teritette. Barátom neje oly szeretetreméltó volt, hogy ebédre marasztalt. Lenyelek pár harapást és ajánlom magamat, mert még több helyre is el kelle látogatnom. Lacsnyné asszonynál, kinél azután tettem látogatásomat, kelkáposzta szagot éreztem. Hála Istennek, ez már csak megebédelt? — Tévedtem. Még jókor érkeztem a második fogásra és az elmulasztottat ki kelle pótolnom. Miután már senkit se akartam háborgatni, gyomromat is a kellőnél jobban kielégitettem, félórát a Radó-téren sétáltam. De ismeretlen balsorsom mindenütt üldöz, mert ime itt is párolgó tálat látok az asztalon.

— Ugy hát fogyaszsza el nálam a harmadik kanál levest, — mondá a házigazda. — A félórai szaladgálás, mit miattam tett, talán ismét helyre állitotta étvágyát.

Ezzel intett a szolgának, hogy hozzon még egy terítéket. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

107—19

Bead. 1893. évi március hó 2-án.

522. sz. tk. 1893. **Árverési hirdetmény.** 112—1

Az abauj-szántói kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Jaczenko Józsefné sz. Gabonyecz Mária ellenében fenálló 119 frt 4 kr. s járulékai iránti követelés kielégítése végett a bíróí árverés a végrehajtást szenvedőnek a bköváraljai 37. sz. tjkvben 1. A I. 96. hrj. és 36 öi sz. ház udvar és kertjére 432 frtban;

2. A + 930. hrj. sz. radimáji dézsmás szőlőjére 184 frtban;

3. A + 938. hrj. sz. radimáji dézsmás szőlőjére 104 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Boldog-kőváralja község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi junius hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a bíróí kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad 1. 43 frt 20 kr., ad 2. 18 frt 40 kr., ad 3. 10 frt 40 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak bíróí letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi február hó 24 én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1893. évi február hó 21-én. 113—1

516. szám. tk. 1893. **Árverési hirdetmény.**

Az abauj-szántói kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Márton Jánosné szül. Kucsma Mária és Sotko Istvánné sz. Márton Julia ellenében fenálló 70 frt 60 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a bíróí árverés a végrehajtást szenvedőknek a szántói 215. sz. tjkvben 254. hrj. és 202 öi sz. a. foglalt ház, udvar és kertjére és 83. hrj. sz. pinczéjére 964 frtban megállapitott kikiáltási árban elrendeltetvén, annak ezen kir. járásbíróság tkvi hivatalánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi julius hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a bíróí kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt 96 frt 40 krt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak bíróí letéthe helyezését igazolni.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi február hó 24-én.

Dr. Kalocsay Kálmán,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1893. évi március hó 2-ik napján. 111—1

597. sz. tk. 1893. **Árverési hirdetmény.**

Az abauj-szántói kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Miklós György és társai ellenében fenálló 28 frt 86 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a bíróí árverés Miklós Györgyné sz. Peha Borbálának, Miklós Györgynek Fehérné sz. Miklós Máriának és Lieberné Miklós Erzsébetnek a Czekeházai 15. sz. tjkönyvben A I. 14. hr. és 33. öi sz. ház udvar és kertjére a 3/877. tk. sz. végzés következtében Miklós Györgyné sz. Peha Borbála javára bekebelezett élethosszigiani haszonélvezeti jog épen tartásával 191 frtban;

2. Ugyanazon tjkönyvben ugyanazok tulajdonát tevő A + 165. uj 142. r. hr. sz. dézsmás szőlőjére a 3/877. tk. sz. végzés következtében özv. Miklós Györgyné szül. Peha Borbala javára bekebelezett élethosszigiani haszonélvezeti jog épentartásával 44 frtban;

3. Miklós György és neje Peha Borbálának a Czekeházai 69. sz. tjkönyvben A + 171 uj. 146. r. hr. sz. a. foglalt szőlőjére 124 frtban;

4. Miklós Györgyné sz. Peha Borbálát, Miklós Györgyöt, Fehérné Miklós Máriát és Lieberné Miklós Erzsébetet a Czekeházai 75. sz. tjkvben A I. 190. hr. sz. a. foglalt legelőből illető $^{48}/_{49}$. részre 11 forintban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Czekeháza község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi junius hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a bíróí kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 19 frt 10 kr., ad. 2. 4 frt 40 kr., ad. 3. 12 frt 40 kr., ad. 4. 1 frt 10 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak bíróí letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi márczius hó 6-án.

Sváby,
kir. járásbiró.

Eladás.

Egy **gyümölcsös kert** regényes fekvéssel, háztelekkel, a kertben alkalmas hely kinálkozik jégverem vagy pinczének.

Továbbá **egy üres telek ház helyekre**, felosztás szerint, szabad kézből egyenként is eladó, mindkét telek a felső-külváros tőszomszédságában fekszik. Közelebbi: **Simkó Péter malom-utoza 3.**, az üzletben megtudható. 114 1—3

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan 20 millió frt

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az **illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye.** A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségát, sorozatait és számait a „Telegraph" szerkesztőségével **saját érdekükben is** levélileg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph" czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerű előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 darab Jószív-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Junius 1-éig előfizetők részt vesznek már az **5 darab Jószív-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph" sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váczi-körut 43.** 81 3—6

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt zálogleveleket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 7—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Kocskázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | Butorkelmék és szőnyegek | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék | Portiérek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 13—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek | Divántakarók

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi április 21. 46. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Igy van ez jól!

Budapest, ápr. 16.

Mikor e sorokat irom, a szerb államcsiny még ujság, de mire a t. közönség elé kerülnek, az ujság ingerének himporát aligha magán fogja hordani. Beszélni még sokáig fognak róla, fázisai számtalanok lesznek, s biztat a remény, hogy czikkem megjelenéseig elavulni nem fog.

A helyi lapoktól nem követel a közönség világpolitikát; azt tartja, arra valók a fővárosi nagy lapok. A helyi lap irjon a megyei és városi közgyülésekről, tárgyalja a város érdekeit, szóljon hozzá a városi dologhoz, amely hozzászólását meghallgatják, és ne szóljon az országos dologhoz, amely hozzászólását nem hallgatják meg. Eppen ne essék pedig a nagyzás ama hóbortjába, hogy külföldi dolgokról vezérczikkezzék, mivelhogy azt nem lehetne megállni nevetés nélkül.

Ime, ez a felfogás egy vidéki lapról. Csakhogy ez a felfogás a helyesség mértékét nem üti meg. Miért ne szólna hozzá egy vidéki lap az ország dolgához, Európa dolgához? Több fej nem többet gondol-e? Es hol van az megirva, hogy a vidéki lap papirosa nem türi meg az okos szót, hogy figyelmet keltő czikk csupán a fővárosi nyomdák szedőinek a privilegiuma, mert ha azt nem Budapesten szedik ki, megszünt okos és figyelmet keltő lenni?

Nincs az megirva sehol! Sőt megtörténik és pedig nem ritkán, hogy mérvadó körökben egy-egy vidéki lap vezérczikke feltünést kelt, irányt ád, sőt mert nem dicsekedhetik általános olvasottsággal, az abban előforduló eszméket magukéivá tehetik a kormányférfiak éppen ugy mint a képviselők.

Nem kérdezzük tehát, hogy ezekről a legujabb szerb dolgokról ki mit tart, hogy a fővárosi és külföldi lapok mit irnak, magas állásu emberek hogy mint vélekednek, mert hiszen akkor csak visszhangjai lennénk annak, amiről olvasott már minden ember. Irunk tehát a magunk feje után egészen önállóan, s ha véleményünk nagy lapok és nagy emberek véleményével találkozik, arról nem tehetünk, de hogy nem azok után irjuk, azért jót állunk.

Szerbia kis királyát tehát üdvözöljük! Megtudja-e, nem tudja-e? Azzal nem törődünk, sem azzal, hogy a papája vagy a mamája tanácsára követte-e el ezt az okos dolgot, de hogy elkövette, azt igen bölcsen cselekedte. Azt a gordiusi csomót, melyet a regens urak immár Szerbia helyzetéből fontak, nem egy kis, de egy nagy Sándorka se vághatta volna ketté okosabban. Mert hogy ez igy van, arra a szerb nemzet öröme a garanczia!

A szerb nemzet érezte legjobban, hol szoritotta a czizma, és a szerb nemzet érzi legjobban, hogy a regenség elbocsáttatásával a szoritás megszünt, mert soha nem bizonyitotta még a tapasztalás, hogy valaki valaha olyasminek örült volna, ami nem a kedve szerint történt. Hát hogy a regenség elbocsáttatása a szerb nemzet kedve szerint történt, az bizonyos.

De hogy vajjon a szerb nemzetnek helyes érzéke van-e tekintetben? Erre a kérdésre ismét csak azt feleljük, hogy: igen. Ez a regenség-féle kormányforma, a mióta megvolt, mindig rosz volt. Folytonos veszekedés, viszálykodás, tapintatlanság, erőszakoskodás váltogatták föl benne egymást és a szerb belügyeket oly zavart állapotba hozták, amilyen Európában nem volt sehol. A mi pedig a külügyeket illette? Az is egy oly bizonytalan politika volt, hogy nem lehetett tisztában senki. Nem tájékozhatta magát senki. Ez pedig a legrosszabb. A nyilt ellenség sohse oly veszedelmes mint a titkos.

És vajjon, hova lyukadt volna ki az a zsákutcza, melybe a regenség sodorta Szerbiát, ha ez az államcsiny nem történik? Hiszen ott voltak már hogy se ki se be. Egész Európa nem látott mást, mint egy kérdőjelt, avagy mondjuk, egy gordiusi csomót, melyet hogy miképpen lehet megoldani, nem tudott elképzelni senki.

Nos hát igy kellett azt megoldani! Bárkitől jött is az eszme, de ez volt az egyedüli mód, és mi tapsolunk neki, mert okvetlen konsolidáltabbá teszi a helyzetet, mint a milyen eddig volt, pedig tájékoztatást csakis egy konzolidált helyzet nyujthat. (y.)

A befeketités politikája.

A parlamenti gourmandisenek — irja a Magyar Ujság — pompás anyagot szolgáltat az a furcsa helyzet, a melybe a két nagy ellenzéki párt egymással szemben jutott. Mintha megcsömörlöttek volna az egykor oly bensö szövetségtől, mintha a láz után, mely együtt emésztette őket egykoron s mely a parliamentárizmus erejét fogyasztotta, a reakczió annál hatalmasabban állott volna be!

A megboldogult Irányi sokkal gyengébb volt, semhogy pártjának turbulens elemeit megfékezhette volna. Mindvégig követte tehát a laissez faire politikáját s annyiban jól érezhette magát e mellett mind a két párt, hogy kölcsönösen inspirálták egymást ujabb és ujabb rohamokra a parliamentárizmus ellen. Hovatovább belátták azonban a függetlenségi párt komolyabb elemei, hogy ebből a viszonyból minden odium az ő pártjukra, minden haszon pedig a nemzeti pártra hárul. Mert tényleg a függetlenségiekkel való szövetség keltette némely körökben azt az uri passziót, mintha a nemzeti párt tekintélye és befolyása nött volna. A nemzeti pártnak persze ez a kölcsönvett dicsőség nagyon kapóra jött s meg is próbálták annak állandósitását a hires Kaas-féle paktumos czikkben.

De a mióta Eötvös Károly áll a függetlenségi párt élén, a viszony nagyon és rohamosan megváltozott. Nem azért prókátor és pedig a régi módi javatajtából Eötvös, hogy a baj láttára, mely a régi rendszerből keletkezett, fel ne vesse magában azt a kérdést: cui prodest? S mikor megtalálta a feleletet — s ez bizony nem volt nehéz — hát egyszeribe más szél kezdett fujdogálni a szélsőbal felől a mérsékelt baloldal felé. A torzsalkodások, riválizálások aerája köszöntött be s akárhogy erőlködtek is a függetlenségi párt zavargói az aranjuezi szép napokat felidézni, Eötvös Károly velük szemben is helyt állott a szeparáczió érdekében. S a szeparáczió befejezett tény lett a világ előtt is, a mikor Eötvös Károly a nemzeti párt vezérét aposztrofálta ennek egy személyes kérdésben történt felszólalása folyamán.

S beállott az a csodálatos, de a mellett mulatságos helyzet, hogy a két ellenzék vezére a parlament szine előtt hajba kapott — persze minthogy Apponyi volt az egyik ellenfél, finoman ment a dolog — s hogy az Eötvös pártjának egy része, az a melyik a nemzeti pártszövetséghez szit, saját elnökét lehurrogatta. Ettől az órától kezdve ugy látszik a nemzeti párton kiadatott a jelszó, hogy a függetlenségi párt vezetését kompromittálni kell. S azóta állandón olvasható az ellenzéki lapokban, hogy Eötvös paktál Szilágyival, Wekerlével, Hieronymivel, Tiszával, legujabban meg már fejére is olvassák azokat az alkalmakat, mikor párthiveinek interpelláló kedvét állitólag azzal lohasztotta le, hogy „Nem kell kellemetlenséget csinálni Wekerlének, vagy Hieronyminek!“

TÁRCZA.

A tavasz.

— Csevegés. —

Itt a tavasz!

Ezt hirdeti minden gomblyuk-bokréta, minden kinyilt virág s kizöldült fűszál; e boldogitó igétől visszhangzik minden kebel; ezt énekli most sokféle varáczióban minden füzfapoéta.

Itt van.

Ezt jelenti a kandalló is, amelynek üregében elhamvadt a láng s a melynek tevékenysége most egy félesztendőre föl van függesztve valószinüleg.

Még én is, aki oly meghitten melegedtem hideg téli estéken jótékony tüzénél, most hálátlan vagyok hozzá s boldogan az éledő természetet üdvözölve, kiáltom:

Itt a tavasz!

Pedig van valami fájdalmas abban, elbucsuzni a kandalló édes költészetétől. Igaz, hogy a kikelet bájos fülemile-éneke, az édes illat, mely májusban szerte árad a levegőben, bőven kárpótolt azért, a mit elvesztünk, de mégis, — mintha valami ürességet éreznék, midőn a kialudt kandallóra tekintek, sohajtozva e bus szózatot: adieu!

A ki valóban szereti kandallóját, az jó barátságban marad vele nyáron is. Vannak emberek, a kiknek e meleg vigasztaló az egyetlen barátjuk s a kik sokat vesztenek, lelkük felét vélik feláldozni, midőn — nem lehet többé füteni.

Az ilyenek nyáron is bizalommal támaszkodnak hozzá s vendégeiket forró juliusi napon a szokott téli frázissal biztatják:

— Csak tessék közelebb ülni a kandallóhoz!

De legjobb és legérzékenyebb viszonyban a kandallóval a regényirók és novellisták élnek, a kik igen sokat köszönhetnek e téli idényczikknek.

Nem valami merész állitás, hogy átlag minden harmadik novellának a személyei az első fejezetben a kandalló körül vannak csoportositva.

Az iróra nézve nincs kényelmesebb, mint az alakokat, melyeknek éltet ad, kiket a saját nagyobb dicsőségére s az olvasó gyönyörüségére teremt, sorba ültetni a kandalló mellé.

Ez a módszer ugyan nincs fölvéve az eszthetikusok kodexébe s a regényirás elméletébe, de azért nagy kedveltségnek örvend a novellisták részéről. Mert ugyan hol lehet oly comfort-tal beszélgetni, terveket kovácsolni, theázni, pletykázni, stb, mint éppen a kandalló mellett?

S bizony a szegény iró, a ki hüvös szobában ir zord decemberi napon a roszul fizető kiadónak s a halhatatlanságnak, könnyen megirigyli azon teremtményeit, a kik elbeszélésének kezdetén a szép kandalló kedélyes pásztortüzénél meghitten melegszenek, mig az ő kezében reszket a toll, mely az irigylendő helyzetet mesterileg rajzolja le. Ily helyzetben kialthatott fel a fütetlen szobában didergő Jean Paul: „Szeretném, ha más irná e fejezetet!“ — Es én nem is csodálkoznám, ha ez utóbbiak egyszerre csak merő irigységből a t. cz. olvasóközönség iránt — fölhagynának az irással.

A meleg éghajlat szépiróinál, az olasz, spanyol novellistáknál nem játszik hasonló nagy szerepet a kandalló. Ellenben a dolog természeténél s a klimatikus viszonyoknál fogva nem lehetnek meg nélküle az orosz belletristák.

Turgenjeff-féle novellát thea, szamovár és — a mi fő — kandalló nélkül alig lehet képzelni s a ki elibém tesz egy muszka regényt, a melyben nem fütenek, az jutalmul kapja tőlem összegyüjtött tárczáim kötetét, mihelyt megjelenik.

A hihetőleg sokat didergő orosz iróknak valóságos jótétemény a kandalló s ép oly nélkülözhetlen nekik, mint pl. Jules Verné-nek egy hajó, vagy Zola Emilnek egy pityóka pálinka. A muszka novella hősök és hősnők a legkritikusabb helyzetekben is találnak módot theázni és melegedni. Azért sok magyar irótársam sajnálja, hogy nem született a Puskin és Lermontoff hazájában, a hol könnyebb hires belletristává válni, mint nálunk. Sacher-Masoch e tekintetben egy — tiszteletbeli orosz, a kit kitünően jellemez a következő dialóg, melyet egy előkelő hölgy szalonjában lesünk el:

— Brr!...

— Fázol?

— Didergek.

— Hát akkor olvasd Sacher-Masochot. Nála mindig be van fütve...

Téli olvasmánynak nem is lehet hamarjában senkit oly „melegen“ ajánlani, mint e népszerü német beszélyirót, a kinek hősnői hermelin nélkül ki sem mozdulnak a szobából. A ki duskálni akar prém-költészetben és bundafilozófiában, az nem találhat jobb olvasmányt, mint az ő regényeit.

Én is ismerek egy hazai novellistát, a kinek egyik hősnője szeptembertől juniusig füttet. — Oly luxus, melyet a szerzője aligha enged meg magának. És mily raffinementtal irja le ő egy téli kert tropikus hőségét, mily gyönyörködő ihlettséggel szivja be a széditő illatu meleg levegőt! Ah! a sovár vágyak poétikus lelkesültsége ez! Olyan regényiróknak, a kik padlásszobákban laknak és sovány ebéddel szerénykednek, a személyeik rendesen — milliomosok. — Ez az én irótársam is ilyen. Azért bánik oly pazarul novelláiban — a fával.

És most el kell válnunk, óh kandalló! De a midőn a nyári évszakra bucsut veszek tőled, kijelentem, hogy szeretni foglak a legmelegebb napokon is. Maradjunk a régiek! Ki tudja nem szorulok-e még rád, ha füttetni akarok? Nem lesz-e rád szükségem, ha füttetni

Persze az sem utolsó ok arra, hogy a nemzetiek rosz szemmel nézzék Eötvöst, mivel tudvalevőleg ez nagyon is más állást foglalt el az egyházpolitikai kérdésben, mint az ő vezérük s nagyon alaposan tarthatnak tőle, hogy az összehasonlitás a két ellenzéki pártvezér közt nem Apponyi javára dől el.

A milyen a helyzet mostanság a két párt között, még azt se csodálnók, ha Eötvös állásfoglalását a liberális egyházpolitika mellett Csáky miniszterrel kötött paktum eredményének hiresztelnék.

Eszünk ágában sincs kommentárokat fűzni ehhez az ellenzéki pártviszályhoz, pedig ha követni akarnók ellenzéki laptársaink modorát, melylyel a szabadelvű párt beléletének egyes mozzanatait pertraktálják, ugyancsak módunkban lenne a mostani helyzetből kifolyólag. De nem tesszük, minek is? Mi tudjuk, hogy a parlamenti pártélet proczesszusai oly sok tényezőtől függnek, hogy azok eredményét előre jósolni hiába való dolog. Egyszerűen konstatáljuk a tényeket s érdeklődéssel várjuk, mi lesz az Eötvös-Apponyi csetepaté vége.

Tüzesetek idénye.

A tavaszt, méltán lehet nevezni a tüzesetek idényének. Avagy nem azt tapasztaljuk-e, hogy a tüzesetek, miként az előző évek tavaszán, ugy ezidén is beköszöntöttek. A száraz, szeles időben, minden percz meghozhatja a pusztitás veszélyét. Bár legyünk óvatosak, rendszeretők, de gonosz emberek lelkiismeretlensége, a mások javainak pusztulásával nem törődése vagy a vigyázatlanság, melylyel a sok ember nemcsak sajátját, de a mások keresményét is koczkára teszi, ránk hozhatja a veszélyt.

Lehet-e annál valami borzasztóbb, mint az az általános rémület, melyet a harangok vésztjelző kongása okoz? Mily borzasztó az, ha a békén alvók éjjeli nyugalmát tüzilárma zavarja fel? Avagy nem kétségbeejtő látvány-e, midőn az éj sötétéből, mint óriási fáklya, előtör a lángba borult épületek tüzének kisérteties fénye? Számtalan példa igazolja, hogy a roszakaratból, vigyázatlanságból, vagy véletlen szerencsétlenségből támadt tüz, egész városokat, sok embernek keresményét, minden vagyonát elhamvasztotta.

A nyomor üti fel ott a sátorát, ahol a tüzvész pusztitott. A hajléktalanná lett, szegénységre, véginségre jutottak szivfacsaró segélykiáltásain csak az emberek mostoha sorsa, szerencsétlensége iránt részvéttel viseltetők könyörülete képes segiteni.

Igaz, hogy a biztositó-társulati intézmény módot nyujt arra nézve, hogy kiki épületeit, javait tüz ellen biztositsa s ha eljön a csapás, megtériti a szenvedett kárt. Ugyanazért mindenkinek maga iránt való egyik legelső kötelessége, hogy javait a minden perczben bekövetkezhető tüzvész ellen biztositsa. Abba senki nem lehet biztos, hogy az ő tüzmentesen fedett, vagy gondosan őrzött épületeit, vagy az azokban elhelyezett javait a tüz megkiméli, mert nagyobb tüzeseteknél a pusztitó elem nem ismer akadályt.

Nem lehet tagadni, hogy a biztositó-társulati intézmény hasznos. Epen ezért csodálkozni lehet azon, hogy sok ember még ma sem biztositja tüz ellen épületeit. Ennek oka más nem lehet, mint az, hogy a biztositási és kártalanitási eljárás nem olyan, mely a biztositottak bizalmával találkoznék.

Az üzletszerzési mód a mai viszonyoknak nem felelne meg s egyáltalán nem volna megengedhető a mozgó ügynökök alkalmazása, akik felületesen járnak el a biztositások felvételénél. Ezek ugyanis, hogy annál magasabb perczentet huzzanak, többszörös árban veszik fel a biztositandó épületet. A nép fizeti a magas dijat s ha kárja történik, a biztositott összegnek alig felét, vagy annyit sem kap ki.

Ha már a biztositó-társaságok olyan kedvező helyzetbe jutottak, hogy a nép garasaiból milliókkal rendelkeznek, czéljuk ne a jelentékeny vagyoni állapot növelése, hanem a biztositott felek érdekeinek kielégitése is legyen. De magának a törvényhozásnak is kötelessége volna már ezt az ügyet gyökeresen javitani, mert ezáltal ugy a társulatok, mint biztositandók sokat nyernének.

Nagy hiba, hogy az épitkezéseknél keveset törődnek a tüz ellen való óvintézkedések foganatositásával. Nemcsak falvakon és kisebb városokban, de népesebb városokban is sok kifogásolhatót lehet látni az épitkezéseknél. Az udvarokat gaz lepi. A kémények tisztátalanok különösen falukon. A dohányzást vigyázatlan gyerkőczök folytatják utczán, épületben, ott, ahol nekik tetszik.

Tüzvészek esetén, sajnosan tapasztaljuk, hogy a legtöbb helyen nincs tüzoltóság s ha van is, felszereletlen voltánál fogva nem felelhet meg igazán szép kötelességének. Nagyon is eljött az ideje, hogy minden község szerezze be mindazon kellékeket, melyek a tüzoltáshoz megkivántatnak, különösen pedig gondoskodni kell arról, hogy szervezett tüzoltóság eszközölje az oltási munkát.

A mai körülmény tarthatatlan. Ha kiüt a tüz, fejét veszti a nép és kiki saját vagyonának megmentésére gondol. Az ekként elforgácsolt erő mellett a pusztitó elem folytathatja gyászos munkáját. Megtörténik az is, hogy a nép közönynyel nézi a tüzet, hogy lott nem öröm az, ha a szomszéd háza ég.

Födolog, hogy még a legkisebb faluban is figyelemmel legyenek az épitkezéseknél a netán kiüthető tüznél való védekezésre, ne engedtessék meg takarmánynemüeknek az épületek közé rakása, szervezendő a tüzoltóság és a legszükségesebb tüzoltószerek beszerzendők. Sokat, nagyon sokat lehetne ez ügyről irni, de minden községben van értelmes ember, aki megbirálhatja, hogy mire van a községnek szüksége és mely intézkedés teendő a veszély elháritására nézve.

Addig is, mig a biztositásügy rendeztetni fog, tartsa mindenki maga iránt való kötelességének épületeinek és javainak tüz ellen való biztositását, mert elég szomoru példa áll előttünk, hogy azok, akiknek biztositatlan épületük leég, vagy nem tudják azt felépiteni, vagy az emberek könyörületéhez kell fordulniok.

Innen-onnan.

Feleség-csere.

(Tragikómikus történet.)

A multkoriban kedélyes társalgás közben megszólit egyik bájos hölgy ismerősöm, egy aranyos, angyali kis teremtés, hogy irjak már egy tárczát.

Óhaja parancs lett számomra, tollat ragadtam. De kiváncsi vagyok reá: meg van-e velem elégedve?

Hogy pedig ezt megtudhassuk, legjobb lesz, ha elébb elolvassuk ezt a tárczát.

* * *

Ha letudnék emelkedni Hazafi Verai János költészetéhez, igy kezdeném ezt a közleményt: irtam jókedvemben, Hajdu-Böszörményben.

De mivel Pegazusom szárnyai gyöngék, (megvallom, a vers-faragástól irtózom, még ha szerelmes verset kellene is irnom) csak ezt a kérdést intézem tehát s pedig prózában:

— Tudják-e önök, hol fekszik Nagy-Paczal szabad királyi város? Nem? No akkor én sem mondom meg.

Az különben nem is tartozik a dologra, hogy épen Nagy-Paczalon történt ez az infámis história, a mit elmondandó vagyok. Megtörténhet az másutt is, még Kutya-Bagoson is.

No hát vegyük ugy, hogy a nagy-paczali intelligencziában volt a többek közt két fiatal házaspár, kik „őrülten“ szerették egymást.

Az egyik házaspár a Szőke, a másik a Barna nemzetséghez tartozék.

A Szőke családban férj és feleség barnák voltak, a Barna családban pedig mindketten szőkék, pedig azt mondják, két barna, vagy két szőke nem jó együtt, vagy legalább is „összeférhetetlen.“ De itt nem volt összeférhetetlenség, mert a barna Szőke Andornál a szőke név, a szőke Barna Lajosnál a barna név pótolta a szineltéréseket. (Az asszonyok megmaradhattak eredeti jellegükben.)

Be is bizonyult, hogy két szőke és két barna is megfér együtt, mert az ifju párok „példás“ egyetértésben éltek, mig csak Barnáék meg nem ismerték Szőkééket s Szőkéék meg Barnáékat. (Egyszerre költöztek a városba is.)

Ugy látszik, hogy a szőkék hamar és könnyen megértik a barnákat, a barnák meg a szőkéket, mert alig néhány havi ismeretség után, egy szép nyári délután, midőn Szőke ur Barnanéval, Barna ur meg Szőkénével sétáltak a „népkertben“, már ezt sugta Szőke Barnánénak:

— Tehát holnap este 9 órakor boldog leszek itt a nagy fasor keleti végén!?

Barnáné boldog mosolylyal bólintott igent.

Barna ur pedig Szőkénével épen ily módon, azon időre állapodott meg a randevuban, csakhogy a nagy fasor nyugoti részére.

* * *

Szép, csendes, félhomályos este volt, késő szürkület. A „népkert“ nagy fasora közt egy hölgy sétálgat — egyedül; miután megunta a kerti lóczán való üldögélést, tova sétál a kert nyugoti oldala felé, de mire állomáshelyéhez visszatért volna: egy másik hölgy már azt akkor elfoglalva tartotta. A félhomályban nem vehette ki, hogy ki légyen. — Nehogy felismertessék, visszafordult tehát.

— Vajjon kit tudott az ördög odahozni, — mondá félhalkan, boszusan, visszatértében, — kár volt ott hagynom a helyet; hátha „ő“ nem talált rám? De hisz az lehetetlen, csak észre veszi talán hogy nem én vagyok. Tehát kelet helyett nyugaton fogadom.

Ez a hölgy mindenesetre Barnáné volt, monológjából azt következtethetni. Hejh, ha tudta volna az a másik, szintén boszus hölgy, ki meg emerre haragudott:

— Mi a fránya hozhatta ide azt az asszonyt. A kert nyugoti részen kellene bevárnom „őt“. De csak rám talál itt is.…

Mig ezek itt a helycsere felett tusakodtak, az idő alatt Szőke és Barna urak is felhagytak a sörözéssel s hazaindultak. Illetve Szőke ur a klubba, Barna ur meg az „Erény-szövetkezet“ társulat gyülésére ment. Legalább ezzel váltak el egymástól másmás utczára térve.

A mint azonban Szőke ur az utczák tömkelegéből előbukkant, a népkert felé eltérendő, látja, hogy Barna ur előtte suhant el a Nagy-Palacsinta-utczán s épen a népkert felé, elég jókor arra, hogy össze ne találkozzanak, mert Szőke ur még azután a Kis-Palacsinta utczán sietett vágyai Mekkája felé.

Megérkezett. A nagy fasor keleti részén, a szélső padon egy sötét alak ült; közelebb lépve, látta, hogy nő. Arczát tisztán ki nem vehette, mert alakja összefolyt a félhomálylyal. Mindenesetre „ő“ lesz, Barnáné az imádott…

Közeledtére a hölgy idegesen mozgott s lágyan sóhajtá:

— Oh, mint vártalak!

A férfi — már hogy Szőke ur — oda rohant hozzá, leborult előtte, átölelte karcsu derekát a hölgynek, csókokkal halmozta el ajkait s ugy sugdosta:

— Imádlak, szeretlek! Ah mint utálom feleségemet. Tudod, a barnákat ki nem állhatom, mindig a szőkéért rajongtam, a nevem is az… Ugye szereted te is a te az Andorodat?

— Hah, ki vagy? — kiálta fel a hölgy — te nem Barna Lajos vagy?

A férfi csodálkozólag állt fel.

— Én… Barna Lajos? Én Szőke Andor vagyok — hebegé közelebb lépve a nőhöz, — de te — te a feleségem… hörgé elképedve.

A hölgy élesen sikoltott fel s ájultan rogyott össze.

Eközben a fasor nyugati részén is kitört a háboru. Megtörtént a felfedezés.

— Ki vagy? Te itt? Meg akarsz csalni Szőkével? Ne tagadd, annak a nevével szólitál.

— Hát te — te, hogy jutsz ide? Megakarsz csalni Szőkénével? Te ilyen! te olyan? — válaszolá vissza Barnáné asszony.

A fejlődő zajra Szőke ur is közelebb ment, Barna meg elébe sietett, nejét ott hagyva, ki gyorsan elillant.

— Uram! — kezdé Barna — ön elcsábitotta nőmet.

— Ön meg az enyémet.

— De én megakadályoztam.

— Én is.

— Elválok nőmtől, veheti, ha akarja. Utálom a szőke nőket… Barna a nevem is.

— Én is elválok az enyémtől — válaszolá Szőke flegmatikusan — s veheti ön is, ha akarja. Utálom a barna nőket.

— Én imádom az ön nejét — orditá Barna — és nőmmé teszem!

Szőke ur szintén ily erős elhatározással kiáltá vissza:

— Én meg az ön nejét imádom s nőmmé teszem.

Ezzel elváltak.

* * *

A válás megtörtént, valamint az uj egybekelés is; Szőkénéből lett Barnáné, Barnánéból meg Szőkéné.

A szőke Barna Lajosnak lett tehát barna asszony felesége, a barna Szőke Andornak meg szőke asszonya.

A haragos házasfelek hónapokig nem találkoztak együtt s kigyót, békát rámondtak volt házasfeleikre, magasztalva jelen helyzetüket.

Egyszer a két férfi, Szőke és Barna összetalálkoztak a régi sörözőben, hova a harag óta nem jártak, feleségeik egyenes tilalmára, nehogy még kibéküljenek (Ők, t. i. az asszonyok, tudták: miért?)

Most azonban a sors összehozta őket. Mindkettő halvány, sápadt, levert volt s olyan arczot vágtak, mintha eczettel tartották volna őket otthon, vagy éretlen vaczkorba haraptak volna.

Egyideig csak asztalaik mellől sanditottak át egymásra; majd Barna sörös poharát felvéve, átült ellenfele asztalához s egy-egy keserves pillantást vetve egymásra, Barna ur Szőke ur vállára helyezé kezét:

— Pajtás — susogá hozzá hajolva — jobb a szőke feleség?

Szőke keserüen válaszolá:

— Hadd el! még roszabb. Hát neked a barna édes Barna barátom?

Barna mély keservvel szólt:

— Tudod olyan, mint neked a szőke! Az asszony mind egyforma, akár szőke, akár barna.

Porcsalmy Gyula.

Sürgönyök.

Budapest, ápril. 20 (Eredeti sürgöny.) A mai ülésben, a melyben a képviselőház többféle fontos kereskedelmi szerződést jóváhagyott és különféle zárszámadásokat vita nélkül elfogadott, Andreánszky báró képviselő interpellácziót intéz Bethlen miniszterhez a Schossberger Henrik két birtokán egy félév óta uralkodó ragadós tüdőlob tárgyában, a mely állitólag teljesen titokban tartatik. A miniszter megnyugtató választ adva, megigérte, hogy az esetleg bünösöket szigoru felelősségre fogja vonatni. A parlament szombaton tartja legközelebbi ülését.

---

akarok a hőseimnek? Fönntartom veled a jó egyetértést és barátságot s mert tudom, hogy ezt apró ajándékok erősitik meg, én holnap szép uj sárgaréz-ajtót csináltatok neked. A régi már nagyon kopott és el van repedve. De szükséges is, hogy ha már nyáron a melegedet nem használhatom, legalább csinos külsődben gyönyörködjem. — Jó lesz? Hanem aztán, ha eljön a fontos nap és dicső teremtményem, a regény hősnők legezebbike, reszketve gyöngysorfogait vaczogtatva s isteni tagjaiban dideregve, bizalommal közeledik hozzád, hogy melegedjék jótékony lángodnál, — akkor aztán ne füstölögj, én kedves kandallóm! — Mert megvallom, nem vagy szeretetreméltó, a mikor füstölögsz és én nem szeretném, ha bájos hősnőmnek rosz fogalmai lennének rólad.

Azon reményben, hogy nem fogsz szégyenére válni magadnak és tulajdonosodnak, bizalommal bocsájtalak nyáréji álmod elé. — Nyugalomba helyezlek azon kikötéssel, hogy ha a most kizöldült fák ellombtalanodnak, ujra tevékenységre szólithatlak. Most itt a tavasz! Oldalad mellől futok ki a rétre, gyönyörködni a mezei virágok szinpompájában, rohanok az erdők mélyébe, hallgatni a csalogányok hangversenyét.

Ugy-e nem veszed rosz néven, hogy jobban vonz a kikelet fényes szinháza, az erdei dalnokok hatalmas koncertje s a napsugárnak szemkápráztató balletje, mint a te meghitt barátságod?

Hiába tartóztatsz. Az ablakon keresztül hozzám szürődő langyos fuvalom hiv ellenállhatlanul a szabadba. Az ég derült kékje csalogat kifelé s az iróasztalom porszemeivel tánczot járó verőfény kaczérkodik velem. Mintha csak azt mondaná; „Mit keressz itt a szobában? Azt hiszed élvezheted a tavaszt az ablakfüggönyön keresztül? Jer ki az ámbraillatu levegőre, — a tavaszba!“

…Megyek… Isten veled kandalló! A viszontmelegedésre!…

Ujdonságok.

Az ezredéves kiállitás helyi bizottságát Péchy Zsigmond főispán, a bizottságnak hivatalosan kinevezett elnöke e hó 24-ére a vármegye termébe alakuló-gyülésre hivta egybe.

Az uj szinház tárgyában szerdán az erre kiküldött bizottság ülést tartott és ebben azt határozta, hogy az uj szinház felépitésére Kassán égető szükség van. E határozatot azért közöljük, mert ezt Kassán eddig még senki sem tudta. A bizottság tevékenysége e szerint dicséretet érdemel, hogy ezt megmondta.

A katona zenét a Próbaházasságbeli Kossuth-nóta miatt itt-ott felmerült inczidensek folytán hir szerint a bécsi hadügyminiszter eltiltotta, hogy ezentul a magyar szinházakban játszanak. A ki a vidék zenekari viszonyait ismeri, nem kis aggodalommal vesz hirt e rendeletről, mert ha ez ténynyé válik, a vidéki szinészet jelentékeny, sőt mondhatnók pótolhatlan veszteséget szenved. E kérdés annyira fontos, hogy köszönettel vesszük tudomásul Eötvös Károly felszólalását e tárgyban a parlament szerdai ülésében. Eötvös Károly interpellációjában hivatkozik az ujságokban megjelent hirre, mely szerint a hadügyminiszter megtiltotta a katonai zenekarok közreműködését a magyar szinházakban, s hogy ez a tilalom csakis Magyarországra terjed ki. Nem tudja, igaz-e ez a hir, s ha igaz, a rendelet kibocsátása micsoda okokból történt? E nélkül itéletet nem mondhatván, egyszerüen a következő interpellációt intézi a magyar királyi honvédelmi miniszterhez:

I. Van-e tudomása a t. miniszter urnak arról, hogy a közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a katonai zenekarok Magyarországban ezentul szinházakban nem alkalmazhatók?

II. Hajlandó-e a közös hadügyminiszter idevonatkozó állitólagos rendeletét a képviselőház tudomására hozni?

Az interpellációt közölni fogják a honvédelmi miniszterrel.

Állami mérnökök mozgalma. A kassai m. kir. államépitészeti hivatal mérnökei akczióba léptek, habár későn, de mégis elég korán, hogy sérelmeiket illető helyen meghallják és meghallgassák. A kibocsátott és a kartársakhoz intézett felhivás e tárgyban a következőket mondja: az államépitészeti hivatal személyzetének a törvény alapján már megtörtént rangosztályozása mi bennünk fájdalmas meglepetést okozott, mert a mig biztos tudomásunk szerint a folyammérnöki hivatalnál alkalmazott főmérnökök közül 8, a kulturmérnöki hivatal főmérnökei közül 4, a VIII-ik rangosztály első fizetési fokozatába soroztatott, s igen csekély kivétellel a földmüvelésügyi miniszterium alatt álló összes kulturmérnöki személyzet elő lett léptetve, jelesen az elmult évben kinevezett segédmérnökök a X-ik rangosztály második fizetési fokozatába, a régi segédmérnökök a IX-ik rangosztály 3-ik fizetési fokozatába soroztattak; addig az államépitészeti hivatal személyzete közül senki sem lett a VIII. és IX-ik rangosztály első fizetési osztályába sorozva, s valamennyien jelenlegi állásukhoz képest egy fizetési osztálylyal vissza soroztatunk, sőt kartársaink egy része két osztálylyal is lejebbittetett, amennyiben első osztályu kir. mérnökök a IX-ik rangosztály 3-ik fizetési fokozatába, III-ad osztályu kir. mérnökök a X-ik rangosztály 2-ik fizetési fokozatába soroztattak. Ma tényleg sem első osztályu kir. főmérnök, sem első osztályu kir. mérnök nem létezik. Szerfelett hátrányosnak találjuk a rangbeosztást más igen csekély kvalifikáczióju tisztviselőknek az államépitészeti hivatal személyzetével történt együvé sorozását; ép ezért elhatároztuk, hogy mi bizva miniszter ur ő nagyméltóságának kegyes jóindulatába az 1562. eln. sz. a. kiadott kegyes rendelete értelmében felszólalással fogunk élni s kérni fogjuk: Az államépitészeti hivatal valamennyi tagjának azon fizetési fokozatba való sorozását, mely őket eddigi osztályozásánál fogva méltán megilleti; kérni fogjuk az államépitészeti hivatal tisztviselőinek külön osztályba sorozását, támaszkodva különösen arra is, hogy ez ügy sem a tengerészeti, sem a vasut ügygyel össze nem függ, s ha az utügyek más miniszterium hatáskörébe helyeztetnek, a személyzet mint külön osztály menne át; kérni fogjuk a külön választást azon okból is, hogy kartársainknak az előmenetelt biztositsuk, mert ha jelenleg velünk nem egy osztályba tartozó tisztviselők velünk továbbra is együvé soroztatnak, az előmenetel szerfelett meg lesz nehezitve. A midőn kartársainkat arra kérjük, hogy fölhasználva a jelenlegi alkalmat a kissabott 14 nap alatt a mienkhez hason szellemü alázatos kérelemmel járuljanak a miniszter elé, inditványozzuk kérelmünk szóbeli támogatása végett az összes hivatalok személyzete küldöttségileg járuljon a miniszter elé, s e végből inditványba hozzuk, egy értekezlet megtartását április hó 29-én délután 3 órakor Budapesten; összejöveteli helyül a magyar mérnök és épitész-egylet helyiségét ajánljuk. A mozgalom kezdeményezői a további teendőkre a Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún megyei m. kir. államépitészeti hivatalt kérték föl, továbbá pedig amennyiben a kartársak a megindított mozgalomhoz hozzájárulnak, erről a Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún megyei, valamint az abaujtornavármegyei államépitészeti hivatalt értesitsék.

Jókairól. Jókai Mór közeledő jubileuma alkalmából sorra igyekeznek a magyar városok tisztelettüket kifejezni a nagy költő iránt azáltal, hogy diszpolgáruknak választják. Tegnap ismét két városnak lett diszpolgára. Miskolcz város képviselőtestülete ugyanis hétfőn tartott népes közgyülésében Jókai Mórt egyhangu lelkesedéssel a város diszpolgárának megválasztotta. Egyuttal elhatározta a közgyülés, hogy a Fazekas-utcza, melynek egyik házában a kozsorus iró néhai felesége, Laborfalvy Róza született, Jókai-utczának neveztessék el. A diszpolgári oklevelet Soltész-Nagy Kálmán királyi tanácsos polgármester vezetése alatt küldöttség fogja a nagy irónak átnyujtani. Ungvárról irják: Nehrebecsky György inditványára Jókai Mórt, ötven éves irói jubileuma alkalmából Ungvár város közgyülése nagy lelkesedéssel diszpolgárává választotta. Nemes Kassa városának még ez sem imponál, mert nemes Kassa városának nagyjai előtt Jókai kis Miska.

Eljegyzés. Born Brunó telkibányai erdész e napokban jegyezte el Schwarcz Ilka kisasszonyt, özv. Schwarcz Vinczéné urhölgy kedves leányát Kassán.

Sárosvármegye hétfőn tartott közgyülésében a kormány egyházpolitikai programmja is napirenden volt, a melyet a közgyülés hosszabb vita után hatvannál is több szótöbbséggel támogatni mondott ki és e határozatáról feliratban értesiti a kormányt.

Az árvák pénze. Kassa város árvaszéke e hó 17-én tartott ülésében elhatározta, hogy az árvapénztári kölcsönök kamatlábának 5%-ra való leszállitását fogja a közgyülésnek javasolni. E határozatát azzal okolja meg, hogy az árvapénztárban mintegy 100.000 frt heverő tőke van, melyet ha privát feleknél el nem helyezhet, kénytelen lesz pénzintézeteinknél betenni.

Halálozás. Páter Béla, gazdasági tanintézetünk jeles professorát fájdalmas veszteség érte. Szeretett édes anyja özv. Páter Károlyné szül. Fornét Antónia e hó 14-én Löcsén 75 éves korában meghalt. Temetése 16-án nagy részvét mellett ment végbe. Béke hamvaira!

Halálozás. Id. Jermy Károly, Jermy kassai kereskedő és Maurer Rezsőné édes atyja e hó 19-én Kézsmárkon 92 éves korában meghalt. Az elhunyttal a szepesi patriarkhális polgári családoknak egy rokonszenves és közszeretetben állott alakja szállt sirba, a kit övéi méltán siratnak, mert azon kevesek közül volt ő, a kik a férfi szív őszinte melegével ragaszkodnak övéikhez.

A kath. legényegylet ma délután 6 órakor választmányi ülést tart, a melyben a vasárnap e hó 23-án délelőtt 11 órakor leendő évi közgyülés előzetes sorrendje fog megállapittatni.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Tulajdonképen önmagam ellen vétek, — szólt az őrnagy, miután az első kanál levest lenyelte. Mert mi végből is élek én! Egyedül csak azért, hogy gyászoljak. Egész lételem a lelki fájdalmak szakadatlan lánczolata.

— Most jön, csak figyeljen, — sugá Adél Komlóssynak.

— Lelki fájdalomról beszéltem! — folytatá az őrnagy. — Nem szeretem ugyan szivemnek sebzett részét érinteni, de a háziak előtt nincs titkom, mind ismerik szivem fájdalmait. Azonban eme két idegen ur még nem tudja, mi rejlik beteg bensőmben. Kérem, nézzenek reám; e szomoru redő ajkam körül, nem a véletlen szüleménye. A bubánat uraim, a kimondhatatlan bubánat, mely évek óta gyötri lelkemet, az tükröződik ott vissza.

— On felébreszti részvétünket — biztositá Komlóssy.

— Köszönöm! De nézzenek ide, — folytatá az őrnagy. — Ruhám fekete, mindig fekete. A mily sötét külsőm, oly sötétség honol bensőmben. Elvesztett szerelmemért gyászolok.

E szavakra mintha fájdalmat akarná leőbliteni, az előtte álló pohár neszmélyit egy hajtásra kiitta.

— Részvétet látok szemükben csillogni uraim — mondá, az asztalkendővel megtörölve bajuszát, mely alkalommal néhányszor szemeit is érinté, mintha könyeit tartóztatná vissza.

— Engedjék elbeszélnem, mint történt az egész, — kezdte ismét szünet mulva — Pozsonyban voltam helyőrségen. Mint ifju hadnagy, csekély fizetéssel, szabad időmet a természet ölében töltöttem, nem ugy mint vagyonos bajtársaim, kik inkább Bachusnak és a szerencsejátéknak hódoltak. Igy kóboroltam egy napon Bécs-Ujhelybe. Össze-visszajártam a szép vidéket, mig végre a sétányon fáradtan leültem. Itt pillantottam meg őt, egy padon ülve, őt, ki ama pillanat óta megigézte szegény hadnagyi szivemet, mely azóta se szünt még érte dobogni. Oh, mily erős a szerelem hatalma! Előttem állt a junói alak! Köhécselek, ő felém forditá angyali szép fürtös fejét, — pillantásaink találkoznak és miután ő az egyenruhához és annak viselőjéhez vonzalmat táplált — megszerettük egymást. Pozsonyban lakott rokonainál. Visszatértem helyőrségemre, hol naponkint láttuk egymást mindaddig, mig az 1866-iki porosz háboru ki nem tört, mely szerelmes sziveinket elválasztá. — „József," mondá ő bucsuzásunk alkalmával, „nélküled az élet teher nekem, meghalok!" — Igyekeztem őt vigasztalni bármilyen nehéz volt is szegény szivem, de ő nem vigasztalódott és könyei folyvást záporként omoltak szép arczára. — „Ha nem hallasz felőlem hirt," — mondá szivetrázó zokogás közt, — „az jelenteni fogja, hogy a határtalan fájdalom megölt!" — „Akkor én is meghalok!" mondám ünnepélyesen — „a bubánat elvesztett szerelmem miatt addig fog rajtam rágódni, mig a sirhant eltakar. Ott fenn aztán viszontlátjuk egymást! Elj boldogul, szerelmem!"

A jelen voltak némán hallgatták az őrnagy elbeszélését, azonban előadásában kellett valami komikusnak lenni, mert Paula elővette zsebkendőjét és beléharapott, hogy nevetését elfojtsa, amit az őrnagy a részvét könyének tekintett, mely szenvedéseiért hull.

— Az ellenség elé vonultunk, — folytatá elbeszélését. — Kemény ütközeteket, véres csatákat vivtam keresztül. Szerelmem drága kedvesem levelei megaczélozták bátorságomat. Königgrätznél megsebesültem és csak a kórházban nyertem vissza eszméletemet. Oh, bár ne nyertem volna vissza soha, — tevé hozzá mély lemondással. — Mert amaz időtől kezdve, minden hir elmaradt. En levelet levél után küldtem, de részint elvesztek, részint pedig visszaérkeztek. Lassankint meggyógyultam, de szivem nyilt sebe nem hegedett soha. A béke után főhadnagygyá léptettek elő, de mi egy főhadnagy örökös lelki fájdalommal? A diszgyakorlatokat, mint inasom, ki egy szakácsnő miatt szenvedett, átaludtam, vagy pedig a vezénylést összezavartam, mindezt elvesztett szerelmem utáni bubánat okozta. Végre nyugdijba mentem őrnagyi ranggal ad honores, és azóta vergődöm e gyatra világon. Nagynéném halála, kitől örököltem, volt az egyetlen örvendetes esemény, mely azóta ért. Most faluról-falura járok, meglátogatom a temetőket, elolvasok minden sirkövet, de még maig se találtam az övére.

— Az örökké tartó szenvedés idővel felemészti önt, — mondá Paula.

— Azt akarom kisasszony — felelé az őrnagy — boldogtalan szerelmemben akarok feloszlani. De nem lehet, most akármit követek el ellene, mégis miudenütt ebédre vagyok hivatalos, igy a helyett, hogy feloszlanám, külsőleg viritok az egészségtől. Oh ez a harcz még sokáig fog tartani. — Ezzel egy darab őzpecsenye után nyult és lelki fájdalma ellenére harmadszor ebédelt jóizüen.

Az ebéd végeztével a képviselő csöngetett és a belépő szolgával szivarokat hozatott.

— Es most gyujtsunk rá és csevegjünk, — mondá. Mit is akartam öntől kérdezni, Komlóssy ur?

Komlóssy, barátja lábára lépett, mi azt jelentette, hogy: „Vigyázz! a képviselő téged ért."

— Igen, azt szeretném megtudni, — folytatá a képviselő, hogy kik voltak Sarolta nagynénje végrendeletében érdekelve, önnek talán nem is voltak igényei? Hogyan osztották fel a vagyont?

— A vallatás ismét kezdődik, — sugá Köpeczi barátjának. En megszököm. — Bocsánatot kérek Baróthy ur, — mondá zsebkendőjét elővéve, — erős fejfájást és orrvérzést kaptam. De barátom épen oly jól tudja az ügyet, mint én és örömmel szolgál felvilágositással.

Ezzel felkelt, zsebkendőjét orra elé tartva, kiment.

— Ugy látszik, ez ifju nagyon vérmes — jegyzé meg az őrnagy. — Midőn még Pozsonyban voltam helyőrségen, egy napon csudálatos esemény történt velem. Egy gazdag családnál voltam ebédnél hivatalos. Mellettem egy fiatal, rendkivül csinos nő ült, még vonzóbb volt mint imádottam, akit még akkor nem ismertem. Eppen togoly pecsenyét ettünk: én észrevettem hogy szép szomszédnőm tányérja kiürült. A tál éppen előttem volt, megfogom és szomszédnőmnek nyujtom. O bájos „köszönöm"-öt susogott, mialatt szemeink találkoztak. Oh, e pillanatot nem felejtem el soha! Megjegyzendő, hogy hadnagy koromban nagyon fogékony voltam a szép hölgyek iránt, nem csuda, ha szivem fellángolt. De ő is éppen ugy lángolt, mint én. Megmondtuk egymásnak neveinket és én boldogságomban a hetedik égben képzeltem magamat. Egyszerre kezemre valami meleg csöpp hull, arczomhoz nyulok, mit kelle észlelnem? Az izgatottság orrvérzést okozott. Ijedtemben magamon kivül voltam, az ingem csupa vér lett, haza kellett mennem, hogy átöltözzem. Mire visszatértem, szép hölgyemet már nem találtam ott. Ki tudja mi történik, ha akkor orrvérzést nem kapok.

Szolga lépett be és a képviselőnek halk hangon jelentést tett.

— Hogy az ördög — mondá a képviselő.

— Mi baj? — kérdé Adél.

— Mi baj? — ismétlé Baróthy — mondtam neked, hogy nem kell az ördögöt a falra festeni. Ma délelőtt Berta nagynénédről beszéltél: ime itt van. Most érkezett meg ölebével, kanári madarával és huszonöt kalap és egyéb dobozzal. Tisztelt vendégeim meg fognak bocsátani, ha sógornőm elé megyek, hogy fogadjam. Remélem, ön itt marad őrnagy ur?

— Tudja, hogy utazni akarok — felelé az őrnagy. — Lelki fájdalmam nyugtalanul zaklat ide s tova, miként a bolygó zsidót. Itt nem nyugszik boldogult imádottam, más sirokat kell felkeresnem.

— Azt holnap is megteheti, — mondá a képviselő menőfélben. — Ma estélyt adok, maradjon itt, talán más gondolatok szállják meg busongó agyát. Nem fogadok el mentséget — folytatá, midőn az őrnagy közbe akart szólni. — Hölgyeim majd elvállalják a kellemes kötelességet, hogy önt felviditsák.

E szavak után a házi gazda elhagyta az éttermet, hogy megérkezett sógornőjét, ölebét és egyéb hozzátartozóit fogadja.

Adél készséggel vállalkozott arra, hogy az őrnagyot szórakoztassa. Felkérte, nyujtaná karját és menne vele a kertbe.

A szerencsétlen akaratlanul engedte magát vezettetni.

— Ah! — sohajtott. — Csak tudnám, hogy nyugoszsza örökös szerelmi álmát.

Paula és Komlóssy egyedül maradtak.

— Szegény ember, nagyon boldogtalan lehet — mondá Komlóssy.

— Sajnálom, hogy nem lehetek egy véleményen önnel, — felelé Paula. — Nekem sajátságos gondolataim vannak irányában. A tapasztalat meg fogja mutatni igazam van-e?

— De végre is szerette ama hölgyet, kinek szivét ajándékozá? (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

107—20

Kiadó. 1893. évi március hó 14-én.

743. sz. tk. 1893. **Árverési hirdetmény.** 115—1

Az abauj-szántói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Hornyák András és társai ellenében fenálló 175 frt 56 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés Hornyák Andrásné szül. Konda Zsuzsannának és Uzsorás Istvánné szül. Konda Máriának a hejczei 110. sz. tjkvben foglalt:

1. A I. 122. hr. és 120. ői sz. ház udvar és kertjére és 2. sorsz. a. közösbeli legelő illetményre 24 frtban;
2. A I. 912. hr. sz. szőlőjére a Csipkésen 92 frtban; továbbá Hornyák Andrásnak (a neje Konda Zsuzsánna) a hejczei 156. sz. tjkvben foglalt:
3. 175. hr. 167. ői sz. ház udvar és kertjére és 2. sorsz. alatti közösbeli legelőjére 181 frtban;
4. A + 634. hr. sz. dézsmás szőlőjére 22 frtban;
5. + 650. hr. sz. dézsmás szőlőjére 12 frtban;
6. + 677. hr. sz. dézsmás szőlőjére 10 frtban;
7. + 708. hr. sz. dézsmás szőlőjére a nagy Németszeren 18 frtban;
8. + 913. hr. sz. dézsmás szőlőjére a Csipkésen 10 frtban;
9. + 932. hr. sz. dézsmás szőlőjére a Mogyorósokon 108 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak **Hejcze** község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi julius hó 20-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt ad 1. 2 frt 40 kr., ad 2. 9 frt 20 kr., ad 3. 18 frt 10 kr., ad 4. 2 frt 20 kr., ad 5. 1 frt 20 kr., ad 6. 1 frtot, ad 7. 1 frt 80 kr., ad 8. 1 frtot, ad 9. 11 frt 80 krt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Abauj-Szántón, 1893. évi márczius hó 16 án.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerű áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 22—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Eladás.

Egy **gyümölcsös kert** regényes fekvéssel, háztelekkel, a kertben alkalmas hely kinálkozik jégverem vagy pinczének.

Továbbá **egy üres telek ház helyekre**, felosztás szerint, szabad kézből egyenként is eladó, mindkét telek a felső-külváros tőszomszédságában feksik. Közelebbi: **Simkó Péter malom-utcza 3.**, az üzletben megtudható. 114 2—3

Csikó-legelő.

A nagyméltóságú földmivelési miniszterium és az Abauj-Tornamegyei **gazdasági Egyesület** védnöksége illetőleg felügyelete alatt álló méltóságos gróf Keglevich István ur tulajdonát képező „Mile puasztai" **„Csikólegelőre"** a f. évre 100 drb. csikóra legelő haszonbérbe adatik. Legelőbér, pásztorbér, állatorvosi dijjal 12 frt. Előjegyzések kéretnek **a gazdasági tiszttartósághoz Rákó, u. p. Szilas**, avagy nagys. **Soltész Gábor urhoz Ardóra u. p. Torna.**

116 1—2

Csakis a világhirü **czigarettapapirost** használjátok

Les Derniéres Cartouches jegygyel

BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exemans.

Ezen gyártmány a papiripar diadala és a czigarettapapiros eszményképe.

Ezen czigarettapapiros és czigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

106 25—25

A valódi franczia „**Les Derniéres Cartouches**" czigaretta-papirunk, valamint a valódi franczia czigaretta-hüvelyeik a „Les Derniéres Cartouches" papirból **Kassán, Falk Károly és Emil** uraknál kapható.

Koczkázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legkitünőbb gyártmányok

Butorkelmék és szőnyegek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Legolcsóbb szabott árak

70 14—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi április 23. 47. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz., a.
hova a lapot érdekli küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban (ő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A lelenczügy.

Egy rövidre fogott, de tömör tartalmasságánál s a benne kidolgozott életrevaló eszménél fogva igazán becses memorandum van előttünk, gróf Teleky Géza, ki teljes odaadással szentelte magát a lelenczügy szóval és tettel való nemes propagálására, irta ezt a memorandumot Hieronymi Károly belügyminiszter egyenes fölszólítására.

Ez a memorandum teszi előttünk aktualissá a lelenczügy nagyfontosságu kérdését, mely egyformán érdekli az államot és a társadalmat.

Magában véve az, hogy a belügyminiszter fölszólította gróf Teleky Gézát eszméinek és terveinek emlékiratszerü kidolgozására, örvendetes jelenségszámba megy; mert ebből arra következtethetünk, hogy a kormány komolyan foglalkozik a napról-napra égetőbb szükséggé vált intézmény megalkotásával, a hazai lelenczügy eredményes gyakorlati rendezésével.

A kérdés nagyjelentőségéről ma már felesleges bővebb fejtegetésekbe bocsátkozni. A társadalom ma már egészen tisztában van azzal, hogy a lelenczügy szabályozásához elsőrendü társadalmi és nemzeti érdekek fűződnek. A társadalmat nem is lehet hibáztatni azért, hogy nálunk Magyarországon az elhagyott gyermekek sorsa még mindig csak az Isten kezében van s hogy főkép ennek következtében nálunk nagyobb a gyermekhalandóság, mint akármelyik európai országban. A társadalom, mely a humánizmus fenkölt eszméi iránt elegendő érzékkel bir, az elhagyott gyermekek sorsa iránt se maradt érzéktelen. Már a mult század végéről datálódnak azok az alapitványok, miket a lelenczügy czéljaira tettek nemes szivü emberbarátok. Csaknem egy egész századra kiterjedő története van már a magyarországi lelenczügynek, s mégis ott vagyunk ma is, hogy a társadalom magára hagyatva, a maga erejéből képtelen az áldásos intézmény megalkotására. Egyesületek és intézetek alakultak a lelenczügy mellett való társadalmi tevékenységre. Igen jelentékeny összegek hevernek itt is, ott is, miket a lelenczügy czéljaira hosszu időkön át gyüjtögettek. Vannak alapitványok, miket a belügyminiszterium kezel, vannak alapitványok, miket a törvényhatóságok őriznek; vannak összegek különféle egyesületeknél s egy jelentékeny alapitvány fölött való rendelkezés a főváros hatáskörébe esik. Még ezek az alapitványok és az adományozások révén összegyült pénzek ügye is rendezetlen; ezek jogi természete és hovafordit hatósága sincs megállapitva. Mert az állam teljesen elhanyagolta az ügyet, s az egymást fölváltó kormányok közül egyik se gondolt arra komolyan, hogy pótolja az elkövetett mulasztásokat és valami hathatós lépést tegyen a társadalmat foglalkoztató, de az államot és nemzetet is legközvetlenebbül érdeklő kérdés gyakorlati megoldására.

Pedig elégszer sürgették a kormányokat valamelyes tevékenységre. A képviselőházban számtalan fölszólalás hangzott el, a napi sajtó minden fölmerült alkalomnál erélyesen követelte a kormányoktól a kezdeményező lépések megtételét s a szakirodalom terén ahhoz értő, buzgó férfiak kimutatták egyrészről a lelenczügy rendezésének feltétlen szükségét, másrészről eszmékkel is szolgáltak a kérdés czélszerü megoldására. De az állam, mely annyi buzgóságot fejt ki a nemzet terheinek szaporitásában, nagyon keveset törődik a nemzeti erő fentartásával és izmositásával.

Őszinte elismerés illeti gróf Teleky Gézát, ki az utóbbi időben erélyes elhatározással állott az elhanyagolt ügy élére s nemcsak a társadalomban támasztotta fel az államhatalom közönyössége következtében már-már szunnyadni kezdő érdeklődést, de fáradhatlan tevékenykedésével immár a kormányt is kötelessége teljesitésére buzditotta.

A belügyminiszterhez intézett memorandumból látjuk, hogy ő nemcsak szóval, de tettel is szolgálja a nemes ügyet. És nem csupán eszméken töri a fejét, nem csupán terveket dolgoz ki, de egyuttal már az eszközök egyrészét is megszerzi tervei megvalósitásához.

Nem bocsátkozunk a gróf Teleky Géza tervének beható birálgatásába, annyival kevésbé, mert ránk valóban kedvező hatást tesz az ő eszméje. A gyakorlati czélszerüség, meg a nemes emberbaráti felfogás egyformán mellette szól annak, hogy a lelenczügy ne a kaszárnyarendszer, se a tápanya-rendszer, hanem az általa kontemplált falusi családrendszer alapján szabályoztassék, amire Angliában igen tanulságos példákat látunk a Farningham és Swanley szomszédos községekben berendezett minta-telepeken. E rendszer alapeszméje az, hogy az elhagyott gyermekek egészséges területen külön e czélra épitett községekben, szegény, de tisztességes, gyermektelen házaspároknál részesüljenek a könnyen ellenőrizhető egészséges ápolás és nevelés jótéteményeiben.

A terv könnyen megvalósitható. Csak az szükséges, hogy a kormány vegye kezébe a dolgot s e kezdeményező és vezető eljárás megindításával adjon impulzust a társadalomnak áldozatkész közreműködésre.

Az ügyek mostani állásában a kormánynak valósággal becsületbeli kötelessége az, hogy a kérdést felkarolja. Akár fogadja el a gróf Teleky eszméjét, melyet mi nagyon életrevalónak tartunk, akár másféle módon szándékozik az egyre jobban érezhető bajon segiteni: ne halogassa a kezdeményezést. Abban kétségtelenül igaza van gróf Telekynek, hogy a társadalom megvárja, de meg is várhatja a kormánytól a kezdeményezést és vezetést. A kormány nem élhet azzal a kifogással se, hogy nincsenek anyagi eszközei. Vannak. Mert a lelenczügy czéljaira tett különféle alapitványok és az adakozások révén összegyült különféle egyesületek által kezelt összegek bőven elégségesek lehetnek a nagyfontosságu intézmény legalább kisebbszerü megalkotásához és fentartásához. De e végből első sorban szükséges volna

TÁRCZA.

Áprilisi idő.

Beborult a napnak égi utja,
A felhők egymást üzik, kergetik, —
Im' vége egy felvonásnak ujra,
A kárpit már lassan ereszkedik.

És bevonja teljesen az eget
Ne lássék belőle egy kicsi folt,
Eltakarja a napfényt, meleget
S pedig lesz ujra, miként télbe' volt.

Csendesen szálldos szerte már a hó
Csúffá téve kezdetén a tavaszt
S elfagy tőle a virág, a bimbó
Meg a fa is, a mely rügyet fakaszt.

Amott meg a hegyek tetejéről
Ime csipős északi szél támad,
S mig a felhőt üzi kegyetlenül
Teleszórja porral az utczákat.

Szóval benn vagyunk a télben megint,
S bár zugolódva vonulunk szobánkba,
Amig a játék tart odakint
Jó barátunk lesz ismét a kályha.

Ladányi Béla.

Boldog asszony.

Rajz. — Irta: **Megyery Dezsőné.**

A tóparton állt s elmerengve nézte: a sárgult őszi lombok mint hullnak le nesztelenül a fáról; a hatytyuk mint uszkálnak lassan, méltóságteljesen keresztülkasul a tó vizében; az őszi nap mint aranyozza be — lenyugvás előtt — bucsusugaraival ezt az egész, őt környező, néma kis világot.

Halvány szép arcza, azzal a bánatos mosolylyal; nagy kék szemei, melyek révedezve tekintenek körül: mindez oly jól illett ehhez a nesztelen kerethez.

A távolban látható volt az iszléssel épült urilak, az ő kastélya, melyben fény és kényelem környezi őt, a sokaktól irigyelt boldog asszonyt.

Am az a bánatos mosoly, mintha nem a boldogságról regélne, azok a mélázó kék szemek, mintha keresve keresnének valamit ott a távolban···

S az a valami nincs sehol, sehol!

Egyedül van, egészen egyedül; társai a jelen sivársága s a mult édes emlékei.

Ezek az emlékek vonulnak el lelki szemei előtt s ő elmereng rajtok önkénytelenül, akaratlanul.

— — Szegény városi leányka, kit egy gazdag rokon meghiv nyaranta falusi birtokára, hol mint kalitjából kiszabadult madár élvezi a szabad természetet.

Reggel elbüvölten hallgatja a kertből behallatszó madárdalt, este a távol furulyaszót, melyben egy szerelmes pásztorfiu önti ki szive keservét; és mindez olyan szép, olyan bübájos ő előtte···

Ha a hold rezgő ezüstfényével megvilágitja a kert tekervényes utait s bóditó virágillat terjed a nyáréjben, a néni nyugalomra tér s a lányka lelopódzik a kertbe, hogy egyedül, háboritlanul lehessen édes ábrándjaival itt a néma éjben.

Elsohajtja a holdnak — az ábrándos ifju szivek eme hü barátjának — minden titkos gondolatát, vágyait, reményeit, megkérdezve a csillagok ezreit: valjon teljesülnek-e a jövőben mind e szép remények?

S a hold oly nyájasan mosolyog, a csillagok biztatóan villognak, ragyognak ott a magasban.

Van-e boldogabb kor, mint az ábrándok korszaka, mikor szivünk telve reménynyel, édes sejtéssel; az életet szépnek találjuk, csüggünk rajta, a jövőtől várva boldogságunkat: szerelem szülte örök boldogságot.

Reményünk hajója aztán a révpart előtt összetörik, megsemmisül··· s mi elvesztett, eljátszott boldogságunkat siratjuk, siratjuk az egész életen keresztül!

A halvány szép arczon könyek peregtek végig; a lenyugvó nap utolsó sugarai eltüntek ott a távol hegyek mögött s ebben a szürke homályban még fájóbb lehetett az egyedüllét a szegény „boldog“ asszonynak! Nem, ő nem vádolhat, nem is vádol senkit··· csak önmagát!

A báró gazdag volt, — ő szegény; a báró öreg és rut, — ő fiatal és szép; az ellentétek ekként kiegyenliték egymást.

Feleségül kérte; a néni azt tanácsolta: el ne szalaszsza a kinálkozó szerencsét, aminő csak egyszer akad egy szegény leány életében, s melyet visszautasitva, örökké bánhat.

A szülők mitsem tanácsoltak; nem biztatták s nem ellenezték.

Egy okos leány maga határozhat sorsa felett; a szegény leány jól gondolja meg, ha kinálkozó vagyont és gazdagságot visszautasit, de viszont el ne fogadja ha szive és érzelmei ellentmondanak, másfelé vonzzák.

S az ő szive és érzelmei valjon mit mondtak?

Madarak csicsergése, pásztorifju furulyája szerelemről beszélt; holdfényes, csillagos éjben szerelemről ábrándozott ő is, édes örök szerelemről.

Az a barna ifju, kinek arcza ébren és álmaiban kiséri őt, kinek oldalán olyan szép volna az élet!

Ábrándjainak, reményeinek tárgya: ő s egyedül csak ő!

De valjon viszontszereti-e?

Soha sem beszéltek együtt szerelemről; ám a hang rezgése, mely — bármely közönyös szót hangoztatva — azt árulja el: szeretlek, csak téged szeretlek; a szem, mely minden pillantásával azt sugározza: imádlak, rabod vagyok mindörökre! oh, ez nem hazudhatik, sőt kell, hogy ez legyen az egyedüli, az örök igazság!

S ha mégsem az?

Csak szépen szött ábránd, a szivnek sejtése, remény — mely soha meg sem valósul — és semmi más!

Mig itt név és gazdagság önként kinálkozik a szegény leánynak, csak a kezét kell nyujtania az ugynevezett szerencse után, hogy gazdag, boldog asszony legyen, báróné, kit bizonyára sokan irigyelnek rangjáért, vagyonáért!

És ő odanyujtotta kezét!

A szegény leányból lett gazdag asszony, „boldog“ asszony!

Összerázkódott··· fázott··· valjon a csipős esti szél, avagy az emlékek kelték benne ezt az érzést? ki tudná azt megmondani?

Ez a hideg, csillagtalan őszi est, a sivár némaság itt körüle, hü képe az ő életének.

— Lassu léptekkel indult meg a kastély felé vivő kavicsos uton. A kis salon ablakai már világosak voltak. Odabent egy öreg, beteges ember várta őt ideges türelmetlenséggel.

— Kicsikém, maga engem teljesen negligál! Épen kilenczvenhat perczig váratott magára; igen, kilenczvenhat perczig!

Jöjjön, jöjjön chériz, alig várom, hogy visszaadjam a tegnapi mattot!

az elszórt alapitványok és összegyült pénzek ügyének alapos rendezése, azok jogi természetének és hováfordithatóságának megállapitása. A társadalom, ha látná, hogy az ezeme csakugyan megvalósul, ujabb lelkesedéssel és áldozatkészséggel karolná föl a nemes ügyet s bizonyára segitségére sietne az államnak.

Eme figyelemreméltó czikket az „Egyetértés“ után azzal közöljük, vajha törvényhozás és társadalom kezetfogva sietnének emez igazán fontos ügyet kellően megoldani!

A hétről.

(Tüz. — Megyei és országos tüzek. — Jóslat a csizióból. — Pyrománia. — Égő tojások. — Janó, a tüzoltó. — Nagy Sándor, a kis király. — Eugenio. — Hieronymi. — Kassai sajtó. — Magunkról. — Egy album. — Párbaj história.)

Kassa, április 23.

Az a misztikusan derengő fény-nyalább, mely a mult hét szombatjának éjjelén a napkeleti égboltozat ceillagaival kelt birokra ott valahol a romantikus párázatba szövödő szalánczi vár tájékán, ennek a szerencsétlen hétnek elején már egész összefonodó glóriába olvadt össze, mely kisértetiesen övezte körül a hajdan kilenczsáros Kassa titokszerüen homályos éjjeli látóhatárát.

Akkor Nagy-Szalánez, most Zsadány és a mánták hazafias birodalma Mecsenzéf estek a pusztitó tüz megfékezhetetlen erejének áldozatául — csaknem egyszerre.

Tüz, tüz, tüz, mindenütt tüz. Csak egy kicsiny szikra, egy szállitában alig felvillanó szikra pattant ki ott valahol valamelyik kéménynek, vagy valami vasalónak predesztinálva megbabonázott nyilásán és az a szikra, mely felkapott a tovaságuldó szélvésznek széles határa két emberi generáczió emlékében fog hagyni maradandó nyomokat s tönkretette máris egy iparkodó nemzedék fáradságos munkájának véres verejtékével szerzett gyümölcsét.

Tüz van itt, tüz van ott, tüz amott.

Tüz van ott a megyében, tüz van az országnak annyi, de annyi helyén.

Hozza a táviró a hirüket, hozzák az ujságok nap-nap után.

Veszprém, az érseki Kalocsa, majd ez, meg amaz a község küzd az engesztelhetetlenül pusztitó tüz égető lángjaival s örül, ha lakói vagyonának egy kis töredékét meg tudja menteni vagy ha legalább egy emberének életébe nem kerül a pusztulás.

Terjed a hiób hir.

És most előállanak a planeták járását igazitó csizió fanatikus hivei és a falvak szalmazsupfedeles házának kemenczéje mellett vagy a város külvárosának bedült falu viskójába vagy a pinczelakásoknak faragatlan falóczáin ülve, jövendölgetik a körülülőknek a veszedelemből a még nagyobb bekövetkezendő veszedelmet s a rettenetes pusztulásból a még rettentöbb pusztulást, melyet istennek engesztelhetetlen haragja fog küldeni a vétkes és javulni nem akaró emberiségbe.

És előállanak most a filozofáló mükedvelők seregei is és váltig töprengenek azon a problémán, mely minden nevezetesebb bünesethez hasonló más esetek gyakori előfordulása alkalmával bő anyagot nyujt a gondolkozásra, a modern kor finom idegzetü és mélyebben érző embereinek. Es beszélnek a hipnotizmusról mint a tüzesetek terjedésének egyik elősegitőjéről, mert hiszen — mint mondják — napnál világosabb dolog az, hogy a tüzeseteknek villamos szárnyon repülő s emberszájról szájra terjengő hire a megzavart gondolkodásu agyrendszerbe szinte belekényszeriti a — pyromániát, és azok a gazemberek, kik valaha gyujtogatókká lennének, gyujtogatókká lesznek már most.

Ezer szerencse, hogy még Kassán nem akadt valami ágról szakadt gézenguz személyében egy pyromániatikus csavargó, ki a jajszóval tulkiáltott fenomenálisan szerencsétlen illuminációkban kedvét találta volna.

Egy tüzesetről beszél csak hál' Istenek az ősidőktől kezdve pletykanyelvü fáma, mely Kassa városának nevezetes falai között történt, ez egyben azonban magában több a kómikum, mint a „Peleskei nótárius“ s kevesebb a tragikum mint egy czirkuszi bohócz rosszul sikerült bukfencze után elcsattanó — nyaklevesben.

Janó huzta a taligát. A taligán ládák voltak, a ládákban gyaluforgács és a gyaluforgács között — kérem — tojás. Tojás vagy egy millió.

Janó azt hitte, hogy ő csak egy taligát huz, azon néhány ládát s bennük forgácsot és tojást. Persze szegény feje nem is sejtette, hogy a terhet valahol még egy lapangó szikra is szaporitja.

És ez a szikra egyre éledt, egyre szitotta az utcza szele, mignem csak egyszerre lángbaboritotta a taligát, ládákat, forgácsot és a tojást — az egy milliót. A tüz kicsapott, piros lángja elvakitotta a Janó szemét, fekete füstje ránehezedett a tejére és Janó bölcsen vélt cselekedni, mikor levette kalapját és elfojtani igyekezvén a tüzet, ütötte a tüzet levett kalapjával.

A tojások végre is megkönyörültek Janón és szertefolyó könyeikkel elolták a tüzet. Az összeseregelett idegeneknek tehát nem nyilt alkalmuk az irgalmasság és könyörületességnek a papok által kidicsért magasztossága erényeit gyakorolni és segiteni az oltásban. Ezt elvégezték maguk a tojások.

Szerencsés város vagyunk, mert minálunk még a szerencsétlenségben is több a vigságra hangoló vonás, mint egynémelyik vigjátékban.

Mi a helyi tüzesettünktől még politizálni is ránk érünk, mert ettül bátran ráérhetünk.

És az idő a politizálásra manapság soha se meddő nagy Magyarországon. Ha ideben nem adja elő magát valami nevezetes história, ha Fejérváry nem akar Hentzyt koszoruzni, ha Wekerle már megcsinálta a valutát (tanum rá az két filléres, melyet itt keblemen melengetek) és ha még Tisza Kálmánra se sülnek ki holmi indiskrét dolgok; szóval, ha a belpolitika széles sikságu mezején, még azt a távol messzeségben zölden tündöklő politikai délibábot, a nemzetiségi bünös aspirácziók lenge délibábját sem véve ki, teljes nyugalom uralkodik, akad akkor valahol másutt, a Kárpátok félkörén, a Dunán és Száván tul valami olyas nevezetesség, melyek mivoltának beható taglalásán és az ebből szőtt különböző kombinácziók füzgélésén néha még bor nélkül is elmulat a bús magyar.

Hja a kis Szasa ottan Nándorfehérvár királyi konakjában talán két hétig törte rajta a fejét, hogy mivel lepje meg az ámuló világot, megérdemli, hogy ennek a vénhajadon Európának professzionátus és lesipuskás politikusai legalább is két hétig foglalkozzanak vele és országával.

Nagyra tartják érte a Szasa gyereket, azt mondják, hogy megérdemelte azt önmagától, hogy nagykorunak nyilvánitsa magát, elég raffinirozott már a nagykorusághoz.

Csak Eugenio, ki olasz neve daczára is nagy magyar és nagy tisztelője a Stefanovics czukrászdájának, csak ő nincs ezekkel egy véleményen.

Mikor a szerb államcsiny hire egy sürgös táviratban megérkezett a redakcziónkba, kérdém az Eugeniotól, hogy mit tart Szasáról?

— Hát semmi különöset, volt a lakónikus válasz.

— Ugy hát egész természetesnek találod?

— Miért ne! ő királyi konakban lakik.

— No és aztán?

— Én különb dolgokat tudnék produkálni még abban az esetben is, ha nem laknám királyi konakban, és csak az asztalomat raknád tele naponkint vagy husz üveg négycsillagos Esterházy konyakkal.

Most már értettem azt a magos politikát, azokat a magas szempontokat, melyek szerint Eugenio szokta megitélni egy kis nemzet szalmaláng-lobbanásu nagy történeti eseményeit.

De hát a Szasa dolga is kezdett már harmadnap kissé unalmassá lenni, pedig egy belgrádi királygyilkosságnak véletlenül korportált hire igyekesett az érdeklődést még nagyobbá fokozni. De hát ez nem volt igaz.

Ép ezért fogta magát Hieronymi és a nemzetiségi izgatások ellensulyozására kiadott egy rendeletet, és ime a belpolitikai sik mezőség szerteterülő homokját egy vezérczikk nehéz rohammal induló zivatarja kavarta fel egészen a felhős. égboltozatig. A „Budapesti Hirlap“ zuditotta a kormány nyakába azt a porfelleget ezért a rendeletért, melyért az ellenzéki lapok egész kórusának tapsa kisérte Hieronymit. Ezt pedig megérdemelte. Kicsinyek vagyunk, de im mi is beleállunk ebbe a kórusba.

De — pardon — nem vagyunk kicsinyek.

A sajtó nagy hatalom, legyen bár fővárosi avagy vidéki. Kassa pláne még főváros is, a szép hegyesvölgyes felföldnek szépséges fővárosa. Sajtója tehát ugyancsak nagyhatalom — nem czimzetes.

Önöknek, kökorszakbeli udvariassággal nyájas olvasóknak nevezett tisztelt publikumnak persze még nem volt alkalmuk ennek a nagyhatalomnak nagyfontosságu ténykedéseiről oly gyakran tudomást szerezniök. De hát csak türelem. Várjanak egy kevéssé. Oszlik a köd a kisüt a napfény. Mi itt a szerkesztőségi iroda asztalán álló barometrum tüjének ideges mozgásaiból az időváltozás órájának közelségét veszszük ki. Mi nem jósolunk, csak a barometrum jósol. Az mutatja, hogy ezt a nagy szellemi erupcziókkal kezdődő napfényt a — sajnos — rövid életre kárhoztatott uj napilap: a „Kassai Napló“ fogja meghozni. Ez hozza majd forrongásba azt a megrekedt levegőt, mely arra a legyalázott kassai zsurnalisztikára nehezedett annyi-annyi idő óta. Ez hivja fel tettre a mi redakcziónkat is.

És meg vagyunk róla győződve, hogy amint ez az uj rovatunk, ugy a későbben bekövetkezendő reformok, melyek hivatva lesznek lapunkat a modern kor vidéki lapjainak legmagasabb színvonalára emelni, köszönségünk osztatlan tetszésével fognak találkozni. — De ceitt.

Azok a kedves kollegák, kik erősen reménykednek a tisztelt prenumeráló publikum előfizető kedvében és napi lapot akarnak kreálni, a mult napokban bocsátottak ki egy előfizetésre való felhivást egy „Hernád mellől“ czimü kötetre.

Arczképeiket akarják benne megör kiteni. Kérem nyájas olvasók, ne vegyék el kedvüket, ne legyenek nyájas, de elő nem fizető köszönség, mint ahogy a tapasztalat hajlandó önöket nevezni, hanem fizessenek elő arra a derék kis kötetre. Ime én is előjegyzem magam egy példányra.

És most már-már koszoruba füztem a hét históriájának kimagaslóbb eseményeit, csak éppen egy párbajról kell megemlékeznem. Már csak azért is, mert ennek alkalmából a párbajkérdés elkoptatott témájáról nekem is nyilik módom egy-két megjegyzést kockáztatnom.

Az egyik fél — barátom — felkért, hogy legyek segédje. Én azt tettem, amit ily esetekben szoktam tenni, t. i. megtagadtam, mondván azt, a mit mások is szoktam mondani:

— Sajnálom barátom, de én elvből nem avatkozom a lovagias ügyek ilyen elintézésébe.

Barátom haragosan távozott.

Én pedig azon töprengtem nem-e megsértettem vele. Es ezembe jutottak olyan körülmények, miket a szertekalandozó fantázia hordott össze ide elémbe és amelyek a közvélemény kényszeréről beszéltek badar beszédeket.

Hátha olyan körülmények adnák elő magukat, melyek rám tudnák kényszeriteni a párbajt? Hátha?

És ime el tudtam képzelni azokat a körülményeket, melyek az elvnél is erősebbek tudnának lenni.

És ezemke jutott a barátomnak Cziczeasbeiszer tisztelendő ur átkai, analogiájára alkotott mondása, melyet távozásakor mondott:

„Hogy hivjanak ki téged párbajra nevednapjának reggelén.“

Lorgnet.

Sürgönyök.

Budapest, április 22. (Ered. sürg.) A parlament mai ülésében gróf Károlyi Gábornak a Kossuth Lajos kihonositása alkalmával a kihonositás mellett szavazóknak a naplóból történt kihagyása miatt tett inditványa tárgyaltatott és a napló kiigazitása tárgyában Szilágyi Dezső miniszter inditványára az ügy a naplóbiráló-bizottsághoz utasittatik. — Urányi inditványát, a melyben a képviselőktől távollétök esetében az önigazolást mondja kötelezővé tenni, a mai ülésben visszavonja. — Thaly Kálmán interpellálja a pénzügyminisztert az államsorajátékok falragasz-hirdetésein használtatni szokott kétfejü sas miatt. — Ugron Gábor pedig a nagyszebeni hadtestparancsnokság egy rendeletét hozza föl, a melylyel ez a kolozsvári kereskedelmi akadémiát végzett növendékektől az egyévi önkéntesség jogát brevi manu megvonta.

Ujdonságok.

Személyi hir. Lovass Sándor kerületi főmérnök müszaki tanácsossá történt kinevezése folytán elhagyja városunkat és a fővárosba tette át lakását. Sajnálattal látjuk e kitünő szakférfiut innen távozni, a ki társadalmi életünk köreiben általános kedveltségnek örvendett, de viszont örömmel látjuk a valódi tehetségnek fiatalsága daczára is ilyetén gyors emelkedését a közpályán.

Katonazenekarok a szinházban. Eötvös Károly, tudvalevőleg, meginterpellálta a miniszterelnököt a miatt, hogy állitótag az összes katonazenekaroknak eltiltották a magyar szinházakban való játszást. A miniszterelnök még nem felelt, de az O. E. czimü könyomatos a következő tél hivatalos nyilatkozatot közli:

A próbaházasság czimü darabnak a szinházakban való sokat emlegetett szinrehozatala, igaz, hogy a katonazenekarok közreműködését illetőleg intézkedéseket tett szükségesé, de hogy az összes zenekarok működése a magyar szinielőadásoknál betiltatott volna, tényleg valótlan, a mit egyébként mi itt Kassán, a hol a katonazenekar fennakadás nélkül játszik, illetékesen igazolhatunk.

Iskola látogatás. A minden iránt melegen érdeklődő főispán f. hó 21-én a községi elemi iskolát látogatta meg. Az éppen fásitás alatt levő udvart megtekintvén, néhány fiu és leányosztályban jelent meg, kérdezősködvén a tanitók és tanitónőktől egy s más iránt. A főispánnak tetszett az uj épület beosztása, berendezése, csak azt nem találta helyén valónak, hogy nincs egy ily impozáns épületben egy nagy terem. A főispán távozásakor megigérte, hogy a vizsgálatok alkalmával ismételten megfogja látogatni az iskola egyes osztályait, hogy meggyőződést szerezzen az eredményről s a magyarositás sikeréről.

A maláta-gyár ügye, a melynek közgazdaságilag fontos eszméje lapunk hasábjain hangzott föl először és az alapitás egész tervezetét Jauluss Izidor forrói birtokos világitotta meg — a megvalósulás stádiumába látszik lépni és miután a kérdés élére Péchy Zsigmond főispán állott, alapos reményünk van, hogy a terv életet is fog nyerni. E tárgyban ma délelőtt 10 órára a főispán a vármegye termébe konferencziát hivott egybe, a mely leginkább azt a kérdést fogja megvitatni, hogy a létesitendő gyár Forró-Encsen vagy Kassán állittassék-e föl?

Tanügy. A vármegye közig. bizottságának f. é. márczius és április hónapokban megtartott üléseiben a tanügyre vonatkozólag egyebek közt a következő tárgyakban hozatott határozat. A kir. tanfelügyelő havi jelentése megemliti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az alsó-mérai róm. kath. iskolának 41 frt 20 kr. netto értéket képviselő tanszereket adományozott s az alsó-mecsenzéfi községi óvoda számára az 1892/3. tanévre 200 frt államsegélyt engedélyezett. A közig. bizottság felterjesztést intézett a miniszteriumhoz az iránt, hogy az alsó és felsőmislyei közs. isk. alapvagyon évi jövedelme az ottani r. k. iskoláknak továbbra is átengedtessék s az iskolaszék a multra nézve a számadás kötelezettsége alól felmentessék. A vallás- és közokt. minister a györgyii r. k. hitközségnek nyugdijtartozását 1891. év végéig terjedőleg kegyelemből elengedte. Az alsó-gagyi g. k. iskola tandija az eperjesi püspök által megállapittatott. Havrilla Mihály perecsei g. k. tanitó elmozditása tárgyában ujból intézkedett a minister. Özv. Rácskay Sándorné nyugdijának behajtása elrendeltetett. A krasznik-vajdai r. k. iskola rendezése tárgyában kiküldött vegyes-bizottság által bemutatott jegyzőkönyv határozatai jóváhagyattak. A horvátii g. k. iskola épitése elrendeltetett. Kir. tanfelügyelőnek az 1892. évben befolyt mulasztási birságokról beterjesztett számadására a felmentvény megadatott. Lengyel Irén szepsii községi tanitónő uj díjlevele jóváhagyatott. Özv. Rácskay Sándorné nyugdijának behajtását elrendelő határozat ellen a buzitai r. k. plébános és iskolai

gondnok által beterjesztett felebbezés a miniszteriumhoz felterjesztetett. A nagy-bozsvai közs. isk. alapvagyon eladásáról szóló árverési jegyzőkönyv az elért eladási ár csekélységénél fogva jóvá nem hagyatván, ujabb a kellően közhirré tett árverés megtartása rendeltetett el. A rozgonyi r. k. és a Királynépen, állítandó állami iskola tárgyában hozott közs. képviselő testületi határozatok a vármegye közgyülése által jóváhagyattak. Poratunecky István nyug. tanitó felebbezése a miniszteriumhoz felterjesztetett. Gagy-Vendégi községnek állami iskola engedélyezése iránti kérelme legmelegebb pártolással felterjesztetett a miniszteriumhoz. A perényi, buzitai és abauj-szántói r. k. iskoláknál második tanterem épitésére s második tanitói állomás szervezésére köteleztettek az illető hitközségek.

Jutalomban részesült tanitó. Lélekemelő ünnepély folyt le e hó 17-én Semsén. A kir. tanfelügyelő ujból is személyesen meggyőződvén arról, hogy az ottani róm. kath. iskola ugy az igazgatás, valamint a tanitás tekintetében mindenben tökéletesen megfelel a követelményeknek s a magyar nyelv tanitásában a legszebb s elismerésre méltó sikert ért el, Halkóczy János esperes-plébános, a járási szolgabiró, a községi elöljáróság s az iskolaszék jelenlétében meleg szavakban teljes elismerését fejezte ki Jánossy István semsei r. k. népiskolai tanitónak eddig tanusitott lankadatlan buzgóságáért és sikeres müködéséért a öt nemes hivatásában lelkes és hazafias müködésére a jövőre nézve is buzditván, átnyujtotta neki a magas kormány jutalomdiját, valamint a vármegye által megszavazott 50 frtnyi jutalomdijat is s végre a magyar nyelv elsajátitásában kitünt 10 növendék közt ugyancsak a vármegye által megszavazott tizenöt ezüst forintot is kiosztotta.

A kassai dalegylet ma este tartja a Schalkházban dalestélyét, melynek változatos és teljesen uj számokból álló müsora elismerésre méltó buzgóságról tesz tanuságot, a melylyel ez egylet a közönség rokonszenvét viszonozza.

A vármegyéről. A vármegye Péchy főispán elnöklete alatt folyó hó 14-én tartotta rendes havi ülését, melyen a következő ügyek nyertek elintézést. Alispán, árvaszék, főorvos, kir. ügyész, főmérnök havi jelentései, továbbá a mult havi pénztárvizsgálatról felvett jegyzőkönyv tudomásul vétetett. A kir. erdőfelügyelőség jelentése a földmivelési miniszteriumhoz felterjesztetett. Várhelyi György selyebi körjegyző fegyelmi ügyében hozott határozat jogerőssé emelkedvén, a megüresedett állásnak választás utján leendő betöltése elrendeltetett. Pulczner István kiadó és Nagy László járási irnoknak hat heti szabadságidő magadatott. Az izraelita anyakönyvek megvizsgálásáról szóló jegyzőkönyvek a szikszói kivételével megelégedéssel vétettek tudomásul, mig a szikszói ellen a felmerült szabálytalanság eloszlatására a főszolgabiró utasittatott. Jaczkó János f.-olcsvári, Kmecz István nagyszalánczi és Vámos András petőszinyei lakosok kivételes nősülési engedély megadása iránti kérvénye a miniszteriumhoz pártolólag felterjesztetett, ellenben Mikulko András kérvénye elutasittatott. A tiszti főügyészt felmentette a bavonkinti tevékenységi kimutatás beterjesztése alól. — Gedeon Lajos miskolczi lakos utadója ügyében hozott határozat jogerőre emelkedvén, végrehajtás végett a vármegye alispánjának adatott ki. Borsos Endre felebbezésének elvetésével az alispán által hozott határozatot hagyta jóvá. A kereskedelemügyi miniszteriumnak a szegénysorsu árvák utadójának fizetése és elengedésére vonatkozó körrendelet figyelembe vétel végett a vármegye alispánjának adatott ki. A szántói r. k. és buzinkai r. k. iskolák rendezésének mielőbbi végrehajtása elrendeltetett. Lengyel Irén szepsi tanitónő oklevele jóváhagyatott. Galajda Mihály és társai buzikai lakosokra kivetett adóra vonatkozó ügyek a pénzügyi közig. biróság rendeletéhez képest kiegészités végett a pénzügyigazgatóságnak kiadatott. Pusztafalu és Alsó-Láncz község fogyasztási adója ügyében a pénzügyigazgatóság határozatának elvetésével az adóját nevezett községeknek tekintettel a helyi viszonyokra leszállitotta. Dick Sámuel pótadójának törlése ügyében beadott felebbezését elutasitotta.

Terjeszkedés. A Szémán Testvérek czég kereskedelmi házukat, a mely eddig is a legelsők egyike volt városunkban, legközelebb ismét tetemesen kibővitik, jelesül annak, hogy a józan üzleti tevékenység a vidéken is megtalálja jutalmát abban a nagy közbizalomban, a melylyel a közönség mindig szives készséggel adózik ott, a hol erre érdemes alapot talál. A Széman Testvérek ezt folyton szemmel tartva, hogy a velök szemben támasztott igényeket fokozott mértékben kielégiteni tudják, az üzletökkel szomszédos helyiséget legközelebb jelenlegi üzletökkel egybevonják s ott a textill-ipar remekeit fogják elhelyezni.

Tavaszi épitkezések. Nemcsak a poéták lesik a vidék zöldbe borulását, az enyhe zefirek lengedezését, hanem az épitészek és kőmüvesek is. Alig enged a fagy, már bontanak, alapoznak, maltert készitenek, vésnek, faragnak. Ezer meg ezer munkás kéz dolgozik már ma napság. A város emelkedésének szemmel látható bizonyitéka: a mindenfelé megkezdett épitkezés. E tavaszszal következő birtokosok épittetnek: Letzter Simon forgács-utcza 34., Tóth Kálmán Major-u. 6., Oláh János pesti-ut 26., Pap László pesti-ut, Bárkány J. és fia szepsi-ut 20., Homa János téhány-sor 13., Vadász György holló-u. 3., Bednarcsik József téhány-sor, Radacsovszky János biró u. 21., Drozda József, Jaczkó András és Golocsej János kukoricza-u., Hudák János és Kacsir József téhány-sor, Közuti vasut saját telek, Kossuth Lajos Ferencz-József tér, Mihalik Amália róka-u. 9., Sveda András pogány-u. 7., Sauer István macskazug 5., Miskolczi B. virág-u. 6.

Az ungvári főgimnázium uj épületére vonatkozó pályázati hirdetésre, a melyet a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium tesz közzé, felhivjuk iparosaink figyelmét. Bővebbet a mai hirdetési rovatban.

Tavaszi mulatság. A vasuti tisztviselők most pénteken tartott értekezletükön egyhangulag elhatározták, hogy az e farsangon különféle okokból elmaradt bált kipótolni ohajtván, nagyobb szabásu tavaszi mulatságot rendeznek. Egyelőre csak annyit közlünk, hogy a mulatság a Lajos-forrásnál fog megtartatni junius 3-án, kedvezőtlen idő esetén junius 10-én és fog állani tréfás tombolából, társasjátékok és egyéb meglepetésekből, este azután táncz, a kinek ugy tetszik majd kivilágos kivirradtig. A zártkörü mulatságra a meghivók még május hó elején fognak szétküldetni és hogy e mulatság nem lesz sikertelen, arról biztositékot nyujt a rendező-bizottság, mely bizonyára mindent el fog követni, hogy a résztvevőknek egy kellemes délutánt és estét szerezzen. A rendező-bizottság Legány Károly elnöklete alatt következőkből áll: Barna Lajos, Béler Sándor, Cortez Arthur, Dobránszky Endre, Kaiser Adolf, Polányi Aladár, Szénásy György.

Rinocs majáles. A jogászok pénteken tartott gyülésükön az ez idén megtartandó majáles eszméjét szótöbbséggel elejtették, a mi nem csekély elkeseredést szült a majáles pártoló kisebbség körében. Részünkről is sajnáljuk ezt s meg vagyunk győződve róla, hogy velünk tartanak városunk összes szép és kedves hölgyei, kik ezáltal e nyáron egy igazán kellemes nappal kevesebbet fognak eltölteni. S mi fogja majd pótolni az ilyen majáles után bekövetkező szép emlékeket? Ne csodálkozzanak tisztelt jogász uraink, ha hölgyeink duzzogni fognak önökre legalább is a jövő majálesig. — A helybeli főgimnázium ifjusága, tekintettel a jászói prépost halála folytán beállt gyászra, ez idén szintén nem tart majálest.

Nyilvános köszönet. A kassai jót. nőegylet elnöksége kedves kötelességének tartja hálaköszönetét kifejezni nagys. és főtisztelendő Szinyei Merse Bertalan kanonok urnak, a ki az egyletnek jótékony czélokra 4 frtot kegyesen adományozott.

Csarnok rovatunk terjedelme miatt kimaradt.

Veszett kutyák a vidéken. Alsó-Kéked a környéken veszett eb kóborolt e napokban s ott több ebet megmart. Ennek az lett a következménye, hogy A.-Kéked területére nézve, a megyei hatóság az eb zárlatot 40 napra elrendelte.

Ismeretlen tettes. Maláter Vilmos följelentést tett, azon még most csak kinyomozandó tettes ellen, a ki a Széchényi ligetről 36 db. 300 frt értékü oltványt eltulajdonitott.

Szalon-garnitura, ebédlő asztal és egy nagy tükör megvételre keresetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben** privátmegrendelőknek közvetlenül szállit: **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér- és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Mintáknak postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 6—19

Apróságok.

Rászedés.

— Nos, Emmácskám, boldognak érzed-e magadat férjed oldalán?

— Ah, kedves barátnőm, férjem gyalázatos ember!

— Hogy-hogy?

— Képzeld csak, rájöttem, hogy azok a szrelmes levelek, amelyeket nekem irt, csak másolatai azoknak a leveleknek, amelyeket elhunyt első nejéhez intézett.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉS.

A »Társalgási egylet«

évi rendes közgyülését

1893. **április hó 30-án** (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés 1892. évről.
3. A mult évi számadások tárgyában a választmány és a számvizsgáló bizottság jelentésének előterjesztése.
4. Az 1893. évi költségelőirányzat megállapitása.
5. Háromtagu számvizsgáló bizottság választása.
6. Közgyülési jegyzőkönyv hitelesitése iránt való intézkedés.
7. Netáni inditványok.

Ezen közgyülésre az egylet t. tagjai tisztelettel meghivatnak.

Kassa, 1893. április hó 21.

119—1 **Az igazgatóság.**

Vendéglőbérlet.

A kassa-oderbergi vasut abosi állomásán

az állomási vendéglő

a hozzátartozó lakással és mellékhelyiségekkel **1893. évi junius 1-től** bérbeadatik.

Ajánlatok a **kassa-oderbergi vasut igazgatóságához** (forg. osztály) **Budapest f. évi május 10 ig** beküldendők.

Az ügyvivő igazgató:

120—1 **Ráth.**

SZMIRNA **TOURNAY-VELOUR** **PERZSA**

BRÜSSELI TAPISERI

STAMBUL AXMINSTER

Árvai Miksa áruháza Kassán, főutcza 55. sz.

Több oldalról támasztott ohajnak megfelelőleg, szives készséggel vállalkoztam rá, hogy a jelenlegi üzlet-helyiségemmel kapcsolatos első emeleti tágas helyiségemet üzletemmel összekössem, a hol is

kizárólag és állandóan gazdag választékban

szőnyegeket és függönyöket

minden nagyság és minőségben készletben fogok tartani, kérve a nagyérd. közönség szives látogatását. 118—1

Mély tisztelettel

Árvai Miksa.

KIDDERMINSTER **HOLLANDI** **COCOS** **JUTA-SZŐNYEG**

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Paasdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos műsor.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

107—21

Könyvkereskedésünkben

egy jó házból való fiu, a ki a középiskolák alsóbb osztályait bevégezte **tanulóul** felvétetik.

Koczányi és Vitéz
Kassán.

108 3—3

Eladás.

Egy **gyümölcsös kert** regényes fekvéssel, háztelekkel, a kertben alkalmas hely kinálkozik jégverem vagy pinczének.

Továbbá **egy üres telek ház helyekre,** felosztás szerint, szabad kézből egyenként is eladó, mindkét telek a felső-külváros tőszomszédságában fekszik. Közelebbi: **Simkó Péter malom-utcza 3.,** az üzletben megtudható. 114 3—3

Csikó-legelő.

A nagyméltóságú földmivelési miniszterium és az Abauj-Tornamegyei gazdasági Egyesület védnöksége illetőleg felügyelete alatt álló méltóságos gróf Keglevich István ur tulajdonát képező „Mile pusztai" **„Csikólegelőre"** a f. évre 100 drb. csikóra legelő haszonbérbe adatik. Legelőbér, pásztorbér, állatorvosi dijjal 12 frt. Előjegyzések kéretnek **a gazdasági tiszttartósághoz Rákó, u. p. Szilas,** avagy nagys. **Soltész Gábor urhoz Ardóra u. p. Torna.**

116 2—2

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen. 100 2—10

Előmozditja az emésztést.

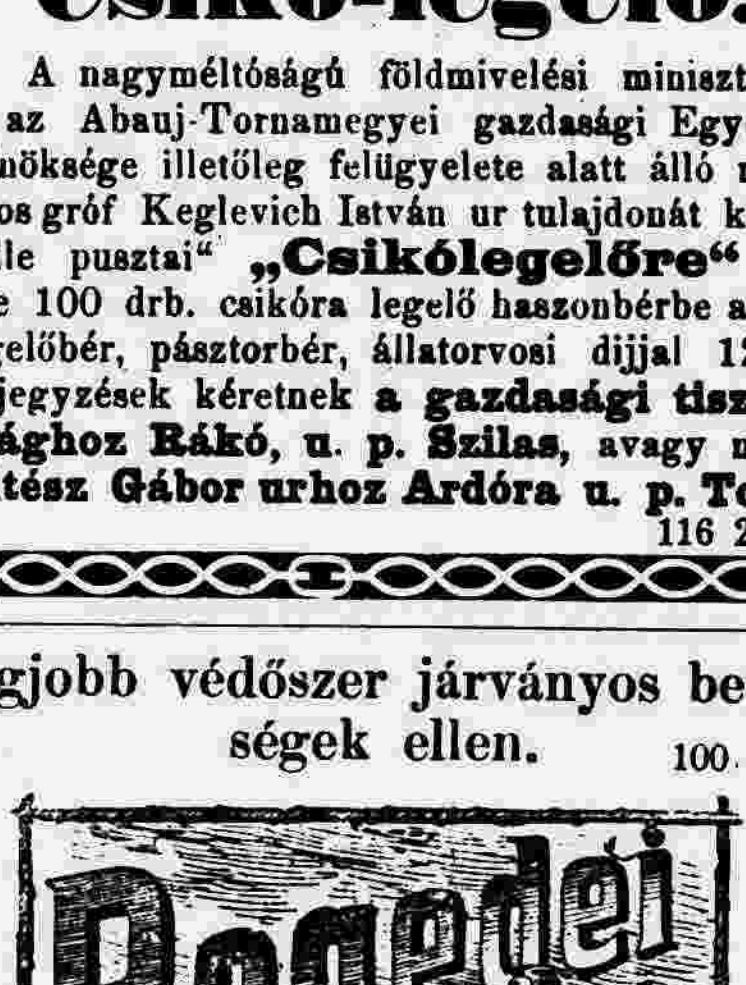

Ingert csillapító.

Olcsó árak.

Leirások ingyen.

Igazgatóság: **Bad Radein, Styria.**

Főraktár Budapest, V. ker., Lipót-körut 21-a.

Kassán kapható: ifj. Novelly Sándor urnál.

13899. m. számhoz. 117—1

Árlejtési hirdetmény.

Az ungvári m. kir. kath. főgymnásium és melléképületek elhelyezésére szolgáló épület felépitése alkalmával teljesitendő föld, kőmives, ács, kőfaragó, vas, cserépfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, padlózó, kályhagyártó, aszfaltozó, szobafestő, vizvezeték, kövező és kútkészitési munkák elkészitése illetőleg szállitása iránt a következő feltételek mellett nyilvános pályázat illetőleg árlejtés hirdettetik:

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedélylyel birnak.

2. Ajánlat az összes munkákra tehető vagy egyes munkacsoportra vagy pedig egyenként külön-külön.

3. A készitendő munkákra vonatkozó munkakivonat és ajánlati minta a vállalkozók rendelkezésére bocsáttatnak, és kötelesek, abba egységáraikat beiktatni, és a végösszeget ugy számjegyekkel mint betükkel kiirni. Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti iveken tétetnek.

4. Távirati uton küldött ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

5. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok **legkésőbb 1893. évi ápril hó 27-én déli 12 óráig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali igazgatójának nyujtandók be. Később érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el.**

6. A beadott ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi miniszterium kebelében az 1893. évi ápril hó 29-én déli 11 órakor nyilvánosan felbontatnak.

7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános vállalati feltételek 5. szakaszában megszabott 5%-nak megfelelő bánatpénzt, az ott körülirt módozatok és kikötések mellett, a fentemlitett miniszterium segédhivatali igazgatójánál az ajánlat benyujtása előtt letenni s az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

8. Fentartja magának a miniszterium azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság szem előtt tartása mellett, a munka kivitelével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készitett munkák teljesitése iránt már eleve is a legtöbb biztositékot nyujtani képes.

9, **A munkákra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek és tervek Kauser József műépitésznél IV. ker. Zöldfa-utcza 21. szám, III. emeleten levő épitészeti irodában naponta d. e. 10—12. és d. u. 3—5 óráig megtekinthetők,** és ugyanott fognak a munkakivonatok és ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

10. A vállalati általános és részletes feltételek a tudomásvétel elismeréseül ugyanott minden ajánlattevő által előzetesen aláirandók lesznek.

Budapesten, 1893. ápril hó 19-én.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Mezőgazdáknak!

a cichoria-gyökér termesztését

legjobban ajánljuk és szivesen szolgálunk felvilágositással annak kezelését, kulturáját és aszalását illetőleg.

Hogy előkészületeinket megtehessük, a szükséges magot beszerezzük, ugyszinte a mezők előkészitésére tanácscsal szolgálhassunk, kérjük az ajánlatokat, a terület nagyságának feltüntetésével már most hozzánk beküldeni.

106 2—2 **Franck Henr. fiai** Kassán és Lincz a/D.

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel".

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknal fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis nehányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knifics Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 61 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozza küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, a midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az **„arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postantalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követeln és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin - hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifű-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurút, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só, Bullrich A. W.-tól Kitünő házi-szer a rosz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só, kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

46—10—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Nyomatja Ries Lajos kiadó, saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi április 26. 48. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
Ide a lapot érdekli küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A polgári házasság és a nők.

E czim alatt Pártos Béla a Magyar Ujságban következő általános érdekü czikkelyt ir:

Ritkábban bár, de néha mégis találkozunk azzal az ellenvetéssel, hogy a nők lealázó helyzetbe kerülnek majd a polgári házasság intézménye által. Ebből sem igaz egy szó sem, hanem épen az ellenkezője igaz. — Lássuk csak!

Ha áll az, mit sok emberismerő s tapasztalt psycholog mond, hogy oly szerződés, mely élethosszra köt, már magában véve is sokat elvon a hüség méltóságából, s értékéből vagy érdeméből, kétszeresen kell állnia annak, hogy mindez még fokozottabb mérvben van igy azon tudat mellett, midőn ez a szerződéses viszony még akkor is teljesen felbonthatlan, ha a másik fél, tehát a férj, a női hüségre, áldozatkészségre, önfeláldozásra stb. merőben érdemetlenné vált. Kissé magasabb lélektani szférából vettem ezuttal érvemet, de ez mitsem változtat annak belső tartalmán és igazságán s nyomban le is szállok indokolásommal a gyakorlati élet gyakran kietlen, sőt szomoru szinterére.

Nincs lealázóbb tudat, nincs nyügzőbb gondolat vagy érzelem éppen a nőre, tehát a gyengébb félre nézve, mint az, ha hozzá méltatlanná vált férfiuval együtt kell élnie, türni és szenvednie s nincs, „nincs, ki feloldja szegényt" még akkor sem, ha a házas együttlét a férj viselkedése folytán erkölcsi lehetetlenséggé lön, és ama bizonyos „hymen rózsás lánczai" a nőre nézve a gályarabság irtóztató béklyóivá válfak. Nő, ki ily szörnyü helyzetben senyved, nemcsak porig van lealázva, hanem élete keserves börtön menekülés, folytonos iga, enyhülés és állandó fájdalom a remény vigasza nélkül. — Nem használ sem szép szó, sem fenyegetés, sem saját tiszta példája sem könyörgés, nem a jobb multak édes emlékére vagy az ártatlan gyermekek jövőjére való hivatkozás — a férj megátalkodik elfásult érzéketlenségében, a szegény hitves és anya pedig a kétségbeesés iszonyu meredélyeig eljut... Mind hiába! ha csak vallást nem cserél, nem hagyhatja el soha rossz utra tért élettársát. Már engedelmet kérek! ha ez nem lealázó, sőt megszégyenitő állapot egy tisztességes asszonyra nézve, ugy nincs is lealázó helyzet a világon. Mindez meg fog változni, mihelyt a polgári házasság be lesz hozva. A törvény a jó erkölcs és renddel párosult szabadság védbástyája lesz, s módot fog nyujtani arra, hogy a tisztes nő valáscsere vagy saját erkölcsi jövőjének veszélyeztetése nélkül szépen a — faképnél hagyhassa majd az olyan férjet, ki romlott viselkedése által érdemetlenné vált arra, mikép becsületes asszony élettársa legyen. A hüség vagy egyéb házassági kellék tekintetében tiltott ösvényekre indult férjekre nézve pedig erkölcsjavitó vagy legalább is nagy óvatosságra intő lesz az a tudat, hogy létezik törvény, mely a feleség jogait is erősen védi s ennek azt a szabadságot nyujtja, mikép méltatlan férjétől törvényes uton menekülljön s magához méltóval ujra egybekeljen. Ugyan melyik a lealázóbb állapot a nőre nézve a mai-e vagy a jövőbeli? Azt hiszem, nem nagyon nehéz a válasz.

Minél előbbre haladunk a felvilágosult civilizáczió ösvényén, minél mélyebb tisztelettel viseltetünk a nők és társadalmi helyzetük iránt, annál jobban be kell látnunk, hogy kivált a házasság dolgában éppen a nők vannak leginkább a törvény védőpajzsára s jótékony segélyére utalva. Es ha áll az, hogy a szabad választás és önzetlen szerelem a legigazibb feltétele a boldog házas frigynek s egyuttal kutfeje és biztositéka az odaadásnak, hüségnek és önfeláldozásnak az élet viszontagságai közt: kétséget alig szenvedhet, hogy a szabad választás tekintetében a nőket a férfiakkal lehetőleg egyenjoguakká kell tennünk.

Mig ezt nem tettük, nem is fogjuk elérni a házasság ethikai értékének emelését. Ott, hol a polgári házasság fennáll, ennek következtében még egyetlenegy boldog házasfrigyet sem bontottak fel, de sőt a tapasztalás s a statisztikai adatok azt tanusitják, hogy épen azon országokban évről évre ritkulnak a válóperek, hol a szóban levő intézmény már régen érvényben van. Nincs tehát semmiféle ok aggodalomra s azon állitás, hogy a nők helyzete a mainál lealázóbb lesz, légből kapott koholmánynál nem egyéb, mert mint jelen rövid jelzésekből is már kitünik, épen megforditva áll a dolog.

Innen-onnan.

A gyujtogatót elfogták.

Mottó: Sok ház ég belől, de nem látszik kivül.

Csipkeháza város lakosait szörnyü izgatottságban tartja a folyton ismétlődő tüzesetek nagy száma. A nép nyugtalan, fél a minden perczben kitörhető veszélytől. A harangok tompa zugása most itt, majd amott jelez tüzet. A hüvös, szeles tavaszi éjjeleket gyakorta világitja meg a kiütött tüz kisérteties fénye.

A közvélemény megállapitotta, hogy a várost gyujtogatják, de kicsoda, hiszen rajta még nem fogtak senkit.

Rendőrség, tüzoltóság talpon vannak éjjel és nappal. A nép őrködik javainak biztonsága felett. A szükséges óvintézkedések megtétettek, hogy a kitörő tüz nagyobb mérveket ne ölthessen. Mindez nem elég, fel kell állitani a polgári őrséget is, hogy rendőrök és polgárok egyaránt ügyeljenek a városra.

A kétsor-utczában én is házbirtokos vagyok, kötelességem, ha rám kerül a sor, őrködni s a gyujtogatót elfogni. Igazán helyes gondolat volt a polgári őrség felállitása...

Ajtómon kopogtatnak.

Szabad!

Az utcza-kapitány, egy tisztességes czipészmester lépett szobámba. Székkel kináltam meg.

— Köszönöm, uram, nincs időm leülni, mert hivatalos kötelességben járok.

— A hivatalos kötelességet teljesitő embernek is szabad leülni és ülve adni elő mondókáját.

— Uram, tetszik tudni, hogy a várost gyakori tüzesetek látogatják meg, nem vagyunk biztonságban, ugyanazért polgári kötelességünk a hatóság embereivel együttesen őrködni saját javaink felett. Ezen polgári kötelesség gyakorlása végett ma esteli 8 órától éjféli 12 óráig őrségre kirendelem.

— Tisztelt utczakapitány ur, én tegnap egész éjjel névestén mulattam, holnap lakadalomba megyek, kissé kényelmetlen dolog rám nézve a ma éjjeli őrség.

— Hja, uram, ezt tenni polgári kötelesség, gondolja meg, hogy a város első tisztviselője is őrködött, midőn rákerült a sor.

TÁRCZA.

Madár se száll...*)

Madár se száll, felhő se jár.
Nem hallok hirt felőled...
Néma ajkkal búcsúztál el,
Búcsúztam én te tőled.
De a szivem csak úgy sajgott, viharzott,
Ne is tud meg soha, soha mi van ott.

Fáradt madár, vándor madár
Megzörgeti ablakom.
Messziről hoz üzenetet
Egykedvüen hallgatom — —
Ha a szivnek kétszer nyilni nem szabad,
Mért áltassam boldogsággal magamat?

Sárosi Árpád.

*) Stoll által megzenésitett s a daloegylet hangversenyén Radványi által eléneklett dal szövege.

A játék vége.

Elbeszélés. — Irta: *Olasovsky Lajos.*

— Unatkozom Iza, rettenetesen unatkozom; — szólal meg a bárónő és földhöz csapja a kezében tartott könyvet.

— De kedves urnőm, hiszen most mentek el a látogatók és azoknak, valamint minden ismerősének is az a legfőbb kivánsága, hogy önt mulattassák; — válaszol a társalkodónő, letéve a kezében tartott himzést is, hogy annál nyomatékosabban szólhasson.

— Az ismerőseim ostobák; valamennyi azzal kezdi és azzal végzi a társalgást, hogy a szépségemet magasztalja.

— Mert valóban szépnek találják önt.

— Kedves Iza, te is ki akarod érdemelni a férfiakra mondott jelsőt?

— Nem.

— Én azt szeretném, ha az udvarlóim élénkek lennének és elmés dolgokkal foglalkoztatnának.

— Minden igyekezetök erre irányul.

— De mikor az igyekezetöknél sokkal nagyobb az ostobaságuk.

Iza a himzésére hajlik és ugy tesz, mintha az utóbbi szavakat nem hallaná; a bárónő pedig folytatja a sarkastikus megjegyzéseit.

— A férjem szép, daliás és értelmes, kedves ember volt. De ő is elkövetett egy nagy ostobaságot, azt, hogy igen korán halt meg. En pedig szeretek kacagni, tréfálni, mulatni és nincs rá alkalmam. Valamennyi udvarlóm között Ernő a legostobább. Ha ujra rászánnám magamat a férjhez menetelre, csak öt választanám. Megnyugtató ugyan az asszonyra nézve, ha a férje müvelt, tanult, eszes és erélyes, akaraterős ember; de ha már ilyen nem lehet, akkor legyen egészen ostoba.

— Ernő gróf nem igen örülne, ha a bárónő véleményét hallaná.

— Talál ki valami igazán szórakoztató és mulatságos dolgot Iza; nagyon lekötelezesz.

— Menjünk a szinházba.

— Unatkozni kényelmesebben lehet itthon.

— De nem páholyba mennénk; hanem olcsó helyre, például a második erkélyre.

— És azután?

— Találkozunk jókedvü tanulókkal, akik majd mulattatnak. Valahányszor a bárónő nekem szabad napot enged, este mindig elmegyek a szinházba és mindig a második erkélyre. Van egy jogász ismerősöm, bohó, vig fiu, annak napközben pár sort irok és estére találkozunk. A mi tréfás dolgot a bárónőnek idáig elmondottam, azt mind tőle hallottam. Es milyen hamisitatlan jellem, páratlan kedély és igazi érzés lakozik az én jogászomban; valódi szinarany az egész ember. Előadás után valami kisebbszerü vendéglőbe vacsorálni megyünk és noha az ételek nem drágák, a felszolgálás sem fényes, azért mégis minden kitünő és minden pompásan izlik. Néha annyit nevetünk, hogy oldalnyilalást kapok. A multkor hármunk vacsorája borral együtt került két forint és néhány krajczárba; de nem adnám a legdusabban megrakott asztalért sem.

— Hármatok vacsorája?

— Elfelejtettem megmondani, hogy az én jogász barátomnak van egy elválhatatlan barátja; az is velünk volt.

— Csinos fiu?

— Férfi szépség és a bobóság megtestesülése.

— Folytasd az ismertetésedet.

— A multkor, a hogy hazakisértek, természetesen gyalog, az én Albertem az elválásnál megölelt és meg akart csókolni.

— És te nem engedted? — Kérdezi a bárónő gunyos hitetlenséggel.

— Kisiklottam a kezei közül és avval fenyegettem, hogy megütöm, ha még egyszer vakmerősködik.

— Te kegyetlen vagy Iza; a hetven krajczáros vacsora, meg a vigan elrőpült idő emléke megérdemelt volna ennyi jutalmat.

— Hohó! Nem ők egyenlitették ki az én vacsoraszámlámat. Az a szabály, hogy mindenki maga fizeti, a mit elköltött. E miatt a vig fiuk kezdetben vigasztalhatatlanok voltak; de a mikor kijelentettem, hogy különben nem jövök el, belényugodtak az elhatározásomba.

— És Albert nem is kapott töled csókot soha?

— Lopott, helyesebben rabolt.

— Te természetesen nagyon haragudtál; szól a bárónő jókedvüen kacagva.

— Haragudtam és nagyon erélyes hangon tudattam Alberttel, hogy lopni nem szabad.

— És volt eredménye a te nagyon erélyes tiltakozásodnak?

— Nem. Albert azt válaszolta rá, hogy ha lopni szabad lenne, akkor nem is kellene lopni.

— Milyen arany igazság!

— Albert nagyon gyöngéden ölelt, mikor ujra és ujra megcsókolt; de azért éreztem, hogy a karjai olyanok, mintha vaskapcsok lennének.

— Megütötted?

— Meg, de ugy, hogy inkább simogatásnak vehette és ezért is meglakoltam.

— Hogyan?

— Albert elkomolyodva, azt mondotta, ha egy hölgy az ifját megüti, akkor a sértés helyrehozásának csak egyetlen módja van: meg kell csókolnia a megütött arczot.

— De kérem én már embert állítok magam helyett, mert az ilyen hivatalbeli embernek mégis kényelmetlen féléjszakán át az utczán strázsálni.

— Nem lehet, uram, mindenki maga áll ki magáért.

— Tehát nincs mentség?

— Nincs, uram, nincs!

— Ki lesz a czimborám?

— Fogalmazássy Tihamér, jegyző ur.

— Helyes!

Alig ütötte el a 8 órát a toronyóra, már Fogalmazássy barátommal átvettük az őrséget. Az utcza két oldalán jártunk fel és alá. Szemeinket fürkészőleg hordoztuk a ház fedeleken, betekintettünk minden udvarra, a járó kelőket figyelemmel kisértük.

Az óra elütötte a kilenczet, a tizet semmi gyanus körülmény nem mutatkozott a mi utczánkban. A lakóházak ablakai lassankint elsötétültek, a nép nyugalomra tért. Az utczai járó-kelők mindig gyérebben mutatkoztak. Az őrködés kezdett unalmassá lenni, pedig még két teljes óra volt hátra.

E perczben egy sötét alak surrant el az utcza másik oldalán lévő házak keritésének árnyékában. A nótáriust oldalba löktem, a sötét alakra ő is figyelmessé lett. Lélegzetünket elfojtva, kisértük szemmel az ismeretlen alakot.

— Bizonyára ez a gyujtogató, mondá megrökönyödve a nótárius.

Azt hiszem én is, feleltem önkéntelenül…

Az ismeretlen, gyanus ember egy jókinézésü ház kapuja előtt állt meg, a kapu kilincsét megnyomta, de a zár nem engedett. Mi egy kiálló ház sarkától néztük mindezt. A gyanus ember nyugtalanul tekingetett szét, mint aki vigyáz, hogy bünös cselekményének tanuja ne legyen.

A gyanus ember lassu léptekkel tovább ment, bizonyos távolról követtük őt. Egy utczakanyarulatnál emberünk visszafordult, mi is hasonlólag cselekvénk. Emberünk ismét az előbbi kapu előtt állt meg, ismét megnyomta a kilincset, de az nem engedett. Ekkor egy őz könnyedségével vetette át magát az elég magas deszka keritésen.

Legott a keritésnél termettünk mi is, betekintettünk annak nyilásán és a gyanus ember minden mozdulatára figyeltünk. Az ember fel és alá járt az udvaron.

A jegyző kiáltani akart, de én nem engedtem.

— Törjük be a kaput és fogjuk el a gonosztevőt, mig fel nem gyujtja a házat, mondá izgatottan.

— Várjunk még…

— Nincs idő, mert…

A nótárius e perczben a kaput belökte, mely sarkából is kimozdulva nagy csörömpöléssel hult a földre. A zajra a házbeliek kiugráltak s önként kezdték kiabálni: gyujtogató, gyujtogató!

Pár percz mulva a szomszédok összefutottak, egyik vedret másik vasvillát czipel magával; egyik tüzet kiáltott, a másik a gyujtogatót kereste.

A vélt gyujtogatóban egyik jó ismerősömet ismertem fel, ki sietett fülembe sugni, hogy távolról sem volt szándéka gyujtani, hanem egy az ezen udvarban lakó casinos özvegynél akart látogatást tenni.

Másnap az egész városban elterjedt a hir, hogy én és a nótárius, tegnap éjjel, a gyujtogatót elfogtuk, pedig csak egy szerelmes férfi látogatását hiusitottuk meg.

Csitt-csatt.

Sürgönyök.

Budapest, április 24. (Ered. sürg.) A Hódságon képviselővé választott F e l b a c h ellen a választás megsemmisitése tárgyában a választók egy része kérvényt adott be a parlamenthez, a melynek mai ülésén a kérvény mellőztetett, amennyiben Felbach megbizó levelét még be sem nyujtotta. — B e t h l e n miniszter a Bogyiszló-Fajsz közötti Dunaszakasz szabályozásáról és a gyarmatositás keresztülviteléről törvényjavaslatot nyujt be, a mely éljenzéssel fogadtatott, mire a költségvetési törvény tárgyaltatott. B a r t h a Miklós lobbanó hangon hangsulyozza, hogy az utóbbi 26 év alatt a kormány mennyi mulasztással vádolható és hogy önálló Magyarországról nem beszélhetünk, hogy a kormány a morális járvány ellen mit sem tesz, a mely most országunkat Románia felől ellepi. A magyarországi románok sohasem fognak a magyarsággal assimilálódni, de ezt mi nem is várjuk el, azonban mi azzal is meg lennénk már barátkozva, ha csak ugy gondolkoznának mint mi magyarok. Nem fogadja el a javaslatot. H e g e d ü s előadó zárszava után S z a c s v a y indokolja inditványát.

Ujdonságok.

Jókai és Kassa. A város e hó 27-ére egybehivott közgyülésének napirendjén Jókai Mór a kosorus iró 50 éves irói pályájának országos ünneplése alkalmából városunk diszpolgárrá leendő megválasztása van kitüzve. A város ezzel nyilvánvalóvá teszi, hogy a mi dissonánczia volt egykori képviselőjével a városi lokális érdekek miatt, azt lomtárba dobta és ma csak a költőkirály áll előtte fényes köntösében, a kit a magyar nemzeti litteratura körül 50 éven át szerzett örökbecsü érdemeiért meg kell jutalmaznia, a mint hogy ezt a jutalmat eddig Jókaitól nem tagadta meg e hazának egyetlen városa sem, a hol a valódi kincses érdemet méltányolni tudó polgárság lakik.

Béla napja. K o v á c s y Béla gazdasági intézeti igazgatót nevenapja előestéjén, szombaton a gazdasági tanintézet hallgatói szerenáddal tisztelték meg. A kertet az igazgató lakása előtt tömérdek lampionnal diszitették föl s lelkes éljenzések közöt éltették az intézet népszerü igazgatóját. Este számos tertékü vacsora volt a vendégszerető igazgató házánál, melyen a tanári testület, a gazdasági intézet hallgatói, és mások vettek részt. A tósztokban mint ilyen alkalomkor illik is, nem volt hiány. Másnap délelőtt számos ismerőse, papok, tanárok, köztisztviselők keresték föl Kovácsyt, hogy őszinte szivvel kivánják neki: az isten éltesse a kor legvégső határáig! A városházán szintugy lelkesen éltették a Bélákat: M a d a r á s z, M i h a l i k és C s e l é n y i Bélát. Mi is csatlakozunk a gratulálókhoz!

Közgyülés. Kassavárosa e hó 27-én közgyülést tart, melynek tárgyai:

1. Havi jelentés.
2. Magy. kir. belügym. rendelet az 520000 frt kölcsön ügyében.
3. Magy. kir. honvédelmi miniszt. rendelet egy uj tüzérségi laktanya épitése iránt.
4. Jókai Mór koszorus költőnk 50 éves irói jubileum megünneplése alkalmából diszpolgárnak megválasztása.
5. Szinházi épitési tervezet ujbóli megállapitása.
6. Veszprém városi tüzkárosultak segélyezése.
7. Forgács-utczai 26. sz. három-rózsa épület,
8. miszlókai alsó-malom és telek,
9. szokolyi kovács-műhely,
10. kassa-bélai korosma, állás és kert, továbbá:
11. berki korosma-épület eladása,
12. kis-ladnai szántóföldnek csere-szerződés iránt az 1886. évi XXII. t.-cz. 110. §. értelmében intézkedés.
13. Javaslat egy országos tébolyda felállitása ügyében.
14. Schwartz Irma közs. elemi tanitónőnek tizedéves pótlék megállapitása.
15. Pilát Ferencz s fiának községi felvételi dij leszállitása iránti kérvénye.
16. A három gázló felé vezető uton egy uj vámház épitése.
17. Adóvégrehajtói létszám sorozatának megváltoztatása.
18. Főkapitányi helyettes ügykörének megállapitása.

A régi dalegylet vasárnap este a Schalkház termében dalestélyt rendezett, a mely mintegy bucsuztatója kivánt lenni a dalegylet kötelékéből kilépő S t o l l Károlynak, a ki innen Kassáról — ohajtjuk hinni csak rövid időre — Tiszai társulatával Debreczenbe távozik. A dalosoknak e je.es tagja megérdemelte, hogy az egylet alkalmat adjon neki a szinházon kivüli területen is bucsut mondani annak a nagy közönségnek; a melynek nehány éven át ugy is mint szinész, de ugy is mint finom elegáns modorn férfiu a társadalom egyes köreinek tagja, rokonszenvét birta. Kedvessé tette ez estét az a körülmény is, hogy ezen Stoll egy saját szerzeményü melódikus és emelkedett dalban mondotta el bucsuját, a mely nem is téveszette el hatását és a közönség viharos éljenző tapsban adott kifejezést elismerésének, talán még inkább megnehezitve a bucsuzónak a választ attól a közönségtől és barátoktól, a mely és a kik előtte annyira kedvesek. Sorra véve a müsort, hallottunk Hubertől négy magyar dalt, a melyek nyitányul hangzottak föl, de a melyek egy-két előre siető hang hibájából némi diszonánczia val adattak elő. Stoll ezt szólója Mendelssohn „a dal rezgő szárnyain“ mélabus akkordjaiban, mig Schubert a posta vig dallamu poémájával a dalos szépen csengő tenórjában ép oly nagy hatást tettek, mint a S t o l l, S c h ü r g e r és H a n u s o v s z k y Ferencz urak által énekelt Lincke-féle hármas „Auguszta“ czim alatt, melyet meg kellett ismételni. Szép volt Rieger Borus az ég határa kezdetü, kara is. Majd R a d v á n y i Dezső egyleti tag S t o l l kisérete mellett elénekelt Renée ária Verdi álarczos bál operájából és Stoll Madár se jár, felhő se száll népdala, melynek szövegét S á r o s i Árpád munkatársunk és ügyes poétánk irta. Utolsó száma az estének ismét S t o l l szerzeménye volt s pedig négy magyar népdal — jó régi — zenei kompillácziója, a mely élénk tanuságot tesz S t o l l zeneirói egészséges vénájáról. E számot zajos tapsra meg kellett ismételni. Az dalestélyt egy kis, de annál jókedvübb tánczra rekesztette be.

A milleniumi kiállitásra delegált kassavidéki bizottság P é c h y főispán elnöklete alatt hétfőn délelőtt tartotta alakuló-gyülését, a melyre a vidéki tagok a kereskedelmi és iparkamara egész területéről

---

— Te pedig vonakodtál ezt megtenni.

— Legkevésbé sem és az én szivemnek is öröme volt, amikor láttam, hogy a készségem megörvendezteti öt.

— Hogy hivják Albertnek a barátját?

— Bágyoni Berti.

— A dusgazdag Bágyoni fia?

— Igen.

— És annak a fia a második erkélyre jár?

— Igen; mert az öreg Bágyoni nagyon egyszerüen és igen szigoru elvek szerint neveli a fiát. Az öreg azt véli, hogy a fiatal embernek nem szükséges megtanulni a pazarlást, hanem igenis a takarékoskodást. Nem ellenzi a mulatást, de azt mondja, hogy diák-embernek nagyon tisztességes hely a második erkély.

— De hogyan megyünk el a szinházba?

— A lehető legegyszerübben öltözve és semmiesetre sem kocsin.

Irok Albertnek és helyet tüzök ki, a hol találkozunk. O és a barátja majd ott várnak ránk és együtt megyünk a szinházba, még pedig igen korán, nehogy a későn jövő ismerősökkel találkozzunk.

— De ha előadás után a vacsorához és onnan haza kisérnek, megtudják, hogy kik vagyunk.

— Én mindig ahhoz a roppant nagy bérházhoz kisértetem magamat, a melyben a nagynénémen kivül még vagy ötven család lakik, de a nagynéném nevét nem mondottam meg. Ha a nagynéném még ébren van, bemegyek hozzá néhány szóra; ha pedig már lefeküdt, lejövök, kibocsáttatom magamat a kapun, a ház előtt állomásozó fiakerek közül előszólitok egyet és hazakocsizom.

— Tudod-e Iza, hogy ez veszedelmes játék?

— Tudom; de azt is tudom, hogy nagyon mulatságos; valamint azt is tudom, hogy Albert vagyonos szülék gyermeke és ha feleségül vesz, azzal ő nem veszit, én pedig nyerek.

— A bárónő a fejéhez kap, mint akinek hirtelen valami jó eszméje támadt, azután megszólal:

— Iza, te azt mondottad, hogy Berti az öreg, és gazdag Bágyoni fia.

— Igen.

— Bizonyosan tudod?

— Bizonyosan.

— Irj Albertnek rögtön és mindjárt ma este menjünk el a szinházba. De ird meg, hogy Berti is eljöjjön.

*

Az ismerkedés megtörtént.

A bárónő és Iza ezután minden negyed-ötöd nap találkozott a két vig fiuval.

A bárónő rendkivül mulatságosnak találta, hogy ő gyalog jár a szinházba és ott olcsó helyről nézi végig az előadást; még mulatságosabbnak találta azt, hogy oly helyen vacsorál, a hol nem ezüst, hanem csak egyszerü, fanyelü eszközökkel teritenek; de legmulatságosabbnak a vig fiukat találta. Kitünően mulatott a társaságukban.

A megismerkedés után mintegy három hó mulva a bárónő együtt van ugyan Izával, de mélységesen hallgat mindakettő már félóra óta. Valami nyomja a szivét mindakettőnek; beszélni szeretnének, de mintha még tartogatnák a gondolataikat.

— Ernő gróf ma megkérte a kezemet; szólal meg végre a bárónő.

— Ah! És mit válaszolt neki a bárónő?

— Egyelőre semmit.

— Hogyan?

— Körülbelül azt mondottam, hogy várjunk, és ha bizonyos idő mulva a gróf még mindig azt hiszi, hogy szeret, akkor ismételje a kérését.

Nehány perczre csend áll be, melyet ismét a bárónő tör meg.

— Ernő nagyon le volt verve és nagyon kért, hogy némi reményt adjak neki.

— Nos, megtettte a bárónő?

— Miért ne?

— Tehát elhatározta magát a bárónő?

— Még korántsem; mert terveim vannak Bágyoni Bertivel.

Iza bámulva tekint az urnőjére és nem válaszol.

— Tudod-e, hogy az öreg Bágyoni jegyben járt az anyámmal?

— Nem.

— Igen és a vén bolond lépett vissza, ami sok kellemetlenségre adott okot. Milyen eredeti dolog lenne az, ha most a fia az ő egykori arájának a leányát venné el.

— Bágyoni Berti igen jóravaló, derék, becsületes fiu.

— Igen, igen; de azért nekem mégis jobban tetszik a te Alberted.

Iza megütközve tekint az urnőjére; mintha azt akarná kifejezni, hogy nem érti a mondottakat.

— Ugy van; — folytatja a bárónő; — nagy kedvem lenne Albertet töled elhóditani.

Az Iza szemei pillanatra vésztjóslóan villannak meg; de csak pillanatra. Hanem e villanásból a bárónő észre vehette volna, hogy a tréfája nagyon rosz és ha nem tréfa, akkor meg még roszabb.

*

E jelenet után egy hét mulva Iza már nincs többé a bárónőnél, elhagyta öt; de a vig fiuk: Albert és Berti is elhagyták a fővárost. Atyáik névtelen levelet kaptak, melyben az ismeretlen levéliró arról értesiti öket, hogy a fiaik rosz utra tértek. Az öregeket féltő aggódásuk birta rá, hogy eljöjjenek megtudni a valót és miután meggyőződtek, hogy a gyermekeik nyugalmára és boldogságára tanácsosabb, ha nem maradnak Budapesten, hazavitték öket. Otthon azután mindakét vig fiu szülei gondoskodtak róla, hogy a gyermekeik ne kivánkozzanak vissza elhagyott imádottaikhoz. Sem a bárónő, sem Iza nem találkoztak velök többet. Iza tehát roszul számitott, mikor a névtelen leveleket irta; mert ő irta azokat a vig fiuk szüleinek. Albertet, akit nagyon féltett, elvonta ugyan a bárónő köréből; de önmaga is elveszitette öt. Az Albert hüsége ugylátszik nem volt nagyon szilárd.

A bárónő elhatározta, hogy most már meghallgatja Ernő gróf kérését. Tollat ragad és lázas sietséggel ir neki. Csakhamar megkapja a választ, amelyben Ernő gróf könyörtelen gunynyal tudatja, hogy ő ugyan meglehetősen ostoba, de annyira még sem ostoba, hogy a kérését megujitaná. Lemond róla.

A bárónő a válasz vétele után sietve elhagyja Magyarországot és nem kivánkozik vissza soha többé oda, a hol veszedelmes játékával ilyen csufosan megjárta.

teljes számban megjelentek. Az elnöki megnyitó után Deil Jenő kamarai titkár előadó a kiállításra vonatkozó miniszteri iratokat, majd a 91 tagból álló bizottság névsorát olvasta föl, mire a bizottság megalakultnak jelentetik ki, a melynek alelnökeiül id. Novelly Sándor kamarai és Berzeviczy Egyed gazdasági egyleti elnök egyhangulag választatnak meg. Siposs Andor Gyula gyáros és kamarai tag indítványt tesz, hogy a bizottság a sajtó képviselőit is vonja bele érdekkörébe, hogy igy a bizottsági tevékenység a közérdek szempontjából a nyilvánosság előtt is befolyást gyakoroljon mindazokra, a kikre a kiállítás számot tart. Péchy főispán elnök ezt föllösegesnek tartja, mert nézete szerint a sajtó hazafias intenciója e nagyhorderejü nemzeti ügyet amugy is lelkesen fel fogja karolni és a bizottság működéséről tájékoztatni fogja a nyilvánosságot, mire Berzeviczy Egyed közbevetőleg megjegyzi, hogy a bizottság üléseiről a sajtó kimeritő tudósitásokkal láttassék el hivatalból. Határoztatott ezután, hogy a bizottság három csoportba osztassék s pedig müipar és oktatásügy, melynek elnöke Myskovszky Viktor, gazdaság, melynek Berzeviczy Egyed az elnöke, kereskedelem és ipar elnöke id. Novelly Sándor. Ezután Péchy főispán vezetése mellett vármegyei bizottságok alakittattak s pedig Sárosra Szinyei-Merse alispán és Bielek László alelnökök, Zemplénre gróf Andrássy Sándor Homonnán, Dókus Gyula Ujhely alelnökök, Ungbra dr. Novák Endre, Kende Péter alelnökök, Szepesre Genersich Tivadar és Aradi János alelnökök. A bizottság által igényelt nyomtatványok költségeit a kereskedelmi kamara fedezi. A megalakulás ezzel befejezve lévén, elnök a gyülést berekeszti.

A maláta-gyár — a vasárnap Péchy főispán elnöklete mellett tartott népes konferenczia határozata szerint — Kassán fog felépittetni. Számos indok hozatott föl ugyan Forró-Encs érdekében, de sokkal több szól Kassa empórikus sulya mellett, a mely egy iparvállalat természetes fejlődése körül a mérlegbe esik. A hely megválasztása után, az alakulás kérdése tárgyaltatott és a nyomban eszközölt aláirások alig nehány perez alatt 38000 frtot jegyeztek kötelezőleg. A vállalat 300000 frt alaptőkét igényel, a melyből 200000 frt a gyár létesitéséhez kell, mig 100000 frt forgó-tőkének vétetik. A gyár üzeme egyelőre közép termelő-képességgel indul meg és évi átlagban 300 waggon maláta készitést tervez, de a berendezés aképen lesz szituálva, hogy minden ujabb befektetés nélkül az üzemet 500 vagonig rakományig fokozhatja. A tervezők tudatában vannak is, hogy a kormány az uj gyári vállalatokkal szemben törvényileg biztositott kedvezményeket, a mint azt elnöklő főispán magánuton vett biztositás alapján konstatálta, e gyárnak a legmagasabb mértékben meg fogja adni, meg vannak győződve arról, hogy ez a vállalat, a mely semmiféle hullámzásnak alávetve nincs, a legnagyobb bizalmat érdemli meg és felvirágzása iránt semmi kétség sem támasztható, ezen okból remélhető, hogy a nagy közönség a részvény-társaság megalakitását itt idegen pénz hozzájárulása nélkül lehetővé fogja tenni. Az alakuló konferenczia végezetül megválasztotta a szindikátust, a melynek feladata a maláta-gyár megalakulására vonatkozó előzetes munkálatokat megtenni, az aláirási felhivást közrebocsátani, és a kész tervezettel az általa egybehivandó közgyülés elé lépni, a melyben aztán a vállalat végérvényesen meg fog alakulni. Az előkészitő-bizottság következő alapitó-részvényesekből áll: elnök Péchy Zsigmond főispán; tagok Szakmáry Károly, Fiedler Károly, gróf Zichy Andor, Jaulusz Izidor, Putnoky Elemér, Hajós Emil, id. Novelly Sándor, Slachta Kálmán, Ries Lajos, Hedry Lőrincz, dr. Brósz László, dr. Engl Jakab, Kress János, Wirthschafter Bertalan. Végül megjegyezzük, hogy egy részvény 200 koronában állapittatott meg, alapitó-tag lehet, a ki 10 részvényt jegyez.

Közegészség. Felmerült panaszok folytán a főkapitány elrendelte, hogy nemcsak a tejpiaczon, de a tejelárusitó üzletekben is vizsgálják meg a tejet. Dr. Vandracsek rendőri orvos sorra vizsgálja a tejüzleteket.

Izgató irat. A román liga ismert „Replica“ czimü magyarellenes lázitó röpiratot angol nyelven csempészik. A kassai kir. ügyészség jelenlegi vezetője dr. Liszy erről tudomást kapva, átiratban kereste meg a rendőrhatóságot, hogy e röpiratot, melynek czime: „The roumainian question in Transylvany and in Hungary“, előforduló esetben foglaltassa le és e tényről az ügyészséget értesitse, mire esetleg a könyvárusok figyelmét felhivjuk, nehogy jóhiszeműleg kellemetlenségbe jussanak.

A kassai dalkör évi közgyülésének határidejéül f. hó 30-ának délelőtt 10 és fél órája, a helybeli polgári társaskör (Löcsei ház) helyiségébe kitüzetvén; arra ugy a pártoló, mint a működő tagok ezennel tisztelettel meghivatnak. Tárgysorosat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány évi jelentése. 3. Pénztáros s szertáros jelentése. 4. Tisztikar megválasztása. 5. Költségvetés megállapitása. A választmány.

Halálozás. Kostein Ferencz, ny. fogházfelügyelő neje szül. Hizsnyay Anna e hó 23-án 76 éves korában meghalt. Temetése a kassai disztemetkező-intézet rendezésében tegnap délután ment végbe.

Orfeum. A Schalkház termében jelenleg Fülöp és Kessler urak igazgatása mellett orfeum-társulat működik, a mely hétfőn tartotta első előadását. Sok tagja van, de a sok között csak kettő bir némi jelentőséggel a gyakutlatlan deszkákon. Az egyik Lieblich Lola kisasszony, a ki csinos alakjával ügyes játékot és éneklést párosit, a másik James Jigg bohócz és karrikatura rajzoló, a ki egy másodpercz alatt találó vonásokkal rajzol meg komikus és jellemzetes alakokat önjával. Mindketten osztatlan elismerésben részesültek a szép számu közönség részéről, mig a többi, tán kisebb méretü helyen jobban érvényesülne, de a Schalkház nagy termében hangjuk elvész, és igy konstatálhatjuk, hogy az Európában levő orfeum kisebb igényeivel e nagyhangu orfeum-társaságot fölülmulja.

Férfi-ruha. Goldberger S. most nyitott férfi ruha-üzletére vonatkozó hirdetést figyelmébe ajánljuk olvasóinknak.

Szalon-garnitura, ebédlő asztal és egy nagy tükör megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba küldendők.

A szerető boszuja. Kegyetlen boszut állt egy hidas-németi leány csapodár szeretőjén. Eszrevette, hogy a legény eljárogat más felé is, a hol csinos leányt lát a kapuban és többnek teszi azt a hüségi esküt, a mit az neki tett és minden este tesz. Rettentő elkeseredés fogta el szivét és oly cselekedetre ragadtatta magát boszujában, a milyen a bünesetek annáleseiben századokon keresztül egyszer-egyszer fordul elő. Szerelemre gerjesztette hütlen szeretőjét és aztán éles késével éktelenül megcsonkitotta őt férfiasságában. A legény belehalt. A leányt szombaton kisérték be a kassai törvényszéki fogházba csendőri fedezet alatt.

Veszett eb Miszlokán. A mosónék országában — Miszlokán — egy kóborló veszett eb 3 gyermeket mart meg e napokban. A gyermekeket, a kezelő orvos Högyeshez küldte Budapestre.

Zálog. Weinstein R. főutczai zálogos a nála régebben lejárt zálog-tárgyakat május 4-én nyilvános árverésen eladatja, de humánus elve itt is előtérbe lép és puszta kivánságra az anyagi helyzetben nem levőknek tárgyaikat jobb időkre félreteszi.

Hibaigazitás. Vasárnapi számunk „Tárcza“ rovatának élén álló költemény nyolczadik sorába egy borzasztóan értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. E kérdéses sor, mely hibásan igy hangzik: „S pedig lesz ujra, miként télbe' volt“ — ekként van jól: „S hideg lesz ujra...“ stb.

Apróságok.

A hadsereg-szállitója.

Egy éltes nő be akar menni a kaszárnyába.

Tiszt: Mit keres? Kicsoda ön?

Nő: Én a hadsereg egyik szállitója vagyok.

Tiszt (mosolyogva): S mit szállit ön — a hadsereg részére?

Nő: Hét év alatt hét fiamat, szállitottam be katonának.

—

Nem csekélység.

— Ugyan mondja meg ügyvéd ur, — fordul a biró a felperesi ügyvédhez — hogy tudnak oly elkeseredett pert folytatni, hiszen az egész csekélység — egy kut miatt?

— Ez nem csekélység biró ur — válaszol az ügyvéd — mert mind a két fél borkereskedő.

—

Ami borsosabb.

Vendég: Hallja vendéglős, panaszom van, a káposztás rétes nem elég borsos!

Vendélős: Várjon addig uram, mig a számlát elkészitem.

—

A menházban.

Két nyolczvan éven felüli aggastyán beszélget: „Ej, ej, szegény öregem, ugy látszik, te is már nagyon keresed a szavakat.“ — „Igen, csakhogy én meg is találom. Ez kettőnk közt a különbség!“

—

Rendszeretet.

Ég a ház; a lakók menekülnek.

Férfi: Mit sürögsz-forogsz még te asszony! Siess, mert megsülsz mint a liba!

Nő: Hagyj békét! Csak egy kicsit rendbe hozom a szobát, hogy ne legyen igy össze-vissza minden, ha a tüzoltók betalálnak jönni.

—

Tudos nő, tudatlan férj.

Reggel felé vetődött haza a tudákos nő férje a kártyaasszaltól.

— Tudom, hogy ismét kártyáztatok, kiált elkeseredve a parlagi férjre. Oh, az a Mammon! egészen tönkre tesz benneteket!

— Nem, édes lelkem, — kérdezd meg csak Dercsik Gyurkát, vele ferbliztem az egész éjjel; az az ur, a kit te emlegetsz ott sem volt.

—

A drága köröm.

Lord Puddingtown elvágatta egy lábát, hogy szintén csak egy lábbal biró eszményképét nőül vehesse. A mütét után egy év mulva találkozik a mütő orvossal, a ki igy bókol neki:

— Reménylem, lordságod boldog?

— Ah, nem, sőt válunk, a válóper már fél éve folyik.

— Hogyan lehet az Sir?

— Képzelje doktor! Itt a balkezem kis ujján szeretem ezt a gyönyörü hosszu körmöt, már két év óta ápolom, és ő azt akarja, hogy ezt levágjam. Nem én, inkább elválok.

—

A házasság-közvetitőnél.

— Higyje el, asszonyom, hogy kitünő a házasság, a melyet ajánlok... Leánya boldog lesz, mert a férfi nagyon derék jó ember.

— Igen, de elvált első nejétől. Tudja-e az okát!

— Hütlenségen kapta feleségét.

— Ah!... ha ő olyan természetü, akkor ne is beszéljünk többé róla!

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Az talán csak ugy tünik fel előtte. Egy tárgy, melyről az ember önmagának és másoknak szünteleniül beszél, utóvégre annyira rögeszmévé válik, hogy az illető nem képes azt valódi érzelmétől megkülönböztetni. Férfiaknál nem hiszek oly könnyen valódi szerelmet.

— Én még is ismerek valakit, — szólt közbe Komlóssy — ki biztositani szeretné valódi szerelméről.

— Nem érzi? Itt nagyon meleg van, — jegyzé meg Paula kitérőleg. — Nincs melege? Azt hiszem jó lenne, ha a kertbe mennénk a társasághoz.

— A kertbe... igen, — mondá Komlóssy, — de nem a társasághoz, mert szeretnék önnel valami fontosat közölni.

— Arra még van idő, — felelé Paula, mialatt igyekezett Komlóssy oldala mellől előre hálni.

Komlóssy karját nyujtá, de Paula nem fogadta el.

— Köszönöm, — mondá — biztosabban járok egyedül.

— Pedig szeretnék egész életén át támasza lenni, — jegyzé meg Komlóssy hévvel. — Az első pillanat óta mióta megláttam.

— Vigyázzon, itt lépcsők következnek — szakitá félbe Paula.

S mielőtt Komlóssy mondatát bevégezte volna, már a kertben volt.

A képviselő sógornőjével nyomon követte őket. Paula már eltünt szeme elől, de vendégét még meglátta.

— Köpeczi ur! Köpeczi ur! — kiáltott feléje.

— Köpeczi az én lenném, — gondolá Komlóssy. — Már magam se tudom, ki vagyok és éppen most, midőn nyilatkozni akartam, akkor kell akadályként közbelépni a képviselőnek. Hogy az ördögbe, — káromkodék magában.

Nem használt semmit. Kénytelen volt visszafordulni és megnyugodni a sors végzetében.

— Köpeczi ur, tanár, festő, sportsman — szólt a képviselő ur, Komlóssyt sógornőjének bemutatva.

Komlóssy az aggszüzzel nehány udvarias frázist váltott, mely a szép időre és a kellemes helyiségre vonatkozott.

— Itt valóban szép, — felelé Berta — és a nyugalom nagyon jól esik szivemnek. Ha az ember lelkileg szenved, ugy a magány szükségessé válik.

— Már ez is a lelki fájdalmon kezdi, — mormogá magában a képviselő. — Ez az örnagyhoz illik. Ezek versenyezhetnek a sóhajtásban.

Ha a farkast emlegetik, a kert alatt kullog! Mert alig emlitették az örnagyot, már is feltünt bus arcza a közeli bokrok mögül.

— Az alkalom nagyon kedvező, — mondá a házigazda Bertához. — Megismertetlek egy szenvedő társsal. Magyary József örnagy! Marosi kisasszony, kedves sógornőm!

Berta a meglepetéstől majd hogy a föld alá süllyedt, az örnagy pedig szoborként állt bámultában.

— Mily zavarban vagytok, — folytatá a képviselő. — Talán régi ismeretség és e váratlan találkozás... pardon, ugy nem akarlak háborgatni. Ha kicsevegtétek magatokat, jöjj fel a terembe. Berta, addig fölkeresem ifjukori barátom fiát és szintén bemutatom.

— Én pedig ezalatt egy fordulatot teszek a kertben, — mondá Komlóssy, szintén eltávozva.

Berta és az örnagy a meglepetéstől még mindig nem birtak szóhoz jutni.

— Ön az valóban? — kérdé végre az örnagy. — Én önt régen holtnak véltem, régen.

— És én évekig azt képzeltem, hogy ön a halált kereste, mivel el voltam veszve önre nézve.

— És most ön élve áll előttem, — mondá az örnagy, — tehát a borzasztó lelki kinokat hiába szenvedtem át.

— És én hiába sirtam, — sóhajtá Berta. — Forró könyek között koszoruztam meg minden évben halottak napján arczképét.

— Metsző fájdalommal keblemben, kerestem minden temetőben sirkövét. Berta, ha ön engem szeretett volna, nem szabadna az élők sorában lennie.

— Ha önnek lett volna szive hozzám, meghalt volna értem.

— A manóban is, — türelmetlenkedék az örnagy — én legalább megkisérlettem, de nem akart sikerülni. Ha ön megtartotta volna szavát, talán idővel sikerült volna. E szószegését nem bocsáthatom meg önnek.

A csalatkozott szerelmesek közti vita még tovább tartott és nagyobb mérvet öltött volna, ha Adél nem jön közbe, ki az örnagyot az iménti amaz ürügy alatt hagyta el, hogy Berta nagynénjének virágot szed.

Berta legott sirva borult karjába.

— Ah! — zokogá, a férfiak mind hamisak, mind hitszegők! Sziveden akarok vigaszra találni.

— Akkor én mást keresek magamnak, — mormogá az örnagy magában és elsompolygott.

Mig ez a jelenet a kertben játszódott le, azalatt a kert tulsó végén Komlóssyval történt valami, ami magában véve csekélység ugyan, de könnyen nagy horderejü lehetett volna.

Amint emlitettük, a kert végében sétált. Szándéka volt Köpeczinek jelt adni, hogy a képviselő keresi.

Hogy tehát barátját figyelmeztethesse, egy marok port vett fel és az ablakra dobta.

Az ablak kinyilt és azon Köpeczi volt látható.

— A képviselő jön errod után tudakozódni, — szólt hozzá Komlóssy. — Töröld meg jól szárazra, mert sógornőjének lesznek bemutatva; én már részesültem ebben a szerencsében. Saison passé! Tökéletes szomoru fűz, lengő hajfürtökkel.

— Ustobaság! — felelt Köpeczi és becsapta az ablakot.

Komlóssy tovább sétált, gondolatában Paulával foglalkozva, akit még mindig a házi kisasszonynak tartott, midőn egy csengő hang felrezzenté, mely közvetlen közelében volt hallható.

E hang a kis Margité volt.

— Bácsi! — mondá, — haragszom rád.

Komlóssy oda nézett.

— Te hazudtál, — folytatá a kicsike.

Komlóssy mosolygott. „Gyermekek és bolondok igazat mondanak," gondolá, mennyit hazudtam és menynyit fogok még hazudni, mig elérem czélomat. De mégis kiváncsi volt megtudni, mi gáncsolni valója van a kicsikének.

— Mit csináltam? — kérdé.

— Hazudtál! — ismétlé a gyermek. — Azt mondtad, hogy a mamának petrezselymet fogsz hozni és nem hoztál.

— De igen, — válaszolt Komlóssy kómikus komolysággal. — Mamád maga vette el tőlem.

— Az nem igaz! — felelt a kis Margit. — Itt áll a mama, kérdezd meg.

Komlóssy mindenfelé kereste szemével a szép özvegyet, de nem látta.

— Bohó vagy, — mondá. — Hát hol a mamád?

A kis Margit ujjával mutatott egy nőre, ki a kertész lakás előtt állt.

— Az a mamám, — mondá.

Komlóssy odalépett.

— Kié ez a kicsike? — kérdé.

— A mienk, — volt a válasz.

— Ön nem ért engemet, — magyarázá Komlóssy, — nem azt kérdem, hogy a házhoz tartozó-e, hanem hogy kinek a gyermeke?

— Hát az enyém! — mondá a nő még határozottabban.

Komlóssy meglepetve és kétkedve nézett a nőre.

— Ön az anyja? — kérdé ismételten.

— Talán csak szabad anyjának lennem? — felelt boszusan a nő és bement a házba.

— Látod, hogy hazudtál, — mondá a kis Margit — te csunya bácsi.

Komlóssy megakarta fogni, de a kicsike a házba surrant, a hol az ajtó mögé bujt.

Margit nem volt a szép özvegy gyermeke. Egy kis kombináczióval maga is rájöhetett volna. Föltünhetett volna neki, hogy a hölgy sokkal fiatalabb, semhogy két ily idős gyermek anyja lehessen. Mi ok késztethette reá, hogy körülményeit másként mutassa. Megközelithetlenné akarta magát tenni, vagy pedig e csel által uj környezete jellemét akarta fürkészni? Kit illetett a játék? Barátját vagy őt?

— Mindegy, — mondá magában — az én szivem vértezett az özvegy ellen, talán jelen tapasztalatom barátomnak hasznára fog válni.

Komlóssy fölkereste barátját, hogy tudósitsa tapasztalata felől. Szobájában találta őt, amint vázlat füzetébe rajzolt.

Női fej volt, amit Köpeczi rajzolt. A vonásai nagyon hasonlitottak Adélhoz.

— Már annyira vagy? — mondá Komlóssy. — Tehát már szivedben hordozod e képet? Ugy látszik, a dolog komolylyá lesz, te nősülni akarsz.

— Még annyira nem vagyunk, — felelé Köpeczi. — Nem tagadom, hogy érdekel, de a gyermekek…

— Éppen arról akartam veled beszélni — szakitá félbe Komlóssy. — A gyermekek mástól vannak.

— Komlóssy! az nem igaz! — szólt Köpeczi megrettenve. — Ne légy oly kegyetlen, ne rombold szét hitemet.

— Nono, ne tüzelj — folytatá Komlóssy. — Hadd végezzem be. Azt akartam mondani, hogy a két gyermek másé, ha igy jobban érted.

— Mit jelentsen ez?

— Azt jelenti, hogy nincs is gyermeke. Azok képzeltek.

Biztos forrásból tudom.

— Honnét?

— Az az én titkom marad. Neked elég annyit tudnod, hogy Toronyiné asszony gyermektelen özvegy.

— És kié a gyermek?

— A kertészé.

— Jól van, eleget tudok. Fogadd köszönetemet közlésedért. Ha a házikisasszony iránti szerelmedben segélyedre lehetek, számits reám. De most hagyj magamra, be akarom végezni vázlatomat. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság Budapesten.

Az első hazai biztositó-társaság, mely kizárólag baleset- és munkásbiztositásokkal foglalkozik.

1.000.000 korona teljesen befizetett alaptőke.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság

Elfogad **baleset** elleni biztositásokat **halál esetére, állandó és mulékony munkaképtelenség esetére** és pedig:

I. Egyénenkénti biztositásokat a hivatásszerü foglalkozás közben vagy azonkivül ért balesetek ellen;

II. Mindennemü baleset biztositásokat szárazföldi és tengeri utazások tartamára;

III. **Csoportos** baleset-biztositásokat;

IV. **Szavatossági kötelezettségek** biztositását.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság baleset-biztositásokat 18—60 életévek közt a biztositandók nemére való tekintet és orvosi vizsgálat nélkül a legjutányosabb dijak mellett eszközöl.

Több évi biztos tásoknál a társaság rendkivüli előnyöket nyujt.

Példa: Egy ügyvéd, bankár, irodahivatalnok, kereskedő, tanitó, pap, szerkesztő dijtétele az I. koczázati osztály szerint a következő biztositásokért és pedig:

5,000 korona után halál esetére	á 0.50‰ =	korona 2.50
15,000 „ állandó munkaképtelenség esetére	á 0.70‰ =	„ 10.50
5 korona napinkinti kártalanitásért ideiglenes munkaképtelenség esetére á korona 1.40		„ 7.—

a biztositásnak egy évre való kötése esetén . korona 20.— fizet

a biztositásnak öt évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint . . . . . korona 18.— „

a biztositásnak tiz évre való kötése esetén (évi dijfizetéssel) évenkint . . . . . korona 16.— „

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság elvállalja továbbá **szerényebb anyagi viszonyok közt élő egyének**, mint tisztviselők, segédhivatalnokok, kisiparosok, munkások, stb. életbiztositását **csekély heti dijfizetésekkel**:

I. Halálesetre élethossziglan tartó dijfizetéssel;

II. Halálesetre korlátolt tartamu dijfizetéssel;

III. Halál és élet esetére korlátolt tartamu dijfizetéssel;

IV. **Gyermek (kiházasitási)** biztositásokat korlátolt tartamu dijfizetéssel. Példa:

Egy 30 éves egyén az I. táblázat szerint 20 fillér (10 kr.) heti dijért biztosithat halál esetére 316 korona (158 frt) tőkét, 40 fillér (20 kr.) heti dijért 2×316=632 korona (316 frt) tőkét, 60 fillér (30 kr.) heti dijért 3×316=948 korona (474 frt) tőkét, 1 korona heti dijért 5×316=1580 korona (790 frt) tőkét.

Bővebb felvilágositásokat a prospektusok nyujtanak, melyek a társaság igazgatóságánál, továbbá az **Első Magyar Általános Biztositó-Társaság — a Bécsi biztositó-társaság és a Magyar-Franczia biztositó-részvénytársaság** minden ügynökénél — mint a Nemzeti Baleset- és Munkásbiztositó Részvénytársaság képviselőinél — kapható és kivánatra bárkinek ingyen és dijmentesen megküldetik. 87 3—3

HIRDETÉSEK.

Alulirott budapesti bankczég **PÉNZELŐLEGET** ad. sorsjegyekre és értékpapirokra mérsékelt kamatláb mellett. Közvetlr **5% ELŐLEGEKET** legrövidebb idő alatt. **Földbirtokokra és budapesti házakra** 1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat, tőke törlesztési hányad és kezelés beleértve.) Átvesz **tőzsdei megbizásokat**, a legpontosabb kivitelről biztositva 82 3—6

LUSZTIG MIKSA

banküzlete: Budapest, Váczi-körut 43. szám.

Alapittatott 1885. **Telefon sz. 1070.**

Orfeum Európa szálloda.

Ma és mindennap

nagy előadás

Pausdorfer L. dalkómikus vezetése alatt.

Mindennap uj és választékos müsor.

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

107—22

Üzlet-meynyitás.

Van szerencsém a nagyérd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **malom-utcza 5. sz. a.** egy

férfiruha-készitő üzletet

nyitottam.

Számos előkelő bel- és külföldi szövetgyárosokkal való üzleti összeköttetéseim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy legfinomabb divat-kelméket és hozzávalókat raktáron tarthatok, s mivel a legujabb divatlapokat járatom, ennélfogva igen tisztelt megrendelőimnek ugy a legdivatosabb, mint a legjobban kiállitott és jutányos árak mellett számitott ruhákkal szolgálhatok.

Ugyszintén készitek mühelyemben a legujabb divatlapok szerint ruhákat **hozzám hozott szövetekből is** a legolcsóbban.

Tisztelettel

121 1—3 **Goldberger S.**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Árverési hirdetmény.

Tisztelettel tudomásra hozom, hogy a **lejárt** és nem prolongált zálogok

május 4-én

és 5-én nyilvános árverésen eladatnak.

Tisztelettel

Weinstein R.

fő-utcza 87. sz.

☛ Azok kivánságára, kik zálogtárgyaikat most képtelenek prolongálni, a tárgyak készségesen félretétetnek és nem adatnak el. 122 1—2

Kockázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | **Butorkelmék és szőnyegek** | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék | Portiérek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

70 15—30 **Legolcsóbb szabott árak** Divánkatakarók

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi április 28. 49. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.,
hova a lapot érdekelő küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik Á. Béca Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Bernát Turó-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Tisztúl a lég.

(***) Hogy a szélsőbalnak a nemzeti párttal való összehabarodása mily természetellenes állapot volt: az már e lap hasábjain is többször be lett bizonyítva. A tűz a vizzel sohasem fért össze. S nem kellett hozzá éles ész, hogy meglehessen jósolni, miképen annak a mesterkélt összetákolásnak, a melyet sokan nagy hangon „fegyver-barátság“-nak is neveztek, előbb-utóbb bomlás lesz a vége.

Azóta főként, a mióta az egyházpolitikai kérdések felszínre kerültek, mindinkább kezdtek a függetlenségi párton tudatára jönni annak, hogy a lényegében tulságosan is ellentétes két párt — a függetlenségi és nemzeti — nem haladhat soká egy uton, ha csak egyik a másiknak fejére nem akar nőni. — A két párt közti elhüdegülés ideje végtére csakugyan elérkezett.

Mióta a függetlenségi és 48-as párt Eötvös Károlyt választák meg klubjának elnökéül — olvassunk egy rendesen jól informált fővárosi ujságban — szemlátomást csökkent a sok baukettel és sok tósztal megpecsételt fegyverbarátság a nemzeti és a függetlenségi párt között. Volt-e elhidegülésben személyi iudok Eötvös Károly és Apponyi közt; vagy épen — mint némelyek tudni vélik — itt is vallásbeli momentumok szerepeltek: azt bajos volna konstatálni. De az tény, hogy a függetlenségi és 48-as párt, rövidebben szólva a szélbal, Polónyit és társait kivéve, hovatovább nyilt ellenzékeskedést kezdenek az egykori testvér-párttal, az Apponyi-párttal szemben.

Hogy ez a fegyverbarátság sohasem állott reális alapon, az előttünk s minden elfogulatlanul gondolkozó politikus előtt rég nyilvánvaló volt. Apponyi és pártja, ugy miként a szabadelvü párt, a 67-es kiegyezés alapján áll; a szélbal ez alap ellen harczol és nem egyszer nyiltan proklamálta a parlamentben is, a sajtóban is, programmjaiban is, hogy minden kormány ellen fog harczolni, bárki legyen annak feje, a mely a 67-es alapon kormányozza Magyarországot. Tehát már létalapjában e két párt programmja homlokegyenest ellenkezik egymással. Köztük a politikai őszinteség megsértése nélkül semmiféle néven nevezhető benső barátság nem létezhetik.

De éles az ellentét az államélet más egyéb nyilvánulásaira vonatkozó programm-pontokra is. Ott van mindjárt első és legfőbb sorban a közigazgatás kérdése. Itt is az Apponyi pártja, ugy miként a szabadelvü párt az állami közigazgatást akarja; a szélbal pedig ezt a leghatározottabban elleuzi.

Szinte megfoghatatlan és soha egy perczig sem volt érthető, hogyan tudhatott e két párt ily lényegesen eltérő, egymást tökéletesen kizáró programmok mellett ugynevezett fegyverbarátságot kötni? Hiszen programmjaik alapjukban, lényegükben, feltételeikben, s pláne kivitelükben folyton és folyton nyilt hadilábon állottak és állanak egymással.

Azt értettük és értjük, hogy jól estek Apponyinak az országházban is, s a vidéken is az ő pártjánál kétségkivül erősebb szélbali tenyerek tapsai; a politikai küzdelem szinpadján az előadásra kikölcsönzött statisták is elég ügyesen tették impozansabbá a „nemzeti“ darabot.

De ugy látni, a szélbal ez idő szerinti vezére, Eötvös megelégelte e dicsőséget és nem hajlandó tovább saját legényeit idegen szintársulatnak kikölcsönözni, annál kevésbbé, mert észrevették, hogy az „oh nép“ kezdi Apponyi társulatát, mely mindenütt mindig játszik és pedig érdekesen játszik, megszeretni: kezdi elveszteni érzékét a nagy különbség iránt, mely e két társulat közt van. S ez lehetett egyik fő oka annak az elhidegülésnek, mely az uj országgyülési cyclus alatt a két párt közt beállott, s mely már nem egyszer éles közbeszólásokat provokált mindkét párt részéről egymás ellen.

Ki lett adva a jelszó: kompromittálni Apponyit az „oh nép“ előtt. Kimutatni, hogy Apponyi csak olyan közügyes, mint a kormánypárt és csak ugy aláakarja ásni a nemzet szabadságát az állami közigazgatás behozatalával, mint Wekerle és hivei. Apponyi tagadhatlan népszerüségét kell megtörni, s a magukét emelni: — ez lett az uj törekvés.

S kitünő alkalom lett erre az, mikor Károlyi Gábor gróf felfedezte, hogy Kossuth „kiközösitésénél“ a névszerinti szavazók nevei hiányzanak a Ház naplóiból. A kiközösités mellett szavazott ugyanis Apponyi gróf. A felfedező Károlyi nem is elégedett meg azzal, hogy a hiba egyszerüen helyre hozassék, hanem szépen kinyomtatta inditványában a szavazók neveit, hadd lássák meg a vidéken a szélbali párthivek és egykori könnyelmü statistái Apponyinak, hogy a kinek oly nagy hévvel tapsoltak és a kit kezdtek megszeretni, hogy Apponyi — egy huron pendül a kormánypárti hazaárulókkal.

A szélbal e titkos és nem titkos harcza Apponyi ellen érdekes látvány mindenesetre. S mi nem habozunk kijelenteni, hogy közügyeink érdekében örülünk e harcznak. Örülünk, mert Apponyit, ki elvégre is egy alapon áll velünk, ki fogják ábránditani az áldatlan s ráerőszakolt, erkölcsi alap nélküli szélbali fegyverbarátság kereséséből és arra az utra fogják vezetni mely ránézve is, pártjára is, a hazára is egyedül helyes — a szabadelvüpárttal a közös politikai programmpontok érvényesitéséért küzdeni — a szélbal ellen.

A müveletlen népek, azok idegbajai és evvel kapcsolatban néhány szó a hysteriáról.

Irta: **Dr. Klein Simon.**

Azt mondják, de hát tényleg ugy is van, hogy a magasabb kultura, a fejlettebb müveltség, az azzal járó fáradalmak, kimerültség (ez utóbbi, már mint eredménye), meghozza magával a vele járó, a neki megfelelő, az az által származó betegségeket is, nevezetesen a különféle idegbajokat, az idegrendszer megtámadtatását.

Erről minden tanuló, minden egyetemi polgár, (ha ugyan nem kerülte azt a bizonyos épületet) és a praktikus életben minden „ész“-szel dolgozó munkása a mivelt, hasznos társadalomnak, győződhetik meg, átmenvén az „ideg“-es korszak minden stádiumán.

Volt alkalmam meggyőződni róla, miután sok-sok kollega hagyta el mindjárt a pálya elején a nehéz munkát, ideges lett.

Van alkalma róla meggyőződni minden laikus, de emberismerő embernek, ha szemlélgeti ama hölgyek csoportját, kik tudományos dolgokkal foglalkoznak,

TARCZA.

Megrabolt örökség.

Életkép. — Irta: *Olcsavsky Lajos.*

— Mózsi ön azt kivánja, hogy fizessek? Ugy-e bár azt?

— Igen főhadnagy ur és kijelentem, hogy nem várok tovább semmi igéretre?

— Ugyan, mit tesz velem?

— Feljelentem az ezredes urnak és az nem lesz kellemes dolog.

— Én pedig kilépek a katonaságból és vagy Amerikába költözöm, vagy pedig főbe lövöm magamat; akkor azután jöhet utánam valahová a Salt-Lake mellékére, vagy a föld alá.

— A huszártiszt urak nem könnyen teszik le a szép, aranyos egyenruhát.

— Tiz krajczár minden pénzem.

— Nem várok főhadnagy ur, semmi esetre nem várok tovább.

— De igen is megvár egy évig és még ad nekem most mindjárt kétezer forintot.

— Milyen tréfás jókedve van a főhadnagy urnak; nekem nincs.

— Mondja csak, mennyi hozományt kap Aranyi Judit, ha férjhez megy?

— Kerek egy milliót.

— Mit gondol, kitelik e abból a millióból az én háromezer forint adósságom?

— Főhadnagy urnak tehát most arra kellene a kétezer forint, hogy kellő fénynyel léphessen fel Judit kisasszony körül.

— Csakhogy végre megértett Mózes.

— De ha jól tudom, a főhadnagy ur kiválóképen szereti a szép nőket és Judit kisasszony rendkivül csunya.

— Legalább nem kell majd félteni.

— Az eszme igen életrevaló; — válaszol az uzsorás; — ha a főhadnagy ur tegnapelőtt tudatja ezt velem, szivesen megkockáztattam volna ezt a kényes üzletet; de most már késő.

— Miért?

— Egy másik urnak kölcsönöztem ezer forintot ugyanerre a czélra.

— Mennyivel adós az az ur ezenkivül?

— Még ezer forinttal.

— Ide figyeljen Mózes. Most ad nekem kétezer forintot, én ezért fizetek négyezeret, ez a régi adósságommal hétezer.

Mózes kétkedően a fejét rázogatva akarja tudatni, hogy nem áll rá erre az alkura. A huszártiszt folytatja.

— Elvállalom a másik urnak a kétezer forintját is; menjen hozza el a most a kért pénzt és én kilenczezer forintot irok alá egy évre.

— Hát hogyha Judit kisasszony mégis máshoz megy feleségül az ő milliójával?

— Mindenkinél több előnyöm és biztos kilátásom van, ha a zsebemben a kétezer forint. Judit nem várta be a vallomásomat, hanem ő tudatta velem, hogy szeret; az anyja pedig rajong értem.

— Ez nagyon helyes: mert minden vagyon az anyjáé és ha a vő nem nyeri meg az ő tetszését is, meglehet, hogy nem ad a leányának a kiházasitáson kivül semmit.

— Menjen hát Mózes és hozza el a pénzt hamar, mert sietek; én addig megcsinálom az irást.

— De mi biztosit engemet a főhadnagy ur komoly szándékáról.

— Becsületemre fogadom Mózes, hogy egy év alatt az Aranyi család tagja leszek, ha most megkapom a kétezer forintot.

— Tessék megcsinálni az irást tizezer forintról; félóra mulva itt vagyok a pénzzel.

*

Délután hatra járt az idő és a legszebb nyári est felé hajlik, a rekkenő hőség elmult és könnyü szél teszi kellemessé a szabadban való tartózkodást.

A ki csak mozogni bir, mind a fákkal szegélyezett, lombos sétatérre gyül.

A huszártisztek különválva olyan asztalnál ülnek, a honnan a sétatéren levőket a legjobban láthatni. Egy piczi, bajusztalan hadnagyka viszi most éppen a szót és ugy látszik érdekes dologról beszél, mert a társai figyelmesen hallgatják.

— Igen bizony — szól a kis hadnagy, — a Ritter von Kleist, féléri szabadságot kapott és vallomást tett Juditnak. A kisasszony ugyan Tallós főhadnagyért rajongott, de Kleist hadnagy kitartó udvarlása mégis győzött és Juditnak nem volt kifogása az ellen, hogy a nemes lovag beszéljen a mamával.

Csakhogy a főhadnagy nélkül számitottak, a ki nagyon mal à proposra érkezett meg és szintén félévi szabadsággal.

A kisasszony kezdetben habozott, ne térjen-e vissza Tallóshoz, a ki igen müvelt és elmés, de azután ugy találta, hogy Ritter von Kleist sokkal szebb ember és a családfáját igen messzire tudja felvinni. Egyik hadvezér ősét már a keresztes hadjáratok idején, egy vesztett csata után fosztották ki.

— Voltak már akkor is uzsorások? — szól közbe egy naiv tiszthelyettes.

— Tehát Judit azt határozta, hogy a nemes lovagot boldogitja a kezével és a milliójával. E miatt Tallós czivakodást kezdett és megverekedett Ritter von Kleist urral. Mind a ketten megsebesültek, de jelentéktelenül. Rövid időn a nemes lovag oltárhoz vezette Juditot; csakhogy a főhadnagy még itt is majdnem megakadályozta az esküvőt.

— Valóságos akadály-verseny; — szól közbe ismét a naiv tiszthelyettes.

— A kisasszony mégis Kleistné lett és ekkor kezdődött az ujabb hajsza; még pedig most már Kleist intézte Tallós ellen.

— Ugyan miért?

— Előbb kötekedés, azután párbaj, majd tettlegesség és ujabb párbaj; végül pedig ismét esküvő ment végbe.

kik, ha az ipar vagy kereskedelemnek is csak egyik ágát kultiválják, de a mindennapi mértéken tul, hogy ezek a nők (habár a többiek sem képeznek kivételt) laikus nyelven szólva „hysterikus“-ok, egy kissé félszeg gondolkodásuak lesznek.

E nőknél a betegség abban áll, hogy tulságosan idegesek, vagyis tulságosan szerelemre vágyók, ha pedig egyik-másik esetben csak „kissé“ csalatkoztak, mert hát:

„Csalatkozás a világ életrendje,
Csalatkozás — te a minden vagy“,

ugy az idegrohamok a legnagyobb mérvet öltik, és az illető lény nem talál orvosságot sehol.

A müvelt ember tehát ideges, a müveltséggel e betegség arányosan emelkedik és kultiváltatik. E betegség hőmérője ugy szólván a müveltségnek és pedig nagyon finom, érzékeny, maximal thermometerje.

De ne higyjük, miszerint csak a müvelt embert kerülgeti e nyavalya, meg van az honositva ott is, hol nem járnak egyetemre, hol nincs nagy kultura, mint például Madagaskar és Uj-Seeland szigeteken, a hol epidemia jelleget öltenek az idegbetegségek, melyek sokban hasonlók a középkori flagellansok őrjöngéséhez és ez utóbbihoz hasonlóan vallásos eredetüek. Az egyes missionáriusok állitása szerint hasonló betegségek az Irokesek és Huronok között is fordulnak elő. Utóbbi időben pedig dr. de la Tourette mutatta ki, hogy a négerek, hottentoták, kafferek és abessyniaiak között nem ritka a hysteria, mely ott különösen dühöngő tánczban nyilvánul, melyben mindkét nembeliek részt vesznek.

Charcot tanár intézetében (Párisban) egy négert tartottak, ki neurosisban szenvedett.

Több hasonló esetet emlit Brinton is, melyek mindannyian azt bizonyitják, miszerint a kultura nem okvetlenül szükséges, hogy a társadalom idegbajos legyen, de lehet ez a nélkül is.

De hát miben is áll tulajdonképen az a „hysteriás“ alak, mely, mint már magunk előtt képzelhetjük, illetheti a psychikus, az érzési, érzéki, mozgási, visszahajlási, tengéleti kört egyaránt? Vagyis miért szenved benne a néger is, holott nem izgattatja magát sem regényes lektürök, sem észkábitó versek, de még holmi tudományos pedanteria által sem?

A nő pedig nem tesz egyebet, csak épen föz hitestársának, ápolja, vigyáz kölykeire, szerelmének pedig élhet, a mennyire csak kedve telik benne.

* * *

Azon körülmény, hogy a hysteria az idegrendszer kóros müködésének legváltozatosabb alakjában nyilvánul, vagyis a test egy bizonyos részéhez kötve nincs, érheti a már emlitett összes köröket, kiütheti magát majd izgatottság, majd lehangoltság, majd enyhe, majd sulyos eltérés alakjában, szolgáltatott okot arra, hogy a méh betegségére visszavezessék, mely visszahajlás utján váltatik ki.

Azon körülménynél fogva, hogy a tünetek oly sokfélék és változatosak, nem meglepő, ha a hysteriát szorosan defineálni, annak egyöntetü kórképét nyujtani képesek nem vagyunk. Itt csupán egyes tünetekre szoritkozhatunk, melyek egyik esetben jobban, egy másikban kevésbé kidomborodnak.

A hysteriára hajlamitó okok közt legfontosabb szerepe van a nemnek, a kornak, az örökési viszonyoknak. A nem befolyása mutatkozik abban, hogy a betegek tulnyomó száma a nők között található, mig a férfiak hysteriája, ha előfordul is, sokkal ritkább; a kort illetőleg a tapasztalat mutatja, hogy a hysteria tün tei legtöbbször jelentkeznek az „érési“ időben, egészen a klimakterieno időszak bekövetkezéséig. Ámbár előfordulnak esetek, hogy 8—10 éves gyermekeknél is találkozunk velök. Ugy mint egyéb neurosisokat, hysteriát is gyakran észlelünk olyanoknál, kik ugynevezett neuropathicus családból származnak, sőt vannak orvosok, észlelők, kik az örökési viszonyoknak több horderőt tulajdonitanak, mint valamennyi egyéb viszonynak.

A hysteria előidézése körül azonban az oroszlányrész minden esetre a psychikus befolyásokra esik, melyik a kedélyi élet közvetitésével fejtik ki hatásukat. Nem egyszer örőm, vagy rémhir, harag, váratlan esemény görcsöket, öntudatlanságot, élénkebb bélmozgást, vasomotorikus zavart képesek előidézni. A nők életében a kedélyi élet, mint ismeretes, élénkebb szerepet játszik, idegrendszerük ezzel mintegy több szállal függ össze, szellemi életük nagyrészt a körül tömörül. A czélszerütlen, a képzeletet tulcsigázó olvasmányok, ábrándozó, henye életmód, hajótörést szenvedett remények, anyagi gond, bánat, a házas élet csalódásai, magtalan házasság, eltévesztett életpálya fölötti bánat, stb. (hiszen minden épen eszembe most nem jut.) Mind, mind ezen tényezők a hysteria tényezői.

Legyen végül egy szép és érdekes eset itt emlitve és befogják látni tárgyalásom további fonalának szükségtelen folytatását.

Budapesten történt. Egyik orvosi kapaczitáshoz benyit egy ifju házaspár, magas előkelő családból származó. A nő szégyenkezve először, de utóbb egészen neki bátorodva kéri a tanár urat, vizsgálná meg őt és mondaná meg, hogy is van ő „reményteljes állapotával? Mert hát — folytatja a menyecske, férjemmel már mindennap kutatjuk, vizsgáljuk a „dolgok“ fejlését és már mindent elő is készitettünk, bevásároltunk“ stb. A tanár ur csodálkozva a képzelt állapot fölött, egyenesen, magyarán kimondja iszonyu itéletét, hogy hiszen „maga kedves nincs is afféle állapotban.“ Képzelhetni a hatást. A menyecske szabadkozott, ellenkezett a tanár ur véleményével, és mit volt mást tennie, hazament reménytelenül. És a tanár urnak, mint mindig, ugy most is igaza volt.

Itélete oly befolyással volt a menyecske kedélyállapotára, a mely elvégre is csak képzeleti volt, hogy egy izben, 2—3 héttel a consilium után, séta közben találkozott az emlitett házaspárral, a midőn a képzelt állapotnak már nyoma sem látszott, felfujt belek, nem egyéb volt a baj.

Ime a hysteria.

— Kinek az esküvője?

— Tallós főhadnagyé.

— Kivel?

— A Judit anyjával.

Az általános nevetés lecsillapulta után a tiszthelyettes kérdéssel áll elő.

— És mi oka lehetett a nemes lovagnak ellenezni, hogy Tallós nőül vegye a mamát?

— Juditra az atyja után semmi sem m radt, minden vagyon a mamáé.

— És mi okát adta Ritter von Kleist ur a többszöri provokálásnak?

— A segédek előtt nem tudom, de bizalmas baráti körben bevallotta, mennyire fél tőle, hogy Juditnak még testvérei lehetnek és hogy Tallós megrabolta az ő örökségét.

A kitörő ujabb nevetést csak ismét a tiszthelyettes szünteti meg, jelezve, hogy szólani akar.

— De tudjátok-e uraim, hogy minő pénzzel parádézott a két ur Judit és az anyja körül?

— Nem.

— Mózes adott rá pénzt mindakettőnek, hogy megkaphassa a régibb követeléseit is.

Itt azután a tiszthelyettes részletesen elmondja a kötött kölcsönök előzményeit.

— Igy hát a nemes lovag tartozását is Tallós fizette meg Mózesnek?

— Ő is, de a nemes lovag is megfizette.

— Vagyis: Mózes két oldalról nyert?

— Nem két oldalról, három oldalról.

— A főhadnagy és Kleist hallgattak, de mások feljelentették Mózest a birósággal és Mózes is kapott...

— Ugyan mit?

— Félévi fogságot az uzsorások czellájában.

Innen-onnan.

A második feleség.

— Beszély. —

Irta: **Sas Emil.**

Bozók bátyám müvész volt. Kitünő Amati hegedüjét az ő lelkének nevezte.

Mély mélabus érzésteli hangja volt, melynek akkordjai könyüt csaltak a hallgató szemébe.

Hát még ha János bátyám játszott rajta!

Megindította a legközönyösebb embert is.

Kedvencz darabja bátyámnak Beethoven requieme volt.

A dalköltészet e remekét oly meghatóan, oly érzéssel játszotta, hogy az égi dallamban feledénk földi voltunkat. Bátyám telesége, a jó Betti néni sirt, ha e hangokat hallá.

— Ha meghalok kedvesem, ezt a darabot játszd ravatalomnál — szólt mindig.

Meghalt a jó asszony egy veröfényes este.

Bátyám nem jajgatott, nem sirt, elpanaszolta hegedüjén bujat; igazabban, fájdalmasabban, mint azt könyek mutatják. Eldalolta bujat, mint az erdő madara.

Két évig volt özvegy.

Egy nap kipirult arczczal jött hozzám s mondá:

— Ocsém. — megházasodom.

— Nos, ábban nincs semmi rendkivüli, az a fődolog, hogy megértsétek egymást. Első boldogságod után mért ne kivánnál másodikat?

— Oh, ilyen angyalt öcsém nem láttál, én csak most tudom, mi a valódi boldogság.

— János, te vétkezel Betti ellen — feddém őt.

— Ah... Betti, Bettivel rokonszenveztem, de szerelemről nála szó sem lehetett.

— Pupja elrutitotta nagyon, de lelke annál szebb volt; — feleltem én.

— Igen, Betti jó volt, de Margit testben és lélekben a nő eszményképe.

— Mikor lesz az esküvőd? — szakitám félbe lelkesedését.

— Ezen a héten, még vasárnap — felelt ő.

— Jól van, ott leszek.

— Igen, igen — fecsegé — ott légy biztosan.

* * *

Egy év telt el bátyám esküvője óta.

Margitot gyülölni tanulta ez idő óta.

Margit nem értette őt meg.

Egész nap a tükör előtt van s ha bátyám játszik, durván támad rá:

— Ne tégy idegessé!

Szegény János nedves szemekkel teszi a hegedüt félre s leül az ablakhoz, s elmerül gondolataiba.

Talán Betti jut eszébe. Hogy beszélgetnek egymással, kéz a kezében, mintha szerelmes ifjak volnának.

Aztán, ha már elfáradt a multak emlékezetében, előkeresi vastag botját s megy barátaihoz panaszkodni a szivtelen nőről.

Szokatlanul fel van indulva ma Bozók.

Lelke csordultig megtelt a szenvedésektől. Előveszi hegedüjét s játszik ma szenvedélyesen, majd mélabusan, benne van játékában egész multja, jelene s j vője.

Margit felsivit:

— Ne kinozz czinczogásoddal!

János nem hallja, most egész lényét csak a játék tölti be.

— Nem hallod? — rikácsolá Margit.

Feltámadt férfias büszkesége bátyámnak s szólt:

— Hallom, de hagyj nekem békét.

— Mit, mit, te mersz még beszélni? — s e pillanatban kikapta János kezéből a hegedüt földhöz csapta, lábával rálépett s összetörte.

János méredmesen nézte kincsének pusztulását. A meglepetés megdermesztő ismait, de amikor Margit nevetésbe tört ki, iszonyu düh vett erőt rajta.

Ajkait összeharapta, homlok- s nyak-erei kidagadtak, szemgolyóit pirosra festé az odatódult vér... még egy pillanat s Margit halva terül el.

De Margit észrevette a düh fokozódását, még mielőtt kitört volna, már kiszaladt a szobából s bezárta Jánost. Mint a törbe esett oroszlán, esett János az ajtónak.

De az erős tölgyfa-ajtó ellentállt gyenge karjainak.

A vihart rendesen napsugár követi, de nem az őszinte, tiszta fény, szürke fátyolon keresztül törő sugarak ezek. Bátyám is lecsöndesült, de lelki nyugalma most vészt jósló volt.

A hegedü roncsokat összeszedé s azt egyenként dobta a lobogó lángokba.

Az utolsó darab is elhamvadt már, könyes szemekkel tekintett a meleg hamura.

Aztán felkelt, előkeresett egy darab kötelet s az ajtó sarkára felakasztá magát.

Margit végre bátorságot vőn magának s belépett a szobába.

Bozók bátyám hullája az ajtónyitás által ringásba jött. Kimeredt, megüvegesedett szemei Margitra meredtek, s az asszony egykedvüen mormogá magában:

— Te vén bolond!

Sürgönyök.

Budapest, április 27-én. (Ered. sürg.) Királyunk ő felsége hivatalos jelentés szerint május hó 3-án több napi tartózkodásra Budapestre jön. E hir óriási lelkesedéssel találkozik a főváros minden rétegeiben és különösen nagy meglepetést okoz ellenzéki körökben, a melyek egyszerre belátják, hogy a király haragszik-féle politikai tőke ezzel alaposan csötörtököt mondott.

Budapest, április 27-én. (Ered. sürg.) Miklós Ödön államtitkárrá történt kinevezése folytán képviselői mandátumáról való lemondását jelentette be a képviselőháznak. E szerint borsodmegyei Szirma-Bessenyőn uj választás lesz. Valószinü, hogy Miklós Ödön egyhangulag lesz megválasztva.

— Lehoczky képviselői mandátuma igazoltatik.

— Ezután a tanitói fizetésekről szóló törvényjavaslat tárgyalása veszi kezdetét.

Ujdonságok.

Jókai Mór koszorus irónkat Kassaváros törvényhatósága tegnap délután tartott népes közgyülésében egyhangulag a város diszpolgárává választotta meg és az erről szóló diszes oklevelet a jubileum alkalmával a polgármester vezetése alatt küldöttség fogja átnyujtani az ünnepelt költőnek.

Bizalom. A kassai ügyvédi kamara közgyülésében dr. Blanár inditványára a kormány egyházpolitikai programmját egyhangulag lelkesedéssel üdvözli és örömmel látja a kormány tevékenységét a házassági jog rendezése terén.

Az első lépés. Csáky Albin gróf kultuszminiszter e hó 26-án terjesztette a parlament elé a zsidó vallás recepczióját és az állami anyakönyv vezetéséről szóló javaslatokat, a melyeket a képviselőház minden oldala lelkes éljenzéssel fogadott. A javaslat szerint a zsidó vallás a törvényesen élismert vallások sorába igtattatik. A kölcsönös áttérés az 1868. törvényczikk értelme szerint megengedtetik. Az anyakönyvre vonatkozó javaslat a születések, házasságok és halálozások ellenőrzését polgári közegek által való vezetését irja elő; az állami anyakönyv főellenőrző közege a központban lesz; e czélból tehát minden járásban képviselet létesittetik. A főszolgabirák és szolgabirák e kötelezettség elvállalását nem utasithatják vissza, viszont bármely valláshoz tartozó pap az anyakönyvek vezetésétől el van tiltva.

A maláta-gyár szervező bizottsága Péchy főispán elnöklete alatt vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg első tanácskozását. Eddig már közel 70,000 frt jegyeztetett e sokat igérő vállalatra a közönség köreiben.

Chyzer ünneplése. Ujhelyből vesszük a következő hirt: Zemplén vármegye s Sátoraljа-Ujhely város közönsége méltó módon buesuzott el volt főorvosától: Chyzer Kornéltól, a kit legutóbb a közegészségügyi adminisztrácziо élére állitott a belügyminiszter. A jeles tudós egyik legtiszteltebb alakja volt Ujhely városnak s az ünnepséggel, melyet távozása alkalmából tiszteletére rendeztek, becsülésének s háladatosságának óhajtott kifejezést adni a polgárság azért a sok jóért, melyhez a város főorvosa buzgólkodása révén jutott. Chyzer mindenkor élénk részt vett a vármegye s a város közügyeiben. Neki köszönheti a város, hogy most már nyolcz osztályu gimnázium van, az ő érdeme, hogy árvaházat létesittettek Ujhelyen, ő alapitotta meg a vármegyei orvos gyógyszerész egyesületet s ő volt a főgondozója a kelke az országos vörös-keresztegyesület ujhelyi fiókjának. Könnyen érthető tehát az a lelkesedés, melylyel a város lakossága a derék tudóst körülveszi. A bucsuünnepet, mely e hó 23-án volt, a zemplénvármegyei orvos-gyógyszerész-egyesület rendezte, de részt vett abban a vármegye

s a város egész előkelősége. Diszgyülés volt előbb a vármegyeházán. Megjelent szép számos hölgy is s több vármegye kiküldöttje. A gyülést Lengyel Endre dr., a vármegyei orvosi kar veteránja nyitotta meg, mire küldöttség ment az ünnepeltért, a ki megérkezésekor dörgő éljenzéssel fogadtak. Felolvasták a Chyzer Kornél nevére tett 1000 frtos alapitvány alapitólevelét, mire Hornyay Béla dr. járásorvos emelkedett hangu beszédben bucsuzott el a távozó főorvostól, megemlékezvén annak számos érdemeiről. Csak nagy nehezen birt erre nehány szót elmondani a derék orvos, mert a meghatottság elvette a szavát. Gyönyörü albumot nyujtottak át aztán neki, mely a vármegyei közegészségügyi személyzet arczképeit foglalja magában. Fényes lakoma zárta be az ünnepséget.

Katonai hir. Legujabb és már elhatározott disposizió szerint a Kassán állomásozó közkedvelt 65. gyalogezred az őszi gyakorlatok után Ungvárra megy és ennek helyét a jelenleg Bécsben állomásozó 85. Kees-ezred foglalja el. Hir szerint azonban még egy zászlóalj 67-es is átjönne Eperjesről Kassára, de erről katonai körökben Kassán semmit sem tudnak.

Hymen. Havrilla kassai polgár kedves és szép leányát Etelka kisasszonyt e hó 25-én vezette oltár elé Moyzses Rezső rozsnyói birtokos. Az esküvő után az örömszülék házánál vig lakoma volt.

Lóverseny Kassán. Az 5. huszárezred tisztikara több más előkelőség hozzájárulásával a Kassán réges-régtől feledésbe ment lóversenyeket akarja föltámasztani. Ugy értesülünk, hogy a lóverseny május hó 2-ára terveztetik a Hlinik nevü katonai gyakorló-téren és hogy eziránt a legnagyobb érdeklődést tanusitják az arisztokratikus körökben éppen ugy, mint a társadalom egyéb uri rétegeiben is. A rendezőség tegnapelőtt beadványt tett a rendőrhatóságnál, a melyben annak intézkedését kéri a bérkocsisok hallatlan tulkapásai ellen, a kik a lóverseny közel fekvő területére való hajtás és várakozásért, a mi legfeljebb 3 órát tesz ki, 15 frtot kérnek. A rendőrhatóság a fenálló dijszabásra utalja a közönséget és e szerint a bérkocsis mindössze csak 5 frtot követelhet. Ez ellen vétőket a rendőrség előtt felelősségre lehet vonni. Az érdekesnek igérkező lóverseny programmját megszerezve, legközelebbi számunkban közölni fogjuk.

Kamarai választás. A kassai ügyvédi kamara csütörtökön tartotta évi rendes közgyülését, a melyen az egyleti ügyvivőség választása képezte a legfontosabb eseményt, a mely most már minden nehézség nélkül egyrészt azért volt keresztül-vihető, mert a közgyülés másodizben lévén egybehiva, a megjelentek számára való tekintet nélkül hozhatta határozatait, de meg azért is, mert a zempléni ügyvédi kar a szétmállás és saját területökön uj kamara alakitás eszméjétől elállott. — Választattak egyhangulag elnökül Aranyossy László, alelnökül Ambrózy Nándor (Ujhely), pénztárosul Hamar Ferencz; titkár lett szótöbbséggel dr. Holländer Lajos, ügyész dr. Blázy Kálmán; választmányi rendes tagok Benczur Géza, Bezsilla Samu, Kálniczky Géza (Ujhely), dr. Klein Fülöp, Korányi Károly, dr. Rosenblum Sándor (Ujhely), Nagy Béla (Ujhely), Rélay Róbert; választmányi póttagok Bulyi Dezső, Stekker Károly, dr. Sichermann Bernát, Spielenberg Géza (Ujhely); számvizsgálók lettek Bélik Irén elnök, dr. Blanár Béla és Némethy Gábor tagok.

Elitélve. Biczák András, a Kassai Szemle volt lapkihordója tegnap állott a törvényszék szine előtt sikkasztás és okiratthamisitás miatt, a mely bünös cselekményeket a kiadó-hivatal rovására követte el. A törvényszék Biczákot egy félévi fogházra, 50 frt pénzbirságra és a rabtartási költségekben marasztalta el, mely itélet jogerőre emelkedett.

Bucsuzó Thália. Ma már csöndes a szinház, bezáródtak rozzant kapui jó időre. Csomagolás, sürgés, forgás, bucsu-látogatások ez a mai nap képe. Szinészeink, kik hosszabb itt tartózkodásuk ideje alatt barátainkká lettek, holnap már tul lesznek városunk határain. Kassáról Eperjesre, innét Nyiregyházára mennek. Két havi szünet után pedig Debreczenbe. Azok közül, akiket megszoktunk már kassai polgároknak tekinteni, a kik társadalmunknak is tevékeny, rokonszenves tagjai voltak: Stoll Károly és Krémer Jenő hosszu időre vesznek bucsut tőlünk, mert a téli szezónt Debreczenben töltik. Isten vezérelje mindnyájukat; hisszük, hogy a nagy alföldi város zajában nem fogják elfeledni a felvidék metropolisát. (A szinházra pláne mindhalálig emlékezni fognak.) Előbb térjenek ám vissza Kassára, semmint az uj szinház csarnokai megnyilnának, mert mikor ez idő elkövetkezik, akkorára már összebomlik, reszkető aggasztyánok, mesélő dédnagyapák lesszünk mi is, ők is.

Körjegyző. Csécsben szerdán körjegyző választás volt és mint levelezőnk értesit, az állást Kádár Jenő eddig helyettes körjegyző nyerte el.

Passió. Szerdán a reggeli órákban egy katonatiszt a Széchényi-liget pázsitjait nyargalta be lovával, valószinüleg, hogy a Rosinante patján levő tyukszemek a harmatos füben egy kissé megpuhuljanak. Mi azonban szép ligetünk java érdekében tisztelettel kérni fogjuk szeretetreméltó katonatiszt uraimékat, hogy ne rongálják azt a mi közös üdülő helyünket, hanem használják a lovaglásra való utat.

Sikkasztó bünpöre. Rozsnyóról irják: Annak idején nagy szenzációt keltett s mi is megemlékeztünk róla, hogy Kristóffy József rozsnyói adóellenőr 1800 frt erejéig megkárositotta az adófizetőket s aztán Amerika felé vette utját. Kristóffy Hamburgból levelet irt egy barátjának, melyben beismerte a sikkasztást s elmondotta, hogy Amerikába vitorlázik. Ez a levél okozta a hütlen tisztviselő vesztét. A rendőrség távirata még idejekorán érkezett Amerikába és Kristóffyt sikerült, még mielőtt partra szállt volna, a hajón elfogni s hazaszállitani. Csak ugy mellékesen emlitjük meg itt, hogy az elfogatás és hazaszállitás 800 frtjába került a magyar államkincstárnak. Néhány nappal ezelőtt kezdték meg Rozsnyón Kristóffy ellen a végtárgyalást, melyre körülbelül 150 tanu, nagy részben károsult fél, volt beidézve. Az itéletet, mint tudósitónk értesit, tegnap hozták meg és a törvényszék Kristóffyt csalás, sikkasztás és okirathamisitás miatt 5 és fél évi fegyházra s büntársát, Laurenz volt adótárnokot, pedig 3 és fél évi börtönre itélték. A királyi ügyész s az elitéltek felebbeztek.

Múzeum. A felsőmagyarországi múzeum tárai május 3-án d. e. 10 órakor nyittatnak meg ez idén legelőször. E naptól kezdve a gyüjtemények következő napokon és következő rendben lesznek megtekinthetők: 1. Minden vasárnap 10—1 óráig bemeneti dij nélkül. 2. Szerdán és szombaton d. e. 10—1 óráig 40 fillér (20 kr.) bemeneti dij mellett személyenkint, a gyermekek 20 fillért (10 kr.) fizetnek. 3. Bármely napon d. e. 8 órától d. u. 6 óráig 2 korona (1 frt) dij mellett 4 személyig. Az igazgatóság.

A regény vége. A Kiss Ottilia regényét mindenki ismerte Kassán. Vén leány maradt, mert elmélybe egy rögeszme fészkelődött bele, a mit a szerelem teremtett meg. Az emberek elhuzódtak az elhomályosodott elméjü leánytól, magára maradt, az emberek gunyára, szánalmára. Magas állásu katonai egyént üldözött egyre szerelmes leveleivel; egyre várta, mikor jön érte jegyese, hogy végre boldoggá tegye. Szerelmes levelei halom számra szaporodtak föl — hiába: a várva-várt ideál nem jött el. A szerencsétlen a legutóbbi időkben veszedelmes őrjöngővé kezdett válni, annyira, hogy a város kénytelen volt elvitetni oda, a honnan csak a halál szabaditja ki: a Lipót mezei tébolydába.

Apróságok.

A ravasz szakácsa.

Raportra megy a baka.

— Jelentem alássan kapitány ur, panaszom van a szakácsra.

— Hogy-hogy.

— Részrehajló a tea-kiosztásnál.

— No! Miképen?

— Hát ugy, hogy nekünk csak a barna tealevet adja, de a tealeveleket maga eszi meg!

—

Furcsa mentegetés.

Vállalkozó: A kialkudott összeget nem fogom önnek megfizetni, mert az épület hátulja nagyon gyenge.

Kömüvesmester: No én meg biztosithatom önt, hogy a hátulja sokkal erősebb, mint az eleje.

—

Hittan.

Lelkész: No szólj, fiacskám, hát hová vezet az élet göröngyös ösvénye?

Tanuló: A templomba.

Lelkész: Talán a menybe? De hát jól van igy is. Hát a széles, szép ut hová vezet?

Tanuló: A korcsmába.

Irodalom.

Borsos röpirat. Darvas Vilmos ur Egerben „Az egyházjavak rendeltetése“ czimen 25 kis oldalra terjedő röpiratot bocsát közre, a melyben meglehetősen éles argumentumokkal igyekszik bebizonyitani, hogy a papi javakat az állam birtokba vegye. Szerző e konkluzióra a történelemből meriti erősségeit és végezetül azt mondja: Az egyházjavak szekularizácziója első sorban az alsópapságnak az eddiginél sokkal jobb existenciát és avval karöltve nagyobb függetlenséget biztositana, másodsorban a katholikus autonomia megvalósithatása elől minden akadályt elháritana. Mert az autonomia megvalósulását, illetőleg a katholikus világi elemnek az egyházkormányzatba való bevonását ez idő szerint az gátolja leginkább, hogy a megoldás nyomán előáll a kérdés, mely elől kitérni nem lehet, valjon az egyház által az autonomia keletkezéseig birtokolt jószágok az egyháznak elidegenithetetlen, jogos tulajdonát képezik-e avagy sem? Ha igen, ugy azok az autonomiai joggal felruházott katholikus egyház korlátlan szabad rendelkezése alá kerülnek; ha pedig nem, akkor a törvényhozásnak egész határozottan kell nyilatkoznia az egyházjavak jogi természetét illetőleg. Azon körülmény, hogy — mint azt általunk is bebizonyitottnak véljük — e javak nem képezik az egyház elidegenithetetlen jogos tulajdonát, nehezíti az autonomia megvalósitását. Ha azonban az egyházjavak törvényhozásilag — tekintet nélkül az autonomia kérdésére, mint a katholikus polgárok magánügyére — világiasittatnának, akkor megszünvén az azt gátló ok, az autonomia megvalósulna. A katholikus autonomia mihamarabbi megvalósitása pedig nem csupán az ország lakosságának többségét magában foglaló katholikus világi elem érdekében, hanem a nemzeti érdek és a szabadelvüség teljes diadalra juttatása szempontjából is felette kivánatos volna. A világi elem befolyása a katholikus egyháznak ez időszerinti nagy mérvbeni cosmopolitismusát megszüntetné és sokkal méltányosabb tért biztositana a magyar nemzeti irány további fejlődésének. A hitfelekezeti tanintézetek pedig a szabadelvü polgárság lelkiismeretes ellenőrzése folytán megszünnének a korszellemmel ellentétbe helyezkedő klerikális irányzat melegágyai és a korszerü haladás ellen izgató (?) nevelőintézetek lenni. Hogy a katholikus klerus által ez időszerint birtokolt javak, melyek annak idején az egyháznak egyrészt mint akkor az ország összes lakossága lelki szükségleteit ellátó közegnek, másrészt mint a kisoktatást egyedül kezelő, valamint a honvédelem, kormányzat és igazságszolgáltatásban hathatóan közreműködő fontos állami tényezőnek szolgálatai jutalmazásául a hivatásának betölthetése végett adattak, nem mentek át egyuttal az egyház tulajdonába s az állam azok birtoklását tulajdonjogának fenntartása mellett engedte át; azt már az Árpádházi királyok idejében is hozott s általunk e fejtegetés során idézett több törvény kellően bizonyitja. Vegyesházi királyaink alatt sem történt semmi olyan, a mi az előbb jelzett állapoton lényeges változást idézett volna elő. A Habsburgok trónrajutása után és az azzal egyidejüleg beköszöntött hitujitás következtében pedig megszünvén a katholikus egyház kizárólagos illetve egyedüli volta, a klerus már a hitszükségletet és közoktatást csak részben látta el, a kormányzatba való befolyását az alkotmány és vallásszabadság megsemmisitésére, az igazságszolgáltatásbani részesedését pedig a protestánsok üldözésére használta. Hogy e század első felében sem tekintették a klerus szolgálatát fényes javadalmazásával arányban állónak, s hogy az államnak az egyházjavakat illető tulajdonjoga nem évült el, azt az egész hazai közvélemény lelkesedésére hozott 1848. XX. törvényczikk kétségen kivül helyezi. A mi a jelent illeti, egész határozottan állithatjuk, hogy az egyházjavak ma eredeti rendeltetésök körén kivül esnek és más czélnak szolgálnak: az a czél pedig, a melynek ez idő szerint szolgálnak, elfogultság nélkül a tapasztalatra hivatkozva, mondhatjuk, a jelenlegi szabadelvü állam érdekével gyakran ellentétbe jön. Már pedig szabad-e szolgálnia az állam ellen eszközül annak, a mi az államé s a minek az állam érdekét szolgálnia rendeltetése? Ha az állam e javakat, melyekre tulajdonjoga kétségtelen, tényleg birtokába venné s egyfelől állami szükségleteinket a nélkül, hogy polgárainak ujabb adóterheket róna, jobban kielégitené, másfelől pedig a kivándorló szegény népet a rendelkezésre álló földeken letelepitvén az elnéptelenedéstől mentene meg egyes vidékeket s e mellett a közgazdaságilag felette előnyös kis és középbirtokot szaporitaná a az intenziv termelési módot hathatósan előmozditaná; az ugy állami háztartásunknak mint közgazdaságunknak nagy előnyére válnék. Mindezeknél fogva az egyházjavaknak papi kezekből való elvételét s eredeti rendeltetésökre forditását ma vallására való tekintet nélkül minden liberálisan gondolkodó igaz hazafi örömmel üdvözölné. — A röpirat 20 kron hapható.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Ugy egyet sétálok — mondá Komlóssy.

A két barát kezet szoritott. Komlóssy fogta kalapját és távozott, mig Köpeczi a legnagyobb buzgalommal folytatta félbehagyott rajzát.

Az arczkép nagyon hasonlitott az eredetihez.

III.

Mialatt Köpeczi imádottja képét szellemileg lelke elé varázsolta, az alatt a valódi arczkép a kis szalonban ült az iróasztal előtt. Szerencsésen megszabadult nagynénje fájdalom kitörései elől és Paula, kinek Adél szemével hunyoritott, nyomon követte.

Paula kezét a szék támlájára támasztva, Adél mögött állt, és válain át nézett a levélbe.

— Igy érdekes lesz — mondá. — Ird még hozzá „Ma este egész közeledben leszek, szeretett barátom, hallottam, hogy Baróthy orsz. képviselő estélyére megigérted közreműködésedet; én is ott leszek, mert szintén hivatalos vagyok. Ugyhiszem, vonásaimat arczképem után annyira emlékedbe vésted, hogy meg fogsz ismerni. De mindenre kérlek, el ne árulj magad.“ — Igy, no most ird alá: „forrón szerető barátnőd!“

Paula, mint rendesen, átvette a levelet kézbesités végett.

Előre ürült az estének, midőn Alfonz égő pillantásokkal fogja keresni kedvesét és nem találja.

A szerelmes levelkét gondosan ruhája zsebébe téve, elindult a postára.

Utja egy szivar árusbolt mellett vezetett el. Ha egy pillantást vetett volna belsejébe, meglátta volna Komlóssyt, ki ott bevásárolt.

Komlóssy meglátta őt.

Egy belső szózat ösztönzé az ifjut, hogy kövesse. Paula egy keskeny utczába fordult, mely a postához vezetett.

Lépéseit oda irányozta.

Komlóssy egy közelben álló bérkocsi mögé állt és onnét szemlélte Paulát.

Meglátta, amint Paula ovatosan körültekintett és midőn biztosnak érezte magát, levelet vett elő, melyet a posta szekrénybe dobott.

Magában véve bármily ártatlan volt is e tény, a fiatal leány viselkedése még is gyanut ébresztett Komlóssyban. Titkot vélt felfedezni.

Mindaddig leshelyén maradt, mig Paula el nem távozott, aztán némi távolságban követte.

Paula hirtelen lassitá lépteit és egy kirakat előtt megállt.

Komlóssy, hogy észre ne vegyék, egy közeli ház kapuja alá ment.

Figyelmét nem kerülte ki, hogy az ifju hölgy csak azért állt meg rögtön, hogy egy fiatal embert kikerüljön, ki vele szemközt jött.

Midőn a fiatal ember mellette elhaladt volt, mindaddig nézett utána, mig amaz szintén a postához vezető utczába fordult.

— Bizonyos, hogy a véletlen engem itt a valódi nyomra vezetett, — gondolá Komlóssy.

Az idegen ifju oly feltünő benyomást idézett elő, hogy más ember is, anélkül, hogy legkevésbé érdeklődnék iránta, utána nézett volna; de az, hogy ugyan-

ason uton haladt, melyen az előbb Paula, gyanuját megerősíté.

Komlóssy megfordult és követte az idegent és gyorsabban lépve, csakhamar utol is érte.

Az idegen ifju csakugyan a postára ment.

Komlóssy is belépett. Mintha az illető egy csöppet se érdekelné, elővette tárczáját és apró pénzt keresett benne, de emellett figyelt az idegenre.

Amaz a kiadóhoz fordult és „N. K. 118.“ jegygyel ellátott post restante levél után tudakozódott.

A postatiszt megnézte az illető fiókot, aztán mondá:

— Nevezett jegy alatt nincs levél.

Ezzel az idegen távozott.

Komlóssy pontosan megjegyzé a mondott betüket és számot. Elhatározta magában, hogy e talánynak minden áron nyomára jön.

Mig a Paula levele kiadásra kerül, egy óra fog eltelni.

Ez időt Komlóssy egy közeli vendéglőben töltè, aztán visszament a postára és az emlitett levél után tudakozódott, melyet neki az illető postatiszt ki is adott.

Az első sorok olvasásánál Komlóssy azt vélte, hogy téved; támpontot csak ama sorok nyujtottak, melyekben Baróthy név fordult elő. Most már nem kételkedett, a titok szálait kezében tartá. A ház kisasszonyának bizalmas viszonya van a művészszel, kinek ez estén közre kell működnie. Ez a meggyőződés villámként sujtotta.

Komlóssy tanakodott, mit tevő legyen. Magánál tartsa-e a levelet, vagy pedig ismét feladja továbbitás végett. Az utóbbit cselekvé. Egy papirkereskedésben hasonló borítékot vett, bélyeget ragasztott rá, a levelet beletette és ráirta a volt czimet; emellett igyekezett, hogy az irást az előbbihez lehetőleg utánozza.

Midőn ez megtörtént, az Alfonznak szánt levelet ismét a posta-szekrénybe dobta.

Alfonz csudálkozott, hogy első tudakozódása alkalmával még nem volt kedvesének válasza a postán, de azt gondolta magában, hogy tán eddig gátolva volt a föladásban, és elhatározta, hogy pár óra mulva ujra érte megy.

Ezuttal nem hiába ment.

Még eddig nem érzett boldogság szállta meg a levél olvasásánál. Örömében csókokkal halmozta a levelet és boldogsága annyira nagyelkövé tette, hogy egy kolduló vén asszonynak egy forint alamizsnát adott. A vén anyóka örömteljes csudálkozásában nem hibetett mást, minthogy a fiatal ember megbolondult.

Derecskeiné megijedt, midőn fiát ily izgatott állapotban látta hazajönni. Azonban annál nagyobb volt öröme, midőn annak okát megtudta,

— Látod, fiam, mily jó volt, hogy tanácsomat megfogadtad! imádottad arczképe nélkül, képtelen volnál az igazit megtalálni.

Alfonz azonban nem igen hallgatott anyjára, gondolatai imádottjánál tévelyegtek.

Gyorsan öltözött, mialatt minduntalan az órát nézte, hogy itt van-e már az idő a menésre. Azonban az idő, mely máskor oly gyorsan repült, most végtelen lassan haladt.

Végre ütött a bizonyos óra. Alfonz megcsókolta anyját és izgatottságról dobogó szivvel indult az utra.

Vére oly hevesen lüktetett, hogy a házhoz érve, alig birta a csengetyüt meghuzni.

A szolga ajtót nyitott és a kis terembe vezette Alfonzt, hol már több vendég és a házigazda voltak együtt.

A házigazda bemutatta a művészt vendégeinek.

Alfonz az urak irányában nem mutatott érdeklődést, gépiesen hallotta az illetők nevét, gépileg hajolt meg, és egy fordulatra elfelejtette mind a neveket, mind a személyt.

A hölgyeknél azonban összes figyelmét felcsigázta, pillanata minden vonást megvizsgált, vajjon nem talál-e hasonlót imádotta arczképéhez. De egyik se hasonlitott hozzá.

Adél és Paula alarattal nem voltak láthatók. Berta nagynénivel és még nehány éltesebb hölgygyel csevegtek, kik a társasigtól, melyet alaposan megszapultak, visszavonultak.

A házigazda megkente nekik, hogy Alfonz megérkezett és a nagyterembe hivatta őket, hol a hangversenyt fogják megtartani.

Meg is kezdték.

Bevezetésül Paula egy kis költeményt szavalt.

Az örnagy éppen jókor érkezett, hogy az utolsó versszakot hallhassa és egész erejéből tapsolt.

A ki őt eselőtt két órával látta, észrevehette a rendkivüli átváltozást, mely rajta ez idő alatt végbez ment. Az előbbi szomoruságnak nyoma se látszott rajta.

Es átváltozás a házigazdának is feltünt, ki kezét barátságosan megszoritá.

— Már visszatért — mondá. — Hisz ön kitünő hangulatban van. Orvendenék, ha ez tartós lenne. De épen jókor jött, müélvezet van kilátásban. Alfonznak két száma van. Foglaljon helyet.

— Nagyon sajnálom, — válaszolá az örnagy — de bármily vonzó is reám nézve estélye, bocsánatot kell kérnem, hogy ismét elbucsuzom. Valami rendkivüli dolog történt velem.

— Az ön korában. Csak nem kaland? (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendégjátéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.**

Végül **Fantoche-szinház.**

Holnap szombaton PAASDORFER L. kedvelt kómikus és rendező jutalomjátéka és 20 éves jubileuma.

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

107—23

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruraktárral a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilard butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a fődő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságától meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 23—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Kocsikázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Butorkelmék és szőnyegek

Futó-szőnyegek | Legkitünőbb gyártmányok | Nagyszerü választék | Függönyök

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Kókus szőnyeg és lábtörlők | **Legolcsóbb szabott árak** | Portiérek

70 16—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek | Divántakarók

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi április 30. 50. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutca 58. sz. a.
Hova a lapot érdekli küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 8 frt.— kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbba a következő ügynökségek: Oppelik A., Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jauius Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Május elseje.

Addig fogunk dolgozni, a mig végre a szociáldemokrácsia V. Károly királynál is több joggal kiálthatja: a nap nem nyugszik le sehol, a hol a munkások vörös zászlóikat kitüzték! — igy szól a munkások hite, reménye. A május enyhe szellete, a rügyfakasztó tavasznak legédesebb gyermeke, a mely napsugaras nyájas mosolyával oly csábító varázszsal van az emberi lélekre, nehány év óta, a mióta a munkások milliói a világ minden pontján e szép napot választották meg ünnep gyanánt, a mikor érzelmeiknek szabad folyást akarva engedni, leteszik a szerszámokat és tömegesen manifesztálják a társadalom előtt érzelmeiket, vágyott jogaikat, emberi lényükből fakadó és az egyenjogusitó után állitozó evangéliomi igazságokat, — e napnap szocziális nagy jelentősége van.

Az idén a május elsei ünnepet belga földön piros vér előzte meg, a mely hatalom és munkások között ontatott. Illő tehát, hogy e szép napot megelőzőleg mi egyszerü szellemi munkások is mondjunk el egy és mást okulásul és megnyugtatásul a magyaroknak, a kik ma még csak annyit tudnak, hogy a haza határain tul forrong a világ és hogy e forrongást a munkás-vezérek izzó szenvedélye szitja.

Mintha valami titkos erő hozná lázongásba a nyugvó szenvedélyeket. Minden forr, minden reszket. Mintha a tavasz mindent forrongásba hozó, életre gyujtó erejével mozgásba hozná a sziveket, melyeket eszmék termékenyitettek meg. Es a mint egyre megy, milyen mag hull a porhanyó talajba, gyomnak vagy virágnak magva-e, a tavasz első meleg lehelletével kikölti valamennyit; épp ugy születnek tavaszszal felséges eszmék, mint gyomhoz hasonló rut szenvedélyek.

Ezt a századot sok mindenfélének nevezték el; nem éppen a legjellemzőtlenebb ezek között az, mely ezt a századot a szocziálizmus századának nevezte el. Ha ez a szocziálizmus valami olyas theoria volna, melyet hivei a törvényes rend korlátai között igyekeznének megvalósitani, ha megvalósitható, nem volna szavunk ellene. De ez az irány forradalmat jelent, jellege, jelszava, törekvése és czélja ez. Felforgatni a mostani világrendet egy másik rendszerért, mely hóbortos idealisták és gonosz számitók agyvelejében született meg. Ez már nem politikai mozgalom, hanem az egész társadalmi és erkölcsi világrend felforgatása. Vad, önző, midőn könyörületet és önzetlenséget követel. Azt kivánja, hogy az ember mondjon le munkája sikeréről, mondjon le családja szeretetéről, gondoskodásáról, melylyel ezek iránt tartozik, midőn munkája eredményének feleslegével ezeknek exiszteneiáját biztositani akarja. Legyen az ember a világi jókban és sikerekben egyforma, akár dolgozott, akár nem; akár tizszeres erővel működött talentumával, mint mások, buta, tunya és tehetetlen.

Elismerjük, hogy minden embernek és minden osztálynak meg van a jogosultsága olyan pozicziókra törekedni, mint más jobb módban levőknek. Ha egy társadalmi osztály jogaiban sértve érzi magát, ám mozduljon meg a törvények korlátai között s kérjen, ha kell, követeljen emberies jogokat és védelmet magának. De a ki erőszakhoz nyul, a ki többet követel, mint a mennyi megadható, az nem számithat rokonszenvre, nem számithat támogatásra.

A szocziálizmus s ennek fattyu hajtása az anarchizmus és nihilizmus az a mag, mely gyomot terem s mely a tavasz jöttével épp ugy kikel mint a leghasznosabb és legillatosabb növények magva. Forradalomtól lázas ma a levegő egész Európában, Belgiumban és Hollandiában véres összeütközések folytak: a szocziálizmus indult meg, hogy felforgassa az emberi gondolkozásmódot és erkölcsöket alapjaiban. Még nincs itt május elseje s már is forrongnak a szivek a munkások kék zubbonya alatt. Antwerpenben, Brüsszelben és több más nyugoti városban nagy harczok folytak, egész utczai csaták, melyekben holtak és sebesültek maradtak a porondon.

És mégis mindez gyerekjáték ahoz, a mi még jönni fog, ha ennek az izgató rendszernek nem lesz, a ki utját állja. A szocziálisták szervezkednek, mind gyre merészebben lépnek fel. Azok a kaputrokkos emberek, a kik a szocziálizmust megalkották s becsepegtették a müveletlen tömeg szivébe, most már maguk is megdöbbennek azoknak az eszméknek a következményeitől. A berlini szocziálista kongresszuson nem merték már kimondani a május elsejének oly forma megünneplését, hogy a munkások kilépvén a munkából, egész nap ne dolgozzanak. Akadtak merészek a szocziálisták között, kik e törekvés ellen nyiltan sikra szálltak. A tömeg csak nehezen engedett, mert az vakon megy a kimondott első jelszó után s a mérséklést nem igen veszi be természete.

Ime, hova jutottak a szocziálisztikus izgatás által! Ma már nem a vezérek vezetnek, hanem a tömeg szeretné vezetni a vezéreket. A hol pedig leginkább otthon van a szocziálizmus, Belgiumban, Hollandban, Franczia és Németországban, ott az áramlat oly erős, hogy alig lehet feltartóztatni. S ez az áramlat leginkább tavasz elején jelenik meg. A tavasz a munkásoké s május elseje az ő ünnepjük s a mint megjelent az első virág, megjelent az ő vérpiros viráguk is, mely forradalmat hirdet a világrend ellen. És a mi a legveszélyesebb, ez a forradalom elüt a világ összes forradalmaitól, mert nem nyugszik nemzeti alapon. A szocziálisták nem ismernek nemzetet, csak munkásosztályt, tartozzék az a világ bármely nemzetéhez. A franczia szocziálista testvére a német szocziálistának, az olasz az osztráknak, a lengyel az orosznak. Ebben az internaczionalizmusban rejlik mindaz a gyülölet, mely a mai józan társadalom hiveit e modern apostolok ellen eltölti. Mert miért harczoltak őseink? Mire a haza fogalma, mire a szülőföld szeretete, ha miudezt felcserélhetjük egy általános világpolgári felfogással?

De hát *ki tudna belátni* minden szivbe és elmébe? Ki tudná megmagyarázni minden mozgalom rugóját? De nem is kutatjuk; mi csak a czélt látjuk, melyet a tavasz forradalmai a május apostolai zászlaikra irtak s ez elég nekünk, hogy hadat üzenjünk neki. A szocziálizmus nem tartozik a magyar nemzet aspirácziói közé; a nemzeti érzület, hála a gondviselésnek, sokkal erősebb, mint az a rabló ösztön, mely mások jogos szerzeményéből, munkájának és eszének zsenialitásából akarja a munkátlanságra hivatottak életét tengetni. Számolunk vele mint tünettel, mely megjelen minden tavaszon s részvéttel nézzük a küzdelmet, melyet a müvelt nyugat folytat a felforgatók ellen s várjuk az időt, mely nyugodtabb mederbe fogja terelni az izzó szenvedélyeket.

TÁRCZA.

A virág-piaczon.

Még a mezőn a fü se bujt ki,
A kertben még a lomb se hajt;
Még sörgős a faág — s közén a
Sivó szél nagy búsan sohajt.

És itt a város tág piaczán
Már száz virág mosolyg felém.
— Ti szép virágok! olyan édes
Gyönyörrel nézek rátok én.

Az ember-ár tolong; — kit erre,
Kit arra hajt, kerget baja.
Mélázva állok én meg... itt tart
Virágok bája, illata.

Oh mennyi pompa! mennyi szépség!
Mily tündérkert egy kis helye!
Hogy is tud ember-ész kifogni
Igy a dicső természeten?!

Mert miket itt halomba hordtak
Müvészien munkás kezek:
Éltet korántsem a tavasznak
Áldó hevétől nyertenek!

Mesterkéltség lehelt beléjök
Szint, pompát, édes illatot. —
S ékes szinü ruhát rejtuk
Nem a szellős ég-alj szabott. —

Mindegy! ti kedves, szép virágok,
Létet bármint is nyertetek:
Gyönyörrel nézek én, rátok
S csaknem rajongok értetek!

Kertben, mezőn még pusztu minden
Ott nincs sehol még társatok;

Az irgalmatlan rosz időért
Kárpótlást hát ti nyujtsatok!

Ugy is csupán ti jelzitek még
Azt, hogy már itt van a tavasz.
Melegről szó sincs — sőt amott a
Hegyek köst tán most is havaz...

Kovács Zsigmond.

Sárkány-fogak.

Emmával a kis-büngözdi athleta-bálon ismerkedtem meg. Hosszu, nyulánk leány volt, hasonlitott valamicskét Sarah Bernhardthoz, valamicskét Judic asszonyhoz. Erősen kivágott rózsaszin ruhát viselt: a czipellők gombosak voltak, s a szeme kék. Olyatén bolondos nótát reszelt a kis-büngözdiek fülébe a czigány, melytől megvadult az egész nemes kompánia, viharászott a jókedv s szenvedett a stukatur. Emmát holmi dzsentri gyerek táncoltatta, erősen egymásba kapaszkodtak; még a leheletünk is kereszteződött. A tánczost Balajthy Gidának hivták; szuszuk himbálóztak a lábán, kezén, tátovirozva volt talán még a koponyája is. Néztem azt a párt, szemem majd elnyelte az egyiket. Szünóra alatt megismerkedtem Balajthy Gidával. Igen eredeti ficskónak látszott s nyiltan, leplezetlenül beszélt.

— Mit ő neki — ugymond — az a hosszu, nápicz Karácsony Emma... ki csak azért jö mulatságra, hogy piaczon legyen a szépsége, jósága, — szóval minden czókja-mókja. Rossz emberek rosszat pletykáznak a leányról, — ő pedig ugratja, annyi az egész!

Balajthy Gida még többet is beszélt; igazi tacskómódra, haszontalanul. Nem hagyott Emmán csak egy mákszemnyi becsületet is; kellett hogy védelmére keljek a bántalmazottnak.

A dzsentri gyerekkel megverekedtem s Emmát az oltárhoz vezetém. Szép állásom volt, pénzügyi titkérnak czimeztek, kényelembe helyezhettem az asszonyt.

Egybekelésünk nagy port vert fel a kisbüngözdi kaszinóban. A kasznártól, jó poczakos ember volt a jámbor, üdvözlő iratot kaptam: a büngözdi független ujság vezérczikket és verset irt rólunk; az adófelügyelő plane részvétnyilatkozattal tisztelt meg ez alkalomból. Mindegy, gondoltam, — molnár gondja az őrlés.

Emmácska nagyon a kedvemben járt; a mézeshetek után azonban tapasztaltam, hogy sok benne a hiány. Órák hosszat elálldogált a nagy velenczei tükör előtt; jobb arczán a szem alatt egy helyes kis lencse volt, abban gyönyörködött. A hiuság bántotta; hiu lettem a szépségemre azután én is. Versenyeztünk e tekintetben egymással, minden alkalomkor, minden kitelhető módon.

Végre Emma kapitulált s én örömtől reszketve irtam Kis-Büngözdre az anyósomnak, hogy sikerült a kedvesnek egy sárkányfogát okkal-móddal, szép szerével kihuznom.

Ez volt első hőstettem, de meg is szenvedtem érette! Emmácska csiszolt nyelve azután folytonosan pörgött. — Ah, rettenetes az az asszonyi nyelv, csupa iz, csupa rugékonyság és attikai só!

Csendes ember lévén, csitítottam a véremet.

De hogy béketürő evangelista se birta volna már tovább. Kitörtem én is s felül kerekedtem. Mindennap csetepatéval hagytam el a házat s azzal tértem vissza. Kenyeremmé vált a bosszantás, örömem leltem a lepittyesztett husos ajkban, sirásra á ló szemekben. Emma nem győzte tovább. Egy szép nyugalmas estén bocsánatot kért s kezessé lett mint a bárány.

Hurrá! künn volt a második sárkányfog is! Mi jö még?!

Köztereink és a városi házak.

A mult közgyülésen szóba került a Három rózsa épület s a többség, a mint a hangulatból kivehető volt, annak eladását fogja elhatározni. A polgármester ur az ellenkező álláspontou van, mert — mint mondá — a városnak a közel jövőben szüksége lesz házaira.

Helytelennek tartanók, ha a város uj házvételekbe bocsátkoznék, sőt ha egyáltalában ingatlanokat vásárolna; nagyon okosan cselekedtünk, hogy a gőzfürdő létesitését is privát vállalkozóknak engedtük át.

De helytelennek tartjuk, ha a város mai nap házait áruba bocsátja.

Mig a szinház, muzeum, iskolák, kir. tábla, a kaszinók elhelyezése végleges megoldást nem nyer s reméljük, ez nem marad a jövő századra — addig e házakat ne engedjük ki kezeink közül; és pedig annál kevésbé, mert ma-holnap köztereinket annyira beépitjük, hogy a város utczáinak képe ismét középkori lesz.

Mit tegyünk e házakkal addig is?

Hát helyezzük őket jókarba. Ezzel tisztességes jövedelmet biztositunk a városnak, másrészt a kedvezőtlen lakásviszonyokon is enyhitünk.

Különben is ez épületek a közegészségügy gunyjára vannak, mig kellően helyreállitva, mind értékesebb objectumokká válnak.

Ha az áruba bocsátás sorát a Három rózsa épülettel megkezdjük, mihamar — idő előtt — a többire is reákerülhet a sor s akkor azután csupán a már eddig is javarészükben beépiteni szándékolt közterek maradnak az emlitett községi czélokra, vagy pedig a drága telekvételeknek nyitunk tág kaput.

Ez okból kerültek ez igénytelen sorok fölé a czimbe egymás mellé köztereink és a városi házak.

Köztereink beépitésének szigoruan határt kell szabni; ez elsőrangu érdeke városunknak, melynek közegészségügye javitásáról sok beszéd foly, de — talán a fő- és székvárostól vesszük a mintát? — minél kevesebbet cselekszünk.

Egy idő óta kisért és föl-följár az az eszme, hogy a főutcza kellőközepén, a kis sétatér tájékán épitsünk szinházat vagy kaszinót.

Reméljük: halvaszületett.

Gazda.

A közerkölcsiség sülyedésének oka.

Magyarország mindig ugy volt ismerve a szomszéd nyugati népek által, a hol a közbiztonság nem áll a legjobb lábon. Azért szerették ugy feltüntetni mint egy darab földet, mely kelethez tartozik, ahol még mindig ázsiai belállapotok uralkodnak.

A régente tölünk keletkezett regényes utonálló, rabló históriák, ma ugyan már — hála istennek — megszüntek, melyek tölünk az idegeneket riasztották. A Bakony vidéke sem terjeszt oly félelmet, mint csak az ötvenes évek idejében, mindazzal mondhatnánk, hogy a vagyon és élet biztonságát fenyegető merényletek, a rablógyilkosságok, a hideg előre föltett szándékkal elkövetett emberülések, soha oly szemtelen merészséggel és oly mértékben nem voltak elkövetve, mint napjainkban. Az erkölcsök elvadulása ez utolsó század negyede alatt feltünőleg nagyot sülyedt nálunk.

Nemcsak vidéken történnek hajmeresztő gyilkosságok, melyekről a napi lapok hosnak megdöbbentő tudósitásokat, de a városok — a hol a rendőrség mégis közvetlenül felügyeli a társadalom mozgalmait — épen ugy ki vannak téve hasonló merényleteknek. Nem kell messze keresnünk a példát, ott van az ország fő- és székvárosa. Mi történt legközelebb Budapesten?

Egy nappal a herczeg-primás saját palotájában lett megtámadva és csak a véletlen szerencsének irható fel, hogy maga az ősz pátriarkha titkárjával egyszerre nem estek áldozatul egy kiszámitott gyilkos merényletnek.

Ismerjük a merényletnek részleteit, magát a gyilkos volt szolgát és azon indokot, mely őt a cselekvésre inditotta volna. A szándék elvetemültsége és az állitólagos erkölcsi indok között azonban, mely a gyilkos kést a merénylő kezébe adta, nem találunk elég lélektanilag megmagyarázható összefüggést, mely hasonló szándék kivitelét eléggé megérthetővé tenné, vagy ahoz csak a legtávolabbról is valamily enyhitő beszámitást fűzhetne.

De miután semmi nem történik e világon bizonyos megelőző ok nélkül; ugy a fizikai, mint az erkölcsi világban bekövetkezett meglepő tüneményeknek megtaláljuk magyarázatát, ha ezt figyelemmel keressük; ugy a jelen esetben is, valamint az általában tapasztalható merényletek s az erkölcsök elfajulásának elszomoritó eseteiben is, egy világos okra ismerhetünk reá és vezethetjük azokat vissza.

És ez ugy alaki, mint anyagi büntető igazság szolgáltatásunknak tul-humánus rendszere, mely nem javitja a közerkölcsöket, nem fékezi az indulatokat; de sőt sok esetben felbátoritja, s merényletre csábitja a vad szenvedélyeket.

A fent idézett esetben, p. o. ha nem egy őrülttel van dolga az igazság kezének: ugy azt egy oly ember kisérlette meg, ki ismeri büntető rendszerünk humanitását, s abban bizik, hogy ugy sem fog erős megtorlásban részesülni; a példákból tudja, hogy gyilkos kézzel olthatja ki valaki másnak az életét, anélkül, hogy kockáztatná a magáét. Az elkövetett bün nagysága és merészsége nem áll arányban a kiszabott büntetéssel. És ez elég, hogy a durva jellemeket még felbátoritsa, mert mennél szemtelenebb a védelem, annál biztosabb a felmentés.

Alaki büntető rendszerünk jellemzésére szolgál az a körülmény, hogy a biróság a legtöbb esetben figyelmen kivül hagyja egy tény megállapitásánál a lélektani momentumokat. Szó szerint veszi a tettes védekezését és igy elég sok esetben a makacs tagadás, hogy a bünös megszabaduljon.

Igy tudunk esetet, hogy valaki korcsmai verekedés közben két embert szurt le halálosan, de mivel azzal védekezett, hogy nem ő szurta le ellenfelét, de azok rohantak a kés pengéjébe, fölmentetett s ma is szabadlábon él. Még mulatságosabb eset volt az, midőn két szomszéd összeveszett, s egyik ellenfelének az orrát botjával kiméletlenül telütötte, ugy hogy az fölhasadt. A biróság előtt azzal védte magát, hogy ő nem akart szomszédjában kárt tenni, de miután az őt le akarta köpni, hogy ezen meggyalázást kikerülje, botjának vastagabb végét tartotta szomszédja elé, s arról nem tehet, hogy az maga ütötte orrát a bot végébe. De nem csak a biróí eljárás enyhe, de büntető és börtön rendszerünk is oly humánus, mely mindig a vádlottnak kedvez.

Innét van az, hogy nem egy esetben csavargó aljas emberek, azért követnek el kisebb-nagyobb bünt ényeket, hogy télére ingyen szállást és ellátást kapjanak az államtól. És miért ne, mikor tudják, hogy hajuk szála sem görbül meg, mig rendesen élelmeztetnek, gond viseltetik egészségükre, s henyélve pihenik át a telet a pricscsen. — Nincs semmi ok, hogy féljenek a büntetéstől, mert a börtön erkölcsileg nem lealázó az ilyen emberekre, de egy asilum.

Büntető rendszerünknek tehát már alapjában eltévesztett hatása van a közerkölcsökre; jó bánásmóddal vad állatot meg lehet szelidíteni, de egy erkölcstelen, vad hajlamok által vezetett embert jó utra nem térithetni. Hány példánk van, hogy több évi börtönbüntetésből kiszabadult fegyenczek, ugyan azon ösvényre adják magukat.

A vad indulatoknak csak egy fékezője van, a szigoru megtorlás, ha kell: a testi fenyités. A félelem a testi szenvedések elől képes sok esetben korlátokat szabni a szenvedélyek kicsapongásának. Nem lehet minden emberre hasonló rendszabályokkal hatni és a büntetést nem a §-sok szerint, de az egyéni jellemhez kell szabni; mert csak ugy lehet erkölcsi sikere. A bitófa a halálbüntetés réme, nem egy embert riasztott vissza szándékának kivitelétől, mig a mai elbánás, a vétkes tett enyhe elbirálása, vagy sok esetben a vádlott makacs tagadása esetében, ha a körülmények ellene szólnak is, a fölmentése, nem példa a megfélemlitésre, de egyenesen fölbátoritás. —a.

Tapasztaltam, hogy az utóbbi időkben a fizetésem fránya módon csekély a háztartás fedezésére. Szabó, czipész, mészáros, baromfikedvelő mind mind kontóval jár a nyakamra. Hm, édes Emmám hát igy vagyunk? No jó. Pénzt csak olvasva adtam néki a kezéhez, kiszabva, kimérve mindent; — a kontókat pedig összepakoltam a küldtem Kis-Büngözsdre a mamának. Lett is erre ne mulass! A mama megtagadta Emmát, a susztert, mészárost, péket, baromfiárust, szóval megtagadott mindent és nem fizetett.

Emma nagyon szivére vette azt; kezdett takarékos lenni, amiben utóbb már annyira ment, hogy a mindennapi ebédünkből is elfogott egy fogást.

Künn volt már a harmadik sárkányfog is, kezdett tisztulni a levegő.

Már helyre verődik minden, ha valahonnan, a a pokol fenekéről oda nem cseppen a városba Balajthy Gida, a hires táncz os, a tátovirozott dzsentri gyerek.

Csak az kellett Emmának, hogy egészen Lijőön sodrából.

Furcsa hireket hallok kettőjükről. Hogy valóságon, vagy rosszakaraton alapul-e a pletyka nem tudom. Lehet, hogy igaz, lehet, hogy nem; de valószinübb az előbbi.

No de, instálom, engem immár fel nem szarvaznak; olyan hatalom nincsen a világon! Hütlenség ellen van ugyan fegyverem; de azt a fogat, amit Emmának Balajthy Gida növesztett, nem vagyok hajlandó kihuzni.

Az asszonyt még ma összepakolom; kocsira rakom; menjen Kis-Büngözsdre a mamájához s boldoguljon nélkülem — ha tud!

Tóth Dezső.

A hétről.

(Havazás, fagy. — Hideg, meleg. — Tavasz. — Gólya madár. — Milleniumi gyülés. — Maláta-gyár. — Városi közgyülés. — Kaszárnya kérdés. — Halmos, Timkó, Deil. — Senka doktor. — Rimaszombat. — Jókai Kassa díszpolgára. — Szinház.)

Kassa, április 28-án.

A levegőben szállingozó hópelyhek üdvözölték a ránk virradó vasárnapi napot a tavasznak egy ujabb — máskor szebb — hetét. És a mint elkezdett havazni reggel, ázon módon hulltak azok a kristályos hópelyhek mintegy öt-öt percznyi megszakitással egész másnap reggel tájig.

Téliesen zordul állt a temperatura egy vagy két napig. De már szerdán a tavasznak természetes retortáján átpárolt balzsamos levegőjét érestük szerteterjedni a város széles főutczáján és szük sikátorain.

Ime tehát nekünk kassaiaknak is kijutott már végre-valahára az a másoktól régóta irigyelt szerencsénk, hogy ime üdvösülhettük a körünkbe térő tavaszt. Igen a tavaszt.

És mindazt a mi a tavasszal együtt jár: a fagytól letarlott mezők ujabb kisüldülését, fák rügyezését, fecskét, gólyát, stb.

Gólyát azonban aligha, mert helybeli természettudósaink, Szekeres a igen tisztelt professzor ur habozás nélküli kijelentése szerint, már nagyon hosszu ideje nem észleltek Kassa közvetlen határában gólya madarat. Mindazáltal egynehány családapa szives és bizalmas kijelentése folytán kénytelen vagyok emlitett érdemes főtisztelendő ur ellenére is előzetesen jelezni, hogy ők bizonyosra veszik a gólyamadár beköszöntését Kassára, még pedig legalább is ezer példányban.

Notabene a vármegyeházára is rászállott a gólya madár. Kétszer is: vasárnap, meg hétfőn.

Első alkalommal a maláta-gyár, majd másnap a milleniumi bizottság született meg.

A maláta-gyár megszületését nemcsak azok a komoly uri emberek üdvözölték az alkalomnak megfelelő lelkesültséggel, akik ott ültek a vármegyeház czifra menyezetü termében a zöld asztalok mellett, hanem Gambrinus király valamennyi jelen és távollevő hive is tekintet nélkül arra, hogy a phylloxera előtt vagy után lettek-e azzá!

Hegyi Jóska például tüstént, ugy melegiben kifejtette egy ujságiró kompánia előtt a maláta-gyár megalakulásának jótékony behatását a nagy jövendő elébe néző sör-kultusz emelkedésére s annak örömére meg is toldotta az aznapi Braun-beli menüt öt habzó sörös pohárral.

Másnap a milleniumi bizottságot tartotta keresztvizre Péchy főispán.

És az ünnepélyes aktusra megtelt a terem ott a vármegyeházán a bizottságnak kinevezett tagjaival.

Némely helyen szokásban van, hogy egy gyerekhez több komát is választanak.

Itt is tulajdonképen az volt szóban.

Péchy főispán a Lukács miniszter édes gyermekének jóságos keresztapja azt akarta, hogy Szepesben, Ungban, Sárosban és Zemplénben is legyen egy-egy komatársa.

És hát szerestek is neki, mindegyik emlitett vármegyében.

Egy derék uriember az ujságirókat is szóba hozta ezen a gyülésen, mondván: könnyitsünk a szegényeken, adjunk nekik mindenben felvilágositást — ha kérnek, küldjük meg nekik jegyzőkönyveink kivonatát minden ülésünkről.

Szó sincs róla, hogy nagyon komótus dolog volna ez ránk nézve, nem kellene még a gyülésre se fáradnunk, hanem...

És itt a hanem után eszembe jut egy egész hosszu sorozat, mely a mi kényelem szeretetünk ellen beszél.

Hiszen az ujságirót nem szabad ilyen komócsióhoz szoktatni.

Ugy is azt vetik a vidéki lapok és különösen a kassai lapok egy részének szemére, hogy nem igen jár utána némely nevezetesebb eseménynek sem, nemhogy kevésbbé fontos, de azért érdekes dolgokról közölne értesitéseket.

Hja a köszönség, mely prenumerál, követelődző a maga helyi lapjával szemben is, és nem szereti, ha a fővárosi lapokban hamarább olvas a helyi dolgokról.

És hát a főispán nem is járult hozzá ahoz az inditványhoz, hanem az ujságirók hazafiságára appellált, kik bizonyára meg fognak jelenni a milleniumi bizottság ülésein és referálnak majd a köszönségnek a saját jószántukból is.

Ezután a gyülés után két napig teljes szélcsend állott be a komolyabbnál-komolyabb ülésezéseknek beköszöntött időszakában.

De ami késik az el nem marad.

Csötörtökre volt kitüzve a városi közgyülés. Tehát ismét egy gyülés, amely hozzájárul annak a bizonyitásához, hogy ez a hét a gyülésezések hete volt.

Nevezetes hire járt ennek a városi bizottsági ülésnek, mert a kaszárnya és szinház kérdéseken kivül erre voltak kitüzve a Jókai Mór kormánypárti képviselő ur díszpolgárrá választása is, mely jóleső elégtételül szolgált különösen az ujságiróknak, kik hosszabb-rövidebb czikkekben már régóta követelték a költő-király ünneplését.

Némelyek ugyan azt is beszélték, hogy a harmóniát valami kis disszonanczia is meg fogja zavarni, de a hir szerencsére nem bizonyult valónak.

A bizottsági tagok derült arczczal szállingóztak be az ülés terembe s egyáltalán nem ült ki arczukra a harczba készülő vitézek elszánt kifejezése.

Mint békés polgárok jöttek el ide is otthonról valamennyien.

Csak épen Halmos ügyvéden vehettek észre olyasvalamit a pszihologus karzati ujságiró sereg, mely leplezetlenül elárulta, hogy az ügyvéd ur szivét nyomja valami.

És hát csakugyan.

Amint a jegyző elkezdte olvasni a honvédelmi miniszter leiratát, melyben a hadügyminisszter ur ő excellenciájának a rimaszombati tüzérek áthelyezésére vonatkozó terveit adja értésére a tekintetes közgyülésnek, Halmos ügyvéd ajkaira gunyoros mosoly ült ki.

Felállott és kijelentette, hogy nem mondja ugyan, hogy egyáltalában nem kell kaszárnyát épiteni majd valamikor, de hát ő azért most még se épit kaszárnyát és ajánlja, hogy a tisztelt közgyülés se épitsen tüzér-kaszárnyát.

A jóságos Münster polgármester erre elboralt arczczal ugrott fel polgármesteri székéről.

Folytatás a mellékleten.

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **Uj!**

A tiltott ut énekes játék. | Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, elő adja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** | Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly
szállodás.

107—24

Kiváló tartósságánál fogva országszerte kedvelt

KASSAI HARISNYA

és egyéb szövött-áruk.

Szolid kiszolgálás. — Nagy választék.

Síposs A. Gyula

mechanikai kötő és szövőgyár raktára

Kassán

128 1—5 *FŐUTCZA 42. SZ. A.*

Legolcsóbb szabott árak

fehérnemü, rövidáru és férfi-divat-czikkek.

Telefon-összeköttetés:

raktár 61; gyár 62. sz. a.

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere **28, 30, 32, 36, 40 kr.**
siller borok „ **24, 26, 28, 30 kr.**
vörös borok „ **30, 34, 36, 40 kr.**

(regál-adóval együtt) 124—1

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendeléseknél a regáladó levonásba hozatik.

Fiatal ember, hivatalnok, folyó évi május hó 15 től egy intelligens családnál

teljes ellátást keres.

Ajánlatok a fizetendő összeg megnevezésével e lap kiadó hivatalához „Assurance Company“ jelige alatt kéretnek. 127 1—2

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. zum „goldenen Reichsapfel“.

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt általános labdacsok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rosz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknal fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajokuál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis nehányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.
Tekintetes Ur!
Alúlirt kéri, hogy falette hasznos és kitünő vértisztitó labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Ur!
Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Knifícz Teréz.

—

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Ur!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Ur!
Alúlirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

—

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Ur!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozza küldeni sziveskedjék. Csakis azl Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel
Zwickl Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle** az **„arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben, s **egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik csakis PSERHOFER J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagy-bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin - hajkenőcs. *Pserhofer J.-től.* Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurút, rekedtség, görcsköhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia, (prágai cseppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegcsével 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó - só, Bullrich A. W.-tól Kitünő házi-szer a rosz emésztes minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda - balzsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az azáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só. kitünő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. 46—11—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Ház-eladás.

A Klobusitzky-utcza 10. sz. a. levő ház, udvar és kerttel f. évi május hó 4-ik napján fog a kassai törvényszék kistermében (II. emelet 30. ajtó) d. e. 10 órakor 10923 frt kikiáltási árban, szükség esetén ezen kikiáltási áron alul is nyilvános árverés utján eladatni. A kikiáltási árnak 10%-a a biróságnál előlegesen leteendő. 126—1

Hirdetmény.

180—1

Torna városának engedélyezett Egyedi, Dömötöri és Katalini három országos és minden csütörtökön tartatni szokott **heti vásár jövedelme** az 1893. évi szeptember 1-ső napjától számitva 3 egymást követő évekre Tornán a városházánál, az **1893. évi május hó 15-ik napjának délelőtti 10 órakor** nyilvános árverés utján haszonbérbe adatik.

A bérleni szándékozók azzal kiértesittetnek, hogy az árverési feltételeket a városházánál, a hivatalos órák alatt megtekinthetik, és hogy öt pecséttel lezárt, az eddigi 607 frt évi haszonbéri összegnek megfelelő 10% 60 frt 70 kr. bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatot, **ennek a boritékoni jelzésével** Ardényi Nándor ügyvéd, mint a tornai képviselő-testület e részbeni megbizottja, az 1893. év május hó 14-ik napjának délutáni 5 órájáig elfogad, mely zárt ajánlat az árverés megtartása után fog nyilvánosan felbontatni.

Tornán, 1893. április 28 án.

Bresztovszky Károly
jegyző.

Molnár János
biró.

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

(vastartalmu savanyuviz) **nagyszerü fenyves vidék.**

A gyógyfürdő modern átalakitása az idény megnyitásaig elkészül.

uj **„Grand Hôtel Deák“** uj ásvány gyógyfürdő és **hidegviz - gyógyintézet**

architektoniai és balneologiailag mintaszerűen berendezve.

Nagyszerü vendéglő. Teljes penzió. Villamos világitás.

Az eperjes-bártfai vasut junius hó vége felé megnyilik.

Direkt kocsi közlekedés Bártfáig. Közelebbi majd a napilapok utján.

BÁRTFAI SAVANYUVIZRE

(pompás gyógy- és asztali ital) megrendelések küldendők

126 1—2 **Fürdő-igazgatóság Bártfa.**

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok | Futó-szőnyegek | Kókus szőnyeg és lábtörlők

Butorszövetek | Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 17—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Árverési hirdetmény.

Tisztelettel tudomásra hozom, hogy a **lejárt** és nem prolongált zálogok

május 4-én

és 5-én nyilvános árverésen eladatnak.

Tisztelettel

Weinstein R.

fő-utcza 87. sz.

Azok kivánságára, kik zálogtárgyaikat most képtelenek prolongálni, a tárgyak készségesen félretétetnek és nem adatnak el. 122 2—2

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 1—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör **12** kr., folyton jégbe hütve.

MINDEN UJSÁGOLVASÓNAK NÉLKÜLÖZHETLEN!

A legujabb teljes magyar LEXIKON

AZ ATHENAEUM

KÉZI LEXIKONA.

A tudományok encziklopédiája, **különös tekintettel Magyarországra.**

Szakférfiak közreműködésével szerkeszti:

KÉT KÖTET. **Dr. Acsády Ignácz,** KÉT KÖTET.

a magy. tud. akad. lev. tagja.

Kilenczvenhat térképpel, szines és fekete műlappal és táblázattal.

Ára füzve 12 frt. — Két diszes és erős félbőrkötésben 16 frt.

A KÉZI LEXIKON

beosztása és iránya teljesen a **magyar** közönség szükségletéhez van mérve.

A KÉZI LEXIKON Helységnévtárt, Irók névtárát stb. teljesen pótol.

A KÉZI LEXIKON

a német Conservations-Lexikonoknak nélkülözhetlen **magyar** kiegészitését képezi.

A KÉZI LEXIKON

3840 hasáb szöveget, 32 térképet, 16 szines mellékletet, 34 kétoldalu fekete képtáblát és 14 táblázatot tartalmaz.

A KÉZI LEXIKON minden hazai könyvkereskedésben kapható.

A Kézi Lexikont Koczányi és Vitéz

m. kir. gazdasági tanintézeti könyv-, mű-, hangjegy- és papirkereskedése, Kassán (Fő-utcza 75. sz.)

(131 1—2 **1 forintos havi részletre is szállitja.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

— Kell, azért is kell tüzér-kaszárnya. Én ezelőtt tizenöt évvel ellene szavaztam a kaszárnyaépítéseknek, most már csak azért is mellette szavazom.

De már ezt Timkó se hagyhatta szó nélkül.

— Az én logikám kissé másféle — szólt szép csengő kappan hangján a tanácsos — én nekem akkor se kellett kaszárnya, most se kell.

— Helyes, helyes, ugy van, kiáltotta, zugta közbe a többség.

És mikor még Deil is odaszegődött a kaszárnyaellenzők seregéhez fel állott Senka a népszerü doktor.

Azt hitte volna az ember, hogy ime ez a doktor itt ül ugyan a kaszárnyavitát folytató urak seregében, de gondolatával tudj' isten melyik veszélyesen beteg pácziensének egészsége vagy halála miatt aggódik.

Pedig hát ez legalább ez egyszer alapos család dás lett volna.

Mert amint hallgatta a miniszteri leirat monoton hangzásu zenéjét, ime egyszerre egy szó ütötte meg a füleit!

— Ni-ni a leirat Rimaszombatot emlegeti. Vajjon mit akar vele?

Hát a leirat csak azt akarta Rimaszombattal, hogy a tüzéreit Kassára akarta áthelyezni.

És amint Senka doktor ezt meghallotta, eszébe jutott az a Rima-menti kis megyei főváros, melynek falai között egy vele nagyon bizalmas lábon álló uri ember — talán ő maga volt az — gyermekéveinek legszebb részeit töltötte.

— Szegény Batyi, no lám — gondolta magában — hát elakarjak venni tőled tüzéreidet. Nem, ezt nem engedem.

És nem is engedte. Felállott és beszélt Rimaszombat és Kassa érdeke mellett egyszerre.

— Kassának nem kell kaszárnya, mert itt van elég, de a pénz az nem elég. Rimaszombattól meg kár elvinni azt a kevés katonát, mert Rimaszombat megakarja tartani tüzéreit. Különben is azoknak nagyon jó dolguk van ott Batyiban, el vannak látva mindennel...

— Igaz! ugy van! zugta rá a többség.

— Igen, igen, tessék csak megkérdezni a rimaszombati cselédektől, szakácsnéktól, vajjon beleegyeznek-e a miniszter ur tervébe?!

— Helyes! zugta rá ujból az egész közgyülés.

Ez az utolsó argumentum döntött, mert a főispán tüstént kimondta az egyhangu határozatot, hogy tekintettel a rimaszombatiakra, Kassa városa egyelőre nem hajlandó kibővíteni tüzér-kaszárnyáit.

A színház sok ideig odiózus ügyében, határozták még el a pályázat kibirdetését, mikor a Jókai megválasztása került sorra.

És amint a jegyző olvasta: hogy „Jókai a koszorus költő Kassa város diszpolgárává választassék,“ egyhangulag kiáltotta rá az éljenző gyülés:

— Megválasztjuk Jókait, a koszorus költőt. Éljen!

És az a kis csapat ujságiró, jogász és kis diák, kik ott lesték a biztosra vett eredményt a karzatnak nevezett állóhelyen, lelkesülő hévvel kiáltották bele a maguk éljenét is.

Jókai tehát diszpolgára lett Kassának.

A mit megcselekedett kis Kukutyin, azt tette meg most Kassa is.

De ez még nem elég!

Az irodalmi társaság, majd ha megkapta onnan felülről jóváhagyott alapszabályait, sőt még hamarább is, tudni fogja bizonyára, milyen kötelesség vár rá most, mindjárt megalakulásának első esztendejében.

Lorgnet.

Sürgönyök.

Budapest, április 29. (Eredeti sürgöny.) A parlament mai ülésének napirendje előtt Linder képviselő szóba hozza Lelbach képviselő mandátumát, a mely kérvénynyel lett megtámadva és a melyet a megválasztott eddig nem nyujtott be a ház elnökének, ezért kivánja, hogy Lelbach a hivatalos lapban szólitassék fel igazolásul. Bánffy elnök kijelenti, hogy Lelbachnak már tegnap térti-vevénynyel küldte el a felszólitást. Beőthy Ákos és Thaly Kálmán Lelbach eljárását a ház méltóságával ellenkezőnek jelentik ki, mire az elnök a megfelelő intézkedéseket megtenni igéri, a ház a tanitói fizetések tárgyalását folytatja.

Ujdonságok.

Kitüntetés. Királyunk ő felsége Soukup Adolf kassavárosi főmérnököt a Ferencz József rendkeresztjével tüntette ki, a mely kitüntetésre Soukup Adolfnak a kaszárnya épités terén szerzett nagy érdemei szolgáltak.

Katonai hir. Pókay János altábornagy, a III. honvédkerület parancsnoka a budapesti I. honvédkerület parancsnoki helyére lett áthelyezve, viszont az ő helyére ide Kassára Say Győző vezérőrnagy a 75. honvéd-gyalogsági dandár parancsnoka lett kinevezve. Pókay altábornagy a kassai társaságnak olyan kiváló tagja volt, a kinek innen való távozása jelentékeny űrt hagy maga után mindazoknál, a kik e gavallér férfiu kiválóságát közelebbről ismerték.

Kinevezés. Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter a milleniumi kiállitás XV. csoportjába (grafika) Ries Lajos, lapunk szerkesztőjét bizottsági tagul kinevezte.

A tüzkárosultaknak. Uexküll hadtestparancsnok és a Kassán levő vezényló tábornokok inicziativájára a kassai tiszti kaszinó a nagyszalánczi és felsö-meczenzéfi tüzkárosultak javára a Schalkház termében hangversenynyel egybekötött tánczestélyt rendeznek. A hangverseny egyes számait tiszti és hölgy-mükedvelők és a kassai (régi) dalegylet fogják változatossá tenni. Nagy öröm tölti be szivünket, látva, hogy a közös hadsereg főbb tisztjei mily meleg érdeklődéssel viseltkednek a polgári társadalom iránt nemcsak öröme, de szerencsétlensége alkalmával is. Ez szép, ez nemes tett. Jegyek a hangversenyre Maurer Adolfnál kaphatók.

Az inség-bizottság, a mely Schreiber Adolf ny. alezredes elnöklete alatt fejti ki Kassán tevékenységét, a szalánczi és meczenzéfi tüzkárosultak érdekében akcióba lépett ismét. Elhatározásuk az, hogy a kassai szinházban mükedvelői előadást rendeznek legközelebb és ugy értesülünk, hogy a tót leány czimü népszinmüvet fogják előadásra hozni, a melyhez a szükséges rekvizitumokat Halmay szinigazgatónk a legnagyobb készséggel bocsátja rendelkezésre.

A tüzkárosultaknak adjatok! Abauj-Tornavármegye közönségéhez Fábián János alispán a következő meleg hangu felhivást intézi a szalánczi és meczenzéfi tüzkárosultak érdekében: F. hó 14-én, délelőtt 11 óra tájban kiütött tüzvész Nagy Szalánczi községének a tüzvonalba eső egyik részét teljesen el pusztitotta. Elégett 41 lakóház, 98 melléképület, s ezeknek értékét a hivatalosan eszközölt becslés 37.986 frtban állapitotta meg. A tüz orkánszerü viharban végezte el ádáz munkáját, az épületek ég ető részei mind elhamvadtak, — a kárvallottak a bősz elem miatt egy ruhadarabot, egy betevő falatot nem voltak képesek megmenteni, pedig a lakosság főrészben a legszegényebb osztályhoz, az ugynevezett zsellérekhez tartozik; s ez id ő szerint e községnek 188 lakosa van élelem és hajlék nélkül, s utólagos adatok szerint a sujtott lakosság kára közel van a 60,000 frthoz. Folyó hó 16-án pedig Felső-Meczenzéf községet — ugyancsak viharos időben sujtotta a tüzveszedelem. Eléget 24 lakóház és ugyannannyi melléképület, hivatalos becs szerint 16.600 frtnyi értékben. Ezen esetben kiemelendőnek tartom, hogy a kár főrészben a lakosságnak azon osztályát érte, mely szegény voltánál a tüzkár elleni biztositást is azért szokta elmulasztani, mert nem áll módjában a csekély biztositási dijat fizetni, s hivatalosan igazolva áll az, hogy e kár becsből csak 3800 frtnyi érték volt tüz ellen biztositva. Azon reményben fordulok a tekintetes vármegye közönségének nemes szive, nagylelküsége és emberbaráti szeretetéhez, hogy a szenvedők, az éhezók és a sors csapása által érzékenyen sujtottak szánandó helyzete keltse fel szivében a jótékonyság szent érzelmeit, s tehetségéhez mérten kegyeskedjék az oly mélyen sujtottak szenvedésének enyhitéséhez könyöradományaikkal hozzájárulni. A természetben szánt segélyt kérem a nagy-szalánczi részére a tüzéri-, a felsö-meczenzéfiek részére a csereháti járások főszolgabirájához, a készpénzbeli adományokat a gyüjtőknek által adni, — megnyugtatván a közönséget arról, hogy a készpénzben begyülendő adományokat a kár arányához képest a nagy-szalánczi részére két-, a felsö-meczenzéfiek részére pedig egy harmadrészekben fogom kiosztatni, s e gyüjtés végeredményéről nyilvánosan beszámolni.

Kassavárosa e hó 27-én tartotta Péchy főispán elnöklete alatt rendes havi közgyülését, a melynek napirendje előtt dr. Koszta József bizottsági tag a következő dolgok érdekében interpellálta meg a polgármestert s pedig: van-e tudomása a polgármester urnak arról, hogy a város által nagy pénzáldozatokkal épitett uj épületek rosz karban vannak, ilyen az uj vágóhid, ilyen a nagy gát, a mely objectumok megrongált állapota onnan van, mert senki nem néz utána és ha már a nagy gátnál vagyok — szól — nem mulaszthatom el figyelmét az azzal kapcsolatos védtöltésre is felhivni, a mely ugyancsak romlik; nemkülömben kérdem, hogy van az, hogy a két év óta vajudó uj állatvásár tér miért nincs mindmaig a közhasználatnak átadva? — nemkülömben kérdem, hogy a székesegyházon minek az a nyeregtorony, a melyet most épitenek, holott maga a templom-épités stagnál? nem e volna helyesebb a toronyépités költségeit a templomra forditani, hogy a közönség mielőbb templomát megkapja? — nemkülömben van-e tudomása a polgármester urnak arról, hogy a nagyréten, a közönségnek ezen szép üdülő-helyén legujabban szemétlerakó-telep létesittetett, a melyen tetvek tenyésznek? mit szándékozik itt tenni, hogy e tetvek el ne szaporodjanak? — nemkülömben van-e tudomása arról, hogy a Kalváriára vezető ut ugyancsak szemét-lerakóva aljasittatik, megbotránkozására a pietásnak és a közegészségnek? — nemkülömben mikor lesznek már a főutczán annyira szükséges pissoirok felállitva? — nemkülömben van-e tudomása arról, hogy a Csermelyben vandálkezek az ott levő szép fákat barbár módon pusztitják és kivágják és ha van, kinek a jóváhagyása mellett teszik ezt magánvállalkozók a város területén? — nemkülömben végül miért nem adja ki a város a cement- és aszfalt-munkákat pályázat utján, a miből ezt tennie kötelesség? Münster Tivadar polgármester előtt ez interpellácziózápor hallatára kalamaikát tánczolt minden és már bele is fogott, hogy mindenre megadja a kumulativ feleletet, a mikor a főispán vette át a szót, kérve az interpellálót, hogy adja be irásban kifogásait, hogy a polgármester tudja, mire adjon feleletet. A polgármester megkönnyebbült lélekzetének meleg párája egész az ujságirók csinos emelvényeig jutott el, jeléül annak, hogy mily jólesö volt a főispán közbevetése, mert még megeshetik vala, hogy a polgármester az angol krinolin-meeting elleni akczió miértjét is felvilágositás tárgyává teszi, de igy egyszerüen azt mondta, majd a legközelebbi közgyülésben felelek, igen felelek mindenre. — A napirend során következett a polgármester havi jelentése, a melyből megtudjuk, hogy a székesegyházon most épülő nyereg vagy huszár-torony kölsége csak 28000 frtot emészt meg. A famunkákat Kolacsek és Wirth kassai épitészek 11970 frtért, a bádogos munkát Jungfer idegen bádogos 15740 frtért csinálja. A székesegyház egyéb munkáit jelenleg 6, irjad: hat egész kőfaragó munkás sietteti. Szép! — Az 520000 frtos községi kölcsönkötvényt a miniszter nem hagyta jóvá, mert 50 évre szói és a tőkének esetleges előbb leendő visszafizetését nem engedi, holott a miniszter nézete szerint, a mai pénzviszonyok változásával beállható jobb viszonyok esetére, a város talán előnyösebb formában változtathatja meg e kölcsönt, továbbá pedig a magyar jelzálog-hitelbank kötvényeit 96.50 értékben adja, holott a bürze-érték 100-on fölül van. Ez ügyben a közgyülést megelőzőleg Hollay Adolf a város főszámvevője kiküldetésben járt Budapesten és az ő eljárására a hitelbank igen előnyösen megváltoztatta a kötvény formáját a város javára és a papirokat is 97.50 re szabályozta, ugy hogy csak ennél egy tollvonással 5200 frtot nyert a város. A derék főszámvevő tehát megérdemelt volna legalább is egy halk éljenzést. — Napirenden ismét egy tüzérüteg számára szükséges laktanya kisértett, a melynek felépitése a városi hátakat nyomja. Hosszabb vita után a közgyülés azt határozta, hogy az épitést csak ugy teszi majd, hogy ha a katonai kincstár 25 évre 6 százalékos garanczíát nyujt. — Jókai Mór diszpolgárrá választatik. — Az uj színház terveire a pályázat a főmérnök által némileg módositott feltételeinek figyelembe vétele kapcsán ki fog hirdettetni. Az épitkezési hely a régi színház helye. — A három-rózsa épület is szóba jött. (Lásd erre vonatkozó czikkünket.) Egyéb kisebb tárgy elintézése után a közgyülés véget ér.

Vásár. Kassán május hó 1, 2, és 3-án országos vásár lesz. A fővásár szerdán május 3-án van.

A tornai vásárt, a melynek május elsején kellett volna lenni, a miniszter tekintettel, hogy e napon Kassán és Szikszón is országos vásár van, megengedte, hogy május 4-én tartassék meg, a miről különösen a vásárt felkeresö iparosokat értesitjük, hogy hiában ne fáradjanak.

A veszprémi tüzkárosultaknak Kassa városa 500 frt segélyt szavazott meg.

Május I. A munkás világ a holnapi napot a külföldön nagy ünnepségek között üli meg. Hihetőleg megteszik azt nálunk is az ország egyes városaiban is. Sami az ünnepséggel együtt jár, tüntetésre készülnek, a mely azonban legalább nálunk artatlan mulatságnak tekinthető. Hogy a tüntetésre semminemü előkészületek nem történtek Kassán, az kitetszik abból, hogy a rendőrség nem látta szükségét a rendőri intézkedések megtételének. A pékekről azt irjak, hogy veszedelmes tüntetők; tavaly május 1-én 13 péklegény készült tüntetni a „herbergfater“ ellen; azonban mind a 13 annyira berugott az nap, hogy a tüntetést el kellett a holnapi napra halasztani. A veszedelmes péklegények tüntetése a fentebb emlitett okból valószinüleg a jövő májusra marad.

Majáles. A kassai könyvnyomdászok a Bankón május hó 22-én tartják meg ez idén tavaszi mulatságukat, a melyre a meghivók már szét lettek küldve.

Vasuti kalauz. Felsömagyarországi Kalauz czim alatt május közepén egy kézi könyv jelenik meg a kassai Pannonia szerkesztésében és a Kassa-Oderbergi vasut védnöksége alatt. E könyvecske az összes vonatok menetrendjét fogja tartalmazni és a vidék érdekes látnivalói, nevezetességei és a felvidéki fürdőkre vonatkozó tájékoztató leirásokat magában foglalni. A Lukács Béla miniszternek dedikált könyvecske, a melynek utazók, touristák, fürdözők nagy hasznát veszik, 20 krért lesz kapható a vasuti állomásokon és könyves boltokban.

Lóvasut. Május hó 1-től kezdve a közuti vasut kocsijai rendszeresen közlekednek Báránykára. Az első kocsi indul az indóháztól reggeli 6-kor, az utolsó esti 9-kor, Báránykáról reggel 6^{34} perczkor, este 9^{32} perczkor. Délelőtt 6-tól 9-ig $^1/_2$ órai 9-től 2-ig 1 órai időközökben indulnak báránykai kocsik, d. u. 2-től kezdve minden kocsi 10 perczenyi időközünkint Báránykára megy. Vasárnap, f. hó 30-án, d. u. 2-kor indul meg a forgalom.

Halálozások. Jachmann János kassai czipész folyó hó 27-én életének 56-ik évében, boldog házasságának 29-ik évében hosszas szenvedés után elhalálozott. Temetése tegnap délután a Felsömagyarhoni első temetkezési intézet (Maurer udvar), diszes rendezésében nagy részvét mellett ment végbe. — Garbócz-Bogdányban e hó 28-án halt el Kertész Ferencz 39 éves korában.

Épitkezések. Ujabban következő épittetők mutatták be épitkezési terveiket: Kassai takarék pénztár báró Sardagna Jánosné főutcza 70; Légszeszgyár saját telek; róm. kath. tanitóképző saját telek; Róth József malom-utcza 25; Koscsó József gátsor 11.; Goldstein Izsák régi szepsi-ut 12.; Barinkó Ferencz raktár-utcza 3.

Tiszai végleg elbucsuzott Kassától, a hol az ő számadása szerint az idei utolsó szezónja 800 forinton felüli deficittel végződött. A szinügyi választmány — hallomás szerint — Tiszait tekintettel itt Kassán a szinészetnek magasfoku emelése körül szerzett kiváló érdemeiért nagyhangu bizonyitványnyal tüntette ki és távozása fölött sajnálkozását tejezte ki. A közönség, a mely a szinházat fentartja, pedig örvend, hogy a Tiszai féle magasfoku emeléstől végre megszabadult és azt mondja: hál' istennek, csak hogy már vége van! A többit pedig, a mit mi itt mondhatnánk, elhallgatjuk, mert nem akarjuk mindazt ismé-

telni, a mit Tiszai magas szinvonalu szinigazgatói érdemei fölött már elmondottunk és azzal végezzük bucsunkat: alá szolgája, isten hirével!

Beküldetett. Tekintetes szerkesztőség! A közérdeket lelkesen felkaroló Kassai Szemle minden alkalommal készségesen nyitván helyet a jogos fölszólalásoknak. Ez esetben is reméljük, hogy becses lapjában az alábbiakat közzétenni szives leend. A „Kaschauer Zeitung“ folyó évi egyik legujabb számában Maléter Vilmos ház és földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag ur, mint a kassai szépészeti egylet által a Széchényi liget fentartásával megbizott fő-fő inspektor a rendőrségnél tett egy feljelentést, azon lopásról, mely ismeretlen tettesek által követtetett el, kik állitása szerint 36 darab diszfát tolvajoltak el az általa gondozott Széchényi ligetből. Ebből a feljelentésből tudtuk meg mi kassaiak, hogy a városi ültetvények és diszkertek gondozása nem a városi erdőmester ügyköréhez tartoznak, holott a fenálló szabályrendelet szerint oda utalvák, hanem azok, főleg Kassaváros disze, a Széchényi liget Maléter urra vannak bizva, ki bár elismerjük, hogy nagy gonddal és fáradsággal tette a ligetet azzá ami; nem egy esetben, még nőkkel szemben is fenhéjázón, parancsolólag és kiméletlenül gorombán viselkedett, mely viselkedése miatt a közönség nagy része, hogy inzultusoknak ne tegye ki magát, a liget látogatását mellőzi. Ebből kiindulva, ugy hisszük, a reméljük is, hogy e méltányos felszólalásnak lesz eredménye, melylyel azon közóhajnak adunk kifejezést, hogy Maléter Vilmos ur bokros érdemeinek elismerése mellett a fő fő inspektori állásától mentessék fel. Helyébe Szőnyei István városi erdőmester ur bizassék meg az ültetvények szakszerü kezelésével és azok gondozásával, kinek elvégre is keze alá tartoznak a város tulajdonát képező összes ültetvények, s akkor ha ez megtörténni fog, lehet reménylenünk, hogy a mi a szépészeti egylet által, illetve annak fő-fő inspektora által teljesen elhanyagoltatott: a külsétány, fapiacz, Ferencz-József-tér és Erzsébet-tér parkiroztatni és a közönség üdülő helyévé átváltoztatni fog. Kassa, 1893. április 28. A Bethlen és Rákóczy-körut, fapiacz, Ferencz-József tér lakói.

Selyem hamisitvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderul: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (mint-hogy rostszálai a festanyagtól telitetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben**, házhoz szállitva, postaber- és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 2—7

Apróságok.

Magyarázat.

Hölgy: Ugy-e, Bárdos ur, lesz szives kottáimat forgatni, ha játszom?

Ur: Bocsánatot kérek nem vagyok zeneértő.

Hölgy: De hiszen láttam, hogy nővérének megtette azt a szivességet.

Ur: Oh, az egészen más! A nővérem, valahányszor forditani kellett, a lábamra lépett.

—

Hizelgő.

— Nézze csak, milyen fess az a huszárhadnagy!

— Nagyon hizelgő rám nézve.

— Miért, talán fia?

— Nem a, hanem f ü z ő g y á r o s vagyok!

—

B á l o n.

Uracs: Hányszor Ismételjem, hogy imádom, szeretem!

Süldő leány: Ne tovább! Mivel nyujt biztositékot, hogy higyjek szavainak?

Uracs: De hogy is kételkedhetik···

Süldő leány: Nos, ha oly nagyon szeret, megtesz valamit a kedvemért?

Urac: Parancsoljon! Vivjak párbajt vagy···

Süldő leány: Ne, ne! Csak csináija meg, helyettem — a franczia leczkémet!

—

R e k l á m.

Erdész: Micsoda, ön fogolyra akar lőni, hiszen most tilos szárnyasra vadászni!

Kocsavadász: Mit bánom én? Képzelje azt a reklámot, ha azt fogják beszélni, hogy eltéltek engem, mert fogiyot löttem.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— De az, ha ön annak akarja nevezni, — felelé az örnagy, — mondjuk kalandnak, mert a kor nem szerepel, mivel még egész ifjunak érzem magamat.

— Annál jobb önre nézve. De a dologra.

— Igen a dologra — ismétlé az örnagy. — Hogy szivem választottját az önságornője személyében ismét megtaláltam, valószinüleg már tudja ön.

— Hát ez az átváltozás oka?

— Oh nem — felelé az örnagy. — Keserü csalódás volt szivemre, hogy még életben van; mert ha ugy szeretett volna, mint azt nekem esküvé, meg kellett volna halnia.

— Talán most hal meg, — vélé a házi gazda.

— Késő! — mondá az örnagy. — Elvesztettem bizalmamat.

— Legszentebb érzelmeimnek ilyetén módon való kigunyolása mellett elhagytam az ön házát, hogy a szép természetben keressek vigaszt.

— Azt természetesnek találom.

— A sétányon balra fordulok, — folytatta az örnagy elbeszélését. — Egyszerre, mint egy földhöz gyökeredzve álltam meg. Egy hölgy ült ott. Elbüvölő bájos leány volt, rendkivül fényes öltözékben. Megálltam és némán szemléltem, ő felém veté tekintetét.

— Pillanatnyi találkozás, — egészité ki a képviselő — és ön tévedett. Idegen volt.

— Valóban idegen, — ismétlé az örnagy — de nekem még se az, mint később kitünt. Köszöntöm, ő viszonozza és a melletto lévő üres helyre mutat. Én melléülök, egyik szó a másikat követi és — gondolja csak ki mellett ültem? Nos?

— Már hogy tudnám, — mondá a képviselő.

— Ama bizonyos hölgy volt, ki mellett hajdan Pozsonyban ültem az asztal mellett, midőn orrom vére megeredt. Természetesen érettebb és teltebb volt, mint akkor, de azért még mindig szép. Felujitottuk régi emlékeinket és uj ismeretséget kötöttünk, az orrom szomoru véres eseményére még nagyon jól emlékezett. Ama bizonyos napon Zichy gróf vadászkastélyába volt meghiva és éppen távollétem alatt állt elő a gróf hintaja; innét eredt gyors eltünése. Végtelenül sajnálta, hogy akkor nem lehetett szerencsénk közelebbről megismerkedni.

— És ön? — kérdé a képviselő.

— Én igy feleltem: „Nagysám, pótoljuk most az elmulasztottakat.“ Karomat ajánlottam, ő köszönettel elfogadta és barátságot kötöttünk. Sétálásunk közben elbeszélte, hogy utazása közben ellopták arany óráját.

— Mi egy müvelt nő óra nélkül, kedves barátom? — mondá. — Beléptünk egy ékszerészhez és csinos kis arany remontoir órát vettem neki ajándékba.

— Annak nagyon megörülhetett.

— De meg ám! Egész arczával nevetett örömében.

Ah, mily bájos, mikor nevet! Barátom, önnek arról fogalma sincs. „Estére a szinházba fog vezetni“, mondá „és akkor együtt maradunk.“ Láthatja tehát, kedves barátom, hogy szives meghivását a legjobb akarat mellett se fogadhatom el, kérem tehát szivesked jék kimenteni — végzé az örnagy.

A képviselő sajnálatát fejezte ki.

— Ha azonban ama hölgy elhatározná magát, hogy idejöjjün — mondá — ugy önön és rajtam is segitve lenne, önön azért, mivel nem lesz kénytelen társaságát elveszteni, rajtam pedig azért, mert szerencsém leend önt és uj barátnőjét becses vendégeim közé sorolni.

— Nos mit szól ehhez?

Az örnagy e gondolatot kitünőnek találta és sietett szép hölgyeért.

— Siessen, — szólt utána a képviselő, — egy keveset várni fognk, hogy önök még meghallgassák Alfonzt.

Ezzel a müvészhez lépve mondá:

— Most leányom fog énekelni egy számot „Ördög Róbert“-ből, az ön E-moll szólója következik.

Midőn Adél bevégezte énekét, óriási tapsvihar keletkezett, köszönve meghajolt és eltávozott az öltöző szobába, hogy a következő tréfás magánjelenetre átöltözzék.

Szünet után Alfonz lépett föl.

Müvészileg játszott, hangszeréből szivhez szóló lágy hangokat csalt ki, oly érzéssel és tehnikával, hogy a hallgatók meg voltak büvölve.

A müvész egyszerre megszakitá játékát, a nyirettyü kihullott kezéből és szemeit, mintha kisértetet látna, a bejárati ajtóhoz szegezte, e mellett tagjai hevesen megrázkodtak. E szünet azonban csak pár pillanatig tartott, magához tért és eszébe jutott, hogy nyilvánosság előtt áll, itt szive érzelmei nem jöhetnek tekintetbe.

Egy formatánál ujra rá kezdte és minden erejét összeszedve, a müdarabb végét elragadó szépséggel fejezte be.

Szünni nem akaró tapsvihar jutalmazta játékát.

Alfonz meghajolva köszönte a kitüntetést és vissza vonult a számára kirendelt mellékszobába.

Midőn a müvész a termet elhagyta, minden szem kiváncsian a bejárati ajtóhoz fordult, hogy megtudják az okot, mely Alfonzt oly különös izgatottságba hozta.

De egyéb különöst nem láttak, mint egy férfit és nőt, kik kissé elkésve foglalták el helyüket.

A házigazda észrevéve az ujonnan érkezőket, hozzájuk sietett és barátságosan üdvözölte őket.

— Kár, hogy nem jöttek korábban, — mondá — éppen Alfonz játszott.

— Nagyobbrészt még hallottuk, — felelé a fiatal nő kisérője — nővéremmel ép akkor érkeztem, midőn a darab már el volt kezdve, és akkor ne hogy háborgassuk a hallgatóságot, a bejáratnál megállitunk.

— Örülök, hogy meghivásomat elfogadták, — mondá a képviselő. Adél leányom csodálkozni fog, nem közöltem vele semmit, mert megakartam vele lepni. Most éppen átöltözik. Tegye meg azt a tréfát és keresse fel az öltözőben.

— Azonnal. Csak azt sajnálom, hogy elkéstünk — mondá a fiatal nő.

— Nem tesz semmit, — biztositá a képviselő, Önök nem az utolsók. Még több vendéget is várok, egy jó ismerősöm barátnőjét fogja bemutatni.

Alig ejté ki a szavakat, midőn az örnagy megjelent az ajtóban és intett neki. A házi gazda engedelmet kért, fölkelt és eléje sietett.

— Képzelje csak mi történt velem, — szólt hozzá az örnagy.

— Nos és barátnője? — kérdé a képviselő — ön egyedül jön?

— Igen, barátnőmről van szó — válaszol az örnagy. — Megbeszéltük, hogy a sétatér melletti czukrázdában találkozunk. Odasietek — egy lélek se volt látható. Kérdezem a kiszolgáló kisasszonyt, hogy nem volt-e itt egy hölgy? És leirom öltözetét. „De igen, egy az imént volt itt, mondá, megbizott engem, ha netalán egy unalmas öreg ur jönne utána kérdezősködni, mondjam neki, hogy véletlenül unokatestvérével találkozott és vele Pozsonyba utazott.

— Az ön aranyórájával? — kérdé képviselő.

— Igen az én aranyórámmal együtt — felelé az örnagy. — Már most kérem, mit gondoljak erre?

— Hogy az aranyórája elveszett! — válaszolt a képviselő. — Legalább tudja, hányat ütött az óra.

Eme kis intermezzo közben, a fiatal nő, ki báty jával érkezett, felkelt, hogy Adélt keresse meg.

Az öltöző szoba a kis teremmel összekötettésben állt, emellett még egy másik kijárat is volt, melyből a folyósón, onnét pedig a nagy terembe lenetett jutni, hol a rögtönzött szinpad állott.

Adél barátnője, ki a lakást jól ismerte, az öltöző szoba ajtajához ment és azon kopogtatott.

— Ki az? — kérdé Adél.

— Látogató jön, csak nyisd ki — felelé a barátnő.

E hangra Adél ugy megijedt, hogy majdnem hátrahanyatlott székestül.

— Nyisd ki már! — hangzott ismét kivülről.

Adél magához tért. Az ajtóhoz lépett éz a reteszt félre tolta.

Barátnője átölelte és megcsókolta.

— Itt vagyok — mondá. — Tulajdonképen haragudnom kellene reád, mert nagyon régen nem irtál. Hát nem szeretsz már.

— Hogyis kérdezhetsz ilyest — felelé Adél. — Szeretlek szivemből. Bocsáss meg, hogy oly zavart vagyok, de váratlan megérkezésed annyira meglepett.

— Hogy nem találsz szavakat, örömed kifejezésére — egészité ki barátnője.

Adél még mindig zavarban volt. Mohai Róza volt az, kinek arczképét küldte Alfonznak az övé helyett. És most mindketten itt e házban vannak, azután a levelek? Vagy ha Alfonz megismeri Rózát, mi — következik ebből? E gondolatok megzavarták és még is kell valamit tenni, hogy találkozásukat meggátolhassa. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Nyári idényre

gyapju és mosó-kelmék

nagy választékban már megérkeztek.

ROSENBERG MIKSA

Kassa, vármegye székházában.

129—1

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi május 3. 51. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czimezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernhárd fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A nemzet napszámosai.

(—s) valahányszor a képviselőház egy törvényjavaslat érdemleges tárgyalásába bele fog, mindannyiszor megkönnyebbülten lélegzünk föl, mert ilyenkor komoly okunk van remélni, hogy ismét egy darab komoly munkát végez el. Ennek pedig nagy okunk van örvendeni, mert csakugyan borzasztó sok idő telik el dőre és meddő szóvitával.

Igazolja ez állításunkat a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslat sorsa is a népiskolai tanitók fizetéseinek rendezéséről, melyet már 1891. deczember 4-én terjesztett a ház elé: Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter, s másfél évnek kellett eltelni az ellenzéki pártok jóvoltából, mire a javaslat tárgyalására kerülhetett.

No de jobb erről inkább nem is beszélni, mert az ilyen rekrimináczió elveszi az ember kedvét a magyar parlamenttől!

A most tárgyalás alatt levő javaslatnak főczélja a tanitóknak anyagi helyzetén általában és különösen azokén segiteni, kik községi és hitfelekezeti iskolákban oly csekély javadalmazásban részesülnek, mely a legszerényebb módon való megélésre sem elég. Nagyon méltányos, égetően szükséges és különösen időszerü javitásra czéloz tehát e javaslat ép most, miután csak az imént az összes állami tiaztviselők anyagi fizetésemelésben részesültek.

A javaslatnak egyik kardinális rendelkezése abban áll, hogy tiaztes lakáson és legalább egy negyed holdnyi kerten kivül a tanitók fizetését legalább 300 frtban, a segédtanitókét pedig legalább 200 frtban szabja meg, s e czélból elrendeli, hogy mindazoknak, kik ennél kisebb javadalmazást élveznek, fizetései állami segély utján kiegészittessenek. Minthogy pedig ez idő szerint nem kevesebb, mint 5278 tanitó van az országban, ki ezen minimális fizetéssel sem bir, ennélfogva ezt a javitást teljes joggal mondhatjuk általános természettel és hatással birónak s azt is szem előtt kell tartanunk, hogy ez évenkint 600,000 frtjába kerül az állam-kincstárnak.

A másik kardinális rendelkezése a javaslatnak pedig abban áll, hogy a tanitóknak öt évenkint hét izben 30 frtos korpótlékot juttat, minek folytán tehát a minimális 300 frtról a szolgálat folyamán 510 frtig emelkedhetik a fizetés és természetesen a nyugdij összege,

Ez a rendelkezés kétségkivül egész lényeges és jelentékeny javulást jelent és az előléptetéstől elzárt tanitókat méltányos kárpótlásban részesiti. Igaz ugyan, hogy a javaslat azoknál az állásoknál, melyek már most is 300 frtnál magasabb fizetéssel vannak egybekötve, a 300 frton felüli részt betudja az ötödéves pótlékokba, de mi azt reméljük, hogy a kormány hajlandó leaz a 2. § nak ezt a vonatkozó részét elhagyni, vagy valamikép megváltoztatni, mert bizony azon tanitók, kik 300 frtnál több fizetést huznak, nagyobb helyeken állanak alkalmazásban, hol az élet drágabb, mint falun, s igy ezek ép ugy rászorulnak az aránylagosan több fizetésre és korpótlékokra, mint falusi kollégáik az aránylag kisebb fizetésre.

A javaslat tehát kétségkivül igen jelentékeny javulását képezi a tanitók anyagi helyzetének. Es e mellett természetesen az állampénztárt is jelentékenyen megterheli. Nagyon természetes, hogy az utóbbinak érdeke az országra nézve ép oly fontos, sőt fontosabb, mint a tanitóké. S mivel ez irányban az állam elmegy azon végső határig, ameddig az a pénzügyi egyensulynak komoly megingatása nélkül lehetséges, Csáky Albin joggal mondotta, hogy eddig és nem tovább! Es bár nem népszerüen, de helyesen cselekedett akkor, amikor kijelentette, hogy a 300 frtos minimumhoz kénytelen tárczáját kötni. A függetlenségi párt ugyan 600 frt minimumot kiván, mert hisz ő nem felel, ha megdől a pénzügyi egyensuly, hanem csak népszerüséget hajhász, de a parlament józan többsége bizonyára meg érti, hogy Csáky csupán a legmagasabb államérdeknek teaz kötelességéhez hiven eleget.

Innen-onnan.

A csókról.

A hány ember, annyiféleképp csókol. A csók az ajaknak kisebb vagy nagyobb csattanásával kisért találkozása, mely annál édesebb minél nyomósabb.

Egy német tudós a csókot igy definiálja: A csók olyan étel, melyet cseresnyepiros kanalakkal esznek, de nem minden kanál és nem minden cseresnye egyforma.

Dóczi Lajos igy értelmezi a csókot:

„Nem csók az, hidd el, a mely tiltva nincs.“

Saphir szerint a csók olyan, mint a pecsétviasz, mindkettőt forrón nyomják föl és hidegen törik.

A csóknak különben tudományos jelentősége is van, mert a csók villamos kisérlet, t. i. a csókolódzók ajkai között légmentes ür képződik és ha kinyitják ajkaikat, a levegő zeneszóval ismét bemegy.

Nagy csoda, hogy a természettudósok eddig még nem vizsgálták meg közelebbről a csókot, legalább eddig még nem találtunk emlitést róla egy tankönyvben sem, pedig e tárgyat, kivált felső leányiskolákban bizonyára nagy érdekkel tanulnák. A kisérletezés e téren igen olcsó volna és nagyon könnyen eszközölhető.

A csók többféleképp hajtható végre: csattanással, czuppanással, szárazon és nedvesen.

A csók keletkezésére nézve kevés adataink vannak. Annyi azonban csaknem bizonyos, hogy már Adám és Eva csókolták egymást; de az még nincs meghatározva, hogy vajjon az almába harapás előtt, közben vagy után gyakorolták magukat a csókolódzásban.

Érdekes volna megtudni, hogyan jött Adám arra a gondolatra, hogy Evát megcsókolja.

Vannak, a kik igy magyarázzák Adám első csókját: Adám nem felejtette el a Darwin-féle ősapánk mesterségét, a mások utánzását. Egy napon látta, mint csókolódznak a galambok. Szorgalmas természetbuvár létére azonnal megkisérlette ugyanazt Eván, s ugy látszik, jól izlett neki az első csók, különben nem ismételte volna annyiszor.

Mások szerint a kigyó más titkokkal együtt a csókolódzás titkát is megsugta Evának.

Ismét mások szerint Adám és Eva egyizben a *gyümölcskertben voltak és gyümölcsöt ettek. Nem* volt náluk zsebkés, hogy elfelezzék az almát és Eva kénytelen volt fogaival eszközölni az osztást. Adám azonnal átvette ajkával Eva szájából a neki juttatott darabot, de szigoru socialdomokrata lévén, még többet kivánt és ki akarta harapni, Eva ajkait olyan édes érzelen fogta el hogy elkiálta magát: „Uh csak ismételd édesem! hadd élvezzem életem!

Azt mondják, hogy a rimelés is ily módon keletkezett. A csók a szerelmet, a szerelem a poezist szülte.

Az is kétségtelen, hogy a csók csak növeli a vágyakat, és e tekintetben igen veszedelmesek.

Vannak népek, hol a csók eljegyzés számban megy és Amerikában például, ha valaki egy leányt megcsókol, azt nőül kell vennie, mert különben a legkellemesebb perpatvarnak teszi ki magát. Angliában is

TÁRCZA.

Ibolyanyilás.

Irta: **Mogyori Dezsőné.**

A hogy a hegyek közt elolvadt a hó, alig állhatták a szoba levegőjét.

Kósza tavaszi szellő ibolya illatot hozott a völgybe s ők — hogy ott ültek a tornáczon — megérezték ezt az édes kábitó illatot s vágytak ki a szabadba, messze fel a hegyek közé, hova csak apró, egyforma kupok alakjában látszottak ezek a fehérre meszelt nádfödeles falusi házak; csak egy-kettő tünik ki a többi közül: a tiszttartó lak, a jegyzőék háza, a templom s mellette a tiszteletes ur oszlopos tornácza.

Sokkal szebb minden onnét a messzeségből tekintve alá; vágytak a berekbe, megnézni a természet ébredését, az ibolya nyilását a fák tövében, jórészt betakarva védőleg az őszszel lehullott haraszttal.

— Megyünk a berekbe ibolyát keresni; monita kéröleg a lány.

Minden évben elmentek, a leány meg a fiu együtt.

A jegyzőné azt felelte egyszerüen:

— Menjetek.

Hát hogy is lehetne megfosztani a gyerekeket az örömtől, hogy együtt keressék az első szál tavaszi virágot. Talán semmi ez a városi embernek, ki ott nőtt fel három emeletes házban s az emberárral telt utczákon, minden utczasarkon kiáltják feléje:

— Ibolyát tessék venni!

Ám boldogság annak, ki a természet ölén él s csókkal üdvözli az első ibolyát, s könnyel szemeiben látta hulni a dérsipett falombot.

A hegyek közé értek; a kicsi patak ott siklott tova lábaiknál; a hegyoldalon pásztor fiuk juhoka, vagy teheneket legeltettek az alig kiserkent gyenge zöld füvön.

Előbb egy kőbányán kell áthaladniok, ez a legrövidebb ut a berekhez.

Kincses Jóska — a postás fia — két kecskét legeltetett a „mély viz“ mellett.

— Nem félted a kecskéidet Józsi? belé megy egyik a vizbe és soha sem látod többé.

— Hát iszen azért volnék mellettök, hogy vigyázzak reájuk.

— Pocsolya ez a ti „mély vizetek“ fiu, mondta ingerkedve Béla.

— Mán biz mély a' ifi ur, és tavaly, hogy Ikerék Riskája bele lépett egy szempillantás alatt ugy eltünt, mintha soha tehén nem lett volna, a viz meg csak egyetlen karikát vetett utána, aztán éppen ilyen csendes lett, a milyen most is.

Tovább mentek; a sziklák erőszakolt repedésein meglátszott a robbantás; a szél nagy részt termőföldet hordott már a hasadékokba s ott tengődik magasan fenn, emberi kezektől elérhetlenül egy-egy bokor kökény, vagy vadrózsa.

A márcziusi nap lecsalta a leányka vállairól fehér gyapot kendőjét. Olyan ingerlően hajlongott karcsu dereka, a hogy a sikamlós, köves ösvényen előre haladt.

— Most menten elcsuszik, felsérti a kezét, engedje hogy vezessem.

Fél karjával áttogta a leányka derekát s ugy volt szorosan mellette.

— Eresszen el! mondta a leány s egy lépést tett előre, hanem csodálkozva nézett kisérője arczába.

— Szeretem édes, szeretem és reszketett a karja a leány derekán.

Gyorsan lefejtette magáról, aztán előre futott az ösvényen s ugy kiáltott vissza:

— Jóska, gyere velünk a berekbe, mutasd meg hol nyit legkorábban az ibolya.

Ugy értek a berekbe: elől a fiu meg a kecske; utána a leány, leghátul az urfi, a ki mintha kissé szégyelte volna magát.

Szedték az ibolyát, a mi bizony még csak gyéren találkozott a levelek alatt.

A mit ők meg nem leltek, jó volt a kecskéknek.

Soha mulatságosabb képet: Jóska gyerek az ő bámészan csodálkozó arczával, a tiszttartó urfi, a ki boszusan ránczolgatja homlokát és — szavakat nem lelve — minduntalan fütyörészni szeretne; a leányka az ő bájos hamiskás mosolyával a mint serényen keresi a zörgő haraszt alatt a kicsi illatos kék virágot.

Aztán nem történt semmi nevezetes; Jóska gyerek ott maradt a kecskéivel, ők meg haza mentek.

Nem is igen váltottak szót. A leányka — ugylátszott — teljesen virágaival, Béla meg gondolataival volt elfoglalva.

— Nem szeret, nem szeret; mondogatta magában. Pattantott az ujjával. Gombház··· minek is járok annyit a jegyző házhoz. Hát nem megyek el többet.

*

Csillagos tavaszi este volt. Imre bácsit csalogatja, ki az enyhe idő a ház előtti kis padra. Leánya mellette.

Messziről egy égő pont látszik; ne tessék hinni, hogy valami fénybogár, — Béla urfi szivarja az; mely gazdástól — mind közelebb jön.

Elmondja, hogy a dolgosoknál járt künn s erre került az alszegről, hogy közelebb érjen haza.

Imre bácsi dünnyög valamit a bajusza alá, a mi talán olyanformán hangzanék, hogy: az ördög hozott··· de hát nem hallatszik a sziklától.

A leányka ajka körül pedig megint ott játszadozik az a hamiskás mosoly, mely a minap ibolyaszedéskor ugy kivette sodrából a tiszttartó urfit.

Jó éjszakát mondott a jegyző és befelé került; a leányka is követni akarta.

Akkor egy kéz — alig észrevehetőleg — megfogta kis ujja hegyét.

Valami csodálatos, eddig még nem érzett zsibbadás fogta el erre egész lényét.

Ott állt mozdulatlanul s mélységes szemeit csodálkozva vetette az ifjura, épen mint a minap a bánya meredek ösvényén.

ez a szokás divik és a bíróságok rendesen elszokták ítélni érzékeny pénzbírságra az olyan legényeket, kik az általuk csókolt leányokat cserben hagyják.

Nálunk, Magyarországon, hál' isten annyira még nem jutottunk, hogy minden leányt el kellene vennünk, a kit megcsókolunk.

De különben is nagyon ellenkeznék a mi természettünkkel a törvénynek ez a szigora. Oly országokban, hol a bor olyan tüzes, a nők oly bájosak, ott a csókra nem szabad büntetést szabni, mert a kisértés olyan nagy, hogy ellentálláni alig lehet.

Czeglédi.

Sürgönyök.

Pragerhof, május 2. (Ered. sürg.) A budapesti leszámitoló bank rovására furfangos módon 50000 forintot sikkasztott Berecz Antal könyvelőt a mult éjjel itt elfogták.

Budapest, május 2. (Ered. sürg.) A képviselőház még mindig csak folytatja a tanitók fizetését illető javaslat tárgyalását.

Ujdonságok.

A vármegyei tüzkárosultak fölsegitésére lapunk vasárnapi számákban kibocsátott felhivásra eddig befolyt:

Vadász József tanár urtól . . . 2 frt.

További adományokat elfogad és nyilvánosan nyugtáz a szerkesztőség.

A tüzkárosultak javára ma este a Schalkházban rendezendő hangverseny müsora: 1. a remete csengetyüje, opera nyitánya, előadja a katonai zenekar; — 2. A rózsaajku leány, dal; azt nem mondhatom, dal; — 3. der Gang zum Eisenhammer Schiller költeménye szabadon előadva; — 4. Egyveleg für lustige Leut, Komzáktól, előadja a zenekar; — 5. Du und der Frühling, angyal kellett az istennek és Delibes Coppelia-keringő; — 6. A vihar, énekli a kassai (régi) dalegylet; — 7. A repülő hollandi opera kettőse, előadja a katonai zenekar. Jegyek Maurer Adolfnál s pedig első hely 1 frt 50 kr., második 1 frt és álló hely 60 krért kaphatók. A müsor egyes pontjainál az előadók nevei szándékosan hagyattak ki, mert a szeretetreméltó dilettáns-müvészek az utolsó pillanatig inkognitó ohajtanak maradni.

Zsigmond napja. Tegnap a megyei és a városi tisztviselők testületileg tisztelegtek Péchy Zsigmond főispánnál, hogy nevenapja alkalmából üdvözöljék; a főispán meleg szavakban köszönte meg a megemlékezést. A dél folyamán még számosan tisztelegtek nála, kifejezvén előtte legjobb kivánataikat. Bubics Zsigmond püspököt ez alkalommal szintén sokan keresték a tisztelegni kivánók, de a főpapot, ki ez idő szerint távol van, csak a titkári hivatal utján üdvözölhették.

A keresztfeltaláló bucsu ma lesz a Kalvárián és ez alkalommal a nagy misét Lesskó István népszerü kanonokunk fogja pontifikálni.

Kereszt-fölszentelés. Május 1-én, szentelte föl Szabad Ferencz nagyprépost azon keresztet, mely a dóm gerinczletőzetére lesz felállitva. A kereszt 4 méter magas, gótikus stilben készült. Csodálkozunk azonban a fölött, hogy a kereszten semmiféle aranyozás nincs. Legalább a sugarakat kellett volna bearanyozni, mert hiszen a diszes tetőzetre, mely 30 ezer forintba került, diszes kereszt is illik. A szentelésnél a dómépitési munkavezetők és a munkások is jelen voltak. A keresztet május 2-án 3 órakor állitották fel.

Katonatiszti lóverseny. Tegnap délután a Hlinik tágas gyakorló terét a kassai katonai helyőrség tisztikara lóverseny-térnek avatta föl. A látvány impozáns volt és ebben ezrével gyönyörködött a legszebb közönség, fel-felujitva a régi emlékét, a mikor még itt Bárcza alatt évről-évre nagyszabásu lóversenyek tartattak. A versenynek ez volt a programmja:

1. Vadász-verseny, távolság 4000 méter, nyitva helyőrségi tiszti lovák és tisztek saját tulajdonát képező lovak számára. 3 tiszteletdij.

2. Gátverseny, 5 akadály 1 méter 20 cent. magas, 3·20 széles, nyitva a kassai parforce vadásztársaság tagjai és helyőrségi tiszti lovak számára. 3 tiszteletdij.

3. Steeple-chase, távolság 4000 méter, suly 75 kgr. Nyitva a parforce-vadásztársaság lovai számára. Tétel 5 frt. 3 tiszteletdij.

4. Steeple-chase mint a 3. pont alatt, nyitva helyőrségi tiszti lovak számára.

5. Draghunt-steeple-chase, nyitva parforce és tiszti lovak számára. Futás csak a tulajdonos vezetésével. Távolság 6000 méter. Tét 5 frt. 3 tiszteletdij.

A verseny lefolyása ez s pedig:

a vadász-versenyben 8 lovas közül az első dijat egy ezüst szivar tárczát nyerte Horchler Henrik százados 6 éves Jemappes lovával; a másodikat egy értékes tábori flaskót Andreas Ferencz tüzérfőhadnagy id. pej Juwel lova, melyet Straub hadnagy lovagolt; a harmadik dijat egy szép lovagló ostort Fráter Jenő honvédhuszár főhadnagy id. pej. h. Kárpát lovával.

A dij-ugrásban 12 lovas vett részt. A hölgyek által felajánlott első dijat egy értékes arany órát nyerte Rodakovszky Pál dzsidás főhadnagy 5 éves pej mén Zalán tv. Craig-Millar-Zebra lovával; a másodikat egy ezüst szelenczét Straub Jenő tüzér hadnagy Karaffe 6 éves sürke kancza lovával; a harmadikat egy ezüst szivarka-szelenczét Liptay Béla 5 éves fekete kanezája Holló tv. Schallow-Harmat; a negyediket egy lovagló-ostort Kokotovich Domobran hadnagy id. sürke kancza Fee lovával.

3. Akadály-verseny, a melyben 5 lovas vett részt. Elsőnek jött Vas főhadnagy gróf Hadik-Barkóczy Endre id. p. h. Favart-Eroildounne Madam Favart lován és nyerte az egylet által felajánlott ezüst theaszerviszt; a második dijat Kassa város által ajánlott ezüst serleget nyerte Rodakowski Pál dzsidás főhadnagy 5 éves pej mén Zalán-Craig-Millar-Zebra lovával; a harmadikat Kassa által felajánlott ezüstfogójú lovag-ostort Lupkovics István tüzérhadnagy id. p. h. Hazard-Lanschütz lovával. — Hollán Jenő hadnagy Goodja szépen futott, de a második akadálynál kitört a sorból.

4. Akadály-verseny 3000 méter távolság 75 kgr. suly. Részt vett 7 lovas, kik közül báró Zech Colbert tüzérfőhadnagy id. p. k. Isis lovával nyerte a gróf Forgách László, István és gróf Hardenberg Aladár által felajánlott értékes thea-készletet; a második ezüst dohányszelenczét elvitte Straub főhadnagy Karaffe lovával; a harmadikat Rozsnyay honvéd-huszár főhadnagy id. p. k. Lotti lovával. A dij egy lovagló-ostor volt.

5. Draghunt Steeple-chase volt a versenynek zár, de egyben legérdekesebb pontja is. Részt vett ebben 18 urlovas. A vadat két huszár közlegény a pálya délkeleti oldalától északnyugati körben egész le a lőpor-torony alá félkörben vitte és a téglavetők alatt bukkantak ki vissza a pályára. A falkát 10 percznyi idő eltelte után bocsátották szabadon és ezután 3 vörös-frakkos gavallér ügetett, mig a versenyzők tisztes távolban készültek elő a mérkőzésre. A gyönyörü falka remekül vezetett és a 6000 métert beiró kört alig 20 percznyi idő alatt tették meg. Az utolsó pillanatban aztán mikor a falka a konczuak állott, szabaddá tevé a pályát, a versenyzők nekivágtatták a czélnak és ezt elsőnek Pintér honvéd-huszárhadnagy érte, elnyerve az egylet első dijat egy ezüst vadász kürtöt, másodiknak jött Abonyi András honvéd-huszárhadnagy id. sz. h. Druzsám lovát, elnyerve egy szép kis utazó böröndöt; harmadiknak Rodakowski Pál főhadnagy id. sz. k. Drumeo lován, elnyerve egy ezüst tüzelőt; a negyedik dijat (lovagló-ostor) Fráter Jenő főhadnagy vitte el.

*

A versenyen baleset is történt. Ugyanis a dijugrásnál gróf Hardenberg Aladár id. p. k. Palmatica lova a deszka-korlátnál ugrás közben belesütődött a korlátba egy bukfenczezve átesett, de oly szerencsésen, hogy a gróf csak arczát vérezte össze a porondon, lova azonban félre esett. Ló és lovas baj nélkül vannak.

Szép missió. Bethlen András gróf földmüvelésügyi minisster Lovass Sándor, körünkből csak az imént kinevezett müszaki tanácsost a chicagói kiállitásra küldte ki, hogy Amerikában a folyam-szabályozás ügyét tanulmányozza.

A maláta-gyár szervezésére kiküldött bizottság vasárnap Péchy főispán elnöklete mellett tartott tanácskozásában a tervezetet állapitotta meg és alapul fogadta el a jegyzőség vitelére egyhangulag megválasztott Slachta Kálmán takarékpénztári igazgatói helyettes szövegezését. A bizottság erős meggyőződése, hogy e vállalat a legszebb jövővel kecsegtet, miért is a kibocsátásra kerülő részvény-összeg egyharmadát az alapitók számára tartja fen, a menynyiben ebből eddigelé már közel 70000 forint biztositva van és igy kibocsátásra csakis 200.000 frt kerül. A tervezet elfogadása czéljából a legközelebbi napokban az alapitók gyülésre fognak egybehivatni, melynek határozata után aztán a tervezet a nyilvánosság elé bocsáttatik, a melyben a nagy közönség a részvény-jegyzésre felhivatni fog. A jegyzés Kassán a takarékpénztárnál lesz eszközölhető. Az alapszabályok kidolgozására Szakmáry Károly, Slachta Kálmán, dr. Brósz László, dr. Engl Jakab, Hedry Lőrincz urakból álló bizottság lett kiküldve. Végül a bizottsági ülés hangsulyozza, hogy alapitási költségek czimén mit sem köt ki, ellenkezőleg kinyilatkoztatja, hogy az esetre, ha a vállalat bármily okokból létre nem jön, a szervezkedés körül felmerült költségeket az alapitók fogják viselni és a közönség jegyzett és befizetett összegeit teljesen vissza fogja kapni. Péchy főispán ezután a tanácskozást berekeszti.

Közgyülés. A kassai dalkör mult hó 30-án tartotta rendes évi közgyülését. Fontosabb tárgy a tisztviselők választása volt, mely minden zaj nélkül folyt le, és nem is állott be semminemü változás. Elnökké ujra Lodsz József, alelnökké Lévay István választattak meg. A választmány következőkből alakult meg: Belius József, Berzáczy Mihály, dr. Tildy, Horváth Gyula, Willnrötter Henrik. Póttagok: Barts Pál és Dutkó János. A rendszeres karmesteri állás egyidőre betöltetlen marad. Az egylet működését, vagyoni állapotát stb. feltüntető terjedelmes titkári jelentés annak idején minden hirlapnak meg fog küldetni.

Május 1. Ki a zöldbe! ezzel keltek föl a felsőbb leányiskola növendékei május reggelén, a kiknek Lakos Károlyné igazgatónő megszerezte az örömet, hogy az első ragyogó májusi reggelt künn a szabad természetben üdvözölhették. Szép sorjában vonultak ki a tanári testület felügyelete mellett a Hernádon tuli vidékre, a hol teli tüdővel zengték a május himnuszait.

Munkások ünnepe. Közel 200 czipész és asztalos munkás gyült össze május 1-én a város főterén, és innét egész csendben bejárták a várost. Aztán kivonultak a Tigris nevü vendéglőbe és a Lajos forráshoz a hol dikcziótjuk is kedvük szerint. Egyéb nem történt, minthogy az ünneplők egyrésze — szint lelkesedésében — hatalmasan berugott. Az ünneplők különben piros szalagos jelvényeket viseltek e napon. Rendőri beavatkozásra nem volt szükség.

Az Európa szállóban levő orfeum jelenleg oly kiváló erőkkel rendelkezik, előadásai annyira elegánsak és a jó izlés keretében állók, hogy dicsérnünk kell a vezetést, a mely a közönség finomult izlésével számot vetve, ezt ilykép igyekszik meghóditani, hogy néhanapján az orfeum-előadások felkeresésével egy estét elszórakozzék. Végig néztük a szombati estét, a mikor Paasdorfer az orfeum rendezője 20 éves jubiláris előadását ünnepelte és első sorban meglepett az a körülmény, hogy a terem zsufolva volt igen intelligens mindkét nembeli közönséggel, a mely az előadás változatos folyamatát zajos tapssal és jóizü kaczajjal kisérte. Van ott egy Horváth Ferike nevü kisasszony, a ki mint szubrett kitünő táncza, játéka és éneke által pompásan müködik. Egy másik Rehberg Ella nevü kisasszony, a ki csinos megjelenésével ügyes énekelőadást párosit. A Paasdorfer-pár jeles erők, mig Chorini a grimasz terén a ritkaságokhoz számitható. Egy Orgel nevü ur mint tenór és hegedüjátszó jeleskedik, továbbá egy Wilson Károly nevü ur szabadon a legügyesebb Bosco mutatványokkal kacagtat.

A ránki fürdő a legközelebbi napokban meg fog nyilni és az idén is Borbély bátyánk avatott kezében lesz a vendéglő, a melynek kitünősége köztudomásuleg páratlanul áll a fürdők annáleseiben. A ránki fürdőt a kincstár mostanában többféle ujitás és bővités által közelebb hozza a modern követelményeknek és gondja van rá, hogy a vendégek olcsó pénzen még az eddiginél is nagyobb kényelmet élvezzenek. Az artézi kut emelkedése most 9 órai közökben történik.

Szóman-testvérek főutczai nagy üzletüket meg fogják nagyobbitani és hogy az ezzel járó

De most nem vonta vissza a kezét; egy szempillantása alatt eszébe jutott, milyen hosszu volt az a pár nap, hogy Bélát nem látta··· hát miért nem volt itt azóta s miért jött most?

Miért? hát azért, a miért a tavasz meghozza az ő virágait, a felhőtlen est a csillagokat az égre — s az ifjuság: a szerelmet a szivekbe.

Csak épen azért jött most el, s csak éppen ezért nem vonta ő vissza ujját, ama másik kéz érintése elől.

Maga sem tudta, hogy igy van. Talán senki nem is tudja abban a pillanatban, csak később jut eszébe, hogy igy volt és soha, de soha nem lesz többé ugy!

Egy szálI ibolya életére csak egyetlen tavasz napfénye ragyog.

— Nem szeret; mondja miért nem szeret? és hangja csupa könyörgés volt.

Az a szegény másik mit sem tudott felelni, a torkát, mintha fojtogatta volna egy láthatatlan kéz, de az a fojtogatás olyan mondhatlan édes··· és mégis könyeket csalt a szemeibe.

— Nem is felel? gyülöl engem? vagy — és hangját csak alig hallotta a leány — mást szeret?

— „Magát szeretem, szeretem···“ ah miért is nem tudta ezt kimondani, mikor szive lelke legmélyéből akarnak feltörni a szavak s mégis itt áll reszketve, szótlanul; engedi, hogy az ifju sorra csókolja ujjait, kezét, rózsás tenyerét.

Az ajkak érintésétől fázik, szinte összeverődnek fogai, pedig a szivében csupa melegséget érez.

— Elég volt mára gyerekek! szólitja őket egy jóságos hang az ablakból.

— Bucsuzom kedves néni; a pettendi pusztára megyek, az ispán mellé.

— Jó szerencsével járjon; mondja szive szerint a jegyzőné.

— Elmegy, igazán itt hagy? tört ki fájdalmasan a leányka ajkain; két kezével tartotta az ifju izmos kezét, mintha soha sem akarná többé elereszteni··· de mégis el kell, hogy ereszsze, hiszen elmegy, elmegy··· és soha, soha nem fognak többé itt állni kéz a kézben; két könycsepp gördült végig arczán, amint ezt mind végig gondolta; a könyeket ne lássa senki — elfordítja fejét s ugy sugja: Jó éjszakát!

*

— Leszedem az utolsó ibolyákat; gyere velem „öreg“ kutya.

A leányka s a lompos komondor lassan haladtak végig a falu szoros utczáján; a tisztlartóék háza előtt meggyorsitotta lépteit. Az Istenért meg ne lássa valaki···

Talán mégis meglátták··· Ugyanazon uton ment, a merre akkor: vele.

Mi vonzza őt oly ellenállhatlanul ki a szabadba? Bizonyosan ugyanaz a tavaszi szellő, mely multkor addig csókolta arczát, mig elcsalta a berekbe: vele.

Mindig csak ő!

Én Istenem, hát lehet-e egyébre gondolni?

Hogy is történt csak? maga sem tudja, hiszen kora gyermekeségöktől ismerik egymást és azelőtt soha sem gondolt ilyesmire, most meg mindig csak azt érzi, hogy szereti, szereti, mindig szereti.

Az elhagyatott kőbányában csillogott a „mély viz“ ahogy a napsugarak rézsutosan beléverődtek.

Ah, mit is mondott a Jóska gyerek.

Egy szempillantás alatt eltünt··· a mi csak egyetlen karikát vetett utána.

Lám milyen könnyü volna, csak egyetlen lépés, aztán semmire sem kell többé gondolni, ott a viz mélyén béke és nyugalom van, vége lesz mindennek, még annak is a mi betölti egész szivét, de olyan nehéz kimondani szavakban;

— Szeretem, szeretem··· kimondta; megijedt a hangjától és behunyta szemét···

Nem is egy, hanem két kar fonódott dereka köré és Uram bocsá! mintha az arczát is megcsókolták volna!

Haza mentek — mikor a napot már csak keskeny fény-csik jelezte a hegyek mögött.

Elfeledtek ibolyát vinni.

De arra emlékeznek, hogy ez volt életökben a legszebb tavaszi nap.

munkálat teljesithető legyen, nagymennyiségü divatraktárukat mélyen leszállitott árakon eladásra bocsátják, a mely körülményre a közönség figyelmét felhivjuk, mert ez alkalom igen kedvező arra, hogy olcsó pénzen a legszebb holmikat szerezhetik meg.

Az eperjesi Széchényi körnek 1891. és 1892. évi tevékenységéről ad számot a Látkóczy Mihály főgimnáziumi tanár és a kör titkára által szerkesztett és grafikailag az eperjesi Kósch-nyomda által figyelemreméltó művészi diszszel kiállitott évkönyv, a melyet a tegnapi posta hozott meg számunkra. A tartalom becses kincse megérdemelte ezt a külső formát és mindkettő együttvéve élénken illusztrálják az eperjesi Széchényi körnek hatalmas erejét és az ebből kisugárzó invenczió csak igazolja ama nem ujabb keletü feltevésünket, hogy ez a kör nemcsak az egyszerü köznapi szórakozásnak szolgál gyülhelyéül a sárosiaknak, hanem domináló befolyásával, szellemileg magas szinvonalánál, a vezetés zsenialitásánál fogva olyanynyira fontos kulturmissiót teljesit, hogy ehhez foghatót az országban alig találunk. Titka e nagy erőnek abban leli magyarázatát, hogy ott Sárosban a lokálpatriotizmus adja meg a mozgató erőt, a mely minden számbavehető szellemi tényezőt leköt, a mely e g y m á s é r t é s n e m e g y m á s e l l e n d o l g o z i k, a mint ez utóbbit sajnosan nálunk elég alkalom van tapasztalni. Ennek előre bocsátásával lapozgassuk csak egy kissé is az előttünk fekvő esemény számba menő irodalmi évkönyvet és rögtön szembe fog ötleni, hogy e kör tekintélye kapcsán mily erőket volt képes a lefolyt időszak alatt érdekkörébe vonni, hogy tevékenységének még nagyobb fényt adjanak. Első helyen áll B e r z e v i c z y Albert államtitkár, a kör védnökének az egylet 1892. évi junius 25-én tartott diszgyülésén elmondott megnyitója és azután sorba jönnek Mikszáth Kálmántól a ninivei kormánybiztos, dr. Szmrecsányi Miklóstól müvészet és közönség, dr. Várady Antaltól a második honszerző, drámai prológ, Csengey Gusztávtól járatlan uton czimü elbeszélés, Behyna Gyulától apotheosis, drámai prológ, Párkányi Gyulától hogyan tréfál a nép? — dr. Serédy P. Lajostól Kerényi kedély- és szivvilága, mindmegannyi elsőrangu helyen álló irodalmi dolgozatok, a melyekhez sorakozik L a t k ó c z y Mihály titkárnak a kör tevékenységét feltüntető jelentése olyan előadási formában, a melynek konczepcziója előtt nem habozunk a legteljesebb elismerésünknek kifejezést adni. Az évkönyvet a kört illető dologi részek fejezik be.

Magyarország földbirtokosai czimen bei lusi Baross Károly az országos magyar gazdagsági egyesület titkára nagyterjedelmü névkönyvet és statisztikát adott ki, a melyben a magyar földbirtokos osztály mindazon tagjai birtokuk milyenségök felsorolásával vannak fölvéve, a kiknek 100 holdnál többjük van. A vármegyék szerint beosztott könyv minden vármegyéről helyrajzi, gyári, ipari, mezőgazdasági és hitelviszonyait feltüntető czikkelyt közöl, a melyek azonban annyira fölületesek, annyi tájékozatlansággal vannak megirva, hogy a vaskos könyv iránt ebből kifolyólag semmiféle bizalmat nem lehet táplálni oly szempontból, hogy az abban foglalt összes adatokat csak némileg is megbizhatóknak lehetne tartani. Igazolásunkul ideigtatjuk a mi vármegyénket illető leirásnak egy kis részét s pedig: a nagyobb állattenyészetek felsorolásánál gróf Forgách Sándor simmenthali tenyészete A l s ó-K e m n i c z e n; havasi legelő van Abaujban a s z o m o l n o k i hegyek legmagasabb részeiben 1000 hold; mezőgazdasági h i t e l i n t é z m é n y e k jelzálog-üzlettel is foglalkozó bankok: kassai hitelbank, kassai népbank, statisztikus szerint m á s pénzintézet itt nem létezik, a melynek üzletkörében a jelzálog benne volna, de van szerinte egy m e z ő g a z d a s á g i s z ö v e t k e z e t, ez t. i. a pennybank. A mezőgazdasággal kaposolatos ipartelepek gazdag sorából a statisztikus csak a kassai mümalom gyár részvény-társaság vizi mümalmát, a kassai kereskedelmi bank gőzmalmát látja, már a c s á n y i t a l e g n a g y o b b a t, aztán a gibártit, a szántóit, a szinai Moskovics és Rosenberg nagy telepet nem érdemes észrevennie és a szeszgyárak felsorolásában a rozgonyi Holczman Fülöpét R o z s n y ó r a teszi át. Gyári ipart is észrevesz, t. i. a dohánygyárt és Ungár Jónás és fia buzakeményitő és sikér-gyár s hogy sebtiben többet ne emlitsünk: a F l e i s c h e r é s T á r s a m e z ő g a z d a s á g i n a g y s z a b á s u g é p g y á r megemlitése statisztikusnak nem látszott elég jelentékenynek, ellenben megtudjuk, hogy itt a vármegyében a legnagyobb birtokos Kassavárosa 9062 katasztr. holddal, a melynek legnagyobb része erdei birtok.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— Láttad? már Alfonzt — kérdé hevesen.

Rózsa tagadólag nyilatkozott és elbeszélte a megérkezésnél történt eseményt.

— Az estélynek félbe kell szakadnia — gondolá Adél. — Erre csak egy mód van, ha betegnek tettetem magam. Rózsa nálam marad, nem láthatja Alfonzt és atyám megszünteti a mulatságot. Megteszem.

A szándékot tett követte. Adél tántorgott és barátnőjébe kapaszkodott.

— Szédülök! — mondá gyorsan — minden forog körülöttem. Segits hamar! Az elő szobában csengettyü van. Hivd a szolgát és értesitsd atyámat! — Evvel a pamlagra dült és mozdulatlan maradt.

A játék annyira meglepő volt és természetesen lőn előadva, hogy Rózsa ijedtében azt se tudta, mihez fogjon.

Ekkor eszébe jutott Adél szava, hogy atyját értesitse.

A kis terembe szaladt és oly zajjal csöngetett, hogy mindenki meghallhatta.

Egy ur rohant be fekete frakkban és fehér nyakkendővel.

— Ön bizonyosan a kisegitő pinczér — mondá Rózsa, anélkül, hogy figyelmesebben megnézte volna. — Siessen Baróti országos képviselő urhoz, kérje meg, hogy legott jöjjön ide, mert leánya hivatja.

A képzelt pinczér szótlanul állt.

— Nos? kérdé Rózsa — miért nem megy? Hisz ha ön a pinczér, hát tegye, amit parancsolnak.

— Pinczér? — ismétlé a férfiu — Hát nem ismersz meg?

Hisz én vagyok Apollód, Orpheusod és te vagy az én forrón szeretett Euridikém, akit istennőként imádok, ki leszállt az égből, hogy örömet és boldogságot áraszszon földi lételemre.

— Uram! — mondá Rózsika elszörnyüködve — Mi jut eszébe.

— Oh ne haragudjál reám égi angyal — mondá Alfonz, mert ő volt a heves imádó, ki kedvesét a szinpadról látta a terembe lépni és rögtön megismerte, de kit azóta hiába keresett a házban, miglen a csengetyü hangja ide szólitá, hol jelenleg áll. — Ne haragudjál — ismétlé — hogy intésed ellenére megszólitlak, hisz nem lát senki. Szemtül szembe állunk egymással, személyesen látlak, nem csupán arczképedet! Hadd valljam meg, mit ezerszer irtam leveleimben, hogy szeretlek, szeretlek szivem tiszta mélyéből! Oh ne nézz reám ily mereven és kérdőleg! Ismertesd meg magadat, drága szerelmem; engedd, hogy e pillanatot, mely után napokig-hetekig epedve vágytam, egészen és tökéletesen élvezzem. Jöjj szerető keblemre és légy enyém!

— Uram! — mondá Rózsa, — ön félre beszél. Mit fecseg itt össze-vissza? Nem ismerem, azt se tudom, kicsoda!

— Lehetséges-e? — szólt Alfonz. — Nem ismersz? Nem ismered Alfonzt, a te Alfonzodat.

— Nem uram, ismétlem, hogy ön idegen előttem — válaszolt Rózsa — En soha se irtam önnek levelet és megtiltom e vakmerő bizalmasságokat.

Alfonz magánkivül volt ijedtében. Gyorsan elővette oldalzsebéből Rózsa arczképét.

— Nézd! — mondá — hogy ismerlek. Tagadd, hogy ez arczképed és hogy te magad küldted nekem.

Rózsa arcza kimondhatatlan rémületet mutatott. Valóban az ő arczképe volt. Hogyan juthatott hozzá? A harag és ijedelem csaknem megfosztották eszméletétől.

— Uram! Ez arczképet visszakövetelem, — szólt magánkivül.

Csak jogtalan uton juthatatt arczképem az ön kezei közé.

— Az nem igaz! — mondá Alfonz szintén magánkivül. — Becsületes uton kaptam; de te, csalfa leány, hamis játékot üztél velem.

E pillanatban hangok hallatszottak a teremből és többen közeledtek; az ajtó kinyilt és Rózsa bátyja, Komlóssy, Köpeczi és az őrnagy léptek be. A csöngetés tette őket figyelmessé és meghallották az eléggé hangosan lefolyt párbeszédet, s Mohay Antal aggódva nővére hosszas elmaradása miatt, félt, hogy baleset történt vele, tehát segitségére sietett.

Első szempillantása Alfonzra esett, ki halványan és remegve állt rózsa előtt.

— Mi történt itt? — kérdé Rózsa bátyja.

— Ez az ur, a legbrutálisabb módon sérteget — mondá Rózsa. — Azt állitja, hogy levelet irtam neki és bizonyságul arczképemet mutatta elő, azt állitva, hogy én küldtem neki.

— Mi a válasz erre, uram? — kédré Mohay Antal szigoru hangon.

— Hogy e nő hazudik! — felelte a kérdezett szintén szigoruan.

— Ez oly sértés, amiért ön lakolni fog — válaszolt Mohay. — Nővérem becsületét nem engedem beszenyezni! A többit segédeimtől fogja megtudni — tevé hozzá mérsékeltebb hangon.

— A kihivást elfogadom — mondá Alfonz — csaknem hangtalanul. De most engedje meg, hogy távozhassam, mert rosszul érzem magamat.

Ezzel Alfonz kitántorgott az öltözőbe. Kalapját kérte és eltávozott.

Rózsa sirva borult bátyja keblére.

— Antal, mi a szándékod? — Kérdé aggódva.

— Semmi — felelé ez nyugtatólag — Az ügy rendben van.

Ezzel halkan beszélgetett az őrnagygyal és Köpeczivel. Komlóssy is megtette észrevételeit, s végül a két első megigérte közremüködését, mint segéd.

Ezután a két ur eltávozott, hogy megbizásukat teljesitsék, és az ellenfél határozatát megtudják.

Ez ügy oly csendben lőn elvégezve, hogy csupán az érdekelt felek tudtak róla.

Egyedül Rózsa sejtette a veszélyt, melybe bátyja és az ifju, ki őt megsértette, forogtak. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Köszönet nyilvánitás.

Mindazon nagyrabecsült barátaink és ismerőseinknek, a kik szeretet és feledhetlen emlékü családfönk

Jachmann János ur

elhalálozása alkalmából részvét szavukkal felkerestek és a temetési szertartást jelenlétük által megtisztelték és ezzel mérhetetlen fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek — fogadják ezuton fájó szivünkből fakadó hálás köszönetünket.

Kassán, 1893. ápril hó 30.

A gyászoló család.

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Koczkázott és lópokróczok
Futó-szőnyegek
Kókus szőnyeg és lábtörlők

Butorszövetek
Függönyök
Portiérek
Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben,
rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 18—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** | Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

107—25

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 2—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör **12** kr., folyton jégbe hütve.

Bankón ezelőtt három évvel épült 3, illetőleg 4 szoba, konyha és kamarából álló

verandás nyaraló eladó,

esetleg a nyári idényre **bérbeadó.** Tudakozódhatni a tulajdonosnál malom-utcza 18. sz. alatt. 132 1—2

Fiatal ember, hivatalnok, folyó évi május hó 15 től egy intelligens családnál

teljes ellátást keres.

Ajánlatok a fizetendő összeg megnevezésével e lap kiadó hivatalához „Assurance Company" jelige alatt kéretnek. 127 2—2

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **malom-utcza 5. sz. a.** egy

férfiruha-készitő üzletet

nyitottam.

Számos előkelő bel- és külföldi szövetgyárosokkal való üzleti összeköttetéseim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy legfinomabb divat-kelméket és hozzávalókat raktáron tarthatok, s mivel a legujabb divatlapokat járatom, ennélfogva igen tisztelt megrendelőimnek ugy a legdivatosabb, mint a legjobban kiállitott és jutányos árak mellett számitott ruhákkal szolgálhatok.

Ugyszintén készitek műhelyemben a legujabb divatlapok szerint ruhákat **hozzám hozott szövetekből is** a legolcsóbban.

Tisztelettel

121 2—3 **Goldberger S.**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

(vastartalmu savanyuvizi) **nagyszerű fenyves vidék.**

A gyógyfürdő modern átalakitása az idény megnyitásaig elkészül.

uj „Grand Hôtel Deák" uj ásvány gyógyfürdő és hidegviz-gyógyintézet

architektonical és balneologiailag mintaszerüen berendezve.

Nagyszerü vendéglő. Teljes penzió. Villamos világitás.

Az eperjes-bártfai vasut junius hó vége felé megnyilik.

Direkt kocsi közlekedés Bártfáig. Közelebbi majd a napilapok utján.

BÁRTFAI SAVANYUVIZRE

(pompás gyógy- és asztali ital) megrendelések küldendők

126 2—2 **Fürdő-igazgatóság Bártfa.**

Kiváló tartósságánál fogva országszerte kedvelt

KASSAI HARISNYA

és egyéb szövött-áruk.

Szolid kiszolgálás.

Sipos A. Gyula

mechanikai kötő és szövőgyár raktára

Kassán

128 2—5 FŐUTCZA 46. SZ. A.

Nagy választék.

Legolcsóbb szabott árak

fehérnemü, rövidáru és férfi-divat-czikkek.

Telefon-összeköttetés:

raktár 61; gyár 62. sz. a.

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere **28, 30, 32, 36, 40 kr.**
siller borok „ **24, 26, 28, 30 kr.**
vörös borok „ **30, 34, 36, 40 kr.**

(regál-adóval együtt) 124—2

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendeléseknél a regáladó levonásba hozatik.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan 20 millió frt

heverd eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az **illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye.** A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph" szerkesztőségével **saját érdekükben is** levélileg közölni sziveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph" czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerü előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 darab Jósziv-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Julius 1-éig előfizetők résztvesznek már az **5 darab Jósziv-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában.** — **A „Telegraph" sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váczi-körut 43.** 81 4—6

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt záloglevelelet és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 8—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi május 5. 52. szám.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.,
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.

Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A reczepczió.

Mióta a kultuszminiszter a zsidó vallás reczepcziójáról szóló javaslatát benyujitotta a parlament elé, sokféle variálásban beszél a közvélemény az ebből számazható bajokról, a melyek majd a beözönlő zsidóság révén közállapotainkat sulyositani fogják, nem alaptalanul tartván attól, hogy a mit a nemzet törvényhozása szerzett jogok alapján készséggel megad a hazafias magyar zsidóságnak, azt kiaknázni sietni fognak azok, a kik itt e hazában semmiféle jogokat nem szereztek.

E tárgyra nézve figyelemre méltó czikkelyt olvasunk egy jeles fővárosi politikai lapban, a mely e kényes kérdést sok találó vonással hozza előtérbe, a midőn mondja, hogy a reczepczionális törvényjavaslat a zsidóknak egy régi és jogos kivánságát teljesiti, legalább elvben s ezzel a zsidók sérelmét orvosolja. Senki sincs ellene a dolognak. A javaslatból, ha igy, a hogy van, törvénynyé válik, ez az ország állapotán nem változtat, a zsidóságon is keveset, de ha másként csinálja a feladatát komolyan vevő kormány, ugy ez a zsidók és a nemzet viszonyain javitott volna.

A háromszakaszos törvény elvi kijelentéseket tartalmaz, melyeknek konzekvencziái vannak, de ezeket nem vonja le. A zsidó reczepczióról szóló törvényt pótolni organikus törvénynyel kellend. Hogyan?

Sem a zsidó hitvallás, sem a ritusok különbsége, sem szokásaik és egyházi belső életük nem tartoznak az államra, nem érdekelnek másokat, intézzék ez ügyeket el maguk közt; hanem a magyar állam, midőn a zsidó vallást a bevettek sorába iktatja, kell, hogy magával és kormányával szemben a magyar zsidó egyház kormányát lássa, melylyel hivatalosan érintkezni lehessen és mely a törvények szerint s ezek végrehajtásáért az autonom zsidó egyház kebelében felelős legyen. A kormány nem gyakorolhat hatályos felügyeletet annyi száz, egymástól teljesen független hitközség fölött s nem intézkedhetik esetről esetre mindig külön.

Mondassék ki tehát a törvényben kötelezőleg, hogy Magyarországon a zsidó vallást követő honpolgárok egy, önkormányzati joggal biró izraelita egyházat alkotnak. Vagyis adassék a magyar zsidóságnak egyházi kötelék, mint a hogy a többi bevett vallásfelekezet egyházat alkot, unitáriusok, szerb és román keletiek, protestánsok egyaránt. Az ily egyházak közjogi zárttestületek, melynek nem lehet akárki tagja, hanem csak ha abba annak rendje szerint felvétetik. A porosz luteránus, a szerb állampolgár, vagy az osztrák katolikus nálunk templomba ugyan járhat, de a saját külföldi lelkészének illetősége alá tartozik addig, mig forma szerint előbbi egyházi kötelékét fel nem oldja s a magyar egyházi hatóság kebelébe fel nem vétetik. Irányi Dániel csakugyan nem volt antiszemita és liberálisnak is volt oly igaz, mint Beksics és Berzeviczy, de midőn a magyar zsidóknak minden jogot megadandónak vélt, határozottan azon nézeten volt, hogy e jogegyenlőségel csakis magyar polgártársainknak tartozunk, vagy azoknak, kik itt honosságot szereznek, de az egész világ, Galiczia és Oroszország zsidóinak nem.

Mondja ki a törvény, hogy a magyar zsidó egyház önkormányzati jogait egy több tagból álló igazgatóság által gyakorolja, melynek élén egy főrabbi áll s ez igazgatóság széke Budapest, s ügykezelési nyelve a magyar. Ez igazgatóságot a kerületekre beosztott zsidó hitközségek választják, a lélekszám arányában egy vagy több szavazattal. Az ortodoxok és neológok czivódása közömbös az államra, választani mindenik fog, mert a ki nem választ, az igazgatóságból kimarad, de hatóságának mégis alá lesz rendelve, miután az állam csak a törvényes képviseletet ismeri el kormányzó testületnek s általa érintkezik a hitközségekkel. Ha ily konzisztórium mellett a zsidók kongresszust is akarnak, önkormányzatukat ez irányban a törvényhozás beleegyezésével fejlesztheti, mely magyar törvényhozás a protestánsok zsinattartási jogát és a görök keletiek kongresszusait is törvénybe iktatta.

Nem feladatunk a magyar zsidó egyház szervezetét a kormány helyett az országgyülés számára megfogalmazni, de rámutatunk a javaslat bénaságára. A szertartásokat nem keressük s a zsidó konyha szábályaival sem törődünk, hanem a zsidó iskolákkal igen, a tanitóképzéssel és papneveléssel s hogy egyházi hivatalt a zsidó hitközségekben csak magyar honpolgár, az állam által elismert bizonyitvány alapján viselhessen. Ez nem jogcsonkitás a vallásszabadságon, ez az állam felügyeleti jogának folyománya, de mely csak ugy érvényes, ha törvénybe iratik.

A zsidó vallás kérdésében is áll: clara pacta boni amici. Meg kell nyerni teljesen a zsidóságot a szabadság által a magyar nemzetnek. A zsidó reczepcziót tehát véglegesen kell elintézni és ugy, hogy a zsidóság, a magyarság, a kultura és az államérdek a törvényban egyaránt megóvassanak.

Innen-onnan.

Röpke vázlatok ...

— Irta: **Paulik Károly.** —

I.

A z i d e á l ...

Megszoktam a templomba járást.

Egy ünnepnap a templomból kijövet, az ajtóban egy nem épen öreg, de törődött koldusnőre akadtam.

— Egy szegény anya, kinek hat az éhségnek és nyomornak kitett gyermeke van, egy kis könyöradományért esedezik; — szólt remegő hangon.

Megállottam.

E hang ismeretesnek tünvén fel, remegésbe ejtett. A nő kinyujtá karját s szemeit reám meresztè.

Midőn tekintetem az övével találkozott, mintha villám sujtott volna, eremben a vér pezsegni kezdett··· szivemet valami megfoghatatlan különös érzés fogta el··· keblemet mintha széjjeltépnék··· egy kinos emlék zavarta fel nyugalmamat··· a koldusnő ideálom volt··· Mohón kaptam erszényem után··· egykori ideálomnak összes pénzkészletemet akarván felajánlani··· felnézek — ő eltünt.

Azóta több év mult el s én csak nagy ritkán járok a templomba.

II.

„T i s z t e l e t a z a n y ó s o k n a k."

— Tisztelet az anyósoknak!

— Lehetetlen!

— Tisztelet az anyósoknak!

— Miért? Hogyan?

— Satis. Elég abból annyi.

— Ön ugy látszik pártolja az anyósokat.

— Mindenesetre.

— Csak nem···?

— Miért nem? Ki tilthatja meg nekem, hogy ne pártoljam, söt mi több, hogy ne küzdjek, harczoljak az egész hóbortos világgal miattuk?

TÁRCZA.

Éjféli ballada.

Irta: **Ring Marczel.**

Őrületes rohamban vágtattam végig a Réunió Street aszfaltján, és jó negyedóra mulva lihegve álltam meg a 85-ik szám kapujában; a hangcsőhöz léptem.

— Halló! — St. Austell lady itthon?

Néhány pillanatig mély csend.

— Nincsen uram!

— De mi a menykő! Hiszen én···

— Gondolom, már fenn lehetett volna a helyett hogy átkozódjon; a fonograf szolgál felvilágositással.

A felvonó gép 32 és fél másodpercz alatt a kilenczedik emeletre röpitett; itt lakik ideiglenesen a lady. Szép kis komorna fogadott, és csintalan mosolylyal, mely kiemelte finom metszett ajkai és hófehér fogai szépségét, adta tudtomra, hogy St. Austell Rose lady nincs már itthon, de okvetetlenül hazajön a legrövidebb idő alatt és nagyon fog örvendeni, ha engem itt találhat. Különben többet mond a fonograf.

Azután több termen át vezetve, egy mexikói kényelemmel és fényüzéssel berendezett boudoirba engedett belépni és kifogástalan elegáncziával végezvén be küldetését, nesztelenül távozott.

Nemsokára kigyúlt a halvány-heliotrop szinü villamos fény és az igy megvilágitott keleti szinpompában ragyogó és legritkább délinövényekkel paradicsommá varázsolt terem önkénytelen csodálatra ragadott.

A függönyök szétváltak s belépett egy miniature néger, ki fényes göndör fején óriási ezüst tálczát balanczirozott. Teát, biscuitet, gyümölcsöt és szivart hozott rajta, mit valódi afrikai hódolattal bocsátott rendelkezésemre.

Aztán szótlanul, mint jött, távozott.

Izgatottan jártam fel és alá a lépteim saját felfogó szőnyegeken.

Ki a St. Austell Rose? Honnét ösmer engem? Délelőtt illatos levélkét kaptam szerkesztőségünkbe; a levélben egy bizonyos St. Austell Rose felkér, hogy fontos ügyek megbeszélése czéljábul szivesen lát magánál 9 órakor este. Okvetetlen elvár.

Nos tehát itt vagyok. És a lady? A lady nincs itt!...

Szürcsölöm az illatos teát és kényelmesen hátradőlve székem puha vánkosára, iszonyú flegmával puffogtatom szivarom füstgomolyait; eközben pillantásom megakad a fonografon.

Igaz, a fonograf. Rögtön meginditottam. A gép igen halkan, nehezen érthetően kezdett beszélni.

— Mr. Adrián Rowther! Meghivtam önt és ön volt szives eljönni; fogadja érte köszönetemet. Elodázhatlan ügyek elhivtak hazulról, de ha várni akar reám, én okvetetlen itt leszek. Tudniillik férjemet, Austell lordot kisértem el a következő állomásig: Az északi tengerekre utazik czetvadászatra. Előre annyit mondhatok önnek, hogy egy szerencsétlenül szerető asszonyi sziv ügyében fogunk tárgyalni. Hogy miért épen önnel? Mert ··· mert — személyesen mondom el.

A szobor elhallgatott.

Very vell! Igen szépen indúl a dolog; meglátjuk hová fejlödik!?

* * *

Az ajtófüggönyök ujra szétváltak, és a szép komorna lépett be könnyü termetéhez simuló moll öltözetben. Valószinüleg puszta kiváncsiság kergette ide a csinos bogarat.

— Nem unatkozik, uram?

— Oh nem, miss···

— Clare.

— Oh nem, miss Clare!

— Talán adassak még egy teát?

— Gondolom, nincs okom azt el nem fogadni, miss Clare!

Valóban, ez a komorna ritka kis baba.

— Magamnak kellett hoznom a teát; a kis groom alszik már···

— A kis groom nagyon bölcsen cselekszik; nyilatkoztam én, és a szép Clare alkalmasint czélzásnak vette szavaim értelmét, mert gondolom — kissé elpirult. Most még százszor szebb volt, midön gyönge pir boritotta finom hamvas arczbörét. Valósággal beleszerettem. A tea bizonyára felhevitett kissé; erős a rum.

Egyszerre felugrottam helyemről, és a szép komorna üde rózsaajkaira forró csókot nyomtam.

— Oh, uram, mit tesz ön? kérdé szemrehányólag, szemérmesen lesütve szempilláit.

— Semmit··· mondám félig zavarban; aztán ujra átkaroltam és ujra csókjaimmal boritottam a remegö leányka arczát. De miss Clare gyors mozdulattal kiszabaditotta magát karjaim közül és mint a villám, eltünt.

A földhöz szegezve álltam a helyen, hol még nem régen egy tündért tartottam fogva. Majd kalkulálni kezdtem.

Furcsa helyzet; a lady meghivott, én eljöttem ö nincs itt, a mi elég nem szép töle; azalatt enyelgem szép komornájával és mesésen rövid idö alatt fülig beleszeretek. Nem is csuda, ha tekintetbe veszszük Clare szeretetreméltó bájait.

Ezek után semmi kedvem többé a ladyvel találkozni; mert hogy egy örült asszony őrült szerelmi kalandja elött állok, igen valószinü. És hogy Clare nekem többet ér a világ minden ladyjénél, az nemcsak valószinü, több mint bizonyos.

Egyszerre egy csengetyü vibráló hangja ütötte meg füleimet, valószinüleg lady Rose; nagyon kellemetlenül voltam érintve.

— Csalódtam. Clare jött be.

— Sajnálatomra jelentenem kell önnek, uram, hogy künn borzasztó vihar dühöng és azért lady Austell izenetet küldött Tomyval, hogy kénytelen volt kinn maradni „Rose-House"-ban···

— Nagyon jó!

Clare kérdöleg pillantott reám, talán azt várta, hogy most nem lesz egyébb tenni valóm, mint bothoz,

— Sablanczi ur!
— Parancs!
— Tanácsos volna, ha ön elméjét orvos által megvizsgáltatná…!
— Uram…!
— Gondolja meg, ön az egyedüli e föld kerekségén, ki az anyósokat…
— Tisztelem, — sőt mi több: értük akár a halál torkába is rohanok.
— Hahaha! Abszurdum!
— Csak nevessen Mélabus ur, hisz nem tagadom, hogy valaha én is kinevettem volna az oly embert, ki az anyósok mellett nyilatkozott volna.
— Nos — és most?
— Most? Most fordult a világ s vele az én sorsom is.
— Imádom őket.
— Hogy értsem ezt?
— Ha érdekli a dolog, elmondom.
— Roppant érdekel.
— Tehát figyeljen. Körülbelül egy éve ma annak, hogy megnősültem. Szép leányt vettem el, ki melleslleg mondva néhány ezer forintot s édesanyját hozta a házhoz.
— Azt is hozományul?
— Én elejétől fogva ama szent meggyőződéssel éltem, hogy anyósom csak vészt hozand a házamra, általa a különben boldog frigyünket szétdulva.
— Való gondolat.
— Tehát hadat üzentem anyósomnak, folyvást alkalmat keresve, hogy vele összetüzhessek.
— Hogyan! — nem az anyósa kereste az alkalmat?
— Nem.
— Furcsa egy anyós.
— Anyósom azonban okosabb volt, fölmondta — mint egy lakó — lakását s elköltözött.
— Képzelem, mennyire örült ön annak?
— Nem ugy. Sőt inkább nagyon is átérezém a hiányt — nem volt kivel veszekednem.
— Valóban — nagyszerü!
— Azóta több hónap mult el s én már megbocsájtani igyekeztem anyósomnak ama bünöket…
— Melyekkel ön vétett ellene…
— Igen.
— Hogyan, talán fiatal volt?
— Harmincznégy éves s a mellett feltünő szépség.
— Tán csak nem szerette?
— Nem. Hiszen anyósom volt.
— Bah, de furcsa ember ön, fiatal anyósa van s nem szereti.
— Hát —
— Hát — mi történt tovább.
— Tovább?… Oh, miért is gondolok reá!
— Kire? Mire?
— Feleségemre.
— Ej, ej, áldott egy felesége lehet. Hahaha! Sirásra fakad, ha reá gondol.
— Hogyne! Hisz meghalt, hogy az Isten nyugtassa.
— Oh! tehát özvegy.
— Nem-e? — És anyósa —?… hol van.
— Anyósom…?
— Nos igen, hogy van?
— Boldog, igen boldog.
— Boldog? Ugyan kedves Sablanczi uram, nem mondaná el nékem, hogy mely nő felejtette el önnel oly hamar megboldogult feleségét?
— Az anyósom!
— Abszurdum! — Egy anyós ilyesmire is képes volna?
— Mért nem, hisz megmondtam, hogy anyósom fiatal s e mellett feltünő szépség.

---

kalaphoz nyúlni, rendkivül sajnálni, hogy nem volt szerencsém, és menni. Pedig én mindezt nem tettem: maradtam.

A komorna meglepetést igyekezett szinlelni, azonban nem sikerült. Sötét szeme alól fellobbant valami, mint az izzó szén. Ez megnyugtatott engem arról, hogy maradásom nem ejti kétségbe.

— Clare…
— Sir?… kérdé ő télig becsukva szempilláit.
— Miként vélekedik ön a helyzetről?
— Nem értem.
— Clare, értse meg.
— Mit?
— Én önt régóta imádom!
Dévaj kaczajra fakadt.
— Régóta! nem rossz!
— És ön viszont szeret engem édes Clare!
— Csakugyan? Gondolja?
— Ne tagadja.
— Nem tagadom, hogy az önérzete már csaknem a túlságig megy… és különben…
— Semmi különben, Clare, ne tréfáljon velem, mert — Zeusra mondom — megölöm… csókoljon meg azonnal!
Szelid erőszakkal vontam gyönyörü fejét magamhoz és illatos hajára szoritám ajkaimat……

Másnap karöltve jártam egy barátommal — ha jól tudom, Iwerston Harry volt, — a City-Park árnyas utjain.

Csevegtünk és hangos nevetésünk egyszerre elnémult. Elegáns dog-cart robogott el mellettünk, melyben feltünő szépség ült, ki nem volt más, mint — Clare, a szép komorna.

Harry hosszan nézett utána.

— Felséges asszony — by Derby… — mondá, — Nem tudod Adrián, hogy ki az?
— Én, nem.
— Ez St. Austell lady…
Nagyott ugrottam meglepetésemben s monoclim ezer darabra tört.
— Kicsoda?
— St. Austell Rose lady…
Csakugyan ő volt.
— Talán csak nem…?
— De igen ön eltaláita, anyósom — feleségem lett.
Mit az anyósa, a felesége?
— Ön csodálkozik?
— Hogyne! — El nem képzelhetem, hogy mi birta önt ama elhatározásra, anyósát nőül venni?
— Semmi más, mint szerelme s jó szive!
— Hahaha!
— Meg a hüsége!
— Hm, ugyan melyik élczlapból silabizálta ön ki az anyósok eme jó tulajdonságait?
— Uram, ne gunyolódjék.
— Oh kérem, folytassa csak!
— Feleségem halála, sulyos csapásként hatott rám, vigasztalhatatlan lettem.
— S a kedves anyósa nem vigasztalta!
— Éjjeleket töltöttem álmatlanul — azon tünödtem, valjon hogy lehetne bajomon segiteni.
— Baján? Miésoda baja lehetett önnek? Felesége meghalt, a néhány ezer forintos hozományból is maradt természetesen egy kis összegecske s aztán a mi fő — anyósától megszabadult.
— Nem ugy kérem. A hozományt vissza kellett volna adnom.
— Hogy hogy, nem voltak egy éves házasok?
— Csak hat hónaposak!
— Az már más. És aztán hogy és miként történt tovább.
— Tovább? Hát biz az ugy volt kérem. Midőn egy este asztalra hajtott fővel tünödtem — a pénz jutott eszembe…
— Hm, persze a pénz — a pénz.
— Lágy kezek érinték vállaimat — anyósom volt.
— Csodálatos! Egy anyós, kinek lágy kezei vannak.
— Hátra tekintettem — ő hozzám lehajolt.
— És — és?
— Homlokon csókolt s aztán mellém ült.
— Brrrrrrrrr!
— Fejemet forró kebelére vonta.
— Mit? s ön ezt türte?
— Hogy is ne:

„Meleg a lány hó kebele
Sötét fátyol, eh! le vele."

— Igaz! — de hát egy anyós…?
— Anyós ide, anyós oda. A forró kebel megölte bensőmben az aggály s buslakodás viszályát. Angyali arczvonásai összeségében oly lángoló, oly rokonszenves élet, oly lelkes és erőteljes szépség nyilvánult, hogy átvarázsolta egész valómat.
— Brrrr!
— Oh miért is szidtam volna többé az ég könyüit? Hiszen az csak azért hullt, hogy virágokat fejleszszen. Anyósom lelke, kedélye verőfényével besugározta szivemet — átöleltem őt, forró csókot nyomva ajkaira.
— Abszurdum!
— Érzelmeim vad hullámzásba törtek ki, a hozomány megtarthatása iránti égő vágyam is mind forróbbá vált, növekedett.
— Tehát nem annyira az anyós iránti vágy? Az már pláne egészen más —
— Egyre jobban szoritám magamhoz anyósomat, háborgó érzéseim kitörtek, mint hullámzó habok, a melyek vérfagyasztó morajjal ütődnek egymáshoz s csapkodnak le vad haraggal a háborgó tengerbe s ő, ki szinte ugy érzett, ölelésem viszonozva, csókra nyujtá ujra láztól égő piros ajkait.
— Bravó — bravó! s ön megcsókolta, Sablanczi uram — — —
— Azóta több hét mult el. Elérkezett az idő, a gyászt letettem, — s a boldogság érzetétől áthatva vezettem oltárhoz anyósomat.
— Bravó, s a pénz?
— Enyém maradt.
— No kedves Sablanczi uram, gratulálom az ilyen nagy bölcsességgel s számító tehetséggel biró embert mint ön, s ama forró vágygyal eltelve, hogy az Isten nékem is juttatna egy ily anyóst mihamarabb önnel együtt hangoztatom e szavakat:
„Tisztelet az anyósoknak!"
— — — — — — — — — — — —
„Tisztelet az anyósoknak!"

Sürgönyök.

Budapest, május 4. (Ered. sürg.) **Felséges királyunk ma reggel szakadó esőben tartotta a vérmezőn a budapesti helyőrség felett a tavaszi szemlét, a melyet óriási embertömeg nézett végig. Lobkovitz hadtestparancsnok vezényelte a négy arczvonalba felállitott diszes csapatokat. A király nagy katonai kisérettel 9 órakor érkezett a várból, ellovagolva a csapatok előtt, aztán a szemle végével a csapatok elléptettek ő felsége előtt, a ki megelégedését fejezte ki a csapatok tartása és kinézése fölött.**

Ujdonságok.

Személyi hir. Péchy főispán tegnap Budapestre utazott, hogy szeretet királyunk ő felsége magas szine elé járulva, Abauj-Tornavármegye főispánjává történt kineveztetését hódolatteljesen megköszönje.

† **Vincze Mihály,** a kassai községi elemi iskolák egyik veterán és legjelesebb tanitója hosszas szenvedés után e hó 3-án 50 éves korában meghalt. A nemzeti nevelés jeles küzdője 22 éven által tanitotta e város apró világát és az ő tanitását rendszer, széltudatosság, igazi lelkesültség hatotta át, a melyért a gyermekek szerették, a szülők meleg tisztelete és nagyrabecsülése vette körül. A tanitói nehéz kenyeret megédesitette hitvese született Arvay Mária, a kinek karjaiból 23 évi boldog házasság után most ragadta el a halál és életének folytatását látta két gyermekében és e tudat marczangolta nemes szivét kórágyán, látva, hogy halála árván hagyja reményét. A derék férfiu földi részeit ma délután fél 4 órakor az első kassai diasztemetkező-intézet rendezésében a harang-utcza 12. számu házból fogják a köstemetőbe vinni örök pihenőre. Béke vele!

A megyebeli tüskárosultak javára szerdán este a helyőrségi tisztek kassinója a Schalkház termében a környékbeli arisztokráczia és a kassai előkelő osztályu közönségének egy része által szépen látogatott hangversenyt rendezett, a melyen a katonai zenekar Obhlidal kitünő karmesterkedése alatt ép úgy jeleskedett, mint a tisztikarból kikerült dilettáns müvészek. Abendorf vadász-főhadnagy a katonai alreáliskola tanára és báró Zech tüzérfőhadnagy dalokat énekeltek és jól iskolázott előadásukkal megérdemlett zajos tapsot arattak. Wolf 65-ös hadnagy Schiller der Gang nach dem Eisenhammer költeményének egy humortól duzzadó travesztációját adta elő, a melyiyel a jól németül értőket jól megkacagtatta. A kassai régi dalegylet Dürrner a vihar férfikarával lépett ki és zajos tapsra rásdásul elénekelte a borus az ég kezdetü nehéz népdalt. Majd ismét Wolf hadnagy vezetése mellett felvonult a női gúnyába bujtatott férfiakból álló női zenekar és zajos derültség között két humoros számot játszott el. A sikerült hangversenyt a katona zenekar fejezte be. Están vacsorához ült a fényes társaság, hogy Wagner konyhájának zamatját élvezze és Horváth Feri bandáját hallgassa, miközben alaposan megfeledkeztek arról, hogy a nagy terem a tánczolókat várja és a katonák muzsikusai ugyancsak sokáig ásitoztak, mig végre ugy éjfél tájon kezdtek beszállingózni a terembe — táncolni egy pár fordulót.

A lóversenyt rendezett előkelőségek látva, hogy az általuk inicziált keddi lóversenyen a közönség mily nagy érdeklődést tanusit, elhatározták, hogy e versenyeket Kassán állandósitani fogják és az elsőnél szerzett tapasztalat alapján, a mely azt mutatta, hogy a nézőközönség csak rövid területet lát be s igy a futtatókat nem kisérheti szemmel, jövőre tribünt fognak felállitani. A Hlinik gyakorló-tér a lóverseny tartására kiválóan alkalmasnak találtatott a rendezőség részéről.

Halmay jövő idényünk szinházi direktora társulatával, a mely jelenleg Ujhelyen nagy pártfogás mellett játszik, május hó 18. és 19. napjain, tehát két estén át fog Kassán játszani, hogy legalább némileg megismertesse a nyári vándorláson vele járó és télre ide szerződtetett tagjait a közönséggel. E két előadást bejelentő előleges hirdetés a következőleg hangzik:

Előleges szinházi jelentés.

Van szerencsém mély tisztelettel értesiteni Kassa sz. kir. város n. érd. közönségét, hogy amennyiben a nagytekintetü városi szindigyi bizottság bizalma folytán a f. évi 1893—94-iki szinidénat tartamára a kassai városi szinház igazgatását reám bizta: kedves kötelességemnek ismerem az 1893—94-iki téli szini-idényre általam szerződtetett szintársulati tagok közül azokat, kik már a folyó évi nyári szini-idényben, s eziránt szerint is vezetésem alatt működnek, előzőleg is bemutatni, illetve szinészeti képességükről Kassa városa müpártoló közönségét megismertetni. Ebből a czélból f. évi május 18-án csütörtökön és 19-én pénteken a kassai városi szinházban két bemutató előadást fogok tartani a következő müsorral: Csütörtökön, f. hó 18-án szinrekerülnek:

1. „Nebántsvirág" operette. Előadók: Halmayné Emma, opera-, operette- és népszinmü-énekesnő; Nikó Lina, operette-komika; Medgyessy Erzsike, soubrette; Kiss Pista, opera-, operette- és népszinmü-bariton; Sziklay Miklós, Boross Endre, komikusok és a nyári segéd-személyzet.

2. „Jehovah" drámai költemény. Irta Kiss József. Előadja: Szentessy Ilona, drámai anyaszinészmő és tragikai hősnő.

3. „Férjhez megyek" vig magánjelenet. Irta Ilosvay Hugó. Előadja: Lángh Ilonka, naiva.

Pénteken, f. hó 19-én szinrekerülnek:

1. „Madarász" nagy operette 2-ik felvonása. Előadók: Ruzsinszky Ilona, S. Áldor Juliska, opera- és operette-coloratur-énekesnők; Kiss Pista, bariton, Kozma Pista, opera- és operette-tenorista; Nikó Lina, komika, Sziklay Miklós, Boross Endre, Pesti Kálmán, komikusok és a nyári segédszemélyzet.

2. Két év multán" vigjáték 1 felv. Irta: Almássy T. Előadók: Kissné-Breznay Anna, társalgási hősnő és drámai szende; és Mészáros Lajos, társalgási jellem- és szerelmes.

3. „Csikós" énekes népszinmü kerti jelenete. Előadók: Halmayné Emma, népszinmüénekesnő; Kiss Pista, népszinmüénekes és a nyári segédszemélyzet.

4. „Szép Galathea" operette. Előadók: Ruzsinszky Ilona, Medgyessy Erzsike, Kozma Pista, Sziklay Miklós, és a nyári segédszemélyzet.

Az előadások pontban 7 és fél órakor kezdődnek.

Helyárak: Alsó páholy 4 frt. Felső páholy 3 frt. Támlászék 1 frt. Zártszék 80 kr. Földszinti állóhely 50 kr. Katona-, gyermek- és diákjegy 30 kr. Karzati zártszék 30 kr. Karzati állóhely 20 kr.

A f. hó 18-án, csütörtökön tartandó bemutató-előadás alkalmával a legutóbbi szini-idényben a páratlan számu bérletre jogositva volt t. bérlő uraságok, a f. hó 19-én, pénteken tartandó előadásnál pedig a páros számu bérletre jogosultak bérletheiyeiket mindig előadás napján d. e. 9 órától d. e. 11 óráig a rendes bérletből egy előadásra esedékes összegért válthatják ki a szinházi pénztárnál vagyis: Alsó páholy 2 frt 50 kr. Felső páholy 2 frt. Támlászsék 70 kr. D. e. 11 órán tul azonban mások igényei fognak kielégittetni.

Mély tisztelettel fordulok Kassa sz. kir. város müpártoló közönségéhez s kérem: kegyeskedjék szinigazgatói működésem elé bizalommal tekinteni. Kérem továbbá a nagytekintetü városi szindigyi bizottságot, valamint a kassai sajtó n. t. képviselőit, kegyeskedjenek előadásaimat figyelmükre méltatni, az esetleg mutatkozó hiányokra, hibákra figyelmeztetni, jóakaratu tanácsaikkal támogatni, hogy a szinmüvészet igaz érdekének szolgálatában, s a város közönsége müigényeinek, kivánalmainak mindenkor és minden irányban való kielégitése által legfőbb czélomat: elismerésüket és teljes megelégedésüket kiérdemelhessem.

Kassa, 1893. május 3. Alázatos szolgájok Halmay Imre, szinigazgató.

Kérünk szabadságot! Egy kassai iskolában a kedden lefolyt lóverseny a hallgató ifjak között nagy érdeklődést keltett és az egyik osztály ifjusága szépen megkérte az osztály főnökét eresztené el az egész osztályt a lóverseny látványosságában gyönyörködni, mire a tanár elmésen azt a választ adta: fiaim, a mai lóversenyre el nem bocsátalak, de ha majd szamár-verseny lesz Kassán, ti is ott lesztek. Tablő!

A munkás-egylet, melynek jótékony kezét munkásaink ezrei áldják évről-évre, alapja javára junius hó 4-én tartja a Bankón tavaszi mulatságát. Nem a mulatság iránti hangolás czéljából, mint inkább az ennek alapját képező nemes intenczió késztet minket, erre a közönség jóságos figyelmét felhivni.

A tűzkárosultaknak felsegitésére holnap este a szinházban mükedvelők a dalkör közreműködése mellett előadást tartanak változatos müsorral.

Grand variété. A szinházi épületben levő Hübe-féle Baross kávéházban holnaptól kezdve egy csupa specialitásokból álló orfeum-társaság kezdi meg működését Kessler Alfréd igazgatása alatt. Ez orfeum, ha az előttünk fekvő jelentés szerint lesz vezetve, sok jót fog nyujtani a mókát szerető közönségnek.

Uszodakert. A polgári uszodával kapcsolatos kellemes fekvésü uszodakerti vendéglőt az idén Braun Ferencz, a lőcsei-hásbeli jó hirnevü vendéglős vette kezelés alá és remélhető, hogy e jeles vendéglősnek rövid idő alatt sikerülni fog e kerti helyiséget ép oly nevessé tenni, a mint sikerült neki a lőcsei-ház vendéglőjét keresett helylyé varázsolni ügyessége által.

German-kioszkja a Széchényi-ligetben május 1-én megnyilt és a közönség valósággal ostrommal vette igénybe e kedves helyet, a hol a kiszolgálat ezuttal a legjobb volt.

Fegyelmi ügy a kurián. A kassai kir. tábla, mint elsőfoku fegyelmi hatóság, öt sulyos vádpont alapján hivatalvesztésre itélte Szopó János tokaji aljárásbirót. Mult héten foglalkozott az ügygyel Daruváry Alajos elnöklete alatt a kuria, melynek fegyelmi tanácsa előtt a vádolt biró személyesen védekezett. A kuria Szopót a vádak nagy része alól felmentette, két fegyelmi vétség miatt pedig 300 frt pénzbüntetésre itélte.

Kinek mi a napi jövedelme? Egy szociálista lap közli a következőket: Napi jövedelme van: Az amerikai Mackaynak 67,000 frt. Az orosz czárnak 50,000 frt. A török szultánnak 39,000 frt. A német császárnak 16,400 frt. Az angol királynőnek 14,040 frt. Az olasz királynak 12,800 frt. A franczia köztársasági elnöknek 1320 frt. Egy berlini bankigazgatónak 906 frt. Az északamerikai elnöknek 140 frt. Egy osztrák tábornagynak 28 frt. Egy osztrák táborszernagynak 23 frt. Egy bécsi asztalossegédnek 2 frt. Mi pedig hozzátehetjük, hogy a legtöbb magyar tanitónak kilenczven kr.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

Ez ideig a mulatság csendesen folyt tovább a nagy teremben. A közelállóknak feltünt ugyan, hogy többen a zajra eltávoztak, de a látványosság annyira elterelé a figyelmet róla, hogy a teremben levő vendégek közül senkinek se volt sejtelme a történtekről.

A mulatságról tökéletes müsort adtak ki, melyet a házigazda irott példányban osztott szét.

Most egy tréfás magánjelenet következett volna, melyben Adélnak kelle tehetségét bemutatnia.

Mindnyájan feszülten várták a kezdetét, Baróthy már nyugtalankodott, hogy leánya még nem jelent meg a szinpadon. Tehát maga ment érte.

Az apa láttára Rózsának ismét eszébe jutott Adél, ki a mellék szobában feküdt.

— Hol van Adél? — kérdé Baróthy, ki Rózsa zilált arczát látva, rosszat rejtett.

— Ott van a kis szobában — felelé Rózsa — rosszul van, már előbb akartam ön t értesiteni, de…

— De egy közbejött esemény gátolta, — mondá bátyja, midőn látta, hogy huga habozik.

— És ezt csak most tudom meg?! — mondá a házigazda. — Ez kellemetlen. Mi lesz az estélyből? Talán egy kis lámpaláza van, az majd elmulik. Csak most ne teketóriázzon.

E szavakkal kinyitotta a szobát, hol Adél volt és benézett.

Ott ült leánya a pamlagon és keservesen sirt.

— Nono, kis baba, — szólt az apa — hát mi bajod?

— Rosszul vagyok, — felelé a leány — nem játszhatom.

— Az még nem ok a sirásra — vélekedék Baróthy — ugy kihagyom jelenésedet, helyetted hadd játszék Alfonz egyet.

— Alfonz elment — mondá Rózsa bátyja — szintén rosszul van.

— Ugy hát beszüntetem az estélyt — mormogá a képviselő bosszusan. Legott bement a nagy terembe, bocsánatot kért a vendégektől, hogy vissza kell vonulnia, mert leánya beteg. De azért a tisztelt vendégkoszoru kedvére mulathat tovább, ha tetszik.

Ez udvarias felszólitás volt a távozásra. Egyik család a másik után tünt el, mig a ház lakói egyedül maradtak.

Rózsa és bátyja szintén eltávoztak, Komlóssy pedig szobájába ment, de ott se volt nyugalma. Alfonz jelenete nagyon felizgatta, azért elhatározta, hogy a kertben tesz sétát.

A lépcsőn találkozott Paulával, kit egy cseléd követett teás ibrikkel és csészével kezében.

Komlóssy kalapját levéve, köszöntött és csodálkozva állt meg.

— Különös, — mondá magában — atyja előbb azt mondta, hogy leánya komolyan beteg és most a házban szaladgál. A betegség nem lehet komoly.

Elhatározta, hogy megvárja a visszatérő cselédtől, kit vallatóra fog.

Nem csalatkozott. Alig pár percz mulva kinyilt az ajtó és a cseléd elsietett mellette.

— Ágnes! Vagy hogy hivják, — szólt utána. — Alljon meg egy pillanatra, valamit akarok kérdezni.

— Mit parancsol? — felelé a cseléd.

— Azt szeretném tudni, hogy miként van a nagyságos kisasszony? Az ő számára volt a tea?

— Igen uram, a nagyságos kisasszony számára. Nagyon rosszul van, roppant főfájásban szenved és nem tud felkelni.

— Hisz az imént ment fel magával a lépcsőn.

— Az nem a mi kisasszonyunk volt, — felelé a leány, — hanem Paula kisasszony, rokona és barátnője.

— Un félre akar engem vezetni, — mondá Komlóssy. — Barátnőjét ismerem, az más, ki mindig fekete ruhában jár. Özvegy asszony és Toronyiné.

A cseléd hangosan nevetett.

— Toronyiné, — ismétlé. — Nálunk nincs Toronyiné nevü özvegy és a ki feketében jár, az épen a mi kisasszonyunk, aki most teát iszik, mert beteg. Erti már az ur?

— Igen és nem! — felelé Komlóssy. — Te kérdve tekintesz rám? Oh Ágnes! Vannak dolgok, melyekről a mi bölcsességünk nem is álmodik. En épen oly helyzetben vagyok! Menj aludni, te boldog leányzó! Morpheus isten lebegjen veled ama hazába, hol tej és méz folyik!

— Nem értem az urat! — mondá Ágnes.

— Ez az én feltett hipothezisemnek kvinteszenciája.

— Miféle eczet? — kérdé a leány.

— Eczet? — ismétlé Komlóssy. — Igazad lehet. Ez a dolog savanyuvá válhat. Te olyan vagy, mint Lady Macbeth, — egy levágott ludra mutatva, mely a tüzhelyen feküdt. Kezeid véresek!

Ezzel a kertbe távozott.

A cseléd borzalmasan érezte magát.

— Megvet! A kezeim véresek! — mondá magában csudálkozva és sajnálattal. — Szegény ifju. Nagyon müvelt és mégis meghibbant az esze!

A kapu csengetyüje megszólalt.

A jövevény Mohay Rózsa volt, ki izgatottan és lihegve állt a kapu előtt, alig várva, mig a szolga bebocsátja.

— János, van valaki a teremben? — kérdé belépve.

— Amint tudom nincs, — válaszolt a szolga.

— Ugy kisérjen fel, — kérte Rózsa — valamit elfelejtettem.

A szolga felvezette és a kandallón álló két gyertyát meggyujtotta.

Rózsa az album után nyult, mely az asztalon feküdt és szorgosan keresgélt benne.

Csakhamar megtalálta arczképét.

— Ah, — mondá — helyén van, ugy még is tévedtem.

— Parancsol még a kisasszony? — kérdé a szolga.

— Nem, — felelé Rózsa. — De mégis. Hol van Paula kisasszony?

— Azt hiszem, beteg kisasszonyunknál.

— Legyen oly szives és kérje öt egy pillanatra ide, pár fontos szavam lenne hozzá. De itt türhetlen meleg van. Mondja meg neki, hogy a kertben vagyok. Holdvilágos est van és a friss lég üditöleg fog rá hatni.

A szolga teljesité megbizását. Rózsa nem is várt sokáig és Paula megjelent.

— Mi vezet ide ily későn? — kérdé.

— Nagyon fontos ügy — felelé Rózsa. — Elutazásom előtt több arczképet készittettem a fényképésznél, melyekből kettőt elajándékoztam. Egyet neked, másikat Adélnak. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

MINDEN UJSÁGOLVASÓNAK NÉLKÜLÖZHETLEN!

A legujabb teljes magyar LEXIKON

AZ ATHENAEUM

KÉZI LEXIKONA.

A tudományok enciklopédiája, **különös tekintettel Magyarországra.**

KÉT KÖTET. *Szakférfiak közreműködésével szerkeszti:* **Dr. Acsády Ignácz,** a magy. tud. akad. lev. tagja. KÉT KÖTET.

Kilenczvenhat térképpel, szines és fekete műlappal és táblázattal.

Ára füzve 12 frt. — Két diszes és erős félbőrkötésben 16 frt.

A KÉZI LEXIKON beosztása és iránya teljesen a **magyar** közönség szükségletéhez van mérve.

A KÉZI LEXIKON Helységnévtárt, Irók névtárát stb. teljesen pótol.

A KÉZI LEXIKON a német Conservations-Lexikonoknak nélkülözhetlen **magyar** kiegészitését képezi.

A KÉZI LEXIKON

3840 hasáb szöveget, 32 térképet, 16 szines mellékletet, 34 kétoldalu fekete képtáblát és 14 táblázatot tartalmaz.

A KÉZI LEXIKON minden hazai könyvkereskedésben kapható.

A Kézi Lexikont Koczányi és Vitéz m. kir. gazdasági tanintézeti könyv-, mü-, hanglegy- és papirkereskedése, Kassán (Fő-utcza 75. sz.)

(131 2—2) **1 forintos havi részletre is szállitja.**

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szülemenye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** | Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly

135—26 szállodás.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal töreksem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 24—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere **28, 30, 32, 36, 40 kr.**
siller borok „ **24, 26, 28. 30 kr.**
vörös borok „ **30, 34, 36, 40 kr.**

(regál-adóval együtt) 124—3

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendeléseknél a regáladó levonásba hozatik.

Fényképészeti készülékek.

Eisenschiml és Wachtl

Budapest, váczi-utcza 12. sz.

Gyár: Béos, VII/1. Kaiserstrasse 62.

Többször kitüntetve.

Legnagyobb és legdusabb raktára mindennemü fényképészeti készülékek és eszközöknek, saját gyártmányu camerák, a legelőkelőbb czégek objektivái, karton passepartouk, keretek és aranyszegélyző gyár.

Laboratoriumaink n. é. vevőinknek ingyen állanak rendelkezésükre, kezdőknek ingyenes oktatás. 77 3—3

Gazdagon illusztrált árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Alapitva 1856. **Telefon-összeköttetés.**

Tenyészkosok.

20 db. fiatal, jól kifejlett. félvér rambouilet **tenyészkos eladó Uporban** (vasuti állomás) **gróf Szécsényi Sándor és társai** Zemplén megyei juhászatában. **A kosok csak május végéig láthatók gyapjuban.** A major 3 percznyire van a vasuti állomástól. Felvilágositással szivesen szolgál bármely kérdésre

134 1—6 **az uradalmi tisztség.**

Megnyitási jelentés.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy az

uszodakerti vendéglőt

május hó 7-én Rácz Jani zenekarának közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

A megnyitás délután 4 órakor lesz.

Kizárólag **Dreher-féle kőbányai korona-sör** kiméréséért tisztán kezelt valódi borokért, valamint zamatos ételekért, villás-reggeli, délutáni ozsonna és vacsoráért pontos és olcsó kiszolgálat mellett kezeskedem.

Számos látogatást kér, illő tisztelettel

Braun Ferencz
vendéglős.

Uszodakerti vendéglőmben e hó 11-én a **katona** zenekar fog játszani. 136 1—2

Kiváló tartósságánál fogva országszerte kedvelt

KASSAI HARISNYA

és egyéb szövött-áruk.

Szolid kiszolgálás.

Siposs A. Gyula

mechanikai kötő és szövőgyár raktára

Kassán

128 3—5 *FŐUTCZA 46. SZ. A.*

Nagy választék.

Legolcsóbb szabott árak
fehérnemü, rövidáru és férfi-divat-czikkek.

Telefon-összeköttetés:
raktár 61; gyár 62. sz. a.

Kocskázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legkitünőbb gyártmányok

Butorkelmék és szőnyegek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Legolcsóbb szabott árak

70 19—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi május 7. 53. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A király és a nemzet.

Boldog nemzet, a melynek olyan jóságos királya van, mint a magyarnak. Közel nyolcz hónapig fájó lélekkel volt eltelve a nemzet, mert hogy királyát megbántva vélte és hitelt adott a hirnek, hogy a mi jóságos uralkodónkat az atyai szivébe csöpögtetett keserüség elforditotta tőlünk, és ime, a hirt ő maga czáfolta meg fényesen, eljőve nemzete körébe és ma szép fővárosunknak ismét nagy napjai, királylátó napjai vannak. Ezuttal ugyan ő felsége csak néhány napig időzik hü magyar nemzete körében, de e rövid tartózkodásnak nagyobb jelentősége van azért, mert immár fél esztendeje elmult, hogy az udvar hirtelenül, váratlanul itt hagyott bennünket.

És ugy amint a királyt mostani utazására finom és gyengéd érzelmei inditották, ép ugy annak idején az elutazásra is sértett érzelmei késztették. Mert midőn visszatérése fölött érzett öröm áradozásának és lelkesedés hevének átengedjük magunkat, egyuttal lehetetlen komolyan gondolkodóba nem esnünk és nem figyelmeztetnünk arra, hogy ő felségének volt oka, amiért egy időre az országtól távol maradt. Az elbizakodottság ignorálhatja, a politikai frivolság eltagadhatja, de a való tények higgadt mérlegelőjének el kell ismernie, hogy a királynak volt oka neheztelésre s ez tartotta őt távol az országtól. Ez kétségtelen és indokolt tény, melyet ép ezért annál kevésbbé szándékunk leplezni és szépitgetni, mert igen nyomós okaink vannak, a melyek e kérdésnek taglalására késztetnek.

A király neheztelése magában véve sem olyan csekély jelentőségü körülmény, amely fölött talán egyszerüen napirendre lehetne térni, de épenséggel kétszeres jelentőséget nyer a legalkotmányosabb és leglovagiasabb uralkodó részéről, minő a mi felséges királyunk, aki nem szokott alapos ok nélkül megneheztelni. De mindezeken felül különösen az a körülmény késztet e kérdésnek szóvá tételére, hogy az, ami ebben az országban a király elutazását megelőzőleg történt, csak látszólag történt az egész nemzet nevében, ellenben tényleg egy csekély kisebbségnek terroristikus müve volt. S azért a nemzet tulnyomó részénél, mely nem csupán ajkán hordja a köteles alattvalói hüség jelszavát, hanem ennél sokkal mélyebb lojalitás érzelmeit ápolja szivében, ezen szavaink okvetlenül viszhangra találnak.

De ez korántsem elég! Nemcsak viszhangot akarunk mi kelteni, hanem erős, öntudatos akcziót támasztani azok ellenében, akik a hazafiasság nevében üzött terrorizmus segitségével kierőszakolják véleményük érvényesülését s ekkép meghamisitják a nemzeti közvéleményt és közakaratot.

Nem lehet tovább türni, hogy egy kisebb töredék a nemzet és a korona közti szerves egységet, mely a mi alkotmányunknak egyik páratlan tulajdonsága, minduntalan megbontsa olyan jelszavakkal és olyan eszmék hangoztatásával, melyek a törvényes alappal ellenkeznek. Szembe kell szállnunk ezekkel az elemekkel s miután ennyire s nem egyszer megkeserültük terrorizmusukat, legfőbb ideje nyiltan és bátran megmondani nekik, hogy az a Kossuth-kultusz, melyet az élő Kossuthtal üznek s melynek babérjai után a turini nagy remete maga a legkevésbbé vágyik, összeférhetetlen és összeegyezhetetlen a koronás király iránti hüséggel és lojalitással, mert 1867 óta az 1848-as év Kossuthja iránt is csak kegyelettel lehet viseltetni, mert ő ugyanaz a 49-es Kossuth-tal, akit az aktiv politika kiindulási pontjául jó magyar hazafinak ma már választani nem szabad.

Nagyon alkalomszerünek tartottuk ezt elmondani épen most, midőn a király kiengesztelt hangulattal tért vissza hazánkba, hogy ez legyen a kezdő időpont, amelytől fogva ezután ne a kisebbség terrorizmusa, hanem mindig a józan többség lojalitása jusson kifejezésre.

A virág kiállitás.

Az országos magyar kertészeti egyesület, e derék, munkás társaság hetedszer szerzett az ez idei virágkiállitásával, néhány kellemes napot a fő és székváros intelligens közönségének. Elénken emlékezünk vissza az előbbi évek virágkiállitásaira, melyek szintén nagyszerüek voltak, de az ez ideivel, ugy az egyes kiállitók, mint a rendezők igazán remekeltek.

A városligeti iparcsarnok főtermében előttünk áll a nagyszerü tarka virágpompa remek szinváltozatosságával és a müvészi összeállitás harmóniájával. Ott látjuk Seyderhelm Ernőnek Cycadeák, pálmák és Pandanusok választékos csoportját, a virágzó Gardeniák, Francisceák és Gloxineákat, a szineslevelü Caladium, Croton, Dracaena és Begóniákat és a pompásan virágzó Kaméliákat. Feltünik Seyderhelm gyönyörü Rhododendron csoportja, továbbá virágzó szép Jáczintjai, Tulipánjai, Tazettái és Pelargoniumjai. Lehetetlen, hogy Szélnár József csoportjai előtt hosszabb időt ne töltsünk. Remekelt élő müvészetével. Ott látjuk a legértékesebb növényt a Dracaena Doucettit. Pálmái valóságos erdőt képeznek öles törzseikkel. A kiállitás termének közepét Szelnár müvészi keze varázsolta át oly csoporttá, minővel Párisban is feltünést keltene.

Nem bocsátkozhatunk az egyes részletek felemlitésére, csupán azt emlitjük meg, hogy Orchideái, Bromeliaceai, Caladiumai, virágzó Azaleái és Rhododendronjai felülmulhatatlanok. Feltünik még Szelnár József szép szamóczáival, izléssel kötött és tüzött virágcsokraival, koszoruival. Testvér bátyja Szelnár Vilmos hasonlóan igen szép csoportokat állitott össze. Bemutat Pálma, Begonia, Erica, Clivia, Azalea, Rhododendron, Jáczint, Gyöngyvirág és Cineraria csoportokat.

Ott látjuk Weber Károly mükertészt is, ki igen szép virágzó és leveles melegházi és hidegházi növényeket állitott ki. Különösen feltünnek gyönyörüen virágzó Hortensiái és Szegfüi. A vidéki mükertészet képviselői a tordai állami faiskola főkertésze L'huillier István, ki versenyen kivül áll, mind azonáltal feltünik Caladiumjaival és Juccaival. L'huillier kiállit ezeken kivül egy csoport hajtatott terményt és gyümölcsfákat

Gróf Eszterházy M[illegible]los váraljai kertészetéből. Nagy Ferencz főkertész igen szép Jáczint, Tulipán, Tazetta, Cinerariakat és Violákat állit ki.

Mühle Vilmos Temesvárról saját tenyésztésü Tulipánjaival és Coniferáival tünik fel. Balogh János, Schmidberger, kemény igen szép virágokkal szerepelnek. A rózsák birodalmát Ocker Ferencz ügyes és kedves rózsakertészünk dominálja. Több mint 500 drb. rózsatőt állitott be, megjegyzendő, hogy a legritkább ujdonságokat. Perotti Gyula is feljött Triesztből, hogy bemutassa igen szép rózsáit. Reichsthaler János Pozsonyból mint egy 100 Conifera fajtából kis fenyő erdőt állitott össze. Ezen sok szép virág mellett méltó helyet foglal el a nemcsak szép, de hasznos kiállitás: a k o n y h a k e t é s z e t.

Fővárosból ott látjuk Nonn János konyhakertészt, ki feltünik igen szép zöldségeivel, nevezetesen kiállit zöldbabot, borsót, hónapos retket, karalábét, salátát, ugorkát, tököt és karottát. Mellette van Hausknecht Jakab kiállitása, itt ugyancsak a föntebb elősoroltakat láthatjuk minőségileg, de kisebb mennyiségben. A Champignon gomba termelését egy ládában reprodukálja. Magasan kitünik azonban a konyhakertészetben, a budapesti első gyermekmenhely egylet istvántelki kertészképző intézetének kertészete. Ezen ifju korát élő kertészetiiskola remek ideális kiállitásával szakértők véleménye szerint Párisban is a hajtatás hazájában méltán feltünést kelthetne. Majdnem 8 méter hosz-

TÁRCZA.

Hajdan és most.

(A sport-világból.)

Hajsza! hajsza! hogy repülnek,
Milyen őrült, vad futás!
Ingerlése a halálnak
Voltakép ez — semmi más.

Azt azonban meg kell adni:
A mulatság férfias!
Pompás látvány: hogy tör egymás
Ellen a sok úr-lovas...

Egykor bajvivók futának
A porondon szerteszét,
S dárdát fogva — nagy vitézül
Olták egymás életét.

Most máskép megy... nem divat már
Egymás vérét ontani!
A fő az: s e b e s f u t a m b a n
Ez s amaz hogy tartja ki?

Annyi szent, hogy ott a t u r f o n
A lét kissé nyaktörő...
No de hát akad ma is még
Férfi elszánt, vakmerő!

Van ma is nem egy, ki hősi
Tettet véghez vinni kész, —
Bár kiment is a divatból
Kopja, vért és kelevéz.

A különbség az: ma a ló
Botlik el csak legfelebb
S a lovas repülve méri
Végig-hosszig a gyepet;

Mig régente a lovagnak
Társa szegte a nyakát...
Hát hiába! más ma nap már,
Más egészen a világ.

Kovács Zsigmond.

Tessék megpróbálni.

Ismerek hölgyeket, a kik czigarettáznak s urakat a kik napjában négy kávét isznak. Láttam menyecskéket szenvedélylyel tarokkozni s ujdonsült férjeket báránytürelemmel befőztes üveget költözni. Hallottam mamákat politikáról csevegni s papákat szakácskönyvről birálatot mondani. Szemtanuja voltam, mily megkapó chic-kel jukkol sok mama s mennyi gyöngédséggel pesztrál sok apa.

Ezeket a kedvesen forditott viszonyokat észlelve, kezdtem sejteni: mit tesz az, mikor a nő, az asszony, a feleség hordja a kalapot, — a férfi, a férj, az apa még himes papucsban jár...

Hiszi talán a t. olvasó, hogy észleléseim papucsiszonyba ejtettek s én örökre számüztem keblemből a boldog családi élet után epedő vágyakat és reményeket? — Oh nem! Söt sokszor, nagyon sokszor rajtakapom magamat, jobban mondva szivemet, a midőn bizonyos heves vágygyal eltelve, ilyen formán sóvárog: „Vajha én találnék egyszer egy gyöngéd szivet, a ki agglegénységem örömtelen napjaira kimondaná végre a „pagát ultimo"-t s mint gyöngéden szerető kis feleség bejukkolna a házasélet ellenzék nélküli politikájába!"

Mert azt kell tudni kérem, hogy az én házas életemben nem lenne, — legalább én nem lennék — ellenzék! A kávét mód nélkül szeretem; befőztes üveget élvezettel kötözök; a szakácskönyvet előszeretettel lapozom; a bölcső-rengetés meg legkedvesebb ideám. Három előbbire nézve már is képes vagyok visszavágni bármily erős interpellácziót. Utóbbira nézve némi praxisra volna még csak szükségem.

Ámde még nem mondtam el mindent annak igazolására, hogy én tündöklő erényekkel vagyok beoltva a papucsiszony ellenében. Bájos hölgyolvasóim nem fognak szerénytelenséggel vádolni, ha erényeim tiszta havát fekete nyomdafestékkel állitom eléjük?! Hiszen csak azért teszem, mert igazán szeretném megveszíteni a „pagát ultimo"-t. (Lássák kérem! — még önzésem is himes papucsban tipeg...)

Csak ugy tudom azonban magamat megértetni, ha (legalább arra az időre, mig e sorokat irom,) leendő férfi szerepemet veszem fel. Megengedik?... igen?! Nos lépjenek hát be az én paradicsomomba!

Mindenekelőtt nem tartozom (majd) azon férjek közé, a kik azt tartják: az oltárnál megszünik a szerelem s helyét a szeretet foglalja el a szivben. Nem, mert mig — szerintem — a szeretet a szivnek azon vele született, soha ki nem alvó lángja, a melynek en gros melegére minden felebarátnőm s felebarátom igényjogot formálhat; addig a szerelem annak azon isteni tüze, a melynek hevét csak detail-ban lehet igazán érezni, éreztetni és élvezni. Erre nézve pedig a tulajdonjogot egyedül kis feleségemre ruházom, kit is épen azért mindig, örökké tartó szerelemmel fogok szeretni.

Ennek a szerelmes szeretetnek, rekte szeretetteljes szerelemnek természetes folyománya persze az, hogy kis feleségem mosolyát mindig kedvesnek, ölelését forrónak, csókját pedig édesnek találom és érezem. Már most ha én néha mutatni akarom családfői tekintélyemet s pattogok az elsózott levesért, az abla-

szu asztalon, többszörös emelvényen kiállítsanak intézet gyönyörű dinnyéket, óriási ugorkákat, tojásgyümölcsöt, piruló paprikát, sokféle karalábot, tömérdek retket, salátát, sárgarépát, gyönyörű hófehér karfiolt, zöld babot, remek vastagságu spárgát és champignon gombákat. Ezen kivül sok cserépben töves epret s néhány doboz körte nagyságu szemes epret. A kiállított tövön lévő szőlővel és néhány fa őszibarackkal pedig általános feltünést kellett. Meg kell emlitenünk, hogy az intézet kertészetében az epret mintegy 500 ládában kultiválják s már február vége felé kereskedelembe hozzák. Spárga földje pedig 2 k. hold. Megragadjuk az alkalmat, hogy az egyesületnek, mely méltán nevezhető a magyar képzett kertészek nemes pártfogójának, mert hisz egy kultur államban mint minő Magyarország ő létesitett egy kellő elméleti alapon levő magyar kertészeti intézetet, honnan évente 10—12 okleveles kertész kerül ki, e kiállitás által elért szép sikerhez gratuláljunk. A jótékony egylet kezeiben van az intézet sorsa s mi hisszük, hogy idővel az ország első kertészeti intézetévé fog kifejlődni. Remek szép telepe és a fővároshoz való közelsége fejlődését csak elősegiteni fogják.

S e mellett az intézet valóban humánus intézmény, mivel éppen az elárvult, talált gyermekek ezreinek ad kiképzést, hasznos polgárokká lehetni. Az intézet kiállitása mellett ott áll két egyenruhás ifju, kik az érdeklődőknek az intézet évkönyvét osztogatják. Ezen évkönyv R. Palotán Hreblay Emil intézeti igazgatónál dijtalanul kapható. A zöldségféléknél ott látjuk még igen szépen képviselve Kerka Antal főkertész által gróf Zichy Béla lengyeltóti kertészetét. Griebsch Bélát Budapestről szép spárgájával.

Foch János és Balogh János hajtatott ugorkákat mutattak be. A kertészeti kézimunka és ipar szintén igen szépen van képviselve, különösen a gyönyörű bokréták remekei a virág kötészetnek. A kiállitást roppant sokan látogatják, a főuri családok mindegyike megnyerte s e hó 3-án d. u. 3 órakor Ő felsége a király is megtekintette és legnagyobb megelégedését és elismerését fejezte ki a látottak felett. A nagy közönség dicsérete és elismerése legyen jutalma a buzgó és derék kiállitóknak s a fáradhatlan rendezőknek. Viszontlátásra a VIII-ik virág kiállitáson. bl.

A hétről.

(Vörös május. — Szocial-demokraták. — A Sipka szoros tájain minden csendes. — Sport. Lóverseny a Hliniken. — Urak és hölgyek. — Különösen a hölgyek. — Egy kis psyhologia. — Futók és futtatók. — Bucsu és vásár. — Tót atyafiak. — Hol a tavasz?)

Kassa, május 6.

Hajdanában, mikor nemcsak az emberek tudtak melegebben érezni, hanem a föld se volt annyira áthidegülve, mint mostanában, még az az elnevezés járta széles e világon a tavasz legszebb hónapjára, hogy „zöld május."

És ez egyszer a zöld epithetonnak nem akadt az a szőrszálhasogató felülbirálója, ki ebben valami rosszul rejtett mellékértelmet igyekezett volna feltalálni.

A zöld májusfák kiveső félben levő romantikájának azonban nagyon halvány imitációját produkálja manapság még maga a természet is.

Nem z ö l d többé már a május, hanem v ö r ö s.

Nem szentimentálisan naiv hangulatba igyekszik magát ringetni május első napján az emberfia, ha a sors véletlenül kaptafát nyomott a kezébe vagy pedig bőrkötényt akasztott a nyakába, hanem a s z o c z i á l - d e m o k r a t a széphangzásu idegen szó rejtvénybe bogozott értelmének feltalálásán tünödik.

Azaz dehogy tünödik.

Mert hiszen hát mi is volna az?

Nem kell hozzá egyéb csak vörös zászló, vörös kokárda és egy csomó keserüséggel füszerezett elégedetlenség a világnak jelenlegi állapotja miatt.

Az elégedetlenséget pedig bele lehet valamibe fojtani rövid uton.

És ime rövid uton megtörténik évről-évre ennek a nagy problémának, a szocializmus világfelforgató eszméinek időleges megoldása, midőn a korcsmák füstös helyiségeiben a bor vagy sörbe fojtott elégedetlenség felett ismét elcsendesülnek a forradalmat sugó hullámok és a blaumontagra virradó reggel egy tisztességes kacsczenjammer képében meghozza az annyira kivánatos békés hangulatot.

Másnap, harmadnap a „Sipka szoros táján már minden csendes!"

* * *

Nemcsak a városban, hanem messze környéken egy két hét óta sokat beszéltek a sport iránt lelkesülni tudó urak és hölgyek a május másodikán tartandó lóversenyről.

Türelmetlenül várták sokan.

Türelmetlenül várták az urak, kiknek lovai nevezve voltak a versenyre és türelmetlenül várták a hölgyek is, kik szeretik a sportnak ama módját, midőn egy előnyösen favorizált ló vagy kellemes külsejü lovas első beérkezéséről van szó.

Azok a tipikus alakjai a lóversenyeknek, kik a nagyobb gyepeken futni szokott lovak egész biográfiáját a kis ujjukban hordják, kik minden verseny alkalmával titokszerüen beszerzett biztos typekkel rendelkeznek és a kik képesek volnának a totalizatört még tán a szentek sorába is igtatni, itt persze természetszerüleg hiányoztak.

Hja — nem csuda — ez az első lóverseny Kassán. A közönségnek nincs még meg a kellő nevelése.

Igen, ne tessék csodálkozni. Ehez is kell valami nevelés féle. Olyan, a mely csak részben öntudatos, más részben azonban ösztönszerü s az idegeknek a mákonyt élvezők módjára történő oly dispoziciójában áll, mely a megizlelt élvezet folytonos ismétlését kivánja.

Próbálják meg csak állandósitani ezeket az élvezetes eseményszámba menő lóversenyeket, majd meglátják a sport nevelő hatását. Legelső jele ennek bizonyára a totalizatőr bevonulása leend.

Most még nem volt totalizatőr, de fogadások azért voltak.

Tribünök se voltak, csak épen a jury számára, de közönség az volt annyi és oly szép, amilyet a „Hlinik" előbukkanó satnya gyepe nem látott azóta, mióta a várost Kassának hivják.

Két óra se volt még, mikor a szebbnél szebb magán, kettős és négyes fogatok, meg a drágán fizetett fiakerek hosszu sora már állást foglalt a számukra kijelölt helyen.

És azok a sportemberek, kik máskor az uri fogatok négyesének szemlélésében és kritizálásában találják jámboran kedvüket, most valami általános bűvölet rabjaiként feledik minden szakértelmüket s szemeik csak azt az irányt keresték, hol azok a hölgyek voltak, kiket azok a kocsik hoztak.

Festő ha volnék, vagy amatőr fotografus, legalább szerettem volna azt a zsibongó tömeget, azt a különféle szinü világos ruhák, tollas kalapok, tarka pellerinek festői khaoszát egy durva vászon hátára vagy legalább egy törékeny matricz vegyészi hártyájára levétetni.

Hány vármegye szépe lett volna ott megörökitve!

És szerettem volna gondolatolvasó lenni. Odaférközni annak a sok szép füzőbe szoritott kebelnek minden titkos gondolatához, ohajához, vágyához.

Tán tanultam volna belőlük...

Tán tudtam volna azokból a rejtett gondolatokból némi indiskrécióval annyi problémaszerü adalékot összegyüjteni, mely ezer emberi nemzedék psyhologusainak tudj' isten mennyi, de mennyi fejtőrésre szolgáltatott volna alkalmat abbeli hiu, fáradságos és haszontalan törekvésükben, hogy a nőt, Éva maradékát ismerni tanulják.

Szegény psychologusok...

Talán jó az is néha, hogy nem minden vágya teljesedik az embernek.

Talán nagyon is jó az néha, ha az ember nem gondolatolvasó.

Már a közönség mind egybe volt gyülve, mikor Uexküll-Gyllenband gróf hadtestparancsnok jelt adott a verseny megkezdéséhez.

Különféle szinü vállszalaggal fölismerhetőkké tett délczeg katonatisztek voltak a versenyzők, kik nekiindultak adott jelre kedvenc paripáikkal a Hlinik kissé zöldülni kezdő gyepének. És a közönség nagy része a verseny-publikumok ismert izgalmával kisérte látcsövein a futó lovakat s várta beérkezésüket. Nagy körben, néha kétszer, majd másfélszer, vagy háromszor is körülfutották a versenyző paripák a jelző zászlókkal kijelölt s akadályokkal nehezitett pályát, mig a versenynek el kellett dülnie.

Mikor az utolsó előtti akadályhoz értek, akkor lőn érezhetővé és szemmel láthatóvá a felcsigázott várakozás izgalma.

Ugyanaz a tolongás, feszengés, hullámzás zavarta meg az eddig nyugodt arczokat, mit az ugynevezett „nagy gyep"-eken tapasztal az ember. A lovak és lovasok neveit kiabálták, kiki a magáét, de az éljenzés már a beérkezőnek szólt.

Sok szép verseny-dij tárgy jutott a körülbelül négy óra hosszat tartó lóverseny győztes lovasainak birtokába.

Értékes és szép volt a deli hadsegédnek, Rodakovszkynak jutott hölgyajándék, a szép aranyóra, de értékre nézve ugyancsak vetekedett ezzel, sőt terjedelemre nézve felülmulta azt a báró Zech nyereménye a szép ezüst tea-szervisz.

Hat óra tájban, mikor már valami fátyolszerü, köd verődött össze a versenypálya felé a gyengén begyepesedett földnek felkavart porából, be lőn fejezve a dijkiosztás is.

Azok a szép uri fogatok s azok a szép hölgyek egyenkint és csoportosan tünedeztek el — be a városba.

Aztán ki erre, ki arra.....

Este még kedélyes mulatság volt ez alkalomból a Schalkházban, mely egész másnap reggelig tartott, mikorra már csak foszlányszerü töredékei éltek egyesek emlékezetében a lóversenytéri szép panoráma fantasztikusan szép csoportozatainak.

* * *

A szerda az egészen a vidéké volt.

Vásár, országos vásár és bucsu egyszerüségek két fajtája szövetkezett egyszerre, hogy mozgalmassá tegye ennek a szép felvidéki metropolnak másokon ugy is egyhangu kis „nagyvárosiasság"-át.

Szent szolozsmákat éneklő férfi és asszony népségek kisérték az elülvitt zászlókat és feszületeket már vagy három nap óta, de a proczessiók sokasága épen vasárnapján volt a legfeltünőbb.

Mennyi bünbánat, mennyi önmegtagadás ült azokon a jámbor tót arczokon, kik hossru vezeklő gyalogolással tán a harmadik vármegyéből csödültek ide életük folyásán hangya szorgalommal összegyüjtött vétkeik sokaságának bocsánatát megnyerni. És mennyi hit, mennyi bizalom.

Mily jó volna, ha a fin de siècle emberében is csak ennyi skepszis volna, mint ezekben a jámbor, istenfélő emberekben, kik boldogoknak érzik magukat, ha imádkoznak és gugyit isznak. Kik a kendőjük csücskébe kötött forintból vagy egynehány hatosból annyi sok mindenfélét tudnak összevásárolni az otthoniak és gyerekek számára, hogy azokat legalább is egy hétre boldoggá tehetik velük.

Szép volt, nagy volt a vásár és szerfölött mozgalmas.

Folytatás a mellékleten.

kon kihajitani akarom a megkozmásodott paszulyt, keménynek találom a rostélyost s lörének deklarálom a fekete-kávét; — avagy ha levonást tenni készülök a konyhapénznél, megtagadom a szabó-kontó fizetését, törülöm az elém terjesztett budgetből a nyári kalapra előirt összeget; s végül ha gyöngélkedőt jelentek — pl. a „porzsházi" — piknik napjára; — az asszonykának elég akár extract-ban, akár mixtum compositum-ban alkalmazásba venni a mosoly, ölelés és csók tripartitumát, s én fizetek (ha lesz miből) füszer-, szabó-, divatárus kontót s 10 üveg „sikhegyi"-t jegyzek a piknikes ivre.

Nem állok másodszor azon férjek gárdájába, a kik „sürgös magán és hivatalos ügyek," „irói, müvészi s egyéb ambiczók," „barátok iránti kötelezettség," vagy „közérdek"-ből még a késő éjbe nyuló órákat is kénytelenek házon kivül tölteni. A mindennapi kenyérért, végzett munka után kis feleségemet mielőbb ölelhetni nekem a sürgősen hivatalos és magánügy; az ő kedvét keresni, vágyát, óhajtását teljesiteni s igy előzékeny gyöngéd „muczus"-ának nevezetni, az én ambicziom; az otthont, a csendes kis fészket neki kedvessé, mindent pótlóvá tenni férfias kötelességem; s igy az édes házi békét biztositani jól felfogott érdekem.

Hogy ezen erényeim kisértéseknek kitéve ne legyenek: olyan hivatalba, egyletbe, vagy körbe, a melynek „tanácskozmányai" esti 9 órán tul buzódnak — nem lépek. Olyan férjekkel, a kik következetesen feleségeik nélkül járnak a szinházba, hangversenyre, vagy épen bálba; s a kik bizonyos alkalmakkor mellényzsebben hordják a karika gyürüt, — barátságot nem kötök. A pamut-gombolyitást, fércz huzogatását meg nem próbált nemembeliekkel szóba se állok. Olyan feleséges embert pedig, a ki főző-kanál, tejes kösség, tejes lábas, fazék-fedő, befőttes üveg, zsiros bödön, mosó teknő, keményitő, szobaseprő, meszelő s más efféle fontos szerepet játszó háztartási czikkek személyes bevásárlását a férj nimbusával össze nem férőnek tart, — határozottan kerülök.

Kerülök harmadszor minden olyan szót és cselekedetet, a melylyel a kis feleség női méltóságát, asszonyi tekintélyét és anyai szeretetét sérthetném.

Örök, megdönthetlen törvénynek tekintem tehát azt is, hogy a házasfelek között olykor olykor felmerülő vitás kérdésekben az utolsó szó kimondása mindig, feltétlenül a nő, tehát a feleség elvitázhatlan joga. Ilyen forma gyöngédtelen szólamok pedig: „olyan nincs," „azért sem," „nem akarom," „nem engedem," „megtiltom" házaséletem szótárából teljesen törülvék s helyettük ezek a zengzetek állanak: „ugy van édes," „ugy lesz kedves," „igazad van drágám," „a mint te akarod szivem," „parancsolj lelkem"...

A házi rend ellen panaszkodni, a feleség konyha müvészetére megjegyzéseket tenni, a cselédséget sokallani, baromfiakat keveseleni, a mosás, vasalás, disznóölés, meszelés és szoba surolás idejének kitüzésébe avatkozni s végre a konyhapénz mire forditását számon kérni: egyenesen és határozottan az asszonyi tekintély immunitásába ütköző cselekménynek tartanám. S mert határozottan tagadom azt is, mintha a „hosszu haj" kizárná a józan, helyes és mély belátás lehetőségét; házam kormánygyeplőjét, mint egyeduradalmat, nyugodt lélekkel adom a kis feleség parányi kacsóiba.

...Egy szép napon arra ébredek fel, hogy — apa vagyok... Egy iczi-piczi angyalkát küldött az ég, a ki kedves mosolylyal repes felém a csokros párnák közül. Hosszasan, apai büszkeséggel nézem a kedvesen gyügyögő s parányiságában is drága bébét, a ki a mandula metszésü szemeket, szemöldjeinek ivezetét, orrocskájának pajzánul fitos jellegét s az ajkak üde pirját kétségbe vonhatlanul mamájától nyerte örökül. Mikor ezt kis feleségem előtt egy forró csók pecsétjével megerősitve ismerem el, ő a hitvesi szeretet példás önzetlenségével erősiti, hogy a piczi homlok szabályos domborultságában, a szem- és hajárnyalatában és a gödrös állacska arányos szabásában az én vonásaim miniatür kiadását látja. S ilyen önzetlen vitatkozás folyik a második, harmadik (s a jó ég tudja hányadik) angyalka érkezésénél. Onként következik ezekből: hogy a babasirást kiállhatatlannak tartani, a bölcsőrengetést megunni s az apai gondokat elviselhetetlennek nyilvánitani nem fogom.

Nem vagyok végre negyedszer rabja azon divatos előitéletnek s talán néha maliciózus elfogultságnak, mintha az anyós személyében csakugyan a házasélet keresztje, a házi béke felforgatója, a hitvesek közötti féltékenység felébresztője s mindennemü perpatvar szerzője volna megtestesülve. En legalább anyósomat békésebb természetü működési körben szeretem látni. A legnagyobb előzékenységgel hatok oda, hogy a kotlókra való felügyelet, a kevés fáradsággal, de annál több szórakozással járó tollfosztás, az élvezetet nyujtó més-szüretelés, a szenvedő harisnyák irgalmas gyógykezelése s egyéb ilyen, bő tapasztalatot igénylő ténykedések végrehajtása, házamnál is az anyós avatott kezeibe legyenek letéve. Némi joggal sorozhatom igy magamat legalább is a szeretetreméltó vők sorába.

* * *

Ezek volnának vázlatban azon erények, a melyek szerint élve, bizonyára senkinek se jutna eszébe előttem „papucs"-ot emlegetni. Vannak ugyan még egyéb jó tulajdonaim is, a melyek egy tárcza szük keretébe nem férnek, de a melyek gyöngéd női kezek által igazgatva, szépen érvényesithetők volnának... Ha az experimentumra a bájos hölgy — olvasók között akadna vállalkozó, én a médium szerepét kész örömmel tölteném be. Tessék megpróbálni.

Két—ess.

Mialatt tétovázva állt és tanakodó lépteket hallott a folyosón.

Legott rá belépett Adél a bérkocsisi követve. Barátnője láttára szoborrá dermedve állt meg az ajtóban.

Rózsa eléje ment, kézen fogta, mialatt a kocsisnak intett, hogy várakozzék.

— Mi a terved? kérdé Rózsa, midőn egyedül voltak. — Te távozni akarsz, ily módon távozni? Tudja atyád szándékodat?

Adél megszégyenülve pillantott a földre és nem felelt.

— Hallgatsz! Tehát eltaláltam szándékodat! — folytatá Rózsa.

— Mi késztetett e lépésre! Valld meg! En nemcsak névleg vagyok barátnőd, nekem mindent szabad tudnom.

— Igen — válaszolt Adél — tudj meg mindent. Halljad! Alfonzzal én leveleztem. En küldtem a te arcképedet neki az enyém helyett, mivel kérte. Te rokonaidnál voltál, azt hittem nem fogsz visszatérni és nem akartam magamat a veszélynek kitenni, hogy megismerjen.

— De engemet tettél ki veszélynek! — mondá Rózsa hevesen. — Es ama szerencsétlen ember, ki ily gyalázatos módon lön megcsalva. O mindenben ártatlan és én még habozhatok. Istenem mire is gondolok! Bátyám, Alfonz! Talán már harczkészen állnak szemben egymással. Talán e pillanatban dördül el a lövés.

— Ne tovább! — kiállott Adél — megölsz!

— Ne jajgass! — felelé Rózsa. — Inkább tanácsolj, hogyan segithetünk.

Adél kétségbeesve tördelte kezeit.

Rózsa pár pillanatig gondolatokba merülten állt.

— Most már tudom, — szólt. — Bátyám ma kora reggel kocsisunkkal valami bokrokkal fedett tájékról beszélt, mely a Komárom felé vezető ut mellett fekszik. Gyorsan kocsit! Fogass be! Oda hajtatok.

Adélnak eszébe jutott a bérkocsi, mely alant áll!

— Jól van. Te ne vállalkozzál semmire, csak maradj otthon, — mondá neki Rózsa, ezzel sietve magyarázta meg a bérkocsisnak az utat, tetemes borravalót igérve neki, ha siet és legott vágtatva indultak el a nevezett ut felé.

V.

Alfonz azon ürügy alatt, hogy gyalog kirándulást tesz, már kora reggel felkelt. Gyorsan felöltözött és hosszu levelet irt.

Irásközben szemei többször elhomályosodtak és keserü könyceseppek hullottak a papirra. Midőn bevégezte a levelet, lepecsételte és irószekrényére tette. Anyjának meghagyta, ha délig haza nem jön, juttatná a levelet czimére. Ezután botot és kalapot vett kezébe, anyját a jó Derecskeinét bensőleg és hosszasan megcsókolta és eltávozott.

Anyjának feltünt különös elfogultsága. Már az elmult estén midőn hazajött, zilált és magába zárkózott volt és anyja kérdésére, vajjon megtalálta-e az estélyen kedvesét, rövid „nem"-mel felelt. Később két ur jött, kik vele egyedül beszélgettek, kevés idő mulva ismét kettő jött, kikkel szintén titkos beszélgetése volt. Derecskeiné kérdésére, hogy mit akartak azok az urak, csak azt felelte, hogy meghivták falusi kirándulásra.

Derecskeiné nem sejtett roszat. Fia rosz kedvét, annak vélte, hogy kedvesét nem láthatta, és szinte örvendett, hogy kirándulást tesz, mert hitte, hogy e szórakozás és a szép természet gyönyrüsége meghozzák fiának régi jó kedélyét. Csak egy köny miatt aggódott, melyet bucsuzásánál fiának szemében látott ragyogni. Ekkor eszébe jutott a levél, melyet fia említett, legalább megakarta tudni, kinek van czimezve. Az iró asztalhoz lépett és kezébe vette a levelet. „Szeretett drága anyámnak," — volt czimezve.

Levél hozzá? Mi az, mit fia nyiltan és szavakkal nem mondhatott neki?

Derecskeiné reszkető kezekkel bontotta fel a levelet.

Midőn elolvasta, kihullott kezéből. Szemei elhomályosodtak, eszmélete ingadozott és mintegy megbénulva hanyatlott székére. Igy ült vagy negyedóráig, mereven maga elé nézve és csak az ideges rángatás ajaka szélén árulta el, hogy még él. Végre szünni kezdett fájdalma. Eszmélete visszatért és heves zokogásban tört ki.

A toronyóra reggeli hét órát ütött. Minden ütésnél fájdalommal dobbantott szive. „Ha meghaltam, imádkozzál értem kedves jó anyám!" hangzott lelke mélyéből.

De talán még van idő, talán még megmenthető. Csak tudta volna, hol van szerencsétlen fia. Győrött idegen, ismerőse nincs, kihez forduljon a szegény, remegő anya?

Eszébe jutott Baróthy országos képviselő. Fia nála müködött közre az estélyen, a képviselő mübarát, talán adhatna tanácsot.

Derecskeiné kendőt vett magára, felvette a lehullott levelet és gyorsan távozott.

A képviselő épp reggelijét végezte el, legott bebocsátotta Derecskeinét.

Az öreg ur csudálkozva hallgatta. Ez eseményről és hogy házában kihivás történt, nem tudott semmit. Csak arra emlékezett, hogy Alfonz rosszullét ürügye alatt távozott a házból.

— Tanácsoljon segitsen! — kéré Derecskeiné.

— Itt nehéz segiteni — felelé Baróthy. — Mit tehetünk, ha nem tudjuk, hol a párbaj. Egyetlen menedék a rendőrség. A rendőrkapitányt ismerem és ha kivánja asszonyom, odavezetem.

Derecskeiné beleegyezett, hisz szegény anya még a mentő szalmaszál után is kapott volna, hogy fiát megmenthesse.

A képviselő csengetett és a belépő szolgának megparancsolta, hogy legott fogasson.

— Mig a kocsi előáll, marad pár perczünk — mondá, Derecskeiné felé fordulva. — Nem mulasztunk el semmit, mert azután annál sebesebben haladunk. Ha nem csalatkozom, ön Székelyföldről való asszonyom, — kérdé kevés szünet mulva.

— Igen, — felelé — Gyergyó szt Miklóson születtem, de most Budapesten lakunk. Boldogult férjem müvész volt, szobrász.

— Szobrász, — ismétlé Baróthy. — Derecskei, Derecskei.

— Igen, Derecskei Mihály — felelé a nő.

— Csak nem Maros-Vásárhelyből való?

— De igen. Ismerte ön?

— Hogyne! Hiszen mostoha testvérem. De gyermekkorom óta nem hallottam sokat felőle. Különben se álltunk jó lábon egymással, mert önfejü, vad természetü volt. De azért szivesen üdvözlöm önt, sógorasszony! Isten hozta!

Ezzel szivélyesen kezet szoritott vele. (Folytatjuk.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

Nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

135—27

Egy üveg márcziusi sör 12 kr.

A kassai LEPESCH és FIA

SÖRGYÁR

palaczksörének eladása:

RUSZINKÓ ANTAL

füszerüzletében **Kassán, főutcza 60. szám alatt,** LEPESCH-ház.

137 1—3 **Egy üveg márcziusi sör 12 kr.**

Harsányi János

műkertész

Kassán egy **kertet** vagy **rétet** ohajt megvásárolni esetleg pedig bérbevenni, hogy azon műkertészetet létesitsen. Ajánlatok Kakas utcza 25. sz. a. 2. ajtó szivesen fogadtatnak. 138—1

Tenyészkosok.

20 db. fiatal, jól kifejlett, félvér rambouilet **tenyészkos eladó Uporban** (vasuti állomás) **gróf Szécsényi Sándor és társai** Zemplén megyei juhászatában. **A kosok csak május végéig láthatók gyapjuban.** A major 3 percznyire van a vasuti állomástól. Felvilágositással szivesen szolgál bármely kérdésre

134 2—6 **az uradalmi tisztség.**

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere 28, 30, 32, 36, 40 kr.
siller borok „ 24, 26, 28, 30 kr.
vörös borok „ 30, 34, 36, 40 kr.

(regál-adóval együtt) 124—4

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendeléseknél a regáladó levonásba hozatik.

Kiváló tartósságánál fogva országszerte kedvelt

KASSAI HARISNYA

és egyéb szövött-áruk.

Szolid kiszolgálás.

Sipos A. Gyula

mechanikai kötő és szövőgyár raktára

Kassán

128 4—5 FŐUTCZA 46. SZ. A.

Nagy választék.

Legolcsóbb szabott árak

fehérnemü, rövidáru és férfi-divat-czikkek.

Telefon-összeköttetés:

raktár 61, gyár 62. sz. a.

Megnyitási jelentés.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérd. közönség szíves tudomására hozni, hogy az

uszodakerti vendéglőt

május hó 7-én Mácz Jani zenekarának közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

A megnyitás délután 4 órakor lesz.

Kizárólag **Dreher-féle kőbányai korona-sör** kimérésért, tisztán kezelt valódi borokért, valamint zamatos ételekért, villás-reggeli, délutáni csousna és vacsoráért pontos és olcsó kiszolgálat mellett kezeskedem.

Számos látogatást kér, illő tisztelettel

Braun Ferencz
vendéglős.

Uszodakerti vendéglőmben e hó 11-én a **katona zenekar** fog játszani. 136 2—2

Bankón ezelőtt három évvel épült 3, illetőleg 4 szoba, konyha és kamaraból álló

verandás nyaraló eladó,

esetleg a **nyári időnyre bérbeadó.** Tudakozódhatni a tulajdonosnál **malom-utcza 18. sz.** alatt. 132 2—2

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen. 100 3—10

Előmozdítja az emésztést.

Ingert csillapító.

Olcsó árak.

Leírások ingyen.

Igazgatóság: **Bad Radein, Styria.**

Főraktár Budapest, V. ker., Lipót-körut 21-a.

Kassán kapható: ifj. Novelly Sándor urnál.

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 3—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör 12 kr., folyton jégbe hütve.

Pserhofer J.-féle gyógyszertár

Bécsben, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. szám „goldenen Reichsapfel".

Vértisztító labdacsok,

eszélyt általános labdacsok neve alatt; és utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig jöttek betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat eszeresseau be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésének örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő házi-szerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok házi-szerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és szükrekedésből erednek: mint epe-savarok, máj-bajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltörlenség e hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérmérgezésnél s az abból eredő bajoknál is: ily sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legnehezebb fájdalmakat sem okozzák, és ennek folytán még a legyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierbach, 1888. okt. 22.
Tekintetes Úr!
Alulírt kéri, hogy részéről hasznos és kitünő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni szíveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Hrasche, Flödnik mellett 1887. szept. 12.
Tekintetes Úr!
Ezúttal kérem, hogy az Ön ízletes és kitünő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni szíveskedjék. Neureiter Ignácz, orvos.

—

Bóca-Ujhely, 1887. nov. 9.
Mélyen tisztelt Úr!
A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorkurutban és viszkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legforróbb tiszteletteel Weinzettel Josefa.

—

Eichengraberamt, Gölbl mellett, 1889. márcz. 27.
Tekintetes Úr!
Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. Ki nem mulasztom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azok, a kik csak alkalmam nyilik, e szeretetreméltok legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használmára Önt esennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

—

Gotschdorf, Kolbsch mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.
T. Úr!
Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozra küldeni szíveskedjék. Csakis azt Ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 24 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel Zwicki Anna

Ezen vértisztító labdacsok csakis a **PSERHOFER J.-féle az „arany birodalmi almához" czimzett gyógyszertárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készíttetnek valódi minőségben, s **egy 15-szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik. 1 frt 5 krba kerül; bér- mentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr.**

— Egy csomagali kevesebb nem küldetik el. —

Az összeg előleges beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldésnél együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 80 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; csak következtében kérettik csakis **PSERHOFER J.-féle** vértisztító labdacsokat kivetni és csakis azok tekintethetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a **PSERHOFER J.** névaláirásával fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Amerikai köszv.-kenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: szúrincz-nagy-bántalom, tagszaggatás, lúchias, migraine, ideges fájdalom, rüdjés, filmaggatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közül orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelencze 2 frt.

Általános tapasz, Standel tanártól, ütés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, nyilkuncz, sebes- vagy gyuladt-moll vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lón kipróbálva. Egy tégely 50 kr., bérmentve 75 kr.

Fagy-balzsam, Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 tégellyel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Útifü-nedv, egy általánosan ismert kitünő házi szer kurit, rekedtség, gyomorbántalmak stb. ellen. 1 üvegcsike ára 80 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 60 kr.

Élet-eszencziа (mirigyek csoportok) megmentett gyomor, rossz emésztés, a mindennemü altesti bajok ellen kitünő szer. 1 üvegcsével 20 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só, Beliczky J. W.-tól kitünő házi-szer gyuli, u. m.: fájás, szúrás, gyomorszéjben, gyomorbéjy, szapyor, üszuló stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csoda-balzsam, 1 üveg 80 kr., egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszüntetni a lábizzadást s az ezáltal képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. Bérmentes küldéssel 55 kr.

Helső vagy egészség-só, kitünő gyógyszer, gyomorkurut származó bajoknál, 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek.

Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek csekély mértékben eltérhetnek. 49—12—12

A fenti különlegességek kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapesten, Király-utcza 12-ik szám.

Kocskázott és lópokróczok

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Bútorszövetek

Butorkelmék és szőnyegek

Fürdő-szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben,
rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerű választék

Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legolcsóbb szabott árak

Portièrek

Divánlakarók

70 20—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1889.

A kalaidoszkop változatosságának megtestesülését láthatta itt az ember.

Az a turáni faj típusát magán viselő kun-képü magyar-parasst ember onnan valahonnan a Hernádnak alsó vidékéről mégis csak ritkaság számba ment.

Tót volt itt minden. Sáros-, Zemplén- és Abaujmegye küldte ide tótjait a vásárra.

Fog-e ez a nép valaha tudni magyarul? Messze van annak az ideje. Ki tudja?

Az idő is kedvezett a vásárnak, de csak délig. Addig nem volt se nagyon hideg, se nagyon meleg.

Hanem délutánra már megnyíltak az ég csatornái. Es hullott az áldás, az eső. Felaztatta kissé a szomjas földet, melyet a szárazság oly hosszu idő óta szikkasztott. Esett másnap, esett harmadnap, szépen csendesen. A gazdák hálával emelték szemeiket a szürkefelhőkkel fedett ég esőt hullató égre s az eső csak egyre esett, mikor pedig elállott, akkor előbujt rejtekéből a hideg északi szél a végig száguldozta fagyos lehelletével az utczákat, mintha csak az elveszett szép tavaszi napokat keresné.

Lorgnet.

Innen-onnan.

Iról honorárium.

Áldom az okos emberek észbeli tehetségét, melylyel feltalálták a hirlapot, hogy annak tárcza és csarnok rovatában a szerelmes ifju elmondhassa szivének örömét, vagy elpanaszolja keserü csalódását és keblének fájdalmait.

Olyan vidéki városban voltam ügyvédgyakornok, melyben két ujság adatott ki, természetesen csak egyszer hetenként. En e lapokra rá sem hederitettem, tellem irhattak bele bármit, olvashatta barki. Történt azonban, hogy szivem egy csinos, fiatal, csókolni való nő iránt olthatlan szerelemre gyuladt. Az elég különös dologban az volt a legkülönösebb, hogy ez a bájos teremtés épen a principálisom fiatal neje volt.

En soha nem tartottam nagyobb bolondságot ez életben elkövetni, mintha egy hetven évet meghaladott, beteges férfi, fiatal, csinos leányt vesz feleségül csak azért, hogy annak szép szemeibe nézhessen.

Az én principálisom, Eöregh Kelemen ügyvéd is elkövette azt a meggondolatlanságot, hogy hosszas özvegysége után, 70 éves korában, nőül vette Mezey Jólánkát, egy özvegy hivatalnoknának kedves, de szegénysorsu egyetlen leányát. Nem tudom elképzelni, hogy egy 70 éves ember képes-e még szeretni, vagy csupán az öregséggel járó különczködés visi az ilyen embert a meggondolatlan lépésre. Elég az hozzá, hogy Jolánka az öreg urnak nejévé lett, mert anyja ugy akarta, mert megunta a szegénységet és talán azért is, mert az öreg ur 50—60000 forint vagyon tulajdonosa volt...

Még az öreg ur özvegysége idejében lettem alkalmazva ügyvédi irodájában, ott voltam nőesülésekor is szemtanuja voltam azon házasság első heteinek, hónapjainak, mely boldog házasság soha nem lehetett. Jolánka ugy fogta fel a dolgot, mintha a beteges férjéről ápolója lenne, gondviselte őt a legnagyobb gyöngédelemmel. Azonban a férj és feleség közötti belső viszonyról mit sem tudott. A szép nő férje közelében unatkozni kezdett, bizonyára örömtelenül életének fájdalma emésztette kebelét, de ajkai panaszra soha nem nyiltak.

Eöregh Kelemen, átlátva nejének szivjóságát, iránta tanusitott odaadó hüségét, azzal hálálta azt meg, hogy végrendeletet csinált és abban összes vagyona egyedüli örökösévé Jolánkát tette.

Azt hiszem, hogy ez a körülmény jó hatással lehetett a fiatal asszonyra, de csalódtam, mert a szív vágyait vagyonnal kielégiteni nem lehet. A szív minden körülmény között megköveteli a maga jogait...

Jolánka iránt kezdtem érdeklődni, sorsa szerfelett bántott s el tudtam képzelni, mily gyötrelmes élet lehet egy fiatal nőnek aggott férje betegágyánál.

Tudja isten, mennél jobban foglalkoztam e viszás állapottal, annál inkább éreztem, hogy naponként nyugtalanabb vagyok, bensőmben valami szokatlan érzés támadt, mely a szenvedő fiatal asszonyhoz vonzott, de akitől beteg férje és a tartozó tisztelet elválasztott.

Szás szónak is egy a vége, principálisom nejébe, a szép Jolánkába, szerelmes lettem. Szerettem egy férjes nőt, de szerelmemet előtte fel nem tárhattam.

Megtörtént, hogy principálisom magához hivatott, az irodai ügyek állapotáról referáltatott. Ilyenkor legtöbbször ott volt Jolánka is. Az öreg ur beszélt, de ón alig hallgattam szavaira, szemem folyton Jolánkát kereste, látásában gyönyörködött, fejem zugott, szivem nyugtalanul vert. Kinos helyzetemet, felismerte-e Jolánka, nem tudom, de annyit sejtettem, vagy csak magammal hitettem el, hogy elpirul, ha szemeibe nézek egy szerelmes ember sokatmondó nézésével.

Ekkor jutott eszembe, hogy felesapok tárczairónak és a helybeli lap hasábjain vallok szerelmet Jolánkámnak, elpanaszolom, mennyit szenvedek érte, mennyire szeretném drága lényét magaménak mondani... Mindezt megtehettem, feltünő nem is lesz, mert hiszen sok ilyen szerelmes, de legtöbbnyire költött históriát, olvashatunk a lapokból.

Hozzáfogtam a szerelmes tárcza megirásához, nehezen ment s csak most vettem észre, hogy az ujságirás nem könnyü mesterség és nem hasonló egy párbeszéd, vagy ilyennemü más dolog megirásához. Gondolatom volt sok, szép, de a penna nem akar jól forgolódni.

Egy teljes órán át tünödtem a csim eltalálása felett, ezután következett a kezdet. Jó csim, jó kezdet, biztositja közleményt sikerét. Hajnal felé járt az idő, mikorra kész lett a nagy munka. Elolvastam, nekem tetszett, hiszen szivemnek forró érzelmét öntöttem abba, de mit mond hozzá a szerkesztő? Tetszeni fog e neki, vagy kiflist egy szerkesztői üzenettel a egy éjszakai fáradságom eredményét a papirkosár nyeli el?

Tulajdonképen mit is irtam le? Egy fiatal nő keservét, akit az anyai önkény gazdag öreg urhoz kényszerit. Az ifju nő boldogtalan, nem elégiti ki a vagyon, a szív viszonszeretetét és nem gazdagon teritett asztalt kér. Ekkor előáll egy csinos, délczeg ifju, a szenvedő nő bánatában osztani kész, majd szerelemre gyulad, álmatlan éjszakákat szerez magának, de nem szólhat, nem fedezheti fel szivének lángoló érzelmeit, mert a férj, a beteg, az öreg férj utjában áll, de jön a jóltevő halál, az ifju nő férjét eltemeti, megsiratja és... és a gyászév letelte után az ifju, a szerető ember karjaiba dől és hásaélte kimondhatatlanul boldog lesz...!

Másnap rohantam a szerkesztői irodába, izgatottan nyujtottam át irodalmi első termékemet és a szerkesztő, átfutva tartalmát, megigérte hogy legközelebb adni fogja.

Nehezen vártam a lap megjelenését. Nem csoda, hiszen egy példányt Jolánkának szántam belőle. Kérdés, mit fog gondolni és mondani, ha az általam irt tárczát végigolvassa? A lap végre megjelent, hozta az én tárczámat. Tiz példányt vettem meg abból a számból, melyek közül egyen a tárczát körülhuztam piros irónnal és Jolánka asztalára helyeztem.

Éppen azon gondolkoztam, hogy minő hatással lehet ez a szépen megirt tárcza Jolánkára, midőn ijedten rohant Jolánka az irodába és megijedve, zokogva mondá: férjém meghalt...

E hirre nagyot sohajtottam.

Jolánka visszasietett a halott szobájába, én utána mentem, menetközben egy összehajtogatott ujság hullott ki zsebéből, felvettem és az az ujság volt, melyet asztalára helyeztem, hogy tárczáját végigolvassa.

Jolánka zokogva mutatott férjének hullájára, melyből az élet csak pár perczczel előbb költözött ki és a temetés iránt való szükséges dolgok megtételére felhivott.

A temetés egy gazdag emberhez illő gyászpompával ment végbe. Jolánka megsiratta férjét és könyei özöntek voltak. A szép özvegy iránt általános volt az érdeklődés és részvét...

Temetés után az irodát K. ügyvéd vette át, ki az ügyek vezetésénél engem továbbra is meghagyott. En pedig örömmel maradtam, hogy ne, hiszen egyedüli vágyam volt Jolánka közelében lehetni, mert K. ügyvéd épen a Jolánka házának tőszomszédságában lakott.

Temetés után Jolánka egészen visszavonult a világtól, nem ment sehová, hozzá se járt senki, anyjával egyedül töltötte el a gyásznapokat. Sokszor gondoltam, hogy meglátogatom a szép özvegyet, de féltem a világ megszólásától. Gondoltam azt is, hogy lesz még idő mulasztásomat pótolni.

Azonban a szív nem azért szív, hogy mindenben a világ felfogását kövesse. Az én szivem is addig sarkalt, mig elhatároztam, hogy Jolánkát meglátogatom és... és elmondom neki, hogy szeretem nagyon, szeretem lángolón és nála nélkül boldogtalan lenne egész életem.

Jolánka egyedül volt dolgozó szobájában, mikor beléptem és kézimunkával foglalkozott. Váratlan megjelenésem, látszólag meglepte.

— Minek köszönhetem ezt a látogatást, Jánosy ur, kérdé Jolánka, mialatt nagy, kék szemeivel annyi igézettel tekintett rám, hogy egész valómban megrendültem...

— Mint volt principálisnémat kötelességemnek tartottam meglátogatni...

— Köszönet érte, hogy nem feledkezik meg az elhagyott özvegyről, kinek egyedüli barátja özvegységének fájdalma.

Önkéntelenül sohajtottam e szavak hallatára, miként egy igazi szerelmeshez illik.

— Engedje meg édes Jánosy ur, hogy egy kérést intézek hozzá, de máshoz nem fordulhatok ez ügyben... Ugyanis férjem halála előtt került asztalomra egyik helybeli lap azon száma, melynek tárczája nagyon érdekelt s ez a lapszám eltévedt, pedig szeretném még egyszer elolvasni...

Zsebbe nyultam és a kért lap szóban levő példányát, melyet folyton magamnál hordtam, százszor elolvastam, átadtam.

Jolánka megköszönte a lapot és sietett, azon kérdéssel fordulni hozzám, hogy nem én irtam-e azt az igazán szép tárczaközleményt.

... Én irtam... és szivem érzelmét öntöttem abba...

Jolánka hallgatott s néhány perez mulva mondá: az ilyen iró irói honorárium ot érdemel...

— Az én irói honorárium om csak az a szív lehet, melyért e tárczát megirtam, hogy megértessem általa magamat s e szavaknál a szép nő lábai előtt térdeltem.

— A honoráriumot megnyerte, felelé Jolánka.

— — — — — — — — — — — —

Pár hónap mulva letettem az ügyvédi vizsgát, irodát nyitottam és a szeretett Jolánkát házamhoz vittem s a legboldogabb családos élet gyönyörüségei között sokszor gondolok azon időre, mikor én tárczairó voltam, melynek honoráriuma Jolánkám szive lett.

Sipos Lajos.

Sürgönyök.

Budapest, május 6. (Eredeti sürgöny.) Wekerle miniszterelnök a képviselőház mai ülésében beterjesztette a budapesti két uj Dunahidra vonatkozó törvényjavaslatot. A parlament a tanitókról szóló törvényt harmadik olvasásban megszavazta.

Ujdonságok.

A malátagyár alapitóit Péchy főispán hétfőn délutáni 4 órára a vármegyeházára konferenciára hivja össze, a melynek czélja az alakirási felhivás kibocsátása iránti határozat meghozatala.

Majáles. A gazdasági tanintézet hallgatói junius 10-én a Bankón a nagyasszonczi tüzkárosultak felsegitésére zártkörü tánczmulatságot rendeznek, a melyre a meghivók nehány nap mulva küldetnek szét. Személyjegy 1 frt és családjegy 2 frt 50 kr., melyek Stefanovics czukrász, Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében és este a pénztárnál a meghivó előmutatása mellett lesznek kaphatók. A rendezőség számos tagja élén Gölnitzky Géza intézeti hallgató mint elnök áll, a ki jeles gárdájával már most is szorgos tevékenységet fejt ki, hogy e mulatságot fényessé és a tüzkárosultak javára eredményessé tegye. Elit-közönségünknek tehát az elmaradt jogász-majáles helyett a gazdász-majáles bő kárpótlást fog nyujtani, hogy részét a tavaszi mulatság kellemeiből kivehesse.

Diadalos ipar. Budapesten legközelebb tartatott meg a m. kir. csendőrség részére három évi tartamra szükségiendő anyagokra az árlejtési versenytárgyalás, a melynél három kassai czég lőn a győztes. Igy nyerte el Siposs A. Gyula kötszövő-gyáros ez összes csendőrség részére a téli alsó-ruházatok szállitását, Tutkó György kassai vasüzlete a kassai kerületre nézve a vasáru szállitást, mig Strausz D. utóda a szinórzatok egy részének szállitását. A három győztes czégnek elismerésünk azon szép törekvésért, hogy a kassai nevet országossá sikerült tenniök olyan téren, a melyről már-már azt rebesgetik, hogy Kassán haldoklik. Szolgáljon e törekvés buzditásul iparosainknak hasonló tetterőt kifejteni és nyomban meg fog szünni az unosuntalan felhangzó panasz, hogy Kassán az ipar nem tud zöldágra vergődni.

Az ó-zsidó hitközségek országos képviselősége most csütörtökön a fővárosban a reczepczió napirendre tüzése kapcsán a majdan teendő intézkedések megállapitása tárgyában konferenciát tartott és abban Csáky Albin gróf miniszternek a reczep zionális törvényjavaslatnak a zsidó hitfelekezet szervezésére vonatkozó szabadelvü és igazságos indokolásáért köszönetet szavaztak, elhatározva, hogy ezt a határozatot küldöttség tolmácsolja a miniszter előtt. A küldöttség szónokául Lipsitz Lipót abauj-szántói főrabbit választotta, a ki lendületes beszédben adott kifejezést a miniszter előtt a zsidóság elismerő hála és köszönetéről. A miniszter beszédjére igy válaszolt: Tisztelt uraim! Fogadják köszönetemet szives megjelenésökért. Nekem mindig főtörekvésem oda irányult, hogy igazságos legyek. En nem szoktam igérni, sem elhamarkodni, de a mit én megigérek, azt előbb nagyon megfontolom és ha arra tökéltem magamat, hogy olyas valamit tegyek, a mit én legjobb meggyőződésem szerint helyesnek tartok, attól engemet nem lehet eltántoritani. Legyenek meggyőződve, hogy valamint eddig, ugy a jövőben is igazságos és méltányos leszek. Tudom és elösmerem, hogy önök mindig a haza iránti kötelezettségeknek minden tekintetben kifogástalanul megfeleltek és meg vagyok győződve, hogy jövőben több alkalmuk lesz a haza iránti kötelességérzetüknek fokozódott mérvben kifejezést adni. Fogadják még egyszer köszönetemet szives megjelenésükért!“

A kombinácziő. Egy német laptársunk hallomásból tudni véli és erősen hangoztatja, hogy a katonai felsőbbség nagyon megharagudott Kassára és hogy ennek következtében tervbe van véve innen Kassáról a legmagasabb katonai parancsnokságot áttenni Miskolczra, a mi természetesen a helyőrségi létszámban tetemes átalakulást vonna maga után, veszteségére a városi vagyonnak, a melyet a kaszárnya-molochba nagy mennyiségben kötött le a városi atyák bölcsesége és a mely egyszer megmozditva a katonaság innen, óriási krachot fog majd a nyakunkba zuditani. Utána járva e veszselmes hiób-postának, illetékes helyen azt a felvilágositást nyertük, hogy mindez egyelőre csak üres kombinácziő, a melyet esetleg a még függőben levő egy tüzérüteg számára követelt kaszárnya szült meg s pedig azért, mert a városi képviselet ezt a kaszárnyát már legjobban sehogy sem akarná nyélbe ütni. Tehát csak mumus, a mely még egy tüzérüteget forsziroz kaszárnyát, ugy-e édes polgármester uram?

Vasárnap megszentelése. A kassai üvegések és könyvkereskedők a nyári időszak beállával elhatározták, hogy üzleteiket a vasárnap délelőttjein is zárva fogják tartani. E példát akarják követni a papir-üzletek is, de még e tekintetben tárgyalások folynak.

Halálozás. Sárosmegyei Pétermezőről veszszük a szomoru hirt, hogy Dobói Dobay Agoston ny. honvéd-alezredes e hó 3-án 80 éves korában és Gedeon Laura hitvesével a legboldogabb házasságban eltöltött 35 év után meghalt. Ravatala fölött jó asszonyán kivül Margit leánya és veje Körtvélyessy Aladár 34-es főhadnagy gyászolnak. Temetése pénteken volt és tetemét a dobói családi sirboltba tették le örök pihenőre. Béke vele!

Térzene. Kies Széchényi-ligetünkben mint eddig is volt nyaranta, ma vasárnap lesz az első térzene a közönség szórakoztatására. A zene 5 órakor kezd játszani és másfél órán át tartó müsort ad elő. A térzenék, kedvező időt föltételezve, minden szerdán és vasárnapon ismétlődnek.

Jó borok. Több oldalról veszünk hirt, hogy a kassai regále-bérlet által a Forgács-utczán levő hivatalos helyiségével szemben alapitott bor-pinczéjében kitünő minőségü természetes és tiszta borok bocsáttatnak forgalomba, a melyeknek árai rendkivüli olcsókra vannak szabva, miután a bérlet vezetősége csupán a

fogyasztás nagyságára fekteti a fősulyt és hogy ezt minél inkább fokozza, a termelőktől vásárolt borokat a beszerzési áron adja el és itteni fogyasztóknak a regále-adót is mérsékelten számitja föl. A pincze-kezelés élén **Littman** Sándor bornagykereskedő áll, a kit saját üzletköréből is ugy ismer a közönség, mint a ki renomméjára sokat tart és igy az általa vezetett borkezelést kifogástalan manipuláczió jellemzi. A kassai borivó-közönségnek tehát most jó alkalma van jó bort beszerezni.

Az élelmezési és katonapék telep felépitését közel egyharmad millió forint értékben egy bécsi czég kapta meg nem kis boszuságára a kassai derék vállalkozóknak, a kik ezzel egy jelentékeny munkától elestek. Az óriási telep az ugynevezett Sáfrányos-kert helyén épül, a melyet a kassai bankmalomtól vett meg elég olcsón a katonai kincstár.

Az eltünt fák. A Széchenyi-ligetből mintegy két hét előtt — ugy ujságolták a lapok — ismeretlen tettesek elvittek vagy 36 darab élő fát és e miatt **Maléter** Vilmos, mint a ligetnek érdemdús gondozója, jelentést tett a rendőrhatóság előtt, hogy a tettes kipuhatoltassék, közben pedig megtudta, hogy a fákat hivatalos egyéniség emeltette ki, hogy azokkal a város egy más területét betásitsa és e tényt egy német ujság hasábjain élesen illusztrálta. Ez a delictum szolgált alapul az illető városi tisztviselőnek, hogy megsértett becsülete számára az elégtételt megkeresse, a mit Maléter Vilmos, a valódi tényállást megtudva, egy Bodnár vizsgálóbiró által most pénteken vele felvett jegyzőkönyvben meg is adott, kijelentvén abban, hogy a jogszerüen konstatált tény után, a történt följelentést ép ugy, mint a hirlapi közleményt tárgytalannak nyilvánitja.

Tragikum. A központi temető alatt szerdán **Nadler** tüzmester a 6. tüzérezredben, forgó-pisztolylyal halántékon lőtte magát, de a golyó lepattant és csak erős sérülést okozott rajta. A szerencsétlen igy maradt aléltan fekve a földön, mignem arra menők észrevették és jelentést téve, a helyőrségi kórházba szállitásáról gondoskodtak, a hol gondos ápolás után föl fog épülni. Nadler a sors üldözöttje, a kinek tragikuma a mult évtől vette kezdetét, a mikor neje ugyancsak forgó-pisztolylyal végezte be életét. Ez időtől fogva a szegény katona életunt és szerdán csordultig telt meg az a keserü pohár, a mely elől egy pisztoly-lövéssel menekülni akart.

Hirtelen halál. Egy **Répászky** András nevü kőmives betegeskedés folytán e hó 3-án Miskolczról elutazott bátyjával, hogy Szepes-Váralján levő otthonában gyógyulást keressen. Már Csányon tul voltak, a midőn a szerencsétlen hirtelen összeesett és halva terült el a vasuti kocsiban. Tüdőszélhüdés oltotta ki életét.

Bünvizsgálat. Husvét hetében történt, hogy Szekerák János a „Lengyel“ korcsma tulajdonosát a vonat a kassai állomáson elgázolta. A vizsgáló biróság most a vonat-vezető ellen inditott vizsgálatot; mert ha a sinek között botorkáló öreg ember észrevevése 20 méter távolságból történt, ugy a vonat-vezető még megállithatta volna a vonatot, s ha nem tette, a törvényszék elé állitják. A vizsgáló-biróság első sorban azt deriti ki, mily távolságra volt a vonat akkor, a midőn Szekerák azon veszedelmes helyzetbe került, mely halálát okozta. Minden más hir, mely e vizsgálat folytán a városban szárnyra kapott, alaptalan.

Leégett község. Zemplénmegye sztropkói járásában fekvő **Kosarócz** 329 lakossal biró kis község, négy ház kivételével porrá égett. A nagy szélben az oltás hiába volt s igy az egész község a tüz martalékává lett. Segélyezésére megyeszerte gyüjtést fognak inditani. A kár igen nagy.

Veszett kutyák. A füzéri járásban annyira elharapódzott a kutyák között a veszettség, hogy Bodnár főszolgabiró valamennyi helység kutyáit szigoru zár alá rendelte tétetni és több helyen valóságos irtóháboru folyik a kutyák ellen.

Rendőri hirek. Vigyázatlan kocsis. Német György miszlókai kocsis, a jogakadémia épületénél dolgozó munkások közé hajtott, s a kocsi rudja egy Haskó György nevü munkásnak balolalán két bordáját betörte. — Minden deka egy forint. A rendőrfőkapitány több mészárost büntetett meg azért, hogy a hus kimérésénél lelketlen visszaélést követtek el. A hus árakat borsósra szabják, de a hust nem mérik el ugy a mint kell. A megidézett mészárosokat minden hiányzó deka husért egy-egy forinttal büntette meg a főkapitány. A kenyérsütők és pékek azért bünhődtek, mert nem volt a sütemények árát jelző tábla sátorukban kifüggesztve. — Utazó hulla. Szerdán este a Miskolcz felől érkező vonat III. osztályu kocsijában egy holt embert találtak. Répászky Andrásnak hivják s Miskolczról utazott Podrágyra. A betegen utazó kőműves már nem érhetett élve haza övéihez, utközben halt el. Kassán felbonczolták, s mint az orvosok konstatálták, tüdővizeny ölte meg.

Kivándorlók feltartóztatása. Az ujhelyi rendőrség az elmult héten tizenhárom felvidéki kivándorlót tartóztatott fel utjában, kik utlevél nélkül akartak Amerikába vitorlázni. Lépre került ez alkalommal Koczner Mátyás „ágens ur“ is, ki méltó büntetését megkapta.

Petróleum a difteritisz ellen. Flahaut, párisi orvos, azt hiszi, hogy a difteritisz ellen csalhatatlan szert fedezett fel a petróleumban. Hetven beteg közül harminczat mindenféle módszerrel gyógyitott, a negyven legsulyosabb betegnek a torkát pedig óránkint tisztitatlan petróleummal ecsetelte. Az előbbi harmincznak egy harmada elhalt, a petróleummal kezelt betegek pedig valamennyien feltünő gyorsan és alaposan kigyógyultak.

Nyerselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként 10 frt 50 krért és jobb fajtájuakat is — valamint fekete, fehér és szines selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.
5—8

Apróságok.

Furcsa sirirat.

Furcsa sirirat olvasható Párisban a montmartrei temetőben. Szóról-szóra igy hangzik: „Nőm, várlak! 1845. jan. 5. X... nyugalmazott csendőr-káplár.“ Ez alatt: „Szeretett barátom, itt vagyok! 1881. decz. 5. Z. X... özvegye.“ A „vigasztalan“ özvegy tehát 36 évig váratott magára.

—

Közös sors.

A. Uraim, tiz óra, haza kell mennem, elvesztettem a kapukulcsot.

B. Ajánlom magamat?... Én is önnel tartok.

A. Micsoda? Ön is elvesztette a kapukulcsot?

A. Azt nem, de... nekem is... szigoru feleségem van, mint önnek!

—

Nem ugy jött.

— Ejnye adta részeg lumpja! hát nem megmondtam, hogy ne jöjj többet éjfélkor haza?!

— Hiszen nem jöttem.

— Hát?

— Ugy hoztak.

—

Keserü orvosság.

Orvos: Az orvosság, melyet irtam, keserü ugyan, de azért csak vegye be szorgalmasan.

Beteg: Oh kérem, megszoktam én már a keserüséget; 5 év óta lakik nálam az — anyósom.

—

A baka tántorogva megy hazafelé a korcsmából. Szembe jön vele a kapitánya, mire a baka belefogodzik egy sarokházba.

Kapitány: Hát te mit csinálsz itt?

Baka: Jelentem alássan, kapitány ur, az egész város forog körülöttem, hát megvárom, amig erre jön a kaszárnyám, azután hamar besurranok a kapun.

—

— Mint vélekedik a legujabb adókról? — kérdé vadászat alkalmával egy fejedelem az öt fel nem ismerő földmivest. — Hát biz ez — válaszolá az értelmes atyafi — Krisztus kinszenvedéseinek megforditott kiadása; ott egy szenvedett valamennyiért, itt valamennyi szenved egyért.

—

Két szép, egymáshoz igen hasonlitó gyermekkel sétál a dada az utczán. Szembe jön velök egy emberbarát s felkiált: — Mily gyönyörü babák! Nemde, lelkem, ikrek? — Igen! hangzott a válasz. — S vajjon hány évesek? — A fiu öt, a leányka négy éves — mond a dada.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

Paula dobogó szivvel hallgatta. Ez biztosan Alfonz ügye lesz, gondolá.

— Adélét az imént láttam az albumban — folytatta Rózsa — hol van a tied?

— Az enyém? — felelé Paula — a holmim közt lesz.

— Mit értesz holmid alatt?

— Nos hát könyveimet, leveleimet — válaszolt Paula.

— Ezek kifogások — mondá Rózsa. — Megmondom neked, hol az arczkép. Alfonznak küldted levélben, te irtál neki.

— Az nem igaz! Istenemre nem igaz! — esküdözött Paula — Nem irtam, se arczképedet nem küldtem el neki. De megmondom az igazat — folytatá kevés szünet mulva. — Adél albumából hiányzott a te arczképed és azt tettem helyébe, amit nekem adtál.

— Mikor vetted észre, hogy hiányzik?

— Csak ma este.

— Ugy ellopta az a gyalázatos — mondá Rózsa — és ezzel rám háritotta a fájdalmat, melyet szenvedek. A legrosszabb esettől félek. Bátyám nyugtalan és hallgatag — sejtem, hogy Alfonzt kihivta. Pisztolyra fognak vivni. Bátyám most este, szokása ellenére, eltávozott hazulról és én idesiettem, hogy veletek ez eseményről beszélhessek. Jer velem, kisérj el!

Rózsa karonfogta Paulát, ki remegett az izgatottságtól és vele hazafelé irányzá lépteit.

IV.

Midőn a kertből távoztak, egy sötét alak bukkant elő a bokrok közül; Komlóssy volt, ki mindent hallott.

Csekély távolságra követte őket. Midőn Paula elhagyta Rózsát és visszafordult hazafelé, Komlóssy hozzá lépett.

— Ne ijedjen meg kisasszony — mondá — én vagyok. Láttam, midőn elhagyta a kertet és követtem, hogy oltalmamat ajánlhassam fel önnek.

Paula e pillanatban meg volt ijedve, de csakhamar magához tért.

— Köszönöm szivességét — válaszolta — de nem félek, hisz itt a magányos uton nem bánt senki.

— Hölgyeknek még se kellene magányosan járniok — mondá Komlóssy. Söt néha egy kis felügyelet se árt.

Paula csodálkozva nézett rá.

— Felügyelet? — ismétlé.

— Ugy mondtam — folytatta Komlóssy. — Mert néha oly tettet követnek el, melynek következményeit nem gondolják meg jól és azután... De jobban meg fog érteni kegyed, ha megvallom, hogy az imént a kertben barátnőjével folytatott beszélgetését kihallgattam. Nem vagyok jogosult, hogy önnek szemrehányást tegyek, de azt hiszem legjobb lett volna, ha ön Rózsának bevallja Alfonzzali viszonyát.

Az utolsó szavak nehezen jöttek Komlóssy ajkára, nagyon nyomta szivét, de meg kellett vallania, hogy tudja titkát.

Paula elsápadt. Még alig szünt meg izgatottsága és félelme, melyet Rózsa közlése okozott neki és ime ehhez most még megszégyenités is járul.

— Ön csudálkozik — folytatá Komlóssy, miután Paula hallgatott — hogy titkáról olyjól vagyok értesülve és azt megmondom szemébe. Vallomást akarok tenni. Teljes szivemből szeretem önt és emiatt érdeklődtem minden tette iránt. Eppen ez az érdeklődés késztetett arra, hogy önt, midőn ma az utczán láttam, kövessem. Megfigyeltem, persz ön nem látott, midőn levelet adott fel a postára. Szerencsés körülmény segélyével kipuhatoltam a levél tulajdonosát és hogy többet mondjak, tudom a levél tartalmát is, melyet ön Alfonznak irt. Most már tudja, miként jött tudomásomra mindaz, amit imént önnek mondtam.

Paula keble viharosan hullámzott. Ő is érezte, hogy Komlóssy birja szivét. Egyetlen szóval felvilágosithatta és igy minden gyanutól megszabadult volna. De szólhatott-e! Elárulhatta-e barátnője titkát? Ezalatt a ház kapujához értek.

— Nincs semmi mondani valója? — kérdé Komlóssy, ki eddig hiába várt feleletre.

Paula tagadólag rázta fejét és sirva lépett a házba.

Komlóssy is bement és szobájába vonult. Röder még nem volt jelen.

Fájdalomtól gyötörve ruhástul dölt ágyára. Könyekkel áztatta párnáját. Ezek voltak első könyei, anyja halála óta.

— El kell utaznom — mondá magában — Mit is akarok még itt? Oh az álom nagyon szép volt, hogy igy kelle végződnie!

Még sokáig feküdt nyitott szemekkel és tünődött sorsán, mig az álom ólomsulylyal nem nehezedett pilláira, hogy holnapig a gondoktól és fájdalmától megszabaditsa.

Paula keserü fájdalommal és mély bánattal kereste fel unokanövérét. Zokogva borult annak keblére.

— Én a föld legszerencsétlenebb teremtése vagyok — mondá kétségbeesve — Kőpeczi szeret, az imént vallotta meg, de azt hiszi, hogy Alfonzzal én leveleztem, igy mindaketten elvesztünk.

Egész életem boldogsága tönkre van téve. És ez még nem minden, még rosszabb is következik.

— Mi lehet rosszabb az elvesztett életboldogságnál? — rebegé Adél szomoruan.

Paula elbeszélte az eseményeket, erős szinekkel ecsetelte, hogy két ember élete forog kockán, miután Rózsa bátyja és Alfons párbajt fognak vivni.

E hir hallatára Adél fölugrott és kimondhatlan fájdalmában kezeit kulcsolva járt alá s fel a szobában. Rettentő harcz dult keblében. Egyetlen mód van csupán a veszély elháritására, de ez egyenlő a halállal, mert önmagát kellene vétkesnek vallania. Végre mentő eszméje támadt.

— Meg kell lenni — mondá magában. — Én hibáztam, tehát a büntetést is nekem kell szenvednem, ártatlanok ne szenvedjenek helyettem. Paulát homlokon csókolta és kérte, hogy hagyja magára. Azután hosszu levelet irt atyjának, melyben mindent megvallott. Az éjet csomaglással tölté, mert reggel el akart utazni.

Kora reggel elkészült az utra. De nem mehetett el atyja küszöbe előtt anélkül, hogy még egyszer ne lássa. Ovatosan nyitott be apja hálószobájába és hallgatózott. Mély csend volt, atyja mély álomban feküdt. Lábujjhegyen lépett ágyához, a szunyadót homlokon csókolta, mialatt könyei folyton hullottak. — Élj boldogul és bocsáss meg! — suttogá és a mily csöndesen jött, ugy távozott a szobából.

A házban és kertben még mély csend honolt. Adél ovatosan kiosont a házból, a karmelita térre ment és bérkocsit fogadott.

Távolléte alatt Rózsa jött. Hevesen rántá meg a csengetyüt, s nagyon izgatott volt.

Nehány percz mulva a kertész kinyitotta a rácskaput.

— A kisasszony fölkelt már? — kérdé a kertésztől.

Ez vállat vont.

— Ez ideig nem láttam egy árva lelket se, — felelé.

Rózsa ismerte a ház belsejét. Barátnője hálószobájába ment és kopogott az ajtón. Miután senki se szólt, azt hitte, hogy Adél még alszik, tehát belépett.

Csudálkozva látta, hogy a szobában nincs senki, de csudálkozása növekedett, midőn meglátta a becsomagolt böröndöket és az Adél apjához czimzett levelet az asztalon.

— Mi történik itt? — gondolá Rózsa. — Távozni akar? Mit jelentsen ez? Még nem távozhatott, mert holmija itt van. Lármát csináljak-e, vagy Paulát költsem fel? Vajjon tud-e erről valamit?

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi május 10. 54. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A zsidók hazafisága.

A reczepczió napirendre hozatala óta a zsidóság kérdése állandólag tárgyaltatik. A kötekedő rosszakarat éles szava unos-untig neki zudul az e reformból származható bajoknak és korai dolognak tartja a liberálizmus ténykedését, a mely ma már annyira érett, hogy megadni törekszik azt, a mi joggal a nemzet felkent apostoli királyáé, és nem fél megadni azt, a mihez joga van a nemzet bármely tagjának. A küzdelem folytonos és a harczban az lesz a győztes, a ki mellett az igazság áll fényes palástjával, mert az igaz eszmét le lehet hurrogatni, de megölni nem.

E nagy hajszában egy rövidke hiren pihen meg szemünk, a mely azt ujságolja, hogy a régi koronázó városban lakó zsidóság hazafias életének harmóniája erős csorbát ütött a zsidóellenes tendenczián azzal az egyszerű elhatározással, hogy a zsidó hitközség még a látszat szürke köntösét is ledobatta testéről, a midőn kimondotta, hogy ezentul nemcsak szivében lesz magyar, hanem a hitközségi élet minden fázisában is **magyarrá lesz és más nyelvet a magyarnál nem ismer többé.**

Ez a legszebb válasz a legujabb keleti egyházi kérdések reformjára, a mely követendő példa gyanánt áll a többi zsidó hitközség előtt.

A liberalizmus kibontotta hatalmas szárnyait és áldásthozó alkotásával megnyugvást és ébredést varázsol a szivekbe és a józan elmék itélőszéke előtt mintegy kijelöli az irányt, a mely felé törekedniök kell, hogy a magyar haza életfáját minél terebélyesebbé tegyék.

Szólunk itt első sorban a mi vidékünk zsidó hitközségeihez, jelesen a **kassaihoz**, a melyek és a melynek hazafias lelkülete kifogás alá sohasem esett és ha faktum kellett e legmagasabb érzelem dokumentálására, álltak e hitközségek mindig olyan elől a sorban, mint azok, a kikből ma az igaztalanság herostrátesi dicsősége után való szomjuhozás beszél.

Beszédünk tehát nem gáncsolás, hanem utmutató, hogy szivleljék meg az elől emlitett zsidó hitközség tettét és járjanak annak nyomában minél hamarabb, ne legyen itt az a kifogás, hogy a nemes példát egy kis város adta meg.

Nem mindig az az áldás, a mely a magasból jön, alacsonyan is született már sok fenkölt gondolat.

Szánalmas naivság volna, hat azt akarnók elhitetni, hogy e hasonlattal valami földöntuli nagyot vagy ujat mondtunk volna, de mindenesetre elég aktuálisat arra, hogy emlékezetébe hozzuk azoknak, a kiket illet és érdekel, hogy nem az a kérdés, honnan jön a példa, hanem hogy mi az, a mit a példa kijelel.

A kassai zsidó hitközség elnöke dr. **Reismann** Simon urnak, a ki tiszteletünket, rokonszenvünket, baráti szeretetünket birja, figyelmébe ajánljuk e kis czikkely erősségeit, a melyet még egy röpke megjegyzéssel toldunk meg a kassai **ág. ev.** egyházközség czimére, a mely még ma egyik részében is magyar-**német**, másik részében magyar-**tót** jelzőt használ, és habár itt is elismerjük, hogy a két község kebelében a legmagasabb érzelmek dominálnak, e **külső** megkülömböztetés eltávolitása sok oknál fogva **ma** megérdemli a fölötte való elmélkedést és ösztönszerüen a gyakorlati kivitelt.

A főrendek és a kormány.

Magyarország főrendei tegnap kezdték tárgyalni a parlament által hónapokon keresztül át és átrostált költségvetést, a mely a magas rendeknek bőséges alkalmul szolgált a kormány által inaugurált és napirendre tüzött egyházpolitikai kérdést a vitába belevonni.

A diskusszió elég élénken veti már ma is előre árnyékát a jövendőnek, a mikor a liberális szellemtől szaturált ezen nagy kérdések bebocsátatást fognak kérni és döngetve a márvány falakat, majdan élet után esengenek a döntő fórum előtt, a melyet annak idején Tisza Kálmán reformált meg, látva, hogy a régi alapon álló mágnás tábla a szabadelvüség törekvésének mily erős ellenlábasa. Az akkori reform most fogja az első tüzpróbát kiállani. Vajjon a sikerre van-e reménye a nemzet és Wekerle kormányának, ma nehéz volna eldönteni, az azonban világos, hogy a küzdelem erős lesz és a liberális elemeknek óriási erőmegfeszitésére lesz szükség, hogy az ó-konzervativ táborban levő pártot a mai irányzat jogosultsága felől meggyőzve, felettök diadalt arassanak és a nemzetnek megadják azt, a mit az idők méhe megszült. A főrendek tegnap keddi üléséről a következő sürgönyünk referál:

Budapest, május 9. (Ered. sürg.) A főrendi ház ma igen látogatott ülést tartott, a melyen **Vaszary** herczegprimás és sok püspök volt jelen. A főtárgy a kormány költségvetése volt, a melyet megelőzőleg a főrendek egy jegyzőt és a valuta-bizottságba két tagot választottak. A budget tárgyalásnál elsőnek **Szapáry** Géza gróf beszélt. elismeréssel van Wekerle iránt az általa elért pénzügyi eredményekért, de a kormány egyházpolitikai programmját helyteleniti, mert ezzel a kedélyeket felizgatta és azért alkotmányos felfogás szerint **Csáky** gróf minisztereknek le kellett volna mondania, másnak helyet adni, hogy igy a már-már kitörő szenvedélyek harczát lecsillapitsa, a kedélyeket megnyugtassa. A kormány a polgári házasság, az állami anyakönyvelést indokolatlanul ex abrupto rántotta elő és éppen ezért még a külföld is csodálkozik, mert a mig másutt az ily, egész nemzeteket átreformáló eszmék életet nyertek, azok csak forradalom utján a radikalizmus teljes győzelmével vitettek az életbe, addig nálunk ezek minden ok nélkül előtérbe tolatnak és habár szóló a jogegyenlőségnek teljes hive, a szabadelvüség által kontemplált, a vallástalansággal egyenlő javaslatok ellen határozati javaslatot terjeszt elő, mely szerint a főrendiház mondja ki, hogy a kormány egyházpolitikai programmját helyteleniti, attól pártolását megvonja, mindazonáltal, hogy az államháztartás menetét lehetővé tegye, a budgetet elfogadja.

Egy késő délutáni sürgöny ez érdekes ülés folytatását jelenti. E szerint **Dessewffy** Aurél gróf szintén a kormány egyházpolitikája ellen nyilatkozik, mert ez az egész manőver csak a hatalom megtartására czéloz, hogy a nemzetben a kormány iránt bizalom ébresztessék. (No lám, tehát a kormány cselekvése még sem olyan

TÁRCZA.

Két levél problemája.

— Kérdés a nagy közönséghez. —

Tegnap egész nap egyedül ültem a redakczióban.

Odakint olyan volt az idő, mint a sirni készülő bébé elfintoritott arczocskája. Borus és lehangolt. Minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy az ég könyüjének csufolt locsogó esőjét lezuditja az a fenn kóválygó felhőcsoport.

Mi sem természetesebb tehát, hogy az a künn uralgó borus homályosság idebent a szük négy fal között egész sötétséggé sürüsödött. Olyan sötétséggé, melyben az ember nem lát már dolgozni, és nem akar még világot gyujtani.

Ilyenkor az ember hátradül karosszékében és mozdulatlan tunyaságában valami láthatatlan könyvet lapozgat, melynek némely lapja a régmult idők megtörtént eseményeivel vannak teleirva, más lapjaira pedig a szertebolyongó fantázia próbál tetszetős hieroglifeket vetni.

Szóval morfondirozik.

Én is valami lehetetlen problemán törtem a fejemet a tegnapi borus napon.

Talán épen ama emánczipáczióra törekvő forradalmi hangulat okának az okozattal való összefüggésén gondolkoztam, mely a kassai főreáliskola hatodik osztályát az előadásról a lóversenyre való fugálás révén olyan hiressé tette.

Meglehet, hogy épen ez volt az egyik témám, de nem bizonyos.

És amint igy javában gyakoroltam kezeimet a semmittevés könnyü müvészetében, azon közben pedig már talán tizennyolczadik hirtelen felmerült problemát sikerült megelégedésemre megfejtenem, ime az irigy sors megelégelte ezt is. Ennek is véget vetett.

Nem a telefon csengetyüje szólalt meg. Oh nem! Minket ez még nem szokott zavarni munkánkban, mert sem pesti, sem bécsi, sem pedig párisi értesüléseinket nem szoktuk telefon utján kapni.

Hanem az ajtó nyilt ki, azon jött be valaki.

A levérhordó volt az aznap délutáni postával. Egy csomó fővárosi és vidéki lapot hozott, meg egynehány levelet.

A levélhordó rendesen kedves vendég szokott lenni mindenki előtt. Az ujság redakcziókban meg pláne nélkülözhetetlen arany-ember, ki ha valamelyik vidéki munkatárs csinos dolgozatát hozza, tudtán kivül is hozzájárul a másnapi lap megszerkesztéséhez.

És amint a meggyujtott lámpavilágnál sorra vizsgáltam az érkezett lapok ujdonságait és czikkeit s bontogattam a szerkesztőségnek czimzett leveleket, az első levél, mely kezembe akadt maga volt a megtestesült problema.

A boritékban két levél volt.

Az egyik férfi, a másik női kéz irása.

Az egyiket itt irták, a másikat egy más megyebeli kis városkában, ott ahol a boriték tanusága szerint a levél fel lön adva.

Az az ismeretlen nevü uri ember, kitől e levelet kaptuk, egy mulatságosan egyszerü és egy könnyen teljesithető szivességre kér fel, a következőket irván:

„Tekintetes szerkesztő ur!

Nem akármin szoktam csodálkozni, de azt már elhiheti, hogy nagy meglepődéssel olvastam az ide mellékelt levelet. Ön — tekintetes szerkesztő ur — első pillanatra észre fogja venni, hogy ez a levél hölgy kezéből származik s bizonyára ön is nagyot fog rajta nézni, hogy miért bélelem ki a levelet ilyen melléklettel.

Ön persze nem tudja azt a históriát!

Már t. i. az én történetemet, mely ezzel a levéllel némi összefüggésben van. Ne féljen, nem untatom vele, csak annyit árulok el belőle a mennyi feltétlenül szükséges a dolog megértésére.

Ez a hölgy, kinek levelét csatolom soraimhoz, egy nagyon kedves teremtés. Ön talán ismeri is. Ott lakik Kassán. Az a bajom, hogy én is ott laktam egy időben és szerelmes lettem abba a hölgybe. Nem tudom meg mostanáig sem okosan cselekedtem-e, vagy pedig ostoba tett volt az tőlem, hogy a kisasszonyt, ki szivesen látszott udvarlásaimat fogadni, megkértem. Elég az hozzá, hogy én fél évi kurizálás után ezt megtettem és — kosarat kaptam. Kosarat, nagyot és csufosat.

Én a csufos kudarcz után — mert kérem nagy kudarcz az egy férfira, ha kosarat kap — igyekeztem távozni onnan, hol szivtelen imádottam lakik és ime, másfél évi haragos távollét után levelet kapok a kisasszonytól, melyben azt kérdi tőlem, értse meg és fontolja meg uram jól, tőlem, az egykor kikosarazott kérőtől, attól a jó bolond szerelmes frátertől, hogy két haszontalan uri ember közül válaszszak én neki férjet.

Azt kérdi, hogy kihez menjen ő férjhez?

És ezt tőlem kell neki kérdenie?

Kérem — nem folytatom tovább, mert higyje el tekintetes szerkesztő ur, ugy elfog a keserüség, hogy talán-talán még sirni is tudnék.

Hanem azt megfogadtam, hogy én nem válaszolok a kisasszony levelére, arra nem is válaszolhatnék soha, de hát sajnálnám azért szegényt lélekölő tépelődései között tanács nélkül hagyni, ép azért elhatároztam, hogy átküldöm a levelet a szerkesztőségnek, az tán majd megfejti a talányt és a kisasszony esetleg közvetve az én jóakaratom folytán még jó férjre tehet szert.

Izenjék meg neki válaszukat valami költött név alatt a szerkesztői üzenetekben, ő, ki szorgalmas olvasója lapjuknak, bizonyára észre fogja azt venni és hasznára fordithatja.

Előre is fogadja szivességeért köszönetét

A.-nak.

Eddig a levél. — A kisasszony levele pedig, mely hozzá volt mellékelve, ama bizonyos szeretetre-

előránt valami, ha azt a nemzet akarja. Vagy lapsus ez a sürgönyben? Szerk.) Helyteleniti a zsidó reczepcziót, mert ez a békét nem fogja helyreállitani. Végül kimondja, hogy a kormány az ügyek vezetésére képtelen és határozati javaslatot nyujt be, hogy a főrendek még a budgetet se fogadják el. Zichy Antal gróf bevárni akarja a kormány előterjesztéseit, és megszavazza a budgetet, de nem a kormánynak, hanem az országnak, ohajtja a polgári házasságot és a polgári anyakönyvezést. Schlauch Lőrincz, Nagyvárad tudós püspöke hosszabb beszédben kijelenti, hogy a polgári házasságot a nép nem akarja.

Ujdonságok.

A mi jó királyunk a tüzvész által sujtott vidékek javára bőkezü adományokat tétetett és igy jutott Nagy-Szalánczuak 600 frt, Felső Meczenzéfnek pedig 500 frt. Isten áldja meg a mi jó királyunkat!

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt csak vasárnap jelenik meg.

A malátagyár ügyében hétfőn délután az alapitók konferenciát tartottak Péchy főispán-elnök vezetése mellett, a ki megnyitójában a szükebb körü bizottság eddigi müködéséről jelentést téve, inditvány alakjában előterjeszti, hogy mielőtt még az alapitók a nagy közönség elé lépnének és a malátagyár alapitásának fontos és anyagilag teljesen biztos eszméjét közkeletüvé tennék, egyes, a gyár belső mibenlétére nézve információkat és biztos adatokat szerezzenek be a maláta gyártáshoz értő és megbizható szakemberek által, hogy igy mind az alapitók, mind pedig a nagy közönség, a melynek részt vételére e vállalatnál számitanak, még a legkisebb dolog felől is tiszta világos képet nyerjen, mert — ugymond — mi, a kik e közgazdaságilag hasznos intézményt létesiteni akarjuk, nem vagyunk amolyan gründerek, a kik csak azért alapitunk, hogy spekuláljunk, hanem bennünket a mi vidékünk iránti szeretet lelkesit, hazafias intencziók buzditanak arra, hogy közgazdasági és ipari előhaladásunk nagy munkája körül serénykedjünk. Lelkes helyeslés és éljenzés kisérte a főispán beszédét, a ki végezetül a jelenlevőket felkérte, hogy ha inditványát helyeslik, jelöljenek meg a szükebb bizottság számára még egyes szakférfiakat, a kikkel majd karöltve a malátagyár belső lényege tanulmányozható legyen. A konferenczia Ruzsicska sörgyárost, Jakab Péter épitészt, Aranyossy László ügyvédet, Deil Jenő kamarai titkárt, Flachbart Sámuelt és Friedmann Lipót urakat jelölte meg. Aranyossy László azután szóba hozza a Jauluszs Izidor forró-encsi birtokos által kibocsátott autografikus memorandum szövegében előforduló 20000 forint alapitási költségnek a kérdését és erre nézve már csak azért is felvilágositást kér, mert a közönség körében, a mely az alapitandó malátagyár iránt igen nagy érdeklődést tanusit, ez elidegenitő hatással van és e tétel által valami gründerkedést vél látni, mely oknál fogva egyelőre tartózkodó állást foglal el. E kérdés felvetése helyes volt, mert ezzel megadatott az alkalom felderiteni a valót, a melyet a főispán a következőben ad meg és a melynek közlésére a konferenczia által autorizáiva vagyunk; a pedig: Jauluszs Izidor ur az ő memorandumában a bilanczirozás kedveért 20000 frt alapitási költséggel egyezteti ki a föltételt anélkül azonban, hogy ez összeg jelentőséggel birna, ellenkezőleg a kiküldött bizottság előtt, melynek Jauluszs Izidor szintén tagja, Jauluszs ur kimondotta, hogy, miután nem is támaszthat, ő semminemü igényeket a malátagyár létrejövetele alkalmával nem támaszt. A bizottság e kijelentést tudomásul vette, köszönetét fejezvén ki Jauluszsnak a gyár kezdeményezése körül kifejtett tevékenységéért, nem zárkózva el ama méltányosságtól, hogy neki az anyaggyüjtésnél felmerült esetleges utazási költségeit akkorára fentartani, hogy ha a gyár létrejön, azonban ezeket a közgyülés által megválasztott igazgatóság elbirálására bizza, a mely kétségkivül a vállalat érdekei szempontjából fog dönteni. **Tehát a kérdés extractuma az, hogy a vállalatot semmiféle alapitási költség nem terheli és nem akasztja meg és igy az elterjedt hir egyszerüen tendenczióznus.** Ismételve hangsulyozzuk azt is, hogy az alapitók egyhangulag kijelentették, hogy még azokat a kisebb kiadásokat is a sajátjukból viselik, a melyek a szervezési munkálatokból természetszerüleg felmerülnek és e czélból minden jegyzett részvény után 1—1 forintot önként felajánlottak, a miből kitetszik, hogy a kiadások legfeljebb 500—600 forintot fognak felemészteni, ez pedig még a legnagyobb bizalmatlanságot is arról győzheti meg, hogy itt nem gründerek, hanem Péchy Zsigmond főispán aegise alatt a közjóért buzgólkodó hazafiak önzetlen, áldozatkész munkásságával állunk szemközt, a mely megérdemli az érdeklődő pártfogást.

A tüzkárosultak érdekeinek, szomoru helyzetének megjavitására az emberbaráti szeretet lelkesedése Kassán igazán dicséretre méltó buzgóságot fejt ki, hogy a közönséget adakozásra serkentse. A jó példával legelől járt a tiszti kaszinó, ezt nyomban követte a polgári elem cselekvése, a melynek dilettáns és gyakorlcttabb elemei most szombaton a szinházban szép müsorral álltak ki a szinpadra, hogy a szép számban megjelent közönségnek egy kellemes estét szerezve, a megyebeli tüzkárosultaknak némi segitést nyujtsanak. A választékos müsorban szerepelt a katona zenekar Obhlidal karmester vezetése mellett, nyitányul adva Mascagni „Parasztbecsület“ operájának egy részletét, a melyben az intermezzó fenséges akkordjai mindenkit elbüvöltek, végezetül pedig magyar dalakból összeállitott egyveleggel bilincselték le a hallgatóság figyelmét. Timkó József városi tanácsos Vörösmarthynak Liszt Ferenczhez irott lelkes költeményét szavalta el kitünő szinezéssel. Fejes Lidi kisasszony három dalt énekelt. Taubert „madár dalával szépen iskolázott habár kisméretü hangja teljesen érvényesült. Hallottuk e dalt Barbi Alicetől és ez csak fokozta kivánczisságunkat, a mely ezzel még nagyobb értéket itél oda a kisasszony hangbeli routinjának, a mely jelesül arra képesiti, hogy a magasabb regiszterekben nála előtérbe lépő fejhangok tompa csengését nagy ügyesen elpalástolja. Középhangjai pedig a kifejlés minden árnyalatában lebilincselők. Egy másik madár dal a kis molnárné operettből könnyebb menetével debutjének sikerét csak fokozta és a zajos tapsra egy népdal volt a ráadás. A dalkör négy tagja Willnrotter, Béliusz, Goldberg és Stroh urak Abt „Napvirradtkor“ férfi-négyesét énekelték szép összhangban, majd Glück Margit és Czinner Irén kisasszonyok két zongorán Hummel A-moll II. hangverseny darabját játszották szépen és gyakorlatt készügyességgel, a melyért zajos taps volt a jutalmuk. Ladomérszky Gyula az agglegény fázisait feltüntető és általa irott magánjelenetét játszotta, sok derültséget keltve humoros előadásával. A dalkör Kerner modest és elegáns dirigálása mellett Angyaltól „Az én szerelmem“ férfi négyest tömör erővel összhangban pompásan énekelte el, megpótolván ezt Thern Károlytól szerzett a „Kiért üritsem e pohárt“ kezdetü bordallal, a mely gyujtó hatással volt a hallgatságra. Igazán kár, hogy ez a dalkör, a hol annyi szép hanganyag lakozik, oly kevés tért hóditott eddig a kassai társadalmi körökben, a melyek isten tudná miért, a hányszor csak kiléptek a nyilvánosság elé, folyton bántó közönyt tanusitanak ezzel szemben, holott buásan megérdemelné, hogy a legszélesebb körökben észrevegyék, mert ez a dalos kör az őt megillető helyre állitva és érezve a buzditás meleg rokonszenvét, nem kis mértékben szintén hozzájárulhatna pettyhüdt társadalmi életünk felfrissitéséhez.

Majáles. A kassai főreáliskola ifjusága e hó 27-én a Bankón táncczal egybekötött tavaszi mulatságot rendez Greguss Imre tanár-elnök főrendezése mellett. A tanári kar által rendezett közös ebéd délután 1 és fél órakor lesz, melyre jelentkezések e hó 25-ig tehetők. Egy teritők ára 1 forint 40 krajczár. A táncmulatság délután 5 órakor vezsi kezdetét és a terembe lépésre a meghivó előmutatása egyendő. A mulatság sikere fényes lesz és csak Jupiter pluvius eő kegyelmessége legyen jó szivvel hozzánk.

Hymen. Okolicsányi Miklós, szabolcsi földbirtokos és egri bankhivatalnok e napokban vezette oltár elé Egerben Weisz Kornélia kisasszonyt, Weisz Tivadar nyugalmazott őrnagy bájos és müvelt leányát.

A régi honvédek holnap e nó 11-én délelőtt 11 órakor a vármegye székháza kis termében ülést tartanak, a melyen a budai szobor leleplezés fontos és aktuális kérdése fog tárgyaltatni. Ez ülésre a régiek teljes számban való megjelenése kéretik az elnökség által.

Halmay szinházunk direktorának ujhelyi jó dolgát illusztrálja a Zemplén a következő sorokban: Ha vannak mézes hetek, van mézes hónap is. Mézes hónapja volt nálunk Táliának az április. A mézes hetek tartanak még májusban is. Konstatáljuk, hogy a válasra nem mi szolgáltattunk okot és alkalmat. Halmay kezdte — a hütelen. O hirdeti már hogy f. hó 18. és 19-én magát és szinész-családját, mely ugy látjuk megszaporodni is készül, Kassán óhajtja bemutatni. Az ujhelyi mézes hetek napjai, tehát meg vannak számlálva. Szebbet, jobbat, nem kivánunk nekik ottan, mint amilyenben részük volt itten. Mézes heteiknek soh'se legyen vége! — Jó dolgát pedig igazolja az emlitett lap kritikai rovata, a mely gáncsolni alig talál valamit, de azt minden előadáshoz oda-teszi: a ház zsufolva, a ház tele volt. Az auspiciumok tehát jól festenek és Halmaynak Kassán sem fognak roszszul folyni a dolgai.

Halálozások. Csorba Gyula dr. édes anyja özv. Csorba Károlyné május 7-én 78 éves korában; Schönhoffer Ottó e hó 7-én 23 éves korában; Antalffy József nyug. városi aljegyző e hó 8-án 59 éves korában elhunytak.

Vasárnap megszentelés. A kassai butorkereskedők egyetértő elhatározása folytán a nyár idején holnaptól kezdve augusztus végéig üzleteiket minden vasár- és ünnepnapon zárva fogják tartani egész napon. A csatlakozók Sztudinka, Legány és fia, Schwarz Salamon, Jakubovics Rupp.

A reczepczió. Hirt adtunk, hogy e hó 3-án és 4-én az orthodox zsidóság országos képviselősége és számos főrabbinus, köztük a vezér szerepet játszó abauj-szántói főrabbi is értekezletet tartottak a reczepczió folytán beállható változások és a polgári anyakönyv behozatala esetén kifejtendő akcióról, hogy a

---

méltó ortografiai hibák leszámitásával, melyek a hölgyirás karakterisztikus tulajdonságát alkotják, ekép hangzik:

Kedves A.!

Igazán nem is tudom, hogy hol kezdjem ezt az első levelemet, melyet magához irok. De lássa, én olyan naiv vagyok, én azt hiszem, hogy maga nem fog ezért neheztelni, még talán akkor sem, ha elárulom az okot, amely engem a maga felkeresésére indit. En azt hiszem, hogy maga mindig jó és őszinte barátom volt nekem és talán az még most is. Nem tudom, hogy lett volna köztünk valaha neheztelésre ok. Itt pedig csupa rosz ember van közelemben, a ki kinevetne, ha hozzá fordulnék tanácsért, vagy talán meg sem értene.

Nagy bajban, szerfölött nagy kétségben vagyok, higyje el.

Maga, azt hiszem csak maga lehet az, aki engem kisegithetne ebből tanácsával.

Azt kérdi ugy-e, hogy mi lehet az, amiben maga segitségemre lehetne és hogy mért fordulok épen magához?

Hát hallgasson ide, mindjárt megérti.

Tudja — hisz maga jól tudhatja — hogy engem már sokan megkértek, de én eddig mindegyik kérőmet kikosaraztam. Nem szerettem egyiket se, a legtöbbel még csak nem is szimpatiroztam. Maga kivétel volt ebben a tekintetben, jó barátnak, hünek és őszintének tekintettem mindig, de felesége azért nem ohajtottam lenni. Ezt pedig nem vehette rosz néven, pláne maga, kit oly fenkölt gondolkodásunak képzelek még most is, mint amilyennek ittlétekor ismertem.

Tudja, olyan voltam és talán most is olyan vagyok, mint a milyenek a regénybeli hősnők. Csak forró, igaz szerelemből akartam és akarok férjhez menni, csak olyanhoz, akit teljes szivemből tudok szeretni és aki engem épen ugy szeret, amint én őtet. Az én kérőim nagyrésze bolondult utánam, de én nem tudtam egyiknek se viszonozni a szerelmét.

Jaj, hogy is irjam··· Hát most tudja az a bizonyos, akit már régóta szerettem, megkérte a kezemet. Az most feleségül akar venni. És én, a ki azt hittem, hogy a világ legboldogabb teremtése lennék, ha az övé lehetnék, most irtózom tőle és félek az igent rámondani kérésére. Irtózom tőle, mert nem tudom áldjam-e vagy kárhoztassam azt a pillanatot, de egyszerencsétlen napon napnál világosabb lett előttem, hogy ő egy cseppet se szeret engem. És én még most is szeretem···

Ha hozzá mennék, én még most is szerelemből lennék a felesége···

Volt ugyancsak még egy másik kérőm is. Csinos, barna, gazdag és jó állásu fiatal ember.

Mintha csak összebeszéltek volna, az egyik délelőtt, a másik délután kért meg a papától. Velem erről egyik se beszélt még.

Ezt a másodikat már két éve ismerem, jóraváló ember nagyon, de szeretni nem birom, bár finom modoráért és szeretetreméltóságáért igen sokra becsülöm és jó barátomnak tartom. Nem tudom miért? egészen megmagyarázhatatlan előttem, én a papának az előbb azt mondtam, hogy ehez a másodikhoz elmegyek feleségül, csak még pár napig ne adjon neki határozott igenlő választ. És mikor meggondoltam a dolgot, visszariadtam önönmagamtól.

Kedves barátom A.! Nagy bajba kerültem, nagy dilemmában vagyok, segitsen ki belőle.

Egész lelkem fel van dulva, nyugalmam oda van, határozni nem birok, még egy okos mentő gondolat se jut az eszembe. Határozni ha próbálok, gondolatom bol erre a részre, hol meg amoda billen. Pedig most itt vagyok a határozó pontnál. Döntenem kell. Férjhez kell mennem, okvetetlenül. Mert most választhatom csak azt, a kit szeretek, ha pedig nem azt választom, akkor kezemre érdemesebb ugy se fog jönni soha, mint az a másik. Szeretni pedig mást nem fogok soha.

Kedves A.! Ön szeretett engem, ön jó barátom, ön talán fog tudni nekem tanácsot adni, mert hiszen önre se egészen közömbös dolog az, hogy kinek lesz felesége az a leány, kit egyszer magának szánt.

Magára számitok, a maga helyes érzékére és jóakaratára, válassza ki azt a kettő közül, kit férjemül ajánl. Maga tán okosabban és megfontoltabban fog választani, mint a hogy én választanék.

De gyorsan, siessen. Pá!

Üdvözli — ha akarja — barátnője

B.

Az aláirás, kötelességemnek tartom kijelenteni, átláthatatlan fekete tussal van bemázolva. Az ismeretlen uri ember tehát elég diszkrét volt.

Ez a két levél tehát épen kapóra jött.

Már ugy is benne voltam a különféle problemák összecsomósodott szálainak kioldozgatásaiban, tehát nyomban neki láttam hát ennek is.

És amint annak a fantasztikusan megalkotott khaotikus zürzavarnak átláthatlan ködéből lassankint ki kezdtek bontakozni, képzeletemben a különböző feltételek közt szükségkép beállható következmények, mikor már papirra akartam vetni azt az igen tisztelt kisasszony által sürgösen követelt választ, akkor odaesett véletlenül tekintetem az egyik fővárosi lapra, mely olvasói nagy sokaságának segitségével fejti meg épen abban a számban egyik előfizetőjének kétségbeejtően bonyolult problemáját.

És ime rögtön összetéptem a már megkezdett üzenet papirosát.

Sokkal komptensebb lesz ennek a kérdésnek a megoldására, melynek kebelében vannak fölös számmal nősülendő urak, férjhez menendő lányok, szerelmes bakfisek, boldog menyecskék és még boldogabb családapák.

A két levélre vonatkozó válaszokat, melyeket már legközelebbi számunkban fogunk ismertetni kezdeni, a szerkesztőségbe tessék czimezni.

A szavazás eredménye lesz majd döntő a végleges válasz megadásánál.

Lorgnet.

bekövetkezendő ujitással szemben a hitközségek összetartozósága meg ne lazittassék, hogy a hithü szidóság vallási érdekei megóvassanak és az anyakönyvező rabbik érzékeny kárt ne szenvedjenek és emlitést tettünk arról is, hogy az értekezletből az abaujszántói főrabbi vezetése mellett küldöttség tisztelgett Csáky miniszternél s most közérdekéről fogva adjuk a szántói levelezőnk szivessége folytán rendelkezésünkre bocsátott beszéd szövegét, melylyel Lipsitz főrabbi a miniszter elé járult és a melyből kitünik, hogy az orthodox szidóság nem áll mereven a reformmal szemben. Ime a küldöttség vezére és szónoka Lipschitz Lipót abaujszántói főrabbinak a „Nemzet“ által hésagosan reprodukált beszéde: Nagyméltóságu gróf, miniszter ur! Kegyelmes urunk! A jelenlegi mozgalmas viharos időkben, lélekemelő reánk nézve azon tudat, hogy a hajót, mely hazánk szellemi kincseit az élet hullámzó tengerén előre viszi, olyan férfiu kormányozza, ki mindig a delejtü természetes irányát tartja szemei előtt; felemelő reánk nézve az a gondolat, hogy a vallásügyi kormányzat élén olyan férfiu áll, ki legfőbb törekvését a kulturális érdekek előmozditására forditja és azok gondozását a felekezetre bizza. Felemelő gondolat reánk nézve, hogy e nehéz időkben olyan férfiu áll a vallásügyi kormányzat élén, kinek igazságszeretete, minden előitélettől ment tiszta liberalizmusa, providenciális éleslátása európaszerte mindenki által elismerve és méltányolva van. Midőn nagyméltóságod előtt mélyen érzett hálás köszönetünknek adok kifejezést a szidó vallás reczepcióinál, indokolásában nyilatkozó tenköltt eszmeért, engedje meg kegyelmes gróf ur, hogy mi abban annak biztositékát lássuk, miszerint ezuttal sem fognak dönteni fölöttünk, nélkülünk. Mi ezen perczben eltekintünk az általános egyházpolitikai kérdésektől, hanem kizárólag csak a saját vallásfelekezetünket érintő érdekekre szoritkozunk. Mi nem táplálunk hierarchikus vágyakat, hanem egyedüli kivánalmunk csak is az, hogy autonómiánk, önkormányzati jogunk, ne legyen a lépcső fokozat, melyen egyesek az összeség rovására, hatalmi érdekeiket könnyebben elérhessék, hanem hogy ezen autonomia a hitközségek javára szolgáljon. Ismételten nagyméltóságod kegyeibe ajánljuk legszentebb érdekeink megvédelmezését és kivánjuk, hogy a mindenható még sokáig tartsa excellencziádat azon a fényes polczon, melyet oly ritka államférfiui bölcsességgel szeretett hazánk javára elfoglal, éljen! A miniszternek erre adott válaszát már közöltük.

Keramit. A legnagyobb csöndben folytatott munkásság után egyszer csak a nyilvánosságot azzal lepi meg a felsőmagyarországi épitkezési társulat, a melyről eddig csak azt tudta a világ, hogy abban a gyárban minden alaku legjobb minőségü téglák készülnek, hogy ott azon a telepen egy keramitgyár is létesült, a mely ma már a piacznak kinálja árucikkeit. Kétszeres örvendetes ez eredményes ipari haladás, hogy ha hozzá tesszük, hogy a gyár által készitett keramit vizáthatlan szilárdsága annyira kiváló, hogy szinte párját ritkitja. A jó gyártást — szakemberek véleménye szerint — jelentékenyen elő mozditja az a körülmény, hogy a telep nyers anyaga kitünő a keramit-gyártás czéljaira. A próbák Fleischer és Schirger főutczai vasüzletében láthatók. Ennek kapcsán ma már egy halott férfiu emlékét vagyunk kénytelenek felemliteni, a kinek ez az eszme kedvencz foglalkozása volt és a ki ott a keramit-gyártásnak megadta az életet. Ez a férfiu Schirger Tivadar volt, a ki ma már fájdalom nem láthatja miként és mily sikerrel valósult meg a gyakorlatban eszmei törekvése, minél sikeresebben használni a közügynek, az ipar és kereskedelemnek.

Difteritisz Szepsiben. Levelezőnk értesitése szerint A.-Szepsiben járványként lépett föl a difteritisz a gyermekek között. A dologban az legkülönösebb, hogy a beteg gyermekeket, minden hatósági tiltakozás nélkül látogatják gyermekpajtásaik.

Kinevezés. Jantó István felsőgagyi lakos körjegyzőt a kassai kir. adóhivatalhoz adótisztté nevezték ki.

Szenzácziós öngyilkosság Abaujszántón. A kir. járásbiró urnál alkalmazásban levő nevelőnő, egy fiatal ritka szépségü leány — irja tudósitónk — e hó 7-én délután 5 órakor főnöke forgópisztolyával sziven lötte magát és azonnal halva rogyott össze. A nehány percz mulva oda érkezett orvos csak halálát konstatálhatta. Hogy mi nyomta e fiatal, életvidor, pezsgő rózsás arczu leánynak kezébe a fegyvert, hogy mi birta őt arra, hogy eldobja magától az életet, melynek ugyszólva csak küszöbén állott még, mely számára csak rózsákat teremni látszott, még eddig rejtély, mi a vizsgálat nyomán alkalmasint ki fog derülni. Az eset városszerte nagy szenzácziót keltett.

Sport-diákok. A lóverseny nemes sportja a multkori futtatások révén roppant fejlődésnek indult már is Kassa városában, mert a telivérek erős hatást gyakorolnak még a tanügyre is. Ezt bizonyitja legalább a következő nem épen örvendetes sportesemény, melynek nem igen ismerjük párját. Aznap ugyanis, melyen a kassai lóversenyek voltak, a helybeli állami főreáliskola hatodik osztályának növendékei közt egy titokzatos iv járt a pad alatt kézről-kézre. Ebben az ivben az volt megirva, hogy azok a gentlemanek, akik ezt az árkust aláirják, kötelezik magukat a lóversenyen való megjelenésre s minthogy fizikai törvénynyél fogva (a tanár ur épen fizikát magyarázott), még egy hatodik reáliskolai gentleman sem lehet egyszerre két helyen; aláirták, hogy délután nem jelennek meg az előadáson, hanem a lóversenyen. Es amint aláirták, ugyis cselekedének. A délutáni előadásra csak két a l a m u s z i disszidens jelent meg, a többiek testületileg kivonultak a versenytérre. Mikor az előadótanár belépett a tanterembe, nagy csudálkozással látta, hogy nem látja a diákjait. Rögtön vallatóra fogta a két alamuszit s ezek el is árulták a gentleman-ek dolgát, a minek az lett a következése, hogy a reáliskola tanári kara az egész sport-osztályt ad audiendum verbum czitálta, s megkezdte a kihallgatásokat a lóversenyügyben. Az eljárás eredménye az lett, hogy a kikutatott főkolomposok közül kettőnek utilaput kötöttek a talpára, hogy ezután a nemes lóverseny-sportnak szentelhetik idejüket. A többiek kisebb büntetésben részesültek.

Sötétség. A belvárosi mellék utczák kapualjait és lépcsőit, minden hatósági intézkedés ellenére, nem világitják ki a háziurak. Mikor az ember a házba lép, egy félóráig tapogatózni kell, sőt olykor segitségeül is lármázni, mert a legsötétebb kapualjakból nem képes kivergődni. Ajánljuk a holdvilág jó kedvére számitó háziurakat rendőrségünk becses figyelmébe.

Kassai különlegesség. A Ferencz-József tér tudvalevőleg eddig általános hó lerakó, törmelék s egyéb piszok lerakó helyül szolgált, mellékesen pedig a hetivásárok tótjai itt etették ökreiket. Ennek a szép eldorádós időnek azonban lefujtak. Jelzőtáblák hirdetik a téren a városi tanács ujabb intézkedéseit, mely szerint:

„E téren szekerekkel álni, etettni, és szemetet lerakni tilos.“

Hogy mi ebben a különlegesség, azt a város nyelvtudósa mondhatja meg, kit a helyesirás terén szerzett érdemeiért bizonynyal akadémiai tagnak fognak legközelebb ajánlani.

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Regény.

Irta: **K. Mártonffy Imre.**

(Folytatás.)

— De már most beszélje el, — folytatá — mi lett férjéből?

— Édes Istenem! — sóhajtott Derecskeiné — mi lehetett volna belőle. Orükös elégedetlensége, sértett művészi büszkesége és gazdagodási vágya átkergette az oczeánon. Nekem követnem kellett volna fiammal, ha oda át megtalálta szerencséjét, de a helyett két év mulva Buffalóból halála hirét vettem.

E pillanatban jelenté a szolga, hogy a kocsi előállt.

— Tehát jöjjön, — mondá Baróthy, Derecskeinének karját nyujtva, mint sógora kétszeresen kötelezve vagyok önt oltalmazni, mely nem csak a szerencsétlen szenvedőt illeti, hanem rokonomat is.

Ezzel levezette sógornőjét a kocsiba, mellé ült és elhajtottak a rendőrkapitányhoz.

Adél a kocsi zajra figyelmessé lőn és kiváncsian nézett ki az ablakon.

— Mit jelent ez? — gondolá. — Kocsisunk kihajt ily kora reggel és pedig a városba? Vajjon ki lehet a kocsiban? Istenem! Ma minden aggaszt!

Adél valóban rendkivül izgatott volt. Legjobban az a gondolat, vajjon Rózsa megtalálja-e a párbaj szinehelyét és ideje korán érkezik-e oda, mielőtt a szerencsétlenség megtörtént?

Félelmében vagy huszszor ment a vendégszobába, hol Komlóssy és Köpeczi voltak elhelyezve, mert onnét az országutra lehetett látni, merre barátnője hajtatott.

De akármint erőltette a szemét, hiába tekint ama irány felé, egyik negyedóra a másik után mult el, anélkül, hogy egyetlen kocsit pillantott volna meg.

Hogy foglalkozzék és egyuttal szórakozzék is, a szobát kezdte takaritani, emellett rajzfüzet akadt kezébe.

„Köpeczi Bócz József“ volt a czimlapon olvható.

Az első lapnál, melyet átforditott, meglepetve kiáltott fel. Saját arczképét látta megszólamlásig hüen találva. Tovább lapozgatott, másik lapra férfi fő volt rajzolva. Az első pillanatban meg kellett ismernie, Komlóssy volt, igen hüen eltalálva. Az egyik sarkára apró betükkel volt felirva: „ipse fecit Josephus Bócz“ — a másikon: „az én alteregom.“ És még hozzá ama megjegyzés „sajátkezüleg Köpeczi Bócz József.“ Ez nyilván személycsere. Ennélfogva Komlóssy: Köpeczi — Köpeczi pedig Komlóssy. Mit jelentsen ez?

Adél érdekkel nézte a szép férfi főt és ismét saját képét. Egy még soha nem ismert érzelem támadt lelkében. Aki vonásait emlékezetből ily hiven tudja lerajzolni, annak azt mélyen szivében kell hordania. Végtelen boldogság és e mellett kinos vágy szállta meg lelkét; érezte, hogy teljes szivéből szeret.

Alfonz iránt is táplált rokonszenvet, de ez csak oly vonzalom volt, melyet testvér iránt érzünk.

Midőn Adél ismét az országutra pillantott, porfelleget látott a távolból.

Csakhamar három kocsi bontakozott ki egymásután. Ezek ők lesznek.

Talán Köpeczi is köztük van, hisz már kora reggel távozott hazulról barátjával. Szive repesett örömében, midőn reá gondolt.

A kocsik sebesen hajtottak.

Adél Paulához sietett, ki még ma nem volt látható. A szegény leány bekötött fejjel ült a pamlagon és főfájásról panaszkodott.

— Ismerem betegségedet, — mondá Adél, ki ismét visszanyerte vidámságát — szivedben fészkel. Az én szivem is kinyilt ma és megvallhatom neked, hogy Köpeczit a tanárt, a festőt szeretem.

— Kit? — mondá Paula fölugorva. — Köpeczit? Az nem lehet. Gondold meg, hogy mit beszélsz. Köpeczi tegnap este nekem vallott szerelmet és én viszonzom vonzalmát.

— Ah ugy! — nevetett Adél. — Te még nem tudsz semmit. Jöjj csak velem.

Ezzel Paulát kézen fogva vonta maga után a vendégszobába.

— Ez a te Köpeczid? — kérdé a vázlat rajzfüzetet felütve és Köpeczi arczképére mutatva, melyet amaz sajátkezüleg rajzolt. (Vége köv.)

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Egy könyvelő

a ki az üzleti könyvezés minden ágában gyakorlott és a pénztár-kezelésben jártassággal bir, 1500—2000 frt óvadékkal azonnal felvétetik. Feltételek és a hely, a hol ez állás betöltendő, a Kassai Szemle kiadóhivatalában megtudható.

142 1—3

907. sz. 140—1
1893. v.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó, az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében, ezennel közhirré teszi, hogy a tornai kir. jbiróság 2279/v. 91. sz. végzése által Braun Salamon teresztenei lakos javára Varró István (Sándor) teresztenei lakos ellen 259 frt tőke és járulékai erejéig elrendelt folyt. kielégitési végrehajtás foganatositása alkalmával biróilag lefoglalt és 415 frt 50 krra becsült széna, szalma, szalmás és szemes életnemüek, gazdasági eszközök, cséplő gép járgánynyal, susinka és gép rostából álló ingóságok 259 frt tőke, ennek 1877. év január hó 1-ső napjától járó kamatai 127 frt 14 kr. megállapitott eddigi, valamint a jelen hirdetmény és az ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a tornai kir. jbiróság 907/v. 93. sz. kiküldést rendelő végzése folytán Teresztenén a helyszinén leendő eszközlésére 1893. **év május hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi 60. t. cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t. cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz fizetendő.

Tornán, 1893. év május hó 6-án.

Zsigmondovics Zsigmond,
kir. b. végrehajtó.

Üzlet-megnyitás.

Van szerencsém a nagyérd. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben **malom-utcza 5. sz. a.** egy

férfiruha-készitő üzletet

nyitottam.

Számos elökelő bel- és külföldi szövetgyárosokkal való üzleti összeköttetéseim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy legfinomabb divat-kelméket és hozzávalókat raktáron tarthatok, s mivel a legujabb divatlapokat járatom, ennélfogva igen tisztelt megrendelőimnek ugy a legdivatosabb, mint a legjobban kiállitott és jutányos árak mellett számitott ruhákkal szolgálhatok.

Ugyszintén készitek mühelyemben a legujabb divatlapok szerint ruhákat **hozzám hozott szövetekből is** a legolcsóbban.

Tisztelettel

121 3—3 **Goldberger S.**

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Egy üveg márcziusi sör 12 kr.

A kassai LEPESCH és FIA
SÖRGYÁR
palaczksörének eladása:
RUSZINKÓ ANTAL

füszerüzletében **Kassán, főutcza 60. szám alatt,** LEPESCH-ház.

187 2—3

Egy üveg márcziusi sör 12 kr.

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendégjátéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** | Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

135—28

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 4—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör **12** kr., folyton jégbe hütve.

Tenyészkosok.

20 db. fiatal, jól kifejlett, félvér rambouilet **tenyészkos eladó Uporban** (vasuti állomás) **gróf Szécsényi Sándor és társai** Zemplén megyei juhászatában. **A kosok csak május végéig láthatók gyapjuban.** A major 3 percznyire van a vasuti állomástól. Felvilágositással szivesen szolgál bármely kérdésre az uradalmi tisztség.

134 3—6

Alulirott budapesti bankczég **PÉNZELŐLEGET** ad sorsjegyekre és értékpapirokra mérsékelt kamatláb mellett. Közvetit 5% **ELŐLEGEKET** legrövidebb idő alatt. **Földbirtokokra és budapesti házakra** 1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat, tőke törlesztési hányad és kezelés beleértve.) Átvesz **tőzsdei megbizásokat,** a legpontosabb kivitelről biztositva 82 4—6

LUSZTIG MIKSA

banküzlete; Budapest, Váczi-körut 43. szám.

Alapittatott 1885. Telefon sz. 1070.

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere	**28,**	**30,**	**32,**	**36, 40 kr.**
siller borok „	**24,**	**26,**	**28,**	**30 kr.**
vörös borok „	**30,**	**34,**	**36,**	**40 kr.**

(regál-adóval együtt) 124—5

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendeléseknél a regáladó levonásba hozatik.

897. sz. 139—1

Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a felsőmagyarországi népgazdászati kölcsönös hitel- és takarékegylet végrehajtatónak, Küffer Józsefné végrehajtást szenvedő elleni 1200 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő szab. kir. Kassa városában fekvő a kassai 1099-ik számu telekjegyzőkönyvben foglalt, Küffer Józsefné Reichmann Emilia nevén álló ház, udvar és kertre az árverést 3060 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1893. évi május hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor** Kassán, a kir. törvényszék kis termében (II. emelet 30. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett **árfolyammal számitott** és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Kassán, 1893. évi február hó 3-án.

Kaczvinszky, kir. tvszéki biró.

Kiváló tartósságánál fogva országszerte kedvelt

KASSAI HARISNYA

és egyéb szövött-áruk.

Szolid kiszolgálás.

Síposs A. Gyula

mechanikai kötő és szövőgyár raktára Kassán

128 5—5 FŐUTCZA 46. SZ. A.

Nagy választék.

Legolcsóbb szabott árak

fehérnemü, rövidáru és férfi-divat-czikkek.

Telefon-összeköttetés:

raktár 61; gyár 62. sz. a.

A felső-magyarországi épitkezési részvény-társulat

ezennel a t. közönség becses tudomására hozza, hogy a **Kassán felépült**

keramitgyárának próbamintái

Fleischer és Schirger czég helyiségében közszemlére ki vannak téve, s ennél fogva — miután a gyár f. évi május hó 1-től rendes működését megkezdte, — megrendeléseket fentnevezett czég elfogad.

141—1

Kocsikázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorszövetek

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 21—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán. 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi május 14. 55. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre … … 6 frt — kr.
Félévre … … 3 „ — „
Negyedévre … 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre … … 6 frt — kr.
Félévre … … 3 „ — „
Negyedévre … 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor … … … 5 kr
nyilttérben … … … … 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A mágnás tábla.

A főrendi házban lefolyt egyházpolitikai vita — mint már legutóbbi számunk jelezte — magas hullámokat vetett előre és sejtetni engedi, milyen lesz a küzdés ott akkor, a mikor majd a parlament szürőjén átszivarogtatott egyházpolitikai kérdések félig-meddig mint kész törvények kerülnek a főrendek elé, hogy általuk meg nem akasztva, felséges urunk által szankczióualva, a gyakorlati életben nyerjék meg a nemzet ohajához képest alkalmaztatásukat.

A csatára hivásnak beillő nyilatkozatok, a melyek előkelő mágnások, kiváló sulylyal biró főpapok ajkairól elhangzottak, a politikai életben erős viszhangot és ne szépitgessük, megdöbbenést keltettek. Ennek ad kifejezést pártkülömbség nélkül a sajtó is, a melynek egyik a kormányhoz közel álló organuma tartalék nélkül hozza föl a vádat, hogy a főrendiháznak Tisza Kálmán által keresztülvitt reformálása mennyi kivánni valót mutat most, a mikor e reform tüzpróbát van hivatva kiállani.

Ha elfogadták volna — olvassuk — annak idején azt a reformját a főrendiháznak, melyet Szilágyi Dezső ajánlott in illo tempore, hogy a felsőház a vármegyék képviselőtestületéből egészittessék ki: — akkor ma nagyobb biztossággal nézhetne a kormány egyházpolitikájának minden barátja a főrendiháznak egyházpolitikai vitái elé. De abban az időben nem volt a politika szótárában a reakcziónak, a tudatlanságnak olyan szava, melyet nem használtak fel a Szilágyi-féle javaslat és a szegény vármegyék ellen, melyekről irtózva beszéltek a főrendiház ujjászervezői s minden elemet inkább szivesebben láttak volna a méltóságos főrendek társaságában, csak azokat a reakczionárius vármegyéket nem.

Nos a vármegyék ugyancsak megczáfolták azokat a politikai ideges vénasszonyokat, kik az ország törvényhatóságaiban egykoron egy elzárkózott s elátkozott ósdi várat láttak, hol zárt ajtókra talál a szabadelvüség friss éltető szelleme.

De hát ne rekrimináljunk. A „kinevezett“ urak majd csak helyt állanak a vármegyék helyett is. Pedig valóban helyt kell állaniok. Mert a mily csekély számban vannak a képviselőházban a kormány egyházpolitikájának ellenzői s ezen kevesek is — sértés nélkül legyen mondva — ma még, vagy már ma nem birnak oly politikai sulylyal és társadalmi poziczióval, melyuek támadása érzékeny lehetne: annyival többen vannak a főrendiházban, kik a kormány egyházpolitikájának nyilt ellenségei és ezek körében kétségkivül nagy névvel és fényes poziczióval biró férfiak. A lefolyt budget vitában is nem lehet és nem szabad kicsinylenünk oly férfiak támadását, mint Szapáry Géza gróf, ő felségének főudvarmestere, Fiume volt kormányzója; mint Dessewffy Aurél gróf a régi parliamenti férfiu, az ország legelső hitelintézetének elnöke; mint Schlauch Lőrincz a nagyváradi tudós püspök, a kath. egyháznagyok egyik legkinálóbbja és a fiatal gárdának oly tanult, müvelt tagja, mint Zay Miklós gróf.

Valóban e nevek ponderálnak is, s igy felszólalásukkal szemben nagyon is kivánatos lesz, ha velük szemben sorompóba lépnek a kormány egyházpolitikájának barátjai.

Mintha érezte volna a leginkább megtámadott miniszter Csáky Albin gróf, hogy ha valahol, itt kellend neki helyt állania. Csáky nagyobb önérzettel, hogy ugy mondjuk, nagyobb lelkesedéssel még alig beszélt a parliamentben. Különösen frappáns volt, mikor magára a boldogult herczegprimásra hivatkozott, mint a ki önmaga utasitotta lelkészeit az 1868-iki törvény szigoru megtartására, mit nem tett volna, ha hitelvbe ütközőnek tartotta volna az anyakönyvi kivonat átküldését.

A támadó beszédek különben egyfelől bármely tetszetős formában, s másfelül bármely nagy készültséggel mondattak is el és bármilyen kétségtelenül tiszteletet érdemlő erős meggyőződésen alapultak is, mégis azok tartalma csak — elismerjük szép szónoki keretben elmondott — egyszerü állitások voltak minden bizonyitás nélkül. Ilyenek többek közt, mintha a kormány egyházpolitikai programmja által a vallástalanságot akarná előidézni vagy pláne forradalmi tendencziáknak adna tápanyagot. Talán nem nagyon szigoruan kritizáljuk meg e beszédeket, ha bennük egész szalonját a rémképeknek látjuk, erősen sziuezve, melyek talán imponálnának, ha a „mult“ vagy „jelen“ tényeinek illusztrálásai lennének bármily sötét háttérrel is és nemcsak egy a festő tulcsigázott fantaziájának bizarr alkotásai.

De véleményünk szerint a támadó szónokok beszédeiből főleg egy hiányzik, és ez az, hogy a szónokok egyike sem kisérelte meg, az elvégre is feltétlenül szükséges megoldásnak módját megjelölni, mert ma már egyszerüen vissza venni az állitólag minden bajt okozott februári rendeletet, a lehetetlenséggel, illetve az államférfiui belátás teljes hiányával lenne határos, azon egyszerü okból, mert a pur et simple rendeletnek visszavonása az összes protestáns egyházak felzudulását vonná maga után és ekkor magyarán mondva csebérből-vederbe esnénk az államférfiui bölcsesség szives közbenjárásával.

Hogy ezt a „kérdést“ meg kell oldanunk s pedig véglegesen: azzal tisztában van minden elfogulatlan politikus, bármely párthoz tartozzék is. A megoldás módját nyiltan és határozottan a nemzet elé tárta a kormány. Őszintén és becsületesen. E programm mellett nyilatkozott 36 vármegye és 8 város törvényhatósága. Helyeselte azt — egy pár szó kivételével — az ország egész képviselőtestülete.

A közvélemény ilyen erős megnyilatkozását a főrendiház is bizonyára respektálni fogja, ha talán nem is ma, de — holnap már minden bizonynyal. E holnap biztos megérkezése tudatában érdekkel nézünk a főrendiház egyházpolitikai vitáinak eredménye elé.

Egy jogos kivánság.*)

Egy csizmadiának volt két inasa, kik egy ágyban aludtak, és a kiket a gazda — mert a nebulók reggel rendesen elaludtak — ugy keltett fel, hogy az ágyban elöl fekvőnek üstökébe kapva, hatalmasan megrázta. Egyszer az a sokszor megtépázott azt eszelte ki, hogy éjjel, mikor a pajtása már alszik, helyet változtat, hogy elkerülje a reggeli czirógatást. Ugy is tett. Reggel ismét elaludtak és a gazda eljövén őket a rendes módon fölkelteni, ugy okoskodott, hogy most már nem az elölfekvőt fogja kelteni, hanem a hátul fekvő üstökét rázza meg. A gazda ugy tőn, ahogy meggondolta; a szerencsétlen flótás pedig orditva mondá: már látom, hogy sorsát senki sem kerülheti el!

Hasonló helyzetben vagyunk mi, bir. végrehajtók. A magas kormány szivén viseli minden hivatalnoka sorsának javitását, valamint a sorsüldözött fiuval egy ágyban fekvő szerencsésebb bajtárs fölött őrködött a gondviselés; csak a bir. végrehajtó sorsa közönyös előtte. Eszelhetünk ki mi is akár mit, helyzetünk várvavárt javulásától mindig messzebb esünk.

*) A birósági végrehajtók közlönye nyomán szivességből adjuk e czikket. Szerk.

TÁRCZA.

A krinolin.

A kávéházban ülök, természetesen szemben a kassziros leánynyal, kávémat már elfogyasztottam, csigarettára gyujtok és nézem a publikumot.

Egyik sarokban a rendes kártyázó kompánia, másik asztalnál egy jó képü öreg ur sakkozik egy fiatal emberrel, akit mindig megver, mert az minden huzást a kassziros leány szeméből akarja kiolvasni és ez a kép mindennap ugyanaz. Már kezdem unni az egész dolgot. Előveszem az egyik, azután a másik ujságot, végig böngészem, de ez is mind réginek tünik fel előttem. Végre beletörődöm ezekbe a régi unalmas dolgokba és hogy teljes legyen az unatkozás, elkezdtem olvasni divat czikkeket. Egyszerre csak kezd világosodni előttem, szememből kimegy az álom, a mely már erőt kezdett venni rajtam és mohó élvezettel olvasom a legujabb divatot a — krinolint. Mindjárt bele is képzelem ebbe a mindenki előtt gyülöletes ruhába az én legkedvesebb kassziros leányomat. Az lesz ám csak az élvezet nézni, hogyan fog szorongni azon az amugy is szük helyen.

De ez még csak hagyján, hanem künn a sétányon amikor egyik-másik szép hölgy a járkálásban kifáradva, leül pihenni és a terjeszkedési vágyában nem korlátozható krinolin láttatni engedi azokat a pikáns lábikrákat a kellettnél jobban is…

Képzeletemben már látom a legujabb pikáns lapot, a melyet természetesen én fogok szerkeszteni, miután a jelenlegi hasonirányu ugy sem felel meg czéljának.

Rögtön kész az egész terv. A czime lesz „Krinolin,“ a czimképben bemutatok egy lóczán ülő szép hölgyet… Nemde nagyszerü gondolat? meg van az utolsó kép is.

Egy csinos — magától értetődik, hogy krinolint viselő — hölgyet lépten-nyomon követ egy gigerli. Egyszerre csak a hölgy találkozik egy régen nem látott barátnéjával, megörülnek egymásnak, összecsókolóznak és ezen proczedura alatt a krinolin kénytelen hátrafelé kielégiteni terjeszkedési vágyát… A gigerli eleget látott, le van főzve, de azért felemelt fővel megy tovább. Oh! tessék csak mondani, nem-e nagyszerü gondolat ez?

Mig igy tovább füzöm gondolataimat, elérkezik vacsora ideje. A kávéház kissé üresebb, csendesebb lesz és én akkor nem félve a felfedeztetés- és elárulástól, neki fogok a titkos élvezetnek. Mint olyan nősülendő fiatal — pardon — özvegy ember, végig olvasom pontosan a kishirdetések összes házassági ajánlatát, mert valami azt sugja nekem, hogy igy fogom megtalálni azt a bizonyos csinos, fiatal, házias, müvelt és gazdag feleséget.

S mit látnak szemeim…?

Nem akarok hinni önmagamnak, elolvasom másodszor, harmadszor s végre elhiszem, hogy a mit látok, az való.

„Egy müvelt, fiatal, csinos, házias leány negyvenezer forint késspénz hozománynyal, fiatal özvegy emberhez akar feleségül menni, ki a krinolintól nem fél. Nem anonym ajánlatok, „Szerelem“ jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.“

Kissé szeget ütött a fejembe az a krinolin, de elvégre is negyvenezer forint és hozzá egy fiatal, csinos kedvemre való asszonyért érdemes meghozni azt az áldozatot is, söt még a „Krinolin“ czimü lap szerkesztéséről is lemondok. Körül tekintek, nem lát senki, hamarosanföljegyzem a hirdetés számát és a czimét. Fizetek, és megyek egyenesen haza, megirom azt a végzetes levelet, bélyeget rá s szivdobogva szaladok vele a postára.

Most, vagy soha…! Még egy csókot arra az aranyos kis levélkére és aztán eltünik a gyüjtő szekrénybe.

Késő este van, a posta hivatalban már senki sincs, és igy hiába kiáltanék be, hogy itt ne feledjék a levelemet. Teljesen önelégülten fordultam vissza, hogy aludni menjek.

Egyik nap a másik után telt, de a várva várt válasz csak nem jött. Bizonyosan más hasonló gondolkozásu ember is akadt, aki szerencsésebb és talán csinosabb is volt, mint én — gondolám. Később már el is feledtem ezt a dolgot és visszatértem előbbi rendes életmódomhoz. Időközben megösmerkedtem egy helybeli csinos leánynyal, akinek nem volt épen negyvenezer forint hozománya, de nem is kivánt krinolint viselni.

Megtörtént a lakzi, haza jöttünk a nászutról, elteltek a mézes hetek, és meglehetősen benne voltunk már a mézes esztendőkben is, kis leányom megnőtt, s én ismét elértem a nem remélt boldogságot.

A krinolin világ csakugyan megérkezett, de az én kis feleségem épen ugy gyülölte, mint én s ezért nálunk nem is kapott szállást.

Egy napon igen furcsán éreztem magamat és nem tudtam, hogy mi bajom lehet.

A rendesnél korábban hazamentem a hivatalból, mert tudtam, hogy az én aranyos feleségem el fogja találni bajomat és annak az orvosságát is.

A kapunál egy csinos fiatal emberrel találkozom, aki épen akkor jött az én lakásomból. Kezdett felébredni bennem a féltékenység ördöge, mert ez már egészen világos dolog. Ha rendes időben jövök haza, akkor nem találkoztam volna vele; most az egyszer elszámitották magukat. Megcsalva éreztem magamat és megsemmisülve egész boldogságomat. Nem tudtam

Most legutóbb, hogy Pázmándy képviselő ur érdekünkben felszólalt a képviselőházban, az volt rá az igazságügyminiszter ur ő nagyméltósága felelete, hogy csekély ügyforgalmu bíróságoknál megengedi a bir. végrehajtónak díjnokképen való alkalmazását. (Mein Herz, was wünscht du noch mehr!?) Azt válaszolta továbbá, hogy nem tartja czélszerünek a kisebb javadalmazásu állások szaporitását. Végre azzal ütötte el a felszólalást, hogy a végrehajtók helyzetén a díjjak szabályozásával már segitett.

Hogy mi az a díjnokképen való alkalmazás? arról beszélhetnek a Sanyaró Vendelek; beszél maga az állapotuk, ha Sanyaróék hallgatnak is.

Hogy a díjszabályzattal mennyit segitett rajtunk a kegyelmes ur, azt mi tudjuk legjobban, akik énekelhetjük nagybusan hogy:

Multadban nincs öröm,
Jövődben nincs remény!

E két pont legalább szakavatott körökben — nem igényel nagy leczáfolást.

De a harmadik, az már furcsa egy tétel.

Azt mondja a kegyelmes ur, hogy nem akarja szaporitani a kisebb javadalmazásu állásokat. Hiszen, uramfia, az állás megvan, mert itt vagyunk; nem azt, hanem a jövedelmet kellene szaporitani!

De ezuttal nem ezen megokolás leczátolása czélunk.

Mint a czikkünk elején elmondott tréfabeli inasgyerek, mi is valami ujat eszeitünk ki. Vajha ne járnánk ugy vele, mint a kis peches szurokrágó.

Abból indulva ki, hogy ő kegyelmességének igaza van, a mint kell hogy igaza legyen, talán lehetne mégis megélhetésünket egyébként is türhetőbbé tenni.

A bir. végrehajtók helyzetének javitására kinálkozó utak és módok közül csak egyet emlitünk fel.

Tudni való dolog, hogy semmiféle állásu alkalmazott nem fizet annyi birságot, mint amennyit a bir. végrehajtók fizetnek sok mindenféle okból, nem ritkán azonban minden igaz ok nélkül csupán azért, mert Mátyás király meghalt.

Ha már ez igy van, legalább is méltányos volna, ezen birságokat a bir. végrehajtók által élvezhető jótékony czélokra forditani. Lehetne a birságokból pl. oly alapot teremteni, melyből betegség esetén segélyt, vagy oly esetekben, midőn a végrehajtó fegyelmi vizsgálat alá vonatott, felfüggesztetett, de felmentetik s állásába visszahelyeztetik, kárpótlást nyerhesen. És másod-sorban meg lehetne ezzel vetni a sokszor óhajtott nyugdijalapnak is első szerény kezdetét, melyet egyéb hozzájárulások növelhetnének nagyobbra.

A mai kor humánus eszméi befolyása alatt lehetetlen, hogy a nagym. igazságügyi kormány e kivánalom méltányossága elől elzárkozhassék.

Analógia gyanánt szolgálhatnak azon birságpénzek, melyek fegyelmi uton az ügyvédektől és kir. közjegyzőktől hajtatnak be, s amelyeknek jótékony czélra forditásáról az ügyvédi és illetőleg közjegyzői kamara határoz, s mely birságpénzeket mindakét kamara a saját czéljaira szokta forditani.

Nincs segélyre szorultabb helyzetben senki, mint a fizetést nem élvező, nyugdijban nem részesülő, betegség és felfüggesztés esetén nem kereső bir. végrehajtó. Kell tehát, hogy a bir. végrehajtók által fizetett birságpénzek a közös czéluk előmozditására forditassanak.

Az intézmény fennállása — 1872. óta befolyt birságpénzek oly csinos tőkét képviselhetnek, melyből sok beteg, sok ártatlanul üldözött végrehajtónak lehetne orvosságot és kenyeret nyujtani.

Amit a törvény a gazdagabb tagokkal biró ügyvédi és közjegyzői kamaráknak megenged, azt a szegény b. végrehajtóktól sem tagadhatja meg a kormány.

Kérünk kormányintézkedést az iránt, hogy a birságpénzek jövendőben a végrehajtói segélyalapra forditassanak, s az 1872. óta befolyt birságok összege is a maga módja szerint kipuhatoltatván, szintén a segélyalaphoz csatoltassék.

Gondolkozzunk e kérdés felett!

A napokban arról értesültem, hogy egy hét gyermekes özvegy, azon czélból akar Amerikába vándorolni, hogy hét leányának jövőjét ott biztositsa. Azt hiszem, hogy ez az ügy sokkal fontosabb, mint sokan gondolják és teljesen méltó arra, hogy vele ehelyütt foglalkozzam.

Egy hét gyermekes anya készül tehát Amerikába, hogy ott leányainak jövőjét biztositsa! Képzelem, hogy e sorok olvasói között lesznek olyanok, a kik minden behatóbb gondolkodás után azt mondják, hogy az Amerikába készülő anya itthon is megélhetne leányaival, ha más foglalkozásból nem, csupán a kézimunkából is!

Megvallom, én is igy okoskodtam az első pillanatban, de később átláttam, hogy az én okoskodásom nem alapos. Nem alapos pedig azért, mert egy özvegy anya nyolczadmagával a mai nehéz megélhetési viszonyok között, tisztán kézimunkából, tisztességesen meg nem élhet.

Hogy ezen állitásomat igazoljam, szükséges tudni, miszerint a kézimunkával foglalkozó leányoknak tisztességes lakást kell bérelniök, tisztességesen kell öltözködniök. Tessék most elképzelni, hogy 7 leány étkezése, ruházata, a család nagy számának megfelelő lakása mennyibe kerül? De tovább megyek, elismerem, hogy a női kézimunkára ma nagy szüksége van a divat követelményeit mindenben kielégiteni kivánó nőközönségnek. Azonban az is igaz, hogy csaknem minden valamire való házban varrógép zakatol és a legtöbb szüle oda töreksik, hogy leányai a szükséges ruhadarabot maguk tudják maguknak előállitani. Ilyen viszonyok között alig lehetséges, hogy egy hét leánynyal megáldott anya csupán kézimunkából fenntarthassa magát és számos tagból álló családját. Ugy látszik a komoly gondolkodásu és megfontolva cselekvő, de gyermekei jövőjét biztositani kivánó anya sem hiszi, hogy leányai tisztán a kézimunkából megélhetnek, azért szándékszik Amerikába menni.

Nagyon sajnálnám, ha bárki is ezen jóakaratu sorokat az illető család ügyeibe való beavatkozásnak minősitené. Ez eset alkalmából én csupán azon fontos következtetést akarom levonni, hogy igenis hazánkban a nők megélhetése nincs biztos alapra fektetve, hogy nálunk ideje volna olyan mód és eszközről gondoskodni, melylyel a nők megélhetése biztosittatnék.

Nálunk a nő munkaköre nagyon korlátolt. A női tehetség, a törekvés iránt való akarat, a háztartással járó kötelességekhez van csatolva. A nő sorsa legtöbb esetben férjének életmódjától, szorgalmától, vagy hanyagságától függ. A leánynak csak bizonyos dolgok teljesitését engedi meg a szigoruan itélő világ s ha megélhetésének munkálása folytán olyan dologgal foglalkozik, ami a mai világ ferde szokásaival, nézeteivel ellenkezik, kész a gyanusitás, kész a méltatlanul való elitéltetés.

A nő cselekvésének korlátozása nem azt eredményezi, amit sokan hisznek, mert a más viszonyok között megélni nem tudó nő, vagy a nyomorba vész, vagy erényét bocsátja áruba.

Mennyire másként volna a dolog, ha a nőnek is szabad tér nyittatnék az önmivelődésre és szerzett ismereteinek érvényesitésére? A leány akkor nem volna csupán a varróasztalhoz láncolva, hanem tehetsége, ismeretei olyan állásra emelnék, amely megélhetését biztositaná. Nálunk erről hallani sem akarnak. Itt a leánytól csak azt várják, hogy jó anya, jó háziasszony legyen, de nem gondolnak arra, hogy sok leány nem lehet jó háziasszony, mert hozományának csekélysége a pártaviselésre kárhoztatja őt.

Nos, hölgyeim, uraim, csoda-e, ha az ilyen ferde felfogásu viszonyok között a jó családból származó, gyermekeit csak jóra oktató hét leányos anya azon gondolatra jön, hogy elhagyja a boldog Magyarországot, elvándorol a messzeső világrészbe? Oda megy, hol a szorgalmat megfizetik, ahol a semmittevés nem a mások foglalkozásán ragódik untalan, hanem mindenki önmagával és kötelessége teljesitésével van elfoglalva!

A nőneveléről soha nem lehet irni eleget. Olyan kérdés ez, mely untalan foglalkoztatja a felette gondolkodókat. E lapban is többször jelent meg olyan közlemény, ami nagyon megérdemelte volna, hogy vele komolyan foglalkozzanak azok akik hivatva vannak a nők jobb sorsát előmozditani. Én tehát ujból felvetem azt a kérdést, hogy a nőknek alkalmat kell nyujtani az önmivelődésre, szerzett ismereteinek értékesitésére.

Ha az Amerikába készülő hét leányos anya gyermekeit olyan felsőbb tanintézetbe adhatta volna, ahol önálló életpályára készülhettek volna, bizonyára nem vándorolna ki. Avagy azok az elszegényedett családok leányai, fizetéséből élő hivatalnokok özvegyei jutottak volna-e olyan nyomorba, mint jelenben tapasztalható, ha kiképezhették volna magukat olyan pályára, mely megélhetésüket biztosithatja?

Én hiszem, hogy közel van az az idő, amikor a nő munkálhatja önjavát és cselekvési köre nem lesz olyan szük korlátok közé szoritva, mint manapság.

Addig is gondolkozzunk e kérdés felett, mert a 7 leányos anya példáját sokan követhetik.

A hétről.

(A nagy politika. — Páncélos vitézek. — Méltóságos főrendek. — Harcz a politikában. — Szapáry Géza gróf inditványa. — Az ominosus 25, mint bizalmatlanság. — Polgári házasság. — Elkeresztelési rendelet. Eugenio magyarázata. — Mi hir van Kassán.)

Kassa, május 13.

Mintha dohos szagu kripták rég eltemetett teremtéseit látnám kikelni koporsójuk zárai közül és látnám őket engesztelhetetlen gyülölettel harczolni a felfrissült századvégi tavaszias levegő üdesége és az áldásthozó sugarait hintő napvilág szemkápráztató fénye ellen.

Hiábavaló, nevetségesen hiába való ez a szertelen hadakozás; de mintha mégis félteném a nap sugarait és az idő kellemes melegét élvezni akaró közönséges halandókat ettől az ész nélküli kaszabolástól, kik ha esetleg kárt nem akarnak szenvedni, mégis kénytelenek lesznek előbb utóbb visszavonulni rég elhagyott sánczaik mögé.

Olybá tünik fel előttem ez a mai helyzet.

Ez a mai siralmas helyzet, midőn az ujságok özöne s a telegráfok rhytmikus kopogása csupa támadásról beszél, melyeket az igazi liberalizmus erős falai ellen intéznek ott a távol székes főváros ország dolgát intéző köreiből.

Midőn azok a méltóságos nagy jó urak előbukkanva onnan valahonnan Bécsnek tájairól, felöltik a konzervativizmusnak klerikalismussal erősen kisujtásozott attiliáját és megakarják próbálni azt a mesterséget, hogyan kell kormányt buktatni.

És midőn azok a szeretet vallását hirdető méltóságos és excellencziás apostolok, jó üreg főpapok harczot kiabálnak és háborut az oszlopcsarnokos muzeum karminpiros termében.

Harcz és harcz. Pedig ez még csak a kezdet volna, az oktalanul megkezdett kezdet. Milyen lesz akkor a folytatás?

Milyen lesz az igazi hadakozás?

Mikor csapásra csapás, ütésre ütés lesz a válasz.

Kár volna ugyan már előre félni a küzdelem kimenetelétől, kár volna már most félteni a kormányt, de az aggódó félelem már most is azt kérdi: Ugyan szegény magyar nemzet, hát már te annyira jutottál volna, hogy sorsodat nem az érdekeiddel képviselő müvelt középosztály, nem a parlament, hanem az urak, a méltóságos nagy jó urak és a papok intézzék?

És ez az aggodalom rezeg végig az ország széles tájain, amerre csak müvelt, liberálisan gondolkodó magyar ember van, a Kárpátoktól le egészen a Drávaig.

Szegény Magyarország!

E héten kezdték tárgyalni a főrendek a költségvetést s ez szolgált alkalmul Szapáry Géza gróf ő excellencziájának, hogy a vitába belevigye az egyházpolitikát.

Ezt azután megtoldotta még Dessewffy Aurél gróf határozati javaslata, mely az államháztartás rendes menetét lett volna megakadályozandó, eltogadtatása esetén.

Szerencsére van az öreg urakban egy kis csendes vérü mérséklet, mert biz ők már ennyire nem akartak menni.

Nem tagadták meg a budget elfogadását, hanem nagy többséggel rászavaztak a Szapáry gróf inditványára, mely a kormány egyházpolitikáját dorgálja meg feddő hangon, mint a nádpálczás rektor uram valahol Petö-Szinyén a csintalankodó és visitó nebulót.

Itt nézem az előttem fekvő lapokban a leszavazott méltóságos főrendek névlisztáját. Nézem annak a huszonöt szótöbbséges bizalmatlansági szavazatnak gyászpompával kiteritett nagyszerü tényét, és keresem a régmult idők emlékezetembe foglalt eseményei között az analog példát.

Keresem, keresem, de nem találom.

Sem gyarló emlékezetemben, sem egyebütt.

Nem találok arra hasonló esetet, hogy kormány valaha kevesebb, kisebb és ennyire népszerü kivánatos programm hirdetése miatt lett volna kénytelen eltürni egy bizalmatlansági szavazatot, ha nem is megsemmisitő, de kétségkivül kedvlohasztó, lankasztó tényét.

Keresem az okot.

Az ok a polgári házasság, lelkiismereti konfliktus, elkeresztelési rendelet és több semmi.

De hát Uramfia! a polgári házasság meg az ugynevezett elkeresztelési rendelet olyan veszedelmes valami?

Olyan veszedelmes dolog az, ha a válások miatt annyira napirenden levő hithagyások, áttérések demoralizáló hatásának élét akarjuk venni! ha meg akarjuk szüntetni az olyan anomáliákat, melyek mostani házasságjogi eljárásunk folytán oly torz helyzeteket képes szülni, hogy egy törvényes itélettel kihirdetett

Folytatás a mellékleten.

---

hogyan fogok az asszonynyal, azzal a csalfa, ámitó asszonynyal találkozni, de ezért öntudatlanul mentem tovább. Az ajtónál hangos beszéd üti meg a fülemet. Hallgatózni kezdtem, de tisztán nem értettem mindent, csak egyes szavakat··· „csak azért is meg fogjuk mutatni neki, hogy mi a tisztesség··· látod, ilyen anyát hozott volna neked···“ stb. Most már szemrehányást tettem magamnak, amiért gondolatban is gyanusitani mertem azt a jó asszonyt, de már bántott a kiváncsiság, megtudni a történteket.

Beléptem, feleségem a szokottnál nagyobb szivélyességgel fogad, leányom arczáról szintén valami titkos gyönyör látszott.

Egyszer csak elkezdi az asszony:

— Apjok! nem találkoztál egy fiatal emberrel, a ki innen ment ki?

— De igen, én már féltékeny is kezdtem lenni···

— Tudod ki volt az és miért járt itt?

— Épen arra vagyok kiváncsi···

— Sneider bécsi czégnek az ügynöke···

— De mit keres egy bécsi női szabó ügynöke nálunk, hiszen te helyben készitteted minden ruhádat···?

— Oh kedvesem, ez egészen más ügyben jár, a legujabb divatot akarja mentől előbb általánossá tenni, igen jutányosan számit mindent.

Kezdett a fejem szédülni, eszembe jutott az általam tervezett „Krinolin“ czimü lap és ekkor határozott, de meglehetős gunyos hangon kezdtem beszélni.

— És te — reménylem — nem utasitottad el üres kézzel? Nem volt időm tovább folytatni, mert az asszony belevágott egész egy oktávval magasabban.

— Csak nem akarod, hogy mi egészen elmaradjunk a világtól?

— Vegyétek tudomásul, hogy a mely napon az utálatos ruhadarab belép az én házamba, azon nap én örökre kilépek — vágtam oda mérgesen.

De az asszony csak nem engedett, hanem élő vesz egy darabka papirost és jó gunyosan elém tartja ezen szavakkal:

— Nem ismered ezt a kis hirdetést?

Láttam már ebből, hogy honnan fu a szél, hogy ki volt az a csinos stb. leány, de még nem voltam legyözve. Még mielőtt szóhoz juthattam volna, elő vesz a feleség egy illatos levélkét és oda tartja azt is elém.

— Bizonyosan ezt ismered?

Szemem elsötétült, nem láttam egyebet, csak a saját aláirásom. Nem jött egyetlen mentő gondolatom, pedig éreztem, hogy most legjobb lesz eltünni hazulról, csak tudnám kivágni magamat. Az asszony pedig a leánynyal együtt ezalatt harczra készen állott és gyors tüzet kezdett adni.

— Ez tehát a férfi szeretete? Negyvenezer forint hozomány mellett láttad volna a krinolint is, nekünk pedig megtiltod!?

Végre megjött a mentő csónak.

— Dehogy tiltom, sőt épen örülök és szaladok azután az ügynök után, hogy nekem is küldjön még kettőt···!

Ezzel kirohantam, az ajtónál neki mentem a cselédnek s levertem kezéből az uzsonnára már behozandó kávét.

Iszonyu zaj, csörömpölés··· Kinyitom a szemeimet és látom, hogy a szobaleány a czipőmet ejtette csak el és hogy álom volt az egész. Megkönnyebbülve sohajtok fel, de azért ugy gondolom, hogy mégis jó lenne egy takaros feleség, ha mindjárt krinolinban is.

Veress Sándor.

E szavak után egy mellékuton Komlóssy és Paula tüntek elő. De legott visszafordultak, midőn a szerelmes párt megpillantották.

— Nem akarunk velök találkozni, — mondá Paula. — Forduljunk jobbra, ott háborítatlanul maradunk, ön az Alfonzzali levelezését emlitette.

— Tudom, hogy ámbár ön bünrészes, de nem bünös — válaszolt Komlóssy. — Még ma reggel el akartam utazni, de eme körülmény megváltoztatta szándékomat. Szabad még egyszer ismételnem, hogy szeretem.

— A virágnak megtiltani nem lehet, önnek se tilthatom meg — felelé Paula. — Ha elhatároztam, hogy Köpecziné asszony leszek, ugy azt müvészetének köszönheti, mert szeretem a festészetet, a sportot. Ha ön nem volna müvész, sportsman, nem mennék önhöz.

Komlóssy roppant zavarban volt. Oly közel vala a kikötőhöz és hajótörést szenvedett. Müvészt kiván férjül, ez roppant bajos helyzet.

— Nem vagyok festő nagysád, — vallá meg végre — soha se is voltam, de meg fogom tanulni. Az igaz, hogy kezdetben szörnyü torzképeket fogok mázolni, de mit se tesz, az ember szerelemből mindenre képes. Van továbbá még egy körülmény, amit talán nem fog oly szigoruan megitélni. Nevem nem Köpeczi, hanem Komlóssy. Atyám igazságügyiminiszteri tanácsos.

A boldogtalan szerelmes e gyónás alatt oly siralmas arczot vágott, hogy Paulánál komolyabb leány se tudta volna a nevetést elfojtani.

— Legyen nyugodt, — mondá — mindent tudtam, csak egy kissé meg akartam büntetni. Itt a kezem, öné vagyok. Beszéljen Baróthy orsz. képviselővel, ki nagybátyám és gyámom.

Ezalatt Baróthy is visszatért Derecskeinével. Örömmel vette a hirt, hogy a párbaj nem történt meg és legott elküldte a kertészt a rendőrkapitányhoz jelenteni, hogy az ügy ki van egyenlitve.

Derecskeiné megérkezése nagy örömet idézett elő a teremben.

Alfonz anyja karjába borult, megcsókolta és bemutatta Rózsikát, mint menyasszonyát.

Rózsának el kelle beszélnie, miként történt az egész, hogy az ügy oly szerencsésen végződött. Elmondta, hogy mily kinok gyötörték, midőn a kocsiban ült és a kocsist gyorsabb hajtásra sürgette; továbbá miként érkezett a párbaj színhelyére, miként intett zsebkendőjével még távolról a párbajozóknak, miként tisztult a helyzet, mire Alfonz és bátyja kibékültek, s végre a müvész kezét kérte, mit ő szerelmétől áthatva, szivesen nyujtott neki.

— Szörnyen összekuszált história volt, — jegyzé meg az örnagy.

Derecskeiné elbeszélte fiának és a jelenlevőknek a szerencsés véletlent, mely által a képviselőben sógorára ismert. Azután fiát sógorához vezeté, ki azt, mint rokonát szivélyesen üdvözölte.

— Köpeczi tanár ur, rövid kihallgatást kér — jelenté a szolga.

Baróthy engedelmet kért a vendégektől és kiment a terembe.

— Mi az ördög, — mondá Köpeczit megpillantva, — ön van itt Komlóssy ur, még pedig nő társaságban? Nekem azt jelentették, hogy barátja Köpeczi kiván velem beszélni. Mit jelent ez?

— Köpeczinek is van kérése hozzád, papa — mondá Adél.

— Dologra, — szólt az apa — Mit kiván?

— A szép üszvegy kezét kérem öntől, — felelé Köpeczi.

— Mit? — szólt Brükner meglepetve — ön akarná.

— Az özvegyet elvenni, — felelé Köpeczi.

— Tudja ez az özvegység csak koholt dolog Komlóssy ur, — mondá Baróthy — nem mondta el önnek az összefüggést?

— U mindent tud, papa — mondá Adél pajkos nevetéssel. — Köpeczi ur mindenről értesülve van és tudja, hogy Baróthy képviselő leányának kezét kéri.

— Köpeczi? — ismétlé Baróthy. — Mi köze Köpeczinek ahhoz, ha Komlóssy téged nőül akar venni?

— Megkell vallanom, képviselő ur, — véve át a szót Köpeczi, — hogy én az előményeket bocsátottam csak előre, miután az nekem mintegy mentségül szolgál. Az ön leánya és unokahuga szerepet cseréltek, én és barátom ugyanazt tettük. Van szerencsém magamat mint Köpeczi Bócz József tanárt, festőt, sportsmant bemutatni.

— Hisz ez meglepő rámnézve, — mondá Baróthy — ön akar vőm lenni? Szereti önt a leány és van önnek módja, hogy eltarthatja?

— Vagyonom — felelé Köpeczi — székelyföldi birtokommal együtt huszezer forintra rug, azonkivül mint tanár és festő is keresek valamit, ugy hogy kettőnket és ha Isten ugy akarja még néhány Köpeczi csemetéket is eltarthatok. Hogy leánya szeret azt kiolvashatja szeméből, másként nem állna itt.

— Nem mondok „nem"-et, — szólt a képviselő Köpeczinek kezét nyujtva. — Megvallom, hogy hangulatát kipuhatoljuk. Tisztelt nagybácsi, mi szeretjük egymást és kérjük áldását.

— Második szám, — mondá Baróthy. — Ugy látszik nálam jelenleg házassági közvetitő intézet van, — folytatá Komlóssyhoz fordulva. — Mit fog édes atyja mondani, hogy utasitásait oly rosszul teljesitette? Irok neki és kikérem véleményét. Aztán majd meglátjuk.

Paula és Komlóssy köszönni akartak, de a képviselő röviden végzett.

— Előbb legyetek egymáséi, aztán köszönjetek. Most pedig távozzatok, szerelmes népség!

Addig dörmögött magában, mig egyedül maradt. Baróthy könnyebülve sohajtott fel. Ez meleg napvolt.

A párbaj-esete, a megtalált sogornő, az uj unokaöcscs, leánya eljegyzése, unokahugáé szintén; megboldogult felesége növérének megérkezése. Ez a képviselőnek kissé sok volt a jóból.

— Kiván még valaki tőlem valamit? — kérdé, midőn a nagy terembe lépett, hol ezalatt Berta sógornője is vigan tereferélt. Kivánom, hogy most minden kérelem adassék elő, mert később nem lehet velem beszélni.

— Kérem mutassa be a társaságnak — kérte Derecskeiné!

Baróthy teljesité kivánságát.

— Ime uj sógornőm — mondá. Nagynéném leányom — szólt Adél felé. — Es itt még egy kis meglepetés. Üdvözöld Alfonzt, mint unokabátyádat, nekem öcsém.

— És én nuga vagyok — mondá Rózsika.

— Én is a rokonsághoz tartozom, — jegyzé meg Rózsa bátyja.

— És én vagyok a leendő vő, — szólalt meg Köpeczi.

— Én pedig gyámság és papucs alá kerülök, — mondá Komlóssy.

— Én utolsó lehelletemig szerető sógornőd maradok, — szólt Berta.

— Patvarban — válaszolt Baróthy. — Én pedig egy régi és uj atyafisággal jól berendezett raktárnak vagyok birtokosa.

— Hogy a raktár teljes legyen, — mondá az örnagy — számitson engem is hozzá. Berta és én szeretjük egymást. Hisz ismeri a példabeszédet a régi szerelemről! Nemsokára négy menyegző lesz és ehhez a mi Alfonz barátunk fog muzsikálni.

Szerkesztől üzenetek.

Jenő. Abauj-Szántó. Ön azt irja, hogy „nagyon k é n y e l m e s n e k és kellemesnek találná" lapunkkal az összeköttetést. Sajnos, hogy mi nem lehetünk önnel egy véleményen, mert beküldött verse egy fabatkát sem ér. Ha a mással táncoló hütlen leányzót, vagy pedig táncztanitóját, aki nem tanitotta meg jól táncolni, à la Hazafi-Veray verses „megrövási kalandban" akarja részesiteni, jobb lesz ha azt a mi közvetitésünk nélkül minden nyilvánosság kizárásával fogja akarni megcselekedni. Egyébként, ha ujabb kedve kerekednék a Pegazus hátán nyargalászni, szives tudomás vétel végett közöljük önnel, hogy ez igét „álltam" nem egy l-lél irják, miként ön, és hogy a poéták a versesorokat nagy betüvel szokták kezdeni.

K. B. Budapest. Hozzánk származtatott verse még nagyon messze áll attól a szinvonaltól, melyet mi közleményeink megválasztásánál szem előtt szoktunk tartani s ép ezért nem is közöljük. Azonban az első négy strófa technikai korrektsége sejtenünk engedi, hogy ön még v a l a h a közölhetőt is fog irni. Most még kétségkivül nagyon fiatal ember hozzá. Mához egy évre ismét szivesen mondunk véleményt valamelyik ujabb költeményéről. A mit addig ir, azt tegye fiókjába vagy tépje össze.

Többeknek: A problémák megfejtései mai lapunkból kiszorultak. Jövőre közöljük.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

HIRDETÉSEK.

A Lajos-forrás vize csodaerejü gyógyhatással bir különösen csúzos és köszvényes bántalmaknál.

A kassai LAJOS-gyógyfürdő
megnyitása
vasárnap május hó 14-én
Rácz Jani zenekarának közreműködése mellett.

A „Lajos-forrás" kénes-ásványvize orvosi szakvélemény szerint kitünő gyógyhatásu **bőrbetegségeknél, a gége s légcsövek idült hurutjainál, csúznál, csúzos daganatoknál és idült köszvénynél, továbbá álommérgezésnél, meggyökeredzett bujakórnál és vérkeringési bajoknál.** Borral használva kellemesen üditő italul szolgál és jobb mint a nagyhirü „Parádi viz". a fürdővendéglőben **díjtalanul** szolgáltatik ki, a forrásnál palaczkokba **literenként 3 krért** töltetik.

Társaskocsi naponként közlekedik a Lajos-forráshoz, **személydij csak 10 krajczár.** Indulási hely a főutcza, a kis sétatér alsó végén, indulás: **d. e. 7 és ½10 órakor, d. u. 2, ½4, 5 és ½8 órakor; a fürdőből: d. e. ½9 és 11, d. u. ¾3, ¼5, ½7 és 8 órakor.**

A kassa-oderbergi vasut vonatai a fürdő mellett, Tihany nevü őrháznál megállanak; indulás Kassáról 6.35 reggel, 4.10 délután, 9.00 este.

Fürdőbérlet 12 fürdőre 3 frt, fürdőruhával 4 frt, egyes fürdők ára 30 kr., fürdőruhával 40 kr.

A teljesen berendezett lakószobák ára havonként 12 és 15 forint.

A fürdő-vendéglőben kitünő hamisitatlan bor, mindég friss sör és legjobb minő ségü ételek szolgáltatnak ki. 150 1—6

Vizének hatásos gyógyereje folytán gyógyfürdő elnevezését a nagymélt. m. kir. belügyminisztériumtól nyerte.

A fürdők készitéséhez kizárólag a Lajos-forrás ásványvize használtatik.

A fürdők reggeli 5 órától — este 8 óráig a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Dvihally Emil
okleveles szobrász
Kassán, Ferencz város, Gátsor I. sz.

Ajánlja magát a t. épitész, épitőmester és épittető urak figyelmébe köz- és magánépületeken eszközlendő **épitményi szobrász munkák,** nemkülönben minden a szobrászati szakmába vágó munka izléses, pontos és kifogástalan elkészitésére. 149 1—3

Bead. 1893. évi márczius hó 3-ik napján.

916. sz. Tk. 1893. 147—1

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzéteszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Lencsés István ellenében fenálló 88 frt 23 kr. s járulékai iránti követelés, továbbá ifj. Hammersberg László csatlakozott végrehajtatónak 132 frt 96 kr. s jár. iránti követelése kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedőnek a hernádbüdi 45. sz. tjkvben foglalt:

1. A I. 66. hr. és 34. öi sz. ház udvar és kertjére 249 frtban;

2. A + 289. uj. 316. r. hr. sz. dézsmás szőlőjére 136 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Hernád-Büd község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi augusztus hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 24 frt 90 kr., ad. 2. 13 frt 60 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi április hó 2-án.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1893. évi márczius hó 28-án.

874. sz. tk. 1893. 145—1

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint s m. kir. kincstár végrehajtatónak Czukó József ellenében fenálló 97 frt 71 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedőnek a hejczei 34. sz. tjkvben foglalt:

1. A I. 42. hrj. és 42. öi sz. ház, udvar és kertjére és 2—8. sorsz. a. foglalt ⅔ urbéri külteltkére 1026 frtban;

2. A + 1113. hrj. dézsmás szőlőjére 180 frtban;
3. A + 1182. hrj. sz. dézsmás szőlőjére 154 frtban;
4. A + 1192. hrj. sz. dézsmás szőlőjére 12 frtban;
5. A + 1460. hrj. sz. dézsmás szőlőjére 126 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak **Hejcze** község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi augusztus hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad 1. 102 frt 60 kr., ad 2. 18 frt, ad 3. 15 frt 40 kr., ad 4. 1 frt 20 kr., ad 5. 12 frt 60 kr készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi április hó 4 én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1893. évi április hó 13-án. 146—1

1082. szám. tk. 1893.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Csaba Józsefné Kerekes Mária, Kerekes Anna és Kerekes Borbála ellenében fenálló 68 frt 56½ kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedőknek a bodóköujfalusi 75. sz. tjkvben:

1. A I. 75. hr. és 53. öi sz. a. foglalt ház, udvar és kertből, 1025. hr. sz. a. foglalt közös legelőből és 1026. hr. sz. a. foglalt közös erdőből illető földtér haszonélvezet és felülépitményre 175 frtban;

2. Az A + 898. hr. sz. a. foglalt szőlőből a kövecsesen ugyanazokat illető földtér haszonélvezet és felülépitményre 140 frtban megállapitott kikiáltási árban elrendeltetvén, annak Bodóköujfalu község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi augusztus hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt ad 1. 17 frt 50 kr., ad. 2. 14 frtot készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letéthe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi április hó 16-án.

Dr. Kalocsay Kálmán,
kir. aljárásbiró.

Ügynökséget
nyerhet előnyös feltételek mellett megbizható egyén első rangu hazai gépgyárnál. Ajánlatok: 148 1—2
első magyar gépgyár részvénytársulat Budapest.

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** | Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

135—28

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés céljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megtekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomanok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a tisztelendő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte leány- és **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb meghizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a lentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 25—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere **28, 30, 32, 36, 40 kr.**
siller borok „ **24, 26, 28, 30 kr.**
vörös borok „ **30, 34, 36, 40 kr.**

(regál-adóval együtt) 124—6

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendeléseknél a regáladó levonásba hozatik.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

10707. szám. 144—1

Hirdetmény.*)

Értesitjük a t. utazó közönséget, miszerint a kassai menetjegyirodánk müködése f. évi április hó 1-én megszünt.

Figyelmeztetjük egyuttal a t. utazó közönséget, hogy csoportositott füzetjegyek ezentul a budapesti menetjegy-irodánál rendelhetők meg.

Miskolcz, 1893 évi május hó.

Az üzletvezetőség.

*) Utánnyomás nem díjaztatik.

Tenyészkosok.

20 db. flatal, jól kifejlett, félvér rambouilet **tenyészkos eladó Uporban** (vasuti állomás) **gróf Szécsényi Sándor és társai** Zemplén megyei juhászatában. **A kosok csak május végéig láthatók gyapjuban.** A major 3 percznyire van a vasuti állomástól. Felvilágositással szivesen szolgál bármely kérdésre

134 4—6 **az uradalmi tisztség.**

Egy könyvelő

a ki az üzleti könyvezés minden ágában gyakorlott és a pénztár-kezelésben jártassággal bir, 1500—2000 frt óvadékkal azonnal felvétetik. Feltételek és a hely, a hol ez állás betöltendő, a Kassai Szemle kiadóhivatalában megtudható.

142 2—3

Alsó-Kéked gyógyfürdő

megnyitás május 14-én.

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására adni, hogy az alsó-kékedi gyógyfürdő

vendéglőjét

bérbe vettem és azt a legujabban berendezve, a fürdővel egyidejüleg megnyitottam. Konyhám magyar zamatu ételekkel és pinczém tiszta természetes italokkal szolgál tisztelt vendégeimnek a nap minden részeiben pontos és olcsó kiszolgálat mellett.

Szép fekvésü gyógyfürdönk látogatását kérve, vagyok tisztelettel

143 1—2 **Hammornyik Károly,** fürdő-vendéglős.

Egy üveg márcziusi sör 12 kr.

A kassai LEPESCH és FIA

SÖRGYÁR

palaczksörének eladása:

RUSZINKÓ ANTAL

füszerüzletében **Kassán, főutcza 60. szám alatt,** LEPESCH ház.

137 3—3 **Egy üveg márcziusi sör 12 kr.**

Kocsik és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | Legkitünőbb gyártmányok

Butorkelmék és szőnyegek

Nagyszerü választék | Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Kókus szőnyeg és lábtörlők

70 22—30

Legolcsóbb szabott árak

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

valás után az egyik fél a másikra nézve marad a törvényes hitvestárs, mig emez szabadon nősülhet, avagy mehet férjhez akép, hogy törvényesen létező bigamiát követ el!

Kérem ezeket az állapotokat megtürni jogállamban tovább már nem lehet.

Ez nem érinti a hitelveket, sőt inkább a vallásosságot istápolja, ez nem érinti a házasságnak a katolikusok, de különösen püspökeik álf... hangoztatott szentségi jellegét, mert hisz a kánonjog szerint is nem a pap köti a házasságot, hanem a felek maguk s a pap csak az egyház tanujaként annak áldását adja a frázis szerint „égben“ szankcionált házassághoz.

Hát az a szerencsétlen elkeresztelési rendelet? Ez kérem hatásában érdekes pszihologiai jelenség, semmi egyéb.

Hogy miért? ezt a megfigyelő nagyon is észrevette, legalább észrevehette.

Mert hisz ez a kérdéses rendelet csak egy törvény végrehajtásáról intézkedik, mely törvénynek ennekelőtte maguk a püspökök csak segitettek érvényt szerezni, anélkül, hogy lelkiismereti konfliktusba kerültek volna miatta.

A rendelet kibocsátása azonban nem tetszett a primásnak. Kezdett nem tetszeni egy más püspöknek, majd egy harmadiknak.

És egy érdekes pszihologiai jelenség folytán az infekcziózus betegségek rohamos terjedésével terjedt a nem tetszés és a lelkiismereti konfliktus felvetése.

Nem akarom ezt szemrehányásképen mondani, csak ép igy mellesleg kivántam konstatálni karczolatom folyamán.

Valamint azon sem akarok itt tünödni, hogy vajjon Hornig báró a veszprémi püspök, a kérdéses rendelet megfogalmazója pap létére hogyan cselekedhetett volna még a felsőbbség rendeletére is lelkiismerete ellen és a többi egyhaziak, kik rendeletekkel és tettükkel mindenkor a kifogásolt törvény szellemében cselekedtek.

Most már csak várjuk a dolgok folyását.

Várjuk a most intonált harcznak kimenetelét. Várjuk a megoldást.

És bizunk a szabad, liberális szellem győzelmében.

A viszonyok komolyak, olyannyira, hogy a netalán beállható kedvezőtlen esélyek, a liberalizmusnak ez irányu müködését hosszu időkre képesek volnának megbénitani, lehetetlenné tenni.

Ezt pedig nem kivánja sem a kormánypárt, sem az ellenzék.

És ez tette kötelességünkké, hogy e komoly dolgokról szólván, még a karczolatban is komolyan irjunk.

Ez azonban ki nem zárja azt, hogy ide ne igtassuk Eugenio barátunknak a polgári házasságról mondott következő filozofeimáját, melyet a lukai kisbiró okulására mondott:

— Hát tudják-e kigyelmetek — szólt vala Eugenio — mért mondják a katolikus papok azt, hogy nem kell polgári házasság.

Ugy-e nem? Nem! hát megmondom.

Hát csak azért, mert a papok ugy gondolkoznak, hogy minek csináljuk meg azoknak a gyatra czibileknek az ő házasságukat. Csinálják ők maguk, ha birják. Hát tudják kigyelmek, ők most azt akarják, hogy ne birják megcsinálni, hogy ne legyen csak polgári házasság, hanem ha már a polgárit csináljuk, hát legyen papi is.

És most hire jár, hogy a kisbiró inditványára Luka község legközelebb kérvénynyel fog járulni a képviselőház elé, melyben a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslatok kiegészitését kéri egy uj javaslattal, mely a papi házasságról szóljon. Ettől remélvén a polgári házasság sikerét a förendeknél.

Ha nem hiszik, tessék az illetékes helyeken megkérdezni.

* * *

Az idők változó szeszélye az összes nevezetesebb események szinterévé mostanában a székes fővárost tevé.

Kassa városával jelenleg némileg mostohán bánt.

A mi pedig az időjárást illeti az elég kielégitő volt nehány napon át olyannyira, hogy a szokásos kifakadások helyett az áldozó csütörtöki jobbparti korzó bakakáplár sétálói e szavakkal csatlakoztak Juliájukhoz:

— Jaj de fene meleg van.

Egyebet aligha köszönünk az idők változó szeszélyének.

Még a szerdára hirdetett Széchenyi-ligeti tér zene is elmaradt, amely pedig hivatva lett volna a szórakozni kivánó publikumnak várakozással felcsigázott idegeit egy kis müélvezetben részeaiteni.

Szép nagy közönség verődött is össze a liget fakadásnak indult fasorai közé, de a zene, a mit annyira vártak, az elmaradt.

A kik ott voltak, jóllehet nem hallottak zenét, mégis azzal a meggyőződéssel távoztak a ligetből, hogy a zene nélkül is nagyon kellemes séta és pihenés esik a Hernád árok csobogó hangjainak partjánál elterülő liget üde fái alatt, kivált ha oly szép hölgyközönség van ott egybegyülve, mint szerdán és majd a következő napon: csütörtökön.

Csütörtökön már zene is játszott a kioszkban.

És a közönségnek az a része, amely a Bárány-kára való kirándulás helyett inkább a Széchényi ligetbe jött, hálás hallgatója is volt a zenének. A két krajczáros Feldmann Herman féle lóczák mind el voltak foglalva. Helyet alig lehetett kapni. Sokan állva hallgatták a zenét és gyönyörködtek a sétálókban.

Bizonyára azzal az édes ohajtással távoztak sokan: térzenék szezónja jöjjön el a te országod!

Lorgnet.

Sürgönyök.

Budapest, május 13. (Ered. sürg.) A parlament mai ülésében báró Bánffy Dezső elnök előterjeszti a honvéd-szobor teleplezésére a parlamentnek megküldött meghivást és inditványozza, hogy a ház az elnök vezetése mellett küldöttségileg vegyen részt az ünnepen és koszorut tegyen le a szobor talapzatára. (Általános helyeslés.) Meszlényi inditványozza, hogy a ház testületileg hivatalosan jelenjen meg és az elnök által vezetve tegye le a nemzet koszoruját a szoborra; továbbá, a ház elvárja a kormánytól, hogy az ünnepségen hivatalosan vesz részt és végre, hogy a honvédség is kivonuljon. Hosszabb élénk vita után a ház az elnök inditványát fogadta el. E mellett szavazott a szabadelvü, nemzeti és Ugron-párt, a függetlenségi pártból számosan, köztük Eötvös Károly, Helfy Ignácz, Károlyi Gábor gróf. — A ház ezután a sommás eljárás részletes tárgyalását folytatta.

—

Eötvös Károly tehát mereven követte elfoglalt álláspontját, a mely miatt pártja a klubban leszavazta, és igy Eötvös lemondása a függetlenségi párt elnökségéről bevégzett tény, de tény az is, hogy a függetlenségi párt ezzel erős verembe esett, a melyből épségesen aligha szabadul ki.

Ujdonságok.

Bubics püspök akadémiai tagsága. Megyénk nagynevü tudós püspökét: Bubics Zsigmondot a magyar tudományos akadémia második osztálya, mely a filozófiát müveli, f. hó 9-én kedden tartott tagválasztó gyülésén 35 szóval 8 ellenében, tehát abszolut többséggel levelező tagjául választotta. A választás ugyan még nem végleges, mert eredménye még a plénum elé terjesztendő, de azért több mint bizonyos, hogy püspökünk a mai nagy gyülés szavazatát is meg fogja kapni.

Az Archaeologiai értesitő f. évi április füzetében Myskovszky Viktor, akadémiai tag „A szmrecsányi templom és menyezetének festményei“ czimmel Liptómegye e 14. századbeli templomát irja le szakszerüen és élvezetesen; kiváló érdeküek a rajzban ismertetett menyezeti festmények. Ugyane füzetben Mihalik József „Egy lőcsei 17. századbeli kelyhet“ ösmertet irásban és képben; ez utóbbiakat Kövér János festőművész rajzolta. A kehely a kassai ev. luth. egyház tulajdona s magyar motivumu alakjai, valamint Lőcse város hitelesitő jegye, a ketlőskereszt bizonyitják hazai származását.

Látogatás. Péchy Zsigmond főispán Münster Tivadar kir. tanácsos és polgármester kiséretében f. hó 12-én délben meglátogatta a helybeli szegények és árvák házát, mely alkalommal a tapasztalt rend és tisztaság fölött megelégedését fejezte ki. A főispán ugyanakkor az intézeti étkezést is megtekintette s a legnagyobb megelégedéssel távozott.

Egyházpolitika. Abauj-Tornavármegye e hó 24-én közgyülést tart, a melynek kétségkivül legérdekesebb tárgya lesz a kormány egyházpolitikájának ügye, a mely ellen erősen készülnek a konzervativ elemek, a kik remélik, hogy a förendiház huszonötje után a hangulatot könnyü lesz egy kis bizalmatlansági vótumig felsrófolni.

Személyi hirek. Mártonfy Márton országos felügyelője az iparoktatásnak szerdán Kassára érkezett és itt a iparisколákat megtekintette. Itteni barátai és ismerősei a multból, ez alkalmat felhasználva, tiszteletére lakomát rendeztek, a melyen az immár országos nevü tanárférfiut számos toasztban tüntették ki. — Mikoletzky Ferencz katonai főszámtanácsos, a ki társadalmi köreinknek családjával együtt egyik diszes tagja volt, állásában előléptetve, e napokban hagyta el városunkat, hogy Bécsbe uj otthonába költözzék. — Dr. Csiszárik János egyházmegyénk papja az udvari káplán diszes czimmel lett kitüntetve.

A budai honvéd szobornak május hó 21-én leendő leleplezési ünnepségére a vármegye Fábián János alispán vezetése mellett küldöttségileg vesz részt. E tárgyban, az alispán sürgös körlevelet bocsátott a bizottsági tagokhoz, a melyben jelzi: Miután nincs lehetőség arra, hogy a vármegye közgyülése megfelelő időben hozhasson határozatot, másrészről ismerve a vármegye közönségének szellemét és érzelmét, a közgyülés utólagos jóváhagyásának reményében eme meghivót azon czélból közlöm a bizottsági tag urakkal, hogy alkalmat nyujtsak arra, miképen azok, kik e nemzeti ünnepélyen a vármegye nevében részt venni óhajtanának — vágyaikat elérhessék. Felkérem tehát a bizottsági tag urat, hogy részvételi szándékát velem legkésőbb folyó hó 17-ig bezárólag tudatni sziveskedjék, kiküldésem azonban az, hogy a leleplezési ünnepély diszre és a képviselet előkelő voltához mérten a küldöttségbe vállalkozó urak csakis magyar diszöltözetben vehetnek részt. A megalakulandó küldöttséget az ünnepélyre személyesen fogom vezetni. — Eddig már számosan jelentkeztek.

Az abauj-kassai honvédegylet május hó 11-én tartotta választmányi ülését a tagok nagy részvéte mellett, melynek tárgyát a május 21-én Budapesten megtartandó szobor leleplezési ünnepély képezte, Comáromi László kir. tanácsos elnöklete alatt. Az ünnepélyre kiküldetett: Comáromi László, Comáromi István, Sikorszky Dániel, Glasser Mór, Seregdy Antal, Bercsényi József, Pintér Emil, Segiczki András, id. Novelly Sándor, Gurdélyi Endre, Zsarnay Pál Wodianer Márton és az egylet jegyzője Korponay Mihály.

A vármegye e hó 24-én rendkivüli közgyülést tart, melynek főbb tárgyai:

1. Az időközi eseményekre vonatkozó alispáni jelentés.

2. Honvédelmi miniszteri leirat a Ludovika akadémiában megüresedő két alapitványi helynek választás utjáni betöltése. — Pályázati kérvények beadattak Hunyor László, Michnay Lajos, Nikházy László és Zábráczky Ferencz szülőik által.

3. Budapest fő- és székváros és Zemplénvármegye törvényhatóságainak átirata a kormány egyházpolitikai programmjának támogatása iránt.

4. Belügyminiszteri leirat, mely szerint a vármegye évi javadalma 6900 frttal felemeltetett a tiszti, segéd és kezelő személyzet járandóságainak emelésére, s ezzel kapcsolatban küldöttségi munkálat a pótjavadalom felhasználásával és a vármegyei szervezési szabályrendelet átdolgozásáról.

5. Az ezredéves kiállitás kérdésében érkezett kereskedelemügy miniszteri leirat és ezzel kapcsolatban alispáni előterjesztés.

6. A fő- és alispáni hivatalos helyiségek tervbe vett kicserélése iránti alispáni előterjesztés.

7. Veszprém vármegyének a veszprémi, Torda-Aranyos vármegyének az ó-létai és Fogaras vármegyének a szózóra i tüzkárosultak segélyezésére, illetve könyöradományok gyüjtésének engedélyezése iránt.

8. Váczy József és Berzeviczy Gyula szolgabiráknak kérvényei, melyben márczius hóra esedékes tisztiilletményeik kipótlása iránt kérvényeznek.

9. Szina község képviselő testületének felterjesztése beltelek vásárlás és jegyzői lak épitése tárgyában hozott határozatának megerősitése iránt.

Nátafalussy Kornél, a nagyváradi tankerület kir. főigazgatója április 10-ike óta tartó körutjában e hó 5-én Fehértemplomra érkezett az állami főgimnázium megvizsgálására. Négy napon át tartózkodott ott s minden osztályt kétszer is meglátogatott. A tanulók előhaladásával — nemzetiségi viszonyok között nagy szolgálatot tevő főgimnáziumban — általában meg volt elégedve. Mégis lelkökre kötötte a tanulóknak édes hazánk nyelvének szorgalmas ápolását s a tanárokat kérte, hogy nemes missziójuk betöltésében fáradhatlanok legyenek. Az iskola-épületre nézve a főigazgató is kivánatosnak jelentette ki, hogy helyébe az állam minélelőbb egy, a kivánalmaknak megfelelő épületet emeljen. A főigazgató e minőségében most első alkalommal volt körutón s a hol csak megfordult, mindenütt a legjobb benyomást keltette; finom modorával, képzettségével a tanárok tiszta vonzalmát szerezte meg magának.

Kinevezés. Az elárvult kassai ügyészi állás végre betöltetett. Felséges királyunk e diszes helyre Kiss János pozsonyi ügyészségi alügyészt nevezte ki.

A városok és faluk magyar neve. Tavaly indult meg a fővárosi „Magyar-egyesület“ kezdeményezésére az a dicséretre méltó mozgalom, mely az idegen nyelvü, különösen a német hazai sajtóban elterjedt német hangzásu magyar helynevek kiirtását czélozta. Akkor Jankó János dr. a magyar földrajzi társaság titkára felkérte az összes hazai német lapokat, hogy a magyar helyneveket magyarul irják, megtartván egy ideig (zárjelközt) az idegen elnevezést is. — De a barátsá os felkérés eredménye nem volt tartós, mert hazai német lapjaink közül, azok is, a melyek eleinte hajlottak a jó szóra, mihamar visszatértek a régi rosz ösvényre. A földrajzi társaság keddi ülésén ujból szóba került a dolog és báró Nopcsa Elek orsz. képviselő inditványára elhatározták, hogy a társaság ujra, egész határozottsággal fel fogja szólitani levél utján a német sajtót a hivatalos magyar elnevezések használatára olykép, hogy átmenetileg zárójelben a szokásos német nevek is kitétessenek, a magyar sajtót pedig az ügy hathatós támogatására fogják felkérni. Ez a dolog bennünket kassaiakat is közelebbről érdekel, amennyiben falaink közt két német lap jelenik meg, melyekre e figyelmeztetés nagyon is ráfér. Most már azonban, föltesszük az emlitett lapok hazafiságáról, hogy talán csak lesz foganatja a földrajzi társaság eme igénytelen reform-ohajának és a közhangulat követelésének, kivált ha a hazafias kassai prenumeráns közönség maga is megpróbálná eme szerény kivánságát valamiképen érvényre juttatni.

Halálozás. Paulovszky Ferencz kassai polgár e hó 12-én 34 éves korában 11 évi boldog házasság után meghalt. Temetése a disztemetkezőintézet (főutca 55.) rendezésében holnap vasárnap délután 3¾ órakor a Szerecsen-utcza 12. sz. házból fog végbemenni. Bébe hamvaira!

Szép zsákmány. Kelcz Andor rozgonyi pagonyában e napokban három nap egymásután hajtóvadászatot tartott az elszaporodott vaddisznókra. A fáradságos munka 26 darabot, ezek között egy pár szép kant eredményezett a vadászok örömére.

Vasuti hir. A szikszói határban elvonuló vasuti töltés biztonságát hosszabb idő óta kétségessé tette az ott megtorlódó vizek iszapolása és esetleges alámosása. E bajon ohajtott segiteni a vármegye, midőn az államvasut igazgatóságát egy 5 méteres áteresz épitésére kötelezte, hogy a vizek szabad lefolyást nyerjenek.

Köszönet. A közelgő pünkösdi ünnepekre Péchy Zsigmond főispán ur a szegények és árvák javára 20 frtot adományozott, mely nagylelkűségért a jótékony nőegylet elnöksége a szegények és árvák nevében a főispán ur ő méltóságának ez uton leghálásabb köszönetét fejezi ki.

Affaire. Hadik Sándor gróf és Aczél Béla báró között lefolyt és folytatást nyerő affaire-ről beszéltek a városi lapok. Hadik Sándor gróf nyilatkozatot küldött be a Nemzetnek, a melyben tagadásba veszi, hogy neki a báróval affaire-je lett volna.

Fizetésjavitás. A községi elemi iskola tanitói kara azzal a kérelemmel fordul a tanács utján a közgyülléshez, hogy eddigi szerény fizetésüket javitsa meg a város. Kérelmüket melegen ajánljuk, a képviselők, mint a tanügynek kivétel nélkül hü barátjainak figyelmébe.

A kereskedelemügyi miniszter felhivta a törvényhatóságokat, hogy az épitésre szánt téglák beszerzéseiről egyöntetüen szabják meg. A miniszter a magyar mérnök és épitész-egyletet kérte fel véleményadásra és ez hazánk klimatikus viszonyaira való tekintettel, valamint épités szerkezeti és gazdasági szempontból a nagyméretü téglákat, melynek hossza 29. cm. — szélessége 14. cm. és vastagsága 6·5 cm. ajánlja.

A turfon. A budapesti lóversenyeken a vidékünkbeli előkelőség sürün fordul meg. A most csütörtöki nagy versenyen gróf Hadik-Barkóczy Endre, Hadik Sándor gróf, Berzeviczy Egyed, gróf Forgách Sándor, Pácz százados neveit jegyezte föl tudósitónk.

Egy szövőgyárnak. Kassán való föllállitása tárgyában a helybeli sajtó hireket hozott, melyek némi helyreigazitást igényelnek, nehogy a lakosság vérmes reményeiben nagyon csalatkozzék. Tény az, hogy a kormány a textilipar fejlesztése érdekéből egy nagyobb szabásu gyárat felállittatni kiván, és egy ily vállalatot telhetőleg támogatna. Ezen vállalat prosperálása érdekéből a hazai nagykereskedők is bevonattak, hogy azt támogassák. A hely, hogy hol épittessék ily nagyobb gyár, még nincs megállapitva; en nél döntő lesz azon körülmény, hogy honnan lesz a megfelelő és legolcsóbb munkaerő szerezhető? Szakértők véleménye szerint ily vállalat csak az ország északi határához közel létesithető, mert még egyrészt különösen a szepességi képzett hazai erők fölhasználhatók, addig másrészt Sziléziából és Morvaországból ily munkaerő könnyen szerezhető. A kérdés megoldása már a legközelebbi napokban várható. Igen kivánatos volna, ha Kassa összes tényezői e vállalatnak Kassán való létesitése iránt ideje korán lépéseket tennének, mert nézetünk szerint Kassa volna a legalkalmasabb hely arra nézve, hogy ugy a szepességi, mint a sziléziai és morva értelmes munkaerők e helyütt a legkönnyebben összpontositthassanak.

A Kassai dalkör, mely folyó év április 30-án tartott közgyülése s az azt követő választmányi üléseiben, eddigi tisztikarának, müszaki s rendező bizottságának megválasztása mellett megalakult, ezen ujabbi cziklusát megkezdendő: f. é. junius 1-én pártoló tagjaival egyetemben, családias jellegü, társas ebéddel egybekötött hangversenyt rendez Bankón. Miről pártoló t. tagjait azzal, hogy szabad bemeneti jegyeik Misztarka György ur kereskedésében, mint a dalkör pénztárnokánál átvehetők, a hazafias dalmüvészet s a kedélyes tavaszi ünnepélyt kedvelőket pedig arról, hogy ugy a társas ebédre, mint a hangversenyre vonatkozó előjegyzések ugyancsak a nevezett pénztárnoknál e hó 30-ig elfogadtatnak — tisztelettel értesiti Egy ebédjegy ára (1 üveg borral együtt) 1 frt, Hangverseny belépti dij 50 kr. A gondosan megválasztott müsor legközelebb lesz közölve.

Kőmives-majáles. A kassai kőmives ifjuság a tüzkárosultak javára pünkösd-vasárnapján a Bankón táncmulatságot rendez. A bizottság elnöke Kolacsek Vilmos épitész, a ki odaigyekszik, hogy e mulatságot a katonazenekar megnyerése által még elvezetesebbé tegye.

Koronák. A pénzügyminiszter rendelete szerint az ezüst koronák f. hó 16-án kerülnek forgalomba s 25 forinton felül magán ember nem köteles belőlük fizető eszközül elfogadni.

Iroda-elhelyezés. A Schmidt, Kolacsek és Wirth épitészeti társaszég irodáját a fapiacz első számu házába tette át.

Szakelőadás az okszerü baromfi tenyésztésről. Parthay Géza, országos baromfi tenyésztési felügyelő, az országos baromfi tenyésztési egyesület igazgatója és a „szárnyasaink" szerkesztője május hó 25-én délután 5 órakor a földmivelési miniszter rendelete folytán Kassán a városháza tanácstermében szakelőadást fog tartani az okszerü baromfi-tenyésztésről. Előadására már most felhivjuk t. olvasóink figyelmét, mert a hazai sajtó egybehangzó itélete szerint Parthay tárgyát felette érdekes formában tudja előadni. Különben Parthay előadásaiban nemcsak kizárólag a baromfitenyésztés mesterségéről szól, hanem igen érdekes alakba kifejti ennek köz- és mezőgazdasági fontosságát, majd az állattenyésztés főbb elveiből kiindulva von le következtetéseket a baromfiakra is. Végül a baromfitenyésztést, mint a természettudományok egyik kiegészitő részét mutatja be. A mint ezekből láthatjuk, Parthay előadása nemcsak a baromfi tenyésztéssel foglalkozó gazdasszonyokat és gazdákat, de minden müvelt embert egyformán érdekelhet, igy még egyszer felhivjuk ezen előadására olvasóink figyelmét.

Lázitás Amerikából. Svetló és Pravda czimü Chicagoban, illetve Counelsvilleben P. V. Rovnianek és Társa kiadásában megjelent és itt terjesztett két tót lap közkézen forgó példányait a pozsonyi sajtóügyi biróság mint államellenes lázitó iratokat helyegezte meg, minek folytán a belügyi kormány ezeknek lefoglalását rendelte el és ennek teljesitésére a rendőr hatóságokat utasitotta.

Szobrász. Dvihally Emil fiatal szobrász telepedett le Kassán, a ki tehetsége révén megérdemli, hogy müvészeknek ismerjük el ezen a téren. Munkái becsesek és a ki erről meg akar győződni, nézze meg a most épült Legány-ház figurális ékitményeit a főutczai Vitéz-házon folyó munkálatokat. Dvihally a relief-munkában is mester.

Fürdők. A Lajos-forrás jó nevü gyógyfürdőnk ma vasárnap nyittatik meg hivatalosan. Jó kezelés, pontos ügyelet jellemzik e szép fürdőnket, a melynek látogatását szives figyelmébe ajánljuk a közönségnek.

— Az alsó-kékedi gyógyfürdő ugyancsak ma nyittatik meg. E fürdőnek jelenleg uj vendéglőse van, a ki feladatát a közönséggel komolyan veszi és átvéve a fürdő vendéglőjét, legelső dolga volt a berendezést teljesen felfrissiteni és a vendégek kényelméről igy is gondoskodni.

Hangverseny. Jászai Mari a magyar tragikai müvésznő Hilgermann Laura opera-énekesnő és Polonyi Elemér zongora-müvész legközelebb körutra indulnak és Kassán is rendeznek hangversenyt, melynek nagyszabásu müsora méltán fog feltünést kelteni. Kassán azonban a hangverseny csak ugy fog megtartatni, hogy ha a jelentkezések ezt lehetővé teszik. Az előjegyzések e hó 16-ig Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében eszközölhetők.

Tanulmányut. A gazdasági tanintézet hallgatói a pünkösdi ünnepeket ismereteik gyarapitására fogják forditani s Kovácsy Béla igazgató vezetése alatt lerándulnak Mezőhegyesre, az állami ménesek megtekintésére, továbbá: Szeged és Aradra a szeszgyárak tanulmányozása végett.

Zálogárverés. A kassai takarékpénztár részéről az 1893. évi január hó 1-ig meg nem hosszabbitott zálogok junius hó 19-én és a következő napokon reggeli 9 órakor a takarékpénztár helyiségében és dr. Offenheimer Gyula kir. közjegyző ur közbenjöttével tartandó közárverés utján a legtöbbet igérőknek el fognak adatni, mely végből is az illetők tulajdonuknak a kitüzött árverési határnapig leendő visszaváltására ezennel felhivatnak. Ugyancsak az elzálogositott állampapirok, sorsjegyek és mindennemü tőzsdepapirok, ha azoknak csökkent árfolyam különbségei nem fedeztetnek, tőzsdeár mellett el fognak adatni.

Rejtelmes eset. Antalfy József nyugalmazott városi aljegyzőt, e hó 8-án reggel a Rákóczy körúton levő lakásán a földön elterülve félholtan találták. Beszállitották a közkórházba, ahol pár órára rá meg is halt. Antalfy rokonai a bünvizsgálat elrendelését kérték, mert az a hitök, hogy a volt aljegyző nem természetes uton halt meg, amit meglátszott erősiteni az is, hogy az elhunyt fején ütések nyomai láthatók. A vizsgáló bíróság meginditotta a nyomozást s kihallgatott a rejtélyes ügyben egy kárpitost, meg egy leányt, akik Antalfyt a halálát megelőző éjszakán ittas állapotban, bérkocsin szállitották haza egy külvárosi korcsmából. Mindez azonban s a hivatalosan megejtett bonczolás csak azt bizonyitotta be, hogy Antalfy természetes halállal mult ki, amennyiben azt agyvizenyő okozta. Mint rendkivüliséget jegyezzük fel a bonczoló orvosok ama nyilatkozatát, hogy Antalfynak rendkivül vastag mintegy 8 milimeteres vastag koponya csontja volt.

Tüzvész Deteken. Nagy tüzeset hirét vesszük ismét a megyénkbeli Detek községből. E hó 9-én — irja tudósitónk — nagy szerencsétlenség érte községünk szorgalmas népét. Tüz ütött ki, mely rövid nehány óra alatt koldusbotra juttatta a detekieket. Majdnem az egész kis község áldozata lett a pusztitó elemnek. Leégett 28 lakóház és 20 melléképület, ezzel együtt az egész behordott takarmány. Biztositva kevés volt. Most a község lakói, kik egy betevő falat nélkül maradtak, a legnagyobb nyomor elé néznek. Segitségért már folyamodtak ő felsége kegyes szine elé is s most még a közönség jószivüségére appellálnak.

Jean az ékszertolvaj. Egy uraság inas külsejü ember állitott be szerdán délelőtt Roth főutczai ékszerüzletébe és ott egy szarvasbőr tokban levő ujdonatuj ezüst-órát kinált megvételre. Az ékszerész, kinek rögtön gyanusnak látszott az óra használatlan volta, vonakodott az órát megvenni, mire Jean nagy fontoskodó arczczal, de kétségkivül igen megszorult helyzetben a végső segélyhez folyamodva, egy néhány darab ezüst foglalatu és igen nagy értékü gyémánt követ huzott elé a zsebéből, és ezt akarta eladni. De az ékszerész, kit ez a körülmény méginkább megerősitett gyanujában, azalatt mig szinleges alkudozást folytatott, titkon rendőrért küldött s a megszeppent legényt a rendőrkapitánysságra kisértette. Azonban Jean, kinek a hirtelen kedvezőtlenre változott helyzet épen nem volt inyére, azalatt mig a kapitány előszobájában várakoztatták nagyszerü menekülési tervet törte a fejét, és hirtelen elhatározással kiiramodott az őt őrző rendőrök közül. A kegyetlen végzet azonban ekkor is utolérte, mert a Szepsi-ut táján ismét elfogták és visszakisérték. Hanem ekkor már Jean nem akart arra emlékezni, hogy ő egyáltalában ott lett volna valaha a kapitány előszobájában. Sem az ékszerekre, sem az órára, sem pedig az ékszerészre nem akart ráismerni. Szóval konokul tagadott mindent; még a nevét is. Eleinte azt mondta, hogy Fuhrmann Jakabnak hivják, majd hogy Tirko Miksa a neve. Mihalik rendőrkapitánynak mindazáltal sikerült az ékszerek eredetére rájönnie, amennyiben kitünt, hogy a kérdéses brilliánt-kövek egy Forgách Eleonora grófnő tulajdonát képező igen csinos nyakékből valók. De mivel a töredékek csak egy részét képezik a nyakéknek és az is föltételezhető, hogy a Jean kezén több is eltünt, a rendőrség most a többi után kutat.

A perényi czigányok és a veszett kutya. Fáraó ivadékainak meseszerü leleményessége még az ős idők legendáiba visszi vissza eredetét. Nem is hagyta őket cserben ez ideig ez a dicséretreméltó tulajdonság uk soha sem, ha bajba keveredtek. Maga a história is csak egy szomoru esetet jegyez fel a nagyidai hadjárat idejéből, mi e leleményesség rovására esett. Nagyon érdekes esetről értesit bennünket most is perényi levelezőnk. Egy kóbor veszett kutya futott ugyanis minapában a községen keresztül, s nélkül azonban, hogy valakit megmart volna. A falu végén levő czigány putrik előtt egy kutya gubbasztott, mely meglátva a közelgő veszedelmet, bemenekült az egyik bódéba, a czigányok közé. A mi azonban annyira riasztólag hatott a Fáraó nemzedék készletben levő kis bátorságára, hogy ijedtükben kiütve a bódé vékony tetejét a magasra menekültek. Persze, hogy a veszett kutya már semmi kárt se tehetett bennük, hanem az ebet üldöző falubelieknek könyen sikerült mindakét kutyát lebunkózni.

Szabólegény mint eszkamotőr. A szabók nemes czéhéből sok hirneves ember került már ki különféle mellék foglalkozások révén Doweig, a mannheimi szabóig, de büvész kösztük még aligha volt. Perczinszky Ferencz helybeli szabósegéd állott tegnap mint vádlott a rendőrség előtt azzal vádolva, hogy jogtalan uton vette tulajdonába egyik kollegájának: Lencso Andrásnak két egész forintját. Perczinszky persze nagy indignációval utasitotta vissza a vádat és kész volt magát a megmotoztatás hivatalosan bizonyitó eljárásának alávetni, megelőzőleg azonban az eszkamotörök és spiritisták isteneihez fordult segitségért. Nyelve alá dugta a bacsillusokkal telt két bankó forintot. De a rendőrkapitány jó szeme meglátta a gyors büvészi mozdulatot és a derék Perczinszky segéd urat rögtön ledegradálta eszkamotöri hivatalából közönséges tolvajjá.

A Winkler-féle nyári mulatóhely, a mely uj birtokosok kezébe került, egy kis paradicsom lett rövid idő alatt és a kezelés minden igényt kielégitően ügyes. A sétát kedvelőket meg fogja lepni a hegyoldalán létesitett pompás szerpentin-ut, a melyen felhaladva, gyönyörü panoráma nyilik meg a szem előtt. E szép hely ma lesz megnyitva.

Orfeum. A szinház-épületben levő Baross-kávéház, a hol jelenleg orfeum müködik, e napokban olyan kvázi szinházi formát fog kapni páholyok és egyéb kényelmességekkel, a honnan a publikum az előadásokat, melyekről sok jót hallunk, élvezheti majd.

Talált tárgyak. Három egybe füzött és egy egyenes Wertheimkulcs, nemkülönben egy vékony arany óralánc találtattak az utóbbi napokban. Tulajdonosaik kellő igazolás mellett bármikor átvehetik a városi rendőrkapitányságnál.

Egy közveszélyes tolvajnőt tartóztatott le tegnap a kassai rendőrség, kinek közelebb viselt dolgairól Ujhelyben is tudnak. Deutsch Margitnak hivják és itt lakás adójától egy arany gyürüt és hét forintot ellopván, a fő és székvárost akarta boldogitani megjelenésével. A rendőrség épen akkor fogta el, mikor már el akart utazni.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

5—16

CSARNOK.

Négy menyasszony.

Irta: K. Mártonffy Imre.

(Vége.)

— Nem! — felelte Paula — ez nem Köpeczy, ez Komlóssy. Adél ujra kaczagott.

— Milyen okos vagy, — mondá — olvasd az aláirást.

A mi imádóink ugyanazon tervet követték, mely et mi; egyik a másik helyett mutatta be magát. Köpeczi — Komlóssy, — Komlóssy pedig Köpeczy.

— Ezért meglakol! — mondá Paula.

— Hadd el, eleget fog lakolni, ha majd férjed lesz — mondá Adél. — De a kocsikat hallom érkezni. Igaz, erről se tudsz még semmit. Jer kisérj le, ma csupa meglepetések történnek.

Paula vonakodott, de Adél karonfogta és erővel letuszkolta.

A kertben találkoztak a megérkezettekkel.

— Itt jönnek a bünösök, — szólitá meg őket Rózsika már messziről. — Csak közelebb és töredelmesen bocsánatot kérni. Szerencse, hogy minden oly simán végződött. A pisztolyok már töltve voltak és éppen jókor érkeztem, mert különben nem lehetnék olyszerencsés nektek Alfonz tmint jegyesemet bemutatni.

— A kit önök hölgyeim, pajkos játékuk által, a legboldogabb emberré tettek — tevé hozzá Alfonz.

Adél szivélyes szerencsekivánatok kiséretében nyujtá kezét. Bocsánatot is akart kérni, de Alfonz meggátolta.

— Ott áll valaki — mondá, Köpecaire mutatva — ki nehéz szivvel vár a pillanatra, hogy ön meghallgassa, fontos közlendője van.

— Nekem szintén volna — mondá Komlóssy Paulához.

— Ugy nem háborgatunk — mondá az örnagy Rózsika bátyjához. Ha önnek tetszik, menjünk fel ez alatt a házi gazdához és tegyük tiszteletünket.

Rózsika és bátyja, az örnagy és Alfonz felmentek a házba.

— Mi mondandója van? — kérdé Adél Köpeczit, egy mellékutra fordulva vele, midőn már a többiek eltávoztak.

— Hogy mindent tudok és hogy önt szeretem — felelé a kérdett. Mit remélhetek?

— Hogy tiszta szivből vonzódom önhöz, — válaszolt Adél.

— Angyal! — kiáltott fel a boldog kérő, szenvedélyesen kezet csókolva. Még csak egy körülmény van hátra, melyről fel akarom világositani.

— Mily körülmény, Köpeczi tanár ur? — kérdé Adél.

— Ön tudja valódi nevemet — felelé. — Tudja, hogy nem édes atyja ifjukori barátjának fia vagyok?

— Ha még egyszer titka lesz — felelé Adél, ugy ne hagyja rajzfüzetét nyitva oly helyen, hova Eva leányainak is bejáratuk van. Itt a kezem, beszéljen a papával és ha ő „igen" mond, az öné vagyok.

IX évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi május 17. 56. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főtcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekló küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kié az ország? Ki itt az úr?

Az ó-konzervativek és klerikálisok boldogok; fátyol levénvetve a multakra, nem akarjuk hozzátenni, hogy a muszkavezetők is. Ugy nevezik az ismert 25 fónyi szótöbbséget, hogy: a főrendiház diadala! Diadala, de hát mi felett? Mikor az ember diadalt hall emlegetni, a kifejezés természete hozza magával, hogy a diadal mellé legyőzött félre is gondoljon, de hát ki a legyőzött fél? Igaz, hogy a kormánynak bizalmatlanság szavaztatott, hiszen a vatikán is régen szavazza már a bizalmatlanságot az olasz kormánynak, de azért nem vesszük észre, hogy az a bizalmatlanság az olasz kormány egészségének ártana. Igaz, hogy a viszony egészen más, de ami a szavazás eredményét illeti, az körülbelől egyenlő, már tudniillik a diadal természetére nézve egyik sem árt és egyik sem használ. Mivel hogy a középkor elmult és más világot élünk!

Ezek az ultramontán fellobbanások lidérctüzek, melyek olykor elásott rozsdás érczek, posványok, avagy elásott hullák felett szoktak megjelenni, kisértetiesen világitanak meg. ijesztik a dolog természetét nem ismerő halandót, de csakis a sötétségben vannak otthon és nem ártanak senkinek.

Erről a főrendiházi lidérctüzről is mesés következményeket jósolnak a laiknsok, de a beavatottak csak mosolyognak s egy csep kedvet sem éreznek megszaladni a tüntető manővertől, melynek czélja nem más, mint megijeszteni a kormányt, hogy a kerdeses reformoktol lepjen vissza. Amde a kormány erre azt feleli: Ismerlek szép maszk! Filippinél majd találkozunk!

Először is. ez a manőver oly titokban készült, hogy a kormány csak az utolsó órákban jutott tudomására s az ellenakczió kifejtésére már nem volt idő. A kormány saját hiveivel még csak nem is érintkezett, a kormány felé hajló főrendekkel nem beszélt és saját embereit nem figyelmeztethette. Egy meglepetés-féle demonstráczió volt az egész szavazás, melyre nagy sulyt fektetni nem lehet, és ha ártottak vele a méltóságos és nagyméltóságu szavazók. csakis saját magunknak ártottak.

Oly ellenszenves elemek, mint a milyenek ezt a tüntetést rendezték, az országban visszahatásnál egyebet felidézni nem képesek. Megfogja mutatni az eredmény, hogy ezentul még azok is sikra fognak szállni a kormány egyházpolitikája mellett, kik eddig ellenezték. Mert hát egynehány mágnás és a püspökök fognak Magyarországnak imponálni? És miféle mágnások? A reakczió notórius hivei, a haladás nyilt ellenségei, a polgárság és a nép lenézői, kik azt az elvet vallják, hogy az ember a grófnál kezdődik. Ezek szállnak most sikra a polgár miniszterelnök kabinetje ellen. Névleg Csákyt támadják, mert Wekerlét támadni nem merik. Nem merik provokálni a polgár miniszterelnök mellett a nemzet védelmét, pedig csak a vak nem látja, hogy az az egész támadási manőver nem egyéb mint a Wekerle kabinet megbuktatására szánt eset, hogy gróf Apponyinak csináljanak utat.

El akarták riasztani a kormányt a javaslat benyujtásától. ami a kabinet lemondásának benyujtását involválná s megakarták menteni Apponyi grófot ama kellemetlen helyzettől, hogy a parlamentben a polgári házasságot kelljen védenie. Amde gazda nélkül számitottak. Wekerle nem riad vissza és Apponyit állást foglalása köti a védelemhez.

Ennél visszahatóbb, népszerütlenebb fogást a méltóságos főrendek ki se gondolhattak volna s egyuttal provokálták a kormányt is, hogy a fejét mozgató ezen reakczionárius szekfával szemben minden erélyét latba vesse. Fölrázzák az ő letargiájából az ország demokratikus és szabadelvü polgárságát mindegy szálig, s nem marad hatalmukban egyéb, mint a kath. vallásu népnek tudatlanabb része, melyre vallási fanatizmussal még halni lehet.

De hát mire való a kormány ellenőrző hatalma? Megengedhető, hogy a vallásból politikát csináljanak és kortestanyákat a templomokból? Megengedhető, hogy a vallás égi jellegét földi kortes eszközzé alacsonyitsák s a klérus a szentség hatalmát vigye harczba a parlamenti felelős kormány s az egész ország értelmisége ellen? Hát a pap nem tartozik az állam hatalomnak és az ország törvényeinek engedelmeskedni?

Ha e kérdések eddig napirenden nem voltak, napirendre fognak kerülni most és meggyőződhetik majd a világ: a középkorban élünk-e vagy a 19-ik század végén? ! (—y—)

A függetlenségi párt bomlása.

(***) Sohase hittem, hogy beteljesedjék az „Abaúj-kassai közlöny“ egyik ez idei január havi vezérczikkének az a különösen hangzó mondása, hogy:

„Abba a pártba, mely Magyarország függetlenségét kivánja, elfér minden nemzetiség, minden vallás, annak a pártnak hive lehet liberális konzervativ, ultramontán.“

Mondom, ezt én még csak elképzelni sem birtam. Pedig hát ugy van! Bebizonyul ez legközelebb az Eötvösféle elnök buktatása alkalmával.

Mert, hogy Eötvös Károlyt a saját pártjának egy jelentékeny része nem pusztán a budai honvéd-emlék leleplezési ügyben tanusitott magatartása miatt buktatta meg, az bizonyos! Nyiltan bevallotta ezt a függetlenségi párt legjelentékenyebb lapja az „Egyetértés“ e hó 13-iki számában; világosan kijelentvén, hogy Eötvöst a Polónyihoz szitó klerikális elemek buktatták meg, a mi más szóval annyit tesz, hogy a független— — része nem áll liberális alapon; s hogy ez a rész minden kétséget kizárólag kész leend adandó alkalommal az ultramontanizmus malmára hajtani a vizet.

Sajnos, hogy az ekként történt, nem épen a függetlenségi elvek miatt (mert ezek megvalósításának ideje még nem érkezett el), hanem azért, mert a szabadelvüpárt eddigelé a függetlenségi elvet vallók nagy részére számithatni vélt liberális egyházpolitikai programmjának megvalósításánál. Most — a mint ezt már egyes fővárosi lapok,

TÁRCZA.

A nagy urakhoz.

Motto: A kinek nem inge, Ne vegye magára.

Mindhiába szöttök-fontok
Titkos, önző terveket:
Hogy ne süssön a nap, azt még
Tenni néktek sem lehet!

Fényből, rangból és vagyonból
Nagy bőven van részetek;
Am azért e szép világ nem
All csupán ti értetek!

Nem, nem tetszik néktek az, hogy
A világ folyton halad···
A ti észjárásotok mind,
Mindörökké az marad.

Azt mondjátok: ugy van minden
Jól, a mint volt ezelőtt, —
S korholjátok egyik-másik
Vásott kormány-kezelőt.

Hanem hát nem ugy van ám az
Fényes, gazdag nagy urak!
Más is van, ki örvend a nap
Aldó hő sugárinak.

Másnak is van kivánsága, —
Mert istennek képire
Van teremtve más is épügy
Mint ti vagytok — többnyire!

Nagy vagyonban szent igaz, hogy
Nem dúsul sok százezer···
De azért vágy élni, bárha
Része nem más, csak teher,
S hogyha kincse nincs — élvezze
Azt az egyet legalább:
Hogy lelkét ne tartsa nyügben
Győtrő lelki-szolgaság···

Ugy bizony! jegyezzetek meg
Egyet mindenek felett
Ti urak: hogy mindhiába
Szöttök önző terveket!

A korszellemmel manapság
Nem lehet már játszani···
Majd meglátjuk: a mezőnyben
Hogy tovább ki birja ki?!

Kovács Zsigmond.

A szinpad esztétikája és a kritika.

— Halmay társulatának holnapi bemutatója alkalmából. —

Irta: **Ladányi Béla.**

Ha porlepett könyveknek a banalitásig kikerekitett szabályaihoz alkalmazkodva valamely ósdi akadémikus szemüvegén keresztül néznök és tennök vizsgálat tárgyává azokat a dolgokat és körülményeket, melyek a kor izlésének irányt szabni látszanak, akkor a fin de siècle mostani évtizedeit bizonyára a minden rendszer nélküli esztétikátlanság korának jelentenők ki.

Olyannak, melyben egyöntetü szabályok dirigáló hatásáról beszélni is alig lehet, mert hiszen kinekkinek saját individuális felfogása nyujtja a maga külön egyéni esztétikáját. S csak épen kisebbszerü összefoglalását találnók meg a bizonyos pontokban érintkező egyéni izléseknek, a szerint amint az ekként nagyobb körüvé vált irányzatok a művészetekben uralkodó naturalizmus, idealizmus, materializmus, verismus, realizmus, impresszionizmus és még egy csomó egyenlőkép népszerü izmusban nyernek megtestesülést.

A klasszikus alapokon épült esztétika sáncait tulhaladva szemléli Rákosi Jenő is „Modern esztétika“-jában a mostani izlés látszólagos rendszertelenségét, de már mint a kor mindenképen rohamosan haladó napjaival lépést tartó modern ujságiró, menten minden megszápult dogmatikus előitélettől meg tudja lelni a látszólagos kaoszban is az etikai és pszihikai összekötő szálakat és véleménye már akként hangzik, hogy: „A modern esztétika tehát voltaképen csak látszólagos kaosz, voltaképen pedig a nagy közönség, a tömegek változhatlan érzelmeinek és szükségeinek kontroljs alá helyezett korlátlan szabadság.“

A dolog esszenczijája különben itt nyer leginkább kifejezést, midőn azt mondja: „Manapság a közizlés nem nézi az iskolát, hanem szolgáljs a tehetséget.“

Ezzel az axiómaszerüen megállapitott igazsággal azonban nem látjuk kivonva a jelen kor izlésében, művészetében, irodalmában és egész gondolkodás módjában több kevesebb sikerrel megnyilatkozó ama alapelvet, melyet nap nap után hallunk hangoztatni ujságczikkekben, kritikákban és magánbeszélgetésekben s mely a valóban megnyilatkozó életet — bármely irányból tekintjük is azt — szóval az igaz természetességet kivánja és próbálja érvényre juttatni.

Ezt kerestük és ezt szerettük volna Rákosi Jenőnek tanulságos mély értelmüségével kifejtve látni modern esztétikájában, de ő már ezt, nem tudni mi okból végképen mellőzte.

Pedig minden népszerü irodalmi iskola, milyenek például nálunk manapság azok, melyeket Bródy, Justh, Herczeg és mások képviselnek, még talán az öreg Baksay realromanticizmusát sem véve ki, mindnyájan a természetes élét rajzolóinak vallják magukat.

Hogy egyik-másik az ekszttravagancziákra adva magát, a szertelenségek régióiba csapong, az mindenesetre hibája lehet az irónak, de nem annak a közizlésnek, mely a valóságnak valódi és nem eszményitett, korlátolt szabályok szerint készült képét kivánja látni. Az élet mezeje nagy, szerfölött nagy, tehát az is a dolog természetéből folyik, hogy ezt a nagy térségen mozgó emberi életet az egyéni izléseknek csoportokba összesitett körei a saját általánositott nézetük szerint külön, más-más oldalról válik jobban és hamarább megközeliteni, vagyis nem természetellenes dolog az, hogy az egyik iskola, bár természetességre

de még a lajthántuliak is hangsulyozzák — a Polónyival tartó függetlenségiek, vérszemet kapva a főrendiház ultramontán elemeinek tömörülése folytán, aligha fognak a kormány által felszinre hozott egyházpolitika mellett kitartani, ha az annak idején a megvalósitás stadiumába fog jutni.

Ez okból lehet sajnálni a függetlenségi párton történteket; ez az, a mi miatt a valódi szabadelvü eszméket valló egyének Eötvös bukását, vagy buktatását fájlalni kénytelenek.

Hogy mi fog a lefolyt események következménye lenni? két részre szakad-e a függetlenségi párt? vagy kiegyenlittetnek a felmerült ellentétek valami uton-módon? arról, mire e sorok megjelennek, hihetőleg fogunk már némi tájékozást nyerni. Egy bizonyos! Történjék azon a párton akármi, az a rész, a mely a függetlenségi párt eddig bedönthetlennek látszó falain ejtetett, egykönnyen betömhető nem lesz. A hol erős elvi ellentétek uralják a kedélyeket, ott békés és állandó kibontakozásra számitani nem lehet.

Mindenesetre el lehetünk készülve uj pártalakulásra, ha most nem, őszszel bizonyosan. Mert hogy az ultramontán és konzervativ elemek együtt működjenek a liberális elemekkel állandóul — az előttem képtelenségnek látszik. A tüz a vizzel soha sem fért össze, és nem fog összeférni ezentul sem.

S hogy aztán a valódi függetlenségi elveket melyik rész fogja méltóképen képviselni: az-e, a mely a liberálizmus zászlaját lobogtatja? vagy az, a mely az ultramontán és konzervativ zászló alatt akar továbbra is nagyhanguskodni? könnyü meghatározni. — Magyarországnak az ultramontánismus, de még a konzervativizmus se volt soha őszinte barátja és igazi támogatója. Magyarországot a liberális eszmék vitték előbbre a multban is; ez eszmék aegise alatt haladhat, fejlődhet tovább jövőre is. Széchenyi, Kossuth, Deák s Magyarország számtalan más nagy embere soha se vallottak ultramontán, ó konzervativ eszméket. A Zichy Nándor, Pálffy Móricz, Széchen Antal, Dessewffy Aurél és más hozzájuk hasonló fényes névvel biró politikusok Magyarországot visszaterelnék, ha tőlük függene, a Kolonicsok és más e fajta magyargyülölők áldatlan korszakába. Az ily irány életre zaklatott, sok viszontagságon keresztül ment országot!

Már csak inkább hadd uralkodjanak Magyarországon az Ab.-Kassai-közlöny által „nagytorkuak-“nak nevezett „liberálisok,“ s maradjanak háttérben azok a szemeiket minduntalan Rómára függesztő ultramontán és feudalis-konzervativ elemek. Kivánnunk kell ezt Magyarország egészséges fejlődése és biztosabb előhaladása tekintetéből.

A függetlenségi párt bomladozása is ebből a szempontból érdekel legfőképen bennünket. Vagyis minden politikai elvi álláspontunk daczára is képes voltunk azzal a párttal rokonszenvezni, a mig abban az igazi, meghamisitatlan szabadelvüség dominált, vagyis a mig az az Irányi által proklamált ideális eszméket vallotta egyedül idvezitü igéjeül. Ha azonban ez a párt, habár csak részben is, az ultramontánismus zászlaja alá szegődik, bizony nem érdemli meg azt, hogy vele az igazi szabadelvü eszméket vallók csak legkevésbé is rokonszenvezzenek!

= Kossuth és a függetlenségi párt. Hogy mennyire jogosultak a lapunk mai számának vezérczikkében elmondottak, arra legeklatánsabb például szolgál Kossuthnak legközelebb Helfy Ignáczhoz irt levele, a melynek végső passusa ime ekképen hangzik:

„Ugy hallom, vannak olyanok az ellenzéken, a kik azt mondják: mi kivánjuk a kötelező polgári házasság behozatalát, de a jelenlegi kormánynak ennek keresztülvitelére tehetségében nem bizunk s arról is meg vágyunk győződve, hogy a kormány egyházpolitikai reformjavaslatait nem szabadelvüség, hanem csak is az elkeresztelési ügyben elkövetett hibáinak hinárjából kibontakozás vágya sugallotta, tehát mi nem akarunk a kormány e rut manőverjének szolgáivá szegődni, annál fogva — — nos, annálfogva? — — hát annálfogva segédkezet nyujtunk a reakczionárius elemeknek arra, hogy a piszkos fürdővizzel a gyermeket is kiöntsék s oly embereket juttassanak a hatalom birtokába, a kik a reakcziónárius visszaesés zászlaját fogják lobogtatni, de nekünk megszerzik azt az elégtételt, hogy Wekerlét et consortes megbuktattuk!

No kérem, ez komoly államférfiakhoz nem illő spekuláczió, mert azt nem tehetem fel, hogy csak egy is legyen azon ellenzéki urak közt, a ki magát azon ábrándban ringatná, hogy ha az egyház politikai kérdésben Wekerlét megbuktatják, a bigott bécsi hatalom szabadelvübb embert fog egy uj miniszterium alakitásával megbizni; a következés az lesz, hogy a reakczió hajója gőzerővel fog előre törni.“

Megjegyzendő, hogy Kossuth ezt a levelét még a függetlenségi-párti elnökbuktatás előtt irta, a mikor még nem birt kellő információval „az ellenzéki urak“ azon csoportjának magatartása felől, a kik „komoly állam férfiakhoz nem illő spekulácziók-“at visznek véghez. Hát még ha az öreg ur előtt tudva lett volna az, a mi a függetlenségi párt kebelében levelének megirása óta történt, hogy t. i. némely rettenetes ellenzéki képviselő és nem képviselő szájában a „48-as“ szó csak frázis: hogyan irt volna abban?

Bizony-bizony a „Kossuth apánk“ kifejezés káromkodásnál alig jelent egyebet sok nagyhangu ellenzéki atyánkfiánál. Mert a Kossuth szelleme és magasban röpködő észjárása között oly óriási a távolság, mint Makó — és Jeruzsálem között!

Levél

a tekintetes szerkesztő urhoz — és a nagy közönséghez.

(Egy homályos kérdés, — de világos felelet.)

A mult napokban egy fiatal ember, — szigorló kollega — ama kérdést intézte egy fővárosi lap t. szerkesztőségéhez, adná meg a tanácsot arra nézve, hogy mit tegyen „menyasszonyá“-val és mit „kedvesé“-vel?! Remélem, vannak a t. olvasók között olyanok, kik olvasták e kérdését az igen tisztelt Drd. urnak, mindamellett, kellő tájékozás szempontjából elmondom. Az illető kollega ur 28 éves, szegény család fia. Mint olyan sokat kinlódott eleinte a fővárosban, (mint sok más száz és száz fiatal orvosnövendék), utoljára azonban meggondolta a dolgot, és egy gazdag bérlőtől fogadott el pénzt, kinek „egy jó nevelésü, müvelt, fiatal lánya“ is volt. Szóval a mint előadja, „eladta magát.“ (Nos, hát ilyen… nem ritka és elvégre nem is törvényellenes dolog.) A leány hü, ragaszkodik hozzá és ha egy napig nem ir neki, sir és panaszkodik. (Még ez sem szabályellenes!) Az illető kollegát, ha zárvizsgálatát kellő sikerrel leteszi, promoválni fogják, és ő megkapja azt a régen várt és nehezen kiküzdött orvosi oklevelet. (Ez is eddig mind rendben van!) A doktori felavatását követő héten kellene meglenni esküvőjének! (Bárha én is ott tartanék már!) De — ő, már t. i. a tisztelt kollega ur, egyáltalában nem hajlandó elvenni menyasszonyát! és pedig azért, (itt kezdődik már a regény — és benne a rendetlenség!) mivel egy év óta egy szép arcz után „bolondul!“ Ezt az utóbbi arczot szereti ő „forrón“, „végtelenül.“ Vagyis más szóval: megcsalja menyasszonyát. Faképnél akarja hagyni! A pénzt persze, a mivel segitették, vissza fizetné kamatostul, de hogy nem menyasszonyát, hanem kedvesét elvehesse! (Itt érkeztünk meg a forduló ponthoz!) A tisztelt ur felvilágositást, tanácsot kér az illető lap szerkesztőségétől, illetve a nagy közönségtől, hogy mittevő legyen! mivel mindkét esetben csaló. Csaló akkor, ha menyasszonyát veszi el, mivel nem szereti és az oltárnál mégis esküdnie kell neki (legalább ugy gondolom, biztosan nem tudom!) örök szerelmet, hüséget, de csaló akkor is, illetőleg pláne akkor csaló, ha el nem veszi!

* * *

Ez rövid történetkéje a mi fiatal szerelmes kollegánk regényének, ez röviden a „vádlevél“, melylyel ő maga-magát a nagy világ előtt bevádolta.

Az illető fővárosi, nagyon is elterjedt és ismert lapban azóta 24 felelet érkezett meg a közönség részéről, mind különböző tartalommal.

Bajos volna azokat itt mind elősorolni, csupán azt az egy megjegyzést bátorkodom tenni, miszerint a beérkezett 24 „szavazat“ közül három neutralisan nyilatkozik, vagyis tegyen amit akar a t. ur;

nyolcz a szerelemre szavaz, (többnyire vén nénikék és fiatal leánykák!) vagyis vegye el azt, a kit szeret, tehát kedvesét, menyasszonyát pedig hagyja faképnél;

tizenhárom azonban, tehát hála Isten a többség, praktikusan, logikailag azt tanácsolja, vegye el menyasszonyát, vagyis tegyen eleget becsületének és adott igéretének!

Tekintetes szerkesztő ur! és t. olvasói a „Kassai Szemlé“-nek! Bátorkodtam e mindennap előforduló thémát önöknek felemliteni, kiváncsi lévén az önök becses itéletére is! Mint a „Kassai Szemlé“-nek munkatársa, ez alkalommal fogok tollat legelőször nem orvosi czikkhez! Es csupán azon okból, mivel bosszant az egész história! Elég tapintatlanság volt a kollega részéről, hogy „eladta magát“, nagyobb már, hogy „szerelmes“ lett, (orvoshoz nem illik a szerelem!). de legnagyobb tapintatlanság volt, hogy ilyen kérdést a nagy világ előtt vet fel; ezek családi, privát dolgok, sőt mi több, titkok; melyeket a közönség előtt feltárni, nagy indiskreczió, szemérmetlenség! Ugy-e bár

---

törekszik is, mégis egészen más szinekkel rajzolja a való életet, mint a másik hasonló czélu.

A természetességre való törekvés uralkodik ma az irodalomban, ez adja meg irányát a müvészeteknek, szóval:

A természetesség a mai modern esztétika legfőbb kritériuma.

És ez kell, hogy irányitója, szabályozója legyen a szinmüvészeteknek is.

Mikor tavaly egy éve, épen ugy május eleje vagy közepe táján fővárosunkba érkezett Duse Eleonora, az a diabolikus varázshatalmu olasz müvésznő, még nem volt olyan általános kelete ennek az elvnek. A régi kiszámitott sablonok szerint dolgoztak kevés kivétellel a szinészek s kritizált a kritikus. Ma azonban szerfölött megváltozott a helyzet.

A Duse játékában nyilvánuló természet hüség, nem mondom, hogy természetes könyei és természetes orrfuvása, de az a kétségkivül zseniális átélése egy-egy szerep körnek, mely minden mozdulatát, minden árnyalatát hangjának megfosztotta még leghalványabb szinezetétől is a mesterkéltségnek, ma már nyilvánvalóvá tette, hogy a szinmüvészet a modern kor finoman analizálni tudó érzékeivel biró hallgatóra és nézőre csak természetes, mesterkéletlen eszközökkel képes hatni, épen ugy, miként az irodalmi termékek.

Amint nem kiván a mai modern ember olvasni eszményitett, tehát valószinütlen romantikus-ideális históriákat, épen ugy nem szereti azt sem, ha esetleg elfogadható történetet kénytelen elfogadhatatlanul valószinütlen előadásban végig élvezni. Ez pedig kétségkivül csak a modern kor müveltségi előhaladottságáról tesz tanubizonyságot, tekintetbe véve ama tapasztalati igazságot, hogy minél fejletlenebb szellemileg az ember, annál nagyobb hatással vannak reá a valószinütlenséggel telt természetfeletti mesehistóriák; mely tétel különben megforditva is áll.

Az olasz Eleonora asszony és partnerei Andó játékai mutatták meg a hazai szinészek és szinésznőknek, valamint a kritikusoknak azt a helyes utat, amelyen haladva szakithatnak a régebbi sokszor csak üresen deklamáló sablon félszegségeivel és mindinkább megközelithetik a természetességet.

Azonban miben áljon ez a természetesség?

Mert hiszen ha csak ezt a magában hangoztatott esztétikai jelszót dobjuk csak ugy oda általános és kizárólagos követelménye gyanánt a szinjátszás szép müvészetének, bizony vajmi keveset okulhat belőle ugy a szinész, mint a kritikus s persze legkevesebb hasznát veszi maga a nagy közönség. Sok mindenre kell itt figyelemmel lennünk. Ime:

Először is, és leglényegesebben a dologban, mint minden müvészetben, ugy itt is, az alkotó müvész egyénisége.

Csak kiváló müvész alkothat kiválót.

Csak dusei zseniálitás fölött rendelkező egyéniség számithat dusei sikerekre.

De vajjon hányan vannak a szinészek nagy koloniájában, kikben a zseniálitás ekkora foka s a vele karöltve járó önállóságnak ily mértéke volna meg? Kevesen, nagyon kevesen. Azonban elismert dolog az is, hogy a rátermettség bizonyos foka nélkül senki se képes a szinpadon müködni. Kell hozzá fogékonyság, kell hozzá alapos emberismeret és nem kevés tanulmány, hogy a reprodukálandó helyzetek kellő megértésére, az emberi indulatok harczának a valóságnak megfelelően hü kifejezésére, szóval a természetesnek, a valónak, az emberinek visszatükrözésére képesitve legyen a müvész.

És ez az ügyes rátermettség az amit a szinjátszás esztétikája szempontjából már minden müvésztől — ha becsülettel tart igényt erre a névre — meg lehet és meg kell követelni.

A franczia: rutin szavával tudjuk ezt csak a leghelyesebben kifejezni. Azzal a rutinnal, melyre csak hosszabb-rövidebb idő törekvése után tehet szert a szinész, de amely az értelmes játékot széppé, disztingválttá tudja tenni és nem engedi a szertelenségek utvesztőjébe kalandozni.

Duse asszonyról mondják, és ez a zseniálitás tulajdonsága, hogy annyira meg tudja közeliteni a valóságot, hogy annyira természetesnek látszik minden szava, minden mozdulata, mintha nem is játszanék ott a szinpadon, hanem mintha ott élné át összes ténykedéseit; a rutinirozott ügyes és éppen nem tehetség nélküli szinész azonban aligha fogja kelteni azt az illuziót.

Dusenél is csak merő fallaczia az egész dolog, mert hisz azok a mozdulatok, a hangnak ama árnyalatai, melyek az átélni vélt helyzetek alkalmával használt a müvésznő, tulajdonképen csak ép oly kiszámitottak, ép oly hatásra várók voltak mint bárki másé. Csakhogy itt az egyéniség ereje s tán az ebben nyilatkozó és a magyar temperamentum előtt szokatlan nemzeti sajátságok előnyös oldalai segitettek a szemlélőben azt a mindenképen s esztétikailag is jól eső illuziót kelteni, hogy ime ez a játék maga a megtestesült természetesség.

Mondom, ez csak fallaczia, mert hisz a dolog természete szerint se lehet más.

Hanem ezt a fallacziát előidézni maga a legnagyobb müvészet a mit — mint emlitem — csak rutinirozott szinész aligha lesz képes előidézni.

És itt elérkeztem ama fentebb feltett kérdésnek a megoldásához, hogy miben is álljon az a természetesség, melyet esztétikai bázisául tekintünk a szinmüvészetnek?

Annyi benne van már magában a kérdésben is, hogy a való élet hü reprodukálása volna az, amit követelünk, de ez magában nem elég. Nem elég pedig azért, mert az élet maga nagyon lelkiismeretlen tanitó-mester, amennyiben egyaránt tanit jóra és roszra. Az élet szolgáltat példákat a viszonyok sokféle alakulatai közepett, de ezek a példák nem mind egyenlő jók és egyenlő értékűek. Csak az izlés disztingvált volta és a tanulmányok utján szerzett biztos itélőképesség fogja tudni a jót a helyeset és a közizlés tetszésének megfelelőt kiválasztani azokból és aligha fogunk találni erre vonatkozólag biztosabb támpontot, mintha a szinész kifejlett esztétikai izlésére apellálunk.

Ez az egyedül hivatott tényező annak megitélésénél, nemkülömben erre kell hivatkoznunk a szinmüvészet phylloxerája az annyira utálatos és megbocsáthatatlan tulzások ellenében is.

Azonban, midőn arra hivatkozunk, hogy az élet egyaránt tanit jóra, roszra, nehogy azt lehessen eme szavainkból kimagyarázni, hogy mi a szinmüvészet anyagául szolgáló drámai müfajoktól csakis az élet jó oldalainak bemutatását kivánjuk, hangsulyozottan és ismételten kiemeljük, hogy itt csak az életben előfor-

t. olvasóim? ! hiszen erről t. mennyasszonya is fog tudomást szerezni, a ki bolond volna már most, ha a t. urhoz nőül menne! Aztán pedig hány ilyen eladott menyasszony van a világon, (nekem, hála Isten! nincs, pedig rám is akartak annak idején ilyet „tukmálni.“) Az most mind „magára“ veszi az esetet, végre pedig hány száz meg száz kollegának lesz ez által elzárva utja a szigorlatokhoz, diplomához, mert hiszen melyik atya volna olyan bolond, hogy „ezek után“ egy ilyen jövőbeli „vőt“ istápolna, segítene? !

Nagy tapintatlanság volt az egész, de mivel már megtörtént, kíváncsiságból, (másodszor pedig több ismerősöm felszólítása folytán) felvetettem a kérdést a „Kassai Szemlé“ ben, remélve, miszerint lesz az én kedves szerkesztő uram olyan barátságos és szívélyes (különben nem is kételkedem benne) és helyt fog adni a kassai köszönségnek is becses lapjában, hogy t. olvasóim közül egyik-másik véleményét ez ügyben nyilvánitsa! Teszem ezt csupán azért, mivel ismerem a t. kassai köszönséget és arról a vidékről is vannak sokan, kik „hasonló baj“-ban szenvednek. Vannak a kik nem olvassák a „Magyar Hirlap“-ot és igy ez érdekes kérdésről nem birnak tudomással, igy tehát alkalmuk nyilik ezeknek is a tárgyhoz hozzászólni!

Várva a becses véleményeket, maradtam a tek. szerkesztő ur és t. olvasóim kegyes jóindulatába ajánlva

Dr. Klein Simon.

Sürgönyök.

Budapest, május 16-án. (Ered. sürg.) A parlament mai ülésében előterjesztették **Wekerle** miniszterelnök átirata, a mely szerint ő felsége a delegációkat május hó 25 ére hivja egybe. Az átirat tudomásul vétetik. **Lelbach**, a kinek holléte annyi zenebonát okozott, végre beadta megbizó levelét, a mely a harmadik birálóbizottsághoz utasittatott.

Apponyi Albert gróf sürgős interpellácziót jelent be a honvédügyi miniszterhez ama rendelete tárgyában, a mely a tisztikarnak a honvédszobor leleplezésénél való részvételét eltiltja. Az interpelláczió ez: Minthogy a honvédség mint nemzeti haderő e jellegének veszélyeztetése nélkül érzelmei nyilvánitásától nem tartózkodhatik akkor, a midőn az egész nemzet ünnepel; tekintve, hogy a leleplezési ünnepség kegyeletes érzelmek nyilvánulása és nem politikai tüntetés lesz; tekintve, hogy a magyar parlament határozata szerint pártkülönbség nélkül részt veaz az ünnepélyen és ez garanczián képez a politikai szinezet ellen: kérdem a honvédelmi miniszter urat, hogy a honvéd-tiszteknek egyenruhában való megjelenését eltiltó rendeletét fentartja e?

Ujdonságok.

Prépost-választás. A jászóvári prémontrei rend ügyeinek vezetésére a kormány dr. Bubics Zsigmond püspököt küldte ki teljhatalmu biztosul. A premontrei rend dr. **Kusainszki** Arnold prior vezetése alatt hétfőn tisztelgett a kegyes főpapnál, a ki a küldöttséget fogadva, az ügyek állásáról tájékoztatta magát, a melynek kapcsán megállapodás történt, hogy a prépostválasztás, eltérőleg az előbb tett kombinácziótól, a melyek a választást julius hóban tervezték, **május hó** 25. napján Jászóvárott dr. Bubics elnöklete alatt fog megtörténni. A választás hármas jelölést tesz és a jelöltek nevei ő felsége magas szine terjesztettnek, a kinek uralkodói bölcsesége számára van fentartva a jelöltek közül kiválasztani, illetve kinevezni a jászóvári prémontrei rend számára az ohajtott uj prépostot, a kinek beigtatása solennis fénynyel fog véghez menni.

Gratuláczió. A kassai káptalan előkelőségei hétfőn keresték föl dr. **Bubics** Zsigmond kassai püspököt, hogy a tudós akedémia által levelező tagságra történt megválasztása alkalmából e kiváló és tudományosságát méltán megillető kitüntetésért meggratuláljak.

Uj doktor. A helybeli prémontrei rend egyik kitünő tagját s a főgimnázium jeles tanárát **Farkas** Róbertet, mint értesülünk, e napokban avatta fel az egyetem tanácsa a filozófia doktorává. Disszertácziója, melyet az alkalommal irt: **Kassa város árumegállitási jogáról** szól, a melyben a kitünő professor alapos készültségének élénk tanuságát adja.

Katonák tisztelgése. A kassai helyőrség tisztikara és főbb tisztjei hétfőn délelőtt tisztelegtek Say Győző altábornagy, a kassai III. honvéd kerület parancsnokánál, a ki vasárnap érkezett városunkba. Az altábornagy jeles katona, leereszkedő nyájas modorral, a melylyel első pillanatra ép ugy megnyerte bajtársainak rokonszenvét, mint a hogy meg fogja hóditani a polgári elemet is, a melynek nevében őszinte örömmel üdvözöljük városunk falai között.

Meghivó. Az abauj-tornamegyei gazd. egyesület folyó hó 24-én délután 3 órakor Kassán, a vármegyeház nagytermében választmányi ülést tart, melyre a t. vál. tag urakat tisztelettel meghivja az egyleti elnökség.

Halmay társulatával holnap és pénteken tartja meg előre hirdetett két olyan félig-meddig bemutató előadásait, melyekre jegyek a szinházi pénztárnál lesznek kaphatók. A két előadás változatos müsora alkalmat ad a tagoknak jó és jobb szerepekben bemutatkozni. A társulat zöme ma szerdán érkezik ide.

Nagy tüz. Hernád-Németiben Balassovits Kornél gőzmalmában tüz ütött ki, a mely a szépen felszerelt telepet egészen elpusztitotta. A tüz keletkezésének okát nem tudni, de valószinü feltevések gyujtogatásból eredőnek mondják a katasztrófát. A kár nagy, mert az összes gépek tönkre mentek.

Halálozások. Fleiszer Ede IV-ed éves joghallgató e hó 16-án reggel meghalt. — **Vaskor** Miklós, Vaskor József kassai polgár fia e hó 15-én 22 éves korában elhalálozott. Temetése ma a felsőmagyarboni első temetkező-intézet (Maurer-udvar) rendezésében délután 3 és fél órakor a szepsi ut 24. sz. házból fog végbemenni.

A ragadós tüdőlobbal való fertőzés miatt a német kormány betiltotta azon szarvasmarháknak Németországba való szállitását, a melyek a fertőzés gyanuja alatt álló: Sáros, Szepes, Liptó, Turócz, Arva, Zólyom, Nógrád, Hont, Barcs, Nyitra, Pozsony, Trencsén vármegyékből és Selmecz meg Béla-Bánya városokból kerülnek eladásra. A földmüvelésügyi miniszter a német kormány eme intézkedését valamennyi törvényhatósággal tudatta.

Megismételt mézeshetek. Szklenár Lajos vasuti munkás, ki már hosszabb idő óta elvált élt a feleségétől, vasárnap a szép májusi nap örömére elhatározta, hogy ki fog békülni a feleségével. A dolog jól kezdett indulni, mert a hütlen feleség is, ugy látszott, hogy hajlik a szép szóra, amennyiben hajlandónak nyilatkozott a visszatérésre, és Szklenár uram már örült is előre annak a jövendőbeli szép családi életnek, melyet ő ezentul fog élni. Kölcsönös hüséget és engedékenységet fogadtak egymásnak az eként kibékült férj és feleség s ennek örömére sorra járták a külvárosi korcsmákat, hogy a lakzit most másodszor is megüljék. Azonban nagy ravaszság lakozott a Szklenárnéban. A kibékülést csak ürügyül használta, hogy férjén boszut álljon, mert Szklenár Lajos már másnap megindult hangon panaszolta el a rendőrkapitányságnál, hogy a felesége épen akkor, mikor azt hitte, hogy a boldog mézeshetek második kiadása elé néz, egy nagy karóval végig-hosszig eltángálta és — ujból a faképnél hagyta.

Balesetek lövöldözésből. Két olyan esetről értesitenek ma bennünket, melyekben a vigyázatlan fegyver-használat szerencsétlenségeket okozott. Az egyik eset vasárnap történt, a Bárányán, hol Krausz szabómester fia gyakorolta magát a Flobert-puskából való lövöldözés sportjában, de olyan szerencsétlenül, hogy az egyik golyó egyik Rámann Endre nevü pajtásának arczába furódott. Ennek az esetnek morálja is van, még pedig az, hogy: **nem való fegyver a gyermek kezébe.** A másik eset a Wagnerféle szepsiuti vendéglőben történt, hol Piller Károly kömives két más társával mulatott. Piller, mikor már melegedni kezdett a füle tövе, nagy tréfáló kedvében levette a falról a korcsmáros falonfüggő revolverét és Balázs Ferencz nevü kollegájára czélzott. A revolver, mely meg volt töltve, elsült és Balázsnak az arczába furódott. Balázst rögtön a közkórházba szállitották, honnan csak jó sokára fog gyógyultan kikerülni.

Katona-virtus. Vasárnap este a Demkóféle forgács-utczai korcsmában nagy ribilliót okozott egy ott mulató katona duhajkodása. A tüzér ur, ki nyilván tulsokat vett be a jóból, nem elégedett meg azzal, hogy az üvegeket a falhoz vagdosta, hanem az ott levő vendégeket is bántalmazni kezdte, mit végre megsokalván a vendéglős, a duhajkodó katonát a legközelebbi rendőr gondjaira bizta. A rendőrt és a részeg katonát nagy népcsődület kisérte a forgács-utcza szögletéig, hol azonban a menetnek egy honvédkáplár állotta utját, ki bajbakerült bajtársának segitségére jött. Már-már formális hadakozássá fajult a dolog, mikor a zajra elősietett többi rendőrök megfutták fékezni az ellenszegülő két katonát és elkisérték őket pihenni a fővártára.

Szobrászat. Bacsó András kassai szobrász annak a kijelentésére kér föl minket, hogy a Legányféle ujépületen a figurális munkálatokat ő végzi és hogy Dvihally itt megtelepedett szobrász csak két figurát készitett e házon, a mit az igazságnak adózva, készségesen nyilvánosságra hozunk.

Futtatások a zöldben. Hogy mily hatással volt a multkori lóverseny a kassai közöuség sport kedvének felkeltésére, mutatja ez az alábbi sport esemény is. Egy jókedvü kedélyes társaság rándult ki a zöldbe az utóbbi szép tavassi napok egyikén. Mikor egy szép zöld tisztásra értek, a társaság egyik fiatalember tagjának az az ötlete támadt, hogy jó volna a sport istenének is egy kis áldozatot bemutatni és az ötletet határozat, ezt pedig tett követte. A jelen volt hölgyek rögtön össze is adtak két jutalom dijat, melyet a versenyfutásban győztes fiatal urak részére szántak. A versenypálya kijelölése után megkezdődött a verseny. A dicsőségre szomjas fiatalemberek eleinte

---

dulható, de a szerepkör által épen meg nem kivánt természetellenes extravagancziák követésétől, reproducálásától óvjuk a szinészt, épen ugy, mint némely a darab előnyére való furcsaságok vagy egyéb dolgok tulzásba vivésétől.

A valószinüség szempontjából nem kevésbé fontos kérdése a szinpad esztétikájának az is, hogy mikor és mily hanghordozással éljen a szinész, hogy játékát elfogadhatóvá tegye. Mert hisz a szinpadi dialogok soha se történhetnek a rajta szereplők valóságosan természetes, illetve szokott hanghordozásával, amennyiben a szinpad és szinház t rjedelme megkivánta akusztika ellene szól. Ez tényleg ugy van. Nagyon ritka, különösen nagyobb szinházaknál az oly jól konzervált tüdő, mely egész közönséges müködéssel képes a hangszálakat mindenüvé hallható hangos beszédre késztetni. Kell hozzá egy kis erőltetés, legalább addig, mig megszokottá válik.

De hát nem kell azt feledniink, hogy a természetesség, a mely maga is csak fallacia, a közönség szempontjából lesz megitélve. Ha az erőltetett hangos beszéd a nézőtérre, mint természetes hallatszik, a követelménynek elég van téve.

Ha még az egyes lelkiállapotok, indulatatok megkivánta kitörések és más ilyen lélekállapotokat visszatükrözö mono- és dialogok hanghordozását akarnók domatice körülirni, igen messzemenő ut övényeire lépnénk. Ezekben az esetekben a szinész el fogja találni a helyes utat, ha megkérdezi önönmagától, hogyan cselekednék ő hasonló esetben, mint a darabban előirt személy? Elég biztos vezérfonál itt az emberismeret is különösen az önismeret.

Egy dolog van azonban, mire nézve a szinpad esztétikája nem tud kielégitő választ adni. Még pedig a szinpadon való mozgás müvészetére vonatkozólag. Ezt a helyzetek és a rendező müiszése maguk szabják meg egyrészt, másrészt azonban csak ez általánossággal irható elő, hogy a fődolog benne az: **otthonosság.**

Ez pedig nagyrészt természetes adomány, persze a gyakorlat által kifejlesztve. Nagyon csunya szinpadi alak például, bármennyire is otthonosan érezze is magát a deszkákon, mégis leri onnan és ép az ellenkező impresziót kelti a szemlélőben. Persze lehetnek kivételek is.

A modern esztétika alapelvének, a természetességnek szempontjából igen nagy sulyu elbirálás alá esik maga az előadott darab is, mint ilyen, mint irodalmi müfaj.

Különösen áll ez a valódi drámák, magasabb szinvonalu vigjátékok és tragédiáknál, hol a való élet való reprodukálását kivánja meg az esztétika, menten minden tulzástól. A bohózatok, operák és operettek, melyekben részint a való élet egyes furcsaságainak kifigurázásával, részint mulattató helyzetek, tarka képek énekes, mulatságos bemutatásáról van szó, kevesebb komoly tendenczával megirva, persze sem a szinészekre vonatkozólag, sem pedig a darabra magára nem alkalmazható e komoly elbirálás a maga szigorában.

Az operett-daraboknál például a valószerüség más alakban kivántatik meg, amennyiben az ének és az éneklés és inkább az **eljátszás**, mint a történet eseményeinek oly szigoru értelemben vett **átélése** lesz a fökövetelmény.

Az előadott szindarab minőségéről és valószinüségéről szólván, már a kritika szempontjából is nem hangsulyozhatom eléggé a darabnak, tehát közvetve magának a darab szerzőjének, egyéniségének nagyfoku befolyását az eljátszás sikerére és jóságára. Rosszul összeférczelt darabot, ha javit is rajta valamit a szinész játéka, az előadás bármily korrektségével is jóvá **nem lehet** tenni. Mig viszont szeniális szerző szeniális darabja kisebb tehetségü szinész jóakaratu, törekvő előadását az elfogadhatónál jóval magasabb szinvonalra képes emelni.

A legujabb időkből eklatáns példát emlit fel erre vonatkozólag a kritika a kir. operahás müsoráról, midőn az elbocsátott **Signorini** helyét a „Bajazzók“ czimszerepében betöltő kisebb erejü **Sairovatka** nagy sikereit nagy részt a darab szeniálitásának tulajdonitja.

Nagy szerepe van kétségkivül a szinpad esztétikájának érvényrejutásában a szinházi kritikának.

Nálunk a jóakaratu kritika jobbára csak tájékozza a közönséget a darabok tárgya felől, a szinészeknek pedig jóakaratu tanácsokat oszt. A párisi kritikusok azonban valamivel kiváltságosabb helyzetben vannak, mert ők meg azonkivül, hogy szinészeket és darabokat buktatnak meg és felkapnak, az ő egyéni izlésük szerint befolyásolják sőt csinalják a közizlést.

Sarcey meg **Lemaitre**-nek nagy részük van abban, hogy a párisi müértő közönség az izlés oly magas fokára emelkedett, mint más metropol közönsége aligha.

Hát még a nagy és finom eszü párisi németnek, **Albert Wolff**-nak, az „Echos de Paris“ majd meg a „Figaro“ kritikusának, kit egész Franczia ország a franczia esprit megtestesülésének tart, vajjon mennyit köszönhet müizlés dolgában Páris városa? Azt nem mondhatja meg senki, de a franczák jól tudják, hogy sokat.

Tudják róla, hogy ő volt a párisi monde d'art prófétája, kinek kritikáiban kifejtett nézeteit szinte divat számba ment appercipiálni. Kinek a „**Salon**“ vernissage-napjáról irt kritikáit előbb elolvasta mindenki, s csak ugy ment a tárlat képeit szemlélni a Wolff szemüvegén keresztül.

Ily hatás eléréséhez mindenesetre a kor megértése szükséges első sorban és roppant müértelem, a közönségben meg nagyfoku fogékonyság.

Nálunk még a fővárosban sem fejlődtek annyira a viszonyok, bár a főváros müvészeti viszonyainak ismerője **Ambrus** Zoltán, **Márku s Miksa**, ujabban meg **Abrányi** Emil kritikáinak már némi nevelő hatását vehette észre a publikum izlésében.

A vidéken azonban, hol a főváros átfinomult izlése lehet csak irányadó, a kritika nevelő hatásáról beszélni se lehet, hisz ott a kritikusok azok leginkább, kikben a müizlés nem valami kifejlett tulajdonság persze némi kivétellel.

A vidéken a kritikus többnyire csak a szinészek és publikum tájékoztatására irná kritikáit.

Azonban a tapasztalat azt szokta mutatni, hogy csak a szinészek érzékenysége kiséri figyelemmel. A közönség csak nagy ritkán.

egyenlő chanszszal indultak neki a gyepnek, de mivel a sport-törvények szerint is csak egy lehet első, itt is csak az egyik érkezett be elsőnek, elnyervén a hölgyek által kitűzött egy forintot. Az illető uriember a nyert egy forintot a polgármesteri hivatalhoz küldte be a városi szegények részére, kiknek nevében ezennel nyilvános köszönetet mondunk.

Veszett ebek garázdálkodása. A szép tavaszi napok beálltával ismét tömegesen vesszük hirét egyes veszettségi eseteknek. Kassán alig telt le a még mult hónapban elrendelt negyven napi ebzárlat, ismét aligha nem fogják elrendelni, mert egy itteni kertész kis fiát, — mint nekünk jelentik — egy gyanus kutya megmarta. Hasonló eset történt Miszlóka községben, hol egy veszett kutya három 4—5 év körüli gyermeket mart meg, még e hó 11-én. A kutyát a községbeliek nem bunkózták le, hanem engedték tovább futni. Homrogd megyebeli községből is jelentik, hogy ott egy veszett eb a Szlabej Istvánné négy éves kis fiát megmarta. A kutyát azonban lelőtték és az összes ebállományra 40 napi zárlatot rendeltek el. A sérült gyermekeket pedig mindenik községből felküldték a fővárosi Pasteur-intézetbe beoltás végett.

Országos római zarándoklat. A május hó 18-án Budapestről Rómába indulandó országos zarándoklat a legszélesebb körökben meleg részvételre talált. Tekintve, hogy a jelentkezési határidő néhány nap mulva lejár, figyelmeztetnek a résztvenni óhajtók, hogy ebbeli szándékukat mielőbb bejelentsék, hogy a rendezőség a zarándokok számáról ideje korán tájékozva legyen és a szerint megtehesse intézkedéseit. A jelentkezésekre legalkalmasabb a postai utalvány, melyen 50 forintnyi, illetve az ellátást igénybe nem vevő zarándokok részéről 20 forintnyi előleg beküldése mellett kiteendő az állomás, melyen Budapesten alul a különvonathoz csatlakozni kíván; továbbá melyik osztályban kíván utazni, szándékozik-e a nápolyi kirándulásban résztvenni, utazás közben akar-e ellátást, hálókocsit kíván-e előjegyeztetni és a programmban jelzett, a, b, c, utirány közül melyiken akar visszatérni. — Ily értelmü jelentkezések intézendők dr. Való Simon pápai kamarához, Budapest, IV. központi papnövelde. — A zarándoklat fényének emelésére országunk biborosherczeg-primása maga is hozzájárul azzal, hogy a zarándokokat hét magyar érsekből és több püspöktől környezve személyesen fogja a pápának bemutatni.

Szerkesztői üzenetek.

A neveldéből. Nagy érdeklődéssel olvastuk a Lili kisasszony elbeszélését, melyet társnőinek mondott s különösen meghatott annak tragikus befejezése, midőn az az iczi-piczi szerelmes levél a gonosz komorna ravaszsága folytán a morózus papa illetéktelen kezeibe kerül. Azonban alapos kételyeink támadtak a felől, hogy közönségünk is azon a véleményen lenne-e, ha kiadnók, azért szerény kisérletének a közléséről sajnálattal bár, de kénytelenek voltunk lemondani.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Tenyészkosok.

20 db. fiatal, jól kifejlett, félvér rambouilet **tenyészkos eladó Uporban** (vasuti állomás) **gróf Szécsényi Sándor és társai** Zemplén megyei juhászatában. **A kosok csak május végéig láthatók gyapjuban.** A major 3 percznyire van a vasuti állomástól. Felvilágositással szivesen szolgál bármely kérdésre

134 5—6 **az uradalmi tisztség.**

Egy könyvelő

a ki az üzleti könyvezés minden ágában gyakorlott és a pénztár-kezelésben jártassággal bir, 1500—2000 frt óvadékkal azonnal felvétetik. Feltételek és a hely, a hol ez állás betöltendő, a Kassai Szemle kiadóhivatalában megtudható.

142 3—3

Alsó-Kéked gyógyfürdő

megnyitás május 14-én.

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására adni, hogy az alsó-kékedi gyógyfürdő

vendéglőjét

bérbe vettem és azt a legujabban berendezve, a fürdővel egyidejüleg megnyitottam. Konyhám magyar zamatu ételekkel és pinczém tiszta természetes italokkal szolgál tisztelt vendégeimnek a nap minden részeiben pontos és olcsó kiszolgálat mellett.

Szép fekvésü gyógyfürdőnk látogatását kérve, vagyok tisztelettel

Hammornyik Károly,
fürdő-vendéglős.

143 2—2

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **Uj!**

A tiltott ut énekes játék. | **Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.**

Nagy daljáték, összeállitotta **Paasdorfer**, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli Horváth Friki. | **Végül Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

135—29

A Lajos-forrás vize csodaerejü gyógyhatásai bir különösen csúzos és köszvényes bántalmaknál.

A kassai LAJOS-gyógyfürdő

megnyittatott

vasárnap május hó 14-én.

A „Lajos forrás“ kénes-ásványvize orvosi szakvélemény szerint kitünő gyógyhatásu **bőrbetegségeknél, a gége s légcsövek idült hurutjainál, csúznál, csúzos daganatoknál és idült köszvénynél, továbbá ólommérgezésnél, meggyökeredzett bujakórnál és vérkeringési bajoknál.** Borral használva kellemesen üditő italul szolgál és jobb mint a nagyhirü „Parádi viz“, a fürdővendéglőben **dijtalanul** szolgáltatik ki, a forrásnál palaczkokba **literenként 3 krért** töltetik.

Társaskocsi naponként közlekedik a Lajos-forráshoz, **személydij csak 10 krajczár.** Indulási hely a főutcza, a kis sétatér alsó végén, indulás: d. e. 7 és $^1/_2$10 órakor, d. u. 2, $^1/_4$4, 5 és $^1/_4$8 órakor; a fürdőből: d. e. $^1/_2$9 és 11, d. u. $^3/_4$3, $^1/_4$5, $^1/_2$7 és 8 órakor.

A kassa-oderbergi vasut vonatai a fürdő mellett, Tihany nevü őrháznál megállanak; indulás Kassáról 6.^{35} reggel, 4.^{10} délután, 9.^{00} este.

Fürdőbérlet 12 fürdőre 3 frt, fürdőruhával 4 frt, egyes fürdők ára 30 kr., fürdőruhával 40 kr.

A teljesen berendezett lakószobák ára havonként 12 és 15 forint.

A fürdő-vendéglőben kitünő hamisitatlan bor, mindég friss sör és legjobb minőségü ételek szolgáltatnak ki. 150 2—6

Vizének hatásos gyógyereje folytán gyógyfürdő elnevezését a nagymélt. m. kir. belügyminisztériumtól nyerte.

A fürdők készítéséhez kizárólag a Lajos-forrás ásványvize használtatik.

A fürdők reggel 5 órától — este 8 óráig a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 5—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör **12** kr., folyton jégbe hütve.

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt záloglevelelket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 9—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Ügynökséget

nyerhet előnyös feltételek mellett megbizható egyén első rangu hazai gépgyárnál. Ajánlatok: 148 2—2

első magyar gépgyár részvénytársulat Budapest.

Bor-árak

a helybeli regálbérlőség pinczészetében:

fehér borok litere 28, 30, 32, 36, 40 kr.
siller borok „ 24, 26, 28, 30 kr.
vörös borok „ 30, 34, 36, 40 kr.

(regál-adóval együtt) 124—7

56 literes hordókban fölfelé.

Vidékre történő megrendelésekné a regáladó levonásba hozatik.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi május 19. 57. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési dij:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Ügyvédek és közjegyzők.

(*) A képviselőház igazságügyi bizottsága igen érdekes eszmecserét váltott a mult hó folyamán azon alkalommal, a midőn az „örökösödési eljárás“-ról szóló törvényjavaslatot tárgyalta — az ügyvédek és közjegyzőkre vonatkozólag.

A bizottság előadója ugyanis szóba hozta, hogy a mai örökösödési eljárás azért különösen bonyolult, mivel a hagyatéki eljárás szabályai hét különböző törvényben vannak szétszórva s a teendők megoszlanak az árvaszék, járásbiróság, törvényszék, helyi hatóság és közjegyzők között.

Miskolcz város érdemes képviselője Horváth Lajos erre azt jegyezte meg, hogy a mennyiben a törvényjavaslat tervezete szerint a hagyatéki eljárás nagyobb részt a járásbiróságokra szándékoltatik hárittatni: ő a teendők nagy tömegének könnyebb elintézhetése tekintetéből a közjegyzők szaporitását látná szükségesnek.

A bizottságnak egy másik szintén jeles tagja, Mandel Pál ennél tovább ment s egy valóban nagyon is praktikusnak mutatkozó eszmét penditett meg, azt mondván, hogy ő a hagyatéki eljárás végtelen hosszadalmasságának megszüntetését ugy látná legjobban megoldhatónak, ha jövőre az eddig csupán közjegyzőknek fentartott funkcziót ügyvédek is végeznék, vagyis ohajtaná az ügyvédi és közjegyzői rendtartás együttes kombináczióját.

Szóltak aztán e fontos tárgyhoz még többen is. Volt, a ki ugy nyilatkozott, hogy ügyvéd oly helyen lenne csakis hagyatéki tárgyalással megbizandó, a hol közjegyző nincs.

Az igazán nagy fontossággal biró tanácskozásra azonban maga az igazságügyminiszter tette fel a koronát, bebizonyitva ezzel is, hogy hivatásának teljesen magaslatán áll. Kijelenté mindenekelőtt, hogy ő tökéletesen ismeri az ügyvédi kart illetőleg a viszonyokat, s nagyon jól tudja azt, hogy „az ügyvédek tulszaporodása folytán sok helyütt baj van.“ De azt a nézetet, hogy ügyvédek csak ott küldessenek ki, a hol közjegyző nincs, nem osztatja, mert ezzel a bajon nem hogy segitve lenne, sőt ellenkezőleg, még inkább összebonyolittatnának a dolgok. Az ügyvédi és közjegyzői rendtartás kombinálását azonban ő is megfontolandónak tartja s azon lesz, hogy az ügyvédi és közjegyzői teendők, legalább ott, a hol ez szükségesnek mutatkozik, egyesittessenek.

Bármennyire akadémikus jelleggel biró lett légyen is az igazságügyi bizottságnak ez a tanácskozása, annyi tanulságul mindenesetre levonható abból, hogy a törvényhozó testület, vagy legalább annak egyes, arra hivatottabb tagjai élénk érzékkel birnak az ügyvédi és közjegyzői kar helyzetét illetőleg, s hogy a mai, nem egészen egészségesnek mutatkozó állapotokon okvetlenül változtatni kell vagy egy, vagy másféleképen.

Mert azt nagyon jól tudja már mai napság még a laikus ember is, hogy az ügyvédek dolga nem egészen van rendén. Vannak igaz, felkapott, nagyhirre vergődött ügyvédek, a kiknek évi jövedelmük felér egy miniszterelnök jövedelmével is. De a nagyobb részük aztán majdnem csakis tengődik; daczára annak, hogy birnak mindazon tulajdonokkal, a mikkel egy modern müveltséggel biró s nagy tájékozottságot igénylő, modern jogásznak okvetlenül birnia kell.

Sokan sokféleképp magyarázzák azt a kissé különlegesnek mondható helyzetet, a melyben ma az ügyvédikar egyrésze tengődik. A legtöbben a tultömöttséget hozzák fel okul, s ez állitás nem is egészen alaptalan. Szilágyi maga is ezt a nézetet látszik fősulylyal birónak tartani, a midőn azt mondja, hogy „az ügyvédek tulszaporodása folytán sok helyütt baj van.“ De e nézetnek mintegy ellensulyozása aztán az a vélemény, a melyet a törvényhozás legkiválóbb jogászai is osztanak, hogy az ügyvédi tengődésnek egyik legsarkalatosabb előidézője a közjegyzői intézmény — habár csak közvetve is.

Valóban égető szükség volna arra, hogy a képviselőház igazságügyi bizottsága által hangoztatott elvek minélelőbb testet öltsenek. Nagy, igazán nagy szükség volna erre nemcsak az ügyvédikarra való tekintetből, hanem a nagy közönség érdekében is! A közjegyzői intézmény mai alakjában nem felel meg a közkivánalomnak. Mert a főczél nem az, hogy egyes jogvégzettséggel biró egyéneknek busás jövedelem biztosittassék, hanem az, hogy a közönség ügyes-bajos dolgai minél gyorsabban és minél olcsóbban legyenek lebonyolithatók. Már pedig ugy gyors, mint olcsó eljárásra is csak az esetben lehetne számitani, ha az igazságügyi bizottságnak fentebb is emlitett nézete szerint az ügyvédi és közjegyzői teendők némi-nemü részben egyesittetnének.

A közjegyzői intézmény mai merev alakjában azért sem igen képes a nagy közönség szemében kellő rokonszenvet kelteni, mivel mindazon teendőknek, a melyek miatt annak közreműködését az emberek igénybe venni kénytelenek — rendesen fizetség a vége. Ez azonban még hagyján volna, ha az ott elintézendők aztán rövid időn belől véget érnének, de a baj az, hogy a busás fizetéssel — tisztelet a kivételeknek — rendesen hosszadalmasság is szokott járni.

Igaza van Horváth Lajosnak, szaporitani kell a közjegyzői állásokat. Nagyobb városokban, mint a milyen Kassa is, megélhetne 3—4 közjegyző, a nélkül, hogy bármelyik is anyagi küzködésnek lenne kitéve.

A közjegyzőket illetőleg nagyon érdekes eszmét vetett fel egyik fővárosi napilapban Görgei Kornél országgyülési képviselő is. Okosan fejtette ki, hogy a polgári anyakönyvvezetés életbeléptetése esetén az anyakönyvek vezetésével ott, a hol ilyenek vannak, közjegyzők lennének megbizandók. Az eszme helyes! méltóbban nem lehetne azok vezetését senkire se bizni, főként az esetben, ha létszámuk csakugyan szaporittatnék. Persze, ennek nagy dijazással nem lenne szabad összekötve lennie, nehatna, tegnap este ma hajnalban feküdt le. Németül odaszól az őrmesternek: „Ki a garnisons inspektios.“ ...

TÁRCZA.

Apró versek.

I.

Emlékkönyvbe.

A müvészet derült világát járod,
Melytől örök tavasz mosolyg rád,
A mit mi dalban csak sejtünk, te látod:
Az isteni müvészet szép honát . . .
Gondolj reám is, hogyha zongorádnál
Lelked a földre ismét visszavágy,
Gondolj reám is, a kinek lelkében
Játékodtól kinyilt nem egy virág . . .

II.

A talmudból.

Csak egy muló árny az élet,
Árny, mely ingó hábra tévedt;
De nem árnya erős várnak,
Hanem árnya gyors madárnak.

Latkóczy Mihály.

Éjjel a „poszton.“

Oh! be szépen is fujja a hornist Giligón a „retrét“, a dritte Batalliontól való, onnan is a „zénte kompanitul“, a várta ott áll „zum gebet“ kemény haptákban, a Manlicher lábnál, balkéz a sapka mellett ez az estimája a bakának itt a fiók kaszárnyában, Budavárban, még a Burg kapujában is, ott lakik a császár; mondják, hogy ott is csak ez a kis szürke reglama jár? De azt is mondják, hogy ott regimentbanda fujja a retrét, de kétszer olyan nagy mint a mienk, pedig ez is valami, ugy mondta az őrmester ur Zsák, a ki már volt Bécsbe kommandirozva a „Krikschulba“ a hol a manlichereket próbálják ki.

Csendesen hullámzik a trombita hang a dritte Batalliontól az elsőig, onnan az „Offizir pavillonig“, innen meg a jäger kaszárnyáig, ez tovább adja a másiknak, a disciplin arztnak, a brigadnak, s mikor már itt átment a rabok fülein, beszalad a kórházba, még talán a halottas kamrába is, költögetni az Infanterist Szücsöt, a ki ott fekszik a lóczán s kis lik van a mellén. De nem ébred a szegény, hát otthagyja a szállongó Hornsignált. Kirepül ebből a kaszárnya városból, be a városba, hadd ijedjen a babájánál késlekedő baka.

A várta még mindig „zumgebet“ áll, szinte elandalitotta a mindennap hallott szellem. Persze, persze önkéntes káplár ur Csóri a várta kommendáns. Szórakozott. Elgondolja, hogy ugyan ki sétál most Miczikével a hársfák alatt? Ugyan ki?

— Hát lesz már vége a gebetnek? Sie frajbilliger? — rikkantja feléje a batallions pekatós őrmester, ő felsége Jericsek. Azért „ő felsége“ mert azt mondta harmadéve egy kilenczvenbelinek, hogy csak ugy szalutálj nekem fiam, mint ő felségének! nézd meg a reglamát!

Onkéntes káplár ur megsugja a jelszót az elsőnek, ez sugja a másiknak s igy tovább··· az utolsó visszasugja neki. A post kinyitja a patrontáskát, éles töltés van abban, egy pakliban tiz. Megmagyarázza neki a kommendáns, hogy mi a kötelessége, s hogy mikor kiáltson kveranst. S ha lázadást lát, lőjjön, de ha öt bántják, oda lőjjön a hol legsürübb a czibil··· máskülönben csak a levegőbe! S abtrétet ad. Azalatt a rapport is összeáll. Kaszárnya-inspekcziós hadnagy ur Gráczdán egyenkint hallgatja meg a naposokat, mérges, morog mindegyikre.

Her Lájdinant titulár Corporal Mihály Nagy zweite Compani melde gehorsam, az Infanterist Sipka kimaradt!

Hadnagy ur parancsol: Bereitschaft-kommandánt, egy fréjter s két emberrel megkeresi s előhozza azt a „schweinskerlt.“

— Jawoll! — harsog a rapport végéről. „Abtrét!“ visszhangzik reá a hadnagy ur hangja.

Széjjel mennek. A post kopogva jár a deszkán, az őrmester a kardját csörteti, hadnagy ur ásit, alhatna, tegnap este ma hajnalban feküdt le. Németül odaszól az őrmesternek: „Ki a garnisons inspektios.“ Az őrmester érti már kiről van szó. „Ujjuj! a Herr ritmeister Csuk nem jön az csak hónap reggel! attól nyugton leszünk!“ Ez is németül volt mondva. Morog még a hadnagy ur: Hallja édes Jericsek, igen álmos vagyok, komótosan le fogok feküdni, also acht geben adja! Ja wohl! szorgoskodott Jericsek, olyan lépésekkel megy kaput vizsgálni, mint a ki reggelig ébren akar maradni. Innen kemény parancscsal küld el egy bakát: „Rögtön hivd ide a káplár Csórit!“ Rohan az ordináncz, rohan a Csóri: „Befehln!“ „Nézze csak édes önkéntes ur, igen álmos vagyok stb. és el. Csakhogy ez a Csóri olyan fajtája a fréjbilligosoknak, a kik németül is tudnak, igy megértette a fenti diskurzust. Rikkantja hát: „Gefreiter Szilvás! Nézze itt van két szivar, tegnap kaptam a szeretőmtől, a kivel reggelig mulattam···“ „Igen is értem önkéntes ur! csak tessék lefeküdni a vártazimmerbe!“

A többi várta már alszik, a várta körüli czifra kert füvén. A fréjter Szilvás megrugdossa a hornista Giligónt.

— Te piszkos fülü, látod ezt a két szivart, ennek a bagója a tied vasárnap, de ma el ne aludj!

A hornist megszólitja a postot: „Te Juan! ide fekszem a fegyver-kvanka mellé, rugj meg ha valamit avisálnak, adok vasárnap egy bagót!“

*

Nemsokára horkolnak az inspekcziós szobában, a várta zimmerben, a kapu alatti lóczán a fréjter, a fübe, a bokor s a post mellett a hornist, sőt alszik az utczán a vigyázó post is. Alszik az egész kaszárnya. Csak a post indul meg a deszkán jobbra balra. Megy és folyton megy. Kopp, kopp! halszik a bakancs kopogása. Megáll az egyik végén, bebámul a kaszárnya udvar sötétébe, megolvassa az ablakokat, az ajtókat, s ha szorozni tudna, megszámlálná az ablaktáblákat. Elgondolja, hogy milyen jó lesz az, ha sarzsi lesz, sárgabojtja, kesztyüje lesz, meg puczer··· s megindul a deszka másik végére, megszámlálja, hogy hány lépés hosszu, hol kopog legjobban, leveszi a fegyvert s kar gyakorlatokat csinál, majd menés közben egyszerü test fordulatokat. Megint

hogy az eljárás a polgári anyakönyvvezetés életbeléptetés az ellenzék részéről a nagy dijazás miatt mindjárt eleve odiózussá tétetnék.

A „két levél problemája."

— Beérkezett válaszok. —

Irja: **A nagy közönség.**

A „Kassai Szemle" május 10-iki (54.) számában két levelet közöltünk, melyek a maguk valóságában a megtestesült problemákban látszanak, még pedig olyan problemának, hogy annak helyes megfejtése első pillanatra szinte kétségesnek tünik fel.

E levelek egyikét egy uri ember irta a szerkesztőhöz, választ kérve a belecsatolt s női kézből származó levélkében feltett nagyfontosságu kérdésre, mi azonban nem találván magunkat kompetenseknek ily kényes ügy eldöntésére, (mi persze nagyon egyoldalu lehetett volna) ez okból a nagy közönség itéletére és eldöntése alá bocsátottuk az ügyet, közölvén a kapott két levelet.

A kisasszony választ igénylő kérdése különben az: hogy kihez menjen ő férjhez mostani két kérője közül: ahoz-e a kibe ő szerelmes, de a ki őt nem szereti, vagy pedig ahoz, aki bele fülig szerelmes, de ő csak szimpátiával viseltetik iránta. Megjegyzendő, hogy mindenáron férjhez akar menni.

Olvasó közönségünk mindjárt az első napokban nagy érdeklődést tanusitott e lélektanilag sokféleképen magyarázható rejtvény megoldása iránt s tömegesen érkeztek, érkeznek még most is s valószinüleg fognak is még érkezni levelek, melyek egy-egy megfejtést tartalmaznak.

Mint érdekes jelenséget jegyezzük meg azonban azt, hogy a Kassáról s különösen hölgy-kézből kapott levélkék egyrésze ránk nézve használhatatlan, mert nemhogy választ adnának a kérdésre, hanem maguk is kérdéssel ostromolják a szerkesztőséget abbeli kiváncsiságukban, hogy vajjon ki lehet az a B. kisasszony?

Sajnálatunkra kell most tehát ismételten megjegyeznünk, hogy a B. kisasszony valódi nevének elárulását nemcsak ujságirói diskrécziónk tiltja meg, hanem az a körülmény is, hogy magunk se tudjuk.

A következőkben pedig megkezdjük a jövőre folytatandó érdekesebb válaszok közlését.

* * *

I. Ilka kisasszony például a következőket irja egy levelezőlapon:

„Tekintetes szerkesztő ur! Miután az iskolába arra tanitottak, hogy felebarátaink baján segiteni felebaráti kötelelesség, tehát én is megpróbálok most segitségére lenni B. kisasszonynak. A tisztelt kisasszony szegény azért van kétségbeesve, hogy két kérője akadt és nem tudja, hogy melyiknek nyujtsa a kezét. Igazán sajnálom. Tanácsom az, hogy csináljon ugy a hogy én tennék. En t. i. — mert hát az egyik bizonyára szőke, a másik meg barna — mindenesetre a barnát választanám. Bizonyára neki is vannak a férfi bajuszok közt kedvencz szinei. Az enyim a barna.

Tisztelettel: Ilka.

—

II. Egy másik levélben pedig egy dunántuli előfizetőnk elmélkedik a következőképen:

Igen tisztelt nagysád! Ismerem a szerelem démoni hatalmát. Nagyon jól ismerem az emberi érzelmek eme legkiválóbbját, melyről a költő is azt mondja: „A szerelem sötét verem…" Tudom hát méltányolni az ön helyzetét igen tisztelt nagysád! Szinte elképzelem magamnak amint szerelemtől lángoló szemekkel, kipirult arczczal és szétbontott szénfekete hajával bezárkozott kis zöld pelüche butoros boudoire-jába és megirta kesergő és tanácsadásért esengő levelét. A szerelem eltölti egész valóját; nem tud okosan gondolkozni; nem tudja hogy mit cselekszik és nem tudja, hogy mit cselekedjék. Ez a lélektanilag beigazolt állapot szolgáljon cselekedetének mentségeül. Mert ön igen tisztelt nagysád nagyon rászorult az enyhitő körülmények figyelembevételére. On kisasszony nagyot vétkezett. Vétkezett a szerelemnek ősidőktől fogva népszerü szépséges istenasszonya Venus ellen és a kis tegzes istenke Amor ellen. — Azt irja, hogy szerelmes. — Igen, hogy szerelmes és az a kibe ön szerelmes, az megkérte az ön kezét. — Hát lehet itt habozni, lehet tétovázni? Tisztelt nagysád itt nem lehet se tétovázni, sem pedig habozni, még abban az esetben se, ha az ön aggodalmai szerint viszontszerelemre se számithatna. Ebben az esetben csak egyet tehet, menjen el abba a szép és hires kassai székesegyházba, boruljon le a főoltár legalsó lépcsőjére és kérjen bocsánatot a szerelem istenétől azért, hogy anynyira megbántotta, ezentuli teendője pedig az, hogy nyujtsa annak a kezét, akibe szerelmes és meglátja, hogy meg fogja tanulni azt a müvészetet, miként kell a férfiakat szerelmesekké tenni. Akkorra már csak szives megemlékezést kér:

Dunántuli.

—

III. Hadnagy aláirással a következő sorokat kaptuk:

Tisztelt Lorgnet ur! A „Kassai Szemle" tegnapi számában közölt két problematikus levélre vonatkozólag eddigi tapasztalataim alapján bátorkodom urasága utján az A. ur figyelmébe a következőket ajánlani:

1. A leány és asszony nagyon büszke teremtés szokott lenni régebben kikosarazott kérőivel szemben.

2. E szabály alól még nem láttam kivételt eddig.

3. Első eset különben ez volna, midőn B. kisasszony levelet ir A. urnak abban a tárgyban, hogy az válaszszon neki férjet.

4. És miután minden kivételnek meg szokott lenni a maga oka, ugy ha keresi az okot A. ur, akkor bizonyosan meg is fogja találni,

5. meg fogja az okot találni még pedig abban, hogy B. kisasszony megbánta azt a tettét, hogy A. urat hajdanán kikosarazta.

6. Ennyi az egész és most tessék A. urnak ebből levonni a konzekvencziákat.

Őszinte hive: Hadnagy.

—

IV. Egy levelező-lapon, melyet szintén messze vidékről hozott a posta, ez áll:

Tekintetes szerkesztő ur! Reám az önök problemája épen nem tette azt a benyomást, mintha azt valami olyan igen nagyon hires mesterség volna megfejteni. Hiszen az egész csak azon sarkallik, amit bizony sem önök, sem az az igen tisztelt levéliró uri ember nem vettek észre, hogy az erdőt igen sok fa boritja el a szemük elől, vagyis, mint az erdélyi közmondás tartja: „nem látták meg az erdőt a sok fától." A véleményem az, hogy B. kisasszony nagyon tapintatos és érthető módon adta tudtára kikosarazott kérőjének azt a dicséretre méltó magdolnai bünbánatot, melyet A. ur kikosaraztatása miatt érez és hogy most már ő is szivesen látott kérő lenne a háznál, ha — ismét eljönne. Kérem válaszomat vele közölni és maradok lapjuk hü olvasónője:

Z. B. Jolán.

—

V. Jenő ur meg egy egész kis értekezést küldött be egy megyebeli kis városból. Közöljük belőle a következőket:

Mielőtt szép kisasszony véleményemet adnám, kérem, kölcsönözze becses figyelmét egy rövid időre.

Jóizü mosolylyal olvastam kedves levelét azon pontig, mig föl nem sohajt: „férjhez kell mennem okvetlenül!" Igazán kell szép kisasszony? akkor nem birálok, hanem emberbaráti kötelességemnek tartom őszinte érzelmeim sugallta tanácsot adni. De előbb meghallgat ugy-e? hátha eltaláltam a fohászát előidéző symptomákat.

A körülmények egybevetése után lélektani rejtvény előttem, hogy mért épen a kikosarazott kérő válaszszon önnek férjet. Igaz, elhiszem, talán felhozza védelmére azt is, hogy baráti érzelmeit a rut kikosarazás után is megőrizte, elhiszem, hogy enyhiteni akarta bizalmának eme jelével a megaláztatást, de a dolog előttem mégis rejtvény marad.

Egy szép napon, vidám madárszóval hangos májusi napon — olyan szokatlanul, furcsán érzi magát. Délután a szokásos zongora, ma szerfelett unalmas; mélabussá teszik a hangok; majd eszébe jutnak régi, régi kedves dalok, melyeknek melódiája kellemes emlékeket idéznek föl szivében, ah! igen, egy régi ábrándos valczer ütem, odasiet a zongorához, borzasztó, mire odaér elfelejti, hiába keresi ez, nem ez, ez sem. Majd mintha a szabadba vágyna. De itt se talál nyugalmat. Olyan furcsán érzi magát. — Ejjel aztán lágy puha párnáin elmereng, behunyva szemeit szövi gondolatainak szépen himzett, csillogó szövetét.

És elötünik képzetetében a kellemesen töltött báli éjszakák egy-egy barna bajuszos alakja. Akkor nem törődött egyikkel se. De most, ah, mintha érezné, karjának átfonodását karcsu derekán, mintha szemeinek perzselő tüzét is érezné, és ugy találja, hogy a szőke is meg a barna is csinos gyerek. Egy pillanatra elboritja arczát annak az egyetlennek, a kiválasztottnak emléke, ki most nőül kéri. De ah, ez érdemetlen. El a gondolattal. Es most talán boszura gondol, mikor egyszerre csak ez a gondolat villan agyába hogy: férjhez megyek de máshoz. Es mintha megrettene ettől a gondolattól, mert hiszen: regénybeli hősnőnek képzeli magát, ki csak szerelemből fog férjhez menni?! Nem lehetnek valami eszményi fogalmai a házasságról, mert ugyan a regénybeli hősnők többé-kevésbé már a hogy a körülmények megengedik, tényleg szerelemből mennek a házasságba, mig ön szép kisasszony abban a helyzetben van, hogy most választhat teljesen szivének hajlama szerint és ime a józan észre, jóakaratra apellál! Miután nem szivére hallgat, egyedül nem is mer választani, belenéz emlékeinek tükörébe, meglátja a régen, régen kikosarazott kérőt, ki talán valamennyi közt a legszimpatikusabb — nosza elő vele!!

Tanácsom ime ez!

Szép kisasszony, vegyen csak két papiros-darabkát, irja mindegyikre egy-egy kérőjének a nevét, vegyen hozzá egy kalapot, rázza fel és nyuljon bele gyöngéd kezecskéivel — most mondjon el egy miatyánkot, hunyja be szemeit, gondoljon Istenre, aztán kihuzva először az elsőt, majd a másikat — tépje szét a nélkül, hogy megnézné és ha igazán szive sugallatára akar férjhez menni, fogadja el annak ajánlását, kinek nevét a lelkét megszálló aggodalom közepette maga is elsőnek ohajtotta volna kihuzni.

Kezeit csókolja: Jenő.

A levelek közlését jövőre még folytatjuk.

Ujdonságok.

Elpusztult község. Kassa közelében levő Baska községe kedden délután tüz által elpusztult. A község lakossága hajlék nélkül van és a mi kis szegénysége volt otthonában az a porig leégett házakkal együtt mind elpusztult. Csak öt házikó és a katholikus templom maradt meg, a többi mind rom és rom. Harmincz ház és mellék-épület pusztult el és 40 család nyomosusága kiált a jó szivü emberek nagylelküségéhez segélyért. Beziák miszlókai plébános a nyomor jajszavára és hogy a sorsát megadással türő nép éhségét csillapitsa, a katasztrófa hirére nyomban gyüjtést inditott meg parókhiája székhelyén és a jó miszlókaiak rövid nehány negyedóra alatt egy nagy szekeret raktak össze élelmi szerekkel és derék papjuk maga sietett az éhezők közé, hogy a vallás vigasz szavaival élve, a könyöradományokat kioszsza. Kérjük olvasóinkat, hogy adományaikkal keressék fel lapunkat. Minden fillért nyilvánosan nyugtázunk és illetékes helyre eljuttatunk.

Áldott kéz. A mi jóságos püspökünk, dr. Bubics Zsigmond tegnap a tüzkatasztrófa által nyomoruságba jutott baskaiak javára 100 frtot adott át kiosztás végett Beziák plébánosnak. A nyomor nevében köszönet.

Pünköséd vasárnapon a malomutczai ág. ev. templomban reggeli 9 órakor Csiskó János lelkész magyar beszédet tart és az ünnepség fényét a kassai dalkör éneke fogja emelni. Hétfőn ugyancsak Csiskó János lelkész tart beszédet németül.

Hangverseny. Kassán junius 3-án a Schalkház termében a 65-ösök zenekara Obhlidal karmester vezetése mellett nagyszabásu hangversenyt rendez, a melynek jövedelme a katonai zenekarmesterek nyugdijalapja javára fog szolgálni. A kassai közönségnek Obhlidal mester az ő zenészeivel annyiszor szerzett és szerez ingyen magas értékü müélvezetet, hogy ezt meg nem jutalmazni akkor, a midőn ez a közönségre appellál, szinte bün volna, a mi közönségünk pedig ismeri mi a hála azokkal szemben, a kik erre érdemeket szereztek. A hangversenyt esetleg egy kis tánez követi majd.

A főispán uj otthona legközelebb a vármegye székháza tőszomszédságában levő Vitéz Viktor házának első emeletén lesz, a melyet most modern igényü urilakássá alakitanak át. Ezzel egyidejüleg a főispán hivatalos helyiséget is cserél, amennyiben a vármegye székházában az alispán által használt osztályt cseréli át, hogy azt privát lakásával egybekapcsolja. Fábián János kedves alispánunk e cserébe a legnagyobb készséggel egyezett bele és remélhetőleg a május 24-iki közgyülésnek, a mely e csere fölött határozni fog, nem lesz ellene kifogása.

A katonai sütődék munkáinak árlejtésénél, mely munka körülbelül 450,000 forintot tesz ki, a következő pályázók voltak: 1. Láhne és Strenze budapesti vállalkozók 17·5% árengedéssel. 2. Eisler bécsi czég 13.5%. 3. Jakab Péter épitész 11·8%. 4. Neuschlosses Marczel budapesti czég 11·75%. 5. Egy prágai czég 11·6%. 6. Répászky Mikály épitész 11·5. 7. Popper János budapesti czég 5%. Azonkivül Jakab Péter kizárólagosan a kömüves munkálatokra 13·5%. Es igy a budapesti Láhne és Strenze czég nyerte el óriási áldozatok és engedmények árán a kassai katonai sütődék munkálatait, nem pedig mint több kassai és budapesti lap hozta, egy bécsi czég. Ezen árengedményekből látjuk, hogy a kik a 11·es % engedményekben jártak, helyes és pontos számitásokat tettek, mert a külömbség egymás közt csekély. A budapesti czég nagyon elvetette a sulykot és nem csekély lesz az a küzdelem, a melyet itt kell majd kifejtenie, hogy ugy a hogy boldoguljon.

Tiszta irás. Valamennyi főszolgabirónak és általok valamennyi községi és körjegyzőknek hivatalból a következő rendelet adatott ki: A pénzügyi minisztérium arról értesitette a belügyi minisztériumot, hogy az adótartozások beszedésére szolgáló napi jegyzékekben, a községi pénzkezelők rossz irása folytán igen sok, alig olvasható kiigazitás, vakarás foglaltatik, s a naplótétel számok megismételve fordulnak elő. Ezen hátrányok elkerülése végett a belügyi minisztérium körrendeletileg hagyta meg, hogy a községi pénzkezelő és a jegyző az általok eszközölt bejegyzéseket a napi munka befejezése előtt gondosan vessék egybe, hogy eként a pénzkezelők által netalán elkövetett hibák és szabálytalanságok azonnal helyrehozhatók legyenek.

---

bebámul a kaszárnya udvarba, a hol időközönként megmegvilágosodik egy-egy ablak. Káromkodik magában. Tudja mit jelent az a lidércz fény, mely hol itt, hol ott; majd a jägereknél, majd a dritte batallionnál jelenik meg, gondolja magában, holnap ő is fog ilyen lidérczfényeket gyujtogatni. Azok odafent a vérszopó férgeket perzselik gyufával…

S mindezen foglalkozások csak azért, hogy el ne aludjék. Mert ha ő elalszik, akkor csak még a jó Isten várja oda fön ébren a Garnisons-inspekcziót. S felnéz a csillagos égboltra.

Oh! ott van az a csillag, a mit maguknak otthon a Fata Illiával kiválasztottak. A mig az ott van, addig hüek lesznek egymáshoz, szeretni fogják egymást… S elmélázott, neki dölve egy faoszlopnak, maga elé képzelte az Illia szemeit, ajkait, orczáit. Szinte behunyta a szemét, s ugy gondolt vissza a szépséges Illiára.

A lóczán a frájter ur is bizonyára szépeket álmodik, megakarja ölelni az álomtündért és — lefordul a földre a lóczárul. Nagyot jajdul, csörren a bajonet leestében. Felijed a post, álmos szemmel látja a frájter urat felugrani, kegyetlenül megrugja zavarában a hornist Giligónt, ez bajt sejtve, rohan a vártaszobába, megrázza az alvó önkéntes urat, s ijedten költögetik a bakákat, erre aztán van lárma. Az udvar felől kardcsörgés hallatszik, ah! talán a huszárkapitány ur jön oly sebesen? Pedig csak az őrmester Jericsak jön oly ijedten, a posthoz rohan s megrázza, hogy mi van? az meg megijedt, elvonitja magát:

Ge-he-ve-he-ve-raus!

A káplár ur is belekiált, a sötétbe: Halt! verda! Most meg a hadnagy ur Gráczián rohan ki, kardját igyekszik felkötni, blousa nyitva, a csákó megforditva a fején; előkapja az ugráló infanteristákat, rázza valamennyit:

— Was ist Schwein! was ist Bestie?

Jaj Istenem! ha ilyenkor jönne a Garnisons-inspekcziós officzér a Herr ritmeister von Csuk, jaj! mit csinálna?

Morogna egyet: „hogy szegény Infanterie!" s beirná a rapportkönyvbe: „Alles in Ordnung!"

Csérer Lajos.

Matura. A kassai főgimnáziumon a jelen tanév záradékául most folyamatban levő érettségi vizsgálatokra 35 nyolcadik osztályt sikerrel végzett hallgató jelentkezett, a kassai főreáliskolában a maturánsok száma 15 hallgató.

Confirmáczió. Az ág. ev. egyház kebelében május hó 28-án konfirmáczió lesz, a melyen mintegy 50 mindkét nembeli ifju fogja először fölvenni az Ur vacsoráját.

Színház. Ma pénteken második, illetve bucsu-előadásul Halmay társulatának előkelőségeit vál tozatos müsorral szerepelteti, hogy a közönségnek módja legyen látni és birálni. Az előadás sora ez: Galathea 1 felv. operette; A csikós népszinmü első felvonásának változása; Fedóra szinmü 3. felvonása; a madarász operett 2. felvonása. Az előadás 7 és fél órakor veszi kezdetét. Jegyek a szinházi pénztárnál válthatók.

Halálozás. Angyal kellett a jó istennek és ezért mérhetlen fájdalommal sujtotta Csányi Adám gyógyszerészt és családját, elkérve tőle kis alig 2 és fél éves Margitkájukat, a ki alig pár napi szenvedés után itthagyva a bánatos szülőket, felkivánkozott az angyalok ékes honába. A kis angyal temetése ma a felsőmagyarországi első temetkező-intézet rendezésében délután négy órakor a főutczai 114. sz. házból lesz. Béke vele és vigasztalásunk a lesujtott szülőknek!

Tankötelesek és a polgári házasság. A tanköteles gyermekek hivatalos összeirása e héten nyert teljes befejezést. A város egyes részeiben járó irnokok, hónuk alatt azzal a bizonyos paksamétával, visszavonultak már a hivatalok szük négy falu közé, hogy a nyert adatok szakszerü rendezést nyerjenek. Egyikével-másikával az összeiróknak sok érdekes és némileg mulatságos história is esett meg, amint be-bekopogtatott a provinciális szinezetü külvárosok kicsiny házainak ajtaján. Egy ilyen vig hangulattal lejátszódott tragédiaszerü esetet beszél el lapunk egy barátja, mely különben érdekesen illusztrálja azt is, hogy mily tévesszmék vernek gyökeret a nép lelkületében a domonkos-atyák vallásos és buzgó tanitásai nyomán. Az elmult hét egyik napján egy ferenczvárosi házban fordult meg az összeirást teljesitő városi irnok. A lakók jó honpolgárok ámbár a nyelvük az tót volt születésüktől fogva. Jó honpolgári voltukat bizonyitja az a körülmény, hogy a családban összeirott tankötelesek a hazát védendő hadseregben valaha képesek lesznek egy egész zászlóalj létszámának megfelelni. Maga az irnok is valóságos lelkesedéssel teljesitette kötelességét és sorba irta be a ház gyerekeit amint következtek, először az egyiket, azután a másikat, majd a tizediket. Csak amint a tizenkettedikre került a sor, akkor ránczolta össze homlokát a zugban gubbasztó családanya. A tizenkettedik a legidősebb volt és az épen leány volt, kinek évszáma iránt volt kiváncsi az összeiró. Az anyó annyit mondott, a mily évszám mellett még a tankötelesek számába tartozott volna a leány, de a beirása ellen erősen tiltakozott. Amde a hatósági közeg hajthatatlan maradt és még ideje se maradt a rendes rovatokat betölteni, mikor harsány hang kiáltja feléje a zugból: „Takarodjék ki az ur rögtön, mert nem jól jár. Tudom én mit akarnak az urak, de nálam bizony czélt nem érnek, mert az én lányom jó katholikus és soha se fog a polgármester előtt esküdni." Ez ellen a természetes logika ellen már az irnok se tudott argumentálni és a már beirt nevet kihuzta a lajstromból.

Répamivelő-gépversenyt. A nyitramegyei gazdasági egyesület a f. évi junius hó első felében Nyitrától egy negyed órányira Weisz Arthur földbirtokos mikófalui gazdaságában répamivelőgépversenyt rendez. Be lesznek itt mutatva a legujabb sormivelő eszközök. E nagyérdekü versenyre a gazdaközönség figyelmét már most fölhivjuk. A verseny határnapja annak idején közölve lesz.

Difteritisz. Dr. Szentimrey megyei főorvos ur nyilatkozatot publikál, a melyben azt mondja, hogy Szepsiben 8 hónap óta diphteritises járvány elő sem fordult, és igy a Kassai Szemlének erre vonatkozólag közölt hire nem felel meg a valóságnak. Tudósitónkon a sor, hogy a főorvos ur czáfolatát helybenhagyja vagy pedig visszaczáfolja.

Feloldott zárlat. Felső-Mérán az özvegy Matusz Lajosné felső-mérai birtokos lovai között előfordult takonykór miatt elrendelt zárlat, a mai napon feloldatott.

Himlő-oltás. A város kapitányi hivatala által ezennel közhirré tétetik, hogy a nyilvános himlőoltás és ujraoltás május hó 28-tól október hó 1-ig minden vasárnap délután 2 órától 5 óráig a fő-utcza 106. sz. házban fog eszközöltetni. Ebből folyólag felhivatnak a szülők és gyermek-gondozók, hogy az eddig még be nem oltott gyermekeiket a fentirt időben oltassák be, mert mindazok, kik ezt tenni elmulasztják, az 1887. évi XII. t.-cz. 11. szakasza szerint fognak büntettetni. A betegség miatt nem oltható gyermekek az oltó orvosnak bemutatandók, s ha más orvos által gyógykezeltetnek, ez orvosi bizonyitványnyal igazolandó. Azok, kik gyermekeiket magánorvos által beoltatták, az oltást végzett magánorvos bizonyitványát tartoznak a hatósági oltó orvosnak bemutatni, a ki ezt hivatalos oltási bizonyitványnyal fogja kicserélni.

Közgazdaság.

A kőbányai piacson a száj- és körömfájás szünőfélben lévén, azon czélból, hogy sertés kereskedelmünknek ezen legfontosabb piaczát a nevezett betegség ujabb behurczolása a földmivelésügyi kormány lehetőleg megóvja, további intézkedéséig a következőket rendeli el: 1. Száj- és körömfájással fertőzött községből és ilyennel határos községekből sertéseket szállitani tilos; egyéb községekből sertések Kőbányára csak azon föltétel alatt szállithatók, ha az elszállitandó sertések az illető járványmentes községben legalább 10 napon át voltak, a czen körülmény a marhalevél hátsó lapján a marhalevél kezelő által külön záradékban igazoltatik, továbbá ha az elszállitandó sertéseket az illetékes állami állatorvos felrakás előtt megvizsgálta, egészségesnek találta és a marhalevelet a következő záradékkal látta el: „A sertések egészségesek, Kőbányára szállithatók." 2. Vásárokról Kőbányára sertések közvetlenül általában nem szállithatók, kivételt képeznek a gyulai, debreczeni és nagyváradi nagy sertésvásárok, honnan sertések Kőbányára azon esetben szállithatók, ha a helyszinére kiküldendő közegen a vásár helyének és a fölhajtott állománynak egészségi állapota iránt szerzett tapasztalatai alapján a Kőbányára való szállitást véleményezi. 3. Kőbányára érkező oly sertésszállitmányok, melyeknek marhalevelein az 1. pontba előirt záradék nem foglaltatik vagy a melyekben a kirakáskor csak egy darab is száj- és körömfájásban szenvedőnek találtatik, azonnal a származási helyére visszaszállitandók; a 2. pontban emlitett ily állatok pedig 8 napig illetve a betegség lefolyásáig, a fél költségére teljesen elkülönithető aklokban helyezendők el. — Jelen rendelet folyó évi május 15-én lép érvénybe.

A zónadijszabályzás eredményei. A Kassa-oderbergi vasut magyar vonalain az 1892. üzletévben, vagyis a zónadijszabályzás behozatalának harmadik évében 1113278 utas szállittatott, e szerint tehát az 1891. évben szállitott 1040120 utassal szemben a növekedés 73.158 utas, azaz 7 03/0/0.

A személyforgalomból eredő bevételek 1892. évben 611.777 forintot tettek, vagyis az 1891. év 574.275 forintot tevő bevételével szemben 37.502 forinttal vagy 6.53/0/0 kal többet.

A kedvező arány, mely a szállitott utasok száma és a bevételek összege között mutatkozik, főleg azon körülménynek tulajdonitható, hogy az utazó közönség, a zónadijszabás folytán olcsóbbá lett magasabb kocsiosztályokat nagyobb mérvben vette igénybe, amennyiben 1892. évben az I. kocsiosztálynál 21%, a II. kocsiosztálynál 23%, mig ellenben a III. kocsiosztálynál az 1891. évben elért eredménynyel szemben csak 5% emelkedés mutatkozik. Tekintettel a felsőmagyarországi megyék ismert népességi visszonyaira, az 1892. év utolsó hónapjaiban uralgott kolera-járvány daczára elért kedvező eredményből kitünik, hogy a zónadijszabás a kassa-oderbergi vasuton is előnyös módon fejlesztette ugy a személy forgalom sürüségét mint annak pénzügyi eredményeit.

Apróságok.

Világosan.

Iró: Ön visszautasitja darabomat, igazgató ur? Miért?

Igazgató: A nagy tolongás miatt.

Iró: De hiszen···

Igazgató: Tudja, ugy értem, hogy az első felvonás után nagy tolongás lesz a — ruhatárban és nem a pénztárnál.

—

Nőnevelés.

Öreg ezredes: (a növeldéből haza érkezett unokahugához): Hugom, megérkezésed tiszteletére készits nekem egy grogot!

— Unokahug (zavartan): Grogot? Bácsikám, azt — nem tudok készíteni!

Ezredes: Micsoda? még grogot sem tudsz készíteni? Hát akkor voltaképen mit tanultatok abban a növeldében?

—

Tanévelején.

— Mire tanitatja fiát?

— No tudja, az egyik okos, jóraváló, bátor ficzkó, azt katonának adom, a másik kitünően számol, helyén van az esze, abból kereskedő lesz, a harmadik is érti a cziziót, remek fiu, abból gyáros lesz, a negyedik, az tökkel ütött szamár, az hadd legyen — tudós.

Kassai vasuti menetrend.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Indulás Kassáról.

Budapest felé:

reggel (gyorsv.)	7 óra	46	perez
délben ··· ···	12 „	31	„
délután (gyorsv.)	3 „	55	„
délután szerdán	4 „	20	„
este ··· ···	10 „	35	„

S.-A.-Ujhely felé:

reggel ··· ···	4 óra	55	perez
délután ··· ···	12 „	35	„
délután ··· ···	4 „	30	„

Torna felé:

Kassáról ind.	7 óra	51	p. reg.
Kassáról „	1 „	50	„ délb.
Kassáról „	8 „	20	„ este

Oderberg felé:

reggel ··· ···	6 óra	25	perez
reggel (gyorsv.)	8 „	25	„
Jul. 1-től—aug. 31-ig			
délután (gyorsv.)	1 „	30	„
délután ··· ···	4 „	—	„
este ··· ···	9 „	—	„

Eperjesre:

reggel ··· ···	6 óra	35	perez
délután (gyorsv.)	1 „	30	„
délután ··· ···	4 „	10	„
este ··· ···	9 „	—	„

Erkezés Kassára.

Budapest felől:

reggel ··· ···	6 óra	2	perez
reggel szerdán	7 „	20	„
délután (gyorsv.)	1 „	16	„
délután ··· ···	3 „	33	„
este (gyorsv.)	8 „	15	„

S.-A.-Ujhely felől:

reggel ··· ···	10 óra	3	perez
délután ··· ···	2 „	37	„
este ··· ···	11 „	2	„

Torna felől:

Kassára „	6 „	12	„ reg.
Kassára „	12 „	30	„ délb.
Kassára „	7 „	40	„ este

Oderberg felől:

reggel ··· ···	7 óra	35	perez
délben ··· ···	11 „	55	„
délután (gyorsv.)	3 „	34	„
este gyorsv.	8 „	45	„
(Juli 1-től—aug. 31-ig			
este ··· ···	10 „	20	„

Eperjesről:

reggel ··· ···	7 óra	35	perez
délben ··· ···	12 „	10	„
délután (gyorsv.)	3 „	34	„
este ··· ···	10 „	02	„

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég-játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** | Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.

135—30

Tenyészkosok.

20 db. fiatal, jól kifejlett, félvér rambouilet **tenyészkos eladó Uporban** (vasuti állomás) **gróf Szécsényi Sándor és társai** Zemplén megyei juhászatában. **A kosok csak május végéig láthatók gyapjuban.** A major 3 percznyire van a vasuti állomástól. Felvilágositással szivesen szolgál bármely kérdésre

134 6—6 **az uradalmi tisztség.**

2817. sz. 152—1

Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kassai papnöveldei kegyes alapitványi pénztár végrehajtatónak, Szakmáry János végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő Kassa szab. kir. városában fekvő a kassai 963-ik számu telekjegyzőkönyvben foglalt, ház, udvar és kertnek Szakmáry János nevén álló fele részére 1376 frt 50 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1893. évi junius hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor** Kassán, a kir. törvényszék kis termében (II. emelet 30. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Kassán, 1893. évi április hó 10-én.

Horváth,
kir. tvszéki biró.

Dvihally Emil

okleveles szobrász

Kassán, Ferencz város, Gátsor I. sz.

Ajánlja magát a t. épitész, épitőmester és épittető urak figyelmébe köz- és magánépületeken eszközlendő **ékitményi szobrász munkák,** nemkülönben minden a szobrászati szakmába vágó munka izléses, pontos és kifogástalan elkészitésére. 149 2—3

Nyereménytulajdonosok keresnek!

Gazdátlan 20 millió frt

heves eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy **az illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye**. A sorsjegybirtokosok káretnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph" szerkesztőségével **saját érdekükben is** leválileg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph" czímű hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerű előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 darab Jósziv-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra előnem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Julius 1-éig előfizetők részvesznek már az **5 darab Jósziv-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph" sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váczi-körut 43.** 81 5—6

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 6—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör **12** kr., folyton jégbe hütve.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai bútor-minta-termei és bútorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. bútorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából bútorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerű áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd bútorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-bútorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő bútorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a bútorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **bútor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 26—52 **Jakobovits Ármin.**

☛ **Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.** ☚

A fürdők készitéséhez kizárólag a Lajos-forrás ásványvize használtatik.

A Lajos-forrás vize csodaerejü gyógyhatással bir különösen csúzos és köszvényes bántalmaknál.

A kassai LAJOS-gyógyfürdő

megnyittatott

vasárnap május hó 14-én.

A „Lajos forrás" kénes ásványvize orvosi szakvélemény szerint kitünő gyógyhatásu **bőrbetegségeknél, a gége s légcsövek idült hurutjainál, csúznál, csúzos daganatoknál és idült köszvénynél, továbbá álommérgezésnél, meggyökeredzett bujakórnál és vérkeringési bajoknál.** Borral használva kellemesen üditő italul szolgál és jobb mint a nagyhirü „Parádi viz", a fürdővendéglőben **díjtalanul** szolgáltatik ki, a forrásnál palaczkokba **literenként 3 krért** töltetik.

Társaskocsi naponként közlekedik a Lajos-forráshoz, **személydij csak 10 krajczár.** Indulási hely a főutcza, a kis sétatér alsó végén, indulás: **d. e. 7 és ½10 órakor, d. u. 2, ¼4, 5 és ½8 órakor; a fürdőből: d. e. ½9 és 11, d. u. ¾3, ¼5, ½7 és 8 órakor.**

A kassa-oderbergi vasut vonatai a fürdő mellett, Tibany nevü őrháznál megállanak; indulás Kassáról 6.35 reggel, 4.10 délután, 9.00 este.

Fürdőbérlet 12 fürdőre 3 frt, fürdőruhával 4 frt, egyes fürdők ára 30 kr., fürdőruhával 40 kr.

☛ **A teljesen berendezett lakószobák ára havonként 12 és 15 forint.** ☚

A fürdő-vendéglőben kitünő hamisitatlan bor, mindég friss sör és legjobb minőségü ételek szolgáltatnak ki. 150 3—6

Vizének hatásos gyógyereje folytán gyógyfürdő elnevezését a nagymélt. m. kir. belügyminisztériumtól nyerte.

A fürdők reggeli 5 órától — este 8 óráig a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

1 liter **baranyai asztali bor** . . . . **42** kr.
1 palaczk **márcziusi sör** jégbe hütve . **12** kr.
valamint mindennemü **friss töltésü ásványviz**
a legjutányosabb árban kapható

RUSZINKÓ ANTAL

fűszer-üzletében 151 1—2

Kassán, főutcza 60. szám, Lepesch-ház.

Kocsikázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lambérquinek

Butorszövetek

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerű választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben,
rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 23—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi május 21. 58. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát Gurdó-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Váczi utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Pünkösdi ajándék.

(***) Bizony nem lepbette volna meg Magyarország fenkölt gondolkozásu kultuszminisztere nemzetét becsesebb és nagyobb jelentőséggel biró pünkösdi ajándékkal, mint a milyen a „vallások szabad gyakorlásáról“ szóló törvényjavaslat.

A „Biblia“ szerint az apostolokat azzal lepte meg egykori mesterük Jézus Krisztus, hogy elküldte hozzájuk a szent-lelket. Gróf Csáky nem lepett ugyan meg ily értelemben bennünket az ő végbetetlen nagyhorderejü javaslatával, mert hiszen tudtuk már előre, hogy a mit ő a naga és minisztertársai nevében megigért, azt okvetlenül meg fogjuk kapni. De hát mégis meglepetés számba vehetjük ezt az előre bejelentett nagy reformot s annak törvényjavaslatba történt egybefoglalását; mert a mi csak pár évvel ezelőtt is majdnem álomnak volt még tekinthető, s a minek megvalósulását, Irányi Dániel évek hoszu során át meg-megujitott beszédei daczára maga se remélte: ime beteljesedett! Az ige valósággal testté vált, életre költ!

A főváros lapjai dicséretreméltó egyetértéssel üdvözlik e nagy eseményt. Igaz, akadnak egyes lapok, a melyek a részleteket illetőleg eltérő nézeteket vallanak; de hát a fő az, hogy az elvet magát helyeslik, a mi igazán örvendetes dolog ebben a sok nyelvü és sok felekezettel biró országban, s jele annak, hogy ha van is a tömegek egy részénél reakczió, a haladás ellen határozott állást foglalni legalább egyelőre, ezek se hajlandók, ha csak a mesterséges izgatás utólag fel nem üti majd a fejét.

Azt az egyet kénytelen minden elfogulatlan ember bevallani, hogy szebb Pünkösdöt régen ért a magyar nemzet annál, a mely ez év folyamán bekövetkezett. S ez a szép ünnep emlékezetes lesz előttünk sok ideig!

Méltó, hogy a szentlélek elküldetésének ünnepén dicsőitsük Csákyt is, az igazán szabadelvü, magasztos gondolkozással biró minisztert. Adjon az ég ennek a hazának több ily mágnást! több ily lelkes, igazán nemes érzelmeket tápláló főurat:

= Az „Abauj-Kassai Közlöny“ Kossuth ellen. Nagy hazánfiának az egyházpolitikai kérdésben kifejtett nézete az „Abauj-Kassai. Közlöny“-nek nem tetszik. Azt mondja többek közt, hogy Kossuthnak „ezt a kijelentését is hódoló tisztelettel vesszük, de az utasitást nem vagyunk hajlandók követni“; — s hogy „Kossuth tanácsa daczára a „piszkos vizzel“ kiöntjük bizony a gyermeket is.

Hát hiszen nem a mi dolgunk vitatni: beleilik-e ez a cseppet se 48 as elvü okoskodás a függetlenségi párt idealistikus keretébe? Csak jeleztük a magát 48-asnak valló lap megnyilatkozását. A függetlenségi pártiak mindenesetre megszivelhetik és megvitathatják: ha vajjon helyesnek találják-e azt, hogy egy pártjukat képviselő lap Kossuthtal ellentétes álláspontot foglaljon el bármi tekintetben?

Kossuth Lajos, és az ellenzéki reakczió!

Budapest, május 18.

Ez a politikai karakter. Nem a pártérdek és nem az önérdek, hatalomra jutási vágy csürömcsavarom szónoka, hanem a szivében élő hitnek hü apostola, ki előtt csak egy dogma van, az emberiség java, és egy vezéreszme, az emberiség szabadsága. Ettől a dogmától, ettől az eszmétől nem tér el semmi körülmények közt, és azt a lobogót, melyre a szabadelvüség szőtte a haladás és czivilizácziő jelszavait, semmiféle kicsinyes érdekből nem vonja be.

Tudni lehetett azt, hogy Kossuth Lajos a szőnyegen forgó egyházpolitikai kérdésekben nem nyilatkozhatik másképpen. A szabadelvüség nem alkuszik, ez nem pártkérdés, ez a haladásnak az égi hatalmak által szentesitett törvénye, melyet sem a földi emberek okoskodásaival, sem szofizmák, sem a frázisok áradatával nem lehet kifordítani sarkaiból avagy eltörülni a földszinéről. Ennek egyenes utai vannak, nyil irányban halad s irányából kizökkenteni nem lehet. A szabadelvüség nem hagy magával paktálni s lobogtassa e zászlót: Kossuth avagy Wekerle: a zászló viszi őt és nem ő a zászlót.

A szabadelvüség rovására kormányt buktatni? Ily politikának nem hive Kossuth Lajos. Még ha azt lehetne várni a Wekerle kormány bukásától, hogy szabadelvübb kormány foglalja el helyét? De hogy lehessen azt elképzelni, hogy mert egy kormány szabadelvüsége miatt bukik meg, ez a bukás azért jön létre, hogy egy még szabadabb elvü kormány következzék utána? Igen ám a fekete reakczió! mondja Kossuth.

Csak szemügyre kell venni az elemeket, melyek a kormány bukását akarják keresztül erőszakolni: a papok és a papmágnások. Es vajjon azért, hogy egy szabadelvübb kormányt ültessenek helyére? Talán azért értenek (per quadam-bundam) egyet Apponyival, mert Apponyi megigérte nekik, hogy kormányra jutva, még szabadelvübb javaslatokkal fog előállni?

Pedig Apponyi most határozottan számit arra, hogy Wekerle bukik és az ő, az Apponyi órája fog következni, ami nagyon gyanus számitás. Ha az udvar sokallja a jóból amit Wekérle az országnak adni akar? Ha püspök és mágnás förendek azért szavaztak a kormánynak bizalmatlanságot, mert szabadabb elvü mint amilyennek itt óhajtják, akkor könnyen be lehet látni, hogy mi akar lenni e kormánybuktatásból? Nos hát, hogy Kossuth sem a förendekkel, sem a püspökökkel nem fog szövetkezni, ezt föl lehetett róla tenni.

Kimondja, hogy a kormányról mit tart, de azt is kimondja, hogy a reakczióról mit tart, s ha arról van szó, hogy a kettő közt kell választania, egy pillanatig sem habozik, hogy e tekintetben a Wekerle kormány javaslatai mellett foglaljon állást.

És van-e ember az országban, kit Kossuthnak ezen állástfoglalása meglep? Van-e ember az országban, ki csak egy pillanatra is kétségbe vonná, hogy Kossuthnak igaza van. És ha még is ellene vannak, ha még is letérnek az egyenes utról, a görbe utakat bizonynyal nem a társadalom érdekében, bizonynyal nem a szabadelvüség szempontjából, hanem privát vagy pártérdekekben, a hatalomra jutás szempontjából választják.

De mily hatalomra jutás lenne ez? A reakczió bérencz gyilkával leszúrt szabadelvüség trónját foglalni el! Sekszpir megirta az ő Macbethjében és Hamletjében ezt a politikát, mely föllázitja a közönség lelkét. És ez a politika Magyarországban még diadalra számithatna? Van nemzet Európában, mely ne szégyenkezve sütné

TÁRCZA.

Arany János.

Megértük hat, meg: hogy Toldi nagy költője
Müvészi kezekből uj alakot ölte.
Megértük immár, hogy érezve van foglalva
Fényt, dicset sugárzó nemes ábrázatja.

Nagy a mi örömünk, nagy a vigasságunk,
Hogy méltatást lel az, a ki nagy mind nálunk!
És öröm látni, hogy: ha előre tartunk,
Még a világ szeme is megakad rajtunk.

De meg is akadhat! Hiszen van minékünk
Dicsőségteljes férfiakban részünk.
Volt és van közöttünk nem egy — már hiába! —
Ki a versenyt más nép fiával kiállja.

— Toldi nagy költője! te dicső nagy vetélkedtem!
Örök disztunk vagy te minekünk minden...
Lelkünk hő érzését zengte lantod húrja,
S hangolt az bennünk' hol örömre, hol búra...

Arany volt a neve, arany a pennája;
A mit irt, szivünket ma is általjárja.
S századok fognak nagy lassudan letelni —
De az ő nevén nem, nem fogand ki semmi!

Avagy ki irt olyat, mint „Buda halála?“
S a „Toldi“ triásznak ugyan van-e párja?
„Zách Klára“ esete és „Rachel siralma“
Van-e, kinek szive mélyére ne hatna?!

„Mátyás anyja,“ „Ágnes asszony“ — és még mások
Mind megannyi büvös, csoda alkotások!
Nem győzzük eléggé azokat olvasni...
Ittenі kegyből jó létre csak ilyesmi!

És mind szerény volt ez a nemes lélek!
Nem örült soha a dicsőségnek, fénynek.
Ohajta mindvégig „független nyugalmat,“
A minőt tömjénzés, dics, fény soss adhat.

Tömjénző őt jó nemzete már élve...
De a szenvedésben is vala ő része.
A dicsőség mellett élte végén rája
Nehezedett csak a kinok keresztfája.

A szenvedés, a kin megszünt... de nevének
Hálás honfiai szobrot emelének.
Az ország szivében áll a dicsőa emlék.
Hogy kik úgy szerették, el sose feledjék.

Nem, nem lesz feledve Toldi nagy költője!
Emi fog itt koztunk mindenkidőkre
Dicsőségét, fenyét hirdetendi szobra
S müvei, a mik fenyt szórnak századokra.

Kovács Zsigmond.

A hetről.

(Beteljesedett jóslat. — Terjedt a sport. — Futtatás a zöldben. — Mulatságok a Bankón. — Rudmászás. Göre Gábor biró ur. — Nyárban működő korcsolyázó-egyesület. — Lawn tennis. Croquet. — Egy telegramm. — Tüdő-gimnasztika. — Járványos dalolás. — Zichy az opera intendánsa jön. — Kilátások. — Itt vannak a szikészek. — Telt ház. — tapsok. — Spectator kollega.)

Kassa, május 20.

Ha nem is hivatásszerüen, de legalább üres óráimban foglalkoznám az alkimiával és a próféta-mesterséggel, akkor talán meglehet, hogy tetszelgően kedvemet találnám egy-egy sikerült jóslatom beteljesedése felett való dicsekvésben.

De hát nem vagyok próféta. Jósolni se szoktam, mert előttem is épen ugy rejtve vannak az idők méhébe rejtett jövendőnek titkai, mint akár csak Falb professzor előtt a kritikus napok.

Nem az én hibám tehát, hogy a sportról szólván egy régebbi karcsolatomban, egy a jövendőre vonatkozó predesztinácziónális megjegyzésemnek ime már is észlelem korai teljesülését.

Akkor a lóversenyekről volt szó és én akkor a Pauer-féle filozófiai propedentikában valamikor tanult logikai következtetési formulák valamelyikével arra az eredményre jutottam, hogy a sport Kassa város falai közt eddigi elhanyagoltságával egyenlő foku népszerüségnek fog ezentul örvendeni.

És ime az idők jele már mutatja a sport idegizgató kedvteléseinek nevelő hatását.

A multkor egy ujdonságunk emlékezett meg egy plakáton és ujságban előre nem hirdetett versenytutásnak a megtörténtéről ott valahol a zöldben. A hol kaczkiás bajuszu s hóditani vágyó fiatal emberek mérték végig divatos sárga czipőikkel a dicsőségjuttató gyepet es kedves arczu szép leányok, meg csinos menyecskék osztották tü és konyha pénzek filléreikből összerakott honoráriumot. Azt a honoráriumot, melyet dicsőségesen kiérdemelve a maga teljes egészében ona lehetett juttatni Münster polgármesterhez a város szegényei számára és ezenkivül a sokat jelentő pillantásoknak egy kilátásba helyezett csók édességével felérő ama nagy értékü tiszteletdijat, melyet már meg nem kaphattak a szegények. Erről ugyan nem beszélt sem az ujdonság, sem pedig a mi tulságosan is diszkrét forrásunk, hanem a közönség, az a nagyérdemü közönség, melynek egyik különös érdeme különben is az érdekes dolgok iránt való érdeklődés, az — százat merek tenni egy ellenében — az bizonyára odagondolta ezt is.

A sport nevelő hatásáról és terjedő népszerüségéről beszélnek különben a plakátok is.

Azokon olvasom, hogy ma meg holnap milyen érdekes sport-dolgokat fognak produkálni egyes versenyző mükedvelők. Urak és hölgyek egyaránt. Még pedig künn a Bankón.

Lesz versenyfutás férfi és nő közremüködőkkel és rakétázással, (de már a Dörner felrobbant rákétái nélkül) zsákban futás, rudmászás, lapdázás és tudja Isten még mi mindenféle egyaránt izomerőt igénylő versenyzés.

Eszembe jut erről a Göre Gábor lepéndi biró ur május elsején rendezett népünnepélye, midőn a csirizzel bekent rud tetején versenydij gyanánt függő pár csizmát saját biróli lábán szétnyüt csizmáival helyettesité, miáltal alkalmat nyujtott a dijnyertesnek a lepéndi nemzeti muzeum megalapitására, maga pedig visszakapta a község áldozatkészége folytán a még megfejelhető pár — csizmaszárat.

Itt analog eset aligha fogja magát előadni, mert

le tekintetét ha ilyesmit feltéleznének felőle: a reakcziónak lenni szövetségesévé?

Ezeket föl lehet tételezni egyes emberekről, föllehet tételezni egyes pártokról, de nem lehet föltételezni egy egész nemzetről, ha csak nem buta az, avagy eszétvesztett.

Hát magát a szabadság zászlóvivőjeül tekintő függetlenségi párt mit szól a Kossuth Lajos leveléhez? Vajjon nem pirul vezérei miatt, kik lépten-nyomon elárulják, hogy a reakczióval akarnak szövetkezni? Vajjon van a függetlenségi pártban annyi szabadelvüség és önállóság, hogy szemébe mer állni ez emberekkel? (—y—)

Pusztuló kuriák.

Az országos statisztikai hivatalnak a legutolsó népszámlálás eredményeiről szóló munkálata — olvassuk a B. Hirlapban — megerősiti az állitásokat, melyeket koronként e lap hasábjain hangoztatunk a magyar közgazdasági politikáról, s kivándorlásról, a nép millióinak helyzetéről. Ez a politika, mely tulajdonképen csak per nefas érdemli meg ezt a nevet, olyan állapotokat teremtett, a melyeknek meggyökerezése a szabad s általános nemzeti érdekeket előmozditni igyekvő Magyarországon bün. Beszéljenek azonban maguk a hivatalos adatok.

Ezek konstatálják, hogy „az utolsó tiz év alatt sokkal több ember folyt ki haz nkból, mint a mennyi bejött hozzánk." Szepesvármegye szorgalmas lakossága és Sáros egyes részei mutatják a legnagyobb apadást, de a kék szin, melylyel statisztikai hivatalunk a népesség apadását jelzi, erősen uralkodik Abaujban, Csik, Brassó, Szeben, Mosony, söt Vasvármegyében is. A mi annál érdekesebb, mert e vármegyék népessége az ország legszorgalmasabb részéhez tartozik. Alig lehet kétség az iránt, hogy Ung, Bereg, Mármarosban a mutatkozó emelkedés csakis a galicziai bevándorlásnak köszönhető. — Emelkedik a Duna és Tisza köze, Csanád és Bihar stb., de mig az anyaország 63 megyéje közül csak 7 mutat föl az utolsó 21 év alatt 20 százalékot meghaladó szaporodást, addig Horvátország 8 megyéje közül 5 van, mely e számot eléri. Nemcsak önállóságot biztositunk Horvátországnak s födözzük közigazgatási költségeinek deficzitjét, hanem teremtünk Magyarországban oly viszonyokat is, melyek közül a Dunántuli országrész népesége szorgalmas ezrei a Drávántul keresnek boldogulást és jobb jövőt.

A népesség szaporodása vagy apadása legszigorubb birálata ami közgazdasági és társadalmi politikánknak. Hazánkban a népesség a rossz közegészségi viszonyok folytán ugy sem szaporodik oly arányban, a mint kellene, ehhez járul a kivándorlás, mely a nehezen elért szaporulatot is a minimumra szállitja le. Ohajtanók, ha a jelen rendszernek bámulói elősorolnák azokat a rendszabályokat és intézkedéseket, melyek ez irányban 25 év alatt történtek, melyek dicsérnék az intéző körök szakértelmét és elismerést biztositanának buzgóságuknak. Ilyen rendszabályok azonban nincsenek. Annak a politikának büne, melyet követünk s a melyet uralunk ma is, hogy a népnek nagy része inogni érzi a talajt maga alatt, otthagyja ősei örökét, s vonul tovább jobb hazát keresni. Azok kiket az ambiczió nem hajt tul az Oczeánon, a kik nem akarnak kimenni Romaniába, bevonulnak legalább a városok talai közé, hogy ott, ha másképp nem, legalább proletárokként tengessék éltüket.

Minél nagyobbak a városok, annál tágabb tér nyilik a proletárok számára bennük, annál zavartalanabbul fejlődhetnek ki azok a tulajdonságok, melyek ez osztály jellemző vonásai. A városok el nem tagadható fejlődésének keretén belül azt találjuk, hogy legnagyobb vonzóerővel a nagyobb városok birnak s az utolsó 40 év alatt „a nagyobb városok emelkedése kétszer oly nagy volt, mint a kicsinyeké, ezeké kétszer oly nagy, mint a vidéki népességé." Az indusztriálismus á.tal diktált vezető elveket birálat és meggondolás nélkül vettük át külföldi államoktól. Ime az eredmény.

A pusztulás jelei azonban nem birták reá a kormányt még arra sem, hogy a bajok okaival önszántából tüzetesen foglalkozzék. A hirlapi felszólalások és ösztökéléseknek eredménye az, ha a kormány belátja végül az agrárpolitika szükségét, memorándumokat dolgoztat ki és ezeket tárgyalja még a minisztertanács is. Ez ideig alig észrevehető eredménynyel.

A pusztuló falvak között ott állanak, beszélve elmult szép időkről, a hanyatló kuriák, a melyek habár a régi szoros kapcsot elvesztették is a kunyhókkal, azok lakóinak jóléte nélkül emelkedni, fölvirágozni nem birnak. Ott, hol szegény a paraszt, szegény még a király is. Nem vagyunk mi ellenségei a városoknak. De ezeknek emelkedését nem ugy képzeljük, hogy a vidéktől vonják el a legjobb erőket, hanem a városok önmaguktól fejlődve jussanak magasabbra. A nemzeti politika az lesz, mely ezt lehetővé teszi, mely ujra az ősi röghöz köti a parasztot, nem jogi békókkal, hanem az által, hogy megteremti részére az emelkedés föltételeit a nélkül, hogy el kellene hagyni hazáját, söt faluját. Kérdeni fogják, miként? Amerika felel reá. Jutalmazóbbá téve a munkát, a melyet végez; kifejtve jellemének erényeit, kiirtva büneit és hibáit. Nálunk ma éppen az ellenkező történik. De azért összecsapjuk kezeinket az eredmény fölött, pedig az szükségszerüen foly azokból az irányokból, melyeket rövidlátó önzésünk teremtett.

Az ujjáalkotás munkáját nem lehet, de nem is szabad egyedül a kormányra bizni. Ha ezt tesszük, eleve lemondhatunk sikeréről. Oroszlánrészét a pusztuló udvarházak urainak kell átvenni, biztositani ez uton nem csupán saját jólétüket, hanem hanyatló befolyásukat és hirnevüket is. Képesek lesznek-e a czéltudatos munkára, lemondva az annyi szenvedélylyel üzött élvezetekről! az a nagy kérdés, melytől ez osztálynak s vele együtt jövője is függ a nemzet millióinak. A tudatlanság, önzés, az erkölcsi rugók hiánya biztosabb bukásba viszi nemzetünket, mint török vagy tatár pusztitásai, melyek nem irthatták ki belőle a kötelességérzetet és tennivágyást, pedig végre is minden ezektől függ.

T. N.

Innen-onnan.

Tiz év mulva.

Rajz. — Irta: **Gara József.**

— Ismer-e még jó öreg?

Ezt kérdezte egy szép nyári este egy halvány ifju a falu öreg bakterétől, épen amint a falu főutczáján ballagott rozsdás dárdájával.

Az öreg megtörülte szemeit, azután az ifju szemeibe nézett.

— Ká — Ká — Károly ifiur, maga az?

— Én vagyok, jó öreg.

S az öreg nem hitt szemeinek, sem az ifju szavának, valjon nem-e látomány, képzelődés csak az egész; megtapogatta az ifjut, átölelte, magához szoritotta.

S a jó öreg nevetett, kaczagott örömében, szakállát pedig megnedvesiték sürün ömlő könyei.

— — — — — — — — — — —

Nádasdy Gábor 10 év előtt egyike volt a legtekintélyesebb birtokosoknak.

F. falu az ő birtoka volt, de könnyelmüsége által elveszti mindenét.

Károly egyetlen gyermeke, tiz év előtt midőn elhagyták a falut, még csak 15 éves volt...

Most az öreg odafenn lakik Budapesten egy harmadik emeleti kis szobácskában, nejével; Károly pedig mint mérnök tartja fenn magát és az öregeket.

— — — — — — — — — — — — —

— Hát mi hozta az ifju urat ide mi közénk igy egyedül ily késő este?

— A szivem, a lelkem, jó öreg! látni akartam életemben még egyszer azt a kis lakot, hol megláttam ezt a csábokban oly gazdag, boldogitó élvben oly szegény világot. Látni akartam még egyszer minden kis zeget-zugot, hol a gyermekéveket, mint egy kedves kis álmot éltem át. Látni akartam egy angyalt, tudod öreg, őt: Vezess hozzá legelőbb!

— Kihez jó uram?

— Hát hozzá: Margithoz, a szép jegyzőlánykához; mily szép lehet tiz év után! Akkor még egészen gyermek volt, midőn elhagyám. Azt mondta visszavár. Soká jöttem az igaz, de én tudom, hogy ő vár!

— Vár, igen, vár, mosolygott a jó öreg; igen az iffiurra vár; de ne akarjon még hozzá menni, reá ér még! Ahol ő vár, ott gyorsan mulnak az évek, nem lesz türelmetlen!

— Hol van öreg!

— Ott!

Az ifju felnézett az égre, egy csillag nagyon fényesen ragyogott, fényesebben mint a többi s aztán hirtelen lefutott az égboltról!

Az ifju azt mondta: „Láttam Margitot".

— Vezess hozzá jó öreg.

S azután megindultak szép csendben, némán ki a sirkert felé.

Utjok a volt Nádasdy-kastély mellett vezetett el s az ifju, ki azért jött, hogy lássa még egyszer a kedves hajlékot, most elfödé szemeit.

Keskeny, kicsiny sirhant alatt nyugodott a lányka, kis fehér kökeresztjén, a holdvilágtól megvilágitva, mintha tüzkarikákból lettek volna kirakva az aranyozott betük, oly vakitóan ragyogott e név: „Margit."

S e tüzként ragyogó betük ugy égették az ifju lelkét!

A fehér kökereszt, a kicsiny sirhant, a szomoru füzek, a suttogó szellő, mintha mind vádolnák az ifjut: miért „nem jöttél előbb?"

S most az ifju hallgatódzik, vajjon miként vádolja a lent pihenő? Az hallgat!

Rég volt, midőn elmondá az utolsó szót: „Károly!"

Az ifju fejét a keresztre hajtja s beszél a nyugvóhoz:

— Lánykám, itt vagyok. Miért siettél ugy? Mennyi szerelmet vettem azóta pénzen, mióta elhagytalak! Kábitók voltak, de egy sem boldogitott! Nagyobb kéjt nyújtana, ha csak előtted térdelve égkék szemeidbe nézhetnék!... Mi lett azokból a szép szemekből?! Egy mély csontüreg, mely sötét mint a lelkem!...

S aztán sok mindent regélt még az ifju annak a türelmesen hallgató kis sirdombnak.

Elmondta mit mondott, mit beszélt a két gyermek, midőn tiz év előtt elváltak, Mennyi sok bohóságot összebeszéltek! Csak azt nem bizonyára, hogy tiz év után...

— Menjünk innen jó [illegible]m, törte meg a csendet az öreg bakter. Nem jó il[illegible]elyen sokáig időzni!

— Sokáig nem, de örökké[illegible]ó!

S megölelte még egyszer a kis kökeresztet s azután kitámolygott a sirkertből.

Aztán ment gondolataiba elmerülve végig a falu utczáin, nyomába mindenütt a jó öreg.

Göre Gábor biró ur Kassára nem igen fog jönni népünnepélyeket rendezni, hanem a versenyt rendező-bizottsag azt az életrevaló eszmét mégis magáévá teheti a Göre-téle esetből, hogy a mászó-rudat csirizzel bekenni nagyon czélszerü dolog. Egyrészt azért, mert leköfelezi a versenyzőket, kiknek nagy könnyebbségükre szolgálna ez a mászásnál, másrészt meg a szatók és pecséttisztitók lelkületében is a hála érzetét.

Künn a korcsolya-téren — requiescat in pace — szintén nagyban folyik egy idő óta a sport istenének való áldozatok bemutatása. A lawn tennis, meg a croquet. Szintén urak és hölgyek közremüködésével.

A korcsolya-egyesület választmánya szerezte meg azt az örömet tagjainak, hogy e két nagyon érdekes és ujabban különösen tönri körökből terjedö népszerüséggel biró angol játéknemhez szükséges szereket saját költségén szerezte be és bocsátotta jelentkező régi tagjainak rendelkezésére.

És folyik a játék szépen, serényen. A Széchenyi-ligetben setálók meg is tekinthetik ugy este felé, hogy miként dobálják ott felnőtt urak és kisasszonyok a gyermekek kicsiny kezébe valónak tartott lapdát, lehet, hogy maguk is kedvet kapnak hozzá és szorgalmas tanulmányozóivá lesznek annak a vékony füzetnek, mely a Mildner kirakatában hivja fel az arra menö figyelmét a lawn tennis játék létezésére.

Ujabban azonban még egy sportnemnek a rohamos inváziójára van kilátásunk Kassa város falai közt. Ez pedig a tüdő-gimnasztika.

Zichy Géza gróf az opera intendánsa intézett a polgármesterhez egy telegrammot a tegnapelőtti napon, melyben azt adja hirül, hogy Kassán e hó 28-án délelőtt kilencz órakor próbaéneklést szándékozik tartatni azokkal, kik mint szinpadi énekesek akarják a dicsöség babérkoszoruit aratni életük folyásán.

Nos, és ennek a rövid telegrammnak a hatása már is rettenetes kezd lenni.

Nem hallják önök azt a melódikusnak látszó zsongást, mely a város emeletes házaiból a levegőbe szürödve valami harmóniátlan hangzavarba verödik össze?

Ugy-e hallják? Nos hát ez a Zichy méltóságos ur hirthozó telegrammjának az eredménye.

Ő az oka annak, hogy a szobaczicuzusok légiói egyebet se tesznek naphosszant, mint azt dudolják, hogy a páros élet a legszebb a világon, ő az oka, hogy a szakácsnék még a levest is a Csicsóné dallamának a magyar géniusz alkotó dicsőségét hirdetö hangjai mellett szolgálják fel és ő az oka annak is, hogy a kocsis féire csapott kalappal ül a bakon és föutcza hosszat azt dalolja: „Rövid az én bakancsomnak a szára."

A mühelyekben se lehet egyebet hallani csak nótázást.

A kisinas még megelégszik azzal, ha elvisithatja bizonyos alkalomszerü esetben, hogy „Jaj, jaj, jaj, az az átkozott, de a segéd ur az már a „Suhancz" egy közismeretü és általános igazságu ariájába fog bele, dudolván:

„Vak vagy óh szerelem
Hályog van szemeden."

Ugy-e most már értik mitöl támadt az a házak fölött összeverödö zsongás, mely mint valami láthatatlan levegőfolyam hömpölyög tova a Hernádvölgy kigyózó vonalán?

És ezt hallva, Zichy Géza méltóságos urnak ke belét már most egész bizvást elfoghatja az a bizonyos önelégült öröméxzet, melyet terve sikerültén érez az ember, mert ime csak Kassa város szük falai között legalább is egy millió torokbeli szunyadó tehetséget sikerült neki alkotó müködésre serkentenie — egy rövidke telegramm által.

Igazán nem is tudom miért fogja el az embert olyan szatirikus hangulat akkor, mikor a nemes gróf hazafias vállalkozásának hallja a hirét?

Talán azért, mert nem hisz a sikerében!

Vagy mert a fővárosi lapok nagyrészének tónusa zsong még füleinkben, midőn operai intendánst hallunk emlegetni.

Talán igen, talán nem — delfii nyelven advân meg a választ.

Hanem annyi bizonyos, hogy a közönség egyáltalában nem hajlandó Tamásságát letenni arra vonatkozólag, hogy Zichy grófnak sikerüljön majd egy-egy első rendü operai primadonnát vagy énekest faragni a noteszébe száz számra bejegyzett különféle rendü és rangu urak és hölgyek seregéből.

Mert az originális tehetségek felkutatásának eme Zichy és Odry-féle módja a konkurrenseknek csak nagyraláto hétköznapi czinczogóit fogja összecsöditeni. Az pedig mindenképen beigazolt tény, hogy a fejletlen tehetségnek ritkán van akkora önbizalma, hogy versenyre merjen állani.

És én bizony nem sokat várok a nemes gróf eme törekvéseinek sikerétöl.

De hát csak jöjjön szerencsét próbálni, mi kassaiak nagyon szivesen fogjuk látni.

Végül még arról kell megemlékeznem, amit talán, mint a hét legkimagaslóbb eseményét legelöl kellett volna megemlitenem.

Itt vannak a szinészek. Thália papjai és papnöi, mint a hogy a banálissá válni kezdö frázis szokta mondani.

Eljöttek, hogy bemutassák magukat és müvészetüket a kassai müértö és müpártoló közönségnek, eljöttek és idehelyezték nyári vándorlásaiknak egy nagyon rövidke stáczióját.

Csak három előadás az egész.

Három estét kitöltő összeválogatott programmal mutatta be Halmay társulatának jobb erőit a nyári segédszemélyzettel egyetemben.

Csütörtökön este volt az első előadás, pénteken a másik, tegnap a bucsuzás.

A közönség teljesen megtöltötte a szinházat.

Tele voltak a földszint ülöhelyei, tele a páholyok és a karzat. Nem maradt üres hely seholsem.

Én ugyan még kaptam csütörtökön jegyet az álló helyre, de ez állóhely annyira pechessé tett engem,

Midőn kiért a faluból, megölelte az öreg baktert.

— Ne szóljon jó öreg senkinek!

S az öreg csak intett, szólni nem tudott…

Már messze járt az ifju, midőn egy magas dombról visszatekintett. Már falujából csak azt a kis fehér keresztet látta, oly hivólag integetett felé.

— Visszajövök lánykám, lehet mint ifju, lehet mint agg; visszajövök s akkor nem távozom soha többé!…

Az öreg bakter pedig, mig láthatá Károlyt, szemeivel folyton kiséré, s mikor eltünt a homályba, ő még tovább is ott állt mozdalatlanul s merev szemekkel bámult a nagy éjszakába…

Ujdonságok.

A baskai tüzkárosultak javára id. Halykó Mihály ur 2 frtot adott át szerkesztőségünknek. További adományokat elfogad a szerkesztőség.

Kinevezés. Dr. Klein Simon, lapunk munkatársa, a budapesti orvosegyetemi klinikára tanársegédnek lett kinevezve.

Kisdedóvás. Vármegyénk és városunk tanfelügyelője Zágróczky Gyula a vármegye területén a törvény intenczióihoz képest most szervezi itt-ott személyes közben jöttével a kisdedóvást és menedékházak ügyét a mi persze szemben a községek nagy indolencziójával éppen nem a kellemes feladatok közé tartozik és szinte ritkaság számba megy az a készség, a melyet tanfelügyelőnk Jászón, Jászó-Mindszenten, Stoószon és Alsó-Meczenzéfen tapasztalt, a hol az illető községek vezetői a legnagyobb készséggel részben még le is mondva az állam által e czélra kinált segélyről, késznek nyilatkoztak a kisdedóvás érdekeit a saját erejökből istápolni és az óvókat felállitani.

A budai szobor. A ma pünkösd vasárnapján a fővárosban végbemenő honvéd-szobor leleplezési ünnepségére a város, a vármegye, a régi honvédek és a gazdasági tanintézet hallgatóságának küldöttségei tegnap utaztak föl a fővárosba, hogy koszoruikat a névtelen hösök emlékszobrának talapzatára letegyék. A vármegye küldöttségét, a mely Bodnár Ernő, Naményi Gyula, Soltész Gábor, Szentimrey Gellért és Vécsey József urakból áll és a kikhez Budapesten Horánszky Nándor a szepsii kerület országos képviselője fog csatlakozni, Fábián alispán, a régi honvédekét Comáromy László ny. alispán vezeti, a gazdászok által pedig gróf Zichy Jakab, Minich Lajos és Pucher Ödön küldettek ki. A leleplezési ünnepségen lapunkat szerkesztőnk személyesen fogja képviselni.

Állami iskolák. Bukócz és Alsó-Tőkés községekben legközelebb állami népiskolák fognak felállittatni.

Próba-éneklés. Zichy Géza gróf, az operaház intendánsa e hó 28-án Kassára érkezik, hogy itt kiképzésre érdemes hanganyag birtokában levő mindkét nembeli egyéneket meghallgasson és esetleg a megfelelőket a magyar királyi opera számára megnyerjen. Arra az egyszerü kérdésre, vajjon van-e itt ilyen hanganyag? Kétséges nemmel kell válaszolni és mégis — hátha! A hang-gyüjtésben fáradhatlanul utazó nemes grófot előre is üdvözöljük.

Halálozások. Mildner Ferencz kassai könyvkereskedő édes anyja Mildner-Gräff Szerafine urasszony e hó 18 án Leveleken 60 éves korában meghalt. Temetésére a jó fiu is elutazott, hogy az áldott lelkü anya ravatala felett elzokogja azokat a könyüket, a melyek a sziv keservét megkönnyitik a nagy szenvedések óráiban. — Záhr Francziska urnő, a kinek jóságát és áldozatkészségét a mi szegényeink annyiszor érezték és a kinek előkelőségét a kassai körök magasztalták, e hó 19 én hosszas betegség után 60 éves korában elhalt. Béke az elhunytakkal!

Hymen. Várady Szakmáry György honvéd-főhadnagy junius hó 6 án vezeti oltár elé a szemináriumi templomban Máriássy Ida kisasszonyt, Máriássy Mátyás kir. erdőfelügyelő kedves és müvelt leényát.

Kirándulás. A kassai főreáliskola 1—5. osztálya tegnap tanáraik vezetése mellett Nagy Szalánczra rándultak, megismerni hazánk történelmi multjának egy kis darabkáját, a mely hajdanán nagy szerepet játszott és e mellett tanulságosan élvezni a szabad természetnek e helyen romantikus szépségeit.

Az országos tornaversenyre a főreáliskola 36 növendéke pénteken utazott föl a fővárosba Bittner József tornatanárunk vezetése mellett. A deli csapat a város szineit (sárga-kék) képviselő lenge selyem torna-ruhába öltözött.

A tüzkárosultak javára a kassai inségesek segélyző-bizottság mükedvelőkkel a tót leány czimü népszinművet hozza szinre május 31-én és junius hó 1-ső napján a kassai szinházban. A mükedvelők elvállalt szerepeiket szorgalmasan tanulják és a rendezőség szakavatottsága gondoskodik az egybevágó előadás sikere felől. Jegyek Maurer Adolfnál kaphatók.

Ismét tüz. Baska község romjai alul még füstölög a zsarátnok és ime pénteken délután veszszük az ujabb hiób-hirt, a mely azt jelenti nekünk, hogy abaujmegyei Zsebes község a délelőtti órákban lángokba borult és a vészes elem rövid három óra alatt a kis helységből 13 házat melléktartozékaival pusztitott el. A vész helyén a kassai önkéntes tüzoltóság gyors megjelenése által hathatós segélyt nyujtott és a mig ez kijött, Kálmán Béla dr. körorvos egy kis csapattal védelmezte a szegény nép holmiját és igyekezett megfékezni a tüzelem terjedését.

Bolti tüz. Dörner Sándor főutczai kereskedő boltjában csötörtökön este 7 órakor a raktáron levő tüzijátékszerek eddig ismeretlen okkól nagy detonáczióval felrobbantak és messze megérezhető volt fojtó füstgomolyt idéztek föl. Szerencsére a veszedelmes hely közelében más gyuanyagok nem voltak és igy inkább csak nagy ijedelmet, semmint veszedelmet vagy kárt okozott a váratlan tüzijáték, melyet ezenfelül gyors segitség hamar teljesen ártalmatlanná tett. A füstgomolynak száz és száz kiváncsi nézője volt és ismerve Dörner kereskedő mindenre spekuláló vállalkozási hajlamait, nyomban viczez is nevetteté a közönséget, a melynek azt adták tovább, hogy Dörner ezt a nagy füstöt is kiaknázza: debreczeni kolbászt füstöltet mellette.

Sok butor és egyéb gazdasági felszerelést bocsát önkéntes árverés utján eladásra Schubert Ferencz a Schitbeck szállónak sok éven át volt bérlője, melyre nézve bővebb olvasható a hirdetési rovatban.

Vásár. A nagyidai országos vásár e hó 25-én csötörtökön tartatik meg.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben. privátmegrendelőknek közvetlenül** szállit: **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket, **méterenkent 45 krtól 11 frt 65 krig** postabér- és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 7—19

Kassai szinház.

Halmay társulatának mostani bemutatója alkalmával teljesen meghóditotta a közönséget. Az első napi telt ház másnapra már a szó szoros értelmében tömve volt és még igy is sokan jegyet se kaptak. Halmay ezért engedve a közóhajnak, a tervezett két előadást megtoldotta egy harmadikkal.

Csötörtökön, május 18-án az est első programm pontja gyanánt a „Nebántsvirág“ franczia operette szerepelt teljesen telt ház előtt és igen jó előadásban. Itt mutatta be magat először Halmayné, operette-primadonna Denis szerepében és teljesen meggyőzött róla, hogy a vidéki enekesnők legjobbjai közül való. Különösen tetszett a „Jani és Juczi“ solo románcza, az a Glória és az „Alleluja“ szép zárdai ének. Sziklay (Floridor és Celestin) a társulat kómikusa már ez előadáson is nagyon jó véleményt ébresztett maga iránt. Kiemeljük még Medgyessy Erzsike játékát, ki Corina szinésznő kisebb szerepét jelentékenynyé tudta emelni, továbbá Boross Endrét a kómikust, ki Loriottban nagy természethüséggel utánozta a „becses“ őrmestert és Nikó Linát meg Kiss Pistát (D' Chamblatreux hadnagy.) A programm második pontja volt: Kiss: „Jehovah“ költeményének elszavalása Szentessy Ilona tragika által, ki a költemény remek drámai interpretácziója által igen nagy hatással volt a közönségre miért is ötször hivták a lámpák elé. Ezt követte Ilosvaynak: „Férjhez menjek?“ czimü monologja Láng Ilonka naiva előadásában. A természetes és kedves magánjelenetet a közönség szintén rokonszenvesen fogadta.

Pénteken, május 19-én a „Szép Galathea“ került szinre egészen telt ház előtt. Valamennyi szereplő teljes preczizitással játszott. Ruzsinszky Ilona koloratur énekesnő, ki ma először mutatta be magát Galathea szerepében, természetes játékával és szép énekével kiváló szinpadi tehetségnek látszik. Kozma (Pygmaleon) jó tenorista. Sziklay Midas szerepében csak megerősitett felőle táplált jó véleményünkben. Medgyessy Erzsike pedig, mint Ganymed igen jól beleélte magát a hirtelen szerelemre gyuladt fiatal klasszikus legényke szerepébe. A Galatheát követte a „Csikós“ népszinmü első felvonásának egyik változása, hol Kiss Pista és Halmayné tüntették ki leginkább magukat. Kiss Pista gyönyörü bariton hangjával egyike a legjobb énekeseknek, Halmayné pedig ismét kitünő népszinmü-énekesnőnek mutatta be magát. Az ezt követő: „Fedóra“ harmadik felvonásában Kissné-Breznay Anna a Fedóra nehéz szerepében egész természetes könnyedséggel s nagy hatással utánozta a hullámzó lelkiállapotok közt vergődő s kedvesét féltő nőt. Mészáros, (Ipanoff) kit beléptekor is kitüntető tapssal fogadott a közönség jó szinésznek bizonyult különösen akkor, midőn a Fedóra marasztalásával szemben állhatatos iparkodik maradni saját föltévéséhez. — A „Madarász“ második felvonásában a Halmayné (Postás Milka) természetesen naiv játéka, különösen az Ádámmal való első és utolsó jelenetében egyike volt az est legszebb részeinek. Ruzsinszky Ilona, ki a Galatheában már szép sikert aratott, itt a fejedelem asszony szerepében különösen egyik énekével nagyban hozzájárult a közönség elismerésének fokozásához. Nagyon jó volt Kiss Pista Ádámja és az Ádám ének részei is. Kiemelendők még, Boross Endre, (Lasskó) remek alakitásával, Pesty (Kasskó), Nikó Lina, (?) (Adelaide), Kozma (Szaniszló) és Sziklay (Csörsz báró.)

Szombaton május 20 án ujból a Galathea került szinre, három monologgal, miről szerdai számunkban referálunk.

Halmay ruhatára fényes, Kassán Tiszai rongyai után szokatlanul fényes, a mely már magában is meghóditott mindenkit.

Spectator.

Közgazdaság.

A trieszti általános biztositó társaság (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 6-án tartott 61-dik közgyülésén terjesztettek be az 1892. évi mérlegek.

A zárszámadási jelentéséből látjuk, hogy a társaság életbiztositási dijtartartaléka 2.817.742 frt 02 krral szaporittatott, minélfogva 1892. évi deczember hó 31-én 34.062.383 frt 61 krra emelkedett, mig kár- és nyeremény részesület tartalékok czimén 910.197 frt 70 kr. vezettetett uj számlára elő. Az 1892. évben 20.469.779 frt 90 kr. erejéig köttettek uj életbiztositások, melyek által az 1892. deczember 31-én érvénytelen volt életbizt. tőkeösszegek 141.876.438 frt 70 krra emelkedtek; az életbiztositási ágban az év folyamán bevett dijak 5.792.410 frt 13 krt tettek.

A tüz- és szállitmány-biztositási ágakban a dij és illeték bevétel 9.139 397 frt 44 kr. volt, miből 2.371.382 frt 28 kr. mint dijtartalék és 771.233 frt 35 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelezte, holott az 1892. deczember hó 31-én érvényben volt biztositásokért a jövő években esedékessé való dijkötelezvények összege 25.791.131 frt 60 krra emelkedett.

Károkért az 1892-dik évben 8.851.456 frt 69 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kártizetéseket, a társaság alapitása óta károk fejében 253.099.377 frt 58 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártéritási összegből hazánkra 47.689.262 frt 01 kr. esik, melyet a társaság 150.805 káresetben fizetett ki.

Az értékpapirok árfolyam ingadozása fedezetére alakitott tartalék 1892. deczember hó 31-én 1.802.792 frt 95 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beválthatő értékpapirok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, mig a nyereség tartalék alapszabályszerü mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.265.000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289.480 frt 92 krnyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frt fentartatott.

Ezen nyeremény tartalékok ennélfogva összesen 5.797.273 frt 87 krt tesznek ki.

A társaság biztositék alapjai az idei átutalások folytán 46.528.568 frt 62 król 49.162.470 frt 81 krra emelkedtek és elsőrendü értékekben vannak elhelyezve, melyekből több mint 14 millió magyar értékekre esik.

Az elért 783.840 frt 71 krnyi tiszta nyereményből a társaság osztalékul részvényeinket 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet.

A közgyülés egyhangulag és lelkesedéssel határozta el, hogy Jókai Mórt, ki az igazgatósági tanács több év óta tagja 50 éves irói jubileuma alkalmából üdvözli, neki szerencsét kiván és egyuttal a társaság buszkeségének ad kifejezést hogy igazgatósági tagjai sorában e legünnepeltebb magyar irót üdvözölheti.

hogy még láttam valamit onnan a szinpadra. Tele volt ez is lelkesülő fiatalemberekkel.

Spektator kollega a lapunk kritikusa segitett ki végre sanyaru helyzetemből.

Nagy kegyesen odaintett magához és a következő párbeszédet inicziálta:

— Szervusz Lorgnet!

— Szervusz.

— Nos, hogy vagy? Ugy látom ez egyszer nem Lorgnetet, hanem gukkert hoztál magaddal, mért nem használod?

— Nem lehet.

— Miért ne volna lehet, próbáld csak.

— Nem lehet, mert csak a fejeket látom magam előtt.

Végre is az lett a vége a párbeszédnek, hogy Spektator kollega, kinél épen nem volt gukker, beleegyezett abba, hogy elfoglaljam ellenszolgáltatásképen az ő zártszékének a felét, neki pedig engedjem oda a gukker használatát.

És megegyezénk. Én használtam az ő zártszékét, ő az én gukkeremet.

Eközben egyszer majdnem összevesztünk amián, hogy én épen olyankor tapsoltam, mikor ő nem tapsolt és nem tapsoltam akkor, mikor ő. Ezt kritikusi véleménye ignorálásának vette eleinte, mignem sikerült róla meggyőznöm, hogy eddig mindig egybehangzó véleményt tápláltunk a szépészeti dolgokban, különösen ha bőgyekről volt szó.

Notabene a szinészek és szinésznők ugyancsak kitettek magukért.

Jól, ügyesen játszottak.

De kitett ám magáért a kassai közönség is; megtöltötte a szinházat és ezzel a direktori kasszát is.

Erre vonatkozólag jegyezte meg az én Spektator kollegám:

— Ha őszszel is mindig ilyen telt ház előtt kellene Halmayéknak játszaniok, akkor nem csodálnám, ha pár hónap mulva arany halmai volnának a direktornak.

Lorgnet.

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Eladó ház.

A kakas utczai 20 ik sz. alatti kettősház szabadkézből eladó. 156 1—3

Bővebb felvilágositás nyerhető **Hamar Ferencz** ügyvédnél, Rákóczi-körut 7. sz. alatt.

Eladó!

Uj szeglet-ház kerttel!

Tiz évig adómentes!

Kassán legszebb, legegészségesebb városrészben, a belváros s Széchényi liget közvetlen szomszédságában.

Évi bérjövedelem 900 frt. átvehető bankteher 5000 frt. Értekezhetni a tulajdonosnál, Szent-László utcza 1. szám alatt. 155 1—3

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Má és mindennap

nagy különleges előadás

Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt

a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendégjátéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta Paasdorfer, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** Végül **Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. Szabad bemenet.

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik

Hrazdil Károly

135—31 szállodás.

Önkéntes árverés.

Schiffbeck szálloda

czim alatt Kassán létező üzletem felhagyása folytán

egész

szobaberendezéseket

nemkülönben egyéb ingóságokat fogok elárusitani. u. m.: **pamlagokat, asztalokat, ruhaszekrényeket, drót ágybetéteket, szőnyegeket, mosdó medenczéket. stb. stb.** Ezeken kivül:

teljes vendéglő berendezésemet

ugymint asztalokat, nádszékeket, tányérokat, poharakat, stb. továbbá

két omnibuszomat

fogom az árverésnél elárusitásra hozni.

Az árverés 1893. évi május hó 23-án d. e. 9 órakor kezdődik és a következő napokon folytatva lesz.

1 4—1 Tisztelettel

SCHUBERT FERENCZ

szállodás.

1 liter baranyai asztali bor . . . . 42 kr.

1 palaczk márcziusi sör jégbe hütve . **12 kr.**

valamint mindennemü **friss töltésü ásványviz**

a legjutányosabb árban kapható

RUSZINKÓ ANTAL

füszer-üzletében

Kassán, főutcza 60. szám, Lepesch-ház.

151 1—2

A Lajos-forrás vize csodaerejü gyógyhatással bir különösen csúzos és köszvényes bántalmaknál.

A kassai LAJOS-gyógyfürdő megnyittatott

vasárnap május hó 14-én.

A „Lajos forrás" kénes-ásványvize orvosi szakvélemény szerint kitünő gyógyhatásu **bőrbetegségeknél, a gége s légcsövek idült hurutjainál, csúznál, csúzos daganatoknál és idült köszvénynyel, továbba ólommérgezésnél, meggyökeredzett bujakórnál és vérkeringési bajoknál.** Borral használva kellemesen üditő italul szolgál és jobb mint a nagyhirü „Paradi viz", a fürdővendéglőben **dijtalanul** szolgáltatik ki, a forrásnál palaczkokba **literenként 3 krért** töltetik.

Társaskocsi naponként közlekedik a Lajos-forráshoz, **személydij csak 10 krajczár.** Indulási hely a főutcza, a kis-sétatér alsó végén, indulás: **d. e. 7 és ½10 órakor, d. u. 2, ½4. 5 és ½8 órakor; a fürdőből: d. e. ½9 és 11. d. u. ¾3. ½5, ½7 és 8 órakor.**

A kassa-oderbergi vasut vonatai a fürdő mellett, Tihany nevü őrháznál megállanak; indulás Kassáról 6.35 reggel, 4.10 délután, 9.00 este.

Fürdőbérlet 12 fürdőre 3 frt, fürdőruhával 4 frt, egyes fürdők ára 30 kr., fürdőruhával 40 kr.

A teljesen berendezett lakószobák ára havonként 12 és 15 forint.

A fürdő-vendéglőben kitünő hamisitatlan bor, mindég friss sör és legjobb minőségü ételek szolgáltatnak ki. 150 4—6

Vizenek hatásos gyógyereje folytán gyógy fürdő elnevezeset a nagymelt. m. kir. bel ügyminiszteriumtol nyerte.

A fürdők készitéséhez kizárolag a Lajos-forrás ásványvize használtatik.

A fürdők reggeli 5 órától — este 8 óráig a n. e. közönség rendelkezésére állanak.

ASSICURAZIONI GENERALI 1892. ÉVI MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérlegben (1892)

BEVÉTEL

A tétel neve	Előző bevételek frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1 Díjtartalék a mult évről	21114949	16				
a) tűzbiztosítás	1732825	90				
b) szállitmánybiztosítás	1189530	55	24037305	61		
2 Tartalék díj kamatra mérlek 1891 decz. 31-én még	395 29	36				
Részben vétkes	804173	83				
a) tűzbiztosítás	3465	38	703874	49		
b) szállitmánybiztosítás						
3 Díjak a befolyás keresztül						
a) tűzbiztosítás	6707	57				
b) szállitmánybiztosítás	1396	80	8104	37		
4 Kártérítések:						
a) tűzbiztosítás	1312	50	3563	34		
b) szállitmánybiztosítás	2251	84				
5 Díjak a befolyás keresztül						
a) tűzbiztosítás	3011	84				
b) szállitmánybiztosítás						
Tehe elhárítva és visszatérítve						
a) tűzbiztosítás	1312	50	3563	34		
b) szállitmánybiztosítás	2251	84				
A tűzbiztosítás kamatai	4300					
A szállitmánybiztosítás kamatai	1300					
Kártérítések visszatérítésének kamatai	2142	50	7742	50		
6 Nyereség különféle értékesítések folytán	6357	50				
7 Nyereség különféle értékesítések folytán						
A tűzbiztosítás nyereségkészletének átvitele az előző évről						
a) tűzbiztosítás						
b) szállitmánybiztosítás						
Az előző évi tartalékok átvitele						
a) tűzbiztosítás						
b) szállitmánybiztosítás						
Összesen						

Nyereség- és veszteség-számla a B mérlegben. — Életbiztosítási osztály. (1892)

A tétel neve	Előző bevételek frt	kr	Vagyon frt	kr	Összes frt	kr
1 Vissznbérelt-tőkei díjak						
2 Fizetések rendkivüli biztositásokért:						
a) Halálesetre szóló biztositásokért						
b) járadékokért						
Lejárta visszabiztosítások fejében						
3 Kölcsönök visszavásárlások						
4 Díjak a kötvények felmondásakor						
Tartalék						
Kölcsönök						
5 Díjak						
Tartalék						
Kölcsönök						
Összesen						

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1892 decemberében

Folyó szám	A tétel neve	A frt	kr	B frt	kr	Összesen frt	kr
1	A részvényesek adósleveleik a tőke be nem fizetett részei						
2	Ingatlan birtok						
	a) tűzbiztosítás						
	b) szállitmánybiztosítás						
	bemutatók a tőke és a kamatok						
	a) Kölcsönök a tőke és a kamatok						
	b) Kölcsönök a tőke és a kamatok						
	Kamatozó pénzbeli betétek						
	Kamatozó pénzbeli betétek						
	Kamatozó pénzbeli betétek

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi május 24. 59. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési dij:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Reformok.

Nos hát igen: a liberalizmus lejárta magát. A liberalizmus eszméje volt az, mely e században az emberiséget haladásában, egy nyommal ismét elővitte s ma már, bár nem minden nemzet meritette ki, kimerült.

Az eszme akcziójára az emberek hosszabb-rövidebb ideig tartó reakcziója következik; mint az óra ingája is a mennyit lendül jobbra, annyit balra, különben a gépezet megáll s nem mutatja az időt.

A reakczió, — kivált a magyar előtt — csuf és gyülöletes szó, mert tartalmának lényeges részét nemzeti jogaink elfojtására czélzó törekvések tették. Az uj — a nemzedék egyes osztályaira kétségtelenül bomlasztóan ható — eszmékre következő visszahatás nálunk nem a nemzeti erők konszerválására igyekezett, legalább nem csupán erre, mint más szerencsés nemzeteknél. Nálunk hozzájárult a Rudolfok és Lipótok, a Kolonicsok nemzetiség- és alkotmány-fosztó törekvései is; s ezért látjuk, hogy egyfelől a Pázmányok és Zrinyiek, másfelől a Bethlenek és Rákóczyak bár külön táborban harczolnak, utjaik egy czél felé vezetnek.

Ezért maradtunk el mi, keleti nemzet, a nyugattól mindig egy lépéssel s mielőtt kimeritenők az uj eszmék éltet adó forrását, — kimerülünk.

A diadalmas harcz éveire a pihenés, a nyugalom, az erőgyüjtés évei következnek.

És kivivtuk-e mi már népünk részére, hogy nyugodtan dőlhet ez erőgyüjtő pihenés ölébe?

A jövő eszméje, a szocziálizmus egy szép májusi reggel kitüzte piros lobogóját a gyárak kürtőire s midőn a nap lement, felgyujtá a gyárakat, hogy a lobogó látása ujabb kitartásra buzditsa a száz- és százezer munkást.

A negyedik rend nem csupán lelki, de testi jogokat is követel s az államok kezdik e követeléseket komolyan venni.

A szocziálizmus azomban nem ismer nemzetiségeket.

Ez harczra fog vezetni köztük és a nemzeti állam között.

Vajjon elég erősek vagyunk, erősek leszünk-e vele szembeszállani?

Ne mondjátok, hogy rémképeket festek.

A szocziálizmusnak százezernyi hivei vannak: egyszerü munkások és lángelmü profétái.

Erős magyar államra lesz szükség, melyet szükkebbü felekezeti és önző osztályérdekek nem gyengitettek meg. Eszköz erre az állami anyakönyvvezetés, mely feltüzi a magyar czimert az oláh faluházára; ezért kell a reczepczió és teljes vallásszabadság, mely szabadon engedi lélekzeni a lelkiismeretet, ezért követeljük a polgári házasságot, hogy e haza polgárai egybeforrván egynek érezzék magokat.

Ez ma már nem a liberalizmus kérdése; a nemzeti konzerváczió kivánja mindezt.

Hiába szegzi ellene rozsdás lándzsáját a főrendiház s a felekezeti fanatizmus, a nemzetiségek táborából sorozván segédcsapatait.

A közvélemény hatalmasan megnyilatkozott a nemzet vezető elemei által városokban és vármegyékben. Mert ezeknek kezén fordul meg nemzetünk sorsa.

Cassensis.

Hol van a baj?

Jellemző, hogy a mai társadalom által elfogadott és fennen hirdetett magasztos eszmék általában csak az ajkakon élnek, s nem mindig jutnak tettekben kifejezésre.

„Hazafiság", „szabadelvüség" és „tiszta erkölcs," megannyi jelszó, melyet minden napon meg-„éljen"-ezünk a nélkül, hogy lelkesedésünk minket valami állandó alkotásra hevitene.

Nem igen volt még század oly büszke vivmányaira, mint a mai, s mégis tán soha sem volt a közélet annyira sivár, mint épen e napokban.

Kérkedünk hazafiságunkkal, s mégis, ha olyan társadalmi intézmény létesitéséről van szó, mely némi pénzaldozat árán — csak megyénk területén is — évenként száz meg száz ember megmentésére lenne hivatva, — avagy ha egy-egy jobb sorsra érdemes buzgalommal, jobb időkben összehozott egylet föntartásáról van szó, hogy annak müködése előmozditsa a közjót, munkás életet adjon nemes gondolatoknak, elevenséget öntsön társas életünk mozgalmaiba: százunk közül kilenczvenkilencz visszavonul.

Uton utfélen hangoztatjuk, mily szent kötelesség pártolni a hazai müvészet, ipar termékeit, azonban szükségleteinket nagyobb részben külföldről szerezzük be még akkor is, ha az itthoniak amazokkal bátran kiállják a versenyt.

Szabadelvüséggel dicsekedünk, s mégis bálványozzuk a czimet, a rangot elannyira, hogy olyanokkal, kik ezekben velünk legalább is nem egyenlők, szivesen szóba sem állunk.

A véletlen adta születésnek előttünk nagyobb becse van a szorgalommal szerzett szellemi fölénynél.

A tisztességes munka emberét, ki műhelyében rakta le vagyoni jólétének alapjait, kicsinyeljük, — ellenben kitüntetjük az urfit, ki ősei vagyonát dőzsölve, pazarúl szélnek ereszté.

Tiszta erkölcsöket követelünk, s mégis a lelketlen csábitó, kinek sikerül becsületszóval behálózni a jóhiszemüt, ha van szép hangzásu neve, megérdemelt büntetés helyett ujabb hitelre talál.

A ki mások zsebéből munka nélkül, hitelbe élősködik, de tudja az „urat adni", azt elfogadjuk becsületbirónak, ha sikerült neki legalább egy párbajt kierőszakolni, — de elitéljük azokat, kik nem akarnak meghajolni a „divat" követelte előitéletek nyomása alatt.

Mindezek elég visszataszitó vonásai ama képnek, mely — kevés kivétellel — a mai főleg fiatalabb nemzedék nyilvános életét tárja elénk.

Való, hogy az ifjui vér forrongásának lehet beszámitani sok olyan könnyelmüséget, mely egy élemedettnél már vétek, söt bün; — de mikor már a fiatal hév a közélet erkölcsi oltáraitól nemcsak elfordul, söt kész azokat megfosztani diszeitől is; akkor a „hazafiság" és „tiszta erkölcs" lobogója bizony nem számithat sok követőre.

Mert a milyen a fa, olyan lesz a gyümölcse.

De ha valamely kertben elvadultak a fák, mindig a kertész feladata a segitség.

A közéletnek is vannak kertészei azon vezéralakokban, kik szellemi és erkölcsi hatalommal rendelkezve, gyomot irtani, vadonczokból nemes fákat nevelni lennének hivatottak.

Ezekhez apellálunk, tőlük várjuk a baj javitását, a gyom irtását.

Szántó Miklós.

Mikor és meddig helyettesitheti a háziasszony az orvost?

Vannak esetek, melyeknek hirtelen beállta vagy a gyors segély szükségessége megkivánja, hogy a háziasszony némi előleges segélyt nyujtson addig, mig az orvosi segély megérkezik, mert a családban és gazdaságban már eltulajdonitott magának bizonyos foku gyakorlati, házi gyógyitási elveket, melyek igen gyakran előnyös hatást vagy enyhülést gyakorolnak környezetében.

TÁRCZA.

A három csendes mise.

Irta: **Daudet Alfonz.**

I.

— Két szarvasgombás pulyka, Carrigou?...

— Igen, tisztelendő ur, két hatalmas, szarvasgombával töltött pulyka. Magam segitettem őket megtölteni. Azt hinné az ember, hogy piroslo bőrük megreped a sütésnél, ugy feszültek a sok tölteléktől...

— Jézus Mária! és én ugy szeretem a szarvasgombás pulykát... Szaporán, add rám a karinget, Carrigou... és a pulykákon kivül, mit láttál a konyhán?...

— Oh, sokféle pompás dolgot... Dél óta egyebet sem tettünk, minthogy a sok fáczánt, fenyvesmadarat, fajdkakast koppasztottuk. Szanaszét repültek a tollak... Azután elhozták a halastóból az ángolnákat, az aranybarna pontyokat, a pisztrángokat, a......

— Mekkorák voltak a pisztrángok, Carrigou?...

— Ekkorák ni, tisztelendő uram... óriások!

— Itten ne hagyj, ugy tetszik, látom őket!... Betöltötted a bort a kancsokba?

— Igenis, tisztelendő ur, betöltöttem a bort a kancsókba... De szavamra! nem olyan bor ez, mint aminőt fog inni tisztelendőséged éjféli mise után a kastélyban. Ha látná ezt a tisztelendő ur odafönn a nagy ebédlőben a kristálypalaczkokban csillogó arany- és rubintszinü borokat, a gazdag ezüstnemüt, a zománczos gyümölcstartókat, a sok virágot, a nagy karosgyertyatartókat!... Soha, soha ilyen karácsonyi lakomát... A gróf ur a vidék összes uraságait meghivta rá. Legalább is negyvenen lesznek asztalnál, nem számitva a tiszttartót és irnokot... Istenem, de boldog tisztelendő ur, hogy ott lehet... Nem adom sokért, hogy én is segitettem a pulykákat megtölteni, még most is csiklandozza orromat a szarvasgomba felséges illata...

— No, no gyermekem. Őrizkedjünk a torkosság bünétől, kivált karácsony böjtjén... Szaladj hamar, gyujtsd meg a viaszgyertyákat és harangozz be a misére; mindjárt éjfél lesz nem jó volna elkésnünk...

E parbeszéd urunk születésének éjjelén folyt, 168* ik évben, tisztelendő dom Balaguere, hajdani barnabita prior, jelenleg a Trinquelague grófok udvari káplánja és ennek kis sekrestyése, Carrigou közt. Azaz, hogy olvasóim bizonyára már régen kitalálták, hogy a kis sekrestyés szine alatt a gonosz, a ki soha sem nyugszik, és a torkosság iszonyu bünébe akarta ejteni a jó dom Balaguere atyát. Mialatt tehát az állitólagos Carrigou (hm! hm!) nyakraföre harangozott az urasági kastély kis kápolnájában, a tisztelendő a sekrestyében magára ölté misemondó ruháját és az elébe festett gyönyörüségek által megzavart elmével mondogatta magában az öltözködés alatt:

„Pirosra sült töltött pulyka... aranybarna pontyok... és ekkora pisztrángok!..." kivülről az éjszaki szél süvöltött, megbontván a harangok zenéjét, mig a Ventoux hegy oldalán, melynek ormán a Trinquelague-ok ősi vára meredezett ég felé, egyes mécsesek tüntek föl. Majorosok családjai voltak ezek, akik a kastélyba jöttek éjféli misére. Csoportosan, öten-hatan mászták meg a hegyoldalt, énekelve; elől az apa lámpával kezében, utána az asszonyok, nagy barna köpenyeikbe burkolózva, melyeknek ránczaiba rejtőztek a gyermekek. A hideg és a késői óra daczára vigan lépkedett az egész sereg, hisz tudták, hogy mise után az idén is, mint minden évben teritett asztal fogja őket várni lenn a konyhákban. Időnkint a meredek oldalon egy-egy uraság hintaja haladt el mellettök, fáklyavivőktől kisérve, a holdfényben csillogó üvegtáblákkal; vagy pedig egy öszvér ballagott az uton, meg-megrázva csengőit, és akkor, a ködbe burkolt szurokfáklya fényénél megismerték a majorosok a tiszttartót és utjokban köszöntötték:

— Jó estét, jó estét Arnoton mester.

— Jó estét, jó estét gyermekeim."

Az ég világos volt, a csillagok a nagy hidegben fényesebben ragyogtak; csipős szél fujt és a finom zuzmara, mely a ruhákat belepte, de nem nedvesité át megőrizte a fehér karácsony hagyományát. Fenn a hegytetőn pedig feltünt az óhajtott czél: a várkastély, hatalmas faltömegével, bástyáival, csucsivvel, a sötétkék égbe felnyuló kápolna tornyával; és minden ablakban ezer kis gyertyaláng pislogott, jött, ment, mozgott az épület komor tömegében égetett papiros hamván czikkázó szikrákhoz hasonlóan... A felvonó hidon és csapóajtón át kellett haladnia az első udvaron, amelyen csak ugy nyüzsgött a sok hintó, szolga, hordszék, amelyet fényesre világitott a sok fáklya, és a konyhából kisütő nagy hasábfüz fénye. Kihallatszott a nyársok forgása, a serpenyők csattogása és a lakomára előkészitett kristály- és ezüstnemü csörömpölése. Mind e zaj fölött pedig langyos finom konyhaillat lebegett, a nyárson sültek göze, a készülő mártások erős füszerillatával vegyülve, amely mindenkinek inyét csiklandozta és a majorosoknak mint a káplánnak, a tisztartónak, mint a többinek a lelkében csak egy gondolatot keltett:

„Milyen fölséges lakomát fogunk mi csapni mise után!"

II.

Csingilingi!... Csingilingi!

Az éjféli mise megkezdődött. A vár kápolnájában, mely miniature dómhoz hasonlit merész csucsiveivel, tölgyfaburkolatával, a falak egész magasságban szőnyegekkel lettek bevonva, az összes viaszgyertyák meggyujtva. És mennyi uri nép! Es minő fényes öltözékek! Itt van például, a kart környező faragott támlásszékek egyikében Trinquelague gróf lazacz szinü atlasz öltözékben, körülötte a meghivott lovag urak. Szemben velök bársonynyal boritott imozsámolyokon térdelnek: az özvegy anya grófné, tüzszin brokátruhájában és a fiatal Trinquelague urnő, a párizsi udvar utolsó divata szerint fodrozott magas csipketoronynyal a fején. Távolabb, fekete palástban, hatalmas csucsos parókával a fejükön és borótvált sima arczokkal a tisztartó Arnaton Tamás és az iródeák Ambroy mester, mint kék sötét folt a világos selymek, a ragyogó brokátok tündöklésében. Utánok jönnek a kövér udvarmesterek, az apróságok, a falkamesterek, a házfelügyelők, Borbála asszony, oldalán finom müvü

Egészen más kérdés azonban: vajjon mely határig szabad a gazdasági orvostudományt vagy a házi szereket használni? E tekintetben a nézetek igen eltérök; vannak, kik azt állitják, hogy a házi szerek egyáltalában nem használandók, de vannak olyanok is, kik ezeket az orvosi gyógyszerek fölé helyezik. Ez mind a kettö tulzás. Sok esetben, de mindig csak kisebb betegségeknél, a házi szerek, melyeket sok évi tapasztalatból meritenek, igen elönyösen használhatók; ezek azonban szintén megfelelnek annak, mint amelyiket az orvos rendelt volna: a különbség tehát csak a megnevezésben és az árban lehet.

Általában elvül kell felállitani, hogy a házi szerek csak csekélyebb elmuló bajoknál alkalmazhatók, s hogy az ugynevezett kuruzsló vagy büvészi csodaszereket minden körülmény között kerülni kell; mert a háziszerek azáltal terjedtek, hogy többszöri használat után gyógyhatásuk bebizonyult; miglen a csodás gyökerek vagy büvészi gyógyszerek tisztán önzö czélokon alapuló szédelgések.

A háziasszonynak e tekintetben meg van a maga helyes elve és tapasztalata. Mert hiszen azt be fogják látni e háziszerek barátai is, hogy az orvos, ki a tapasztalat mellett még a tudomány alapján is ajánlja szereit, több biztositékot nyujthat a jó hatás tekintetében, mint a háziszereket használó tapasztalt házinök, kik a véletlenre, söt a természeti hatásra is számitanak. Mindazonáltal kisebb és gyakori betegségek, mint fej- vagy fogfájás, meghülés, köhögés és egyéb kisebb kórok kipróbált háziszerekkel is gyógyithatók, mint milyenek a theák, a borogatások vagy esetleg a sebeknél különféle tapaszok.

Mihelyt azonban a betegség aggályosabb jelleget ölt, vagy ha a kisebb baj ennek beálltát sejteti: föltétlenül orvoshoz kell folyamodni; mert itt megszünik a laikus és a háziszerek hatásköre; itt a tudományt kell igénybe venni. S eme határpontnak a megválasztása szintén a tapasztalattól függ. Mert gyakran megesik, hogy orvost hivnak, mikor még nincs is reá szükség; de gyakran csak akkor veszik az orvost igénybe, midön a betegség már veszélyos lett, vagy már késön van.

Pedig igen gyakori eset az, hogy a betegség ha rögtön orvosi segély alkalmaztatott volna, nem öltött volna oly veszélyes mérvet. Ez természetesen megbocsáthatlan hanyagság, mert elvégre is a házi nö gyakorlati orvostudománya meglehetösen felületes és csak kisebb bajoknál alkalmazható.

Kiválóan kell azonban arra figyelni, hogy az orvos rendeletei pontosan teljesittessenek, s hogy azokon változás ne történjék. Vannak, kik az orvos rendeleteit gyakran figyelmen kivül hagyják, tanácsait mellözik, söt éppen az ellenkezöt teszik, s mert azt hiszik, hogy az ö szerük jobb. Ez már veszélyes tévedés. A házi szereket mindig alá kell vetni az orvos rendeleteinek; mert hiszen csak több bizalmat kell helyezni a tanult ember tudományába és tapasztalt elveibe, mint a tisztán gyakorlati tapasztalatokba.

Elsö sorban az orvosságtól nem kell visszariadni. Mert van sok ember, ki azt mondja: minek a medicina, jobb lesz a tea vagy borogatás. Azután szigoruan be kell tartani az elöirt életrendet: mint kell a betegnek magát tartani, föleg pedig a táplálékok dolgában nem szabad az ellenkezöt tenni. A gyógyszer mellett még használhatunk háziszereket is, de elsö sorban az orvosi tanácsokat kell betartani.

És az orvosi tanácsok, ajánlatok és elöirások ellen bármit elkövetni lelkiismeret dolga, mert époly veszélyes mint könnyelmü.

Ujdonságok.

A budai honvédszobor leleplezésének szép lefolyásáról a napilapok adtak hirt, a mely ellenzéki szempontból olyan plasztikával volt kiszinezve, a melynek tulzását legjobban tudják megitélni azok, a kik jelen voltak e hazafias és kegyeletes nemzeti ünnepségen, mert azok látták, hogy ott nem az állam szolgálatában álló rendörség zsoldos önkénye riogatja az embereket, hanem igyekszik a megjelentek érdekében a rendet fentartani és a tájékozatlanokat tisztes formában utbaigazitani, a mit mi vidékiek szivesen szoktunk megköszönni. A kassai és megyebeli küldöttségek, hiven feladatukhoz, rakták hálájuk és emlékezetük jeléül a szép koszorukat és hasonlóan járt el Beöthy képviselönk a reá bizott városi koszoruval, a mely ott diszlett egy ideig, a mig t. i. a folyton érkezett uj koszoruk el nem boritották a szobor-talapzat keleti oldalán, mellette a gazdászoké, följebb a vármegye és a régi honvédek ékes koszoruja. A disztéren volt embersokaság között a mieinket ott láttuk bátran daczolva a tüzkévéket szóró naphevével, eleitöl végig kitartani. Igaz, hogy szemeink másokat is kerestek, remélve, hogy elmennek majd a függetlenség névtelen vértanuinak dicsöségéböl ujabb ihletett meriteni, de hiába, ök! — a kurucz-utódok — rábizták ezt a kegyelet-lerovást a labanczokra.

Tornaverseny. Az országos tornaverseny, mely a fö- és székvárosban pünkösd két ünnepnapján óriási érdeklödés és érdekeltség mellett folyt le, Kassának is hozott dicsöséget. A fögimnázium és föreáliskola hallgatóinak sovából résztvett kis athleták kitüntetö oklevelet hoztak haza az intézet számára, de ennél nagyobb volt még az a kitüntetés, a melyben Csáky gróf miniszter az emlitett intézetek ifjuságát, tanárságát a frontban részesitette, mondván: ezek a kassaiak, derék legénykék, látszik rajtuk a felvidék jó levegöjének hatása és a erökifejlés a torna által; majd dr. Gerevichhez fordulva kezet fogott vele, ismételve örömét a verseny sikere fölött. A miniszter érdeklödése a versenyek folyamata iránt olyan élénk volt, hogy egy fiatal izmos legénynek is dicséretére valandott az, a mit a miniszter két napon által megcselekedett, a midön folyton a gyepen futosva saját szemeivel akart látni mindent és csinálta a jegyzeteket, hogy a birálat szigoru objektivitásához szó se férjen. A versenyröl ifjuság és tanárság tegnap a délutáni személyvonattal került haza. — A szomszéd Iglót érdekli, de itt is elmondhatjuk. Ugyanis egy jászberényi kis Herkules folytonosan évödött a szomszédosan álló iglói csapattal, mondván, no ki a legény, ki mer velem birokra jönni, ugy-e nem mertek, gyávák! és igy tovább, mig végre az iglói gimnazisták közül egy fiu letette a hét kiló sulyu vasbotot — a fiuk az egész idö alatt a karizmok edzésére ily kis sétapálczát czipegetnek, ha hivatalos járatban vannak — és oda áll a placzezra a jászberényi elé. Egy kis évödés és néhány fogás után a jászberényi fiu ott nyaldosta a gyepet és ez ismétlödött még egyszer ugyanigy, a mi az iglóiaknak zugó éljen-jutalmakat hozott a többi mellé.

Abauj-Tornavármegye és az egyházpolitika. A felszinen levö egyházpolitikai viták alkalmával sokszoros érdeklödéssel várják megyeszerte a vármegye közgyülésének e kérdésben való megnyilatkozását. Ma van a nagy nap a megyeházán. Ma kerül tárgyalás alá a programm harmadik pontja gyanánt Budapest fö és székváros és Zemplén vármegye törvényhatóságainak átirata a kormány egyházpolitikai programmjának támogatása iránt. Bár értesülésünk szerint sok helyütt szélesebb körü izgatások folytak a szabadelvüség megnyilatkozása ellen, meg vagyunk róla gyözödve, hogy a bizottsági tagok józan többsége mellözve a párt tekinteteket, épen az elvhüség szempontjából fogja felfogni a kérdést s nem engedi a klerikálisok és ultramontánok csatakiáltásai által az igaz szabadelvüség utjáról eltérittetni magát, hanem elfogadja e régóta közóhajként szereplö egyházpolitikai kérdések eme megoldását pártoló javaslatot. Abauj-Tornavármegye közigazgatási bizottsága nem fog ellentétbe helyezkedni sohasem a közérzülettel!! Ebben nem is kételkedünk.

A jászói prépostválasztás alkalmából, mely holnap e hó 25-én fog Jászón az összes rendtagok közremüködése mellett véghezmenni, a számbavehetö jelöltek egész sora jön kombináczióba, annyiban azonban valamennyi megegyezik, hogy elsö helyen Benedek Ferenczet, a helybeli konviktus kormányzóját emlegetik. Miután pedig ö felsége a szokásos gyakorlat szerint, az elsö helyen felterjesztetteket szokta kinevezni, nagyon valószinü, hogy e diszes állásra Benedek a népszerü kormányzó fog kerülni. Emlegetik még Nátafalussy Kornélt, Argalács Márkot és Stöhr Szilárdot, a helybeli fögimnázium igazgatóját. A prépostválasztás alkalmával nem lesz tán érdektelen, ha egyet-mást közlünk a prémontreiek magyarországi multjából:

A prémontreiek rendjét, melynek elsö kolostorát Francziaországban 1120-ban épitették, tiz évvel késöbb hozta II. István királyunk hazánkba. Jászóvárát a XII. század vége felé kapták. Egy idöben a magyarországi prémontreiek elvesztették önállóságukat s a morva-lukai apátságnak lönek alávetve, mi alól csak 1769-ben szabadultak fel. A jászóvári prépostsággal 1802-ben egyesitették a leleszit és a nagyváradit, mely utóbbi a legrégibb prémontrei prépostság volt hazánkban s melynek tagjait maga az alapitó szent Norbert küldte hazánkba Prémontréböl. A kiválólag tanitórend jelenleg a következö intézeteket kezeli: a jászói theologiai fakultást, továbbá a kassai kir. konviktust, melyet Balassa Zsuzsanna 1647-ben alapitott, a kassai fögimnáziumot, melyet 1663-ban II. Ferdinand alapitott a jezsuiták számára, a nagyváradi fögimnáziumot, melyet Benkovich püspök alapitott 1692-ben és végre a rozsnyói nagygimnáziumot 1778 óta, a jezsuitak kiüzetése után.

A mai megyei közgyülés tárgysorozata az egyházpolitikai kérdéseken kivül több érdekes ponttal bir. Ma kerül tárgyalás alá a belügyminiszteri leirat, mely szerint a vármegye évi javadalma 6000 forinttal emeltetett a tiszti, segéd és kezelö személyzet fizetéseinek emelésére, azonkivül a fö és alispáni hivatalos helyiségek átcserélése is e megyegyülés hozzájárulásával fog ténynyé válni. Nemkülönben itt fogják azt is elhatározni, hogy kit küldjenek fel a vármegye részéröl a Ludovika akadémiában megüresedö két alapitványi helyre. Pályáztak: Hunyor László, Michnay Lajos, Nikházy László és Zábráczky Ferencz szüleik által.

A próbaéneklés, melyet — mint legutóbb jelentettük — a kir. operaház intendánsa fog Kassán a magasabb kiképeztetést érdemlö hanggal rendelkezö mindkét nembeli egyének felkutatása végett tartatni, f. hó 28-án, vasárnap d. e. fél kilencz órakor lesz a kovács-utczai városi zeneiskola helyiségében, mire is elöre felhivjuk az érdeklödök figyelmét. Elöre jelentkezniök szükségtelen.

Halálozás. Papp Sándor m. honvéd fohadnagy e hó 20-án Kassán meghalt. Temetése 22-én ment végbe a család, gyászoló bajtársak és nagy közönség részvéte mellett.

Tavaszi mulatságok. Pünkösd vasárnapján és hétföjén szép tavaszi mulatságok folytak odakünn a Bankón. Elsö nap az épitö-ipar ifjusága, második nap a könyvnyomdászok rendezték. Gyönyörü szép tavaszi nap kedvezett a mulatni vágyóknak mindkét alkalommal. Egész karavánokat, az üdülni óhajtók egész seregeit lehetett felvonulni látni

---

ezüst karikán lógó kulcsaival. Hatul, a padokon elsöbbrendü cselédség: a szolgálók, a majorosok családjaikkal és végre leghátul, egészen a nesztelenül nyiló és csukódó ajtók mellett, a fehérsapkás kukták, akik két martás közt besuhantak egy kis misét hallgatni és egy kis konyhaillatot hozni az ünnepies, tömjéntöl, viaszgyertyától illatos, langyos templomba.

Talán ezeknek a kis fehér sapkáknak a látása zavarja meg a misézö papot? vagy talán inkább Carrigou csengetyüje, ez az ördöngös kis csengetyü, amely pokoli sietséggel müködik az oltar lépcsöjén, mintha folyton ezt hajtogatná:

„Siessünk, siessünk… Ha elöbb végezünk, elöbb ülünk asztalhoz.“

Tény az, hogy valahányszor megcsendül ez az ördög csengetyüje, a káplán elfelejti miséjét és csak a lakzira gondol. Maga elött látja a sürgés forgást a konyhán, a tüzes kohókhoz hasonló sütökemenczéket, a félig nyitott fedökböl kiömlö párákat, és ez illatos párában két pompás, tömött, feszülö, szarvasgombától tarka pulykát…

Majd ismét párolgó, inyesiklandozó tálakat vivö kis apródoknak látja hosszu sorát és velök nyit be a tágas, feldiszitett ebédlöbe… Oh, minö gyönyörüség! elötte a roskadozó, csillogó, tündöklö, teritett asztal: a ragyogó tollaikban öltöztetett pávák, az aranyos szárnyaikat kitáró fáczánok, a rubintszinü kristálypalaczkok, a zöld levelek közt mosolygó gyümölcsgulák, és azok a csodálatos halak, amelyekröl Carrigou beszélt (ó igen, Garrigou!) azok a csodálatos, zöld tárkony és petrezselyem ágyakon pihenö halak, csillámló gyöngyházpikkelyekkel, mintha csak most huzták volna ki öket a friss forrás vizböl, tavakból, szájokban illatos kakuktüböl, majoránából kötött bokrétával…

Szegény dom Balaguere! látománya oly élénk, hogy isten bocsás! ugy tetszik neki mintha mindezek a pompás dolgok az oltár szent teritöjén, elötte lennének felszolgálva, és kétszer, háromszor is megesik rajta, hogy Benedicite-t mond a Dominus vobiscum helyett.

Ez apró botlásoktól eltekintve, azonban a tisztelendö lelkiismeretesen végezi a cselekményt, nem hagy ki egy sort, sem egy térd hajtást és minden jól megy az elsö szent mise végeig; — mert önök tudják, hogy a szent karácsony napján három misét kell egymásután szolgáltatni minden misemondó papnak.

„Hála Istennek! sóhajt fel a káplán az elsö mise végeztével; és hamar int a sekrestyésnek, vagy annak, akit sekrestyésnek gondol és…

Csingilingi!… Csingilingi!…

A második mise kezdödik, és vele együtt kezdödik dom Balaguere vétsége is „Siessünk, siessünk“ sürgeti kis, éles hangjával az ördöngös csengetyü, Garrigou csöngetyüje és most a szerencsétlen káplán áldozatul esik a torkosság ördögének; neki esik a misemondó könyvnek és falja a lapokat sovár étvágyának kielégitetlen falánkságával. Lázasan hajlong, felemelkedik, hányja a keresztet, vázolja a térdhajlást, megröviditi a cselekményt, hogy hamarább végét érje. Csak alig hogy kitárja karjait az Evángéliumra, csak alig hogy veri a mellét a Confiteorra. Versenyre kelnek a pap és a sekrestyés, hogy melyikök hadarja szaporában e szentigéket. A versek és a feleletek egymást kergetik, taszigálják. A félig-zárt ajkak mögött, a melyeknek nyitogatása sok idöt rabolna érthetetlen motyogássá válik a beszéd.

„Oremus ps… ps… ps…

Mea culpa… pa… pa…

Mint valami elkésett szüretelök, nyakra-före taposva szölöt a vedrekben, ugy gázolnak mindketten a szent szövegben, jobbra-balra fecskendezve az igéket.

Dom… scum!… mond Balaguere.

… dtutuo!… felel Garrigou, és az átkozott kis csengetyü folyton cseng-bong füleikben, hasonlóan a csengökhöz, melyeket a postalovakra szoktak aggatni, hogy sebesebben vágtassanak. Ilyenformán láthatják önök, hogy hamar le lehet morzsolni egy csendes misét.

— Hála istennek! sóhajt a káplán, képéböl kikelve, és anélkül, hogy megpihenne, lihegve, izzadtan, kipirultan botorkál le az oltár lépcsöjén és…

Csingilingi!… Csingilingi!…

Kezdödik a harmadik mise. Már csak néhány lépés választja el az ebédlötöl, hanem sajnos, ahogy közeledik a lakoma ideje, a szerencsétlen dom Balaguere-t elfogja a türelmetlenség és a torkosság örülete. Látományai alakot öltenek, az aranybarna pontyok, a töltött pulyka ott vannak, ott… Megtapogatja öket, megizleli… Isten ne hagyj! A tálak párolognak, a borok illata elszéditi a fejét és az átkozott csengetyü éles nyelvével fölébe kiáltja:

Csingilingi, siessünk, siesssünk!…

De hogyan siethetne ö még szaporábban! Ajkai alig mozdulnak. Nem is ejti már ki a szavakat… Ha csak nem akarja egészen rászedni a jó Istent és elsinkófálni a miséjét… De épen ezt teszi a szerencsétlen!… kisértésröl kisértésre, átugrik elöször egy verset, azután kettöt. Az Epistola nagyon hosszu, nem fejezi be, az Evangéliumot csak surolja, a Credo elött elhalad tartózkodás nélkül, átugorja a Miatyánk-ot, távolról köszönti a fölajánlás-t, és szökésröl-ugrásra igy rohan az örök kárhozatba, lépten nyomon követve attól a gyalázatos Garrigou-tól (vede retro Satanas) aki bámulatos egyetértéssel segédkezik, felfogja a misemondó ruhát, kettesével forgatja a lapokat, eldobálja a könyveket, felboritja a kancsókat és szüntelenül rázza csengetyüjét… Csingilingi… mint erösebben, mind sebesebben.

Látni kell a jelenlevök ijedt arczát e furcsa istentisztelet alatt: Kénytelenül követve a pap mozdulatait a mise alatt, melynek egy szavát sem értik, némelyek felállnak, mig mások letérdelnek, leülnek, mikor a többiek felkelnek, és a különös isteni szolgálat minden változatai a padokon a legkülönbözöbb mozdulatok zavarát keltik fel. A karácsonyi csillag mennyei utján, amott a kis akol felé, elhalványodik rémületében a zürzavar láttára…

„A káplán nagyon siet.… Nem lehet követni“ mormogja az öreg grófné, mig nagy bóbitás fejdisze zavartalan bóbiskol. Arnoton mester, a tiszttartó, orrán nagy sárgarézpápaszemmel, imádságos könyvében lapozgat, keresve, hogy hol a patvarban is vannak a misében. De szivökben, ezek a jó emberek mind a lakomára gondolnak és egy csöppet sem bánják, hogy a pap gözerövel halad és a mikor dom Balaguere ragyogó arczczal a hallgatóság felé fordul, tele torokból kiáltva az Ite missa est-et, a jelenlevök mint egy

a főutczának Bankó és Báránykа felé torkolló vége irányában. Maguk a lóvonati kocsik is ezen a két napon reggeltől-estig tömve voltak s bár négyesével-ötösével szállitották egyszerre a kifelé törekvőket, még se birtak a hirtelen előállott nagy forgalom igényeinek eleget tenni. A kocsik, fiakerek is mind mozgásban voltak. Es az a szép és nagy publikum, mely e két napon összeverődött ott a Bankó regényes tájának zöldülő fái alá, ugyancsak jól is mulatott. Maguk a rendezőségek, a könyvnyomdászok épen ugy, mint az épitő iparosok gondoskodtak a közönség szórakoztatásáról. Nagyon érdekesek voltak a versenyfutások, léggömb bocsátások és egyéb mulattató játékok. Délben társasebéd hozta össze a délelőtt az erdő szép zöldjében szertekalandozó ifjuságot és vendégeket; este felé meghozták a táncz muzsájának is az áldozatot. Es tartott a táncz, a kellemes és sokszor észbódító táncz egész addig, mig az első napnak éjjele bele nem olvadt a második reggelébe s a második a harmadikba…

Uj városi polgár. Nem olyan honpolgárról van szó, ki csak tegnap látta meg a napvilágot, hanem egy általánosan ismert és tisztelt egyéniségről, ki mostan lett csak városi polgár. G e r e v i c h Emil dr. a kassai főreáliskola igazgatója, mint bennünket értesitenek, a szokásos és törvényes formák betartása mellett most felvétette magát K a s s a város kötelékébe.

Az ébredő közszellem czimü munkát szándékszik kiadni Keleti O. Lajos fővárosi hirlapiró, melyben a vármegyei gyülések termeiben közeleбb lefolyt és még hátralevő érdekes és lélekemelő küzdelmek történetét fogja egybefoglalni és ismertetni. Nem tudjuk eléggé méltányolni e vállalkozás czélszerü voltát különösen most, midőn a reakczió itt is ott is fel kezdi ütni a fejét, hogy a szabadelvüség áldáshozó munkáját megbénitani iparkodjék. A mai egészséges közszellem egész országot átható mozgalmairól tudomást venni és ebből a tanulságot levonni, jó lesz nemcsak a jövendőnek, hanem a jelennek is.

A virágok kedvelőinek figyelmébe ajánljuk a következő felhivást, melyet a megalakult kertészeti egyesület ideiglenes elnöksége bocsátott ki: „A felsőmagyarországi kertészeti egyesület alapszabályai a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 1893. évi február hó 12-én kelt 5899. számu magas jóváhagyásával megerősitést nyervén, ebből kifolyólag felkérik a kertészet minden egyes pártolóit, hogy az alakuló gyülésén f. 1893. év május hó a városház nagytermében délelőtti 10 órára személyesen megjelenni sziveskedjenek, ezen a hazai iparnak nagy jövendőt igérő egyletnek támogatását mély tisztelettel kérik.“ Megjegyezzük, hogy megyés püspökünk ő méltósága: Bubics Zsigmond és Péchy főispán ugy anyagi, mint erkölcsi támogatásukat megigérték e szép jövendő elé néző egyesületnek s mi azt hisszük, hogy ezentul a közönség szélesebb köreiben is meg fog honosodni ez egyesület müködése révén a virágok és a kertészet szép kultusza.

Majáles. A községi elemi iskolai tanitótestület f. évi junius hó 3-án B a n k ó n a növendékekkel tavaszi mulatságot rendez. Minthogy külön meghivók nem adatnak ki, ez uton hivja meg az érdeklődőket a t a n i t ó t e s t ü l e t. A szegény gyermekek fölsegélyezésére szánt szives adományokat, mint a multban, ez idén is köszönettel fogadja a naponkint 10—11 óráig az igazgatóság.

Egy szerencsétlen ember. P a u l a y Zsigmond adótiszt — mint nekünk jelentik — tegnap egész kis csetepatét rendezett a lakásán. Tört, zuzott mindent a mi a kezeügyébe esett, söt még a családtagok sem voltak tőle egész biztonságban. Azonközben folyton az a nagyzási fixa idea gyötörte, hogy ő a király s hogy neki mindenki engedelmességgel tartozik. A szerencsétlen embert, kinek elméje nem tudni mi okból, megháborodott, mikor végre semmikép se tudták megfékezni, a városi közkórházba szállitották.

Hirtelen halál. A jelenlegi Rákóczy-köruton állomásozó hyppodrom karmestere: K ö n y v e s Sándor tegnap a hyppodron mellett levő lakásán összeesett és meghalt. A halál okát, mely valószinüleg agyvizenyő, a mai rendőri bonczolás lesz hivatva kideriteni. A hirtelen halállal kimult karmester h a l a s i születésü magyar ember.

A legutóbbi tüzesetek alkalmával, melyek Baskán és Sebesfalun pusztitottak, tüzoltóinknak mindenütt ama sajnos jelenséget kellett tapasztalniok, hogy a község lakói vonakodtak az oltásnál segédkezni, mindenki akkorra akarván megtartani erejét és kutjának a vizét, mikor majd az ő háza fog égni. Az egyik fővárosi napilap ezt a következőkben konstatálja: „Csodálatos — és nagyon kinos benyomást tesz — hogy a lakosság ennél a tüznél is olyan érthetetlen és eléggé nem rosszalható indolencziát tanusitott, mint Baska égésénél. Nem siettek embertársaik veszedelmében segitségre, nem akartak menteni, ahol menteni lehetett volna.“ — E megbotránkoztató állapoton időlegesen tud ugyan a csendőri karhatalom is segiteni, de szerintünk czélszerü volna, ha a községek papjai és tanitói igyekeznének felvilágositani a parasztságot, hogy az erők összesitése az oltásnál is nagy eredményeket képes szülni.

Egy furfangos tolvajnő állitott be tegnap Vengrinovics Jánosnéhoz, rokonának adván ki magát. Vengrinovicsné szivesen fogadta az álrokont, ellátta mindennel s lakást is adott neki. Ez azonban arra használta fel a rokoni szives vendéglátást, hogy akkor midőn Vengrinovicsné hazulról távozott, leitatta az otthon levő férjet s maga pedig összeszedte a háznál található összes értékes tárgyakat és ruhákat s megszökött. A visszatért Vengrinovicsné megdöbbenve vette észre a tapasztalt dézsmálást s rögtön jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség még aznap elfogta a tettes álrokont: K i r i s o v i c s Erzsébet ismert tolvajnő személyében.

Kassai szinház.

A szinházlátogató közönség nagy érdeklődése miatt a tervezett két bemutató előadást Halmay direktor megtoldotta még egy harmadikkal.

S z o m b a t o n, május 20-án volt e bucsu előadás, melyen ismét „A szép Galathea“ került szinre. Ezt azonban három monolog és egy magándal előzte meg. Hallottunk véleményeket, melyek a monologok alkalmazása ellen beszéltek, részünkről azonban meg kell jegyeznünk, hogy mi az ily magánjelenetek előadását, különösen bemutatók alkalmával, midőn a közönség egy-egy szinész erejéről és képességéről alkot magának véleményt, legalább is czélszerünek tartjuk. Czélszerünek pedig azért, mert a lélektani motivumokon nyugvó magánjelenetek természethü előadása bizonyára jobban próbára teszi a szinész erejét, mint esetleg egy szindarabból kiszakitott telvonás két perczig tartó jelenete s igy valószinü az is, hogy az ily monolog az itéletnek is biztosabb bázisául szolgálhat. L á n g h Ilona a társulat naivája, ki csütörtökön a „Férjhez menjek?“ monologban mutatta be szinpadi ügyességét, szombaton „A levél“ és „A sapka“ czimü magánjelenetekkel aratott sikert. P e s t y Kálmán „Desperat u r“ kesergeseit reprodukálta meglehetős hatással. Az estnek azonban egyik legszebb része volt „A kesergő leány“ magándala, előadva R u z s i n s z k y Ilona által, kit a közönség mindjárt szinpadra léptekor tüntető tapssal fogadott s a gyönyörü dal elhangzása után négyszer a lámpák elé hivott. — „A szép Galathea“ került azután szinre mind a négy szereplő dicséretreméltóan szép előadásában. Itt ismét különös sikert aratott Ruzsinszky (Galathea szobor) az öntudatra ébredt szobor érdeklődő kiváncsiságát megkapó egyszerüséggel és természethüséggel utánozta. Igen szépek voltak az ének részek is. Igy a csókjelenetnél M e d g y e s s y Erzsikével és az „igyál“ refrénü bordalnál K o z m á v a l. M e d g y e s s y Erzsike különben a legjobb Ganymedek egyike volt, kit valaha láttunk. A „Mi görögök“ dalát, melyet a hangnemek különféle variáczióiban a legszebb preczizitással énekelt, a közönség többször megismételtette. A csókjelenetnél éneke és játéka egyaránt elragadta a közönséget s mi ez előadás után, mint az előbbiek alkalmával is abban a meggyőződésben hagytuk oda a szinházat, hogy ugy Ruzsinszky mind Medgyessy a kiválóbb szinpadi tehetségek közé tartoznak. S z i k l a y (Mydas, mümecénás) zsidó-magyar zsargonjával és eredeti játékával ma is többször megkaczagtatta a közönséget. K o z m a (Pygmaleon szobrász) természetes, erős tenorhangjával szintén nagyban hozzájárult az est sikeréhez.

Spectator.

Tanügy.

A vármegye közig. bizottságának f. hó 15-én megtartott ülésében a tanügyre vonatkozólag egyebek közt a következőkben határozott a bizottság: A kir. tanfelügyelő havi jelentése megemliti, hogy Szinán az állami el. iskola két tanitóval és 89 tanulóval április hó 6-án megnyilt; az uj tantermek épitése már elrendeltetett. — Állami segély a következő iparostanoncz iskolák részére utalványoztatott: az alsó-meczenzéfi kapott 290 frtot, a szepsii 170 frtot, a gönczi 120 frtot, a szántói 170 frtot és a szikszói 200 frtot. — Az ósvai r. k. iskola épitésének azonnali megkezdése elrendeltetett. — A Tornán létező izr. zugiskola bezárására a tornai j. főszolgabiráрja felhivatott. — A horvátii g. k. iskola felépitésére egy évi időhaladék engedélyeztetett. A Gagy-Vendégiben felállitandó állami iskola ügyében kelt miniszteri leirat a községgel közöltetett. — Az iskola nélküli községekre vonatkozó adatok a j. főszolgabiráktól bekivántattak. — A szentandrási ⁰/₀ földre vonatkozó bérszerződés jóváhagyatott. — Az égerszögi közs. isk. alapvagyonhoz tartozó erdőtestületnek eladására vonatkozó iratok jóváhagyás végett felterjesztettek a vallas- és közokt. miniszteriumhoz. — A buzinkai közs. iskola épitésének megkezdése iránt intézkedés történt. — A szervezendő kisdedóvódák és menedékházak tárgyában felvett tárgyalási jegyzőkönyvek jóváhagyattak; ezek szerint kisdedóvodák fognak felállittatni: Szántón, Gönczön, Stoószon, Jászón, Jászó-Mindszenten és Felső-Meczenzéfen; állandó menedékház: Kérben; nyári menedékházak: Vizsolyban, Göncz-Ruszkán, Perén és Bodókő-Ujtaluban. — A stoószi és jászó-mindszenti óvódák állami segélyezése iránt felterjesztés intéztetett a miniszteriumhoz. — Stern Elias gönczi izr. tanitó hátralékos fizetésének behajtása elrendeltetett.

Apróságok.

V i r á g n y e l v.

„Ezer ördög, Bandzsa önkéntes, miért lógatja mindig le a fejét? Miért néz folyton a fübe? Talán még nem reggelizett?“

M e g t r é f á l t a.

— Kis Miska, kend huszonötöt kap! — szólt anno dazumal a kapitány s egy bakára mutatott. Az kilép a sorból s roppant nevetett azon, hogy őt most botozzák.

— Még 25-öt neki! — boszankodék a kapitány; Kis Miska azonban most is csak jókedvü.

— Ejnye, az ámenét kendnek! Megmondja-e már, min röhög ugy?

— Hát biz én csak azt nevettem, kapitány uram, — rukkolt ez ki végre — hogy engem pütölnek; pedig nem én vagyok ám Kis Miska, — hanem az ott, la!

R a p o r t o n.

Kapitány: Infanterist Csóri, miért volt kend multkor kurta vasra verve?

Csóri: Mert nem volt a protósznak hosszabb, pedig az jobb lett volna.

Irodalom.

A bünténytől általában czim alatt bocsátott közre egy kicsiny munkácskat dr. E s t e r h á z y Sándor a kassai kir. jogakadémia fiatal s törekvő tanára. A büntény fogalmából folyó tudományos kérdéseket tárgyalja benne nagy elméleti képzettséggel a következő fejezetekre osztott szövegben: I. Az emberi igazságszolgáltatásról általában. II. A büntény külső alaki meghatározása. III. A büntény szabad cselekedet. IV. A büntény külső jogsértő cselekedet. V. A büntény dologi meghatározása. A természetjogi iskola sarkalatos tételein alapuló fejtegetései és vizsgálódásai nyomán egy-egy érdekesebb eredeti felfogásával is találkozunk. Végezetül pedig igy adja a büntény dologi meghatározását: „A büntény oly külső, szabad, jogsértő cselekedet, mely valamely általános és föltétlen jogkövetelmény megtámadása miatt büntetéssel megtorlandó.“ E könyvet, mely tulajdonképen a jogot tanulók igényeit van hivatva első sorban kielégiteni, melegen ajánljuk az elmélet iránt érdeklődő praktikus jogászaink és kriminálistáink figyelmébe. Megjelent és kapható Koczányi és Vitéz kassai könyvkereskedők

---

ember felelnek egy oly vig gondatlan zajos Deo gratiast-t, mint ha már a karácsonéji lakoma első felköszöntéjét éljeneznék meg.

III.

Öt perczczel később a meghivott uraságok asztalhoz ültek a nagyteremben, a káplán is közöttök. A kastély felülről lefelé, minden részében kivilágitva, viszhangzott az énektől, nevetéstől, lármától, zsibongástól és a tisztelendő dom Balaguere, villáját egy gyöngytyuk mellébe szurva, lelkiismerete furdalásait aranyszinü illatos bor árjába és a finom sültek zamatos mártásaiba fojtotta. Annyit evett és ivott a szegény szent ember, hogy még azon éjjel megütötte a guta; meghalt, anélkül, hogy ráért volna töredelmes bünbánatot tartani. Mikor aztán reggelre a menyországba ért, még kábultan karácsonéj gyönyörüségeitől, elképzelhetik önök, hogy ott minő fogadtatásra talált! „Távozzál szemeim elől, rosz keresztény, igy szólt a legfőbb Biró, mindnyájunk ura, bünöd elég nagy, hogy megsemmisitse erényes életednek minden érdemét. … Ah, te elcsentél tőlem egy misét… Jól van! háromszázat fogsz helyette adni és akkor juthatsz el a paradicsomba, ha elmondtad mind a háromszáz karácsonyi misédet a saját kápolnádban mindazok jelenlétében, akik altalad és veled vétkeztek.…“

… Ime tisztelendő dom Balaguere igazi legendája, ugy a mint az szájról-szájra száll az olajfák hazájában. A nemes Trinquelague grófok várát rég ledöntötte az idő, csak a kápolna áll még, égnek meredő falaival Ventoux hegy tetején, zöldelő tölgyfák bokra közt. Sarkából kitépet ajtaját a szél csattogtatja, küszöbét felverte a gaz; madarak fészkelnek a főoltár fülkéiben és a magas csucsos ablakok ivei között, melyeknek szines, festett üvegei régóta kitöredeztek. Azonban, ugy látszik, minden évben, karácsony idején valami természetfölötti világosság bolyong a romok közt; és ilyenkor az éjféli misére siető parasztok a kisérteties kápolnát láthatatlan, szélben hóban a szabad ég alatt égő viaszgyertyákkal látják megvilágitva.

Önök kinevethetnek, ha ugy tetszik, de egy vinczelér ismerősöm, valami Garrigue, — bizonyosan az egykori Garrigou utóda — biztositott, hogy egy karácsonyeste, mikor egy kicsit pityókosan ment volna az éjtéli misére, eltévedt a hegyek közt, amoda Trinquelague s ime miket látott… Tizenegy óráig semmit, épen semmit. Minden csendes volt, kihalt, lakatlan. Majd éjfél körül megszólait egy harang a kápolna tornyában, egy vékonyhangu, régi, régi hang, melynek hangja tiz mérttöldnyiről látszott jönni. Nemsokára rá a hegynek vezető uton Garrigue elszórt villágosságokat látott imbolyogni, bizonytalan árnyékot elsuhanni… A kápolna tornaczában jártak, suttogtak.

— Jóestét Arnoton mester.

— Jóestét, jóestét gyermekeim.

Mikor már mind benn voltak a templomban, az én vinczellérem, aki nagyon bátor ember, lábujhegyen az ajtóhoz sompolyga, és bepillantott a kápolnába. Különös látvány tárult itt eléje; a kar körül, a bomladozó hajójában, a hajdani padok üres helyén állottak mindazok, akiket elhaladni látott. Bársonyba, brokátba öltözött szép asszonyok, csipke fejékekkel, tetőtől talpig selyembe bujtatott gavallérok, parasztok tarka zubbonyokban, minőket még nagyapáink idejében is viseltek, — mindannyi halavány, poros, fáradt, régi. Időnkint egy egy éji bagoly, a kápolna rendes lakója riadt föl a szokatlan világosságra és körülröpdösé az egyenesen, halaványan mintegy fátyol mögött égő viaszgyertyákat. Hanem ami legjobban mulattetta Garrigue-t, az egy magas, szikár ember volt, nagy rézfoglalatu pápaszemmel az orrán, akinek fekete parókájára egy ilyen éji madár ült, szabályos, lassu szárnycsattogással legyezvén őt; a szegény ember hiába iparkodott töle szabadulni, minden pillanatban megrázván árnyékfejét…

A kar előtt, az oltár lépcsőjén, egy kis, gyermekalaku aggastyán térdelt és kétségbeesetten lábálta nyelvtelen, hangtalan csengetyüjét, mialatt egy misemondó ruhába öltöztetett pap jött-ment az oltár előtt imákat mormogva néma ajakkal… Bizonyos, hogy ez a pap a harmadik miséjét mondó tisztelendő dom Balaguere volt.

Ford. Sch. B. Sarolta.

bizományában 60 krért. Ezt is Kolozsváron nyomták, mint a „Jog lényegét.“ Terjedelme 83 oldal.

A „Hernád mellől!“ czimü könyv szerzői értesitik a t. közönséget, hogy a kötetekét május hó 25-től küldik szét, egyuttal fölkérik az ivtartókat, szíveskedjenek a még nálok lévő iveket Sárosi Árpád (Kassa, városház) czimére beküldeni, hogy a megrendelt példányok szétküldéséről intézkedhessenek.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Köszönet-nyilvánitás.

Midőn Kassáról sok évi tartózkodásom — után habár csak időlegesen is — távozom, nem mulaszthatom el ugy helybeli mint vidéki mélyen tisztelt vendégeimnek és számos jó akaróimnak mélyen érzett köszönetemet nyilvánitani, ama jóindulatu s megtisztelő párttogásért, melyben ittlétem alatt személyemet s üzletemet részesiteni kegyeskedtek, mindnyájuk emlékét mindenkor hálás szivvel fogom megőrizni; egyidejüleg bátorkodom a n. é. közönségnek Bártfa-fürdő vendéglőmet (alkalom adtán) ajánlani.

Kiváló tisztelettel

Schubert Ferencz,
vendéglős.

HIRDETÉSEK.

A fürdők készitéséhez kizárólag a Lajos-forrás ásványvize használtatik.

A Lajos-forrás vize csodaerejü gyógyhatással bir különösen csuzos és köszvényes bántalmaknál.

A kassai LAJOS-gyógyfürdő
megnyittatott
vasárnap május hó 14-én.

A „Lajos forrás“ kénes-ásványvize orvosi szakvélemény szerint kitünő gyógyhatásu **bőrbetegségeknél, a gége s légcsövek idült hurutjainál, csuznál, csuzos daganatoknál és idült köszvénynél, továbbá ólommérgezésnél. meggyökeredzett bujakórnál és vérkeringési bajoknál.** Borral használva kellemesen üditő italul szolgál és jobb mint a nagyhirü „Parádi viz“. a fürdővendéglőben **dijtalanul** szolgáltatik ki, a forrásnál palaczkokba **literenként 3 krért** töltetik.

Társa-kocsi naponként közlekedik a Lajos-forráshoz, **személydij csak 10 krajczár.** Indulási hely a főutcza, a kis sétatér alsó végén, indulás: **d. e. 7 és ½10 órakor, d. u. 2, ¼4, 5 és ⅛8 órakor; a fürdőből: d. e. ½9 és 11. d. u. ¾3, ¼5, ½7 és 8 órakor.**

A kassa-oderbergi vasut vonatai a fürdő mellett, Tihany nevü őrháznál megállanak; indulás Kassáról 6.[35] reggel, 4.[10] dé-után, 9.[00] este.

Fürdőbériet 12 fürdőre 3 frt, fürdőruhával 4 frt, egyes fürdők ára 30 kr., fürdőruhával 40 kr.

A teljesen berendezett lakószobák ára havonként 12 és 15 forint.

A fürdő-vendéglőben kitünő hamisitatlan bor, mindég friss sör és legjobb minőségü ételek szolgáltatnak ki. 150 5—6

A fürdők reggeli 5 órától — este 8 óráig a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Vizének hatásos gyógyereje folytán gyógyfürdő elnevezését a nagymélt. m. kir. belügyminisztériumtól nyerte.

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen. 100 4—10

Olcsó árak.
Leirások ingyen.
Igazgatóság: **Bad Radein, Styria.**
Főraktár Budapest, V. ker., Lipót-körut 21-a.
Kassán kapható: ifj. Novelly Sándor urnál.

Eladó!
Uj szeglet-ház kerttel!
Tiz évig adómentes!

Kassán legszebb, legegészségesebb városrészben, a belváros s Széchényi liget közvetlen szomszédságában.

Évi bérjövedelem 900 frt. átvehető bankteher 5000 frt. Értekezhetni a tulajdonosnál, Szent-László utcza 1. szám alatt. 155 2—3

Első kassai orfeum az Európa szállóban.

Ma és mindennap
nagy különleges előadás
Paasdorfer L. dalkómikus igazgatása alatt
a szerződött tagok felléptével.

Wilson Charles tanár vendég játéka royal illusionista mutatványaival a lipcsei kristály-palotából.

Uj! **A tiltott ut énekes játék.**

Uj! Szeszélyem legujabb szüleménye, énekes bohózat.

Nagy daljáték, összeállitotta **Paasdorfer**, előadja a társulat.

Amazon-quodlibet énekli **Horváth Friki.** **Végül Fantoche-szinház.**

Kezdete 8 órakor. **Szabad bemenet.**

Jó ételek és italokról pontos kiszolgálat mellett gondoskodik **Hrazdil Károly** szállodás.
135—32

Dvihally Emil
okleveles szobrász
Kassán, Ferencz város, Gátsor I. sz.

Ajánlja magát a t. épitész, épitőmester és épittető urak figyelmébe köz- és magánépületeken eszközlendő **ékitményi szobrász munkák,** nemkülönben minden a szobrászati szakmába vágó munka izléses, pontos és kifogástalan elkészitésére. 149 2—3

A Bayer és Bauernebl
kassai sörfőzde 123 7—10
üvegsörének városi raktára
ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.
Egy üveg koronasör **12** kr., folyton jégbe hütve.

Kocsikázott és lópokróczok
Futó-szőnyegek
Kókus szőnyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorkelmék és szőnyegek

Butorszövetek
Függönyök
Portiérek
Divántakarók

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben,
rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 24—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi május 26. 60. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Benedek Ferencz.

Nagy örömhir kelt szárnyra tegnap a déli órákban Jászóvár felől. A Kaczvinszky Viktor halálával árvaságra jutott jászói apátság préposti széke már nem árva többé, a rendi tagok uj főnököt, uj édes atyát választottak a maguk sorából.

És az ő választásuk Benedek Ferenczre esett, a kit a maguk köréből a sok méltó közül a legméltóbbnak ismertek föl arra, hogy a jászói, leleszi, nagyvárad-hegyfoki prémontrei rend főpapi székébe ültessék bele.

A kik közel állanak a hazafias és haza érdekében annyi nagy szolgálatot tett kiváló prémontrei rendhez, e hir vételekor lelkes örömre gerjedtek, mert ők is osztakoznak ama felfogásban, a melyet a szavazás eredménye mutat meg, hogy Benedek Ferencz a rendi tagok közül a legméltóbb arra, hogy a préposti süveget viselje.

Mert ki az a Benedek Ferencz? Schiller az ő Fülöp királyának adja ajkára e szózatot: Milyen férfiu az, a ki ezt cselekvé és a sok közül, a kiket megkérdezek, egyetlen irigye, egyetlen ellensége sincs? és a költő nagy szelleme Fülöpnek Posa márkihoz fordítva újra kérdést ad fel: és mégis, miért kerülöd tekintetemet? Ebben fekszik Benedek Ferencz egész jelleme, nagyságának fényes mivolta.

Az ő valódi érdeme sohasem tündökölt a hétköznapi vásár piaczán, olcsó babérok után soha sem vágyakozott. Olyan az ő egész hosszu multja, mint az ideális költő alakjáé, a kit szerénysége a háttérbe állított és dicsőitve is, nem tudta megérteni okát a dicsőitésnek, mert a mit tett, tennie szerinte kötelesség volt és férfias feladata, a melyre vállalkozott.

E nagy erény birtokában tudva egy érdemekben gazdag férfiut, nem-e kétszeres az értéke ma, a mikor mindenki elől akar állani, a mikor mindenki érdem vagy érdemetlenül érvényesülni akar? — a mikor annyian kergetik a tömeg olcsó ephemer becsü tapsait? — a mikor oly sokan vannak a hivatlanok, a kik választottak akarnak lenni?

Nem-e kétszeres tehát Benedek Ferenczneknek az érdeme, a ki e hivalkodó időjárásban csöndes visszavonultságban pusztán hivatásának élt folyton-folyvást, és e munkássága még sem maradt elrejtőzetlenül, mert hisz felséges királyunk évek előtt már a Ferencz József rend lovag-keresztjével tüntette ki a haza, a nevelés ügy és rendje szolgálatában szerzett kiváló érdemeit; nem maradt jutalmazatlanul egyébként sem, mert hisz Benedek Ferenczet Kassa város minden rendü és rangu társadalma imádattal vette körül és ő csak tisztelőket, barátokat ismert annyi hosszu éveken által, a melyeket szép városunk falai között zavartalan boldogság és abban a tudatban élt át, hogy az a szeretet, a mely körülöleli lényét, igaz és bensőségteljes.

Mint tanár és igazgató a kassai főgimnáziumon a gyerekek, ma már őszbecsavarodott férfiak, lelkesedéssel emlékeznek meg felőle és ezeknek a gyerekei is, a kiket még nehány év előtt tanitott rajongással emlegetik jóságát és kitünőségét, a melyet legjobban illusztrált egy izben egy kis nebuló, a kit a számtani leczke felől kérdezett ki az apja: számolnom jól kell tudnom, mert a számtant Benedek tanitja!

Ez Benedek Ferencz a jászói konvent által tegnap megválasztott uj prépost, a kit lelkes éljenzéssel üdvözöl Kassa város nagy közönsége.

Éljen!

* * *

A kiváló férfiunak röviden egybefoglalt életsora ennyiből áll: Szepességi Tepliczen született 1826. évi november 19-én egyszerü derék munkás szülőktől, jól tanult és követve szive vonzódását 1847. évi szeptember havában felvételt nyert a jászóvári prémontreiek papiszemináriumában, a hol befejezve tanulmányait, 1851-ben professzorrá lett és mint ilyen első működését a classica grammatikából Lőcsén kezdte meg. 1852-ben már Rozsnyón tanárkodik a mathematika és fizikából, 54-ben Eperjesen a fizikát, 1859-ben Nagyváradon, 1860-ban Jászón a mathematika és fizikát adja elő, végre 1862 ben a kassai főgimnáziumhoz kerül professornak, majd hét évre rá direktora lesz a kassai jeles középiskolának, a mely állását az 1886/87. tanév bezárásáig tartja meg, a midőn az elhunyt prépost a helyreállitott kassai konviktus kezelését a kormánytól átvéve, a kormányzóság vezetésére legméltóbbnak Benedeket találja. Szép és nehéz pályáján folyton a közbecsülés volt kisérője és még élénk emlékezetünkben van az a nagy és lelkes ünneplés, a melyben Benedeknek része volt, a midőn pályájának negyedszázados fordulóját ünnepelte 1881-ben Kassavárosa és az a nagy örüm, a midőn érdemeit ő felsége is megjutalmazta. Azóta még nagyobb csöndességben folyt tevékenysége a konviktusban, a melynek szigoru életrendjét az ő meleg, napsugaras jósága, kedélyének tisztasága tejlesztette.

A mit nem volt nehéz megjósolni.

(***) Lapunk egyik legközelebbi számában „A függetlenségi párt bomlása“ czim alatt egy czikk jelent meg, a melynek valódisága egyes, magukat függetlenségi pártiakuak valló egyének részéről tagadásba vétetett. Nos, a tagadás csötörtököt mondott: mert a sok mindenféle elemből összetákolt „függetlenségi és 48-as“ czég alatt működő párt bizony szétbomlott — és pedig fentebb emlitett czikkünk megjelenése után oly hirtelenséggel, hogy az meglepte még azokat is, a kik biztosra vették a szétzüllés előbb-utóbb történendő bekövetkeztét.

Hogy mily jelentősége van ennek a szétbomlásnak? azt a főváros egyes lapjai különbözőkép kommentálják. Annyit valamennyi elismer, hogy a volt függetlenségi és 48-as párt egészséges elvi alapokon semmiesetre sem állott.

Maga az „Egyetértés“ mely pedig ennek a pártnak egyik fő-fő organumát képezte, igy ir erre a szétbomlásra vonatkozólag:

„Mélyen sajnáljuk azt, a mi a függetlenségi és 48-as párt kebelében történt; mélyen sajnáljuk, hogy e párt leszavazta Eötvöst és társait, mert ez kedvezőtlen szinben tüntetheti föl a pártnak az egyházpolitikai kérdésekkel szemben való elvi magatartását.“

A „Magyar hirlap“ azt mondja:

„Ha kételkedni lehetett volna a szakadás komolyságában, a kiáltvány elolvasása után (a mely kiáltványt t. i. az Eötvös frakczió kiválása után megmaradt párt tagjai adtak ki) mindenki tisztában lesz azzal, hogy a két frakczió egyesülése szinte lehetetlen.“

A „Pesti hirlap“ pedig pláne szatirának mondja azt, hogy a 48-as elveket azok akarják képviselni, a kiknek a háta megett az ezen elvek ellen folytou harczoló elemek állanak.

A „Pesti napló“ már más szempontból fogja fel a dolgokat. Ez már hegy-pártnak nevezi a tisztán „függetlenségi“ nevet fölvett pártot, s azt mondja arról, hogy ez a párt „az Ausztriától való elszakadás lehetőségére számit,“ igy akarván annak létjogosultságát olvasó közönsége előtt dehonestálni.

De legjobban világitja meg a helyzetet magának az uj „függetlenségi és 48-as párt“-nak az ország választó közönségéhez intézett „manifesztum“-a, melyben mig egyrészt hangsulyozza azt, hogy „ugy mint eddig, ezentul is rendületlenül hive marad a vallásszabadságnak, állami anyakönyvvezetésnek, egységes házassági jognak, kötelező polgári házasságnak“ stb., szóval nem engedi magát a pártból kivált töredék által tulliczitáltatni; másrészt az egyházpolitikai kérdések szinrehozatalát pusztán mint „ürügyként időszerütlenül felerőszakolt“ valami tünteti föl. S megtoldja e kijelentését azzal, hogy az általa manifesztált felfogás és a tőle elvált párthivek felfogása közt „az eljárási módozat tekintetében lehet és van csupán különbség.“

Hát bizony a „különbség“ meglehetős nagy! Az az „ürügyként időszerütlenül felerőszakolt“ kifejezés mindent megfejt. Vagyis ez semmi egyebet nem jelent, mint azt, hogy az uj „függetlenségi és 48-as párt“ nem akarja respektálni se a kormány szabadelvü törekvéseit, se a Kossuth nyilt kijelentését. E párt, csakhogy buktasson, kész szövetkezni bármily reakczionáris irányzattal. Azzal, hogy a kormány esetleges bukása után mi következnek? ez a párt nem törődik. Előtte a jezsuiták hires elve az irányadó:

„A czél szentesiti az eszközöket!“

Kiváncsian várjuk ennek az összse-vissza bonyolodott állapotnak a folytatását. Kiváncsian várjuk különösen azt: mit fog szólni ehez az állapothoz Magyarország valódi függetlenségi elveket valló közönsége? Mert hogy azt a józan eszü, legnagyobb részt tiszta magyar származásu népet, a mely az országgyülésre függetlenségi elvek alapján választá meg képviselőjét, holmi kétes becsü kijelentésekkel tévutra lehessen vezetni, nem hisszük. — Ez már csak mégis inkább hisz Kossuthnak, mint azoknak, a kik az ő határozott szabadelvü kijelentéseit perhorreskálni akarják.

A kassai dóm.

— A nyeregtorony keresztfeltétele alkalmából. —

A német lovagregények kései romantikájának melankólikus hangulata fog el, mikor e málladozó kőszentekkel telerakott templom zöldmohás falai alá kerülök. Mintha ott járnék valahol a reformáczió előtti nagy Németország valamelyik karcsu gothikus temploma előtt s hallanám a magasan ivezett ablakokon átszürödni azokat az áhitatos zsolozsmákat, melyeknek egyszerü melódiája talán épen valamelyik germán „münster“ falai közül csendült ki először.

Pedig itt a csend helyett mozgalmas élet vesz körül. A plakátokkal telerakott deszkakeritéseken belül ritmikusan hallatszik a fakalapács tompa ütése, künn a deszkakeritésen pedig a lóvonat kocsisának otromba túlkölése ad jelt a századvég terjedő civilizációjának eredményeiről.

És amint eltordulok a zöldmohás, feketés régi oldaltól, melynek egy részét már állványok takarják, mintha a rég elmult századok légköréből egyszerre korunkba toppantam volna. Ezt a déli oldalt már átalakitotta a két évtizedes renovázió.

És amint haladnak az évek, akként tünik el egy-egy darab abból a régi góthikus templomból, melyen a jó öreg Schinnagel Tádé dolgozott és helyette egy egészen uj, modern munkás kezek által épitett dóm czirádai buntakoznak ki a lassankint eltávolitott fabarkolatból.

Az ujidők egészen uj dómot találnak Kassán. Az a stilszerütlen henger, mely most az északi torony képében rontja az egész templom harmóniáját, ugy el tog tünni a föld színéről, mintha ott se lett volna. Helyette és a déli csonkatorony helyébe két merészen egbetörő góthikus tornyot épitenek.

És büszkék, még sokkal büszkébbek lesznek a kassaiak szép székesegyházukra, mert akkor olyan lesz az, mint a kölni dóm — kicsiben.

És keresem azt az időt — a messze jövendőben. Keresem az esztendőt, mikor a kőfaragó vésőn utolsót koppan a fakalapács s abban a monumentális templomban a Bubics püspök választotta orgona sipjai valamelyik ósmagyar Mária-hymnus dallamát zugják bele a felszentelő püspök „Oremus“-ába.

Keresem, de nem találom.

Messze, nagyon messze van még az. Mert ezt a templomot ugy épitik mostani mesterei, mint épitették a régiek. Lassan, kevés pénzzel.

Régi idők annálesei beszélnek e dologról érdekes históriákat, azokból a régi időkből, mikor még a pénz kevesebb volt és értékesebb, mint jelenleg. Mikor az egész épitkezésnek évi budgetje akkorára volt kiszabva, a mekkora mostanában egy vidéki földbirtokos Pesten tanuló jogász fiának havi apanagiuma, az élelmet és ellátást nem számitva. Mikor a jó Kromer Jeromos, derék kassai patriczius egy a templomra festett táliyai szőllejének árából évekig tudták fedezni az épités költségeit.

Egy 1431-től 1485-ig vezetett számadókönyv regisztrálja a legnagyobb summát, melyet a templomra forditottak. Ez az a nyolczvan darab arany forint, melyet 1446-ban kapott Kromer István a stylszerütlen északi hengertorony kiépitésére. A tizenötödik század elején megkezdett templomépités egészen a XVI-ik század elejéig tart, miről a város számadás-könyvei évről évre pontos adatokkal szolgálnak.

Évenkint ilyen összegek szerepelnek:

1465 ben 32 forint az épitkezésekre forditott összes kiadás; 1480-ban egy István nevü kőtaragómester 33 forintot kap a teljesitett munkákért, mig 1484-ben csak 10 forintot adnak téglák vásárlására.

És igy tovább — anélkül, hogy a száz forintot csak meg is közelitenék.

Az egész számadáskönyvben csak a nagy oltárkép szerepel százon fölüli összeggel. Az a nagy, remek oltárkép, melyet jelenleg az országos képtárban mutogatnak, mint a régi magyar reliefszobrászat remekét s melyet 1474-től 1477-ig három esztendőn át készitett Lőrincz ötvösmester, mindössze 190 forintba és 75 denárba került.

Meglehet, hogy ez abban az időben horribilis összeg szamba ment, de mégis mennyire elenyésző a a jelenlegi évi kiadások összegéhez képest is.

A buzgó vallásosságnak megkapó példáját nyujtja a kassai Erzsébet-székesegyház történetében az a világtalan koldus, ki maga is hozzájárult a templom épitési költségeinek fedezéséhez, amennyiben két oltárt alapitott ama bejárat két oldalán, ahol éveken keresztül gyüjtötte a könyörületes hivek alamizsnáját.

Most, hogy a templomot renoválás alá vették, a régi huszonhét oltár kövei sem kerülhették ki a dómot alkotó többi kövek sorsát. Széthordták és talán a templom egy más alkotó részévé tették ezeket is.

Két évtized óta tart a munka — és fog még tartani soká.

Még csak a déli oldal külsején készültek el a kőfaragó-munkákkal s belül csak a négy fő és négy mellék pillért helyezték el. Még hátra van a két torony és az északi oldal befejezése.

A tetőzet és a nyereg-torony épitése folyik most. Maga az utóbbi 28000 frtjába kerül a dómépitő bizottságnak.

Pár nap előtt helyezték el a nyereg-torony tetejébe a mintegy harmadfélméter hosszuságu, szépen kidolgozott góth stilü keresztet, mely majdnem kilenczven láb magasságban hirdeti a kereszténységnek magasztos diadalát.

Az eseményt a munkások szépen megünnepelték.

Én pedig amint akkor odavetődtem a zöld mohás, ódon talak alá ugy éreztem, mintha csak ott járnék abban a rég letünt romantikus germán magyar világban, mikor Steindl professzor közkatonái helyett Kromer István és Schinnagel Tádé mesterek munkásai meg Helt István, Niclas von Perga derék festőemberek népesitették be azokat az épitő állványokat.

Ladányi Béla.

Sürgönyök.

Jászó, május 25 déli óra. (Ered. sürg.) A prémontrei rend mai prépost-választó ülésén Bubics kassai püspök, mint a kormány által delegált biztos elnökölt. A szavazást megelőzőleg a prépostsági templomban Bubics fényes segédlettel nagy misét olvasott, melynek végeztével a rendi tagok a terembe gyülekeztek. A titkos szavazás Benedek Ferencz, kassai konviktusi kormányzót 40 szavazattal első helyre jelölte ki a préposti méltóságra. Miután a 73 szavazat közül Benedek az absolut többséget nyerte, uj szavazás nem történt és igy Benedek Ferencz lesz ő felsége elé első helyen való kinevezésre fölterjesztve, kinevezése tehát minden kétségen felül áll. A megválasztottat a rendi tagok melegen üdvözölték és a sürgöny hirek révén elterjedt választási eredmény után Benedek Ferencet különösen Kassa, Rozsnyó, Nagyvárad felől számos sürgöny kereste föl, a melyek lelkesen üdvözlik a rendet, hogy választása ily kiváló férfiura esett!

Jászó, május 25 d. u. 3 óra (Eredeti sürgöny.) A választás további folyama a második és harmadik helyre való jelölés tárgyában egész a délutáni órákig tartott. A szavazás titkosan folyt és a kihirdetett eredmény az abszolut többséget a rend két oly jeles tagjának juttatta, kik az eddigi kombinácziókon kivül estek. Második helyre kandidáltatott Orbán Bertalan a jászói viczeprior, a harmadik helyre pedig Károly Imrét a nagyváradi gimnázium fizika tanárát jelölték. Benedek első helyre való kandidáltatásának a hirét alighogy szétvitte a táviró, a gratulácziók özöne folyton jön az ország legtöbb részéből. Kifejezték szerencsekivánataikat Csáky gróf kultuszminiszter és Horánszky Nándor a kerület orsz. képviselője is.

Bécs, május 25. (Ered. sürg.) A delegáczió ma kezdte meg tárgyalásait. Az eléje terjesztett költségvetés szükséglete ilykép oszlik meg részleteiben: közös külügyminiszterium 3,737,300 frt, hadügyminiszterium 142,036,948 frt, közös pénzügyminiszterium 178,900, közös nyugdijak 2,025,100, számszék 126,644.; — összesen 147,925,992 frt. Fedezet 2.677,492, marad tehát nettó-szükséglet 145,248,500 frt, ebből vámfölösleg 44,370,180 frt, igy az összes szükséglet 100,878,320 frt, a mely summából a Magyarországot terhelő 2 százalék levonása után, a mi 2.017,566 frtot tesz ki, esik Ausztriára 69,202,527, Magyarországra 29,658,226 frt a közös kiegyezés arányához képest fedezendő kvóta. Rendkivüli szükséglet a boszniai csapatok részére 3,610,000 frt.

Egyházpolitika a vármegyén. Mint mikor vihar van kitörőben, olyan csendes és megrekedt volt a vármegye politikai mezejének a tempera mentuma a szerdai rendkivüli közgyülés előtt. Csak itt-ott a széles vármegye egy-egy kicsike falujából a parochia-épület zsindely fedélzete felett összeverődött kis felhöcsomó kezdett eleinte mutatkozni, de ez is szerte simult az idők folyamán. Azonban a villamosággal telt levegőt mérő barometrumok vihart jósoltak. És ez a vihar be is következett a szerdai vármegyei közgyülésen, amidőn az egyházpolitikai kérdések kényes érdekeket érintő dolgai kerültek a zöld asztalra egy kiérdemelt bizalmi szavazat óhajának alakjában. A napirend harmadik pontja gyanánt tárgyaltatott Budapest fő- és székváros, valamint Zemplén vármegye átirata a kormány egyházpolitikai programmjának pártolása iránt. Már magát a tárgyat általános éljenzéssel fogadta a közgyülés hasonlithatatlanul nagy többsége s ez a kedvező fogadtatás már biztositani látszék a sikert. Elsőnek szólott a tárgyhoz Tomcsó enyiczkei esperes-plébános, ki persze erősen ellenezte az állandó választmány javaslatát, mely „hazafias örömmel és lelkesedéssel“ üdvözlé a liberalizmus örök dicsőségét képező eme korszakalkotó javaslatokat. Beszéde folyamán többször helyeztetett az ellenpárt helyeletenitése s csak a terem jobb sarkában állomásozó pap-bizottsági tagok kisérték szavait nagy lelkesedéssel és jólesö közbeszólásokkal. A második szónok Koós József volt a néhai Tornavármegye utolsó alispánja. A liberális szellem, mely szavait áthatotta a vármegyeház termének utolsó zugában is élénk helyeslésre talált. Ezután kezdett beszélni Eckerdt János a vármegye nemrég választott tiszti ügyésze. Alig hogy kijelenté beszéde elején, hogy nem pártolja az állandó választmány javaslatát, az egész közgyülés csaknem egyértelemmel kiáltotta: „Elál! elál!“ S csakugyan közbe-közbe jó egynéhány percz kellett hozzá, mig a nagy zaj miatt képes volt beszédét tovább folytatni. Különben kijelentette, hogy a polgári házasság neki azért nem kell, mert azt a nép nem kivánja, a zsidó reczepczió azért, mert lehet, hogy a zsidók közül se akarják sokan (?!), az anyakönyvvezetést pedig fönn óhajtja eddigi állapotában tartani, mert azt a papok eddig is dicséretreméltó buzgalommal végezték s azonkivül a javaslatok genezise se egészen tisztességes szerinte, mert azt a hires elkeresztelési rendelet által teremtett állapotok megtorlásainak tartja. Utána Szentimrey Gyula beszélt a javaslatok mellett. O két csoportba osztályozza a reform javaslatokat a szerint, a mint némelyeket a papság dogmatikus elvekbe ütközőknek tart vagy nem. Kijelenti, hogy nincs tudomása arról, hogy például a polgári házasságot ne akarná a nép, mert hisz sem népgyülések, sem más kongregácziók nem tiltakoztak

TÁRCZA.

A megizzasztott tanu.

A napilapok tudósitásai szerint „nagy port vert fel“ Kenyere-Tégláson az a rémes eset, hogy Gércze Nagy Mihály világos nappal rálőtt szive De-demonájára, Támár Göre Erzsébet leányzóra, amint ez a főutczán szapora léptekkel hazatelé iparkodott. A féltékeny Othelló lövése talált és a veszélyről mit sem sejtő csinos leány kiömlő vére pirosra festette a havat.

A vérengző Gércze Nagy Mihályt még az nap elfogták és a korcsma asztal mellől sötét czellába hurczolták a rend (nappal) éber őrei, hogy ott, a csendes magányban, czinczogó egerek társaságában elmélkedjék tovább a sors kegyetlen csapásai és az asszonyi állat ingatag volta felett.

Közel félévig huzódott már az erélyes vizsgálat, mig végre kitüzhették a tárgyalást.

A tágas terem ez alkalommal zsufolásig megtelt kiváncsi közönséggel, akik visszafojtott lélekzettel figyelték a tárgyalás menetét, melyet a messze földön is erélyesnek ismert Akasztó Dániel törvényszéki elnök vezetett.

A vádlott erősen tagadja véres tettét; azt állitja, hogy arról mit sem tud, mert abban az időben folyton ivott bujában.

Gércze kihallgatása után a tanukra kerül a sor, akik azonban alig tudnak valami lényegeset.

A vad tekintetü királyi ügyész már-már azon gondolkodik, hogy a vádat bizonyitékok hiányában nem-e kell majd elejtenie, midőn lassan kinyilik az ajtó és azon nagy félénken valaki bedugja bozontos üstökét.

Mindenki a jövevényre tekint, aki tétovázva áll meg a nagy szárnyas ajtó közelében.

Alacsony, töpörödött ember az illető. Durván összetoldott-toldott subája, melynek gallérja foszlányokban csüng alá vállairól, gyengén láttatni engedi piszkos, szinehagyott gyolcsingét. Összecsapott kóczos haja barázdákkal teliszántott arczát verdesi.

Amint észreveszi a felé irányzott tekintetek forró sugarát, reszketve tekint maga körül és izgatottan igazgatja meg válláról minduntalan le-lecsuszó subáját.

Ez ügyész arcza a remény folytán kezd kiderülni. Ez bizonyára terhelően fog vallani. Tehát még sem fog kárba veszni a hatalmas vádbeszéd!

Az elnök megunva a paraszt hosszu készülődését, türelmetlenül kérdezi:

— No, mi lesz már atyafi?

A jövevény köszörülve egyet a torkán, lassan megindul a kérdező felé; megy addig, mig csak bele nem ütődik az asztal sarkába. Ott aztán megáll, némán rábámulva az elnökre.

— Miért nem ül már kend a nyakamba? Ló duljon csak oda vissza!

Mormogva kullog vissza a nagy subáju ember az ajtóhoz és lesüti savószinü szemeit a földre.

— Mit akar kend? — kérdi az elnök.

— Tisztölteti…

— Csak semmi czeremónia! Hogy hivják?

— Ludas Matyi, könyörgöm. Az is voltam mindig.

— Ne szaporitsa itt hiába a szót. Figyelmeztetem, hogy a történt esetet itt igazságosan és lelkiismeretesen mondja el, mert vallomására meg kell majd esküdnie és azt is tudja meg maga Ludas, hogy aki hamisan esküszik, azt a törvény nagyon szigoruan sujtja ám! Megértette?

— Igenis mögértöttem, követöm alásan a tekintetös királyi urakat. Hanem…

— Semmi hanem. Arra feleljen, amiről kérdezik. Hány éves?

— Mán azt mög nem mondom, kérőm! — mondja a fejét csóválva Ludas.

— De bizony megmondja kend!

— Nem én, könyörgöm.

— Ez már csak mégis sok! — pattan fel helyéről az elnök. Megmondja kend mindjárt, hogy hány éves?

— Könyörgöm alássan, nem azért nem mondom én mög, mivelhogy talán nem akarnám, hanem csak azért, mert nem tudom.

— No ez szép! Egy ember, aki még azt sem tudja, hogy mikor született!

— Instálom, édöe apámtul mindég ugy hallottam, hogy abban a tájban születtem, mikor a nagy korela volt nálunk.

— 1831-ben?

— Hány éve annak, szépen kérőm?

— Hatvankettő.

Ludas Matyi elmélázva tekint maga elé a földre. Nagysokára nyögi csak ki a választ:

— Olyan formán gondoltam kérőm, magam is.

— Mi a vallása?

— Hogy az ur tisztölteti…

— Sohse tisztelkedjék itt. Azt kérdeztem, hogy milyen hiten van?

Ludas kinézve az ablakon, az odalátszó karcsu toronyra mutat.

— Olyan ni!

Az összevont szemöldökü elnök hangosan felkaczagva kérdi az ujjával folyton kifelé mutató tanutól:

— Hát az a templom miféle vallásu?

Matyi megrántja lecsöngő bajuszát.

— Magyar volna talán, vagy mi a manó!

— Tehát maga lutheránus?

— Könyörgöm alássan, én már csak annak születtem, mivelhogy az édes apám is ezön a hitön nevelödött. Különben azért derék, böcsületes vallás ez a mienk.

— Ne beszéljen itt annyit össze-vissza! Házas-e? Ludas felsóhajt.

ellene, mig ellenkezőleg a közvélemény itélőszékét alkotó intelligens elemek általános óhaja gyanánt szerepel, sőt maga a nép se idegenkedett tőle ennekelőtte se, bizonyitják ezt az olyan pap nélkül kötött házasságok, melyeket közönségesen vadházasságoknak nevezünk. Most legalább ennek is elejét lehetne venni. A különösen alapos és mély érveivel ható beszédet megéljenezte a közgyülésnek szemmelláthatólag óriási többsége, mely közbe-közbe is élénk helyeslésnek kisérte. Szentimrey után állt fel az idősb Eckerdt, ki szivesen hallgatott s népszerü szónoka volt hajdanában a vármegye nagy termének. Az állandó választmány javaslata ellen beszélt s hangja elveszett a nagy zajban. Csak annyit lehetett belőle érteni, hogy: „Ne kivánja tőlem a közgyülés, hogy én e javaslatokat elfogadjam“ mire a közbeszólók egész serege kiáltotta: „Nem kivánjuk!“ Ekkor már mindenki végét szerette volna látni a vitának s szavazásra bocsátani a kérdést. Ezer oldalról kiáltották: „Szavazzunk!“ E nagy zajban állott fel Kozora Endre forrói plébános s szépen csengő hangjával feltétlen ura lett a zajnak. Bár a javaslat ellen beszélt, mégis szivesen hallgatták. Papnál különösen vallási dolgokban ritka szabadelvüség nyilatkozott meg szavaiban. Beszédében, melyeket alapos olvasottságra való latin és német czitátumokkal tarkitott, érdekes nyilatkozatokat tett a felekezeti elfogultság ellen s élesen elitélte az antiszemitizmust s hosszasabban fejtegette, hogy a keresztény Magyarország minden felekezetnek egyenlőképen édesanyja, hazája. Az elkeresztelési kérdésre — mint a szőnyegen levő más kérdések szülőkára — vonatkozólag megjegyzi, hogy erre épen ugy okot szolgáltatott katholikus, mint a protestáns részről való elkeresztelés. Az állandó választmány javaslata felett egyszerü napirendre térést inditványoz. Még Kubinyi Miklós szólalt fel s Péchy Zsigmond főispán élt a zárszó jogával. Alapos meggyőző erővel fejtette ki a reformok czélszerü voltát s intette a közgyülést, hogy ne fogják fel e kérdést a párt politika téves szempontjából, nehogy saját pártjuk elveivel jöjjenek összeütközésbe. Szavazásra bocsáttatván a kérdés, az állandó választmány javaslata mellett szavaztak 131-en, ellene 44-en. A többség tehát 87. A bauj-Tornamegye tehát ezzel is bebizonyitotta, hogy megértette a haladó korintő szavát.

Ujdonságok.

Kitüntetés. Tegnap délelőtt ünnepies aktus folyt le a város polgármesteri hivatalában. Itt tüzte föl Münster polgármester Soukup Adolf városi főmérnök keblére a Ferencz József rendet, a melylyel felséges urunk Soukup Adolf érdemeit megjutalmazta.

A millenáris kiállitás XV. csoportja, a mely a grafikai iparágakat öleli föl, ma pénteken a tővárosban (akadémia-palota) délután 4 órakor nagy gyülést tart, a melyre lapunk szerkesztője, mint e csoportnak tagja, a reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott.

A városnál e. hó 30-án rendes havi közgyülés lesz, melynek tárgyai ezek:

1. Havi jelentés.
2. Inditvány az italmérési dijtételek osztályozása iránt.
3. Erdészeti albizottság 1892. évi jelentése.
4. 1891—1892. évi utadó kezeléséről szóló zárszámadás helybenhagyása.
5. A téli torna-helyiségbe bevezetendő gázvilágitás költségeinek megszavazása.
6. Kir. táblai épület részére a fapiaczi telek kijelölése.
7. A gyámpénztárban elhelyezendő tőkék kamatlábának leszállitása.
8. Városi bor s husfogyasztási adópótlék szedésének további engedélyezése.
9. Szenygödör tisztitás s szemet kifuvarozás biztositására vonatkozó javaslat.

10. Egy vámházépitési telek megvétele s a nyultelek, miszlókai alsó malom és Forgács-utczai 26. számu, a »Három rózsához« czimzett háznak az 1886. XXII. t. cz. 110. §. értelmében leendő eladása iránti névszerinti megszavazása.

11. Éder Gyula tanácsnok, Bayer Károly főmérnök s Gönczy Lipót kiadónak szabadság engedélyezése.

12. Müllner Frigyes rajztanárnak 200 frt fizetési előleg iránti kérvénye.

13. Novotny Julia szülésznő oklevelének kihirdetése.

Hangverseny. A Jászay-Hilgermann-Polonyi hangverseny Kassán junius hó 24-én biztosan meg fog tartatni, a mi kétségkivül nagy örömére szolgál a müvészet-kedvelőknek, mert alkalmuk lesz egyrészt a magyar tragikai müvészetnek világhirü képviselőjét, másrészt pedig egy nevezetes dalmüvésznőt és egy kiváló zongora-játszót élvezni. Jegyek előjegyezhetők Koczányi és Vitéznél.

Hymen. Kulka József, budapesti jónevü szappangyáros jegyet váltott Kassán Weinstein Irma kisasszonynyal Weinstein Armin kassai ház tulajdonos kedves és szép leányával.

Vasuti majáles. A vasuti tisztikar által rendezett zártkörü tavaszi mulatságra a meghivók már szétküldettek. A ki ilyet tévedésből vagy postai kézbesithetlenség folytán nem kapott, arra azonban igényt tart, forduljon a Legányi Károly osztálymérnök elnöklete alatt müködő választmányhoz, a mely, mint értesülünk, fáradságot nem kiméive arra törekszik, hogy e mulatság nyári mulatságaink egyik legsikerültebbje legyen s hogy résztvevők még soká — legalább is a következő vasuti tavaszi mulatságig — kedvesen és kellemesen emlékezzenek vissza reá. Föl tehát a vasuti majálesre!

Szabóknak érdekéből jelezzük, hogy a kassai posta-táviró igazgatóság a kerületéhez tartozó hivatalokban alkalmazott, körülbelül 180 egyénből álló altiszti és szolga személyzet számára szükséglendő egyenruházatok szállitására pályázatot hirdet.

Nestlé Henrik gyermek-tápliszt je. A mig folyton uj preparatumok hozatnak forgalomba, a melyekkel az anyatejet akarják helyettesiteni és e mellett, miután e czélnak meg nem felelnek, ugyanoly gyorsan le is tünnek, addig a Nestlé Henrik féle gyermek-tápliszt nek 26 éves eredménydus multja van. Nemcsak egészséges gyermekek táplálhatók ezuton teljesen, de akut vagy krónikus dyspepsiában és gyomorhurutban szenvedő csecsemők rövid idő alatt egészséget nyernek, hogy ha ezen tápliszt alapos módon kapják és aztán a legjobban virulnak. Valódi alpesi tej, buzaliszt és czukorból készitve, ezen gyermek-tápliszt tiszta és egészséges táplálékot ad, a mely a leggyorsabban készithető el és elenyészőleg csekély ára mellett, mindenki számára könnyen hozzáférhető, mert egy doboz 5—8 napra elegendő. A kül- és belföld első orvosi tekintélyei mint az anyatej teljes pótlóját ajánlják ezen tápliszt et, mért is ennek használata rendkivül nagy mértékben történik. Főraktár Ausztria-Magyarország részére: F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1. Raktár minden gyógytár és füszerkereskedésben.

Vig kocsikázás. A kassai tramway vonalán tegnap volt a hivatalos müszakrendőri bejárása a személyszállitásra beszerzett gőzmozdonynak. A mozdony éljen a haza! felirással és élkesen felzászló és galyazva indult utnak, maga után két uj és csinos waggont vontatva. A bejárás sikerének örömére délben a Schalkháznál bankett volt.

Bolti tüz. Kedden este 9 óra tájon a főutczai Weinstein-házban rövid idő előtt bekvártélyozott Berger Pinkász rövidáru boltjában tüz ütött ki, a mely csak azért nem tehetett óriási károkat, mert a tenyérnyi boltban csak nagyon vékonyka áruczikkek valának. A tüz okát nem tudja senki.

Iroda-áthelyezés. Horowitz Herman jónevü borkereskedő irodáját a forgács-utczai 38. sz. házba helyezte át.

Orfeum. A Hübs-féle Baross-kávéházban levő orfeum jelességét általánosan dicsérik és hogy a mutatványok és előadások jók, mutatja az a körülmény, hogy a helyiség alig tudja befogadni a közönséget.

Hyppodrom. A forgács-utcza végén néhány nap óta egy a fenti gyüjtőnév alatt összeverődött társaság mulattatja a közönséget. Nem mondhatjuk, hogy mutatványaiknál jobbat nem láttunk volna, de viszont azt sem állithatjuk, hogy nem volna érdemes oda ellátogatni. A számos tag közül legkedveltebb egy Anetti nevü hölgy, kinek gyönyörü táncrát mindenkor megujrázzák. Nem kevésbé kedves egy kis 4—5 éves babának a táncza. Van azonkivül kigyó- és repülő ember, kötéltáncos, légtornászok s legujabban lesz versenybirkozás is, ha az idő annyira kedvező lesz, hogy a nyitott hyppodromban lehessen előadást tartani. Részünkről csak ajánlhatjuk Lody János társulatát, a ki ellátogat oda bizonyára nem fog unatkozni.

Repülő virágok. A virágok szép ünnepén, pünkösd vasárnapján a fővárosi virágkorzó szép hölgyei szórták a virágokat a járókelőkre; Kassán ugyan nem volt virágkorzó, de a virágok repülésének szép látványában egy munkatársunknak itt is alkalma volt tegnap gyönyörködni. Az egész dologban különben az volt a sajnálatraméltó, hogy a virágok cserepestől és egy csomó földdel együtt repültek le egyik mellékutcza erkélyes házának az erkélyéről, az alig kétlépésre haladó kollegánk legfelsőbb részének közvetlen közelében. Miután az ily esetleges virágünnepélyekben több a veszélyesség, mint a kellem, felhivjuk a rendőrség figyelmét az ily eshetőségekre.

Vizsgák.

A kassai m. kir. állami felsőbb leányiskolában az idei zárvizsgák a következő sorrendben fognak lefolyni és pedig junius 7-én a hittani vizsgálatok mind a hat osztályban; az egyes tantárgyakból: junius 9-én d. u. 3 órától torna I—IV. osztály, junius 10-én, 12-én, 13-án, 14. 15, 16, 17-én délelőtt 8 órától minden tárgyból a dátum szerint az I. A., I. B., II. A., III.—VI. osztály; 13-án d. u. 2 órakor a II. A. osztály minden tárgyból; 21-én d. e. 10 ének I—IV. osztály, végül e hó 21-én a bizonyitványok kiosztása. A növendékek rajzai és kézimunkái junius 10-étől bezárólag 17-éig lesznek megtekinthetők. E vizsgákra az érdeklődő közönséget tisztelettel meghivja Lakos Károlyné, igazgató.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

A Schiffbeck-szálloda

bérlő-változás miatt néhány napig zárva marad s ezután teljesen ujonnan berendezve fog a n. é. közönség rendelkezésére bocsáttatni.

Midőn erről a t. közönséget értesiteni bátorkodom, kérem az eddig a Schiffbeck szálloda iránt tanusitott nagybecsü bizalmát az uj bérlőre is kiterjeszteni.

Kassa, 1893. évi május 25-én.

Schiffbeck Lujza,
szálloda-tulajdonosné.

Hübs grand café varieté

naponként nagy előadás.

Fellépte az összes szerződtetett müvészeknek

s pedig:

Szabolcsi Irén k. a.
német-magyar énekesnő.

Gilbert Pepi
a bájos bécsi dalénekesnő.

Dallos Aranka
magyar dalénekesnő és táncosnő.

Lindau testvérek
budapesti fecskék.

Antoin de Fiorella k. a.
ifju chanzonetta.

Jygg James ur
karrikatur rajzmester.

Menghini Jean ur
dalkómikus és intermezzó-mester.

Flottow M. ur
karmester.

Számos látogatást kér

164—1 **Hübs Adolf,**
kávés.

Előkészitésben a **Feiglstock familia,** szenzációs bohózat, inscenirozza Flottow M. karmester.

Üzlet-változás.

Horowitz Herman bor-nagykereskedő, irodáját és lakását Forgács-utcza 38. sz. a. helyezte el. 166—1

— Bárcsak az volnék, tekintetös királyi urak, akkor nem köllene néköm napszámba eljárogatni!

— Maga már ismét félreértett engem.

— Pedig egyenösen a tekintetös tőbiró ur, képire néztem, kérüm.

— Azt kérdeztem, hogy feleséges e?

— Hja vagy ugy! Hát persze, persze. Asszony nélkül nem ér egy pipa dohányt se' az élet, — mondja Ludas a meggyözödés hangján. Csakhogy szögény anyjukom, miúta möghütötte magát a mult hétön, tetszik tunni mikor azok a nagy hidegök jártak, — azuta ágyba esött. Alig gyözöm orvossággal ütet···

— Jól van, jól··· Gyermekei vannak-e?

— Kettő is volt, könyörgöm.

— Csak volt? Tehát meghalt már mind a kettő?

— Csak az öregebbik halt mög kérüm; a Mátyás.

— De hiszen akkor még él az egyik? — mondja az elnök.

— Nem él már az sem, könyörgöm alásan, — feleli nagy szomoruan, Ludas, miközben, a szemeit törülgette.

— Hát akkor miért mondja itt következetesen, hogy csak az öregebbik halt meg?

— Azért, kérüm szépen a tekintetes királyi főbiró urat, mert a kisebbik fiam, a Pétör az nem halt mög, azt ugy ütötték agyon a rablók, mert hogy perzekutor volt a szögény lélök, nyugosztalja ütét a Jézus Krisztus.

— No ez rövidebben is kinyöghette volna! Ismeri kend Gércze Nagy Mihályt?

— Kicsodát, könyörgöm?

— Gércze Nagy Mihályt.

— Nem én, kérüm, még a nevét sem hallottam világi letömben.

— Nem-e? Mit mond kend: Nem ismeri vádlottat?

— Nem isten uccse!

Az elnök türelmét nagyon próbára tette már ez a hosszu, eredménytelen vallatás; dühösen csapott öklével az előtte heverő iratcsomóra.

— Hát ha nem ismeri a tettest, akkor mit tud a Gércze által elkövetett gyilkosságról?

Ludas Matyi térdei az elnök szavaira hirtelen roskadozni, reszketni, kezdettek. Megmaradt fogai erősen összeverődtek, mintha egyszerre hideg rázta volna ki. Még a subája is leesett a nagy ijedtség következtében a vállairól.

— Gyi··· gyi··· gyilkosság? — rebegte reszkető ajakkal, miközben sürün hányta magára a keresztet. — Gyilkosság? Vakuljak mög, sülyedjek el ezön a helyön tekintetes királyi urak, hogyha tudok valamit felüle! Dehogy tudok··· dehogy tudok!

— Ne hazudjék! Vallomására ugy is meg kell esküdnie!

— Megesküdök még a mönnybéli szentségös szüz Mária oltárképe előtt is, hogy most hallottam először a tekintetös ur szájából, hogy — jaj istenöm — gyi··· gyi··· gyilkosság történt!

— Maga egy barom, érti?! Ha nem tud semmit, akkor minek jött kend ide? — kiáltozott dühösen az elnök. Igy elrabolni az ember drága idejét! Elmehet kend, vén oktondi!

Ludas nyakába keritvén a nehéz subát, szó nélkül megindult kifelé, mialatt izgatottan törülgette le homlokáról a vallatásokozta veritékcseppeket.

A vádlott védője meg nem állhatta, hogy ne kérdezze a megizzasztott kényszertanut:

— Ugyan mondja meg Matyi, igaz lelkére: minek jött kend ide vallani, ha nem tudott semmiről sem?

— Hát hiszen, mögkövetöm a tekintetös fiskális urat, nem is vallani gyüttem én a törvényszékhöz, hanem hát a gazdám küdött ide avval az üzenettel, hogy miáltal ma adják a diádrumba a török császárt, vagy mi az isten csudáját: vögyön-e a tekintetös biró ur számára egy — páholó helyet?

Hevessy Jenö.

572. szám. 163—1
vh. 1893.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alólirott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirré teszi, miszerint a kassai kir. járásbíróság 1893-ik évi 7852/p. számu kiküldő végzésével Járó János és neje kassai lakos ellen, Guttmann Márk szakalyi lakos részére 100 frt tőkekövetelés és járulékai végett elrendelt végrehajtás folytán bíróilag lefoglalt 330 frtra becsült nyomdai gépek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszinén, vagyis Kassán alperesek mészár s-utczai 41. sz. a. lakásán leendő eszközlésére határidőül 1893-ik évi május hó 30-ik napjának délelőtti 8 órája tüzetik ki, a mikor a bíróilag lefoglalt fentnevezett ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez tartanak jogot, a menyniben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldötnél, vagy irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság táblájáu kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Kassán, 1893. május hó 9 én.

Tahy Konrád,
kir. bírósági végrehajtó.

A Lajos-forrás vize csodaerejü gyógyhatással bir különösen csúzos és köszvényes bántalmaknál.

A kassai LAJOS-gyógyfürdő
megnyittatott
vasárnap május hó 14-én.

A „Lajos forrás" kénes-ásványvize orvosi szakvélemény szerint kitünő gyógyhatásu **bőrbetegségeknél, a gége s légcsövek idült hurutjainál, csúznál, csúzos daganatoknál és idült köszvénynél, továbbá ólommérgezésnél, meggyökeredzett bujakórnál és vérkeringési bajoknál.** Borral használva kellemesen üditő italul szolgál és jobb mint a nagyhirü „Parádi viz", a fürdővendéglőben **dijtalanul** szolgáltatik ki, a forrásnál palaczkokba **literenként 3 krért** töltetik.

Társaskocsi naponként közlekedik a Lajos-forráshoz, **személydij csak 10 krajczár.** Indulási hely a főutcza, a kis sétatér alsó végén, indulás: d. e. 7 és ½10 órakor, d. u. 2, ½4. 5 és ½8 órakor; a fürdőből: d. e. ½9 és 11. d. u. ¾3. ¼5. ½7 és 8 órakor.

A kassa-oderbergi vasut vonatai a fürdő mellett, Tihany nevü őrháznál megállanak; indulás Kassáról 6.[25] reggel, 4.[10] délután, 9.[00] este.

Fürdőbérlet 12 fürdőre 3 frt, fürdőruhával 4 frt, egyes fürdők ára 30 kr., fürdőruhával 40 kr.

A teljesen berendezett lakoszobák ára havonként 12 és 15 forint.

A fürdő-vendéglőben kitünő hamisitatlan bor, mindég friss sör és legjobb minőségü ételek szolgáltatnak ki. 150 6—6

Vizének hatásos gyógyereje folytán gyógyfürdő elnevezését a nagymélt. m. kir. belügyminisztériumtól nyerte.

A fürdők készitéséhez kizárólag a Lajos-forrás ásványvize használtatik.

A fürdők reggeli 5 órától — este 8 óráig a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Bead. 1893. évi április hó 23-án. 161—1
1243. szám.
tk. 1893.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, miszerint a m. kir. kincstár végrehajtatónak Vécsei János ellenében fenálló 76 frt s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés:

1. A czekeházai 28. sz. tjkvben A + 39. hr. és 15. öi sz. a. foglalt ház, udvar és 43. hr. sz. a. foglalt kertből Vécsei Jánost illető felülépitmény és földtér haszonélvezetre. 181 frtban;

2. a czekeházai 58 sz. tjkvben + 148. uj. 125. r. hr. sz. a. foglalt dézsmás szőlőre a Boglyoson 156 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Czekeháza község házánál leendő foganatositása végett határidőül 1893. évi augusztus hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt ad 1. 18 frt 10 kr., ad. 2. 15 frt 60 krt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi április hó 25-én.

Dr. Kalocsay Kálmán,
kir. aljárásbiró.

Bead. 1893. évi április hó 21-ik napján. 160—1
1216. sz.
Tk. 1893.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Tóth János és neje Lukács Erzsébet ellenében fenálló 59 frt 22 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés az alpári 29. sz. tjkvben foglalt Tóth János és neje nevén álló:

1. A I. 37. hr. és 37. öi sz. ház udvar és kertre és 2. sorsz. a. közös legelő s erdő illetményre 189 frtban;

2. A + 335. uj. 249. r. hr. sz. dézsmás szőlőre az Iprimájon 30 frtban;

3. A + 338. uj. 252. r. hr. sz. dézsmás szőlőre az Iprimájon 68 frtban;

4. A + 401. uj. 329. r. hr. sz. dézsmás szőlőre a Kiscsécsen 108 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Alpár község házánál leendő foganatositása végett határidőül 1893. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája azon hozzá adással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 18 frt 90 kr., ad. 2. 3 frt, ad. 3. 6 frt 80 kr., ad. 4. 10 frt 80 krt) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi április hó 23 án.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

3876. sz. 162—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak, özv. Verpecz Jánosné ugy is mint t. t. gyám anya és társa végrehajtást szenvedők elleni 41 frt 01 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő Devecser községében fekvő a devecseri 38 sz. tjk. A I. 1—2. sorsz. a. foglalt ház, udvar kert és legelő illetőségnek Verpecz Mária és társai végrehajtást szenvedők nevén álló részére az árverést 535 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1893. évi julius hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Devecser község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 53 forint 50 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság
Kassán, 1893. évi május hó 15-én.

Horváth,
kir. tvszéki biró.

JAKOBOVITS ÁRMIN
első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára
Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kialják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomának**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ttdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal türekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 27—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

38 kitüntetés, ezek között 14 diszoklevél és 18 érem. Számos bizonyitvány elsorangu orvosi tekintélyektől. A becsi erdészeti és gazdasági kiállitáson 1890. és a nemzetközi higienikus kiállitáson 1891. a legmagasabb kitüntetéssel — a diszoklevél különös feltüntetésével — dijazva.

Nestlé Henrik gyermek-tápliszt.
26 éves eredmény.

Ujszülöttek, a kik anyáik által egyáltalában nem, vagy csak tökéletlenül táplálhatók, a **Nestlé Henrik gyermek-tápliszt**jével racziónálisan felnevelhetők. Iratok, a melyekben a készité-i mód, valamint elsőrangu tekintélyek, lelenczházak és gyermek-kórházak bizonylatai foglaltatnak, kivánságra ingyen küldetnek. 158 1—12

1 doboz Nestlé Henrik-féle gyermekliszt 90 kr.
1 doboz Nestlé Henrik-féle kondens. tej 50 kr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére:

F. Berlyak, Wien, Stadt, Naglergasse 1.

Eladás minden gyógytár és fűszerkereskedésben.

Eladó!
Uj szeglet-ház kerttel!
Tiz évig adómentes!

Kassán legszebb, legegészségesebb városrészben, a belváros s Széchényi liget közvetlen szomszédságában.

Évi bérjövedelem 900 frt. átvehető bankteher 5000 frt. Értekezhetni a tulajdonosnál, Szent-László uteza 1. szám alatt. 155 3—3

Alulirott budapesti hankczég **PÉNZELŐLEGET** ad. sorsjegyekre és értékpapirokra mérsékelt kamatláb mellett. Közvetit 5% **ELŐLEGEKET** legrövidebb idő alatt. **Földbirtokokra és budapesti házakra** 1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat, tőke törlesztési hányad és kezelés beleértve.) **Átvesz tőzsdei megbizásokat,** a legpontosabb kiviteléről biztositva 82 5—6

LUSZTIG MIKSA
banküzlete; Budapest, Váczi-körut 43. szám.
Alapittatott 1885. Telefon sz. 1030.

A Bayer és Bauernebl
kassai sörfőzde 123 8—10
üvegsörének városi raktára
ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.
Egy üveg koronasör 12 kr., folyton jégbe hütve.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében. Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi május 28. 61. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekelő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Melyik hát az igazi?

A szélsőbal apostolai — irja a M. U. — ugyancsak széjjelszéledtek piros pünkösd ünnepén, kétségkivül nagy gyönyörüségükre tisztelt választóiknak, kik most ugyancsak erősen zavarban lehetnek a felett, hogy most már melyik is az „igazi“ függetlenségi avagy 48-as párt?

A függetlenségi és 48-as párt még csak nemrégen is nagyban verdeste mellét, hogy csak ő az elvek pártja, hogy csak az ő pártjuk nem üz személyi kultuszt, s pártjuk diadala nem személyhez, hanem azon „fenséges“ elvekhez van kötve, melyek, szemben a hazát eláruló 67-es alapon, a kiegyezés alapján álló pártokkal, oly szemet káprázatón ragyogtak a politikai harczmezőn.

A magyar nép egy részét könnyü volt e pártnak a választásoknál elcsábitani. A harczi riadó hangja a Rákóczy volt; a hymnus: „Kossuth Lajos azt üzente“ és a programm: „Hej de huuczfut a német!“

Persze, hogy a dalt szerető magyar ember keble ugyancsak fogékony volt e füllbemászó zenére. Az egykori szerény banda, mely csak hét tagból állott, csakhamar egész monstre-zenekarrá nőtte ki magát. Boldog-boldogtalan, a ki valami instrumentumhoz értett, könnyen kapott állomást e zenekarban, igy kerültek fel aztán teljesen névtelen, szerencsétlen furulyások a függetlenségi és 48-as egyesült nagy zenekar tagjai közé. S igy történt, hogy az uj muzsikusoknak fele vagy nem értette a kottát, vagy nem igen tudott a vezénybot szerint muzsikálni, s a szebb sorsot érdemlett nagy zenekar háromfelé szakadt. Először Ugrou Gábor vállt ki a pártból, mint a ki legalább első hegedüs szeretett volna lenni, de bold. Irányi Dániel a karnagyi botot, de meg az első hegedűt sem engedte át Ugronnak. Az Ugron-féle 48-as pártnak alapgondolata nem volt rossz. Reáállani bizonyos fokig a 67-es alapra s azon vivni ki „fokozatosan“ a függetlenségi eszméket, melyeknek érdekében a delegáczióba is bemenni: — elég logikus politika. Kár, hogy Ugronnak és kis pártjának nem volt ideje vagy elég kedve alaposabban kifejteni programmját. Megijedt attól a heczcztől, melyet egyszerre ellenében Eötvös, Hermann Ottó s társai rendeztek. Renegátnak, elvtagadónak lett Ugron elkereszteltve, s csakhamar barát és rokonszenv nélkül kezdett el vergődni Scylla és Charybdis közt. A sajtóban nem talált párttfogóra és legutóbbi egyházpolitikája a lehető legszerencsétlenebb volt, mi miatt ma már az összes pártok közt a legszánandóbb állapotban van.

A mi megmaradt a régi függetlenségi és 48-as pártból, azt is ime ketté osztotta az — egyházpolitika. Polónyi és társai csak a függetlenségi eszméket 48-as alapon tüzték ki programmjokul és az egyházpolitikai kérdések radikális, vagy legalább is szabadelvü megoldásához nem kötik politikai hitvallásukat. Eötvös Károly és társainak pártja nyiltabb, határozottabb, férfiasabb e téren is. Nem játszik a szavakkal, de meggyőződésének, elveinek diadalát elfogadja bárkitől jő is az. S e tekintetben, ha a szélbali három árnyalat közül választaniuk kellene, jobb szeretnők az Eötvös-féle árnyalatnak győzelmét. Mert e győzelem a mi egyházpolitikánk győzelmének is hatalmas előmozditója lenne. Az Eötvös-párt saját elveit nem a papiroson hirdeti, s az életben, éppen a megvalósulás küszöbén nem tagadja meg, mint Polónyi; sem nem talál fel talmi arany középutat, mint Ugron, de nyiltan a kormány egyházpolitikájának áll be hü szövetségesül, mintahogy az elvek és meggyőződések emberének illik, sőt kötelessége is. A ki nem igy tesz, az személyi politikát üz s mitsem törődik saját elvének diadalra jutásával. Ily felfogással mindent lehet ellenezni, még saját akaratunkat és óhajunkat is. Ily felfogással, ha Wekerle az önálló bank felállitásáról, a külön hadsereg szervezéséről, a delegáczió eltörléséről és a jó ég tudja miféle összes szélbali aspirácziókról terjesztene be törvényjavaslatokat, mikért Polónyiék ma is lelkesednek, — ezeket mind lehet, sőt kellene ellenezni Polónyiéknek, mert bár az ő programmjuk is, megbuktatják, csakhogy kormányt buktassanak.

Szerencsére, tudják ott a szélbal mind a három árnyalatán, hogy az ő közjogi politikájukra rossz idők járnak. Deák Ferencz nagy művének hatalmas erejét semmi sem bizonyitja, mint az a — három árnyalat, melyre a szélbal piros pünkösdnapján szétágazott. S a kiegyezés, a 67-es alap érdekében nem habozunk kijelenteni, hogy örülünk a szélbal bomlásának, melynek szivből kivánunk tartósságot.

A delegácziók.

(A Kassai Szemle eredeti sürgönye.)

Kassa, május 27.

A monarchia két államának parlamentjeiből alakult delegácziók e napokban kezdték el üléseiket, fönn az osztrák császár fő- és székvárosában: Bécsben.

Az ülések eddig nem igen emelkedtek az érdekesség szinvonala felé.

Még csak a kezdet formaságain estek tul tulajdonképen, ámbár az osztrák delegácziókon már rendszeresen kezdik üzni az izgatottság keltését a viszonyokkal elégedetlen ifju csehek.

Legjelentősebb mozzanata volt eddig a delegácziónak a közös költségvetés beterjesztése, mely relative — tekintve amaz aggodalmakat, melyek a német katonajavaslatok napvilágra kerülte utáu felmerültek — még jelentékenyebb többlet mellett sem mondható tulnagynak. Kilátásba helyezte ugyan a költségvetés megokolásában a közös hadügyminiszter, hogy a véderő fokozatos fejlesztése jövőre a költségelőirányzat emelkedését fogja magával hozni, de az emiatt való aggodalom nemcsak hogy korai volna, hanem fölösleges is, mert tapasztalati tény az, hogy a bevételek is emelkednek a kiadások arányában.

Nemkülönben jelentős tényre a jelenlegi bécsi delegácziónális üléseknek ama trónbeszéd, melyet ő felsége ma tartott a magyar delegácziő tagjai előtt. Mai bécsi telegrammunk referál a dolgokról. A delegácziő tagjai Andrássy Aladár gróf elnök vezetése alatt tisztelegtek föun a Burgban ő felsége előtt. ki — az általános és régi szokásnak megfelelően — az általános politikai helyzetre vonatkozólag s a külviszonyokat

TARCZA.

Ida titka.

Életkép. — Irta: *Ulsavszky Lajos.*

Két fivér megszeretett két leány-testvért s feleségül veszik őket. Az idősebb házaspárnak egy év mulva fia születik; a fiatalabbnak pedig négy évvel később leánya, a ki a keresztségben Ida nevet kap.

Idők multán a fiu deli ifjuvá, a leány pedig igéző hajadonná fejlődik.

A két gyermek együtt nő fel, csaknem egy háznál; mert szüleik lakását csak egyetlen fal választja el. Kicsi koruktól kezdve nagyon szerették egymást; hiszen játszótársak és kétszeresen is rokonok voltak.

A mikor az ifju egy erőltetett téli lovaglás után megbetegedik és hirtelen elhal, senki sem ütődik meg azon, hogy Ida csaknem ezért veszíti a nagy fájdalomtól s kegyeletesen gyászruhát ölt.

A kedves, szellemes, nyájas és jószivü, de pajkos leányka komor, magába zárkozottá válik és a jótétemények gyakorlásában keresi a vigasztalást; a mit annyival könnyebben tehet, mert a szülei dusgazdagok.

Mint előbb, ugy most is, a kérők folytonosan számosan jelentkeznek, de Ida egyet sem hallgat meg. Es ez a vidék kávé-nénikéinél nagy csodálkozást kelt, mert a kérők között grófi és bárói nevek viselői és más előkelő, vagyonos ifjak is vannak, a kik semmi tekintetben sem eshetnek kifogás alá.

Némely vidéken semmi sem történik titkos ok nélkül; természetes tehát, hogy ezeknek a visszautasitásoknak is keresik a titkos okát. Az csak nem tehető fel, hogy egy fiatal leány egy elhunyt ifju miatt ne menjen férjhez.

Egy szép napon aztán általános bámulatot kelt a hihetetlenül hangzó hir, hogy Ida levetette a gyászruhát és jegyet váltott egy igen kis állásu, vagyontalan és igen szerény jövedelmü, igénytelen hivatalnokkal.

Ő, a büszke és vagyonos, ősnemes család ivadéka és másfél hóra az annyira megsiratott gyermekkori játszótárs halála után!?

Beszélik még azt is, (de senki sem akarja elhinni,) hogy a kisasszony maga bátoritotta fel a kis hivatalnokot és örömmel adta neki zálogul piczi karika-gyürüjét, mondva, hogy a szivét már régen nála veszitette. És a bohó leány olyan gyermekes pajkossággal tud örülni a veszteségnek, a mikor azt elárulja.

Az esküvő hamar megvan.

A legközelebbi rokonok szerepelnek az esküvőnél mint tanuk. Ezek és az öröm-szülék vesznek részt a lakodalmon, más senki.

A bájos ara kivánja azt igy.

Fél talán, hogy a zajos lakadalmas nép között elvész a boldogságának egy paránya?

És azután is nagyon boldogok az ifjak; annyira, hogy a férj szinte fél már ettől a felhőtelen és zavartalanul tartós, nagy boldogságtól.

Karácsonyra egyesitette őket az isteni és emberi törvény, de még messze van a kikelet s az angyaljó feleség már is betegeskedni kezd. Hervad napról-napra, halványodik, folytonos láz gyötri, ideges, haragos, a feje pedig ugy ég, hogy majd megszakad.

Soha sem szól a bajáról, senkinek sem panaszkodik.

Ha a férje az egészségéről kérdezősködik, megelégedetten, boldogan mosolyog és a tekintetét hálásan emelve rá, válaszol.

— A te oldalodon igen jól érzem magamat.

A férjet a nagy szerelemnek ez a nyilatkozata üdvözülttè teszi és mégis ugy fáj neki valami. Féltő, aggódó szemei észrevették, hogy a felesége nagyon beteg, de nagyobb beteg ő attól, hogy Ida nem bizalmas iránta.

Talán nem szereti őt eléggé, hogy bizalmát felébreszteni, megnyerni képes lenne?

Nem.

Ida tudja igen jól, hogy a férje nélküle nem élhet? azt meg a férj tudja, hogy a felesége mily rajongó odaadással viszonozza a szerelmét. Gyöngédek, figyelmesek egymás irányában és talán már gondolkodni sem tudnak egymás nélkül.

— Együvé nőtt a lelkünk, mint a hold az éggel; — mondogatja Ida ábrándosan.

Milyen rettenetesen nehéz helyzet ez a férjre nézve.

Tudja, hogy az egyetlene nagyon szenved és ő nem segithet.

Az agg családi orvoshoz fordul jó tanácsért. Ez ismerte Idát a születése óta és már az atyja és ennek az atyja is bizalmas kebelbarátja volt; ugy tekintették a kedélyes, jószivü öreget, mintha a családjokhoz tartoznék.

— Messze, messze vidékre, idegen, meleg országba, enyhe égalj alá vigyék, ha az életét meg akarják tartani; — mondja az orvos.

A férj mélyen megrendül ezekre a szavakra. Halálos aggodalommal rohan a hivatali főnökéhez szabadságot kérni, hogy az ő imádott angyalát elkisérhesse; ne nélkülözze az az uton a kényelmet, a gondos figyelmet. Olyan alázatosan, olyan megindítóan könyörög, hogy a főnök nem tagadhatja meg a kérelmét.

Elkiséri a feleségét messze vidékre, az örökta-vaszos égalj alá és a mikor gondoskodot, az ellátásról, hogy megnyugodva hagyhatja ott, akkor visszatér. Nagy megnyugvására szolgál, hogy a feleségének az anyja is ott maradt a leányát ápolni.

Minden másodnap levelet kap és a mikor azokat elolvasta, a lelke is örül. Elképzeli, hogy a kis feleség egészsége gyorsan javul, az arczára visszatér a pir, a szemei ismét a régi fényben, vagy talán még szebben ragyognak, az alakja pedig megnyerte azt a kerekdedséget, a mely a fiatal asszonyoknak olyan igézően illik.

Ida pedig, a mig ilyen hatást keltő leveleket ir, kinosan vergődik az ő kórágyán és néha napokig nem szól egyetlen szót sem, mintha megnémult volna; máskor meg indulattól remegő hangon beszél az anyjához és reszket, vonaglik, hogy borzasztó látni is.

illetőleg tett megnyugtató nyilatkozatokat. A n d r á s s y beszédéből kiemeljük ama passzust, midőn hangsulyozza, hogy a haza iránti áldozatkészségünket csak a hazát alkotó nép és nemzet érdekei fogják korlátozni.

Mai b é c s i telegrammunk különben a következőkben referál a magyar delegátusok fogadtatásáról:

Bécs, május 27 (Eredeti sürgöny.) Ő Felsége ma délben fogadta a magyar delegácziő tagjait. A n d r á s s y Aladár gróf elnök — a delegátusok vezetője — mindenekelőtt azt hangsulyozza, hogy minden jel a politikai élet mezején arra mutat, hogy az annyira áldásos béke továbbra is fenn fog tartatni. A nemzet képviselői tudják kötelességüket és á l d o z a t k é s z s é g ü k e t c s a k a z a d ó z ó n é p a n y a g i é r d e k e i fogják korlátozni s csak azok szabhatnak határt. — Ő Felsége válaszában megjegyzi az általános politikai viszonyokra vonatkozólag, hogy a politikai helyzet a mult delegácziók ülései óta változatlan maradt, szomszédainkhoz is hasonlólag változatlan jó barátsággal vagyunk és épenugy kedvező körülmények hatnak közre a béke további fentartásához. Kijelenti továbbá ő felsége, hogy országainak kormányai a monarchia b i z t o n s á g a és teljes h a r c z k é p e s s é g e érdekében kötelességüknek tartják a hadsereg f e j l e s z t é s é t és h a r c z k é p e s s é g é t keresztülvinni. Az okkupált tartományokra vonatkozólag megjegyzi ő felsége, hogy a boszniai kiadásokat teljesen fedezik az ezen tartományok saját bevételei.

A hétről.

(Pünkösd után. — Elmult szép napok. — Eső, zápor. — Kétséges majáles szezon. — Megyegyülés. — Egyházpolitika. — A jó vidék. — Tisztelendő uraimék. Szónokok. — Tomcsko, Koós. — Egy mándlis atyafi. — Eckerdt. — Felkavart hullámok. — Szentimrey. — Idősb Eckerdt. — A tisztelendő urak. — Kozora. — Szavazás. — Éljen Benedek Ferencz.)

K a s s a, május 27-én.

Szép piros pünkösd ünnepének napténytől ragyogó napjai is elmultak már. Elmult a pünkösd és eltüntek vele együtt azok a tikkasztóan meleg, de szép napok is. Csak mint kellemes emléke a nemrég eltöltött napoknak zsong még füleinkben egy-egy kedves zengésü akkord abból a tudj' isten hol hallott muzsikának népszerü melodiájából, de odakünn mogorva képet öltött magára már az égnek eddig oly szépen, kéklően derült boltozatja s félelmetes haragjában olykor-olykor megrázkódtatóan hatalmas ütemekben kottáza le a dörgéseknek minden változatnélküli hangmenetét.

Zuhog az eső.

Néha egyet villámlik s mint ezer oldalra ágazó országut kanyargó menete végigczikázik a napnyugati ég peremétől egész a napkeleti égig.

Az emberek válluk közé huzva a fejüket mogorva hangulatu sietséggel suhannak végig a szakadó zápor ellenében kifeszitett esernyőjükkel s csak néhanéha vetnek aggódó pillant sokat a legalsó végtagjaikat fedő divatos sárga czipőkre, melyeket a locsogó esőnek feláztatott fekete sara már-már sajnálatra méltó sorsra kezd juttatni.

Nyoma nincs már a szép pünkösdi napoknak. Elmosta az eső.

A gazdák eleinte örültek neki, de már most ezek se látják szivesen.

A fiatal urak és hölgyek, azaz a bakfisok pedig szorongó kebellel szemlélik az alig megkezdődött m a j á l e s s z e z o n szomora enyészetét. Mikor az a majáles olyan szép, olyan fenséges valami! Ott künn a zöldben, gyöngyharmatos gyepen, fakadó fák alatt andalogni, belenézni valamelyik csillámló szempár tiszta tükrébe, olvasni belőlük kellemesen jól eső, boldogitó históriákat···

És most lám-e ez a csunya eső feláztatja a földet, sarat csinál és esik már két napja, három, már négy napja···

Mi lesz ebből?

Ma szombaton volna a r e á l i s t á k m a j á l e s e.

Azután a többi; de az ég csak egyre borult.

Azalatt pedig mig a mindkét nembeli ifju generáczió emigy töpreng a szép pünkösdi idők elmulta felett, a vármegyeház zöldposztós asztalai köré összegyültek a körszakálas öreg és kevésbé idős urak.

Nagy és fontos dolog az, ami egybehozta őket.

Valami politika, egyházpolitika van a dologban, de olyan ami iránt az asszonyok is érdeklődnek.

Legalább a szerdai vármegyei közgyülés karzata azt látszék bizonyitani.

Igen érdekes képe volt különben az egész közgyülésnek.

A vármegyei bizottsági tagok egész özöne látogatott el ide, hogy határozó vótumával lejebb segitsen nyomni az egyező vélemények serpenyőjét. Voltak itt mándlis és ködmönös falusi gazdaemberek, onnan valahonnan a vármegyei déli vidékek magyar vagy tót falvaiból s külsőleg modernizált tősgyökeres gentryk a legjavából. Derék magyar emberek valamennyien.

Mindannyiuknak akaratlanul is valami fontoskodó önérzet ült ott a beszédek hallgatásakor elégült vagy keserü mosolyra huzódó szájuk szélén. Mindenki teljes figyelemmel és odaadással hallgatta a szónokot s csak ha egy-egy nem tetszö nyilatkozat hangzott el a beszélő ajkán, akkor zudult bele az ellenpárt „e l á l l“-ja.

Meggyőződés meggyőződés ellen kelt itt harczra a szerdai vármegye gyülésen.

Hisz arról a veszedelmes kérdésről volt szó, hogy legyen-e polgári házasság, vagy ne legyen? legyen-e zsidó-reczepczió, állami anyakönyvvezetés, meg vallásszabadság, vagy ne legyen szabad az embernek még a lelkiismerete sem?

A katholikus tisztelendő és főtisztelendő bizottsági tag urak voltak roppant érzékenyek e kérdés iránt. Mint valami finom szerkezetü s élénk mozgásu a n e r o i d barometrum olyan volt a vármegye terem jobb sarkatájéka, ahol a pap bizottsági tagok állomásoztak. Meg volt itt érezhető az esetleges zajongástól elfojtott beszédnek is minden fázisa. Azok az összecsavarodott s meghatóan jóságos arczu pap-bácsik, meg daczosra gömbölyödött arczu piros-pozsgás plébánusok a legdicséretreméltóbb buzgalommal védelmezték egymás között a szerintük megtámadottnak tartott vallás igazát s gyártották szelid hangon kiröppenő közbeszólásaikat.

Az első felszólaló is különben papember volt: T o m c s k o az enyiczkeit joviális arczu esperes plébános személyében.

Perze, hogy erösen ellenezte azokat a javaslatokat, melyekkel a kormány az egyházdolitikát akarja reformálni s nem fogadta el az állandó választmány ama javaslatát, mely az egyházpolitika kilátásba helyezett eme reformját a legnagyobb hazafias örömmel és lelkesedéssel üdvözölte.

A kollegák e bátor és vehemens lándsa törésért erösen megéljenezték ott a jobboldali sarokban.

Utána K o ó s József állott fel a zöld asztal mellől, nemes Tornavármegyének utolsó alispánja, és a régi idők szokott erős hangján szólott:

— Tekintetes megyebizottsági közgyülés!

És beszélt sokat és szépen. A közgyülés hallgatta és éljenezte, mert a liberalizmus szólalt meg az ajkán.

Egy atyafi, ki a falubeli plébánossal élénk eszmecserét folytatott a terem egyik oszlopának árnyékában, — ugy látszik — nem volt megelégedve a Koós beszédével, mert egy szerény „n e m á l l“ kiáltás lebbent el ajkairól, hallván azt, hogy az előbbi szónok némely kijelentéseit „e l á l l“ szóval fogadták az elégedetlenek.

És miután meg voltam róla győződve, hogy azok a ténykörülmények és érvek, melyeket a szónok fejtegetett oly szilárdan állanak, mint a Sion hegye, élénk kiváncsiság fogott el, vajjon a szónok nem ült-e le?

De amint az előttem állók feje fölött is végig tekinték, láttam bizony hogy á l l s csak az atyafi mondott valótlan dolgot.

Mikor Koós befejezte beszédét, felállott Eckerdt János a vármegyének csak nem régiben szép többséggel megválasztott tiszti ügyésze.

Beszéde rövidre fogva körülbelül igy hangzott:

— Tekintetes megyebizottsági közgyülés!

A polgári házasságot nem kivánja a nép; ez faktum, a zsidóreczepcziót nem kivánja egynehány lengyelzsidó Galicziában; ez is faktum; az anyakönyveket meg jól vezetik a papok, nos hát akkor minek akarnánk mi a polgári házasságot itt a megyegyülésen? a zsidók reczepcziját Magyarországon? az anyakönyveket meg pap nélkül? Mintán pedig e kérdésekre nem tudok megnyugtató választ, az állandó választmány javaslatát nem fogadom el.

Tehát nem fogadta el.

Igen ám, ha csak ennyiből állott volna az egész, ha az a hosszu fél órás beszéd olyan zavartalanul folyt volna le, mint ahogy e rövid kivonat nem mutatja közbeszurt zárjelekkel az „elál“ és „éljen“ kiáltásokat! ugy bizonyára nagyon közönséges dolog lett volna e szónoklat megtörténtének egyszerü regisztrálása.

Azonban nem ugy volt. A zaj, zavar és kiabálás az egész beszéd folyama alatt oly nagy lett, hogy a szónok hangja szinte elveszett bele.

Kitört a többség kiméletlen tiltakozása és „elál“ kiáltásokkal buzditotta perczenkint megujuló haragjában a javaslat ellen s a saját meggyőződése és egyháza érdeke mellett beszélő tiszti ügyészt: Eckerdtet.

Csak akkor csendesedett el a zaj, mikor ott a F á b i á n alispán balján ülő S z e n t i m r e y Gyula állott föl, hogy felemelje szavát az állandó választmány javaslata és a kormány reformpolitikája mellett.

Szépen és okosan beszélt az öreg ur, és beszéde egyike volt a legjobbaknak és érvelés tekintetében a legalaposabbaknak, miket a zöld asztalnál hallottunk.

Eckerdtnek azt a felhozott kijelentését, hogy a nép nem óhajtja a polgári házasságot, egy a nép életből vett tanulságos példával hozta ellenkező világitásba, mondván:

— Azt mondják, hogy a nép tiltakozik a polgári házasság behozatala ellen, már pedig a tapasztalat ép az ellenkezőt bizonyitja, mert a nép nem hogy népgyülésekben vagy más módon felemelte volna tiltakozó szavát a polgári házasság behozatala ellen, hanem inkább már eddig is nagyon pártolta, lévén nagy elterjedtsége már e megyében is az oly pap nélkül kötött házasságoknak, melyet közönségesen vadházasságoknak nevez az ember. Igy legalább ennek is végét lehet majd vetni.

Még beszélt ezután jó darabig s a szónok jutalma hatalmas éljenzés volt.

Az éljenzés azonban nagy lármába és zavaros kiabálásba szakadt.

Majdnem minden torok azt kiabálta:

— Szavazzunk! szavazzunk!

Maguk a jobb oldali sarokban visszavonult papok is a szavazást követelték.

Egy kicsi epés külsejü papocska haragosan dörzsölte a kezeit és odasugta az egyik öregebb kollegának:

— Szavazzunk reverendissime, szavazzunk, mert ezeket már ugy se lehet meggyözni. Ezek már ugyis a kárhozat utján haladnak.

— De hátha, ha még lehetne segiteni rajta. Hátha még meghajolnának.

— Ne higyje reverendissime, ezeket az Asmódi hurczolja már magával.

— Uram bocsásd meg nékiek, mert nem tudják, hogy mit cselekesznek, — szólt az a jóságos piros arczu ősz lelkiatya, és gondolatban keresztet is vetett magára.

És amig az öreg pap folyton reménykedett, és a mig bizottsági tagok szavazást követelve tomboltak az id. Eckerdt kért szót.

De csak kért szót, mert a zajongó közgyülés ugy látszott — már nem igen hajlandó a többi szónokokat meghallgatni.

Eckerdt József azért folyton beszélt.

Beszélt valamit, de hogy mit? azt közvetlen szomszédjai is alig hallották. Pedig az összecsavarodott öreg ur, ki valaha hires szónoka volt a vármegyei gyüléseknek, ugyancsak harsány hangon hirdette eszméit.

Eleinte azt se tudták, hogy ellene beszél-e a javaslatnak, vagy mellette? S csak akkor derült ki e titok, midőn egy hirtelen beállott csendben hallhatók lőnek a következő szavak:

— Ne kivánja tőlem a tekintetes bizottsági gyülés, ne követelje tőlem a tekintetes vármegye, hogy én e javaslatot elfogadjam, mert···

Mire egy egész kórus felelte rá, hogy:

— Senki se követeli! én se kivánom!

Különben az öreg ur hamar végzett a dologgal s tért engedett a zajongók tombolásának.

Péchy főispán azonközben már aggodalmas pillantásokat vetett körül a gyülésen s Bánffi Dezsői

---

— Elutazom, hazamegyek, hogy még egyszer megpihenjek az ő dobogó kebelén, nem törődve, ha azután eltaszit, ha összetipor is.

Négy hó mulva Ida ismét a férjénél van; boldog Isten, minő állapotban?

Még összeesettebb, még halaványabb, mint valaha, csak a szemei ragyognak szokatlan fényesen.

A férjére még bájolóbban, még elragadóbban mosolyog, mint előbb, jókedvet mutat, enyeleg, pajkoskodik és olykor-olykor kedves kaczagása is fölcseng; de mindez a férjet nem nyugtatja meg, sőt elrémiti. Rettentően nagy lehet a baj ott, a hol annyira titkolják.

Éjjelenként rémitő álmok gyötrik az asszonyt; érthetetlen, összefüggéstelen mondatokat tagol, gyakran felsikolt és a fogai vaczognak.

Az anyja, a páratlanul jó anya végtelen áldozatkészséggel és odaadással örködik éjjelenként az ágya mellett, soha sem engedve meg a férjnek, hogy az ott maradjon és még többet szenvedjen, mint a beteg maga.

Egy éjjel a férj belopózva a felesége szobájába, észreveszi, hogy a sok virrasztásban kimerült anya alszik és ott maradt.

A nő ismét beszél, a férj pedig figyel.

— Mi baja lehet neki azzal, a ki Ella nevet visel? Ha férfi lenne, még érteném; rászedte, megcsalta, ott hagyta. De Ella? Egy nő? Talán vetélytársa volt és ez a neve? Nem; hiszen akkor is a férfi nevét emlegetné lázas eszméletlenségében.

A nő ismét hánykódik, nyöszörög és beszél.

A férj ismét figyel és minél többet hall, az arcza annál inkább eltorzul és végül az a szürkés ónszin önti el, amely borzasztó lelki állapotot árul el.

Egyszerre csak felugrik és nekirohanva az egyik szekrénynek, felnyitni igyekszik; azonban zárva levén, veszett dühvel ragadja meg az ajtaját és felszakitja.

A zajra felébred a két hölgy, de egyik sem bir megmozdulni, egyik sem tud szólani; tétlen rémülettel várják, hogy mi fog történni?

A férj kutat, keres, majd papircsomagot találva, gyors sietéssel nézi át az egyes irásokat és a mire nincs szüksége, eldobálja.

Végül előkerül a keresett irás: egy keresztelő levél. Ebből tudja meg, hogy Ida anya.

A férj görcsös mozdulattal gyüri össze az irást, azután egyetlen tekintetet vet a feleségére, a mely átjárja a lelket és végtelen szerelmet, csalódást és fájdalmat fejez ki; majd támolygó lépésekkel eltávozik.

Néhány percz mulva fegyver-dördülés veri fel az éjjeli csendet.

A férj lelke elköltözött oda, ahol nincsen szerelem és nincsen ámitás; ahol ismeretlen a szenvedély és ismeretlen a szenvedés.

Több hó mult el.

Megjött a kikelet enyhe napjával és illatos szinpompás virágaival.

Ida egészen felgyógyult a tavaszra és az arczára visszatért az élet hamvas pirja. Ruganyos lépésekkel halad a mező bársonyos gyepszönyegén, csengő, pajkos kaczagása messzire elhangzik és ő ismét olyan igéző, olyan elragadó, mint valaha volt.

De azért minden lépésére, minden mozdulatára ügyelnek.

Azt beszélik róla, hogy örült; pedig nem bánt senkit és nem lelett félni, hogy megszökik.

Kimondhatatlanul szereti a gyermekeket és órákig, sőt napokon át el tud velök játszani.

Most is egy kis lánykával játszik. Apátlan, anyátlan árva gyermekkel, a kit ugy vettek a házhoz, hogy Ida meglátta, a karjára vette és többé nem akarta elengedni.

Az az árva gyermek az ő egész világa, üdve, mindene.

A saját gyermekétől pedig fél és irtózik.

Pedig a kis Ellának igen nagy szüksége lenne az anyai szeretetre; mert a kis Ella nyomorék és hülye.

elszántsággal rázta jobb kezében a sivító hangu csengetyüt.

— Vajjon mi lesz ebből?

A zaj ugyan csak a javaslatok keresztülmenetelét tette kétségtelenné, de a szónokok még egyre iratkoztak fel.

— Igy holnapig se leszünk készen.

Fábián alispán, ki szokott melankólikus mosolyával dült hátra székében, szintén ezen a véleményen volt.

Most Kozora Endrén a forrói papon lett volna a sor, de hát hadd beszéljen, ha tud. — A főispán ugyan egyre rázta a csengetyüt, de a zaj tovább tartott.

— Szavazzunk! szavazzunk!

Ebben a zajban állott fel Kozora plébánus s remek csengésü hangjával amint belekiáltott a fákevesztett indulatok zajongó tengerébe, egyszerre, mint valaha a mester egyetlen szavára, elcsendesedtek a háborgó hullámok.

Valami büvölet van a szép, erős hangban, valami erejénél fogva imponáló.

A zaj egyszerre megszünt és az egész közgyülés figyelemmel hallgatta a forrói pap szavát.

Meg is érdemelte ezt a figyelmet.

Nem a javas at mellett beszélt. Ellene, erősen ellene, de a ritka objektivitás hangján. Olyan objektiv s felvilágosodott liberális szellemben, a hogy katolikus papot még ritkán hallottunk.

Nem enged dogmatikus álláspontjából, de azért nem hirdet gyülöletet, nem harczot, nem háborut, hanem marad a szeretet vallását hirdető keresztény lelkipásztor.

A kollegái is meglepetve, bámulva hallgatták a ritka őszinte szavakat s elégedetten mosolyogva szólt oda egyik a szomszédfalubeli plébános-kollegához:

— Mintha csak ő méltósága pásztorlevelének békét hirdető angyala szállt volna le az égből.

És az ősz haju kollega istenfelően bólogatta a fejét.

Mikor Kozora bevégezte csinos beszédét, még Kubinyi Miklós állott fel és kijelentette, hogy ő nem kiván a tárgyhoz szólni s csak a szavazást kivánja már elrendeltetni.

Péchy főispán megkönnyebülten lélegzett fel erre a kijelenté, hogy a mennyiben a meg szólásra feljegyzettek nem ohajtanának élni jogukkal, elrendeli a szavazást.

Megelőzőleg azonban ő mondta el zárószavát, melyben a közgyülés politikai pártjait figyelmezteti, hogy a dolog nem pártkérdés, hanem óhaja valamennyi politikai pártnak.

S a szavazás eredménye az, hogy a közgyülés nyolczvanhét szótöbbséggel elfogadja az állandó valaszmány javaslatát s „hazafias örömmel és lelkesedéssel üdvözli a egyházpolitikai reformjavaslatokat.

Napirenden volt még azután az a kérdés is, hogy kiket küldjenek a Ludovika akadémiában megüresedett két helyre.

Ez már azután nem keltett mégse olyan nagy érdeklődést, mint az az előbbi kérdés, mert ámbár négy familia rokonsága volt benne érdekelve, mégis könnyebb volt benn' a megegyezés.

Itt a Hunyor és a Michnay gyerekek lettek a győztesek.

Még jóformán vége se volt a megyegyülésnek, mikor már az egész vármegye s az ország sok részének figyelme Jászóvára felé fordult.

Oda a hol az összegyült prémontreiek praelátust voltak maguknak választandók.

Csütörtökön délben, mikor még javában folyt a szavazás Jászón, érkezett redakcziónkba az első jászói telegramm.

Nem volt benne meglepetés.

Régóta gyanitotta mindenki az eredményt.

Három óra tájban jött a másik telegramm, melyben a második és harmadik helyre történt jelölések voltak megirva.

Már ez némileg meglepetés volt, de azért mindenki örömmel üdvözölte.

És alig egy nehány negyedóra, már az egész város érdelődő közönsége szájról-szájra adta az örömhirt, mint mikor Róma az örökváros lakói terjesztik egymáskőzt a Vatikán erkélyéről kihirdetett eme szavakat:

— Habemus papam!

A kassaiak is igy adták tovább egymásnak az érdekes örömhirt, mely Jászó négyszögletü várából röppent ide:

— Habemus praelatum!

És nemsokára az utczák szögletén is megjelent a rózsaszinü plakátok eme hirt tudató szavai képen:

Benedek Ferencz praelátus-jelölt éljen!

Mi a magunk részéről is hozzáfüzzük az egykori direktort éltető szavakhoz a magunk szerény éljenét!

Éljen! **Lorgnet.**

Ujdonságok.

Benedek Ferenczet, az első helyen kandidált jászói prelátus-jelöltet nagyszámu kassai tisztelője az alkalomnak megfelelő ovácziókban óhajtja részesiteni s e czélból, a módozatok megbeszélése végett ma vasárnap délelőtt fél tizenkettőkor gyülés lesz a polgári tanasokr helyiségeiben.

A Ludovika akadémián megüresedett két helyre Abauj-Tornamegye részről a legutóbb tartott közgyülésen első helyen Hunyor László és Michnay Lajos, második helyen pedig Nikházy László és Zábráczky Ferencz lőnek felterjesztve.

A gönczi járás országgyülési képviselője: Vécsey Endre — mint értesülünk — levelet intézett tegnap a függetlenségi és 48-as párt alelnökéhez, Kun Miklóshoz, melyben bejelenti a kör kötelékéből való kilépését s egyszersmind kifejezést ad ama szándékának, hogy a jelenleg meglevő két függetlenségi frakció egyikéhez sem csatlakozik, mert reménye az, hogy az „általános csalódások“ az eddiginél szilárdabbá és tömörebbé fogják egyesiteni a mostan széthuzó erőket.

Millenáris kiállitás. Budapesten e hó 26-án az ezredéves kiállitás igazgatósági palotájában a XV. csoport Falk Zsigmond lovag elnöklete és Németh miniszteri osztálytanácsos, kiállitási igazgató jelenlétében müködési programmja érdekében ülést tartott. A hosszabb vita eredménye lett, hogy a bizottság egyhangulag elhatározta a grafikai és általában sokszorositó ipar számára a kiállitás területén egy teljesen különálló pavillont 70000 frt költséggel létesiteni, a melyben a nyomdai szakhoz tartozó összes üzletágak termelési módozata a nézők elé vezettessék, a papirgyártás látható legyen. A költségek megteremtésére commandit-társaság alakul, a melyben résztvehet fővárosi és vidéki nyomdász egyaránt. A kiállitási területen teljesitett munkák jövedelme valószinüleg a kiadásokat fedezni fogja, amennyiben a kiállitási igazgató kötelezte magát a kiállitási nyomtatványokat ott készittetni. A gépeket a budapesti Wörner-gyár adja ingyen mint kiállitási objektumot, a hajtóerőt a Ganzgyár, mely utóbbi lekötötte szavát, hogy üzemébe veszi a papirgyártó gépek készitését és a pavillonban a legelső magyar papirgyártó gépet állitja ki. A csoporthoz tartozván a fotografia is, ezek a pavillonban egy külön annexet kapnak és kötelezték magukat 10000 frttal hozzájárulni. A pavillon 4400 négyzetméter térséget foglal majd el és itt fognak elhelyeztetni megfelelő térdij fizetése mellett a nyomdászati kiállitók munkái. Ez elfogadott eszme kapcsán Falk Zsigmond a csoporttól felhatalmazást nyert, hogy ily értelemben megfogalmazott tájékoztató körlevelet bocsásson az összes grafikai iparvállalatokhoz, a melyben csatlakozásra hivja fel az illetőket. A nagy nyomda üzeméhez megkivántató betüanyagot akár egy nagy fővárosi nyomda a saját anyagából adhatja ki, akár pedig külön-külön csoportnyomdák állithatók föl, a mi későbbi elbirálásra van fentartva. Az alapvető vitában részt vettek Németh osztálytanácsos, Falk, Légrády Károly, Gerő a Pallas igazgatója, az állami nyomda igazgatója és lapunk szerkesztője, a kinek készségét, hogy az ügy iránti érdeklődésből a fővárosba utazott Falk Zsigmond, Németh kiállitási igazgató kiváló nagyrabecsüléssel fogadták. A tanácskozás Falk Zsigmond éltetésével véget ért.

A próbaeneklés, melynek ma lesz nagy napja a városi zeneiskola helyiségeiben, nagy és élénk érdeklődést kelt városszerte mindenfelé. A polgármesteri hivatalt napok óta ostromolják a közelebbi részletek iránt érdeklődők seregei. Ez azonban a kisebb baj volna, mert csak a polgármesteri hivatal tisztviselőinek okoz kellemetlenséget a hivatalos órákban. Nagyobb baj érte azonban e réven a mi redakczionkat, melynek két tagja egy idő óta hasznavehetetlen. Ez a két kollegánk pár nap óta csak aludni jár nappalra a redakczióba. Ha felköltjük őket és udvariasan kérdezősködünk becses egészségük felől, szomoru panasz szóval meg ajkaikon. Nem csoda, hisz a hónapos szobájuk tőszomszédságában két vén kisasszony lakik kik a zongora hangjai mellett éjjelenkint gyakorolják magukat a mai próbaeneklésre, folyton e dallamot énekelve horribilis kórusukban: „Minek a szőke én nekem?“ Kollegáink most ugy akarják magukat megboszulni, hogy mint hirlapirók beférkőznek a próbaterembe és a két vén kisasszonyt egy szenzácziós a bczuggal tisztelik meg. Azonban — mint értesülünk — Zichy gróf intendáns még a hirlapirókat sem hajlandó bebocsátani a próbákra.

A mi poétánk. Kovács Zzigmond, jeles munkatársunknak az imént megjelent verskötetéről a Budapesti Hirlap tegnapi számában (Béla Henrik) több más poétát egybefoglaltan irott kritikában, igy ir: Nagyon meg szeretném dicsérni egy igénytelen külsejü verskötet ismeretlen nevü szerzőjét, Kovács Zsigmondot, a ki Költemények czime alatt adta ki verseit, Kassán. A mi elsőben is feltünik benne, inkább negativ tulajdonsága neki. Nem izetlenkedik, nem kiván nagyot mondani s nem mutatja rendkivülinek, a mi köznapi tünemény. De vannak kedvező pozitivumai is: jóizü, zamatos magyarsággal tudja magát kifejezni, jól is, szépen is el tudja mondani, a mit akar. Különösen a népdalai kedvesek, de elmélkedéseit is el lehet olvasni. A Mátyás királyról irott ódája dijat nyert a Kisfaludy-társaságnál. A szerző csak kicsiny s halkan folydogáló folyónak mondja költészetét, — de egy poétikus lélek fénye tükrözik benne. — Es Béla Henrik ur kritikai szavai — tekintély.

Elhalasztott majáles. És megindulának az ég csatornái... Zuhog az eső már pár nap óta csaknem szakadatlanul. A föld felázik, az ut sikossá lesz. A mezőgazda még örül neki, de nem ám a kis diák. Az a realista, aki már napok óta leste a fellegek járását és leste a majáles idejének mindinkább közeledő napját, az nem örül az ég csatornái megnyilatkozásának, hanem busul miatta. Tegnap, szombaton kellett volna lenni a nagy napnak, amidőn a helybeli főreáliskola tanulói vig muzsikaszó mellett ballagtak volna ki a Bankó szép vidékére, de az idők összeesküdött szeszélye ennek elejét vette. Tegnap nem volt majáles. Az iskola kapui ép ugy nyitva voltak, mint máskor s a tanárok ugy tartották előadásaikat mint más közönséges szombati napon. Azonban a remény megmaradt, egy szebb idő reménye. Ugyanis a realista majáles a beállott rosz időjárás következtében f. hó 27-ről, 31-ére szerdára lőn elhalasztva, amikor már szép időnek kell lenni.

Egy mellszobor látható már nehány nap óta a Pauz Tivadar-féle főutczai üzlet kirakatában, mely Deil Jenőt a kassai kereskedelmi és iparkamara népszerü titkárát ábrázolja Gönczy Lajos sikerült mintázatában.

Nyári tánczmulatság. Az alakulóban levő kassai czipészek önképző egyletének meghivóját veszszük, mely idei tánczmulatságát julius hó 2-án fogja a „Lajos forrás“ fürdő helyiségének nagytermében megtartani.

Tavaszi mulatságok. A kassai munkás betegsegélyző egylet saját tőkéjének gyarapitására junius 4-én Bankón tánczczal egybekötött jótékonyczélu tánczmulatságot rendez. — A helybeli szabóegylet pedig ugyancsak junius hó 11-én fogja megtartani táncz és egyéb szórakoztatóval egybekötött tavaszi mulatságát. — A kassai dalkör junius 1-én Bankón társas-ebéddel és hangversenynyel egybekötött tavaszi mulatságot fog tartani.

A legutóbbi tüzesetek alkalmából egyik közelebbi számunkban megemlékeztünk ama a fővárosi lapok tudósitói által is emlitett indolenciáról, melyet a községek lakói a tüz oltása körül állitólag tanusitottak, Most — mint nekünk illetékes helyről jelentik — e felmerült panasz Baskára vonatkozólag annál kevésbé állhat meg, mert oda nem is vonult ki a tüzoltóság, nemhogy a nekik való segédkezést tagadta volna meg a parasztság. Ezzel azonban épen ellenkezőleg ugy a baskai mint a szomszéd miszlókai lakosság a legnagyobb erőmegfeszitéssel müködött közre a rettentően pusztító elem megfékezésén. Midőn ezt egyszerüen regisztráljuk, nem mulaszthatjuk el, hogy a szerencsétlenül járt megyénkbeli tüzkárosultakat ne ajánljuk ismételten a jó szivü olvasó közönség jóindulatába. Adakozásokat elfogad és nyugtatványoz szerkesztőségünk.

Adomány a tüzkárosultaknak. A kassai penny-bank a baskai tüzkárosultak javára 50 frtot szavazott meg, f. hó. 29-án tartott gyülésén. A szép tett önmagában leli dicséretét.

Nyilvános köszönet. A kassai épitkezési részvénytársulat, a helybeli 10 kros egyesületnek, szegény gyermekek felruházására 25 frtot adományozott; mely kegyes adományért e helyen fejezi ki hálás köszönetét a 10 kros egylet nevében

Gaskó Gyula
e. titkár.

Báró Melczer Georgine
elnöknő.

Szálloda átvétel. A Schiffbeck szálloda, melynek eddigi bérlője a kies fekvésü üdülőhely: Bártfa fürdőnek vendéglőjét vette át általánosan ismert szolid kezelése alá immár bérlőt cserélt. — Az uj bérlő: Imenschek József, kinek mai hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét, a nagyobb átalakitások miatt egyelőre zárva fogja tartani a helyiségeket s csak junius 15-én lesz az ünnepélyes megnyitás.

A szántói gőzmalom mai lapunkban olvasható felhivását az érdekeltek figyelmébe ajánljuk.

Jótékony mükedvelők. Mikor a szalánczi vár aljában előtörő piros lángok füstölgő romhalmazzá tettek egy virágzó községet, akkor a jótékonyság angyala Thalia muzsával szövetkezve egy mükedvelő szini előadás eszméjét vetették fel. Az eszmének nem soká kellett hiveket toborzani. Ma már a lelkes kis csapat, mely „játszva“ akar a tüzkárosultak nyomorán segiteni, a szinjátszók valóságos rutinjával tud előadni egy darabot: a „Tót leány“-t. A jótékonyczélu mükedvelő előadás május 31-én lesz megtartva és junius 1-én megismételve e közreműködőkkel a főbb szerepekben: Sikorszky Kamilla, Dávitko Berta, Cselényi Ilka, Werfer Melanie, Mursitz Berta, Nikházi Zsuzsika és Stock Kornélia kisasszonyokkal, továbbá a mellékszerepekben: Szapáry Aranka, Mursitz Poldi, Radványi Margit, Schmiedt Ella és Jolán kisasszonyok közreműködésével. A főbb férfi szerepeket Szmetányi László, Radványi Dezső, Rácskay László, Legány Jenő, Dokupil István, Sikorszky Árpád, Korponay Mihály, Haiszig Sándor, Erdélyi Árpád és Danay Béla urak fogják játszani, mig a mellékszerepeket Vozáry Béla, Bilitz Géza, Bidovszky Mihály, Szklenár József, Danay Béla, Kotoff Jenő, Bilitz Viktor, Lesskó József, Urr György és Fábry Károly urak töltik be.

Alakuló gyülés. A felsőmagyarországi kertészeti egyesület ma vasárnap d. e. 10 és fél órakor tartja alakuló közgyülését a városház kis termében.

Halálozás. Orosz László m. kir. állami nyugalmazott mérnök május hó 26-án reggel 6 órakor meghalt. Temetése 28-án d. u. 5 órakor lesz.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket ültönyönként 10 frt 50 krért és jobb fajtájukat is — valamint fekete, fehér és szines selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 faitában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit: postahér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.
5—4

Vizsgák.

A kassai r. kath. tanitónő-képző intézet ez idei évzáró vizsgálatainak a sorrendje következő: május 23. d. u. 4 órakor ének és zongora az I. és III. évf. — 26-án d. e. 9 órakor vallástan a III. évf. — 27. d. e. 8 órakor vallástan az I. évf. — 29 én d. e. 8 órakor logika III. évf. — 31-én d. e. 10 órakor módszertan I. évf. — Junius 3-án d. e. 8 órakor neveléstan s III. és mennyiségtan az I. évfolyamon. — 5-én d. e. 8-kor németnyelv III. évf. — 7-én d. e. 10-kor neveléstan az I. évf. — 8 án d. e. 8-kor történelem III. évf. — 10-én d. e. 8-kor termé-

szetrajz I. évf. — 12-én d. e. 8-kor magyarnyelv III. évf. — 14-én d. e. 8-kor magyarnyelv I. évf. — 16-án d. e. 9 kor módszertan III. évf. és tömegesitett osztály magánvizsgálatok (hittan, logika, neveléstani tárgyak, földrajz és mennyiségtanból.) — 17-én d. e. 8-kor németnyelv I. évf. — 20-án d. e. 8-kor francsia nyelv a III. és földrajz az I. évf. — 21-én d. e. 8-kor tömegesitett osztály magánvizsgálatok (nyelvtud. tárgyak, tört., term. tudományi tárgyak.) — 21-én d. e. 8 kor franczia-nyelv az I. évf. és magánvizsgálatok. — 24-én d. e. 8-kor természettan és rajz a III. évf. — 26. és 27-én általános rajz és kézimunkakiállitás lesz a végre junius 29-én d. e. 9 órakor fogják megtartani az évzáró „Te Deumot."

Apróságok.

Megtaksálta.

Biró: Mennyire becsüli azt a pár csizmát, melyet vádlott ellopott öntől?

Panaszos: Ujonnan 10 forintba került, kétszer megtalpaltattam, összesen hát 16 frt.

CSARNOK.

Néhány festőről.

„Si vous n'avez rien à me dire, Pourquoi venez auprès de moi?" („Ha nincsen mondani valója, miért közeledik hozzám?") Énekeli egy világhirü énekesnő, a ki még most is nagyon szép s aki neje volt Eugénia volt franczia császárné egykori főlovászmesterének, a hires előtáncznak: marquis Le Cauxnak és aki azután ujból férjhez ment egy tenoristához, akit ő tett hiressé. És a fennebb emlitett kedves kis dalt a barna szépség mindenütt elénekeli, ahol csak fellép. A rosz világ azt mondja, hogy ez azért történik; mert a dal zenéjét egy világhirü bankár neje irta, aki mindannyiszor ezer frankot küld az örökifju énekesnőnek, valahányszor megtudja, hogy az az ő dalát nyilvános fellépés alkalmával elénekelte. Tehát a hiuság bökezüségére alapitott számitás az, amiért a csillag-alaku gyémánt ékszereiről is nevezetes énekesnő a „Si vous n'avez" dalt — bámulatos trilláival felékesitve, — olyan gyakran énekeli. Ennek a bankárnénak a családjában — kupzsiságon kivül, — hiuság a jellemző vonás.

A bankárné egy elöde, aki dusgazdag bankár volt, szerette volna életnagyságban lefestetni magát, még pedig Vernet Horace által. Elment tehát a festőhöz s röviden és fennhéjazóan azt kérdezte tőle: mennyiért festi le életnagyságban? — 10,000 frankért; volt a szintén rövid válasz.

A bankár köszöntés nélkül hagyta el Vernet mütermét; de mintegy másfél hó mulva csak ujra visszatért és 5,000 frankot igért. — Nem alkuszom; — válaszolt a festő, a dölyfös bankár szavaira még csak fel sem tekintve vásznáról, amelyen dolgozott. — A bankár dühösen távozott; de önhitsége és hiusága sokkal nagyobb volt, hogy sem kielégitetlenül maradjon. Néhány hét mulva harmadszor kereste fel Vernet Horacet és megajánlotta a tizezer frankot.

— Hogyan? — Kérdezte a festő bámulást mutatva. — On hajlandó lenne másodszor is lefestetni magát?

— Másodszor?

— No igen; első izben ön „Szmala bevétele" czimü történeti festményemen van megörökitve. Versaillesban megláthatja képemet.

A zsugori bankár ismét köszöntés nélkül hagyta ott a festőt s rohant Versaillesba, örülve, hogy a hires Vernet ecsete őt ingyen örökitette meg. De öröme nem volt tartós; mert az emlitett képen a festő őt vigyorgó ábrázattal, piszkos, kapzsi kinézéssel örökitette meg, amint egy értékes csomaggal elosonni akar.

— Mennyiért töröli ki, illetőleg mennyiért festi át azt az arczot? — Kérdezte a visszatérő bankár döhtől lihegve a festőtől.

— Huszezer frankért.

— Nem adok semmit; — válaszolt a bankár s tajtékzó dühvel távozott.

A kép ma is ugy van, amint azt Vernet Horace eredetileg megfestette.

Egyik magyar származásu festőnk: Zichy Mihály már II. Sándor czár életében orosz udvari festő és belső titkos tanacsos volt. Egyszer már elhagyta a muszka udvart s Zalába jött folytatni fantasztikus festményeit, de azután csak ismét visszatért a muszka udvarhoz és most is ott van. Kitünő rajzoló levén, szeret torzképeket rajzolni; amint annak idején gyakran rajzolt ilyeneket II. Sándor czár számára is.

Egy izben szobában, asztalnál ülő, megsebesült tábornokot rajzolt, akinek sebesült feje be van kötve. A köteléknek hosszu két csücske messzire veti árnyékát s a távlatban ez az árnyék ugy néz ki, mint két hatalmas szarv, mit a tábornok felesége — szintén a távlatban, — egy nagyherczeg karjára támaszkodva nevet.

II. Sándor czár a bemutatott többi képpel együtt megnézte ezt a rajzot is, azután iróm vett elő és többszörösen keresztül huzva az illetlen rajzot, hátlapjára e szavakat irta: „Ayez d'esprit, mais ne soyez pas méchant." („Legyen szellemes, de ne legyen gonosz.")

Ez bizony kézzel fogható kritika, még pedig illetékes helyről.

*

Van nekünk magyaroknak egy igénytelen megjelenésü, szerény ifju piktorunk: Roskovics Ignácz. A festészetnek több müfaját mutatta már be kiváló müvekben, de a hajlama egyházi tárgyu képek festésére ösztönzi kiválóképen. Genreképei is igen kedvesek.

Nemrégiben oltárképet festett, amelynek mondában élő tárgya: két angyal éjjel kiemeli a gyónás titkát el nem áruló és összekötött kezü nep. szent Jánost a Moldva vizéből s az egyik angyal homlokon csókolja.

Egy alkalommal több mübiráló szemlélte meg a csak alig elkészült festményt.

— Milyen fenségesen, lélekemelően és magasztosan van előtüntetve e képen a legtisztább csók! — Szól az egyik müismerő.

— A legtisztább eszmény; teszi hozzá a másik.

És a legtisztább eszményt ábrázoló kép elkelt még mielőtt meg lett volna festve, még amikor csak eszményében élt. Ugy kellett kidolgoznia, hogy árát még a kép megkezdése előtt kifizették.

A tiszta eszménynek mindig volt, van és lesz is hive; mert az örök.

Nemo.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Szálloda átvétel.

Alulirt köteles tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemü helybeli és utazó közönségnek, hogy Kassán főutczán a város középpontján álló

„Schiffbeck" szállodát

folyó évi junius hó 1-től átveszem.

Az összes vendég, étkező és kávéházi helyiségeknek uj és izléses helyreállitása és bebutorozása czéljából az üzem egyelőre szünetelni fog és előreláthatólag f. évi junius hó 15-én történő megnyitás után fogom a szállodát a mélyen tisztelt uraságok és tisztelt utazó urak rendelkezésére bocsátani; mire kellő időben a nagyérdemü közönséget figyelmeztetni ujból bátor leszek.

Azzal a biztositással, hogy minden időben kifogástalan legjobb igyekezésemmel állok a nagyérdemü helybeli és utazó közönség szolgálatára, már ezuttal is kegyes jóakaratukba ajánlom magamat.

A sörcsarnokban továbbá is a polgári pilseni sört fogom mérni.

Mély tisztelettel

Imenschek József
szállodás.

167 2—1

Felhivás!

Az első abaujszántói gőzmalomrészvénytársaság t. cz. részvénytulajdonosai ezennel felhivatnak, hogy részvényeik után a még be nem fizetett részvénytőkét és pedig minden egyes részvényre 20%-ot vagyis 20 frtot f. évi junius hó 26-ig, további 20%-ot vagyis 20 frtot f. évi julius hó 15-ig, végül 10%-ot vagyis 10 frtot f. évi augusztus hó 15-ig a társaság pénztárába befizetni sziveskedjenek.

Ab.-Szántó, 1893. évi május 18-án.

168 1—3

Első abauj-szántói gőzmalom-részvény-társaság igazgatósága.

Eladó ház.

A kakas-utczai 20-ik sz. alatti kettősház szabadkézből eladó. 156 2—3

Bővebb felvilágositás nyerhető **Hamar Ferenez** ügyvédnél, Rákóczi-körut 7. sz. alatt.

Világhirü

a

„Les Dernières Cartouches és Lohengrin"

fele szivarkapapir

Braunstein frères gyárából, **Párizsban**

65 Boulevard Exelmans 65.

A **Braunstein frères** czég csakis **Gassicourtban** (S. és O.) **franczia országban** létező saját **papirgyárának** készitményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerü a legujabb elveken alapuló berendezett telep készitményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapir és szivarkahüvely elárusitására szánt gyáriraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a **„Les dernières Cartouches"** fele papirból készitett valódi franczia **szivarkapapir**, valamint valódi franczia **szivarkahüvely**, melynek minden papirtok a **„Braunstein Frères"** czéget viseli, **Kassán. Falk Károly és Emil** uraknál kapható. 159 1—25

Koczkázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | Legkitünőbb gyártmányok | Butorkelmék és szőnyegek | Nagyszerü választék | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Portiérek

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 25—30

Divántakarók

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi május 31. 62. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogler Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vácz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Eötvös Károly nyilatkozata.

„Szabadelvű lehet valaki a nélkül, hogy függetlenségi párti volna, de valódi függetlenségi párti nem lehet az, a ki nem szabadelvű.“ Eötvös K.

(***) Nem csekély jelentőséggel birnak azok a kijelentések, a miket Eötvös Károly az „Egyetértés“ f. é. május 27-iki számában tett a függetlenségi párt kebelében legközelebb lefolyt események megvilágítása tekintetéből.

Azt mondja ugyanis „Helyreigazitások“ czimen kiadott nyilatkozatában, hogy: Polónyi Géza t. képviselő ur azt állitja, mikép a leszavazás nem az egyházpolitikai elvek, hanem az én (t. i. Eötvös) személyem ellen irányult. Én és elvbarátaim ezt nem igy észleltük s ezt nem is hiszszük.“

Aztán: „A pártkörben maradt egykori elvbarátaink most azt mondják a nemzethez intézett manifesztumukban, hogy ők is elfogadják, sőt támogatják az egyházpolitikai javaslatokat. Valóban én és elvbarátaim sajnáljuk legjobban, hogy miért nem mondták ezt május 19-én, sőt miért szavaztak 33-an akkor ezzel épen ellenkező értelemben?“

Hát ezek a félre nem magyarázható kijelentések mindenesetre azt bizonyitják, hogy ha voltak is a függetlenségi és 48-as pártban személyi ellentétek, a fő ok mindenesetre elvi differencziára vezethető vissza.

S hogy ez igy van, Eötvös példákkal is illusztrálja. Az elvi differenczia beigazolásául felhozza többek közt, mint igen nyomós érvet azt, hogy a szakadást megelőzőleg több függetlenségi párti képviselő, Zalában, Szegeden, Hevesben, Fejérben sat. az egyházpolitikai javaslatok ellen foglalt állást s még sokkal többen nyiltan beszélték pártkörben, parlamentben, hogy azokat ellenezni fogják.“

Ennek a kijelentésnek az igazságában kételkedni nem lehet. Hiszen Vajay, Györffy sat. nyiltan kijelenték ország-világ előtt, még mielőtt kenyértörésre került volna a dolog, hogy ők határozottan ultramontánok. S minthogy a függetlenségi párt létalapja a tiszta, hamisitatlan szabadelvüség: Eötvös és hozzátartozói mást nem tehettek, mint kiválni oly párt kötelekéből, mely ezzel ellentétben részint nyiltan, részint leplezetten más nézeteket táplál.

Hasztalan beszél most már Polónyi, hogy ő és pártja — egy-két kivétellel — a szabadelvüség álláspontját foglalja el, épen ugy, mint azok, a kik a pártból kiváltak. Ki hinne nekik föltétlenül? Mint Eötvös mondja (pedig hát egy pártelnöknek csak legjobban kell ismernie a párt tagjainak nézetét), ezt sem ő, sem elvbarátai nem igy észlelték s ezt nem is hiszik.“

Hogy Eötvösnek teljes igazának kell lenni, kitünik a „Budapesti hirlap“-nak egy ugyancsak máj. 27-én közzétett rövid közleményéből is, a mely a hevesmegyei ellenzékről szólva, azt irja, hogy „ugy látszik, az egyházpolitikai reformokkal szemben való állás foglalások a hevesmegyei ellenzéket megbomlasztják.“ S felsorolja aztán, hogy a megyegyülésen sem Imre Miklós (érseki ügyész) függetlenségi párti elnök, sem Samassa János alelnök nem szavazott a budapesti és zempléni átiratokra. De Szederkényi Nándor egri és Nánássy Ödön kápolnai képviselők is ellene szavaztak az egyházpolitikai javaslatoknak. E miatt a hevesmegyei függetlenségi párt már is két pártra szakadt. Az egyik (a többségben levő) liberalis függetlenségi párt — élén Zalár Józseffel, a költő alispánnal — már lapot is szándékozik 10.000 frt tőkével alapitani.

Mindezek a dolgok szoros értelemben véve nem tartoznak reánk; vagyis a szabadelvű pártnak voltaképen mindegy: akár hogyan intézik is az ellenzék egyes pártjai az ő belügyeiket? Hanem miután azok az elvek, a melyek ugyszólván bomlasztó hatással vannak egy nagy országos pártra, t. i. az egyházpolitikai kérdésekben való állásfoglalás, a mi tiszta szabadelvü irányunyal biró politikánknak mintegy sarkkövét képezik: nem lehet közönyös előttünk, hogy akár az egyik, akár a másik párt mily magatartást tanusit ezzel szemben? S mintegy erkölcsi kötelességünknek tartjuk azt, hogy minden alkotmányosan megengedhető fegyverrel küzdjünk oly irányzat ellen, a mely nemzetünket retrograd irányba akarja terelni. — Ez a szempont vezérel bennünket, hogy folyton figyelemmel kisérjük az ellenzék bármely frakcziójának időközi megnyilatkozását. Mert az, hogy a függetlenségi párt valódi 48-as alapon kivánja-e ideális elveit megvalósitani? vagy pedig a már is „fekete reakczió-“nak nevezett ultramontanismussal szövetkezve kiván ellenünkben véd- és daczszövetséget kötni? nekünk épen nem mindegy. Eötvös és pártja az igazi szabadelvüséget szolgálják, azért szimpatirozunk velük: mig ellenben az a rész, a mely az ő kiválásuk után megmaradt, ha egészben nem is, de töredékében mindenesetre más irányt követ; s igy ennek nézetei a mienkkel minden tekintetben homlokegyenest ellenkezvén, kötelességünk annak ellenében határozott frontot formálni mindenkor és minden alkalommal.

Végül annyit, hogy mi is örülnénk annak Eötvössel együtt, ha a függetlenségi és 48-as pártnak a párt régi kötelékében megmaradt tagjai beváltanák azon igéretüket, melyet a szétválás után kibocsátott manifesztumban hirdettek, hogy t. i. „ők is elfogadják, sőt támogatják az egyházpolitikai javaslatokat.“ De a történtek és Eötvös fejtegetései után kénytelenek vagyunk magunkat várakozó állásba tenni. A hevesmegyei eset legalább azt engedi sejtetnünk, hogy Eötvösnek és elvbarátainak „észlelése“ aligha valónak nem fog bizonyulni!...

A nemezis!

Van Isten! Van gondviselés! Van nemezis! A bünök büntetése nem szokott elmaradni. Polónyi Gézára és pártjára rá jár a rud! Hiába tüntetnek s akarják a nemzet szemefényét külszinek csillogtatásával elvenni; hiába jelentek meg a honvédszobor leleplezésénél testületileg, Polónyi Géza, hazánk nagy fiával az élükön, az a bün, melyet a Wekerle kabinet legujabbi reformjavaslataival, polgári anyakönyv vezetéssel, polgáriházassággal, vallásszabadsággal szemben el-

TÁRCZA.

Falusi idyllek.

— Irta: **Ring Marczel** —

Azok a lányok...!

A vasárnap délelőtti istenitisztelet után a templom előtt csoportosul apraja-nagyja ősi szokás szerint. Itt a legénye, ott a leánynépe.

A legény hetykén félrecsapja kócsagos kalapját, pipára gyujt egyik másik és megered a szép szó.

Bodnár Miska csak félfüllel hallgatja. Egészen más gondja van neki. Hogyne, mikor a Garosék Zsuzsija dévaj kaczagása hallatszik fülébe.

Nem hiába bolondul bele a falu sok legénye és nem hiába vakarja a fejét Bodnár Miska. Helyes kis leány az a Zsuzsi; olyan az arcza, mint a kajszin baraczk rózsaszin bársonya s mint a cseresznye, olyan piros duzzadó ajka, mely csak nevetésre és csókra termett. Hát még az a gyönyörü termete, azok a fehér hatalmas karok; és uram — micsoda keblek feszülnek a vörös pruszlik alatt, melyet egy kissé nagyon is kitaláltak vágni, mert néha kivillog alóla valami gömbölyü hófehérség...

Miska szemére vágja a kalapot és neki bátorodva kiált oda:

— Hallod-e Zsuzsi!

Zsuzsi megfordul és félvállról veti oda:

— No mi a'?

— Igaz-e, hogy a biró fia mit mondott?

— Nem az én gondom.

— De rátartó vagy galambom; pedig azt mondta, hogy a minap nálatok kukorékolt a kakas!

— Ha is, nem kendnek!

Miska e válaszra elhallgat és dühösen pedri a bajuszát. Már nem egyszer történt, hogy szóba állott a Zsuzsival, de az mindig lepipálja; olyan büszke, mint a püspök lova, nem lehet hozzáférni.

Pedig ha tudná a Zsuzsi, hogy milyen szerelmes belé a délczeg legény, bezzeg nem paczkázna ugy vele.

Zsuzsi fogta magát és szép lassan elballagott hazafelé. Miska két szemének ugyancsak akadt dolga, még négy szeme ha lett volna, az is kevés ugy nézett utana.

Egyszerre aztán ő is ugy tett, mintha megunta volna az álldogálást és azt se mondva, hogy befellegzett, megindult arra felé, hol a Garosék portája állott.

— A réz angyalát! — gondolá magában.

Elszántan, sarkantyu csörömpöléssel lépett a pitvarajtóba. Csakugyan, a Zsuzsi ott ült a lóczán; fejét a kezére hajtotta és ugy látszott, mintha valamin törné az eszét. A sarkantyu pörgetésre hirtelen felijed és nagyon elpirul, mikor Bodnár Miskát látja maga előtt.

— Az édes apámat hiába keresi itthon, ha azt keresi — mondja egy kissé félénken Zsuzsi.

— Az édes apádat bánja az ördög, nem őt keresem!

— Tán édes anyámmal akar beszélni? Az meg a Kovácsékhoz ment.

— Én tőlem mehet akár a...

Valami gorombaságot akart kivakkantani, de még jókor észrevette magát.

— Nem az anyádhoz jöttem!

— Hát akkor mit akar?

Miska elkezdi a bajuszát pödörni.

— Csak azt, hogy mondok, megkérdezlek, hogy akarsz-e engem szeretni?

— Nem én! — pattan ki nyomban a kaczkiás kis leány.

— Nem e?

— Már nem!

— No mért?

— Hát csak ugy!

E párbeszéd látszólag lehangolja Miskát. Váltig is nézi ujján a gyürüt, mintha attól akarna elcsalni egy kis bátorságot.

Zsuzsi pedig bemegy a belső szobába és ugy tesz, mintha valamit rakosgatna.

Miska utána megy.

— Már pedig Zsuzska, megcsókollak az egyszer!

Erre már felnéz a lány büszkén, daczosan; (ne hiszen, hacsak arra fáj a foga, majd lesz az is, ne féljen!)

— Micsoda?

— Mondok, megcsókolnál-e engem?

— Dehogy nem; ott a seprü, majd annak a jobbik végit fogja mindjárt csókolni! Kell-e?

No ezt jól adta neki. De Miska benne volt már, hát nem ijedt meg egy könnyen!

— Ha nem adsz, — veszek...

Zsuzsinak már a szemei szikráznak.

— Szeretném én azt látni!

— Meglátod.

— Csak rajta! Hanem előbb nyissa ki az ajtót, hogy jobban elszaladhasson.

— Sohse nyitom én, inkább bezárnám!

A leány türelmének már-már vége szakad. Arcza kipirosodik és két kezét csipéjére téve, harczi állásba helyezkedik. Miska pedig baljóslatu tekintettel szemében közelit.

— Ha kedves az élete, hagyjon békét! — kiált hevesen Zsuzsi. — Ha hozzám nyul, mind a két szemét itt hagyja...!

— Hát csak itt hagyom a szememet, de megcsókollak érte... — válaszol Miksa és hirtelenül megölelve a szabadkozó süvölvényt, ugy összecsókolja, hogy soknak is sok.

És Zsuzska?

Avval a forró cseresznye szájával olvasatlanul adja vissza az édes csókokat; aztán nagyot lélekzik pihegő kebléből és szerelmesen sugja a boldog Miskának:

— Hát ez az egész? Kár is volt érte perelni...!

* * *

Tüz van.

A jó bölcsfalviak egy szép nyári szürkületkor még aludták az igazak álmát, midőn az égbolt nyu-

követtek; az a bün, szabadságszeretetet, gondolat és szólás szabadságot sat. követelni a politikában és reakciót folytatni a társadalomban; az a bün, melyet feltünési vágyból, minden humanizmust félre téve, semmiféle emberi érzést nem tekintve és nem tisztelve, Tisza ellen a kegyetlen lélekkinzásig elkövettek; az a bün, melylyel a szenvedélyeket korbácsolták, forradalmat szítva a parlamentben és forradalmat szítva az utczán; az a bün, mely a legbrutálisabb tulzásokkal szövetkezve a feltünési vágyon kivül nem ismert semmi szentet, s a Kossuth Lajos nevét használta lázitási czégül: az a bün, ime, érezni kezdi büntetését, ugyanaz az elem kezd föltámadni ellene, melyet félrevezetett és elvakitott; ugyanaz az elem taszitja őt el magától, melyet magához csábitott, s ugyanaz az elem fogja maga alá tiporni, amely eddig a hátán hordta.

A mióta Kossuth Lajos kimondta rájok az anatémát, azóta minden hatalmuknak, minden nimbuszuknak, minden befolyásuknak vége. Mióta a függetlenségi párt előbbkelői, szine java, értelmisége és tekintélye kivált közülök, azóta a Polonyi név kezd nem népszerü és nem népszerütlen, hanem gyülölt lenni, mert az országban az az általános hit, hogy az áskálódást, az egymás iránti ellenszenvet és a reakcziót Polonyi vitte be a függetlenségi pártba.

A régi idők pápáinak anatémái nem ártottak többet az akkori uralkodóknak, mint amennyit ártott a Kossuth Lajos levele a szélsőbal reakcziónáriusainak, leránt ván a közönség szeméről a fátyolt, és kimutatván, hogy aki ezek ellen a reformok ellen állást foglal, annál a függetlenségi elv hangoztatása csak köpönyeg a reakczió számára.

Nép és közvélemény, elfordul az emberektől, bezárul előttük az ajtó és a szív. Mert nem kell hinni, hogy a nemzeti párt sajtójának védelme a hasznukra van. Csak árt nekik, csak azt bizonyitja, hogy igen is, megnyerték a reakcziónárius elem, de elvesztették a nemzet rokonszenvét. Ma nincs Magyarországban független intelligens ember, a ki ne a kormány reformjavaslatainak lenne hive. Mióta a törvényhatóságok nyilatkoztak, mióta a főrendiház a kormánynak bizalmatlanságot szavazott, azóta a javaslatok sorsa el van döntve. A nemzet megvetése éri azt, aki ellene szavaz. És ha arra kerülne a sor, hogy vissza akarnók fizetni Polonyi urékuak a kölcsönt, és kiakarnók vinni a tüntetést az utczára, hát ugyanaz az elem, melyet akkor ők vezettek ellenünk, most ugyanaz az elem, az ő fejüket verné be.

Nagyobb visszahatás már régen nem mutatkozott párt és emberek ellen, mint amilyen mutatkozik ma a Polonyi frakczió ellen s kimondhatni véljük, hogy Polonyi uramnak vége! A nemzet megtudja bocsátani a politikai botlást, de nem tudja megbocsátani a reakczióval való szövetkezést. Nem akarunk nevet emliteni, de megtörtént, hogy egy elsőrangu függetlenségi párti képviselő, a parlamentben és pedig szemben a szabadelvüséggel a klerus mellett foglalt állást. És annak a képviselőnek vége lett. Kibokaziroz ták a pártból és kibokaziroz ták a nemzet szivéből. Polonyiékat nem bokaziroz ták ki a pártból, de a párt szine java ott hagyta őket a faképnél! Es ezt megértette az egész nemzet! Amint elhagyta őket Kossuth és azok, akik nem akartak velük egy fedél alatt maradni, ugy hagyja el a közönség.

A nemezist nem lehet se lefőzni, se megveszteteni. Az ősző számitások hálóját keresztül lát a világ mindig s ha megtéved is a közvélemény egy-egy pillanatra, hogy a tulzó demagógok uszályát hordja, azok elvérzenek vagy lejárják magukat előbb-utóbb! S vajjon mi lenne az emberiségből ha a Maratok, Starcsevicsek és Polonyiak intéznék az ő sorsát? (—y—)

Megoldás.*)

Igaz történet, irta: **Chriastólyi Béla.**

A hosszu téli tespedés után ismét kellemes tavaszi idő lett.

A nap égetően sütött, a fák rügyezni kezdtek, némelyike már virágjában pompázott, mely átható illatot árasztott szerte a vidéken; a mező világoszöld szinével elboritotta a tájat s az ujra visszaérkező madarak éktelen lármájukkal szakitották meg a természet csendjét.

Demök János könnyü tavaszi ruhában, elgondolkodva igyekszik ki a park terebélyes, de még kopasz fái közül a sik mezőre.

Az ózondus, tiszta illatteljes levegő különös gondolatokkal teliti meg agyát, melyek belsejében is valami izgatottságot támasztanak. A természettudós az éles levegő behatásának tulajdonitaná ezt, pedig hát ez egyszer egész más alapja volt eme érzelmeinek.

Egész élete jutott eszébe. Érdemes e neki élni? Oriási szorgalommal fogott tanulmányaihoz, idejének napjai a nyomornak hosszu lánczolatát képezték, mindennap uj kin, uj szenvedés nyilt előtte, de vasakarattal legyőzte ezeket.

A nyomor sok éve alatt eszébe sem jutott az öröm, boldogság, majd eljön ennek is a maga ideje s mikor már azt hitte, hogy eléri czélját, utolsóelőtti időben a sors átvágta a fonalat s ő kénytelen volt lemondani arról, hogy czélját elérhesse.

Beteg özvegy anyja férje után ment oda, honnan nincs visszatérés s igy vállaira nehezedett két kisebb testvérének eltartási gondja. Ekkor közel állt a megőrüléshez, de szivós lelke győzött benne s ő nevelői állást vállalt egy gazdag birtokosnál.

S most itt van. Élete ismét csak napról-napra való tengődés, feje tele gonddal, existenciája kétes s jövője bizonytalan.

Mindezekhez pedig most még egy mindenekfelett borzasztó állapot járul. Kinálkozó alkalom, hogy egyszerre megszabadulhat mindezektől s jólét tárul elébe. De mindez méregdrága áron. Önállósága s férfi büszkesége árán.

Egy leány akad utjába, ura leánya, ki együtt létük alatt szerelemre gyuladt iránta. Müvelt fiatal leány, kedves is, de tudja Isten, ő nem érez iránta semmi vonzalmat.

Atyja magához hivatta Demököt. Egyenes szivü férfi volt, nyiltan, becsületesen beszélt hozzá.

— Leányom szerelmes önbe, régóta látom. Nem tudom mi a Demök ur véleménye, de én nem vetek gátat a vissony elé. Jól tudom, hogy ön derék, becsületes és szorgalmas fiu, de nincs biztos pályája. Segitünk ezen is. En ellátom önt mindennel, menjen a fejezze be tanulmányait. Akarom, hogy ember legyen magából. Mizdezt azonban egy feltétel alatt. Ha szerzett diplomát s lesz biztos és becsületes kenyere, ön nőül veszi leányomat. Gondolkozzék e felett és holnap tudassa velem elhatározását.

Ezt mondta a leány átyja s neki most kell választ adni.

Mit tegyen? Eladja magát, avagy nyomorogjon tovább? Mi lesz két kis testvérével, mi lesz ő vele magával?

Igen sokat gondolkodott ezek felől s végül megállapodásra jutott. Elfogadja az ajánlatot; jelen viszonyai közt el kell azt fogadnia.

— Magamért nem tenném, de testvéreimért kell tennem. Isten látja lelkemet, becsületes szándékból teszem.

Visszafordult s egyenesen ura szobájába ment.

— Nos, gondolkodott a dolog felett?

— Igen. Ajánlatát a legmélyebb köszönettel elfogadom. Boldog leszek Irén kisasszonynyal.

Belepirult mig elmondta; talán most hazudott először életében.

*

Ha előre tudta volna Demök János, hogy az ajánlat elfogadása olyan balul üt ki reá nézve, sohasem fogadta volna azt el. Szépen kiegyezett ő a lelkiismeretév l s az eszével, de a legilletékesebb faktort számitáson kivül hagyta. Megszólalt a sziv is.

Sehogysem birt szimpatizálni Irénnel s valahányszor találkozott vele, vagy levelet kapott tőle, mindig valami borzalom fogta el s félve gondolt azon időre, midőn e leánynyal egyesülnie kellend. Mégis erőt vett magán s bizott istenében.

Hanem a sziv is megkivánta a magáét. Egy igen kedves, szép, fiatal, de szegény leány akadt utjába s csak azon vette magát észre, hogy szereti. Forrón, szive egész hevével szereti őt, daczára, hogy van már menyasszonya, kihez becsületszó s lelkiismereti kötelesség köti. A szegény leány pedig szinte egész életével csüng rajta.

Ez volt azután a pokol maga.

Ha elhagyja menyasszonyát, akkor közönséges gazember lesz belőle; ha elveszi, egyszersmind csaló is, mert kedvesét, szivét csalja meg. Egyik oldalról a kenyér, az ész, másikról a boldogság, a szív.

Melyik legyen itt a közép ut?

Becsületes, igaz embernek éppen a megőrüléshez vezető ut.

Itt van kezében a diploma, mely nyugodt megélhetést biztosit neki, de kizárja a boldogságot, mely nélkül az élet sivár pusztaság. Ha a jegyest veszi el, földi pokol a jutalma; ha a kedvessel egyesül, becstelen gazember a neve.

Merre legyen itt a becsületes kibuvó?

Éppen ezek felett gondolkodik most is.

Ezer gondolat, ezer terv támad fejében, de egyik a másikát czáfolja meg. Ha észel számit, a szív szól bele; ha ezt hallgatja, amaz figyelmezteti kötelességére. De mindkét esetben a becsület beszél. Bármelyiket követi, elveszett önönmagára.

Agyában összekóvályognak a gondolatok. Soká ül székén mozdulatlanul, lassan gondolatai is felmondják a szolgálatot, végül eszméletlenül dől a szék támlájára. Igy pihen hosszu ideig.

Nagysokára felkel székéről, végig gondolja még egyszer az egészet s megállapodásra jön. Gyorsan kell tennie, a mit akar, mert fél, hogyha késik, mást gondol s nem meri végrehajtani tervét. Pedig ehhez teljes lélekerejének kell lennie.

Felveszi iróasztaláról a diplomát, mely biztositaná existenczíáját s darabokra tépi. Leül, becsomagolja jelenlegi hivatalára való kinevezési okmányát s azt az öt kinevezési okmányát s azt az öt kinevezőknek visszaküldi. Azután ir egy levelet Irén atyjának, melyben értesiti, hogy ő mától fogva a müvelt társadalomra elveszett, erkölcsileg megszünt élni; ne keressék öt többé.

Igy végzett az elsővel, a jegyesével.

Azután a zsebébe nyul, kiveszi tárczáját s abból kedvese arczképét és a kandallóba veti; kinyitja asztalfiókját, kiveszi belőle a tőle kapott drága emléktárgyakat s a kép után dobja. Végül annak is ugyanolyan levelet ir, ugyanoly tartalommal.

Igy végzett a másodikkal, a kedvesével.

Akkor elküld egy ügyvédbarátjáért s minden holmiját lefoglaltatja Irén atyja javára, adóssága törlesztése czéljából. Másnap összeszedi magát, eltávozik a városból és a vidéken egy gyárban vállal munkavezetői állást; teljesen két kezére bizva magát és két kis testvérét, a jó isten segitségére támaszkodva.

Igy végzett önönmagával s a becsületével.

*) Az 56. számban megjelent kérdésre.

gati oldalát fel-fel csapkodó lángnyelvek festették biborrá.

A dolgot egy korcsmában dorbézoló (természetesen) suszter legény vette észre, ki elméjével türhető gyorsasággal fogta fel a tényállást és kiszaladt, hogy üdvös lármát csapjon. Azonban veszedelmesen inog a teste berugott lábainak fölötte; alig hogy kilépett a kapun, tévedésből megbotlott és egy végső elkeseredett „tüz van“ kiáltással lefeküdt a földre, hol egyelőre biztos helye volt.

A rémkiáltást valahogy a szomszédban meghallá biró uram! azonnal feltápászkodott, hideg vizben megmosdott, szép lassan felöltözködött, hogy meg ne fázzon és miután kucsmáját némi gyenge átkozódás kiséretében elővonszolta az ágy alól, kibandukolt az utczára. (Csak az ajtóban jutott eszébe a sligovicza, tehát visszament még három kortyra.)

Az utczán halotti csend. Biró uram felnézett az égre, látta a hatalmas lángoszlopokat, a sürü füst fellegeket s a széjjelszikrázó tüzcsillagokat.

És szólt vala: „E' bizony tüz!“

Homlokát megtörlé nagy sárga zsebbevalójával s mindenekelőtt János gazdához ügetett; ott beszólt az ablakon.

— Hallja kend, János!

Mindenütt halotti csend.

— Hé János, hallja-e!

Egy hang a szoba mélységéből megszólal bosszus dörmögéssel:

— No már no, 'sz nem vagyok siket-néma, vagy mi!

— Hát keczmeregjék ki hamarosan!

— Mi a gutát?

— Tüz van a faluban...

János gazda erre csakugyan „előkeczmergett“ odujából és pipáját megtömve eliemerte, hogy tüz van.

— Tán oltani kéne, he? mond a biró.

— Oltani? Majd oltok, ha ide jön a tüz!

— Ne okoskodjék kend no! Hanem fogjon be a vizes hordóba és vágtasson a patakba vizért. Addig fellármázom a többit...

A biró pedig tovább rohant és rémes orditozással verte fel álmaiból a falut; férfit, asszonyt, öreget, fiatalt. Az asszonyok jajveszékeltek, a gyermekek bőgtek, a férfiak pedig iszonyuan orditottak vizért. Izzadva, nyögve czipelték ki lakásaikból a holmit, ki az utcza közepére.

Azután egy csapat „bátor“ legénység a biróval élén megindult a tüz irányában.

Utközben elértek János gazda házához.

János kedélyesen pipázgatva ült ajtaja előtt s nagy lelki nyugalommal nézi, hogy mikép forditják féire az egész falut.

A biró magánkivül förmedt rá:

— Tyüh! A ki áldója van, hát kend hogy meri itt eregetni a pipafüstöt, mikor megmondtam kendnek, hogy vizért hajtson?

— Meggondoltam a dolgot — volt a hidegvérü válasz.

— Micsoda?

— Szalmatüz! — mondá egy megvető kézmozdulattal János.

— Szalmatüz!

— Az én szalmám...

— A kend szalmája?

— Megmondtam a fiamnak, hadd égjen! A kutyának sem kell...

— A kutyának...

— Be van ugyis szekurálva...

— Hát a füzfán fütyülő rézangyalát az öreg apjának! — káromkodott a biró. — Mért nem mondta ezt hamarább?

János gazda kiverte pipájából a hamut és a bagót szájába rakva, csak annyit mondott:

— Micsa? 'sz ha nem kérdezte biró uram, hát én tehetek róla?...

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső holnapi szent ünnep folytán gazdag tartalommal vasárnap junius 4-én fog megjelenni.

Katonai hir. Vilmos főherczeg, a tüzérség főfelügyelője junius 5-én két napi tartózkodásra Kassára érkezik, hogy itt a tüzérség fölött szemlét tartson.

Ovácziő. Benedek Ferencz első helyre megválasztott prelátus-jelölt megünneplése Kassán széles medert fog be. A nagy társadalom lépett sorompóba, hogy a közszeretetben álló és oly nagy kitüntetésben részesült férfiu előtt lelkes örömét tolmácsolja e városnak, a mely minden izében a szeretet melegével veszi körül nemes lényét. Az ovácziő miként je érdekében vasárnap a polgári társaskörben népes kon-

ferenczia lett megtartva, a mely az ünneplés módozatainak megállapitására egy sok tagból álló bizottságot küldött ki, a melynek soraiban a következő urak szerepelnek: Timkó József elnök, Aranyossy László, Gallik Géza, Korányi Károly, Hevessy Károly dr., Csiszárik János dr., Angyal Gábor, Kaczvinszky Géza, Benczur Géza, Fülöp Károly, Bezsilla Samu, Koós Pál, Krotkovszky Ferencz, Klekner Alajos dr., Moskovics Jakab dr., ifj. Novelly Sándor, Piller Miklós, Rössler István dr., Zágróczky Gyula, dr. Senka József, Stekker Károly, Sudy K. János, Szakmáry Károly, Vadász József, Sztudinka Gyula, Werfer Károly.

Vizsga-biztos. Csáky Albin gróf közoktatásügyi miniszter dr. Gerevich Emil főreáliskolánk igazgatóját a löcsei és marmaros-szigeti állami felsőbb leányiskoláknál most folyó évzáró vizsgák ellenőrzésére vizsgálati biztosnak nevezte ki.

Revizió. A kassai ág. ev. egyházközségnél tegnap délután Péchy Tamás, Zelenka Pál, Szentiványi Arpád és Törköly esperes pénztári vizsgálatot tartottak. Beller Károly egyházközségi pénztáros előkelő vendégeit nagy készséggel fogadta és előterjesztette önzetlen munkásságának tiszta képét. Este a kitünő egyházi és világi férfiak Beller Károly vendégszerető házánál voltak vacsorán, a melynek fokozott zamatját a házi asszony szeretetreméltósága nyujtotta.

Hazafelé. A kassai gazdasági tanintézet hallgatóinak egy nagy része a pünkösdi ünnepeket arra használta föl, hogy a világhirü mezőhegyesi ménest, a gulát és a 33000 katasztrális holdat felölelő kincstári birtokon levő számtalan mezőgazdasági intézményt; Aradon az ugyancsak világhirü és nagyságra nézve is a kontinensen páratlan Neumann-féle szeszgyárat és hizlalót, a várost szép fejlődésében, továbbá pedig Szegedet megnézzék, a melynek egyik főnevezetessége a csillagváron kivül ipari szempontból a hires kenderkikészitési telep és fonógyár. A hallgatóságot Kovácsy Béla igazgató és Páter Béla tanár vezette a nagy és tanulságos uton, a melyről héttön a legjobb állapotban vissza kerültek az intézet falai közé.

A kertészek egyesülete, a melyet Böllmann a kassai gazdasági tanintézet főkertésze itt Kassán létesiteni akar, vasárnapra tervezte alakulását, a mely azonban csekély számu érdeklődés folytán ezuttal elmaradt. Remélhetőleg a julius hó 2. napjára elhalasztott alakulás nagyobb sikerrel fog járni, a mit a szép ügy érdekében kivánatosnak tartunk.

Szárnyasainkról. Parthay Géza szárnyasaink okszerü tenyésztése érdekében országos körutra indult, hogy a gazdálkodni szerető közönséget, főkép pedig a gazdasszonyokat a szárnyas-állatok magasabb szinvonalu tenyésztésének nagy előnyeire beoktassa. Parthay Géza körutazásában vasárnap került Kassára, a hol azonban igen nagy közönynyel találkozott, mert tanitására alig jelent meg egy pár lelkes mindkét nembeli hallgató, a kik sokat tanultak meg Parthay urnak könnyen érthető világos előadásából s most csak az a kivánatos, hogy azok, a kik ott voltak, minél szélesebb körü propagandát csinάljanak e hasznos ügynek.

A próbaéneklésről, melyet hanganyag beszerzése, illetve felfedezése céljából vasárnap az operaház intendánsának akadályozása folytán báró Vécsey Sándor itt Kassán a városi zeneiskola termében tartott, miután ez a nyilvánosság legteljesebb kizárásával történt meg, csak annyi szivárgott ki, hogy a próbára hat férfi és négy nő jelentkezett, a kik közül állitólag két hölgy és egy férfiunak van kecsegtető kilátása arra, hogy az operaház stipendiuma révén ingyen kiképzésre számithat. Ez azonban még bizonytalan, mert a hang-próbálás eredménye alapján az illetők majd csak később lesznek kiértesitve, vajjon elfogadtatnak-e vagy nem? A próba 9 órától délig tartott.

Halálozás. Rózsay Ferencz nyugalmazott kassavárosi mérnök e hó 29-én Ungvárott 88 éves korában elhalálozott. Az elhunytnak Kassán maradandó emléke fog élni, a melyet a város befásitása által itt müködése ideje alatt önmagának emelt. Béke hamvaira!

Festészet. Aranyossy Ákos, Aranyossy László tekintélyes kassai ügyvédnek a festészetben jeles képzettségü fia, a ki a müncheni mesteriskolában képzi magát, egyházmegyénk tudós püspökének életnagyságu képét most festette meg és azt tegnap adta át a püspöki palotában, a melynek ebédlőjét diszíteni fogja. A fiatal müvész püspökünket élethüen és nemes szinarányIatokban tette vászonra.

Kiáradt Hernád. Csendes vizü Hernádunk, a melyen a paraszt menyecskék ünneplő rokolyában is csak bokáig emelködzve, igy nyaranta szárazon kelnek át és a kacsák, ha fürödni akarnak, csuporban viszik magukkal a vizet, az utóbbi napokban olyan haragos folyammá nőtte ki magát, hogy medre is szüknek mutatkozott fent és lent egyaránt. Nagy táplálékot kapott a Szepességen, a hol egyremásra jöttek a hirek, hogy felhők szakadtak le az égről, de ha nem is jönnek a hirek, a Hernád sürü piszkos iszapos szinü vize eléggé mutatta, hogy ott fent a Kárpátokban történik valami. Ehhez jött a néhány napi hatalmas záporeső, a mely előidézte, hogy a Hernádmentén levő mélyebben fekvő földek hosszu vonalban viz alá temetkeztek, beiszapolva az alacsony kalászokat és gumós-növényeket, nagy veszteséget és károkat okozva a gazdáknak, a kik az idei termő-évtől ugyis vajmi kevés jót reménykedtek.

Jó borokat ad most Vizi Domonkos kassai kereskedő, a ki ügyeskedésével a legjobb beszerzési forrásokat kutatta ki, a honnan tiszta italokat bőséges mennyiségben kapott.

Ne menjünk oda a hol lőnek. A „Krizsni kameny" nevü katonai gyakorló téren, a jövő junius hó folyamán minden szerdán és szombati napon az ott gyakorlatozó katonák éles töltényekkel fogják magukat gyakorolni a lövés és czélzás mesterségében, miért is a katonai hatóságok figyelmeztetik a közönséget, hogy az emlitett napokon, eshető szerencsétlenségek kikerülhetése végett, lehetőleg ovakodjanak a nevezett gyakorlóhely közelében való tartózkodástól.

A mult évi városi zárszámadások a számvevőségnél a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők s az erre vonatkozó esetleges megjegyzések a julius havi városi közgyülést megelőző öt napig tartó határidőn belől irásban nyujtandók be.

Hullámsir. Molnár János fuvaros a József-utcza 26. szám alatt vasárnap e hó 28-án egy napszámos társaságában a katonai sátortábor alatt át akart kelni kocsijával a Hernádon. A különben csöndes folyású viz sekélyes medrében az utóbbi nagy esőzések és egy-két felhőszakadás következtében erősen megdagadt, a mire Molnár ügyet sem vetett csak akkor, a midőn kocsijával a folyó közepe táján küzködni kezdett a sodró áradat ellen, a mely egyszerre felbillentette a kocsit és vitte lefelé a lovakat, mig ellenben a gazda a vizbe esett. A napszámos a kocsiba kapaszkodott és a lovakkal együtt a nagy hid alatt halál félelmek között partra jutott minden nagyobb baj nélkül, Molnár János a fuvaros gazda pedig ott lelte halálát a hullámok között.

Egy kalandor története. Egy szélesebb körökben s különösen a hölgyvilág előtt előnyös szinben ismert fiatal embernek Kassán eljátszott komédiája nyert a mult napokban tragikus befejezést. D'Arcon Dezső franczia lovag és magyar kir. kultulmérnökségi dijnok volt e komédiának hőse, ki finom modorával, elegáns megjelenésével s egy egy a francziaországi családi viszonyaira vonatkozólag elejtett futólagos megjegyzésével annyi bizalmat tudott maga iránt kelteni, hogy itt az előkelőbb körökben is meglehetős helyet biztosithatott magának e réven. Mindenki hitt abban a mesében, mit D'Arcon ur a könnyen hivők elámitására s a maga pozicziójának erősitésére tálalt fel olykor-olykor s mely szerint a D'Arconok Francziaországban viruló diszes családfája óriási birtokok tulajdonában volna, ha nem volnának azok valamelyik könnyelmüen gazdálkodó ős impertinencziája folytán a francziaországi Rotschildoknál horribilis summákról szóló frankok erejéig elzálogositva. És ha e szomoru témáról beszélve az ősök rosz gazdálkodása felett való megbotránkozásának adott kifejezést a mi kassai franczia lovagunk, egy alkalommal se mulasztotta el ama némileg megnyugtató megjegyzést hozzáfüzni a meséhez:

— De hisz ez kérem nagysád még nem nagy baj, mert hiszen a veszett fejszének meg van legalább a nyele — s az is igaz, hogy nem nálam. Ez pedig őseimnek a D'Arconoknak öldöklő fegyvere. az a hatalmas gyémántos szablya, melyet Dagobert D'Arcon spanyol földön harczolva az elesett kordovai kalifa övéről oldozott le.

És azt is megkérdezte a D'Arcon lovagok utóda ilyenkor a hölgytől, akinek beszélte:

— Ugyan nagysád, mit gondol, mennyit érhet az a gyémántos szablya?

Ha pedig a nagysád véletlenül el nem találta, D'Arcon ur eléggé fontoskodó ábrázattal árulta el, hogy maga az arany és a gyémánt megérhet rajta testvérek között is nyolczázezer frankot és ez a rettenetes nagy érték Budapesten van becsapva potom kétszáz magyar forintért. Hogy mi volt a czélja D'Arcon lovagnak azzal, hogy a kétszáz forintos becsapásról és a nagyértékü szablyáról is megemlékezék, az most már eléggé világos. Eddig azonban még az a bizonyos kisasszony sem tudta megérteni, kinek D'Arcon lovag napjában legalább háromszor szavalta el térdrehullva sikerrel eme franczia klasszikusságu szavakat:

— Je vous aime, mademoiselle!

Egyszer ugyan tett a mamának arról emlitést, hogy jó volna a lovag D'Arcon ur hires szablyáját kiváltani, de a diplomatikus mama homlokösszeránczolásán hajótörést szenvedett ez az egész kérdés, melynek sikeres megoldását a „nem törődöm"-ség álczája alatt a lovag ur is élénk érdeklődéssel és a jó ügyhöz méltó figyelemmel kisérte. És itt kezdődik a komédiának csattanó végét előkészitő tragikum. D'Arcon lovag mindenáron bizonyos összeg birtokába akart jutni. Ho y vajjon a hipotétikusan feltételezett szablya kiváltása végett-e, az nagyon kétséges, mert most már kevesebb összeggel is megelégedett volna. De hogyan keritsen pénzt? Egy nap, midőn ép ezen a dolgon törte a fejét, végig megy a főutczán s meglát az egyik trafik czimtábláján egy otrombán kifestett váltót. Amint ezt meglátta, megvolt a terv. És ennek a tervnek a végrehajtása után lett D'Arcon a franczia lovag, magyar váltóhamisitó. Százötven forint erejéig állitott ki egy saját nevére szóló váltót, melyen Udránszky József és Répássy Miklós kir. kulturmérnökök szerepeltek, mint giránsok. Kifejlése felé azonban ott közeledik a tragikum, midőn Udránszky helyett Gerlóczy Geza proffesszort kérte fel a jótállásra, kinek rögtön gyanusnak tünt fel a távollevő Répássynak roszul utánzott aláirása a felmutatott váltón. Ez lett D'Arcon lovag végzete, mert bár a Kassai Népbanktól sikerült is felvennie a százötven forintot, alig pár óra mulva a rendőrség figyelmességének alkalmatlan voltát is kellett éreznie. Elfogva, vallatóra fogták, hol beismerte ugy a váltóhamisitás tényét, valamint azt is, hogy nem franczia származásu D'Arcon lovag, hanem tulajdonképeni neve Darkon Dezső és budapesti születésü. Kiderült továbbá az is, hogy Darkon Dezső ur nem olyan kifogástalan gavallér, mint kassai ismerősei hitték, mert már a nyiregyházai városi fogháznak is volt hozzá szerencséje csekély nyolcz hónapokig, hol valami lopás elkövetését torolta meg rajta a könyörtelen igazság. A banktól kapott 150 frtból mintegy 25 frt hiányzott már. D'Arcon ur most már az ügyészséghez került, a könnyen hivő nagysádok előtt pedig szertefoszlott az a romantikus köd, amely ennek az ördöngős franczianak a multját, s a vitéz Dagobert D'Arcon kalifakardjának históriáját oly misztikusan imponáló homályba burkolta.

Mint a tegnap délutáni órákban értesülünk, a rendőrség kapitánya, Mihalik Béla házmotozást tartott Darkon lakásán és ott még két már elkészitett hamis váltót talált, a melyeken Páter Béla, Répássy Miklós és Udránszky József urak nevei nagy ügyességgel vannak ráhamisitva. A gazember már régebben feltünt Mihalik rendőrkapitánynak és ennek alapján még ápril hó első napjaiban megkérdezte a fővárosi államrendőrséget, a mely conduitjében azt irja, rovott életü, 1891-ben Jászberényben óralopás miatt egy fél évi börtönt élvezett.

Késelő legény. Komiszár István kassai ptacskár vagy a mint ő magát nevezi, szobafestőmüvész tegnapelőtt amolyan blaumontagbeli hangulatban egy nagy konyhakést vett magához, hogy mint ő fogadkozik, véget vessen nyomoruságos életének, a mely annyi keserüséggel tölti be magas szárnyalásra hivatott lelkét, ámde a kegyetlen végzett másként parancsolt véle és ő maga sem tudja hogy, de megtörtént, hogy a késsel kezében nekirontott Jágerszky Sándorné keresztanyjának és az asszony csak lélekéberségének köszöni, hogy a komisz lelkü Komiszár István keresztfia késének döfései alatt el nem vérzett, ellenkezőleg, még csak karczolást sem ejthetett rajta, mert az asszony ugy ellóditotta a merénylőt teste közelségétől, hogy alig birt föltápászkodni. Az ügy az ügyészséghez lett felterjesztve.

Beküldetett. Lapunk egy olvasójától veszszük a következő sorokat, melyeknek tartalmát a polgármester ur szives figyelmébe ajánljuk: Tekintetes szerkesztő ur! Ha már van czifra tornyunk, diszes palotáink kasz rnyák alakjában, talán még arra is kerülne néhány forint, hogy a kis sétányon hiányzó padokat kipótolja a város, a meglevő piszkosakat pedig bemázoltatná. Igazán botrányos, hogy a sétahelyekkel oly keveset törődnek, holott más kisebb városokban a közterekre nagyobb gondot forditanak. Legyen oly szives tek. szerkesztő ur becses lapjában az elmondottakat hangoztatni, és figyelmessé tenni az illető közegeket. Teljes tisztelettel —y.

Sorsolás. A helybeli kir. állami főreáliskola által kisorsolás alá bocsátott „Kacsakép"-nek f. évi junius 1-ére hirdetett sorsolási huzása elhalasztatik f. évi november hó 1-re. Ekkor a huzás hatósági közvetitéssel mindenesetre meg fog tartatni. Miről az érdekelt t. közönség ezennel értesittetik. Kassa, 1893. május 29. A főreáliskola igazgatósága.

Gyermek-fosztogató. A rendőrség tegnapelött lefülelte Lázár Zsuzsi asszonyságot, a ki Czinner Lipótné 2 és fél éves leánygyermekétől a fülönfüggőket vette pártolásába, hogy azok árából egy jó napot csapjon szomorusággal teli életének. Utána kutatva a gaz némber lakásán, ott egy egész kis raktárt fedeztek föl a legkülömbözőbb fajtáju gyermekruházatoknak. A Zsuzsánna most ül és várja sorsának paragrafusok szerint való elintézését.

A jó barát. Megay gyógyszertárában volt alkalmazásban Károlyi Gyula ur, a ki szép mestersége mellett nem átalotta még az enyves kezüek piszkos, de jövedelmező foglalkozásába is avatkozni. Szeretett mulatni és a mai cognacos-világbana vigasság sok pénzbe kerülvén, Károlyi Gyula ur, hol Klein Gyula, hol Veress Gyula nevek alá rejtözve, illetve e nevek alatt mutatkozott be azoknak a véletlenül talált áldozatoknak, a kiktől éjjeli szállást kért azzal a gondolattal, hogy a mig a jószivü bolond elalszik mélyen, addig ő kigyelme a vendég-szállásban szétnéz és rendezkedik az elillanásra. Igy tett legutóbb Steiner Izidorral, a muzeum-kávéház főpinczérével, a ki éjjelre magához fogadta, hogy hála fejében elvitte óráját, gyürüjét és 30 frttal bélelt bugyellárisát, a mely értékekkel megugrott, de még alig élvezhette lopott holmiját, a mikor Gálszécsen utolérte a nemezis, az 55. számu csendőrörs képében. Letartóztatták, behozták Kassára és most az ügyészség börtönében várja feltámadását

Szerkesztői üzenetek.

Béla. Barátom, szivesen adnám a kért lapokat, de sajnos nekünk sincs azokból csak egy példány, az is erősen bekötve. A mi késik, az nem mulik, t. i. megkapják majd akkor, ha egyszer könyv-formában ujra föltámadnak. Köszönet és baráti üdvözlet innen a redakcziókból.

Budapestre. A szokatlan manuscriptumot ajánlott levélben megkaptuk és elmélkedve felette, határoztuk: nem adjuk tovább, mert nem adnak rá semmit, és igy jobb a kudarcz elöl kitérni. Szivélyes üdvözlet.

Németország felöl. Szivesen fogadjuk és a folytatásokat várjuk. Köszönet.

Kassai vasuti menetrend.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Indulás Kassáról.

Budapest felé:

reggel (gyorsv.)	7	óra	46	percz
délben ··· ···	12	„	31	„
délután (gyorsv.)	3	„	55	„
délután szerdán	4	„	20	„
este ··· ···	10	„	35	„

S.-A.-Ujhely felé:

reggel ··· ···	4	óra	55	percz
délután ··· ···	12	„	35	„
délután ··· ···	4	„	30	„

Erkezés Kassára.

Budapest felöl:

reggel ··· ···	6	óra	2	percz
reggel szerdán	7	„	20	„
délután (gyorsv.)	1	„	16	„
délután ··· ···	3	„	33	„
este (gyorsv.)	8	„	15	„

S.-A.-Ujhely felöl:

reggel ··· ···	10	óra	3	percz
délután ··· ···	2	„	37	„
este ··· ···	11	„	2	„

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Hübs grand café varieté

naponként nagy előadás.

Ma ismétlése

a nagy tetszéssel fogadott szenzációs bohózatnak

Familie Feigelstock

és fellépte válogatott müsorban az összes tagoknak s pedig:

Szabolcsi Irén k. a.
német-magyar énekesnő.

Gilbert Pepi
a bájos bécsi dalénekesnő.

Dallos Aranka
magyar dalénekesnő és táncosnő.

Lindau testvérek
budapesti fecskék.

Antoin de Fiorella k. a.
ifju chanzonetta.

Jygg James ur
karrikatur rajzmester.

Menghini Jean ur
dalkómikus és intermezzó-mester.

Flottow M. ur
karmester.

Számos látogatást kér

173—1 **Hübs Adolf,**
kávés.

Előkészitésben „Der schwarze Péter“ szenzációs énekes bohózat.

Sörivóknak.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy **junius hó első napjától a szinház-épületben levő vendéglőmben**

dupla-márcziusi sör á la München

fog kiméretni, a melynek élvezetéhez azzal van szerencsém a sörkedvelőket meghivni, hogy pontos kiszolgálat és kitünő konyha tartása ezentul is legfőbb törekvésem leend.

Mély tisztelettel

Fritsche Vilmos,
vendéglős.

171 1—3

Eladó-üzlet.

A főutczai 86. szám alatt **Somogyi Imre debreczeni hentes üzlete** berendezéssel együtt eladó és azonnal átvehető. Bővebb felvilágositást az üzletben. 170 1—3

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 9—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör 12 kr., folyton jégbe hütve.

Szálloda átvétel.

Alulirt küteles tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemü helybeli és utazó közönségnek, hogy **Kassán főutczán a város középpontján** álló

„Schiffbeck“ szállodát

folyó évi junius hó 1-től átveszem.

Az összes vendég, étkező és kávéházi helyiségeknek uj és izléses helyreállitása és bebutorozása czéljából az üzem egyelőre szünetelni fog és előrelathatólag **f. évi junius hó 15-én történő megnyitás után** fogom a szállodát a mélyen tisztelt uraságok és tisztelt utazó urak rendelkezésére bocsátani; mire kellő időben a nagyérdemü közönséget figyelmeztetni ujból bátor leszek.

Azzal a biztositással, hogy minden időben kifogástalan legjobb igyekezésemmel állok a nagyérdemü helybeli és utazó közönség szolgálatára, már ezuttal is kegyes jóakaratukba ajánlom magamat.

A sörcsarnokban továbbá is a polgári pilseni sört fogom mérni.

Mély tisztelettel

Imenschek József
szállodás.

167 2—2

Felhivás!

Az első **abaujszántói gőzmalomrészvénytársa**-ág t. cz. részvénytulajdonosai ezennel felhivatnak, hogy részvényeik után a még be nem fizetett részvénytőkét és pedig minden egyes részvényre 20%-ot vagyis 20 frtot f. évi junius hó 26-ig, további 20%-ot vagyis 20 frtot f. évi julius hó 15-ig, végül 10%-ot vagyis 10 frtot f. évi augusztus hó 15-ig a társaság pénztárába befizetni sziveskedjenek.

Ab.-Szántó, 1893. évi május 18-án.

Első abauj-szántói gőzmalom-részvény-társaság igazgatósága.

168 2—3

A kovács-utczai 13. számu ház

előnyös feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Értekezhetni **dr. Weisz Béla** ügyvéd irodájában (főutcza 10. sz.) 169 1—2

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt Zálogleveleket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvelő feltételek mellett,

7 10—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Koczkázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorszövetek

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 25—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa. vasárnap 893. évi junius 4. 63. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Junius Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Harcz az Isten ellen!

Gróf Zichy Nándor ur sehogy se tud kibéküllni a Wekerle kabinettel. Még mindig szálka szemében a polgár fiuból lett miniszterelnök s gróf Zichy Nándor ur gáncsot vet neki ahol csak teheti. Az az első föllépés, melyet Wekerle iránt, mikor az magát mint miniszterelnök, a főrendeknek bemutatta, Zichy Nándor gróf ur tanusitott, általános visszatetszést szült az országban, mert kiritt belőle az az arisztokratikus, ókonzervativ reakcziónarius dölyf, mely felfuvalkodva nézi az emberiség haladását, a demokráczia terjedését, s fölbigyesztett ajakkal azt a rettentő merészséget, amit a mai világ szemtelen ficzkói elkövetnek, hogy akik nem grófok, hát még azok is emberszámba akarják vétetni magukat.

Zichy Nándor, a vallásos, ki a katoliczizmus fölényeit a középkorra akarja visszavinni és Magyarországbau hetedik Gergely pápát adja, nem bir kibéküllni az ur Istennel, ki a szellem, az ész és a jellem nagysága előtt a kiváltságok sorompóit ledönti, s oly embert emel az ország legfőbb méltóságára, aki nem nyolcz águ koronás menyezet alatt született. Igaz ugyan, hogy a főrendek ezen Polonyija, tálmi VII. Gergely ő szentsége, reakcziónárius volt teljes világéletében, de ennyire, mint Wekerle alatt, még nem értte. Igaz ugyan, hogy az „egyháziak“-nak nevezett kérdésekben Wekerle dobta a legkeményebb diót az ultramontanizmus asztalára, de ha soha nem tette volna is ezt Wekerle, még is ő lenne a leggyülöltebb miniszterelnök Zichy Nándor ő exczellencziája előtt.

Szerencsére, a korszellemet meguyergelni s azon pánczélos lovagoknak, vagy don Kisottoknak lovagolniok nem lehet. A Zichiek fölfuvalkodottsága a főrendiházban, valamint a Polonyiak keresztes háboruja a parlamentben, kezdi megtermeni az ő gyümölcseit és kezdi maga ellen izgatni a közvéleményt. Az a legutóbbi főrendi szavazás is, mely előll tálmi ő szentsége a folyósókra menekült, az is bizonyitani kezdi, hogy a főrendek meggondolták a dolgot s nem kivánnak szembeállni a közvélemény általános áramlatával, a haladás feltartóthatlan erejével és Isten akaratával, ki a világ folyását rendezi, egyedül Zichy Nándor a valásos és szatellesei érzik magukat eléggé nagy uaknak arra, hogy szembeálljanak még az Istenel is, mihelyt nem azt akarja, amit ők akarnak.

Ez a középkori felogás, hogy az Isten a világot a kiváltságolt osztályok számára teremtette, Zichy Nándor urékban nem lohad s összefogva a klérussal, fellázadnak azon égi hatalom ellen, mely az ő földi hatalmukat mint tulhaladt álláspontot immár ad acta ógja helyezni s csak a könyvtárak és levéltárak okmány-gyüjteményei számára tartja fen. Mert hogy ezek a jó urak az Isten ellen harczolnak, melyik intelligens ember merné azt kétségbe vonni?

Talán a kormány ellen harczolnak? A kormány intézi a haladást! A kormány vezeti a korszellemet? A kormány rendelkezik a levegőben uralkodó eszmékkel? Wekerle az a nagy hatalom a ki előtt nem volt folyamatban a czivilizáczió és nem is lesz folyamatban amint elhagyja a kormány elnöki széket, mivel hogy ő adott annak életet? Avagy Apponyi lesz, aki megfogja akadályozni? Poroszemek ezek és atómok, eszközei annak a megmérhetlen hatalomnak, melynek beláthatlan czéljai feltartoztathatlanok s amely czélokkal szemben, ime Zichy Nándor urék erősködnek. Nem Wekerle csinálja ezt és nem Csáky, hanem az ur Isten maga, kinek Wekerle és Csáky engedelmes szolgája nem ugy mint Zichy Nándor gróf, aki föllázad az ő ura ellen.

Most nem a klerus szolgálja az urat Magyarországban, hanem a kormány. Ugy látszik, hogy maga az ur is ignorálja ezeket az ellene cselekvő felizgatott keresztes vitézeket s rendeleteinek végrehajtásával a Wekerle kabinetet bizza meg. Zichy Nándor uraimék pedig, ha igy folytatják, tökéletesen fölöslegesekké teszik magukat az ur előtt! (—y—)

A bomlás, a mely az ország függetlenségi pártjában napirenden van, a párthiveket nagy akczióra serkentik és e tekintetben a kecskemétiek adják a legelső életjelt, országos értekezletre szólitván fel a párthoz tartozó polgárságot, a melyhez a következő felhivást intézik lapunk utján is:

Felhivás.

Magyarország független érzelmü polgáraihoz!

Tisztelt polgártársak!

Azon sajnálatos események után, melyek az országos függetlenségi és 48-as párthkör kebelében az utóbbi időben végbementek, a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt szükségesnek tartotta egy országos pártértekezletnek Kecskemétre leendő összehivását, melynek megtartására f. évi junius hó 25-ik napját tüzte ki.

Midőn ezt a körülményt a függetlenségi és 48-as elveket valló választó kerületek, társulatok és körök, s általában pártunk összes tagjainak tudomására hozni szerencsénk van, hazafias tisztelettel és elvtársi bizalommal hivjuk fel, hogy e nagy fontosságu értekezleten — melynek programmját kellő időben teljes részletességgel nyilvánossága hozzuk — minél számosabban megjelenni, illetve magukat képviseltetni szíveskedjenek.

Kelt Kecskeméten a függetlenségi és 48-as párt vezérbizottságának 1893. évi május hó 28-án tartott üléséből.

Hazafias tisztelettel

Sz. Tóth Márton jegyző. **Szappanos István** elnök.

Tisztázzuk a tényeket.

Abauj Tornavármegyének május hó 24-én tartott rendkivüli közgyülésében a kormány egyházpolitikájának kérdése is napirenden volt, a melynek részleteiről és a tárgyalás eredményéről referáltunk. Referádánkban konstatáltuk, hogy az egyházpolitikai kérdés ellen nyilatkozók a szembeötlő többség részéről támasztott zajos közbeszólások és tiltakozó felkiáltások folytán alig tudtak beszélni és beszédjeik értheteilen zürzavarban gomolyodtak össze. Igy történt például, hogy a vármegye tiszti főügyésze, Eckerdt Jánosnak a beszédje, a melyben világosan indokolni kivanta, hogy miért nem fogadja el az állandó választmany javaslatát és miért kiván egyszerüen csak napirendre térni a kérdés fölött, egészen másképen tünt föl, mint a miképen tartalma igy a gyorsiról jegyzetek alapján megirva hangzik. Az igazság késztet tehát rá minket, hogy e beszédet reprodukálva, a keletkezett félreértéseket eloszlassuk.

TÁRCZA.

Van még szivemben...

Van még szivemben, oh van, érzem,
Égnek vágyó dal, nem csak egy!
De a nagyobb rész köd, homályban
Borong, mint felhők közt a hegy.

Van vágyam még dalolni, bárha
Világra nem szól is dalom.
Van! bárha érte hir, dicsőség
Nem várand is reám, tudom.

Elfér, el egy szivben sok érzés.
Bú és örömnek fészke az. —
S a fészekből egyszer vidám hang
Árad szét, máskor meg panasz.

Ha olykoron bú, baj rohan meg,
Keservem dalba foglalom;
De a vidámabb perczek élvét
Elzengi épen ugy dalom.

Van, oh van szivemben nem egy dal,
Mely vágy életre kelni még...
Nehányat elzengnem közülök
Csak megsegit tán a nagy ég?!

Kovács Zsigmond.

A jobkezem.

Rettentő szamár a balkezem. Ha gyermekkoromban az asztali büntető házi kodexben nem lett volna kimondva, hogy ha a villát nem a balkezemmel használom, akkor a tésztánál telforditják a tányéromat, még a villát sem tudná tartani. Tanitottak zongorázni, de a balkezem mindig a jobb kezemmel azonos sétát tett a billentyükön, nem tudott velem semmire menni a mesterem; de igen muzsikálisnak tartották a füleimet, nehogy ez isteni adomány elvesszen: hegedűre fogtak, de ha a nyirettyút felfelé tasztitottam, a balkezem is önkénytelenül mászott a nyereg felé. Egyszer egy nagy dobhoz jutottam és amint a verőt jobb kezembe fogva egyik oldalán ütöttem a dobot, a balkezem nem tudta megállani, hogy a más oldalon öklöllel ugyanakkor ne üsse. Egyszóval nagyon nevelhetetlen volt a balkezem és meg van ma is e butaságában.

A jobkezem! Ah az nagyon ügyes volt. Boldogult anyám haláláig őrizte „exament irásaimat“, hogy már 6 éves koromban milyen szépen tudtam irni a „rö“ betüt. Azon az examen lapon nem irtam egyebet, mint „r. irni, rini, róni“ ez volt az „abc“-és könyv első lapján. Ki gondolt volna akkor arra, hogy saját végzetemet irom. Egész életem ugy szólván irás, rivás és rovásból, vagyis: munka, szenvedés és gondokból áll ki.

Később a rajzolásban mutatta be jobb kezem ügyességét, majd a csákó és a kard is helyesen mozgott benne.

Oh az én szerencsétlen jobb kezem! Hogy miért nem maradt ez is oly butának mint a bal! Mennyi bajt, mennyi kellemetlenséget okozott ez már nekem. Még most is sziszegek, ha rágondolok, mikor egyik professoromat lerajzoltam — persze, hogy ez a kép nem volt olyan tökéletes, mintha Benczur festette volna és ő a képet vesző általi szétveretésre itélte. Ez még nem sértette volna az én müvészi ambicziómat, hanem a rajzot rajtam és oda helyezve vesszőztette szét, hol már hire sincs a gerincz csigolyáknak. Ez már nagyon fájt! Tessék már most megkedvelni a képzőmüvészetet! Abba is hagytam, nem rajzoltam többet, áttértem a tollhoz.

Folgimnázista koromban „egy légyott“ czimü verssel kezdtem meg az önképzőkörben müködésemet, már csak a végsoraira emlékezem, a tárgya egészen a czim volt, amelyen a szerelmes ifju elaludt, s ezzel végzi:

„Végre már jó idő mulva
Érsé ajkam csókod —
Mennyei kéj s felébredék!...
A kutya nyaldosott!

Egy néhány társam végtelen erkölcstelennek tartva versemet, az önképzőkörből való kizáratásomat inditványozta és csak a tanár-elnök a gimnázium jelenlegi igazgatója és társaim józanabb részének köszönhetem, hogy nemcsak ki nem zártak, de az én „kutyanyaldosott“ versem, az első és utolsó ma is ott található a nagyváradi főgymnázium önképzőkörének érdemkönyvébe beigtatva. Tessék ily fátum mellett költőnek lenni!

Lerázva az iskola porát, egy vidéki ujságnak lettem dolgozó társa. Ugyan melyik ifju ember nem szeret élczelődni, mikor a jó élcznek olyan keletje van. Kisebb tárczákban kezdtem az olvasó közönség szája ize szerint „szellemeskedni.“ Egy álarczos báliról adtam egyszer referádát, amelyen egyik uri ember görög bölcsnek volt öltözködve, azt találtam róla irni, hogy midőn kérdezték, miért nem öltözött szamárnak, azt felelte volna: „igen! hogy mindenki rám ismerjen!“ Hát nem viselem még most is a kardhegy sebhelyét arczomon! Letettem a tárcza irásról is egyelőre, és felcsaptam politikusnak, irtam vezérczikket, belementem a választási mozgalmakba, és egy alkalommal az ellenpárt jelöltjének nem tetszett amit felőle irtam, egy nyilvános beszédben személyemre azon czélzást tette, hogy én pénzért irok az ujságba és majd ő fog ujságot irni a felséges népnek nem pénzért, hanem csupán becsületért. Nem tudtam megállani, hogy e czélzást vissza ne adjam, és a következő számban a többek közt még azt is irtam, hogy mindenki azért dolgozik, amije nincs! Ezért meg csak az ég tudja, hogyan szabadultam meg a sajtó pertől!

Valahányszor arra gondoltam, hogy mindezeket a jobb kezem okozta: átkoztam, hogy mért nem oly buta, mint a balkezem! Már-már csakhogy le nem vágtam.

Utolért a nemezis! Egy kinos nyavalya szállott meg a minap, dermedten nyögtem az ágyban, különösen a jobb kezem lett teljesen béna, azt az ostoba félig nyavalyás balkezemet semmire tudtam használni.

Az apámnak neve napjára nem tudtam gratulálni, megharagudott; a váltóm lejárt, nem tudtam az uj váltót aláirni: megóvatoltak; a menyasszonyom három levelének egyikére sem tudtam választ irni: elhagyott; a gazdámnak állapotomról nem birván tudósitást irni, elcsapott! stb.

Ezt a sok bajt, ezt a sok kellemetlenséget is mind a jobkezem okozta! Nekem kész veszedelmem a jobkezem. Baj, mert van, de mégis nagyobb baj lenne, ha nem volna. Tessék már most „béna kézzel“ védekezni ennyi és ily hatalmas ellenséggel.

Most már, hogy annyira amennyire helyre jött a jobbkezem, mindig csak azon tépelődöm, hogy menynyivel kevesebb lenne a kellemetlenségem, ha nem volna oly rettentő szamár a balkezem! N. de nem—ó.

A beszéd bekezdésében azt mondja a tiszti főügyész, hogy ő a fenfogó egyházpolitikai kérdésben a teljes jogegyenlőségnek és korlátlan lelkiismereti szabadságnak őszinte híve. De azért a kormány egyházpolitikáját, mert a jelzett elvek következetes megvalósításának garanciáit ebben nem látja, nem fogadhatja el épugy, mintaz állandó választmány javaslatát és ezt igy indokolja:

Lássuk és méltassuk megelőször az egyházpolitikai programm elvi folyományát, a polgári anyakönyvek behozatalát! Nem vonja kétségbe senki az államnak s illetve a kormányhatalomnak azon jogát, hogy az állampolgárok létszámát s azoknak családi viszonyait saját közegei által nyilván tarthassa; s azt bátran konstatálhatni vélem, hogy az általános polgári anyakönyvek behozatala hitelvi akadályokba nem ütköznek, s igy ezen szempontból azok ellen a hazánkban hitelvi különbözö felekezetek kifogásokat nem tehetnek, de nem is tesznek.

Amde a mostani viszonyok és körülmények gondos megfigyelése közben azon kérdések merülnek fel: vajjon általánosan érzett sürgös szükséget pótol-e a tervbe vett ujitás? S vajjon czélszerüség szempontjából kiállja-e a törvényjavaslat a józan és elfogulatlan birálatot? En teljes meggyözödésemböl mind a két kérdésre határozottan nemmel felelek.

Közszükséget nem képez a polgári anyakönyvek behozatala, mert hiszen a felekezetek lelkészei eddig is lelkiismeretes pontossággal vezették az anyakönyveket, azokból ugy az érdekelt magán felek, mint az adminisztrativ hatóságok akadály nélkül megkapták a kivánt kivonatokat. En legalább nem tudok rá esetet, hogy e tekintetben akár az általános közigazgatás, akár egyesek vagy családok hátrányára számba vehető lényegesebb mulasztások vagy szabálytalanságok merültek volna fel.

Czélszerüség szempontjából nagyon is sok aggály merül fel. Ha figyelembe vesszük, a javaslat keletkezésének előzményeit s annak nyiltan bevallott czélját, hogy t. i. annak hivatása lenne az állam és egyház között kitört sajnos viszályt megszüntetni s a felzaklatott kedélyeket lecsillapitani, akkor első és lényeges aggályként merül fel: vajjon a polgári anyakönyvek behozatala egymagában, vagy az eddig beterjesztett többi törvényjavaslattal együtt véve is alkalmas-e a jelzett kivánatos és üdvös czélnak megvalósitására? En azt tartom, hogy nem. Nem pedig azért, mert a baj forrása az 1868. 53-ik t. cz.-nek a család jogaiba beavatkozó rendelkezésében s az ismert februáriusi rendeletnek hitelvekbe ütköző s törvényesség szempontjából is kifogásolható szabványaiban rejlik.

A mig tehát maga a baj gyökerében nem orvosoltatik, addig annak okozatait és külső nyilvánulásait kerülő utakon s palliativ rendszabályokkal elenyészteni nem lehet.

További aggályaim vannak még a kérdéses javaslat ellen adminisztrativ és pénzügyi szempontból. Mert azt tartom, hogy közigazgatásunk ujjá szervezése s különösen a községek rendezése előtt csaknem lehetetlen elegendő állami és teljesen megbizható organumokat találni a polgári anyakönyvek vezetésére; én legalább nem osztozom azok nézetében, a kik a jegyzőket és körjegyzőket mostani tulterhelt s elhagyatott állapotukban alkalmasabb közegeknek tartják erre czélra a felekezetek lelkészeinél.

Sőt méltán attól lehet tartani, hogy ha a javaslat lehetőségessé válik, beláthatlan zavarok fognak előállni már csak azért is, mert mig a lelkészek saját hivatalos ténykedésük alapján tehát közvetlen tudomásuk szerint vezették az anyakönyvek adatait, addig a javaslat határozmányai szerint a polgári anyakönyvvezetők a bevezetendő adatokra nézve az érdekelt felek bemondásaira leszenek utalva.

Pénzügyi szempontból figyelembe veendő körülmény, hogy a felekezetek lelkészei az anyakönyveket eddigelé az állam és a községek minden megterheltetése nélkül vezetik, ellenben a javaslat életbeléptével az uj anyakönyvvezetők szükségkép dijazandók lesznek.

Hát e tekintetben az én szerény véleményem az, hogy az a szegény magyar állam, melynek törvényhozása népnevelésünk apostolainak, a néptanitóknak nem volt képes a léttentartási minimumot megszavazni, mert az államháztartás egyensulyának megbontásától tartott, alig lehet olyan kedvező pénzügyi helyzetben, hogy a kérdéses javaslat életbeléptetésére megkivántató tetemes áldozatokat könny dén meghozhatná.

S ezért kevésbbé tartanám helyesnek és méltányosnak, ha a polgári anyakönyvek vezetői fizetésük tekintetében a községekre utaltatnának, mert hiszen köztudomásu dolog, hogy községeink legnagyobb része már is tul van terhelve, némely része 50—60% községi pótadóval fedezi szükségleteit, s igy nyilván való, hogy ezekre a tervezett uj anyakönyvvezetők fizetése elviselhetlen terheket róvna.

Áttérve a polgári házasság kérdésére, mint jogász, mint gyakorló ügyvéd, a gyakorlati életben szerzett tapasztalataim alapján kivánatosnak, sőt szükségesnek tartom, hogy a házassági jog a tagadhatlánul létező viszás helyzeteknek és jogi bizonytalanságoknak megszüntetése okából, törvényhozási uton mielőbb szabályoztassék.

Ki kell azonban emelnem, hogy nézetem szerint a létező bajok sokkal sikeresebben lennének orvosolhatók az általános polgári tvkönyv életbeléptetése s ennek keretében a családi, házassági és örüködési jognak organikus szabályozása, mint egy partiális törvény meghozatala által.

Es hangsulyoznom kell, hogy a házassági jognak kivánatos szabályozása csakis akkor lesz üdvös és megnyugtató hatással a társadalomra, ha az ez irányban megalkotandó törvény szabványai lehetőleg kimélni fogják az állampolgárok vallási érzületét és lelkiismeretbeli meggyözödését.

Minthogy pedig a polgári házasság tekintetében a kormány ez ideig konkrét törvényjavaslatot még be nem terjesztett, s igy nem dhatom milyen intencziók és irányelvek lesznek abbi annak idején megvalósitva: ez okból időelőttinc tartom, hogy már ma általánosságban helyeseljük kormány egyházpolitikáját, holott annak legiényegesei és legkényesebb része a polgári házasság mi módoi behozatala tekintetében még teljesen tájékozatlano vagyunk.

A szidó vallás reczepziója ellen kifogásom nincs, sőt örömmel látom a kormyt azon ösvényre lépni, mely az 1848-iki törvényeben kifejezett szabadelvü és demokratikus elvek nyomán a társadalomban, fájdalom, mai napig létező vasz falakat lerombolni, s ekként a nemzet konzolidációjának és megerősödésének gátjait eltávolitani igyekszik.

E tekintetben csak egy megjegyzést teszek, t. i. azt, hogy ha a t. kormány felismert igazságok megvalósitása érdekében egy zebb és magasztosabb álláspontra, az általános vallásszabadság elvére helyeskedett volna, akkor nem lt volna szükség egy speciális törvényjavaslatot bnyujtani a zsidók reczepcziójáról.

A kifejtettek alapjánnem járulhatok az állandó választmány véleményéhe, mely a kormány által megindított egyházpolitika mozgalmat minden irányban helyesli s annak bizahat előlegez oly kérdésben is, melynek mi módoni megoldására nézve törvényjavaslat hiányában bizonytlanságban vagyunk, s részemről a társ törvényhatóságok átiratait egyszerüen tudomásul veszem.

Az ezredéves kiállitás és vármegyénk.

A kereskedelemügyi miniszter, mint az ezredéves kiállitás bizottságának elnöke, vármegyénk alispánjának különös figyelmbe ajánlván a kiállitás országos ügyét, annak előmozditása érdekében hazafias tevékenységre hivja fel.

Az alispán a vármegye közönségéhez intézett leiratot a közönséghez szló felhivások példányaival együtt mint a közgyülés illetékességi körébe tartozót véleményes javaslattal a vármegye közgyüléséhez ter jeszti elő.

A mennyiben pedig a leirat az alispáni hatáskörben kifejtendő tevékenységre utal, azt — irja az alispán 4217 és 8760. szim a. kibocsátott felhivásában — hazafias készséggel és odaadásteljesen alkalmazkodásul fogadom, „az 1896 iki ezredéves országos kiállitás közleményei" czimü hivatalos lap egyik példányát saját használatomra megtartom, másik példányát pedig a megyei levéltár számára leendő megőrzés és elhelyezés s a levéltárba leendő felvétel végett a vármegye levéltárnokának kiadom s egyidejüleg ugyanöt oda utasitom, hogy a levéltár anyagából a nemzet ösztörténeti kútfőiről — kezdve az eredettől — készitsen es adatok mibenlétéről tájékoztató tárgymutatót s ebbeli munkálkodásának eredményét hozzám f. évi julius hó 1-től kezdve havonkint teendő jelentése kiséretében terjeszsze be.

És mert meg vagyok győződve a felől, hogy a vármegye közönségében meg van nemcsak a fogékonyság, hanem a hajlam és akarat is arra, hogy az ezredéves kiállitás sikere és erkölcsi eredményének gyarapitásához önzetlenül, a hazaszeretet melege és ennek öszinteségéből meritett tevékenységgel fogja ez ügyet támogatni, sőt mert bizom abban is, hogy ha a közönség látni és tudni fogja azt, hogy a czél elérésére tett intézkedésekben van határozott irány és komoly törekvés a megvalósitásra, ez esetben odaadó ügyszeretettel fogja venni a reá háruló feladatokat s a körében szunnyadó, elfelejtett, elhanyagolt vagy talán épen kicsinyelt, — de a czél érdekében mégis fontos, — s a tudomány segedelmével érdeme szerint mégis kidomboritható anyagokat, hagyományokat, természeti, történelmi vagy müvészeti kincseket a czél számára feltárni fogja, mindezen szempontokra való tekintettel a czél érdekében állónak tartom azt, hogy a vármegye minden járásának területén az ezredéves kiállitás anyagainak egybegyüjtése, a történelmi emlékek feltárása czéljából egy-egy állandó bizottság alakittassék, mi végből felhivom a járások főszolgabiráit, hogy járásaik területén e bizottságokat s földbirtokos osztály, a lelkészkedő papság és a többi számba veendő tényezők megnyerésével szervezkedésre hangolják, elnök vagy elnökök és jegyzők választására felkérjék, szóval hassanak oda, hogy emez országos és közérdekü ügy oly buzgósággal és szeretetteljes gondossággal elláttassék, mint a minő tevékenységre maga a czél — a nemzeti ünnep méltó.

A közönség tájékozásául megjegyzem, hogy a vármegye közgyülésének egy központi állandó bizottság szervezése érdekében előterjesztést tettem avégből, hogy annak keretében a járási bizottságoktól beérkezendő adatok feldolgozva és szervesen összeállitva megörökithetők legyenek.

Eme bevezető intézkedésemről értesitem a községek elöljáróságait s fölös számu példányokkal a járások főszolgabiráit azzal, hogy az ismert ügybarátok körében e felhivásomat kérelem gyanánt terjesszék, elvárván tőlük azt is, hogy eljárásuk eredménye és mibenlétéről hozzám f. évi julius hó 15-ig jelentést tegyenek.

Fábián János, alispán.

Berlinről és a németekről.

Azt hiszem, hogy mindenki, ki hazánk fővárosa után, a külföld egyik világvárosát keresi fel, legelsőbben az ottani viszonyokkal ohajt megismerkedni, mi nél mint érdekesség a mienktől való különbség tünik eléje legjobban.

A budapesti élet után már Berlinben is sok oly különféle dolgokat s szokásokat találunk, mik a budapestitől teljesen elütnek.

A nagy utra kelve, az első jele annak, hogy kedves szülőhazánkat elhagytuk, a cséczai állomás. Itt a kalaus „mehet"-jét már „fertig"-gel váltja fel. A zóna csak eddig terjed, ugy, hogy Kassa felől jövet, a közel eső Oderbergig külön jegyet kell váltanunk, mit a kalaus hez kocsinkba. Pontban éjjeli két órakor értünk Oderbergbe, itt husz percnyi várakozás után át kellett szállnunk a Pest felől jövő gyorsvonatra, mialatt podgyászunkat átvizsgálták a már poros vámőrök. Boroszlóba reggeli félhatkor érkeztünk és már előre készültünk a megszokott reggeli kávénkat meginni, de mit kaptunk? Egy nagy csésze feketét, hozzá egy gyüszünyi tejet. Bizony még kapuczinernek is igen barna volt!

Gyorsvonatunk 60 km. gyorsasággal rohan, folyton homokos, kopár síkon, itt-ott fenyő erdőket szel át. Látunk néhol csukorrépa, árpa, repcse s burgonya földet, látunk gondozott utakat, falvakat sajátszerü faházaikkal, számtalan magas gyári kéményeket, miből bizton következtethetjük, hogy iparállamban utazunk és még látunk igen sok — szélmalmot.

Délfelé érkeztünk Berlinbe, egy emelet magasságba megy vonatunk, mely a várost ketté szeli s kellő közepén a Bahnhof Friedrichstrassen kiszállunk. Mindjárt szomszédságban találjuk a Central szállodát, melynek több mint ötszáz szobája van.

Az idegen forgalom Berlinben igen nagy, mi már az utczán, a nyilvános helyeken, legjobban pedig az egyetemen vehető észre, hol a világ minden része képviselve van, főleg China, Japán küld sok hallgatót az orvosi egyetemre.

Valami kiváló szépet Berlinben nem igen találunk, de kolosszálisat igen. Feltünik azonnal, hogy a német harczi dicsőségeire nagyon hiu. Mindenütt csak győzelmeit akarja eszünkbe juttatni azáltal, hogy annak emlékére vagy szobrot emel, vagy ellenségektől elvett ágyukat állit ki közterekre, vagy állandó panorámát épit, mint az előtte oly kedves Sedánnak, vagy pláne győzelmi oszlopot, mely impozáns egy mü, veres gránitból épitve, belől lépcsőkkel, fennt Germániával, honnan az egész Berlin látható. Oldalát, mint három gyürü veszi körül 20—20 félig kiálló aranyozott ágyucső. Az alsó huszat a dánoktól, a középső huszat az osztrákoktól, a legfelső huszat pedig a francziáktól foglalták el.

Az ottani viszonyokkal lassacskán csak megismerkedünk, de az ételeket nehezen szokjuk meg. Sance-os pecsenyék, rizsfelfujt, sör, fekete kávé s befőzött! Ezek aztán mindenféle fajtában kaphatók. Es mily jóizüen majszolják az ebédnél elengedhetetlen befőzöttjüket azok a szük nadrágu, alacsony, szőke németek, kiknek a legnagyobb megelégedettség akkor olvasható le arczukról, ha egy lapos üvegedényben feladott „Kleine Weisé"-t látják maguk előtt! Kérem ez is egy berlini speczialitás, olyan sárgás-fehér sör, mely inkább savanykás izü mint keserü és málnaszörppel kellemes üditő italnak tartják. Ne méltóztassék azon megütközni, ha majd az a német pinczér ugy fog előállni, hogy „Was bekommen Sie?" Tessék örülni, ha tetszik valamit kapni! Ott a gavalléroskodás nem divat és egy 600 frtos hivatalnok nem nagyságos ur. Az egyetemi tanár is csak „Herr Professor."

Nem tetszik ott látni diszes négyes-ötös fogatokat, mert azt tartja a német, hogy két lóval is odaér. Nagyon takarékos nép, mit bizonyit az a szokása is, hogy kirándulva a Berlint körülvevő gyönyörü mulató helyekre, alig költ egy pár fillért. A nők itt sem ülnek összetett kezekkel, hanem kiki elöszedi táskájából kötőtüjeit s ugy folyik a tere-fere. Valóságos zsibvásár egy ilyen helyre tévedni! Egy-két pohár sört iszik, az ennivalót, a hidegsültet vagy süteményt pedig a zsebéből huzza elő.

Sok ily városon kivüli mulató-helyen már messziről olvasható:

„Mit dem alten Brauch wird nicht gebrochen,
Hier können Familien Kaffee kochen."

Ide aztán kiviszik az ozsonna kávét, azt itt egy pár fillérért felmelegitik, csészéket, kanalakat adnak hozzá és ekkor már a lumpolás tökéletes!

Szerettem volna látni egy olyan kompániát, amelyik magának muzsikáltat, de az nem létezik, legfeljebb pl. az orpheumban a publikum a müvészszel együtt énekli az „Im Grunewald, im Grunewald" nótát. A magyar dalok közül is ismernek egyett, a kőrösi lányt, ezt mint táncsdarabot játszák és lejtenek rá — keringőt.

Magába zárkózott s kevéssé közlékeny nép a német s bizonyos pedantériával tesz eleget annak, ha valamire felkérjük. Kevés dolog ragadja el. A szinházban sem igyekszik nagyon tetszésének jelekkel kifejezést adni. Bizony egy volt müvészünknek bravour szerepében, a „Nebánts virág"-ban is csak gyéren ütődött össze egy pár tenyér. Mi magyarok azért ott is megtapsoltuk — pátriság jussán. Liszkay József.

Városi közgyülés.

A május hó 30-án tartott városi közgyülés lefolyásáról a következőket irja tudósitónk: A keddi városi közgyülés nem tartozott az érdekesebbek közé, mert sem egyházpolitikát nem tárgyalt, sem pedig a szinházkérdés nem volt napirenden. Első pontja volt a közgyülésnek a polgármester havi jelentése. Ezt megelőzőleg azonban — napirend előtt — Kosztka dr. bizottsági tag mult havi több rendbeli interpellációjára válaszolt Münster polgármester. Igy a dómon épült nyeregtoronyra vonatkozólag azt adja elő, hogy miután az az ő felsége által jóváhagyott tervek szerint épült, egyáltalán nem mondható haszontalan kiadásnak. A Széchenyi-ligeti szemétlerakó helyre vonatkozólag tett intézkedéseit jelenti be s szonkivül a pissoirok égető kérdésének mielőbbi megoldását helyezte még kilátásba. Az adott válaszokat ugy az interpelláló, mint a közgyülés tudomásul vették. A polgármesteri jelentésből kiemeljük a tüzérlaktanya kibővitésére vo-

natkozólag tett intézkedéseket és a belügyminiszternek ama jóváhagyását, mely szerint beleegyezik abba, hogy a zeneiskola tanárai és alkalmazottai **városi** alkalmazottaknak tekintessenek. Azután megemlékezik még a polgármesteri jelentés a megyebeli tüzkárosultak javára rendezett gyüjtés eredményéről is, mely 266 frt 16 krt (100—100 frt a meczenzéfieknek és a szaláncziaknak, 66 frt 16 kr. a baskaiaknak) juttatott a tüzkárosultaknak, valamint megemliti még a budai honvédszoborra a város nevében letett impozáns koszoru kapcsán a **Beöthy** Akos képviselő levelét is, melyben az, megbizatásának eleget téve, beszámol tettéről a polgármesternek. A közgyülés a levelet **felolvastatta** és iróját, a város képviselőjét **pártkülömbség nélkül lelkesen** megéljenezte. Az italmérési dijtételek osztályozása, illetve lejebb szállitása iránt tett inditvány nagyobb vitát provokált, melynek eredményeül elhatároztatott, hogy a törvényhatóság e tárgyban átiratot fog intézni a rokon törvényhatóságokkal közösen megindítandó akczió ügyében. Tudomásul vették még az erdészeti albizottság mult évi jelentését. Elhatározták, hogy a téli tornahelyiség gázvilágitást fog kapni és hogy a gyámpénztárban elhelyezendő tőkék kamatlába **julius** 1-től kivétel nélkül 5% lesz. Nagyobb vita folyt azután a királyi itélő tábla helyiségeinek kérdése körül. Az volt a kérdés, hogy vajjon a fapiaczra épitsék-e táblai épületet, vagy a közép külsétányra? **Eder** Ödön és a többi felszólalók ellene voltak a fapiacz kombinaczióba vételének s maga a főispán se óhajtván a fapiacz tekintetbe vételét, elhatározták, hogy e kérdést **egyelőre leveszik a napirendről**. A köztisztaságra vonatkozólag és a közegészséget illetőleg sem kis jelentőségü ama határozat, melyet a szenygödör-tisztitó és hasonlókra vonatkozólag hoztak, amennyiben azt is elhatározták, hogy jövőre az utczák tisztitását is vállalkozó kezébe adja. Több eladási ügylet és jelentéktelenebb kérdések dolgában jutott még megállapodásra a közgyülés, a mely minden nagyobb baj nélkül véget ért.

Innen-onnan.

Egy agglegény naplójából.

Irta: **Fülöp Alfréd.**

El van határozva, — nőtlen maradok, punktum! Beszélhetnek barátaim és fejem bubját bekötni vágyó ismerőseim bármit is, de rábeszéltetni nem hagyom magam. Az igaz, valami rendkivüli rejlik e három szóban: Szerelem, asszony, házasság (tövis, szarv és papucs). Honnan is jöhet az az ugynevezett (cherchez la femme) vágy az asszony után? Honnan? hát elmondom! Figyeljetek és okuljatok!!!

Már a régi időkből, sőt a világ kezdetétől fogva, midőn Adám öntudatra jött, már akkor asszony után áhitozott, mivel egyedül roppant unalmasnak találta az életet s azon időtájban ő volt az egyedüli nős ember minden hozomány nélkül, s a nélkül, hogy a fővárosi vagy vidéki hirlapokban házassági ügylet megkötése végett reklámot vagy nősülési szándéka iránt pályázati hirdetményt tétetett volna közzé, avagy házassági közvetitőt keresett volna. Közvetitője senki sem volt, csupán nehéz álma, — s mire fölébredt — puff! nős volt, ugy mondja legalább a biblia története.

— E nő a te bordád! — ugy szólott a nagy teremtő a bámuló Adámnak. Ádám nagyot nézett, s a teremtő nagy urának ily szerény megjegyzést mert koczkáztatni: nem Uram, e nő nem bordám, hanem keresztem, s e keresztem lesz sirom fejfája is, melyet senki sem fog látni!

Daczára hogy Ádám a nős emberek mintaképe volt, mégis neje házi barát után látott. Az első házi barát ugy akkor, mint most is a kigyó, mely titkos sziszegése által a házi békét s boldogságot feldulta s igy Adámnak mint okos embernek egyébb tenni valója nem maradt hátra, mint a savanyu almába harapni, mely alma ugy megrontotta Adámnak gyomrát, hogy szolgálatképtelenné vált a paradicsom jogait továbbta is élvezni, minek következtében minden igénye s nyugdijra való jogosultsága nélkül a szolgálatból minden további kárpótlás vagy felmondás nélkül azonnal elbocsáttatott és szülőföldjéről számüzetett.

Lássák! ilyen volt az első házasság s már oly szerencsétlenül ütött ki, s mert ezt tudva és még sem gondolva, hogy Adám számüzetése óta mily haladásnak örvendenek a nők, hogy egy 12—13 év közti kis leány is képes rendez-vous kertek sürü árnyékát fölkeresni s másodmagával ibolyát szedni, s rövid pár hó mulva oly csokorrá nő, hogy mikor hozzám jönne mint feleség, eczetágynak sem volna jó, aus ist! nem nősülök.

S milyenek a mostani, azaz a modern házasságok? hogy magamat kellemesen kifejezhessem, a házasságot ferbli, makaó stb. hazárd kártyajátékokhoz hasonlitom; még annál is rosszabb, mert mig a hazárd játék törvényileg tiltatik, a legnagyobb hazárd játék: a házasság törvényileg védve van.

Rajongók szerint a házasság paradicsom. Én pedig azt mondom, hogy a házasság nem paradicsom, mert a paradicsom oly hely: hol a tiltott gyümölcs terem, s aki azt kóstolni vágyik, biztos lehet abban, hogy midőn a legjobb falatot vélne nyelni, torkán akad és könnyen megful.

Egy esetben lehet ugyan a házasságot igazi paradicsomnak mondani. De csak akkor, ha a háznál levő szobacziczus — a házi gazdának is fogára való.

Hogy az eszmékkel tisztába jöjjünk, átmegyek a nők jelemére, ezek öt osztályba soroztatnak:

I A derék jó háziasszonyok azok olyan ezredből valók, hogy a férjnek napjában csupán egyszer van oka megbánni, hogy megnősült.

II. A rosz és gonosz asszonyok sorába azok tartoznak, kik már valamelyik szabadszellemü férjet meggyőztek, hogy ördög igazán létezik.

III. A kaczér asszonyok azok szélkakasok s addig forognak, mig meg nem rozsdásodnak.

IV. Az ábrándos asszonyok azok roppant háziasak, de csak allegorikus képletekben; szenvedélyük által oly mártást készitenek, mitől a férj megbomlik.

V. Végül a vén asszonyok — no! azok közé némely férfi is tartozik.

A házasság után az asszonyok háromféle teremtményekké alakulnak, u. m. feleség asszony és nő.

Nevetnek megjegyzésemen? azt hiszik önök, hogy feleségem, asszonyom és nőm ugyan egyféle teremtményei Éva anyánknak? Óh nem! e három fajta között óriási külömbség van, t. i.

1. Ha szerelem folytán nősül az ember, akkor a nő „feleség,“ a férj „az uram!“

2. Ha kényelmességből nősül, a nő „asszonyom,“ a férj — „férjem!“

3. Ha pedig illendőségből nősül, a nő „nőm,“ a férj „uram!“

A feleségtől szerettetik, az asszonyomtól megkiméltetik s a nőmtől megtüretik a férj; a feleséget saját maga birja az ura, az asszonyomat a házibarát, a nőmet a világ. A feleséggel minden található. Az asszonyommal alkalmaztatunk, a nőmmel parancsoltatunk magunknak, mert a hozomány szent irása azt mondja „légyen meg a te akaratod.“

A feleség anyja saját gyermekeinek, az asszonyom ápolója, a nőm parancsolója gyermekeinek, mert a szobaleány vagy a komorna véleménye szerint nem fér össze a jó izléssel.

Ha beteg a férj, a feleség ápolja és őrködik mint Gábriel angyala s vigyáz a végrendelet pontjaira.

Az asszonyom meglátogatja férjét, a nőm tudakozódik hogylétéről és ügyvéddel konferál a házibarát felügyelete mellett.

Ha a férj meghal, a „feleség“ megsiratja: az assnonyom panaszkodik, a nőm fekete gyászba jár földig érő fátyollal, mert ez neki jól áll.

A feleség férjhez megy néha egy év mulva, az asszonyom hat hó mulva s a nőm már hat hét után, sokszor még hat hét kitöltése előtt.

Minden férfinek, ha megnősül, szabadságáról le kell mondania, és ha azt mondja, hogy lekötöm magam, ugy nemcsak az esketésnél, hanem mindig „igent“ kell neki mondani.

Az asszonyi nem legyőzhetetlen a férfi nemre nézve, mivel a katonai taktika velük született, ugyannyira, mintha mindnyája egy ezredhez tartozna s annyira egyformák fegyvereik, hogy azokkal a legnagyobb harczot is kivivni képesek; nyillal szemükben, karddal szájukban, csalogató mosolyukkal képesek az egész férfinemet sakkba tartani.

A hadjáratban különös a taktikájuk, mert a könyzápor által még légvárakat is képesek bevenni.

A duzzogás alapja a házasság diplomácziája, s a legnagyobb hatalmuk az ájulásban rejlik.

Ép azért, ha a férfi nősülni akar, előbb győződjék meg, hogy bir e mindazon tulajdonságokkal, melyek egy férjet megilletnek, s ha meggyőződött s képes magáról feltenni, hogy beleharap a paradicsom tiltott gyümölcsébe minden fogfájás nélkül, akkor esküvője előtt naponta legalább 10-szer mondja ei egy barátom által halálos ágyán szerkesztett következő miatyánkot.

„Mi le[illegible] oldalbordánk, ki vagy egy gazdag ember magzata, [illegible]lentessék be a te hozományod, jöjjön el apád fél gazdagsága (betáblázás nélkül), legyen meg a te ifjuságod, miképen most, azonképen évek mulva is. A mi mindennapi kalabriász-, ferbli-, ital és dohánypénzünket add meg böven az esküvő előtt, és bocsásd meg, ha elmegyünk a hávéházba és ott maradunk éjfélutánig, mi képen mi is megbocsájtunk, ha nem kell veled és anyáddal szinházba és bálba mennünk és megbocsátjuk, ha naponta háromszor is kipuderozod magad. Es ne vigy minket a divatárásnő disztermébe, de szabadits meg nyelvedtől. Mert tied a fecsegés hatalmas eszköze most és élted végéig, de azontul ám-nem!“

En magamat megbiráltam és el is mondottam próbaképen e miatyánkot, de az utolsó két pont mindig eldalamba nyilamlott s igy beláttam, hogy a szarvak viselésének nemes tulajdonaival nem birok, — lemondok jövö éden paradicsom szószáról, nem nősülök s tovább vergődöm inkább mint agglegény s megmaradok a tartalék osztályban az özvegy férfiakkal, kiknek a végelbocsájtó levél kiadatott s a honvédség kötelme, s a népfelkelési csapatok szolgálata alól is fölmentettek — s inkább hadmentességi adót háromszor vonatom magamra és 9 szer exequaltatom magam, mintsem egyszer is nősüljek. A kinek tetszik, próbálja meg.

A hétről.

(A franczia ritterről. — Reálista majáles. — Dalegylet. — Egy kis felhőszakadás. — „A tót leány.“ — Mükedvelők. — A függöny mellől. — Miso. — Otös Mári. — Urnapja. — Oremus.)

Kassa, junius 3.

Mikor e hét elején nyilvánvalóvá lett, hogy a vitézlő Dagobert D'Arcon franczia ritter kalifa-kardjáról szóló záloghistória nem egyéb merészen kigondolt, fantasztikus mesénél, nagyon sokakat meglepett az ádáz sorsnak szélkakas módjára változó szeszélye, mely a késői vitéz ivadékot Mihalik kapitány gyöngédségét nem ismerő kezeire juttatá.

Hétfőn találkoztam a főutczán egy ismerősömmel. Szokása ellenére nagyon sietett és megszólitásomra is alig akart megállani.

— Hová szaladsz ugy Kálmán? kérdeztem tőle, megkapva hirtelen az egyik kezét, hogy el ne szökhessen.

— Szervusz, szervusz pajtás, nagyon sietek, válaszolt és tovább akart menni.

De én nem eresztettem, hanem elkezdtem faggatni.

— Hát mi a fránya ért, hogy annyira sietsz, tudod-e mi az ujság?

— Már hogyne tudnám, hisz a mult héten is lumpoltam…

— Ez nem ujság, ezt régiségnek tekintették volna az antediluviális korszakban is.

— Igen, igen lumpoltam és brudert is ittam…

— Egy csomó kellnerrel — egészittem én ki azt, amit a Kálmán mondandó volt, hát hiszen tulajdonképen ez sem ujság, vagy mi. Hanem én azt kérdeztem, hogy tudod-e mi az ujság?

— De hát hallgass meg per amorem dei, ha már vissza tartóztattál, hadd fejezzem be a mit mondani akarok. Im halljad a nagy és rettenettes ujságot: éppen a mult héten ittam brudert a francia ritterrel.

— A ritter D'Arconnal?

— Igen, ő vele.

— Biz ez baj Kálmikám; és nem dicsekvésképes ismeretség, hanem még se elég ok arra, hogy annyira siess.

— Dehogy nem, megyek a népbankba.

— Talán csak nem valami váltóhistória miatt?

— De igen.

— Összeköttetésben ezzel a Darkon-féle váltóhamisitással?

— Igen, igen.

— Váltót hamisitott a nevedre is az ujdonsült bruder, csupa szeretetből, ugy-e?

— Oh nem; azaz még nem tudom bizonyosan.

— Hát akkor mi bajod van vele?

— Hát — tudod — sietek a népbankba megtudni vajjon nem került-e oda a ritter révén vagy egy nevemre szóló váltó, mert ha igen, akkor ez anynyit jelentene, hogy a nevemet elég hitelképesnek tartják ott a népbankban.

— Nos és aztán?

— Ugyan hát nem találod ki? — kérdé valami gunyoros mosolylyal, a többit már olyan fontolkodó titkolódzással sugta a fülembe, mint a ki tudja, hogy milyen nagy és fontos dolgot mond, nézz ide keblemre, nézz a kabátomra, melynek belső zsebében egy teljes pontossággal kiállitott és tizezer forintról szóló váltó van. Látod?

— A kabátot igen, de a váltót nem.

— Ez is elég. Tehát ezt a tizezer forintos váltót be fogom váltani, mert ha esetleg a franczia ritternek adtak az én nevemre bizonyos summát, akkor ebből logice egész egyenesen következtethető, hogy nekem is fognak adni az én nevemre.

— És kik a zsiránsaid?

— Ne félj, téged már nem kérlek fel.

Ezzel sarkon fordult és ugy elrobogott mellőlem minden további szó nélkül, mintha ott se állt volna a főutcza aszfaltján.

Még annyi időm se maradt, hogy felvilágositottam volna fáradságának hiábavalósága felől.

Hogy tizezer forintot nem kapott arról meg vagyok győződve.

De hogy a hónap utolsó napján meg már a Bankón, a reálisták majálisán láttam őt mulatni, az nagyobb rejtély marad előttem, mint némely kontár pszyhológus sötétben botorkáló és kutatgató lelki szeme előtt az az általános frázissá váló szóbeszéd a „női sziv rejtélyéről,“ mely ártatlanul vegetáló szervnek titokzatoságát manapság minden ostoba lurkó legalább egyszer próbálja fejtegetni hetenkint szivének választott hölgye előtt.

Az én Kálmán nevü ismerősöm pedig ott volt szerdán a Bankón, hova reggel vig muzsikaszó mellet vonultak ki a két heti esőzés következményeit erősen fájlaló reálisták.

Reggel nagyon szép idejük volt a reálistáknak, amiért is fő- meg csermely-utczahosszat pár száz fejletlen torok gyermekes csengésü hangja váltig éltetgette, hol magát a majálest, hol a szép időt, hol pedig a majálest rendező professzort és a direktort.

Délután azonban Jupiter Pluvius is alaposan kezdte gyakorolni a mesterségét, mert hiszen az a lezuditott esőviztömeg egy kis monstre felhőszakadásnak is beillett volna, hanem hát azt a kis fürdőt melyik gyermek vette volna fel komolyan, melyet a majáles vigasságai közepette kell elszenvedni?

Mikor már azután azok az ég kárpitja alatt sötéten borongó fellegóriások mérgüket kiontva, félrevonultak oda valahová Kassa-Ujfalu felé, sürü egymásutánban megindult a kocsik, fiakerek és lóvonatok sora, telve szép asszony-mamákkal, meg mosolygó arczu fruska-nővérkékkel és vendéghölgyekkel.

Megtelt a táncterem…

A többit pedig már önök tudják, akár ott voltak személyesen, akár nem…

Csötörtökön pedig a dalárdisták szépen stimmelt hangja csendült ott meg a Bankó regényes völgyét környező hegyoldalok katlanában.

Nekik volt akkor a tavaszi mulatságuk, amely már tulajdonképen nem volt majális, hanem juniális, az első juniális.

Ezen a két majális-juniális napon idebenn a városban is volt egy kis dicséretreméltó szórakoztató mulatság.

Mükedvelő előadás.

„A tót leány“ két előadásáról ugyan egy másik kollega referál, legyen szabad azonban nekem is pár szóval megemlékeznem róluk, a mükedvelőkről és játékukról.

Legelőször is dicséretükre rovom fel a mükedvelőknek, hogy népszinművet játszottak. Még pedig azért, mert a népszinmü jobban igénybe veszi a dilettánst, mint valamely társadalmi szinmü betanulása és előadása. Egyrészt a népiesnek hü eltalálása és reprodukálása miatt, másrészt pedig a benne leőforduló énekrészletek miatt, melytől a kritika dorongját rettegő

mükedvelők — általános tapasztalat szerint — leginkább szoktak félni.

Itt a mi jótékony mükedvelőink mind a két követelménynek tisztességesen eleget tettek és a tapsok, melyeket arattak, nemcsak a dilettanizmus merészsége és jótékony intenciója iránt elismeréssel levő udvariasság tapsa volt, hanem a szép játék és alakítással kivivott sikernek hódoló őszinteség valódi tapsai valának azok, melyek olykor-olykor a függöny elé czitálták a szereplő hölgyeket és urakat.

Felvonás közökben a Horváth Feri jó magyar bandája szórakoztatta a közönséget s szerdán az első előadáskor egészen elragadta a publikumot Horváth a Reményi „Repülj fecském"-jének virtuóz előadásával.

Nem kevésbé érdekes volt az ezt követő népszerü csárdás is, mely alkalmat nyujtott a függönyre irányzott tekintetü néző közönségnek egy indiskrét függönyrepedés árulása folytán némi kulisszatitkok birtokába jutni.

Meg lehetett látni, és a hullámzóan mozgó függöny is bizonyitotta, hogy fenn a szinpadon táncolnak.

Táncolnak a szép csárdás talp csiklandozó zenéje mellett. A bocskoros, széles kálapos tót legények a szép magyar leányokkal. Átfonva derekukat, aprózva, forogva, hol örületesen keringve, hol bóditóan egymáshoz simulva. — Tánczrakelt még talán a megmérgezett és gyomorrágós Miso meg az az Utós Mari vén javasasszonynak maszkirozott és tényleg egy cseppet se podagrás szép fiatal leányka is.

Ezer szerencse, hogy kevesen vették észre.

Mert a tánez s zene hangjai mellett ragadós.

És ha a publikum azt észreveszi, hogy odafönn a szinpadon ily praktikusan használják fel a szép zenének fülbemászó hangjait, szép Minerva istenasszony a megmondhatója, vajjon a táncolás muzsája nem-e kezdi el dróton rángatni az ülők-állók lábait a magyar muzsika ritmikus hullámzása szerint?

Az előadás második napja: a csütörtök, az már csak este volt félig a mükedvelőké.

Mert az az Urnak, a hatalmas égi Mindenhatónak volt szentelve egészen.

Valami kegyesség ihlet van ebben a nagyszerü ünnepnek még a nevében is: Urnapja!

Valami megmagyarázhatatlan misztikus hangulat szárnyán repül a képzelet urnapján a magasba, utánna a menyezet alatt járó püspök dobpergés és trombitaharsogás közepette sátortól sátorig vonuló menetének, midőn a földihatalmasságot képviselő katonának térde is megcsuklik az égi nagyság előtt és az eldörrenő puskák füstje, mint valami mea culpája a háboruk vérontásának, felszáll egészen a magas egek felhőcsoportozatáig.

Valami felemelő az az imádkozó s födetlen fővel haladó embersokaságnak, azoknak az iskolás gyerekek, férfiak, asszonyok és lányok áhitatos tömegének csak puszta látása is.

És a jóságos arczu ősz püspök Oremusa után szinte önkéntelenül lebben el az ember ajkán:

...Et dimitte nobis debita nostra... **Lorgnet.**

Ujdonságok.

Katonai hirek.

Vilmos főherczeg holnap hétfőn Kassára érkezik.

Albrecht főherczeg katonai szemle tartása czéljából kedden e hó 6-án jön Kassára.

József főherczeg ő fensége a legujabb határozott dispozicziő szerint e hó 18-án érkezik ide a honvédség fölött tartandó szemle végett.

A tót leány népszinmüvet a derék mükedvelők ma vasárnap közkivánatra megismétlik, a mire a közönséget figyelmeztetjük. Menjetek, nézzetek és itéljetek a derék munka fölött, a mit önfeláldozó szorgalom árán a mükedvelők bemutatnak.

Az állami felsőbb leányiskola vizsgálataihoz Csáky gróf miniszter Berecz Antalt küldte ki miniszteri biztosul. A vizsgálatok az eddigi megállapodás ellenére ez iskolánál nem e hó 7-én, hanem 15-én veszik kezdetöket, mert a miniszteri biztos csak ez időben jöhet el Kassára.

A káptalannál sokáig üresedésben volt alapitványi ügyészi állásra dr. Hevessy Károly közbecsülésben álló kassai tekintélyes ügyvéd lett a káptalan részéről megválasztva.

Tavaszi ünnep. A kassai állami felsőbb leányiskola tanári kara a növendékekkel a koronázás emléknapját megünneplendő junius hó 8-dikán Bankón énekkel, szavalatokkal, tornajatékkal és tánczczal egybekötött tavaszi ünnepélyt rendez, melyre a szülőket és tanügy barátait tisztelettel meghivja az igazgatóság. — A tervezett ünnepély sorrendje: Kivonulás reggel 8 órakor. — Reggeli után séta és játék. — 1 órakor Rácz Jani zenéje mellett közös ebéd. — 3 órakor ének, szavalat, tornafüzér és 4-től—8-ig tánez. 8 órakor indulás haza felé.

Hangverseny. Jászay Mária, Hügermann Laura és Polonyi Elemér müvészek hangversenye junius 22-én a Schalkház disztermében okvetlen meglesz tartva; jegyek válthatók már Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében, és pedig körszék 2 frt 50 kr., zártszék 1 frt 50 kr., karzat 1 frt, állóhely 60 kr. Előjegyzések ezen országszerte nevezetes hangversenyre oly nagy mértékben történtek, hogy igen ajánlatos jegyekről mielőbb gondoskodni. A kimeritő müsort a legközelebbi számunkban fogjuk hozni.

Vasut. Mössmer Ede felügyelő, a m. á. v. kassai állomásának főnöke saját kérelmére nyugdijaztatott s már a legközelebbi napokban megválván hivatalától, elhagyja városunkat. Rövid ittléte alatt nemcsak alantas tisztviselőinek, hanem a szomszédpálya tisztikarának és a vele érintkező közönségnek tiszteletét és becsülését vivta ki és ezek mindnyájan nem szivesen látják távozni körükből a tetőtől talpig derék, joviális öreg urat. A vasuti tisztikar mindenesetre méltó móreg urat. A vasuti tisztikar mindenesetre méltó főnöktől, ki dou fog elbucsuzni a nyugalomba vonuló főnöktől, ki alantassival szemben is inkább kartárs, mint főnök volt s ki maradandó kedves emléket hagy maga után. Helyére Balpataky Zsigmond a miskolczi üzletvezetőség forgalmi referense helyeztetett Kassára, kit jó hir előz meg itten s reméljük, hogy nemcsak mint főnök, hanem mint magánember is elődje nyomdokaiba fog lépni. Isten hozzádot mondva a távozónak, isten hozott-tal üdvözöljük az érkezőt.

Vasuti majáles. Néhány hét előtt könyörgő imák szálltak föl a magasba, kérve esőt és az egek meghallgatták a könyörgéseket és adtak esőt. És hull az áldás az égből nap-nap mellett, bár néhány nap óta könyörgő imák szállnak a magasba, kérve egy kis szép időt és napfényt. De hasztalan. Odafönt Jupiter pluvius viszi most a vezérszerepet, a ki tudvalevőleg ellensége minden szabadban rendezendő mulatságnak s vagy a mulatság előtt való tartós esőzéssel riasztja el a mulatni óhajtókat („sicut figura docet") vagy a mulatság napján zudit záporesőt a mulatók nyakába (vide reálista majáles). A tegnapi napon tartandó két majálest silányitott tönkre a napok óta tartó hüvös és esős idő, az egyik az elemi iskolák tanulóié, a másik a vasuti tisztikaré. Az előbbi, mint értesülünk e hó 7-ére, az utóbbi szombatra, e hó 10-ére szerdára, e hó 7-ére, az utóbbi szombatra, e hó 10-ére lett halasztva ama reményben, hogy az általánosan kedvelt Napisten mielőbb detronizálja Jupiter pluvius uramat, a mit nemcsak a mulatni óhajtók fogadnának nagy örömmel, hanem mezei gazdáink is. Mert a sok a jóból is megárt. E helyütt fölemlitjük, hogy a gazdaszok szintén e hó 10-én, szombaton tartják majálesüket Bankón, e napon tehát két mulatságban volna részünk, azt hisszük azonban, hogy czelszerübb volna e két majálest nem egy napon tartani, a miért legkivált a mindkét helyen megjelenni óhajtó hölgyek elismerését vivná ki a rendezőség.

A főreáliskola majálese egyszeri elhalasztás után az égiek nagy kegyelme folytán május hó 31-én nagy nehezen, de mégis meg lett tartva. A „mégis" ugy esett meg, hogy a szerda reggeli órái verőfényes napsugarakkal incselkedték meg a földieket és egy csöppet sem árultak el abból, a mi később, nevezetesen délutáni 3 óra és aztán esti 9 óra tájon fogván majd megtörténni, t. i. hogy zuhogó zápor és szágudló vihar ejtse kétségbe az embereket, a kik még nincsenek künn a Bankón, de mennének. Igy történt, hogy a népek lassan gyülekezének, de örömére a főreáliskola majáles rendezőinek, élén a fáradhatatlanul intéző Greguss Imre tanárral és a tisztelt tanári karnak, délutáni 5 óra körül a szaporodás már oly sürü volt, hogy a bankói tánczterem már-már alig tudta befogadni a kedves vendégeket, a kiket az ifjuság örömrepeső szivvel fogadott, valószinüleg ebben látván kárpótlást a kiállott nagy félelemért, hogy jaj istenem nem jön a mi majálesünkre senki! Előttek nagyon sokan és az apróbb világ sorait csakhamar kiszoritották a nagyok és a tért elfoglalták ifju bájos hölgyek, a kik a tánez hevében csakhamar elfelejtették, hogy a szabad természetben milyen czikázó, villámló, menydörgő játék folyik. A Janit hegedüje sirt és nevetett és a jókedvnöttön-nőtt, pedig ugy hitte mindenki, hogy este 10 órakor a Bankó már néma csöndben lesz és ezt a némaságot legfeljebb czirpelés vagy huhogás fogja zavarni. Nem ugy lett, mert a jókedvü mulatság jóval éjfél utánig tartott és a mikor oszlottak ki gyalog, ki kocsin, az ég hold és csillagsátora hintette rájuk derült fényét és kellemes szellőcske csókdosta a tánez hevétől kipirult rózsás arczokat.

Halasztás. A kedvezőtlen idő miatt a községi elemi iskola tanulók 3-ára kitüzött tavaszi mulatsága e hó 7-én, jövő szerdán lesz megtartva. Azok, kik a közebéden részt venni óhajtanak: szíveskedjenek abbeli szándékukat az igazgatóságnál bejelenteni, nehogy a künn jelentkezők nagy száma esetleg zavarra adjon alkalmat. Kelt Kassán, 1893. junius 3. Sudy K. János igazgató.

Tudomásul. Dr. Moskovics J. városi tiszti főorvos és dr. Mosolyi Géza városi orvos mindennap 10—11 óráig a városházán saját külön helyiségeikben találhatók. Ugyan ott teljesiti a városi orvos a vagyontalanok ingyenes rendelését is.

A tüzérség ágyui. A cs. és kir. 6. sz. tüzérdandár parancsnokság f. évi április 26-iki 45. sz. értesitése szerint a tüzérség ez idei lőgyakorlataihoz lőtérül a város nyugati határában a miszlókai határ mentében a szepsii államuttól északra a „kameni harb" nevü erdőrészig nyuló terület lett kijelölve. Ezek a lőgyakorlatok f. évi augusztus 2-tól három héten át (a vasárnapokat kivéve) naponkint reggeli 6 órától legfeljebb délutáni 1 óráig fognak végeztetni. Az 1879. XXXVI. tcz. 55. §. szerint a lőtérül ideiglenesen használandó területek iránt a katonai igazgatás a közigazgatási hatósággal egyetértőleg a barátságos egyezséget tartozik megkisérteni. Ha az nem sikerül, a kisajátitás elrendelhető. A fennebb megjelölt területbe a következő dülök esnek: Unhuber, Grot, alsó kassi grund, kis árok felett (egy kis része), felső kassi grund (egy kis része), Czong, Csicski, Vörös kereszt, Blisz, Hustaczke Szadi, Csarne és Kassa város erdőterülete. E dülök részleteinek birlalói oly számosak lévén, hogy azokkal az egyezségi tárgyalás külön meg nem ejthető, az eljáró vegyes helyi bizottság f. évi május 16-iki tanácskozmányából kelt megbizás folytán, az emlitett dülök összes birtokosait ezennel felhivja a polgármester, hogy junius 7-én délelőtt 11 órakor a város udvarház termében összegyülvén, érdekeik képviselése végett teljhatalmu megbizottként egy három vagy 5 tagu küldöttséget válaszszanak, s azok névsorát megbizó határozattal együtt legfeljebb f. évi junius 8-áig a polgármesterrel közöljék.

Gázvilágitás. Az augsburgi gáztársulat kassai müvét most restaurálja és a csőhálózatot, a mely a mult télen annyi kellemetlenséget okozott a világitással, most öblösebbé teszi és helyenként, a hol hiba volt, kijavittatja. A munkálat mostanában a Széchényi-ligetben folyt és egy laptársunk erre azt konstatálta, hogy a társulat kassai derék igazgatósága a ligetben a fák körül vakond-munkát végeztet, t. i. a munkánál az élő fákat veszélyezteti. Mi ezzel szemben konstatáljuk, hogy a gázgyári vezetőség a fák megóvása érdekében a legnagyobb gondosságot fejti ki és eddig még egy gyökér-szálat sem nyesett el a munkások ásója.

A Braun-féle forgács-utczai zálogüzletet tulajdonosa feloszlatja és mint mai számunk hirdetési rovatában olvasható, a zálogtárgyak tulajdonosai holmija kiváltására hivatik fel Braun ur által.

A jó barát czimü lapunk legutóbbi számában foglalt ujdonságban fel van emlitve, hogy Klein alias Veres Gyula svindlér, a ki a Muzeum-kávéházbeli főpinczért meglopta, Megay gyógyszerész ur szolgálatában is állott egyideig. Megay ur annak a kijelentésére kér bennünket, hogy az illető nem volt nála semmiféle alkalmazásban sem azelőtt, sem most, az ipse tehát erre nézve hazug bevallást tett a hatóság előtt.

Az Európa szálló Hrazdiljának kicsi volt a csürje, hát megugrott, becsapva Kassán mindazokat, a kik neki, a ki azt mondta, hogy az Európa ő, hiteleztek. A jobb kezekre érdemes Európa szálló most csöndes és várja az uj bérlőt. Megjegyeztetik, hogy Hrazdil nem a rosz üzletek miatt ugrott meg, hanem egy az orfeumjában müködött ő szöktette el.

Hamaros vég. Berger Pinkász kereskedő ur a kassai főutczán rövid idő előtt divatáru-kereskedést rendezett be, a melyben az utóbbi napokban ismeretlen okokból tüz támadt éjnek éjszakáján és ez tömérdek kárt okozott a fájntos holmikban, nagy veszteségére a kereskedő urnak, a ki ma már oszlik, foszlik, de a kinek a tüze a rendőrség és tüzoltóság előtt tisztátalan tüznek látszott lenni és hogy az egész dolgot megfelelő tisztitó tüzön vezesse át, az ügyet felülbirálás végett áttétette az ügyészséghez.

Betöréses lopások Kassán. Két betöréses lopásnak vesszük hirét a mai napon. Az egyik még a mult hó 31-ről junius 1-re virradó éjjel történt a kovács utcza 42. számu házban, hol Maschke hitelbanki igazgató lakásába tört be az a bizonyos (sablonos rendőrkifejezés szerint) ismeretlen tettes és mig a lakók szépen aludták az igazak álmát, összeszedett a lakásban hirtelen kezeügyébe eső minden értékes holmit. Igy vitte magával a háziasszony szép arany óráját, egy melltüt, fülbevalót, egy sor korállt, arany gyürüt és pecsétgyürüt, női czipőket, nyakkendőket és egyéb ruhanemüeket. A betörő a szomszédház palánkján át jött be a lakásba és ugyanonnan is távozott el — valahová. Hogy hová, azt a rendőrség nagyon szeretné tudni, mert a tettes kiléte után élénken érdeklődik. A gyanu a tettes katona volta mellett szól. — Ugyancsak olyan embert gyanusitanak a másik betöréssel is, ki a császár mundurját hordja. Ez az eset meg a Barkóczy-utcza 1. száma alatt történt, honnan azonban csak egy aranyozott szélü ezüst órát sikerült hirtelenében elemelnie a gazficzkónak. A nyomozások mindkét betöréses ügyben erősen folynak a rendőrségen, de még eddig eredmény nélkül.

Talált és elveszett tárgyak. Egy feketén emaillirozott karperecz van deponálva a rendőrkapitánynál, ezzel a felirattal: Budapesti országos kiállitás 1885. Tulajdonosa bármikor átveheti igazolás mellett. — Ugyancsak egy karperecz — aranyból — veszett el az urnapi körmenetkor, melynek becsületes megtalálója kéretik annak átadására.

Német szinház. A Schalkház szálló disztermében e hó 6-ától kedden egy uj net operett-társulat, a mely 24 személyből áll, kezdi meg nap-nap mellett tartó müködését, a melynek a kassai zenekar adja az orkesztrumot. Az előadandók között kitünő operett-ujdonságok állanak, a melyek a legjobb müvészi erőkkel fognak itt szinrehozatni. Bővebbet a hirdetés.

Kassai szinház.

A mükedvelők előadása. A magyarországi tüzkárosultak javára előre hirdetett „Tót leány" előadásait szerdán és csütörtökön (május 31-én és junius 1-én) tartották meg helybeli mükedvelőink.

Dilettáns előadásról kritikát mondani ritkán szokott a háladatos feladatok közé tartozni, mert a kritikusnak rendszerint vagy azzal kell előzetesen leszámolnia, hogy a lehető legenyhébb birálat mértékét fogja alkalmazni és még ez esetben sincs biztositva némely vádak ellen, vagy pedig kiteszi magát annak, hogy a dilettánsokra alkalmazott oktalan tulszigoruság vádjával fogják illetni.

Nekem ebben az esetben szerfölött könnyü a feladatom, mert az elnézésre egyáltalában nem lévén ok, a szigoruság legnagyobb mértékének alkalmazása mellett is csupán jót irhatok az előadásról.

Csupán a közönséget ill ti a kritika megrovása, mely a jótékony czél előre mozditása végett nem sietett eléggé nagy tömegekben a szinjátszók megtekintésére. Maguk a szereplők kitettek magukért mindkét alkalommal.

A hölgy szereplők közül különösen kitüntették magukat: Dávitko Berta k. a., ki Gyarmathy János gazduramnak hüséges Orzse telesége képiben természetes játékával és a nyelves, katonás-asszonyt hüen utánzó alakitásával sok tapsot aratott. Siloszky Kamilla k. a. (Hanka) a tót leány szerepét adta meglepő közvetlenséggel. Különös tetszésben részesültek dalai, melyeket soloban és Bandival, majd meg Misoval való kettősében énekelt. A Misoval énekelt tót nótát mindkét alkalommal meg is ismételtették, hasonlóképen a Borbolya uram és a többiek köremüködé-

sével szépen eljárt: „poza bucski“ tót nemzeti táncot is. Cselényi Ilka k. a. remekül adta naiv szerepét (Máthé Julis) a különösen tetszett a Bandival való egyik jelenete. Nikházy Zsuzsika, kinek fiatalsága öreges szerepével (Otlis Mari javasasszony) feltünő ellentétben állott, ezen kedvező benyomás miatt is és különösen szép játékával ragadta el a közönséget. Azonkivül némileg kisebb szerepükben is a legsikerültebb alakításokat mutatták be: Stock Kornélia k. a. ki Száli szidóleány helyét töltötte be megfelelő rutinnal, Werfer Melánie k. a., ki Gyarmatiék Panni szolgálójának szerepében s különösen Misoval való rövid jelenetében játszott ügyesen és Mursitz Berta k. a. (Sári) alig pár szavas szerepében is. A férfi szereplők közül dicsérettel kell megemlékeznünk Radványi Dezső urról, ki a Bandi szerepét a lehető leg kitünőbb természethüséggel adta. Különös tetszést arattak a dalok, melyeket szép csengésü bariton hangján Sikorszky kisasszonynyal, valamint soloban is énekelt. Rácsky László ur (Kopál uradalmi baromorvos) bármely szinész dicséretére való alakításával folyton élénk derültségben tartotta a közönséget. Legány Jenő ur, Dokupil István urral (Borbolya és Miso) kitünően adták a tót ember szerepet. Borbolya mókái és Miso naivan őszinte nyilatkozatai ugyancsak megmosolyogtatták a publikumot. Nagyobb elismerésben részesült a po za bucski“ eltáncolása, melyet többször megismételtettek. Szmetány László ur (Gyarmathy) és Sikorszky Árpád ur (Lipták) a magyar és tót-magyar paraszt gazda szerepét töltötték be jól. Gyarmathy szerepében különösen tetszett a falusi papucshős megalázkodása és álbátorsága. Megemlitendők még Korponay Mihály ur (Csobor), Haiszig Sándor ur (Rigó-Matyi), Erdélyi Árpád ur (Deres kisbiró) és Dánay Béla ur (csendbiztos), kik kisebb szerepeiket megfelelően töltötték be. A falusi legények és leányok mellék szerepeinek betöltői érdemelnek még megemlitést és dicséretet. Igy a falusi leányok: Schmiedt Ella, Schmiedt Jolán, Mursitz Leopoldina, Radványi Margit, Czapári Aranka, Stock Kornelia és Mursitz Berta kisasszonyok, kik összességükben is igen szép kórusát adták a maszkirozott parasztleányoknak. A tót legények: Vozáry Béla, Bilitz Géza, Bidovszky Mihály és Szklenár József urak; a falusi magyar legények: Dánay Béla ur, Kotozt Jenő, Bilitz Viktor, Lessko József, Urr György és Fábry Károly urak az est sikerének előmozditásában szintén nem kis érdemekkel dicsekedhetnek. Végül pedig annak az érdemét emlitjük meg, kinek a rendezésben és betanitásban mindenütt ott láttuk tapintatosan müködő kezét, ez pedig Tattárszky Gyula ur, az egész mükedvelő előadás tervelője és rendezője. **Spectator.**

Vizsgák.

A kassai kath. főgimnáziumban az 1892/3. tanév végén tartandó osztályvizsgálatok rendje. A) osztályvizsgálatok:

Junius 10-én délelőtt 8—9 Francia nyelv. Gyorsirás. 9—10. Müének. Zene.

12-én délelőtt VII. VI. V. délután IV. III. 13-án délelőtt II. I. A) B) Vallás.

16-án VII. Német. Latin. Görög. G. p. magyar. VI. Német. Latin. Görög. G. p. magyar. IV. Magyar. Történelem. III. Természettani földrajz. Számtan. R.-Geometria.

17 én V. Német. Latin. Görög. G. p. magyar. II. Földrajz. Számtan. R.-Geometria. I. A) Magyar. Latin. (Elnök: Dr. Takács ur.) I. B) Magyar. Latin. (Elnök: Dr. Keil ur), délután 5—7 minden osztályban Torna (helyi verseny). Kedvezőtlen idő esetén 19-én.

19-én VII. Mennyiségtan. Természettan. G. p. rajz. VI. Magyar. Történelem. G. p. rajz. V. Természetrajz. Mennyiségtan. G. p. rajz. IV. Német. Latin. III. Magyar. Német. Latin. II. Magyar. Latin. (Elnök: Szentkirályi ur).

20-án I. A) Földrajz. Számtan. Geometria. (Elnök: Peczkó ur). I. B) Földrajz. Számtan. Geometria.

21-én VII. Magyar. Történelem. Földrajz V. Magyar. Történelem.

24-én VI. Természetrajz. Mennyiségtan. III. Történelem. Polit.-Földrajz. (Elnök: Peczkó ur), délután IV. Természetrajz. Mennyiségtan. Geometria.

B) Magánvizsgálatok: Junius 22-én Irásbeliek. 23-án Szóbeliek.

E vizsgálatokra a tanügy barátokat tisztelettel meghivja dr. Stöhr Szidárd főgimn. igazgató.

A városi zeneiskolában az 1892—93. tanévben tartandó vizsgák sorrendje: junius hó 12-én Kerner zenetanár tanitványai: délután 4-től—6-ig a III. IV. V. VI. évfolyammal (elmélet és összhangzat,) — junius 14-én Loósz Irén k. a. tanitványaival: délután 2—6-ig az I. II. évfolyam (elmélet és gyakorlat,). — junius 17-én Huszka A. k. a. növendékeivel: délután 2—6-ig a III. IV. V. évfolyammal (elmélet és gyakorlat, összhangzat,) — junius 18-án Kerner tanitványaival: délután 2—7-ig a III. IV. V. VI. VII. VIII. évfolyammal (gyakorlat,) — junius hó 21-én Huszka Agnes k. a. tanitványaival: délután 2—6-ig a VI. VII. VIII. évfolyammal (az elmél. és gyakorlatból,) mely vizsgálatokra a zene iránt érdeklődők meghivatnak.

Az ág. hitv. evang. elemi és polgári leányiskolában, az ez évi záryizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: Junius 17-én d. e. 10 órakor a róm. kath. növendékek hittani vizsgája. — 22-én d. e. 9 órakor a III—IV. polg. leány oszt. 22-én d. u. 3 órakor az I—II. polg. leány oszt. 23-án d. e. 9 órakor a III—IV. elemi oszt. 23-án d. e. 3 órakor az I—II. elemi oszt. és 23-án délután 5 órakor a francia nyelv vizsgája. A kézi munka kiállitás a két utóbbi napon az emeleten megtekinthető lesz. Ezen vizsgákra a t. ez. szülőket és a tanügy és ifjuság barátait tisztelettel meghivja a tantestület.

Közgazdaság.

A Magyar-Francia biztositó-részvény-társaság Beniczky Ferencz ur ő Nagyméltósága elnöklete alatt folyó évi május hó 26-án tartotta meg rendes közgyülését. Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemre méltó adatokat idézzük: A tűzbiztositási üzletben a dij- és illetékbevételek 3.563.935 frtot, a jégbiztositási üzletben 586.188 frtot, a balesetbiztositási üzletben 63.956 frtot és az életbiztositási üzletben 760,842 frtot tettek. Az összes díjbevétel volt 4.924,916 forint. Valamennyi ágazatban kiadatott, mint viszontbiztositási dij, 1.465,783 frt; károkért fizettetett a tűzbiztositási üzletben 1,756,695 frt, a jégbiztositási üzletben 445.345 frt, a balesetbiztositási üzletben 21,568 frt, az életbiztositási üzletben 169.767 frt. összesen 2.393,365 frt. A társaság bevételei az intézeti házak jövedelméből, kamatokból, az értékpapirok nyereségéből és különféle jövedelmekből 246.541 frtot tettek ki, az intézet tartalékainak összege 5.248,203 frtra emelkedett. A díjkötelezvény-tárczán 7.992,839 frtot tartalmaz. Az életbiztositások tőkéiben és járadékokban 19.280.924 frtot képviselnek. A társaság fennállása óta több mint 57 millió frt kártérítést fizetett ki készpénzben. A 100,539 frtot tevő nyereségből osztalék nem adatik, hanem 34,565 frt a tüzosztályi díjtartaléknak 750,000 frtra való felemelésére, 10,000 frt az irodai berendezés- és felszerelésszámlának 40,000 frtról 30,000 frtra való csökkentésére, 30,000 frt a tartaléktőkének 170,000 frtról 200,000 frtra való emelésére fordittatik, 25,974 frt pedig uj számlára vitetik át. A társaság fennállása óta több mint 57 millió frt kártérítést fizetett ki készpénzben. A 100,539 frtot tevő nyereségből osztalék nem adatik, hanem 34,565 frt a tüzosztályi díjtartaléknak 750,000 frtra való felemelésére, 10,000 frt az irodai berendezés- és felszerelésszámlának 40,000 frtról 30,000 frtra való csökkentésére, 30,000 frt a tartaléktőkének 170,000 frtról 200,000 frtra való emelésére fordittatik, 25,974 frt pedig uj számlára vitetik át. A társaság bevételei az intézeti házak jövedelméből, kamatokból, az értékpapirok nyereségéből és különféle jövedelmekből 246.541 frtot tettek ki, az intézet tartalékainak összege 5.248,203 frtra emelkedett. A díjkötelezvény-tárczán 7.992,839 frtot tartalmaz. Az életbiztositások tőkéiben és járadékokban 19.280.924 frtot képviselnek

Üzlet-felosztás.

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy

zálogkölcsön-üzletemet

a mai naptól feloszlatom

és több záloget el nem fogadok. Minek folytán zálogjegyeim birtokosait felkérem tárgyaikat lejáratra kiváltani.

Prolongácziók többé el nem fogadtatnak.

Kassa, 1893. junius hó 1-én.

Tisztelettel

174 1—2 **Braun Lajos,**

zálogüzlet, Forgács-utcza 22. sz.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan 20 millió frt

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az illető mit sem sejtő tényleges birtokosokat **felkutassa** és őket a nyeremények **birtokosává tegye.** A sorsjegybirtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph" szerkesztőségével **saját érdekükben is** levélileg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph" czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerü előnyt is nyújt, t. i. évenkint

20 darab Jósziv-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenkint sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Julius 1-éig előfizetők résztvesznek már az **5 darab Jósziv-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph" sorsolási közlöny kiadóhivatala, Budapest, Váczi-körut 43.** 81 6—6

Eladó-üzlet.

A főutczai 86. szám alatt **Somogyi Imre debreczeni hentes üzlete** berendezéssel együtt eladó és azonnal átvehető. Bővebb felvilágositást az üzletben. 170 2—3

38 kitüntetés, ezek között 14 diszoklevél és 18 érem. Számos bizonyitvány elsőrangu orvosi tekintélyektől. A bécsi erdészeti és gazdasági kiállításon 1890. és a nemzetközi higienikus kiállításon 1891. a legmagasabb kitüntetéssel — a diszoklevél különös feltüntetésével — dijazva.

Nestlé Henrik gyermek-tápliszt.

26 éves eredmény.

Ujszülöttek, a kik anyáik által egyáltalában nem, vagy csak tökéletlenül táplálhatók, a **Nestlé Henrik gyermek-tápliszt**jével racionálisan felnevelhetők. Iratok, a melyekben a készitési mód, valamint elsőrangu tekintélyek, lelenczházak és gyermek-kórházak bizonylatai foglaltatnak, kivánságra ingyen küldetnek. 158 2—12

1 doboz Nestlé Henrik-féle gyermekliszt 90 kr.
1 doboz Nestlé Henrik-féle kondens. tej 50 kr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére

F. Berlyak, Wien, Stadt, Naglergasse 1.

Eladás minden gyógytár és füszerkereskedésben.

A Bayer és Bauernebl

kassai sörfőzde 123 10—10

üvegsörének városi raktára

ifj. Novelly Sándor urnál Kassán.

Egy üveg koronasör 12 kr., folyton jégbe hütve.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottomások**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át a este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 28—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Világhirü

a

„Les Dernières Cartouches és Lohengrin"

féle szivarkapapir

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A **Braunstein frères** czég csakis **Gassicourtban** (S. és O.) **franczia országban** létező saját **papirgyárának** készitményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerü a legujabb elveken alapuló berendezett telep készitményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapir és szivarkahüvely clárusitására szánt gyáriraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a **„Les dernières Cartouches"** féle papirból készitett valódi franczia szivarkapapir, valamint valódi franczia szivarkahüvely, melynél minden papirtok a **„Braunstein Frères"** czéget viseli,

Kassán.

Falk Károly és Emil uraknál kapható. 159 2—25

Kockázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek | Függönyök

Kókus szőnyeg és lábtörlők | Portiérek

Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben,
rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 27—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi junius 7. 64. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 58. sz. a. hova a lapot érdekli küldemények czímzendők.

Előfizetési díj: Kassán házhoz-hordással Egy évre ... ... 6 frt — kr. Félévre ... ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ Vidékre postai küldéssel: Egy évre ... ... 6 frt — kr. Félévre ... ... 3 „ — „ Negyedévre ... 1 „ 50 „ — Egyes szám 5 kr. — Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések: egy petit sor ... ... 5 kr nyilttérben ... ... 12 „ Többszöri közlésnél engedmény Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz. Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Katonai akadémia és hadapród-iskola.

(***) A magyar delegáczió hadügyi albizottsága e hó 2-ikán rendkivül fontos és nagyhorderővel biró ülést tartott.

Az a théma volt szőnyegen, a mely Magyarországon az 1867-iki kiegyezés óta folyton uralja a kedélyeket, t. i. a hadseregnek a kiegyezés szellemében való tovább fejlesztése.

Azt el kell ismernünk a delegáczió tagjairól, hogy a mi a tiszt képzést illeti, e tekintetben majdnem kivétel nélkül oly álláspontra helyezkedtek, a minél ez időszerint tovább menni nemcsak nem lehet, de nem is igen kivánatos.

Mert hát szép dolog az az önálló hadsereg. Fő ohajtásunk volna az mindnyájunknak, hogy fiaink felett, a kiket a hadsereg részére szolgáltatunk, csak is kizárólag mi magunk rendelkezzünk — ha lehetne! Csakhogy épen ez a „lehet“ szó szabja meg a határt. Ez olyan mint a kőfal; a ki ennek vaktába megy neki, beleüti a fejét s bizony be is törheti könnyen.

A magyar delegáczió hadügyi albizottságában az a kérdés uralta ez alkalommal is a helyzetet: itt van-e immár az ideje annak, hogy Magyarországon egy harmadik katonai akadémia épittessék? vagyis hogy az osztrák-magyar monárchia területén netalán szükséglendő harmadik katonai akadémia kiépitésének szükségessége beállott-e már vagy sem? Az az elv, hogy — ha ily akadémiára szükség van az csakis Magyarország területén létesithető — már a mult évben érvényre lett emelve; erről tehát ez alkalommal szó sem lehetett.

Hanem igenis szó volt arról, hogy ez alkalommal katonai akadémia épittessék-e, vagy csupán hadapród-iskola?

A mi delegátusaink az akadémiának már ez időszerint történendő létrehozatala mellett buzgólkodtak, hivatkozván arra, hogy 1.700.000 frt e czélra már előzetesen meg is lett szavazva. — A hadügyminiszter azonban azt válaszolta erre, hogy „a bécs-ujhelyi akadémia jelenleg teljesen megfelel a szükségletnek,“ tehát 3-ik akadémiára ezuttal nincs szükség. Aztán, hogy argumentumai annál fontosabbak legyenek, hozzátette a hadügyminiszter azt is, mikép „egy uj akadémia felállitása rendkivül nagy költségeket okozna, és pedig az előzetes számitások szerint 5.400.000 forintot.“ Ennek a nagy summának a fölemlitésével a hadügyminiszter nyilván arra számitott, hogy megijeszti a delegácziós urakat. Hanem bizony azok nem ijedtek meg, s azt mondták, hogy ha kell, hát meg lesz, legalább Magyarországon nem akad párt, mely ennek a megszavazását ellenezni fogná.

Azonban mindhiába! A hadügyminiszter nem tágitott. Mint ugyancsak ő mondá: „a hadseregnek ez időszerint fontosabb szükségleteit kell kielégiteni.“ A tételt tehát el kellett vetni. Az a fontosabb szükséglet pedig semmi egyéb, mint az, hogy miután a hadseregnek gyakorlati csapattisztekre van szüksége s ez hadapród-iskola felállitása utján is elérhető, még pedig sokkal gyorsabban, mint akadémiai képeztetés utján: tehát ez időszerint a hadügyminiszter hadapród-iskola felállitását tartja egyedül czélravezetőnek.

Egy harmadik katonai akadémiának Magyarországon leendő felállitásából ezek szerint ujból nem lesz semmi. — Ebből azonban nem kell azt következtetni, mintha az elv ez által végleg el lenne ejtve. Korántsem! Sőt kimondta a hadügyi albizottság, hogy: mihelyt a financziális helyzet megengedi és mihelyt anövendékek a bécsujhelyi akadémián el nem férnek: a magyarországi akadémia haladéktalanul felállitandó. — Ez a bizottságban határozatilag is formulázva lett. Miből önként következik, hogy előbb-utóbb mégis csak eljutunk oda, mikép nálunk is lesz katonai akadémia, ha egy év mulva nem, hát 5—10 év eltelte alatt bizonyosan!

A magyar delegáczió ellenzéki tagjai ezuttal is erősen hangsulyozták, hogy ők mindenáron magyar tannyelvü akadémia felállitását kivánják. Hanem erre a hadügyminiszter kategorice kijelenté, hogy: „ily tervbe, mint közös miniszter, semmiképen nem mehet bele; s hogy erről, a mig ő lesz hadügyminiszter, még csak szó sem lehet.“ — Tisztán magyar tannyelvü katonai akadémia felállitásáról tehát nagyon, de nagyon messze állunk. Ilyet a mai nemzedék aligha fog megérni!

Egy lépéssel azonban e téren is előbbre jutottunk. A hadügyminiszter ugyanis egész világosan kijelentette, hogy intézkedett az iránt, miszerint ezentul a magyar nyelv a Magyarországon levő hadapród-iskolákban is mint kötelező tantárgy tanittassék. S ez a kijelentés mindenesetre arra vall, hogy — ha nem valami gyors tempóban is — de haladunk e téren is fokról-fokra.

S ha tisztjeink lassan-lassan elsajátitják a német mellett a magyar nyelvet is: ezt oly vivmánynak lehet tekintenünk, a melylyel még az ellenzék is meglehet elégedve; ha csak mindenáron lehetetlen dolgokat nem akar kivánni!

Mivel foglalkozott a kassai casino 1832-ben.

Lapunk egyik barátja egy érdekes régi közleményre akadt, mely a hatvan évvel ezelőtt élt kassai polgárság közhasznu tevékenységét tiszteletreméltó világitásba helyezi s a melyet miután nemcsak az akkori időkre jellemző, de városunk közgazdasági fejlődésének történetéhez is tartozik — érdekesnek tartunk eredeti szövegezésében közölni.

„A Casino választottsága Fiedler Károly ur, kassai vaskereskedő által felszólittatók egy oly egyesület alapitására, mely a felsőmagyarországi vasmüszerek központja gyanánt működnék, honnét kiki ebbeli házi szükségeit, mikor neki tetszik, ha tetemes vala is, ki elégithetné, a dolgozó ellenben kész munkájáért legott készpénzt kaphatna. (Modern kifejezéssel élve: egy központi vasipari raktár szövetkezet létesitése Kassán. A közlő.) A tisztelt választottság pedig egy e tárgyról bővebben tanácskozó küldöttséget neveze ki.

Ezen küldöttség munkálódásinak következete az: hogy egy olynemü központi egyesület felállitása nemcsak létesithető, hanem egyszersmint felette czélirányos és kivánható, hogy általa valódi nyereségek származnak; nevezetesen, szembetünő haszon az egész honra, jelesen Kassára s vidékére, nem különben a müszerek készitésére, s végre az ily egyesület felállitóira nézve is. A hazára nézve az által, hogy az ily

TÁRCZA.

A morcos.

Irta: **Chriastólyi Béla.**

Mikor Lagányi Olga hazajött a felsőbb leányiskolából, éppen nyár közepe volt.

Olyan tizenhétéves pajkos, kaczér süldőleány volt, minőt ily iskolában akárhányat nevelnek, ki mikor kurtaszoknyában, táskával kezében, sietett az iskola felé, mosolygva bólintgatott jobbra-balra az öt fixirozó nagyvárosi uracsók felé.

— Tetszem? Jó volnék nektek, ugy-e?

Az iskola kapujában azután még egyszer visszanézett, azután kacsagva a ficsurokon, szaladt fel a széles lépcsőn.

Hát mikor hazajött, másnap éppen vasárnap volt s anyja egy kirándulást rendezett ennek örömére a közeli erdőbe.

Meghitt egy pár fiatalembert s Olgának egynéhány régi barátnőjét, telepakkolt vagy tiz kosarat ennivalóval, borral s elindultak a kirándulásra.

Olga nem sokat törődött a társasággal; a leányokat ösmerte, a fiatalemberek pedig mind egy kaptafára voltak csinálva, olyanok, minőkkel ő ott a városban lépten-nyomon találkozott. Egy csomó alaktalan divatbáb. Ugyet sem vetett reájuk.

Csak egy vált ki közülük eredeti nyers modorával, szögletes mozdulataival. Hatalmas termete volt; ugy lépdelt ott mellettük, mint a medve s csak néhanéha morgott valamit. Mintha nem is közéjük való lett volna, egészen elütött a többitől s éppen ezért vonta magára a süldőleány figyelmét, ki azelőtt sohasem látta. Mikor kijöttek a házból, megis kérdezte egyik társnőjét.

— Ki ez a morcos?

— Uzonyi Gyula, a szomszéd faluban földbirtokos.

— Sohasem hallottam hirét.

— Nem is hallhattad; nemrég szakadt ide.

Ezentul jobban figyelt reá. Mulattatta öt szögletes modora s elhatározta, hogy zavarba hozza.

Mikor az erdőbe értek, kikeresték egy tisztást s ott letelepedtek. Azután mikor kipihentek magukat, szétszaladtak, csak a mama meg a cselédek maradtak a holmi mellett. A többiek előre futottak, de Uzonyi nem erőltette magát. Olga visszakiáltott reá.

— Hát maga nem fut velünk?

— Kiéltem már a szaladgálásból, felelt az lakonice.

Olga elnevette magát ez egyszerü feleleten, de azért bevárta. Azután együtt mentek tovább a többiek után.

— Mi gyerünk erre — mondta a leány egy kereszutnál.

— A hogy tetszik.

Olga megint mosolygott, azután hirtelen kérdezte.

— Ön nem rég van e vidéken?

— Éppen most egy éve, hogy e birtokot megvettem.

— Melyiket? — kérdezte bámulva a leány.

— Már mint ezt is, a melyen most járunk.

— Hát ez a maga erdeje?

— A szomszéd földekkel s a kastélylyal együtt.

Olgát érdekelni kezdte ez a férfi. Milyen egyszerü, még csak nem is dicsekszik a gazdaságával, pedig volna mivel.

— És jól érzi magát e környéken?

— Tökéletesen.

— Van már sok ösmerőse?

— Nem járok sehová, nem szeretem a társaságot.

Olga bámulva nézett reá. Igazán morcos ember ez.

— Nos igen. Lássa én nem tudok ugy hajlongni, annyit összehazudozni, mint azok a ficsurok. Nem volt időm ezt megtanulni; más dolgom volt.

— Ugyan mi? — nevetett a leány.

— Mi? Azt tanultam, hogyan kell kenyeret keresni.

— Hát hogyan kell?

— Kissé nehéz dolog, de meglehet tanulni.

— Tanitson meg engem is.

Uzonyi elgondolkodott. Éppen felelni akart, mikor egy ákácz-gally a leány szoknyájába akadt. Soká bajlódott vele, de nem birta kiszabaditani; végre Uzonyi odalépett, teketória nélkül letörte az egész ágat s ugy szedte ki darabonkint a felvont szoknyából.

— Vérzik a keze — szólt azután leány.

— Megkarczoltam magam — felelt az s kezét a közeli fa kérgén megtörülte a vértől.

Az erdő széléhez érdek, honnan gyönyörü kilátás nyilt a szép mezőre s a távolban álló kastélyra.

— Itt vannak a földeim. Jó földek, de sok bajom volt velük, mig kiösmertem.

— És hogy ösmerte ki?

— Hja, az hosszadalmas dolog. Először meg kellett vizsgálnom; furtam, ástam, azután több helyről felvettem belőle, haza vittem, főztem különféle vegyekkel s akkor megelemeztem.

Ugy beszélt a leány előtt, mintha valami geológussal lett volna dolga. Es az már nem nevetett rajta, hanem figyelemmel hallgatta minden szavát.

— Milyen szép lehetett az. Mi ezt nem tanultuk az iskolában.

Uzonyi ránézett s elmosolyodott. Mintha bizony ilyen szobai virágnak volna az ilyesmihez valami köze. Nem asszonynak való dolog ez. De azért magyarázta neki tovább.

— Csak azután tudtam, milyen talajjal van dolgom. Akkor már vethettem belé, a mit éppen jónak láttam. Néha nem találtam el, de legtöbbször sikerült.

Egy patakhoz értek; olyan kis erdei csermely volt csak. Olga felvonta kissé szoknyáit s egy lépéssel átugrotta; a morcos szinte utána ugrott, de a harmatos gyepen elcsuszva, leesett a földre s egy kiálló kőhöz vágta fejét.

Pillanat alatt elöntötte a vér s oly szerencsétlenül esett, hogy fel sem birt kelni. A leány szörnyen megijedt, de azonnal feltalálta magát s felvéve Uzonyi elgurult kalapját, megmeritve vizzel és zsebkendőjével borogatta a sebet.

műszerekért esendő tetemes pénzsommák kebelében maradnak, hogy egy tárgygyal kevésbet kell külföldről beszállítanunk, sőt alaposan reményelhetjük, hogy idővel az ily műszerek (nyilván ásók, kapák s egyéb szerszámok. A közlő.) megszerzésében a külföld reánk szoruland.

Előmozdittatik a szorgalom egyik nevezetes ága, s hol a szorgalom uralkodik, ott vagyonos a polgár s igy boldog.

A készitőre azon haszon háramlik, hogy nem kell jövendőben aggódnia: eladhatja e majd készitményeit, hanem azon bizonyosság, hogy fáradságáért minden pillanatban arathatja bérét, ügyekezetét elevenitendi, szorgalmasan fog dolgozni, sokat készitени s iparkodása gyümölcseivel nyugodtan élni, vagy azon napokra takarékoskodni, hol sulyos munkáját nem lesz folytatni képes. Ekként ezen néposztálynál birtokosság fogja magát rövid idő mulva boldogitólag mutatni. (Itt nyilvánul a nagy Széchenyi müködésének hatása. A közlő.)

Az egyesület alapitói e hasznokat reménylhetik: a müszereket olcsóbban vehetik, s néhány százérti forint nyereséggel eladhatják; a társaság szükséges hitelt nyerhet, mely intézetében tőkepénz gyanánt munkálódni fog, továbbá jeles mennyiségü vas és szén megszerzésnél nagy nyereséggel keresgtetheti magát, s táplálhatja azon reményt, hogy ha teljes folyamatban lesz a munka, tőkepénzök esztendő lefolyta alatt többször megfordul, s a nyereség is megkettőztethetik. Ha továbbá megfontoljuk azt, hogy kinek kinek biztos helyen van tőkepénze, mivel a vasmüszerek becse soha nem enyészhetik el s izlés változásának alávetve nincs, ugy hisszük, egy illy egyesület sikeres hasznait elégig megmutattuk.

Ezen egyesület alapitására s munkálód hatására 80,000 pengő forintból álló tőkepénzt szándékozunk gyüjteni, s e czélra 400 részvényt (actia) 200 p. ftjával alkotni. Egy részvénynek csak fele, s ez t. i. 100 pengő ft. négy időszakban tétetik le készen. Más felét a részvényes kötelező levelet ad, mellyet azon esetre, ha a 40,000 ftból álló elég nem lenne, tartozik visszaváltani. A készpénzben tett fizetésekért következő hasznokban osztozik minden részvényes: 1.) Esztendőnként veszi a törvényes száztól 6 ft kamatját. 2.) A minden részvényre esendő nyereségi osztályrészt. A részvények eladhatók. Az alapszabások terve már ki dolgoztatott, s kiki megnézheti a kassai Casinóban, s Baszel Gottfried, Fiedler Károly, Spielmann és Schmidt vaskereskedők s Wiegand György könyváros boltjaikban. Ha kétszáz részvényes találtatott, a társaság alapultnak tekintetik, s ez akkor az alapszabások tervét megvizsgálja s itélete szerint módositja. Ekként mindenki felszólittatik az illy hasznot igérő egyesületi részvétre s tetszése szerint veendő részvényaláirásra, mellynek alkalmával egyszersmind az első osztályi 25 pengő ft. le tétetik. Baszel Gottfried ur kassai vasáros a részvény árát elfogadja s nyugtatványt szolgáltat ki; ugyan nála is történik az aláirás.

Költ Kassán, április 14-dikén 1832.

A Casinó tagjai által."

Innen-onnan.

Atyai tanácsok.

— Pompon.

Beauchastel ur tegnap tünödve távozott a Vaudeville színházból, a hol Bonifface Maurice darabját adták.

— Vajjon jól teljesitettem-e kötelességeimet Arteuilles grófné, a leányom iránt? mondja magában. Ugy rémlik előttem, hogy ebben a mai vigjátékban, Thibourdiaux, az atya, kissé messzire ment··· Gyakorlati, nagyon gyakorlati tanácsokat mondott. Csakhogy a válság után mondta tanácsit. Nem volna e jobb, ha én előzőleg adnék tanácsokat Eglantinenak?

A rue Meyerbeer sarkán beléütközött egy-egy emberbe. Bocsánatot kért, aztán a boulevard Haussmannon folytatva utját, zavarodottan folytatta a monologizálást:

— Utóvégre is semmi határozott bizonyitékom nincs arra nézve, hogy Eglantinenak szeretője volna. Tudom ugyan, hogy a gróf kissé kimerült, és hogy leányom meglehetősen kaczér; az anyjától örökölte; szegény asszony minden árnyalatban éreztette velem; no de béke lengje körül könnyü lelkét. Másrészt azonban létezik egy kis Cintegabelle marquis, a ki sürün jár a házhoz, nagyon sürün! Es ha egy napon eltörik a korsó, mely annyiszor jár a kutra, nem lesz-e az én hibám, ha meg nem mutatom leányomnak, melyik a helyes ut, melyen haladnia kell, ha védelem nélkül ki lesz téve a kierőszakolt vallomás minden kinjának, a teljes kétségbeesésnek···

A Saint-Augustin-téren elszántan huzta szemére a kalapját, és fenhangon kiáltozott egy fiakkeresre, ki a bakján elaludt.

— El van határozva! Még az este beszélek vele, még az este!

— Megint valami őrült, dörmögi a kocsis és ujra elaludt.

Beauchastel befordult az avenue Percieren, aztán becsengetett egy házba, a hol Arfeuillesék laktak és habozás nélkül kopogtatott a leánya ajtaján.

— Eglantine, alszol-e, özikém? Szeretnék neked valamit mondani.

— Ah, te vagy, papa? felelt egy hang. Lépj be, nem zavarsz. Már fekszem.

Beauchastel belépett és önkénytelenül is ugy találta, hogy a grófné igazán bájos volt. a mint ott feküdt a czifra ágyban, batiszt ingében, melynek valenczi csipkéi csodás szép nyakat fogtak körül és melynek sárgás csokrai kerek vállakon nyugodtak.

Félkarját feje alá támasztotta, hogy magasabban feküdjék, másik kezében könyvet fogott, melyre a lámpaernyő alól rózsaszin fény áradt.

— Mondd csak, kérdi Beauchastel halkan, biztos vagy benne, hogy nem zavarnak meg és nem hallgatóznak! Hol van vőm, a gróf?

— Parbleu, ugyan hol lenne? Ökölre szoritott kézzel alszik a szobájában, mint mindig.

— Mint mindig? Talán tulzol?

— Mondom, mint mindig. Mit akarsz? Szegény öreg a házasság harmadik hónapja óta tartalékba vonult. Oh, azért, hogy grófnénak lass, furcsa házasságot köttettél velem··· Elég csinos vagyok, nyolczszázezer frankom van··· Könnyen találhattál volna különb valamit is számomra.

— Mit értesz az alatt, hogy különb valamit?

— Hát talán olyan férjet, ki megakadályozott volna abban, hogy zavartalanul bejöhess ide hajnali egy órakor. No de szerencsére ugy intéztem a dolgomat, hogy···

Beauchastel meijedt.

— Tessék, ez az, amitől féltem. Hallgass rám! A Vaudeville színházból jövök, hol bámulatos darabot adtak, melyről sokat gondoltam. Megengeded, hogy néhány jó tanácsot adjak.

— Kukliprédikációt akarsz mondani? Ülj le arra a kis székre ide az ágyam mellé. Nos, rajta, imádott atyuskám!

— Nos hát, a mai darabban szerepel egy bizonyos Bernierné, kinek egy Larizelle nevü imádója van.

— Miért mondod ezt nekem? szakitja félbe Eglantine elpirulva. Talán azt képzeled, hogy én is olyan körülmények közt vagyok és hogy nekem is van egy Larizellem?

— Berniernéről beszélek, kit Caron Cécile elragadóan ad. Berniernét a férje rajtakapta··· Kompromittáló leveleket talál az iró asztalában.

— Anfeuilles grófné tekintete egy rózsafából készült szekrénykére esik, mely ott áll az ablak mellett.

És azután, folytatja Beauchastel. Thibourdiaux, a nő atyja — Boisselet játsza — meg akarja menteni azzal, hogy néhány utmutató tanácsot ad neki.

— Es te most nekem is utmutatással akarsz szolgálni?

— Valóban; nem fog megártani.

— Furcsa vagy, papa! Igazán, fin de siécle papa vagy, épen nem olyan klasszikus konvencziónális apa. Eh bien, hallgatom tanácsaidat.

— Három fázis létezik, melyeket három fő-kiál tással lehet jellemezni. Az első kiáltás szivből jön, a megsértett ártatlanság kiáltása és igy hangzik: Nem igaz! Ez nyilván a legegyszerübb és azért a legjobb is. Csak a megsértett ártatlanság mögé kell rejtőzni a legcsekélyebb felvilágositás nélkül. Nem igaz! Ezzel meg van mondva minden, ezzel felel a nő mindenre, ez a tagadás megóvja attól, hogy elárulja magát, a mi bizony megesik azzal, ki részletekbe bocsátkozik. De ez a kiáltás csak akkor jó, ha a férj csupán egyszerü gyanut táplál és nincsenek bizonyitékai. A kiáltást helyesen kell hangsulyozni és az illető nőnek erősen a férj szemébe kell tekinteni. Figyelj jól reám, hogyan mondom! Nem igaz! Látod!

— Nagyon jó, de ha a férjnek bizonyitékai vannak?

— A második fázishoz jutunk. Bernier — Berniernek nevezem a nagyobb szabatosság kedvéért — birtokába egy csomó levélnek, melyeket elolvasott, csakhogy sebtében, zavartan, láztól gyötörve. Most hallgasd meg a második kiáltást:

— Ez nem bizonyit semmit! Mert hát meglehet, hogy a levelek csakugyan nem bizonyitanak semmit, a mi azonban nagyon ritka dolog, mert általában véve a szerelmesek betegsége, hogy minél több ostobaságot irnak — vagy magasztos dolgot, a szerint a mily szempontból nézzük — de a melyekben alig lehet kételkedni. „Emlékszel még? Mily isteni órák voltak! Mily jól éreztük magunkat kicsiny lakásunkon. Mily szép voltál." Es igy tovább, és igy tovább. De azért lehet, hogy a férj nem bizonyos a dolgában.

— És aztán?

— Ha már a második kiáltást, a „nem bizonyit semmit" kiáltást megkoczkáztatta a nő, megróbálhatja azt, hogy a kompromittáló levelezést egy barátnőjének tulajdonitja, kit felkértek, vállalná magára a dolgot. Ez a vigjátékmotivum azonban meglehetősen el van koptatva és nem igen sikerül, ha csak a térj nem buta ugy kissé. Akkor aztán a harmadik kiáltáshoz kell folyamodni.

— Milyen az?

— A harmadik kiáltásnak az czélja, hogy a nő lerázza magáról a felelősséget. Keresztbe fonja karjait és igy szól: On uram, még különbeket követett el!

Ez többnyire találó, mert ritkán esik meg, hogy a férj nem követett volna el különbeket és ez fordit egyet a dolgon, a mi mindig kapóra jön. Lássuk csak, ismételjük az utmutatásokat.

Eglantine kipirulva, mint a gyermek, ki leczkéjét mondja könyvnélkül, ujjain számlálgatja!

Első kiáltás: Nem igaz!

Második kiáltás: Nem bizonyit semmit!

Harmadik kiáltás: On uram, különbeket is követett el!

— Pompás, mondja Beauchastel a megkönnyebülés sóhajával; most már nyugodtan alszom el. Csókolj meg, gyermekem és most jó éjszakát.

És mialatt szobájába tér, Arfeuilles grófné ujabb pillantásokat vet a kis szekrény felé, mig a szomszéd szobában a gróf ur hortyog, mint valami elromlott orgonasip.

Ujdonságok.

Katonai hir. Vilmos főherczeg hétfőn este az Ujhely felől jütt vonattal Kassára megérkezett és a Schalkház szállóban vett lakást. — Albrecht főherczeg a kedd esti gyorsvonattal érk zett ide és szintén a Schalkházba szállt, a melynek lépcsőháza a magas katonai méltóságok tiszteletére gyönyörü ligetté varázsoltatott át ügyes kertész kezek által.

Benedek Ferencz prelátussá történt megválasztása nagy örömre gerjesztette a fővárosban élő régi tanitványait is, a kik legközelebb tartott együttes tanácskozásuk alkalmával elhatározták, hogy örömüknek ünnepies formában fognak kifejezést adni.

Esküvők. A tegnapi nap délelőtt folyamán három előkelő esküvő tartatott városunkban. E nap délelőttjén vezette oltár elé a szemináriumi templomban Szakmáry György honvéd-főhadnagy Máriássy Ida kisasszonyt; — az izraeliták templomában volt dr. Szeghő Kálmán budapesti gyakorló orvos esküvője Hollánder Ilona kisasszonynyal.

Esküvő. Kemény Kálmán, id. Kemény Lajos kassai ház és földbirtokos fia, f. hó 4-én vezette oltárhoz, apostagi-komjáthy Komjáthy Ilona urhölgyet, Balassa-Gyarmaton.

A kassai állami polgári iskola junius 8-án d. e. 9 órakor az intézet rajztermében, ő Felsége, apostoli királyunk koronázásának évfordulója alkalmából ének, szavalat s beszéddel egybekötött ünnepélyt tart.

A női kereskedelmi szaktanfolyamon, a mely az állami felsőbb leányiskola kebelében két év óta fenáll, hétfőn fejezték be a második tanévet, a melynek záró vizsgálatai élénk érdeklődés és valljuk be mindjárt az elején, osztatlan elismerés mellett folytak le, mert ugy a tanári kar szakavatottságát, mint pedig a hallgatók magas foku képzettségét tekintve, el kell ismernünk, hogy e rövid lélekzetü, alig 8 hónapra tervezett tanfolyamon a növendékek a kereskedelem száraz szaktudományából annyi sokoldalu ismereteket sajátitottak el, hogy valóban csodálkoznunk kell a nagy szorgalom és erős akarat fölött, a melyet ezek tanáraik örömére kifejtettek. Zagróczky Gyula tanfelügyelő és Deil Jenő, a miniszter által delegált biztos mint a vizsgálatok vezetői és ellenőrzői örvendetes meglepetéssel hallgatták a leányok világos és szabatos előadásait mindama tárgyakból, a melyek összeségében a kereskedelem minden ressortját alkotják meg. Nagy élvezet volt látnunk a kereskedelmi életben felmerülő komplikált számtanban mily eszes és gyors feltogásuak ezek a növendékek és hogy mily eleven memóriával dolgozták ki egy-egy percz alatt a feladott példákat. Ugyancsak ezt tapasztaltuk az áruismeénél, a melyet a legapróbb részletekig hallottunk kidomboritani kezdve a nyersanyagtól föl egész a mai technikai tudás által feldolgozott állapotig, a midőn mint kereskedelmi czikk a forgalomba jut ki. A kereskedelmi statisztika, a könyvelés, a kereskedelmi földrajz, a váltóisme egytől-végig anynyira meg van rögzitve e növendékek elméjében aránylag a 8 havi tanidő alatt, hogy dicsérni kevés a hallottakat, itt kalapot kell emelni. A tanfolyamot a következő fiatal hölgyek hallgatták és végezték el kitünő sikerrel: Kriebel Magelona, Kesztner Ilka, Mursitz Polda, Oláh Ilona, Incze Irén, Roth Kamilla, Kövy Anna, Répászky Jolán, Fuchs Hedvig, Stock Vilma, Weinmann Jenny, Lux Eugénia, Gaál Margit. A tanfolyamot Lakos Károlyné igazgatóval az élén, a következő tanárok vezették: Götz Károly, Herchl János, Malaszt Ferencz, Mössl Gusztáv, Müllner Frigyes és Timkó Sarolta kisasszony, ki a felügyeletet gyakorolta.

A városnál junius hó 12-én rendkivüli közgyülés fog tartatni délutáni 4 és fél órakor, a melynek tárgya az 1892. évi városi házipénztár, városi alapitványi és gyámpénztári zárszámadás tárgyalása és a vagyonleltár helybenhagyására vonatkozó határozat.

Halálozás. Néhai Rozgonyi Bertalan özvegye született Hoffory Malvin asszony e hó 4-én

---

Az a nyers ember pedig ugy engedte magát, mint a kis gyermek. Talán nem is érezte a fájdalmat, mikor ez a szép leány ott kotorászott kezeivel a közelében, mint a kis mókus a hatalmas medve körül. Csak nézte, hogy mit csinál vele.

— Nagyon fáj?

— Dehogy is fáj — felelt mosolyogva.

— Ugyan menjen, hát hogy ne fájna, mikor annyi vér folyt ki a sebből. Nézze, a zsebkendőm már egész piros lett tőle.

— Kár volt bemocskolni.

— Már hogy volna kár. Csak nem hagyom folyni hiába.

Ugy beszéltek egymással, mint valami régi ösmerősök.

Feltápászkodtak és visszafelé indultak. Ekkor megint egy kiálló gally keveredett Olga hajába, de Uzonyi már nem sietett segitségére, csak mikor az megszólitotta.

— Kérem, segitsen már.

És mikor a leányhoz lépett, reszketett a keze. Soká nem birta kiszabaditani a szép hajfonatot. Azután szótlanul haladtak egymás mellett. Csak a kepesztutnál szólalt meg ismét a leány.

— Egy kérdésemre adós maradt a felelettel.

— Melyik volt az?

— Nem tanitott meg, hogyan kell kenyeret keresni.

Uzonyi megállt s gondolatokba merült. Azután közelébb lépett Olgához s ugy felelt.

— Szeretné tudni?

— Nagyon.

Ismét elgondolkodott. de végre kirukkol vele.

— Akar segitségemre lenni a munkában? — kérdé remegve.

— Igen, igen — felelt hévvel a leány.

A morcos lehajolt s megcsókolta Olga kezét. Megértették egymást.

57 éves korában siratva és gyászolva családja által rövid betegeskedés után meghalt. Temetése tegnap délután a kassai disztemetkező-intézet diszes rendezésében nagy részvét mellett ment végbe.

Ekeverseny. Az abauj-tornai gazdasági egyesület ez évben szeptember 9 én Kassán tartja X. vándorgyülését, a mely nagyszabásu e k e v e r s e n y n y e l lesz egybekapcsolva.

Hangverseny. Jászay Mari, Hilgermann Laura és Polonyi Elemér e hó 22-én a Schalkházteremben tartandó előadásuknak a következő müsora van:

1. Gluck-Saint Saëns, ballet-részlet »Alceste« dalműből, előadja **Polonyi Elemér** ur.
2. Kiss József, »Jehovah« költemény, szavalja **Jászay M.** urhölgy.
3. a) Allesandro Stradella, ária a XVI. századból
b) Mozart, Bölcsődal
c) Hubay Jenő, Hágyj álmodni szerelemről — énekli **Hilgermann Laura** urnő.
4. a) Paganini-Liszt, »Etude«
b) Chopin, »Scherzo« — előadja **Polonyi** ur.
5. Költemények, szavalja **Jászay Mari** urhölgy.
6. a) Thomás, »Mignon« dalműből »Ismered ama hont«
b) Franz R., Őszszel — énekli **Hilgermann Laura** urnő.
7. a) Grieg, »Berceuse«
b) Polonyi, Magyar ábránd — előadja **Polonyi Elemér** ur.

Ez érdekes előadásra jegyek Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében kaphatók.

Csak 4 perczent. Egy helybeli pénzben dolgozó ur a törvény békóiba szoritott bankár-gseftelést még most is nagy előszeretettel és nagy haszonnal szereti kultiválni és habár ugy külsőleg meglehetősen buta kinézésü, a manipuláczió terén elég fifikus arra nézve, hogy a békókat meglazitsa. Legujabban egy paraszt állitott be hozzá pénzért és nagy alkudozások során a bankár ur az asztalra csapta ki nagylelküségét, ajánlkozva, hogy ő még a spórkasszánál is olcsóbban, 4 perczentre adja a pénzt, csak aztán pontosan hozza be havonkint a 100 után eső 4 frtokat. A paraszt megörült az olcsó pénznek és a gseft meg lett kötve. Nagy sokára aztán egy ismerőse figyelmeztette a parasztot, hogy mint csapta be a bankár furfangja és azt a tanácsot adta neki, jelentse fel uzsora miatt a bankárt a törvényszéknél, a mi meg is történt és itt esett meg az a zseniális ötlet, hogy a bankár kész volt akár esküvel is fogadni, hogy ő ezt a parasztot soha sem látta, pénzt soha se adott neki és még össze is szidta, hogy meri azt mondani, hogy adósa neki. No ha igy van — szól a paraszt — jól van, hát akkor menjünk haza, igyuk meg a kvittelésért az áldomást. A bankár jobbnak látta odaajándékozni a pénzét, mint belejutni a törvény békói közé, a melynek szoritását már a multból ösmeri, és a mely az ujabb, de rosszul elsült 4 perczentes müveletekre megtanitotta.

A tót leány népszinmüvet vasárnap harmadszor hozta szinre a mükedvelők fáradhatlan gárdája, remélve, hogy talán a harmadikra megembereli magát a közönség és a tüzkárosultak javára telt házzal jutalmazza a mükedvelők nagy szorgalmát, a melylyel ezt a nehéz darabot betanulták. Nem csalódtak. Az egész napon át tartó esős hideg időjárás megakasztotta a majálest, a melyet e napra irtak ki a munkásegylet vezérei és igy a publikum az otthoni röghöz volt kötve, azzal kárpótolván magát, hogy szórakozást keresett a szinházban, a mely ennek folytán minden zugában megtelt, busásan juttatva nem remélt filléreket a sors csapásai által meggémberedett szegénységnek. Az előadás ezuttal is kiváló sikerrel folyt le és a közönség sürün tapsolt Sikorszky Kamilla, Radványi Dezső, Davidkó Berta, Stock Kornélia, Nikházy Zsuzsika, Dokupil István, Cselényi Ilka, Rácskay László, Werfer Melánia, Sikorszky Arpád, Szmetány László helyes és eleven játékának. — Előadás után a gárda a Fritsche-féle vendéglőbe ment a diadal örömére egy kis mulatságra, a melyből csakhamar valóságos kis bál kerekedett, a mely vig táncz mellett reggeli 5 óráig tartotta össze a társaságot.

A kassai kath. legényegyesület épitendő háza javára, junius hó 18 án a „Bankó" fürdőben zártkörü tánczmulatságot rendez. Belépti dij 60 kr. Ebédjegy 1 forint. Jegyek előre válthatók Buliczka E. és Mildner F. urak üzletében. Felülfizetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A mulatság sorrendje: 1. Délelőtt 10 órakor indulás az egyleti helyiségből lóvonaton. 2. Tornázás, dijtekézés, versenyfutás. 3. Társas ebéd 1 órakor. 4. A tánez kezdete 3 órakor. 5. Egész délután a világposta és távirőhivatal forgalomban. 6. 4 órakor megnyitása a valódi, külön ezen napra szerződtetett Hypodrom- és állatseregletnek. 7. Szünóra, mely alatt tréfás szavalatok és énekek a tánczteremben. 8. Viszszatérés fáklyafény mellett; Báránykától lóvonaton. A társasebédhez való előjegyzéseket kérjük még junius 16 ig a fentebb nevezett urak kereskedésében megtenni. — Gyermekek az ebéd árának felét fizetik. Az utolsó lóvonat éjjeli 12 órakor indul Bárnáykáról.

Köszönet nyilvánitás. A kassai könyvnyomdászok és betűöntők egylete rendező-bizottsága a f. év május hó 22-én tartott tavaszi tánczmulatsága alkalmából hálás köszönetet mond a nagy közönségnek szives megjelenéseért és a felülfizetésekért, — valamint Werfer Károly és Bernovits Gusztáv könyvnyomdatulajdonos uraknak a nyomtatványok izléses és olcsó kiállitásáért, — a lapszerkesztő uraknak szives támogatásukért, — Kertész Ferencz mükertész urnak a versenyfutás diját képező diszes nagy csokorért és 40 drb rendező-bizottsági csokorért, — nemkülönben a világpostánál közreműködő hölgyeknek, u. m. Novotny Irma, Krózser Margit, Dolleschy Irma, Lőrincz Elza, Buzsitzky Anna és Etel kisasszonyoknak, végül Pásztori Juliska kisasszonynak a rendezői jelvények ingyenes elkészitéseért. — A mulatság eredménye a következő:

Bevétel: Beléptijegyek és egyebekből	177	frt	11 kr.
Felülfizetésekből	61	„	55 „
Összesen	238	frt	66 kr.
Kiadás	145	„	95 „
Tiszta jövedelem	92	frt	71 kr.

Felülfizettek: Bernovits Viktor 5 frt, Pürstinger Károlyné ö nga, Timkó József v. tanácsnok, Ardai Ignácz p. ü. főbiztos, U. K. 3—3 frtot, ngs. és főt. Pagács Ferencz kanonok, dr. Kosztka József, Szabó Alajos, Tilger Miklós, özv. Lippóczy Józsefné, ifj. Dávitkó István, özv. Link Lipótné 2—2 frtot, özv. Sichert Károlyné 1 frt 80 kr., Lehner József 1 frt 50 kr., Kárász András és Landau Bernát 1 frt 20 krjával, Münster Tivadar polgármester, Stefanovits Béla, Jäger Bertalan (Ungvár), Mandl Samu (Budapest), Esztecsko János, H. A., Kolarik István, ifj. Zelleny Rezső, Szétsenyi Lajos (Eperjes), Traunadel Antal, Tfirszt Vendel, Vaszily Gyula, Stefán József, Kánya József, Molnár Mátyás 1—1 frtot, Markovits Istvánné, Bogsch István, Kolumba Pál, Zsuppa Lajos, Forgács István 80—80 krt, Aranyossy Gyula 60 krt, Mucha Bertalan (Eperjes), Thierenreiter József 50—50 krt, Molcsány J., N. N., Haltenberger Péter, Lőrincz János, Legány Jenő, Czinner Jakab, Theisz Jakab, Petryszyn János 40—40 krt, föt. Viszlóczky Gyula, Ivaneczky Vinczéné 30—30 krt, Lang János 20 krt, N. N., N. N. 10—10 krt, N. N. 05 krt.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), **méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 külömböző szin és árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg** (cs. kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

6—15

Vizsgák.

A k a s s a i á l l a m i p o l g á r i f i u i s k o l á b a n a f. 1892—93. tanévi évzáró vizsgálatok a következő sorrendben lesznek megtartva: junius 17-én I—VI. oszt. hittan. 19-én I. A) és IV. oszt., 20-án I. B) és V. oszt., 21-én II. és III. oszt., 22 én VI. osztály. Az osztályvizsgálatok mindennap d. e. 8 órakor kezdődnek. — Junius 22-én d. e. 11 órakor énekvizsga a rajzteremben, s ugyan e napon d. u. 4 órakor az intézet tornavizsgája s tornaversenye a nyári tornatéren. — Junius 25 én a tanév bezárása. — E vizsgálatokra s tornaversenysenyre a t. szülőket s a tanügy barátait tisztelettel meghivja: az igazgatóság.

CSARNOK.

Szalma-kunyhó és fekete kenyér.

Elbeszélés. — Irta: [illegible] Lajos.

(Folytatás.)

Szeme akár a tengerszem; tiszta és mély. A mint a tengerszem felszine is a derült eget tükrözi vissza, ha csendes és valamint a tenger szem is elpusztitja a vakmerőt, ki a mélyen elrejtett kincseket akarja megrabolni; ugy ez a két szem is egész menyországot tár az elé, a kire rámosolyog; de a kit megver a nézésével, az elveszett. Tekintete elbüvöl, megigéz és vágyakat támaszt a férfi-kebelben, forró, emésztő vágyakat és ugyanaz a tekintet nem jogosit fel a reményre, hogy az égető vágyak teljesülni fognak. Boldog lesz az, a kire rámosolyog ez a csillagsugáros tekintet. Az ajkai, mintha koralból faragta volna szerelmes szobrász keze, piczinyek és majd megcsattannak az élettől, a szenvedélytől. A kaczagása gyöngypergés, a mely ezüsthangot ad.

A mint Vilmos eltávozik, Elise atyja szobájába menve, elbeszéli neki a történteket.

— Kedves atyám, Berzenczey megvallotta, hogy szeret.

— Tetszik neked?

— Igen.

— Mit válaszoltál?

— Azt kérdezte: hajlandó vagyok e megosztani vele a sorsát és én igennel válaszoltam.

— Nagyon örülök a választásodnak kedves gyermekem; mert Berzenczey jóravaló, igyekvő, derék ember és az oldalán boldogság vár rád.

— No, ne siess még olyan nagyon az örvendezéseddel; még nem vagyunk az egymáséi.

— Vigyázz; nem jó a tüzzel játszani és ha játékot akarsz kezdeni, ez veszedelmes játék. Berzenczey mélyen tud érezni és ha szerelemre gyuladt, ugy az bizonyára nagy szenvedély nála. A nagy szenvedélyek nagy viharokat idéznek elő.

— Szeretem a nagy szenvedélyeket és a nagy viharokat. Emlékezel-e, hányszor haragudtál rám, hogy a mikor éjjel vihar keletkezett, felkeltem s felöltözve, kiültem a verandára, a förgeteges éjszakába? Olyan élvezetes dolog az; hallgatni az eső zuhogását, a szél süvöltését, az égzengést és nézni a villám szeszélyes czikázását. Söt foglalkozást is ad; a villám vakitó fényü kigyulása után várni a csattanást és ebből kiszámitani, hogy távol vagy közel ütött-e le? Egész gyakorlatom van már ebben. Szeretem az elemek csatáját.

— Igen, onnan, a verandának jó menedéket nyujtó tetőzete alól.

— Majd találok menedéket az életben is.

— Beszélj Berzenczeyről.

— Képzeld csak, milyen eredeti ember! Minden himezés-hámozás nélkül bevallotta, hogy nincs egyéb vagyona, mint a két keze, a feje és a munkakedve.

— Nagy tőke Berzenczeynél.

— Ennek a bámulatos őszinteségnek azután nem lehetett természetesebb folytatása, mint az az ajánlat, a melyet tett.

— S az?

— Hogy osszam meg vele a közmondásos szalmakunyhót és fekete kenyeret.

— Ne tréfálj gyermekem; ez nem gyöngéd tréfa.

— Annyira nem tréfálok, hogy még arra a vakmerőségre sem haragudtam meg, amikor megcsókolt. Azt hiszem, hogy ~~én is szeretni~~ fogom.

III.

Bécsben vagyunk.

Két férfi és két hölgy halad lassu lépésekben a „Votiv-Kirche" felé. Az elülmenő férfi sugár növésü, délczeg alak és büszkén lépdel, mintha tudatni akarná a szembejövőkkel; nézzétek, ez az elragadóan kedves teremtés, a kit a karomon vezetek, az én arám és rövid időn az enyém lesz Istén és az emberek előtt. Es ő szentül hiszi, hogy az emberek leolvassák boldogságát a büszke magatartásáról, az örömsugárzó arczáról. A szembejövők figyelmét nem is kerüli el az igézően szép hölgy és vannak, a kik megállanak és utánanéznek a bájos jelenségnek.

A büszkén lépdelő férfi Vilmos, a karján vezetett hölgy Elise; utánok a Bannini pár jön.

Pünkösd vasárnapja van és déli féltizenkettő.

Ilyenkor a bécsiek által látogatott templomok nyitva vannak ugyan, de üresek. Ünnepnapokon a bécsi nép korán megy az isteni tiszteletre, hogy még délelőtt kirándulásra indulhasson és látogatást tehessen, vagy fogadhasson; az előkelő világ pedig rövid csendes misét hallgat, a mely mindig véget ér tizenegyre.

Dél felé a „Votiv-Kirche" látogatói csak a turisták, kiket az egyházfi kalauzol. Banniniékat is sikerült az egyházfinak elfognia és most cseh dialektikusban tartott ékes germán szavakkal igyekszik velök megismertetni a nevezetességeket.

Elise és Vilmos elmaradtak. Őket nem érdekli a cseh-német magyarázat.

Vilmos egészen odahajol Elisehez és suttogó hangon beszél neki a reményeiről és a terveiről s szavaira a leány piruló arczán és ragyogó szemeiben keresi a választ.

A leány pedig mindakét karját az ifju karjába fonva, odasimul hozzá és figyelmesen hallgatja a bizalmas suttogást. Ajkain megelégedést eláruló mosoly ütött tanyát és ő önfeledten engedi magát vezettetni, mint az álomjáró.

Az egyik félreeső kis oltárhoz érnek, melynek oltárképe az áldástosztó Istent ezüsthaju aggastyán alakjában ábrázolja, a mint fényes felhőn lebeg a világ fölött.

— Mondjunk rövid imát, szól Elise.

A lányka odatérdel az oltárlépcsőre és hasonlóra kényszeriti az ifjut is. Ez azonban nem hajlandó el engedni a hölgye karját, minek az a következménye, hogy ugy térdelnek oda karonfogva.

— Kedves Elise hallgassa meg az én imámat, nem hosszu; azután mondja meg rá a véleményét, hogy jó-e?

A leányka várakozást kifejezően függeszti tekintetét az ifjura.

— Mindenható isten, enged meg, hogy akit megszerettem, olyan boldog legyen, a minőnek én kivánom. Akkor boldogtalan nem leszek soha.

Elise átszellemülten tekint Vilmosra és ugy látszik, mintha mondani akarna valamit, de a gyorsan emelkedő keble nem engedi szóhoz jutni. Az is megakadályozza őt a szólásban, hogy az ifju a jobb karját a leány karcsu dereka körül fonva, balkezének három ujját pedig az oltárra téve folytatja:

— Hálát adok neked Uram végtelen jóságodért és végtelen kegyelmedért, hogy nekem adtad egyik legszebb angyalodat. Megszentelt oltárodon fogadom és te hallod a szavaimat, hogy szeretni fogom örökké. Es ha megváltoznék a hajlandósága, ha elfordulna tőlem a szive, kitérek az utjából és áldani fogom őt akkor is.

— Szeretlek — az egyetlen szó, a melyet Elise elrebegni bir; két ragyogó csepp jelent meg a szemeiben s az elfojtja a szavát.

— Mondjátok el már az áment, mert itt hagyunk; hangzik Banini szava, a ki keresésökre indult és tőlök néhány lépésre megállva, látta az ölelkezve térdelő párt, de nem hallotta a különös imát.

IV.

Kedves Pista barátom ne tégy jót másokkal, mert rád szoknak s ujra és ujra igénybe veszik a szivességedet, söt követelni fogják, hogy követeléseikkel megkeseritik az életedet is.

Megbántottalak, nagyon megbántottalak; de esdve kérlek, légy ismét az, aki voltál: barátom életre-halálra. Vérszerinti rokonok vagyunk, de ha ez idáig nem gátolt abban, hogy jóbarátok legyünk, ne legyen most sem akadály; hiszen nem vagyunk osztályos atyafiak.

Bármi dolgod van is, hagyd rögtön abba és jöjj azonnal Budapestre; mert ha három nap alatt itt nem vagy, golyót röpitek az agyamba; előbb azonban valami rettentően gonosz dolgot müvelek.

Igazad volt, a mikor állitottad, hogy Elise nem tud szeretni; ő csakugyan nem szeret senkit.

A mint Elisenek megvallottam a szerelmemet, mintegy két hétig minden délután ellátogattam hozzájok és szőttük aranyos terveinket és ábrándoztunk a legszebb jövőről.

Abránd volt az egész, gyönyörü ábránd; de a valóra ébredés, az nagyon csunya dolog volt. Pedig augusztusra már a nap is ki volt tüzve, mikor az Ur szolgájának áldása örökre egyesit minket.

Május végén behivtak huszonegynapi katonai szolgálatra.

Nem terhellek a részletek elmondásával, csak megjegyzem, hogy az örökkévalóságnak tetsző három hét végre nagynehezen mégis elmult.

Rohantam haza, hogy Eliset lássam. A szivem nagy örömében majd kiszakitotta a mellemet, mikor őt megláttam, ő pedig nem is hidegen, hanem fagyosan fogadott. Kézszoritásra nagylassan, huzódozva a kisujját nyujtotta.

Megkövülten állottam pár pillanatig és azután is alig birtam kihebegni, eldadogni a kérdést, hogy mi lelte, mi baj van?

— Nincs semmi bajom, egészen jól érzem magamat; — hangzott a közönyös válasz.

Semmi igyekezettel nem birtam megtudni különös magaviseletének az okát.

Vettem a kalapomat és miután Elise egyetlen szóval sem marasztott, eltávoztam.

Ez a feszült viszony hat napig tartott.

Eljárogattam hozzájok ezalatt is, de Elise nem szólított meg soha és ha én beszéltem, alig-alig válaszolt igennel vagy nemmel, néha még azt a választ is felesleges tartotta.

Tudod, hogy nem vagyok szokva az ilyen bánásmódhoz; azt is tudod, hogy sohasem mentem oda, a hol azt hittem, hogy köszönyösen és nem az engemet megillető figyelemmel fogadnak; arra, hogy valahol még felesleges is lehessek, azt álmomban sem gondoltam.

A hetedik napon kijelentettem Elisenek, hogy feloldom az adott szava alól, megszakitom a viszonyunkat és elmaradok a háztól; ha azonban három nap alatt azt irja, hogy jöjjek, akkor visszatérek, különben pedig sohasem állok többé az utjába. Figyelmeztettem arra is, hogy semmi esetre se irjon, ha nem változik meg irányomban és ha azt gondolja, hogy nem tudna ismét a régi, a gyöngéd, a szerető Elise lenni.

Véletlenül megtudtam az elhidegülés okát is. Mig katonáskodni voltam, azalatt Elise többször találkozott barátnőivel és más ismerős hölgyekkel. Valamelyik azt tanácsolta neki, hogy igyekezzék engem minden oldalamról és minden tekintetben kiismerni.

Legjobb mód erre, ha bizonyos ideig hidegen, idegenül bánik velem; akkor majd elárulom, kényszeritve leszek elárulni, hogy őszintén, hogy igazán szeretem-e?

A harmadik nap estéje is elmult s én nem kaptam egyetlen sort sem. Később derült ki, hogy a mig vacsorázni jártam, cseléd keresett levéllel, de nem hagyta a lakásomon.

E levélről mit sem tudtam és a negyedik nap reggelén boritékba téve Elise leveleit, minden magyarázat nélkül, egyetlen felvilágositó sort sem mellékelve, visszaküldöttem neki.

Ekkor kaptam meg az előző napról kelt levelet, a melyben Elise arra kér, hogy látogassam meg.

Már délelőtt nálok voltam, nálok maradtam ebédre, ott töltöttem a délutánt, sőt ott vacsoráztam is. Eliset mintha kicserélték volna; valóságos angyal volt.

A következő nap délutánján ismét terveztünk. A szivárvány ragyogó szineivel ecsetelgettük a jövőnket és én nyugodt gyönyörüséggel adtam át magamat a gondolatoknak, hogy boldogok leszünk.

Egyszerre csak Elise minden bevezetés, minden előkészités nélkül azt kérdi, mennyire tehető az én biztos évi jövedelmem és amikor gyanutalanul megmondottam, a szemöldökeit daczosan összehuzva, haragos arczczal válaszolt, hogy ez neki ruhára is kevés.

Felkeltem és bucsuztalanul akartam távozni; de nem tehettem; vissza kellett ülnöm és maradnom. Eszembe jutott, hogy Banniniék a szomszéd-szobában vannak és őket, a házukat nem hagyhatom el bucsuzás nélkül. Feltettem magamban, hogy a legközelebbi alkalommal, mikor egyedül találom Banninit, elmondom neki ami elmondható, felhozok valami mentséget, legyen bár az elfogadható vagy sem, azután tudatom vele, hogy Elise nem lesz a feleségem soha.

Gyáva voltam és nem tettem meg. Még mindig reménykedtem.

Több napig elmaradtam és ugy látszik az apa észrevett valamit, mert többé nem hagyott magunkra és az atyja jelenlétében Elise is beszédesebb lett. Az apa páratlanul derék, becsületes ember; maga a megtestesült szivjóság és engemet nagyon szeret; már addig is fiának tekintett.

— Kissé elkényeztettem a leányomat, — mondotta nekem több izben; — minden ugy történik a házamnál, a hogy ő akarja; no de megnyugtat az, hogy önre bizom a sorsát. On majd szépszerével leszoktatja öt ellentmondást nem türő akaratosságáról és hajlithatatlan makacsságáról. (Folytatjuk.)

Szerkesztől üzenetek.

S. urnak **Kassán.** A becses ereklyeért őszinte köszönettel adózunk.

Kassai vasuti menetrend.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Indulás Kassáról.

Budapest felé:

reggel (gyorsv.)	7 óra	46	percz
délben	12	31	„
délután (gyorsv.)	3	55	„
délután szerdán	4	20	„
este	10	35	„

S.-A.-Ujhely felé:

reggel	4 óra	55	percz
délután	12	35	„
délután	4	30	„

Torna felé:

Kassáról jud.	7 óra	51	p. reg.
Kassáról	1	50	„ délb.
Kassáról	8	20	„ este

Oderberg felé:

reggel	6 óra	25	percz
reggel (gyorsv.)	8	25	„
Jul. 1-től—aug. 31-ig			
délután (gyorsv.)	1	30	„
délután	4	—	„
este	9	—	„

Eperjesre:

reggel	6 óra	35	percz
délután (gyorsv.)	1	30	„
délután	4	10	„
este	9	„	„

Erkezés Kassára.

Budapest felől:

reggel	6 óra	2	percz
reggel szerdán	7	20	„
délután (gyorsv.)	1	16	„
délután	3	33	„
este (gyorsv.)	8	15	„

S.-A.-Ujhely felől:

reggel	10 óra	3	perc.
délután	2	37	„
este	11	2	„

Torna felől:

Kassára	6	12	„ reg.
Kassára	12	30	„ dél.
Kassára	7	40	„ es.

Oderberg felől:

reggel	7 óra	35	perc.
délben	11	55	„
délután (gyorsv.)	3	34	„
este gyorsv.	8	45	„
(Juli 1-től—aug. 31-ig			
este	10	20	„

Eperjesről:

reggel	7 óra	35	perc.
délben	12	10	„
délután (gyorsv.)	3	34	„
este	10	02	„

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Erdő-őr kerestetik.

A kassai püspökség, borsod-harsányi birtokában kerestetik egy vizsgázott erdő őr, ki a helyet azonnal betöltheti. Jelentkezhet Kassán Stessel Gyula felügyelőnél vagy Borsod-Harsányban Diánovszky Ede bérlőnél.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 179—1

Siemens és Halske

villamos világitási és eröátviteli gyárak

Budapest, VIII. Kerepesi-ut 9/a sz.

Elvállalják villamvilágitási és eröátviteli, telefonok, vasuti biztositási és tüzjelző állomások berendezését. Szállitanak vizmérőket, vizállagmérő készülékeket, mérőeszközöket mint galvanometereket stb. izzolámpákat, szenpálczakat stb.

Csillárok stb. villamos világitáshoz. Különösen felhivjuk a közönség figyelmét városi raktárunkra, hol villamos czikkekben dús választéku minta-raktárt tartunk.

Figyelemre méltók a 176 1—16

szab. Hellesen-féle száraz elemek

melyek ő nagyságban elkészittetnek és hivatva vannak a folyadékos savakkal működő elemeket kiszoritani.

Költségvetések és ajánlatok dijmentesen.

Sörivóknak.

Van szerencsém tisztelettel értesiteni, hogy **junius hó első napjától a szinház-épületben levő vendéglőmben**

dupla-márczíusi sör á la München

fog kiméretni, a melynek élvezetéhez azzal van szerencsém a sörkedvelőket meghivni, hogy pontos kiszolgálat és kitünő konyha tartása ezentul is legfőbb törekvésem leend.

Mély tisztelettel

Fritsche Vilmos,

171 3—3 vendéglős.

Eladó ház.

A kakas utczai 20-ik sz. alatti kettősház szabadkézből eladó. 156 3—3

Bővebb felvilágositás nyerhető **Hamar Ferenez** ügyvédnél, Rákóczi-körut 7. sz. alatt.

Eladó-üzlet.

A főutczai 86. szám alatt **Somogyi Imre debreczeni hentes üzlete** berendezéssel együtt eladó és azonnal átvehető. Bővebb felvilágositást az üzletben. 170 3—3

Üzlet-felosztás.

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy

zálogkölcsön-üzletemet

a mai naptól feloszlatom

és **több zálogot el nem fogadok.** Minek folytán zalogjegyeim birtokosait felkérem tárgyaikat lejáratra kiváltani.

Prolongácziók többé el nem fogadtatnak.

Kassa, 1893. junius hó 1-én.

Tisztelettel

174 2—2 **Braun Lajos,**

zálogüzlet, Forgács-utcza 22. sz.

Koczkázott és lópokróczok

Futó-szőnyegek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorszövetek

Függönyök

Portiérek

Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Nagyszerü választék

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Legolcsóbb szabott árak

70 28—30

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa. péntek 1893. évi junius 9. 65. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Szédelgő üzleti hirdetések.

Most közvetlenül a németországi birodalmi gyülés felosztatása előtt a centrumpárt egy rövid törvényjavaslatot terjesztett a birodalmi gyülés elé elfogadás végett, a czélból, hogy az üzleti eljárás ferde kinövései, nevezetesen a vásárlóknak szédelgő hirdetések által lépre csalása megfelelő intézkedések által meggátoltassék. A javaslat beterjesztői külön törvény alkotását nem kivánják, hanem az ipartörvénybe óhajtanának egy uj szakaszt beékelni, mely a szédelgő reklámok közzétevői ellen szigoru büntetéseket állapit meg. A javasolt uj törvényszakasz a következő szöveggel lett beterjesztve:

„Aki üzleti tevékenysége köréből áruinak eladása czéljából tudva és nyilvánosan valótlan állitásokat tesz közzé, vagy a valóságot elferditi, különösen a ki a saját vagy másnak birtokában lévő áruk tulajdonságai, származási helye, az árukészlet mennyisége, az eladás oka vagy az árak tekintetében tévedésbe ejtés czéljából hamis adatokat közöl, 1000 márkáig terjedhető pénzbirsággal, behajthatatlanság esetén három havi börtönnel büntettetik."

A javaslat kétségkivül figyelmet érdemel és alkalmas arra, hogy más országokban, többek közt nálunk is meggondolás tárgyává tétessék azon kérdés, melynek tárgya az üzleti tisztességet leromboló hazudozást meggátolni. Ennek valóban elérkezett a legfőbb ideje, mert a szemérmetlen hazudozásokat tartalmazó hirlapi hirdetések és falragaszok özöne minden jobb érzésü üzletembert komolyan figyelmeztet arra, hogy vagy le kell mondania arról, miszerint a közönség bizalmat helyezzen az üzletemberek állitásaiba, vagy mindent el kell követni, hogy ezen bizalommal visszaélők ép ugy megérezzék a törvény szigorát, mint mindazok, kik a büntetőtörvénynek a csalást tiltó czikkelyei ellen vétenek.

Egész légiója vonul el szemeink előtt a hirlapi hirdetések és falragaszok azon fajának, melyek a szépséghiány és az emberi test fogyatkozásai pótlására hirdetnek csodaszereket. Valóban feltünő, hogy az e fajta „áruk" sokasága mellett még van kopasz fő, bajusztalan ifju, szeplős arcz és ránczos homlok, hiszen amaz száz és száz bizonyitványnyal bámulatos hatásuaknak igazolt szerek által, mind e hiányai az emberi test tökélyének biztosan elenyésztethetők. A mi az ily szerekről mondatik, különösen az, hogy hatásuk minden esetben bizonyos, egyszerüen hazugság, melyet ezer meg ezer tapasztalati tény czáfol meg.

A közönség előtt kevésbbé feltünő, de az üzleti verseny terén még károsabb neme a hazug reklamunak az, midőn valaki áruit legkitünőbbeknek, egyedül valódiaknak, üzletét ezen áruk egyetlen forrásának tünteti fel. Az ily hirdetések már nemcsak a hiszékeny vásárlókat, de a versenytársakat is rosszakaratulag kárositják, mert intelmet tartalmaznak arra nézve, hogy a vásárlók kerüljék el a verseny-viszonyban álló áruházakat, mivel azok a kérdéses árukat nem valódi minőségben árusitják vagyis nem megbizhatók.

További neme a szédelgő eljárásnak az is, midőn a hirdető az áruk származási helyére nézve ejti a vevőket tévedésbe, feltünően azt hangoztatván, hogy a kérdéses áru valódi franczia és angol gyártmány, hogy azt csakis ő volt képes külföldi utazása alkalmával hosszu utánjárás után „rendkivüli áldozattal" megszerezni.

Ilyenek továbbá a rendkivül leszállitott árakra vonatkozó hirdetések, melyekben az árak leszállitására valótlan tények, például az évad előrehaladottsága, valamely csődtömegből bizonyos áruknak jutányos árban történt megszerzése, az árutárnak az uj készletek befogadhatása czéljából kiüritése stb. hozatik fel. Az illető itt is két arányban okoz kárt, mert magához édesgeti a vásárlókat, azok félrevezetés tárgyává lesznek s bizalmatlanságot ébreszt versenytársai ellen, azt hitetve el, hogy azok nem képesek vagy nem akarják áruikat megfelelő árban a vevők rendelkezésére bocsátani.

A felemlitett nehány példa azonban korántsem meriti ki a csábigéretek ama nagy számát, mely az üzleti furfang által kigondolt ujabb módozatokkal napról-napra szaporodik. De a felhozottak is elégségesek arra, hogy belássuk, miszerint a javaslatba hozott rövid német törvénynyel nem lehet a szédelgő üzleti hirdetések által okozható minden bajt orvosolni s ha már azon térre léptünk, hogy üzleti tisztesség érdekében gyökeres reformokat léptessünk életbe, akkor a reklámok elfajulásának olykép kell gátat vetnünk, hogy a törvény intézkedései ujabb módozatok által kijátszva ne legyenek. Természetes, hogy a közönség félrevezetését és a versenytársak megkárositását czélzó módozatokat valamennyit nem lehet a törvénybe felsorolni és a midőn az e tárgyu intézkedéseknek szélesebb alapokra fektetését kivánjuk, nem is ezt, hanem azt tartjuk szükségesnek, hogy a tévutra vezető állitások ismérvei tüzetesebben állapittassanak meg.

De szerintünk az ez irányu intézkedés nem az ipartörvénybeu és nem is a kereskedelmi törvényben foglalhat helyet. A magyar büntető törvény 379. §-a a következőket tartalmazza:

„A ki azon czélból, hogy magának vagy másnak jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, valakit ravasz fondorlattal tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és az által annak vagyoni kárt okoz: csalást követ el."

A büntető törvény ezen, a csalást minősitő czikkelye teljes joggal alkalmazható azokra is, kik valótlan állitások közzététele által másokat tévedésbe ejtenek és maguknak hasznot, másoknak kárt okoznak. Tehát itt volna helyén, hogy a különböző minőségü csalások közé a szédelgő üzleti hirdetések által elkövetett csalások is felvétessenek.

TÁRCZA.

A daka-i románcz.

Irta: **Bakay Kálmán.**

Fehér a táj körösköröl, egy egy fekete kánya röppen a tiszta, hideg légben, le-lecsap az ország utjára felszedegetni a szánokról lehullott potyadékot. A kellő nap fényétől szikrát vet a megfagyott hópihe; annak a vigan szaladó szánkónak csengetyüje, mely Litért elhagyva most kapaszkodik fel a Disznódombra, messze elhallatszik a rónán. Négy tüzes paripa röpiti a fatalpu parasztszánkót, melyen két décsi bundás alak huzta nyakig fejébe a bárány béléses süvegét.

Amint a Disznódombot elhagyta a szán és rátárt a veszprémi kanyarulatra, puska dörrent el az ezüstös erdőaljban, melyre felágaskodott a két első paripa; de a vasmarok, mely a gyeplőszárt tartotta, egy rántásra megállitja a prüszkölő állatokat.

Két veszprémi szürös atyafi lép ki a galagonya csalitból, az egyiknél még füstölög az imént eldörrent fegyver.

— Te vagy Gáspár? hangzik a szó a szánkóról.

Meglepetve ál. meg az ut partjánál a fegyveres ember, vékony fekete szemöldökét összerántva, fürkésző pillantással tekint a décsi bundás alakra.

— No csak lépj közelebb, czédulát hoztam számodra. És mialatt felcsihelődik az ülésben, hogy azt a szóban forgó levelet előkeresse, mosolyogva motyogta: tudtam, ha az ezüst csengőket felrakom s a négyest neki szalajtom, előcsallak a sürüből.

Gáspár átvette az előkerült levelet a kalendárium egy kitépett lapjára meghigitott eczet-lével néhány rend ákombákom volt oda vetve. Nyulánk, magas, alig 25 éves vékony képü barna legény ez a Gáspár; amint vörösre fázott kezeivel letörli a hóharmatot piczi pörge fekete bajuszáról, ott állott a szánkó mellett a czédulát olvasva Veszprém-megyének leggyönyörübb — de legveszettebb hirü — betyárja: Papp Gáspár.

Egy néma intésre a másik szürös atyafi megforditja a gőzölgő állatokat s a toporzékoló paripák vihogva röpitik a pille járművet vissza, Mezőföld felé, a honnét érkeztek.

*

Egész szesszióját volt Pap Jánosnak Lepsényben s egyetlen gyermeke, ki, hogy katonának el ne vihessék Olaszországba, 18 éves korában beállott az uradalomba kocsisnak. Mert olyan egy fura törvénye volt a magyarnak, hogy nemesi portáról tilos volt katonát fogni. Az enyingi pandurok 3 évig lesték Gáspárt, ki 3 év után megunva a zaklatást és bujkálást, eltünt a faluból s vele együtt eltünt az uradalomnak két leggyorsabb röptü lova.

Ezen kezdte; s bár a lovakat később felismerték egy karczagi vásáron, de a legénynek nyoma veszett egy időre. A mint az idő mult, itt is, ott is felhangzott a Bakony aljában garázdálkodó uj betyárnak rémes kalandja. Egyszer Világosból terelt el 12 tinót, másszor meg a berhidai öreg Abrahám boltját verte fel. Fényes nappal megállitotta a Miklós-napi vásárról hazatérő palotai mesterembereket s elszedte pénzüket; igaz-e, nem-e, egyik intéző volt a hires kajári rablógyilkossággal.

Bakony alján lassanként rettegett lett Pap Gáspár neve, s kézre kerithetése végett egész pandurraj mozgosittatott. Mezőföld két nagy községébe: Enyingre s a főbirói szállásra; Szilasra. Mondani is fölösleges, hogy Pap Gáspár ő tőlük friss, jó egészségnek örvendett; mert a régi idők e nevezetes speczialitásai nagy hatalmak voltak a falusi lakodalmakban, de ha a rengetegnek kellett neki menniök, szépen haza került valamennyi. Nem is csoda, feleség, gyermek várta otthon jöttüket.

Bakony alján, a Mezőföldről Veszprémbe vivő országut mentén nevezetes két csárda volt az időkben a felső- és alsó-daka-i. Igasi betyárfészek mind a kettő, a jámbor mezőföldi nép még fényes nappal is sebes vágtatással hajtott el előttük. Felső-Daka hirben is felette állott az alsónak, mert itczése: Sátor Márton, eltekintve attól, hogy orgazdája volt minden betyárnak s e miatt összeköttetésben állott a tul Dunaiakkal, maga is tekintélyes betyár-hirnévnek örvendett. Voltakép maga Nilfaji tette ki itczésnek bandájából, hogy legyen egy biztos tanyája itt a Bakony alján, közel a Balaton sarkához, honnét üldözés, vagy statárium idején könnyü szerrel át lehessen váltani Somogyba.

Sátor uram csárdája azért még sem a gazda veszett voltának köszönte hirét, olyan betyár-marasztó viritott mestergerendás szobájában, a minő nem nyilott 7 vármegyében. Kecskemét tájékáról hozta azt a dundi, ropogós dereku, barna piros leányt, ki reggelig képes volt inni a busuló betyárral, ez elázott, maga józan maradt, s ha Putri, a mindenes alakja megjelent a söntésben, 10 percz mulva jöhetett a tollas pandur, szine világát se látta a betyárnak.

— Bankót hoztam Márton bátyám, zsidó pénze égeti a zsebemet, — állitott be hozzá legelső izben Pap Gáspár.

— Jól van szógám, kerülj belül, engem már nem éget, mert becsületes embertől jön hozzám.

— Neked meg suba pántlikát a hajadba, ha elfogadod.

— Vigye a szeretőjének, jobban kell annak.

— Az után járok, azért hoztam hozzád.

Először Gáspár lett bolondja a csárdás leánynak, itt uszott el az a temérdek vagyon, a melyet Gáspár összeharácsolt, utóbb meg Zsófi; nem volt a betyárnak lépése, hogy azt a leány ne tudta volna. Jól is ment minden addig, mig az a görhes bojtár, a Pénzes Istók meg feleségesedett Geleméren. Gáspár megtette neki, hogy elment a lakodalmára.

Gelemér egy rozoga tanya a veszprémi utban, fél órányira a várostól, melynek bérlője Selyem András nram 4000 hold erdőn teljhatalmu ur. Selyem előtt akárhány birkás volt Geleméren olyan, ki nem sajnált 20,000 pengőt leolvasni a magyar nemességért, a melyre Selyem uram már csak azért sem vágyakozott, mert az 20,000 pengőbe került. De mit is használt volna neki a nemesség? Egyetlen gyermeke volt csak, az is leány, aki 20,000 pengővel biztosabban elkel, mint a kutyabőrrel. Ismerték is a boltosok Veszprém-

Innen-onnan.

A koponya.

— Hallott-e már valamit nagyságos asszonyom, az emberi koponyáról, kiáltott fel a kis „monoklis" doktor a „kék" salon csecsebecsés üvegszekrénye előtt

— a csintalan Bodroghyné pedig a szőnyegre dobta az „Illustration“ legujabb füzetét a élénken kaczagott.

— Tudja meg uram, hogy egy szerelmes gavallér nem szokott a koponyáról beszélni. Hogyan is jutott most eszébe az utálatos koponya?

— Bocsánat, kedves asszonyom, de itt az üvegszekrényben egy kis koponyautánzatot láttam s eszembe jutott az emberi koponya, ez a furcsa csonttömeg, melyben lakást kapott a csintalan ész, a „bolondos“ agy.

— Édes Jenő barátom, ugy látszik magánál nevetséges philosophiává fajul a hóbortos szerelem. Bekopogtat szobámba··· szerelmes pillantások között kezet csókol.

Én összehuzom rózsaszinü „negligée“-met, rendbe szedem a kóczos hajfürtöket, kéjesen nyujtózom végig a chaise-longueon — maga pedig néhány percig egy szót sem szól. Jár kel, mint valami szerelmes Romeo, ki hatalmas szerelmi vallomásra készül — s egyszerre a koponyára lyukad ki a dolog; Romeo helyett egy tarkoponyás Darwin áll előttem.

No, de jól van, kis doktor ur, beszéljünk hát a koponyáról.

A papagály rikácsol, Jenő poseba vágja magát a nagy philosophiai thémához, Bodroghyné pedig lomhán tekintget savós szemeivel. Nem is csoda, mikor a tudós ifju oly sötét dolgokról beszél···

— Gongolja meg asszonyom, szól az ábrándos ifju, ha holnap esetleg sziven lövöm magam, megakad a gyarló élet gépezete, s csontos testemet örökre elzárják a napsugár elől. Porlad a test, szu rágja a csontot··· de a koponya megmarad szüzi épségében. Eltelik kétszáz—háromszáz év, a szerelmes ifju nyomorult porhüvelye elvesztette régen individuális jellegét, a furfangos agy millió atomja más-más lakást bérel a nagy világegyetem végtelen birodalmában. Ugyancsak egy-egy porczikája, mely talán az anatomia egy homályos kérdésének megoldására adta meg az akarátot, valami hamis lányka hütlen szerelmének válik inditó okává. Testemnek minden alkatrésze — lelkem, szellemem millió alakba öltözik, álarczot ölt, vagy nyiltan vándorol — de a koponya, ez a kökemény épület, nem hódol a térnek··· nem hódol a véges időnek.

— Hát a koponyát többre becsüli, mint a titokteljes szivet, mely az érzelmeknek adott helyet az emberi testben, kérdé a kikapós asszonyka?

— Minden esetre többre becsülöm, mint az emberi test bármely alkatrészét. A koponyában fészkel az agy; onnan indul ki minden gondolat. Itt lép első stadiumába a tett; itt születik meg a tömotor: az akarat. A koponyának, asszonyom, véges korlátjai vannak — s mégis végtelen. Nagyobb, mint az egész világegyetem, mely millió és millió teremtmény szolgájává szegödött; több lakója van, mint az egész földnek, ennek a siralmas rabszolgának.

— Hogy érti ezt, doktor ur?

— Minden gondolat, minden parányi akarat, mely megterem az agyban, lakója a koponyának. Házbért nem fizet, önkényesen üti fel benne tanyáját, s mint a despota parancsolgat néki.

Mondhatom asszonyom, szegény koponyánk eleget vesződik, sokat dolgozik az emberi életben··· Nem csoda, ha olykor nem tud rendet tartani s nem tiszta a lakás···

Nagy vendégsereg, élénk sürgés-forgás — s felbomlik a megszokott rend. Artatlan koponyánk akaratlanul is vétket követhet el a természeti törvényekkel szemben, az agyrendszer gépezetéből kiesbetik egy-egy szeg.

Ferde gondolatok, őrültség, mánia teremhetnek az agyban, s a koponyának gész rendjét felforgatják.

— Szegény koponyájában termett meg az a gondolat is, kedves doktorka, hogy maga én belém szerelmes, csacsogott a nagyságos asszony, s jóizüen kaczagott.

— Enyelegjen csak asszonyom, füszerezze egy kis elevenséggel a komolydiskurzust.

— Jól van, doktor ur, folytassa tovább mélységes fejtegetéseit; ne törődjék azzal, ha könnyelmü tréfával olykor-olykor vidámabb szint vegyitek a komoly philosophiai essaybe.

— Tréfálózzék, mosolygjon csak, csintalan asszonyka, még ön boldog. Nem látja a koponya óriási munkáját, mely a csonttömeg hatalmas masságát hangyalassusággal őrli porszemekré. Nem ismeri a koponya nagy metamorphosisát, imidott asszonyom; nem találja még sajátságosnak, hogy itt a földi lét porondján napsugárban fürdő illatos hajfürtök boritják a lányka gyenge koponyáját, lenn a föld mélyében pedig mohó kapzsisággal szivja magába a teremtő erőt s vaskos anyagot. Itt a napsugárban meghódol az agynak, az alacsonyabb, szerényebb gondolatok szükre szabják a koponya birodalmát.

Az ábrándos kisasszonynál kisebb lakást bérel az agyvelő rezgő massája, mint a nagy tudósnál, kinél a gondolat vaskosan pattan ki a tarkoponyából, s gyors lüktetéssel tör fel a magsba.

És ha már a napsugár eleget tett kötelességének, elég életerőt nyujtott az emberi testnek, lezuhan a koponya a sötét mélységbe··· s gördül tova-tova évezredeken át. Meglehet, hogy az ön „symmetrikus“ koponyája, csintalan asszonyka, egykor réges-régen elhagyta már a napsugaras földet; bires philosophus bonczoló agyának szolgált talán korlátul egykoron.

Azután megindult koboló utjára, majd sok termő anyaggal felkerült ismét a föld szinére, s táplálékul szolgált asszonyom koponyájának···

A ledér asszonyka jóizüen kaczagott, összehuzta ismét rózsaszinü pongyoláját, s valami opera-áriát énekelt. — A fiatal doktor pedig bamba szemeivel mereven nézegetve tovább motyogott. A koponya··· a koponya veszedelmes jószág, ebben termett egykor az a veszedelmes gondolat is, hogy önt oly nagyon szeretem.

— Az ön koponyája, kedves doktor ur, valami mániában szenvedő öreg professor koponyájából meritette éltető erejét, kiáltott föl a nagyságos asszony s tovább dudolta az operaáriát.

A doktor ur elpirult s csókot lopott a csintalan asszonykától szégyenkezve··· ügyetlenül mint afféle igazi középkori koponya···

A M. U. után.

Ujdonságok.

A koronázás emléknapját tegnap városunk tényesen megünnepelte. A szeminárium templomban Bubics püspök a közhatóságok fejeinek jelenlétében nagy misét olvasott. A tanintézetek ifjusága számára az igazgatóságok örömünnepélyt rendeztek, a melyek szép számu hallgatóság előtt válogatott müsorral folytak le. Ilyen ünnepély volt a főgimnázium, főreál, felsőbb leányiskolában, polgári fiu-iskolában, a gépészeti középipariskolában, a községi elemi iskolában.

Albrecht főherczeg kedden este Kassára érkezve a gyorsvonattal, alig hogy a szállóba megérkezett, rosszul létről panaszkodott, minek folytán orvosa tanácsára a fogadtatás zajosabb ovácziói elmaradtak, a szálló előtt felállitott katonai zenekar visszavonult és a főherczeg másnap szerdán az egész délelőtt folyamán szobáját őrizte. A délutáni órákban jobban lett annyira, hogy egy félórai kocsizást tett a városban és a szerdáról elmaradt katonai szemle tegnap csötörtökön — az idő kedvező lévén — a Hlinik gyakorlótéren megtartatott, a melyről ő fensége fényes kiséretével 11 órakor visszalovagolt a szállóba. Szerdán a Schalkház szállóban diszebédet rendeztetett, a melynél a háziasdát a főherczeg képviseletében Vilmos főherczeg representálta. Ez ebédre a katonai méltóságokon kivül Bubics püspök, Péchy főispán, Münster polgármester, Fábián alispán és Saád főkapitány voltak hivatalosak. A főherczeg ma pénteken a reggeli gyorsvonattal Budapestre utazik.

Vilmos főherczeg a Kassán állomásozó tüzérség fölött 6-án tartotta meg a legbehatóbb szemlét és ennek végeztével a tapasztalt szakszerü kiképzés és az anyagok kifogástalan állapota fölött teljes megelégedésének adott kifejezést. A főherczeg kegyes püspökünket kiváló kitüntetésben részesitette, amennyiben két izben is felkereste palotájában és huzamosabb ideig szerencséltette magas látogatásával, továbbá két izben adott lakomájához meghivta. Püspökünk a főherczegnek egész ittléte alatt fényes fogatát rendelkezésére bocsátotta. A főherczeg szerdán a délutáni vonattal Löcsére utazott.

Halálozás. Lükő Géza, vármegyénk közéletének, a függetlenségi eszméknek és a ev. ref. egyház ügyeinek egy hosszu emberöltőn által jelentékeny és jeles munkása e hó 6-án 72 éves korában Körtvélyesen hosszu betegség után végelgyengülésben meghalt. Nagy család és számos rokonság sirva állják körül ravatalát és zokogásuk a legjobb családfő elvesztét illeti meg, a ki életét a haza, vármegyéje és övéi között osztotta meg. Temetése az első kassai diszetemetkező-intézet rendezésében e hó 8-án igen nagy részvét mellett ment végbe Körtvélyesen, a hol földi porai az ottani sirkertben örök pihenőre tétettek. Tevékeny életének folyásáról a következő biográfia tekszik előttünk, a melynek közlésével a jeles bazafi emlékének adózunk.

Lükő Géza 1822-ben született Körtvélyesen, Tornamegyében. Iskoláit Rozsnyón s Eperjesen végezte, mig ügyvédi oklevelet a 1843—44-iki országgyülés folyama alatt Pozsonyban nyert, mely után sokáig Tihanyi temesi grófnak volt a titkára, de a hivatalból hazaszólitotta őt megyéje, hol alig huszonnégy éves korában alszolgabirónak választatott meg. Másfél év mulva 1848 ban főszolgabirónak választotta Tornavármegye s e minőségben találta őt Batthyány miniszterelnök felhivása, hogy szabadcsapatok alakittassanak. Lükő Géza azonnal hozzálátott ily csapat szervezéséhez s rövid idő mulva kétszáz főből álló önkéntes sereg állott készen, mely egyik tisztjévé Lükőt választotta, ki otthagyta szolgabirói hivatalát. Görgey táborában a kápolnai ütközetben Verpelétnél sulyosan megsebesült. Fölgyógyulása után ujra elfoglalta hivatalát s nagy tevékenységet fejtett ki Tornavármegyében a szabadságharcz érdekében. Paskievics herczeg egy cserkeszcsapatot küldött ki a tornaiak megfékezésére; Lükő menekült s helyette Sassz orosz tábornok egy elfogott kereskedőt itélt halálra, de a tévedés kiderült és a kiszabadult kereskedő sietett figyelmeztetni Lükőt, hogy mi sors vár reá, ha az oroszok kezébe kerül. A szabadságharcz lezajlása után egy ideig bujdosott. 1861-ben Tornamegye másodalispánná választotta, de nemsokára letette hivatalát. 1865-ben a görgői kerület megválasztotta képviselőjének. 1870-ben Tornamegye alispánjává lett, rá egy év

---

ben a geleméri Selyem Lidit, ki ha pénteken belődult a heti vásárra, selyemben meg pántlikában ment vissza Gelemérre a portyka.

Mikor a tutó betyár kitánczolta a lakodalmat Geleméren, Selyem András szivessen látta. Jó a birkásnak ismeretségben lenni az e fajta néppel, mert akkor nyugodtan alhatik födele alatt. Ahogy másodszor is ellátogatott hozzá a betyár, megkinálta itallal, meg szalonnával, ahogy dukál. Hanem mikor észrevette, hogy a leány ki-kiáll a kapuba és sovár pillantásokat vet az erdő felé, egy tahó pregócsót elmeneszett testvér öcséséhez Somogyba, hogy nézzen valami bérlet után ott az ő számára.

Nagyobb nyughatatlanságot csinált Dakában Gáspár geleméri látogatása, a szerelmes csaplárleány kitalálta a mágnest, a mely szeretőjét oda vonja. Mig addig alig volt nap, hogy Gáspár el ne látogatott volna Zsófihoz, a Pénzes Istók lakodalma után hétszámra is alig látta, akkor is olyan kölletlen volt az ember, mintha vadalma lett volna a leány ajaka. De ha azt gondolta volna a betyár, hogy a szerető leányt kijátszhatja, nagyon rosszul számitott. A betyárok társasága a czéda élet, a folytonos mámor, a minden pillanatban bekövetkezhető meglepetések, a halállal való örökös játszás megölték benne a télelmet, a női gyengédséget, szemérmet s mint a kölyket és párját vedő nőstény farkas, minden elhatározásra kész, semmit meg nem fontoló, a pillanat hatása alatt élő, szerelméért a halál torkába rohanó temperamentuma sulyos végzetként lebegett a hütlen kedves feje fölött. Ebben a lélek állapotban küldte el a leány levelét Putritől a betyárnak, szakitva mindennel, elszánva magát a legvégsőre. Vagy? vagy!

Gáspár, hogy Zsófi levelét elolvasta, bevette magát a mámai rengeteghe, honnét alkonyat tájban azzal az elhatározással indult Gelemér felé, hogy Zsófit nem látja többé az életben.

Nem füstölt a geleméri puszta kéménye, üres, kihalt volt a háztájék, mintha minden elköltözött volna belőle. Egy fekete komondor lótott-futott a kisajtó körül, keserves vonitással keresve a nyilást. A mint az ismerős alakot meglátta a ház felé tartani, vig nyüszitéssel ugrálta körül.

Egyetlen lélek volt a tanyában, a görbés bojtár: Istók, az is, mintha csak a betyárra várakozott volna.

— Hát a többiek?

— Nincs itt egy árva lélek se már.

— Lidi?

— Tegnap vitte el a Pitli szánkója Fehérvárra, abol a gazda testvére várta; a gazda meg felmondott, örökre elhagyták a tanyát, én az uj birkást várom, hogy felcsapjak ahhoz.

Megrendült a betyár e hirre.

— Pedig a leányasszony nem akart elmenni, sirt-ritt, s hogy a szankóra feltették, elalélt a szegényke; de a gazda kegyetlen volt hozzá. — Nem neveltelek én akasztófa virágának — mondogatta neki. — Sirba taszit édes apám, — könyörgött. — Ott is jobb helyen leszesz, mint egy futóbetyár oldalán.

Gáspár szó nélkül fordult ki az ajtón, és a betyár, ki nyugodt lélekkel rabolt, gyilkolt; egy idegszál sem rendült meg keblében, mikor az imára kulcsolt kezü ártatlanoknak szivébe döfte kését, most leroskadt a kiskapu küszöbére s zokogott mint egy kis gyermek.

Szilaj nóta verte fel a dakai csárda ivóját, Zsófi czéda jókedvében volt, a betyáron is meglátszott, hogy — felejteni akar; kissé fejébe is szaladt a „papvásár“-i.

— Ide gyere; az ölembe ülj, hogy közelebb légy hozzám, te való vagy csak az akasztófa virához.

A leány megfogta; puha gömbölyü karjával átölelte a betyár nyakát, forró, puha nedves ajakával a lelkét akarta annak kiszivni. Minden ital után egy csók, nem is csoda, hogy rakással állott az üres üveg az asztalon.

— Igy, igy; szoritsd le kezeddel azt a szivet, hogy ne dobogjon, tapaszd be ajakaddal számat, hogy ne érjek rá káromolni az Istent; szeress Zsófi, nagyon, jobban mint eddig, összevagyok zuzva, rá vagyok szorulva a szerelemre nagyon, nagyon.

És mig a leány tétovázva tekintett a betyárra s bünös volta tudatában érinteni nem merte a forró, lázongó agyat, lövés dördült el az udvaron, melyre az ivó ablaka csörömpölve hullott be a tölgyfa padra.

Felpattant a betyár, ellökte magától a leányt. A komiszáros düngette az ajtót, a pitvarban 12 pandur puskája várta a kelepczébe került rablót.

Gáspár az arasztos vastag asztalt oda lökte az ajtó elé s csak aztán kérdezte, hogy miért van ez.

Ott térdepelt a leány a beszuzott ablak alatt fehéren, halványan.

— Nem kellettem neked, elcsábitott mellőlem a czifra kisasszony, azt gondoltam se nekem, se neked geleméri Selyem Lidi — zokogta bünbánólag.

— És te eltudtál árulni? Elárulsz akkor, mikor amaz elhagyott s tehozzád mindörökre visszaakartam térni?! Leány, te tetted ezt?

— Elárultalak, mert szerettelek, törbe csaltalak, mert elakartál hagyni, ölj meg ha akarsz, nálad nélkül ugy is üres az élet.

— Ne komédiázzatok azzal az ajtóval, fejszét neki, ha nem akar engedni! — hagzott kivülről a vezényszó. Recsegett, ropogott az erős tölgyfa ajtó, de a fejsze győzte a csapást; már csak a reteszek elibe vonszolt asztal állta el a pandurok utját.

— Eredj! — lökte el magától a térden hozzá csuszott leányt a betyár — élj, maradj életben, de ne tud elfelednj sirodig azt, akit szerelemből a sirba taszitottál.

És mielőtt a pandurok beronthattak volna a szobába, apró, csontnyelü pisztolyt kapott elő a betyár, melyből az egyik golyót mellébe bocsátotta.

Fuldokló sikolylyal borult az elesett betyárra szeretője, s mikor látta, hogy nem mozdul s a piros vér kibugyog melléből, őrjöngve kapta fel azt a fültőlgő pisztolyt s halántékának irányozva ép abban a pillanatban sütötte el, mikor az asztalon át beugrott a legelső pandur.

A betyárt kigyógyitották, hogy a veszprémi piaczon felköthessék, de már akkora Sátor Zsófi sirját a keszi temetőben ibolyákkal ültette teli a legigazabb szeretö, az anyaföld.

mulva a görgöi kerület ujra megválasztotta s azóta a legutóbbi választásokig folytonosan ezt a kerületet képviselte függetlenségi programmal. Az egyház terén huzamosabb ideig volt tanácsbiró, majd egyházmegyei gondnok, tagja volt a debreczeni zsinatnak, azóta a konventnek és a legtöbb biróságnak.

A kassai kir. jogakadémián a f. tanévet f. hó 7-én befejezték. Az ünnepélyes „Te Deum"-ot e hó 11-én tartják az akadémiai templomban d. e. 10 és fél órakor. Mise után lesz az intézetben a zárünnepély, melynél a tanártestület megbizásából, dr. Klekner Alajos igazgató fogja az alkalmi beszédet mondani. Ez ünnepélyre a t. közönség is szivesen lesz látva; fölhivjuk rá az érdeklődök figyelmét. E hó 15-től 24 ig bezárólag tart a különböző vizsgálatok határideje.

Miskolczon a déli választó-kerületben Vadnay Károly lemondása folytán kedden képviselő-választás volt. A szabadelvü-párt Radvány Istvánt, a borsod-miskolczi gőzmalom igazgatóját és a kereskedelmi és iparkamara elnökét, a függetlenségiek pedig Hermann Ottót kandidálták. Heves választási küzdelem után a győzelmet 36 szótöbbséggel Hermann Ottó vitte el. Illik megjegyezni, hogy a választást követő napon egész Miskolczon nem lehetett egy kis kvaterka bort még mutatóba sem kapni.

Hymen. Lovag Sosuslan Nándor cs. és kir. főhadnagy jegyet váltott Kassán Alapfy Irén kisasszonynyal, Mihalik Béla városi alkapitány kedves sógornőjével.

Hymen. Dr. Weisz Béla kassai ügyvéd jegyet váltott Klein Evelin kisasszonnyal néhai Klein B. kassai nagykereskedő kedves leányával.

Kirándulás. Az állami felsőbb leányiskola keretében levő női kereskedelmi szaktanfolyam hallgatói a tanév sikeres bevégzésének örömére tegnap a Bankóra kirándulást tettek és ott Lakosné igazgató, a tanári kar és a hallgatók hozzátartozóinak társaságában sikerült kis mulatságot rendeztek.

Káldy Gyula hirneves zeneirónk az ő országosan nevezetessé lett kurucznótáival a jövő hó elején ismét eljön Kassára egy, esetleg két hangversenyre, a melyben ugyancsak azok a jeles müvészi erők fognak közremüködni az ö vezénylete alatt, a kik a mult évi hangverseny emlékét feledhetlenné tették előttünk. A müsor ezuttal több uj számot fog tartalmazni. A hangverseny ideje és egyéb részleteiről a legközelebbi napokban veszünk hirt.

A német operett-társulat tegnap este kezdte meg élénk érdeklődés mellett a Schalkház termében előadásait a madarász operettel. Ma a bécsi gigerlik czim alatt egy bohózat adatik általuk. A jó erőkből álló társulat előadásait az teszi még érdekesebbé, hogy a zenét a 65-ösök zenekara szolgáltatja, miáltal a jól összejátszott társulat előadásai élvezetes egészet nyujtanak.

Adj' uram szép időt! — imádsága gazdáknak, de még inkább gazdasági tanintézetünk hallgatóinak, a kik holnap e hó 10-én akarják megtartani a Bankón szorosan zártkörü tavaszi mulatságukat a tüzkárosultak javára. Az előkészületek már teljesen rendben vannak, a fiatal urak a táncz hevére erősen trainirozták izmaikat ugy, hogy a bájos hölgyvilágnak e tekintetben semmiféle panaszra nem lesz oka, ellenkezőleg az a hir jut el hozzánk, hogy ez a tavaszi mulatság siker tekintetében soká emlékezetes lesz azok előtt, a kik Jupiter pluvius dörgedelmes viselkedésének is fittyet hányva, a Bankóra felrándulnak szombat délutánján. Most csak az kell, a miért a gazdász urak imádkoznak: adj' uram szép időt! és aztán soh'sem halunk meg.

Apró sajtóhibák.

Egy választási muri leirásának utolsó mondata:
Nagy áldomás fejezte le a papot.

—

A delegáczió keddi üléséről egy német lap referádájából:
Az elnök 10 miniszterre (Minuten helyett) függesztette föl az ülést.

—

Egy zenei czikkelyből:
A magyar fene sajátságai.

—

Egy törvényszéki per tudósitásából:
Igy származott ide az a sör, a melyet a hagyaték kiadása végett az első feleséggel a férj testvérei felfrissitettek.

Egy kicsi levélke. Nem illatos s ibolyaporban egy fél perczig se tartott kis levélről van szó. Olyanról, mely a szerkesztőségbe czimezve érkezett a többi hasonlóan nem ylang-ylang, vagy patchouli szagu levelek armádiájával a tegnap délutáni postán. Czime közönséges szarkalábakkal árulja el rajta a rendeltetési helyét, a mi szerkesztőségünket: a Kassai Szemlét, a belseje azonban egy „szalmalegénynek" tragikussal vegyes komikus históriáját. Az irójának fogalma se volt talán akkor, amikor kezdetleges irás tudományával papirosra vetette elkeseredésében sugalt eme sorait, hogy minő szenzácziót okoz vele a mi redakcziónkban. Szerkesztőnk ugyanis, ki a gimnazisták szárnypróbálgatása iránt meglehetős, de azért megbocsátható előitélettel viseltetik, abban a tévhitben volt, hogy e levélben talán egy harmadik normalista küldi be első irodalmi remekét és felbontatlanul itélte el a papirkosár-halálra. Es a végzet eme esetleg bánatot okozható iróniája már-már befejezte volna pusztitó munkáját a kis levélkével szemben, ha szerkesztőségünknek egy asszonyiasan kiváncsi tagja ki nem halászsza a papirkosár hullámainak legtetején lebegő skripturát. Kihalászta és felbontotta. De bár ne bontotta volna fel. Szegény kollegánk a levél áldozata lett. Mert amint az első szavakat megpillantá, valami maniatikus dühhel kezdte reczitálni hajdani leányismerőseinek nevét. Kollegánkon valami ismeretlen lelkiismeret furdalási betegség tört ki s emiatt gyógykezelésbe kellett adnunk. Most — mint telefonon jelentik — Guthál, tehát már a harminczadik helyen található, hol nagy önmegadással szedi a doktor által rendelt cseppeket. Második kollegánk, ki hozzákezdett a kis levél elolvasásához, hasonlóképen nem fejezte be, hanem azt kutatja azóta vajjon párbajképes egyén irta-e azt a levelet, a ki oly kvalifikálhatatlan módon meri őt megszólitani. Ezzel az ujságiróval se birhatunk mostanában, mert az meg párbajozni akar mindenkivel s könyvnélkül tanulja a könyvtárunkban található Bolgár-féle párbajkodexet. Ily sok balszerencse után szerkesztőnk — kinek most tudomására jutott a levél kihalászása — megfellebbezhetetlen itélet gyanánt akarta kimondani: hogy e levél elégetendő, nehogy több baj származzék belőle. De Lorgnet barátunk, kinek jellemző sajátsága a szerkesztői akarat ellen való opponálás, tiltakozván a dolog ellen, kijelentette, hogy hajlandó a levelet végig olvasni, már csak azért is, hogy két kollegánk titokzatosan homályos sorsa s a rajtuk észlelhető kórtünetek oka megfejthető legyen. Tehát hozzáfogott a talány-fejtéshez. Elolvasta a levelet. Es amint elolvasta homéri kaczaj rengette meg szerkesztői fidélis szobánk falait. Lorgnet nevetett és mesélt. Mesélt egy anonyim egyénről és egy könyvkötő-legényről, kinek negyven szeretője volt és van hét egészséges élő ép gyermeke, kik a majdan államositandó anyakönyvekben, mint törvénytelenek szerepelnek. Az anonym egyén, ki férfi álarczba bujt, de azért szoknyában jár és valamelyik kassai „uraságnál" kezeli a dézsákat, Lorgnet szerint a levél irója, a könyvkötő legény pedig a hőse. Ebből a meséből azonban még nem tudtuk megérteni szerencsétlenül járt kollegánk esetét, de Lorgnet erről is felvilágositott mondván: nézzetek ide! En amint oda pillantottunk a levél legelejére: a megszólitásra, tüstént világos lett előttünk a homályosnak látszó dolog. Szegény kollegáink. Tehát ők a lelkiismeretfurdalás áldozatai most, mert a cseppet se hizelgő megszólitást mindketten magukra vették.

A levél pedig hamisitatlan eredeti szövegében, a melyet a helyes ortografiához szokott szedőnek valóságos virtus volt kiszednie, a következő:

Lányosábitó szalmalegény! Ezelot pár ével mint könyv koto Társunk vot az úgy nevezet Búzá- Janos kimint tizenöt lánynak eskudöt orök hüséget Hét ártatlan gyermek apja, s mivel bizonyára gyermek et nem bir szeretni tehat való szin-leg ez egyén atan kütatot mej nö szintén gyermek tagadó s egy lép a házassági pontra. Kéreti a legkozelebi lapban Kassa.

Még egy kuriózum. Alig hogy a fenti raritást nyélbe ütöttük, egy munkatársunk révén a következő nem mindennapi névjegy birtokába jutottunk, a mely bizonyára sokakat fog kaczagásra birni. Igy hangzik:

Abraham Perlgrau. Rindvieh und Geflügel Schlöchter jüdischer Knaben Operateur Vorbeter und Feiertags Sanger und Neujahrs Trompeter

in Munkacs.

Magyarul: Perlgrau Ábrahám, marha és szárnyas sakter, zsidó fiu operátor, előimádkozó és ünnepi énekes és ujévi trombitás Munkácson.

Eltünt egyén. Az abauj-szántói főszolgabiró jelenti, hogy Kovássy Antal ottani királyi járásbirósági telekkönyv-vezető e hó 4 én nyomtalanul eltünt és a főszolgabiró feltevése szerint valószinüleg valamely bünös cselekmény áldozata lett, miért is Kovássy Antal nyomozását vétette foganatba,

Névmagyarositás. Blaustein Mihály kassai czipészmester nevét Balla és Polatschek Leo szigorló állatorvos nevét Pajor névre magyarositotta.

CSARNOK.

—

Szalma-kunyhó és fekete kenyér.

Elbeszélés. — Irta: *[illegible]*

(Folytatás.)

Szivemnek minden dobbanásával, a lelkemnek minden gondolatával szeretem Eliset és biztatott a remény, hogy minden eddigi tette csak a kisérlethez tartozik, hogy az mind csak próba, vajjon szeretem-e? Olyan szivesen hiszi az ember valónak azt, a mi után vágyódik és a mit elérni remél.

Eljártunk a szinházakba, a hangversenyekbe és más mulató helyekre. Elise irántam még fagyosabb, mások iránt pedig csaknem tüntetően szives volt.

Gyakran találkoztunk fiatal emberekkel, a kik — ismerősök levén a családdal, — csatlakoztak hozzánk. Léha ficzkók, üres tejü piperkőczök, a kik nem tudnak egyébről beszélni, mint nyakravalóikról, szüleik vagyonáról, hajfodoritásról, mások hibáiról, időjárásról és más hibavalóságokról; közbe-közbe azonban émelygős dicséretekkel magasztalni az Elise szépségét, sohasem mulasztják el.

A hülyék nem tudják, hogy a szellemes hölgynek csupán a szépségét dicsérni, megbántás. A nők igen jól tudják, mennyire szépek ők; megmondja azt nekik a tükör is. A finom érzékkel biró, elmés hölgy nem szavakkal kifejezett dicséretet, hanem néma hódolatot vár a szépsége részére. A mesterkéletlen, ügyes bók is csak akkor bir előtte értékkel, ha az a kedvességének, a szeretetreméltóságának és a szikrázó elméjének az elismerése.

A kis ujjamat nem adnám az emlitett összes urfiak fejeiért és Elise mégis olyan jól tudott mulatni velök; olyan jóizüen tudott kaczagni az esetlen, ostoba tréfáikon.

Elise még azt is megtette, hogy egy izben a kezével intett magához egy, mellette elhaladó, ismerős fiatal embert és miután az az intést nem vette észre, utána kiáltott. Igen erős tüntetés volt ez az Elise részéről és igen keserü pilula az én részemre, de még ezt is lenyeltem.

Tegnap délelőtt a képkiállitáson találkoztam Elisenek az unokahugával. Kedves, jó leányka, a kivel nagyon szeretjük egymást, a nélkül, hogy szerelmesek lennénk egymásba; őszinte baráti vonzalom ez közöttünk. Már régen kivántam vele találkozni, mert tudom, hogy Elisenek a bizalmasa.

Csatlakoztam hozzá, miután előbb szüleivel váltottam pár szót és — természetesen, — Eliseről beszélgettünk.

Nem panaszkodtam, szégyeltem volna; ő azonban elárulta, hogy mindent tud és igy nem volt okom a titkolózásra. Az elválásunknál megsugta, hogy Elise a legelső találkozásunk alkalmával igen-igen erős próbának fog alávetni.

A kiváncsiság és megvallom, némi rosz sejtelem is bántott; én tehát már délután Banniniéknál voltam, hogy mielőbb tulessem ezen az igen-igen erős próbán.

A szülék délutáni álmukat aludták, Elise fogadott.

Kezdetben a napi eseményekről beszéltünk, majd áttértünk a magunk dolgára és a közeli esküvőnkre.

Egyszerre csak — mintha Eliset hirtelen kicserélték volna; — bájos arczáról eltünt a mosolygás, erősen rám szegezte a tekintetét és kiszámitott lassusággal, minden szót hangsulyozva kérdezte:

— Igaz-e, hogy ön engemet csak a hozományom miatt akar feleségül venni?

Megdermedtem ettől a rettenetes, ettől a vérfagyasztó vádtól; szörnyü szurást éreztem az oldalomban és egy egész percz telt el, a mig némileg magamhoz tértem. Felugrottam és eszeveszetten rohanni akartam a házból, hogy soha többé át ne lépjem a küszöbét.

Elise, a ki szemhunyoritás nélkül, feszült figyelemmel vigyázott arczomnak a legkisebb izmára is, megragadva a kezemet, visszatartott és leültetett. Engedelmeskedtem, mint az akaratnélküli gyermek; pedig tombolni, dühöngni szerettem volna. Szörnyü eszmém támadt.

Miért nem jutott eszembe most a délelőtti figyelmeztetés? Irtózatos próba volt; de mégis csak próba. Most minden másképp lenne, ha ezt nem feledem el.

A mint a széken helyemet ismét elfoglaltam, szörnyü vágy fogott el, a minden áron kielégitést szomjuzó boszu vágya.

Vér helyett tüz keringett az ereimben, de emberfeletti erőfeszitéssel csendet parancsoltam a bensőmben duló orkánnak és lassan-lassan visszanyertem az idegeim felett való uralmat is.

Rövid idő multán már semmi felindulás sem látszott rajtam. Elhatároztam, hogy nagyon megbüntetem Eliset a minősithetetlen sérté-ért; noha tudtam, hogy magam fogok miatta szenvedni a legjobban. Már a boszu is megfogamzott az agyamban.

— Elise, szeret ön engemet?

— Nem; — válaszolt Elise habozva és a szemeit ismét türkészően szegezve rám. Talán azt hitte, hogy meghunyászkodom a váratlan válaszra és kérlelni fogom; mert mosolyogni is megkiséreltem és folytattam a kérdezést.

— Akkor hát hogyan adhatta ön a beleegyezését, hogy férj és feleség legyünk; hogyan lehetett az arám?

— Ismeretségünk első napjaiban ön nagyon megtetszett nekem és azt hittem, hogy már szeretem; csak későbben láttam be a tévedésemet.

— Tehát már nem is tetszem?

Elise ujra az arczomra szegezte a türkésző tekintetét, ismét habozni látszott; de azután leküzdve a zavarát, határozott hangon válaszolta:

— Nem sokkal jobban, mint akármelyik más ismerősöm.

— Köszönetet mondok őszinteségeért és azt hasonló őszinteséggel viszonzom.

— Figyelek.

Én sem szeretem önt és nem is szerettem soha.…

Azt a hatást láttad volna, kedves Pistám, melyet az én szavaim idéztek elő. Olyat a legjobb szinésznő sem tud produkálni.

Még mindig kevés volt nekem. Tudod czimbora, léha erőt vesz az emberen valami bomlott téboly, valami határtalan őrültség, hogy minden áron fájdalmakat akar szerezni másnak és a milyen mértékben akarja fokozni a más szenvedését is. Ez a vágy uralkodott rajtam is; a hatalmába keritett egészen.

— Ugy van, Elise, — folytattam szavaimat; — a vagyonát akartam megkeriteni, hogy kényelemmel és jóléttel vehessem körül azt az egyszerü, de szép, kedves és szellemes kis varró-leányt, a ki imád engemet.

Elise vádja csak szunyog-csipés volt; az én nyilatkozatom kigyó-marás, a melynek mérge rögtön oda talált, a hol nagyon fáj, a hol gyógyithatatlanul sajog.

Elise arczából eltünt minden élet; olyan volt, mintha sirból kelt volna ki. Eleintén kinosan vergődött, mint a megsebzett galamb; későbben pedig lassan meghajolt, mint a parázs fölé tartott virág.

Most már mehettem, hogy vissza ne térjek többet soha, soha.

Elrohantam, de nem elég gyorsan; még meghallottam azt a panaszos, nehéz sóhajtást, a mely utánam szállott.

Ugy hiszem, hogy hallottam; lehet, hogy csak képzeltem.

Szeretem Eliset még most is, nem is szerettem soha mást; igen jól tudod Pistám, hogy a varróleányról mondott dolog csak mese.

Milyen gyöngéd, milyen kimondhatatlanul kedves volt az én elveszitett, az én halálosan megbántott an-

gyalom, mikor az első csókot loptam tőle és milyen igéző, milyen bájos, mikor adta a másikat. Es mikor a bécsi fogadalmi templomban, az oltár előtt, gyöngéden hozzám simulva, aranyfürtös fejét a vállamra hajtotta és először (és fájdalom utoljára,) elmondotta ezt a szót: szeretlek, a menyország nyilt meg előttem. Szebb volt ez a szó imádságnál és zengzetesebb a szerafok zenéjével. Csak most tudom, hogy a menyország is lehet csalóka, délibábos mennyország; hogy az imádság is lehet megforditott, ördög-bibliából kiolvasott imádság; hogy a szerafok éneke sem egyéb, mint a hitrajongó eszelősnek önámító, hazug fülcsengése. Mi is volna más, ha a legszebb kerub, a teremtés remeke is képes hazudni a legszentebb érzelmet?

Talán mégsem? Hátha az én durvaságom ölte meg benne az iránt am való vonzalmat, hátha az a nehéz sóhajtás volt szerelmének a hattyu-dala?

Ez üldöz most engemet folytonosan, ez égeti a lelkemet, ez a sóhajtás; pedig talán nem is hallottam és csak ugy gondolom, hogy hallottam.

Ki van elégitve a boszuvágyam, de én szenvedek miatta olyan kinokat, milyeneket a Dante fantáziája sem ismert, a mikor „Pokol“ művét megirta.

Hogy az őrjöngés ki ne törjön rajtam, itthon ülök: nem szólok senkihez és ha mégis ki kell mennem, nem beszélek a legjobb ismerőseimmel sem; kérdéseik elől pedig ugy térek ki, hogy szóba sem állok velök. Ha tudnák, hogy a mikor valaki képes lesz megszólalásra birni, akkor én annak nekirontok, mint a dühös vadállat.

Elhatároztam, hogy három napig várok és ha érdemesnek tartod egy ilyen eszeveszett ember kedvéért Budapestre fáradni, akkor teljesen a rendelkezésedre bocsátom magamat.

Ne gondold, hogy saját jószántamból teszem ezt: hanem azért, mert az én menyország-szemü, galambősz édes anyám jutott eszembe. Ha én most elpusztulnék, a fájdalom ölné meg őt és ha mégis életben maradna, ki keresné meg annak az angyalszelid, jóságos öreg asszonynak a mindennapi kenyerét?

Hát csak jöjj sürgösen, a mig valami helyrehozhatatlanul gonosz dolgot nem követ el

igaz hived Vilmos.

7.

Pista idején megjött és magával viszi Vilmost a felvidéken levő birtokára.

Mindjárt a megérkezésöket követő napon vadászatot rendez a Vilmos kedvéért és meghivja rá néhány jókedvü ismerősét is. Azt hiszi, hogy a koránkelés, a vidék elragadó panorámája, a természet szépségei, a friss levegő, a nosgás, a fáradság és a saj szórakoztatni fogják önmagával meghasonlott barátját.

Csak rövig ideig hiszi; mert a vadászaton az a kis malheur esik meg, hogy a mint Vilmos a feléje tartó rókára a fegyverét lekapja a válláról, a fegyver véletlenül elsül és töltése nem a rókát találja, hanem Vilmosnak a kalapját viszi le a fejéről.

Szemtanuk beszélik, hogy véletlenül történt és szerencsének tartják, hogy a töltés a kalapba és nem a fejbe ment. Pista csak azt találja különösnek, hogy a kalapon ütött lyuk golyó nyomát mutatja. Nem indultak ők hajtó vadaszatra; kisebb vadra pedig nem szokás golyóval lövöldözni.

Többet azután nem mennek vadászni, hanem halászni a kis patakra, csónakázni a nagy kiterjedésü, de alacsony vizü tóra, majd rovarokat és füveket gyüjtenek, lovagolnak, olvasgatnak, egyszóval értatlan dolgokkal töltik az idejüket. Pistának gondja van rá, hogy Vilmost mindig foglalkoztassa. (Vége köv.)

Felelős szerkesztő: Ries Lajos.

Köszönet-nyilvánitás.

Mindazon jó ismerősöknek, barátoknak, különösen pedig a szent-Orsolya-szüzek zárdájának és a zárda tisztelt főnöknőjének, a ki az igazgatása alatt levő elemi iskola növendékeit és ezek kedves szüleinek, a kik leánykáikat diszes öltözetben küldték el feledhetlen édes leánykám

Irén

temetési szertartására és a kik a szeretet vigaszával enyhiteni igyekeztek mérhetlen fájdalmunkat, fogadják ezuton fájó szivünk hálás köszönetét.

Kassán, 1893. junius 8.

Jaszusch Antal
és neje.

HIRDETÉSEK.

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen. 100 5—10

Előmozditja az emésztést.

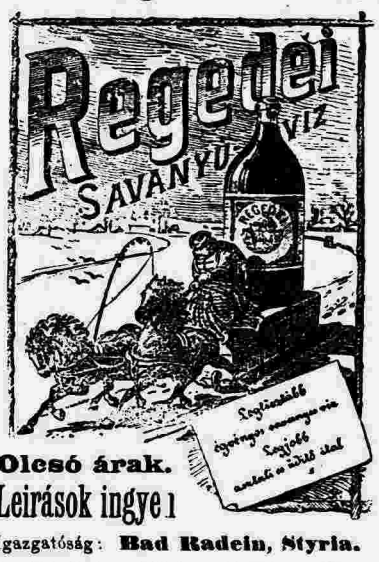

Ingert csillapító.

Olcsó árak.

Leirások ingyen!

Igazgatóság: **Bad Radein, Styria.**

Főraktár Budapest, V. ker., Lipót-körut 21-a.

Kassán kapható: ifj. Novelly Sándor urnál.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jetentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő-butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kiviligitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 29—52

Jakobovits Ármin.

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Kocsázott és lópokróczok | Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek | Butorszövetek

Futó-szőnyegek

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünőbb gyártmányok

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Függönyök | Portiérek

Kókus szőnyeg és lábtörlők

Legolcsóbb szabott árak

70 29—30

Divántakarók

Smyrna szőnyegek | Perzsa szőnyegek | Velour szőnyegek | Brussel szőnyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi junius 11. 66. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbba következő ügynökségek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca: Eckstein Zermát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kossuth Lajos üzenete.

Kossuth Lajos a függetlenségi párt dolgáról hatalmas levelet irt a komának, hogy a néném-asszony is értsen belőle és mivel hogy a felek mindent megértettek, egyik mosakodás a másikat váltja föl, rámutatván egymásra, hogy nini ott a róka!

Kossuth levelét Polonyi Gézához intézte, a ki a bennlevőkhöz tartozik és oktatása a künnlevőket ép ugy illeti, mint Polonyiékat, a kiket viszont arra leczkéztet, hogy ő Eötvös Károlynak a szakadást és bomlást megkoronázott május 19-iki inditványát a kormány egyházpolitikáját illetőleg, habár magát az inditványt, a melynek szelleme a párt minden és egyik részről sem megtagadott manifesztumában benne van, fölöslegesnek tartotta, épp'n mert programmját képezi a pártnak, tartalék nélkül megszavazta és elfogadta volna és igy a megbicsaklást tárgytalanná teszik. Dicséri Helfy Ignáczot, a ki igy cselekedett és aztán kifejtve nézeteit, hatalmas pointirozással igy próbálja az ujra egybeolvadást megparancsolni:

„a mindkét rész által magáénak vallott elvi álláspont azonosságát annyira nem látom alterálva, miként (bocsánatot kérek szavaim durvaságáért, de bizony-bizony mondom) kisértetbe jövök önöknek is, amazokuak is odakiáltani, hogy ugyan ne bolondozzatok atyafiak, mit czivakodtok, mikor ikertestvérek vagytok.

Elvi különbség az előadottak szerint önök közt nem forogván fenn, miszerint tisztában álljanak képviselő ur előtt nézeteim a világos helyzet felől, még meg kellene mondanom, hogy miben találom én a pártbomlás beálltának okát és magyarázatát; meg kellene mondanom, hogy minő állást vélek én a viszonyok s a haza érdekei által indikáltuak pártjuk számára a kormány iránt és az ön becses levelének némely részére, valamint a polémiában felmerült némely állításokra is meg kellene tennem észrevételeimet, de levelem oly csömörletesen hosszura nyult, hogy szinte restellem elküldeni: hát én is „feltartva magamnak a birálat jogát" most azon intéssel végzem irka-firkámat, hogy: Urak, egyenlitsétek ki a szerencsétlen viszályt; a haza szent érdekei parancsolják, hogy annak módját találjátok; lehet találni, csak ne engedjetek tért magatok közt a „rechthaberei" hiuságának és üzzétek el társaságtokból a „csak azért is dongó" mániáját. Ne rekriminálgassatok, ne polemizálgassatok, mert az ingerel, hanem értekezzetek magatok közt indulat nélkül, barátságosan s meg fogjátok találni a kiegyenlités módját. Áldásom reá!"

Az Eötvösbeliek és a Polonyisták a mester előtt térdet hajtanak most és valószinüleg „kibékülnek" megint egyidőre mint a két dudás egy csárdában féle mesében.

A hétről.

(Főherczeg-vendégek. — Albrecht és Vilmos fhg. — A beteg Albrecht. — A dómépitésnél. — Főherczeg a lóvonaton. — Áradó Hernád. — Kiküldött munkatársunk. — Vizsgálatok. — Matura.)

Kassa, junius 10.

Az az idötől megviselt fekete-sárga lobogó ott a nagy kaszárnya padablakában és a koronás, czimeres nemzeti trikolor a honvédlaktanya homlokzatán lengve-lobogva hirdették a katonáék nagy hetét.

Dísz-mondur az embereken, aggódó várakozás a kilátásba helyezett gyakorlatoktól drukkoló katona-arczokon, meg a Schalkház zászlói is azt jelentették, hogy két királyi-házi herczeg, császári főherczeg időzik most itt Kassa falai között.

Vilmos és Albrecht. Jó királyunk öcscse és nagybátyja.

És ez a kettős főherczeg látogatás egy időre a monarchia középpontjává tette városunkat — egy kicsi, rövid telegramm révén.

Egy valamelyik tulbuzgó ujság riporter bocsátotta utnak azt az ártatlan telegrammot, melyet a szenzácziót hajhászó pestiek a legaggasztóbb kommentárral ellátva tálaltak fel a nyilvánosság asztalára. Az a távirat pedig Albrecht főherczeg rosszullétéről szólt.

Az eset csak pillanatnyi gyöngeség volt tulajdonképen az ut fáradalmai után, de a fővárosban már komolyabb eshetőségektől tartottak és a telegramm kihordó szinte tuczatszámra hozta szerkesztőségünkbe a Budapestről érkezett kérdezősködő telegrammokat.

Az egyik pláne a „betegség" minden fázisáról, a nap minden órájában kért kimeritő értesitést.

Ő fensége pedig tán épen abban a pillanatban a lehető legjobban érezte már magát, elvégezvén a nagy szemlét a Hlinikre kivonult baka-legények és másrendbeli katonák sorain.

A Schalkházban megtartott nagy ebéd után Albrecht főherczeg ő fensége Bubics püspök látogatására ment, ki a dóm épités megtekintésére kérte fel a főherczeget.

És amint a főherczeg kiséretével meg a püspökkel átrándult az épitési telepre, a kiváncsiak sorfala rögtön oda tömörült az elzárt bejáratok mellé, várva a magas vendég kijöttét.

Köztük volt az a szerencsétlen ember is, aki néha napján, ha elvetödik a Széchenyi liget árnyas lombjai alá, hivatlanul is elárulja a padon ülöknek a vele szembe jövő emberek e l é r e n d ő életkorát.

Az a szegény meghibbant gondolkodásu ember pedig szintén ott állt és várta a főherczeget.

Mikor pedig kijött, révedező szemeit égre emelve kiáltotta el magát:

— Ezer esztendeig éltesse az Isten ő fenségét.

Ő fensége talán hallotta a jó kivánságot, mert elmosolyogta magát.

Talán épen az jutott eszébe, hogy sokszor nem volna kellemes dolog, ha Isten szó szerint venné a bolondok fohászát.

Az nap, mikor V i l m o s főherczeg volt még csak Kassán egy idösebb és egy fiatalabb katonatisztet láttak a járókelök kijönni a Schalkház szállodából.

A kapuban ört álló két baka-gyerek teszes-tellungba vágva magát, tisztelgett a két kijövönek.

A sétálók megállitak.

— Ugy-e ez a főherczeg? — kérdezték az emberek egymástól.

— Igen, Vilmos az egyik.

— De melyik?

— Az idösebb, a deres szakálu.

Nosza megvolt a csödület.

Találkoztak olyanok is, akik tagadták, hogy nem ez a főherczeg, de azért a két tisztet mindenki követte.

— Hová mennek vajjon?

— Valamelyik kaszárnyába.

— Nini, hogy tisztelegnek nekik, mégis ez lesz a főherczeg.

A két katonatiszt pedig egy darabig gyalog ment, azután felültek a legközelebb érkező lóvonatu kocsira.

A kiváncsiak utánuk.

A majálesi napokat kivéve sohase láttam még Kassán olyan telt kocsit, mint azon a bizonyos délelöttön azt a bizonyos kupét.

És azok, akik akkor azon a lóvonaton kirobogtak egész a „Stitt"-ig, mondhatlanul boldogok, hogy ök Vilmos főherczeggel egy kocsiban utaztak.

Egy időben a főherczeg látogatás nagy hirével az a félelmes fáma kezdte ijesztgetni a kassaiakat, hogy a Hernád kiöntött.

TÁRCZA.

Leány feleség.

Irta: **Chriastólyi Béla.**

I.

Ismert alak volt a mi vidékünkön Bartha Karcsi. Mintha most látnám, a mint kilép a hivatalból és egykedvüen — majdnem hanyagul veti magát a hintóba, mely ott várt reá a hivatal előtt.

Szolgabiró volt a járásunkban, de e mellett gazdag földbirtokos. Földjei ott feküdtek a szomszéd faluban s igen jól jövedelmeztek, azért nem is adott sokat a hivatalára, csak ugy tisztségképpen viselte, hogy legyen neki mivel eltölteni idejét.

Középmagas termetü, elegáns, csinos fiu volt, férfikora hajnalán; de a mi leginkább tetszett rajta a hölgyeknek, sötét, merész szemei és fekete, sürü haja ékesitették magasra hordott fejét, melyen látható volt a büszkeség, dacs, de néha az untság kifejezése.

A környékbeli hölgyekkel nem törödött s éppen ezért annál óhajtottabb lett általuk; nem járt sehová s ha mulatni akart, régi, ódon kastélyába hivta össze czimboráit hosszu áldomásra.

Nem törödött senkivel és semmivel, még az élettel sem; ugy élt napról-napra, mintha annak semmi czélja nem volna; mint az óra, mely jár, ha felhuzzák, de aztán magától is elál, ő is azt tartotta, hogy az élet csak vegetácziö, mely egyszer ugyis csak magától szünik meg.

Egyszer azután öt is felzavarta valami nyugalmából. Nem volt többé a régi czimbora, gondosabban kezdett öltözni, többet adott magára. Gyakrabban elutazott otthonról s valahányszor visszajött, mindig valami derültséget s vidámságot hozott magával.

Pár hét alatt elterjedt hire annak, hogy Bartha Karcsi boldog völegény. Hogy ki a menyasszonya, hogyan ösmerkedett meg vele, azt senkisem tudta s annálinkább csodálkozott rajta mindenki, mert eddig inkább mint nökerülőt ösmerték.

A hir valónak bizonyult; a regéthei kastélyt renoválni kezdték, az ódon termeket divatosan butorozták, az elhanyagolt parkot csinositották s mikor a szép ifju menyecske boldog térjével berobogott uj otthonába, már minden készen várt reájuk.

Éppen egy hétre reá azonban — nem tudni mi történt, ismét csend lett a regéthei kastélyban. Az asszonyt senkisem látta többé s alig pár hónapra reá Bartha eladta birtokát s elment, senki sem tudta, hová. Hivatalából való lemondását is csak valami felső olaszországi városkából küldte el levélben.

II.

Még akkor történt, mikor házassága után egy hétre eltünt kastélyából ifju neje, hogy átutaztam faluján keresztül. Már hazafelé mentem, éppen kastélya mellett, midön a park egyik oldalán sétálni láttam öt. Nyár volt; széles kalapja erösen szemére volt huzva a nap izzó sugarai ellen; bottal kezében vánszorgott az ösvényen s a mint megpillantás kocsimat, intett nekem.

Megállitottam a kocsit s leszálltam, ő szivélyesen üdvözölt.

— Megsem látogattok, oly elhagyott vagyok.

— Ej ej Karcsi, ki háborgatna titeket most; hisz fiatal házas vagy s ilyenkor legjobb a csend. Páros idyllek, pásztorórák, feleltem nevetve.

— Hagyd el, kérlek, felelt ő indulatosan s látszott, hogy alig birja elnyomni izgatottságát. — Ha van időd, jer be, elbeszélgetünk kissé.

Nem volt sürgös dolgom, vele mentem s egy lugasban helyet foglaltunk. Lehozatott bort s elhelyezkedve, beszélgetni kezdtünk.

— Hát ugy esett meg a dolog, kezdte mindjárt, mintha tudta volna, hogy kiváncsi vagyok erre, hogy a mult évben meghalt bátyám után pár ezer forintot örököltem. E pénzen birtokot akartam venni.

Nemsokára kaptam egy ajánlatot Váradról, hogy ott a vidéken egy ilyen-olyan birtok eladó. Összeszedtem magam s odamentem. A birtok egy özvegyasszonyé volt, ki férje halála után tönkre jutva, akkor vagyona romjaiból élt leányával a városban; a birtok pedig bérbe volt adva. Ez nem tetszett, de annál inkább elbájolt a leány; kedves, szöszke laju kis baba volt s csak azon vettem magam észre, hogy szeretem azt az aranyos teremtést. Én, Bartha Károly, a nőgyülölő, a vad, kicsapongó fráter, én szeretem azt az ártatlan fiatal gyermeket! Hát nem bolondság volt ez tőlem?

— Miért? megesik az ilyesmi, — feleltem bátoritva.

— Nem igaz, nem kellett volna szeretnem, — vágott közbe indulatosan. Minek ilyen magamfajta farkasnak olyan szelid bárány? Hiszen bánni sem tudtam vele. No de hagyjuk ezt.

Alig hogy utamból hazatértem, fogtam magam s levélben megkértem anyjától leánya kezét. Igen, elkövettem azt az ostobaságot; pedig akkor még alig ösmertem.

A válasz nemsokára megjött; egy hosszu levél tele boldogsággal, szerelemmel; csupa szív és érzelem minden sorban. Legvégül pedig a mit oly sóvárogva vártam, a boldogitó „igen."

Képzelheted, milyen boldog voltam, hisz láttatok akkor, alig ösmertetek reám, csudálkoztatok rajtam, én meg csak nevettem.

Leráncdultam ismét Váradra s ott a legnagyobb örömmel fogadtak. A mama alig tudott betelni velem, csak az volt előttem különös, hogy sohsem engedett Adéllal egyedül s azt is láttam, hogy a leány sem törekszik erre s szeméből valami bánatos merengést olvastam ki. De én ezt tapasztalatlanságának tudtam be.

Megállapitottuk az esküvő napját s én boldogan tértem haza. Azontul mindennap váltottunk levelet, szerelmeset — boldogat. Azalatt készültem nőm méltó fogadására. Kastélyomat s a parkot huszezer forint költséggel kijavittattam s ujra butoroztattam és mindent elkövettem arra nézve, hogy nőm jól érezze magát uj honában.

A Hernád rakoncátlan ficzkó, sokszor megengedi magának azt a mulatságot, ép ezért nem igen tartották valószínűtlen dolognak a rémhirt.

Egyik munkatársunk ki abban a tévhitben ringatja magát, hogy majdan összegyűjtve kiadandó munkái árán kassai földesurrá lészen, kétségbe volt esve.

Félt, hogy a Hernád tönkre teszi már a jövendő vetéseket is.

Végre is, hogy a lelkén könnyitsen, szerkesztőnk kiküldte őt a lap képviseletében a Hernád-vidék áradás utáni képének megszemlélésére, egész Hidas-Németi-ig.

Kollegánk örömmel vállalkozott s kijelenté, hogy addig vissza se jön, mig alapos információkat nem szerez s előre lekötött a maga számára a szerdán megjelent lapban két hasábnyi helyet.

Barátunk szavának ura is volt, mert tegnap délig szinét se láttuk a redakczióban, de az információk utján megirt referádáját azonban postán sem küldte be, a mi épen nem volt szép tőle.

Már attól kezdtünk tartani, hogy valamelyik szép napon ami nagy reményü barátunk átázott ruháju holttestét fogjuk csak visszontláthatni, mikor innen tegnap délben beállit a redakczióba belső dolgozó társunk és kiküldött tudósitónk, csakhogy teljesen — **felázva.**

Ebben pedig nem a Hernád volt a hibás, hanem az a jó Hejczei vinkó, a melyet valamelyik megyebeli plébános pajtásánál kóstolgatott majd egy hét óta.

— Nos kollega ur, hát a Hernád? kérdeztem tőle.

— Kiáradt teljesen!

— Hegy-hogy?

— No igen, hát kiáradt — felelt ő nem épen a legudvariasabban — az áradás már Jeruzsálem falait mossa.

És azután olyan részleteket akart nekünk a közlés végett tollba mondani, mik a valóságtól oly távol esnek, mint ez egyszer a Makót helyettesitő Hernád Jeruzsálem városától.

Persze legelső dolgunk volt kollegánkat lefektetni.

Este, mikor felébredt, egész hiteles pontossággal adta tudtunkra, hogy a Hernád ki is áradt, meg nem is, tehát most már minden veszélyen tul vagyunk.

— Bizony kollega ur, most már minden veszélyen tul vagyunk: izé, nem keresett itt engem egy rendőr?

— Nem!

És épen akkor jött egy tudósitónknak a jelentése, mely a rendőr körmei közül megszökött, borrányi csinálói részeg emberről szólt.

A hirt nem közöltük.

*

Most van a vizsgák szezónja is.

Gimnazisták, realisták, polgáristák normalisták, preparandisták, meg tudja a kő, mi mindenféle isták meg Pisták vizsgája van ebben a hónapban.

Az az hogy nemcsak a Pisták.

A Malvinkák meg Irénkék is most vizsgáznak.

A felsőbb és alsóbb leányiskolákban, meg az apácza néniknél.

No hiszen leányos apák meg mamák jaj most nektek, ha van vagy egy tuczat vizsgára készülő lánykátok.

Ugy-e zug már a fejetek?

Hiába vonultok vissza a harmadik, negyedik szobába, azok a vizsgákra készülő, kerepelő lány ajkak, melyeknek csókjára valamelyik kün a szabadban tanuló realista abitozik, egyre, szakadatlanul hadarják a mondatokba tolyó különböző szavakat.

A csintalan kis leányzó a földrajzot, és az iskola szigorában komolyiyá vénitett lány prepa pedig a módszertant vagja már napok óta.

Hja, el kell türni, mert a lányok nem szoktak szabadban tanulni; vizsgazni pedig — muszáj.

Nagy szó a **vizsga**, hát még a matura!

Látják önök azokat a halvány, pelyhes állu fiatal embereket, kiknek kezében olyan ügyetlenül áll a bot s szájukban büszkén ágaskodik a czigaretta?

Ezek már tul vannak a maturán.

A kabátjuk belső zsebében levő érettségi bizonyitvány már éretteknek jelenti ki őket.

Mire?

Lányos mamák ne gondoljátok, hogy a házasodásra!

Oh nem! hanem csak a **tovább** tanulásra.

Matura!

Mennyi vágyódó reménység duzzasztja előtte a fiatal diák keblét? Es még mennyivel több utána!?

De mikor az életet kezdi ismerni, akkor··· akkor az a tündöklő glória nem veszi körül többé a maturát, csak egy némely kellemes emlék között tünik fel még egy-egy maturai esemény komikus históriája.

Jó izüt nevet rajta azután még, mikor eszébe jut, az az eset, midőn egyik társa a német szóbeli vizsgán, a **Klugheit** szó jelentésén nem tudott eligazodni s a tanár, ki drukkban levő tanitványán azzal akar segiteni, hogy saját **homlokára** mutat, végre is csak azt tudta belőle kicsikarni, hogy Klugheit annyi mint **kuglógolyó**.

Maturus lett, azért ez is, mint annyi más.

Lorgnet.

Ujdonságok.

† **Lükő Géza** a függetlenségi és 48-as párt egykori alelnökének a temetése, e hó 8-án — mint lapunknak jelentik — ment végbe a Torna melletti Körtvélyesen. A végtisztességen jelen volt Tornamegye intelligencziája, élén Koós József nagybirtokossal, a függetlenségi párt vezértérfiával, tovább **Lakatos** Miklós orsz. képviselő, **Raisz** Andor kir. táblai biró, **Gedeon** Aladár főszolgabiró, az elhunyt nagy rokonsága, a tornai református egyházmegye papi kara és tanitói teljes számban s 500—600-ra menő gyászoló közönség. A ravatalt koszoruk halmaza boritotta, közük az országos függetlenségi és 48-as párt gyönyörü koszoruja, a tornai takarékpénztár s a család koszorui. Az országos függetlenségi és 48-as párt nevében dr. Várady Károly a gödöllői kerület országgyülési képviselője volt jelen s helyezte a pártkör koszoruját a ravatalra. Gyászbeszédeket tartottak: Gyarmathy József esperes, Rugályi Géza és Barna Antal lelkészek, kiemelve az elhunyt érdemeit a haza és az egyház szolgálatában.

Személyi hirek. **Zágróczky** Gyula kir. tanácsos tanfelügyelő részére, egészsége helyreállitása tekintetéből a minisztérium 8 heti szabadságidőt engedélyezett s egyuttal helyetteseül dr. **Jankovics** György segéd-tanfelügyelőt bizta meg. — A lemondás folytán üresedésbe jött felső-gagyi körjegyzői állásra, annak választás utjáni betöltéséig **Breztovszky** Károly volt tornai körjegyző lett helyettesitve.

Halálozás. **Jaszusch** Antal derék polgártársunkat boldog családi életében sulyos csapas sujtotta le. Kedves szép leánykája **Irén** rövid betegség után minden önfeláldozó ápolás daczára az örök élet honába költözött. Temetését az Orsolya-szüzek kebelében levő elemi iskola kivonulása tette fényessé, a melynek a kis leányka tanulója volt. A halál által okozott zord csapást az emberek meleg részvéte igyekezett enyhiteni a zokogó szülőknek, a kik fájó szivvel látták sirba szállani szerelmök édes kis virágát.

Leányok kirándulása. A kassai magy. kir. állami felsőbb leányiskola tavaszi kirándulását Bankóra, a mely a kedvezőtlen idő miatt junius 8-áról elmaradt, f. hó 12-én tartja meg. Változás a már közölt programmban csak annyiban van, hogy a kivonulás déli egy órakor lesz és a közös ebéd helyett közös ozsonna rendeztetik. Indulás hasa felé 8 órakor. A t. szülők és a tanügy barátai ezen tavaszi ünnepélyre tisztelettel meghivatnak. Külön meghivó az idő rövidsége miatt nem fog kiadatni.

A tornai h. é. vasutnak harmadik évi közgyülését egybehivó lapunk más helyén olvasható hirdetésére felhivjuk a figyelmet.

Kinevezés. A földmivelésügyi minisztérium, a kassai járásban megüresedett gazdasági tudósitói állásra, Zavodszky Gyula enyiczkei uradalmi főintézőt, a szikszói járásra nézve pedig Janius Izidor földbirtokost nevezte ki.

Régiségek. Myskovszky Viktor kassai tanár, f. hó 7-én küun volt Csécsen, a hol a reform. templomban a mészréteg alatt képeket fedeztek fel. A mi régészünk azokat rögtön a tizenharmadik századból származott freskó képeknek ismerte fel és egyszeriben le is másolta. Az egyik kép Szent-Lászlót ábrázolja, a másikon egy bakót látni kivont karddal, a ki valami vértanunak látszik levágni a nyakát. A többi kép szinte szenteket ábrázol.

Jó borok. **Vizy** Domonkos kassai tevékeny kereskedőnk nagy üzletében most az annyira kedvelt palaczkolt detail-borkereskedést is meghonositotta és valóban véletlennek mondható szerencséje, mert oly kitünő borokat szerzett be, a melyek iránt rövid idő alatt a legnagyobb kereslet mutatkozik. A borok minősége felől a mai lap hirdetési rovata ad felvilágositást.

Rejtélyes bünügy. Jelestük, hogy az abaujszántói főszolgabiró nyomozólevelet adott ki Kovássy Antal szántói járásbirósági telekkönyv-vezető kinyomozása iránt, a ki junius hó 4-én eltünt. Ez ügyre vonatkozólag pénteken e hó 9-én sürgönyhir jelentette a kassai törvényszéknek, hogy Kovássy Antal holt testét az Abauj-Szántótól félórányira fekvő Golopon a Szántó felől arra huzódó Tolcsva-patak vizéből halászták ki, a mely viz az utóbbi nagy esőzések folytán erősen meg volt dagadva. Hogyan került Kovássy Antal ebbe a vizbe és mi okozta váratlan és megrendittő elpusztulását, erre vonatkozólag a bünügyi vizsgálat most van folyamatban, mert annyi kétségtelen, hogy Kovássy Antalt, a kit mindenki és hivatalbeli elöljárósága kitünő és jellemes férfiunak ismert, bünös cselekedet pusztitotta el. A tettre vonatkozólag egy vékony szál fekszik előttünk, a mely némileg utba igazit, de a mely annyira hihetetlenül hangzik, hogy inkább abauj-szántói tudósitónk jelentését várjuk be, semhogy a részletek találgatásába bocsátkoznánk és csak annyit emlitünk föl, hogy a rejtélyes esettel egy kéményseprőt gyanusitanak itten, a ki e hó 4-én este, az eltünés idején részeg állapotban Kovássyval állitólag perpatvart provokált volna a szántói vendéglőben, a hol Kovássy több urral együtt időzött és hogy e kéményseprő később két más emberrel az udvarra menő Kovássyt megtámadta volna. Itt azonban megszakad fonalunk és a mit tudunk is — mondjuk — csak feltevés és igy közlésünket is csak feltételesen tesszük. Kovássy szomoru halála fölött általános a részvét. Lapzáráskor értesülünk, hogy a vizsgálat megejtésére a törvényszék részéről a vizsgáló biró és ügyész a helyszinén volt.

Zenedei vizsga. A Kerner József városi zeneiskolai vezető tanár ur osztályaiban az **elméleti vizsgálat** ma délelőtti 10 órától déli 1 óráig fog megtartatni. Miről az érdekeltek és érdeklődők ez uton is értesittetnek.

Megpüffölt művész. Városunk közönsége előtt a legjobb emlékben él **Veress** Sándor a kitünő baritonista, a ki érczes öblös hangjával csak tavaly is, a mikor Káldy Gyula mint a kurucz-nóták hatalmas dalosát hozta ide közénk, alaposan megrezegtette a mi ócska izénket, szinházunkat vagy minek is nevezzük ezt a mizét. Ez a mi kedves Veress Sándorunk mostanában Szolnokon vendégszerepelt és ott történt

---

Itt megállt, mintha gondolkodnék valami felett, vagy talán hogy folytassa-e tovább. Szótlanul ült pár percig mellettem, azután egy köny csordult ki szemeből, akkor hirtelen a pohár után nyult s tartalmát tenékig ürítette.

— Meglett az esküvő is, — folytatta ismét, — s én még a nászéjt sem akartam ott tölteni, hanem vittem diadalmas feleségemet; hoztam haza ósdi fészkembe. És mindeddig még csak nem is csókoltam meg őt. Valahányszor hozzászeretkeztem, hogy átöleljem, ő mindig kibontakozott karjaim közül s nem engedett magához.

— De Adél, hiszen férj és feleség vagyunk már, — mondám neki ugyekor, nevetve tulnagyságán.

— Majd később. — felelt ő s arcza hirtelen elhalaványult.

Haza érkeztünk. Megmutattam neki a kastélyt, megmagyaráztam neki mindent, végül elvezettem őt lakszobáiba.

— Ime arányom, ez lesz a te fészked ezentul; mindenről gondoskodtam, semmisem hiányzik belőle. Öltözködj át, azután kimegyünk, — mondtam neki s telefujtattam, hogy megcsókoljam.

Mintha kigyó csipte volna meg, ugy ugrott fel a székről.

— Ej no, már kezd nem tetszeni a dolog. Hát mi lesz ebből? Hát saját feleségemet sem csókolhatom meg?

Kedvetlenül hagytam ott s szobáimba mertem, hogy átöltözzem. Azután ismét hozzámentem, hogy kimegyünk. hát képzeld, — Adél ugyanugy ült ott a széken, a hogy ott hagytam és sirt, keservesen sirt. Amulatomban nem tudtam mit csinálni, de meggondoltam a dolgot, majd beleszokik s kimentem magam.

Este lett. Bementem hozzá, hogy megnézzem mit csinal, de ő már az ajtóból kiáltott reám, kétségbe ejtő hangon.

— Ma nem, az istenért ma nem!

Képzelheted szörnyü hosszuságmat. S ez igy tartott hat napig folytonosan. Nem állhattam már tovább ez állapotot; fellázadt bennem a harag s férfi büszkeségem és bármint ellenkezett is, hetedik napon berontottam hozzá s kifakadtam.

— Asszonyom! Eddig türtem szeszélyét s mélátnyoltam okait, de tovább igy nem lehet. Ön hites feleségem s nekem jogom van önhöz.

E szavakra felsikoltott s elfordult tőlem. láttam hogy igy nem érek czélt; szeliden kezdtem hozzá beszélni.

— Adél, mit vétettem ellened, hogy oly ellenszenves vagyok előtted, vagy csak haragszol reám? Bocsánatot kérek s teljesitem minden parancsodat, csak ne légy ily hideg irányomban, ne nézz igy reám, mert evvel megölsz, megsemmisitesz. Adél, édesem, én szeretlek, végtelenül szeretlek.

— Én meg gyülölöm! — kiáltott fel iszonyuan. — Távozzék tőlem Uram! távozzék, én — mást szeretek.

Mint a villám, csaptak le rám e szavak; azt hittem, megsemmisülök sulyuk alatt. Előbb csak néztem reá öntudatlanul, bambán, de felocsudtam, mikor még egyszer kiáltotta felém:

— Gyülölöm!

Egyszerre kijózanodtam. Felálltam s kimentem az udvarra, rendelést adtam, hogy azonnal fogjanak a kocsisok s a mint volt, mindenestül visszavitettem az állomáshoz s onnan anyjához.

Itt befejezte elbeszélését s láttam a mint törülgeti kendőjével az arczán lefolyó könyeit s zihált széles erős melle.

— De hát a levelek? — kérdém én csodálkozva.

— Később tudtam meg, hogy azokat anyja irta nekem leánya nevében. Adél eleitől fogva gyülölt s anyja font be, hogy igy én legyek a létra, melyen adósságaik tengeréből kimásznak.

— És Adél.

— Reám érintetlen leány feleség maradt. Egy nyápicz huszárhadnagyba volt szerelmes; hogy mi van velük most, nem tudom, de én beteg lettem bele, szörnyü beteg, mert szerettem azt a leányt.

Azután lehajtotta büszke fejét s zokogott. Csak mikor bucsuztam tőle, emelte azt fel s hozzám lépve, mondá:

— Arra kérlek barátom, — sohase mond, hogy láttad Bartha Károlyt sirni. Te láttad ezt először, — szégyeltem, de nem tehetek róla. Emlékezz gyakran e vallomásomra.

III.

Mult évi őszi szabadságom idejében egy nagyobb utazást tettem, a hogy természetben gyönyörködhessem. Olaszország örök tavaszában, sötétkék egében s azután ellátogattam Franczia-ország déli tengerpartjára is, hol a világhirü Nizzát akartam megnézni.

Nagyszerüen van ez s müvelt világ metropolisa, ez a paradicsom berendezve; minden kényelmes pompás itten s talán nincs más hozzáhasonló pont a földön.

Odaérve s egy fogadóban elhelyezkedve, kimentem, hogy a nyüzsgő sokaság közé vegyülve, megösmerkedjem az itteni élettel s megszemléljem az épületeket és a környéket.

Elbolyongva, néztem a gyönyörü tiszta várost, távol északra felé s levegő azurjába burkolódzó hegyeket s a környéken messze területen emelkedő nagyszerü villákat; mig délfelé a tenger terül el végtelenségével, hullámai zugva csapkodták a partot, felette ezer és ezer madár repdesett, énekelt, krákogott s igyekezték emelni a lármát, melyet a part vizében lubiczkoló fürdőzők okoztak; előttem jobbra-balra pedig a világhirü Riviera terült el.

Azután megfordultam s visszafelé indultam. A „Promenades des Anglais“ nevü remek sétányon jártam fel s alá, midőn teljesen elfáradva, egy padra ültem le, hogy ott töltsem el az időt, mig az ebédet jelző harang megszólal.

A pálmafa alleé mindjobban élénkült; hullámzott a tömeg s nekem alkalmam volt egyszerre hal-

vele egy estén a szinházi előadás után, hogy a szinházzal kapcsolatos vendéglő korcsmárosa mint mondani szokás eddig hirül nem jutott oknál fogva hátulról minden tekotória nélkül megrohanta és ugy helyben hagyta, hogy napokig kurálnia kellett testi állapotját. Persze, hogy művészi körökben kinos szenzációt keltett Veress Sándor szolnoki esete és hasonló balesetre a legidősebb koncertezők sem emlékeznek. Mindenki őszintén sajnálja a jótorku baritonistát, kit egy vendéglős brutalitása csaknem nyomorékká tett. Szerencsére, a szenvedett sérülések jelentéktelenek s Veress néhány nap alatt kiheveri azokat. De a részvétnél is nagyobb volt a szolnoki hir nyomán a meglepödés, mert Veress Sándort az opera Kinizsijének tartották s ha azt jelentették volna Szolnokról, hogy a nagyhangu és izmu baritonista Jász-Kiskun-Szolnok-megye összes vendéglöseit halomra apritotta és hullákon kurucz-nótákat énekelt, azt az operánál mindenki a legtermészetesebb dolognak találta volna. Testi erejéről ugyanis bámulatos legendák vannak forgalomban s mindenki ösmeri azt a kalandját, hogy a netelejts-utczában két kapczabetyárt. a kik megtámadták, egy-egy ökölcsapással ugy lesujtott, hogy azok máig is arról koldulnak. A legkülönösebb a dologban az, hogy valamennyi eddigi megrovási kalandja mind az ellenfél csuf vereségével végződött, csak éppen az utóbbi nem.…

Eltünt fiu. Kralik János 15 éves, a kassai preparandia hallgatója e hó 7-én atyja házától alsó pipa-utcza 24. sz. eltünt és azóta nyoma veszett, aggodó szülei hiába várják és hiába irnak, járnak ismerőseikhez. A fiu legközelebbi ismertető jele a nyaka két oldalán levő sebhelyek, szeme szürke, haja szőke, beszél magyarul és tótul, ruházata barna uj öltöny, fekete kalap és czugos czipö.

Vizsgák.

A kassai állami főreáliskolában az évzáró vizsgálatok következő sorrendben fognak megtartatni:

Junius 19-én d. e. 8 órakor I. osztály magyar, német. II. oszt. magyar, német. III. oszt. magyar, franczia. IV. oszt. számtan, rajz. geometria; d. u. 2—3-ig I. oszt. ének; 3—4 ig II. oszt. ének; 4—5-ig III. oszt. ének.

Junius 20-án d. e. 8 órakor V. oszt. magyar, német, franczia. VI. oszt. számtan, mért. rajz, vegytan. VII. oszt. mathésis, fizika, term. rajz; d. u. 2—4 ig V. oszt latin; 4—5-ig VI. oszt. latin.

Junius 21-én d. e. 8 órakor I. oszt. számtan, geom., mértan. II. oszt. term. rajz, földrajz. III. oszt. német, történelem. IV. oszt. magyar, német, franczia.

Junius 22-én d. e. 8 órakor V. oszt. term. rajz, vegytan, történet. VI. oszt. magyar, német, franczia. VII. oszt. franczia, magyar, német; d. u. 2—4-ig IV. oszt. vegytan, földrajz; VII. oszt. latin.

Junius 23-án d. e. 8 órakor I. oszt. term. rajz, földrajz; II, oszt. számtan, rajz. geometria. III. oszt. rajz. geometria, fizika, számtan, d. u. 2—3-ig könyvviteltan. IV—VII. oszt. 3—5-ig gyorsirás mindkét fel. osztályban.

Junius 24-én d. e. 8 órakor V. oszt. rajz. geometria, számtan. VI. oszt. történet, természetrajz. VII. oszt. tört., rajz. geom., d. u. 2 órakor IV—VII. ének. A torna-verseny (vizsga.)

Junius 26 án d. u. 3 órakor I—IV-ig oszt. Junius 27-én d. u. 3 órakor V—VII. oszt.

A magánvizsgálatok lesznek: junius 20 án az irásbeli; 21-én d. u. 2 órakor a szóbeliek.

E vizsgálatekra a t. cz. szülöket és a tanügy barátjait tisztelettel meghivja az igazgatóság.

---

lani a müvelt világ minden nyelvén beszélni, csak a magyar, az nem volt hallható. Talán magam vagyok itt a messze keletről, hol oly édesen szól a nyelv s oly szépen zeng a dal.

Merengésemből két nő közeledése ébreszt fel, oldalukon egy férfi, ki a fiatalabbat karján vezeti. Azonnal felismertem benne Bartha Karcsira, de nem mertem megszólitani.

Ő volt. A mint észrevett, hosszan felém nézett, pár szót váltott a nőkkel s azután egyenesen hozzám jött. En mosolyogva siettem feléje s melegen szoritottunk kezet egymással.

— Hogy kerülsz ide? — kérdezte tölem mindjárt.

— Utazom s utbaejtém e hirneves fürdöt is.

— Mikor érkeztél?

— Éppen ma délelött.

— S meddig maradsz itt?

— Pár napig csak, azután tovább utazom Páris felé.

Soká beszélgettünk igy, végül meg nem állhattam, hogy ne kérdezzem tőle a reá várakozó két elegáns hölgy kilétét.

— Jer, bemutatlak nekik, — mondá ő mosolyogva, — menyasszonyom, egy franczia nemesnek leánya s a másik hölgy, anyja.

— Hát Adél? — kérdeztem csodálkozva.

— Reám nézve megszünt lenni, — felelt nevetve, — különben ime, olvasd.

Kivett zsebéből egy levélkét s nekem nyujtotta. Adél eljegyzési kártyája volt; nöül vette valami gyárhivatalnok.

Tünödve mentem mellette, csak akkor néztem fel, a mikor bemutatott a két elegáns hölgynek.

Lám, lám; ki hitte volna?

Irodalom.

„Hernád mellől."

Irták: Hegyi József, ifj. Kemény Lajos, Kuszka Géza, Sárosi Árpád. Kassa. Ára 2 korona 40 fillér.

Eddigelé az irók, ha többen akartak kiadni egy könyvet, legtöbbnyire ugy jártak el, hogy megbiztak maguk közül egyet, a ki a többit összetoborzotta; vagy pedig egy vállalkozott arra, hogy a többi iró kollegájától összeszedje a kötetbe felvenni kivánt munkálatokat. S ez az egy lett aztán a szerkesztő, a többi pedig munkatárs.

Ilyformán adogatja ki Mikszáth évről-évre az ő „Almanach"-jait.

A „Hernád mellől" czimü, Kassán legislegujabban megjelent könyv szerzői nem igy jártak el. Ok összeállottak 4-en, s azt mondták, hogy közösen fognak kiadni egy könyvet, a melynek nem lesz külön megbizott szerkesztője. Ők maguk lesznek közösen a szerkesztők.

Hogy miért álltak össze épen négyen? Ennek okát csak ők maguk tudnák megmondani. Elég az hozzá, 4-en vannak együtt, s 4-en 16 elbeszélést mutatnak be a nagyérdemü közönségnek.

Távol legyen tölem, hogy én viczczet akarnék csinálni a „négyes társulásból," mint tette ezt a „Fővárosi Lapok" még folyó évi április havában, a többek közt ezeket mondva a hozzá beküldött Előfizetési felhivásra: „Igérik, hogy s 8—10 ives kötet a négy szerző arczképével fog megjelenni." Elvégre is ők ezt igy látták jónak. A közönség feladata (de meg a kritikusé is) mindössze annyi, hogy itéletet mondjon: vajjon jól, avagy rosszul oldották-e meg feladataikat?

No de lássuk a könyvet, helyesebben az abban foglaltakat.

A kötetben a sort Hegyi József kezdi meg. Foglalkozzunk tehát legelőbb is ő vele.

Hegyi neve nem egészen ismeretlen a kassai közönség előtt. Nem rég adott ki egy kötet verset, egész önállóan. A kritika azt többé-kevésbé jól fogadta s különösen a nyelv eröteljes kezelése miatt dicsérte meg.

A „Hernád mellől" czimü kötetben foglalt elbeszélései szintén ebből a szempontból érdemelnek kiváló figyelmet. A fiatal irónak meglátszik a prózáján is, hogy tőzsgyökeres magyar nép közt született. Szépen, okosan ir. De van egy hibája: az, hogy tulságosan terjengős. Elbeszéléseiben több a reflexió, mint a voltaképeni elbeszélői rész. Inkább leir, mint elbeszéltet. Már pedig az igazi elbeszélésnek a párbeszédek adják meg a valódi zamatot. Azokban van az élet. Ezek hozzák pezsgésbe az elbeszélő alakjait, épen ugy mint az emberi testet a vér.

Elbeszéléseinek egyik hátránya az, hogy tulságosan sötét képek rajzolódnak benne. Igaz, hogy az élet sokféle. Vannak benne tény- és árnyoldalak. Hegyi az árnyoldalak megrajzolására vállalkozott az általuk kiadott kötetben. Első elbeszélése, melynek „Virághullás" czimet adott, a korcsmai élet sivár, undoritó képét igyekszik szemeink elé tárni, egy szegény, de becsületes leány tragikus sorsát tüntetve fel abban. A kép jól van rajzolva: de maga a feldolgozott targy nem rokonszenves.

Másik elbeszélése „Az elzülött" az elsőnél valamivel nagyobb szabásu. Jól karakterizál; de a csomót roszul oldja meg. A befejezés sok kivánni valót hagy, már csak azért is, mivel az olvasó elvárna, hogy pár szóval tegyen említést az iró arról a nyomorult asszonyról is, a kit a fiatal Szentgaáli oly czinikusan magára hagyott, csak gyermekét ragadva el attól. Ha a könnyelmü ifjunak a büszke, gazdag szülék készek voltak megbocsátani, bizonyosan hajlandóságot éreztek volna arra is, hogy nejét, a kit az iró valami rosznak maga sem rajzolt keblükre ölelje, ha egyébért nem, már csak gyermeke miatt is. De van ennek az elbeszélésnek még más hibája is: a rajzolt viszonyok kellő nem ismerése. Azt mondja ugyanis egy helyen: „Patakon végezte a 8 osztályt" stb. Aztán lejebb ugy ir felőle, hogy abban az időben, a mikor ott járt „a konviktusból édes szavu leveleket küldözgetett." Ez a feltogás nem helyes. Patakon a konviktus nem olyan, mint Kassán, vagy másutt. Oda csak szegény fiukat szokás beadni, a kik havi 2. legtöbb 6 forintért teljes ellátást kapnak. Már pedig az öreg Szentgaáli gazdag embernek van rajzolva s igy fiát már csak büszkeségből sem adhatta a konviktusba.

A 3-ik „Ott feksik a ravatalon" czimü elbeszélés voltaképen inkább csak rajz. Megfejtése ennek se valami szerencsés. Nincs lélektanilag kellőképen indokolva, hogy miért kellett Füzéry Kálmánnak halálba mennie? Az olvasó, bármily erős fantáziája legyen is, ezt alig képes megfejteni.

Kár, hogy Hegyi csak sötét képeket szeret rajzolni. Egészséges, józan humora inkább arra utalná, hogy — humorosan irjon. Próbálja meg, bizonyosan nagyobb sikerrel fog abban a zsánerben dolgozni. A mivel egyébként teljességgel nincs az mondva, mintha másképp nem irna jól. Megállja a helyét egyébként is, habár mint emlitve volt, a humorban aligha nem nagyobb erőt birna kifejteni.

A kötet 2-ik irója: ifj. Kemény Lajos. Hegyinél kissé modernebb iró. Stilusa élénkebb, játszibb, s a mi fő: sokkal derüsebb. Nála a humor már fel-felcsillan s szinte kedvre deriti az olvasót. A légkör nála egészen más; noha vannak gyönge oldalai neki is.

Ily gyönge oldalnak tekintem Keménynél a mese alkotás fogyatékosságát. Egyik-masik tárgyának a kidolgozása soványas. Igy pl. a „Leány! hozzám jösz-e?" czimü elbeszélése mindössze egy epigramma. De ez még nem volna nagy baja, ha egy másik lényeges feltünő hibában nem leledzenék. Kemény ugyanis ennek a kicsinyke elbeszélésnek az imént emlitett czimet adta; holott az elbeszélésben leány tulajdonkép nem is szerepel. „Fiatal özvegy menyecské"-nek udvarol Tornyos Pali, a kit az elbeszélés végén nőül is vesz. A ki pedig menyecske, ha mindjárt özvegy is, az már leány többé nem lehet. Csodálkozom, hogy oly erős fej, mint a Keményé, ilyenről megfeledkezhetett!

A „Czirkuszbeli históriák" meséjében sok a képtelenség. Melyik naiv halandó volna ugyanis hajlandó elhinni azt, hogy egy angol lord, a ki teljes életében hozzá volt szokva a független élethez, kedvese, vagy akár a felesége kedveért kész lenne beállani czirkuszbeli pénztárnoknak — állandóul? Sok bolondot megteszneek az angol spleenes urak juxból; de hogy állandóul ily cselekményre adják a fejüket: az merő képtelenség.

„A fogkefe" bármily ügyesen s élénken van is megirva, csak olyan élczlapba való futtatás s nem elbeszélés. Szintén hasonló ehez a „Mit nem beszél az Amerikanus?" mely bár sziporkázik a humortól s pompás stilusban van irva, a tulajdonképeni elbeszélés czimre alig tarthat igényt.

Kuszka Géza már ismét más zsáner, mint a két előbbi társa. Nincs sötét világnézlete, mint Hegyinek; a humornak sem rendelkezik oly kiváló anyagával, mint Kemény. Inkább szeliden ir s leirásai olyanok, mint a tavaszi mosolygó nap, mely derüt áraszt mindenfelé. De a mi nagy előnyére szolgál, az, hogy otthonosan mozog az elbeszélői tér keretében. Jól dialogizál s eszmemenete nem nélkülözi a folytonosságot. Igaz, hogy olykor-olykor chablonos; de hát még fiatal ember; még haladhat, ha képezni akarja magát. Nyelvbeli és kifejezésbeli botlásai nincsenek, s ez nagy előny egy kezdő, fiatal irónál.

A „Hangok a ligetben" egyszerü kis történet; de mindamellett ügyesen van megirva.

Többet ér ennél a „Leány párbaj," mely igazán egyike a kötet legsikerültebb elbeszéléseinek. Kissé homályos ugyan benne a fejlemény s nem is egészen természetes. Hanem hát ilyen is történhet a nap alatt. Bonyodalom van benne s ezt a bonyodalmat szerző sikeresen tudja megoldani.

A „Mohler contra Kasperán" már nincs oly sikerült, mint az előbbiek, különösen a „Leány párbaj." Ilyen dolog az életben ha megtörténik is, de a legeslegritkább esetek közé tartozik. Mindenesetre sok benne a tulzás.

Legvégsönek maradt a kötetben Sárosi Árpád. De ez csak azért történhetett, mivel az S betü hátrább esik az Abécében a H és K betüknél. Különben szintén a modernebb elbeszélők közé tartozik. Könynyen ir; irálya folyékony, helylyel-közzel azonban szakadozott. Különös sajátsága az, hogy szeret excentrikuskodni. Noha tárgyai a mai életből vannak véve, meséinek kifejlödése nem egyszer olyan, mintha középkori trubadurok játszanák le azokban többé-kevésbé hihetetlennek látszó szerepeiket. A „Különböző természet" czimü elbeszélésében pl. egy nyugalmazott kapitányt szerepeltet, a kinek a felesége megszökik egy más férfivel. A legtöbb esetben az ily dolognak valás szokott lenni a vége. De Sárosi jó ember. O nem választja el a házasfeleket, bármily erkölcsi katasztrófa érte is őket; hanem a bukott asszonyt, a mikor az csábitója megunrása után már nem tud hova lenni, visszavezeti a férj karjaiba. Megtörténhet ugyan, kivételesen, ilyesmi is. De az ily kifejlödés mindenesetre triviális, s hiányzik belőle az erkölcsi elégtétel.

Az „Erős asszony" meséje szintén ilyesforma. Ott meg kényszerüségből vesz egy férfi feleségül egy csinos és vagyonos leányt, csakhogy a börtönbe ne jusson. Ez is tád kifejlödés s nem nyeri meg rokonszenvünket.

Hanem ebben van egy igen szép költői leirás; az, a mikor a Kárpátok vidékén észlelhető nap felkelését rajzolja igazán mesteri tollal. Ilyet csak az irhat, a ki közvetlen szemlélödésből meriti észleléseit.

Van ezeken kivül Sárosinak a kötetben még 3 elbeszélése. Az egyik az „Utolsó vádlott," melyben egy törvényszéki jelenet van rajzolva. Rideg tárgy; a leirás nem valami kedvező hatást tesz reánk. A másik a „Találkozás" ennél jobb, megkapóbb. De ez is az élet sötétebb, nyomoruságos oldalát tárja elénk. Megirva ügyesen van. A 3-ik és legutolsó „Balláék lakója" olyan humoreszk-féle. A részedett anyóst s még inkább részedett férjet akarja benne kitigrázni. Nem egészen találó; de azért el lehet olvasni ezt is.

Általános szempontból véve a dolgot: véleményem az, hogy a kötet irói kellő irodalmi szinvonalon állanak. Különösen a mi a nyelvkezelést illeti, e tekintetben majdnem kifogástalanok. Szépen irnak, minden erőltettség nélkül. Itt-ott akadunk ugyan ily kifejezésre is: „Föltámadt ifjuság arany fája" (Sárosinál), mely már kissé erőltetett; vagy Hegyinél: „mint katholikus meghajlok az isten mindenható végzései előtt." (Virághullás) s „a szent szüzre megfogadtam" (az elzülött), melyek miután felekezeties kiszinezéssel birnak, nem igen álljak meg helyüket egy modern novellában. No de az ilyesmik ugyszólván csak kivételesen fordulnak elő a kötetben; s ugy egyik, mint másik irórul el lehet mondani, hogy gondolkozásuk, eszmemenetükkel egészén a kor szinvonalán állanak.

Szerzők könyvüket arczképeik kiséretében adták ki. En nem kárhoztatom érte őket, habár a tulságos hivalkodásnak nem vagyok barátja. Lehet, azért tették ezt, hogy könyvüknek — főként a női közönség körében — nagyobb kelete legyen; mivel mint praktikus emberek, nagyon jól tudják azt, hogy mai időben a látványosság különösen hódit. Hanem a magasabb kritika (már t. i. a mit majd a nagyobb fővárosi lapok fognak irni róluk) aligha fogja őket ezért a kis hiuságért megdicsérni.

A könyv külső formáját illetőleg elég csinos. De a tartalom is megtelel a külsőnek. Szivesen ajánljuk minden irodalomkedvelő figyelmébe és párfogásába.

— cs. —d.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Vizy Domonkos

füszer, csemege, ásványviz és bor-üzlete

Kassán, főutcza 53. szám.

Szives tudomásul van szerencsém adni legutóbbi beszerzésü legjobb minőségü és természetes

asztali borok árait:

Erdélyi asztali bor	1 liter	36 kr.		Szamorodni asztali bor	1 liter	60 kr.	
Hejczei „	„	1 „	38 „	Schiller „	vörös 1 „	32 „	
Hegyaljai „	„	1 „	44 „	Szegszárdi „	„ 1 „	36 „	
Neszmélyi „	„	1 „	50 „	Villányi „	„ 1 „	42 „	

Az üvegekért 6 krt külön felszámitok, miért ugyan annyit visszaszolgálok.
Egész hordó (100—120 lit.) vételnél különös kedvezményt nyujtok, vagyok

183 1—2 kiváló tisztelettel **VIZY DOMONKOS.**

4284. sz. 184—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak, Varga Mária és társai végrehajtást szenvedők elleni 22 frt 88 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő Devecser községében fekvő a devecseri 22 sz. tjkben Varga István és társai nevén alló külsőségre 561 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1893. évi augusztus hó 14-ik napján délelőtt 10 órakor** Devecser község házánál megtartandó nyilvános árverés en a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitottés az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság
Kassán, 1893. évi május hó 31-én.

Horváth,
kir. tvszéki biró.

38 kitüntetés, ezek között 14 diszoklevél és 18 érem. Számos bizonyitvány első erdészeti és gazdasági kiállitason 1890. és a nemzetközi higienikus kiállitason 1891. a legmagasabb kitüntetéssel — a diszoklevél különös feltüntetésével — dijazva.

Nestlé Henrik gyermek-tapliszt.

26 éves eredmény.

Ujszülöttek, a kik anyáik által egyáltalában nem, vagy csak tökéletlenül táplálhatók, a **Nestlé Henrik gyermek-tápliszt**jével racionálisan felnevelhetők. Iratok, a melyekben a készitési mód, valamint elsőrangu tekintélyek, lelenczházak és gyermek-kórházak hizonylatai foglaltatnak, kivánságra ingyen küldetnek. 158 3—12

1 doboz Nestlé Henrik-féle gyermekliszt 90 kr.
1 doboz Nestlé Henrik-féle kondens. tej 50 kr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére:

F. Berlyak, Wien, Stadt, Naglergasse 1.

Eladás minden gyógytár és füszerkereskedésben.

Alulirott budapesti bankczég **PÉNZELŐLEGET** ad sorsjegyekre és értékpapirokra mérsékelt kamatláb mellett. Közvetit **5%-os ELŐLEGEKET** legrövidebb idő alatt. **Földbirtokokra és budapesti házakra** 1000 forinttól egész egy millióig. (Ezen 5%-ban kamat, tőke törlesztési hányad és kezelés beleértve.) Átvesz **tőzsdei megbizásokat**, a legpontosabb kivitelről biztositva. 82 6—6

LUSZTIG MIKSA
banküzlete: Budapest, Váczi-körut 43. szám
Alapittatott 1885. Telefon sz. 1070.

Vidéki főkok felállitása czéljából

főügynököket és képviselőket

keres egy kitünően bevezetett nagy biztositó-társaság **fixum és jutalék fizetése mellett.** Csak oly czégek és jobb állásu magánemberek ajánlatai vétetnek figyelembe, kik az illető városban nagy ismeretséggel birnak és egy nagyobb üzlet teremtésére és vezetésére képességgel birnak.

Ajánlatok referencziák feladása mellett intézendők „Biztositó-társaság 1000“ czim alatt e lap kiadóhivatalához. 181—1

MEGHIVÁS.

A kassa-tornai helyiérdekü vasut részvénytársaság

III-ik évi rendes közgyülését

1893. évi junius hó 25-ik napján délelőtti 11 órakor tartandja Budapesten (V. hold-utcza 27. szám), melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghivatnak.

Napirend:

1. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága által elrendelt némely létesitmények előállitásának a tartalékalap kamataiból leendő fedezése iránti határozat.
2. Az igazgatóság évi jelentésének előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az 1892-iki évi mérleg előterjesztése, a tiszta nyereség hovafordításának megállapitása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Határozathozatal a szepsi-meczenzéfi vasut épitése és az érdekelt iparvállalatokkal kötendő egyezmények tárgyában.
6. Alapszabályok módositása.
7. Egy, esetleg két igazgatósági tag választása.

* Az alapszabályok 16. §-a értelmében minden részvényest minden birtokában levő egy darab 200 forintos egész részvény után, vagy 4 darab 50 forintos $^1/_4$ részvény után egy-egy szavazat illet meg.

Felkéretnek a t. cz. részvényesek, hogy részvényeiket f. évi junius hó 17-ig Freund Henrik és Fiai czégnél Budapesten (V. hold-utcza 27. szám) elismervény és szavazati jegy átvétele mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Az 1892. évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései a közgyülés előtt 8 nappal fenti letéti helyen megtekinthetők és átvehetők lesznek.

A közgyülésre való bemenetelkor a szavazati jegy felmutatandó.

Budapesten, 1893. évi junius hó 7-én.

182—1 **Az igazgatóság.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa. szerda 1893. évi junius 14. 67. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre … … 6 frt — kr.
Félévre … … 3 „ — „
Negyedévre … 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre … … 6 frt — kr.
Félévre … … 3 „ — „
Negyedévre … 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor … … … 5 kr
nyilttérben … … … … 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Béca. Schalek Henrik Béca, Haasenstein & Vogle Béca: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Kossuth Lajos legujabbi levele.

(*) Az ősz hazafi nyilatkozott a függetlenségi párt bomlási ügyében.

A nemzeti párt lapjai ujjonganak örömükben, hogy Kossuth Polónyihoz intézte levelét és — nem Eötvös Károlyhoz.

Van ennek valami jelentősége, az tagadhatatlan! Kossuthnak oly nagy nálunk a nymbusa, főként a tőzsgyökeres magyar nép előtt, hogy az, a mit ő mond, szentirás számba jő; s az ellen nincs apelláta még talán az uristenhez se.

Pedig hát Kossuth is tévedhet. Az infallibilitás neki se kizáró tulajdonsága. Ő már elaggott férfiu s egészen más szemüvegen át nézi a dolgokat a messze távolból, mint más halandó emberek.

A levél alapeszméje kétségtelenül helyes. Kossuth azt akarja, hogy a függetlenségi párt tagjai továbbra is együtt maradjanak, s mint ő mondja és talán hiszi is, kicsinységek miatt ne torzsalkodjanak egymás között.

Csakhogy a mit Kossuth kicsiségnek vesz. vagy akar venni; az nem oly kicsi dolog! A függetlenségi pártban, bárhogy vélekedik is ő különben, sokkal mélyebb nyomot vettek már az eltérő nézetek, mintsem azokat az ő nagytekintélyü szava is kibirná egyenliteni.

Kossuth nyilván azért irt Polónyihoz, mivel jól tudta azt, hogyha máshoz ir, p. akár Eötvös Károlyhoz, akár gr. Károlyi Gáborhoz, ezzel végkép felbomlasztja a most kettészakadt függetlenségi pártot. Mert hogy Polónyiék meghajólni nem fognak az eddigelé különben is kissebbségben levő dissidensek előtt: azt még Kossuthnál kevesebb éleslátással biró ember is képes volna felérni az eszével.

A Polónyi pártja most — takarózva a Kossuth levelével — játsza a nagy lelküt. Azt mondja a kilépetteknek: „térjetek vissza. mi megbocsátunk nektek!“ Szép dolog ez nagyon! de mi nem hisszük, hogy a kibékülés, ha csak szinleg is, megtörténhessék.

A kilépettek már feleltek is a visszahivóra. Azt mondják, hogy: ők maguk is melegen ohajtják, hogy a különválás végleges ne legyen. De ez főleg nem tőlük függ. Az ő elveik ugyanis összeségükben az 1884 iki programmban, az 1891-iki választási szózatban s 1892 iki felirati javaslatban vannak kifejtve, s ezekbez szilárdan ragaszkodnak. Holott a pártkörtben maradtak egyedül az 1884 iki programmot jelentik ki pártalapul s a választási szózat és felirati javaslatról teljesen hallgatnak.

Szóval a függetlenségi párt két töredéke között majdnem áthidathatlan válaszfalak léteznek. Az érzelem, a felfogás a politikában igen gyakran játszanak fő-főszerepet. Már pedig a függetlenségi pártnak azon a részén, a melyhez a pártkörben maradtak tartoznak, sokan vannak olyanok, a kik a főrendiház többségének legközelebb tanusitott magatartásával rokonszenveznek s készek azok ósdi elveit akár nyiltan, akár hátmegett támogatni. — A dissidensek, mint ezt most ország-világ előtt feltárják, erre rájöttek; s e miatt tartották a pártkörben maradást magukra nézve erkölcsi lehetetlenségnek.

Kossuth szeretné azt a disharmóniát, mely a függetlenségi pártot emészti, valahogy kiegyenliteni. Minden rábeszélő tehetségét felhasználja, hogy ez elérhető legyen. — Sikerül-e? nem-e? a jövő fogja megmutatni.

Sok függ mindenesetre attól, minő magatartást fognak követni azok, a kik a pártkörben megmaradtak? Hogy abban a kérdésben, a mely ez időszerint Magyarországon — Polónyinak Kossuthoz intézett levele szerint is — „minden más kérdést dominál,“ t. i. az egyházpolitikai kérdésben a benmaradtak egy része sem Kossuthtal, sem Eötvössel, de még Polónyival sem fog együtt tartani: az több mint bizonyos: — daczára annak, hogy — a mint Kossuth is irja — ezt mai stádiumában, nem csupán a józan ész elengedhetlen postulatumának kell tartani, hanem szégyennek és valóságos gyalázatnak azt, hogy a polgári házasság és polgári anyakönyvek vezetése Magyarországon már rég nincs behozva. Ha pedig az igazi szabadelvüségnek ezen sarkulatos tételeit a függetlenségi párt, ha csak részben is, megtagadja: mit ér akkor az ő egész függetlenségi handa-bandázása?... Bizony a 48-as elnevezés egyátalán nem illethet mást, csak valódi szabadelvü felfogással biró férfiakat!

Esküdhetnek az ilyenek a Kossuth nevére, dicsekedhetnek hozzájuk irott levelével: hitelképességgel a józan eszü magyar nép előtt nem fognak birni soha!...

= **A gönczi kerület** függetlenségi és 48-as párti választói a következő nyilt levelet intézték Vécsey Endre országgyülési képviselőhöz:

Midőn nagyságodat egy évvel ezelőtt az ellentél óriási erőfeszitései daczára képviselőnkké megválasztanunk sikerült, az őszinte öröm és hazafias lelkesedés hatotta át mindnyájunk kebelét. A függetlenségi eszmék törhetetlen bajnokát véltük feltalálhatni nagyságodban. Hittük, hogy mint 48-as függetlenségi programmal megválasztott képviselő, a pártunk programmjában kifejtett szabadelvü eszméknek tántorithatlan hive leend s szavazatát ez irányban az országgyülésen is mindenkor érvényesitendi, a mint ezt megválasztatása alkalmával igérte is.

Annál nagyobb volt aztán a meglepetésünk, midőn a 48-as függetlenségi párt zászlójára irt szabadelvü eszméknek a felszinre kerülése alkalmával a nagyságod nevét majd mindig azok között a képviselők nevei között olvastuk, a kik az országgyülésen ilyenkor távollétükkel szoktak tündökölni.

Meglepetésünk még inkább fokozódott, midőn az Eötvös által összehitt s egész pártunkra kiható oly nagyfontosságu elnökválasztó értekezleten sem volt nagyságod jelen, s nem érvényesité szavazatát az ott szőnyegre került egyházpolitikai kérdések tekintetében.

De meglepetésünk tetőpontját az e hó huszonnegyedikén Kassán tartott megyebizottsági gyülésen érte el, a hol a szabadelvü egyházpolitikai reformok felszinre kerülése alkalmával, az ezeket ellenző ellenáramlattal szemben nagyságod nem akarta, nem bitta, vagy nem merte szavazatát érvényesiteni, midőn a szavazástól jónak látta tartózkodni.

Ehhez járult még nagyságodnak a függetlenségi pártkörből történt legközelebbi kilépése s a pártonkivüliség tag köpenyébe burkolt szintelen nyilatkozata, mely szerint „a két pártöredék egyikéhez is azért nem csatlakozik, mert a nagyságod meggyőződése szerint az általános csalódások pártunkat már a közel jövőben egy kivanatos és az eddiginél szilárdabb [illegible] tömöritenie“ stb.

Mi sietünk kijelenteni, hogy nagyságodnak ezen elhatározását, mely szerint a „két pártöredék“ tiszta programmját a pártonkivüliség ruganyos programmjával cserélte föl, mint negyvenyolczas függetlenségi érzelmü választók épen nem helyeselhetjük.

Mi nem akarunk a nagyságod megválasztatása alkalmával az ellenpárt által czélzatosan terjesztett s most ujra előtérbe [illegible] a politikai tisztességet sárba tipró ama gyanusitó hirnek helyt adni, mely szerint nagyságod akkor magáról reverzálist adott volna a klérusnak, hogy meggyőződése ellenére is mindig az [illegible] jukat fogja támogatni, annyival is inkább, mivel akkor nagyságod férfiui szavára jelentette ki, hogy az nem igaz s mi az őszinte férfias szónak mindenkor hinni tartozunk.

De épen azért ily előzmenyek után ne vegye tőlünk rossz néven, ha nyilvánosság utján szólitjuk fel, hogy oszlassa el az elvei szilárdsága ellen támadt sötét gyanut s nyilatkoztassa ki, hogy hive-e még a 48-as függetlenségi elveknek s tőkéjét a pártunk zászlójára irt kötelező polgári házasságnak és a szabad vallásgyakorlatnak, vagy nem?

Mert mi ma is csak azok vagyunk, leszünk és maradunk, a kik voltunk, a függetlenségi pártnak s az ennek zászlójára irt szabadelvü eszméknek tántorithatatlan hivei. Mi elveinket nem változtattuk. A mi jelszavunk ma is: „szabadság és függetlenség!“ Épen ezért a Kossuth és a 48-as függetlenségi párt által vallott és hirdetett szabadelvü eszmék mindenikéhez, mint hazánk függetlenségének szent palládiumához mi ma is törhetetlenül ragaszkodunk.

Midőn ezt nagyságod szives tudomására hozni szerencsénk van; egyszersmind hazafiui tisztelettel vagyunk Abauj-Szántón, 1893. évi május hó végén.

A gönczi kerület függetlenségi választói: Pécsely Gyula, Rochlitz Sándor, Czékus László, Csajka János, Mecze Pál, Nemes László, Arje Ady, Rozmann András, Hajtmanszky Lajos, Antal József, Flérik Tamás, Fédor István, Mocsár Géza, Szomolnoky József, Soóváry Kálmán, Csajka József, Kohn Mór, Szomolnoky János, Oszvald Mihály, Kristóf János.

Visszapillantás az egyház reform-javaslatba.

Sem politizálni, sem uj eszméket felvetni nincs szándékom, de mégis azzal kezdem „az egyházi reformjavaslat nem a Wekerle, sem nem Csáky eszméje“, nem az ő agyukban fogamzott az, meg volt az már régen, áthatotta az már a levegő minden rétégét. Onnan önkéntelen szivta be az emberiség, átültetődött szivébe s vérébe alakult sziv és vérlüktetés nélkül pedig nincs élet. A kivitel, az ige testté létele, ez leend az ő érdemük, főfeladatuk, ezzel kell mint Sion hegye állniok, vagy dicstelenül bukniok.

De nézzük csak a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot.

Mit is akar ez a javaslat? Biztositani a bevett vallások eddigi jogait, ide értve a Mózes vallást is. Biztositani az egyesek jogait uj felekezetek alakitására és felekezet nélküliségre.

A mi a vallás szabadságot illeti: Hiszen én ugy tudom, és ugy is van, hogy napjainkban minden felekezet keble sugallata szerint imádhatja istenét minden megszoritás nélkül. Hát kell-e ennél nagyobb szabadság? ettől egy lépés és a szabadság szabadossággá válik, és e lépést már megtette gróf Csáky Albin vallás- és közoktatási miniszter a „Vallás szabad gyakorlatáról“ törvényjavaslatában III. fejezet. A bevett és törvényesen elismert vallás felekezeteken kivül állókról, 22. §.

Lássuk szöveg szerint: Azokra, kik az eddig törvényesen bevett, vagy a jelen törvény alapján ezentul törvényesen elismertnek nyilvánitandó vallásfelekezetek valamelyikéből kilépni ohajtanak, a nélkül, hogy más ily felekezethez csatlakozni kivánnának, szintén az 1868. LIII. t.-cz. 1—5. és 7. §-ai nyernek alkalmazást, oly módositással, hogy áttérés helyett itt kilépés értendő; továbbá, hogy az idézett t. czikk 4. és 5. §-aiban emlitett bizonyitványok az illetékes első foku közigazgatási hatóságnál mutatandók be, mely az egyház illetékes lelkészét vagy elöljáróságát, melyből az illető kilépet, értesiti.

Ezzel a kilépés betejeztetett; ha azonban a kilépés valamely, eddig törvényesen bevett vallásfelekezetből történt, akkor köteles az illető a kilépés idejéig esedékesekké vált egyházi tartozásait előbbi egyházának megfizetni.

Azoknak is, kik a törvényesen bevett, vagy el ismert vallásfelekezetekből kilépnek a nélkül, hogy más ily felekezethez csatlakoznának, meg van engedve a közös isteni tisztelet tartása, a mennyiben az sem a fenálló törvényekbe, sem a közerkölcsiségbe nem ütközik.“

No protestáns papság, ujjonghatsz és tombolhatsz örömödbe, kik nagyobbrészt a nép kegyeire vagytok utalva, kik egyházaitokat, családotokat, a néptől, sokszor zálogolással beszedett egyházi adókból tartjátok fel, vagyis jobban mondva tengetitek, kiknek minden boldogtalanságtok és egyedüli átkotok az, hogy a népre adó gyanánt kivetett fizetésteket (pedig minden adó gyülöletes) iskolai és egyházi adókat, magatoknak és egyház elöljáróitoknak kelletett és kelletik beszedni jövőre is; mert az idézett törvényjavaslat 7. §-sa b. pontja világosan kimondja, hogy „az egyházi adók és egyéb kiszolgáltatások, közigazgatás uton való behajtásának helye nincs“, rátok nézve lánczáról a pokol minden ördöge felszabadult. Gyülekezetekben a félzsoltárosok, az ugynevezett pap marok, a nyegék, az elégedetlenkedők, kik eddig is sok gondot adtak tinektek, sok borsót törtek orrotok alá „a felekezet nélküliség törvénybe léptetése után, seregestül, tömegestül forditanak tinektek hátat, és mennek oda, hol nem kell annak a kevés kivételiel, léhaságban tunyálkodó papnak unalmasan olvasott prédikáczióit hallgatni, semmi nem tevéseért fizetni.

Tetőzetül jön az egyedül üdvözitő vallás 900 éves állami dotácziójával, óriás vagyonával és millióival, a más felekezetek elnyomására vagy megnóditására, manapság is ujabbnál ujabb elnevezésü, de egy czélra törekvő szent társulatok alakitásával, mindentéle csábigéretekkel, az ugynevezett fizetésnélküli egyház tagsággal. Ez lesz még csak majd a valódi „el keresztelés.“

Tiszteljük a kormány czélzatait, szeretjük a szabadságot, becsüljük a történeti jogokat is, de a felekezeti és országos béke biztositékául, nem tudjuk elfogadni a gróf Csáky javaslatát, ehez a bevett vallások egyenjogusitása az egyetlen ut.

Vukovics Temesmegye követe már az 1844-dik dietán, midőn a szabad vallás gyakorlat felett folyt a harcz, ezeket mondá: De a mi napi eseményekre is ráillik ez: „Hozzanak a tekintetes karok és rendek bármily igazságos törvényt a vallás tárgyában, még az egyéb vallásuak szolgáinak szegénysége mellett a katholikus papság hazánk területének oly nagy részét birja: addig ugyan vallási viszonosság nem lesz. Most a katholikus klérus daczol minden közhatalommal, minden köztörvénynyel. Miért? Azért, mert nagy birtokaiban elbizta magát!“ Tehát nem a vallás szabadság biztositása, de a bevett vallások egyenjogusága a felekezetek és ország béke biztositása.

A mi a kötelező polgári házasságot illeti: ez már csaknem minden müvelt országokban és államokban el van fogadva és mindenütt üdvösnek és czélszerünek bizonyult, de annyival is inkább ez ellen nem lehet senkinek kifogása; mert nincs kizárva vagy eltiltva egyik vallásfelekezet hive sem, hogy ne mehessen az ő papjához és meg ne áldathassa az ő házassági frigyét a mint csak tetszik megáldani az ő papjának. Azonban a zsidó reczepczióra van egy kis megjegyzésem, nem mintha én azt szükségesnek és korszerünek nem tartanám; sőt igen is szükségesnek és korszerünek tartom elannyira, hogy ha fiatal ember volnék, példát mutatva, első volnék ki zsidónőt vennék feleségül; hanem a másik oldalról tekintve a dolgot, itt van egy nagy bökkenő „a zsidó vallásra át-

térés", ez az ami „fábul csinált vaskarika", a zsidó vallás tultömött czeremóniái, csifraságai s egyáltalában a nagykorbani eltanulhatlansága és a körülmetéltetés miatt; nem tudjuk, hogy a zsidó egy körömfeketéjét sem enged a maga czeremóniájából, különösen az orthodoxok, kik még ma is büszkén és fenneu hirdetik, hogy a Jehova csak az ő Jehovájuk, és a Jehova szeretetéből minden más népeket-és nemzeteket kizárnak, készebbek éhen halni, mintsem kereszténynyel egy tálból enni, kiket gyülölnek vallásuk tanitása után. Van ugyan a zsidók között is egy töredék, az ugynevezett reform párt, kik a czeremóniáknak nem rabjai, egy tálból eszik a kereszténynyel, de azért csak zsidók ők is, nálok is sok elhagyni, és sok kivánni való van még. No majd kiküszörüli a haladó kor, az egyházi reform.

Végül a polgári anyakönyvvezetés: Tudjuk azt, hogy Magyarország sok idegen nyelvü egyedekből áll, nagyon természetes anyakönyveiket is saját nyelveiben, ritualejok szerint vezetik, a közszükségletekre az állam részére is igy adják ki hivatalosan; mert máskép nem is tehetik, ez még nem nagy baj volna, hanem igenis az, a mi szinte köztudomásu dolog, hogy az oláh, szerb vagy tót pap, a legmagyarabb neveket is oláh, tót vagy szerb nyelvre forditva anyakönyvezi s mi természetesebb, hogy a második vagy harmadik nemzedék azt sem tudja mi fán termett, magyar volt-e az apja vagy nagyapja, csak ugy meseszerüleg hallja és fenhéjázva dicsekszik vele, hogy az ő apja is magyar volt, mert mellesleg legyen mondva Magyarország sokféle nyelvü lakosai közül bármelyiknek mondjuk is nyelvezete szerinti elnevezését, „te tót, te zsidó, német, sváb, stb." Mindnyájan egyenlőeu haragusznak érte és mindnyájan egyenlő büszkeséggel verik mellüket „én magyar vagyom", mi a tanulság ebből? Az hogy ők csak elnemzetiesitettek, de ereikben épen olyan magyar vér foly mint bármelyik magyarul beszélő magyar emberében.

Dönthetlen tény hát az, hogy az anyakönyveknek államositása korszerü, oly szükség van arra, hogy az anyakönyvek rendszeresitett állami hivatalnokok által az egész országban egyöntetüleg magyar nyelven vezettessenek, mint a milyen szüksége van a növényvilágnak a világosságra, a test szervezetnek a levegőre. Es az nem is magyar ember, sőt nem is józan gondolkozásu müvelt ember, a ki az anyakönyveknek államositását és egyöntetüségét ellenezné és annak szükségességét, korszerüségét át nem látná, be nem ösmerné. De igenis a felekezet nélküliséget, ez az a valami, a szükségtelen rosz. Mert igaz ugyan, hogy Isten vallást nem teremtett, de embert, de mégis minden embernek, vallásának, istenének kell lenni. Vallás nélkül nincs Isten, üres a szív, kihalt a jélek, egyház nélkül teljomlik az állam szervezet, khaosszá válik a mindenség.

H.-Szent András, 1893. junius 11.

Nehazy László

Betörés a rendőrkapitánynál.

— Saját tudósitónktól. —

Kassa junius 12.

Vasárnapról mára virradó éjjel ismét egy, de a mult hetieknél valamivel szenzácziósabb betöréses lopás eseménye zavarta fel városunk nyugalmát.

Akkor, midőn régebbi két betörésről emlékeztünk meg, melyek egyike Maschko hitelbanki igazgatónak kovács-utczai lakásán, masika meg a Barkóczy-utcza 1. számu házában történt, megemlékeztünk ugy a kárvallottak, mint Mihalik rendőrkapitány ur részéről kitejezett ama gyanuról, hogy e betöréseket, melyek két egymás utáni éjjel lonek elkövetve, valószinüleg katonák vitték végbez.

A gyanu ez ideig még csak gyanu maradt.

A tegnap éjjel elkövetett betörésnek elfogott tettesének katona volta azonban most már kétségen tölül áll.

A vasba vert gonosz tevő, kit épen munkája közben ért utól a nemezis, mai at is lon szolgáltatva az eljárásra illetékes katonai hatóságnak. Most ott várja megérdemlett büntetését.

És mi ez eset kapcsán el nem mulaszthatjuk, hogy fel ne hivjuk a helyben állomásozó katonaságok hatóságainak figyelmét a köz és vagyon biztonságot veszélyeztető eme rendkivüli állapotokra, melyek egyes gonosz érzemü kóbor katonák betörései, rablásai és más nemü kihágásai következtében kétségessé teszik a város polgárainak esetleg még életbiztonságát is.

A lehető leg-zigorubb vizsgálatot kérjük tehát elrendelni ugy a ma felmerült esetben, valamint az eddig még nem ti-ztazott s a katonai hatósághoz áttett két emlitett betöréses-lopás esetében is.

Ezt követeli a város lakóinak nyugalma.

Ugyancsak a közbiztonság és a közmorál érdekében volna az is, ha a katonai hatóságok figyelembe vennék ez esetek tanulságát és az éjjeli kimaradási engedélyek kiadásának szigoritása és redukálása iránt tennének hathatósabb intézkedéseket, megakadályozván eként a közkatonák rossz czélu éjjeli kóborlásait.

Magáról a tegnapi betörésről a következőket jelenti tudósitónk:

A vasárnapról hétfőre virradó éjjel elkövetett betöréses lopás szinhelye a kovács-utcza 4. szám alatt levő „Tüzoltó laktanya" volt.

Ennek az épületnek a kapuja, tekintettel az ottani folytonos őrszolgálatra és netán bekövetkezhető eshetőségekre, éjjel-nappal nyitva áll. A kapubejáratra nyilik az utczára két ablakkal biró tüzoltó őrszobának az ajtaja, mely őrszobában felváltva virraszt éjjelenkint két-két tüzoltó, ellenőrizvén egyszersmind a toronyőr ébrenlétét is, ki öt-öt perczenyi időközökben tartozik a villamos csengő segélyével életjelt adni magáról.

Ez őrszobának ajtaja előtt tehát senki se haladhat el anélkül, hogy észre ne vennék.

A viszonyokat tehát valószinüleg kitanulmányozta megelőzőleg Glagovics János 65-ik gyalogezredbeli közbaka, (a 12. századból,) és ép ezért, hogy az őrszobában levők észre ne vegyék, levetvén czizmáit, csendesen surrant be a kapubejáraton. Czizmáit odahelyezte az emeletre vezető lépcsőzet mögé, maga pedig felment az emeletre.

Itt lakik az emeleten Mihalik Béla rendőrkapitány és tüzoltó-főparancsnok.

Fenn az emeleten egy üveg-fal és üveg-ajtó választja ketté a folyosót.

A betörő az üveg-ajtót felfeszitette és igy teljesen megközelitette Mihalik kapitány lakásának ajtait. Az ajtók azonban — mint rendesen — most is csukva voltak s igy a betörő hiába próbálgatta azokat nyitogatni.

Alig pár lépéssel odább a Mihalik rendőrkapitány magán lakosztályának ajtajától, — szintén az emeleten — van egy bejárat, mely egy jelenleg a városi kocsisnak lakásul szolgáló szobába vezet. A városi kocsis Fazekas Jóska ez éjjel épen soros volt éjféluténig a város lovai mellett, s felesége egyedül aludt a szobában, nyitva hagyván annak ajtaját, hogy éjjel hazatérő férje — mint máskor is, ha inspekczión volt — akadálytalanul jöhessen be.

Glagovics János pedig a kapitány ajtajának zárán elkövetett sikertelen kisérletek után, ezt az ajtót próbálta nyitogatni és — természetesen — sikerrel is.

Fazekasné mélyen aludt s nem hallotta az ajtó nyitását, csak midőn gyufát gyujtott a betörő, akkor kezdett neszelni a zajra. Eleinte azt hitte, hogy a férje jött meg, de midőn csizmanyikorgás helyett olyan lépéseket hallott, mintha valaki mezitláb járna a szobában, rögtön éberebb figyelemmel kezdi kisérni a körülte történőket.

A betörő azalatt feinyitotta a szoba összes szekrényeit, ládáit, az asztalfiát és minden értékesebb holmit válogatás nélkül csomókba kezdett kötözni, megtöltve ezen közben zsebeit is a talált készpénzzel és kisebbszerü tárgyakkal. Körülbelül munkája közepén tartott már akkor, midőn az alvást tettető Fazekasnét észrevette, kit a másik vetetlen magas ágy teljesen eltakart. Rögtön teléje világitott s hosszasabban vizsgálta annak arczát s csak midőn horkolásából meg győződést látszék szerezni látszólagos mély álmáról, csak akkor folytatta a megkezdett harácsolást.

Fazekasné, kit eddig félelejelenléte vagy talán inkább félelme visszatartott a kiabálástól, most egy alkalmas pillanatot felhasználva, kirohant a folyósóra és a künnlevő kulcsesal racsukta az ajtót a betörő katonára.

Felliármázván a közeli őrséget, sikerült végre az ablakon már menekülni készülő betörőt elfogni.

Mihalik kapitány, ki a zajra szintén előjetett, rögtön vasra veretve a gazembert s a reggel megejtett vizsgálati vallatás után átadta az eljárni illetékes katonai hatóságnak.

Vallomásában a tolvaj Glagovics Jánosnak mondta magát, s közlegény a 65-ik gyalogezred 12-ik században.

A rendőrkapitány a Maschke-féle betöréses lopás elkövetését illetőleg szintén katonára lévén gyanuja, a kezei közt levő bizonyitékok alkalmazásával a két betörés tettesének ugyanazonosságára vélt következtetni, azonban ugy látszik, hogy a Maschke féle betörést más követte el, nem Glagovics.

A mult heti két betöréses ügyben a vizsgálat a katonai hatóság előtt még folyamatban van.

Ujdonságok.

József fhg ő tensége legujabb dispozicio szerint e hó 18-án nem fog Kassára jönni, illetve ide teendő szemle utja elmarad. A főherczeg 15 és 16-án Nagy-Károly és Szatmáron tart szemlét és onnan Budapestre utazik.

A vármegyénél e hó 28-án rendes közgyülés fog tartatni, a melynek egyik több tárgya a vármegyei számadások elintézése lesz.

Városi közgyülés volt hétfőn junius 12-én, melyen a városi zárszámadások olvastattak fel s lőnek elfogadva minden nagyobb vita nélkül, a mi egyrészt a kezelés precizitását és másrészt a köztudatból folyó megérdemlett bizalmat legjobban jellemzi.

Jubileum. A kassai ev. egyház f. hó 11-én ünnepelte meg szük körben, de annál nagyobb őszinteséggel és bensőséggel Rozman János gondnoknak, városunk ritka becsületességü polgárának 25 éves gondnoki jubileumát, mely alkalommal ntü Homola István lelkész szép beszéd kiséretében a hálás egyház nevében egy szép ezüst poharat nyujtott át a jubilánsnak, kit ez alkalommal többen levélben is üdvözöltek, köztük főtisztelendő Sztehlo János főesperes és ntü Novák Mihály lelkész is Eperjesről.

Bizalmatlansági szavazat. A gönczi választó kerület függetlenségi pártjának tagjai közt — irja tudósitónk — nagy mozgalom indult meg orsz. képviselőjök Vécsey Endre ellen. Nagyon zokon vették, sőt háborodást keltett bennök a képviselő azon eljárása, hogy a függetlenségi pártkörből kilépve, egészen párton kivül helyezte magát, a mit ők a tiszta függetlenségi elvek megtagadásának tekintenek. Zokon vették, hogy valahányszor a pártban vagy országházban a szabadelvü egyházpolitikai programmról volt szó, képviselőjök mindig távolsága által tündökölt. Zokon vették, hogy a megyei közgyülésen is, midőn az egyházpolitikai programm támogatása volt szőnyegen — noha a gyülésben jelen volt — nem volt elég bátorsága szint vallani és szavazni. S azért mindig nagyobb hitelt talál bennök az eddig hibetetlennek tartott hir, hogy a képviselő a választás előtt reversalist adott a kath. papoknak, hogy mindenben az ő politikájokat fogja támogatni, pedig ez iránt annak idejében megkérdeztetvén, állitotta, hogy az egész csak koholmány. Sőt az a hir jár szájról-szájra, hogy a választás előtt két nappal, mielőtt a B.-K.-Váraljan tártott róm. kath. papi értekezlet ment, maga mondta volna, hogy most még tiszta, de ki tudja nem kell-e lelkét eladnia? A kath. papság csakis ez áron választották. Mindezekért legvérmesebb párthivei, köztük több kath. vallásu is, nyilt levelet intézett hozzá az „Egyetértés"-ben, melyben eljárását elitélik és komolyan felszólitják, hogy mint férfi nyilatkozzék, mi a szándéka, mert ők az egyházpolitikai programmot mint a függetlenségi párt tiz parancsolatjának egyik legsarkalatosbját vallják és elvtagadó az, a ki ezt nem támogatja. Most a képviselőn a sor megczáfolni a hireket és magát tisztázni.

Az Eperjesi Széchenyi-kör Jókaiért. Azon mozgalomhoz, mely országszerte az ünnepelt iró méltó megtisztelésére vonatkozólag megindult, legujabban az Eperjesi Széchenyi-kör is csatlakozott. Utolsó igazgató választmányi ülésében ugyanis elhatározta, hogy őszkor Jókai-ünnepélyt rendez, melyen a kiváló irót diszközgyülés alakjában fogja megtisztelni. A diszközgyülés, melyen az elnöki szék az alapszabályok értelmében dr. Berzeviczy Albert államtitkárt illeti meg, mint védnökőt, több más kimagasló momentumon kivül magában foglalandja Mikszáth Kálmán jellemrajzát Jókairól, melyet a kiváló iró saját jóvoltából igért meg a körnek, midőn annak évkönyvét átvette. A közgyülés ezen méltatásán kivül — mint más oldalról értesülünk — még egy Jókai alapitvány is készül, melynek kamatai felolvasások dijazására szolgálnának. Ez utóbbit egy a kör iránt érdeklődő mübarát tervezi.

Elmult baj és okulás. Az lutóbbi nagy esőzések folytán környékünkön sok helyütt bajt csináltak az apró cseprő belvizek, de leginkább csak azért, mert, ha nincs baj, eddig nem igen vette e vizeket észre senki, legkevésbé a főszolgabirói tekintély, a mely nem szivesen ereszkedik le a munka alacsony tokáig. Ilyen bajt zuditott a Szkáros patak Zsadány község nyakába, a mely elmulván a veszély, a jövőre nézve erélyes fellépést vont maga után. Az alispán ugyanis a baj okát is fürkészte és igy jutott a következő utasitás megirására: Hogy az árvizveszély a jelen esetben már elmult és az okozott károk helyreállitása iránt az intézkedés meg lett téve — tudomásul veszem. Miuthogy azonban a kir. épitészeti hivatal főnöke azt jelenti, hogy az árvizet a patak medrének ki nem tisztitott s elhanyagolt volta okozta, elrendelem, hogy a szkárosi patak medre, az árvizveszély megelőzése szempontjából szükséges mérvig kitisztittassék. E végből, a füzéri járás főszolgabiráját, mint illetékes elsőfoku vizrendőri hatóságot oda utasitom, hogy a IV. ker. kir. kulturmérnöki hivatallal és illetőleg a törvényhatósági uttest részéről a kir. épitészeti hivatallal egyetértőleg, egy az érdekelt meder- és partbirtokosok közbenjöttével megtartandó előzetes helyszini tárgyalás alapján, saját hatáskörében és rendőri uton intézkedjék, az esetben azonban, ha a kitisztitásra törvény szerint kötelezettek vonakodása vagy annak folytán, hogy esetleg előbb a rendszeres kitisztitási tervet kell müszakilag elkészittetni, az ügyben való intézkedési jogkör, az elsőfoku vizrendőri hatóság illetékességét meghaladná — hozzám tegyen indokolt előterjesztést.

Lelki gyönyör. Az állami felsőbb leányiskola növendékei Lakos Károlyné igazgató és a tanárság kiséretében hétfőn délután kirándulást rögtönöztek a Bankóra, a mely bár felhő köntösbe volt burkolva és az ég csatornái meg megnyiladoztak, de a kikandikáló nap látva, hogy ott mi készül, uralkodni tudó erejét egyszeriben érvényesitette, hogy a lelki gyönyörnek édes érzetét, a mely annyi életkedvnek arczulatjáról leritt, bánatos szomorusággá ne változtassa. A borongós esőcsöppes időt gyönyörü napsugaras fény váltotta föl és a fedél alul egyszerre méhrajként röpködtek ki a kedves gyermekek, hogy eleven virgoncz futkározásaikkal az öregeket gyönyörködtessék. Három óra körül aztán hivó szóra a terem kezdett népesülni, a hol egy kis előadást rögtönöztek tanáraik dirigálása mellett egyenkint és összesen. A szépen egybeállitott müsort a III. és IV. osztály éneke nyitotta meg. A „Lágyan cseng" bájos dallama mint az angyalok kara által intonált choral csendült meg. A kis Vukovics Beck „A magyar" czimü versét szavalta és fiatalos hangja olyan kellemesen zsengott a nagy teremben. A II. osztály elénekelte az angol király-himnuszt, majd Deil Elza (IV. oszt.) a „szegény asszony könyve" czimü drámai költeményt szavalta meglepő hangszinezéssel és okos felfogással, a mely intelligens, bonczolni tudó tanultságról tanuskodik. Ezután a III. és IV. osztály együttesen énekelt Dürrner a viharban czimü nehéz dalát hibátlan összeiőadásban. Knöpfler Ella Gaál Ferencz „Akáczvirág" cz. melodramatikus költeményét szavalta, melynek szövegét Várady Antal irta. A mély értelem birtokában levő ügyes szavalót Kolacskovszky Elza tanárnő kisérte a zongorán. Székely magyar ábrándját Hedry Klára játszotta és habár ez a fárasztó darab kiváló interpretátort igényel, a vállalkozást kitünő siker koronázta, mert a kis müvésznő a legnehezebb futamokat is játszi könnyedséggel csilingelte meg. A hóditó nyelv Arányi költeményét Ujlaky Gizella a VI. osztály hallgatója szépen, melegséggel, érzéssel szavalta el, végül az I—IV. osztály Isten áldd meg a magyart himnuszunkat énekelte el preczisen. Ezután Schwarz Irén tornatanitónő 32 növendékkel egy tornafüzért mutatott be, a melynek eljárása közben a kedves csapat a mindnyájunk lelkében élő „ha a föld Isten kalapja" indulót énekelte. Az összbenyomás kedves és soká emlékezetes marad azok előtt, a kik elejétől vé-

gig gyönyörködtek ez előadásban, a melynek minden egyes számát nagy taps és éljen jutalmazta, mi pedig itt e helyen elismeréssel adózunk az iskolának, a hol a mi féltett kincsünk, a magyar leányok ilykép neveltetnek. Az előadás után lent a terraszszon nagy ozsonna volt és itt a követelő gyomor hatalmas zsibongássá forditotta át a tegyelmezett rendet, a mely ugyan itt sem fogadta meg az illk-et, mert hát a mindent látó direktorné volt a főháziasszony, a ki gondos szemmel rendelkezett, hogy mindenki kapja ki a magáét. Mellette Schwarz Irén, Bartal Ilon, Mészl Gusztáv tanárok segédkeztek, hogy a falatozás körül fogyatkozás ne essék. Mikor aztán ennek is a végére jutottak, fent a teremben táncz volt, a mely vigan folyt esti 10 óráig. A szép kiránduláson ott láttuk Zágróczky tanfelügyelőt, Timkó tanácsost, Stöhr főgimnáziumi igazgatót, Hedry Lőrincz képviselőt, számos előkelő hölgyet és a prémontrei tanárok közül számosakat.

A kassai kir. jogakadémián vasárnap e hó 11-én volt az évzáró ünnepély. Mise után, melyet az akadémiai templomban Tóth Imre hitszónok szolgáltatott, nagyszámu és diszes vendég-sereg s a jogászok egy része az akadémia első számu termében gyült össze, hogy a direktor évzáró beszédét meghallgassák. Klekner Alajos dr. jogakadémiai igazgató nagyszabásu s eszmegazdag beszédben fejtegette a direktor viszonyát az ifjusághoz s reflektált némely oly támadásokra, melyek személyét méltatlanul érték épolymódon, mint azt a jámbor embert — mondá — kit váratlanul ér a telette tornyosuló sötét fellegekből előtörő villámcsapás. Beszéde folyamán megemlékezett ama két kimagaslóbb eseményről is, melyek az akadémia életében felmerültek, t. i. ama gyászesetről, mely Fleiszer Ede jh. halálával érte az akadémiát és a Bálint Lajos jh. stipendiumnyerésének örvendetes tényéről. A beszéd végeztével a hallgatóság lelkesen megéljenezte direktorát s a diszes vendégkoszorut sokan siettek gratulálni a szónoknak. Ez ünnepélylyel az akadémiai év véget ért s már csak a jog- és államtudományi vizsgálatok lesznek e hó 24-ig.

A gazdászok szombat esti majálese a Bankón fényes közönséget vonzott, a melynek fiatalabb zsánere pihenést nem ismerő mohósággal vette ki részét a táncz kellemeiből. A hölgyek, tulsulyban levén az erősebb nem, nagy örömmel voltak eltelve, mert az erős kereslet révén a táncoló fiatalság pihenést is alig engedett a bájos teremtéseknek. A négyest 60 pár táncolta. A muzsikát Horváth Feri jó bandájával szolgáltatta és ezt a zenét élvezet hallgatni és még nagyobb élvezet kisérete mellett táncolni. A nagy animóval mulató társaságot a pitymalat még a Bankón látta. A rendezés körül Göllniczky Géza és ügyes gárdája jeleskedett ügyelve mindenre, hogy jó legyen és dicséret a sok jóért, a melyet ez a majáles a jelenvoltaknak juttatott. A hallgatóságnak jó példát adott Kovácsy Béla igazgatójuk, a ki maga is beállt a sorba táncolni. Az ifjuság a kedves igazgatót jövetelekor zajos ovációval fogadta és szép asszonyát remek csokorral lepte meg.

A vasutasok ugyancsak szombaton csinálták meg egyszer elmaradt mulatságukat a Lajos-forrásnál, a hol nagy népesség jelent meg, hogy a szárnyas kerék hiveit a közönség iránt tanusitott nagy előzékenységeért karpótolják. Ment is ott olyan vigan az élet, hogy a legidősebb krónikás sem emlékezik rá, mikor volt a Lajos forrásnál ehhez hasonló dáridó. A táncz két helyen is tartott, a mi ismét helyes tapintatról tanuskodott, mert a kisded terem semmiképsem tudta volna befogadni a táncolni vágyó sokaságot. A szabadban tehát egy 140 négyzetméteres pódiumot rögtönöztek, a mely aztán a kiszorultakat juttatta a szabadban való táncolás kellemességéhez. A két helyen vagy 120 pár táncolt hajnal pirkadásig.

Zenevizsga. A városi zeneiskolában vasárnap délelőtt vette kezdetét az évzáró vizsga, a melynek sorát Kerner József az iskola vezető tanára a 3—6. évfolyamot tanuló leány-növendékekkel nyitotta meg, a kik a zenei elméletből vizsgáztak szép számban egybegyült leginkább érdekelt közönség előtt. A növendékek kivétel nélkül meglepőt nyujtottak és a szerzett tudás átalában nagy megelégedéssel töltötte el a szüléket. A 6. évfolyamból Deil Elza, Benczur Gizella és Loósz Cassandra kisasszonyoknak nagy jártassága a zenei alapvetés nehéz kombinációjában a legnagyobb elismeréssel találkozott és Kerner talentumát a zenetanitás terén ujolag megerősitette.

Meghivó. Az utolsó időben észlelt nagy károk, melyeket a Hernád folyó kiöntése által főkép Kassa sz. kir. város határának déli részén lévő szántóföldek és rétekben okozott, több érdekelt indittatva van ily hasonló s bármikor ismét bekövetkezhető eshetőségek elháritása czéljából teendő intézkedések megbeszélése czéljából f. hó 18-án vasárnap délelőtt 9 és fél órakor a polgári kaszinó (Lőcsei-ház) helyiségében megtartandó értekezletre Kassa sz. k. város összes kültelki földbirtokosait megjelenésre meghivni.

Táncvigalom. A kassai kereskedő ifjak társulata junius 25-én a Bankón zártkörü nyári táncvigalmat rendez, a melyhez a kapott meghivó szolgál belépti igazolásul.

A német szinház előadásairól dicséröleg kell megemlékeznünk. A Schalkház termében rögtönzött szinpad kicsiny ugyan ugy, hogy a társulat tagjai népesebb jelenésekben alig tudnak rajta mozogni, de mindamellett a nézőre nyüzsgő életével kellemes benyomást gyakorol. A szereplő tagok egytől-végig meghaladják a közepesség szinvonalát, sőt van közöttük egynehány elsőrangu tag, a kik — összehasonlitást koczkáztatva a Tiszai-féle hát istennek elmult árával — rendezett szinpadon erősen háttérbe szoritanának a mult szezónban itt szerepelt nem egy magyar elsőrangu szinészt. A madarász operett előadása összeségében kitünő volt. A szereplők között Stelzer asszony (Postás Milka) tünik föl eleven játékával, szépen iskolázott hangjával; Wald asszony a fejedelmnő szerepében terjedelmes csengő szopránjával; Walla kisasszony (Adelaide) szép kómikai vénájával kitünő alt-hang fölött rendelkezik, viszont a férfiak közül Löffler (Adám), Walter (Szaniszló), Mondheim (udvarmester) és a két professzor Laube és Wald pompás szinpadi alakok játék és énekbeli képességükkel. A társaság megérdemli, hogy meglássák.

Művészet. A magyar szinművészet fenséges szinművésznője, babéros Jászay Mari két más művésszel művészi körutjokban legközelebb már eljutnak Kassára. Az itt tartandó előadás iránt érdeklődést kelteni hivatása a sajtónak. Ennek felelünk meg, a mikor a Hét után egy pár vonással illusztráljuk azt a művész-triót, a melynek hangverseny-előadását talán fölösleges is a kassai intelligens közönség figyelmébe ajánlani. Előadó művészeink — irja nevezett lap — a nyári szünet beálltával minden esztendőben elszéledtek a vidéken, hogy vidéki szinpadokon a vidéki közönségnek is bemutathassák müvészetüket. Ezek a nyári kirándulások azon természetes és tiszteletre méltó ambicióból származnak, hogy a magyar müvészek nem akarnak csak a magyar fővárosnak, hanem az egész magyar hazának müvészei lenni s tehetségüket, tudásukat a lehető legtágabb körben iparkodnak érvényesiteni. Az eddigi müvészi kirándulások keretén azonban messzire tulesö az az érdekes vendégszereplés, melyet a budapesti müvészi élet két tényes csillaga, szövetkezve a zongoraművészet egyik nagytehetségü és méltán kedvelt művelőjével, most épen abszolvál. Jászay Mari, a nemzeti szinház nagy tragikája és Hilgermann Laura asszony, a magyar kir. operaház elsörendü tagja nem kevesebbet, mint harminczkét vidéki várost keresnek föl, hogy országra szóló müvészetüket bemutathassák. A két müvésznő olyan müsort válogatott össze, melyben minden tudásukat érvényesithetik s mely müvészi egyéniségüket a maga teljes csillogó mivoltában és nagyságában domboritja ki. A sajtó utján ismeretes az a fasciniáló és minden képzeletet felülmuló hatás, melyet Jászay Mari Kiss József „Jehova" czimü nagy költeményével elért. A müvésznő éveken keresztül az ő szilaj és szivós akaraterejével tanulmányozta ezt a drámai momentumokban gazdag költeményt, behatolt teljesen annak szellemébe, minden részletét gondosan kidomboritotta és midőn Bécsben Lewinsky József burgszinházbeli tag szalonjában előkelő társaság előtt először szavalta, a tragikum megrendito hatása rabul ejtette a hallgatóság azt a részét is, mely a költemény szövegét nem is értette, azok pedig, akik értették, megdöbbenve tapasztalták, az előadás müvészete mennyire képes az irott sorok belső erejét a szerteleneségig fokozni. Azóta Jászai Mari többször szavallta Jehovát ugy Budapesten, mint a vidéken s mint annak előtte Elektrá jával, ugy most Jehová-val ragadja el a hallgatóságot, mind jobban tanusitván, hogy ő benne a magyar előadó müvészet oly zseniális müvelőjét birjuk, amilyen a külföldön egyhamar nem terem. Jászai Mari impozáns, nagy tragikai egyénisége mellett kedvesen érvényesül a Hilgermann Laura szelid, lágy, nőies müvészete. Olyan az ő éneke, mint a haja, lágy, szép, szőke. Az ő müsora ténypontját Mignon áriája képezi, az azária, melyben a müvésznő három esztendővel ezelőtt először ragadta az operaház közönségét oly tapsra, amilyen azóta nem hangzott az Andrássy-uti csarnokokban. A poétikus megjelenés mindjárt megtörte azt a szinte ellenséges közönyt, melylyel a közönség fölléptének elője nézett, a Mignon ária elhangzása után pedig határozott kedvenczе lön a közönségnek és az is maradt mind a mai napig. Hilgermann Laura az egyetlen külföldi tagja operánknak, aki komolyan vette hivatását, mint magyar szinház tagja. Három esztendő alatt megszerezte a magyar honpolgárságot. Kezdettől fogva a legnagyobb buzgalommal iparkodott nyelvünket megtanulni. Kezdettől fogva minden szerepét magyarul énekelte. Méltó tagja a müvészi triónak Polonyi Elemér ki hazánk legkitünőbb zenei tehetségei közül való s ki nemcsak ide haza, de a külföldön is aratott babért és elismerést. A sok zongora virtuóz között, kik mostanában egymás után teremnek, ő magasra kiemelkedik s őt a szó valódi értelmében lehet müvésznek nevezni, aki nemcsak a technika tökéletességével hat, hanem játékában müvészi interpretációt, szellemet és költészetet tud kifejezésre juttatni.

Gyilkosság-e vagy baleset? A szántói rejtélyről irja levelezönk 12-iki kelettel: Kovássi József abauj-szántói telekkönyvvezető vasárnap e hó 4 én este többed magával, köztök a városi biró, kapitány, fő és aljegyzővel egy korcsmában mulatott. E mulatságból Kovássi többé nem tért haza. Másnap reggel a kalapját találták meg az uton, őt magát azonban csak csütörtökön reggel egy a sok esőtől megáradva volt mocsár iszapjában betemetve. A szolgabiróság azonnal intézkedett a hulla kitakaritásáról. Nem volt megdagadva, szája csukott, orrlyikaiban igen keves iszap, a miből azt következtethetni, hogy a szerencsétlen már nem élve került oda, mert különben szájának és légző szerveinek homok vagy iszappal telve kellett volna lenniök. E végzetes mulatságban többek vallomása után épületes dolgok történtek. A mulató urakhoz éjjel beállitott Bangli nevü szántói kéményseprő harmadmagával, hogy már egyszer ők is urak között mulathassanak. Itt Kovássi és Bangli között összekoczczanás történt, ugy hogy Bangli egy nádszékkel Kovássira ütött, mire Banglit a szobából kilökték, de ez becsületében megsértve érezvén magát, most galibát csinált. A jelenlevő kapitány erre hajdukért küldött, hogy az izgága embert legalább reggelig ártalmatlanná tegye. A hajduk megérkeztek és kapitányuk parancsára Banglit be akarták kisérni, azonban a városi biró nem engedte meg, hogy egy városi polgárt habár csak rövid időre is szabadságától megfoszszanak és jegyzővel együtt a hajdukat haza küldte. Csencs városi kapitány látva, hogy hatáskörében gátolva van, a csendőrséghez fordult assistenciáért, de itt is eredménytelenül. Nem volt tehát mást tennie, mint magukra hagyni egészen a mulatókat. Az oly végü mulatság később eloszlott és Kovássi is haza indult, de felesége hiába várta, oda soha többé meg nem érkezett. Bangli és társai azonnal elfogattak és e hó 8-án a járásbiróságnak átszolgáltattak, a hol most a vizsgálat eszközöltetik. A tapintatos és helyes vizsgálat bizonynyal ki fogja deriteni, hogy büntény forog-e fen vagy nem. A hulla bonczolás csütörtök délután ment végbe dr. Widder Bertalan és dr. Materny által, de az orvosi véleményt még be nem adták. Pénteken reggel temettetett el nagy részvét és a tüzoltóság kivonulása mellett.

Az abauj-szántói bünügyben — irja 13-iki kelettel levelezönk — a vizsgálat Svábi Sándor kir. járásbiró által a kir. ügyész közbejöttével erélyesen folyik, de eredményre még nem vezetett, noha többen terhelőleg vallottak ellenök. Az orvosi véleményt megerősité azon feltevést, hogy a szerencsétlen Kovássy már halva került a vizbe s előbb megfojtották. Egy asszony hallotta a végzetes éjjelen, hogy valaki könyörgött, hogy kegyelmezzenek neki. E hó 10-én a szolgabirói hivatalba egy Szántón feladott levelező lap érkezett, melyben az áll, hogy már egy urnak a nyakát szegték, most Csencs kapitányon a sor, aztán még négy gaz uron. Ez vagy misztifikáció akar lenni a vizsgálat félre vezetésére valamely czinkos által, vagy pedig egy otromba tréfa. Az irás el van ferditve, iróját kikutatni igen nehéz. A város birája, ki a végzetes mulatságban részt vett és Bangli eltogatását ellenezte, neszét vevén, hogy telakarják tüggeszteni, leköszönt hivataláról.

Tavaszi mulatságok. Egy csomó mulatságot kellett eddig a rosz idő miatt elhalasztani későbbi szép napokra. Ilyen sors érte a munkás-betegsegélyző-egylet tavaszi mulatságát is, mely a mult vasárnapra lőn elhalasztva. Vasárnap azonban már kedvezett nekik a szerencse, kedvezett az idő. A szép mulatságot, melyen nagyszámu vendég-sereg vett részt, a lehető legkedvezőbb viszonyok közt tarthatták meg a Bankón. Ugyancsak az nap volt a szabók egyletének mulatsága is a Lajos-forrásnál, mely a résztvevők nagyszáma mellett szintén a legsikerültebben és a legkedélyesebben folyt le. A majáles szezón tulajdonképen csak most kezdődött meg.

Elcserélés. A héttor leányiskolai kiránduláson egy telöltő lett elcserélve. Az egyik a leányiskolai igazgatóság szobájában várja a másikat, hogy melyikmelyik jogos gazdája kezéhe kerüljön. A jelentkezésre tehát itt hivjuk fel az elcserélőt.

Katonák garázdálkodása. Két békés polgár ment végig vasárnap este a Csutora-uteán. Mindegyikkel vele volt a kedves élete párja is. Azonban a sors akként végzett, hogy a két békés polgár hirtelen harczias két emberré változott, mert ugyancsak két marczona hadfi kezdett enyelegni a feleségeikkel. Ezt pedig nem türheti el senki se szó nélkül, bármenyire békés természetü legyen is másküllönben. A rendreutasitásból szóváltás, a szóváltásból összetüzés, ebből pedig verekedés lett rövid egynehány perez mulva. Ugy a hadfiak, valamint a békés polgárok szenvedtek már kisebb-nagyobb sérüléseket mikorára az őrjárat átvette a mentők szerepét. A baka gyerekekbe ugy látszik mostanában nagyon sok szorult abból az otthoni paraszt-virtusból. Ideje volna kissé lehüteni.

Elgázolás. Héttőn esti 9 óra körül a Csermelyben lévő Halwax téle gyár előtt Kerekes Lajos, a közuti vasut egyik kalauzát egy magántogat elgázolta és sulyos sérüléseket ejtett rajta. Ugyanis a kalauz, hogy egy a nyitott kocsira felugró urnak helyet csináljon, leszállt, hogy egy másik ülés-sorba menjen, a mig ez történt a Bankó felé egy kocsi történtett, a melynek kocsisa a homályban neki hajtott Kerekesnek, a ki a kocsi és tramway közé ékelve, elbukott és oly erős lökést kapott, hogy a két kocsi közül egy harmadik fogat elé került, a mely átgázolt rajta. Az ügy szigoru vizsgálatot igényel, mert a vallomások annyira ellentétesek, hogy eligazodni rajtuk vajjon, hogy is volt és kit terhel a szerencsétlenség oka, nem lehet. Kerekes állapota sulyos.

Gőzerővel. Blumenkranz S. kassai, ide nem régen Galicziából bevetődött kereskedő, hitelezőinek örömére fizetésképtelent jelentett be. !

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben. privátmegrendelőknek közvetlenül** szállit: **fekete, fehér és szines** selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér- és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban.) Minták postafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. 8—19

Vizsgák.

A kassai m. kir. gépészeti közép ipariskolánál az évzáró vizsgálatok f. évi junius hó 15-én kezdődnek és pedig: junius hó 15-én II. évfolyamban magyar ügyirálytanból; 17-én I. évf. vegytanból és II. évf. mechanikából; 19-én I. évf. magyar-német ügyirálytanból és II. évf. mennyiségtanból; 21-én I. évf. fizikából és II. évf. leiró géptanból; 23-án I. évf. mennyiségtanból és II. évf. technológiából. — A III. évfolyamban az erre kiküldendő miniszteri biztos elnöklete alatt tartandó záró vizsgálatok junius hó 21, 22 és 23. napjaira vannak kitüzve. A tanulók által készitett rajzok junius hó 24. és 25-én d. e. 8 órától 12-ig és d. u. 2—4-ig a földszint I. számu termében lesznek kiállitva, mely alkalommal az érdeklődő kö-

zönség a tanműhelyek uj berendezését is meg fogja tekinthetni. Kassán, 1893. junius hó 11-én. Az igazgatóság.

A kassai alsó foku kereskedelmi iskolában a f. 1892/3. tanévi évzáró vizsgálatok, f. é. junius hó 17-én d. u. 2 órakor tartatnak meg az áll. polgári fiuiskola helyiségeiben. E vizsgálatra a t. kereskedő fönök urakat s az érdeklödö közönséget tisztelettel meghivja az igazgatóság.

Ipariskola. Az évzáró vizsgálatok az iparos tanoncziskolában nevezetesen a rendes tanfolyamu osztályokban f. junius hó 16-án este 6—8 órakor, az elökészitö osztályokban pedig 18-án d. e. 10—12 órakor ejtetnek meg. A munkakiállitás ugyanazon hó 25. és 26. napjain d. e. 9—12 óráig a feketesas-féle épület rajztermében fog a t. közönség számára nyitva állani. Mely vizsgálatokra illetve munkakiállitásra van szerencsém az érdeklödö közönséget az ipariskolai bizottság nevében tisztelettel meghivni. Kassán, 1893. junius 10. Szikay Lipót, bizottsági elnök.

CSARNOK.

Szalma-kunyhó és fekete kenyér.

Elbeszélés. — Irta: *Olsavszky Lajos.*

(Folytatás.)

Két hó mulva Pista már nem tartja veszedelmesnek visszaereszteni a barátját a fővárosba, hogy az ujra nekilásson foglalkozásának és a kenyérkeresetének.

Vilmos visszatér Budapestre és lázas szorgalommal döl neki a munkának. A mi szabad ideje van, azt a Margitszigeten, ebben a viz közepére varázsolt paradicsomban tölti, a hol elvonulva a romok közé, egyedül lehet a gondolataival.

Egy szép estén, a mint hazatérőben hajóra száll, meglátja, hogy Elise és a szülei is a hajón vannak; a szigetről jönnek. Visszatérni nem lehet, köszönti tehát Baniniékat és azután felkeresi a hajóparancsnokot, a ki régi jó ismerőse.

A megérkezés elött Vilmos elbucsuzva ismerősétől a parancsnoki emelvény oldalán lévö lépcsőn jön le a hajónak egyik párkányáig, hová az utazóknak voltaképen nem is szabad menniök, mert a párkánynak nincsennek korlátai.

A hajó nagy zökkenéssel köt ki, minek az a következménye, hogy Vilmos egyensulyt veszitve, a a vizbe esik, még pedig a kikötni készülö és a leláncziolt uszály-hajó közé. Szerencsére nem a felsö végen, hanem az alsón, hajó-keréken tul.

Kifogták.

VI.

Pistának sokáig halasztgatott más dolga is volt a fövárosban, a mint tehát Vilmos esetéről hirt vesz, rögtön siet Budapestre, hogy a barátjának segitségére lehessen.

Ott ül most is az ágya mellett és beszél a betegnek hol tréfásan, hol komolyan; néha-néha meg is korholja. Az hallgatja öt figyelmesen és mikor Pista elhallgat, a jobbja után nyul és megszoritja.

— No ne mozogj most; — szól oda Pista, hogy az elérzékenyülését palástolja; — hadd tegyem fel ezt a jégboritékot, ez épen neked való; meggyógyitja a fejed sebét és helyrehozza a veszni induló eszedet is.

Vilmos elmosolyodik; bágyadtan ugyan, de mégis mosoly az, a mi az ajkain megjelen. Nehéz, nagy idő óta elöször.

Pista mintha nem venné észre, folytatja a korholást.

— De micsoda eszme is volt az, hogy belepotytyanj a vizbe? Nem vonom kétségbe, hogy puszta véletienségböl történt; de hát az ilyen véletlenség már másodszor esik meg veled. Nem irtózom az orvosságtól; de ha valamely orvosság két izben sem gyógyitana meg, bizony nem használnám többet. Mit értél vele, hogy a két hajó közé estél? Az eszes emberek a legokosabb dologgal is mindig elkövetnek valami bolondot. Kiszámitanak mindent a legapróbbra és csak akkor veszik észre, hogy valami kimaradt a számitásból, mikor az a nagyon okos dolog nem épen ugy üt ki, a hogy gondolták. A két hajó között rohanva sietö ár bizonyosan a kerék alá sodor és rögtön megöl, ha a hajó felsö végéről esel bele; csakhogy az alsóról estél be. Szerencsére véletlenségből a hajón ügyes buvár is jött a margitszigeti munkából, hogy a családja körébe térjen. Ez az ember kibirja a viz alatt másfél-, söt két perczig is és ugy lát, mint hal. Ez az ügyes buvár s a legjobb akarat mellett sem akadályozhatta meg, hogy a fejedet odaüssed a hajó oldalához, a hol valami ostoba szeg csunyául felhasitotta.

Pista dolgot keres magának, hogy ne lássa miképen nedvesednek meg a barátja szemei.

Jó félóra mulva folytatja a beszédet.

— Ma már az öngyilkosságok nem ugy sikerülnek, a hogy az öngyilkos-jelöltek magoknak kitervelik. A ki például hasznavehetetlen ember, az alaposan meghal, ha nem is akarja magát nagyon megölni, csak ugy ijesztésböl. Hallottad a hirét a szép E. Ilonának, a ki tizenkétszer kisérlette meg az öngyilkosságot sikertelenül. Képzett, eszes tanitónö volt és igen jól tanitott; mikor azután megháborodott és többé nem használt, de terhére lett volna az emberiségnek, akkor e tizenharmadik kisérlet sikerült. Vagy hallottad-e a szép huszár-kapitány esetét? Gyönyörü fiu volt, gróti sarjadék és vagyonos. Az atyja a szomoru idökben egy nagy ország élén állott, mint mindenható kormányzó. A fiunak egy kis bánata akadt és meg akart halni; de ez a meghalás sokáig nem sikerült. Végre is a szép kapitány ugy halt meg, a hogy nem kivánta. Teljesen elzüllött és egy téli éjszakán a testén levö rongyok nem birták megvédelmezni a borzasztó hideg ellen; reggel ugy szedték fel az utcza kövezetéről megfagyva. Vagy...

— Ne folytasd, kéri Vilmos a barátját.

— Nem folytatom, csak figyelmeztetlek, hogy gondolj édesanyádra, arra a páratlanul jószivü teremtésre.

Vilmosnak megerednek a könyei.

Pista könyvet vesz elö és engedi, hogy a megeredt könyek csak folyjanak bőségesen és enyhitsék a nagy fájdalmat. Meg volt elégedve az eredménnyel; tudja, hogy Vilmossal sohasem történik többet az elöbbi kettöhöz hasonló „véletienség." Többet sem a puskája nem sül el, sem a vizbe nem esik, csak ugy véletlenségböl.

A két jóbarát között végbement jelenet után mintegy tiz napra az orvos megengedi Vilmosnak, hogy felkeljen és fentjárhasson, de csak a szobában; kimenni még nem szabad.

Vilmos fel is kel és ujságot vesz elő; azonban alig olvas pár sort, felkiált. A lap azt irja, hogy Elise másnap délelött tiz órakor tartja az esküvőjét Niemens gróffal az egyetemi templomban.

Másnap már jóval tiz óra elött az egyetemi templomban látható Vilmos, bánatos arczczal, bekötött fövel.

A mint a nászmenet megérkezik, Vilmos odafurakodik az oltár közelébe, hogy lássa a mint Elise szent esküvel fogad örök szerelmet másnak; hogy meghallja annak az eskünek minden szavát, a mely öt máshoz köti le az egész életre; hogy lássa és hallja azt, a mit elhinni még most sem bir, nem akar.

A szertartás gyorsan megy, a vőlegény megesküdött és a menyasszonyra kerül a sor, a ki már ráteszi a kezét is a pap által eléje tartott feszületre.

Vilmos jól észreveszi, hogy a menyasszony elhalaványodott s a keze remegni kezd.

Szemeit meröen a menyasszonyra szegezve, Vilmos öntudatianul egy lépést tesz előbbre és nem véve észre az utjába esö nagy gyertyatartót, feldönti, hogy az csörömpölve hull a padló márványkoczkáira.

Mindenki a zaj irányába tekint.

Elise meglátja a szenvedő kinézésü Vilmost, bekötött fejével, még ijesztöbben elhalaványodik, mint elöbb; de még van ideje a feszületre tett kezét visszavonni és van bátorsága határozott, remegéstelen hangon kijelenteni, hogy nem esküszik. Azután ájultan rogy az anyja karjaiba. Félholtan viszik haza.

A vőlegény nem siet az arája segitségére, hanem eltünik a templomból és eltünik Magyarországról is, hogy azután még a hirét sem lehet hallani.

Később derült ki, hogy igen-igen alapos oka volt az eltünésre. A hivatalos ujság és utána a napi lapok is közlik a körözvényt, hogy Niemens gróf ellen csalás, sikkasztás és okirat-hamisitás miatt több feljelentés történt. Felkéretnek a hatóságok és a magánosok, ez utóbbiak ezer forint jutalom mellett, — igy szól a körözvénynek könyörtelen, rideg szövege, — hogy ha feltalálják, fogják el és állitsák a legközelebbi biróság elé. Ezután a személyleirás következik.

(Vége köv.)

Szerkesztöi üzenetek.

Szántóra. Mindent megkaptam, csak hogy az elsö szombaton este lapzárás után és azért maradt el. Köszönet a szives érdeklödésért.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelösséget a szerkesztő.

Van szerencsénk a t. közönséget értesiteni, miszerint helyben rövid időre tanfolyamot nyitottunk

külhoni diszfiligrán munkák tanitására.

Óra és nyakláncczok, karkötök, ruha-diszek, hajékek, brosch és melltük, diszlegyezők, virág kosarak, kalapdiszek, óraláncczok s mindennemü báli ékességek és disztárgyak Kemény Géza ur üzletében megtekinthetök.

A hozzávaló anyag igen olcsó, a tanitvány már elsö óra alatt képes csinos tárgyakat elöállitani.

Tandij 1 frt 50 kr. Iskolásoknak 1 frt.

Tanórák d. e. 9—12-ig d. u. 2—6-ig.

A t. közönség pártfogását kérik

Fejér nővérek

Malom-utcza II. sz. a. I. emelet.

Ugyanitt megtanulhatók különféle festészetek u. m. porczelián, majolika, üveg, táj- és arczképfestészet rajztudomány nélkül.

Siemens és Halske

villamos világitási és erőátviteli gyárak

Budapest, VIII. Kerepesi-ut 9/a sz.

Elvállalják villamvilágitási és erőátviteli, telefonok, vasuti biztonsági és tüzjelző állomások berendezését. Szállitanak: vizmérőket, vizállagmérő készülékeket, mérőeszközöket mint galvanometereket stb. izzólámpákat, szenpálczákat stb.

Csillárok stb. villamos világitáshoz. Különösen felhivják a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos czikkekben dús választéku minta-raktárt tartunk.

Figyelemre méltók a 176 2—16

szab. Hellesen-féle száraz elemek

melyek 6 nagyságban elkészittetnek és hivatva vannak a folyadékos savakkal működő elemeket kiszoritani.

Költségvetések és ajánlatok dijmentesen.

Koczkázott és lópokróczok | Futó-szönyegek | Kókus szönyeg és lábtörlők

Ágy- és asztaltakarók | Flanelltakarók | Kocsi és utazási takarók | Lamberquinek

Butorszövetek | Függönyök | Portiérek | Divántakarók

Butorkelmék és szőnyegek

Legkitünöbb gyártmányok

Ujdonságokat a legpompásabb kivitelben, rendkivül olcsó szabott árak mellett ajánlanak

Széman Testvérek.

Nagyszerü választék

Legolcsóbb szabott árak

70 30—30

Smyrna szönyegek | Perzsa szönyegek | Velour szönyegek | Brussel szönyegek

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa. péntek 1893. évi junius 16. 68. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czimezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Egy régi dal.

Ahányszor a delegácziók összeülnek, mindannyiszor fölmerül a kérdés az önálló magyar hadseregről, a honvéd tüzérségről, mire tulról mindig az az ellenkérdés merül föl: Mit akartok ti az önálló magyar hadsereggel? Mit akartok ti a tüzérséggel? Ha megtámadtatnátok ugy is ott lenne az egész ármádia s lenne a honvédség számára is ágyu elég. Hát mit akartok ti külön hadsereget? Mit akartok ti a honvédség számára külön tüzérséget? Kivel akartok ti harczolni külön, mikor a külön háboruzás lehetősége ki van zárva. Ti nem harczolhattok a nélkül, hogy mi ott ne legyünk, sem mi a nélkül, hogy ti ott ne legyetek.

A mióta hadseregek álltak egymással szemben, be lett bizonyitva, hogy az egységes hadsereg, egységes hadászati rendszerrel, gyakorlottsággal, vezetéssel, még egyszer annyit ér mint a szövetkezett erő. Ezt megmutatta a görög hadászati rendszer egysége Xerxes ellen, a római, mely pedig mindenféle nemzeti keverékből állt, de egységes volt, a világ ellen. Soha se akadtak volna világhóditók, ha egységes hadseregekkel álltak volna szemben és nem a vész idejében összefogott szövetségesekkel. Nagy Frigyes nem vetette volna meg a mai német császárság alapját, I. Napoleon nem hágott volna Európa nyakára, ha nem szövetséges, de egységes hadseregekkel lett volna dolga.

Ha Waterlónál Wellington és Blücher egyazerre mentek volna tüzbe, nagyon valószinü, hogy egymásnak kontradikálva, elvesztették volna az ütközetet, de mert Wellington maga volt és Blücher csak akkor jött, mikor már ki volt domborodva minden hiba és minden előny, azonnal tájékozhatta magát és megadhatta a döntő csapást.

Ha I. Napoleon csupa tiszta franczia hadsereggel, értve, a szövetséges hadsereg nagyságával arányban vonul be Oroszországba? Hamarabb elérte volna Pétervárt mint ahogy elérte Moszkvát. De hiszen nem is lehet szó arról, szakemberek nem is vitatkoznak ama hadászati kétszer kettő négy felett, hogy a szövetséges erő oly kompakt mint az egységes, nem lehet soha.

Hát miféle czél és titkos irány vezetheti a magyarokat arra, — gondolják Bécsben, — hogy az egységes hadsereget mindenáron kétfelé akarják választani és szövetséges hadsereggé akarják gyengiteni? Miféle titkos czél vezetheti a magyarokat a külön honvédségi tüzérségre, tudva tudván, hogy háboru esetén a honvédség éppen ugy fölszereltetnék tüzérséggel mint a közös ármádia?

Ugy látszik, ők még mindig arra gondolnak: lehet idő, mikor elváltan, avagy pláne lehet idő, mikor egymás ellen fognak harczolni. Csakhogy az e féle föltevés éppen nem ok arra, hogy ohajtásaik teljesedésbe menjenek, hanem igenis ok arra, hogy ne menjenek.

Az uralkodó ház nem akar külön hadsereget, mert nem gondol és nem akar ama lehetőségre gondolni, hogy a birodalom eme két tele valaha külön álló háborut vigyen, avagy pláne egymás ellen harczoljon, miután pedig erre nem gondol s csakis az együtt működést, az együtt és egymásért való küzdés lehetőségét tartja szem előtt: ezen czélnak megfelelően, a minden szakember által megállapitott ama bizonyos előnyhöz ragaszkodik, hogy a hadsereg egyöntetü és közös legyen.

Lehetetlen gyanus szemmel nem tekintenie arra, ki a hadsereg megbontását avagy kettéválasztását követeli, bebizonyitott tény levén, hogy azzal csak gyengitené. Hátha még a gyengitésbe is bele megy, csakhogy czélját érje? Ez nagyon is, az elválást szem előtt tartó intenczióról tanuskodik.

És legyen róla meggyőződve akár a függetlenségi, akár a nemzeti párt, hogy ezen követelésével, amig Ausztriával együtt leszünk, nem fog menni semmire. Bécsben ezt az óhajtást a hadsereg erejére nézve, teljesithetlennek tartják, mert értelme nincs, csak is ugy, ha elválási szándék forog fen, annak kiviteléhez pedig éppenséggel nem fognak segédkezet nyujtani. (—y—)

Innen-onnan.

Öreg Szekeresék.

Szekeres András a tizenkilenczeseknél szolgált. Ez a kék parolis regiment vallotta magáénak a fiut, aki daczosságra nézvést vetekedett volna akármelyik elkényeztetett princzczel.

Az apjától örökölte ezt a virtust s e mellé még annak lobbanékony természetét is. Az édes anyja szelid volt, mint az áldás, az ő csendesen könyörgő beszéde sokszor kibékitette már az apjával a fiut. Mert mindkettő Szekeres vér volt, amit egyszer föltett a fejébe, még imádság szóval is nehéz volt azt kizavarni abból.

Örökös pör volt az apa és a fiu között; a két hasonszőrü természet sehogy sem tudott egygyé simulni.

— Azt tegye az a kölyök, amit én akarok, én vagyok a parancsolója, az én szavam után járjon!

A fiu elhallgatta az apjának a haragos szavait s nem félre, nem sugva, de szemtől-szembe mondta vissza:

— Nekem is van akaratom!

Öreg Szekeresné féltette a fiát az embere haragjától; a pártjára állott, siró szivvel, könyező szemekkel védelmezte.

— Ne bántsad, édes apjuk, gyerek még a lelkem, nézzed el a hibáját!

Rettegésben telt el az egész életo ennek a szegény asszonynak; nem tudta, melyik pillanatban morzsolja szét haragjával ezt a daczos, ezt az ünfejü fiut.

Csak akkor könnyebbült meg némileg, mikor az Andris bucsut mondott a kapufélfának, elhagyta az apja portaját s felcsapott katonának.

Öreg Szekeres András dult-fult mérgében.

— Ha te nem vagy, anyjuk, nem adtam volna a beleegyezésemet, hogy katonának álljon. Nem annak akartam én nevelni! Vissza rekvirálom!

— Hagyjuk most már édes jó apjuk, majd ott másként forgatja talán magát. Lelkem jó Andriskám!

Vigasztaló szavaival csak magát erősitgette az asszony. Napközben csak tartotta magát, de ha leborult az éjszaka csendje, sirt, zokogott még álmában is.

Mert elbeszélte neki Jáni Istvánné, hogy a császár embereinek milyen nehéz, milyen siralmas a sorsuk. Sokszor panaszkodott erről az ő Jóska fia is, aki egyben vártát állott a puskaporos toronynál s megtagyott. Sohase lesz többet a császárnak olyan jó katonája!

Öreg Szekeres Andrásné érző szive ugy megsajdult e panasz hallatára.

Ha az ő fia is ugy jár, ha az is arra a sorsra jut!... ne adja azt az Isten! A makacssága vitte el hazulról, még két esztendő mulva került volna a sor alá s most már egy hetes katona. Ki vet neki ott ágyat, ki igazgatja meg gyengéden a vankosát, ki tőz neki kedve szerint való ételt? bizonyára senki! Se ejjele, se nappala, kergetik, tarasztják, Istenem csak bele ne haljon!

A legszebb ruháját vitte el magával a nagy utra: még azt a smizlis nget is vele adta az édes

TÁRCZA.

Népdalok.

I.

Jegenyefa tetejét
Hajtogatja a szél...
Nem tudhatom az okát
Hütelen mért lettél?

Jegenyefa tetejét
Megszállja a csóka...
Betekintek még hozzád
Egyszer búcsuzóra.

Jegenyefa tetejét
Be sokszor elnézem...
Csalfa leány! te lettél
A megrontóm nékem.

II.

Száll a felhő, szálldos,
Megy tovább sietve...
Bús a szivem, nem is igen
Derül többé kedvre.

Megfogadtam többször,
Megfogadtam százszor:
Felhagyok én, fel te veled
Virágfakadáskor.

Csalogattál eddig;
De nem fogsz már többé...
Áldjon meg az én istenem,
Áldjon meg örökké!

Kovács Zsigmond.

A félelmes konkurrens.

(Czélzás arra a horribilis sikerre melyet egyik érdemdus kollegánk — suttyomban kiadott versesivel legközelebb a fővárosi sajtóban aratott).

Le vagyunk főzve, de csunyán!
Mi kassai poéták!
Nem is növend tán homlokunkra
Mi nékünk több babérág.
Mert hát azt tőlünk elragadta
Egy szütnyü nagy tehetség,
Kit a világ eddig nem ismert —
S ki tán Byron lehet még!

Csak azt nem értem, a fejembe
Az nem mehet be végkép:
Mért hallgatott olyan sokáig
Ez a jeles tehetség?
Hiszen tudtuk, hogy él — s hogy épen
Nem most jött e világra...
Vagy félreismerték talán? s ez
Volt, mint sok másnak átka?!

Bármint van: nem szép tőle az, hogy
Bennünket ugy lenézett
Skerülő uton járt a hir és
Dics elnyerése végett!
Mi csak nagy lassan történtünk a
Parnassus fényes utján,
És ő — egyszerre ott ül annak
Felhőkbe nyuló csúcsán...

Le lettünk főzve mind, le csúfúl!
S pir futja által arczunk,
Hogy nagy vetélytársunk megett most
Végképen elmaradtunk.
Rólunk alig beszélnek — és öt
Mind a világ dicséri...
De hát elég is tán ez... erről
Kár volna tovább mesélni!

Kovács Zsigmond.

Jutalom.

Irta: **Chriastélyi Béla.**

— Nincs itt a hintón.?

E szavakkal fordult Szkálnay Andor a szelőczi pályaudvaron egy ott ógyelgő vasuti szolgához, mikor a most érkezett vonat egyik kocsijáról leugrott a perronra.

— A hintó nem jött el, — volt a felelet.

Bosszusan toppantott lábával s körülnézett, de csakhamar kiderült arcza, amint a perron végétől kiülletett fasor felé nézett.

Csinos két női alakot látott ottan, kik a továrobogó vonatot nézték. Egyszerü házias ruha volt rajtuk, fejükön könnyü nyári csipkekalap; a fiatalabbik szőke, az idősebbik barna; mindkettő nevetve a vonat egyik ablakából öket fixirozó ur felé.

Szkálnay Andor csettintett a nyelvével, mikor észrevette öket. Egészen közel ment hozzájuk s ugy nézte.

— Szép két falat, megenni való babák.

A babák észrevették őt, talán meg is hallották, mert szörnyen lenéző, boszus pillantást vetettek reá s elindulva, gyorsan lépdeltek tova a terebélyes fák árnyékában.

Szkálnay nem volt bizonyos benne, hogy azok a pillantások neki szóltak-e, de azért utánuk indult; hiszen mindegy, neki is arrafelé vezet utja, ha nem jött hintó, elmegy ő haza gyalog; nincs messze, félóra az egész.

— Kik lehetnek e leányok? Aranyos két baba.

Hiszen az igaz, hogy ő még csak alig pár hónapja e vidék lakosa, de ilyen két bájos teremtést itt még nem látott. Különösen az a szőke, milyen gonoszul nézett reá széles kalapja alól. De ő nem enged, azért is utánuk megy.

Hát ha ő nem enged, engedett a két nő s egy ösvényt elérve, arra terelték utjokat.

anyja, melyet csak ünneplőben szokott hordani az Andris.

Mikor az első levele megérkezett a gyereknek, nagy örömre virradt szegény Szekeres szive.

— Nézd csak apjuk, mondtam ugy-e apjuk, hogy jól viseli magát ott az Andriskánk?! Még majd felviszi az Isten a dolgát! Olvasd csak apjuk, azt irja, hogy javult már a sorsa, most már nagy ur, a bornyut se maga veszi le a hátáról, az egyik pajtása segiti le róla. Látod apjuk, ott is vannak jó pajtások! Szegény Andriskám!

Öreg Szekeres András morgott valamit; nem akart a levélhez nyulni, de az asszony könyörgő tekintete mégis elolvastatta vele.

— A maga esze után ment, mondta, boldoguljon! De visszarekvirálom!

Az asszony aztán nem dicsekedett többet az urának a fia leveleivel. Pedig mind sürübben jöttek azok, hanem panaszos tintába mártott tollal irta a gyerek mindegyiket.

— Nem birom ki tovább ezt a strapát, édes szülém. Akinek csak egy csillagot is adott az Isten a parolijára, az is nekem parancsolgat. Otthon se parancsoltak nekem, minek türjem hát, hogy itt keresztül-kasul menjen rajtam mindenki?! Már egyszer megtagadtam az engedelmességet, elcsuktak érte. Nem szenvedek tovább itt, minek szenvedjek? Pártfogóm csak akad majd valahol!

Az édesanya szenvedése csak aztán következett. Mindig a Jáni Jóska esete járt az eszében. Elvesz az egyetlen fia, kiben telik aztán öröme?

Az urának nem mert szólni, tudta, hogy az kész felmenni a királyig is, csak elbocsássák a gyereket, de azt is tudta, hogy ez a gyerek akkor csak azért se jönne el a katonaságtól, csak azért is tovább szenvedne ott.

Hát hagyta a dolgokat, hadd menjenek a rendes csapáson; — és siratta azt a szegény gyereket.

Egyszer azt irta Andris, hogy betegsége miatt végkép szabadságolták. A napokban indul, de a régi ruhája lábra kelt valamiként a magazinyból, hát küldjék el neki az otthonvalót, amiben haza mehessen.

Szekeresné szivében ismét kihajnallott az öröm.

— Hát mégis nagy ur ez a császár, hát a nagy messzeségből is elhat hozzá egy szegény anyának az óhajtása s olyan jószivü, hogy a nagy messzeségből is meghallgatja azt!

Reszkető kezekkel szedte össze a fiának még otthon maradt holmiját, a smizlis ing párjat is elküldötte, hadd csipjen ki az Andriska, hadd akadjon meg rajta mindenkinek a szeme.

Mikor a csomaggal már messze-messze járt a vasut, csak akkor nyilt meg örvendező lelke az ura előtt.

— Visszajön apjuk az Andriska, te is akartad, hogy visszajöjjön, most ő is akarja. Eleresztették, látod, a miénk lesz meginf, a miénk lesz egészen. Figyel a szavadra, apjuk, megtesz mindent, amit csak kivánsz.

Öreg Szekeres András is meghatotta ez az ujjongás.

— No, nem bánom, hát jöjjön. Tudtam hogy nem boldogul ott, nem boldogul, mert nem pariroz senkinek. Hát jöjjön, de tisztességgel kerüljék haza, azt mondom.

— Oh édes apjuk, hogyan kerülhetne haza az András másként? Hiszen a te véred, megbecsüli magát mindenütt! Az Isten kegyelme legyen veletek, hogy összebékültök egyszer valahára már!

S öreg Szekeresék kettesbe várták haza az eltévedt fiut. Elmult egy nap, elmult kettő, nem jött. Az anyja sirt, az apja mérgelődött:

— Tudom, nesszét vette, hogy én is akarom a hazajöttét, azért nem jön.

Pedig jött szegény Szekeres Andris, csakhogy kinos keserves uton.

Egy este, sötét, zimankós időben, kopogtatott a házuk ablakán.

— Ereszsenek be, én vagyok, itthon vagyok!

Alig sugva ejtette ezeket a szavakat s merően nézett a sötétbe, nem tart-e feléje valaki? Az a makacs, az a szilaj gyerek olyan volt most, mint a kezes bárány, meghunyászkodva lépett a szobába s alázattal csókolta az apja kérges kezét.

— Ne szóljanak senkinek édes szülém, hogy itt jártam. Megszöktem az ezredtől. Keresnek.

A ruhája tépett, gyürött volt; szép smizlis inge olyan, mintha sohse látott volna vasalót.

Az apja, az anyja is egyszerre szóltak hozzá.

— Megszöktél?

Öreg Szekeres András hangja komor volt, mint a harangzugás; bánatos, féltő az asszonyé.

— Megszöktem! felelt a fiu. Nem kellett az az élet, bele untam. Az isten akárhova tesz is, nem tehetek róla.

— Jól van fiam, mondta az apja, hát megszöktél. Bajnak baj ugyan, de nem olyan nagy. Hát most szedkelőzz szépen, aztán indulj vissza szépen oda, ahonnat jöttél.

A fiu lelkében felütötte magát a dacz; megrázta a fejét.

— Nem megyek!

— Akarom, követelem, szökevényt nem tartok a házamnál!

Csak ugy pattogott az öreg Szekeres minden szava. A fiu ellenkezése felébresztette benne is a daczot, most már nem apa többé!

— Menned kell, ha azt nem akarod, hogy feljelentselek a bironál és csendörökkel kisértesselek vissza!

Minden izében reszketett az öreg ember, csak egy tiltakozó szó kell még s megtagadja önönvérét, egyetlen fiát.

S azt a tiltakozó szót nem hallotta meg a felesége zokogásától. Bánatos tekintetével küzibök állt ez a szegény asszony s csak kért, csak könyörgött ismét:

— Ne apja, csak addig ne édesapja, mig tisztába nem teszem az Andriskának a ruháját; nézzed, hogyan elrongyolódott.

Öreg Szekeres András elforditotta s haragos tekintetét; az asszony könyörgő szava megpuhitotta a szivét egészen.

— Holnapig elkészülhetsz vele anyjuk; holnapig az Andris is maradhat, mondta nyersen.

Csak ogy azt a ruhát sem másnap, sem azután nem tette tisztába a bánatos asszony; valahol messzemessze még most is azt viseli az Andris vagy talán mar egészen lerongyolódott róla?

Az édesanyja sir, éjjel-nappal sir. — Miért?

A fiut a regimenttől keresik, ország-szerte keresik. — Hol van?

Tóth Dezső.

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—deczemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Igyekvésünk jót nyujtani és a legujabb időben áldozattal gondoskodtunk róla, hogy fontosabb országos eseményeket a budapesti magyar távirati iroda révén sürgönyileg kapjuk meg. A kassai és megyebeli hirszolgálat terén is ujitást tettünk, hogy a közönség mindenről gyorsan, hitelesen és kimeritően nyerjen értesitést. Lapunk szellemi támogatóinak diszes névsorát a legujabban Latkóczy Mihály az eperjesi Szécheny-kör, érdemes titkára gazdagitotta, a ki a közoktatásügyi kormány által inicziált görögországi tanulmányutban szintén részt vesz és itt szerzett impressióit ékes tollának közvetlenségével lapunkban fogja közzé tenni; szellemi tavékenységét szenteli nekünk Kovács Zsigmond, a ki az iménf megjelent költemény-kötetével oly szép elismerést aratott a fővárosi kritika részéről; a hétről csim alatt Ludányi Béla (Lorgnett) belső munkatársunk teszi változatossá lapunkat és ugyancsak ő segédkezik nekünk a lap szinvonalát folyton érdekessé tenni, hogy közönségünk támogatására ezentul is érdemesek legyünk. Tárczarovatunk ékessége Olsavszky Lajos, Chriastélyi Béla, Csérer Lajos, Hevessy Jenő, K. Mártonffy Imre, Széchy Imre, dr. Klein Simon és számos más jeles tollu jó barátunk, a kik időközönkint hozzájárulnak lapunk tartalmasságához.

Mindezek után még arra kérjük lapunk tisztelt támogatóit, hogy sziveskedjenek lapunkat ismerős köreikben ajánlani, a mit mi előre is hálásan megköszönünk.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, azokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely felől értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1893. junius 15 én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Benedek Ferencz, első helyre kandidált jászóvári prépost dr. Klein Simon, lapunk munkatársához, ki ő méltóságát, mint szepes-tepliczi földije, megválasztatása alkalmából üdvözölte, e figyelmet a következő levéllel viszonozta: „Tisztelt orvos ur! Fogadja kitüntető figyelme és nagybecsü jóindulatáért szives köszönetemet és tartson meg továbbra is jó jó emlékében.“ Kassán, 1893. junius 3-án, tisztelője Benedek Ferencz. — Benedek Ferencz kassai ünnepeltetése körül az előkészületek nagyban folynak és a kassaiak ünnepe nagyon fényes és méltó lesz ahhoz, a kit ezzel megtisztelni akarnak.

Hymen. Ambrózy István késmárki kir. közjegyző, városunk számos előkelőségének itt lakása idejéből kitünő jó barátja, folyó hó 13-án vezette oltárhoz Cserépy Anna kisasszonyt, Cserépy Nándor Késmárk város polgármesterének bájos és kedves leányát. — Kocs Miklós kamarás honvédhuszár-főhadnagy e hó 10-én esküdött örök hüséget Balázs Margit kisasszonynak Mátra-Szőlősön.

Szinészet. Halmay Imre szinházunk igazgatója Ungváron köztetszés mellett játszik társulatával s mint értesülünk, most Ujházy Edét, a nemzeti szinház előkelő müvészét négy estére tervezett vendégjátékra nyerte meg.

Az irodalmi kör, a mely itt nálunk a hidegebb időben napirenden volt, most kapta meg felülről a szentesitést, amennyiben a kormány a hozzája felterjesztett alapszabályokat a szükséges jóváhagyási záradékkal látta el.

A terményáru-raktár részvény-társaság julius hó 2-án délelőtt 11 órakor a kereskedelmibank (főutcza 7. számu) helyiségében tartja évi közgyülését.

A főgymn. tanulók junius hó 17-én d. u. 5 órakor a nyári tornahelyiségben tartandó helyi versenyének sorrendje: 1. Felvonulás. (Ének. Hymnus.) 2. Az I., II. és III. oszt. szabadgyakorlata. 3. Az I.

Oda már tisztességgel nem követhette őket. Lekonyult orral ballagott tovább az uton s mikor hazajött, egész délután dult-fult mérgében.

Másnap, egész véletlenül, nem lévén épen semmi más dolga, csinosan felöltözött s mint a vidék egyik uj földbirtokosa, látogatást akart tenni a szomszéd kastély uránál.

Mikor a Marosyék szalónjába lépett, ott találta azt s még két gyönyörü fiatal hölgyet. Azonnal tisztában volt a dologgal; ő ugyan szépen felsült. A két hölgyben mindjárt a tegnapiakra ösmert.

Hanem azért kedvesen fogadták.

— Isten hozta; már régen vágytunk uj szomszédunkat megösmerni. Szép, hogy eljött.

A házigazda bemutatta a hölgyeket is.

— Nőm és Jolán sógornőm.

Tehát az egyik már asszonyka, a másik, a szöke pedig nővére! Mikor kezet fogott velük, a leány szörnyen elpirult, a menyecske pedig igen különösen mosolygott reá.

— Oh mi már találkoztunk!

— Ugyan hol? — kérdé kiváncsian Marosy.

— Tegnap az állomáson, csakhogy Szkálnay ur csak messziről követett minket, — nevetett az asszony.

Nagy melege volt a vendégnek; ez alaposan visszaadta neki a tromfot. Mikor már eléggé megkinozta, másra terelte a beszédet.

— Tehát ezentul falusi ember lesz ön is?

— Igen; a nagyvárosi élet lanyhasagát, a társaságok csunya képmutatását s ledér életét már teljesen meguntam és valami lelki fáradsággal vonultam falura.

— S hiszi, hogy megelégedett lesz itten?

— A mennyiben teljesülve lesznek szerény vágyaim, igen. Azt hiszem, a falusi élet ép oly szép, csakhogy ez ennél másban kulminál.

— Higyje el, falun szinte lehet kellemesen élni. Mi már egészen megszoktuk, nemde Jolán? — kérdé a nő.

— Oh igen s én nem is kivánkozom innen. Annyi kellemes napom még sohasem volt, mint éppen most itten, — felelt a leány, ki eddig hallgatott s alig mert felnézni Szkálnayra, csak a fotell rojtjaival babrált.

Lassan belejöttek a diskurzusba s nem is vették észre, hogy elmult a látogatás ideje.

Szkálnay felkelt, kalapját vette és bucsuzott. De a menyecske meg nem állhatta, hogy egy gunyos mosolylyal ne figyelmeztesse a tegnapi kalandra.

Elbucsuzva, gyorsan a hintóba vetette magát s mérgesen ütött a homlokára.

— Oh te szamár, te szamár!

Nagyon bosszantotta őt az a história. Hanem azért az a szőke leány ott vibrált a fejében s a szive táján is mintha csiklandozná valami, sőt az éjjel összes álmai annak alakjával, piruló arcával s csengő hangjával voltak elfoglalva. Maga sem tudta mi lelte egyszerre.

A hogy Marosy visszaadta neki a látogatást, azontul gyakran fordult meg a szomszéd kastélyban s lassan egész bizalmas viszony fejlődött ki köztük, milyen a jó szomszédok között szokott lenni. Egész megszokta, hogy mindennap beszéljen Jolánnal. Ez a leány valahogy oda forct szivéhez s ha vele volt, édes kéjérzet futotta át tagjait.

De egyszer csak meg lett fosztva ettől.

Első tavaszi nap volt, elég melegen sütött a nap s meg nem állhatták, hogy ki ne sétáljanak megnézni a mezőt s gyönyörködni az ébredő természetben. Azonban mikor már künn voltak, hirtelen hideg szél támadt s Jolán meghült a könnyü ruhában.

Fekvőbeteg lett és ez volt Szkálnay kinszenvedése. Teljes két hétig feküdt a leány s a mikor felkelt, a természet már egészen kifejlett téli szendergéséből. A fák zöldellettek s a mező pompázott a sok milliárdnyi illatos virágtól.

Ennek örömére Szkálnay meghivást kapott Marosyékhez s ő repült meglátogatni az üdülőt, kit bár kissé megviselt a betegség, de a halványság annál inkább kitüntette arcza visszatérő üde pirosságát, termete plasztikusabb lett, szemeinek visszanyert melege erősebben sütötte Szkálnay szivét.

Ebéd után lementek a parkba és sétálva élénken beszélgettek. Jolán elől ment Marosynéval, ki karon vezette a még gyenge leányt s a két férfi utánuk kullogott.

Marosy a birtokán tett javitásokról beszélt Szkálnaynak, de ennek arczvonásairól lehetett leolvasni, hogy egy szót sem ért az egészből, mert szeme és lelke a szép leányon csüngött.

— De hát hallgass már ide, — fakadt ki végre Marosy nevetve.

— Mi az? — kérdé a vendég, felocsudva gondolataiból, — vagy ugy, nos hallgatlak.

— Szépen hallgatsz, az igaz.

Mindnyájan nevettek e tréfán. De egyszerre elhült a szó ajkaikon. A sürüségből hirtelen előbukkant egy óriási eb, tajtékzó szájjal s mocskos besározott, felborzolt szőrrel.

Egyenesen Jolánnak tartott.

Az ijedelemtől földhöz gyökereztek lábaik, de épen abban a pillanatban, mikor a veszett eb annak közvetlen közelébe ért, Szkálnay villámgyorsan ugrott oda s hátulról megfogta az eb nyakát, beléfojtotta a lélekzetet s megcsavarva, a bozótba dobta.

Jolán eltántorodott az iszonyattól s elesett volna, ha Szkálnay fel nem fogja karjaival ugy, hogy ennek feje éppen széles mellére hanyatlott.

— Ne féljen Jolán, már nincs baj.

Most mondta igy ki először nevét.

A leány ránézett s azután igen elpirult.

— Ez szép volt Andor. Eltemet köszönöm önnek.

Viczeversa ő is bizalmasan szólitotta a férfit.

Szkálnay agyában hirtelen egy gondolat támadt.

— Szabad ezért jutalmat kérnem?

— Előre biztositom, — felelt hévvel a leány.

— Azt kérem, engedje meg, hogy ezentul is én legyek védelmezője.

A leány mitsem felelt, csak még jobban temette el piczi fejét a férfi széles mellén.

Igy legalább eltakarta arcza égő pirosságát.

Marosy és neje pedig mosolyogva bólintottak fel é

a) b) osztályok rúdmászás. 4. A II. osztály kötélmászás. 5. Versenyfutás (I. II. oszt.) 6. Gyürühinta. (Osztály-tornázás III. oszt.) 7. Szabadgyakorlatok IV.—VII. oszt. 8. Buzogány-gyakorlat VI.—VII. oszt. 9. Szergyakorlatok: a) korláton, b) nyújtón, c) távolugrás, d) kötélhúzás. 10. Játék: körberóta (IV. oszt.) körhinta (V. oszt.) 11. Dijak kiosztása. 12. Ének (szózat.) — Elvonulás. E versenyre az ifjuság szombaton délutáni 4 és ½5 órakor vonul ki a kovács utczai téli csarnokból a fő és malom-utczán át a nyári tornatérre dobszó mellett és zászlók alatt.

A Schiffbeck-szálló, melyet Schubert eltávozásával Imenschek belovári volt szállodás vett át, a modern izlésnek megfelelően pazarfényü uj köntösbe lesz öltöztetve. Imenschek, az uj bérlő, berendezkedése után itélve, a városi és utazó közönségnek egy nagyszabásu elegáns találkozó helyet kiván teremteni és hogy ezt létesitse, a régi Schiffbecket fenekestül felforgattatta és helyére nagy pénzáldozattal olyan kávéházi, vendéglő helyiségeket, vendég-szobákat rendezett be, a melyek jó kezelés mellett nagyban vonzani fogják a közönséget. A szálloda néhány nap mulva lesz megnyitva.

Kytka, a Kassáról megszökött sikkasztó és csaló fiskális, Amerikában nem igen találhatta fel azokat a bizonyos aranyhegyeket, mert onnan jövő hir szerint az életét összenyomorított ember Pittsburgban, a hol kurta korcsmája volt, főbe lötte magát. Sajnálatos csak az, hogy Kytka családját a tengeren tulra csalta ki és ha e hir való, most tetsége, gyerekei egészen ki vannak dobva támasz nélkül a rideg világba.

Nyilvános köszönet. A kassai jót. nőegylet elnöksége hálaköszönetét fejezi ki ifj. Megay Gusztáv urnak, ki a neki birólag oda itélt 4 frt tanudiját az egyletnek adományozta.

Egy kis tévedés. A fővárosi sajtót egy rémes történet járta be e napokban, melynek szinhelye Zsupanek Abauj Tornamegyei község. A kassai Felvidéki Közlönynek véletlenül ugyanaz a levelezője, a ki a fővárosi lapoké. Legalább ugy kell lenni, mert a rémes történetet a F. K. is igy kezdi: „a mint — levelezőnk irja — Zsupanek, abauj-tornamegyei községben stb...“ Adjuk tudtára a Felvidéki Közlönynek, hogy levelezője nem Abauj-Tornamegye területén, hanem Krassó-Szörény megyében lakozik, mert egyedül az utóbb emlitett megyében van Zsupanek község, különben lásd a helység névtárt.

Hrazdil az Európa volt bérlője a Budapesten megjelenő Magyar Hirlapban nyilatkozik, hogy ő Kassáról nem szökött meg és hogy üzletét tisztességesen lebonyolitva, mindenkit kielégitett. Azok után, a hogy ez a Hrazdil ur innen Kassáról elpárolgott, ugy nyilatkozni, hogy a kassai lapok őtet megrágalmazták, ahhoz vastagbőrü arczátlanság kivántatik.

A szántói büntény. A borzasztó halállal elpusztult szerencsétlen Kovássy holttestét a mocsárban először egy azon a helyen haladó paraszt vette észre, a ki a vizen egy ruhadarabot látott a felszinen. A ruhát ki akarta fogni a vizből, a mikor megrémülve látta, hogy ott ember is van. Ijedtében ott hagyott mindent és egyenesen futott a szolgabiróhoz, a ki azonnal intézkedett a hulla elhelyezése körül. A helyszinén első tekintetre is megismerte mindenki, hogy ez ember nem fult vizbe, hanem már halva került oda, mert duzzadt nem vala, szája csukva, a mi vizbefult embereknél nem szokott lenni. A még az nap délután eszközölt bonczolás e feltevésvek igazat adott, a mennyiben az orvosi vélemény oda nyilatkozott, hogy előbb megfojtották és csak aztán került a vizbe, tehát büntény forog fenn. Rangli és társai a járásbirósághoz adattak át, a hol a vizsgálat erélyesen folyik. Pénteken délelőtt volt a szerencsétlen Kovássy temetése. Nagy volt a részvét, Czékus nt. lelkész szivreható beszéde mindenkinek könyeket sajtolt ki. A feleség kétségbeesése, fia mély fájdalma mindenkinek keblét összeszoritá. Kivonult a tüzoltóság is György Béla derék főparancsnokukkal élén, melynek tagja volt a meggyilkolt.

Irodalom.

Kriebel Tivadar költeményeiből czim alatt egy 38 oldalra terjedő kis füzetke jelent meg Kassán, a melyben szerző, a ki ma öreg ember, kedvteléséből csörgetett lantjának érett gyümölcseit bocsátja szárnyra. Lelke pihent nyugalmát legjobban illusztrálja Ellen ségemhez irott verse, a melyet mutatóul ide állitunk:

Nem bánom, bármit kivánjál,
Vizen ha lelked rá
Rosszat kivánni, — ám legyen,
Még Ámen mondok rá.

S belé nyugszom még akkor is,
Ha rajtam te jesül
Istent'len átkod — s balsiker
Esik nekem részül!

De nem tudnám nyugodni meg
Ez', im, egyetlenen:
Ha azt kivánnád, hogy boldog
Sjó kedvem ne legyen!

Egy helyen a poéta ur, vén skopecz-módjára igy lantolja önmagát:

Jobb-balról egész vagyok még, —
Mint egy élénk aggastyán,
Hajlongok még fürgén a csinnal,
S sokszor még — egy szép után!

Ezt a szörnyü poézist Kriebel Tivadar ügyvéd ur — ugy halljuk — németül és latinul is világgá bocsátja bővitve rajta egyet a papagájról és pendant gyanánt a mamagájról, továbbá a herkules és a frankulesról.

A füzetke, melyet szerző „minden jogok — a forditásának is — fentartásával“ adott ki, Mildner Ferencz könyvesboltjában kapható.

Vizsgák.

Vizsgálati sorrend a kassai községi elemi iskolában az 1892/3 ik iskolai év végén:

Junius 11-én délután 2 órakor az orth. izr. vallásu gyermekek vizsgája;

12-én délelőtt 11 órakor az ágost. vallásu gyermekeknél;

14-én délután 2 órakor a ref. vallásu fiu tanulók vallásvizsgája;

17-én délután 2 órakor a ref. vallásu leány tanulók vallásvizsgája;

16-án délelőtt 10 órakor az ágost. vallásu gyermekek vallásvizsgája;

14 én délután 5 órakor torna vizsgálat a nyári tornahelyiségben, rossz idő esetén a téli torna teremben;

15., 16., 17-én a róm. kath. és görög kath. tanulók hittani vizsgálata;

19-én délelőtt 8 órakor osztályvizsgálat a kovácsutczai iskolaépület (I. a), I. b), I. c), II. a), II. b), III. a), III. b), III. c), IV. a), IV. b), V., VI.) valamennyi fiu osztályában;

20 án délelőtt 8 órakor osztály vizsgálat a kovácsutczai nyolcz leány osztályban, még pedig: az I. a), I. b), II. a), II. b), III., IV., V., VI. osztályokban;

21-én délelőtt 8 órakor osztályvizsgálat a Hunyadi-utczai I., II. a), II. b), III., IV. fiu- és I a), I. b), II., III. a), III. b), IV. leány osztályokban;

22-én 8 órakor osztályvizsgálat a „Ferdinánd“ nevü kisded óvó épületben elhelyezett I. fiu- és I. leányosztályban;

24 én délelőtt 9 órakor magánvizsgálatok;

28-án 8 órakor ünnepélyes befejezése a tanévnek, mely után kiosztatnak a bizonyitványok, értesitők és jutalmak.

Mely vizsgálatokra a t. cz. szülők és gyámok, valamint a tanügy barátai tisztelettel meghivatnak.

Szikny Lipót, elnök.

CSARNOK.

Szalma-kunyhó és fekete kenyér.

Elbeszélés. — Irta: *Olsavszky Lajos.*

(Vége.)

Az elzülött fournak ezek a bünök terhelték a lelkiismeretét. A károsultakat jó ideig azzal birta hallgatásra, hogy tudatta velük közeli házasságát; egyuttal kijelentve, hogy a felesége hozományából elégit ki mindenkit. A károsultak hallgattak, remélve, hogy a pénzükhöz jutnak; mig ha megteszik a feljelentést, semmit sem kapnak a teljesen vagyontalan gróftól. Söt azt a szolgálatot is megtették neki, hogy a legjobb, a leghizelgőbb hireket terjesztették felöle.

VII.

Az egyetemi templomban végbement izgalmas jelenet után Elise sokáig volt nagy beteg és napokig lebegett élet-halál között.

A mikor a válság elérte tetőpontját, az orvosok lemondtak a reményről, hogy megmenthetik a beteget.

A gyöngéd apa, ki a leányát jobban szereti mindennél a világon és a ki szivesen, édes örömmel áldozná a saját életét, hogy megváltsa vele a gyermeke életét, némán, mozdulatlanul, csaknem közönyösen ül Elise kórágyánál. Száraz szemei mereven bámulnak a semmiségbe; ujjait öntudatlanul tördeli és csak ezzel árulja el, hogy még él. Ennek a roppant fájdalomnak már nincs, már elfogyott a könye. Csak a szüz-anya szenvedése lehetett ehhez a szenvedéshez hasonló, mikor a fiát, az isten-embert latrok között, szégyen-halállal látta kimulni a szeretet vallásáért.

A beteg kinteljes lázában szakgatottan beszélni kezd. Ez felveri a végtelenül sujtott apát eltompult közönyösségéből; odahajol a leányához és figyel.

— Ne átkozz. — ne sujts, — még jobban.

Pár percznyi csend áll be, azután a beteg ismét beszélni kezd; de most már izgatottan és gyorsan ejtve ki a szavakat.

— Megvert engemet a saját cselekedetem, jobban már nem verhet meg az a Mindenható sem, a kinek a szine előtt ott fogadtunk örök szerelmet a fogadalmi templomban.

A szép szenvedő láza csillapodik, mire csendes szendergés fogja el.

Almodik és az álma igen kedves lehet, mert pömbö yü hókarjával gyöngéden megöleli a párnát. Tejarczán előtünik az élet rózsapirja és bibor ajkára boldog mosoly vonul.

Nemsokára felébred és kinyitja a szemeit, de rögtön ismét lecsukja; azt hiszi, a kedves álomnak folytatása lesz. Es ő csakugyan folytatja az álmát, noha ébren van: nem több az álomnál, a mit szavai elárulnak.

— Szeretlek kedvesem, nagyon szeretlek; — suttogja, lágy, hizelgő hangon; — jobban szeretlek mindennél, a tulvilági üdvösségemnél is.

Ujra csend.

— Azt mondják majd neked: megcsaltalak és mást szeretek; nem igaz.

A leány szorosabban magához öleli a párnát, mintha félne, hogy elveszik tőle és ismét megszólal.

— Vagyontalan vagy? — Nem igaz. — Van két erős kezed és eszes, okos fejed. — Oh milyen szép az a szalma-kunyhó — és milyen jó az a fekete kenyér. — Oszd meg velem és én is szeretni foglak. — Szeretlek.

E szavak után boldogan, mosolyogva elalszik. Egyforma, nyugodt pihegése árulja el, hogy nem szenved.

Az apa felugrik és lábbujjhegyen oson ki leánya szobájából.

Félóra mulva Vilmossal tér vissza.

VIII.

A mire az orvosok az mondták, hogy csak csoda által történhetik meg. azt végbevitte a Vilmos megjelenése. A halál küszöbén vivódó leányka visszotér az életre és felüdbad. A gyógyulás lassan megy ugyan, de végre mégis megtörténik.

Azonban egy év multán Elise ismét beteg.

A kereveten fekve, igen gyakran tekinget a fali órára, mintha nagyon várna valakit.

Egyszerre hirtelenül lecsendesedik a nyugtalansága és ő lezárva a szemeit, szinleli, mintha aludnék.

A férje közeledik.

Más nem hallaná meg azokat a nesztelen, ovatos lépéseket; a szerető hitves meghallja.

Vilmos vigyázva ér a kerevethez, hogy zajt ne üssön, azután lehajlik és csókot lop a szendergő ajkairól. De megjárta, mert a tolvajt megfogják.

Két puha kar fonódik a nyaka körül és odavonja öt a kerevetre.

— Sugok valamit kedvesem; — szól az asszony; — jöjj idemellém, közelébb, egészen hozzám.

Megtörténik.

— Most borulj rám.

Ez is megtörténik.

— Érzed-e a keblem dobogását?

— Igen.

— Kettős szivverés dobogtatja. Simulj még közelébb, megérzed annak a párányi másik szivnek a verését is.

Vilmos, nem bir az érzelmével. Hirtelen kibontakozva a felesége ölelő karjaiból és tuláradó örömtől sugárzó arczát az ég felé emelve, szótalan hálaadó fohászt küld a magasba, a milyet egyetlen hosszu sóhajtás tolmácsol.

Ennek a nagy boldogságnak nincs szava.

Azután gyönyörtől ittasodva, mint a mámoros borul rá a hölgyére és szenvedélyes csókokkal boritja el öt tetőtől talpig.

Elise lehunyja a szemeit; engedi csókoltatni magát; mintha annak ugy kellene történnie és mintha ez a csóközön a megsugott titoknak köteles adója, viszonzása lenne.

IX.

Pedig az asszonynak nem volt igaza; mert néhány hó mulva két, pufok képü, rózsás arczu angyalkát kell a keresztvizre tartani és nem egyet.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Meghivás.

A kassai termény- és áruraktár részvénytársaság

t. cz. részvényesei f. évi julius hó 2-án d. e. 11 órakor a kassai kereskedelmi bank részvénytársaság hivatalos helyiségében tartandó

rendkivüli közgyülésre

ezennel meghivatnak.

Tanácskozási tárgy:

1. Igazgatási jelentés.
2. Az alapszabályok 11., 33. és 37. §§-ainak módositása.

Kassán, 1893. junius 15-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 13. §. kivonata.

Szavazattal bir minden részvényes a közgyülésen, ki szelvényekkel ellátott részvényeit, illetőleg nevére szóló ideiglenes elismervényeit legalább három nappal a közgyülést megelőzőleg az intézetnél letétemenyezte.

A letétemenyezett részvényekről a részvényeseknek elismervény adatik, mely egyidejüleg igazolványul szolgál a közgyülésbeni részvételre. 189—1

Bead. 1893. évi május hó 6-ik napján.

1409. sz. Tk. 1893. 188—1

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzéteszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Marincsák Jánosné szül. Tóth Mária és Tóth Zsófia ellenében fenálló 38 frt 80 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés:

1. Marincsák Jánosné sz. Tóth Máriát és Tóth Zsófiát a bkőujfalusi 116. sz. tjkvben A. I. 161. hr. sz. és 127. öi sz. ház, udvar és kertből és 1025. és 1026. hr. sz. legelő és erdő illetményből illető földtér haszonélvezet és felülépitményre 186 frtban.

Azután ugyanazoknak a bkőujfalusi 242. sz. tjkvben foglalt:

2. A + 976. hr. sz. dézsmás szőlőjére 138 frtban;

3. A + 986. hr. sz. dézsmás szőlőjére 136 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Bodókőujfalu község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi szeptember hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 18 frt 60 kr., ad. 2. 13 frt 80 kr., ad. 3. 13 frt 60 krt) kész pénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Abauj-Szántón, 1893. évi május hó 9-én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Vizi őrlő és gőzmalom eladás.

Gönez mezőváros közvetlen határában fekvő jól berendezett és két-két pár köre dolgozó különálló

vizi és gőzmalom

hozzátartozó lakóház és tágas belsőséggel előnyös feltételek mellett akár azonnal is eladó. Bővebb felvilágositás nyerhető a helyszinén.

Stefán József örökösei
tulajdonosok.

186 1—3

Egy jó családból való keresztény 14 éves fiu **helyet keres** egy nagyobb keresztény füszer vagy divatáru üzletben. 187—1

Czim: **Hobek Adél** Vehécz (Zemplénmegye) posta ugyanott.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jetentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ftdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett szállittatnak.**

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 30—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt Zálogleveleket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvező feltételek mellett,

7 11—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

Vizy Domonkos

füszer, csemege, ásványviz és bor-üzlete

Kassán, főutcza 53. szám.

Szives tudomásul van szerencsém adni legutóbbi beszerzésü legjobb minőségü és természetes

asztali borok árait:

Erdélyi asztali bor	1 liter	36 kr.		Szamorodni asztali bor	1 liter	60 kr.
Hejczei „	„	38 „		Schiller „	vörös 1 „	32 „
Hegyaljai „	„	44 „		Szegszárdi „	„ 1 „	36 „
Neszmélyi „	„	50 „		Villányi „	„ 1 „	42 „

Az üvegekért 6 krt külön felszámitok, miért ugyan annyit visszaszolgálok.

Egész hordó (100—120 lit.) vételnél különös kedvezményt nyujtok, vagyok

183 2—2

kiváló tisztelettel **VIZY DOMONKOS.**

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi junius 18. 69. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynök-segek: Oppelik A. Béca Schalek Henrik Béca, Hassenstein & Vogle Béca: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A vallásszabadság és a protestánsok.

(***) Eddigelé a már kidolgozott egyházpolitikai törvényjavaslatok közül a „vallás szabad gyakorlásáról" szóló törvényjavaslat az, mely főként a protestáns felekezethez tartozók részéről leginkább képezte megvitatás tárgyát.

Nem is csoda! Ők azok, a kik — ha ez a különben korszerű s a liberális szempontnak is teljesen megfelelő — törvényjavaslat törvénynyé válandd, legtöbbet fognak veszíteni; vagy legalább is leginkább ki lesznek téve annak, hogy egyben-másban károsodjanak.

Mert hát az uj törvényjavaslatnak egyik lényeges alkatrészét mindenesetre az 1868. LIII. t. cz. 12-ik §ának eltörlése fogja képezni; a mely § pedig a protestánsoknak egyik rendkivül erős bástyáját képezte a vele szemben tulerős katholiczizmussal folytatott küzdelmeiben. Ez a §. a Kossuth, Deák s más hatalmas nagyszellemek által a 40-es években kifejtett szabadelvü törekvések kifolyásaként lett törvénybe beiktatva. Most ha ez a §. az ujonnan alkotandó törvényből kiküszöböltetik: aligha nem megfognak ujulni azok a törvény által „megengedett kapaczitácziók, a melyek a 40-es évek előtti időkben oly gyakran játszottak, főként a vegyes házasságban élők között, szerepet.

Ez ok miatt fogadják a protestánsok némi bizalmatlansággal azt a már előterjesztett uj törvényjavaslatot. De van ezen kivül más okuk is, a mi náluk még inkább nyugtalanságot idéz elő; s a mi még az első oknál is aggasztóbbá teszi előttük a jövendő képét.

Mint ugyanis tudva van, a protestánsok maguk saját zsebükből fizetik legtöbbnyire az ő papjaikat. Ritka egyház az, a hol ne volna egyházi adó. S néhol ez az adó oly tulságos, hogy meghaladja az állami és községi adót együtt véve. Eddigelé a nép fizette ezt a terhet, ritka kivétellel, zugolódás nélkül. De ha egyszer ki lesz mondva az — a mint hogy az uj törvényjavaslatba ez föl is van véve — hogy nem lesz kötelezve senki valamely felekezethez való tartozásra: ott, a hol a nép az egyházi teher fizetését alig képes megbirni, bizony még a vallásosabb rész közt is nem egy fog akadni, a ki a könnyebb végihez nyul a dolognak s azt mondja: hogy én bizony kilépek ebből a sok teherrel járó egyházból!

S minthogy más vallás felekezethez tartozóknál, p. a katholikusoknál — talán az egy stólát kivéve — nincs meg ez a nagy teher: a szabad vallásgyakorlásnak első sorban is a protestánsok adják meg az árát. Ok oly egyházi vagyon felett, mint a katholiknsok, nem rendelkeznek, s igy az előrelátható bajon, ha akarnának sem képesek segiteni, mivelhogy nincs módjuk hozzá.

Azt elhiszi föltétlenül minden ember, hogy a jelenlegi kultuszminiszter, ki minden izében felvilágosodott és teljesen szabadelvü államférfiu, csakis jót akar; vagyis azt akarja, hogy ebben az országban minden állampolgár, tartozzék az bármely vallás felekezethez, legyen egyenlő s élvezzen egyforma jogokat. Csakhogy ha ezt akarja, biztositékokat is kell nyujtani magában a megalkotandó törvényben arra nézve, hogy egyik vallásfelekezethez tartozók ne reagálhassanak a másikhoz tartozók rovására. Ezt kivánja az okosság, ezt a valódi szabadelvüség! Kellő biztositék nélkül a vallás szabadságról alkotandó törvény nem előre menést, hanem hátramaradást fog szülni. Ennek pedig beláthatlan következményei lesznek!

Még a törvény nem kész, most még csak törvényjavaslat. Javitani lehet rajta. S az állampolgárok összesége szempontjából ez kivánatos is.

Községi takarékpénztárak.

Érdemes foglalkozni a községi takarékpénztárak fontos közgazdasági eszméjével. Beható tanulmányom tárgyává tettem, ezen Auszriában és a külföldön annyira prosperáló és üdvös intézményt, mely hazánkban nagy közgazdasági értékkel bir.

Most nálunk a pénzintézetek első sorban a részvényesek érdekeit képviselik s csak másod vagy harmadrendü kérdés az ipar és kereskedelem, valamint a mező- és szőlőgazdaság pártfogása. Ausztriától nem szabad mindenben példát vennünk, ámbár közgazdasági érdekeik megvédésében határozottan előbbre vannak, mint mi. Nem csak azért, mert a közös vámterület előnyeit kiválóan Ausztria élvezi rendkivül fejlett iparával, hanem főleg azért, mert Ausztria ipara nem csak a fővárosban, Bécsben van concentrálva, hanem óriási ipara van a vidéknek is, mely főleg a vidéki községi takarékpénztárak hathatós támogatása következtében fejlődött erőteljessé. De meg a városok maguk is rendkivüli módon élvezik ezen községi takarékpénztárak előnyeit, mert a tiszta jövedelemnek többnyire fele közhasznu dolgokra fordittatik, innen van, hogy majdnem minden kis 2—3000 lelket számláló városkának van elektromos világitása, vizvezetéke, tisztességes kövezete vagy asphalt járdája, valamint rendes csatornázása, üdülő és sétahelyei.

A községi takarékpénztárak szervezete Ausztriában lényegében mindenütt egyezik. A város vagy község bizonyos összeget határoz meg, mint alaptőkét a takarékpénztár létesitésére, ennek kezelésére egy 5 tagból álló direktóriumot és 3 tagból álló felügyelő bizottságot választ, mely működésében különben teljesen független és csak a tiszta jövedelem hovafordittasa tárgyában határoz a város hatósága. Kölcsönök mindig ½ százalékkal magasabb kamatláb mellett adatnak, mint az időközi bankkamatláb, de többnyire birtokokra, házakra, szóval ingatlanokra, 40 vagy 50 évi amortisatió mellett. Azonkivül a kisiparosok és kiskereskedők kapnak kisebb személyi hitelt. Nagyobb személyi hitel ott nincs s a nagykereskedőknek pénzügyi müveleteit az agilisebb és mozgékonyabb bankok közvetitik.

Hazánk e téren nagyon hátramaradt, mert mint fentebb emlitém, a mi takarékpénztárainknál első sorban a részvényesek igényei elégittetnek ki és a közönség vagy a közjó csak másodrendü dolgok. Hol lehetnének már városaink, ha ilyen

TÁRCZA.

A halott menyasszonya.

Im! vége már az őrült küzdelemnek,
A vérpatak virágokat növel;
A régi álmok szárnyaikra kelnek,
A halálhörgést vig dal váltja fel.
Csak a ledőlt kastély nem épül ujra,
Hangos tornáczin átsuvolt a szél,
Nem csal vendéget porba hullt kapuja,
Kúpját letépte a viharok újja,
Mint holtrabló a koporsó fedélt;
S hol a boldog lány
Merengeni szokott,
Vadrózsa és csalán
Veri fel a tág oszlopcsarnokot.

Boldog lány··· ah! már e szót nem érti,
Lelkén a bú, mint fáraszló köd ül
A csüggedés megtörte gyenge térdit,
Futna s nem bir az emberek közül.
Egy hely van csak, mely kedves néki:
Az oszlopcsarnok düledéki,
Az első ábránd megszentelt helye,
Mely vadrózsákkal van tele.

S egy kincse van; az utolsó levél,
Mit kedvesének vérző ujja irt;
Drágább s fájdalmasb minden többinél,
Mert ez hozá a gyászos, szörnyü hirt,
Hogy égető, halálos sebben
Ott feksznik vérzőn, mereven,
S ajkáról a végső hang lebben,
Végső a legelső: örök szerelem.

S év évre jő s megy, — hófehér ruháját
A meg-megtérő szellők lengetik,
S a szellők nyugton, bizalmasan várják,
Hogy a leányka mit susog nekik;
S vadrózsa levelét,
Mit reggel-este tép,
Elhordják messzire
És behintik vele
A távol sir gyepét.

Szécsy.

A hétről.

(A gőzmasina. — Füstokádó sárkány. — Csongor vitéz. — Négy szép piros kocsi. — Rövidszoknyások. — Leanyok majálisa. Bakfis álmok. — Egy rué. — Proza. — Milyen a szazadvég. — Thalia körcsmában. — Flórián. — Flórián bölcsesége. — Flórián kritikája. — Meglepetések. — Egy kotet vers. — A kaza koszorus költője. — Hazafi Veray János kritikája. — Hazafi Veray a Kassai Szemlében.)

Kassa, junius 7.

Csilingelve, zakatolva robog végig a gőzmasina Kassa széles főutczáján és mint hajdan a Garabonciásnak felhőt szeldelő sárkánya, okadja a füstöt.

A meséknek rég letünt Csongor vitéze, ki bátor hadakozással hét fejét kaszabolta le a monstroszus szörnyetegnek, tán itt is kirántaná most rég hüvelyébe rozsdásodott fegyverét, ha valami tulvilági kegy folytán megkapván a halál mulandósága alóli abszolucziójét, itt teremne egy pillanatban Kassa városának széles főutczáján.

Neki rohanna tán a füstokádó sárkánynak, mely ide merészkedett jönni az emberlakta város falai közé.

Jó Csongor vitéz te, ki valaha oly rajongó tisztelője voltál a szép nemnek, aranyhaju Tündér Ilonád bájos személyében, szerfölött nagy volna akkor a te bünöd.

Nagy és engesztelhetetlen.

Vétkes volnál annyira, hogy vétkeddel megérdemelnéd a másodszori meghalást is.

Mert szerfölött nagy rémületet okozna a te sárkányt-ölő és egy cseppet se modern virtuskodásod.

És mert ez a sárkány tulajdonképen nem is sárkány, hanem gőzmasina, melynek aczéllal irányzott pályáját szép négy pirosra fényezett kocsi gördülése követi.

Ebben a négy szép, pirosra fényezett kocsiban pedig emberek ülnek. Olyan emberek, mint te magad, csakhogy valamivel ijedősebbek, meg aztán — lehet — hogy füzőt hordanak, meg szoknyát, mely bokáikat sem födi.

Igen, igen jöttél volna csak hétfőn délután···
Mi is volt akkor?

Nohát igen, csilingelve, zakatolva robogott végig a gőzmasina Kassa széles főutczáján, mint hajdan a Garabonciásnak felhőt szeldelő sárkánya és okádta a hosszu gomolygó füstöt. Utána gördült — mint máskor — a négy csinos kocsi.

A négy csinos kocsinak csillámló üvegablakaiból szőke-barna leányfejek, kis és nagy „bakfis"-fejek kandikáltak ki, s világos ruhácskak lenge szövetének rózsa- és fehér szinén tört meg a déli napsugár.

Az állami „felsőbb" leányiskola növendékeit vitték ki hétfőn délután a jó professzor bácsik, meg „professzor nénik" a zöldbe, Bankó erdejének árnyas berkeibe.

Mennyi öröm, mennyi boldogság és mennyi bolondos bakfis álom, ábrándos képzelődés lebetett bele zárva ebbe a négy piros kocsiba!

Egy ismerősömmel találkoztam hétfőn délután a napsütötte korzón.

Férfinak az éveire nem igen szoktak kiváncsiak lenni, de azért már azt el kell árulnom, hogy ez az ismerősöm nem fiatal ember.

Legalább az asszonyok agglegénynek tartják, férfiak közt azonban még mindig jó, használható pajtás számba megy.

— Nem jön a Bankóra? kérdeztem tőle.

— Minek?

— Ugyan hogy kérdhet ilyet?

— Hát milyen majáles van ott ma?

— Nem tudja? A felsőbb leányiskolának szavalással és tornával egybekötött majálese, vagy ha ugy akarja juniálese.

— Oda nem megyek.

— Ön mondja ezt? komolyan beszél, egy cseppet se tréfál?

— Nem én, teljesen komolyan beszélek.

— Ugyancsak komoly hangulatban lehet.

— De hát miért nem jön tulajdonképen?

— Nagyszerű, hát mert még nem akarok jövendőbeli anyósommal megismerkedni, nehogy kölcsönös megtetszés esetén őt vegyem el majd a helyett, hogy megvárnám huszonöt év mulva a lányát.

intézményünk volna, ha a hatóságoknak évenkint nagy összeg állana rendelkezésére, hogy a várost emelje. Emelhetnénk akkor korszerű, egészséges iskolákat, gondolhatnánk gyárakra stb. De enélkül mindazon eszmék, melyek városunk emelkedésére irányozvák meddők, mert pénz nélkül tenni nem lehet semmit, pótadó pedig untig elegendő van. Sokat lenditene ezen közhasznu s e mellett nem költséges intézmény, meg kell csak kezdeni valahol s azonnal utánzásra fog találni, a siker el nem maradhat, milliók fognak a polgárok megadóztatása nélkül fontos, egész vidékek közgazdasági érdekeinek előmozditására rendelkezésre állani. Deutsch Tivadar.

A tanitó és az önképzés.

Csak néhány szóval akarunk itt az önképzés szükségességére, mint egyik triviális igazságra utalni, anélkül, hogy a gyakran emlegetett holtig tanuló papot felhoznók — bár sokan (nem épen csak mi tanitók) bizony szivesen a papnak hagyják ezt a kissé fáradságos mulatságot. Pedig már az a tény, hogy mindeddig nem sikerült oly tanitó módszert kieszelni, mely a tanitás sikerét legalább a tanulók többségénél biztositaná, hathatós ösztönül, vagy ha ugy tetszik; alapos okul szolgálhatna arra, hogy a tanitás és nevelés mesterségében lehető tökéletességre törekedjünk. Mert az, a mit kvalifikacióinális tanulmányaink révén szereztünk, nem sokkal több mint alap, a melyre még csak rá kell épiteni a rendszeresebb, hogy ugy mondjam: pragmatikusabb tudás épületét.

Azt hiszem, teljesen fölösleges tovább fejegetni az önképzés fontosságát a nem is gondolom, hogy volna tanitó — bármilyen nemü és rangu legyen is az, — a ki az önképzés föltétlen fontosságáról nem volna meggyőződve. Azt sem akarjuk ezuttal feszegetni, hogy hányan követik és mily mértékben ebbeli meggyőződésüket; tartunk tőle, hogy nem nagyon kecsegtető eredményre jutnánk, melyért azonban nem csupán az egyének, de tán még nagyobb mértékben a körülmények is volnának felelőségre vonandók. E helyett inkább az ön-, vagyis továbbképzés néhány módját ki akarjuk emelni és megvilágitani.

Sokszor hangsulyozták már az előadásokra való előkészületet. Első tekintetre könnyen teljesithető követelmény, ha rajta a tárgyalandó anyag egyszerü átdolgozását értjük. Pedig a praeparáció lényege voltaképen egy teljes óratervnek irásbeli kidolgozásában áll. Igy tekintve a dolgot, sokkal fáradságosabbnak fogjuk találni. Haszna nyilvánvaló: az ilyen tervszerü előkészület számos fontos neveléstan és didaktikai problemát hoz felszinre s kényszeriti a tanitót, hogy azokat legjobb tehetsége szerint oldja meg. Ily módon erősödni fog benne az ilyen kérdések iránti érdeklődés: ezzel ismét az jár, hogy a falusitermunkának látszó tanitás élvezetes-bbé, sőt mulattatóvá fog válni. Minden egyes tárgykör egy-egy érdekes talány lesz, melyet a tanitó legjobb belátása szerint fog törekedni megoldani.

A didaktikai kérdésekkel velejárnak a fegyelem problémái is. E tekintetben talán még fontosabb a megfigyelés, az autodidaxis. Az idevágó kérdések szükségképen lélektani magyarázatot igényelnek: ily módon a tanitó szeme megfogja szokni az élesebb psychologiai megfigyelést (a mi tudvalevőleg egyike a legnehezebb dolgoknak), másrészt mindinkább tért fog magának hóditani az a meggyőződés, mely a paedagógiát szorosan a lélektannal hossza kapcsolatba, oly vivmány, mely az ugynevezett naturalista paedagogia kinövéseit hathatósan paralysálni fogná.

Tévedés azt gondolni, hogy mindehez holmi rengeteg tudományos apparatusra volna szükség. A paedagógiának és tanitásnak voltaképen igen kevés és egyszerü alapelve van; a fődolog, hogy azok folyton az oktató szeme előtt lebegjenek akkor, ha anyagát a tanitás szempontjából feldolgozza. A főerdek itt abban rejlik, hogy a tananyagot a gyermek felfogó tehetségéhez képest ugy rendezzük be, hogy a lehető biztossággal a tanuló szellemi birtokába jusson. Természetesen fölötte kivánatosnak tartjuk, hogy a tanitó kivált a tanitás gyakorlati oldalával foglalkozó müveket forgassa. Nem kerüli ki ugyan figyelmünket irodalmunk ez ágának szegénysége; mindazonáltal remélhető, hogy egy olyan irányu vállalat, mely a tanitás minden fokának gyakorlati nehézségeit lehetőleg közvetlen módon megvilágitaná (miként ezt e sorok irója egyik tanügyi folyóiratban körvonalozta), a tanitás érdekeire való tekintettel elvégre is létesülni fog.

Ime, a tanitó és nevelő ügyesség, vagyis közoktatásunk emelésének legegyszerűbb módja, melynek egyuttal szükségképen konzekvencziája; a tanitói kar tekintélyének emelése. W. I.

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—decemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Igyekvésünk jót nyujtani és a legujabb időben áldozattal gondoskodtunk róla, hogy fontosabb országos eseményeket a budapesti magyar távirati iroda révén sürgönyileg kapjuk meg. A kassai és megyebeli hirszolgálat terén is ujitást tettünk, hogy a közönség mindenről gyorsan, hitelesen és kimeritően nyerjen értesitést. Lapunk szellemi támogatóinak diszes névsorát a legujabban Latkóczy Mihály az eperjesi Széchényi-kör érdemes titkára gazdagitotta, a ki a közoktatásügyi kormány által inicziált görögországi tanulmányutban szintén részt vesz és itt szerzett impressióit élves tollának közvetlenségével lapunkban fogja közzé tenni; szellemi tevékenységét szenteli nekünk Kovács Zsigmond, a ki az imént megjelent költemény kötetével oly szép elismerést aratott a fővárosi kritika részéről; a hétről czim alatt Ladányi Béla (Lorgnett) belső munkatársunk teszi változatossá lapunkat és ugyancsak ő segédkezik nekünk a lap szinvonalát folyton érdekessé tenni, hogy közönségünk támogatására ezentul is érdemesek legyünk. Tárczarovatunk ékessége Olsavszky Lajos, Chriastélyi Béla, Csérer Lajos, Hevessy Jenő, K. Mártonffy Imre, Széchy Imre, dr. Klein Simon és számos más jeles tollu jó barátunk, a kik időközönkint hozzájárulnak lapunk tartalmasságához.

Mindezek után még arra kérjük lapunk tisztelt támogatóit, hogy szives kedjenek lapunkat ismerős körükben ajánlani, a mit mi előre is hálásan megköszönünk.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, szokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely felől értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1893. junius 15-én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Személyi hir. Paksy József kir. főügyészhelyettes nyári szünidejét családjával a Poprád mellett levő Virágvölgyben élvezi.

A Benedek-ünnep rendezősége ma délelőtt 11 órakor a lőcsei-házban konferenciát tart.

A székesegyház uj orgonáját a dómépitőbizottság tudvalevőleg a jägerndorfi Rieger-czégnek tátorkodott odaszavazni, mert hogy ez a külföldi czég jobbra képes és egy pár garassal olcsóbb mint a nem kisebb hirü pécsi Angster magyar czég. A kassai püspök azonban máskép fogja föl a magyar müipar pártolásának hazafias dolgát és felülbirálási jogánál fogva a bizottság szükkeblü határozatát egyszerüen megsemmisitette, utasitva ezt, hogy a meglevő terv és alapon a pécsi magyar orgona-gyárossal kezdje meg a tárgyalásokat. Reánk nézve örvendetes tény, hogy állásfoglalásunk ez ügyben diadalra jutott szemben a kicsinyes és elfogult csak azért is dongó határozattal. A pécsi Angster-czég pedig sokkal ismertebb, sem hogy ennek munkaképességét itt még külön dicsérnünk kellene, hisz kilátszik ez a püspök utasitásából is, de világosan megmondja ezt a pécsi székesegyház orgonája is, melyet Dulánszky püspök, a kit pedig a pécsi dóm restaurácziója alkalmával külföldieskedése miatt ugyancsak erősen megszapult a sajtó, kivételesen Angster által épittetett föl.

A polgári fiu-iskola növendékei e hó 22-én délután 4 órakor a nyári torna-téren torna-versenyt tartanak, a melyre a közönség meghivatik.

A bártfai vasut határozott számitás szerint julius hó 10-én fog átadatni a közforgalomnak.

A vármegyén e hó 26-án delelőtt 9 órakor lesz a II. évnegyedi közgyülés, melynek napirend tárgyai lesznek:

1. Alispáni évnegyedes jelentés.
2. Belügyminiszteri leiratok — az ujból rendszeresitett árvaszéki aljegyzői állásnak választás utján leendő betöltése; — a járások közigazgatási keretének a járásbirósági keretekkel leendő azonositása; — a vármegye tüzrendészeti szabályainak módositása; — és a bábaügy szabályozása iránti intézkedések megtétele tárgyában.
3. Kereskedelemügyi minister leirata az árva utadójának kérdése; téglagyártás szabályozása és földmivelésügyi ministeri leirat az állathulla szállító kocsi és állathulla égető kemencze ajánlása tárgyában.
4. Társ törvényhatósági átiratok; az 1893: IV. t.-cz. 24. §. hatályon kivül helyezése és ezen t. cz. 15. §-ának a törvényhatósági tisztviselőkre; az 1886: 22. t.-cz. 132. §-nak a vármegyei és járási székhelyekre leendő kiterjesztése; a törvényhatósági tisztviselők nyugdij igényére vonatkozó viszonosságnak szabályozása; a községi és körorvosi intézmény államositása; a förendiház reformjának kérdéseiben.
5. A vármegye házi és gyámpénztári 1892. évről szóló zárszámadásainak megvizsgálásáról szóló pénzügyi szakosztályi, illetve küldöttségi jelentések.

— Tehát ön huszonöt év mulva nősülni akar.

— Mit tegyek? Az embernek vénségére gondos beteg-ápolóra van szüksége. Akkor az ember már kezdi belátni a házasodás magasztos czéljait.

Ez ismerősömtől elválva, eszembe jutott az a négy „csinos“ kocsi. És azok a bolondos baktis álmok, azok az ábrandok, melyek oda lehettek zárva a kocsik szük falai közé, s a melyek soha se fognak teljesedni.

Miért?

Azért, mert azok a szerelmes gymnaziták, kik az emlékkönyvek rózsaszin lapjaira oly csengő rimeket tudnak faragni, tiz-husz év mulva, mikor házasulandók lesznek, már nem fognak csengő rimeket faragni és nem lesznek szerelmes gimnaziták.

Egy bizonyos perczent — nem megvetendő dolog — pedig ugyanazokat az elveket fogja vallani, miket az a bizonyos élemedett rué.

Hja igy hozza ezt már magával a korszellem: a fin de siècle.

Szegény fin de siècle, szegény századvég, menynyi sok minden bátorságot fognak rád mostanában.

Akár megérdemled, akár nem.

De hát tán azért még sem egészen méltatlanul.

Sok tura ujitás neked köszöni a létét.

Az is a te találmányod, hogy a muzsákat kiüzöd templomaikból s belekényszerited őket a sörcsarnokok és éttermek szivarfüstös helyiségeibe.

Szépségesen maszkirozott Thalia muzsa, ki valaha németnyelven magyarázstad valamelyik bécsi aréna deszkáin a „Vogelhändler“ operettnek zenei szépségeit, ime most itt propukálod magad a teritett asztalok mellett, mint az orfeumok borzas haju divája.

Nem rosz dolog.

Boros palaczkok és sörös kriglik mellett jobban hevül a nézö. Lelkesedik. A tenyerek sokkal csattanóbban, sokkal gyorsabb tempóban csapódnak össze. Tapsvihar, sőt valóságos taps-orkán jutalmazza a szereplőket.

És nem is méltatlanul.

A „Wiener operetten Gesellschaft“ oly jó erőkből van összeválogatva, hogy magyar vidéki társulataink közt is kedveset találunk, melynek müvészi szinvonala oly nivón állana, mint e kóbor németeké.

Énekesei és énekesnői a legjobbak közül valók.

A szerkesztő — igen tisztelt principálisom — kegyes jóvoltából me néztem egynehányszor a német muzsa produktumait.

Egy izben, mikor épen „előadásra“ mentem, a Schalkház nagytermének bejáratánál egy ismerős alakot pillantottam meg.

Flórián volt.

Hogy ki ez a Flórián? — kérdik önök.

Nos tehát én azért se árulom el, hadd lásák mennyire diszkrét vagyok.

Tehát Flórián ott állt a kapuban, és szomorkodott. Csak mikor engem meglátott, akkor huzódtak széles mosolyra ajkai. A bánatban felvillanó remény csillámlása volt ez.

— Jo estit kivanom.

— Jó estét Flórián. Mi ujság?

— Semi kirek alasan. Ha nincs piz, igyal viz.

Flórián jártassága az örökérvényü axiomák terén szerfölött meglepett. Ime mily bölcsesség nyilatkozik ezekben a szavaiban is: „ha nincs piz, igyal viz.“

Ebből az öt szóból egy emberi lélek fájdalmas küzdelme tárult fel előttem.

Ugyanis világossá lett, hogy Flóriánnak nincs pénze — ami nagyon sajnos és szomoru dolog — kitünt, hogy szeretne sörözni benn a Schalkházban és hozzá érthető volt előttem az is, hogy a német szinház előadására is kiváncsi Flórián.

De ha nincs pénz, ha nincs miért jegyet váltani és sört rendelni, kész a tragikum, kész a bubánat, a szomoruság.

— Hát szeretne-e maga Flórián bejönni a szinházba?

— Hat bizom nem rosz megvolna aztat.

— No hát jöjjön velem.

Láttam több tótot is örülni életemben, de igy mint Flóriánt még egyet se.

Flórián bejött velem; megállt az ajtónál és onnan bámulta végig az operett előadását, megnézte, hogy miként esznek és isznak az urak.

Mikor vége volt a felvonásnak, kérdezem tőle:

— No Flórián, hogy tetszett a darab?

— Naccerü vót.

— Hát értett maga valamit belőle.

— Már hogyne ne meg értenim. Hát az vóta a legszebb darab, az a szép kisasszony, kinek olyan szip karjai vótak.

A Flórián müizlése meglepett.

Sose hittem volna, hogy Flórián ennyire modern legyen. Igazán nagy meglepetés.

Különben manapság minden óra meglepetést hoz az ámuló halandók számára.

Néha akkorát, hogy ha ez a középkorban esnék meg, csodájára járna a félvilág.

Vagy kell-e annál nagyobb meglepetés, melyben egy érdemekben megöszült kassai polgárnak zajtalan költői müködése közben fonódott költemény-füzére részesitette csak az imént az ámuló Magyarországot?

Ennél óriásibb meglepetést s nagyszerübb hatást eddig nem volt alkalmam tapasztalni különben még eléggé rövid életem folyamán.

Mondják, hogy Veray bátyánk is kapott abból a Kassán kiadott költeménykötetből egy tisztelet-példányt. Nem ugyan a szerzőtől, hanem egyik barátjától, ki valamelyik pesti redakczióban, mint szerkesztőségi szolga a papir-kosár körül is teljesit fontosabb szolgálatokat.

A nagy Hazafi intimebb barátjai révén kiszivárgott a költő nyilatkozata, mit e költemény-füzér elolvasása után tőn, mondván a következőket:

— No sógor, már azt csak tudjátok, hogy az a vén méltóságos Gyulai rosszabb poéta a kis bürgözdi kántornál is, hanem ezek a Gyulai verseinél is rosszabbak egy fertály grádussal. — No nem igaz?

— Igaz, igaz, mondták rá a sógor, meg a többi atyafiak.

Erre fogta a lúdpennát, meg az ivópoharat, mely félig volt töltve téntának nevezett fekete folyadékkal és a vaskos fekete könyv lapjai a következő megrovási kalandot láttak megszületni:

„Elolvastam a könyvedet komám Kriebel,
Hogy a verseknek ábrázatja miként rimel,
A mint illik megvizsgáltam sorba
És szert is tettem egy nagy dorongra,
Melyet nevezsnek fene Gyulaiak kritikusi vesszőnek,
A mikkel beuntuket, költőket sorba veszőnek,
Hát én is ütlek vele főbe-agyba,
Miért nem maradtak verseid a kassai fagyba.
A könyvedet pedig összetéptem.
Szervusz. Irtam mérgemben: Hazafi Veray János.

Ezt a verset a költő a Kassai Szemlének küldte meg közlés végett.

Ime közöljük, habár nem is a Tárcza rovatban.

Lorgnet.

6. Küldöttségi jelentés a folyó évi márczius 6-án végbement váltosások alapján eszközölt hivatali átadások és átvételekről; — és a torna-szikszói szárnyvasut érdekében eddig tett intézkedésekről.

7. A közigazgatási bizottságnak az 1892. év II. feléről; — és a vármegyebeli erdőségek állapotáról szóló jelentések.

8. Alispáni előterjesztések; — a Deák Ferencz nevét viselő alapitvány dijainak kiosztása; — a tornai méntelep-alap miként leendő kezelésének elhatározása; — a gyámpénztár 1891. évi jövedelem szaporulatának elhelyezése; Szántó község erdejének vitás kérdésére; — a lótenyészbizottság kiegészitésére; — a kisipar; — a sertés-orbáncz kötelező védoltásának szabályozására; — Gedeon M. czég utépitési vállalkozóknak kamatok iránt támasztott igény ügyében; — a Jakabfalvay Ferencz által tett alapitványról szóló oklevél megerősitése; — és a nyugdijintézet pótszabály rendeletének jegyzőkönyvbe vétele tárgyában.

9. Pénzügyi szakosztályi jelentések, a Buttler gróf emlékszobrára való adományozása; és a betegápolási alap behajthatatlan követeléseinek leirása;

10. Árvaszéki előterjesztés Tóth Lajos gyámpénztári adósnál veszett 12 frt 90 kr. leiratása.

11. Abauj-Torna vármegyei gazdasági egyesületnek előterjesztése a szab. kir. Kassa városa által megállapitott s példátlanul magasnak minősitett városi dijak ellen teendő védekezés tárgyában.

12. Községek ügyei; Szepsi községnek a járásbirósági épületen eszközlendő javitások; Forró községének az iskola fentartása; Homrogd községének a jegyzői lak épitéséből eredő követelési ügye; Stósz, Alsó- és Felső-Metzenzéf, Jászó, Debrőd és Jászóváralja községeknek együttes kérvénye a Szepsitől Metzenzéfig tervezett szárny-vasut törvényhatósági segélyzése; ugyanezen vasut segélyzése tárgyában Felső-Metzenzéf és Alsó-Metzenzéf községek által külön-külön hozott segélyzési határozatok felülvizsgálata; Krasznik-Vajda községnek a róm. kath. iskola épitése; Felső-Gagy községének az ott felállitandó állami iskola-alaphoz való hozzájárulás; Alsó-Vadász, valamint GöncziRuszka községeknek ingatlanok eladása; Detek-Tenger községe szegény ügye és Szina községében szülésznői állás rendszeresitésének kérdései.

13. Személyi ügyek: néhai Jakabfalvay Ferencz ur elhalálozása folytán a szinügyi választmányban megüresedett hely betöltése; Gedeon Gellért szolgabiró és Papp Ferencz állatorvos fegyelmi ügyéből bemutatott itéletek; Komjáthy Sámuel nyug. községi jegyzőnek nyugdij igény emelése iránt hozott községi elutasító határozat elleni felebbezése; dr. Stamberger Jenő szikszói, dr. Keczely Béla alsó-mérai, és dr. Fodor Jakab krasznik-vajdai lakos orvostudorok orvostudori; Duk Tivadarnak gyógyszerészi, és Schwartz Jakabné szülésznői okleveleiknek kihirdetése.

14. Vegyes ügyek: özv. Hammer Zsigmondné nyéstai lakos tanitói özvegynek nyugdij iránti ügye; a bécsi szamaritánus egyesület megkeresése a vármegyének a szövetkezetben leendő részvétele iránt.

Ezen és az időközben még érkezendő ügyeknek előkészitése végett az állandó választmány junius 23-ik napjának délelőtti 9 órakor ülést tart.

Egy kérvény sorsa. A kassai kath. legényegyesület szép remények mesgyéjén indult meg nehány év előtt és fenállása óta, a kik a dolgok folyásába be vannak avatva, tevékenységével jelentékeny hasznára volt a munkás osztály fiatalabb sarjadékának erkölcsi értékének emelése körül, ápolva és fejlesztve ezekben a magyar haza iránt tartozó kötelmeket, a vallásban gyökeredző nemesebb érzeteket, felvilágositván őket ama tanok erkölcstelensége felől, a melyek szerteágazó hóditásaival ma már veszedelemmel fenyegetik az államot, a társadalmat és a békés munka törekvéseit. A kassai egylet ép ugy, mint a hazánk más városaiban létesült és közös hasznunkra működő egyletek kebelében, nem burjánoz az anarchizmus, nem a szocializmus, nem semmi abból, a mely a társadalmi rend felbontása felé gravitáló izgatók kohójából világgá kürtöltetik, hogy erőszakosság árán oly czélokra törekedjenek, a melyeknek utóhatása annyi keserü tanuságot eredményez, a mint azt csak az imént Baranyamegyében élték át a munkások. Az egylet czélja tehát közhasznu és egy egész nagy vidék javát mozditja elő. A tények igazolják továbbá azt is, hogy a kath. legényegyletek — a kassai is — **valláskülömbséget** nem ismernek és a ki a tisztes iparnak tisztes müvelője, akár ha hottentota is, annak tagjául felvétetik anélkül, hogy elébe a feszületet tartanák. Az is kétségtelen és meg nem dönthető igazság, hogy a kath. legényegyesületek annyira fontos kulturális és morális hivatást végeznek, a mely teljesen egyedül áll és ezzel szemben sem az ipartestületek, sem más munkásegyletek a parallelát ki nem állhatják, sem pedig kritikailag egy kategóriába nem sorolhatók és pedig egyszerüen azért, mert ez utóbbiaknak törvényszabta müködésök csupán az ellenőrzés, az utbaigazitás, a statisztika, összefüggőleg a rendőrséggel mint első foku iparhatóság, a mely kettő együttvéve vajmi keveset törődik azzal, hogy az az iparos-legény mit csinál, hogyan cseleksik mindaddig, a mig belebotolva az örvénybe, a törvény rideg szakaszaiba nem ütkösik, aztán a másik pedig ha fizeti rendesen a betegsegélyző-taksákat, és megbetegszik — legujabban kötelezőleg mindkét részről — megkapja a betegsegélyző dijat skála szerint. Ime a kategóriák és Kassa város törvényhatóságának nagyrabecsült tanácsa kisütötte, hogy ez a kath. legényegyesület nem igényelhet sem pártfogást, sem anyagi támogatást a hatóság részéről. Ugyanis ez az egylet lelke egész erejéből azon van, hogy egyleti házat teremtsen és hogy most már a czél megvalósitása küszöbén van, nemes hivatásának tudatában a városhoz fordult, kérve, hogy a város ajándékozza meg az egyletet egy darab földdel, a melyre házát felépithesse és a város tanácsa erre elutasitólag a következő **megokolással** felelt: Folyamodó egylet mint magán-egylet oly czélt tüzött ki maga elé, melyre egyrészt más hasonczélu társadalmi egyletek is tért adnak, másrészt tulajdonképpen az ipartestületek hatáskörébe és feladatai közé is tartozik. E tekintetben tehát a folyamodó egylet más ily czélu egyletekkel szemben különleges és anyagi áldozatokkal járó hatósági támogatásra igényt nem tarthat. Ez okból és mert a folyamodó egylet felekezeti egylet és ennek támogatása által a város előzetes esetet teremtene más felekezeti egyletek hason támogatására, a tanács nincs azon helyzetben, hogy a folyamodó egylet kérelmét a közgyülésnek pártolólag beterjeszthetné és pedig annyival inkább, mert a város köztereinek és telkeinek már is annyira szükében van, hogy a még megoldandó közigényeknek esetleg csakis vételek segélyével lesz képes megfelelni. Erről sattöbbi folyamodó egylet értesittetik. — Hát hogy ott a fórumon ily éles itélő erő lakozzék, ezt eddig senki sem merte volna feltételezni Kassán és éppen azért kivánatos, hogy az egylet ügyét a közgyüléshez felebbezze, ott másképp fogják megitélni a tanácsnak ezt a **vallásfelekezeti** idétlenségét, hozzátéve persze felvilágositásul, hogy Budapest fő- és székváros és több más vidéki város ugyancsak és éppen a kath. legényegyesületi intézményt annyira becsesnek itélte meg, hogy örömmel szavazta meg ennek az **ingyen-telket** háza számára. No de nálunk mindig extra volt a **varoszki rozum.**

Mikor a húr pattan. Abauj-Tornavármegye legközelebb, junius 26-án tartandó közgyülésén kerül tárgyalásra a megyei gazdasági egyesület átirata, melyben felhivja törvényhatóság figyelmét ama rendkivül viszás állapotokra, melyeket a vármegye gazdaközönségének a Kassa városi helypénz- és vám-dijtételek szerfölötti felcsigázása miatt kell az utóbbi időkben éreznüök. A átirat utal ama sajnos és mindinkább észrevehetőbben tapasztalható tényre, hogy a vármegye közönsége s különösen annak gazda közönsége, mely amint termelő, azonképen vevő is, mindinkább kezdi elhagyni városunknak eddig messze vidékeken előnyösen ismert piaczát s a helyett inkább odafelé gravitál, ahol mindenképen több előnyre, több haszonra számithat. E jelenség a megye alsó részein, mely **Miskolczhoz** közelebb van, mint a felvidék metropolisához, természetszerünek volna tekinthető, ha most nem járulna hozzá ama sajnálatraméltó tapasztalat, hogy a Kassához közelebb eső vidékek gazdái is örömestebb s csaknem kizárólag Miskolcz meg Ujhely piaczait látogatják. Most midőn e különös bajat városunknak s bajat a megye gazdaközönségének a vármegyéhez terjeszti orvoslás végett az Abauj-Tornamegyei gazdasági egyesület, nem mellőzhetjük azoknak az okoknak a bővebb tárgyalását, melyek a dolgot ennyire vitték **egy virágzó nagy város** és **egy megye gazdasági életét fenyegetik végveszélylyel.** Nagyon meggondolatlan dolog volt a regálék bérösszegét ennyire csigázni. Meggondolatlan és egy cseppet se előrelátó. Nagy hibát követett el a miniszterium akkor, midőn a várossal tulmagas bérösszeg igéróinek ajánlatát fogadtatta el, illetve annak elfogadására utasitá a törvényhatóságot. A horribilis bérösszeg a dijtételek emelkedését kellett, hogy maga után vonja és ez emelkedés be is következett oly mértékben, hogy az egyes dijtételek jelenleg, **kétszeresét, sőt háromszorosát** teszik ki némely esetekben a **régi dijtételeknek.** Ez pedig oly maximum, melyet sem az eladó, sem pedig a vevő nem bir meg. Olyan pont már ez a magasság ban, melynél megszakad már a mezőgazdaság termékeinek piaczi forgalma s a gazdasági élet meglanyhul és megszünik. A mai viszonyok olyak, mint egy **szerfelett megfeszült hur állapota.** Ebben a pillanatban még müködik, még ad egy-két siralmas hangot, de a másik pillanatban **már elpattan** és müködésének vége szakad. Mi nézzük ennek a tulságosan megfeszitett hurnak az állapotát, nézzük a mindinkább hanyatló kassai piacz jelenlegi siralmas helyzetét s aggódva lessük a perczet vajjon nem pattan-e már meg a hur? A hur feszül s a percz közeledik. Es ép ezen viszonyok közt nem tudjuk eléggé méltányolni a megyei gazdasági egyesület ama kezdeményező lépését, hogy ugy Kassa város, valamint Abauj-Tornamegye gazdaközönségének bajat okozó eme szerfölött égető kérdést a vármegye törvényhatóságának szine elé viszi, hogy ott alapos diskusszió tárgyává tétessék. Es bár az adott viszonyok közt alig tudnánk hirtelenében e dologban radikális kurával élni, mégis hisszük, hogy a törvényhatóság e hó 26-án tartandó gyülése **nem hagyja annyiban** a dolgot.

Árva fácskák. Egyik közelebbi városi közgyülésen Kosztka dr. bizottsági tag interpellációja révén szóba kerültek ama fák is, melyek egyik-másik közhelyen terjesztik szét árnyatadó karjaikat a város egy-egy darabkája fölé. Eme fák legárvabbjai érdekében szólalunk fel most, midőn felhivjuk a polgármester ur figyelmét a korona-utcza két oldalán elültetve levő két csinos akáczfa sorra, melyekben a mult hetek viharai nagy kárt okoztak, amennyiben a gyengébbeket megdöntötte a szél. Az arra járó-kelők kegye ugyan fel-fel támasztgatja őket koronkint, de azok ismét csak meghajolnak. Jó volna az ilyen megdöntött fácskákat karóhoz kötöztetni.

Halálozás. **Bodnár** Ernő a füzéri járás főszolgabirájának hitvese született **Viczmándy** Mária alig 3 évi boldog házasság után 21 éves korában Zsadányban meghalt. Temetése ma vasárnap a felsőmagyarországi első temetkező intézet rendezésében nagy pompával fog ugyancsak Zsadányban végbemenni.

Köszönet. A kassai munkásbetegsegélyző-egylet rendező bizottsága legmélyebb köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik a f. hó 11-én tartott jótékonyczélu tavaszi mulatság sikeréhez hozzájárulni kegyeskedtek. Es pedig a mélyen tisztelt felülfizetőknek kegyes adományaikért, a helybeli sajtónak szives támogatásáért, a n. é. közönségnek a látogatásért és a postaforgalmat közvetitő kisasszonyoknak felette eredményes fáradozásaikért.

Felülfizettek: Répászky Mihály, mélt. Péchy Zsigmond, Pürstinger Károlyné, Molnár Lipót, Sztudinka Gyula, id. Halykó M. 5—5 frt; Krotkovszky Ferencz, Lepesch serfőzők, Sz. Gy. 4—4 frt; Lonovits István 3 frt 80 kr., Csányi Ádám, Fábián János alispán 3—3 frt; Charausz Ferencz, özv. Ruppné, Nisponszky Albert, ifj. Dávitkó István, Estók András, nagya. Volny János, Kuszka és Orth, Widder József (Bárcza), özv. Link Lipótné, Mondl Lipót, Elischer Gusztáv, Kriegerbeck Ferencz 2—2 frt; Csaja János 1 frt 50 kr., Lehler József 1 frt 50 kr., Bulicska Ede 1 frt 40 kr., Stefancsik Imre 1 frt 40 kr., Margit József 1 frt 20 kr., dr. Löwinger, dr. Senka, Thürner Antal, Letzter Simon, Szalay László, özv. Pauszné, Zgolay Ignácz, Stark János, ft. Aranyossy Gyula, ft. Plent Nándor, Bubelini, Landau Bernát, Guth Mariska, Novelly József, ft. Beziák Ferencz, ft. Fábry Emil, ifj. Hammersberg László, Deutsch Adolf, Fiedler Károly, Barinkó, Schleiss Miksa, Weinstein Ármin, Estecskó János, Wolf János, Bittelmeyer Márton, dr. Kosztka József, Ambrózy Károly, Tettmayer Károly, Maurer Vilmos, Grohofszky Nikodem, Rogozsán Antal, Mráz János, Dubay Erzsébet, Tamás János, Szabó-egylet, Epeljessy József, Römer Jakab, Kotoff Ernő, Klusinszky Károly, Poltz Gusztáv, Kárász András, Lesch Jonathán, Virág András, Tattárszky Gyula 1—1 frt; Urzó János 90 kr., N. N., Szignárovits Ferencz, Korenyik János, Spisák Károly, Fagulyáné, Littmann József 80—80 kr., Sommer Mihály 60 kr., Thierenreiter 50 kr., Ivaneczky Vincze 50 kr., Spiegel (Bárcza), Krosnitzky, Droczár Béla, ifj. Haltenberger Péter, Pápay Lajos, Sztraka Mária, Manyiczky Ferencz, Bodnár László, Jemniker Dániel, Milán Zsuzsánna, Kunay Béla 40—40 kr., Novitzky Lajos 30 kr., Schvartz Gyula 30 kr.

A postaközvetitéssel foglalkoztak: Rosa Juliska, Pál Ilka, Schloszerik Anna, Markovits Emilia, Kucsa Lujza, Csiszkó Gizella és Hermin kisasszonyok.

Még valami. Az állami felsőbb leányiskola most hétfői kirándulása alkalmával a nagy torlódásnál még eltévedt egy zöldbe-játszó szines fodros selyem napernyő és egy szürke félselyem férfi napernyő. A kik e két tárgynak véletlenül tévedésből birtokába jutottak, kéretnek ezeket lapunk kiadóhivatalában átadni. A multkori felöltők rendezve lettek.

Meghivás. A „Felső-magyarországi kertészeti egyesület" megalakulásának kitüzött határidejére a folytonos esőzés és zord időjárás erős akadályt gördítvén, a személyes megjelenést lehetetlenné tette, mint hogy pedig az egyesület szervezkedését a nyári időszak alatt teljesen elintézni szükséges, ezen magasztos mozgalomnak csalakozására a folyó évi julius hó 2-án délelőtt 10-órakor sz. kir. Kassa város városháza tanácstermében tartandó alakuló-gyülésre, az ezen iparág iránt érdeklődő nagyérdemü közönségnek minél nagyobb számban leendő személyes megjelenését tisztelettel kérik. Kassa, 1893. junius hó 12.

Migály Sándor az egyesület id. alelnöke — **Böllmann József** az egyesület id. elnöke.

A szántói bünügyben megtartott vizsgálat folyamán — irják nekünk — **Puky** főszolgabiró a szántói városi biró ellen elrendelte a fegyelmi eljárást és egyelőre állásától is felfüggesztette, tehát a biró ur nem önként köszönt le állásáról. A felfüggesztést indokolja az a körülmény, hogy a biró tiltakozó beavatkozása akadályozta meg Rangli kéményseprő elcsukatását a perpatvar kezdetén, a melynek megtörténtével nem következhetett volna be az a katasztrófa, a mely Kovássy tragikus elpusztulását vonta maga után.

Liczitácziő. A kassai takarékpénztárral kapcsolatos zálogosztályban a lejárt és nem prolongált zálogok dr. Offenheimer kir. közjegyző közbejötte mellett hétfőn e hó 19-én fognak a legtöbbet igéröknek eladatni.

Tigris anyja. Krózser Mária, a mészárosutcza 9. számu házában szolgáló cseléd pénteken délután 2 óra körül egy fi-magzatnak adott életet és azt nyomban el is pusztitotta. A magzatot kivitték a központi temető halottas házába és ott az orvosi vizsgálat az erőszakos halál nyomait fedezte fel, miért is a törvényszéki orvos közbenjöttével a hulla hivatalosan fog felboncoltatni. A tigris lelkü anya tettét tagadja és azt állitja, hogy magzatja holtan került a napvilágra.

CSARNOK.

Egy második Falb.

Sietek kijelenteni, hogy nem a hirneves idöjös Falbról irok phisikai unalmas dolgokat, melyek talán untatnák a t. olvasó közönséget, hanem saját életem ből beszélek el egy olyan eseményt, mely rám nézve szomoru emlékü ugyan, de másokra nézve tanulságos, esetleg mulattató is lehet.

Ott kell kezdenem a dolgot, hogy a világ nem számit a legcsunyább férfiak közé. Igaz, hogy arczom szőke, hajam, szakálom, bajuszom lángpiros, termetem alacsony, egészben véve mégis érdekes alak vagyok, mert 1000 frtos javadalmazásu állást töltök be s protektoraim segélyével még sokra vihetem. Mint ilyen, megérdemlek egy csinos, megfelelő hozományu leányt feleségül, aki pár ezer forintra rugó adósságomat csupa szeretetből kifizesse.

Az igazat megvallva, nem érzek nagy hajlandóságot a családos élet iránt, pedig el tudok tartani egy háznépet évi jövedelemből. Azonban a házasság gyakori esetben olyan kimentő eszköz, mely a hitelezők zaklatásaitól megmenti az embert. Megházasodom tehát, hogy adósságaimtól meneküljek és hogy feleségem legyen.

Jövendőbelimül Pénzes Etelkát, városunk egyik volt kereskedője özvegyének leányát szemeltem ki. A leány elég vagyonos és elég szép, ami pedig fődolog: szeret is engemet, én meg öt szeretem s ha leendő anyósom, meg az isteni gondviselés ugy akarja, egymáséi lehetünk.

A hozomány boldogitó reményétől és a családos élet örömeinek előleges elgondolásától lelkesülve, az Etelkámék csinos külsejü háza felé vettem léptemnek irányát, gondolva, hogy anyósomnak néhaivá való átszellemülése után, szép összeg ütendi markomat az elsőrendü épület eladási árából.

Etelkát virágos kertjében egyedül találtam, a bájos angyal csókra nyujtá kacsóit és felém mosolygott ajkainak teljes igézetével.

— Drága Etelkám, mily szép virágai vannak, mégis isteni lénye a legszebb virág eme csinos kertben.

— Én a virágokat szeretem gondozni, mondá Etelka.

— A hölgyek kedvencz foglalkozásaként én is a virágok plántálását, gondozását ismerem, szóltam a legnagyobb ihlettel, sőt magam is szeretem a virágot…

— Látja, kedves Répásy ur, én akkor vagyok igazán boldog, ha kertem virágait ápolhatom, vagy ha a nagy természet szépségében gyönyörködhetem. Lelkem örül, szemeim a természet szépségével nem tudnak betelni, ha a virágos mező ékességét látom. Vajha minden üres időmet a szép természet ölén tölthetném el!

— Mily boldog volnék, ha kedvességedet az általa annyira magasztalt természetbe követhetném!

— Kedves Répásy ur, ha esőt nem kapunk, holnap fogok anyámmal a szabadba menni, velünk tarthat ön is…

— Engedelmével részt fogok venni a kiránduláson.

— De csak ugy, ha esőnk nem lesz, mondá Etelka.

Alig bucsuztam el a kedves lénytől, siettem a postára, az időjelzőnek tanulmányozása végett.

Mért nem vagyok Falb, hogy a holnapi időt biztosan meg tudnám jövendölni, igy sóhajték fel, midőn valaki vállaimra tette kezeit. Hirtelen visszafordultam s egy öreg ismerősömet láttam magam előtt.

Az öreg ur barátságos mosolylyal kérdé, hogy miért érdekel annyira a holnapi idő?

— A szabadba akarok menni, feleltem kérdésére.

— Tehát azért nézi az időjelzőt?

— Azért nézem!

— Hja, uram, ez az időjelző nem tud semmit, miként a hirhedt Falb sem tud semmit, hanem én biztosan mondhatom, hogy holnap városunk határában egyetlen egy szem eső sem fog esni…

— De, bátyám, honnan tudja mindezt oly határozottsággal?

— Egy hosszu élet tapasztalata tanitott meg erre, kedves öcsém.

— Talán tyukszemei vannak?

— Óh nem, a tudomány, öcsém, meg a gyakorlat, az teszi az embert okossá…

— Helyes, tehát holnap nem lesz eső?

— Ha kételkedik, fogadjunk 5 drb szomolnoki szivarba…

— Ne töltsük az időt, bátya, itt az 5 drb szomolnoki, maga ugyis egy második Falb.

Másnap Etelkáékhoz siettem és felkértem őt, hogy jerünk ki a szabadba. Etelka készséggel ajánlkozott a kirándulásra, de anyja, az én leendő anyósom, lármát csapott, hogy még ma esőnek kell lenni és az én, meg a leánya kedvéért nem áztatja meg magát.

— Asszonyom, ma eső nem lesz.

— De honnan tudja azt ön oly határozottan?

— Egy második Falb jóslata folytán!

— És ha meg ázunk?

— Nyakamat teszem rá, hogy ma nem lesz eső.

— Olcsó lehet az ön nyaka, ha ily könnyen ajánlja fel…

Erre már nem volt szavam.

Aznap délután csakugyan kisétáltunk a közeli erdőre, a virágos mezőre. Az erdő fái hatalmas lombkoronát képeztek felettünk, melynek hüsében a szárnyasok ezrei háladalt zengtek. A fakadó és viritó virágok kellemes illattal töltek meg a balzsamos léget. A szép természet valódi pompájában tündökölt körültünk. Minden a létnek örült, mi örültünk a természet panorámájának, melyhez hasonlót egy avatott müvész ecsetje sem rajzolhat.

Csevegve, a természet szépségét magasztalva, a legszebb virágokból csokrokat kötözve, haladtunk előre, nem törődve azzal, hogy a mama többször kijelenté, miszerint ő el van fáradva és még mindig fél az esőtől.

Ki törődött volna ilyenkor a leendő anyósa zsörtölődésével, sőt meanél tovább maradt tőlünk a „mama," annál jobban szerettük, mert szivünk érrelmeit szabadabban fejezhettük ki.

Csaknem egy órányira botorkáltunk el a várostól, midőn nyugatról, alig nehány percz alatt, sötét felleg tolult felfelé.

A „mama" nyelve megeredt: ugy-e szép fiu, megmondtam, hogy megázunk, jön a terhes felleg, jaj, százezor jaj magának, ha egyon locsol ez a szörnyü borulat. Tessék, még nem is vőm, csak jegyese a leányomnak és már most rá tudott szedni, mi lesz akkor, ha vőmmé lesz, jaj, azok a vők, mennyi borzasztó keserüséget okoznak anyósaiknak!?

— Jöjj segitségül Sirisaka…

— Mit beszél maga, kérdé leendő anyósom?

— A felleg elvonulásáért fohászkodtam, felelém töredelemmel.

— Nos, hol a nyaka, melyet fogadásra tett fel!

— Nyakam? A nyakam… vállaim között van!

Alig fejeztem be mondókámat, eget-földet megrázkódtató menydörgés zajától visszhangzott az erdő és sürü cseppekben eredt meg az eső.

— Hol van az a második Falb, aki mára derült, uspos időt jósolt? Olyan okos lehet az az időjós, mint maga… magának pedig kevés vágott dohánya van, ha az anyósával ilyen bosszantó játékot üz, hogy agyonáztatja őt.

— De…

— Semmi de, pusztuljon szemeim elől, fusson, vágtasson bérkocsiért, mert én e szuhogó záporban e szörnyü égiháboruban nem tudok haza sétálni.

Szót fogadtam, siettem a város felé. A zápor omlott. A terhes felleget villám után villám tüskigyója szeldeste. Menydörgést menydörgés követett. Átáztam, ruhámat összetépte az utamba kerülő tövis, de én siettem előre és átkoztam a második Falb üres fejét.

Haza érve, bérkocsiba vetettem magamat s rákiáltók a kocsisra: hajtson, vágtatva hajtson az erdőre.

— De uram, elmos a zápor…

— Hajtson, 10 frt lesz hajtásának dija.

Nehány percz alatt az erdőn voltam, a zápor még folyton szakadt, dörgött, villámlott. Itt a kocsi, gondolám, de hol van jegyesem és az anyósom?

Neki vágtam az erdőnek, persze a kocsi visszahagyásával, kiáltoztam imént elhagyott jegyesem és anyósom nevét, kiáltásomra a nyári zivatar zugása felelt. Bealkonyodott, eljött az éjfél, sőt kezdett hajnalani, midőn az eső elállt s én jegyesem, anyósom és a kocsi nélkül átázva, átfásva, kimerülve, összetépett ruhában tértem haza. Beteg lettem, láz gyötört s midőn nehány napi vergődés után egészségem javulni kezdett, elémbe tartá ápolónőm a jegyesem által visszaküldött gyürüt.

Mindezt a második Falb bölcsességének és volt jegyesem anyjának köszönhettem. —s.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Óvás!

E hó 16-án egy 30 kros váltó ürlap 350 frtnyi összegre kiállitva junius 9-iki lejárattal és általam elfogadva — elveszett.

Ez uton vagyok bátor mindenkit figyelmeztetni, hogy e váltónak esetleges előmutatója, ennek csak jogtalanul juthatott birtokába, viszont pedig kérem a becsületes megtalálót nekem e váltót visszaküldeni.

Legány Samu.

HIRDETÉSEK.

Bead. 1893. évi április hó 29-ik napján.

1325. sz. 192—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzéteszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Sztah János mint Jaczenko András és neje Spisák Anna jogutódja ellenében fenálló 100 frt 35 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a biróí árverés a bköváraljai 149. sz. tkjkben Jaczenko András és neje Spisák Anna nevén álló:

1. A 48. hr. és 155. öi sz. ház, udvar és kert, 434. és 435. hr. sz. közösbeli legelő és erdő illetményre 176 frtban;

2. A + 468. hr. sz. dézsmás szőlőjére 56 frtban;

3. A + 952. hr. sz. dézsmás szőlőjére 250 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Bodóköváralja község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi szeptember hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a biróí kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt (ad. 1. 17 frt 60 kr., ad. 2. 5 frt 60 kr., ad. 3. 25 frtot) készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak biróí letéthe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi május hó 5-én.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

4386. sz. 191—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak a szkárosi ev. ref. egyház végrehajtást szenvedő elleni 55 frt 09½ kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő Szkáros községében fekvő a szkárosi 23. számu telekjegyzőkönyvben a szkárosi helvét hitvallásu egyház nevén álló 174. hr. sz. a. foglalt szántóföldre az árverést 558 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1893. évi augusztus hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor** Szkáros község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ban jelzett árfolyammal számitottés az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában. kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság
Kassán, 1893. évi junius hó 5-én.

Horváth,
kir. tvszéki biró.

38 kitüntetés, ezek között 14 diszoklevél és 18 érem. Számos bizonyitvány első erdészeti és gazdasági kiállitáson 1890. és a nemzetközi higienikus kiállitáson 1891. a legmagasabb kitüntetéssel — a diszoklevél különös feltüntetésével — dijazva.

Nestlé Henrik gyermek-tápliszt.

26 éves eredmény.

Ujszülöttek, a kik anyáik által egyáltalában nem, vagy csak tökéletlenül táplálhatók, a **Nestlé Henrik gyermek-tápliszt**jével racziónálisan felnevelhetők. Iratok, a melyekben a készitési mód, valamint elsőrangu tekintélyek, lelenczházak és gyermek-kórházak bizonylatai foglaltatnak, kivánságra ingyen küldetnek. 158 4—12

1 doboz Nestlé Henrik-féle gyermektápliszt 90 kr.
1 doboz Nestlé Henrik-féle kondens. tej 50 kr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére:

F. Berlyak, Wien, Stadt, Naglergasse I.

Eladás minden gyógytár és füszerkereskedésben.

Vizi őrlő és gőzmalom eladás.

Göncz mezőváros közvetlen határában fekvő jól berendezett és két-két pár köre dolgozó különálló

vizi és gőzmalom

hozzátartozó lakóház és tágas belsőséggel előnyös feltételek mellett akár azonnal is eladó. Bővebb felvilágositás nyerhető a helyszinén.

Stefán József örökösei
tulajdonosok.

186 2—3

Világhirü

„Les Dernières Cartouches és Lohengrin"

féle szivarkapapir

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Exelmans 65.

A **Braunstein frères** czég csakis **Gasteourtban** (S. és O.) **franczia országban** létező saját **papirgyárának** készitményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerü a legujabb elveken alapuló berendezett telep készitményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapir és szivarkahüvely eláruitására szánt gyáriraktár helysége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a **„Les dernières Cartouches"** féle papirból készitett valódi franczia szivarkapapir, valamint valódi franczia szivarkahüvely, melynél minden papirtok a **„Braunstein Frères"** czéget viseli, **Kassán,**

Falk Károly és Emil uraknál kapható. 159 8—25

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi junius 21. 70. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdekli küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A., Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Amitól legjobban félt Kossuth.

Amitől Kossuth Lajos legjobban fázott, a szélsőbal örökös és végtelen perpatvarába belement, amely pörpatvar korántsem mostantól kezdve datálódik, hanem visszamegy azon kezdetleges időkre, mikor az emigráczió szélsőbali tagjai haza jöttek. Csakis addig éltek a szélsőbal tagjai békességben, amig heten voltak, a téli sörházba jártak, vacsorálgatni, ahol olykor közéjük vegyült az egykori debreczeni „Dongó," az akkori „Ludas Matyi" szerkesztője és elénekelte nekik a „Hazádnak rendületlenül"-t. Még akkor nem annyira diplomaticze mint fraternicze, kedélyesen ment köztük a dolog, s nem annyira a magas politikával mint inkább szivük érzelmeivel és áradozásaival foglalkoztak, hanem amint haza jött Szilágyi Virgil, később Irányi, Simonyi, aztán Helfy, rögtön megkezdődtek a torzsalkodások. A volt emigránsok behozták a diplomácziát és a magas politikát. A kedélyes fraternizálás háttérbe szorul. Az emigránsok magasabb müveltsége semmibe se vette az itteni táblabirói tudományt, hanem legelőször is egymás közt csaptak össze és kiszoritották maguk közül Szilágyi Virgilt.

Aztán a pártnak eddigi vezére, Madarász József kötött ki velünk és proklamálta a „független"-séget a 48 ezal szemben. Az ország szélsőbali közönsége Madarásszal tartott s az emigráczió fogcsikorgatva adta meg magát a többségnek. Aztán összevesztek a volt emigránsok a párt fiatal tagjaival. Féllek a tehetségesebbjeitől, hogy elibök vágnak s alattomban ellenük müködtek.

Az elégedetlenek, — pedig mindannyian azok voltak — folyton Kossuthot háborgatták panaszaikkal, leveleikkel. Ha Kossuth az egyiknek adott igazságot, a másik jött. Hol az egyik, hol a másik irta, beszélte teli a Kossuth fejét, hogy Kossuth végre nem tudta melyiknek adjon igazat, s végre már indulatos kezdett lenni. Mig az emigránsok kivül voltak, addig is folytonosan folyt az egymás elleni áskálódás; mikor haza jöttek, azt hitte Kossuth, hogy megszabadult tőlük, holott akkor meg innen kezdték. Es miért volt a heczcz folytonosan? Azért, hogy kinek van igaza? Egyik igy akarta volna, a másik ugy. Egyik ilyen, a másik amolyan tervvel lépett elő és valamennyi Kossuthot akarta megnyerni támogatóul. Szóval a Kossuth egize alatt, vezérszerepet akart vinni valamennyi.

A „kormányzó ur" végre kifogyott a türelemből s kategoricze kijelentette, hogy hozzá többé ne forduljon senki, semmi köze a pártügyekhez, neki Irányi annyi mint Deák, nem bánja akár mit csinálnak, akár ki lesz a pártvezér.

Ezen határozott kijelentésre egy ideig békét is hagytak Kossuthnak, de amint látszik ujra bele heczczelték, még pedig ugyancsak, mert ilyen kaószt a függetlenségi pártban még nem tudunk. A 48-as és „függetlenségi" czimeseknél Kossuthnak könnyü volt a választás. Neki a függetlenségi czim kellett, s akkor kegyeibe fogadta a különben ki nem állhatott Madarászt. Az Ugron kiválásánál is könnyü volt Kossuthnak választania. A függetlenségiek felé hajolt, hanem most, mikor Eötvös is Polónyi is függetlenséginek vallja magát s az egyházi kérdésekben mind kettő elfogadja a Kossuth nézetét, most hogy mi lesz? Azt nagyon bajos kitalálni.

Hogy ezen kérdésekbe Polónyi uram nem mért tiszta vizet, az országszerte tudva van, valamint az is, hogy derekát a kényszeritő körülményeknek adta be, mert látta, hogy a Kossuthtól jött exkommunikáczió elpártoltat tőle minden hivet és lehet vezér, de pártnélkül. Okosabbnak találta tehát forditani a köpönyegen és begöngyölgetni az ultramontán zászlót. Miután pedig Kossuthnak ezzel eleget tett, és mert Kossuth előtt nem az a kérdés, hogy ki lesz a pártvezér, hanem a függetlenségi elv, s a megtért bünöst abszolválja, most már Eötvöséket izgatta föl, mert azok meg nem akarnak Polónyival egy födél alatt lenni: mivel hogy itt nemcsak a politika játszik közbe, hanem az egyéni ellenszenv is.

Hogy ezt a gordiusi csomót Kossuth hogy oldja meg vagy vágja ket é, arra kiváncsiak vagyunk. Irtózott a perpatvartól, és még ugy nem volt benne soha mint most, csak győzze olvasni a feliratokat és hozzá intézett leveleket.

(—y. —)

A mai társaságból.

A „le bon ton" franczia divatbáb. Párisból jött hozzánk, mert ott azt mondják rólunk, hogy a magyarok „barbárok", bár franczia nevelőnő van házunkban, de azért hiányzik belőlünk a müveltség — illatszere, Müveletlen a „monsieur bon ton" előtt nyelvünk is, (mert ők nem értik), továbbá nem tudjuk gondolatainkat oly „elegánsan" rendbeszedni és a mit kell — elrejteni, nem tudunk tömjénezni, kegyes mosollyal nem birjuk leköteleznі embertársainkat.

Illatszer a nyelvben, illatszer a zsebkendőn, a „chic", a „pstt", melyet mi helytelennek tartunk, éppen nem tartoznak a „noblesse oblige"-hez, de a melylyel minden franczia fennen kérkedik.

Ah hányat kábit el a „kedves chic!" Hányszor csinál leányainkból, kik egyszerü természetességüknél fogva üde életkedvvel vannak felruházva, féltudós, blazirt lényeket, s a gyógyterém számára készült parkültetvényeket. Amig „monsieur bon ton" tartja kezében a vezénybotot, addig a mi kedves házi tündéreink valóságosan szerelmesek e párisi bálványba.

A társaságoknak ugynevezett „crême"-je, melynek nem szabad hiányozni „jó család"-nál, s mely mulhatlanul azt vonja maga után, hogy „nagy házat" kell vinni, megszerezte a „nagy franczia nemzet" nek hirét, (láttuk legutóbb a „Panamánál"), s mert Páris a jó izlés hazája és innen terjed szét a „müveltség." Ez az idegen szellem honosodott meg nálunk, lathatatlanul fogja fonalát a társaságokban, melyek aztán nagy ügyességgel gombolyitjak fel a fonalat. Aki hibázik, az megbotlott és nevetségessé válik.

A fiatal ember csupa félelemből, nehogy vétkezzék a „chic" ellen, miután hátát alaposan hozzávágta az ajtóhoz, s „trizurája" is megbomlott, toilettjét az előszoba tükre előtt még egyszer rendbehozza, s ugy megy be a „szalonba." Egy vén kisasszonyt meghivtak ebédre X. grófnéhoz, de üres gyomorral volt kénytelen távozni, nehogy a világ a prózai és köznépnél szokásos „jó étvágyat" vesse a szemére. A „le bon ton" még azt is tanitja, hogy a finom urinők ha elejtik zsebkendőjüket vagy kötésüket, azt felvegyük, de egy szegény öreg, beteges asszonynak, ki lovasuton már ülőhelyet nem kaphat, fel ne keljünk, mert ez határozott merénylet a „le bon ton" ellen és még ki is nevetik az embert.

Hogy ez milyen kárára, hátrányára van a magyar társadalomnak, azt temérdek élő példa bizonyitja. Az urhatnámság ürdöge, a diesteny sugaraiban való türdés, nemcsak az egyéni szabadságot és kényelem szeretetet, de sokszor vagyont és lelkinyugalmat dul szét. A „noble passion", a „le bon ton" egyik fökelléke, s a paragrafusok száma, melyekkel az alantosokat győzik meg és imponálnak neki, valóságos légió. Az a fő, hogy hibát ne ejtsünk és az illem rabszolgái

TÁRCZA.

Hej te czigány...

Hej te czigány, füstös czigány,
Mért olyan bús a nótád?
Mintha csak az ön életem
Boldogságát siratnád!

Ugy elsirok, elzokogok,
Kis hegedüd hangjánál,
Mint az én egyetlen kincsem
Viraggal telt hantjánál.

Mintha most is ott csititnám,
Altatgatnám lelkemet,
Hogy örökre feledje azt,
Kit feledni nem lehet.

Hulló könyem végig pereg,
Le-lefolyik arczomon,
Amint az én ifjuságom
Csalfa álmát siratom.

Huzzad czigány, füstös czigány,
Hej! de ne oly csendesen,
Szilaj nótád hangja mellett,
Hadd sirassam kedvesem...

Hevessi Jenő.

Alisz.

Mikor elvégeztem a kadet iskolát, mint ujdonsült hadnagy ur elhatároztam, hogy a felső tiszti tanfolyamra lépek. Ugyanekkor az akadémia falai után arra is elhatároztam magam, hogy minélelőbb szerelmes lessek.

Szerelmes az lettem, habár a felvételi vizsgán elbuktam is.

A muzeum-kertben láttam meg szivem hölgyét, kiért kész lettem volna azonnal, akár kétszer is győzni a custozzai csatában, akár hatszor is átélni a königrätzi vereséget.

Követtem ő... Észre vett. Hosszas kerülő utakon lépdelt előttem s én, katonás kitartással folyton nyomában voltam és miatt Budapest legélénkebb utczáit összejártuk, tekintetünk csak a kirakatok homályos visszaverődésében találkozott. Már-már kezdtem scrupulosus lenni az iránt, nem-e tréfát üz velem, mig végre a József körúton, egy oroszlánfejekkel diszitett két emeletes ház kapuja alá betér, a szőnyeggel boritott lépcsőházban felszalad, megnyomja a villanyos csengő gombját s eltünik.

Fáradtan, azonban reményteljesen siettem haza. Szerencsémre utközben találkoztam egy titkos rendőr ismerősömmel, kit bajtársaim révén ismertem és ez az ember egy jó vacsoráért rövid időn kifürkészte, hogy az én ideálom, az angyali Alic, egy dusgazdag fagyigyugyertya gyárosnak egyetlen gyermeke és hogy mamájának már nem méltóztatik élni; nagy házat visznek, fényes jourokat adnak és a kisasszony, már t. i. az én Alicom folyékonyan beszél hat modern nyelvet, most az altájiakkal foglalkozik, üres óráiban Gounodot huzza, Schubertet veri s a Moderne Kunst és Divat Salonon kivül az Illustrationt forgatja.

Irószatalomhoz ültem s levélpapiromon, melynek külső lapja kék, leirtam, hogy mennyire imádom, belsején, mely sárga, kifejtettem, hogy ismeretlen vagyok ugyan előtte, de az ismeretséget annyival is inkább óhajtom, mivel a franczia grammatikát, melyre feltétlenül szükségem van, legkönnyebben az ő mézédes ajkairól volnék képes elsajátitani. Viszontszolgálat fejében a stratégia tanitását ajánlottam fel.

Itt ismét egy szerelmi frázis és aláirva: „Az a bizonyos hadnagy."

Levelemet a hórihorgas privatdieneremmel küldtem el, ki e tekintetben igen ügyes ficzkó. Meghagytam neki egyszersmind, hogy ha nevemet elárulja, — fejét veszti.

Egy órai türelmetlen várakozás után, mely kinosabb volt reám nézve, mintha két órát kellett volna a generálisom előtt vezényelni, m gérkezett a fiu, kihevült ábrázattal, vésztjósló tekintettel.

Gyorsan, gyorsan beszélj!

Hadnagy ur, jelentem alássan, a levelet átadtam egy szolgának, sokára egy üreg ur jött ki és haragosan rám rivalt, hogy takarodjam tüstént, ellenesetben ledobat az emeletről.

Nos?

Én takarodtam jelentem alássan!

Estefelé eltünödve a történteken, mentem a Leibkávéházunkba, hol több pajtásom épen akkor nevetett nagy hahotával és gunyolódott a felett a porul járt hadnagy felett, ki epekedő levelét épen az ő jelenlétükben küldé a bájos Alichoz, mit ő elbizakodott hóditó tudatában fitymálólag olvasott tel s csak annyit szólt rá:

„Papa, ismét egy tolakodó, kérlek utasitsd el!"

A bajtársak ezt nekem mesélték, nekem szerencsétlennek!

Önkéntelenül elveresedtem, hisz amugy is szemtelenül szőke vagyok, mire gyanusan néztek rám, hirtelen faggatni kezdtek s rám sütötték a ludas bélyegét.

Egy ideig szabadkoztam, de végtére habozásom is annyira elárult, hogy mindent bevallottam.

Boszantott, hogy fucscaba ment első szerelmi kisérletem s ennyire nyilvánosságra jutott; főleg pedig, hogy ezáltal kitettem magam bajtársaim csipős élczelődéseinek.

Fiuk, mondám, ajánlok nektek egy fogadást, hogy Alic még három hó előtt nekem fog irni szerelmes levelet!

Derék, derék, bravó, elfogadjuk! Hat kocet is nyujtottak egyszerre felém. Diskrecziót igértettem velük és fogadtunk.

egy jellel se árulják el butaságukat, nem engedik arczukba szökni a demokratikus vér hullámait, miközben sima nyelvükről csakugy ömlik a szóár, a válogatott hazugság, mert ez „rangjukhoz illő.“ Aztán „mit is szólna a világ!“ Ez a rendes felkiáltás, mely gyakran az igazság, a jog hangja és mily gyakran az emberi érzelmek hü tükre.

A légköre is nyomasztó, bár a zászlót fennen lobogtatja a természetes érzék előtt, s az élet iskolájában kiképzett finom érzéke van, mégis látszólag biztos utmutatója valamennyi szituácziónak. Ép olyan mint minden formaság, mint a gép csavarja és igen gyakran elárulja gyamoltalanságát, ha önállóan akar eligazodni. Vannak emberek, kik tulságos udvariasságból a nagyságos asszonynak megigérik, hogy tiszteletüket teszik, továbbá alairják élmelygős udvarias leveleik alá, hogy „szerető barátja vagy barátnője“ stb., de az utczán elkerülik egymást és hátuk mögött egymásra kigyót-békát kiáltanak. Egymást meg se ismerik jóformán már is „jó barátok“ vagy „barátok.“ Mily kétes becsü az ily egyének barátsága, mely telve van tulhajtott bókokkal, olyanokkal, melyeket önkénytelenül kerget ajkukra a „bon ton.“

A társalgás legyen egyszerü, természetes és őszinte, a barátságnak fényét, zománczát a nyiltság adja meg. Ha az élet komoly perczeiben barátunkon segithetünk, adjunk neki jó tanácsot, óvják őt és csak ekkor várhatunk viszont hasonlót tőle.

Legyünk természetesek, szavainkban keresetlenek, hallgassunk a szív szavára, tartsuk meg udvariassági formáinkat az igazság és egyszerüség határai közt, mert az a társaság, hol magunkat jól érezzük, olyan mint az üde zöld természet, nincsenek festett diszletei, szines falai, nem cziczomázzuk fel szép frázisokkal. Ekkor, de csakis ekkor maradhat érintetlenül a „bon ton“ hamis aranykelyhe.

Mártonffy Imre.

Innen-onnan.

A szinésznő.

— Rajz. — Irta: **Vögel László.**

Ünnepelték··· Imádták!··· Csodálták!···

Az imádóknak egész serege vette körül, mint bolygók a napot. O pedig egyiket sem boldogitotta sem mosolyával, sem kezével.

Ő a muzsáé volt! Neki Thália volt a kedvese!

Egész lelkével szerette azt a csapodár Tháliát. Pedig mennyi eltitkolt szenvedély lángolt azokban a sötét szemekben; mennyi lemondás honolt azon a domboru homlokon.

Szenvedett! Sinylett!

Mint szegény, jó leány került egy vándor társasághoz! ott élte le élte virágát, ott lett eljegyezve a — Muzsának.

A nyomorban megtanulta, hogy milyen az élet, mi a szenvedés, mi a lemondás.

És midőn játszott··· !? Oh, akkor minden, amit a nyomorban megtanult; minden a mit végig szenvedett, ott volt szavaiban.

A szív mélységes közepébe hatottak azok!

Emlékezem! Sirtunk vele mindannyian, midőn játszott. O is!

Igazi könnyeket sirt!

Soh'sem láttam még ugy játszani··· !

És mégis··· ! Mi lett a sorsa!

Hát nem tudjátok mi egy szinésznőnek a sorsa? Mi következik a ragyogó nappalra? Sötét éj

Zenithre Nadir!

Elfeledték, kigunyolták, kikacagták!

* * *

A szinlapok óriási betükkel hirdették felléptét. Borgia Lucretiát ádták!

Az előadás délutánján ott ült szobájában. Szeme a szerepen függött, lelke pedig messze messze révedezett···

Vajjon hol? Talán a paraszt kunyhóban!

Az ajtón halk kopogtatás hallik; megretten.

— Szabad!

— Oh mily epedve vártalak Róbert! — e szavakkal szólitja a belépőt.

Róbert halovány, beteges kinézésü ifju. Egész lelke az arczán ül.

— Tehát láthatlak végre játszani szólt — Róbert susogó hangon. Erre az órára oly nehezen vártam.

— Oh de bohó vagy te — bátyám!

— Szivesen meghalok, ha azt az órát tuléltem, Mindenki dicsér, magasztal, imád, csak én nem tudom, hogy miért van ez? Hisz én még nem láttalak játszani!

— Oh — ne beszélj oly tüzzel! Árt neked!

— Mar nekem mindegy, én ugy is meghalok!

— Oh ne mondd! Inkább azt, hogy élni fogsz. Ha te is elhagysz, kit fogok én szeretni? Kinek fogom én elpanaszolni keserveim? Ki lesz az én buzditóm, bátoritóm?

Róbert ajka keserüen vonaglott.

— Ki? Hát nincsenek imádóid? Nincsenek, kik egyetlen mosolyodért elhozzák az ég összes csillagait kik kézszoritásodért készek meghalni! Hiszen rajongnak érted.

— Róbert! Ne ölj meg szavaiddal — kiáltá fájdalmasan a szinésznő.

— No — ne oly ingerülten! Az óra közelg s neked játszanod kell.

És este aztán játszott! Játszott, ugy, a hogy még soh'sem. Szava sziven járt keresztül — s megrendité az agyvelőt. Hangja, hol az érzelemtől reszketett, hol pedig zúgott, mint az orkán.

* * *

Csitt··· csitt··· lábujhegyen··· csendesen··· ! Nagy beteg van. A szinésznő a halálal vivódik.

Ott fekszik ágyában. Körülötte senki. Az imádók serege elmaradt. Csak az orvos látogatja. Arcza iszonyuan el van torzulva, s ajkai lázasan susognak:

— Megyek··· megyek hozzád hátyám! Nem kell sokáig várnod! Nem leszel egyedül. Megyek··· sietek!

Akik még érdeklődtek utána, azok kevesen voltak; s ezek nem a szinésznőt magát szerették benne, hanem a müvésznőt.

Az orvostól, ha kérdezték hogy mi a baja, az igy szólt:

— Ha meghal — élni fog — ha felépül, akkor meghalt!

Csak ő tudta, mi a baja — orvos. Oh, az iszonyu betegség volt.

S felépült — nem halt meg.

De oda lett a rózsaszin arczáról, oda lett a hang, — mely a szivek felett tudott uralkodni.

Egészen elfeledték, hogy még él. Helyét más foglalta el. Nem müvésznő — csak szinésznő.

Szinésznő, ki Juliat játszotta, nem Julia, hanem egy ingerlő daemon volt!

S ezt szerették; ez kellett nekik.

* * *

Sivit az éjszaki felszél. Erősen csapkodja a havat. Az emberek sietve mennek a szinházba.

Borgia Lucretiát ádják!

Jutalomjátéka a kedves Malvinnak!

Egy rongyos, elkényszeredett női alak csavarog a szinház előtt. A hideg szél minden izét átjárja a vékony ruhán keresztül. A portás rá rá mordul szegényre, midőn az ajtó felé közeledik.

Ha tudná, ki ő egykor!

A szél erősen rázza a száraz fákat s szomoruan fütyül a lombtalan ágak között.

Bent a szinházban tapsvihar zúdul fel. Neki is igy tapsoltak egykor!

Az éljen riadalom kibat a rongyos alak fülébe — a vad szél roham egy száraz ágat tör le — s arczába csapja.

Az meghajtja magát — azt hitte — babérkoszoru!

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—decszemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Igyekvésünk jót nyujtani és a legujabb időben áldozattal gondoskodtunk róla, hogy fontosabb országos eseményeket a budapesti magyar távirati iroda révén sürgönyileg kapjuk meg. A kassai és megyebeli hirszolgálat terén is ujitást tettünk, hogy a közönség mindenről gyorsan, hitelesen és kimeritően nyerjen értesitést. Lapunk szellemi támogatóinak diszes névsorát a legujabban **Latkóczy Mihály** az eperjesi Széchényi-kör érdemes titkára gazdagitotta, a ki a közoktatásügyi kormány által inicziált görögországi tanulmányutban szintén részt vesz és itt szerzett impressióit ékes tollának közvetlenségével lapunkban fogja közzé tenni; szellemi tevékenységét szenteli nekünk **Kovács Zsigmond**, a ki az imént megjelent költemény kötetével oly szép elismerést aratott a fővárosi kritika részéről; a hétről czim alatt **Ladányi Béla** (Lorgnett) belső munkatársunk teszi változatossá lapunkat és ugyancsak ő segédkezik nekünk a lap szinvonalát folyton érdekessé tenni, hogy közönségünk támogatására ezentul is érdemesek legyünk. Tárczarovatunk ékessége Olsavszky Lajos, Chriastélyi Béla, Csérer Lajos, Hevessy Jenő, K. Mártonffy Imre, Széchy Imre, dr. Klein Simon és számos más jeles tollu jó barátunk, a kik időközönkint hozzájárulnak lapunk tartalmasságához.

Mindezek után még arra kérjük lapunk tisztelt támogatóit, hogy sziveskedjenek lapunkat ismerős köreikben ajánlani, a mit mi előre is hálásan megköszönünk.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, azokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely felől értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1893. junius 15-én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Benedeket, Kassa város polgársága prelátussá történt megválasztatása, illetve, ő felsége által történő kinevezése alkalmával impozáns ünnepséggel fogja megtisztelni. A polgárságnak ezt czélzó ugyszólván önmagától támadt mozgalma alig 14 nap leforgása alatt bámulatos eredményre vezetett, élénken illusztrálva azt a nagy rokonszenvet, tiszteletet és szivből fakadó szeretetet, a melyet e város polgársága a megünnep-

---

Nem azért tanultam taktikát, hogy ne tudtam volna, mi jelen esetben a teendőm. Kezdtem az üreg uron.

Beiratkoztam hát a józsefvárosi kaszinóba, hol első dolgom volt neki bemutatkozni. Gyanusan nézett rám, mire négyszemközt megsugtam, hogy nem helyeslem a Wekerle politikát. Ez látszólag jól esett neki. Majd pertnerek hiányában engem hitt tartlizni, miben mindig macsot adott, majd sakkoztunk, rendesen mattot kaptam.

Igen udvarias voltam az öreg ur iránt, mihelyt szivartarczajához nyult, már égő gyufát tartottam, tartli tábláját én törülgettem, sakkbabuit én állitgattam; szóval mindent elkövettem azért az öreg ur kegyéért, kinek volt egy szép lánya s megvolt az a gonosz szándéka, hogy privatdieneremet az emeletről dobassa le.

Igy telt el egy hó, midőn barátaim tudtomra adták, hogy a nyolczadik kerület bája ón lesz „ő.“

Egész délután a tükör előtt álltam, mindenképen igyekeztem csinosnak látszani. Hajamat violettel kentem be, keskeny veres bajuszomat a legkeményebb vachssal igyekeztem szimetrikussá tenni, derekamat pedig a darazséhoz tettem hasonlóvá és aztán elindultam dönteni a pezsgők sorsa felett a zsebet illetőleg.

A hálteremben még kevesen voltak egybegyülve. Lementem a lépcsőhazba s ott vártam őt.

Pontban féltizkor jelent meg atyja karján.

Gyöngéd szinü tulle resillet ruha volt rajta, heliotrop szinekkel diszitve, mely öltözék már maga remekmü volt, hát még ezt a Vénusi szépséget, ezt a megtestesült daczot látni ebben a toiletteben, kinek egy biztató szaváért tudom mindenre képes volna az arany ifjuság s birásáért rajongva rántana kardot a hadsereg.

Ot lépcsőt ugorva rohantam eléje.

A jól tartlizó papája bemutatott neki s boldog voltam. Felkértem a második négyesre s a Soupe csárdásra. Rám nézett s elfogadott, tehát még boldogabb voltam.

Megkezdődött a táncz. Minden tourhoz egy kicziskornyázott bókot mellőztem.

A négyes alatt kezdtem szivem titkát feltárni.

A Soupé alatt pedig, valóságos hadvezéri talentummal folytattam az ostromot mind hevesebben, midőn a papa egyszerre mellettem terem:

„Hadnagy ur, nincs önnek egy magas szőke szolgája?“

„Nem uram, az enyém alacsony és barna.“

Zavarba jöttem, teringettét, még kisüti az öreg, hogy ki volt az ő lányának a platonikus imádója.

Erőt vettem magamon s udvaroltam higgadtan tovább és igértem füt-fát mondtam szépeket, dicsértem a fürtös görög frizurájat, labaihoz akartam rakni a napot.

Alic minderre csak hidegen s gunyosan mosolygott és minden biztató szó nélkül hagyta el a báltermet, de legalább el nem utasitott, én hát nem adtam fel a reményt.

Ismeretségünk jussán viziteltem is náluk, hol elég udvariasan fogadott. Erzelgéseimre kijelentette, hogy ez neki unalmas, beszéljek inkább a divatról, sportról.

Én beszéltem egy órát a tegetthof napernyőről s két órát az Eszterházy istállóról.

Vettem észre, hogy szellemesnek talál.

Ajánlottam magamat, mire azt mondta:

„Másszor is legyen szerencsénk.“

Ott voltam másnap is, aztán is, mialatt a jégkéreg szép lassan olvadt, folyton olvadt, sympathirozni kezdett velem, mig végre szeretett s — boldogok voltunk.

Itt volt hát az ideje, hogy czélomat — ravasz eszközökkel bár, de szentesitsem.

Másnap buslakodást szinlelve, kerestem fel s előadtam, hogy hirtelen jött felsőbb parancs folytán ezredünket két hónapra áthelyezték. Elénk szavakkal tolmácsoltam, hogy mennyire fáj az elválás s mily nehezen fog esni nélkülözni bájos arczát. Kértem tartson meg továbbra is szeretetében, mely engem oly nagyon boldogit, keressen fel a távolban becses soraival, mely gyógyir lesz fájdalmas sebemre, mit a távozás okozott és gondoljon gyakran arra, ki oly epedve imádja.

Alic mindent megigért. A legnagyobb megindulással váltunk el egymástól. Az utczáról még egyszer vissza tekintettem s láttam amint az ablakból intett fehér kendőjével „Isten hozzád“-ot.

Egy rövid hét alatt levelem érkezik. Oly édesen irt Alic, oly szivhez szólóan kér, hogy csak igyekezzem vissza mielőbb, ölelő karokkal vár.

Daemoni öröm vett rajtam erőt, nemcsak azért, hogy sikerült meghóditanom e nagyvilági hölgyet, de főleg azért, mert evvel bebizonyitottam bajtársaimnak azt az axiomát, hogy minden leány szive olyan, mint egy többé-kevésbé jól bástyázott vár, melyet bevenni, csak a hadvezér lelemenyességétől van függővé téve.

Önelégülten vittem nekik a drága levélkét s utánna való reggelen hölgyemhez siettem, ki nagyon örült, hogy csak egy hét lett a mondott két hónapból és a viszontlátás édes örömein tulesve, egy fotellbe helyezkedtem el.

De mi baja önnek, kérdé meglepetve Alie, hogy oly sápadt? Talán a légváltoztatás ártott meg?

Nem hölgyem, válaszolám, a pezsgő hatása mindez. Egy kis kaczenjammer, minek oka egy fogadás volt s az adott nagyobb szabásu ivásra alkalmat.

Micsoda fogadás volt az? Erdekes lehet! Beszélje el kérem.

Pláne egy hölgy szerepel benne, egy szép hölgy!

„Annál érdekesebb, kérem mondja el.

Ha épen kivánja, ugy szivesen. Egy szép hölgy levelet kap egy ismeretlen hadnagy imádójától, kinek a levelét nyilvánosan, azaz több hadnagy társa előtt felolvassa és kineveti. Az ismeretlen hadnagy imádó, fogad barátaival, hogy ő ugy több levelet nem fog irni hölgyének, mindemellett két hónapon belől a nő fogja őt szerelmes levelével felkeresni. A fogadást megnyertem, tegnap megfizették barátaim és ezért van ma kaczbzenjammerem.

Alic elvörösödik, majd halvány lesz, a szemköztí fotelbe hanyat dől, könnyes szemeit törli s csak kezét nyujtva annyit mond:

„Isten önnel!“

És én megbánva tettemet távoztam.

Irta: Liszkay József.

lendő férfiu iránt táplál, a ki életének legjavát a közjónak szentelve, e falak között töltötte el. Az ünnep rendezésére kiküldött nagy bizottság vasárnap tartotta beszámoló konferenciáját, a melyen az ünnepély programmjának vázlata is meg lett állapitva. Ennek főmomentuma a város törvényhatóságának termében fog lefolyni, mert inditvány terjesztetik a polgármester elé, a melyben rendkivüli közgyülést kérnek a bizottság tagjai, a mely közgyülésnek egyetlen tárgya lesz: Benedek Ferenczet e város diszpolgárává megválasztani. Ez az aktus egyhangulag fog megtörténni. A közgyülés után a polgárság a kaszinó nagy termében gyülekezik össze és onnan a rendező-bizottság kebeléből öt tagu küldöttség megy diszfogatokon az ünnepelt férfiuért, a kit a polgárság nevében Timkó József városi tanácsos fog üdvözölni, miközben átnyujtja a városi polgárság ajándékát, a mely egy remek mivü drága értéket képviselő prelátusi láncz, kereszt és gyürüből áll, továbbá egy alapitványi levélből, a melyet a polgárság a nevelés javára Benedek nevére létesit, hogy a kassaiak Benedek nevének az idők végeiglen igy is maradandó emléket emeljenek. Az ünnep magasztosságát a dalkör is emelni fogja, a mennyiben megnyitóul a Szózatot, záradékul a Fohászt énekli el. Este aztán Benedek tiszteletére a polgárság nagy lakomát rendez. A polgárság ezen ünnepére direkt meghivók n e m, csak értesitések küldetnek szét, mert a polgárság mindenféle konvencionális formaságot mellőzendőnek vél egyszerüen azért, mivel Benedeket Kassa város polgárainak összesége ünnepli és igy az ünnepre egész Kassa hivatalos. Meghivást csak az a kitünő rend kap, a melynek az ünnepelt akkor már feje lesz; igy a kassai, jászói, leleszi, nagyváradi, pecze szentmártoni, rozsnyói rendházak.

A városnál junius hó 22-én délutáni 4 és fél órakor közgyülés lesz, melynek tárgyai:

1. Havi jelentés.
2. Minist. rendelet egy országos tébolydának felállitása ügyében. Kérelemnek hely nem adatik.
3. Minist. rendelet a honvédségi laktanya-férőhelyek kibővitése ügyében.
4. Minist. rendelet a vasúti, követési díjjegyzék módositása iránt.
5. Országos, heti s napi vásárterek szabályozása.
6. Az erdőgazdaság kezeléséről szóló szab. rend. 78. §. részbeni módositása, hogy a faraktárnok, hetenkint szerda és szombat helyett, félhavi elszámolásra kötelezendő.
7. Szőllőragya peronospora viticola terjedésének meggátlására szóló szab. rende let tervezete.
8. Körlevél a felsőház szervezetének módositása iránt.
9. Antal Emil urad. ügyésznek 2 havi szabadságidő engedélyezése.
10. Berger János gyári hivatalnoknak községi kötelékbevaló felvétel iránti kérvénye; továbbá az 1886. évi XXII. tcz. 110. §. értelmében tárgyalás s megszavazás alá kitüzött tárgyak.
11. Miszlókai malom.
12. »Három rózsa« épület.
13. »Nyúl« épület s telek eladása.
14. Három gázló vasúti átjárón vezető uton felállitandó uj vámházra szükséges telek megvétele.

Személyi hir. Schwarzenberg, a kassai közuti vasutnak kezdettől igazgatója, itteni tevékenységi körét, a melyet annyi szép siker koronázott, legközelebb elhagyja, hogy a budapesti fegyvergyárban foglalja el magasállásu uj helyét, a melyre a gyár igazgatósága részéről meghivást kapott.

Családi ünnep. Nagy tiszteletnek örvendő Elischer Mihály és neje, született Hennel urnő, a kassai közkedveltségü Elischer Gusztáv vaskereskedő szülei f. hó 15-én tartották Gölniczbányán boldog házasságuk 40 éves jubileumát, csendesen, de annál nagyobb örömben gyermekeik, vejük és unokáik jelenlétében. Ad multos annos!

A Fröbel-gyermekkertben az évvégi vizsgák most szombaton délelőtt 10 órától tartatnak meg, a melyekre a szülők és a gyermek-barátok tisztelettel meghivatnak. Az uj tanévre a beiratások augusztus hó elsején vesznek kezdetöket.

Választók ügyeljetek! A választók összeirására alakitott központi választmány már befejezte a névjegyzék összeállitását a jövő 1894. évre. A ki bizonyos okar lenni arról, hogy adóját a kellő határidére megfizetve, neve daczára ennek nem maradt ki a lajstomból, erről julius hó 5-étől 14 napon át meggyőződhetik a polgármesteri irodában, a hol az elkészitett lajstrom közszemlére lesz kitéve mindenki számára.

A főgimnázium. F. hó 17-én szombaton d. u. 5 órakor folyt le a nyári tornahelyiségben a főgimnáziumi tanulók helyi versenye impozáns közönség jelenlétében. A versenyen, mely a vizsgálatot pótolja, a diszes vendégek közt jelen voltak: dr. Stöhr Szárd, főgimnáziumi igazgató, az egész tanári kar, s a város több notabilitása. Mielőtt a versenyt megkezdték volna, az intézeti igazgató néhány buzditó szóval lelkesitette a 300 versenyző ifjut a küzdelemre, és a jury elnökévé Szekeréss Odön tanár urat ajánlotta; tagjaivá pedig Malaszt Ferencz és Horváth Lajos tanár urakat. Megalakulván a versenybiróság, az ifjuság a Hymnuszt énekelte el. Ezután következett a felvonulás. Szépen, katonásan tartották magukat ugy, hogy járásuk és tartásuk igazán dicséretet érdemel. Az I. II. és III. osztály szabad gyakorlata szép, egyöntetü volt, s ha tekintetbe vesszük, hogy a gyermekek figyelmét a diszes és nagyszámban megjelent közönség könnyen elvonhatta, akkor nem mulaszthatjuk el elismerésünket nyilvánitani. A' kötélmászás és versenytutásnál már nagy érdeklődést tanusitott a közönség; némelyek fogadtak egyesekre, hogy ki érkezik be elsőnek. Az élczek és megjegyzések, biztatások és éljenzések sem maradtak el. Egy asszony nagyon csodálkozott, mikor látta, hogy csak egy érkezik be elsőnek, aámulatának német szavakban adott kifejezést: „Merkwürdig immer kommt nur einer vor!“ Különben kitüntették magukat: ifj. Máriássy, Szent-Andrássy Béla, Horváth Mihály. Nagyszerü hatása volt a pompás szabad-gyakorlatnak és rá a „buzogány gyakorlat“-nak. Oly ügyesen és szépen végezték ezt a felsőbb osztályosak, hogy a közönség frenetikus tapsban tört ki, mikor elvonultak. Ezután az egyes szereken mutatták be a tanulók ügyességüket. Valóságos „saltomortale“ volt az, amit egyesek oly ügyesen mutattak be. Nagyobb hatást és zajos tapsokat arattak: Grossmann Jakab, (ki a két év előtti országos tornaversenyen a II. dijat nyerte), Balczer Rudolf, Markó Gyula, Istványi Ferencz, Németh Lajos, Parsch Rudolf, Kollanik Kálmán, Farkas Gyula, Kertész János, Horváth Lajos, Király, Pongrácz Kálmán és Pongrácz Jenő gróf. A távolugrásban kitüntek Ruszinkó Zsigmond, Groszmann Jakab, Horváth Lajos, id. Máriássy Mihály, Balczer Rudolf. Befejezésül körberótát játszott vagy 10 IV. osztályos. Ezután az igazgató a jury megelégedését tolmácsolta és további iparkodásra és szorgalomra buzditotta a tornászokat. Az ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget. A dijakat csak az intézet „Te Deum laudamus“-án fogják kiosztani a nyerteseknek. Hetvenöt korona, s mintegy 50 oklevél fog birtokost találni.

A kassai dóm veszélyben. Nagy veszélyben forgott hétfőn déltájban a kassai szent Erzsébet székesegyház. Kevés hija, hogy az épülő félben lévő templom épen egyes épitőinek vigyázatlansága folytán a tüz martalékává nem lett. Ugyanis épen most folyik javában a nemrég elkészitett n y e r e g t o r o n y fedése, mely munkánál a szükséges forrasztások eszközlése végett izzó szénnel telt kemenczékben olvasztják az ólmot. A kis kemenczék minden oldalról szelelő lyukakkal vannak ellátva ugy, hogy a körülbelül nyolczvan láb magasban ugyis intenzivebb szél könnyen átjárhatja és ki is sodorhat belőle egy-egy szikrát. Nagy és megtorlásra méltó könnyelmüséggel jártak el tehát az ott alkalmazott munkások, midőn hétfőn délben, mikor ebédelni mentek, minden őrizet nélkül hagyták ott a tüzet, mert az a szerencsétlen eshetőség, melynek előrelátására nem kellett valami nagy próféta mesterség, bekövetkezett. A nyolczvan láb magasban uralkodó nagy szél kisodort egy szikrát és az a n y e r e g t o r o n y vázának száraz gerendázatába kapott. Ha a toronyőr véletlenül nem veszi észre elég korán a származott kisebb füstöt és nem tesz mindjárt jelentést a tüzőrségnek, a dolog székesegyházunkra, városunk büszkeségére a hazai müépitészetünk egyik legszebb emlékére könnyen végzetessé válhatott volna. Az egész templom át meg át van hálózva faállványokkal, ha ezekre is átkap a tüz, a t e m p l o m v e s z v e v a n, mert az oltás lehetetlen. Most még csak jelentéktelen munkába került eltojtani a tüzet tüzoltóinknak, kik M i h a l i k parancsnokukkal rögtön a vész színhelyére mentek, hanem azért nem volna fölösleges, sőt h a t á r o z o t t a n k ö v e t e l j ü k, hogy az épités felügyelősége jövőre a lehető l e g s z i g o r u b b e l ő v i g y á z a t i r e n d s z a b á l y o k a t l é p t e s s e é l e t b e.

A székesegyház nyeregtornyáról, mely héttön oly veszélyben forgott, egyik régebbi városi közgyülésen — mint annak idején jelentettük — interpelláczió is tétetett a végből, hogy micsoda rendeltetés teszi indokolttá e nyereg (helytelenül huszár) torony felépitését? E toronynak tulajdonképen csak az esztétikai összbenyomás szempontjából volna jelentősége az ő felsége által jóváhagyott tervezetek szerint és ez ellen, a horribilis összegtől eltekintve, a szépészet szempontjából senkinek se lehet kifogása. Mégis az általános logika szerint az a kérdés ötlik ez esetben az ember elé, hogy mire való akkor ez a torony, ha még harang se kerül bele? Ez inditó ok alapján került szóba a dóm épitészeti bizottság multkori gyülésén a nyeregtoronyba e helyezendő kisebbszerü harang kérdése. Ugyanis egyik bizottsági tag inditványára elhatároztak, hogy az eredeti tervtől eltekintve, egy harang nyerjen elhelyezést benne és e czélból megbiztak egy szükebb körü bizottságot, hogy a terv és árak megbeszélése végett lépjen érintkezésbe valamelyik hazai harangöntő czéggel, utasitásul adván egyszersmind azt is, hogy a harang hangneme olykép készittessék, hogy az vagy az Urbán torony harangjával, mely kontra C, vagy a négy templom többi harangjaival teljes összhangban legyen. A tervezett kisebb harang költségeit valószinüleg a város fogja viselni, mint kegyur, vagy pedig közadakozás utjan adják össze az árát.

A ranki fürdőben junius hó 29-én a szokottnál is nagyobb szabásu Péter-Pál tánczmulatság rendeztetik, mely alkalommal Borbély bátyánk, e kies és szép fürdő hires vendéglőse, diszebédet ad az oda gyülekező vendégek tiszteletére.

Filigrán-munkák láthatók Kemény Géza főutczai üzletében, a melyeket F e j é r növérek hoztak magukkal azzal, hogy itt e kedves munkák elsajátitására, a serdülő leánykákat beoktassák. A derék müvelt kisasszonyok a malom-utcza 11. szám alatt levő ház első emeletén rendezkedtek be és hajlandók kevés fizetésért tanfolyamot is nyitni. A tanitás rövid ideig tart és egy kis ügyesség mellett a legszebb filigrán-munkát, üveg és majolika-festészetet sajátithatják el. Ajánljuk e derék fiatal hölgyeket előkelő köreink figyelmébe.

A katonai alreáliskolában e hó 29-én tartatik meg a tanévet befejező ünnepség, a mely a délutáni órákban az intézet remek parkjában rendezendő különféle mutatványokkal, mulatságokkal nyer befejezést, a melyekben a polgári közönség is kedve szerint gyönyörködhetik.

Immenscheknél, a Schiffbeck szálló uj bérlőjénél a szállón eszközölt restaurácsió annyira előhaladt, hogy a helyiségeket maholnap már meg fogják nyitni a közönség számára, a mely minden bizonynyal meg lesz lepetve az ott tapasztalható szemnek tetsző elegánczián és pazarlásig menő berendezés szépsége fölött. Es a mily mértékben ez az uj bérlő e tekintetben áldozott, hogy Kassának egy ujabb előkelő találkozót teremtsen, azonképen nem kimél semmiféle fáradtságot arra nézve is, hogy a vendéglői és kávéházi kiszolgálat étel és ital dolgában a fénynek megfelelő legyen, hogy az első perczttől meghóditsa e szép hely számára a nagy közönséget.

Szinház. Reménylem, nem lesz önök előtt érdektelen — irja lapunk egy barátja — ha elmondom miként ünnepelte a budapesti előkelő társaság, f. hó 15 és 16-án dr. Barthos Andor kereskedelemügyi miniszteri fogalmazót, a mi földinket, a mi régi jó ösmerősünket. Krecsányi társulata ugyanis a budai arénában, zsufolt ház előtt előadta dr. Barthos Andor „Kérés napján“ czimü egy felvonásos vigjátékát, mely szellemes ötletekben gazdag előadás után ötször hivták a lámpák elé, a szereplők pedig nyilt jelenetben is tapsot kaptak. Szerzőt budapesti hölgy ösmerősei koszoruval lepték meg e felirással: „A siker biztos, csak haladj ez uton tovább.“ Még egy másik pompás koszorut nyujtották át neki e felirattal; „dr. Barthos Andornak, a Kérés napján szerzőjének kassai barátai. S vigjáték meséje ez: G a r a t i I v á n örökszigorló orvosnak Bukovayskodását örege megsokalván, meghagyja neki, hogy állitólagos tanulmányait abba hagyva, menjen haza: gazdálkodni. Iván látva azt, hogy a dolognak a tele se tréfa, nehogy Bécsben a nagyváros kisértéseinek legyen kitéve, elmegy tanulni falura: egy ifjukori barátjához K a r á d i B ó d o g fiatal házashoz. Itt a Bódog nejében régi barátnőjére ismer. Ugyan e falunak egyik földbirtokosa A g g t e l e k i A g e n o r a nagyvárosi életben megvénhedett „Gentlemann“ szerelmes a Karádi ségornőjébe: T i n i k é b e, egy ennivaló fruskába, kinek a tetszését azonban nem sikerül megnyernie. Annál inkább megnyerik egymás tetszését a fiatalok: Iván és Tinike. Egy szóval beleszeretnek egymásba. Ivánnak szerelme boldogságában első dolga Agenornak kifecsegni, hogy ő boldog és szerelmes Tinikébe. Vetélytársának ez a nyilatkozata Agenort tettre sarkalja. Agenor elhatározza, hogy m é g a z n a p m e g k é r i a Tinike kezét. Hogy pedig vetélytársát lerázza: a hazudozás nemes mesterségét kezdi mivelni és pedig akként, hogy egyfelől Ivánnak azt füllenti, hogy Tinike az ő (Agenor) menyasszonya, másfelől Tinikének azt, hogy Iván már nős. A szerelmesek erre persze sopánkodnak. Adják a boldogtalant. De nem sokáig; mert a jólelkü ségornő Margit kivallatja a két „boldogtalant.“ Igy sül ki, hogy Agenor hazudott: itt is — ott is. A fiatal asszonykának e közbenjárása már-már jóra torditana mindent, azonban férje épen e kibékitő közbenjárást félremagyarázva féltékenykedni kezd. Agenor a férj féltékenységét is arra akarja használni, hogy versenytársát, a szigorló orvost eltegye lábaiól. Tanácsára Bódog sürgönyöz az Iván atyjának, hogy vigye mit sem tanuló fiát — haza. Időközben azonban az apa megerkezik. Amde Agenornak ebből semmi haszna, mert hazudozásaira rájöttek. És mire ő frakkban, bokrétával megjelen, hogy megkérje a Tinike kezét, az öreg ur már ráadta atyai áldását a fiatalokra: Ivanra és Tinire. Igy azután a felsült Agenornak Eufrozina, egy 13 próbás vénkisasszony jut. Eufrozinát ugyanis a Gentlemann házassági igéretekkel ámitgatta, ezt a ségornő tudva, értesitette Eufrozinát, hogy Agenor még azon napján megakarja kérni a Tinike kezét. Eufrozina erre mint a villám ott terem, követelve hogy Agenor tüstént váltsa be igéretét. Agenor szabódik, de hiába, mert a gentlemannt viszik. Előadás után a nagyszámu előkelő közönség egy budai vendéglőben társas vacsorára gyült össze, mely alkalommal pohárköszöntőkben sem volt hiány, melyekben az est hősét dr. Barthost ünnepelték. Majd felállott Barthos és szellemes felköszöntőben köszönetet mond az öt ért megtiszteltetésért, különösen a hölgyeknek és kassai barátainak, kiknek egészségére poharát üriti. A fiatalság tánczra perdült s éjjeli 2 órakor oszlott szét a társaság. Másnap L u k a c s Béla miniszter, R e i s s i g államtitkár családjaikkal is megnézték az előadást. Ez estén szerzőt a közönség háromszor hivta a lámpák elé. A fővárosi sajtó nagyon elismerőleg nyilatkozik a darabról. Gratulálunk mi is szerzőnek, s a hölgyekkel kivánjuk „Haladjon ez uton tovább.“

Kékedről irják nekünk: Rendkivül fényes mulatságot rendezett nehány lelkes ifju f. hó 17-én Kékeden, a melynek tényét megjelenésükkel a megye gentry körein kivül sok más megyebeli is emelte. Örüm volt nézni azon lelkes kis csoportot, mely egy futó pillanatra a szép fekvésü Kékedet választotta ki, hogy egetverő jókedvével vidámságot öntsön annak elhagyott falai közé. De még inkább boldogság volt nézni azon elragadóan szép koszorut, melynek virágait képezték: Madarassy Ilonka és Vilma, Téglássy Boró és Rózsa, Török Ara, Hedry Mariska, Szepessy Ilonka (Borsodm.), Meczner Annus (Zemplénm.), Berzeviczy Lousanne, Krajnyik Hennike, Dobozy Margitka. A reggeli 9 óra még együtt találta a Terpsichorének áldozókat Rácz Jani észbontó nótái mellett. A diszes társaság egy része azután Kenyheczen Vajda István vendégszerető házánál folytatta azt, a mit Kékeden elhagyott. S—r.

Adózók figyelmébe. A polgármester jelenti: Közhirré teszem, hogy a folyó 1893. évi földadó, a ház- és földadó után kivetett általános jövedelmi pótadó, a IV. oszt. keresети s a tőkekamat és járadékadó kivetési lajstromok folyó junius hó 21-től 28-ig 8 napon át a városi adóhivatalba közszemlére kitéttetnek. Ebből kitolyólag értesitem az érdekelt adóköteles közönséget, hogy a fent kihirdetett adónemek kivetése

ellen netaláni felebbezéseit s pedig azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a mult évben is meg voltak róva, a lajstrom kitételének napját követő 15 nap alatt; azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés folyó évében első izben rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskébe történendő bejegyzését követő 15 nap alatt a polgármesteri hivatalnál benyujthatják. — A folyó 1893. évre 1890. I. t.-cz. értelmében kivetett összes utadó előiratván, felhivom az állami egyenes adót fizető közönséget, hogy állami adója után kivetett s adó módjára 4 részletben fizetendő a városi adóhivatalban — ugyanott váltandó utadókönyvecskébe e hó végéig előirassa s a már esedékessé vált utadó két részletét azonnal, a 3. és 4. részletet pedig augusztus 15, illetve november 15-ig végrehajtás terhe alatt a városi pénztárba lefizesse.

Sok milliós örökségről beszél itt a fáma, a melyeket egy ángliussá lett magyar ember az urban történt megboldogulásával hagyott volna egy csomó szegény ördögnek. A Kassán lakó örökösöket a váratlan nagy vagyon által okozott öröm majd a szétveti és már alig várják az aranyesőt. Sajnáljuk, de az általunk képviselt sivár való, a mely kómoly dolgokban a poézist meg nem türi, kénytelen kelletlen felirázza az illetőket arany álmaikból, ha kopakjaikat megdöngetve, egyszerüen megmondjuk, hogy ez az egész milliós örökség história egy nagy humbug, a melyből csak annyi az igaz, hogy az ujabb időben egy angliusbanda e ma már nem szokatlan uton és módon csalja ki a szegény emberek zsebeiből az utolsó garast is, raádásul hozzásegitvén ezeket még a tisztességés kenyeret-kereső rendes munka elhanyagolására rövidebbhosszabb ideig, a mig t. i. belátják, hogy be lettek csapva. A kassai szegény ördögök milliói után hiteles helyen tétetett kérdés és onnan hivatalosan az a válasz érkezett, hogy „das ganze ist ein Schwindel," — az egész szédelgés.

Elfogott elővásárlók. A szárnyasok, zöldségek és hüvelyesek behozatali föidénye lévén, a kassai piacz hiénái — köznyelven kofái — már megkezdték az elővásárlás nagyszabásu akcióját, a mely abból áll, hogy ezek a város határán kivül az országutakat hosszu vonalon okkupálják és ott potom áron elszedik a vidékről Kassára igyekvő kis termelők áruczikkeit, hogy aztán ők kényök-kedvök szerint megsarczolják a háziasszonyokat. Hogy ezen garázda üzelmeknek a hatóság végét szakitsa, a rendőrség őrjáratot küld ki az országutakra, a melyek e hienákat elfogni és behozni tartoznak, hogy aztán a tőkapitány szigoru pénzbirsággra itélje őket. Ezt nevezzük mi helyes intézkedésnek, azonban nyomban hozzá is tesszük, hogy ezt Zágráb város hatósága cselekedte meg, ilykép biztositva és védelmezve meg polgárainak jogát és zsebeit a zsarolástól, a melynek a mi háziasszonyaink itt Kassán is martalékul vannak odadobva, mert hogy nálunk az a módi — fenne egye megg!

Egy karambol. Billiard asztal kifeszitett szép, zöld sima posztón a karambol nem szokott valami veszélyes dolog lenni, mert az csak két ártatlan elefántcsont golyóbisnak csattanó összeütődése, hanem az olyan óriási karambolok, melyeket acéljainek hosszura nyuló pályáján összeütődö vasszörnyetegek szoktak néha napján produkálni, veszedelmes hirre tettek már szert. Egy ilyen karambol esett meg vasárnap Kassa város közelében — nem ugyan a máv. vonalán — hanem a közuti vaspályatársaság Báránka felé vezető utirányán. Az esetről következőket irja tudósitónk: Vasárnap d. u. ugy hat óra tájban Gajdos János nevü fuvaros egylovas szekerén, melyen a gazdán kivül még nyolczan ültek, a Báránka felé hajtott. A Csermely utnak a gazdasági tanintézet feletti részén találkozott Gajdos szekere a kassai közuti vaspályatársaság gőzmozdonyával, mely négy személy kocsijában utasokat szállitott. A szekérbe fogott ló, mely különben is ijedős természetü, a szemben jövő gőzmozdonytól annyira megijedt, hogy gazdája hirtelen nem tudta visszatartani s az egyenesen a sinekre ragadta a szekeret. A vonat, mely szemtanuk állitása szerint a rendest meghaladó s személyvonatokéhoz hasonló menetsebességgel haladt, épen abban a pillanatban ért oda, mikor a ló már a sineken volt s a gyorsan haladó mozdonyt nem lehetett megállitani. Gajdos lova ily módon a kerekek alá került. Ezer szerencse azonban, hogy a szekér rudja eltört s a lökés magát a szekeret félredobta. Igy a bennülő kilencz egyénnek — nagyrészt gyereknek — a felboruláson s a nagyfoku ijedtségen kivül semmi egyéb bajuk nem történt. Különös véletlen szerencse folytán a kassai közuti vaspálya társaság gőzmozdonya ez alkalommal első áldozatul egy lónál többet nem kivánt; azonban ez eset azzal a tanulsággal szolgált, hogy az ijedős lovakat a különben is keskeny uton zablájánál fogva gyalog nem vezetni addig, mig a vonat elhalad, nagy könnyelmüség; továbbá a masina rendkivüli és meg nem engedhető gyors haladására is figyelmessé tevé az intéző köröket, minek eredménye bizonyára a szabályszerü sebesség megtartása leend ezentul.

Öngyilkos katona. A 34. gyalogezredhez tartozott Szabó nevü káplár e napokban a büntetéstől való félelmében, a mely esetleg azért várakozott reá, mert a vártán ülve találta feljebb valója, szolgálati fegyverével agyonlőtte magát.

Nyersselyem Bas ruhákra alkalmas kelméket ötlönyönként 10 frt 50 krért és jobb fajtájuakat is — valamint fekete, fehér és szines selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit: postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 5—5

Husz-Park.

Alig van egy tagja a magyar fürdőző és nyaraló közönségnek, ki a poprádi „Husz-Park"-ot, e kies, a Poprád folyó völgyében fekvő „központi" kiránduló helyet leglább hirből ne ismerné. Az öreg Husz bácsi alapitotta, épitgette lassacskán, folyton nagyobbitotta, és átadta örökségül az utána következő emberiségnek. Benne volt évek előtt elhelyezve a Kárpátok muzeuma is az ő jellegzetes állat-, növény- és ásványaival. Az öreg bácsi azt is odaajándékozta a muzeumnak, midőn ez saját fészkébe, a poprádi sörgyár mellett levő remek palotába beköltözött, felavatta pedig annak idején Szepesmegye akkori főispánja, mostan kultuszminiszterünk. Vendégeinek sok kellemet szerzett az öreg ur, szerették is nagyon, akár csak valamennyiöknek lett volna édes apja.

Gondoskodott róla, hogy a közeli Tátrafüredre, Csorbai tóhoz, Dobsinai jégbarlanghoz mindig kisebb-nagyobb társaságok összetömörüljenek; gondoskodott a visszajövetelről is, vagyis, hogy este jó vacsora fogadja az utasokat. Volt zene, tombola, koncsert mindig — quantum satis.

És ez igy folyt éveken át minden nyáron. Találkozást adtak itt egymásnak születési, pénz és szellem arisztokraták egyaránt.

Egyszer aztán, egy komor deczemberi délutánon, a midőn a jégpálya ünnepét rendezte az öreg birtokos, tüdőgyuladást kapott és harmadnapra visszaadta urának nemes lelkét, hogy esetleg fennt a menyországban egy másik Huszparkot épitsen, a hol már bizonyosan várták volt vendégei.

Egy-két évig árva maradt; elhagyatott a szép kert. De eljöttek, összejöttek a részvényes urak, és megindult ismét az élet, mint azelőtt. Egy derék polgár, Schufflay néven, vette át kezelőségét, vendéglőjét, kávéházát és berendezte igazi magyar kényelemmel. Erthető, hogy nagy segitségére válik az ujonnan épült sörgyár, mely tudvalevőleg kiváló „export"-tal dicsekedik fiatal kora daczára, Schufflay derék ember, a kinek adjon az isten szerencsét, hogy ama tiz év alatt, mely időre a kezelőséget elvállalta, emelkedjék a fürdő névben, hirben és (a mi fő) reális szempontokból. A tüdő-, ideg-betegek kiváló gyógyforrást találnak itten és igyekezik nagy pontossággal és lelkiismeretesen dr. Hankó fürdőorvos is a betegek szervezetét rekonstruálni. Talpig derék, ügybuz ó igazgatójának. Wolff urnak is szentelek említést. Arról végre, hogy tüzes magyar nótákat fogunk ismét hallgathatni, szintén nem feledkeztek meg.

Közgazdaság.

Kölcsönök és amortisatiók.

(Nagybirtokosaink figyelmébe ajánlva.)

Köztudomásu dolog, hogy összes belföldi pénzintézeteink a kölcsönök megszavazásánál, illetve a kölcsönösszeg magasságának megállapításánál, a megterhelendő birtok valódi és helyes értékének téves meghatározása által a birtok valódi értékének fél, legjobb esetben $^2/_3$ részéig becsülik fel és ennek alapján a valódi érték alig $^1/_3$-ának felel meg az általuk nyujtott kölcsönösszeg. Ezen téves becslés pedig onnan ered, hogy az intézetek nem a birtok területét, minőségét és tényleges müvelési ágát veszik irányadóul, mi által a birtok valódi értékét legbiztosabban és legpontosabban lehetne megállapitani, hanem a helyett a birtok valódi értékeül az egyenes földadó százszorosát fogadják el, ugy, hogy pl. egy tényleg 160,000 frtot megérő birtokot, ha ezután sokat véve 800 frt egyenes adó fizettetik, ez intézetek 80,000 frt értéket becsülnek fel, ezen téves felbecslés által a birtok valódi értékénél 80,000 frttal a kölcsön megszavazásánál a birtokos saját hátrányára és későbbi időkre is kiható kárára lett illetéktelenül csorbitva, ugy, hogy mialatt helyes becslés esetében 100,000 frt kölcsönt kellene kapnia, ezen téves becslés következtében csak 50,000 frt szavaztatik meg törlesztéses kölcsönül. Ezen nem eléggé elitélhető szinte nevetséges (de az illető kölcsönkereső földbirtokosra káros következményü) becslési módszer alaptalanságát és helytelenségét a következőkkel demonstráljuk:

Már akkor, mikor a föladót megállapitották, tehát évekkel ezelőtt, mikor a föld értéke még korántsem volt oly magas mint ma, még akkor sem érte el a földadó százszorosa a föld értékét megközelitőleg sem, sokkal kevésbe ma, midőn a földmivelés oly óriási előrehaladottság stádiumában van, midőn erdők, mocsarak, (ezelőtt értéktelenek) termő földdé fölszántva, értékesebbekké és jövedelmezőbbekké lettek; midőn a vasutak és más közlekedési eszközök, melyek a produkált termények jobb és könnyebb értékesithetését előmozditották, miután modern épitkezésü gazdasági épületek emelése által a marha-tenyésztés (mely a gazdaság egyik legfontosabb tényezője) a marha-állomány kényelmes elhelyezhetése által, oly nagy fejlettségnek örvend; mely körülmények egyenként és összesen emelték a földbirtokok értékét, ugy, hogy a mai érték az akkori értéket a legtöbb esetben 3-szorosan is felülmulja. Helyes lehet tehát az ilyen becslés? Erre minden földbirtokos azt fogja felelni, hogy nem!

Hogy mily káros következményü tehát a hazai pénzintézetek ezen eljárása, kik csakis saját érdekük megóvása által a kölcsönkereső földbirtokosok érdekeit és előnyeit szem előtt tévesztik, azt a felhozottakból könnyü következtetni, de még inkább fogják ezt hangoztatni néhány év mulva azon birtokos urak, kik hazai pénzintézetektől kölcsönöket felvettek és a felhozott hátrányokat önmagukon tapasztalták.

A kölcsönöknek ily téves és a földbirtokosokra nézve ily alacsony arányban történt megszavazásának következménye, hogy a kölcsönül nyert összeg sokféle okból beállható szükségletre elegendő nem lévén, a birtokos kénytelen II. helyrei betáblázásra kölcsönt szerezni, ezt természetesen a helyi takarékpénztárnál, árvatárnál vagy magán hitelezőnél szerezheti csak meg drága költséggel magas kamatláb mellett 7—8% kamattal való fedezettel.

A birtokos, kinek ily esetekben nemcsak a magas kamatot, hanem ezenkivül még a tőkét is külön kell törlesztenie, rosz termés esetében természetesen azon kellemetlen helyzetbe jut, hogy fizetési kötelezettségének eleget tenni nem képes, a mivel a pénzintézetek, takarékpénztárak és magánhitelezők oly esetekben, mikor a birtokos fizetni nem képés, a kölcsönfelmondhatás jogát magoknak fentartották, a birtokos tönkre van téve, mert birtoka árverésre kerül. Nagy hasznára vélünk tehát a földbirtokosoknak azzal lenni, ha figyelmöket felhivjuk azon előnyös föltételekre, melyek mellett a kölcsönöket eszközli az Ingatlan és jelzálog-forgalmi intézet (Budapesten, váczi-körut 39. sz.) egy kizárólagosan ezen téren már évek hosszu során már a legnagyobb sikerekkel müködő és a maga nemében a monarchiában egyedül álló intézet, mely több elsőrangu, külföldi pénzintézettel áll közvetlen összeköttetésben és az ország legtekintélyesebb földbirtokosaitól, valamint városoktól és községektől, melyeknek kölcsönöket kieszközöit, elismerést és teljes megelégedést kifejező hiteles okiratokat vivott ki magának.

A fentemlitett Budapesten székelő „Ingatlan és jelzálog-forgalmi intézet" nagyobb törlesztéses kölcsönöket eszközöl a birtok valódi, a helyszinén hites becslő által megállapitott érték $^3/_4$ részéig 20,000 frt kölcsöntől feljebb 200,000 frtig; vagy 45 évi törlesztésre 5%, vagy 50 évi törlesztésre $4^3/_4$%-ra; 200,000 frttól fejlebb milliókig ugyancsak 50 évi törlesztésre $4^1/_2$%-ra, melyeket a pénzintézet igazgatósága soha sem mondhat fel, a birtokosnak ellenben joga van félévi felmondás mellett a hátrálékos kölcsönt bármikor kifizetni.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Bead. 1893. évi május hó 2-ik napján.

1365. sz. 193—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzéteszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Zeher József ellenében fenálló 65 frt 80 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §-ának alkalmazásával Zeher József, Nagy József és neje Labancz Juliannának a kéri 23. sz. tkjkben A 26. hr. és 72. öi sz. hr. sz. ház, udvar és kertjére 320 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Kér község házánál leendő toganatositása végett határidőül **1893. évi szeptember hó 18-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt 32 frtot készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság
Abauj-Szántón, 1893. évi május hó 6-án.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

Vizi őrlő és gőzmalom
eladás.

Göncz mezőváros közvetlen határában fekvő jól berendezett és két-két pár köre dolgozó különálló

vizi és gőzmalom

hozzátartozó lakóház és tágas belsőséggel előnyös feltételek mellett akár azonnal is eladó. Bővebb felvilágositás nyerhető a helyszinén.

Stefán József örökösei
186 3—3 **tulajdonosok.**

Siemens és Halske
villamos világitási és erőátviteli gyárak
Budapest, VIII. Kerepesi-ut 9/a sz.

Elvállalják: villamvilágitási és erőátviteli, telefonok, vasuti biztonsági és türjelző állomások berendezését. Szállitanak: vizmérőket, vizállagmérő készülékeket, mérőeszközöket mint galvanometereket stb. izzólámpákat, szénpálczákat stb.

Csillárok stb. villamos világitáshoz. Különösen felhivjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos czikkekben dús választéku minta-raktárt tartunk.

Figyelemre méltók a 176 3—16

szab. Hellesen-féle száraz elemek

melyek 6 nagyságban elkészittetnek és hivatva vannak a folyadékos savakkal müködő elemeket kiszoritani.

Költségvetések és ajánlatok dijmentesen.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, péntek 1893. évi junius 23. 71. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
Hova a lapot érdeklő küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hassenstein & Vogler Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Danbe G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Halló, éljen a vakáczió!

Valóságos közhelygyüjteménynyé lett már az az irodalom, mely az iskola s az otthon összefüggését tárgyalja. Talán át is ment már a köztudatba az a tétel, hogy az iskola oktatása s az otthon nevelése szervesen összefüggnek, hogy segitik egymást, hogy egyik sem érhet el eredményt a másiknak hathatós támogatása nélkül. S mindezek daczára pedagógusok és szülők azt panaszolják, hogy a tétel csak tétel maradt, s a praktikus megvalósulástól csak oly távol áll, mint akkor, mikor a róla irt mondatok még nem lettek általános keletü frázisokká. Azt látjuk, hogy iskola és otthon még ma is két külön világot alkotnak, néha pláne egyenes ellentétben álló világokat. S azt is látjuk, hogy gyakran egymás rovására csorbul hatásuk s hogy a közöttük ide-oda járók mindkettőtől egyaránt elidegenednek.

Fő oka e tünetnek az, hogy iskolánk mesterséges alapon áll s nem fejlődött szervesen, hanem egyszerüen proklamáltatott. Hogy oktatásunk nem vethet ügyet a tanulók egyéniségére, mig az otthon természetszerüleg a tanulók individualis nyilvánulásait tartja szem előtt. Az iskola az egyformáknak föltételezett egyedekkel foglalkozik, az otthon a nagyon is különböző gyermekindividualitásokhoz alkalmazza nevelő módszerét. Ezek az alapjukban ellentétes törekvések okozzák azután, hogy hatásaik különböző erővel kapnak a tanuló lelkületébe, s ott aztán ide-oda vaczillálást eredményeznek.

Talán nagy része van ebben az iskolák túltömöttségének, talán magának a tantervnek is s talán annak a bureaukratizmusnak is, melylyel sokhelyütt a tanulók oktatása történik. A gyermek nem is tekintetik élő lénynek, olyannak, akinek megvannak a maga speczialis szokásai, hajlamai, tehetségei, akire hatással van az otthon, a család, az életmód és sok egyéb alkotta környezet, hanem szinte egyszerü aktának, melyet a hivatalnoknak, ez esetben a tanitónak vagy tanárnak el kell intéznie.

Elismerjük, hogy az iskola nem igen változtathat ezen, hiszen a fentebb elsorolt okok nagyrésze, ha egyébért nem, hát tisztán pénzügyi tekintetek miatt nem szüntethetők meg, kell tehát, hogy az otthon közeledjék az iskolához. A család könnyebben alkalmazkodhatik az iskolához, mint az iskola a családhoz. Az iskola a tömeggel dolgozik, az otthon ellenben az egyént neveli. A tanitási mód nem alakulhat a mindenkori nevelési rendszerhez, mig emez könnyen hozzásimulhat ahhoz.

A szülők feladata tehát, hogy segitségére legyenek a tanitónak. Ne követeljék, nogy ez segitse az ő nevelési munkájukat, mert szinte fizikai lehetetlenséget követelnének. Ugy ismerjük tanerőinket, hogy e segitséget szivesen fogadják, s hogy amennyire lehetséges, maguk is összeegyeztetni iparkodnak az iskola és az otthon munkáját.

Országszerte most zárulnak be az iskolák, hogy ki-ki rövid két hónapon át élvezze serény munkásságának gyümölcseit, vagy pedig siránkozzék az elvesztett drága idő felett és aztán megkezdődik megint a nagy kulturmunka, mely hazánk gyarapodásához legalább is annyival járul, mint állami és társadalmi életünknek bármely más erőkifejtése.

Ez alkalommal nemcsak időszerünek, de szükségesnek tartjuk az otthon és iskola együttműködésének ujból való hangoztatását. És szükségesnek tartjuk a szülők figyelmeztetését arra a kötelességükre, hogy ez együttműködést a maguk részéről lehetővé tegyék.

Az ő feladatuk, a különböző alapokon álló iskola és otthon között megegyezést létesiteni. A nevelés nagy munkája legalább is akkora fontosságu a gyermek fejlődésére, mint az oktatásé. Ez enyhiti, ez simitja el azt az ellentétet, mely az általánositó tanitás s a tanuló egyénisége között fölmerül. A tudatos, okszerü nevelés nemcsak megalkuszik az iskolával, de egyenesen az ő szolgálatába áll. Minden szülőnek pedagógusnak kell lennie, aki nem általános nevelési elveket követ, hanem a maga mediumához idomitja nevelő rendszerét. Ennek a rendszernek aztán ügyet kell vetnie az iskola követelményeire is, s igyekeznie kell, hogy a gyermek fejlődési procezszusában ne érezze két különböző, talán ellentétes irányunak reája müködő hatását.

Az egyforma irányban müködő erők eredője sokkal előbbre visz, mintha az erőknek le kell egymást romboluiok, s csak a maradékuk működik, ezért figyelmeztetjük az otthont, hogy közeledjék az iskolához, hogy a küszöbön levő vakácziót ne tekintse megszakitásnak a tanulásban, hanem csak pihenőnek az ernyedetlen szorgalom kifejtése körül.

Innen-onnan.

A rab.

Irta: **Ghriastélyi Béla.**

Mindennapi história. A férj belenyul a kezei alá bizott kasszába, hogy neje költekezési vágyait kielégithesse; elfogják, elitélik s tulajdonképen bünös neje addig mással éli világát.

*

Rókusházy egy pénzintézetnél volt alkalmazva elejétől fogva. Derék, becsületes embernek ösmerték s iránta való bizalomból a kaszszát is reá bizták. Tisztességesen s megelégedetten élt és nem kivánkozott semmi több után.

Egyszer a mint hivatalos óra után sétált a korzón, egy fiatal házaspárt látott maga mellett elhaladni, a mint boldogan csicseregtek egymással. Nem volt biztos benne, hogy oltár előtt tett eskü köti-e azokat egymáshoz, mégis tudja Isten, miért éppen most, egyszerre különös gondolatok szállnak meg.

Miért nem lehetne ő is boldog? Az igaz, hogy ő erre eddig még nem gondolt, bár a fején már itt-ott látszottak az ezüst szálak, de hát mivégre az még nem ok arra, hogy ezentul az ne lehessen. Lassan arra a gondolatra jött, hogy megházasodik. Szerelmével pedig azt fogja boldogitani, a ki legjobban megfelel intenczióinak. Igen ám, csakhogy azt nem tudta, milyen intencziókkal lépjen *fel* leendő választottjával szemben.

Sokat gondolkodott e felett s végül abban állapodott meg, hogy azt a nőt veszi el, a ki szeretni fogja; születésre, pénzre nem ád semmit. Van annyija, miből elfogja tarthatni feleségét s később családját. Családját?

Egyszerre oly meleg, olyan édes érzés fogta el, hogy ari buri magával. Milyen szép lesz az majd, ha felesége fogja megkötni nyakkendőjét, ruhájára is az fordit gondot, sőt még a szakállát is rendbehozza, mert nem illik fiatal feleséghez vén borzas férj.

Otthon fog etkezni, abból a mit felesége főz, s milyen jó lesz az. Csókkal bucsuzik, csókra érkezik; lesz a ki éjjel örködik felette s nappal boldogan gondol rea.

És a család, a gyerekek! Az igaz, hogy előbb nehéz lesz hallgatni sirásukat, de majd bejeszokik s még az lesz a vége, hogy ő fogja azokat hordozni.

TÁRCZA.

Az én álmom.

Álmodtam rólad; dőre álmodás volt.
Azt álmodtam, hogy szeretlek megint.
És szóltam hozzád: multunkat ne gyászold,
Öröm miatt hulljanak könyeink.

Kóboroljunk ujra szerte-széjjel
Fényes utczákon, erdőn, réteken
És ne törődjünk dúsak örömével
Csak egy kis fészkünk legyen, édesem...

'S elindultunk, nem tudom hova-merre,
Nehéz út volt, de czélhoz vezetett.
Kis otthonunkban sirva és nevetve
Csókoltam ajkad — homlokod — kezed.

De ah! Közel legszebb ölelkezőnkhöz,
Agyamba villant, hogy csak álmodom,
Mig te valahol fényben úszva dőzsölsz,
'S most is kacagnom kell még álmomon.

Uton.

Utolsó házai csendes falunvégnek,
Minden kis ablakban piros mécsek égnek.
Kivilágitanak sötét éjszakába,
Letaposott utcza fehérlő havára.

Amott a hegy felett, tiszta fehér fényben
Ragyogó nagy csillag a távol kék égen,
Bizalmas e mécsfény, — ott emberek laknak
Betérek hozzájuk, hátha befogadnak?

Ugyan miért térnék be?
Engem ott ki várna?
Csak a csillag után!
Tisztább a sugárja.

Dr. Klein Simon.

A kapukulcs.

A tővárosban történt pár évvel ezelőtt, hogy egy különben teljesen korrekt magaviseletü állami hivatalnokot a közcsend és rend éber őre a kora reggeli órákban minden erélyes tiltakozás daczára bekisért a rendőrséghez.

Megesett pedig ez a dolog a következő furcsa oknál fogva:

Az illető korrekt magaviseletü államhivatalnok (nevezzük Kárász Pálnak, a név ugy se határoz) ott tartott szállást valahol a külső soroksári uton. Ott azon a tájon bire is alig van még a házmestereknek. A ki arra szánja magát, hogy ott lakjék, annak mindenek felett számot kell vetnie azzal, hogy kapukulcsot is hordozzon magával örökké; különben könnyen megesik rajta, hogy a legjobb akarat daczára is az utczán marad éjjeli szállásra, — ha t. i. esti 9 órán tul találna haza vetődni.

Pál barátunk fidélis, társaságkedvelő czimbora volt. Nem levén saját becses uri személyén kivül senkije, a kihez szorosabb családi összeköttetések csatolták volna, ő bizony az általa kibérelt lakást alig használta egyébre, minthogy az éjszakai nyugodalmat legyen hol igénybe vennie. Idejének többi részét megosztá a hivatal és barátai között.

A mikor a lakást felbérelte, házi gazdája (avagy mondjuk: házi ura) az első havi lakbér lefizetése után egy ménkü nagy kulcsot nyomott a kezébe, ezt mondva:

— Tessék! ez a kapukulcs, mivel hogy hát én házmestert nem tartok. A lakó urak akkor jöhetnek haza, a mikor nekik tetszik.

Pál ur csak nézte azt a Bizáncz rézkapuját is megillető tekintélyes kulcsot; s azon töprenkedett, hogy: hát voltaképen melyik zsebében is helyezze ő azt el?

Hanem nagy zavarban volt. Kabátjának egyik zsebje se akarta azt befogadni. Aztán nagyon alkalmatlannak is találta, hogy az, ha elhelyezhető lesz is valahogy, folyton egyik oldalát húzza. Az egyensuly végett kénytelen lett volna kabátjának tulsó oldalán létező zsebébe is elhelyezni ugyanolyan sulylyal biró anyagot.

Végre eszméje támadt. Nem valami nagyon praktikusnak mutatkozott ugyan az se; de jobbnak hiányában mégis ezt találta leginkább elfogadhatónak.

Azt gondolta ugyanis ki, hogy egy meglehetős eröteljesnek igérkező spárgát köt a derekára s arra helyezi el a nélkülözhetetlen — kapukulcsot.

Szokatlan ötlet az igaz, de hát mit volt mit tennie? Elvégre is minden csak a megszokástól függ.

Hanem — s ez szinte különösnek tetszik — Kárász Pál az uj lakásba költözés után mintha átváltozott volna: kezdett a legrendesebb és nyugalomszerető emberek sorába tartozni. Tudja isten! a lakás tetszett-e meg neki oly nagyon. Tény, hogy több napon át a kapukulcs igénybevétele nélkül tért haza lakására.

Csakhogy rég megmondta azt valami ókori görög bölcs, hogy „semmi sincs állandó a nap alatt!"

Pál barátunk is unalmasnak találta ezt a nyárspolgárias életet. A fidélis czimborák is kezdték már csipkedni:

— Tán bizony valami viszonyod akadt ott abban az uj lakásban, hogy még mutatni se akarod magadat?

Elég az hozzá, egy napon azt mondta a régi jó barátoknak:

— Ma veletek tartok. Kedvem támadt egy kissé mulatni.

És ugy tett, a miként beszélte.

Éjfél is elmult már, Pál ur még mindig a jó barátok társaságában mulatozott.

Egyszer aztán bomladozni kezdett a kompánia. Ment ki erre, ki arra; már t. i. ki merre lakozott.

Pálnak a már-már szokatlanná vált dorbézolás kissé megártott ugyan; de annyira azért még se jutott, hogy szállásához oda ne talált volna.

altatni s másnál nem is fognak akarni maradni, csak a papánál...

Valami ünnep következett, hát egyik ösmerőse meghivta őt ebédre házához. Elfogadta a meghivást s nem ösmervén a házasélet szokásait, jóval ebéd előtt állitott be a házhoz.

A háziasszony ugyan igen örült ennek, de ki kellett magát mentenie, mert még a konyhán van dolga; férje sincs még otthon, de addig Sárika huga fogja Rókusházy urat mulattatni.

Ez a Sárika kuzin volt reá a végzetes pont.

Ebéd alatt, mint rendesen szokás, szóba jött a házasélet is örömével, bajával s ekkor észrevehető czélozgatások történtek a vendég nősülésére való rátermettségét és Sárika kuzin jó tulajdonait, illetőleg, miközben ezek nagyon erősen néztek egymás szemébe.

Két hónap mulva meglett az esküvő.

Persze az édes illuziokból nem lett semmi. Az egykori kuzin, ki a rokoni házban csak mint alkalmatlan rosz volt türve, szabadjára eresztve, kifejlesztette minden rosz tulajdonát. A csetepáté napirenden volt s a ki engedett, mindig a férj volt.

De még ez nem volt elég. A kis feleségnek egyszer csak eszébe jutott, hogy ő szeretne hintóban, még pedig a saját hintójában járni. A fizetést ugyan már elemésztette a szabó és divatárus kontó, meg a cselédség sokasága, de azért hintónak kell lenni, szép két pejlóval, esetleg szürkék is lehetnek.

— Az istenért Sári, ne költekezzél ugy! nem birjuk el a fizetésből, — fakadt ki végül a férj.

— Ugy? No lám, hát már kinyilt a szemed? Már sajnálod tőlem? Nem sajnáltad, mikor elvettél; ugye akkor mindent igértél?

Levetette magát a kerevetre és sirt napestig. Rókusházy pedig elment otthonról; elbujt a felesége előtt. Mikor este hazajött, az asszonyka már egész vig volt. Még meg is kérdezte, hol járt délután. A férfi boldog volt, azt hitte magához tért az asszony. Meg is kérdezte tőle.

— Ugy-e már nem haragszol, szivem? Megleszünk mi hintó nélkül is; azt a pénzt inkább másra forditjuk.

Épen eltalálta az asszony launéját.

— Igen? Milyen kedves vagy. Hát azt hiszed, már lemondtam róla? Majd gondoskodom, hogy legyen. Csak akad, a ki vesz, ha te nem akarsz.

Másnap az asszony kezében volt a pénz s egy hét mulva a csinos nő elegáns hintóban repült a fényes elitbálra.

A többi magától értetődik. Rókusházy a törvényszék fogházába került. Hogy ne unja magát, hivatalos akták másolásával foglalkoztatták. Igy nem is volt ideje gondolkodni a dologról. Egészen beletörődött a viszonyokba.

Egyszer a mint ott ült daróczruhában börtönében, megnyilt az ajtó s feleségét látta maga előtt. Meghökkent tőle.

Odaszaladt hozzá s keblére ölelte.

— Szegény asszony, mily szerencsétlenségbe döntöttelek. Bocsásd meg; isten látja, hogy nem én vagyok a hibás.

A feleség ránézett s azután felpattant.

— Nem te? Hát ki? Talán bizony én? Feláldoztam ifjuságomat, boldogságomat érted s most ily szégyent hoztál fejemre. Félek az emberek közé menni. — Sirva fakadt.

Rókusházy meghökölt szavaitól s csititani kezdte. Minden hibát magára vett. Avval a sirással valahogy megigérte az asszony.

— És miből élsz mostan, édesem?

— Varrok és himezek a kereskedők számára, ugy tartom fen magam keservesen. — Borzasztó siralmas arczot vágott.

— Szegény asszony, igazán sajnállak,

Elbucsuztak s egész az ajtóig kikisérte. Hanem többé nem jött a férjét meglátogatni. Rókusházy csodálkozott először, de azután mentette távol maradását. Később már fel sem tünt ez neki.

— Bizonyára sok a dolga; kenyerét kell megkeresnie, nem ér rá hozzám eljárogatni. Derék, szorgalmas asszony.

Elmult a tizennyolcz hónap s megnyilt a börtön ajtaja Rókusházy előtt. Vidáman haladt lakása felé s gondolatokba merült.

Ezentul másként fognak élni, szerényen, meghuzódva, de boldogan. Az igaz, hogy hivatalát elvesztette, de jó az Isten, majd csak megsegit valahogy. Még szorgalmasabb lesz ezentul.

Az utczán találkozott néhány ösmerősével. Egypárnak köszönt, nem fogadták el; az egyik pláne elforditotta töle fejét. Valamelyik rokonát meg is szólitotta.

— Jó napot, hogy vannak otthon.

— Köszönöm, jól! — avval tutott, mintha kergetné valaki.

Rókusházynak nem ment fejébe, hogy az emberek most ugy kerülik őt, pedig hát ő nem is tulajdonképen a bünös.

Jókedve megszünt, szomoruan lépdelt tovább s nem nézett senkire. Még az utczát is eltévesztette. Öreg este lett, mikor régi lakása elé ért. Felnézett s elcsodálkozott.

Szobái ablakai mind ki voltak világitva, belül mozgó alakokat vett észre. De aztán rájött a bibire. Azt hitte, hogy a felesége felmondta a lakást, mert nem futja a jövedelemből s kisebb lakásba vonult. Ismét felvidult, oly jól esett ez neki.

— Lám, hogy megjavult, egész jó asszony lett belőle. De hát most hová? Hol keressem most már a feleségemet?

Legjobb lesz, ha felmegy s ott megkérdezi valamelyik cselédtől, talán megfogja neki tudni mondani, hová költözött a régi lakónő.

Felment s egy ott ögyelgő inast megszólitotta.

— Nem tudja kérem, hol lakik Rókusházyné?

— Itten, — felelt az röviden.

— Rókusházynét mondtam, — beszélt ismét; azt hitte, hogy az inas nem értette jól.

— Rókusházyné urnő itt lakik, — erősitette az inas.

A férfi egész megzavarodott; különös gondolatok támadtak fejében. Felnézett a fényes ajtóra s okoskodott. Ha az ő neje itt lakik, ugy neki szabad azon a fényes ajtón bemenni. Ez csak természetes dolog. Hát belépett a szobába.

Egy perczig ott állt a küszöbön, azután megfordult s halaványan, szó nélkül eltávozott. Eleget látott.

Odabenn a sok fényes uri alak között a szoba egyik sarkában, a széles fikusz árnyában, éppen akkor ölelte keblére fizetett szerelmét egyik elegáns uracs.

Belülről erős sikoly hallatszott, talán észrevették a hivatlan vendéget, azután ismét minden csendes lett. Csak a poharak gyakori csengése förte meg azt néha. Hanem ma a rendesnél hamarébb szélédt el az ott egybegyült társaság.

*

Azontul senki sem látta többé a kiszabadult rabot. A vármegye nem törődött vele, felesége pedig nem kerestette.

Ki tudja, merre vette utját.

Hanem az a majdnem büntetendőnek tetsző dolog esett meg vele, hogy zárt kapura találván — nem tudott bemenni.

Az, hogy neki kapukulcsa is van, sehogy se jutott eszébe. Lehet, hogy emlékező tehetségét a mámorosság gyöngitette meg. Denique, zörgette ő a kaput eléggé: nem hallotta, vagy nem akarta azt meghallani senki.

Mit volt mit tennie, félórai hiába való zörgetés után odább állt. Addig addig botorkázott jobbra-balra, mig aztán azon vette észre magát, hogy künn van a — városligetben.

Gyönyörü szép nyári éj volt. A puha gyep szinte hivogatta az ott járót, hogy csak düljön le.

Pál nem is sokat hagyta magát csalogatni. Szemei különben is kezdték a szolgálatot megtagadni, — s ő leheverészett, közel egy üresen álló pad mellé; melynek aztán lassan-lassan alá is került.

Egyszer csak azon veszi észre magát, hogy valaki elkezdi rá czigálni. A mint szemeit felnyitja, látja, hogy egy rendőr áll fölötte.

— Mit keres maga itt? rivallt rá a rend éber őre. Jöjjön velem azonnal a rendőrségre.

Mondta ő szegény feje eléggé, hogy kicsoda? hogy ő nem rosz szándékkal van itt stb. Mind nem ért az semmit; mennie kellett a rendithetlen emberrel.

A rendőrségnél persze azonnal rendbe hozta a dolgát. De hát véghetetlenül restelte mégis, hogy ily kellemetlen kalandba keveredett bele.

Első dolga volt a mint haza ment, felmondani a szállást rendszerető házi urának. Az sehogyse birta megfogni: mi lelhette az ő lakóját egyszerre? Hanem Pál ur jobbnak latta elhallgatni a valódi okot, s csak ennyit mondott: „nehéz ezt a kapukulcsot hordozni.“ Át is adta a tulajdonosnak, hogy még csak ne is kelljen többé rá gondolnia.

Barátai pedig örökké csipkedik még ma is, ha ugy esetleg velük tart:

— Pali! nem felejtetted otthon a kapukulcsot?

* * *

Ebben a kis történetben pedig az a legérdekesebb, hogy valósággal megtörtént. Kovács Zsigmond.

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—deczemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Igyekvésünk jót nyujtani és a legujabb időben áldozattal gondoskodtunk róla, hogy fontosabb országos eseményeket a budapesti magyar távirati iroda révén sürgönyileg kapjuk meg. A kassai és megyebeli hirszolgálat terén is ujitást tettünk, hogy a közönség mindenről gyorsan, hitelesen és kimeritően nyerjen értesitést. Lapunk szellemi támogatóinak diszes névsorát a legujabban Latkóczy Mihály az eperjesi Széchényi-kör érdemes titkára gazdagitotta, a ki a közoktatásügyi kormány által iniciált görögországi tanulmányutban szintén részt vesz és itt szerzett impressióit ékes tollának közvetlenségével lapunkban fogja közzé tenni; szellemi tevékenységét szenteli nekünk Kovács Zsigmond, a ki az imént megjelent költemény kötetével oly szép elismerést aratott a fővárosi kritika részéről; a hétről czim alatt Ladányi Béla (Lorgnett) belső munkatársunk teszi változatossá lapunkat és ugyancsak ő segédkezik nekünk a lap szinvonalát folyton érdekessé tenni, hogy közönségünk támogatására ezentul is érdemesek legyünk. Tárczarovatunk ékessége Olsavszky Lajos, Chriastélyi Béla, Cserer Lajos, Hevessy Jenö, K. Mártonffy Imre, Széchy Imre, dr. Klein Simon és számos más jeles tollu jó barátunk, a kik időközönkint hozzájárulnak lapunk tartalmasságához.

Mindezek után még arra kérjük lapunk tisztelt támogatóit, hogy sziveskedjenek lapunkat ismerős köreikben ajánlani, a mit mi előre is hálásan megköszönünk.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, azokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely felől értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1893. junius 15-én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Mössmer Ede a nyugalomba vonuló állomási főnöktől most kedden este bucsuzott a vasuti tisztikar. A kedélyes társas vacsora, melyen 30 vett részt — mind vasuti tisztviselő — a legvidámabb hangulatban folyt le. Braun, a Lőcsei-ház derék vendéglőse most is bebizonyitotta, mily jó konyhát tart s hogy pinczéje is helyt állt, tanusitja az a körülmény, hogy a társaság még jóval éjfél után is együtt időgált és mulatott Horváth Ferinek jó muzsikája mellett. A vacsora alatt elsőnek Kaiser Adolf ellenőr köszöntötte föl a távozó felügyelőt, utána Dobránszky Endre hivatalnok bucsuzott töle igen sikerült felköszöntőben. Mössmer mondott erre köszönetet a tisztikarnak. Nem szivesen jött Kassára, mondá, mert attól tartott, hogy ellenséges elemekre talál, szerencséjére csalódott s a mily nem szivesen jött, oly nehezen bucsuzik most. Elteti a tisztikart. Legány Károly főmérnök a távozónak kedves és szeretreméltó nejét köszönti föl. Szerdán a pályaudvari tekepálya társaság bucsuzott derék elnökétől vidám gulyás vacsorával, melyen 45-en vettek részt. Itt a távozót Fábry Alfréd, főmérnök s a társaság alelnöke bucsuztatta, mire Mössmer a társaságot éltette. A vigan mulató társaságot itt is együtt találta még az éjfél.

Vécsey Endre, a gönczi járás országgyülési képviselője a nehány választó által hozzáczimzett nyilt levélre, a melyben több suttogó vádról tesznek emlitést és szemére lobbantják, hogy a függetlenségi és 48-as párt most napirenden levő bomlásából kifolyólag egyik frakczióhoz sem csatlakozott, hanem egyszerüen különálló álláspontot foglalt el, most nyilatkozatot tesz közzé, a melyben első sorban kijelenti, hogy választói hozzá direkt semmiféle levelet nem intéztek, s hogy különállása egyéni elhatározásból történt, ennek daczára azonban politikai hitelvét csonkitatlanul fentartja; a reverzális dolgát koholmánynak jelzi és ő a modern egyházpolitika — polgári házasság, stb. — hive. A nyilatkozat az Egyetértésben jelent meg.

Hadgyakorlatok. Kassa és környéke az idei őszön még sem fogja egészen nélkülözni a katonai gyakorlatok szélesebb alapokra fektetett látványosságát, amennyiben mint laptársunk a Pannonia értesül, gróf Uexküll hadtestparancsnok, tekintettel, hogy kereskedőink, iparosaink, a vendéglősök ezen a réven az évek óta nélkülözött forgalomhoz jussanak, ugy kontempláltatta az őszi hadosztály-gyakorlatokat, hogy azok itt és a környéken tartatnak majd meg, és pedig augusztus hó 16 és 17 én, a mikor is a Paxy altábornagy parancsnoksága alatt álló és a 25, 34. 65. és 67. gyalogezredekekből alakult 27. gyalog-hadosztály Kassán és a sátor táborban lesz elhelyezve.

Tornaverseny. A főreáliskola ifjusága e hó 26-án délutáni 3 órakor tartja meg tornaversenyét a Széchényi-liget mellett levő torna-helyen a következő sorrendben:

1. Felvonulás.
2. Ének (Hymnusz).
3. Szabadgyakorlatok:
   a) I—IV. osztály.
   b) V—VII. osztály sulyzókkal.
4. Katonai rendgyakorlatok:
   a) I—II. osztály.
   b) III—IV. osztály.
   c) V—VII. osztály.
5. Játékok:
   I. osztály körfutás.
   II. » kis kapó.
   III. » bakugrás körben.
   IV. » kötélhuzás.
   V. » körróta.
   VI. » kifutó.
   VII. » kötya.
6. Szertornázás:
   a) rohamdeszkán I—II. osztály; bakon III—IV. osztály;
   b) lovon, korláton és nyujtón V—VII. osztály.
7. Versenyek:
   a) rúdmászás I—II. osztály; kötélmászás III—IV. oszt.; magas és távol ugrás és sulydobás V—VII. osztály;
   b) 100 m. futás I—IV. oszt.
   c) 150 m futás V—VII. oszt.;
8. Sorakozás és dijkiosztás.
9. Ének (Szózat).
10. Elvonulás.

A vizsgán a közönséget szivesen latja az iskola igazgatósága.

A gazdászok majelesök anyagi eredménye gyanánt 45 frtot adtak át a szalánczi tüzkárosultak javára a polgármester kezeihez.

Vándorgyülés. Az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület által 1893. évi szeptember 9-én Kassán rendezendő szántás- és ekeversenynyel, a haszonkertészet, gyümölcsészet, méhészet és a mezőgazdasági oktatás terén sikerrel müködő néptanitók dijazásával, hosszu ideig egy helyen szolgáló jó gazdasági cselédek jutalmazásával, szakelőadások tartásával és lótenyésztési jutalom-dijosztással egybekötött X. vándorgyülésének programmja.

I. Szeptember 8. este 7 órakor összejövetel, ismerkedés a Schalkház szállodában.

II. Szept. 9. 1. Reggel $8\frac{1}{2}$ órakor a gazd. tanintézet nagy termében, korelnök vezetése alatt a vándorgyülés elnökének, alelnökének és jegyzőjének megválasztása.

2. Elnöki megnyitó.

3. A biráló-bizottságok megválasztása.

4. Délelőtt 9 órakor szántás- és ekeverseny, lódijazás.

5. 11 órától 1-ig előadást tartanak: Parthay Géza az okszerü baromfitenyésztésről és Gerlóczy Géza a mütrágyázásról.

6. Délután $\frac{1}{2}$2 órakor közebéd a gazdasági tanintézet étkező helyiségében.

7. Ebéd után a biráló-bizottságok müködése; a tornai kazal bemutatása és próbaaszalás a Rieder-féle gyümölcs-aszalóval.

8. Délután 5 órakor a dijak ünnepélyes kiosztása az abauj-tornamegyei gazdasági egyesület által a vándorgyülés helyiségében.

Jegyek a közebédre 1 frt 50 krjával kaphatók a gazd. intézet irodájában. A t. résztvevők felkéretnek, miszerint a közebédre jegyeket szept. 6-ig előre váltani szíveskedjenek.

A vándorgyűlésen részt vehet bármely honpolgár, de kiválóan hivatalosak: Abauj-Tornamegye, valamint Kassa város területén lakó gazdák, (nagy- és kisbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, lelkészek, néptanitók és községek képviselői,) szóval mindazok, kiket a mezőgazdaság ügyei érdekelnek.

Ímenschek holnap szombaton adja át a közforgalomnak a Schiffbeck-féle szállodát. Ez alkalommal fényes ünnepség lesz ott, a melynek sorrendjéről lapunk más helyén bővebb értesités olvasható.

Gyilkos villám. Szikszón, Pásztor József iparos feleségét a mezőn utólérte a nagy zivatar s ott egy villámcsapás következtében szörnyet halt. Közvetlen mellette volt inasainak semmi bajok nem történt.

Megbokrosodott paripa. Szerdán délután nagy látványosságban részesitette a főutcza felső részének közönségét egy megcsökönyösödött telivér paripa, mely az ut közepén megállván, kocsisainak a legerélyesebb nógatására se volt rábirható, hogy tovább menjen. A ló egy kis phaeton-kocsiba volt fogva. Ugy látszik, hogy a hátas ló büszkességét sértette az a körülmény, hogy hámba került s azért csökönyösödött ugy neki. Végre hosszas nógatás után nekidurálta magát, de ebben se volt köszönet, mert a heve annyira elragadta, hogy a kocsi felborult. Végre is csak ugy tudták segiteni a bajon, hogy a rakoncátlankodó büszke paripát kifogták s a ló szerepét kocsisai vették át. Nota bene a kocsi szinei a sárga, meg a fekete voltak.

Méreganyagok lakásunkban és ruházatunkban.

Butoraink, ablakernyőink, fali kárpitjaink, a falak festése, a lámpák ernyői, a szövet és fonat, melyekből ruháink készülnek, igen gyakran ellenségeinknek tekinthetők, mert vagy rögtön fellépő betegséggel, vagy pedig lassan működő mérgezéssel lepnek meg bennünket.

De hogyan, miképen? fogják kérdezni t. olvasóink. A válasz ez: a mérges arzén az, a mit a lakásokban és ruházatokban nem egyszer gondosan dédelgetünk és ápolunk.

A további kérdés az, hogy hát hol van az a mérges arzén, a mit megtalálhatunk lakásunkban és ruházatunkban? Erre a kérdésre a felelet ez: Ott van a zöld fali kárpitokon, melyivel a szobák falait bevonják, ott van a szép dusan befestett zöld ablakredőkön, zöld lámpaernyőkön, ott van feleségeink, leányaink csinos zöld szinü báli ruháiban.

Igen, a zöld szin sok esetben a mi végzetes ellenségünk. A zöld festékek mérges schweinfurti zöldet tartalmaznak, melyek egyéb alkatrészeken kivül arzénsavat is tartalmaznak, s ez a mi halálos ellenségünk.

Az arzénsav nevü mérget a közéletben arzenikumnak vagy arzénnak nevezik. Tulajdonsága, hogy a legtöbb festésnél az árnyalatot adja meg és azt tetszetösebbé teszi, ennélfogva az arzénsav a festékgyártásnál nagy szerepet játszik. A schweinfurti zöld gyönyörü szinét az arzénsavnak köszönheti, s szobáink falairól por alakjában száll szerte, vagy mint láthatlan gáz terjed szét az ablakredőkről, báliruhákról, szóval minden olyan tárgyakról, mely schweinfurti zölddel van festve. E mérges gáz vagy por az emberi testbe hatol. Lassan, de folytonosan gyülemlik össze szervezetünkben és pusztit bennünket, mérges, maró, alattomos hatásával és krónikus betegségeket idéz elő.

Az idült arzénmérgezés tulajdonképen nem egyébb emésztési zavarnál és ebből kifolyólag testi elsatnyulás áll be. Sajátságos szürke szin ül az arczra, elsoványodás, erőtlenség, a haj kihullása, izomrángatózás, gyöngelmüség, álmatlanság és szélhüdési tünetek jelentkeznek. E mellett szemcsés köthárgyalob lép fel és hurutos bántalmak támadnak.

Ezekből láthatjuk, hogy mily ve zélynek, mily betegségnek vagyunk kitéve, ha közelünkben mérges arzén tartalmu tárgyak vannak.

A schweinfurti zöldet régente a festők a szobák pallózásához használták, mivel szép világos zöld szine volt, a kárpitnyomók, festők és szövetnyomtatók, a játékgyárosok, a szines papirgyárak és más iparágaknál nagyon szükséges volt, mert dus zöld szint adott nekik a mérgesfestanyag.

Gyakran találunk a szobákban még ma is régi festéseket, redőnyöket és kárpitokat, s igen sok arzén tartalmu lámpaernyőt, báliruhákat, stb., de ujabb időkben a napilapok sürübb olvasása után rájöttünk ennek káros voltára és óvatosabbak lettünk.

Hányszor lettek gyermekeink hirtelen rosszul s mindjárt nem türkészhettük ki az okát hogy miért, mig végre rájöttünk, hogy kicsinyeink czukorkát, bonbonokat stb., vettek a czukrásznál vagy a füszeresnél s a czukor vagy zöldre volt festve, vagy zöld papirba volt göngyölve, mely schweinfurti zölddel lett beitatva.

Azonban nemcsak a schweinfurti zöldben, de másszinü anilinnal festett szövetekben, vagy az ugynevezett nyomdaluggal nyomott szövetekben is találunk arzenikumot és mérgezési esetek itt is fordulnak elő. Jó volna, ha kormányunk törvényt hozna — már az egészségügy érdekében is — arra nézve, hogy a gyárakban, kereskedésekben vizsgáltatnék meg a szögyárakban, kereskedésekben vizsgáltatnék meg a szögvet vagy áru, vajjon nem tartalmaz-e mérges anyagot vagy arzénikumot. Ott tehát, hol talán még nagyapáról maradtak ránk redőnyök, ruhák vagy szövetek, bármily kedves emlékek legyenek, egészségünk megóvása czéljából is távolitsuk el, vagy semmitsük meg azokat.

Zöldre festett ablakredőnyöket, melyek nem egyszer idült arzénmérgezést idéznek elő, távolitsuk el, mert a többszöri használat következtében a fel és lehuzás alkalmával folyton kopik róla a festés és egészségünket veszélyezteti a tovaszálló arzénpor.

Ha azt gyanitjuk, hogy a zöld kárpitok, redőnyök, papirnemüek stb. arzénikumot tartalmaznak, akkor ezekből egy darabkát levágunk és azt egy próbacsőbe tesszük, azután rá öntünk néhány gramm szalmiákszeszt (amoniák folyadékot.) Ha a folyadék kékszinü lesz, akkor a kárpitok, stb, schweinfurti zölddel vannak befestve. Zöldre festett falról levakarjuk a festéket és ezt próbacsőbe tesszük, s járjunk el ugy mint fenebb, ha a festék nem tartalmazott schweinfurti zöldet, akkor a folyadékot nem kékre, hanem sárgás zöldre festi.

CSARNOK.

Egy őrült vallomása.

Irta: **Guy de Maupassant.**

Diana türelmetlenül vonogatta vállát.

A férfi lassan a virágoktól teljesen elfedett kerevet mögé került s élénken beszélt hozzája. A nap bágyadtan szüródött át a lebocsájtott ablakredőnyökön s lomha fényével kisérteties szinezetet adott a szalonban levő két alaknak.

Mindkettő fiatal volt. A férfiu szenvedélyesen forrón szerette, ő nem, szereti még most is, mint négy évvel azelőtt az asszonyt. Senki sem sejtette ezt; az asszony legkevésbé. Az első pillanattól fogva lelke mélyébe zárta ez édes titkot. Mily világosan tünt fel most minden szemei előtt!

···Hideg téli nap volt, mikor Diana zsufolásig megtelt templomban, az orgona ünnepélyes hangjai mellet lépett az oltár elé. Fehér menyasszonyi ruhában apró kacsóival marquis de Sorges karjára támaszkodva. A fiatal marquise-né szemei a szentelt gyertyák visszfényénél ragyogtak, mintha könyekkel volnának telve.

Akkor ugy érezte, mintha ez az óra valójából kiragadott volna valamit s vitte el magával — örökre. Mert sohasem fogja szerelmét bevallani annak az asszonynak ott, ki most ifjukori, hőn szeretett barátja feleségévé lett.

Hogy is történhetett az meg, hogy vonzódást kezdett érezni, az a csöp tizenhét éves teremtés iránt, kit valamikor térdein himbált? Talán éppen azért, mert fiatal volt, még egész gyermek. Inkább szánalmat érzett iránta! A kis gyenge lénynek a legnagyobb elnézésre és szeretetre volt szüksége; ugy látszott, hogy egy erősebb szélfuvalom elolthatja élete mécsesét. Igen, Sorges jó kedélyü volt; de olyan jó kedélyü, mint az oroszlán, melynek nyájaskodása is szétmorzsolja az embert, ezenkivül hirtelen fellobbant, kiméletlen volt ha büszkeségét sértve vélte.

Egy év mulva leánya született.

Dianát teljesen eltöltötte a fiatal anyaság boldog érzete; valósággal felolvadt a szeretetben, melyet ez apróság iránt érzett, ki fehér csipke pólyájából ugy mosolygott elő, mint egy rózsás kis angyal — az angyalok is pirulnak — mikor a földre szállott.

De Diana sápadt, szenvedőnek látszott.

Igen, az egész mult ujult erővel merült fel előtte itt a virágokkal telt szalonban, mialatt Diana előtt állott, ki kissé megviseltnek látszott. A szobában szerte-széjjel, nyitott félig kiüresitett böröndök hevertek; Diana épen most érkezett vissza Olaszország ból; egy éve mult, hogy nem látta; s most minden rábeszélő tehetségével azon volt, hogy visszautazásra birja.

Feleletként Diana türelmetlenül vonogatta vállait.

Mondja meg férjének, hogy fáradt; nagyon fáradt továbbra is elviselni ezt a czéltalan botor életet, mely reája csak teherként nehezedik··· Egy éve iparkodik már magát elkábitani. Hiába! Belátja, hogy bünös; nem is kisérli meg magát védeni; de azért egyetlen egy szó miatt nem mutatnak a feleségnek ajtót. Nos ugy van; nem szereti férjét, mást imád. De ez a másik sohasem tudja meg ezt. Saját jószántából vak ott be mindent a marquisnak. Csak a nevét nem akarta megmondani. Ez pusztán az ő titka volt s maradjon is az! Cselekedete legjobban bizonyit artatlansága mellett; de ő ezt fegyverül használta fel ellene s kiutasitota. Méltatlankodásának, sértett büszkeségének első felindulásában azután elutazott, a nélkül, hogy sokáig meg fontolta volna e lépést.

Elment, azon hiszemben, hogy visszahivják.

Nem hivták vissza.

Eljött tehát magától. Továbbra nem birja ki e számkivetést; tulhaladja erejét! Férje tegyen a mit jónak lát! csak a kis leányát akarja viszontlátni, magával vinni, mert nélküle nem bir élni.

Mindezt Diana tompa hangon mondta el, csak nehezen fojthatva vissza zokogását.

A férfi e beszéd alatt nagyon szenvedett. Sorges nem adta tudtára válaszának okát; s mert ő Dianát szerette, nem mert utána kérdezősködni. Gyakran megkisérlette, hogy az asszony érdekében szót emeljen; de akkor Sorges mindig felkiáltott.

— Soha!

Soha! De hát mit vétheteti Diana? Most megtudta; asszony elmondott mindent.

— De biztosithatom···

— Vallja csak be, hogy tisztán az ő megbizásából kényszerit arra, hogy utazzam ismét el.

— Nem, Diana. Önkényt jöttem ide, mikor Sorges megérkezéséről tudósitott. Onnek el kell hagynia Párist; csak nyolcz napra is, ha már másképen nem akarja! Utazzék rögtön. Megérkezése váratlanul jött. Sorges nem volt reája elkészülve.

Majdnem alázatos hangon válaszolt Diana:

— Nem öt akarom látni; csak Margitot, gyermekemet szeretném keblemre ölelni.

Azután megtörve folytatta:

— Jól tette, hogy eljött, jelenléte megnyugtatott. Lássa, én beteg vagyok, nagyon beteg. Vannak pillanatok, mikor azt hiszem, hogy eszemet vesztem! Ily bánásmódot nem érdemeltem meg! Gyermekemnél kellett volna engem hagyni. Ha kis kezét szivemre tette volna, a titok sohasem pattant volna ki belőle!

Mindezt fáradtan, halkan mormogta maga elé. De az utolsó szavaknál mintegy magához téri látszott s felegyenesedett:

— Nem, nincs szükségem Margitra! Tisztességes asszony vagyok. Nem akarom, hogy egy perczig is kédelkedjék ebben!

Mély ráncz huzódott végig szemöldökei között; s meredtre nyitott szemei hidegen, barátságtalanul tekintettek a férfiura. Egész teste reszketett az izgalomtól. A férfiu hosszasan nézett rája. A délutáni nap sajátszerü árnyakat vetett Diana arczára, mely most még fehérebbnek, kisértetiesebbnek látszott. Es ekkor ismét eszébe jutott az a hideg téli nap, mikor a templomban voltak az orgona bugása mellett.

A csendben hirtelen az óra hármat ütött. A férfi összerezzent. Most el kellett hagynia. Sorges várakozott reája; közösen kellett egy kötelességet teljesiteni. Dianának azonban meg kell igérnie, hogy el utazik. Ha ő kivánja ezt jól tudja, mért teszi. Artatlan; elhiszi, de azért nem maradhat itt tovább. Sorges jöhet esetleg. Az utóbbi időben ugyis nagyon izgatott.

Diana makacsul vonakodott.

— Nem··· nem···

Szolga lépett be s ezüst tálczán nagy fekete szegélyü levelet hozott.

— Mi ez? kérdezte Diana csudálkozva.

A férfiu halotthalvány lett s meg akarta akadályozni, hogy Diana a boritékot kinyissa. Késő volt. A fiatal asszony tágra nyitott szemekkel mohón futotta át a tartalmat:

Uram!

Fölkérem, hogy részt vegyen leányom Anna, Marie Marguerite de Sorges temetésén, mely···

Az asszony megfordult és rikácsoló nevetésbe tört ki, mely arczát teljesen eltorzitotta.

— Szeretlek — kiáltá karjaival a férfi nyakát körülfonva — szeretlek forrón, örökké!

Iszonyu balsejtelem szállta meg a férfiut.

— Megőrült!

Igaza volt; Diana megőrült. De éppen e pillanatban az igazat vallotta be.

Szerkesztől üzenetek.

Ungvárra. Ohajtva várjuk a hireket, a melyekre itt Kassán sokan kiváncsiak. Szivélyes üdvözlet és kézszoritás.

Alisz iránt kifejezett érdeklődését, még miután tudomásunkra jutott, kielégitettnk. Köszönettel várjuk a folytatást.

Ujpestre. Már a könyvkötő-műhelyben van, mihelyt lesz — ott is lesz. Ha valami netán ott kuksol a fiókban — ki vele a fényes nap elé. Üdvözlet.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Berkshire-Polaud China

8 hetes elválasztott **malaczok Pethő-Szinyén páronkint 16 forintjával,** (egy kan és egy koczamalacz) bármikor kapható a pethő-szinyei uradalom intézőségénél Pethő Szinyén, u. p. Büdd, Kassa mellett. Előzetes tájékozás szerezhető Kassán **Zajitsek** grófi erdésznél, Halász-uteza 1. szám alatt. 196 1—6

Legjobb védőszer járványos betegségek ellen. 100 6—10

Előmozdítja az emésztést. Ingert csillapító.

Olcsó árak.

Leirások ingyen

Igazgatóság: **Bad Radein. Styria.**

Főraktár Budapest, V. ker., Lipót-körut 21-a.

Kassán kapható: ifj. Novelly Sándor és Pollák Róbert uraknál.

Schifbeck-szálloda — Pilzeni sörcsarnok Kassán.

Megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém értesiteni Kassa és a vidék nagyrabecsült közönségét, hogy az általam most bérbevett és teljesen átalakitott és ujonnan berendezett

Schifbeck-szállodát — pilzeni sörcsarnokot

holnap szombaton junius 24-én

nagy pompával megnyitom, s pedig

reggeli 9 órakor a katona-zenc közremüködése mellett a sörcsarnokban **villás-reggeli;**
a déli órákban a kávéházban Rácz Jani zenekara fog játszani;
délebédre az ujonnan átalakitott ebédlő várja a nagyrabecsült vendégeket;
este vacsorához a katona-zene és Rácz Jani zenekara felváltva fog játszani.

Konyhám jóságát nem dicsérem, nagyrabecsült vendégeim lesznek azok, a kik véleményt mondanak, a magam részéről csak azt jelentem ki, hogy a finom izlés, kifogástalan rend és tisztaság képezte főelvemet, a midőn e szállodát átvettem, nem kimélve pénzt, nem fáradozást, hogy minden a kor követelményeinek megfelelő legyen. **Sörcsarnokomban** a legjobb és elsőrendü **pilzeni sör** mellett pinczémből kitünő tiszta természetes borok bő választéka áll vendégeim rendelkezésére.

A kávéház szintén az elegáns közönség találkozó helye lesz, mert annak látható külső fényével a legszolidabb ügykezelés szoros kapcsolatban fog állani, ujságok bő választéka, teke asztal, játszó-szoba, kávé, thea, punch, a legfinomabb egyéb italok pontos kiszolgálat mellett rendelkezésre állanak.

A szállodában levő 30 vendég-szoba teljesen uj berendezéssel lett felszerelve és itt a kiszolgálat gyors, az árak olcsók ugy, hogy reménylem e téren is alkalmam lesz a t. utazó közönség bizalmát állandó látogatás által kiérdemelni.

A midőn tehát e nagy áldozatok árán létesitett vállalkozásomat a nagyérd. közönség becses figyelmébe ismételten ajánlani szerencsém van, kérem a holnapi megnyitó-ünnepség alkalmával becses látogatásukkal megörvendeztetni,

Imenschek József,

a Schifbeck-szálló bérlője.

195—1

Meghivás.

A kassai termény- és áruraktár részvénytársaság t. cz. részvényesei f. évi julius hó 2-án d.e. 11 órakor a kassai kereskedelmi bank részvénytársaság hivatalos helyiségében tartandó

rendkivüli közgyülésre

ezennel meghivatnak.

Tanácskozási tárgy:

1. Igazgatási jelentés.
2. Az alapszabályok 11., 33. és 37. §§ ainak módositása.

Kassán, 1893. junius 15-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 13. §. kivonata.

Szavazattal bir minden részvényes a közgyülésen, ki szelvényekkel ellátott részvényeit, illetőleg nevére szóló ideiglenes elismervényeit legalább három nappal a közgyülést megelőzőleg az intézetnél letéteményezte.

A letéteményezett részvényekről a részvényeseknek elismervény adatik, mely egyidejüleg igazolványul szolgál a közgyülésbeni részvételre.

189—2

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutoza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés ezéljából butorraktáramat jelentékenyen bővitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szíves megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok**, teljes **háló-, ebédlő- és salon-berendezésekből**, garniturak arany- és bronz-betétekben, **fantasia** és más **ülő butorokból, szőnyegdiványok, ottománok**, mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállatok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ttdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal törekszem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat és minta-termeimet**, melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok mély tisztelettel

328 31—52

Jakobovits Ármin.

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, vasárnap 1893. évi junius 25. 72. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Bécs nem ijedt meg...

Nem lehet megállni mosolygás nélkül!

Mikor az ember arra gondol, hogy mily levelet irt Horánszky Nándorhoz ifj Abrányi Kornél a „Pesti Napló“ főszerkesztője, mikor a „Pesti Napló“ alakjában megváltozott. Hát a politikai sáfárélet e kómikumán, kell hogy elnevesse magát Ifj. Abrányi Kornél ugyanis kijelentette: hogy bár fáj szivének a legdicsőbb, a legmagyarabb, meg talán a legdemokratább(!) párttól, vagy hogy is irjam „párt klubb-“tól megválnia, de mivel hogy lapjára nézve első föltétel a pártatlanság és függetlenség, hát már csak engedjék meg neki ama nagy bün elkövetését, hogy pártatlanná és függetlenné lehessen: már t. i. a lap! Ha pedig ezt neki meg nem engednék, sajgó szivvel bár, de kész a pártklubból kilépni.

Horánszky Nándor, a nemzetiek elnöke, ezen őszinte és megható nyilatkozatra egy hasonlóan őszinte és megható nyilatkozattal válaszolt, kijelentvén: hogy a függetlenség az ő szemeik előtt nem bün, au kontrer: érdem! Ily érdemekben megőszült tagot tehát elveszteni nem hajlandók. Csak irjon a „Pesti Napló“ ezentul párton kivül függetlenül, hanem azért Ábrányi Kornél a klubból ne lépjen ki, mert akkor kevesebben lennének egygyel. Szegény boldogult Visi Imre, a „N“ egykori szerkesztője is ugy tett, hogy aki tőle az „N“-ből tiszteletpéldányt kért, annak a nevére előfizetett, hogy azzal is több előfizetője legyen.

Nos hát, azóta a „Pesti Napló“ párton kivül áll és független, a miről meggyőződhetik mindenki, aki olvassa. Ha párton kivül nem állna és független nem volna, lehetetlen hogy megengedné neki a nemzeti párt azt a tulzást, melyet a nemzeti párt érdekében a gyermekeskedésig véghez visz, nem lehetvén oly iczi piczi alkalom, amit a párt érdekében a nevetségességig föl nem használna.

Nehány nap előtt is nagyban exczellált e téren. És pedig a világrenditő és korszakot alkotó „szolnoki gyülés“ alkalmával. A la „hatvani“ országgyülés Verbőczyvel, most a zolnoki, a nagy Polónyi és nagy Justh Gyulával az élén. Ezután a hétvilágra szóló gyülés után ugyan is, a jövendő unokák nem annyira kaczagányos mint kaczagásos ősei magnüm áldomásra gyülvén össze, részt vett a „bibamus-“ban a nemzeti párt elnöke is, ama reményére mondván toasztot: hogy ha még sokáig nem jutnak kormányra, ők is függetleneknek csapnak föl.

Erre mindjárt ott helyben nagy éljen következett, hanem e dominus vobiscumra, a „Pesti Napló“ Budapestről felelte az „et cum spirituo“-t. Azt mondván ugyanis: Hallod Bécs? Hogy mit beszél Markus József nemzeti párti Szolnokon? Azt mondja, hogy vagy kormányzás, vagy függetlenség! Nem csak hogy Eötvösék ki nem válnak, hanem még Ugronék, Apponyiék is beválnak. Apponyi, ha megharagitják fenegyerekké lesz. Helfi bibornok is kiment már Turinba, hogy e lehetőségre előkészitse Kossuthot.

Ime a szolnoki gyülés iszonyu hordereje, melyet a pártonkivüli független Napló felkavar és bemutatja a nemzetnek mint egy, az éggel összeölelkezni akaró viztölcsér embrióját, mely magával ragadja a kormányhajót s ugy vágja Wekerléhez, hogy mind kettő izze-porrá lészen.

Persze, ez alatt a „Pesti Napló“-nak fogalma sincs arról, hogy az általános országos közvélemény kimondta a halálos itéletet a függetlenségi és 48-as párt felett: mely Kossuthtal jött, Kossuthtal megy. A párt csak a test, Kossuth a lélek! Amint e lélek az égbe száll s a testhüvely a földön marad, temetése következik.

Hiszen minden mozzanat arra mutat, hogy ez a párt Kossuth Lajos nélkül nem létezhet. Ettől félnek, ez az összetartó kapocs, a zárkő, melynek hián az épület összeomlik. Azt mernők tehát mondani, hogy Bécs a „Pesti napló“ fenyegetésétől nem ijed meg, de nemcsak azért nem ijed meg, mert a függetlenségi párt örökéletében nem hisz, hanem azért, mert nagyobbra becsüli az Apponyi bölcsességét, mint a „Napló.“ Nagyon tudja, hogy Apponyi azért, hogy rövid ideig függetlenségi lehessen, kormány képességét nem áldozza fel, és bizik abba szentül, hogy nem ő megy a függetlenségi párthoz, hanem hogy a majd felbomlott függetlenségi párt megy ő hozzá. Es ettől Bécs nem ijed meg!

(—y—)

Városi közgyülés.

(Saját tudósitónktól.)

A csötörtöki városi közgyülés napirendjére a magas politika körébe vágó dolog is volt kitüzve. Még pedig a förendiház reformjának kérdése, melyet a kálvinista Róma törvényhatósága küldött át ide nemes Kassa városának tárgyalás végett. Az érdeklődés meglehetős élénk volt. Napirend előtt Kosztka dr. intézett egynehány interpellácziót a polgármesterhez, melyekre megnyugtató választ kapván, ez tudomásul szolgált. Utána Deil Jenő interpellált a domonkosok udvarán felhalmozott több ezer szekérnyi szalma mennyiség tüzveszélyes volta ügyében. Az erre adott választ szintén tudomásul vették.

Napirenden olvasták a polgármester hat jelentését, melyből kiemelendő, hogy a város határában kiáradt Hernád és Miszla-patak nagy károkat okozott.

Nevezetes mozzanata volt a gyülésnek még a honvédkaszárnya kérdése, melyre vonatkozólag Halmos, Benczur és Deil bizottsági tagok felszólalása után elhatároztatott, hogy a város a régi kaszárnya bérösszegekhez ragaszkodik és hogy a kaszárnya épités czéljaira, mely 121000 frtba fog kerülni, a Polinsky Emil-féle Bethlen-körüti 25. számu ház megveendő 27000 frtért. Erdekes volt Deil kijelentése, ki a dologhoz szólva, igy végzé beszédét: „Kérem a várost, hogy minden ujabb laktanya épitést mint a szenvedések kelyhét igyekezzék magától eltávolitani.

A felállitandó országos tébolyda ügyében a miniszter leirata, mely szerint Székesfehérvárott fogják azt felállitani, szintén tudomásul szolgált.

A vasuti követzeti vám módositásának kérdése provokált nagyvitát. Az volt a kérdés, vajjon a tanács,

TÁRCZA.

Emlékeim...

Mint kedves halotté
Olyan az emléked.
Gyakran látlak álmaimban
Feltámadni téged
Mosolyog az arczod
Mosolyog az álom
S — tudja az ég — benne most is
Öröm uralálom.

Pedig az a szép mult
Régen szerte foszlott
Lelkemen a szenvedések
Raja átviharzott
S kitörült belőle
Annyi szép emléket
Csak ez egygyel sehogyse birt:
Kitörülni téged.

És bár a szivemben
Nincs szerelem többé,
Benne a te borus arczod
Ott marad örökké —
Ott marad szivemben
Ott marad egészen.
Mint az, a ki egyszer meghalt
— A sirnak ölében.

Ladányi Béla.

A hétről.

Kassa, junius 24.

I. Marczi, Miczi és Jancsi.

Marczi szép gyerek és jogász. Miczi meg csinos leány, de nem prepa.

Marczi szőke, Miczi pedig barna.

Miczi kedveli a virágokat, Marczi rajong értük. Marczi szeret kapni kis illatos levélkéket, Miczi hasonlóképen.

Marczi azt mondta szombaton Jancsinak:

— Hallod-e Jancsi?

— Hallom.

— Én unatkozom nagyon.

— Én is.

— Csináljunk valamit.

— Mit?

— Gyerünk be Braunba.

— Nem megyek.

— Miért?

— Elvből.

— Hogy-hogy?

— Ne légy kiváncsi. Nem mondom.

Marczi erre nem faggatta tovább Jancsit, hanem elhallgatott.

Ha pedig Marczi hallgat, akkor csend van.

Marczi ugyan hallgatott most, de nem volt csend.

Nem pedig azért, mert az utczán voltak, ahol mindig zaj van.

És ez a zaj most még nagyobb volt, mint máskor, mert a főutczán diákok vonultak végig.

Egyenruhás csikos sapkás, kisebb és nagyobb, rövid és hosszu nadrágos diákok.

Mellettük szellős nyári anczugba bujtatott bakalegények aprózták a lépéseket kifeszitett mellel és fujva a trombitákat, megverve a dobok kutya-börét.

Tornaversenyre vonultak a diákok.

Marczi hallotta a dobpergést és ugyancsak hallotta a trombita harsogást is.

És erre igy szólt Jancsihoz:

— Jancsi te!

— Mi baj?

— Katonák jönnek, gyerünk eléjük.

— Nem megyek. Nézz ide, itt is láthatsz egy bakát.

— Nem azért, hanem hát unalomból.

— Ez nem szórakozás.

— No hát akkor gyerünk a ligetbe.

— Es már más.

És Marczi karonfogta Jancsit, Jancsi meg Marczit és a malom-utcza felé indultak.

Ezalatt pedig a trombita-harsogás, meg a dobpergés, meg a zaj mindinkább közeledtek.

Jancsi hátranézett.

— Te Marczi!

— Nos?

— Nem katonák azok.

— Kik?

— Hát a kik ott jönnek, hanem diákok.

Marczinak erre eszébe jutott, hogy van neki egy kis öcscse: Pista — és hogy ettől a kis öcsétől hallotta, hogy nekik ma milyen nagyszerü ünnepélyük lesz a nyári tornakertben.

— Igazad van Jancsi, hiszen ma a diákoknak tornaversenyük van.

— Csakugyan? hisz ez nagyszerü!

— Gyerünk oda.

— Gyerünk.

És Jancsi ujból karon fogta Marczit, Marczi meg Jancsit és befordulának a malom-utczára.

Miczi is a malom-utczán volt.

Miczi meg a mamája.

Ők is a tornakertbe indultak, mert a kis Oszkár szintén eldicsekedett vele otthon, hogy ma lesz a tornaversenyük; még pedig már egy héttel ezelőtt, mikor a készitendő torna-egyenruha érdekében emelte fel követelő szavát.

Miczi meglátta Marczit és azt gondolta magában:

— Itt lesz ő is.

De nem szólt semmit, hanem közömbös arczczal beszélt valamit a mamával.

Marczi előtt is az az édes gondolat villant fel hirtelenében:

— Nini ez ő! de szintén nem önté gondolatát hangos szóba, hanem azt mondá Jancsinak:

— Siessünk.

Mikor pedig beérkezének a tornakertbe, Jancsi és Marczi egymás mellett szemeltek ki maguknak helyet.

A diákok először a Hymnuszt énekelték.

Jancsi hallgatta a hymnuszt; és mikor nem hallgatta már a hymnuszt, azon vette észre magát, hogy Marczi nincs mellette.

Jancsi, miután közeli szomszédjai között nem talált egy ismerőst se, nem tett erre az eltünésre semmiféle megjegyzést, hanem azt gondolta magában:

— Nagy kópé ez a Marczi; lám-e már most is hölgy-szemlére indult.

Marczi pedig csakugyan szemlére indult.

Kikeresni a sok szép lány, asszony közül Miczit és a mamáját, azaz — pardon — csak Miczit.

vagy a kereskedelmi és iparkamara javaslata fogadtassék-e el? A dologhoz Deil, Halmos, Loósz és Fényes bizottsági tagok szóltak hozzá. A vita folyamán felmerült a miniszternek egy kijelentése is, melyet e tárgyban a jelenleg távollevő főispánnak tett, a mely szerint ugyanis a miniszternek szándékában volna a vasuti kövezeti vámokat, melyek beviteli vám jellegük miatt csak akadályaiul szolgálnak a kereskedelemnek, országszerte megszüntetni. A törvényhatóság nagy szótöbbséggel a tanács javaslatát fogadta el.

A szőlőket pusztító perenespora elleni védekezés dolgában alkotott szabályrendelet tervezetét fogadták még el. A tervezet a szőlőknek évenkint háromszor történő permetezését (rézgálicz-oldattal) teszi kötelezővé és ennek elmulasztóira 25 frtig terjedhető pénzbüntetést szab.

Az erdőgazdasági statutum egyik szakaszát módosították azután oly értelemben, hogy a faraktári felügyelőnek ne hetenkint kétszer, hanem havonkint kétszer kelljen elszámolnia a pénztárossal a fuvardijakkal.

A főrendiház módosítására vonatkozó határozatát a törvényhatóságnak lapunk más helyén ismertetjük.

Több kevésbé jelentékeny ügy elintézése után az ülés a polgármester elnöklete alatt esti hét órakor véget ért.

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—decemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, azokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely felől értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1893. junius 15-én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Benedek Ferencznek jászói prépositta történt megválasztatását tegnap erősitette meg a király. A kinevezés megtörténte alkalmából Csáky gróf miniszter táviratilag fejezte ki szerencsekivánatát. A kinevezést a hivatalos lap legközelebbi száma fogja a közölni.

A főrendiház reformja. Kassaváros törvényhatóságának csütörtöki közgyülésén, melyről lapunk más helyén referálunk, szóba került Debreczen város átirata kapcsán a főrendiház égető szükséget képező reformja is. A törvényhatóság arra hivja fel a város közönségét, hogy hasonló szellemben intézzen feliratot a képviselőházhoz, a főrendiház megreformálása ügyében. Kassaváros azonban a tanácsnak Deil által módositott inditványát fogadván el, azt határozta, hogy a törvényhatóság kivánja ugyan a főrendiháznak a kor igényeinek megfelelő reformját, de a maga részéről nem tartván még időszerünek a dolgot, alkalmasabb pillanatra vár.

Tanulmányi ut. A közoktatásügyi kormány által a görögnyelv tudomány érdekében a középiskolai tanárok használa rendezett görögországi tanulmányi utban a prémontreiek rendhez tartozó tanárok közül többen vesznek részt és Kassáról dr. Horváth Balázs csatlakozott a görög nyelv és egyéb szellemi kinceset felkutató argonauta-csapathoz, a mely e hó 23-án indultel szép utjára. Az utazás julius hó közepéig tart.

A kis herczeg. Mult napokban a helybeli prémontrei rend főgimnázium tanári kara előtt az első osztály tantárgyaiból mindenből „jeles“ eredménynyel vizsgát tett egy jövendő magyar főur, a kis Windisch-Grätz Lajos herczeg, a lembergi hadtestparancsnok és sárospataki nagybirtokos Windisch-Grätz herczeg fia. Ezt azért is örömteljesen regisztráljuk, mert alkalmunk volt tapasztalást szerezni arról, hogy a kis herczeg tisztelendő Gruska Lajos pataki káplán nevelése alatt a főrangu szülők egyenes kivánságára teljesen polgáriasan és magyar szellemben oktattatik és mint jövendő magyar főur neveltetik. A szép és eszes kis herczeg, daczára a szigoru és részrehajlatlan vizsgálatnak, a vizsgán feladatának jelesen megfelelt, a mi nevelőjének, az eperjesi születésü és a kassai szemináriumban kiképzett Gruska Lajos tisztelendő nevelő urnak nagy örömet szerzett. A magas szülők képviseletében főtisztelendő Szekerák Kálmán, sárospataki esperes-plébános ur is jelen volt, a ki Gruskát, mint káplánját, a herczegi szülőknek egyetlen fiok nevelőjéül felajánlotta. — A kis herczeg eleven eszességét jellemzőleg itt tartózkodása ideje alatt érdekes epizódok fordultak elő, a melyek bámulatra ragadtak a tanárokat. A magánvizsgára jelentkezésnél a kis herczeg egy csomó könyvvel a hóna alatt állitott be a professorhoz, a ki látva a sok könyvet, azt kérdezte: a hóna alatt hozza a tudományt, mire a kis herczeg azt mondja: ott is, a könyvekben is és a fejemben is. A Schalkházban, a hol nevelőjével szállva volt egy szinte magánvizsgára jött fiut látott, a kihez hozzá sietett és kérőleg igy szól: ugyan legyen szives kérdezzen engem a vallástanból, mert én is vizsgázni fogok! — A fiu azt feleli neki: sajnálom, én abból nem tudok semmit, mert én református vagyok. — Az irásbeli vizsgán nevelője automat-czeruzát ad kezébe, de a mely sehogy se akart müködni, mire sok forgatás után igy szól nevelőjéhez: ugyebár tisztelendő ur sokat forgatta ezt a czeruzát és elrontotta, most hogy segit ki a bajból? aztán más irónt kapott, a melylyel feladatát nagy ügyességgel végezte el.

*

A vallástanból vizsgázott a kis herczeg és azt kérdezte tőle a vizsgázó professzor, hogy hányféle imádságot ismer?

— Kétfélét, felelt a kis herczeg, ugymint ájtatos és képmutató imádságot.

— Hát ki imádkozik áhitatosan és ki képmutatóan?

— Az istenfélő ember áhitatosan, a publikánus pedig képmutatóan.

— Mit ért maga ez alatt, hogy publikánus?

— Hát ez csak olyan finánczféle.

Tableaux.

Egy másik tudósitónk az érdekes kis vizsgázóról igy tudósit minket: Herczeg Windischgrätz Lajos magyarországi nagybirtokos és lembergi hadtest-parancsnok fia, a kis Lajos herczeg 23-án tette le főgimnáziumunkban az I. osztályból a magánvizsgálatot. Lembergből egyenesen azért jöttek Kassára, hogy a herczeg nyilvánosan számot adjon évi munkásságáról. A megnyerő külsejü, kellemes modoru, finom nevelésü gyermek kiváló sikerrel esett át az irásbeli vizsgálatokon, mely körülmény s azok a szabatos és minden irányban kellő tájékozottságra valló feleletek, miket a kis herczeg a tanárok kérdéseire adott, nyilvánvalóan bizonyitják, hogy a Kassa egyházmegyei papság kötelékébe tartozó nevelő: Gruska Lajos, a legnagyobb mértékben eleget tett a magára vállalt kötelességnek. A kis herczeg méltán kiérdemelte a jeles rendü bizonyitványt, minek a magas szülők, kikhez a tegnapi vonattal utazott vissza Lembergbe, szintén nagyon fognak örülni. A vizsgálaton jelen volt Szekerák Kálmán, sárospataki plébános is, ki a kis fiu szellemi haladása iránt nagyon érdeklődik. Hogy mily eleven észjárásu a kis herczeg, mutatja egy felelete, mit az egyik tanárnak adott. A tanár ugyanis a hónalj alatt könyvekkel megpakkolt gyermektől azt kérdezte: „Hóna alatt hozza tudományát?“ A gyermek azonnal megfelelt rá imigyen: „Hónom alatt is, a könyvekben is, meg itt is“ szólt fejére mutatva. A kis herczeg, mint általában Windischgrätz herczegnek minden gyermeke, kifogástalanul beszéli a magyar nyelvet.

A tanév befejezése. Az állami felsőbb leányiskolában tegnap nagy ünnepséggel rekesztették be a tanévet, mely alkalommal Lakos Károlyné igazgató meleghangu beszéddel ereztette ki védő szárnyai alul kedves növendékeit, a kiknek szellemi és erkölcsi mivelődése érdekében annyit fáradozott, hogy az otthonban élvezzék a két havi pihenőt. A bizonyitványok és értesitők kiosztátását Te Deum előzte meg. A tanév eseményeit felölelő évkönyvről később irunk érdemleges ismertetést.

Vizsga. Szép eredményü vizsga folyt le junius 22-én Abauj-Enyiczkén Tomcsó Alajos esperes elnöklete alatt. Vendégül jelen volt a kisdedek iránt oly nemes lelkü özv Zichy Rezsőné Péchy Jacobin grófné ő méltósága és a helység lakosai és Széman János hit elemző. A vizsga szép eredménye, mely Draskovics Gyula ottani tanító fáradhatatlan szorgalmát és ügyességét magasztalja, minden hallgatót meglepett. Bár a vizsga általában véve kitünő volt, mégis első az és második osztály volt az, a mely a magyarosodás terén kiválóan kitüntette magát.

Vásár. Kassán hétfőn nagy vásár veszi kezdetét, a mely szerdán a szokott kirakodó, vásárral nyer befejezést.

Az állami polgári fiuiskola tornavizsgája és tornaversenye az elmult csütörtök délután tartatott meg. A mintegy harmadfélszáz tanulóból álló sereg négyes rendekben dob- és trombitaszó mellett s nemzeti zászlók alatt vonult ki a nyári tornatérre, hol kettős oszloplopban, katonásan körülvonultak s ellenvonulással felálltak a szabadgyakorlatokhoz szükségelt távolságra. A Hymnus eléneklése után Lévay István igazgató beszédet intézett a növendékekhez, mely beszéd a tornaversenyek czéljával foglalkozván, kitartásra, buzgóságra s ügyességre serkentette az ifjakat. Az ezután következő szabadgyakorlatok rendkivüli

---

Nem volt nehéz munka.

Előbb azonban eszébe jutott valami Marczinak.

Az, hogy itt sok a publikum és sürün állanak egymás mellett.

Ennek a gondolatnak a következése egy érdekes ötlet volt.

Ennek pedig az, hogy Marczi a zsebébe nyult, kivett belőle egy czimzetlen s bontatlan levelet; megnézte és ujból visszatette.

Mi lehetett benne?

Higyjék el én nem tudom.

Marczi pedig oda ment Micziékhez.

Nem volt könnyü dolog.

Könyökével kellett helyet csinálnia magának.

Marczi mulattatta a mamát, de azért Miczi is mulatott és örült.

Örült annak, hogy némely női ruhán zseb is van, meg annak, hogy az a levél, mely előbb még a Marczi zsebében volt, most már nincs ott.

Marczi is örült, ugyancsak e miatt.

Meg azért is, mert még nem tudta azt a morált, mely igy hangzik:

„Az erdőtől néha a fát is meg lehet látni.“

Ezt Jancsi reczitálta el tegnap Marczinak, de Marczi aligha mondja meg Miczinek.

II. János.

Vasárnap a ligetben találkoztam Jánossal.

Épen Budapestről jött, azaz tulajdonképen csak az állomásról.

János régi ismerősöm volt és jó barátom.

Tehát megörültünk egymásnak.

János leült a lóczára mellém és nézte a mi ligetünket, meg az épen gyülekező közönséget. Nem beszélt; hallgatott.

Egyszer csak megszólal:

— Sógor, tudod-e mi az ujság?

— A legfrissebb?

— Igen!

— Nem én!

— Nos hát elmondom. Figyelj ide.

És ezzel a fontoskodó egyének legimpertinensebbjének komoly ábrázatát öltvén magára, szóra nyitá ajkait.

De amint felnyitotta, azonképen be is zárta.

Én vártam, hogy mit fog szólni, de János hallgatott, mint a sir.

Sőt még tán annál is jobban.

— Ki vele, mi az János?

— Nem lehet.

— Ugyan ne tréfálj.

— Nem lehet. Meggondoltam.

— Miért?

— Nagyon komoly dolog.

— Ha ugy van, hát csak tartsd meg magadnak, engem ugy se érdekel.

— Csalódol.

— Hogy hogy?

— Mert téged is érdekel ez a dolog.

— Nem hiszem.

— De csakis téged.

— No erre már kiváncsi vagyok. Halljuk hát!

— Itt nem lehet.

— Miért?

— Mert nagyon megtalálna hatni.

— Akkor gyerünk be János.

És ugy is cselekedénk.

Bementünk a városba, a városban pedig egy olyan házba, a hol sört mérnek.

— Igyál János, most az én vendégem vagy. De hát mi is az az ujság?

— Eufrozina férjhez ment.

— Ne beszélj félre János. Ebből egy szó se igaz.

— Azt akarod, hogy megeskütdjem.

— Hát meg mernél rá esküdni?

— Meg! szólt vala János.

Itt a regényiró egy érzékeny jelenetet irhatna le; de én nem indulok az után, hogy mit tehetne a regényiró, tehát nem irok ide érzékeny jelenetet.

Hanem önök kiváncsiak rá, hogy ki az az Eufrozina.

Nos hát megsugom.

Hajdani ideálom, kihez elégetett verseim első kötetének a felét irtam.

A János hire szerfölött meghatott tehát.

— Igyunk János.

Én ugy is tevénk.

Másnap déltájban ébredt fel a muri után János.

És már utra készen cigarettáztam a hintaszékemben s ép azon gondolkoztam, hogy miként kéne uj ideálra szert tenni, mikor megszólalt vala János.

— Sógor?

— Mi baj?

— Emlékszel a tegnapi napra?

— Már hogyne.

— Te — én mondtam neked valamit.

— Mondtál bizony sok mindenfélét.

— És hazudtam is.

— Az ugyan szép, de hát mit?

— Nem jut eszembe.

— Talán azt, hogy letetted a doktorátust?

— Azt is, de még egyebet.

— Eufrozináról…

— Igen igen ez az. Ezt hazudtam én neked.

És János töredelmesen bevallotta bünét; bevallotta, hogy Eufrozina már vén kisasszony lett, és még nem ment férjhez.

Hiába, a régi ideált eltemettük tegnap.

— Már ez nem segithetett a dolgon.

Én folytattam gondolataimat az ujabb ideál szerzés módjai felett s azonkivül világos lett előttem ez a morál:

„Ne higyj volt jó barátaidnak.“

III. A gyerek és a bádogos.

Ez egy ezópusi mese lészen.

Igaz ugyan, hogy gyerekről nem igen lesz szó benne, de annál inkább a bádogosról.

Arról a bádogosról, aki a tüzzel játszik, és a ki ugy játszik a tüzzel, mint a gyerek szokott játszani vele.

A bádogos felment a toronyba és ott tüzet rakván, dolgozott.

Elérkezvén pediglen az ebédnek ideje, lejött a bádogos a toronyból és nem dolgozott.

Mikor pedig javában gyakorolta volna magát a napdeleléskor szokásos mesterségekben, meglátá a távolból közeliteni a rézsisakosokat.

Megijede ő ennek okáért és felszalada a toronynak lépcsőin és látá a tüzet elharapózni.

Ráveté magát és eloltá.

Jövének pedig a tüznek oltói és mondá nékiek:
— Gyerek játék vala ez csak. Tüz volt, de tüz nincs.

Ezt pedig a tüzoltók nem hivék el egészen.

Sem a nép, sem a közönség, sem a város, sem a megye, sem pedig az ország.

Csak a bádogos hitte azt.

És ennek okáért néminemü garasokért szerzett vala tollat és tentát és ira nyilatkozatokat ekképen:

— Tüz volt, tüz nincs. Én csináltam a tüzet, de én is oltottam el. A tüzoltók sem tüzet nem csináltak,

pontos, összevágó és kifogástalan szabatosságukkal lekötötték a szemlélő figyelmét s még a legszigorubb emberből is a teljes elismerés hangjait csalták ki. Rendkivül szép látványt nyujtott a hosszu, egyenlően ruházott sereg látása, mely a vezénylő Malaszt Ferencz tornatanár parancsszavát a legtökéletesebb pontossággal teljesitette a nélkül, hogy egyetlen hiba esett volna a nagy tömeg egyetlen egyesénél is. Erdekesek voltak a versenyek is, melyeknek győzteseit alantabb közöljük. A verseny végső pontját játékok képezték, melyek szereplői közül leleményesség és kedélyes tempók dolgában legkiváltkép Fried Adolf tanuló vált ki. A versenyt Lévay István záróbeszéde fejezé be, ki köszönetet mondott a versenyben segédkező Horváth Lajos főgimn. tornatanárnak, elismerését fejezte ki Malaszt Ferencz tornatanárnak, kit a kitünő siker jutalmaz fáradozásáért, mire a növendékek a kivonuláshoz hasonló rendben az intézet udvarába visszatértek, honnét szétoszlottak. Megjegyzésre méltónak találjuk még, hogy a ki- és bevonuló csapat két dobosa és trombitása valóságos polgári iskolai tanulókból állott s különösen a trombitás Kraushaar Sándor, aratott a nagy közönség előtt zajos tetszést. Daczára, hogy az idő borongós volt, a versenyt nagyszámu s intelligens közönség nézte végig s a szabadgyakorlatokat, valamint a szergyakorlatok egyes kiváló pontjait lelkesen megéljenezte. A győzők nevei, kik elismerő oklevéllel tüntettek ki, ezek: Rudon való mászásban: Schönwiesner Lajos, Palásthy Kálmán (I. oszt. tanulók; kötélen való mászásban: Feicht Kálmán, Hircsák György (II. o. t.); 100 méteres futásban: König Antal (I.), Grossman Ármin (II. o. t.); ugrásban és 10 kilogrammos vasgolyó dobásában: Szentandrássy József (IV. o. t.), Krausz Károly (V. o. t.), Petrolay András, Bobnyák Pál, Olchváry László (IV. o. t.) és Sarlay Béla (V. o. t.); Ugrásban és nyujtón való gyakorlatokban: Baán Lajos (VI.), Tomkó András, Szalamin Elek (III.), Kraushaar Sándor (IV.), Németh Béla (III.), Papp Pál és Belánszky Endre (IV. o. t.). Ezenkivül az I. és II. osztály játékában a vezetésért dicséretet nyert Fried Adolf II. oszt. tanuló.

Művészi est. A kassai közönségnek csütörtökön este nagyszabásu művészeti élvezetben volt része a Schalkház termében. Három művész lépett együvé, hogy magas tudásukat városról városra vigyék és a legszebb emlékekkel távozzanak a fenséges szépet vajmi ritkán élvező vidéki közönség köréből. Jászay Mari, a magyar színészet örökéletü heroinája áll a csoportban majesztétikus erejével, hatalmas alkotásaival legelől és páratlanul. Mellette két társa a rokon-művészetben valósággal törpe epigónná lesz, a kiket csak meghallgatnak, de kik azt a benyomást, a melyet lelkünkre Jászay Mari gyakorol, még csak el sem tudják homályositani. A művésznő Kiss József Jehova drámai költeményét szavalta elsőnek. Interpretációja alig 23 perczig tartott és a midőn mint egy lángszavu Cherub fölemelkedett helyéről, hogy e mesteri költői mü utolsó akkordjainak még nagyobb nyomatékot adjon, hallgatóit az igézet ereje teljesen megbüvölte, aztán kitört a tapsvihar és az éljenzés, a mely a vulkán erejével hatott, lebilincselve a müvésznőt, a ki egy-két perczig ott állt diadalát megköszönni annak a fényes publikumnak, a melyet látni csak kevés vidéki városban van része. Hilgermann Laura ének-müvésznő és Polonyi Elemér zongora-müvész egy-egy száma után ismét Jászai bordauxbetétes sárga selyem estélyi toálettben lépett az emelvényre, hogy Arany János Pázmán lovagjával nyujtson uj gyönyört, de már erre a közönség követelő lett és a müvésznő látható nagy örömmel toldott ujat és még egyet ráadásnak. Hallottuk aztán sorra Kiss Józseftől Agotha kisasszonyt, Simon Judithot és Petőfitől Szeptember végén czimü szép költeményét, a melyekért külön-külön frenetikus taps viharzott föl és a halljuk még az utolsó után is erősen hangzott és senkinek sem jutott eszébe a telhetetlen közönséget lepisszegni. Alig is emlékezünk rá, hogy itt e kanikulában is fagyos közönség biráló széke előtt valaki nagyobb diadalt aratott volna mint ezuttal Jászay Mari. Hilgermann Laura nehány énekszámával és Polonyi Elemér a zongorán szép elismerést vivtak ki.

A tisztviselők országos nyugdij-egylete tárgyában az előmunkálatok már teljesen be vannak fejezve, miért is szükségét látnók annak, hogy a kassai választmány is adjon életjelt létezéséről, hogy a dolgok folyásában az a bizonyos folytonossági hiány be ne álljon.

Uj mozdony. A kassai közuti vasut uj gőzmozdonynyal gazdagodott, a melyet tegnap délután próbáltak ki. A csinos alkotmány 14 athmosphérára van berendezve és közel 10000 frt értéket reprezentál.

A dal hatalma. Egy tekintélyes kassai polgár legközelebb és véletlenül először hallotta a kassai dalkör szabatos énekét, a mely annyira hatott rá, hogy lelkesültségében, hallva mi adott e körnek életet és az ezzel összefüggő részletekkel is megismertetve, odanyilatkozott, hogy ő maga fog gondoskodni róla, hogy a dalkör szép zászlóhoz jusson, a melyre kész ezer frtot áldozni. E lelkesültséget valóban diczéret illeti és az a derék öreg polgár kétségkivül örökéletü emléket emel önmagának a kassai dalkör annáleseiben, hogy ha kijelentését a tett fogja követni, a mit igazán óhajtunk.

Menyegző és halál. Enyiczke község egyik jómódu gazdájának vendégszerető házánál fényes lakodalmat ültek e napokban. Nagy volt a jókedv s határtalan az öröm. Ennek a nagy lelkesedésnek volt a kifolyása az a megszámlálhatatlan puska és mozsárpuffogtatás, melyet az összekelt pár tiszteletére lövöldöztek el. Egy ily üdvlövés tragikus kimenetele azonban megzavarta az egész lakodalmas házuép jókedvét. Oravecz Mihály ugyanis a menyasszony megérkezésekor oly vigyázatlanul sütötte el éles töltéssel megtöltött puskáját, hogy az a közelben álló Pásztor András tizenegy éves fiu szivét találta. A fiu tüstént meghalt. Oraveczet pedig bekisérték Kassára és átadták az ügyészségnek.

Talált eb. Egy barnaszörü vizsla kutya vetődött a Szepsi-utra, tulajdonosa. dr. Nyulászy János urnál (lakik Szepsi-ut 2.) átveheti ebét.

Madárpusztitás. Most, hogy a diákocskák lerázták a drukk terheit, nincs egyéb dolguk, minthogy neki mennek az erdőknek és ligeteknek s a fészkeiken ülő madárkákat megfogdossák, s igy a fiókmadarakat megfosztják táplálójuktól. Nemcsak a rendőrség, hanem a szülők is ránczba szedhetnék ezért az urfiakat.

Egy szabó tragédiája. Bojsza János szabólegény, a ki a szepsi-uton levő Klein Antal szabómesternél dolgozott, csütörtökön este a vasuti sinek mentén sötét gondolatoktól üzetve, bandukolt és a mikor közvetlenül az első vasuti őrházig eljutott, szépen keresztbe feküdt a sintestre és várta a biztos halált, a melyet az éjjel 11 óra felé Budapestre haladó személy vonat ki is osztott a szerencsétlen fiatal legénynek. Holttestét teljesen összeroncsolva pénteken hajnalban találták meg. Irás ugyan nem maradt utána, de valószinüleg azért kereste a halált, mert valami juh-lopás gyanuja nehezedett lelkére, a mely miatt épen pénteken kellett volna magát a kassai törvényszék előtt tisztázni, e helyett azonban a halálba menekült.

Sikkasztó postamester. A kassai postaigazgatóság a rendőrséggel tudatja és kéri, hogy segitse kézrekeriteni Pap József tiszolczi postamestert, a ki 4142 frtot elsikkasztott s csütörtökön este megugrott. A sikkasztó nagy családot, a feleségét, meg hat gyermeket hagyott otthon nyomoruságban. A sikkasztó nem soká élvezhette a lopott kincset, mert szombaton itt Kassán elfogta a rendőrség.

Meghiusult nyaralás. Kiss Istvánt derék legénynek ismerték a pajtásai s e mellett czipész legény is volt, még pedig Szekerák János gazduramnál. E napokban szerfelett urias vágyai támadtak. Ez urias hajlamoknak óhajtott áldozni a derék Kiss István és elvesztette közismeretü derekségét. Ugyanis Szekerák János gazdának volt egy arany órája, rajta meg egy drágalátos láncza; Kiss István a dolgok tulajdonának rendjén aként változtatott a mesteri szobának egy őrizetlen pillanatában, hogy a künn felejtett órát és láncot saját zsebébe csusztatá. Es mikor a zsebében volt már az óra, a kis masina ketyegése mellett fantasztikus tervei szövődtek. Ha ő ezt eladja, ha sok pénzt kap érte, milyen nagy ur lesz ő akkor. Es ugy is tőn. Eladta az órát. Az árán pedig szórakozni akart és lerándult nyaralni a vidékre. Szátó városa volt az a szerencsés, mely a nyaralni akaró s már nem derék suszterlegényt falai közé fogadá. Csakhogy a suszterlegény nyaralása nem volt zavartalan, mert a rend és csend őreinek szerfölötti érdeklődése zavarólag hatott lelki nyugalmára. Végre is az lett az eredmény, hogy a Kiss István szántói nyaralása hüsölésre változott.

Fosztogatók. Az egyik legközelebbi tavaszi mulatság alkalmával egyik polgártársunk — mint annyi más — szintén künn volt a Bankón és mulatott. Polgártársaink nagy része pedig nem azért szokott mulatni, hogy ne igyék. Iszik és ugy mulat. Ez a bizonyos polgártársunk is ivott és mulatott. Az ivásnak persze az volt a vége, hogy huzamosabb idő alatti gyakorlás után a föld forgásának egyes fázisai elevenedtek meg lelki szemei előtt. A föld forgott polgártársunk lábai alatt, polgártársunk is forgott a föld felett, azzal a különbséggel azonban, hogy ő néha esett is, még pedig nagyokat. Ilyen állapotban indult neki a nagy utnak Bankóról a város felé. Utközben azután az a malőr érte, hogy legurult a hegyi utról s lenn a völgyben puhának találván az erdő pázsitját, elaludt. Legérdekesebb álmát aludta talán a bankói hős, mikoron négy ismert nevü gazfickó, névszerint Mann Zsiga, Tomkó János, Mosko András és Szaniszló István észrevették az ipsét s egyesült erővel hozzáláttak kifosztásához. Kikutatták zsebeit és minden értékes holmit, pénzét és óráját magukkal vitték. A rendőrségnek azonban sikerült őket kikutatni s most már az ügyészségnél várják megérdemelt jutalmukat.

Csontváz. A gáztársulat most rakja le öblösebb csőhálózatát és a földmunkálatnál két nap előtt a László-hidtól délre mintegy 50 méternyi távolban tett ásásoknál egy méternyi mélységben a munkások egy emberi csontvázra bukkantak. A leletről értesitve lett a rendőrség is, a mely azonban napirendre tért az állitólag 50 évet is meghaladó lelet fölött.

Tenyészállatok. Községek és gazdák, kik jó faju és jól kifejlődött tenyész bikákat beszerezni kivánnak, nagy választékban találhatják azoat Nagy-Mihályon Zemplénben, gróf Sztáray Antal uradalmában, hol magyar és nyugoti faju bikák 150 frttól kezdve kaphatók. Szegényebb megyebeli községek az abaujtornai gazdasági egylettől a bika beszerzési alapból kamatnélküli kölcsönt részlet visszafizetésre kaphatnak ilyen apa-állatok beszerzésére, sőt esetleg ár-kedvezményekben is részesülhetnek. Kivánatos volna, ha tenyésztőink is községeink ezen kedvező alkalmat felhasználnák jó tenyész apa-állatok beszerzésére és a marhaállományok javitására.

A Budapesti Hirlap uj háza. Pár hét mulva a *Budapesti Hirlap*, a magyar inteligenciának ez a kedvelt lapja, mely, minél több versenytársa van, annál győzedelmesebben bontogatja ki hatalmas szárnyait, átköltözködik uj házába, a népszinház mellé, *Rökk Szilárd-utcza 4-ik szám alá*. A ház, ha már külső diszével meglepi a nézőt, belül, a belső berendezésével valóságos csudálatot kelt. A gépészek, épitőmesterek izlése és leleményessége versenyzett egymással, hogy csinosan, elegánsan oldjon meg egy nehéz feladatot: *egy ujsághaznak épitését*. A feladatot az tette nehezzé, hogy a belföldön egyáltalán semmiféle minta nincs erre nézve, s a külföldi lapok palotái nem feleltek meg a *Budapesti Hirlap* szükségleteinek. Teremteni kellett tehát valami ujat, s ez most meg van. Az ujsághaz, mely magában foglalja a nyomdát, a szerkesztőséget, a kiadóhivatalt, az expediciót, szóval mindent, a mi egy lap megirásához, kiszedéséhez, kinyomtatásához és szétküldéséhez szükséges, *Rökk Szilárd-utcza 4-ik szám alatt van*. A ház másik kapuja *József-körut 5-ik szám* s igy a szerkesztőség kiadóhivatal két oldalról könnyen megközelithető. A nyomda egyik nevezetes része a vasvázu üvegház alá foglalt, mélyen kiásott udvar, melyben a Budapesti Hirlap *két uj hatalmas iker-rotációs gépe* foglal helyet, két óriás, *mely a lapot, még ha három ivnyi tartalmu is, felvágva és összehajtogatva dobálja ki magából óriási mennyiségben*. Megjegyzendő, hogy e gépek nemcsak *felvágják a Budapesti Hirlapot*, hanem *egy végtében, folytatólagosan nyomtatják egészen huszonnégy oldalig*, de épen ugy a 20, 18, 16, 14, 12, 10 stb. oldalas lapokat is, s az olvasó az egymásután megszámozott oldalokon a legnagyobb könnyüséggel eligazodik. Ez a változás rövid idő mulva bekövetkezik, s a közönség jótorman észre se veszi, egyszerre csak a saját otthonából kikerült Budapesti Hirlapot kapja a kezébe.

* * *

A Budapesti hirlap előfizetései ára: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összeg vidékről legczélszerübben postautalványon küldhető a Budapesti Hirlap kiadóhivatalához Budapesten, Kalap-utcza 16. szám.

---

sem pedig el nem oltották. Ne tessék hát szegényeket bántani, meg aztán az érdemet se tessék ott keresni.

Ezzel pedig, még most be is lehetne a dolgot fejezni, ha az a nyilatkozat nem volna olyan kómikus.

A bádogos nem fél, holott félnie kellene. Sőt még nyilatkozik.

Pedig a meséből az világlik ki, hogy ez a tanuság:

Nem jó a gyereknek tüzzel játszani; ekép javitandó:

Nem tanácsos a bádogosnak a tüzzel játszani.

IV. Tanuság a gyerekeknek.

Miután a fentebbi morálból most csak a bádogosok merithetnek okulást, irok egyet a gyerekeknek is.

Ez is e héten történt.

— Ernőcske normalista és e héten vizsgázott.

Kérdem tőle:

— Nos Ernőcske, hogy sikerült a vizsgája magácskának.

— Nadszerün.

— Mit szólt a tanár bácsi, mikor kihitta.

— Hogy a kutya halap.

— Igazán ezt mondta?

— Iden, hogy mondjam meg, mi benne az alany.

— És megtudta mondani?

— Iden, a kutya.

— Hát az állitmány?

— Halap.

— Igen jól van Ernőcske!

— Pedid ez nem idaz.

— Micsoda?

— Hogy a kutya halap.

— Miért?

— Mert a kutya nem halap.

— Honnan tudja?

— Itt van a Hektor.

És ezzel megfogta a Hektor fülét és kicsi öklével nagyot ütött a Hektor szemére.

A Hektor pedig megharapta az Ernőcske kezét. Ernőcske pedig sirt.

Ebből a meséből pedig két tanuságot vonhatnak le a gyerekek.

Először, hogy a kutya csakugyan harap.

Másodszor: hogy a tanár-bácsi csakugyan igazat szokott beszélni.

Mondanék még több mesét is, de már látom, hogy nem figyelnek ide.

Lorgnett.

Kassai vasuti menetrend.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Indulás Kassáról.		Erkezés Kassára.	
Budapest felé:		**Budapest felől:**	
reggel (gyorsv.)	7 óra 46 percz	reggel	6 óra 2 percz
délben	12 „ 31 „	reggel szerdán	7 „ 20 „
délután (gyorsv.)	3 „ 55 „	délután (gyorsv.)	1 „ 16 „
délután szerdán	4 „ 20 „	délután	3 „ 33 „
este	10 „ 35 „	este (gyorsv.)	8 „ 15 „
S.-A.-Ujhely felé:		**S.-A.-Ujhely felől:**	
reggel	4 óra 55 percz	reggel	10 óra 3 percz
délután	12 „ 35 „	délután	2 „ 37 „
délután	4 „ 30 „	este	11 „ 2 „

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Nyilt tér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Bucsuzás.

Mindazon nagyrabecsült barátaim, ismerőseim és jóakaróimnak, a kiktől Kassáról Jász-Kisérre való távozásunk alkalmával személyesen bucsut nem vehettünk, ezuton mondunk szivélyes isten veled-et, kérve, tartsanak meg szives emlékükben, a mint mi is megőrizzük ezt.

Kassa, 1893. jun. 24-én

Dolozselek István
és neje.

Meghivás.

A kassai termény- és áruraktár részvénytársaság

t. cz. részvényesei f. évi julius hó 2-án d.e. 11 órakor a kassai kereskedelmi bank részvénytársaság hivatalos helyiségében tartandó

rendkivüli közgyülésre

ezennel meghivatnak.

Tanácskozási tárgy:

1. Igazgatási jelentés.
2. Az alapszabályok 11., 33. és 37. §§ainak módositása.

Kassán, 1893. junius 15-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 13. §. kivonata.

Szavazattal bir minden részvényes a közgyülésen, ki szelvényekkel ellátott részvényeit, illetőleg nevére szóló ideiglenes elismervényeit legalább három nappal a közgyülést megelőzőleg az intézetnél letéteményezte.

A letéteményezett részvényekről a részvényeseknek elismervény adatik, mely egyidejüleg igazolványul szolgál a közgyülésbeni részvételre. 189—3

38 kitüntetés, ezek között 14 diszoklevél és 18 érem. Számos bizonyitvány első erdészeti és gazdasági kiállitáson 1890. és a nemzetközi higienikus kiállitáson 1891. a legmagasabb kitüntetéssel — a diszoklevél különös feltüntetésével — dijazva.

Nestlé Henrik gyermek-tápliszt.

26 éves eredmény.

Ujszülöttek, a kik anyáik által egyáltalában nem, vagy csak tökéletlenül táplálhatók, a Nestlé Henrik gyermek-tápliszt jével racziónálisan felnevelhetők. Iratok, a melyekben a készitési mód, valamint elsőrangu tekintélyek, lelenczházak és gyermek-kórházak bizonylatai foglaltatnak, kivánságra ingyen küldetnek. 158 5—12

1 doboz Nestlé Henrik-féle gyermektiszt 90 kr.
1 doboz Nestlé Henrik-féle kondens. tej 50 kr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére:

F. Berlyak, Wien, Stadt, Naglergasse 1.

Eladás minden gyógytár és füszerkereskedésben.

4664. sz. 198—1
Tk. 1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kassai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak Kállai Dániel jogutódai végrehajtást szenvedő elleni 63 frt 15 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kassai kir. törvényszék területén levő Kovácsvágás községében fekvő a kovácsvágási 201. számu telekjegyzőkönyvben özv. Buday Mária szül. Somossy nevén álló A + 1—10. sorszám a. foglalt bel és külségből álló ingatlanra az árverést 446 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a tennebb megjelölt ingatlan az **1893. évi szeptember hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor** Kovácsvágás község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megallapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság Kassán, 1893. évi junius hó 14-én.

Horváth,
kir. tvszéki biró.

Berkshire-Polaud China

8 hetes elválasztott **malaczok Pethő-Szinyén páronkint 16 forintjával,** (egy kan és egy koczamalacz) bármikor kapható a pethő-szinyei uradalom intézőségénél Pethő Szinyén, u. p. Böső, Kassa mellett. Előzetes tájékozás szerezhető Kassán **Zajitsek** grófi erdészнél, Halász-utcza 1. szám alatt. 196 2—6

Schifbeck-szálloda — Pilzeni sörcsarnok Kassán.

Megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém értesiteni Kassa és a vidék nagyrabecsült közönségét, hogy az általam most bérbevett és teljesen átalakitott és ujonnan berendezett

Schifbeck-szállodát — pilzeni sörcsarnokot

szombaton junius 24-én

megnyitottam.

Konyhám jóságát nem dicsérem, nagyrabecsült vendégeim lesznek azok, a kik véleményt mondanak, a magam részéről csak azt jelentem ki, hogy a finom izlés, kifogástalan rend és tisztaság képezte főelvemet, a midőn e szállodát átvettem, nem kimélve pénzt, nem fáradozást, hogy minden a kor követelményeinek megfelelő legyen. **Sörcsarnokomban** a legjobb és elsőrendü **pilzeni sör** mellett pinczémből kitünő tiszta természetes borok bő választéka áll vendégeim rendelkezésére.

A kávéház szintén az elegáns közönség találkozó helye lesz, mert annak látható külső fényével a legszolidabb ügykezelés szoros kapcsolatban fog állani, ujságok bő választéka, teke-asztal, játszó-szoba, kávé, thea, punch, a legfinomabb egyéb italok pontos kiszolgálat mellett rendelkezésre állanak.

A szállodában levő 30 vendég-szoba teljesen uj berendezéssel lett felszerelve és itt a kiszolgálat gyors, az árak olcsók ugy, hogy reménylem e téren is alkalmam lesz a t. utazó-közönség bizalmát állandó látogatás által kiérdemelni.

A midőn tehát e nagy áldozatok árán létesitett vállalkozásomat a nagyérd. közönség becses figyelmébe ismételten ajánlani szerencsém van, kérem becses látogatásukkal megörvendeztetni, melylyel maradok tisztelettel

Imenschek József,

a Schifbeck-szálló bérlője.

195—2

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi junius 28. 73. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímezendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Hasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Julius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

A szocziálismus.

(***) Németországban most folynak javában a választások. Egy jelentékeny része a képviselőknek már véglegesen meg van választva. Majdnem ugyanannyi képviselői állás azonban pótválasztás alá fog kerülni.

A mint tudva van, ez az uj választás a **német katonai törvényjavaslat** sorsával áll összefüggésben. A német császár és kancellárja nem látták a birodalmi gyülés elé terjesztett katonai törvényjavaslat megszavazását biztositottnak a volt birodalmi képviselőtestület által. Fel kellett tehát oszlatni a birodalmi gyülést, hogy ujon választott képviselőtestület foglalkozzék azzal a véghetetlen nagyhorderejü katonai törvényjavaslattal.

Hogy az a czél az ujonnan választott képviselők utján el lesz-e érhető, a melynek keresztül vihetése miatt az előbbi gyülés feloszlattatott? ma még kétséges. Rövid időn megfogjuk tudni ezt is; mert a választások mihamar lefognak bonyolittatni.

Hanem arra a meglepetésre, a melyet az uj német választások már eddigelé is szültek, aligha voltak elkészülve nagy Németország politikájának irányadó körei. Ha goudolták is, hogy a pártok az eddigiektől némi részben eltérőleg fognak alakulni, azt semmi esetre sem hitték, mikép egy — többé-kevésbé eddig is félelmes párttöredék oly reményen felül fog megerősödni.

A szocziálistákról van szó, ezekről a századvégi félelmes emberekről, a kik kezdenek a modern politikában napról napra nagyobb tért hóditani.

Még eddig, azt lehet mondani — talán az egy Belgiumot kivéve — Németország majdnem azon egyedüli állam, a melyben a szocziálismus politikai tekintetben is számbavehető tényezőként kezd szerepelni. Van ugyan a szocziálismusnak talaja Franczia országban, sőt más országokban is. De oly fegyelmezettséggel nem bir sehol, mint az aránylag még nagyon is ifju Németbirodalomban.

A most folyó németbirodalmi választások nagy tanulságot rejtenek magukban. A naprólnapra intelligensebbé válandó munkásnép mindinkább kezd tudatára jönni annak, hogy a jelenlegi társadalmi helyzet nem felel meg a kor követelményeinek. Azt mondja: hogy a szegény munkás is csak ember, épen ugy, mint azok a gazdag, hatalmas nagy urak, a kiknek ugy szólván egyéb dolguk sincs, mint — élvezni és mulatni. Sehogy se képes megbarátkozni azzal az eszmével, hogy miért dolgozzék csupán ő? s miért legyen örökös munkálkodása mellett is koldus és szegény? Forditani akar a világ folyásán. S hogy akarata nem merő ábránd többé: elég kézzelfoghatólag bizonyitják az épen most folyamatban levő nagy események.

A német választási küzdelmekben egyébként nem is annyira az a meglepő, hogy a szocziálisták is jelt adnak magukról. Ez már nem uj dolog! Bismark, az ő nagy eszével felismerte már a munkásosztálynak nem épen kicsinyelhető mozgalmát évekkel ezelőtt. Az egyedül meglepő csak az, hogy a birodalmi gyülés feloszlatásának ez lett egyik speciális kifejlődése.

Dominálni igaz, valami tulságos mértékben, aligha fognak a szocziálisták ez időszerint még az uj birodalmi gyülésben; mert hiszen a vagyon és tőke emberei, a kikhez tartoznak a minden megrázkódtatástól félő középosztálybeli elemek, minden lehetőt el követtek és elfognak követni arra, hogy őket **visszaszoritsák**. De apránként mindig nagyobb tért fognak hóditani s előbbutóbb aligha nem ők fognak törvényt diktálni még másoknak is.

Nálunk Magyarországon voltaképeni szocziálismus még alig van. Legfölebb a nagyobb városok rejtegetnek egyes ezen osztályhoz tartozó alakokat, a kiknek nagyobb része külföldről szakadt ide. De ha ilyenről szorosabb értelemben véve ezidőszerint még szó sem lehet, a kérdés rövid időn nálunk is napirend tárgyát képezheti. Ott van intő például a **pécsi eset**, mely igazán bővebbi megfigyelésre érdemes. Elodázhatatlanul szükséges, hogy mi is tanulmányozás tárgyává tegyük ezt a jövő század elejét uraló nagy kérdést.

A törvényhozásnak jó lesz erre a thémára, már a legközelebbi időben, ha csak némi sulyt is helyeznie!

A vármegye közgyülése.

— A Kassai Szemle tudósitójának jelentése. —

Kassa, junius 26.

Már elütötte hétfőn reggel a középeurópai zónaidőt mutató óra a kilenczet, mikorára kitüzve volt a közgyülés kezdete, de a vármegye czifra menyezetü ülésterme még kongott az ürességtől.

Itt-ott volt látható még csak a folyósón egynehány vitatkozó csoport, kik talán a mostani időjárás félszegségeit vitatták meg ritka egyértelemmel, vagy pedig a szepsii járásbirósági épületen szükséges javitások érdekében folytattak czélszerü eszmecserét.

És ezek a nyugodt taglejtések, mikkel szavaikat kisérték a vármegye különféle szegleteiből összeseregleő bizottsági tagok, meg a gyülekezésnek eme lassusága, már jó eleve biztos hőmérőiül szolgáltak a gyülés jövendő képének.

Csendes zsongás a gyülésteremben.

Semmi szenvedélyesség.

Mintha bizony a mai közgyülésre nem volna semmi fontosabb és az ország-dolgát közelebbről érintő dolog is napirendre tüzve, mely a pártpolitikai lelkesedés tüzét felélesztve, ellentétes harczvonalba állithatná a vármegye urait, virilistáit.

Egy negyed tiz.

Most már kissé jobban gyülekeznek. Megjön a főispán is, meg az alispán. A zöld asztalok U betüjének egyik szárnya már meg van telve, mikor a főispán megnyitja a gyülést.

A karzaton is óvatos csendben foglalja el helyét a megbizhatatlan információk után indult egynehány érdeklődő, kik várják a harczot s benne a méltóságos förendek sorsának eldöntét.

A csengetyü megszólal, a tekintetes vármegye már ülésezik.

Első az alispán jelentése; ezt olvassák fel először.

És amig a remekül kidolgozott jelentés terjedelmes ivcsomójának elsejét végigolvassa a vármegye egyik jegyzője, a még otthon és künn levő bizottsági tagok is be-beszállingóznak a terembe, és helyet foglalnak a zöld asztal mellett.

Az ülés képe most már teljes. Már ennél többen nem jönnek. Ezek is, akik itt vannak, legnagyobb részben egykedvü unalommal hólogatnak a tárgysorozat egyik-másik pontjához s csak akkor kap a szakálába valamelyik ideg sebb természetü tagja a gyülésnek, mikor a sok részletezés már izgatottá teszi.

Fel is áll tüstént az egyik.

— A részletes számadások felolvasását tán el is lehetne hagyni tekintetes közgyülés.

— Helyes, helyes — kiáltanak jobbról-balról.

— Persze hogy helyes, mert hat jobban kifutja az időből is...

— Ugy van, ugy van...

— Halljuk hát az állandó választmányt; mit szól az a számadásokhoz, mert hisz a közgyülés maga itt ugy se ellenőrizheti.

TÁRCZA.

Kolozsvárról.

Egy kis földem volt, azt mindig elöntötte az árviz, ha hajóm lenne, ki apadna a tenger! A természetnek és a véletleneknek az én bőrömre üzött játéka babonássá tett, de annyira nem babonás, mint akik ezt egészen eltagadják magukról. Igértem is, óhajtottam is Kolozsvárt Kolozsvárról irni, de még meg figyeléseket sem tettem, amikor már a „Pesti Napló“ egyik áprilisi száma mellékletképen egy kötetre menő ismertetést közölt, amelyből még azt is megtudtam, hogy az én egyetlen régi ismerősöm és barátom tudja Kolozsvárt legjobban élvezni a kávéházat és legjobban játszani a pikét. Ez ugyan nem nagyon érdekelhette az olvasó közönséget, hanem még azzal is ki lett kanalazva előttem a forrás annyira, hogy most, amidőn kolozsvári szándékom pár havi késedelemmel Kassán valósitom meg, emlékezetem csak itt-ott böngészhet a learatott téreken.

* * *

Kolozsvár kincseivel dicsekedett egykoron, de a kincs — már nincs; Kassa sódarának jóhirneve azonban még épségben van, mert a világ különböző nációja ma is jóizüen harap e füstölt tagokba.

Ha távol vidékről ide vetődő ismerőseim felkeresnek, első kérésök: mutassam be nekik Kassa nevezetességeit. Készséggel kalauzolom a jámbor földit a székesegyházba és onnan — egy pohár sörre, vagy egy csésze kávéra. Hasonlóan jártam én is Kolozsvárt; az én kalauzom megmutatta: Mátyás király szülő házát és vezetett tovább — sörözni a „Czentrál vendéglőbe“ ugy, hogy Kolozsvárt tartózkodásom második hetében, midőn azt a kérdést intézte hozzám egy uri ember, hogy mit láttam? láttam a hazat, melyben Mátyás király született, sok vizhordó szamarat, nehány gigerlit, egy csapat ó áht, jármos bivalyokat és több kéményseprő direktort! Ez volt a beszámolóm, de ebből is legutóbbi megjelölésem talány volt, amelyet akként fejtettek meg nekem, hogy azok az urak, akik ugy néznek ki, mintha a legmagasabb kémény tetejéig mászva, egyenesen az első rendü divat-üzletben mosakodás nélkül öltözködtek volna ki, nem kéményseprő direktorok, hanem Akoncz herczeg ivadékai, örmények magyarán gambeczek.

Nem igen sokkal bővebb az a tapasztalat sem, amelylyel az én kassai kalauzoltjaim térnek haza, pedig alig van az egyesitett Magyarországnak egy-egy városa, a mely nagyobb nevezetesebb történeti multtal és ezeknek annyi emlékével birna, mint e két város, de e tekintetben közönyösek az emberek itt ugy, mint ott is.

Végtelen sok a rokon-vonás a két város között. Már maga az, hogy Kassát Felsőmagyarország és Kolozsvárt az erdélyi haza tővárosának nevezzük, önkényt idézi elő az összehasonlitást. Mindkettő hegyövezte helyen fekszik, ott a gyalui havasokról fujdogáló hideg szél dermeszt, itt a malom-utcza torkolatánál a Tátrákról jövő orkán kapkodja le az embereket lábaikról. Nekik vannak oláhjaik, nekünk tótjaink. Ok vakoskodnak a szinházban, mi vaczo unk. Ott is, itt is kaszárnyákat épitenek és mindkét helyen: láb, kerék és nyaktörő kövezet van. Es ezen a veszedelmes kövezeten üzik Kolozsvár förangu hölgyei a kocsikázás sportját, gyönge kacsókban tartva a tüzes mének gyeplőit, kedvtelésükért koczkáztatják: a lovak lábait, a csinos kocsik kerekeit és még az asszonyok legtéltettebb kincsét is — nyelvüket, amelyen egy-egy nagyobb zökkenőnél könnyen eshetnék kisebb-nagyobb folytonosság hiány.

A topographiát illetőleg még annyit emlitek fel, hogy Kolozsvárban találtam némi keleties szinezetet, nyilt csatornáival, amelyek feltárják minden ház napi menüjét, amelynek maradványait a talukról éjjelenként bejövő ebek lakmározzák fel; de e nyilt folyókák elárulják a házi foglalkozást is. A mely házból szappanié folyi ki, oda nem megy a látogató, mert ott nagy mosás van és ilyenkor többé-kevésbé alkalmatlan a vendég. Ezekben Kassa már egy kissé diskrétebb.

Hogy Kassának csatornája lejebb áll, ez előnye Kolozsvár felett, de ezt megsemmisiti Kolozsvár társadalmi életének magaslata.

Ott megtérnek egy gyékényen, illetőleg egy asztal körül: mágnás, nagybirtokos, iró, müvész, egyetemi tanár külön nemü és különböző rangu tisztviselő stb. a szellemek emez igen sokoldalu vegyülete csak ritkán feltalálható kedves társaságot alkot, amelyben az előforduló napi események a gondolkodó elmék különféle felfogásain mennek keresztül, és mennyire tisztitják ezek az elveket és nézeteket!

Ez az asztal hányta vetette meg legelőször a Bokros Elek leleplezésének bonyodalmát, egy bonyodalmat, amelyben nem kellett keresni az asszonyt, de megtalálta a szerb államcsinynél Arhenberg herczegnő személyében és az államcsiny keresztül vitelében, mint értelmi szerzők egyikét Hunyadi grófot jelölte meg; de egy merész zsurnalista kéz a legmegbizhatóbb értesültség alapján levonta azt a titkos leplet is, mely Magyarországra nézve egy végzetes államcsiny tervét fedi, mely nem lenne egyéb, mint egy kényes és kedvező pillanatban a magyar parlamentnek katonasággal szétveretése és Magyarországnak Ausztriába való bekebelezése. Persze, hogy nagyot néztünk mindannyian, a megdöbbenés fogott el mindenkit és vita helyett a hegedüszó hirdette ki felette az itéletet, beletogván abba a nótába, melynek szövege igy kezdődik: „Mégis!

Ugyancsak ezen asztalnál mondotta el az erdélyi közélet egyik jelese, egy mágnás képviselő az országház folyósójáról azt a szellemes kis históriát, a midőn a néptanitók fizetési minimumának megszavazása után

— Hogy rendben vannak.

— Tehát akkor rendben vannak.

És a számadások hossza legiója le lőn tárgyalva.

Igy következett azután sorra a hetvenhat pontból álló tárgysorozat többi témája is.

Magáról a gyülés lefolyásáról a következőket jelenthettjük:

*

Abauj Tornavármegyének **második évnegyedes közgyülése junius** 26-án folyt le a bizottsági tagoknak csekélyebb érdeklődése mellett. A napirend első pontja gyanánt olvastatott fel **Fábián** János alispán évnegyedes jelentése, mely a megye első tisztviselőjének intézkedéseit és a megye érdekében tett tevékenységét terjeszti a közgyülés elé. Jelentése folyamány megemlékezik az alispán a vármegye pénzügyi helyzetéről, az utadókról s azok kezeléséről tapasztalható abnormis állapotokról. A vármegyeháznál tartott számonkérő szék eredménye gyanánt felemliti, hogy három közigazgatási tisztviselő kisebb szabálytalanság miatt megbüntettetett. A vármegye közegészségi állapota általában kielégitő, bár a difteritisz, vörheny s más ragályos természetü betegségek elő is fordultak a vármegye területén, de járványnyá sehol se fejlődtek; kivétel azonban Nádasd község, hol egy időben difteritisz pusztitott. Az alispán megjegyzi, hogy a szükséges óvintézkedéseket hivatala erejénél fogva mindenütt megtétette, hogy semminemü veszedelmes járvány be ne fészkelje magát a megyébe. Az ujoncz-állitásokról és a tankötelesek összeirásáról is terjedelmes jelentést tesz az alispán. Eme évnegyedes jelentését az alispánnak, melynél alaposabb ilynemü munkálatot nem birunk elképzelni, az állandó választmány azzal ajánlotta elfogadásra, hogy az alispán utasitassák az utadónál még a mult évről mutatkozó hátralékoknak mintegy 21,000 frt beszedésére. A napirend második pontján az árvaszéknél ujonnan rendszeresitett aljegyzői állásra az egyedül pályázó **Hedry** Bertalant jelöli ki a hatos kijelölő-bizottság, ki a tiszteletbeli aljegyzővé kinevezett **Szentiványi** Lászlóval nyomban le is tette a hivatalos esküt.

Tárgyalták a belügyminiszter leiratát, melynen kivánja, hogy a közigazgatási járások azonositassanak vármegyénkben a járásbirósági kerületekkel. E tárgyban az alispán **junius** 20-ára értekezletre hivta egybe a járások tószolgabiráit, kik a közgyülés, illetve az állandó választmány elé terjesztett véleményükben nem tartják czélszerünek a miniszter ohajának kivitelét; miután a járásbirósági járások beosztása se mondható kifogástalannak, sőt némi tekintetben roszabbnak is látszik, mint a közigazgatási beosztás.

Az állandó választmány javaslata is czélszerütlennek tartja a miniszter kivánata szerint való rendezését ez ügynek, mert ez oly visszás és aránytalan beosztásra vezetne, hogy mig pl. a kassai járásban 66 volna a községek száma, addig a tornaiban leapadna 38-ra. Sőt nemcsak ebből a szempontból ellenzi, hanem azért is, mert e reform által a kis községek körjegyzőségeinek beosztása is megbolygattatnék. Ennek okáért azt javasolta az állandó választmány, hogy a miniszterhez intézendő felirat hangsulyozza a járásbiróságok kerületeinek a szolgabirósági járásokkal, körjegyzői és pénzügyi csoportokkal egyszerre létesitendő átalakitását. A közgyülés ez értelemben határozott.

A tüzrendészeti szabályrendelet egyik szakasza Szikszó és Baksa községek kérelmére módosittatott. A bábaügy rendezése ügyében is tétettek intézkedések.

Tárgyalták **Lukács** kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely válaszképen szolgál a vármegye egy régebbi feliratára. A vármegye a megyebeli szegény árvák utadójának elengedése tárgyában kérvényezett s kérte a minisztert egy ily értelmü törvényjavaslat beterjesztésére. A miniszter leiratában tudatta a törvényhatósággal, hogy ez ügyben épen nincs szükség novelláris intézkedésre, miután az eddigi törvények is módot nyujtanak arra, hogy a törvényhatóság minden külön kérvényezés nélkül — a viszonyok követelménye szerint elengedhesse a szegény árvák utadóját. S ez értelemben való eljárásra utasitotta a miniszter a vármegyét. Tudomásul vették.

A téglagyártás szabályozására vonatkozólag a közelebbi közgyülés elé egy szabályrendelet-tervezet lészen előterjesztendő. Azután a földmüvelésügyi miniszter egyik leiratában ajánlotta a **Tamás** János, marosvásárhelyi állatorvos által feltalált állathulladékégető kemenczék beszerzését. E felett a közgyülés napi rendre tért.

Kereskedelemügyi miniszteri leirat került meginti tárgyalásra, melyben a miniszter jóváhagyja az utadó percentnek és minimumnak a törvényhatóság általi való megállapitását. Az utak épitésére és javitására vonatkozólag tett némely előirányzatát törli a miniszter. Igy törli a Hernád mentén levő szikszói utvonalnak a kiépitését is, azon megjegyzéssel és hozzáadással azonban, hogy e munkálatokat maga a miniszter is fontosaknak tartja s ha a törvényhatóság esetleg szükségét látná e munkálatok mielőbbi foganatositásának, ajánlja, hogy a megye ez utépitésre egy ujabb kölcsönmüvelettel tegyen szert pénzre. Az állandó választmány a miniszter törléseit sajnos intézkedéseknek nevezvén, azt javasolja, hogy miután az alispán már régebben egy felveendő kölcsönnek szükségét hangoztatta, s miután a Hidas-Németitől Tokajig vezető utvonal s hasonlóképen a Bárcza-nagyszalánczi utvonalak kiépitése halasztást nem szenvedhet, bizassék meg az alispán egy felveendő kölcsön ügyében javasolt módozatait a jövő közgyülés elé terjeszteni. Ez értelemben határoztak.

A társtörvényhatóságok átiratai közül elsőnek tárgyalták az 1893. évi IV. t.-cz. 24 §-ának hatályon kivül helyezése, illetve ugyane t.-cz. 15 §-ának a törvényhatósági tisztviselőkre való kiterjesztése ügyében tett átiratot, melynek értelmében Abauj-Tornamegye is feliratot fog intézni, hogy az államhivatalnokok vám és adó kedvezménye a megyei tisztviselőkre is kiterjesztessenek.

Zemplén-vármegye átirata folytán az 1885. évi XV. t.-cz. 8. §-ra vonatkozólag elhatározták, hogy ennek módositása iránt felterjesztés intéztessék, kérve a törvényhatóságnál szolgált állami tisztviselők és az államnál szolgált törvényhatósági tisztviselők nyugdijigényeinél az államnál, illetve a törvényhatóságnál töltött évek is beszámithatók legyenek minden fentartás és kivétel nélkül. — A községi és körorvosi intézmény államositása ügyében is kérvényez a törvényhatóság.

A **Debreczen** sz. kir. város átiratára illetve a **főrendiház reformjára** vonatkozó határozatát a vármegyének lapunk más helyén ismertetjük.

A vármegyeházi és gyámpénztári 1892-ről szóló zárszámadásainak megvizsgálásáról szóló pénzügyi, szakosztályi, illetőleg küldöttségi jelentések olvasattak fel részben, másrészben csak a rájuk vonatkozó állandó választmányi határozat és irattárba rendeltettek tétetni.

A hivatali változások révén szükséges hivatali átadásokhoz kiküldött küldöttségek jelentésének irattárba tétele után Onga község szervezetének tervezete tárgyaltatott. E kérdésnél Hedry képviselő felszólalásában törülni kivánta a közgyámi fizetés czimén szereplő 30 frtot; Fabián alispán ennek ellenében elfogadásra ajánlotta e tételt is, mert ez az amugy is kis fizetésü jegyző javadalmának pótlására szolgál s különben is méltánytalan volna azt, amit a község a magáéból saját jószántából ad, megvonni illetve törülni.

Ezután ama küldöttség jelentése lőn előterjesztve, mely a torna-szikszói szárnyvasut ügyében volt véleményt mondandó. Ez ügyből folyólag megbizták az alispánt, hogy az állam épitészeti hivatallal egyértelmüleg készittesse el a terveket a vállalat költségén. A küldöttség jelentése a levéltárba tétetett.

A **Deák** Ferencz nevét viselő alapitványból a gyümölcstenyésztés terén leginkább kitünt három tanitó kap jutalmakat. Még pedig: **Kovács** Mihály buzitai róm. kath. tanitó kap 25 frtot, **Lévanovszky** János kupai róm. kath. tanitó és **Fejes** József petőszinyei ev. ref. tanitó kapnak egyenkint 14 frt. 93 kr. jutalmat.

Több közbeeső ügy elintézése után az Abauj-Torna vármegyei gazdasági egyesület előterjesztése került sorra, a szab. kir. Kassa város által megállapitott s példátlanul magasnak minősitett vámdijak ellen teendő védekezések tárgyában, melyről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Azután a községek ügyei kerültek napirendre.

Ezek közül Szepsi község megfelebbezett határozata — a járásbirósági épület javitása ügyében — provokált egy kis vitát. A tárgysorozat mindegyik pontjának, még a förendiházi reform ügyének tárgyalása is nélkülözte azt az élénkséget, melyet a pro és kontra felszólalások szoktak megadni a vitának. Cak a szepsi járásbiróság volt erre is képes. Már ez egyszer t. i. csak a ház, sőt nem is annyira a ház, mint a reparálásának a kérdése. **Bartalos** János szepsi ügyvéd alaki és lényeges hibák miatt hosszasan megokolt beszédben kérte a városi határozat megsemmisitését. **Eckerdt** főügyész és a főispán eleinte ellenezték, de a közgyülés uj határozat hozatalra utasitotta a várost.

A vármegyegyülés további tárgyai több község jelentéktelenebb ügyeivel foglalkoztak vagy pedig épen nem közérdekü személyi ügyek voltak.

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—deczemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, azokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely felől értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1893. junius 15-én.

A Kassai Szemle
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt vasárnap jelenik meg.

A főrendiház reformja. A vármegye hétfői közgyülésén került napirendre Debreczen szab. kir. város körirata a főrendiházi reform kérdés tárgyában. Nálunk e dolog nem provokált olyan nagy vitát, sőt még oly vehemens határozatot se, mint egyik-másik vármegyében a közelmultban. Mindössze egy ellenindítvány lőn beadva, de a közgyülés egyhangulag leszavazta az ellenindítványt és az állandó választmány javaslatát fogadta el, mely igy szól:

„Abauj-Tornavármegye törvényhatósága meg van ugyan győződve, hogy a főrendiház jobban volna képes hivatásának megfelelni, ha a törvényhatóságok választottai is helyet foglalnának benne, de miután a kérdést nem tartja időszerünek, elhatározza, hogy nem intéz kérvényt a képviselőházhoz.

Az ellenindítványt **Hammersberg** László tőjegyző adta be s ez az állandó választmány javaslatának konkluzióját módositotta volna akként, hogy a törvényhatóság intézzen kérvényt a főrendiházi reform ügyében.

---

azzal fordult hozzá a tárczaminiszter: „szép, hogy legalább annyi becsület volt bennetek, hogy ennyit megszavaztatok!“ mire azzal válaszolt: „ugy tettünk mi kegyelmes uram a szegény tanitókkal, mint Rotschild a kolduló zsidóval, mikor elpanaszolta neki: „a feleségem meghalta, a fiamat elvitték katonának, a lányomat megszükítte egy gój, a házam leégett, a vethisemet elöntötte a viz, nyomorék vén anyám betegen fekszik, engemet pedig a nyavalya thüri minden nap, nincs szerencsétlenebb ördög a világon tülem, elveszek ha nem segitesz rajtam!“

Rotschild pedig elérzékenyülten csengetett inasának: „The Jánoss fogjál meg eztet az embert és hajitsad khi, mert ha még sokáig ponoszkodik, megszokodja a szivem, ógy sajnálok ütet!“

A már régebben megalakult „erdélyi irodalmi társaság“ bizonyára igen sok szép dolgot mivelt eddig, idöm hiánya és körülményeim nem engedték, hogy ezekről magamnak tájékozást szerezzek és igy erről csak annyit tudok, hogy „világosságot“ akar terjeszteni, mert mielőtt Zichy gróf intendáns hangfogdosó utjára indult, ezen egyesület alapja javára rendezett szini előadáson személyesen közreműködött, s az egyesület 500 frtba kerülő villanyvilágosságot szórt a közönség közzé. Az alaptőke pedig — egy sötét krajczárral sem gyarapodott.

Egy dolgot találtam Kolozsvárt, ami különösen meglepett és amivel a tö és székváros kivül Magyarország minden városát felülmulja és ez hirlap irodalma. A különféle időszaki közlönyök mellett három politikai napi lapja van e városnak, a fővárosi napi lapokkal versenyző magaslaton tartalomban és terjedelemben, de hát ezen csodálkozni nem lehet, midőn az „Ellenzéket“ Bartha Miklós kiváló publicista szerkeszti, ki egykor a közrészvét tárgya volt, midőn majdnem életét oltotta ki egy haramia merénylet; mert az ő „Medardjai“ megfutottak. A „Kolozsvárt“ Hindy Arpád, a hirlapirók egyik Nestora, ki már a néhai „Hon“ és „Ellenőr“-nek főmunkatársa, majd szerkesztője is volt és Jókaiban, meg Csengeryben tiszteli mestereit; a harmadik naponként kétszer megjelenő „Erdélyi hiradót“ pedig Korbuly József a nagy lelepező szerkeszti. Az első két napi lap állandó rendszeres munkatársakkal müködik, a kiknek egyedüli hivatásuk és foglalkozásuk a lap körül forog; a harmadik és naponta kétszer megjelenő politikai napi lapnál az olló és a szerkesztő buzgalma pótolja a nagyobb apparátust.

Sohasem tudja az ember, mikor és minek veszi hasznát. Beszélem és értem oláh testvéreink nyelvét, csak azt nem tudom megérteni, hogy micsoda okos dolgot találnak abban azok a czilinderes oláh urak és schleppes oláh dámák, hogy az EMKE székhelyén tüntetnek az ő nustiu nyelvükkel. Nemcsak a hangjáról, de a tolláról is megismerjük a madarat, ha már rájuk tekint az ember, látja, hogy melyik és milyen oláh, még mielőtt nyelve árulója lenne annak a csekély felfogásnak, mely nem tudja megérteni és megemészteni a magyar állam eszméjét.

Egy izben ottani barátom változatosság okáért egy másik vendéglőbe vezetett, hol a szomszéd asztalnál Lukácsit sirató oláhok ültek, kik rettegtek a következő naptól, nehogy Szabó választassék balázsfalvai érsekké. Ezen oláh urak egyike, természetes, oláhul gunyolgatta a magyar nyelvet, hogy amit ere deti magyar szónak tartunk az is az oláhtól van lopva. A többek között a nadrág szót és ennek fogalmát onnan származtatta, hogy a magyarok mezitelenül jövén be az ők „ősi hazájukba,“ egy csinos magyar legény megszomjazván, bokopogott egy oláh házba. A „fátá“-nak megakad a szeme a legényen, de „hadrikálását“ nem tudta megérteni, de megsajnálta és szégyelte is a mezitelen legényt nézni, az apjának egy ruhadarabját dobta oda azzal: „ná drágá,“ ami annyit jelent: „ne lelkem.“ És a legény ujjongva futott a többi „vad magyar“ közzé és magára huzva a ruha darabot, kiabált: „nadrág, nadrág!“ Es ebből azt a morált vonta le, hogy ha az oláh nem lett volna, a magyar még most is mezitelen járna!...

Cinye mintye! Blestamat.

„Ugyan kérem mért nem szólitják meg azt az urat, hogy vegye le a lárvát arczáról!“ — mondok egyszer vacsora közben a hátam mögött álló pinczésnek — „kit instállom?“ kérdi ő, „hát azt ott, azt a kopasz pohost, a kinek szemei ugy ki vannak meredve, mint a megtaposott békának, szája olyan mint egy ócska papuca, fülei pedig mint két elfolyt talkedli hajladoznak és olyan guga van az egyik füle megett, mint egy kálvária hegy!“ Az én pinczésem meghökkenve válaszol: „hisz' instállom az Pongrácz Laji, Rudolf trónörökösnek a legkedvesebb czigánya volt. még most is mindig mágnásokkal czimboráll!“ és ugy nézett rám, mintha felségsértést követtem volna el. Es valóban Kolozsvárt majdnem ilyen számba menne Pongrácz Laji megsértése, mert kitüntetésnek tekintik, ha ő minden engedelem kikérése nélkül a legelőkelőbb urak asztalához ül. Ez a magasabb regió megszokott nála, mert mint ő maga beszéli, mikor a boldogult trónörökös magához vitette mindig ugy ültek asztalnál: „egy király, egy czigány, egy király, egy czigány!“

Nagy veszteség érte szegény Lajit a trónörökös elhunytával, ezt demonstrálta az a diszes koszoru, amit ő maga személyesen vitt fel és helyezte a ravatalra, mint szeretete, tisztelete és mély hódolata jelét. Raffinirt czigány eszével ő erről egy igen elmés epizódot mesél: „a Burg folyósóján letettem a koszorut, az aranyos tükör falak közt egy ajtófélhes támasztottam vállamat és sirtam keservesen, mert nagyon szerettem a szegény Rudit! még ki sem rihattam magamat, amikor a felséges király közeledett felém, éppen

A drága regálé. A megyei gazdasági egyesület előterjesztése tárgyában, mely — mint ma egy heti számunkban előzetesen jelentettük — a hétfői vármegyegyülésen került tárgyalásra, a törvényhatósági bizottság azt határozta, hogy keresse meg a vármegye Kassa szab. kir. városát az iránt, hogy a vám és helypénz díjtételeinek példátlan magasságának megszüntetésére, a város piacza érdekében is keressen mielőbb módozatokat; ha pedig ez a lépése a vármegyének nem vezetne sikerre, akkor a miniszteriumnál fog keresni orvoslást.

Tisztelgés. Benedek Ferencz prépost előtt hétfőn a jogakadémia tanártestülete tisztelgett.

János napkor Fábián János vármegyei alispánt a tisztviselői kar testületileg gratulálta meg.

Hymen. Soltész János ardói birtokos jegyet váltott Pallaghy Jolán kisasszonynyal, Pallaghy János zsadányi birtokos kedves és szép testvérével.

A főreáliskola tornaversenye hétfőn délután 3 órakor lett volna megtartva, ha a komor égboltozaton Damokles kardként függő szürke fellegek meg nem akasztják épen a közepetáján a sárga sapkás realisták gyakorlatait. Szép egyenes rendekben vonultak le a fő és malom-utczákon a város kék sárga szineibe bujtatott diákok s bár az idő ugyancsak esőre állt, közönség is kisérte őket annyi, mint a multkor a gimnazistákat. A verseny első része, mely szabad gyakorlatokból és játékokból volt a programmon összeállitva, a téli korcsolya pálya szép puha, de a déli esőtől, már kissé átázott pázsitján volt megtartva. A közönség részint a korcsolya-pavillon tribünjén foglalt helyet, másrészt pedig lent csoportosult a gyepes térségen. A kék-sárga realisták szintén a hymnusszal kezdték a versenyt, mely után az I—IV. és V—VII. osztályok szabadgyakorlatai következtek sulyzókkal és anélkül. A szépen rendezett csoportok valóban festői látványt nyujtottak a csinos térségen s az az amatőr fotografus, ki masináját rászegeszte a diákokra és publikumra, ugyancsak szép képet fog majd kapni, ha sikerült a felvétel. A szabadgyakorlatok, katonai rendgyakorlatok és a játékok elseje (ez utóbbi már szitáló esőben) meglehetős és dicséretre méltó egyöntetüséggel történtek, mi csak tornatanárjuk Bittner Józsefbuzgalmát dicséri. Csak néha-néha tört ki egy-egy rakoncátlan ficzkó, ki figyelmetlenségében ép ellenkezőjét csinálta annak, amit a vezényező rendelt. No de az bizonyos, hogy ez már elvesztette kilátását az — elismerő oklevélre. Bár a programmpontok nagy részét nem tarthatták meg, mert a szakadó eső ugyancsak mosta a sárga sapkákat, a dijkiosztás mindazáltal megtörtént az évi eredmény alapján. A dijakat a főispán ur ő méltósága osztotta ki a következő tanulóknak:

I. osztály: Czinner Adolf, Dunkel Károly, Kósch Pál és Tatárszky Károly. II. osztály: Drozda József, Rampel József, Wilnrotter Mátyás és Zatureszky Zoltán. III. osztály: Gröttl György, Kostyál Vilmos, Merényi Lajos és Simkovics Sándor. IV. osztály: Benyó Albin, Nitsch Lajos, Petrányi Miklós és Petz Gyula. V. osztály: Frankfurt Lajos, Euchs Hugó, Maschke Hugó és Mészáros Pál. VI. osztály: Eisenberger Jenő, Lux Ernő, Moskovics Rezső és Rosenberg Izidor. VII. osztály: Bogsch Andor, Lingsch László, Steiger Ernő és Waldmann Dávid.

Igaz ugyan, — irja lapunk egy barátja — hogy a kultuszminiszter most még csak az első évben tartatja meg a vidéki tanintézetek tornaversenyeit, mégis Kassaváros közönségének nagy közönyére mutat az, hogy a versenyről való távolmaradásukkal tüntettek sokan és épen azok közül, akiknek ott kellett volna lenniök. Nem hivatkozunk külföldi példákra; nálunk Magyarországon is óriási érdeklődés mellett megy végbe minden neme a tornaversenynek — másutt.

A jelenvoltak közönye is alig érthető. A programmnak több, valóban remekül sikerült pontjánál csak néhány lelkes müértő tudott lelkesülni. A nagy tömeg elfelejtette még a tapsot, a lelkiismeretesen kiérdemelt tapsot is; noha a tetszésnek ez a nyilvánulása még inkább buzditotta volna a fiukat. Vagy talán a szülе nem örül a gyermeke sikerének — Kassán? Pedig apák, anyák sokan voltak ott és sokan látták élőszemmel a gyermekeik ügyességét. Az elért igen szép eredményért, sőt szép sikerért feltétlenül megilleti az elismerés Bittner urat, kinek a fáradsága nem veszett kárba. A kollegialitásnak szép példáját adta ezuttal Horváth gimnáziumi tornatanár ur, ki a rendgyakorlatoknál segitett az intézésben. E tanár ur dobolt is; ügyes játékával bizonyságát adva annak, (hogy más jelességein kivül) még tambour-majornak is beválnék. Elismerés illeti a vers-nyen jelenvolt főispánt, még az ellenzékiek elismerése is; mert tettével mutatta meg ezuttal is, hogy érdeklődik a jövő reménysége, a közügy iránt és hogy nem csupán a czime főispán. A jutalmak kiosztása után Gerevich Emil igazgató szép beszédet intézett a fiatalsághoz, mely lelkes hatást keltett. De már abban nem értünk egyet az igazgató urral, (mi: akik félünk a germán szellemtől — itthon,) hogy háromszoros éljent kiáltatott. A magyar éljenezhet lelkesen, sőt viharosan; éljenez szünni nem akaróan is, de taktusra és épen háromszorosan soha. Végül a főispán mondott köszönetet Gerevich igazgatónak és Bittner tanárnak az örömet keltő versenyért és ezzel ért véget az ünnepség — szakadó esőben.

Ez alkalommal a főispán valóban érdemes eszmét penditett meg és hozzá is fogott mindjárt a létesitéséhez. Felnőttek részére való torna-egyesület alakitására tette meg az első lépést és tudjuk, hogy ez nem marad annyiba. Hiszen torna-egyesület Kanabokán, sőt Kutya-Bagoson is van már; de nincs még — Kassán.

Az ezredéves kiállitás mezőgazdasági és erdészeti csoportjának rendezése czéljából Abauj-Tornamegye részére Péchy főispán elnöklete alatt tegnap helyi bizottság alakult és pedig: elnök Péchy Zsigmond főispán; alelnök Berzeviczy Egyed gazd. egyl. elnök; előadó Bukuresti B. János titkár; tagok Hedry József, Fiedler Károly, Bárczay Odön, Bodnár Péter, Böllmann János, Darvas Ferencz, Darvas Imre, Dobozy Pál, Fábián János, Fekete Albert, Forgách István gróf, Gedeon Dezső, Hazslinszky Gyula, Koós József, Kovácsy Béla, Kovács Géza, Kozora Endre, Maurer János, Meczner József, Schell Gyula báró, Soltész Gábor, ifj. Szalay Antal, Szent Imrey Gyula, Sziklay Ede, Szőnyey István, Téglássy József, Vay Tihamér gróf, Widder Mór. — A helyi bizottság felszólitja a kassai kereskedelmi és iparkamara területén fekvő többi megyéket, mint Sáros, Zemplén, Szepes, Ungmegyéket, hogy hasonló termelési és kultur-ágakban folytatott tevékenységükkel csatlakozzanak ide, a mi által az együttes működés impozánsabb eredményeket fog létre hozni és a különálló és egyes vidékek speciális müveléseit feltüntető részletek is előnyösöbben fognak kidomborodni.

A kereskedők mulatsága. Szép mulatság volt a kereskedőké, szép és szertelőtt látogatott. Pedig ki hitte volna, hogy vasárnap délután, abban a fenyegető felhő állás mellett, majd meg később a szakadó záporban urak, hölgyek, fiatal emberek, meg szép leányok siessenek ki a Bankó zöldje közé rejtett kies tánczterem szük falai alá. Azok a szép hölgyek, kik a felvont fedelü kocsik ülésein kendőkbe burkolva ültek és robogtak kifelé, aggódó pillantásokat vetettek gyakran kifelé, vajjon robog-e el mellettük kocsi, mely szintén a Bankóra tart. Tartottak tőle, hogy nem lesz szép a mulatság, nem fognak jól mulatni e miatt az intámisul csunya idő miatt. Pedig mennyire csalódtak. A bankói mulató helyiség termei és verandái már délben ugyancsak meg voltak tömve, részint a kereskedő ifjusággal, részint pedig a nagy számu s diszes vendégsereggel, kik közt volt már több hölgy, ugy hogy a table de hôte-nál már mintegy nyolczvanan vettek részt. A hangulat pedig a legélesebb ellentétben állott a borus idővel. Mig az csendesen borongott, addig a mulatni akarók jókedve folytonosan derült. Tósztokban sem volt hiány. Lekly Gyula tanár és elnök volt az első tósztozó, ki a diszes vendégkoszorura és az ifjuságra emelte poharát. Es ezzel a felköszöntővel megindult a lelkesebbnél lelkesebb tósztok áradata, nem feledkezvén meg a tagok sem egymásról, sem a vendégekről, sem pedig a hazáról. A Lekly tósztjára Hanser Gyula válaszolt, ki Leklyt mint az egyesület hajójának derék kormányosát éltette. Este azután a jókedv csak fokozódott, mikor a fiatal urak és hölgyek is hozzáfogtak a kedves munkához, hogy Terpsichore muzsának áldozzanak. A bankói tánczhelyiség annyira tömve lett, hogy a tánczmesterségéből kijött mamák már szinte határozatilag akarták kimondani, hogy ily nagy tömegben tánczolni se lehet. Pedig a fiatalok a lehetetlenen is tuljártak ez alkalommal; szakadatlan jókedvvel tánczoltak. A négyest magát mintegy 150 pár tánczolta. Háromszor kellett volna meghosszabbitani a tánczermet, hogy a hosszu kolon eltérjen benne, de a rendezők nem ugy tettek, mert hirtelen tán nem is tudták volna megtenni, hanem a tánczoló párokat osztották három csoportba, és három csoportban egyenkint körülbelül 50—60 pár tánczolta a négyeseket. Hogy mikor lett vége a tánczmulatságnak, arra igazán nem emlékszünk.

Tönkrement vetések. Az ország és a megye sok részéből érkeznek hirek, melyek a jég pusztitásáról beszélnek. Sok helyütt a zápor, a jég egészen tönkre tette a szép reménynyel kecsegtető vetéseket. Forróról értesitenek bennünket, hogy ott, a megye alsó részén, a mult héten oly erős jég esett, hogy a vetések tönkretéve hevernek a földön. A forrói és vidéki gazdák minden reményüket elvesztették, látva fáradságos munkájukhoz fűzött minden várakozásuk meghiusultát. Az isten csapása által sujtott forróiak egy része most már Amerikát kezdi emlegetni. Oda akarnak kivándorolni a reménytvesztett exisztencziák remélt Eldorádójába, pedig ez nagyon veszedelmes irány és czél volna. Hisszük, hogy a forróiak józanabbul fognak cselekedni, mint ahogy most első felhevülésükben beszélnek és e csapásból inkább azt a tanulságot meritik jövőre, hogy a vetéseket czélszerü a jég ellen biztositani.

Csoda gyerek. Ma szerdán este a Schifbeck-szálló (Imenschek) étteremében egy alig 6 éves Rácz Juliska nevü kis leányka fogja bemutatni bámulatraméltó virtusát a czimbalmon. E kis leánykának igen előkelő helyről van elismerő nyilatkozata, a melyben zsenialitása különösen ki van emelve.

Villám. Hétfőn délután 5 óra tájon a két nap óta szakadatlanul ömlő zápor erős zivatarral járt és az egymásután czikázó villámok közül egy a katonai gyakorlótéren legelésző tehénkét ép abban a pillanatban sujtott agyon, a mikor annak szegény gazdája sietett, hogy hazaterelje egyetlen kincsét. A szegény sirt és zokogott az ő kedves riska-tehene elfeketült hullája fölött.

Drága vásár. Demjén Mihály uram hétfőn azt mondta otthon Tornyos-Németiben az anyjukomnak, hogy anyjuk, ma vásár van Kassán, add ide azt a 150 frtot, a miu lovat kék venni? Az anyjuk odaadta a tulipános láda fiából a 150 frtot és Demjén gazda kiballagott csendesen a vasuthoz, megváltotta a billétát, felült a gőzmasina hátára és itt termett Kassán. Kassán azonban szerencsétlenség várt Demjén gazdára, mert alighogy kitette lábát Kassa szabad királyi földjére, máris utolérte az a rettenetes nyavalya, mely annyiszor megkinozta már: a Széchenyi ligetben ugyanis az epilepszia tünetei közt összeesett. A mig itt feküdt a szegény ember egészen tehetetlenül, egy nehány gazficzkó az irgalmasság cselekedetét aként gyakorolta a tehetetlen médiumon, hogy megfosztotta őt a 150 forintjától. Mikor már a rendőrség a szinhelyre ment, a szegény Demjén gazda magához tért s első dolga volt a lovak ára után tapogatózni, de biz azt hiába kereste. Mihalik rendőrkapitány most erélyesen nyomozza a gaz tettest vagy tetteseket.

Rothschild, a kiről sok minden kisül. A temesvári kapitányi hivatal azt telegrafálta a minap a mi rendőrségünknek, hogy ha egy Rothschild nevü uraság Kassán találna nyaralni, tekintet nélkül az imponáló névre, nyomban csipjék el. Csipjék el első sorban azért, mert kisült róla, hogy Temesvárról 90 frtnyi összeg elsikkasztása után, mint ez tőle s bárki mástól, ily körülmények között, előre várható volt, megugrott. Itt Kassán aztán, hár Rothschild urat nem csiphették el, kisült róla, hogy nem az ábc mélységes tudományát oltja a gyermekekbe, a mint azt állitása után hinni lehetett, hanem pinczér volt felcseperedése óta; kisült róla végtére, hogy a Rothschild név csak ugy hozzá ragadt; abból az okból, mert a weinburschoknak és tüzi legényeknek ő volt a bankárjuk; tulajdonképen pedig Otvös (Goldschmied) névre hallgat. Kisült róla véges-végül az is, hogy jelenleg valamelyik fürdőben nyaral, mint ételhordó pinczér.

Köszönet-nyilvánitás. Az alulirt egyesület elnöksége hálás köszönetét fejezi ki a m. t. nagyközönségnek a f. hó 18-án tartott egyesületi tánczmulatságon való szives részvételéért, háláját a felülfizetők kegyes adományaiért, továbbá Buliczka Edéné asszonyságnak a rendezői jelvények, Bernovits Gusztáv urnak a teliratok, L. J. urnak a petroleumfáklyák rudjainak elkészitéséért, valamint Mildner Ferencz könyvkereskedő urnak a jegyek elárusitásáért; Csája Anna, Stefán Mariska, Koscs Róza, Bogáthy Mariska, Bobály Margit kisasszonyoknak a levélposta, Szedlacsek Juliska kisasszonynak az állatseregleti jegyek eladásáért. Kassa, 1893. junius 23. A kassai kath. legényegyesület elnöksége.

---

onnan jött a hová gyalog ment, még a nadrág szijját sem csatolta fel, ott lógott a nyakán. A hogy meglátott, könybe lábadtak jóságos szemei és megfogta vállamat, vigasztalt: „én is sokat vesztettem, mert egyetlen fiamat temettem el, de te még többet vesztettél, mert oda lett a legjobb barátod, de azért ne sirj, ne sirj Pongrácz Lajos!“

Ügyesebb czigányt sohasem láttam. Kellemes, sima játékával annyira behizelgi magát szivünknél, hogy nemcsak kénytelenek vagyunk őt megszeretni, de még a gegáját is a hét szépség egyikének ismerjük el. Örökösen fürkésző vizsla szeme leolvassa az arczokról a mulatságra való hajlandóságot és minden arczon ott ül neki a kotta, annyira tudja, kinek mit és hogyan kell játszani. Egy alkalomnál a szomszéd asztalnál közös badseregbeli tisztek ültek hölgyekkel tarkázva, ő a Donau valzert Héher Pétert, Schneider Fánit, stb. muzsikálta és tányérozás után hozzám jött: „Uram, csak egy Pongrácz Lajit teremtett arra az Uristen, hogy ezektől egy-egy pengőt kimuzsikáljon!“

* * *

„Az álmok jövendő mondások
Nem csalások,
És ha önök kétkednének
Van példa rá elég!“

Nagypénteken indultam el Kolozsvárra, számát sem tudom annyi fekete pappal találkoztam, az utam egy jó részét Felső-Magyarország fővárosának messze földön ismeretes hydropatajával tettem meg, akit még Kolozsvárt is áldanak azok, akikre ráhuzta a vizes lepedőt, és én ne legyek babonás, amikor annyi baj és kellemetlenség ért ez utamban, de még tetejébe rám husták a vizes lepedőt Kassán, de én nem áldhatom orvosom!

N. de nem —ó!

CSARNOK.

Eszmény.

Kedves Margit!

Esküvőd tehát megtörtént. Ajkadról elhangzott az örök bizalmat fogadó eskü szó. Kemény parancs! Mint az a végső óhaj, mit haldokló kedvesünk hagy megdicsőülése előtt reánk, mit fel nem bonthat semmi halandó: esküd oly erős.

Lelked, tested összeforrt vele — férjeddel, Elválhatsz tőle, akár halál-, akár más körülmény által, azt a szent esküt emlékedből kilökni nem tudod soha. Veled van örömödben, veled lesz bánatodban egyaránt.

Tudod mért? — nem vehettem részt esküvődön. A bánat éjfél szinü szárnya nehezedett kedélyemre s mig boldog ajkadon ott ragyogott a megelégedés és a remény kifejezhetlenül édes, földöntuli mosolya: én ott zokogtam egyedül lassan, reménytelen!

Kelengyéd — irod — igen izléses volt. Gondoskodott róla édes anyád, hogy gerle leánykájának mindene fess legyen. Hát hiszen ugy kell annak lenni. A kis menyecske, ha uj világba lép, legyen körülövezve kényelemmel és boldogsággal.

Leveled olvasom. S a szabályos betük megéledni látszanak szemeim előtt. Minden betü egy óhajtás, egy jó kivánat nekem, ohajod az: „legyek boldog!“

Boldogság! Mennyi ember küzd érte?! Százan azt hiszik, hogy elérik. S mikor kezüket kitárják érte, hogy felmelegitse lelköket, hogy édes danát varázsoljon ajkaikra: elfut előlük az az álomkép, s mindaz, mit terézének, csak keserü csalódással tölti el zaklatott keblüket.

És én mégis boldog vagyok! Elértem azt, miért százan hiába futnak. Az a fényes, százszinü szivárvány, mely éltünk egén ragyog, reám nézve a menyebevezető ut volt.

És édes Margit! te kérded, mi okozta boldogságomat?

Felelek reá! Hissen olyan régi, régi vágyam volt ezt veled tudatni, hogy megosszam örömöm veled, aranyos rokon!

Egy nő szerelme tett boldoggá.

A nő a teremtés csodája. Szive lépcsőtelt könyv. Százak győtrelme, ezrek boldogsága van abban a könyvben, melynek zárát nem nyithatja fel csak az, kit az a nő szeret!

És én felnyitottam ezt a könyvet. Csillagos éjen jelent meg előttem az eszményem.

Kis, elhagyatott szobám asztalánál ültem. Kezemben toll volt. Ajkaim ő vele foglalkoztak. Gondolatom csak ő körül folytanak a szivem az ő birásvágyának csábos érzelme dobogtató meg.

Még nem láttam és máris megszerettem és im, elsötétült asztalom halvány mécse. S alig ocsudtam föl csudálkozásomból, vakitó menyei fény káprázatos sugara reszkettette meg szememet. Előttem állt a várvavárt ideál. Magyar diszruha fedte karcsu tagjait, kebelén arany lant diszlett a hosszan lecsüngő szőke haját aranyos párta fedte.

Ajka édes dalt zengett. Egész lénye oly kimondhatatlan szép, oly elragadó volt?

A félelem fogott el.

A kit féltem, mellettem vala. Ő látta izgatottságomat s buzditólag kezdett szólani hozzám.

„Ne félj" igy szólott hozzám zenélő ajakával. Régen megtudtalma, hogy értem égsz. A szárnyas hir, a szisszegő szellő, a fényló napsugár, mind azt jelenték, hogy hivem akarsz lenni. És én eljöttem, hogy lássa! Ne félj, ha van erőd, van hited, követni, édes kéj, földöntuli élv lesz részed. De küzdeni kell értem. Ezer megpróbáltatás, ezer önmegtagadás s fáradságos, hálátlan munka a boldogság bére.

De te ne csüggedj el. Vértezzen meg az a tudat, hogy hűséged által halhatatlan lész.

Látod, volt nekem sok hivem már. Annyi feleskűdt lovag közül annyian tértek tőlem el. Egyiket idegen angyal sodorta el, kinek hódol az egész világ, de halhatatlanságot nem nyujt többé.

Másik megcsufolt, kigunyolt, s megtagadta létemet.

Ah! ugy fájt, ugy vérzett szivem, mikor hasztalan esdettem értök. Gyászolnom kellett őket, mert örökre elváltak tőlem.

Voltak olyanok is, kik a nagy küzdelemben elbuktak, lelkök erősebb volt, mint testök, s értem tragikus halált szenvedtek el. Nézd, ott vannak sirjaik. Az egyiket a bor daemona ölte meg, ifju, tehetséges, idegen világ szülöttje volt, mikor zászlóm alá esküdött. S irántam szerelmét arra használta, hogy földi lényt hóditson meg vele. S törekvése hiába volt, elbukott, mert az a nő játéktárgyául használta föl csak, s oda dobta, mint rongyott, a halál völgyébe.

Ôh nézd meg azt a sirkövet, mit számára emelt a közvélemény s olvasd el róla ezeket: „Csermák"!

Aztán nézd azt a másik ifjut. Elete tavaszán a hir, a dicsőség angyalai tették boldoggá s a hü lélek mégis elbukott. A lélek elvesztő a kormányzó hatalmát s az a lánglelkü próféta rommá lett. Előhalottként siratta a magyar haza. Látod? ott van ravatalja s alatta e szó: „Simonfi Kálmán"!

De mégis emléköket szárnyára vette a dalos hir.

„Óh! Esküdj hát hüséget te is nekem!"

Es én a fenséges lény előtt térdre hulltam. Szellem ajka egy percre megérinté homlokom, s én egész testemben üdvözitő, boldogitó kéjt éreztem. Erőt nyertem küzdeni érte, száz veszély, ezer kisértet, családd barát, mind, mind kevés tőle visszatartani többé.

Szeretem őt. Kit csak egyszer láttam, rajongó hive lettem. Zengő dalát, mely ajkain játszott, hallom ujra. S megélénkül előttem a mult.

Elárult hazán kesergő vezér siralma zokog fülemlebe. Majd ismét a szellő más danát sziszeg fülembe. Bujdosók daloljáik azt a dalt, eltemetett, eladott, megcsufolt hazaszeretetről. És én hallgatom. Valami kimondhatatlan érzet fog elő. Egész lelkemmel küzdök azért, hogy megtartsam azt a szent esküt, mely hozzá, a földöntuli lényhez csatolt. És ez az eszmény — édes Margit — velem volt mindig. A röpkedal szárnyain engedte, hogy a Kárpátok bérczei közt ünnepeljem, s a lant édes zengése közt nyujtott édeni élvet.

Igen! Edes jó rokon! azt az „ideált" nem üzheti el tőlem semmi sors csapás, semmi női arcz. Mert ez a lény követni fog életemben s ha meghaltam, bus géniusz gyanánt fog őrt állni siri álmaim felett, mert ez a lény: a magyar zene nemtője!

Üdvözöl szerető bátyád Kálmán.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

Berkshire-Polaud China

8 hetes elválasztott **malacok Pethő-Szinyén páronkint 16 forintjával,** (egy kan és egy koczamalacz) bármikor kapható a pethő-szinyei uradalom intézőségénél Pethő Szinyén, u. p. Bőód, Kassa mellett. Előzetes tájékozás szerezhető Kassán **Zajitsek** grófi erdésznél, Halász-utcza 1. szám alatt. 196 3—6

119. sz.
1893. vh.

Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köszirré teszi, hogy a szepsii kir. járásbiróság 1892. évi 1555/p. számu végzése következtében dr. Fényes Samu ügyvéd által képviselt Bergstein Adolf javára Klein Jakab ellen 60 frt s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 580 frtra becsült ökrök, tehenekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szepsii kir. járásbiróság 1275. 1893. számu végzése folytán 60 frt tőkekövetelés, ennek 1879. évi január hó 20. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 50 krban birólag már megállapitott költségek erejéig Buzitán alperes lakásán leendő eszközlésére **1893. évi julius hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szepsiben, 1893. évi junius hó 24.

Hosztek,
kir. jbirósági végrehajtó.

Siemens és Halske

villamos világitási és erőátviteli gyárak

Budapest, VIII. Kerepesi-ut 9/a sz.

Elvállalják: villamvilágitási és erőátviteli, telefonok, vasuti biztonsági és tüzjelző állomások berendezését. Szállitanak: vizmérőket, vizállagmérő készüléket, mérőeszközöket mint galvanometereket stb. izzólámpákat, szénpálczákat stb.

Csillárok stb. villamos világitáshoz. Különösen felhivjuk a közfigyelmet városi raktárunkra, hol villamos czikkekben dús választéku minta-raktárt tartunk.

Figyelemre méltók a 176 4—16

szab. Hellesen-féle száraz elemek

melyek 6 nagyságban elkészitetnek és hivatva vannak a folyadékos savakkal működő elemeket kiszoritani.

Költségvetések és ajánlatok dijmentesen.

Schifbeck-szálloda — Pilzeni sörcsarnok Kassán.

Megnyitás.

Tisztelettel van szerencsém értesiteni Kassa és a vidék nagyrabecsült közönségét, hogy az általam most bérbevett és teljesen átalakitott és ujonnan berendezett

Schifbeck-szállodát — pilzeni sörcsarnokot

szombaton junius 24-én

megnyitottam.

Konyhám jóságát nem dicsérem, nagyrabecsült vendégeim lesznek azok, a kik véleményt mondanak, a magam részéről csak azt jelentem ki, hogy a finom izlés, kifogástalan rend és tisztaság képezte főelvemet, a midőn e szállodát átvettem, nem kimélve pénzt, nem fáradozást, hogy minden a kor követelményeinek megfelelő legyen. **Sörcsarnokomban** a legjobb és elsőrendü **pilzeni sör** mellett pinczéből kitünő tiszta természetes borok bő választéka áll vendégeim rendelkezésére.

A kávéház szintén az elegáns közönség találkozó helye lesz, mert annak látható külső fényével a legszolidabb ügykezelés szoros kapcsolatban fog állani, ujságok bő választéka, teke-asztal, játszó-szoba, kávé, thea, punch, a legfinomabb egyéb italok pontos kiszolgálat mellett rendelkezésre állanak.

A szállodában levő 30 vendég-szoba teljesen uj berendezéssel lett felszerelve és itt a kiszolgálat gyors, az árak olcsók ugy, hogy reménylem e téren is alkalmam lesz a t. utazó-közönség bizalmát állandó látogatás által kiérdemelni.

A midőn tehát e nagy áldozatok árán létesitett vállalkozásomat a nagyérd. közönség becses figyelmébe ismételten ajánlani szerencsém van, kérem becses látogatásukkal megörvendeztetni, melylyel maradok tisztelettel

Imenschek József,

a Schifbeck-szálló bérlője.

195—3

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

IX. évfolyam. Kassa. vasárnap 1893. évi julius 2. 74. szám.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Kassa főutcza 58. sz. a. hova a lapot érdeklő küldemények czimzendők.

Előfizetési dij:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következö ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs; Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Jaulus Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Pártok versengése.

(*,*,*) Hogy Magyarországon ez időszerint az egyházpolitikai kérdések dominálják a helyzetet: az kétséget nem szenved.

Kijelentette ezt Apponyi Szatmáron; e nézetnek adott kifejezést Kossuth Eötvösék előtt épenugy, mint azon levelekben, a melyeket a függetlenségi párt egyik-másik tagjához intézett a legközelebb lefolyt időkben.

A vita tehát ugy szólván e kérdés körül forog mindenütt, a hol csak párt-konferencziák, képviselői beszámolók, vagy más e féle csimen tartott gyülekezések kerülnek felszinre.

Mert hát nagy dolog is ez, ha ugy elgondoljuk! Arról van szó ugyanis: megszüntettessék-e az a vizsásság, a mely eddigelé Magyarországon a 40-es évek szabadelvü mozgalmai daczára fenállott, hogy t. i. a házassági jog egyöntetüen biráltasssék-e el országos törvények alapján? vagy pedig meghagyassék továbbra is a felekezeti elfogultság szük körében?

Arról van szó: vajjon ez a sok nyelvü ország e részben is egyforma törvények szerint kormányoztassék, s ne legyen a magyarnak, tótnak, oláhnak, szerbnek, németnek stb. más-más judikaturája a családi viszonyok rendezése tekintetében — ad multos annos? vagy maradjon minden a régiben?

S arról van végül szó: azért, mert az egyik katholikusnak, a másik reformátusnak, ág. evangelikusnak, görög keletinek, zsidónak, vagy nem tudom minek született — csak ugy véletlenségből, előjogokkal birjon továbbra is a vele ugyan olyan istenképére teremtett más vallási szektához tartozó felett?

Nem! ez igy tovább nem maradhat!

S ha más országban, a hol átlag nagyobb a vallási elfogultság, hajlandóbbak még a müveltebb osztálybeli emberek is mint nálunk, a reakczióra, már korábban rendezve lettek mindezek a kérdések: miért maradnánk háttérben épen mi? Hiszen, mint Kossuth igen bölcsen jegyezte meg egyik legközelebbi levelében, valóságos szégyen reánk nézve, hogy ily viszonyok itt eddigelé is létezhettek!

Hanem hát sajátságos állapotoknak vagyunk szemtanui ebben a mi szép országunkban nap-nap mellett. Azt meg kell adni, hogy alig van számbavehető párt, a mely elvül ne vallaná az egyházpolitikai kérdéseknek szabadelvü irányban való megoldását. A nemzeti párt, mely pedig leginkább van tarkitva klerikális hajlamot tanusitó elemekkel, szintugy kitüzte zászlajára az egyházpolitikai kérdések rendezését, mint a többi pártok. E tekintetben retrográd irányt nem hajlandó követni egyik sem. Még a magát 48-asnak valló Ugron-párt talán az, a mely legkevésbé lelkesedik ezek iránt a dolgok iránt; de ez csekélyszámánál fogva alig nyom valamit a latban.

Csakhogy mig egyes pártok, a milyen p. a függetlenségi és 48-as pártnak Eötvös-féle árnyalata s a szabadelvü párthoz tartozóknak legnagyobb része minden kétséget kizárólag kitartó hiveül szegődött az egyházpolitikai kérdések szabadszellemben való megoldásának: addig a Polónyi, Ugron és Apponyi-féle pártok bizonyos fentartással hajlandók a szabadelvü kormány e részbeni törvényjavaslatait szavazataikkal támogatni. Már pedig ha valaki azt mondja, hogy: én ugyan helyeslem a te törekvésedet, de ahoz való hozzájárulásomat attól teszem függővé, milyen irányt fogsz adni majdan előterjesztendő tervezetednek? az ilyennek a támogatására számitani bizton soha sem lehet. Az ilyen mindig fog találni kifogásolni valót, bármilyen tökéletes legyen is az a mü, a melyet az illetékes tényezők elő fognak terjeszteni, csak azért, mivel azt — nem ők terjesztették elő; vagy talán még azért is, mivel nem őszintén kivánták azok megvalósitását.

Hogy a kellő őszinteség nincs meg e tekintetben minden egyes pártnál: azt legeklatánsabban bizonyitja a függetlenségi párt esete, melynek kebelében tudvalevőleg épen az egyházpolitikai kérdések miatt tört ki a válság. Azok, a kik kiváltak, gyanus szemekkel nézték a benmaradottak viselkedését. Az ellentétek annyira kiélesültek e miatt, hogy a kellő egyetértést e párt kebelében Kossuth intései és tanácsai sem lesznek képesek többé helyreállitani.

Pedig ha jól megfigyeljük a dolgokat, a pártok vezérei csak épen hogy tul nem liczitálják egymást a szabadelvüség hangoztatásában. Apponyinak legutóbbi szatmári beszéde csak ugy duzzad a szabadelvü eszméktől. Hogy miként fognak ezek a mindenesetre nagyon szépen hangzó kijelentések annakidején beváltatni? azt előre tudni nem lehet. A Kecskeméten lefolyt függetlenségi országos értekezlet azonban nem bizik meg a nemzeti párt ebbeli viselkedésében; s nyiltan kijelenté, hogy neki a nemzeti párt barátsága nem kell! Egyik szónokuk pláne ugy nyilatkozott erről a — legfőképen vezérének ragyogó szónoki talentuma által összetartott — pártról, hogy az az általa nem rég fölvett czimet nem épen jogosan viseli, s hogy ahoz annak épen annyi joga van, mint volt a megboldogult Bizaynak a „nemzet bárója“ czimhez. Szóval a fegyverbarátságnak vége. A valódi függetlenségi párt többé nem hajlandó Apponyi szekerét tolni; mert abból neki ugyan nincs semmi haszna!

Szóval a pártok erősen versengenek egymással. A baj csak az, hogy a szabadelvü párt alig ad itt-ott némi életjelt magáról. Félő pedig, hogy azok a mozgékony ellenzéki pártok s főként azok vezérei, ha a szabadelvü párt matadorjai aludni fognak, tulfognak rajta liczitálni mindenben, a miként ezt egy fővárosi szabadelvü párti lap egyik legközelebbi számában nagyon helyesen jegyezte meg. Jó lesz tehát ébren lenni, nehogy az ébredés egyszer késő találjon lenni.

Apponyi másodszor fogja átuszni a Tiszát.

A mit még eddig nem tudott a világ, az most világcsodájára megtörtént. Apponyi Albert

TÁRCZA.

Az apró nemzedékhez.

Rosz gyermek az, a ki
Könnyelmün elszedi
A kis madárfészket,
Piczi tojás végett.

Ne bántsátok hát a
Bokrok közé, fákra
Fészkelő madarat —
Tojásai miatt!

Ne bántsátok kérlek!
Ez igen nagy vétek.
Hisz a kis madarak
Senkit se bántanak.

Ha nem hagytok békét,
Ki fog veszni végkép
Minden dalos madár . . .
Hát nem lenne-e kár?!

Többé nem szólana
A csalogány dala;
Elhallgatna rendre
Pinty, pacsirta, czinke.

S mint hogyha nem lenne
Már élet se benne:
Némaság borúlna
Minden völgyre, zugra.

Hát csak jók legyetek!
Ti pajkos gyerekek!
Ne rontsatok rá a
Piczi madárkákra.

Hadd éljenek békén
Fákon, bokrok mélyén!
Zord sziv nem örül csak
Bájos dalaiknak.

Kovács Zsigmond.

Hamis bálványok.

I.

Nem váltunk el mi sirva, busan.
Nem illet volna, köznapi.
Ugy hittük, nincs közöttünk semmi
A mit be kéne vallani.

Elmult sok év, elmullott minden.
Az élet olyan köznapi . . .
Ah! jobb lett volna bucsuzáskor
Mindent, mindent megvallani.

II.

Pajkos fiu játszik körültem,
Elnézem boldogan.
Büszkén mondom a kérdezőknek,
Hogy ez: az én fiam.

Pajkos fiam is egyre kérdi:
Ki ez a néni ott!
S kis ujjával egy halaványarczu
Asszonyra mutatott.

S kiről dalom dicsőitve szólott:
Szerelmem, mindenem — —
Ma azt hazudja róla ajkam:
— Fiam, nem ismerem,

Sárosi Árpád.

Melegházi virág.

Irta: **Chriastélyi Béla.**

Sok bolondságot követett el Dencsi Géza életében, de e legnagyobb az volt, mikor elhatározta, hogy házasodik.

Nem volt már süldőgyerek, de még nem oly öreg, hogy egy leány el ne bóditsa a fejét. Olyan jól beleélte már magát az agglegényi életbe, hogy kár volt belőle kikivánkoznia. De az ördög kisértette, mikor utjába terelt egy oly leányt, a kibe azután teljesen belebolondult.

Maga sem tudta hogyan, egyszerre csak észrevette, hogy valami üresség támadt belsejében. Eddig is érzett ő már ilyfélét, de az rendesen egy-két nap alatt elmult s ismét minden helyrejött; most pedig csodálkozva vette észre, hogy daczára a már elmult hónapoknak, az ür nemhogy betöltődnék, hanem napról-napra nagyobbodik s annál nagyobb kinokat okoz.

Egy inczi-pinczi kis leány volt az, ki oly változást idézett elő nála; igénytelen kis baba, gyermeke lehetne, de olyan szépen tudott nézni azokkal a sötét kiálló szemeivel, hogy nem birta kiállani tüzüket, bár eléggé csodálkozott rajta, hogy lehet olyan apró fekete testecskéknek olyan égető tüzük.

Egyszer azután összeszedte minden bátorságát s farkasszemet nézett a babával. Hanem ekkor megint a leány is elpirult, hogy még piczi füle hegye is vérpiros lett tőle s a mint lesütötte Dencsy előtt hosszu fekete szempilláit, azok majd a pisze orrocskáját — érték.

Nem tudott a varázs alól szabadulni, hát megkérte az igéző kisleány kezét. A szülők igen szivesen fogadták.

— Ha nem tudnók, hogy megbecsüli Dencsy ur, nem is adnók oda. Mert higyje el, hogy megérdemli. Maga a megtestesült szerénység, szelid mint a husvéti bárány, a ma született gyermek pedig nem naivabb, mint Zelma.

— Igen jó nevelést kapott, büszke vagyok reá — erősitette az örömmama, dagadó kebellel.

— Tudom meglesz vele elégedve — folytatta a papa — valódi melegházi virágot kap; ne engedje, hogy nagyon megperzselje a nap, mert elfonnyad. Valódi melegházi virág.

Kétszer is mondta, megtetszett neki a hasonlat.

Dencsy ur erősen fogadta, hogy megbecsüli, hogy imádni s kényeztetni fogja örökön-örökké; nap nem éri testét, bu nem bántja lelkét, a szél meg nem fujja, az meg éppen bizonyos, hogy a keserüséget meg nem fogja ösmerni nála soha.

— Ne is ösmerje meg a kedves gyermek, talán elsenyvedne alatta.

— Zelma boldogitására s a boldogságra született.

Szatmáron egy szónoklattal keresztül huzta a „szatmári békét“ és kijelentette, hogy a Wekerle kormánynyal szembenföl csap ellenzéknek! Apponyi és ellenzéki! Lehetséges az? Aki eddig hüséges támogatója volt a kormánynak, akit megszoktunk a kormánypárton látni s hatalmas szónoklatait a kormány mellett hangoztatni, akit el se tudunk képzelni ellenzéknek, a legmegbizhatóbb harczos és legodaadóbb, önzetlen pártszónok, az most kijelenti Szatmáron: hogy mindennek vége! „Elmehetsz már kapum előtt, nem vigyázlak mint az előtt.“ Válik tőlünk! Nem türheti tovább az alattomoskodást és intrikát, melyet őszinte és önzetlen jóakaratáért a kormánypárt részéről vele szemben elkövettek, az áskálódást kormányra juthatása ellen: hát elmegy! Ellenzékinek megy, nyilt ellenzékinek! Meg fogja mutatni, hogy mint nyilt ellenzéki, igazi ellenzéki, valódi ellenzéki, a kormány hadseregére szegezett ütegeivel, mily pusztitást vihet véghez a sorok közt.

És mindezen megbecsülhetlen meglepő fölfedezéssel a „Pesti Napló“ ejti kétségbe a világot. A pártoktól független „Pesti Napló,“ mely kiváltképpen Apponyitól a legfüggetlenebb. Ez hirdeti most az Apponyi leendő ellenzékiségét és beszél nekünk olyan dolgokat, melyek kvázi delirium tremens“-re vallanak, amennyiben Apponyi az ellenzékieskedés mind a tizenhárom próbáját megkisérlelte már, és nem birjuk megérteni, hogy lehet még nagyobb ellenzéki mint amilyen eddig volt?

De hát felvilágositással szolgál a pártatlan, független ujság. Elmondja ugyanis, hogy a kormánypárti sajtó legutóbb a polgári házasság kérdésével szoritotta sarokba Apponyit, ki maga volt az, aki a polgári házasság behozatalát proponálta. Hát most hogy képezhet e kérdésben ellenzéket a kormány ellen? A kormánypárt tehát szaván fogta s oly helyzetbe hozta, hogy e törvényjavaslattal szemben csakugyan nem jól érezte magát, s még ez ideig nem mert opponálni. Olyan volt reá nézve helyzet, mint a kényszerzubbony.

Ámde mit nem talál ki a Tiszát már egyszer átuszott okos ember? Vajjon a kinevezett megyei tisztviselőség nem az Apponyi programmja volt-e? Mert Apponyi ez ellen a javaslat ellen opponálni, amig azt hitte, hogy beléphet a Szapáry kabinetbe? Nem mert. Nem is opponált, sőt kezdetben a javaslatot támogatta. Akkor lett Szapáry miniszterelnökké, hát Apponyi, mint ahogy a holdváltozástól idő változást remélünk, a miniszterelnök változásával egyéni politikai változást is remélt. Csak mikor ezen reményét meghiusulni látta, csapott föl nyilt ellenzékinek a közigazgatási javaslattal szemben, mint ahogy most felakar csapni a polgári házassággal szemben amit detto ő proklamált, mint a megyei kinevezést. De belátta, hogy Wekerle sem ohajtja kabinetjében: hát leszen most nyilt ellenzéki itt is.

És ezt a „P. N.“ ugy adja mint valami rettentő nagy ujságot, mint elsőt az Apponyi politikai szereplésének életében! Amit nem tudott előre a világ. Mintha uton-utfélen nem széltében beszélték volna, hogy Apponyi éppen ugy fog tenni most amint már gyakran és legközelebb a közigazgatási javaslattal szemben tett: hogy bele ugratta a kormányt, aztán ellene fordult.

Ki ne tudta volna Apponyiról széles ez országban, hogy a vallásiaknak nevezett javaslatokkal is igy fog tenni. „Hja! De hát én ezt nem igy gondoltam! Nem igy akartam. Ez egészen eltér attól mint ahogy én akartam. Ez a vallás felekezetekkel szemben részre hajló, nem szabadelvü és kivihetetleń. Ergo opponálok, nyiltan (Sic!) opponálok ellene!

Ime a rébusz megfejtése, a csodák csodájának magyarázata, hogy: Ellenzékivé lesz Apponyi Albert! Az egyházi kérdésekben lesz ellenzékivé, ami eddig nem mert lenni. Eszébe jutván azonban, hogy uszta már a Tiszát keresztül egyszer, most keresztül fogja uszni másodszor. De addig addig uszik a korsó is, hogy végtére csak elmerül. (—y—)

Mit igyunk a nyáron?*)

Ha ivásról van szó, a magyar ember szeret nagyokat mondani, mintha ő ilyen meg olyan nagy ivó volna. Vörösmartynk is azt hirdeti, hogy bort megiszsza magyar ember, jól teszi; okkal-móddal meg nem árthat a szeszi. Petőfi hires bordalai a mámort éneklik meg, habár őt azért senki sem ismerte részegesnek. A nagy ivás divatja meglehetett régente, de alig van meg manapság. Ha megfordulunk külföldön, akkor látjuk, hogy ott többet isznak az emberek, mint nálunk s nekünk, kivált a nőink, sokkal tartózkodóbbak ivás dolgában.

Nincs hát szükség rá, hogy én itt mértékletességet prédikáljak. Azon sem akarok lamentálni, hogy mind megiszsza borunkat a filloxera s előbb-utóbb sürre fanyarodunk. Czikkelyemnek már a czime megvallja, hogy holmi nyári italról, vizről akarok szólani, mondjuk hát meg előre, hogy a savanyu vizekről.

Napjainkban igen nagy jelentőségre vergődött az ásványos vizek fogyasztása. Bennük a nemzetgazdaság valóságos kincseket forgat. A föld mélységeinek rejtekeiből nemcsak aranyat, ezüstöt, vasat, sőt, szenet turunk ki, hogy értékesitsük, hanem a kőségek és érczek vizben fölolvadt parányi részecskéivel is kereskedünk. Buzánkat Amerika szorongatja a piaczokon, borunkat az amerikai apró bogár pusztitja, marhánk és sertésünk elől egy-egy járvány zárja el a határt; de hőseink, Hunyady Jánossal az élükön — persze keserüviz alakjában — meghóditják a világot. A római poéta pogány mondását, hogy flectere si nequeo superos, Acheronta novebo az életben igy alkalmazzuk, hogy a vizben fölolvadt alvilágot (Acheront), az ásványos vizekben szedjük magunkba.

Ha látom, hogy csak itt a fővárosban mennyi ásványos vizet fogyasztunk, mindenféle fajtát s hogy vidéken a legfélreesőbb faluban is könnyü szerrel hozzájut az ember kedves savanyuvizéhez, alig tudom már azt az állapotot elképzelni, me yben az én gyermek-koromban volt a savanyuvizek fogyasztása. Az én tüladunai falumban azt hittük, hogy savanyuvis csak háromféle van a világon; mert az igáslovaktól vont s a szalma közé dugott üvegekkel szinültig megrakott átjér szekerek csupán rojcsi és gleichenbergi vizet hordottak felénk, a példájokat követő vasmegyei fuvarosok pedig tarcsai-val szolgáltak. Mikor Sopronba kerültem iskolára, ott azt tudtam meg, hogy az ott árult kőkorsókban kereszturi vizet kapni s hogy a szomszédos balfi fürdőn még a lovak is záptojás szagu vizet isznak. Igy volt ez mindenütt, az ország minden vidékének megvolt a savanyu vize. Az alföldön a parádi járta, tul a Tiszán a szulini, Erdélyben a borszéki, a Balaton mentén a füredi. De a savanyu viset vagy borvizet alig becsülték egyébre, mint hogy jó a bor erejét egy kis savanyu vizzel mérsékelni. Hiszen mindegyik vizből elszállitottak évente egy pár szekérrel, de ki hitte volna, hogy legyen savanyuviz, pláne magyarországi, melyből évente másfél millió palaczkkal is elfogyasztanak.

Legnagyobb hóditást tettek a keserüvizeink, melyeket nemcsak itthon, hanem Németországban, Franciaországban és Angolországban, sőt Amerikában és Ausztráliában is mindenütt ismernek. A tulajdonképpeni savanyuvizeink elterjedését nagyon hátráltatta, hogy nagyon gyönge, a szállitásra alkalmatlan üvegekbe fejtették volt s a velük bánás sem volt valami rendes és tiszta. Vizeink piaczán valóságos forradalmat keltett a Margit-forrás, majd még inkább a mohai Agnes-forrás vizének csinos formában, pompás üvegekben való megjelenése. Még a borszéki viz is kénytelen volt ezután ősi kurta köntösét levetni s csinos formáju erős üvegben állani a közönség elé. Nem különben a bártfai és szolyvai is követték a jó példát ugyszintén az ujabban ismeretessé vált vizeink pl. a véghlesi Vera, a lipóci Szalvátor stb. stb. mind tisztességes formában jutnak immár a kereskedésbe és asztalunkra.

Vasutaink az ásványos vizeket nagy forgalomba juttatták, de sajnos, hogy a külföldi vizek versenygését is ránk zudították. Pedig a külföldi vizekre, egykettő kivételével, nekünk szükségünk nincs. Annyi és oly sokféle az ásványos vizünk s oly kitünő alkotásu, hogy vétket követünk el, ha a mi vizeink rovására az idegen vizeket fogyasztjuk, melyek sokszor silányabbak is a mieinknél. Országunk, mondhatni, az ásványos vizek hazája s mégis az idegen vizek szinte leverik a házaiakat, itt a forrásnál. Ennek egyrészt a közönségünk nembánom természete az oka, mely nem fogja föl, hogy milyen fölösleges pénzkidobás a mit külföldi vizekért elfizet, holott ugyanazzal a pénzzel nemzetünk gazdagodásához járulna, ha a hazai vizekért fizetné. Másrészt a külföldi reklámra hallgató vendéglőseink, meg azok az orvosaink bünösök benne, a kik a bécsi egyetemen tanulnak s német könyvekből meritik tudományukat. Bécsi előadásokon persze nem hallani, német könyvekben sem olvashatni semmit a magyar vizekről, mig a külföldiek mindenféle betegségre osztályozva s ajánlva vannak. Igy érthető, hogy ugy szokott ez nálunk lenni, hogy ha valaki egy kicsit köhög, giesshübli vizet iszik, a ki jobban köhög emsi-t, a ki nagyon köhög, annak már csak seltersi viz lesz az orvossága. A görvélyes gyermekekkel halli vizet itatnak. Vértelen nőknek pyrmonti meg franzensbadi vizet rendelnek. Az egyszerübb savanyu közül is rengeteg mennyisében fogy nálunk a krondorfi, gleichenbergi, rohitschi, radeini, bilini sti. Hogy a külföldi vizeknek milyen jó piaczuk van nálunk, az bizonyitja leginkább, hogy annyit költhetnek magyar hirdeté-

*) E mindenki figyelmére méltó czikkelyt a „Bp. H.“ egy régebbi évfolyamából vettük át s most a meleg idő és fürdőévad kezdetén ajánljuk a tudós és minden izében magyar iró tanácsainak követését. Nemcsak nyelvében él a magyar, de a saját vizéből is meglehet egészségesen.

Folytatás a mellékleten.

— Boldog lesz, mondom — erősitette Dencsy. hanem most már talán jó volna megkérdezni Zelma kisasszony véleményét is.

— Felesleges — vágott közbe a mama, ő oly jó gyermek, hogy akaratunkra feltétlenül beleegyezik. Az én nevelésem, biztos vagyok benne.

Hanem azért mégis csak behivták. Mikor tudatták vele, hogy Dencsy ur a vőlegénye, mert ez a szülők akarata. Zelma sirva fakadt s alig vették szavát.

Dencsy megkérdezte volna töle, hogy beleegyezik-e ebbe, de rajta is olyasféle érzés vett erőt. mintha pityeregni készülne.

No ez volna aztán csak szép.

Sok kapaczitálás után végre mégis szavát vették, de sirását azért abban nem hagyta. Sóhajtva feielt nekik.

— Ha jó szüleim kivánják, én beleegyezem.

Denique összeboronálták a házasságot.

Nagy diadallal vitte haza a bárányát, de azután megakadt. Nem tudta mit csináljon vele. Fordolódott körüle, mint a pillangó a virág körül, de nem tudta, hol kezdje tulajdonképpen a dolgot.

Látta ő valahol a nénjénél, hogy bánik az a gyerekekkel, ugy fog ő is tenni. Mert hát hiszen ez is csak gyermek; éppen ugy fog vele bánni, az lesz a legjobb. Milyen különös az, hogy ilyen vén bolond olyan fiatal ártatlanságot feleségem-nek nevez; miért nem inkább gyermekem-nek? Igy fogja ő is hivni, jobb lesz.

Szent meggyőződése volt, hogy helyes az eljárása.

— Már csak nem lesz panasza ellenem. Hisz mindent megteszek a kedvéért, semmiben sem szenved hiányt.

Hát igaz, mindent megtett a kedvéért, csak éppen azt nem, a mit leginkább kellett volna. Nem tenitotta meg, hogyan kell a férjével élnie. De hát mikor ezt ő maga sem tudta. Nem oktatták öt erre soha.

És talán az asszonyka is érezte, hogy nem ez az idyllikus házasélet, hogy itt még hiányzik valami, mert daczára a beczézgetésnek s minden kényelemnek, állandóan fogyott. Nem érezte magat jól uj helyén.

Egyszer az öregék is szemére hányták ezt a férjnek.

— Nem jól bánik avval a gyermekkel, vőm uram. Hiszen elpusztul maga mellett az a gyenge szobadisz.

Dencsy a haját tépte bánatában.

— Mindent megteszek, a mit csak tudok. Nem is képzelem, hogy mi hiányozhatik még neki.

— A belső szeretet, a melegség — magyarázta az anyós.

Dencsy hiába törte a fejét, nem értette ezt meg.

Egyszer mikor hazajött a hivatalból, feleségét a szalonban találta. Vele szemben ült egy fiatal csinos fiu, kit az asszonyka azonnal igyekezett bemutatni most érkező férjének.

— Gyula unokabátyám.

Dencsy a feleség mosolygó arczától egész vig lett egyszerre.

— Isten hozott sógor, igazán örülök.

Gyula ur most jött a vidékről, az akadémiára készül.

— Lakást keres s nem bir találni a nagy városban, — szólt mosolyogva az asszony. Talán jó volna, ha nálunk maradna, hiszen ugyis rokon, azután meg el is férünk a lakásban.

— Természetes. Ugy örült neki a férj, hogy szinte boldog lett bele.

— Legalább lesz, ki szórakoztatni fogja az asszonyt. Én ugy sem lehetek mindig a szoknyájánál.

Ez a melegházi virág pedig oly szomoru, ha maga van otthon.

Ezentul vidámabban teltek a napok, Zelma visszanyerte üde szinét s nagy fekete szemei ismét ugy ragyogtak, mint mikor a férjét igézte meg velük. Dencsy a kezeit dörzsölte örömében.

— Magához jött az asszony, látszik hogy van társasága. Az a Gyula sógor ugy fel tudja viditani. Igazán jó fiu.

Elérkezett a hónap eleje. Dencsy kikapta a fizetését. Meglehetős summa volt, a mult hóban is felmaradt belőle. Korábban ment haza a hivatalból. Utközben betért egyik ékszerárus boltba s kiválasztott neje számára egy pár gyönyörü boutont.

— Nagyon meg fog ennek örülni, ugyis kérte már egyszer tőlem. Most már teljesitve lesz ez a kivánsága is.

Gyula sógorról sem feledkezett meg. Eszébe jutott, hogy az sokszor emlitette beszédközben előtte, mennyire szeretné Vas Gereben összes müveit könyvtárában.

Legyen meg az öröme. Betért egy könyvárushoz és megvette számára. Egy inas vitte a nagy csomagot utána. Olyan jó kedvében van ma, ha valaki kérné, még a kabátját is odaadná. Még egy skatulya szivart vett a maga számára s azután rohant haza.

— Milyen örömet szerzek a gyerekeknek! Hogy fognak dicsérni figyelmemért! Pedig nem sokba került az egész mulatság.

Az inasnak megmutatta a helyet, hová letegye a pakkot s egy csomó pénzt tett a markába; maga sem tudta, mennyit.

Egyáltalán ma semmitsem tudott.

Azután kezébe vette a bouton-tokot s elindult az asszony szobája felé. De az ajtó előtt még egyszer megállt.

— Mit fogok neki mondani? Mert hát nem adom oda ingyen.

Kissé gondolkodott s aztán megállapodott.

Azt kérdezi majd töle, hogy szereti-e s ad-e csókot, ha valamivel meglepi. Igen, ez lesz a legszebb és a legjobb.

Kopogott az ajtón s boldog izgatottságában be sem várta a feleletet. Pedig jobb lett volna bevárnia.

Ajtóstul rohant a szobába, mosolygó arczczal. De éppen oly hirtelen meg is állt. Mintha egyszerre csak leczövekelték volna.

Még a selyem bouton-doboz is kiesett kezéből.

A szobában kellemes illat; mély csend, csak a kanári madár csicsereg kedvesen, a nehéz függönyök félig behuzva s a szoba homályában álló pamlagon hosszu csókkal, boldogan öleli keblére Gyula sógor a gyenge naiv melegházi virágot.

Egy váltóhamisító kapitány. Csak nemrégiben sirattuk el egy tisztességes embernek tartott egyénnek: Darkon Dezső lovag urnak a váltó hamisitás terén történt szomoru elestét. Most egy sajnálatraméltóbb esett adta elő magát. Egy derék, daliás kapitányt kisértek be multkor, az állomástól fegyveres, szuronyos katonák. Tulajdonképen csak egy volt kapitányt, mert az a rabkatona ruhába öltözött egyén, ki megtörten ballagott a feltüzött szuronyu Manlicheres bakák két sora között, minden egyébnek nézett ki, csak kapitánynak nem. Olyan volt, mint más közönséges közlegény. De csak ruhájára nézve, mert vonásai egész mást árultak el. Az Ungvárról jövő vonattal érkezett a szomoru menet. Ott, a 66-ik gyalogezrednél volt kapitány a szerencsétlen rab katona. Derék, lovagias és tisztességes embernek ismerte mindenki egész addig, mig valami váltó hamisitási história nem került napfényre. A dolog ugy történt, hogy a kapitány egy nap kifogyott a pénzmagból. Százötven forintra lett volna szüksége, de nem tudott hirtelen honnan keriteni. Fogta hát magát, kiállitott egy váltót s a váltó alá egy tekintélyes ungvári polgár nevét is odairta. A váltóra persze a legnagyobb készséggel kiadták a 150 frtot, a kapitány pedig a legnagyobb lelki nyugalommal vágta zsebre az összeget, mert azzal vigasztalta magát, hogy még a lejárat napja előtt kiválthatja s a dologról senki sem fog tudni semmit. A kapitány ur azonban könnyelmübb volt, mint a milyennek gondolta magát. Elérkezett a lejárat napja s nem tudott fizetni. Először rajta követelték a pénzt, azután a zsiránstól. A hamisitás persze kisült, a kapitányt feljelentették. A vizsgálat folyamán megfosztották tiszti kardbojtjából s mint egyszerü rabkatonát küldték fel Kassára. Most annak az épületnek az ablakán hallgatja az ört álló katona lépéseinek ritmikus kopogását, mely épületen a fekete táblára irt fehér betük ezeket hirdetik: „Garnisons arrest." A nagyot botlott ember most már bünbánóan elmélkedhetik a felől, hogy minden embernek legfőbb tulajdona a becsülete, de kiváltképen az a katonáé, ki egy ország polgárainak becsületét van hivatva esetleg megvédeni.

A szinház épületben levő orfeum előadásait a rendőrhatóság, — arra ok nem lévén — nem tiltotta be.

Kimutatás a kassai tizkrajczáros egyesület 15-ik évi működéséről. Az ez évi bevétel, részben gyüjtő könyvek, részben önkéntes adományokból folyt be. Kegyes adakozók: Bubics Zsigmond püspök ur ő méltósága 100 frt, kassai régi dalegyler 50 frt, Melczer bárónők 25 frt, Kolacskovszky Elza kisasszony 12 frt, Népbank 10 frt, Szokán János ur 6 frt, báró Schell ur, Megay Adolfné urnő, Spirkó Amália urnő 5—5 frt, Braun Ferencz vendéglős ur 4 frt, Lefkovics Manó ur 3 frt 37 kr., Berzeviczy Egyedné urnő 3 frt, Stephány Kornél ur 2 frt 80 kr., Demeter Alice urnő 2 frt 20 kr., Cs. M. urnő 1 frt 20 kr., Molnár Lipót gyógyszerész ur 1 frt 20 kr., Szokán János ur regále helyiségben gyüjtött 3 frt 12 kr. Gyüjtő könyvecskékben beadták: Bernovicsné urnő 32 frt, Záhr Fanni urnő 22 frt 80 kr., Fiedler Károlyné urnő 19 frt 20 kr., Stipsics báróné 16 frt 80 kr., br. Melczer Malvin 18 frt, Gerster Gizella k. a. 16 frt 40 kr., Zemányi Flóra urnő 13 frt 40 kr., Megay Amália urnő 13 frt 20 kr., Corzán Gizella k. a. 12 frt, Rutter Hermin k. a. 11 frt, Huszka Agnes k. a. 11 frt 60 kr., Goczigh k. a. 10 frt 80 kr., Soukupné urnő 7 frt 20 kr., Höffler Emma k. a. 4 frt 80 kr., Borbély Ilka k. a. 6 frt. Tartalék alap gyanánt maradt a mult évről 525 frt 72 kr., kamatból befolyt 2 frt 53 kr., a bevétel kitett összesen 979 frt 14 kr. Kiadás szegény iskolás gyermekek felruházására 84 pár csizma 3 frtjával 252 frt, 67 pár leányczipő 2 frt 40 krjával 160 frt 80 kr., 13 pár leányczipő 2 frt 40 krjával 25 frt 50 kr., 5 darab öltöny 5 frt, 7 darab leányruha 12 frt, 2 darab fiuöltöny 8 frt 80 kr. A kiadás volt összesen 464 frt 10 kr. Mely kiadási összeg levonva a 979 frt 14 krnyi bevételből, marad 515 frt 04 kr. A zárszámadás megvizsgálására kiküldött egyleti tagok. A fentebbi számadások tételről tételre megvizsgáltatván, azok a legnagyobb rendben találtattak. Kassán, 1893. május 1 én. Számvizsgáló bizottsági tagok Bernovics Gusztávné, Gerster Gizella, Zemányi Flóra. Kassán, 1893. junius 21.

Gaskó Gyula, titkár. **Br. Melczer Georgina**, elnök.

A Budapesti Hirlap uj háza. Pár hét mulva a *Budapesti Hirlap*, a magyar inteligenciának ez a kedvelt lapja, mely, minél több versenytársa van, annál győzedelmesebben bontogatja ki hatalmas szárnyait, átköltözködik uj házába, a népszinház mellé, *Rökk Szilárd-utcza 4-ik szám alá*. A ház, ha már külső diszével meglepi a nézőt, belül, a belső berendezésével valóságos csudálatot kelt. A gépészek, épitőmesterek izlése és leleményessége versenyzett egymással, hogy csinosan, elegánsan oldjon meg egy nehéz feladatot: *egy ujságháznak épitését*. A feladatot az tette nehezzé, hogy a belföldön **egyáltalán** semmiféle minta nincs erre nézve, s a külföldi lapok palotái nem feleltek meg a *Budapesti Hirlap* **szükségleteinek**. Teremteni kellett tehát valami ujat, s ez most meg van. Az ujsághaz, mely magában foglalja a nyomdát, a szerkesztőséget, a kiadóhivatalt, az expediciót, szóval mindent, a mi egy lap megirásához, kiszedéséhez, kinyomtatásához és szétküldéséhez szükséges, *Rökk Szilárd-utcza 4-ik szám alatt van*. A ház másik kapuja *József-körut 5-ik szám* s igy a szerkesztőség kiadóhivatalt két oldalról könnyen megközelithető. A nyomdá egyik nevezetes része a vasvázu üvegház alá foglalt, mélyen kiásott udvar, melyben a Budapesti Hirlap *két uj hatalmas iker-rotációs gépe* toglal helyet, két óriás, *mely a lapot, még ha három ivnyi tartalmu is, felvágva és összehajtogatva dobalja ki magából óriási menyniségben*. Megjegyzendő, hogy e gépek nemcsak *felvágják a Budapesti Hirlapot*, hanem *egyvégtében, folytatólagosan nyomtatják egészen huszonnégy oldalig*, de épen ugy a 20, 18, 16, 14, 12, 10 stb. oldalas lapokat is, s az olvasó az egymásután megszámozott oldalokon a legnagyobb könnyüséggel eligazodik. Ez a változás rövid idő mulva bekövetkezik, s a közönség jóformán észre se veszi, egyszerre csak a saját otthonából kikerült Budapesti Hirlapot kapja a kezébe.

A Budapesti Hirlap előfizetési ára: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összeg vidékről legczélszerübben postautalványon küldhető a Budapesti Hirlap kiadóhivatalához Budapesten, Kalap utcza 16. szám.

Szerencsétlenség a dómépitésnél. A tegnap szombaton délután dühöngött nagy vihar és égiháboru alkalmával a kassai dóm épitésénél elfoglalt Kisvárday nevü 16 éves munkásfiu az egyik villámcsapást követő dörgés erejétől annyira megijedt, hogy elszédülve, lebukott a templom magas épitőállványáról. A sulyosan sérült munkásfiut, ki eszméletlenül terült el a földön, rögtön a közkórházba szállitották, hol kissé magához tért. Állapota igen aggasztó, de nem teljesen reménytelen.

CSARNOK.

Fogságom története.

Akkor kezdődik fogságom története, mikor Budapesten kisebbszerü forradalom volt; az egyetemi ifjuság s vele a független polgárság tüntetett a kormány ellen, a nép zajongott, a hazai iparos ifjuság rakonczátlankodott és ablakot tört, a rendőrség pedig fejét vesztve csapatszámra csukatott be vegyest hibást és ártatlant, többet az utóbbiakból, mint az előbb nevezettekből.

Egy kis békés kompánia — közöttük jó magam — nem törödve a politikával, átment a csendes Budára s a Gellérthegy alján bevetődve egy kis korcsmába, vigan mulatott az akkor még jó hegyleve mellett.

Financziális képességünkhöz mérten beszedett liter borok elfogyasztása után egymásba kapaszkodva indultunk vissza, gondosan kerülve Pesten a főbb utczákat s különösen a hiressé vált „tüntetési négyszöget."

De hiába! Sorsát senki el nem kerülheti.

A vámház-körtön egy sürgő forgó, de csendes csoportot láttunk magunk előtt. A kiváncsiság oda visz s alighogy odaérünk, megkezdődik a kegyetlen macska-muzsika.

— No mi ugyan szép kompániába kerültünk — mondám — jó lesz innen eleblábolni.

Mentünk is volna, de már körül voltunk véve és a tolongásban se előre, se hátra nem lehetett jutni, tehát maradtunk.

A macska-muzsika jóformán még el sem kezdődött, mikor hirül hozzák, hogy jön a rendőrség. Ekkor egy czingár szabólegény — mi is lehetne más, ha czingár? — kezembe nyom két üstfedőt és eltünik. A rendőrség odaérkezik, körülzár minket s hajt előre, akárcsak egy birkanyájat. A kapitányságnál a szó szoros értelmében hüvösre tesznek egy nyirkos levegőjü pinczébe s ha jól hallottam, még szép álmokat is kivántak.

A föld nagy mértékben gyakorolta rám vonzó erejét (vagy talán a bor müködött?), igy hát ágy után néztem, ilyet azonban nem találva, lefeküdtem az édes anyaföldre, az egyik üstfedőt párnának, a másikat takarónak használva.

Ki tudja, meddig aludtam volna, ha egy előzékeny Mihaszna föl nem rugdal álmomból, a mire különféle arkangyalok és hé szilvafák emlegetése közben fölszólit, hogy jöjjek a kapitány ur elé.

Engedelmesen iudulok tölfelé, a midőn egyszerre rámrival, hogy az „ágynemü"-met is hozzam magammal.

— Azt kérem nem szoktam magammal hordani, jegyzém meg szerényen.

— Ejnye azt a kajla fülü rézsarkantyus pátronusát, fogja mindjárt azt a két micsodát!

Vagy ugy, az üstfedők!

— No ha éppen szükség van rájuk odafent, hát csak fölviszem.

Belépünk a kapitányhoz. Szigoru arczát még jobban összeránczolja, végig mér s aztán mintha nem hinne szemeinek, megtörli pápaszemét s elémbe áll.

— No maga szép dolgokkal jön ide. Hogy hivják?

— Ezt kérem, üstfedőnek.

A mellettem álló Mihaszna szája elé tartja a kezét, a kapitány arczán tünnek a ránczok, de minthogy a hivatalos komolysággal össze nem fér a nevetés, fordul egyet a sarkán s ugy mosolyog. Csak az irnok jegyez komolyan és néz bambán. Azután — mivel a kapitány még nem fordult vissza — ő folytatja a kihallgatást.

— Keresztneve?

— Az üstfedőknek?

A kapitány összeránczolta arczát a megfelelő hivatalos komolyságra, előre fordul és rám mordul:

— Menjen a pokolba az üstfedőivel, a maga nevét kérdeztem.

— Az enyém Dániel.

— Keresztneve?

— Mondom, hogy Dániel.

— Tehát Dániel Dániel.

— Dehogy is Dániel, mikor csak Dániel.

— Ne beszéljen, ha nem kérdezem.

— De mikor nekem csak a keresztnevem Dániel.

— Csa-a-ak? Hát a vezeték neve?

— Azt még nem kérdezték.

— On makacskodik, jó! Rendőr, vezesse vissza a vádlottat, majd délután fogom kihallgatni.

Már indultam kifelé, mikor a szigoru kapitány utánam kiált:

— A corpus delictiket hagyja itt.

— Szivesen, akár meg is tarthatja őket.

Elvezettek egy sokkal tisztességesebb helyre a hol legalább egy prics volt, a melyre azonnal ledőltem. Artatlanságom tudatában nem sokat törödtem helyzetemmel s a történendőkkel, hanem egyet nyujtozva, elaludtam.

A délutáni kihallgatáson szépen bemondtam a nevemet, hol és mikor születtem (már attól tartottam, hogy a szigoru kapitány azt is megkérdezi, hogy miért születtem?) voltam-e már büntetve s több hasonlót, a mire tudtomra adták, hogy közcsendháboritás miatt három napi elzárásra vagyok elitélve.

— De kérem — —

— Megnyugszik az itéletben, vagy nem?

Nagyot néztem a kapitányra s fölsohajtottam a költővel: ki sem hallgatva még, már-elitélve!

— Tehát megnyugszik. Jó. Tizenöt napon belül joga van megkezdeni a fogságot. Most elmehet.

Mire magamhoz tértem a meglepetéstől, már egy másik „közcsendháboritó" állt a gyorsan itélő kapitány előtt, engem pedig a már emlitett előzékeny Mihaszna tuszkolt kitelé.

— No hiszen lehetitek ti azt a tizenöt napot, a melyen belül én jelentkezni fogok! Olyan nincs! s daczos léptekkel mentem hazafelé.

Másnap összepakkoltam és hazazónáztam. Otthon előadtam az öregeknek, hogy ebben a forradalmi világban az ember élete sem biztos Budapesten, hazajöttem tehát, nehogy én is bajba kerüljek. A mindig aggodó jó mama megdicsért s azt mondta, hogy nem is ereszt vissza, a mig teljes nyugalom nem lesz odafönt, a minek én örülttem a legjobban. (Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

H. G. Kassa. Költeményét, tárgyának primitivsége, meg a sok magyartalanságnak is bizvást beillő poétika licencia miatt nem közölhetjük. Verselése elég ügyes. De hát kérem, melyik müvelt ember nem tud manap a sorok végére két összecsengő szót találni?

J. M. Budapest. A szentimentális kis tárczaczikkely bevált Munkatársunknak, kinek dolgozatát birálatra kiosztottuk — szép, gyöngyszem betüi annyira megtetszettek, hogy legközelebbre ismét kér belőluk.

G. S. Kassa. Nem közölhetük.

Pihenő óráimban. Ilyen verssel ne zavarja legalább a miénket.

Felelős szerkesztő: **Ries Lajos.**

HIRDETÉSEK.

Budaméri tejgazdaság.

Budaméri tejgazdaság.

Budaméri tejgazdaság.

Tisztelettel hozzuk a n. é. közönség becses tudomására, hogy f. é. augusztus hó 1-től naponként már reggel 5 órától kezdve házilag kezelt friss tejet, szedett tejet, tejszint stb. fogunk házhoz hordva szállitani. Megrendelések **Mandl Jenő ur helybeli kereskedőnél fő-utcza 114. sz. a.** elfogadtatnak, a hol egész napon át is friss és szedett tej, nemkülömben tejszin stb. lesz kapható.

A tej tiszta valódiságáért kezeskedik

a budaméri tejgazdaság

kassai képviselősége.

206 1—3

Budaméri tejgazdaság.

163. sz. 205—1

1893. vh.

Árverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a szepsii kir. járásbiróság 1893. évi 1509. 1510. p. számu végzése következtében dr. Lorber Péter ügyvéd által képviselt Neumann Bertalan és Czinner Jakab javára Gedeon Gellért ellen 200—200 frt s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 600 frtra becsült lovak, kocsikból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szepsii kir. járásbiróság 1596. 1893. számu végzése folytán 200—200 frt tőkekövetelés, ennek 1892. évi november hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 49 frt 68 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Szepsiben alperes lakásán leendő eszközlésére **1893. évi julius hó 11-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Szepsiben, 1893. évi junius hó 24.

Hosztek,
kir. jbirósági végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Az eddig lejárt zálogok

julius hó 13-án

árverés utján el fognak adatni.

Tisztelettel

BRAUN LAJOS,
zálog-üzlete, Forgách-utcza 22.

Az üzlet **teljes felhagyása** folytán prolongácziók nem történhetnek.

204 1—2

Elismert legtisztább alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali- és gyógyviz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bir **köhögés** és **rekedtségnél, tüdő-, gyomor-** és **hólyag-hurutnál.**

Borral vegyitve felséges ital.

Kapható Kassán: Minden füszerkereskedésben és vendéglőben.

Magyarországi főraktár: 201 1—4

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utcza 9. sz.

JAKOBOVITS ÁRMIN

első kassai butor-minta-termei és butorgyári raktára

Kassán, főutcza 39-ik szám, a székesegyházzal szemben.

A t. cz. butorvásárló közönség kényelmére és jobb áttekintés czéljából butorraktáramat jetentékenyen bövitettem és az első emeleten **minta-termeket** rendeztem be, melyek szives megekintésére vagyok bátor a magas uraságokat és a t. cz. közönséget felhivni.

Nagyszerü áruraktáram és

minta-termeim (Intèrieurs)

oly **látványosságot** nyujtanak, hogy e tekintetben bármely fővárosi áruteleppel a versenyt mindenben bátran kiállják.

Raktáromon mindig a legnagyobb választéku szilárd butorokból minden most divatban levő fában és stylben, ugyszinte **luxus-butorok,** teljes **hálo-, ebédlő- és salon-berendezésekből,** garniturák arany- és bronz-betétekben, **fantasia-** és más **ülő butorokból, szönyegdiványok, ottománok,** mindennemü **matráczokból** tartok, ugyszinte elvállalok **diszitési és kárpitos-munkákat** is.

Szolgáljon továbbá a nagyérd. közönség becses tudomására, hogy általam a ttdő papság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, ugyszinte teljes **menyasszonyi berendezések** ugy helyben, mint a vidékre is **kedvező fizetési feltételek mellett** szállittatnak.

Hol vasuti állomás nincs, vagy kisebb távolságra a butorok szállitását jótállás mellett saját kocsimon teljesitem és a legkisebb megbizásnak is legnagyobb figyelemmel és pontossággal töreksezem megfelelni.

Tisztelettel meghivom tehát a nagyérd. közönséget, hogy a fentiek valóságáról meggyőződni és nagyszabásu **butor-raktáromat** és **minta-termeimet,** melyek egész napon át s este kivilágitás mellett állanak nyitva, szives látogatásában részesiteni kegyeskedjék és midőn becses megrendeléseit tovább is várom, maradok

mély tisztelettel

328 32—52 **Jakobovits Ármin.**

Képes árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Világhirü

a

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN"

féle szivarkapapir

Braunstein frères gyárából, **Párizsban**

65 Boulevard Exelmans 65.

A **Braunstein frères** czég csakis **Gassicourtban** (S. és O.) **francziaországban** létező saját **papirgyárának** készitményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerü a legujabb elveken alapuló berendezett telep készitményei a papiripar diadalának tekinthetők.

A szivarkapapir és szivarkahüvely clárusitására szánt gyáriraktár helysége.

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a **„Les dernières Cartouches"** féle papirból készitett valódi franczia **szivarkapapir,** valamint valódi franczia **szivarkahüvely,** melynél minden papirtok a **„Braunstein Frères"** czéget viseli, **Kassán, Falk Károly és Emil** uraknál kapható. 159 4—25

A kassai takarékpénztár

elfogad: **betéteket kamatozás végett,**

leszámitol: **váltókat, kisorsolt Zálogleveleket és sorsjegyeket,**

engedélyez: **jelzálogkölcsönöket házakra** és **birtokokra, kézi-zálogokra** és **értékpapirokra,** különösen kedvező feltételek mellett,

7 12—24

megőrzés végett elfogad: **értékpapirokat, okmányokat, ékszereket** és **ezüstnemüeket,**

vesz és elád: **értékpapirokat tőzsdei árfolyam szerint.**

Postai megbizások azonnal elintéztetnek.

1278. sz. Tk. 1893.

Árverési hirdetmény.

Az abauj-szántói kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közzé teszi, hogy a magyar kir. kincstár végrehajtatónak Vilmányi József és Vilmányi Károly ellenében fenálló 24 frt 14 kr. s járulékai iránti követelés kielégitése végett a birói árverés a végrehajtást szenvedőknek a bkővároljai 45. sz. tkjkben foglalt:

1. A 105. sz. és 45. öi sz. ház, udvar és kertjére és 434. hr. sz. közösbeli legelőjére és 435. hr. sz. közösbeli erdőilletőségére 177 frtban;
2. A + 765. hr. sz. szőlőjére 120 frtban;
3. A + 832. hr. sz. szőlőjére 82 frtban megállapitott kikiáltási ár mellett elrendeltetvén, annak Bkővároljai község házánál leendő foganatositása végett határidőül **1893. évi október hó 5-ik napjának délelőtti 10 órája** azon hozzáadással tüzetik ki, hogy a jelzett ingatlan ezen határidőben a kikiáltási áron alól is el fog adatni, s hogy az árverelni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a birói kiküldött kezeihez bánatpénz gyanánt ad. 1. 17 frt 70 kr., ad. 2. 12 frt, ad. 3. 8 frt 20 krt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni, vagy annak birói letétbe helyezését igazolni.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Abauj-Szántón, 1893. évi május hó 3-án.

Dr. Kalocsay,
kir. aljárásbiró.

A legmagasabb kitüntetésekben részesült és legelénkebb keresletnek örvendő

COGNAC

Gróf Keglevich István

Promontor

(alapitva 1882-ben)

mely gyár az osztrák-magyar monarchiában nemcsak a legrégibb, hanem a legjelentékenyebb is — eredeti töltésü palaczkokban mindenütt kapható. 202 1—3

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!!

Gazdátlanul hever 20 millió frt.

Az 1887. óta megjelenő „Telegraph" sorsolási lapnak az a programmja, hogy a még most is gazdátlanul, parlagon heverő, esedékes sorsjegy-nyereményeket, melyek a **husz millió forintot meghaladják,** tulajdonosaik jogos birtokába juttassa.

Ebbeli törekvésünket eddig is oly siker koronázta, hogy a legnagyobb örömmel konstatálhatjuk, hogy a hozzánk beküldött tömeges kérdezősködések folytán teljesitett kutatások meglepő eredményre vezettek, amennyiben igen nagy összegeket juttattunk ily módon a sorsjegytulajdonosok kezeihez.

A sok millió azért hever parlagon, mert a sorsjegytulajdonosok nem törődnek sorsjegyeik számaival és nem tartanak megbizható sorsolási közlönyt.

Mindamellett, hogy lapunk előfizetési ára

egész évre csak 1 frt,

előfizetőink között évenkint még

20 darab Jósziv-sorsjegyet

is sorsolunk ki, és pedig minden év január, április, julius és október 1-én 5—5 darabot. E sorsjegyeknek okvetlenül nyerniök kell és van a nyeremények között **40,000, 30,000** és **20,000** koronás főnyeremény is.

Oly sorsjegy-birtokosoktól, kik a lapra elő nem fizettek, és sorsjegyeik számának kihuzása iránt kérdezősködnek, a válaszra egy 10 kros bélyeget kérünk.

Előfizetést az év bármely napján postautalványok utján elfogadunk. 203 1—10

TELEGRAPH sorsolási közlöny kiadóhivatala

Budapest, Váczi-körut 42.

Berkshire-Polaud China

8 hetes elválasztott **malacok Pethő-Szinyén páronkint 16 forintjával,** (egy kan és egy koczamalacz) bármikor kapható a pethő-szinyei uradalom intézőségénél Pethő-Szinyén, u. p. Bőd, Kassa mellett. Előzetes tájékozás szerezhető Kassán **Zajitsek** gróf erdésznél, Halász-utcza 1. szám alatt. 196 4—6

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.

sekre, a pl. a seltersi viz tulajdonosa összes lapjainkban **egész oldalra** terjedő hirdetésben tartotta érdemesnek **tiltakozni** egy másik, hasonló nevü viz konkurráló hirdetései ellen. A magyarországi fogyasztásra **szánt** stájer vizek még magyar cédulával is kedveskednek, pl. a radkersburgi vizet regedei néven fogyasztjuk.

A mult őszszel az országos fürdőügyi tanácskozás **tárgyalta** ásványos vizeink dolgát. Akkor Than Károly **egyetemi** professzor igen érdekes előadásban fejtegette a hazai és külföldi ásványos vizek kémiai **alkotását**. Az ő adatai szerint könnyen megrajzolhatjuk annak a képét, hogy mihez tartsuk magunkat, mikor ásványos vizet választunk.

Az orvosságként ható ásványos vizek során a kénsavas vizekről őszintén megvallhatjuk, hogy a karlsbadi és märienbadi vizzel fölérő vizünk nincs; némiképpen a balatonfüredi és koritnyicai viz helyettesitheti őket. Még az arzén tartalmu roncegnói viznek nincs nálunk helyettesitője, hacsak a boszniai Guberforrást nem veszszük a magunkénak.

Kénes vizeink hévizek, fürödni valók. Ilyen a legkitünőbb magyar fürdőink vize. De van ivásra való kénes vizünk is pl. a parádi, melyet az emésztés bajaiban szenvedők isznak.

Vasas viz a vértelen asszonyok és sápadtságos leányok itala. Ilyen vizeink közül a szliácsi olyan kiváló, hogy minden más vasasvizet tolülmul; mellette az előpataki, buzási, bártfai, visk-várhegyi, vihnyei teszik fölöslegessé a külföldi vasas vizeket.

Jódos vizet a görvélyeseknek, börbajosoknak, vérbajosoknak rendel az orvos. A jódos vizet egyszersmind a benne levő konyhasó teszi hatásossá. Legjobb jódos vizünk a csizi, nem szorulunk mellette a hallí vizre, sem a heilbrunni-ra. Van meleg jódos vizünk is, a lipiki, melyet ott helyben ivásra is használnak.

Keserüviz dolgában a külföld még csak szóba se jöhet a budai keserüvizek mellett. Ilyen pl. a Hunyadi János, Ferencz József, Deák Ferencz, Rákóczy, Viktória stb. Történeti neveket viselő keserü vizeink számát egy élelmes vállalkozó még a Hunyadi Árpád nevü képzelt hőssel is szaporitotta. Vannak még kisebb körben ismert keserüviseink pl. az igmándi, alsóalapi, ivándai.

Sós savanyu vizet azok isznak, kik gyomor és bélbajokban, görvélyességben, köszvényben szenvednek. Ilyen vizük van az erdélyi sósforrásoknak, melyeket fürdésre használnak.

Ivásra valók a czigelkai, tárczai, szántai.

Lugos vizek jó hatásuak köhögés és rekedtség s általában hurutos bajok ellen. Közöttük legtisztább a a lubi Margit-forrás vize, jó viz a bikszádi és palicsi is. Nem szorulunk a bilini, vichnyi és emsi vizekre.

Egyszerü alkáliás savanyu vizek köhögés és rekedtség, gyomor- és bélbajok, köszvény, vesebajok ellen hatásosak. Ezek során minden más savanyu viznél kitünőbb a szolyvai, jó a hársfalvi s az ide sorolható parádi csevicse. Mellettük fölösleges a krondorfi és giesshübli, melyek jóságra is elmaradnak, kivált a szolyvai mögött.

Földes savanyu vizek vesebajok, köszvény, angolkórság ellen használnak, ugy szintén köhögés ellen is. Ilyen vizeink során ismertebbek a német-keresztúri, szinnye-lipóczi Szalvátor, borszéki, lublai, véghlesi Vera, mohai Agnes stb.

Azonban az ásványos vizek nem csupán beteg embernek valók, egészséges emberek is legjobb üditő itala a savanyu viz; kivált a két utóbbi csoportba tartozó savanyu vizek jók bor mellé. Hogy közülük melyiket válaszsza az ember, kinek-kinek az izlése, szokása is határoz. A savanyu vizek fölfrissitő hatása leginkább a bennük foglalt szénsavtól van, azért e hatásuk annál élénkebb, mennél jobban pezsegnek. Szénsav van pezsgő vizben vagyis az ugynevezett szódavizben is, mely ugyancsak versenyez a savanyuvizekkel. A tiszta vizből tisztánkészitett szódaviz csakugyan kellemes ital, de csalódás azt hinni, hogy a hol rossz az ivóviz, ott szódavizzel bátran élhet az ember, mert a rossz kutvizből készitett szódaviz nem válik be jó italnak. Ellenben a savanyuvizek az egészség megóvására annyiban is igen fontosak, hogy a mely vidéken az ivóviz rossz, ott csakis savanyuviz ivásával óvhatjuk meg magunkat mindenfelé, a viz ivásától kapható betegségek ellen.

Nyáron a legjobb vizvezetékü városban is a esővekben átmelegedő viz elveszti szomjusagot enyhitő hatását. A jégbehütött viz pedig a meghülés veszedelmével jár. Nyáron az ivóviz a beléje jutó bomló anyagok miatt egyenesen a betegségek terjesztője lehet kivált járványos időben. Ellenben a föld tiszta kebeléből fakadó savanyuviz mindenféle bomlóanyagtól mentes, tehát a betegségek ellen a legjobb óvószer.

A mint tisztelt olvasóim látják, én formális reklámot csapok, mindenkit arra biztatok, hogy igyék savanyuvizet. A legjobb nyári italul hirdetem a savanyuvizet. Azonban ezt a reklámot igazolja az egészségtan, mely a jó ivóvizet az egészség megovására olyan fontosnak hirdeti. Továbbá az is igazoljon engem hogy minden magyar ember hazafias dolgot cselekszik, ha segit kihasználni azt a kincset, melyet nemzetgazdaságunk az ásványos vizekből merithet. Hazánk nem ugyan tejjel-mézzel folyó Kánaán, de megáldotta az ég jobbnál-jobb ásványos vizekkel. Minden csöpp eső, mely az ég felhőiből erre az áldott földre hull, nemcsak borban s buzában méri ránk az áldást, hanem a föld salakjából is kincset mos ki számunkra.

Ne engedjük, hogy e kincs kárba veszszen. Legyünk a hazai ásványos vizek reklámjának terjesztői.

Csapodi István dr.

A hétről.

(Piros Bädecker könyvek. — Fürdőzés. — Őnagysága. — Meglepetés. — A mi ligetunk. — Apostolok oszlása. — Vakáczió. — Kis katonák. — És a többi.

Kassa, jul. 1.

Rettenetes zápor mossa a bünös föld zöldfürtös fejét s czikázó villámok gyors futamai provokálják a menyeknek hatalmas dörgését.

Holnap már azonban kisüt a nap.

Arról a felhőkkel tarkitott kék égboltozatról olyan tikkasztó mosolylyal sandit le az izzó napvilág, hogy sugarai szinte kiszikkasztják az izmok minden elevenségét.

Az emberek közös tulajdonsága valami pihentésre és nyugovóra vágyó lomhaság lesz.

Elolthatatlan vágy támad szinte az emberben, olyan, mint a nyári szomjuság, hogy elmeneküljön valahová.

Olyan helyre a hol nincs az utczának pora, vagy tán ahol még uteza sincs, hanem a tisztások zöld pázsitjára árnyatadó, lombos fák terjesztik ki enyhülést adó, görbe ágaikat.

És ezzel a lomhasági kórtünettel, meg menekülési vágygyal egyetemben előveszi az embert több olyan apró-cseprő különleges mánia, ami az évnek más szakaiban teljesen nyugton hagyja s csak ilyenkor üti fel fejét.

Ezek is a kórtünetekhez tartoznak.

Az ember bemegy a könyves boltba és a piros kötésü „Bädecker"-ek után kérdezősködik.

És azonközben a mig az észak-németországi tengeri fürdőket ismertető piros könyveket lapozgatjuk, kikeresve a tárgymutatóban például a Syltről szóló fejezetet, önmagunkban élénk tárgyalásokat folytatunk az iránt, hogy vajjon Rank nem-e volna képes megfelelni igényeinknek épen ugy, mint Barlangliget, Bártfa vagy Tátrafüred? Letesszük kezünkből azután a Bädeckert és bizonyos önmegtagadással leszurjuk a negyven fillért, azért a szürke füzetért, melynek czimlapján szerzőül az U n g á r Dolfi ur neve és a Pannonia diszeleg.

Ez még a legkönnyebb és legkellemesebb oldala a dolognak, mert itt a döntő szerep a miénk.

De hát ő nagysága?

A ki ha nem is folytatott rendszeres betegséget e tél folyamán, de a sok fránya cseléd boszantása miatt szörnyen megviselt idegeinek a pihentetésére szorul…

Pláne ha ő végzi még a számadásokat is s az ő tervei szerint épül fel kizárólag a családi boldog…ság szilárd fészke is…

A viszonyok akkor másként alakulnak.

Akkor a férj uram nézheti a Bädeckert a könyvesboltokban, de töprengésre nem igen van ideje, mert vagy jön Lublóra vagy marad.

Rendesen marad.

S ha ilyenkor találkozik az utczán egy — kollegájával, közönségesen eként diskurálnak:

— Jó napot!

— Alászolgája.

— De rég volt szerencsém látni.

— Igazán, már két esztendeje, hogy nem láttam.

— Hát hogy szolgál a becses egészsége ebben a nagy melegben?

— Köszönöm, hát csak meg volnék valahogy.

— Ő nagysága már jobban van?

— Szegényke, dehogy, ép tegnap kaptam tőle levelet, amelyben panaszkodik, hogy egészségi állapota nem igen javul; pár nap mulva én is teirándulok hozzá vagy két-három hétre.

Ő nagysága ha hallana e nyilatkozatot, rögtön táviratilag küldene értesitést állapota rohamos javulásáról.

De, hát nem hallja.

S pár nap mulva csakugyan váratlan meglepetésekben van része.

De ne gondolják gonosz férj urak, hogy csak az asszonyoknak; önöknek is am!!

*

Olyan furcsául van berendezve ez a világ, hogy nem mindenki mehet ki a hegyek közé fürdőzni akkor, mikor beköszönt a közismeretüleg mort saison-nak nevezett időszak.

Vannak, kik ugyancsak türhetetlennek tartják a nap égető hevét, söt munkakedvük is a nulla alá csappant, de mégse tehetik a viszonyok követelményeképen azt, amit tenni szeretnének.

Ezt önök itt Tátrafüreden, meg Bártfán persze nagy bajnak tartják.

Pedig hát nem olyan szerfölött nagy baj ez.

Vagy talán önök kiváltságosabb helyzetben vannak ott, mint mi itt Kassán?

Oh dehogy!

Azt mondják, hogy mi itt sok port nyelünk.

Meglehet.

Nincs savanyu vizünk!

Igen is van: a Lajos-forrás.

Nincsenek erdőink a házunk kapujánál.

Kérem tessék a malom utcza szögletén lakni és ime a háza kapuja előtt lesz egy valóságos zöld erdő: a Széchényi liget.

Ez a mi kincsünk. Ez a nagy liget.

Ide járunk reggel friss levegőt szivni, délben hüsölni, este felé üdülni és vasárnap délután katona zenét hallgatni.

És mennyire meg vagyunk ezzel elégedve, mennyire ragaszkodunk hozzá.

Ha reggel, este vagy délben az eső esik, akkor még rászánjuk magunkat arra, hogy elmulasszuk szokott sétánkat, de vasárnap délután — mikor katona zene van — ha esik is az eső, ott találják a katona zene mellett a esernyők alatt ülő és sétáló lelkes publikumot.

Igy volt a mult vasárnap is.

*

Csütörtökön a kalendárium szerint Péter és Pál apostoloknak volt a napja, de tényleg azért a diákoké volt.

Az apostolok oszlásának emlékére irta bele abba a naptárnak nevezett kis könyvbe még néhai jó Gergely pápa, de a valóságban a diákok oszlásának napja lett a két apostol ünnepe.

Annyi megelégedett arczot sohase lehet látni egy város falai között, mint ilyenkor, de ennyi busat se.

Tulajdonképen a gyerekeknek, a kis diákoknak, meg a nagyoknak van okuk az örömre és busulásra, de azért a morózus papák, aggódó mamák, söt még a gyenge szivü növérkék hangulata is e szerint igazodik e héten — persze csakugy, ha ök maguk is nincsenek érdekelve a felsőbb leányiskola „Te Deum"-át követő eseményektől.

Ritkán szokott olyan élénk lenni, még az ünnepi korzó is, mint amilyen volt a csütörtöki.

Még a mamák templomban voltak kilencz órakor, mikor már a hivatalokban el nem foglalt papák összeránczolt homlokkal és egyedül sétáltak föl s alá a főutczán várva a szorongásig megtelt teremben izzadó kis nebulót, meg annak évvégi bizonyitványát.

A papák ugy látszik már nem igen érdeklődnek még a záró ünnepélyek iránt se.

De nini jön a Géza. Hóna alatt egy értesitő, a kezében meg egy nagy iv papir. Lobogtatja, mint a zászlót.

— No Géza, miből buktál?

— Semmiből papa.

És meg van az öröm. A papa, meg Géza jókedvüen távoznak haza felé.

A másik szakállas urnak már nagyobb igényei vannak. Az a kis Tibort meg azzal fogadja:

— Hány jód van Tiborkám?

— Egy se papa, — szól Tiborka szomoruan.

— Tiszta jeles?

— Nem! — susogja Tiborka.

— Nem tiszta?

— De tiszta, papa.

— Mutasd csak ide.

Szól a papa és bele néz a nagy iv papirba és nagy megütközéssel látja benne a sok — elégségest.

A bizonyitvány tehát csakugyan tiszta, de — elégséges.

Gyurka meg megbukott.

Őt is várja a papája, de nem a korzón, hanem a nagy sétatéren.

Gyurka tudja ezt, de nem néz a nagy sétatér felé. Mint valami nagy bünös, szomoruan lehorgasztott fővel sompolyog haza felé. Azonközben pedig folyton azon töpreng, vajjon nem volna-e czélszerübb világgá bujdosnia, elmenni valahová messze, olyan messze, a hol szép lombos fák enyhet adó árnyékában Robinzonként meghuzódva átaludhatná az otthoni förgeteg kellemetlen időszakát.

Szegény tanár bácsik!

Ugy-e meg nem értik ennek a felkiáltásnak az értelmét.

Pedig hát a Péter-Pál napja a legkellemetlenebb időszak az ő életükben is.

Soha annyi jó kivánság nem repül szerencsétlen fejük felé, mint ilyenkor.

Az infámis — rendszerint ártatlan — kis és nagy diákok s a bukott ficzkók szerencsétlen szülei nagyokat könnyitenek a lelkükön egy-egy kiszalasztott áldással, melyet a tanár ur kopasz vagy fürtös fejének szántak.

És vajjon méltatlanul éri-e ez őket?

*

Valahára már megszünt az ostrom-állapot is.

Önök persze nem tudtak felőle semmit, pedig olvasnak politikai lapokat is.

Azt hiszem erről a budapesti lapok csakugyan nem emlékeztek meg, mert ez az ostromállapot a nemzetközi békére nem igen hathatott bomlasztólag.

Csekélység az egész.

Kassán történt, még pedig a mi redakcziónk udvaran.

Az volt ostromállapotban e héten.

Mi nekünk ugyan előzetesen volt már tudomásunk róla, hogy a szerkesztőség és nyomda udvarát a liliputik seregei ostrom alá fogják venni, de semminemü védelmi intézkedéseket nem tettünk, mert a falakat elég erőseknek tartottuk.

Az ajtóra nem számitottunk.

Pedig a vakmerő insurgensek ezt is megostromolták.

A dolognak az a magyarázata, hogy a Kassai Szemle nyomdájában nyomták e héten a kassai iskolák értesitőit. A kalkulusoknak még homályba burkolt rébusza volt az, a mi az egész helybeli diáksereg oldalát oly nagyon furta. Mindegyik szerette volna már tudni, hogy hogy áll?

Egész vásár, zsibongás volt az udvaron.

Valami gyülés félét tartottak.

Egyszer az egyik hórihorgas legény, kit már három nap óta láttunk ólálkodni az udvaron, beállit a szerkesztőségi irodába:

— Kérem szépen, a kalkulusokat szeretném.

— Milyen kalkulusokat; a magáét?

— Nem, a reálistákét.

— Talán csak nem az egészet.

— De igen. A gyülés kéri.

— Melyik gyülés, hisz ma nincs tanári konferenczia és már a korrektura kész?

— Kérem szépen a gyülés, — szólt habozva az ipse.

— De melyik gyülés.

— Hát kérem a mit itt tartottunk az udvaron.

— Ahá, hát maguk gyüléseztek. Igen, hallottuk ide is. És azután magát bizták meg, hogy kérje el a kalkulusokat.

— Igen, kérném szépen…

— Sajnáljuk, barátom, most nem lehet.

— Hát mikor lehetne?

— Pénteken.

A ipse kiment. Kollegái udvariatlanul fogadták az udvaron. Eltávozott, de pénteken már nem jött el a kalkulusokért.

*

A csötörtöki nap, ez az eseménydus ünnepnap igen szép meleg idővel köszöntött be.

A kik programmot csináltak maguknak e napra, délutánra bizonyára belevették programmjukba a stiftisták ünnepét is.

Szépen sikerült is volna ez az ünnep, ha az idő is maradt volna mindvégig olyan szép, mint a minő reggel volt.

Délután négykor azonban már sötét felhök borongtak a magas égen.

A kettesével kifelé tartó lóvonatu kocsik mindázonáltal tömegesen szállitották az érdeklödö közönséget a katonai alreáliskola csinos parkja elé.

Négykor volt a kiskatonák tornavizsgája.

Ekkor már szépen megtelt urakkal és hölgyekkel a fellampionozott, felzászlózott, diszes park.

A tornamutatványok valóban nagyszerüek voltak.

A Lody czirkuszában nincsenek olyan kifejlett izmu, ügyes atleták s nem mutatnak olyan bravuros produktumokat, mnt ezek a leendö hadnagyocskák.

Egynémelyik hölgyecske szinte ijedten kapta félre a fejét, mikor ezek a kis katona-diákok egy parancsszóra felszaladtak a magas állványok, nyujtók keskeny rudjaira s ott különböző pózban elhelyezkedve, pár perczig szobor mozdulatlanságban állottak.

Alig lett azonban vége a tornajátéknak, a közönség alig helyezkedett még el a teritett asztalokhoz, midön esöt hozó, hideg szél süvitett keresztül a fák lombjain.

— Jesszus, Andor, gyerünk haza, eső lesz.

— Sohse félj — szólt a sörös krigli mellöl a férj ur — nem lesz ebböl eső.

— A Pubi megázik.

— Legalább nagyra nö töle.

— Te Andor hisz már dörög is.

— Ne félj, a melyik kutya ugat az nem harap.

— Csakhogy ez az axioma bizony ez egyszer nem bizonyult valónak, mert alig pár perez mulva a hideg szélroham után vastag csepekben hullott az eső, a zápor.

A fehér ruhák, a fehér szoknyák, vékony derekak, kicsi napernyök… hogyan néztek azok ki…

Milyen volt a menekülés, a zavár, a rendetlenség…

Az eső esett, mosta a lampionokat, a kikészitett eledeleket, rakétákat, kis katonákat és vendég urakat, meg a hölgyeket — mig be nem menekültek.

Az eső, a zápor hullt az égből és elmosott mindent, el a szépnek igérkező ünnepélyt is.

Lorgnet.

Julius elsejével a Kassai Szemlére előfizetést nyitottunk, kérve lapunk tisztelt olvasóit, a kiknek előfizetése e hó végével lejárt, a dijat

julius—szeptemberre . 1 frt 50 kr.
julius—deczemberre . 3 „ — „

kegyesen hozzánk juttatni.

Vidéken lakó olvasóink közül többen tartozásban lévén velünk szemben, azokat tisztelettel kérjük, több méltányosságot tanusitani és nekünk tartozó adósságaikat, a mely telöl értesitést küldünk, hozzánk beküldeni.

Kassán, 1883. junius 15-én.

A Kassai Szemle
szerkesztösége és kiadóhivatala.

Ujdonságok.

Benedek Ferencz jászói praelátussá történt kineveztetése alkalmából Kassa sz. kir. város törvényhatósága és közönsége julius hó 6-ik napján ünnepet rendez, melynek programmja a következö: Kassa szab. kir. város törvényhatósága délelött 10 órakor rendkivüli közgyülést tart a városház nagy tanácstermében. A közgyülés tárgya: Határozat Benedek Ferenczneк diszpolgárrá megválasztása ügyében beadott inditvány felett. 1. Délelött 11 órakor a társalgási egylet nagy termében a közönség által rendezett ünnepen elnöki megnyitó. 2. Az ünnepelt a gyülésbe küldöttség által meghivatik. 3. Hymnus énekli a kassai dalkör. 4. Ünnepi beszéd, melynek folyamán Kassa város közönségének ajándéka ö Méltóságának átadatik. Az ünnepi beszédet tartja Timkó József bizottsági elnök. 5. O Méltóságának a válasza. 6. Fohász, énekli a kassai dalkör. Este 8 órakor a társalgási egylet nagytermében bankett, melyhez jegyek Gallik Géza gyógyszerész urnál válthatók. A város házbirtokosai s a hatóságok és nyilvános intézetek tönökei tisztelettel kelkéretnek, sziveskedjenek az emlékezetes napon a közös ünnep diszét lobogók kitüzésével emelni.

Te Deum. Péter Pal napján a középiskolák termeiben a tiz havi táradságos küzdésnek utolsó akkordja hangzott föl. Az eredmények rideg elszámolásának órája volt az, a melyben az örüm és fájó megbánásnak egyaránt volt alkalma megnyilatkozni. Az egyik lelkes buzditást meritheteti az illetékes birálók komoly intelmeiböl, mig a másik okulást arra nézve, hogy a legrutabb emberi vonás a renyheség, a mely az életnek legszebb reményeit korai sirba dönti, vesztére és kárára a társadalomnak, a mely csak az igazán jót türi meg a maga köreiben, mig amazt, mint az undok mocskot szokás, messze ellöki magától. Ifjaink már-már kezdik megérteni a mai kor mereven parancsoló szavát, a mely azt az evangéliomi igazságot irta föl zászlajára, hogy tanulj és dolgozz, csak ugy áll nyitva előtted a pálya, mert áttekintve az évvégi tanulmányi eredményt, azt tapasztaljuk, hogy esuttal a selejtes tanulók száma meglehetösen kis perczentre apadt le, a miböl azonban az is következtetheto, hogy a szülök végre kezdik belátni, hogy a mi csizmadiának való, abból hiába akar a legnagyobb álcsizmadiának való, abból hiába akar a legnagyobb álcsizmadiának való, abból hiába akar a legnagyobb álcs

IX. évfolyam. Kassa, szerda 1893. évi julius 5. 75. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kassa főutcza 58. sz. a.
hova a lapot érdeklő küldemények czímzendők.
Előfizetési díj:
Kassán házhoz-hordással
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
Vidékre postai küldéssel:
Egy évre ... ... 6 frt — kr.
Félévre ... ... 3 „ — „
Negyedévre ... 1 „ 50 „
— Egyes szám 5 kr. —
Kéziratok vissza nem adatnak.

KASSAI SZEMLE.

Politikai, társadalmi, kereskedelmi s ipari érdekeket képviselő lap.

Megjelenik minden szerdán, pénteken és vasárnap.

Hirdetések:
egy petit sor ... ... 5 kr
nyilttérben ... ... 12 „
Többszöri közlésnél engedmény
Felvétel a kiadóhivatalban fő utcza 58. sz.
Továbbá a következő ügynökségek: Oppelik A. Bécs Schalek Henrik Bécs, Haasenstein & Vogle Bécs: Eckstein Bernát fürdő-utcza 4. Budapest, Goldberger A. V. Vacz utcza 11. sz., Janius Gyula Budapest; Hamburgban: Daube G. L. & Comp. Steiner Adolf.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el.

Játék és játszók.

Kassa julius 4.

(a) Ebben a fülledt levegőjü uborka szezónban, melynek élénkitésére a parlament párviadalozó szónok daliái helyett csak holmi Pierri meg Boumbala féle urak vállalkoztak, de ezek se országra szóló sikerrel, kétségkivül a legérdekesebb politikai játék az a bohózatnak is beillő vigjáték, melyet a kettészakadt függetlenségiek játszanak.

Békülni akarnának, mivelhogy haragusznak egymásra s ugy csinálnak, mint a naivan gondolkodó falusi libácska az akáczlevéllel, és folyton azt találgatják: béküljek, ne béküljek?

Eötvösék, kik megbontották az annyira erős és egységesnek hirdetett pártegységet, azt az üzenetet hozták a turini nagy embertől, hogy: gyerekek béküljetek ki. És megmondták vala hazajövet az anyapártuak azt, a mit a torinoi öreg ember üzent nekik, maguk pedig várakozó állásba helyezkedtek.

Mikor pedig Justh-Polónyiék kicsinyes raffinériával halogató választ adtak, ime nagy hanggal kezdték hirdetni az Eötvösék táborából: „lám azok haboznak és ez annyit jelent, hogy ők nem akarnak békülni, mi vagyunk a jó gyerekek, azok a roszak.“ Polónyiék pedig ezalatt folyton tépdesték az akáczlevelet, mig végre valahára az utolsó levél parancsa ekként nem szólt: békülni.

Nos tehát békülni kell. Ez most a jelszó. Békülni azért, mert a pártegység, mert Kossuth és mert a tulsó táborból kivánjak: békülni akarnak, mert a sanda gyanu holmi alaptalan vádakat kovácsol a függetlenség puritán hiveire, de legfőképen azért, mert hát abban az akáczlevélben megnyilatkozó sors is aként fejezte ki akaratát.

Meg van tehát az összhang a szétzüllésre indult párt részei közt! Az Eötvös tábora, meg a Polónyi gárdája is egy kivánságot hangoztat már: a kibékülést. Meg van hát az öröm, a nagy öröm, hogy hát már sikerül a szemfényvesztés. Sikerül elhitetni az országgal, hogy a függetlenségiek pártja nem olyan szétható két erő, mely hatásaiban lerontja egymást, hanem a régi, együttmüködő, egymást támogató elementumok konglomeratuma.

Azok az urak nagyon jó szinészek.

Tudják azt, hogy Feld direktor, a pesti város-ligeti aréna müintézője is elcsapná az olyan müvészt, ki kómikus szerepben játszván, elnevetné magát a publikum szine előtt, anélkül, hogy az elő volna irva.

Tehát ők is megőrzik komolyságukat kómikus helyzetükben s azt hiszik, hogy a világ olyannak fogja őket látni s olyannak képzeli majd összekuszált helyzetüket, mint a hogy ők szeretnék.

Polonyiék lelkük mélyéu ott tészkel az az intenziv gondolat, hogy Eötvösékkel kár kibékülni, Eötvösék pedig utálják Polonyiékat.

Ők tudják miért?

Az ő bajuk s mi csak örülhetünk neki, ha vétenek ama mese morálja ellen, melyben a haldokló ember fiaival egy nyaláb vesszőt akar töretni. Ha szétzüllenek, mi nem látjuk ennek a kárát, sőt az ország se, mert ennyire ködbekurkolt idealizmussal, mint a milyennel a függetlenségiek fantáziája dolgozik, magyar államférfiu ma nap nem boldogithatja nemzetét.

Tehát egyik se akar komolyan békülni s csak a nyelvük kiáltja át egyik a másikának a békülő: Salvé-t!

Játék az egész.

Még pedig eszetlen játék, melynek lefolytától a függetlenségiek szempontjából sikernek nevezhető eredményt épen azért mert játék az egész, senki sem várhat és nem is vár.

Polonyiék, kiknek az elszakadottak békülési szándéka, sőt még Kossuth üzenete sem volt inyükre való, julius tizenhatodikára fogják összehivni a legujabb verzió szerint a nagy pártgyülést, jóllehet az a kifogás, amit előbbi szabadkozásukban felhoztak, ma is épen ugy megállhatna, mert hiszen a függetlenségi honatyák nagy része ma is aratni készül, meg fürdőzik. De hát tulteszik magukat ezeken a nehézségeken, mert a játék komolysága, illetve a látszat ugy kivánja. Meglehet, hogy a Kossuth üzenetében kijelölt három tagot meg is fogják bizni a legujabb passaroviczi béke megkötésével való szereplésre, de hogy azt a békét, egy olyan bizottság, melynek Eötvös és Polónyi a tagjai, épen két szemben álló oldalról, meg tudják kötni, vagy ha meg is kötik — mert hát utóvégre csak játék az egész — tudják állandósitani, azt nem hiszi józan politikus.

Legkevésbé hiszi maga Kossuth, ki Eötvössel iratott üzenetében azt mondja, hogy ha nem sikerülne a kibékülés, akkor majd megmondja utolsó véleményét, a mi az adott oknál fogva, aligha késhetik sokáig.

A függetlenségi párt szertehuzó elemei közt ma már annyira kiélezettek az ellentétek, hogy azokat összeegyeztetni lehetetlen.

Ám próbálják meg nagy képü játék kedvükben az egyesülést, az őszi ülészak viharai ujból szét fogják őket szórni. S ha pedig ilyen szétrobbant állapotba kerülnének ujból, akkor nincs az a mágnes, a mely összehozhatná a függetlenségiből alakult klerikális, antiszemita és egyéb pártokat egy egységes függetlenségi pártba.

Mert a baj tulajdonképen nem csak a személyes ellentétekben gyökerezik, hanem a párt kebelében levő ugynevezett: árnyalatokban.

Innen-onnan.

A szép asszony.

Irta: **Chriastélyi Béla.**

Azon nők közül való volt, a kik szeretnek tündökölni s maguk köré az udvarlók egész seregét gyüjtik. A nagy varos csak mint „a szép asszonyt“ ösmerte őt s azt állitották róla, hogy nincsen férfi, a kit el ne bájolna.

Férje Zalay földbirtokos, egyszerü morózus vén ember, nem sokat törődött vele s dolgaival, de szerette vele mindenütt megjelenni; hizelgett neki, hogy irigyelték tőle feleségát. A szép Gizi is csak „öregem“-nek hitta s valahányszor szóba került, mindig bizonyos gunynyal beszélt róla, az ő öregjéről.

Különben gazdag ember volt s Gizi is csak pénzért ment hozzá, melyet alaposan tudott fogyasztani. Mindig ő neki volt a legdivatosabb ruhája, minden mulatságon részt vett, egy sem lehetett el nélküle s egy piknikre azért mondták, hogy nem sikerült, mert ő nem volt ott.

TÁRCZA.

Anyám sirjánál.

Kimentem a temetőbe egy napon
Odaszött engemet a fájdalom;
Temetőben egy kis sirhant domborúl,
Reá egy fűz ölelőleg ráborúl.

Elmerengve álltam meg e szent helyen,
Fájó emlék vonult át a lelkemen,
Mert aki ugy szeretett volt egykoron,
Annak már csak emléke él ajkamon

Esti szellő ringatja a lombokat,
Forró könyek áztatják az arczomat,
S mig könyeim alálhullnak szememből
Búcsút vettem anyám nyugvó helyétől.

Szalkai H. Márton.

A mult jelen és jövő.

A Kassai Szemle részére irta **Jakabfalvy Margit.**

Olyan juniusi nap egyikén volt, midőn a nap égető heve elől minden ember és állat az árnyékba huzódik.

Rodossy Ernesztgróf uradalmi igazgatójának, Petényi Gézának ablakredönyei is le voltak bocsátva. A vadszőlővel befutott verandán kellemes hüs levegő uralkodott. Az igazgató egyetlen leánya a 16 éves Ellen könnyü világos ruhájában hanyagul dölt végig egy sezlongon, bájos arcza a melegtől tüzes pirban égett, fekete haja szétbomolva omlott le, sötét szempillái nedves fényben usztak. Keblének szabályos hullámzása árulta el, hogy elszunnyadt.

E pillanatban tölnyilt a keritès vasrács ajtaja s azon két férfi lépett a kertbe. Az egyik elegáns magas karcsu barna ifju volt. Fehér jockey sapkája mélyen szemébe huzva, könnyü sötétkék bluzt viselt, a másik alacsony szőke fiatalember volt, ki figyelemmel hallgatta társa szavait.

— Meg lesz lepve az igazgató ur váratlan megjelenésemen, — monda a barna ifju, miközben mosolyogva pödörte tömött szép fekete bajuszát. — Nem is képzeli, hogy megjöttem. De mily remek sok szép rózsái vannak az öregnek. Ez a kert valóságos kis paradicsom.

— Meddig marad méltóságod itt? — kérdé a szőke férfi.

— Azt hiszem, csak pár napig, aztán megyek vissza Balatonfüredre. Mondja csak gyakornok ur, hallottam, hogy az igazgatónak egy fia van. Minő pályán halad, mert szükségem volna egy gazdatisztre még a ládi uradalomba.

— Fia? Én ugy tudom, hogy egy leánya van, kit most hozott haza az intézetből, de még nem volt szerencsém látni.

— Ha csinos, lesz szórakozásunk, — mondá az ifju gróf nevetve.

Eközben a verandára léptek. Mindketten meglepetve alltak meg. Ellen gömbölyü karjait feje fölé kulcsolta, a bő csipke uj föllebbent. O maga pedig oly édesen aludt, telt piros ajkán pajzán mosolylyal.

Az ifju gróf pillanatig habozott, aztán visszalépett, magával vonva társát.

— Tegyünk egy sétát a kertben. Talán majd fölébred, vagy valaki kijön a házból. Nem akarom a pihenöt zavarni.

Hallgatva ment a két ifju egymás mellett s egy rózsalugasba ültek.

Jó félóra mulva a veranda lépcsőjére egy öreg ur lépett, hosszuszáru pipája szájában lógott, mig kezeivel a vadszőlő indáit igazgatta. E pillanatban Ellen is fölébredt s atyja mellé lépett, pár percz mulva vidám kaczajjal beszaladt.

A két ifju előlépett s az öreg ur felé tartott, ki midőn észrevette őket, csodálkozó felkiáltásban tört ki.

— Szent Isten grót ur, hogy jön most ily váratlanul ide.

— Gondoltam, hogy meg lesz lepve igazgató ur, de épen holnap lesz tiz éve, hogy arva vagyok teljesen.

— Igaz! igaz! az öreg méltóságos ur épen holnap lesz tiz éve junius 18-án, hogy meghalt, — mondá az öreg, melegen szoritva meg az ifju odanyujtott kezét. — Értem, értem, de talán méltóztassanak beszélni.

— Nem, maradjunk csak itt a verandán, — mondá a grót helyet foglalva.

— Épen tegnap olvastuk méltóságod eljegyzését Relley Feliczia grófnővel. Fogadja őszinte meleg szerencsekivánataimat.

Az ifju tünödve nézett az ujján ragyogó széles karikagyürüre, majd föltekintett s közönyösen mondá:

— Meguntam a nőtlen életet, családi kör után vágyódom.

E pillanatban Ellen lépett a verandára, nem sejtvén, hogy vendégek érkeztek, egy tálczán illatos erdei szamóczát és friss tejet hozott. Meglepetve állt meg és vissza akart fordulni, de a grót hirtelen föllállt s átvette a tálczát.

— Maradjon kisasszony, s kérem engedje meg, hogy mi is hozzálássunk az üditő gyümölcs élvezéséhez.

A leányka kedves mosolylyal hajtá meg fejét.

— Leányomat méltóságod ugy-e még nem ismeri, — mondá Pelényi, sugárzó arczczal tekintve gyermekére.

— Meg nem bocsátom önnek igazgató ur, hogy mindeddig említést nem tett róla.

— Nem is kérdezősködött méltóságod családom után.

Az ifju lesütötte szemeit.

— Igazsága van igazgató ur, én vagyok a hibás.

— Nem róható föl bünnek méltóságod helyzetében, ki boldog vőlegény, — mondá a gyakornok Ellenre pillantva, kinek arczán futós pir jelent meg.

Kitünően hajtotta a lovakat, nagyszerűen tudott zongorázni s ha az esti korzón megjelent, minden szem utána nézett.

A férfiak rajongtak érte s egész udvart képeztek körüle. O csak nevetett rajtuk s egyiknek sem nyujtott reményeket. Bolonditotta őket.

Egyszer azután meghalt az öreg járásbiró s rövid idő alatt egy csinos, elegáns fiatal ember jött helyébe. Csakhamar a nők közt beszédtárgya lett s igyekeztek őt maguknak lefoglalni.

Csak a szép asszony nevetett; ő neki nincs szüksége, hogy meghóditsa, meghódol az a férfi előtte magától is. Várta, várta, mikor jön már egyszer hódola tával, de biz az csak nem jelentkezett.

Boszantani kezdte a dolog. Hát ennek az embernek nincs szeme, hogy nem látja bájait? Hát ez kivétel volna a többi férfiak között? Különös egy ember.

Kereste az alkalmat, hogy találkozhassék vele, de Tarnay mindig egyenlő távolban maradt tőle. Megadta neki a kellő tiszteletet, de azután vége; nem akart a többi bolondok sorához csatlakozni.

Energikus férfi volt, sértette őt a gondolat, hogy az a nő ő vele is ugy játszhatnék, mint ezekkel a szélfutókkal, bár meg kell vallani, hogy tetszett neki a szép asszony, csak a kaczérkodását gyülölte.

Egy alkalommal meg is mondta ezt neki.

Egyedül maradt vele s a többi között szóba jöttek a varosbeli hölgyek is.

— Minőknek találja hölgyeinket? — kérdé tőle az asszony.

— Kedvesek, bár nem minden hiba nélküliek.

— Például.

— Például Záborná nagyon is olvasott nő, Kelénné kevésbbé müvelt, Kendiné igen büszke, Horváthné sokat enged meg magának…

— S a leányok.

— A leányok? Semmi mélyebb hatást nem tettek reám. Szépek is, okosak is, azaz inkább tudákosak s éppen ezért feleségnek nem egészen valók. Gyülölöm a tulokos nőket…

— Hát én? — szakitá félbe izgatottan Zalayné.

A férfi elgondolkodott, azután hirtelen felelt.

— Nagysád? Ha kevésbbé kaczér s inkább feleség volna, elragadna. Igy csak bámulom szépségét s tisztelem mint nőt.

Az asszony égő haraggal nézett rá s azután elfordult tőle. Nem kereste többé a társaságát.

Hanem ez időtől fogva mintha megváltozott volna. Mindenki csodálkozva nézte, hogy a szép nő már többé nem a régi kaczér, feltünést keltő asszony, félrevonul s többet foglalkozik otthonává. Alig látták egypárszor a korzón.

Az a nyers, egyenes pár szó bár sértette előbb, de kigyógyitotta, megtörte rossz szokásait.

— Elvégre is Tarnaynak igaza van, igy nem tetszhetem neki. Milyen egyenes ember, nyiltan megmondja a véleményét!

Szerelmes lett abba az egyenes férfiba, ki oly nagyon megsértette. Először történt meg náia, hogy nem hódoltak bájainak s éppen ez ragadta öt el.

Hosszu ideig nem találkoztak, de Gizella sokat gondolkodott felőle. Most látta csak, minő erős lehet a férfi; most vette észre, hogy az ideális férfi a nőben nem a fennhéjázást, feltünést szereti látni, hanem a finom müveltséggel parosult egyszerüséget, szóval mint nőt, kinek szivét keresi s nem a külső mázt.

Egyszer megint csak találkoztak.

Akkor Zalayné már mintha ujjászületett volna. Egyszerü, de csinos ruha fedte tagjait, mely kidomboritotta remek termetét; arczáról eltünt a gunyos mosoly s helyét olyanféle abrándos merengés foglalta el; szemeiben sem volt már látható az élvvágy lángja. Szelíden nézett végig maga elé.

Tarnay elbámult reá s mikor az asszony észrevette, lesütötte szemét s elpirult.

Közelébb lépett hozzá s elragadtatással dicsérte.

— Igy tetszik nekem, igy szeretem látni!

Talán maga sem tudta, mit beszél. És a nő csak hallgatta azokat az édesen csengő szavakat annak az egyenes férfinek az ajkairól, ki remegve a gyönyörtől állt ottt mellette.

— Milyen bájos, milyen megragadó — folytatta Tarnay, mily remeke a természetnek.

A nő is egészen elkábult szavaitól; kifakadt ő is. Kitört belőle az oly rég visszafojtott szenvedély.

— Önért történt, önért van ez igy!

És a férfi odaborult a nő lábaihoz s csókjaival árasztotta el azt a drága piczi kezecskét.

* *

Pár nap mulva hire terjedt a varosban, hogy a szép Zalayné beadta férje ellen a válópört s Tarnay az, ki annak minél gyorsabban való lebonyolitását sietteti.

Ujdonságok.

Az uj jászói prépost. Tegnap, reggel kilencz órakor ment végbe a prémontrei templomban Benedek Ferencz jászói prépostta való benedikálása. A szertartást Bubics Zsigmond megyés püspökünk végezte, Lesskó, Pagács és Medveczky kanonokok celebrálása mellett. A templom már kora reggeltől ünnepiesen fel volt diszitve; zöld galyak és rózsafüzérek boritották a szentély falait és a főoltár környékét, a templom hajóján keresztül pedig széles drapériák vezettek egész a bejáratig. Bubics püspök, kit a prémontrei kanonokok fogadtak élükön az uj prépostal, először kis misét szolgáltatott a főoltárnál, melyet a fölszentelendő állva és térdepelve, majd minden szentekkor az oltár lépcsőire borulva áhitatosan hallgatott végig s áldozáskor a püspök kezeiből az áldozás szentségében részesült. Mise végeztével a püspök megáldotta Benedeket, mire a celebráló Lesskó és Medveczky kanonokok felvezették az oltár jobbján készült s a püspökével szemben levő emelvényre, hol először tették fejére az infulát és adták kezébe a pásztorbotot. Ezután a püspök az emelvény első lépcsőjére állva, elmondta az ilyenkor szokásos tanitást s a megáldott prépost most már teljes ornátusban megindult a templom hajója felé, hogy a hiveket első áldásában részesitse. Visszatérve az emelvényre, a rendtagok hódolatát fogadta, miután a püspök a hálaadó „Te Deum“ ot intonálta. S mikor a tedeum rapszodikus hangjai töltötték be a levegőt, ugyanabban a pillanatban megkondultak a templom összes harangjai. Te Deum után ugy a püspök, valamint a prépost az oltár közepére mentek, hol háromszor megcsókolták egymást. Ezután a püspök emelvényére tért, s Benedek elébe járult, hogy benedikáltatását megköszönje. Ezzel a hivatalba igtatás ünnepélyesen nagyszerü aktusa véget ért s a püspök áldást osztva, a prémontrei kanonokok sorfala kozt elhagyta a templomot. Az uj jászói prépost ezzel az aktussal jogainak teljes birtokába lépett. Jászó árván hagyott várának van már ura. Éljen: Benedek Ferencz!

Délben az uj prépost fényes ebédet adott, a melyen kizárólag egyházi férfiak voltak jelen s pedig Bubics püspök, a káptalan tagjai, a püspök udvari papjai és az itt időző prémontreiek. A fényes lakomán Bubics elsőnek a legelső magyar embert éltette, majd az uj prelátust köszöntötte föl, mire Benedek ékes szólóan Bubics püspököt, a káptalant, majd pedig a prémontrei rend tagjait éltette. A rend nevében dr. Stöhr Sziárd mondott remek pohárköszöntőt az uj prelátusra. A fejedelmi lakoma délután 5 óráig tartott.

Kassavárosa holnap e hó 6 án délelőtti 10 órakor rendkivüli közgyülést tart, melynek tárgya: Inditvány Benedek Ferencz jászói prelátus ur őméltósága Kassa szab. kir. város diszpolgárává megválasztása ügyében.

Wekerle Sándor miniszterelnök — mint ujhelyi tudósitónk irja — junius hó 28-án apósa: Molnár István főispán és neje látogatására, ki már hoszszabb idő óta jött föl atyjához a fővárosból, Kelecsénybe érkezett. A miniszterelnök érkezéséről a közönség tudomással nem birt, ünnepélyes fogadására az előkészületek nem tétettek meg, csupán Dókus Gyula vármegyei főjegyző, mint alispán-helyettes üdvözölte a kormányelnököt. Annál impozánsabb fogadtatásban és kitüntető ovaczióban részesült f. hó 30-án, Kelecsényből Budapestre utazása alkalmával. Reggel 7 óra 8 perczkor érkezett meg a kormányelnök nejével, Molnár István főispánnal és Dókus Ernő ujhelyi kerületi országgyülési képviselővel a mező laborczi személyvonaton a mintegy 800—1000-re menő intelligens tisztelgő közönségtől ellepett pályaudvarba. A vonat berobogását éljenzés kisérte mindaddig, mig ő exczellencziája ki nem szállott. A perronon Dókus Gyula vármegyei főjegyző, környezve Ujhely szép hölgyeitől, a papságtól, hivatalnoki kaztól, a honvédség és az izr. hitközség képviselőitől, üdvözölte meleg szavakkal s örömét fejezte ki a vármegyét és székvárosát látogatása által ért kitüntetése fölött. Városunk szép hölgyei közül Dókus Gyuláné nyujtott át a miniszterelnöknek egy nagy virágcsokrot. Ezután Wekerle felelt röviden az üdvözlő-beszédre, hivatkozva azon rokoni összeköttetésre is, mely őt e megyéhez és székvárosához, ugy is mint annak diszpolgára köti és megköszönve az igazán reá nézve meglepő és nem várt impozáns ovácziót. Egy negyedórai tartózkodás után, mely idő alatt ő excellencziája a neki bemutatott és tisztelgésére megjelent notabilitásokkal töltött el a legkedélyesebben, fölszállt a vonatra s a közönség éljenzésettől kisérve, Budapestre utazott.

Személyi hir. Szieber Ede, tankerületi kir. főigazgató, a nagybányai, szatmari, ungvári, s.-a.-ujhelyi és az eperjesi főgymnaziumokban megtartott érettségi vizsgálatokról székhelyére visszaérkezett.

A város kitüntetve. Kassaváros kapott felhivására és Münster polgármester ohajára a mult évben Párisban tartott női müvészeti kézimunka kiállitásra átengedte a birtokában levő ritka becscsel biró egyházi misemondó ruhákat, a melyek ott Párisban, hogy mily feltünést keltettek, bizonyitja az, hogy a város diszoklevelet és bronzérmet kapott kitüntetésül. Az érmen e felirat olvasható: „Les arts de la femme — Conseil Municipale de Kassa — Medaille commemorative Exposition 1892., mig a hátlapon: Union Centrale des arts decoratifs.

— Ah! — kiáltá a leányka, csodaszép sötétkék szemeit Erneszt grófra emelve. — Reméljük tehát, hogy a Rodossy kastély ősi magánya megélénkül. Ugyebár nem fogja megtagadni tőlünk, hogy mi is megláthassuk a fiatal grófnét s elhozza és megmutatja neki ezen szép birtokat is. Addig is szabad egy igénytelen, de szivből jövő jókivánatot mondanom. — A leány szeme akaratlanul megtelt könynyel és csengő hangja rezgett.

Az ifju mély meghatottsággal szoritotta meg Ellen kis kezét, de ajkára egyetlen köszönő szó nem jött.

A leány gyorsan erőt vett magan, a kertbe lépett s a lehullott rózsaleveleket szedegeté össze.

Par percz mulva az ifju gróf is hozza lépett.

— Szereti a rózsákat?

— Kivétel nélkül minden virágot.

— Én is nagyon szeretem. Kérem adjon nekem egy rózsát.

— Valasszon gróf ur, — felelé Ellen, sötét pirban égő arczczal.

— Va asszon ön számomra egyet.

— Szivesen! Ambár ki tudja megfelel-e az ön izlésének, az ami nekem tetszik.

Mosolyogva szakitott le egy marchal nil bimbót s átnyujtá az ifjunak.

— Ah a kegyed ujja vérzik! — mondá a gróf megfogva Ellen kis kezét.

— Nem tesz semmit. Gyakran megesik, hogy az a gonosz tüske megszurja kezemet, másrészt ügyetlen vagyok.

— Adott már kegyed virágot más fiatal embernek is? — kérdé a gróf Ellenre tekintve, ki csodálkozott az ifju kérdésén.

— Még nem kért senki tőlem! Első a gróf ur! De miért kérdezi, ugyebár menyasszonya is szereti a rózsákat.

— Sohasem tüz föl virágot. Az erős illat ártalmára van.

— Hogyan? — kezdé Ellen bámuló tekintettel, — hiszen én este ha kin ülök, szinte megrészegülve szivom be az illatterhes levegőt s mégsem…

— Kegyed az élet, a ragyogó nap; ő az ábránd, a hold. Nézze itt van az arczképe.

A leányka hosszasan nézte a képet, mely szőke finom vonású nőt ábrázolt, nagy abrándos szemekkel.

— Mily szép! Költői kifejezésü arcz, gyönyörü lehet.

— Még ezelőtt két órával azt hittem, hogy a legszebb női lény a világon.

— S most? — kérdé a leányka, nem sejtvén, hogy a gróf reá czéloz.

— Most? Belátom, hogy csalódtam.

— Biztositom, hogy nem csalódott. Én az ön menyasszonyánál soha sem láttam szebb leányt.

— Kivéve, ha a tükörbe néz, — felelé az ifju.

Ellen arczán lángrózsa gyult ki, szemei sötét tüzben égtek.

— Nem szabad önnek igy beszélnie. Ön le van kötve.

Az ifju lehajtá fejét, ajkaval az imént kapott rózsát érintette.

*

Hat hét mulva ismét együtt sétált Erneszt gróf Ellennel a kertben.

Hiszi e kegyed, — mondá a gróf, — hogy e gyürü kötelék megsemmisitésével arám nem érezne fájdalmat.

— Ellenkezőleg! Én az ő helyében nagyon boldogtalan lennék. De hiszen önnek nincs semmi oka, hogy menyasszonyától megváljon.

— De van! — kiáltá az ifju, — mert mióta önt megláttam, tudom, hogy szerelemre is képes vagyok.

A nap épen most hanyatlott le, egy bucsu sugara Ellen arczára esett, kinek minden vér eltünt arczából, remegve kapaszkodott egy rózsafába, nem törődve avval, hogy a tövisek mélyen furódtak gyönge kezébe.

— És, — ha — ha — én — én nem szeretem!

Az ifju arcza elborult, szomoru mosolylyal nézett Ellenre, ki mint egy szobor állt előtte.

Ijedten vette észre, hogy a leányka kezéből sürün csepeg a vér.

— Bocsásson meg Ellen! Kérem adja ide kezét, mert kegyetlenül megsértette.

Ellen kimondhatatlan érzéstől megkapatva, zokogásba tört ki.

— Ellen! Édes Ellen szóljon mi baja? Mi bántja, szóljon, mert megörülök, ha sirni látom.

— Semmi! Semmi, hagyjon magamra!

Rodossy szótlanul hajolt meg s lassu léptekkel távozott.

A csillagok milliárdjai fényesen, biztatólag tekintettek a hársfa alatt ülő zokogó leányra.

Fekete haja szétbomolva, mint az éj borult fehér ruhájára. Terhére volt minden, forró arczát a harmatos fübe rejté, oly jól esett. Hirtelen elhallgatott, távolból édes bus panaszos fuvola hangok ütötték meg füleit, melybe a szellő lágy susogása vegyült. Hirtelen felemelte sötét szemeit, Erneszt gróf állt mellette. Pillanatig némán néztek egymásra. Erneszt megfogta a leány kis kezét, ki öntudatlanul hajtotta fürtös fejét az ifju széles vállára s nem fejtett ki ellentállást, midőn az karjaiba zárta s ittasultan csókolta biboros ajakát s nedves szempilláit.

S menyasszonya?

— Te vagy édesem! Feleségem leszel. Felicziának, ki ugysem szeretett soha, az imént küldtem vissza a jegygyürüt.

*

Három év mult el azóta. Rodossy Erneszt gróf gyönyörü nejével a parkban sétál. Csillogó szemekkel állnak meg egy óriási gesztenyefa alatt, melynek árnyékában puha szönyeg van leteritve, rajta egy rózsás arczu aranyszőke haju, mintegy másfél éves gyermek játszik, kaczag a boldog ősz nagyapával, Pelényi Gézával. Az ifju pár melléjük telepszik s most már négyen játszanak.

Együtt van a mult, jelen és jövő.

A dóm-épitési bizottság junius 30-án tartott ülésében Angster pécsi orgona-gyáros abbeli kérelme, hogy az orgona-épitést biztositó szerződés aláirására nézve némely apróbb részletek elintézéseig haladékot kapjon, figyelembe vétetett és zárhatáridőül julius 15. napja lett kitüzve. — A dóm fedélszéke és a nyeregtorony tüz ellen biztosittatott, a mit a bizottság örvendetes tudomásul vett. — A dóm ablakaira nézve szabadalom adatik, hogy a vallásos áhitattól és a szentegyház iránti kegyelettől áthatott közönség, illetve egyesek és családok ily ablakok felállitását a saját költségükön eszközölhetik. Ezeknek azonban üvegfestészettel — családi czimer vagy más a vallást dicsőitő szimbólummal — teendök diszessé. A minimális költség erre nézve meg lesz szabva. Erre jelentkezéseket a dómépitő-bizottság fogad el. — Az orgona alaptónusának megállapitása is szóba hozatott és ez eldöntés végett kassai zeneértőkből álló bizottságnak adatik ki elbirálás végett.

Életpályák. A pályaválasztás nehéz kérdésén átsegiteni van hivatva egy rendkivüli és nagy gyakorlati értékkel biró 8 ivnyi tartalmu mü, melyet „Élet pályák" czimmel Ferenczy István nagyszebeni m. kir. állami főgimnáziumi tanár szerkesztett. Ezen fölötte hasznos tanácsadó, egyelőre (?) a főgimnáziumi értesitőben foglalt helyet, kiterjedvén minden pályára, az arra előkészitő összes tanintézetek, tanfolyamok és vizsgák ismertetésére, különös tekintettel a katonai nevelő- és képző-intézetekre, az ipari, kereskedői és általában a tanulók és szülők által kevésbbé ismert pályákra. Soha becsesebb dolgozatot nem találtunk egy iskolai értesitőben, miért is örömmel felhivjuk reá az érdeklődő körök figyelmét; miután el sem képzelhetjük, hogy ezen valóban hézagpótló munka önálló kötetben nem jelennék meg.

Halmay szinigazgatónk társulatával Ungvárról, a hol ittléte óta mostanig müködött és kiváló erkölcsi és anyagi sikert aratott, most Balatonfüredre megy. Reméljhetőleg ott is szivesen keresett szórakozási helye lesz az ö szinháza a fürdöző közönségnek.

A kertészeti egyesület most vasárnap délelött szép érdeklődés mellett megtartotta alakuló gyülését, a melyen Böllmann János, a gazdasági tanintézet főkertésze elnökölt, megnyitójában jelezve a szép czélt, a mely az egylet létrehozatalánál eszményi alapul szolgált a kezdeményezőknek, hogy a felvidék kertészetének általában magasabb szinvonalu előmozditását lehetövé tegyék és hogy a mit egyesek a legjobb akarat mellett elérni nem képesek, közös erö teremtse meg. Jegyzőül Böllmann Antal lett megválasztva, mire aztán az alapszabály-tervezet némi vita után elfogadtatott és a választások ejtettek meg. Elnök lett: Péchy főispán, alelnök Böllmann János, titkár Páter Béla, pénztáros Slachta Kálmán, könyvtáros Böllmann Antal; választmányi tagok Migály Sándor, Kertész Ferencz, Frohne Adolf, Berger József, gróf Zichy Rezső Enyiczke, Bielek László Eperjes, dr. Schmidt Gyula, Ghillányi József, Maléter Vilmos, dr. Senka, Kovácsy Béla, Gerlóczy Géza. — Az alapitók között a fentieken kivül vannak még Bubics püspök, Forgách Sándor grófné, ifj. Gedeon Mátyás, Prihradny Arthur, Pucher Ödön, Beor Kálmán, Uhlarik Mátyás, Ghillányi László báró, özv. Linkesch Samuné, Podraczky Jánosné, Fiedler Károly, Maurer János, Legány Károly, Szentimrey Ákos dr., a prémontrei társház, Márton Andor, Szentimrey Imre, Hazslinszky Gyula, Zalka Zsigmond.

Bizalmatlansági szavazat. Vécsey Endre a gönczi kerület országos képviselője a „Egyetértésben hosszu levélben válaszolt választóinak támadásaira, mely sehogy sem volt képes megnyugtatni a kedélyeket, mert akárhogy méregették annak minden szavát, minden mondatát, szavak tömkelegénél egyebet nem találtak benne. Tehát szintén az Egyetértés"-ben viszon választ intéztek hozzá, még élesebben kelvén ki politikája ellen, söt egyenesen bizalmatlanságot fejeznek ki neki.

Tornán junius 29-én — irja tudósitónk — az ottani nöegylet javára tartott s várakozáson felül sikerült mükedvelői előadás alkalmával a következő urak s hölgyek fizettek felül: Gedeon Aladár 2 frt, Traupmann József 2 frt, Ehrenreich Emil 1 frt 50 kr., Nagy Péter, Náményi Pál, Munyay Eugenia, Zsóka Györgyné, Okolicsányi Ferencz, König Menyhért, Zsarnay Bertalan 50—50 kr., Steinberger Ignácz 10 kr. Köszönet szives adakozásaikért!

Megzavart mulatság. Lövy Izidorné kézimunka tanitónő mint az előző években — irja szántói tudósitónk — ez idén is f. hó 29-én az óvodaalap javára egy gyermek nyári mulatságot rendezett, mely a kellemetlen időjárás folytán halasztatott oly későre. Gyönyörü verőfényes napon vonult ki zeneszóval szép menetben a kis sereg s alig érvén ki a „Hollós kert"-be, szilaj jókedvben kezdé lejteni a csárdást, csupa örömtől sugárzó kis és nagy arczot lehetett látni mindenfelé. E mulatság azonban kellemetlen véget ért. A nézők között egy Fried Hani nevü leány is jelen volt, ki csendes tébolyáról volt ismeretes mindenki előtt. Egyszerre elkezdi a gyerekeket verni és az öt csititani akaró nagyokra is öklével ütni kezdett. A rémület a gyermekek között leirhatatlan volt. A milyen örömmel mulattak eddig, oly rémülettel futottak szét most jajveszékelve és sikoltozva. A mulatságnak erre vége lett, mindenki haza sietett, magára hagyván az őrjöngő leányt, ki aztán maga is haza ment. De utjában még néhány gyermek bánta meg kiváncsiságát, mert kegyetlenül verte, a kiket utjában talált. A szolgabiróságnak másnap bejelentetvén, azonnal intézkezdett, hogy a leány ártalmatlanná tétessék. Azonban a szerencsétlen leánynak szülői kárhoztatandók, kik tudva leányuk állapotát, egészen magára hagyják és nem őrködnek fölötte.

Nemes tanügy-barátok. Czimmermann Lipót abaujszántói izr. iskolaszéki tag kezdeményezése folytán több nemes tanügy-barát az iskolában épen most lefolyt vizsgák alkalmával, — irja levelezőnk — nagyobb összeget raktak össze a jó magaviseletü és szorgalmas gyermekek megjutalmazására. Czimmermann Lipót e czélra 6 frtot, Lipschitz Lipót főrabbi, Engel Zsigmond, Arje Ady, Kohn Mór és Grosz Lázár urak 2—2 frt, id. Blau Mór és Grosz József urak 1—1 frtot adományoztak. Kikötötték azonban, hogy különösen a magyar nyelv és történelemben legkitünőbbnek adassék jutalom. Az összegért könyvek és más szorgalmi érmek vásároltattak. A vizsgáknak most kétszeres érdeke volt és nagy közönség hallgatta azokat végig dr. Widder Bertalan iskolaszéki elnökkel élén. Természetesen a történelem és magyar nyelv képezte a vizsgák góczpontját. A történelemben Rubinstein Róza, Friedländer Paula, Grosz Lujza, Adler Frida, Deutsch Margit, Engel Ilon és Schwarcz Gizella aratták a babért, kik szabatos, tiszta előadásuk és hazafias érzelemtől átlengett pathoszukkal egészen elragadták a hallgató közönséget. A magyar nyelvtanból ki lettek tüntetve Grosz Vilmos, Arje Jenő, Fried Béla, Blaszberger Herman és Lövy Róbert. Ezeken kivül még többen kaptak jutalmat. — A jutalmak junius 29-én d. e. 10 órakor osztattak ki szép ünnepélylyel, nagy közönség jelenlétében Lövy Izidor igazgató tanitó által.

Nyilvános köszönet Czimmermann Lipót, föt. Lipschitz Lipót, Engel Zsigmond, Arje Ady, Kohn Mór, Grosz Lázár, Id. Blau Mór és Grosz József nemes tanügy barátoknak a gyermekek jutalmazására tett adományaikért ezennel forró köszönetet mond a tanitó testület nevében Lövy Izidor igazgató tanitó.

Elmés felelet. Nem régen a felvidék egy falujának erdejét mérte fel a föerdész, a kerület országos képviselő mint ügyvéd jelenlétében. A képviselő, ki ép oly jó ügyvéd mint képviselő, nagyban protestált az ellen, hogy miért föerdész és nem mérnök méri fel tulajdonképen azt az erdöt. Több nem épen hizelgő kifejezéssel illetvén a csak hallgatagon munkáját végző föerdészt, végre kifakad: „Na, maholnap megérjük, hogy a község határát majd a kanasz méri fel." „Nem, — felelt most higgadtan a föerdész — mert azt elviszik képviselőnek."

A lezuhant munkásfiu. Kisvárday István a dómépitésnél dolgozó munkásfiu szerencsétlen esetéről vasárnapi számunkban tettünk emlitést. Kisvárday, kit jelenleg a közkórházban ápolnak, már annyira magához tért a zuhanás utáni önkivületi állapotából, hogy felgyógyulása bizonyosnak mondható.

Katona garázdálkodás. A vasárnap esti korzó sétálói ismét egy olyan látványnak lehettek tanui, a milyenben minden vasár- és ünnepnapon gyönyörködhetnek. Két rendőr egy bakát kisért be a rendőrségre. A főutcza felső végén ugyanis vasárnap este ismét katona duhajkodás volt. Mikor pedig a közeli rendőr bátorkodott rendreutasitani a virtuskodó katonákat, az egyik 65-ik ezredbeli zenekari katona nekiment a rendőrnek s a többiek segitségével a földre tiporta, söt az egyik dobos katona szuronyával is nekiment a rendőrnek. De a rendőrnek egy ügyes mozdulattal sikerült a felemelt szuronyt kiragadni a dobos kezéből, s az azalatt odaérkezett másik rendőr segitségével a rendőrségre is kisérték a vagdalkozó katonát, a honnan átadták a katonai őrségnek.

Vizy Domonkos kassai füszerkereskedőnek lapunk mai számához csatolt mellékletére felhivjuk a közfigyelmet. Fiatal és törekvő munkás ember igyekezete szól e mellékletről a nagy közönséghez, a melynek bizalmára érdemes.

Sikkasztó szabólegény. Már annyira hozzá vagyunk szokva a sikkasztó pénztárosok fajához, hogy szinte rendkivüliség számba megy, ha nem valami hivatal pénztárosa az, aki sikkaszt. De az talán még nagyobb ritkaság, ha a sikkasztó nem is pénzt sikkaszt el, hanem más egyebet, amit véletlenül épen kezelni szokott. Siskovics István szabólegény Boglári szabómesternél a ruhaszöveteket és ruhákat kezelte már évek óta. A gazdája azt hitte, hogy Siskovics becsületesen kezeli a keze alá kerülő ruhákat s ép azért sejtelme se volt róla, hogy ö a kezelés helyett egy részüket el szokta kezelni. A minap azonban rájött erre a bünös manipulaczióra s utána nézve a dolognak, kitünt, hogy Siskovics pár esztendő alatt százakra menő kárt okozott a gazdájának: Boglárinak. Siskovicsot emiatt az ügyészség vette pártfogásába.

A furfangos jegyszedő. A Schalkház-szálló nagytermében játszó operette szintársulat direktora Freu Jánost a legtisztességesebb emberek egyikének egyikének tartotta egészen tegnapig. S mivelhogy ilyen jó véleménynyel volt Freu János iránt, egész megnyugvással mondta vala neki:

— Fiam Freu, te derék ember vagy.

— Igen is kérem alássan.

— Nos hát állj ide az ajtóba és szedd el az érkező publikum jegyeit.

— Igen is kérem alássan.

Ezzel megvala kötve az szerződés Freu és a direktor között. Freu jegyszedő lévén, immár törhetetlen buzgalommal szedte minden este hét órától a szinházba jövö közönség jegyeit és emeltett törhetlen buzgalommal szemlélte az előadásokat is. Freu egyideig a jegyszedés és a tapsolás terén is ügyes jegyszedőnek, meg hálás publikumnak bizonyult; azonban az utóbbi hetekben a direktor egy szomoru felfedezésre jutott. Ugyanis azt tapasztalta, hogy a szinház naponkint zsufolásig tömve van. Ez ugyan nem volna nagy önmagában véve szomoru megfigyelés, ha nem volna vele kapcsolatban ama furcsa jelenség, hogy a szinház kasszája e mellett kong az ürességtöl. A direktor tanulta a matematikát s ép ezért tudta, hogy bárminemü aritmetikai szabályok szerint, a szinház tömöttsége és a pénztár tartalma között az aránynak egyenesnek kell lennie. Ép ezért meglepte ez a forditott arány. Hogyan lehet ez? Az ilyen ördöngös rébuszok megfejtésében nem érezvén magában elég jártasságot, segitség után nézett, s miután e dolgot rendellenességnek találta, ennek okáért a rendőrség főnökéhez, Mihalik rendőrkapitányhoz fordult:

— Kapitány ur, a kassza üres.

— Biz ez baj.

— De a szinház mindig tömve van.

— Ennek meg maga örüljön.

— De nem örülhetek.

— Miért?

— Mert hát a kassza üres.

— Hát ez hogy lehet?

— Nem tudom.

— Hát aztán mit akar?

— Azt megtudni.

— No jól van — szólt a kapitány, meg fogja tudni, csak menjen békével haza. A direktor hazament, a kapitány pedig hozzáfogott a rébusz megfejtéséhez. Ami pedig ebből a rébuszból kisült, annak azután a Freu Jancsi gyerek nem igen örült. De nem csak ö egyedül, hanem más is, mert egy csalárdul üzött machináczió hösei érezték magukon a vizes lepletet. Kisült ugyanis, hogy Johann Freu a német szinház jegyszedője nem olyan tisztességes ember, mint a milyennek a direktor tartotta öt eddig.

Kisült, hogy Freu Jancsi a publikumtól elszedett jegyeknek csak egy részét adta vissza a tulságosan bizalmas direktornak, másrészét pedig visszatartotta. Az eként visszatartott jegyeket pedig potom tizenöt krajczáronként adogatta el egy a népbanki épületben üzlettel biró Alter Albert nevü ruhakereskedőnek, ki negyven krajczárjával vesztegette azután a hatvan krajczáros jegyeket. Mikor azután ez a rébusz olyan szépen, világosan meg volt fejtve, a rendőrség rátette kezét ugy a furfangosan sikkasztó jegyszedőre, valamint az orgazdára is s átadta őket az ügyészségnek. A német szinház direktora elvesztette ugyan a Freu Jancsi személyében egyik leghivebb tapsolóját, de legalább most már olyankor, ha a szinház tömve van, a kassza is alaposan megtelik fénylő koronákkal és suhogó bankókkal, valamiképen megtelték eddig a Freu Jancsi és Alter Albert jó mély zsebei.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól egész 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és szines selyemszöveteket 45 krtol 11 frt 65 krig — sima, koczkás, csikos virágos, damaszolt minöségben (mintegy 240 féle disposició és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit, postabér és vámmentesen Henneberg cs. kir. udvari szállitó selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

7—15

Uj találmányok és müszaki közlemények.

Közli: Berzl Sándor mérnöki és szabadalmi irodája, Budapesten VI. Andrássy-ut 30.

Jövő világitása. Tizenöt év óta mily csodákat müvelt az elektromosság! Mig azelőtt tisztán a laboratóriumokban szerepelt, addig ma már behálózza az egész világot és minden iparágat; söt uj iparágakat is teremtett: a galvanoplastika sokszorositja a szobrászat müremekeit, preparálja a fémeket, amelyek a levegővel érintkezve, nem rozsdásodnak és tartós fémszerkezeteket is létesit, melyeket még néhány évvel ezelött a képzelet szüleményének tartottak; az elektrochemiai szétbontás valóságos forradalmat idéz elö a fehéritésben és az előbb magas áruk miatt hozzáférhetlen fémeket hozzáférhetövé teszi; a távíró ugyanazon sodronyon több táviratot közvetit egyidöben és a telephon segélyével kényelmesen cseveghetünk Parizsból Londonnal, söt New-Yorkból Chicagóval, azaz 1500 kilométer távolságban. Az elektrotechnikusok szolgálatkészszé teszik a természet erösit, a legtávolabb esö vizeséseket, söt a Niagara zuhatagát is és ezen erőket rengeteg nagy távolra átviszik. Szerény és kezdetleges kisérleteket tettek már az elektromossággal avégböl is, hogy a léghajóval hatalmukba ejtsék a lég birodalmat. Európa, valamint az egész föld fővárosait meghóditotta az elektromos világitás. Az elektromos világitás szelid és arányos lángja nemcsak a városokban pótolja a gázt, hanem a hegyi falvakban, hol néhány évvel ezelött még a petroleum világitás is fényüzés volt, a petroleumot is; s e milliónyi sugarzó gyertyafénynyel megvilágitják a nyilvános tereket, a katonai váracsokat, a hadi hajókat és a világitó tornyokat. Mindezek daczára az elektrotechnikusok még sincsenek megelégedve az eredménynyel. Miként a kereskedő, ha tartozásáról és követeléséről pontos mérleget állit össze, észreveszi, hogy sok haszontalan kiadás mellőzésével árát oly annyira leszállithatja, hogy versenyezni nem lehet vele, azonképpen az elektrotechnikusok is kiszámitották, hogy a legjobban müködő ivlampa is csak a fény előállitasához szükséges energia $2^1/_2\%$-át használja ki, tehát $97^1/_2\%$ veszendőbe megyen. A fehéren izzólámpa hasznos munkája csak 5%, a gázcsőé 2%, söt a gyertyáé csak 1%; ebböl igen könnyen megérthetö, hogy miért nincsenek az elektrotechnikusok a zelért eredménynyel megelégedve. Ha mindezek daczára ezen világitás mégis elegendő praktikusnak bizonyult, annak oka abban keresendő, hogy a mi szemünk oly csodálatosan érzékeny, hogy ha az 1 kg. viznek 1^0-ra való felmelegitéséhez szükséges höt fénynyé alakitanók át, az több mint 100 millió évig hatással volna a szemre! Az emberi szem különösen olyképpen van összeállitva, hogy az a napfényt, amelynek a sárga fényt képezi a legfényesebb részét, a lehető legjobban kihasználja. Mi az oka annak, hogy a szem e tökéletessége mellett mégis oly tömérdek hasznos munka megyen veszendőbe? Miként tudva van, a hang a hangzó test rezgései folytán keletkezik és

minél nagyobb az egy másodperczny rezgések száma, annál élesebb a hang. Ha az egy másodperczny rezgések száma 32-nél kisebb, vagy körülbelül 80,000-nél nagyobb, akkor hangot nem hallunk. A fény is az aether rezgésének szüleménye. Ha e rezgések száma 484 trilliónál kisebb, akkor a szem mitsem vesz észre és csak hő fejlődik; azonban ha a rezgések száma nagyobb, de 709 trilliónál kisebb, akkor vörös, sárga, zöld és viola fényt látunk, melyek napfénynyé egyesülnek és egyetlen egy benyomást, a fehér szint idézik elő. 709 trillió rezgésen tul már csak chemiai kisugárzások vannak, melyek ugyan a fényképészeti lemezekre még hatnak, de a szem által észre nem vétetnek. Tehát fény előállithatása czéljából a testek hömérsékletét mindaddig emelnünk kell, mig azok nem világitanak, de eközben tömérdek mennyiségü hö és chemiai rezgés megyen ránk nézve veszendőbe. Ha tehát avégből égetünk el valamit, hogy világosságot állitsunk elö, akkor ez éppen annyi, mint az orgona minden pedálját és billentyüjét mozgatni avégből, hogy egy különös hangot hozhassunk létre. Eszerint itt azon probléma körül forog a dolog, közvetlenül ama rezgéseket előállitani, melyek a szemet érintik, természetesen a nélkül, hogy a többi is fellépjen. Lehetséges-e ez? Nagyon valószinüleg igen. Különböző uton-módon és rendkivül csekély veszteséggel a hasznos munkában foszforescziáló fényt tudunk előállitani, különösen pedig légmentes — az ugy nevezett Geisler-féle — csövekben. Tesla ur kisérietei azt mutatják, hogy igen élénk fényt állithatunk elö és az elektrotechnikusok reménylik, hogy igen rövid idő mulva már közvetlenül tudnak oly fényt előállitani, mely szemünk érzékenysége maximumának felel meg, azaz könnyedén a zöldbe játszó sárgás fényt, hasonlót ahoz, amelyet a szent János bogárka kis mértékben állit elö és amelyet — ugy látszik — szemünk egészen befogad. Azon a napon, midön a gyertyában levö hasznos munka, ezen egyetlen egy gyertyaval az emlitett faju fénynyé változtatik át, akkor ezerszer erősebb és ezerszer olcsóbb világitást kapunk. Habár a hasznos munka ily tökéletes kiaknázását nem is remélhetjük, annyi azonban tény, hogy a mai rosz világitásunk előbb utóbb egy jobbnak fog helyet adni. E keresendő fény teljesen hömentes, egyidejüleg szelid és erőteljes es a szemet nem bántja, hanem ellenkezöleg jótékonyan hat rá; e „jövendöfény“ egyesiti a rez ö fény élénk mozgékonyságát a szent János bogárkának, a világos, csendes, meleg éjszak tényével.

Tyukszemek a következö módon távolithatók el: A lábujj közül egy darabka bört tekerünk, minekelötte abba egy tyukszem nagyságu lyukat vágtunk, ugy hogy a tyukszemet ne födje el a bör. Ezután zöld viaszt tartunk az égö gyertya fölé és a tyukszemre hagyjuk csepegni. 14 nap mulva a tyukszemből mitsem látunk azon a helyen, ahol az létezett.

CSARNOK.

Fogságom története.

(Vége.)

Vig mulatozás közt telt az idö. Olykor eszembe jutott a szigoru kapitány s ilyenkor nagyokat kaczagtam azon, hogy mily szives vendégszeretettel var az most én ream. Csak várjon!

A tizenkettedik napon azonban elkezdett furdalni a lelkiismeret. Utóvégre egyszer csak vissza kell menni Budapestre s ha akkor nyakoncsip a szemfüles rendörség, talán bizony még nagy baj lehet belöle. Addig furdalt a lelkiismeret, a mig fölmentem sógoromhoz, egy vidám kedélyü s mindig tréfas uri emberhez, ki városunk rendörkapitánya volt.

Bünbánólag elöadtam neki elitéltetésem történetét s megkértem, hogy eszközölné ki azt, hogy a három napi fogságot itthon tölthessem.

— Hát igy tanulunk mi kedves öcsém odafent! Anatomia helyett muzsikával foglalkozunk. no szép! Tan nem is orvos, de muzsikus akarsz lenni?

— De kedves sógor…

— Jó, jó, tudom már, te egészen ártatlan vagy és mégis elitéltek s aztán ártatlanságod tudatában elillansz a büntetés elöl. No ebből öcsém nagy baj lesz.

— De kedves sógor, ha én itt kitölteném a három napot.

— No persze, aztán talán csak ugy papiroson, mi? Bajosan fog menni, de gondolkozom majd felöle, csak menj szépen haza.

Mentem is haza, de a jó kedvemet ott hagytam a sógornál. Már nem kaczagtam, ha eszembe jutott a szigoru kapitány s az udvarias Mihaszna. Valjon mi lesz ebből?

Este csak ugy kénytelen kelletlen mentem a mulató pajtások közé. Nem maradtam ott sokáig, bántott minden. A czigány huzta vigan és keservesen s én mintha csak üstfedök összeverödését hallottam volna, a pajtások danoltak s nekem ugy rémlett, mintha a vámháztéri pokoli zsivajt hallanám. A sógor is ott mulatott s valahányszor ránéztem, a budapesti szigoru kapitányt véltem látni.

Hazamentem.

A gondos jómamának föltünt ezen rendkivüli szolidságom s én hogy rosz kedvem igazi okát elpalástoljam, azt mondtam, hogy kissé meghültem.

Meg is keserültem e hazugságot.

Az aggodó mama rögtön ágyba kényszeritett s belém diktált egy nagy pohár keserü teát, a mit képzelhetni milyen élvezettel ittam.

Másnap reggel meg kellett repetálnom a keserü adagot, söt még ágyban is kellett maradnom egész nap, hogy megnyugtassam a gondos mamát.

Oh mily kellemes mulatság volt egészséges ember létemre az ágyban hánykolódni és keserü teát inni! Még a szigoru budapesti rendörkapitány is megsajnált volna, és e szenvedésért talán elengedte volna a három napi fogságot. Biz isten megérdemeltem volna.

Harmadnap fölkeltem s első dolgom volt sógoromat fölkeresni.

— Szervusz öcsém, jó hogy jösz. Már intézkedtem, hogy a fogságot itt tölthesed ki.

— Köszönöm Lajos, mondám nagyot fujva, látom, hogy derék ember vagy.

— Semmi dicséret, hanem mond meg, mikor kezded el a fogságot?

— De Lajoskám csak nem csuktok dutyiba? Hiszen ott mindenféle csirkefogó van.

— S jnálom, de még nem vagyunk annyira, hogy ilyen uri tüntetöknek külön togházat épittethettünk volna.

Kezdtem azon gondolkozni, ne menjek-e vissza Budapestre azonnal, hogy ott üljem le a büntetést? Bizony visszamegyek.

— No sógorpajtás akkor inkább megyek Budapestre ülni, ha ezen nem segithetsz.

A sógor gondolkodni látszott.

— Hiszen segithetnék, de akkor dolgoznod muszáj.

— Hogyan?

— Ugy, hogy három napra beteszlek valami irodába, a hol körmölni fogsz.

— Azt már nem banom.

— Jó, akkor holnap megkezdheted a fogságot.

Másnap reggel azt mondtam a jó mamának, hogy a szomszéd falubau lakó másik sógoromhoz megyek látogatóba és bevonultam a sógor kapitányhoz.

Beültettek egy irodába, elömbe tettek egy 1876. évi iktatót.

— No öcsém, mondja a sógor kapitány, ezt az iktatót le kell irnod de szépen, mert a föispannak küldjük. Aztan harom nap. harom éjjel el kell végezni, mert különben tovább maradsz itt.

Tyü teringette! 118 oldal leirása nem kicsiség! Nekiláttam a munkának, hogy csak ugy szuszogtam. Délig elkészültem 12 oldallal s biz isten torkig voltam a munkával mikor hallottam a delet harangozni.

Benegyek a szomszéd szobaba a sógorhoz.

— No Lajos ma hozzád megyek ebédelni, mert…

— Semmi megyek, szép n itten fogsz maradni három nap és három éjjel, ebédet majd küldök neked.

— De kérlek…

— Itt semmi kérésnek helye nincs, ha elmégy innen, azt szökésnek veszem s becsukatlak a dutyiba.

Kezdtem boszankodni, de maradtam.

Délután ismét leirtam 15 oldalt. Este bejött a sógorkapitány s nem nagyon latszott megelégedve a munkámmal.

— No öcsém, ha te egy nap csak 27 oldalt irsz le, akkor 5 napig is itt fogsz ülni. Jó lesz, ha vacsora után is fogsz dolgozni.

— Dolgozni?

— Azt bizony. Aztán János hoz majd ide a diványra egy párnat és egy takarót, ha még 12 oldalt leirtál, kényelmesen alhatsz. Különben szervusz.

Busan néztem utána, megis csak szigoru ember az én sógorkapitányom.

A többi napok történetét nem mondom el. Nem valami kellemes emlékek füzödnek hozzájuk, jobb nem idözni náluk. Elég az hozzá, hogy a negyedik nap estéjén elkészültem a munkámmal s a sógor kapitány ur kegye en hazaeresztett.

Mielött hazamentem, sétát tettem a városban, jól esett négy nap multán friss levegöt szivni.

Mikor hazatértem, ott találtam Miklós sógoromat, a kinél a három napot kellett töltenem, a kapitany sógorékat, mindkettőt feleségestöl és néhány jó czimborámat, kik mindnyájan harsogó kaczagással fogadtak.

Tisztában voltam vele, hogy tudják tragikómikus esetemet, a mi miatt nem kevésbe boszankodtam a sógor kapitanyra.

Nem is volt e miatt maradásom otthon. Harmadnap mentem vissza Budapestre.

Elindulásom elött fölmentem még a sógorhoz s bizonyitványt kértem arról, hogy a három napi fogságot kitöltöttem.

— Szivesen öcsém, söt irok még egy pár sort K.-nak is (a budapesti kapitány), ugy is régi jó barátom.

Megirta a levelet, megczimezte, én elbucsuztam és elutaztam.

Budapesten első dolgom volt jelentkezni a szigoru kapitánynál a sógor levelével.

Nagyon szivesen fogadott, elolvasta a levelet s aztán becsengetett egy rendört.

— Ez az ur, mondá neki rámutatva, a tüntetések idején három napi fogságra itéltetett, most jelentkezett, hogy megkezdi fogságát, vezesse le.

— De kapitány ur én már kitöltöttem a három napot, bizonyitja a levél is.

— A levél? Abban az van, hogy ön eddig beteg volt s nem jöhetett Budapestre, a többi privát dolog, a miről barátom ir, többek közt, hogy ön szivességböl három nap alatt lemásolt nekik egy egész iktatót.

— Szi—ves—ség—ből?

— Talán abba betegedett bele?

Rábámultam a kapitányra, aztán gondolatban megtenyegettem az én hunczut sógoromat s mentem a várakozó Andrással a rendörségi dutyiba.

Elmentem és kitöltöttem a három napot, de most már iktató-másolás nélkül.

Borozó.

Felelös szerkesztö: Ries Lajos.

Kassai vasuti menetrend.

Érvényes 1893. évi május hó 1-től.

Indulás Kassáról.

Budapest felé:

reggel (gyorsv.)	7 óra	46	percz
délben … …	12 „	31	„
délután (gyorsv.)	3 „	55	„
délután szerdán	4 „	20	„
este … …	10 „	35	„

S.-A.-Ujhely felé:

reggel … …	4 óra	55	percz
délután … …	12 „	35	„
délután … …	4 „	30	„

Torna felé:

Kassáról ind.	7 óra	51	p.	reg.
Kassáról „	1 „	50	„	délb.
Kassáról „	8 „	20	„	este

Oderberg felé:

reggel … …	6 óra	25	percz
reggel (gyorsv.)	8 „	25	„
Jul. 1-től—aug. 31-ig			
délután (gyorsv.)	1 „	30	„
délután … …	4 „	—	„
este … …	9 „	—	„

Eperjesre:

reggel … …	6 óra	35	percz
délután (gyorsv.)	1 „	30	„
délután … …	4 „	10	„
este … …	9 „	—	„

Erkezés Kassára.

Budapest felöl:

reggel … …	6 óra	2	percz
reggel szerdán	7 „	20	„
délután (gyorsv.)	1 „	16	„
délután … …	3 „	33	„
este (gyorsv.)	8 „	15	„

S.-A.-Ujhely felöl:

reggel … …	10 óra	8	percz
délután … …	2 „	37	„
este … …	11 „	2	„

Torna felöl:

Kassára „	6 „	12	„	reg.
Kassára „	12 „	30	„	délb.
Kassára „	7 „	40	„	este

Oderberg felöl:

reggel … …	7 óra	35	percz
délben … …	11 „	55	„
délután (gyorsv.)	3 „	34	„
este gyorsv.	8 „	45	„
(Juli 1-től—aug. 31-ig			
este … …	10 „	20	„

Eperjesröl:

reggel … …	7 óra	35	percz
délben … …	12 „	10	„
délután (gyorsv.)	3 „	34	„
este … …	10 „	02	„

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetés.

Az eddig lejárt zálogok

julius hó 13-án

árverés utján el fognak adatni.

Tisztelettel

BRAUN LAJOS,

zálog-üzlete, Forgách-utcza 22.

Az üzlet **teljes felhagyása** folytán prolongácziók nem történhetnek.

204 2—2

Berkshire-Polaud China

8 hetes elválasztott **malaczok Pethő-Szinyén páronkint 16 forintjával,** (egy kan és egy koczamalacz) bármikor kapható a pethő szinyei uradalom intézőségénél Pethő Szinyén, u. p. Bööd, Kassa mellett. Előzetes tájékozás szerezhető Kassán **Zajitsek** grófi erdésznél, Halász utcza 1. szám alatt.

196 5—6

38 kitüntetés, ezek között 14 diszoklevél és 18 érem. Számos bizonyitvány. A bécsi rangu orvosi tekintélyektöl. első erdészeti és gazdasági kiállitáson 1890. és a nemzetközi higienikus kiállitáson 1891. a legmagasabb kitüntetéssel — a diszoklevél különös feltüntetésével — dijazva.

Nestlé Henrik gyermek-tápliszt.

26 éves eredmény.

Ujszülöttek, a kik anyáik által egyáltalában nem, vagy csak tökéletlenül táplálhatók, a **Nestlé Henrik gyermek-táplisztjével** racziónálisan felnevelhetők. Iratok, a melyekben a készités i mód, valamint elsőrangu tekintélyek, lelenczházak és gyermek-kórházak bizonylatai foglaltatnak, kivánságra ingyen küldetnek. 158 6—12

1 doboz Nestlé Henrik-féle gyermekliszt 90 kr.
1 doboz Nestlé Henrik-féle kondens. tej 50 kr.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére:

F. Berlyak, Wien, Stadt, Naglergasse I.

Eladás minden gyógytár és füszerkereskedésben.

Nyomatja Ries Lajos kiadó saját könyvnyomó-intézetében Kassán 1893.